

1 Mosebok

1 I begynnelsen skapte Gud himmelen og jorden.² Jorden var nå en formløs tomhet, og mørke dekket dypets overflate, mens Guds Ånd svevde over vannene.³ Og Gud sa: "La det bli lys," og det ble lys.⁴ Gud så at lyset var godt, og Han skilte lyset fra mørket.⁵ Gud kalte lyset "dag," og mørket kalte Han "natt." Og det ble kveld, og det ble morgen—den første dagen.⁶ Så sa Gud: "La det være en hvelving mellom vannene for å skille vann fra vann." ⁷ Så Gud laget hvelvingen og skilte vannet under den fra vannet over den. Og det ble slik.⁸ Gud kalte hvelvingen "himmel." Og det ble kveld, og det ble morgen—den andre dagen.⁹ Og Gud sa: "La vannet under himmelen samles på ett sted, og la det tørre land komme til syne." Og det ble slik.

¹⁰ Gud kalte det tørre land "jord," og de samlede vannene kalte Han "hav." Og Gud så at det var godt.¹¹ Så sa Gud: "La jorden frambringe vegetasjon: planter som bærer frø og trær på jorden som bærer frukt med frø i seg, hver etter sitt slag." Og det ble slik.¹² Jorden brakte fram vegetasjon: planter som bærer frø etter sine slag og trær som bærer frukt med frø i seg etter sine slag. Og Gud så at det var godt.¹³ Og slik, med kveld og morgen, ble den tredje dagen avsluttet.

¹⁴ Og Gud sa: "La det være lys på himmelens hvelving for å skille dagen fra natten, og la dem tjene som tegn for å markere hellige tider, dager og år,"¹⁵ og la dem være lys på himmelens hvelving for å gi lys på jorden." Og det ble slik.¹⁶ Gud formet to store lys—det større lyset til å styre dagen og det mindre lyset til å styre natten. Han laget også stjernene.¹⁷ Gud satte dem på himmelens hvelving for å gi lys på jorden,¹⁸ for å styre dagen og natten, og for å skille lyset fra mørket. Og Gud så at det var godt.¹⁹ Og slik, med kveld og morgen, ble den fjerde dagen avsluttet.²⁰ Og Gud sa: "La vannene vrirle med levende skapninger, og la fugler fly over jorden på himmelens hvelving." ²¹ Så Gud skapte de store sjødyr og alle levende vesener som vannene vrirler av og som beveger seg i dem, etter sine slag, og alle vingede fugler etter sitt slag. Og Gud så at det var godt.²² Gud velsignet dem og sa: "Vær fruktbare og bli mange, og fyll vannene i havene, og la fuglene bli mange på jorden." ²³ Og slik, med kveld og morgen, ble den femte dagen avsluttet.²⁴ Og Gud sa: "La jorden bringe fram levende skapninger etter sine slag: husdyr, kryp og ville dyr, hver etter sitt slag." Og

det ble slik.²⁵ Gud laget de ville dyrene etter sine slag, husdyrene etter sine slag, og krypene på bakken etter sine slag. Og Gud så at det var godt.²⁶ Så sa Gud: "La oss lage mennesket i vårt bilde, i vår likhet, så de kan ha herredømme over fiskene i havet og fuglene under himmelen, over husdyrene og alle de ville dyrene, og over alle krypene som rører seg på jorden."

²⁷ *Så Gud formet mennesket i sitt eget bilde, i Guds bilde skapte Han dem; mann og kvinne skapte Han dem.*

²⁸ Gud velsignet dem og sa til dem: "Vær fruktbare og bli mange; fyll jorden og legg den under dere. Ha herredømme over fiskene i havet og fuglene under himmelen og over alle levende skapninger som rører seg på jorden." ²⁹ Så sa Gud: "Jeg gir dere alle planter på jordens overflate som bærer frø og alle trær som har frukt med frø i seg. De skal være til føde for dere." ³⁰ Og til alle dyrene på jorden og alle fuglene under himmelen og alle krypene som rører seg på jorden—alt som har livets ånde i seg—gir jeg alle grønne planter til føde." Og det ble slik.³¹ Gud så alt Han hadde laget, og det var overmåte godt. Slik ble den sjette dagen avsluttet, med kveld og morgen.

2 Slik ble himmelen og jorden fullført, sammen med hele deres lyspyrd.² På den sjuende dagen hadde Gud fullført sitt verk som Han hadde gjort; så Han hvilte på den sjuende dagen fra alt sitt arbeid.³ Da velsignet Gud den sjuende dagen og gjorde den hellig, fordi på den hvilte Han fra alt skapelsesarbeidet Han hadde utført.⁴ Dette er beretningene om himmelen og jorden slik de ble skapt, på den tid da Herren Gud gjorde jorden og himmelen.⁵ Nå hadde ingen busk på marken ennå dukket opp på jorden, og ingen plante på marken hadde ennå spiret, for Herren Gud hadde ikke sendt regn over jorden, og det var ingen til å arbeide på marken.⁶ Men en tåke steg opp fra jorden og vannet hele overflaten av marken.⁷ Da formet Herren Gud en mann av støvet fra marken og blåste livets pust inn i hans nesebor, og mannen ble en levende sjel.⁸ Herren Gud plantet en hage i øst, i Eden; og der plasserte Han mannen. Han hadde formet.⁹ Ut av marken lot Herren Gud hvert tre vokse som er tiltalende for øyet og godt for mat. Midt i hagen var livets tre og treet til kunnskap om godt og ondt.¹⁰ En elv rant ut fra Eden for å vanne hagen, og derfra

1 Mosebok

delte den seg og ble til fire hovedstrømmer. ¹¹ Navnet på den første er Pishon; den slynger seg gjennom hele landet Havilah, hvor det er gull. ¹² Gullet i det landet er godt; aromatisk harpiks og onyks finnes også der. ¹³ Navnet på den andre elven er Gihon; den flyter gjennom hele landet Kusch. ¹⁴ Navnet på den tredje elven er Tigris; den renner øst for Assyria. Den fjerde elven er Eufrat. ¹⁵ Herren Gud tok mannen og satte ham i Edens hage for å dyrke den og ta vare på den. ¹⁶ Og Herren Gud befalte mannen: "Du kan fritt spise av hvert tre i hagen; ¹⁷ men du må ikke spise av treet til kunnskap om godt og ondt, for når du spiser av det, skal du visseelig dø." ¹⁸ Herren Gud sa: "Det er ikke godt for mannen å være alene. Jeg vil lage en ledsager som passer for ham." ¹⁹ Nå hadde Herren Gud formet alle de ville dyrene og alle fuglene under himmelen av marken. Han førte dem til mannen for å se hva han ville kalle dem; og hva enn mannen kalte hver levende skapning, det var dens navn. ²⁰ Så ga mannen navn til alt buskap, fuglene under himmelen, og alle de ville dyrene. Men for Adam ble ingen passende ledsager funnet. ²¹ Så lot Herren Gud mannen falle i dyp søvn; og mens han sov, tok Han et av mannens ribbein og lukket stedet med kjøtt. ²² Så formet Herren Gud en kvinne av ribbeinet Han hadde tatt ut av mannen, og førte henne til mannen. ²³ Mannen sa: "Her, til slutt, er ben av mine ben og kjøtt av mitt kjøtt; hun skal kalles 'kvinne,' fordi hun ble tatt ut av mann." ²⁴ Av denne grunn skal en mann forlate sin far og mor og bli forent med sin hustru, og de skal bli ett kjød. ²⁵ Mannen og hans hustru var begge nakne, men de følte ingen skam.

3 Nå var slangen mer listig enn noen av de ville dyrene som Herren Gud hadde laget. Han sa til kvinnen: «Har Gud virkelig sagt: 'Dere skal ikke spise av noe tre i hagen?'» ² Kvinnen svarte slangen: «Vi kan spise frukt fra trærne i hagen, ³ men Gud sa: 'Dere må ikke spise frukt fra treet som står midt i hagen, og dere må ikke røre det, ellers vil dere dø.'» ⁴ Slangen sa til kvinnen: «Dere vil slett ikke dø! ⁵ Gud vet at den dagen dere spiser av det, vil øynene deres bli åpnet, og dere vil bli som Gud, og kjenne godt og ondt.» ⁶ Da kvinnen så at treet var godt å spise av og en lyst for øyet, og at det var et tre som var ønskelig for å gi visdom, tok hun av frukten og spiste. Hun ga også noe til mannen sin, som var med henne, og han spiste. ⁷ Da ble øynene deres åpnet, og de skjønnte at de var nakne; så de sydde sammen fikenblader og

laget seg belter. ⁸ Da hørte de Herren Gud som vandret i hagen i den svale kveldsbrisen, og mannen og hans kone gjemte seg for Herrens Guds nærvær blant trærne i hagen. ⁹ Herren Gud ropte på mannen og sa til ham: «Hvor er du?» ¹⁰ Han svarte: «Jeg hørte deg i hagen, og jeg ble redd fordi jeg var naken; derfor gjemte jeg meg.» ¹¹ Og Han sa: «Hvem har fortalt deg at du er naken? Har du spist av treet som Jeg forbød deg å spise av?» ¹² Mannen sa: «Kvinnen du satte hos meg — hun ga meg av treet, og jeg spiste.» ¹³ Da sa Herren Gud til kvinnen: «Hva er det du har gjort?» Kvinnen sa: «Slangen lurte meg, og jeg spiste.» ¹⁴ Så sa Herren Gud til slangen: «Fordi du har gjort dette, er du forbannet fremfor alt buskap og alle ville dyr! På buken skal du krype, og støv skal du spise alle dine levedager. ¹⁵ Og Jeg vil sette fiendskap mellom deg og kvinnen, og mellom din ætt og hennes ætt; han skal knuse ditt hode, og du skal knuse hans hæl.» ¹⁶ Til kvinnen sa Han: «Jeg vil gjøre din smerte meget stor i ditt svangerskap; med smerte skal du føde barn. Din lyst skal stå til din mann, og han skal herske over deg.» ¹⁷ Til Adam sa Han: «Fordi du hørte på din kone og spiste av treet som Jeg forbød deg å spise av, er jorden forbannet for din skyld; med møye skal du nære deg av den alle dine levedager. ¹⁸ Den skal bære torner og tistler for deg, og du skal spise av markens vekster. ¹⁹ I ditt ansikts sved skal du ete ditt brød inntil du vender tilbake til jorden, for av den er du tatt; for støv er du, og til støv skal du vende tilbake.» ²⁰ Mannen kalte sin kone Eva, fordi hun ble mor til alle som lever. ²¹ Herren Gud laget klær av skinn til Adam og hans kone og kledde dem. ²² Og Herren Gud sa: «Se, mennesket er blitt som en av Oss, til å kjenne godt og ondt. Nå må han ikke strekke ut hånden og ta også av livets tre, og spise, og leve evig.» ²³ Derfor sendte Herren Gud ham ut av Edens hage for å dyrke jorden som han var tatt av. ²⁴ Så drev Han mannen ut; og øst for Edens hage satte Han kjeruber og et flammesverd som svingte hit og dit for å vokte veien til livets tre.

4 Adam var intim med sin kone Eva, og hun ble gravid og fødte Kain. Hun sa: "Med Herrens hjelp har jeg fått en mann." ² Senere fødte hun Kains bror Abel. Abel var en gjeter, mens Kain var en jordbruker. ³ Etter en tid brakte Kain noen av markens avlinger som et offer til Herren. ⁴ Abel brakte også et offer—fettstykker fra de førstefødte i flokken sin. Herren så med velvilje på Abel og hans

1 Mosebok

offer, ⁵ men Han så ikke med velvilje på Kain og hans offer. Kain ble veldig sint, og ansiktet hans falt. ⁶ Herren spurte Kain: "Hvorfor er du sint? Hvorfor er ansiktet ditt nedslått? ⁷ Hvis du gjør det som er rett, vil du ikke bli akseptert? Men hvis du ikke gjør det som er rett, ligger synden på lur ved døren; den ønsker å ha deg, men du må herske over den." ⁸ Kain snakket med sin bror Abel. Mens de var ute på marken, reiste Kain seg mot Abel og drepte ham. ⁹ Da sa Herren til Kain: "Hvor er din bror Abel?" Han svarte: "Jeg vet ikke. Er jeg min brors vokter?" ¹⁰ Herren sa: "Hva har du gjort? Din brors blod roper til meg fra jorden. ¹¹ Som et resultat er du forbannet fra jorden, som har åpnet sin munn for å ta imot din brors blod fra din hånd. ¹² Når du arbeider jorden, vil den ikke lenger gi deg sin styrke. Du vil være en vandrer og en flyktning på jorden." ¹³ Kain sa til Herren: "Denne straffen er mer enn jeg kan bære!" ¹⁴ I dag har du drevet meg bort fra landet, og jeg vil være skjult fra ditt nærvær; jeg vil være en vandrer og en flyktning på jorden, og hvem som helst som finner meg vil drepe meg." ¹⁵ Men Herren sa til ham: "Ikke slik; hvem som helst som dreper Kain vil lide hevn syv ganger." Og Herren satte et merke på Kain slik at ingen som fant ham ville drepe ham. ¹⁶ Kain dro bort fra Herrens nærvær og slo seg ned i landet Nod, øst for Eden. ¹⁷ Kain var intim med sin kone, og hun ble gravid og fødte Henok. Kain bygde en by, og han kalte den opp etter sin sønn Henok. ¹⁸ Henok ble far til Irad, og Irad ble far til Mehujael, og Mehujael ble far til Metusael, og Metusael ble far til Lamek. ¹⁹ Lamek tok to koner: den ene het Ada og den andre Silla. ²⁰ Ada fødte Jabal; hans slekt ble de som bor i telt og driver med husdyr. ²¹ Hans bror het Jubal; hans slekt ble de som spiller på strengeinstrumenter og fløyter. ²² Silla fødte også Tubal-Kain, som smidde alle slags verktøy av bronse og jern. Tubal-Kains søster var Naama. ²³ Lamek sa til sine koner: "Ada og Silla, hør på meg; Lameks koner, lytt til mine ord. Jeg har drept en mann for å ha såret meg, en ung mann for å ha slått meg. ²⁴ Hvis Kain blir hevet syv ganger, så vil Lamek bli hevet syttisju ganger." ²⁵ Adam var intim med sin kone igjen, og hun fødte en sønn og kalte ham Set, og sa: "Gud har gitt meg et annet barn i stedet for Abel, siden Kain drepte ham." ²⁶ Set fikk også en sønn, og han kalte ham Enosj. På den tiden begynte folk å påkalle Herrens navn.

5 Dette er boken om Adams slektshistorie. Den dagen Gud skapte mennesket, gjorde Han dem i Guds likhet. ² Han skapte dem som mann og kvinne, og velsignet dem. Han kalte dem "Menneske" den dagen de ble skapt. ³ Da Adam hadde levd 130 år, fikk han en sønn i sin egen likhet, i sitt eget bilde, og kalte ham Set. ⁴ Etter at Set ble født, levde Adam i 800 år og fikk andre sønner og døtre. ⁵ Så alle de dager Adam levde var 930 år, og så døde han. ⁶ Da Set var 105 år, fikk han Enosj. ⁷ Etter Enosj ble født, levde Set i 807 år og fikk andre sønner og døtre. ⁸ Så alle de dager Set levde var 912 år, og så døde han. ⁹ Da Enosj var 90 år, fikk han Kenan. ¹⁰ Etter Kenan ble født, levde Enosj i 815 år og fikk andre sønner og døtre. ¹¹ Så alle de dager Enosj levde var 905 år, og så døde han. ¹² Da Kenan var 70 år, fikk han Mahalalel. ¹³ Etter Mahalalel ble født, levde Kenan i 840 år og fikk andre sønner og døtre. ¹⁴ Så alle de dager Kenan levde var 910 år, og så døde han. ¹⁵ Da Mahalalel var 65 år, fikk han Jared. ¹⁶ Etter Jared ble født, levde Mahalalel i 830 år og fikk andre sønner og døtre. ¹⁷ Så alle de dager Mahalalel levde var 895 år, og så døde han. ¹⁸ Da Jared var 162 år, fikk han Enok. ¹⁹ Etter Enok ble født, levde Jared i 800 år og fikk andre sønner og døtre. ²⁰ Så alle de dager Jared levde var 962 år, og så døde han. ²¹ Da Enok var 65 år, fikk han Metusjalah. ²² Etter at han ble far til Metusjalah, vandret Enok nært med Gud i 300 år og fikk andre sønner og døtre. ²³ Således var Enoks totale levetid 365 år. ²⁴ Enok vandret med Gud; og han var ikke mer, for Gud tok ham. ²⁵ Da Metusjalah var 187 år, fikk han Lamek. ²⁶ Etter Lamek ble født, levde Metusjalah i 782 år og fikk andre sønner og døtre. ²⁷ Så alle de dager Metusjalah levde var 969 år, og så døde han. ²⁸ Da Lamek var 182 år, fikk han en sønn. ²⁹ Han kalte ham Noah, og sa: "Han skal trøste oss i vårt arbeid og våre henders slit forårsaket av jorden Herren har forbannet." ³⁰ Lamek levde 595 år etter at Noah ble født og fikk andre sønner og døtre. ³¹ Så alle de dager Lamek levde var 777 år, og så døde han. ³² Etter at Noah var 500 år gammel, fikk han Sem, Kam og Jafet.

6 Da menneskene begynte å bli mange på jorden, og de fikk døtre, ² så Guds sønner at menneskenes døtre var vakre, og de tok til koner dem de valgte. ³ Da erklærte Herren: "Min Ånd skal ikke streve med menneskene for alltid, for de er kjøtt; deres levetid skal være 120 år." ⁴ Kjempe

1 Mosebok

var på jorden i de dager, og også senere, da Guds sønner gikk inn til menneskenes døtre og fikk barn med dem. Dette var de mektige menn av gammel tid, menn av ry. ⁵ Herren så at menneskenes ondskap var stor på jorden, og at hver tanke i deres hjerter bare var ond hele tiden. ⁶ Herren angret at Han hadde skapt menneskene på jorden, og Han var bedrøvet i sitt hjerte. ⁷ Så sa Herren: "Jeg vil utsette menneskene som jeg har skapt fra jordens overflate, sammen med dyrene, fuglene, og skapningene som beveger seg på bakken, for jeg angrer at jeg har skapt dem." ⁸ Men Noah fant nåde for Herrens øyne. ⁹ Dette er historien om Noah og hans familie. Noah var en rettferdig mann, ulastelig blant sine samtidige, og han vandret med Gud. ¹⁰ Noah var far til tre sønner, som het Sem, Kam og Jafet. ¹¹ Nå var jorden fordervet i Guds øyne og full av vold. ¹² Gud så på jorden og så at den var fordervet, for alt kjød hadde fordervet sin vei på jorden. ¹³ Da sa Gud til Noah: "Enden på alt kjød er kommet for meg, for jorden er fylt med vold på grunn av dem; se, jeg vil ødelegge dem sammen med jorden. ¹⁴ Lag deg en ark av goferte; lag rom i arken og stryk den med bek både innvendig og utvendig. ¹⁵ Slik skal du bygge den: arken skal være tre hundre alen lang, femti alen bred, og tretti alen høy. ¹⁶ Lag et tak for arken, avslutt det en alen fra toppen; plasser en dør på siden av arken, og lag nedre, midtre, og øvre dekk. ¹⁷ Se, jeg bringer flomvann over jorden for å ødelegge alt kjød som har livets ånde under himmelen; alt på jorden skal omkomme. ¹⁸ Men jeg vil opprette min pakt med deg, og du skal gå inn i arken—du, dine sønner, din kone, og dine sønners koner med deg. ¹⁹ Du skal ta med deg inn i arken to av hver slags levende skapning, hann og hunn, for å holde dem i live med deg. ²⁰ Av fuglene etter deres slag, av dyrene etter deres slag, og av hver skapning som beveger seg på bakken etter sitt slag, to av hver slags skal komme til deg for å holdes i live. ²¹ Du skal ta med deg all slags mat som skal spises og lagre det som proviant for deg og for dem." ²² Noah gjorde alt akkurat som Gud hadde befalt.

7 Da sa Herren til Noah: "Gå inn i arken, du og hele ditt hus, for deg alene har jeg funnet rettferdig i denne generasjonen for meg. ² Ta med deg syv par av alle slags rene dyr, en hann og dens hunn; og ett par av alle slags urene dyr, en hann og dens hunn; ³ og også syv par av alle slags fugler, hann og hunn, for å holde deres avkom i live

over hele jordens overflate. ⁴ For om syv dager vil jeg sende regn over jorden i førti dager og førti netter, og jeg vil utsette fra jordens overflate alt levende som jeg har skapt." ⁵ Og Noah gjorde alt som Herren hadde befalt ham. ⁶ Noah var seks hundre år gammel da vannflommene begynte å dekke jorden. ⁷ Og Noah og hans sønner, hans kone og hans sønners koner gikk med ham inn i arken for å unnsnippe vannene fra flommen. ⁸ Par av både rene og urene dyr, sammen med fugler og alle skapninger som beveger seg langs bakken, ⁹ kom til Noah og gikk inn i arken, hann og hunn, slik Gud hadde befalt Noah. ¹⁰ Og det skjedde etter syv dager at vannene fra flommen kom over jorden. ¹¹ I det seks hundrede året av Noahs liv, på den syttende dagen i den andre måneden, på den dagen brast alle kilder i det store dypet frem, og himmelens sluser ble åpnet. ¹² Og regnet strømmet ned over jorden i førti dager og førti netter. ¹³ På den samme dagen gikk Noah, med sine sønner Sem, Kam og Jafet, og Noahs kone og de tre konene til hans sønner, inn i arken. ¹⁴ De hadde med seg alle ville dyr etter deres slag, alt husdyr etter deres slag, alle skapninger som beveger seg langs bakken etter deres slag, og alle fugler etter deres slag, alle bevingede skapninger. ¹⁵ Par av alle skapninger som hadde livets ånde kom til Noah og gikk inn i arken. ¹⁶ De som gikk inn, hann og hunn av alle levende ting, gikk inn slik Gud hadde befalt ham; og Herren lukket ham inne. ¹⁷ I førti dager kom flommen over jorden, og etter hvert som vannet steg, løftet de arken høyt over jorden. ¹⁸ Vannet steg og økte kraftig over jorden, og arken fløt på vannets overflate. ¹⁹ Vannet hersket kraftig over jorden, og alle de høye fjellene under hele himmelen ble dekket. ²⁰ Vannet steg og dekket fjellene til en dybde på mer enn femten alen. ²¹ Alt levende som beveget seg på jorden omkom—fugler, husdyr, ville dyr, alle skapninger som kryper over jorden, og hele menneskeheten. ²² Alt liv på tørt land som hadde livets ånde i neseborene døde. ²³ Alt levende på jordens overflate ble utslettet; mennesker og dyr og skapninger som beveger seg langs bakken og himmelens fugler ble utslettet fra jorden. Bare Noah var igjen, og de som var med ham i arken. ²⁴ Vannet hersket over jorden i hundre og femti dager.

8 Men Gud husket Noah og alle dyrene og buskapen som var med ham i arken, og Han sendte en vind over jorden, som fikk vannet til å avta. ² Kildene i dypet og himmelens sluser ble

1 Mosebok

lukket, og regnet fra himmelen ble holdt tilbake.³ Vannet trakk seg jevnt tilbake fra jorden, og ved slutten av hundre og femti dager hadde vannet avtatt.⁴ På den syttende dagen i den syvende måneden, satte arken seg på Ararats fjell.⁵ Vannet fortsatte å avta inntil den tiende måneden, og på den første dagen i den tiende måneden ble fjelltoppene synlige.⁶ Etter førti dager åpnet Noah vinduet i arken som han hadde laget.⁷ Han sendte ut en ravn, og den fløy fram og tilbake inntil vannet hadde tørket opp fra jorden.⁸ Så sendte han ut en due for å se om vannet hadde trukket seg tilbake fra jordens overflate.⁹ Men duen fant ikke noe sted å hvile foten, så den vendte tilbake til ham i arken, for vannet var fortsatt over jordens overflate. Han rakte ut hånden, tok duen og brakte den tilbake inn i arken.¹⁰ Han ventet ytterligere syv dager og sendte duen ut fra arken igjen.¹¹ Duen vendte tilbake til ham om kvelden, og der i nebbet hadde den et nyplukket oljeblad. Så Noah visste at vannet hadde trukket seg tilbake fra jorden.¹² Han ventet enda syv dager og sendte duen ut igjen, men den vendte ikke tilbake til ham.¹³ I det seks hundre og første året, på den første dagen i den første måneden, hadde vannet tørket opp fra jorden. Noah fjernet dekkelet fra arken og så at jordens overflate var tørr.¹⁴ På den tjuesjuende dagen i den andre måneden var jorden fullstendig tørr.¹⁵ Gud talte da til Noah og sa, ¹⁶ "Forlat arken, du og din kone, dine sønner og dine sønners koner med deg.¹⁷ Ta med deg alle levende skapninger som er med deg—fuglene, dyrene og alle skapninger som beveger seg på jorden—så de kan formere seg rikelig på jorden, og være fruktbare og bli mange."¹⁸ Så dro Noah ut med sine sønner, sin kone og sine sønners koner.¹⁹ Hvert dyr, hver krypende skapning og hver fugl, alt som beveger seg på jorden, gikk ut av arken, en etter en.²⁰ Da bygde Noah et alter for Herren og tok noen av hvert rent dyr og fugl, og ofret brennoffer på alteret.²¹ Herren kjente den behagelige duften og sa til seg selv: "Aldri mer vil jeg forbande jorden på grunn av menneskene, selv om hver tilbøyelighet i menneskehjertet er ond fra ungdommen av. Heller ikke vil jeg noen gang igjen ødelegge alle levende skapninger slik jeg har gjort.²² For så lenge jorden består, skal såtid og høst, kulde og varme, sommer og vinter, dag og natt ikke opphøre."

9 Gud velsignet Noah og hans sønner og sa til dem: "Vær fruktbare, bli mange og fyll jorden."²

Frykt og redsel for dere skal komme over hvert dyr på jorden og hver fugl under himmelen, over alt som kryper på bakken, og over alle fiskene i havet; de er gitt i deres hender.³ Alt som lever og rører seg, skal være mat for dere; slik som jeg ga dere de grønne plantene, gir jeg dere nå alt.⁴ Men kjøtt med dets livsblod i seg skal dere ikke spise.⁵ Og for deres livsblod vil jeg visselig kreve regnskap; fra hvert dyr vil jeg kreve det. Og fra hvert menneske vil jeg kreve regnskap for et annet menneskes liv.⁶ Den som utøser menneskeblod, ved mennesker skal hans blod utøses; for i Guds bilde skapte han mennesket.⁷ Men dere, vær fruktbare og bli mange; øk dere stort på jorden og bli mange på den."⁸ Gud talte til Noah og hans sønner som var med ham, og sa, ⁹ "Se, jeg oppretter min pakt med dere og deres etterkommere etter dere,¹⁰ og med hver levende skapning som er med dere: fuglene, buskapen og alle de ville dyrene, alle som kom ut av arken med dere—hver levende skapning på jorden.¹¹ Jeg oppretter min pakt med dere: Aldri mer skal alt liv bli ødelagt av vannet fra en flom; heller ikke skal det noen gang mer være en flom som ødelegger jorden."¹² Og Gud sa: "Dette er tegnet på paktens jeg gjør mellom meg og dere og hver levende skapning med dere, for alle fremtidige generasjoner:¹³ Jeg har satt min regnbue i skyene, og den skal være tegnet på paktens mellom meg og jorden.¹⁴ Når jeg bringer skyer over jorden og regnbuen viser seg i skyene,¹⁵ vil jeg huske min pakt mellom meg og dere og alle levende skapninger av alle slag. Aldri mer skal vannet bli en flom som ødelegger alt kjød.¹⁶ Når regnbuen er i skyene, vil jeg se den og huske den evige pakt mellom Gud og alle levende skapninger av alle slag på jorden."¹⁷ Da sa Gud til Noah: "Dette er tegnet på paktens jeg har opprettet mellom meg og alt liv på jorden."¹⁸ Noahs sønner som kom ut av arken, var Sem, Kam og Jafet. (Kam var far til Kanaan.)¹⁹ Dette var de tre sønnene til Noah, og fra dem ble hele jorden befolket.²⁰ Noah, en mann av jorden, begynte å plante en vingård.²¹ Han drakk noe av vinen, ble full og lå avkledd inne i teltet sitt.²² Kam, far til Kanaan, så sin fars nakenhet og fortalte det til sine to brødre utenfor.²³ Men Sem og Jafet tok et plagg, la det over skuldrene sine og gikk baklengs for å dekke sin fars nakenhet. Ansiktene deres var vendt bort slik at de ikke så sin fars

1 Mosebok

nakenhet.²⁴ Da Noah våknet av vinen og fikk vite hva hans yngste sønn hadde gjort mot ham,²⁵ sa han: "Forbannet være Kanaan! Den laveste av slaver skal han være for sine brødre."²⁶ Han sa også: "Velsignet være Herren, Sems Gud! Måtte Kanaan være slave for Sem."²⁷ Måtte Gud utvide Jafets område, og måtte han bo i Sems telt; og måtte Kanaan være hans tjener."²⁸ Noah fortsatte å leve i 350 år etter flommen.²⁹ Så alle Noahs dager var 950 år, og så døde han.

10 Dette er slektshistorien til Noahs sønner: Sem, Kam og Jafet; og sønner ble født til dem etter flommen.² Jafets etterkommere var Gomer, Magog, Madai, Javan, Tubal, Mesjek og Tiras.³ Gomers etterkommere var sønnene hans Asjkenas, Rifat og Togarma.⁴ Javans etterkommere var Elisja, Tarsis, Kittitterne og Rodanitterne.⁵ Fra disse spredte de maritime folkene seg inn i sine territorier etter sine klaner og språk, hver innenfor sine nasjoner.⁶ Kams etterkommere var Kusj, Egypt, Put og Kanaan.⁷ Kusjs avkom var Seba, Havila, Sabta, Raema og Sabteka; og Raemas sønner var Saba og Dedan.⁸ Kusj ble far til Nimrod, som vokste opp til å bli en mektig kriger på jorden.⁹ Han var en mektig jeger for Herren; derfor sier man: "Som Nimrod, en mektig jeger for Herren."¹⁰ Begynnelsen på hans rike var Babylon, Uruk, Akkad og Kalne, i landet Sinear.¹¹ Fra det landet dro han til Assyria, hvor han bygde Ninive, Rehobot-Ir og Kalah,¹² og Resen, som er mellom Ninive og Kalah; dette er den store byen.¹³ Egypt var far til Ludittene, Anamittene, Lehabitene og Naftuhitene,¹⁴ Patrusittene, Kasluhitene (hvorfra filisterne stammer), og Kaftorittene.¹⁵ Kanaans førstefødte var Sidon, og han var også stamfar til hetittene,¹⁶ jebusittene, amorittene og girkasittene,¹⁷ hivittene, arkittene og sinittene,¹⁸ arvadittene, semarittene og hamatittene. Senere ble kanaanittenes klaner spredt.¹⁹ Grensene for Kanaan strakte seg fra Sidon mot Gerar så langt som til Gaza, og deretter mot Sodoma, Gomorra, Adma og Sebojim, så langt som til Lasa.²⁰ Dette er sønnene til Kam, etter deres klaner, språk, land og nasjoner.²¹ Sønner ble også født til Sem, stamfaren til alle Ebers sønner, og den eldre broren til Jafet.²² Sems etterkommere var Elam, Assur, Arpaksjad, Lud og Aram.²³ Arams etterkommere var sønnene hans Us, Hul, Geter og Masj.²⁴ Arpaksjad ble far til Sjelah, og Sjelah var far til Eber.²⁵ Eber hadde to sønner: Den ene het Peleg, fordi i hans tid ble jorden delt;

hans bror het Joktan.²⁶ Joktan var far til Almodad, Sjelef, Hasarmavet og Jerah,²⁷ Hadoram, Usal og Dikla,²⁸ Obal, Abimael og Saba,²⁹ Ofir, Havila og Jobab. Disse var alle etterkommere av Joktan.³⁰ Deres region strakte seg fra Mesja mot Sefar, i det østlige fjellandet.³¹ Dette er sønnene til Sem, etter deres klaner, språk, land og nasjoner.³² Dette er familiene til Noahs sønner, etter deres slektshistorier, innenfor deres nasjoner. Fra disse spredte nasjonene seg over jorden etter flommen.

11 Hele jorden hadde nå ett språk og de samme ordene.² Da de reiste østover, oppdaget de en slette i landet Sinear og slo seg ned der.³ De sa til hverandre: "Kom, la oss lage murstein og brenne dem grundig." De brukte murstein i stedet for stein, og bek til mørtel.⁴ Så sa de: "Kom, la oss bygge oss en by, med et tårn som når opp til himmelen, for å gjøre oss et navn; ellers blir vi spredt over hele jordens overflate."⁵ Herren kom ned for å se byen og tårnet som menneskene bygde.⁶ Herren sa: "Se, de er ett folk med samme språk, og dette er hva de har begynt å gjøre. Nå vil ingenting de planlegger være umulig for dem."⁷ Kom, la oss gå ned og forvirre språket deres så de ikke forstår hverandres tale."⁸ Så spredte Herren dem derfra over hele jordens overflate, og de sluttet å bygge byen.⁹ Derfor ble den kalt Babel, fordi der forvirret Herren hele jordens språk. Derfra spredte Herren dem over hele jordens overflate.¹⁰ Dette er slektshistorien til Sem. Sem var 100 år gammel da han ble far til Arpaksjad, to år etter flommen.¹¹ Sem levde 500 år etter at han ble far til Arpaksjad, og han fikk andre sønner og døtre.¹² Arpaksjad ble 35 år gammel og fikk sønnen Sjelah.¹³ Etter at han ble far til Sjelah, levde Arpaksjad 403 år og fikk andre sønner og døtre.¹⁴ Sjelah ble 30 år gammel og fikk sønnen Eber.¹⁵ Etter at han ble far til Eber, levde Sjelah 403 år og fikk andre sønner og døtre.¹⁶ Eber ble 34 år gammel og fikk sønnen Peleg.¹⁷ Etter at han ble far til Peleg, levde Eber 430 år og fikk andre sønner og døtre.¹⁸ Peleg ble 30 år gammel og fikk sønnen Reu.¹⁹ Etter at han ble far til Reu, levde Peleg 209 år og fikk andre sønner og døtre.²⁰ Reu ble 32 år gammel og fikk sønnen Serug.²¹ Etter at han ble far til Serug, levde Reu 207 år og fikk andre sønner og døtre.²² Serug ble 30 år gammel og fikk sønnen Nakor.²³ Etter at han ble far til Nakor, levde Serug 200 år og fikk andre sønner og døtre.²⁴ Nakor ble 29 år gammel og fikk sønnen Tarah.²⁵ Etter at

1 Mosebok

han ble far til Tarah, levde Nakor 119 år og fikk andre sønner og døtre. ²⁶ Tarah ble 70 år gammel og fikk sønnene Abram, Nakor og Haran. ²⁷ Dette er slektshistorien til Tarah. Tarah fikk sønnene Abram, Nakor og Haran, og Haran fikk sønnen Lot. ²⁸ Haran døde i sin far Tarahs levetid i landet der han ble født, i Ur i Kaldea. ²⁹ Abram og Nakor tok seg koner. Abrams kone het Sarai, og Nakors kone het Milka, datter av Haran, far til både Milka og Jiska. ³⁰ Sarai kunne ikke få barn; hun hadde ingen barn. ³¹ Tarah tok sin sønn Abram, sitt barnebarn Lot, sønn av Haran, og sin svigerdatter Sarai, Abrams kone, og de dro ut fra Ur i Kaldea for å dra til landet Kanaan. Men da de kom til Haran, slo de seg ned der. ³² Tarah ble 205 år gammel, og han døde i Haran.

12 Herren sa til Abram: «Forlat ditt land, din slekt og din fars hus, og dra til det landet jeg vil vise deg. ² Jeg vil gjøre deg til et stort folk, og jeg vil velsigne deg. Jeg vil gjøre ditt navn stort, og du skal bli en velsignelse. ³ Jeg vil velsigne dem som velsigner deg, og den som forbanner deg, vil jeg forbanne; og i deg skal alle slekter på jorden velsignes.» ⁴ Så dro Abram av sted, slik Herren hadde sagt til ham, og Lot fulgte med ham. Abram var syttifem år gammel da han dro ut fra Karan. ⁵ Han tok sin kone Sarai, sin nevø Lot, alle eiendelene de hadde samlet, og de folkene de hadde fått i Karan, og de dro til Kanaan. Da de kom til Kanaan, ⁶ dro Abram gjennom landet til stedet ved More-eikaen i Sikem. På den tiden bodde kanaaneerne i landet. ⁷ Herren åpenbarte seg for Abram og sa: «Din ætt vil jeg gi dette landet.» Da bygde han et alter der for Herren, som hadde åpenbart seg for ham. ⁸ Derfra flyttet han opp i fjellandet øst for Betel og slo opp teltet sitt, med Betel i vest og Ai i øst. Der bygde han et alter for Herren og påkalte Herrens navn. ⁹ Så brøt Abram opp og fortsatte sin reise mot Negev. ¹⁰ Det ble hungersnød i landet, så Abram dro ned til Egypt for å bo der en tid, for hungersnøden var hard. ¹¹ Da han nærmet seg Egypt, sa han til sin kone Sarai: «Jeg vet at du er en vakker kvinne. ¹² Når egypterne ser deg, vil de si: 'Dette er hans kone.' Da vil de drepe meg, men la deg leve. ¹³ Si derfor at du er min søster, så det går meg godt for din skyld, og jeg får leve på grunn av deg.» ¹⁴ Da Abram kom til Egypt, så egypterne at Sarai var meget vakker. ¹⁵ Faraos hoffmenn så henne og priste henne for farao, og hun ble tatt inn i hans palass. ¹⁶ Han behandlet Abram godt for hennes skyld, og Abram fikk sauer,

okser, esler, tjenere og tjenestepiker, eselhopper og kameler. ¹⁷ Men Herren slo farao og hans hus med alvorlige plager på grunn av Sarai, Abrams kone. ¹⁸ Da kalte farao Abram til seg og sa: «Hva er det du har gjort mot meg? Hvorfor fortalte du meg ikke at hun var din kone? ¹⁹ Hvorfor sa du: 'Hun er min søster,' så jeg tok henne til kone? Nå, her er din kone. Ta henne og dra!» ²⁰ Farao ga sine menn ordre om Abram, og de sendte ham bort med hans kone og alt han eide.

13 Så dro Abram opp fra Egypt til Negev, med sin kone og alle sine eiendeler, og Lot dro med ham. ² Abram hadde stor rikdom i buskap, sølv og gull. ³ Han reiste fra Negev så langt som til Betel, til stedet hvor hans telt hadde vært i begynnelsen, mellom Betel og Ai, ⁴ til stedet for alteret han hadde laget der før; og der påkalte Abram Herrens navn. ⁵ Lot, som reiste med Abram, hadde også flokker, hjorder og telt. ⁶ Men landet kunne ikke bære dem mens de bodde sammen, for deres eiendeler var så mange at de ikke kunne bo sammen. ⁷ Og det var konflikt mellom Abrams buskapsgjeter og Lots. På den tiden bodde kanaaneerne og perisittene i landet. ⁸ Så Abram sa til Lot: «La det ikke være konflikt mellom deg og meg, eller mellom mine gjeter og dine, for vi er frender. ⁹ Er ikke hele landet foran deg? Vær så snill å skill deg fra meg; hvis du går til venstre, vil jeg gå til høyre; eller hvis du går til høyre, vil jeg gå til venstre.» ¹⁰ Lot så opp og så at hele Jordan-sletten var godt vannet overalt, som Herrens hage, som landet Egypt, når du går til Soar. (Dette var før Herren ødela Sodoma og Gomorra.) ¹¹ Så valgte Lot for seg selv hele Jordan-sletten, og dro østover. Slik skiltes de. ¹² Abram bodde i Kanaans land, mens Lot bodde blant byene på sletten og slo opp sine telt nær Sodoma. ¹³ Nå var folket i Sodoma overmåte onde og syndet stort mot Herren. ¹⁴ Herren sa til Abram, etter at Lot hadde skilt seg fra ham: «Løft opp dine øyne og se fra stedet hvor du er, nordover og sørover, østover og vestover; ¹⁵ for hele landet som du ser vil jeg gi til deg og dine etterkommere for alltid. ¹⁶ Jeg vil gjøre dine etterkommere så talrike som støvet på jorden, slik at om noen kunne telle støvet, da kunne også dine etterkommere telles. ¹⁷ Stå opp, vandre gjennom landet i dets lengde og bredde, for jeg vil gi det til deg.» ¹⁸ Så flyttet Abram sitt telt og kom og bosatte seg ved de

1 Mosebok

store trærne i Mamre, som er i Hebron; og der bygde han et alter for Herren.

14 I de dager da Amrafel var konge i Sinear, Arjok var konge i Ellasar, Kedorlaomer var konge i Elam, og Tidal var konge over Gojim, ² førte de krig mot Bera, kongen i Sodoma, Birsha, kongen i Gomorra, Sjinab, kongen i Adma, Sjemeber, kongen i Sebojim, og kongen i Bela (som er Soar). ³ Alle disse sistnevnte kongene slo seg sammen i Siddim-dalen (som er Saltsjøen). ⁴ I tolv år hadde de tjent Kedorlaomer, men i det trettende året gjorde de opprør. ⁵ I det fjortende året kom Kedorlaomer og kongene med ham og slo refaittene i Asjterot-Karnaim, susittene i Ham, og emittene i Sjeve-Kiriatajim, ⁶ og horittene i deres fjellområde Se'ir, like til El-Paran ved ørkenen. ⁷ Så vendte de tilbake og kom til En-Misjpat (som er Kadesj), og erobret hele amalekittenes område, og også amorittene som bodde i Haseson-Tamar. ⁸ Da dro kongen i Sodoma, kongen i Gomorra, kongen i Adma, kongen i Sebojim, og kongen i Bela (det vil si Soar) ut og stilte opp til kamp i Siddim-dalen ⁹ mot Kedorlaomer, kongen i Elam, Tidal, kongen over Gojim, Amrafel, kongen i Sinear, og Arjok, kongen i Ellasar—fire konger mot fem. ¹⁰ Nå var Siddim-dalen full av tjæregroper, og da kongene i Sodoma og Gomorra flyktet, falt noen i dem, mens resten flyktet til fjellene. ¹¹ De fire kongene tok alle eiendelene i Sodoma og Gomorra og alle deres forsyninger, og dro bort. ¹² De tok også med seg Lot, Abrams nevø, og hans eiendeler, for han bodde i Sodoma. ¹³ Da kom en som hadde unnsliuppet og fortalte Abram, hebreeren. Han bodde ved eikene til Mamre, amoritten, bror til Esjkol og Aner, som var allierte med Abram. ¹⁴ Da Abram hørte at hans slektning var blitt tatt til fange, samlet han de 318 trente mennene som var født i hans husstand og forfulgte dem helt til Dan. ¹⁵ Om natten delte Abram sine styrker for å angripe dem, og han beseiret dem, og forfulgte dem helt til Hoba, nord for Damaskus. ¹⁶ Han gjenvant alle eiendelene og brakte tilbake sin slektning Lot og hans eiendeler, sammen med kvinnene og de andre folkene. ¹⁷ Etter at Abram hadde vendt tilbake fra å ha beseiret Kedorlaomer og kongene som var allierte med ham, kom kongen i Sodoma ut for å møte ham i Sjeve-dalen (som er Kongedalen). ¹⁸ Da brakte Melkisedek, kongen i Salem, ut brød og vin; han var prest for Gud Den Høyeste. ¹⁹ Han velsignet Abram og sa: "Velsignet være Abram av Gud Den Høyeste, Skaperen av

himmel og jord. ²⁰ Og lovet være Gud Den Høyeste, som har overgitt dine fiender i din hånd." Så ga Abram ham en tidel av alt. ²¹ Kongen i Sodoma sa til Abram: "Gi meg folket tilbake, og behold eiendelene for deg selv." ²² Men Abram sa til kongen i Sodoma: "Jeg har sverget en ed til Herren, Gud Den Høyeste, Skaperen av himmel og jord, ²³ at jeg ikke vil ta noe som tilhører deg, ikke engang en tråd eller en sandalrem, så du aldri kan si: 'Jeg gjorde Abram rik.' ²⁴ Jeg vil ikke ta noe annet enn det mine menn har spist og den delen som tilhører de mennene som dro med meg—Aner, Esjkol og Mamre. La dem ta sin del."

15 Etter disse hendelsene kom Herrens ord til Abram i et syn og sa: «Frykt ikke, Abram. Jeg er ditt skjold; din lønn skal være meget stor.» ² Men Abram sa: «Herre Gud, hva kan du gi meg, siden jeg forblir barnløs, og arvingen til mitt hus er Eliezer fra Damaskus?» ³ Og Abram sa: «Du har ikke gitt meg noen avkom; så en tjener født i mitt hus vil bli min arving.» ⁴ Da kom Herrens ord til ham og sa: «Denne mannen skal ikke være din arving, men en sønn som er ditt eget kjøtt og blod skal være din arving.» ⁵ Han tok ham med utenfor og sa: «Se opp mot himmelen og tell stjernene, hvis du er i stand til å telle dem.» Så sa han til ham: «Så mange skal dine etterkommere være.» ⁶ Abram stolte på Herren, og det ble regnet ham til rettferdighet. ⁷ Og Han sa til ham: «Jeg er Herren, som førte deg ut fra Ur i Kaldea for å gi deg dette landet til eie.» ⁸ Men Abram sa: «Herre Gud, hvordan kan jeg vite at jeg skal eie det?» ⁹ Så sa Herren til ham: «Bring meg en tre år gammel kvige, en tre år gammel geit, en tre år gammel vær, en due og en ung due.» ¹⁰ Abram brakte alt dette til Ham, delte dem i to, og la halvdelen overfor hverandre; men han delte ikke fuglene. ¹¹ Da kom rovfugler ned over skrottene, men Abram jaget dem bort. ¹² Mens solen gikk ned, falt Abram i dyp søvn, og en fryktelig og stor mørke kom over ham. ¹³ Da sa Herren til Abram: «Vit for visst at dine etterkommere skal være fremmede i et land som ikke er deres eget, hvor de skal bli slaver og undertrykt i fire hundre år. ¹⁴ Men jeg vil dømme det folket de tjener, og etterpå skal de komme ut med store eiendeler. ¹⁵ Hva deg angår, skal du gå til dine forfedre i fred og bli begravet i en god alderdom. ¹⁶ I den fjerde generasjonen skal dine etterkommere vende tilbake hit, for amorittenes synd har ennå ikke nådd sitt fulle mål.» ¹⁷ Da solen var gått ned og det

1 Mosebok

var mørkt, viste det seg en rykende ildgrøte med en flammende fakkel som gikk mellom stykkene. ¹⁸ Den dagen gjorde Herren en pakt med Abram og sa: «Til dine etterkommere har jeg gitt dette landet, fra elven i Egypt til den store elven, Eufrat— ¹⁹ området til kenittene, kenisittene, kadmonittene, ²⁰ hetittene, perisittene og refaittene, ²¹ amorittene, kanaanittene, gergasittene og jebusittene.»

16 Nå hadde Sarai, Abrams kone, ikke født ham noen barn, men hun hadde en egyptisk slave ved navn Hagar. ² Sarai sa til Abram: "Herren har hindret meg fra å få barn. Vær så snill å ha omgang med min slave; kanskje jeg kan bygge en familie gjennom henne." Abram lyttet til Sarai. ³ Etter at Abram hadde bodd ti år i Kanaan, tok Sarai, Abrams kone, sin egyptiske slave Hagar og ga henne til sin mann Abram for å være hans kone. ⁴ Han hadde omgang med Hagar, og hun ble gravid. Da hun innså at hun var gravid, begynte hun å se ned på sin frue. ⁵ Sarai sa til Abram: "Du er ansvarlig for det onde jeg lider. Jeg satte min slave i dine armer, og nå som hun vet at hun er gravid, forakter hun meg. Måtte Herren dømme mellom deg og meg." ⁶ Abram svarte Sarai: "Din slave er i dine hender; gjør med henne hva du synes er best." Så behandlet Sarai Hagar hardt, og hun flyktet fra henne. ⁷ Herrens engel fant Hagar ved en kilde i ørkenen; det var kilden på veien til Sur. ⁸ Han sa: "Hagar, Sarais slave, hvor kommer du fra, og hvor går du?" Hun svarte: "Jeg flykter fra min frue Sarai." ⁹ Herrens engel instruerte henne: "Gå tilbake til din frue og aksepter hennes veiledning." ¹⁰ Engelen la til: "Jeg vil i stor grad øke dine etterkommere så de blir for tallrike til å telle." ¹¹ Herrens engel sa videre til henne: "Du er gravid og vil føde en sønn. Du skal gi ham navnet Ismael, for Herren har hørt om din nød. ¹² Han vil være som et villese; hans hånd vil være mot alle, og alles hånd mot ham, og han vil bo i opposisjon til alle sine brødre." ¹³ Hun kalte navnet på Herren som talte til henne, "Du er Gud som ser meg," for hun sa, "Jeg har nå sett Den som ser meg." ¹⁴ Det er derfor brønnen ble kalt Beer-lahai-roi; den er der fortsatt, mellom Kadesj og Bered. ¹⁵ Hagar fødte Abram en sønn, og Abram ga sønnen hun fødte navnet Ismael. ¹⁶ Abram var åttiseks år gammel da Hagar fødte Ismael.

17 Da Abram var nittini år gammel, viste Herren seg for ham og sa: "Jeg er Gud Den Allmektige; vandre for mitt åsyn og vær ulastelig. ² Jeg vil opprette min pakt mellom meg og deg, og jeg vil gjøre din ætt meget tallrik." ³ Abram falt på sitt ansikt, og Gud talte til ham og sa, ⁴ "Så er det med meg: Dette er min pakt med deg: Du skal bli far til en mengde folkeslag. ⁵ Ikke lenger skal ditt navn være Abram, men ditt navn skal være Abraham, for jeg har gjort deg til far for mange folkeslag. ⁶ Jeg vil gjøre deg overmåte fruktbar; jeg vil gjøre folkeslag av deg, og konger skal utgå fra deg. ⁷ Jeg vil opprette min pakt som en evig pakt mellom meg og deg og din ætt etter deg gjennom deres generasjoner, for å være din Gud og din ætts Gud etter deg. ⁸ Jeg vil gi deg og din ætt etter deg det landet hvor du bor som fremmed, hele Kanaans land, som en evig eiendom; og jeg vil være deres Gud." ⁹ Gud sa videre til Abraham: "Når det gjelder deg, skal du holde min pakt, du og din ætt etter deg gjennom deres generasjoner. ¹⁰ Dette er pakten du skal holde mellom meg og deg og din ætt etter deg: hver mann blant dere skal omskjæres. ¹¹ Dere skal omskjæres på kjødet av deres forhud, og det skal være tegnet på pakten mellom meg og dere. ¹² Hver gutt blant dere som er åtte dager gammel, skal omskjæres gjennom deres generasjoner, også de som er født i ditt hus eller kjøpt med penger fra en fremmed, som ikke er av din ætt. ¹³ En slave født i ditt hus eller kjøpt med dine penger skal omskjæres. Slik skal min pakt være i deres kjød som en evig pakt. ¹⁴ Enhver uomskåret mann som ikke er omskåret på kjødet av sin forhud, skal skilles fra sitt folk; han har brutt min pakt." ¹⁵ Så sa Gud til Abraham: "Når det gjelder Sarai, din kone, skal du ikke kalle henne Sarai, men Sara skal være hennes navn. ¹⁶ Jeg vil velsigne henne, og sannetlig, jeg vil gi deg en sønn ved henne. Jeg vil velsigne henne, og hun skal bli mor til folkeslag; konger over folk skal komme fra henne." ¹⁷ Da bøyde Abraham seg ned og lo, mens han tenkte i sitt hjerte: "Kan et barn bli født til en mann som er hundre år gammel? Og kan Sara, som er nitti år gammel, føde et barn?" ¹⁸ Og Abraham sa til Gud: "Å, måtte Ismael leve under din velsignelse!" ¹⁹ Men Gud sa: "Nei, men din kone Sara skal føde deg en sønn, og du skal kalle ham Isak; og jeg vil opprette min pakt med ham som en evig pakt for hans ætt etter ham. ²⁰ Når det gjelder Ismael, har jeg hørt deg; jeg vil velsigne ham og gjøre ham fruktbar og

1 Mosebok

mangedoble ham meget. Han skal bli far til tolv fyrster, og jeg vil gjøre ham til et stort folk. ²¹ Men jeg vil opprette min pakt med Isak, som Sara skal føde deg på denne tiden neste år.” ²² Etter å ha avsluttet sin samtale med Abraham, gikk Gud opp fra ham. ²³ Så tok Abraham sin sønn Ismael og alle som var født i hans hus eller kjøpt med hans penger, hver mann blant mennene i Abrahams husstand, og omskar dem den samme dagen, som Gud hadde befalt ham. ²⁴ I en alder av nittini år ble Abraham omskåret på kjødet av sin forhud. ²⁵ Og hans sønn Ismael var tretten år gammel da han ble omskåret. ²⁶ Den samme dagen ble Abraham og hans sønn Ismael omskåret. ²⁷ Og alle mennene i hans husstand, de som var født i huset eller kjøpt med penger fra en fremmed, ble omskåret med ham.

18 Herren viste seg for Abraham ved Mamres eiketrær, mens han satt ved inngangen til teltet sitt i dagens hete. ² Abraham løftet blikket og så tre menn stå i nærheten. Da han så dem, løp han fra inngangen til teltet for å møte dem og bøyde seg dypt mot jorden. ³ Han sa: “Min Herre, hvis jeg har funnet nåde for dine øyne, vennligst gå ikke forbi din tjener. ⁴ La det bli hentet litt vann, så dere kan vaske føttene og hvile under treet. ⁵ La meg hente et stykke brød, så dere kan styrke dere og deretter dra videre, nå som dere har kommet til deres tjener.” Og de sa, “Gjør som du har sagt.” ⁶ Så skyndte Abraham seg inn i teltet til Sara og sa, “Skynd deg, tilbered tre mål fint mel, kna det, og lag noe brød.” ⁷ Deretter løp han til buskapen, valgte ut en mør og fin kalv, og ga den til en tjener, som skyndte seg å tilberede den. ⁸ Han tok ostemassee, melk, og kalven som var blitt tilberedt, og satte det frem for mennene. Mens de spiste, sto han nær dem under treet. ⁹ De spurte ham, “Hvor er din kone Sara?” Han svarte, “Der, i teltet.” ¹⁰ En av dem sa, “Jeg vil visselig komme tilbake til deg på denne tid neste år, og se, din kone Sara skal ha en sønn.” Sara lyttet ved inngangen til teltet, som var bak ham. ¹¹ Nå var Abraham og Sara gamle, langt opp i årene; Sara var forbi den alderen hvor hun kunne få barn. ¹² Så lo Sara for seg selv og tenkte, “Etter at jeg er utslitt og min herre er gammel, skal jeg ha denne glede?” ¹³ Da sa Herren til Abraham, “Hvorfor lo Sara og sa, ‘Skal jeg virkelig føde et barn, nå som jeg er gammel?’ ¹⁴ Er noe for vanskelig for Herren? På den fastsatte tid neste år, vil jeg komme tilbake til deg, og Sara skal ha en sønn.” ¹⁵ Sara var redd, så hun

nektet det og sa, “Jeg lo ikke.” Men Han sa, “Nei, men du lo.” ¹⁶ Da mennene reiste seg for å dra, så de ned mot Sodoma, og Abraham fulgte dem for å se dem på vei. ¹⁷ Herren tenkte, “Skal jeg skjule for Abraham hva jeg har tenkt å gjøre?” ¹⁸ Siden Abraham visselig skal bli en stor og mektig nasjon, og alle jordens nasjoner skal bli velsignet gjennom ham. ¹⁹ For jeg har utvalgt ham, så han kan befale sine barn og sitt hus etter seg å holde Herrens vei ved å gjøre det som er rett og rettfærdig, så Herren kan bringe over Abraham det Han har lovet ham.” ²⁰ Da sa Herren, “Ropet mot Sodoma og Gomorra er sannelig stort, og deres synd er overmåte alvorlig. ²¹ Jeg vil nå dra ned og se om det de har gjort er så ille som ropet som har nådd meg. Hvis ikke, vil jeg vite det.” ²² Mennene vendte seg og dro mot Sodoma, mens Abraham ble stående i Herrens nærvær. ²³ Abraham nærmet seg Ham og sa, “Vil du virkelig feie bort de rettfærdige sammen med de urettfærdige?” ²⁴ Anta at det er femti rettfærdige i byen; vil du virkelig feie den bort og ikke spare stedet for de femti rettfærdiges skyld som er der?” ²⁵ Langt være det fra deg å gjøre en slik ting—å drepe de rettfærdige sammen med de urettfærdige, og behandle de rettfærdige og de urettfærdige likt. Langt være det fra deg! Skal ikke hele jordens Dommer gjøre det som er rett?” ²⁶ Herren sa, “Hvis jeg finner femti rettfærdige i byen Sodoma, vil jeg spare hele stedet for deres skyld.” ²⁷ Da talte Abraham igjen: “Nå som jeg har vært så dristig å tale til Herren, selv om jeg er intet annet enn støv og aske, ²⁸ anta at de femti rettfærdige mangler fem, vil du ødelegge hele byen for mangel på fem?” Han sa, “Jeg vil ikke ødelegge den hvis jeg finner førtifem der.” ²⁹ Han talte til Ham igjen, “Anta at det finnes førti der?” Han sa, “For de førti skyld, vil jeg ikke gjøre det.” ³⁰ Da sa han, “Måtte Herren ikke bli sint, men la meg tale; anta at det finnes tretti der?” Han svarte, “Jeg vil ikke gjøre det hvis jeg finner tretti der.” ³¹ Abraham sa, “Nå som jeg har vært så dristig å tale til Herren, anta at det finnes tjue der?” Han sa, “For de tjue skyld, vil jeg ikke ødelegge den.” ³² Da sa han, “Måtte Herren ikke bli sint, men la meg tale bare en gang til; anta at det finnes ti der?” Han svarte, “For de ti skyld, vil jeg ikke ødelegge den.” ³³ Da Herren var ferdig med å tale med Abraham, gikk Han sin vei, og Abraham vendte tilbake til sitt sted.

19 De to englene kom til Sodoma om kvelden, og Lot satt ved byporten. Da Lot så dem, reiste han seg for å møte dem og bøyde seg med ansiktet mot jorden. ² Han sa: "Mine herrer, vennligst ta inn i deres tjeners hus for natten og vask føttene deres. Så kan dere stå opp tidlig og dra videre på veien." De sa: "Nei, vi vil tilbringe natten på torget." ³ Men Lot insisterte sterkt, så de tok inn til ham og gikk inn i huset hans. Han laget et festmåltid for dem og bakte usyret brød, og de spiste. ⁴ Før de la seg, omringet mennene i Sodoma, både unge og gamle, huset, alle folk fra alle kanter. ⁵ De ropte til Lot: "Hvor er mennene som kom til deg i natt? Bring dem ut til oss så vi kan ha omgang med dem." ⁶ Lot gikk ut til dem ved døren og lukket døren bak seg, ⁷ og sa: "Jeg ber dere, mine brødre, ikke gjør noe så ondt. ⁸ Se, jeg har to døtre som ikke har kjent noen mann. Vennligst, la meg bringe dem ut til dere, og dere kan gjøre med dem som dere vil. Bare gjør ingenting med disse mennene, for de har kommet under beskyttelsen av mitt tak." ⁹ Men de sa: "Stå tilbake!" De sa også: "Denne fyren kom hit som en fremmed, og nå vil han spille dommer! Vi vil behandle deg verre enn dem." De presset hardt mot Lot og kom nær for å bryte ned døren. ¹⁰ Men mennene inne rakte ut hendene sine og dro Lot tilbake inn i huset, og lukket døren. ¹¹ Så slo de mennene som var ved døren til huset med blindhet, både små og store, slik at de ble trette av å prøve å finne døren. ¹² De to mennene sa til Lot: "Har du noen andre her—svigersønner, sønner, døtre, eller noen andre i byen som tilhører deg? Få dem ut av dette stedet, ¹³ for vi er i ferd med å ødelegge dette stedet, fordi ropet mot dets folk har blitt stort for Herren; Herren har sendt oss for å ødelegge det." ¹⁴ Så Lot gikk ut og talte til sine svigersønner, som skulle gifte seg med hans døtre, og sa: "Stå opp, kom dere ut av dette stedet, for Herren er i ferd med å ødelegge byen." Men han virket for sine svigersønner som om han spøkte. ¹⁵ Da morgenen grydde, oppfordret englene Lot og sa: "Stå opp, ta din kone og dine to døtre som er her, ellers vil du bli feid bort i byens straff." ¹⁶ Men han nølte, så mennene grep hans hånd og hendene til hans kone og hans to døtre, fordi Herren var barmhjertig mot ham, og de førte ham ut og satte ham utenfor byen. ¹⁷ Da de hadde ført dem utenfor, sa en av dem: "Flykt for livet ditt! Se deg ikke tilbake eller stopp noe sted på sletten. Flykt til fjellene, ellers vil du bli feid bort." ¹⁸

Men Lot sa til dem: "Vennligst, mine herrer, ikke slik! ¹⁹ Din tjener har funnet nåde for dine øyne, og du har vist stor godhet mot meg ved å redde mitt liv. Men jeg kan ikke flykte til fjellene, for katastrofen vil innhente meg og jeg vil dø. ²⁰ Se, her er en by nær nok til å flykte til, og den er liten. Vennligst, la meg flykte dit—er den ikke liten?—så mitt liv kan bli spart." ²¹ Han svarte ham: "Jeg vil også innvilge denne forespørselen; jeg vil ikke ødelegge byen du snakker om. ²² Men skynd deg, flykt dit, for jeg kan ikke gjøre noe før du når den." Derfor ble byen kalt Soar. ²³ Lot nådde Soar akkurat da solen steg over landet. ²⁴ Da regnet Herren svovel og ild over Sodoma og Gomorra—fra Herren ut av himmelen. ²⁵ Han omstyrtet disse byene og hele sletten, alle innbyggerne i byene, og det som vokste på bakken. ²⁶ Men Lots kone så seg tilbake, og hun ble til en saltstøtte. ²⁷ Tidlig om morgenen vendte Abraham tilbake til stedet der han hadde stått foran Herren. ²⁸ Han så ned mot Sodoma og Gomorra, mot hele landet på sletten, og han så tett røyk stige opp fra landet, som røyk fra en ovn. ²⁹ Så det var at da Gud ødela byene på sletten, husket Han Abraham, og sendte Lot ut av midten av omstyrtelsen, da Han omstyrtet byene der Lot hadde bodd. ³⁰ Lot gikk opp fra Soar og ble i fjellene med sine to døtre, for han var redd for å bli i Soar. Han og hans to døtre bodde i en hule. ³¹ Den førstefødte sa til den yngre, "Vår far er gammel, og det er ingen mann på jorden til å komme til oss etter alle jordens skikk. ³² Kom, la oss få vår far til å drikke vin, og vi vil ligge med ham, så vi kan bevare vår slektslinje gjennom vår far." ³³ Derfor ga de sin far vin å drikke den natten, og den førstefødte gikk inn og lå med sin far; han var uvitende om når hun la seg eller når hun sto opp. ³⁴ Neste dag sa den førstefødte til den yngre, "Se, jeg lå med min far i natt; la oss få ham til å drikke vin i natt også, og du gå inn og ligge med ham, så vi kan bevare vår slektslinje gjennom vår far." ³⁵ Så de fikk sin far til å drikke vin den natten også, og den yngre reiste seg og lå med ham; han visste ikke når hun la seg eller når hun sto opp. ³⁶ Slik ble begge Lots døtre med barn ved sin far. ³⁷ Den førstefødte fødte en sønn og kalte ham Moab; han er moabittenes far til denne dag. ³⁸ Den yngre fødte også en sønn og kalte ham Ben-Ammi; han er ammonittenes far til denne dag.

1 Mosebok

20 Nå reiste Abraham derfra mot Negev-området og bosatte seg mellom Kadesj og Sjur; han ble en tid i Gerar. ² Og Abraham sa om sin kone Sara: «Hun er min søster.» Så Abimelek, kongen i Gerar, sendte bud etter Sara og tok henne. ³ Men Gud kom til Abimelek i en drøm om natten og sa til ham: «Se, du er så godt som død på grunn av kvinnen du har tatt; hun er en gift kvinne.» ⁴ Nå hadde Abimelek ikke nærmet seg henne, og han sa: «Herre, vil du ødelegge en nasjon, selv om den er uskyldig? ⁵ Sa han ikke selv til meg: 'Hun er min søster'? Og hun selv sa: 'Han er min bror.' Jeg har gjort dette med god samvittighet og uskyldige hender.» ⁶ Da sa Gud til ham i drømmen: «Ja, jeg vet at du gjorde dette med god samvittighet, og jeg har holdt deg fra å synde mot meg. Derfor lot jeg deg ikke røre henne. ⁷ Nå skal du gi mannens kone tilbake, for han er en profet, og han vil be for deg, og du vil leve. Men hvis du ikke gir henne tilbake, skal du vite at du og alle som tilhører deg, sikkert vil dø.» ⁸ Så sto Abimelek tidlig opp om morgenen og kalte til seg alle sine tjenere, og fortalte dem alle disse tingene; og mennene ble svært redde. ⁹ Da kalte Abimelek på Abraham og sa til ham: «Hva har du gjort mot oss? Hvordan har jeg krenket deg, siden du har brakt en så stor synd over meg og mitt rike? Du har gjort ting mot meg som ikke burde gjøres.» ¹⁰ Og Abimelek spurte Abraham: «Hva fikk deg til å gjøre dette?» ¹¹ Abraham svarte: «Jeg tenkte, det er sikkert ingen guds frykt på dette stedet, og de vil drepe meg på grunn av min kone. ¹² Dessuten er hun virkelig min søster, datter av min far, men ikke av min mor; og hun ble min kone. ¹³ Og da Gud fikk meg til å vandre bort fra min fars hus, sa jeg til henne: 'Dette er den godhet du kan vise meg: Overalt hvor vi går, si om meg: "Han er min bror."'» ¹⁴ Da tok Abimelek sauer og storfe og mannlige og kvinnelige tjenere, og ga dem til Abraham, og ga ham hans kone Sara tilbake. ¹⁵ Og Abimelek sa: «Se, mitt land ligger foran deg; bosett deg hvor du vil.» ¹⁶ Til Sara sa han: «Jeg har gitt din bror tusen sjekel sølv. Dette er for å dekke enhver krenkelse mot deg foran alle som er med deg; du er fullstendig rettfærdiggjort.» ¹⁷ Da ba Abraham til Gud, og Gud helbredet Abimelek, hans kone og hans kvinnelige slaver, slik at de kunne få barn igjen, ¹⁸ for Herren hadde lukket alle morslivene i Abimeleks hus på grunn av Sara, Abrahams kone.

21 Herren var oppmerksom på Sara slik Han hadde talt, og Herren oppfylte for Sara det Han hadde lovet. ² Sara ble gravid og fødte en sønn til Abraham i hans alderdom, på den tiden Gud hadde spesifisert for ham. ³ Abraham ga sin sønn navnet Isak, sønnen som Sara hadde født ham. ⁴ Abraham omskar sin sønn Isak da han var åtte dager gammel, i henhold til Guds befaling. ⁵ Abraham var hundre år gammel da hans sønn Isak kom til verden. ⁶ Sara erklærte, «Gud har brakt meg latter, og alle som hører det vil dele min glede.» ⁷ Hun sa også, «Hvem ville ha fortalt Abraham at Sara skulle amme barn? Likevel har jeg gitt ham en sønn i hans alderdom.» ⁸ Barnet vokste og ble avvent, og Abraham feiret med en stor fest på dagen Isak ble avvent. ⁹ Sara observerte sønnen til Hagar, egypterinnen, som hun hadde født Abraham, håne. ¹⁰ Hun sa til Abraham, «Driv bort denne slavekvinnen og hennes sønn, for sønnen til denne slaven skal ikke dele arven med min sønn Isak.» ¹¹ Denne saken bekymret Abraham sterkt på grunn av hans sønn. ¹² Men Gud sa til Abraham, «Ikke vær bekymret for gutten og din slavekvinne. Lytt til Sara, for gjennom Isak skal dine etterkommere bli navngitt. ¹³ Jeg vil også gjøre sønnen til slavekvinnen til en nasjon, fordi han er din etterkommer.» ¹⁴ Tidlig neste morgen tok Abraham brød og en skinnsekk med vann og ga dem til Hagar, plasserte dem på hennes skulder, og sendte henne bort med gutten. Hun dro og vandret i ødemarken ved Beersheba. ¹⁵ Da vannet i skinnsekken var oppbrukt, plasserte hun gutten under en av buskene. ¹⁶ Hun gikk og satte seg ned motsatt ham, omtrent et bueskudd unna, og sa, «Jeg kan ikke se på at gutten dør.» Og hun satt der, løftet sin stemme og gråt. ¹⁷ Gud hørte guttens gråt, og Guds engel ropte til Hagar fra himmelen, «Hva plager deg, Hagar? Frykt ikke, for Gud har hørt guttens stemme der han er. ¹⁸ Reis deg, løft opp gutten, og hold ham ved hånden, for jeg vil gjøre ham til en stor nasjon.» ¹⁹ Gud lot henne se en brønn med vann. Hun gikk og fylte skinnsekken med vann og ga gutten å drikke. ²⁰ Gud var med gutten mens han vokste opp. Han bodde i ødemarken og ble en bueskytter. ²¹ Han bodde i ødemarken Paran, og hans mor fant ham en kone fra Egypt. ²² I løpet av den perioden sa Abimelek og Pikel, hans hærfører, til Abraham, «Gud er med deg i alle dine gjøremål. ²³ Nå sverge til meg her foran Gud at du ikke vil bedra meg eller mine etterkommere. Vis den samme

1 Mosebok

godhet mot meg og landet hvor du bor som jeg har vist deg.”²⁴ Abraham sa, “Jeg sverger det.”²⁵ Da klaget Abraham til Abimelek om en brønn med vann som Abimeleks tjenere hadde tatt.²⁶ Abimelek svarte, “Jeg vet ikke hvem som har gjort dette. Du informerte meg ikke, og jeg hørte om det først i dag.”²⁷ Så tok Abraham sauer og storfe og ga dem til Abimelek, og de to mennene inngikk en pakt.²⁸ Abraham valgte ut syv søyelam fra flokken.²⁹ Abimelek spurte Abraham, “Hva er betydningen av disse syv søyelammene du har satt til side?”³⁰ Han svarte, “Aksepter disse syv lammene fra min hånd som et vitnesbyrd om at jeg gravde denne brønnen.”³¹ Derfor ble stedet kalt Beersheba, fordi de to avla en ed der.³² Etter å ha inngått en pakt ved Beersheba, vendte Abimelek og Pikel, hans hærfører, tilbake til filisternes land.³³ Abraham plantet et tamarisktre i Beersheba, og der påkalte han Herrens navn, den evige Gud.³⁴ Og Abraham bodde i filisternes land i en lang periode.

22 Etter disse hendelsene satte Gud Abraham på prøve og sa til ham: «Abraham!» Og han svarte: «Her er jeg.»² Gud sa: «Ta din sønn, din eneste sønn Isak, som du elsker, og dra til landet Moria. Ofre ham der som et brennoffer på et av fjellene jeg skal vise deg.»³ Abraham sto tidlig opp om morgenen, salte eselet sitt, og tok med seg to av sine unge menn, sammen med sin sønn Isak; han kløvde ved til brennofferet og dro av sted til stedet Gud hadde sagt ham.⁴ På den tredje dagen løftet Abraham blikket og så stedet langt borte.⁵ Abraham sa til sine unge menn: «Bli her med eselet mens gutten og jeg går bort dit. Vi vil tilbe og så komme tilbake til dere.»⁶ Abraham tok veden til brennofferet og la den på Isak, sin sønn, mens han selv bar ilden og kniven. De to gikk videre sammen.⁷ Isak talte til Abraham, sin far, og sa: «Far?» Og han svarte: «Ja, min sønn?» Isak sa: «Her er ilden og veden, men hvor er lammet til brennofferet?»⁸ Abraham sa: «Gud vil selv sørge for lammet til brennofferet, min sønn.» Så gikk de videre sammen.⁹ Da de kom til stedet Gud hadde angitt, bygde Abraham et alter der, la veden til rette, og bandt sin sønn Isak og la ham på alteret, oppå veden.¹⁰ Abraham rakte ut hånden og tok kniven for å ofre sin sønn.¹¹ Men Herrens engel ropte til ham fra himmelen: «Abraham, Abraham!» Og han svarte: «Her er jeg.»¹² Engelen sa: «Legg ikke hånd på gutten og gjør ham ingenting; nå vet jeg at du frykter

Gud, siden du ikke har spart din sønn, din eneste sønn, for meg.»¹³ Abraham så opp og fikk øye på en vær som hadde satt seg fast med hornene i et kratt. Han gikk og tok væren og ofret den som et brennoffer i stedet for sin sønn.¹⁴ Abraham kalte det stedet Herren vil sørge for. Den dag i dag blir det sagt: «På Herrens fjell skal det sørges for.»¹⁵ Herrens engel ropte til Abraham fra himmelen enda en gang¹⁶ og sa: «Jeg har sverget ved meg selv, sier Herren, fordi du har gjort dette og ikke spart din sønn, din eneste sønn,¹⁷ vil jeg velsigne deg rikelig og gjøre dine etterkommere tallrike som stjernene på himmelen og sanden på havets bredd. Dine etterkommere skal ta sine fienders porter i eie,¹⁸ og gjennom din ætt skal alle jordens nasjoner bli velsignet, fordi du har adlydt min røst.»¹⁹ Så vendte Abraham tilbake til sine unge menn, og de dro sammen til Beersheba, hvor Abraham bosatte seg.²⁰ Etter disse tingene ble Abraham informert: «Milka har også født barn til din bror Nahor:²¹ Us, den førstefødte, Bus hans bror, Kemuel, som er far til Aram,²² også Kesed, Hazo, Pildasj, Jidlaf og Betuel.»²³ Betuel ble far til Rebekka. Milka fødte disse åtte sønnene til Nahor, Abrahams bror.²⁴ Hans medhustru, som het Reuma, fødte også Tebah, Gaham, Tahasj og Ma'aka.

23 Sara levde i hundre og tjuesju år; dette var årene i Saras liv.² Sara døde i Kirjat-Arba (som er Hebron) i Kanaans land, og Abraham kom for å sørge over Sara og gråte over henne.³ Så reiste Abraham seg fra sin døde hustru og talte til hetittene og sa, “Jeg er en fremmed og en utlending blant dere. Selg meg et stykke jord til en gravplass her, så jeg kan begrave min døde bort fra mitt åsyn.”⁵ Hetittene svarte Abraham og sa til ham, “Hør oss, herre. Du er en mektig fyrste blant oss; begrav din døde i den fineste av våre graver. Ingen av oss vil nekte deg sin grav for å begrave din døde.”⁷ Da reiste Abraham seg og bøyde seg for landets folk, hetittene.⁸ Han sa til dem: “Hvis dere er villige til at jeg skal begrave min døde bort fra mitt åsyn, så hør på meg og gå i forbønn for meg hos Efron, Sohars sønn,⁹ så han kan selge meg Makpela-hulen, som tilhører ham og ligger i enden av hans mark. La ham selge den til meg for full pris som en gravplass blant dere.”¹⁰ Efron satt blant hetittene, og han svarte Abraham mens alle hetittene som hadde kommet til byporten hans hørte det, og sa, “Nei, herre, hør på meg. Jeg gir deg marken, og også

1 Mosebok

hulen som er i den. I nærvær av mitt folk gir jeg deg den. Begrav din døde." ¹² Abraham bøyde seg igjen for landets folk. ¹³ Han talte til Efron mens de hørte på, og sa: "Hvis du vil, så hør på meg. Jeg vil betale prisen for marken. Ta imot den fra meg, så jeg kan begrave min døde der." ¹⁴ Efron svarte Abraham og sa til ham, ¹⁵ "Min herre, hør på meg: Landet er verdt fire hundre sekel sølv. Hva er det mellom deg og meg? Begrav din døde." ¹⁶ Abraham var enig med Efron og veide opp for ham sølvet han hadde nevnt i hetittenes nærvær: fire hundre sekel sølv, etter vekten som var gjeldende blant kjøpmenn. ¹⁷ Slik ble Efrons mark i Makpela nær Mamre—marken med hulen i, og alle trærne innenfor markens grenser—overdratt ¹⁸ til Abraham som hans eiendom i nærvær av hetittene, for alle som kom inn gjennom byporten hans. ¹⁹ Etter dette begravde Abraham Sara, sin kone, i hulen på Makpela-marken nær Mamre (som er Hebron) i Kanaans land. ²⁰ Slik ble marken og hulen i den overdratt til Abraham av hetittene som en gravplass.

24 Abraham var nå gammel, langt oppe i årene, og Herren hadde velsignet ham i alle ting. ² Abraham sa til den eldste tjeneren i sitt hus, som styrte over alt han eide: "Legg, jeg ber deg, din hånd under mitt lår, ³ så vil jeg la deg sverge ved Herren, himmelens Gud og jordens Gud, at du ikke skal ta en hustru til min sønn fra døtrene til kanaaneerne, blant dem jeg bor; ⁴ men du skal dra til mitt hjemland og til min slekt og finne en hustru til min sønn Isak." ⁵ Tjeneren spurte ham: "Hva om kvinnen ikke vil følge med meg til dette landet? Skal jeg da ta din sønn tilbake til landet du kom fra?" ⁶ "Vokt deg for å ta min sønn tilbake dit," svarte Abraham. ⁷ "Herren, himmelens Gud, som tok meg fra min fars hus og fra mitt fødeland, og som talte til meg og sverget til meg og sa: 'Til din ætt vil jeg gi dette landet'—Han vil sende sin engel foran deg, og du skal ta en hustru til min sønn derfra. ⁸ Men hvis kvinnen ikke vil følge deg, da skal du være løst fra denne eden min; bare ta ikke min sønn tilbake dit." ⁹ Så la tjeneren sin hånd under låret til sin herre Abraham og sverget en ed til ham angående denne saken. ¹⁰ Deretter tok tjeneren ti av sin herres kameler og dro av sted, med alle slags gode ting fra sin herre. Han satte kursen mot Mesopotamia, til byen Nahor. ¹¹ Han lot kamelene knele utenfor byen ved vannbrønnen om kvelden, den tiden da kvinnene pleier å gå ut for å hente vann. ¹² Og han ba: "Herre,

min herre Abrahams Gud, la meg lykkes i dag, og vis godhet mot min herre Abraham. ¹³ Se, jeg står her ved kilden, og døtrene til byens folk kommer ut for å hente vann. ¹⁴ La det skje at den unge kvinnen som jeg sier til: 'Vennligst la meg få drikke litt vann fra krukken din,' og som svarer: 'Drikk, og jeg vil også vanne kamelene dine'—la henne være den du har utvalgt for din tjener Isak. Ved dette skal jeg vite at du har vist godhet mot min herre." ¹⁵ Før han var ferdig med å be, kom Rebekka ut med sin krukke på skulderen. Hun var datter av Betuel, sønn av Milka, Abrahams bror Nahors kone. ¹⁶ Den unge kvinnen var meget vakker, en jomfru; ingen mann hadde ligget med henne. Hun gikk ned til kilden, fylte sin krukke og kom opp igjen. ¹⁷ Tjeneren skyndte seg bort til henne og sa: "Vennligst gi meg litt vann fra krukken din." ¹⁸ "Drikk, min herre," sa hun, og senket raskt krukken til hendene sine og ga ham å drikke. ¹⁹ Da hun hadde gitt ham å drikke, sa hun: "Jeg vil også dra opp vann til kamelene dine til de har drukket ferdig." ²⁰ Så tømte hun raskt krukken sin i trauet, løp tilbake til brønnen for å hente mer vann, og dro opp nok til alle kamelene hans. ²¹ Mannen så nøye på henne i stillhet for å se om Herren hadde gjort hans reise vellykket eller ikke. ²² Da kamelene hadde drukket ferdig, tok mannen frem en gullnesering som veide en halv sekel, og to gullarmbånd som veide ti sekel. ²³ Så spurte han: "Hvem er du datter av? Vennligst fortell meg, er det plass i din fars hus for oss å overnatte?" ²⁴ Hun svarte: "Jeg er datter av Betuel, sønn av Milka, som hun fødte til Nahor." ²⁵ Og hun la til: "Vi har rikelig med halm og fôr, samt plass til å overnatte." ²⁶ Da bøyde mannen seg ned og tilba Herren, ²⁷ og sa: "Velsignet være Herren, min herre Abrahams Gud, som ikke har forlatt sin godhet og trofasthet mot min herre. Når det gjelder meg, har Herren ledet meg på reisen til min herres slekt." ²⁸ Den unge kvinnen løp og fortalte sin mors hus om disse tingene. ²⁹ Nå hadde Rebekka en bror som het Laban, og han løp ut til mannen ved kilden. ³⁰ Så snart han så neseringen og armbåndene på sin søsters armer, og hørte Rebekkas beretning om hva mannen hadde sagt til henne, gikk han ut til mannen og fant ham stående ved kamelene nær kilden. ³¹ "Kom, du som er velsignet av Herren," sa han. "Hvorfor står du her ute? Jeg har gjort i stand huset og et sted for kamelene." ³² Så gikk mannen til huset, og kamelene ble lastet av. Halm og fôr ble brakt til kamelene, og vann for å vaske hans føtter og føttene

1 Mosebok

til mennene som var med ham.³³ Mat ble satt frem for ham, men han sa: "Jeg vil ikke spise før jeg har fortalt hva jeg har å si." "Tal," sa Laban.³⁴ Han begynte: "Jeg er Abrahams tjener.³⁵ Herren har velsignet min herre stort, og han har blitt rik. Han har gitt ham flokker og hjoeder, sølv og gull, mannlige og kvinnelige tjenere, og kameler og esler.³⁶ Min herres kone Sara fødte ham en sønn i hennes alderdom, og han har gitt ham alt han eier.³⁷ Min herre fikk meg til å sverge en ed og sa: 'Du skal ikke ta en hustru til min sønn fra døtrene til kanaaneerne, i hvis land jeg bor;³⁸ men du skal dra til min fars familie og til min egen slekt og finne en hustru til min sønn.'³⁹ Da spurte jeg min herre: 'Hva om kvinnen ikke vil følge meg?'⁴⁰ Han svarte: 'Herren, for hvem jeg har vandret, vil sende sin engel med deg og gjøre din reise vellykket, slik at du kan finne en hustru til min sønn fra min egen slekt og fra min fars familie.⁴¹ Du vil være løst fra min ed hvis, når du kommer til min familie, de nekter å gi henne til deg—da vil du være løst fra min ed.'⁴² "Da jeg kom til kilden i dag, ba jeg: 'Herre, min herre Abrahams Gud, hvis du vil, la reisen jeg har kommet på lykkes.'⁴³ Se, jeg står ved kilden. Hvis en ung kvinne kommer ut for å hente vann, og jeg sier til henne: 'Vennligst la meg få drikke litt vann fra krukken din,'⁴⁴ og hun svarer: 'Drikk, og jeg vil også dra opp vann til kamelene dine,' la henne være den Herren har utvalgt for min herres sønn.'⁴⁵ "Før jeg var ferdig med å be i mitt hjerte, kom Rebekka ut med sin krukke på skulderen. Hun gikk ned til kilden og dro opp vann, og jeg sa til henne: 'Vennligst gi meg å drikke.'⁴⁶ Hun senket raskt krukken fra skulderen og sa: 'Drikk, og jeg vil også vanne kamelene dine.' Så jeg drakk, og hun vannet også kamelene.⁴⁷ Jeg spurte henne: 'Hvem er du datter av?' Hun sa: 'Datter av Betuel, sønn av Nahor, som Milka fødte til ham.' Så satte jeg ringen i nesen hennes og armbåndene på hennes håndledd.⁴⁸ Jeg bøyde meg ned og tilba Herren. Jeg pristet Herren, min herre Abrahams Gud, som hadde ledet meg på den rette veien for å ta datteren til min herres bror til hans sønn.⁴⁹ Nå, hvis dere vil vise godhet og trofasthet mot min herre, fortell meg; og hvis ikke, la meg vite det, så jeg vet hvilken vei jeg skal ta.'⁵⁰ Laban og Betuel svarte: "Denne saken er fra Herren; vi kan ikke tale til deg godt eller ondt.⁵¹ Her er Rebekka; ta henne og dra, og la henne bli hustru til din herres sønn, som Herren har sagt.'⁵² Da Abrahams tjener hørte deres ord, bøyde han seg til

jorden for Herren.⁵³ Så tok tjeneren frem sølv- og gullsmykker og klær og ga dem til Rebekka; han ga også kostbare gaver til hennes bror og hennes mor.⁵⁴ Så spiste og drakk han og mennene som var med ham, og de overnattet der. Da de sto opp om morgenen, sa han: "Send meg på vei til min herre."⁵⁵ Men hennes bror og hennes mor sa: "La den unge kvinnen bli hos oss noen dager, si ti; så kan hun dra."⁵⁶ Men han sa til dem: "Ikke forsink meg, nå som Herren har gjort min reise vellykket. Send meg på vei så jeg kan dra til min herre."⁵⁷ Da sa de: "La oss kalle den unge kvinnen og spørre henne."⁵⁸ Så kalte de Rebekka og spurte henne: "Vil du dra med denne mannen?" Hun sa: "Jeg vil dra."⁵⁹ Så sendte de Rebekka, deres søster, på hennes reise, sammen med hennes amme og Abrahams tjener og hans menn.⁶⁰ Og de velsignet Rebekka og sa til henne: "Vår søster, måtte du bli til tusener av titusener; måtte dine etterkommere ta sine fienders porter i eie."⁶¹ Så gjorde Rebekka og hennes tjenestekvinner seg klare og satte seg på kamelene og fulgte mannen. Så tok tjeneren Rebekka og dro av sted.⁶² Nå hadde Isak kommet fra Beer Lahai Roi, for han bodde i Negev.⁶³ Han gikk ut på marken en kveld for å tenke, og da han så opp, så han kameler nærme seg.⁶⁴ Rebekka så også opp og så Isak. Hun steg av kamelen⁶⁵ og spurte tjeneren: "Hvem er den mannen på marken som kommer for å møte oss?" Tjeneren svarte: "Han er min herre." Så tok hun sitt slør og dekket seg.⁶⁶ Da fortalte tjeneren Isak alt han hadde gjort.⁶⁷ Isak førte henne inn i teltet til sin mor Sara, og han giftet seg med Rebekka. Hun ble hans kone, og han elsket henne; og Isak ble trøstet etter sin mors død.

25 Abraham tok en ny kone, som het Ketura.² Hun fødte ham barna Simran, Joksjan, Medan, Midjan, Jisbak og Sjuah.³ Joksjan ble far til Saba og Dedan. Etterkommerne til Dedan var Assjirim, Letusjim og Le'ummim.⁴ Sønnene til Midjan var Efa, Efer, Hanok, Abida og Eldaa. Dette var alle etterkommerne til Ketura.⁵ Abraham ga alt han eide til Isak.⁶ Men til sønnene av sine medhustruer ga Abraham gaver mens han ennå levde, og sendte dem bort fra sin sønn Isak, østover, til landet i øst.⁷ Det totale antall år av Abrahams liv var 175 år.⁸ Abraham utåndet, døde i en høy alder, en gammel mann og mett av dager; og han ble samlet til sitt folk.⁹ Hans sønner Isak og Ismael begravde ham i hulen i Makpela, på marken til Efron, sønn av Sohar

1 Mosebok

hetitten, nær Mamre, ¹⁰ marken Abraham hadde kjøpt fra sønnene til Het. Der ble Abraham begravet med sin kone Sara. ¹¹ Etter Abrahams død velsignet Gud hans sønn Isak, og Isak bosatte seg nær Beer-lahai-roi. ¹² Dette er beretningen om slektslinjen til Ismael, Abrahams sønn, som Hagar egypteren, Saras tjenestekvinne, fødte til Abraham. ¹³ Dette er navnene på sønnene til Ismael, listet etter navn i den rekkefølgen de ble født: Nebajot, Ismaels førstefødte, Kedar, Adbeel, Mibsam, ¹⁴ og Misjma, Duma og Massa, ¹⁵ og Hadad, Tema, Jetur, Nafisj og Kedema. ¹⁶ Dette var sønnene til Ismael, og dette er deres navn etter deres landsbyer og leirer; tolv stammeledere etter deres klaner. ¹⁷ Ismael levde 137 år. Han utåndet og døde, og ble samlet til sitt folk. ¹⁸ Hans etterkommere bosatte seg fra Havila til Sjur, som er øst for Egypt når du går mot Assyria; og de levde i opposisjon til alle sine slektninger. ¹⁹ Dette er beretningen om slektslinjen til Isak, Abrahams sønn: Abraham ble far til Isak, ²⁰ og Isak var førti år gammel da han giftet seg med Rebekka, datteren til Betuel arameeren fra Paddan-Aram, og søsteren til Laban arameeren. ²¹ Isak ba til Herren på vegne av sin kone, fordi hun var barnløs. Herren svarte hans bønn, og hans kone Rebekka ble gravid. ²² Barna kjempet sammen i henne, og hun sa: "Hvis det er slik, hvorfor er jeg i denne tilstanden?" Så hun gikk for å spørre Herren. ²³ Herren sa til henne: "To nasjoner er i ditt liv, og to folk skal skilles fra din kropp; det ene folket skal være sterkere enn det andre, og den eldste skal tjene den yngste." ²⁴ Da tiden kom for henne til å føde, fødte hun tvillinger. ²⁵ Den første kom ut rød, over det hele som et hårete plagg; og de kalte ham Esau. ²⁶ Deretter kom hans bror ut, med hånden som grep Esaus hæl; så han ble kalt Jakob. Isak var seksti år gammel da hun fødte dem. ²⁷ Guttene vokste opp, og Esau ble en dyktig jeger, en mann av det åpne landet, mens Jakob var en rolig mann, som bodde i telt. ²⁸ Isak elsket Esau fordi han likte å spise hans vilt, men Rebekka elsket Jakob. ²⁹ En gang, da Jakob kokte suppe, kom Esau inn fra marken, utmattet. ³⁰ Han sa til Jakob: "La meg få litt av den røde suppen, for jeg er utmattet." Derfor ble han kalt Edom. ³¹ Jakob svarte: "Selg meg førstefødselsretten din først." ³² Esau sa: "Jeg er ved døden; hva nytte har jeg av førstefødselsretten?" ³³ Jakob sa: "Sverg til meg først." Så han sverget en ed til ham, og solgte sin førstefødselsrett til Jakob. ³⁴ Så ga Jakob Esau brød og linsuppe. Han spiste og

drakk, reiste seg og gikk. Slik foraktet Esau sin førstefødselsrett.

26 Nå var det hungersnød i landet, bortsett fra den tidligere hungersnøden som hadde skjedd i Abrahams dager. Isak dro til Abimelek, filisternes konge, i Gerar. ² Herren viste seg for Isak og sa: «Dra ikke ned til Egypt; bli i det landet som jeg skal si deg. ³ Bli boende i dette landet en tid, så vil jeg være med deg og velsigne deg. Til deg og dine etterkommere vil jeg gi alle disse landene og vil oppfylle den ed jeg sverget til din far Abraham. ⁴ Jeg vil gjøre dine etterkommere like tallrike som stjernene på himmelen og vil gi dem alle disse landene, og gjennom dine etterkommere skal alle jordens nasjoner bli velsignet, ⁵ fordi Abraham adlød meg og holdt mine bud, mine forskrifter og mine lover.» ⁶ Så ble Isak boende i Gerar. ⁷ Da mennene på stedet spurte om hans kone, sa han: «Hun er min søster,» for han fryktet å si: «Hun er min kone,» og tenkte: «Mennene på dette stedet kan drepe meg på grunn av Rebekka, for hun er vakker.» ⁸ Etter at Isak hadde vært der en lang tid, så Abimelek, filisternes konge, ut av et vindu og så Isak kjærtegne sin kone Rebekka. ⁹ Så Abimelek kalte Isak til seg og sa: «Hun er virkelig din kone! Hvorfor sa du: «Hun er min søster?»» Isak svarte: «Fordi jeg tenkte at jeg kunne bli drept på grunn av henne.» ¹⁰ Da sa Abimelek: «Hva er dette du har gjort mot oss? En av folket kunne lett ha ligget med din kone, og du ville ha brakt skyld over oss.» ¹¹ Så befalte Abimelek hele folket og sa: «Den som skader denne mannen eller hans kone, skal sannelig dø.» ¹² Isak sådde avlingen i det landet og høstet hundrefold samme år, fordi Herren velsignet ham. ¹³ Mannen ble rik, og hans rikdom fortsatte å øke til han ble meget velstående. ¹⁴ Han hadde mange flokker, horder og tjenere, så mye at filisterne misunte ham. ¹⁵ Alle brønnene som hans fars tjenere hadde gravd i Abrahams, hans fars, dager, fylte filisterne igjen med jord. ¹⁶ Da sa Abimelek til Isak: «Flytt bort fra oss, for du har blitt for mektig for oss.» ¹⁷ Så dro Isak bort derfra og slo leir i Gerar-dalen, hvor han bosatte seg. ¹⁸ Isak åpnet igjen brønnene som var blitt gravd i Abrahams, hans fars, dager, som filisterne hadde fylt igjen etter Abrahams død, og han ga dem de samme navnene som hans far hadde gitt dem. ¹⁹ Isaks tjenere gravde i dalen og fant en kilde med friskt vann. ²⁰ Men hyrdene i Gerar kranglet med Isaks hyrder og sa:

1 Mosebok

«Vannet er vårt!» Så han kalte brønnen Esek, fordi de kranglet med ham. ²¹ Da gravde de en annen brønn, og de kranglet om den også; så han kalte den Sitnah. ²² Han flyttet derfra og gravde en annen brønn, og de kranglet ikke om den. Han kalte den Rehobot og sa: «Nå har Herren gitt oss rom, og vi skal blomstre i landet.» ²³ Fra det stedet reiste han til Beersheba. ²⁴ Den natten viste Herren seg for ham og sa: «Jeg er din far Abrahams Gud. Vær ikke redd, for jeg er med deg; jeg vil velsigne deg og mangfoldiggjøre dine etterkommere for min tjener Abrahams skyld.» ²⁵ Isak bygde et alter der og påkalte Herrens navn. Der slo han opp sitt telt, og der gravde hans tjenere en brønn. ²⁶ I mellomtiden kom Abimelek til ham fra Gerar, med Ahussat, hans rådgiver, og Pikol, hans hærfører. ²⁷ Isak sa til dem: «Hvorfor har dere kommet til meg, siden dere var fiendtlige mot meg og sendte meg bort?» ²⁸ De svarte: «Vi har tydelig sett at Herren har vært med deg; så vi sa: 'La det nå være en edsavtale mellom oss'—mellom oss og deg. La oss inngå en pakt med deg ²⁹ at du ikke vil skade oss, slik vi ikke har rørt deg og bare har gjort godt mot deg, og sendt deg bort i fred. Du er nå velsignet av Herren.» ³⁰ Da laget Isak et gjestebud for dem, og de spiste og drakk. ³¹ Tidlig neste morgen utvekslet de eder. Så sendte Isak dem på vei, og de dro bort i fred. ³² Samme dag kom Isaks tjenere og fortalte ham om brønnen de hadde gravd. De sa: «Vi har funnet vann!» ³³ Han kalte den Sjiba, og derfor heter byen Beersheba den dag i dag. ³⁴ Da Esau var forti år gammel, tok han Judit, datter av Beer, hetitten, og Basmat, datter av Elon, hetitten, til koner. ³⁵ De brakte sorg til Isak og Rebekka.

27 Da Isak var gammel og øynene hans var for svake til å se, kalte han til seg Esau, sin eldste sønn, og sa til ham: «Min sønn.» Og han svarte: «Her er jeg.» ² Isak sa: «Se, jeg er nå gammel og vet ikke dagen for min død. ³ Ta nå utstyret ditt, koggeret og buen, og gå ut i marken for å jakte litt vilt til meg. ⁴ Lag et deilig måltid for meg, slik jeg elsker, og bring det til meg for å spise, så jeg kan velsigne deg før jeg dør.» ⁵ Nå lyttet Rebekka mens Isak snakket til sin sønn Esau. Så da Esau gikk ut på marken for å jakte vilt for å ta med hjem, ⁶ sa Rebekka til sin sønn Jakob: «Se, jeg overhørte din far snakke til din bror Esau og si, ⁷ 'Bring meg litt vilt og lag et deilig måltid for meg, så jeg kan spise og velsigne deg i Herrens nærvær før min død.' ⁸ Nå,

min sønn, lytt nøye til hva jeg befaler deg: ⁹ Gå til flokken og hent meg to utvalgte unge geiter, så jeg kan tilberede dem som et deilig måltid for din far, akkurat slik han liker det. ¹⁰ Ta det så til din far for å spise, så han kan velsigne deg før sin død.» ¹¹ Jakob sa til sin mor Rebekka: «Men min bror Esau er en hårete mann, og jeg har glatt hud.» ¹² Kanskje min far vil berøre meg, og jeg vil virke for ham som en bedrager, og jeg vil bringe over meg selv en forbannelse i stedet for en velsignelse.» ¹³ Hans mor sa til ham: «Din forbannelse være over meg, min sønn; bare adlyd min stemme og gå, hent dem til meg.» ¹⁴ Så han gikk og hentet dem og brakte dem til sin mor, og hun tilberedte et deilig måltid, akkurat slik hans far elsket. ¹⁵ Så tok Rebekka noen av Esaus fineste klær, som hun hadde i huset, og kledde sin yngre sønn Jakob i dem. ¹⁶ Hun dekket også hans hender og den glatte delen av hans hals med skinnene fra geitene. ¹⁷ Så ga hun sin sønn Jakob det deilige måltidet og brødet hun hadde laget. ¹⁸ Han gikk til sin far og sa: «Min far.» Og han sa: «Her er jeg. Hvem er du, min sønn?» ¹⁹ Jakob sa til sin far: «Jeg er Esau, din førstefødte. Jeg har gjort som du ba meg. Vær så snill å sette deg opp og spise av mitt vilt, så du kan velsigne meg.» ²⁰ Isak spurte sin sønn: «Hvordan fant du det så raskt, min sønn?» Og han svarte: «Fordi Herren din Gud ga meg suksess.» ²¹ Da sa Isak til Jakob: «Kom nærmere, så jeg kan føle deg, min sønn, for å vite om du virkelig er min sønn Esau eller ikke.» ²² Jakob gikk nær sin far Isak, som berørte ham og sa: «Stemmen er Jakobs stemme, men hendene er Esaus hender.» ²³ Han kjente ham ikke igjen, for hendene hans var hårete som hans bror Esaus; så han velsignet ham. ²⁴ «Er du virkelig min sønn Esau?» spurte han. «Det er jeg,» svarte han. ²⁵ Da sa han: «Bring det til meg, så jeg kan spise av min sønns vilt, så jeg kan velsigne deg.» Og han brakte det til ham, og han spiste; han brakte også vin til ham, og han drakk. ²⁶ Da sa hans far Isak til ham: «Kom nærmere og gi meg et kyss, min sønn.» ²⁷ Så kom han nær og kysset ham; og da Isak kjente lukten av klærne hans, velsignet han ham og sa: «Se, lukten av min sønn er som lukten av en mark som Herren har velsignet. ²⁸ Måtte Gud gi deg av himmelens dugg og jordens rikdom—en overflod av korn og ny vin. ²⁹ Måtte folkeslag tjene deg og folk bøye seg for deg. Vær herre over dine brødre, og måtte din mors sønner bøye seg for deg. Forbannet være de som forbanner deg, og velsignet være de

som velsigner deg.»³⁰ Nå skjedde det, så snart Isak hadde fullført velsignelsen av Jakob, og Jakob knapt hadde forlatt sin fars nærvær, at hans bror Esau kom inn fra jakten.³¹ Han tilberedte også et deilig måltid og brakte det til sin far. Da sa han til ham: «La min far reise seg og spise av sin sønns vilt, så du kan velsigne meg.»³² Hans far Isak spurte ham: «Hvem er du?» Og han sa: «Jeg er din sønn, din førstefødte, Esau.»³³ Da skalv Isak voldsomt og sa: «Hvem var det da som jaktet vilt og brakte det til meg? Jeg spiste det alt før du kom, og jeg velsignet ham—og han skal være velsignet!»³⁴ Da Esau hørte sin fars ord, ropte han med et overmåte stort og bittert rop og sa til sin far: «Velsign meg, meg også, min far!»³⁵ Men han sa: «Din bror kom bedragersk og har tatt din velsignelse.»³⁶ Esau sa: «Er han ikke med rette kalt Jakob? For han har bedratt meg disse to gangene: Han tok min førstefødselsrett, og nå har han tatt min velsignelse.» Så spurte han: «Har du ikke reservert en velsignelse for meg?»³⁷ Isak svarte Esau: «Se, jeg har gjort ham til din herre, og jeg har gitt alle hans slektninger som tjenere til ham; og med korn og ny vin har jeg opprettholdt ham. Hva kan jeg da gjøre for deg, min sønn?»³⁸ Esau sa til sin far: «Har du bare én velsignelse, min far? Velsign meg, meg også, min far!» Da hevet Esau sin stemme og gråt.³⁹ Hans far Isak svarte ham: «Se, borte fra jordens rikdom skal din bolig være, og borte fra himmelens dugg ovenfra.»⁴⁰ Ved ditt sverd skal du leve, og du skal tjene din bror. Men når du blir rastløs, skal du bryte hans åk fra din nakke.»⁴¹ Så bar Esau nag til Jakob på grunn av velsignelsen hans far hadde gitt ham. Esau sa til seg selv: «Dagene for sorg over min far er nær; da vil jeg drepe min bror Jakob.»⁴² Da ordene til hennes eldste sønn Esau ble rapportert til Rebekka, sendte hun bud etter sin yngre sønn Jakob og sa til ham: «Se, din bror Esau trøster seg med å planlegge å drepe deg.»⁴³ Så nå, min sønn, adlyd min stemme og flykt straks til min bror Laban i Haran.⁴⁴ Bli hos ham en tid til din brors vrede legger seg.⁴⁵ Når din bror ikke lenger er sint på deg og glemmer hva du gjorde mot ham, vil jeg sende bud etter deg for å hente deg tilbake derfra. Hvorfor skulle jeg miste dere begge på én dag?»⁴⁶ Og Rebekka sa til Isak: «Jeg er lei av å leve på grunn av Het-døtrene. Hvis Jakob tar en kone blant Het-døtrene, som disse fra landets døtre, hva godt vil mitt liv være for meg?»

Så kalte Isak til seg Jakob og velsignet ham, og sa til ham: "Du må ikke ta en kone fra Kanaans døtre."² Stå opp, dra til Paddan-Aram, til Betuels hus, din mors far. Derfra skal du velge en kone fra døtrene til Laban, din mors bror.³ Må Gud den Allmektige velsigne deg og gjøre deg fruktbar og mangfoldiggjøre ditt antall, så du blir til en mengde folk.⁴ Må Han gi deg og dine etterkommere Abrahams velsignelse, slik at du kan ta i besittelse det landet hvor du bor som fremmed, det landet Gud ga til Abraham."⁵ Så sendte Isak Jakob av sted, og han reiste til Paddan-Aram, til Laban, sønn av arameeren Betuel, bror til Rebekka, mor til Jakob og Esau.⁶ Nå så Esau at Isak hadde velsignet Jakob og sendt ham til Paddan-Aram for å finne en kone der, og at han hadde instruert ham: "Ikke gift deg med en kanaaneisk kvinne,"⁷ og at Jakob hadde lyttet til sin far og mor og hadde dratt til Paddan-Aram.⁸ Esau forstod da hvor misfornøyde de kanaaneiske kvinnene var for hans far Isak;⁹ så han gikk til Ismael og giftet seg med Mahalath, søster til Nebajot og datter av Ismael, Abrahams sønn, i tillegg til de konene han allerede hadde.¹⁰ Jakob dro fra Beersheba og satte kursen mot Haran.¹¹ Han kom til et bestemt sted og ble der for natten, fordi solen hadde gått ned. Han tok en av steinene fra det stedet, la den under hodet, og la seg til å sove.¹² Han drømte om en stige som var satt på jorden, med toppen som nådde til himmelen, og Guds engler steg opp og ned på den.¹³ Over den sto Herren, som sa: "Jeg er Herren, din far Abrahams Gud og Isaks Gud. Jeg vil gi deg og dine etterkommere det landet du ligger på."¹⁴ Dine etterkommere skal bli som jordens støv, og du skal spre deg mot vest, øst, nord og sør. Alle folk på jorden skal bli velsignet gjennom deg og din ætt.¹⁵ Jeg er med deg og vil vokte deg hvor du enn går, og jeg vil føre deg tilbake til dette landet. Jeg vil ikke forlate deg før jeg har oppfylt det jeg har lovet deg."¹⁶ Jakob våknet fra sin søvn og sa: "Sannelig, Herren er på dette stedet, og jeg var ikke klar over det."¹⁷ Han var fylt av ærefrykt og sa: "Hvor utrolig er dette stedet! Dette er intet mindre enn Guds hus; dette er himmelens port."¹⁸ Tidlig neste morgen tok Jakob steinen han hadde brukt som pute, reiste den som en støtte, og helte olje på toppen av den.¹⁹ Han kalte stedet Betel, selv om byen tidligere het Luz.²⁰ Så avla Jakob et løfte og sa: "Hvis Gud vil være med meg og vokte meg på denne reisen jeg tar, og gi

1 Mosebok

meg mat å spise og klær å ha på meg, ²¹ slik at jeg vender trygt tilbake til min fars hjem, da skal Herren være min Gud. ²² Og denne steinen som jeg har satt opp som en støtte, skal være et hus for Gud, og av alt du gir meg, vil jeg gi deg en tiendedel."

29 Jakob fortsatte sin reise og kom til landet til de østlige folkene. ² Han la merke til en brønn på marken, med tre flokker sauer liggende i nærheten, ettersom flokkene ble vannet fra den brønnen. Steinen som dekket brønnens munn var stor. ³ Når alle flokkene var samlet, ville gjeterne rulle steinen bort fra brønnens munn og vanne sauene, deretter legge steinen tilbake over brønnens munn. ⁴ Jakob spurte gjeterne: «Mine brødre, hvor kommer dere fra?» De svarte: «Vi er fra Haran.» ⁵ Han spurte dem: «Kjenner dere Laban, Nahors sønnesønn?» De svarte: «Vi kjenner ham.» ⁶ Jakob spurte videre: «Er det bra med ham?» De sa: «Ja, det er bra med ham, og her kommer datteren hans Rakel med sauene.» ⁷ Jakob sa: «Se, det er fortsatt høylys dag; det er ennå ikke tid til å samle buskapen. Vann sauene og ta dem tilbake til beite.» ⁸ Men de svarte: «Vi kan ikke gjøre det før alle flokkene er samlet og steinen er rullet bort fra brønnens munn; da vil vi vanne sauene.» ⁹ Mens han fortsatt snakket med dem, kom Rakel med sin fars sauer, for hun var gjeter. ¹⁰ Da Jakob så Rakel, datteren til sin onkel Laban, og Labans sauer, gikk han bort og rullet steinen bort fra brønnens munn og vannet sin onkels sauer. ¹¹ Jakob hilste så Rakel med et kyss og gråt åpenlyst. ¹² Jakob forklarte Rakel at han var en slektning av hennes far og en sønn av Rebekka. Hun løp og informerte sin far. ¹³ Da Laban hørte nyheten om Jakob, sin søsters sønn, skyndte han seg for å møte ham. Han omfavnet ham, kysset ham, og tok ham med til sitt hjem, hvor Jakob fortalte om alle disse hendelsene. ¹⁴ Laban sa til ham: «Sannelig, du er mitt eget kjøtt og blod.» Og Jakob ble hos ham i en måned. ¹⁵ Da sa Laban til Jakob: «Fordi du er min slektning, skal du arbeide for meg for ingenting? Fortell meg hva din lønn skal være.» ¹⁶ Laban hadde to døtre; den eldste het Lea, og den yngste het Rakel. ¹⁷ Lea hadde svake øyne, mens Rakel var vakker i form og utseende. ¹⁸ Jakob var forelsket i Rakel og sa: «Jeg vil tjene deg i syv år for din yngre datter Rakel.» ¹⁹ Laban svarte: «Det er bedre at jeg gir henne til deg enn til en annen mann. Bli her hos meg.» ²⁰ Jakob tjente syv år for Rakel, men de virket som bare noen få dager for ham på

grunn av hans kjærlighet til henne. ²¹ Da sa Jakob til Laban: «Gi meg min kone, for min tid er oppfylt, så jeg kan være med henne.» ²² Så samlet Laban folkene på stedet og forberedte en fest. ²³ Men da kvelden kom, tok han sin datter Lea og brakte henne til Jakob, og Jakob var med henne. ²⁴ Laban ga sin tjenestepike Silpa til sin datter Lea som hennes tjenestepike. ²⁵ Da morgenen kom, var det Lea! Så Jakob sa til Laban: «Hva har du gjort mot meg? Var det ikke for Rakel jeg tjente deg? Hvorfor har du lur meg?» ²⁶ Laban sa: «Det er ikke vår skikk her å gi den yngre datteren i ekteskap før den eldste. ²⁷ Fullfør denne brudeuken, så skal vi gi deg den andre også, i bytte mot ytterligere syv års arbeid.» ²⁸ Jakob gjorde det. Han fullførte uken med Lea, og så ga Laban ham sin datter Rakel som hans kone. ²⁹ Laban ga sin tjenestepike Bilha til sin datter Rakel som hennes tjenestepike. ³⁰ Jakob var også med Rakel, og han elsket Rakel mer enn Lea. Han arbeidet for Laban ytterligere syv år. ³¹ Da Herren så at Lea var uelsket, gjorde han henne i stand til å bli gravid, men Rakel forble barnløs. ³² Lea ble gravid og fødte en sønn. Hun kalte ham Ruben, for hun sa: «Herren har sett min elendighet. Sannelig vil min mann elske meg nå.» ³³ Hun ble gravid igjen og fødte en sønn, og sa: «Fordi Herren hørte at jeg er uelsket, har han gitt meg denne også.» Så kalte hun ham Simeon. ³⁴ Hun ble gravid igjen og fødte en sønn, og sa: «Nå vil endelig min mann bli knyttet til meg, fordi jeg har født ham tre sønner.» Så ble han kalt Levi. ³⁵ Hun ble gravid igjen og fødte en sønn, og sa: «Denne gangen vil jeg prise Herren.» Så kalte hun ham Juda. Deretter sluttet hun å få barn.

30 Da Rakel så at hun ikke fødte barn til Jakob, ble hun misunnelig på sin søster og sa til Jakob: "Gi meg barn, ellers dør jeg!" ² Jakob ble sint på Rakel og sa: "Er jeg i Guds sted, han som har holdt tilbake velsignelsen av barn fra deg?" ³ Da sa hun: "Her er min tjenestepike Bilha; gå inn til henne, så hun kan føde barn på mine vegne, slik at også jeg kan få en familie gjennom henne." ⁴ Så presenterte hun sin tjenestepike Bilha for Jakob som en kone, og Jakob var med henne. ⁵ Bilha ble gravid og fødte en sønn til Jakob. ⁶ Rakel sa: "Gud har dømt meg, og har virkelig hørt min stemme og gitt meg en sønn." Derfor kalte hun ham Dan. ⁷ Rakels tjenestepike Bilha ble gravid igjen og fødte Jakob en annen sønn. ⁸ Rakel sa: "Med store strider har jeg stridd med min søster, og jeg har seiret." Så kalte

1 Mosebok

hun ham Naftali. ⁹ Da Lea så at hun ikke lenger fødte barn, tok hun sin tjenestepike Silpa og ga henne til Jakob som en kone. ¹⁰ Og Leas tjenestepike Silpa fødte en sønn for Jakob. ¹¹ Lea sa: "For en lykke!" Så kalte hun ham Gad. ¹² Leas tjenestepike Silpa ga Jakob en annen sønn. ¹³ Lea sa: "Lykkelig er jeg! For døtrene vil kalle meg velsignet." Så kalte hun ham Asjer. ¹⁴ Under hvete høsten gikk Ruben og fant alruner på marken, og brakte dem til sin mor Lea. Da sa Rakel til Lea: "Vær så snill å gi meg noen av din sønns alruner." ¹⁵ Men hun sa til henne: "Er det en liten sak at du har tatt min mann? Vil du også ta min sønns alruner?" Rakel svarte: "Greit, han skal sove med deg i natt i bytte mot din sønns alruner." ¹⁶ Da Jakob kom inn fra markene om kvelden, gikk Lea ut for å møte ham og sa: "Du må komme inn til meg, for jeg har leid deg med min sønns alruner." Så lå han med henne den natten. ¹⁷ Gud lyttet til Lea, og hun ble gravid og fødte en femte sønn for Jakob. ¹⁸ Lea sa: "Gud har belønnet meg for at jeg ga min tjenestepike til min mann." Så kalte hun ham Isaskar. ¹⁹ Lea ble gravid igjen og fødte en sjette sønn for Jakob. ²⁰ Lea sa: "Gud har gitt meg en god gave; nå vil min mann ære meg, fordi jeg har født ham seks sønner." Så kalte hun ham Sebulon. ²¹ Etterpå fikk hun en datter og kalte henne Dina. ²² Gud tok hensyn til Rakel, og Gud lyttet til henne og lot henne bli gravid. ²³ Hun ble gravid og fødte en sønn, og sa: "Gud har fjernet min skam." ²⁴ Hun kalte ham Josef, og sa: "Måtte Herren gi meg en sønn til." ²⁵ Etter at Rakel hadde født Josef, sa Jakob til Laban: "La meg dra, så jeg kan gå til mitt eget sted og til mitt eget land. ²⁶ Gi meg mine koner og mine barn som jeg har tjent deg for, og la meg dra; for du vet hvilken tjeneste jeg har gitt." ²⁷ Men Laban sa til ham: "Hvis jeg har funnet nåde i dine øyne, vær så snill å bli. Jeg har lært gjennom erfaring at Herren har velsignet meg på grunn av deg." ²⁸ Han sa: "Navngi din lønn, og jeg vil betale den." ²⁹ Jakob sa til ham: "Du er klar over hvordan jeg har tjent deg, og hvordan din buskap har trivdes under min omsorg. ³⁰ For du hadde lite før jeg kom, og det har økt betydelig, og Herren har velsignet deg hvor enn jeg vendte meg. Men nå, når skal jeg sørge for mitt eget hus også?" ³¹ "Hva skal jeg gi deg?" spurte han. Jakob svarte: "Du skal ikke gi meg noe. Hvis du vil gjøre denne ene tingen for meg, vil jeg fortsette å gjete din flokk." ³² La meg gå gjennom hele flokken din i dag, og fjerner fra den hver prikkete og flekkete

sau, og hvert mørkfarget lam, og de flekkete og prikkete blant geitene; disse skal være min lønn. ³³ Så min ærlighet vil svare for meg senere, når du kommer for å sjekke min lønn. Hver som ikke er prikkete eller flekkete blant geitene, eller mørkfarget blant lammene, hvis funnet hos meg, vil bli ansett som stjålet." ³⁴ Laban sa: "Enig, la det være som du har sagt." ³⁵ Samme dag fjernet han de stripete og flekkete bukkene, og alle de prikkete og flekkete geitene, hver som hadde hvitt på seg, og alle de mørkfargede lammene, og satte dem under sine sønners omsorg. ³⁶ Han satte en avstand på tre dagers reise mellom seg selv og Jakob, mens Jakob fortsatte å gjete resten av Labans flokker. ³⁷ Jakob tok deretter friske staver av poppel, mandel og platantrær, og skrelte hvite striper i dem, og blottet det hvite på stavene. ³⁸ Han satte stavene han hadde skrelt foran flokkene i trauene, vanningsstedene hvor flokkene kom for å drikke, og de parret seg når de kom for å drikke. ³⁹ Flokkene parret seg ved stavene, og flokkene fødte unger som var stripete, prikkete og flekkete. ⁴⁰ Jakob skilte lammene, og fikk flokkene til å vende seg mot de stripete og alle de mørkfargede dyrene i Labans flokk; og han satte sine egne flokker for seg selv, og satte dem ikke sammen med Labans flokk. ⁴¹ Når de sterkere hunnene var i brunst, plasserte Jakob stavene i trauene foran dyrene, slik at de ville parre seg nær stavene; ⁴² men når dyrene var svake, satte han dem ikke der. Så de svake dyrene gikk til Laban og de sterke til Jakob. ⁴³ På denne måten ble mannen svært velstående, og hadde store flokker, og kvinnelige og mannlige tjenere, og kameler og esler.

31 Jakob hørte Labans sønner si: «Jakob har tatt alt som tilhørte vår far, og fra det som tilhørte vår far har han fått all denne rikdommen.» ² Og Jakob la merke til at Labans holdning til ham ikke var som før. ³ Da sa Herren til Jakob: «Vend tilbake til dine fedres land og til din slekt, og jeg vil være med deg.» ⁴ Så sendte Jakob bud og kalte Rakel og Lea ut på marken der flokkene hans var. ⁵ Han sa til dem: «Jeg ser at deres fars holdning til meg ikke er som før, men min fars Gud har vært med meg. ⁶ Dere så at jeg tjente deres far trofast med all min styrke. ⁷ Likevel har deres far bedratt meg og endret min lønn ti ganger, men Gud tillot ham ikke å skade meg. ⁸ Hver gang han sa: 'Ta de flekkete som din lønn,' så ble hele flokken født flekkete; og hver gang han sa: 'Ta de stripete som

1 Mosebok

din lønn,' så ble hele flokken født stripete.⁹ Så Gud har overført deres fars buskap til meg.¹⁰ Under paringstiden hadde jeg en drøm der jeg så opp og så at bukkene som paret seg med flokken var stripete, flekkete eller prikkete.¹¹ Guds engel sa til meg i drømmen: 'Jakob,' og jeg svarte: 'Her er jeg.'¹² Han sa: 'Se opp og se at alle bukkene som parer seg med flokken er stripete, flekkete eller prikkete, for jeg har sett alt det Laban har gjort mot deg.'¹³ Jeg er Betels Gud, der du salvet en støtte og avla et løfte til meg. Nå stå opp, forlat dette landet, og vend tilbake til ditt fødeland.'¹⁴ Rakel og Lea svarte: «Har vi fortsatt noen del i arven fra vår fars hus?»¹⁵ Ser han ikke på oss som fremmede? For han har solgt oss og brukt opp det som ble betalt for oss.¹⁶ Sannelig, all rikdommen som Gud har tatt fra vår far tilhører oss og våre barn. Så gjør hva Gud har sagt til deg.»¹⁷ Da gjorde Jakob klar sine barn og sine koner til å reise på kameler;¹⁸ og han drev all sin buskap og alle sine eiendeler som han hadde skaffet seg i Paddan Aram, for å dra til sin far Isak i Kanaans land.¹⁹ Mens Laban hadde dratt for å klippe sin flokk, tok Rakel sin fars husguder.²⁰ Dessuten lurte Jakob arameeren Laban ved ikke å fortelle ham at han flyktet.²¹ Så flyktet han med alt han hadde, krysset Eufratelve, og satte kursen mot fjellandet Gilead.²² På den tredje dagen ble Laban informert om at Jakob hadde flyktet.²³ Han tok med seg sine slektninger og forfulgte Jakob i syv dager og nådde ham igjen i fjellandet Gilead.²⁴ Men Gud kom til arameeren Laban i en drøm om natten og sa: «Vær forsiktig med ikke å tale til Jakob verken godt eller ondt.»²⁵ Laban nådde igjen Jakob. Jakob hadde slått opp sitt telt i fjellandet, og Laban og hans slektninger slo leir der også.²⁶ Da sa Laban til Jakob: «Hva har du gjort ved å lure meg og ta mine døtre bort som fanger?»²⁷ Hvorfor rømte du i hemmelighet og lurte meg? Hvorfor fortalte du meg ikke, så jeg kunne ha sendt deg av sted med glede og sanger, med tamburin og lyre?»²⁸ Du lot meg ikke engang kysse mine barnebarn og mine døtre farvel. Du har handlet uklokt.²⁹ Jeg har makt til å skade deg; men i natt sa din fars Gud til meg: 'Vær forsiktig med ikke å tale til Jakob verken godt eller ondt.'³⁰ Nå har du dratt av sted fordi du lengtet etter å vende tilbake til din fars hus. Men hvorfor tok du mine guder?»³¹ Jakob svarte Laban: «Jeg var redd, fordi jeg tenkte at du kanskje ville ta dine døtre fra meg med makt.³² Men hvis du finner noen som har dine

guder, skal den personen ikke leve. I våre slektningers nærvær, se selv om det er noe av ditt her hos meg; og hvis så, ta det.» Nå visste ikke Jakob at Rakel hadde tatt gudene.³³ Så gikk Laban inn i Jakobs telt, og inn i Leas telt, og inn i teltet til de to kvinnelige tjenerne, men han fant dem ikke. Etter at han kom ut av Leas telt, gikk han inn i Rakels telt.³⁴ Nå hadde Rakel tatt husgudene og lagt dem i kamelsalen sin og satt seg på dem. Laban lette gjennom alt i teltet, men fant ingenting.³⁵ Rakel sa til sin far: «Ikke vær sint, herre, for at jeg ikke kan reise meg for deg; jeg har min menstruasjon.» Så han lette, men fant ikke husgudene.³⁶ Jakob ble sint og tok Laban i rette. «Hva er min forbrytelse?» spurte han Laban. «Hva er min synd som du har forfulgt meg så heftig for?»³⁷ Nå som du har lett gjennom alle mine eiendeler, hva har du funnet som tilhører ditt hus? Legg det her foran våre slektninger og la dem dømme mellom oss.³⁸ «Jeg har vært hos deg i tjue år nå. Dine søyer og dine geiter har ikke kastet unger, og jeg har ikke spist bukkene av dine flokker.³⁹ Jeg brakte deg ikke dyr revet i hjel av ville dyr; jeg bar tapet selv. Og du krevde betaling fra meg for alt som ble stjålet om dagen eller natten.⁴⁰ Dette var min situasjon: Hete fortærte meg om dagen og frost om natten, og søvnen flyktet fra mine øyne.⁴¹ I tjue år var jeg i ditt hus. Jeg arbeidet for deg i fjorten år for dine to døtre og seks år for dine flokker, og du endret min lønn ti ganger.⁴² Hadde ikke min fars Gud, Abrahams Gud og den som Isak fryktet, vært med meg, ville du sikkert ha sendt meg bort tomhendt. Men Gud har sett min nød og mine henders slit, og i natt refset han deg.»⁴³ Laban svarte Jakob: «Døtrene er mine døtre, barna er mine barn, og flokkene er mine flokker. Alt du ser er mitt. Men hva kan jeg gjøre i dag med disse døtrene mine, eller med barna de har født?»⁴⁴ Kom nå, la oss inngå en pakt, du og jeg, og la den tjene som et vitne mellom oss.»⁴⁵ Så tok Jakob en stein og reiste den som en støtte.⁴⁶ Han sa til sine slektninger: «Samle noen steiner.» Så tok de steiner og laget en haug, og de spiste der ved haugen.⁴⁷ Laban kalte den Jegar-sahaduta, og Jakob kalte den Galed.⁴⁸ Laban sa: «Denne haugen tjener som et vitne mellom deg og meg i dag.» Derfor ble den kalt Galed.⁴⁹ Den ble også kalt Mispá, fordi han sa: «Må Herren våke over oss når vi er borte fra hverandre.⁵⁰ Hvis du behandler mine døtre dårlig eller tar andre koner i tillegg til dem, selv om ingen er med oss, husk at

1 Mosebok

Gud er et vitne mellom deg og meg.» ⁵¹ Laban fortsatte til Jakob: «Her er denne haugen, og her er denne støtten jeg har satt opp mellom deg og meg.

⁵² Denne haugen er et vitne, og denne støtten er et vitne, at jeg ikke vil gå forbi denne haugen til din side for å skade deg, og at du ikke vil gå forbi denne haugen og støtten til min side for å skade meg. ⁵³ Må Abrahams Gud og Nahors Gud, deres fars Gud, dømme mellom oss.» Så sverget Jakob ved den som hans far Isak fryktet. ⁵⁴ Han ofret der i fjellandet og inviterte sine slektninger til et måltid. Etter at de hadde spist, tilbrakte de natten der. ⁵⁵ Ved daggry kysset Laban sine barnebarn og sine døtre og velsignet dem. Så dro han av sted og vendte tilbake til sitt sted.

32 Da Jakob fortsatte på sin reise, møtte Guds engler ham. ² Da han så dem, erklærte Jakob: «Dette er Guds leir!» Derfor kalte han stedet Mahanaim. ³ Jakob sendte budbringere i forveien til sin bror Esau i landet Seir, regionen Edom. ⁴ Han instruerte dem: «Dette skal dere si til min herre Esau: 'Din tjener Jakob melder: Jeg har bodd hos Laban og blitt der til nå. ⁵ Jeg eier okser, esler, flokker, og mannlige og kvinnelige tjenere. Jeg sender denne meldingen til min herre, i håp om å finne nåde i dine øyne.'» ⁶ Budbringerne vendte tilbake til Jakob og sa: «Vi dro til din bror Esau, og han kommer for å møte deg med fire hundre menn.» ⁷ Jakob ble svært redd og engstelig, så han delte folket som var med ham, sammen med flokkene, buskapen og kamelene, i to grupper. ⁸ Han resonnerte: «Hvis Esau angriper den ene gruppen, kan den andre gruppen unnslippe.» ⁹ Jakob ba: «Å Gud av min far Abraham og Gud av min far Isak, Herre, du som sa til meg: 'Vend tilbake til ditt hjemland og slekt, og jeg vil gjøre deg velstående,' ¹⁰ jeg er uverdigg all den godhet og trofasthet du har vist din tjener. Jeg krysset denne Jordan med bare min stav, og nå har jeg blitt to leirer. ¹¹ Vennligst fri meg fra min bror Esaus hånd, for jeg er redd han vil angripe meg, så vel som mødrene med deres barn. ¹² Likevel har du lovet: 'Jeg vil sannelig gjøre deg velstående og gjøre dine etterkommere så tallrike som sanden på havet, som ikke kan telles.'» ¹³ Han tilbrakte natten der og valgte ut en gave til sin bror Esau fra det han hadde med seg: ¹⁴ to hundre geiter og tjue bukker, to hundre sauer og tjue værer, ¹⁵ tretti melkekameler med sine unger, forti kyr og ti okser, og tjue eselhopper og ti eselhingster. ¹⁶ Han

plasserte dem under sine tjeneres omsorg, hver flokk for seg, og instruerte dem: «Gå foran meg og hold litt avstand mellom flokkene.» ¹⁷ Han instruerte den som ledet: «Når min bror Esau møter deg og spør: 'Hvem tilhører du, og hvor skal du, og hvem eier alle disse dyrene foran deg?' ¹⁸ skal du svare: 'De tilhører din tjener Jakob. De er en gave sendt til min herre Esau, og han følger etter oss.'» ¹⁹ Han instruerte den andre, den tredje, og alle som fulgte flokkene: «Dere skal si det samme til Esau når dere møter ham. ²⁰ Og vær sikker på å si: 'Din tjener Jakob kommer bak oss.'» For han tenkte: «Jeg vil blidgjøre ham med disse gavene jeg sender i forveien; deretter, når jeg ser ham, vil han kanskje akseptere meg.» ²¹ Så Jakobs gaver gikk foran ham, mens han ble i leiren den natten. ²² Den natten sto Jakob opp, tok sine to koner, sine to kvinnelige tjenere, og sine elleve sønner, og krysset vadestedet ved Jabbok. ²³ Da han hadde sendt dem over bekken, sendte han også over alle sine eiendeler. ²⁴ Jakob fant seg alene, og en mann begynte å kjempe med ham til daggry. ²⁵ Da mannen innså at han ikke kunne seire over ham, rørte han ved Jakobs hofteskål, slik at den ble forvridd mens de kjempet. ²⁶ Da sa mannen: «La meg gå, for det er daggry.» Men Jakob svarte: «Jeg vil ikke slippe deg før du velsigner meg.» ²⁷ Mannen spurte ham: «Hva er ditt navn?» «Jakob,» svarte han. ²⁸ Da sa mannen: «Ditt navn skal ikke lenger være Jakob, men Israel, for du har kjempet med Gud og med mennesker og har seiret.» ²⁹ Jakob sa: «Vennligst fortell meg ditt navn.» Men han svarte: «Hvorfor spør du om mitt navn?» Og han velsignet ham der. ³⁰ Så Jakob kalte stedet Peniel, og sa: «Det er fordi jeg så Gud ansikt til ansikt, og likevel ble mitt liv spart.» ³¹ Solen steg opp over ham da han passerte Peniel, og han haltet på grunn av hofte. ³² Av denne grunn avstår israelittene til denne dag fra å spise senen som er festet til hofteskålen, fordi Jakobs hofte ble berørt nær senen.

33 Jakob løftet blikket og så Esau nærme seg med fire hundre menn. Han delte barna mellom Lea, Rakel og de to tjenestekvinnene. ² Han plasserte tjenestekvinnene og deres barn foran, Lea og hennes barn etter, og Rakel og Josef bakerst. ³ Jakob selv gikk foran dem og bøyde seg til jorden syv ganger mens han nærmet seg sin bror. ⁴ Esau løp for å møte Jakob, omfavnet ham, falt om halsen på ham og kysset

1 Mosebok

ham, og de gråt begge.⁵ Esau så opp og la merke til kvinnene og barna, og spurte: "Hvem er disse med deg?" Jakob svarte: "Dette er barna Gud nådig har gitt din tjener."⁶ Da kom tjenestekvinnene og deres barn frem og bøyde seg.⁷ Lea og hennes barn kom også frem og bøyde seg. Til slutt nærmet Josef og Rakel seg og bøyde seg.⁸ Esau spurte: "Hva mener du med alle disse flokkene jeg møtte?" Jakob svarte: "For å finne nåde i din øyne, min herre."⁹ Esau sa: "Jeg har nok, min bror. La det du har forbli ditt."¹⁰ Jakob insisterte: "Nei, vær så snill, hvis jeg har funnet nåde i dine øyne, aksepter denne gaven fra meg, for å se ditt ansikt er som å se Guds ansikt, nå som du har tatt imot meg vennlig."¹¹ "Vær så snill, aksepter gaven som er brakt til deg, for Gud har vært nådig mot meg og jeg har alt jeg trenger." Fordi Jakob oppfordret ham, aksepterte Esau.¹² Esau foreslo: "La oss dra av sted og gå, og jeg vil følge deg."¹³ Jakob sa: "Min herre vet at barna er svake, og jeg må ta vare på de diende flokkene og hjordene. Hvis de drives hardt en dag, vil dyrene omkomme."¹⁴ "Vær så snill, la min herre gå foran sin tjener. Jeg vil bevege meg i et rolig tempo, i henhold til buskapen og barna, til jeg kommer til min herre i Se'ir."¹⁵ Esau tilbød: "La meg etterlate noen av mine menn hos deg." Men Jakob sa: "Hvorfor gjøre det? La meg finne nåde i min herres øyne."¹⁶ Esau dro så den dagen, og fortsatte på sin reise til Se'ir.¹⁷ Jakob reiste imidlertid til Sukkot, hvor han bygde et hus og boder for buskapen sin. Derfor kalles stedet Sukkot.¹⁸ Jakob kom trygt til byen Sikem i Kanaan, fra Paddan-Aram, og slo leir foran byen.¹⁹ Han kjøpte tomten hvor han hadde slått opp teltet sitt fra sønnene til Hamor, Sikems far, for hundre sølvstykker.²⁰ Der satte han opp et alter og kalte det El-Elohe-Israel.

34 Dinah, datteren til Lea, som hun hadde født til Jakob, gikk ut for å besøke landets døtre.

² Da Sikem, sønn av Hamor hevitten, landets fyrste, så henne, tok han henne og lå med henne og krenket henne.³ Hans hjerte ble dratt mot Dinah, Jakobs datter, og han elsket den unge kvinnen og talte vennlig til henne.⁴ Så sa Sikem til sin far Hamor: "Få meg denne unge kvinnen til kone."⁵ Da Jakob hørte at hans datter Dinah var blitt krenket, var hans sønner med buskapen i markene, så han holdt fred til de kom tilbake.⁶ Da gikk Hamor, Sikems far, ut for å tale med Jakob.⁷ Nå kom Jakobs sønner inn fra markene da de hørte om det; de ble

bedrøvet og meget sinte, fordi Sikem hadde gjort en skammelig ting i Israel ved å ligge med Jakobs datter—en ting som ikke burde gjøres.⁸ Men Hamor talte med dem og sa: "Min sønn Sikems sjel lengter etter deres datter. Vær så snill å gi henne til ham som kone.⁹ Inngå ekteskapelige allianser med oss; tilby oss deres døtre og ta våre for dere selv.¹⁰ Dere kan bo blant oss; landet er åpent for dere. Bo i det, handel i det, og skaff dere eiendom i det."¹¹ Sikem henvendte seg til Dinahs far og brødre: "Gi meg nåde i deres øyne, og jeg vil gi dere hva dere enn ber om.¹² Sett brudeprisen og gaven så høyt dere vil, og jeg vil betale hva dere enn ber meg om. Bare gi meg den unge kvinnen som kone."¹³ Jakobs sønner svarte Sikem og hans far Hamor svikefullt, fordi han hadde krenket deres søster Dinah.¹⁴ De sa til dem: "Vi kan ikke gjøre en slik ting—å gi vår søster til en mann som er uomskåret ville være en skam for oss.¹⁵ Vi vil samtykke til dere bare på denne betingelsen: at dere blir som oss ved å omskjære alle deres menn.¹⁶ Da vil vi gi dere våre døtre og ta deres døtre for oss selv. Vi vil bo blant dere og bli ett folk.¹⁷ Men hvis dere ikke vil gå med på å bli omskåret, vil vi ta vår søster og gå."¹⁸ Hamor og hans sønn Sikem fant forslaget akseptabelt.¹⁹ Den unge mannen, som var mer respektert enn hele sin fars husstand, nølte ikke med å gjøre som de sa, fordi han var henrykt over Jakobs datter.²⁰ Så gikk Hamor og hans sønn Sikem til byporten for å tale med mennene i byen deres.²¹ "Disse mennene er vennlige med oss," sa de. "La dem bo i landet og handle i det; landet er stort nok for dem. Vi kan ta deres døtre som koner og gi våre døtre til dem.²² Men mennene vil samtykke til å bo med oss som ett folk bare på betingelse av at alle menn blant oss blir omskåret, som de er."²³ Vil ikke deres buskap, deres eiendom og alle deres dyr bli våre? La oss gå med på deres vilkår, så vil de bosette seg blant oss."²⁴ Alle som gikk ut av byporten var enige med Hamor og hans sønn Sikem, og alle menn i byen ble omskåret.²⁵ Tre dager senere, mens de fortsatt hadde vondt, tok to av Jakobs sønner, Simeon og Levi, Dinahs brødre, sine sverd og angrep den intetanende byen og drepte alle mennene.²⁶ De drepte Hamor og hans sønn Sikem med sverdet og tok Dinah fra Sikems hus og dro bort.²⁷ Jakobs sønner kom over de drepte og plyndret byen, fordi deres søster var blitt krenket.²⁸ De tok deres flokker og hjorder og esler og alt annet de hadde i byen og

1 Mosebok

på markene. ²⁹ De tok med seg all deres rikdom og alle deres små barn og deres koner, og tok som bytte alt som var i husene. ³⁰ Da sa Jakob til Simeon og Levi: "Dere har brakt trøbbel over meg ved å gjøre meg avskyelig for landets innbyggere, kanaaneerne og perisittene. Vi er få i antall, og hvis de slår seg sammen mot meg og angriper meg, vil jeg og min husstand bli ødelagt." ³¹ Men de svarte: "Skulle han ha behandlet vår søster med slik grov vanære?"

35 Da sa Gud til Jakob: «Stå opp, dra opp til Betel og bo der, og bygg et alter der til Gud, som åpenbarte seg for deg da du flyktet fra din bror Esau.» ² Så sa Jakob til sitt husfolk og alle som var med ham: «Fjern de fremmede gudene som er blant dere, rens dere og skift klær.» ³ «La oss stå opp og dra opp til Betel, der jeg vil bygge et alter til Gud, som svarte meg i min nød og har vært med meg hvor jeg enn har reist.» ⁴ De overga til Jakob alle de fremmede gudene de hadde, og ringene i ørene sine, og Jakob gravde dem ned under eika ved Sikem. ⁵ Mens de reiste, falt en stor redsel fra Gud over byene rundt dem, så ingen forfulgte Jakobs sønner. ⁶ Jakob og alle folket med ham kom til Luz (det er Betel) i Kanaans land. ⁷ Han bygde et alter der og kalte stedet El-Betel, fordi det var der Gud hadde åpenbart seg for ham da han flyktet fra sin bror. ⁸ Nå døde Debora, Rebekkas amme, og ble begravet under eika nedenfor Betel; den ble kalt Allon-Bakut. ⁹ Gud åpenbarte seg igjen for Jakob etter hans retur fra Paddan-Aram, og Han velsignet ham. ¹⁰ Gud sa til ham: «Ditt navn er Jakob, men du skal ikke lenger kalles Jakob; Israel skal være ditt navn.» Så kalte Han ham Israel. ¹¹ Gud sa også til ham: «Jeg er Gud den Allmektige; vær fruktbar og bli mange. Et folk og mange folkeslag skal komme fra deg, og konger skal utgå fra deg.» ¹² «Landet jeg ga til Abraham og Isak vil jeg gi til deg, og jeg vil gi dette landet til dine etterkommere etter deg.» ¹³ Så forlot Gud ham på det stedet hvor Han hadde talt med ham. ¹⁴ Jakob reiste en steinstøtte på det stedet hvor Gud hadde talt med ham, og han helte ut et drikkoffert på den og helte også olje på den. ¹⁵ Jakob kalte stedet hvor Gud hadde talt med ham Betel. ¹⁶ Så dro de fra Betel. Da de ennå var et stykke fra Efrat, fikk Rakel fødselsveer og hadde store vanskeligheter. ¹⁷ Under hennes intense fødsel sa jordmoren til henne: «Frykt ikke, for du har enda en sønn.» ¹⁸ Mens hun dro sitt siste sukk—for hun var døende—kalte hun sin sønn Ben-Oni, men hans far

kalte ham Benjamin. ¹⁹ Så døde Rakel og ble gravlagt på veien til Efrat (det er Betlehem). ²⁰ Jakob reiste en støtte over hennes grav; det er Rakels gravstøtte til denne dag. ²¹ Israel fortsatte sin reise og slo opp sitt telt bortenfor Eder-tårnet. ²² Mens Israel bodde i det landet, gikk Ruben og lå med sin fars medhustru Bilha, og Israel fikk høre om det. Nå hadde Jakob tolv sønner: ²³ Leahs sønner var Ruben, Jakobs førstefødte, og Simeon, Levi, Juda, Issakar og Sebulon. ²⁴ Rakel hadde to sønner: Josef og Benjamin. ²⁵ Sønnene til Rakels tjenestekvinne Bilha var Dan og Naftali. ²⁶ Sønnene til Leahs tjenestekvinne Silpa var Gad og Asjer. Dette var Jakobs sønner, født til ham i Paddan-Aram. ²⁷ Jakob kom til sin far Isak ved Mamre, nær Kirjat-Arba (det er Hebron), hvor Abraham og Isak hadde bodd. ²⁸ Isak ble hundre og åtti år gammel. ²⁹ Så dro han sitt siste sukk og døde, og ble samlet til sitt folk, gammel og mett av dager. Hans sønner Esau og Jakob begravde ham.

36 Dette er slektshistorien til Esau (også kjent som Edom). ² Esau tok sine koner fra Kanaans døtre: Ada, datter av Elon hetitten, og Oholibama, datter av Ana og sønnedatter av Zibon hevitten— ³ og Basmat, datter av Ismael, søster til Nebajot. ⁴ Ada fødte Elifas for Esau, mens Basmat fødte Reuel. ⁵ og Oholibama fødte Je'usj, Jalam og Korah. Dette er også Esaus sønner, som ble født til ham i Kanaans land. ⁶ Esau tok sine koner, sønner, døtre og alle medlemmer av sitt hus, sammen med sin buskap, sitt kveg og all sin eiendom som han hadde skaffet seg i Kanaan, og flyttet til et land et stykke fra sin bror Jakob. ⁷ For deres eiendeler var for mange til at de kunne bo sammen; landet hvor de bodde kunne ikke forsørge dem på grunn av deres buskap. ⁸ Så Esau bosatte seg i Seirs fjelland; Esau er Edom. ⁹ Dette er slektshistorien til Esau, far til edomittene, i Seirs fjelland. ¹⁰ Her er navnene på Esaus sønner: Elifas, født av Esaus kone Ada; og Reuel, født av Esaus kone Basmat. ¹¹ Elifas' sønner het Teman, Omar, Sefo, Gatam og Kenaz. ¹² Timna var en medhustru til Esaus sønn Elifas, og hun fødte Amalek til Elifas. Dette var sønnene til Esaus kone Ada. ¹³ Reuels sønner var Nahat, Serah, Sjamma og Missa. Dette var sønnene til Esaus kone Basmat. ¹⁴ Sønnene til Esaus kone Oholibama, datter av Ana og sønnedatter av Zibon: hun fødte til Esau Je'usj, Jalam og Korah. ¹⁵ Dette var høvdingene blant Esaus etterkommere.

1 Mosebok

Sønnene til Elifas, Esaus førstefødte: høvdingene Teman, Omar, Sefo, Kenaz, ¹⁶ Korah, Gatam og Amalek. Dette var høvdingene etterkommet fra Elifas i Edoms land; de var sønnene til Ada. ¹⁷ Sønnene til Reuel, Esaus sønn: høvdingene Nahat, Serah, Sjamma og Missa. Dette var høvdingene etterkommet fra Reuel i Edoms land; de var sønnene til Esaus kone Basmat. ¹⁸ Sønnene til Esaus kone Oholibama: høvdingene Je'usj, Jalam og Korah. Dette var høvdingene etterkommet fra Esaus kone Oholibama, datter av Ana. ¹⁹ Dette var etterkommerne av Esau, også kjent som Edom, og dette var deres høvding. ²⁰ Dette var etterkommerne av Se'ir horitten, som bodde i området: Lotan, Sjobal, Zibon, Ana, ²¹ Disjon, Eser og Disjan. Dette var horittenes høvding, sønnene til Se'ir i Edoms land. ²² Lotans sønner var Hori og Homam; og Timna var Lotans søster. ²³ Sjobals familie inkluderte Alvan, Manahat, Ebal, Sjefo og Onam. ²⁴ Dette var sønnene til Zibon: Aja og Ana. Dette er Ana som oppdaget de varme kildene i ørkenen mens han gjette eslene til sin far Zibon. ²⁵ Dette var barna til Ana: Disjon og Oholibama, datter av Ana. ²⁶ Dette var sønnene til Disjon: Hemdan, Esjban, Jitran og Keran. ²⁷ Esers familie var Bilhan, Sa'avan og Akan. ²⁸ Disjans familie var Us og Aran. ²⁹ Dette var horittenes høvding: Lotan, Sjobal, Zibon, Ana, ³⁰ Disjon, Eser og Disjan. Dette var horittenes høvding, etter deres inndelinger, i Se'irs land. ³¹ Dette var kongene som regjerte i Edoms land før noen konge regjerte over israelittene. ³² Bela, sønn av Beor, hersket i Edom, og navnet på hans by var Dinhaba. ³³ Da Bela døde, etterfulgte Jobab, sønn av Serah fra Bosra, ham som konge. ³⁴ Da Jobab døde, tok Husjam fra temanittenes område over som konge. ³⁵ Da Husjam døde, etterfulgte Hadad, sønn av Bedad, som beseiret Midjan i Moabs land, ham som konge; hans by het Avit. ³⁶ Da Hadad døde, tok Samla fra Masreka over som konge. ³⁷ Da Samla døde, ble Sjaul fra Rehobot ved elven konge. ³⁸ Da Sjaul døde, etterfulgte Ba'al-Hanan, sønn av Akbor, ham som konge. ³⁹ Da Ba'al-Hanan, sønn av Akbor, døde, etterfulgte Hadar ham som konge. Hans by het Pau, og hans kones navn var Mehetabel, datter av Matred, datter av Me-Sahab. ⁴⁰ Dette var navnene på høvdingene etterkommet fra Esau, etter deres familier og deres lokaliteter, etter deres navn: høvding Timna, høvding Alva, høvding Jetet, ⁴¹ høvding Oholibama, høvding Ela og høvding Pinon, ⁴²

høvding Kenaz, høvding Teman og høvding Mibzar, ⁴³ høvding Magdiel og høvding Iram. Dette var høvdingene av Edom, etter deres bosetninger i landet de okkuperte. Dette er slektshistorien til Esau, far til edomittene.

37 Jakob bodde i landet hvor hans far hadde bodd som fremmed, i Kanaans land. ² Dette er Jakobs slektshistorie. Josef, sytten år gammel, gjette småfeet sammen med sine brødre, sønnene til Bilha og Silpa, hans fars koner. Josef brakte en dårlig rapport om dem til deres far. ³ Israel elsket Josef mer enn alle sine andre sønner, fordi han var sønn av hans alderdom; og han laget en kjortel med mange farger til ham. ⁴ Da hans brødre så at deres far elsket ham mer enn alle dem, hatet de ham og kunne ikke snakke vennlig til ham. ⁵ Josef hadde en drøm, og da han fortalte den til sine brødre, hatet de ham enda mer. ⁶ Han sa til dem: "Vær så snill å høre denne drømmen jeg har hatt: ⁷ Vi bandt kornbånd på marken, og plutselig reiste mitt kornbånd seg og sto oppreist, mens deres kornbånd samlet seg rundt og bøyde seg for mitt kornbånd." ⁸ Hans brødre sa til ham: "Tror du virkelig at du skal herske over oss? Skal du virkelig styre over oss?" Så de hatet ham enda mer for hans drømmer og hans ord. ⁹ Da hadde han en annen drøm og fortalte den til sine brødre. "Hør," sa han, "jeg har hatt en annen drøm, og denne gangen bøyde solen, månen og elleve stjerner seg for meg." ¹⁰ Da han fortalte sin far og sine brødre, irettesatte hans far ham og sa: "Hva er denne drømmen du har hatt? Skal din mor og jeg og dine brødre virkelig komme og bøye oss til jorden for deg?" ¹¹ Hans brødre misunte ham, og hans far lot ikke saken gå fra sitt sinn. ¹² Hans brødre dro for å gjete sin fars småfe nær Sikem. ¹³ Israel sa til Josef: "Er ikke dine brødre og gjeter småfeet nær Sikem? Kom, jeg vil sende deg til dem." Josef svarte: "Jeg skal gå." ¹⁴ Han sa til ham: "Gå nå og se om det står bra til med dine brødre og med småfeet, og bring ord tilbake til meg." Så sendte han ham fra Hebrons dal, og han kom til Sikem. ¹⁵ En mann fant ham vandrende på markene og spurte ham: "Hva leter du etter?" ¹⁶ Han svarte: "Jeg leter etter mine brødre; kan du fortelle meg hvor de gjeter småfeet?" ¹⁷ Mannen sa: "De har dratt videre herfra; jeg hørte dem si: 'La oss dra til Dotan.'" Så Josef dro etter sine brødre og fant dem i Dotan. ¹⁸ Da de så ham på avstand, før han nådde dem, la de planer om å drepe ham. ¹⁹ De sa til

1 Mosebok

hverandre: "Her kommer denne drømmeren! ²⁰ Kom nå, la oss drepe ham og kaste ham i en av disse brønnene; vi kan si at et villdyr har fortært ham. Så skal vi se hva som blir av drømmene hans." ²¹ Men Ruben hørte dette og prøvde å redde ham fra deres hender. "La oss ikke ta hans liv," sa han. ²² "Ikke utøs blod. Kast ham i denne brønnen her i ørkenen, men legg ikke hånd på ham." Ruben sa dette for å redde ham fra dem og bringe ham tilbake til sin far. ²³ Da Josef nådde sine brødre, rev de av ham kjortelen, kjortelen med mange farger han hadde på seg. ²⁴ De tok ham og kastet ham i brønnen. Brønnen var tom, uten vann. ²⁵ Mens de satte seg ned for å spise et måltid, så de opp og så en karavane av ismaelitter komme fra Gilead, med sine kameler bærende krydder, balsam og myrra, på vei til Egypt. ²⁶ Juda sa til sine brødre: "Hva vinning er det om vi dreper vår bror og dekker over hans blod?" ²⁷ Kom, la oss selge ham til ismaelittene og ikke legge hånd på ham; for han er vår bror, vårt eget kjød." Hans brødre var enige. ²⁸ Da midjanittiske handelsmenn passerte forbi, dro de Josef opp av brønnen og solgte ham for tjue sekel sølv til ismaelittene, som tok ham til Egypt. ²⁹ Da Ruben vendte tilbake til brønnen og så at Josef ikke var der, rev han sine klær. ³⁰ Han vendte tilbake til sine brødre og sa: "Gutten er ikke der! Hvor kan jeg gå nå?" ³¹ De tok Josefs kjortel, slaktet en geit, og dyppet kjortelen i blodet. ³² De brakte kjortelen med mange farger til deres far og sa: "Vi fant dette. Undersøk det for å se om det er din sønns kjortel." ³³ Han kjente den igjen og sa: "Det er min sønns kjortel! Et villdyr har fortært ham. Josef er sikkert blitt revet i stykker." ³⁴ Jakob rev sine klær, tok på seg sekkestrie, og sørget over sin sønn i mange dager. ³⁵ Alle hans sønner og døtre kom for å trøste ham, men han nektet å la seg trøste. "Nei," sa han, "jeg vil gå ned til graven sørgende over min sønn." Så gråt hans far for ham. ³⁶ I Egypt solgte midjanittene Josef til Potifar, en høytstående embetsmann hos Faraø, som var høvding over livvakten.

38 På den tiden dro Juda bort fra sine brødre og gikk til en Adullamitt ved navn Hira. ² Der så Juda datteren til en kanaaneisk mann ved navn Sjua; han tok henne til kone og hadde samkvem med henne. ³ Hun ble gravid med ham og fødte en sønn, som han kalte Er. ⁴ Hun ble igjen gravid og fødte en sønn, som hun kalte Onan. ⁵ Hun fødte enda en sønn og kalte ham Sela; det var i Kesib hun fødte ham. ⁶ Juda fant en kone til Er, sin

førstefødte, og hennes navn var Tamar. ⁷ Men Er, Judas førstefødte, var ond i Herrens øyne, så Herren lot ham dø. ⁸ Da sa Juda til Onan: "Gå inn til din brors kone og oppfyll din plikt som svoger mot henne, for å oppreise din brors ætt." ⁹ Men Onan visste at ætten ikke ville bli hans; derfor lot han sin sæd gå til spille på jorden hver gang han hadde samkvem med sin brors kone, for å unngå å gi sin bror etterkommere. ¹⁰ Det han gjorde var ondt i Herrens øyne, så Herren lot også ham dø. ¹¹ Da sa Juda til sin svigerdatter Tamar: "Bli boende som enke i din fars hus til min sønn Sela vokser opp." For han tenkte: "Han kan også dø, som sine brødre." Så Tamar dro og bodde i sin fars hus. ¹² Etter en tid døde Judas kone, datteren til Sjua. Da Juda hadde kommet over sorgen, dro han opp til Timna til sine saueklippere, sammen med sin venn Hira, Adullamitten. ¹³ Tamar fikk høre: "Din svigerfar går opp til Timna for å klippe sine sauer." ¹⁴ Da tok hun av seg enkeplaggene, dekket seg med et slør, og satte seg ved inngangen til Enaim, som ligger ved veien til Timna. Hun så at Sela var blitt voksen, men hun var ikke blitt gitt til ham som kone. ¹⁵ Da Juda så henne, trodde han hun var en prostituert, fordi hun hadde dekket til ansiktet. ¹⁶ Uten å vite at hun var hans svigerdatter, gikk han bort til henne ved veien og sa: "Kom nå, la meg ha samkvem med deg." Hun spurte: "Hva vil du gi meg for å ha samkvem med meg?" ¹⁷ Han svarte: "Jeg vil sende deg en ung geit fra min flokk." Hun spurte: "Vil du gi meg et pant til du sender den?" ¹⁸ Han sa: "Hva pant skal jeg gi deg?" Hun svarte: "Din signetring og dens snor, og staven i din hånd." Så ga han dem til henne og hadde samkvem med henne, og hun ble gravid med ham. ¹⁹ Så reiste hun seg og gikk bort, tok av sløret, og tok på seg enkeplaggene igjen. ²⁰ Juda sendte den unge geiten med sin venn Adullamitten for å hente pantet fra kvinnen, men han fant henne ikke. ²¹ Han spurte mennene på stedet: "Hvor er tempelprostituerte som var ved veien i Enaim?" De svarte: "Det har ikke vært noen tempelprostituert her." ²² Så vendte han tilbake til Juda og sa: "Jeg fant henne ikke, og mennene på stedet sa: 'Det har ikke vært noen tempelprostituert her.'" ²³ Da sa Juda: "La henne beholde tingene, ellers vil vi bli til latter. Jeg har jo sendt denne unge geiten, men du fant henne ikke." ²⁴ Omtrent tre måneder senere ble Juda informert: "Din svigerdatter Tamar har prostituert seg, og nå er hun gravid." Juda sa: "Før henne ut og

1 Mosebok

la henne bli brent!" ²⁵ Mens hun ble ført ut, sendte hun en beskjed til sin svigerfar og sa: "Jeg er gravid med den mannen som eier disse." Hun la til: "Vennligst undersøk og se hvem sin signetring, snor, og stav dette er." ²⁶ Juda kjente dem igjen og sa: "Hun er mer rettferdig enn jeg, siden jeg ikke ga henne til min sønn Sela." Og han hadde ikke samkvem med henne igjen. ²⁷ Da tiden var inne for henne til å føde, bar hun på tvillinger. ²⁸ Mens hun fødte, stakk en av dem ut hånden, og jordmoren bandt en skarlagenrød tråd om håndleddet hans og sa: "Denne kom ut først." ²⁹ Men da han trakk hånden tilbake, kom broren ut, og hun sa: "Hvilket brudd du har gjort for deg selv!" Så han ble kalt Peres. ³⁰ Etterpå kom broren ut, han som hadde den skarlagenrøde tråden om håndleddet, og han ble kalt Serah.

39 Nå var Josef blitt ført ned til Egypt, og Potifar, en egyptisk offiser av farao og kaptein for livvaktene, kjøpte ham fra ismaelittene som hadde brakt ham dit. ² Herren var med Josef, og han ble en velstående mann, boende i huset til sin egyptiske herre. ³ Hans herre la merke til at Herren var med ham og at Herren ga suksess til alt han foretok seg. ⁴ Josef vant velvilje i sin herres øyne og ble hans personlige tjener. Potifar satte ham over sitt hus, og betrodde ham alt han eide. ⁵ Fra den tid han satte ham til å styre sitt hus og alt han eide, velsignet Herren egypterens hus for Josefs skyld. Herrens velsignelse var over alt han hadde, både i huset og på markene. ⁶ Så Potifar overlot alt han hadde i Josefs varetekt, og med Josef som ansvarlig, bekymret han seg bare for maten han spiste. Nå var Josef vakker av skikkelse og utseende. ⁷ Etter en tid la hans herres kone merke til Josef og sa: «Ligg med meg.» ⁸ Men han nektet og sa til sin herres kone: «Med meg som ansvarlig, bekymrer min herre seg ikke for noe i huset; han har betrodde meg alt han eier. ⁹ Det er ingen større i dette huset enn jeg. Min herre har ikke holdt noe tilbake fra meg unntatt deg, fordi du er hans kone. Hvordan kunne jeg da gjøre en slik ond handling og synde mot Gud?» ¹⁰ Selv om hun snakket til Josef dag etter dag, tok han ikke hensyn til hennes forespørsel om å ligge ved siden av henne eller være med henne. ¹¹ En dag gikk han inn i huset for å utføre sine plikter, og ingen av husets tjenere var til stede. ¹² Hun grep ham i kappen og sa: «Ligg med meg!» Men han lot kappen bli i hennes hånd og flyktet ut. ¹³ Da hun

innså at han hadde latt kappen bli i hennes hånd og hadde flyktet ut, ¹⁴ kalte hun på husets tjenere og sa: «Se, denne hebreeren er blitt brakt til oss for å spotte oss! Han kom inn for å ligge med meg, men jeg skrek. ¹⁵ Da han hørte meg heve stemmen og skrike, lot han kappen bli ved siden av meg og flyktet ut.» ¹⁶ Hun beholdt kappen ved siden av seg til hans herre kom hjem. ¹⁷ Da fortalte hun ham om hendelsen og sa: «Den hebraiske slaven du brakte til oss kom til meg for å spotte meg. ¹⁸ Men så snart jeg hevet stemmen og skrek, lot han kappen bli ved siden av meg og flyktet ut.» ¹⁹ Da hans herre hørte historien hans kone fortalte ham, og sa: «Dette er hva din slave gjorde mot meg,» ble han rasende. ²⁰ Josefs herre tok ham og satte ham i fengselet hvor kongens fanger ble holdt. Og han ble der i fengselet. ²¹ Men Herren var med Josef, viste ham trofast kjærlighet og ga ham velvilje i fengselsvokterens øyne. ²² Vokteren satte Josef til å ha ansvar for alle fangene som ble holdt der, og han var ansvarlig for alt som ble gjort i fengselet. ²³ Vokteren brydde seg ikke om noe under Josefs ansvar, fordi Herren var med ham og lot alt han gjorde lykkes.

40 En tid senere fornærmet munnskjenken og bakeren for kongen av Egypt sin herre, kongen av Egypt. ² Farao ble meget sint på sine to embetsmenn, overmunnskjenken og overbakeren. ³ Han satte dem i forvaring i huset til høvdingen over livvaktene, i det samme fengselet hvor Josef var innesperret. ⁴ Høvdingen over livvaktene satte dem under Josefs oppsyn, og han tok seg av dem; de var i forvaring en tid. ⁵ Munnskjenken og bakeren for kongen av Egypt, som var innesperret i fengselet, hadde hver sin drøm samme natt, og hver drøm hadde sin egen betydning. ⁶ Da Josef kom til dem om morgenen, la han merke til at de var nedtrykte. ⁷ Så han spurte faraos embetsmenn som var i forvaring sammen med ham i hans herres hus: "Hvorfor ser dere så nedslåtte ut i dag?" ⁸ De svarte: "Vi har hatt drømmer, og det er ingen som kan tyde dem." Josef sa til dem: "Tilhører ikke tydninger Gud? Fortell meg drømmene deres, vær så snill." ⁹ Så fortalte overmunnskjenken sin drøm til Josef og sa: "I min drøm var det en vinranke foran meg, ¹⁰ og på vinranken var det tre grener. Da den knoppet, åpnet dens blomster seg, og dens klaser modnet til druer. ¹¹ Faraos beger var i min hånd, og jeg tok druenes presset dem i faraos beger, og satte begeret i hans hånd." ¹² Josef sa til ham: "Dette er tydningen: de tre

1 Mosebok

grenene er tre dager. ¹³ Innen tre dager vil farao løfte ditt hode og gjeninnsette deg i din stilling, og du skal sette faraos beger i hans hånd, slik du gjorde da du var hans munnskjenk. ¹⁴ Men når det går deg vel, husk meg og vis meg godhet; nevnt meg for farao og få meg ut av dette fengselet. ¹⁵ Jeg ble med makt tatt fra hebreernes land, og også her har jeg ikke gjort noe for å fortjene å bli satt i en fangehule." ¹⁶ Da overbakeren så at tydingen var gunstig, sa han til Josef: "Jeg hadde også en drøm: på mitt hode var det tre kurver med brød. ¹⁷ I den øverste kurven var det alle slags bakverk for farao, men fuglene spiste dem fra kurven på mitt hode." ¹⁸ Josef svarte: "Dette er tydingen: de tre kurvene er tre dager. ¹⁹ Innen tre dager vil farao løfte av ditt hode og henge deg på en påle, og fuglene vil spise ditt kjøtt." ²⁰ På den tredje dagen, som var faraos fødselsdag, holdt han et gjestebud for alle sine embetsmenn. Han løftet opp hodet til overmunnskjenken og hodet til overbakeren i nærvær av sine embetsmenn: ²¹ Han gjeninnsatte overmunnskjenken i hans stilling, slik at han igjen satte begeret i faraos hånd; ²² men han henrettet overbakeren, akkurat som Josef hadde tydet for dem. ²³ Likevel husket ikke overmunnskjenken Josef; han glemte ham.

41 Etter to hele år drømte farao at han stod ved Nilen. ² Og fra elven kom det opp sju kyr, velfødde og fine, og de beitet i sivet. ³ Så kom det opp sju andre kyr etter dem fra Nilen, stygge og magre, og de stod ved siden av de andre kyrne på elvebredden. ⁴ De magre, stygge kyrne åt opp de sju velfødde, fine kyrne. Da våknet farao. ⁵ Han sovnet igjen og hadde en ny drøm: sju aks, fulle og gode, vokste på ett strå. ⁶ Så skjøt det opp sju andre aks, tynne og svidd av østvinden, etter dem. ⁷ De tynne aksene slukte de sju fulle aksene. Da våknet farao, og det var en drøm. ⁸ Om morgenen var hans ånd urolig, så han kalte til seg alle magikerne og de vise mennene i Egypt. Farao fortalte dem sine drømmer, men ingen kunne tyde dem for ham. ⁹ Da talte overmunnskjenken til farao og sa: "I dag minnes jeg mine feil. ¹⁰ Farao var vred på sine tjenere og satte meg i forvaring i huset til høvdingen over livvakten, både meg og overbakeren. ¹¹ Vi hadde hver vår drøm samme natt, og hver drøm hadde sin egen tyding. ¹² En ung hebreer var der sammen med oss, en tjener hos høvdingen over livvakten. Vi fortalte ham våre drømmer, og han tydet dem for oss, hver mann fikk tydingen av sin drøm.

¹³ Og det skjedde akkurat som han hadde tydet: Jeg ble gjeninnsatt i min stilling, og den andre mannen ble hengt." ¹⁴ Så sendte farao bud etter Josef, og de hentet ham raskt ut av fangehullet. Etter at han hadde barbert seg og skiftet klær, kom han inn for farao. ¹⁵ Farao sa til Josef: "Jeg har hatt en drøm, og ingen kan tyde den. Men jeg har hørt om deg at du kan forstå en drøm for å tyde den." ¹⁶ Josef svarte farao: "Det er ikke i meg; Gud vil gi farao et svar til fred." ¹⁷ Farao fortalte Josef: "I min drøm stod jeg ved bredden av Nilen, ¹⁸ da sju kyr, fete og fine, kom opp av elven og beitet i sivet. ¹⁹ Så kom det opp sju andre kyr etter dem, fattige, meget stygge og magre, slike som jeg aldri har sett i hele Egypt. ²⁰ De magre, stygge kyrne åt opp de sju fete kyrne som kom opp først. ²¹ Men da de hadde spist dem, kunne ingen se at de hadde gjort det; de så like stygge ut som før. Da våknet jeg. ²² I min drøm så jeg også sju aks, fulle og gode, vokse på ett strå. ²³ Så skjøt det opp sju aks, visne, tynne og svidd av østvinden, etter dem. ²⁴ De tynne aksene slukte de sju gode aksene. Jeg fortalte dette til magikerne, men ingen kunne forklare det for meg." ²⁵ Da sa Josef til farao: "Faraos drømmer er én og samme. Gud har åpenbart for farao hva Han har til hensikt å gjøre. ²⁶ De sju gode kyrne er sju år, og de sju gode aksene er sju år; det er én og samme drøm. ²⁷ De sju magre og stygge kyrne som kom opp etter dem er sju år, og det samme er de sju verdiløse aksene svidd av østvinden: de er sju år med hungersnød. ²⁸ Det er akkurat som jeg sa til farao: Gud har vist farao hva Han har til hensikt å gjøre. ²⁹ Sju år med stor overflod skal komme over hele Egypt, ³⁰ men sju år med hungersnød vil følge dem. Da vil all overfloden i Egypt bli glemt, og hungersnøden vil ødelegge landet. ³¹ Velstanden i landet vil forsvinne fra minnet fordi hungersnøden som følger vil være ekstremt alvorlig. ³² Grunnen til at drømmen ble gitt til farao i to former er at saken er fast bestemt av Gud, og Han vil utføre den snart. ³³ Nå bør farao se etter en forstandig og vis mann og sette ham over landet Egypt. ³⁴ La farao utnevne tilsynsmenn over landet og ta en femtedel av avlingen i Egypt i de sju årene med overflod. ³⁵ De bør samle all maten i disse gode årene som kommer og lagre kornet under faraos myndighet, for å bli holdt i byene til mat. ³⁶ Denne maten bør holdes i reserve for landet, for å brukes i de sju årene med hungersnød som vil komme over Egypt, slik at landet ikke blir ødelagt av

hungersnøden." ³⁷ Planen virket gunstig for farao og for alle hans tjenestemenn. ³⁸ Så spurte farao dem: "Kan vi finne noen som denne mannen, en som har Guds ånd?" ³⁹ Da sa farao til Josef: "Siden Gud har gjort alt dette kjent for deg, er det ingen så innsiktsfull og klok som du." ⁴⁰ Du skal ha oppsyn med mitt palass, og hele mitt folk skal følge dine befalinger. Bare med hensyn til tronen vil jeg være større enn deg." ⁴¹ Så sa farao til Josef: "Jeg utnevner deg herved over hele landet Egypt." ⁴² Da tok farao sin signetring fra sin finger og satte den på Josefs finger. Han kledde ham i klær av fint lin og pyrdet ham med en gullkjede rundt halsen. ⁴³ Han lot ham kjøre i sin andre vogn, og folk ropte foran ham: "Bøy kne!" Slik satte han ham over hele landet Egypt. ⁴⁴ Så erklærte farao til Josef: "Jeg er farao, men uten ditt samtykke skal ingen gjøre noe i hele Egypt." ⁴⁵ Farao ga Josef navnet Zafenat-Paneah og ga ham Asenat, datter av Potifera, prest i On, til kone. Og Josef reiste gjennom hele landet Egypt. ⁴⁶ Josef var tretti år gammel da han begynte å tjene farao, kongen av Egypt. Og Josef gikk ut fra faraos nærvær og reiste gjennom hele Egypt. ⁴⁷ Gjennom de sju årene med overflod ga landet rikelig. ⁴⁸ Josef samlet all maten som ble produsert i de sju årene med overflod i Egypt og lagret den i byene. I hver by plasserte han maten som ble dyrket på markene rundt den. ⁴⁹ Josef lagret opp enorme mengder korn, som sanden ved havet; det var så mye at han sluttet å måle det fordi det var uten mål. ⁵⁰ Før årene med hungersnød kom, fikk Josef to sønner med Asenat, datter av Potifera, prest i On. ⁵¹ Josef kalte sin førstefødte Manasse og sa: "Det er fordi Gud har latt meg glemme all min motgang og hele min fars hus." ⁵² Den andre sønnen kalte han Efraim og sa: "Det er fordi Gud har gjort meg fruktbar i landet for min lidelse." ⁵³ De sju årene med overflod i Egypt ble avsluttet, ⁵⁴ og de sju årene med hungersnød begynte, akkurat som Josef hadde forutsagt. Det var hungersnød i alle de andre landene, men i hele Egypt var det mat. ⁵⁵ Da hele Egypt begynte å kjenne hungersnøden, ropte folket til farao etter mat. Da instruerte farao alle egypterne: "Gå til Josef og gjør som han sier." ⁵⁶ Da hungersnøden spredte seg over hele landet, åpnet Josef alle lagerhusene og solgte korn til egypterne, for hungersnøden var alvorlig i hele Egypt. ⁵⁷ Og folk fra hele verden kom til Egypt for å kjøpe korn fra Josef, fordi hungersnøden var alvorlig overalt.

42

Da Jakob forsto at det var korn i Egypt, sa han til sønnene sine: "Hvorfor står dere bare og ser på hverandre?" ² Han la til: "Jeg har hørt at det er korn i Egypt. Dra ned dit og kjøp noe for oss, så vi kan leve og ikke dø." ³ Så dro ti av Josefs brødre til Egypt for å kjøpe korn. ⁴ Men Jakob sendte ikke Benjamin, Josefs bror, med de andre, for han fryktet at det kunne hende ham noe ondt. ⁵ Så Israels sønner var blant dem som dro for å kjøpe korn, for hungersnøden var også i Kanaans land. ⁶ Josef var landets guvernør, den som solgte korn til alle folkene. Da Josefs brødre kom, bøyde de seg for ham med ansiktene mot jorden. ⁷ Da Josef så brødrene sine, kjente han dem igjen, men han forkledde seg og talte hardt til dem. "Hvor kommer dere fra?" spurte han. "Fra Kanaans land," svarte de, "for å kjøpe mat." ⁸ Josef kjente igjen brødrene sine, men de kjente ikke ham. ⁹ Josef husket drømmene han hadde om dem og sa: "Dere er spioner! Dere har kommet for å se hvor landet vårt er ubevoktet." ¹⁰ De svarte: "Nei, herre. Vi, dine tjenere, har kommet for å kjøpe mat." ¹¹ Vi er alle sønner av én mann. Vi er ærlige menn, ikke spioner." ¹² Men han insisterte: "Nei, dere har kommet for å se hvor landet vårt er ubevoktet." ¹³ De svarte: "Dine tjenere er tolv brødre, sønner av én mann i Kanaan. Den yngste er hos vår far, og én er ikke mer." ¹⁴ Josef sa til dem: "Det er som jeg advarte: dere er spioner!" ¹⁵ Slik skal dere bli testet: ved faraos liv, dere skal ikke forlate dette stedet med mindre deres yngste bror kommer hit. ¹⁶ Send en av dere for å hente broren deres; resten av dere skal forbli fengslet, så ordene deres kan testes for å se om dere snakker sant. Ellers, ved faraos liv, er dere spioner!" ¹⁷ Og han lot dem alle holdes i varetekt i tre dager. ¹⁸ På den tredje dagen talte Josef til dem og sa: "Gjør dette, så skal dere leve, for jeg har ærefrykt for Gud: ¹⁹ Hvis dere er ærlige menn, la en av brødrene deres bli her fengslet, mens resten av dere drar og tar med korn tilbake til deres sultne husholdninger. ²⁰ Men dere må bringe deres yngste bror til meg, så ordene deres kan bli bekreftet og dere ikke skal dø." Og de gikk med på det. ²¹ De sa til hverandre: "Sannelig, vi blir straffet på grunn av vår bror. Vi så hans nød da han tryglet oss, men vi ville ikke høre; derfor har denne ulykken kommet over oss." ²² Ruben svarte: "Sa jeg ikke til dere at dere ikke skulle synde mot gutten? Men dere ville ikke høre! Nå kreves rettferdighet for hans blod." ²³ De var uvitende om at Josef kunne forstå

1 Mosebok

dem, siden han brukte en tolk. ²⁴ Josef vendte seg bort fra dem og gråt, men kom så tilbake og talte til dem igjen. Han tok Simeon fra dem og bandt ham foran øynene deres. ²⁵ Josef ga ordre om å fylle sekkene deres med korn, legge hver manns sølv tilbakke i hans sekk, og gi dem proviant til reisen. Dette ble gjort for dem. ²⁶ De lastet kornet på eslene sine og dro av sted. ²⁷ På stedet der de stoppet for natten, åpnet en av dem sekken sin for å gi eslet sitt mat, og han så sølvet sitt i munnen på sekken. ²⁸ "Mitt sølv er blitt returnert," sa han til brødrene sine. "Her er det i sekken min." Hjertene deres sank, og de vendte seg til hverandre skjelvende og sa: "Hva er dette Gud har gjort mot oss?" ²⁹ Da de kom tilbake til sin far Jakob i Kanaans land, fortalte de ham alt som hadde hendt dem, og sa: ³⁰ "Mannen som er herre over landet talte hardt til oss og behandlet oss som om vi var spioner i landet. ³¹ Likevel forsikret vi ham: 'Vi er ærlige menn; vi er ikke spioner. ³² Vi er tolv brødre, sønner av én far. Én er ikke mer, og den yngste er hos vår far i Kanaan.' ³³ Da sa mannen som er herre over landet til oss: 'Slik skal jeg vite om dere er ærlige menn: la en av brødrene deres bli her hos meg, ta med korn til deres sultne husholdninger, og dra. ³⁴ Men bring deres yngste bror til meg, så jeg skal vite at dere ikke er spioner, men ærlige menn. Da vil jeg gi dere broren deres tilbake, og dere kan handle i landet.'" ³⁵ Mens de tømte sekkene sine, var hver manns pose med sølv i hans sekk. Da de og deres far så pengeposene, ble de redde. ³⁶ Deres far Jakob sa til dem: "Dere har fratatt meg mine barn. Josef er ikke mer, Simeon er ikke mer, og nå vil dere ta Benjamin. Alt er imot meg!" ³⁷ Ruben sa til sin far: "Du kan ta livet av mine to sønner hvis jeg ikke bringer ham tilbake til deg. Overlat ham til min omsorg, så skal jeg bringe ham tilbake til deg." ³⁸ Men Jakob sa: "Min sønn skal ikke dra ned med dere; hans bror er død, og han alene er igjen. Hvis det skulle hende ham noe ondt på reisen dere tar, vil dere bringe mitt grå hår ned til Sheol i sorg."

43 Hungersnøden fortsatte å være alvorlig i landet. ² Da de hadde fortært alt kornet de hadde brakt fra Egypt, sa deres far til dem: «Dra tilbake og kjøp litt mer mat til oss.» ³ Juda svarte ham: «Mannen advarte oss strengt: 'Dere skal ikke se mitt ansikt med mindre deres bror er med dere.' ⁴ Hvis du lar vår bror følge med oss, vil vi dra ned og kjøpe mat til deg. ⁵ Men hvis du ikke sender ham, vil vi ikke dra ned, for mannen sa til oss: 'Dere

skal ikke se mitt ansikt med mindre deres bror er med dere.'» ⁶ Israel spurte: «Hvorfor brakte dere denne vanskeligheten over meg ved å fortelle mannen at dere hadde en annen bror?» ⁷ De sa: «Mannen spurte oss nøye om oss selv og vår familie, og spurte: 'Er deres far fortsatt i live? Har dere en annen bror?' Vi svarte på hans spørsmål. Hvordan kunne vi ha visst at han ville si: 'Ta med deres bror hit?'» ⁸ Da sa Juda til sin far Israel: «Send gutten med meg, så vil vi dra av sted med en gang, så vi, du og våre barn kan leve og ikke dø. ⁹ Jeg vil personlig garantere for hans sikkerhet; du kan holde meg ansvarlig. Hvis jeg ikke bringer ham tilbake og presenterer ham for deg, vil jeg bære skylden for alltid. ¹⁰ Hvis vi ikke hadde nølt, kunne vi ha dratt og kommet tilbake to ganger nå.» ¹¹ Da sa deres far Israel: «Hvis det må være slik, så gjør dette: ta med noen av de beste produktene fra landet i sekkene deres og bær dem ned til mannen som en gave—litt balsam, litt honning, noen krydder og myrra, pistasjnøtter og mandler. ¹² Ta dobbelt så mye penger med dere, og returner pengene som ble lagt tilbake i munningen av sekkene deres. Kanskje det var en forglemmelse. ¹³ Ta også med deres bror, og dra tilbake til mannen uten forsinkelse. ¹⁴ Og må Gud Den Allmektige gi dere medfølelse i mannens øyne, så han vil løslate deres andre bror og Benjamin til dere. Når det gjelder meg, hvis jeg blir berøvet, så blir jeg berøvet.» ¹⁵ Så mennene tok gavene og dobbelt så mye penger, og også Benjamin. De skyndte seg ned til Egypt og sto foran Josef. ¹⁶ Da Josef så Benjamin med dem, sa han til forvalteren i huset sitt: «Ta disse mennene til mitt hus, slakt et dyr og forbered et måltid; de skal spise med meg ved middagstid.» ¹⁷ Forvalteren gjorde som Josef hadde instruert og førte mennene til Josefs hus. ¹⁸ Mennene var redde da de ble ført til Josefs hus. De tenkte: «Vi er brakt hit på grunn av pengene som ble returnert i sekkene våre første gang. Han har til hensikt å angripe oss, overmanne oss, og ta oss som slaver, sammen med eslene våre.» ¹⁹ Så de nærmet seg Josefs forvalter og snakket til ham ved inngangen til huset. ²⁰ De sa: «Unnskyld oss, min herre, vi kom virkelig ned hit første gang for å kjøpe mat. ²¹ Men da vi nådde leirplassen vår, åpnet vi sekkene våre og fant hver manns penger i munningen av sekken hans—pengene våre i sin helhet. Så vi har tatt dem med tilbake. ²² Vi har også tatt med ekstra penger for å kjøpe mat. Vi vet ikke

1 Mosebok

hvem som la pengene våre i sekkene.»²³ Forvalteren sa: «Fred være med dere; vær ikke redde. Deres Gud og deres fars Gud har gitt dere skatt i sekkene deres; jeg mottok pengene deres.» Så førte han Simeon ut til dem.²⁴ Forvalteren førte mennene inn i Josefs hus, ga dem vann til å vaske føttene, og ga før til eslene deres.²⁵ De forberedte gavene sine til Josefs ankomst ved middagstid, for de hadde hørt at de skulle spise der.²⁶ Da Josef kom hjem, presenterte de for ham gavene de hadde brakt inn i huset, og de bøyde seg til jorden for ham.²⁷ Han spurte dem om deres velferd, og sa: «Er deres gamle far, som dere snakket om, fortsatt i live?»²⁸ De svarte: «Din tjener vår far er fortsatt i live og har det godt.» Og de bøyde seg i ærbødighet.²⁹ Da han så seg rundt og så sin bror Benjamin, sin mors sønn, spurte han: «Er dette deres yngste bror, som dere fortalte meg om?» Og han sa: «Må Gud være nådig mot deg, min sønn.»³⁰ Dypt rørt ved synet av sin bror, skyndte Josef seg ut og søkte et sted å gråte. Han gikk inn i sitt private kammer og gråt der.³¹ Etter å ha vasket ansiktet, kom han ut og, kontrollerende seg selv, sa: «Server måltidet.»³² De serverte ham for seg selv, brødrene for seg selv, og egypterne som spiste med ham for seg selv, fordi egypterne ikke kunne spise med hebreere, for det er avskyelig for dem.³³ Mennene ble plassert foran ham i rekkefølge etter deres alder, fra den førstefødte til den yngste, og de så på hverandre i forundring.³⁴ Da porsjoner ble servert til dem fra Josefs bord, var Benjamins porsjon fem ganger større enn noen andres. Så de festet og drakk fritt med ham.

44 Josef instruerte husholdersken sin, «Fyll mennenes sekker med så mye mat som de kan bære, og legg hver manns penger øverst i sekken hans.»² Legg også sølvbeget mitt øverst i den yngstes sekk, sammen med pengene hans for kornet.» Og husholdersken gjorde som Josef befalte.³ Da morgenen brøt, dro mennene av sted med eslene sine.⁴ De hadde nettopp forlatt byen og var ikke langt unna da Josef sa til husholdersken sin, «Gå etter de mennene straks, og når du tar dem igjen, spør, 'Hvorfor har dere gjengjeldt godt med ond?'»⁵ Er ikke dette begeret min herre drikker av og bruker til spådom? Dere har begått en urett.»⁶ Da han tok dem igjen, gjentok han disse ordene for dem.⁷ De svarte, «Hvorfor taler min herre slike ord? Det være langt fra dine tjenere å

gjøre en slik ting!»⁸ Vi brakte til og med tilbake til deg fra Kanaan pengene vi fant i munningen av sekkene våre. Hvorfor skulle vi stjele sølv eller gull fra din herres hus?»⁹ Hvis noen av dine tjenere finnes med det, skal han dø, og vi andre skal bli min herres slaver.»¹⁰ Han svarte, «La det være som dere sier. Den som finnes med det, skal bli min slave; de andre skal være fri for skyld.»¹¹ Hver mann senket raskt sekken sin til bakken og åpnet den.¹² Husholdersken begynte å lete, fra den eldste til den yngste, og begeret ble funnet i Benjamins sekk.¹³ Da rev de klærne sine i sorg. Hver mann lastet eslet sitt, og de vendte tilbake til byen.¹⁴ Da Juda og brødrene hans kom til Josefs hus, var han fortsatt der, og de falt til jorden foran ham.¹⁵ Josef spurte dem, «Hva er denne gjerningen dere har gjort? Vet dere ikke at en mann som jeg virkelig kan praktisere spådom?»¹⁶ Juda svarte, «Hva kan vi si til min herre? Hvordan kan vi rettferdiggjøre oss selv? Gud har avdekket dine tjeners skyld. Vi er nå min herres slaver, både vi og den som ble funnet med begeret.»¹⁷ Men Josef sa, «Det være langt fra meg å gjøre dette. Bare mannen som ble funnet med begeret skal bli min slave. Dere andre, vend tilbake til deres far i fred.»¹⁸ Da nærmet Juda seg ham og sa, «Vær så snill, min herre, la din tjener tale et ord i min herres ører, og ikke bli sint på din tjener, for du er som farao selv.»¹⁹ Min herre spurte sine tjenere, 'Har dere en far eller en bror?'²⁰ Vi svarte, 'Vi har en gammel far og en ung sønn født til ham i hans alderdom. Hans bror er død, og han er den eneste igjen av sin mors barn, og hans far elsker ham.'²¹ Da sa du til dine tjenere, 'Bring ham ned til meg så jeg kan se ham.'²² Vi sa til min herre, 'Gutten kan ikke forlate sin far; hvis han forlater, vil hans far dø.'²³ Men du sa til dine tjenere, 'Med mindre deres yngste bror kommer med dere, vil dere ikke se mitt ansikt igjen.'²⁴ Da vi vendte tilbake til din tjener, vår far, fortalte vi hva min herre hadde sagt.²⁵ Vår far befalte oss, 'Gå tilbake og kjøp litt mer mat.'²⁶ Men vi sa, 'Vi kan ikke dra ned med mindre vår yngste bror er med oss. Vi kan ikke se mannens ansikt med mindre han er med oss.'²⁷ Din tjener, vår far, bønnfalt oss, 'Dere vet at min kone fødte meg to sønner.'²⁸ En forlot meg, og jeg sa, 'Han må ha blitt revet i stykker.' Jeg har ikke sett ham siden.²⁹ Hvis dere også tar denne fra meg og skade rammer ham, vil dere bringe mitt grå hode ned i graven i elendighet.'³⁰ Nå, hvis gutten ikke er med oss når jeg vender tilbake til din tjener, vår far, og hvis min

1 Mosebok

far, hvis liv er nært knyttet til guttens liv, ³¹ ser at gutten ikke er med oss, vil han dø. Dine tjenere vil bringe vår fars grå hode ned i graven i sorg. ³² Din tjener garanterte guttens sikkerhet til min far, og sa, 'Hvis jeg ikke bringer ham tilbake, vil jeg bære skylden for min far hele mitt liv.' ³³ Nå, vær så snill, la din tjener bli som min herres slave i stedet for gutten, og la gutten vende tilbake med sine brødre. ³⁴ Hvordan kan jeg vende tilbake til min far hvis gutten ikke er med meg? Jeg frykter å se den elendighet som ville ramme min far."

45 Da kunne Josef ikke lenger beherske seg for alle dem som sto omkring ham, og han ropte: «La alle gå ut fra meg!» Så var det ingen hos Josef da han ga seg til kjenne for brødrene sine. ² Han gråt så høyt at egypterne hørte det, og nyheten nådde faraos hus. ³ Josef sa til brødrene sine: «Jeg er Josef! Lever min far ennå?» Men brødrene hans kunne ikke svare ham, for de var skrekkslagne i hans nærvær. ⁴ Da sa Josef til brødrene sine: «Kom nærmere til meg, jeg ber dere.» Da de hadde kommet nærmere, sa han: «Jeg er deres bror Josef, som dere solgte til Egypt.» ⁵ Nå må dere ikke være bedrøvet eller sinte på dere selv for at dere solgte meg hit, for Gud sendte meg foran dere for å bevare liv. ⁶ For hungersnøden har vært i landet i to år, og det er ennå fem år uten pløying eller innhøsting. ⁷ Gud sendte meg foran dere for å sikre en rest på jorden og for å redde deres liv ved en stor frelse. ⁸ Så det var ikke dere som sendte meg hit, men Gud. Han har gjort meg til en far for farao, herre over hele hans hus og hersker over hele Egypt. ⁹ Skynd dere tilbake til min far og si til ham: 'Dette sier din sønn Josef: Gud har gjort meg til herre over hele Egypt. Kom ned til meg; nøl ikke.' ¹⁰ Du skal bo i landet Gosen og være nær meg—du, dine barn og barnebarn, dine flokker og horder, og alt du har. ¹¹ Jeg vil sørge for deg der, for det er ennå fem år med hungersnød igjen, så du og ditt hus og alt du har ikke skal bli fattige.' ¹² Se, deres øyne og min bror Benjamins øyne ser at det er jeg som taler til dere. ¹³ Fortell min far om all min ære i Egypt og om alt dere har sett. Og bring min far hit ned raskt.» ¹⁴ Så omfavnet han sin bror Benjamin og gråt, og Benjamin gråt på hans skulder. ¹⁵ Han kysset alle brødrene sine og gråt over dem. Etterpå snakket brødrene hans med ham. ¹⁶ Da nyheten nådde faraos hus om at Josefs brødre var kommet, gledet det farao og hans tjenere. ¹⁷ Farao instruerte Josef: «Si

til brødrene dine: 'Dette skal dere gjøre: Last dyrene deres og dra tilbake til Kanaans land, ¹⁸ og bring deres far og deres husstander tilbake til meg. Jeg vil gi dere det beste av landet Egypt, og dere skal nyte landets fedme.' ¹⁹ Dere er også instruert: 'Gjør dette: Ta noen vogner fra Egypt til deres små barn og deres koner, og bring deres far og kom. ²⁰ Ikke bekymre dere for deres eiendeler, for det beste av hele landet Egypt er deres.'» ²¹ Israels sønner gjorde slik. Josef ga dem vogner, som farao hadde befalt, og forsynte dem også med proviant til reisen. ²² Han ga hver av dem skiftende klær, men til Benjamin ga han tre hundre stykker sølv og fem skiftende klær. ²³ Til sin far sendte han følgende: ti esler lastet med de beste tingene fra Egypt, og ti eselhopper lastet med korn, brød og proviant til reisen. ²⁴ Han sendte brødrene sine av sted, og da de dro, sa han til dem: «Ikke krangle på veien!» ²⁵ De dro opp fra Egypt og kom til sin far Jakob i Kanaans land. ²⁶ De fortalte ham: «Josef lever ennå, og han er hersker over hele Egypt.» Jakob ble lamslått, for han trodde dem ikke. ²⁷ Men da de fortalte ham alle de ordene Josef hadde talt til dem, og da han så vognene Josef hadde sendt for å bære ham, ble deres far Jakobs ånd gjenopplivet. ²⁸ Da erklærte Israel: «Dette er nok; min sønn Josef lever ennå. Jeg vil dra og se ham før jeg dør.»

46 Så Israel dro av sted med alt han eide, og da han kom til Beersheba, ofret han slakteroffer til sin far Isaks Gud. ² Og Gud talte til Israel i et syn om natten og sa: 'Jakob, Jakob.' Og han svarte: 'Her er jeg.' ³ Gud sa: 'Jeg er Gud, din fars Gud. Frykt ikke for å dra ned til Egypt, for der vil jeg gjøre deg til et stort folk. ⁴ Jeg vil dra ned til Egypt med deg, og jeg vil visseelig føre deg tilbake igjen. Og Josef selv skal lukke dine øyne.' ⁵ Så dro Jakob fra Beersheba, og Israels sønner transporterte sin far Jakob, sine barn og sine koner i vognene farao hadde sendt for ham. ⁶ De tok med seg buskapen og eiendelene de hadde skaffet seg i Kanaan, og dro til Egypt, Jakob og alle hans etterkommere med ham: ⁷ Hans sønner og sønnesønner, hans døtre og sønnesdøtre—alle hans etterkommere tok han med seg til Egypt. ⁸ Dette er navnene på Israels sønner som dro til Egypt, Jakob og hans sønner: Ruben, Jakobs førstefødte. ⁹ Ruben hadde sønner som het Hanok, Pallu, Hesron og Karmi. ¹⁰ Simeons sønner: Jemuel, Jamin, Ohad, Jakin, Sohar og Saul, hvis mor var en kanaaneer. ¹¹

1 Mosebok

Levis sønner het Gershon, Kehat og Merari. ¹² Judas sønner: Er, Onan, Sjelah, Peres og Serah (men Er og Onan døde i Kanaans land). Peres' sønner var Hesron og Hamul. ¹³ Isaskars sønner: Tola, Puvva, Job og Sjimron. ¹⁴ Sebulons sønner het Sered, Elon og Jahleel. ¹⁵ Dette var sønnene Lea fødte Jakob i Paddan-Aram, sammen med datteren Dinah. Alle hans sønner og døtre var trettitre i alt. ¹⁶ Dette var Gads sønner: Sifjon, Haggi, Sjun, Esbon, Eri, Arodi og Areli. ¹⁷ Asjers sønner: Jimna, Jisjva, Jisjvi og Beria, med deres søster Serah. Berias sønner: Heber og Malkiel. ¹⁸ Dette var barna som ble født til Jakob av Silpa, som Laban hadde gitt til sin datter Lea—seksten i alt. ¹⁹ Rakel, Jakobs kone, fødte ham Josef og Benjamin. ²⁰ I Egypt fikk Josef to sønner, Manasse og Efraim, med Asenat, datter av Potifera, presten i On. ²¹ Benjamins sønner: Bela, Beker, Asjbel, Gera, Na'aman, Ehi, Rosj, Muppim, Huppim og Ard. ²² Dette var barna til Rakel som ble født til Jakob—fjorten i alt. ²³ Dans sønn het Husjim. ²⁴ Naftalis sønner het Jahseel, Guni, Jeser og Sjillem. ²⁵ Dette var sønnene som ble født til Jakob av Bilha, som Laban hadde gitt til sin datter Rakel—syv i alt. ²⁶ Alle de som tilhørte Jakob som dro til Egypt, hans direkte etterkommere, ikke medregnet konene til Jakobs sønner, var sekstiseks i alt. ²⁷ Med de to sønnene som ble født til Josef i Egypt, var alle medlemmene av Jakobs husstand som dro til Egypt sytti i alt. ²⁸ Jakob sendte Juda foran til Josef for å få veibeskrivelse til Gosen. Da de kom til området Gosen, ²⁹ gjorde Josef i stand vognen sin og dro til Gosen for å møte sin far Israel. Så snart han kom til syne for ham, omfavnet han ham og gråt lenge. ³⁰ Israel sa til Josef: "Nå er jeg klar til å dø, etter å ha sett med egne øyne at du fortsatt lever." ³¹ Josef sa til sine brødre og til sin fars husstand: "Jeg vil dra opp og tale til farao, og fortelle ham: 'Mine brødre og min fars husstand, som bodde i Kanaan, har kommet til meg. ³² Mennene er gjeterne; de har drevet med buskap, og de har tatt med seg sine flokker, horder og alt de eier.' ³³ Når farao kaller dere inn og spør: 'Hva er deres yrke?' ³⁴ skal dere si: 'Dine tjenere har drevet med buskap fra vår ungdom og til nå, slik også våre fedre gjorde.' Dette vil tillate dere å bosette dere i området Gosen, for alle gjeterne er avskyelige for egypterne."

47 Josef gikk til farao og sa: "Min far og brødre, sammen med deres flokker, buskap og alt de eier, har kommet fra Kanaan og er nå i

Gosen." ² Han valgte ut fem av sine brødre til å presentere for farao. ³ Farao spurte dem: "Hva er deres yrke?" De svarte: "Dine tjenere er gjeterne, slik våre forfedre var." ⁴ De fortsatte: "Vi har kommet for å bo her midlertidig, for hungersnøden i Kanaan er alvorlig, og det er ingen beite for våre flokker. Vennligst la dine tjenere bo i Gosen." ⁵ Farao talte til Josef: "Din far og brødre har kommet til deg. ⁶ Egyptens land står til din disposisjon; bosett din familie i den beste delen av landet. La dem bo i Gosen. Hvis noen blant dem er dyktige, sett dem over min buskap." ⁷ Josef førte så sin far Jakob til farao, og Jakob velsignet farao. ⁸ Farao spurte Jakob: "Hvor mange år har du levd?" ⁹ Jakob svarte: "Årene av min vandring er 130. Mine år har vært få og vanskelige, og når ikke opp til mine forfedres levetid under deres vandring." ¹⁰ Jakob velsignet farao igjen og forlot hans nærvær. ¹¹ Josef bosatte sin far og brødre i Egypt, og ga dem eiendom i den beste delen av landet, regionen Rameses, som farao hadde befalt. ¹² Josef sørget også for mat til sin far, brødre og hele sin fars husstand, i henhold til antallet av deres avhengige. ¹³ Det var ingen mat i hele regionen på grunn av hungersnødens alvor; Egypt og Kanaan led under den. ¹⁴ Josef samlet all pengene som fantes i Egypt og Kanaan i bytte for korn, og han brakte det til faraos hus. ¹⁵ Da alle pengene i Egypt og Kanaan var oppbrukt, kom egypterne til Josef og sa: "Gi oss mat. Hvorfor skal vi omkomme foran deg? Våre penger er brukt opp." ¹⁶ Josef svarte: "Bring deres buskap, og jeg vil gi mat i bytte for dem, siden deres penger er borte." ¹⁷ De brakte sin buskap til Josef, og han forsynte dem med mat i bytte for deres hester, sauer, geiter, storfe og esler. Han opprettholdt dem gjennom det året med mat for deres buskap. ¹⁸ Da det året var omme, kom de tilbake året etter og sa: "Vi kan ikke skjule for vår herre at våre penger er borte og vår buskap tilhører deg. Det er ingenting igjen for vår herre bortsett fra våre kropper og vår jord." ¹⁹ Hvorfor skal vi omkomme foran dine øyne, både vi og vår jord? Kjøp oss og vår jord i bytte for mat, og vi vil bli faraos tjenere. Gi oss såkorn så vi kan leve og ikke dø, og så landet ikke blir øde." ²⁰ Josef kjøpte all jorden i Egypt for farao. Hver egypter solgte sitt jorde fordi hungersnøden var alvorlig, og landet ble faraos. ²¹ Josef flyttet folket til byene fra den ene enden av Egypt til den andre. ²² Men han kjøpte ikke prestene sitt land, da de mottok en regelmessig tildeling fra farao og levde av den, så

1 Mosebok

de solgte ikke sitt land. ²³ Josef sa til folket: "I dag har jeg kjøpt dere og deres land for farao. Her er såkorn for dere til å så jorden. ²⁴ Ved innhøstingen skal dere gi en femtedel til farao, og de resterende fire femtedeler skal være deres til såkorn for markene og til mat for dere selv, deres husstander og deres barn." ²⁵ De sa: "Du har reddet våre liv! Må vi finne nåde i vår herres øyne; vi vil være faraos tjenere." ²⁶ Josef fastsatte en lov angående Egyptens land, fortsatt i kraft i dag, at en femtedel av avlingen tilhører farao. Bare prestenes land ble ikke faraos. ²⁷ Israelittene bosatte seg i Egypt, i regionen Gosen. De kjøpte eiendom og var fruktbare, og de ble svært mange. ²⁸ Jakob levde i Egypt i sytten år, og hans levetid var 147 år. ²⁹ Da tiden nærmet seg for Israel å dø, kalte han til seg sin sønn Josef og sa: "Hvis jeg har funnet nåde i dine øyne, legg din hånd under mitt lår og lov å vise meg godhet og trofasthet. Ikke begrav meg i Egypt, ³⁰ men når jeg hviler med mine fedre, før meg ut av Egypt og begrav meg på deres gravsted." Josef sa: "Jeg vil gjøre som du sier." ³¹ "Sverg til meg," insisterte Jakob. Så sverget Josef til ham, og Israel tilba mens han lente seg på toppen av sin stav.

48 Etter disse hendelsene ble Josef informert: "Din far er syk." Så han tok med seg sine to sønner, Manasse og Efraim. ² Da Jakob mottok nyheten, "Din sønn Josef har kommet til deg," samlet Israel sin styrke og satte seg opp i sengen. ³ Jakob talte til Josef: "Gud Den Allmektige åpenbarte seg for meg i Luz i Kanaans land og velsignet meg, ⁴ og sa til meg: 'Jeg vil gjøre deg fruktbar og mangfoldiggjøre dine etterkommere. Jeg vil gjøre deg til en mengde folk, og jeg vil gi dette landet til dine etterkommere som en evig eiendom.' ⁵ "Nå skal dine to sønner, født til deg i Egypt for jeg kom hit, regnes som mine; Efraim og Manasse skal være mine, akkurat som Ruben og Simeon er. ⁶ Eventuelle etterkommere født til deg etter dem vil være dine; de vil bli oppført under navnene til sine brødre i deres arv. ⁷ Da jeg vendte tilbake fra Paddan, døde Rakel i Kanaans land, til min sorg, mens vi fortsatt var på reisen, et lite stykke fra Efrat. Så jeg begravde henne der på veien til Efrat" (det vil si Betlehem). ⁸ Da Israel så Josefs sønner, spurte han: "Hvem er disse?" ⁹ Josef sa til sin far: "De er mine sønner, som Gud har gitt meg her." Da sa Israel: "Bring dem til meg, vær så snill, så jeg kan velsigne dem." ¹⁰ Nå var Israels øyne svake på grunn av alderdom, og han

kunne knapt se. Så Josef førte dem nær, og hans far kysset og omfavnet dem. ¹¹ Israel bemerket til Josef: "Jeg hadde aldri forventet å se ditt ansikt igjen, og nå har Gud latt meg se dine barn også." ¹² Josef flyttet dem deretter fra Israels knær og bøyde seg med ansiktet mot bakken. ¹³ Josef tok begge, Efraim med sin høyre hånd mot Israels venstre hånd, og Manasse med sin venstre hånd mot Israels høyre hånd, og førte dem nær ham. ¹⁴ Men Israel strakte ut sin høyre hånd og la den på Efraims hode, som var den yngre, og krysset armene, la han sin venstre hånd på Manasses hode, selv om Manasse var den førstefødte. ¹⁵ Så velsignet han Josef og sa: "Gud, for hvem mine fedre Abraham og Isak vandret, Gud som har vært min hyrde gjennom hele mitt liv til denne dag, ¹⁶ engelen som har forløst meg fra alt ondt, velsigne guttene. Må mitt navn bli videreført i dem, og navnene til mine fedre Abraham og Isak; og må de vokse til en mengde på jorden." ¹⁷ Da Josef så at hans far la sin høyre hånd på Efraims hode, mislikte han det; så han tok tak i sin fars hånd for å flytte den fra Efraims hode til Manasses hode. ¹⁸ Josef sa til sin far: "Vær så snill, min far, denne er den førstefødte. Legg din høyre hånd på hans hode." ¹⁹ Men hans far nektet og sa: "Jeg vet, min sønn, jeg vet. Han også skal bli et folk, og han også skal bli stor. Men hans yngre bror skal bli større enn han, og hans etterkommere skal bli en mengde av nasjoner." ²⁰ Han velsignet dem den dagen og sa: "Ved deg skal Israel uttale velsignelser og si: 'Må Gud gjøre deg som Efraim og Manasse.'" Slik satte han Efraim foran Manasse. ²¹ Da sa Israel til Josef: "Jeg er i ferd med å dø, men Gud vil være med deg og vil bringe deg tilbake til dine fedres land. ²² Og jeg gir deg en del mer enn dine brødre, som jeg tok fra amorittene med mitt sverd og min bue."

49 Da kalte Jakob sine sønner og sa: «Samle dere, så jeg kan fortelle dere hva som skal hende dere i de kommende dager. ² «Kom sammen og hør, Jakobs sønner; gi akt på Israel, deres far. ³ «Ruben, du er min førstefødte, min styrke og begynnelsen på min kraft, fremragende i verdighet og makt. ⁴ Ustabil som vann, du skal ikke ha fortrinn, for du gikk opp til din fars seng; du vanæret den—han gikk opp til min seng. ⁵ «Simeon og Levi er brødre; deres sverd er voldens redskaper. ⁶ La min sjel ikke komme inn i deres råd; la min ære ikke forenes med deres forsamling, for i deres vrede drepte de menn, og i deres egenvilje lammet de

1 Mosebok

okser. ⁷ Forbannet være deres vrede, for den er voldsom, og deres harme, for den er grusom! Jeg vil spre dem i Jakob og spre dem i Israel. ⁸ «Juda, dine brødre skal ære deg; din hånd skal være på dine fienders nakke; din fars sønner skal bøye seg for deg. ⁹ Juda er en løveunge; fra byttet, min sønn, har du gått opp. Han legger seg ned og hviler som en løve, og som en løvinne—hvem våger å vekke ham? ¹⁰ Septeret skal ikke vike fra Juda, heller ikke herskerstaven fra mellom hans føtter, inntil han kommer som den tilhører, og folkenes lydighet skal være hans. ¹¹ Han binder eselet sitt til vintreet, sin fote til den edle gren; han vasker sine klær i vin, og sine kapper i druers blod. ¹² Hans øyne er mer glansfulle enn vin, og hans tenner hvitere enn melk. ¹³ «Sebulon skal bo ved sjøen og være en havn for skip; hans grense skal strekke seg mot Sidon. ¹⁴ «Issakar er som et kraftig esel, hvilende blant sauefoldene. ¹⁵ Da han så at hvileplassen var god og at landet var vakkert, bøyde han skulderen for å bære byrder og ble en tjener til tvangsarbeid. ¹⁶ «Dan skal styre sitt folk som en av Israels stammer. ¹⁷ Dan skal være en slange ved veikanten, en hoggorm langs stien, som biter hestens hæler så rytteren faller bakover. ¹⁸ «På din frelse venter jeg, Herre. ¹⁹ «Gad skal bli angrepet av en bande av røvere, men han skal angripe dem ved hælene. ²⁰ «Asjers mat vil være rikelig, og han skal gi delikatesser som passer for kongelige. ²¹ «Naftali er en fri hind; han taler med nåde. ²² «Josef er en fruktbar gren, en fruktbar gren ved en kilde; dens grener løper over en mur. ²³ Bueskytterne angrep ham med bitterhet; de skjøt på ham og plaget ham. ²⁴ Men hans bue forble fast, og hans armer var smidige, ved Jakobs Mektiges hender, ved Hyrden, Israels Klippe, ²⁵ ved din fars Gud som hjelper deg, og ved Den Allmektige som velsigner deg med velsignelser fra himmelen ovenfor, velsignelser fra dypet nedenfor, velsignelser av brystet og livmoren. ²⁶ Din fars velsignelser har overgått de eldgamle fjellenes velsignelser, de urgamle høydenes rikdom. Måtte de hvile på Josefs hode, på pannen til fyrsten blant hans brødre. ²⁷ «Benjamin er en glupsk ulv; om morgenen fortærer han byttet, og om kvelden deler han byttet.» ²⁸ Alle disse er Israels tolv stammer, og dette er hva deres far sa til dem da han velsignet dem, idet han ga hver sin passende velsignelse. ²⁹ Så ga han dem beskjed og sa: «Jeg er i ferd med å bli samlet til mitt folk. Begrav meg med mine fedre i

hulen på marken til hetitten Efron, ³⁰ hulen på marken Makpela, nær Mamre i Kanaan, som Abraham kjøpte sammen med marken fra hetitten Efron som et gravsted. ³¹ Der ble Abraham og hans kone Sara lagt til hvile, der ble Isak og hans kone Rebekka lagt til hvile, og der la jeg Lea til hvile. ³² Marken og hulen i den ble kjøpt fra Hets sønner.» ³³ Da Jakob hadde gitt sine sønner disse instruksene, trakk han føttene opp i sengen, åndet ut og ble samlet til sitt folk.

50 Josef falt over sin fars ansikt, gråt over ham og kysset ham. ² Josef instruerte legene i sin tjeneste om å balsamere hans far Israel. Så legene balsamerte ham. ³ Balsameringen tok førti dager, da det var den vanlige perioden som krevdes. Egypterne sørget over ham i sytti dager. ⁴ Da sørgedagene var fullført, talte Josef til faraos husstand og sa: "Hvis jeg har funnet nåde i deres øyne, vær så snill å tale til farao på mine vegne og si, ⁵ 'Min far fikk meg til å sverge en ed og sa: "Se, jeg er i ferd med å dø; i graven jeg forberedte for meg selv i Kanaans land, skal du begrave meg der." La meg nå dra opp og begrave min far; så skal jeg vende tilbake.'" ⁶ Farao svarte: "Gå og begrav din far, slik han fikk deg til å sverge." ⁷ Så dro Josef opp for å begrave sin far. Med ham dro alle faraos tjenestemenn, de eldste i hans husstand, og alle de eldste i Egypt, ⁸ sammen med hele Josefs husstand, hans brødre og hans fars husstand. Bare deres barn, flokker og hjorder ble igjen i Gosen. ⁹ Vogner og ryttere fulgte også med ham. Det var et meget stort følge. ¹⁰ Da de nådde treskeplassen til Atad, bortenfor Jordan, sørget de med en meget stor og sorgfull klage; Josef holdt en syv dagers sørgeperiode for sin far. ¹¹ Da kanaanittene som bodde der så sørgingen ved treskeplassen til Atad, sa de: "Dette er en høytidelig sørging for egypterne." Derfor ble stedet kalt Abel Mizraim, som er bortenfor Jordan. ¹² Så gjorde Jakobs sønner for ham som han hadde instruert dem: ¹³ De førte ham til Kanaans land og begravde ham i hulen på Makpelas mark, overfor Mamre, som Abraham hadde kjøpt sammen med marken som et gravsted fra hetitten Efron. ¹⁴ Etter å ha begravd sin far, vendte Josef tilbake til Egypt, sammen med sine brødre og alle som hadde dratt opp med ham for å begrave hans far. ¹⁵ Da Josefs brødre så at deres far var død, sa de: "Hva om Josef bærer nag mot oss og gjengjelder oss for all den urett vi gjorde mot ham?" ¹⁶ Derfor sendte de

1 Mosebok

bud til Josef og sa: "Din far ga dette påbudet før han døde: ¹⁷ 'Dette skal dere si til Josef: Jeg ber deg, tilgi dine brødres overtredelser og deres synd, for de behandlet deg dårlig.' Nå, vær så snill å tilgi overtredelsene til din fars Guds tjenere." Josef gråt da de talte til ham. ¹⁸ Da kom også hans brødre og bøyde seg ned for ham og sa: "Se, vi er dine tjenere." ¹⁹ Men Josef sa til dem: "Vær ikke redde, for er jeg i Guds sted? ²⁰ Dere hadde onde hensikter mot meg, men Gud brukte det til det gode, for å oppnå det som nå skjer, frelsen av mange liv. ²¹ Så vær da ikke redde. Jeg vil sørge for dere og deres små." Og han trøstet dem og talte vennlig til dem. ²² Josef ble

værende i Egypt, han og hans fars husstand. Han levde til han ble hundre og ti år gammel. ²³ Han så tredje generasjon av Efraims barn, og også barna til Makir, Manasses sønn, ble født på Josefs knær. ²⁴ Josef sa til sine brødre: "Jeg er i ferd med å dø, men Gud vil sikkert komme dere til hjelp og føre dere opp fra dette landet til det landet Han lovet med ed til Abraham, Isak og Jakob." ²⁵ Så fikk Josef Israels sønner til å sverge en ed og sa: "Gud vil sikkert komme dere til hjelp, og dere må føre mine ben opp fra dette stedet." ²⁶ Så døde Josef i en alder av hundre og ti år, og etter at de balsamerte ham, ble han plassert i en kiste i Egypt.

2 Mosebok

1 Her er navnene på Israels sønner som reiste til Egypt med Jakob, hver med sin husstand: ² Ruben, Simeon, Levi, sammen med Juda; ³ Issakar, Sebulon, sammen med Benjamin; ⁴ Dan og Naftali, sammen med Gad og Asjer. ⁵ Etterkommerne av Jakob var sytti i alt, men Josef var allerede i Egypt. ⁶ Så døde Josef, sammen med alle hans brødre og hele den generasjonen. ⁷ Israelittene var fruktbare og økte sterkt; de ble mange og vokste seg meget sterke, og landet ble fylt med dem. ⁸ Nå oppsto det en ny konge over Egypt, som ikke kjente til Josef. ⁹ Han sa til sitt folk: "Se, israelittene har blitt for mange og for sterke for oss. ¹⁰ Kom, la oss handle klokt med dem, for at de ikke skal bli flere, og i tilfelle krig, kan de slutte seg til våre fiender, kjempe mot oss, og forlate landet." ¹¹ Så satte de arbeidsledere over dem for å undertrykke dem med tvangsarbeid, og de bygde lagerbyer for farao, Pitom og Ramses. ¹² Jo mer de ble undertrykt, desto mer økte de og spredte seg, så egypterne begynte å frykte israelittene. ¹³ Egypterne tvang israelittene til å arbeide hardt, ¹⁴ og gjorde deres liv bitre med hardt arbeid i mørtel og murstein og all slags arbeid på markene; alt deres arbeid ble pålagt dem med hardhet. ¹⁵ Kongen av Egypt talte til de hebraiske jordmødrene, en av dem hette Sifra, og den andre Pua; ¹⁶ og han sa: "Når dere hjelper de hebraiske kvinnene ved fødselen og ser dem på fødestolen, hvis det er en sønn, skal dere drepe ham; men hvis det er en datter, skal hun få leve." ¹⁷ Men jordmødrene fryktet Gud og gjorde ikke som kongen av Egypt befalte dem, men lot guttene leve. ¹⁸ Kongen av Egypt kalte jordmødrene til seg og spurte dem: "Hvorfor har dere handlet slik og latt guttene leve?" ¹⁹ Jordmødrene svarte farao: "Fordi de hebraiske kvinnene ikke er som de egyptiske kvinnene; de er sterke og føder før jordmødrene kommer." ²⁰ Derfor var Gud god mot jordmødrene, og folket økte og ble meget sterke. ²¹ Og fordi jordmødrene fryktet Gud, ga han dem familier av deres egne. ²² Da befalte farao hele sitt folk: "Hver sønn som blir født skal dere kaste i Nilen, men hver datter skal dere la leve."

2 Nå gikk en mann fra Levis stamme og giftet seg med en levittisk kvinne. ² Kvinnen ble gravid og fødte en sønn; da hun så at han var et vakkert barn, skjulte hun ham i tre måneder. ³ Da hun ikke kunne skjule ham lenger, tok hun en papyruskiste, smurte den med tjære og bek, la barnet i den, og

satte den blant sivet ved Nilens bredd. ⁴ Hans søster sto på avstand for å se hva som ville skje med ham. ⁵ Faraos datter kom ned for å bade i Nilen, og hennes tjenestepiker gikk langs elvebredden. Hun så kisten blant sivet og sendte sin tjenestejente for å hente den. ⁶ Da hun åpnet den, så hun det gråtende barnet og fikk medfølelse med ham og sa: «Dette er et av hebreernes barn.» ⁷ Da sa hans søster til faraos datter: «Skal jeg gå og hente en hebraisk kvinne som ammer, for å amme barnet for deg?» ⁸ «Gå,» svarte faraos datter. Så gikk piken og hentet barnets mor. ⁹ Faraos datter sa til henne: «Ta dette barnet og amme det for meg, så skal jeg betale deg.» Så tok kvinnen barnet og ammet det. ¹⁰ Da barnet ble eldre, brakte hun ham til faraos datter, og han ble hennes sønn. Hun kalte ham Moses, og sa: «Jeg trakk ham opp av vannet.» ¹¹ I de dager, da Moses var blitt voksen, gikk han ut til sitt folk og så deres harde arbeid, og han så en egypter slå en hebreer, en av hans egne folk. ¹² Han så seg omkring, og da han ikke så noen, slo han egypteren og skjulte ham i sanden. ¹³ Dagen etter gikk han ut og så to hebreere i konflikt. Han spurte den som hadde urett: «Hvorfor slår du din medhebreer?» ¹⁴ Mannen svarte: «Hvem har satt deg til hersker og dommer over oss? Har du tenkt å drepe meg slik du drepte egypteren?» Da ble Moses redd og tenkte: «Sannelig, saken er kjent.» ¹⁵ Da farao hørte om dette, prøvde han å drepe Moses, men Moses flyktet fra farao og slo seg ned i landet Midjan, hvor han satte seg ved en brønn. ¹⁶ Presten i Midjan hadde syv døtre, som kom for å trekke vann og fylle traueene for å vanne sin fars flokk. ¹⁷ Noen gjeterne kom og drev dem bort, men Moses reiste seg, hjalp dem og vannet flokken deres. ¹⁸ Da jentene kom tilbake til sin far Reuel, spurte han: «Hvorfor er dere kommet tilbake så tidlig i dag?» ¹⁹ De svarte: «En egypter reddet oss fra gjeterne; han trakk til og med vann for oss og vannet flokken.» ²⁰ «Hvor er han?» spurte Reuel sine døtre. «Hvorfor lot dere ham være igjen? Inviter ham til å bli med oss til et måltid.» ²¹ Moses gikk med på å bli hos mannen, som ga sin datter Sippora til Moses som hans kone. ²² Sippora fødte en sønn, og Moses kalte ham Gersjom, og sa: «Jeg er blitt en vandrer i et fremmed land.» ²³ I løpet av den lange tiden døde kongen av Egypt. Israelittene stønnet under sitt slaveri og ropte ut, og deres rop om hjelp på grunn av deres slaveri nådde Gud. ²⁴ Gud hørte deres stønnen og husket

2 Mosebok

sin pakt med Abraham, Isak og Jakob. ²⁵ Gud så på israelittene og tok notis av dem.

3 Nå gjette Moses småfeet til Jetro, sin svigerfar, presten i Midjan. Han førte småfeet bortover ørkenen og kom til Guds berg, Horeb. ² Der viste Herrens engel seg for ham i en flammende ild midt ut av en tornebusk. Moses så at tornebusken sto i lys lue, men den ble ikke fortært. ³ Da sa Moses: «Jeg vil gå bort og se på dette underfulle synet—hvorfor tornebusken ikke brenner opp.» ⁴ Da Herren så at han gikk bort for å se, ropte Gud til ham midt ut av tornebusken: «Moses, Moses!» Og Moses svarte: «Her er jeg.» ⁵ «Kom ikke nærmere,» sa Gud. «Ta skoene av føttene dine, for stedet du står på er hellig grunn.» ⁶ Så sa Han: «Jeg er din fars Gud—Abrahams Gud, Isaks Gud og Jakobs Gud.» Da skjulte Moses ansiktet sitt, for han fryktet for å se Gud. ⁷ Herren sa: «Jeg har sannelig sett mitt folks nød i Egypt og hørt deres klagerop over slavefogdene, for jeg kjenner deres lidelser. ⁸ Så har jeg steget ned for å fri dem ut av egypternes makt og føre dem opp fra det landet til et godt og vidstrakt land, et land som flyter med melk og honning—hjemmet til kanaaneerne, hetittene, amorittene, perisittene, hevittene og jebusittene. ⁹ Og nå, se, israelittenes klagerop har nådd meg, og jeg har sett hvordan egypterne undertrykker dem. ¹⁰ Så gå nå: Jeg sender deg til farao for å føre mitt folk, israelittene, ut av Egypt.» ¹¹ Men Moses sa til Gud: «Hvem er jeg, at jeg skulle gå til farao og føre israelittene ut av Egypt?» ¹² Og Gud sa: «Sannelig, jeg vil være med deg. Og dette skal være tegnet for deg på at det er jeg som har sendt deg: Når du har ført folket ut av Egypt, skal dere tjene Gud på dette fjellet.» ¹³ Da sa Moses til Gud: «Når jeg kommer til israelittene og sier til dem: 'Deres fedres Gud har sendt meg til dere,' og de spør meg: 'Hva er Hans navn?' Hva skal jeg da si til dem?» ¹⁴ Gud sa til Moses: «JEG ER DEN JEG ER. Dette skal du si til israelittene: 'JEG ER har sendt meg til dere.'» ¹⁵ Gud sa også til Moses: «Si til israelittene: 'Herren, deres fedres Gud—Abrahams Gud, Isaks Gud og Jakobs Gud—har sendt meg til dere.' Dette er mitt navn for evig, navnet som jeg skal minnes med fra slekt til slekt. ¹⁶ «Gå, samle Israels eldste og si til dem: 'Herren, deres fedres Gud—Abrahams, Isaks og Jakobs Gud—har vist seg for meg og sagt: Jeg har våket over dere og sett hva som er blitt gjort mot dere i Egypt. ¹⁷ Og jeg har lovet å føre dere opp fra

deres lidelser i Egypt til kanaaneernes, hetittenes, amorittenes, perisittenes, hevittenes og jebusittenes land—et land som flyter med melk og honning.' ¹⁸ «Israels eldste vil høre på deg. Da skal du og de eldste gå til kongen i Egypt og si til ham: 'Herren, hebreernes Gud, har møtt oss. La oss få dra tre dagsreiser ut i ørkenen for å ofre til Herren vår Gud.' ¹⁹ Men jeg vet at kongen i Egypt ikke vil la dere dra uten at han blir tvunget av en sterk hånd. ²⁰ Så jeg vil rekke ut min hånd og slå Egypt med alle mine under som jeg vil gjøre i deres midte. Etter det vil han la dere dra. ²¹ «Og jeg vil la egypterne se med velvilje på dette folket, så når dere drar, skal dere ikke dra tomhendte. ²² Hver kvinne skal be sin nabo og enhver kvinne som bor i hennes hus om sølv- og gullsmykker og klær, som dere skal sette på deres sønner og døtre. På denne måten skal dere ta egypternes rikdom.»

4 Moses svarte: «Hva om de ikke tror meg eller lytter til mine ord, og sier: 'Herren har ikke vist seg for deg?'» ² Herren spurte ham: «Hva er det du har i hånden?» Han svarte: «En stav.» ³ Herren instruerte: «Kast den på bakken.» Så kastet Moses den, og den ble til en slange, og han flyktet fra den. ⁴ Da sa Herren til Moses: «Rekk ut hånden og grip den i halen.» Så rakte han ut hånden, grep den, og den ble til en stav i hånden hans igjen. ⁵ «Dette er for at de skal tro at Herren, deres forfedres Gud—Abrahams Gud, Isaks Gud og Jakobs Gud—har vist seg for deg.» ⁶ Herren sa så: «Stikk hånden din inn i kappen din.» Moses stakk hånden inn, og da han trakk den ut, var den spedalsk, hvit som snø. ⁷ «Stikk nå hånden tilbake i kappen din,» befalte Han. Moses gjorde det, og da han tok den ut, var den gjenopprettet som resten av hans hud. ⁸ Herren fortsatte: «Hvis de ikke tror deg eller legger merke til det første tegnet, kan det hende de tror det andre. ⁹ Men hvis de ikke tror selv disse to tegnene eller lytter til deg, ta noe vann fra Nilen og hell det på den tørre bakken. Vannet du tar vil bli til blod på bakken.» ¹⁰ Moses sa til Herren: «Vær så snill, min Herre, jeg har aldri vært veltalende, verken før eller siden du har talt til din tjener. Jeg er treg til å tale og har en tung tunge.» ¹¹ Herren svarte: «Hvem har skapt menneskets munn? Hvem gjør en stum eller døv, seende eller blind? Er det ikke jeg, Herren? ¹² Gå nå; jeg vil være med din munn og vil lære deg hva du skal si.» ¹³ Men Moses bønnfalt: «Vær så snill, min Herre, send noen andre.» ¹⁴ Da ble Herrens

2 Mosebok

vrede opptent mot Moses, og Han sa: «Hva med din bror Aron, levitten? Jeg vet at han taler godt. Han er allerede på vei for å møte deg, og han vil bli glad for å se deg.» ¹⁵ Du skal tale til ham og legge ordene i hans munn; jeg vil være med dere begge når dere taler og vil instruere dere i hva dere skal gjøre. ¹⁶ Han skal tale til folket for deg, og det vil være som om han var din munn og du var Gud for ham. ¹⁷ Men ta denne staven i hånden din, med den skal du utføre tegnene.» ¹⁸ Moses vendte så tilbake til Jetro, sin svigerfar, og sa: «Vær så snill, la meg dra tilbake til mitt folk i Egypt for å se om de fortsatt lever.» Jetro svarte: «Gå i fred.» ¹⁹ Nå hadde Herren sagt til Moses i Midjan: «Vend tilbake til Egypt, for alle de som søkte ditt liv er døde.» ²⁰ Så tok Moses sin kone og sine sønner, satte dem på et esel, og dro til Egypt, med Guds stav i hånden. ²¹ Herren instruerte Moses: «Når du vender tilbake til Egypt, utfør for farao alle de under jeg har gitt deg makt til å gjøre. Men jeg vil forherde hans hjerte så han ikke vil la folket gå.» ²² Da skal du si til farao: 'Dette sier Herren: Israel er min førstefødte sønn, ²³ og jeg har sagt til deg: «La min sønn gå, så han kan tilbe meg.» Men du nektet å la ham gå; derfor vil jeg ta livet av din førstefødte sønn.» ²⁴ På et herberge under reisen møtte Herren Moses og søkte å drepe ham. ²⁵ Men Sippora tok en flintkniv, skar av sin sønns forhud, og berørte Moses' føtter med den, og sa: «Du er en blodbrudgom for meg.» ²⁶ Så lot Herren ham være. På den tiden sa hun «blodbrudgom,» med henvisning til omskjærelsen. ²⁷ Herren instruerte Aron: «Gå ut i ørkenen for å møte Moses.» Så han dro og møtte ham ved Guds fjell og hilste ham varmt. ²⁸ Moses fortalte Aron alle Herrens ord som Han hadde sendt ham med, og alle tegnene Han hadde befalt ham å utføre. ²⁹ Moses og Aron samlet så alle Israels eldste, ³⁰ og Aron gjentok alle ordene Herren hadde talt til Moses. Han utførte også tegnene for folkets øyne, ³¹ og folket trodde. Da de hørte at Herren brydde seg om dem og hadde sett deres lidelse, bøyd de seg ned og tilbød.

5 Deretter gikk Moses og Aron til farao og sa: «Så sier Herren, Israels Gud: 'Slipp mitt folk, så de kan holde en fest for meg i ørkenen.'» ² Farao svarte: «Hvem er Herren, så jeg skulle høre på hans røst og la Israel gå? Jeg kjenner ikke Herren, og dessuten vil jeg ikke slippe Israel.» ³ De svarte: «Hebreernes Gud har møtt oss. Vær så snill å la oss dra tre dager inn i ørkenen for å ofre til Herren vår

Gud, så han ikke slår oss med pest eller sverd.» ⁴ Men kongen av Egypt sa til dem: «Moses og Aron, hvorfor distraherer dere folket fra deres oppgaver? Gå tilbake til deres arbeid!» ⁵ Farao fortsatte: «Se, folket i landet er nå mange, og dere vil få dem til å slutte med arbeidet!» ⁶ Samme dag ga farao en befaling til oppsynsmennene og formennene som hadde ansvar for folket: ⁷ «Dere skal ikke lenger gi folket halm til å lage murstein som før; la dem samle halm selv. ⁸ Men dere må fortsatt kreve at de produserer samme kvote murstein som tidligere; ikke reduser den. De er late, og det er derfor de roper: 'La oss gå og ofre til vår Gud.' ⁹ Gjør arbeidet mer byrdefullt for mennene, så de fortsetter å arbeide og ikke legger merke til løgnene.» ¹⁰ Så gikk oppsynsmennene og formennene ut og informerte folket: «Dette er hva farao sier: 'Jeg vil ikke gi dere halm. ¹¹ Gå og samle halm selv hvor dere kan finne det, men arbeidsmengden deres vil ikke bli redusert i det hele tatt.'» ¹² Dermed spredte folket seg over hele Egypt for å samle halmstrå. ¹³ Oppsynsmennene presset dem og sa: «Fullfør deres daglige arbeidskvote, akkurat som da dere hadde halm.» ¹⁴ Faraos oppsynsmenn slo de israelittiske formennene de hadde utnevnt, og krevde: «Hvorfor har dere ikke oppfylt deres kvote av murstein verken i går eller i dag, som før?» ¹⁵ Da gikk de israelittiske formennene og bønnfalt farao: «Hvorfor behandler du dine tjenere på denne måten? ¹⁶ Dine tjenere får ingen halm, men de sier til oss: 'Lag murstein!' Og se, dine tjenere blir slått, men skylden ligger hos ditt eget folk.» ¹⁷ Men farao sa: «Dere er late, veldig late; det er derfor dere sier: 'La oss gå og ofre til Herren.' ¹⁸ Nå gå og arbeid; dere vil ikke få noen halm, men dere må levere hele kvoten av murstein.» ¹⁹ De israelittiske formennene innså at de var i en vanskelig situasjon da de ble fortalt: «Dere må ikke redusere deres daglige kvote av murstein.» ²⁰ Da de dro fra farao, møtte de Moses og Aron som ventet på dem. ²¹ Og de sa til dem: «Måtte Herren se på dere og dømme dere, for dere har gjort oss avskyelige i faraos og hans tjenestemenns øyne, og gitt dem et sverd i hånden for å drepe oss.» ²² Moses vendte tilbake til Herren og sa: «Herre, hvorfor har du brakt trøbbel over dette folket? Hvorfor sendte du meg? ²³ Siden jeg gikk til farao for å tale i ditt navn, har han brakt skade over dette folket, og du har ikke befridd ditt folk i det hele tatt.»

2 Mosebok

6 Da sa Herren til Moses: «Nå skal du få se hva jeg vil gjøre med farao. På grunn av min sterke hånd skal han slippe dem; ja, på grunn av min sterke hånd skal han drive dem ut av sitt land.» ² Gud talte videre til Moses og sa: «Jeg er Herren.» ³ Jeg viste meg for Abraham, Isak og Jakob som Gud Den Allmektige, men ved mitt navn, Herren, gjorde jeg meg ikke fullt ut kjent for dem. ⁴ Jeg opprettet også min pakt med dem for å gi dem Kanaans land, hvor de bodde som fremmede. ⁵ Dessuten har jeg hørt israelittenes klagerop, som egypterne holder i trelldom, og jeg har husket min pakt. ⁶ Derfor skal du si til israelittene: 'Jeg er Herren, og jeg vil føre dere ut fra egypternes byrder, og jeg vil redde dere fra deres slaveri. Jeg vil forløse dere med utstrakt arm og med mektige dommer.' ⁷ Jeg vil ta dere som mitt eget folk, og jeg vil være deres Gud. Da skal dere vite at jeg er Herren deres Gud, som førte dere ut fra egypternes byrder. ⁸ Og jeg vil føre dere til det landet jeg sverget å gi til Abraham, Isak og Jakob; jeg vil gi det til dere som en eiendom. Jeg er Herren.'» ⁹ Moses formidlet dette til israelittene, men de hørte ikke på ham på grunn av deres motløshet og harde arbeid. ¹⁰ Herren instruerte Moses og sa, ¹¹ «Gå, si til farao, kongen av Egypt, at han skal la israelittene dra ut av sitt land.» ¹² Men Moses sa til Herren: «Hvis israelittene ikke har hørt på meg, hvorfor skulle da farao høre på meg, siden jeg er udyktig i tale?» ¹³ Herren talte likevel til Moses og Aron og ga dem en befaling angående israelittene og farao, kongen av Egypt, om å føre israelittene ut av Egypt. ¹⁴ Dette var overhodene for deres familier: Sønnene til Ruben, Israels førstefødte, var Henok og Pallu, Hesron og Karmi. Dette var Rubens klaner. ¹⁵ Sønnene til Simeon var Jemuel, Jamin, Ohad, Jakin, Sohar og Saul, sønnen til en kanaaneisk kvinne. Dette var Simeons klaner. ¹⁶ Dette var navnene på Levis sønner etter deres generasjoner: Gershon, Kehat og Merari. Levi levde 137 år. ¹⁷ Gershons sønner, etter deres klaner, var Libni og Sjimi. ¹⁸ Kehats etterkommere inkluderte Amram, Jishar, Hebron og Ussiel. Kehat levde 133 år. ¹⁹ Meraris sønner var Mahli og Musji. Dette var Levis klaner etter deres opptegnelser. ²⁰ Amram tok sin fars søster Jokebed til kone, og hun fødte ham Aron og Moses. Amram levde 137 år. ²¹ Jishars etterkommere var Korah, Nefeg og Sikri. ²² Ussiels etterkommere var Misjael, Elzafan og Sitri. ²³ Aron tok Elisjeba, datter av Amminadab og søster av

Nahsjon, til kone, og hun fødte ham Nadab og Abihu, Eleasar og Itamar. ²⁴ Korahs sønner var Assir, Elkana og Abiasaf. Dette var Korahittenes klaner. ²⁵ Eleasar, sønn av Aron, tok en av Putiels døtre til kone, og hun fødte ham Pinehas. Dette var overhodene for levittenes familier, klan for klan. ²⁶ Det var denne Aron og Moses som Herren instruerte om å føre israelittene ut av Egypt etter deres hærer. ²⁷ Dette var de som talte til farao, kongen av Egypt, om å føre israelittene ut av Egypt—denne samme Moses og Aron. ²⁸ Det skjedde den dagen da Herren talte til Moses i Egypt, ²⁹ at Herren instruerte Moses og sa: «Jeg er Herren; formidle til farao, kongen av Egypt, alt jeg sier til deg.» ³⁰ Men Moses sa til Herren: «Jeg er ikke veltalende; hvordan skal da farao høre på meg?»

7 Da sa Herren til Moses: «Se, jeg har gjort deg som Gud for farao, og din bror Aron skal være din profet. ² Du skal tale alt det jeg befaler deg, og din bror Aron skal si til farao at han skal la israelittene dra ut av sitt land. ³ Men jeg vil forherde faraos hjerte, så jeg kan mangfoldiggjøre mine tegn og under i Egypt. ⁴ Farao vil ikke lytte til dere, så jeg vil legge min hånd på Egypt og føre ut mine hærer, mitt folk israelittene, ved store straffedommer. ⁵ Egypterne skal vite at jeg er Herren når jeg rekker ut min hånd over Egypt og fører israelittene ut fra blant dem.» ⁶ Moses og Aron utførte Herrens instruksjoner nøyaktig som befalt. ⁷ Moses var åtti år gammel, og Aron var åtti-tre, da de talte til farao. ⁸ Herren talte til Moses og Aron og sa, ⁹ «Når farao sier til dere: 'Utfør et mirakel,' skal du si til Aron: 'Ta staven din og kast den ned foran farao, og den skal bli til en slange.'» ¹⁰ Så gikk Moses og Aron til farao og gjorde som Herren hadde befalt. Aron kastet staven sin ned foran farao og hans tjenestemenn, og den ble til en slange. ¹¹ Farao kalte da til seg de vise menn og trollmenn, og de egyptiske magikerne gjorde det samme med sine hemmelige kunster: ¹² Hver av dem kastet sin stav, og de ble til slanger. Men Arons stav slukte deres staver. ¹³ Men faraos hjerte forble hardt, og han lyttet ikke til dem, akkurat som Herren hadde sagt. ¹⁴ Da sa Herren til Moses: «Faraos hjerte er hardt og sta; han nekter å la folket gå. ¹⁵ Gå til farao om morgenen når han går ut til vannet. Stå ved bredden av Nilen for å møte ham, og ta i hånden din staven som ble til en slange. ¹⁶ Si til ham: 'Herren, hebreernes Gud, har sendt meg for å si til deg: La mitt folk gå, så de kan tilbe meg i ørkenen. Men du

2 Mosebok

har ikke lyttet til nå. ¹⁷ Dette er hva Herren sier: Ved dette skal du vite at jeg er Herren: Jeg vil slå vannet i Nilen med staven i min hånd, og det skal bli til blod. ¹⁸ Fisken i Nilen skal dø, elven skal stinke, og egypterne vil ikke kunne drikke vannet fra Nilen.» ¹⁹ Herren sa til Moses: «Si til Aron: 'Ta staven din og rekk ut hånden over vannene i Egypt—over deres elver, bekker, dammer og alle deres reservoarer—og de skal bli til blod. Det skal være blod over hele Egypt, selv i kar av tre og stein.'» ²⁰ Moses og Aron gjorde akkurat som Herren hadde befalt. Han løftet staven og slo vannet i Nilen foran farao og hans tjenestemenn, og alt vannet i Nilen ble til blod. ²¹ Fisken i Nilen døde, og elven stinket slik at egypterne ikke kunne drikke vannet fra Nilen. Det var blod overalt i Egypt. ²² Men de egyptiske magikerne gjorde det samme med sine hemmelige kunster, og faraos hjerte ble forherdet; han lyttet ikke til Moses og Aron, akkurat som Herren hadde sagt. ²³ Farao vendte seg og gikk inn i sitt palass, og tok ikke engang dette til hjerte. ²⁴ Alle egypterne gravde langs Nilen etter vann å drikke, fordi de ikke kunne drikke vannet fra elven. ²⁵ En uke gikk etter at Herren hadde slått Nilen.

8 Da talte Herren til Moses: «Gå til farao og si til ham: 'Dette er hva Herren erklærer: La mitt folk dra, så de kan tjene meg. ² Men hvis du nekter å la dem dra, vil jeg bringe en plage av frosker over hele ditt land. ³ Nilen vil vrimle av frosker, som vil komme opp og gå inn i ditt palass, ditt soverom og din seng, og inn i husene til dine embetsmenn og ditt folk, og inn i dine ovner og baketrau. ⁴ Froskene vil invadere deg, ditt folk og alle dine embetsmenn.'» ⁵ Da sa Herren til Moses: «Instruer Aron: 'Rekk ut din hånd med staven over elvene, bekkene og dammene, og la frosker komme opp over landet Egypt.'» ⁶ Så rakte Aron ut sin hånd over vannene i Egypt, og frosker kom opp og dekket landet. ⁷ Men trollmennene gjorde det samme med sine hemmelige kunster, og brakte frosker opp over landet Egypt. ⁸ Farao kalte på Moses og Aron og sa: «Be til Herren om å fjerne froskene fra meg og mitt folk, så vil jeg la ditt folk dra for å ofre til Herren.» ⁹ Moses sa til farao: «Jeg overlater til deg æren av å bestemme når jeg skal be for deg, dine embetsmenn og ditt folk, slik at froskene kan fjernes fra deg og dine hus, og bare bli igjen i Nilen.» ¹⁰ Farao svarte: «I morgen.» Moses sa: «Det skal bli som du sier, så du kan vite at det ikke er noen som Herren vår Gud.

¹¹ Froskene vil forlate deg, dine hus, dine embetsmenn og ditt folk; de vil bare bli igjen i Nilen.» ¹² Etter at Moses og Aron hadde forlatt farao, ropte Moses til Herren angående froskene han hadde påført farao. ¹³ Og Herren gjorde som Moses ba om. Froskene døde i husene, gårdsplassene og på markene. ¹⁴ De ble samlet i hauger, og landet stinket av dem. ¹⁵ Men da farao så at det var lettelse, forherdet han sitt hjerte og lyttet ikke til Moses og Aron, akkurat som Herren hadde sagt. ¹⁶ Da sa Herren til Moses: «Si til Aron: 'Rekk ut din stav og slå støvet på bakken,' og det vil bli til mygg over hele landet Egypt.» ¹⁷ De gjorde dette, og da Aron rakte ut sin hånd med staven og slo støvet på bakken, kom det mygg over mennesker og dyr. Alt støvet i hele landet Egypt ble til mygg. ¹⁸ Trollmennene forsøkte å frembringe mygg med sine hemmelige kunster, men de kunne ikke. Det var mygg på mennesker og dyr overalt. ¹⁹ Trollmennene sa til farao: «Dette er Guds verk.» Men faraos hjerte var hardt, og han ville ikke lytte, akkurat som Herren hadde sagt. ²⁰ Da sa Herren til Moses: «Stå opp tidlig om morgenen og konfronter farao når han går til elven og si til ham: 'Dette er hva Herren sier: La mitt folk dra, så de kan tjene meg. ²¹ Hvis du nekter å la mitt folk dra, vil jeg sende svermer av fluer over deg, dine embetsmenn, ditt folk og inn i dine hus. Husene til egypterne vil være fulle av fluer, og til og med bakken vil være dekket av dem. ²² Men på den dagen vil jeg sette landet Gosen, der mitt folk bor, til side, så det ikke vil være noen svermer av fluer der, så du vil vite at jeg, Herren, er i dette landet. ²³ Jeg vil vise en forskjell mellom mitt folk og ditt folk. Dette tegnet vil skje i morgen.'» ²⁴ Og Herren gjorde slik. Tette svermer av fluer kom inn i faraos palass og inn i husene til hans embetsmenn; over hele Egypt ble landet ødelagt av fluene. ²⁵ Da kalte farao på Moses og Aron og sa: «Gå, ofre til deres Gud her i dette landet.» ²⁶ Men Moses sa: «Det ville ikke være riktig. Ofrene vi tilbyr Herren vår Gud ville være avskyelige for egypterne. Hvis vi ofrer det som er avskyelig i deres øyne, vil de ikke steine oss? ²⁷ Vi må ta en tre dagers reise ut i ørkenen for å ofre til Herren vår Gud, slik han har befalt oss.» ²⁸ Farao sa: «Jeg vil tillate dere å dra og ofre til Herren deres Gud i ørkenen, men dere må ikke dra for langt. Nå, vær så snill å be for meg.» ²⁹ Moses svarte: «Så snart jeg forlater deg, vil jeg be til Herren, og i morgen vil fluene forlate farao, hans embetsmenn og hans folk.

2 Mosebok

Bare la farao være sikker på å ikke handle sveikefullt igjen ved å ikke la folket dra for å ofre til Herren.»³⁰ Moses forlot da farao og ba til Herren,³¹ og Herren gjorde som Moses ba om. Fluene forlot farao, hans embetsmenn og hans folk; ikke en flue ble igjen.³² Men farao forherdet sitt hjerte igjen, og han lot ikke folket dra.

9 Da sa Herren til Moses: «Gå til farao og si til ham: 'Dette er hva Herren, hebreernes Gud, erklærer: "Slipp mitt folk, så de kan tjene meg."»

² Hvis du nekter å la dem gå og fortsetter å holde dem tilbake,³ se, Herrens hånd vil bringe en alvorlig plage over buskapen din på marken—over hestene, eslene, kamelene, storfeet, sauene og geitene.⁴ Men Herren vil gjøre en forskjell mellom Israels buskap og Egypts, slik at ingen dyr som tilhører israelittene vil omkomme.»⁵ Herren satte en bestemt tid og sa: «I morgen vil Herren utføre denne handlingen i landet.»⁶ Og dagen etter gjorde Herren det: all egypternes buskap omkom, men ikke et eneste dyr som tilhørte israelittene døde.⁷ Farao sendte menn for å undersøke og oppdaget at ikke ett av israelittenes buskap hadde dødd. Likevel forble faraos hjerte hardt, og han slapp ikke folket.⁸ Da instruerte Herren Moses og Aron: «Ta håndfuller av sot fra en ovn, og la Moses kaste det opp i luften i faraos nærvær.⁹ Det vil bli til fint støv over hele Egypts land, og forårsake byller som bryter ut med sår på mennesker og dyr over hele landet.»¹⁰ Så tok de sot fra en ovn og sto foran farao. Moses kastet det opp i luften, og byller brøt ut med sår på mennesker og dyr.¹¹ Magikerne klarte ikke å stå foran Moses på grunn av byllene, som rammet dem så vel som alle egypterne.¹² Men Herren forherdet faraos hjerte, og han lyttet ikke til Moses og Aron, akkurat som Herren hadde forutsagt til Moses.¹³ Da sa Herren til Moses: «Stå opp tidlig om morgenen og still deg foran farao, og si til ham: 'Dette er hva Herren, hebreernes Gud, erklærer: "La mitt folk gå, så de kan tjene meg,"¹⁴ ellers vil jeg denne gangen sende hele styrken av mine plager mot deg, dine embetsmenn og ditt folk, så du skal vite at det ikke er noen som meg på hele jorden.¹⁵ For nå kunne jeg ha strukket ut min hånd og rammet deg og ditt folk med en plage som ville ha utslettet deg fra jorden.¹⁶ Men jeg har latt deg bli stående for dette formålet: å vise deg min makt og få mitt navn forkynt over hele jorden.¹⁷ Du opphører deg fortsatt mot mitt folk ved ikke å la dem gå.¹⁸ Derfor, på denne tiden i morgen,

vil jeg sende det verste haglværet som noen gang har falt på Egypt, fra den dagen det ble grunnlagt til nå.¹⁹ Gi nå en befaling om å bringe buskapen din og alt du har på marken til et ly, for haglet vil falle på hver person og hvert dyr som finnes på marken og ikke blir brakt inn, og de vil dø.»²⁰ De blant faraos embetsmenn som fryktet Herrens ord, skyndte seg å bringe sine tjenere og sin buskap innendørs.²¹ Men de som ignorerte Herrens ord, lot sine tjenere og sin buskap bli på marken.²² Da sa Herren til Moses: «Rekk ut hånden din mot himmelen, så hagl vil falle over hele Egypt—på mennesker, dyr og hver plante på markene i Egypt.»²³ Da Moses rakte ut staven sin mot himmelen, sendte Herren torden og hagl, og ild løp ned til jorden. Slik regnet Herren hagl over Egypts land.²⁴ Det var hagl, og ild blinket kontinuerlig midt i haglet, den verste stormen Egypt hadde vært vitne til siden det ble en nasjon.²⁵ Over hele Egypt slo haglet alt som var på markene—både mennesker og dyr; det slo ned hver plante og knuste hvert tre.²⁶ Det eneste stedet det ikke haglet var i landet Gosen, hvor israelittene bodde.²⁷ Da kalte farao på Moses og Aron. «Jeg har syndet denne gangen,» sa han til dem. «Herren har rett, og jeg og mitt folk har urett.²⁸ Be til Herren, for det har vært nok av Guds torden og hagl. Jeg vil la dere gå; dere trenger ikke å bli lenger.»²⁹ Moses svarte: «Så snart jeg forlater byen, vil jeg strekke ut hendene mine til Herren; tordenen vil opphøre og det vil ikke være mer hagl, så du skal vite at jorden tilhører Herren.³⁰ Men jeg er klar over at du og dine embetsmenn fortsatt ikke holder Herren Gud i ærefrykt.»³¹ (Linnet og bygget ble ødelagt, siden bygget var i aks og linet i blomst.³² Men hveten og speltet ble ikke ødelagt, fordi de modnes senere.)³³ Da forlot Moses farao og gikk ut av byen. Han strakte ut hendene sine til Herren; tordenen og haglet opphørte, og regnet strømmet ikke lenger ned på jorden.³⁴ Da farao så at regnet, haglet og tordenen hadde stoppet, syndet han igjen: han og hans embetsmenn forherdet sine hjerter.³⁵ Så faraos hjerte ble forherdet, og han lot ikke israelittene gå, akkurat som Herren hadde talt gjennom Moses.

10 Da sa Herren til Moses: «Gå til farao, for jeg har forherdet hans hjerte og hjertene til hans tjenere, så jeg kan utføre disse tegnene mine blant dem,² slik at du kan fortelle dine sønner og barnebarn hvordan jeg gjorde narr av egypterne og hvordan jeg utførte mine tegn blant

2 Mosebok

dem, så dere kan vite at jeg er Herren.»³ Så gikk Moses og Aron til farao og sa: «Så sier Herren, hebreernes Gud: 'Hvor lenge vil du nekte å ydmyke deg for meg? La mitt folk dra, så de kan tjene meg.'⁴ For hvis du fortsetter å nekte å la mitt folk dra, merk deg, i morgen vil jeg bringe gresshopper inn i ditt område.»⁵ De vil dekke landets overflate slik at ingen kan se det. De vil fortære det som er igjen etter haglet, inkludert hvert tre som vokser på markene dine.⁶ Dine hus vil bli fylt med dem, sammen med husene til alle dine tjenere og alle egypterne—noe verken dine fedre eller dine bestefedre har sett fra den dagen de bosatte seg i dette landet til nå.» Så vendte Moses seg bort og forlot farao.⁷ Da sa faraos tjenere til ham: «Hvor lenge skal denne mannen være en snare for oss? La folket dra, så de kan tjene Herren sin Gud. Innsen du ennå ikke at Egypt er ødelagt?»⁸ Så ble Moses og Aron ført tilbake til farao, og han sa til dem: «Gå, tjen Herren deres Gud! Men fortell meg hvem som skal dra.»⁹ Moses sa: «Vi skal dra med våre unge og våre gamle, med våre sønner og våre døtre, og med våre flokker og hjorder, for vi må holde en fest for Herren.»¹⁰ Da sa han til dem: «Herren være med dere hvis jeg lar dere dra med deres små! Klart dere har onde hensikter.»¹¹ Nei! Bare mennene kan dra og tjene Herren, siden det er det dere ønsker.» Så ble Moses og Aron drevet ut fra faraos nærvær.¹² Da sa Herren til Moses: «Rekk ut hånden din over Egyptens land for gresshoppene, så de kan komme over landet og fortære hver plante i landet, alt som er igjen etter haglet.»¹³ Så rakte Moses ut staven sin over Egyptens land, og Herren sendte en østlig vind over landet hele den dagen og hele natten. Om morgenen hadde vinden brakt gresshoppene.¹⁴ Gresshoppene kom opp over hele Egyptens land og slo seg ned i hele Egyptens område i stort antall. Aldri før hadde det vært en slik plage av gresshopper, og det vil aldri bli igjen.¹⁵ De dekket hele landets overflate til det ble mørkt. De fortære hver plante i landet og all frukten på trærne som haglet hadde latt være. Ingenting grønt ble igjen på tre eller plante i hele Egyptens land.¹⁶ Da kalte farao i hast på Moses og Aron og sa: «Jeg har syndet mot Herren deres Gud og mot dere.»¹⁷ Nå, tilgi min synd, vær så snill, bare denne ene gangen, og be til Herren deres Gud om å ta bort denne døden fra meg.»¹⁸ Så forlot Moses farao og ba til Herren.¹⁹ Så forandret Herren vinden til en meget sterk vestlig

vind, som tok opp gresshoppene og drev dem inn i Rødehavet. Ikke en eneste gresshoppe var igjen i hele Egyptens område.²⁰ Men Herren gjorde faraos hjerte hardt, og han tillot ikke israelittene å dra.²¹ Da sa Herren til Moses: «Rekk ut hånden din mot himmelen, så mørke sprer seg over Egyptens land—et mørke som kan føles.»²² Så rakte Moses ut hånden mot himmelen, og tykt mørke dekket hele Egyptens land i tre dager.²³ Ingen kunne se hverandre, og ingen reiste seg fra sitt sted på tre dager. Likevel hadde alle israelittene lys i sine boliger.²⁴ Da kalte farao på Moses og sa: «Gå, tjen Herren; også deres små kan dra med dere, men la deres flokker og hjorder bli igjen.»²⁵ Men Moses sa: «Du må også la oss få ofre og brennoffer å bære fram for Herren vår Gud.»²⁶ Våre husdyr må også dra med oss; ikke en hov skal bli igjen. Vi må ta noen av dem for å tjene Herren vår Gud, og før vi kommer dit, vet vi ikke hva vi skal bruke for å tjene Herren.»²⁷ Men Herren gjorde faraos hjerte hardt, og han var ikke villig til å la dem dra.²⁸ Da sa farao til Moses: «Gå bort fra meg! Pass på at du ikke ser mitt ansikt igjen, for den dagen du ser mitt ansikt, skal du dø.»²⁹ Moses svarte: «Du har talt sant; jeg skal aldri se ditt ansikt igjen!»

11 Nå talte Herren til Moses: «Jeg vil bringe en siste plage over farao og Egypt. Etter dette vil han slippe dere herfra. Når han gjør det, vil han sikkert drive dere helt ut.² Instruer folket at hver mann og kvinne skal be om sølv- og gullgjenstander fra sine naboer.»³ Herren fikk egypterne til å se med velvilje på folket, og Moses var høyt ansett i Egypt av faraos tjenestemenn og folket.⁴ Moses erklærte da: «Dette er hva Herren sier: 'Rundt midnatt vil jeg gå gjennom Egypt.'⁵ Hver førstefødt i landet Egypt skal omkomme, fra den førstefødte av farao som sitter på tronen, til den førstefødte av slavejenta bak kvernsteinene, og alle de førstefødte av buskapen også.»⁶ Det vil være et stort klagerop gjennom hele Egypt—likt noe som aldri har skjedd før eller vil skje igjen.⁷ Men blant israelittene vil ikke engang en hund knurre mot noen person eller dyr, slik at dere kan forstå at Herren gjør en forskjell mellom Egypt og Israel.»⁸ Alle disse tjenestemennene dine vil komme ned til meg, bøye seg for meg og si: 'Dra bort, du og alt folket som følger deg!' Etter det vil jeg dra.» Så forlot Moses farao i stor vrede.⁹ Herren hadde sagt til Moses: «Farao vil ikke lytte til deg, slik at mine under kan bli

2 Mosebok

mangfoldiggjort i Egypt.» ¹⁰ Moses og Aron utførte alle disse undrene foran farao, men Herren forherdet faraos hjerte, og han tillot ikke israelittene å forlate hans land.

12 Herren talte til Moses og Aron mens de var i landet Egypt, ² «Denne måneden skal være begynnelsen på månedene for dere; den skal være den første måneden i året for dere. ³ Tal til hele Israels menighet og si: 'På den tiende dagen i denne måneden skal hver husstand ta seg et lam, ett lam for hver husstand. ⁴ Men hvis husstanden er for liten til et lam, skal han og hans nærmeste nabo ta ett etter antallet personer; dere skal dele lammet etter hvor mye hver enkelt kan spise. ⁵ Deres lam skal være et feilfritt hannlam, ett år gammelt; dere kan ta det fra sauene eller fra geitene. ⁶ Og dere skal ta vare på det til den fjortende dagen i samme måned; da skal hele forsamlingen av Israels menighet slakte det ved skumring. ⁷ Videre skal de ta noe av blodet og stryke det på de to dørstolpene og på den øvre dørbjelken i de husene hvor de spiser det. ⁸ De skal spise kjøttet den samme natten, stekt over ild, og de skal spise det med usyret brød og bitre urter. ⁹ Dere skal ikke spise noe av det rått eller kokt i vann, men stekt over ild—med hodet, bena og innvollene. ¹⁰ Og dere skal ikke la noe av det bli igjen til morgenen, men det som blir igjen til morgenen, skal dere brenne opp med ild. ¹¹ Nå skal dere spise det på denne måten: med beltet festet, sandalene på føttene og staven i hånden. Dere skal spise det i hast—det er Herrens påske. ¹² For jeg vil gå gjennom landet Egypt den natten og slå alle førstefødte i landet Egypt, både mennesker og dyr; og over alle Egypts guder vil jeg utføre dommer—jeg er Herren. ¹³ Blodet skal tjene som et tegn for dere på husene hvor dere bor; og når jeg ser blodet, vil jeg gå forbi dere, og ingen plage skal komme over dere for å ødelegge dere når jeg slår landet Egypt. ¹⁴ Denne dagen skal være en minnedag for dere, og dere skal feire den som en høytid for Herren; gjennom alle deres generasjoner skal dere holde den som en varig forskrift. ¹⁵ I syv dager skal dere spise usyret brød, men på den første dagen skal dere fjerne surdeig fra husene deres; for den som spiser noe som er syret fra den første dagen til den syvende dagen, den personen skal bli utryddet fra Israel. ¹⁶ På den første dagen skal dere ha en hellig samling, og en annen hellig samling på den syvende dagen; ingen arbeid skal gjøres på dem, bortsett fra

det som må spises av hver person—det alene kan tilberedes av dere. ¹⁷ Dere skal også feire de usyrede brøds høytid, for på denne dagen førte jeg deres hærer ut av landet Egypt; derfor skal dere feire denne dagen gjennom alle deres generasjoner som en varig forskrift. ¹⁸ Fra kvelden på den fjortende dagen i den første måneden skal dere spise usyret brød til kvelden på den tjuelførste dagen i måneden. ¹⁹ I syv dager skal det ikke finnes surdeig i husene deres; for den som spiser noe som er syret, den personen skal bli utryddet fra Israels menighet, enten de er en fremmed eller en innfødt i landet. ²⁰ Dere må unngå å spise noe syret; i alle deres boliger skal dere spise usyret brød. ²¹ Da kalte Moses til seg alle de eldste i Israel og instruerte dem: «Gå og velg ut lam for dere selv etter deres familier, og ofre påskelammet. ²² Og dere skal ta en bunt isop, dyppe den i blodet som er i fatet, og stryke noe av blodet som er i fatet på den øvre dørbjelken og de to dørstolpene; og ingen av dere skal gå utenfor døren til huset sitt før morgenen. ²³ For Herren vil gå gjennom for å slå egypterne; men når han ser blodet på den øvre dørbjelken og de to dørstolpene, vil Herren gå forbi døren og ikke tillate ødeleggeren å komme inn i husene deres for å slå dere. ²⁴ Og dere skal holde dette som en forskrift for dere og deres barn for all tid. ²⁵ Når dere kommer inn i det landet som Herren vil gi dere, slik han har lovet, skal dere opprettholde denne skikken. ²⁶ Og når barna deres sier til dere: 'Hva betyr denne skikken for dere?' ²⁷ Da skal dere si: 'Det er en påskeoffer for Herren fordi han gikk forbi Israels barns hus i Egypt da han slo egypterne, men sparte våre hjem.'» Og folket bøyde seg og tilbad. ²⁸ Så gikk Israels barn og gjorde akkurat som Herren hadde befalt Moses og Aron, de gjorde som de ble befalt. ²⁹ Og så, rundt midnatt, slo Herren alle førstefødte i landet Egypt. Fra den førstefødte av farao som satt på sin trone til den førstefødte av fangen som var i fangehullet, og alle førstefødte av buskapen. ³⁰ Da sto farao opp om natten, han og alle hans tjenere og alle egypterne, og det var et stort skrik i Egypt, for det var ikke et hus hvor det ikke var noen død. ³¹ Og han kalte på Moses og Aron om natten og sa: «Stå opp, gå bort fra mitt folk, både dere og Israels barn; og gå, tjen Herren, som dere har sagt. ³² Ta både deres flokker og deres hjorder, som dere har sagt, og gå, og velsign meg også.» ³³ Egypterne oppfordret folket til å sende dem ut av landet i hast, for de sa: «Vi skal

2 Mosebok

alle omkomme!»³⁴ Så tok folket deigen sin før den var syret, og bar sine deigtrau innpakket i klærne sine på skuldrene.³⁵ Nå hadde Israels barn gjort som Moses hadde sagt, for de hadde bedt egypterne om sølv- og gullsmykker og klær;³⁶ og Herren hadde gitt folket velvilje i egypternes øyne, så de lot dem få det de ba om. Slik plyndret de egypterne.³⁷ Israels barn dro fra Rameses til Sukkot, omtrent sekshundre tusen menn til fots, foruten barn.³⁸ En blandet folkemengde dro også opp med dem, sammen med flokker og hjorder, et meget stort antall buskap.³⁹ Og de bakte deigen som de hadde tatt med seg ut av Egypt til kaker av usyret brød. For den hadde ikke blitt syret, siden de ble drevet ut av Egypt og ikke kunne vente, og de hadde ikke forberedt noen forsyninger for seg selv.⁴⁰ Nå var den tiden Israels barn hadde bodd i Egypt 430 år.⁴¹ Og ved slutten av 430 år, på denne samme dagen, dro alle Herrens hærer ut av landet Egypt.⁴² Det er en natt som skal holdes i ære for Herren for å ha ført dem ut av landet Egypt; denne natten er for Herren, å holdes av alle Israels barn gjennom alle deres generasjoner.⁴³ Og Herren sa til Moses og Aron: «Dette er påskeforskriften: Ingen fremmed skal spise den;⁴⁴ men for enhver slave som noen har kjøpt for penger, etter at du har omskåret ham, da kan han spise den.⁴⁵ En besøkende eller en leid arbeider skal ikke delta i den.⁴⁶ Den skal spises i ett hus; du skal ikke ta noe av kjøttet utenfor huset, og du skal heller ikke bryte noe bein av den.⁴⁷ Hele Israels menighet skal feire dette.⁴⁸ Men hvis en fremmed bor hos dere og feirer påsken for Herren, skal alle hans menn omskjæres, og da kan han komme nær for å feire den; og han skal være som en innfødt i landet. Men ingen uomskåret person kan spise den.⁴⁹ Den samme loven skal gjelde for den innfødte som for den fremmede som bor blant dere.»⁵⁰ Så gjorde alle Israels barn som de ble befalt; de gjorde akkurat som Herren hadde befalt Moses og Aron.⁵¹ Og på denne samme dagen førte Herren Israels barn ut av landet Egypt i deres hærer.

13 Herren talte til Moses og sa, ² «Vigslе til Meg hver førstefødt, den første avkom av hvert morsliv blant israelittene, enten menneske eller dyr; det tilhører Meg.» ³ Moses sa til folket: «Husk denne dagen, dagen dere kom ut av Egypt, ut av slavehuset, for Herren førte dere ut med en mektig hånd. Ikke spis noe som inneholder gjær.

⁴ Denne dagen markerer deres avreise i måneden

Abib. ⁵ Når Herren fører dere inn i landet til kanaaneerne, hetittene, amorittene, hevittene og jebusittene, landet Han sverget til deres forfedre å gi dere, et land som flyter med melk og honning, skal dere holde denne seremonien i denne måneden: ⁶ I syv dager skal dere spise usyret brød, og på den syvende dagen skal dere holde en fest for Herren. ⁷ Spis usyret brød i disse syv dagene; ingenting med gjær skal sees blant dere, og ingen gjær skal sees noe sted innenfor deres grenser. ⁸ På den dagen skal du si til din sønn: 'Det er på grunn av det Herren gjorde for meg da jeg kom ut av Egypt.' ⁹ Det skal være som et tegn på din hånd og en påminnelse på din panne om at Herrens lov skal være på dine lepper, for med en mektig hånd førte Herren deg ut av Egypt. ¹⁰ Du må holde denne forskriften til sin fastsatte tid år etter år. ¹¹ «Når Herren fører dere inn i landet til kanaaneerne og gir det til dere, som Han lovet med ed til deg og dine forfedre, ¹² skal du overgi til Herren det første avkom av hvert morsliv. Alle de førstefødte hannkjønn av ditt buskap tilhører Herren. ¹³ For hver førstefødt esel, skal du erstatte med et lam, men hvis du ikke erstatter det, skal du bryte nakken på det. Løs ut hver førstefødt blant dine sønner. ¹⁴ I fremtiden, når din sønn spør deg: 'Hva betyr dette?' skal du si til ham: 'Med en mektig hånd førte Herren oss ut av Egypt, ut av slavehuset. ¹⁵ Da Farao hardnakket nektet å la oss gå, drepte Herren de førstefødte i landet Egypt, både mennesker og dyr. Dette er grunnen til at jeg ofrer til Herren det første hannkjønn av hvert morsliv og løser ut hver av mine førstefødte sønner.' ¹⁶ Det skal være som et tegn på din hånd og som minnebånd på din panne, for med en mektig hånd førte Herren oss ut av Egypt.' ¹⁷ Da Farao lot folket gå, ledet Gud dem ikke gjennom filisternes land, selv om det var nærmere, for Gud sa: 'Hvis de møter krig, kan de ombestemme seg og vende tilbake til Egypt.' ¹⁸ Så Gud ledet folket rundt gjennom ørkenen mot Rødehavet, og israelittene dro opp ut av Egypt klare for kamp. ¹⁹ Moses tok med seg Josefs ben, fordi Josef hadde latt israelittene sverge en ed og si: 'Gud vil sikkert komme til deres hjelp, og da må dere ta mine ben med dere herfra.' ²⁰ Etter å ha forlatt Sukkot, slo de leir ved Etam på kanten av ørkenen. ²¹ Om dagen gikk Herren foran dem i en skystøtte for å lede dem, og om natten i en ildstøtte for å gi lys, slik at de kunne reise både dag og natt. ²² Verken

2 Mosebok

skystøtten om dagen eller ildstøtten om natten forlot sin plass foran folket.

14 Nå talte Herren til Moses, ² "Si til israelittene at de skal snu og slå leir ved Pi-Hakiro, mellom Migdol og havet; dere skal slå leir rett overfor Ba'al-Sefon, ved havet. ³ For farao vil si om israelittene: 'De har gått seg vill i landet; ørkenen har stengt dem inne.' ⁴ Og jeg vil forherde faraos hjerte, og han vil forfølge dem; og jeg vil vinne ære for meg selv gjennom farao og hele hans hær, og egypterne skal vite at jeg er Herren." Og de gjorde slik. ⁵ Da kongen av Egypt fikk beskjed om at folket hadde flyktet, forandret farao og hans tjenere mening om dem, og sa: "Hva har vi gjort? Vi har latt israelittene gå og mistet deres tjenester!" ⁶ Så han fikk sin vogn gjort klar og tok sitt folk med seg. ⁷ Han tok seks hundre utvalgte vogner, sammen med alle de andre vognene i Egypt, med offiserer over alle sammen. ⁸ Herren gjorde farao, kongen av Egypt, bestemt, slik at han forfulgte israelittene, som marsjerte ut med løftet hode. ⁹ Egypterne forfulgte dem med alle faraos hester og vogner, hans ryttere og tropper, og tok dem igjen der de lå i leir ved havet, nær Pi-Hakiro, rett overfor Ba'al-Sefon. ¹⁰ Da farao nærmet seg, så israelittene opp og så egypterne marsjere etter dem, og de ble livredde og ropte til Herren. ¹¹ De sa til Moses: "Var det fordi det ikke var graver i Egypt at du har ført oss ut i ørkenen for å dø? Hva har du gjort mot oss ved å føre oss ut av Egypt?" ¹² Sa vi ikke til deg i Egypt: 'La oss være i fred så vi kan tjene egypterne'? Det hadde vært bedre for oss å tjene egypterne enn å dø i ørkenen!" ¹³ Men Moses sa til folket: "Vær ikke redde. Stå fast, så skal dere se den frelse Herren vil gi dere i dag; de egypterne dere ser i dag, skal dere aldri se igjen. ¹⁴ Herren skal kjempe for dere; dere trenger bare å være stille." ¹⁵ Da sa Herren til Moses: "Hvorfor roper du til meg? Si til israelittene at de skal dra videre. ¹⁶ Løft staven din og strekk ut hånden din over havet for å dele vannet, slik at israelittene kan gå gjennom havet på tørt land. ¹⁷ Jeg vil gjøre egypterne bestemt slik at de vil følge etter dem. Og jeg vil vinne ære gjennom farao og hele hans hær, gjennom hans vogner og hans ryttere. ¹⁸ Egypterne skal forstå at jeg er Herren når jeg vinner ære gjennom farao, hans vogner og hans ryttere." ¹⁹ Da flyttet Guds engel, som hadde gått foran Israels hær, seg og gikk bak dem; skystøtten flyttet seg også fra foran dem og stilte seg bak dem, ²⁰ og kom mellom egypternes leir og

Israels leir. Hele natten brakte skyen mørke til den ene siden og lys til den andre; så ingen kom nær den andre hele natten. ²¹ Da rakte Moses ut hånden sin over havet, og hele natten drev Herren havet tilbake med en sterk østavind og gjorde det til tørt land. Vannet ble delt, ²² og israelittene gikk gjennom havet på tørt land, med en vannmur på sin høyre og på sin venstre side. ²³ Egypterne forfulgte dem, og alle faraos hester, vogner og ryttere fulgte etter dem inn i havet. ²⁴ Under den siste nattevakten så Herren ned fra ild- og skystøtten på den egyptiske hæren og forårsaket forvirring blant dem. ²⁵ Han satte hjulene på vognene deres fast slik at de hadde vanskeligheter med å kjøre. Og egypterne sa: "La oss flykte fra israelittene! Herren kjemper for dem mot Egypt." ²⁶ Da sa Herren til Moses: "Rekk ut hånden din over havet slik at vannet kan strømme tilbake over egypterne, deres vogner og ryttere." ²⁷ Så rakte Moses ut hånden sin over havet, og ved daggrø vendte havet tilbake til sin plass. Egypterne flyktet mot det, og Herren feide dem inn i havet. ²⁸ Vannet strømmet tilbake og dekket vognene og rytterne— hele faraos hær som hadde fulgt israelittene inn i havet. Ingen av dem overlevde. ²⁹ Men israelittene gikk gjennom havet på tørt land, med en vannmur på sin høyre og på sin venstre side. ³⁰ Den dagen reddet Herren Israel fra egypternes hender, og Israel så egypterne ligge døde på stranden. ³¹ Da israelittene så Herrens mektige hånd vist mot egypterne, fryktet folket Herren og satte sin lit til ham og til Moses, hans tjener.

15 Da sang Moses og Israels barn denne sangen for Herren, og sa: "Jeg vil synge for Herren, for Han er høyt opphøyet; hesten og dens rytter har Han kastet i havet. ² Herren er min styrke og min sang; Han er blitt min frelse. Han er min Gud, og jeg vil prise Ham; min fars Gud, og jeg vil opphøye Ham. ³ Herren er mektig i strid; Herren er Hans navn. ⁴ Faraos vogner og hans hær har Han kastet i havet; de beste av Faraos offiserer druknet i Rødehavet. ⁵ De dype vannene omsluttet dem; de sank i dypet som en stein. ⁶ Din høyre hånd, Herre, er majestetisk i kraft; Din høyre hånd, Herre, knuser fienden. ⁷ I Din majestets storhet styrter Du dem som reiser seg mot Deg. Du slipper løs Din brennende vrede; den fortærer dem som halm. ⁸ Ved pustet fra Dine nesebor samlet vannene seg. De brusende vannene sto som en vegg; dypene stivnet i havets hjerte. ⁹ Fienden sa: 'Jeg vil forfølge, jeg vil

2 Mosebok

innhente, jeg vil dele byttet; jeg vil meske meg med dem. Jeg vil trekke mitt sverd, og min hånd skal ødelegge dem.¹⁰ Men med et pust fra Deg, dekket havet dem. De sank som bly i de mektige vannene.¹¹ Hvem er som Du blant de himmelske vesener, Herre? Hvem er som Du, majestetisk i hellighet, ærefryktingngytende i herlighet, som gjør underverker?¹² Du strakte ut Din sterke høyre hånd, og jorden slukte dem.¹³ I Din ufeilbarlige kjærlighet har Du ledet folket Du har forløst. I Din styrke har Du veiledet dem til Din hellige bolig.¹⁴ Folkene har hørt og skjelve; angst griper innbyggerne i Filistia.¹⁵ Høvdingene i Edom er forferdet; lederne i Moab, skjelving griper dem; alle innbyggerne i Kanaan smelter bort.¹⁶ Redsel og frykt faller over dem; ved kraften av Din arm står de stille som en stein, inntil Ditt folk går forbi, Herre, inntil folket Du har kjøpt går forbi.¹⁷ Du vil føre dem inn og etablere dem på fjellet av Din arv, stedet, Herre, Du laget for Din bolig, helligdommen, Herre, Dine hender har satt opp.¹⁸ Herren vil regjere for all tid.¹⁹ Da Faraos hester, vogner og ryttere gikk inn i havet, førte Herren havets vann tilbake over dem, men israelittene gikk på tørt land gjennom midten av havet.²⁰ Da tok profetinnen Mirjam, Arons søster, en tamburin i hånden, og alle kvinnene gikk ut etter henne med tamburiner og dans.²¹ Og Mirjam sang for dem: "Syng for Herren, for Han er høyt opphøyet; hesten og dens rytter har Han kastet i havet." ²² Så førte Moses Israel fra Rødehavet, og de gikk inn i ørkenen Sur. I tre dager reiste de i ørkenen uten å finne vann.²³ Da de nådde Mara, kunne de ikke drikke vannet der fordi det var bittert. (Det er derfor stedet kalles Mara.) ²⁴ Så klaget folket til Moses og spurte: "Hva skal vi drikke?" ²⁵ Da ropte Moses til Herren, og Herren viste ham et stykke tre. Han kastet det i vannet, og vannet ble søtt. Der laget Herren en lov og en forskrift for dem, og der testet Han dem.²⁶ Han sa, "Hvis du lytter nøye til stemmen til Herren din Gud og gjør det som er rett i Hans øyne, hvis du følger Hans bud og holder alle Hans forskrifter, vil jeg ikke bringe over deg noen av de sykdommene jeg brakte over egypterne, for jeg er Herren, som helbreder deg." ²⁷ Så kom de til Elim, hvor det var tolv kilder og sytti palmetrær, og de slo leir der ved vannene.

16 Hele forsamlingen av israelittene dro fra Elim og reiste til Ørkenen Sin, som ligger mellom Elim og Sinai, på den femtende

dagen i den andre måneden etter deres utgang fra Egypt. ² I ørkenen klaget hele menigheten av israelittene mot Moses og Aron. ³ Israelittene sa til dem: "Om vi bare hadde omkommet for Herrens hånd i Egypt, hvor vi satt ved grytene med kjøtt og spiste brød til vi ble mette! Men dere har ført oss ut i denne ørkenen for å sulte i hjel hele denne forsamlingen." ⁴ Da sa Herren til Moses: "Se, jeg vil la det regne brød fra himmelen for dere. Folket skal gå ut hver dag og samle nok til den dagen. På den måten vil jeg teste dem for å se om de vil følge mine instruksjoner." ⁵ På den sjette dagen skal de forberede det de bringer inn, og det vil være dobbelt så mye som de samler de andre dagene." ⁶ Så talte Moses og Aron til alle israelittene og sa: "Om kvelden skal dere forstå at det var Herren som førte dere ut av Egypt, ⁷ og om morgenen skal dere se Herrens herlighet, for han har hørt deres klager mot ham. Hvem er vi, at dere skulle klage mot oss?" ⁸ Moses sa også: "Dere skal vite at det var Herren når han gir dere kjøtt å spise om kvelden og brød til dere blir mette om morgenen, fordi han har hørt deres klager mot ham. Hvem er vi? Det er ikke mot oss dere klager, men mot Herren." ⁹ Da instruerte Moses Aron: "Si til hele forsamlingen av israelittene: 'Kom frem for Herren, for han har hørt deres klager.'" ¹⁰ Mens Aron talte til hele menigheten av israelittene, vendte de seg mot ørkenen, og se, Herrens herlighet viste seg i skyen. ¹¹ Herren talte til Moses og sa, ¹² "Jeg har hørt israelittenes klager. Tal til dem og si: 'Ved skumring skal dere spise kjøtt, og om morgenen skal dere bli mette av brød. Da skal dere vite at jeg er Herren deres Gud.'" ¹³ Den kvelden kom det vaktler og dekket leiren, og om morgenen var det et lag med dugg rundt leiren. ¹⁴ Da duggen fordampet, se, på overflaten av ørkenen var det et fint, flak-lignende stoff, så fint som rim på bakken. ¹⁵ Da israelittene så det, spurte de hverandre: "Hva er det?" For de visste ikke hva det var. Moses sa til dem: "Det er brødet som Herren har gitt dere å spise." ¹⁶ Dette er hva Herren har befalt: 'Alle skal samle etter deres behov. Ta en omer for hver person dere har i teltet.'" ¹⁷ Israelittene gjorde som de ble instruert; noen samlet mye, noen lite. ¹⁸ Da de målte det med omeren, hadde den som hadde samlet mye ikke for mye, og den som hadde samlet lite ikke for lite. Hver person samlet så mye de trengte. ¹⁹ Da sa Moses til dem: "Ingen skal beholde noe av det til morgenen." ²⁰ Men de hørte ikke på Moses; noen beholdt en del av det

2 Mosebok

til morgenen, og det ynglet mark i det og stinket. Så Moses ble sint på dem. ²¹ Hver morgen samlet alle etter deres behov, og når solen ble varm, smeltet det bort. ²² På den sjette dagen samlet de dobbelt så mye—to omer for hver person—og alle lederne av menigheten kom og rapporterte dette til Moses. ²³ Han sa til dem: "Dette er hva Herren har befalt: 'I morgen skal være en sabbatshviledag, en hellig sabbat for Herren. Bak det dere vil bake og kok det dere vil koke. Spar det som er igjen og hold det til morgenen.'" ²⁴ Så sparte de det til morgenen, som Moses hadde instruert, og det stinket ikke, heller ikke var det mark i det. ²⁵ Moses sa: "Spis det i dag, for i dag er det sabbat for Herren. Dere vil ikke finne noe av det på bakken i dag. ²⁶ I seks dager skal dere samle det, men på den syvende dagen, sabbaten, vil det ikke være noe." ²⁷ Likevel gikk noen av folket ut på den syvende dagen for å samle det, men de fant ingenting. ²⁸ Da sa Herren til Moses: "Hvor lenge vil dere drøye med å holde mine bud og mine instruksjer?" ²⁹ Se, Herren har gitt dere sabbaten; det er derfor han på den sjette dagen gir dere brød for to dager. Alle skal bli på sin plass på den syvende dagen; ingen skal gå ut." ³⁰ Således holdt folket hviledag på den syvende dagen. ³¹ Israelittene kalte brødet manna. Det var hvitt som korianderfrø og smakte som kaker laget med honning. ³² Moses sa: "Dette er hva Herren har befalt: 'Ta en omer manna og behold det for fremtidige generasjoner, så de kan se brødet jeg ga dere å spise i ørkenen da jeg førte dere ut av Egypt.'" ³³ Så instruerte Moses Aron: "Ta en krukke og legg en omer manna i den. Sett den så foran Herren for å bli bevart for fremtidige generasjoner." ³⁴ Etter Herrens befaling til Moses, satte Aron det foran Vitnesbyrdet for å bli bevart. ³⁵ Israelittene spiste manna i førti år, inntil de nådde et land som var bebodd; de spiste manna inntil de kom til grensen av Kanaan. ³⁶ (En omer er omtrent en tidel av en efa.)

17 Hele menigheten av israelittene dro videre i etapper fra ørkenen Sin, etter Herrens befaling, og slo leir ved Rephidim, hvor det ikke var vann for folket å drikke. ² Folket klandret Moses og krevde: «Gi oss vann å drikke.» Moses svarte: «Hvorfor klandrer dere meg? Hvorfor setter dere Herren på prøve?» ³ Folket, som tørstet etter vann, klaget mot Moses og sa: «Hvorfor førte du oss opp fra Egypt, for å drepe oss og våre barn og husedyr med tørst?» ⁴ Moses ropte til Herren: «Hva

skal jeg gjøre med dette folket? De er nesten klare til å steine meg!» ⁵ Herren instruerte Moses: «Gå foran folket, ta med deg noen av Israels eldste, og ta staven i hånden din, den du slo Nilen med, og gå. ⁶ Jeg vil stå foran deg der på klippen ved Horeb; slå på klippen, og vann vil strømme ut av den for folket å drikke.» Moses gjorde slik i de eldste av Israels påsyn. ⁷ Han kalte stedet Massah og Meriba på grunn av israelittenes klandring, og fordi de satte Herren på prøve ved å spørre: «Er Herren blant oss eller ikke?» ⁸ Amalekittene kom og førte krig mot Israel ved Rephidim. ⁹ Moses instruerte Josva: «Velg ut menn for oss og gå ut for å kjempe mot Amalek. I morgen vil jeg stå på toppen av høyden med Guds stav i hånden.» ¹⁰ Josva gjorde som Moses befalte og kjempet mot Amalek, mens Moses, Aron og Hur gikk opp til toppen av høyden. ¹¹ Hver gang Moses løftet hendene, hadde Israel overtaket; men når han senket hendene, hadde Amalek overtaket. ¹² Moses' hender ble trette, så de plasserte en stein under ham, og han satte seg på den. Aron og Hur støttet hendene hans, én på hver side, så hendene hans holdt seg støt til solnedgang. ¹³ Josva beseiret Amalek og hans folk med sverdet. ¹⁴ Herren sa til Moses: «Skriv dette som et minne i en bok og fortell det til Josva, for jeg vil fullstendig utlette minnet om Amalek under himmelen.» ¹⁵ Moses bygde et alter og kalte det Herren er mitt banner. ¹⁶ Han erklærte: «Fordi Herren har sverget, vil Herren føre krig mot Amalek fra generasjon til generasjon.»

18 Nå hørte Jetro, presten i Midjan og Moses' svigerfar, om alt det Gud hadde gjort for Moses og for sitt folk Israel, og hvordan Herren hadde ført Israel ut av Egypt. ² Jetro, Moses' svigerfar, hadde tatt imot Moses' kone Sippora, etter at Moses hadde sendt henne bort, ³ sammen med hennes to sønner. Den ene hette Gersom, for Moses hadde sagt: «Jeg har vært en fremmed i et fremmed land.» ⁴ Den andre hette Elieser, for han hadde sagt: «Min fars Gud var min hjelp og reddet meg fra faraos sverd.» ⁵ Jetro, Moses' svigerfar, kom med Moses' sønner og kone til ham i ørkenen, hvor han var leiret ved Guds fjell. ⁶ Og han sendte en melding til Moses: «Jeg, din svigerfar Jetro, kommer til deg med din kone og hennes to sønner.» ⁷ Moses gikk ut for å møte sin svigerfar, bøyde seg ned og kysset ham. De spurte hverandre om hvordan de hadde det, og så gikk de inn i teltet. ⁸ Moses fortalte sin svigerfar om alt det Herren hadde gjort mot farao og

2 Mosebok

egypterne for Israels skyld, om alle vanskelighetene de hadde møtt på reisen, og hvordan Herren hadde reddet dem.⁹ Jetro gledet seg over alt det gode Herren hadde gjort for Israel ved å redde dem fra egypternes hånd.¹⁰ Jetro sa: «Velsignet være Herren, som har reddet dere fra egypternes hånd og fra farao, og som har befridd folket fra egypternes hånd.¹¹ Nå vet jeg at Herren er større enn alle andre guder, for Han har vist dette da de handlet hovmodig mot folket.»¹² Så ofret Jetro, Moses' svigerfar, et brennoffer og slakteroffer til Gud, og Aron kom med alle Israels eldste for å spise et måltid med Moses' svigerfar i Guds nærvær.¹³ Dagen etter satte Moses seg for å dømme folket, og de sto omkring ham fra morgen til kveld.¹⁴ Da Moses' svigerfar så alt det han gjorde for folket, spurte han: «Hva er dette du gjør for folket? Hvorfor sitter du alene som dommer mens hele folket står omkring deg fra morgen til kveld?»¹⁵ Moses svarte sin svigerfar: «Fordi folket kommer til meg for å søke Guds vilje.¹⁶ Når de har en tvist, bringes den til meg, og jeg dømmer mellom partene og gjør Guds forskrifter og lover kjent.»¹⁷ Moses' svigerfar talte til ham og sa: «Det du gjør er ikke godt.¹⁸ Du og dette folket som kommer til deg vil bare slite dere ut. Oppgaven er for tung for deg; du kan ikke gjøre den alene.¹⁹ Nå hør på meg: Jeg vil gi deg råd, og må Gud være med deg. Du må være folkets representant for Gud og bringe deres tvister til Ham.²⁰ Lær dem Hans forskrifter og instruksjoner, og vis dem veien de skal gå og arbeidet de skal gjøre.²¹ Velg ut dyktige menn blant folket — menn som frykter Gud, pålitelige menn som hater uærlig vinning — og sett dem til ledere over tusener, hundrer, femti og ti.²² La dem tjene som dommere for folket til enhver tid, men bring hver vanskelig sak til deg; de kan selv avgjøre de enkle sakene. Dette vil lette din byrde, for de vil dele den med deg.²³ Hvis du gjør dette og Gud så befaler, vil du kunne holde ut, og hele dette folket vil gå hjem tilfreds.»²⁴ Moses lyttet til sin svigerfar og gjorde alt han foreslo.²⁵ Han valgte ut dyktige menn fra hele Israel og satte dem til ledere for folket, embetsmenn over tusener, hundrer, femti og ti.²⁶ De dømte folket til enhver tid. De brakte de vanskelige sakene til Moses, men avgjorde de enkle selv.²⁷ Så tok Moses farvel med sin svigerfar, og Jetro dro tilbake til sitt eget land.

Rephidim, kom de til Sinai-ørkenen og slo leir der foran fjellet.³ Moses gikk opp til Gud, og Herren ropte til ham fra fjellet og sa: «Dette skal du si til Jakobs hus og fortelle Israels barn: ⁴ 'Dere har vært vitne til hva jeg gjorde med egypterne, og hvordan jeg bar dere som på ørnevinger og brakte dere til meg selv.⁵ Nå, hvis dere fullt ut adlyder min røst og holder min pakt, da skal dere av alle nasjoner være min dyrebare eiendom, for hele jorden er min.⁶ Dere skal være for meg et kongerike av prester og et hellig folk.' Dette er ordene du skal tale til israelittene.»⁷ Moses vendte tilbake og kalte sammen folkets eldste og la frem for dem alle de ordene Herren hadde befalt ham.⁸ Folket svarte alle sammen: «Vi vil gjøre alt Herren har talt.» Så Moses brakte deres svar tilbake til Herren.⁹ Herren sa til Moses: «Jeg vil komme til deg i en tykk sky, slik at folket kan høre når jeg taler med deg og alltid stole på deg.» Så formidlet Moses folkets ord til Herren.¹⁰ Herren sa til Moses: «Gå til folket og hellig dem i dag og i morgen. La dem vaske sine klær¹¹ og være klare til den tredje dagen, for på den dagen vil Herren stige ned på Sinai-fjellet for øynene på hele folket.¹² Sett grenser for folket rundt omkring, og advar dem: 'Vær forsiktige så dere ikke går opp på fjellet eller rører ved kanten. Den som rører ved fjellet skal sannelig dø.¹³ Ingen hånd skal røre ved dem, men de skal steines eller skytes med piler; enten det er dyr eller menneske, skal de ikke leve. Bare når værehornet lyder med en lang tone, kan de nærme seg fjellet.»¹⁴ Så gikk Moses ned fra fjellet til folket og helliget dem, og de vasket sine klær.¹⁵ Han sa til folket: «Gjør dere klare til den tredje dagen. Avstå fra seksuelle relasjoner.»¹⁶ Om morgenen den tredje dagen var det torden og lyn, med en tykk sky over fjellet og et meget høyt trompetstøt, som fikk alle i leiren til å skjelve.¹⁷ Moses ledet folket ut av leiren for å møte Gud, og de stod ved foten av fjellet.¹⁸ Sinai-fjellet var dekket av røyk fordi Herren steg ned på det i ild. Røyken steg som røyken fra en ovn, og hele fjellet ristet voldsomt.¹⁹ Etter hvert som lyden av trompeten ble høyere og høyere, talte Moses, og Gud svarte ham med en røst som torden.²⁰ Herren steg ned til toppen av Sinai-fjellet og kalte Moses til toppen av fjellet, og Moses gikk opp.²¹ Herren sa til Moses: «Gå ned og advar folket om ikke å trenge seg frem for å se Herren, ellers vil mange av dem omkomme.²² Selv prestene, som nærmer seg Herren, må rense seg, ellers vil Herren handle

19 I den tredje måneden etter at israelittene hadde dratt ut av Egypt, på den dagen, kom de til Sinai-ørkenen.² Etter å ha reist fra

2 Mosebok

mot dem." ²³ Moses sa til Herren: "Folket kan ikke gå opp på Sinai-fjellet, fordi du selv advarte oss: 'Sett grenser rundt fjellet og hellige det.'" ²⁴ Herren svarte: "Gå ned og ta med deg Aron opp. Men ikke la prestene og folket bryte gjennom for å komme opp til Herren, ellers vil han handle mot dem." ²⁵ Så gikk Moses ned til folket og informerte dem.

20 Og Gud erklærte alle disse ordene: ² "Jeg er Herren din Gud, som befridde deg fra landet Egypt, fra trellehuset. ³ "Du skal ikke ha andre guder enn meg. ⁴ "Du skal ikke lage deg et idoll i form av noe som er i himmelen der oppe, eller på jorden her nede, eller i vannet under jorden. ⁵ Du skal ikke bøye deg for dem eller tjene dem; for jeg, Herren din Gud, er en nidkjær Gud, som hjemsøker fedrenes misgjerning på barna til tredje og fjerde generasjon av dem som hater meg, ⁶ men viser miskunn mot tusener som elsker meg og følger mine bud. ⁷ "Du skal ikke misbruke Herren din Guds navn, for Herren vil ikke holde noen uskyldig som misbraker hans navn. ⁸ "Kom hviledagen i hu, så du holder den hellig. ⁹ I seks dager skal du arbeide og gjøre all din gjerning, ¹⁰ men den syvende dagen er sabbat for Herren din Gud. Da skal du ikke gjøre noe arbeid, verken du, din sønn eller datter, din mannlige eller kvinnelige tjener, ditt fe eller innflytteren som bor i dine byer. ¹¹ For på seks dager skapte Herren himmelen og jorden, havet og alt som er i dem, og hvilte den syvende dagen. Derfor velsignet Herren sabbatsdagen og gjorde den hellig. ¹² "Hedre din far og din mor, så dine dager kan bli mange i det landet Herren din Gud gir deg. ¹³ "Du skal ikke myrde. ¹⁴ "Du skal ikke bryte ekteskapet. ¹⁵ "Du skal ikke stjele. ¹⁶ "Du skal ikke bære falskt vitnesbyrd mot noen nabo. ¹⁷ "Du skal ikke begjære din nabos hus. Du skal ikke begjære din nabos kone, eller hans mannlige eller kvinnelige tjener, hans okse eller esel, eller noe som tilhører din nabo." ¹⁸ Da hele folket så tordenen og lynene, og hørte lyden av trompeten, og så fjellet i røyk, skav de og sto på avstand. ¹⁹ Og de sa til Moses: "Tal til oss selv, så vil vi lytte; men la ikke Gud tale til oss, ellers vil vi dø." ²⁰ Moses sa til folket: "Vær ikke redd; for Gud har kommet for å prøve dere, så frykten for ham skal være hos dere for å holde dere fra å synde." ²¹ Så ble folket stående på avstand, mens Moses nærmet seg det tykke mørket der Gud var. ²² Herren instruerte deretter Moses: "Si til israelittene dette: 'Dere har vært vitne til at jeg har talt til dere fra himmelen. ²³ Dere skal ikke lage noen

guder ved siden av meg; guder av sølv eller guder av gull, skal dere ikke lage for dere selv. ²⁴ Lag et alter av jord for meg, og ofre på det deres brennoffer og fredsoffer, deres sauer og deres okser. På hvert sted hvor jeg lar mitt navn bli husket, vil jeg komme til dere og velsigne dere. ²⁵ Hvis dere lager et alter av stein for meg, må dere ikke bygge det med tilhugget stein, for hvis dere bruker et verktøy på det, vil dere vanhellige det. ²⁶ Og dere skal ikke gå opp til mitt alter på trinn, så deres nakenhet ikke blir avslørt.'

21 «Dette er de lovene du skal legge frem for dem: ² «Hvis du anskaffer en hebraisk tjener, skal han tjene i seks år; men i det syvende året skal han løslates som en fri mann, uten noen betaling. ³ Hvis han kommer alene, skal han dra alene; men hvis han er gift, skal hans kone dra med ham. ⁴ Hvis hans herre gir ham en kone og hun føder ham sønner eller døtre, skal konen og hennes barn tilhøre hennes herre, og han skal dra alene. ⁵ Men hvis tjeneren erklærer: 'Jeg har hengivenhet for min herre, min kone og mine barn; jeg vil ikke dra som en fri mann,' ⁶ da skal hans herre føre ham frem for Gud. Han skal føre ham til døren eller dørstolpen og stikke hull på hans øre med en syl, og han skal tjene ham permanent. ⁷ «Hvis en mann selger sin datter som tjenestepike, skal hun ikke gå fri som mannlige tjenere gjør. ⁸ Hvis hun ikke behager sin herre som har valgt henne for seg selv, må han la henne bli løskjøpt. Han har ingen rett til å selge henne til fremmede folk, på grunn av sin utroskap mot henne. ⁹ Hvis han utpeker henne for sin sønn, må han behandle henne i henhold til døtres rettigheter. ¹⁰ Hvis han gifter seg med en annen kvinne, må han ikke redusere hennes mat, klær eller ekteskapelige rettigheter. ¹¹ Hvis han ikke gir henne disse tre tingene, skal hun gå fri uten noen betaling. ¹² «Enhver som slår en person slik at de dør, skal sannelig bli dømt til døden. ¹³ Men hvis det ikke er overlagt, men Gud lar det skje, vil jeg utpeke et sted for ham å flykte til. ¹⁴ Men hvis noen handler med ond hensikt for å drepe sin nabo, skal du ta ham selv fra Mitt alter for å bli dømt til døden. ¹⁵ «Enhver som slår sin far eller mor, skal sannelig bli dømt til døden. ¹⁶ «Enhver som kidnapper en person, enten de har solgt dem eller fortsatt har dem i sin besittelse, skal sannelig bli dømt til døden. ¹⁷ «Enhver som forbanner sin far eller mor, skal sannelig bli dømt til døden. ¹⁸ «Hvis folk krangler og en slår den andre med en stein eller med sin

2 Mosebok

knyttneve, og offeret ikke dør men blir sengeliggende, ¹⁹ hvis den skadde reiser seg igjen og går utenfor med en stav, skal angriperen gå ustraffet; han må bare kompensere for tapet av tid og sørge for at offeret blir fullstendig hbredet. ²⁰ «Hvis noen slår sin mannlige eller kvinnelige slave med en stokk og slaven dør for hans hånd, må han bli straffet. ²¹ Men hvis slaven overlever en dag eller to, skal ingen hevsn tas, for slaven er hans eiendom. ²² «Hvis menn kjemper og slår en gravid kvinne slik at hun føder for tidlig, men det ikke er noen alvorlig skade, skal lovbryster botelegges hva kvinnens mann krever og dommerne tillater. ²³ Men hvis det er alvorlig skade, skal du gi liv for liv, ²⁴ et øye for et øye, en tann for en tann, en hånd for en hånd, en fot for en fot, ²⁵ en brannskade for en brannskade, et sår for et sår, et blåmerke for et blåmerke. ²⁶ «Hvis en eier slår øyet til sin mannlige eller kvinnelige slave og ødelegger det, må han la slaven gå fri som kompensasjon for øyet. ²⁷ Og hvis han slår ut tannen til sin mannlige eller kvinnelige slave, må han la slaven gå fri som kompensasjon for tannen. ²⁸ «Hvis en okse stanger en mann eller kvinne til døde, må oxen steines, og kjøttet skal ikke spises; men eieren av oxen skal ikke holdes ansvarlig. ²⁹ Hvis imidlertid oxen har vært kjent for å stange tidligere og eieren har blitt advart men ikke har holdt den innesperret, og den dreper en mann eller kvinne, skal oxen steines og eieren også skal bli dømt til døden. ³⁰ Hvis det kreves en løsesum, kan han løskjøpe sitt liv ved å betale hva som kreves. ³¹ Denne loven gjelder hvis oxen stanger en sønn eller datter. ³² Hvis oxen stanger en mannlig eller kvinnelig slave, må eieren betale tretti sekel sølv til slavens herre, og oxen skal steines. ³³ «Hvis noen åpner en grop, eller graver en grop og ikke dekker den, og en okse eller et esel faller i den, ³⁴ må eieren av gropen gi erstatning; han skal gi penger til eieren av dyret, og det døde dyret skal bli hans. ³⁵ «Hvis noens okse skader en annens okse slik at den dør, skal de selge den levende oxen og dele inntektene likt; de skal også dele den døde oxen. ³⁶ Men hvis det var kjent at oxen hadde for vane å stange, og eieren ikke holdt den innesperret, må han gi erstatning, okse for okse, og det døde dyret skal bli hans.

22 «Hvis en person stjeler en okse eller et får og slakter det eller selger det, skal de betale tilbake fem storf for oxen og fire sauer for fåret. ² Hvis en tyv blir tatt mens han bryter

seg inn og blir slått slik at han dør, er det ingen skyld for blodutgytelse på forsvarerens konto. ³ Men hvis dette skjer etter soloppgang, er det skyld for blodutgytelse på forsvarerens konto. En tyv må absolutt gjøre opp; hvis de ikke har noe, skal de selges for sitt tyveri. ⁴ Hvis det stjålne elementet blir funnet i live i deres besittelse, enten det er en okse, et esel eller et får, må de betale dobbelt. ⁵ «Hvis noen lar buskapen sin beite på en mark eller vingård og de streifer inn i en annens mark, må det gjøres opp fra det beste av lovbrysterens egen mark eller vingård. ⁶ «Hvis en brann bryter ut og sprer seg til tornebusker, og forbruker stablet korn, stående korn eller selve marken, må den som startet brannen gjøre opp. ⁷ «Hvis noen gir sin nabo penger eller varer for oppbevaring og de blir stjålet fra naboens hus, må tyven, hvis han blir tatt, betale dobbelt. ⁸ Hvis tyven ikke blir funnet, må eieren av huset møte for dommerne for å avgjøre om de har lagt hånd på sin nabos eiendom. ⁹ I alle tilfeller av ulovlig besittelse, enten det gjelder en okse, et esel, et får, klær eller enhver tapt eiendom som noen sier: 'Dette er mitt,' skal begge parter presentere sine saker for dommerne. Den som dommerne erklærer skyldig, må betale dobbelt til den andre. ¹⁰ «Hvis noen gir sin nabo et esel, en okse, et får eller et hvilket som helst dyr for oppbevaring og det dør, blir skadet eller blir tatt bort mens ingen ser på, ¹¹ skal en ed for Herren avlegges av begge parter om at naboen ikke la hånd på den andres eiendom. Eieren må akseptere dette, og ingen oppgjør kreves. ¹² Men hvis dyret ble tatt ved tyveri fra naboen, må eieren kompenseres. ¹³ Hvis det ble revet i stykker av et villdyr, må naboen bringe restene som bevis og skal ikke være pålagt å betale for det revne dyret. ¹⁴ «Hvis noen låner et dyr fra sin nabo og det blir skadet eller dør mens eieren ikke er til stede, må de gjøre full oppgjør. ¹⁵ Hvis eieren er med dyret, vil ikke låntakeren være pålagt å betale. Hvis dyret var leid, dekker leieavgiften tapet. ¹⁶ «Hvis en mann forfører en jomfru som ikke er forlovet og ligger med henne, må han betale en medgift for henne for å bli hans kone. ¹⁷ Hvis hennes far nekter å gi henne til ham, må han betale et beløp tilsvarende medgiften for jomfruer. ¹⁸ «Ikke tillat en trollkvinne å fortsette å leve. ¹⁹ «Enhver som har seksuelle relasjoner med et dyr skal dø. ²⁰ «Den som ofrer til noen gud bortsett fra Herren må fullstendig ødelegges. ²¹ «Ikke undertrykk eller mishandle en fremmed, for dere var fremmede i landet Egypt. ²²

2 Mosebok

«Ikke undertrykk noen enke eller foreldreløs. ²³ Hvis du undertrykker dem og de roper til meg, vil jeg absolutt høre deres rop; ²⁴ Min vrede vil bli tent, og jeg vil drepe dere med sverdet, og deres koner skal bli enker og deres barn farløse. ²⁵ «Hvis du låner penger til mitt folk, til de trengende blant dere, ikke oppfør deg som en kreditor; krev ingen renter. ²⁶ Hvis du tar din nabos kappe som pant, sørg for at den blir returnert ved solnedgang, ²⁷ for det er deres eneste dekke, kappen for deres kropp. Hva annet kan de sove i? Når de roper til meg, vil jeg lytte, for jeg er medfølende. ²⁸ «Ikke tal mot Gud eller forbann lederen av ditt folk. ²⁹ «Ikke hold tilbake offer fra dine kornkamre eller din vin. Du må gi meg den førstefødte av dine sønner. ³⁰ Gjør det samme med ditt storfe og dine sauer. La dem bli hos sine mødre i syv dager, men presenter dem for meg på den åttende dagen. ³¹ «Dere skal være hellige mennesker for meg. Derfor, ikke spis kjøtt av et dyr revet av ville dyr; kast det til hundene.

23 "Du skal ikke spre en falsk rapport; du skal ikke slå deg sammen med en ond person for å være et ondsinnet vitne. ² "Du skal ikke følge mengden i å gjøre ondt, og du skal heller ikke vitne i en rettsak for å forvrengte rettferdighet ved å stå på mengdens side. ³ Du skal ikke vise partiskhet mot en fattig person i deres tvist. ⁴ "Hvis du møter din fiendes okse eller esel som har gått seg vill, skal du føre det tilbake til dem. ⁵ Hvis du ser eselet til noen som hater deg ligge under sin byrde, skal du ikke la det bli der; du må hjelpe til med å frigjøre det sammen med dem. ⁶ "Du skal ikke nekte rettferdighet for dine trengende folk i deres rettsaker. ⁷ Unngå enhver falsk anklage, og gjør ikke skade på den uskyldige eller den rettferdige, for jeg vil ikke erklære den skyldige som uskyldig. ⁸ "Du skal ikke ta imot bestikkelser, for en bestikkelse gjør den klarsynte blind og forderver de rettferdiges ord. ⁹ "Du skal ikke undertrykke en fremmed; du kjenner hjertet til en fremmed, for dere var fremmede i Egypt. ¹⁰ "I seks år skal du så ditt land og samle inn dets avling, ¹¹ men i det syvende året skal du la det hvile og ligge brakk, så de fattige blant ditt folk kan spise, og det de etterlater kan de ville dyrene spise. Gjør det samme med din vingård og din olivenlund. ¹² "Seks dager skal du gjøre ditt arbeid, men på den syvende dagen skal du opphøre fra arbeid, så din okse og ditt esel kan hvile, og din tjenestekvinnes sønn og den fremmede kan bli forfrisket. ¹³ "Vær nøye med å

gjøre alt jeg har fortalt deg. Ikke nevne navnene på andre guder; la dem ikke bli hørt på dine lepper. ¹⁴ "Tre ganger i året skal du holde en fest for meg. ¹⁵ Du skal holde de usyrede brøds fest; i syv dager skal du spise usyret brød, som jeg befalte deg, til den fastsatte tid i måneden Aviv, for i den måneden kom du ut av Egypt. Ingen skal komme tomhendt for mitt åsyn. ¹⁶ "Hold innhøstningsfesten med de første fruktene av ditt arbeid fra det du sår på marken, og innsamlingens fest ved slutten av året, når du samler inn dine avlinger fra marken. ¹⁷ "Tre ganger i året skal alle dine menn møte for Herren Gud. ¹⁸ "Du skal ikke ofre blodet av mitt offer med noe som inneholder gjær, og fett av mine festoffer skal ikke bli liggende til morgenen. ¹⁹ "Bring det beste av de første fruktene av din jord til Herren din Guds hus. "Du skal ikke koke et kje i sin mors melk. ²⁰ "Se, jeg sender en engel foran deg for å vokte deg på veien og føre deg til det stedet jeg har forberedt. ²¹ Vær oppmerksom på ham og lytt til hans røst; vær ikke opprørsk mot ham, for han vil ikke tilgi dine overtredelser, siden mitt navn er i ham. ²² Hvis du virkelig adlyder hans røst og gjør alt jeg sier, vil jeg være en fiende for dine fiender og motsette meg dem som motsetter seg deg. ²³ Min engel vil gå foran deg og føre deg inn i amorittenes, hetittenes, perisittenes, kanaaneernes, hevittenes og jebusittenes land, og jeg vil fullstendig ødelegge dem. ²⁴ Du skal ikke bøye deg for deres guder eller tjene dem eller følge deres skikker. Du må rive dem ned og knuse deres hellige steiner i stykker. ²⁵ Tjen Herren din Gud, og hans velsignelse vil være over din mat og ditt vann. Jeg vil fjerne sykdom fra blant deg, ²⁶ og ingen skal miste sitt barn eller være ufuktbar i ditt land. Jeg vil gi deg et fullt livsløp. ²⁷ "Jeg vil sende min redsel foran deg og kaste forvirring over hver nasjon du møter. Jeg vil få alle dine fiender til å snu ryggen og flykte. ²⁸ Jeg vil sende veps foran deg for å drive hevittene, kanaaneerne og hetittene ut av din vei. ²⁹ Jeg vil ikke drive dem ut foran deg på ett år, for at landet ikke skal bli øde og de ville dyrene bli for mange for deg. ³⁰ Gradvis vil jeg drive dem ut foran deg, til du har økt nok til å ta landet i besittelse. ³¹ "Jeg vil etablere dine grenser fra Rødehavet til Middelhavet, og fra ørkenen til Eufrat-elven. Jeg vil overgi landets innbyggere i din hånd, og du skal drive dem ut foran deg. ³² Du må ikke inngå avtaler med dem eller med deres guder. ³³ De må ikke bo i ditt land, ellers vil de

2 Mosebok

få deg til å synde mot meg, for tilbedelsen av deres guder vil sikkert bli en snare for deg."

24 Så instruerte Herren Moses: "Stig opp til Herren, du og Aron, Nadab og Abihu, sammen med sytti av Israels eldste, og dere skal tilbe på avstand. ² Moses alene skal nærme seg Herren; de andre må ikke komme nær, og folket skal ikke stige opp med ham." ³ Moses kom og formidlet til folket alle Herrens ord og forskrifter; og med én stemme svarte de: "Vi vil gjøre alt det som Herren har sagt." ⁴ Moses skrev ned alle Herrens ord. Tidlig neste morgen bygde han et alter ved foten av fjellet og reiste tolv steinstøtter som representerte Israels tolv stammer. ⁵ Han sendte så unge menn fra blant israelittene, som ofret brennoffer og ofret okser som fredsoffer til Herren. ⁶ Moses tok halvparten av blodet og plasserte det i skåler, mens den andre halvparten sprenget han på alteret. ⁷ Han leste deretter Paktsboken for folket, som svarte: "Vi vil gjøre alt det Herren har sagt, og vi vil adlyde." ⁸ Moses tok blodet, sprenget det på folket, og erklærte: "Dette er blodet av den pakten som Herren har inngått med dere i henhold til alle disse ordene." ⁹ Moses, sammen med Aron, Nadab, Abihu, og de sytti eldste av Israel, steg opp. ¹⁰ De så Israels Gud, og under hans føtter var det noe som lignet et gulv av safir, klart som himmelen selv. ¹¹ Likevel løftet han ikke hånden mot lederne av israelittene; de så Gud, og de spiste og drakk. ¹² Herren sa til Moses: "Stig opp til meg på fjellet og bli der, så vil jeg gi deg steintavlene med loven og budene som jeg har skrevet for deres undervisning." ¹³ Moses satte av sted med Josva, sin tjener, og steg opp på Guds fjell. ¹⁴ Til de eldste sa han: "Vent her på oss til vi kommer tilbake til dere. Aron og Hur er med dere; enhver med en rettsak kan henvende seg til dem." ¹⁵ Moses steg opp på fjellet, og skyen omsluttet det. ¹⁶ Herrens herlighet hvilte på Sinai-fjellet, og skyen dekket det i seks dager; på den syvende dagen kalte Herren på Moses fra skyen. ¹⁷ For israelittene fremsto Herrens herlighet som en fortærende ild på toppen av fjellet. ¹⁸ Moses gikk inn i skyen da han steg opp på fjellet, og han ble på fjellet i førti dager og førti netter.

25 Herren talte til Moses og sa, ² "Tal til israelittene og la dem bringe meg en gave. Ta imot gaven fra alle som føler seg beveget til å gi. ³ Dette er gavene dere skal ta imot

fra dem: gull, sølv og bronse; ⁴ garn i blått, purpur og skarlagensrødt; fint lin og geitehår; ⁵ værskins farget røde, fint lær og akasietre; ⁶ olje fra oliven til lyset; aromatiske krydder til salvingsoljen og den velluktende røkelsen; ⁷ onykssteiner og andre edelstener som skal settes i efoden og bryststykket. ⁸ "La dem bygge en helligdom for meg, så jeg kan bo blant dem. ⁹ Lag tabernaklet og alt dets inventar nøyaktig etter mønsteret jeg vil vise deg. ¹⁰ "De skal lage en ark av akasietre—to og en halv alen lang, en og en halv alen bred og en og en halv alen høy. ¹¹ Kle den med rent gull, både innvendig og utvendig, og lag en gullkant rundt den. ¹² Lag fire gullringer til den og fest dem til de fire føttene, med to ringer på den ene siden og to ringer på den andre. ¹³ Lag stenger av akasietre og kle dem med gull. ¹⁴ Sett stengene inn i ringene på sidene av arken for å bære den. ¹⁵ Stengene skal forbli i ringene på arken; de skal ikke fjernes. ¹⁶ Legg deretter i arken vitnesbyrdets tavler, som jeg vil gi deg. ¹⁷ "Lag et dekke av rent gull til soning—to og en halv alen langt og en og en halv alen bredt. ¹⁸ Lag to kjeruber av gull; lag dem av hamret arbeid i begge endene av dekkelet. ¹⁹ Lag en kjerub i den ene enden og den andre kjeruben i den andre enden; lag kjerubene i ett stykke med dekkelet, i begge endene. ²⁰ Kjerubene skal ha vingene utstrakt oppover, kaste skygge over dekkelet. De skal vende mot hverandre, med blikket rettet mot dekkelet. ²¹ Sett dekkelet på toppen av arken og legg i arken vitnesbyrdets tavler som jeg vil gi deg. ²² På det stedet, over dekkelet og mellom de to kjerubene som er plassert over vitnesbyrdets ark, vil jeg møte deg og gi deg alle mine instruksjoner for israelittene. ²³ "Bygg et bord av akasietre—to alen langt, en alen bredt og en og en halv alen høyt. ²⁴ Kle det med rent gull og lag en gullkant rundt det. ²⁵ Lag også en kant en håndsbredd bred rundt det og sett en gullkant på kanten. ²⁶ Lag fire gullringer til bordet og fest dem til de fire hjørnene, der de fire bena er. ²⁷ Ringene skal være nær kanten for å holde stengene som brukes til å bære bordet. ²⁸ Lag stengene av akasietre, kle dem med gull, og bruk dem til å bære bordet. ²⁹ Lag dets tallerkener, fat, kanner og boller til å helle ut ofringer, alt av rent gull. ³⁰ Legg skuebrødet på dette bordet for å være foran meg til enhver tid. ³¹ "Lag en lysestake av rent gull. Lysestaken, dens base og dens skaft, skal være laget av hamret arbeid; dens blomsterlignende skåler, knopper og blomster skal

2 Mosebok

være i ett stykke med den. ³² Seks grener skal strekke seg ut fra sidene—tre på den ene siden og tre på den andre. ³³ Hver gren skal ha tre skåler formet som mandelblomster med knopper og blomster, og dette designet skal være likt for alle seks grenene som strekker seg ut fra lysestaken. ³⁴ Selve lysestaken skal ha fire skåler formet som mandelblomster med knopper og blomster. ³⁵ En knapp skal være plassert under det første paret av grener som strekker seg ut fra lysestaken, en annen knapp under det andre paret, og en tredje knapp under det tredje paret—til sammen seks grener. ³⁶ Knoppene og grenene skal alle være i ett stykke med lysestaken, laget av rent gull. ³⁷ Lag deretter dens syv lamper og sett dem opp på den slik at de lyser opp området foran den. ³⁸ Dens vegeklippere og brett skal være laget av rent gull. ³⁹ En hel talent av rent gull skal brukes til lysestaken og alle disse tilbehørene. ⁴⁰ Sorg for at du lager dem etter mønsteret som ble vist deg på fjellet.

26 "Bygg tabernaklet med ti tepper av fint tvunnet lin og blått, purpur og skarlagenrødt garn, med kjeruber laget av en dyktig håndverker. ² Hvert teppe skal være tjuåtte alen langt og fire alen bredt; alle teppene skal ha samme størrelse. ³ Fest fem tepper sammen, og fest de andre fem teppene sammen på samme måte. ⁴ Lag løkker av blått materiale langs kanten av det ytterste teppet i det første settet, og gjør det samme på kanten av det ytterste teppet i det andre settet. ⁵ Lag femti løkker på ett teppe og femti løkker på kanten av teppet i det andre settet, slik at løkkene er plassert rett overfor hverandre. ⁶ Lag femti gullklemmer og bruk dem til å feste teppene sammen slik at tabernaklet danner en enhet. ⁷ "Lag tepper av geitehår som skal tjene som et telt over tabernaklet, og lag elleve tepper i alt. ⁸ Hvert av disse elleve teppene skal være tretti alen langt og fire alen bredt, med like mål. ⁹ Fest fem av teppene sammen til ett sett og de resterende seks til et annet sett, og brett det sjette teppet dobbelt foran på teltet. ¹⁰ Lag femti løkker på kanten av det ytterste teppet i det ene settet og femti løkker på kanten av det ytterste teppet i det andre settet. ¹¹ Lag femti bronseklemmer og sett dem inn i løkkene for å feste teltet sammen som en enhet. ¹² Den ekstra lengden av teltteppene, den halve teppet som blir til overs, skal henge over baksiden av tabernaklet. ¹³ Den gjenværende alen på hver side av

teltteppene skal henge over sidene av tabernaklet for å dekke det. ¹⁴ Lag et dekke for teltet av rødfarget værhud, med et ekstra dekke av slitesterkt skinn over. ¹⁵ "Bygg oppreiste rammer for tabernaklet av akasietre. ¹⁶ Hver ramme skal være ti alen lang og halvannen alen bred. ¹⁷ Hver ramme skal ha to fremspring parallelt med hverandre; lag alle rammene til tabernaklet på denne måten. ¹⁸ Bygg tju rammer til sørsiden av tabernaklet. ¹⁹ Lag førti sølvføtter til å gå under rammene—to føtter for hver ramme, én under hvert fremspring. ²⁰ For nordsiden av tabernaklet, bygg tju rammer ²¹ og førti sølvføtter—to føtter under hver ramme. ²² For baksiden av tabernaklet, vestsiden, lag seks rammer. ²³ Lag to rammer til hjørnene på baksiden av tabernaklet. ²⁴ Disse hjørnerammene skal være doble fra bunnen til toppen og festet i en enkelt ring; begge skal konstrueres på denne måten. ²⁵ Det vil være åtte rammer med deres sølvføtter—seksten føtter i alt, to under hver ramme. ²⁶ "Lag i tillegg tverrstenger av akasietre: fem for rammene på den ene siden av tabernaklet, ²⁷ fem for rammene på motsatt side, og fem for rammene på baksiden av tabernaklet, på vestsiden. ²⁸ Den midterste tverrstangen skal strekke seg fra ende til ende midt i rammene. ²⁹ Dekk rammene med gull og lag gullringer for å holde tverrstengene; dekk også tverrstengene med gull. ³⁰ Sett sammen tabernaklet i henhold til planen som ble vist deg på fjellet. ³¹ "Lag et forheng av blått, purpur og skarlagenrødt garn og fint tvunnet lin, med kjeruber vedv inn i det av en dyktig håndverker. ³² Heng det med gullkroker på fire søyler av akasietre overtrukket med gull, stående på fire sølvføtter. ³³ Heng forhenget fra klemmene og plasser paktens ark bak forhenget. Forhenget skal tjene som en skillevegg mellom Det hellige og Det aller helligste. ³⁴ Plasser soningslokket på paktens ark i Det aller helligste. ³⁵ Sett bordet utenfor forhenget på nordsiden av tabernaklet og plasser lysestaken rett overfor det på sørsiden. ³⁶ "For inngangen til teltet, lag et forheng av blått, purpur og skarlagenrødt garn og fint tvunnet lin, laget av en broderer. ³⁷ Lag gullkroker til dette forhenget og fem søyler av akasietre overtrukket med gull, og støp fem bronseføtter til dem.

27 "Bygg et alter av akasietre, fem alen i lengde og fem alen i bredde; alteret skal være firkantet, med en høyde på tre alen. ² Lag horn på de fire hjørnene, slik at hornene er i ett

2 Mosebok

stykke med alteret, og dekk det med bronse. ³ Lag alle dets redskaper av bronse—det vil si grytene til å fjerne aske, skuffene, skålene til å sprengre med, kjøttgaflene og ildpannene. ⁴ Lag et gitterverk for det, et bronse nettverk, og lag fire bronseringer i de fire hjørnene av nettverket. ⁵ Plasser det under kanten av alteret slik at nettverket når halvveis opp på alteret. ⁶ Lag stenger av akasietre til alteret og dekk dem med bronse. ⁷ Sett stengene inn i ringene slik at de er på de to sidene av alteret når det bæres. ⁸ Bygg det hult med planker, slik det ble vist deg på fjellet, slik skal det lages. ⁹ "Lag forgården til tabernaklet. Sørsiden skal ha forheng av fint tvunnet lin, hundre alen lang for den ene siden, ¹⁰ med tjue stolper og tjue bronsebaser, med sølvkroker og bånd på stolpene. ¹¹ På samme måte skal nordsiden ha forheng hundre alen lang, med tjue stolper og tjue bronsebaser, med sølvkroker og bånd på stolpene. ¹² For vestsiden av forgården skal det være forheng femti alen bred, med ti stolper og ti baser. ¹³ Østsiden av forgården skal også være femti alen bred. ¹⁴ Forhengene for den ene siden av inngangen skal være femten alen, med tre stolper og tre baser. ¹⁵ For den andre siden skal det være forheng av femten alen, med tre stolper og tre baser. ¹⁶ For inngangen til forgården, gi et forheng tjue alen langt, laget av blått, purpur og skarlagensrødt garn og fint tvunnet lin, arbeidet til en dyktig håndverker, med fire stolper og fire baser. ¹⁷ Alle stolpene rundt forgården skal ha sølvbånd og kroker, med bronsebaser. ¹⁸ Forgården skal være hundre alen lang og femti alen bred, med en høyde på fem alen av fint tvunnet lin, og med bronsebaser. ¹⁹ Alle gjenstandene som brukes i tjenesten for tabernaklet, inkludert alle dets plugger og alle pluggene til forgården, skal være laget av bronse. ²⁰ "Påby israelittene å bringe deg klar olje av pressede oliven til lyset, for å holde lampen brennende kontinuerlig. ²¹ I møteteltet, utenfor forhenget som er foran vitnesbyrdet, skal Aron og hans sønner holde lampene brennende fra kveld til morgen for Herrens åsyn. Dette skal være en varig forskrift for israelittene gjennom deres generasjoner.

28

"Før din bror Aron til deg, sammen med hans sønner Nadab, Abihu, Eleasar og Itamar, fra blant israelittene, så de kan tjene som prester for Meg. ² Lag hellige klær til din bror Aron, for herlighet og skjønnhet. ³ Tal til alle de dyktige håndverkerne som Jeg har gitt visdom, at de

skal lage Arons klær for å innvie ham, så han kan tjene som prest for Meg. ⁴ Dette er klærne de skal lage: en brystplate, en efod, en kappe, en kjortel av rutearbeid, en turban og et belte. De skal lage disse hellige klærne for Aron og hans sønner, så de kan tjene som prester for Meg. ⁵ De skal bruke gull, fiolett, purpur, skarlagensrød tråd og fint lin. ⁶ "De skal lage efoden av gull, fiolett, purpur og skarlagensrød tråd, og fint tvunnet lin, arbeidet av dyktige hender. ⁷ Den skal ha to skulderstykker festet til sine to hjørner, slik at den kan festes. ⁸ Det kunstferdig vevde beltet skal være av samme håndverk, av gull, fiolett, purpur og skarlagensrød tråd, og fint tvunnet lin. ⁹ "Velg ut to onykssteiner og gravér dem med navnene på Israels sønner, ¹⁰ seks navn på den ene steinen, og de gjenværende seks på den andre, i henhold til deres fødselsrekkefølge. ¹¹ Gravér navnene på Israels sønner på de to steinene som en juvelér graver et segl, og monter dem i innfatninger av gullfiligran. ¹² Fest steinene til skulderstykkene på efoden som minnesmerker for Israels sønner. Aron skal bære deres navn på sine skuldre som et minnesmerke for Herren. ¹³ Lag innfatninger av gullfiligran for å holde steinene ¹⁴ og to flettede kjeder av rent gull, som et tau, og fest disse kjedene til innfatningene. ¹⁵ "Lag en brystplate for å ta beslutninger, arbeidet av dyktige hender. Lag den som efoden: av gull, fiolett, purpur og skarlagensrød tråd, og fint tvunnet lin. ¹⁶ Den skal være firkantet, en håndsbredd lang og en håndsbredd bred, og brettet dobbelt. ¹⁷ Monter fire rader med edelstener på den. Den første raden skal være rubin, topas og smaragd; ¹⁸ den andre raden skal være turkis, safir og diamant; ¹⁹ den tredje raden skal bestå av hyasint, agat og ametyst; ²⁰ og den fjerde raden skal være beryll, onyks og jaspis. Sett dem i gullfiligran. ²¹ Det skal være tolv steiner, én for hvert av navnene på Israels sønner, hver gravert som et segl med navnet på en av de tolv stammene. ²² "For brystplaten, lag flettede kjeder av rent gull, som et tau. ²³ Lag to gullringer for den og fest dem til de to hjørnene av brystplaten. ²⁴ Fest de to gullkjedene til ringene i hjørnene av brystplaten, ²⁵ og de andre endene av kjedene til de to innfatningene, og fest dem til skulderstykkene på efoden foran. ²⁶ Lag to gullringer og fest dem til de andre to hjørnene av brystplaten på innsiden ved siden av efoden. ²⁷ Lag to flere gullringer og fest dem til bunnen av skulderstykkene på efoden, foran,

2 Mosebok

nær sømnen over beltet på efoden. ²⁸ Ringene på brystplaten skal bindes til ringene på efoden med en fiolett snor, slik at den er på beltet og brystplaten ikke svinger ut fra efoden. ²⁹ Når Aron går inn i Det hellige, skal han bære navnene på Israels sønner på brystplaten for beslutninger over sitt hjerte som et evig minnesmerke for Herren. ³⁰ Plasser Urim og Tummim i brystplaten for beslutninger, så de kan være over Arons hjerte når han går inn i Herrens nærvær. Slik skal Aron alltid bære midlene til å ta beslutninger for israelittene over sitt hjerte for Herren. ³¹ "Lag kappen til efoden helt av fiolett stoff, ³² med en åpning for hodet i midten. Det skal være en vevd kant som en krage rundt denne åpningen, slik at den ikke vil rive. ³³ Lag granatepler av fiolett, purpur og skarlagensrød tråd rundt kanten av kappen, med gullbjeller mellom dem. ³⁴ En gullbjelle og et granateple, en gullbjelle og et granateple, rundt hele kanten av kappen. ³⁵ Aron må bære den når han gjør tjeneste, slik at lyden av bjellene vil bli hørt når han går inn og forlater Det hellige for Herren, slik at han ikke skal dø. ³⁶ "Lag en plate av rent gull og gravér på den, som på et segl: 'Hellig for Herren.' ³⁷ Fest en fiolett snor til den for å feste den til turbanen; den skal være på forsiden av turbanen. ³⁸ Den skal være på Arons panne, og Aron skal bære skylden for de hellige gavene som israelittene innvier, uansett hva deres gaver måtte være. Den skal alltid være på hans panne, slik at de kan bli akseptable for Herren. ³⁹ "Vev kjortelen av rutearbeid av fint lin, lag en turban av fint lin, og et belte, arbeidet av en vever. ⁴⁰ Lag kjortler, belter og hodeplagg for Arons sønner, for herlighet og skjønnhet. ⁴¹ Etter at du har satt disse klærne på din bror Aron og hans sønner, salve, innvi og hellige dem, så de kan tjene som prester for Meg. ⁴² Lag linundertøy for å dekke deres nakenhet, som rekker fra livet til lårene. ⁴³ Aron og hans sønner må bære dem når de går inn i møteteltet eller nærmer seg alteret for å gjøre tjeneste i Det hellige, slik at de ikke pådrar seg skyld og dør. Dette skal være en varig forskrift for Aron og hans etterkommere.

29

"Dette er hva du skal gjøre for å innvie dem til å tjene som prester for Meg: ta en ung okse og to værer uten lyte. ² Og av det fineste hvetemel lag usyret brød, usyrede kaker blandet med olje, og usyrede flate brød smurt med olje. ³ Legg dem i en kurv og bær dem frem i kurven sammen med oksene og de to værene. ⁴ Så før Aron

og hans sønner til inngangen av telthelligdommen og vask dem med vann. ⁵ Ta klærne og kle Aron med underkjortelen, efodkappen, selve efoden og brystduken, og fest efoden på ham med dens kunstferdig vevde belte. ⁶ Sett turbanen på hans hode og fest det hellige emblemet til turbanen. ⁷ Ta salvingssoljen og hell den på hans hode for å innvie ham. ⁸ Før hans sønner frem og kle dem i underkjortler. ⁹ Bind belter om Aron og hans sønner og sett hodeplagg på dem. Presteskapet skal være deres ved en varig forordning. Slik skal du innsette Aron og hans sønner. ¹⁰ "Før oksene til inngangen av telthelligdommen, og Aron og hans sønner skal legge sine hender på dens hode. ¹¹ Slakt oksene for Herrens åsyn ved inngangen til telthelligdommen. ¹² Ta noe av oksens blod og stryk det på alterets horn med din finger, og hell resten ved alterets fot. ¹³ Ta alt fett som dekker innvollene, leverlappen og de to nyrene med fett på dem, og brenn dem på alteret. ¹⁴ Men oksens kjøtt, hud og avfall skal du brenne utenfor leiren. Det er et syndoffer. ¹⁵ "Velg en av værene, og Aron og hans sønner skal legge sine hender på dens hode. ¹⁶ Slakt væren og ta dens blod og sprut det rundt på alteret. ¹⁷ Del væren i stykker og vask innvollene og fettene, og legg dem sammen med hodet og de andre stykkene. ¹⁸ Så brenn hele væren på alteret. Det er et brennoffer til Herren, en behagelig duft, et ildoffer til Herren. ¹⁹ "Ta den andre væren, og Aron og hans sønner skal legge sine hender på dens hode. ²⁰ Slakt væren, ta noe av dens blod og stryk det på lappene av Arons høyre øre og på lappene av hans sønners høyre ører, på tomlene av deres høyre hender og på stortærne av deres høyre føtter. Sprut resten av blodet rundt på alteret. ²¹ Ta noe av blodet fra alteret og noe av salvingssoljen og sprut det på Aron og hans klær, og på hans sønner og deres klær. Slik skal han og hans klær bli innviet, så vel som hans sønner og deres klær. ²² "Ta fra denne væren fett, fetthalen, fett som dekker innvollene, leverlappen, de to nyrene med fett på dem, og det høyre låret. (Dette er innvielsesværen.) ²³ Fra kurven med usyret brød, ta en brødleiv, en kake av brød blandet med olje, og en flate brød. ²⁴ Legg alt dette i hendene til Aron og hans sønner og vift det som et viftoffer for Herrens åsyn. ²⁵ Ta det så fra deres hender og brenn det på alteret over brennofferet som en behagelig duft for Herrens åsyn, et ildoffer til Herren. ²⁶ Ta brystet av Arons innvielsesvær og vift det som et viftoffer for

2 Mosebok

Herrens åsyn; det skal være din del. ²⁷ Innvie brystet av viftofferet og låret av bidraget som ble viftet og ofret fra innvielsesværen, fra den for Aron og fra den for hans sønner. ²⁸ Det skal være en evig andel for Aron og hans sønner fra israelittene, for det er et bidrag; det skal være et bidrag fra israelittene fra deres fredsoffer, deres bidrag til Herren. ²⁹ "Arons hellige klær skal tilhøre hans etterkommere etter ham, slik at de kan bli salvet og innviet i dem. ³⁰ Sønnen som etterfølger ham som prest, og kommer til telthelligdommen for å tjene i Det hellige, skal bære dem i syv dager. ³¹ "Ta innvielsesværen og kok dens kjøtt på et hellig sted. ³² Ved inngangen til telthelligdommen skal Aron og hans sønner spise kjøttet av væren og brødet som er i kurven. ³³ De skal spise de tingene som forsoning ble gjort med ved deres innvielse og innvielse, men ingen utenforstående skal spise dem, fordi de er hellige. ³⁴ Hvis noe av innvielseskjøttet eller noe brød blir igjen til morgenen, skal du brenne resten med ild; det skal ikke spises, fordi det er hellig. ³⁵ "Utfør for Aron og hans sønner alt jeg har befalt deg, og bruk syv dager på å innvie dem. ³⁶ Hver dag skal du ofre en okse som et syndoffer for forsoning, og rense alteret når du gjør forsoning for det, og salv det for å innvie det. ³⁷ I syv dager skal du gjøre forsoning for alteret og innvie det; da skal alteret være høyhellig, og alt som berører alteret skal være hellig. ³⁸ "Dette er hva du skal ofre på alteret: to ett år gamle lam hver dag, regelmessig. ³⁹ Ofre det ene lammet om morgenen og det andre lammet ved skumring. ⁴⁰ Med det første lammet skal du ofre en tiendedel av en efa av det fineste mel blandet med en kvart hin av presset olje, og en kvart hin av vin som drikkoffer. ⁴¹ Ofre det andre lammet ved skumring med det samme grødeofferet og det samme drikkofferet som om morgenen, for en behagelig duft, et ildoffer til Herren. ⁴² Det skal være et kontinuerlig brennoffer gjennom dine generasjoner ved inngangen til telthelligdommen for Herrens åsyn, hvor jeg vil møte deg for å tale til deg der. ⁴³ Jeg vil møte dere med israelittene, og det skal bli innviet ved Min herlighet. ⁴⁴ Jeg vil hellige telthelligdommen og alteret; Jeg vil også sette Aron og hans sønner til side for å tjene som prestere for Meg. ⁴⁵ Jeg vil bo blant israelittene og være deres Gud. ⁴⁶ De skal vite at Jeg er Herren deres Gud, som førte dem ut av landet Egypt for at Jeg kunne bo blant dem. Jeg er Herren deres Gud.

30 "Lag et alter av akasietre som et sted for å brenne røkelse. ² Det skal være firkantet, en alen langt og en alen bredt, og to alen høyt; dets horn skal være i ett stykke med det. ³ Overtrekk toppen, sidene og hornene med rent gull, og lag en gullkant rundt det. ⁴ Lag to gullringer under kanten på motsatte sider for å holde stengene til å bære det. ⁵ Stengene skal være laget av akasietre og overtrukket med gull. ⁶ Plasser alteret foran forhenget som er nær paktens ark, foran soningslokket som er over arken der jeg vil møte deg. ⁷ Aron skal brenne aromatisk røkelse på det hver morgen når han stiller lampene. ⁸ Når Aron tenner lampene i skumringen, skal han brenne røkelse igjen. Denne røkelsen skal brenne uavbrutt for Herren gjennom alle deres generasjoner. ⁹ Ikke tilby noen fremmed røkelse, brennoffer, grødeoffer eller hell eller drikkoffer på dette alteret. ¹⁰ Aron skal gjøre soning på dets horn en gang i året med blodet av soningsofferet. Dette skal være en varig forordning for generasjoner; det er høyhellig for Herren." ¹¹ Herren talte så til Moses og sa, ¹² "Når du tar en folketelling av israelittene, må hver person gi en løsepenge for sitt liv til Herren når de blir telt, så ingen plage skal komme over dem under folketellingen. ¹³ Hver person som blir telt, skal gi en halv sekel etter helligdommens sekel, som er tjue gera. Denne halve sekelen er en gave til Herren. ¹⁴ Alle som er tjue år eller mer som blir telt, skal gi denne gaven til Herren. ¹⁵ De rike skal ikke bidra med mer, og de fattige ikke med mindre, enn den halve sekelen når de gir gaven til Herren for å gjøre soning for deres liv. ¹⁶ Samle inn soningspengene fra israelittene og bruk dem til tjenesten i møteteltet. Det skal være et minne for israelittene for Herren, som gjør soning for deres liv." ¹⁷ Herren talte så til Moses, ¹⁸ "Lag et bronsefat med et bronseunderstell til vask, og plasser det mellom møteteltet og alteret, og fyll det med vann. ¹⁹ Aron og hans sønner skal vaske hendene og føttene med vann fra det. ²⁰ Når de går inn i møteteltet eller nærmer seg alteret for å tjene ved å ofre et matoffer til Herren, må de vaske seg med vann så de ikke skal dø. ²¹ De må vaske hendene og føttene så de ikke skal dø. Dette skal være en evig forordning for Aron og hans etterkommere gjennom alle deres generasjoner." ²² Dessuten talte Herren til Moses, ²³ "Ta de fineste krydder: 500 sekel flytende myrra, 250 sekel velluktende kanel, 250 sekel velluktende kalmus, ²⁴

2 Mosebok

500 sekel kassia, etter helligdommens sekel, og en hin olivenolje. ²⁵ Lag dette til en hellig salvingssolje, en velluktende blanding, arbeidet til en parfymemaker; det skal være en hellig salvingssolje. ²⁶ Bruk den til å salve møteteltet, paktens ark, ²⁷ bordet og alle dets redskaper, lysestaken og dens tilbehør, og røkelsesalteret, ²⁸ brennofferalteret med alle dets redskaper, og fatet sammen med dets understell. ²⁹ Hellige dem så de kan være høyhellige; alt som berører dem vil være hellig. ³⁰ Salv Aron og hans sønner, og hellige dem til å tjene som prestes for meg. ³¹ Tal til israelittene og si: 'Dette skal være min hellige salvingssolje for kommende generasjoner. ³² Den skal ikke helles på noen andres kropp, og dere skal ikke lage noen annen olje med samme formel. Den er hellig, og dere må betrakte den som hellig. ³³ Den som lager en parfyme som den eller bruker den på noen andre enn en prest, skal utestenges fra sitt folk.' ³⁴ Så sa Herren til Moses: «Ta velluktende krydder—stakte, onyka, galbanum og ren virak—alle i like deler, ³⁵ og lag en velluktende blanding av røkelse, en dyktig blanding, arbeidet til en parfymemaker. Den skal være saltet, ren og hellig. ³⁶ Mal noe av det til pulver og plasser det foran paktens ark i møteteltet, der jeg vil møte deg. Det skal være høyhellig for deg. ³⁷ Ikke lag noen røkelse med denne formelen til personlig bruk; betrakt den som hellig for Herren. ³⁸ Den som lager røkelse som den for å nyte dens duft, skal skilles fra sitt folk.»

31 Herren talte til Moses, ² «Se, jeg har valgt Besalel, sønn av Uri, sønn av Hur, fra Judas stamme. ³ Jeg har fylt ham med Guds Ånd, gitt ham visdom, forstand, kunnskap og all slags håndverkskunnskap, ⁴ til å lage kunstneriske utforminger for arbeid i gull, sølv og bronse, ⁵ og til å skjære steiner for innfatning, og til å skjære i tre, for å engasjere seg i all slags håndverk. ⁶ Dessuten har jeg utnevnt Oholiab, sønn av Ahisamak, fra Dans stamme, til å hjelpe ham. Jeg har også utrustet alle de dyktige håndverkerne med evne, slik at de kan lage alt jeg har befalt deg: ⁷ møteteltet, paktens ark med soningslokket, og alle møblene i teltet, ⁸ bordet med dets artikler, den rene gull lysestaken med alle dens tilbehør, og røkelsesalteret, ⁹ brennofferalteret med alle dets redskaper, karet og dets stativ, ¹⁰ og de vedde klærne, de hellige klærne for Aron presten, og klærne for hans sønner til å tjene som prestes, ¹¹ samt salvingssoljen og den velluktende røkelsen for

Det hellige sted. De skal lage dem i samsvar med alt jeg har befalt deg.» ¹² Herren sa så til Moses, ¹³ «Tal til israelittene og si: 'Dere må holde mine sabbater. Dette er et tegn mellom meg og dere for alle generasjoner, så dere skal vite at jeg er Herren som gjør dere hellige. ¹⁴ Derfor må dere holde sabbaten, for den er hellig for dere. Enhver som vanhelliger den, må dø; den som gjør noe arbeid på den dagen, skal utryddes fra sitt folk. ¹⁵ I seks dager kan arbeid gjøres, men den syvende dagen er en sabbat med fullstendig hvile, hellig for Herren. Den som gjør noe arbeid på sabbatsdagen, må dø. ¹⁶ Israelittene skal holde sabbaten, feire den gjennom sine generasjoner som en varig pakt. ¹⁷ Det er et tegn mellom meg og israelittene for alltid, for på seks dager skapte Herren himmelen og jorden, og på den syvende dagen hvilte han fra sitt arbeid og ble forfrisket.' ¹⁸ Da Herren var ferdig med å tale med Moses på Sinai-fjellet, ga han ham de to tavlene med paktens lov, steintavler skrevet med Guds finger.

32 Da folket så at Moses drøyde med å komme ned fra fjellet, samlet de seg rundt Aron og sa: «Kom, lag oss en gud som kan gå foran oss. For denne Moses, mannen som førte oss opp fra landet Egypt, vet vi ikke hva som har hendt med ham.» ² Aron sa til dem: «Ta av de gulløredobbene som konene, sønnene og døtrene deres har på seg, og bring dem til meg.» ³ Så tok hele folket av seg gulløredobbene sine og brakte dem til Aron. ⁴ Han tok imot gullet fra deres hender og formet det med et verktøy til en støpt metallkalv. Så sa de: «Dette er din gud, Israel, som førte deg opp fra landet Egypt.» ⁵ Da Aron så dette, bygde han et alter foran den og proklamerte: «I morgen skal det være en fest for Herren.» ⁶ Så sto folket opp tidlig neste dag, ofret brennoffer og bar frem fredsoffer. Deretter satte de seg ned for å spise og drikke og reiste seg for å drive med festligheter. ⁷ Da sa Herren til Moses: «Gå ned med en gang, for ditt folk, som du førte opp fra landet Egypt, har blitt korrupte. ⁸ De har raskt vendt seg bort fra den veien jeg befalte dem. De har laget seg en støpt metallkalv, har bøyd seg for den og ofret til den, og sagt: 'Dette er din gud, Israel, som førte deg opp fra landet Egypt.' ⁹ Herren sa til Moses: «Jeg har sett dette folket, og de er sannelig et stivnakket folk. ¹⁰ La meg nå være, så min vrede kan brenne mot dem og jeg kan ødelegge dem. Så vil jeg gjøre deg til et stort folk.» ¹¹ Men Moses søkte

2 Mosebok

Herrens, sin Guds, gunst og sa: «Herre, hvorfor brenner din vrede mot ditt folk, som du førte ut fra landet Egypt med stor kraft og mektig hånd? ¹² Hvorfor skal egypterne si: 'Han førte dem ut med onde hensikter, for å drepe dem i fjellene og utslette dem fra jordens overflate'? Vend om fra din brennende vrede; angrer og bring ikke ulykke over ditt folk. ¹³ Husk dine tjenere Abraham, Isak og Israel, som du sverget ved deg selv: 'Jeg vil gjøre dine etterkommere tallrike som stjernene på himmelen, og jeg vil gi dine etterkommere hele dette landet jeg lovet dem, og det skal være deres arv for alltid.' ¹⁴ Så angret Herren det onde han hadde truet med å gjøre mot sitt folk. ¹⁵ Moses vendte om og gikk ned fra fjellet med de to tavlene med vitnesbyrdet i hendene. De var skrevet på begge sider, foran og bak. ¹⁶ Tavlene var laget av Gud; skriften var Guds egen skrift, inngravert på tavlene. ¹⁷ Da Josva hørte lyden av folket som ropte, sa han til Moses: «Det er lyden av krig i leiren.» ¹⁸ Men Moses svarte: «Det er ikke lyden av seier, heller ikke lyden av nederlag; det er lyden av sang jeg hører.» ¹⁹ Så snart Moses nærmet seg leiren og så kalven og dansen, brant hans vrede, og han kastet tavlene fra hendene sine og knuste dem ved foten av fjellet. ²⁰ Han tok kalven de hadde laget, brente den med ild, malte den til pulver, spredte det på vannet og fikk israelittene til å drikke det. ²¹ Moses sa til Aron: «Hva gjorde dette folket mot deg, siden du har brakt en så stor synd over dem?» ²² Aron svarte: «La ikke min herres vrede brenne; du vet selv at folket er tilbøyelig til det onde. ²³ De sa til meg: 'Lag oss en gud som kan gå foran oss; for denne Moses, som førte oss opp fra landet Egypt, vet vi ikke hva som har hendt med ham.' ²⁴ Så jeg sa til dem: 'Den som har noe gullsmykke, la dem ta det av.' De ga det til meg, og jeg kastet det i ilden, og ut kom denne kalven!» ²⁵ Da Moses så at folket var ute av kontroll—for Aron hadde latt dem komme ut av kontroll til det punktet at de ble til latter blant sine fiender— ²⁶ sto Moses ved inngangen til leiren og sa: «Den som er for Herren, kom til meg.» Og alle Levis sønner samlet seg til ham. ²⁷ Han sa til dem: «Dette er hva Herren, Israels Gud, sier: 'Hver mann spenne et sverd til sin side. Gå frem og tilbake gjennom leiren fra den ene enden til den andre, hver mann drepe sin bror, venn og nabo.'» ²⁸ Levis sønner gjorde som Moses befalte, og den dagen falt omkring tre tusen av folket. ²⁹ Da sa Moses: «Innvi

dere i dag til Herren—for dere har vært mot deres egne sønner og brødre—så han kan gi dere en velsignelse i dag.» ³⁰ Dagen etter sa Moses til folket: «Dere har begått en stor synd. Men nå vil jeg gå opp til Herren; kanskje jeg kan gjøre soning for deres synd.» ³¹ Så vendte Moses tilbake til Herren og sa: «Å, hvilken stor synd dette folket har begått! De har laget seg en gud av gull. ³² Men nå, hvis du vil tilgi deres synd, vær så snill å gjøre det; men hvis ikke, vær så snill å stryke meg ut av boken du har skrevet.» ³³ Herren svarte Moses: «Den som har syndet mot meg, vil jeg fjerne fra min bok. ³⁴ Gå nå, led folket til det stedet jeg har fortalt deg om. Se, min engel skal gå foran deg. Likevel, på den dagen jeg straffer, vil jeg straffe dem for deres synd.» ³⁵ Da slo Herren folket med en plage på grunn av det de hadde gjort med kalven Aron hadde laget.

33

Så instruerte Herren Moses: «Dra herfra, du og folket du har ført opp fra Egypt, og gå til landet jeg lovet å gi til Abraham, Isak og Jakob, og sa: 'Jeg vil gi det til dine etterkommere.' ² Jeg skal sende en engel foran deg og vil drive ut kanaaneerne, amorittene, hetittene, perisittene, hivittene og jebusittene. ³ Gå opp til et land som flyter av melk og honning; men jeg vil ikke følge med deg, for du er et stivnakket folk, og jeg kunne komme til å utslette deg på veien.» ⁴ Da folket hørte disse urovekkende ordene, sørget de, og ingen prydet seg med smykker. ⁵ For Herren hadde instruert Moses: «Si til israelittene: 'Dere er et stivnakket folk. Om jeg skulle følge med dere bare et øyeblikk, kunne jeg komme til å ødelegge dere. Derfor, ta av dere smykkene så jeg kan bestemme hva jeg skal gjøre med dere.'» ⁶ Således tok israelittene av seg smykkene fra Horeb og utover. ⁷ Moses pleide å ta et telt og slå det opp utenfor leiren, et stykke unna, og han kalte det «møteteltet.» Enhver som søkte Herren, gikk ut til møteteltet, som var utenfor leiren. ⁸ Hver gang Moses gikk ut til teltet, reiste hele folket seg og sto ved inngangene til sine telt og så etter Moses til han gikk inn i teltet. ⁹ Når Moses gikk inn i teltet, ville skyens søyle stige ned og bli stående ved inngangen, og Herren ville tale med Moses. ¹⁰ Når folket så skyens søyle stå ved teltets inngang, reiste de seg alle og tilba, hver ved inngangen til sitt telt. ¹¹ Herren talte til Moses ansikt til ansikt, som en mann taler med sin venn. Så vendte Moses tilbake til leiren, men hans unge tjener Josva, Nuns sønn, forlot ikke teltet. ¹² Moses sa til

2 Mosebok

Herren: «Du har sagt til meg: 'Led dette folket,' men Du har ikke fortalt hvem Du vil sende med meg. Du har sagt: 'Jeg kjenner deg ved navn, og du har funnet nåde for mine øyne.' ¹³ Hvis jeg virkelig har funnet nåde for dine øyne, lær meg dine veier så jeg kan kjenne deg og fortsette å finne nåde for dine øyne. Husk at dette folket er ditt folk.» ¹⁴ Herren svarte: «Min nærvær skal gå med deg, og jeg vil gi deg hvile.» ¹⁵ Moses svarte: «Hvis ditt nærvær ikke følger med oss, la oss ikke dra herfra. ¹⁶ Hvordan skal det ellers bli kjent at jeg har funnet nåde for dine øyne, jeg og ditt folk, hvis ikke du følger med oss? Hva annet vil skille meg og ditt folk fra alle andre folk på jorden?» ¹⁷ Herren sa til Moses: «Jeg vil også gjøre dette du har bedt om, for du har funnet nåde for mine øyne, og jeg kjenner deg ved navn.» ¹⁸ Moses sa da: «Vær så snill, vis meg din herlighet.» ¹⁹ Og Herren sa: «Jeg vil la all min godhet gå forbi deg, og jeg vil forkynne Herrens navn for deg. Jeg vil være nådig mot den jeg vil være nådig, og vise medfølelse mot den jeg vil vise medfølelse.» ²⁰ Men han sa: «Du kan ikke se mitt ansikt, for intet menneske kan se meg og leve.» ²¹ Herren fortsatte: «Det er et sted nær meg hvor du kan stå på en klippe. ²² Når min herlighet går forbi, vil jeg sette deg i en kløft i klippen og dekke deg med min hånd til jeg har gått forbi. ²³ Så vil jeg ta bort min hånd, og du skal se min rygg; men mitt ansikt må ikke ses.»

34 Herren sa til Moses: «Hugg ut to steintavler som de forrige, så skal jeg skrive på dem de samme ordene som sto på de første tavlene, som du knuste. ² Gjør deg klar til i morgen tidlig, og stig opp på Sinai-fjellet for å tre fram for meg på toppen av fjellet. ³ Pass på at ingen følger med deg eller er synlig noe sted på fjellet; selv ikke buskapen og flokkene skal beite foran fjellet.» ⁴ Så hogg Moses ut to steintavler som de forrige, og han sto tidlig opp om morgenen og steg opp på Sinai-fjellet, slik Herren hadde befalt ham, og han bar de to steintavlene i hendene. ⁵ Herren steg ned i skyen og stilte seg der med ham, og han påkalte Herrens navn. ⁶ Herren gikk forbi ham og ropte: «Herren, Herren Gud, barmhjertig og nådig, sen til vrede og rik på miskunn og sannhet, ⁷ som bevarer miskunn til tusener, tilgir misgjerning, overtredelse og synd. Men han lar ikke den skyldige være straffet, han hjemsoker fedrenes misgjerning på barna og barnebarna, til tredje og fjerde ledd.» ⁸ Moses bøyde seg straks til jorden og tilba. ⁹ Han sa: «Hvis jeg har

funnet nåde i dine øyne, Herre, så la Herren gå med oss. Selv om dette er et stivnakket folk, tilgi vår misgjerning og vår synd, og gjør oss til din eiendom.» ¹⁰ Herren svarte: «Jeg oppretter en pakt. Foran hele ditt folk vil jeg gjøre under som aldri før er gjort i noe land i hele verden. Folket du lever blant, vil være vitne til de ærefryktingstyende gjerningene som jeg, Herren, vil utføre med deg. ¹¹ Hold det jeg befaler deg i dag. Jeg vil drive ut amorittene, kanaaneerne, hetittene, perisittene, hevittene og jebusittene foran deg. ¹² Pass på at du ikke inngår noen pakt med innbyggerne i landet du går inn i, for at det ikke skal bli en snare blant dere. ¹³ I stedet skal dere rive ned deres altere, knuse deres hellige steiner og hogge ned deres Asjerapæler. ¹⁴ Tjen ingen annen gud, for Herren, hvis navn er Nidkjær, er en Gud som krever udelst hengivenhet. ¹⁵ Vær forsiktig så du ikke inngår en pakt med innbyggerne i landet; for når de driver avgudsdyrkelse og ofrer til sine guder, vil de invitere deg, og du vil ta del i deres ofringer. ¹⁶ Når du tar deres døtre som hustruer til dine sønner, og deres døtre driver avgudsdyrkelse med sine guder, vil de lede dine sønner til å gjøre det samme. ¹⁷ Lag ikke noen støpte gudebilder. ¹⁸ Hold de usyrede brøds høytid. I sju dager skal du spise usyret brød, som jeg har befalt deg, til fastsatt tid i måneden Aviv, for i den måneden dro du ut av Egypt. ¹⁹ Alt som åpner morslivet, tilhører meg, også alle førstefødte hanner av buskapen din, enten det er storfe eller småfe. ²⁰ Løs inn det førstefødte av et esel med et lam, men hvis du ikke løser det inn, skal du bryte nakken på det. Løs inn alle dine førstefødte sønner. Ingen skal komme fram for meg uten en gave. ²¹ Seks dager skal du arbeide, men på den sjuende dagen skal du hvile; selv under pløying og innhøsting skal du hvile. ²² Feir ukefesten med førstegrøden av hvetehøsten, og innhøstingsfesten ved årets slutt. ²³ Tre ganger i året skal alle dine menn tre fram for Herren Gud, Israels Gud. ²⁴ Jeg vil drive ut folkeslag foran deg og utvide dine grenser, og ingen skal begjære ditt land når du går opp tre ganger i året for å tre fram for Herren din Gud. ²⁵ Du skal ikke ofre blodet av mitt offer sammen med noe syret, og påskeofferet skal ikke bli liggende til om morgenen. ²⁶ Bring det beste av førstegrøden fra jorden din til Herrens, din Guds, hus. Du skal ikke koke et kje i dets mors melk. ²⁷ Herren sa til Moses: «Skriv ned disse ordene, for i samsvar med disse ordene har jeg opprettet en pakt

2 Mosebok

med deg og med Israel.» ²⁸ Moses ble der hos Herren i førti dager og førti netter uten å spise brød eller drikke vann. Han skrev på tavlene ordene i paktens – de ti bud. ²⁹ Da Moses steg ned fra Sinai-fjellet med de to tavlene med paktens lov i hendene, visste han ikke at ansiktet hans skinte fordi han hadde talt med Herren. ³⁰ Da Aron og alle israelittene så Moses, var ansiktet hans strålende, og de var redde for å nærme seg ham. ³¹ Moses ropte på dem, og Aron og alle lederne i menigheten kom tilbake til ham, og han talte til dem. ³² Deretter kom alle israelittene nær, og han formidlet til dem alle de budene Herren hadde gitt ham på Sinai-fjellet. ³³ Da Moses var ferdig med å tale til dem, la han et slør over ansiktet. ³⁴ Hver gang Moses gikk inn for å tale med Herren, tok han av sløret til han kom ut. Når han kom ut og formidlet budene til israelittene, ³⁵ så de at ansiktet hans var strålende. Da la Moses sløret over ansiktet igjen til han gikk inn for å tale med Herren.

35 Moses samlet hele forsamlingen av israelittene og sa til dem: "Dette er instruksjonene Herren har gitt dere å følge: ² I seks dager skal arbeid gjøres, men den sjuende dagen skal være en hellig dag for dere, en sabbat med fullstendig hvile for Herren. Den som gjør noe arbeid på den, skal dø. ³ Dere må ikke tenne ild i noen av hjemmene deres på sabbatsdagen." ⁴ Moses talte til hele forsamlingen av israelittene og sa: "Dette er hva Herren har befalt: ⁵ Ta fra det dere har et bidrag til Herren. Alle som er villige, skal bringe til Herren et bidrag av gull, sølv og bronse; ⁶ fiolett, purpur og skarlagensrød garn, og fint lin; geitehår; ⁷ værskinskinn farget rødt og en annen type fint lær; akasietre; ⁸ olje til lampene; krydder til salvingsoljen og til den aromatiske røkelsen; ⁹ og onykssteiner og andre edelstener som skal settes i efoden og bryststykket. ¹⁰ "Alle som har ferdigheter blant dere, er invitert til å komme og lage alt Herren har befalt: ¹¹ tabernaklet med sitt telt og sitt dekke, sine kroker, rammer, tverrstenger, stolper og sokler; ¹² arken med sine stenger, soningslokket og forhenget som skjuler den; ¹³ bordet med sine stenger og alle sine redskaper, sammen med brødet som settes fram for Herren; ¹⁴ lampestaken til lyset med sine tilbehør, lamper og olje til lyset; ¹⁵ røkelsesalteret med sine stenger, salvingsoljen og den aromatiske røkelsen; forhenget for døren ved inngangen til tabernaklet; ¹⁶ brennofferalteret med sitt bronsegitter, sine stenger

og alle sine redskaper; karet med sitt stativ; ¹⁷ forgårdens gardiner med sine stolper og sokler, og forhenget for inngangen til forgården; ¹⁸ teltpluggene til tabernaklet og til forgården, og deres snorer; ¹⁹ de vedde klærne som bæres for å tjene i helligdommen—de hellige klærne for Aron presten og klærne for hans sønner når de tjener som prester." ²⁰ Så dro hele forsamlingen av israelittene bort fra Moses' nærvær, ²¹ og alle hvis hjerte var beveget og hvis ånd var villig kom og brakte Herrens bidrag til arbeidet på møteteltet, for all dets tjeneste, og for de hellige klærne. ²² Alle som var villige, både menn og kvinner, kom og brakte gullsmykker av alle slag: brosjer, øreringer, ringer og ornamenter. De presenterte alt sitt gull som et viftoffer til Herren. ²³ Alle som hadde fiolett, purpur eller skarlagensrød garn, eller fint lin, eller geitehår, værskinskinn farget rødt, eller fint lær brakte dem. ²⁴ Alle som kunne gi et bidrag av sølv eller bronse brakte det som en offergave til Herren, og alle som hadde akasietre til noen del av arbeidet brakte det. ²⁵ Hver dyktig kvinne spant med sine hender og brakte det hun hadde spunnet—fiolett, purpur eller skarlagensrød garn, og fint lin. ²⁶ Og alle kvinnene hvis hjerter var beveget med ferdighet spant geitehåret. ²⁷ Lederne brakte onykssteiner og andre edelstener som skulle settes i efoden og bryststykket; ²⁸ og krydderne og oljen til lampene, til salvingsoljen, og til den aromatiske røkelsen. ²⁹ Alle de israelitiske menn og kvinner hvis hjerter var villige brakte til Herren frivillige offergaver for alt arbeidet Herren gjennom Moses hadde befalt dem å gjøre. ³⁰ Så sa Moses til israelittene: "Se, Herren har kalt ved navn Besalel, sønn av Uri, sønn av Hur, av Judas stamme, ³¹ og han har fylt ham med Guds Ånd, med visdom, forståelse, kunnskap og alle slags håndverk— ³² til å skape kunstneriske design for arbeid i gull, sølv og bronse, ³³ til å skjære og sette steiner, til å arbeide i tre, og til å engasjere seg i alle slags kunstneriske håndverk. ³⁴ Han har også gitt både ham og Oholiab, sønn av Ahisamak, av Dans stamme, evnen til å instruere andre. ³⁵ Han har fylt dem med ferdighet til å utføre alle slags arbeid som gravører, designere, broderere i fiolett, purpur og skarlagensrød garn, og fint lin, og vevere—alle sammen dyktige arbeidere og designere.

36 Besalel, Oholiab, og hver dyktig person som Herren har gitt visdom og forståelse til å utføre alt arbeidet med å bygge

2 Mosebok

helligdommen, skal utføre arbeidet i samsvar med alt det Herren har befalt. ² Moses kalte da på Besalel, Oholiab, og hver dyktig person som Herren hadde gitt evne, alle som hadde et hjerte som var beveget til å komme frem og delta i arbeidet. ³ De mottok fra Moses alle bidragene som israelittene hadde brakt til arbeidet på helligdommen. Og folket fortsatte å bringe frivillige ofre hver morgen. ⁴ Alle de dyktige arbeiderne som var engasjert i arbeidet med helligdommen forlot sine oppgaver ⁵ og rapporterte til Moses: "Folket bringer langt mer enn det som trengs for arbeidet Herren har befalt oss å gjøre." ⁶ Så Moses ga en befaling og sendte ut en kunngjøring gjennom leiren: "Ingen mann eller kvinne skal gi flere offergaver til helligdommen." Dermed ble folket hindret fra å bringe mer. ⁷ For materialene de hadde var tilstrekkelige og mer enn nok til å fullføre alt arbeidet. ⁸ Alle de dyktige håndverkerne blant arbeiderne laget tabernaklet med ti tepper av fint tvunnet lin og blått, purpur og skarlagens garn, med kjeruber vevd inn i dem av en dyktig håndverker. ⁹ Hvert teppe var tjueåtte alen langt og fire alen bredt; alle teppene var av samme størrelse. ¹⁰ De festet fem av teppene sammen, og de andre fem ble festet på samme måte. ¹¹ De laget løkker av blått materiale langs kanten av det siste teppet i det ene settet, og det samme ble gjort med det siste teppet i det andre settet. ¹² Femti løkker ble laget på ett teppe og femti på kanten av teppet i det andre settet, med løkkene plassert rett overfor hverandre. ¹³ De laget også femti gullklemmer og brukte dem til å feste de to settene med tepper sammen slik at tabernaklet dannet en enhet. ¹⁴ De laget tepper av geitehår til teltet over tabernaklet, elleve i alt. ¹⁵ Hvert av de elleve teppene var tretti alen langt og fire alen bredt, alle med samme dimensjoner. ¹⁶ De festet fem av teppene sammen i ett sett og de gjenværende seks i et annet sett. ¹⁷ De laget femti løkker langs kanten av det siste teppet i det ene settet og femti løkker langs kanten av det siste teppet i det andre settet. ¹⁸ Femti bronseklemmer ble laget for å feste teltet sammen som en enhet. ¹⁹ De laget et dekke for teltet av rødfarget værhud, og over det et dekke av et annet slitesterkt skinn. ²⁰ De konstruerte oppreiste rammer av akasietre til tabernaklet. ²¹ Hver ramme målte ti alen i lengde og en og en halv alen i bredde, ²² med to tapper parallelt med hverandre. Alle rammene til tabernaklet ble laget på denne måten. ²³ De laget

tjue rammer til den sørlige siden av tabernaklet ²⁴ og førti sølvføtter for å støtte dem — to føtter for hver ramme, en under hver tapp. ²⁵ Til den nordlige siden av tabernaklet laget de tjue rammer ²⁶ og førti sølvføtter for å støtte dem, med to føtter under hver ramme. ²⁷ De laget seks rammer til den vestre enden av tabernaklet, ²⁸ og to rammer ble konstruert til hjørnene av tabernaklet ved den fjerne enden. ²⁹ Disse rammene var doble fra bunnen til toppen og passet inn i en enkelt ring; begge ble laget likt. ³⁰ Dermed var det åtte rammer og seksten sølvføtter— to under hver ramme. ³¹ De laget også tverrstenger av akasietre: fem til rammene på den ene siden av tabernaklet, ³² fem til dem på den andre siden, og fem til rammene ved den vestre enden av tabernaklet. ³³ Den midtre tverrstangen ble laget for å strekke seg fra ende til ende midt på rammene. ³⁴ De overtrakk rammene med gull og laget gullringer for å holde tverrstengene, som også ble overtrukket med gull. ³⁵ De laget forhenget av blått, purpur og skarlagens garn og fint tvunnet lin, med kjeruber vevd inn i det av en dyktig håndverker. ³⁶ Fire stolper av akasietre ble laget for det, overtrukket med gull, med gullkroker, og fire sølvføtter ble støpt for dem. ³⁷ Til inngangen til teltet laget de et forheng av blått, purpur og skarlagens garn og fint tvunnet lin, arbeidet til en broderer; ³⁸ og de laget fem stolper med kroker for det. Toppene på stolpene og deres bånd ble overtrukket med gull, og deres fem føtter ble laget av bronse.

37 Besalel laget arken av akasietre; den var to og en halv alen lang, en og en halv alen bred og en og en halv alen høy. ² Han kledde den med rent gull, både innvendig og utvendig, og laget en gullkant rundt den. ³ Han støpte fire gullringer til den og festet dem til de fire føttene; to ringer på den ene siden og to ringer på den andre siden. ⁴ Han laget stenger av akasietre og kledde dem med gull. ⁵ Han satte stengene inn i ringene på sidene av arken for å bære den. ⁶ Han laget også soningslokket av rent gull, to og en halv alen langt og en og en halv alen bredt. ⁷ Han laget to kjeruber av hamret gull ved de to endene av soningslokket. ⁸ En kjerub var plassert ved den ene enden og den andre kjeruben ved den motsatte enden; han laget kjerubene av ett stykke med soningslokket ved de to endene. ⁹ Kjerubene hadde vingene sine utstrakt oppover, og dekket soningslokket med dem. De vendte mot hverandre,

2 Mosebok

med ansiktene mot lokket. ¹⁰ Han laget bordet av akasietre, to alen langt, en alen bredt og en og en halv alen høyt. ¹¹ Han kledde det med rent gull og laget en gullkant rundt det. ¹² Han laget også en kant til det, en håndsbredd bred, og satte en gullkant på kanten rundt omkring. ¹³ Han støpte fire gullringer til bordet og festet dem til de fire hjørnene der bena var. ¹⁴ Ringene var plassert nær kanten for å holde stengene til å bære bordet. ¹⁵ Han laget stengene av akasietre og kledde dem med gull, for å bære bordet. ¹⁶ Han laget av rent gull redskapene til bordet—tallerkener, fat, boller og kanner til å helle ut drikkoffer. ¹⁷ Han laget lysestaken av rent gull, hamret ut dens fot og stamme, med dens blomstlignende skåler, knopper og blomster alt av ett stykke med den. ¹⁸ Seks grener strakte seg ut fra sidene—tre grener på den ene siden og tre på den andre. ¹⁹ Hver gren hadde tre skåler formet som mandelblomster med knopper og blomster, og dette mønsteret var likt for alle seks grenene som strakte seg ut fra lysestaken. ²⁰ Selve lysestaken hadde fire skåler formet som mandelblomster med knopper og blomster. ²¹ En knopp var under det første paret av grener som strakte seg ut fra lysestaken, en annen knopp under det andre paret, og en tredje knopp under det tredje paret—seks grener i alt. ²² Knoppene og grenene var alt av ett stykke med lysestaken, et enkelt hamret arbeid av rent gull. ²³ Han laget dens syv lamper, samt dens vegeklippere og brett, av rent gull. ²⁴ Han laget lysestaken og alle dens tilbehør av en enkelt talent av rent gull. ²⁵ Han laget røkelsesalteret av akasietre, en alen langt og en alen bredt, firkantet, og to alen høyt; dets horn var av ett stykke med det. ²⁶ Han kledde toppen, sidene rundt omkring, og hornene med rent gull, og laget en gullkant rundt det. ²⁷ Han laget to gullringer under kanten på motsatte sider for å holde stengene som ble brukt til å bære det. ²⁸ Han laget stengene av akasietre og kledde dem med gull. ²⁹ Han laget også den hellige salvingssoljen og den rene, velluktende røkelsen, arbeidet til en parfymemaker.

38 Brandofferalteret ble laget av akasietre, fem alen langt, fem alen bredt og tre alen høyt, og det dannet en firkant. ² Horn ble laget på hvert av de fire hjørnene, alt i ett stykke med alteret, og det ble overtrukket med bronse. ³ Alle redskapene til alteret ble laget av bronse, inkludert grytene, skuffene, skålene, kjøttgafflene og ildpannene. ⁴ Et gitter av bronse ble laget til alteret,

plassert under kanten, og nådde halvveis opp på alteret. ⁵ Fire ringer ble støpt på de fire hjørnene av bronsegitteret for å holde stengene. ⁶ Stengene ble laget av akasietre og overtrukket med bronse. ⁷ Stengene ble satt inn i ringene på sidene av alteret for å bære det. Alteret ble laget hult, konstruert med planker. ⁸ Bronsefatet og dets stativ ble laget av speilene til kvinnene som tjente ved inngangen til telthelligdommen. ⁹ Deretter ble forgården laget. Sørsiden hadde forheng av fint tvunnet lin, hundre alen lang. ¹⁰ Denne siden hadde tjue stolper med tjue bronsebaser, og sølvkroker og bånd på stolpene. ¹¹ Nordsiden var også hundre alen lang, med tjue stolper og tjue bronsebaser, og sølvkroker og bånd på stolpene. ¹² Vestsiden hadde forheng femti alen bred, med ti stolper og ti baser, med sølvkroker og bånd på stolpene. ¹³ Østsiden, vendt mot soloppgangen, var femti alen bred. ¹⁴ På den ene siden av inngangen var forhenget femten alen langt, med tre stolper og tre baser. ¹⁵ På samme måte, på den andre siden av inngangen, var det forheng femten alen langt, med tre stolper og tre baser. ¹⁶ Alle forhengene rundt forgården var av fint tvunnet lin. ¹⁷ Basene for stolpene var bronse, mens krokene og båndene på stolpene var sølv, og toppene var overtrukket med sølv. Dermed hadde alle stolpene i forgården sølvbånd. ¹⁸ Forhenget for inngangen til forgården ble laget av en vever, med blått, purpur og skarlagenrødt garn og fint tvunnet lin. Det målte tjue alen i lengde og fem alen i høyde, i samsvar med forhengene i forgården. ¹⁹ Det hadde fire stolper og fire bronsebaser. Krokene og båndene var sølv, og toppene var overtrukket med sølv. ²⁰ Alle pluggene til tabernaklet og den omkringliggende forgården var laget av bronse. ²¹ Dette er mengdene av materialer brukt til tabernaklet, vitnesbyrds tabernakel, som registrert av levittene under ledelse av Moses, styrt av Itamar, sønn av Aron, presten. ²² Besalel, sønn av Uri, sønn av Hur, av Judas stamme, utførte alt som Herren befalte Moses. ²³ Med ham var Oholiab, sønn av Ahisamak, av Dans stamme, en gravør, designer og dyktig broderer i blått, purpur og skarlagenrødt garn og fint lin. ²⁴ Den totale mengden gull fra svingofferet brukt til alt arbeidet på helligdommen var tjue-ni talenter og 730 sekel, i henhold til helligdommens sekel. ²⁵ Sølvet samlet fra folketellingen i samfunnet utgjorde hundre talenter og 1 775 sekel, i henhold til helligdommens sekel. ²⁶ Dette var en beka per person, det vil si en halv

2 Mosebok

sekel, i henhold til helligdommens sekel, fra hver mann som var tjue år eller eldre, totalt 603 550 menn. ²⁷ De hundre talentene av sølv ble brukt til å støpe basene for helligdommen og forhenget—hundre baser fra de hundre talentene, en talent per base. ²⁸ De 1 775 seklene ble brukt til å lage kroker for stolpene, til å overtrekke toppene deres, og til å lage bånd for dem. ²⁹ Bronse fra svingofferet utgjorde sytti talenter og 2 400 sekel. ³⁰ Denne bronzen ble brukt til å lage basene for inngangen til teltet helligdommen, bronsalteret med dets bronsegitter, og alle dets redskaper. ³¹ Den ble også brukt til basene for den omkringliggende forgården og dens inngang, og for alle pluggene til tabernaklet og den omkringliggende forgården.

39 Av det fiolette, purpurrøde og skarlagenrøde garnet laget de fint vevde klær til tjenesten i helligdommen, sammen med de hellige klærne for Aron, slik Herren hadde befalt Moses. ² Efoden ble laget av gull, og av fiolett, purpurrødt og skarlagenrødt garn, og fint tvunnet lin. ³ De hamret ut gullplater og skar dem i tråder for å veves inn i det fiolette, purpurrøde og skarlagenrøde garnet, og det fine linet, arbeidet av dyktige hender. ⁴ De laget skulderstykker til efoden, som ble festet ved dens to øvre hjørner. ⁵ Det kunstferdig vevde beltet til efoden var av samme håndverk og materialer: gull, fiolett, purpurrødt og skarlagenrødt garn, og fint tvunnet lin, slik Herren hadde befalt Moses. ⁶ De satte onykssteinene i gullfiligransinnfatninger, gravert som et segl med navnene på Israels sønner. ⁷ Disse ble plassert på skulderstykkene til efoden som minnesmerker for Israels sønner, slik Herren hadde befalt Moses. ⁸ Bryststykket ble laget av en dyktig broderer, som efoden, av gull, og av fiolett, purpurrødt og skarlagenrødt garn, og fint tvunnet lin. ⁹ Det var firkantet og brettet dobbelt, en spann i lengde og bredde. ¹⁰ De monterte fire rader med edelstener på det. Den første raden var rubin, topas og smaragd; ¹¹ den andre raden var turkis, safir og en klar edelsten; ¹² den tredje raden var hyasint, agat og en purpurstein; ¹³ den fjerde raden var beryll, onyks og jaspis. Disse ble satt i gullfiligransinnfatninger. ¹⁴ Det var tolv steiner, hver gravert som et segl med navnet på en av de tolv stammene i Israel. ¹⁵ Til bryststykket laget de kjeder av rent gull, tvunnet som snorer. ¹⁶ De laget to gullfiligransinnfatninger og to gullringer, og festet ringene til de to hjørnene av bryststykket. ¹⁷ De to

gullkjedene ble festet til ringene ved hjørnene av bryststykket. ¹⁸ De andre endene av kjedene ble festet til de to innfatningene, og festet dem til skulderstykkene på efoden foran. ¹⁹ De laget to gullringer og festet dem til de andre to hjørnene av bryststykket, på den indre kanten ved siden av efoden. ²⁰ De laget også to flere gullringer og festet dem til bunnen av skulderstykkene på efoden, foran, nær sømmen over beltet. ²¹ Ringene på bryststykket ble bundet til ringene på efoden med en fiolett snor, slik at bryststykket skulle forbli festet til beltet og ikke svinge ut, slik Herren hadde befalt Moses. ²² Kappen til efoden ble laget helt av fiolett stoff, arbeidet til en vever. ²³ Den hadde en åpning i midten, som åpningen på en brynje, med en kant rundt åpningen for å forhindre at den revnet. ²⁴ De laget granatepler av fiolett, purpurrødt og skarlagenrødt garn og fint tvunnet lin rundt kanten av kappen. ²⁵ Rene gullbjeller ble laget og plassert mellom granateplene rundt kanten. ²⁶ Bjellene og granateplene vekslet rundt kanten av kappen for tjenesten, slik Herren hadde befalt Moses. ²⁷ Tunicaer av fint vevd lin ble laget for Aron og hans sønner. ²⁸ De laget også turbanen av fint lin, de dekorerte luene, og underklærne av fint tvunnet lin. ²⁹ Beltet ble laget av fint tvunnet lin og fiolett, purpurrødt og skarlagenrødt garn, arbeidet til en broderer, slik Herren hadde befalt Moses. ³⁰ De laget platen, det hellige emblemet, av rent gull og gravert på den, som en innskrift på et segl: "Hellig for Herren." ³¹ En fiolett snor ble festet til den for å feste den til turbanen, slik Herren hadde befalt Moses. ³² Slik ble alt arbeidet på tabernaklet, møteteltet, fullført. Israelsfolket gjorde alt som Herren hadde befalt Moses. ³³ De brakte tabernaklet til Moses: teltet og alle dets møbler, dets klemmer, rammer, tverrstenger, stolper og sokler; ³⁴ dekkelet av rødfarget værhud, dekkelet av fint lær, og det beskyttende forhenget; ³⁵ paktens ark med sine stenger og soningslokket; ³⁶ bordet med alle dets redskaper og skuebrødene; ³⁷ den rene gulllysestaken med sine lamper på rad og alle dens tilbehør, og olivenoljen til lyset; ³⁸ gullalteret, salvingssoljen, den velluktende røkelsen, og forhenget for inngangen til teltet; ³⁹ bronsalteret med sitt bronsegitter, sine stenger og alle sine redskaper; karet med sitt stativ; ⁴⁰ forhengene til forgården med sine stolper og sokler, og forhenget for inngangen til forgården; tauene og teltpluggene

2 Mosebok

for forgården; alt utstyret for tjenesten i tabernaklet, møteteltet; ⁴¹ og de vedde klærne som ble brukt til tjenesten i helligdommen, både de hellige klærne for Aron presten og klærne for hans sønner når de tjente som prester. ⁴² Israelsfolket fullførte alle oppgavene nøyaktig som Herren hadde instruert Moses. ⁴³ Moses gjennomgikk arbeidet og så at de hadde gjort det akkurat som Herren hadde befalt. Så velsignet Moses dem.

40 Da talte Herren til Moses: ² "På den første dagen i den første måneden skal du sette opp tabernaklet, møteteltet. ³ Du skal plassere paktens ark inni det og dekke arken med forhenget. ⁴ Ta inn bordet og ordne dets gjenstander. Ta så inn lysestaken og sett opp dens lamper. ⁵ Plasser gullalteret for røkelse foran paktens ark, og heng opp forhenget ved inngangen til tabernaklet. ⁶ Plasser brennofferalteret foran inngangen til tabernaklet, møteteltet. ⁷ Sett karet mellom møteteltet og alteret, og fyll det med vann. ⁸ Sett opp forgården rundt det og heng opp forhenget ved porten til forgården. ⁹ Ta salvingsoilen og salv tabernaklet og alt som er i det; hellige det og alle dets innredninger, og det skal være hellig. ¹⁰ Salv brennofferalteret og alle dets redskaper; hellige alteret, og det skal være høyhellig. ¹¹ Salv karet og dets stativ, og innvie dem. ¹² Før Aron og hans sønner til inngangen av møteteltet og rens dem med vann. ¹³ Kle Aron i de hellige klærne, salv ham, og hellige ham så han kan tjene som prest for Meg. ¹⁴ Fremstill hans sønner og kle dem i tunikaer. ¹⁵ Salv dem slik du salvet deres far, så de kan tjene som prester for Meg. Deres salving skal være for et evigvarende prestedømme gjennom deres generasjoner." ¹⁶ Moses utførte alle oppgavene nøyaktig som Herren hadde instruert ham. ¹⁷ I den første måneden av det andre året, på den første dagen, ble tabernaklet satt opp. ¹⁸ Moses satte opp tabernaklet, la dets sokler, reiste dets rammer, satte

inn dets tverrstenger, og satte opp dets stolper. ¹⁹ Han bredte teltet over tabernaklet og la dekkningen over teltet, som Herren hadde befalt ham. ²⁰ Han tok vitnesbyrdets tavler og la dem i arken, festet stengene til arken, og dekket den med soningslokket. ²¹ Han brakte arken inn i tabernaklet, hengte opp det skjermende forhenget, og skjermet av paktens ark, som Herren hadde befalt ham. ²² Han plasserte bordet i møteteltet på nordsiden av tabernaklet, utenfor forhenget. ²³ Han satte brødet i orden på det foran Herren, som Herren hadde befalt ham. ²⁴ Han plasserte lysestaken i møteteltet overfor bordet på sørsiden av tabernaklet. ²⁵ Han satte opp lampene foran Herren, som Herren hadde befalt ham. ²⁶ Han plasserte gullalteret i møteteltet foran forhenget. ²⁷ Han brente velluktende røkelse på det, som Herren hadde befalt ham. ²⁸ Han hengte opp forhenget ved inngangen til tabernaklet. ²⁹ Han satte brennofferalteret nær inngangen til tabernaklet, møteteltet, og ofret brennoffer og grødeoffer på det, som Herren hadde befalt ham. ³⁰ Han plasserte karet mellom møteteltet og alteret og fylte det med vann til vask. ³¹ Moses, Aron, og hans sønner brukte det til å vaske sine hender og føtter. ³² De vasket seg når de gikk inn i møteteltet eller nærmet seg alteret, som Herren hadde befalt Moses. ³³ Så satte Moses opp forgården rundt tabernaklet og alteret, og hengte opp forhenget ved inngangen til forgården. Dermed fullførte Moses arbeidet. ³⁴ Da dekket skyen møteteltet, og Herrens herlighet fylte tabernaklet. ³⁵ Moses kunne ikke gå inn i møteteltet fordi skyen hadde lagt seg over det, og Herrens herlighet fylte tabernaklet. ³⁶ Gjennom alle deres reiser, når skyen løftet seg fra over tabernaklet, satte israelittene ut. ³⁷ Men hvis skyen ikke løftet seg, satte de ikke ut før den dagen den løftet seg. ³⁸ For Herrens sky var over tabernaklet om dagen, og ild var i skyen om natten, for øynene til hele Israels hus gjennom alle deres reiser.

3 Mosebok

1 Herren kalte på Moses og talte til ham fra møteteltet: ² 'Tal til israelittene og si til dem: 'Når noen av dere bringer et offer til Herren, skal dere bringe deres offer fra buskapen, enten fra storfeet eller småfeet. ³ Hvis hans offer er et brennoffer fra storfeet, må han ofre en hann uten lyte. Han skal fremstille det ved inngangen til møteteltet, så det kan være akseptabelt for Herren. ⁴ Han skal legge hånden sin på hodet til brennofferet, og det vil bli akseptert på hans vegne for å gjøre soning for ham. ⁵ Han skal slakte den unge oxen for Herrens åsyn, og Arons sønner, prestene, skal bære blodet og sprengte det rundt på alteret ved inngangen til møteteltet. ⁶ Han skal få brennofferet og dele det opp i stykker. ⁷ Arons sønner, prestene, skal legge ild på alteret og ordne ved på ilden. ⁸ Så skal Arons sønner, prestene, ordne stykkene, inkludert hodet og fett, på veden som er på ilden på alteret. ⁹ Han skal vaske innvollene og føttene med vann, og presten skal brenne alt på alteret. Det er et brennoffer, et matoffer, en beroligende duft for Herren. ¹⁰ Men hvis hans offer er et brennoffer fra småfeet, enten fra sauene eller geitene, skal han ofre en hann uten lyte. ¹¹ Han skal slakte det på nordsiden av alteret for Herrens åsyn, og Arons sønner, prestene, skal sprengte blodet rundt på alteret. ¹² Han skal dele det opp i stykker, og presten skal ordne dem, inkludert hodet og fett, på veden som er på ilden på alteret. ¹³ Han skal vaske innvollene og føttene med vann, og presten skal bringe alt og brenne det på alteret. Det er et brennoffer, et matoffer, en beroligende duft for Herren. ¹⁴ Men hvis hans offer til Herren er et brennoffer av fugler, skal han bringe sitt offer fra turtelduene eller dueungene. ¹⁵ Presten skal ta det til alteret, fjerne hodet og brenne det på alteret; blodet skal dreneres ut på siden av alteret. ¹⁶ Han skal fjerne kroen med fjærene og kaste det ved siden av alteret på østsiden, til stedet for asken. ¹⁷ Han skal rive det opp ved vingene, uten å dele det helt, og presten skal brenne det på veden som er på ilden på alteret. Det er et brennoffer, et matoffer, en beroligende duft for Herren.

2 'Når noen bærer fram et grødeoffer til Herren, skal offeret deres være av det fineste mel. De skal helle olivenolje over det og legge røkelse på det. ² De skal bringe det til Arons sønner, prestene. Presten skal ta en håndfull av melet og oljen, med all røkelsen, og brenne dette som et

minneoffer på alteret, et matoffer, en beroligende duft for Herren. ³ Resten av grødeofferet tilhører Aron og hans sønner; det er en høyhellig del av ofrene som bæres fram for Herren ved ild. ⁴ 'Hvis du bærer fram et grødeoffer bakt i en ovn, skal det være usyrede kaker av det fineste mel blandet med olje, eller usyrede flak smurt med olje. ⁵ Hvis grødeofferet ditt er tilberedt på en stekeplate, skal det lages av det fineste mel blandet med olje, og uten surdeig. ⁶ Del det i stykker og hell olje over det; dette utgjør et grødeoffer. ⁷ Hvis grødeofferet ditt er kokt i en panne, skal det lages av det fineste mel med olje. ⁸ Bring grødeofferet laget av disse tingene til Herren; presenter det for presten, som skal bringe det til alteret. ⁹ Presten skal ta ut minneofferet fra grødeofferet og brenne det på alteret som et matoffer, en beroligende duft for Herren. ¹⁰ Resten av grødeofferet tilhører Aron og hans sønner; det er en høyhellig del av ofrene til Herren ved ild. ¹¹ 'Hvert grødeoffer du bringer til Herren må være uten surdeig, for du skal ikke brenne noen surdeig eller honning som et offer ved ild til Herren. ¹² Du kan bringe dem til Herren som et offer av førstegrøden, men de skal ikke ofres på alteret som en beroligende duft. ¹³ Krydre alle grødeofrene dine med salt. Ikke la saltet av din Guds pakt mangle i grødeofrene dine; med alle dine ofre skal du ofre salt. ¹⁴ 'Hvis du bærer fram et grødeoffer av førstegrøden til Herren, skal du ofre knuste aks av ny korn ristet i ilden. ¹⁵ Tilsett olje og røkelse til det; dette er et grødeoffer. ¹⁶ Presten skal brenne minneofferet av det knuste kornet og oljen, sammen med all røkelsen, som et offer ved ild til Herren.

3 'Hvis ditt offer er et fredsoffer, og det er fra storfeet, enten hann eller hunn, skal du fremstille det uten lyte for Herren. ² Du skal legge din hånd på hodet til ditt offer og slakte det ved inngangen til sammenkomstens telt. Så skal Arons sønner, prestene, sprengte blodet rundt alteret. ³ Fra fredsofferet skal du fremstille et ildoffer for Herren: fett, som dekker innvollene og alt fett som er på dem, ⁴ og de to nyrene med fett på dem nær hoftene, og leverappen, som du skal fjerne sammen med nyrene. ⁵ Så skal Arons sønner brenne det på alteret oppå brennofferet som er på veden på ilden; det er et ildoffer, en beroligende duft for Herren. ⁶ Hvis ditt offer for et fredsoffer til Herren er fra småfeet, skal du ofre en hann eller hunn uten lyte. ⁷ Hvis du ofrer et lam, skal du fremstille det for

3 Mosebok

Herren, ⁸ og legge din hånd på hodet til det og slakte det foran sammenkomstens telt. Så skal Arons sønner sprengre blodet rundt alteret. ⁹ Fra fredsofferet skal du bringe et ildoffer for Herren: fett, hele fetthalen fjernet nær ryggraden, fett som dekker innvollene og alt fett på dem, ¹⁰ og de to nyrene med fett på dem nær hoftene, og leverlappen, som du skal fjerne sammen med nyrene. ¹¹ Presten skal brenne det på alteret som næring, et ildoffer for Herren. ¹² Hvis ditt offer er en geit, skal du fremstille den for Herren, ¹³ og legge din hånd på hodet til den og slakte den foran sammenkomstens telt. Så skal Arons sønner sprengre blodet rundt alteret. ¹⁴ Fra det skal du fremstille ditt offer som et ildoffer for Herren: fett som dekker innvollene og alt fett på dem, ¹⁵ og de to nyrene med fett på dem nær hoftene, og leverlappen, som du skal fjerne sammen med nyrene. ¹⁶ Presten skal brenne dem på alteret som næring, et ildoffer, en behagelig duft. Alt fett tilhører Herren. ¹⁷ Dette er en varig forskrift for alle dine generasjoner hvor enn du bor: du skal ikke spise noe fett eller noe blod.'

4 Herren talte til Moses og sa: ² "Tal til israelittene og si: 'Hvis noen synder uforvarende i noen av de tingene Herren har befalt ikke å gjøre, og begår noen av dem— ³ hvis den salvede presten synder og bringer skyld over folket, skal han bringe Herren en ung okse uten lyte som syndoffer for synden han har begått. ⁴ Han skal føre oxen til inngangen til sammenkomstens telt for Herrens åsyn, legge hånden på dens hode og slakte den der for Herrens åsyn. ⁵ Den salvede presten skal ta noe av oksens blod og bære det inn i sammenkomstens telt. ⁶ Han skal dyppe fingeren i blodet og sprengre det syv ganger for Herrens åsyn, foran forhenget til helligdommen. ⁷ Presten skal sette noe av blodet på hornene på alteret for velluktende røkelse for Herrens åsyn i sammenkomstens telt, og resten av oksens blod skal han helle ut ved foten av brennofferalteret ved inngangen til sammenkomstens telt. ⁸ Han skal ta bort alt fett fra syndofferoksen—fett som dekker innvollene og alt fett som er på innvollene, ⁹ de to nyrene med fett på dem ved lendene, og den lange lappen av leveren, som han skal ta bort sammen med nyrene— ¹⁰ slik det tas bort fra oxen ved fredsofferet. Så skal presten brenne dem på brennofferalteret. ¹¹ Men huden av oxen og alt kjøttet, sammen med hodet, bena, innvollene og avfallet— ¹² det vil si hele resten

av oxen—skal han føre til et rent sted utenfor leiren hvor asken blir tømt ut, og brenne det der på et bål av tre; der hvor asken blir tømt ut skal det brennes. ¹³ Hvis hele Israels menighet synder uforvarende og saken unngår forsamlingens oppmerksomhet, og de gjør noen av de tingene Herren har befalt ikke å gjøre, og blir skyldige; ¹⁴ når synden de har begått blir kjent, skal forsamlingen bringe en ung okse som syndoffer og føre den fram for sammenkomstens telt. ¹⁵ Menighetens eldste skal legge hendene på oksens hode for Herrens åsyn, og oxen skal slaktes for Herrens åsyn. ¹⁶ Så skal den salvede presten bringe noe av oksens blod til sammenkomstens telt. ¹⁷ Han skal dyppe fingeren i blodet og sprengre det syv ganger for Herrens åsyn, foran forhenget. ¹⁸ Han skal sette noe av blodet på hornene på alteret for Herrens åsyn i sammenkomstens telt, og resten av blodet skal han helle ut ved foten av brennofferalteret ved inngangen til sammenkomstens telt. ¹⁹ Han skal ta bort alt fett og brenne det på alteret, ²⁰ og gjøre med denne oxen som han gjorde med syndofferoksen. På denne måten skal presten gjøre soning for dem, og de skal bli tilgitt. ²¹ Så skal han føre oxen utenfor leiren og brenne den slik han brente den første oxen. Dette er syndofferet for forsamlingen. ²² Når en leder synder uforvarende og gjør noen av de tingene Herren hans Gud har befalt ikke å gjøre, og blir skyldig, ²³ hvis synden han har begått blir kjent, skal han bringe som sitt offer en bukk uten lyte. ²⁴ Han skal legge hånden på bukkens hode og slakte den på det stedet hvor brennofferet slaktes for Herrens åsyn. Det er et syndoffer. ²⁵ Så skal presten ta noe av blodet fra syndofferet med fingeren og sette det på hornene på brennofferalteret, og resten av blodet skal han helle ut ved foten av alteret. ²⁶ Han skal brenne alt fett på alteret slik han brente fett av fredsofferet. På denne måten skal presten gjøre soning for ham angående hans synd, og han skal bli tilgitt. ²⁷ Hvis et medlem av menigheten synder uforvarende ved å gjøre noen av de tingene Herren har befalt ikke å gjøre, og blir skyldig, ²⁸ hvis synden han har begått blir gjort kjent for ham, skal han bringe som sitt offer en geit uten lyte for sin synd som han har begått. ²⁹ Han skal legge hånden på syndofferets hode og slakte det på brennofferets sted. ³⁰ Presten skal ta noe av blodet med fingeren og sette det på hornene på brennofferalteret, og resten av blodet skal han helle ut ved foten av

3 Mosebok

alteret. ³¹ Han skal ta bort alt fett, slik fett ble tatt bort fra fredsofferet, og presten skal brenne det på alteret som en velbehagelig duft for Herren. På denne måten skal presten gjøre soning for ham, og han skal bli tilgitt. ³² Hvis han bringer et lam som sitt offer for et syndoffer, skal han bringe en hunn uten lyte. ³³ Han skal legge hånden på hodet dens og slakte den som et syndoffer på det stedet hvor brennofferet slaktes. ³⁴ Så skal presten ta noe av blodet fra syndofferet med fingeren og sette det på hornene på brennofferalteret, og resten av blodet skal han helle ut ved foten av alteret. ³⁵ Han skal ta bort alt fett, slik fett av lammet blir tatt bort fra fredsofferet, og presten skal brenne det på alteret, på ildofrene for Herren. På denne måten skal presten gjøre soning for ham for den synd han har begått, og han skal bli tilgitt.

5 «Hvis en person synder ved å unngå å tale når de hører en offentlig oppfordring til å vitne om noe de har sett eller vet, vil de bli holdt ansvarlig. ² Eller hvis en person blir klar over sin skyld etter uforvarende å ha berørt noe som er seremonielt urent—enten det er skrotten av et urent dyr, enten vilt eller tamt, eller noe urent kryp som beveger seg på bakken—og de innser sin urenhets; ³ Eller hvis de berører menneskelig urenhets, uansett hvilken form den måtte ta, og det er skjult for dem, men senere blir de klar over det, vil de være skyldige. ⁴ Eller hvis noen avlegger en forhastet ed om å gjøre noe, enten godt eller ondt, i enhver sak folk kan sverge uforsiktig om, og det er skjult for dem, men senere blir de klar over det og innser sin skyld— ⁵ Når de blir klar over sin skyld i noen av disse sakene, må de bekjenne hvordan de har syndet. ⁶ Som en bot for synden de har begått, må de bringe til Herren en hunn fra flokken, et lam eller en geit, som et syndoffer; og presten skal gjøre soning på deres vegne for deres synd. ⁷ Hvis de ikke har råd til et lam, skal de bringe to turtelduer eller to unge duer til Herren som en bot for deres synd—en for et syndoffer og den andre for et brennoffer. ⁸ De skal presentere dem for presten, som først skal ofre den ene for syndofferet. Han skal klype av hodet foran på halsen, men ikke skille det helt, ⁹ og sprengre noe av blodet fra syndofferet mot siden av alteret; resten av blodet skal tømmes ut ved foten av alteret. Det er et syndoffer. ¹⁰ Den andre fuglen skal han tilberede som et brennoffer i henhold til forskriften. Slik skal presten gjøre soning på deres

vegne for synden de har begått, og de vil bli tilgitt. ¹¹ Hvis imidlertid deres midler ikke strekker til for to turtelduer eller to unge duer, skal de bringe som et offer for sin synd en tiendedel av en efa av det fineste melet. De må ikke legge olje eller røkelse på det, for det er et syndoffer. ¹² De skal bringe det til presten, som skal ta en håndfull av det som en minnedel og brenne det på alteret med ofrene som er gjort ved ild til Herren. Det er et syndoffer. ¹³ På denne måten skal presten gjøre soning for dem angående noen av disse syndene de har begått, og de vil bli tilgitt. Resten av offeret vil tilhøre presten, som i tilfelle av grædeofferet.» ¹⁴ Herren talte så til Moses og sa, ¹⁵ «Hvis noen handler troløst og synder uforvarende med hensyn til noen av Herrens hellige ting, må de bringe til Herren som et skyldoffer en vær uten lyte fra flokken, verdsatt i sølvsekel etter helligdommens sekel. Det er et skyldoffer. ¹⁶ De må gi erstatning for det de har unnlatt å gjøre med hensyn til de hellige ting, legge til en femtedel av verdien og gi det til presten. Presten skal gjøre soning for dem med væren som et skyldoffer, og de vil bli tilgitt. ¹⁷ Hvis noen synder og gjør det som er forbudt i noen av Herrens bud, selv om de er uvitende, er de skyldige og vil bære konsekvensene. ¹⁸ De skal bringe til presten en vær uten lyte fra flokken, verdsatt etter din vurdering, som et skyldoffer. På denne måten skal presten gjøre soning for dem for feilen de har begått uforvarende, og de vil bli tilgitt. ¹⁹ Det er et skyldoffer; de har virkelig vært skyldige for Herren.»

6 Herren talte til Moses og sa: ² «Når noen synder og handler troløst mot Herren ved å bedra en nabo angående et depositum eller en sikkerhet som er betrodd dem, eller gjennom tyveri, eller hvis de har presset noe fra sin nabo, ³ eller hvis de finner bortkommet eiendom og lyver om det, eller sverger falskt om noen slik synd som folk kan begå— ⁴ når de synder på noen av disse måtene og innser sin skyld, må de gi tilbake det de har tatt ved tyveri eller utpressing, eller det som ble betrodd dem, eller den bortkomne eiendommen de fant, ⁵ eller hva det enn var de sverget falskt om. De må gi full erstatning, legge til en femtedel av verdien, og gi det til den rettmessige eieren den dagen de frembærer sitt skyldoffer. ⁶ Som en bot må de bringe til presten, sitt skyldoffer til Herren, en vær uten lyte fra flokken, av riktig verdi. ⁷ På denne måten skal presten gjøre soning for dem for Herrens åsyn, og de vil bli tilgitt

3 Mosebok

for noen av de tingene de gjorde som gjorde dem skyldige.»⁸ Herren instruerte deretter Moses og sa: ⁹ «Påby Aron og hans sønner og si: 'Dette er forskriftene for brennofferet: Brennofferet skal bli på alterets ildsted gjennom natten til morgenen, og ilden på alteret må holdes brennende.'¹⁰ Presten skal ta på seg sin linkjortel, med linbukser nærmest kroppen, og skal fjerne asken av brennofferet som ilden har fortært på alteret og legge den ved siden av alteret.¹¹ Deretter skal han ta av seg disse klærne og ta på seg andre, og bære asken utenfor leiren til et seremonielt rent sted.¹² Ilden på alteret må holdes brennende; den må ikke slukkes. Hver morgen skal presten legge på ved, ordne brennofferet på ilden, og brenne fettene av fredsofferet på det.¹³ Alterilden må forbli tent kontinuerlig; den skal aldri slukkes.¹⁴ 'Dette er forskriftene for grødeofferet: Arons sønner skal fremstille det for Herrens åsyn, foran alteret.'¹⁵ Presten skal ta en håndfull av det fineste melet av grødeofferet, med oljen og all røkelsen på det, og brenne minnedelen på alteret som en beroligende duft for Herren.¹⁶ Aron og hans sønner skal spise resten av det. Det skal spises som usyret brød på et hellig sted; de skal spise det i forgården til sammenkomstens telt.¹⁷ Det må tilberedes uten gjær. Jeg har gitt det som deres del av matofrene som blir presentert for meg. Som syndofferet og skyldofferet er det høyhellig.¹⁸ Hver mann blant Arons etterkommere kan spise det. Det er en evig del av matofrene som blir presentert for Herren for alle generasjoner. Den som rører ved dem vil bli hellig.'¹⁹ Herren instruerte også Moses og sa, ²⁰ «Dette er offeret Aron og hans sønner skal fremstille for Herren den dagen han blir salvet: en tiendedel av en efa av det fineste melet som et regelmessig grødeoffer, halvparten av det om morgenen og halvparten av det om kvelden.²¹ Det må tilberedes med olje på en stekeplate; bring det godt blandet og presenter grødeofferet brutt i stykker som en behagelig duft for Herren.²² Sønnen som skal følge ham som salvet prest skal tilberede det. Det er Herrens evige del og skal brennes helt.²³ Hvert grødeoffer av en prest skal brennes helt; det må ikke konsumeres.»²⁴ Herren instruerte deretter Moses og sa, ²⁵ «Tal til Aron og hans sønner og si: 'Dette er forskriftene for syndofferet: Syndofferet skal slaktes for Herrens åsyn på det stedet hvor brennofferet blir slaktet; det er høyhellig.²⁶ Presten som ofrer det for

synd skal spise det; det skal spises på et hellig sted, i forgården til sammenkomstens telt.²⁷ Hva som helst som berører noe av kjøttet vil bli hellig, og hvis noe av blodet spruter på et plagg, må du vaske det på et hellig sted.'²⁸ Leirkrukken som det er kokt i må knuses; men hvis det er kokt i en bronsegryte, må gryten skures og skylles med vann.²⁹ Hver mann blant prestene kan ta del i det; det er høyhellig.³⁰ Men ethvert syndoffer hvis blod blir brakt inn i sammenkomstens telt for å gjøre soning i Det hellige sted må ikke spises; det må brennes med ild.

7 'Dette er retningslinjene for skyldofferet; det er høyhellig.² Skyldofferet skal slaktes på samme sted som brennofferet, og blodet skal sprinkles rundt alteret.³ Han skal ofre alt fettene: fetthalen og fettene som dekker innvollene,⁴ og de to nyrene med fettene på dem nær hoftene, og den lange lappen av leveren, som han skal fjerne sammen med nyrene.⁵ Presten skal brenne dem på alteret som et ildoffer til Herren; det er et skyldoffer.⁶ Hver mann blant prestene kan spise det. Det må spises på et hellig sted; det er høyhellig.⁷ Den samme regelen gjelder for både syndofferet og skyldofferet: de tilhører presten som gjør soning med dem.⁸ Presten som frembærer et brennoffer for noen, skal ha huden av brennofferet for seg selv.⁹ Hvert grødeoffer bakt i en ovn eller kokt i en panne eller på en stekeplate er for presten som ofrer det.¹⁰ Hvert grødeoffer, enten blandet med olje eller tørt, tilhører likt alle Arons sønner.¹¹ 'Dette er retningslinjene for fredsofferet som man kan frembære for Herren:¹² Hvis han ofrer det som et takkeoffer, skal han sammen med takkeofferet ofre usyrede kaker blandet med olje, usyrede flate brød smurt med olje, og kaker av fint mel godt knadd og blandet med olje.¹³ Med sitt fredsoffer for takksigelse skal han frembære kaker av syret brød.¹⁴ Han skal bringe en av hver slags som et offer, en gave til Herren; det skal tilhøre presten som sprinkles blodet av fredsofferet.¹⁵ Kjøttet av takksigelsesfredsofferet må spises på dagen det blir ofret; ingenting av det skal bli igjen til morgenen.¹⁶ Men hvis offeret hans er et løfte eller et frivillig offer, skal det spises på dagen han ofrer sitt offer, og det som er til overs kan spises neste dag.¹⁷ Alt kjøtt av offeret som er igjen til den tredje dagen, må brennes med ild.¹⁸ Hvis noe av kjøttet av hans fredsoffer blir spist på den tredje dagen, vil det ikke bli akseptert, heller ikke tilregnet ham; det vil være en uren ting, og den som spiser det skal bære

3 Mosebok

sin skyld. ¹⁹ Kjøtt som berører noe urent må ikke spises; det skal brennes med ild. Når det gjelder annet kjøtt, kan hvem som helst som er ren spise det. ²⁰ Men hvis noen spiser kjøttet av fredsofferet som tilhører Herren mens han er uren, skal den personen bli utryddet fra sitt folk. ²¹ Enhver som berører noe urent, enten menneskelig urenhet eller et urent dyr eller noe urent avskyelig, og spiser av kjøttet av fredsofferet som tilhører Herren, skal bli utryddet fra sitt folk." ²² Herren talte så til Moses og sa, ²³ "Tal til israelittene og si: 'Dere skal ikke spise noe fett av en okse, sau eller geit. ²⁴ Fettet av et dyr som er funnet dødt eller revet av ville dyr kan brukes til andre formål, men dere må ikke spise det. ²⁵ Enhver som spiser fettet av et dyr som et ildoffer kan bli presentert for Herren fra, må bli utryddet fra sitt folk. ²⁶ Og hvor dere enn bor, må dere ikke spise noe blod, enten av fugl eller dyr. ²⁷ Enhver som spiser noe blod skal bli utryddet fra sitt folk.'" ²⁸ Herren talte så til Moses og sa, ²⁹ "Tal til israelittene og si: 'Enhver som ofrer sitt fredsoffer til Herren skal bringe en del av det som sitt offer til Herren. ³⁰ Med sine egne hender skal han bringe ildofrene til Herren; han skal bringe fettet med brystet, slik at brystet kan vinkles som et vinkoffer for Herren. ³¹ Presten skal brenne fettet på alteret, men brystet skal tilhøre Aron og hans sønner. ³² Dere skal gi det høyre låret til presten som en gave fra ofrene av deres fredsoffer. ³³ Den av Arons sønner som ofrer blodet og fettet av fredsofferet skal ha det høyre låret som sin del. ³⁴ For jeg har tatt brystet av vinkofferet og låret av gaven fra ofrene av israelittenes fredsoffer og har gitt dem til Aron presten og hans sønner som deres evige andel fra israelittene.'" ³⁵ Dette er delen av ildofrene til Herren som ble tildelt Aron og hans sønner på den dagen de ble presentert for å tjene Herren som prester. ³⁶ På den dagen de ble salvet, befalte Herren at israelittene skulle gi dette til dem som deres evige andel for de kommende generasjoner. ³⁷ Dette er da retningslinjene for brennofferet, grødeofferet, syndofferet, skyldofferet, innvielsesofferet og fredsofferet, ³⁸ som Herren befalte Moses på Sinai-fjellet den dagen han instruerte israelittene om å bringe sine offer til Herren i Sinai-ørkenen.

8 Herren talte til Moses og sa: ² "Ta med deg Aron og hans sønner, sammen med klærne deres, salvingsoljen, oxen til syndofferet, de to værer, og kurven med usyret brød, ³ og samle hele

menigheten ved inngangen til telthelligdommen." ⁴ Moses gjorde som Herren hadde befalt ham, og menigheten samlet seg ved inngangen til telthelligdommen. ⁵ Moses talte til menigheten og sa: "Dette er Herrens befaling som skal oppfylles." ⁶ Moses førte så fram Aron og hans sønner og renset dem med vann. ⁷ Han kledde Aron med kjortelen, bandt beltet rundt ham, kledde ham i kappen og satte efoden på ham. Han festet også efoden med et dekorativt belte, og sikret det rundt ham. ⁸ Han satte bryststykket på ham og la Urim og Tummim i bryststykket. ⁹ Han satte turbanen på Arons hode og plasserte gullplaten, det hellige emblemet, foran på turbanen, slik Herren hadde befalt Moses. ¹⁰ Moses tok salvingsoljen og salvet tabernaklet og alt som var i det, og helliget dem. ¹¹ Han stenket noe av oljen på alteret sju ganger, salvet alteret og alle dets redskaper, samt karet med dets stativ, for å hellige dem. ¹² Han helte noe av salvingsoljen på Arons hode og salvet ham for å hellige ham. ¹³ Moses førte så fram Arons sønner, kledde dem i kjortler, bandt belter rundt dem, og satte hodeplagg på dem, slik Herren hadde befalt Moses. ¹⁴ Han presenterte oxen til syndofferet, og Aron og hans sønner la hendene på dens hode. ¹⁵ Moses slaktet oxen, tok noe av blodet, og med fingeren satte det på hornene av alteret for å rense det. Han helte resten av blodet ved foten av alteret, og helliget det for å gjøre soning for det. ¹⁶ Han tok alt fett rundt innvollene, den lange lappen på leveren, og de to nyrene med deres fett, og brente dem på alteret. ¹⁷ Men oxen, med dens hud, kjøtt og innvoller, brente han utenfor leiren, slik Herren hadde befalt Moses. ¹⁸ Han førte så fram væren til brennofferet, og Aron og hans sønner la hendene på dens hode. ¹⁹ Moses slaktet væren og stenket blodet rundt alteret. ²⁰ Han delte væren i deler og brente hodet, delene og fettet. ²¹ Etter å ha vasket innvollene og bena med vann, brente han hele væren på alteret. Det var et brennoffer, en behagelig duft, et ildoffer til Herren, slik Herren hadde befalt Moses. ²² Han presenterte så den andre væren, innvielsesværen, og Aron og hans sønner la hendene på dens hode. ²³ Moses slaktet væren og tok noe av blodet, og satte det på lappen av Arons høyre øre, tommelen på hans høyre hånd, og stortåen på hans høyre fot. ²⁴ Han førte også fram Arons sønner og satte noe av blodet på lappene av deres høyre ører, tomlene på deres høyre hender, og stortærne på deres høyre føtter. Moses

3 Mosebok

stenket så resten av blodet rundt alteret. ²⁵ Han tok fett, fetthalen, alt fett rundt innvollene, den lange lappen på leveren, de to nyrene med deres fett, og det høyre låret. ²⁶ Fra kurven med usyret brød for Herren, tok han en tykk brødleiv, en brødleiv med olivenolje, og en tynn brødleiv, og la dem på fettstykkene og det høyre låret. ²⁷ Han la alt dette i hendene på Aron og hans sønner, og svingte dem for Herren som et svingeoffer. ²⁸ Moses tok dem så fra deres hender og brente dem på alteret oppå brennofferet. De var et innvielsesoffer, en behagelig duft, et ildoffer til Herren. ²⁹ Moses tok brystet og svingte det for Herren som et svingeoffer; det var hans del av innvielsesværen, slik Herren hadde befalt Moses. ³⁰ Moses tok noe av salvsoljen og noe av blodet fra alteret og stenk det på Aron og hans klær, og på hans sønner og deres klær. Slik helliget han Aron og hans klær, og hans sønner og deres klær. ³¹ Moses instruerte så Aron og hans sønner: "Kok kjøttet ved inngangen til telthelligdommen og spis det der med brødet fra kurven med innvielsesofre, slik jeg ble befalt: 'Aron og hans sønner skal spise det.' ³² Brenn resten av kjøttet og brødet. ³³ Forlat ikke inngangen til telthelligdommen i sju dager, til perioden for deres innvielse er fullført, for deres innvielse vil vare i sju dager. ³⁴ Det som er gjort i dag, ble befalt av Herren for å gjøre soning for dere. ³⁵ Dere må bli ved inngangen til telthelligdommen dag og natt i sju dager og utføre deres plikt for Herren, så dere ikke skal dø; for det er det jeg har blitt befalt." ³⁶ Slik utførte Aron og hans sønner alle de instruksjoner som Herren hadde gitt gjennom Moses.

9 På den åttende dagen kalte Moses på Aron og hans sønner, så vel som Israels eldste. ² Han instruerte Aron: "Ta en kalv, en okse, til ditt syndoffer og en vær til ditt brennoffer, begge uten lyte, og presenter dem for Herren. ³ Så tal til israelittene og si: 'Ta en geitebukk til et syndoffer, og en kalv og et lam, begge ett år gamle og uten lyte, til et brennoffer, ⁴ og en okse og en vær til fredsoffer for å ofre for Herren, sammen med et grødeoffer blandet med olivenolje; for i dag vil Herren vise seg for dere.'" ⁵ De brakte det Moses hadde befalt til inngangen til sammenkomstens telt, og hele menigheten kom nær og sto for Herren. ⁶ Moses forklarte: "Dette er Herrens befaling, så Hans herlighet kan bli åpenbart for dere." ⁷ Moses sa til Aron: "Kom til alteret og bær frem ditt syndoffer og

ditt brennoffer for å gjøre soning for deg selv og folket; deretter bær frem offeret for folket for å gjøre soning for dem, slik Herren har befalt." ⁸ Aron nærmet seg alteret og slaktet kalven til syndofferet for seg selv. ⁹ Hans sønner presenterte blodet for ham, og han dyppet fingeren i blodet og satte det på alterets horn, og helte resten ved foten av alteret. ¹⁰ Han brente fett, nyrene og den lange lappen av leveren fra syndofferet på alteret, slik Herren hadde befalt Moses. ¹¹ Han tok kjøttet og huden utenfor leiren og brente det. ¹² Deretter slaktet han brennofferet, og hans sønner rakte ham blodet, som han stenk rundt alteret. ¹³ De rakte ham brennofferet i stykker, inkludert hodet, og han brente dem på alteret. ¹⁴ Han vasket innvollene og beina og ofret dem på toppen av brennofferet på alteret. ¹⁵ Aron presenterte deretter folkets offer. Han tok geitebukken til folkets syndoffer, slaktet den, og ofret den som et syndoffer som det første. ¹⁶ Han presenterte brennofferet og ofret det i henhold til forskriften. ¹⁷ Han presenterte også grødeofferet, tok en håndfull av det, og brente det på alteret i tillegg til morgenens brennoffer. ¹⁸ Han slaktet oxen og væren som fredsoffer for folket. Hans sønner rakte ham blodet, og han stenk det rundt alteret. ¹⁹ Fettstykkene fra oxen og væren—fett halen, fettlaget, nyrene, og den lange lappen av leveren—²⁰ disse la de på brystene, og Aron brente fett på alteret. ²¹ Aron svingte brystene og det høyre låret som et svingoffer for Herren, slik Moses hadde befalt. ²² Aron løftet hendene mot folket og velsignet dem. Etter å ha båret frem syndofferet, brennofferet, og fredsofferene, steg han ned. ²³ Moses og Aron gikk inn i sammenkomstens telt. Da de kom ut, velsignet de folket, og Herrens herlighet viste seg for hele folket. ²⁴ Det kom ild ut fra Herrens nærvær og fortærte brennofferet og fettstykkene på alteret. Da hele folket så det, ropte de og falt på sitt ansikt.

10 Nadab og Abihu, sønner av Aron, tok hver sin røkelsesskål, la ild i dem og la på røkelse. De bar frem uautorisert ild for Herren, noe Han ikke hadde befalt dem. ² Ild kom ut fra Herrens nærvær og fortærte dem, og de døde foran Herren. ³ Moses sa til Aron: "Dette er hva Herren talte om, da Han sa: 'Blant dem som nærmer seg Meg, vil Jeg bli vist som hellig; i nærvær av hele folket, vil Jeg bli æret.'" Så Aron forble stille. ⁴ Moses kalte på Misael og Elsafan, sønner av Arons onkel Ussiel, og instruerte dem: "Kom frem og bær deres

3 Mosebok

slektninger bort fra forsiden av helligdommen til et sted utenfor leiren." ⁵ De kom frem og bar dem, fortsatt i sine tunikaer, til et område utenfor leiren, slik Moses hadde befalt. ⁶ Moses sa til Aron og hans sønner Eleasar og Itamar: "La ikke håret deres bli ustelt, og røv ikke klærne deres, for at dere ikke skal dø og vrede komme over hele menigheten. Men deres slekt, hele Israels hus, kan sørge over dem Herren har fortært med ild. ⁷ Forlat ikke inngangen til sammenkomstens telt, ellers vil dere dø, for Herrens salvingsolje er over dere." Så de gjorde i henhold til Moses' instruksjoner. ⁸ Herren talte til Aron og sa, ⁹ "Du og dine sønner må ikke drikke vin eller annen gjæret drikk når dere går inn i sammenkomstens telt, for at dere ikke skal dø. Dette er en evig lov for deres generasjoner, ¹⁰ for å skille mellom det hellige og det vanlige, og mellom det urene og det rene, ¹¹ og slik at dere kan lære Israels barn alle de forskrifter Herren har gitt gjennom Moses." ¹² Moses talte til Aron og hans gjenværende sønner, Eleasar og Itamar, og sa: "Ta grædeofferet som er igjen fra Herrens ofre ved ild og spis det som usyret brød ved alteret, for det er høyhellig. ¹³ Dere skal spise det på et hellig sted, for det er deres del og deres sønners del fra ofrene gjort ved ild til Herren, slik jeg har blitt befalt. ¹⁴ Brystet av svingeofferet og låret av offeret kan dere spise på et rent sted, du, dine sønner og dine døtre med deg; for de er gitt som din tildelte del og dine barns del fra Israels barns fredsoffer. ¹⁵ De skal bringe låret som er løftet opp og brystet som er svunget, sammen med ofrene ved ild av fettstykkene, for å presentere som et svingeoffer foran Herren; det skal være en evig rett for deg og dine sønner med deg, slik Herren har befalt." ¹⁶ Moses søkte nøye etter syndofferets geit og fant at den var blitt brent. Han ble sint på Eleasar og Itamar, Arons gjenværende sønner, og sa, ¹⁷ "Hvorfor spiste dere ikke syndofferet i helligdommen? Det er høyhellig, og det ble gitt til dere for å ta bort skyld fra menigheten ved å gjøre soning for dem foran Herren. ¹⁸ Siden blodet ikke ble brakt inn i helligdommen, skulle dere ha spist det i helligdommen, slik jeg befalte." ¹⁹ Aron svarte Moses: "I dag har de båret frem sitt syndoffer og sitt brennoffer foran Herren, og slike ting har hendt meg. Hvis jeg hadde spist syndofferet i dag, ville det ha vært til behag for Herrens øyne?" ²⁰ Da Moses hørte dette, var han tilfreds.

11 Herren talte til Moses og Aron og sa: ² "Tal til israelittene og si: 'Blant alle dyrene som lever på land, er dette de dere kan spise: ³

Dere kan spise ethvert dyr som har kløvd hover, helt kløvd, og som tygger drøv. ⁴ Men det er noen som bare tygger drøv eller bare har kløvd hov, men dere må ikke spise dem. Kamel, selv om den tygger drøv, har ikke kløvd hov; den er uren for dere. ⁵ Klippedassen, selv om den tygger drøv, har ikke kløvd hov; den er uren for dere. ⁶ Haren, selv om den tygger drøv, har ikke kløvd hov; den er uren for dere. ⁷ Og grisen, selv om den har kløvd hov, helt kløvd, tygger ikke drøv; den er uren for dere. ⁸ Dere skal ikke spise kjøttet deres eller røre ved skrottene deres; de regnes som urene for dere. ⁹ Blant alle skapninger som lever i vannet, kan dere spise dem som har finner og skjell. ¹⁰ Men alle skapninger i havet eller elvene som ikke har finner og skjell—blant alle de krypende tingene eller andre levende skapninger i vannet—er avskyelige for dere. ¹¹ Og siden de er avskyelige for dere, må dere ikke spise kjøttet deres og dere må betrakte skrottene deres som avskyelige. ¹² Alt som lever i vannet og ikke har finner og skjell skal betraktes som avskyelig av dere. ¹³ Dette er fuglene dere skal betrakte som avskyelige og ikke spise fordi de er avskyelige: ørnen, gribben og glenten, ¹⁴ rødglenten, enhver type falk, ¹⁵ alle slags ravner, ¹⁶ strutsen, uglen, måken og enhver type hauk, ¹⁷ den lille uglen, skarven og den store uglen, ¹⁸ tårnuglen, pelikane og åtselgribben, ¹⁹ storken, enhver type hegre, hærfulgen og flaggermusen. ²⁰ Alle flygende insekter som går på alle fire skal betraktes som avskyelige av dere. ²¹ Men blant de flygende insektene som går på alle fire kan dere spise dem som har leddede ben for å hoppe på bakken. ²² Av disse har dere lov til å spise enhver type gresshoppe, siriss, cricket eller gresshoppe. ²³ Men alle andre flygende insekter som har fire ben skal betraktes som avskyelige. ²⁴ Dere vil bli urene av disse; den som rører ved skrottene deres vil være uren til kvelden. ²⁵ Den som plukker opp en av skrottene deres må vaske klærne sine, og de vil være urene til kvelden. ²⁶ Hvert dyr som ikke har kløvd hov, helt kløvd, eller som ikke tygger drøv, er urent for dere; den som rører ved skrotten av noen av dem vil være uren. ²⁷ Av alle dyrene som går på alle fire, er de som går på potene sine urene for dere; den som rører ved skrottene deres vil være uren til kvelden. ²⁸ Den som plukker opp skrottene

3 Mosebok

deres må vaske klærne sine, og de vil være urene til kvelden. Disse dyrene er urene for dere. ²⁹ Blant dyrene som beveger seg langs bakken, er disse urene for dere: muldvarpen, musen og enhver type stor øgle, ³⁰ også gekkoen, varanen, den vanlige øglen, skinken og kameleonen. ³¹ Av alle de som beveger seg langs bakken, er disse urene for dere. Den som rører ved dem når de er døde vil være uren til kvelden. ³² Når en av dem dør og faller på noe, vil den gjenstanden, uansett hva den brukes til, være uren, enten den er laget av tre, tøy, skinn eller sekkelerret. Den må legges i vann; den vil være uren til kvelden, og da vil den være ren. ³³ Hvis en av dem faller i en leirkrukke, vil alt i den være urent, og krukken må knuses. ³⁴ All mat dere har lov til å spise som har kommet i kontakt med vann fra en slik krukke er uren, og all væske som drikkes fra en slik krukke er uren. ³⁵ Alt som en av skrottene deres faller på blir urent; en ovn eller gryte må brytes opp. De er urene, og dere skal betrakte dem som urene. ³⁶ En kilde, derimot, eller en susterne for å samle vann forblir ren, men den som rører ved en av disse skrottene er uren. ³⁷ Hvis en skrott faller på noen frø som skal plantes, forblir de rene. ³⁸ Men hvis vann har blitt satt på frøet og en skrott faller på det, blir det urent for dere. ³⁹ Hvis et dyr som dere har lov til å spise dør, vil den som rører ved skrotten være uren til kvelden. ⁴⁰ Den som spiser noe av skrotten må vaske klærne sine, og de vil være urene til kvelden. Den som plukker opp skrotten må vaske klærne sine, og de vil være urene til kvelden. ⁴¹ Hver skapning som beveger seg langs bakken skal betraktes som avskyelig; den skal ikke spises. ⁴² Dere skal ikke spise noen skapning som beveger seg langs bakken, enten den beveger seg på magen eller går på alle fire eller på mange føtter; den er avskyelig. ⁴³ Gjør dere ikke urene ved noen av disse skapningene. Gjør dere ikke urene ved dem eller bli gjort urene av dem. ⁴⁴ Jeg er Herren deres Gud; sett dere selv til side og vær hellige, fordi jeg er hellig. Gjør dere ikke urene ved noen skapning som beveger seg langs bakken. ⁴⁵ Jeg er Herren, som førte dere ut av Egypt for å være deres Gud; derfor vær hellige, fordi jeg er hellig. ⁴⁶ Dette er lovene angående dyrene, fuglene, hver levende ting som beveger seg i vannet, og hver skapning som beveger seg langs bakken. ⁴⁷ Dere må skille mellom det urene og det rene, mellom levende skapninger som kan spises og de som ikke kan spises."

12 Herren talte til Moses og sa: ² "Tal til israelittene: 'Når en kvinne blir gravid og føder et guttebarn, skal hun være rituell uren i syv dager, som hun er under sin menstruasjonsperiode. ³ På den åttende dagen skal guttebarnets forhold omskjæres. ⁴ Hun skal deretter forbli i tilstanden av blodrenselse i trettitre dager. Hun skal ikke berøre noe hellig eller gå inn i helligdommen før dagene for hennes renselse er fullført. ⁵ Hvis hun føder et pikebarn, skal hun være uren i to uker, som under sin menstruasjonsperiode. Hun skal deretter forbli i tilstanden av blodrenselse i sekstiseks dager. ⁶ 'Når dagene for hennes renselse for en sønn eller datter er fullført, skal hun bringe til presten ved inngangen til møteteltet et årsgammelt lam til brennoffer og en ung due eller en turteldue til syndoffer. ⁷ Presten skal ofre dem for Herren for å gjøre soning for henne, og hun skal bli renset fra strømmen av sitt blod. Dette er forskriftene for kvinnen som føder et guttebarn eller pikebarn. ⁸ Hvis hun ikke har råd til et lam, skal hun bringe to turtelduer eller to unge duer, en til brennoffer og den andre til syndoffer. På denne måten skal presten gjøre soning for henne, og hun skal bli ren.'"

13 Herren talte til Moses og sa: ² "Når en person har en hevelse, en skorpe eller en lys flekk på huden på kroppen sin, og det blir en mulig infeksjon av spedalskhet, må de bli brakt til Aron presten eller til en av hans sønner som er prester. ³ Presten skal undersøke det infiserte området på huden, og hvis håret i infeksjonen har blitt hvitt og infeksjonen ser ut til å være dypere enn huden, er det spedalskhet. Når presten undersøker dem, skal han erklære dem urene. ⁴ Hvis den lyse flekken er hvit på huden og ikke ser ut til å være dypere enn huden, og håret ikke har blitt hvitt, skal presten isolere personen i syv dager. ⁵ På den syvende dagen skal presten undersøke dem, og hvis infeksjonen ikke har endret seg og ikke har spredt seg på huden, skal presten isolere dem i ytterligere syv dager. ⁶ Presten skal undersøke dem igjen på den syvende dagen, og hvis infeksjonen har bleknet og ikke har spredt seg, skal presten erklære dem rene; det er bare et utslett. De må vaske klærne sine og vil være rene. ⁷ Men hvis utslettet sprer seg på huden etter at de har vist seg for presten for renselse, må de møte igjen for presten. ⁸ Presten skal undersøke dem, og hvis utslettet har spredt seg, skal han erklære dem urene; det er spedalskhet. ⁹

3 Mosebok

"Når en person har en infeksjon av spedalskhet, må de bli brakt til presten. ¹⁰ Presten skal undersøke dem, og hvis det er en hvit hevelse på huden som har gjort håret hvitt, og det er rått kjøtt i hevelsen, ¹¹ er det en kronisk spedalskhet på huden, og presten skal erklære dem urene. De trenger ikke å bli isolert, for de er allerede urene. ¹² Hvis spedalskheten sprer seg over huden og dekker hele kroppen fra hode til fot, så langt presten kan se, ¹³ skal presten undersøke dem, og hvis spedalskheten har dekket hele kroppen deres, skal han erklære dem rene. Siden alt har blitt hvitt, er de rene. ¹⁴ Men når som helst rått kjøtt vises på dem, skal de være urene. ¹⁵ Når presten ser det rå kjøttet, skal han erklære dem urene; det rå kjøttet er urent, det er spedalskhet. ¹⁶ Hvis det rå kjøttet endrer seg og blir hvitt, må de presentere seg for presten. ¹⁷ Presten skal undersøke dem, og hvis det infiserte området har blitt hvitt, skal presten erklære dem rene; de er rene. ¹⁸ "Når det er en byll på huden og den leges, ¹⁹ og på stedet for byllen er det en hvit hevelse eller en rødlig-hvit lys flekk, må de presentere seg for presten. ²⁰ Presten skal undersøke det, og hvis det ser ut til å være dypere enn huden og håret har blitt hvitt, skal presten erklære dem urene; det er spedalskhet som har brutt ut i byllen. ²¹ Men hvis presten undersøker det og det ikke er noe hvitt hår og det ikke er dypere enn huden og er blekt, skal presten isolere dem i syv dager. ²² Hvis det sprer seg på huden, skal presten erklære dem urene; det er en infeksjon. ²³ Men hvis den lyse flekken forblir uendret og ikke har spredt seg, er det bare arret etter byllen, og presten skal erklære dem rene. ²⁴ "Når det er en brannskade på huden og det rå kjøttet av brannskaden blir en lys flekk, rødlig-hvit eller hvit, ²⁵ skal presten undersøke flekken, og hvis håret i den lyse flekken har blitt hvitt og det ser dypere ut enn huden, er det spedalskhet som har brutt ut i brannskaden. Presten skal erklære dem urene; det er en infeksjon av spedalskhet. ²⁶ Men hvis presten undersøker det og det ikke er noe hvitt hår og det ikke er dypere enn huden og er svakt, skal presten isolere dem i syv dager. ²⁷ På den syvende dagen skal presten undersøke dem, og hvis det sprer seg på huden, skal presten erklære dem urene; det er en infeksjon av spedalskhet. ²⁸ Men hvis den lyse flekken forblir uendret og ikke har spredt seg på huden og er svakt, er det hevelsen fra brannskaden, og presten skal erklære dem rene; det er bare arret

etter brannskaden. ²⁹ "Hvis en mann eller kvinne har en infeksjon på hodet eller på skjegget, ³⁰ skal presten undersøke infeksjonen, og hvis det ser dypere ut enn huden og det er tynt gulaktig hår, skal presten erklære dem urene; det er en skurv, det er spedalskhet på hodet eller skjegget. ³¹ Men hvis presten undersøker den skjellete infeksjonen og den ikke ser dypere ut enn huden og det ikke er noe svart hår, skal presten isolere dem i syv dager. ³² På den syvende dagen skal presten undersøke infeksjonen, og hvis skurven ikke har spredt seg og det ikke har vokst gulaktig hår, og det ikke ser dypere ut enn huden, ³³ må de barbere seg, bortsett fra det berørte området, og presten skal isolere dem i ytterligere syv dager. ³⁴ På den syvende dagen skal presten undersøke skurven, og hvis den ikke har spredt seg og ser ikke dypere ut enn huden, skal presten erklære dem rene. De må vaske klærne sine og vil være rene. ³⁵ Men hvis skurven sprer seg på huden etter at de er erklært rene, ³⁶ skal presten undersøke dem, og hvis skurven har spredt seg, trenger han ikke se etter gulaktig hår; de er urene. ³⁷ Hvis skurven forblir uendret og svart hår har vokst i den, har skurven leget, og de er rene; presten skal erklære dem rene. ³⁸ "Når en mann eller kvinne har lyse flekker på huden, hvite lyse flekker, ³⁹ skal presten undersøke dem, og hvis de lyse flekkene er svakt hvite, er det eksem som har brutt ut på huden; de er rene. ⁴⁰ "Hvis en mann mister håret på hodet, er han skallet men ren. ⁴¹ Hvis han mister håret fra fronten og sidene av hodebunnen, er han skallet i pannen men ren. ⁴² Men hvis det på den skallede hodet eller pannen er en rødlig-hvit infeksjon, er det spedalskhet som bryter ut på hans skallede hode eller panne. ⁴³ Presten skal undersøke ham, og hvis hevelsen av infeksjonen er rødlig-hvit på hans skallede hode eller panne, som utseendet av spedalskhet på huden, ⁴⁴ er han en spedalsk mann og er uren. Presten må erklære ham uren på grunn av infeksjonen på hans hode. ⁴⁵ "En person med en slik infeksjon må bære revne klær, la håret være ustelt, dekke den nedre delen av ansiktet, og rope: 'Uren! Uren!' ⁴⁶ De må forbli urene så lenge de har infeksjonen. De må bo alene utenfor leiren. ⁴⁷ "Når et plagg har et merke av spedalskhet, enten det er et ull- eller lintøy, ⁴⁸ enten i renning eller innslag, av lin eller ull, eller i lær eller en hvilken som helst artikkel laget av lær, ⁴⁹ hvis merket er grønnaktig eller rødlig i plagget eller læret, enten i renning eller innslag,

3 Mosebok

eller i en hvilken som helst lærartikkel, er det et spedalskhetsmerke og må vises til presten.⁵⁰ Presten skal undersøke merket og isolere artikkelen i syv dager.⁵¹ På den syvende dagen skal han undersøke merket, og hvis det har spredt seg i plagget, renning eller innslag, eller læret, er det en spedalsk malignitet og er urent.⁵² Han må brenne plagget, enten renning eller innslag, i ull eller lin, eller en hvilken som helst lærartikkel hvor merket oppstår; det er en spedalsk malignitet. Det må brennes i ilden.⁵³ Men hvis presten undersøker det og merket ikke har spredt seg i plagget, renning eller innslag, eller en hvilken som helst lærartikkel,⁵⁴ skal presten beordre artikkelen å bli vasket og isolere den i ytterligere syv dager.⁵⁵ Etter at artikkelen er blitt vasket, skal presten undersøke den igjen, og hvis merket ikke har endret utseende, selv om det ikke har spredt seg, er det urent. Brenn det, enten merket er på baksiden eller forsiden.⁵⁶ Men hvis presten undersøker det og merket har bleknet etter vask, skal han rive det ut av plagget, læret, renningen eller innslaget.⁵⁷ Hvis det dukker opp igjen i plagget, renningen eller innslaget, eller en hvilken som helst lærartikkel, er det et spredende merke; artikkelen må brennes.⁵⁸ Enhver plagg, renning eller innslag, eller en hvilken som helst lærartikkel som merket har forsvunnet fra etter vask må vaskes igjen og vil være ren."⁵⁹ Dette er forskriftene for merket av spedalskhet i et ull- eller lintøy, renning eller innslag, eller en hvilken som helst lærartikkel, for å erklære det rent eller urent.

14 Herren talte så til Moses og sa: ² "Dette er loven for den som har en hudsykdom på dagen for deres renselse. De skal føres til presten; ³ og presten skal gå utenfor leiren for å inspisere dem. Hvis personen er blitt helbredet fra den urene hudsykdommen, ⁴ skal presten befale at to levende rene fugler, sedertre, skarlagensrød ulltråd og isop blir brakt for den som skal renses. ⁵ Presten skal befale at en av fuglene blir slaktet i et leirkar over rennende vann. ⁶ Han skal så ta den levende fuglen sammen med sedertreet, den skarlagensrøde ulltråden og isopen, og dyppe dem i blodet fra fuglen som ble slaktet over det rennende vannet. ⁷ Han skal stenke den som skal renses fra hudsykdommen syv ganger og erklære dem rene, og slippe den levende fuglen ut i det åpne landskapet. ⁸ Den som skal renses må vaske klærne sine, barbere av alt håret sitt og bade i vann, og de vil være rene.

Deretter kan de gå inn i leiren, men må bli utenfor teltet sitt i syv dager. ⁹ På den syvende dagen må de barbere av alt håret: hodet, skjegget, øyenbrynene og alt annet hår. De må vaske klærne sine og bade seg i vann, og de vil være rene. ¹⁰ På den åttende dagen må de ta to feilfrie værlam, et årsgammelt feilfritt hunlam, og tre tiendedeler av en efa fint mel blandet med olje til et grødeoffer, og en log olje. ¹¹ Presten som erklærer dem rene skal fremstille den som skal renses og deres offergaver for Herren ved inngangen til møteteltet. ¹² Presten skal ta ett værlam og ofre det som skyldoffer, sammen med logen av olje, og svinge dem som et svingoffer for Herren. ¹³ Han skal slakte lammet på stedet hvor syndofferet og brennofferet blir slaktet, i helligdommens område. Skyldofferet, som syndofferet, tilhører presten; det er høyhellig. ¹⁴ Presten skal ta noe av blodet fra skyldofferet og sette det på øreflippen av høyre øre til den som skal renses, på tommelen av deres høyre hånd, og på stortåen av deres høyre fot. ¹⁵ Presten skal også ta noe av logen med olje og helle det i håndflaten av sin venstre hånd. ¹⁶ Han skal dyppe sin høyre pekefinger i oljen i håndflaten og stenke noe av oljen med fingeren syv ganger for Herren. ¹⁷ Noe av den gjenværende oljen i håndflaten skal presten sette på øreflippen av høyre øre til den som skal renses, på tommelen av deres høyre hånd, og på stortåen av deres høyre fot, oppå blodet fra skyldofferet. ¹⁸ Den gjenværende oljen i håndflaten skal presten sette på hodet til den som skal renses, og gjøre soning for dem for Herren. ¹⁹ Så skal presten ofre syndofferet og gjøre soning for den som skal renses fra deres urenheter. Etter det skal han slakte brennofferet. ²⁰ Presten skal ofre brennofferet og grødeofferet på alteret. På denne måten skal presten gjøre soning for dem, og de vil være rene. ²¹ Men hvis de er fattige og ikke har råd til dette, må de ta ett værlam som skyldoffer for å svinges for å gjøre soning for dem, sammen med en tiendedel av en efa fint mel blandet med olje til et grødeoffer, og en log olje, ²² og to turtelduer eller to unge duer, hva de har råd til, en til syndoffer og den andre til brennoffer. ²³ På den åttende dagen må de bringe dem for sin renselse til presten ved inngangen til møteteltet, for Herren. ²⁴ Presten skal ta lammet til skyldofferet, sammen med logen av olje, og svinge dem som et svingoffer for Herren. ²⁵ Han skal slakte lammet til skyldofferet og påføre noe av blodet på øreflippen av høyre øre til

3 Mosebok

den som skal renses, på tommelen av deres høyre hånd, og på stortåen av deres høyre fot. ²⁶ Presten skal helle noe av oljen i håndflaten av sin venstre hånd. ²⁷ Med sin høyre pekefinger skal presten stenke noe av oljen fra håndflaten syv ganger for Herren. ²⁸ Noe av oljen i håndflaten skal han påføre de samme stedene han satte blodet fra skyldofferet—på øreflippen av høyre øre til den som skal renses, på tommelen av deres høyre hånd, og på stortåen av deres høyre fot. ²⁹ Den gjenværende oljen i håndflaten skal presten sette på hodet til den som skal renses, for å gjøre soning for dem for Herren. ³⁰ Han skal så ofre en av turtelduene eller de unge duene, hva de har råd til. ³¹ Han skal ofre det de har råd til, en som syndoffer og den andre som brennoffer, sammen med grødeofferet. Slik skal presten gjøre soning for Herren på vegne av den som skal renses. ³² Dette er loven for den som har en uren hudsykdom og ikke har råd til de vanlige offergavene for sin renselse. ³³ Herren talte også til Moses og Aron og sa: ³⁴ "Når dere kommer inn i Kanaans land, som jeg gir dere til eiendom, og jeg tillater en spredende mugg i et hus i det landet, ³⁵ må eieren av huset gå og fortelle presten: 'Jeg har lagt merke til noe som ligner en uren mugg i huset mitt.' ³⁶ Presten skal befale at huset tømmes før han går inn for å undersøke muggen, så ingenting i huset blir erklært urent. Etter dette skal presten gå inn for å inspisere huset. ³⁷ Han skal undersøke muggen på veggene, og hvis den har grønnlige eller røddaktige fordypninger som ser dypere ut enn overflaten av veggen, ³⁸ skal presten gå ut av huset og stenge det i syv dager. ³⁹ På den syvende dagen skal presten komme tilbake for å undersøke huset på nytt. Hvis muggen har spredt seg på veggene, ⁴⁰ skal han befale at de forurensede steinene blir revet ut og kastet på et urent sted utenfor byen. ⁴¹ Han må få alle de innvendige veggene i huset skrapet, og materialet som blir skrapet av tatt til et urent sted utenfor byen. ⁴² Så skal de ta andre steiner for å erstatte disse og ta ny leire og pusse huset. ⁴³ Hvis den urene muggen dukker opp igjen i huset etter at steinene er fjernet og huset skrapet og pusset, ⁴⁴ skal presten gå og undersøke det, og hvis muggen har spredt seg i huset, er det en vedvarende uren mugg; huset er urent. ⁴⁵ Huset må rives ned—steinene, tømmeret og all pussen—og tas ut av byen til et urent sted. ⁴⁶ Enhver som går inn i huset mens det er stengt, vil være uren til kvelden. ⁴⁷ Enhver som sover

eller spiser i huset må rense klærne sine. ⁴⁸ Men hvis presten kommer for å undersøke det og muggen ikke har spredt seg etter at huset er pusset, skal han erklære huset rent, fordi den urene muggen er borte. ⁴⁹ For å rense huset skal han ta to fugler, sedertre, skarlagensrød ulltråd og isop. ⁵⁰ Han skal sette en av fuglene til å dø over friskt vann i en leirgryte. ⁵¹ Så skal han ta sedertreet, isopen, den skarlagensrøde ulltråden og den levende fuglen, dyppe dem i blodet fra den døde fuglen og det friske vannet, og stenke huset syv ganger. ⁵² Han skal rense huset ved hjelp av fuglens blod, det friske vannet, den levende fuglen, sedertreet, isopen og den skarlagensrøde ulltråden. ⁵³ Så skal han slippe den levende fuglen ut i det åpne landskapet utenfor byen. På denne måten vil han gjøre soning for huset, og det vil være rent." ⁵⁴ Dette er loven for enhver uren hudsykdom, for et sår, ⁵⁵ for skadelig mugg i stoff eller i en bolig, ⁵⁶ og for enhver annen hudtilstand: en hevelse, et utslett eller en blank flekk ⁵⁷ for å avgjøre når noe er rent eller urent. Dette er loven for urene hudsykdommer og urene muggen.

15 Herren talte så til Moses og Aron og sa: ² "Tal til israelittene og si til dem: 'Når en mann har en utflod fra kroppen sin, er hans utflod uren. ³ Dette er hans urenhet i hans utflod: enten kroppen hans lar utfloten flyte eller hindrer den, er det hans urenhet. ⁴ Enhver seng som mannen med utfloten ligger på, blir uren, og alt han sitter på er også urent. ⁵ Enhver som berører sengen hans, må vaske klærne sine og bade i vann og være uren til kvelden. ⁶ Den som sitter på noe som mannen med utfloten satt på, må vaske klærne sine og bade i vann og være uren til kvelden. ⁷ Den som berører mannen med utfloten, må vaske klærne sine og bade i vann og være uren til kvelden. ⁸ Hvis mannen med utfloten spytter på noen som er ren, må den personen vaske klærne sine og bade i vann og være uren til kvelden. ⁹ Hvert salsete som mannen med utfloten rir på, skal være urent. ¹⁰ Den som berører noe som var under ham, skal være uren til kvelden, og den som bærer disse gjenstandene, må vaske klærne sine og bade i vann og være uren til kvelden. ¹¹ Enhver som mannen med utfloten berører uten å ha skyldt hendene i vann, må vaske klærne sine og bade i vann og være uren til kvelden. ¹² Et leirkar som mannen berører, må knuses, og enhver treartikkel må skylles i vann. ¹³ Når mannen med utfloten er renset fra sin utflod, må han telle sju

3 Mosebok

dager for sin rensetse; han må vaske klærne sine og bade kroppen sin i rennende vann, og han vil være ren. ¹⁴ På den åttende dagen må han ta to turtelduer eller to unge duer og komme foran Herren til inngangen til sammenkomstens telt og gi dem til presten. ¹⁵ Presten skal ofre dem, den ene som et syndoffer og den andre som et brennoffer. På denne måten skal presten gjøre soning for ham foran Herren på grunn av hans utflod. ¹⁶ Når en mann har en sædavgang, må han bade hele kroppen sin i vann og være uren til kvelden. ¹⁷ Ethvert plagg eller lær som det er sæd på, må vaskes med vann og være urent til kvelden. ¹⁸ Hvis en mann har samleie med en kvinne og det er en sædavgang, må begge bade i vann og være urene til kvelden. ¹⁹ Når en kvinne har en utflod, hvis hennes utflod er blod, skal hun være i sin menstruasjonsurenhet i sju dager, og den som berører henne, skal være uren til kvelden. ²⁰ Alt hun ligger på under sin menstruasjonsurenhet blir urent, og alt hun sitter på er også urent. ²¹ Enhver som berører sengen hennes, må vaske klærne sine og bade i vann og være uren til kvelden. ²² Den som berører noe hun sitter på, må vaske klærne sine og bade i vann og være uren til kvelden. ²³ Enten det er sengen eller noe hun satt på, når noen berører det, skal de være urene til kvelden. ²⁴ Hvis en mann har samleie med henne og hennes menstruasjonsurenhet er på ham, skal han være uren i sju dager, og enhver seng han ligger på skal være uren. ²⁵ Hvis en kvinne har en utflod av blod i mange dager, ikke på tiden for hennes menstruasjonsurenhet, eller hvis hun har en utflod utover sin periode, skal hun være uren som under sin menstruasjonsurenhet. ²⁶ Enhver seng hun ligger på under sin utflod skal være som hennes seng ved menstruasjon, og alt hun sitter på skal være urent, som hennes menstruasjonsurenhet. ²⁷ Den som berører dem, skal være uren, og må vaske klærne sine og bade i vann og være uren til kvelden. ²⁸ Når hun er renset fra sin utflod, må hun telle sju dager, og etter det vil hun være ren. ²⁹ På den åttende dagen må hun ta to turtelduer eller to unge duer og bringe dem til presten ved inngangen til sammenkomstens telt. ³⁰ Presten skal ofre den ene som et syndoffer og den andre som et brennoffer. På denne måten skal presten gjøre soning for henne foran Herren på grunn av hennes urene utflod. ³¹ Dere må holde israelittene adskilt fra deres urenhet, så de ikke dør i sin urenhet ved å gjøre min bolig

uren, som er blant dem. ³² Dette er loven for en mann med en utflod, og for enhver som blir uren ved en sædavgang, ³³ og for en kvinne i hennes menstruasjonsurenhet, og for enhver med en utflod, mann eller kvinne, og for en mann som har samleie med en kvinne som er uren.

16

Herren talte til Moses etter at Arons sønner var døde, de som døde da de trådte fram for Herrens åsyn. ² Herren sa til Moses: «Si til din bror Aron at han ikke må gå inn i helligdommen innenfor forhenget, foran soningslokket på arken, når som helst han vil, for da vil han dø; for jeg vil vise meg i skyen over soningslokket. ³ Aron skal gå inn i helligdommen med en ung okse til syndoffer og en vær til brennoffer. ⁴ Han skal kle seg i en hellig linkjortel, ha benklær av lin nærmest kroppen, binde om seg med et belte av lin og ha en lue av lin på hodet. Dette er hellige klær, og han skal bade kroppen i vann før han tar dem på. ⁵ Han skal ta fra Israels menighet to geitebukker til syndoffer og en vær til brennoffer. ⁶ Aron skal ofre oxen som er hans eget syndoffer for å gjøre soning for seg selv og sitt hus. ⁷ Deretter skal han ta de to bukkene og stille dem fram for Herrens åsyn ved inngangen til sammenkomstens telt. ⁸ Aron skal kaste lodd om de to bukkene – ett lodd for Herren og ett lodd for sydebukken. ⁹ Aron skal ofre den bukken som loddet for Herren faller på, og ofre den som syndoffer. ¹⁰ Men bukken som loddet for sydebukken faller på, skal stilles levende fram for Herrens åsyn for å gjøre soning over den, for å sende den ut i ørkenen som sydebukk. ¹¹ Aron skal føre fram oxen som er hans eget syndoffer for å gjøre soning for seg selv og sitt hus, og han skal slakte oxen som er hans eget syndoffer. ¹² Han skal ta en skål full av glødende kull fra alteret for Herrens åsyn og to hender fulle av finmalt velluktende røkelse og bringe det innenfor forhenget. ¹³ Han skal legge røkelsen på ilden for Herrens åsyn, og skyen av røkelse skal dekke soningslokket over vitnesbyrdets tavler, så han ikke skal dø. ¹⁴ Han skal ta noe av oksens blod og sprengte det med fingeren på forsiden av soningslokket; han skal sprengte noe av det med fingeren sju ganger foran soningslokket. ¹⁵ Deretter skal han slakte bukken som er folkets syndoffer og bringe dens blod innenfor forhenget, og gjøre med det som han gjorde med oksens blod: sprengte det på soningslokket og foran det. ¹⁶ Slik skal han gjøre soning for helligdommen på grunn av

3 Mosebok

israelittenes urenhet og opprør, hva enn deres synder har vært. Han skal gjøre det samme for sammenkomstens telt, som er blant dem midt i deres urenhet. ¹⁷ Ingen må være i sammenkomstens telt fra den tid Aron går inn for å gjøre soning i helligdommen til han kommer ut, etter at han har gjort soning for seg selv, sitt hus og hele Israels menighet. ¹⁸ Deretter skal han gå ut til alteret for Herrens åsyn og gjøre soning for det. Han skal ta noe av oksens blod og noe av bukkens blod og stryke det på alle alterets horn. ¹⁹ Han skal sprengre noe av blodet på det med fingeren sju ganger for å rense og hellige det fra israelittenes urenhet. ²⁰ Når Aron har fullført soningen for helligdommen, sammenkomstens telt og alteret, skal han føre fram den levende bukken. ²¹ Han skal legge begge hendene på hodet til den levende bukken og bekjenne over den all israelittenes ondskap og opprør – alle deres synder – og legge dem på bukkens hode. Han skal sende bukken ut i ørkenen i omsorgen til en mann som er utpekt for oppgaven. ²² Bukken skal bære alle deres synder på seg til et øde sted; og mannen skal slippe den løs i ørkenen. ²³ Deretter skal Aron gå inn i sammenkomstens telt og ta av seg linklærne som han tok på før han gikk inn i helligdommen, og han skal legge dem der. ²⁴ Han skal bade kroppen i vann på et hellig sted og ta på seg sine vanlige klær. Så skal han komme ut og ofre sitt brennoffer og folkets brennoffer for å gjøre soning for seg selv og for folket. ²⁵ Han skal brenne fettet av syndofferet på alteret. ²⁶ Mannen som slipper bukken løs som syndebukk, må vaske klærne sine og bade kroppen i vann; deretter kan han komme inn i leiren. ²⁷ Oksen og bukken for syndofrene, hvis blod ble brakt inn for å gjøre soning i helligdommen, skal føres utenfor leiren; deres skinn, kjøtt og innvoller skal brennes opp. ²⁸ Mannen som brenner dem, må vaske klærne sine og bade kroppen i vann; deretter kan han komme inn i leiren. ²⁹ Dette skal være en evig forskrift for dere: I den sjuende måneden, på den tiende dagen, skal dere ydmyke dere og ikke gjøre noe arbeid, enten dere er innfødte eller fremmede som bor blant dere, ³⁰ for på denne dagen skal det gjøres soning for dere, for å rense dere. For Herrens åsyn skal dere være rene fra alle deres synder. ³¹ Det skal være en sabbat med høytidelig hvile, og dere skal ydmyke dere; det er en evig forskrift. ³² Presten som er salvet og ordinert til å etterfølge sin far som yppersteprest, skal gjøre

soning. Han skal ta på seg de hellige linklærne, ³³ og gjøre soning for det hellige helligdommen, sammenkomstens telt og alteret. Han skal også gjøre soning for prestene og alle menighetens medlemmer. ³⁴ Dette skal være en evig forskrift for dere: Det skal gjøres soning én gang i året for alle israelittenes synder." Og det ble gjort, slik Herren hadde befalt Moses.

17 Herren talte til Moses og sa: ² "Tal til Aron og hans sønner og til alle israelittene, og si til dem: 'Dette er det Herren har befalt: ³

Enhver av Israels hus som ofrer en okse, et lam eller en geit i leiren eller utenfor den, ⁴ og ikke bringer det til inngangen til møteteltet for å ofre det til Herren foran tabernaklet, skal være skyldig i å ha utøst blod. Den personen har utøst blod og må utestenges fra sitt folk. ⁵ Dette er for at israelittene skal bringe sine ofre, som de nå ofrer på de åpne markene, til Herren ved inngangen til møteteltet, til presten, og ofre dem som fellesskapsoffer. ⁶ Presten skal stenke blodet på Herrens alter ved inngangen til møteteltet, og brenne fettet som en behagelig duft for Herren. ⁷ De må ikke lenger ofre sine offer til geitdemonene, som de har vært utro med. Dette skal være en varig forskrift for dem og for fremtidige generasjoner.' ⁸ "Si til dem: 'Enhver israelitt eller fremmed som bor blant dem som bringer et brennoffer eller et offer ⁹ og ikke bringer det til inngangen til møteteltet for å ofre det til Herren, må utestenges fra sitt folk. ¹⁰ Jeg vil vende mitt ansikt mot enhver israelitt eller fremmed som bor blant dem som konsumerer noe blod, og jeg vil utestenge dem fra sitt folk. ¹¹ For livet til et vesen er i blodet, og jeg har gitt det til dere for å gjøre soning for deres sjeler på alteret; det er blodet som gjør soning for ens liv. ¹² Derfor sier jeg til israelittene: "Ingen av dere må konsumere blod, og ingen fremmed som bor blant dere må konsumere blod." ¹³ Enhver israelitt eller fremmed som bor blant dere som jakter på et dyr eller en fugl som kan spises, må tømme ut blodet og dekke det med jord, ¹⁴ fordi livet til hver skapning er i dets blod. Det er derfor jeg har sagt til israelittene: "Dere må ikke konsumere blodet av noen skapning, fordi livet til hver skapning er dets blod; enhver som konsumerer det må utestenges." ¹⁵ Enhver, enten innfødt eller fremmed, som spiser noe som er funnet dødt eller revet av ville dyr, må vaske sine klær og bade med vann, og de vil forbli seremonielt urene til kvelden; da vil de være rene. ¹⁶

3 Mosebok

Men hvis de ikke vasker sine klær og bader seg, vil de bære ansvaret for sin skyld.

18 Herren talte til Moses og sa: ² "Tal til israelittene og si til dem: 'Jeg er Herren deres Gud. ³ Dere må ikke handle som de gjør i landet Egypt, hvor dere en gang bodde, og dere skal heller ikke oppføre dere som de gjør i landet Kanaan, hvor jeg fører dere. Følg ikke deres skikker. ⁴ Dere skal holde mine dommer og følge mine forskrifter, for å leve etter dem. Jeg er Herren deres Gud. ⁵ Derfor, hold mine forskrifter og mine dommer, for den som følger dem skal leve ved dem. Jeg er Herren. ⁶ 'Ingen av dere skal nærme seg noen nær slektning for å ha seksuelle relasjoner. Jeg er Herren. ⁷ Du skal ikke avdekke din fars nakenhet, som er din mors nakenhet. Hun er din mor; avdekk ikke hennes nakenhet. ⁸ Du skal ikke kle av din fars kone, det er som om du gjør din far naken. ⁹ Din søsters nakenhet, enten din fars datter eller din mors datter, enten født hjemme eller andre steder, skal du ikke avdekke. ¹⁰ Du skal ikke avdekke nakenheten til din sønns datter eller din datters datter, for deres nakenhet er din egen. ¹¹ Din fars kones datters nakenhet, som er din søster, skal du ikke avdekke. ¹² Du skal ikke avdekke din fars søsters nakenhet; hun er din fars nære slektning. ¹³ Du skal ikke avdekke din mors søsters nakenhet, for hun er din mors nære slektning. ¹⁴ Du skal ikke avdekke din fars brors kones nakenhet; hun er din tante. ¹⁵ Du skal ikke kle av din svigerdatter, da hun er din sønns kone. ¹⁶ Du skal ikke kle av din brors kone, da det ville vanære din bror. ¹⁷ Du skal ikke avdekke nakenheten til en kvinne og hennes datter, og du skal heller ikke ta hennes sønns datter eller hennes datters datter for å avdekke deres nakenhet; de er nære slektninger. Det er en ondskap. ¹⁸ Du skal ikke ta din kones søster som en rivaliserende kone for å avdekke hennes nakenhet mens din kone lever. ¹⁹ Du skal ikke nærme deg en kvinne for å avdekke hennes nakenhet under hennes menstruelle urenhet. ²⁰ Du skal ikke ha seksuelle relasjoner med din nabos kone, for å bli besmittet med henne. ²¹ Du skal ikke gi noen av dine barn for å bli ofret til Molok, og du skal heller ikke vanhellige navnet til din Gud. Jeg er Herren. ²² Du skal ikke ha seksuelle relasjoner med en mann som en gjør med en kvinne; det er en vederstyggelighet. ²³ Du skal ikke ha seksuelle relasjoner med noe dyr for å bli besmittet med det, og ingen kvinne skal stille seg frem for et dyr for å

parre seg med det; det er en perversjon. ²⁴ Besmitt dere ikke ved noen av disse tingene, for ved alle disse har de nasjonene jeg driver ut foran dere blitt besmittet. ²⁵ Landet har blitt besmittet, derfor har jeg straffet det for dets synd, og landet har spydd ut sine innbyggere. ²⁶ Men dere må holde mine forskrifter og mine dommer, og ikke begå noen av disse vederstyggelighetene, verken den innfødte eller den fremmede som bor blant dere. ²⁷ For alle disse vederstyggelighetene ble begått av folket som bodde i landet før dere, og landet ble besmittet. ²⁸ Slik at landet ikke spyr dere ut når dere besmitter det, som det har spydd ut nasjonene som var før dere. ²⁹ For enhver som begår noen av disse vederstyggelighetene, de personene må bli avskåret fra sitt folk. ³⁰ Derfor, hold mine krav og følg ikke noen av de avskyelige skikkene som ble praktisert før dere, slik at dere ikke besmitter dere med dem. Jeg er Herren deres Gud."

19 Herren talte til Moses og sa: ² "Tal til hele forsamlingen av Israels barn og si til dem: 'Dere skal være hellige, for jeg, Herren deres Gud, er hellig. ³ Enhver av dere skal respektere sin mor og far, og dere skal holde mine sabbater. Jeg er Herren deres Gud. ⁴ Vend dere ikke til avguder eller lag dere støpte guder. Jeg er Herren deres Gud. ⁵ Når dere ofrer et fellesskapsoffer til Herren, må dere ofre det på en måte som gjør at det blir akseptert på deres vegne. ⁶ Det skal spises den dagen dere ofrer det, eller dagen etter; alt som er igjen til den tredje dagen må brennes med ild. ⁷ Hvis noe av det blir spist på den tredje dagen, regnes det som urent og vil ikke bli akseptert. ⁸ Den som spiser det, vil bære konsekvensene av sin skyld, for han har vanhelliget det som er hellig for Herren; den personen skal utestenges fra sitt folk. ⁹ Når dere høster inn avlingen på deres land, skal dere ikke høste helt ut til kanten av åkeren eller samle inn etterhøstingen av avlingen. ¹⁰ Dere skal ikke gå over vinmarken igjen eller samle de nedfalte druene. La dem være for de fattige og innflytterne. Jeg er Herren deres Gud. ¹¹ Dere skal ikke stjele, ikke lyve eller bedra hverandre. ¹² Dere skal ikke sverge falskt ved mitt navn, og dermed vanhellige navnet til deres Gud. Jeg er Herren. ¹³ Ikke bedrager eller raner din nabo. Ikke hold tilbake lønnen til en leiarbeider over natten. ¹⁴ Ikke forbann en døv eller legg en snublestein foran en blind, men frykt din Gud. Jeg er Herren. ¹⁵ Ikke forvri rettferdigheten; ikke vis

3 Mosebok

partiskhet mot de fattige eller favorisere de store, men døm din nabo rettferdig. ¹⁶ Ikke spre skadelige rykter blant ditt folk. Ikke handle på en måte som setter din nabos liv i fare. Jeg er Herren. ¹⁷ Ikke hat din landsmann i ditt hjerte. Irettesett din nabo åpent, så du ikke deler hans skyld. ¹⁸ Ikke hevndeg eller bær nag mot noen blant ditt folk, men elsk din neste som deg selv. Jeg er Herren. ¹⁹ Hold mine forskrifter. Ikke kryss forskjellige typer dyr. Ikke plant åkeren din med to slags frø. Ikke bær klær vevd av to slags materiale. ²⁰ Hvis en mann har seksuell omgang med en kvinne som er en slave og lovet til en annen mann, men som ikke er innløst eller gitt sin frihet, må det være en passende straff. De skal ikke dø, fordi hun ikke var fri. ²¹ Mannen må bringe en vær til inngangen til møteteltet for et skyldoffer til Herren. ²² Med væren av skyldofferet skal presten gjøre soning for ham for synden han har begått, og hans synd vil bli tilgitt. ²³ Når dere kommer inn i landet og planter noen slags frukttre, skal dere betrakte frukten som forbudt. I tre år skal den være forbudt for dere; den må ikke spises. ²⁴ I det fjerde året skal all frukten være hellig, et lovprisningsoffer til Herren. ²⁵ Men i det femte året kan dere spise frukten, så avkastningen kan øke for dere. Jeg er Herren deres Gud. ²⁶ Dere skal ikke spise noe kjøtt med blodet i det. Dere skal ikke praktisere spådom eller søke varsler. ²⁷ Ikke klipp håret på sidene av hodet eller klipp kantene av skjegget. ²⁸ Ikke merk kroppene deres for de døde eller sett tatoveringsmerker på dere selv. Jeg er Herren. ²⁹ Ikke vanær din datter ved å gjøre henne til en prostituert, ellers vil landet bli fylt med prostitusjon og ondskap. ³⁰ Hold mine sabbater og vis ærefrykt for min helligdom. Jeg er Herren. ³¹ Ikke vend dere til dem som hevder å kommunisere med ånder eller søk de som konsulterer de døde, for dere vil bli besmittet av dem. Jeg er Herren deres Gud. ³² Reis dere i nærvær av de eldre, vis respekt for de eldre og frykt deres Gud. Jeg er Herren. ³³ Når en fremmed bor blant dere i deres land, skal dere ikke mishandle ham. ³⁴ Den fremmede som bor blant dere skal behandles som en innfødt. Elsk ham som deg selv, for dere var fremmede i Egypt. Jeg er Herren deres Gud. ³⁵ Ikke bruk uærlige mål når dere bestemmer lengde, vekt eller mengde. ³⁶ Bruk nøyaktige vekter og ærlige mål, en ærlig efa og en ærlig hin. Jeg er Herren deres Gud, som førte dere ut av Egypt. ³⁷ Hold alle

mine forskrifter og alle mine lover og følg dem. Jeg er Herren."

20 Herren talte til Moses og sa: ² "Tal til israelittene: 'Enhver israelitt eller utlending som bor i Israel som ofrer noen av sine barn til Molok, skal visselig dø. Folkene i landet skal steine ham. ³ Jeg vil vende mitt ansikt mot den mannen og utrydde ham fra hans folk, fordi han har gitt sine barn til Molok, vanhelliget mitt helligdom og vanæret mitt hellige navn. ⁴ Hvis folkene i landet vender det blinde øyet til når den mannen gir sine barn til Molok og unnlater å sette ham til døden, ⁵ vil jeg vende mitt ansikt mot den mannen og hans familie og utrydde dem fra deres folk, sammen med alle som følger ham i å drive hor med Molok. ⁶ 'Hvis noen vender seg til medier og åndemanere for å drive hor med dem, vil jeg vende mitt ansikt mot den personen og utrydde dem fra deres folk. ⁷ Innvi dere selv og vær adskilt, for jeg er Herren deres Gud. ⁸ Hold mine forskrifter og praktiser dem. Jeg er Herren, som helliger dere. ⁹ 'Enhver som forbanner sin far eller mor skal visselig dø. De har forbannet sin far eller mor; deres blod skal være over deres eget hode. ¹⁰ 'Hvis en mann begår ekteskapsbrudd med en annen manns kone, skal både ekteskapsbryteren og ekteskapsbrytersken visselig dø. ¹¹ 'Hvis en mann har seksuell omgang med sin fars kone, har han avdekket sin fars nakenhet. Begge skal visselig dø; deres blod skal være over deres egne hoder. ¹² 'Hvis en mann har seksuell omgang med sin svigerdatter, skal begge visselig dø. De har begått en perversjon; deres blod skal være over deres egne hoder. ¹³ 'Hvis en mann har seksuell omgang med en annen mann som med en kvinne, har begge begått en avskyelig handling. De skal visselig dø; deres blod skal være over deres egne hoder. ¹⁴ 'Hvis en mann gifter seg med en kvinne og hennes mor, er det ondt. Både han og de skal brennes med ild, så ingen ondskap vil være blant dere. ¹⁵ 'Hvis en mann har seksuell omgang med et dyr, skal han visselig dø, og dere skal drepe dyret. ¹⁶ 'Hvis en kvinne nærmer seg et dyr for å ha seksuell omgang med det, skal dere drepe både kvinnen og dyret. De skal visselig dø; deres blod skal være over deres egne hoder. ¹⁷ 'Hvis en mann gifter seg med sin søster, datteren til enten sin far eller sin mor, og de har seksuell omgang, er det en skam. De skal utryddes i sitt folks åsyn. Han har avdekket sin søsters nakenhet og skal bære sin skyld. ¹⁸ 'Hvis en

3 Mosebok

mann har seksuell omgang med en kvinne under hennes menstruasjonsperiode, har han eksponert kilden til hennes strøm, og hun har avdekket den. Begge skal utryddes fra sitt folk. ¹⁹ 'Du skal ikke avdekke nakenheten til din mors søster eller din fars søster, for det ville vanære en nær slektning; begge skal bære sin skyld. ²⁰ 'Hvis en mann har seksuell omgang med sin tante, har han avdekket sin onkels nakenhet. De skal bære sin synd; de skal dø barnløse. ²¹ 'Hvis en mann gifter seg med sin brors kone, er det en handling av urenhet; han har avdekket sin brors nakenhet. De skal være barnløse. ²² 'Hold alle mine forskrifter og lover og følg dem, så landet hvor jeg fører dere for å bo ikke skal spy dere ut. ²³ Dere må ikke følge skikkene til de nasjonene jeg skal drive ut foran dere, for de gjorde alle disse tingene, og jeg avskydde dem. ²⁴ Men jeg har sagt til dere: "Dere skal arve deres land; jeg vil gi det til dere som en arv, et land som flyter av melk og honning." Jeg er Herren deres Gud, som har satt dere adskilt fra nasjonene. ²⁵ 'Dere må derfor skille mellom rene og urene dyr og mellom urene og rene fugler. Ikke gjør dere selv urene ved noe dyr eller fugl eller noe som beveger seg langs bakken—de som jeg har satt adskilt som urene for dere. ²⁶ Dere skal være hellige for meg fordi jeg, Herren, er hellig, og jeg har satt dere adskilt fra nasjonene for å være mine egne. ²⁷ 'En mann eller kvinne som er et medium eller åndemaner blant dere må dø. Dere skal steine dem; deres blod skal være over deres egne hoder."

21 Herren talte til Moses og sa: «Tal til prestene, Arons sønner, og si til dem: "En prest må ikke gjøre seg uren for noen avdød blant sitt folk, ² unntatt for sine nærmeste slektninger, som sin mor, far, sønn, datter eller bror, ³ og også for sin jomfrusøster som er avhengig av ham, siden hun ikke har noen mann; for henne kan han gjøre seg uren. ⁴ Han må ikke gjøre seg uren for dem som er beslektet ved ekteskap, og dermed vanhellige seg selv. ⁵ Prester må ikke lage skallede flekker på hodet, barbere kantene av skjegget, eller lage noen kutt på kroppen. ⁶ De må være hellige for sin Gud og ikke vanhellige sin Guds navn, for de bærer frem Herrens ildoffer, sin Guds mat; derfor må de være hellige. ⁷ De må ikke gifte seg med en kvinne som er en prostituert eller har blitt vanhelliget, og de skal heller ikke gifte seg med en kvinne som er skilt fra sin mann, for de er hellige for sin Gud. ⁸ Derfor skal du anse dem som hellige, fordi

de bærer frem din Guds mat. De skal være hellige for deg, for jeg, Herren, som helliger dere, er hellig. ⁹ Hvis en prests datter vanhelliger seg ved å bli en prostituert, bringer hun skam over sin far; hun må brennes med ild. ¹⁰ Ypperstepresten, den blant sine brødre som har fått salvingsoljen helt over sitt hode og som er blitt innviet til å bære klærne, må ikke la håret bli ustelt eller rive sine klær. ¹¹ Han må ikke nærme seg noen død kropp, eller gjøre seg uren, selv ikke for sin far eller mor, ¹² eller forlate sin Guds helligdom eller vanhellige den, for salvingsoljen fra hans Gud er over ham. Jeg er Herren. ¹³ Han må gifte seg med en kvinne i hennes jomfrudom. ¹⁴ Han må ikke gifte seg med en enke, en fraskilt kvinne, eller en kvinne vanhelliget ved prostitusjon, men han må ta en jomfru fra sitt eget folk, ¹⁵ slik at han ikke vanhelliger sin ætt blant sitt folk. Jeg er Herren, som helliger ham.» ¹⁶ Herren talte så til Moses og sa, ¹⁷ «Tal til Aron og si: 'Ingen av dine etterkommere gjennom deres generasjoner som har en defekt, kan nærme seg for å bære frem sin Guds mat. ¹⁸ Ingen mann som har noen defekt kan nærme seg: ingen mann som er blind, eller halt, eller har et vansiret ansikt, eller noen påfallende deformitet, ¹⁹ eller noen med en brukket fot eller hånd, ²⁰ eller som er pukkelrygget eller dverg, eller som har en defekt i øyet, eller har verkende sår, skorper, eller knuste testikler. ²¹ Ingen av Arons presteslekt som har noen defekt skal komme nær for å bære frem Herrens ildoffer. Han har en defekt; han må ikke komme nær for å bære frem sin Guds mat. ²² Han har lov til å ta del i sin Guds mat, inkludert både det mest hellige og de hellige delene, ²³ men på grunn av sin defekt må han ikke nærme seg forhenget eller komme nær alteret, for at han ikke skal vanhellige mine helligdommer. Jeg er Herren, som helliger dem.» ²⁴ Moses formidlet så disse instruksjonene til Aron, hans sønner, og alle israelittene.

22 Herren talte til Moses og sa, ² "Si til Aron og hans sønner at de skal håndtere de hellige offergavene som israelittene vier til Meg med omhu, så de ikke vanhelliger Mitt hellige navn. Jeg er Herren. ³ "Si til dem: 'Gjennom alle deres generasjoner, hvis noen av deres etterkommere nærmer seg de hellige gavene viet til Herren mens han er seremonielt uren, skal den personen bli avskåret fra Min nærhet. Jeg er Herren. ⁴ 'Ingen etterkommer av Aron som har en besmittende hudsykdom eller en utflod, kan spise de hellige

3 Mosebok

offergavene før han er ren. Han vil også være uren hvis han berører noe gjort urent av et lik eller en mann som har en sæduttømming, ⁵ eller hvis han berører noen krypende skapning som gjør ham uren, eller noen person ved hvem han blir gjort uren, uansett hva hans urenhet måtte være. ⁶ Den som berører noe slikt skal være uren til kvelden og må ikke spise noen av de hellige offergavene med mindre han har badet kroppen sin i vann. ⁷ Når solen går ned, vil han være ren, og deretter kan han spise av de hellige offergavene, for det er hans mat. ⁸ Han må ikke spise noe som dør naturlig eller er revet i hjel av ville dyr, og dermed bli uren av det. Jeg er Herren. ⁹ "De må utføre sine plikter overfor Meg på en slik måte at de ikke pådrar seg skyld og dør på grunn av det, for de vanhelliger det. Jeg er Herren som gjør dem hellige. ¹⁰ "Ingen utenforstående må spise den hellige offergaven; en utlending som bor hos presten eller en leid arbeider skal ikke spise den. ¹¹ Men hvis en prest kjøper en slave med sine penger, kan den personen spise av det, og de som er født i hans hus kan spise av hans mat. ¹² Hvis en prests datter gifter seg med en legmann, kan hun ikke spise av de hellige bidragene. ¹³ Men hvis en prests datter blir enke eller er skilt og ikke har barn, og hun vender tilbake til sin fars hus som i sin ungdom, kan hun spise av sin fars mat; men ingen utenforstående skal spise av det. ¹⁴ Hvis noen spiser en hellig offergave utilsiktet, må de gi erstatning til presten for offergaven og legge til en femtedel av verdien til den. ¹⁵ Prestene må sørge for at de hellige offergavene som israelittene presenterer for Herren blir behandlet med respekt ¹⁶ ved å tillate dem å spise de hellige offergavene og dermed påføre dem skyld som krever erstatning. Jeg er Herren som gjør dem hellige." ¹⁷ Herren talte til Moses, ¹⁸ "Tal til Aron, hans sønner, og alle israelittene og si til dem: 'Hvis noen av dere—enten en israelitt eller en utlending som bor i Israel—presenterer en gave som et brennoffer til Herren, for å oppfylle et løfte eller som et frivillig offer, ¹⁹ må det være en hann uten lyte fra storfe, sauer eller geiter for at det skal bli akseptert på deres vegne. ²⁰ Ikke presenter noe med en lyte, for det vil ikke bli akseptert på deres vegne. ²¹ Når noen bringer et fellesskapsoffer til Herren for å oppfylle et spesielt løfte eller som et frivillig offer fra flokken eller hjorden, må det være uten lyte eller feil for å bli akseptert. ²² Ikke offer til Herren noe som er blindt, skadet eller lemlestet, eller med

vorter, verkende eller rennende sår. Ikke legg noen av disse på alteret som en matoffer presentert for Herren. ²³ Du kan imidlertid presentere en okse eller en sau som er deformert eller veksthemmet som et frivillig offer, men det vil ikke bli akseptert som oppfyllelse av et løfte. ²⁴ Ikke offer til Herren et dyr hvis testikler er knust, knust, revet eller skåret. Ikke gjør dette i ditt land, ²⁵ og ikke aksepter slike dyr fra en utlending for å ofre som din Guds mat. De vil ikke bli akseptert på deres vegne, for de er deformerte og har feil." ²⁶ Herren talte til Moses, ²⁷ "Når en kalv, et lam eller en geit blir født, skal den forbli hos sin mor i syv dager. Fra den åttende dagen og fremover vil den være akseptabel som en matoffer presentert for Herren. ²⁸ Avstå fra å slakte en ku eller en sau sammen med dens unge på samme dag. ²⁹ "Når du tilbyr et takkoffer til Herren, gjør det på en måte som sikrer at det blir akseptert på deres vegne. ³⁰ Det må spises samme dag; ikke la noe av det bli igjen til morgenen. Jeg er Herren. ³¹ "Hold Mine bud og følg dem. Jeg er Herren. ³² Vanhellig ikke Mitt hellige navn, for Jeg må anerkjennes som hellig av israelittene. Jeg er Herren som gjør dere hellige, ³³ og som befridde dere fra Egypt for å være deres Gud. Jeg er Herren."

23 Herren talte til Moses og sa: ² "Tal til israelittene og si til dem: 'Dette er Herrens fastsatte tider, som dere skal kunngjøre som hellige sammenkomster—Mine fastsatte høytider er disse: ³ I seks dager kan arbeid gjøres, men den syvende dagen er en sabbat med fullstendig hvile, en hellig sammenkomst. Dere skal ikke gjøre noe arbeid; det er en sabbat for Herren i alle deres bosteder. ⁴ Dette er Herrens fastsatte tider, hellige sammenkomster, som dere skal kunngjøre til de fastsatte tidene for dem: ⁵ På den fjortende dagen i den første måneden ved skumring, holdes Herrens påske. ⁶ På den femtende dagen i den samme måneden er det de usyrede brøds høytid for Herren; i syv dager skal dere spise brød laget uten gjær. ⁷ På den første dagen skal dere holde en hellig sammenkomst; dere skal ikke gjøre noe vanlig arbeid. ⁸ I syv dager skal dere bære frem et offer ved ild til Herren. På den syvende dagen skal dere holde en hellig sammenkomst; dere skal ikke gjøre noe vanlig arbeid.'" ⁹ Herren talte så til Moses og sa: ¹⁰ "Tal til israelittene og si til dem: 'Når dere kommer inn i landet som jeg vil gi dere, og dere høster dets avling, skal dere bringe til presten et kornbånd av

3 Mosebok

den første kornhøsten dere høster. ¹¹ Han skal svinge kornbåndet for Herrens åsyn, så det kan bli akseptert på deres vegne; presten skal svinge det dagen etter sabbaten. ¹² På den dagen dere svinger kornbåndet, skal dere ofre et årsgammelt værlam uten lyte som brennoffer til Herren, ¹³ sammen med dets grødeoffer av to tiendedeler av en efa av det fineste mel blandet med olje, et offer ved ild til Herren, en behagelig duft, og dets drikkoffer av en kvart hin vin. ¹⁴ Dere skal ikke spise noe brød, eller ristet eller nytt korn, før den dagen dere bringer dette offeret til deres Gud. Dette skal være en varig forskrift for de kommende generasjoner, hvor dere enn bor. ¹⁵ Fra dagen etter sabbaten, dagen dere brakte kornbåndet som svingeoffer, skal dere telle syv hele uker. ¹⁶ Tell femti dager til dagen etter den syvende sabbaten, og da skal dere bære frem et offer av ny kornhøst til Herren. ¹⁷ Fra deres bosteder skal dere bringe to brød laget av to tiendedeler av en efa av det fineste mel, bakt med gjær, som et svingeoffer av førstegrøden til Herren. ¹⁸ Med dette brødet skal dere bære frem syv værlam, hver ett år gammel og uten lyte, en ung okse og to værer. De skal være et brennoffer til Herren, med deres grødeoffer og drikkoffer, et offer ved ild, en behagelig duft til Herren. ¹⁹ Så skal dere ofre en geitebukk som syndoffer og to værlam, hver ett år gammel, som et fellesskapsoffer. ²⁰ Presten skal svinge de to værlammene for Herrens åsyn som et svingeoffer, sammen med brødet av førstegrøden. De er et hellig offer til Herren for presten. ²¹ På den samme dagen skal dere kunngjøre en hellig sammenkomst og ikke gjøre noe vanlig arbeid. Dette skal være en varig forskrift for de kommende generasjoner, hvor dere enn bor. ²² Når dere høster avlingen i deres land, skal dere ikke høste til de ytterste kantene av åkeren eller samle inn etterhøstene av avlingen. La dem være for de fattige og de fremmede som bor blant dere. Jeg er Herren deres Gud." ²³ Herren talte så til Moses igjen og sa: ²⁴ "Tal til israelittene og si: 'På den første dagen i den syvende måneden skal dere ha en hviledag, en minnedag kunngjort med basunklang, en hellig sammenkomst.' ²⁵ Dere skal ikke gjøre noe vanlig arbeid, men dere skal bære frem et offer ved ild til Herren." ²⁶ Herren talte så til Moses og sa: ²⁷ "På den tiende dagen i denne syvende måneden er soningsdagen. Hold en hellig sammenkomst og ydmyk dere selv, og bær frem et offer ved ild til

Herren. ²⁸ Dere skal ikke gjøre noe arbeid på den dagen, for det er soningsdagen, for å gjøre soning for dere for Herrens, deres Guds, åsyn. ²⁹ Enhver som ikke ydmyker seg selv på den dagen, skal utryddes fra sitt folk. ³⁰ Jeg vil ødelegge fra hans folk enhver som gjør noe arbeid på den dagen. ³¹ Dere skal avstå fra alt arbeid. Dette skal være en varig forskrift for de kommende generasjoner, hvor dere enn bor. ³² Det er en sabbat med fullstendig hvile for dere, og dere må ydmyke dere selv. Fra kvelden den niende dagen i måneden til den påfølgende kvelden skal dere holde deres sabbat." ³³ Herren talte så til Moses igjen og sa: ³⁴ "Tal til israelittene og si: 'På den femtende dagen i denne syvende måneden er løvhyttefesten i syv dager for Herren. ³⁵ På den første dagen er en hellig sammenkomst; dere skal ikke gjøre noe vanlig arbeid. ³⁶ I syv dager skal dere bære frem et offer ved ild til Herren, og på den åttende dagen skal dere holde en hellig sammenkomst og bære frem et offer ved ild til Herren. Det er en avsluttende spesiell sammenkomst; dere skal ikke gjøre noe vanlig arbeid. ³⁷ Dette er Herrens fastsatte høytider, som dere skal kunngjøre som hellige sammenkomster for å bære frem offer ved ild til Herren—brennoffer og grødeoffer, slaktoffer og drikkoffer, hver dags krav på sin egen dag— ³⁸ foruten dem på Herrens sabbater, og foruten deres gaver og alle deres lovede og frivillige offer, som dere gir til Herren. ³⁹ På den femtende dagen i den syvende måneden, når dere har samlet inn avlingene i landet, skal dere feire høytiden for Herren i syv dager; den første dagen er en hviledag, og den åttende dagen er også en hviledag. ⁴⁰ På den første dagen skal dere ta grener fra frodige trær, fra palmer, piletrær og andre løvrige trær, og glede dere for Herrens, deres Guds, åsyn i syv dager. ⁴¹ Feir det som en høytid for Herren i syv dager hvert år. Dette skal være en varig forskrift for de kommende generasjoner; feir det i den syvende måneden. ⁴² Bo i midlertidige hytter i syv dager; alle innfødte israelitter skal bo i slike hytter, ⁴³ slik at deres etterkommere kan vite at jeg lot israelittene bo i midlertidige hytter da jeg førte dem ut av Egypt. Jeg er Herren deres Gud." ⁴⁴ Så kunngjorde Moses for israelittene Herrens fastsatte høytider.

24

Herren talte til Moses og sa: ² "Byd israelittene å bringe deg klar olje fra pressede oliven til lyset, slik at lampene kan brenne kontinuerlig. ³ Utenfor forhenget til

3 Mosebok

vitnesbyrdet i sammenkomstens telt skal Aron stelle lampene for Herren fra kveld til morgen, kontinuerlig. Dette skal være en varig forskrift for alle generasjoner. ⁴ Lampene på den rene gullysestaken for Herren må holdes i orden kontinuerlig. ⁵ "Ta fint mel og bak tolv brød med det, bruk to tiendedeler av en efa for hvert brød. ⁶ Legg dem i to rader, seks i hver rad, på bordet av rent gull for Herren. ⁷ Legg ren røkelse på hver rad, som en minnedel for å representere brødet, et ildoffer til Herren. ⁸ Dette brødet skal legges frem for Herren regelmessig, hver sabbat, som en evigvarende pakt for israelittene. ⁹ Det skal tilhøre Aron og hans sønner, som skal spise det på et hellig sted, for det er en meget hellig del av deres evige andel av ildofrene til Herren." ¹⁰ Nå gikk sønnen til en israelittisk kvinne og en egyptisk far ut blant israelittene, og en kamp brøt ut i leiren mellom ham og en israelittisk mann. ¹¹ Sønnen til den israelittiske kvinnen spottet Navnet og forbannet. Så de brakte ham til Moses. (Hans mors navn var Shelomith, datter av Dibri, av Dans stamme.) ¹² De holdt ham i forvaring inntil de kunne avgjøre Herrens vilje angående ham. ¹³ Herren talte så til Moses og sa: ¹⁴ "Før spotteren utenfor leiren. Alle som hørte ham skal legge sine hender på hans hode, og hele forsamlingen skal steine ham. ¹⁵ Si til israelittene: 'Enhver som forbanner sin Gud skal bære ansvaret for sin synd; ¹⁶ enhver som spotter Herrens navn må dø. Hele forsamlingen skal steine dem. Enten fremmed eller innfødt, når de spotter Navnet skal de dø. ¹⁷ 'Enhver som tar et menneskeliv må dø. ¹⁸ Enhver som tar livet av et dyr må gi erstatning, liv for liv. ¹⁹ Hvis noen skader sin neste, skal det samme gjøres mot dem: ²⁰ brudd for brudd, øye for øye, tann for tann. Akkurat som de har skadet en annen, skal det påføres dem. ²¹ Den som dreper et dyr må gi erstatning, men den som dreper et menneske må dø. ²² Dere skal ha den samme loven for den fremmede og den innfødte. Jeg er Herren deres Gud." ²³ Så talte Moses til israelittene, og de førte spotteren utenfor leiren og steinet ham. Israelittene gjorde akkurat som Herren hadde befalt Moses.

25 Herren talte til Moses på Sinai-fjellet, ² "Tal til israelittene og si til dem: 'Når dere kommer inn i landet som jeg gir dere, skal landet holde sabbat for Herren. ³ I seks år kan du så dine marker og beskjære dine vingårder og samle inn deres avling, ⁴ men i det sjuende året skal landet

ha en sabbatshvile, en sabbat for Herren; du skal ikke så dine marker eller beskjære dine vingårder. ⁵ Du skal ikke høste det som vokser av seg selv eller samle druene fra dine utrimmede vinstokker; landet skal ha et hvileår. ⁶ Det landet gir i sabbatsåret, skal være mat for deg—for deg selv, dine mannlige og kvinnelige tjenere, og den leide arbeideren og den fremmede som bor blant dere, ⁷ også for ditt buskap og de ville dyrene i ditt land. Det landet produserer, kan spises. ⁸ "Du skal telle syv sabbatsår—syv ganger syv år—slik at de syv sabbatsårene utgjør en periode på førtini år. ⁹ Så skal du la en trompet lyde over hele landet på den tiende dagen i den sjuende måneden; på soningsdagen skal du la trompeten lyde over hele deres land. ¹⁰ Helliggjør det femtiende året og forkynn frihet over hele landet for alle dets innbyggere. Det skal være et jubelår for dere; hver av dere skal vende tilbake til sin eiendom og til sin familie. ¹¹ Det femtiende året skal være et jubelår for dere; dere skal ikke så, heller ikke høste det som vokser av seg selv, eller samle druer fra utrimmede vinstokker. ¹² For det er et jubelår og skal være hellig for dere; dere skal bare spise det som tas direkte fra markene. ¹³ "I dette jubelåret skal hver av dere vende tilbake til sin eiendom. ¹⁴ "Hvis du selger land til noen av ditt eget folk eller kjøper land fra dem, skal dere ikke utnytte hverandre. ¹⁵ Du skal kjøpe fra ditt eget folk basert på antall år siden jubelåret, og de skal selge til deg i henhold til antall år som er igjen for å høste avlinger. ¹⁶ I forhold til et større antall år skal du øke prisen, og i forhold til færre år skal du redusere prisen, fordi det er antall avlinger som blir solgt til deg. ¹⁷ Ikke utnytt hverandre, men frykt din Gud; for jeg er Herren deres Gud. ¹⁸ "Følg mine forskrifter og vær nøye med å adlyde mine lover, så skal dere bo trygt i landet. ¹⁹ Da skal landet gi sin avling, og dere skal spise dere mette og bo trygt i det. ²⁰ Dere kan spørre: "Hva skal vi spise i det sjuende året hvis vi ikke planter eller høster våre avlinger?" ²¹ Jeg vil befale min velsignelse for dere i det sjette året, slik at landet gir nok for tre år. ²² Mens dere står i det åttende året, skal dere spise av den gamle avlingen og fortsette å spise av den til den niende året når dens avling kommer inn. ²³ "Landet skal ikke selges permanent, fordi landet er mitt og dere bor i mitt land som vandrere og gjester. ²⁴ Gjennom hele landet som dere holder som eiendom, må dere sikre innløsningen av landet. ²⁵ "Hvis en av dine med-israelitter blir fattig og selger

3 Mosebok

noe av sin eiendom, skal deres nærmeste slektning komme og innløse det de har solgt. ²⁶ Hvis det ikke er noen til å innløse det for dem, men de senere blir velstående og skaffer seg nok midler til å innløse det selv, ²⁷ skal de beregne verdien for årene siden de solgte det og refundere balansen til den de solgte det til; de kan da vende tilbake til sin eiendom. ²⁸ Men hvis de ikke skaffer seg midler til å betale tilbake, skal det som ble solgt forbli hos kjøperen til jubelåret. Det skal returneres i jubelåret, og de kan da vende tilbake til sin eiendom. ²⁹ "Enhver som selger et hus i en by med murer, beholder retten til innløsning i ett helt år etter salget. I løpet av den tiden kan selgeren innløse det. ³⁰ Hvis det ikke blir innløst før et helt år har gått, skal huset i den murte byen tilhøre kjøperen og deres etterkommere permanent. Det skal ikke returneres i jubelåret. ³¹ Men hus i landsbyer uten murer rundt dem skal betraktes som en del av det åpne landet. De kan innløses, og de skal returneres i jubelåret. ³² "Levittene har den evige retten til å innløse sine hus i de levittiske byene, som de eier. ³³ Så levittenes eiendom er innløsbar—det vil si et hus solgt i en hvilken som helst by de holder—og skal returneres i jubelåret, fordi husene i levittenes byer er deres eiendom blant israelittene. ³⁴ Men beitemarkene som tilhører deres byer må forbli usolgt; det er deres varige eiendom. ³⁵ "Hvis noen av dine med-israelitter blir fattige og ikke kan forsørge seg selv blant dere, skal dere hjelpe dem som dere ville en fremmed og gjest, slik at de kan fortsette å bo blant dere. ³⁶ Ikke krev renter av dem eller søk profitt fra dem, men frykt din Gud, slik at de kan fortsette å bo blant dere. ³⁷ Du må ikke låne dem penger med renter eller selge dem mat for profitt. ³⁸ Jeg er Herren deres Gud, som førte dere ut av Egypt for å gi dere Kanaans land og for å være deres Gud. ³⁹ "Hvis noen av dine med-israelitter blir fattige og selger seg selv til deg, skal du ikke behandle dem som slaver. ⁴⁰ De skal betraktes som leide arbeidere eller midlertidige innbyggere blant dere; de skal arbeide for deg til jubelåret. ⁴¹ Da skal de og deres barn løslates, og de skal vende tilbake til sine egne klaner og til sine forfedres eiendom. ⁴² For israelittene er mine tjenere, som jeg førte ut av Egypt, de skal ikke selges som slaver. ⁴³ Ikke hersk over dem med hardhet, men frykt din Gud. ⁴⁴ "Dine mannlige og kvinnelige slaver skal komme fra nasjonene rundt deg; fra dem kan du skaffe deg slaver. ⁴⁵ Du kan også skaffe deg

noen av de midlertidige innbyggerne som bor blant dere og medlemmer av deres klaner født i ditt land, og de skal bli din eiendom. ⁴⁶ Du kan testamentere dem til dine barn som arvet eiendom og kan gjøre dem til slaver for livet, men du må ikke herske over dine med-israelitter med hardhet. ⁴⁷ "Hvis en fremmed som bor blant dere blir velstående og noen av dine med-israelitter blir fattige og selger seg selv til den fremmede eller til et medlem av den fremmedes klan, ⁴⁸ beholder de retten til innløsning etter at de har solgt seg selv. En slektning kan innløse dem: ⁴⁹ En onkel, en fetter, eller en nær slektning i deres klan kan innløse dem. Eller hvis de blir velstående, kan de innløse seg selv. ⁵⁰ De og deres kjøper skal beregne tiden fra året de solgte seg selv til jubelåret. Prisen for deres løslatelse skal baseres på satsen betalt til en leid arbeider for det antall år. ⁵¹ Hvis det er mange år igjen, må de betale en større del av prisen for sin innløsning. ⁵² Hvis det bare er noen få år igjen til jubelåret, skal de beregne det og betale for sin innløsning deretter. ⁵³ De skal behandles som arbeidere leid fra år til år; du må sørge for at de som de skylder tjeneste ikke hersker over dem med hardhet. ⁵⁴ "Selv om noen ikke blir innløst på disse måtene, skal de og deres barn løslates i jubelåret, ⁵⁵ for israelittene er mine tjenere. De er mine tjenere, som jeg førte ut av Egypt. Jeg er Herren deres Gud.

26

"Dere skal ikke lage avguder eller sette opp utskårne bilder eller minnesteiner for dere selv, og dere skal ikke plassere en figurstein i deres land for å bøye dere ned for den; for jeg er Herren deres Gud. ² Dere skal holde mine sabbater og ha ærefrykt for min helligdom; jeg er Herren. ³ Hvis dere følger mine lover og er nøye med å adlyde mine bud, ⁴ da vil jeg gi regn i rett tid, slik at landet gir sin grøde og trærne på marken bærer sin frukt. ⁵ Treskingen vil vare til vinhøsten, og vinhøsten vil vare til såtiden; dere skal spise dere mette og bo trygt i deres land. ⁶ Jeg vil gi fred i landet, så dere kan legge dere uten frykt. Jeg vil også fjerne skadelige dyr fra landet, og ingen sverd skal gå gjennom deres område. ⁷ Dere skal forfølge deres fiender, og de skal bli beseiret for dere ved sverdet. ⁸ Fem av dere skal jage hundre, og hundre av dere skal få ti tusen til å flykte, og deres fiender skal bli overvunnet for dere ved sverdet. ⁹ Jeg vil vende meg mot dere og gjøre dere fruktbare og mangfoldige, og jeg vil opprettholde min pakt med dere. ¹⁰ Dere skal

3 Mosebok

fortære den gamle forsyningen og gjøre plass for den nye. ¹¹ Jeg vil sette min bolig blant dere, og min sjel vil ikke forkaste dere. ¹² Jeg vil vandre blant dere, jeg vil være deres Gud, og dere skal være mitt folk. ¹³ Jeg er Herren deres Gud, som førte dere ut av landet Egypt, så dere ikke lenger skulle være slaver; jeg brøt åkets stenger og gjorde det mulig for dere å gå med hodet hevet. ¹⁴ 'Men hvis dere ikke lytter til meg og ikke utfører alle disse budene, ¹⁵ og hvis dere forkaster mine lover og avskyr mine forskrifter, og unnlater å utføre alle mine bud og dermed bryter min pakt, ¹⁶ da vil jeg gjøre dette mot dere: Jeg vil bringe over dere plutselig redsel, ødeleggende sykdommer og feber som vil ødelegge deres syn og tære på deres styrke; dere skal så deres såkorn forgjeves, for deres fiender skal spise det. ¹⁷ Jeg vil vende mitt ansikt mot dere, så dere blir beseiret av deres fiender; de som hater dere skal herske over dere, og dere skal flykte når ingen forfølger dere. ¹⁸ Hvis dere etter alt dette ikke lytter til meg, vil jeg straffe dere syv ganger for deres synder. ¹⁹ Jeg vil bryte ned deres stae stolthet og gjøre himmelen over dere som jern og jorden under dere som bronse. ²⁰ Deres styrke vil bli brukt forgjeves, for deres land vil ikke gi sin grøde, og trærne i landet vil ikke gi sin frukt. ²¹ 'Hvis dere forblir fiendtlig mot meg og nekter å adlyde meg, vil jeg mangedoble deres plager syv ganger etter deres synder. ²² Jeg vil sende ville dyr blant dere, som vil frarøve dere deres barn, ødelegge deres buskap og redusere deres antall, så deres veier blir øde. ²³ 'Hvis dere til tross for dette ikke aksepterer min korreksjon og forblir fiendtlig mot meg, ²⁴ da vil jeg også være fiendtlig mot dere og vil slå dere syv ganger for deres synder. ²⁵ Jeg vil bringe et sverd mot dere for å utføre paktens hevn; når dere samler dere i deres byer, vil jeg sende en pest blant dere, og dere vil bli overgitt til fienden. ²⁶ Når jeg kutter av deres brødforsyning, vil ti kvinner bake deres brød i en enkelt ovn og dele det ut etter vekt; dere vil spise, men ikke bli mette. ²⁷ 'Hvis dere til tross for dette ikke lytter til meg og fortsetter å være fiendtlig mot meg, ²⁸ da vil jeg handle med rasende fiendtlighet mot dere, og jeg vil straffe dere syv ganger for deres synder. ²⁹ Dere vil fortære kjøttet av deres sønner og kjøttet av deres døtre. ³⁰ Jeg vil ødelegge deres offerhauger, hogge ned deres røkelsesaltere og legge deres levninger på de livløse formene av deres avguder, for min sjel vil avsky dere. ³¹ Jeg vil legge

deres byer øde og gjøre deres helligdommer øde, og jeg vil ikke glede meg over den behagelige duften av deres offer. ³² Jeg vil gjøre landet øde, så deres fiender som bosetter seg i det vil bli forferdet. ³³ Jeg vil spre dere blant nasjonene og trekke et sverd etter dere mens deres land blir øde og deres byer blir ruiner. ³⁴ Da vil landet nyte sine sabbater alle dagene det ligger øde, mens dere er i deres fienders land; da vil landet hvile og nyte sine sabbater. ³⁵ Alle dagene det ligger øde, vil det ha den hvilen det ikke hadde på deres sabbater da dere bodde på det. ³⁶ Når det gjelder de av dere som blir igjen, vil jeg bringe frykt inn i deres hjerter i deres fienders land. Lyden av et vindblåst blad vil jage dem, og de vil flykte som om de flykter fra sverdet, og de vil falle selv om ingen forfølger dem. ³⁷ De vil snuble over hverandre som om de flykter fra sverdet, selv om ingen forfølger dem; og dere vil ikke ha styrke til å stå foran deres fiender. ³⁸ Dere vil gå til grunne blant nasjonene, og deres fienders land vil fortære dere. ³⁹ De som blir igjen, vil svinne bort i deres fienders land på grunn av deres synder; også på grunn av deres forfedres synder vil de svinne bort. ⁴⁰ 'Men hvis de bekjenner sine synder og sine forfedres synder—deres utroskap og deres fiendtlighet mot meg— ⁴¹ som gjorde meg fiendtlig mot dem, så jeg sendte dem inn i deres fienders land—da når deres uomskårne hjerter blir ydmyket og de gjør opp for sin urett, ⁴² vil jeg huske min pakt med Jakob, min pakt med Isak, og min pakt med Abraham, og jeg vil huske landet. ⁴³ For landet vil bli forlatt av dem og vil nyte sine sabbater mens det ligger øde uten dem. De vil gjøre opp for sine synder fordi de forkastet mine forskrifter og avskydde mine lover. ⁴⁴ Likevel til tross for dette, når de er i deres fienders land, vil jeg ikke forkaste dem eller avsky dem så mye at jeg ødelegger dem fullstendig, bryter min pakt med dem; for jeg er Herren deres Gud. ⁴⁵ For deres skyld vil jeg huske paktene med deres forfedre, som jeg førte ut av landet Egypt for øynene av nasjonene, for at jeg skulle være deres Gud. Jeg er Herren." ⁴⁶ Dette er lovene, forskriftene og lovene som Herren opprettet mellom seg selv og israelittene gjennom Moses på Sinai-fjellet.

27 Herren talte igjen til Moses og sa: ² "Tal til israelittene og si til dem: 'Når noen gir et spesielt løfte om å vie en person til Herren, skal de verdsettes etter din vurdering. ³ Hvis vurderingen er for en mann mellom tjue og seksti år,

3 Mosebok

skal verdien være femti sjekel sølv, etter helligdommens sjekel. ⁴ Hvis det er for en kvinne, skal verdien være tretti sjekel. ⁵ For en person mellom fem og tjue år, skal verdien for en mann være tjue sjekel, og for en kvinne ti sjekel. ⁶ For en person fra en måned til fem år gammel, skal verdien være fem sjekel sølv for en mann, og tre sjekel sølv for en kvinne. ⁷ For en person seksti år eller mer, hvis en mann, skal verdien være femten sjekel, og for en kvinne ti sjekel. ⁸ Hvis den som gir løftet er for fattig til å betale det spesifiserte beløpet, skal de presenteres for presten, som vil vurdere dem etter hva de har råd til. ⁹ "Hvis det som er lovet er et dyr som kan ofres til Herren, skal det betraktes som hellig. ¹⁰ De må ikke bytte eller erstatte det, godt for dårlig eller dårlig for godt; hvis de gjør det, skal både det opprinnelige og erstatningen bli hellige. ¹¹ Hvis det lovede dyret er seremonielt urent og ikke akseptabelt som et offer til Herren, må det presenteres for presten. ¹² Presten vil vurdere kvaliteten, enten god eller dårlig; uansett hvilken verdi presten setter, er det hva det skal være. ¹³ Hvis eieren ønsker å innløse dyret, må de legge til en femtedel til verdien. ¹⁴ "Hvis noen vier sitt hus som hellig til Herren, vil presten vurdere kvaliteten, enten god eller dårlig. Verdien satt av presten skal stå. ¹⁵ Hvis den som vier huset ønsker å innløse det, må de legge til en femtedel til verdien, og det vil bli deres igjen. ¹⁶ "Hvis noen vier en del av sin familiejord til Herren, skal verdien settes etter mengden frø som kreves for det—femti sjekel sølv til en homer byggfrø. ¹⁷ Hvis de vier marken under Jubelåret, skal den satte verdien forbli. ¹⁸ Hvis de vier marken etter Jubelåret, vil presten beregne verdien etter antall år som gjenstår til neste Jubelår, og verdien vil bli redusert. ¹⁹ Hvis den som vier marken ønsker å

innløse den, må de legge til en femtedel til verdien, og den vil bli deres igjen. ²⁰ Hvis de ikke innløser marken, eller hvis den er solgt til noen andre, kan den ikke innløses. ²¹ Når marken frigjøres i Jubelåret, skal den være hellig for Herren, som en mark viet til Ham; den skal bli prestens eiendom. ²² "Hvis noen vier til Herren en mark de har kjøpt, som ikke er en del av deres familiejord, ²³ vil presten vurdere verdien opp til Jubelåret, og eieren må betale verdien den dagen som noe hellig for Herren. ²⁴ I Jubelåret skal marken returnere til personen den ble kjøpt fra, til hvem landet opprinnelig tilhørte. ²⁵ Hver verdi skal settes etter helligdommens sjekel, som består av tjue gera. ²⁶ "Ingen må vie førstefødte av et dyr, siden førstefødte allerede tilhører Herren; enten okse eller sau, er det Herrens. ²⁷ Hvis det er et av de urene dyrene, kan det innløses til sin satte verdi pluss en femtedel; hvis det ikke innløses, skal det selges til sin satte verdi. ²⁸ "Ingenting som en person eier og vier til Herren—enten menneske, dyr eller familiejord—kan selges eller innløses; alt som er viet på denne måten er høyhellig for Herren. ²⁹ Ingen person som er viet til ødeleggelse kan løses; de må settes til døden. ³⁰ "En tidel av all avling fra landet, enten korn fra jorden eller frukt fra trærne, er viet til Herren; det er hellig for Ham. ³¹ Hvis noen ønsker å innløse noe av sitt tiende, må de legge til en femtedel til verdien. ³² Hvert tiende dyr av flokken og hjorden, hva enn som passerer under hyrdens stav, skal være hellig for Herren. ³³ Ingen må velge mellom godt og dårlig eller gjøre noen erstatning. Hvis en erstatning gjøres, skal både det opprinnelige og erstatningen bli hellige og kan ikke innløses." ³⁴ Dette er instruksjonene Herren ga til Moses for israelittene på Sinai-fjellet.

4 Mosebok

1 Herren talte til Moses i Sinai-ørkenen, i sammenkomstens telt, på den første dagen i den andre måneden i det andre året etter at israelittene hadde kommet ut av Egypt, og sa: ² "Ta en folketelling av hele menigheten av israelittene etter deres familier, etter deres fedres hus, og opptegn hver mann ved navn, én etter én. ³ Du og Aron skal telle alle mennene i Israel som er tjue år eller eldre og i stand til å tjene i hæren, etter deres avdelinger. ⁴ Med deg skal det være en mann fra hver stamme, hver en leder for sin familie. ⁵ Her er navnene på mennene som skal hjelpe deg: fra Ruben, Elisur, sønn av Sjedeur; ⁶ fra Simeons stamme, Sjelumiel, sønn av Surisjaddai; ⁷ fra Judas stamme, Nasjon, sønn av Amminadab; ⁸ fra Issakars stamme, Netanel, sønn av Suar; ⁹ fra Sebulons stamme, Eliab, sønn av Helon; ¹⁰ fra Josefs etterkommere: fra Efraim, Elisjama, sønn av Ammihud; fra Manasse, Gamliel, sønn av Pedasur; ¹¹ fra Benjamins stamme, Abidan, sønn av Gideoni; ¹² fra Dans stamme, Ahieser, sønn av Ammisjaddai; ¹³ fra Asjers stamme, Pagiel, sønn av Okran; ¹⁴ fra Gads stamme, Eljasaf, sønn av Deuel; ¹⁵ fra Naftalis stamme, Ahira, sønn av Enan. ¹⁶ Disse var mennene som var utpekt fra menigheten, lederne for deres fedres stammer; de var overhodene for Israels klaner. ¹⁷ Moses og Aron samlet disse mennene som var blitt utpekt ved navn, ¹⁸ og de samlet hele menigheten på den første dagen i den andre måneden. De registrerte etter slekt i deres familier, etter deres fedres hus, i henhold til antall navn, fra tjue år og oppover, én etter én, ¹⁹ som Herren hadde befalt Moses. Så han talte dem i Sinai-ørkenen. ²⁰ Fra Rubens etterkommere, Israels førstefødte: Alle mennene som var tjue år eller eldre og i stand til å tjene i hæren, ble oppført ved navn, én etter én, etter opptegnelsene av deres klaner og familier. ²¹ Tallet fra Rubens stamme var 46 500. ²² Fra Simeons etterkommere: Alle mennene som var tjue år eller eldre og kvalifiserte for militærtjeneste, ble talt og oppført ved navn, én etter én, etter opptegnelsene av deres klaner og familier. ²³ Tallet fra Simeons stamme var 59 300. ²⁴ Fra Gads etterkommere: Alle mennene som var tjue år eller eldre og kvalifiserte for militærtjeneste, ble oppført ved navn, etter opptegnelsene av deres klaner og familier. ²⁵ Tallet fra Gads stamme var 45 650. ²⁶ Fra Judas etterkommere: Alle mennene som var tjue år eller eldre og kvalifiserte for militærtjeneste, ble oppført

ved navn, etter opptegnelsene av deres klaner og familier. ²⁷ Tallet fra Judas stamme var 74 600. ²⁸ Fra Issakars etterkommere: Alle mennene som var tjue år eller eldre og kvalifiserte for militærtjeneste, ble oppført ved navn, etter opptegnelsene av deres klaner og familier. ²⁹ Tallet fra Issakars stamme var 54 400. ³⁰ Fra Sebulons etterkommere: Alle mennene som var tjue år eller eldre og kvalifiserte for militærtjeneste, ble oppført ved navn, etter opptegnelsene av deres klaner og familier. ³¹ Tallet fra Sebulons stamme var 57 400. ³² Fra Josefs etterkommere: Fra Efraims stamme: Alle de kvalifiserte mennene som var tjue år eller eldre og i stand til militærtjeneste, ble oppført ved navn, etter opptegnelsene av deres klaner og familier. ³³ Tallet fra Efraims stamme var 40 500. ³⁴ Fra Manasses etterkommere: Alle mennene som var tjue år eller eldre og kvalifiserte for militærtjeneste, ble oppført ved navn, etter opptegnelsene av deres klaner og familier. ³⁵ Tallet fra Manasses stamme var 32 200. ³⁶ Fra Benjamins etterkommere: Alle mennene som var tjue år eller eldre og kvalifiserte for militærtjeneste, ble oppført ved navn, etter opptegnelsene av deres klaner og familier. ³⁷ Tallet fra Benjamins stamme var 35 400. ³⁸ Fra Dans etterkommere: Alle mennene som var tjue år eller eldre og kvalifiserte for militærtjeneste, ble oppført ved navn, etter opptegnelsene av deres klaner og familier. ³⁹ Tallet fra Dans stamme var 62 700. ⁴⁰ Fra Asjers etterkommere: Alle mennene som var tjue år eller eldre og kvalifiserte for militærtjeneste, ble oppført ved navn, etter opptegnelsene av deres klaner og familier. ⁴¹ Tallet fra Asjers stamme var 41 500. ⁴² Fra Naftalis etterkommere: Alle mennene som var tjue år eller eldre og kvalifiserte for militærtjeneste, ble oppført ved navn, etter opptegnelsene av deres klaner og familier. ⁴³ Tallet fra Naftalis stamme var 53 400. ⁴⁴ Disse var mennene som ble talt av Moses og Aron, med lederne av Israel, tolv menn, hver representerende sin fars hus. ⁴⁵ Alle israelittene som var tjue år eller eldre og kvalifiserte for militærtjeneste i Israels hær, ble talt etter deres familier. ⁴⁶ Deres totale antall var 603 550. ⁴⁷ Levis stamme ble imidlertid ikke talt sammen med de andre. ⁴⁸ For Herren hadde talt til Moses og instruert ham, ⁴⁹ "Du skal ikke telle Levis stamme eller inkludere dem i folketellingen av de andre israelittene. ⁵⁰ I stedet skal du utnevne levittene over vitnesbyrdets tabernakel, over alle

4 Mosebok

dets innredninger og alt som hører til det. De skal bære tabernaklet og alle dets innredninger; de skal ta seg av det og slå leir rundt det.⁵¹ Når tabernaklet skal flyttes, skal levittene ta det ned, og når det skal settes opp, skal levittene gjøre det. Enhver fremmed som nærmer seg det, skal dø.⁵² Israelittene skal slå leir etter sine avdelinger, hver mann ved sin egen leir, og hver mann ved sitt eget banner.⁵³ Men levittene skal slå leir rundt vitnesbyrdets tabernakel, så det ikke blir noen guddommelig vrede mot israelittenes menighet. Levittene skal være ansvarlige for tjenesten ved vitnesbyrdets tabernakel."⁵⁴ Israelittene gjorde alt dette akkurat som Herren hadde instruert Moses.

2 Herren talte til Moses og Aron og sa:² "Israelittene skal slå leir rundt sammenkomstens telt, hver ved sitt eget flagg, med sine familiers bannere, på avstand.³ På østsiden, mot soloppgangen, skal leiravdelingene til Juda være, under deres flagg. Lederen for Juda-folket er Nahson, sønn av Amminadab.⁴ Hans gruppe av menn talte 74 400.⁵ Ved siden av dem skal Issakars stamme slå leir. Lederen for Issakar-folket er Netanel, sønn av Suar.⁶ Hans gruppe av menn talte 54 400.⁷ Etter dem skal Sebulons stamme være. Lederen for Sebulon-folket er Eliab, sønn av Helon.⁸ Hans gruppe av menn talte 57 400.⁹ Alle mennene som er tildelt Juda-leiren, etter deres avdelinger, taler 186 400. De skal dra ut først.¹⁰ På sørsiden skal leiravdelingene til Ruben være, under deres flagg. Lederen for Ruben-folket er Elisur, sønn av Sjedeur.¹¹ Hans gruppe av menn talte 46 500.¹² Ved siden av dem skal Simeons stamme slå leir. Lederen for Simeon-folket er Sjelumiel, sønn av Surisjaddai.¹³ Hans gruppe av menn talte 59 300.¹⁴ Etter dem skal Gads stamme være. Lederen for Gad-folket er Eljasaf, sønn av Deuel.¹⁵ Hans gruppe av menn talte 45 650.¹⁶ Alle mennene som er tildelt Ruben-leiren, etter deres avdelinger, taler 151 450. De skal dra ut som nummer to.¹⁷ Så skal sammenkomstens telt, med levittenes leir, dra ut midt i leirene. De skal dra ut i samme rekkefølge som de slår leir, hver på sin plass ved sitt flagg.¹⁸ På vestsiden skal leiravdelingene til Efraim være, under deres flagg. Lederen for Efraim-folket er Elisjama, sønn av Ammihud.¹⁹ Hans gruppe av menn talte 40 500.²⁰ Ved siden av dem skal Manasses stamme være. Lederen for Manasse-folket er Gamliel, sønn av Pedasur.²¹ Hans gruppe av menn talte 32 200.²²

Etter dem skal Benjamins stamme være. Lederen for Benjamin-folket er Abidan, sønn av Gideoni.²³ Hans gruppe av menn talte 35 400.²⁴ Alle mennene som er tildelt Efraim-leiren, etter deres avdelinger, taler 108 100. De skal dra ut som nummer tre.²⁵ På nordsiden skal leiravdelingene til Dan være, under deres flagg. Lederen for Dan-folket er Ahieser, sønn av Ammisjaddai.²⁶ Hans gruppe av menn talte 62 700.²⁷ Ved siden av dem skal Asjers stamme slå leir. Lederen for Asjer-folket er Pagiel, sønn av Okran.²⁸ Hans gruppe av menn talte 41 500.²⁹ Etter dem skal Naftalis stamme være. Lederen for Naftali-folket er Ahira, sønn av Enan.³⁰ Hans gruppe av menn talte 53 400.³¹ Alle mennene som er tildelt Dan-leiren taler 157 600. De skal dra ut sist, under sine flagg.³² Dette er israelittene, talt etter deres familier. Det totale antallet menn i leirene, etter deres avdeling, er 603 550.³³ Levittene ble imidlertid ikke talt blant de andre israelittene, som Herren befalte Moses.³⁴ Slik gjorde israelittene alt Herren befalte Moses; de slo leir ved sine flagg og dro ut, hver med sin familie og klan.

3 Dette er fortegnelsene over familien til Aron og Moses på den tiden da Herren talte til Moses på Sinai-fjellet.² Arons sønner var Nadab, den førstefødte, Abihu, Eleasar og Itamar.³ Dette var navnene på Arons sønner, de salvede prestene, som ble ordinert til å tjene som prester.⁴ Men Nadab og Abihu døde i Herrens nærvær da de bar fram uautorisert ild for Ham i Sinai-ørkenen; og de hadde ingen sønner. Så Eleasar og Itamar tjente som prester i løpet av deres far Arons levetid.⁵ Herren talte så til Moses og sa:⁶ "Før Levi stamme fram og still dem framfor Aron, presten, for at de kan hjelpe ham.⁷ De skal utføre plikter for ham og for hele menigheten ved telthelligdommen, ved å gjøre arbeidet med tabernaklet.⁸ De er ansvarlige for alt inventaret i telthelligdommen, og de skal oppfylle israelittenes forpliktelser ved å forvalte arbeidet med tabernaklet.⁹ Tidel levittene til Aron og hans sønner; de er utelukkende gitt til ham blant israelittene.¹⁰ Utnevnt Aron og hans sønner til å tjene som prester; men den legmann som nærmer seg helligdommen skal dø."¹¹ Herren talte igjen til Moses og sa:¹² "Se, jeg har tatt levittene fra blant israelittene i stedet for hver førstefødt, den førstefødte av morslivet blant Israels sønner. Levittene skal være Mine,¹³ for alle førstefødte er Mine. På den dagen jeg slo ned alle førstefødte i landet Egypt, helliget jeg for Meg selv

4 Mosebok

alle førstefødte i Israel, både mennesker og dyr. De skal være Mine; Jeg er Herren." ¹⁴ Herren talte til Moses i Sinai-ørkenen, ¹⁵ "Tell Levis sønner etter deres familier og klaner; hver mannlig fra en måned gammel og oppover skal du telle." ¹⁶ Så Moses talte dem etter Herrens ord, akkurat som han hadde blitt instruert. ¹⁷ Dette er Levis sønner etter deres navn: Gershon, Kehat og Merari. ¹⁸ Dette er Gershons sønner etter deres familier: Libni og Sjimi. ¹⁹ Etterkommerne av Kehat etter deres familier inkluderte Amram, Jishar, Hebron og Ussiel. ²⁰ Meraris sønner etter deres familier var Mahli og Musji. Dette er Levis familier etter deres fedres hus. ²¹ Fra Gershon kom familiene til Libnitterne og Sjmittene; dette var Gershonittenes familier. ²² Deres talte menn, i tellingen av hver mannlig fra en måned gammel og oppover, var 7 500. ²³ Gershonittenes familier skulle slå leir vestover, bak tabernaklet. ²⁴ Lederen for Gershonittenes fedrehus var Eljasaf, sønn av Lael. ²⁵ Oppgavene til Gershons sønner i telthelligdommen inkluderte tabernaklet og teltet, dets dekke, og forhenget for inngangen til telthelligdommen, ²⁶ og forhengene til forgården, forhenget for inngangen til forgården rundt tabernaklet og alteret, og dets rep, i henhold til all tjenesten angående dem. ²⁷ Fra Kehat kom familiene til Amramittene, Jisharittene, Hebronittene og Ussielittene; dette var Kehatittenes familier. ²⁸ I tellingen av hver mannlig fra en måned gammel og oppover, var det 8 600, ansvarlige for pliktene i helligdommen. ²⁹ Familiene til Kehats etterkommere skulle slå leir på sørsiden av tabernaklet. ³⁰ Lederen for Kehatittenes fedrehus var Elisafan, sønn av Ussiel. ³¹ Deres oppgaver inkluderte arken, bordet, lysestaken, altrene, redskapene til helligdommen som de tjener med, forhenget, og all tjenesten angående dem. ³² Eleasar, sønn av Aron, presten, var lederen av Levis ledere, og hadde tilsyn med dem som utførte pliktene i helligdommen. ³³ Fra Merari kom familiene til Mahlittene og Musjittene; dette var Meraris familier. ³⁴ Deres talte menn i tellingen av hver mannlig fra en måned gammel og oppover var 6 200. ³⁵ Lederen for Meraris fedrehus var Suriel, sønn av Abihail. De skulle slå leir på nordsiden av tabernaklet. ³⁶ Oppgavene tildelt Meraris sønner inkluderte rammen til tabernaklet, dets stenger, dets søyler, dets baser, alt dets utstyr, og all tjenesten angående dem, ³⁷ og søylene rundt forgården med deres baser, deres plugg, og deres snorer. ³⁸ De

som skulle slå leir foran tabernaklet østover, foran telthelligdommen mot soloppgangen, var Moses og Aron og hans sønner, som utførte pliktene i helligdommen for forpliktelsen til Israels sønner; men den legmann som kom nær skulle dø. ³⁹ Alle de talte mennene av levittene, som Moses og Aron talte etter Herrens befaling etter deres familier, hver mannlig fra en måned gammel og oppover, var 22 000. ⁴⁰ Så instruerte Herren Moses: "Tell hver førstefødt mannlig av Israels sønner fra en måned gammel og oppover, og lag en liste over deres navn. ⁴¹ Og du skal ta levittene for Meg—Jeg er Herren—i bytte for alle førstefødte blant Israels sønner; og levittenes kveg i stedet for alle førstefødte blant kveget til Israels sønner." ⁴² Så Moses talte alle førstefødte blant Israels sønner, akkurat som Herren hadde instruert ham. ⁴³ Og alle førstefødte menn, etter antall navn fra en måned gammel og oppover, var 22 273. ⁴⁴ Herren talte så til Moses og sa: ⁴⁵ "Ta levittene i stedet for alle førstefødte blant Israels sønner, og levittenes kveg i stedet for deres kveg. Og levittene skal være Mine; Jeg er Herren. ⁴⁶ Og som en løsepenge for de 273 av de førstefødte av Israels sønner som overstiger antallet av levittene, ⁴⁷ skal du samle fem sjekel for hver enkelt; du skal ta dem i henhold til helligdommens sjekel (sjekelen er tjue gera), ⁴⁸ og du skal overlevere pengene, løsepengene for dem som er i overskudd blant dem, til Aron og til hans sønner." ⁴⁹ Så Moses samlet inn løsepengene fra dem som oversteget antallet av dem som ble løst av levittene; ⁵⁰ fra de førstefødte av Israels sønner samlet han inn pengene i form av helligdommens sjekel, 1 365. ⁵¹ Så ga Moses løsepengene til Aron og til hans sønner, etter Herrens befaling, akkurat som Herren hadde instruert Moses.

4 Herren talte til Moses og Aron og sa: ² "Foreta en folketelling av Kehatittenes gren av levittene, etter deres familier og deres fedres hus. ³ Tell alle menn fra tretti til femti år gamle som er kvalifisert til å tjene i arbeidet ved sammenkomstens telt. ⁴ Dette er Kehatittenes plikt i sammenkomstens telt: omsorgen for de helligste tingene. ⁵ "Når leiren skal flytte, skal Aron og hans sønner gå inn og ta ned det beskyttende forhenget og dekke paktens ark med det. ⁶ Deretter skal de dekke det med holdbart skinn og legge et klede av fiolett over det, og sette inn bærestengene. ⁷ Over skuebordsbordet skal de legge et fiolett klede og

4 Mosebok

sette på det fatene, pannene, offerskålene og kannene til drikkofferet; det kontinuerlige brødet skal forbli på det.⁸ De skal legge et skarlagenrødt klede over disse, dekke dem med holdbart skinn, og sette inn bærestengene.⁹ De skal ta et fiolett klede og dekke lysestaken for lyset, sammen med dens lamper, veke-trimmere, brett, og alle dens oljebeholdere.¹⁰ Deretter skal de legge den og alle dens redskaper i et dekke av holdbart skinn og plassere det på bærestativet.¹¹ Over gullalteret skal de legge et fiolett klede og dekke det med holdbart skinn, og sette inn bærestengene.¹² De skal ta alle gjenstandene som brukes til tjeneste i helligdommen, pakke dem inn i et fiolett klede, dekke dem med holdbart skinn, og plassere dem på et bærestativ.¹³ De skal fjerne asken fra bronsalteret og legge et purpurfarget klede over det.¹⁴ Deretter skal de plassere på det alle redskapene som brukes til tjeneste ved alteret, inkludert ildpannene, gaflene, skuffene og skålene. Over det skal de legge et dekke av holdbart skinn og sette inn bærestengene.¹⁵ Etter at Aron og hans sønner har fullført å dekke de hellige gjenstandene og alle møblene i helligdommen, når leiren er klar til å flytte, skal Kehatittene komme for å bære dem, men de må ikke røre de hellige tingene, ellers vil de dø. Dette er gjenstandene i sammenkomstens telt som Kehatittene skal bære.¹⁶ Eleasar, sønn av Aron presten, skal ha ansvar for oljen til lyset, den velluktende røkelsen, det regelmessige grødeofferet, og salvingsoljen. Han skal ha tilsyn med hele tabernaklet og alt i det, inkludert dets hellige møbler og gjenstander."¹⁷ Herren talte til Moses og Aron og sa: ¹⁸ "Sørg for at Kehatittenes stammegrener ikke blir avskåret fra levittene.¹⁹ For å sikre at de lever og ikke dør når de nærmer seg de helligste tingene, gjør dette for dem: Aron og hans sønner skal gå inn og tildele hver mann hans arbeid og hva han skal bære.²⁰ Men Kehatittene må ikke nærme seg og se på de hellige tingene, selv ikke kort, for at de ikke skal omkomme."²¹ Herren talte til Moses og sa: ²² "Foreta en folketelling av Gersonittene også, etter deres familier og deres fedres hus.²³ Tell alle menn fra tretti til femti år gamle som er kvalifisert til å utføre tjeneste i arbeidet ved sammenkomstens telt.²⁴ Dette er hva Gersonittenes klaner er ansvarlige for i deres bæring og andre plikter: ²⁵ De skal bære teppene til tabernaklet, sammenkomstens telt med dets dekke, og det ytre dekke av holdbart skinn, og

forhenget for inngangen til sammenkomstens telt,²⁶ og teppene til forgården som omgir tabernaklet og alteret, forhenget for inngangen til forgården, tauene, og alt utstyret som brukes i deres tjeneste. Gersonittene skal utføre alt som trengs å gjøres med disse tingene.²⁷ All deres tjeneste, enten bæring eller annet arbeid, skal utføres under ledelse av Aron og hans sønner. Du skal tildele dem alle deres plikter og ansvar.²⁸ Dette er tjenesten til Gersonittenes klaner ved sammenkomstens telt. Deres plikter skal være under ledelse av Itamar, sønn av Aron presten.²⁹ Tell Merarittene etter deres klaner og deres fedres hus.³⁰ Tell alle menn fra tretti til femti år gamle som er kvalifisert til å tjene i arbeidet ved sammenkomstens telt.³¹ Dette er deres plikt som en del av all deres tjeneste ved teltet: de skal bære rammene til tabernaklet, dets tverrstenger, stolper og sokler,³² samt stolpene til den omkringliggende forgården med deres sokler, teltpluggen, tau, alt deres utstyr, og alt som er relatert til deres bruk. Tildel hver mann ved navn de spesifikke gjenstandene han skal bære.³³ Dette er hva Merarittenes klaner er ansvarlige for når de arbeider ved sammenkomstens telt under ledelse av Itamar, sønn av Aron, presten.³⁴ Moses, Aron, og lederne av menigheten talte Kehatittene etter deres klaner og deres fedres hus.³⁵ Alle menn fra tretti til femti år gamle som kunne gå inn i tjenesten for arbeid ved sammenkomstens telt—³⁶ talt etter deres klaner var 2 750.³⁷ Dette var totaltallet av alle i Kehatittenes klaner som tjente ved sammenkomstens telt, talt av Moses og Aron i henhold til Herrens befaling gjennom Moses.³⁸ Gersonittene ble talt etter deres klaner og deres fedres hus.³⁹ Alle menn fra tretti til femti år gamle som kunne gå inn i tjenesten for arbeid ved sammenkomstens telt—⁴⁰ talt etter deres klaner og deres fedres hus, var 2 630.⁴¹ Dette var totaltallet av de i Gersonittenes klaner som tjente ved sammenkomstens telt, talt av Moses og Aron i henhold til Herrens befaling.⁴² Merarittene ble talt etter deres klaner og deres fedres hus.⁴³ Alle menn fra tretti til femti år gamle som kunne gå inn i tjenesten for arbeid ved sammenkomstens telt—⁴⁴ talt etter deres klaner var 3 200.⁴⁵ Dette var totaltallet av de i Merarittenes klaner, talt av Moses og Aron i henhold til Herrens befaling gjennom Moses.⁴⁶ Så Moses, Aron, og lederne av Israel talte alle levittene etter deres klaner og deres fedres hus.

4 Mosebok

⁴⁷ Alle menn fra tretti til femti år gamle som kunne gå inn for å utføre arbeidet med å tjene og bære i sammenkomstens telt ⁴⁸ de talte 8 580. ⁴⁹ Etter Herrens instruksjon gjennom Moses, ble hver tildelt sitt arbeid og fortalt hva de skulle bære. Slik ble de talt, som Herren instruerte Moses.

5 Herren talte så til Moses og sa: ² "Gi israelittene beskjed om å fjerne fra leiren alle som har en uren hudsykdom, alle med utflod, og alle som er urene på grunn av kontakt med et lik. ³ Dere skal sende både menn og kvinner utenfor leiren, slik at de ikke gjør leiren uren, der jeg bor blant dem." ⁴ Israelittene handlet deretter og sendte dem utenfor leiren; de gjorde akkurat som Herren hadde instruert Moses. ⁵ Herren talte så til Moses og sa: ⁶ "Si til israelittene: 'Når en mann eller kvinne begår en synd mot en annen, og dermed er utro mot Herren, og blir skyldig, ⁷ må de bekjenne synden de har begått. De skal gi full erstatning for sin ugjerning, legge til en femtedel av verdien, og gi det til den personen de har gjort urett mot. ⁸ Hvis personen ikke har noen nær slektning som kan motta erstatningen, tilhører erstatningen Herren og må gis til presten, sammen med væren for soning for synderen. ⁹ Enhver hellig gave som israelittene bringer til en prest, skal tilhøre ham. ¹⁰ Hver persons hellige gaver er deres egne, men hva som enn blir gitt til presten, skal tilhøre presten.'" ¹¹ Herren talte til Moses og sa: ¹² "Si til israelittene: 'Hvis en manns kone går på avveie og er utro mot ham, ¹³ og en annen mann har seksuell omgang med henne, og dette er skjult for hennes mann og hennes urenhet er oppdaget, uten vitne mot henne og hun ikke er tatt på fersk gjerning, ¹⁴ og hvis følelser av sjalusi kommer over hennes mann og han mistenker sin kone når hun er uren—eller hvis han er sjalu og mistenker henne selv om hun ikke er uren— ¹⁵ da skal han bringe sin kone til presten, sammen med et offer av en tiendedel av en efa byggmel. Han skal ikke helle olje på det eller legge røkelse på det, for det er et grødeoffer av sjalusi, et påminnelseoffer for å trekke oppmerksomhet til ugjerning. ¹⁶ "Presten skal føre henne frem og la henne stå foran Herren. ¹⁷ Presten skal ta hellig vann i en leirkrukke og legge litt støv fra tabernaklets gulv i vannet. ¹⁸ Presten skal så la kvinnen stå foran Herren, løse opp håret hennes, og legge i hendene hennes påminnelseofferet, grødeofferet av sjalusi, mens han holder det bitre vannet som bringer forbannelse. ¹⁹ Presten skal sette kvinnen under ed

og si til henne: "Hvis ingen annen mann har hatt seksuell omgang med deg og du ikke har gått på avveie i urenhet mens du var gift med din mann, må dette bitre vannet som bringer forbannelse ikke skade deg. ²⁰ Men hvis du har gått på avveie mens du var gift med din mann og har gjort deg uren ved å ha seksuell omgang med en annen mann enn din mann"— ²¹ da skal presten la kvinnen sverge en ed av forbannelse, og han skal si til henne: "må Herren gjøre deg til en forbannelse blant ditt folk når han får din livmor til å abortere og din mage til å svulme. ²² Må dette vannet som bringer forbannelse komme inn i kroppen din for å få magen din til å svulme og livmoren din til å abortere." Og kvinnen skal si: "Amen. Så være det." ²³ "Presten skal skrive disse forbannelsene på en rull og vaske dem av i det bitre vannet. ²⁴ Han skal få kvinnen til å drikke det bitre vannet som bringer forbannelse, og dette vannet som bringer forbannelse vil komme inn i henne og forårsake bitterhet. ²⁵ Presten skal ta grødeofferet av sjalusi fra hennes hender, svinge det foran Herren, og bringe det til alteret. ²⁶ Presten skal ta en håndfull av grødeofferet som et minneoffer og brenne det på alteret; deretter skal han få kvinnen til å drikke vannet. ²⁷ Hvis hun har gjort seg uren og vært utro mot sin mann, vil vannet som bringer forbannelse komme inn i henne, få magen hennes til å svulme og livmoren hennes til å abortere, og hun vil bli en forbannelse blant sitt folk. ²⁸ Men hvis kvinnen ikke har gjort seg uren og er ren, vil hun bli frikjent fra skyld og vil kunne få barn. ²⁹ "Dette er loven om sjalusi når en kone går på avveie og gjør seg uren mens hun er gift med sin mann, ³⁰ eller når følelser av sjalusi kommer over en mann og han mistenker sin kone. Presten skal la henne stå foran Herren og anvende hele denne loven på henne. ³¹ Mannen vil være fri for skyld, men kvinnen skal bære konsekvensene av sin skyld."

6 Herren talte så til Moses igjen og sa: ² "Tal til israelittene og si til dem: 'Når en mann eller kvinne avlegger et spesielt løfte, et nasireerløfte, for å vie seg til Herren, ³ skal de avstå fra vin og sterk drikk; de skal ikke drikke eddik laget av vin eller sterk drikk, og de skal ikke konsumere druesaft eller spise friske eller tørkede druer. ⁴ Gjennom hele perioden av deres løfte skal de ikke spise noe som kommer fra vintreet, ikke engang frøene eller skinnene. ⁵ "I hele varigheten av deres nasireerløfte skal ingen barberkniv berøre deres

4 Mosebok

hode. De skal være hellige inntil tiden for deres innvielse til Herren er fullført; de skal la håret vokse langt. ⁶ "I løpet av perioden for deres innvielse til Herren, skal nasireeren ikke gå nær en død person. ⁷ De skal ikke gjøre seg urene for sin far, mor, bror eller søster når de dør, fordi symbolet på deres innvielse til Gud er på deres hode. ⁸ Gjennom hele perioden for deres innvielse er de hellige for Herren. ⁹ "Hvis noen dør plutselig ved siden av dem, og gjør deres innviede hår urent, skal de barbere hodet på den syvende dagen, dagen for deres renselse. ¹⁰ På den åttende dagen skal de bringe to turtelduer eller to unge duer til presten ved inngangen til møteteltet. ¹¹ Presten skal ofre den ene som et syndoffer og den andre som et brennoffer for å gjøre soning for dem fordi de syndet ved å være i nærvær av den døde personen. På den samme dagen skal de innvie hodet sitt på nytt. ¹² De må vie seg til Herren for hele perioden av deres løfte og bringe et årsgammelt værlam som et skyldoffer. De tidligere dagene teller ikke, da deres innvielse ble gjort uren. ¹³ "Dette er loven om nasireeren når perioden for deres innvielse er fullført: De skal bli brakt til inngangen til møteteltet. ¹⁴ Der skal de presentere sine offergaver til Herren: et årsgammelt værlam uten lyte til et brennoffer, et årsgammelt hunlam uten lyte til et syndoffer, og en vær uten lyte til et fredsoffer, ¹⁵ sammen med en kurv med usyret brød laget av fint mel blandet med olje, og usyrede kaker smurt med olje, sammen med deres grøde- og drikkoffer. ¹⁶ "Presten skal presentere disse for Herren og ofre syndofferet og brennofferet. ¹⁷ Han skal også ofre væren som et fredsoffer til Herren, sammen med kurven med usyret brød; presten skal også presentere grødeofferet og drikkofferet. ¹⁸ "Nasireeren må deretter barbere av sitt innviede hår ved inngangen til møteteltet og legge håret på ilden under fredsofferet. ¹⁹ "Etter at nasireeren har barbert av sitt innviede hår, skal presten legge i deres hender en kott skulder av væren, en usyret brødleiv, og en usyret kake fra kurven. ²⁰ Presten skal deretter svinge dem som et svingeoffer for Herren; de er hellige og tilhører presten, sammen med brystet som svinges og låret som presenteres. Etter dette kan nasireeren drikke vin. ²¹ "Dette er loven om nasireeren som avlegger offergaver til Herren i henhold til deres innvielse, i tillegg til hva de ellers kan ha råd til. De må oppfylle det løftet de har avlagt, i henhold til loven om deres innvielse." ²²

Herren talte så til Moses og sa: ²³ "Tal til Aron og hans sønner og si: 'Slik skal dere velsigne israelittene. Si til dem: ²⁴ "'Må Herren velsigne deg og bevare deg; ²⁵ må Herren la sitt ansikt lyse over deg og vise deg sin nåde; ²⁶ må Herren se på deg med velvilje og gi deg fred.'" ²⁷ "På denne måten skal de påkalle mitt navn over israelittene, og jeg vil velsigne dem."

7 Den dagen Moses fullførte oppsettet av tabernaklet, salvet og innviet han det sammen med alt dets inventar, og alteret og alle dets redskaper; han salvet og innviet dem også. ² Da kom lederne av Israel, overhodene for deres fedres husstander, som var stammelederne som hadde tilsyn med dem som ble talt, med sine offergaver. ³ De brakte sine offergaver fram for Herren: seks tildekkede vogner og tolv okser — én okse fra hver leder og en vogn fra hver to ledere. De presenterte disse foran tabernaklet. ⁴ Da talte Herren til Moses og sa, ⁵ "Ta imot disse fra dem, så de kan brukes i tjenesten ved møteteltet. Fordel dem til levittene etter hver manns tjeneste." ⁶ Så tok Moses imot vognene og oksene og fordelte dem til levittene. ⁷ Han ga to vogner og fire okser til Gersjons sønner, etter deres tjeneste, ⁸ og han ga fire vogner og åtte okser til Meraris sønner, etter deres tjeneste, under tilsyn av Itamar, sønn av Aron, presten. ⁹ Men han ga ingen til Kahats sønner, fordi de hadde ansvaret for de hellige gjenstandene, som de bar på skuldrene. ¹⁰ Lederne brakte sine offergaver til innvielsen av alteret da det ble salvet, og presenterte dem foran alteret. ¹¹ Herren instruerte Moses, "Hver dag skal en leder bringe sitt offer til innvielsen av alteret." ¹² På den første dagen presenterte Nahson, sønn av Amminadab, fra Judas stamme, sitt offer. ¹³ Hans offer besto av en sølvfat som veide 130 sekel og en sølvbolle som veide 70 sekel, begge etter helligdommens sekel, fylt med fint mel blandet med olje som et grødeoffer; ¹⁴ en gullskål som veide ti sekel, fylt med røkelse; ¹⁵ en ung okse, en vær og et årsgammelt værlam til brennoffer; ¹⁶ en enkelt geitebukk til syndoffer; ¹⁷ og til fredsofferet, to okser, fem værer, fem geitebukker og fem årsgamle værlam. Dette var offeret til Nahson, sønn av Amminadab. ¹⁸ På den andre dagen presenterte Netanel, sønn av Suar, leder av Issakar, sitt offer. ¹⁹ Hans offer var en sølvfat som veide 130 sekel og en sølvbolle som veide 70 sekel, begge etter helligdommens sekel, fylt med fint mel blandet med

4 Mosebok

olje som et grødeoffer; ²⁰ en gullskål som veide ti sekel, fylt med røkelse; ²¹ en ung okse, en vær og et årsgammelt værlam til brennoffer; ²² en enkelt geitebukk til syndoffer; ²³ og til fredsofferet, to okser, fem værer, fem geitebukker og fem årsgamle værlam. Dette var offeret til Netanel, sønn av Suar. ²⁴ På den tredje dagen brakte Eliab, sønn av Helon, leder av folket i Sebulon, sitt offer. ²⁵ Hans offer var en sølvfat som veide 130 sekel og en sølvbolle som veide 70 sekel, begge etter helligdommens sekel, fylt med fint mel blandet med olje som et grødeoffer; ²⁶ en gullskål som veide ti sekel, fylt med røkelse; ²⁷ en ung okse, en vær og et årsgammelt værlam til brennoffer; ²⁸ en enkelt geitebukk til syndoffer; ²⁹ og til fredsofferet, to okser, fem værer, fem geitebukker og fem årsgamle værlam. Dette var offeret til Eliab, sønn av Helon. ³⁰ På den fjerde dagen brakte Elisur, sønn av Sjedeur, leder av folket i Ruben, sitt offer. ³¹ Hans offer var en sølvfat som veide 130 sekel og en sølvbolle som veide 70 sekel, begge etter helligdommens sekel, fylt med fint mel blandet med olje som et grødeoffer; ³² en gullskål som veide ti sekel, fylt med røkelse; ³³ en ung okse, en vær og et årsgammelt værlam til brennoffer; ³⁴ en enkelt geitebukk til syndoffer; ³⁵ og til fredsofferet, to okser, fem værer, fem geitebukker og fem årsgamle værlam. Dette var offeret til Elisur, sønn av Sjedeur. ³⁶ På den femte dagen brakte Sjelumiel, sønn av Surisjaddai, leder av folket i Simeon, sitt offer. ³⁷ Hans offer var en sølvfat som veide 130 sekel og en sølvbolle som veide 70 sekel, begge etter helligdommens sekel, fylt med fint mel blandet med olje som et grødeoffer; ³⁸ en gullskål som veide ti sekel, fylt med røkelse; ³⁹ en ung okse, en vær og et årsgammelt værlam til brennoffer; ⁴⁰ en enkelt geitebukk til syndoffer; ⁴¹ og til fredsofferet, to okser, fem værer, fem geitebukker og fem årsgamle værlam. Dette var offeret til Sjelumiel, sønn av Surisjaddai. ⁴² På den sjettede dagen brakte Eljasaf, sønn av Deuel, leder av folket i Gad, sitt offer. ⁴³ Hans offer var en sølvfat som veide 130 sekel og en sølvbolle som veide 70 sekel, begge etter helligdommens sekel, fylt med fint mel blandet med olje som et grødeoffer; ⁴⁴ en gullskål som veide ti sekel, fylt med røkelse; ⁴⁵ en ung okse, en vær og et årsgammelt værlam til brennoffer; ⁴⁶ en enkelt geitebukk til syndoffer; ⁴⁷ og til fredsofferet, to okser, fem værer, fem geitebukker og fem årsgamle værlam. Dette var offeret til Eljasaf, sønn av Deuel. ⁴⁸

På den syvende dagen brakte Elisjama, sønn av Ammihud, leder av folket i Efraim, sitt offer. ⁴⁹ Hans offer var en sølvfat som veide 130 sekel og en sølvbolle som veide 70 sekel, begge etter helligdommens sekel, fylt med fint mel blandet med olje som et grødeoffer; ⁵⁰ en gullskål som veide ti sekel, fylt med røkelse; ⁵¹ en ung okse, en vær og et årsgammelt værlam til brennoffer; ⁵² en enkelt geitebukk til syndoffer; ⁵³ og til fredsofferet, to okser, fem værer, fem geitebukker og fem årsgamle værlam. Dette var offeret til Elisjama, sønn av Ammihud. ⁵⁴ På den åttende dagen brakte Gamaliel, sønn av Pedasur, leder av folket i Manasse, sitt offer. ⁵⁵ Hans offer var en sølvfat som veide 130 sekel og en sølvbolle som veide 70 sekel, begge etter helligdommens sekel, fylt med fint mel blandet med olje som et grødeoffer; ⁵⁶ en gullskål som veide ti sekel, fylt med røkelse; ⁵⁷ en ung okse, en vær og et årsgammelt værlam til brennoffer; ⁵⁸ en enkelt geitebukk til syndoffer; ⁵⁹ og til fredsofferet, to okser, fem værer, fem geitebukker og fem årsgamle værlam. Dette var offeret til Gamaliel, sønn av Pedasur. ⁶⁰ På den niende dagen brakte Abidan, sønn av Gideon, leder av folket i Benjamin, sitt offer. ⁶¹ Hans offer var en sølvfat som veide 130 sekel og en sølvbolle som veide 70 sekel, begge etter helligdommens sekel, fylt med fint mel blandet med olje som et grødeoffer; ⁶² en gullskål som veide ti sekel, fylt med røkelse; ⁶³ en ung okse, en vær og et årsgammelt værlam til brennoffer; ⁶⁴ en enkelt geitebukk til syndoffer; ⁶⁵ og til fredsofferet, to okser, fem værer, fem geitebukker og fem årsgamle værlam. Dette var offeret til Abidan, sønn av Gideon. ⁶⁶ På den tiende dagen brakte Ahieser, sønn av Ammisjajadai, leder av folket i Dan, sitt offer. ⁶⁷ Hans offer var en sølvfat som veide 130 sekel og en sølvbolle som veide 70 sekel, begge etter helligdommens sekel, fylt med fint mel blandet med olje som et grødeoffer; ⁶⁸ en gullskål som veide ti sekel, fylt med røkelse; ⁶⁹ en ung okse, en vær og et årsgammelt værlam til brennoffer; ⁷⁰ en enkelt geitebukk til syndoffer; ⁷¹ og til fredsofferet, to okser, fem værer, fem geitebukker og fem årsgamle værlam. Dette var offeret til Ahieser, sønn av Ammisjajadai. ⁷² På den ellevende dagen brakte Pagiel, sønn av Okran, leder av folket i Asjer, sitt offer. ⁷³ Hans offer var en sølvfat som veide 130 sekel og en sølvbolle som veide 70 sekel, begge etter helligdommens sekel, fylt med fint mel blandet med

4 Mosebok

olje som et grødeoffer; ⁷⁴ en gullskål som veide ti sekel, fylt med røkelse; ⁷⁵ en ung okse, en vær og et årsgammelt værlam til brennoffer; ⁷⁶ en enkelt geitebukk til syndoffer; ⁷⁷ og til fredsofferet, to okser, fem værer, fem geitebukker og fem årsgamle værlam. Dette var offeret til Pagiel, sønn av Okran. ⁷⁸ På den tolvte dagen brakte Ahira, sønn av Enan, leder av folket i Naftali, sitt offer. ⁷⁹ Hans offer var en sølvfat som veide 130 sekel og en sølvbolle som veide 70 sekel, begge etter helligdommens sekel, fylt med fint mel blandet med olje som et grødeoffer; ⁸⁰ en gullskål som veide ti sekel, fylt med røkelse; ⁸¹ en ung okse, en vær og et årsgammelt værlam til brennoffer; ⁸² en enkelt geitebukk til syndoffer; ⁸³ og til fredsofferet, to okser, fem værer, fem geitebukker og fem årsgamle værlam. Dette var offeret til Ahira, sønn av Enan. ⁸⁴ Dette var offergavene fra Israels ledere til innvielsen av alteret da det ble salvet: tolv sølvfat, tolv sølvboller og tolv gullskåler. ⁸⁵ Hvert sølvfat veide 130 sekel, og hver bolle sytti sekel. Til sammen veide sølvet av disse redskapene 2 400 sekel, etter helligdommens sekel. ⁸⁶ De tolv gullskålene fylt med røkelse veide ti sekel hver, etter helligdommens sekel. Til sammen veide gullet i skålene 120 sekel. ⁸⁷ Det totale antallet dyr til brennofferet kom til tolv unge okser, tolv værer og tolv årsgamle værlam, sammen med deres grødeoffer. Tolv geitebukker ble brukt til syndofferet. ⁸⁸ Det totale antallet dyr til fredsofferet kom til tjuefire okser, seksti værer, seksti geitebukker og seksti årsgamle værlam. Dette var offergavene til innvielsen av alteret etter at det ble salvet. ⁸⁹ Da Moses gikk inn i møteteltet for å tale med Herren, hørte han stemmen som talte til ham ovenfra soningslokket på vitnesbyrdets ark, mellom de to kjerubene; slik talte Herren til ham.

8 Så talte Herren til Moses med disse ordene, ² "Tal til Aron og gi ham beskjed: 'Når du setter lampene i stand, sørg for at alle de syv lyser opp området foran lysestaken.'" ³ Aron gjorde som han ble bedt om; han satte lampene slik at de lyste fremover på lysestaken, akkurat som Herren hadde instruert Moses. ⁴ Dette er håndverket til lysestaken: den var laget av hamret gull, fra sokkelen til de dekorative blomstene. Den ble laget etter mønsteret Herren hadde vist Moses. ⁵ Herren talte igjen til Moses med disse ordene, ⁶ "Velg ut levittene blant israelittene og rens dem. ⁷ For å rens dem, gjør følgende: sprut dem med renselsesvann, la dem

barbere hele kroppen med barberkniv, og vaske klærne sine. Slik skal de rens seg selv. ⁸ La dem ta en okse med sitt grødeoffer av fint mel blandet med olje; og ta en annen okse til syndoffer. ⁹ Før levittene fram foran møteteltet og samle hele den israelittiske menigheten. ¹⁰ Presenter levittene for Herren, og israelittene skal legge hendene på levittene. ¹¹ Aron skal presentere levittene for Herren som et viftoffer fra israelittene, slik at de kan være klare til å utføre Herrens tjeneste. ¹² Levittene skal legge hendene på hodene til oksene; så skal den ene ofres som syndoffer og den andre som brennoffer til Herren, for å gjøre soning for levittene. ¹³ La levittene stå foran Aron og hans sønner og presenter dem som et viftoffer for Herren. ¹⁴ På denne måten skal du skille levittene fra de andre israelittene, og levittene skal være mine. ¹⁵ Etter at du har rensset levittene og presentert dem som et viftoffer, kan de komme for å tjene ved møteteltet. ¹⁶ De er gitt helt til meg fra blant israelittene. Jeg har tatt dem for meg selv i stedet for de førstefødte av hvert morsliv, de førstefødte av alle israelittene. ¹⁷ For hver førstefødt i Israel, både menneske og dyr, er min. Den dagen jeg slo ned alle de førstefødte i Egypt, satte jeg dem til side for meg selv. ¹⁸ Jeg har tatt levittene i stedet for hver førstefødt blant israelittene. ¹⁹ Jeg har gitt levittene som en gave til Aron og hans sønner fra blant israelittene, for å utføre tjenesten ved møteteltet på vegne av israelittene og for å gjøre soning for dem, slik at ingen plage skal komme over israelittene når de nærmer seg helligdommen." ²⁰ Moses, Aron og hele den israelittiske menigheten gjorde med levittene akkurat som Herren hadde befalt Moses. ²¹ Levittene rensset seg selv og vasket klærne sine. Aron presenterte dem som et viftoffer for Herren og gjorde soning for dem for å rens dem. ²² Etterpå gikk levittene inn for å utføre sine plikter ved møteteltet under tilsyn av Aron og hans sønner. De gjorde med levittene akkurat som Herren hadde befalt Moses. ²³ Herren talte til Moses med disse ordene, ²⁴ "Dette gjelder for levittene: fra tjuefem år og oppover skal de tre inn for å utføre tjeneste i arbeidet ved møteteltet. ²⁵ Men når de er femti år, skal de trekke seg tilbake fra vanlig tjeneste og ikke lenger arbeide. ²⁶ De kan hjelpe sine brødre med å utføre deres plikter ved møteteltet, men de skal ikke utføre arbeidet selv. Slik skal du tildele levittenes ansvar."

4 Mosebok

9 Herren talte til Moses i Sinai-ørkenen i den første måneden i det andre året etter at de hadde forlatt Egypt, og sa: ² "Israelittene skal holde påsken til den fastsatte tid. ³ På den fjortende dagen i denne måneden, i skumringen, skal dere holde den til den fastsatte tid; dere skal holde den etter alle dens lover og forskrifter." ⁴ Så instruerte Moses israelittene om å holde påsken. ⁵ Og de gjorde det i Sinai-ørkenen, i skumringen på den fjortende dagen i den første måneden, i samsvar med alt det Herren hadde befalt Moses, gjorde israelittene. ⁶ Men noen menn var urene på grunn av kontakt med et lik, og de kunne ikke holde påsken den dagen. De nærmet seg Moses og Aron den dagen ⁷ og sa: "Vi er urene på grunn av et lik, men hvorfor skal vi utelukkes fra å frembære Herrens offer til den fastsatte tid sammen med de andre israelittene?" ⁸ Moses svarte: "Vent her til jeg hører hva Herren befaler angående dere." ⁹ Så talte Herren til Moses og sa: ¹⁰ "Tal til israelittene og si: 'Hvis noen av dere eller deres etterkommere er urene på grunn av et lik eller er på reise, kan de likevel holde påsken for Herren. ¹¹ På den fjortende dagen i den andre måneden, i skumringen, skal de holde den; de skal spise den med usyret brød og bitre urter. ¹² De må ikke la noe av den bli igjen til morgenen, og de må ikke bryte noen av dens ben. De må holde den etter alle påskens lover. ¹³ Men hvis en person som er ren og ikke er på reise unnlater å holde påsken, skal den personen utestenges fra sitt folk for ikke å ha frembåret Herrens offer til den fastsatte tid. De skal bære skylden for sin synd. ¹⁴ Hvis en fremmed bor blant dere og ønsker å holde påsken for Herren, må de gjøre det etter dens lover og forskrifter. Dere skal ha den samme loven for både den fremmede og den innfødte.'" ¹⁵ Den dagen tabernaklet, vitnesbyrdets telt, ble reist, dekket skyen det. Fra kveld til morgen så skyen over tabernaklet ut som ild. ¹⁶ Dette var det vanlige mønsteret; skyen dekket det om dagen, og om natten så det ut som ild. ¹⁷ Når skyen løftet seg fra over teltet, brøt israelittene opp; og der skyen slo seg ned, der slo israelittene leir. ¹⁸ På Herrens befaling brøt israelittene opp, og på hans befaling slo de leir. Så lenge skyen ble over tabernaklet, forble de i leiren. ¹⁹ Selv når skyen ble over tabernaklet i mange dager, adlød israelittene Herrens befaling og brøt ikke opp. ²⁰ Hvis skyen noen ganger var over tabernaklet bare noen få dager, slo de leir på Herrens befaling, og så brøt de

opp på hans befaling. ²¹ Hvis skyen bare ble fra kveld til morgen, når den løftet seg om morgenen, brøt de opp. Enten det var dag eller natt, når skyen løftet seg, brøt de opp. ²² Enten det var to dager, en måned eller et år at skyen ble over tabernaklet, forble israelittene i leiren og brøt ikke opp; men når den løftet seg, brøt de opp. ²³ På Herrens befaling slo de leir, og på Herrens befaling brøt de opp. De adlød Herrens instruksjoner, i samsvar med hans befaling gjennom Moses.

10 Herren talte til Moses og sa: ² "Lag to trompeter av hamret sølv til deg selv; bruk dem til å kalle sammen menigheten og til å bryte leir. ³ Når begge trompetene blåses, skal hele forsamlingen samles foran deg ved inngangen til møteteltet. ⁴ Hvis bare én trompet blåses, skal lederne, overhodene for Israels stammer, samles foran deg. ⁵ Når et alarmrop lyder, skal leirene som er stasjonert på østsiden, bryte opp. ⁶ Når et alarmrop lyder en annen gang, skal leirene på sørsiden bryte opp. Et alarmrop skal lyde for dem for å bryte leir. ⁷ For å samle forsamlingen, blås i trompetene, men ikke la et alarmrop lyde. ⁸ Arons sønner, prestene, skal blåse i trompetene. Dette skal være en varig forordning for dere gjennom alle generasjoner. ⁹ Når dere går til krig i deres land mot en fiende som undertrykker dere, skal dere la et alarmrop lyde med trompetene. Da vil dere bli husket av Herren deres Gud og bli reddet fra deres fiender. ¹⁰ På deres gledens dager, deres fastsatte høytider, og ved begynnelsen av deres måneder, skal dere blåse i trompetene over deres brennoffer og fellesskapsoffer, og de skal være et minne for deres Gud. Jeg er Herren deres Gud." ¹¹ På den tyvende dagen i den andre måneden i det andre året løftet skyen seg fra over pakteltet. ¹² Israelittene brøt opp fra Sinai-ørkenen og reiste fra sted til sted til skyen slo seg ned i Paran-ørkenen. ¹³ De brøt opp for første gang på Herrens befaling gjennom Moses. ¹⁴ Banneret til Judas leir brøt opp først, etter deres avdelinger, med Nahsjon, Amminadabs sønn, som leder. ¹⁵ Nethanel, Suars sønn, ledet avdelingen til Isakars stamme, ¹⁶ Eliab, Helons sønn, ledet avdelingen til Sebulons stamme. ¹⁷ Deretter ble tabernaklet demontert, og gersonittene og merarittene, som bar det, brøt opp. ¹⁸ Banneret til Rubens leir brøt opp deretter, etter deres avdelinger, med Elisur, Sedeurs sønn, som leder. ¹⁹ Selumiel, Surisjaddais sønn, ledet avdelingen til Simeons

4 Mosebok

stamme, ²⁰ Eliasaf, Deuels sønn, ledet avdelingen til Gads stamme. ²¹ Deretter brøt kehatittene opp, bærende de hellige gjenstandene. Tabernaklet skulle settes opp før deres ankomst. ²² Banneret til Efraims leir brøt opp deretter, etter deres avdelinger, med Elisjama, Ammihuds sønn, som leder. ²³ Gamaliel, Pedasurs sønn, ledet avdelingen til Manasses stamme, ²⁴ og Abidan, Gideonis sønn, ledet avdelingen til Benjamins stamme. ²⁵ Til slutt brøt banneret til Dans leir opp, som dannet baktroppen for alle leirene, etter deres avdelinger, med Ahieser, Ammisjaddais sønn, som leder. ²⁶ Pagiel, Okrans sønn, ledet avdelingen til Asjers stamme, ²⁷ Ahira, Enans sønn, ledet avdelingen til Naftalis stamme. ²⁸ Dette var marsjrekkefølgen for de israelittiske avdelingene da de brøt opp. ²⁹ Moses sa til Hobab, sønn av Reuel midjanitten, Moses' svigerfar: "Vi drar til det stedet som Herren har lovet å gi oss. Kom med oss, så vil vi behandle deg vel, for Herren har lovet gode ting til Israel." ³⁰ Han svarte: "Jeg vil ikke dra; jeg vender tilbake til mitt eget land og mitt eget folk." ³¹ Moses ba: "Vær så snill, ikke forlat oss. Du vet hvor vi skal slå leir i ørkenen, og du kan være vår veiviser. ³² Hvis du kommer med oss, vil vi dele med deg hva enn gode ting Herren gir oss." ³³ Så brøt de opp fra Herrens fjell og reiste i tre dager. Herrens paksark gikk foran dem i løpet av de tre dagene for å finne et hvilested for dem. ³⁴ Herrens sky var over dem om dagen da de brøt opp fra leiren. ³⁵ Hver gang arken brøt opp, sa Moses: "Reis deg, Herre! Må dine fiender bli spredt og dine motstandere flykte for deg." ³⁶ Hver gang den kom til ro, sa han: "Vend tilbake, Herre, til Israels mange tusener."

11 Folket begynte å klage over sine ulykker i Herrens hørsel, og da Herren hørte det, ble hans vrede opptent. Herrens ild brant blant dem og fortærte noen ytterst i leiren. ² Folket ropte til Moses, og da Moses ba til Herren, slukket ilden. ³ Det stedet ble derfor kalt Tabera, fordi Herrens ild hadde brent blant dem. ⁴ Den blandede folkemengden blant dem begynte å begjære annen mat, og israelittene begynte også å gråte igjen og sa: "Hvem vil gi oss kjøtt å spise?" ⁵ Vi husker fisken vi spiste gratis i Egypt, agurkene, melonene, purreløken, løken og hvitløken. ⁶ Men nå er appetitten vår borte; det er ingenting annet enn dette manna å se på!" ⁷ Mannaen var som korianderfrø og hadde utseende som harpiks. ⁸

Folket gikk omkring og samlet den, og malte den i kverner eller knuste den i mortere. De kokte den i gryter og laget kaker av den, og den smakte som noe laget med olivenolje. ⁹ Når duggen falt på leiren om natten, kom mannaen ned med den. ¹⁰ Moses hørte folket i hver familie gråte ved inngangen til teltene sine. Herrens vrede ble sterkt opptent, og Moses ble bekymret. ¹¹ Moses sa til Herren: "Hvorfor har du brakt denne vanskeligheten over din tjener? Hvorfor har jeg ikke funnet nåde i dine øyne, siden du legger byrden av hele dette folket på meg?" ¹² Har jeg unnfanget hele dette folket? Har jeg født dem, at du skulle si til meg: 'Bær dem i dine armer som en sykepleier bærer et diende barn, til det landet du lovet deres forfedre?' ¹³ Hvor skal jeg finne kjøtt å gi til hele dette folket? De fortsetter å klage til meg: 'Gi oss kjøtt å spise!' ¹⁴ Jeg er ikke i stand til å bære ansvaret for hele dette folket alene; det er for overveldende for meg. ¹⁵ Hvis dette er slik du vil behandle meg, vennligst drep meg nå—hvis jeg har funnet nåde i dine øyne—og la meg ikke se min egen undergang." ¹⁶ Herren sa til Moses: "Samle for meg sytti menn av Israels eldste, som du vet er folkets eldste og deres offiserer. Bring dem til møteteltet, og la dem stå der med deg. ¹⁷ Jeg vil komme ned og tale med deg der, og jeg vil ta noe av Ånden som er over deg og legge den på dem. De skal dele byrden av folket med deg, så du ikke må bære den alene. ¹⁸ Si til folket: 'Helliggjør dere til i morgen, og dere skal spise kjøtt, for dere har grått i Herrens hørsel og sagt: "Hvem vil gi oss kjøtt å spise? Vi hadde det bedre i Egypt!" Derfor vil Herren gi dere kjøtt, og dere skal spise. ¹⁹ Dere skal spise det ikke bare i én dag, eller to dager, eller fem, ti, eller tjue dager, ²⁰ men i en hel måned, til det kommer ut av neseborene deres og blir avskyelig for dere, fordi dere har forkastet Herren som er blant dere, og har klaget foran ham og sagt: "Hvorfor forlot vi noen gang Egypt?"' " ²¹ Moses sa: "Her er jeg blant seks hundre tusen menn til fots, og du sier: 'Jeg vil gi dem kjøtt å spise i en hel måned!' " ²² Ville det være nok om flokker og hjorder ble slaktet for dem? Ville det være nok om all fisken i havet ble fanget for dem?" ²³ Herren sa til Moses: "Er det noen grense for Herrens makt? Nå skal du se om mitt ord vil bli oppfylt for deg eller ikke." ²⁴ Så gikk Moses ut og fortalte folket hva Herren hadde sagt. Han samlet sytti av folkets eldste og lot dem stå rundt teltet. ²⁵ Da kom Herren ned i skyen og talte til ham, og tok

4 Mosebok

noe av Ånden som var over ham og la den på de sytti eldste. Da Ånden hvilte over dem, profeterte de, men gjorde det ikke igjen. ²⁶ Imidlertid hadde to menn blitt igjen i leiren; den ene het Eldad og den andre Medad. Ånden hvilte også over dem, og de profeterte i leiren. ²⁷ En ung mann skyndte seg til Moses og informerte ham: "Eldad og Medad profeterer i leiren." ²⁸ Josva, Nuns sønn, som hadde vært Moses' assistent fra sin ungdom, talte opp og sa: "Moses, min herre, stopp dem!" ²⁹ Men Moses svarte: "Er du bekymret på mine vegne? Jeg skulle ønske at hele Herrens folk var profeter og at Herren ville legge sin Ånd på dem!" ³⁰ Deretter vendte Moses og Israels eldste tilbake til leiren. ³¹ En vind gikk ut fra Herren og brakte vaktler fra havet, og lot dem falle ved siden av leiren, omtrent en dags reise på den ene siden og en dags reise på den andre siden, rundt leiren, omtrent to alen dypt på bakken. ³² Folket brukte hele den dagen, hele natten, og hele neste dag på å samle vaktlene. Den minste noen samlet var ti homer. De spredte dem ut rundt leiren. ³³ Men mens kjøttet fortsatt var mellom tennene deres, før det ble konsumert, ble Herrens vrede opptent mot folket, og Herren slo dem med en alvorlig plage. ³⁴ Så stedet ble kalt Kibrot-Hattaava, fordi der begravde de folket som hadde begjært annen mat. ³⁵ Fra Kibrot-Hattaava dro folket til Hazerot, hvor de ble værende.

12 Miriam og Aron talte mot Moses på grunn av den kusjittiske kvinnen han hadde giftet seg med, for han hadde virkelig giftet seg med en kusjitt. ² De sa: «Har Herren bare talt gjennom Moses? Har han ikke også talt gjennom oss?» Og Herren hørte det. ³ (Moses var en meget ydmyk mann, mer enn noen annen på jordens overflate.) ⁴ Plutselig sa Herren til Moses, Aron og Miriam: «Kom ut til møteteltet, alle tre.» Så de gikk ut. ⁵ Herren steg ned i en skystøtte og sto ved inngangen til teltet. Han kalte på Aron og Miriam, og da de begge trådte frem, ⁶ sa han: «Hør mine ord: Hvis det er en profet blant dere, vil jeg, Herren, åpenbare meg for dem i syner og tale til dem i drømmer. ⁷ Slik er det ikke med min tjener Moses; han er trofast i hele mitt hus. ⁸ Med ham taler jeg ansikt til ansikt, klart og ikke i gåter; han skuer Herrens skikkelse. Hvorfor var dere da ikke redde for å tale mot min tjener Moses?» ⁹ Herrens vrede brant mot dem, og han dro bort. ¹⁰ Da skyen løftet seg fra teltet, ble Miriams hud spedalsk, hvit som snø. Aron

vendte seg mot henne og så at hun hadde en vanærende hudsykdom. ¹¹ Aron sa til Moses: «Å, min herre, jeg ber deg, ikke hold denne synden mot oss, for vi har handlet tåpelig og syndet. ¹² Vær så snill, la henne ikke være som et dødfødt barn hvis kjøtt er halvt oppspist ved fødselen.» ¹³ Så ba Moses inderlig til Herren: «Vær så snill, Gud, helbred henne!» ¹⁴ Herren svarte Moses: «Hvis hennes far hadde spyttet henne i ansiktet, ville hun ikke da være i vanære i syv dager? Hold henne utenfor leiren i syv dager; deretter kan hun bli tatt tilbake.» ¹⁵ Så ble Miriam holdt utenfor leiren i syv dager, og folket dro ikke videre før hun ble tatt tilbake. ¹⁶ Deretter dro folket fra Hazerot og slo leir i Parans ørken.

13 Da talte Herren til Moses og sa, ² "Send menn for å utforske Kanaans land, som jeg gir til israelittene. Du skal sende en mann fra hver av deres fedres stammer, hver en leder blant dem." ³ Så på Herrens befaling sendte Moses dem fra ørkenen Paran, alle sammen ledere for israelittene. ⁴ Dette var deres navn: fra Rubens stamme, Sjamua, sønn av Sakkur; ⁵ fra Simeons stamme, Sjafat, sønn av Hori; ⁶ fra Judas stamme, Kaleb, sønn av Jefunne; ⁷ fra Issakars stamme, Jigal, sønn av Josef; ⁸ fra Efraims stamme, Hosea, sønn av Nun; ⁹ fra Benjamins stamme, Palti, sønn av Raffu; ¹⁰ fra Sebulons stamme, Gaddiel, sønn av Sodi; ¹¹ fra Manasses stamme, som er en del av Josef, Gaddi, sønn av Susi; ¹² fra Dans stamme, Ammiel, sønn av Gemalli; ¹³ fra Asjers stamme, Setur, sønn av Mikael; ¹⁴ fra Naftalis stamme, Nahbi, sønn av Vofsi; ¹⁵ fra Gads stamme, Geuel, sønn av Maki. ¹⁶ Dette er mennene Moses sendte for å utforske landet. Moses ga også Hosea, sønn av Nun, navnet Josva. ¹⁷ Da Moses sendte dem for å utforske Kanaans land, instruerte han dem: "Gå opp gjennom Negev og deretter inn i fjellandet. ¹⁸ Se hvordan landet er, og om folket som bor der er sterke eller svake, få eller mange. ¹⁹ Hva slags land bor de i? Er det godt eller dårlig? Hvordan er byene? Er de uten murer eller befestede? ²⁰ Og hvordan er jorden? Er den fruktbar eller mager? Er det trær på den eller ikke? Vær modige og ta med noe av frukten fra landet." Nå var det sesongen for de første modne druene. ²¹ Så dro de opp og utforsket landet fra ørkenen Sin så langt som til Rehob, mot Lebo-Hamat. ²² De dro opp gjennom Negev og kom til Hebron, hvor Ahiman, Sjesjai og Talmai, Anaks etterkommere, var. (Hebron ble bygd syv år før Soan i Egypt.) ²³ Da de nådde

4 Mosebok

Eshkoldalen, kuttet de av en gren med en enkelt drueklase. To av dem bar den på en stang mellom seg, sammen med noen granatepler og fikener. ²⁴ Det stedet ble kalt Eshkoldalen på grunn av drueklasen israelittene kuttet av der. ²⁵ Etter forti dager vendte de tilbake fra å utforske landet. ²⁶ De kom tilbake til Moses og Aron og hele israelittmenigheten i Kadesj i ørkenen Paran. Der rapporterte de til dem og til hele forsamlingen og viste dem frukten fra landet. ²⁷ De ga Moses denne beretningen: "Vi dro inn i landet du sendte oss til, og det flyter virkelig med melk og honning. Her er frukten derfra. ²⁸ Men folket som bor der er mektige, og byene er befestede og veldig store. Vi så til og med Anaks etterkommere der. ²⁹ Amalekittene bor i Negev; hetittene, jebusittene og amorittene bor i fjellandet; og kanaaneerne bor nær sjøen og langs Jordan." ³⁰ Da stilnet Kaleb folket foran Moses og sa: "Vi bør dra opp og ta landet i eie, for vi kan helt sikkert seire over det." ³¹ Men mennene som hadde gått opp med ham sa: "Vi er ikke i stand til å gå opp mot folket, for de er sterkere enn vi er." ³² Og de spredte blant israelittene et dårlig rykte om landet de hadde utforsket, og sa: "Landet vi utforsket fortærer sine innbyggere, og alle menneskene vi så der er av stor vekst. ³³ Vi så nefilimene der (Anaks etterkommere kommer fra nefilimene). Vi virket som gresshopper i våre egne øyne, og slik så vi ut for dem."

14 Den natten ropte hele menigheten høyt og gråt, og folket gråt. ² Alle israelittene klaget mot Moses og Aron, og hele menigheten sa til dem: "Hadde vi bare omkommet i Egypt! Eller til og med i denne ørkenen! ³ Hvorfor fører Herren oss til dette landet for å falle for sveldet? Våre koner og barn vil bli tatt som bytte. Ville det ikke være bedre for oss å vende tilbake til Egypt?" ⁴ Og de sa til hverandre: "La oss utnevne en leder og dra tilbake til Egypt." ⁵ Da falt Moses og Aron på sitt ansikt foran hele forsamlingen av israelittene som var samlet der. ⁶ Josva, Nuns sønn, og Kaleb, Jefunnes sønn, som var blant dem som hadde utforsket landet, rev i stykker klærne sine; ⁷ og de sa til hele forsamlingen av israelittene: "Landet vi gikk gjennom og utforsket er overmåte godt. ⁸ Hvis Herren finner velbehag i oss, vil Han føre oss inn i dette landet, et land som flyter med melk og honning, og gi det til oss. ⁹ Bare gjør ikke opprør mot Herren. Frykt ikke folkene i landet, for de vil bli vårt bytte. Deres beskyttelse er

borte, og Herren er med oss. Frykt dem ikke." ¹⁰ Men hele forsamlingen diskuterte å steine dem. Da viste Herrens herlighet seg ved sammenkomstens telt for alle israelittene. ¹¹ Herren sa til Moses: "Hvor lenge skal dette folket vise forakt for Meg? Hvor lenge skal de nekte å tro på Meg, til tross for alle tegnene Jeg har gjort blant dem? ¹² Jeg vil slå dem med pest og ødelegge dem, men Jeg vil gjøre deg til en nasjon større og mektigere enn dem." ¹³ Moses sa til Herren: "Da vil egypterne høre om det! Ved Din kraft førte Du dette folket opp fra blant dem. ¹⁴ Og de vil fortelle det til innbyggerne i dette landet. De har hørt at Du, Herre, er med dette folket og at Du, Herre, har blitt sett ansikt til ansikt, at Din sky hviler over dem, og at Du går foran dem i en skystøtte om dagen og en ildstøtte om natten. ¹⁵ Hvis Du bringer omkommet til hele dette folket, vil nasjonene som har hørt denne rapporten om Deg si, ¹⁶ 'Herren var ikke i stand til å føre dette folket inn i landet Han lovet dem med ed, så Han ødela dem i ørkenen.' ¹⁷ "Nå, la Herrens kraft være stor, slik Du har erklært: ¹⁸ 'Herren er sen til vrede, rik på kjærlighet og tilgir synd og opprør. Likevel lar Han ikke den skyldige være straffet; Han holder barna ansvarlige for foreldrenes synd til tredje og fjerde generasjon.' ¹⁹ I samsvar med Din store kjærlighet, tilgi overtredelsen til dette folket, slik Du har tilgitt dem fra den tid de forlot Egypt til nå." ²⁰ Herren svarte: "Jeg har tilgitt dem, som du ba om. ²¹ Likevel, så sant Jeg lever og Herrens herlighet fyller hele jorden, ²² ikke én av dem som har vært vitne til Min herlighet og tegnene Jeg gjorde i Egypt og i ørkenen, men likevel har vært ulydige mot Meg og satt Meg på prøve ti ganger— ²³ ikke én av dem vil noen gang se landet Jeg lovet med ed til deres forfedre. De som har vist forakt for Meg vil ikke se det. ²⁴ Men fordi Min tjener Kaleb har en annen ånd og følger Meg helhjertet, vil Jeg føre ham inn i landet han utforsket, og hans etterkommere skal arve det. ²⁵ Siden amalekittene og kanaaneerne bor i dalene, vend tilbake i morgen og sett kursen mot ørkenen langs veien til Rødehavet." ²⁶ Herren talte til Moses og Aron og sa: ²⁷ "Hvor lenge skal denne onde menigheten klage mot Meg? Jeg har hørt klagene fra disse misfornøyde israelittene. ²⁸ Så si til dem: 'Så sant Jeg lever, erklærer Herren, Jeg vil gjøre mot dere akkurat som dere har sagt: ²⁹ I denne ørkenen skal deres kropp faller—hver og en av dere som er tjue år eller eldre som ble talt i folketellingen og som har

4 Mosebok

klaget mot Meg.³⁰ Ingen av dere vil komme inn i landet Jeg sverget å gjøre til deres hjem, unntatt Kaleb, Jefunnes sønn, og Josva, Nuns sønn.³¹ Når det gjelder barna deres som dere sa ville bli tatt som bytte, vil Jeg føre dem inn for å nyte landet dere har forkastet.³² Men deres kroppar vil møte sin ende i denne ørkenen.³³ Barna deres vil være gjetere her i førti år, og bære konsekvensene av deres utroskap, til den siste av deres kroppar ligger i ørkenen.³⁴ I førti år—ett år for hver av de førti dagene dere utforsket landet—skal dere bære konsekvensene av deres synd og vite hvordan det er å ha Meg mot dere.³⁵ Jeg, Herren, har talt, og Jeg vil sikkert gjøre disse tingene mot hele denne opprørske menigheten, som har slått seg sammen mot Meg. De vil møte sin ende i denne ørkenen; her vil de omkomme.”³⁶ Så mennene Moses hadde sendt for å utforske landet, som vendte tilbake og fikk hele menigheten til å klage mot ham ved å spre en negativ rapport om det—³⁷ disse mennene som var ansvarlige for å spre den negative rapporten om landet ble slått ned og døde av en pest for Herren.³⁸ Av mennene som dro for å utforske landet, var det bare Josva, Nuns sønn, og Kaleb, Jefunnes sønn, som forble i live.³⁹ Da Moses rapporterte dette til alle israelittene, sørget de dypt.⁴⁰ Tidlig neste morgen dro de til det høyeste punktet i fjelllandet og sa: “Nå er vi klare til å gå opp til landet Herren lovet. Vi har virkelig syndet!”⁴¹ Men Moses sa: “Hvorfor går dere mot Herrens befaling? Dette vil ikke lykkes!”⁴² Ikke fortsatt, for Herren er ikke med dere. Dere vil møte nederlag i hendene på deres fiender,⁴³ for amalekittene og kanaaneerne vil konfrontere dere der. Siden dere har vendt dere bort fra Herren, vil Han ikke støtte dere, og dere vil falle for sverdet.”⁴⁴ Likevel, i sin formodning dro de opp mot det høyeste punktet i fjelllandet, selv om verken Moses eller Herrens paktsark forlot leiren.⁴⁵ Da kom amalekittene og kanaaneerne som bodde i det fjelllandet ned og angrep dem og spredte dem så langt som til Horma.

15 Da talte Herren til Moses og sa: ² “Tal til israelittene og si til dem: ‘Når dere kommer inn i landet hvor dere skal bo, som jeg gir dere,³ og dere ofrer til Herren et ildoffer, et brennoffer eller et offer for å oppfylle et spesielt løfte, eller som et frivillig offer eller under deres fastsatte høytider, for å skape en velbehagelig duft for Herren fra buskapen eller flokken,⁴ da skal den

som bærer fram sitt offer, bære fram for Herren et grødeoffer av en tidel av en efa av det fineste mel blandet med en fjerdedel av en hin olje,⁵ og du skal tilberede vin til drikkofferet, en fjerdedel av en hin, med brennofferet eller for offeret, for hvert lam.⁶ For en vær skal du tilberede som et grødeoffer to tideler av en efa fint mel blandet med en tredjedel av en hin olje,⁷ og til drikkofferet skal du ofre en tredjedel av en hin vin, som en velbehagelig duft for Herren.⁸ Når du tilbereder en okse som et brennoffer eller et offer for å oppfylle et spesielt løfte, eller som et fellesskapsoffer til Herren,⁹ da skal du bære fram med oxen et grødeoffer av tre tideler av en efa fint mel blandet med en halv hin olje,¹⁰ og du skal ofre som drikkoffer en halv hin vin, som et ildoffer, en velbehagelig duft for Herren.¹¹ Slik skal det gjøres for hver okse, vær, lam eller geit.¹² I henhold til antallet du tilbereder, slik skal du gjøre for hver enkelt.¹³ Alle som er innfødt, må gjøre disse tingene på denne måten når de bærer fram et ildoffer som en velbehagelig duft for Herren.¹⁴ Når en fremmed bor hos dere eller er blant dere gjennom deres generasjoner og ønsker å bære fram et ildoffer, som en velbehagelig duft for Herren, skal de gjøre som dere gjør.¹⁵ Forsamlingen skal ha den samme lov for dere og for den fremmede som bor blant dere; det skal være en varig forordning gjennom deres generasjoner. Som dere er, slik skal den fremmede være for Herren.¹⁶ En lov og én forordning skal gjelde både for dere og for den fremmede som bor blant dere.”¹⁷ Herren talte til Moses,¹⁸ “Tal til israelittene og si til dem: ‘Når dere kommer inn i landet som jeg fører dere til,¹⁹ og dere spiser av landets mat, skal dere bære fram en del som et offer til Herren.²⁰ Fra det første av deres kornmel skal dere bære fram et brød som et offer; som et offer fra treskeplassen, slik skal dere bære det fram.²¹ Fra det første av deres kornmel skal dere gi Herren et offer gjennom deres generasjoner.²² Men hvis dere utilsiktet unnlater å holde noen av disse budene Herren ga Moses—²³ noen av Herrens bud til dere gjennom Moses, fra den dagen Herren ga dem og fortsetter gjennom de kommende generasjoner—²⁴ og hvis dette gjøres utilsiktet uten at menigheten er klar over det, da skal hele menigheten ofre en ung okse som brennoffer, som en velbehagelig duft for Herren, sammen med det foreskrevne grødeofferet og drikkofferet, og en geitebukk som syndoffer.²⁵ Presten skal gjøre soning for hele Israels menighet,

4 Mosebok

og de vil bli tilgitt, for det var ikke med vilje, og de har båret fram for Herren for sin feil et matoffer og et syndoffer. ²⁶ Hele Israels menighet og de fremmede som bor blant dem vil bli tilgitt, for hele folket var involvert i den utilsiktede feilen. ²⁷ Hvis en enkeltperson synder utilsiktet, må den personen bringe en årsgammel geit som syndoffer. ²⁸ Presten skal gjøre soning for Herren for den som feilet ved å synde utilsiktet, og når soning er gjort, vil den personen bli tilgitt. ²⁹ Én lov gjelder for alle som synder utilsiktet, enten en innfødt israelitt eller en fremmed som bor blant dere. ³⁰ Men den som synder med overlegg, enten innfødt eller fremmed, viser forakt for Herren og må skilles fra Israels folk. ³¹ Fordi de har forkastet Herrens ord og brutt Hans bud, må de sannelig skilles; deres skyld forblir på dem. ³² Mens israelittene var i ørkenen, møtte de en mann som samlet ved på sabbatsdagen. ³³ De som fant ham samle ved, brakte ham til Moses, Aron og hele forsamlingen, ³⁴ og de holdt ham i forvaring, fordi det ikke var bestemt hva som skulle gjøres med ham. ³⁵ Da sa Herren til Moses: "Mannen må dø; hele forsamlingen skal steine ham utenfor leiren." ³⁶ Så tok forsamlingen ham utenfor leiren og henrettet ham ved steining, som Herren hadde befalt Moses. ³⁷ Herren talte til Moses, ³⁸ "Tal til israelittene og si til dem at de skal lage dusker på hjørnene av klærne sine gjennom deres generasjoner, og sette en blå snor på hver dusk. ³⁹ Disse duskene skal være for dere å se på og huske alle Herrens bud, så dere kan adlyde dem og ikke følge deres egne hjerter og øyne, som leder dere til å fare vill. ⁴⁰ Da vil dere huske å adlyde alle Mine bud og være viet til deres Gud. ⁴¹ Jeg er Herren deres Gud, som befridde dere fra Egypt for å være deres Gud."

16 Korah, sønn av Jishar, sønn av Kehat, sønn av Levi, sammen med Datan og Abiram, sønnene til Eliab, og On, sønn av Pelet, fra Rubens stamme, tok med seg menn ² og reiste seg mot Moses, ledsaget av 250 israelittiske menn, ledere i menigheten, utvalgt fra forsamlingen, menn av anseelse. ³ De samlet seg mot Moses og Aron og sa til dem: «Nå har dere gått for langt! Hele menigheten er hellig, hver eneste en av dem, og Herren er blant dem. Hvorfor hever dere dere da over Herrens menighet?» ⁴ Da Moses hørte dette, falt han ned på sitt ansikt. ⁵ Han talte så til Korah og alle hans tilhengere og sa: «I morgen vil Herren vise hvem som tilhører Ham og hvem som er hellig, og

Han vil føre den personen nær til seg. Den Han velger, vil Han føre nær til seg selv. ⁶ Gjør dette: Du, Korah, og hele ditt følge, ta ildkar, ⁷ og i morgen legg ild i dem og legg røkelse på dem foran Herren. Den mannen som Herren velger, skal være den hellige. Nå har dere gått for langt, dere Levis sønner!» ⁸ Moses sa også til Korah: «Hør nå, dere Levis sønner: ⁹ Er det en liten ting at Israels Gud har skilt dere ut fra resten av den israelittiske menigheten for å føre dere nær til seg selv for å utføre tjenesten ved Herrens tabernakel og stå foran menigheten for å tjene dem? ¹⁰ Han har ført deg og alle dine medlevitter nær til seg selv, men nå søker dere også prestedømmet. ¹¹ Derfor er det mot Herren at du og alle dine tilhengere har slått dere sammen. Hvem er Aron at dere skulle klage mot ham?» ¹² Så kalte Moses på Datan og Abiram, sønnene til Eliab, men de sa: «Vi vil ikke komme opp. ¹³ Er det ikke nok at du har ført oss opp fra et land som flyter med melk og honning for å drepe oss i ørkenen, men du må også gjøre deg selv til hersker over oss?» ¹⁴ Dessuten har du ikke ført oss inn i et land som flyter med melk og honning, eller gitt oss en arv av marker og vingårder. Vil du stikke ut øynene på disse mennene? Vi vil ikke komme opp!» ¹⁵ Da ble Moses meget sint og sa til Herren: «Se ikke på deres offer. Jeg har ikke tatt en eneste esel fra dem, og jeg har ikke gjort noen av dem urett.» ¹⁶ Moses instruerte Korah: «Du og alle dine tilhengere skal stå foran Herren i morgen—du, de, og Aron. ¹⁷ Hver mann skal ta sitt ildkar og legge røkelse i det—250 ildkar i alt—og bringe det foran Herren. Du og Aron skal også bringe deres ildkar.» ¹⁸ Så tok hver av dem sitt ildkar, la ild i det, og la røkelse på det, og sto med Moses og Aron ved inngangen til sammenkomstens telt. ¹⁹ Da Korah hadde samlet alle sine tilhengere i opposisjon ved inngangen til sammenkomstens telt, viste Herrens hertilighet seg for hele menigheten. ²⁰ Så talte Herren til Moses og Aron og sa, ²¹ «Skill dere fra denne menigheten så jeg kan fortære dem øyeblikkelig.» ²² Men de falt ned på sine ansikter og sa: «Å Gud, du som gir livets ånde til alle levende ting, vil du være vred på hele menigheten når bare én mann synder?» ²³ Og så talte Herren til Moses og sa ²⁴ «Tal til menigheten og si: 'Gå bort fra teltene til Korah, Datan og Abiram.'» ²⁵ Moses reiste seg og gikk til Datan og Abiram, ledsaget av Israels eldste. ²⁶ Han advarte menigheten: «Gå bort fra teltene til disse ugudelige mennene! Rør ikke noe som tilhører

4 Mosebok

dem, ellers vil dere bli feid bort på grunn av alle deres synder.» ²⁷ Så de flyttet seg bort fra teltene til Korah, Datan og Abiram. Datan og Abiram kom ut og sto ved inngangene til sine telt, sammen med sine koner, barn og små. ²⁸ Da sa Moses: «Ved dette skal dere vite at Herren har sendt meg for å gjøre alle disse gjerningene; for det er ikke av min egen vilje. ²⁹ Hvis disse mennene dør en naturlig død, eller hvis de lider samme skjebne som alle mennesker, da har Herren ikke sendt meg. ³⁰ Men hvis Herren skaper noe helt nytt, og jorden åpner sin munn og sluker dem med alt som tilhører dem, og de går levende ned i Sheol, da skal dere vite at disse mennene har vist forakt for Herren.» ³¹ Så snart han var ferdig med å tale, revnet jorden under dem, ³² og jorden åpnet sin munn og slukte dem og deres husstander, og alle som var assosiert med Korah, sammen med deres eiendeler. ³³ De gikk levende ned i Sheol med alt som tilhørte dem; jorden lukket seg over dem, og de gikk til grunne midt i menigheten. ³⁴ Ved deres skrik flyktet alle israelittene rundt dem og ropte: «Jorden kan sluke oss også!» ³⁵ Og ild kom ut fra Herren og fortærte de 250 mennene som ofret røkelsen. ³⁶ Og så talte Herren til Moses og sa ³⁷ «Si til Eleasar, sønn av Aron, presten, at han skal ta ildkarene ut av de forkullede restene og spre glørne et stykke unna, for ildkarene er hellige— ³⁸ ildkarene til de mennene som syndet med tap av sine liv. La dem bli laget til hamrede plater som dekke for alteret, for de ble båret fram for Herren og har blitt hellige. La dem være et tegn for israelittene.» ³⁹ Så tok Eleasar presten de bronse ildkarene som de som hadde blitt brent til døde hadde brakt, og de ble hamret ut for å dekke alteret, ⁴⁰ som en påminnelse til israelittene om at ingen unntatt en etterkommer av Aron skulle komme for å brenne røkelse foran Herren, ellers ville han bli som Korah og hans tilhengere—slik Herren hadde talt til ham gjennom Moses. ⁴¹ Men dagen etter klaget hele den israelittiske menigheten mot Moses og Aron og sa: «Dere har drept Herrens folk.» ⁴² Da menigheten samlet seg i opposisjon mot Moses og Aron og vendte seg mot sammenkomstens telt, dekket skyen det og Herrens herlighet viste seg. ⁴³ Moses og Aron nærmet seg inngangen til sammenkomstens telt, ⁴⁴ Og så talte Herren til Moses og sa ⁴⁵ «Gå bort fra denne menigheten så jeg kan fortære dem øyeblikkelig.» Og de falt ned på sine ansikter. ⁴⁶ Da sa Moses til Aron: «Ta ditt ildkar og legg ild i det fra

alteret, og legg røkelse på det; skynd deg så til menigheten for å gjøre soning for dem. Vreden har gått ut fra Herren; plagen har begynt.» ⁴⁷ Så gjorde Aron som Moses sa, og løp inn i midten av menigheten. Plagen hadde allerede begynt blant folket, men Aron ofret røkelsen og gjorde soning for dem. ⁴⁸ Han sto mellom de levende og de døde, og plagen ble stanset. ⁴⁹ Men 14 700 mennesker omkom av plagen, i tillegg til dem som hadde dødd på grunn av Korah. ⁵⁰ Så vendte Aron tilbake til Moses ved inngangen til sammenkomstens telt, for plagen var blitt stanset.

17 Herren talte til Moses og sa: ² "Tal til israelittene og samle inn fra dem en stav for hver stamme, tolv staver, en fra hver leder av deres stammer. Skriv hver manns navn på hans stav. ³ På Levis stav skal du skrive Arons navn, for det skal være én stav for lederen av hver stamme. ⁴ Legg dem i vitnesbyrdets telt foran vitnesbyrdet, der hvor jeg møter deg. ⁵ Den staven som tilhører den mannen jeg velger, skal spire, og dette vil gjøre slutt på israelittenes klager mot deg." ⁶ Moses talte til israelittene, og deres ledere ga ham tolv staver, en for hver leder av deres stammer, inkludert Arons stav. ⁷ Moses la stavene foran Herren i vitnesbyrdets telt. ⁸ Dagen etter gikk Moses inn i teltet og så at Arons stav, som representerte Levis stamme, hadde spiret, blomstret og båret mandler. ⁹ Moses tok så ut alle stavene fra Herrens nærvær til alle israelittene. De undersøkte dem, og hver leder tok tilbake sin egen stav. ¹⁰ Herren instruerte Moses: "Legg Arons stav tilbake foran vitnesbyrdet, for å bli oppbevart som et tegn mot de opprørske, så deres klager mot meg kan opphøre og de ikke dør." ¹¹ Moses fulgte Herrens instruksjoner nøyaktig. ¹² Israelittene sa til Moses: "Vi er fortapt! Vi omkommer, vi omkommer alle! ¹³ Enhver som nærmer seg Herrens tabernakel vil dø. Skal vi alle omkomme fullstendig?"

18 Herren talte til Aron og sa: "Du, dine sønner og din familie skal bære ansvaret for enhver overtredelse knyttet til helligdommen, og du og dine sønner alene skal bære ansvaret for enhver overtredelse knyttet til ditt prestedømme. ² Ta med dine medlevitter, stammen til dine forfedre, for å slutte seg til deg og hjelpe deg mens du og dine sønner tjener foran vitnesbyrdets telt. ³ De skal være ansvarlige overfor deg og utføre oppgaver for hele teltet, men de må ikke nærme seg helligdommens

4 Mosebok

møbler eller alteret, for at både de og du ikke skal dø. ⁴ De skal slutte seg til deg og ta seg av oppgavene ved møteteltet, alt arbeidet ved teltet, men ingen uautorisert person må komme nær deg. ⁵ Du skal være ansvarlig for oppgavene ved helligdommen og alteret, slik at ingen vrede skal falle over israelittene igjen. ⁶ Jeg har valgt dine medlevitter blant israelittene som en gave til deg, viet til Herren, for å utføre arbeidet ved møteteltet. ⁷ Men bare du og dine sønner skal tjene som prester i forhold til alt ved alteret og innenfor forhenget. Jeg gir deg prestedømmet som en gave. Enhver annen som kommer nær, skal bli drept." ⁸ Så sa Herren til Aron: "Jeg har satt deg over mine offergaver; alle de hellige gaver som israelittene gir til meg, gir jeg til deg og dine sønner som din del, en permanent andel. ⁹ Dette skal være ditt av de mest hellige offergaver, holdt fra ilden; av alle deres gaver, enten det er korn-, synd- eller skyldoffer, de er mest hellige for deg og dine sønner. ¹⁰ Spis det som noe mest hellig; hver mann skal spise det. Betrakt det som hellig. ¹¹ Dette er også ditt: hva som enn er satt til side fra gavene av alle svingeofrene fra israelittene. Jeg gir dem til deg og dine sønner og døtre som en evig andel. Alle i ditt hus som er seremonielt rene, kan spise det. ¹² Jeg gir deg alt det beste av den ferske olivenoljen og alt det beste av den ferske vinen og kornet, førstegrøden de gir til Herren. ¹³ De første modne fruktene av alt som er i deres land, som de bringer til Herren, skal være dine. Alle i ditt hus som er rene, kan spise det. ¹⁴ Alt viet til Herren i Israel skal være ditt. ¹⁵ Den første avkommet av hvert morsliv, både menneske og dyr, som er tilbudt Herren, er ditt. Men du må løse ut hver førstefødt sønn og den førstefødte av urene dyr. ¹⁶ Når de er en måned gamle, må du løse dem ut til innløsningsprisen på fem sekel sølv, etter helligdommens sekel, som er tjue gera. ¹⁷ Men den førstefødte av en ku, et får eller en geit skal du ikke løse ut; de er hellige. Stenk deres blod på alteret og brenn deres fett som et matoffer, en behagelig duft for Herren. ¹⁸ Deres kjøtt skal være ditt, akkurat som brystet av svingeofferet og høyre lår er ditt. ¹⁹ Alle offergaver av de hellige gaver, som israelittene gir til Herren, gir jeg til deg og dine sønner og døtre som en evig andel. Det er en evigvarende saltpakt for Herren for både deg og dine etterkommere. ²⁰ Herren sa til Aron: "Du skal ikke ha noen arv i deres land, heller ikke eie noen del blant dem; jeg er din

del og din arv blant israelittene. ²¹ Til levittene gir jeg alle tiendene i Israel som deres arv i bytte for arbeidet de gjør mens de tjener ved møteteltet. ²² Fra nå av må ikke israelittene nærme seg møteteltet, ellers vil de bære konsekvensene av sin synd og dø. ²³ Bare levittene skal utføre tjenesten ved møteteltet og bære sin egen skyld. Dette er en varig forskrift for de kommende generasjoner. De vil ikke ha noen arv blant israelittene. ²⁴ I stedet gir jeg til levittene som deres arv tiendene som israelittene gir som en offergave til Herren. Det er derfor jeg har sagt om dem: 'De skal ikke ha noen arv blant israelittene.'" ²⁵ Herren talte så til Moses og sa, ²⁶ "Si til levittene: 'Når dere mottar fra israelittene tienden jeg gir dere som deres arv, må dere gi en tiendedel av den tienden som et bidrag til Herren. ²⁷ Deres offer vil bli kreditert dere som korn fra treskeklassen eller saft fra vinpressen. ²⁸ På denne måten skal dere også gi et offer til Herren fra alle tiendene dere mottar fra israelittene. Fra disse tiendene må dere gi Herrens del til Aron, presten. ²⁹ Dere skal gi den fineste og mest hellige delen av alt som er gitt til dere som Herrens del.' ³⁰ Si til dem, 'Når dere gir den beste delen, vil det bli kreditert dere som produktet fra treskeklassen eller vinpressen. ³¹ Dere og deres husstander kan konsumere resten hvor som helst, for det er deres kompensasjon for arbeidet ved møteteltet. ³² Ved å gi den beste delen, vil dere ikke være skyldige i denne saken; da vil dere ikke vanhellige de hellige offergavene fra israelittene, og dere vil ikke dø.'"

19 Så talte Herren til både Moses og Aron: ² "Dette er lovens forskrift som Herren har befalt: Si til israelittene at de skal bringe deg en rød kvige uten feil eller lyte, en som aldri har båret åk. ³ Dere skal gi den til Eleasar, presten, og den skal føres utenfor leiren og slaktes i hans nærvær. ⁴ Eleasar, presten, skal ta noe av dens blod med fingeren sin og sprengte det syv ganger mot forsiden av sammenkomstens telt. ⁵ Deretter skal kvigen brennes i hans nærvær; dens hud, kjøtt, blod og innvoller skal alle fortæres av ild. ⁶ Presten skal ta sederte, isop og skarlagen ull og kaste dem midt i den brennende kvigen. ⁷ Etterpå skal presten vaske klærne sine og bade seg i vann, og så kan han komme inn i leiren; men han vil forbli seremoniell uren til kvelden. ⁸ Den som brenner kvigen skal også vaske klærne sine og bade i vann, og han vil være uren til kvelden. ⁹ En mann som er ren skal samle

4 Mosebok

opp asken av kvigen og plassere den på et rent sted utenfor leiren. Den skal oppbevares av israelittenes menighet til bruk i renselsesvannet; det er for renselse fra synd. ¹⁰ Mannen som samler opp asken må vaske klærne sine, og han vil være uren til kvelden. Dette skal være en varig forskrift for israelittene og de fremmede som bor blant dem. ¹¹ Enhver som kommer i kontakt med et menneskelig vil være uren i syv dager. ¹² De må rense seg med vannet på den tredje dagen og på den syvende dagen; da vil de være rene. Hvis de ikke renser seg på den tredje og syvende dagen, vil de ikke være rene. ¹³ Enhver som rører ved et lik og ikke renser seg, vanhelliger Herrens tabernakel. De må bli utryddet fra Israel, fordi renselsesvannet ikke er blitt sprengt på dem; de forblir urene. ¹⁴ Dette er loven når en person dør i et telt: Enhver som går inn i teltet og enhver som er i det, vil være uren i syv dager. ¹⁵ Enhver åpen beholder uten lokk festet på den vil være uren. ¹⁶ Enhver på åpen mark som rører ved noen som er drept med sverd eller som har dødd naturlig, eller rører ved et menneskebein eller en grav, vil være uren i syv dager. ¹⁷ For den urene personen, ta noe av asken fra det brente renselsesofferet og tilsett rennende vann i en beholder. ¹⁸ En ren person skal ta isop, dyppe den i vannet, og sprengte det på teltet, alle møblene og menneskene som var der. Han må også sprengte det på enhver som har rørt ved et bein, en grav, eller noen som ble drept eller døde naturlig. ¹⁹ Den rene personen skal sprengte det på den urene på den tredje og syvende dagen, og på den syvende dagen skal han rense dem. De må vaske klærne sine og bade i vann, og om kvelden vil de være rene. ²⁰ Men hvis den urene personen ikke renser seg, må de bli utryddet fra forsamlingen, for de har vanhelliget Herrens helligdom. Renselsesvannet er ikke blitt sprengt på dem, og de er urene. ²¹ Dette skal være en varig forskrift for dem. Den som sprenger renselsesvannet må vaske klærne sine, og enhver som rører ved renselsesvannet vil være uren til kvelden. ²² Alt som en uren person rører ved blir urent, og enhver som rører ved det vil være uren til kvelden."

20 I den første måneden kom hele Israels menighet til ørkenen Sin, og de ble i Kadesj. Miriam døde der og ble begravet. ² Det var ikke vann til menigheten, og de samlet seg mot Moses og Aron. ³ Folket trettet med Moses og sa:

"Om vi bare hadde omkommet da våre brødre omkom for Herrens åsyn! ⁴ Hvorfor har du ført Herrens folk inn i denne ørkenen, hvor vi og vårt buskap risikerer å omkomme? ⁵ Hvorfor førte du oss opp fra Egypt til dette fryktelige stedet? Det er ikke et sted med korn, fikener, vinranker eller granatepler, og det er ikke vann å drikke!" ⁶ Moses og Aron gikk fra forsamlingen til inngangen av møteteltet og falt på sine ansikter, og Herrens herlighet viste seg for dem. ⁷ Herren talte da til Moses og sa, ⁸ "Ta staven, og du og din bror Aron skal samle forsamlingen. Tal til klippen foran deres øyne, og den vil gi sitt vann. Du skal føre vann ut av klippen for menigheten og deres buskap å drikke." ⁹ Moses tok staven fra Herrens åsyn, slik han ble instruert. ¹⁰ Moses og Aron samlet forsamlingen foran klippen, og han sa til dem: "Hør, dere opprørere, må vi få vann ut av denne klippen for dere?" ¹¹ Så løftet Moses hånden og slo klippen to ganger med staven sin. Vann strømmet ut i mengder, og menigheten og deres buskap drakk. ¹² Men Herren sa til Moses og Aron: "Fordi dere ikke stolte på meg for å ære meg som hellig i israelittenes øyne, skal dere ikke føre denne forsamlingen inn i det landet jeg har gitt dem." ¹³ Dette var Meribas vann, hvor israelittene trettet med Herren, og han viste seg hellig blant dem. ¹⁴ Moses sendte bud fra Kadesj til kongen av Edom og sa: "Dette sier din bror Israel: Du kjenner til all den motgang som har rammet oss. ¹⁵ Våre forfedre dro ned til Egypt, og vi bodde der i mange år. Egypterne mishandlet oss og våre forfedre, ¹⁶ men da vi ropte til Herren, hørte han vår røst og sendte en engel og førte oss ut av Egypt. Nå er vi i Kadesj, en by på kanten av ditt område. ¹⁷ La oss få lov til å passere gjennom ditt land. Vi vil ikke gå gjennom noen åker eller vingård eller drikke vann fra noen brønn. Vi vil reise langs Kongeveien og ikke svinge til høyre eller venstre før vi har passert gjennom ditt område." ¹⁸ Men Edom svarte: "Du skal ikke passere her; hvis du prøver, vil vi komme ut mot deg med sverdet." ¹⁹ Israelittene sa til ham: "Vi vil gå langs hovedveien, og hvis vi eller vårt buskap drikker noe av ditt vann, skal vi betale for det. Vi ønsker bare å passere gjennom til fots—ikke noe mer." ²⁰ Men han sa: "Du skal ikke passere gjennom." Da kom Edom ut mot dem med en stor og mektig styrke. ²¹ Siden Edom nektet å la Israel passere gjennom deres område, vendte Israel seg bort fra dem. ²² Hele Israels

4 Mosebok

menighet brøt opp fra Kadesj og kom til fjellet Hor.
²³ Ved fjellet Hor, nær grensen til Edom, talte Herren til Moses og Aron, ²⁴ «Aron skal samles til sitt folk, for han skal ikke komme inn i det landet jeg har gitt til israelittene, fordi dere gjorde opprør mot mitt bud ved Meribas vann. ²⁵ Ta Aron og hans sønn Eleasar opp på fjellet Hor. ²⁶ Ta av Arons klær og kle dem på hans sønn Eleasar, for Aron skal samles til sitt folk og skal dø der.» ²⁷ Moses fulgte Herrens instruksjoner: de gikk opp på fjellet Hor i hele menighetens påsyn. ²⁸ Moses tok av Arons klær og kledde dem på hans sønn Eleasar. Aron døde der på fjelltoppen. Så kom Moses og Eleasar ned fra fjellet. ²⁹ Da hele menigheten så at Aron var død, sørget alle israelittene over ham i tretti dager.

21 Da kanaanitterkongen i Arad, som bodde i Negev, hørte at Israel nærmet seg på veien til Atarim, gikk han til kamp mot Israel og tok noen av dem til fange. ² Da avla Israel et løfte til Herren og sa: «Hvis du virkelig gir dette folket i våre hender, skal vi fullstendig ødelegge deres byer.» ³ Herren hørte Israels bønn og overga kanaanittene til dem. De ødela dem og deres byer fullstendig, og stedet ble kalt Horma. ⁴ De reiste fra fjellet Hor langs veien til Rødehavet for å omgå Edoms land; men folket ble utålmodige underveis. ⁵ Folket talte mot Gud og Moses og sa: «Hvorfor har dere ført oss opp fra Egypt for å dø i ørkenen? Det er ikke brød, det er ikke vann, og vi avskyr denne elendige maten!» ⁶ Da sendte Herren brennende slanger blant folket, og de bet folket, så mange israelitter døde. ⁷ Folket kom til Moses og sa: «Vi har syndet ved å tale mot Herren og mot deg; be til Herren om å fjerne slangene fra oss.» Så Moses ba for folket. ⁸ Herren sa til Moses: «Lag en brennende slange og sett den på en stang; alle som blir bitt og ser på den, skal leve.» ⁹ Så laget Moses en kobberslange og satte den på en stang; når en slange bet noen, og den personen så på kobberslangen, overlevde de. ¹⁰ Israelittene dro videre og slo leir ved Obot. ¹¹ De dro fra Obot og slo leir ved Ije-Abarim, i ørkenen som vender mot Moab mot øst. ¹² Derfra fortsatte de og slo leir i Zered-dalen. ¹³ De dro derfra og slo leir på den andre siden av Arnon, som er i ørkenen som strekker seg inn i amorittenes område; for Arnon er grensen til Moab, mellom Moab og amorittene. ¹⁴ Derfor er det nevnt i Herrens krigers bok: «Vaheb i Sufa, og dalene av Arnon, ¹⁵ og skråningene av dalene som strekker seg til stedet Ar og ligger langs grensen til Moab.» ¹⁶

Derfra fortsatte de til Beer, brønnen der Herren sa til Moses: «Samle folket sammen, så vil jeg gi dem vann.» ¹⁷ Da sang Israel med glede: «Spring opp, o brønn! La oss synge til den!» ¹⁸ Brønnen, som lederne gravde, som folkets fornemme hullte ut med septer og staver.» Deretter dro de fra ørkenen til Mattana, ¹⁹ fra Mattana reiste de til Nahaliel, og fra Nahaliel dro de til Bamot, ²⁰ og fra Bamot til dalen i Moabs land, på toppen av Pisga, som ser ut over ødemarken. ²¹ Israel sendte sendebud til Sihon, amorittenes konge, og sa: ²² «La oss få passere gjennom ditt land. Vi vil ikke svinge av til åker eller vingård, heller ikke drikke vann fra noen brønn. Vi vil reise langs Kongeveien til vi har passert gjennom ditt område.» ²³ Men Sihon ville ikke la Israel passere gjennom sitt område. I stedet samlet han alt sitt folk og dro ut mot Israel i ørkenen, og kom til Jahas og kjempet mot Israel. ²⁴ Israel slo ham med sverdets egg og tok hans land i eie fra Arnon til Jabbok, så langt som ammonittene, for ammonittenes grense var befestet. ²⁵ Israel inntok alle amorittenes byer og bosatte seg i dem, inkludert Hesjbon og alle dens omkringliggende bosetninger. ²⁶ Hesjbon var byen til Sihon, amorittenes konge, som hadde kjempet mot den tidligere kongen av Moab og tatt all hans land fra ham så langt som Arnon. ²⁷ Derfor sier de som taler i ordspråk: «Kom til Hesjbon og la den bli gjenoppbygd; la Sihons by bli gjenopprettet. ²⁸ For ild gikk ut fra Hesjbon, en flamme fra Sihons by; den fortærte Ar av Moab, herrene av Arnons høyder. ²⁹ Ve deg, Moab! Du er ødelagt, folk av Kemosj! Han har gitt sine sønner som flyktninger og sine døtre i fangenskap til Sihon, amorittenes konge. ³⁰ Men vi har skutt dem ned; Hesjbon er ødelagt så langt som Dibon, og vi har lagt øde så langt som Nofa, som når til Medeba.» ³¹ Så bodde Israel i amorittenes land. ³² Moses sendte speidere til Jaser, og de inntok de omkringliggende bosetningene og drev ut amorittene som var der. ³³ Deretter vendte de seg og dro opp langs veien til Basan, og Og, kongen av Basan, sammen med alt sitt folk, kom ut for å møte dem i kamp ved Edrei. ³⁴ Men Herren sa til Moses: «Vær ikke redd for ham, for jeg har gitt ham i dine hender, sammen med alt hans folk og hans land. Gjør med ham som du gjorde med Sihon, amorittenes konge, som regjerte i Hesjbon.» ³⁵ Så slo de ham ned, sammen med hans sønner og hele hans hær, uten å etterlate noen overlevende, og de tok hans land i eie.

22 Israelittene dro til Moabs sletter og slo leir ved Jordan, rett overfor Jeriko. ² Balak, Sippors sønn, så alt det Israel hadde gjort med amorittene. ³ Moab ble svært redd for folket, for de var mange; Moab ble fylt med frykt på grunn av israelittene. ⁴ Moabittene sa til de eldste i Midjan: «Denne flokken vil fortære alt rundt oss, slik en okse eter opp gresset på marken.» Balak, Sippors sønn, var konge i Moab på den tiden. ⁵ Han sendte budbringere for å kalle til seg Bileam, Beors sønn, som var i Petor ved Eufrat, i sitt hjemland. Balak sa: «Et folk har kommet ut av Egypt; de dekker landets overflate og har slått seg ned ved siden av meg. ⁶ Kom nå og forbann dette folket for meg, for de er for sterke for meg. Kanskje jeg vil være i stand til å beseire dem og drive dem ut av landet. Jeg vet at den du velsigner er velsignet, og den du forbanner er forbannet.» ⁷ De eldste i Moab og Midjan dro av sted, og de tok med seg betaling for spådomskunst. Da de kom til Bileam, overbrakte de Balaks budskap til ham. ⁸ Bileam sa til dem: «Bli her natten over, så skal jeg gi dere svaret Herren gir meg.» Så ble Moabs ledere hos ham. ⁹ Herren nærmet seg Bileam og spurte: «Hvem er disse mennene som er hos deg?» ¹⁰ Bileam svarte Gud: «Balak, Sippors sønn, kongen av Moab, sendte meg dette budskapet: ¹¹ 'Et folk har kommet ut av Egypt og dekker landets overflate. Kom nå og forbann dem for meg; kanskje jeg vil være i stand til å kjempe mot dem og drive dem ut.'» ¹² Men Gud sa til Bileam: «Du skal ikke gå med dem. Du må ikke forbanne folket, for de er velsignet.» ¹³ Bileam sto opp om morgenen og sa til Balaks tjenestemenn: «Vend tilbake til deres eget land, for Herren har nektet å la meg gå med dere.» ¹⁴ Moabs tjenestemenn vendte tilbake til Balak og rapporterte: «Bileam nektet å komme med oss.» ¹⁵ Balak sendte andre tjenestemenn, flere og mer ansette enn de første. ¹⁶ De kom til Bileam og sa: «Dette sier Balak, Sippors sønn: La ingenting hindre deg i å komme til meg, ¹⁷ for jeg vil belønne deg rikelig og gjøre hva du enn ber om. Kom nå og forbann dette folket for meg.» ¹⁸ Bileam svarte dem: «Selv om Balak ga meg sitt palass fylt med sølv og gull, kunne jeg ikke gjøre noe stort eller lite utover det Herren min Gud befaler. ¹⁹ Nå, vær så snill å bli her i natt også, så jeg kan finne ut hva annet Herren vil si meg.» ²⁰ Den natten kom Gud til Bileam og sa: «Siden disse mennene har kommet for å kalle deg, gå med dem, men gjør bare det jeg sier til deg.» ²¹

Bileam sto opp tidlig, salte eselet sitt og fulgte med Moabs tjenestemenn. ²² Men Gud ble sint da han dro, og Herrens engel sto på veien for å motsette seg ham. Bileam red på eselet sitt, og hans to tjenere var med ham. ²³ Da eselet så Herrens engel stå i veien med et løftet sverd i hånden, svingte det av veien inn på en mark. Bileam slo det for å få det tilbake på veien. ²⁴ Herrens engel sto da i en smal sti gjennom vingårdene, med murer på begge sider. ²⁵ Da eselet så Herrens engel, presset det seg mot muren og knuste Bileams fot mot den. Så slo han eselet igjen. ²⁶ Herrens engel flyttet seg lenger frem og sto på et smalt sted hvor det ikke var rom for å svinge, verken til høyre eller venstre. ²⁷ Da eselet så Herrens engel, la det seg ned under Bileam, som ble sint og slo det med staven sin. ²⁸ Da lot Herren eselet tale, og det sa til Bileam: «Hva har jeg gjort deg siden du har slått meg disse tre gangene?» ²⁹ Bileam svarte eselet: «Du har gjort narr av meg! Hadde jeg bare hatt et sverd i hånden, ville jeg ha drept deg nå.» ³⁰ Eselet sa til Bileam: «Er jeg ikke ditt eget esel, som du har ridd på hele ditt liv til denne dag? Har jeg noen gang hatt for vane å gjøre dette mot deg?» «Nei,» svarte han. ³¹ Da lot Herren Bileam se klart, og han så Herrens engel stå i veien med et løftet sverd. Så bøyd han seg lavt og falt ned på sitt ansikt. ³² Herrens engel spurte ham: «Hvorfor har du slått eselet ditt disse tre gangene? Jeg har kommet hit for å motsette meg deg fordi din vei er en hensynsløs en foran meg. ³³ Eselet så meg og svingte unna meg disse tre gangene. Hadde det ikke svingt unna, ville jeg nå ha tatt ditt liv, men jeg ville ha spart det.» ³⁴ Bileam sa til Herrens engel: «Jeg har syndet. Jeg skjønnte ikke at du sto i veien for å motsette deg meg. Hvis du er misfornøyd, vil jeg gå tilbake.» ³⁵ Herrens engel sa til Bileam: «Gå med mennene, men tal bare det jeg sier til deg.» Så fortsatte Bileam med Balaks tjenestemenn. ³⁶ Da Balak hørte at Bileam nærmet seg, gikk han ut for å møte ham ved moabittenes by ved Arnon-grensen, ved kanten av sitt territorium. ³⁷ Balak sa til Bileam: «Sendte jeg deg ikke en hastemelding? Hvorfor kom du ikke til meg? Er jeg virkelig ute av stand til å belønne deg?» ³⁸ Bileam svarte: «Vel, jeg har kommet til deg nå. Men kan jeg si hva som helst? Jeg må bare tale det Gud legger i min munn.» ³⁹ Bileam fulgte da Balak til Kirjat-Husot. ⁴⁰ Balak ofret storfe og sauer, og dette dem med Bileam og tjenestemennene som var med ham. ⁴¹ Neste

4 Mosebok

morgen tok Balak Bileam opp til Ba'als høyder, og derfra kunne han se en del av israelittenes leir.

23 Bileam sa til Balak: «Bygg sju altere for meg her, og gjør i stand sju okser og sju værer til meg.» ² Balak gjorde som Bileam hadde sagt, og sammen ofret de en okse og en vær på hvert alter. ³ Bileam sa til Balak: «Bli stående ved ditt offer mens jeg går bort. Kanskje Herren vil møte meg, og det Han åpenbarer for meg, vil jeg fortelle deg.» Så gikk han til en øde høyde. ⁴ Gud møtte Bileam, og Bileam sa: «Jeg har reist sju altere og ofret en okse og en vær på hvert.» ⁵ Herren la et ord i Bileams munn og sa: «Vend tilbake til Balak og gi ham denne beskjeden.» ⁶ Bileam vendte tilbake til Balak, som sto ved sitt offer sammen med alle Moabs ledere. ⁷ Bileam begynte sin spådom: «Balak hentet meg fra Aram, Moabs konge fra fjellene i øst, og sa: 'Kom, forbann Jakob for meg; kom, fordøm Israel.' ⁸ Hvordan kan jeg tale mot dem som Gud ikke har talt mot? Hvordan kan jeg motsette meg dem som Herren ikke har motsatt seg? ⁹ Fra de steinete toppene ser jeg dem, fra høydene skuer jeg dem. Her er et folk som bor for seg selv og ikke regner seg blant nasjonene. ¹⁰ Hvem kan telle Jakobs støv, eller telle selv en fjerdepart av Israel? La meg dø de rettferdiges død, og la min ende bli som deres!» ¹¹ Balak sa til Bileam: «Hva har du gjort mot meg? Jeg hentet deg for å forbanne mine fiender, men du har velsignet dem i stedet!» ¹² Bileam svarte: «Må jeg ikke tale det som Herren har lagt i min munn?» ¹³ Balak sa da: «Kom med meg til et annet sted hvor du kan se dem; du vil bare se en del av dem, ikke alle. Derfra, forbann dem for meg.» ¹⁴ Så tok han Bileam til Zofims mark på toppen av Pisga, hvor han bygde sju altere og ofret en okse og en vær på hvert. ¹⁵ Bileam sa til Balak: «Stå her ved ditt offer mens jeg møter Herren der borte.» ¹⁶ Herren møtte Bileam og la et ord i hans munn, og sa: «Vend tilbake til Balak og gi ham denne beskjeden.» ¹⁷ Bileam vendte tilbake til Balak, som sto ved sitt offer sammen med Moabs ledere. Balak spurte: «Hva har Herren talt?» ¹⁸ Bileam leverte sitt budskap: «Reis deg, Balak, og lytt; hør meg, Sippors sønn. ¹⁹ Gud er ikke et menneske, så Han skulle lyve, heller ikke et menneskesønn, så Han skulle skifte mening. Sier Han noe og handler ikke? Lover Han noe og oppfyller det ikke? ²⁰ Jeg har mottatt en befaling om å velsigne; Han har gitt sin velsignelse, og jeg kan ikke endre den. ²¹ Ingen ulykke er sett i Jakob, ingen

elendighet i Israel. Herren deres Gud er med dem; ropet fra en konge er blant dem. ²² Gud førte dem ut av Egypt; de har styrken til en mektig okse. ²³ Det er ingen trolldom mot Jakob, ingen spådom mot Israel. Nå vil det bli sagt om Jakob og Israel: 'Se hva Gud har gjort!' ²⁴ Folket reiser seg som en løvinne; de vekker seg som en løve som ikke hviler før den har fortært sitt bytte og drukket blodet av de drepte.» ²⁵ Balak sa til Bileam: «Avstå fra å forbanne dem eller velsigne dem!» ²⁶ Bileam svarte: «Sa jeg ikke til deg at jeg må gjøre hva Herren sier?» ²⁷ Balak sa: «Kom, la meg ta deg til et annet sted. Kanskje det vil behage Gud å la deg forbanne dem for meg derfra.» ²⁸ Balak tok Bileam til toppen av Peor, med utsikt over ødemarken. ²⁹ Bileam sa: «Bygg sju altere her, og gjør i stand sju okser og sju værer til meg.» ³⁰ Balak gjorde som Bileam hadde sagt, og ofret en okse og en vær på hvert alter.

24 Da Bileam innså at det gledet Herren å velsigne Israel, søkte han ikke varsler som han hadde gjort før, men vendte blikket mot ørkenen. ² Og Bileam løftet øynene og så Israel leiret stamme for stamme, og Guds Ånd kom over ham. ³ Han begynte sin uttalelse og sa: "Uttalelsen til Bileam, Beors sønn, uttalelsen til mannen hvis øye er åpent; ⁴ Uttalelsen til en som hører Guds ord, som ser den Allmektiges syn, som faller ned, med øynene avdekket: ⁵ Hvor vakre er dine telt, Jakob, dine boliger, Israel! ⁶ Som daler strekker de seg, som hager ved en elv, som aloer plantet av Herren, som sedrer ved vannene. ⁷ Rikelig vann skal flyte fra hans kar, og hans etterkommere skal være tallrike; hans konge skal være større enn Agag, og hans kongerike skal løftes høyt. ⁸ Gud fører ham ut av Egypt; han har styrken til en vill okse. Han vil fortære nasjonene som er hans fiender, og vil knuse deres ben og gjennomføre dem med sine piler. ⁹ Han kryper sammen, han legger seg ned som en løve, og som en løvinne—hvem våger å vekke ham? Velsignet er de som velsigner deg, og forbannet er de som forbanner deg." ¹⁰ Da brant Balaks vrede mot Bileam, og han slo hendene sammen og sa til Bileam: "Jeg kalte deg for å forbanne mine fiender, men du har velsignet dem disse tre gangene! ¹¹ Derfor, fly til ditt sted nå! Jeg sa jeg ville rikelig belønne deg, men Herren har hindret deg fra å bli æret." ¹² Bileam svarte Balak: "Sa jeg ikke til dine sendebud som du sendte til meg, ¹³ 'Selv om Balak ga meg sitt palass fullt av sølv og gull, kunne jeg ikke gå utover Herrens

4 Mosebok

befaling for å gjøre verken godt eller ondt av egen vilje. Det Herren taler, det vil jeg tale?" ¹⁴ Nå, se, jeg går tilbake til mitt folk; kom, la meg informere deg om hva dette folket vil gjøre mot ditt folk i de kommende dager." ¹⁵ Så begynte han sin uttalelse og sa: "Uttalelsen til Bileam, Beors sønn, uttalelsen til mannen hvis øye er åpent, ¹⁶ Uttalelsen til en som hører Guds ord, og har kunnskap fra Den Høyeste, som ser den Allmektiges syn, som faller ned, med øynene avdekket: ¹⁷ Jeg ser ham, men ikke nå; jeg skuer ham, men ikke nær; en stjerne skal komme ut av Jakob, en septer skal reise seg ut av Israel, og skal knuse Moabs panner, og ødelegge alle Sets sønner. ¹⁸ Edom skal bli en eiendom; Seir, dets fiender, skal også bli en eiendom, mens Israel vokser seg sterk. ¹⁹ En hersker skal komme ut av Jakob, og skal ødelegge de overlevende i byen." ²⁰ Så så han på Amalek og begynte sin uttalelse og sa: "Amalek var den første blant nasjonene, men hans ende skal bli fullstendig ødeleggelse." ²¹ Og han så på kenittene og begynte sin uttalelse og sa: "Din bolig er trygg, og ditt rede er satt i klippen; ²² Likevel, kenittene vil bli ødelagt når Assur tar deg til fange." ²³ Så begynte han sin uttalelse og sa: "Akk, hvem kan overleve med mindre Gud har villet det?" ²⁴ Men skip skal komme fra Kittims kyst, og de skal plage Assur og plage Eber; og de skal også komme til ødeleggelse." ²⁵ Så reiste Bileam seg og vendte tilbake til sitt sted, og Balak gikk også sin vei.

25 Mens Israel bodde i Sjittim, begynte folket å drive umoral med Moabs døtre. ² De inviterte folket til ofrene for sine guder, og israelittene spiste og bøyde seg for disse gudene. ³ Slik allierte Israel seg med Baal-Peor, og Herrens vrede ble opptent mot Israel. ⁴ Herren instruerte Moses: "Ta alle folkets ledere og henrett dem i fullt dagslys for Herren, så Herrens brennende vrede kan vendes bort fra Israel." ⁵ Da sa Moses til dommerne i Israel: "Hver av dere må drepe de av deres menn som har alliert seg med Baal-Peor." ⁶ Da brakte en israelittisk mann en midjanittisk kvinne til sin familie, i fullt syn av Moses og hele Israels forsamling, mens de gråt ved inngangen til sammenkomstens telt. ⁷ Da Pinehas, sønn av Eleasar, sønn av presten Aron, så dette, reiste han seg fra forsamlingen og tok et spyd i hånden. ⁸ Han fulgte etter israelitten inn i det innerste rommet i teltet og stakk spydet gjennom dem begge, den israelittiske mannen og kvinnen, gjennom hennes buk. Slik ble pesten blant

israelittene stanset. ⁹ Men de som døde av pesten, var tjufire tusen. ¹⁰ Da talte Herren til Moses og sa, ¹¹ "Pinehas, sønn av Eleasar, sønn av presten Aron, har vendt min vrede bort fra israelittene, for han var nidkjær som jeg blant dem, så jeg ikke ødela israelittene i min nidkjærhet. ¹² Derfor skal du si til ham at jeg gir ham min fredspakt. ¹³ Det skal være en pakt om et evig presteskap for ham og hans etterkommere, fordi han var nidkjær for sin Guds ære og gjorde soning for israelittene." ¹⁴ Navnet på den israelittiske mannen som ble drept med den midjanittiske kvinnen, var Simri, sønn av Salu, en leder for en familie blant simeonittene. ¹⁵ Navnet på den midjanittiske kvinnen som ble drept, var Kosbi, datter av Sur, en stammehøvding for en familie i Midjan. ¹⁶ Herren talte til Moses og sa, ¹⁷ "Behandle midjanittene som fiender og angripe dem; ¹⁸ for de har behandlet dere som fiender med sin svik, i hendelsen som involverte Peor og deres søster Kosbi, datter av en midjanittisk leder, som ble drept på dagen for pesten på grunn av Peor."

26 Etter pesten talte Herren til Moses og Eleasar, sønn av Aron, presten, og sa: ² "Hold en folketelling over hele menigheten av israelittene, fra tjue år og oppover, etter deres familier, alle som er i stand til å dra i krig i Israel." ³ Så talte Moses og Eleasar, presten, til dem på Moabs sletter ved Jordan, rett overfor Jeriko, og sa: ⁴ "Ta en folketelling av mennene fra tjue år og oppover, slik Herren befalte Moses." Dette var israelittene som kom ut av Egypt: ⁵ Etterkommerne av Ruben, Israels førstefødte, var: fra Hanok, hanokittenes familie; fra Pallu, palluittenes familie; ⁶ fra Hesron, hesronittenes familie; fra Karmi, karmittenes familie. ⁷ Dette var familiene til rubenittene, og de som ble talt, var 43 730. ⁸ Pallu hadde en sønn, Eliab. ⁹ Sønnene til Eliab var Nemuel, Datan og Abiram. Dette er de samme Datan og Abiram som ble kalt av menigheten, som satte seg opp mot Moses og Aron i Korahs følge, da de satte seg opp mot Herren. ¹⁰ Jorden åpnet sin munn og slukte dem sammen med Korah, da den følgen døde, da ilden fortærte 250 menn, og de ble et advarselstegn. ¹¹ Men Korahs slekt døde ikke ut. ¹² Etterkommerne av Simeon etter deres familier var: fra Nemuel, nemuelittenes familie; fra Jamin, jaminittenes familie; fra Jakin, jakinittenes familie; ¹³ fra Serah, serahittenes familie; fra Saul, saulittenes familie. ¹⁴ Dette var familiene til simeonittene, og de som ble talt, var 22 200. ¹⁵ Etterkommerne av Gad

4 Mosebok

etter deres familier var: fra Sefon, sefontittenes familie; fra Haggi, haggittenes familie; fra Sjuni, sjunittenes familie; ¹⁶ fra Osní, osnittenes familie; fra Eri, erittenes familie; ¹⁷ fra Arod, arodittenes familie; fra Areli, arelittenes familie. ¹⁸ Dette var familiene til sønnene av Gad, og de som ble talt, var 40 500. ¹⁹ Judas sønner var Er og Onan, men de døde i Kanaans land. ²⁰ Etterkommerne av Juda etter deres familier var: fra Sjelah, sjelanittenes familie; fra Peres, peresittenes familie; fra Serah, serahittenes familie. ²¹ Etterkommerne av Peres var: fra Hesron, hesronittenes familie; fra Hamul, hamulittenes familie. ²² Dette var familiene til Juda, og de som ble talt, var 76 500. ²³ Etterkommerne av Issakar etter deres familier var: fra Tola, tola'ittenes familie; fra Puva, punittenes familie; ²⁴ fra Jasjub, jasjubittenes familie; fra Sjimron, sjimronittenes familie. ²⁵ Dette var familiene til Issakar, og de som ble talt, var 64 300. ²⁶ Etterkommerne av Sebulon etter deres familier var: fra Sered, seredittenes familie; fra Elon, elonittenes familie; fra Jahleel, jahleelittenes familie. ²⁷ Dette var familiene til sebulonittene, og de som ble talt, var 60 500. ²⁸ Etterkommerne av Josef etter deres familier var Manasse og Efraim. ²⁹ Etterkommerne av Manasse: fra Makir, makirittenes familie; Makir var far til Gilead: fra Gilead, gileadittenes familie. ³⁰ Dette var etterkommerne av Gilead: fra Iezer, iezrittenes familie; fra Helek, helekittenes familie; ³¹ fra Asriel, asrielittenes familie; fra Sikem, sikemittenes familie; ³² fra Sjemida, sjemidaittenes familie; fra Hefer, heferittenes familie. ³³ Selofhad, sønn av Hefer, hadde ingen sønner, bare døtre; og navnene på Selofhads døtre var Mahla, Noa, Hogla, Milka og Tírsa. ³⁴ Dette var familiene til Manasse, og de som ble talt, var 52 700. ³⁵ Dette var etterkommerne av Efraim etter deres familier: fra Sjutelah, sjutelahittenes familie; fra Beker, bekerittenes familie; fra Tahan, tahanittenes familie. ³⁶ Dette var etterkommerne av Sjutelah: fra Eran, eranittenes familie. ³⁷ Dette var familiene til sønnene av Efraim, og de som ble talt, var 32 500. Dette var etterkommerne av Josef etter deres familier. ³⁸ Etterkommerne av Benjamin etter deres familier var: fra Bela, belaittenes familie; fra Asjbel, asjbelittenes familie; fra Ahiram, ahiramittenes familie; ³⁹ fra Sjfufam, sjufamittenes familie; fra Hufam, hufamittenes familie. ⁴⁰ Etterkommerne av Bela var Ard og Na'aman: fra Ard, ardittenes familie; fra

Na'aman, na'amittenes familie. ⁴¹ Dette var familiene til Benjamin, og de som ble talt, var 45 600. ⁴² Dette var etterkommerne av Dan etter deres familier: fra Sjuham, sjuhamittenes familie. Dette var familiene til Dan. ⁴³ Alle familiene til sjuhamittene, og de som ble talt, var 64 400. ⁴⁴ Etterkommerne av Asjer etter deres familier var: fra Jimna, jimnaittenes familie; fra Jisjvi, jisjvittenes familie; fra Beria, beriaittenes familie. ⁴⁵ Fra etterkommerne av Beria: fra Heber, heberittenes familie; fra Malkiel, malkielittenes familie. ⁴⁶ Asjer hadde en datter som het Serah. ⁴⁷ Dette var familiene til sønnene av Asjer, og de som ble talt, var 53 400. ⁴⁸ Etterkommerne av Naftali etter deres familier var: fra Jahseel, jahseelittenes familie; fra Guni, gunittenes familie; ⁴⁹ fra Jeser, jeserittenes familie; fra Sjillem, sjillemittenes familie. ⁵⁰ Dette var familiene til Naftali etter deres familier, og de som ble talt, var 45 400. ⁵¹ Det totale antallet av de israelittene som ble talt, var 601 730. ⁵² Herren instruerte da Moses, ⁵³ "Landet skal deles mellom dem som en arv etter antall navn. ⁵⁴ Til en større gruppe gi en større arv, og til en mindre gruppe en mindre; hver skal motta sin arv etter antall av de som er oppført. ⁵⁵ Sørg for at landet fordeles ved lodd. Hva hver gruppe arver vil være i henhold til navnene på deres forfedres stammer. ⁵⁶ Arven skal fordeles ved lodd blant de større og mindre gruppene. ⁵⁷ Dette var levittene som ble talt etter deres familier: fra Gersjon, gersjonittenes familie; fra Kehat, kehaittenes familie; fra Merari, merarittenes familie. ⁵⁸ Dette var også levittiske familier: libnittenes familie, hebronittenes familie, mahlittenes familie, musjittenes familie, og korahittenes familie. Kehat var far til Amram. ⁵⁹ Navnet på Amrams kone var Jokebed, en datter av Levi, som ble født til levittene i Egypt. Til Amram fødte hun Aron, Moses og deres søster Mirjam. ⁶⁰ Arons sønner var Nadab og Abihu, Eleasar og Itamar. ⁶¹ Men Nadab og Abihu døde da de ofret uautorisert ild for Herren. ⁶² Alle de mannlige levittene fra en måned gamle og oppover talte 23 000. De ble ikke talt blant de andre israelittene fordi de ikke mottok noen arv blant dem. ⁶³ Dette er de som ble registrert av Moses og Eleasar, presten, da de talte israelittene på Moabs sletter ved Jordan rett overfor Jeriko. ⁶⁴ Blant disse var det ikke en mann av dem som ble talt av Moses og Aron, presten, da de talte israelittene i Sinai-ørkenen. ⁶⁵ For Herren hadde sagt om dem: "De skal sannelig dø i ørkenen." Ikke en av dem var

4 Mosebok

igjen, unntatt Kaleb, sønn av Jefunne, og Josva, sønn av Nun.

27 Døtrene til Selofhad, sønn av Hefer, sønn av Gilead, sønn av Makir, sønn av Manasse, fra familiene til Manasse, sønn av Josef, kom fram. Navnene på døtrene var Mahla, Noa, Hogla, Milka og Tirsas. ² De sto foran Moses, Eleasar presten, lederne og hele forsamlingen ved inngangen til møteteltet og sa, ³ "Vår far døde i ørkenen. Han var ikke blant dem som slo seg sammen mot Herren med Korah, men han døde for sin egen synd og etterlot seg ingen sønner. ⁴ Hvorfor skal vår fars navn forsvinne fra hans familie fordi han ikke hadde noen sønn? Gi oss eiendom blant vår fars slektninger." ⁵ Så brakte Moses deres sak fram for Herren. ⁶ Herren talte da til Moses og sa, ⁷ "Døtrene til Selofhad taler rett. Du skal virkelig gi dem en arv blant deres fars brødre og overføre deres fars arv til dem. ⁸ Tal til israelittene og si: 'Hvis en mann dør og ikke har noen sønn, skal dere overføre hans arv til hans datter. ⁹ Men hvis det ikke er noen datter, tildel hans arv til hans brødre. ¹⁰ Hvis han ikke har noen brødre, tildel hans arv til hans fars brødre. ¹¹ Hvis hans far ikke hadde noen brødre, gi hans arv til den nærmeste slektningen i hans familie, og han skal eie den. Dette skal være en lov for israelittene, slik Herren befalte Moses.'" ¹² Herren sa til Moses: "Gå opp på dette fjellet i Abarim-fjellkjeden og se landet jeg har gitt til israelittene. ¹³ Når du har sett det, skal du forenes med dine forfedre, slik din bror Aron gjorde, ¹⁴ fordi du gjorde opprør mot min befaling ved Meribas vann i ørkenen Sin, og ikke opprettholdt min hellighet for israelittene." (Dette er Meribas vann ved Kadesj i ørkenen Sin.) ¹⁵ Moses talte da til Herren, ¹⁶ "Måtte Herren, Gud som gir liv til alle, utnevne en leder over menigheten, ¹⁷ en som vil lede dem ut og bringe dem inn, så Herrens folk ikke vil være som sauer uten hyrde." ¹⁸ Herren sa til Moses: "Ta Josva, sønn av Nun, en mann i hvem ånden er, og legg din hånd på ham. ¹⁹ La ham stå foran Eleasar presten og hele forsamlingen, og gi ham fullmakt i deres nærvær. ²⁰ Gi ham noe av din autoritet, så hele menigheten av israelittene vil adlyde ham. ²¹ Han skal stå foran Eleasar presten, som vil spørre for ham ved hjelp av Urim og Gurbel for Herren. På hans befaling skal de gå ut, og på hans befaling skal de komme inn, både han og hele menigheten av israelittene." ²² Moses gjorde som Herren befalte ham. Han tok Josva og lot ham stå

foran Eleasar presten og hele forsamlingen. ²³ Han la sine hender på ham og ga ham fullmakt, slik Herren hadde instruert gjennom Moses.

28 Herren talte så til Moses og sa disse ordene, ² "Pålegg israelittene og si til dem: 'Vær nøye med å bære fram for meg mine offergaver, mine matoffer ved ild, som en behagelig duft for meg, til deres fastsatte tider.' ³ Si til dem: 'Dette er ildofferet dere skal bære fram for Herren: to årgamle værer uten lyte, som et stadig brennoffer hver dag. ⁴ Bær fram den ene væren om morgenen og den andre ved skumring; ⁵ sammen med et grødeoffer av en tidel av en efa av det fineste mel blandet med en kvart hin ren olje. ⁶ Dette er et stadig brennoffer innstiftet ved Sinai-fjellet som en behagelig duft, et ildoffer til Herren. ⁷ Det medfølgende drikkofferet skal være en kvart hin sterk drikk for hver vær. Hell ut drikkofferet til Herren i helligdommen. ⁸ Bær fram den andre væren ved skumring med samme type grødeoffer og drikkoffer som om morgenen, et ildoffer, en beroligende duft for Herren. ⁹ "På sabbatsdagen, bær fram et offer av to årgamle værer uten lyte, med to tideler av en efa fint mel blandet med olje som et grødeoffer, og dets drikkoffer. ¹⁰ Dette er brennofferet for hver sabbat, sammen med det vanlige brennofferet og dets drikkoffer. ¹¹ "Ved begynnelsen av hver måned, bær fram for Herren et brennoffer av to unge okser, en vær, og sju årgamle værer, alle uten lyte. ¹² For hver okse skal det være et grødeoffer av tre tideler av en efa av det fineste mel blandet med olje; for væren, et grødeoffer av to tideler av en efa fint mel blandet med olje; ¹³ og for hver vær, et grødeoffer av en tidel av en efa fint mel blandet med olje. Dette er for et brennoffer, en behagelig duft, et ildoffer til Herren. ¹⁴ Med hver okse skal det være et drikkoffer av en halv hin vin; med væren, en tredjedel av en hin; og med hver vær, en kvart hin. Dette er det månedlige brennofferet som skal bæres fram ved hver nymåne gjennom året. ¹⁵ I tillegg til det vanlige brennofferet med dets drikkoffer, bær fram en geitebukk som syndoffer til Herren. ¹⁶ "Herrens påske skal holdes på den fjortende dagen i den første måneden. ¹⁷ På den femtende dagen i denne måneden skal det være en fest; i sju dager skal dere spise usyret brød. ¹⁸ På den første dagen skal dere holde en hellig samling og ikke gjøre noe tungt arbeid. ¹⁹ Bær fram for Herren et ildoffer, et brennoffer av to unge okser, en vær, og sju årgamle værer, alle uten lyte. ²⁰ For

4 Mosebok

hver okse, forbered et grædooffer av tre tideler av en efa av det fineste mel blandet med olje; for væren, to tideler;²¹ og for hver av de sju værene, en tidel.²² Bær fram en geitebukk som syndoffer for å gi soning for dere.²³ Bær fram disse ofrene i tillegg til det vanlige morgenbrennofferet.²⁴ På denne måten bær fram matofferet hver dag i sju dager som en behagelig duft for Herren; det skal bæres fram i tillegg til det vanlige brennofferet og dets drikkoffer.²⁵ På den sjuende dagen skal dere holde en hellig samling og ikke gjøre noe tungt arbeid.²⁶ "På førstegrødens dag, når dere bærer fram for Herren et offer av ny grøde under ukefesten, hold en hellig samling og ikke gjør noe tungt arbeid.²⁷ Bær fram et brennoffer av to unge okser, en vær, og sju årsgamle værer som en behagelig duft for Herren.²⁸ For hver okse skal det være et grædooffer av tre tideler av en efa av det fineste mel blandet med olje; for væren, to tideler;²⁹ og for hver av de sju værene, en tidel.³⁰ Bær fram en geitebukk for å gi soning for dere.³¹ Bær fram disse sammen med deres drikkoffer, i tillegg til det vanlige brennofferet og dets grædooffer. Sørg for at dyrene er uten lyte.

29 'I den sjuende måneden, på den første dagen i måneden, skal dere holde en hellig samling og avstå fra alt vanlig arbeid. Det skal være en dag for trompetstøt.² Bær fram et brennoffer som en beroligende duft for Herren: en ung okse, en vær, og sju årsgamle værer, alle uten lyte.³ Med oksene skal du bære fram et grædooffer av tre tideler av en efa fint mel blandet med olje; med væren, to tideler;⁴ og for hver av de sju værene, gi en tidel.⁵ Inkluder en geitebukk som syndoffer for å oppnå soning for dere.⁶ Disse ofrene er i tillegg til det månedlige brennofferet og dets grædooffer, og det kontinuerlige brennofferet med dets grædooffer og drikkoffer, som foreskrevet. De er en behagelig duft, et ildoffer til Herren.⁷ 'På den tiende dagen i denne sjuende måneden skal dere holde en hellig samling og ydmyke dere; gjør ikke noe arbeid.⁸ Bær fram et brennoffer til Herren som en beroligende duft: en ung okse, en vær, og sju årsgamle værer, alle uten lyte.⁹ Med oksene skal du bære fram et grædooffer av tre tideler av en efa fint mel blandet med olje; med væren, to tideler;¹⁰ og for hver av de sju værene, gi en tidel.¹¹ Inkluder en geitebukk som syndoffer, i tillegg til syndofferet for soning og det kontinuerlige brennofferet med dets grædooffer og drikkoffer.¹² 'På den femtende dagen i den sjuende

måneden, hold en hellig samling og gjør ikke noe vanlig arbeid. Feire en fest for Herren i sju dager.¹³ Bær fram et brennoffer, et ildoffer som en beroligende duft for Herren: tretten unge okser, to værer, og fjorten årsgamle værer, alle uten lyte.¹⁴ Med hver av de tretten oksene skal du bære fram et grædooffer av tre tideler av en efa fint mel blandet med olje; med hver av de to værene, to tideler;¹⁵ og for hver av de fjorten værene, gi en tidel.¹⁶ Inkluder en geitebukk som syndoffer, i tillegg til det kontinuerlige brennofferet med dets grædooffer og drikkoffer.¹⁷ 'På den andre dagen: tolv unge okser, to værer, og fjorten årsgamle værer, alle uten lyte.¹⁸ Med oksene, værene, og værene, bær fram deres grædooffer og drikkoffer etter det spesifiserte antallet.¹⁹ Inkluder en geitebukk som syndoffer, i tillegg til det kontinuerlige brennofferet med dets grædooffer og drikkoffer.²⁰ 'På den tredje dagen: elleve okser, to værer, og fjorten årsgamle værer, alle uten lyte.²¹ Med oksene, værene, og værene, bær fram deres grædooffer og drikkoffer etter det spesifiserte antallet.²² Inkluder en geitebukk som syndoffer, i tillegg til det kontinuerlige brennofferet med dets grædooffer og drikkoffer.²³ 'På den fjerde dagen: ti okser, to værer, og fjorten årsgamle værer, alle uten lyte.²⁴ Med oksene, værene, og værene, bær fram deres grædooffer og drikkoffer etter det spesifiserte antallet.²⁵ Inkluder en geitebukk som syndoffer, i tillegg til det kontinuerlige brennofferet med dets grædooffer og drikkoffer.²⁶ 'På den femte dagen: ni okser, to værer, og fjorten årsgamle værer, alle uten lyte.²⁷ Med oksene, værene, og værene, bær fram deres grædooffer og drikkoffer etter det spesifiserte antallet.²⁸ Inkluder en geitebukk som syndoffer, i tillegg til det kontinuerlige brennofferet med dets grædooffer og drikkoffer.²⁹ 'På den sjette dagen: åtte okser, to værer, og fjorten årsgamle værer, alle uten lyte.³⁰ Med oksene, værene, og værene, bær fram deres grædooffer og drikkoffer etter det spesifiserte antallet.³¹ Inkluder en geitebukk som syndoffer, i tillegg til det kontinuerlige brennofferet med dets grædooffer og drikkoffer.³² 'På den sjuende dagen: sju okser, to værer, og fjorten årsgamle værer, alle uten lyte.³³ Med oksene, værene, og værene, bær fram deres grædooffer og drikkoffer etter det spesifiserte antallet.³⁴ Inkluder en geitebukk som syndoffer, i tillegg til det kontinuerlige brennofferet med dets grædooffer og drikkoffer.³⁵ 'På den åttende dagen

4 Mosebok

skal dere holde en avsluttende spesiell samling og gjøre ikke noe vanlig arbeid. ³⁶ Bær fram et brennoffer, et ildoffer som en beroligende duft for Herren: en okse, en vær, og sju årsgamle værer, alle uten lyte. ³⁷ Med oxen, væren, og værene, bær fram deres grødeoffer og drikkoffer etter det spesifiserte antallet. ³⁸ Inkluder en geitebukk som syndoffer, i tillegg til det kontinuerlige brennofferet med dets grødeoffer og drikkoffer. ³⁹ 'I tillegg til deres lovede offer og frivillige offer, bær fram disse for Herren ved deres fastsatte høytider: deres brennoffer, grødeoffer, drikkoffer, og fredsoffer.' ⁴⁰ Moses formidlet til israelittene alt det Herren hadde befalt ham.

30 Moses sa til høvdingene for Israels stammer: "Dette er hva Herren har befalt: ² Når en mann gir et løfte til Herren eller sverger en ed for å binde seg med et løfte, skal han ikke bryte sitt ord. Han må gjøre alt han har sagt. ³ Hvis en ung kvinne, som fortsatt bor i sin fars hus, gir et løfte til Herren eller binder seg med et løfte, ⁴ og hennes far hører hennes løfte, men sier ingenting til henne, da skal alle hennes løfter og forpliktelser stå ved lag. ⁵ Men hvis hennes far forbyr henne den dagen han hører om det, skal ingen av hennes løfter eller forpliktelser stå ved lag. Herren vil løse henne fordi hennes far har overstyrt henne. ⁶ Hvis hun gifter seg etter å ha gitt et løfte eller et forhastet løfte, ⁷ og hennes mann hører om det, men sier ingenting til henne, da står hennes løfter ved lag. ⁸ Men hvis hennes mann annullerer dem den dagen han hører om dem, skal det hun har lovet ikke stå ved lag, og Herren vil løse henne. ⁹ Ethvert løfte gitt av en enke eller fraskilt kvinne er bindende for henne. ¹⁰ Hvis en kvinne som bor med sin mann gir et løfte eller forpliktelse, ¹¹ og hennes mann hører det og forblir taus, da skal alle hennes løfter være gyldige. ¹² Men hvis hennes mann annullerer dem når han hører dem, da er de ikke bindende. Herren vil løse henne. ¹³ Hennes mann kan bekrefte eller annullere ethvert løfte eller ed hun gir. ¹⁴ Hvis han forblir taus dag etter dag, bekrefter han alle hennes løfter og forpliktelser. ¹⁵ Men hvis han annullerer dem senere, bærer han ansvar for hennes skyld. ¹⁶ Dette er forskriftene Herren ga Moses angående en mann og hans kone, og mellom en far og hans datter mens hun fortsatt bor i hans hjem.

31 Herren talte til Moses og sa: ² "Ta hevn over midianittene for israelittenes skyld; deretter skal du samles til ditt folk." ³ Moses talte til folket: "Rust noen av mennene deres til krig, så de kan dra mot Midian for å fullbyrde Herrens hevn. ⁴ Dere skal sende tusen fra hver stamme av alle Israels stammer til krigen." ⁵ Så ble det utvalgt tusen fra hver stamme blant Israels tusener, tolv tusen væpnet til krig. ⁶ Moses sendte dem til krigen, tusen fra hver stamme, sammen med Pinehas, sønn av Eleasar, presten, som tok med seg de hellige gjenstandene og trompetene for å lyde alarm. ⁷ De førte krig mot Midian, slik Herren hadde befalt Moses, og drepte alle mennene. ⁸ De drepte kongene i Midian, Evi, Rekem, Sur, Hur og Reba, de fem kongene i Midian. De drepte også Bileam, Beors sønn, med sverdet. ⁹ Israelittene tok kvinnene i Midian og deres små barn til fange, og de plyndret all deres buskap, flokker og eiendeler. ¹⁰ De brente alle byene hvor de bodde og alle deres leirer. ¹¹ De tok alt byttet og all plyndringen, både av folk og buskap, ¹² og brakte fangene, plyndringen og byttet til Moses, til Eleasar, presten, og til israelittenes menighet ved leiren på Moabs sletter, ved Jordan, rett overfor Jeriko. ¹³ Moses, Eleasar, presten, og alle lederne i menigheten gikk ut for å møte dem utenfor leiren. ¹⁴ Moses ble sint på hærens offiserer, tusenførerne og hundreførerne, som var kommet tilbake fra krigen. ¹⁵ Han sa til dem: "Har dere spart alle kvinnene? ¹⁶ Se, det var de som etter Bileams råd fikk israelittene til å være utro mot Herren ved Peor, slik at en plage rammet Herrens folk. ¹⁷ Nå skal dere derfor drepe alle guttebarn, og hver kvinne som har kjent en mann ved samleie. ¹⁸ Men alle jentebarn som ikke har kjent en mann ved samleie, skal dere la leve for dere selv. ¹⁹ Leir utenfor leiren i syv dager; hver den som har drept en person og hver den som har rørt ved en drept, må rense seg selv og deres fanger på den tredje og den syvende dagen. ²⁰ Rens hvert plagg, hver gjenstand av skinn, alt laget av geitehår, og hver treartikkel." ²¹ Så sa Eleasar, presten, til soldatene som hadde gått til krig: "Dette er lovens forskrift som Herren befalte Moses: ²² Metallene som gull, sølv, bronse, jern, tinn og bly, ²³ alt som kan tåle ild, skal dere føre gjennom ilden, og det skal bli rent. Det må også renses med renselsesvannet. Men alt som ikke kan tåle ild, må føres gjennom vannet. ²⁴ Vask klærne deres på den syvende dagen, og dere vil være rene; deretter kan

4 Mosebok

dere gå inn i leiren." ²⁵ Herren talte til Moses og sa: ²⁶ "Du og Eleasar, presten, og lederne for fedrenes husstander i menigheten skal telle byttet som ble tatt, både av folk og buskap; ²⁷ og del byttet mellom krigerne som gikk til krig og resten av menigheten." ²⁸ Ta en tribut for Herren fra krigsmennene som gikk til krig, en av fem hundre av personene, buskapen, eslene og sauene; ²⁹ ta det fra deres del, og gi det til Eleasar, presten, som en gave til Herren. ³⁰ Fra israelittenes halvdel skal du ta en av hver femti av personene, buskapen, eslene, sauene og andre dyr, og gi dem til levittene som utfører tjenesten ved Herrens tabernakel." ³¹ Moses og Eleasar, presten, utførte Herrens befaling til Moses. ³² Byttet som var igjen av plyndringen som krigsmennene hadde tatt, var 675 000 sauer, ³³ og syttito tusen storfe, ³⁴ med sekstien tusen esler, ³⁵ og trettito tusen kvinner som ikke hadde kjent en mann ved samleie. ³⁶ Halvparten av dem som gikk til krig var: 337 500 sauer, ³⁷ hvorav Herrens tribut var 675; ³⁸ trettisekstusen storfe, hvorav Herrens tribut var 72; ³⁹ tretti tusen fem hundre esler, hvorav Herrens tribut var 61; ⁴⁰ seksten tusen personer, hvorav Herrens tribut var 32. ⁴¹ Moses ga tributet, som var Herrens offer, til Eleasar, presten, i henhold til Herrens befaling til Moses. ⁴² Når det gjelder israelittenes halvdel, som Moses skilte fra dem som hadde gått til krig— ⁴³ menighetens halvdel var 337 500 sauer, ⁴⁴ og trettisekstusen storfe, ⁴⁵ med tretti tusen fem hundre esler, ⁴⁶ og totalt seksten tusen personer. ⁴⁷ Fra israelittenes halvdel tok Moses en av hver femti, både av personer og dyr, og ga dem til levittene som utfører tjenesten ved Herrens tabernakel, slik Herren befalte Moses. ⁴⁸ Da kom offiserene som hadde kommandoen over hærens enheter, tusenførerne og hundreførerne, til Moses, ⁴⁹ og sa til ham: "Dine tjenere har talt soldatene under vår kommando, og ingen mangler. ⁵⁰ Så vi har brakt som et offer til Herren det hver mann fant, gjenstander av gull— armbånd, armbånd, signetringer, øreringer og halskjeder—for å gjøre soning for oss selv for Herrens åsyn." ⁵¹ Moses og Eleasar, presten, tok imot gullet fra dem, alle de bearbeidede gjenstandene. ⁵² Alt gullet i offeret som de ofret til Herren, fra tusenførerne og hundreførerne, veide 16 750 sjekel. ⁵³ Hver soldat hadde tatt sin egen del av byttet. ⁵⁴ Moses og Eleasar, presten, tok imot gullet fra tusenførerne og hundreførerne og brakte det til

møteteltet som et minne for israelittene for Herrens åsyn.

32 Etterkommerne av Ruben og Gad, som hadde en betydelig mengde buskap, så at områdene Jaser og Gilead var godt egnet for dyrene deres. ² Derfor nærmet de seg Moses, Eleasar presten, og lederne av menigheten og sa, ³ "Byene Atarat, Dibon, Jaser, Nimra, Hesibon, Elale, Sebam, Nebo og Beon— ⁴ landet som Herren underla seg foran Israels menighet—er ideelt for buskap, og dine tjenere eier buskap." ⁵ De fortsatte, "Hvis vi har funnet nåde i dine øyne, la dette landet bli gitt til dine tjenere som vår eiendom; tving oss ikke til å krysse Jordan." ⁶ Moses svarte Gad og Rubens sønner, "Skal deres brødre gå i krig mens dere blir her? ⁷ Hvorfor motløser dere israelittene fra å krysse inn i landet som Herren har gitt dem? ⁸ Dette er den samme handlingen deres fedre gjorde da jeg sendte dem fra Kadesj-Barnea for å undersøke landet. ⁹ Da de nådde Eshkoldalen og så landet, motløste de israelittene fra å gå inn i landet som Herren hadde lovet dem. ¹⁰ Derfor ble Herrens vrede opptent den dagen, og Han sverget og sa, ¹¹ 'Ingen av mennene som kom opp fra Egypt, fra tjue år og oppover, skal se landet jeg lovet Abraham, Isak og Jakob, fordi de ikke fulgte Meg fullt ut, ¹² unntatt Kaleb, sønn av Jefunne, kenisitten, og Josva, sønn av Nun, for de har fullt ut fulgt Herren.' ¹³ Således brant Herrens vrede mot Israel, og de måtte vandre i ørkenen i førti år, til hele generasjonen som hadde gjort ondt i Herrens øyne, hadde omkommet. ¹⁴ Og nå har dere reist dere i deres fedres sted, en flokk syndige menn, for ytterligere å opprøre Herrens vrede mot Israel. ¹⁵ Hvis dere vender dere bort fra å følge Ham, vil Han igjen etterlate dem i ørkenen, og dere vil være ansvarlige for deres ødeleggelse." ¹⁶ De nærmet seg ham og sa, "Vi ønsker å bygge innhegninger her for vår buskap og byer for våre små; ¹⁷ men vi vil væpne oss raskt, lede israelittene, inntil vi har brakt dem til deres sted, mens våre små bor i befestede byer for beskyttelse mot innbyggerne i landet. ¹⁸ Vi vil ikke vende tilbake til våre hjem før hver av israelittene har mottatt sin arv. ¹⁹ Vi vil ikke kreve noen arv med dem bortenfor Jordan, da vår arv har blitt tildelt oss på denne siden av Jordan mot øst." ²⁰ Moses svarte, "Hvis dere vil gjøre dette—hvis dere vil væpne dere for kamp foran Herren, ²¹ og hvis alle deres væpnede menn krysser over Jordan foran Herren inntil Han har drevet ut sine fiender

4 Mosebok

foran seg— ²² da, når landet er underlagt foran Herren, kan dere vende tilbake og være fri fra deres forpliktelse til Herren og Israel, og dette landet skal være deres eiendom foran Herren. ²³ Men hvis dere ikke gjør dette, vil dere ha syndet mot Herren, og vær sikker på at deres synd vil finne dere. ²⁴ Bygg byer for deres små og innhegninger for deres flokker, og oppfyll det dere har lovet." ²⁵ Gads og Rubens sønner svarte Moses, "Dine tjenere vil gjøre som vår herre befaler. ²⁶ Våre små, koner, flokker og all vår buskap vil bli i byene i Gilead, ²⁷ mens dine tjenere, hver mann væpnet for kamp, vil krysse over i Herrens nærvær for å delta i kampen, slik som vår herre har sagt." ²⁸ Så ga Moses instruksjoner angående dem til Eleasar presten, Josva, sønn av Nun, og lederne av fedrenes husstander i Israels stammer. ²⁹ Moses instruerte dem, "Hvis Gads og Rubens sønner, hver mann væpnet for kamp, krysser over Jordan med dere foran Herren, og landet er underlagt foran dere, da skal dere gi dem landet Gilead som deres eiendom. ³⁰ Men hvis de ikke krysser over med dere væpnet, må de akseptere sin arv blant dere i Kanaan." ³¹ Gads og Rubens sønner svarte, "Som Herren har talt til dine tjenere, slik vil vi gjøre. ³² Vi vil krysse over væpnet i Herrens nærvær inn i Kanaan, men eiendommen til vår arv skal forbli hos oss på denne siden av Jordan." ³³ Så tildelte Moses Gads sønner, Rubens sønner, og den halve Manasses stamme, sønn av Josef, kongeriket Sihon, amorittenes konge, og kongeriket Og, kongen av Basan—landet med sine byer og de omkringliggende områdene. ³⁴ Gads etterkommere bygde byene Dibon, Atarot, Aroer, ³⁵ Atrot-Sjofan, Jaser, Jogbeha, ³⁶ Bet-Nimra og Bet-Haran som befestede byer, og innhegninger for sine flokker. ³⁷ Rubens sønner gjenoppbygde Hesjbon, Elale og Kirjatajim, ³⁸ samt Nebo og Baal-Meon (deres navn ble endret) og Sibma. De ga nye navn til byene de gjenoppbygde. ³⁹ Etterkommerne av Makir, sønn av Manasse, dro til Gilead, erobret det, og drev ut amorittene som var der. ⁴⁰ Derfor ga Moses Gilead til Makir, sønn av Manasse, og han bosatte seg der. ⁴¹ Jair, en etterkommer av Manasse, erobret deres bosetninger og kalte dem Havvot-Jair. ⁴² Noba dro og erobret Kenat og de omkringliggende landsbyene, og kalte det Noba etter seg selv.

33 Dette er etappene på israelittenes reise, som de forlot landet Egypt i sine avdelinger, under ledelse av Moses og Aron. ² På

Herrens befaling noterte Moses deres startpunkter i henhold til deres reiser. Dette er deres reiser etter etapper: ³ Israelittene dro fra Rameses i den første måneden, på den femtende dagen i den første måneden, dagen etter påsken. De dro ut med frimodighet for øynene på alle egypterne, ⁴ mens egypterne begravde alle sine førstefødte, som Herren hadde slått ned blant dem; for Herren hadde utført dommer mot deres guder. ⁵ Israelittene reiste fra Rameses og slo leir ved Sukkot. ⁶ De reiste fra Sukkot og slo leir ved Etam, på kanten av ørkenen. ⁷ De reiste fra Etam og vendte tilbake til Pi Hahiro, som er øst for Baal Sefon, og slo leir foran Migdol. ⁸ De reiste fra Pi Hahiro og gikk gjennom havets midte inn i ørkenen, og etter å ha reist i tre dager i Etams ørken, slo de leir ved Mara. ⁹ De reiste fra Mara og kom til Elim, hvor det var tolv kilder og sytti palmetrær, og de slo leir der. ¹⁰ Fra Elim reiste de og slo leir ved Rødehavet. ¹¹ De reiste fra Rødehavet og slo leir i Sin-ørkenen. ¹² De reiste fra Sin-ørkenen og slo leir ved Dofka. ¹³ Fra Dofka reiste de og slo leir ved Alusj. ¹⁴ De reiste fra Alusj og slo leir ved Refidim, hvor det ikke var vann for folket å drikke. ¹⁵ De reiste fra Refidim og slo leir i Sinai-ørkenen. ¹⁶ De reiste fra Sinai-ørkenen og slo leir ved Kibrot Hattaava. ¹⁷ De reiste fra Kibrot Hattaava og slo leir ved Hazerot. ¹⁸ Fra Hazerot reiste de og slo leir ved Ritma. ¹⁹ De reiste fra Ritma og slo leir ved Rimmon Peres. ²⁰ De reiste fra Rimmon Peres og slo leir ved Libna. ²¹ Fra Libna reiste de og slo leir ved Rissa. ²² Fra Rissa reiste de og slo leir ved Kehelata. ²³ Fra Kehelata reiste de og slo leir ved fjellet Sjefer. ²⁴ Fra fjellet Sjefer reiste de og slo leir ved Harada. ²⁵ Fra Harada reiste de og slo leir ved Makhelot. ²⁶ Fra Makhelot reiste de og slo leir ved Tahat. ²⁷ Fra Tahat reiste de og slo leir ved Tera. ²⁸ Fra Tera reiste de og slo leir ved Mitka. ²⁹ Fra Mitka reiste de og slo leir ved Hasjmona. ³⁰ Fra Hasjmona reiste de og slo leir ved Moserot. ³¹ De reiste fra Moserot og slo leir ved Bene Jaakan. ³² De reiste fra Bene Jaakan og slo leir ved Hor Haggidgad. ³³ De reiste fra Hor Haggidgad og slo leir ved Jotbata. ³⁴ Fra Jotbata reiste de og slo leir ved Abrona. ³⁵ De reiste fra Abrona og slo leir ved Esjon Geber. ³⁶ De reiste fra Esjon Geber og slo leir ved Kadesj, i Sin-ørkenen. ³⁷ De reiste fra Kadesj og slo leir ved fjellet Hor, på kanten av Edoms land. ³⁸ På Herrens befaling gikk Aron presten opp på fjellet Hor, hvor han døde i det fortiende året etter at israelittene kom ut av Egypt, på den første dagen i

4 Mosebok

den femte måneden. ³⁹ Aron var hundre og tjuetre år gammel da han døde på fjellet Hor. ⁴⁰ Nå hørte kanaanittenes konge i Arad, som bodde i Negev i Kanaan, om israelittenes komme. ⁴¹ De reiste fra fjellet Hor og slo leir ved Salmona. ⁴² Fra Salmona reiste de og slo leir ved Punon. ⁴³ Fra Punon reiste de og slo leir ved Obot. ⁴⁴ De reiste fra Obot og slo leir ved Ije Abarim, på grensen til Moab. ⁴⁵ De reiste fra Ije Abarim og slo leir ved Dibon Gad. ⁴⁶ De reiste fra Dibon Gad og slo leir ved Almon Diblataim. ⁴⁷ De reiste fra Almon Diblataim og slo leir i Abarims fjell, nær Nebo. ⁴⁸ De reiste fra Abarims fjell og slo leir på Moabs sletter ved Jordan, rett overfor Jeriko. ⁴⁹ På Moabs sletter slo de leir langs Jordan fra Bet Jesjimot til Abel Sjittim. ⁵⁰ Så talte Herren til Moses på Moabs sletter ved Jordan, rett overfor Jeriko, og sa: ⁵¹ "Gi israelittene denne beskjeden: 'Når dere krysser Jordan inn i Kanaans land, ⁵² skal dere drive ut alle innbyggerne i landet foran dere, ødelegge alle deres utskårne bilder, ødelegge alle deres støpte avguder og rive ned alle deres offerhauger. ⁵³ Dere skal eie landet og gjøre det til deres hjem, for jeg har gitt dere landet å bo i. ⁵⁴ Dere skal fordele landet ved loddkasting etter deres slekter. Til en større gruppe gi en større arv, og til en mindre gruppe en mindre. Det som faller til dem ved loddkasting skal være deres. Dere skal fordele det etter deres forfedres stammer. ⁵⁵ Men hvis dere ikke driver ut innbyggerne i landet foran dere, vil de dere lar bli igjen bli tornet i øynene deres og pigger i sidene deres, og de vil plage dere i landet hvor dere skal bo. ⁵⁶ Og det jeg planlegger å gjøre mot dem, vil jeg gjøre mot dere."

34 Herren talte til Moses og sa: ² "Gi israelittene dette påbudet: 'Når dere kommer inn i Kanaans land, er dette landet som skal tilfalle dere som arv, med disse grensene: ³ 'Deres sørlige side skal strekke seg fra ørkenen Sin langs grensen til Edom, og deres sørlige grense skal begynne fra den østlige enden av Saltsjøen, ⁴ gå sør for Akabbim-stigningen, fortsette til Sin og gå sør for Kadesj-Barnea. Deretter skal den nå Hazar-Addar og fortsette til Asmon, ⁵ hvor den skal svinge og møte Egypts bekk, og ende ved Middelhavet. ⁶ 'Deres vestlige grense skal være kystlinjen av Middelhavet. Dette skal være deres grense i vest. ⁷ 'For deres nordlige grense, trekk en linje fra Middelhavet til fjellet Hor. ⁸ Fra fjellet Hor, trekk grensen til Lebo-Hamat, og grensen skal strekke seg til Sedad, ⁹

fortsette til Sifron og ende ved Hazar-Enan. Dette skal være deres grense i nord. ¹⁰ 'For deres østlige grense, trekk en linje fra Hazar-Enan til Sefam. ¹¹ Grensen skal gå ned fra Sefam til Ribla på østsiden av Ain, og fortsette langs skråningene øst for Galileasjøen. ¹² Deretter skal grensen gå ned langs Jordan og ende ved Saltsjøen. 'Dette skal være deres land, med dets grenser på alle sider.'" ¹³ Moses befalte israelittene: "Fordel dette landet ved lodd som arv, slik Herren har befalt å gi til de ni og en halv stammene. ¹⁴ For Rubens stamme, Gads stamme, og halve Manasses stamme har mottatt sin arv etter sine familier. ¹⁵ Disse to og en halv stammene har mottatt sin arv øst for Jordan, rett overfor Jeriko, mot soloppgangen." ¹⁶ Herren talte så til Moses og sa: ¹⁷ "Dette er navnene på mennene som skal tildele dere landet som arv: Eleasar, presten, og Josva, sønn av Nun. ¹⁸ Utnevne en leder fra hver stamme til å bistå i fordelingen av landet. ¹⁹ Navnene er som følger: fra Judas stamme, Kaleb, sønn av Jefunne; ²⁰ fra Simeons stamme, Semuel, sønn av Ammihud; ²¹ fra Benjamins stamme, Elidad, sønn av Kision; ²² fra Dans stamme, en leder, Bukki, sønn av Jogli; ²³ fra Manasses stamme, en leder, Hanniel, sønn av Efod; ²⁴ fra Efraims stamme, en leder, Kemuel, sønn av Siftan; ²⁵ fra Sebulons stamme, en leder, Elisafan, sønn av Parnak; ²⁶ fra Isakars stamme, en leder, Paltiel, sønn av Assan; ²⁷ fra Asjers stamme, en leder, Ahihud, sønn av Selomi; ²⁸ fra Naftalis stamme, en leder, Pedahel, sønn av Ammihud." ²⁹ Dette er de menn som Herren befalte å fordele arven til israelittene i Kanaans land.

35 Herren talte til Moses på Moabs ødemarker ved Jordan, rett overfor Jeriko, og sa: ² "Gi israelittene beskjed om å gi levittene byer å bo i fra arven av deres eiendommer. Gi dem også beitemarker rundt disse byene. ³ Disse byene skal være til dem å bo i, og beitemarkene skal være til deres kveg, deres utstyr og alle deres andre dyr. ⁴ "Beitemarkene rundt byene som dere gir til levittene skal strekke seg ut tusen alen fra bymuren. ⁵ Mål to tusen alen utenfor byen på øst-, sør-, vest- og nordsiden, med byen i midten. Dette området skal tjene som beitemark for byene. ⁶ "Av byene dere gir til levittene, utpek seks som tilfluktsbyer, hvor noen som har begått drap kan flykte. I tillegg skal dere gi førtito andre byer. ⁷ I alt skal dere gi førtifire byer til levittene, sammen med deres beitemarker. ⁸ Byene dere gir til levittene fra israelittenes land skal være i

4 Mosebok

forhold til arven til hver stamme: ta flere byer fra en stamme med større arv, og færre fra en med mindre arv." ⁹ Herren talte så til Moses og sa: ¹⁰ "Si til israelittene: Når dere krysser Jordan inn i Kanaans land, ¹¹ velg byer som skal tjene som tilfluktsbyer, hvor noen som har drept en annen utilsiktet kan flykte. ¹² Disse byene skal være en tilflukt fra hevneren, slik at den anklagede ikke dør før han står for retten for forsamlingen. ¹³ De seks byene dere gir skal være deres tilfluktsbyer. ¹⁴ Gi tre byer på denne siden av Jordan og tre i Kanaans land som tilfluktsbyer. ¹⁵ Disse seks byene skal være en tilflukt for israelittene, fremmede og utlendinger som bor blant dere, slik at alle som har drept en annen utilsiktet kan flykte dit. ¹⁶ "Hvis noen slår en annen med et jernredskap og forårsaker død, er den personen en morder; morderen må dø. ¹⁷ Hvis noen slår en annen med en stein i hånden og forårsaker død, er den personen en morder; morderen må dø. ¹⁸ Eller hvis noen slår en annen med et treobjekt i hånden og forårsaker død, er den personen en morder; morderen må dø. ¹⁹ Blodhevneren skal henrette morderen; når hevneren møter morderen, skal hevneren drepe morderen. ²⁰ Hvis noen skyver en annen ut av hat, eller kaster noe på dem med ondsinnet hensikt, som resulterer i død, ²¹ eller hvis noen slår en annen med fiendtlighet og forårsaker død, er gjerningsmannen en morder og må dø. Blodhevneren skal henrette morderen når de møtes. ²² "Men hvis noen skyver en annen plutselig uten fiendtlighet, eller kaster noe på dem uten ondsinnet hensikt, ²³ eller, uten å se dem, slipper en stein tung nok til å forårsake død, og personen dør, men det var ingen fiendskap og ingen skade ment, ²⁴ da skal forsamlingen dømme mellom den anklagede og blodhevneren i henhold til disse lovene. ²⁵ Forsamlingen må beskytte den anklagede for drap fra blodhevneren og returnere den anklagede til tilfluktsbyen som de flyktet til. Den anklagede må bli der til døden til ypperstepresten, som ble salvet med den hellige oljen. ²⁶ "Hvis den anklagede noen gang forlater grensene til tilfluktsbyen som de flyktet til, ²⁷ og blodhevneren finner dem utenfor byen, kan hevneren drepe den anklagede uten å være skyldig i mord. ²⁸ Den anklagede må bli i tilfluktsbyen til døden til ypperstepresten; først etter døden til ypperstepresten kan de vende tilbake til sin eiendom. ²⁹ "Disse forskriftene skal være en juridisk lov for dere gjennom deres generasjoner, hvor enn

dere bor. ³⁰ "Enhver som dreper en annen skal dømmes til døden som en morder bare på vitners vitnesbyrd. Ingen skal dømmes til døden på vitnesbyrdet av bare ett vitne. ³¹ "Ikke aksepter en løsepenger for livet til en morder som fortjener å dø. De må dø. ³² "Ikke aksepter en løsepenger for noen som har flyktet til en tilfluktsby, slik at de kan vende tilbake og bo på sitt eget land før døden til ypperstepresten. ³³ "Ikke forurens landet hvor dere bor. Blodsutgytelse forurenser landet, og ingen soning kan gjøres for landet hvor blod har blitt utgytt, unntatt ved blodet til den som utgytte det. ³⁴ Ikke forurens landet hvor dere bor, hvor også jeg bor, for jeg, Herren, bor blant israelittene."

36 Overhodene for fedrenes husstander i Gileads familie, sønn av Makir, sønn av Manasse, fra familiene til Josefs etterkommere, nærmet seg og talte foran Moses og lederne, overhodene for de israelittiske familiene. ² De sa: "Herren instruerte min herre til å tildele landet til israelittene som en arv ved loddkasting, og min herre ble instruert av Herren til å tildele arven til vår bror Selofhad til hans døtre. ³ Men hvis de gifter seg med menn fra andre israelittiske stammer, vil deres arv bli fjernet fra vår forfedres arv og lagt til stammen de gifter seg inn i, og dermed redusere vår tildelte arv. ⁴ Når jubelåret for israelittene kommer, vil deres arv bli lagt til stammen de gifter seg inn i, og deres eiendom vil bli trukket fra vår forfedres stamme sin arv." ⁵ Moses formidlet da Herrens befaling til israelittene og sa: "Josefs etterkommeres stamme har rett i sine påstander. ⁶ Dette er hva Herren befaler angående Selofhads døtre: De kan gifte seg med hvem de vil, forutsatt at de gifter seg innenfor sin fars stammefamilie. ⁷ Dermed skal ingen arv i Israel overføres fra stamme til stamme, for hver israelitt skal beholde arven til sin forfedres stamme. ⁸ Hver datter som arver land i noen israelittisk stamme må gifte seg med noen fra sin fars stammefamilie, slik at hver israelitt kan beholde arven til sine forfedre. ⁹ Ingen arv kan overføres fra en stamme til en annen, for hver israelittisk stamme skal beholde sin egen arv." ¹⁰ Selofhads døtre handlet som Herren hadde befalt Moses. ¹¹ Mahla, Tirsas, Hogla, Milka og Noa, Selofhads døtre, giftet seg med sine fettere på farssiden. ¹² De giftet seg inn i familiene til etterkommerne av Manasse, Josefs sønn, og deres arv forble innenfor deres fars stamme og familie. ¹³ Dette er de befalingene og

4 Mosebok

forskriftene Herren ga til israelittene gjennom Moses på Moabs sletter ved Jordan, rett overfor Jeriko.

5 Mosebok

1 Dette er de ordene Moses talte til hele Israel på den andre siden av Jordan i ørkenen, i Arabah, rett overfor Suph, mellom Paran og Tofel, Laban, Hazerot og Dizahab. ² Det er en elleve dagers reise fra Horeb langs veien til Se'ir-fjellet til Kadesj-Barnea. ³ I det førtiende året, på den første dagen i den ellefte måneden, talte Moses til israelittene i samsvar med alt det Herren hadde befalt ham å si til dem, ⁴ etter at han hadde beseiret Sihon, amorittenes konge, som bodde i Hesjbon, og Og, kongen av Basan, som bodde i Astarot og Edrei. ⁵ På den andre siden av Jordan i landet Moab begynte Moses å forklare denne loven og sa: ⁶ "Herren vår Gud talte til oss ved Horeb: 'Dere har blitt værende ved dette fjellet lenge nok. ⁷ Vend om og legg ut på reisen, og gå til amorittenes fjelland, og til alle deres naboer i Arabah, i fjellandet, i lavlandet, i Negev, ved kysten, kanaanittenes land, og Libanon, helt til den store elven, Eufrat. ⁸ Se, jeg har lagt landet foran dere; gå inn og ta det i eie, det landet som Herren sverget å gi til deres fedre, Abraham, Isak og Jakob, og til deres etterkommere etter dem.' ⁹ "På den tiden sa jeg til dere: 'Jeg er ikke i stand til å bære byrden av dere alene. ¹⁰ Herren deres Gud har gjort dere tallrike, og se, i dag er dere like mange som stjernene på himmelen. ¹¹ Måtte Herren, deres fedres Gud, øke dere tusen ganger mer og velsigne dere, slik som Han har lovet! ¹² Men hvordan kan jeg alene bære vekten av deres problemer, byrder og tvister? ¹³ Velg kloke, forstandige og respekterte menn fra hver av deres stammer, og jeg vil utnevne dem til deres ledere.' ¹⁴ Og dere svarte meg: 'Det du foreslår å gjøre er godt.' ¹⁵ Så jeg tok de ledende mennene fra deres stammer, kloke og respekterte, og utnevnte dem som ledere over dere, kommandører over tusen, hundre, femti og ti, og offiserer for deres stammer. ¹⁶ "Så påla jeg deres dommere på den tiden og sa: 'Hør sakene mellom deres folk og døm rettferdig, enten saken er mellom to israelitter eller mellom en israelitt og en fremmed som bor blant dere. ¹⁷ Vis ikke partiskhet i dommen; hør både små og store likt. Frykt ingen, for dommen er Guds. Ta enhver sak som er for vanskelig for dere til meg, og jeg vil høre den.' ¹⁸ På den tiden befalte jeg dere alle de tingene dere skulle gjøre. ¹⁹ "Så dro vi fra Horeb og gikk gjennom hele den store og fryktinngytende ørkenen som dere så, på vei til amorittenes fjelland, slik Herren vår Gud hadde befalt oss, og vi nådde

Kadesj-Barnea. ²⁰ Og jeg sa til dere: 'Dere har nådd amorittenes fjelland, som Herren vår Gud gir oss. ²¹ Se, Herren deres Gud har lagt landet foran dere; gå opp og ta det i eie, slik som Herren, deres fedres Gud, har talt til dere. Vær ikke redde eller motløse.' ²² "Da kom dere alle til meg og sa: 'La oss sende menn foran oss for å utforske landet og bringe tilbake en rapport om veien vi skal ta og byene vi vil komme til.' ²³ Planen virket god for meg, så jeg valgte ut tolv av dere, en mann for hver stamme. ²⁴ De dro opp og gikk inn i fjellandet, og kom til Eshkoldalen og utforsket den. ²⁵ De tok med seg noe av frukten fra landet, brakte det ned til oss og rapporterte: 'Landet som Herren vår Gud gir oss er godt.' ²⁶ Men dere ville ikke gå opp; dere gjorde opprør mot Herrens, deres Guds, befaling. ²⁷ Dere knurret i teltene deres og sa: 'Fordi Herren hater oss, har Han ført oss ut av Egypt for å overgi oss i amorittenes hender for å ødelegge oss. ²⁸ Hvor kan vi gå? Våre brødre har fått våre hjerter til å smelte, og sier: 'Folket er sterkere og høyere enn vi er; byene er store og befestet opp til himmelen. Vi så til og med anakittene der.' ²⁹ Jeg oppmuntret dere og sa: 'Vær ikke redde eller frykt dem. ³⁰ Herren deres Gud, som går foran dere, vil kjempe for dere, slik som Han gjorde for dere i Egypt for deres øyne, ³¹ og i ørkenen hvor dere så hvordan Herren deres Gud bar dere, som en far bærer sin sønn, hele veien dere gikk til dere nådde dette stedet.' ³² Men til tross for dette, stolte dere ikke på Herren deres Gud, ³³ som gikk foran dere på reisen, for å finne steder for dere å slå leir, i ild om natten og i en sky om dagen, for å vise dere veien dere skulle gå. ³⁴ Da Herren hørte hva dere sa, ble Han vred og sverget en ed: ³⁵ 'Ikke en av denne onde generasjonen skal se det gode landet jeg sverget å gi deres fedre, ³⁶ bortsett fra Kaleb, sønn av Jefunne. Han skal se det, og jeg vil gi ham og hans etterkommere det landet han satte sine føtter på, fordi han fulgte Herren med full hengivenhet.' ³⁷ Herren var også vred på meg på grunn av dere, og sa: 'Du skal heller ikke komme inn der. ³⁸ Josva, sønn av Nun, som står foran deg, skal gå inn der. Oppmuntre ham, for han skal lede Israel til å arve det. ³⁹ Dessuten, deres små barn som dere sa ville bli tatt til fange, deres barn som ennå ikke kjenner godt fra ondt, de skal gå inn i landet. Jeg vil gi det til dem, og de skal ta det i eie. ⁴⁰ Men dere, vend om og sett ut mot ørkenen langs veien til Rødehavet.' ⁴¹ "Da svarte dere: 'Vi har syndet mot

5 Mosebok

Herren. Vi vil gå opp og kjempe, slik Herren vår Gud befalte oss.' Så tok hver av dere på seg sine våpen, og tenkte det var lett å gå opp i fjellandet. ⁴² Men Herren sa til meg: 'Si til dem: "Gå ikke opp og kjemp, for jeg er ikke blant dere; ellers vil dere bli beseiert av deres fiender."⁴³ Så jeg talte til dere, men dere ville ikke høre. Dere gjorde opprør mot Herrens befaling og handlet overmodig og gikk opp i fjellandet. ⁴⁴ Amorittene som bodde i de fjellene kom ut mot dere; de jaget dere som en bisverm og slo dere ned fra Se'ir til Horma. ⁴⁵ Dere vendte tilbake og gråt for Herren, men Han brydde seg ikke om deres gråt og vendte et døvt øre til dere. ⁴⁶ Så ble dere værende i Kadesj mange dager—hele den tiden dere var der.

2 Så vendte vi om og satte kursen mot ørkenen langs veien til Rødehavet, slik Herren hadde instruert meg, og vi gikk rundt Se'ir-fjellet i mange dager. ² Da talte Herren til meg og sa, ³ "Dere har gått rundt dette fjellandet lenge nok; vend nå mot nord. ⁴ Gi folket befaling og si: 'Dere er i ferd med å passere gjennom området til deres brødre, etterkommerne av Esau, som bor i Se'ir. De vil være redde for dere, så vær svært forsiktede. ⁵ Ikke provoser dem til krig, for jeg vil ikke gi dere noe av deres land, ikke engang så mye som et fotavtrykk, fordi jeg har gitt Se'ir-fjellet til Esau som hans eiendom. ⁶ Dere skal kjøpe mat fra dem med penger så dere kan spise, og også kjøpe vann fra dem med penger så dere kan drikke."⁷ For Herren deres Gud har velsignet dere i alt arbeidet med deres hender. Han har vaktet over deres reise gjennom denne store ørkenen. Disse førti årene har Herren deres Gud vært med dere; dere har ikke manglet noe. ⁸ Så gikk vi forbi våre brødre, etterkommerne av Esau, som bor i Se'ir, bort fra Arabah-veien, bort fra Elat og Esjon-Geber, og vi vendte og reiste langs ørkenveien til Moab. ⁹ Da instruerte Herren meg: "Ikke trakasser Moab eller provoser dem til krig, for jeg vil ikke gi dere noen del av deres land som eiendom, fordi jeg har gitt Ar til etterkommerne av Lot som eiendom." ¹⁰ (Emittene bodde der tidligere—et folk like stort, tallrikt og høyt som anakittene. ¹¹ Som anakittene ble også de regnet som refaitter, men moabittene kalte dem emittene. ¹² Horittene bodde tidligere i Se'ir, men etterkommerne av Esau fortrenget dem og ødela dem foran seg, og bosatte seg i deres sted, akkurat som Israel gjorde i landet de fikk som eiendom av Herren.) ¹³ Og Herren sa: "Reis dere nå

og kryss over Zered-dalen." Så krysset vi dalen. ¹⁴ Tiden det tok for oss å komme fra Kadesh-Barnea til vi krysset over Zered-dalen var trettiåtte år, til hele den generasjonen av stridsmenn hadde gått til grunne fra leiren, slik Herren hadde sverget til dem. ¹⁵ Sannelig, Herrens makt var mot dem, og førte til deres ødeleggelse i leiren til de alle var gått til grunne. ¹⁶ Da den siste av disse stridsmennene blant folket var gått bort, ¹⁷ kommuniserte Herren til meg, ¹⁸ "I dag skal dere passere forbi regionen Moab ved Ar. ¹⁹ Når dere kommer motsatt ammonittene, ikke trakasser dem eller provoser dem til krig, for jeg vil ikke gi dere eiendom av noe land som tilhører ammonittene. Jeg har gitt det som eiendom til etterkommerne av Lot." ²⁰ (Også det ble regnet som et land av refaitter, som bodde der tidligere; men ammonittene kaller dem zamzummitter, ²¹ et folk like stort, tallrikt og høyt som anakittene. Herren ødela dem foran ammonittene, som drev dem ut og bosatte seg i deres sted. ²² Herren hadde gjort det samme for etterkommerne av Esau, som bor i Se'ir, da Han ødela horittene foran dem. De fortrenget dem og bosatte seg i deres sted, hvor de fortsatt bor den dag i dag. ²³ Når det gjelder avittene som bodde i landsbyer så langt som til Gaza, overvant kaforittene som kom ut fra Kaftor dem og bosatte seg i deres sted. ²⁴ "Reis nå og kryss over Arnon-dalen. Se, jeg har gitt i deres hånd Sihon amoritten, kongen av Hesjbon, og hans land. Begynn å ta det i eie og gå til kamp mot ham. ²⁵ Denne dagen vil jeg begynne å legge frykt og redsel for dere over ansiktene til alle nasjonene under himmelen. De vil høre rapporter om dere og vil skjelve og være i angst på grunn av dere." ²⁶ Fra ørkenen i Kedemot sendte jeg budbringere til Sihon, kongen av Hesjbon, med fredelige ord, og sa, ²⁷ "Vi ber om å få passere gjennom ditt land. Vi vil holde oss på hovedveien; vi vil ikke svinge av til høyre eller venstre. ²⁸ Dere vil selge oss mat for penger så vi kan spise, og gi oss vann for penger så vi kan drikke. La oss bare passere til fots— ²⁹ akkurat som etterkommerne av Esau i Se'ir og moabittene i Ar tillot oss—til vi krysser Jordan inn i landet Herren vår Gud gir oss." ³⁰ Men Sihon, kongen av Hesjbon, var ikke villig til å la oss passere gjennom sitt land; for Herren deres Gud hadde gjort hans ånd hard og hans hjerte sta, for å overgi ham til dere, slik han er i dag. ³¹ Og Herren sa til meg, "Se, jeg har begynt å overgi Sihon og hans land til dere. Begynn nå å erobre og ta hans land i

5 Mosebok

eie." ³² Sihon kom da ut med hele sitt folk for å møte oss i kamp ved Jahas. ³³ Og Herren vår Gud overga ham til oss, og vi beseiret ham med hans sønner og hele hans folk. ³⁴ På den tiden erobret vi alle hans byer og ødela fullstendig menn, kvinner og barn i hver by. Vi lot ingen overlevende. ³⁵ Vi tok bare buskapen og byttet fra byene vi hadde erobret. ³⁶ Fra Aroer ved kanten av Arnon-dalen, og fra byen i dalen, helt til Gilead, var det ingen by for sterk for oss. Herren vår Gud ga oss alle. ³⁷ I lydighet mot Herrens vår Guds befaling, krenket dere ikke noe av ammonittenes land, verken landet langs Jabbok-elven eller det rundt byene i åsene.

3 Så vendte vi oss og dro opp veien mot Basan, og Og, kongen av Basan, kom ut med hele sin hær for å møte oss i kamp ved Edrei. ² Herren sa til meg: "Vær ikke redd for ham, for jeg har overgitt ham i din hånd, sammen med hele hans hær og hans land. Du skal gjøre med ham som du gjorde med Sihon, amorittenes konge, som regjerte i Hesjbon." ³ Så overgav Herren vår Gud Og, kongen av Basan, og hele hans folk i våre hender, og vi slo dem ned til det ikke var noen overlevende igjen. ⁴ På den tiden inntok vi alle hans byer; det var ikke en eneste by vi ikke tok fra dem—seksti byer, hele Argob-området, kongeriket til Og i Basan. ⁵ Alle disse byene var befestet med høye murer, porter og bomber, i tillegg til et stort antall ubefestede landsbyer. ⁶ Vi ødela dem fullstendig, slik vi hadde gjort med Sihon, kongen av Hesjbon, og ødela fullstendig hver by—menn, kvinner og barn. ⁷ Men alt buskapen og byttet fra byene tok vi for oss selv. ⁸ På den tiden tok vi landet fra de to amorittkongene som var bortenfor Jordan, fra Arnon-dalen til Hermon-fjellet. ⁹ (Hermon kalles Sirion av sidonierne, og amorittene kaller det Senir.) ¹⁰ Vi tok alle byene på sletten, hele Gilead og hele Basan så langt som Salka og Edrei, byene i kongeriket til Og i Basan. ¹¹ (Og, kongen av Basan, var den siste av refaittene. Hans seng var laget av jern og var mer enn ni alen lang og fire alen bred. Den er fortsatt i Rabba hos ammonittene.) ¹² Av landet vi tok over på den tiden, ga jeg rubenittene og gadittene territoriet nord for Aroer ved Arnon-dalen, inkludert halve fjelllandet i Gilead, sammen med byene der. ¹³ Resten av Gilead og hele Basan, kongeriket til Og, ga jeg til den halve Manassestammen. (Hele Argob-området i Basan var kjent som et land av refaittene.) ¹⁴ Jair, en etterkommer av Manasse, tok hele Argob-området så langt som

grensen til gesjurittene og maakatittene; det ble oppkalt etter ham, slik at Basan til denne dag kalles Havvot-Jair. ¹⁵ Og jeg ga Gilead til Makir. ¹⁶ Til rubenittene og gadittene ga jeg territoriet fra Gilead til Arnon-dalen (midten av dalen er grensen) og så langt som Jabbok-elven, som er grensen til ammonittene. ¹⁷ Den vestlige grensen var Jordan i Araba, fra Kinneret til Araba-sjøen (det vil si Saltsjøen), nedenfor Pisgas skråninger. ¹⁸ Jeg befalte dere på den tiden og sa: "Herren deres Gud har gitt dere dette landet til å eie det. Alle deres tapre menn, væpnet for kamp, må krysse over foran deres medisraelitter. ¹⁹ Men deres koner, deres barn og deres buskap (jeg vet dere har mye buskap) kan bli i byene jeg har gitt dere, ²⁰ inntil Herren gir hvile til deres medisraelitter som han har gjort for dere, og de også har tatt i eie det landet Herren deres Gud gir dem bortenfor Jordan. Da kan hver av dere vende tilbake til den eiendommen jeg har gitt dere." ²¹ På den tiden befalte jeg Josva: "Dine øyne har sett alt det Herren deres Gud har gjort med disse to kongene. Herren vil gjøre det samme med alle rikene dere skal inn i. ²² Frykt dem ikke; Herren deres Gud vil kjempe for dere." ²³ På den tiden søkte jeg inderlig Herren: ²⁴ "Herre Gud, du har begynt å åpenbare for din tjener din storhet og din mektige hånd. For hvilken gud er det i himmelen eller på jorden som kan utføre de gjerninger og mektige verk som du gjør?" ²⁵ La meg krysse over og se det gode landet bortenfor Jordan—det fine fjellandet og Libanon." ²⁶ Men Herren var vred på meg på grunn av dere og ville ikke høre på meg. "Det er nok," sa Herren. "Ikke tal til meg mer om denne saken. ²⁷ Gå opp på toppen av Pisga og se vest, nord, sør og øst. Se på landet med dine egne øyne, siden du ikke skal krysse denne Jordan. ²⁸ Men utnevnt Josva, og oppmuntre og styrk ham, for han skal lede dette folket over og gjøre det i stand til å arve det landet du vil se." ²⁹ Slik ble vi værende i dalen rett overfor Bet-Peor.

4 Nå, Israel, hør på forskriftene og lovene jeg er i ferd med å lære dere å følge, så dere kan leve og gå inn og ta i eie det landet som Herren, deres fedres Gud, gir dere. ² Dere skal ikke legge noe til det ordet jeg befaler dere, og heller ikke trekke noe fra det, så dere kan holde Herrens, deres Guds, bud som jeg gir dere. ³ Dere har sett med egne øyne hva Herren gjorde med Ba'al-Peor, for Herren deres Gud utryddet fra dere alle som fulgte

5 Mosebok

Ba'al-Peor. ⁴ Men alle dere som holdt fast ved Herren deres Gud er i live i dag, hver eneste en av dere. ⁵ Se, jeg har lært dere forskrifter og lover slik Herren min Gud befalte meg, så dere kan følge dem i det landet dere går inn for å ta i eie. ⁶ Hold dem nøye, for dette vil vise deres visdom og forstand for folkene, som vil høre om alle disse forskriftene og si: "Sannelig, dette store folket er et vist og forstandig folk." ⁷ Hvilket annet folk er så stort at de har en gud så nær seg som Herren vår Gud er nær oss når vi kaller på Ham? ⁸ Og hvilket annet folk er så stort at de har så rettferdige forskrifter og lover som denne lovsamlingen jeg setter fram for dere i dag? ⁹ Bare vær forsiktig, og vakt dere nøye, så dere ikke glemmer de tingene deres øyne har sett eller lar dem forsvinne fra deres hjerte så lenge dere lever. Gjør dem kjent for deres barn og deres barnebarn. ¹⁰ Husk dagen da dere sto foran Herren deres Gud ved Horeb, da Han sa til meg: "Kall folket sammen foran meg for å høre mine ord, så de kan lære å frykte meg alle de dager de lever på jorden og kan lære dem til sine barn." ¹¹ Dere nærmet dere og sto ved foten av fjellet, som var i brann og rakte opp til himlene, omgitt av svarte skyer og dyp mørke. ¹² Da talte Herren til dere midt ut av ilden; dere hørte lyden av ord, men så ingen skikkelse—det var bare en stemme. ¹³ Han erklærte sin pakt for dere, de ti bud, som Han befalte dere å følge og skrev dem på to steintavler. ¹⁴ Og Herren befalte meg på den tiden å lære dere forskrifter og lover, så dere kunne følge dem i det landet dere krysser Jordan for å ta i eie. ¹⁵ Vær svært forsiktige, siden dere ikke så noen skikkelse den dagen Herren talte til dere ved Horeb ut av ilden. ¹⁶ Så dere ikke blir fordervet og lager dere et idol, et bilde av noen form, enten i form av en mann eller en kvinne, ¹⁷ eller i form av noe dyr på jorden eller noen fugl som flyr i luften, ¹⁸ eller i form av noe kryp som beveger seg på bakken eller noen fisk i vannet under. ¹⁹ Og når dere ser opp til himmelen og ser solen, månen og stjernene—hele himmelens hær—la dere ikke lokkes til å bøye dere ned for dem og tilbe ting som Herren deres Gud har tildelt alle folkene under himmelen. ²⁰ Men dere tok Herren og førte dere ut av jernsmelteovnen, ut av Egypt, for å være et folk av Hans egen arv, slik dere er i dag. ²¹ Herren ble vred på meg på grunn av dere, og Han sverget at jeg ikke skulle krysse Jordan og gå inn i det gode landet Herren deres Gud gir dere som arv. ²² Jeg skal bli i dette landet; jeg skal ikke

krysse Jordan; men dere er i ferd med å krysse over og ta i eie det gode landet. ²³ Vær flittige så dere ikke glemmer paken med Herren deres Gud som Han gjorde med dere; ikke lag et idol i noen form som Herren deres Gud har forbudt. ²⁴ For Herren deres Gud er en fortærende ild, en Gud som ønsker eksklusiv hengivenhet. ²⁵ Etter at dere har fått barn og barnebarn og har bodd i landet lenge—hvis dere da blir fordervet og lager noe slags idol, gjør det som er ondt i Herrens deres Guds øyne og vekker Hans vrede, ²⁶ kaller jeg himmelen og jorden til vitner mot dere i dag at dere raskt vil gå til grunne fra det landet dere krysser Jordan for å ta i eie. Dere vil ikke leve der lenge, men vil vissebli bli ødelagt. ²⁷ Herren vil spre dere blant folkene, og bare noen få av dere vil bli igjen blant de nasjonene som Herren vil drive dere til. ²⁸ Der vil dere tjene guder laget av menneskehender, av tre og stein, som ikke kan se eller høre eller spise eller lukte. ²⁹ Men hvis dere derfra søker Herren deres Gud, vil dere finne Ham hvis dere søker Ham av hele deres hjerte og av hele deres sjel. ³⁰ Når dere er i nød og alle disse tingene har hendt dere, da vil dere i senere dager vende tilbake til Herren deres Gud og adlyde Hans røst. ³¹ For Herren deres Gud er en barmhjertig Gud; Han vil ikke forlate eller ødelegge dere eller glemme paken med deres forfedre, som Han bekreftet for dem med ed. ³² Spør nå om de tidligere dager, lenge før deres tid, fra den dag Gud skapte mennesket på jorden; spør fra den ene enden av himmelen til den andre. Har noe så stort som dette noen gang skjedd, eller har noe lignende noen gang blitt hørt om? ³³ Har noe annet folk hørt Guds stemme tale ut av ilden, slik dere har, og overlevd? ³⁴ Har noen gud noen gang forsøkt å ta for seg selv en nasjon ut av en annen nasjon, ved prøvelser, ved tegn og under, ved krig, ved en mektig hånd og en utstrakt arm, eller ved store og fryktinngytende gjerninger, som alle de tingene Herren deres Gud gjorde for dere i Egypt foran deres egne øyne? ³⁵ Dere ble vist disse tingene så dere kunne vite at Herren er Gud; bortsett fra Ham er det ingen annen. ³⁶ Fra himmelen lot Han dere høre Sin stemme for å instruere dere. På jorden viste Han dere Sin store ild, og dere hørte Hans ord ut av ilden. ³⁷ På grunn av Sin kjærlighet til deres forfedre og Sin utvelgelse av deres etterkommere, førte Han dere ut av Egypt ved Sin nærvær og Sin store styrke, ³⁸ for å drive ut foran dere nasjoner større og mektigere enn dere og for å føre dere inn i

5 Mosebok

deres land for å gi det til dere som arv, slik det er i dag.³⁹ Erkjenn og ta til hjertet i dag at Herren er Gud i himmelen ovenfor og på jorden nedenfor. Det er ingen annen.⁴⁰ Hold Hans forskrifter og bud, som jeg gir dere i dag, så det kan gå dere vel og deres barn etter dere, og at dere kan leve lenge i det landet Herren deres Gud gir dere for alltid.⁴¹ På den tiden utpekte Moses tre byer øst for Jordan,⁴² dit enhver som hadde drept en person kunne flykte hvis de hadde drept en nabo uten forsett. De kunne flykte til en av disse byene og bevare sitt liv.⁴³ Byene var som følger: Beser på ødemarksplatået, for rubenittene; Ramot i Gilead, for gadittene; og Golan i Basan, for manassittene.⁴⁴ Dette er loven Moses presenterte for israelittene.⁴⁵ Dette er vitnesbyrdene, forskriftene og lovene Moses ga dem da de kom ut av Egypt⁴⁶ og befant seg i dalen nær Bet-Peor, øst for Jordan, i området til Sihon, amorittenes konge, som regjerte i Hesjbon og ble beseiret av Moses og israelittene da de kom ut av Egypt.⁴⁷ De tok i eie hans land sammen med området til Og, kongen av Basan, de to amorittkongene øst for Jordan.⁴⁸ Dette landet strakte seg fra Aroer ved kanten av Arnon-kløften til fjellet Sirion (det vil si Hermon),⁴⁹ og inkluderte hele Arabah øst for Jordan, så langt som til Arabah-sjøen, nedenfor Pisgas skråninger.

5 Moses kalte sammen hele Israel og sa til dem: «Hør, Israel, de forskrifter og lover jeg forkynner for dere i dag. Lær dem godt og vær nøye med å følge dem.² Herren vår Gud opprettet en pakt med oss ved Horeb.³ Det var ikke med våre forfedre Herren gjorde denne pakten, men med oss, alle vi som lever her i dag.⁴ Herren talte direkte til dere på fjellet fra midt i ilden,⁵ mens jeg sto mellom Herren og dere på den tiden, for å forkynne Herrens ord til dere; for dere var redde for ilden og gikk ikke opp på fjellet. Og Han sa: ⁶ 'Jeg er Herren din Gud, som førte deg ut av Egypt, ut av trellehuset. ⁷ 'Du skal ikke ha andre guder enn Meg. ⁸ 'Du skal ikke lage deg noe utskåret bilde, noen avbildning av noe som er i himmelen der oppe eller på jorden her nede eller i vannet under jorden. ⁹ Du skal ikke bøye deg ned for dem eller dyrke dem; for Jeg, Herren din Gud, er en nidkjær Gud, som lar fedrenes misgjerning ramme barna, i tredje og fjerde ledd, av dem som hater Meg, ¹⁰ men som viser miskunn i tusen ledd mot dem som elsker Meg og holder Mine bud. ¹¹ 'Du skal ikke misbruke Herrens din Guds

navn, for Herren vil ikke holde den uskyldig som misbraker Hans navn. ¹² 'Hold sabbatsdagen hellig, slik Herren din Gud har befalt deg. ¹³ I seks dager skal du arbeide og gjøre all din gjerning, ¹⁴ men den sjuende dagen er sabbat for Herren din Gud. Da skal du ikke gjøre noe arbeid, verken du eller din sønn eller din datter, din tjenestegutt eller tjenestepike, din okse, ditt esel eller noen av dine husdyr, eller den fremmede som bor i dine byer, for at din tjenestegutt og tjenestepike kan hvile, som du selv. ¹⁵ Husk at du var slave i Egypt, og at Herren din Gud førte deg ut derfra med sterk hånd og utstrakt arm. Derfor har Herren din Gud befalt deg å holde sabbatsdagen. ¹⁶ 'Hedre din far og din mor, slik Herren din Gud har befalt deg, så du kan leve lenge og det kan gå deg godt i det landet Herren din Gud gir deg. ¹⁷ 'Du skal ikke slå i hjel. ¹⁸ 'Du skal ikke bryte ekteskapet. ¹⁹ 'Du skal ikke stjele. ²⁰ 'Du skal ikke vitne falskt mot din neste. ²¹ 'Du skal ikke begjære din nestes hustru. Du skal ikke begjære din nestes hus, hans mark, hans tjenestegutt eller tjenestepike, hans okse eller esel, eller noe som hører din neste til.' ²² Dette er de budene Herren forkynte med høy røst til hele deres forsamling på fjellet fra midt i ilden, skyen og det dype mørket; og Han la ikke noe til. Så skrev Han dem på to steintavler og ga dem til meg. ²³ Da dere hørte røsten fra midt i mørket, mens fjellet sto i brann, kom alle lederne for deres stammer og deres eldste til meg. ²⁴ Og dere sa: 'Herren vår Gud har vist oss Sin herlighet og Sin storhet, og vi har hørt Hans røst fra ilden. I dag har vi sett at Gud kan tale med mennesket, og likevel lever han. ²⁵ Men nå, hvorfor skulle vi risikere våre liv? Denne store ilden vil fortære oss, og vi frykter at vi vil gå til grunne hvis vi fortsetter å høre Herrens vår Guds røst. ²⁶ For hvem blant alle mennesker har hørt den levende Guds røst tale fra midt i ilden, som vi har, og overlevd? ²⁷ Gå nær og lytt til alt det Herren vår Gud sier. Så fortell oss alt det Herren vår Gud sier til deg. Vi vil lytte og adlyde.' ²⁸ Herren hørte dere da dere talte til meg, og Herren sa til meg: 'Jeg har hørt hva dette folket har sagt til deg. De har gjort vel i alt det de har talt. ²⁹ Å, at deres hjerter alltid ville være tilbøyelige til å frykte Meg og holde alle Mine bud, så det kunne gå dem og deres barn vel for alltid! ³⁰ 'Gå, si til dem at de skal vende tilbake til sine telt. ³¹ Men du, bli her hos Meg, så Jeg kan gi deg alle budene, forskriftene og lovene du skal lære dem å følge i det landet Jeg gir

5 Mosebok

dem å eie.³² Så vær nøye med å gjøre akkurat som Herren din Gud har befalt deg; vik ikke av til høyre eller venstre.³³ Følg alt det Herren din Gud har befalt deg, så du kan leve og ha fremgang og få lange dager i det landet du skal eie.

6 Dette er budene, forskriftene og lovene som Herren deres Gud har instruert meg til å lære dere, så dere kan følge dem i landet dere krysser Jordan for å ta i eie,² slik at du, dine barn og deres etterkommere kan frykte Herren deres Gud ved å holde alle Hans forskrifter og bud som jeg befaler deg, alle dine levedager, og at du kan nyte et langt liv.³ Hør, Israel, og vær flittig til å adlyde så det kan gå dere vel og at dere kan øke stort i et land som flyter med melk og honning, slik som Herren, deres fedres Gud, lovet dere.⁴ Hør, Israel: Herren vår Gud, Herren er én.⁵ Du skal elske Herren din Gud av hele ditt hjerte, av hele din sjel og av all din makt.⁶ Disse budene som jeg gir deg i dag, skal være på ditt hjerte.⁷ Inngy dem i dine barn. Tal om dem når du sitter hjemme, når du går på veien, når du legger deg, og når du står opp.⁸ Bind dem som et tegn på dine hender og la dem være som pannebånd mellom dine øyne.⁹ Skriv dem på dørstolpene i dine hus og på dine porter.¹⁰ Når Herren din Gud fører deg inn i det landet Han sverget til dine fedre, til Abraham, Isak og Jakob, å gi deg—store og herlige byer som du ikke har bygd,¹¹ hus fylt med alle slags gode ting du ikke har skaffet, brønner du ikke har gravd, og vingårder og olivenlunder du ikke har plantet—da, når du spiser og er tilfreds,¹² vær forsiktig så du ikke glemmer Herren, som førte deg ut av Egypt, ut av slavehuset.¹³ Tilbe Herren din Gud, og tjen Ham alene, og sverg ved Hans navn.¹⁴ Følg ikke andre guder, noen av gudene til folkene rundt dere;¹⁵ for Herren din Gud, som er blant dere, er en nidkjær Gud; ellers vil Herrens din Guds vrede bli opptent mot deg, og Han vil utslette deg fra jordens overflate.¹⁶ Sett ikke Herren deres Gud på prøve, slik dere gjorde ved Massa.¹⁷ Vær nøye med å holde budene til Herren deres Gud og de forskriftene og lovene Han har gitt dere.¹⁸ Gjør det som er rett og godt i Herrens øyne, så det kan gå dere vel og at dere kan gå inn og ta i eie det gode landet Herren lovet med ed til deres fedre,¹⁹ ved å fjerne alle deres fiender foran dere, slik Herren har talt.²⁰ I fremtiden, når din sønn spør deg: "Hva betyr forskriftene, lovene og budene som Herren vår Gud har befalt dere?"²¹ skal du si til ham: "Vi var Faraos

tjenere i Egypt, men Herren fridde oss ut fra Egypt med sterk hånd.²² For våre øyne gjorde Herren store og fryktinggytende tegn og under mot Egypt, Faraos og hele hans hus.²³ Likevel førte Han oss ut derfra for å føre oss inn og gi oss det landet Han lovet med ed til våre fedre.²⁴ Herren befalte oss å følge alle disse forskriftene og å frykte Herren vår Gud, for vårt eget beste alltid og for vår overlevelse, slik det er i dag.²⁵ Og det vil være vår rettferdighet hvis vi er nøye med å adlyde hele dette budet for Herren vår Gud, slik Han har befalt oss.

7 Når Herren din Gud fører deg inn i landet du skal ta i eie, og driver ut mange folkeslag for deg—hetittene, girkasittene, amorittene, kanaanittene, perisittene, hevittene og jebusittene, sju folkeslag som er større og mektigere enn deg—² og når Herren din Gud overgir dem til deg og du slår dem, skal du fullstendig ødelegge dem. Du skal ikke inngå noen pakt med dem, og ikke vise dem noen nåde.³ Unngå å inngå ekteskap med dem. Ikke gi dine døtre til deres sønner, og ikke ta deres døtre til dine sønner,⁴ for de vil vende dine barn bort fra å følge meg for å tjene andre guder. Da vil Herrens vrede bli opptent mot deg, og Han vil raskt ødelegge deg.⁵ Dette er hva du skal gjøre med dem: Riv ned deres altere, knus deres hellige steiner, hogg ned deres Asjera-pæler, og brenn deres utskårne bilder i ilden.⁶ For du er et hellig folk for Herren din Gud. Herren din Gud har utvalgt deg til å være Hans dyrebare eiendom blant alle folkene på jordens overflate.⁷ Herren valgte ikke deg fordi du var mer tallrik enn andre folk, for du var det minste av alle folk.⁸ Men det var fordi Herren elsket deg og holdt den ed Han sverget til dine forfedre at Han førte deg ut med sterk hånd og fridde deg fra slavehuset, fra Faraos, kongen av Egypt, makt.⁹ Forstå derfor at Herren din Gud er Gud; Han er den trofaste Gud, som holder sin pakt av kjærlighet til tusen generasjoner av dem som elsker Ham og holder Hans bud.¹⁰ Men de som hater Ham, vil Han gjengjelde ansikt til ansikt ved ødeleggelse; Han vil ikke nøle med å gjengjelde ansikt til ansikt dem som hater Ham.¹¹ Så vær nøye med å følge de bud, forskrifter og lover jeg gir deg i dag.¹² Hvis du legger merke til disse lovene og er nøye med å følge dem, vil Herren din Gud opprettholde sin pakt av kjærlighet med deg, slik Han sverget til dine forfedre.¹³ Han vil elske deg, velsigne deg og øke ditt antall. Han vil velsigne frukten av ditt morsliv,

5 Mosebok

avlingen på ditt land—ditt korn, din nye vin og din olivenolje—kalvene av dine flokker og lammene av dine hjorder i landet Han sverget til dine forfedre å gi deg. ¹⁴ Du vil bli velsignet over alle folk; ingen av dine menn eller kvinner vil være barnløse, og heller ikke noen av ditt husdyr vil være uten avkom. ¹⁵ Herren vil holde deg fri fra enhver sykdom. Han vil ikke påføre deg de fryktelige sykdommene du kjente i Egypt, men Han vil gi dem til alle som hater deg. ¹⁶ Du må ødelegge alle de folkene Herren din Gud overgir til deg. Ikke se med medlidenhet på dem og ikke tjen deres guder, for det vil være en snare for deg. ¹⁷ Du kan si i ditt hjerte: "Disse folkene er større enn vi er. Hvordan kan vi drive dem ut?" ¹⁸ Men vær ikke redd for dem; husk tydelig hva Herren din Gud gjorde med Farao og hele Egypt. ¹⁹ Du var vitne med egne øyne til de store prøvelsene, tegnene og underne, den mektige hånd og utstrakte arm som Herren din Gud førte deg ut med. Herren din Gud vil gjøre det samme med alle de folkene du nå frykter. ²⁰ Videre vil Herren din Gud sende vepsen blant dem inntil selv de overlevende som glemmer seg for deg, har omkommet. ²¹ La deg ikke skremme av dem, for Herren din Gud, som er med deg, er en mektig og fryktinggytende Gud. ²² Herren din Gud vil drive ut disse folkene for deg, litt etter litt. Du vil ikke kunne utrydde dem alle på en gang, ellers vil de ville dyrene bli for mange for deg. ²³ Men Herren din Gud vil overgi dem til deg, kaste dem i stor forvirring inntil de er ødelagt. ²⁴ Han vil overgi deres konger til deg, og du vil utsette deres navn fra under himmelen. Ingen vil kunne stå imot deg; du vil ødelegge dem. ²⁵ De utskårne bildene av deres guder skal du brenne i ilden. Ikke begjær sølvet og gullet på dem, og ikke ta det til deg selv, ellers vil du bli fanget av det, for det er avskyelig for Herren din Gud. ²⁶ Ikke ta noe avskyelig inn i ditt hus, ellers vil du, som det, bli satt til side for ødeleggelse. Betrakt det som motbydelig og avvis det fullstendig, for det er satt til side for ødeleggelse.

8 Vær nøye med å holde alle budene jeg gir deg i dag, så du kan leve og bli mange, og kan gå inn og ta i eie det landet Herren sverget til dine forfedre. ² Og husk hele veien Herren din Gud har ledet deg gjennom i ørkenen disse førti årene, for å ydmyke deg og prøve deg, for å kjenne hva som var i ditt hjerte, om du ville holde Hans bud eller ikke. ³ Han ydmyket deg ved å la deg hungre, og så mettet Han deg med manna, som verken du eller dine fedre

hadde kjent, for å få deg til å forstå at mennesket ikke lever av brød alene, men av hvert ord som kommer fra Herrens munn. ⁴ Dine klær ble ikke utslitt, og dine føtter hovnet ikke opp i disse førti årene. ⁵ Forstå da i ditt hjerte at Herren din Gud tukter deg slik en mann tukter sin sønn. ⁶ Derfor, hold Herrens din Guds bud, for å vandre på Hans veier og frykte Ham. ⁷ For Herren din Gud fører deg inn i et godt land, et land med bekker, kilder og vannårer, som flyter fram i daler og på høyder; ⁸ et land rikt på hvete og bygg, vinstokker, fikentrær og granatepler, rikt på olivenolje og honning; ⁹ et land hvor du skal spise uten knapphet, hvor du ikke skal mangle noe; et land hvis steiner er jern, og fra hvis åser du kan utvinne kobber. ¹⁰ Når du har spist og er mett, skal du velsigne Herren din Gud for det gode landet Han har gitt deg. ¹¹ Vær forsiktig så du ikke glemmer Herren din Gud ved å unnlate å holde Hans bud, Hans lover og Hans forskrifter som jeg gir deg i dag; ¹² ellers, når du spiser og er mett, og du bygger fine hus og bor i dem, ¹³ og når dine hjorder og flokker blir store, og ditt sølv og gull øker, og alle dine eiendeler blir mange, ¹⁴ da vil ditt hjerte bli stolt, og du vil glemme Herren din Gud som førte deg ut av Egypt, ut av slavehuset. ¹⁵ Han ledet deg gjennom den store og fryktelige ørkenen, med dens brennende slanger og skorpioner, og dens tørste jord hvor det ikke var vann; Han brakte vann for deg ut av flintklippen. ¹⁶ Han mettet deg med manna i ørkenen, som dine fedre ikke hadde kjent, for å ydmyke deg og prøve deg, for å gjøre deg godt til slutt. ¹⁷ Du kan si i ditt hjerte: 'Min kraft og styrken i mine hender har skaffet meg denne rikdommen.' ¹⁸ Men husk Herren din Gud, for det er Han som gir deg evnen til å skaffe rikdom, for å bekrefte Sin pakt som Han sverget til dine forfedre, slik det er i dag. ¹⁹ Hvis du noen gang glemmer Herren din Gud og følger andre guder, tjener og tilber dem, vitner jeg mot deg i dag at du helt sikkert vil gå til grunne. ²⁰ Som med de nasjonene Herren ødela foran deg, slik vil du gå til grunne, fordi du ikke adlyder stemmen til Herren din Gud.

9 Hør, Israel: Du er i ferd med å krysse Jordan i dag for å gå inn og drive ut nasjoner større og sterkere enn deg, med store byer befestet opp til himmelen. ² Folket er sterkt og høyt—Anakim. Du vet om dem, og du har hørt det sagt: 'Hvem kan stå opp mot Anaks etterkommere?' ³ Men forstå i dag at Herren din Gud går foran deg som en fortærende ild.

5 Mosebok

Han vil ødelegge dem og underkue dem foran deg. Så du skal drive dem ut og utslette dem raskt, slik som Herren har lovet. ⁴ Når Herren din Gud har drevet dem ut foran deg, si ikke i ditt hjerte: 'Det er på grunn av min rettferdighet at Herren har ført meg inn for å ta dette landet i eie.' Snarere, det er på grunn av ugudeligheten til disse nasjonene at Herren driver dem ut foran deg. ⁵ Det er ikke på grunn av din rettferdighet eller hjertets oppriktighet at du går inn for å ta deres land i eie. I stedet er det på grunn av deres ugudelighet at Herren din Gud driver dem ut foran deg, for å bekrefte løftet Han ga til dine forfedre—til Abraham, Isak og Jakob. ⁶ Vit derfor at det ikke er på grunn av din rettferdighet at Herren din Gud gir deg dette gode landet å eie—for du er et stivnakket folk. ⁷ Husk og glem ikke hvordan du vakte Herren din Guds vrede i ørkenen. Fra den dagen du dro ut av Egypt til du kom hit, har du vært opprørsk mot Herren. ⁸ Ved Horeb vakte du Herrens vrede slik at Han var klar til å ødelegge deg. ⁹ Da jeg gikk opp på fjellet for å motta steintavlene, tavlene med pakten Herren gjorde med deg, ble jeg på fjellet i førti dager og førti netter. Jeg spiste ikke brød og drakk ikke vann. ¹⁰ Herren ga meg to steintavler skrevet med Hans egen finger. På dem var alle de ordene Herren hadde talt til deg fra ilden på fjellet på forsamlingens dag. ¹¹ På slutten av førti dager og førti netter ga Herren meg de to steintavlene—paktens tavler. ¹² Da sa Herren til meg, 'Reis deg og gå raskt ned herfra, for ditt folk som du førte ut av Egypt har fordervet seg selv. De har raskt vendt seg bort fra den veien jeg befalte dem og har laget seg et idol.' ¹³ Og Herren sa, 'Jeg har sett dette folket, og de er virkelig et stivnakket folk. ¹⁴ La Meg være, så jeg kan ødelegge dem og utslette deres navn fra under himmelen. Da vil jeg gjøre deg til en nasjon sterkere og mer tallrik enn de.' ¹⁵ Så jeg snudde meg og kom ned fra fjellet mens det brant med ild, med de to paktens tavler i mine hender. ¹⁶ Og jeg så at du hadde syndet mot Herren din Gud; du hadde laget deg en kalv som idol. Du hadde raskt vendt deg bort fra den veien Herren befalte deg. ¹⁷ Så tok jeg de to tavlene og kastet dem ut av mine hender, og brøt dem foran dine øyne. ¹⁸ Da la jeg meg ned med ansiktet mot jorden foran Herren i førti dager og førti netter, slik som jeg hadde gjort første gang. Jeg spiste ikke brød og drakk ikke vann på grunn av all synden du hadde begått, ved å gjøre det som var ondt i Herrens øyne og vekke Hans

vrede. ¹⁹ Jeg var redd for Herrens voldsomme vrede, som var så sint på deg at Han var klar til å ødelegge deg. Men Herren lyttet til meg den gangen også. ²⁰ Herren var sint nok på Aron til å ødelegge ham, men jeg ba for Aron den gangen også. ²¹ Så tok jeg den syndige tingen du hadde laget—kalven—og brente den i ilden, knuste den og malte den til pulver så fint som støv, og kastet støvet i bekken som renner ned fra fjellet. ²² Du vakte også Herrens vrede ved Tabera, ved Massa, og ved Kibrot-Hattaava. ²³ Og da Herren sendte deg fra Kadesj-Barnea og sa, 'Gå opp og ta landet jeg har gitt deg i eie,' gjorde du opprør mot Herrens, din Guds, befaling. Du stolte verken på Ham eller adlød Ham. ²⁴ Du har vært opprørsk mot Herren fra den dagen jeg først kjente deg. ²⁵ Så jeg lå prostrert foran Herren de førti dagene og førti nettene fordi Herren hadde sagt at Han ville ødelegge deg. ²⁶ Jeg ba til Herren og sa, 'Herre Gud, ødelegg ikke Ditt folk, Din arv, som Du forløste gjennom Din storhet og førte ut av Egypt med en mektig hånd. ²⁷ Husk Dine tjenere Abraham, Isak og Jakob. Se ikke på dette folks stivnakkethet, eller på deres ugudelighet og synd. ²⁸ Ellers vil landet Du førte oss ut fra si, "Fordi Herren ikke var i stand til å føre dem inn i det landet Han lovet, og fordi Han hatet dem, førte Han dem ut for å drepe dem i ørkenen." ²⁹ Likevel er de Ditt folk—Din arv—som Du førte ut med Din store makt og utstrakte arm.

10 På den tiden sa Herren til meg: «Hogg ut to steintavler som de første og kom opp til meg på fjellet, og lag en ark av tre til deg selv. ² Jeg vil skrive på tavlene de ordene som var på de første tavlene, som du knuste. Så skal du legge dem i arken.» ³ Så jeg laget en ark av akasietre og hogg ut to steintavler som de første, og jeg gikk opp på fjellet med de to tavlene i hendene. ⁴ Herren skrev på tavlene de samme ordene som før, de ti bud som Han hadde talt til dere på fjellet midt ut av ilden på forsamlingens dag, og Han ga dem til meg. ⁵ Så snudde jeg meg og gikk ned fra fjellet og la tavlene i arken jeg hadde laget, slik Herren hadde befalt meg, og de er der den dag i dag. ⁶ (Israelittene reiste fra brønnene ved Bene Jaakan til Moserah. Der døde Aron og ble begravet, og Eleasar, hans sønn, ble prest etter ham. ⁷ Derfra reiste de til Gudgoda og så til Jotbata, et land med bekker av vann. ⁸ På den tiden satte Herren Levi stamme til å bære Herrens paktsark, til å stå foran Herren for å tjene Ham og for å velsigne i Hans navn, slik de

5 Mosebok

fortsetter å gjøre i dag. ⁹ Derfor har ikke levittene noen del eller arv blant sine medisraelitter; Herren er deres arv, slik Herren din Gud lovet dem.) ¹⁰ Jeg ble på fjellet i førti dager og førti netter, som jeg gjorde første gang, og Herren lyttet til meg enda en gang; Han ville ikke ødelegge dere. ¹¹ Herren sa til meg: «Reis deg, led folket på deres reise, så de kan gå inn og ta i eie landet jeg sverget til deres fedre å gi dem.» ¹² Og nå, Israel, hva er det Herren din Gud krever av deg annet enn å frykte Herren din Gud, å vandre på alle Hans veier, å elske Ham og å tjene Herren din Gud av hele ditt hjerte og av hele din sjel, ¹³ og å holde Herrens bud og forskrifter som jeg gir deg i dag til ditt eget beste? ¹⁴ Himmelen, ja, de høyeste himler, jorden og alt som er i den, tilhører Herren din Gud. ¹⁵ Likevel satte Herren sin kjærlighet på dine fedre og elsket dem, og Han valgte dere, deres etterkommere, fremfor alle de andre nasjonene, slik det er i dag. ¹⁶ Omskjær derfor deres hjerter og vær ikke stivnakkede lenger. ¹⁷ For Herren deres Gud er gudenenes Gud og herrenes Herre, den store, mektige og fryktinggytende Gud, som ikke gjør forskjell og ikke tar imot bestikkelser. ¹⁸ Han forsvarer den farløses og enkes sak, og elsker den fremmede som bor blant dere, og gir dem mat og klær. ¹⁹ Vis kjærlighet til dem som er fremmede, for dere var selv fremmede i Egypt. ²⁰ Frykt Herren din Gud og tjen Ham. Hold deg nær til Ham og sverg ved Hans navn. ²¹ Han er din lovsang, og Han er din Gud, som har utført for deg de store og fryktinggytende underverkene du har sett med egne øyne. ²² Dine fedre dro ned til Egypt med sytti i tallet, og nå har Herren din Gud gjort deg så tallrike som stjernene på himmelen.

11 Elsk Herren din Gud, og hold alltid Hans krav, Hans lover, Hans forskrifter og Hans bud. ² Vit i dag at det ikke er med deres barn jeg taler, de som ikke har kjent og ikke har sett Herrens, deres Guds tukt—Hans storhet, Hans mektige hånd og Hans utstrakte arm, ³ og tegnene Han gjorde og gjerningene Han utførte midt i Egypt for farao, kongen av Egypt, og for hele hans land; ⁴ og hva Han gjorde med den egyptiske hæren, med dens hester og vogner, da Han lot vannet i Rødehavet oversvømme dem mens de forfulgte dere, og Herren brakte varig ødeleggelse over dem; ⁵ og hva Han gjorde for dere i ørkenen inntil dere kom til dette stedet; ⁶ og hva Han gjorde med Daten og Abiram, Eliabs sønner, Rubens sønn, da jorden åpnet

sin munn og slukte dem, deres husstander, deres telt og alt levende som tilhørte dem, midt i hele Israel— ⁷ men det var deres egne øyne som så alle de store gjerningene Herren har gjort. ⁸ Derfor, hold alle budene jeg gir dere i dag, så dere kan ha styrke til å gå inn og ta i eie det landet dere krysser Jordan for å besitte, ⁹ og så dere kan ha et langt liv i det landet Herren lovet deres forfedre og deres etterkommere, et land som flyter med melk og honning. ¹⁰ For det landet dere går inn for å ta i eie, er ikke som landet Egypt, som dere kom fra, der dere sådde deres frø og vannet det med foten som i en grønnsakshage. ¹¹ Men det landet dere krysser Jordan for å ta i eie, er et land med åser og daler som får regn fra himmelen. ¹² Det er et land Herren din Gud vokter over; Hans øyne er stadig på det fra årets begynnelse til dets slutt. ¹³ Og det skal skje, hvis dere trofast adlyder de budene jeg gir dere i dag, å elske Herren deres Gud og tjene Ham av hele deres hjerte og hele deres sjel, ¹⁴ at Han vil gi regn for deres land i dets sesong, både tidlig og sent regn, så dere kan samle inn deres korn, nye vin og olivenolje. ¹⁵ Han vil også gi gress på deres marker for deres kveg, og dere skal spise og bli mette. ¹⁶ Vær forsiktig, så deres hjerter ikke blir bedratt og dere vender dere bort og tilber andre guder og bøyer dere for dem. ¹⁷ Da vil Herrens vrede bli opptent mot dere, og Han vil lukke himmelen så det ikke blir regn, og jorden vil ikke gi noen avling, og dere vil raskt gå til grunne fra det gode landet Herren gir dere. ¹⁸ Derfor, ta disse ordene mine til hjerte og sjel; bind dem som tegn på deres hender og bind dem på deres panner. ¹⁹ Lær dem til deres barn, tal om dem når dere sitter hjemme og når dere går langs veien, når dere legger dere og når dere står opp. ²⁰ Skriv dem på dørkarmene av deres hus og på deres porter, ²¹ så deres dager og deres barns dager kan bli mange i det landet Herren lovet å gi deres forfedre, så mange som dagene himmelen er over jorden. ²² Hvis dere nøye holder alle disse budene jeg gir dere å følge—å elske Herren deres Gud, å vandre på alle Hans veier og å holde fast ved Ham— ²³ da vil Herren drive ut alle disse nasjonene foran dere, og dere vil ta i eie nasjoner større og mektigere enn dere. ²⁴ Hvert sted dere setter deres fot vil være deres: deres territorium vil strekke seg fra ørkenen til Libanon, og fra elven Eufrat til det vestlige havet. ²⁵ Ingen vil kunne stå imot dere; Herren deres Gud vil legge frykt og redsel for dere

5 Mosebok

på hele landet, slik Han har lovet dere. ²⁶ Se, jeg legger frem for dere i dag både en velsignelse og en forbannelse: ²⁷ velsignelsen hvis dere adlyder Herrens deres Guds bud som jeg gir dere i dag; ²⁸ og forbannelsen hvis dere ikke adlyder Herrens deres Guds bud, men vender dere bort fra veien jeg befaler dere i dag ved å følge andre guder, som dere ikke har kjent. ²⁹ Og det skal skje, når Herren deres Gud fører dere inn i det landet dere går inn for å besitte, skal dere forkynne velsignelsen på fjellet Gerisim og forbannelsen på fjellet Ebal. ³⁰ Er de ikke på den andre siden av Jordan, vestover, mot solnedgangen, i landet til kanaaneerne som bor i Arabah, rett overfor Gilgal, ved siden av de store trærne i Moreh? ³¹ For dere er i ferd med å krysse Jordan for å gå inn og ta i eie det landet Herren deres Gud gir dere, og dere skal besitte det og bo i det, ³² og dere skal være nøye med å adlyde alle de lovene og dommene jeg legger frem for dere i dag.

12 Dette er de forskrifter og lover som dere nøye må følge i landet som Herren, deres fedres Gud, har gitt dere å eie, så lenge dere lever på jorden. ² Dere skal fullstendig ødelegge alle stedene hvor de folkene dere driver ut, dyrker sine guder, på de høye fjellene, på haugene og under hvert frodig tre. ³ Riv ned deres altere, knus deres hellige steiner, brenn deres Asjera-påler i ilden, og hugg ned de utskårne bildene av deres guder, og utrydd deres navn fra disse stedene. ⁴ Dere må ikke tilbe Herren deres Gud på deres måte. ⁵ I stedet skal dere søke det stedet Herren deres Gud vil velge ut blant alle deres stammer for å sette sitt navn til sin bolig, og dit skal dere gå. ⁶ Bringe dit deres brennoffer, slaktoffer, tiender, spesielle gaver, lovede offer, frivillige offer og førstefødte av deres buskap og flokker. ⁷ Der, i Herrens deres Guds nærvær, skal dere og deres husstander spise og glede dere over alt dere har utrettet, fordi Herren deres Gud har velsignet dere. ⁸ Dere skal ikke gjøre som vi gjør her i dag, hvor hver gjør det som er rett i egne øyne. ⁹ For dere har ennå ikke nådd hvilestedet og arven som Herren deres Gud gir dere. ¹⁰ Men når dere krysser Jordan og bosetter dere i landet Herren deres Gud gir dere som arv, og han gir dere hvile fra alle deres fiender rundt dere, så dere bor i trygghet, ¹¹ da skal dere til det stedet Herren deres Gud vil velge for å la sitt navn bo, bringe alt jeg befaler dere: deres brennoffer, slaktoffer, tiender, spesielle gaver og alle deres utvalgte lovede offer til Herren. ¹² Og

dere skal glede dere for Herrens deres Guds åsyn—dere, deres sønner og døtre, deres mannlige og kvinnelige tjenere, og levittene fra deres byer, for de har ingen tildeling eller arv med dere. ¹³ Vær forsiktig så dere ikke ofrer deres brennoffer på noe sted dere ser. ¹⁴ Ofre dem bare på det stedet Herren vil velge i en av deres stammer, og der skal dere følge alt jeg befaler dere. ¹⁵ Likevel kan dere slakte deres dyr i noen av deres byer og spise så mye av kjøttet dere ønsker, i henhold til den velsignelsen Herren deres Gud gir dere. Både de som er rituelt urene og de rene kan spise det, som om det var gasell eller hjort. ¹⁶ Men dere må ikke konsumere blodet; hell det ut på jorden som vann. ¹⁷ Dere må ikke spise i deres egne byer tienden av kornet, den nye vinen eller olivenoljen, eller førstefødte av deres buskap og flokker, eller noen av deres lovede offer, frivillige offer eller spesielle gaver. ¹⁸ I stedet skal dere spise dem i Herrens deres Guds nærvær på det stedet Herren deres Gud vil velge—dere, deres sønner og døtre, deres mannlige og kvinnelige tjenere, og levittene fra deres byer—og dere skal glede dere over alt dere har utrettet. ¹⁹ Vær oppmerksom på å støtte levittene så lenge dere lever i deres land. ²⁰ Når Herren deres Gud utvider deres territorium som han har lovet, og dere ønsker kjøtt og sier: "Jeg vil ha litt kjøtt," da kan dere spise så mye av det som dere ønsker. ²¹ Hvis stedet hvor Herren deres Gud velger å sette sitt navn er for langt fra dere, kan dere slakte dyr fra deres buskap og flokker som Herren har gitt dere, som jeg har befalt dere, og dere kan spise i deres egne byer så mye dere ønsker. ²² Konsumer dem som dere ville gjort med gasell eller hjort. Både de som er rituelt urene og de rene kan delta. ²³ Men vær sikker på at dere ikke konsumerer blodet, for blodet er livet, og dere må ikke spise livet med kjøttet. ²⁴ Dere må ikke konsumere blodet; hell det ut på jorden som vann. ²⁵ Avstå fra å spise det, så det kan gå dere vel og deres barn etter dere, fordi dere vil gjøre det som er rett i Herrens øyne. ²⁶ Men ta deres hellige ting og deres lovede offer, og gå til det stedet Herren vil velge. ²⁷ Presentere deres brennoffer på Herrens deres Guds alter, både kjøttet og blodet. Blodet av deres offer må helles ved siden av Herrens deres Guds alter, men dere kan konsumere kjøttet. ²⁸ Vær nøye med å adlyde alle disse forskriftene jeg gir dere, så det alltid kan gå dere vel og deres barn etter dere, fordi dere vil gjøre det som er godt og rett i Herrens deres

5 Mosebok

Guds øyne. ²⁹ Herren deres Gud vil fjerne de folkene dere er i ferd med å invadere og drive ut. Men når dere har drevet dem ut og bosatt dere i deres land, ³⁰ vær forsiktig så dere ikke blir fanget ved å spørre om deres guder, og si: "Hvordan tjener disse folkene sine guder? Vi vil gjøre det samme." ³¹ Dere må ikke tilbe Herren deres Gud på deres måte, for i tilbedelsen av sine guder gjør de alle slags avskyelige ting som Herren hater. De brenner til og med sine sønner og døtre i ilden som offer til sine guder. ³² Sørg for at dere gjør alt jeg befaler dere; legg ikke noe til det eller trekk noe fra det.

13 Hvis en profet eller en drømmer av drømmer oppstår blant dere og presenterer et tegn eller under, ² og tegnet eller underet skjer, og han sier: 'La oss følge andre guder' (guder dere ikke har kjent) 'og la oss tjene dem,' ³ skal du ikke høre på ordene til den profeten eller drømmeren. Herren deres Gud tester dere for å se om dere virkelig elsker Ham av hele deres hjerte og sjel. ⁴ Dere skal følge Herren deres Gud og frykte Ham. Hold Hans bud, lytt til Hans røst, tjen Ham, og hold fast ved Ham. ⁵ Den profeten eller drømmeren må dø, for han har talt mot Herren deres Gud som førte dere ut av Egypt og forløste dere fra trellehuset, og forsøkt å lede dere bort fra den veien Herren deres Gud befalte dere å følge. Således må dere fjerne det onde fra blant dere. ⁶ Hvis din egen bror, din sønn eller datter, hustruen du elsker, eller din nærmeste venn i hemmelighet lokker deg og sier: 'La oss gå og tjene andre guder' (guder verken du eller dine forfedre har kjent, ⁷ guder fra folkene rundt dere, enten nær eller fjern, fra den ene enden av jorden til den andre), ⁸ skal du ikke gi etter for eller lytte til dem. Vis ingen medlidenhet. Skån dem ikke eller skjul dem. ⁹ Du må sannelig ta livet av dem. Din hånd skal være den første mot dem for å ta livet av dem, og deretter hendene til hele folket. ¹⁰ Stein dem til døde, fordi de forsøkte å lede deg bort fra Herren din Gud, som førte deg ut av Egypt, ut av trellehuset. ¹¹ Da skal hele Israel høre og frykte, og ingen skal gjøre en slik ond handling blant dere igjen. ¹² Hvis du hører det sagt i en av byene Herren din Gud gir deg å bo i ¹³ at noen verdiløse menn har oppstått blant dere og har ledet folket i deres by vill, og sagt: 'La oss gå og tjene andre guder' (guder dere ikke har kjent), ¹⁴ da må du undersøke, granske, og spørre grundig. Hvis det er sant og det har blitt bevist at denne avskyelige handlingen har blitt gjort

blant dere, ¹⁵ må du sannelig legge alle som bor i den byen under sverdet. Ødelegg den fullstendig, både dens folk og dens buskap. ¹⁶ Samle alt byttet fra byen midt på torget og brenn byen og alt dens bytte som et helt brennoffer til Herren din Gud. Den skal forbli en ruin for alltid, aldri å bli gjenoppbygd. ¹⁷ Ingenting som er bestemt for ødeleggelse skal forbli i dine hender, slik at Herren kan vende seg fra Sin brennende vrede og vise deg nåde, og ha medfølelse med deg og øke ditt antall, slik Han lovet med ed til dine forfedre— ¹⁸ hvis du adlyder Herren din Gud ved å holde alle Hans bud som jeg gir deg i dag og gjøre det som er rett i Herrens din Guds øyne.

14 Dere er barn av Herren deres Gud; dere skal ikke skjære dere selv eller barbere et skallet sted på pannen for de døde. ² For du er et hellig folk for Herren din Gud, og av alle folkene på jordens overflate har Herren valgt deg til å være Hans dyrebare eiendom. ³ Du skal ikke spise noe som regnes som avskyelig. ⁴ Dette er dyrene som er tillatt for deg å spise: oxen, sauene, geiten, ⁵ hjorten, gasellen, rådyret, villgeiten, steinbukken, antilopen og fjellsauen. ⁶ Du kan spise ethvert dyr som har kløvde hofter og tygger drøv. ⁷ Men blant dem som tygger drøv eller har kløvde hofter, kan du ikke spise kamelen, haren eller klippegrevlingen. Selv om de tygger drøv, har de ikke kløvde hofter; de er urene for deg. ⁸ Grisen er også uren for deg; den har kløvde hofter, men tygger ikke drøv. Du skal ikke spise deres kjøtt eller røre deres kropp. ⁹ Av alle skapninger som lever i vannet, kan du spise alt som har finner og skjell. ¹⁰ Men alt som mangler finner og skjell skal ikke spises; det er urent for deg. ¹¹ Du kan spise enhver fugl som regnes som ren. ¹² Men disse skal du ikke spise: ørnen, gribben og glenten, ¹³ rødgjenten, svartglenten, enhver type falk, ¹⁴ enhver art av ravn, ¹⁵ strutsen, uglen, måken og enhver slags hauk, ¹⁶ de forskjellige uglene, ¹⁷ pelikanen, fiskeørnen, skarven, ¹⁸ storken, enhver variasjon av hegre, hærflugten og flaggermusen. ¹⁹ Alle flygende insekter regnes som urene for deg; avstå fra å spise dem. ²⁰ Men du kan spise enhver ren vinget skapning. ²¹ Du skal ikke spise noe som dør av seg selv. Du kan gi det til utlendingen som bor i dine byer, og de kan spise det, eller du kan selge det til en utlending; for du er et hellig folk for Herren din Gud. Du skal ikke koke et kje i morens melk. ²² Du skal sannelig sette av en tidel av alt det dine marker

5 Mosebok

produserer hvert år. ²³ Spis tienden av ditt korn, din nye vin og din olivenolje, og førstefødte av dine flokker og buskap i nærvær av Herren din Gud på det stedet Han vil velge som bolig for sitt navn, så du kan lære å frykte Herren din Gud alltid. ²⁴ Men hvis stedet er for fjernt og du har blitt velsignet av Herren din Gud og ikke kan bære din tiende, fordi stedet hvor Herren vil velge å sette sitt navn er for langt borte, ²⁵ da konverter din tiende til sølv, og ta sølvet med deg og gå til stedet Herren din Gud vil velge. ²⁶ Bruk sølvet til å kjøpe hva du ønsker: storfe, sauer, vin eller annen sterk drikk, eller hva du ønsker. Da skal du og din husstand spise der i nærvær av Herren din Gud og glede dere. ²⁷ Og husk levittene som bor i dine byer, for de har ingen tildeling eller arv av sin egen. ²⁸ Ved slutten av hvert tredje år, samle alle tiendene av årets avling og lagre det i dine byer, ²⁹ slik at levittene, som ikke har noen del eller arv av sin egen, sammen med utlendingene, de farløse og enkene som bor i dine byer, kan komme og spise og bli mette. På denne måten vil Herren din Gud velsigne deg i alt arbeidet av dine hender.

15 Ved slutten av hvert syvende år skal du gi ettergivelse av gjeld. ² Slik skal ettergivelsen foregå: Hver kreditor skal ettergi det han har lånt til sin neste; han skal ikke kreve det av sin landsmann, for Herrens ettergivelsesår er blitt kunngjort. ³ Du kan kreve betaling fra en utlending, men du må ettergi det din bror skylder deg. ⁴ Det skal ikke være noen fattige blant dere, for Herren vil velsigne dere i det landet som Han gir dere som arv til å eie, ⁵ bare dere nøye lytter til Herren deres Guds røst og holder alle disse budene som jeg gir dere i dag. ⁶ Herren din Gud vil velsigne deg slik Han har lovet, og du skal låne til mange nasjoner, men ikke låne selv; du skal herske over mange nasjoner, men de skal ikke herske over deg. ⁷ Hvis det er en fattig blant dere, en av dine landsmenn, i noen av byene i det landet som Herren din Gud gir deg, skal du ikke forherde ditt hjerte eller lukke din hånd mot din fattige bror. ⁸ I stedet skal du åpne din hånd fritt for ham og låne ham det han trenger. ⁹ Vær forsiktig så du ikke har denne onde tanken: 'Det syvende året, ettergivelsesåret, er nær,' slik at du viser uvilje mot din trengende bror og ikke gir ham noe. Han kan da appellere til Herren mot deg, og du vil være skyldig i synd. ¹⁰ Du skal gi ham gavmildt, og ditt hjerte skal ikke være motvillig når du gir til ham, for på grunn av dette vil Herren din

Gud velsigne deg i alt ditt arbeid og i alt du foretar deg. ¹¹ For de fattige vil aldri opphøre å være i landet; derfor befaler jeg deg å åpne din hånd fritt for din bror, for dine trengende og fattige i ditt land. ¹² Hvis din hebraiske landsmann, en mann eller en kvinne, blir solgt til deg og tjener deg i seks år, skal du i det syvende året la dem gå fri. ¹³ Og når du setter dem fri, skal du ikke sende dem bort tomhendt. ¹⁴ Gi dem gavmildt fra din flokk, ditt treskeplass og din vinpresse. Gi dem som Herren din Gud har velsignet deg. ¹⁵ Husk at du var slaver i Egypt, og Herren din Gud løskjøpte deg; det er derfor jeg gir deg dette budet i dag. ¹⁶ Men hvis din tjener sier til deg: 'Jeg vil ikke forlate deg,' fordi han elsker deg og din husstand og har det godt hos deg, ¹⁷ da skal du ta en syl og stikke den gjennom øret hans inn i døren, og han skal være din tjener for livet. Gjør det samme for din kvinnelige tjener. ¹⁸ Ikke anse det som en byrde å sette din tjener fri, fordi deres tjeneste for deg disse seks årene har vært verdt dobbelt så mye som en leid arbeider. Herren din Gud vil velsigne deg i alt du gjør. ¹⁹ Vigs til Herren din Gud alle førstefødte hanner av dine flokker og buskap. Ikke arbeid med den førstefødte av ditt storfe, og ikke klipp den førstefødte av dine sauer. ²⁰ Du og din husstand skal spise dem hvert år i Herrens din Guds nærvær på det stedet Han vil velge. ²¹ Hvis et dyr har noen feil, er halt eller blindt, eller har noen alvorlig mangel, må du ikke ofre det til Herren din Gud. ²² Du kan spise det innenfor dine byer. Både de som er seremonielt urene og de som er rene kan spise det, som om det var gaselle eller hjort. ²³ Men du må ikke konsumere blodet; hell det ut på bakken som vann.

16 Hold måneden Abib og ære påsken for Herren din Gud, for det var i måneden Abib at Herren din Gud førte deg ut av Egypt om natten. ² Ofre påsken for Herren din Gud fra din flokk eller buskap, på det stedet Herren velger å etablere sitt navn. ³ Ikke spis det med syret brød; i sju dager skal du spise usyret brød, lidelsens brød, fordi du forlot Egypt i hast, slik at du kan huske dagen for din avreise fra Egypt alle dine livsdager. ⁴ La ikke noe surdeig finnes hos deg i hele ditt område i sju dager. La ikke noe av kjøttet du ofrer om kvelden på den første dagen bli igjen til morgenen. ⁵ Du må ikke ofre påsken i noen av byene Herren din Gud gir deg; ⁶ men bare på det stedet Herren din Gud vil velge å etablere sitt navn. Der skal du ofre påsken om

5 Mosebok

kvelden, ved solnedgang, på tidspunktet for din avreise fra Egypt. ⁷ Stek og spis det på det stedet Herren din Gud vil velge. Så, om morgenen, vend tilbake til teltene dine. ⁸ I seks dager skal du spise usyret brød, og på den sjuende dagen skal du holde en høytidssamling for Herren din Gud; gjør ingen arbeid. ⁹ Begynn å telle sju uker fra det tidspunktet du begynner å høste det stående kornet. ¹⁰ Så hold ukefesten for Herren din Gud ved å gi et frivillig offer i samsvar med de velsignelsene Herren din Gud har gitt deg. ¹¹ Gled deg for Herren din Gud—du, dine sønner og døtre, dine mannlige og kvinnelige tjenere, levittene i dine byer, og de fremmede, de farløse og enkene som bor blant deg, på det stedet Herren din Gud vil velge å etablere sitt navn. ¹² Husk at du var slaver i Egypt, og følg nøye disse forskriftene. ¹³ Feire løvhyttefesten i sju dager etter at du har samlet inn avlingen fra treskeplassen og vinpressen din. ¹⁴ Gled deg på din høytid—du, dine sønner og døtre, dine mannlige og kvinnelige tjenere, og levittene, de fremmede, de farløse og enkene som bor i dine byer. ¹⁵ I sju dager skal du feire høytiden for Herren din Gud på det stedet Herren vil velge. Herren din Gud vil velsigne deg i hele din avling og i alt arbeidet av dine hender, og din glede vil være fullkommen. ¹⁶ Tre ganger i året må alle dine menn møte for Herren din Gud på det stedet Han vil velge: ved de usyrede brøds høytid, ukefesten og løvhyttefesten. Ingen skal møte for Herren tomhendt. ¹⁷ Hver av dere må bringe en gave i samsvar med måten Herren din Gud har velsignet deg. ¹⁸ Utnevnt dommere og embetsmenn for hver av dine stammer i hver by Herren din Gud gir deg, og de skal dømme folket med rettferdig dom. ¹⁹ Forvri ikke rettferdigheten eller vis partiskhet. Ikke ta imot bestikkelser, for en bestikkelse blander de vises øyne og forvrenger de rettferdiges ord. ²⁰ Forfølg rettferdighet, og bare rettferdighet, så du kan leve og eie landet Herren din Gud gir deg. ²¹ Ikke plant en Asjera-pæl av noe slags tre ved siden av Herrens din Guds alter, som du skal lage for deg selv. ²² Og ikke sett opp en hellig stein, for disse hater Herren din Gud.

17 Du skal ikke ofre til Herren din Gud en okse eller et får som har noen feil eller lyte, for det ville være avskyelig for Ham. ² Hvis en mann eller kvinne blant dere, i noen av byene som Herren din Gud gir deg, blir funnet å gjøre ondt i Herrens øyne ved å bryte Hans pakt— ³ ved å gå og

tjene andre guder og bøye seg for dem, enten det er solen eller månen eller himmelens hær, som jeg ikke har befalt— ⁴ og det blir fortalt deg og du hører om det, må du undersøke grundig. Hvis det viser seg å være sant at en slik avskyelig ting har blitt gjort i Israel, ⁵ da skal du føre ut til dine porter den mannen eller kvinnen som har gjort denne onde gjerningen og steine dem til døde. ⁶ På vitnesbyrd av to eller tre vitner skal den som fortjener døden, bli dømt til døden. Ingen skal bli dømt til døden på vitnesbyrd av bare ett vitne. ⁷ Vitnenes hender skal være de første til å utføre henrettelsen, og deretter hendene til hele folket. Du må rense ut det onde fra blant dere. ⁸ Hvis det oppstår en sak som er for vanskelig for deg å dømme—enten det er blodskyld, søksmål eller overfall—innenfor dine porter, da må du gå opp til det stedet Herren din Gud vil velge. ⁹ Gå til de levittiske prestene og til dommeren som er i embetet på den tiden. Spør dem, og de vil erklære for deg den juridiske avgjørelsen. ¹⁰ Du må handle i henhold til avgjørelsen de gir deg på det stedet Herren velger. Vær nøye med å gjøre alt de instruerer deg. ¹¹ Følg loven de lærer deg og avgjørelsen de uttaler. Vend deg ikke bort fra det de forteller deg, verken til høyre eller til venstre. ¹² Enhver som arrogant nekter å lytte til presten som står for å tjene for Herren din Gud, eller til dommeren, må dø. Du må rense ut det onde fra Israel. ¹³ Da vil hele folket høre og bli redde, og de vil ikke handle arrogant igjen. ¹⁴ Når du kommer inn i landet som Herren din Gud gir deg og har tatt det i eie og bosatt deg der, og du sier: 'La oss utnevne en konge over oss som alle nasjonene rundt oss,' ¹⁵ må du utnevne en konge over deg som Herren din Gud velger. Han må være en av dine medisraelitter. Du må ikke sette en fremmed over deg, en som ikke er din bror. ¹⁶ Kongen må ikke skaffe seg mange hester eller sende folk til Egypt for å få flere, siden Herren har sagt til deg: 'Du må aldri gå tilbake den veien igjen.' ¹⁷ Han må ikke ta mange koner, ellers vil hans hjerte bli ledet på aweie. Heller ikke skal han samle store mengder sølv og gull. ¹⁸ Når han tar tronen i sitt rike, skal han skrive for seg selv på en bokrull en kopi av denne loven, tatt fra bokrullen som holdes av de levittiske prestene. ¹⁹ Den skal forbli hos ham, og han skal lese fra den alle dagene i sitt liv, slik at han kan lære å frykte Herren sin Gud og nøye følge alle ordene i denne loven og disse forskriftene. ²⁰ På denne måten vil hans hjerte ikke bli løftet opp over

5 Mosebok

hans medisraelitter, og han vil ikke vende seg bort fra budet, verken til høyre eller til venstre. Da vil han og hans etterkommere regjere lenge i sitt rike i Israel.

18 De levittiske prestene, ja hele Levi stamme, skal ikke ha noen del eller arv med Israel; de skal leve av ofrene som blir brent for Herren, for det er deres arv. ² De skal ikke ha noen arv blant sine medisraelitter; Herren er deres del, som Han lovet dem. ³ Dette er den delen prestene skal ha fra folket som ofrer et slaktoffer, enten det er en okse eller et får: skulderen, de to kinnene og magen. ⁴ Du skal gi dem førstegrøden av ditt korn, din nye vin og din olivenolje, og den første ullen fra klippingen av dine sauer. ⁵ For Herren din Gud har valgt dem og deres etterkommere fra alle dine stammer til å stå og tjene i Herrens navn alltid. ⁶ Hvis en levitt kommer fra noen av dine byer i hele Israel hvor han bor, og kommer når han ønsker til det stedet Herren velger, ⁷ kan han tjene i navnet til Herren sin Gud som alle sine medlevitter som står der foran Herren. ⁸ De skal dele likt i fordelene, bortsett fra det de får fra salget av familieeiendommer. ⁹ Når du kommer inn i det landet Herren din Gud gir deg, skal du ikke lære å etterligne de avskyelige skikkene til disse nasjonene. ¹⁰ La ingen bli funnet blant dere som lar sin sønn eller datter gå gjennom ilden, som driver med spådomskunst, eller trolldom, tyder varslar, eller driver med heksekunst, ¹¹ eller utfører besvergelses, eller som er et medium eller åndemaner, eller som søker råd fra de døde. ¹² For den som gjør disse tingene er avskyelig for Herren; og på grunn av disse avskyelige skikkene vil Herren din Gud drive ut disse nasjonene foran deg. ¹³ Du må oppføre deg med fullstendig integritet for Herren din Gud. ¹⁴ De nasjonene du skal fordrive, lytter til spåmenn og spådomskunstnere, men for deg har Herren din Gud ikke tillatt deg å gjøre det. ¹⁵ Herren din Gud vil utnevne for deg en profet som meg fra blant deg, fra dine medisraelitter; du må høre på ham. ¹⁶ Dette er i samsvar med det du ba Herren din Gud om ved Horeb på dagen for forsamlingen, da du sa: "La oss ikke høre Herrens vår Guds røst eller se denne store ilden mer, ellers vil vi dø." ¹⁷ Herren sa til meg: "Deres ord er gode. ¹⁸ Jeg vil reise opp for dem en profet som deg fra blant deres medisraelitter, og jeg vil legge mine ord i hans munn, og han skal tale til dem alt jeg befaler ham. ¹⁹ Og det skal være slik at

den som ikke lytter til mine ord som han taler i mitt navn, vil jeg selv holde til ansvar. ²⁰ Men en profet som våger å tale i mitt navn noe jeg ikke har befalt, eller som taler i andre guders navn, den profeten skal dø." ²¹ Du kan spørre deg selv: "Hvordan kan vi gjenkjenne et budskap Herren ikke har talt?" ²² Hvis det en profet forkynner i Herrens navn ikke skjer eller går i oppfyllelse, er det et budskap Herren ikke har talt. Profeten har talt formodentlig; vær ikke redd for ham.

19 Når Herren din Gud har utryddet de folkene hvis land Han gir deg, og du har fordrevet dem og bosatt deg i deres byer og hus, ² skal du utpeke tre byer for deg selv midt i landet som Herren din Gud gir deg til eie. ³ Forbered veiene og del landet ditt i tre deler, som Herren din Gud gir deg som arv, slik at enhver som dreper en person utilsiktet kan flykte dit. ⁴ Dette er tilfelle for den som dreper en annen utilsiktet, uten forutgående ondskap: når han dreper sin nabo uten hensikt. ⁵ For eksempel, hvis en mann går med sin nabo inn i skogen for å hugge ved, og når han svinger øksen for å felle et tre, glir jernhodet fra skaftet og treffer hans nabo, slik at han dør, kan han flykte til en av disse byene og leve. ⁶ Ellers kan blodhevnere forfølge ham i sinne, innhente ham hvis avstanden er for lang, og drepe ham, selv om han ikke fortjente døden fordi han ikke hadde hatet på forhånd. ⁷ Derfor instruerer jeg deg til å etablere tre byer for deg selv. ⁸ Hvis Herren din Gud utvider ditt territorium, slik Han sverget til dine forfedre, og gir deg hele landet Han lovet, ⁹ forutsatt at du nøye følger alle disse budene jeg gir deg i dag, for å elske Herren din Gud og vandre på Hans veier alltid, da skal du legge til tre flere byer for deg selv, i tillegg til disse tre. ¹⁰ Gjør dette så uskyldig blod ikke blir utgytt i ditt land, som Herren din Gud gir deg som arv, og så du ikke blir skyldig i blodutgytelse. ¹¹ Men hvis noen hater sin nabo, ligger i bakhold, angriper ham og dreper ham, og deretter flykter til en av disse byene, ¹² skal de eldste i hans by sende bud etter ham, hente ham derfra, og overlevere ham til blodhevnere for å dø. ¹³ Vis ingen medlidighet. Du må rense Israel for skyld i uskyldig blodutgytelse, så det kan gå deg vel. ¹⁴ Flytt ikke din nabos grensestein som dine forfedre har satt i arven du mottar i landet Herren din Gud gir deg til eie. ¹⁵ Et enkelt vitne er ikke tilstrekkelig til å dømme noen anklaget for en forbyrte eller overtredelse de kan

5 Mosebok

ha begått; en sak må bekrefte av vitnesbyrd fra to eller tre vitner. ¹⁶ Hvis et ondsinnet vitne reiser seg for å anklage noen for ugjerning, ¹⁷ må begge parter i tvisten stå i Herrens nærvær, foran prestene og dommerne som er i embetet på den tiden. ¹⁸ Dommerne må gjennomføre en grundig undersøkelse, og hvis vitnet viser seg å være falskt, og gir falskt vitnesbyrd mot en medisraelitt, ¹⁹ da skal dere gjøre mot det falske vitnet som han hadde tenkt å gjøre mot sin bror. Du må rense det onde fra blant dere. ²⁰ Folket skal høre om dette og bli redde, og sørge for at en slik ond ting ikke gjentas blant dere. ²¹ Vis ingen barmhjertighet: liv for liv, øye for øye, tann for tann, hånd for hånd, fot for fot.

20 Når du drar ut i strid mot dine fiender og ser hester, vogner og et folk som er mer tallrikt enn dere, skal dere ikke være redde for dem; for Herren deres Gud, som førte dere opp fra Egypt, er med dere. ² Når dere er i ferd med å gå til kamp, skal presten tre fram og tale til folket. ³ Han skal si: "Hør, Israel, i dag går dere i kamp mot deres fiender. Vær ikke motløse eller redde; bli ikke grepet av panikk eller skrekk for dem. ⁴ For Herren deres Gud følger med dere for å kjempe på deres vegne mot deres fiender og sikre deres seier." ⁵ Offiserene skal deretter tale til folket og si: "Er det noen som har bygd et nytt hus og ennå ikke innviet det? La ham dra tilbake til sitt hus, så han ikke dør i striden og en annen innvier det. ⁶ Er det noen som har plantet en vingård og ennå ikke nytt dens frukt? La ham vende tilbake til sitt hus, så han ikke dør i striden og en annen nyter dens frukt. ⁷ Er det noen som er forlovet med en kvinne og ennå ikke har giftet seg med henne? La ham vende tilbake til sitt hus, så han ikke dør i striden og en annen gifter seg med henne." ⁸ Offiserene skal også si: "Er det noen som er redd eller motløs? La ham vende tilbake til sitt hus, så ikke hans medsoldaters hjerter smelter som hans eget." ⁹ Når offiserene har avsluttet sin tale til folket, skal de utnevne befalingsmenn over hæren. ¹⁰ Når du nærmer deg en by for å føre krig mot den, skal du tilby den fred. ¹¹ Hvis den går med på å slutte fred med deg og åpner sine porter, skal alle folkene som finnes der bli din tvangsarbeidskraft og tjene deg. ¹² Men hvis den nekter å slutte fred og fører krig mot deg, skal du beleire den. ¹³ Når Herren din Gud overgir den i dine hender, skal du slå alle mennene der med sverd. ¹⁴ Men kvinnene, barna, buskapen og alt annet i byen,

alt byttet, kan du ta som krigsbytte for deg selv; og du skal bruke byttet Herren din Gud har gitt deg fra dine fiender. ¹⁵ Dette er fremgangsmåten du skal følge med alle byene som er langt borte fra deg og ikke tilhører de nærliggende nasjonene. ¹⁶ Men i byene til de nasjonene som Herren din Gud gir deg som arv, skal du ikke la noe som puster bli i live. ¹⁷ Du skal fullstendig ødelegge dem—hetittene, amorittene, kanaaneerne, perisittene, hevittene og jebusittene—slik Herren din Gud har befalt deg. ¹⁸ Ellers vil de lære deg å følge alle de avskyelige skikkene de utfører for sine guder, og du vil synde mot Herren din Gud. ¹⁹ Når du beleirer en by i lang tid, kjemper mot den for å innta den, skal du ikke ødelegge trærne ved å sette øksen til dem, for du kan spise av deres frukt. Ikke hugg dem ned. Er trærne på marken mennesker, så du skal beleire dem? ²⁰ Men du kan hugge ned trær som du vet ikke er frukttrær og bruke dem til å bygge beleiringsverk mot byen som er i krig med deg, inntil den faller.

21 Hvis en drept person blir funnet liggende på åpen mark i landet som Herren din Gud gir deg til å eie, og det ikke er kjent hvem morderen er, ² skal dine eldste og dommere gå ut og måle avstanden til byene som er rundt den drepte personen. ³ De eldste i byen nærmest kroppen skal ta en kvige som ikke har vært brukt til arbeid og som ikke har båret åk, ⁴ og de skal føre den ned til en dal med en rennende bekk, et sted som ikke er pløyd eller sådd, og der skal de bryte nakken på kvigen. ⁵ Så skal de levittiske prestene tre frem, for Herren din Gud har utvalgt dem til å tjene Ham og til å velsigne i Herrens navn, og til å avgjøre alle tvister og tilfeller av overfall. ⁶ Alle de eldste i byen nærmest kroppen skal vaske sine hender over kvigen hvis nakke ble brutt i dalen, ⁷ og de skal erklære: "Våre hender har ikke utøst dette blodet, og våre øyne har ikke vært vitne til det." ⁸ Tilgi, Herre, Ditt folk Israel som Du har forløst, og hold ikke skyld for uskyldig blod mot Ditt folk Israel." Slik skal blodskyld bli tilgitt dem. ⁹ Så skal du fjerne skylden for uskyldig blod fra blant deg, siden du har gjort det som er rett i Herrens øyne. ¹⁰ Når du går til kamp mot dine fiender og Herren din Gud gir dem i dine hender og du tar fanger, ¹¹ hvis du ser blant fangene en vakker kvinne og blir tiltrukket av henne, kan du ta henne til din kone. ¹² Før henne inn i ditt hjem, og hun skal barbere hodet og klippe neglene. ¹³ Hun skal også legge bort klærne hun hadde på seg da hun ble fanget og bli i

5 Mosebok

ditt hus, sørgende over sin far og mor i en hel måned. Deretter kan du gå inn til henne og være hennes ektemann, og hun skal være din kone. ¹⁴ Hvis du ikke er fornøyd med henne, må du la henne gå hvor hun vil. Du må ikke selge henne eller behandle henne som en slave, siden du har ydmyket henne. ¹⁵ Hvis en mann har to koner, en elsket og den andre ikke elsket, og begge føder ham sønner, men den førstefødte er sønn av den ikke elskede kona, ¹⁶ når han testamenterer sin eiendom til sine sønner, må han ikke gi førstefødselsretten til sønnen av den elskede kona i stedet for sin faktiske førstefødte, sønnen av den ikke elskede kona. ¹⁷ Han må anerkjenne den førstefødte, sønnen av den ikke elskede kona, ved å gi ham en dobbelt del av alt han har, for han er det første tegnet på sin fars styrke. Førstefødselsretten tilhører ham. ¹⁸ Hvis en mann har en trassig og opprørsk sønn som ikke adlyder sin far og mor og ikke vil høre på dem når de irettesetter ham, ¹⁹ skal hans far og mor ta ham og føre ham til de eldste ved inngangen til hans by. ²⁰ De skal si til de eldste: "Denne sønnen vår er trassig og opprørsk. Han vil ikke adlyde oss. Han er en fråtser og en dranker." ²¹ Da skal alle mennene i hans by steine ham til døde. Du må rense ut det onde fra blant deg. Hele Israel skal høre om det og frykte. ²² Hvis en mann er skyldig i en dødsforbrytelse og blir henrettet, og du henger hans kropp på et tre, ²³ må hans kropp ikke bli hengende på treet over natten. Sørg for å begrave den samme dag, for enhver som er hengt er under Guds forbannelse. Du må ikke vanhellige landet Herren din Gud gir deg som arv.

22 Hvis du ser din landsmanns okse eller sau som har gått seg vill, skal du ikke overse det; du må helt sikkert føre det tilbake til din landsmann. ² Hvis din landsmann ikke bor i nærheten av deg eller du ikke vet hvem som eier det, ta det med til ditt hus og behold det hos deg til de kommer for å kreve det. Da skal du gi det tilbake. ³ Du må gjøre det samme med deres esel, deres kappe, eller enhver tapt eiendom til din landsmann som du finner. Ikke overse det. ⁴ Hvis du ser din landsmanns esel eller okse som har falt på veien, skal du ikke overse det. Du må hjelpe dem å få det på beina igjen. ⁵ En kvinne skal ikke bære en manns klær, og en mann skal ikke ta på seg en kvinnes klær, for Herren din Gud finner enhver som gjør dette avskyelig. ⁶ Hvis du kommer over et fuglerede

ved veien, i et tre eller på bakken, med moren sittende på ungene eller på eggene, skal du ikke ta moren sammen med ungene. ⁷ Du kan ta ungene, men du må la moren gå, så det kan gå deg godt og du kan få et langt liv. ⁸ Når du bygger et nytt hus, må du lage et rekkverk for taket ditt, så du ikke bringer blodskyld over ditt hus hvis noen faller ned fra det. ⁹ Du skal ikke så din vingård med to slags frø, ellers vil hele avlingen, både avlingen du planter og frukten av vingården, bli vanhelliget. ¹⁰ Unngå å pløye med en okse og et esel sammen. ¹¹ Ikke bær klær laget av ull og lin vevd sammen. ¹² Fest dusker til de fire hjørnene av kappen du bærer. ¹³ Hvis en mann tar en kone og, etter å ha vært med henne, vender seg mot henne ¹⁴ og falskt anklager henne, gir henne et dårlig navn, og sier: "Jeg tok denne kvinnen, men da jeg nærmet meg henne, fant jeg ikke bevis på hennes jomfruelighet," ¹⁵ da skal jentas far og mor bringe bevis på jentas jomfruelighet til de eldste ved byporten. ¹⁶ Jentas far skal si til de eldste: "Jeg ga min datter til denne mannen som kone, men han har vendt seg mot henne. ¹⁷ Nå har han anklaget henne og sagt: 'Jeg fant ikke din datter å være jomfru.' Men her er beviset på min datters jomfruelighet." Så skal de vise kluten for byens eldste, ¹⁸ og de eldste skal ta affære mot mannen og disiplinere ham. ¹⁹ De skal bøtelegge ham med hundre sekel sølv og gi dem til jentas far, fordi denne mannen har baktalt en israelsk jomfru. Hun skal forbli hans kone; han må ikke skille seg fra henne så lenge han lever. ²⁰ Hvis imidlertid anklagen er sann og det ikke kan finnes bevis på jentas jomfruelighet, ²¹ skal hun føres til døren til sin fars hus, og mennene i hennes by skal steine henne til døde. Hun har begått en skammelig handling i Israel ved å være promiskuøs i sin fars hus. Du må rense ut det onde fra blant deg. ²² Hvis en mann blir funnet liggende med en gift kvinne, må både mannen som lå med henne og kvinnen dø. Du må rense ut det onde fra Israel. ²³ Hvis en jomfru som er lovet bort til ekteskap blir funnet i byen av en annen mann, og han ligger med henne, ²⁴ skal du føre dem begge til byporten og steine dem til døde—jenta fordi hun ikke ropte om hjelp, siden hun var i byen, og mannen fordi han krenket sin nabos kone. Du må rense ut det onde fra blant deg. ²⁵ Men hvis en mann finner en trolovet jente på landsbygda og tvinger henne, skal bare mannen som har gjort dette dø. ²⁶ Gjør ingenting mot jenta; hun har ikke begått noen synd som fortjener døden. Denne saken er som

5 Mosebok

den til noen som angriper og myrder en nabo, ²⁷ for mannen fant henne på landsbygda, og selv om den trolovede jenta ropte om hjelp, var det ingen som reddet henne. ²⁸ Hvis en mann finner en jomfru som ikke er lovet bort til ekteskap og tvinger henne, og de blir oppdaget, ²⁹ skal han betale hennes far femti sekel sølv. Han må gifte seg med jenta, for han har krenket henne. Han kan aldri skille seg fra henne så lenge han lever. ³⁰ En mann skal ikke gifte seg med sin fars kone, for det ville vanære hans fars seng.

23 Ingen som har blitt kastret ved skade eller har fått sitt mannlige organ fjernet, kan komme inn i Herrens forsamling. ² Ingen født av en uekte forening eller noen av deres etterkommere kan komme inn i Herrens forsamling, selv ikke inntil den tiende generasjon. ³ Ingen ammonitt eller moabitt eller noen av deres etterkommere kan komme inn i Herrens forsamling, selv ikke inntil den tiende generasjon. ⁴ For de måtte dere ikke med brød og vann på reisen da dere kom ut av Egypt, og de leide Bileam, sønn av Beor fra Petor i Mesopotamia, til å forbanne dere. ⁵ Men Herren din Gud lyttet ikke til Bileam, men vendte forbannelsen til en velsignelse for deg, fordi Herren din Gud elsker deg. ⁶ Du skal ikke søke deres fred eller velstand alle dine dager. ⁷ Forakt ikke en edomitt, for de er dine slektninger. Forakt ikke en egypter, fordi du var en fremmed i deres land. ⁸ Den tredje generasjonen av deres barn født til dem kan komme inn i Herrens forsamling. ⁹ Når du setter opp leir mot dine fiender, vær på vakt mot noe urent. ¹⁰ Hvis det er en mann blant dere som er uren på grunn av en nattlig utslipp, må han gå utenfor leiren og ikke komme inn igjen. ¹¹ Men når kvelden kommer, skal han vaske seg med vann, og ved solnedgang kan han vende tilbake til leiren. ¹² Sett av et sted utenfor leiren for personlige behov. ¹³ Ha en spade blant utstyret ditt, og når du gjør ditt fornødne, grav et hull og dekk over ekskrementene dine. ¹⁴ For Herren din Gud beveger seg omkring i leiren din for å beskytte deg og for å overgi dine fiender til deg. Derfor må leiren din være hellig, så Han ikke ser noe usømmelig blant dere og vender seg bort fra dere. ¹⁵ Hvis en slave søker tilflukt hos deg, skal du ikke overlevere dem til deres herre. ¹⁶ La dem bo blant dere hvor de enn velger, i hvilken som helst by de foretrekker. Ikke undertrykk dem. ¹⁷ Ingen israelittisk mann eller kvinne skal bli en kultprostituert. ¹⁸ Du må ikke bringe inntektene fra

en prostituert eller lønnen til en hund inn i huset til Herren din Gud for å oppfylle noe løfte, for begge er avskyelige for Herren din Gud. ¹⁹ Ikke krev renter fra en medisraelitt, enten det er på penger, mat eller noe annet som kan gi renter. ²⁰ Du kan kreve renter fra en utlending, men ikke fra en medisraelitt, så Herren din Gud kan velsigne deg i alt du gjør i landet du går inn for å eie. ²¹ Hvis du gir et løfte til Herren din Gud, må du ikke nøle med å oppfylle det, for Herren din Gud vil sikkert kreve det av deg, og du vil være skyldig i synd. ²² Men hvis du avstår fra å gi et løfte, vil du ikke være skyldig i synd. ²³ Hva du enn har lovet med leppene dine, må du sørge for å gjøre, fordi du frivillig ga ditt løfte til Herren din Gud med din egen munn. ²⁴ Hvis du går inn i din nabos vingård, kan du spise så mange druer du ønsker, men du må ikke legge noen i kurven din. ²⁵ Hvis du går inn i din nabos kornåker, kan du plukke aksene med hendene, men du må ikke bruke en sigd på deres stående korn.

24 Når en mann gifter seg med en kvinne, og hun ikke finner nåde i hans øyne fordi han har oppdaget noe usømmelig hos henne, kan han skrive et skilsmissebrev til henne, gi henne det i hånden, og sende henne bort fra sitt hus. ² Hvis hun forlater hans hus og blir en annen manns kone, ³ og hvis hennes andre mann misliker henne og skriver et skilsmissebrev til henne, gir henne det i hånden, og sender henne bort fra sitt hus, eller hvis han dør, ⁴ da er hennes første mann, som sendte henne bort, ikke tillatt å ta henne igjen som sin kone etter at hun har blitt besmittet. Dette ville være en styggedom for Herren, og du må ikke bringe synd over landet Herren din Gud gir deg som arv. ⁵ Når en mann tar en ny kone, skal han ikke gå ut med hæren eller bli tildelt noen plikt. Han skal være fri til å bli hjemme i ett år og bringe lykke til den kvinnen han har giftet seg med. ⁶ Ikke ta en håndkvern eller til og med den øvre kvernsteinen som sikkerhet for en gjeld, for det ville være å ta noens levebrød som pant. ⁷ Hvis noen blir funnet å ha kidnappet en medisraelitt og behandlet dem som handelsvare eller solgt dem, skal den kidnapperen dø. Du må rense ut det onde fra blant dere. ⁸ Vær svært forsiktig i tilfeller av besmittende hudsykdommer for å gjøre nøyaktig som de levittiske prestene instruerer deg. Følg nøye det jeg har befalt dem. ⁹ Husk hva som skjedde med Miriam ved Herren din Gud under deres reise ut av Egypt. ¹⁰ Når du gir et

5 Mosebok

lån av noe slag til din nabo, må du ikke gå inn i deres hus for å hente pantet. ¹¹ Stå utenfor, og la den personen du låner til bringe pantet ut til deg. ¹² Hvis personen er fattig, må du ikke sove med pantet i din besittelse. ¹³ Returner kappen deres ved solnedgang slik at de kan sove i den og velsigne deg; dette vil bli betraktet som en rettfærdig handling for Herren din Gud. ¹⁴ Ikke utnytt en leid arbeider som er fattig og trengende, enten de er en medisraelitt eller en fremmed som bor i dine byer. ¹⁵ Betal dem deres lønn hver dag før solnedgang, for de er fattige og avhengige av det. Ellers kan de rope til Herren mot deg, og du vil være skyldig i synd. ¹⁶ Foreldre skal ikke dø for sine barn, og heller ikke barn for sine foreldre; hver skal dø for sin egen synd. ¹⁷ Ikke forvri rettfærdigheten som tilkommer den fremmede eller den farløse, og ikke ta en enkes kappe som pant. ¹⁸ Husk at du var slaver i Egypt og at Herren din Gud fridde deg ut derfra; det er derfor jeg befaler deg å gjøre dette. ¹⁹ Når du høster på din mark og glemmer en kornbånd, må du ikke gå tilbake for å hente det. La det være for den fremmede, den farløse og enken, slik at Herren din Gud kan velsigne deg i alt arbeidet med dine hender. ²⁰ Når du samler oliven fra dine trær, må du ikke gå over grenene en gang til. La det som blir igjen være for den fremmede, den farløse og enken. ²¹ Når du samler druene fra din vingård, må du ikke gå over vinrankene igjen. La det som blir igjen være for den fremmede, den farløse og enken. ²² Husk at du var slaver i landet Egypt; derfor befaler jeg deg å gjøre dette.

25 Når det er en tvist mellom individer, skal de bringe det til retten, og dommerne vil avgjøre saken, erklære den uskyldige rettfærdig og den skyldige fordømt. ² Hvis den skyldige personen fortjener en pisking, skal dommeren få ham til å legge seg ned og la ham bli pisket i hans nærvær med det antall slag som er passende for hans overtredelse. ³ Dommeren må ikke gi mer enn førti slag, så din medisraelitt ikke blir foraktet i dine øyne ved å bli slått for mye. ⁴ Ikke hindre en okse fra å spise mens den arbeider med å treske kornet. ⁵ Hvis brødre bor sammen og en av dem dør uten en sønn, må enken ikke gifte seg utenfor familien. Hennes avdøde manns bror skal gifte seg med henne og utføre svogers plikt overfor henne. ⁶ Den første sønnen hun føder skal bære navnet til den avdøde broren, slik at hans navn ikke

blir utslettet fra Israel. ⁷ Men hvis mannen ikke ønsker å gifte seg med sin brors enke, skal hun gå til de eldste ved byporten og si: "Min manns bror nekter å opprettholde sin brors navn i Israel. Han vil ikke utføre svogers plikt overfor meg." ⁸ Da skal de eldste i hans by kalle ham og tale til ham. Hvis han fortsetter å si: "Jeg ønsker ikke å gifte meg med henne," ⁹ skal hans brors enke nærme seg ham i de eldstes nærvær, ta av hans sandal, spytte ham i ansiktet, og si: "Dette er hva som gjøres med mannen som ikke vil bygge opp sin brors slektslinje." ¹⁰ Hans familie skal bli kjent i Israel som Den Uskoede Hus. ¹¹ Hvis to menn slåss og kona til den ene griper inn for å redde sin mann fra hans angriper, og hun rekker ut og griper ham i hans edlere deler, ¹² skal du ta passende tiltak. Vis ingen mildhet. ¹³ Ha ikke forskjellige vekter i din pose—en tung, en lett. ¹⁴ Ha ikke forskjellige mål i ditt hus—en stor, en liten. ¹⁵ Du må ha nøyaktige og ærlige vekter og mål, så du kan leve lenge i det landet Herren din Gud gir deg. ¹⁶ For Herren din Gud avskyr enhver som gjør disse tingene, enhver som handler urettfærdig. ¹⁷ Husk hva amalekittene gjorde mot deg på din reise ut av Egypt. ¹⁸ Da du var trett og utmattet, angrep de alle som hang etter; de hadde ingen frykt for Gud. ¹⁹ Når Herren din Gud gir deg hvile fra alle fiendene rundt deg i det landet han gir deg som en arv å eie, skal du utsette navnet Amalek fra under himmelen. Glem ikke!

26 Når du kommer inn i landet som Herren din Gud gir deg som arv, og du har tatt det i eie og bor der, ² skal du ta noen av førstegrøden av all avlingen fra jorden som Herren din Gud har gitt deg, og legge dem i en kurv. Så skal du gå til det stedet Herren din Gud vil velge for å la sitt navn bo. ³ Du skal gå til presten som gjør tjeneste på den tiden og si til ham: "Jeg bekrefter i dag for Herren min Gud at jeg har kommet til det landet som Herren sverget til våre fedre å gi oss." ⁴ Presten skal da ta kurven fra din hånd og sette den ned foran Herrens, din Guds, alter. ⁵ Du skal da si framfor Herren din Gud: "Min far var en omvandrende arameer, og han dro ned til Egypt og bodde der, få i antall; men der ble han til et stort, mektig og tallrikt folk. ⁶ Men egypterne behandlet oss hardt, undertrykte oss og påla oss hardt arbeid. ⁷ Da ropte vi til Herren, våre fedres Gud, og Herren hørte vår røst og så vår nød, vårt slit og vår undertrykkelse. ⁸ Herren førte oss ut av Egypt med

5 Mosebok

sterk hånd og utstrakt arm, med stor redsel, og med tegn og under. ⁹ Han førte oss til dette stedet og ga oss dette landet, et land som flyter med melk og honning. ¹⁰ Nå bringer jeg førstegrøden av jorden som du, Herre, har gitt meg." Du skal sette kurven ned foran Herren din Gud og bøye deg for ham. ¹¹ Så skal du, sammen med levittene og de fremmede som bor blant dere, glede dere over alle de gode ting Herren din Gud har gitt deg og ditt hus. ¹² Når du har fullført å sette til side en tidel av all din avling i det tredje året, tiendeåret, skal du gi det til levitten, den fremmede, den farløse og enken, så de kan spise i dine byer og bli mette. ¹³ Du skal da si framfor Herren din Gud: "Jeg har fjernet den hellige delen fra mitt hus og har gitt det til levitten, den fremmede, den farløse og enken, i samsvar med alle dine bud. Jeg har ikke avveket fra dine bud, og jeg har ikke glemt dem. ¹⁴ Jeg har ikke spist noe av det mens jeg sørget, heller ikke har jeg fjernet noe av det mens jeg var uren, eller ofret noe av det til de døde. Jeg har adlydt Herren min Gud og har gjort alt du har befalt meg. ¹⁵ Se ned fra din hellige bolig i himmelen, og velsign ditt folk Israel og det landet du har gitt oss, som du lovet med ed til våre fedre, et land som flyter med melk og honning." ¹⁶ Denne dag befaler Herren din Gud deg å holde disse forskriftene og lovene; derfor skal du nøye holde dem med hele ditt hjerte og hele din sjel. ¹⁷ I dag har du erklært at Herren er din Gud, og at du vil vandre på hans vei, holde hans forskrifter, bud og lover, og lytte til hans røst. ¹⁸ Og i dag har Herren erklært deg for å være hans folk, hans dyrebare eiendom, som han lovet, og at du skal holde alle hans bud. ¹⁹ Han har erklært at han vil sette deg høyt over alle de nasjoner han har skapt, i lovprisning, berømmelse og ære, og at du skal være et folk innviet til Herren din Gud, som han har talt.

27 Moses og Israels eldste instruerte folket og sa: «Hold alle budene som jeg gir dere i dag. ² Den dagen dere krysser Jordan inn i det landet Herren deres Gud gir dere, skal dere sette opp store steiner og dekke dem med kalk. ³ Skriv på dem alle ordene i denne loven når dere har krysset over, så dere kan komme inn i det landet Herren deres Gud gir dere, et land som flyter av melk og honning, slik Herren, deres fedres Gud, lovet dere. ⁴ Når dere krysser Jordan, sett opp disse steinene på Ebal-fjellet, slik jeg befaler dere i dag, og dekk dem med kalk. ⁵ Bygg et alter for Herren deres Gud der,

laget av steiner, og unngå å bruke noe jernverktøy på dem. ⁶ Bygg alteret for Herren deres Gud med uhugde steiner og ofre brennoffer på det til Herren deres Gud. ⁷ Frembær fellesskapsofre der, ta del i dem og gled dere i Herrens deres Guds nærvær. ⁸ Skriv meget tydelig alle ordene i denne loven på steinene dere har satt opp. ⁹ Da talte Moses og de levittiske prestene til hele Israel og sa: «Vær stille, Israel, og lytt! I dag har dere blitt Herrens deres Guds folk. ¹⁰ Lyd Herren deres Gud og følg Hans bud og forskrifter som jeg gir dere i dag.» ¹¹ Moses instruerte også folket den dagen og sa: ¹² «Når dere har krysset Jordan, skal disse stammene stå på Gerisim-fjellet for å uttale velsignelser over folket: Simeon, Levi, Juda, Issakar, Josef og Benjamin. ¹³ Og for forbannelsen skal disse stammene stå på Ebal-fjellet: Ruben, Gad, Asjer, Sebulon, Dan og Naftali. ¹⁴ Levittene skal da forkynne for hele Israels folk med høy røst: ¹⁵ 'Forbannet er den som lager et idol eller støpt bilde, en vederstyggelighet for Herren, arbeidet av dyktige hender, og setter det opp i hemmelighet.' Da skal hele folket si: 'Amen.' ¹⁶ 'Forbannet er den som behandler sin far eller mor med forakt.' Da skal hele folket si: 'Amen.' ¹⁷ 'Forbannet er den som flytter sin nabos grensestein.' Da skal hele folket si: 'Amen.' ¹⁸ 'Forbannet er den som villeder en blind person på veien.' Da skal hele folket si: 'Amen.' ¹⁹ 'Forbannet er den som nekter rettferdighet til den fremmede, den farløse eller enken.' Da skal hele folket si: 'Amen.' ²⁰ 'Forbannet er den som ligger med sin fars kone, for han bringer vanære over sin fars seng.' Da skal hele folket si: 'Amen.' ²¹ 'Forbannet er den som har omgang med noe dyr.' Da skal hele folket si: 'Amen.' ²² 'Forbannet er den som ligger med sin søster, enten datteren til sin far eller datteren til sin mor.' Da skal hele folket si: 'Amen.' ²³ 'Forbannet er den som har upassende omgang med sin svigermor.' Da skal hele folket si: 'Amen.' ²⁴ 'Forbannet er den som angriper sin nabo i hemmelighet.' Da skal hele folket si: 'Amen.' ²⁵ 'Forbannet er den som tar imot bestikkelser for å skade en uskyldig person.' Da skal hele folket si: 'Amen.' ²⁶ 'Forbannet er den som ikke holder ordene i denne loven ved å utføre dem.' Da skal hele folket si: 'Amen.'

28 Hvis du nøye adlyder Herren din Gud og er forsiktig med å følge alle Hans bud som jeg gir deg i dag, vil Herren din Gud sette deg høyt over alle nasjonene på jorden. ² Alle disse

5 Mosebok

velsignelsene vil komme over deg og følge deg hvis du adlyder Herren din Gud: ³ Du vil bli velsignet i byen og velsignet på landet. ⁴ Velsignet vil være frukten av ditt morsliv, avlingen på din mark, og avkommet av ditt buskap—ungene av dine flokker og lammene av dine hjorder. ⁵ Din kurv og ditt deigtrau vil bli favorisert. ⁶ Du vil motta velsignelser i dine innganger og utganger. ⁷ Herren vil få dine fiender som reiser seg mot deg til å bli beseiret foran deg. De vil komme mot deg fra én retning, men flykte fra deg i syv. ⁸ Herren vil befale en velsignelse over dine lader og over alt du legger din hånd på, og Han vil velsigne deg i landet som Han gir deg. ⁹ Herren vil etablere deg som Hans hellige folk, slik Han sverget til deg, hvis du holder Herrens din Guds bud og vandrer på Hans veier. ¹⁰ Da vil alle jordens folk se at du er kalt ved Herrens navn, og de vil frykte deg. ¹¹ Herren vil gi deg stor velstand—i frukten av ditt morsliv, de unge av ditt buskap, og avlingene på din mark—i landet Han sverget til dine forfedre å gi deg. ¹² Herren vil åpne himmelen, Hans overflods forrådshus, for å sende regn på ditt land i sesongen og for å velsigne alt arbeidet av dine hender. Du vil låne til mange nasjoner, men vil ikke låne fra noen. ¹³ Herren vil gjøre deg til hodet og ikke halen. Hvis du legger merke til Herrens din Guds bud som jeg gir deg denne dagen og følger dem nøye, vil du alltid være på toppen, aldri på bunnen. ¹⁴ Vend deg ikke bort fra noen av de budene jeg gir deg i dag, til høyre eller til venstre, for å forfølge andre guder og tjene dem. ¹⁵ Men hvis du ikke adlyder Herren din Gud og ikke nøye følger alle Hans bud og forskrifter som jeg gir deg i dag, vil alle disse forbannelsene komme over deg og overvelde deg: ¹⁶ Du vil bli forbannet i byen og forbannet på landet. ¹⁷ Din kurv og ditt deigtrau vil bli rammet. ¹⁸ Frukten av ditt morsliv vil bli forbannet, og avlingen på din mark, de nyfødte av ditt buskap, og avkommet av dine flokker. ¹⁹ Du vil møte forbannelser i dine innganger og utganger. ²⁰ Herren vil sende over deg forbannelser, forvirring, og irrettesettelse i alt du foretar deg, inntil du blir ødelagt og kommer til plutselig ruin på grunn av det onde du har gjort ved å forlate Ham. ²¹ Herren vil plage deg med sykdommer inntil Han har eliminert deg fra landet du er på vei inn for å ta i eie. ²² Herren vil slå deg med avmagringssykdom, betennelse, feber, feberhet varme, sotskade, og mugg, som vil plage deg inntil du omkommer. ²³ Himmelen over ditt hode vil være bronse, og jorden

under deg jern. ²⁴ Herren vil gjøre regnet på ditt land til støv og pulver; det vil komme ned fra himmelen inntil du blir ødelagt. ²⁵ Herren vil få deg til å bli beseiret foran dine fiender. Du vil gå ut én vei mot dem, men flykte syv veier fra deres nærvær, og du vil bli et skrekkenes objekt for alle rikene på jorden. ²⁶ Dine lik vil bli mat for alle himmelens fugler og de ville dyrene, og det vil ikke være noen til å skremme dem bort. ²⁷ Herren vil plage deg med Egyptsens byller, med svulster, verkende sår, og kløe, som du ikke kan bli helbredet fra. ²⁸ Herren vil bringe over deg galskap, blindhet, og forvirring av sinn. ²⁹ Midt på dagen vil du snuble omkring som en blind person i mørket. Du vil ikke lykkes i noe du gjør; dag etter dag vil du bli undertrykt og ranet, uten noen til å redde deg. ³⁰ Du vil bli lovet bort til å gifte deg med en kvinne, men en annen vil krenke henne. Du vil bygge et hus, men du vil ikke bo i det. Du vil plante en vingård, men du vil ikke nyte dens frukt. ³¹ Din okse vil bli slaktet foran dine øyne, men du vil ikke spise noe av den. Din esel vil bli tatt med makt og vil ikke bli returnert. Dine sauer vil bli gitt til dine fiender, og ingen vil redde dem. ³² Dine sønner og døtre vil bli gitt til en annen nasjon, og du vil slite ut dine øyne med å se etter dem dag etter dag, ute av stand til å løfte en hånd. ³³ Et folk som du ikke kjenner vil konsumere det ditt land og arbeid produserer, og du vil tåle ingenting annet enn hard undertrykkelse alle dine dager. ³⁴ De tingene du er vitne til vil drive deg til galskap. ³⁵ Herren vil plage dine knær og ben med smertefulle byller som ikke kan helbredes, som sprer seg fra føtsålene til toppen av hodet ditt. ³⁶ Herren vil drive deg og kongen du setter over deg til en nasjon ukjent for deg eller dine forfedre. Der vil du tilbe andre guder, guder av tre og stein. ³⁷ Du vil bli et symbol på skrekk, et ordtak, og et objekt for latterliggjøring blant alle folkene hvor Herren vil drive deg. ³⁸ Du vil så mye såkorn i marken, men vil høste lite, fordi gresshopper vil fortære det. ³⁹ Du vil plante vingårder og dyrke dem, men vil ikke drikke vinen eller samle druene, fordi ormer vil spise dem. ⁴⁰ Du vil ha oliventrær over hele ditt land, men vil ikke bruke oljen, fordi olivenene vil falle av. ⁴¹ Du vil ha sønner og døtre, men vil ikke beholde dem, fordi de vil gå i fangenskap. ⁴² Svermer av gresshopper vil fortære alle dine trær og avlingene på ditt land. ⁴³ De fremmede som bor blant deg vil stige høyere og høyere over deg, men du vil synke lavere og lavere. ⁴⁴ De vil låne til deg,

5 Mosebok

men du vil ikke låne til dem. De vil være lederne, og du vil følge.⁴⁵ Alle disse forbannelsene vil komme over deg. De vil forfølge deg og overvelde deg inntil du blir ødelagt, fordi du ikke adlød Herren din Gud og overholdt de bud og forskrifter Han ga deg.⁴⁶ De vil være et tegn og et under for deg og dine etterkommere for all tid.⁴⁷ Fordi du ikke tjente Herren din Gud med glede og gládhet i tiden med velstand,⁴⁸ derfor vil du i sult og tørst, i nakenhet og ytterste fattigdom, tjene fiendene Herren sender mot deg. Han vil legge et tungt åk på din nakke inntil Han har ødelagt deg.⁴⁹ Herren vil bringe en nasjon mot deg fra et fjernt sted, fra jordens ender, som en ørn som stuper ned, en nasjon hvis språk du ikke vil forstå,⁵⁰ en fryktinngytende nasjon uten respekt for de eldre eller medlidenhet for de unge.⁵¹ De vil fortære de unge av ditt buskap og avlingene på ditt land inntil du blir ødelagt. De vil ikke etterlate deg noe korn, ny vin, eller olivenolje, heller ikke noen kalver av dine flokker eller lam av dine hjorder inntil du er ruinert.⁵² De vil beleire alle dine byer inntil dine høye befestede murer, som du har satt din lit til, faller. De vil omringe alle byene over hele landet Herren din Gud gir deg.⁵³ På grunn av den vanskeligheten din fiende vil pålegge deg under beleiringen, vil du ty til å spise frukten av ditt morsliv, kjøttet av sønnene og døtrene Herren din Gud har gitt deg.⁵⁴ Selv den mest milde og følsomme mann blant dere vil miste medfølelse for sin egen bror, den kone han elsker, og sine overlevende barn,⁵⁵ og han vil nekte å dele noe av kjøttet av sine barn som han spiser. Det vil være alt han har igjen på grunn av den vanskeligheten din fiende vil pålegge deg under beleiringen av alle dine byer.⁵⁶ Den mest milde og følsomme kvinne blant dere—så delikat og øm at hun ikke ville våge å berøre bakken med fotsålen—vil misunne den mannen hun elsker og sin egen sønn eller datter.⁵⁷ Etterbyrden fra sitt morsliv og de barna hun føder. I sin ytterste nød har hun til hensikt å konsumere dem i hemmelighet på grunn av den vanskeligheten din fiende vil pålegge deg under beleiringen av dine byer.⁵⁸ Hvis du ikke nøye følger alle ordene i denne loven, som er skrevet i denne boken, og ikke holder i ærefrykt dette herlige og fryktinngytende navnet—Herren din Gud—⁵⁹ vil Herren sende fryktelige plager over deg og dine etterkommere, harde og langvarige katastrofer, og alvorlige og vedvarende sykdommer.⁶⁰ Han vil bringe over deg alle de

sykdommene i Egypt som du fryktet, og de vil klamre seg til deg.⁶¹ Herren vil også bringe over deg alle slags sykdommer og katastrofer som ikke er nedskrevet i denne Lovens Bok, inntil du blir ødelagt.⁶² Dere som var så mange som stjernene på himmelen vil bli igjen med bare noen få, fordi du ikke adlød Herren din Gud.⁶³ Akkurat som det gledet Herren å gjøre deg velstående og øke i antall, så vil det glede Ham å bringe deg til ruin og ødeleggelse. Du vil bli rykket opp fra landet du er på vei inn for å ta i eie.⁶⁴ Da vil Herren spre deg blant alle nasjoner, fra den ene enden av jorden til den andre. Der vil du tjene andre guder—guder av tre og stein, som verken du eller dine forfedre har kjent.⁶⁵ Blant disse nasjonene vil du ikke finne noen hvile, ingen hvilested for fotsålen. Der vil Herren gi deg et engstelig sinn, øyne trette av lengsel, og et forvilet hjerte.⁶⁶ Du vil leve i konstant usikkerhet, fylt med frykt både natt og dag, aldri sikker på ditt liv.⁶⁷ Om morgenen vil du si, "Bare det var kveld!" og om kvelden, "Bare det var morgen!"—på grunn av den terror som vil gripe ditt hjerte og de synene dine øyne vil være vitne til.⁶⁸ Herren vil sende deg tilbake i skip til Egypt på en reise jeg sa du aldri skulle gjøre igjen. Der vil du tilby deg selv til salgs til dine fiender som mannlige og kvinnelige tjenere, men ingen vil kjøpe deg.

29 Dette er vilkårene for pakten som Herren befalte Moses å opprette med israelittene i landet Moab, i tillegg til den pakten Han hadde gjort med dem ved Horeb.² Moses samlet hele Israel og sa til dem: "Dere har vært vitne til alt det Herren gjorde i Egypt mot farao, mot alle hans tjenestemenn og mot hele hans land.³ Dine øyne har sett de store prøvelsene, de tegnene og underene.⁴ Men til denne dag har Herren ikke gitt dere et sinn som forstår, eller øyne som ser, eller ører som hører.⁵ Jeg har ledet dere gjennom ørkenen i førti år; klærne deres ble ikke utslitt på dere, heller ikke sandalene på føttene deres.⁶ Dere har ikke spist brød eller drukket vin eller annen gjæret drikk, for at dere skal vite at jeg er Herren deres Gud.⁷ Da dere kom til dette stedet, kom Sihon, kongen av Hesjbon, og Og, kongen av Basan, ut for å kjempe mot oss, men vi beseiret dem.⁸ Vi tok deres land i eie og tildelte det som arv til rubenittene, gadittene og den halve Manasse-stammen.⁹ Derfor, hold vilkårene for denne pakten og utfør dem, så dere kan ha fremgang i alt dere gjør.¹⁰ Dere står alle i dag i

5 Mosebok

nærvær av Herren deres Gud—lederne deres, stammene deres, de eldste og tjenestemennene deres, alle Israels menn, ¹¹ sammen med barna og konene deres, og de fremmede som bor i leirene deres, som hugger ved for dere og henter vann for dere, ¹² for å inngå en pakt med Herren deres Gud, en pakt som Herren gjør med dere i dag og besegler med en ed, ¹³ for å opprette dere i dag som sitt folk, så Han kan være deres Gud, slik Han lovet dere og som Han sverget til deres fedre, Abraham, Isak og Jakob. ¹⁴ Det er ikke bare med dere jeg gjør denne pakt og denne eden, ¹⁵ men også med dem som er her med oss i dag i nærvær av Herren vår Gud, så vel som dem som ikke er til stede i dag. ¹⁶ Dere vet hvordan vi levde i Egypt og hvordan vi passerte gjennom nasjonene på vei hit. ¹⁷ Dere så deres avskyelige bilder og avguder av tre og stein, av sølv og gull. ¹⁸ Sørg for at det ikke er noen mann eller kvinne, klan eller stamme blant dere i dag hvis hjerte vender seg bort fra Herren vår Gud for å tilbe gudene til disse nasjonene; sørg for at det ikke er noen rot blant dere som produserer slik bitter gift. ¹⁹ Når en slik person hører ordene i denne eden og velsigner seg selv, tenker: 'Jeg vil være trygg, selv om jeg følger mitt eget sta hjerte,' vil det bringe katastrofe over det velvannede landet så vel som det tørre. ²⁰ Herren vil ikke være villig til å tilgi dem; Hans vrede og iver vil brenne mot dem. Hver forbannelse skrevet i denne boken vil falle over dem, og Herren vil utslette deres navn fra under himmelen. ²¹ Herren vil skille dem ut fra alle Israels stammer for ulykke, i samsvar med alle forbannelsene i paktens skrevet i denne Lovens Bok. ²² Fremtidige generasjoner—deres etterkommere som reiser seg etter dere og utlendinger fra fjerne land—vil se de ulykkene som har rammet landet og de sykdommene som Herren har påført det. ²³ Hele landet vil være et brennende avfall av salt og sovel—ingenting sådd, ingenting spirende, ingen vegetasjon som vokser på det. Det vil være som ødeleggelsen av Sodoma og Gomorra, Adma og Seboim, som Herren omstyrtet i voldsom vrede. ²⁴ Alle nasjonene vil spørre: 'Hvorfor har Herren gjort dette mot dette landet? Hvorfor denne store intensiteten av vrede?' ²⁵ Og svaret vil være: 'Det er fordi dette folket forlot paktens med Herren, deres fedres Gud, som Han gjorde med dem da Han førte dem ut av Egypt. ²⁶ De gikk og tjente andre guder og tilbad dem, guder de ikke kjente og som Han ikke

hadde tildelt dem. ²⁷ Derfor brant Herrens vrede mot dette landet, og brakte over det hver forbannelse skrevet i denne boken. ²⁸ I sin vrede og harme rykket Herren dem opp fra deres land og kastet dem inn i et annet land, som det er i dag.' ²⁹ De hemmelige tingene tilhører Herren vår Gud, men de tingene som er åpenbart tilhører oss og våre barn for alltid, så vi kan følge alle ordene i denne loven.

30 Når alle disse velsignelsene og forbannelsene jeg har lagt foran deg kommer over deg, og du tar dem til hjertet i alle de nasjonene hvor Herren din Gud har spredt deg, ² og du og dine barn vender tilbake til Herren din Gud og adlyder Ham av hele ditt hjerte og av hele din sjel, i henhold til alt jeg befaler deg i dag, ³ da vil Herren din Gud gjenopprette din formue og ha medfølelse med deg, og samle deg igjen fra alle folkene hvor Han har spredt deg. ⁴ Selv om du har blitt forvist til jordens ender, vil Herren din Gud samle deg derfra og bringe deg tilbake. ⁵ Han vil føre deg til landet som dine forfedre eide, og du skal ta det i eie. Han vil gjøre deg mer velstående og tallrik enn dine forfedre. ⁶ Dessuten vil Herren din Gud omskjære ditt hjerte og hjertene til dine etterkommere, så du kan elske Ham av hele ditt hjerte og av hele din sjel, og leve. ⁷ Herren din Gud vil påføre alle disse forbannelsene på dine fiender som hater og forfølger deg. ⁸ Du vil igjen lytte til Herren og utføre alle Hans bud som jeg gir deg i dag. ⁹ Da vil Herren din Gud gjøre deg overmåte velstående i alt ditt arbeid, i frukten av ditt morsliv, avkommet av ditt buskap, og avlingene på ditt land. Herren vil igjen glede seg over deg til det gode, akkurat som Han gledet seg over dine forfedre, ¹⁰ hvis du lytter til Herren din Gud og holder Hans bud og forskrifter som er skrevet i denne Lovens Bok, og vender deg til Herren din Gud av hele ditt hjerte og av hele din sjel. ¹¹ For dette budet jeg gir deg i dag er ikke for vanskelig for deg eller utenfor din rekkevidde. ¹² Det er ikke i himmelen, så du må spørre, 'Hvem vil stige opp til himmelen for å hente det og forkynne det for oss så vi kan følge det?' ¹³ Det er heller ikke bortenfor havet, så du må spørre, 'Hvem vil krysse havet for å hente det og forkynne det for oss så vi kan følge det?' ¹⁴ Nei, ordet er svært nær deg; det er i din munn og i ditt hjerte så du kan følge det. ¹⁵ Se, jeg legger fram for deg i dag liv og velstand, død og motgang. ¹⁶ For jeg befaler deg i dag å elske Herren din Gud, å vandre på Hans veier,

5 Mosebok

og å holde Hans bud, forskrifter og lover; da skal du leve og øke, og Herren din Gud vil velsigne deg i landet du går inn for å ta i eie. ¹⁷ Men hvis ditt hjerte vender seg bort og du ikke adlyder, og hvis du blir forført til å bøye deg for andre guder og tilbe dem, ¹⁸ da erklærer jeg for deg i dag at du helt sikkert vil gå til grunne. Du vil ikke forlenge dine dager i landet du krysser Jordan for å komme inn og ta i eie. ¹⁹ Jeg kaller himmelen og jorden til vitne mot deg i dag at jeg har lagt fram for deg liv og død, velsignelser og forbannelser. Velg nå livet, så du og dine etterkommere kan leve ²⁰ ved å elske Herren din Gud, lytte til Hans røst, og holde fast ved Ham. For Herren er ditt liv, og Han vil gi deg mange år i landet Han sverget å gi til dine fedre, Abraham, Isak, og Jakob.

31 Så gikk Moses og talte disse ordene til hele Israel: ² Han sa til dem: «Jeg er nå hundre og tjue år gammel; jeg er ikke lenger i stand til å lede dere, og Herren har sagt til meg: 'Du skal ikke krysse Jordan.' ³ Herren din Gud vil krysse over foran deg. Han vil ødelegge disse nasjonene foran deg, og du skal ta deres land i eie. Josva vil også krysse over foran deg, slik Herren har sagt. ⁴ Og Herren vil gjøre med dem som Han gjorde med Sihon og Og, amorittenes konger, da Han ødela dem og deres land. ⁵ Herren vil overgi dem til deg, og du skal gjøre med dem i henhold til alle de budene jeg har gitt deg. ⁶ Vær sterke og modige. Frykt ikke eller bli skremt av dem, for Herren din Gud går med deg; Han vil ikke forlate deg eller svikte deg.» ⁷ Så kalte Moses Josva og sa til ham i nærvær av hele Israel: «Vær sterk og modig, for du skal gå med dette folket inn i det landet som Herren sverget til deres fedre å gi dem, og du skal dele det ut til dem som deres arv. ⁸ Herren selv går foran deg og vil være med deg; Han vil ikke forlate deg eller svikte deg. Vær ikke redd; bli ikke motløs.» ⁹ Så skrev Moses denne loven og ga den til de levittiske prestene, som bar Herrens paksark, og til alle Israels eldste. ¹⁰ Så befalte Moses dem: «Ved slutten av hvert sjuende år, under gjeldsletteåret, ved løvhyttefesten, ¹¹ når hele Israel kommer for å vise seg for Herren din Gud på det stedet Han vil velge, skal du lese denne loven for dem så de kan høre den. ¹² Samle folket—menn, kvinner, barn, og de fremmede som bor i byene dine—så de kan lytte og lære å frykte Herren deres Gud og nøye følge alle ordene i denne loven. ¹³ Deres barn, som ikke er kjent med denne loven, skal

høre den og lære å ære Herren deres Gud så lenge dere lever i det landet dere krysser Jordan for å ta i eie. ¹⁴ Herren sa til Moses: «Tiden for din død er nær. Kall Josva og still dere fram i møteteltet, hvor jeg vil innsette ham.» Så gikk Moses og Josva og stilte seg fram i møteteltet. ¹⁵ Herren viste seg i teltet i en skyens søyle, og skyen sto ved inngangen til teltet. ¹⁶ Herren sa til Moses: «Du er i ferd med å hvile med dine fedre, og dette folket vil snart vende seg til fremmede guder i landet de går inn i. De vil forlate Meg og bryte den pakten Jeg har gjort med dem. ¹⁷ Den dagen vil Min vrede bli opptent mot dem, og Jeg vil forlate dem og skjule Mitt ansikt for dem, og de vil bli fortært. Mange ulykker og katastrofer vil komme over dem, og de vil si: 'Har ikke disse ulykkene kommet over oss fordi vår Gud ikke er med oss?' ¹⁸ Jeg vil sikkert skjule Mitt ansikt den dagen på grunn av all den ondskaper de har gjort ved å vende seg til andre guder. ¹⁹ «Nå skriv ned denne sangen og lær den til israelittene; legg den på deres lepper, så den kan være et vitne for Meg mot dem. ²⁰ Når Jeg fører dem inn i landet som flyter med melk og honning, det landet Jeg sverget til deres fedre, og de spiser og blir mette og blir velstående, vil de vende seg til andre guder og tilbe dem, avvise Meg og bryte Min pakt. ²¹ Når mange ulykker og katastrofer kommer over dem, vil denne sangen vitne mot dem, fordi den ikke vil bli glemt av deres etterkommere. Jeg vet hva de er tilbøyelige til å gjøre, selv før Jeg fører dem inn i det landet Jeg sverget til dem.» ²² Så skrev Moses ned denne sangen den dagen og lærte den til israelittene. ²³ Herren innsatte Josva, Nuns sønn, og sa: «Vær sterk og modig, for du skal føre israelittene inn i det landet Jeg sverget til dem, og Jeg vil være med deg.» ²⁴ Etter at Moses hadde fullført å skrive ordene i denne loven i en bok fra begynnelse til slutt, ²⁵ instruerte han levittene som bar Herrens paksark: ²⁶ «Ta denne lovens bok og legg den ved siden av Herrens din Guds paksark. Der skal den forbli som et vitnesbyrd mot dere. ²⁷ For jeg vet hvor opprørske og stivnakkede dere er. Hvis dere har vært opprørske mot Herren mens jeg fortsatt lever blant dere, hvor mye mer vil dere ikke gjøre opprør etter min død? ²⁸ Samle alle stammeeldste og deres embetsmenn foran meg, så jeg kan tale disse ordene i deres hørsel og kalle himmelen og jorden til vitne mot dem. ²⁹ For jeg vet at etter min død vil dere handle korrumpert og vende dere bort fra den veien jeg har

5 Mosebok

befalt dere. I de kommende dager vil ulykker ramme dere fordi dere vil gjøre ondt i Herrens øyne, og vekke Hans vrede med det deres hender har gjort.»³⁰ Og Moses resiterte ordene i denne sangen fra start til slutt i hele Israels forsamling:

32 Hør, himler, og jeg vil tale; la jorden høre ordene fra min munn.² Må min lære falle som regnet, mine ord dryppe som dugg, som lett regn på det spede gress, og regnskyll på urten.³ For jeg vil forkynne Herrens navn; tilskrive vår Gud storhet!⁴ Klippen, hans verk er fullkomment, for alle hans veier er rettferdige. En trofast Gud uten urett, rettferdig og rettvís er han.⁵ De har handlet fordervet mot ham; de er ikke hans barn på grunn av sin lyte; de er en vrang og fordervet slekt.⁶ Er dette måten dere gjengjelder Herren, dere uforstandige og uvisse folk? Er han ikke din Far, som kjøpte deg? Han skapte deg og grunnfestet deg.⁷ Husk de gamle dager, tenk på årene sett av mange generasjoner. Spør din far, og han vil vise deg; dine eldste, og de vil minne deg.⁸ Da Den Høyeste ga nasjonene deres arv, da han delte menneskeheten, fastsatte han folkenes grenser etter antallet av Israels barn.⁹ For Herrens skatt er hans folk, Jakob er hans utvalgte arv.¹⁰ Han fant ham i et ørkenland, i den hylende ødemarken; han omkranset ham, han tok seg av ham, han vasket ham som sin øyesten.¹¹ Som en ørn som vekker sitt rede, som svever over sine unger, brer ut sine vinger, fanger dem, bærer dem på sine fjær,¹² ledet Herren ham alene, og det var ingen fremmed gud med ham.¹³ Han lot ham ri på jordens høye steder, og han åt markens grøde; han lot ham suge honning ut av klippen, og olje ut av den harde klippen.¹⁴ Ost fra buskapen, og melk fra flokken, med fett av lam, og værer av Basans rase, og geiter, med den fineste hvete; og du drakk vin fra druens blod.¹⁵ Men Jesjurun ble velstående og selvtilfreds; du ble fet, tykk og glatt; da forlot han Gud som skapte ham, og spottet sin frelses Klippe.¹⁶ De vakte hans sjalusi med fremmede guder; med avskyelige handlinger gjorde de ham vred.¹⁷ De ofret til ånder som ikke var guder, til guder de ikke hadde kjent, til nye guder som nylig hadde kommet, som deres forfedre ikke fryktet.¹⁸ Du forsømte Klippen som fødte deg, og du glemte Gud som ga deg liv.¹⁹ Herren så det og forkastet dem, på grunn av provokasjonen fra hans sønner og døtre.²⁰ Og han sa: 'og så vil jeg skjule mitt ansikt for dem, jeg ser hva deres ende vil bli; for de er en fordervet slekt,

barn i hvem det ikke er trofasthet.²¹ De har gjort meg sjalu med det som ikke er en gud; de har gjort meg vred med sine avguder. Så jeg vil gjøre dem misunnelige med dem som ikke er et folk; jeg vil provosere dem med en uforstandig nasjon.²² For en ild er tent av min vrede, og den brenner til gravens dyp, fortærer jorden og dens avkastning, og setter fjellenes grunnvoller i brann.²³ Og jeg vil bringe ulykker over dem; jeg vil tømme mine piler på dem.²⁴ De skal bli utmattet av sult, og fortært av pest og bitter sykdom; jeg vil sende dyrenes tenner mot dem, med giften fra skapninger som kryper i støvet.²⁵ Utenfor skal sverdet gjøre barnløse, og inne terror, for unge menn og jomfruer likt, det diebarnet med den gråhårede mannen.²⁶ Jeg ville ha sagt, "Jeg vil spre dem langt bort, jeg vil få minnet om dem til å forsvinne blant mennesker,"²⁷ hvis jeg ikke hadde fryktet fiendens hån, for at deres motstandere skulle misforstå, for at de skulle si, "Vår hånd er triumferende, det var ikke Herren som gjorde alt dette."²⁸ For de er en nasjon uten råd, og det er ingen forståelse i dem.²⁹ Hvis de hadde visdom, ville de forstå dette; de ville skjelne deres endelige skjebne!³⁰ Hvordan kunne én ha jaget tusen, og to ha satt ti tusen på flukt, med mindre deres Klippe hadde gitt dem opp, og Herren hadde overgitt dem?³¹ For deres klippe er ikke som vår Klippe; våre fiender selv er dommere.³² For deres vintre er fra Sodomas vintre og fra Gomorras marker; deres druer er som gift, deres klaser er bitre.³³ Deres vin er som slangens gift og den grusomme giften fra asps.³⁴ 'Er ikke dette oppbevart hos meg, forseglet i mine skatter?'³⁵ Hevn tilhører meg, og gjengjeldelse, for den tid da deres fot skal gli; for dagen for deres ulykke er nær, og deres undergang nærmer seg raskt.'³⁶ For Herren vil forsvare sitt folk og vise medfølelse med sine tjenere, når han ser at deres styrke er borte, og det er ingen igjen, verken trell eller fri.³⁷ Da vil han si om dem, 'Hvor er deres guder, deres klippe som de søkte tilflukt i,'³⁸ som da, fortærte fett av ofrene og drakk vinen av drikkefferet? La dem reise seg og hjelpe dere, la dem være deres beskyttelse!³⁹ Se nå at jeg, ja, jeg er han, og det er ingen gud ved siden av meg; jeg bringer død og gir liv; jeg sårer og jeg helbreder; og det er ingen som kan befri fra min hånd.⁴⁰ For jeg løfter min hånd til himmelen og erklærer: Som jeg lever for evig,⁴¹ hvis jeg kverser mitt glitrende sverd og min hånd griper til dom, vil jeg ta hevn på mine

5 Mosebok

motstandere og vil gjengjelde dem som hater meg.
⁴² Jeg vil gjøre mine piler gjennomtrukket av blod, og mitt sverd skal fortære kjøtt— med blodet av de drepte og fangene, fra fiendens langhårede hoder.’
⁴³ Gled dere, nasjoner, med hans folk; for han vil hevne sine tjeneres blod, og vil ta hevn på sine motstandere, og vil gjøre soning for sitt land og folk.
⁴⁴ Moses kom og talte alle ordene i denne sangen for folkets hørsel, han og Josva, Nuns sønn.
⁴⁵ Og så, da Moses hadde avsluttet å si disse ordene til hele Israel: ⁴⁶ sa han til dem, “Ta til hjertet alle de ordene som jeg advarer dere med i dag, at dere kan lære dem til deres barn, at de kan være nøye med å følge alle ordene i denne loven.
⁴⁷ For det er ikke et tomt ord for dere, men deres liv, og ved dette ordet skal dere leve lenge i det landet som dere krysser Jordan for å eie.”
⁴⁸ På den samme dagen talte Herren til Moses, ⁴⁹ “Gå opp på dette fjellet i Abarim, Nebo-fjellet, som er i Moabs land, rett overfor Jeriko, og se landet Kanaan, som jeg gir til Israels folk som en eiendom.
⁵⁰ Og du skal gå bort på det fjellet du stiger opp på og samles til ditt folk, akkurat som din bror Aron gikk bort på Hor-fjellet og ble samlet til sitt folk,
⁵¹ fordi du brøt troen med meg blant Israels folk ved Meriba-Kadeshs vann, i Zins ørken, fordi du ikke holdt meg hellig blant Israels folk.
⁵² For du skal se landet foran deg, men du skal ikke gå inn der, inn i det landet som jeg gir til Israels folk.”

33 Dette er velsignelsen som Moses, Guds mann, ga til israelittene før han døde.
² Han sa: “Herren kom fra Sinai og lyste opp for dem fra Seir; han strålte fram fra fjellet Paran. Han kom med myriader av hellige; ved hans høyre hånd var det lyn som blinket for dem.
³ Ja, det er han som elsker folket; alle de hellige er i hans hånd. De følger i hans fotspor og tar av hans ord.
⁴ Moses ga oss loven, en eiendom for Jakobs forsamling.
⁵ Han var konge i Jeshurun da folkets ledere samlet seg, Israels stammer sammen.
⁶ “La Ruben leve og ikke dø, og la ikke hans folk være få.”
⁷ Og dette er hva han sa om Juda: “Hør, Herre, Judas røst, og før ham til hans folk. Med sine egne hender kjemper han for dem, og måtte du være en hjelp mot hans motstandere.”
⁸ Om Levi sa han: “La dine Tummim og Urim tilhøre din trofaste tjener, som du prøvde ved Massa og som du kjempet med ved Meribas vann.
⁹ Han sa om sin far og mor: ‘Jeg bryr meg ikke om dem.’ Han anerkjente ikke sine brødre eller brydde seg om sine egne barn, for de holdt ditt ord

og voktet din pakt.”
¹⁰ De lærer dine forskrifter til Jakob og din lov til Israel. De bærer fram røkelse for deg og hele brennoffer på ditt alter.
¹¹ Velsign hans styrke, Herre, og vær tilfreds med hans henders verk. Slå ned dem som reiser seg mot ham, hans fiender til de ikke reiser seg mer.”
¹² Om Benjamin sa han: “La Herrens elskede bo trygt hos ham, som beskytter ham hele dagen, og mellom hans skuldre hviler han.”
¹³ Om Josef sa han: “Måtte Herren velsigne hans land med den dyrebare dugg fra himmelen ovenfor og fra de dype vannene som ligger nedenfor;
¹⁴ med den beste avling fra solen og den fineste frukt av månedene;
¹⁵ med de beste gavene fra de eldgamle fjellene og rikdommen fra de evige høydene;
¹⁶ med de beste gavene fra jorden og dens fylde, og gunsten fra ham som bodde i den brennende busken. La disse hvile på Josefs hode, på pannen til fyrsten blant hans brødre.
¹⁷ I majestet er han som en førstefødt okse; hans horn er hornene til en vill okse. Med dem vil han stange nasjonene, helt til jordens ender. Slik er de titusener av Efraim, slik er de tusener av Manasse.”
¹⁸ Om Sebulon sa han: “Gled deg, Sebulon, i din utgang, og du, Issakar, i dine telt.
¹⁹ De vil kalle folk til fjellet; der vil de ofre rettferdige offer. De vil feste på overfloden fra havet og skattene som er skjult i sanden.”
²⁰ Om Gad sa han: “Velsignet er han som utvider Gads område! Gad bor der som en løve, river i stykker arm og hode.
²¹ Han valgte det beste landet for seg selv; lederens del ble holdt for ham. Han kom med folkets hoder; han utførte Herrens rettferdighet og hans forskrifter med Israel.”
²² Om Dan sa han: “Dan er en løveunge, som springer ut fra Basan.”
²³ Om Naftali sa han: “Naftali er overfylt med Herrens gunst og full av hans velsignelse; han vil ta i besittelse havet og sørlandet.”
²⁴ Om Asjer sa han: “Mest velsignet av sønner er Asjer; la ham bli favorisert av sine brødre, og la ham dyppe sin fot i olje.
²⁵ Dine porters stenger skal være av jern og bronse, og din styrke skal være lik dine dager.
²⁶ “Det er ingen som Gud i Jeshurun, som rir over himlene til din hjelp og på skyene i sin majestet.
²⁷ Den evige Gud er din tilflukt, og under deg er hans evige armer. Han vil drive ut dine fiender foran deg, og erklære: ‘Overvinn dem!’
²⁸ Så Israel vil bo trygt; Jakob vil bo sikkert i et land med korn og ny vin, der himlene drypper dugg.
²⁹ Velsignet er du, Israel! Hvem er som deg, et folk frelst av Herren? Han er ditt skjold og hjelper og ditt

5 Mosebok

herlige sverd. Dine fiender vil krympe seg for deg, og du vil trække på deres høye steder.”

34 Moses gikk opp fra Moabs sletteland til Nebo-fjellet, til toppen av Pisga, rett overfor Jeriko. Herren viste ham hele landet, fra Gilead til Dan, ² hele Naftali, Efraims og Manasses områder, og hele Juda-landet helt til havet i vest, ³ Negev og hele området fra Jeriko-dalen, palmebyen, til Soar. ⁴ Herren sa til ham: “Dette er landet jeg med ed lovet Abraham, Isak og Jakob, da jeg sa: ‘Jeg vil gi det til dine etterkommere.’ Jeg har latt deg se det med dine øyne, men du skal ikke gå over dit.” ⁵ Så døde Moses, Herrens tjener, der i Moabs land, som Herren hadde sagt. ⁶ Han ble begravet i en dal i Moab, rett overfor Bet-Peor, men til denne dag vet

ingen hvor graven hans er. ⁷ Moses var hundre og tjue år gammel da han døde, men hans syn var ikke svekket, og hans kraft var ikke forminsket. ⁸ Israelittene sørget over Moses på Moabs sletteland i tretti dager, til tiden for gråt og sorg over Moses var over. ⁹ Josva, Nuns sønn, var fylt med visdommens ånd fordi Moses hadde lagt sine hender på ham. Israelittene adlød ham og gjorde som Herren hadde befalt Moses. ¹⁰ Ingen profet har stått fram i Israel som Moses, som Herren kjente ansikt til ansikt, ¹¹ for alle de tegn og under som Herren sendte ham til å gjøre i Egypt, mot farao, alle hans tjenere og hele hans land— ¹² og for all den mektige kraften og alle de store gjerningene av ærefrykt som Moses utførte for hele Israels øyne.

1 Etter Moses, Herrens tjener, død, talte Herren til Josva, Nuns sønn, som hadde tjent Moses, og sa: ² "Moses, min tjener, er død. Stå nå opp, du og hele dette folket, og gå over Jordan-elven til det landet jeg er i ferd med å gi israelittene." ³ Hvert sted hvor din fotsåle trår, har jeg gitt deg, slik som jeg lovet Moses. ⁴ Ditt område skal strekke seg fra ørkenen og Libanon til den store elven, Eufrat—hele hetittenes land—og til Storhavet i vest. ⁵ Ingen skal kunne stå seg mot deg alle ditt livs dager. Som jeg var med Moses, slik vil jeg være med deg; jeg vil ikke forlate deg eller svikte deg. ⁶ Vær sterk og modig, for du skal lede dette folket til å arve det landet jeg sverget til deres fedre å gi dem. ⁷ Bare vær sterk og meget modig; vær nøye med å handle etter hele den loven som min tjener Moses påla deg; vik ikke av fra den, verken til høyre eller til venstre, så du kan lykkes hvor du enn går. ⁸ Denne lovens bok skal ikke vike fra din munn; du skal grunne på den dag og natt, så du er nøye med å gjøre etter alt som står skrevet i den. Da vil du gjøre din vei fremgangsrik og lykkes. ⁹ Har jeg ikke befalt deg? Vær sterk og modig. Frykt ikke og bli ikke skremt, for Herren din Gud er med deg hvor du enn går." ¹⁰ Så befalte Josva folkets offiserer og sa: ¹¹ "Gå gjennom leiren og gi folket denne beskjeden: 'Gjør i stand forsyningene deres, for om tre dager skal dere gå over Jordan for å ta i eie det landet Herren deres Gud gir dere.'" ¹² Josva talte til rubenittene, gadittene og halve Manasses stamme, ¹³ "Husk det påbudet Moses, Herrens tjener, ga dere: 'Herren deres Gud gir dere et hvilested og vil gi dere dette landet.'" ¹⁴ Deres koner, barn og buskap kan bli igjen i landet Moses ga dere øst for Jordan, men alle deres stridsdyktige menn, klare til kamp, må gå over foran deres israelittiske brødre og hjelpe dem, ¹⁵ inntil Herren gir dem hvile, som han har gitt dere, og de også har tatt i eie det landet Herren deres Gud gir dem. Deretter kan dere vende tilbake og ta i eie deres eget land, som Moses, Herrens tjener, ga dere øst for Jordan mot soloppgangen." ¹⁶ De svarte Josva: "Vi vil gjøre alt du har befalt oss, og vi vil gå hvor du enn sender oss. ¹⁷ Slik vi adlød Moses i alt, vil vi også adlyde deg. Bare må Herren din Gud være med deg, som han var med Moses. ¹⁸ Enhver som gjør opprør mot din befaling og ikke adlyder dine ord i alt du befaler, skal dø. Bare vær sterk og modig!"

2 Da sendte Josva, Nuns sønn, to menn som spioner hemmelig fra Sjittim, og instruerte dem: "Gå og utforsk landet, spesielt Jeriko." De dro og gikk inn i huset til en prostituert ved navn Rahab, hvor de ble. ² Kongen av Jeriko fikk beskjed: "Se, noen menn fra israelittene har kommet hit i natt for å spionere på landet." ³ Så sendte kongen av Jeriko en beskjed til Rahab og sa: "Bring ut mennene som har kommet til deg og gått inn i ditt hus, for de har kommet for å spionere på hele landet." ⁴ Men kvinnen hadde tatt de to mennene og gjemt dem. Hun svarte: "Ja, mennene kom til meg, men jeg visste ikke hvor de var fra." ⁵ Ved skumring, da det var tid for å stenge byporten, dro de. Jeg vet ikke hvilken vei de gikk. Forfølg dem raskt, for dere kan innhente dem." ⁶ (Men hun hadde tatt dem opp på taket og gjemt dem under linbunter hun hadde lagt ut på taket.) ⁷ Så forfulgte mennene dem langs veien til vadestedene ved Jordan, og så snart forfølgerne hadde gått ut, ble porten stengt. ⁸ Før spionene la seg for natten, gikk hun opp til dem på taket ⁹ og sa til dem: "Jeg vet at Herren har gitt dere dette landet og at en stor frykt for dere har falt over oss, slik at alle innbyggerne i landet er i fortvilelse på grunn av dere. ¹⁰ Vi har hørt hvordan Herren tørket opp vannet i Rødehavet foran dere da dere kom ut av Egypt, og hva dere gjorde med Sihon og Og, de to amorittkongene på den andre siden av Jordan, som dere fullstendig ødela." ¹¹ Da vi hørte om det, smeltet våre hjerter av frykt, og ingen mot var igjen i noen lenger på grunn av dere, for Herren deres Gud er Gud i himmelen ovenfor og på jorden nedenfor. ¹² "Nå, vær så snill, sverg til meg ved Herren at dere vil vise godhet mot min familie, slik jeg har vist godhet mot dere. Gi meg et sikkert tegn ¹³ på at dere vil spare livet til min far og mor, mine brødre og søstre, og alle som tilhører dem, og redde oss fra døden." ¹⁴ Mennene forsikret henne: "Våre liv for deres! Hvis du ikke avslører denne saken vår, vil vi behandle deg vennlig og trofast når Herren gir oss landet." ¹⁵ Da lot hun dem ned med et tau gjennom vinduet, for huset hennes var en del av bymuren, så hun bodde på muren. ¹⁶ Hun rådet dem: "Gå til åsene så forfølgerne ikke finner dere. Gjem dere der i tre dager til de kommer tilbake, og dra så videre." ¹⁷ Mennene sa til henne: "Denne eden du fikk oss til å sverge vil ikke binde oss ¹⁸ med mindre, når vi går inn i landet, du har bundet denne skarlagenssnoren i vinduet som du lot oss ned gjennom, og har samlet

din far, mor, brødre, og hele din familie i ditt hus.¹⁹ Hvis noen av dem går utenfor ditt hus og ut i gaten, vil deres blod være på deres egne hoder; vi vil ikke være ansvarlige. Men hvis noen blir skadet som er med deg i huset, vil deres blod være på vårt hode.²⁰ Men hvis du avslører denne saken vår, vil vi bli løst fra eden du fikk oss til å sverge.”²¹ Hun var enig: “La det være som dere sier.” Så sendte hun dem av sted, og de dro. Hun bandt deretter skarlagenssnoren i vinduet.²² Da de dro, gikk de til åsene og ble der i tre dager, til forfølgerne hadde lett langs hele veien og kom tilbake uten å finne dem.²³ Så vendte de to mennene tilbake, gikk ned fra åsene, krysset over, og kom til Josva, Nuns sønn. De rapporterte til ham alt som hadde skjedd med dem.²⁴ De sa til Josva: “Herren har sikkert gitt hele landet i våre hender; alle folkene er i fortvilelse på grunn av oss.”

3 Josva stod tidlig opp om morgenen, og han og alle israelittene brøt opp fra Sjittim og kom til Jordan, hvor de slo leir før de gikk over.² Etter tre dager gikk offiserene gjennom leiren;³ og de befalte folket og sa: “Når dere ser Herrens, deres Guds, paktsark, båret av de levittiske prestene, skal dere bryte opp fra deres sted og følge den.”⁴ Men det skal være en avstand på omkring to tusen alen mellom dere og den. Gå ikke nær den, så dere kan vite hvilken vei dere skal gå, for dere har ikke gått denne veien før.”⁵ Josva sa da til folket: “Helliggjør dere, for i morgen vil Herren gjøre under blant dere.”⁶ Og Josva sa til prestene: “Ta opp paktsarken og gå foran folket.” Så tok de opp arken og gikk foran folket.⁷ Herren sa til Josva: “Denne dagen vil jeg begynne å opphøye deg i hele Israels øyne, så de kan vite at slik som jeg var med Moses, vil jeg være med deg.”⁸ Du skal befale prestene som bærer paktsarken og si: “Når dere når kanten av Jordans vann, skal dere stå stille i Jordan.”⁹ Josva talte til israelittene: “Kom hit og hør Herrens, deres Guds, ord.”¹⁰ Og Josva sa: “Ved dette skal dere vite at den levende Gud er blant dere, og at Han sannelig vil drive ut foran dere kanaaneerne, hetittene, hivittene, perisittene, girgasittene, amorittene og jebusittene.¹¹ Se, Herrens, hele jordens Herres, paktsark går foran dere inn i Jordan.”¹² Velg nå ut tolv menn fra Israels stammer, én mann fra hver stamme.¹³ Og det skal skje, så snart føttene til prestene som bærer Herrens, hele jordens Herres, ark hviler i Jordans vann, vil vannet som flyter nedstrøms bli avskåret og stå som en haug.”¹⁴ Da folket brøt opp fra sine telt

for å krysse Jordan, med prestene som bar paktsarken foran dem,¹⁵ og da prestene som bar arken nådde Jordan og føttene deres dyppet i vannkanten (for Jordan flommer over alle sine bredder under innhøstingen),¹⁶ stoppet vannet som fløt ovenfra og steg opp i en haug langt borte, ved en by som heter Adam, nær Saretan, mens vannet som fløt ned til Araba-sjøen, Saltsjøen, ble helt avskåret. Så folket gikk over rett overfor Jeriko.¹⁷ Prestene som bar Herrens paktsark stod fast på tørr grunn midt i Jordan, mens hele Israel gikk over på tørr grunn, inntil hele folket hadde fullført overgangen.

4 Da hele folket hadde fullført overgangen over Jordan, talte Herren til Josva,² “Velg ut tolv menn blant folket, én mann fra hver stamme,³ og gi dem beskjed om å ta tolv steiner fra midten av Jordan, fra stedet der prestene står fast, og bære dem med dere for å plassere dem på stedet der dere skal overnatte i natt.”⁴ Så kalte Josva de tolv mennene han hadde utpekt fra Israels sønner, én mann fra hver stamme,⁵ og han sa til dem: “Gå foran Herrens, deres Guds, ark inn i midten av Jordan, og hver av dere løft en stein på skulderen, tilsvarende antallet av Israels stammer.”⁶ Dette skal tjene som et tegn blant dere. I fremtiden, når deres barn spør: ‘Hva betyr disse steinene?’⁷ skal dere forklare dem: ‘Vannet i Jordan ble stoppet foran Herrens paktsark. Da den krysset Jordan, ble vannet avskåret.’ Disse steinene skal være et evig minne for Israels folk.”⁸ Israelittene gjorde nøyaktig som Josva hadde instruert. De tok tolv steiner fra midten av Jordan, slik Herren hadde befalt Josva, i henhold til antallet av Israels stammer, og de transporterte dem til leiren sin, der de plasserte dem.⁹ Josva satte også opp tolv steiner i midten av Jordan på stedet der prestene som bar paktsarken hadde stått, og de står der den dag i dag.¹⁰ Prestene som bar arken, sto i midten av Jordan til alt det Herren hadde befalt Josva var fullført av folket, i henhold til alt det Moses hadde instruert Josva. Folket skyndte seg over,¹¹ og når alle hadde krysset, kom Herrens ark og prestene til den andre siden mens folket så på.¹² Sønnene til Ruben, Gad og halvparten av Manasses stamme krysset over i kampformasjon foran israelittene, slik Moses hadde befalt dem.¹³ Omtrent førti tusen bevæpnet for kamp krysset over foran Herren til slettene ved Jeriko klare for krig.¹⁴ Den dagen opphøyet Herren Josva i hele Israels øyne, og de

æret ham gjennom hele hans liv, akkurat som de hadde æret Moses.¹⁵ Da talte Herren til Josva, og sa¹⁶ "Be prestene som bærer paksarkens lov komme opp fra Jordan." ¹⁷ Så instruerte Josva prestene: "Kom opp fra Jordan." ¹⁸ Det skjedde at da prestene som bar Herrens paksark kom opp fra midten av Jordan, og føttene deres berørte den tørre bakken, vendte vannet i Jordan tilbake til sitt sted og flommet over sine bredder som før. ¹⁹ På den tiende dagen i den første måneden kom folket opp fra Jordan og slo leir ved Gilgal på den østlige grensen av Jeriko. ²⁰ Ved Gilgal reiste Josva de tolv steinene de hadde tatt fra Jordan. ²¹ Han talte til israelittene: "I fremtiden, når deres etterkommere spør sine fedre: 'Hva betyr disse steinene?' ²² skal dere informere dem: 'Israel krysset Jordan på tørr grunn.'" ²³ For Herren deres Gud tørket opp vannet i Jordan foran dere til dere hadde krysset over, akkurat som Herren deres Gud gjorde med Rødehavet, som Han tørket opp foran oss til vi hadde krysset. ²⁴ Han gjorde dette for at alle jordens folk skulle erkjenne at Herrens hånd er mektig, og for at dere alltid skal ære Herren deres Gud."

5 Da alle kongene av amorittene vest for Jordan og alle kongene av kanaanittene ved havet hørte hvordan Herren hadde tørket opp vannet i Jordan foran israelittene til de hadde krysset over, smeltet hjertene deres i frykt, og de mistet all mot til å møte israelittene. ² På den tiden instruerte Herren Josva: "Lag flintkniver og utfør omskjærelsen på israelittene en gang til." ³ Så Josva laget flintkniver og utførte omskjærelsen av israelittene ved Gibeat Haaralot. ⁴ Dette er grunnen til at Josva omskar dem: alle mennene, krigsmennene som kom ut av Egypt, døde i ørkenen på reisen etter å ha forlatt Egypt. ⁵ Alle menneskene som kom ut hadde blitt omskåret, men de som ble født i ørkenen på veien fra Egypt hadde ikke blitt omskåret. ⁶ Israelittene vandret i ørkenen i førti år til alle krigsmennene som hadde kommet ut av Egypt omkom fordi de ikke adlød Herren. Herren hadde sverget at de ikke skulle se landet Han hadde lovet deres forfedre, et land som flyter av melk og honning. ⁷ Så Han oppreiste deres sønner i deres sted, og det var disse Josva omskar, da de var uomskårne, fordi de ikke hadde blitt omskåret på reisen. ⁸ Etter at hele nasjonen hadde blitt omskåret, ble de i leiren til de var helbredet. ⁹ Da sa Herren til Josva: "I dag har jeg rullet bort Egypts vanære fra dere." Derfor har stedet blitt kalt

Gilgal til denne dag. ¹⁰ Mens de lå i leir ved Gilgal på slettene ved Jeriko, holdt israelittene påsken om kvelden den fjortende dagen i måneden. ¹¹ Dagen etter påsken, på den dagen, spiste de noe av landets grøde: usyrt brød og ristet korn. ¹² Mannaen opphørte dagen etter at de spiste av landets grøde; det var ikke lenger manna for israelittene, og det året spiste de av avlingen i Kanaans land. ¹³ Da Josva var nær Jeriko, så han opp og så en mann stå foran ham med et dratt sverd i hånden. Josva nærmet seg ham og spurte: "Er du for oss eller for våre motstandere?" ¹⁴ Han svarte: "Verken, men som hærfører for Herrens hær har jeg nå kommet." Da falt Josva med ansiktet ned til jorden i ærefrykt, og spurte: "Hvilket budskap har min herre til sin tjener?" ¹⁵ Hærføreren for Herrens hær sa til Josva: "Ta av deg sandalene, for stedet du står på er hellig." Og Josva gjorde det.

6 Nå var Jeriko lukket og stengt på grunn av israelittene; ingen gikk ut og ingen kom inn. ² Og Herren sa til Josva: "Se, jeg har gitt Jeriko i din hånd, sammen med kongen og de mektige krigerne. ³ Dere skal marsjere rundt byen, alle krigsmennene som sirkler byen én gang. Dette skal dere gjøre i seks dager. ⁴ Og syv prester skal bære syv trompeter av værhorn foran arken; på den syvende dagen skal dere marsjere rundt byen syv ganger, og prestene skal blåse i trompetene. ⁵ Når de gir et langt støt med værhornet, og når dere hører lyden av trompeten, skal hele folket rope med et stort rop; og byens mur vil falle sammen, og folket skal gå opp, hver mann rett frem." ⁶ Så kalte Josva, Nuns sønn, prestene og sa til dem: "Ta opp paktens ark, og la syv prester bære syv trompeter av værhorn foran Herrens ark." ⁷ Og han sa til folket: "Gå frem og marsjer rundt byen, og la de væpnede mennene gå foran Herrens ark." ⁸ Og det skjedde, da Josva hadde talt til folket, at de syv prestene som bar de syv trompetene av værhorn foran Herren gikk fremover, blåsende i trompetene, og Herrens paktens ark fulgte dem. ⁹ Den væpnede vakt gikk foran prestene som blåste i trompetene, og baktroppen fulgte arken, mens trompetene fortsatte å lyde. ¹⁰ Men Josva hadde befalt folket og sagt: "Dere skal ikke rope eller la deres stemme bli hørt, og ingen ord skal komme ut av deres munn, før den dagen jeg sier til dere: Rop! Da skal dere rope!" ¹¹ Så lot han Herrens ark bæres rundt byen, sirklet den én gang. Deretter vendte de tilbake til leiren og tilbrakte

Josva

natten der. ¹² Josva sto tidlig opp ved daggry, og prestene tok opp Herrens ark. ¹³ De syv prestene som bar de syv trompetene av værhorn gikk kontinuerlig foran Herrens ark, blåsende i trompetene, og de væpnede mennene gikk foran dem, og baktroppen fulgte Herrens ark, mens trompetene fortsatte å lyde. ¹⁴ På den andre dagen marsjerte de rundt byen én gang og vendte tilbake til leiren. Dette gjorde de i seks dager. ¹⁵ På den syvende dagen sto de tidlig opp ved daggry og marsjerte rundt byen på samme måte syv ganger; bare på den dagen marsjerte de rundt byen syv ganger. ¹⁶ Ved den syvende gangen, da prestene blåste i trompetene, sa Josva til folket: "Rop! For Herren har gitt dere byen. ¹⁷ Byen og alt som er i den skal være viet til Herren; bare Rahab, skjøgen, og alle som er med henne i huset skal bli spart, fordi hun skjulte budbringerne vi sendte. ¹⁸ Men hold dere unna de tingene som er viet til ødeleggelse, så dere ikke begjærer dem og tar noe av de viet tingene, og gjør Israels leir skyldig til ødeleggelse og bringer ulykke over den. ¹⁹ Alt sølv og gull og artiklene av bronse og jern er hellige for Herren; de skal gå inn i Herrens skattkammer." ²⁰ Så ropte folket, og prestene blåste i trompetene; og da folket hørte lyden av trompeten, ropte de med et stort rop, og muren falt sammen, så folket gikk opp i byen, hver mann rett frem, og de tok byen. ²¹ De ødela fullstendig alt som var i byen, både mann og kvinne, ung og gammel, og okse, sau og esel, med sverdets egg. ²² Josva sa til de to mennene som hadde spionert ut landet: "Gå inn i skjøgens hus og bring ut kvinnen og alt hun har, i samsvar med deres ed til henne." ²³ Så gikk de unge mennene som hadde gjort spioneringen inn og brakte ut Rahab, hennes far, hennes mor, hennes brødre, og alt hun hadde; de brakte også ut alle hennes slektninger og plasserte dem utenfor Israels leir. ²⁴ Deretter brente de byen med ild og alt som var i den. Bare sølvet og gullet, og artiklene av bronse og jern, la de inn i Herrens hus skattkammer. ²⁵ Men Josva sparte Rahab, skjøgen, med hennes familie og alle som tilhørte henne, fordi hun skjulte budbringerne som Josva hadde sendt for å spionere ut Jeriko; og hun har bodd blant israelittene til denne dag. ²⁶ På den tiden uttalte Josva denne høytidelige eden: "Forbannet for Herren er den som påtar seg å gjenoppbygge denne byen, Jeriko: på bekostning av sin førstefødte vil han legge dens grunnvoller; på bekostning av sin yngste

vil han sette opp dens porter." ²⁷ Så var Herren med Josva, og hans berømmelse spredte seg over hele landet.

7 Men israelittene handlet troløst angående de tingene som var viet til ødeleggelse, da Akan, sønn av Karmi, sønn av Zabdi, sønn av Serah, fra Judas stamme, tok noen av disse tingene. Dermed flammert Herrens vrede opp mot israelittene. ² Josva sendte menn fra Jeriko til Ai, som ligger nær Bet-aven, øst for Betel, og instruerte dem: "Gå opp og speid ut landet." Så mennene gikk opp og utforsket Ai. ³ Da de vendte tilbake til Josva, rapporterte de: "Ikke alle folkene trenger å gå opp; send omtrent to eller tre tusen menn for å angripe Ai. Ikke bry hele hæren, for innbyggerne er få." ⁴ Omtrent tre tusen menn dro opp, men de ble drevet på flukt av mennene fra Ai. ⁵ Mennene fra Ai slo ned omkring trettiseks av dem, jaget dem fra byporten til steinbruddene og slo dem ned på skråningene. Folkets hjerter smeltet og ble som vann. ⁶ Josva rev i stykker klærne sine og falt med ansiktet mot jorden foran Herrens ark til kvelden, sammen med Israels eldste, som også strødde støv på hodene sine. ⁷ Josva klaget: "Å, suverene Herre, hvorfor førte du dette folket over Jordan, bare for å overgi oss i amorittenes hender for å ødelegge oss? Hvis vi bare hadde vært fornøyde med å bo på den andre siden av Jordan! ⁸ Tilgi meg, Herre. Hva kan jeg si nå som Israel har vendt ryggen til sine fiender? ⁹ Kananittene og alle innbyggerne i landet vil høre om dette, og de vil omringe oss og utslette vårt navn fra jorden. Hva vil du da gjøre for ditt store navn?" ¹⁰ Herren talte til Josva og sa: "Reis deg! Hvorfor ligger du på ansiktet ditt? ¹¹ Israel har syndet; de har brutt min pakt, som jeg befalte dem. De har tatt noen av de tingene som var viet til ødeleggelse; de har stjålet, løyet og lagt dem blant sine egne eiendeler. ¹² Det er derfor israelittene ikke kan stå imot sine fiender; de vender ryggen og flykter fordi de har blitt skyldige til ødeleggelse. Jeg vil ikke være med dere lenger med mindre dere fjerner fra dere det som er viet til ødeleggelse. ¹³ "Gå, hellige folket. Si til dem: 'Hellige dere for morgendagen, for dette er hva Herren, Israels Gud, sier: Det er ting viet til ødeleggelse blant dere, Israel. Dere kan ikke stå imot deres fiender før dere fjerner dem. ¹⁴ "Om morgenen skal dere komme fram stamme for stamme. Den stammen Herren velger skal komme fram slekt for slekt; den slekten Herren velger skal

komme fram familie for familie; og den familien Herren velger skal komme fram mann for mann. ¹⁵ Den som blir tatt med de tingene som er viet til ødeleggelse, skal brennes med ild, sammen med alt som tilhører ham, fordi han har brutt Herrens pakt og har begått en skammelig handling i Israel.” ¹⁶ Tidlig neste morgen lot Josva Israel komme fram stamme for stamme, og Judas stamme ble valgt. ¹⁷ Slektene i Juda kom fram, og Serahittene ble valgt. Han lot slekten til Serahittene komme fram mann for mann, og Zabdi ble valgt. ¹⁸ Josva lot hans husstand komme fram mann for mann, og Akan, sønn av Karmi, sønn av Zabdi, sønn av Serah, fra Judas stamme, ble valgt. ¹⁹ Da talte Josva til Akan: “Min sønn, gi ære til Herren, Israels Gud, og ære ham. Fortell meg hva du har gjort; skjul det ikke for meg.” ²⁰ Akan svarte: “Ja, jeg har syndet mot Herren, Israels Gud. Dette er hva jeg gjorde: ²¹ Da jeg så blant byttet en vakker kappe fra Sinear, to hundre sekel sølv og en gullbarre som veide femti sekel, begjærte jeg dem og tok dem. De er skjult i jorden inne i teltet mitt, med sølvet under.” ²² Josva sendte da sine budbringere, de skyndte seg til hans telt; og der fant de tingene, skjult i teltet, med sølvet under. ²³ De tok tingene fra teltet, brakte dem til Josva og alle israelittene, og la dem ut foran Herren. ²⁴ Så tok Josva, sammen med hele Israel, Akan, sønn av Serah, sølvet, kappen, gullbarren, hans sønner og døtre, hans kveg, esler, sauer, hans telt, og alt han hadde, til Akors dal. ²⁵ Josva sa: “Hvorfor har du brakt ulykke over oss? Herren vil bringe ulykke over deg i dag.” Så steinet hele Israel ham, og etter at de hadde steinet resten, brente de dem med ild. ²⁶ Over Akan reiste de en stor haug med steiner, som står der den dag i dag. Da vendte Herren seg bort fra sin brennende vrede. Derfor har det stedet blitt kalt Akors dal til denne dag.

8 Da talte Herren til Josva og sa: “Frykt ikke og bli ikke motløs. Ta med deg alle krigerne og dra opp til Ai. Se, jeg har gitt kongen av Ai, hans folk, hans by og hans land i dine hender. ² Du skal gjøre med Ai og dets konge som du gjorde med Jeriko og dets konge, men du kan ta byttet og buskapen for dere selv. Legg et bakhold bak byen.”

³ Så sto Josva opp med hele krigsfolket for å dra opp til Ai. Han valgte ut tretti tusen tapre krigere og sendte dem ut om natten ⁴ med disse instruksene: “Se, dere skal legge et bakhold bak byen. Gå ikke

langt fra den, men vær alle på vakt. ⁵ Jeg og alt folket med meg vil nærme oss byen, og når de kommer ut for å møte oss som før, vil vi flykte fra dem. ⁶ De vil forfølge oss til vi har lokket dem bort fra byen, for de vil si: ‘De flykter for oss som før.’ Så vi vil flykte for dem. ⁷ Da skal dere reise dere fra deres skjulested og ta kontroll over byen, for Herren deres Gud vil gi den i deres hender. ⁸ Når dere har tatt byen, sett den i brann, i samsvar med Herrens ord. Se, dere har min befaling.”

⁹ Josva sendte dem av sted, og de gikk til stedet for bakholdet og lå i skjul mellom Betel og Ai, på vestsiden av Ai; men Josva tilbrakte den natten med folket. ¹⁰ Josva sto tidlig opp om morgenen og mønstret folket, og han og Israels eldste gikk opp foran folket til Ai. ¹¹ Alle krigsfolkene med ham dro opp og nærmet seg byen, og de slo leir på nordsiden av Ai, med en dal mellom dem og byen. ¹² Han tok omkring fem tusen mann og satte dem i bakhold mellom Betel og Ai, på vestsiden av byen. ¹³ Så tok folket sine posisjoner, med hovedleiren nord for byen og bakholdet vest for den. Josva tilbrakte den natten i dalen. ¹⁴ Da kongen av Ai så dette, skyndte han og alle hans menn fra byen seg tidlig ut for å møte Israel i kamp på det bestemte stedet foran ørkensletten, men han visste ikke at det var et bakhold mot ham bak byen. ¹⁵ Josva og hele Israel lot som om de var slått foran dem og flyktet mot ødemarken. ¹⁶ Alle mennene i Ai ble kalt sammen for å forfølge dem, og de forfulgte Josva og ble trukket bort fra byen. ¹⁷ Ikke en mann ble igjen i Ai eller Betel som ikke gikk etter Israel, og de etterlot byen åpen mens de forfulgte Israel.

¹⁸ Da sa Herren til Josva: “Rekk ut spydet som er i din hånd mot Ai, for jeg vil gi byen i din hånd.” Så rakte Josva ut spydet som var i hans hånd mot byen.

¹⁹ Så snart han gjorde dette, reiste mennene i bakholdet seg raskt fra sitt sted og løp for å innta byen, erobret den og satte den raskt i brann. ²⁰ Mennene i Ai snudde seg og så røyken fra byen stige opp til himmelen, og de hadde ingen mulighet til å flykte i noen retning; israelittene som hadde flyktet til ødemarken snudde seg mot sine forfølgere. ²¹ Da Josva og hele Israel så at bakholdet hadde erobret byen og at røyken steg opp fra den, snudde de seg og angrep mennene i Ai. ²² De andre kom ut av byen mot dem, så de ble fanget i midten, med israelittene på begge sider. Israel slo dem ned, og etterlot

verken overlevende eller flyktninger.²³ Men de tok kongen av Ai levende og førte ham til Josva.²⁴ Da Israel hadde fullført å drepe alle innbyggerne i Ai på markene og i ødemarken hvor de hadde forfulgt dem, og alle hadde falt for sverdet, vendte hele Israel tilbake til Ai og slo den med sverdet egg.²⁵ Den dagen omkom tolv tusen menn og kvinner av Ai—alle dets folk.²⁶ For Josva trakk ikke tilbake hånden med hvilken han rakte ut spydet før han hadde fullstendig ødelagt alle innbyggerne i Ai.²⁷ Israelittene tok bare kveget og byttet fra byen som bytte for seg selv, som Herren hadde befalt Josva.²⁸ Så brente Josva Ai og gjorde det til en ruinhaug, et øde sted til denne dag.²⁹ Han hengte kongen av Ai på et tre til kvelden, og ved solnedgang befalte Josva at de skulle ta hans kropp ned fra treet, kaste den ved inngangen til byporten, og reise en stor steinhaug over den, som står til denne dag.³⁰ Josva bygde deretter et alter for Herren, et alter for Israels Gud, på fjellet Ebal,³¹ slik Moses, Herrens tjener, hadde befalt israelittene, som det er skrevet i Mose lovbok—et alter av uhugget stein, som ingen jernredskap hadde blitt brukt på. De ofret brennoffer på det til Herren, og ofret fellesskapsoffer.³² Foran israelittene skrev Josva på steinene en kopi av Mose lov.³³ Hele Israel, med deres eldste, embetsmenn og dommere, sto på begge sider av Herrens paksark, vendt mot de levittiske prestene som bar den. Både utlendingene som bodde blant dem og de innfødte var til stede. Halvparten av folket sto foran fjellet Gerisim og halvparten foran fjellet Ebal, slik Moses, Herrens tjener, hadde befalt da han velsignet Israels folk.³⁴ Deretter leste Josva opp alle ordene i loven—velsignelsene og forbannelsene—akkurat som de er nedskrevet i lovboken.³⁵ Det var ikke et ord av alt det Moses hadde befalt som Josva ikke leste opp for hele Israels forsamling, inkludert kvinnene, barna og utlendingene som bodde blant dem.

9 Da alle kongene bortenfor Jordan hørte om disse hendelsene—i fjelllandet, lavlandet og langs hele kysten av Det store havet mot Libanon, inkludert kongene av hetittene, amorittene, kanaanittene, perisittene, hevittene og jebusittene—² samlet de seg med ett mål: å kjempe mot Josva og Israel.

³ Men da innbyggerne i Gibeon fikk vite om Josvas handlinger mot Jeriko og Ai, ⁴ handlet de med list og

dro av sted med proviant, lastet sine esler med utslitte sekker og gamle vinssekker, sprukne og reparerte.⁵ De hadde gamle og lappede sandaler på føttene og var kledd i utslitte klær. Alt brødet deres var tørt og smuldret.⁶ De dro til Josva i leiren ved Gilgal og sa til ham og israelittene: “Vi har kommet fra et fjernt land; nå inngå en pakt med oss.”⁷ Israelittene sa til hevittene: “Kanskje dere bor nær oss; hvordan kan vi da inngå en pakt med dere?”⁸ De svarte Josva: “Vi er dine tjenere.” Josva spurte dem: “Hvem er dere, og hvor kommer dere fra?”⁹ De svarte: “Dine tjenere har kommet fra et meget fjernt land på grunn av ryktet om Herren din Gud, for vi har hørt om alt det Han gjorde i Egypt,¹⁰ og alt det Han gjorde med de to kongene av amorittene bortenfor Jordan—Sihon, kongen av Hesjbon, og Og, kongen av Basan, som regjerte i Asjtarot.¹¹ Våre eldste og alle innbyggerne i vårt land sa til oss: ‘Ta med proviant for reisen og dra for å møte dem. Si til dem: ‘Vi er deres tjenere; inngå en pakt med oss.’”¹² Dette brødet vårt var varmt da vi pakket det den dagen vi dro for å komme til dere, men nå se hvor tørt og smuldret det er.¹³ Og disse vinssekkene vi fylte var nye, men se hvordan de er sprukket opp; og våre klær og sandaler er utslitte på grunn av den meget lange reisen.”¹⁴ Israelittene smakte på provianten deres, men søkte ikke råd hos Herren.¹⁵ Så gjorde Josva fred med dem og opprettet en pakt om å la dem leve, og lederne av forsamlingen stadfestet det med ed.

¹⁶ Tre dager etter at de hadde inngått pakt med gibeonittene, fikk israelittene vite at de var naboer som bodde blant dem.¹⁷ Israelittene dro av sted og nådde på den tredje dagen deres byer: Gibeon, Kefira, Beerot og Kirjat-Jearim.¹⁸ Men israelittene angrep dem ikke, fordi lederne av forsamlingen hadde sverget en ed til dem ved Herren, Israels Gud. Hele forsamlingen murret mot lederne,¹⁹ men alle lederne sa til forsamlingen: “Vi har sverget til dem ved Herren, Israels Gud, og nå kan vi ikke skade dem.”²⁰ Dette er hva vi vil gjøre: la dem leve, så ikke vrede faller over oss for å bryte eden vi sverget til dem.”²¹ De fortsatte: “La dem leve, men la dem være vedhuggere og vannbærere for hele forsamlingen.” Dermed ble ledernes løfte til dem opprettholdt.²² Så kalte Josva gibeonittene til seg og sa: “Hvorfor lurte dere oss ved å hevde, ‘Vi bor langt fra dere,’ når dere faktisk bor blant oss?”²³ Nå er dere under en forbannelse: dere skal aldri

Josva

opphøre med å tjene som vedhuggere og vannbærere for min Guds hus." ²⁴ De svarte Josva: "Dine tjenere ble klart informert om at Herren din Gud befalte sin tjener Moses å gi dere hele landet og å ødelegge alle dets innbyggere foran dere. Så vi fryktet sterkt for våre liv på grunn av dere, og det er derfor vi handlet slik. ²⁵ Nå er vi i dine hender. Gjør med oss hva du mener er godt og rett."

²⁶ Så sparte Josva dem fra israelittene, og de ble ikke drept. ²⁷ Den dagen gjorde han gibeonittene til vedhuggere og vannbærere for forsamlingen og for Herrens alter, på det stedet Han ville velge. Og det er hva de er den dag i dag.

10 Da Adoni-Zedek, kongen i Jerusalem, hørte at Josva hadde inntatt Ai og fullstendig ødelagt det, slik han hadde gjort med Jeriko og dets konge, og at innbyggerne i Gibeon hadde sluttet fred med Israel og var blant dem, ² ble han og hans folk svært urolige, fordi Gibeon var en betydelig by, som en av de kongelige byene, og den var større enn Ai, og alle dens menn var mektige krigere. ³ Så Adoni-Zedek, kongen i Jerusalem, sendte bud til Hoham, kongen i Hebron, Piram, kongen i Jarmut, Jafia, kongen i Lakisj, og Debir, kongen i Eglon, og sa, ⁴ "Kom opp og hjelp meg å angripe Gibeon, for det har sluttet fred med Josva og israelittene." ⁵ Da slo de fem kongene av amorittene seg sammen—kongene i Jerusalem, Hebron, Jarmut, Lakisj og Eglon. De dro med alle sine hærer og slo leir mot Gibeon for å kjempe mot det. ⁶ Mennene i Gibeon sendte bud til Josva i leiren ved Gilgal og sa: "Ikke forlat dine tjenere; kom raskt opp til oss og redd oss, for alle kongene av amorittene fra fjelllandet har samlet seg mot oss." ⁷ Så dro Josva opp fra Gilgal med alle krigsfolkene, inkludert alle de tapre krigerne. ⁸ Og Herren sa til Josva: "Frykt dem ikke, for jeg har gitt dem i din hånd; ingen av dem skal kunne stå imot deg." ⁹ Josva kom over dem plutselig, etter å ha marsjert hele natten fra Gilgal. ¹⁰ Og Herren kastet dem i forvirring foran Israel, og Han slo dem med et stort nederlag ved Gibeon, forfulgte dem langs veien opp til Bet-Horon, og slo dem ned så langt som til Aseka og Makkeda. ¹¹ Mens de flyktet fra Israel nedover Bet-Horons skråning, kastet Herren store haglsteiner fra himmelen på dem så langt som til Aseka, og flere døde av haglsteinene enn de som ble drept av israelittenes sverd. ¹² Da talte Josva til Herren den

dagen Herren overgav amorittene til Israel, og han sa i Israels påsyn:

"Sol, stå stille over Gibeon, og måne, over Ajalons dal."

¹³ Så sto solen stille,

og månen stanset, inntil folket hadde hevnet seg på sine fiender. Er det ikke skrevet i Jashars bok? Solen stanset midt på himmelen og forsinket sin nedgang i omtrent en hel dag.

¹⁴ Det var ingen dag som den før eller siden, da Herren lyttet til en manns røst; for Herren kjempet for Israel. ¹⁵ Josva, sammen med hele Israel, vendte tilbake til leiren ved Gilgal. ¹⁶ Nå hadde de fem kongene flyktet og gjemt seg i hulen ved Makkeda. ¹⁷ Og det ble rapportert til Josva: "De fem kongene er funnet gjemt i hulen ved Makkeda." ¹⁸ Josva instruerte: "Rull store steiner foran inngangen til hulen, og sett menn der for å vokte dem. ¹⁹ Men bli ikke der; forfølg deres fiender og angrip dem bakfra. La dem ikke komme inn i byene sine, for Herren deres Gud har gitt dem i deres hånd." ²⁰ Da Josva og israelittene hadde slått dem med et stort nederlag, inntil de var ødelagt, og de overlevende som hadde flyktet hadde kommet inn i befestede byer, ²¹ vendte hele folket trygt tilbake til Josva i leiren ved Makkeda, og ingen sa et ord mot israelittene. ²² Josva befalte: "Åpne inngangen til hulen og før de fem kongene ut til meg." ²³ Så ble de fem kongene ført ut av hulen—kongene i Jerusalem, Hebron, Jarmut, Lakisj og Eglon. ²⁴ Da de hadde ført disse kongene til Josva, kalte han på alle Israels menn og sa til hærens kommandører som hadde gått med ham: "Kom frem og sett føttene på nakken til disse kongene." Så kom de frem og satte føttene på nakken deres. ²⁵ Josva sa til dem: "Vær ikke redde eller motløse; vær sterke og modige, for Herren vil gjøre dette med alle fiendene dere kjemper mot." ²⁶ Så slo Josva dem og drepte dem, og han hengte dem på fem trær, og de ble hengende på trærne til kvelden. ²⁷ Ved solnedgang befalte Josva, og de tok dem ned fra trærne og kastet dem inn i hulen der de hadde gjemt seg, og la store steiner over inngangen til hulen, som er der den dag i dag. ²⁸ Den dagen inntok Josva Makkeda og slo det og dets konge med sverdet. Han ødela alle i det fullstendig, uten å etterlate noen overlevende, og han gjorde med kongen av Makkeda som han hadde gjort med

kongen av Jeriko.²⁹ Så dro Josva og hele Israel med ham videre fra Makkeda til Libna og kjempet mot det.³⁰ Herren ga også den byen og dens konge i Israels hånd. Josva slo det med sverdet, uten å etterlate noen overlevende, og han gjorde med kongen som han hadde gjort med kongen av Jeriko.³¹ Så dro Josva og hele Israel med ham videre fra Libna til Lakisj, tok opp stillinger mot det, og angrep det.³² Herren overgav Lakisj til Israel, og Josva inntok det på den andre dagen. Han slo det med sverdet, slik han hadde gjort med Libna.³³ I mellomtiden kom Horam, kongen av Geser, opp for å hjelpe Lakisj, men Josva beseiret ham og hans hær, uten å etterlate noen overlevende.³⁴ Så dro Josva og hele Israel med ham videre fra Lakisj til Eglon, tok opp stillinger mot det, og angrep det.³⁵ De inntok det samme dag og slo det med sverdet, fullstendig ødeleggende alle i det, slik de hadde gjort med Lakisj.³⁶ Deretter dro Josva og hele Israel med ham opp fra Eglon til Hebron og angrep det.³⁷ De inntok det og slo det med sverdet, sammen med dets konge, dets landsbyer, og alle i det. Han etterlot ingen overlevende, slik de hadde gjort med Eglon.³⁸ Så vendte Josva og hele Israel med ham seg mot Debir og angrep det.³⁹ De inntok det, dets konge, og dets landsbyer, og slo dem med sverdet. Han ødela alle i det fullstendig, uten å etterlate noen overlevende, slik han hadde gjort med Hebron og Libna.⁴⁰ Så erobret Josva hele regionen, inkludert fjelllandet, Negev, de vestlige fotlandene, og fjellskråningene, sammen med alle deres konger. Han etterlot ingen overlevende, fullstendig ødeleggende alle som pustet, slik Herren, Israels Gud, hadde befalt.⁴¹ Josva underla seg området fra Kadesj-Barnea til Gaza og fra hele regionen Gosjen til Gibeon.⁴² Alle disse kongene og deres land erobret Josva i én kampanje, fordi Herren, Israels Gud, kjempet for Israel.⁴³ Deretter vendte Josva, sammen med hele Israel, tilbake til leiren ved Gilgal.

11 Da Jabin, kongen av Hasor, hørte om dette, sendte han bud til Jobab, kongen av Madon, til kongen av Simron, og til kongen av Aksjaf,² og til de nordlige kongene i fjelllandet, i Arabah sør for Kinneret, i lavlandet, og på høydene av Dor i vest;³ til kanaaneerne i øst og vest, amorittene, hetittene, perisittene og jebusittene i fjelllandet, og til hevittene nedenfor Hermon i landet Miske.⁴ De dro ut med alle sine hærer, så mange som sanden på havets strand, med et stort antall

hester og vogner.⁵ Alle disse kongene slo seg sammen og slo leir ved Meroms vann for å kjempe mot Israel.

⁶ Herren sa til Josva: «Vær ikke redd for dem, for på denne tid i morgen vil jeg overgi dem alle, drept, i Israels hender. Du skal kutte av hestens sener og brenne vognene deres med ild.»⁷ Så kom Josva og alle hans krigere plutselig over dem ved Meroms vann og angrep dem.⁸ Og Herren overga dem i Israels hender. De beseiret dem og forfulgte dem så langt som til Store Sidon, Misrefot-Majim, og Mizpes dal i øst, til det ikke var noen overlevende igjen.⁹ Josva gjorde med dem som Herren hadde befalt: han kuttet av hestens sener og brente vognene deres med ild.¹⁰ På den tiden vendte Josva tilbake og inntok Hasor, og slo kongen der med sverdet, for Hasor hadde vært hodet for alle disse rikene.¹¹ De slo alle menneskene som var der med sverdet, og ødela dem fullstendig, og lot ingen som pustet bli igjen, og han brente Hasor med ild.¹² Josva inntok alle disse kongelige byene og deres konger og slo dem med sverdet, og ødela dem fullstendig, slik Moses, Herrens tjener, hadde befalt.¹³ Men Israel brente ingen av byene som var bygget på deres hauger, unntatt Hasor, som Josva brente.¹⁴ Israelittene tok alt byttet og buskapen fra disse byene som sitt bytte, men de slo hver person med sverdet til de hadde ødelagt dem, og lot ingen som pustet bli igjen.¹⁵ Som Herren hadde befalt sin tjener Moses, slik befalte Moses Josva, og Josva gjorde det; han lot ingenting ugjort av alt det Herren hadde befalt Moses.¹⁶ Så tok Josva hele dette landet: fjelllandet, hele Negev, hele området Gosjen, lavlandet, Arabah, og Israels fjell med deres lavland,¹⁷ fra Halak-fjellet, som stiger opp mot Se'ir, til Ba'al-Gad i Libanons dal nedenfor Hermon-fjellet. Han inntok alle deres konger og drepte dem.¹⁸ Josva var i konflikt med alle disse kongene i en lengre periode.¹⁹ Bortsett fra hevittene som bodde i Gibeon, gjorde ingen by fred med israelittene; de tok dem alle i kamp.²⁰ For det var Herrens gjerning å forherde deres hjerter til å føre krig mot Israel, slik at Han kunne ødelegge dem fullstendig, utrydde dem uten nåde, som Herren hadde befalt Moses.²¹ På den tiden kom Josva og eliminerte anakittene fra fjelllandet: fra Hebron, Debir, Anab, fra hele Judas fjelland, og fra hele Israels fjelland. Josva ødela dem fullstendig og deres byer.²² Ingen anakitter var igjen

i Israels territorium; bare i Gaza, Gat, og Asjdod overlevde noen.

²³ Så tok Josva hele landet, akkurat som Herren hadde talt til Moses, og han ga det som en arv til Israel i henhold til deres stammeinndelinger. Da hadde landet ro fra krig.

12 Dette er kongene i landet som israelittene beseiret, og hvis territorium de tok i besittelse på den andre siden av Jordan mot soloppgangen, fra Arnon-ravinen til Hermon-fjellet, inkludert hele den østlige Arabah: ² Sihon, amorittenes konge, som bodde i Hesjbon. Han hersket fra Aroer ved kanten av Arnon-ravinen—fra midten av ravinen—og halve Gilead, helt til Jabbok-elven, som er grensen til ammonittene. ³ Han hersket også over den østlige Arabah fra Kinneret-sjøen til Arabah-sjøen (det vil si Saltsjøen), østover til Bet-Jesjmot, og sørover nedenfor skråningene av Pisga.

⁴ Og territoriet til Og, kongen av Basan, en av de siste av refaittene, som bodde i Asjarot og Edrei. ⁵ Han hersket over Hermon-fjellet, Salka, hele Basan til grensen av gesjurittene og maakattittene, og halve Gilead til grensen av Sihon, kongen av Hesjbon. ⁶ Moses, Herrens tjener, og israelittene beseiret dem. Og Moses, Herrens tjener, ga deres land som en besittelse til rubenittene, gadittene, og halvparten av Manasses stamme. ⁷ Her er kongene i landet som Josva og israelittene beseiret på vestsiden av Jordan, fra Baal-Gad i Libanon-dalen til Halak-fjellet, som stiger mot Seir. Josva ga deres land som en arv til Israels stammer i henhold til deres inndelinger. ⁸ Landene inkluderte høylandet, lavlandet, Arabah, fjellskråningene, ødemarken, og Negev; landene til hetittene, amorittene, kanaanittene, perisittene, hivittene, og jebusittene. Dette var kongene: ⁹ herskeren av Jeriko, én; herskeren av Ai (nær Betel), én; ¹⁰ Jerusalems konge én; Hebrons konge én; ¹¹ Jarmuts konge én; Lakis' konge én; ¹² Eglons konge én; Gesers konge én; ¹³ Debirs konge én; Gederas konge én; ¹⁴ Hormas konge én; Arads konge én; ¹⁵ Libnas konge én; Adullams konge én; ¹⁶ Makkedas konge én; Betels konge én; ¹⁷ Tappuas konge én; Hefers konge én; ¹⁸ Afeks konge én; Lassarons konge én; ¹⁹ Madons konge én; Hasors konge én; ²⁰ Sjimron-Merons konge én; Aksjafs konge én; ²¹ Taanaks konge én; Megiddos konge én; ²² Kedesjs konge én; Jokneam i Karmels konge én; ²³ Dors

konge, beliggende på høydene av Dor, én; Goiims konge ved Gilgal, én; ²⁴ Tirsas konge én; trettién konger i alt.

13 Josva var nå gammel og langt oppe i årene da Herren sa til ham: «Du er gammel og langt oppe i årene, og det gjenstår en betydelig del av landet som skal tas i eie. ² Dette er landet som gjenstår: alle områdene til filisterne og gesjurittene; ³ fra Sihor, som er øst for Egypt, til området Ekron i nord, som regnes som kanaaneisk; de fem herskerne over filisterne: gazittene, ashdodittene, ashkelonittene, gittittene, ekronittene; og avittene ⁴ mot sør; hele kanaaneernes land, og Meara som tilhører sidonierne, så langt som til Afek, til amorittenes grense; ⁵ og gebalittenes land, og hele Libanon mot øst, fra Baal-gad nedenfor Hermonfjellet til Lebo-Hamat. ⁶ Alle innbyggerne i fjellandet fra Libanon til Misrefot-Majim, alle sidonierne, vil jeg drive ut foran israelittene; bare fordel det til Israel som en arv slik jeg har befalt deg. ⁷ Fordel nå derfor dette landet som en arv blant de ni stammene og den halve Manasse-stammen.» ⁸ Sammen med den andre halve stammen mottok rubenittene og gadittene sin arv som Moses ga dem øst for Jordan, slik Moses, Herrens tjener, hadde gitt dem; ⁹ fra Aroer, som er på kanten av Arnon-dalen, med byen midt i dalen, og hele sletten Medeba så langt som til Dibon; ¹⁰ og alle byene til Sihon, amorittenes konge, som regjerte i Hesjbon, som strekker seg til ammonittenes grense; ¹¹ inkludert Gilead, gesjurittenes og maakattittenes land, hele Hermonfjellet, og hele Basan så langt som til Salka; ¹² hele riket til Og i Basan, som regjerte i Astarot og Edrei (han var den siste av refaittene); for Moses beseiret dem og tok over deres land. ¹³ Men israelittene drev ikke ut gesjurittene eller maakattittene; derfor bor gesjur og Maakat blant Israel til denne dag. ¹⁴ Bare til Levi stamme ga han ingen arv; ildofrene til Herren, Israels Gud, er deres arv, som Han lovet dem. ¹⁵ Slik tildelte Moses en arv til Rubens sønners stamme etter deres familier: ¹⁶ Deres område var fra Aroer, som er på kanten av Arnon-dalen, med byen midt i dalen, og hele sletten ved Medeba; ¹⁷ Hesjbon og dens omkringliggende byer på sletten: Dibon, Bamot-Baal, Bet-Baal-Meon, ¹⁸ byene Jahas, Kedemot og Mefaat, ¹⁹ byene Kirjatajim, Sibma og Seret-Hassahar som ligger på høyden av dalen, ²⁰ området Bet-Peor, skråningene av Pisga og Bet-Jesimot, ²¹ alle byene på sletten, og

hele riket til Sihon, amorittenes konge, som regjerte i Hesjbon, som Moses slo med lederne av Midjan, Evi, Rekem, Sur, Hur og Reba, lederne av Sihon, som bodde i landet. ²² Israelittene drepte også Bileam, Beors sønn, som praktiserte spådom, med sverdet blant de andre drepte. ²³ Grensen til rubenittene var Jordan. Dette var arven til Rubens sønner etter deres familier, byene og deres landsbyer. ²⁴ Moses ga en arv til Gad stamme, til Gads sønner, etter deres familier. ²⁵ Deres område inkluderte Jaser og byene i Gilead, og halve landet til Ammons sønner, som strekker seg til Aroer, som er overfor Rabba; ²⁶ og fra Hesjbon strekker seg til Ramot-Mispe og Betonim, og fra Mahanaim til grensen av Debir; ²⁷ og i dalen, Bet-Haram, Bet-Nimra, Sukkot og Safon, den gjenværende delen av riket til Sihon, kongen av Hesjbon, med Jordan som en grense, som strekker seg til den nedre enden av Kinneretsjøen bortenfor Jordan mot øst. ²⁸ Dette er arven til Gads sønner etter deres familier, inkludert byene og deres landsbyer. ²⁹ Moses ga også en arv til den halve Manasse-stammen; det var for den halve Manasse-stammen etter deres familier. ³⁰ Deres område strakte seg fra Mahanaim, inkludert hele Basan, hele riket til Og, kongen av Basan, og alle byene til Jair, som er i Basan, totalt seksti byer; ³¹ også halve Gilead, med Astarot og Edrei, byene i riket til Og i Basan, var for sønnene til Makir, Manasses sønn, for halve sønnene til Makir etter deres familier. ³² Dette er landene som Moses tildelte som en arv i Moabs sletter, øst for Jordan ved Jeriko. ³³ Men til Levi stamme ga Moses ingen arv; Herren, Israels Gud, er deres arv, som Han hadde lovet dem.

14 Dette er områdene som israelittene arvet i Kanaans land, som presten Eleasar, Josva, Nuns sønn, og overhodene for Israels stammefamilier delte ut til dem som arvelodd. ² Deres arvelodder ble fordelt ved loddkasting, slik Herren hadde befalt gjennom Moses, for de ni stammene og den halve stammen. ³ For Moses hadde gitt arveloddet til de to stammene og den halve stammen øst for Jordan; men han ga ikke levittene noen arvelodd blant dem. ⁴ Josefs etterkommere dannet to stammer, Manasse og Efraim. Levittene fikk ingen del av landet, bortsett fra byer å bo i, med beitemarker for deres buskap og eiendeler. ⁵ Israelittene gjorde som Herren hadde befalt Moses, og de delte landet. ⁶ Da kom Judas folk til Josva i Gilgal, og Kaleb, Jefunnes sønn,

kenisitten, sa til ham: "Du vet hva Herren sa til Moses, Guds mann, om deg og meg i Kadesj-Barnea. ⁷ Jeg var førti år gammel da Moses, Herrens tjener, sendte meg fra Kadesj-Barnea for å utforske landet, og jeg kom tilbake med en rapport i samsvar med min overbevisning. ⁸ Men mine med-israelitter som dro opp med meg, fikk folkets hjerter til å smelte av frykt. Men jeg fulgte Herren min Gud helhjertet. ⁹ Så på den dagen sverget Moses til meg: 'Landet som dine føtter har gått på, skal være din arvelodd og dine barns for alltid, fordi du har fulgt Herren min Gud helhjertet.' ¹⁰ Og nå, se, Herren har holdt meg i live, akkurat som Han lovet, disse førtifem årene siden Herren talte dette til Moses, mens Israel var i ørkenen. Nå er jeg her i dag, åttifem år gammel! ¹¹ Jeg er fortsatt like sterk i dag som jeg var den dagen Moses sendte meg ut; min styrke nå er som den var da, for kamp og for å gå ut og komme inn. ¹² Gi meg nå dette fjelllandet som Herren lovet meg den dagen. Du hørte da at anakittene var der, med store befestede byer, men med Herrens hjelp vil jeg drive dem ut som Han sa." ¹³ Josva velsignet da Kaleb, Jefunnes sønn, og ga ham Hebron som hans arvelodd. ¹⁴ Derfor har Hebron tilhørt Kaleb, Jefunnes sønn, kenisitten, siden, fordi han fulgte Herren, Israels Gud, helhjertet. ¹⁵ Nå var Hebrons navn tidligere Kiriath-Arba; Arba var den største mannen blant anakittene. Da hadde landet ro fra krig.

15 Loddet for Juda stamme, etter deres familier, nådde ned til grensen av Edom, og strakte seg til ørkenen Sin i det ytterste sør. ² Deres sørlige grense begynte ved bukten ved den sørlige enden av Saltsjøen, ³ gikk sør for Akabbimstigningen, fortsatte til Sin, og gikk opp sør for Kadesj-Barnea. Den passerte deretter Hesron, gikk opp til Addar, og vendte mot Karka. ⁴ Den fortsatte til Azmon og sluttet seg til Egypts bekk, og endte ved havet. Dette var deres sørlige grense. ⁵ Den østlige grensen var Saltsjøen, opp til munningen av Jordan. Den nordlige grensen startet fra bukten av sjøen ved munningen av Jordan, ⁶ gikk opp til Bet-Hogla og fortsatte nord for Bet-Araba til steinen til Bohan, sønn av Ruben. ⁷ Grensen steg deretter opp til Debir fra Akor-dalen og vendte nordover til Gilgal, motsatt Adummim-stigningen, sør for dalen. Den fortsatte til vannene i En-Shemesh og endte ved En-Rogel. ⁸ Deretter gikk den opp Ben-Hinnom-dalen langs den sørlige skråningen av jebusittenes by (det vil si

Jerusalem). Derfra steg den opp til toppen av åsen vest for Hinnom-dalen ved den nordlige enden av Refa'im-dalen. ⁹ Fra åstoppen vendte grensen mot kilden til vannene i Neftoah, gikk ut til byene på Efron-fjellet, og vendte mot Ba'ala (det vil si Kirjat-Jearim). ¹⁰ Deretter bøyde den seg vestover fra Ba'ala til Se'ir-fjellet, løp langs den nordlige skråningen av Jearim-fjellet (det vil si Kesalon), gikk ned til Bet-Shemesh, og krysset til Timna. ¹¹ Den gikk til den nordlige skråningen av Ekron, vendte mot Sjikkeron, passerte langs Ba'ala-fjellet, og nådde Jabneel, hvor grensen endte ved havet. ¹² Den vestlige grensen var kystlinjen av Det store havet. Dette var grensene rundt Judas etterkommere etter deres familier.

¹³ I samsvar med Herrens befaling til Josva, ga han Kaleb, sønn av Jefunne, en del blant Judas etterkommere, nemlig Kirjat-Arba (Arba var far til Anak), det vil si Hebron. ¹⁴ Kaleb drev ut derfra de tre Anak-sønnene: Sjesjai, Ahiman og Talmai, Anak-etterkommerne. ¹⁵ Derfra gikk han opp mot innbyggernes i Debir (tidligere kjent som Kirjat-Sefer). ¹⁶ Kaleb sa: "Til den mannen som angriper og inntar Kirjat-Sefer, vil jeg gi min datter Aksa til ekte." ¹⁷ Otniel, sønn av Kenaz, Kalebts bror, inntok den; så Kaleb ga ham sin datter Aksa til ekte. ¹⁸ Da hun kom til Otniel, oppfordret hun ham til å be sin far om et jorde. Hun steg av eselet sitt, og Kaleb spurte henne: "Hva vil du?" ¹⁹ Hun svarte: "Gi meg en velsignelse. Siden du har gitt meg land i Negev, gi meg også vannkilder." Så ga Kaleb henne de øvre og nedre kildene.

²⁰ Dette er arven til Judas stamme, etter deres familier: ²¹ De sørligste byene og deres landsbyer av Judas stamme i Negev mot grensen av Edom var: Kabseel, Eder og Jagur, ²² Kinah, og Dimona, og bosetningen Adada, ²³ Kedesj, og Hasor, og bosetningen Jitnan, ²⁴ Zif, og Telem, og bosetningen Bealot, ²⁵ Hasor-Hadatta, Keriot-Hesron (kjent som Hasor), ²⁶ Amam, og Sjema, og bosetningen Molada, ²⁷ Hazar-Gadda, og Hesjmon, og bosetningen Bet-Pelet, ²⁸ Hazar-Sjual, og Be'er-Sjeba, og bosetningen Biziotja, ²⁹ Ba'ala, og Ijim, og bosetningen Esem, ³⁰ Eltolad, og Kesil, og bosetningen Horma, ³¹ Siklag, og Madmanna og bosetningen Sansanna, ³² Lebaot, Sjilhim, Ain, og Rimmon — totalt tjueni byer sammen med deres landsbyer.

³³ I Sjefela: Esjtaol, og Sora, og bosetningen Asjna, ³⁴ Zanoa, og En-Gannim, og Tappuah, og bosetningen Enam, ³⁵ Jarmut, og Adullam, og Soko, og bosetningen Aseka, ³⁶ Sja'arajim, Adithaim, Gederah, og Gederotajim — fjorten byer sammen med deres landsbyer.

³⁷ Senan, og Hadasha, og bosetningen Migdal-Gad, ³⁸ Dilean, og Mispe, og bosetningen Jokteel, ³⁹ Lakish, og Boskat, og bosetningen Eglon, ⁴⁰ Kabon, og Lahmas, og bosetningen Kittisj, ⁴¹ Gederot, Bet-Dagon, Na'ama, og Makkeda — seksten byer sammen med deres landsbyer.

⁴² Libna, og Eter, og bosetningen Asjan, ⁴³ Jifta, og Asjna, og bosetningen Nesib, ⁴⁴ Ke'ila, og Aksib, og Maresja — ni byer sammen med deres landsbyer.

⁴⁵ Ekron, sammen med sine omkringliggende byer og landsbyer; ⁴⁶ vest for Ekron, alle områdene nær Asjdod, sammen med deres landsbyer; ⁴⁷ Asjdod, dens byer og landsbyer; Gaza, dens byer og landsbyer, så langt som Egypts bekk og kystlinjen av Det store havet.

⁴⁸ I fjellregionen: Sjamir, Jattir, og Soko, ⁴⁹ Danna, og Kirjat-Sanna (det vil si Debir), ⁵⁰ Anab, og Esjtemo, og bosetningen Anim, ⁵¹ Gosen, og Holon, og Gilo — elleve byer sammen med deres landsbyer.

⁵² Arab, Duma, og bosetningen Esjan, ⁵³ Janum, Bet-Tappuah, og bosetningen Afeka, ⁵⁴ Humta, Kirjat-Arba (det vil si Hebron), og Sior — ni byer sammen med deres landsbyer.

⁵⁵ Maon, og Karmel, og Zif, og bosetningen Jutta, ⁵⁶ Jisre'el, og Jokdeam, og bosetningen Zanoa, ⁵⁷ Kain, og Gibeia, og bosetningen Timna — ti byer sammen med deres landsbyer. ⁵⁸ Halhul, og Bet-Zur, og bosetningen Gedor, ⁵⁹ Maarat, Bet-Anot, og Eltekon — seks byer sammen med deres landsbyer. ⁶⁰ Kirjat-Ba'al (det vil si Kirjat-Jearim) og Rabba — to byer sammen med deres landsbyer. ⁶¹ I ørkenregionen: Bet-Araba, Middin, og Sekaka, ⁶² Nibsan, Saltbyen, og En-Gedi — seks byer, byer sammen med deres landsbyer. ⁶³ Judas etterkommere kunne ikke drive ut jesusittene som bodde i Jerusalem; så jesusittene bor der med Judas etterkommere til denne dag.

16 Loddet for etterkommerne av Josef begynte ved Jordan nær Jeriko, øst for kildene, og fortsatte inn i ørkenen, oppover gjennom fjellandet til Betel. ² Fra Betel gikk det til Luz, og

krysset til grensen av arkittene ved Atarot. ³ Deretter gikk det nedover mot vest til området til jafletittene, og nådde så langt som Nedre Bet-Horon og strakte seg til Geser, og endte ved havet. ⁴ Slik fikk etterkommerne av Josef, Manasse og Efraim, sin arv.

⁵ Dette var området som ble tildelt efraimittene, etter deres slekter: Grensen for deres arv strakte seg fra Atarot-Addar i øst til Øvre Bet-Horon. ⁶ Grensen fortsatte deretter vestover ved Mikmetat i nord, bøyde seg østover til Taanat-Silo, og passerte den øst for Janoah. ⁷ Den gikk ned fra Janoah til Atarot og Naara, berørte Jeriko, og endte ved Jordan. ⁸ Fra Tappuah gikk grensen vestover til Kana-ravinen og endte ved havet. Dette var arven til efraimittenes stamme, etter deres slekter. ⁹ I tillegg var det byer og deres landsbyer som ble satt til side for efraimittene innenfor arven til manassittene.

¹⁰ De drev ikke ut kanaaneerne som bodde i Geser; derfor fortsetter kanaaneerne å bo blant efraimittene til denne dag, og de ble underlagt tvangsarbeid.

17 Dette var tildelingen for Manasses stamme, den førstefødte av Josef: Til Makir, den førstefødte av Manasse og far til Gilead—som var en krigsmann—ble Gilead og Basan gitt. ² Så ble tildelingen gjort for resten av Manasses stamme, i henhold til deres klaner—for etterkommerne av Abieser, Helek, Asriel, Sikem, Hefer og Sjemida. Dette var de mannlige etterkommerne av Manasse, sønn av Josef, etter deres klaner. ³ Nå hadde Selofhad, sønn av Hefer, sønn av Gilead, sønn av Makir, sønn av Manasse, ingen sønner, men bare døtre. Deres navn var Mahla, Noa, Hogla, Milka og Tirsas. ⁴ De henvendte seg til Eleasar, presten, Josva, sønn av Nun, og lederne, og sa: "Herren befalte Moses å gi oss en arv blant våre slektninger." Så Josva ga dem en arv blant farens onkler, i samsvar med Herrens befaling. ⁵ Manasses andel besto av ti deler i tillegg til Gilead og Basan, som lå øst for Jordan, ⁶ fordi døtrene til Manasses stamme mottok en arv sammen med sønnene. Landet Gilead tilhørte resten av etterkommerne av Manasse.

⁷ Grensen til Manasse gikk fra Asjer til Mikmetat, øst for Sikem. Grensen gikk deretter sørover for å inkludere folket som bodde ved En-Tappua. ⁸ Selve landet Tappua tilhørte Manasse, men Tappua, på grensen til Manasse, tilhørte etterkommerne av Efraim. ⁹ Deretter gikk grensen ned til Kana-ravinen,

sør for ravinen. Byer som tilhørte Efraim var blant dem av Manasse, men grensen til Manasse var på nordsiden av ravinen og endte ved havet. ¹⁰ Landet i sør tilhørte Efraim og det i nord til Manasse. Havet var deres grense. De berørte Asjer i nord og Jissakar i øst. ¹¹ Innenfor Jissakar og Asjer hadde Manasse også Bet-Sjean, Jibleam, og folket i Dor, En-Dor, Ta'anak og Megiddo—hver med sine omkringliggende bosetninger. ¹² Likevel klarte ikke etterkommerne av Manasse å drive ut folket fra disse byene, og kanaaneerne fortsatte å bo der. ¹³ Men da israelittene ble sterke, underla de kanaaneerne tvangsarbeid, men drev dem ikke helt ut.

¹⁴ Etterkommerne av Josef sa til Josva: "Hvorfor har du bare gitt oss én tildeling og én del til arv? Vi er et tallrikt folk, og Herren har velsignet oss stort." ¹⁵ Josva svarte: "Hvis dere er så tallrike, og fjellandet Efraim er for lite for dere, gå opp i skogen og rydd land for dere der i perisittenes og refaimenes område." ¹⁶ Etterkommerne av Josef sa: "Fjellandet er ikke nok for oss, og alle kanaaneerne som bor på sletten har vogner utstyrt med jern—både de i Bet-Sjean og dets bosetninger og de i Jisre'el-dalen."

¹⁷ Men Josva sa til Josefs stammer—til Efraim og Manasse—"Dere er tallrike og meget sterke. Dere vil ikke bare ha én tildeling. ¹⁸ Det skogkleddet fjellandet vil også være deres. Rydd det, og dets ytterste grenser vil være deres. Selv om kanaaneerne har vogner utstyrt med jern og selv om de er sterke, kan dere drive dem ut."

18 Hele forsamlingen av israelittene samlet seg i Sjiilo og satte opp møteteltet der; landet var underlagt dem. ² Det var imidlertid syv stammer blant israelittene som ennå ikke hadde mottatt sin arv.

³ Josva talte til israelittene og sa: "Hvor lenge vil dere vente før dere tar i besittelse det landet som Herren, deres fedres Gud, har gitt dere? ⁴ Velg ut tre menn fra hver stamme. Jeg vil sende dem ut for å kartlegge landet og skrive en beskrivelse av det, i henhold til deres arv, og så skal de komme tilbake til meg. ⁵ Dere skal dele landet i syv deler. Juda skal forbli i sitt område i sør, og Josefs stammer skal forbli i sitt område i nord. ⁶ Når dere har skrevet beskrivelsene av de syv delene av landet, bring dem hit til meg, og jeg vil kaste lodd for dere i Herrens,

vår Guds, nærvær. ⁷ Levittene mottar imidlertid ikke noen del blant dere, for Herrens prestatetjeneste er deres arv. Gad, Ruben og halvparten av Manasses stamme har allerede mottatt sin arv på østsiden av Jordan, som Moses, Herrens tjener, tildelte dem."

⁸ Da mennene satte av sted for å kartlegge landet, instruerte Josva dem: "Gå og kartlegg landet, skriv en beskrivelse av det, og kom tilbake til meg. Jeg vil da kaste lodd for dere her i Sjilo i Herrens nærvær." ⁹ Mennene dro og reiste gjennom landet, og de skrev en beskrivelse av det etter byer i syv deler, og vendte tilbake til Josva i leiren i Sjilo. ¹⁰ Josva kastet lodd for dem i Sjilo i Herrens nærvær, og der tildelte han landet til israelittene etter deres stammeinndelinger.

¹¹ Det første loddet falt på Benjamins stamme etter deres klaner; deres tildelte område lå mellom Judas og Josefs stammer. ¹² På nordsiden begynte deres grense ved Jordan, steg oppover den nordlige skråningen av Jeriko, og strakte seg vestover inn i fjelllandet, og endte i ødemarken Bet Aven. ¹³ Derfra krysset den sørover til skråningen av Luz (det vil si Betel) og gikk ned til Atarat Addar, på høyden sør for Nedre Bet Horon. ¹⁴ Fra høyden som vender mot Bet Horon sørover, dreide grensen sørover langs vestsiden, og endte ved Kirjat Baal (det vil si Kirjat Jearim), en by tilhørende Judas folk. Dette var vestsiden. ¹⁵ Sørsiden begynte ved kanten av Kirjat Jearim, og grensen strakte seg til kilden til vannet i Neftoah. ¹⁶ Grensen gikk ned til foten av høyden som vender mot Ben-Hinnoms dal, nord for Refa'im-dalen, og fortsatte ned Hinnoms dal langs den sørlige skråningen av jebusittenes by, og deretter til En Rogel. ¹⁷ Den dreide deretter nordover, fortsatte til En-Shemesh, fortsatte til Gelilot, motsatt oppstigningen av Adummim, og gikk ned til Bohans stein, sønn av Ruben. ¹⁸ Den fortsatte til den nordlige skråningen av Bet-Arabah og gikk ned i Arabah. ¹⁹ Grensen gikk deretter til den nordlige skråningen av Bet Hogla og endte ved den nordlige bukten av Saltsjøen, ved munningen av Jordan i sør. Dette var sørsiden. ²⁰ Jordan dannet grensen på østsiden. Dette var grensene som definerte arven til Benjamins klaner på alle sider.

²¹ Byene til Benjamins stamme etter deres klaner var Jeriko, Bet Hogla og Emek Keziz, ²² Bet Arabah, Zemaraim og bosetningen Betel, ²³ Avvim, Parah og bosetningen Ofra, ²⁴ Kefar Ammoni, Ofni og Geba —

tolv byer med deres landsbyer. ²⁵ Gibeon, Rama og bosetningen Beerot, ²⁶ Mispa, Kefira og bosetningen Moza, ²⁷ Rekem, Irpeel og bosetningen Tarala, ²⁸ Sela, Haelef, jebusittenes by (det vil si Jerusalem), Gibe og Kirjat — fjorten byer med deres landsbyer. Dette var arven til Benjamins stamme etter deres klaner.

19 Den andre lodd falt på Simeons stamme etter deres familier; deres arv lå innenfor delen til Judas stamme. ² Deres del omfattet Beersheba (eller Seba), Molada, ³ Hazar-Sjua, Bala og bosetningen Esem, ⁴ Eltolad, Betul og bosetningen Horma, ⁵ Siklag, Bet-Markabot og bosetningen Hazar-Susa, ⁶ Bet-Lebaot og Sjaruhen; tretten byer med deres landsbyer; ⁷ Ain, Rimmon, Eter og Asjan; fire byer med deres landsbyer— ⁸ og alle landsbyene rundt disse byene så langt som Baalat-Beer (Rama i Negev). Dette var arven til Simeons stamme etter deres familier. ⁹ Arven til Simeon ble tatt fra delen til Juda, fordi Judas del var for stor for dem. Dermed mottok simeonittene sin arv innenfor Judas område.

¹⁰ Den tredje lodd kom ut for Sebulons stamme etter deres familier. Grensen for deres arv strakte seg så langt som Sarid. ¹¹ Deres grense gikk opp vestover til Marala, berørte Dabbesjet og nådde bekken nær Jokneam. ¹² Den svingte østover fra Sarid mot soloppgangen til grensen av Kislott-Tabor, fortsatte til Dabarat og steg opp til Jafia. ¹³ Derfra fortsatte den østover til Gat-Hefer og Et-Kasin, og kom ut ved Rimmon, svingende mot Nea. ¹⁴ Grensen sirklet nordover til Hannaton og endte ved dalen Jiftah-El. ¹⁵ Inkludert var Kattat, Nahalal, Sjimron, Jidala og Betlehem; tolv byer med deres landsbyer. ¹⁶ Disse byene og deres landsbyer utgjorde arven til Sebulon etter deres familier.

¹⁷ Den fjerde lodd kom ut for Isakars stamme etter deres familier. ¹⁸ Deres land omfattet Jisreel, Kesullot, Sjunem, ¹⁹ Hafaraim og Sjion og bosetningen Anaharat, ²⁰ Rabbitt og Kisjon og bosetningen Ebes, ²¹ Remet, En-Gannim, En-Hadda og bosetningen Bet-Passes. ²² Grensen berørte Tabor, Sjahasjuma og Bet-Sjemesj, og endte ved Jordan; seksten byer med deres landsbyer. ²³ Disse byene og deres landsbyer var arven til Isakars stamme etter deres familier. ²⁴ Den femte lodd kom ut for Asjers stamme etter deres familier. ²⁵ Deres territorium inkluderte Helkat, Hali, Beten og Aksjaf, ²⁶

Alammelek, Amad og Misjal; i vest berørte grensen Karmel og Sijhor-Libnat. ²⁷ Den svingte østover mot Bet-Dagon, berørte Sebulon og dalen Jiftah-El, og gikk nordover til Bet-Emek og Neiel, forbi Kabul på venstre side. ²⁸ Den gikk til Ebron, Rehob, Hammon og Kana, så langt som Store Sidon. ²⁹ Grensen svingte deretter tilbake mot Rama og gikk til den befestede byen Tyros, svingte mot Hosa og endte ved Middelhavet i regionen Aksib. ³⁰ Inkludert var Umma, Afek og Rehob; tjueto byer med deres landsbyer. ³¹ Disse byene og deres landsbyer var arven til Asjers stamme etter deres familier. ³² Den sjette lodd kom ut for Naftalis stamme etter deres familier. ³³ Deres grense startet fra Helef og det store treet i Saannannim, forbi Adami-Nekeb og Jabneel til Lakkum, og endte ved Jordan. ³⁴ Grensen svingte vestover til Asnot-Tabors og kom ut ved Hukkuk. Den berørte Sebulon i sør, Asjer i vest og Jordan i øst. ³⁵ De befestede byene var Siddim, Ser, Hammat, Rakkat og Kinneret, ³⁶ Adama og Rama og bosetningen Hasor, ³⁷ Kedesj og Edrei og bosetningen En-Hasor, ³⁸ Jiron, Migdal-El, Horem, Bet-Anat og Bet-Sjemesj; nitten byer med deres landsbyer. ³⁹ Disse byene og deres landsbyer var arven til Naftalis stamme etter deres familier. ⁴⁰ Den syvende lodd kom ut for Dans stamme etter deres familier. ⁴¹ Territoriet for deres arv inkluderte Sora, Esjtaol og Ir-Sjemesj, ⁴² Sjaalabbin og Ajalon og bosetningen Jitla, ⁴³ Elon og Timna og bosetningen Ekron, ⁴⁴ Elteke og Gibbeton og bosetningen Baalat, ⁴⁵ byene Jehud, Bene-Berak og Gat-Rimmon, ⁴⁶ Me-Jarkon og Rakkon, sammen med området mot Joppe. ⁴⁷ Etter at danittene mistet sitt territorium, dro de opp og angrep Lesjem, erobret det og bosatte seg der, og ga det navnet Dan etter deres forfar. ⁴⁸ Disse byene og deres landsbyer var arven til Dans stamme etter deres familier. ⁴⁹ Da landet var blitt delt inn i sine deler, ga israelittene Josva, sønn av Nun, en arv blant dem, ⁵⁰ som Herren hadde befalt. De ga ham byen han ba om—Timnat-Serah i fjellandet Efraim. Han bygde opp byen og bosatte seg der. ⁵¹ Dette er territoriene som Eleasar, presten, Josva, sønn av Nun, og lederne for de stammevisene klanene i Israel tildelte ved lodd i Sjilo i Herrens nærvær ved inngangen til møteteltet. Slik fullførte de delingen av landet.

20 Da talte Herren til Josva og sa: ² "Tal til israelittene og be dem utpeke tilfluktsbyene, slik jeg påla deg gjennom

Moses, ³ slik at enhver som dreper en person utilsiktet og uten forsett kan flykte dit og finne tilflukt fra blodhevneren.

⁴ Når de flykter til en av disse byene, skal de stille seg ved byportens inngang og legge frem sin sak for byens eldste. Eldste skal da ta imot flyktningen i byen og gi dem et sted å bo blant dem. ⁵ Hvis blodhevneren forfølger dem, må de eldste ikke utlevere den som har begått drap, siden de drepte sin nabo utilsiktet og uten forutgående ondskap. ⁶ De skal bli i den byen til de har stått for retten for forsamlingen, og til ypperstepresten som tjenestegjør på den tiden, er død. Etter det kan de vende tilbake til sitt eget hjem i byen de flyktet fra." ⁷ Så utpekte de Kedesj i Galilea i fjellandet i Naftali, Sikem i fjellandet i Efraim, og Kirjat-Arba (som er Hebron) i fjellandet i Juda. ⁸ Og øst for Jordan, øst for Jeriko, utpekte de Baser i ørkenen på platået fra Rubens stamme, Ramot i Gilead fra Gads stamme, og Golan i Basan fra Manasses stamme. ⁹ Dette var de utpekte byene for alle israelittene og enhver fremmed som bor blant dem, slik at enhver som dreper en person utilsiktet kunne flykte dit og ikke bli drept av blodhevneren før de har stått for retten for forsamlingen.

21 Lederne for levittenes familier nærmet seg Eleasar, presten, Josva, Nuns sønn, og overhodene for familiene til Israels stammer. ² De talte til dem i Sjilo i Kanaans land og sa: "Herren befalte gjennom Moses å gi oss byer å bo i, sammen med beitemarker for buskapen vår." ³ Så, som Herren hadde befalt, ga israelittene levittene byer og beitemarker fra deres egen arv.

⁴ Det første loddet ble kastet for klanene til kehattittene. Så disse etterkommerne av Levi, etterkommerne av Aron presten, mottok ved lodd fra stammene Juda, Simeon og Benjamin, tretten byer. ⁵ De gjenværende etterkommerne av Kehat fikk tildelt ti byer fra familiene til stammene Efraim, Dan og halve Manasse. ⁶ Etterkommerne av Gersjon mottok tretten byer fra familiene til stammene Issakar, Asjer, Naftali og halve Manasse-stammen i Basan. ⁷ Etterkommerne av Merari, etter sine familier, fikk tolv byer fra stammene Ruben, Gad og Sebulon. ⁸ Så israelittene tildelte disse byene og deres beitemarker til levittene, som Herren hadde instruert gjennom Moses.

⁹ Fra stammene Juda og Simeon tildelte de følgende byer ved navn: ¹⁰ Disse byene var for etterkommerne av Aron, fra kehatittenes klaner av levittene, da deres lodd var først. ¹¹ De ga dem Kirjat-Arba (det vil si Hebron), med dens omkringliggende beitemarker, i fjellandet Juda. (Arba var far til Anak-linjen.) ¹² Men markene og landsbyene rundt byen hadde blitt gitt til Kaleb, Jefunnes sønn, som hans eiendom. ¹³ Så de ga byen Hebron til Arons etterkommere. (en tilfluktsby for den som hadde drept noen utilsiktet), de ga også Arons etterkommere byene Libna, ¹⁴ Jattir og Esjtemoa, ¹⁵ Holon og Debir, ¹⁶ Ain, Jutta og Bet-Sjemesj, sammen med deres beitemarker—ni byer fra disse to stammene. ¹⁷ Fra Benjamins stamme ga de Gibeon, Geba, ¹⁸ Anatot og Almon, sammen med deres beitemarker—fire byer. ¹⁹ Det totale antallet byer for prestene, Arons etterkommere, var tretten, sammen med deres beitemarker. ²⁰ De gjenværende kehatittenes klaner av levittene mottok byer fra Efraims stamme: ²¹ I fjellandet Efraim ble de gitt Sikem (en tilfluktsby for den som hadde drept noen utilsiktet) og Geser, ²² Kibsa'im og Bet-Horon, med deres beitemarker—fire byer. ²³ Fra Dans stamme ble de gitt Elteke, Gibbeton, ²⁴ Ajalon og Gat-Rimmon, med deres beitemarker—fire byer. ²⁵ Fra halve Manasse-stammen mottok de Taanak og Gat-Rimmon, med deres beitemarker—to byer. ²⁶ Totalt ble disse ti byene og deres beitemarker gitt til de gjenværende kehatittenes klaner. ²⁷ Gersjonittenes klaner av levittene ble gitt: fra halve Manasse-stammen, Golan i Basan (en tilfluktsby for den som hadde drept noen utilsiktet) og Be-Esterah, med deres beitemarker—to byer; ²⁸ Fra Issakars stamme ble de gitt Kisjon, Dabarat, ²⁹ Jarmut og En-Gannim, med deres beitemarker—fire byer; ³⁰ Fra Asjers stamme ble de gitt Misjal, Abdon, ³¹ Helkat og Rehob, med deres beitemarker—fire byer; ³² Fra Naftalis stamme mottok de Kedesj i Galilea (en tilfluktsby for den som hadde drept noen utilsiktet), Hammot-Dor og Kartan, med deres beitemarker—tre byer. ³³ Det totale antallet byer for gersjonittenes klaner var tretten, med deres beitemarker.

³⁴ Merarittenes klaner, resten av levittene, mottok: fra Sebulons stamme, Jokneam, Kartah, ³⁵ Dimna og Nahalal, med deres beitemarker—fire byer; ³⁶ Fra Rubens stamme ble de gitt Beser, Jahas, ³⁷ Kedemot og Mefaat, med deres beitemarker—fire byer; ³⁸ Fra Gads stamme mottok de Ramot i Gilead (en

tilfluktsby for den som hadde drept noen utilsiktet), Mahanaim, ³⁹ Hesjbon og Jaser, med deres beitemarker—fire byer i alt. ⁴⁰ Det totale antallet byer tildelt merarittenes klaner, som var resten av levittene, var tolv.

⁴¹ Totalt var levittenes byer innenfor territoriet holdt av israelittene førtiåtte, med deres beitemarker. ⁴² Hver av disse byene hadde omkringliggende beitemarker; dette var tilfelle for alle disse byene. ⁴³ Slik ga Herren Israel hele landet Han hadde sverget å gi til deres forfedre, og de tok det i eie og bosatte seg der. ⁴⁴ Herren ga dem fred på alle kanter, akkurat som Han hadde sverget til deres forfedre. Ingen av deres fiender kunne motstå dem; Herren overga alle deres fiender i deres hender. ⁴⁵ Ikke en eneste av alle de gode løftene Herren ga til Israels hus slo feil; hver eneste ble oppfylt.

22 Da kalte Josva sammen rubenittene, gadittene og halve Manasses stamme, ² og sa til dem: "Dere har holdt alt det Moses, Herrens tjener, befalte dere, og har lyttet til min røst i alt det jeg har befalt dere. ³ I lang tid nå har dere ikke forlatt deres brødre, men har oppfylt den plikt som Herren deres Gud befalte. ⁴ Nå som Herren deres Gud har gitt deres brødre hvile, som Han lovet, vend tilbake til teltene deres i det landet Moses, Herrens tjener, ga dere på den andre siden av Jordan. ⁵ Vær svært nøye med å holde budet og loven som Moses, Herrens tjener, ga dere: å elske Herren deres Gud, å vandre på alle Hans veier, å holde Hans bud, å holde fast ved Ham, og å tjene Ham av hele deres hjerte og av hele deres sjel." ⁶ Så velsignet Josva dem og sendte dem bort, og de vendte tilbake til teltene sine. ⁷ Til halve Manasses stamme hadde Moses gitt land i Basan, men til den andre halvdelens ga Josva land blant deres brødre på vestsiden av Jordan. Da Josva sendte dem bort til teltene sine, velsignet han dem, ⁸ og sa: "Vend tilbake til teltene deres med stor rikdom, med talrike husdyr, sølv, gull, bronse, jern og en stor mengde klær. Del byttet fra deres fiender med deres brødre." ⁹ Slik vendte Rubens sønner, Gads sønner og halve Manasses stamme hjem, og forlot israelittene i Shilo i Kanaan for å dra til landet Gilead, deres eget land, som de hadde fått i samsvar med Herrens befaling gjennom Moses. ¹⁰ Da de nådde området ved Jordan i Kanaans land, bygde

rubenittene, gadittene og halve Manasses stamme et imponerende alter der ved Jordan.

¹¹ Og israelittene hørte en rapport: "Se, rubenittene, gadittene og halve Manasses stamme har bygget et alter ved grensen til Kanaan, ved området ved Jordan, på israelittenes side." ¹² Da israelittene hørte om dette, samlet hele forsamlingen seg i Shilo for å gå til krig mot dem. ¹³ Så sendte israelittene Pinehas, sønn av Eleasar, presten, til landet Gilead—til rubenittene, gadittene og halve Manasses stamme. ¹⁴ Sammen med ham sendte de ti ledere, én fra hver av Israels stammer, hver leder for en familieavdeling blant israelittenes klaner. ¹⁵ Da de kom til Gilead, talte de til rubenittene, gadittene og halve Manasses stamme, og sa: ¹⁶ "Dette sier hele Herrens forsamling: 'Hva er dette for en troløshet dere har begått mot Israels Gud ved å vende dere bort fra Herren og bygge dere et alter, i opprør mot Ham?' ¹⁷ Var ikke Peors synd nok for oss, som vi ikke har rensset oss fra den dag i dag, til tross for en plage på Herrens forsamling? ¹⁸ Og nå vender dere dere bort fra Herren. Hvis dere gjør opprør mot Herren i dag, vil Han i morgen bli vred på hele Israels samfunn. ¹⁹ Hvis landet deres er urent, så kom over til Herrens eiendomsland, hvor Herrens tabernakel står, og del landet med oss. Men gjør ikke opprør mot Herren eller mot oss ved å bygge et alter for dere selv, annet enn Herrens, vår Guds, alter. ²⁰ Handlet ikke Akan, sønn av Serah, troløst med de viet ting, og vrede kom over hele Israels samfunn? Han var ikke den eneste som omkom for sin synd."

²¹ Da svarte rubenittene, gadittene og halve Manasses stamme til lederne for Israels klaner: ²² "Den Mektige, Gud, Herren! Han vet, og la Israel vite. Hvis dette har vært i opprør eller u lydighet mot Herren, spar oss ikke i dag. ²³ Hvis vi har bygget vårt eget alter for å vende oss bort fra Herren, eller for å ofre brennoffer, grødeoffer eller fredsoffer på det, må Herren selv holde oss ansvarlige. ²⁴ Nei! Vi gjorde det av bekymring for at i fremtiden kunne deres etterkommere si til våre: 'Hva har dere å gjøre med Herren, Israels Gud?' ²⁵ For Herren har gjort Jordan til en grense mellom oss og dere, dere rubenitter og gaditter; dere har ingen del i Herren.' Så deres etterkommere kunne få våre til å slutte å frykte Herren. ²⁶ Derfor sa vi: 'La oss forberede og bygge et alter—men ikke for brennoffer eller ofre. ²⁷ I stedet skal det være et vitne mellom oss og dere

og de kommende generasjoner, at vi vil tilbe Herren ved Hans helligdom med våre brennoffer, ofre og fellesskapsoffer. Da vil ikke deres etterkommere i fremtiden kunne si til våre: 'Dere har ingen del i Herren.' ²⁸ Og vi sa: 'Hvis de noen gang sier dette til oss eller våre etterkommere, vil vi svare: Se på kopien av Herrens alter, som våre forfedre bygde, ikke for brennoffer eller ofre, men som et vitne mellom oss og dere.' ²⁹ Langt være det fra oss å gjøre opprør mot Herren og vende oss bort fra Ham i dag ved å bygge et alter for brennoffer, grødeoffer eller ofre, annet enn Herrens, vår Guds, alter som står foran Hans tabernakel." ³⁰ Da Pinehas, presten, og lederne for samfunnet—lederne for israelittenes klaner—hørte hva rubenittene, gadittene og Manasse hadde å si, ble de fornøyde. ³¹ Og Pinehas, sønn av Eleasar, presten, sa til rubenittene, gadittene og Manasse: "I dag vet vi at Herren er med oss, fordi dere ikke har vært troløse mot Herren i denne saken. Nå har dere reddet israelittene fra Herrens hånd."

³² Så vendte Pinehas, sønn av Eleasar, presten, og lederne tilbake til Kanaan fra sitt møte med rubenittene og gadittene i Gilead og rapporterte tilbake til israelittene. ³³ Israelittene ble glade for å høre rapporten og priste Gud. De snakket ikke mer om å gå til krig mot dem for å ødelegge landet der rubenittene og gadittene bodde. ³⁴ Og rubenittene og gadittene kalte alteret Vitne; "For," sa de, "det er et vitne mellom oss at Herren er Gud."

23 Etter at mange dager hadde gått, da Herren hadde gitt Israel hvile fra alle deres fiender på alle kanter, var Josva nå gammel og langt oppe i årene, ² og han kalte til seg hele Israel – deres eldste, ledere, dommere og embetsmenn – og sa til dem: "Jeg er nå gammel og langt oppe i årene. ³ Dere har vært vitne til alt det Herren deres Gud har gjort med alle disse nasjonene for deres skyld, for det er Herren deres Gud som har kjempet for dere. ⁴ Husk hvordan jeg har tildelt dere disse gjenværende nasjonene som en arv for deres stammer, sammen med alle de nasjonene jeg har erobret, fra Jordan til det Store Havet i vest. ⁵ Herren deres Gud vil drive dem ut foran dere og skyve dem bort for deres skyld, og dere vil ta deres land i eie, slik Herren deres Gud har lovet dere.

⁶ Vær meget bestemte på å følge og gjøre alt som er skrevet i Mose lovbok, uten å avvike til høyre eller venstre, ⁷ slik at dere ikke omgås disse gjenværende

nasjonene blant dere, eller nevner navnene på deres guder, eller sverger ved dem, tjener dem, eller bøyer dere ned for dem. ⁸ Men dere skal holde fast ved Herren deres Gud, slik dere har gjort til denne dag. ⁹ For Herren har drevet ut store og mektige nasjoner foran dere, og til denne dag har ingen vært i stand til å stå imot dere. ¹⁰ En av dere kan jage tusen på flukt, fordi Herren deres Gud kjemper for dere, slik Han har lovet. ¹¹ Så ta dere nøye i akt for å elske Herren deres Gud.

¹² Men hvis dere noen gang vender dere bort og holder fast ved de overlevende fra disse nasjonene som blir igjen blant dere, og gifter dere med dem og omgås dem, ¹³ da skal dere vite for visst at Herren deres Gud ikke lenger vil drive ut disse nasjonene foran dere. I stedet vil de bli snarer og feller for dere, piskeslag på deres sider og torner i deres øyne, inntil dere går til grunne fra dette gode landet som Herren deres Gud har gitt dere. ¹⁴ "Nå er jeg i ferd med å gå den veien som hele jorden går, og dere vet med hele deres hjerte og sjel at ikke én av alle de gode løftene som Herren deres Gud har gitt dere har slått feil. Hvert løfte har blitt oppfylt; ikke ett har slått feil. ¹⁵ Men akkurat som alle de gode tingene Herren deres Gud lovet dere har kommet over dere, slik vil Herren bringe over dere alle de onde tingene Han har advart om, inntil Han har ødelagt dere fra dette gode landet som Herren deres Gud har gitt dere. ¹⁶ Hvis dere bryter Herrens deres Guds pakt, som Han befalte dere, og går og tjener andre guder og bøyer dere ned for dem, da vil Herrens vrede brenne mot dere, og dere vil raskt gå til grunne fra det gode landet Han har gitt dere."

24 Da samlet Josva alle Israels stammer i Sikem og kalte på Israels eldste, ledere, dommere og embedsmenn; og de trådte fram for Gud. ² Josva sa til hele folket: «Dette sier Herren, Israels Gud: 'I gamle dager bodde deres forfedre, inkludert Tarah, far til Abraham og Nahor, på den andre siden av Eufratelve og tilba andre guder. ³ Men jeg tok deres far Abraham fra den andre siden av Eufrat og førte ham gjennom hele Kanaans land og gjorde hans etterkommere mange, og jeg ga ham Isak. ⁴ Til Isak ga jeg Jakob og Esau. Jeg tildelte Seirs fjelland til Esau, men Jakob og hans sønner dro ned til Egypt.

⁵ Så sendte jeg Moses og Aron, og jeg plaget Egypt med det jeg gjorde der, og etterpå førte jeg dere ut. ⁶

Jeg førte deres forfedre ut av Egypt, og dere kom til havet, og egypterne forfulgte dem med vogner og ryttere til Rødehavet. ⁷ Men da de ropte til Herren, satte han mørke mellom dere og egypterne, og han førte havet over dem og dekket dem. Deres egne øyne så hva jeg gjorde i Egypt. Så bodde dere i ørkenen i lang tid.

⁸ Jeg førte dere til amorittenes land som bodde på den andre siden av Jordan. De kjempet mot dere, men jeg overga dem til dere, og dere tok deres land i eie da jeg ødela dem foran dere. ⁹ Så reiste Balak, Sippors sønn, Moabs konge, seg for å kjempe mot Israel, og han sendte bud på Bileam, Beors sønn, for å forbanne dere. ¹⁰ Men jeg ville ikke høre på Bileam, så han velsignet dere gjentatte ganger, og jeg reddet dere fra hans hånd. ¹¹ Dere krysset Jordan og kom til Jeriko. Innbyggerne i Jeriko kjempet mot dere, så vel som amorittene, perisittene, kanaaneerne, hetittene, girgasittene, hivittene og jebusittene, men jeg overga dem til dere. ¹² Jeg sendte vepsen foran dere, som drev dem ut foran dere, inkludert de to amorittkongene. Det var ikke ved deres sverd eller bue. ¹³ Jeg ga dere et land som dere ikke har arbeidet for og byer som dere ikke har bygd, og dere bor i dem og spiser av vingårder og olivenlunder som dere ikke har plantet.'

¹⁴ Så frykt nå Herren og tjen ham i troskap. Kast bort de gudene deres forfedre tilba på den andre siden av Eufratelve og i Egypt, og tjen Herren. ¹⁵ Men hvis dere ikke behager dere å tjene Herren, så velg i dag hvem dere vil tjene, enten de gudene deres forfedre tjente på den andre siden av Eufrat, eller amorittenes guder, i hvis land dere bor. Men jeg og mitt hus, vi vil tjene Herren.» ¹⁶ Da svarte folket: «Vi vil aldri forlate Herren for å tjene andre guder! ¹⁷ Det var Herren vår Gud som førte oss og våre forfedre opp fra Egypt, fra det landet med slaveri, og utførte de store tegnene for våre øyne. Han beskyttet oss på hele vår reise og blant alle de folkene vi reiste gjennom. ¹⁸ Herren drev ut for oss alle folkene, inkludert amorittene, som bodde i landet. Vi vil også tjene Herren, for han er vår Gud.»

¹⁹ Josva sa til folket: «Dere kan finne det vanskelig å tjene Herren. Han er en hellig Gud; han er en nidkjær Gud. Han vil ikke overse deres opprør og deres synder. ²⁰ Hvis dere vender dere bort fra Herren og tjener andre guder, vil han bringe ulykke over dere

Josva

og gjøre ende på dere, etter at han har vært god mot dere.»

²¹ Men folket var bestemt overfor Josva: «Vi er fast bestemt på å tjene Herren.» ²² Da sa Josva: «Dere erkjenner at dere er vitner til deres egen beslutning om å tjene Herren.» «Ja, vi er vitner,» svarte de. ²³ «Så fjern nå,» sa Josva, «de fremmede gudene som er blant dere og vend deres hjerter til Herren, Israels Gud.» ²⁴ Og folket sa til Josva: «Vi vil tjene Herren vår Gud og lytte til hans røst.» ²⁵ Den dagen opprettet Josva en pakt for folket, og der i Sikem stadfestet han for dem lover og forskrifter. ²⁶ Og Josva skrev disse tingene ned i Guds lovbok. Så tok han en stor stein og satte den opp der under eiken nær Herrens helligdom. ²⁷ «Se!» sa han til hele folket. «Denne steinen skal være et vitne mot oss. Den har hørt alle de ordene Herren har sagt til oss.

Den skal vitne mot dere hvis dere er utro mot deres Gud.» ²⁸ Så sendte Josva folket bort, hver til sin egen arv.

²⁹ Etter disse hendelsene døde Josva, Nuns sønn, Herrens tjener, i en alder av hundre og ti år. ³⁰ Og de la ham til hvile i hans arveland, i Timnat-Serah i Efraims fjelland, nord for Gaasj-fjellet. ³¹ Israel tjente Herren gjennom hele Josvas levetid og de eldste som overlevde ham og som hadde vært vitne til alle de gjerningene Herren hadde gjort for Israel. ³² Og Josefs ben, som israelittene hadde tatt med opp fra Egypt, ble begravet i Sikem på det jordstykket som Jakob kjøpte for hundre sølvstykker fra Hamors sønner, far til Sikem. Dette ble Josefs etterkommeres arv. ³³ Og Eleasar, Arons sønn, døde og ble begravet i Gibeas, som var gitt til hans sønn Pinehas i Efraims fjelland.

Dommerne

1 Etter Josvas død spurte israelittene Herren: «Hvem skal gå opp først for oss for å kjempe mot kanaaneerne?» ² Herren svarte: «Juda skal gå opp; jeg har gitt landet i hans hånd.» ³ Da sa Juda til sin bror Simeon: «Bli med meg inn i det området som er tildelt meg, så vi kan kjempe mot kanaaneerne sammen; og jeg vil også gå med deg inn i ditt område.» Så Simeon gikk med ham.

⁴ Juda dro opp, og Herren overgav kanaaneerne og perisittene i deres hender, og de beseiret ti tusen menn ved Besek. ⁵ De møtte Adoni-Besek i Besek og kjempet mot ham, og beseiret kanaaneerne og perisittene. ⁶ Adoni-Besek flyktet, men de forfulgte ham, fanget ham, og kuttet av tomlene og stortærne hans. ⁷ Adoni-Besek sa: «Sytti konger med sine tomrer og stortær avkuttet pleide å samle smuler under mitt bord; som jeg har gjort, slik har Gud gjengjeldt meg.» De førte ham til Jerusalem, hvor han døde. ⁸ Judas menn angrep deretter Jerusalem og erobret det, slo det med sverdet og satte byen i brann. ⁹ Deretter dro Juda ned for å kjempe mot kanaaneerne som bodde i fjellandet, Negev og lavlandet. ¹⁰ Juda gikk mot kanaaneerne som bodde i Hebron (tidligere kjent som Kirjat-Arba) og beseiret Sjesjai, Ahiman og Talmi.

¹¹ Derfra dro de mot innbyggerne i Debir (tidligere kalt Kirjat-Sefer). ¹² Kaleb erklærte: «Til den mann som angriper og erobrer Kirjat-Sefer, vil jeg gi min datter Aksa til kone.» ¹³ Otniel, sønn av Kenaz, Kalebts yngre bror, erobret det; så Kaleb ga ham sin datter Aksa til ekte. ¹⁴ Da hun kom til Otniel, oppfordret hun ham til å be hennes far om et jorde. Da hun steg av eselet sitt, spurte Kaleb henne: «Hva ønsker du?» ¹⁵ Hun svarte: «Gi meg en velsignelse. Siden du har gitt meg land i Negev, gi meg også kilder med vann.» Så ga Kaleb henne de øvre og nedre kildene.

¹⁶ Etterkommerne av kenitten, Moses' svigerfar, dro opp fra Palmbyen med Judas folk til ørkenen i Juda sør for Arad, og de bosatte seg blant folket. ¹⁷ Juda dro med sin bror Simeon, og de angrep kanaaneerne som bodde i Sefat og ødela det fullstendig. Derfor ble byen kalt Horma. ¹⁸ Juda erobret også Gaza med sitt område, Askelon med sitt område, og Ekron med sitt område. ¹⁹ Herren var med Juda, og de tok besittelse av fjellandet, men de kunne ikke drive ut innbyggerne på slettene fordi de hadde jernvogner. ²⁰ Hebron ble gitt til Kaleb, som Moses hadde lovet,

og han drev ut derfra de tre Anak-sønnene. ²¹ Benjaminitene drev ikke ut jebusittene som bodde i Jerusalem; så jebusittene har bodd med benjaminitene i Jerusalem til denne dag.

²² Josefs stammer dro også opp mot Betel, og Herren var med dem. ²³ De sendte menn for å speide ut Betel (tidligere kalt Luz). ²⁴ Speiderne så en mann forlate byen og sa til ham: «Vis oss inngangen til byen, så vil vi behandle deg vennlig.» ²⁵ Han viste dem inngangen til byen, og de slo den med sverdet, men sparte mannen og hele hans familie. ²⁶ Mannen dro deretter til hetittenes land, bygde en by, og kalte den Luz, som fortsatt er navnet den dag i dag. ²⁷ Manasse tok ikke besittelse av Bet-Sjean og dens landsbyer, Ta'anak og dens landsbyer, Dor og dens landsbyer, Jibleam og dens landsbyer, eller Megiddo og dens landsbyer; kanaaneerne fortsatte å bo i det landet. ²⁸ Da Israel ble sterk, underla de kanaaneerne tvangsarbeid, men drev dem ikke helt ut. ²⁹ Efraim drev ikke ut kanaaneerne som bodde i Geser, så de fortsatte å bo blant dem. ³⁰ Sebulon drev ikke ut innbyggerne i Kitron eller Nahalol; dermed bodde kanaaneerne blant dem og ble underlagt tvangsarbeid. ³¹ Asjer drev ikke ut innbyggerne i Akko, Sidon, Ahlab, Aksib, Helba, Afik, eller Rehob. ³² Asjerittene bodde blant kanaaneerne, innbyggerne i landet, da de ikke drev dem ut. ³³ Naftali drev ikke ut innbyggerne i Bet-Sjemesj eller Bet-Anat, men bodde blant kanaaneerne; innbyggerne i Bet-Sjemesj og Bet-Anat ble tvangsarbeidere for dem. ³⁴ Amorittene begrenset danittene til fjellandet, og tillot dem ikke å dra ned til dalen. ³⁵ Amorittene fortsatte å bo på fjellet Heres, Ajalon og Sja'albim, men da Josefs hus ble sterkere, ble de underlagt tvangsarbeid. ³⁶ Grensen til amorittene strakte seg fra Akrabbim-stigningen, fra Sela og oppover.

2 Herrens engel steg opp fra Gilgal til Bokim og sa: «Jeg førte dere opp fra Egypt og ledet dere inn i det landet jeg lovet deres forfedre. Jeg forsikret dere: 'Jeg vil aldri bryte min pakt med dere, ² og dere skal ikke inngå noen pakt med innbyggerne i dette landet; dere skal rive ned deres altere.' Men dere har ikke adlydt meg; hva er det dere har gjort?» ³ Derfor erklærte jeg også: 'Jeg vil ikke drive dem ut foran dere; de vil bli torner i deres sider, og deres guder vil bli en snare for dere.'"⁴ Da Herrens engel talte disse ordene til alle israelittene,

Dommerne

hevet folket sine stemmer og gråt høyt, ⁵ og de kalte det stedet Bokim. Der ofret de til Herren.

⁶ Etter at Josva hadde sendt folket bort, dro israelittene, hver til sin egen arv, for å ta landet i eie. ⁷ Folket tjente Herren gjennom hele Josvas levetid og de eldste som overlevde ham og hadde vært vitne til alle de store gjerningene Herren hadde gjort for Israel. ⁸ Josva, Nuns sønn, Herrens tjener, døde i en alder av hundre og ti år. ⁹ De begravde ham i området av hans arv, i Timnat-Heres, i fjellandet Efraim, nord for Gaasj-fjellet.

¹⁰ Etter at hele den generasjonen var samlet til sine fedre, vokste det opp en annen generasjon som verken kjente Herren eller de gjerningene han hadde gjort for Israel. ¹¹ Da gjorde israelittene det som var ondt i Herrens øyne og tjente Baalene. ¹² De forlot Herren, deres fedres Gud, som hadde ført dem ut av Egypt. De fulgte og tilba ulike guder fra folkene rundt dem, og vakte Herrens vrede. ¹³ De forlot Herren og tjente Baal og Astarte. ¹⁴ Herrens vrede brant mot Israel, og han overga dem til plyndrere som herjet dem. Han solgte dem i hendene på deres fiender rundt omkring, og de kunne ikke lenger stå imot sine fiender. ¹⁵ Hvor de enn gikk, var Herrens hånd mot dem for å bringe ulykke, slik han hadde sverget til dem. De var i stor nød. ¹⁶ Da utnevnte Herren dommere som reddet dem fra dem som plyndret dem. ¹⁷ Men de hørte ikke på sine dommere, men drev hor med andre guder og tilba dem. De vendte raskt bort fra den vei deres fedre hadde gått, som hadde adlydt Herrens bud. ¹⁸ Hver gang Herren reiste opp en dommer for dem, var han med dommeren og frelste dem fra deres fienders hender så lenge dommeren levde; for Herren ble rørt av deres klager under dem som undertrykte og plaget dem. ¹⁹ Men når dommeren døde, vendte folket tilbake til enda mer korrupte veier enn deres fedre, fulgte andre guder og tjente og tilba dem. De nektet å oppgi sine onde gjerninger og stae veier. ²⁰ Derfor brant Herrens vrede mot Israel, og han sa: "Fordi dette folket har brutt den pakt jeg fastsatte for deres fedre og ikke har lyttet til min røst, ²¹ vil jeg slutte å drive ut noen av de nasjonene som Josva etterlot da han døde. ²² Jeg vil bruke disse nasjonene til å prøve Israel og se om de vil holde Herrens vei og vandre i den som deres fedre gjorde."

²³ Slik lot Herren disse nasjonene bli værende, uten å fjerne dem raskt; og han overga dem ikke i Josvas hender.

3 Dette er de folkeslagene som Herren lot bli igjen for å sette på prøve alle israelittene som ikke hadde opplevd noen av krigene i Kanaan. ² Dette ble gjort for å lære krigføring til de generasjonene av israelittene som ikke tidligere hadde opplevd det. ³ Folkeslagene inkluderte de fem herskerne over filisterne, alle kanaaneerne, sidonierne og hevittene som bodde i Libanonfjellene fra Baal Hermon-fjellet til Lebo Hamat. ⁴ De ble latt igjen for å teste israelittene for å se om de ville adlyde Herrens bud, som Han hadde gitt til deres forfedre gjennom Moses. ⁵ Israelittene bodde blant kanaaneerne, hetittene, amorittene, perisittene, hevittene og jebusittene. ⁶ De giftet seg med dem, tok deres døtre til koner og ga sine egne døtre til deres sønner, og de tjente deres guder.

⁷ Israelittene gjorde det som var ondt i Herrens øyne; de glemt Herren sin Gud og tjente Baalene og Asjeraene. ⁸ Herrens vrede ble opptent mot Israel, og Han solgte dem i hendene på Kusjan-Risjatajim, kongen av Aram Naharaim, og israelittene tjente ham i åtte år. ⁹ Da israelittene ropte til Herren, reiste Han opp en befrier for dem, Otniel, sønn av Kenas, Kalebs yngre bror, som frelste dem. ¹⁰ Herrens Ånd kom over ham, og han ble Israels dommer og dro ut i krig. Herren overga Kusjan-Risjatajim, kongen av Aram, i hans hender, og Otniel seiret over ham. ¹¹ Landet hadde fred i førti år, inntil Otniel, sønn av Kenas, døde.

¹² Igjen gjorde israelittene det som var ondt i Herrens øyne, og på grunn av dette styrket Herren Eglon, kongen av Moab, mot Israel. ¹³ Eglon samlet ammonittene og amalekittene, og de angrep Israel og erobret Palmbyen. ¹⁴ Israelittene tjente Eglon, kongen av Moab, i atten år. ¹⁵ Da israelittene ropte til Herren, reiste Han opp en befrier for dem, Ehud, en venstrehendt mann, sønn av Gera, benjaminitten. Israelittene sendte ham med tribut til Eglon, kongen av Moab. ¹⁶ Ehud laget et tveegget sverd omtrent en alen langt, som han festet til sin høyre lår under klærne. ¹⁷ Han presenterte tributet til Eglon, kongen av Moab, som var en usedvanlig stor mann. ¹⁸ Etter å ha presentert tributet, sendte Ehud bort dem som hadde båret det. ¹⁹ Men han selv vendte tilbake ved steinbildene nær Gilgal og sa: "Jeg har et hemmelig

Dommerne

budskap til deg, konge." Kongen sa: "Stillhet!" og alle hans tjenere forlot ham. ²⁰ Ehud nærmet seg ham mens han satt alene i det kjølige rommet ovenpå og sa: "Jeg har et budskap fra Gud til deg." Da kongen reiste seg fra setet, ²¹ rakte Ehud med sin venstre hånd, trakk sverdet fra sin høyre lår og stakk det inn i kongens buk. ²² Selv håndtaket sank inn etter bladet, og fettet lukket seg over det, for han trakk ikke sverdet ut, og avføringen kom ut. ²³ Da gikk Ehud ut til verandaen, lukket dørene til rommet ovenpå bak seg og låste dem.

²⁴ Etter at han hadde gått, kom tjenerne og fant dørene til rommet ovenpå låst. De sa: "Han må være på do i det indre rommet i palasset." ²⁵ De ventet til det ble pinlig, men da han ikke åpnet dørene, tok de en nøkkel og låste dem opp. Der fant de sin herre liggende på gulvet, død. ²⁶ Mens de ventet, rømte Ehud, forbi steinbildene og flyktet til Seira. ²⁷ Da han kom dit, blåste han i trompeten i Efraims fjelland, og israelittene gikk ned med ham fra fjellene, med ham som leder. ²⁸ Han sa til dem: "Følg meg, for Herren har gitt deres fiender, moabittene, i deres hender." De fulgte ham og tok kontroll over vadestedene ved Jordan som førte til Moab, og lot ingen krysse over. ²⁹ På den tiden slo de ned omkring ti tusen moabitter, alle sterke og tapre menn; ikke én slapp unna. ³⁰ Den dagen ble Moab underlagt Israels hånd, og landet hadde fred i åtti år. ³¹ Etter Ehud sto Sjamgar, sønn av Anat, frem, som slo ned seks hundre filistere med en oksedrivars stav. Han frelste også Israel.

4 Igjen gjorde israelittene det som var ondt i Herrens øyne etter at Ehud var død. ² Da overgav Herren dem i hendene på Jabin, kongen av Kanaan, som regjerte i Hasor. Sisera, hans hærfører, var stasjonert i Haroset-hagojim. ³ Fordi Sisera hadde ni hundre jernvogner og hadde undertrykt israelittene hardt i tjue år, ropte de til Herren om hjelp.

⁴ På den tiden var Debora, en profetinne og Lappidots kone, dommer i Israel. ⁵ Hun holdt rett under Deboras palme mellom Rama og Betel i Efraims fjellområde, og israelittene kom opp til henne for å få sine tvister avgjort. ⁶ Hun sendte bud etter Barak, Abinoams sønn, fra Kedesj i Naftali, og sa til ham: "Herren, Israels Gud, befaler deg: 'Gå, ta med deg ti tusen menn fra Naftali og Sebulon og før dem opp til Taborfjellet. ⁷ Jeg vil dra Sisera, Jabins

hærfører, med hans vogner og tropper til Kisjon-elven, og jeg vil overgi ham i dine hender.'" ⁸ Barak svarte henne: "Hvis du går med meg, vil jeg gå; men hvis du ikke går med meg, vil jeg ikke gå." ⁹ Debora svarte: "Sikkert, jeg vil gå med deg. Men æren vil ikke bli din på denne reisen, for Herren vil overgi Sisera til en kvinne." Så dro Debora med Barak til Kedesj. ¹⁰ Barak kalte Sebulon og Naftali til Kedesj, og ti tusen menn dro opp med ham; Debora fulgte også med ham.

¹¹ Nå hadde Heber kenitten skilt seg fra de andre kenittene, etterkommerne av Hobab, Moses' svigerfar, og slått opp sitt telt ved det store treet i Sa'anannim nær Kedesj. ¹² Da Sisera ble informert om at Barak, Abinoams sønn, hadde dratt opp til Taborfjellet, ¹³ kalte Sisera sammen alle sine vogner, ni hundre jernvogner, og alle sine menn, fra Haroset-hagojim til Kisjon-elven. ¹⁴ Da sa Debora til Barak: "Stå opp! For dette er dagen Herren har gitt Sisera i dine hender. Har ikke Herren gått foran deg?" Så dro Barak ned fra Taborfjellet med ti tusen menn som fulgte ham. ¹⁵ Herren slo Sisera og alle hans vogner og hær med sverdet foran Barak, og Sisera forlot sin vogn og flyktet til fots. ¹⁶ Barak forfulgte vognene og hæren helt til Haroset-hagojim, og alle Siseras tropper falt for sverdet; ikke en eneste mann var igjen. ¹⁷ I mellomtiden flyktet Sisera til fots til teltet til Jael, Heber kenittens kone, for det var fred mellom Jabin, kongen av Hasor, og Hebers hus. ¹⁸ Jael gikk ut for å møte Sisera og sa til ham: "Kom, min herre, kom rett inn. Vær ikke redd." Så han gikk inn i hennes telt, og hun dekket ham med et teppe. ¹⁹ Han sa til henne: "Jeg er tørst. Vær så snill å gi meg litt vann å drikke." Hun åpnet en skinnsekk med melk, ga ham en drink, og dekket ham. ²⁰ Han instruerte henne: "Stå i dørråpningen til teltet, og hvis noen kommer og spør, 'Er det noen her?' si, 'Nei.'" ²¹ Men Jael, Hebers kone, tok en teltplugg og en hammer, og gikk stille til ham mens han lå i dyp søvn, utslitt. Hun drev pluggen gjennom tinningen hans ned i bakken, og han døde.

²² Akkurat da kom Barak i forfølgelsen av Sisera, og Jael gikk ut for å møte ham. Hun sa: "Kom, jeg vil vise deg mannen du leter etter." Så han gikk inn med henne, og der lå Sisera med teltpluggen gjennom tinningen—død. ²³ På den dagen undertrykte Gud Jabin, kongen av Kanaan, foran israelittene. ²⁴ Israelittene fortsatte å styrke seg mot

Dommerne

Jabin, kongen av Kanaan, inntil de fullstendig overvant ham.

5 Den dagen sang Deborah og Barak, Abinoams sønn, og sa: ² "Når ledere står fram i Israel, når folket villig tilbyr seg, pris Herren!" ³ "Hør, dere konger! Lytt, dere herskere! Jeg, ja jeg, vil synge for Herren; Jeg vil synge lovsang til Herren, Israels Gud." ⁴ "Herre, da du dro ut fra Seir, da du marsjerte fra Edoms mark, skalv jorden, himlene strømmet, skyene strømmet ned vann." ⁵ Fjellene skalv for Herren, han fra Sinai, for Herrens åsyn, Israels Gud. ⁶ "I Shamgars dager, Anats sønn, i Jels dager, var veiene øde, og reisende tok til kronglete stier." ⁷ Landsbyboerne opphørte i Israel; de opphørte inntil jeg, Deborah, sto fram, inntil jeg sto fram, en mor i Israel. ⁸ Nye guder ble valgt; da var det krig i portene. Ikke et skjold eller spyd var å se blant førti tusen i Israel. ⁹ Mitt hjerte er med Israels ledere, med de villige frivillige blant folket. Velsign Herren!

¹⁰ "Dere som rir på hvite esler, sitter på saltepper, og dere som går langs veien, tenk på dette: ¹¹ sangernes stemme ved vanningsstedene. De forteller om Herrens rettferdige gjerninger, hans landsbyboeres rettferdige gjerninger i Israel. Da dro Herrens folk ned til portene. ¹² "Våkn opp, våkn opp, Deborah! Våkn opp, våkn opp, syng en sang! Stå opp, Barak, og før dine fanger bort, Abinoams sønn. ¹³ "Da kom resten av de edle ned; Herrens folk kom ned til meg som krigere. ¹⁴ Fra Efraim, hvis røtter var i Amalek, kom de ned; etter deg, Benjamin, med ditt folk. Fra Makir kom ledere ned, og fra Sebulon de som bærer embetsstaven. ¹⁵ Fyrstene i Issakar var med Deborah; ja, Issakar var med Barak, stormet ned i dalen etter ham. I Rubens stammer var det mye hjertesøking. ¹⁶ Hvorfor ble du blant saueinnhegningene for å høre fløytespillet for flokkene? I Rubens stammer var det mye hjertesøking. ¹⁷ Gilead ble værende bortenfor Jordan. Og hvorfor drøyde Dan ved skipene? Asjer ble ved kysten og ble ved sine landinger. ¹⁸ Sebulons folk risikerte sine liv; det gjorde også Naftali på markens høyder. ¹⁹ "Konger kom og kjempet, Kanaans konger kjempet ved Taanak, ved Megiddos vann; de tok ingen sølvbytte. ²⁰ Fra himlene kjempet stjernene, fra sine himmelbaner kjempet de mot Sisera. ²¹ Kishons bekk feide dem bort, den gamle bekken, Kishons bekk. Marsjer videre, min sjel, med styrke!" ²² Da

dundret hestenes hover—galopperende, galopperende av hans mektige hester. ²³ "Forbann Meroz," sa Herrens engel. "Forbann dets innbyggere bittert, fordi de ikke kom Herren til hjelp, til Herrens hjelp mot de mektige."

²⁴ "Velsignet blant kvinner er Jael, Hebers kone, kenitten; velsignet er hun blant kvinner i telt. ²⁵ Han ba om vann, og hun ga ham melk; i en fin skål brakte hun ham ostemasse. ²⁶ Hennes hånd nådde ut etter teltpluggen, hennes høyre hånd etter arbeidshammeren. Hun slo Sisera, hun knuste hans hode, hun knuste og gjennomboret hans tinning. ²⁷ Ved hennes føtter sank han, han falt; der lå han. Ved hennes føtter sank han, han falt; der han sank, der falt han—livløs.

²⁸ "Gjennom vinduet så Siseras mor og ropte gjennom gitteret, 'Hvorfor er hans vogn så lenge om å komme? Hvorfor er larmen av hans vogner forsinket?' ²⁹ Hennes vise damer svarte henne, ja, hun fortsatte å si til seg selv, ³⁰ 'Finner de ikke og deler byttet: en kvinne eller to for hver mann, fargerike klær som bytte for Sisera, fargerike klær brodert, høyt broderte klær for min hals— alt dette som bytte?' ³¹ "Så må alle dine fiender omkomme, Herre! Men må de som elsker deg være som solen når den stiger opp i sin styrke."

Og landet hadde fred i førti år.

6 Israelittene handlet ondt i Herrens øyne, og i syv år overga Herren dem i midjanittenes hender. ² Midjans makt var overveldende mot Israel. Følgelig laget israelittene seg tilfluktssteder i fjellkløfter, huler og festninger. ³ Hver gang israelittene sådde sine avlinger, kom midjanittene, amalekittene og andre østlige folk og invaderte landet. ⁴ De slo leir på landet og ødela avlingene helt til Gaza, og etterlot ingen næring i Israel, verken sauer, okser eller esler. ⁵ De kom opp med sitt buskap og sine telt, svermet som gresshopper. Deres antall og deres kameler var uten tall; de invaderte landet for å legge det øde. ⁶ Midjan brakte Israel til slik fattigdom at israelittene ropte til Herren om hjelp.

⁷ Da israelittene ropte til Herren på grunn av Midjans undertrykkelse, ⁸ sendte Herren dem en profet, som sa: "Dette er hva Herren, Israels Gud, sier: 'Jeg førte dere opp fra Egypt, ut av slavehuset. ⁹ Jeg reddet dere fra egypternes hånd og fra alle deres

Dommerne

undertrykkere; jeg drev dem ut foran dere og ga dere deres land. ¹⁰ Jeg sa til dere: "Jeg er Herren deres Gud; frykt ikke amorittenes guder, i hvis land dere bor." Men dere har ikke lyttet til meg."

¹¹ Herrens engel kom og satte seg under eiken i Ofra som tilhørte Joasj, abiesritten, der hans sønn Gideon tresket hvete i en vinpresse for å skjule det for midjanittene. ¹² Herrens engel viste seg for Gideon og sa: "Herren er med deg, du tapre kriger." ¹³ Gideon svarte: "Unnskyld meg, min herre, men hvis Herren er med oss, hvorfor har alt dette hendt oss? Hvor er alle Hans underverker som våre forfedre fortalte oss om, og sa: 'Førte ikke Herren oss opp fra Egypt?' Men nå har Herren forlatt oss og overgitt oss til Midjan." ¹⁴ Herren vendte seg til ham og sa: "Gå i den styrken du har og fri Israel fra Midjans hånd. Er det ikke jeg som sender deg?" ¹⁵ Gideon sa: "Unnskyld meg, min herre, men hvordan kan jeg frelse Israel? Min slekt er den svakeste i Manasse, og jeg er den minste i min familie." ¹⁶ Herren forsikret ham: "Jeg vil være med deg, og du skal slå ned alle midjanittene, uten å etterlate noen." ¹⁷ Gideon svarte: "Hvis jeg nå har funnet nåde i dine øyne, gi meg et tegn på at det virkelig er du som taler til meg. ¹⁸ Vær så snill, ikke dra bort før jeg kommer tilbake og bringer mitt offer og setter det foran deg." Og Herren sa: "Jeg vil vente til du kommer tilbake." ¹⁹ Gideon gikk inn, tilberedte en ung geit, og av en efa mel laget han usyret brød. Han la kjøttet i en kurv og suppen i en gryte, og brakte dem ut og ofret dem under eiken. ²⁰ Guds engel instruerte ham: "Ta kjøttet og det usyrede brødet, legg dem på denne steinen, og hell ut suppen." Og Gideon gjorde det. ²¹ Da rørte Herrens engel ved kjøttet og det usyrede brødet med spissen av staven i sin hånd, og ild flammet opp fra steinen og fortærte kjøttet og brødet. Herrens engel forsvant så. ²² Da Gideon forsto at det var Herrens engel, utbrøt han: "Ve meg, suverene Herre! Jeg har sett Herrens engel ansikt til ansikt!" ²³ Men Herren sa til ham: "Fred være med deg; vær ikke redd. Du skal ikke dø." ²⁴ Gideon bygde et alter der for Herren og kalte det Herren er Fred. Til denne dag står det i Ofra av abiesrittene. ²⁵ Samme natt sa Herren til ham: "Ta din fars okse og en annen okse som er syv år gammel, og riv ned din fars alter for Baal og hugg ned Asjera-pålen ved siden av det. ²⁶ Bygg så et ordentlig alter for Herren din Gud på toppen av denne høyden. Bruk veden fra Asjera-pålen du hogg

ned, og ofre den andre oxen som et brennoffer." ²⁷ Så tok Gideon ti av sine tjenere og gjorde som Herren hadde befalt. Men fordi han var redd for sin familie og byens folk, gjorde han det om natten i stedet for om dagen. ²⁸ Om morgenen, da folkene i byen sto opp, fant de Baals alter revet ned, med Asjera-pålen ved siden av det hugget ned og den andre oxen ofret på det nybygde alteret. ²⁹ De spurte hverandre: "Hvem gjorde dette?" Etter at de hadde undersøkt, fikk de vite: "Gideon, Joasjs sønn, gjorde det." ³⁰ Byens folk krevde av Joasj: "Bring ut din sønn. Han må dø fordi han har revet ned Baals alter og hugget ned Asjera-pålen ved siden av det." ³¹ Men Joasj svarte den fiendtlige mengden: "Vil dere føre Baals sak? Vil dere redde ham? Den som kjemper for ham skal dø innen morgenen! Hvis Baal virkelig er en gud, la ham forsvare seg selv når noen bryter ned hans alter." ³² Så fordi Gideon hadde revet ned Baals alter, ga de ham navnet Jerub-Baal, og sa: "La Baal kjempe med ham." ³³ Nå samlet alle midjanittene, amalekittene og andre østlige folk seg, krysset over Jordan og slo leir i Jisreeldalen. ³⁴ Da kom Herrens Ånd over Gideon, og han blåste i en trompet og kalte abiesrittene til å følge ham. ³⁵ Han sendte budbringere gjennom hele Manasse, og kalte dem til våpen, og også til Asjer, Sebulon og Naftali, så de også dro opp for å møte dem. ³⁶ Gideon sa til Gud: "Hvis du har til hensikt å frelse Israel ved min hånd, slik du har lovet— ³⁷ se, jeg vil legge en ullfleece på treskeplassen. Hvis det er dugg bare på fleecen og hele bakken er tørr, da vil jeg vite at du vil frelse Israel ved min hånd, slik du har sagt." ³⁸ Og det var slik. Gideon sto tidlig opp neste dag; han klemte fleecen og vred ut duggen—en skål full av vann. ³⁹ Så sa Gideon til Gud: "Vær så snill, ikke bli sint på meg. La meg få gjøre bare én forespørsel til. La meg få én test til med fleecen, men denne gangen la fleecen forbli tørr og la bakken være dekket med dugg." ⁴⁰ Den natten gjorde Gud som forespurt. Bare fleecen var tørr; hele bakken var dekket med dugg.

7 Tidlig om morgenen slo Jerubbaal (det vil si Gideon) og hele folket som var med ham leir ved Harods kilde. Midianittenes leir lå nord for dem, ved More-høyden i dalen. ² Herren sa til Gideon: "Du har for mange folk med deg til at Jeg kan overgi Midian i deres hender. Israel kunne rose seg mot Meg og si: 'Min egen styrke har frelst meg.' ³ Forkynn derfor for folket og si: 'Den som er redd og

Dommerne

skjelver, kan vende tilbake og dra bort fra Gileads fjell." Så vendte tjue-to tusen av folket tilbake, men ti tusen ble igjen. ⁴ Herren sa til Gideon: "Folket er fortsatt for mange. Ta dem ned til vannet, så vil Jeg prøve dem for deg der. Den som Jeg sier skal gå med deg, han skal gå; men den som Jeg sier ikke skal gå med deg, han skal ikke gå." ⁵ Så førte Gideon folket ned til vannet. Herren sa til ham: "Skil dem som lepper vannet med tungen, som en hund lepper, fra dem som kneler ned for å drikke." ⁶ Antallet av dem som leppet, ved å føre hånden til munnen, var tre hundre menn; men alle de andre knelte ned for å drikke vann. ⁷ Herren sa til Gideon: "Med de tre hundre mennene som leppet, vil Jeg frelse deg og overgi midianittene i dine hender. La alle de andre dra hjem." ⁸ Så tok de tre hundre mennene over proviantene og trompetene til de andre. Gideon sendte alle de andre israelittene til sine telt, men beholdt de tre hundre mennene. Midianittenes leir lå nedenfor ham i dalen.

⁹ Den natten sa Herren til Gideon: "Reis deg, gå ned mot leiren, for Jeg har gitt den i dine hender. ¹⁰ Hvis du følger deg nølende til å angripe, gå ned til leiren med din tjener Pura ¹¹ og lytt til hva de sier. Etterpå vil du bli oppmuntret til å angripe leiren." Så gikk han ned med sin tjener Pura til utkanten av leiren. ¹² Midianittene, amalekittene og alle folkene fra øst lå i dalen, tallrike som gresshopper; deres kameler var uten tall, tallrike som sanden ved havets bredd. ¹³ Da Gideon kom, var det en mann som fortalte en drøm til sin venn. Han sa: "Jeg hadde en drøm: Et byggbrød kom rullende inn i midianittenes leir. Det traff teltet med slik kraft at teltet veltet og kollapset." ¹⁴ Hans venn svarte: "Dette kan ikke være noe annet enn sverdet til Gideon, Joasj sønn, israelitten. Gud har overgitt Midian og hele leiren i hans hender."

¹⁵ Da Gideon hørte drømmen og dens tolkning, bøyde han seg ned i tilbedelse. Han vendte tilbake til Israels leir og ropte: "Reis dere! Herren har overgitt midianittenes leir i deres hender." ¹⁶ Han delte de tre hundre mennene i tre grupper og plasserte trompeter og tomme krukker i hendene på dem alle, med fakler inne i krukkene. ¹⁷ Han sa til dem: "Se på meg og følg mitt eksempel. Når jeg kommer til utkanten av leiren, gjør akkurat som jeg gjør. ¹⁸ Når jeg og alle som er med meg blåser i våre trompeter, skal dere også blåse i deres rundt hele leiren og rope: 'For Herren og for Gideon!'" ¹⁹ Gideon og de

hundre mennene som var med ham nådde kanten av leiren ved begynnelsen av midtvakten, rett etter at vekten var satt. De blåste i sine trompeter og knuste krukkene som var i deres hender. ²⁰ De tre gruppene blåste i trompetene og knuste krukkene. De holdt faklene i sine venstre hender og trompetene i sine høyre hender for å blåse, og de ropte: "Et sverd for Herren og for Gideon!" ²¹ Hver mann stod på sin plass rundt leiren, og alle midianittene løp, ropende mens de flyktet. ²² Da de tre hundre trompetene lød, satte Herren sverdet til den ene mot den andre i hele leiren. Hæren flyktet til Bet-Shitta mot Serera, så langt som til grensen av Abel-Mehola nær Tabbat. ²³ Mennene fra Israel ble kalt ut fra Naftali, Asjer og hele Manasse, og de forfulgte midianittene. ²⁴ Gideon sendte budbringere gjennom hele Efraims fjelland og sa: "Kom ned mot midianittene og beslaglegg vannene i Jordan foran dem så langt som til Bet-Bara." Så ble alle mennene fra Efraim kalt ut, og de beslagla vannene i Jordan så langt som til Bet-Bara. ²⁵ De fanget de to lederne av Midian, Oreb og Seeb. De drepte Oreb ved Oreb-klippen og Seeb ved Seeb vinpresse. De forfulgte midianittene og brakte hodene til Oreb og Seeb til Gideon, som var ved Jordan.

8 Da sa efraimittene til Gideon: «Hva er dette for en handling du har gjort mot oss ved ikke å kalle oss da du gikk til kamp mot Midjan?» Og de kranglet heftig med ham. ² Men han svarte: «Hva har jeg oppnådd sammenlignet med dere? Er ikke efraimittenes etterhøst bedre enn hele innhøstingen til Abieser? ³ Gud overga Oreb og Seeb, lederne av Midjan, i deres hender. Hva kunne jeg gjøre i sammenligning med dere?» Da stilnet deres vrede mot ham.

⁴ Gideon og de tre hundre mennene med ham, utmattet, men fortsatt i forfølgelse, nådde Jordan og krysset over. ⁵ Han sa til mennene i Sukkot: «Vær så snill å gi brød til troppene mine, for de er trette, og jeg forfølger Sebah og Salmunna, kongene av Midjan.» ⁶ Men lederne i Sukkot svarte: «Har du allerede Sebah og Salmunna i dine hender, at vi skulle gi brød til hæren din?» ⁷ Gideon svarte: «For dette svaret, når Herren har overgitt Sebah og Salmunna i min hånd, vil jeg straffe dere med ørkentorner og tistler.»

⁸ Derfra dro han opp til Pnuel og kom med den samme forespørselen, men de svarte på samme

Dommerne

måte som mennene i Sukkot hadde gjort. ⁹ Så sa han til mennene i Pnuel: «Når jeg vender trygt tilbake, vil jeg rive ned dette tårnet.» ¹⁰ Nå var Sebah og Salmunna i Karkor med omkring femten tusen menn, alt som var igjen av hærene til de østlige folkene; hundre og tjue tusen sverdmenn hadde falt. ¹¹ Gideon dro opp langs nomadenes rute øst for Nobah og Jogbeha og angrep leiren som ikke var forberedt. ¹² Sebah og Salmunna flyktet, men han forfulgte og fanget de to kongene av Midjan, Sebah og Salmunna, og slo hele hæren deres. ¹³ Gideon, sønn av Joasj, vendte så tilbake fra slaget ved Herestigningen. ¹⁴ Han fanget en ung mann fra Sukkot og forhørte ham, og den unge mannen skrev ned for ham navnene på de syttisju lederne og eldste i Sukkot. ¹⁵ Så kom Gideon til mennene i Sukkot og sa: «Her er Sebah og Salmunna, om hvem dere hånte meg og sa: 'Har du allerede Sebah og Salmunna i dine hender, at vi skulle gi brød til dine trette menn?」 ¹⁶ Han tok byens eldste og disiplinerte mennene i Sukkot med ørkenotner og tistler. ¹⁷ Han rev også ned tårnet i Pnuel og behandlet mennene i byen. ¹⁸ Så spurte han Sebah og Salmunna: «Hva slags menn drepte dere på Tabor?」 De svarte: «Menn som deg, hver og en med en prins' holdning.» ¹⁹ Gideon sa: «Det var mine brødre, sønnene av min egen mor. Så sant Herren lever, hvis dere hadde spart deres liv, ville jeg ikke drepe dere.» ²⁰ Han vendte seg til Jeter, sin førstefødt, og sa: «Reis deg og drep dem.» Men gutten trakk ikke sitt sverd, fordi han var redd, da han fortsatt var ung. ²¹ Sebah og Salmunna sa: «Reis deg selv og slå oss; for som mannen er, så er hans styrke.» Så trådte Gideon frem og drepte Sebah og Salmunna, og tok ornamentene fra kamelene deres hals. ²² Israelittene sa til Gideon: «Led oss—du, din sønn og din sønnesønn—fordi du har frelst oss fra Midjans hånd.» ²³ Men Gideon svarte: «Jeg vil ikke herske over dere, og heller ikke min sønn skal herske over dere. Herren skal herske over dere.» ²⁴ Gideon sa: «Jeg har én forespørsel, at hver av dere gir meg en øring fra deres andel av byttet.» (Det var skikken blant ismaelittene å bære gulløreringer.) ²⁵ De svarte: «Vi vil gjerne gi dem.» Så bredte de ut et klesplagg, og hver mann kastet en øring fra sitt bytte på det. ²⁶ Vekten av gulløreringene han ba om var sytten hundre sjekel, uten å telle ornamentene, anhengene og de purpurfargede klærne båret av Midjans konger, eller kjedene på kamelene deres

hals. ²⁷ Gideon formet gullet til en efod, som han plasserte i Ofra, sin by. Hele Israel ble forført til å tilbe den der, og det ble en felle for Gideon og hans familie.

²⁸ Slik ble Midjan underlagt israelittene og reiste seg ikke igjen. Under Gideons levetid nøt landet fred i førti år. ²⁹ Jerubba'al, sønn av Joasj, vendte tilbake for å bo i sitt eget hus. ³⁰ Han hadde sytti sønner, da han hadde mange hustruer. ³¹ En sønn ble også født til ham av hans medhustru som bodde i Sikem, og han kalte ham Abimelek. ³² Gideon, sønn av Joasj, døde i en god alderdom og ble lagt til hvile i graven til sin far Joasj i Ofra av Abiesrittene. ³³ Så snart Gideon døde, vendte israelittene seg igjen til Ba'alene og satte opp Ba'al-Berith som deres gud. ³⁴ De husket ikke Herren deres Gud, som hadde reddet dem fra hendene til alle deres fiender på alle kanter. ³⁵ De viste heller ikke godhet mot familien til Jerubba'al (det vil si Gideon) til tross for alle de gode tingene han hadde gjort for Israel.

9 Abimelek, sønn av Jerubbaal, dro til Sikem til sin mors slektninger og talte til dem og til hele familien til sin mors far og sa: ² "Tal til alle lederne i Sikem: 'Hva er best for dere: å ha sytti menn, alle Jerubbaals sønner, som hersker over dere, eller bare én mann?' Husk, jeg er deres eget kjøtt og blod." ³ Hans mors slektninger talte alle disse ordene på hans vegne til lederne i Sikem, og de var tilbøyelige til å følge Abimelek, for de sa: "Han er vår slektning." ⁴ De ga ham sytti sølvstykker fra tempelet til Baal-Berith, og med dem leide Abimelek verdiløse og hensynsløse menn som ble hans tilhengere. ⁵ Han dro til sin fars hus i Ofra og drepte sine brødre, Jerubbaals sønner, sytti menn, på én stein. Men Jotam, den yngste sønnen til Jerubbaal, overlevde fordi han gjemte seg. ⁶ Da samlet alle lederne i Sikem og Bet-Millo seg og gjorde Abimelek til konge ved eiken ved minnesteinen i Sikem.

⁷ Da Jotam ble informert, gikk han og sto på toppen av Garisim-fjellet og ropte til dem: "Hør på meg, ledere i Sikem, så Gud kan høre på dere. ⁸ Trærne satte en gang ut for å utnevne en konge over seg selv, og de sa til oliventreet: 'Hersk over oss!' ⁹ Men oliventreet svarte: 'Skulle jeg gi opp min olje, som både guder og mennesker blir æret ved, for å vaie over trærne?' ¹⁰ Så henvendte trærne seg til fikentreet: 'Du, kom og hersk over oss!' ¹¹ Men fikentreet svarte: 'Skulle jeg gi opp min sødme og

Dommerne

min gode frukt for å vaie over trærne?" ¹² Trærne talte da til vintreet og sa: 'Du, kom og hersk over oss!' ¹³ Men vintreet svarte: 'Skulle jeg gi opp min vin, som gleder både guder og mennesker, for å vaie over trærne?' ¹⁴ Til slutt sa alle trærne til tornebusken: 'Du, kom og hersk over oss!' ¹⁵ Tornebusken sa til trærne: 'Hvis dere virkelig salver meg som konge over dere, kom og søk ly i min skygge; men hvis ikke, la ild komme ut av tornebusken og fortære Libanons sedrer.' ¹⁶ "Så nå, hvis dere har handlet med ærlighet og integritet ved å gjøre Abimelek til konge, og hvis dere har handlet godt mot Jerubbaal og hans hus, og har behandlet ham som han fortjente— ¹⁷ for min far kjempet for dere og risikerte sitt liv for å redde dere fra Midjans hånd; ¹⁸ men i dag har dere reist dere mot min fars hus, drept hans sønner, sytti menn, på én stein, og gjort Abimelek, sønnen til hans kvinnelige slave, til konge over lederne i Sikem fordi han er deres slektning— ¹⁹ hvis dere har handlet med ærlighet og integritet mot Jerubbaal og hans hus i dag, så vær glade for Abimelek, og måtte han også være glad for dere. ²⁰ Men hvis ikke, la ild komme ut fra Abimelek og fortære lederne i Sikem og Bet-Millo; og la ild komme ut fra lederne i Sikem og Bet-Millo og fortære Abimelek." ²¹ Så flyktet Jotam, rømte til Beer, og han bodde der fordi han var redd for sin bror Abimelek. ²² Abimelek styrte Israel i tre år. ²³ Da sendte Gud en ånd av splid mellom Abimelek og lederne i Sikem, og lederne i Sikem handlet forrædersk mot Abimelek, ²⁴ slik at volden gjort mot Jerubbaals sytti sønner kunne hevnes, og ansvaret for deres blod kunne legges på deres bror Abimelek, som drepte dem, og på lederne i Sikem, som hjalp ham med å myrde sine brødre. ²⁵ Lederne i Sikem satte menn i bakhold mot ham på bakketoppene, og de ranet alle som gikk forbi dem på veien; og dette ble rapportert til Abimelek. ²⁶ Nå kom Gaal, sønn av Ebed, med sine slektninger og krysset inn i Sikem, og lederne i Sikem satte sin lit til ham. ²⁷ De gikk ut i markene, samlet druene fra vingårdene sine, trakk dem og holdt en festival. De gikk inn i huset til sin gud, spiste og drakk, og forbannet Abimelek. ²⁸ Da sa Gaal, sønn av Ebed: "Hvem er Abimelek, og hvem er Sikem, at vi skulle tjene ham? Er han ikke sønn av Jerubbaal, og er Sebul ikke hans stedfortreder? Tjen mennene til Hamor, Sikems far! Hvorfor skulle vi tjene ham? ²⁹ Hvis bare dette folket var under min kommando! Da ville jeg kvitte meg med ham." Og

han sa til Abimelek: "Forstørr hæren din og kom ut!" ³⁰ Da Sebul, lederen av byen, hørte hva Gaal, sønn av Ebed, sa, ble han veldig sint. ³¹ I hemmelighet sendte han budbringere til Abimelek og sa: "Gaal, sønn av Ebed, og hans slektninger har kommet til Sikem og oppviger byen mot deg. ³² Stå nå opp om natten, du og folket som er med deg, og liggi i bakhold på marken. ³³ Om morgenen, ved soloppgang, gå mot byen. Når han og folket som er med ham kommer ut mot deg, gjør med dem hva du kan." ³⁴ Så sto Abimelek og hele folket med ham opp om natten og tok opp skjulte posisjoner nær Sikem i fire grupper. ³⁵ Nå gikk Gaal, sønn av Ebed, ut og sto ved inngangen til byporten, akkurat da Abimelek og folket med ham reiste seg fra bakholdet. ³⁶ Da Gaal så dem, sa han til Sebul: "Se, folk kommer ned fra fjelltoppene!" Sebul svarte: "Du tar feil av skyggene fra fjellene for menn." ³⁷ Men Gaal talte igjen: "Se, folk kommer ned fra den høyeste delen av landet, og en gruppe kommer fra retningen til spåmannens tre." ³⁸ Da sa Sebul til ham: "Hvor er din skryt nå, du som sa: 'Hvem er Abimelek at vi skulle tjene ham?' Er dette ikke folket du hånste? Gå ut og kjemp mot dem!" ³⁹ Så gikk Gaal ut i siktemål for lederne i Sikem og kjempet mot Abimelek. ⁴⁰ Abimelek forfulgte ham, og han flyktet for ham, og mange falt sårede opp til inngangen til porten. ⁴¹ Abimelek ble i Aruma, og Sebul drev Gaal og hans slektninger ut av Sikem. ⁴² Neste dag gikk folket ut til markene, og dette ble rapportert til Abimelek. ⁴³ Så tok han sine menn, delte dem i tre grupper, og satte et bakhold i markene. Da han så folket komme ut av byen, angrep han dem. ⁴⁴ Abimelek og gruppen med ham skyndte seg frem til en posisjon ved inngangen til byporten. Da angrep de to andre gruppene dem som var i markene og slo dem ned. ⁴⁵ Abimelek kjempet mot byen hele den dagen, inntok den, og drepte folket der. Så ødela han byen og strødde salt over den. ⁴⁶ Da alle lederne i tårnet i Sikem hørte om det, gikk de inn i det indre kammeret i tempelet til El-Berit. ⁴⁷ Det ble rapportert til Abimelek at alle lederne i tårnet i Sikem hadde samlet seg. ⁴⁸ Så dro Abimelek opp til Salmon-fjellet, han og alt folket med ham. Abimelek tok en øks i hånden, hogg av en gren fra trærne, løftet den på skulderen, og sa til folket med ham: "Det dere har sett meg gjøre, skynd dere og gjør det samme." ⁴⁹ Så hogg alt folket av sine grener og fulgte Abimelek. De stablet dem mot det indre kammeret og satte det i brann over dem

Dommerne

der inne, så alle menneskene i tårnet i Sikem døde, omkring tusen menn og kvinner. ⁵⁰ Abimelek dro deretter til Tebes, beleiret det, og inntok det. ⁵¹ Inne i byen var det imidlertid et sterkt tårn, og alle mennene og kvinnene, sammen med alle lederne i byen, flyktet dit, låste seg inne, og klatret opp på taket av tårnet. ⁵² Abimelek gikk til tårnet og angrep det, nærmet seg inngangen for å sette det i brann. ⁵³ Men en kvinne slapp en øvre kvernstein på Abimeleks hode og knuste skallen hans. ⁵⁴ Hastig ropte han til sin unge våpenbærer og sa: "Trekk sverdet ditt og drep meg, så de ikke kan si, 'En kvinne drepte ham.'" Så stakk den unge mannen ham, og han døde. ⁵⁵ Da mennene i Israel så at Abimelek var død, dro de hver til sitt hjem. ⁵⁶ Slik gjengjeldte Gud ondskaper som Abimelek hadde gjort mot sin far ved å myrde sine sytti brødre. ⁵⁷ Gud vendte også all ondskaper til mennene i Sikem tilbake på deres hoder, og Jotams, sønn av Jerubbaal, forbannelse kom over dem.

10 Etter Abimeleks død sto Tola, sønn av Puah, sønn av Dodo, en mann fra Issakars stamme, frem for å frelse Israel. Han bodde i Shamir, som ligger i fjelllandet i Efraim. ² Han styrte Israel i tjuetre år, deretter døde han og ble gravlagt i Shamir. ³ Etter ham kom Jair, en gileaditt, som dømte Israel i tjueto år. ⁴ Jair hadde tretti sønner som red på tretti esler, og de eide tretti byer i Gilead, kjent til denne dag som Havvot-Jair. ⁵ Da Jair døde, ble han gravlagt i Kamon.

⁶ Igjen gjorde israelittene det som var ond i Herrens øyne. De tilbad Baalene og Astarotene, samt gudene til Aram, Sidon, Moab, ammonittene og filisterne. De forlot Herren og sluttet å tjene Ham. ⁷ Herrens vrede flammert opp mot Israel, og Han overgav dem til filisterne og ammonittene. ⁸ Det året undertrykte og knuste de israelittene. I atten år undertrykte de alle israelittene øst for Jordan i Gilead, amorittenenes land. ⁹ Ammonittene krysset også Jordan for å føre krig mot Juda, Benjamin og Efraims hus, og forårsaket stor nød for Israel. ¹⁰ Israelittene ropte til Herren og bekjente: "Vi har syndet mot Deg ved å forlate vår Gud og tjene Baalene." ¹¹ Herren svarte israelittene: "Har jeg ikke reddet dere fra egypterne, amorittene, ammonittene og filisterne? ¹² Da sidonierne, amalekittene og maonittene undertrykte dere, ropte dere til Meg, og Jeg reddet dere fra deres hender. ¹³ Men dere har vendt dere bort fra Meg og tjent andre

guder; derfor vil Jeg ikke redde dere mer. ¹⁴ Gå og rop til de gudene dere har valgt. La dem redde dere i deres nød."

¹⁵ Men israelittene bønnfalt Herren: "Vi har syndet. Gjør med oss hva Du finner for godt, men vennligst redd oss i dag." ¹⁶ De fjernet de fremmede gudene fra blant seg og tjente Herren, og Han kunne ikke lenger bære Israels nød. ¹⁷ Ammonittene ble kalt til våpen og slo leir i Gilead, mens israelittene samlet seg og slo leir ved Mispá. ¹⁸ Lederne i Gilead sa til hverandre: "Den som vil ta ledelsen i å angripe ammonittene, skal bli leder over alle innbyggerne i Gilead."

11 Jefta, gileaditten, var en taper kriger, men han var sønn av en prostituert. Gilead var hans far. ² Gileads kone fødte ham sønner, og da de var voksne, drev de Jefta bort og sa: «Du skal ikke ha del i vår familieav, for du er sønn av en annen kvinne.» ³ Så flyktet Jefta fra sine brødre og bodde i landet Tob, hvor en gruppe verdiløse menn samlet seg rundt ham og fulgte ham. ⁴ Etter en tid førte ammonittene krig mot Israel. ⁵ Da ammonittene kjempet mot Israel, dro de eldste i Gilead for å hente Jefta tilbake fra landet Tob. ⁶ De henvendte seg til Jefta og sa: «Kom og led oss i kamp mot ammonittene.» ⁷ Jefta svarte de eldste i Gilead: «Hatet dere meg ikke og drev meg bort fra min fars hus? Hvorfor kommer dere til meg nå når dere er i nød?» ⁸ De eldste i Gilead sa til Jefta: «Av denne grunn har vi nå vendt tilbake til deg, for at du skal gå med oss og kjempe mot ammonittene og bli vår leder over alle innbyggerne i Gilead.» ⁹ Jefta sa til dem: «Hvis dere bringer meg tilbake for å kjempe mot ammonittene, og Herren overgir dem til meg, skal jeg da virkelig bli deres leder?» ¹⁰ De eldste i Gilead svarte: «Herren er vitne mellom oss; vi vil gjøre som du har sagt.» ¹¹ Så gikk Jefta med de eldste i Gilead, og folket gjorde ham til leder og hærfører over dem. Jefta gjentok alle sine ord for Herren i Mispá. ¹² Jefta sendte budbringere til ammonittenes konge og spurte: «Hvilken konflikt eksisterer mellom oss siden du har kommet for å kjempe mot mitt land?» ¹³ Ammonittenes konge svarte Jefthas budbringere: «Da Israel kom opp fra Egypt, tok de mitt land fra Arnon til Jabbok og Jordan. Nå, gi det tilbake fredelig.» ¹⁴ Jefta sendte igjen budbringere til ammonittenes konge, ¹⁵ og sa: «Dette erklærer Jefta: Israel tok ikke landet til Moab

Dommerne

eller landet til ammonittene.¹⁶ Da de kom opp fra Egypt, reiste Israel gjennom ørkenen til Rødehavet og deretter til Kadesj.¹⁷ Israel sendte budbringere til kongen av Edom og ba: 'La oss få passere gjennom ditt land,' men kongen av Edom ville ikke lytte. De sendte også til kongen av Moab, men han nektet. Så ble Israel værende i Kadesj.¹⁸ Deretter reiste de gjennom ørkenen, forbi Edom og Moab, og kom til østsiden av Moab, hvor de slo leir på den andre siden av Arnon. De gikk ikke inn i Moabs land, for Arnon var grensen.¹⁹ Israel sendte budbringere til Sihon, amorittenes konge, herskeren over Hesjbon, og sa: 'La oss få passere gjennom ditt land til vårt sted.'²⁰ Men Sihon stolte ikke på Israel for å passere gjennom sitt territorium. Han samlet alle sine tropper, slo leir ved Jahas, og kjempet mot Israel.²¹ Herren, Israels Gud, overgav Sihon og hele hans folk i Israels hender, og de beseiret dem. Israel tok i besittelse hele landet til ammonittene som bodde i den regionen.²² De erobret hele området fra Arnon til Jabbok og fra ørkenen til Jordan.

²³ Nå som Herren, Israels Gud, har drevet amorittene ut foran sitt folk Israel, skulle dere da ta det i besittelse?²⁴ Eier ikke dere det som Kamosj, deres gud, gir dere? På samme måte vil vi eie det som Herren vår Gud har gitt oss.²⁵ Er du bedre enn Balak, Sippors sønn, kongen av Moab? Har han noen gang stridt mot Israel eller ført krig mot dem?²⁶ I tre hundre år har Israel okkupert Hesjbon, Aroer, og de omkringliggende bosetningene, og alle byene langs Arnon. Hvorfor gjenerobret dere dem ikke i løpet av den tiden?²⁷ Jeg har ikke gjort deg noe galt, men du gjør meg urett ved å føre krig mot meg. La Herren, dommeren, avgjøre striden i dag mellom israelittene og ammonittene.»²⁸ Ammonittenes konge ignorerte imidlertid budskapet Jefta sendte ham.

²⁹ Da kom Herrens Ånd over Jefta. Han dro gjennom Gilead og Manasse, og gjennom Mispá i Gilead, og avanserte mot ammonittene.³⁰ Jefta avla et løfte til Herren: «Hvis du overgir ammonittene i mine hender,³¹ da skal det som kommer ut av dørene i mitt hus for å møte meg når jeg vender tilbake seirende fra ammonittene, tilhøre Herren, og jeg vil ofre det som et brennoffer.»³² Jefta dro over for å kjempe mot ammonittene, og Herren overgav dem i hans hender.³³ Han slo dem fra Aroer til nærheten av Minnit, tjue byer, helt til Abel-Keramim. Slik ble ammonittene underlagt israelittene.³⁴ Da Jefta vendte tilbake til

sitt hjem i Mispá, kom hans datter ut for å møte ham med tamburiner og dans. Hun var hans eneste barn; foruten henne hadde han verken sønn eller datter.³⁵ Da han så henne, rev han sine klær og sa: «Å, min datter! Du har brakt meg lavt, og du er blant dem som plager meg, for jeg har gitt mitt ord til Herren, og jeg kan ikke trekke det tilbake.»³⁶ Hun svarte: «Min far, du har gitt ditt ord til Herren; gjør med meg som du har lovet, siden Herren har hevnet deg på dine fiender, ammonittene.»³⁷ Hun sa da til sin far: «Gi meg denne anmodningen: la meg få to måneder til å vandre i fjellene og gråte med mine venner fordi jeg aldri vil gifte meg.»³⁸ Han sa: «Gå.» Så sendte han henne bort i to måneder. Hun og hennes venner gikk opp i fjellene og gråt over hennes jomfruelighet.³⁹ Etter to måneder vendte hun tilbake til sin far, og han gjorde med henne som han hadde lovet. Og hun var jomfru. Fra dette oppstod en skikk i Israel,⁴⁰ at hvert år går Israels døtre ut i fire dager for å minnes datteren til Jefta, gileaditten.

12 Efraims menn ble kalt ut, og de dro over til Safon. De sa til Jefta: «Hvorfor dro du for å kjempe mot ammonittene uten å invitere oss til å gå med deg? Vi vil brenne huset ditt ned over deg!»² Jefta svarte: «Jeg og mitt folk var i en betydelig konflikt med ammonittene, og jeg kalte på dere, men dere reddet meg ikke fra deres hender.»³ Da jeg innså at dere ikke ville hjelpe, risikerte jeg livet mitt og dro over for å kjempe mot ammonittene, og Herren ga meg seier over dem. Så hvorfor har dere kommet i dag for å kjempe mot meg?»

⁴ Jefta samlet da mennene fra Gilead og kjempet mot Efraim. Gileadittene beseiret Efraim fordi de hadde sagt: «Dere gileaditter er flyktninger midt i Efraim og Manasse.»⁵ Gileadittene tok kontroll over vadedstedene ved Jordan som førte til Efraim, og når en overlevende fra Efraim sa: «La meg komme over,» spurte mennene fra Gilead ham: «Er du en eframitt?» Hvis han svarte: «Nei,»⁶ sa de: «Vennligst si 'Shibboleth.'» Hvis han sa «Sibboleth,» fordi han ikke kunne uttale det riktig, grep de ham og drepte ham ved vadedstedene ved Jordan. På den tiden falt førtito tusen eframitter.⁷ Jefta dømte Israel i seks år. Så døde Jefta, gileaditten, og ble begravet i en by i Gilead.

⁸ Etter Jefta tok Ibzan fra Betlehem opp rollen som dommer i Israel.⁹ Han hadde tretti sønner og tretti døtre. Han ga døtrene sine i ekteskap utenfor sin

Dommerne

klan og hentet inn tretti unge kvinner som koner til sønnene sine fra utenfor sin klan. Ibzan dømte Israel i syv år. ¹⁰ Deretter døde Ibzan og ble lagt til hvile i Betlehem. ¹¹ Etter ham dømte Elon, zebulonitten, Israel i ti år. ¹² Elon, zebulonitten, døde til slutt og ble gravlagt i Ajalon i landet Zebulon. ¹³ Etter ham dømte Abdon, sønn av Hillel, piratonitten, Israel. ¹⁴ Han hadde ført sønner og tretti barnebarn, som red på sytti esler. Abdon tjente som dommer over Israel i åtte år. ¹⁵ Så døde Abdon, sønn av Hillel, og ble begravet i Piraton i landet Efraim, i høylandet til amalekittene.

13 Igjen gjorde israelittene det som var ondt i Herrens øyne, og Han overga dem til filisterne i førti år. ² Det var en mann fra Sora, av Danittenes ætt, som het Manoah, og hans kone var ufruktbar og hadde ikke født barn. ³ Herrens engel viste seg for henne og sa: "Du er ufruktbar og barnløs, men du skal bli med barn og føde en sønn. ⁴ Nå må du være forsiktig med ikke å drikke vin eller sterk drikk, og ikke spise noe urent. ⁵ For du skal bli med barn og føde en sønn. Ingen barberkniv skal komme på hans hode, for gutten skal være en nasireer, viet til Gud fra mors liv. Han skal begynne å frelse Israel fra filisterne."

⁶ Kvinnen gikk til sin mann og sa: "En Guds mann kom til meg; hans utseende var som en Guds engel, meget fryktinngytende. Jeg spurte ikke hvor han kom fra, og han fortalte meg ikke sitt navn. ⁷ Han sa til meg: 'Du skal bli med barn og føde en sønn. Nå, ikke drikk vin eller sterk drikk, og ikke spis noe urent, for gutten skal være en nasireer for Gud fra mors liv til den dag han dør.'" ⁸ Manoah ba til Herren: "Vær så snill, Herre, la Guds mann du sendte komme igjen for å lære oss hvordan vi skal oppdra gutten som skal bli født." ⁹ Gud hørte Manoah, og Guds engel kom igjen til kvinnen mens hun var på marken, men hennes mann Manoah var ikke med henne. ¹⁰ Kvinnen skyndte seg til sin mann og sa: "Mannen som viste seg for meg den andre dagen er her!" ¹¹ Manoah reiste seg og fulgte sin kone. Da han nådde mannen, spurte han: "Er du mannen som talte til min kone?" "Jeg er," svarte han. ¹² Manoah spurte: "Når dine ord blir oppfylt, hva skal guttens livsførsel og oppdrag være?" ¹³ Herrens engel svarte: "Din kone må følge alt jeg har sagt til henne. ¹⁴ Hun må ikke konsumere noe fra vintreet, ikke drikke vin eller sterk drikk, og ikke spise noe urent. Hun må gjøre alt jeg

har befalt henne." ¹⁵ Manoah sa til Herrens engel: "Vær så snill å bli mens vi tilbereder en kje for deg." ¹⁶ Herrens engel svarte: "Selv om du holder meg tilbake, vil jeg ikke spise din mat. Men hvis du forbereder et brennoffer, ofre det til Herren." Manoah forsto ikke at det var Herrens engel. ¹⁷ Manoah spurte Herrens engel: "Hva er ditt navn, så vi kan ære deg når ditt ord blir oppfylt?" ¹⁸ Han svarte: "Hvorfor spør du mitt navn? Det er et mysterium." ¹⁹ Manoah tok en kje og et grødeoffer og ofret dem på en stein til Herren. Herren utførte under mens Manoah og hans kone så på. ²⁰ Da flammen steg fra alteret mot himmelen, steg Herrens engel opp i flammen. Da Manoah og hans kone så dette, falt de med ansiktene til jorden. ²¹ Da Herrens engel ikke viste seg igjen for Manoah og hans kone, innså Manoah at det var Herrens engel. ²² Manoah sa til sin kone: "Vi skal visseelig dø, for vi har sett Gud!" ²³ Men hans kone svarte: "Hvis Herren hadde til hensikt å drepe oss, ville Han ikke ha akseptert et brennoffer og grødeoffer fra våre hender, eller vist oss alle disse tingene eller fortalt oss dette." ²⁴ Kvinnen fødte en sønn og kalte ham Samson. Han vokste opp, og Herren velsignet ham. ²⁵ Herrens Ånd begynte å bevege ham mens han var i Mahane-Dan, mellom Sora og Eshtaol.

14 Samson dro ned til Timna, og der så han en ung kvinne, en av filisterne. ² Da han kom tilbake, fortalte han sin far og mor: "Jeg har sett en kvinne i Timna av filisterne; nå må dere ordne det slik at hun blir min kone." ³ Hans far og mor spurte ham: "Er det ingen passende kvinne blant dine egne slektninger eller blant vårt folk, at du må gå til de uomskårne filisterne for å få en kone?" Men Samson insisterte overfor sin far: "Få henne til meg, for hun behager meg." ⁴ Hans foreldre var uvitende om at dette var fra Herren, som søkte en anledning til å handle mot filisterne, ettersom de hersket over Israel på den tiden.

⁵ Samson dro ned til Timna med sin far og mor. Da de nærmet seg vingårdene i Timna, kom en ung løve brølende mot ham. ⁶ Herrens Ånd kom mektig over ham, og han rev løven i stykker med sine bare hender som man kunne rive en ung geit. Han fortalte ikke sin far eller mor hva han hadde gjort. ⁷ Han dro ned og snakket med kvinnen, og hun var til behag for Samson. ⁸ Noe senere, da han vendte tilbake for å gifte seg med henne, tok han en avstikker for å se

Dommerne

på løvens kadaver, og så en bisverm og litt honning inni det. ⁹ Han skrapte ut honningen med hendene og spiste den mens han gikk. Da han kom tilbake til sine foreldre, ga han dem litt, og de spiste det, men han avslørte ikke at han hadde tatt honningen fra løvens kadaver. ¹⁰ Hans far dro ned for å se kvinnen, og Samson holdt et gjestebud der, som var skikken for unge menn. ¹¹ Da folket så ham, valgte de ut tretti ledsagere til å være med ham. ¹² Samson sa til dem: "La meg foreslå en gåte for dere. Hvis dere kan løse den innen de syv dagene av gjestebudet, vil jeg gi dere tretti linklær og tretti sett med klær." ¹³ Men hvis dere ikke kan løse den, må dere gi meg tretti linklær og tretti sett med klær." De svarte: "Fortell oss gåten din, så vi kan høre den." ¹⁴ Han sa,

"Fra den som eter kom noe å ete, fra den sterke kom noe søtt."

I tre dager kunne de ikke løse gåten. ¹⁵ På den fjerde dagen sa de til Samsons kone: "Lokke mannen din til å forklare gåten for oss, ellers vil vi brenne deg og din fars husstand til døde. Inviterte du oss hit for å gjøre oss fattige?" ¹⁶ Samsons kone gråt foran ham og sa: "Du hater meg! Du elsker meg ikke. Du har gitt mitt folk en gåte, men du har ikke fortalt meg svaret." Han svarte: "Jeg har ikke engang fortalt min far eller mor, så hvorfor skulle jeg fortelle deg?" ¹⁷ Hun gråt i hele de syv dagene av gjestebudet. På den syvende dagen fortalte han henne det endelig fordi hun presset ham så hardt. Hun forklarte deretter gåten til sitt folk. ¹⁸ Før solnedgang på den syvende dagen sa mennene i byen til ham,

"Hva er søtere enn honning? Hva er sterkere enn en løve?"

Samson svarte,

"Hadde dere ikke pløyd med min kvige, ville dere ikke ha løst min gåte."

¹⁹ Da kom Herrens Ånd mektig over ham. Han dro ned til Asjkelon, slo ned tretti menn, tok deres eiendeler, og ga klærne til dem som hadde løst gåten. Brennende av sinne vendte han tilbake til sin fars hus. ²⁰ Samsons kone ble gitt til en av hans ledsagere som hadde vært med ham på gjestebudet.

15 Etter en tid, under hvetehøsten, gikk Samson for å besøke sin kone, og han hadde med seg en ung geit. Han sa: "Jeg vil gå inn til min kones kammer." Men hennes far tillot

ham ikke å gå inn. ² Hennes far sa: "Jeg var sikker på at du foraktet henne, så jeg ga henne til din følgesvenn. Er ikke hennes yngre søster vakrere? Du kan få henne i stedet." ³ Samson svarte dem: "Denne gangen skal jeg være uten skyld når jeg gjør skade på filisterne."

⁴ Så gikk Samson og fanget tre hundre rever, og tok fakler, bandt revene hale til hale i par og satte en fakkel mellom hvert par haler. ⁵ Han satte fyr på faklene og slapp revene løs i filisternes stående korn, og brente både kornbåndene og det stående kornet, samt vingårdene og olivenlundene. ⁶ Da filisterne spurte: "Hvem har gjort dette?" fikk de vite, "Samson, svigersønnen til timniten, fordi hans kone ble gitt til hans følgesvenn." Så dro filisterne opp og brente henne og hennes far med ild. ⁷ Samson sa til dem: "Siden dere har handlet på denne måten, vil jeg ikke slutte før jeg har tatt hevn over dere." ⁸ Han angrep dem med stor voldsomhet og slaktet mange. Deretter gikk han ned og bodde i en hule i klippen ved Etam. ⁹ Filisterne dro opp og slo leir i Juda, og spredte seg ut nær Lehi. ¹⁰ Judas menn spurte: "Hvorfor har dere kommet mot oss?" De svarte: "Vi har kommet for å fange Samson, for å gjøre mot ham som han har gjort mot oss." ¹¹ Da gikk tre tusen menn fra Juda ned til hulen i klippen ved Etam og sa til Samson: "Forstår du ikke at filisterne hersker over oss? Hva har du gjort mot oss?" Han svarte: "Jeg har gjort mot dem som de gjorde mot meg." ¹² De sa til ham: "Vi har kommet for å binde deg og overgi deg til filisterne." Samson sa: "Sverg for meg at dere ikke vil drepe meg selv." ¹³ De svarte: "Vi er enige; vi vil bare binde deg og overgi deg til dem. Vi vil ikke drepe deg." Så bandt de ham med to nye tau og førte ham opp fra klippen. ¹⁴ Da han nærmet seg Lehi, kom filisterne ropende for å møte ham. Herrens Ånd kom mektig over ham, og taufene på armene hans ble som svidd lin, og bindingene falt fra hendene hans. ¹⁵ Han fant en fersk kjevebein av et esel, rakte ut, tok den, og drepte tusen mann med den. ¹⁶ Da erklærte Samson: "Med et esels kjevebein har jeg laget hauger på hauger; med et esels kjevebein har jeg drept tusen mann." ¹⁷ Da han hadde sluttet å tale, kastet han fra seg kjevebeinet, og han kalte stedet Ramath Lehi. ¹⁸ Følte seg veldig tørst, ropte han til Herren og sa: "Du har gitt denne store seier til din tjener. Må jeg nå dø av tørst og falle i hendene på de uomskårne?" ¹⁹ Da åpnet Gud hulrommet i Lehi, og vann strømmet ut av det. Da

Dommerne

Samson drakk, vendte hans styrke tilbake og han ble gjenopplivet. Så ble kilden kalt En Hakkore, og den er i Lehi til denne dag. ²⁰ Samson dømte Israel i tjue år i filisternes dager.

16 Samson dro til Gaza og så en prostituert der, og han tilbrakte natten med henne. ²

Folket i Gaza fikk vite, "Samson er her." De omringet stedet og lå i bakhold for ham hele natten ved byporten, og forble stille gjennom natten, og sa: "Ved daggry vil vi drepe ham." ³ Samson lå til midnatt, og så sto han opp og grep dørene til byporten sammen med de to stolpene, og rev dem løs, bjelke og alt. Han la dem på skuldrene og bar dem til toppen av høyden som vender mot Hebron. ⁴ Noe senere ble han forelsket i en kvinne i Sorekdalen som het Delila. ⁵ Lederne av filisterne nærmet seg henne og sa: "Lokke ham til å avsløre kilden til hans store styrke og hvordan vi kan overmanne ham, så vi kan binde ham og underkue ham. Hver av oss vil gi deg elleve hundre sølvstykker." ⁶ Delila spurte Samson, "Vær så snill å fortelle meg hemmeligheten til din store styrke og hvordan du kan bindes og underkues." ⁷ Samson fortalte henne, "Hvis noen binder meg med syv friske buestrenger som ikke har blitt tørket, vil jeg bli like svak som enhver annen mann." ⁸ Lederne av filisterne brakte henne syv friske buestrenger som ikke hadde blitt tørket, og hun bandt ham med dem. ⁹ Med menn gjemt i rommet, ropte hun, "Samson, filisterne er over deg!" Men han brøt buestrengene like lett som et stykke tråd ryker nær en flamme. Så hemmeligheten til hans styrke ble ikke oppdaget. ¹⁰ Delila sa til Samson, "Du har gjort narr av meg og løyet for meg. Nå fortell meg hvordan du kan bindes." ¹¹ Han svarte, "Hvis noen binder meg sikkert med nye tau som aldri har blitt brukt, vil jeg bli like svak som enhver annen mann." ¹² Så Delila tok nye tau og bandt ham med dem. Deretter, med menn gjemt i rommet, ropte hun, "Samson, filisterne er over deg!" Men han brøt tauene av armene sine som tråder. ¹³ Delila sa til Samson, "Hele denne tiden har du gjort narr av meg og løyet for meg. Fortell meg hvordan du kan bindes." Han sa, "Hvis du vever de syv lokkene av håret mitt inn i stoffet på veven og fester det med pinnen, vil jeg bli like svak som enhver annen mann." Så mens han sov, vevde Delila de syv lokkene av håret hans inn i stoffet. ¹⁴ Og hun festet det med pinnen og ropte, "Samson, filisterne er over deg!" Han våknet fra søvnen og trakk ut

pinnen og veven, med stoffet. ¹⁵ Da sa hun til ham, "Hvordan kan du si, 'Jeg elsker deg,' når du ikke vil betro deg til meg? Dette er tredje gang du har gjort narr av meg og ikke har fortalt meg hemmeligheten til din store styrke." ¹⁶ Med vedvarende mas, presset hun ham dag etter dag til han var trett til døden. ¹⁷ Så avslørte han alt for henne. "Ingen barberkniv har noen gang rørt hodet mitt," sa han, "for jeg har vært en nasireer viet til Gud fra min mors liv. Hvis hodet mitt ble barbert, ville styrken min forlate meg, og jeg ville bli like svak som enhver annen mann." ¹⁸ Da Delila innså at han hadde fortalt henne alt, sendte hun beskjed til lederne av filisterne, "Kom tilbake en gang til; han har avslørt alt for meg." Så lederne kom tilbake med sølvet i hendene. ¹⁹ Hun lullet ham til å sove på fanget sitt og kalte på en mann for å barbere av de syv lokkene av håret hans. Dermed begynte hun å underkue ham, og styrken hans forlot ham. ²⁰ Hun ropte, "Samson, filisterne er over deg!" Han våknet og tenkte, "Jeg vil gå ut som før og riste meg fri." Men han innså ikke at Herren hadde forlatt ham. ²¹ Filisterne grep ham, stakk ut øynene hans, og førte ham ned til Gaza. De bandt ham med bronse lenker og satte ham til å male korn i fengselet.

²² Men håret på hodet hans begynte å vokse igjen etter at det hadde blitt barbert. ²³ Lederne av filisterne samlet seg for å ofre et stort offer til Dagon deres gud og for å feire, og sa, "Vår gud har gitt Samson, vår fiende, i våre hender." ²⁴ Da folket så ham, priste de deres gud, og sa, "Vår gud har gitt vår fiende i våre hender, han som ødela vårt land og drepte mange av oss." ²⁵ Mens de var i høyt humør, kalte de på Samson for å underholde dem. Så de hentet ham fra fengselet, og han opptrådte for dem. De plasserte ham mellom søylene. ²⁶ Samson sa til tjeneren som holdt hånden hans, "Plasser meg der jeg kan føle søylene som støtter tempelet, så jeg kan lene meg mot dem." ²⁷ Tempelet var fullt av menn og kvinner, og alle lederne av filisterne var der. På taket var det omtrent tre tusen menn og kvinner som så på Samson opptre. ²⁸ Da ba Samson til Herren, "Suverene Herre, husk meg. Vær så snill, Gud, styrk meg bare en gang til, så jeg med ett slag kan hevne meg på filisterne for mine to øyne." ²⁹ Samson rakte etter de to sentrale søylene som tempelet sto på, og støttet seg mot dem, med høyre hånd på den ene og venstre hånd på den andre. ³⁰ Samson sa, "La meg dø med filisterne!" Han presset med all sin kraft, og tempelet kollapset over lederne og alle menneskene

Dommerne

i det. Dermed drepte han flere i sin død enn han hadde gjort i løpet av sitt liv. ³¹ Da kom hans brødre og hele hans fars familie ned for å hente ham. De tok ham og begravde ham mellom Sora og Esjtaol i graven til Manoah, hans far. Han hadde dømt Israel i tjue år.

17 Det var en mann som het Mika fra fjellandet i Efraim. ² Han sa til sin mor: «De elleve hundre sølvstykkene som ble tatt fra deg, som du uttalte en forbannelse over og talte om i mitt nærvær, se, jeg har sølvet; jeg tok det.» Hans mor svarte: «Velsignet være min sønn av Herren.» ³ Han ga de elleve hundre sølvstykkene tilbake til sin mor, og hun sa: «Jeg innvier høytidelig mitt sølv til Herren for min sønn for å lage et utskåret bilde og et metallbilde; jeg vil gi det tilbake til deg.» ⁴ Etter at han ga sølvet tilbake til sin mor, tok hun to hundre sølvstykker og ga dem til en sølvsmed, som laget dem til et utskåret bilde og et metallbilde, som ble plassert i Mikas hus. ⁵ Mika hadde et huskapell, og han laget en efod og noen husguder, og han innviet en av sine sønner til å bli hans prest. ⁶ På den tiden var det ingen konge i Israel, og alle gjorde som de selv fant for godt.

⁷ Det var en ung mann fra Betlehem i Juda, av Judas slekt, som var en levitt, og han bodde der. ⁸ Han forlot byen Betlehem i Juda for å finne et sted å bo, og på sin reise kom han til fjellandet i Efraim, til Mikas hus. ⁹ Mika spurte ham: «Hvor kommer du fra?» Han svarte: «Jeg er en levitt fra Betlehem i Juda, og jeg leter etter et sted å bo.» ¹⁰ Mika sa til ham: «Bli hos meg og vær en far og prest for meg, så skal jeg gi deg ti sølvstykker i året, klær og mat.» Så gikk levitten inn. ¹¹ Levitten gikk med på å bo hos Mika, og den unge mannen ble som en av hans sønner for ham. ¹² Mika utnevnte levitten, og den unge mannen tjente som hans prest og bodde i Mikas hus. ¹³ Mika sa: «Nå vet jeg at Herren vil gjøre meg godt, fordi jeg har en levitt som prest.»

18 I de dager hadde Israel ingen konge, og Dans stamme søkte et eget område å bosette seg i, for inntil da hadde de ikke fått tildelt noen arv blant Israels stammer. ² Så sendte danittene fra sin klan fem dyktige menn fra Sora og Esjtaol for å speide ut landet og utforske det. De instruerte dem: «Gå og utforsk landet.» Da de nådde fjellandet i Efraim, kom de til huset til Mika og overnattet der. ³ Da de nærmet seg Mikas hus, kjente

de igjen stemmen til den unge levitten og vendte seg til ham for å snakke med ham, og spurte: «Hvem har brakt deg hit? Hva gjør du på dette stedet? Hva har du her?» ⁴ Han svarte: «Dette er hva Mika har gjort for meg: han har ansatt meg, og jeg har blitt hans prest.» ⁵ Da sa de til ham: «Vennligst spør Gud for å finne ut om vår reise vil bli vellykket.» ⁶ Presten sa til dem: «Gå i fred; deres reise har Herrens godkjenning.»

⁷ Så dro de fem mennene av sted og kom til Laish, hvor de observerte at folket levde trygt, på samme måte som sidonierne, fredelig og intetanende. Deres land manglet ingenting og var velstående. De var langt fra sidonierne og hadde ingen forbindelser med noen andre. ⁸ Da de vendte tilbake til sine brødre i Sora og Esjtaol, spurte deres meddanitter dem: «Hva er deres rapport?» ⁹ De svarte: «La oss dra opp og angripe dem, for vi har sett landet, og det er meget godt. Hvorfor nøler dere? Ikke vent med å dra og ta landet i besittelse.» ¹⁰ Når dere kommer dit, vil dere finne et folk som er intetanende og et romslig land som Gud har gitt i deres hender, et sted hvor det ikke mangler noe på jorden.» ¹¹ Så dro seks hundre menn fra danittene, væpnet for kamp, ut fra Sora og Esjtaol. ¹² På reisen slo de leir nær Kirjat-Jearim i Juda. Dette er grunnen til at stedet kalles Mahané-Dan den dag i dag, beliggende vest for Kirjat-Jearim. ¹³ Derfra fortsatte de til fjellandet i Efraim og kom til Mikas hus. ¹⁴ Da sa de fem mennene som hadde speidet ut landet Laish til sine slektninger: «Vet dere at i disse husene er det en efod, noen husguder og et utskåret bilde overtrukket med sølv? Nå vet dere hva dere skal gjøre.» ¹⁵ Så vendte de seg bort og gikk til huset til den unge levitten hos Mika og hilste på ham. ¹⁶ De seks hundre danittene, klare for kamp, sto ved inngangen til porten. ¹⁷ De fem mennene som hadde speidet ut landet, gikk inn og tok det utskårne bildet, efoden, husgudene og det støpte metallbildet, mens prestene og de seks hundre væpnede mennene sto ved inngangen til porten. ¹⁸ Da disse mennene gikk inn i Mikas hus og tok det utskårne bildet, efoden, husgudene og det støpte metallbildet, spurte prestene dem: «Hva gjør dere?» ¹⁹ De svarte: «Vær stille; legg hånden over munnen din og bli med oss, og bli en far og prest for oss. Er det bedre for deg å være prest for en manns husstand, eller for en stamme og klan i Israel?» ²⁰ Presten ble glad. Han tok efoden, husgudene og det utskårne bildet og

Dommerne

gikk med folket. ²¹ De satte sine barn, buskap og eiendeler foran seg, og dro av sted. ²² Da de hadde gått et stykke fra Mikas hus, samlet mennene som bodde nær Mikas hus seg og innhentet danittene. ²³ Mens de ropte etter dem, snudde danittene seg og sa til Mika: "Hva er i veien med deg siden du har kalt ut dine menn for å kjempe?" ²⁴ Han svarte: "Dere har tatt gudene jeg laget og min prest, og har dratt av sted. Hva annet har jeg? Hvordan kan dere spørre: 'Hva er i veien med deg?'" ²⁵ Danittene sa til ham: "Ikke hev stemmen mot oss, ellers kan noen voldsomme menn angripe deg, og du og din familie vil miste livet." ²⁶ Så fortsatte danittene på sin vei, og da Mika så at de var for sterke for ham, vendte han seg og dro hjem igjen. ²⁷ De tok det Mika hadde laget og hans prest og dro videre til Laish, til et folk som levde i fred og sikkerhet. De angrep dem med sverdet og brente ned byen deres. ²⁸ Det var ingen som kunne redde dem fordi de bodde langt fra Sidon og hadde ingen forbindelser med noen andre. Byen lå i en dal nær Bet-Rehob. Danittene bygde opp byen igjen og bosatte seg der. ²⁹ De kalte den Dan, etter sin stamfar Dan, som ble født til Israel, selv om byen tidligere ble kalt Laish. ³⁰ Danittene satte opp for seg selv det utskårne bildet, og Jonatan, sønn av Gershom, sønn av Moses, og hans sønner var prester for Dans stamme inntil landets fangenskap. ³¹ De fortsatte å bruke det utskårne bildet Mika hadde laget, hele den tiden Guds hus var i Silo.

19 I de dager var det ingen konge i Israel. En viss levitt som bodde i en avsidesliggende del av fjellandet i Efraim tok en medhustru fra Betlehem i Juda. ² Men medhustruen var utro mot ham og forlot ham, og vendte tilbake til sin fars hus i Betlehem, Juda, hvor hun ble i fire måneder. ³ Hennes mann satte så ut for å overtale henne til å komme tilbake, og talte vennlig til henne. Han tok med seg sin tjener og to esler. Hun førte ham inn i sin fars hus, og hennes far var glad for å se ham. ⁴ Kvinnens far oppfordret ham til å bli, så han ble hos ham i tre dager, spiste, drakk og overnattet der. ⁵ På den fjerde dagen sto de opp tidlig, og han gjorde seg klar til å dra. Men kvinnens far sa til sin svigersønn: "Ta noe å spise for å styrke deg, og så kan du dra." ⁶ Så satte de to seg ned for å spise og drikke sammen. Kvinnens far sa: "Vær så snill å bli en natt til og nyt deg selv." ⁷ Da mannen reiste seg

for å dra, overtalte hans svigerfar ham, og han ble en natt til.

⁸ På den femte dagen sto han opp tidlig for å dra, men kvinnens far sa: "Vær så snill, styrk deg selv og vent til ettermiddagen." Så spiste de to sammen. ⁹ Da mannen, sammen med sin medhustru og tjener, reiste seg for å dra, sa hans svigerfar: "Se, dagen er nesten over. Tilbring natten her; nyt deg selv. I morgen tidlig kan du stå opp tidlig og dra hjem." ¹⁰ Men mannen ville ikke bli en natt til, så han dro og reiste mot Jebus (som er Jerusalem), med sine to salede esler og sin medhustru. ¹¹ Da de nærmet seg Jebus, var dagen nesten over. Tjeneren sa til sin herre: "La oss gå inn i denne byen til jebusittene og tilbringe natten." ¹² Hans herre svarte: "Vi vil ikke gå inn i en by med utlendinger som ikke er israelitter. Vi vil fortsette til Gibe'a." ¹³ Han la til: "Kom, la oss prøve å nå Gibe'a eller Rama og tilbringe natten der." ¹⁴ Så fortsatte de på vei, og solen gikk ned da de nærmet seg Gibe'a i Benjamin. ¹⁵ De stoppet for å tilbringe natten i Gibe'a. De satte seg på torget i byen, men ingen tilbød dem gjestfrihet. ¹⁶ Den kvelden kom en gammel mann inn fra sitt arbeid på markene. Han var fra fjellandet i Efraim og bodde i Gibe'a, selv om folket der var benjaminitter. ¹⁷ Da han så den reisende på torget i byen, spurte den gamle mannen: "Hvor skal du og hvor kommer du fra?" ¹⁸ Han svarte: "Vi reiser fra Betlehem i Juda til et avsidesliggende område i fjellandet i Efraim, hvor jeg bor. Jeg har vært i Betlehem, og nå skal jeg til Herrens hus. Ingen har tatt oss inn for natten. ¹⁹ Vi har halm og fôr til våre esler, og brød og vin til oss selv, dine tjenere—meg, kvinnen og den unge mannen med oss. Vi mangler ingenting." ²⁰ Den gamle mannen sa: "Du er velkommen i mitt hus. La meg sørge for alle dine behov. Bare ikke tilbring natten på torget." ²¹ Så tok han ham med inn i sitt hus og føret eslene hans. Etter at de hadde vasket føttene, spiste og drakk de. ²² Mens de koste seg, omringet noen onde menn i byen huset. De banket på døren og ropte til den gamle mannen: "Bring ut mannen som kom til ditt hus så vi kan ha omgang med ham." ²³ Huseieren gikk ut og sa: "Nei, mine brødre, ikke gjør en slik ond handling. Siden denne mannen er min gjest, gjør ikke denne skammelige handlingen." ²⁴ Se, her er min jomfrudatter og hans medhustru. Jeg vil bringe dem ut til dere nå. Gjør med dem som dere vil, men gjør ikke denne skammelige handlingen mot denne mannen." ²⁵ Men mennene ville ikke høre på ham. Så

Dommerne

mannen tok sin medhustru og sendte henne ut til dem. De voldtok henne og misbrukte henne hele natten, og ved daggry lot de henne gå. ²⁶ Da dagen begynte å gry, vendte kvinnen tilbake til huset hvor hennes herre bodde, kollapset ved døren, og lå der til det ble lyst. ²⁷ Da hennes herre sto opp om morgenen, åpnet døren og gikk ut for å fortsette på sin vei, fant han sin medhustru liggende ved døråpningen til huset, med hendene på terskelen. ²⁸ Han sa til henne: "Stå opp; la oss gå." Men det var ingen respons. Han satte henne på sitt esel og dro hjemover. ²⁹ Da han kom hjem, tok han en kniv og delte sin medhustru, lem for lem, i tolv deler, og sendte dem gjennom hele Israels område. ³⁰ Alle som så det sa: "En slik ting har aldri blitt sett eller gjort, ikke siden israelittene kom opp fra Egypt. Tenk over det, lag en plan, og si din mening!"

20 Da samlet alle israelittene seg fra Dan til Be'er-Sheva, inkludert landet Gilead, som én forsamling for Herren i Mispa. ² Lederne for alle Israels stammer tok sine plasser i Guds folks forsamling, som bestod av fire hundre tusen fotsoldater bevæpnet med sverd. ³ (Benjaminittene hørte at israelittene hadde samlet seg i Mispa.) Israelittene spurte: "Forklar oss hvordan denne ugjerningen skjedde." ⁴ Leviten, ektemannen til den myrdede kvinnen, svarte: "Min medhustru og jeg kom til Gibe'a i Benjamin for å overnatte. ⁵ Mennene i Gibe'a reiste seg mot meg og omringet huset om natten, med hensikt å drepe meg. De voldtok min medhustru, og hun døde. ⁶ Jeg tok min medhustru, delte henne i stykker, og sendte dem gjennom hele Israels område, for de hadde begått en skammelig og avskyelig handling i Israel. ⁷ Nå, alle dere israelitter, gi deres dom og råd her."

⁸ Alle folket reiste seg som én og sa: "Ingen av oss vil vende tilbake til våre telt eller hjem. ⁹ Dette er hva vi vil gjøre med Gibe'a: Vi vil kaste lodd for å bestemme hvordan vi angriper det. ¹⁰ Vi vil ta ti menn ut av hver hundre fra alle Israels stammer, og hundre ut av tusen, og tusen ut av ti tusen, for å skaffe forsyninger til hæren. Når hæren kommer til Gibe'a i Benjamin, vil de straffe dem for den avskyelige handlingen som ble begått i Israel." ¹¹ Så alle Israels menn forenet seg som én mot byen. ¹² Israels stammer sendte budbringere gjennom hele Benjamins stamme og sa: "Hva er denne ugjerningen som har skjedd blant dere? ¹³ Overgi nå de onde

mennene i Gibe'a, så vi kan sette dem til døden og rense Israel for ondskap." Men benjaminittene nektet å lytte til sine med-israelitter. ¹⁴ I stedet samlet benjaminittene seg fra sine byer til Gibe'a for å kjempe mot israelittene. ¹⁵ Den dagen mobiliserte benjaminittene tjueseks tusen sverdbevæpnede menn fra sine byer, unntatt syv hundre utvalgte menn fra Gibe'a. ¹⁶ Blant alle disse soldatene var syv hundre utvalgte tropper, venstrehendte, hver i stand til å slynge en stein på et hår uten å bomme. ¹⁷ Israelittene, unntatt Benjamin, mønstret fire hundre tusen sverdbevæpnede menn, alle forberedt på kamp. ¹⁸ Israelittene dro opp til Betel og spurte Gud: "Hvem skal gå først i kamp mot benjaminittene?" Herren svarte: "Juda skal gå først." ¹⁹ Neste morgen reiste israelittene seg og slo leir nær Gibe'a. ²⁰ Israelittene rykket frem for å kjempe mot benjaminittene og tok opp kampstillinger mot dem ved Gibe'a. ²¹ Benjaminittene kom ut fra Gibe'a og slo ned tjue-to tusen israelitter på slagmarken den dagen. ²² Men israelittene oppmuntret hverandre og tok opp sine posisjoner igjen som de hadde gjort den første dagen. ²³ Israelittene dro opp og gråt for Herren til kvelden, og spurte Herren: "Skal vi gå opp igjen for å kjempe mot benjaminittene, våre brødre?" Herren svarte: "Gå opp mot dem." ²⁴ Israelittene nærmet seg benjaminittene på den andre dagen. ²⁵ Denne gangen kom benjaminittene ut fra Gibe'a og drepte ytterligere atten tusen israelitter, alle bevæpnet med sverd. ²⁶ Da dro alle israelittene, hele hæren, opp til Betel, hvor de satt og gråt for Herren. De fastet den dagen til kvelden og ofret brennoffer og fredsoffer til Herren. ²⁷ Israelittene spurte Herren. (I de dager var Guds paktkiste der, ²⁸ med Pinehas, sønn av Eleasar, sønn av Aron, som tjente foran den.) De spurte: "Skal vi gå opp igjen for å kjempe mot benjaminittene, våre brødre, eller skal vi slutte?" Herren svarte: "Gå, for i morgen vil jeg overgi dem i deres hender." ²⁹ Så satte Israel menn i bakhold rundt Gibe'a. ³⁰ På den tredje dagen gikk israelittene opp mot benjaminittene og tok opp posisjoner mot Gibe'a som før. ³¹ Benjaminittene kom ut for å møte dem og ble trukket bort fra byen. De begynte å påføre israelittene tap som ved tidligere anledninger, omtrent tretti menn falt i det åpne feltet og på veiene—en som førte til Betel og den andre til Gibe'a. ³² Benjaminittene tenkte: "Vi beseirer dem som før," men israelittene sa: "La oss trekke oss tilbake og trekke dem bort fra byen til veiene." ³³ Alle

Dommerne

Israels menn flyttet fra sine posisjoner og tok opp posisjoner ved Ba'al-Tamar, og det israelske bakholdet stormet ut fra Ma'areh-Geva.³⁴ Ti tusen av Israels utvalgte menn satte i gang et frontalangrep på Gibea. Kampen var intens, og benjaminittene innså ikke at katastrofen var nær.³⁵ Herren beseiret Benjamin foran Israel, og israelittene slo ned 25 100 benjaminitter den dagen, alle bevæpnet med sverd.³⁶ Benjaminittene så at de var beseiret. Israels menn hadde gitt vei foran Benjamin fordi de stolte på bakholdet de hadde satt nær Gibea.³⁷ De som lå i bakholdet, stormet inn i Gibea, spredte seg ut, og satte hele byen under sverd.³⁸ Israelittene hadde avtalt med bakholdet at de skulle sende opp en stor røyksøyle fra byen,³⁹ I det øyeblikket ville israelittene starte sitt motangrep. Benjaminittene hadde begynt å påføre israelittene tap (omtrent tretti), og de sa: "Vi beseierer dem som i den første kampen."⁴⁰ Men da røyksøylen begynte å stige fra byen, snudde benjaminittene seg og så hele byen gå opp i røyk.⁴¹ Da vendte israelittene seg mot dem, og benjaminittene ble skremt fordi de innså at katastrofen hadde kommet over dem.⁴² De flyktet foran israelittene mot villmarken, men de kunne ikke unnsnippe slaget. Israelittene som kom ut av byene, hogg dem ned der.⁴³ De omringet benjaminittene, forfulgte dem, og overmannet dem lett i nærheten av Gibea i øst.⁴⁴ Atten tusen benjaminitter falt, alle modige krigere.⁴⁵ Da de vendte seg og flyktet mot villmarken til klippen Rimmon, fanget israelittene fem tusen av dem på veiene og overtok dem ved Gidom, og slo ned ytterligere to tusen.⁴⁶ Den dagen falt tjuefem tusen benjaminitter med sverd, alle modige krigere.⁴⁷ Men seks hundre menn vendte seg og flyktet inn i villmarken til klippen Rimmon, hvor de ble i fire måneder.⁴⁸ Israels menn vendte tilbake til Benjamin og satte alle byene under sverd, inkludert dyrene og alt annet de fant. De satte fyr på alle byene de kom over.

21 Israelittene hadde sverget i Mispas og sagt: «Ingen av oss skal gi sin datter til en benjaminitt til ekte.»² Folket dro til Betel og satt der foran Gud til kvelden, løftet sine røster og gråt bittert.³ «Hvorfor, Herre, Israels Gud,» ropte de, «har dette skjedd i Israel, at en stamme mangler i dag fra Israel?»

⁴ Neste dag sto folket tidlig opp, bygde et alter og bar fram brennoffer og fredsoffer.⁵ Israelittene

spurte så: «Hvem blant alle Israels stammer unnlot å komme opp til Herren ved forsamlingen?» For de hadde tatt en høytidelig ed om at den som ikke kom opp til Herren i Mispas, skulle sannelig bli drept.⁶ Israelittene sørget over sin bror Benjamin og sa: «I dag er en stamme avskåret fra Israel.»⁷ «Hva skal vi gjøre for koner til dem som er igjen, siden vi har sverget ved Herren å ikke gi dem noen av våre døtre til ekte?»

⁸ De spurte: «Hvilken av Israels stammer kom ikke opp til Herren i Mispas?» De fant ut at ingen fra Jabesj-Gilead hadde kommet til leiren for forsamlingen.⁹ Da folket ble talt, var det ikke en eneste av innbyggerne i Jabesj-Gilead der.¹⁰ Så sendte forsamlingen tolv tusen tapre krigere med instruks om å slå innbyggerne i Jabesj-Gilead med sverd, inkludert kvinner og barn.¹¹ «Dette er hva dere skal gjøre,» befalte de. «Ødelegg hver mann og hver kvinne som har ligget med en mann.»

¹² De fant blant innbyggerne i Jabesj-Gilead fire hundre unge jomfruer som ikke hadde kjent en mann, og brakte dem til leiren i Sjilo i Kanaan.¹³ Hele forsamlingen sendte bud til benjaminittene ved klippen Rimmon og forkynte fred for dem.¹⁴ Benjaminittene vendte tilbake på den tiden, og de ga dem kvinnene fra Jabesj-Gilead som var blitt spart, men det var ikke nok for dem.¹⁵ Folket sørget over Benjamin, da Herren hadde tillatt et tomrom å oppstå blant Israels stammer.¹⁶ Eldste i forsamlingen sa: «Hva skal vi gjøre for koner til dem som er igjen, siden kvinnene i Benjamin er blitt ødelagt?»¹⁷ «Det må være en arv for de overlevende av Benjamin,» sa de, «slik at en stamme ikke blir utslettet fra Israel.»¹⁸ «Men vi kan ikke gi dem koner fra våre døtre,» sa de, «for israelittene har sverget: 'Forbannet være den som gir en kone til en benjaminitt.'»¹⁹ De sa: «Se, det er den årlige festen for Herren i Sjilo, nord for Betel, øst for veien som går fra Betel til Sikem, og sør for Lebona.»²⁰ De instruerte benjaminittene og sa: «Gå og gjem dere i vingårdene²¹ og se på. Når døtrene i Sjilo kommer ut for å delta i dansene, spring ut fra vingårdene og hver ta en kone fra døtrene i Sjilo, og vend deretter tilbake til Benjamins land.²² Når deres fedre eller brødre kommer for å klage til oss, vil vi si: 'Gjør oss den tjenesten å tillate dem, fordi vi ikke tok koner til dem under krigen. Dere vil ikke være skyldige i å

Dommerne

bryte deres ed, siden dere ikke ga deres døtre til dem.'»

²³ Benjaminitene gjorde slik og tok koner etter sitt antall fra dem som danset, som de tok. Så vendte de

tilbake til sin arv, gjenoppbygde byene og bosatte seg i dem. ²⁴ På den tiden dro israelittene derfra, hver til sin stamme og familie, og vendte tilbake til sin arv. ²⁵ I de dager hadde Israel ingen konge; hver mann gjorde det som var rett i hans egne øyne.

1 I de dager da dommerne styrte, var det hungersnød i landet. En mann fra Betlehem i Juda dro for å bo i landet Moab med sin kone og to sønner. ² Mannens navn var Elimelek, hans kone var Noomi, og navnene på hans to sønner var Mahlon og Kiljon. De var Efratitter fra Betlehem, Juda. De kom til Moab og bodde der. ³ Elimelek, Noomis mann, døde, og hun satt igjen med sine to sønner. ⁴ De tok moabittiske kvinner til koner; den ene het Orpa og den andre Rut. De bodde der i omtrent ti år. ⁵ Både Mahlon og Kiljon døde også, og Noomi satt igjen uten sine to sønner og sin mann.

⁶ Noomi hørte i Moab at Herren hadde gjestet sitt folk ved å gi dem mat. Hun og hennes svigerdøtre gjorde seg klare til å vende tilbake derfra. ⁷ Hun dro fra stedet hvor hun hadde bodd, med sine to svigerdøtre, og la ut på veien for å vende tilbake til Juda land. ⁸ Noomi sa til sine to svigerdøtre: «Gå tilbake, hver av dere, til deres mors hus. Måtte Herren vise godhet mot dere, slik dere har vist mot de døde og mot meg. ⁹ Måtte Herren gi hver av dere å finne ro i en annen manns hus.» Så kysset hun dem, og de gråt høyt. ¹⁰ De svarte henne: «Vi vil gå tilbake med deg til ditt folk.» ¹¹ Men Noomi sa: «Vend hjem, mine døtre. Hvorfor skulle dere bli med meg? Har jeg flere sønner i mitt skjød som kan bli deres menn? ¹² Vend tilbake, mine døtre; jeg er for gammel til å få en mann. Selv om jeg tenkte at det fortsatt var håp—selv om jeg fikk en mann i natt og fødte sønner— ¹³ ville dere vente til de vokste opp? Ville dere avstå fra å gifte dere? Nei, mine døtre. Det er mer bittert for meg enn for dere, fordi Herrens hånd har vendt seg mot meg!» ¹⁴ De gråt høyt igjen. Orpa kysset sin svigermor farvel, men Rut klamret seg til henne. ¹⁵ Noomi sa: «Se, din svigerinne vender tilbake til sitt folk og sine guder. Gå tilbake med henne.» ¹⁶ Men Rut svarte: «Ikke tving meg til å forlate deg eller til å vende tilbake fra å følge deg. Hvor du går, vil jeg gå, og hvor du bor, vil jeg bo. Ditt folk skal være mitt folk, og din Gud min Gud. ¹⁷ Hvor du dør, vil jeg dø, og der vil jeg bli begravet. Måtte Herren gjøre slik mot meg, ja, enda mer, hvis noe annet enn døden skiller deg og meg.» ¹⁸ Da Noomi så at Rut var fast bestemt på å bli med henne, sluttet hun å overtale henne. ¹⁹ De to kvinnene gikk videre til de kom til Betlehem. Da de kom til Betlehem, ble hele byen opphisset på grunn av dem, og kvinnene utbrøt: «Er dette Noomi?» ²⁰ Hun svarte dem: «Kall meg ikke Noomi; kall meg Mara, for Den Allmektige

har gjort det meget bittert for meg. ²¹ Jeg dro bort full, men Herren har brakt meg tilbake tom. Hvorfor kalle meg Noomi? Herren har vitnet mot meg, og Den Allmektige har plaget meg.» ²² Så vendte Noomi tilbake fra Moab med Rut, moabittinnen, hennes svigerdatter, og de ankom Betlehem da bygginnhøstingen begynte.

2 Nå hadde Noomi en slektning på sin manns side, en mann med stor rikdom fra Elimeleks familie, som het Boas. ² Og Rut moabittinnen sa til Noomi: «La meg gå ut på markene og sanke aks etter en i hvis øyne jeg kan finne nåde.» Noomi svarte: «Gå, min datter.» ³ Så gikk hun ut, kom til en mark og begynte å sanke bak høstfolkene. Ved en tilfældighet fant hun seg selv arbeide på en del av marken som tilhørte Boas, som var av Elimeleks familie. ⁴ Akkurat da kom Boas fra Betlehem og sa til høstfolkene: «Herren være med dere.» Og de svarte: «Herren velsigne deg.» ⁵ Boas spurte sin oppsynsmann over høstfolkene: «Hvem tilhører denne unge kvinnen?» ⁶ Oppsynsmannen svarte: «Hun er den unge moabittkvinnen som kom tilbake med Noomi fra Moabs land. ⁷ Hun spurte: 'La meg få sanke og samle blant kornbåndene etter høstfolkene.' Hun har vært her fra morgen til nå, bortsett fra en kort hvile i skjuleet.»

⁸ Da sa Boas til Rut: «Hør nøye etter, min datter. Gå ikke og sank på en annen mark, og gå ikke bort herfra. Hold deg nær mine unge kvinner. ⁹ Hold øye med marken de høster, og følg etter dem. Jeg har instruert de unge mennene om ikke å røre deg. Når du er tørst, gå og drikk av vannkrukkene som de unge mennene har fylt.» ¹⁰ Da falt hun på sitt ansikt, bøyde seg til jorden og sa til ham: «Hvorfor har jeg funnet nåde i dine øyne, slik at du legger merke til meg, siden jeg er en fremmed?» ¹¹ Boas svarte: «Jeg har blitt fullt informert om alt du har gjort for din svigermor siden din manns død—hvordan du forlot din far og mor og ditt fødeland, og kom til et folk du ikke kjente før. ¹² Måtte Herren belønne deg for dine gjerninger. Måtte du motta en full belønning fra Herren, Israels Gud, under hvis vinger du har søkt tilflukt.» ¹³ Da sa hun: «Jeg har funnet nåde i dine øyne, min herre, for du har trøstet meg og talt vennlig til din tjener, selv om jeg ikke er som en av dine tjenestepiker.» ¹⁴ Ved måltidet sa Boas til henne: «Kom hit og spis litt brød og dypp stykket ditt i eddiken.» Så satte hun seg ved siden av

høstfolkene, og han tilbød henne ristet korn. Hun spiste til hun var mett og hadde noe til overs.¹⁵ Da hun reiste seg for å sanke, instruerte Boas sine unge menn: «La henne sanke selv blant kornbåndene, og ikke fornærm henne.»¹⁶ Dra også ut noen strå for henne fra buntene og la dem ligge for henne å sanke, og irettesett henne ikke.»¹⁷ Rut fortsatte å sanke på marken til kvelden. Etterpå tresket hun bygget hun hadde samlet, som utgjorde omtrent en efa.¹⁸ Hun bar det tilbake til byen, og hennes svigermor så hvor mye hun hadde sanket. Rut tok også frem og ga henne det hun hadde til overs etter at hun hadde spist nok.¹⁹ Hennes svigermor spurte henne: «Hvor har du sanket i dag? Hvor har du arbeidet? Velsignet være den mannen som la merke til deg!» Så fortalte hun sin svigermor om mannen på hvis sted hun hadde arbeidet. «Navnet på mannen jeg arbeidet med i dag er Boas,» sa hun.²⁰ Noomi sa til sin svigerdatter: «Måtte han bli velsignet av Herren, som ikke har trukket sin godhet tilbake fra de levende og de døde.» Hun la til: «Den mannen er vår nære slektning; han er en av våre løsnere.»²¹ Da sa Rut moabittinnen: «Han sa til meg også: 'Hold deg nær mine tjenere til de har fullført hele min innhøsting.'»²² Og Noomi sa til Rut, sin svigerdatter: «Det er godt, min datter, at du går ut med hans unge kvinner, så du ikke blir skadet på en annen mark.»²³ Så holdt Rut seg nær de unge kvinnene til Boas for å sanke til slutten av bygg- og hvete høsten. Og hun bodde med sin svigermor.

3 Naomi, Ruts svigermor, sa til henne: «Min datter, skulle jeg ikke søke et trygt sted for deg, så det kan gå deg godt?»² Nå er Boas, som du har arbeidet sammen med hans unge kvinner, en slektning av oss. Se, han vil kaste bygg i natt på treskeplassen.³ Derfor, vask deg, salv deg, ta på deg dine beste klær, og gå ned til treskeplassen. Men gjør deg ikke kjent for mannen før han har spist og drukket.⁴ Når han legger seg, merk deg stedet hvor han ligger. Så skal du gå, avdekke føttene hans, og legge deg ned; han vil fortelle deg hva du skal gjøre.»⁵ Rut svarte: «Jeg vil gjøre alt du sier.»⁶ Så gikk hun ned til treskeplassen og gjorde alt som hennes svigermor hadde instruert henne.

⁷ Etter at Boas hadde spist og drukket, og hans hjerte var lystig, gikk han for å legge seg ved enden av kornhaugen. Rut kom stille, avdekket føttene hans, og la seg ned.⁸ Midt på natten ble mannen

forskrekket og bøyde seg frem; det lå en kvinne ved føttene hans.⁹ Han spurte: «Hvem er du?» Hun svarte: «Jeg er Rut, din tjenerinne. Bre ditt klede over din tjenerinne, for du er en løsningsmann.»¹⁰ Han sa: «Måtte Herren velsigne deg, min datter. Denne siste godhet er større enn den første, da du ikke har fulgt unge menn, enten rike eller fattige.»¹¹ Nå, min datter, vær ikke redd. Jeg vil gjøre for deg alt du ber om, for alle folkene i min by vet at du er en kvinne av edel karakter.¹² Det er sant at jeg er en løsningsmann, men det er en annen som er nærmere beslektet enn jeg.¹³ Bli her for natten, og om morgenen, hvis han ønsker å løse deg, godt; la ham løse deg. Men hvis han ikke er villig, så sant Herren lever, vil jeg løse deg. Ligg her til morgenen.»¹⁴ Så lå hun ved føttene hans til morgenen, men sto opp før noen kunne gjenkjennes; og han sa: «La det ikke bli kjent at en kvinne kom til treskeplassen.»¹⁵ Han sa: «Ta sjalet du har på deg og hold det ut.» Da hun holdt det, målte han seks mål bygg og la det på henne. Så gikk hun tilbake til byen.¹⁶ Da Rut kom tilbake til sin svigermor, spurte Naomi: «Hvordan gikk det, min datter?» Rut fortalte henne alt Boas hadde gjort for henne.¹⁷ Hun la til: «Han ga meg disse seks målene med bygg og sa: 'Gå ikke tilbake til din svigermor med tomme hender.'»¹⁸ Naomi sa: «Vent, min datter, til du ser hvordan saken utvikler seg; for mannen vil ikke hvile før han har avgjort saken i dag.»

4 Boas gikk opp til byporten og satte seg der, og akkurat da gikk den gjenløseren Boas hadde nevnt forbi. Boas sa: «Kom hit, min venn, og sett deg ned.» Så han kom bort og satte seg.² Boas tok da ti av byens eldste og sa: «Sett dere her.» Og de satte seg.³ Han talte til gjenløseren: «Noomi, som har vendt tilbake fra Moab, selger jordstykket som tilhørte vår slektning Elimelek.⁴ Jeg tenkte jeg skulle informere deg og foreslå at du kjøper det i nærvær av dem som sitter her og i nærvær av mitt folks eldste. Hvis du vil løse det inn, så gjør det; men hvis ikke, la meg få vite det, for du har retten til å løse det inn, og jeg er nest i køen.» Gjenløseren sa: «Jeg vil løse det inn.»

⁵ Da sa Boas: «Den dagen du kjøper jorden fra Noomi, får du også Rut, moabittinnen, den avdødes enke, for å opprettholde navnet til den døde med hans arv.»⁶ Gjenløseren svarte: «Jeg kan ikke løse det inn for meg selv, for da vil jeg sette min egen

Rut

eiendom i fare. Du kan overta min rett til å løse det inn, for jeg kan ikke gjøre det." ⁷ Tidligere i Israel, for at innløsning og overføring av eiendom skulle bli fullført, ville en part ta av seg sandalen og gi den til den andre. Dette var metoden for å legalisere transaksjoner i Israel. ⁸ Gjenløseren sa da til Boas: "Kjøp det selv." Og han tok av seg sandalen. ⁹ Da erklærte Boas til de eldste og alle folket: "I dag er dere vitner på at jeg har kjøpt fra Noomi alt som tilhørte Elimelek, Kiljon og Mahlon. ¹⁰ Jeg har også fått Rut, moabittinnen, Mahlons enke, til kone, for å opprettholde navnet til den avdøde med hans eiendom, så hans navn ikke skal forsvinne fra hans slekt eller fra hans hjemby. Dere er vitner i dag." ¹¹ Da sa alle folket ved porten og de eldste: "Vi er vitner. Måtte Herren gjøre kvinnen som kommer inn i ditt hjem lik Rakel og Lea, som sammen bygde opp Israels hus. Måtte du ha fremgang i Efrata og bli kjent i Betlehem. ¹² Måtte din familie, gjennom de

barna Herren gir deg ved denne unge kvinnen, bli som slekten til Peres, som Tamar fødte Juda." ¹³ Så tok Boas Rut, og hun ble hans kone. Da han hadde omgang med henne, lot Herren henne bli gravid, og hun fødte en sønn. ¹⁴ Kvinnene sa til Noomi: "Lovet være Herren, som i dag ikke har latt deg være uten en gjenløser. Måtte han bli kjent over hele Israel! ¹⁵ Han vil fornye ditt liv og opprettholde deg i din alderdom. For din svigerdatter, som elsker deg og er bedre for deg enn syv sønner, har født ham." ¹⁶ Noomi tok barnet, la ham i fanget sitt og tok seg av ham. ¹⁷ Nabo-kvinnene sa: "Noomi har fått en sønn!" Og de kalte ham Obed. Han var far til Isai, far til David. ¹⁸ Dette er slekten til Peres: Peres var far til Hesron, ¹⁹ Hesron ble far til Ram, og Ram ble far til Amminadab, ²⁰ Amminadab ble far til Nahsjon, og Nahsjon ble far til Salmon, ²¹ Salmon ble far til Boas, og Boas ble far til Obed, ²² Obed ble far til Isai, og Isai var far til David.

1 Samuelsbok

1 Det var en mann fra Ramatajim-Sofim, i fjellandet Efraim, som het Elkana, sønn av Jeroham, sønn av Elihu, sønn av Tohu, sønn av Suf, en efraimitt. ² Han hadde to koner. Den ene het Hanna, og den andre het Peninna. Peninna hadde barn, men Hanna hadde ingen. ³ Hvert år dro denne mannen opp fra sin by for å tilbe og ofre til Herren, hærskares Gud, i Sijlo, hvor Elis to sønner — Hofni og Pinehas — tjente som prester for Herren. ⁴ Hver gang Elkana ofret, ga han deler av kjøttet til sin kone Peninna og til alle hennes sønner og døtre. ⁵ Men til Hanna ga han en dobbel del, for han elsket henne, selv om Herren ikke hadde gitt henne barn. ⁶ Hennes rival provoserte henne bittert for å gjøre henne opprørt, fordi Herren hadde lukket hennes livmor. ⁷ Dette skjedde år etter år. Hver gang Hanna dro opp til Herrens hus, provoserte hennes rival henne, og hun gråt og ville ikke spise. ⁸ Elkana, hennes mann, sa til henne: "Hanna, hvorfor gråter du? Hvorfor vil du ikke spise? Hvorfor er du så nedtrykt? Er jeg ikke bedre for deg enn ti sønner?"

⁹ Etter at de hadde spist og drukket i Sijlo, reiste Hanna seg. Nå satt presten Eli på sin stol ved dørstolpen til Herrens tempel. ¹⁰ Hanna var dypt bedrøvet, og hun ba til Herren mens hun gråt bittert. ¹¹ Hun avla et løfte og sa: "Herre, hærskares Gud, hvis du virkelig vil se til din tjenestekvinnes nød, huske meg og ikke glemme din tjenestekvinne, men gi din tjenestekvinne en sønn, da vil jeg gi ham til Herren alle hans levedager, og ingen barberkniv skal komme på hans hode." ¹² Mens hun fortsatte å be for Herren, fulgte Eli hennes lepper med øynene. ¹³ Hanna talte i sitt hjerte; hennes lepper beveget seg, men hennes stemme ble ikke hørt. Så Eli trodde hun var full. ¹⁴ Og Eli sa til henne: "Hvor lenge vil du forbli full? Legg bort vinen din!" ¹⁵ Men Hanna svarte: "Nei, min herre, jeg er en kvinne med en sorgfull ånd. Jeg har ikke drukket vin eller sterk drikk, men jeg har utøst min sjel for Herren. ¹⁶ Ikke anse din tjenestekvinne som en ond kvinne, for jeg har bedt ut fra min store sorg og smerte." ¹⁷ Da svarte Eli: "Gå i fred, og måtte Israels Gud gi deg det du har bedt ham om." ¹⁸ Hun sa: "Måtte din tjenestekvinne finne nåde for dine øyne." Så gikk hun sin vei og spiste noe, og hennes ansikt var ikke lenger nedtrykt.

¹⁹ Tidlig neste morgen sto de opp og tilba for Herren, og så vendte de hjem til Rama. Elkana var intim med Hanna, sin kone, og Herren husket henne.

²⁰ I sin tid ble Hanna gravid og fødte en sønn. Hun kalte ham Samuel, og sa: "Fordi jeg ba Herren om ham." ²¹ Da Elkana dro opp med hele sitt hus for å ofre det årlige offeret til Herren og for å oppfylle sitt løfte, ²² dro ikke Hanna. Hun sa til sin mann: "Etter at gutten er avvent, vil jeg ta ham, så han kan tre fram for Herren og bli der for alltid." ²³ Elkana, hennes mann, sa til henne: "Gjør det som synes best for deg. Bli til du har avvent ham; bare måtte Herren oppfylle sitt ord." Så ble hun hjemme og ammet sin sønn til hun hadde avvent ham.

²⁴ Etter at hun hadde avvent ham, tok hun ham med seg til Herrens hus i Sijlo, sammen med en tre år gammel okse, en efa mel og en skinnsekk med vin. Gutten var fortsatt ung. ²⁵ De slaktet oxen og førte barnet til Eli. ²⁶ Hun sa til ham: "Unnskyld meg, min herre. Så sant du lever, min herre, jeg er kvinnen som sto her ved siden av deg og ba til Herren. ²⁷ Jeg ba om dette barnet, og Herren har gitt meg min bønn. ²⁸ Så nå dedikerer jeg ham til Herren. Så lenge han lever, er han gitt til Herren." Og han tilba Herren der.

2 Da ba Hanna og sa:

"Mitt hjerte fryder seg i Herren; Mitt horn er løftet høyt av Herren. Min munn roser seg over mine fiender, For jeg gleder meg i Din frelse. ² Det er ingen hellig som Herren, For det er ingen ved siden av Deg, Og det er ingen klippe som vår Gud. ³ Tal ikke så stolt, La ikke overmot komme fra din munn, For Herren er en Gud med kunnskap, Og ved Ham blir gjerninger veid. ⁴ De mektiges buer er brutt, Men de som snublet er nå væpnet med styrke. ⁵ De som var mette leier seg ut for brød, Men de som var sultne er nå tilfredse. Selv den ufruktbare har født syv, Men hun som hadde mange sønner vansmekter. ⁶ Herren bringer død og gir liv; Han fører ned til graven og reiser opp. ⁷ Herren ydmyker og beriker; Han senker og Han opphøyer. ⁸ Han reiser den fattige fra støvet, Han løfter den trengende fra askehaugen For å sette dem blant fyrster Og gi dem en æresplass. For jordens grunnvoller tilhører Herren, Og på dem har Han satt verden. ⁹ Han vokter sine trofastes føtter, Men de onde skal bli tause i mørket, For ikke ved styrke skal et menneske seire. ¹⁰ De som motsetter seg Herren vil bli knust; Han vil tordne mot dem fra himmelen. Herren vil dømme jordens ender. Han

1 Samuelsbok

vil gi styrke til sin konge Og opphøye hornet til sin salvede."

¹¹ Så dro Elkana tilbake til sitt hjem i Rama, men gutten ble igjen for å tjene Herren under presten Eli. ¹² Nå var Elis sønner ugudelige menn; de hadde ingen respekt for Herren. ¹³ Prestenes skikk med folket var at når noen brakte et offer, kom prestens tjener med en tre-tannet gaffel mens kjøttet kokte. ¹⁴ Og han stakk den ned i pannen eller gryten eller kjelen eller karet. Hva enn gaffelen fikk opp, tok presten for seg selv. Slik behandlet de alle israelittene som kom til Sijilo. ¹⁵ Selv før fettet ble brent, kom prestens tjener og sa til den som ofret, "Gi presten kjøtt å steke. Han vil ikke ta imot kokt kjøtt fra deg—bare rått." ¹⁶ Hvis mannen sa til ham, "La fettet bli brent først, og så kan du ta så mye du vil," ville han svare, "Nei, gi det nå. Hvis ikke, tar jeg det med makt." ¹⁷ Så synden til de unge mennene var meget stor for Herren, fordi de behandlet Herrens offer med forakt.

¹⁸ Men Samuel tjente foran Herren—en gutt iført en lin efod. ¹⁹ Hvert år laget moren hans en liten kappe til ham og tok den med til ham når hun dro opp med sin mann for å ofre det årlige offeret. ²⁰ Eli ville velsigne Elkana og hans kone og si, "Måtte Herren gi deg barn fra denne kvinnen i stedet for den hun viet til Herren." Så dro de hjem. ²¹ Og Herren besøkte Hanna, og hun ble gravid og fødte tre sønner og to døtre. I mellomtiden vokste gutten Samuel opp i Herrens nærvær.

²² Nå var Eli meget gammel, og han hørte om alt det hans sønner gjorde mot hele Israel—hvordan de lå med kvinnene som tjente ved inngangen til møteteltet. ²³ Så han sa til dem, "Hvorfor gjør dere slike ting? For jeg hører stadig om deres onde gjerninger fra hele folket. ²⁴ Mine sønner, rapporten jeg hører spre seg blant Herrens folk er urovekkende. ²⁵ Hvis en mann synder mot en annen, kan Gud megle for ham; men hvis noen synder mot Herren, hvem kan gå i forbønn?" Men de lyttet ikke til sin far, for det var Herrens vilje å drepe dem.

²⁶ Og gutten Samuel fortsatte å vokse i vekst og i yndest både hos Herren og hos mennesker.

²⁷ En Guds mann kom til Eli og sa til ham, "Dette er hva Herren sier: Åpenbarte Jeg ikke Meg selv tydelig for din forfaders hus da de var i Egypt, under faraos styre? ²⁸ Jeg valgte din forfader ut av alle Israels

stammer til å være Min prest, til å ofre på Mitt alter, til å brenne røkelse, og til å bære en efod i Min nærhet. Jeg ga også din familie alle matofrene som ble brakt av ild fra israelittene. ²⁹ Hvorfor viser du da forakt for Mitt offer og Min gave som Jeg befalte i Min bolig? Hvorfor ærer du dine sønner mer enn Meg, ved å fete dere på de beste delene av hvert offer som Mitt folk Israel bringer?" ³⁰ "Derfor erklærer Herren, Israels Gud: Jeg lovet at din familie og din forfaders familie skulle tjene for Meg for alltid. Men nå," erklærer Herren, "langt fra Meg! For de som ærer Meg vil Jeg ære, men de som forakter Meg skal bli behandlet med forakt. ³¹ Tiden kommer da Jeg vil kutte av din styrke og styrken til din familie, så ingen i ditt hus vil nå høy alder. ³² Du vil se nød i Min bolig, selv om det vil bli gjort godt mot Israel, og det vil aldri være en gammel mann i din slekt. ³³ Enhver av dere som Jeg ikke kutter av fra Mitt alter vil bli spart bare for å bringe sorg til dine øyne og sorg til ditt hjerte, og alle dine etterkommere vil dø i livets beste alder. ³⁴ Og dette tegnet vil komme til deg angående dine to sønner, Hofni og Pinehas: de vil begge dø på samme dag. ³⁵ Da vil Jeg reise opp for Meg selv en trofast prest, som vil gjøre det som er i Mitt hjerte og sinn. Jeg vil etablere hans hus, og han vil tjene for Min salvede alltid. ³⁶ Da vil alle som er igjen i din familie komme og bøye seg for ham for et stykke sølv og et brød, og si, "Vennligst utnevnt meg til en prestatjeneste så jeg kan ha mat å spise."

3 Gutten Samuel tjente for Herren under Eli. I de dager var Herrens ord sjeldent; syner var ikke utbredt. ² En natt lå Eli, hvis syn hadde blitt svakt slik at han ikke kunne se godt, på sin vanlige plass. ³ Guds lampe hadde ennå ikke gått ut, og Samuel lå i Herrens tempel, der Guds ark var. ⁴ Da ropte Herren til Samuel. Han svarte: «Her er jeg!» ⁵ Han løp til Eli og sa: «Her er jeg, for du kalte på meg.» Men Eli sa: «Jeg kalte ikke på deg; gå tilbake og legg deg.» Så han gikk og la seg. ⁶ Igjen ropte Herren: «Samuel!» Samuel reiste seg og gikk til Eli og sa: «Her er jeg, for du kalte på meg.» Men Eli svarte: «Jeg kalte ikke på deg, min sønn. Gå tilbake og legg deg.» ⁷ Samuel hadde ennå ikke møtt Herren, og Herrens ord hadde ikke blitt åpenbart for ham. ⁸ Herren kalte Samuel en tredje gang. Han reiste seg, gikk til Eli, og sa: «Her er jeg, for du kalte på meg.» Da forsto Eli at Herren kalte på gutten. ⁹ Så sa Eli til Samuel: «Gå og legg deg, og hvis Han kaller

1 Samuelsbok

på deg igjen, si: 'Tal, Herre, for din tjener hører.'» Så gikk Samuel og la seg på sin plass.¹⁰ Herren kom og sto i nærheten, og kalte som Han hadde gjort før: «Samuel! Samuel!» Da sa Samuel: «Tal, for din tjener hører.»

¹¹ Og Herren sa til Samuel: «Se, jeg er i ferd med å gjøre noe i Israel som vil få ørene til alle som hører om det til å krible.¹² På den dagen vil jeg fullføre mot Eli alt jeg har talt om hans hus—fra begynnelse til slutt.¹³ For jeg fortalte ham at jeg ville dømme hans familie for alltid på grunn av den urett han visste om—hvordan hans sønner spottet Gud, og han ikke holdt dem tilbake.¹⁴ Derfor sverget jeg til Elis hus: 'Skylden til Elis hus skal aldri sones ved offer eller gave.'»

¹⁵ Samuel lå til morgenen. Da åpnet han dørene til Herrens hus. Men Samuel var redd for å fortelle Eli om synet.¹⁶ Eli kalte på ham og sa: «Samuel, min sønn.» Samuel svarte: «Her er jeg.»¹⁷ «Hva sa Han til deg?» spurte Eli. «Ikke skjul det for meg. Måtte Gud straffe deg, om så aldri så hardt, hvis du skjuler noe for meg av det Han fortalte deg.»¹⁸ Så fortalte Samuel ham alt og skjulte ingenting. Da sa Eli: «Han er Herren; la Ham gjøre det som er godt i Hans øyne.»

¹⁹ Samuel vokste opp, og Herren var med ham, og Han lot ingen av Samuels ord falle til jorden.²⁰ Og hele Israel fra Dan til Beersheba erkjente at Samuel var stadfestet som en profet for Herren.²¹ Herren fortsatte å vise seg i Shilo, for der åpenbarte Han seg for Samuel ved sitt ord.

4 Og Samuels ord ble spredt over hele Israel.

Nå dro israelittene ut for å kjempe mot filisterne. De slo leir ved Eben-Eser, og filisterne slo leir ved Afek.² Filisterne ordnet sine styrker for å konfrontere Israel, og da slaget utspilte seg, ble Israel overvunnet av filisterne, som drepte omkring fire tusen menn på slagmarken.³ Da soldatene vendte tilbake til leiren, sa Israels eldste: «Hvorfor lot Herren oss bli beseiret i dag av filisterne? La oss hente Herrens paktsark fra Sijlo, så kan han gå med oss og redde oss fra våre fiender.»⁴ Så folket sendte menn til Sijlo, og de hentet tilbake Herrens hærskares paktsark, som troner mellom kjerubene. Og Elis to sønner, Hofni og Pinehas, var der med Guds paktsark.⁵ Da Herrens paktsark kom inn i leiren, hevet hele Israel et så stort rop at jorden

ristet.⁶ Filisterne hørte lyden av ropet og spurte: «Hva er dette høye ropet i hebreernes leir?» Da de fikk vite at Herrens ark var kommet inn i leiren,⁷ ble filisterne redde. «En gud har kommet inn i deres leir,» sa de. «Ve oss! Noe slikt har aldri skjedd før.»⁸ Ve oss! Hvem kan redde oss fra hendene til disse mektige gudene? Dette er gudene som slo egypterne med alle slags plager i ørkenen.⁹ Ta mot til dere og vær menn, filistere, ellers vil dere bli slaver for hebreerne, slik de var for dere. Vær menn, og kjemp!»

¹⁰ Så kjempet filisterne, og Israel ble beseiret. Hver mann flyktet til sitt telt. Slaktingen var veldig stor—tretti tusen fotsoldater fra Israel falt.¹¹ Guds ark falt i fiendens hender, og Elis to sønner, Hofni og Pinehas, mistet livet.

¹² En mann fra Benjamins stamme løp fra slaglinjen og kom til Sijlo samme dag, med klærne revet og støv på hodet.¹³ Da han kom, satt Eli på sin stol ved veien og så på, for hans hjerte skalv for Guds ark. Da mannen kom inn i byen og rapporterte hva som hadde skjedd, ropte hele byen ut.¹⁴ Eli hørte ropet og spurte: «Hva betyr denne oppstandelsen?» Mannen skyndte seg bort for å fortelle Eli.¹⁵ Eli var nittifem år gammel, og øynene hans var så svake at han ikke kunne se.¹⁶ Mannen sa til Eli: «Jeg har kommet fra slaglinjen—jeg flyktet fra den i dag.» Eli spurte: «Hva skjedde, min sønn?»¹⁷ Budbringeren svarte: «Israel har flyktet for filisterne, og det har vært en stor slakt blant folket. Dine to sønner, Hofni og Pinehas, er døde, og Guds ark er tatt.»¹⁸ Da han nevnte Guds ark, falt Eli bakover fra sin stol ved porten. Nakken hans brakk, og han døde, for han var gammel og tung. Han hadde dømt Israel i førti år.

¹⁹ Nå var Elis svigerdatter, Pinehas' kone, gravid og nær fødsel. Da hun hørte nyheten om at Guds ark var tatt, og at hennes svigerfar og hennes mann var døde, gikk hun i fødsel og fødte, overveldet av sine smerter.²⁰ Mens hun var i ferd med å dø, sa kvinnene som sto ved henne: «Ikke vær redd, du har født en sønn.» Men hun svarte ikke eller ga akt.²¹ Hun kalte gutten Ikabod og sa: «Herligheten har forlatt Israel,» fordi Guds ark var tatt og på grunn av hennes svigerfar og hennes manns død.²² Hun sa: «Herligheten har forlatt Israel, for Guds ark er tatt.»

1 Samuelsbok

5 Da filisterne hadde tatt Guds ark, fraktet de den fra Eben-Eser til Asdod. ² De bar arken inn i Dagens tempel og plasserte den ved siden av Dagon. ³ Da folket i Asdod sto opp tidlig neste dag, lå Dagon der, falt med ansiktet ned på bakken foran Herrens ark. De tok Dagon og satte ham tilbake på plass. ⁴ Men neste morgen da de sto opp tidlig, hadde Dagon igjen falt med ansiktet ned foran Herrens ark. Hans hode og begge hender var brukket av og lå på terskelen; bare overkroppen var igjen. ⁵ Derfor trår verken Dagens prester eller noen som går inn i Dagens tempel i Asdod på terskelen den dag i dag.

⁶ Herrens hånd var tung mot folket i Asdod. Han ødela dem og plaget dem med svulster. ⁷ Da folket i Asdod så hva som skjedde, sa de: «Israels Guds ark må ikke bli hos oss, for hans hånd er hard mot oss og mot Dagon, vår gud.» ⁸ Så kalte de sammen alle filisternes herskere og spurte: «Hva skal vi gjøre med Israels Guds ark?» De svarte: «La den bli flyttet til Gat.» Så flyttet de Israels Guds ark dit. ⁹ Men etter at de hadde flyttet den, var Herrens hånd mot den byen også. Han brakte stor panikk over den, og plaget byens folk, både unge og gamle, med svulster, og de brøt ut i byen. ¹⁰ Så sendte de Guds ark til Ekron. Men da arken kom til Ekron, ropte folket: «De har brakt Israels Guds ark til oss for å drepe oss og vårt folk!» ¹¹ Så kalte de sammen alle filisternes herskere og sa: «Send Israels Guds ark bort. La den gå tilbake til sitt eget sted, så den ikke dreper oss og vårt folk.» For død og panikk hadde fylt byen; Guds hånd var meget tung der. ¹² De som overlevde, ble plaget med svulster, og byens rop steg opp til himmelen.

6 Herrens ark ble holdt i filisterland i syv måneder. ² Da kalte filisterne på prestene og spåmennene og sa: "Hva skal vi gjøre med Herrens ark? Fortell oss hvordan vi skal sende den tilbake til sitt sted." ³ De svarte: "Hvis dere sender tilbake Israels Guds ark, må dere ikke sende den tom, men sørg for å sende med et skyldoffer. Da vil dere bli helbredet, og dere vil forstå hvorfor Hans hånd ikke har vendt seg bort fra dere." ⁴ Filisterne spurte: "Hva slags skyldoffer skal vi sende til Ham?" De svarte: "Fem gullbyller og fem gullrotter, i samsvar med antallet av filisternes herskere, fordi den samme plagen rammet dere alle og deres herskere. ⁵ Så lag modeller av byllene og rottene som herjer landet deres, og gi ære til Israels Gud.

Kanskje vil Han løfte sin hånd fra dere, deres guder og deres land. ⁶ Hvorfor forherder dere hjertene deres som egypterne og farao gjorde? Etter at Han hadde behandlet dem hardt, lot de ikke folket gå, og de dro av sted?

⁷ Lag nå en ny vogn og ta to kyr som nylig har kalvet og aldri har vært spent for. Spenn kyrne for vognen, men ta kalvene deres bort og steng dem inne. ⁸ Sett så Herrens ark på vognen og legg i en kasse ved siden av de gjenstandene av gull som dere sender som et skyldoffer. Send den av sted, og la den gå sin vei. ⁹ Se hva den gjør. Hvis den går opp mot sitt eget land, til Bet-Semes, da har Herren brakt denne ulykken over oss. Men hvis den ikke gjør det, skal vi vite at det ikke var Hans hånd som rammet oss—det skjedde ved en tilfeldighet."

¹⁰ Så gjorde de som instruert. De tok to kyr og spent dem for vognen, og de holdt kalvene deres hjemme. ¹¹ De plasserte Herrens ark på vognen, sammen med kassen som inneholdt gullrottene og modellene av byllene deres. ¹² Så gikk kyrne rett mot Bet-Semes, holdt seg til veien og rautet mens de gikk. De svingte ikke til høyre eller venstre. Filisternes herskere fulgte dem helt til grensen av Bet-Semes.

¹³ Nå var folket i Bet-Semes i ferd med å høste hvete i dalen. Da de så opp og så arken, gledet de seg over synet. ¹⁴ Vognen kom til Josvas mark i Bet-Semes og stanset ved en stor stein. Folket hogde opp treverket fra vognen og ofret kyrne som et brennoffer til Herren. ¹⁵ Levittene tok ned Herrens ark og kassen ved siden av som inneholdt gjenstandene av gull, og de plasserte dem på den store steinen. Den dagen ofret folket i Bet-Semes brennoffer og gjorde ofre til Herren. ¹⁶ Da de fem herskerne av filisterne så dette, vendte de tilbake til Ekron samme dag.

¹⁷ Dette er gullbyllene som filisterne sendte som et skyldoffer til Herren—en for Asdod, Gaza, Asjkalon, Gat og Ekron. ¹⁸ Og gullrottene var i samsvar med antallet av alle filisterbyene som tilhørte de fem herskerne, både befestede og landlige. Den store steinen som levittene plasserte Herrens ark på, er et vitne til denne dag i Josvas mark i Bet-Semes.

¹⁹ Men Gud slo ned noen av mennene i Bet-Semes fordi de så inn i Herrens ark. Han drepte sytti av dem, og folket sørget fordi Herren hadde gitt dem et hardt slag. ²⁰ Og mennene i Bet-Semes sa: "Hvem

1 Samuelsbok

kan stå i Herrens nærvær, denne hellige Gud? Til hvem skal arken gå herfra?" ²¹ Så sendte de budbringere til folket i Kirjat-Jearim og sa: "Filisterne har returnert Herrens ark. Kom ned og ta den opp til dere."

7 Så kom mennene fra Kirjat-Jearim og hentet Herrens ark. De brakte den til Abinadabs hus på høyden og innviet hans sønn Eleasar til å vokte Herrens ark. ² Arken ble værende i Kirjat-Jearim i lang tid – i alt tjue år. Da vendte hele Israels hus tilbake til Herren med sorg. ³ Samuel sa til hele Israels folk: «Hvis dere virkelig vender tilbake til Herren av hele deres hjerte, så fjern de fremmede gudene og Astartene fra blant dere. Forplikt dere til Herren og tjen Ham alene, så vil Han redde dere fra filisternes hånd.» ⁴ Så fjernet israelittene Baalene og Astartene og tjente Herren alene.

⁵ Da sa Samuel: «Samle hele Israel i Mispa, så vil jeg be til Herren for dere.» ⁶ Da de hadde samlet seg i Mispa, øste de vann og helte det ut for Herren. Den dagen fastet de, og de bekjente: «Vi har syndet mot Herren.» Og Samuel tjente som dommer over israelittene i Mispa. ⁷ Da filistrene hørte at Israel hadde samlet seg i Mispa, dro deres herskere opp for å angripe dem. Da israelittene hørte dette, ble de redde for filistrene. ⁸ De sa til Samuel: «Ikke slutt å rope til Herren vår Gud for oss, så Han kan redde oss fra filistrene.» ⁹ Da tok Samuel et diende lam og ofret det som et brennoffer til Herren. Han ropte til Herren på Israels vegne, og Herren svarte ham.

¹⁰ Mens Samuel ofret brennofferet, nærmet filistrene seg for å kjempe mot Israel. Men den dagen tordnet Herren med høy røst mot filistrene og kastet dem i slik forvirring at de ble slått av Israel. ¹¹ Israels menn rykket ut fra Mispa og forfulgte filistrene, og slo dem ned langs veien til et punkt nedenfor Bet-Kar. ¹² Samuel satte da opp en stein mellom Mispa og Sen, kalte den Eben-Eser, og erklærte: «Til dette punktet har Herren hjulpet oss.»

¹³ Så ble filistrene underkuet og invaderte ikke Israels område igjen. Herrens hånd var mot filistrene gjennom hele Samuels levetid. ¹⁴ Byene som filistrene hadde tatt fra Israel ble gjenopprettet, fra Ekron til Gat, og Israel gjenvant det omkringliggende området fra filistrene. Og det var fred mellom Israel og amorittene.

¹⁵ Samuel fortsatte å tjene som dommer over Israel resten av sitt liv. ¹⁶ Hvert år reiste han på en krets fra Betel til Gilgal til Mispa, og dømte Israel på alle disse stedene. ¹⁷ Men han vendte alltid tilbake til Rama, hvor hans hjem var, og der dømte han også Israel. Og han bygde et alter der til Herren.

8 Da Samuel ble gammel, satte han sine sønner til dommere over Israel. ² Hans førstefødte het Joel, og hans andre het Abia. De var dommere i Beersheba. ³ Men hans sønner fulgte ikke hans eksempel. De var ute etter uærlig vinning, tok imot bestikkelser og forvrengte retten.

⁴ Da samlet alle de eldste i Israel seg og kom til Samuel i Rama. ⁵ De sa til ham: "Du er gammel, og dine sønner følger ikke dine veier. Sett en konge til å styre over oss, slik som alle de andre folkene har." ⁶ Men denne forespørselen mislikte Samuel, spesielt deres krav om en konge til å dømme dem. Så han ba til Herren. ⁷ Herren sa til Samuel: "Hør på folket i alt de sier til deg. Det er ikke deg de har forkastet, men meg de har forkastet som deres konge. ⁸ De handler mot deg akkurat som de har gjort mot meg siden den dagen jeg førte dem ut av Egypt – de forlater meg og tjener andre guder. ⁹ Nå skal du høre på dem, men gi dem en høytidelig advarsel og forklar hva kongen som skal herske over dem vil gjøre."

¹⁰ Så gjentok Samuel alle Herrens ord for folket som ba ham om en konge. ¹¹ Han sa: "Dette er hva kongen som hersker over dere vil gjøre: Han vil ta deres sønner og sette dem til sine vogner og hester, og de vil løpe foran hans vogner. ¹² Han vil sette dem til å være høvedsmenn over tusen og over femti, og andre til å pløye hans jord og høste hans avling, og til å lage krigsvåpen og utstyr for hans vogner. ¹³ Han vil ta deres døtre til å være salveblandere, kokker og bakere. ¹⁴ Han vil ta det beste av deres åkrer, vingårder og olivenlunder, og gi dem til sine tjenere. ¹⁵ Han vil ta en tiendedel av deres korn og deres vin og gi det til sine hoffmenn og tjenere. ¹⁶ Han vil ta deres mannlige og kvinnelige tjenere, det beste av deres kveg og esler, og bruke dem til sitt eget arbeid. ¹⁷ Han vil ta en tiendedel av deres småfe, og dere vil bli hans tjenere. ¹⁸ Når den dagen kommer, vil dere rope på grunn av den kongen dere har valgt for dere, men Herren vil ikke svare dere den dagen."

1 Samuelsbok

¹⁹ Men folket nektet å høre på Samuel. "Nei!" sa de. "Vi vil ha en konge til å styre over oss." ²⁰ Da vil vi være som alle de andre folkene, med en konge til å lede oss og gå foran oss og kjempe våre kamper." ²¹ Da Samuel hørte alt folket sa, formidlet han det til Herren. ²² Og Herren sa til Samuel: "Hør på dem og sett en konge over dem." Da sa Samuel til Israels menn: "Hver av dere gå tilbake til deres egen by."

9 Det var en mann fra Benjamin som het Kisj, sønn av Abiel, sønn av Seror, sønn av Bekorat, sønn av Afiah, en benjaminitter, en velstående mann. ² Han hadde en sønn som het Saul, en utvalgt og vakker ung mann. Blant Israels sønner var det ingen som var mer imponerende enn han; fra skuldrene og opp var han høyere enn noe av folket. ³ Nå hadde eslene til Kisj, Sauls far, gått seg bort. Så Kisj sa til sin sønn Saul: "Ta med deg en av tjenerne og gå og let etter eslene." ⁴ Han gikk gjennom fjellandet Efraim og gjennom landet Salisa, men de fant dem ikke. Så gikk de gjennom landet Sa'alim, og de var ikke der. Han gikk også gjennom Benjamins område, men de fant dem ikke. ⁵ Da de kom til landet Suf, sa Saul til sin tjener som var med ham: "Kom, la oss vende tilbake, ellers vil min far slutte å bekymre seg for eslene og begynne å bekymre seg for oss." ⁶ Men tjeneren sa: "Se nå, det er en Guds mann i denne byen, og han er en mann som holdes i ære. Alt han sier, går sikkert i oppfyllelse. La oss gå dit nå; kanskje han kan fortelle oss vår vei." ⁷ Da sa Saul til sin tjener: "Men se, hvis vi går, hva skal vi bringe mannen? Brødet er borte fra våre sekker, og vi har ingen gave å gi til Guds mann. Hva har vi?" ⁸ Tjeneren svarte Saul igjen og sa: "Se, jeg har med meg en kvart sekel sølv. Jeg vil gi det til Guds mann, og han vil fortelle oss vår vei." ⁹ (Tidligere i Israel, når en mann gikk for å spørre Gud, ville han si: "Kom, la oss gå til seeren," for profeten i dag ble tidligere kalt en seer.) ¹⁰ Da sa Saul til sin tjener: "Ditt råd er godt; kom, la oss gå." Så de gikk til byen der Guds mann var.

¹¹ Da de gikk opp bakken til byen, møtte de unge kvinner som gikk ut for å hente vann, og sa til dem: "Er seeren her?" ¹² De svarte og sa: "Ja, han er rett foran deg. Skynd deg nå, for i dag har han kommet til byen, fordi folket ofrer på det høye stedet." ¹³ Så snart du kommer inn i byen, vil du finne ham før han går opp til det høye stedet for å spise, for folket vil ikke spise før han kommer. Han må velsigne offeret;

etterpå vil de inviterte spise. Gå opp nå, for du vil finne ham med en gang." ¹⁴ Så de gikk opp til byen. Da de kom inn, se, Samuel kom ut mot dem for å gå opp til det høye stedet.

¹⁵ Nå hadde Herren åpenbart for Samuel dagen før Saul kom, og sagt: ¹⁶ "I morgen på denne tiden vil jeg sende deg en mann fra Benjamins land, og du skal salve ham til fyrste over mitt folk Israel. Han skal befri mitt folk fra filisternes hånd, for jeg har sett til mitt folk, fordi deres rop har nådd meg." ¹⁷ Da Samuel så Saul, sa Herren til ham: "Se, dette er mannen jeg talte til deg om! Han skal herske over mitt folk."

¹⁸ Saul gikk opp til Samuel ved inngangen og spurte: "Kan du vennligst vise meg veien til seerens hus?" ¹⁹ Samuel svarte Saul og sa: "Jeg er seeren. Gå opp foran meg til det høye stedet, for du skal spise med meg i dag. I morgen vil jeg la deg gå og fortelle deg alt som er i ditt hjerte." ²⁰ Når det gjelder dine esler som gikk seg bort for tre dager siden, ikke bekymre deg for dem, for de er funnet. Og til hvem er hele Israels ønske vendt, om ikke til deg og hele din fars hus?" ²¹ Saul svarte og sa: "Er jeg ikke en benjaminitter, fra den minste av Israels stammer, og er ikke min familie den minste av alle slektene i Benjamins stamme? Hvorfor har du da talt til meg på denne måten?"

²² Da tok Samuel Saul og hans tjener og førte dem inn i hallen, og ga dem en plass ved hodet av de inviterte—omtrent tretti personer. ²³ Og Samuel sa til kokken: "Bring den delen jeg ga deg, som jeg sa til deg, 'Sett den til side.'" ²⁴ Så tok kokken opp låret og det som var på det og satte det foran Saul. Og Samuel sa: "Se, det som er reservert er satt foran deg. Spis, for det ble holdt for deg til den bestemte tid, siden jeg sa, 'Jeg har invitert folket.'" Så spiste Saul med Samuel den dagen.

²⁵ Etter at de gikk ned fra det høye stedet til byen, samtalte Samuel med Saul på taket. ²⁶ De sto opp tidlig, og ved daggry ropte Samuel til Saul på taket og sa: "Stå opp, så jeg kan sende deg på vei." Så sto Saul opp, og både han og Samuel gikk ut i gaten. ²⁷ Mens de gikk ned til utkanten av byen, sa Samuel til Saul: "Si til tjeneren at han skal gå foran oss"—og tjeneren gikk videre—"men du stå stille et øyeblikk, så jeg kan forkynne for deg Guds ord."

1 Samuelsbok

10 Da tok Samuel en flaske med olje og helte den over Sauls hode, kysset ham og sa: "Har ikke Herren salvet deg til fyrste over sin arv?"

² Når du drar fra meg i dag, vil du finne to menn ved Rakels grav, i Benjamins land ved Selsah. De vil si til deg: 'Eslene som du dro for å lete etter, er funnet. Nå har din far sluttet å bekymre seg for eslene og er engstelig for deg, og sier: 'Hva skal jeg gjøre med min sønn?'"³ Så skal du gå videre derfra og komme til Tabors eik. Der vil tre menn som går opp til Gud i Betel, møte deg, en bærende tre unge geiter, en annen bærende tre brød, og en annen bærende en skinnsekk med vin.⁴ De vil hilse på deg og gi deg to brød, som du skal ta imot fra deres hånd.⁵ Deretter skal du komme til Gibeat-Elohim, hvor filisternes garnison er. Når du nærmer deg byen, vil du møte en flokk profeter som kommer ned fra offerhaugen med harpe, tamburin, fløyte og lyre foran seg, og de vil profetere.⁶ Da skal Herrens Ånd komme mektig over deg, og du skal profetere sammen med dem og bli forvandlet til et annet menneske.⁷ Og når disse tegnene kommer til deg, gjør det din hånd finner å gjøre, for Gud er med deg.⁸ Du skal gå ned foran meg til Gilgal. Og se, jeg vil komme ned til deg for å ofre brennoffer og for å ofre fredsoffer. Du skal vente syv dager til jeg kommer til deg og viser deg hva du skal gjøre."

⁹ Så skjedde det at da Saul vendte seg for å forlate Samuel, ga Gud ham et annet hjerte, og alle disse tegnene kom til å skje den dagen.¹⁰ Da de kom til Gibeat, se, en flokk profeter møtte ham; og Guds Ånd kom over ham, og han profeterte blant dem.¹¹ Og da alle som kjente ham fra før så at han profeterte med profetene, sa folket til hverandre: "Hva har skjedd med sønnen til Kij? Er også Saul blant profetene?"¹² Og en fra der svarte og sa: "Men hvem er deres far?" Derfor ble det et ordtak: "Er også Saul blant profetene?"¹³ Etter å ha fullført sin profetiske tale, gikk han opp til offerhaugen.

¹⁴ Sauls onkel sa til ham og til hans tjener: "Hvor gikk dere?" Og han sa: "For å lete etter eslene. Da vi så at de ikke var å finne, gikk vi til Samuel." ¹⁵ Sauls onkel spurte: "Vær så snill å fortelle meg hva Samuel sa til dere." ¹⁶ Saul sa til sin onkel: "Han fortalte oss rett ut at eslene var funnet." Men han fortalte ham ikke om saken om kongedømmet som Samuel hadde snakket om.

¹⁷ Da kalte Samuel folket sammen for å samles for Herren i Mispa. ¹⁸ Han sa til Israels sønner: "Så sier Herren, Israels Gud: 'Jeg førte Israel opp fra Egypt, og jeg befri dere fra egypternes hånd og fra makten til alle de kongedømmene som undertrykte dere.'"¹⁹ Men i dag har dere forkastet deres Gud, som frelser dere fra alle deres ulykker og trengsler, og dere har sagt: 'Nei! Sett en konge over oss.' Nå skal dere derfor tre fram for Herren etter deres stammer og etter deres slekter." ²⁰ Så førte Samuel alle Israels stammer nær, og Benjamins stamme ble tatt ved loddkasting. ²¹ Deretter førte han Benjamins stamme nær etter deres familier, og Matris familie ble tatt, og Saul, sønn av Kij, ble tatt. Men da de lette etter ham, kunne han ikke finnes. ²² Så spurte de videre Herren: "Har mannen kommet hit ennå?" Og Herren sa: "Se, han har gjemt seg blant bagasjen." ²³ Så løp de og hentet ham derfra. Og da han sto blant folket, var han høyere enn hele folket fra skuldrene og oppover. ²⁴ Samuel sa til hele folket: "Ser dere den som Herren har utvalgt? Sannelig, det er ingen som ham blant hele folket." Så ropte hele folket: "Leve kongen!"

²⁵ Da fortalte Samuel folket reglene for kongedømmet og skrev dem i en bok og la den fram for Herren. Så sendte Samuel hele folket bort, hver til sitt eget hus. ²⁶ Saul vendte tilbake til sitt hjem i Gibeat, ledsaget av de tapre menn hvis hjerter Gud hadde rørt. ²⁷ Men noen verdiløse menn sa: "Hvordan kan denne mannen frelse oss?" Og de foraktet ham og brakte ham ingen gave. Men Saul holdt sin fred.

11 Da kom Nahas, ammonitten, opp og beleiret Jabesj i Gilead. Og alle mennene i Jabesj sa til Nahas: «Gjør en pakt med oss, så skal vi tjene deg.» ² Men Nahas, ammonitten, sa til dem: «På denne betingelsen vil jeg gjøre en pakt med dere—at jeg stikker ut det høyre øyet på hver og en av dere, og dermed bringer vanære over hele Israel.» ³ De eldste i Jabesj sa til ham: «Gi oss sju dager til å sende budbringere gjennom hele Israels land. Så, hvis det ikke er noen som redder oss, vil vi overgi oss til deg.» ⁴ Da budbringerne kom til Sauls Gibeat og fortalte betingelsene i folkets ører, gråt hele folket høyt. ⁵ Nå se, Saul kom fra marken bak oksene, og han sa: «Hva er galt med folket, siden de gråter?» Så de fortalte ham ordene fra mennene i Jabesj. ⁶ Da kom Guds Ånd mektig over Saul da han hørte disse ordene, og hans sinne brant sterkt. ⁷ Han

1 Samuelsbok

tok et åk av okser og hogg dem i stykker, og sendte dem gjennom hele Israels land ved budbringerens hånd, og sa: «Den som ikke kommer ut etter Saul og etter Samuel, så skal det gjøres med hans okser.» Da falt Herrens frykt på folket, og de kom ut som én mann. ⁸ Da han mønstret dem ved Bezek, var Israels sønner tre hundre tusen, og Judas menn tretti tusen. ⁹ De sa til budbringerne som hadde kommet: «Slik skal dere si til mennene i Jabesj i Gilead: 'I morgen, når solen er varm, skal dere få befrielse.'» Så gikk budbringerne og fortalte mennene i Jabesj, og de ble glade. ¹⁰ Da sa mennene i Jabesj: «I morgen vil vi presentere oss for dere, og dere kan gjøre med oss hva dere finner passende.»

¹¹ Neste dag arrangerte Saul troppene i tre divisjoner, og de kom inn midt i leiren ved daggry og slo ammonittene til heten av dagen. De som ble igjen ble spredt, slik at ikke to av dem var igjen sammen. ¹² Da sa folket til Samuel: «Hvem var det som sa: 'Skal Saul herske over oss?' Bring de mennene hit, så vi kan sette dem til døden.» ¹³ Men Saul sa: «Ingen skal settes til døden denne dagen, for i dag har Herren brakt frelse til Israel.»

¹⁴ Samuel talte da til folket: «Kom, la oss gå til Gilgal for å fornye kongedømmet der.» ¹⁵ Så gikk hele folket til Gilgal, og der gjorde de Saul til konge for Herrens åsyn i Gilgal. Der ofret de fredsofre for Herren, og Saul og alle Israels menn gledet seg stort.

12 Da sa Samuel til hele Israel: «Se, jeg har lyttet til deres røst i alt dere sa til meg, og har utnevnt en konge over dere. ² Nå er her kongen som går foran dere, og jeg er gammel og gråhåret; og se, mine sønner er hos dere. Jeg har vandret foran dere fra min ungdom til denne dag. ³ Her er jeg. Vitne mot meg for Herren og for Hans salvede: Hvem sin okse har jeg tatt? Eller hvem sin esel har jeg tatt? Hvem har jeg bedratt? Hvem har jeg undertrykt? Fra hvem sin hånd har jeg tatt bestikkelser for å blinde mine øyne med det? Vitne mot meg, så skal jeg gi det tilbake til dere.» ⁴ Og de svarte: «Du har ikke gjort oss urett, heller ikke undertrykt oss, eller tatt noe fra noen.» ⁵ Han talte til dem og sa: «Herren og Hans salvede er vitner i dag at dere ikke har funnet noe i min besittelse.» Og de svarte: «Han er vitne.»

⁶ Da sa Samuel til folket: «Det er Herren som utnevnte Moses og Aron og førte deres fedre opp fra landet Egypt. ⁷ Stå nå stille, så jeg kan føre sak mot dere for Herren angående alle Herrens rettferdige gjerninger, som Han gjorde for dere og deres fedre. ⁸ Da Jakob dro inn i Egypt og deres fedre ropte til Herren, sendte Herren Moses og Aron, som førte deres fedre ut av Egypt og lot dem bo på dette stedet. ⁹ Men de glemte Herren sin Gud, og derfor lot Han dem falle i Sisera, hærføreren i Hasors hær, og i filisternes hånd, og i Moabs konges hånd, og de kjempet mot dem. ¹⁰ Da ropte de til Herren og sa: 'Vi har syndet, fordi vi har forlatt Herren og tjent Ba'alene og Astartene; men nå, frels oss fra våre fienders hånd, så vil vi tjene Deg.' ¹¹ Da sendte Herren Jerubba'al og Bedan og Jefta og Samuel, og frelste dere fra deres fienders hånd på alle kanter, og dere bodde i trygghet. ¹² Men da dere så at Nahasj, ammonittenes konge, kom mot dere, sa dere til meg: 'Nei, men en konge skal herske over oss'—når Herren deres Gud var deres konge. ¹³ Se nå kongen som dere har valgt, som dere har bedt om; og se, Herren har satt en konge over dere. ¹⁴ Hvis dere frykter Herren og tjener Ham, og lyder Hans røst og ikke gjør opprør mot Herrens bud, og hvis både dere og kongen som hersker over dere følger Herren deres Gud, vil det gå dere vel. ¹⁵ Men hvis dere ikke lyder Herrens røst, og gjør opprør mot Herrens bud, da vil Herrens hånd være mot dere og mot deres konge.

¹⁶ Stå nå stille og se denne store ting, som Herren vil utføre for deres øyne. ¹⁷ Er det ikke i dag hvete høsten? Jeg vil påkalle Herren, så Han kan sende torden og regn. Da skal dere vite og se at deres ondskap er stor, som dere har gjort i Herrens øyne, ved å be om en konge for dere selv.» ¹⁸ Og Samuel påkalte Herren, og Herren sendte torden og regn den dagen; så hele folket hadde stor ærefrykt for Herren og Samuel.

¹⁹ Og hele folket sa til Samuel: «Be for dine tjenere til Herren din Gud, så vi ikke dør; for vi har lagt til alle våre synder denne ondskapen, å be om en konge for oss selv.» ²⁰ Da sa Samuel til folket: «Frykt ikke. Dere har gjort all denne ondskapen, men vend dere ikke bort fra å følge Herren, men tjen Herren av hele deres hjerte. ²¹ Og vend dere ikke bort for å følge tomme ting som ikke kan gagne eller frelse, for de er ingenting. ²² For Herren vil ikke forlate sitt folk

1 Samuelsbok

for sitt store navns skyld, fordi det har behaget Herren å gjøre dere til sitt folk. ²³ Når det gjelder meg, ville jeg aldri synde mot Herren ved å slutte å be for dere; i stedet vil jeg veilede dere på den gode og rette veien. ²⁴ Frykt Herren og tjen Ham trofast av hele deres hjerte; for tenk på hvilke store ting Han har gjort for dere. ²⁵ Men hvis dere fortsetter i ondskap, vil både dere og deres konge møte ødeleggelse.

13 Saul var tretti år gammel da han begynte å regjere, og han regjerte over Israel i førtito år. ² Saul valgte seg tre tusen menn av Israel. To tusen var med Saul i Mikmas og i fjellandet ved Betel, og tusen var med Jonatan i Gibeai i Benjamin. Resten av folket sendte han hjem, hver til sitt telt. ³ Jonatan slo filisternes garnison som var i Geba, og filistrene hørte om det. Saul blåste i trompeten over hele landet og sa: "La hebreerne høre!" ⁴ Og hele Israel hørte det sagt at Saul hadde slått filisternes garnison, og at Israel hadde blitt en stank for filistrene. Så folket ble kalt sammen til Saul i Gilgal.

⁵ Filistrene samlet seg for å kjempe mot Israel—tretti tusen vogner, seks tusen ryttere, og tropper så talrike som sanden på havets bredd. De kom opp og slo leir i Mikmas, øst for Bet-aven. ⁶ Da mennene i Israel så at de var i fare—for folket var hardt presset—gjemte de seg i huler, i kratt, blant klipper, i kjellere og i groper. ⁷ Noen av hebreerne krysset Jordan til landet Gad og Gilead. Men Saul ble i Gilgal, og hele folket fulgte ham skjelvende. ⁸ Han ventet i syv dager, i henhold til den fastsatte tiden som Samuel hadde bestemt. Men Samuel kom ikke til Gilgal, og folket begynte å spre seg fra ham. ⁹ Da sa Saul: "Bring brennofferet og fredsofferne til meg." Og han gikk videre med å ofre brennofferet. ¹⁰ Så snart han hadde fullført ofringen av brennofferet, se, da kom Samuel. Saul gikk ut for å møte ham og hilse på ham. ¹¹ Men Samuel sa: "Hva har du gjort?" Og Saul svarte: "Da jeg så at folket spredte seg fra meg, og at du ikke kom innen de fastsatte dagene, og at filistrene samlet seg i Mikmas, ¹² tenkte jeg: 'Filistrene vil snart komme ned mot meg i Gilgal, og jeg har ikke søkt Herrens gunst.' Så jeg følte meg tvunget til å ofre brennofferet." ¹³ Da sa Samuel til Saul: "Du har handlet uklokt. Du har ikke holdt Herrens, din Guds, bud som Han befalte deg. For nå ville Herren ha stadfestet ditt kongedømme over

Israel for alltid. ¹⁴ Men nå skal ditt kongedømme ikke bestå. Herren har søkt seg en mann etter sitt eget hjerte, og Herren har utpekt ham til hersker over sitt folk, fordi du ikke har holdt det Herren befalte deg."

¹⁵ Da reiste Samuel seg og dro opp fra Gilgal til Gibeai i Benjamin. Og Saul talte opp folket som var med ham, omkring seks hundre menn. ¹⁶ Nå var Saul og hans sønn Jonatan og folket som var med dem i Gibeai i Benjamin, mens filistrene slo leir i Mikmas. ¹⁷ Og røvere kom ut fra filistrenes leir i tre flokker: en flokk vendte seg mot Ofra, til landet Sual; ¹⁸ en annen flokk vendte seg mot Bet-horon; og en annen flokk vendte seg mot grensen som vender mot Seboim-dalen, mot ødemarken.

¹⁹ På den tiden kunne ingen smed finnes i hele Israels land, for filistrene hadde sagt: "Ellers kan hebreerne lage seg sverd eller spyd." ²⁰ Så hele Israel gikk ned til filistrene, hver for å slippe sin plogjern, sin hakke, sin øks eller sin hakke. ²¹ Prisen var to tredjedeler av en sjekel for sliping av plogjern, hakker, høygaffel og økser, og for å sette på piggene.

²² Så på slagets dag ble verken sverd eller spyd funnet i hånden på noen av folket som var med Saul og Jonatan, men de fantes bare hos Saul og hos Jonatan, hans sønn. ²³ Filisternes garnison rykket ut til passet ved Mikmas.

14 En dag skjedde det at Jonatan, Sauls sønn, sa til den unge mannen som bar våpnene hans: «Kom, la oss gå over til filisternes garnison på den andre siden.» Men han fortalte det ikke til sin far. ² Saul oppholdt seg i utkanten av Gibeai under granatepletreet i Migron. Folket som var med ham, var omkring seks hundre mann, ³ og Akia, sønn av Akitub, Ikabods bror, sønn av Pinehas, sønn av Eli, Herrens prest i Sijlo, bar efoden. Men folket visste ikke at Jonatan hadde gått. ⁴ Mellom passene som Jonatan søkte å gå over til filisternes garnison, var det en skarp klippe på den ene siden og en skarp klippe på den andre siden; den ene ble kalt Bosets, og den andre Sene. ⁵ Den ene klippen reiste seg i nord mot Mikmas, og den andre i sør mot Geba. ⁶ Og Jonatan sa til den unge mannen som bar våpnene hans: «Kom, la oss gå over til garnisonen til disse uomskårne. Kanskje Herren vil handle for oss, for ingenting kan hindre Herren fra å frelse, enten ved mange eller ved få.» ⁷ Og våpenbæreren hans sa til ham: «Gjør alt som er i ditt hjerte. Gå videre; jeg er

1 Samuelsbok

med deg av hjertet og sjelen.»⁸ Da sa Jonatan: «Nå vil vi gå over til mennene og vise oss for dem.»⁹ Hvis de sier til oss: 'Vent til vi kommer til dere,' da vil vi bli stående der vi er og ikke gå opp til dem.¹⁰ Men hvis de sier: 'Kom opp til oss,' da vil vi gå opp, for Herren har gitt dem i vår hånd. Dette skal være tegnet for oss.»

¹¹ Da begge viste seg for filisternes garnison, sa filisterne: «Se, hebreerne kommer ut av hullene der de har gjemt seg.»¹² Og mennene i garnisonen ropte til Jonatan og våpenbæreren hans og sa: «Kom opp til oss, så skal vi vise dere noe.» Jonatan sa til våpenbæreren sin: «Kom opp etter meg, for Herren har gitt dem i Israels hånd.»¹³ Da klatret Jonatan opp på hender og føtter, og våpenbæreren hans etter ham. Og de falt foran Jonatan, og våpenbæreren hans drepte dem etter ham.¹⁴ I det første angrepet drepte Jonatan og våpenbæreren hans omkring tjue menn innenfor omtrent en halv furlong av land.¹⁵ Og det ble en skjelving i leiren, på marken og blant alt folket. Garnisonen og til og med røverne skalv, og jorden skalv, og det ble en stor panikk fra Gud.

¹⁶ Sauls vaktmenn i Gibeia i Benjamin så, og se, mengden smeltet bort og spredte seg i alle retninger.¹⁷ Da sa Saul til folket som var med ham: «Ta opprop og se hvem som har gått fra oss.» Og da de hadde tatt opprop, se, Jonatan og våpenbæreren hans var ikke der.¹⁸ Så sa Saul til Akia: «Bring Guds ark hit.» For Guds ark var på den tiden med Israels sønner.¹⁹ Og mens Saul talte til presten, fortsatte tumulten i filisternes leir å øke. Da sa Saul til presten: «Trek hånden tilbake.»²⁰ Da samlet Saul og alt folket som var med ham seg og gikk inn i slaget; og se, hver manns sverd var mot hans neste, og det var stor forvirring.²¹ Nå slo hebreerne som tidligere hadde vært med filisterne og hadde gått opp med dem inn i leiren fra det omkringliggende landet, seg sammen med israelittene som var med Saul og Jonatan.²² Og alle Israels menn som hadde gjemt seg i fjellandet Efraim hørte at filisterne flyktet, og de fulgte også hardt etter dem i slaget.²³ Slik frelste Herren Israel den dagen, og slaget beveget seg forbi Bet-aven.

²⁴ Nå var Israels menn hardt presset den dagen, for Saul hadde lagt en ed på folket og sagt: «Forbannet er den mann som spiser mat før kvelden, før jeg har tatt hevn over mine fiender.» Så ingen av folket

smakte mat.²⁵ Da kom alt folket i landet inn i skogen, og det var honning på bakken.²⁶ Og da folket kom inn i skogen, se, honningen dryppet, men ingen rakte hånden til munnen, for folket fryktet eden.²⁷ Men Jonatan hadde ikke hørt at hans far hadde pålagt folket eden; så han rakte ut enden av staven som var i hånden hans og dypet den i honningkaken, og førte hånden til munnen, og øynene hans ble klare.²⁸ Da sa en av folket: «Din far påla folket strengt med en ed og sa: 'Forbannet er den mann som spiser mat i dag.'» Og folket var svake.²⁹ Da bemerket Jonatan: «Min far har brakt ulykke over landet. Se hvordan øynene mine har blitt klare fordi jeg smakte litt av denne honningen.»³⁰ Hvor mye bedre ville det ikke ha vært om folket hadde spist fritt i dag av byttet fra sine fiender som de fant! For nå har ikke nedslaktingen blant filisterne vært betydelig.»

³¹ Den dagen beseiret de filisterne fra Mikmas til Ajalon, og folket var overmåte trette.³² Folket kastet seg grådig over byttet og tok sauer, okser og kalver, og slaktet dem på bakken; og folket spiste dem med blodet.³³ Da ble det fortalt Saul og sagt: «Se, folket synder mot Herren ved å spise kjøtt med blodet.» Og han sa: «Dere har handlet svikefullt; rull en stor stein hit til meg.»³⁴ Så sa Saul: «Spred dere blant folket og si til dem: 'Hver mann bringe sin okse eller sitt lam, og slakt det her og spis, og synd ikke mot Herren ved å spise med blodet.'» Så hele folket brakte sine okser den natten og slaktet dem der.³⁵ Og Saul bygde et alter for Herren—det var det første alteret han bygde for Herren.

³⁶ Da sa Saul: «La oss gå ned etter filisterne om natten og plyndre dem til morgengry, og la oss ikke la en mann av dem bli igjen.» Og de sa: «Gjør hva som synes godt for deg.» Men presten sa: «La oss komme nær Gud her.»³⁷ Og Saul spurte Gud: «Skal jeg gå ned etter filisterne? Vil Du gi dem i Israels hånd?» Men Han svarte ham ikke den dagen.³⁸ Så sa Saul: «Kom hit, alle folkets høvdinger, og vit og se hvor denne synden har vært i dag.»³⁹ For så sant Herren lever, som frelser Israel, selv om det er Jonatan min sønn, skal han sannelig dø.» Men ikke en av folket svarte ham.⁴⁰ Da sa han til hele Israel: «Dere skal være på den ene siden, og jeg og Jonatan min sønn vil være på den andre siden.» Og folket sa til Saul: «Gjør hva som synes godt for deg.»

⁴¹ Derfor sa Saul til Herren: «Å Gud i Israel, gi en

1 Samuelsbok

fullkommen lodd.» Og Jonatan og Saul ble tatt, men folket slapp unna. ⁴² Da sa Saul: «Kast loddet mellom meg og Jonatan min sønn.» Og Jonatan ble tatt. ⁴³ Da sa Saul til Jonatan: «Fortell meg hva du har gjort.» Og Jonatan fortalte ham: «Jeg smakte virkelig litt honning med enden av staven som var i min hånd. Her er jeg; jeg må dø.» ⁴⁴ Og Saul sa: «Gud gjør så mot meg og mer også, for du skal sannelig dø, Jonatan.» ⁴⁵ Men folket sa til Saul: «Skal Jonatan dø, han som har brakt denne store frelsen i Israel? Langt derifra! Så sant Herren lever, ikke et hår av hans hode skal falle til jorden, for han har arbeidet med Gud i dag.» Så folket reddet Jonatan, og han døde ikke. ⁴⁶ Da opphørte Saul å forfølge filisterne, og filisterne vendte tilbake til sitt eget sted.

⁴⁷ Da Saul hadde tatt kongedømmet over Israel, kjempet han mot alle sine fiender på alle kanter—mot Moab, ammonittene, Edom, kongene i Soba og filisterne. Og hvor han enn vendte seg, slo han dem. ⁴⁸ Han handlet tappert og slo amalekittene, og frelste Israel fra hendene til dem som plyndret dem. ⁴⁹ Sauls sønner var Jonatan, Jisjvi og Malkisjua. Hans to døtre het Merab, den førstefødte, og Mikal, den yngre. ⁵⁰ Ahinoam, datter av Ahimaas, var Sauls kone. Kommandanten for hæren hans var Abner, sønn av Ner, som var Sauls onkel. ⁵¹ Saul var sønn av Kisj, og Ner, Abners far, var sønn av Abiel. ⁵² Det var harde kamper mot filisterne alle Sauls dager. Og når Saul så noen mektig mann eller tapper mann, tok han ham i sin tjeneste.

15 Samuel talte til Saul: «Herren har sendt meg for å salve deg til konge over hans folk Israel; nå skal du derfor lytte til Herrens ord. ² Dette sier Herren, hærskares Gud: 'Jeg vil straffe Amalek for det han gjorde mot Israel, hvordan han stilte seg mot ham på veien da han kom opp fra Egypt. ³ Gå nå og slå Amalek og ødelegg alt de har fullstendig. Skån dem ikke, men drep både mann og kvinne, barn og spedbarn, okse og sau, kamel og esel.'»

⁴ Da kalte Saul sammen folket og talte dem ved Telaim: to hundre tusen fotsoldater, og ti tusen menn fra Juda. ⁵ Saul kom til Amaleks by og la seg i bakhold i dalen. ⁶ Saul sa til kenittene: «Gå, dra bort, gå ned fra blant amalekittene, så jeg ikke ødelegger dere sammen med dem; for dere viste godhet mot alle Israels barn da de kom opp fra Egypt.» Så trakk

kenittene seg bort fra blant amalekittene. ⁷ Da slo Saul amalekittene fra Havila så langt du går til Shur, som ligger øst for Egypt. ⁸ Han tok Agag, amalekittenes konge, levende, og ødela fullstendig alt folket med sverdets egg. ⁹ Men Saul og folket sparte Agag, og det beste av sauene, oksene, de fete dyrene, lammene, og alt som var godt, og ville ikke ødelegge dem fullstendig. Men alt foraktet og verdiløst, det ødela de fullstendig.

¹⁰ Da kom et budskap fra Herren til Samuel, og sa: ¹¹ «Jeg angrer at jeg har gjort Saul til konge, for han har vendt seg bort fra å følge meg og har ikke utført mine befalinger.» Og Samuel ble bedrøvet og ropet til Herren hele natten. ¹² Samuel sto tidlig opp om morgenen for å møte Saul; og det ble rapportert til Samuel, og sa: «Saul kom til Karmel, og se, han satte opp et monument for seg selv, deretter vendte han seg og dro ned til Gilgal.» ¹³ Da Samuel nådde Saul, hilste Saul ham og sa: «Måtte du bli velsignet av Herren! Jeg har oppfylt Herrens befaling.» ¹⁴ Men Samuel sa: «Hva er da dette brekingen av sauene i mine ører, og rautingen av oksene som jeg hører?» ¹⁵ Saul svarte: «De ble brakt fra amalekittene, for folket sparte det beste av sauene og oksene for å ofre til Herren din Gud; men resten har vi ødelagt fullstendig.»

¹⁶ Da sa Samuel til Saul: «Stopp! Jeg vil fortelle deg hva Herren sa til meg i natt.» Og han sa til ham: «Ta!» ¹⁷ Samuel sa: «Selv om du anså deg selv som ubetydelig, ble du ikke gjort til leder for Israels stammer? Og Herren salvet deg til konge over Israel, ¹⁸ og Herren sendte deg på et oppdrag, og instruerte deg til 'Gå og ødelegg de syndige amalekittene fullstendig, og kjemp mot dem til de ikke er mer.' ¹⁹ Hvorfor adlød du da ikke Herrens røst, men tok byttet og gjorde det som var ondt i Herrens øyne?» ²⁰ Da sa Saul til Samuel: «Jeg har virkelig fulgt Herrens røst, og gikk på det oppdraget som Herren sendte meg på, og har brakt tilbake Agag, amalekittenes konge, og har ødelagt amalekittene fullstendig. ²¹ Men folket tok noe av byttet, sauer og okser, det beste av det som var viet til ødeleggelse, for å ofre til Herren din Gud i Gilgal.»

²² Samuel sa:

«Har Herren like stor glede i brennoffer og slakteroffer Som i å adlyde Herrens røst? Se, å adlyde er bedre enn offer, Og å lytte er bedre enn

1 Samuelsbok

fettet av værer. ²³ For opprør er som synden trolldom, Og trass er som misgjerning og avgudsdyrkelse. Fordi du har forkastet Herrens ord, Har han også forkastet deg fra å være konge.»

²⁴ Da sa Saul til Samuel: «Jeg har syndet; jeg har virkelig vært udydig mot Herrens befaling og dine ord, fordi jeg fryktet folket og lyttet til deres røst. ²⁵ Nå ber jeg deg, tilgi min synd og vend tilbake med meg, så jeg kan tilbe Herren.» ²⁶ Men Samuel svarte Saul: «Jeg vil ikke vende tilbake med deg; for du har forkastet Herrens ord, og Herren har forkastet deg fra å være konge over Israel.» ²⁷ Da Samuel vendte seg for å gå, grep Saul kanten av kappen hans, og den revnet. ²⁸ Så sa Samuel til ham: «Herren har i dag revet Israels kongedømme fra deg og gitt det til din nabo som er bedre enn deg. ²⁹ Dessuten vil Israels herlighet ikke bedra eller endre sitt sinn; for han er ikke et menneske som han skulle endre sitt sinn.»

³⁰ Da sa Saul: «Jeg har syndet; men vær så snill å ære meg nå foran mitt folks eldste og foran Israel, og vend tilbake med meg, så jeg kan tilbe Herren din Gud.» ³¹ Så vendte Samuel tilbake etter Saul, og Saul tilba Herren. ³² Da sa Samuel: «Bring Agag, amalekittenes konge, til meg.» Og Agag nærmet seg ham med glede og sa: «Sannelig, dødens bitterhet er forbi.» ³³ Men Samuel sa:

«Som ditt sverd har gjort kvinner barnløse, Så skal din mor være barnløs blant kvinner.» Og Samuel henrettet Agag for Herrens åsyn i Gilgal.

³⁴ Da dro Samuel til Rama, mens Saul dro opp til sitt hus i Sauls Gibeå. ³⁵ Samuel så ikke Saul igjen før den dagen han døde; for Samuel sørget over Saul, og Herren angret at han hadde gjort Saul til konge over Israel.

16 Herren sa til Samuel: «Hvor lenge vil du sørge over Saul, siden jeg har forkastet ham som konge over Israel? Fyll hornet ditt med olje og gå; jeg sender deg til Isai, betlehemitten, for jeg har utvalgt meg en konge blant hans sønner.» ² Men Samuel sa: «Hvordan kan jeg gå? Hvis Saul hører om det, vil han drepe meg.» Og Herren sa: «Ta med deg en kvige og si: 'Jeg er kommet for å ofre til Herren.' ³ Inviter så Isai til offeret, og jeg vil vise deg hva du skal gjøre; og du skal salve for meg den jeg peker ut for deg.» ⁴ Så gjorde Samuel som Herren sa og dro til Betlehem. De eldste i byen kom skjelvende

for å møte ham og sa: «Kommer du med fred?» ⁵ Han sa: «Ja, med fred; jeg er kommet for å ofre til Herren. Helliggjør dere og kom med meg til offeret.» Så helliggjorde han Isai og hans sønner og inviterte dem til offeret.

⁶ Da de kom, så han Eliab og tenkte: «Sannelig, Herrens salvede står her foran ham.» ⁷ Men Herren sa til Samuel,

«Se ikke på hans utseende eller på høyden av hans vekst, for jeg har forkastet ham; for Herren ser ikke slik mennesket ser, for mennesket ser på det ytre, men Herren ser på hjertet.»

⁸ Da kalte Isai på Abinadab og lot ham gå forbi Samuel. Men han sa: «Herren har ikke valgt denne heller.» ⁹ Så lot Isai Shamma gå forbi. Men han sa: «Herren har ikke valgt denne heller.» ¹⁰ Så lot Isai syv av sine sønner gå forbi Samuel. Men Samuel sa til Isai: «Herren har ikke valgt disse.»

¹¹ Da sa Samuel til Isai: «Er dette alle guttene?» Og han sa: «Det gjenstår ennå den yngste, men se, han gjeter sauene.» Så sa Samuel til Isai: «Send bud og hent ham, for vi vil ikke sette oss før han kommer hit.» ¹² Så sendte han bud etter ham og førte ham inn. Han var rødlig, med vakre øyne og et vakkert utseende. Og Herren sa: «Stå opp, salv ham; for dette er han.» ¹³ Da tok Samuel oljehornet og salvet ham i nærvær av hans brødre; og fra den dagen var Herrens Ånd kraftig over David. Og Samuel reiste seg og dro til Rama.

¹⁴ På den tiden trakk Herrens Ånd seg bort fra Saul, og en urolig ånd fra Herren begynte å plage ham. ¹⁵ Sauls tjenere sa da til ham: «Se nå, en ond ånd fra Gud plager deg. ¹⁶ La vår herre nå befale dine tjenere som er foran deg. La dem finne en mann som er dyktig til å spille harpe; og når den onde ånd fra Gud er over deg, skal han spille, og du vil bli frisk.» ¹⁷ Så befalte Saul sine tjenere: «Finn meg noen som kan spille godt og bring ham til meg.» ¹⁸ Da svarte en av de unge mennene og sa, «Se, jeg har sett en sønn av Isai, betlehemitten, som er dyktig til å spille, en tapper mann, en kriger, veltalende og en vakker mann; og Herren er med ham.»

¹⁹ Så sendte Saul budbringere til Isai med forespørselen: «Send meg din sønn David, som er med flokken.» ²⁰ Og Isai tok et esel lastet med brød,

1 Samuelsbok

en krukke vin og en ung geit, og sendte dem til Saul med David, sin sønn. ²¹ Så kom David til Saul og trådte inn i hans tjeneste; og Saul elsket ham høyt, og han ble hans våpenbærer. ²² Og Saul sendte bud til Isai og sa, «La David nå bli i min tjeneste, for han har funnet nåde for mine øyne.» ²³ Så skjedde det, når den onde ånd fra Gud kom over Saul, tok David harpen og spilte med sin hånd; og Saul ble forfrisket og ble frisk, og den onde ånd forlot ham.

17 Nå samlet filisterne sine hærer til kamp, og de samlet seg ved Soko, som tilhører Juda; og de slo leir mellom Soko og Aseka, i Efes-Dammim. ² Saul og Israels menn samlet seg og slo leir i Ela-dalen, og stilte seg opp i slagorden for å møte filisterne. ³ Filisterne stilte seg opp på den ene høyden, mens Israel tok stilling på den motsatte høyden, med dalen liggende mellom dem. ⁴ Da kom det en kjempe ut fra filisternes leir, ved navn Goliat, fra Gat, som var seks alen og et spann høy. ⁵ Han hadde en bronsehjelm på hodet, og han bar skjellbrynje som veide fem tusen sekel bronse. ⁶ Han hadde også bronsebeskyttere på leggene og bar et bronsekastespyd på skuldrene. ⁷ Skaftet på spydet hans var som en vevbom, og jernspissen på spydet veide seks hundre sekel jern; og skjoldbæreren hans gikk foran ham. ⁸ Han sto og ropte til Israels rekker og sa til dem: "Hvorfor kommer dere ut og stiller opp til kamp? Er jeg ikke filisteren og dere Sauls tjenere? Velg en mann for dere og la ham komme ned til meg. ⁹ Hvis han er i stand til å kjempe mot meg og beseire meg, så skal vi bli deres tjenere; men hvis jeg overvinner ham og dreper ham, så skal dere bli våre tjenere og tjene oss." ¹⁰ Filisteren sa: "Jeg utfordrer Israels slaglinjer i dag. Gi meg en mann, så vil han kjempe sammen." ¹¹ Da Saul og hele Israel hørte filisterens ord, ble de fylt med motløshet og stor frykt.

¹² Nå var David sønn av efratitten fra Betlehem i Juda, som het Isai. Han hadde åtte sønner, og i Sauls tid var han allerede gammel og langt oppe i årene. ¹³ De tre eldste sønnene til Isai hadde fulgt Saul til slaget. Navnene på hans tre sønner som gikk til slaget var Eliab, den førstefødte, Abinadab den andre, og Sjamma den tredje. ¹⁴ David var den yngste. De tre eldste hadde gått etter Saul, ¹⁵ men David gikk frem og tilbake fra Saul for å gjete sin fars flokk i Betlehem. ¹⁶ I førti dager kom filisteren frem hver morgen og kveld og stilte seg opp.

¹⁷ Da sa Isai til sin sønn David: "Ta nå med deg en efa av ristet korn og disse ti brødene til dine brødre, og løp til leiren til dine brødre. ¹⁸ Ta også med disse ti ostene til lederen for deres tusen, og sjekk hvordan dine brødre har det, og bring tilbake nyheter om dem." ¹⁹ Nå var Saul og alle Israels menn i Ela-dalen og kjempet mot filisterne. ²⁰ Så sto David tidlig opp om morgenen, forlot flokken hos en vokter, tok forsyningene og dro som Isai hadde befalt ham. Han kom til leiren akkurat da hæren gikk ut til slaglinjen og ropte krigsropet. ²¹ Israel og filisterne var trukket opp i slagorden, hær mot hær. ²² Da lot David bagasjen være hos bagasjevokteren, løp til slaglinjen og gikk inn for å hilse på sine brødre. ²³ Mens han snakket med dem, se, da kom kjempen, filisteren fra Gat ved navn Goliat, opp fra filisternes hær, og han talte de samme ordene som før; og David hørte ham. ²⁴ Da alle Israels menn så ham, trakk de seg tilbake fra ham i stor frykt.

²⁵ Israels menn sa: "Har du sett denne mannen som kommer opp? Sannelig, han kommer opp for å utfordre Israel. Og det skal være slik at kongen vil berike den mannen som dreper ham med store rikdommer, gi ham sin datter, og gjøre hans fars hus fritt i Israel." ²⁶ Da talte David til mennene som sto ved ham og sa: "Hva vil bli gjort for den mannen som dreper denne filisteren og fjerner denne skammen fra Israel? For hvem er denne uomskårne filisteren, som han skulle utfordre den levende Guds hærer?" ²⁷ Og folket svarte ham på samme måte og sa: "Dette er hva som vil bli gjort for den mannen som dreper ham." ²⁸ Nå hørte Eliab, hans eldste bror, da han talte til mennene; og Eliabs vrede brant mot David, og han sa: "Hvorfor har du kommet ned? Og med hvem har du latt de få sauene i ørkenen? Jeg kjenner ditt hovmod og ditt hjertes ondskap, for du har kommet ned for å se slaget." ²⁹ Men David sa: "Hva har jeg gjort nå? Var det ikke bare et spørsmål?" ³⁰ Så vendte han seg bort fra ham til en annen og sa det samme; og folket svarte ham som før.

³¹ Da ordene som David talte ble hørt, ble de rapportert til Saul, og han sendte bud etter ham. ³² David sa til Saul: "La ingen miste motet på grunn av denne filisteren; din tjener vil gå og kjempe mot ham." ³³ Men Saul sa til David: "Du er ikke i stand til å gå mot denne filisteren for å kjempe mot ham, for du er bare en ungdom, og han har vært en kriger fra sin

1 Samuelsbok

ungdom." ³⁴ Men David sa til Saul: "Din tjener passet sin fars sauer. Når en løve eller en bjørn kom og tok et lam fra flokken, ³⁵ gikk jeg etter den og slo den, og reddet lammene fra dens munn. Og når den reiste seg mot meg, grep jeg den ved skjegget og slo den og drepte den." ³⁶ Din tjener har overvunnet både løven og bjørnen; og denne uomskårne filisteren vil bli som en av dem, siden han har utfordret den levende Guds hærer." ³⁷ Og David sa: "Herren, som reddet meg fra løvens pote og bjørnens pote, vil redde meg fra denne filisterens hånd." Og Saul sa til David: "Gå, og måtte Herren være med deg."

³⁸ Så kledde Saul David med sine klær og satte en bronsehjelm på hodet hans, og kledde ham med rustning. ³⁹ David spent sverdet sitt over rustningen og forsøkte å gå, men han var ikke vant til dem. Så David sa til Saul: "Jeg kan ikke gå med disse, for jeg er ikke vant til dem." Og David tok dem av. ⁴⁰ Så tok han staven sin i hånden, og valgte seg fem glatte steiner fra bekken, og la dem i hyrdevesken som han hadde, det vil si i lommen sin, og slyngen var i hånden hans. Og han nærmet seg filisteren. ⁴¹ I mellomtiden kom filisteren frem og nærmet seg David, med skjoldbæreren foran seg. ⁴² Da filisteren så og så David, foraktet han ham, for han var bare en ungdom, rødmusset, med et vakkert utseende. ⁴³ Filisteren sa til David: "Er jeg en hund, siden du kommer til meg med staver?" Og han forbannet David ved sine guder. ⁴⁴ Filisteren sa også til David: "Kom til meg, så skal jeg gi ditt kjøtt til himmelens fugler og markens ville dyr."

⁴⁵ Da sa David til filisteren,

"Du kommer til meg med sverd, spyd og kastespyd, men jeg kommer til deg i navnet til Herren, hærskares Gud, Israels hærsers Gud, som du har utfordret. ⁴⁶ I dag vil Herren overgi deg i min hånd, og jeg vil slå deg ned og ta hodet av deg. Og jeg vil gi likene av filisternes hær i dag til himmelens fugler og jordens ville dyr, så hele jorden skal vite at det er en Gud i Israel, ⁴⁷ og at hele denne forsamlingen skal vite at Herren ikke frelser med sverd eller spyd; for slaget er Herrens, og Han vil overgi dere i våre hender!"

⁴⁸ Så skjedde det, da filisteren reiste seg og kom frem for å møte David, at David løp raskt mot slaglinjen for å møte filisteren. ⁴⁹ Og David stakk hånden i vesken og tok ut en stein og slyngte den,

og traff filisteren i pannen. Steinen sank inn i pannen hans, og han falt med ansiktet mot bakken. ⁵⁰ Så seiret David over filisteren med en slynge og en stein, og han slo filisteren og drepte ham; men det var ikke noe sverd i Davids hånd. ⁵¹ Da løp David og stilte seg over filisteren, tok sverdet hans og dro det ut av sliren, og drepte ham og hogg hodet av ham med det. Da filisterne så at deres kjempe var død, flyktet de. ⁵² Da reiste Israels og Judas menn seg og ropte og forfulgte filisterne til dalen, og til Ekrons porter. Og de falne filisterne lå langs veien til Sha'arajim, helt til Gat og Ekron. ⁵³ Så vendte Israels sønner tilbake fra å forfølge filisterne og plyndret leirene deres. ⁵⁴ David tok filisterens hode og brakte det til Jerusalem, men han la våpnene hans i sitt eget telt.

⁵⁵ Da Saul så David gå ut mot filisteren, sa han til Abner, hærens kommandør: "Abner, hvis sønn er denne unge mannen?" Og Abner sa: "Så sant du lever, konge, jeg vet ikke." ⁵⁶ Kongen sa: "Undersøk hvis sønn den unge mannen er." ⁵⁷ Så da David vendte tilbake etter å ha beseiret filisteren, tok Abner ham og brakte ham foran Saul med filisterens hode i hånden. ⁵⁸ Saul sa til ham: "Hvis sønn er du, unge mann?" Og David sa: "Jeg er sønn av din tjener Isai fra Betlehem."

18

Etter at han hadde sluttet å tale med Saul, ble Jonatan dypt knyttet til David, slik at Jonatan var hengiven til ham; som til sin egen sjel. ² Saul tok ham den dagen og tillot ham ikke å vende tilbake til sin fars hus. ³ Da inngikk Jonatan en pakt med David, og han var hengiven til ham; som til sin egen sjel. ⁴ Jonatan tok av seg kappen som var på ham og ga den til David, sammen med sin rustning, til og med sitt sverd, sin bue og sitt belte. ⁵ Og David gikk ut og hadde suksess hvor enn Saul sendte ham, så Saul satte ham over krigsmennene. Og det var til behag for hele folket, og også for Sauls tjenere.

⁶ Nå skjedde det da de kom hjem, da David vendte tilbake etter å ha slått ned filisteren, at kvinnene kom ut fra alle Israels byer, syngende og dansende, for å møte kong Saul med tamburiner, med glede og med musikkinstrumenter. ⁷ Kvinnene sang mens de feiret og sa,

"Saul har slått sine tusener, Og David sine titusener."

1 Samuelsbok

⁸ Da ble Saul meget sint, for denne uttalelsen mishaget ham, og han sa: "De har tilskrevet David titusener, men meg har de bare tilskrevet tusener. Hva mer kan han ha enn kongeriket?" ⁹ Så Saul så på David med mistanke fra den dagen av.

¹⁰ Dagen etter kom en ond ånd fra Gud kraftig over Saul, og han raste i huset, mens David spilte harpe med hånden, som vanlig. Og Saul hadde et spyd i hånden. ¹¹ Da kastet Saul spydet, med den hensikt å spidde David til veggen. Men David klarte å unnsnippe fra hans nærvær ved to anledninger. ¹² Saul var redd for David, fordi Herren var med ham, men hadde forlatt Saul. ¹³ Så fjernet Saul ham fra sin nærhet og utnevnte ham til en kommandant over tusen; og han gikk ut og kom inn foran folket. ¹⁴ David hadde suksess i alle sine bestrebelser, og Herren var med ham. ¹⁵ Da Saul så at han hadde stor suksess, fryktet han ham. ¹⁶ Men hele Israel og Juda elsket David, for han ledet dem i kamp og vendte tilbake foran dem.

¹⁷ Da sa Saul til David: "Her er min eldste datter Merab; jeg vil gi henne til deg som kone. Bare vær en tapper mann for meg og kjemp Herrens kamper." For Saul tenkte: "La ikke min hånd være mot ham, men la filisternes hånd være mot ham." ¹⁸ Men David sa til Saul: "Hvem er jeg, og hva er mitt liv eller min fars familie i Israel, at jeg skulle bli kongens svigersønn?" ¹⁹ Så det skjedde, da tiden kom for Merab, Sauls datter, å bli gitt til David, at hun ble gitt til Adriel meholatitten som kone.

²⁰ Nå elsket Mikal, Sauls datter, David. Da de fortalte Saul, var saken til behag for ham. ²¹ Saul tenkte: "Jeg vil gi henne til ham, så hun kan bli en snare for ham, og så filisternes hånd kan være mot ham." Derfor sa Saul til David: "For andre gang kan du i dag bli min svigersønn." ²² Da befalte Saul sine tjenere: "Tal hemmelig til David og si: 'Se, kongen gleder seg over deg, og alle hans tjenere elsker deg. Bli nå kongens svigersønn.'" ²³ Så talte Sauls tjenere disse ordene til David. Men David sa: "Er det trivielt i deres øyne å bli kongens svigersønn, når jeg er en fattig mann og lite ansett?" ²⁴ Sauls tjenere rapporterte til ham i henhold til hva David hadde sagt. ²⁵ Da sa Saul: "Dette skal dere si til David: 'Kongen ønsker ingen medgift bortsett fra hundre forhud fra filisterne, for å ta hevn på kongens fiender.'" Men Saul hadde til hensikt at David skulle falle ved filisternes hånd.

²⁶ Da hans tjenere fortalte David disse ordene, gledet det David å bli kongens svigersønn. Før den fastsatte tiden var utløpt, ²⁷ drog David ut og gikk, han og hans menn, og slo ned to hundre menn blant filisterne. Så brakte David deres forhud og presenterte det fulle antallet for kongen, så han kunne bli kongens svigersønn. Så ga Saul ham sin datter Mikal som kone. ²⁸ Da Saul observerte og forstod at Herren var med David, og at Mikal, Sauls datter, elsket ham, ²⁹ økte Sauls frykt for David. Dermed forble Saul Davids motstander kontinuerlig. ³⁰ Da dro filisternes kommandanter ut i kamp, og det skjedde, så ofte de dro ut, at David hadde større suksess enn alle Sauls tjenere.

19 Nå fortalte Saul til Jonathan, sin sønn, og alle sine tjenere at de skulle drepe David. Men Jonathan, Sauls sønn, gledet seg stort i David. ² Så Jonathan informerte David og sa: "Min far Saul søker å drepe deg. Vær derfor på vakt om morgenen, og bli på et hemmelig sted og gjem deg. ³ Jeg vil gå ut og stå ved siden av min far i marken der du er, og jeg vil tale med min far om deg; og hvis jeg lærer noe, vil jeg fortelle deg det." ⁴ Da talte Jonathan vel om David til sin far Saul og sa til ham, "Måtte kongen ikke handle urettferdig mot sin tjener David, siden han ikke har gjort deg noe ondt, og siden hans handlinger har vært svært gunstige for deg. ⁵ For han satte sitt liv i fare og slo filisterne, og Herren brakte en stor seier for hele Israel. Du så det og gledet deg. Hvorfor skulle du da handle mot uskyldig blod ved å drepe David uten grunn?" ⁶ Saul hørte på Jonathans ord og avla en ed: "Så sant Herren lever, David skal ikke bli drept." ⁷ Da kalte Jonathan på David og fortalte ham alle disse ordene. Jonathan brakte David til Saul, og han var i hans nærvær som før.

⁸ Da det igjen var krig, dro David ut og kjempet mot filisterne og beseiret dem med stort mannefall, slik at de flyktet for ham. ⁹ Nå kom en ond ånd fra Herren over Saul mens han satt i sitt hus med spydet i hånden, og David spilte harpe med sin hånd. ¹⁰ Saul prøvde å feste David til veggen med spydet, men han slapp unna Sauls nærvær, slik at han stakk spydet i veggen. David flyktet og slapp unna den natten. ¹¹ Da sendte Saul bud til Davids hus for å vokte ham, for å drepe ham om morgenen. Men Mikal, Davids kone, sa til ham: "Hvis du ikke redder livet ditt i natt, vil du bli drept i morgen." ¹² Så hjalp

1 Samuelsbok

Mikal David å flykte gjennom et vindu, og han flyktet og kom seg unna. ¹³ Mikal tok husguden og la den i sengen, la et teppe av geitehår ved hodet, og dekket det med klær. ¹⁴ Da Saul sendte bud for å gripe David, sa hun: "Han er syk." ¹⁵ Da sendte Saul budene for å se David, og sa: "Bring ham opp til meg i sengen, så jeg kan drepe ham." ¹⁶ Da budene kom inn, se, husguden var i sengen med teppet av geitehår ved hodet. ¹⁷ Så sa Saul til Mikal: "Hvorfor har du bedratt meg slik og latt min fiende gå, så han har sluppet unna?" Og Mikal sa til Saul: "Han sa til meg, 'La meg gå! Hvorfor skulle jeg drepe deg?'"

¹⁸ Nå flyktet David og slapp unna, og kom til Samuel i Rama, og fortalte ham alt det Saul hadde gjort mot ham. Så gikk han og Samuel og ble i Naiot. ¹⁹ Det ble rapportert til Saul og sagt: "Se, David er i Naiot i Rama." ²⁰ Da sendte Saul bud for å fange David, men da de så selskapet av profeter som profeterte, med Samuel stående og ledende dem, kom Guds Ånd over Sauls bud, og de profeterte også. ²¹ Da det ble fortalt til Saul, sendte han andre bud, og de profeterte også. Så sendte Saul bud igjen en tredje gang, og de profeterte også. ²² Da dro han selv til Rama og kom til den store brønnen som er i Seku. Og han spurte: "Hvor er Samuel og David?" Noen sa: "Se, de er i Naiot i Rama." ²³ Så dro han til Naiot i Rama. Og Guds Ånd kom også over ham, slik at han gikk og profeterte kontinuerlig til han kom til Naiot i Rama. ²⁴ Da kledde han også av seg klærne, og han profeterte også foran Samuel, og lå naken hele den dagen og hele natten. Derfor sier de, "Er Saul også blant profetene?"

20 Da flyktet David fra Naiot i Rama, og kom og sa til Jonatan: "Hva har jeg gjort? Hva er min skyld? Hva er min synd overfor din far, siden han søker å ta mitt liv?" ² Men han sa til ham: "Langt derifra! Du skal ikke dø. Se, min far gjør ingenting, verken stort eller smått, uten å fortelle meg det. Hvorfor skulle min far skjule denne saken for meg? Det er ikke slik!" ³ Likevel sverget David igjen og sa: "Din far vet godt at jeg har funnet nåde i dine øyne, og han har sagt: 'Jonatan må ikke få vite dette, så han ikke blir bedrøvet.' Men sannelig, så sant Herren lever og så sant du selv lever, det er knapt et skritt mellom meg og døden." ⁴ Da forsikret Jonatan David: "Jeg vil gjøre hva du enn ber om." ⁵ David sa til Jonatan: "Se, i morgen er det nymåne, og jeg er forventet å sitte med kongen for å spise. Men la meg

gå, så jeg kan skjule meg i marken til den tredje kvelden." ⁶ Hvis din far savner meg i det hele tatt, så si: 'David ba innstendig om tillatelse fra meg til å dra til Betlehem, hans by, fordi det er den årlige ofringen der for hele familien.' ⁷ Hvis han sier: 'Det er godt,' vil din tjener være trygg; men hvis han blir sint, vet at han har bestemt seg for å skade meg." ⁸ Derfor, vis vennlighet mot din tjener, for du har brakt din tjener inn i en pakt med Herren med deg. Men hvis det er skyld i meg, drep meg selv; for hvorfor skulle du bringe meg til din far?" ⁹ Jonatan sa: "Langt være det fra deg! For hvis jeg virkelig får vite at min far har bestemt seg for å skade deg, ville jeg ikke informere deg?"

¹⁰ Da spurte David Jonatan: "Hvordan skal jeg vite om din far svarer deg hardt?" ¹¹ Jonatan sa til David: "Kom, la oss gå ut i marken." Så de to gikk ut i marken. ¹² Da sa Jonatan til David: "Herren, Israels Gud, være vitne! Når jeg har undersøkt min far om denne tiden i morgen eller den tredje dagen, hvis alt er vel med David, skal jeg da ikke sende ord til deg og avsløre det for deg?" ¹³ Men hvis det behager min far å skade deg, må Herren behandle meg, Jonatan, strengt og verre, hvis jeg ikke informerer deg og sender deg bort, så du kan gå i sikkerhet. Og må Herren være med deg som han har vært med min far. ¹⁴ Hvis jeg fortsatt er i live, vil du ikke vise meg Herrens kjærlighet, så jeg ikke dør?" ¹⁵ Og du skal ikke kutte av din lojalitet fra mitt hus for alltid, ikke engang når Herren eliminerer hver av Davids fiender fra jordens overflate." ¹⁶ Så gjorde Jonatan en pakt med Davids hus, og sa: "Må Herren holde Davids fiender ansvarlige." ¹⁷ Jonatan fikk David til å sverge igjen på grunn av sin kjærlighet til ham, for han elsket ham som han elsket sitt eget liv.

¹⁸ Da sa Jonatan til ham: "Det er nymåne i morgen, og du vil bli savnet, for din plass vil være tom." ¹⁹ Når du har blitt der i tre dager, skal du gå raskt ned og komme til stedet hvor du gjemte deg den begivenhetsrike dagen, og du skal bli ved steinen Esel. ²⁰ Og jeg vil skyte tre piler til siden, som om jeg sikter på et mål. ²¹ Da skal jeg sende gutten og si: 'Gå, finn pilene.' Hvis jeg spesifikt sier til gutten: 'Se, pilene er på denne siden av deg; hent dem,' så kom ut, for det er trygghet for deg og ingen skade, så sant Herren lever. ²² Men hvis jeg sier til ungdommen: 'Se, pilene er bortenfor deg,' så gå, for Herren har sendt deg bort. ²³ Når det gjelder saken

1 Samuelsbok

som du og jeg har snakket om, se, Herren er mellom deg og meg for alltid."

²⁴ Så gjemte David seg i marken; og da nymånen kom, satte kongen seg ned for å spise måltidet. ²⁵ Kongen satte seg på sin plass som vanlig, plassen ved veggen; da reiste Jonatan seg og Abner satte seg ved Sauls side, men Davids plass var tom. ²⁶ Likevel sa Saul ingenting den dagen, for han tenkte: "Det må være en tilfældighet; han er ikke seremonielt ren; sikkert er han ikke ren." ²⁷ Og det skjedde neste dag, den andre dagen av nymånen, at Davids plass var tom. Så sa Saul til Jonatan, hans sønn: "Hvorfor har ikke Isaïs sønn kommet til måltidet, verken i går eller i dag?" ²⁸ Jonatan svarte Saul: "David ba innstendig om tillatelse fra meg til å dra til Betlehem. ²⁹ Han sa: 'La meg gå, siden vår familie har en ofring i byen, og min bror har befalt meg å delta. Nå, hvis jeg har funnet nåde i dine øyne, la meg slippe unna så jeg kan se mine brødre.' Av den grunn har han ikke kommet til kongens bord."

³⁰ Da flammet Sauls vrede opp mot Jonatan, og han sa til ham: "Du sønn av en villfarende og opprørske kvinne! Vet jeg ikke at du velger Isaïs sønn til din egen skam og til skammen for din mors vanære?" ³¹ For så lenge Isaïs sønn lever på jorden, vil du og ditt kongedømme ikke bli etablert. Nå, send noen og bring ham til meg, for han er dømt til å dø!" ³² Men Jonatan svarte sin far Saul og spurte: "Hvorfor skal han dø? Hva har han gjort?" ³³ Da kastet Saul sitt spyd mot ham for å slå ham ned; så Jonatan forsto at hans far var fast bestemt på å drepe David. ³⁴ Så reiste Jonatan seg fra bordet i brennende sinne, og spiste ikke mat på den andre dagen av nymånen, for han var bedrøvet over David fordi hans far hadde vanæret ham.

³⁵ Nå skjedde det om morgenen at Jonatan gikk ut i marken for møtet med David, og en liten gutt var med ham. ³⁶ Og han sa til gutten sin: "Løp, finn nå pilene som jeg skal skyte." Mens gutten løp, skjøt han en pil forbi ham. ³⁷ Da gutten nådde stedet for pila som Jonatan hadde skutt, ropte Jonatan etter gutten og sa: "Er ikke pila bortenfor deg?" ³⁸ Og Jonatan ropte etter gutten: "Skynd deg, vær rask, ikke bli stående!" Og Jonatans gutt plukket opp pila og kom til sin herre. ³⁹ Men gutten var uvitende om noe; bare Jonatan og David forsto saken. ⁴⁰ Da overleverte Jonatan sine våpen til gutten sin og instruerte ham: "Gå, ta dem til byen." ⁴¹ Da gutten

hadde gått, reiste David seg fra sørsiden og falt på sitt ansikt til jorden, og bøyde seg tre ganger. Og de kysset hverandre og gråt sammen, men David gråt mer. ⁴² Jonatan sa til David: "Gå i sikkerhet, siden vi har sverget i Herrens navn, og sagt, 'Herren vil være mellom meg og deg, og mellom mine etterkommere og dine etterkommere for alltid.'" Så dro David av sted, og Jonatan gikk inn i byen.

21 David kom til Nob, hvor presten Ahimelek var. Ahimelek kom skjelvende for å møte David og spurte ham: "Hvorfor er du alene, uten noen som følger deg?" ² David sa til presten Ahimelek: "Kongen har gitt meg et oppdrag og sagt til meg: 'La ingen få vite noe om saken jeg sender deg med, og som jeg har gitt deg i oppdrag.' Og jeg har sendt de unge mennene til et bestemt sted. ³ Så, hva har du av forsyninger tilgjengelig? Gi meg fem brød, eller hva som kan finnes." ⁴ Presten svarte David og sa: "Det er ikke vanlig brød for hånden, men det er hellig brød—forutsatt at mennene har holdt seg borte fra kvinner." ⁵ David svarte presten og sa til ham: "Ja, kvinner har vært holdt borte fra oss som alltid når jeg drar ut. De unge mennenes kar var hellige, selv om det var en vanlig reise; hvor mye mer da i dag vil deres kar være hellige?" ⁶ Så ga presten ham det hellige brødet, siden det ikke var noe annet brød der enn skuebrødene, som var tatt bort fra Herrens åsyn for å erstatte det med varmt brød når det ble fjernet.

⁷ Nå var en av Sauls tjenere der den dagen, holdt tilbake for Herrens åsyn. Hans navn var Doeg, edomitten, lederen for Sauls hyrder. ⁸ David spurte Ahimelek: "Er det et spyd eller sverd tilgjengelig her? Jeg tok verken mitt sverd eller mine våpen med meg, siden kongens sak var presserende." ⁹ Presten svarte: "Sverdet til Goliat, filisteren, som du beseiret i Ela-dalen, er her, innpakket i en klut bak efoden. Hvis du ønsker å ta det, gjør det, for det er ikke noe annet her." Og David sa: "Det er ingen som det; gi det til meg."

¹⁰ Så reiste David seg og flyktet den dagen fra Saul, og dro til Akisj, kongen av Gat. ¹¹ Men Akisjs tjenere sa til ham, "Er ikke dette David, kongen av landet? Sang de ikke om ham mens de danset og sa,

'Saul har slått sine tusener, Og David sine titusener?'

1 Samuelsbok

¹² David tenkte over disse ordene og ble svært redd for Akisj, kongen av Gat. ¹³ Så forkleddes han sin oppførsel foran dem, og lot som om han var gal i deres hender, og klotret på dørene til porten, og lot sitt spytt renne ned i skjegget. ¹⁴ Da sa Akisj til sine tjenere, "Se, dere ser mannen er gal. Hvorfor bringer dere ham til meg?" ¹⁵ Mangler jeg galninger, siden dere har brakt denne til å oppføre seg som en galning i min nærvær? Skal denne mannen komme inn i mitt hus?"

22 David dro bort derfra og fant tilflukt i hulen ved Adullam. Da hans brødre og hele hans fars hus hørte dette, dro de ned til ham der.

² Alle som var i nød, alle som hadde gjeld, og alle som var misfornøyde samlet seg hos ham; og han ble høvding over dem. Nå var det omkring fire hundre mann med ham. ³ Og David dro derfra til Misper i Moab. Han sa til kongen av Moab: "La min far og min mor komme og bli hos dere, til jeg vet hva Gud vil gjøre for meg." ⁴ Han betrodde dem til kongen av Moab; og de ble hos ham så lenge David var i festningen. ⁵ Men profeten Gad sa til David: "Bli ikke i festningen; dra bort og gå til Juda land." Så David dro bort og gikk til skogen ved Heret.

⁶ Da Saul hørte at David og mennene som var med ham hadde blitt oppdaget. Nå satt Saul i Gibe, under tamarisktreet på høyden, med spydet i hånden, og alle hans tjenere sto omkring ham. ⁷ Saul sa til sine tjenere som sto omkring ham: "Hør nå, dere benjaminitter! Vil Isais sønn også gi dere alle marker og vingårder? Vil han gjøre dere alle til høvdinge over tusen og høvdinge over hundre?" ⁸ For dere har alle sammensverget dere mot meg, slik at ingen informerer meg når min sønn inngår en pakt med Isais sønn, og ingen av dere bryr seg om meg eller informerer meg om at min sønn har hisset opp min tjener mot meg, for å ligge i bakhold, slik det er i dag." ⁹ Da sa Doeg, edomitten, som sto ved Sauls tjenere: "Jeg så Isais sønn komme til Nob, til Ahimelek, sønn av Ahitub. ¹⁰ Han søkte råd fra Herren for ham, ga ham forsyninger, og ga ham sverdet til Goliat, filisteren."

¹¹ Da sendte kongen noen for å kalle Ahimelek, presten, sønn av Ahitub, og hele hans fars hus, prestene som var i Nob; og de kom alle til kongen. ¹² Saul sa: "Hør nå, Ahitubs sønn." Og han sa: "Her er jeg, min herre." ¹³ Da sa Saul til ham: "Hvorfor har du og Isais sønn sammensverget dere mot meg, ved å

gi ham brød og et sverd, og ved å søke råd fra Gud for ham, slik at han skulle reise seg mot meg, ved å ligge i bakhold, slik det er i dag?" ¹⁴ Ahimelek svarte kongen og sa: "Og hvem blant alle dine tjenere er så trofast som David, kongens svigersønn, høvding over din livvakt, og æret i ditt hus?" ¹⁵ Var det bare i dag jeg begynte å søke råd fra Gud for ham? Slett ikke! La ikke kongen anklage din tjener eller noen i min fars hus, for din tjener vet ingenting om hele denne saken." ¹⁶ Men kongen erklærte: "Ahimelek, du og hele din fars hus skal sannelig dø!" ¹⁷ Og kongen sa til vaktene som var hos ham: "Vend dere om og drep Herrens prester, fordi deres hånd også er med David, og fordi de visste at han flyktet og ikke informerte meg." Men kongens tjenere var ikke villige til å rekke ut sine hender for å angripe Herrens prester. ¹⁸ Da sa kongen til Doeg: "Du vend deg om og angripe prestene!" Så Doeg, edomitten, vendte seg om og angrep prestene, og han drepte den dagen åttifem menn som bar lin-efo. ¹⁹ Han slo også Nob, prestenes by, med sverdets egg, både menn og kvinner, barn og spedbarn; også okser, esler og sauer slo han med sverdets egg.

²⁰ Men en sønn av Ahimelek, sønn av Ahitub, ved navn Abjatar, klarte å flykte og flyktet til David. ²¹ Abjatar fortalte David at Saul hadde drept Herrens prester. ²² Da sa David til Abjatar: "Jeg skjønte den dagen, da Doeg, edomitten, var til stede, at han sikkert ville informere Saul. Jeg har brakt skade over hver person i din fars hus. ²³ Bli hos meg; vær ikke redd, for den som søker mitt liv, søker ditt liv også, men du er trygg hos meg."

23 Da fortalte de David: "Se, filisterne kjemper mot Ke'ila og plyndrer treskeklassene." ² Så søkte David veiledning fra Herren og spurte: "Skal jeg gå og angripe disse filisterne?" Og Herren svarte David: "Gå, angripe filisterne og befri Ke'ila." ³ Men Davids menn uttrykte sin bekymring og sa: "Vi er allerede redde her i Juda. Hvor mye mer hvis vi går til Ke'ila mot filisternes rekker?" ⁴ Da spurte David Herren en gang til. Og Herren svarte ham og sa: "Reis deg, dra ned til Ke'ila, for jeg vil overgi filisterne i din hånd." ⁵ Så dro David og hans menn til Ke'ila og kjempet mot filisterne. Han førte bort deres buskap og slo dem med et stort nederlag. Slik reddet David innbyggerne i Ke'ila.

⁶ Da Abjatar, sønn av Ahimelek, flyktet til David i Ke'ila, kom han ned med en efod i hånden. ⁷ Da det

1 Samuelsbok

ble rapportert til Saul at David hadde kommet til Ke'ila, bemerket Saul: "Gud har overgitt ham i mine hender, for han har fanget seg selv ved å gå inn i en by med doble porter og bommer." ⁸ Så samlet Saul alt folket for å dra ned til Ke'ila, med hensikt å beleire David og hans menn. ⁹ Nå var David klar over Sauls plan mot ham; så han sa til presten Abjatar: "Bring efoden hit." ¹⁰ Da sa David: "Herre Gud i Israel, din tjener har hørt med sikkerhet at Saul planlegger å komme til Ke'ila, for å ødelegge byen på grunn av meg. ¹¹ Vil mennene i Ke'ila overgi meg til ham? Vil Saul komme ned akkurat som din tjener har hørt? Herre Gud i Israel, jeg ber deg, fortell din tjener." Og Herren sa: "Han vil komme ned." ¹² Da sa David: "Vil mennene i Ke'ila overgi meg og mine menn til Saul?" Og Herren sa: "De vil overgi deg." ¹³ Så reiste David og hans menn, omkring seks hundre, seg og forlot Ke'ila, og de dro hvor de kunne dra. Da det ble rapportert til Saul at David hadde rømt fra Ke'ila, ga han opp jakten.

¹⁴ David ble i ørkenens festninger og forble i fjelllandet i Zifs ørken. Og Saul lette etter ham hver dag, men Gud overgav ham ikke til ham. ¹⁵ David innså at Saul hadde kommet ut for å søke hans liv, mens han var i Zifs ørken, ved Horesh. ¹⁶ Og Jonatan, Sauls sønn, dro til David ved Horesh og styrket hans tro på Gud. ¹⁷ Han sa til ham, "Frykt ikke, for min far Sauls hånd vil ikke finne deg, og du vil bli konge over Israel og jeg vil være nest etter deg; og Saul, min far, vet det også." ¹⁸ Så inngikk de to en pakt for Herrens åsyn. Og David ble ved Horesh, mens Jonatan vendte tilbake til sitt hjem.

¹⁹ Da kom Zifittene opp til Saul i Gibe'a og sa: "Er ikke David skjult hos oss i festningene ved Horesh, på Hachilas høyde, sør for Jeshimon?" ²⁰ Nå da, konge, kom ned, i henhold til alt ditt hjertes ønske å gjøre; og vår del skal være å overgi ham til kongen." ²¹ Saul sa: "Måtte dere bli velsignet av Herren, for dere har vist meg godhet. ²² Gå nå, vær svært forsiktige, og finn ut hvor han er og hvem som har sett ham der; for jeg har blitt fortalt at han er svært listig. ²³ Så observer og oppdag alle gjemmestedene hvor han skjuler seg, og kom tilbake til meg med sikkerhet, og jeg vil gå med dere. Og hvis han er i landet, vil jeg lete etter ham blant alle Judas tusener."

²⁴ Så dro de ut og gikk til Zif foran Saul. Nå var David og hans menn i Maons ørken, i Arabah sør for

Jeshimon. ²⁵ Da Saul og hans menn gikk for å lete etter ham, fortalte de David, og han gikk ned til klippen og ble i Maons ørken. Da Saul hørte det, forfulgte han David i Maons ørken. ²⁶ Og Saul gikk på den ene siden av fjellet, og David og hans menn på den andre siden av fjellet. Og David skyndte seg for å komme bort fra Saul, for Saul og hans menn omringet David og hans menn for å gripe dem. ²⁷ Men en budbringer kom til Saul og sa: "Skynd deg og kom, for filisterne har startet et angrep på landet!" ²⁸ Så vendte Saul tilbake fra å forfølge David og dro for å konfrontere filisterne; derfor kalte de det stedet Rømmingens Klippe. ²⁹ Og David dro derfra og ble i Engedis festninger.

24 Da Saul vendte tilbake fra å forfølge filisterne, ble det sagt til ham: «Se, David er i ørkenen ved En-Gedi.» ² Da tok Saul tre tusen utvalgte menn fra hele Israel og dro for å lete etter David og hans menn foran Steinbukk-klippene. ³ Han kom til saueinnhegningene langs veien, der det var en hule; og Saul gikk inn for å gjøre sitt fornødne. Nå satt David og hans menn i de innerste delene av hulen. ⁴ Davids menn sa til ham: «Se, dette er dagen som Herren har sagt til deg: 'Se, jeg vil gi din fiende i din hånd, og du skal gjøre med ham som det synes godt for deg.'» Da reiste David seg og skar hemmelig av kanten på Sauls kappe. ⁵ Men etterpå følte David ingen glede over å ha skåret av kanten på Sauls kappe. ⁶ Så sa han til sine menn: «Måtte det være langt fra meg, på grunn av Herren, å gjøre en slik ting mot min herre, Herrens salvede, å rekke ut min hånd mot ham, siden han er Herrens salvede.» ⁷ Og David holdt sine menn tilbake med disse ordene og tillot dem ikke å reise seg mot Saul. Og Saul reiste seg, forlot hulen og gikk sin vei.

⁸ Etterpå reiste David seg og gikk ut av hulen, og ropte etter Saul, og sa: «Min herre kongen!» Da Saul så seg tilbake, bøyde David seg med ansiktet mot jorden og kastet seg ned. ⁹ David sa til Saul: «Hvorfor lytter du til menneskers ord som sier: 'Se, David søker å skade deg?' ¹⁰ Se, i dag har dine øyne sett at Herren hadde gitt deg i min hånd i dag i hulen, og noen sa å drepe deg, men jeg sparte deg. Og jeg sa: 'Jeg vil ikke rekke ut min hånd mot min herre, for han er Herrens salvede.' ¹¹ Så, min far, se! Se kanten av din kappe i min hånd! For jeg skar av kanten på din kappe, men drepte deg ikke, vit og forstå at det ikke er noe ondt eller opprør i mine

1 Samuelsbok

hender, og jeg har ikke syndet mot deg, selv om du er innstilt på å ta mitt liv. ¹² Måtte Herren være dommer mellom deg og meg, og måtte Han bringe rettferdighet over deg; men min hånd skal ikke være mot deg. ¹³ Som det gamle ordtaket sier,

'Fra de onde kommer ondskap'; Men min hånd skal ikke være mot deg.

¹⁴ Etter hvem har Israels konge kommet ut? Hvem følger du? En død hund, en enkelt loppe? ¹⁵ Måtte derfor Herren være dommer og avgjøre mellom deg og meg; og måtte Han se og opprettholde min sak og befri meg fra din hånd.»

¹⁶ Da David hadde talt disse ordene til Saul, sa Saul: «Er dette din stemme, min sønn David?» Da løftet Saul sin stemme og gråt. ¹⁷ Og han sa til David: «Du er mer rettferdig enn jeg; for du har behandlet meg godt, mens jeg har behandlet deg ondsinnet. ¹⁸ Du har vist i dag at du har gjort godt mot meg, at Herren overgav meg i din hånd, og likevel drepte du meg ikke. ¹⁹ For hvis en mann finner sin fiende, vil han la ham gå bort trygt? Måtte Herren belønne deg med godt i retur for det du har gjort for meg i dag. ²⁰ Nå se, jeg er klar over at du sikkert vil bli konge, og at Israels kongedømme vil bli etablert i din hånd. ²¹ Så nå sverge til meg ved Herren at du ikke vil utrydde mine etterkommere etter meg, og at du ikke vil utslette mitt navn fra min fars hus.» ²² Og David sverget til Saul. Så gikk Saul hjem, men David og hans menn gikk opp til festningen.

25 Så døde Samuel, og hele Israel samlet seg og sørget over ham, og de begravde ham ved hans hus i Rama. Og David sto opp og dro ned til ørkenen Paran.

² Det var en mann i Maon som hadde sin virksomhet i Karmel; og denne mannen var svært rik, eide tre tusen sauer og tusen geiter. En anledning kom da han var i ferd med å klippe sauene sine i Karmel— ³ For mannens navn var Nabal, og hans kones navn var Abigail. Kvinnen var klok og vakker, men mannen var hard og uærlig i sine handlinger, og han var en kalebitt. ⁴ Da hørte David i ørkenen at Nabal klippet sine sauer. ⁵ David sendte ti unge menn og instruerte dem, "Gå opp til Karmel, besøk Nabal, og gi hilsener i mitt navn. ⁶ Og dette skal dere si: 'Fred være med deg, og fred være med ditt hus, og fred være med alt du har!' ⁷ Nå har jeg hørt at du har saueklippere. Dine gjeterer har vært med oss, og vi

har ikke fornærmet dem, og de har ikke mistet noe alle de dagene de var i Karmel. ⁸ Spør dine unge menn, og de vil fortelle deg. La derfor mine unge menn finne nåde i dine øyne, for vi har kommet på en festdag. Vennligst gi hva du finner for hånden til dine tjenere og til din sønn David." ⁹ Da Davids unge menn kom, formidlet de alle disse ordene til Nabal på vegne av David; så ventet de på hans svar. ¹⁰ Men Nabal svarte Davids tjenere, "Hvem er David? Og hvem er Isaïs sønn? Det er mange tjenere i disse dager som bryter bort fra sine herrer. ¹¹ Skal jeg da ta mitt brød og mitt vann og mitt kjøtt som jeg har forberedt for mine saueklippere, og gi det til menn hvis opprinnelse jeg ikke kjenner?" ¹² Så vendte Davids unge menn tilbake; og de kom og fortalte ham alle disse ordene. ¹³ David sa til sine menn, "Hver av dere spenne på sitt sverd!" Så hver mann spent på sitt sverd, og David spent også på sitt sverd. Og omkring fire hundre menn gikk opp bak David, mens to hundre ble igjen med forsyningene.

¹⁴ Men en av de unge mennene fortalte Abigail, Nabals kone, og sa, "Se, David sendte budbringere fra ørkenen for å hilse vår herre, og han ropte til dem i sinne. ¹⁵ Likevel var mennene meget gode mot oss, og vi ble ikke fornærmet, og vi mistet ikke noe så lenge vi gikk med dem, mens vi var på markene. ¹⁶ De beskyttet oss både natt og dag, hele tiden vi var med dem og gjette sauene. ¹⁷ Vær nå klar over og vurder hva du skal gjøre, for skade er bestemt mot vår herre og mot hele hans hus; og han er en slik verdiløs mann at ingen kan snakke til ham." ¹⁸ Da skyndte Abigail seg og tok to hundre brød, to krukker vin, fem sauer allerede tilberedt, fem seær ristet korn, hundre klaser rosiner og to hundre fikenkaker, og lastet dem på esler. ¹⁹ Hun sa til sine unge menn, "Gå foran meg; se, jeg kommer etter dere." Men hun fortalte ikke sin mann Nabal. ²⁰ Mens hun red på sitt esel og kom ned ved den skjulte delen av fjellet, kom David og hans menn ned mot henne; så hun møtte dem. ²¹ Nå hadde David sagt, "Det var sannelig forgjeves at jeg beskyttet alt denne mannen har i ørkenen, slik at ingenting ble savnet av alt som tilhørte ham; og han har gjengjeldt meg ondt for godt. ²² Måtte Gud gjøre slik mot Davids fiender, og mer til, hvis jeg om morgenen lar så mye som en mannlig av noen som tilhører ham være i live."

²³ Da Abigail så David, skyndte hun seg og steg av sitt esel, og falt på sitt ansikt foran David og bøyde

1 Samuelsbok

seg til jorden. ²⁴ Hun falt ved hans føtter og sa, "På meg alene, min herre, være skylden. Og vær så snill, la din slave tale til deg, og lytt til din slaves ord." ²⁵ Vær så snill, ikke la min herre legge merke til denne verdiløse mannen, Nabal, for som hans navn er, slik er han: Nabal er hans navn, og dårskap er med ham. Men jeg, din slave, så ikke de unge mennene til min herre som du sendte. ²⁶ Nå da, min herre, så sant Herren lever og så sant du lever, siden Herren har holdt deg fra å utgyte blod, og fra å hevne deg med din egen hånd, måtte dine fiender og de som søker skade mot min herre være som Nabal. ²⁷ Og nå, la denne gaven som din tjener har brakt til min herre bli gitt til de unge mennene som er med min herre. ²⁸ Vær så snill, tilgi din slaves overtredelse; for Herren vil visselig gjøre for min herre et varig hus, fordi min herre kjemper Herrens kamper, og ondskap vil ikke bli funnet i deg alle dine dager. ²⁹ Og når noen reiser seg for å forfølge deg og for å søke ditt liv, vil min herres liv være bundet i de levendes knippe med Herren din Gud; men dine fienders liv vil han slynge ut som fra hulen av en slynge. ³⁰ Og når Herren oppfyller for min herre alt det gode han har lovet angående deg, og utnevner deg til leder over Israel, ³¹ vil dette ikke bli en hindring for deg, eller en urolig hjerte for min herre, både ved å ha utgytt blod uten grunn og ved at min herre har hevnet seg selv. Når Herren gjør vel mot min herre, så husk din slave."

³² Da sa David til Abigail, "Velsignet være Herren, Israels Gud, som sendte deg denne dagen for å møte meg, ³³ og velsignet være din klokskap, og velsignet være du, som har holdt meg denne dagen fra blodutgytelse og fra å hevne meg med min egen hånd. ³⁴ Likevel, så sant Herren Israels Gud lever, som har holdt meg fra å skade deg, hvis du ikke hadde kommet raskt for å møte meg, ville det sannelig ikke vært igjen til Nabal så mye som en mannlig ved morgenen." ³⁵ Så tok David imot fra hennes hånd det hun hadde brakt ham, og sa til henne, "Gå opp til ditt hus i fred. Se, jeg har lyttet til deg og innvilget din forespørsel."

³⁶ Da kom Abigail til Nabal, og se, han holdt et festmåltid i sitt hus, som et kongemåltid. Og Nabals hjerte var lystig i ham, for han var meget beruset; så hun fortalte ham ingenting i det hele tatt før morgenlyset. ³⁷ Men om morgenen, da vinen hadde gått ut av Nabal, fortalte hans kone ham disse

tingene, og hans hjerte døde i ham, og han ble som en stein. ³⁸ Omkring ti dager senere, lot Herren Nabal dø.

³⁹ Da David hørte at Nabal var død, sa han, "Velsignet være Herren, som har ført saken for den fornærmelsen som ble rettet mot meg ved Nabals hånd, og har holdt sin tjener fra ondskap. Herren har også vendt Nabals ondskap tilbake på hans eget hode." Så sendte David et frieri til Abigail, for å ta henne til sin kone. ⁴⁰ Da Davids tjenere kom til Abigail i Karmel, talte de til henne og sa, "David har sendt oss til deg, for å ta deg til hans kone." ⁴¹ Hun reiste seg og bøyde seg med ansiktet mot jorden, og sa, "Se, din tjener er en slave til å vaske føttene til min herres tjenere." ⁴² Da reiste Abigail seg raskt, og red på et esel, med sine fem kvinnelige tjenere som fulgte henne; og hun gikk etter Davids sendebud og ble hans kone.

⁴³ David tok også Ahinoam fra Jisre'el, og hun ble hans kone sammen med Abigail. ⁴⁴ Nå hadde Saul gitt sin datter Mikal, Davids kone, til Palti, sønn av Laish, som var fra Gallim.

26 Siftene kom til Saul i Gibe'a og sa, "Holder ikke David seg skjult på Hakilahøyden, som ligger rett overfor Jesjimon?" ² Da satte Saul av sted og dro til Sifs ørken, med seg hadde han tre tusen utvalgte menn fra Israel, for å lete etter David i Sifs ørken. ³ Saul slo leir på Hakilahøyden, som ligger rett overfor Jesjimon, ved veien. Men David ble værende i ørkenen, og han så at Saul hadde kommet etter ham ut i ørkenen. ⁴ David sendte ut speidere, og han fikk vite med sikkerhet at Saul virkelig hadde kommet. ⁵ David reiste seg da og kom til stedet der Saul hadde slått leir. Og David så stedet der Saul lå, og Abner, sønn av Ner, hærføreren hans. Nå lå Saul i den indre kretsen av leiren, og folket lå leiret rundt ham.

⁶ David talte til Ahimelek hetitten og til Abisjai, sønn av Seruja, Joabs bror, og spurte, "Hvem vil følge meg ned til Saul i leiren?" Og Abisjai svarte, "Jeg vil gå ned med deg." ⁷ Så kom David og Abisjai til folket om natten, og se, Saul lå og sov inne i leiren, med spydet sitt stukket i jorden ved hodet hans. Og Abner og folket lå rundt ham. ⁸ Da sa Abisjai til David, "I dag har Gud gitt fienden din i din hånd; så la meg nå slå ham med spydet til jorden med ett støt, og jeg trenger ikke å slå ham en gang til." ⁹ Men David

1 Samuelsbok

svarte Abisjai, "Drep ham ikke, for hvem kan rekke ut hånden mot Herrens salvede og forbli uskyldig?" ¹⁰ David sa også, "Så sant Herren lever, Herren vil sikkert slå ham, eller hans dag vil komme når han dør, eller han vil gå ned i strid og omkomme." ¹¹ Herren forbyr at jeg skulle rekke ut hånden mot Herrens salvede! Men nå, ta spydet som er ved hodet hans og vannkrukken, og la oss gå." ¹² Så tok David spydet og vannkrukken fra ved Sauls hode, og de gikk bort. Men ingen så det eller visste det, og ingen våknet, for de sov alle, fordi en dyp søvn fra Herren hadde falt over dem.

¹³ Så krysset David over til den andre siden og sto på toppen av fjellet på avstand; et stort område var mellom dem. ¹⁴ Og David ropte til folket og til Abner, sønn av Ner, og sa, "Vil du ikke svare, Abner?" Da svarte Abner, "Hvem er du som roper til kongen?" ¹⁵ Så talte David til Abner, "Er du ikke en mann? Og hvem er som deg i Israel? Hvorfor har du da ikke beskyttet din herre kongen? For en av folket kom for å skade kongen din herre." ¹⁶ Denne gjerningen du har gjort er ikke god. Så sant Herren lever, dere må alle dø, fordi dere ikke vokter deres herre, Herrens salvede. Nå se og se hvor kongens spyd og vannkrukken som var ved hodet hans er."

¹⁷ Da kjente Saul igjen Davids stemme og sa, "Er det din stemme, min sønn David?" Og David sa, "Det er min stemme, min herre kongen." ¹⁸ Han sa også, "Hvorfor forfølger min herre sin tjener? For hva har jeg gjort, eller hva ond er i min hånd?" ¹⁹ Så la nå min herre kongen høre sin tjeners ord. Hvis Herren har oppildnet deg mot meg, må Han akseptere et offer; men hvis det er mennesker, forbannet er de for Herren, for de har drevet meg ut i dag så jeg ikke skulle ha noen del i Herrens arv, og sagt, 'Gå, tjen andre guder.' ²⁰ La derfor ikke mitt blod falle til jorden borte fra Herrens nærvær, for Israels konge har kommet ut for å lete etter en enkelt loppe, slik som en jakter på en raphøne i fjellene."

²¹ Da sa Saul, "Jeg har syndet. Kom tilbake, min sønn David, for jeg vil ikke skade deg igjen, fordi mitt liv var dyrebart i dine øyne i dag. Se, jeg har handlet som en dåre og gjort en fryktelig feil." ²² David svarte og sa, "Se, kongens spyd! La nå en av de unge mennene komme over og ta det." ²³ Og Herren vil gjengjelde hver mann for hans rettferdighet og hans trofasthet; for Herren overga deg i min hånd i dag, men jeg nektet å rekke ut hånden mot Herrens

salvede. ²⁴ Nå se, slik som ditt liv var høyt verdsatt i mine øyne i dag, så må mitt liv være høyt verdsatt i Herrens øyne, og må Han redde meg fra all nød." ²⁵ Da sa Saul til David, "Velsignet er du, min sønn David; du vil både utrette mye og vil sikkert seire." Så gikk David sin vei, og Saul vendte tilbake til sitt sted.

27 Da sa David til seg selv, "Nå vil jeg en dag omkomme ved Sauls hånd. Det er ikke noe bedre for meg enn å flykte til filistrenes land, så Saul vil gi opp å lete etter meg innenfor Israels grenser, og jeg vil unnsnippe hans hånd." ² Så dro David av sted med de seks hundre mennene som fulgte ham, til Akisj, sønn av Maok, kongen av Gat. ³ Og David bodde hos Akisj i Gat, han og hans menn, hver med sin husstand— David med sine to koner, Ahinoam fra Jisre'el og Abiga'il, enken etter Nabal fra Karmel. ⁴ Da Saul fikk vite at David hadde flyktet til Gat, lette han ikke lenger etter ham. ⁵ Da sa David til Akisj, "Hvis jeg nå har funnet nåde for dine øyne, la dem gi meg et sted i en av landsbyene, så jeg kan bo der. For hvorfor skulle din tjener bo i den kongelige byen med deg?" ⁶ Akisj ga ham da Siklag den dagen; som et resultat har Siklag tilhørt Judas konger til denne dag. ⁷ Nå var den tiden David bodde i filistrenes land et år og fire måneder.

⁸ Nå dro David og hans menn opp og herjet gesjurrittene, girsittene og amalekittene; for de var innbyggerne i landet fra gammel tid, når du kommer til Sjur, helt til Egyptens land. ⁹ Og David angrep landet og lot ikke en mann eller kvinne bli i live, men tok sauene, kveget, eslene, kamelene og klærne. Så vendte han tilbake og kom til Akisj. ¹⁰ Nå ville Akisj si, "Hvor har dere utført et raid i dag?" Og David ville si, "Mot Negev i Juda," eller "Mot Negev i jerahme'elittene," eller "Mot Negev i kenittene." ¹¹ Og David lot ikke en mann eller kvinne bli i live, for å bringe til Gat, og sa, "Ellers vil de fortelle om oss og si, 'Dette er hva David har gjort.'" Så David praktiserte denne oppførselen hele tiden han bodde i filistrenes land. ¹² Så Akisj stolte på David og sa, "Han har sannelig gjort seg avskyelig for sitt folk Israel; derfor vil han være min tjener for alltid."

28 Nå skjedde det i de dager at filisterne samlet sine væpnede leirer for krig, for å kjempe mot Israel. Og Akisj sa til David: "Vit for sikkert at du skal dra ut med meg i hæren, du og dine menn." ² David sa til Akisj: "Veldig bra, du skal få vite hva din tjener kan gjøre." Så Akisj sa til David:

1 Samuelsbok

"Veldig bra, jeg vil utnevne deg til min livvakt for livet."

³ Nå var Samuel død, og hele Israel hadde sørget over ham og begravet ham i Rama, hans egen by. Og Saul hadde fjernet åndemanere og spåmenn fra landet. ⁴ Filisterne samlet seg og slo leir i Sjunem, mens Saul samlet hele Israel, og de slo leir i Gilboa. ⁵ Da Saul så filisternes leir, ble han fylt med frykt, og hans hjerte skalv voldsomt. ⁶ Så spurte Saul Herren, men Herren svarte ham ikke, verken ved drømmer, eller ved Urim, eller ved profeter. ⁷ Da sa Saul til sine tjenere: "Finn en kvinne som er en åndemaner, så jeg kan besøke henne og søke hennes råd." Og hans tjenere svarte: "Se, det er en kvinne som er en åndemaner i En-Dor." ⁸ Så forkledde Saul seg ved å ta på seg andre klær og dro av sted, han og to menn med ham, og de kom til kvinnen om natten. Og han sa: "Rådfør deg med en ånd for meg, vær så snill, og kall opp for meg den jeg skal nevne for deg." ⁹ Men kvinnen sa til ham, "Se, du vet hva Saul har gjort, hvordan han har eliminert åndemanere og spåmenn fra landet. Hvorfor setter du da en felle for mitt liv, for å føre til min død?" ¹⁰ Så sverget Saul til henne ved Herren og sa, "Så sant Herren lever, ingen straff skal komme over deg for denne saken." ¹¹ Da spurte kvinnen: "Hvem skal jeg kalle opp for deg?" Og han svarte: "Kall opp Samuel for meg." ¹² Da kvinnen så Samuel, ropte hun høyt; og kvinnen talte til Saul og sa, "Hvorfor har du bedratt meg? For du er Saul!" ¹³ Men kongen sa til henne: "Vær ikke redd; fortell meg hva du ser." Og kvinnen sa til Saul: "Jeg ser et guddommelig vesen stige opp fra jorden." ¹⁴ Og han sa til henne: "Hvordan ser han ut?" Og hun sa: "En gammel mann kommer opp, og han er kledd i en kappe." Da visste Saul at det var Samuel, og han bøyd seg med ansiktet mot jorden og viste ære.

¹⁵ Da sa Samuel til Saul, "Hvorfor har du forstyrret meg ved å kalle meg opp?" Og Saul svarte, "Jeg er svært bekymret; for filisterne fører krig mot meg, og Gud har forlatt meg og svarer meg ikke lenger, verken ved profeter eller ved drømmer. Derfor har jeg kalt på deg, så du kan la meg vite hva jeg skal gjøre." ¹⁶ Samuel sa: "Hvorfor spør du meg da, siden Herren har forlatt deg og nå er imot deg?" ¹⁷ Og Herren har gjort akkurat som Han talte gjennom meg; for Herren har revet kongeriket ut av din hånd og gitt det til din nabo, til David. ¹⁸ Fordi du ikke adlød Herrens røst og ikke utførte Hans voldsomme

vrede mot Amalek, så har Herren gjort dette mot deg i dag. ¹⁹ Videre vil Herren også overgi Israel sammen med deg til filisterne; og i morgen vil du og dine sønner være med meg. Ja, Herren vil overgi Israels hær til filisterne!"

²⁰ Da falt Saul straks langflat til jorden, og var svært redd på grunn av Samuels ord. Det var ingen styrke i ham, fordi han ikke hadde spist mat hele dagen og hele natten. ²¹ Da kom kvinnen til Saul og så at han var vettskremt, og sa til ham: "Se, din tjener har adlydt deg, og jeg har tatt mitt liv i min hånd og har lyttet til dine ord som du talte til meg." ²² Så nå, vær så snill å lytte til din tjeners røst, og la meg sette et stykke brød foran deg, så du kan spise og få styrke når du går din vei." ²³ Men han nektet og sa: "Jeg vil ikke spise." Men hans tjenere, sammen med kvinnen, overtalte ham, og han hørte på dem. Så han reiste seg fra jorden og satte seg på sengen. ²⁴ Nå hadde kvinnen en gjøkav i huset, og hun slaktet den raskt. Og hun tok mel, knadde det, og bakte usyret brød av det. ²⁵ Hun brakte det foran Saul og hans tjenere, og de spiste. Så reiste de seg og dro den natten.

29 Nå samlet filisterne alle sine hærer til Afek, mens israelittene lå i leir ved kilden i Jisreel. ² Og filisternes høvdinger dro fram med hundreder og tusener, og David og hans menn dro i baktroppen med Akisj. ³ Da sa filisternes høvdinger, «Hva gjør disse hebreerne her?» Og Akisj sa til filisternes høvdinger, «Er ikke dette David, tjeneren til Saul, Israels konge, som har vært hos meg nå i dager og år, og jeg har ikke funnet noe feil hos ham fra den dagen han gikk over til meg til denne dag?» ⁴ Men filisternes høvdinger ble vrede på ham, og filisternes høvdinger sa til ham, «La mannen gå tilbake, så han kan vende tilbake til det stedet du har tildelt ham, og la ham ikke dra med oss i striden, så han ikke blir en motstander for oss under striden. For med hva skulle denne mannen gjøre seg til behag for sin herre? Ville det ikke være med hodene til disse mennene?» ⁵ Er ikke dette David, som de synger om i dansene, og sier,

"Saul har slått sine tusener, Og David sine titusener?"

⁶ Da kalte Akisj David til seg og sa til ham, «Så sant Herren lever, du har vært ærlig, og det er godt i mine øyne at du går ut og kommer inn med meg i hæren, for jeg har ikke funnet noe ondt hos deg fra den

1 Samuelsbok

dagen du kom til meg til denne dag. Likevel er du ikke til behag for høvdingene. ⁷ Så vend nå tilbake og gå i fred, så du ikke mishager filisternes høvdingene.» ⁸ Men David sa til Akisj, «Men hva har jeg gjort? Og hva har du funnet hos din tjener fra den dagen jeg kom foran deg til denne dag, at jeg ikke kan dra og kjempe mot min herre kongens fiender?» ⁹ Men Akisj svarte David, «Jeg vet at du er like til behag for meg som en Guds engel; men filisternes høvding har sagt, 'Han må ikke dra opp med oss i striden.' ¹⁰ Stå derfor tidlig opp i morgen med din herres tjenere som har kommet med deg; og når du har stått tidlig opp om morgenen og det blir lyst, dra av sted.» ¹¹ Så sto David og hans menn tidlig opp om morgenen for å dra tilbake til filisternes land. I mellomtiden dro filisterne opp til Jisreel.

30 Da David og hans menn kom til Siklag på den tredje dagen, oppdaget de at amalekittene hadde herjet i Negev og Siklag, overvunnet Siklag og satt det i brann. ² Og de tok kvinnene og alle som var der, både små og store, til fange, uten å drepe noen, og drev dem bort og dro sin vei. ³ Da de kom til byen, fant David og hans menn den brennt, og innså at deres koner, sønner og døtre var tatt til fange. ⁴ Da hevet David og folket som var med ham sine stemmer og gråt til de ikke hadde mer styrke igjen til å gråte. ⁵ Davids to koner var også tatt til fange, Ahinoam fra Jisre'el og Abigail, enken etter Nabal fra Karmel. ⁶ David var dypt bekymret fordi folket snakket om å steine ham, for de var alle bitre, hver og en på grunn av sine sønner og døtre. Men David fant styrke i Herren sin Gud.

⁷ David talte da til presten Abjatar, sønn av Ahimelek, "Vær så snill å bringe meg efoden." Så Abjatar brakte efoden til David. ⁸ David søkte veiledning fra Herren og spurte, "Skal jeg forfølge denne banden av røvere? Vil jeg nå dem igjen?" Og Han svarte, "Forfølg dem, for du vil sikkert nå dem igjen og redde alle." ⁹ Så dro David av sted med de seks hundre mennene som var med ham, og de nådde bekken Besor, hvor de som ble igjen, ble værende. ¹⁰ David fortsatte forfølgelsen med fire hundre menn, mens to hundre, som var for utmattet til å krysse bekken Besor, ble igjen.

¹¹ De kom over en egypter ute på marken og førte ham til David, ga ham brød å spise og vann å drikke.

¹² De ga ham et stykke fikenkake og to klaser

rosiner, og etter at han hadde spist, kviknet hans ånd til, for han hadde ikke spist brød eller drukket vann på tre dager og tre netter. ¹³ David spurte ham, "Hvem tilhører du, og hvor er du fra?" Han svarte, "Jeg er en ung egypter, en tjener for en amalekitt, og min herre etterlot meg da jeg ble syk for tre dager siden. ¹⁴ Vi utførte et raid i Negev tilhørende kerettittene, og på det som tilhører Juda, og i Negev tilhørende Kaleb, og vi brente Siklag med ild." ¹⁵ Da sa David til ham, "Vil du lede meg til denne banden?" Og han sa, "Sverg ved Gud at du ikke vil drepe meg eller overgi meg til min herre, så skal jeg lede deg til denne banden."

¹⁶ Da han hadde ført ham ned, fant de dem spredt utover hele landet, spisende, drikkende og feirende, på grunn av alt det store byttet de hadde tatt fra filisternes land og fra Juda land. ¹⁷ David angrep dem fra skumringen til kvelden dagen etter; og ikke en mann av dem slapp unna, bortsett fra fire hundre unge menn som red på kameler og flyktet. ¹⁸ David gjenvant alt amalekittene hadde tatt, inkludert å redde sine to koner. ¹⁹ Og ingenting av deres eiendeler manglet, verken smått eller stort, sønner eller døtre, bytte eller noe som de hadde tatt for seg selv; David brakte alt tilbake. ²⁰ Så tok David alle sauene og storfeet som folket drev foran den andre buskapen, og de sa, "Dette er Davids bytte."

²¹ Da David kom til de to hundre mennene som var for utmattet til å følge ham og som også hadde blitt etterlatt ved bekken Besor, kom de ut for å møte David og for å møte folket som var med ham. Da nærmet David seg folket og hilste på dem. ²² Da sa alle de onde og ubrukelige mennene blant dem som gikk med David, "Siden de ikke gikk med oss, vil vi ikke gi dem noe av byttet som vi har gjenvunnet, bortsett fra til hver mann hans kone og hans barn, så de kan lede dem bort og dra." ²³ Men David sa, "Du må ikke gjøre slik, mine brødre, med det som Herren har gitt oss, som har beskyttet oss og overgitt til oss banden som kom mot oss. ²⁴ Og hvem vil høre på dere i denne saken? For som andelen er for den som går ned i kampen, slik skal andelen være for den som blir ved bagasjen; de skal dele likt." ²⁵ Fra den dagen av ble det fastsatt som en lov og en forordning for Israel.

²⁶ Da han kom tilbake til Siklag, sendte David noe av byttet til de eldste i Juda, til sine venner, og sa, "Her er en gave til dere fra byttet til Herrens fiender: ²⁷ til

1 Samuelsbok

dem i Betel, Ramot i Negev, og Jattir; ²⁸ til dem i Aroer, Sifmot, og Esjtemoa; ²⁹ til dem i Rakal, og til dem i byene tilhørende jerahmeelittene, og til dem i byene tilhørende kenittene; ³⁰ til dem i Horma, Bor-Asjan, og Atak; ³¹ og til dem i Hebron, og til alle stedene hvor David selv og hans menn hadde vandret."

31 Filisterne gikk til kamp mot Israel, og Israels menn flyktet for filisterne og ble drept på Gilboa-fjellet. ² Og filisterne innhentet Saul og hans sønner; og filisterne drepte Jonatan, Abinadab og Malkisjua, Sauls sønner. ³ Kampen raste hardt mot Saul, og bueskytterne fant ham; og han ble alvorlig såret av dem. ⁴ Da sa Saul til våpenbæreren sin, "Trekk sverdet ditt og stikk meg med det, ellers vil disse uomskårne mennene komme og stikke meg og mishandle meg." Men våpenbæreren hans ville ikke, fordi han var veldig redd. Så Saul tok sverdet og kastet seg på det. ⁵ Da våpenbæreren hans så at Saul var død, falt han også på sitt sverd og døde med ham. ⁶ Så Saul døde med

sine tre sønner, våpenbæreren sin, og alle hans menn den dagen sammen.

⁷ Da mennene i Israel som var på den andre siden av dalen, og de som var bortenfor Jordan, så at Israels menn hadde flyktet og at Saul og hans sønner var døde, forlot de byene og flyktet; så kom filisterne og bosatte seg i dem. ⁸ Dagen etter, da filisterne kom for å plyndre de døde, fant de Saul og hans tre sønner falt på Gilboa-fjellet. ⁹ De fjernet hodet hans og tok av våpnene hans, og sendte dem gjennom landet til filisterne, for å kunngjøre nyheten til huset til deres avguder og til folket. ¹⁰ Så la de våpnene hans i tempelet til Astarte, og de festet kroppen hans til muren i Bet-Sjan.

¹¹ Da innbyggerne i Jabesj-Gilead fikk vite hva filisterne hadde gjort med Saul, ¹² dro alle de tapre mennene ut og gikk hele natten, og tok Sauls kropp og kroppene til hans sønner fra muren i Bet-Sjan, og de kom til Jabesj og brente dem der. ¹³ Og de tok deres ben og la dem til hvile under tamarisk-treet i Jabesj, og holdt en faste i syv dager.

2 Samuelsbok

1 Etter Sauls død, da David hadde vendt tilbake etter å ha beseiret amalekittene, ble han i Siklag i to dager. ² På den tredje dagen kom en mann fra Sauls leir, med klærne revet i stykker og jord på hodet. Da han nærmet seg David, falt han til jorden i respekt. ³ David spurte ham: «Hvor kommer du fra?» Han svarte: «Jeg har flyktet fra den israelittiske leiren.» ⁴ David sa: «Hva har skjedd? Fortell meg.» Han svarte: «Troppene flyktet fra slaget; mange falt og døde. Saul og hans sønn Jonatan er døde.» ⁵ Da spurte David den unge mannen som hadde brakt ham rapporten: «Hvordan vet du at Saul og hans sønn Jonatan er døde?» ⁶ Den unge mannen svarte: «Jeg kom tilfeldigvis til Gilboa-fjellet, og der var Saul, lent på sitt spyd, med vognene og rytterne som nærmet seg ham. ⁷ Da han snudde seg og så meg, ropte han til meg, og jeg sa: 'Her er jeg.' ⁸ Han spurte: 'Hvem er du?' Jeg svarte: 'Jeg er en amalekitt.' ⁹ Da sa han: 'Stå over meg og gjør ende på meg, for jeg er i smerte, men fortsatt i live.' ¹⁰ Så jeg sto over ham og drepte ham, fordi jeg visste at når han først hadde falt, ville han ikke overleve. Deretter tok jeg kronen som var på hodet hans og armbåndet fra armen hans, og jeg har brakt dem hit til min herre.»

¹¹ Da rev David i stykker klærne sine, og alle mennene med ham gjorde det samme. ¹² De sørget, gråt og fastet til kvelden for Saul og hans sønn Jonatan, og for Herrens folk og Israels nasjon, fordi de hadde falt for sverdet. ¹³ David spurte da den unge mannen som hadde brakt rapporten: «Hvor er du fra?» Han svarte: «Jeg er sønn av en fremmed, en amalekitt.» ¹⁴ David sa til ham: «Hvordan kunne du våge å strekke ut hånden din for å ødelegge Herrens salvede?» ¹⁵ Da kalte David på en av sine menn og sa: «Gå og slå ham ned.» Så slo han ham, og mannen døde. ¹⁶ David sa til ham: «Ditt blod er på ditt eget hode. Din egen munn vitnet mot deg da du sa: 'Jeg drepte Herrens salvede.'»

¹⁷ Deretter komponerte David denne klagesangen for Saul og hans sønn Jonatan, ¹⁸ og han befalte at folket i Juda skulle lære denne sangen om buen — den er skrevet i Jashars bok:

¹⁹ *Din prakt, Israel, ligger drept på dine høyder. Hvordan de mektige har falt!* ²⁰ *Forkynn det ikke i Gat, Rop det ikke ut i gatene i Asjkelon, For at ikke filisternes døtre skal glede seg, For at ikke de uomskårnes døtre skal triumfere.* ²¹ *Gilboas fjell,*

Må ingen dugg eller regn falle på dere, Heller ikke marker som gir offergaver, For der ble de mektiges skjold vanæret, Sauls skjold—ikke lenger salvet med olje. ²² *Fra de drepte blod, Fra de mektiges kjøtt, Jonatans bue vendte ikke tilbake, Og Sauls sverd kom ikke tomt tilbake.* ²³ *Saul og Jonatan—elsket og beundret i livet, Og ikke delt i døden. De var raskere enn ørner, De var sterkere enn løver.* ²⁴ *Israels døtre, gråt over Saul, Som kledde dere i skarlagen og prakt, Som pyntet klærne deres med gullsmykker.* ²⁵ *Hvordan de mektige har falt i kamp! Jonatan ligger, hans kropp livløs på dine høyder.* ²⁶ *Jeg sørger over deg, Jonatan min bror; Du var meg meget kjær. Din kjærlighet til meg var mer vidunderlig Enn kvinners kjærlighet.* ²⁷ *Hvordan de mektige har falt! Krigens våpen er tapt!*

2 Deretter søkte David veiledning fra Herren og spurte, "Skal jeg dra opp til en av byene i Juda?" Og Herren svarte, "Dra opp." David spurte da, "Til hvilken by skal jeg dra?" Og Han svarte, "Til Hebron." ² Så dro David opp dit, ledsaget av sine to koner: Ahinoam fra Jisre'el og Abigail, som hadde vært kona til Nabal fra Karmel. ³ David tok også med seg sine menn som var med ham, hver med sitt hus, og de bosatte seg i byene rundt Hebron. ⁴ Da kom mennene fra Juda og salvet David til konge over Judas hus der. Og de informerte David og sa, "Det var mennene fra Jabesj i Gilead som begravde Saul." ⁵ Så sendte David budbringere til mennene fra Jabesj i Gilead og sa til dem, "Måtte dere bli velsignet av Herren for å ha vist denne godheten mot Saul, deres herre, og for å ha begravd ham." ⁶ Og nå må Herren vise godhet og sannhet mot dere, og jeg vil også vise dere denne godheten fordi dere har gjort dette. ⁷ Nå da, la deres hender være sterke og vær modige, for Saul, deres herre, er død, og Judas hus har salvet meg til konge over dem."

⁸ Men Abner, sønn av Ner, kommandør over Sauls hær, hadde tatt Isjbosjet, Sauls sønn, og brakt ham til Mahanaim. ⁹ Og han gjorde ham til konge over Gilead, over Asjurittene, over Jisre'el, over Efraim, over Benjamin, ja, over hele Israel. ¹⁰ Isjbosjet, Sauls sønn, var førti år gammel da han ble konge over Israel, og han regjerte i to år. Men Judas hus fulgte David. ¹¹ David regjerte i Hebron over Judas hus i syv år og seks måneder.

¹² Abner, sønn av Ner, dro ut fra Mahanaim til Gibeon med tjenerne til Isjbosjet, Sauls sønn. ¹³ Og Joab,

2 Samuelsbok

sønn av Seruja, og tjenerne til David dro også ut og møtte dem ved dammen i Gibeon; og de satte seg ned, en gruppe på den ene siden av dammen og den andre gruppen på den andre siden. ¹⁴ Da sa Abner til Joab, "La nå de unge mennene reise seg og konkurrere foran oss." Og Joab sa, "La dem reise seg." ¹⁵ Så reiste de seg og kom frem etter antall: tolv for Benjamin og Isjbosjet, Sauls sønn, og tolv fra tjenerne til David. ¹⁶ Og hver grep sin motstander i hodet og stakk sverdet i sin motstanders side; så de falt ned sammen. Derfor ble det stedet kalt Helkat-Hassurim, som er i Gibeon. ¹⁷ Og slaget ble svært hardt den dagen, og Abner og Israels menn ble beseiret foran tjenerne til David.

¹⁸ Nå var de tre sønnene til Seruja der: Joab, Abisjai og Asael. Og Asael var så rask til fots som en av gasellene på marken. ¹⁹ Og Asael forfulgte Abner og vendte seg ikke til høyre eller til venstre fra å følge ham. ²⁰ Da snudde Abner seg og sa, "Er det deg, Asael?" Og han svarte, "Det er jeg." ²¹ Så sa Abner til ham, "Vik av til din høyre eller til din venstre, og ta tak i en av de unge mennene for deg selv, og ta hans rustning." Men Asael ville ikke vike av fra å følge ham. ²² Så gjentok Abner igjen til Asael, "Vik av fra å følge meg. Hvorfor skulle jeg slå deg til jorden? Hvordan kunne jeg da vise mitt ansikt til din bror Joab?" ²³ Men han nektet å vike av; så Abner slo ham i magen med bakenden av spydet, slik at spydet kom ut ved ryggen hans. Og han falt der og døde på stedet. Og det skjedde at alle som kom til stedet hvor Asael hadde falt og døde, sto stille.

²⁴ Men Joab og Abisjai forfulgte Abner, og solen var i ferd med å gå ned da de kom til Ammas høyde, som er foran Giah ved veien til ørkenen i Gibeon. ²⁵ Og Benjamins sønner samlet seg bak Abner og ble en gruppe, og de sto på toppen av en høyde. ²⁶ Da ropte Abner til Joab og sa, "Skal sverdet fortære for alltid? Vet du ikke at det vil bli bittert til slutt? Hvor lenge vil du avstå fra å fortelle folket å slutte å forfølge sine slektninger?" ²⁷ Joab sa, "Så sant Gud lever, hvis du ikke hadde talt, ville folket bare ha trukket seg tilbake om morgenen, hver fra å forfølge sin bror." ²⁸ Så blåste Joab i trompeten, og alle folket stanset og forfulgte ikke lenger Israel, og de fortsatte ikke å kjempe.

²⁹ Så reiste Abner og hans menn gjennom Araba hele natten, krysset Jordan, gikk hele morgenen, og kom til Mahanaim. ³⁰ Så vendte Joab tilbake fra å

forfølge Abner, og da han hadde samlet alt folket, manglet nitten av Davids tjenere, foruten Asael. ³¹ Men Davids tjenere hadde slått ned mange av Benjamins og Abners menn, slik at tre hundre og seksti menn døde. ³² Og de tok opp Asael og begravde ham i sin fars grav, som var i Betlehem. Så reiste Joab og hans menn hele natten til dagen grydde i Hebron.

3 Nå var krigen mellom Sauls hus og Davids hus langvarig; og David ble sterkere og sterkere, men Sauls hus ble svakere og svakere. ² David fikk sønner født i Hebron: hans førstefødte var Amnon, med Ahinoam fra Jisre'el; ³ og hans andre, Kilab, med Abigail, enken etter Nabal fra Karmel; og den tredje, Absalom, sønn av Ma'aka, datter av Talmai, kongen av Gesjur; ⁴ og den fjerde, Adonja, sønn av Haggit; og den femte, Sjefatja, sønn av Abital; ⁵ og den sjette, Jitream, med Eglah, Davids kone. Disse barna ble født til David i Hebron.

⁶ I løpet av konflikten mellom Sauls hus og Davids hus, fikk Abner større innflytelse i Sauls hus. ⁷ Saul hadde en medhustru ved navn Rispa, datter av Aja; og Isjbosjet sa til Abner, "Hvorfor har du vært med min fars medhustru?" ⁸ Da ble Abner meget sint over Isjbosjets ord og sa, "Er jeg et hundehode som tilhører Juda? I dag viser jeg godhet mot din far Sauls hus, mot hans brødre og mot hans venner, og har ikke overgitt deg til David; likevel anklager du meg i dag for feil med en kvinne?" ⁹ Måtte Gud gjøre slik mot Abner, og mer også, hvis jeg ikke gjør for David som Herren har swerget til ham: ¹⁰ å flytte kongedømmet fra Sauls hus, og å etablere Davids trone over Israel og over Juda, fra Dan til Be'er-Sjeba!" ¹¹ Og Isjbosjet kunne ikke lenger svare Abner med et eneste ord, fordi han var redd for ham.

¹² Da sendte Abner budbringere til David på hans vegne og sa, "Hvem tilhører landet? Gjør din pakt med meg, og se, min hånd skal være med deg for å bringe hele Israel over til deg." ¹³ Så sa David, "Bra, jeg vil gjøre en pakt med deg. Men jeg krever én ting fra deg: du skal ikke se mitt ansikt med mindre du først bringer Mikal, Sauls datter, når du kommer for å se meg." ¹⁴ Så sendte David budbringere til Isjbosjet, Sauls sønn, og sa, "Returner min kone Mikal, som jeg forlovet meg med for hundre filisterforhuder." ¹⁵ Så sendte Isjbosjet og tok henne fra hennes mann, fra Paltiel, sønn av Lajisj. ¹⁶ Men hennes mann gikk med henne, gråtende mens han gikk, og fulgte henne helt

2 Samuelsbok

til Bahurim. Da sa Abner til ham, "Gå, vend tilbake." Så vendte han tilbake.

¹⁷ Abner talte med Israels eldste og sa, "I tidligere tider søkte dere etter David for å være konge over dere. ¹⁸ Nå da, handle på det! For Herren har talt om David og sagt, 'Ved min tjener Davids hånd vil jeg frelse mitt folk Israel fra filisternes hånd og fra alle deres fiender.'" ¹⁹ Abner talte også i Benjamins hørsel; og i tillegg gikk Abner for å tale med David i Hebron alt som var godt i Israels øyne og i hele Benjamins hus. ²⁰ Da kom Abner og tjue menn med ham til David i Hebron. Og David forberedte et festmåltid for Abner og mennene som var med ham. ²¹ Abner sa til David, "La meg reise meg og gå og samle hele Israel til min herre kongen, slik at de kan inngå en pakt med deg, og at du kan være konge over alt ditt hjerte ønsker." Så sendte David Abner bort, og han dro i fred.

²² Og se, Davids tjenere og Joab kom fra et raid og brakte mye bytte med seg; men Abner var ikke med David i Hebron, for David hadde sendt ham bort, og han hadde dratt i fred. ²³ Da Joab og hele hæren som var med ham ankom, informerte de Joab og sa, "Abner, sønn av Ner, kom til kongen, og han har sendt ham bort, og han har dratt i fred." ²⁴ Da nærmet Joab seg kongen og spurte, "Hva har du gjort? Abner kom til deg. Hvorfor har du da sendt ham bort, og han har allerede dratt?" ²⁵ Du kjenner Abner, sønn av Ner, at han kom for å bedra deg og for å lære om dine bevegelser og for å vite alt du gjør."

²⁶ Da Joab forlot David, sendte han budbringere etter Abner, og de brakte ham tilbake fra brønnen i Sira; men David visste ikke om det. ²⁷ Så da Abner kom tilbake til Hebron, tok Joab ham til side inn i portens midte for å snakke med ham privat, og der slo han ham i magen, så han døde som følge av blodet til Asael, hans bror.

²⁸ Etterpå, da David hørte om det, sa han, "Jeg og mitt kongedømme er uskyldige for Herren for alltid for blodet til Abner, sønn av Ner. ²⁹ Måtte konsekvensene falle på Joab og hele hans fars hus, og måtte det ikke mangle i Joabs hus en som har utflod, eller som er rammet av spedalskhet, eller som griper en vevstokk, eller som faller for sverdet, eller som mangler brød." ³⁰ Slik var Joab og Abisjai, hans bror, ansvarlige for Abners død, fordi han

hadde drept deres bror Asael under slaget ved Gibeon.

³¹ Da instruerte David Joab og alle folket som var med ham, "Riv klærne deres og ta på sekkestrie, og sørg foran Abner." Og kong David gikk bak båren. ³² De la Abner til hvile i Hebron; og kongen hevet sin stemme og gråt ved Abners grav, og hele folket gråt. ³³ Og kongen sang en sørgesang for Abner og sa,

"Skulle Abner møte sin ende som en dåre gjør? ³⁴ Dine hender var ikke bundet, Dine føtter ble ikke satt i bronse lenker; Som en faller for de onde, har du falt." Og hele folket gråt igjen over ham.

³⁵ Da kom hele folket for å gi mat til David i hans nød, men David sverget og sa, "Måtte Gud gjøre slik mot meg, og mer også, hvis jeg smaker brød eller noe annet før solen går ned."

³⁶ Hele folket la merke til det, og det gledet dem, akkurat som alt kongen gjorde var til glede for hele folket. ³⁷ Så forsto hele folket og hele Israel den dagen at det ikke hadde vært kongens vilje å drepe Abner, sønn av Ner. ³⁸ Da sa kongen til sine tjenere, "Er dere ikke klar over at en leder og en stor mann har falt i Israel i dag?" ³⁹ Og jeg er svak i dag, selv om jeg er salvet til konge; og disse mennene, Serujas sønner, er for harde for meg. Måtte Herren gjengjelde den onde etter hans ondskap."

4 Da Ishbosjet, Sauls sønn, hørte at Abner var død i Hebron, mistet han motet, og hele Israel ble urolig. ² Og Sauls sønn hadde to menn som var ledere for røverbander; den ene het Ba'ana og den andre het Rekab, sønner av Rimmon fra Beerot, av Benjamins barn (for Beerot regnes også som en del av Benjamin, ³ og Beerottittene flyktet til Gittajim og har bodd der som fremmede til denne dag). ⁴ Nå hadde Jonatan, Sauls sønn, en sønn som var lam i begge føttene. Han var fem år gammel da nyheten om Saul og Jonatan kom fra Jisre'el, og hans amme tok ham opp og flyktet. Men det skjedde at i hennes hast for å flykte, falt han og ble lam. Og hans navn var Mefibosjet.

⁵ Så sønnene til Rimmon fra Beerot, Rekab og Ba'ana, gikk og kom til huset til Ishbosjet midt på dagen, mens han lå på sengen sin ved middagstid. ⁶ Og de gikk inn i huset som om de skulle hente hvete, og de slo ham i magen; og Rekab og hans bror Ba'ana slapp unna. ⁷ Da de kom inn i huset, mens

2 Samuelsbok

han lå på sengen i sitt soverom, slo de ham og drepte ham og hogde av hodet hans. Og de tok hodet hans og reiste gjennom Araba hele natten.⁸ Så brakte de hodet til Ishbosjet til David i Hebron, og sa til kongen, "Se, hodet til Ishbosjet, Sauls sønn, din fiende, som søkte ditt liv; Herren har gitt min herre kongen hevn denne dagen over Saul og hans etterkommere."

⁹ Men David svarte Rekab og Ba'ana, hans bror, sønner av Rimmon fra Beerot, og sa til dem, "Så sant Herren lever, som har forløst mitt liv fra all nød,¹⁰ da en kom og fortalte meg, og sa: 'Se, Saul er død,' og trodde han brakte gode nyheter, grep jeg ham og drepte ham i Siklag—dette var belønningen jeg ga ham for hans nyhet.¹¹ Hvor mye mer, når onde menn har drept en rettferdig mann i hans eget hus på hans seng, skal jeg nå ikke kreve hans blod fra deres hender og eliminere dere fra jorden?"¹² Så på Davids ordre henrettet de unge mennene dem og hogde av deres hender og føtter, og stilte dem ut ved bassenget i Hebron. Men de tok hodet til Ishbosjet og la det til hvile i graven til Abner i Hebron.

5 Da samlet alle Israels stammer seg hos David i Hebron og sa, "Se, vi er av ditt eget kjøtt og blod."² Tidligere, da Saul var konge over oss, var det du som førte Israel ut og inn. Og Herren sa til deg, "Du skal være hyrde for mitt folk Israel, og du skal være en hersker over Israel."³ Så kom alle Israels eldste til kongen i Hebron, og kong David inngikk en pakt med dem der for Herrens åsyn; og de salvet David til konge over Israel.⁴ David var tretti år gammel da han begynte å regjere, og han regjerte i førti år.⁵ Han regjerte i Hebron over Juda i syv år og seks måneder, og i Jerusalem regjerte han i trettitre år over hele Israel og Juda.

⁶ Nå dro kongen og hans menn til Jerusalem mot jebusittene, landets innbyggere. Og de sa til David, "Du skal ikke komme inn her, men de blinde og de lamme vil vende deg bort," tenkende, "David kan ikke komme inn her."⁷ Likevel, David erobret Sions borg, som er kjent som Davids by.⁸ Og David sa den dagen, "Hvem som helst som angriper jebusittene må slå gjennom vanntunnelen for å nå de lamme og de blinde, som er foraktet av Davids sjel." Derfor sier de, "De blinde og de lamme skal ikke komme inn i huset."⁹ Så bodde David i borgen og kalte den Davids by. Og han bygde rundt omkring fra Millo og

innover.¹⁰ Og David ble større og større, for Herren hærskares Gud var med ham.

¹¹ Hiram, kongen av Tyrus, sendte budbringere til David med sedertre, sammen med tømrere og steinhuggere; og de bygde et hus for David.¹² Og David innså at Herren hadde etablert ham som konge over Israel, og at Han hadde opphøyet hans kongedømme for sitt folk Israels skyld.¹³ I mellomtiden tok David flere medhustruer og koner fra Jerusalem etter at han kom fra Hebron, og flere sønner og døtre ble født til ham.¹⁴ Barna som ble født til ham i Jerusalem var: Shammua, Shobab, Natan, Salomo,¹⁵ Ibhar, og Elishua, Nefeg, og Jafia,¹⁶ og Elishama, Eliada, og Elifelet.

¹⁷ Da filisterne hørte at David var blitt salvet til konge over Israel, gikk alle filisterne opp for å lete etter David. Og David hørte om det og gikk ned til borgen.¹⁸ Filisterne rykket frem og spredte seg i Refaimdalen.¹⁹ Så spurte David Herren og sa, "Skal jeg gå opp mot filisterne? Vil du overgi dem i min hånd?" Og Herren svarte David, "Gå opp, for jeg vil sikkert overgi filisterne i din hånd."²⁰ Så dro David til Ba'al-Perasim og beseiret dem der; og han erklærte, "Herren har brutt gjennom mine fiender foran meg som et gjennombrudd av vann." Derfor kalte han stedet Ba'al-Perasim.²¹ Filisterne etterlot sine avguder der, så David og hans menn tok dem bort.

²² Filisterne kom opp igjen og spredte seg i Refaimdalen.²³ Så spurte David Herren, og Han sa, "Du skal ikke gå direkte opp; sirkle rundt bak dem og kom mot dem foran balsamtrærne."²⁴ Og det skal være, når du hører lyden av marsjering i toppen av balsamtrærne, da skal du handle raskt, for Herren vil ha gått ut foran deg for å slå filisternes hær."²⁵ Da gjorde David som Herren hadde befalt ham, og han slo og beseiret filisterne fra Geba så langt som til Geser.

6 David samlet igjen alle de utvalgte mennene i Israel, tretti tusen.² Og David sto opp og dro med alt folket som var med ham til Baale-Juda, for å hente opp derfra Guds ark, som er kalt ved Navnet, navnet til hærskares Herre, som troner over kjerubene.³ Og de satte Guds ark på en ny vogn, og førte den fra Abinadabs hus, som var på høyden; og Ussa og Ahjo, Abinadabs sønner, ledet den nye vognen.⁴ Slik transporterte de Guds ark fra Abinadabs hus, som var på høyden, med Ahjo som

2 Samuelsbok

gikk foran arken. ⁵ Samtidig feiret David og hele Israels hus foran Herren med forskjellige instrumenter laget av einer, sammen med lyrer, harper, tamburiner, bjeller og cymbaler.

⁶ Men da de nådde treskeplassen til Nacon, rakte Ussa ut hånden mot Guds ark og tok tak i den, for oksene snublet. ⁷ Og Herrens vrede ble opptent mot Ussa, og Gud slo ham der for hans respektløshet; og han døde der ved siden av Guds ark. ⁸ Da ble David misfornøyd på grunn av Herrens utbrudd mot Ussa, og det stedet har blitt kalt Peres-Ussa til denne dag. ⁹ David ble fylt med frykt for Herren den dagen; og han sa: "Hvordan kan Herrens ark komme til meg?" ¹⁰ Og David var uvillig til å flytte Herrens ark til seg selv i Davids by; men David tok den til side til huset til Obed-Edom fra Gat. ¹¹ Så ble Herrens ark værende i huset til Obed-Edom fra Gat i tre måneder, og Herren velsignet Obed-Edom og hele hans husstand.

¹² Nå ble det rapportert til kong David, og det ble sagt, "Herren har velsignet huset til Obed-Edom og alt som tilhører ham, på grunn av Guds ark." Så David dro og hentet opp Guds ark fra huset til Obed-Edom til Davids by med glede. ¹³ Og slik var det, at da de som bar Herrens ark hadde gått seks skritt, ofret han en okse og en fetet kalv. ¹⁴ Og David danset foran Herren med all sin styrke, og han hadde på seg en lin efod. ¹⁵ Så brakte David og hele Israels hus opp Herrens ark med gledeshyl og med lyden av trompeten.

¹⁶ Så skjedde det, da Herrens ark kom inn i Davids by, at Mikal, Sauls datter, så ut gjennom vinduet og så kong David hoppe og danse foran Herren; og hun foraktet ham i sitt hjerte. ¹⁷ Slik plasserte de Herrens ark på sin bestemte plass inne i teltet som David hadde satt opp for den, og David ofret brennoffer og fredsoffer foran Herren. ¹⁸ Da David hadde fullført brennofferet og fredsofferne, velsignet han folket i hærskares navn. ¹⁹ Og han delte ut til hele folket, til hele Israels mengde, både menn og kvinner, en brødkake, en del kjøtt, og en rosinkake til hver. Så dro hele folket bort, hver til sitt hus.

²⁰ Men da David vendte tilbake for å velsigne sitt eget hus, kom Mikal, Sauls datter, ut for å møte David og sa, "Hvor storartet Israels konge utmerket seg i dag! Han blottet seg i dag for sine tjeneres kvinnelige slaver, som en av de tåpelige skamløst

blotter seg!" ²¹ Men David sa til Mikal, "Det var for Herrens skyld, som valgte meg framfor din far og framfor hele hans hus, for å utnevne meg til hersker over Herrens folk, over Israel; derfor vil jeg feire foran Herren!" ²² Og jeg kan fornedre meg selv enda mer enn dette, og bli ydmyket i mine egne øyne; men med de kvinnelige slavene du snakket om, med dem skal jeg bli holdt i ære." ²³ Og Mikal, Sauls datter, forble barnløs gjennom hele sitt liv.

7 Da kongen hadde slått seg til ro i sitt hus, og Herren hadde gitt ham fred fra alle hans fiender på alle kanter, ² sa kongen til profeten Natan: "Se nå, jeg bor i et hus av sedertre, men Guds ark bor innenfor teltgardiner." ³ Natan sa til kongen: "Gå, gjør alt som er i ditt hjerte, for Herren er med deg."

⁴ Men den natten kom Herrens ord til Natan og sa: ⁵ "Gå og si til min tjener David: 'Så sier Herren: Er det du som skal bygge meg et hus å bo i?' ⁶ For jeg har ikke bodd i et hus siden den dagen jeg førte Israels barn opp fra Egypt, helt til denne dag; men jeg har vandret omkring i et telt, det vil si, en bolig. ⁷ Hvor jeg enn har gått med alle Israels barn, har jeg noen gang talt et ord med en av Israels stammer, som jeg befalte å vokte mitt folk Israel, og sagt: 'Hvorfor har dere ikke bygd meg et hus av sedertre?'"

⁸ Derfor skal du si til min tjener David: 'Så sier Herren, hærskares Gud: Jeg tok deg fra beitemarken, fra å gjete sauene, til å være fyrste over mitt folk Israel. ⁹ Og jeg har vært med deg hvor du enn har gått, og har utryddet alle dine fiender for deg; og jeg vil gjøre ditt navn stort, som navnene til de store mennene på jorden. ¹⁰ Og jeg vil gi et sted til mitt folk Israel og plante dem, slik at de kan bo i sitt eget sted og ikke bli forstyrret igjen, og de ugudelige skal ikke plage dem mer som tidligere, ¹¹ fra den tid jeg satte dommere over mitt folk Israel; og jeg vil gi deg fred fra alle dine fiender. Herren erklærer også for deg at han vil bygge et hus for deg. ¹² Når dine dager er fullført og du hviler med dine fedre, vil jeg oppreise din etterkommer etter deg, som skal komme fra deg, og jeg vil grunnfeste hans kongedømme. ¹³ Han skal bygge et hus for mitt navn, og jeg vil trygge hans kongedømmes trone for alltid. ¹⁴ Jeg vil være en far for ham, og han skal være en sønn for meg; når han gjør urett, vil jeg tukte ham med menneskers ris og med plager fra menneskenes sønner, ¹⁵ men min nåde skal ikke vike fra ham, som jeg tok den bort fra Saul, som jeg

2 Samuelsbok

fjernet fra deg. ¹⁶ Ditt hus og ditt kongedømme skal stå fast for meg i all evighet; din trone skal være trygg for alltid." ¹⁷ Natan formidlet alle disse ordene og dette synet til David.

¹⁸ Da gikk kong David inn og satte seg foran Herren, og han sa: "Hvem er jeg, Herre Gud, og hva er mitt hus, at du har ført meg så langt? ¹⁹ Likevel var dette en liten ting i dine øyne, Herre Gud, for du har også talt om din tjeners hus angående den fjerne fremtid. Og dette er menneskenes skikk, Herre Gud. ²⁰ Dessuten, hva mer kan David si til deg? For du kjenner din tjener, Herre Gud! ²¹ For din løftes skyld, og etter ditt eget hjerte, har du gjort all denne storhet, for å la din tjener forstå. ²² Derfor er du stor, Herre Gud; for det er ingen som du, og det er ingen Gud foruten deg, etter alt vi har hørt med våre ører. ²³ Og hvem er som ditt folk, Israel, den ene nasjonen på jorden som Gud gikk for å forløse for seg selv som et folk, og for å gjøre et navn for seg selv, og for å gjøre store ting for deg—frktingytende ting for ditt land, på grunn av ditt folk som du har forløst for deg selv fra Egypt, fra andre nasjoner og deres guder? ²⁴ For du har grunnfestet ditt folk Israel som ditt eget folk for alltid, og du, Herre, har blitt deres Gud.

²⁵ Nå, Herre Gud, det ordet du har talt om din tjener og hans hus, bekreft det for alltid, og gjør akkurat som du har talt, ²⁶ slik at ditt navn kan være stort for alltid, ved å erklære: 'Hæskarenes Herre er Gud over Israel'; og måtte din tjener Davids hus bli grunnfestet for deg. ²⁷ For du, hæskarenes Herre, Israels Gud, har åpenbart for din tjener og sagt: 'Jeg vil bygge deg et hus'; derfor har din tjener funnet mot til å be denne bønnen til deg. ²⁸ Nå da, Herre Gud, du er Gud, og dine ord er sannhet, og du har lovet denne gode tingen til din tjener. ²⁹ Og nå, måtte det behage deg å velsigne din tjeners hus, slik at det kan bestå for alltid for deg. For du, Herre Gud, har talt; og med din velsignelse må din tjeners hus bli velsignet for alltid."

8 Etter disse hendelsene beseiret David filisterne og underla dem; og David tok kontroll over hovedbyen fra filisternes hånd. ² Og han beseiret Moab og målte dem med en snor, og lot dem legge seg ned på bakken; han målte to snorer for å bli drept, og en full snor for å bli holdt i live. Så moabittene ble tjenere for David og brakte skatt. ³ David beseiret også Hadadeser, sønn av Rehob,

kongen av Soba, da han dro for å gjenvinne sin makt ved elven Eufrat. ⁴ David tok fra ham sytten hundre ryttere og tjue tusen fotsoldater; og David skar hasene over på alle stridshestene, men sparte nok av dem til hundre vogner. ⁵ Da arameerne fra Damaskus kom for å hjelpe Hadadeser, kongen av Soba, slo David ned tjueto tusen menn av arameerne. ⁶ Så plasserte David garnisoner blant arameerne i Damaskus, og arameerne ble tjenere for David og brakte skatt. Og Herren hjalp David hvor han enn gikk. ⁷ David tok gullskjoldene som ble båret av Hadadesers tjenere, og brakte dem til Jerusalem. ⁸ Fra Betah og Berotai, byer til Hadadeser, skaffet kong David en meget stor mengde bronse.

⁹ Da Toi, kongen av Hamat, hørte at David hadde beseiret hele hæren til Hadadeser, ¹⁰ sendte Toi Joram, sin sønn, til kong David for å hilse på ham og velsigne ham, fordi han hadde kjempet mot Hadadeser og beseiret ham (for Hadadeser hadde vært i krig med Toi); og Joram brakte gjenstander av sølv, gull og bronse. ¹¹ Kong David viet disse til Herren, sammen med sølvet og gullet han hadde satt til side fra alle nasjonene han hadde underlagt: ¹² fra Aram, Moab, ammonittene, filisterne, Amalek, og fra byttet fra Hadadeser, sønn av Rehob, kongen av Soba. ¹³ Slik gjorde David seg et navn da han vendte tilbake etter å ha beseiret atten tusen arameere i Saltdalen. ¹⁴ Han plasserte garnisoner i Edom; i hele Edom plasserte han garnisoner, og alle edomittene ble tjenere for David. Og Herren hjalp David hvor han enn gikk.

¹⁵ David regjerte over hele Israel; og han administrerte rettferdighet og rettskaffenhet for hele sitt folk. ¹⁶ Joab, sønn av Seruja, var over hæren, og Josjafat, sønn av Ahilud, var sekretær. ¹⁷ Sadok, sønn av Ahitub, og Ahimelek, sønn av Abjatar, tjente som prester, og Seraja var skriver. ¹⁸ Benaja, sønn av Jojada, var over keretittene og peletittene, og Davids sønner var hovedembetsmenn.

9 Da sa David, "Er det ennå noen igjen av Sauls hus, så jeg kan vise ham godhet for Jonatans skyld?" ² Det var en tjener fra Sauls hus ved navn Siba, som ble ført fram for David. Kongen spurte ham, "Er du Siba?" Og han svarte, "Jeg er din tjener." ³ Da sa kongen, "Er det ingen igjen av Sauls hus som jeg kan vise Guds godhet?" Og Siba sa til kongen, "Det er ennå en sønn av Jonatan, som er lam i begge føttene." ⁴ Kongen spurte, "Hvor er han?"

2 Samuelsbok

Og Siba svarte kongen, "Han er i huset til Makir, Ammiels sønn, i Lo-debar." ⁵ Så sendte kong David bud og hentet ham fra huset til Makir, Ammiels sønn, fra Lo-debar. ⁶ Mefibosjet, Jonatans sønn og Sauls barnebarn, kom til David og bøyde seg ned, kastet seg ned. Og David sa, "Mefibosjet!" Og han svarte, "Her er din tjener!" ⁷ David sa til ham, "Vær ikke redd, for jeg vil visselig vise deg godhet for din far Jonatans skyld, og jeg vil gi deg tilbake alt landet til din bestefar Saul; og du skal selv spise ved mitt bord regelmessig." ⁸ Og han kastet seg ned og sa, "Hva er din tjener, at du skulle se på en død hund som meg?"

⁹ Kongen kalte da på Siba, Sauls tjener, og sa til ham, "Jeg har gitt din mesters barnebarn alt som tilhørte Saul og hans familie. ¹⁰ Du, dine sønner og dine tjenere skal arbeide jorden for ham, og bringe inn høsten slik at din mesters barnebarn kan ha mat; men Mefibosjet, din mesters barnebarn, skal spise ved mitt bord regelmessig." Siba hadde femten sønner og tjue tjenere. ¹¹ Da sa Siba til kongen, "I samsvar med alt som min herre kongen befaler sin tjener, slik skal din tjener gjøre." Så spiste Mefibosjet ved Davids bord, som en av kongens sønner. ¹² Mefibosjet hadde en ung sønn ved navn Mika. Og alle som bodde i Sibas hus var tjenere for Mefibosjet. ¹³ Så bodde Mefibosjet i Jerusalem, fordi han spiste ved kongens bord regelmessig. Og han var lam i begge føttene.

10 Det skjedde etter dette at ammonittenes konge døde, og Hanun, hans sønn, ble konge i hans sted. ² Da sa David: «Jeg vil vise godhet mot Hanun, Nahas' sønn, slik som hans far viste godhet mot meg.» Så David sendte sine tjenere for å trøste ham angående hans far. Men da Davids tjenere kom til ammonittenes land, ³ sa ammonittenes fyrster til Hanun, deres herre: «Tror du at David hedrer din far fordi han har sendt trøstere til deg? Har ikke David sendt sine tjenere til deg for å utforske byen, for å spionere på den og for å styrte den?» ⁴ Så Hanun grep Davids tjenere, barberte av dem halve skjegget, klippet av dem klærne ved hoftene, og sendte dem bort. ⁵ Da dette ble rapportert til David, sendte han bud for å møte dem, for mennene var dypt ydmyket. Og kongen sa: «Bli i Jeriko til skjegget deres har vokst ut igjen, og kom så tilbake.»

⁶ Da ammonittene så at de var blitt avskyelige for David, sendte ammonittene bud og leide arameerne fra Bet-Rehob og arameerne fra Soba, tjue tusen fotsoldater, og kongen av Maaka med tusen mann, og mennene fra Tob med tolv tusen mann. ⁷ Da David fikk vite dette, sendte han Joab og hele hæren, de tapre krigerne. ⁸ Ammonittene kom ut og stilte seg opp til kamp ved inngangen til byen, mens arameerne fra Soba og Rehob og mennene fra Tob og Maaka var for seg selv på marken. ⁹ Da Joab så at slaget var satt opp mot ham foran og bak, valgte han ut noen av de beste mennene i Israel og stilte dem opp mot arameerne. ¹⁰ Så satte han resten av folket under kommando av sin bror Abisjai, og han stilte dem opp mot ammonittene. ¹¹ Og han sa: «Hvis arameerne er for sterke for meg, skal du hjelpe meg; men hvis ammonittene er for sterke for deg, vil jeg komme og hjelpe deg. ¹² Vær sterke, og la oss vise oss modige for vårt folks skyld og for vår Guds byer; og må Herren gjøre det som er godt i hans øyne.» ¹³ Så rykket Joab og folket som var med ham fram for å møte arameerne i kamp, og de flyktet fra ham. ¹⁴ Da ammonittene så at arameerne hadde flyktet, flyktet de også fra Abisjai og gikk inn i byen. Så vendte Joab tilbake fra kampen mot ammonittene og kom til Jerusalem.

¹⁵ Da arameerne så at de var blitt beseiret av Israel, slo de seg sammen igjen. ¹⁶ Og Hadadeser sendte bud og førte ut arameerne som var bortenfor Eufrat-elven, og de kom til Helam; og Sjobak, Hadadesers hærfører, ledet dem. ¹⁷ Da dette ble rapportert til David, samlet han hele Israel, krysset Jordan og kom til Helam. Og arameerne stilte seg opp for å møte David og kjempet mot ham. ¹⁸ Men arameerne flyktet fra Israel, og David drepte sju hundre stridsvognskjørere av arameerne og førte tusen ryttere, og slo ned Sjobak, deres hærfører, og han døde der. ¹⁹ Da alle kongene som var Hadadesers tjenere så at de var blitt beseiret av Israel, sluttet de fred med Israel og tjente dem. Så arameerne våget ikke å hjelpe ammonittene mer.

11 Så skjedde det om våren, på den tiden da kongene drar ut i krig, at David sendte Joab og sine tjenere med ham, og hele Israel, og de ødela ammonittenes sønner og beleiret Rabba. Men David ble igjen i Jerusalem. ² En kveld sto David opp fra sin seng og spaserte på taket av kongens hus. Derfra så han en kvinne som badet, og hun var

2 Samuelsbok

meget vakker. ³ David sendte tjenere for å spørre om kvinnen. Og noen sa, "Er ikke dette Batseba, datteren til Eliam, kona til Uria hetitten?" ⁴ Da sendte David bud og hentet henne, og da hun kom til ham, lå han med henne — nå hadde hun renset seg fra sin urenhet — så vendte hun tilbake til sitt hus. ⁵ Og kvinnen ble med barn; så hun sendte bud til David og sa: "Jeg er gravid."

⁶ David sendte da en beskjed til Joab og sa: "Send Uria hetitten til meg." Så Joab sendte Uria til David. ⁷ Da Uria kom til ham, spurte David om Joabs velbefinnende og folkets velbefinnende og om hvordan krigen sto til. ⁸ David sa til Uria: "Gå ned til ditt hus og frisk deg opp." Så forlot Uria kongens hus, og en gave fra kongen fulgte ham. ⁹ Men Uria sov ved inngangen til kongens hus sammen med alle sin herres tjenere, og gikk ikke ned til sitt hus. ¹⁰ Da de informerte David og sa: "Uria gikk ikke ned til sitt hus," sa David til Uria: "Har du ikke kommet fra en reise? Hvorfor gikk du ikke ned til ditt hus?" ¹¹ Og Uria sa til David, "Arken og Israel og Juda bor i midlertidige tilfluktssteder, og min herre Joab og min herres tjenere camper på åpen mark. Skal jeg da gå til mitt hus for å spise og drikke og ligge med min kone? Ved ditt liv og din sjels liv, jeg vil ikke gjøre dette." ¹² Da sa David til Uria: "Bli her i dag også, og i morgen vil jeg sende deg tilbake." Så ble Uria i Jerusalem den dagen og den neste. ¹³ Nå kalte David ham til seg, og han spiste og drakk foran ham, og han gjorde ham beruset. Om kvelden gikk han ut for å ligge på sin seng med sin herres tjenere, men han gikk ikke ned til sitt hus.

¹⁴ Om morgenen ga David et brev til Joab som han sendte med Uria. ¹⁵ Han hadde skrevet i brevet og sa, "Sett Uria på frontlinjen av det heftigste slaget, og trekk dere tilbake fra ham, så han kan bli slått og dø." ¹⁶ Så det var mens Joab holdt vakt over byen, han plasserte Uria på det stedet hvor han visste det var tapre menn. ¹⁷ Mennene fra byen gikk ut og kjempet mot Joab, og noen av folket blant Davids tjenere falt; Uria hetitten døde også. ¹⁸ Da sendte Joab bud og rapporterte til David om alle krigens hendelser. ¹⁹ Han befalte budbringeren og sa, "Når du har fullført rapporteringen av alle krigens hendelser til kongen, ²⁰ og hvis kongens vrede oppstår og han sier til deg, 'Hvorfor nærmet dere dere byen så tett for å kjempe? Visste dere ikke at de ville skyte fra muren?' ²¹ Hvem slo Abimelek, sønn

av Jerubbeset? Kastet ikke en kvinne en øvre kvernstein på ham fra muren så han døde i Tebes? Hvorfor gikk dere så nær muren?" — da skal du si, 'Din tjener Uria hetitten er også død.'"

²² Så dro budbringeren av sted og kom og fortalte David alt det Joab hadde sendt ham for å rapportere. ²³ Og budbringeren sa til David, "Mennene fikk overtaket på oss og kom ut til oss i marken, men vi drev dem tilbake til inngangen av porten. ²⁴ Da skjøt bueskytterne på dine tjenere fra muren; noen av kongens tjenere døde, og din tjener Uria hetitten døde også." ²⁵ Da sa David til budbringeren, "Dette skal du si til Joab: 'La ikke dette mishage deg, for sverdet fortærer den ene så vel som den andre; styrk din kamp mot byen og ødelegg den'; og oppmuntre ham."

²⁶ Nå, da Uria's kone hørte at hennes mann Uria var død, sørget hun over sin mann. ²⁷ Da sørgetiden var over, sendte David tjenere og hentet henne til sitt hus, og hun ble hans kone; så fødte hun ham en sønn. Men det David hadde gjort var ondt i Herrens øyne.

12 Da sendte Herren Natan til David. Og han kom til ham og sa, "Det var to menn i en by, den ene rik og den andre fattig. ² Den rike mannen hadde mange flokker og horder. ³ Men den fattige mannen hadde ingenting annet enn et lite lam som han hadde kjøpt og oppfostret; og det vokste opp sammen med ham og hans barn. Det spiste av hans brød, og drakk av hans kopp, og lå i hans fang, og var som en datter for ham. ⁴ Nå kom det en besøkende til den rike mannen, og han kunne ikke få seg til å ta noe dyr fra sin egen flokk eller hjord for å tilberede for den reisende som hadde kommet til ham; så han tok den fattige mannens lam og tilberedte det for mannen som hadde kommet til ham." ⁵ Da ble David fylt med intens vrede mot mannen, og han sa til Natan, "Så sant Herren lever, mannen som har gjort dette fortjener å dø! ⁶ Så han må gi erstatning for lammet fire ganger, fordi han gjorde dette og ikke hadde medfølelse." ⁷ Natan sa da til David, "Du er mannen! Dette er hva Herren, Israels Gud, sier: 'Det er jeg som salvet deg til konge over Israel, og det er jeg som reddet deg fra Sauls hånd. ⁸ Jeg betrodde deg også din herres hus og hans hustruer, og jeg ga deg Israels og Judas hus; og hvis det hadde vært utilstrekkelig, ville jeg ha gitt deg mange flere velsignelser som disse! ⁹ Hvorfor

2 Samuelsbok

har du foraktet Herrens ord ved å gjøre ondt i hans øyne? Du har slått og drept Uria hetitten med sverdet, du har tatt hans hustru som din hustru, og du har drept ham med ammonittenes sverd. ¹⁰ Nå derfor, skal sverdet aldri forlate ditt hus, fordi du har foraktet meg og har tatt Urias hetittens hustru til din hustru." ¹¹ Dette er hva Herren sier: "Se, jeg vil bringe motgang over deg fra ditt eget hus; jeg vil til og med ta dine hustruer foran dine øyne og gi dem til din venn, og han skal ligge med dine hustruer i fullt dagslys. ¹² Sannelig, du gjorde det i hemmelighet, men jeg vil gjøre dette foran hele Israel, og i det åpne."

¹³ Da sa David til Natan, "Jeg har syndet mot Herren." Og Natan sa til David, "Herren har også tilgitt din synd; du skal ikke dø. ¹⁴ Men siden du ved denne gjerningen har vist fullstendig forakt for Herren, skal barnet som er født til deg visselig dø." ¹⁵ Så gikk Natan til sitt hus. Herren slo barnet som Urias enke hadde født til David, så det ble meget sykt. ¹⁶ David ba derfor til Gud for barnet; og David fastet og gikk og lå på jorden hele natten. ¹⁷ De eldste i hans hus sto ved siden av ham for å hjelpe ham opp fra jorden, men han ville ikke, og han ville ikke spise mat med dem. ¹⁸ Så skjedde det på den syvende dagen at barnet døde. Men Davids tjenere var redde for å fortelle ham at barnet var dødt, for de sa, "Se, mens barnet ennå levde, talte vi til ham og han lyttet ikke til vår stemme; hvordan kan vi da fortelle ham at barnet er dødt, siden han kanskje vil skade seg selv?" ¹⁹ Men da David så at hans tjenere hvisket sammen, forsto han at barnet var dødt; så David sa til sine tjenere, "Er barnet dødt?" Og de sa, "Han er død." ²⁰ Så reiste David seg fra jorden, vasket seg, salvet seg, og skiftet klær; og han kom inn i Herrens hus og tilbad. Så kom han til sitt eget hus, og da han ba om det, serverte de ham mat og han spiste. ²¹ Da sa hans tjenere til ham, "Hva er dette du har gjort? Mens barnet levde, fastet og gråt du; men da barnet døde, reiste du deg og spiste mat." ²² Han sa, "Mens barnet ennå levde, fastet og gråt jeg; for jeg tenkte, 'Hvem vet, Herren kan være nådig mot meg, og barnet kan leve.' ²³ Men nå som han er død, hvorfor skulle jeg faste? Kan jeg bringe ham tilbake igjen? Jeg vil gå til ham, men han vil ikke vende tilbake til meg."

²⁴ Så trøstet David sin hustru Batseba, og gikk inn til henne og lå med henne; hun fødte en sønn, som han

kalte Salomo. Nå elsket Herren ham, ²⁵ og han sendte bud gjennom profeten Natan, og han kalte ham Jedidja, for Herrens skyld.

²⁶ På den tiden kjempet Joab mot Rabba av ammonittene og erobret kongebyen. ²⁷ Da sendte Joab budbringere til David og sa, "Jeg har kjempet mot Rabba, og jeg har til og med erobret vannbyen. ²⁸ Nå da, samle resten av folket sammen, og slå leir mot byen og erobre den, ellers vil jeg erobre byen selv, og den vil bli oppkalt etter meg." ²⁹ Så samlet David alt folket og dro til Rabba, kjempet mot byen, og erobret den. ³⁰ Da tok han kronen fra deres konge fra hans hode; og dens vekt var en talent gull, og i den var en kostbar stein, og den ble plassert på Davids hode. Og han tok ut byttet fra byen i store mengder. ³¹ Han brakte også ut folket som var i den, og satte dem til å arbeide med sager, skarpe jernverktøy, og økser, og sendte dem til teglverkene. Og han gjorde det samme med alle ammonittenes byer. Så vendte David og alt folket tilbake til Jerusalem.

13 Nå skjedde det etter dette at Absalom, Davids sønn, hadde en vakker søster som hette Tamar, og Amnon, Davids sønn, elsket henne. ² Amnon ble så frustrert på grunn av sin søster Tamar at han gjorde seg selv syk, for hun var jomfru, og det virket vanskelig for Amnon å gjøre noe med henne. ³ Amnon hadde en venn som het Jonadab, sønn av Shimeah, Davids bror; og Jonadab var kjent for sin list. ⁴ Han sa til ham: "Hvorfor er du, kongens sønn, så deprimeret morgen etter morgen? Vil du ikke fortelle meg det?" Da sa Amnon til ham: "Jeg er forelsket i Tamar, søsteren til min bror Absalom." ⁵ Jonadab sa da til ham: "Legg deg ned på sengen din og lat som du er syk, og når din far kommer for å se deg, si til ham: 'Vær så snill, la min søster Tamar komme og gi meg noe mat å spise, og la henne forberede maten i mitt syn, så jeg kan se det og spise fra hennes hånd.'" ⁶ Så la Amnon seg ned og lot som han var syk, og da kongen kom for å se ham, sa Amnon til kongen: "Vær så snill, la min søster Tamar komme og lage et par kaker i mitt syn, så jeg kan spise fra hennes hånd." ⁷ Da sendte David bud til Tamars hus og sa: "Gå nå til din bror Amnons hus og lag mat til ham." ⁸ Så gikk Tamar til sin bror Amnons hus, hvor han lå. Hun tok deig, knadde den, laget kaker i hans nærvær og bakte dem. ⁹ Så tok hun pannen og serverte dem for ham, men han

2 Samuelsbok

nektet å spise. Og Amnon sa: "La alle gå ut fra meg." Så alle forlot ham. ¹⁰ Da sa Amnon til Tamar: "Bring maten inn i soverommet, så jeg kan spise fra din hånd." Så Tamar tok kakene hun hadde laget og brakte dem inn i soverommet til sin bror Amnon. ¹¹ Da hun brakte dem til ham for å spise, grep han henne og sa til henne: "Kom, ligg med meg, min søster." ¹² Men hun svarte ham: "Nei, min bror! Ikke krenk meg, for en slik ting gjøres ikke i Israel; gjør ikke denne skammelige synden!" ¹³ Hva angår meg, hvor kunne jeg bære min skam? Og hva angår deg, vil du være som en av dårer i Israel. Nå da, vær så snill, snakk med kongen, for han vil ikke nekte deg." ¹⁴ Men han ville ikke høre på henne; siden han var sterkere enn henne, overmannet han henne og lå med henne. ¹⁵ Da hatet Amnon henne med et veldig stort hat; for hatet som han hatet henne med var større enn kjærligheten som han hadde elsket henne med. Så Amnon sa til henne: "Reis deg, gå bort!" ¹⁶ Men hun sa til ham: "Nei, for denne uretten ved å sende meg bort er enda større enn det du allerede har gjort mot meg!" Likevel ville han ikke høre på henne. ¹⁷ Da kalte han på sin unge mann som tjente ham og sa: "Nå, fjern denne kvinnen fra min nærhet, og lås døren etter henne!" ¹⁸ Nå hadde hun på seg et langermet plagg, for dette er hva kongens jomfrudøtre tidligere bar. Så hans tjener tok henne ut og låste døren etter henne. ¹⁹ Da la Tamar aske på hodet sitt og rev det langermede plagget som var på henne, og hun la hånden på hodet sitt og gikk bort, gråt høyt mens hun gikk. ²⁰ Og hennes bror Absalom sa til henne: "Har Amnon din bror vært med deg? Men nå, vær stille, min søster; han er din bror. Ikke ta denne saken til hjertet." Så Tamar ble og bodde i sin bror Absaloms hus, ødelagt.

²¹ Da kong David hørte om alle disse sakene, ble han fylt med sinne. ²² Absalom snakket ikke med Amnon verken godt eller dårlig; for Absalom bar hat mot Amnon fordi han hadde krenket sin søster Tamar.

²³ Nå skjedde det etter to fulle år, at Absalom hadde fåreskjærere i Baal-Hazor, som er nær Efraim, og Absalom inviterte alle kongens sønner. ²⁴ Da kom Absalom til kongen og sa: "Nå se, din tjener har fåreskjærere; vær så snill, la kongen og hans tjenere gå med din tjener." ²⁵ Men kongen sa til Absalom: "Nei, min sønn, vi skal ikke alle gå, så vi ikke blir en byrde for deg." Selv om han oppfordret ham, ville han ikke gå; men han velsignet ham. ²⁶ Da sa

Absalom: "Hvis ikke, vær så snill, la min bror Amnon gå med oss." Og kongen sa til ham: "Hvorfor skulle han gå med deg?" ²⁷ Likevel insisterte Absalom, så han tillot Amnon og alle kongens sønner å gå med ham. ²⁸ Da befalte Absalom sine tjenere og sa: "Se nå, når Ammons hjerte er glad av vin, og når jeg sier til dere: 'Slå Amnon,' så drep ham. Frykt ikke; har ikke jeg selv befalt dere? Vær modige og vær tapre." ²⁹ Og Absaloms tjenere handlet etter hans befaling angående Amnon. Da reiste alle kongens sønner seg og hver satte seg på sin muldyr og flyktet.

³⁰ Mens de var på vei, nådde en rapport David og sa: "Absalom har slått og drept alle kongens sønner, og ikke én av dem er igjen!" ³¹ Da reiste kongen seg, rev klærne sine og la seg på bakken; og alle hans tjenere sto ved med klærne sine revet. ³² Men Jonadab, sønn av Shimeah, Davids bror, svarte: "La ikke min herre anta at de har drept alle de unge mennene, kongens sønner; for bare Amnon er død, fordi Absalom har planlagt dette siden den dagen han krenket sin søster Tamar." ³³ Nå da, la ikke min herre kongen ta rapporten til hjertet, nemlig, 'Alle kongens sønner er døde,' for bare Amnon er død." ³⁴ Nå hadde Absalom flyktet. Og den unge mannen som var på vakt løftet øynene sine og så, og se, mange mennesker kom fra veien bak ham ved siden av fjellet. ³⁵ Jonadab sa til kongen: "Se, kongens sønner har kommet; i samsvar med din tjeners ord, slik skjedde det." ³⁶ Så snart han hadde sluttet å tale, se, kongens sønner kom og løftet sine stemmer og gråt; og kongen og alle hans tjenere gråt også sterkt.

³⁷ I mellomtiden hadde Absalom flyktet til Talmai, sønn av Ammihud, kongen av Gesjur. Og David sørget over sin sønn hver dag. ³⁸ Så hadde Absalom flyktet og dratt til Gesjur, og han var der i tre år. ³⁹ Og kong Davids hjerte lengtet etter å dra ut til Absalom; og han var i angst over sin sønn Ammons død.

14 Nå merket Joab, Serujas sønn, at kongens hjerte var opptatt av Absalom. ² Så Joab sendte bud til Tekoa og hentet derfra en klok kvinne. Han sa til henne: "Vær så snill å late som du sørger, og ta på deg sørgeklær. Salv deg ikke med olje, men oppfør deg som en kvinne som lenge har sørget over en død." ³ Så gå til kongen og tal til ham på denne måten." Joab instruerte henne om hva hun skulle si. ⁴ Da kvinnen fra Tekoa talte til kongen, falt hun på sitt ansikt til jorden og hyllet

2 Samuelsbok

ham, og sa, "Hjelp meg, konge." ⁵ Kongen sa til henne: "Hva plager deg?" Og hun svarte: "Sannelig, jeg er en enke, for min mann er død. ⁶ Nå hadde din tjenerinne to sønner, men de to kranglet på marken, og det var ingen som kunne skille dem. Den ene slo den andre og drepte ham. ⁷ Nå har hele familien reist seg mot din tjenerinne og sier, 'Bring hit ham som slo sin bror, så vi kan drepe ham for å ha drept sin bror.' De vil også ødelegge arvingen, og slik vil de slukke min brennende kull som er igjen, og etterlate verken navn eller etterkommere på jorden for min mann." ⁸ Da sa kongen til kvinnen: "Vend tilbake til ditt hjem, og jeg vil gi ordre angående din sak." ⁹ Kvinnen fra Tekoa sa til kongen, "Min herre kongen, la skylden være på meg og på min fars hus, og må kongen og hans trone være skyldfri." ¹⁰ Kongen sa: "Hvis noen plager deg, bring ham til meg, og han skal ikke plage deg igjen." ¹¹ Da sa hun, "Vær så snill, la kongen huske Herren din Gud, at blodhevreren ikke må ødelegge mer, slik at de ikke eliminerer min sønn." Og han sa, "Så sant Herren lever, ikke et hår av din sønn skal falle til jorden." ¹² Da sa kvinnen, "Vær så snill, la din tjenerinne tale et ord til min herre kongen." Og han sa, "Tal." ¹³ Så sa kvinnen, "Hvorfor har du da planlagt en slik ting mot Guds folk? For ved å tale dette ordet, er kongen som en som er skyldig, i det at kongen ikke bringer tilbake sin forviste. ¹⁴ For vi skal visseelig dø, og er som vann som er spilt på jorden, som ikke kan samles opp igjen. Likevel tar Gud ikke bort livet, men finner midler slik at den forviste ikke skal forbli utstøtt fra Ham. ¹⁵ Nå har jeg kommet for å tale om denne saken til min herre kongen, fordi folket har gjort meg redd. Så din tjenerinne sa, 'La meg tale til kongen; kanskje kongen vil handle på sin tjenerinnes bønn. ¹⁶ For kongen vil høre og befri sin tjenerinne fra hånden til mannen som søker å kutte meg og min sønn bort fra Guds arv.' ¹⁷ Da tenkte din tjenerinne, 'Min herre kongens ord vil bringe hvile, for min herre kongen er som Guds engel, til å skjelne mellom godt og ondt. Og må Herren din Gud være med deg.'"

¹⁸ Da svarte kongen og sa til kvinnen, "Vær så snill å ikke skjule noe for meg som jeg er i ferd med å spørre deg om." Og kvinnen sa, "La min herre kongen tale." ¹⁹ Så sa kongen, "Er Joabs hånd med deg i alt dette?" Og kvinnen svarte, "Så sant din sjel lever, min herre kongen, ingen kan vende seg til høyre eller til venstre fra noe som min herre kongen har talt. Det var virkelig din tjener Joab som befalte

meg, og det var han som la alle disse ordene i din tjenerinnes munn. ²⁰ Din tjener Joab har gjort dette for å bringe om denne forandringen i situasjonen. Men min herre er klok, som Guds engels visdom, til å vite alt som er på jorden."

²¹ Da sa kongen til Joab, "Se nå, jeg vil gjøre denne ting. Gå derfor, bring tilbake den unge mannen Absalom." ²² Joab falt på sitt ansikt til jorden, bøyde seg og velsignet kongen. Da sa Joab, "I dag vet din tjener at jeg har funnet nåde i dine øyne, min herre kongen, fordi kongen har gjort sin tjenerinnes bønn." ²³ Så dro Joab til Gesjur og brakte Absalom tilbake til Jerusalem. ²⁴ Men kongen sa, "La ham vende tilbake til sitt eget hus, og ikke se mitt ansikt." Så vendte Absalom tilbake til sitt eget hus og så ikke kongens ansikt.

²⁵ Nå var det i hele Israel ingen som ble rost for sitt utseende som Absalom; fra fotsålen til kronen av hans hode, var det ingen feil ved ham. ²⁶ Og når han klippet håret på hodet — for det var ved slutten av hvert år at han klippet det, fordi det var tungt for ham, og når han klippet det, veide han håret på hodet til to hundre sekel etter kongens vekt. ²⁷ Absalom hadde tre sønner og en datter som het Tamar. Hun var en kvinne med et vakkert utseende.

²⁸ Absalom ble i Jerusalem i to hele år uten å se kongens ansikt. ²⁹ Da sendte Absalom bud etter Joab for å sende ham til kongen, men han kom ikke til ham. Så sendte han igjen en annen gang, men han kom fortsatt ikke. ³⁰ Derfor befalte han sine tjenere, "Se, Joabs åker er ved siden av min, og han har bygg der; gå og sett den i brann." Så Absaloms tjenere satte åkeren i brann. ³¹ Da reiste Joab seg og kom til Absalom i hans hus og sa til ham, "Hvorfor har dine tjenere satt min åker i brann?" ³² Absalom svarte Joab, "Se, jeg sendte bud til deg og sa, 'Kom hit, så jeg kan sende deg til kongen, for å si, Hvorfor har jeg kommet fra Gesjur? Det ville vært bedre for meg å fortsatt være der.' La meg nå se kongens ansikt; og hvis det er skyld i meg, la ham drepe meg." ³³ Så kom Joab til kongen og fortalte ham. Da kalte han på Absalom, som kom til kongen og bøyde seg med sitt ansikt til jorden for kongen, og kongen kysset Absalom.

15

Etter dette skaffet Absalom seg en vogn og hester, og femti menn til å løpe foran ham. ² Og Absalom sto tidlig opp og stilte seg ved

2 Samuelsbok

veien til porten. Når noen hadde en sak å legge fram for kongen for dom, kalte Absalom på ham og sa, "Hvilken by er du fra?" Og han svarte, "Din tjener er fra en av Israels stammer." ³ Da sa Absalom til ham, "Se, dine krav er gode og rettferdige, men det er ingen utpekt av kongen til å høre deg." ⁴ Og Absalom sa, "Å, om jeg var utpekt til dommer i landet, da skulle enhver som hadde en sak eller grunn komme til meg, og jeg ville gi ham rettferdighet." ⁵ Og når en mann nærmet seg for å bøye seg for ham, rakte han ut hånden, tok tak i ham og kysset ham. ⁶ Absalom gjorde dette mot hele Israel som kom til kongen for dom; så Absalom stjal hjertene til Israels menn.

⁷ Nå, ved slutten av fire år, sa Absalom til kongen, "Vær så snill, la meg dra og betale mitt løfte som jeg har gjort til Herren i Hebron." ⁸ For din tjener gjorde et løfte mens jeg bodde i Gesjur i Aram, og sa, 'Hvis Herren virkelig vil bringe meg tilbake til Jerusalem, da vil jeg tjene Herren.'" ⁹ Og kongen svarte, "Gå trygt." Så reiste han seg og dro til Hebron. ¹⁰ Imidlertid sendte Absalom budbringere gjennom alle Israels stammer og instruerte dem, "Så snart dere hører lyden av trompeten, da skal dere proklamere, 'Absalom regjerer i Hebron!'" ¹¹ Og to hundre menn dro med Absalom fra Jerusalem, som hadde blitt invitert; de dro i uskyld, uten å vite noe. ¹² Og mens Absalom ofret ofrene, kalte han på Ahitofel fra Gilo, Davids rådgiver, fra hans by Giloh. Og sammensvergelsen fikk styrke, og folket med Absalom fortsatte å øke.

¹³ Da kom en budbringer til David og sa, "Lojaliteten til Israels menn har vendt seg til Absalom." ¹⁴ Så sa David til alle sine tjenere som var med ham i Jerusalem, "Reis dere, la oss flykte, ellers vil ingen av oss unnsnippe fra Absalom. Gå raskt, for at han ikke skal overraske oss plutselig og bringe ulykke over oss, og slå byen med sverdets egg." ¹⁵ Da sa kongens tjenere til ham, "Se, dine tjenere er klare til å gjøre hva enn min herre kongen velger." ¹⁶ Så dro kongen ut, og hele hans husstand med ham. Men kongen lot ti medhustruere bli igjen for å ta vare på huset. ¹⁷ Og kongen dro av sted med alle folkene som fulgte ham, og de stanset ved det siste huset. ¹⁸ Nå passerte alle hans tjenere forbi ham, og alle keretittene, alle peletittene og alle gittittene—seks hundre menn som hadde fulgt ham fra Gat—passerte foran kongen. ¹⁹ Da sa kongen til Ittai fra Gat, "Hvorfor går du også med oss? Vend tilbake og

bli hos kongen, for du er en utlending og også en flyktning fra ditt eget sted." ²⁰ Du kom bare i går, og skal jeg i dag få deg til å vandre med oss, siden jeg ikke engang vet hvor jeg går? Vend tilbake, og ta med dine brødre. Barmhjertighet og sannhet være med deg." ²¹ Men Ittai svarte kongen og sa, "Så sant Herren lever, og så sant min herre kongen lever, sannelig, hvor enn min herre kongen måtte være, enten for død eller for liv, der vil din tjener være." ²² Så sa David til Ittai, "Gå videre, marsjer." Så Ittai fra Gat passerte forbi med alle sine menn og de små som var med ham.

²³ Hele landet gråt høyt mens alle folkene passerte forbi. Og kongen krysset bekken Kidron, og alle folkene passerte over mot veien til ørkenen. ²⁴ Se, også Sadok kom, og alle levittene med ham, bærende på Guds paktkiste. De satte ned Guds ark, og Abjatar kom opp inntil alle folkene hadde passert ut av byen. ²⁵ Da sa kongen til Sadok, "Returner Guds ark til byen. Hvis jeg finner nåde i Herrens øyne, vil Han bringe meg tilbake og la meg se både den og Hans bolig." ²⁶ Men hvis Han skulle si slik, 'Jeg har ingen glede i deg,' se, her er jeg; la Ham gjøre med meg hva som synes godt for Ham." ²⁷ Kongen sa også til presten Sadok, "Er du ikke en seer? Gå tilbake til byen trygt, og dine to sønner med deg, Ahimaas din sønn og Jonatan sønn av Abjatar." ²⁸ Se, jeg vil vente ved vadestedene i ørkenen inntil du sender ord for å informere meg." ²⁹ Så returnerte Sadok og Abjatar Guds ark til Jerusalem og ble der.

³⁰ Og David gikk opp stigningen til Oljeberget, gråtende mens han gikk. Hans hode var dekket og han gikk barfoot. Og alle folkene som var med ham dekket sine hoder og gikk opp, gråtende mens de gikk. ³¹ Da sa noen til David, "Ahitofel er blant sammensvorne med Absalom." Og David sa, "Å Herre, vennligst gjør Ahitofels råd til dårskap." ³² Nå, da David kom til toppen der Gud ble tilbedt, se, Hushai fra Ark kom for å møte ham med sin kjortel revet og støv på hodet. ³³ Og David sa til ham, "Hvis du passerer over med meg, vil du være en byrde for meg." ³⁴ Men hvis du vender tilbake til byen og sier til Absalom, 'Jeg vil være din tjener, o konge; slik jeg har vært din fars tjener tidligere, så nå vil jeg være din tjener,' da kan du motvirke Ahitofels råd for meg." ³⁵ Vil ikke Sadok og Abjatar prestene være med deg der? Så hva enn du hører fra kongens hus, skal du rapportere til Sadok og Abjatar prestene. ³⁶ Se, deres

2 Samuelsbok

to sønner er der med dem, Ahimaas, sønn av Sadok, og Jonatan, sønn av Abjatar; og gjennom dem skal du sende til meg alt du hører." ³⁷ Så Hushai, Davids venn, gikk inn i byen akkurat da Absalom ankom Jerusalem.

16 Da David hadde passert litt forbi toppen, møtte Siba, tjeneren til Mefibosjet, ham med et par salte esler, og på dem var to hundre brød, hundre klaser med rosiner, hundre sommerfrukter og en beholder med vin. ² Kongen sa til Siba, "Hva mener du å gjøre med disse?" Siba sa, "Eslene er for kongens husstand å ri på, brødet og sommerfruktene er for de unge mennene å spise, og vinen er for den som blir trett i ørkenen å drikke." ³ Da sa kongen, "Og hvor er din herres sønn?" Siba sa til kongen, "Se, han blir i Jerusalem, for han sa, 'I dag vil Israels hus gi meg tilbake min fars kongedømme.'" ⁴ Så sa kongen til Siba, "Se, alt som tilhørte Mefibosjet er nå ditt." Og Siba sa, "Jeg bøyer meg for deg; må jeg finne nåde i dine øyne, min herre kongen."

⁵ Da kong David kom til Bahurim, se, en mann kom ut derfra fra Sauls hus, som hette Sjimi, sønn av Gera; han kom ut og forbannet kontinuerlig mens han kom. ⁶ Han kastet steiner på David og på alle kong Davids tjenere, selv om alle folket og alle de mektige mennene var ved hans høyre og venstre. ⁷ Slik sa Sjimi da han forbannet, "Kom deg bort, kom deg bort, du blodige mann, du verdiløse mann!" ⁸ Herren har vendt tilbake over deg alt blodet fra Sauls hus, i hvis sted du har regjert. Herren har gitt kongedømmet i din sønn Absaloms hånd. Se, du er fanget i din egen ondskap, for du er en blodig mann!" ⁹ Da sa Abisjai, sønn av Seruja, til kongen, "Hvorfor skal denne døde hunden forbanne min herre kongen? La meg gå over nå og ta av hans hode." ¹⁰ Men kongen sa, "Hva har jeg å gjøre med dere, Serujas sønner? Hvis han forbanner, og hvis Herren har sagt til ham, 'Forbann David,' hvem skal da si, 'Hvorfor har du gjort så?'" ¹¹ Da sa David til Abisjai og til alle sine tjenere, "Se, min egen sønn, som kom fra min kropp, søker mitt liv; hvor mye mer nå denne benjaminitten? La ham være i fred og la ham forbanne, for Herren har sagt det til ham. ¹² Kanskje Herren vil legge merke til min nød og gi meg godt igjen i stedet for hans forbannelse i dag." ¹³ Så David og hans menn gikk videre på veien, og Sjimi gikk langs åssiden motsatt ham, forbannende

mens han gikk, kastende steiner på ham, og kastende støv. ¹⁴ Og kongen og alt folket som var med ham kom frem trette, og han forfrisket seg der.

¹⁵ Nå kom Absalom og alt folket, Israels menn, til Jerusalem, og Akitofel var med ham. ¹⁶ Da kom Husjai, arkitten, Davids venn, til Absalom og sa til ham, "Leve kongen! Leve kongen!" ¹⁷ Men Absalom sa til Husjai, "Er dette hvordan du viser lojalitet til din venn? Hvorfor gikk du ikke med din venn?" ¹⁸ Da sa Husjai til Absalom, "Nei! For den som Herren, dette folket, og alle Israels menn velger, hans vil jeg være, og med ham vil jeg bli. ¹⁹ Dessuten, hvem skal jeg tjene? Skal det ikke være hans sønn? Som jeg har tjent din far, så vil jeg tjene deg."

²⁰ Da sa Absalom til Akitofel, "Gi oss råd. Hva skal vi gjøre?" ²¹ Og Akitofel sa til Absalom, "Gå inn til din fars medhustruer som han lot bli igjen for å holde huset; da vil hele Israel høre at du har gjort deg avskyelig for din far. Da vil hendene til alle som er med deg bli styrket." ²² Så satte de opp et telt for Absalom på taket, og Absalom gikk inn til sin fars medhustruer i synet av hele Israel. ²³ Nå var rådet til Akitofel, som han ga i de dager, som om man spurte ved Guds ord. Slik var alt rådet til Akitofel, både med David og med Absalom.

17 Da sa Akitofel til Absalom: "La meg velge ut tolv tusen mann, så vil jeg dra ut og forfølge David i natt. ² Jeg vil komme over ham mens han er trett og motløs, og jeg vil skremme ham så alle de som er med ham flykter. Så vil jeg slå kongen alene, ³ og jeg vil føre hele folket tilbake til deg. Alle kommer tilbake når mannen du søker er borte; da vil hele folket være i fred." ⁴ Absalom og alle Israels eldste syntes rådet var godt.

⁵ Men Absalom sa: "Kall også på Husjai, arkitten, og la oss høre hva han har å si." ⁶ Da Husjai kom til Absalom, sa Absalom til ham: "Akitofel har talt slik. Skal vi følge hans ord? Hvis ikke, tal." ⁷ Da sa Husjai til Absalom: "Det rådet som Akitofel har gitt denne gangen er ikke godt." ⁸ Husjai sa videre: "Du kjenner din far og hans menn, at de er mektige, og bitre i sjelen som en bjørn som er frarøvet sine unger på marken. Dessuten er din far en ekspert i krig; han vil ikke tilbringe natten med folket. ⁹ Se, allerede nå gjemmer han seg i en av gropene eller på et annet sted. Og når noen av dem faller ved det første angrepet, vil den som hører det si: 'Det har vært et

2 Samuelsbok

blodbad blant Absaloms tilhengere.¹⁰ Da vil selv den som er modig og har et løvehjerte fullstendig smelte, for hele Israel vet at din far er en mektig mann og de som er med ham er tapre." ¹¹ "Men jeg råder at hele Israel samles til deg, fra Dan til Beersheba, som sanden ved havet i mengde, og at du selv drar i kamp personlig. ¹² Da skal vi komme over ham hvor han enn finnes, og vi skal falle over ham som duggen faller på bakken. Av ham og alle mennene som er med ham, skal ikke én bli igjen. ¹³ Hvis han trekker seg tilbake til en by, skal hele Israel bringe tau til den byen, og vi skal dra den ned i dalen, så ikke engang en stein blir funnet der." ¹⁴ Da sa Absalom og alle Israels menn: "Rådet fra Husjai, arkitten, er bedre enn rådet fra Akitofel." For Herren hadde bestemt å beseire det gode rådet fra Akitofel, for at Herren skulle bringe ulykke over Absalom.

¹⁵ Da sa Husjai til Sadok og Abjatar, prestene: "Akitofel rådet Absalom og Israels eldste slik, men jeg rådet dem annerledes. ¹⁶ Send nå derfor raskt og fortell David og si: 'Ikke tilbring natten ved vadestedene i ørkenen, men gå over for enhver pris, ellers vil kongen og hele folket med ham bli oppslukt.'" ¹⁷ Nå oppholdt Jonatan og Ahimaas seg ved En-Rogel, og en tjenestepike ville gå og fortelle dem, og de ville gå og informere kong David, for de kunne ikke risikere å bli sett når de gikk inn i byen. ¹⁸ Men en ung mann så dem og fortalte det til Absalom. Så de begge gikk raskt og kom til huset til en mann i Bahurim, som hadde en brønn i gårdsplassen, og de gikk ned i den. ¹⁹ Kvinnen tok et dekke og bredte det over brønnens åpning og strødde korn på det, så ingenting ble kjent. ²⁰ Da kom Absaloms tjenere til kvinnen i huset og sa: "Hvor er Ahimaas og Jonatan?" Kvinnen sa til dem: "De har krysset vannbekken." Og de lette og fant dem ikke, og vendte tilbake til Jerusalem. ²¹ Etter at de hadde gått, kom mennene opp av brønnen, og gikk og fortalte kong David. De sa til David: "Reis deg og gå over vannet raskt, for slik har Akitofel rådet mot deg." ²² Så reiste David og alle folket som var med ham seg og krysset Jordan. Ved daggry var det ikke én person igjen som ikke hadde krysset Jordan.

²³ Nå, da Akitofel så at hans råd ikke ble fulgt, salte han eselet sitt og reiste og dro hjem til sin by. Han satte sitt hus i stand og hengte seg. Slik døde han og ble begravet i sin fars grav.

²⁴ Da nådde David Mahanaim. Og Absalom krysset også Jordan, sammen med alle Israels menn. ²⁵ Og Absalom hadde satt Amasa over hæren i stedet for Joab. Nå var Amasa sønn av en mann ved navn Jitra, en israelitt, som hadde gått inn til Abigal, datter av Nahasj, søster til Seruja, Joabs mor. ²⁶ Og Absalom og israelittene slo leir i Gileads land.

²⁷ Nå, da David kom til Mahanaim, Shobi, sønn av Nahasj fra Rabba av ammonittene, Makir, sønn av Ammiel fra Lo-Debar, og Barsillai, gileaditten fra Rogelim, ²⁸ brakte senger, fat, leirkar, hvete, bygg, mel, ristet korn, bønner, linser, ristet frø, ²⁹ honning, ostemasse, sauer og ost fra buskapen, til David og folket som var med ham for å spise; for de sa: "Folket er sultne og trette og tørste i ørkenen."

18

Så mønstret David folket som var med ham, og satte over dem høvedsmenn over tusen og høvedsmenn over hundre. ² David sendte ut hæren: en tredjedel under Joab, en tredjedel under Abisjai, Serujas sønn, Joabs bror, og en tredjedel under Ittai fra Gat. Og kongen sa til folket: "Jeg vil også selv gå ut med dere." ³ Men folket sa: "Du skal ikke gå ut. For om vi flykter, bryr de seg ikke om oss; selv om halvparten av oss dør, bryr de seg ikke. Men du er verd ti tusen av oss. Derfor er det bedre at du er klar til å sende hjelp fra byen." ⁴ Kongen sa til dem: "Hva som synes best i deres øyne, vil jeg gjøre." Så sto kongen ved porten, og alt folket gikk ut i hundrevis og tusenvis. ⁵ Og kongen befalte Joab, Abisjai og Ittai og sa: "Vis mildhet for min skyld mot den unge mannen Absalom." Og alt folket hørte kongen gi ordre angående Absalom til høvedsmennene.

⁶ Så gikk folket ut i marken for å møte Israel, og slaget ble utkjempet i Efraimskogen. ⁷ Der ble Israels folk beseiret av Davids tjenere, og nedslaktningen der den dagen var stor—tjuen tusen mann. ⁸ Slaget spredte seg over hele landet, og skogen fortærte flere folk den dagen enn sverdet fortærte.

⁹ Nå møtte Absalom Davids tjenere. Absalom red på muldyret sitt, og muldyret gikk under de tette grenene av en stor eik. Hans hode satte seg fast i treet, og han ble hengende mellom himmel og jord, mens muldyret som var under ham fortsatte. ¹⁰ En mann så det og fortalte Joab: "Se, jeg så Absalom henge i en eik." ¹¹ Da sa Joab til mannen som hadde

2 Samuelsbok

fortalt ham det: "Du så ham! Hvorfor slo du ham ikke da til jorden? Jeg ville ha gitt deg ti sølvstykker og et belte." ¹² Men mannen sa til Joab: "Selv om jeg fikk tusen sølvstykker, ville jeg ikke rekke ut min hånd mot kongens sønn; for i vår høring befalte kongen deg, Abisjai og Ittai og sa: 'Beskytt den unge mannen Absalom for min skyld.'" ¹³ Ellers, hvis jeg hadde handlet forrædersk mot hans liv, og ingenting er skjult for kongen, da ville du selv ha stått til side." ¹⁴ Da sa Joab: "Jeg vil ikke kaste bort tid med deg." Så tok han tre spyd i hånden og stakk dem i hjertet på Absalom mens han fortsatt var i live midt i eiken. ¹⁵ Og ti unge menn som bar Joabs rustning omringet Absalom og slo ham og drepte ham. ¹⁶ Så blåste Joab i trompeten, og folket vendte tilbake fra å forfølge Israel, for Joab holdt troppene tilbake. ¹⁷ De tok Absalom og kastet ham i en stor grop i skogen, og reiste en meget stor steinhaug over ham. Og hele Israel flyktet, hver til sitt telt. ¹⁸ Nå hadde Absalom i sin levetid tatt og satt opp for seg selv en støtte, som er i Kongedalen, for han sa: "Jeg har ingen sønn til å bevare mitt navn." Og han kalte støtten etter sitt eget navn, og den kalles Absaloms Monument til denne dag.

¹⁹ Da sa Ahimaas, Sadoks sønn: "La meg løpe og bringe nyheten til kongen, at Herren har rettfærdiggjort ham ved å befri ham fra hans fienders hånd." ²⁰ Men Joab sa til ham: "Du skal ikke bringe nyheter i dag, men du skal bringe nyheter en annen dag. I dag skal du ikke bringe nyheten, fordi kongens sønn er død." ²¹ Da sa Joab til en kusjitt: "Gå, fortell kongen hva du har sett." Så bøyde kusjitten seg for Joab og løp. ²² Ahimaas, Sadoks sønn, sa igjen til Joab: "Hva som enn skjer, la meg også løpe etter kusjitten." Og Joab sa: "Hvorfor vil du løpe, min sønn, når du ikke har noen belønning for nyheten?" ²³ "Men hva som enn kommer," sa han, "jeg vil løpe." Så sa han til ham: "Løp." Da løp Ahimaas den rette veien og løp forbi kusjitten.

²⁴ Nå satt David mellom de to portene, og vaktmannen gikk opp på taket av porten ved muren, og han løftet øynene og så, og se, en mann løp alene. ²⁵ Vaktmannen ropte og fortalte kongen. Og kongen sa: "Hvis han er alene, er det gode nyheter i hans munn." Og han kom nærmere og nærmere. ²⁶ Da så vaktmannen en annen mann løpe, og vaktmannen ropte til portvakten og sa: "Se, en annen mann løper alene." Og kongen sa: "Han bringer også

gode nyheter." ²⁷ Vaktmannen sa: "Jeg tror den første løper som Ahimaas, Sadoks sønn." Og kongen sa: "Han er en god mann, og han kommer med gode nyheter." ²⁸ Da ropte Ahimaas og sa til kongen: "Alt er vel." Og han kastet seg ned for kongen med ansiktet mot jorden og sa: "Velsignet være Herren din Gud, som har overgitt mennene som løftet sin hånd mot min herre kongen." ²⁹ Kongen sa: "Er det vel med den unge mannen Absalom?" Og Ahimaas svarte: "Da Joab sendte kongens tjener, din tjener, så jeg en stor oppstandelse, men jeg visste ikke hva det var." ³⁰ Kongen sa til ham: "Trå til side og vent her." Så trådte han til side og ventet. ³¹ Da kom kusjitten og sa: "La min herre kongen motta gode nyheter, for Herren har rettfærdiggjort deg denne dag ved å befri deg fra hånden til alle som reiste seg mot deg." ³² Og kongen sa til kusjitten: "Er det vel med den unge mannen Absalom?" Og kusjitten svarte: "Måtte min herre kongens fiender, og alle som reiser seg mot deg for ondt, være som den unge mannen."

³³ Da ble kongen dypt rystet, og han gikk opp til kammeret over porten og gråt. Mens han gikk, sa han: "Å min sønn Absalom, min sønn, min sønn Absalom! Hadde jeg bare dødd i stedet for deg, Å Absalom, min sønn, min sønn!"

19

Da ble det meldt til Joab: "Se, kongen gråter og sørger over Absalom." ² Så seieren den dagen ble vendt til sorg for hele folket, for folket hørte det bli sagt den dagen: "Kongen sørger over sin sønn." ³ Og folket snek seg inn i byen den dagen som folk sniker seg bort når de er ydmyket etter å ha flyktet i kamp. ⁴ Kongen skjulte ansiktet sitt og klaget høyt: "Å min sønn Absalom, Å Absalom, min sønn, min sønn!" ⁵ Da kom Joab inn i huset til kongen og sa: "I dag har du gjort skam på alle dine tjenere, som i dag har reddet ditt liv og livet til dine sønner og døtre, livet til dine koner og livet til dine medhustruer, ⁶ ved å elske dem som hater deg og hate dem som elsker deg. Du har gjort det klart i dag at høvdinger og tjenere betyr ingenting for deg. For i dag ser jeg at hvis Absalom var i live og alle vi var døde, så ville det glede deg." ⁷ Stå derfor opp, gå ut og tal vennlig til dine tjenere, for jeg sverger ved Herren, hvis du ikke går ut, vil ingen mann bli hos deg i natt. Og dette vil være verre for deg enn all den ulykke som har kommet over deg fra din ungdom til nå."

2 Samuelsbok

⁸ Så reiste kongen seg og satte seg i porten. Og da det ble fortalt til hele folket, og det ble sagt: "Se, kongen sitter i porten," da kom hele folket fram for kongen. Nå hadde Israel flyktet, hver til sitt telt. ⁹ Hele folket i alle Israels stammer kranglet og sa: "Kongen reddet oss fra våre fienders hånd og reddet oss fra filisternes hånd, men nå har han flyktet ut av landet fra Absalom. ¹⁰ Og Absalom, som vi salvet over oss, er død i kamp. Hvorfor sier dere da ingenting om å bringe kongen tilbake?" ¹¹ Da sendte kong David bud til prestene Sadok og Abjatar og sa: "Tal til Judas eldste og si: 'Hvorfor er dere de siste til å bringe kongen tilbake til hans hus, siden hele Israel har kommet til kongen, for å bringe ham tilbake til hans hus?' ¹² Dere er mine slektninger; dere er mitt eget kjøtt og blod. Hvorfor skulle dere da være de siste til å bringe kongen tilbake?" ¹³ Og si til Amasa: 'Er du ikke mitt ben og mitt kjøtt? Gud gjøre så mot meg og mer også hvis du ikke skal være hærfører for meg kontinuerlig i stedet for Joab.'" ¹⁴ Så vendte han hjertet til alle Judas menn som én mann, slik at de sendte bud til kongen og sa: "Kom tilbake, du og alle dine tjenere."

¹⁵ Da vendte kongen tilbake og kom så langt som til Jordan. Og Judas menn kom til Gilgal for å møte kongen, for å følge kongen over Jordan. ¹⁶ Da skyndte Sjimi, Geras sønn, benjaminitten fra Bahurim, seg og kom ned med Judas menn for å møte kong David. ¹⁷ Og tusen menn fra Benjamin var med ham, og Siba, Sauls tjeners hus, med sine femten sønner og tjue tjenere; og de skyndte seg til Jordan før kongen. ¹⁸ De krysset vadestedet for å bringe kongens hus over og gjøre det som behaget ham. Da falt Sjimi, Geras sønn, ned for kongen da han var i ferd med å krysse Jordan. ¹⁹ Han sa til kongen: "La ikke min herre holde meg skyldig, og ikke husk hva din tjener gjorde galt den dagen min herre kongen dro ut fra Jerusalem, slik at kongen skulle ta det til hjertet. ²⁰ For din tjener vet at jeg har syndet. Derfor, se, jeg har kommet i dag, først av hele Josefs hus, for å gå ned for å møte min herre kongen." ²¹ Men Abisjai, Serujas sønn, svarte og sa: "Skulle ikke Sjimi bli satt til døden for dette, fordi han forbannet Herrens salvede?" ²² Men David sa: "Hva har jeg med dere å gjøre, Serujas sønner, at dere i dag skulle bli en motstander for meg? Skulle noen mann i Israel bli satt til døden i dag? For vet jeg ikke at jeg er konge over Israel i dag?" ²³ Så sa

kongen til Sjimi: "Du skal ikke dø." Og kongen sverget til ham.

²⁴ Da kom Mefibosjet, Sauls sønn, ned for å møte kongen. Han hadde ikke stelt føttene sine, ikke trimmet skjegget, eller vasket klærne sine, fra den dagen kongen dro til den dagen han kom tilbake i fred. ²⁵ Det skjedde da han kom til Jerusalem for å møte kongen, sa kongen til ham: "Hvorfor gikk du ikke med meg, Mefibosjet?" ²⁶ Han svarte: "Min herre kongen, min tjener bedro meg. For din tjener sa: 'Jeg vil sale et esel for meg selv, slik at jeg kan ri på det og gå med kongen,' fordi din tjener er lam. ²⁷ Og han har baktalt din tjener for min herre kongen. Men min herre kongen er som Guds engel; gjør derfor det som synes godt for deg. ²⁸ For hele min fars hus var bare døde menn for min herre kongen; likevel satte du din tjener blant dem som spiser ved ditt bord. Hvilken rett har jeg derfor til å rope mer til kongen?" ²⁹ Så sa kongen til ham: "Hvorfor taler du mer om dine saker? Jeg har bestemt: du og Siba skal dele landet." ³⁰ Og Mefibosjet sa til kongen: "La ham ta alt, siden min herre kongen har kommet tilbake i fred til sitt eget hus."

³¹ Nå hadde Barsillai, gileaditten, kommet ned fra Rogelim, og han gikk over Jordan med kongen, for å følge ham over Jordan. ³² Barsillai var en eldre mann, åtti år gammel, og han hadde forsynt kongen med mat mens han oppholdt seg i Mahanaim, for han var en meget rik mann. ³³ Kongen sa til Barsillai: "Kom over med meg, og jeg vil sørge for deg hos meg i Jerusalem." ³⁴ Men Barsillai sa til kongen: "Hvor lenge har jeg igjen å leve, at jeg skulle gå opp med kongen til Jerusalem?" ³⁵ Jeg er i dag åtti år gammel. Kan jeg skjelne mellom godt og ondt? Kan din tjener smake hva han spiser eller hva han drikker? Kan jeg fortsatt høre stemmen til syngende menn og syngende kvinner? Hvorfor skulle da din tjener være en byrde for min herre kongen? ³⁶ Din tjener ville bare krysse Jordan med kongen. Hvorfor skulle kongen belønne meg med en slik belønning? ³⁷ La din tjener få vende tilbake, så jeg kan dø i min egen by nær graven til min far og mor. Men her er din tjener Kimham; la ham krysse over med min herre kongen, og gjør for ham hva som synes godt for deg." ³⁸ Og kongen svarte: "Kimham skal krysse over med meg, og jeg vil gjøre for ham hva som synes godt for deg. Hva du enn ønsker fra meg, vil jeg gjøre for deg." ³⁹ Så krysset hele folket over

2 Samuelsbok

Jordan, og kongen krysset også. Og kongen kysset Barsillai og velsignet ham, og han vendte tilbake til sitt eget sted.

⁴⁰ Nå dro kongen videre til Gilgal, og Kimham dro videre med ham. Hele Judas folk og også halvparten av Israels folk fulgte kongen. ⁴¹ Og se, alle Israels menn kom til kongen og sa til ham: "Hvorfor har våre brødre, Judas menn, stjålet deg bort, og brakt kongen og hans hus over Jordan, og alle Davids menn med ham?" ⁴² Alle Judas menn svarte Israels menn: "Fordi kongen er nært beslektet med oss. Hvorfor er dere sinte over dette? Har vi spist på kongens bekostning, eller har han gitt oss noen gave?" ⁴³ Da svarte Israels menn Judas menn og sa: "Vi har ti deler i kongen; derfor har vi også mer krav på David enn dere. Hvorfor behandlet dere oss med forakt? Var det ikke vi som først talte om å bringe tilbake vår konge?" Men Judas menns ord var sterkere enn Israels menns ord.

20 Nå var det en verdiløs mann der, som hette Sjeba, sønn av Bikri, en benjaminitt. Han blåste i trompeten og sa, "Vi har ingen del i David, ingen arv i Isais sønn; hver mann til sine telt, Israel!" ² Så trakk alle Israels menn seg bort fra David og fulgte Sjeba, sønn av Bikri. Men Judas menn forble trofaste mot sin konge, fra Jordan til Jerusalem.

³ Da David kom til sitt hus i Jerusalem. Og kongen tok de ti kvinnene, medhustruene som han hadde latt bli igjen for å ta vare på huset, og satte dem i forvaring og sørget for dem, men gikk ikke inn til dem. Så de ble holdt innesperret til den dagen de døde, levende som enker.

⁴ Da befalte kongen Amasa, "Samle Judas menn for meg innen tre dager, og sørg for at du selv er her." ⁵ Så gikk Amasa for å kalle sammen Juda, men han forsinket seg utover den tiden som var satt for ham.

⁶ Da sa David til Abisjai, "Nå vil Sjeba, sønn av Bikri, gjøre oss mer skade enn Absalom. Ta din herres tjenere og forfølg ham raskt, så han ikke finner befestede byer og slipper unna vårt syn." ⁷ Så dro Joabs menn ut etter ham, sammen med kretiere, peletiere og alle de mektige menn; og de dro ut fra Jerusalem for å forfølge Sjeba, sønn av Bikri. ⁸ Da de var ved den store steinen som er i Gibeon, kom Amasa for å møte dem. Nå hadde Joab på seg sin militærtunika, og over den var et belte med et sverd

i sliren festet ved hans midje; og da han trådte frem, falt det ut. ⁹ Og Joab hilste Amasa, "Er alt vel med deg, min bror?" Og Joab tok Amasa i skjegget med sin høyre hånd for å kysse ham. ¹⁰ Men Amasa la ikke merke til sverdet i Joabs hånd. Så Joab stakk ham i magen med det og hette ut hans innvoller til bakken, og han døde uten å bli slått igjen. Deretter forfulgte Joab og Abisjai, hans bror, Sjeba, sønn av Bikri.

¹¹ Nå sto en av Joabs unge menn ved ham og sa, "Hvem enn som favoriserer Joab og hvem enn som er for David, la ham følge Joab!" ¹² Men Amasa lå og vellet seg i sitt blod midt på veien. Og da mannen så at alle folkene sto stille, fjernet han Amasa fra veien inn i marken og kastet et plagg over ham, fordi han så at alle som kom forbi ham sto stille. ¹³ Da han var fjernet fra veien, passerte alle etter Joab for å forfølge Sjeba, sønn av Bikri.

¹⁴ Nå dro han gjennom alle Israels stammer til Abel, til og med Bet-Maaka, og alle bikritene samlet seg og fulgte også etter ham. ¹⁵ De kom og beleiret ham i Abel av Bet-Maaka, og de kastet opp en voll mot byen, og den sto ved festningsvollen; og alle folkene som var med Joab slo på muren for å få den ned. ¹⁶ Da ropte en klok kvinne fra byen, "Hør, hør! Vennligst si til Joab, 'Kom hit så jeg kan snakke med deg.'" ¹⁷ Så nærmet han seg henne, og kvinnen sa, "Er du Joab?" Og han svarte, "Jeg er." Da sa hun til ham, "Hør på ordene til din tjener." Og han sa, "Jeg lytter."

¹⁸ Da talte hun og sa, "De pleide å si i tidligere tider, 'La dem spørre om råd i Abel,' og slik løste de tvister.

¹⁹ Jeg er blant de fredelige og trofaste i Israel. Du søker å ødelegge en by og en mor i Israel. Hvorfor ville du sluke Herrens arv?" ²⁰ Joab svarte, "Langt derifra, langt derifra at jeg ville sluke eller ødelegge!

²¹ Det er ikke tilfelle. En mann fra Efraims fjelland, Sjeba, sønn av Bikri ved navn, har løftet opp sin hånd mot kong David. Overgi ham bare, så vil jeg trekke meg tilbake fra byen." Kvinnen sa til Joab, "Se, hans hode skal bli kastet til deg over muren."

²² Da gikk kvinnen klokt til hele folket. Og de hogde av hodet til Sjeba, sønn av Bikri, og kastet det til Joab. Så blåste han i trompeten, og de ble spredt fra byen, hver mann til sitt telt. Joab vendte tilbake til kongen i Jerusalem.

²³ Nå var Joab over hele Israels hær, og Benaja, sønn av Joadab, var over kretiere og peletiere. ²⁴

2 Samuelsbok

Adoram var over den tvungne arbeidskraften, og Josjafat, sønn av Ahilud, var skriveren. ²⁵ Sjeba var sekretær, og Sadok og Abjatar var prester. ²⁶ Og Ira, jairitten, var også prest for David.

21 Nå var det hungersnød i Davids dager i tre år, år etter år; og David spurte Herren. Herren sa, "Det er på grunn av Saul og hans blodige hus, fordi han drepte gibeonittene." ² Så kongen kalte gibeonittene og talte til dem. (Nå var gibeonittene ikke av Israels barn, men av restene av amorittene, og Israels barn hadde sverget til dem; men Saul hadde søkt å slå dem ned i sin iver for Israels barn og Juda.) ³ Så sa David til gibeonittene, "Hva skal jeg gjøre for dere, og hvordan skal jeg gjøre soning, slik at dere kan velsigne Herrens arv?" ⁴ Gibeonittene sa til ham, "Vi har ingen krav på sølv eller gull med Saul eller hans hus, og det er ikke for oss å sette noen mann til døden i Israel." Så sa han, "Jeg vil gjøre for dere hva dere sier." ⁵ Så sa de til kongen, "Mannen som fortærte oss og planla å ødelegge oss, slik at vi ikke skulle ha noen plass i hele Israels land— ⁶ La sju menn fra hans sønner bli overgitt til oss, og vi vil henge dem for Herren i Gibeah av Saul, Herrens utvalgte." Og kongen sa, "Jeg vil gi dem."

⁷ Men kongen sparte Mefibosjet, sønn av Jonatan, Sauls sønn, på grunn av Herrens ed som var mellom dem, mellom David og Jonatan, Sauls sønn. ⁸ Så tok kongen de to sønnene til Rispa, datter av Aja, som hun fødte til Saul—Armoni og Mefibosjet— og de fem sønnene til Merab, Sauls datter, som hun fødte til Adriel, sønn av Barsillai, meholatitten. ⁹ Så overgav han dem til gibeonittene, og de hengte dem på fjellet for Herren. Så falt de sju sammen, og de ble satt til døden i de første dagene av innhøstingen, ved begynnelsen av bygginnhøstingen.

¹⁰ Så tok Rispa, datter av Aja, sekkestrie og bredte det ut for seg på klippen, fra begynnelsen av innhøstingen til det regnet på dem fra himmelen; og hun tillot ikke fuglene i luften å hvile på dem om dagen, eller de ville dyrene om natten. ¹¹ Da David fikk vite om handlingene til Rispa, datter av Aja, Sauls medhustru, ¹² gikk David og tok knoklene til Saul og knoklene til Jonatan, hans sønn, fra mennene i Jabesj-gilead, som hadde stjålet dem fra torget i Bet-Sjan, hvor filisterne hadde hengt dem, den dagen filisterne drepte Saul i Gilboa. ¹³ Han hentet knoklene til Saul og Jonatan, hans sønn,

derfra, og de samlet restene av dem som hadde blitt henrettet. ¹⁴ Og de begravde knoklene til Saul og Jonatan, hans sønn, i Benjamins land i Sela, i graven til Kisj, hans far. Så gjorde de alt som kongen befalte. Og etter det svarte Gud på bønn for landet.

¹⁵ Nå gjorde filisterne igjen krig med Israel, og David dro ned med sine tjenere og kjempet mot filisterne, og David ble trett. ¹⁶ Da tenkte Jisjbi-Benob, som var blant etterkommerne av kjempen, hvis spyd veide tre hundre sekel bronse, og som var omgjordet med et nytt sverd, å drepe David. ¹⁷ Men Abisjai, sønn av Seruja, kom ham til hjelp og slo filisteren og drepte ham. Da sverget Davids menn til ham og sa, "Du skal ikke gå ut igjen med oss i kamp, slik at du ikke slukker Israels lampe."

¹⁸ Nå skjedde det etter dette at det igjen var krig med filisterne ved Gob. Da slo Sibbekai, husjatitten, Saf, som var blant etterkommerne av kjempen. ¹⁹ Og igjen var det konflikt med filisterne ved Gob, og Elhanan, sønn av Jaare-Oregim, betlehemmitten, slo Goliat, gittitten, hvis spydskift var som en vevers bom. ²⁰ Det var igjen krig ved Gat, og det var en mann av stor vekst, som hadde seks fingre på hver hånd og seks tær på hver fot, tjuefire i antall; og han var også en etterkommer av kjempene. ²¹ Da han utfordret Israel, slo Jonatan, sønn av Sjimea, Davids bror, ham. ²² Disse fire var født av kjempen i Gat, og de ble overvunnet av David og hans tjenere.

22 Og David talte ordene i denne sangen til Herren den dagen Herren fridde ham fra alle hans fienders hånd, og fra Sauls hånd. ² Han erklærte:

*"Herren er min klippe, min festning og min befrier;
³ Min Gud, min klippe, i hvem jeg finner trygghet,
Mitt skjold og hornet til min frelse, Min borg og min tilflukt;
Min frelser, du beskytter meg fra skade. ⁴
Jeg påkaller Herren, som er verdig til lovprisning,
Og jeg blir frelst fra mine fiender.*

⁵ *For dødens bølger omringet meg, Ødeleggelsens strømmer skyllet over meg; ⁶ Dødsrikets snarer omringet meg; Dødens feller konfronterte meg. ⁷ I min nød påkalte jeg Herren, Ja, jeg ropte til min Gud; Fra Hans tempel hørte Han min røst, Og mitt rop om hjelp nådde Hans ører.*

⁸ *Da skalv jorden og ristet, Himmels grunnvoller skalv Og ble rystet, fordi Han var vred. ⁹ Røyk steg*

2 Samuelsbok

opp fra Hans nesebor, Og ild fra Hans munn fortærte; Glør ble tent av den. ¹⁰ Han bøyde himlene og steg ned Med tykk mørke under sine føtter. ¹¹ Han red på en kjerub og fløy; Han svevde på vindens vinger. ¹² Han gjorde mørke til sitt dekke rundt seg, En samling av vann, tykke skyer på himmelen. ¹³ Fra glansen foran Ham Ble ildglør tent. ¹⁴ Herren tordnet fra himmelen, Og Den Høyeste hevet sin røst. ¹⁵ Han sendte ut piler og spredte dem, Lyn, og satte dem på flukt. ¹⁶ Da ble havets kanaler avslørt, Verdens grunnvoller ble avdekket Ved Herrens trussel, Ved pusten fra Hans nesebor.

¹⁷ Han rakte ut fra det høye, Han tok meg; Han dro meg opp av mange vann. ¹⁸ Han reddet meg fra min mektige fiende, Fra dem som hatet meg, for de var for sterke for meg. ¹⁹ De konfronterte meg i min nød, Men Herren var min støtte. ²⁰ Han førte meg ut på et romslig sted; Han frelste meg, fordi Han hadde behag i meg.

²¹ Herren har belønnet meg etter min rettferdighet; Etter mine henders renhet har Han gjengjeldt meg.

²² For jeg har fulgt Herrens veier, Og har ikke vendt meg bort fra min Gud. ²³ For alle Hans forskrifter var foran meg, Og jeg vendte meg ikke bort fra Hans lover. ²⁴ Jeg var også ulastelig for Ham, Og jeg holdt meg fra min skyld. ²⁵ Derfor har Herren gjengjeldt meg etter min rettferdighet, Etter min renhet foran Hans øyne.

²⁶ Med den trofaste viser Du Deg trofast, Med den ulastelige viser Du Deg ulastelig; ²⁷ Med den rene viser Du Deg ren, Men med den forvridd viser Du Deg klok. ²⁸ Og Du frelser et ydmykt folk, Men Dine øyne er på de stolte, som Du fører ned.

²⁹ For Du er min lampe, Herre; Og Herren opplyser mitt mørke. ³⁰ For ved Deg kan jeg storme mot en tropp; Ved min Gud kan jeg hoppe over en mur. ³¹ Når det gjelder Gud, er Hans vei fullkommen; Herrens ord er rent; Han er et skjold for alle som tar sin tilflukt i Ham. ³² For hvem er Gud, om ikke Herren? Og hvem er en klippe, om ikke vår Gud? ³³ Gud er min borg; Og Han gjør min vei rett. ³⁴ Han gjør mine føtter som hindens føtter, Og setter meg på høye steder. ³⁵ Han forbereder mine hender til kamp, Slik at mine armer kan bøye en bronsebue.

³⁶ Du har også gitt meg frelsens skjold, Og Din

støtte gjør meg stor. ³⁷ Du utvider min sti under meg, Og mine føtter har ikke sklidd.

³⁸ Jeg forfulgte mine fiender og beseiret dem, Og jeg vendte ikke tilbake før de var ødelagt. ³⁹ Jeg har fortært dem og knust dem, Slik at de ikke reiste seg; De falt under mine føtter. ⁴⁰ For Du har utrustet meg med styrke til kamp; Du har underlagt meg dem som reiste seg mot meg. ⁴¹ Du har fått mine fiender til å vende ryggen til meg, Og jeg ødela dem som hatet meg. ⁴² De så, men det var ingen som frelste— Selv til Herren, men Han svarte dem ikke. ⁴³ Da knuste jeg dem som jordens støv; Jeg knuste dem og trampet dem som gatens gjørme.

⁴⁴ Du har reddet meg fra mitt folks stridigheter; Du har holdt meg som leder over nasjonene; Et folk jeg ikke kjente tjener meg. ⁴⁵ Fremmede later som de adlyder meg; Så snart de hører, adlyder de meg. ⁴⁶ Fremmede mister motet, Og kommer skjelvende ut av sine festninger.

⁴⁷ Herren lever, og velsignet være min klippe; Og opphøyet være min Gud, grunnvollen til min frelse, ⁴⁸ Gud som bringer hevn for meg, Og fører folkeslag under meg, ⁴⁹ Som også redder meg fra mine fiender; Du løfter meg til og med over dem som reiser seg mot meg; Du frelser meg fra den voldelige mannen. ⁵⁰ Derfor vil jeg uttrykke min takknemlighet til Deg, Herre, blant nasjonene, Og jeg vil synge lovsanger til Ditt navn. ⁵¹ Han er et tårn av frelse for sin konge, Og viser nåde til sin salvede, Til David og hans etterkommere for evig."

23 Dette er de siste ordene til David: David, sønn av Isai, taler, Mannen opphøyet av Den Høyeste, Den salvede av Jakobs Gud, Og den elskede salmisten i Israel:

² "Herrens Ånd talte gjennom meg, Og Hans ord var på min tunge. ³ Israels Gud sa, Israels Klippe talte til meg: 'Den som styrer menneskeheten rettferdig, Som hersker i ærefrykt for Gud, ⁴ Er som morgenlyset når solen stiger opp, En daggyr uten skyer, Når det friske gresset spirer fra jorden, Etter solskinn og regn.' ⁵ Er ikke mitt hus slik med Gud? For Han har gjort en evig pakt med meg, Ordnet og sikret i alle ting; For vil Han ikke virkelig la all min frelse og all min lengsel vokse? ⁶ Men de verdiløse, alle av dem vil bli kastet til side som torner, Fordi de ikke kan håndteres; ⁷ Men den som rører dem

2 Samuelsbok

Må være utstyrt med jern og skaftet av et spyd, Og de vil bli fullstendig brent med ild der de ligger."

⁸ Dette er navnene på de mektige mennene som David hadde: Josjeb-Bassjebet, en Tahkemonitt, høvding over høvedsmennene— Han svingte sitt spyd mot åtte hundre som han drepte på én gang. ⁹ Ved siden av ham var Eleasar, sønn av Dodo, sønn av Ahohi, en av de tre mektige mennene med David da de trosset filisterne som var samlet der til kamp, og Israels menn hadde trukket seg tilbake. ¹⁰ Han reiste seg og slo filisterne til hans hånd ble trett og klamret seg til sverdet, og Herren brakte en stor seier den dagen; og folket vendte tilbake etter ham bare for å plyndre de døde. ¹¹ Ved siden av ham var Sjamma, sønn av Agee, en Hararitt. Og filisterne var samlet i en tropp der det var et stykke jord fullt av linser, og folket flyktet fra filisterne. ¹² Men han tok sin stand midt på stykket og forsvarte det, og slo filisterne; og Herren brakte en stor seier.

¹³ Så gikk tre av de tretti høvdingene ned og kom til David ved innhøstningstiden til hulen i Adullam, mens filisternes leir var i Refa'im-dalen. ¹⁴ David var i festningen, og filisternes garnison var i Betlehem. ¹⁵ Og David lengtet og sa, "Å, at noen ville bringe meg vann å drikke fra brønnen i Betlehem, som er ved porten!" ¹⁶ Så brøt de tre mektige mennene gjennom filisternes leir, og trakk vann fra brønnen i Betlehem som var ved porten, og tok det og brakte det til David. Men han ville ikke drikke det, og helte det ut som et offer til Herren; ¹⁷ Og han sa, "Langt være det fra meg, Herre, å gjøre dette! Skal jeg drikke blodet av mennene som risikerte sine liv?" Så han ville ikke drikke det. Disse gjerningene ble gjort av de tre mektige mennene.

¹⁸ Abisjai, Joabs bror, sønn av Seruja, var høvding over de tretti. Og han svingte sitt spyd mot tre hundre og drepte dem, og hadde et navn like godt som de tre. ¹⁹ Han var den mest ærede av de tretti, så han ble deres kommandør; men han nådde ikke opp til de tre. ²⁰ Så var det Benaja, sønn av Jojada, en tapper kriger fra Kabseel, som hadde gjort mektige gjerninger, drepte to sønner av Ariel fra Moab. Han gikk også ned og drepte en løve midt i en grop på en snørrik dag. ²¹ Og han drepte en bemerkelsesverdig egypter. Nå hadde egypteren et spyd i hånden, men han gikk ned til ham med en stav, og rev spydet fra egypterens hånd, og drepte ham med hans eget spyd. ²² Disse handlingene

utførte Benaja, sønn av Jojada, og hadde et navn like godt som de tre mektige mennene. ²³ Han var æret blant de tretti, men han nådde ikke opp til de tre. Og David satte ham over sin livvakt.

²⁴ Asael, Joabs bror, var blant de tretti; Elhanan, Dodos sønn fra Betlehem, ²⁵ Sjamma, en Haroditt; Elika, en annen Haroditt; ²⁶ Helez, en Paltitt; Ira, sønn av Ikkesj, fra Tekoa, ²⁷ Abieser, en Anatotitt; Mebunnai, en Husjatitt; ²⁸ Salmon, en Ahohitt; Maharai, en Netofatitt; ²⁹ Heleb, sønn av Baana fra Netofa; Ittai, sønn av Ribai fra Gibeai av Benjaminitene, ³⁰ Benaja, en Piratonitt; Hiddai fra bekkene i Gaasj, ³¹ Abi-Albon, en Arbatitt; Asmavet, en Barhumitt, ³² Eljahba, en Sjaalbonitt; sønnene til Jashen, inkludert Jonatan, ³³ Sjamma, en Hararitt; Ahiam, sønn av Sjarar fra Arar, ³⁴ Elifelet, sønn av Ahasbai, en Maakatitt; Eliam, sønn av Ahitofel fra Gilo, ³⁵ Hezro, en Karmelitt; Paarai, en Arbit; ³⁶ Igal, sønn av Natan, fra Soba; Bani, en Gaditt, ³⁷ Selek, en Ammonitt; Naharai, en Beerotitt, våpenbærer for Joab, sønn av Seruja, ³⁸ Ira, en Jitritt; Gareb, en annen Jitritt, ³⁹ Uria, en Hetitt; trettisju i alt.

24 Nå ble Herrens vrede igjen opptent mot Israel, og Han egget David mot dem og sa: "Gå og hold folketelling over Israel og Juda." ² Så sa kongen til Joab, hærføreren som var med ham: "Gå nå gjennom alle Israels stammer, fra Dan til Beersheba, og tell folket, så jeg kan få vite tallet på folket." ³ Men Joab sa til kongen: "Måtte Herren din Gud legge hundre ganger så mange til folket som de er nå, mens min herre kongens øyne ennå ser det; men hvorfor har min herre kongen behag i dette?" ⁴ Likevel, kongens ord seiret over Joab og hærens høvdinge. Så Joab og hærens høvdinge gikk ut fra kongens nærvær for å telle folket i Israel. ⁵ De krysset Jordan og slo leir i Aroer, på høyre side av byen som ligger midt i Gad-dalen og mot Jaser. ⁶ Så kom de til Gilead og til landet Tahtim-hodshi, og de kom til Dan-jaan og sirklet rundt til Sidon. ⁷ Og de kom til festningen Tyrus og alle byene til hevittene og kanaaneerne, og de dro ut til sør for Juda, til Beersheba. ⁸ Etter at de hadde reist gjennom hele landet, kom de til Jerusalem etter ni måneder og tjue dager. ⁹ Og Joab ga tallet på folketellingen til kongen: i Israel var det åtte hundre tusen menn som dro sverd, og mennene i Juda var fem hundre tusen menn.

2 Samuelsbok

¹⁰ Nå ble Davids hjerte urolig etter at han hadde talt folket. Så David sa til Herren: "Jeg har syndet stort i det jeg har gjort. Men nå, Herre, tilgi din tjeners skyld, for jeg har handlet meget uklokt." ¹¹ Da David våknet om morgenen, kom et budskap fra Herren til profeten Gad, Davids seer, og sa, ¹² "Gå og tal til David: 'Dette sier Herren: Jeg tilbyr deg tre ting; velg en av dem, og jeg vil gjøre det mot deg.'" ¹³ Så kom Gad til David og fortalte ham, "Skal sju år med hungersnød komme over deg i ditt land? Eller vil du flykte i tre måneder for dine fiender mens de forfølger deg? Eller skal det være tre dager med pest i ditt land? Nå, overvei og se hvilket svar jeg skal gi Ham som sendte meg." ¹⁴ Da sa David til Gad: "Jeg er i stor nød. La oss falle i Herrens hånd, for Hans barmhjertighet er stor; men la meg ikke falle i menneskehender."

¹⁵ Så Herren sendte en pest over Israel fra morgenen til den fastsatte tiden, og sytti tusen menn av folket fra Dan til Beersheba omkom. ¹⁶ Da engelen rakte ut sin hånd mot Jerusalem for å ødelegge det, angret Herren det onde, og sa til engelen som ødela folket, "Det er nok! Nå, hold tilbake din hånd!" Og Herrens engel var ved treskeplassen til Arauna jebusitten. ¹⁷ Da talte David til Herren da han så engelen som slo folket, og sa:

"Se, det er jeg som har syndet, og det er jeg som har gjort urett; men disse sauene, hva har de gjort? La din hånd være mot meg og min fars hus!"

¹⁸ Så kom Gad til David den dagen og sa til ham, "Gå opp, bygg et alter for Herren på treskeplassen til Arauna jebusitten." ¹⁹ David gikk opp i samsvar med Gads ord, slik som Herren hadde befalt. ²⁰ Arauna så ned og så kongen og hans tjenere komme over mot ham, og han gikk ut og bøyde seg for kongen med ansiktet mot jorden. ²¹ Da sa Arauna, "Hvorfor har min herre kongen kommet til sin tjener?" David sa, "For å kjøpe treskeplassen fra deg, for å bygge et alter for Herren, slik at pesten kan bli stanset fra folket." ²² Arauna sa til David, "La min herre kongen ta og ofre det som synes godt for ham. Se, oksene til brennofferet, treskesledene og oksenes åk til veden." ²³ Alt dette, konge, gir Arauna fritt til kongen." Og Arauna sa til kongen, "Måtte Herren din Gud akseptere deg." ²⁴ Men kongen sa til Arauna, "Nei, men jeg vil kjøpe det fra deg for en pris; for jeg vil ikke ofre brennoffer til Herren min Gud som ikke koster meg noe." Så David kjøpte treskeplassen og oksene for femti sekel sølv. ²⁵ Da bygde David der et alter for Herren, og ofret brennoffer og fredsoffer. Og Herren svarte på bønn for landet, og pesten ble trukket tilbake fra Israel.

1 Kongebok

1 Nå var kong David gammel og langt oppe i årene, og selv om de dekket ham med tepper, kunne han ikke holde seg varm. ² Så hans tjenere sa til ham, "La en ung jomfru bli søkt for min herre kongen, og la henne ta seg av kongen og ligge i dine armer, så min herre kongen kan holdes varm." ³ Så de lette etter en vakker ung kvinne i hele Israels land, og de fant Abisjag fra Sjunem, og brakte henne til kongen. ⁴ Den unge kvinnen var meget vakker, og hun tok seg av kongen og tjente ham, men kongen hadde ikke omgang med henne.

⁵ Adonja, sønn av Haggit, tok det på seg å erklære, "Jeg vil være konge." Og han ordnet for seg selv vogner og ryttere og femti menn til å løpe foran ham. ⁶ Hans far hadde aldri irttesatt ham på noe tidspunkt ved å spørre, "Hvorfor har du gjort dette?" Og han var også en meget kjekk mann, og han ble født etter Absalom. ⁷ Han rådførte seg med Joab, sønn av Seruja, og med Abjatar, presten, og de fulgte Adonja og støttet ham. ⁸ Men Sadok, presten, Benaja, sønn av Jojada, Natan, profeten, Sjimi, Rei, og Davids mektige menn var ikke med Adonja.

⁹ Og Adonja ofret sauer og okser og gjøddfe ved steinen Sohelet, som er ved En-Rogel. Han inviterte alle sine brødre, kongens sønner, og alle Judas menn som var kongens tjenere. ¹⁰ Men Natan, profeten, Benaja, de mektige mennene, og Salomo, hans bror, ble ikke invitert.

¹¹ Natan nærmet seg Batseba, Salomos mor, og sa, "Har du ikke hørt at Adonja, sønn av Haggit, har erklært seg selv som konge, og David, vår herre, er uvitende om det? ¹² Nå kom, la meg gi deg råd, slik at du kan redde ditt liv og livet til din sønn Salomo. ¹³ Gå straks til kong David og si til ham, 'Sverget ikke du, min herre kongen, til din tjenestekvinne og sa, "Sannelig, Salomo, din sønn, skal være konge etter meg, og han skal sitte på min trone"? Hvorfor har da Adonja blitt konge?' ¹⁴ Så, mens du fortsatt taler med kongen, vil jeg komme inn etter deg og bekrefte dine ord."

¹⁵ Så Batseba gikk til kongen i kammeret. Nå var kongen meget gammel, og Abisjag fra Sjunem tok seg av kongen. ¹⁶ Batseba bøyde seg og kastet seg ned for kongen, og kongen sa, "Hva ønsker du?" ¹⁷ Hun sa til ham, "Min herre, du sverget ved Herren din Gud til din tjenestekvinne, 'Sannelig, Salomo, din sønn, skal være konge etter meg, og han skal sitte

på min trone.'" ¹⁸ Men nå, se, Adonja har blitt konge, og du, min herre kongen, vet det ikke. ¹⁹ Og han har ofret okser og gjøddfe og sauer i overflod, og har invitert alle kongens sønner, og Abjatar, presten, og Joab, hærføreren, men han har ikke invitert Salomo, din tjener. ²⁰ Og du, min herre kongen, alle Israels øyne er på deg, for å fortelle dem hvem som skal sitte på tronen til min herre kongen etter ham. ²¹ Ellers vil det skje, når min herre kongen legger seg med sine fedre, at jeg og min sønn Salomo vil bli ansett som forbrytere."

²² Nå mens hun fortsatt talte med kongen, kom Natan, profeten, inn. ²³ Og de fortalte kongen og sa, "Se, Natan, profeten, er her." Og han kom inn for kongen og kastet seg ned for kongen med ansiktet mot jorden. ²⁴ Og Natan sa, "Min herre kongen, har du sagt, 'Adonja skal være konge etter meg, og han skal sitte på min trone'? ²⁵ For han har gått ned i dag og har ofret okser og gjøddfe og sauer i overflod, og har invitert alle kongens sønner, og hærførerne, og Abjatar, presten; og se, de spiser og drikker foran ham og sier, 'Leve kong Adonja!' ²⁶ Men meg, selv meg din tjener, og Sadok, presten, og Benaja, sønn av Jojada, og din tjener Salomo—han har ikke invitert. ²⁷ Har dette blitt gjort av min herre kongen, og du har ikke informert dine tjenere om hvem som skal sitte på tronen til min herre kongen etter ham?"

²⁸ Kong David svarte, "Kall Batseba til meg." Så hun kom inn for kongen og sto foran kongen. ²⁹ Og kongen sverget og sa, "Så sant Herren lever, som har forløst mitt liv fra all nød, ³⁰ akkurat som jeg sverget til deg ved Herren, Israels Gud, og sa, 'Salomo, din sønn, skal være konge etter meg, og han skal sitte på min trone i mitt sted,' vil jeg virkelig gjøre det i dag." ³¹ Da bøyde Batseba seg med ansiktet mot jorden, og kastet seg ned for kongen og sa, "Må min herre kong David ha et varig liv."

³² Så sa kong David, "Kall til meg Sadok, presten, Natan, profeten, og Benaja, sønn av Jojada." Så de kom inn for kongen. ³³ Og kongen instruerte dem, "Ta med dere min herres tjenere, og la min sønn Salomo ri på min egen muldyr, og bring ham ned til Gihon. ³⁴ Og la Sadok, presten, og Natan, profeten, salve ham der som konge over Israel, og blås i trompeten og si, 'Leve kong Salomo!' ³⁵ Så skal dere følge ham opp, og han skal komme og sitte på min trone og være konge i mitt sted; for jeg har utnevnt ham til å være hersker over Israel og Juda." ³⁶ Og

1 Kongebok

Benaja, sønn av Jojada, svarte kongen og sa, "Amen! Må Herren, min herre kongens Gud, bekrefte det." ³⁷ Akkurat som Herren har vært med min herre kongen, må Han være med Salomo, og opphøye hans trone utover min herre kong Davids."

³⁸ Så Sadok, presten, Natan, profeten, Benaja, sønn av Jojada, og kreterne og peletittene gikk ned og lot Salomo ri på kong Davids muldyr, og brakte ham til Gihon. ³⁹ Da tok Sadok, presten, oljehornet fra teltet og salvet Salomo. Så blåste de i trompeten, og alt folket sa, "Leve kong Salomo!" ⁴⁰ Og alt folket gikk opp etter ham, og folket spilte fløyter og jublet med stor glede, slik at jorden rystet av deres støy.

⁴¹ Nå hørte Adonja og alle gjestene som var med ham det mens de avsluttet festen. Da Joab hørte lyden av trompeten, sa han, "Hvorfor er byen i et slikt oppstyr?" ⁴² Mens han fortsatt talte, kom Jonatan, sønn av Abjatar, presten, inn. Og Adonja sa, "Kom inn, for du er en verdig mann og bringer sikkert gode nyheter." ⁴³ Men Jonatan svarte Adonja og sa, "Nei! Vår herre kong David har gjort Salomo til konge." ⁴⁴ Og kongen har sendt med ham Sadok, presten, Natan, profeten, Benaja, sønn av Jojada, kreterne og peletittene, og de har latt ham ri på kongens muldyr. ⁴⁵ Og Sadok, presten, og Natan, profeten, har salvet ham til konge i Gihon, og de har kommet opp derfra med jubel, slik at byen er i et oppstyr. Dette er lyden du har hørt. ⁴⁶ Videre sitter Salomo nå på rikets trone. ⁴⁷ I tillegg kom kongens tjenere for å velsigne vår herre kong David og sa, 'Må din Gud gjøre Salomos navn mer ansett enn ditt, og hans trone større enn din.' Og kongen bøyde seg på sengen. ⁴⁸ Kongen sa også, "Velsignet være Herren, Israels Gud, som har gitt en til å sitte på min trone denne dag mens mine øyne ser det."

⁴⁹ Da ble alle Adonjas gjester redde, og de reiste seg og gikk hver sin vei. ⁵⁰ Og Adonja fryktet Salomo, og han reiste seg og gikk og tok tak i alterets horn. ⁵¹ Så ble det rapportert til Salomo og sagt, "Se, Adonja er redd for kong Salomo; for se, han har tatt tak i alterets horn og sier, 'La kong Salomo sverge til meg i dag at han ikke vil drepe sin tjener med sverdet.'" ⁵² Og Salomo sa, "Hvis han er en verdig mann, skal ikke ett hår av ham falle til jorden; men hvis det finnes ondskap i ham, skal han dø." ⁵³ Så sendte kong Salomo, og de brakte ham ned fra alteret. Og han kom og bøyde seg for kong Salomo, og Salomo sa til ham, "Gå til ditt hus."

2 Da tiden for Davids bortgang nærmet seg, ga han instruksjoner til sin sønn Salomo og sa: ²

"Jeg går all jordens vei. Vær derfor sterk og vis deg som en mann. ³ Hold Herrens, din Guds, bud, gå på Hans veier, hold Hans lover, Hans bud, Hans dommer og Hans vitnesbyrd, slik det er skrevet i Mose lov, så du kan ha fremgang i alt du gjør og hvor du enn vender deg, ⁴ så Herren kan oppfylle sitt ord som Han talte om meg, og sa: 'Hvis dine sønner tar seg i akt på sin vei, så de vandrer for mitt åsyn i sannhet med hele sitt hjerte og hele sin sjel, skal du aldri mangle en mann til å sitte på Israels trone.'

⁵ Dessuten vet du også hva Joab, Serujas sønn, gjorde mot meg, hva han gjorde mot de to hærførerne i Israel, mot Abner, Ners sønn, og mot Amasa, Jeters sønn, som han drepte. Og han utøste krigsblod i fredstid, og satte krigsblod på beltet som var om hans midje og på sandalene som var på hans føtter. ⁶ Gjør derfor etter din visdom, og la ikke hans grå hår gå ned til graven i fred. ⁷ Men vis godhet mot sønnene til Barsillai, gileaditten, og la dem være blant dem som spiser ved ditt bord, for de kom til meg da jeg flyktet fra din bror Absalom. ⁸ Og se, du har hos deg Sjimi, Geras sønn, en benjaminitt fra Bahurim, som forbannet meg med en hard forbannelse den dagen jeg dro til Mahanaim. Men da han kom ned for å møte meg ved Jordan, sverget jeg til ham ved Herren og sa: 'Jeg vil ikke drepe deg med sverdet.' ⁹ Men nå, anse ham ikke som uskyldig, for du er en vis mann og vil vite hva du bør gjøre med ham; og du skal bringe hans grå hår ned til graven med blod."

¹⁰ Så gikk David bort og ble lagt til hvile hos sine forfedre, og ble begravet i Davids by. ¹¹ David regjerte over Israel i førti år. Han regjerte sju år i Hebron og trettititre år i Jerusalem. ¹² Salomo satte seg deretter på sin far Davids trone, og hans kongedømme ble fast etablert.

¹³ Nå kom Adonja, Haggits sønn, til Batseba, Salomos mor, og hun sa: "Kommer du fredelig?" Og han sa: "Fredelig." ¹⁴ Da sa han: "Jeg har noe å si til deg." Så hun sa: "Tal." ¹⁵ Og han sa, "Du vet at kongedømmet var mitt, og at hele Israel forventet at jeg skulle regjere. Men kongedømmet har vendt seg og blitt min brors, for det var hans fra Herren. ¹⁶ Nå ber jeg deg om én bønn; avvis meg ikke." Og hun sa til ham: "Tal." ¹⁷ Da sa han, "Vær så snill å tale til kong Salomo—han vil ikke avvise deg— at han må gi

1 Kongebok

meg Abisjag fra Sjunem til kone." ¹⁸ Så sa Batseba: "Godt; jeg skal tale til kongen for deg."

¹⁹ Så gikk Batseba til kong Salomo for å tale til ham for Adonja. Og kongen reiste seg for å møte henne og bøyde seg for henne, og satte seg på sin trone og fikk satt en trone for kongens mor, og hun satt ved hans høyre hånd. ²⁰ Da sa hun: "Jeg har en liten bønn til deg; avvis meg ikke." Og kongen sa til henne: "Be, min mor, for jeg vil ikke avvise deg." ²¹ Så sa hun: "La Abisjag fra Sjunem bli gitt til Adonja, din bror, som hans kone." ²² Kong Salomo svarte og sa til sin mor, "Hvorfor ber du om Abisjag fra Sjunem for Adonja? Be også om kongedømmet for ham—siden han er min eldre bror— ja, for ham, for Abiatar prestens, og for Joab, Serujas sønn!" ²³ Da sverget kong Salomo ved Herren og sa, "Måtte Gud gjøre slik mot meg, ja, enda mer, hvis ikke Adonja har talt dette ord mot sitt eget liv. ²⁴ Nå derfor, så sant Herren lever, som har etablert meg og satt meg på min far Davids trone, og som har gjort meg et hus som Han lovet— Adonja skal sannelig bli drept i dag." ²⁵ Så sendte kong Salomo Benaja, Jehojadas sønn, som slo ham ned, og han døde.

²⁶ Da sa kongen til Abiatar prestens, "Gå til Anatot, til dine egne marker, for du fortjener å dø; men jeg vil ikke drepe deg nå, fordi du bar Herrens Guds ark foran min far David, og fordi du ble plaget i alt min far ble plaget i." ²⁷ Så fjernet Salomo Abiatar fra å være prest for Herren, for å oppfylle Herrens ord som Han hadde talt om Elis hus i Sijilo.

²⁸ Nå kom nyheten til Joab, for Joab hadde fulgt Adonja, selv om han ikke hadde fulgt Absalom. Så Joab flyktet til Herrens telt og grep tak i alterets horn. ²⁹ Og det ble fortalt kong Salomo at Joab hadde flyktet til Herrens telt, og se, han var ved alteret. Da sendte Salomo Benaja, Jehojadas sønn, og sa, "Gå, slå ham ned." ³⁰ Så kom Benaja til Herrens telt og sa til ham, "Slik sier kongen, 'Kom ut!'" Men han sa, "Nei, for jeg vil dø her." Så brakte Benaja ord igjen til kongen og sa, "Dette er hva Joab sa, og slik svarte han meg." ³¹ Da sa kongen til ham, "Gjør som han har sagt, og slå ham ned og begrav ham, så du kan fjerne fra meg og fra min fars hus skylden for blodet som Joab utøste uten grunn. ³² Og Herren vil vende hans blod tilbake på hans eget hode, fordi han slo ned to menn mer rettferdige og bedre enn han, og drepte dem med sverdet: Abner, Ners sønn, hærføreren for Israels hær, og Amasa,

Jeters sønn, hærføreren for Judas hær, selv om min far David ikke visste det. ³³ Så deres blod skal vende tilbake på Joabs hode og på hans etterkommeres hode for alltid. Men til David og hans etterkommere og hans hus og hans trone skal det være fred fra Herren for alltid." ³⁴ Da gikk Benaja, Jehojadas sønn, opp og slo Joab og drepte ham, og han ble begravet ved sitt eget hus i ødemarken.

³⁵ Kongen satte Benaja, Jehojadas sønn, over hæren i hans sted, og kongen utnevnte Sadok prestens i Abiatar sted.

³⁶ Da sendte kongen og kalte på Sjimi, og sa til ham, "Bygg deg et hus i Jerusalem og bo der, og gå ikke ut derfra til noe annet sted. ³⁷ For den dagen du går ut og krysser Kedronbekken, skal du vite for sikkert at du sannelig vil dø; ditt blod skal være på ditt eget hode." ³⁸ Sjimi sa til kongen, "Ordet er godt. Som min herre kongen har sagt, slik vil din tjener gjøre." Så bodde Sjimi i Jerusalem i mange dager. ³⁹ Men etter tre år, rømte to av Sjimis tjenere til Akisj, Maakas sønn, kongen av Gat. Og de fortalte Sjimi og sa: "Se, dine tjenere er i Gat." ⁴⁰ Så reiste Sjimi seg og salte sitt esel, og dro til Gat til Akisj for å lete etter sine tjenere, og Sjimi dro og brakte sine tjenere fra Gat. ⁴¹ Og det ble fortalt Salomo at Sjimi hadde dratt fra Jerusalem til Gat og hadde vendt tilbake. ⁴² Så sendte kongen og kalte på Sjimi og sa til ham, "Fikk jeg deg ikke til å sverge ved Herren og advarte deg høytidelig og sa, 'Vit for sikkert at den dagen du drar og går hvor som helst, skal du sannelig dø'? Og du sa til meg, 'Ordet jeg har hørt er godt.' ⁴³ Hvorfor har du ikke holdt Herrens ed og det budet jeg ga deg?" ⁴⁴ Kongen sa også til Sjimi, "Du vet i ditt hjerte alt det onde du gjorde mot min far David; derfor skal Herren vende ditt onde tilbake på ditt eget hode." ⁴⁵ Men kong Salomo skal bli velsignet, og Davids trone skal forbli etablert for Herrens åsyn for alltid." ⁴⁶ Så ga kongen befaling til Benaja, Jehojadas sønn, og han gikk ut og slo ham ned, og han døde. Slik ble kongedømmet etablert i Salomos hånd.

3 Salomo inngikk en ekteskapsallianse med farao, kongen av Egypt, og førte faraos datter til Davids by. Dette var inntil han hadde fullført byggingen av sitt eget hus, Herrens hus, og muren rundt Jerusalem. ² Folket ofret fortsatt på haugene, fordi det ennå ikke var bygget et hus for Herrens navn. ³ Nå elsket Salomo Herren, og vandret i sin far

1 Kongebok

David's forskrifter, bortsett fra at han ofret og brente røkelse på haugene.

⁴ Og kongen dro til Gibeon for å ofre der, for det var den store offerhøyden; Salomo ofret tusen brennoffer på det alteret. ⁵ Mens han var i Gibeon, viste Herren seg for Salomo i en drøm om natten; og Gud sa, "Be om hva du ønsker at Jeg skal gi deg." ⁶ Da sa Salomo, "Du har vist stor godhet mot din tjener David, min far, slik som han vandret for ditt åsyn i sannhet, i rettferdighet og hjertets oppriktighet mot deg; og du har bevart denne store godhet for ham, at du har gitt ham en sønn til å sitte på hans trone, slik det er i dag. ⁷ Nå, Herre min Gud, du har gjort din tjener til konge i stedet for min far David, men jeg er bare et lite barn; jeg vet ikke hvordan jeg skal gå ut eller komme inn. ⁸ Og her er din tjener blant ditt utvalgte folk, en stor mengde som ikke kan telles eller regnes. ⁹ Derfor, gi din tjener et forstandig hjerte til å styre ditt folk, for å skille mellom godt og ondt. For hvem er i stand til å styre dette ditt store folk?"

¹⁰ Det var til behag for Herren at Salomo hadde bedt om dette. ¹¹ Gud sa til ham, "Fordi du har bedt om dette, og ikke bedt om langt liv for deg selv, heller ikke rikdom for deg selv, heller ikke dine fienders liv, men har søkt forstand til å forstå rettferdighet, ¹² Se, jeg har handlet etter dine ord. Jeg har gitt deg et vist og forstandig hjerte, slik at det ikke har vært noen som deg før, og heller ikke skal det være noen som deg etter. ¹³ Jeg har også gitt deg det du ikke har bedt om, både rikdom og ære, slik at det ikke skal være noen blant kongene som deg alle dine dager. ¹⁴ Og hvis du vandrer på mine veier, holder mine forskrifter og bud, slik som din far David vandret, da vil jeg forlenge dine dager." ¹⁵ Da våknet Salomo, og se, det var en drøm. Og han kom til Jerusalem og sto foran Herrens paksark, og ofret brennoffer og fredsoffer, og holdt en fest for alle sine tjenere.

¹⁶ Deretter kom to kvinner som var kjent for sitt yrke til kongen og sto foran ham. ¹⁷ En kvinne sa, "Vær så snill, min herre: denne kvinnen og jeg bor i samme hus; og jeg fødte et barn mens hun var i huset. ¹⁸ På den tredje dagen etter at jeg fødte, fødte også denne kvinnen et barn. Vi var sammen; det var ingen fremmed med oss i huset, bare vi to. ¹⁹ Og denne kvinnens sønn døde om natten, fordi hun ved et uhell lå på ham. ²⁰ Så sto hun opp midt på natten og tok min sønn fra siden av meg mens din tjener sov,

og la ham i sine armer, og la sin døde sønn i mine armer. ²¹ Da jeg sto opp om morgenen for å amme min sønn, se, han var død; men da jeg undersøkte ham nøye om morgenen, se, han var ikke min sønn, den jeg hadde født." ²² Da sa den andre kvinnen, "Nei! Den levende er min sønn, og den døde er din sønn." Men den første kvinnen sa, "Nei! Den døde er din sønn, og den levende er min sønn." Slik talte de foran kongen.

²³ Da sa kongen, "Denne sier: 'Dette er min sønn, den levende, og din sønn er den døde'; og den andre sier: 'Nei! Din sønn er den døde, og min sønn er den levende.'" ²⁴ Da befalte kongen, "Bring meg et sverd." Så brakte de et sverd til kongen. ²⁵ Og kongen instruerte, "Del det levende barnet i to, og gi halvparten til den ene og halvparten til den andre." ²⁶ Da talte kvinnen hvis barn var det levende til kongen, for hun var dypt beveget over sin sønn, og sa, "Vær så snill, min herre, gi henne det levende barnet, og drep ham ikke!" Men den andre sa, "Han skal verken være min eller din; del ham!" ²⁷ Da svarte kongen, "Gi den første kvinnen det levende barnet, og drep ham ikke. Hun er hans mor."

²⁸ Da hele Israel hørte om dommen som kongen hadde fattet, holdt de kongen i ærefrykt, for de så at Guds visdom var i ham til å utøve rettferdighet.

4 Kong Salomo styrte hele Israel. ² Dette var hans embetsmenn: Asarja, sønn av Sadok, tjente som prest; ³ Elihoref og Ahia, sønner av Sjisja, fungerte som skrivere; Josjafat, sønn av Ahilud, var historieskriver; ⁴ Benaja, sønn av Jojada, ledet hæren; Sadok og Abjatar var prester; ⁵ Asarja, sønn av Natan, var over deputerte; Sabud, sønn av Natan, en prest, var kongens venn; ⁶ Ahisar styrte husholdningen; og Adoniram, sønn av Abda, var over tvangsarbeidet.

⁷ Salomo hadde tolv deputerte over hele Israel, som sørget for mat til kongen og hans husholdning; hver mann måtte sørge for en måned i året. ⁸ Deres navn inkluderte: Ben-Hur, i fjellandet Efraim; ⁹ Ben-Deker, som var guvernør over Makas, Saalbim, Bet-Sjemesj og Elon-Bet-Hanan; ¹⁰ Ben-Hesed, i Arubbot (Soko) tilhørte ham, sammen med hele landet Hefer; ¹¹ Ben-Abinadab, i hele regionen Dor (Tafat, datter av Salomo, var hans kone); ¹² Baana, sønn av Ahilud, i Taanak og Megiddo, og hele Bet-Sjean, som ligger ved siden av Saretan nedenfor Jisreel, fra Bet-Sjean

1 Kongebok

til Abel-Mehola, som strekker seg til den andre siden av Jokmeam; ¹³ Ben-Geber, i Ramot-Gilead (byene til Jair, sønn av Manasse, som er i Gilead, var hans; også regionen Argob, som er i Basan—seksti store byer med murer og bronseporter); ¹⁴ Ahinadab, var sønn av Iddo, i Mahanajim; ¹⁵ Ahimaas, i Naftali (han tok også Basemat, datter av Salomo, til kone); ¹⁶ Baana, sønn av Husjai - ansvarlig for Asjer og Bealot; ¹⁷ Josjafat, var sønn av Parua, i Issakar; ¹⁸ Sjimi, var sønn av Ela, i Benjamin; ¹⁹ Geber, sønn av Uri, i landet Gilead, landet til Sihon, konge av amorittene og til Og, konge av Basan; og det var en deputerte som var over landet.

²⁰ Juda og Israel var like tallrike som sanden på havets strand i overflod; de spiste, drakk og gledet seg. ²¹ Salomo hersket over alle rikene fra Elven til landet filisterne og til grensen av Egypt; de brakte tributt og tjente Salomo alle hans dager.

²² Salomos daglige forsyning inkluderte tretti kor fint mel, og seksti kor mel, ²³ ti fete okser, tjue beitefødde okser, hundre sauer, sammen med hjort, gaseller, rådyr og fete fugler. ²⁴ For han hadde herredømme over alt vest for Elven, fra Tifsah til og med Gaza, over alle kongene vest for Elven; og han hadde fred på alle sider rundt seg. ²⁵ Så Juda og Israel levde i trygghet, hver mann under sin vinstokk og fikentre, fra Dan til og med Beersheba, gjennom hele Salomos dager.

²⁶ Salomo hadde førti tusen stallplasser for hestene til sine vogner, og tolv tusen ryttere. ²⁷ Disse deputerte sørget for mat til kong Salomo og alle som kom til kong Salomos bord, hver i sin måned; de lot ikke noe mangle. ²⁸ De brakte også bygg og halm til hestene og raske hester til stedet der det var nødvendig, hver etter sin oppgave.

²⁹ Gud ga Salomo visdom og meget stor innsikt og bredde av forståelse, som sanden på havets strand.

³⁰ Salomos visdom overgikk visdommen til alle folkene i øst, og all visdommen i Egypt. ³¹ For han var klokere enn alle andre mennesker, enn Etan, esrahitten, Heman, Kalkol og Darda, sønner av Mahol; og hans berømmelse var kjent i alle de omkringliggende nasjonene. ³² Han talte også tre tusen ordspråk, og hans sanger var ett tusen og fem.

³³ Han talte om trær, fra sedertreet som er i Libanon til isopen som vokser på veggen; han talte også om dyr, fugler, krypdyr og fisk. ³⁴ Folk kom fra alle

nasjoner for å høre Salomos visdom, fra alle jordens konger som hadde hørt om hans visdom.

5 Nå sendte Hiram, kongen av Tyrus, sine tjenere til Salomo, da han hørte at de hadde salvet ham til konge i stedet for hans far, for Hiram hadde alltid vært en venn av David. ² Salomo sendte da bud til Hiram og sa: ³ "Du vet at min far David ikke kunne bygge et hus for Herrens, sin Guds navn på grunn av krigene som omringet ham, inntil Herren la dem under hans føtters såler. ⁴ Men nå har Herren min Gud gitt meg fred på alle kanter; det er verken motstander eller trøbbel. ⁵ Så se, jeg har til hensikt å bygge et hus for Herrens, min Guds navn, slik som Herren talte til min far David og sa: 'Din sønn, som jeg vil sette på din trone i ditt sted, han skal bygge huset for mitt navn.' ⁶ Så gi nå befaling om at de skal hugge sedrer for meg fra Libanon, og mine tjenere skal være med dine tjenere; og jeg vil gi deg lønn for dine tjenere etter alt du sier. For du vet at det ikke er noen blant oss som vet å hugge tømmer som sidoniere."

⁷ Da Hiram hørte Salomos budskap, ble han meget glad og sa: "Velsignet være Herren i dag, som har gitt David en vis sønn til å herske over dette store folket." ⁸ Så sendte Hiram bud til Salomo og sa: "Jeg har hørt det budskapet du har sendt meg; jeg vil gjøre det du ønsker angående sedertømmeret og sypresstømmeret. ⁹ Mine tjenere skal bringe dem ned fra Libanon til havet; og jeg vil gjøre dem til flåter for å gå sjøveien til det stedet du angir, og jeg vil få dem demontert der, og du skal frakte dem bort. Så skal du oppfylle min forespørsel ved å gi mat til mitt hus."

¹⁰ Så ga Hiram Salomo alt det sedertømmeret og sypresstømmeret han ønsket. ¹¹ Salomo ga da Hiram tjue tusen kor hverte som mat for hans hus, og tjue kor av presset olje. Dette ga Salomo til Hiram år etter år. ¹² Og Herren ga Salomo visdom, slik som Han hadde lovet ham; og det var harmoni mellom Hiram og Salomo, og de to inngikk en pakt.

¹³ Nå innkalte kong Salomo tvangsarbeidere fra hele Israel, og tvangsarbeiderne talte tretti tusen menn.

¹⁴ Han sendte dem til Libanon, ti tusen i måneden i skift; de var i Libanon en måned og to måneder hjemme. Og Adoniram hadde tilsyn med tvangsarbeidet. ¹⁵ Nå hadde Salomo sytti tusen menn som bar lass, og åtti tusen som hugget stein i

1 Kongebok

fjellene,¹⁶ foruten Salomos overordnede som hadde tilsyn med arbeidet, tre tusen tre hundre som styrte over folket som gjorde arbeidet.¹⁷ Så befalte kongen, og de hugget store steiner, verdifulle steiner, for å legge grunnvollen til huset med tilhugget stein.¹⁸ Så Salomos bygningsmenn og Hiram's bygningsmenn og mennene fra Gebal hugget steinene, og de forberedte tømmeret og steinene for å bygge huset.

6 I det fire hundre og åttiende året etter at Israels barn dro ut av landet Egypt, i det fjerde året av Salomos regjeringstid over Israel, i måneden Ziv (som er den andre måneden), begynte han byggingen av Herrens hus.² Huset som kong Salomo bygde for Herren var seksti alen langt, tjue alen bredt, og tretti alen høyt.³ Forhallen foran skipet i huset var tjue alen lang, i tråd med husets bredde, og ti alen dyp foran huset.⁴ Og han laget vinduer for huset med kunstneriske rammer.⁵ Han bygde også et tilbygg mot husets vegg rundt veggene i huset, både skipet og det innerste rommet; og han laget sidekamre rundt omkring.⁶ Den nederste etasjen var fem alen bred, den midterste var seks alen bred, og den tredje var syv alen bred; for han laget avsatser på husets vegg rundt omkring, slik at bjelkene ikke skulle settes inn i husets vegger.⁷ Huset ble bygget av stein forberedt i steinbruddet, og ingen hammer eller øks eller noe jernverktøy ble hørt i huset mens det ble bygget.⁸ Døren til den nederste sidekammeret var på høyre side av huset; og de gikk opp med en vindeltrapp til den midterste etasjen, og fra den midterste til den tredje.⁹ Slik bygde han huset og fullførte det; og han dekket huset med bjelker og planker av sedertre.¹⁰ Han bygde også sidekamrene mot hele huset, hver fem alen høye; og de ble festet til huset med bjelker av sedertre.

¹¹ Da kom Herrens ord til Salomo, og sa: ¹² "Når det gjelder dette huset som du bygger, hvis du vandrer etter Mine forskrifter, holder Mine lover, og holder alle Mine bud ved å vandre i dem, da vil Jeg oppfylle Mitt ord med deg, som Jeg talte til din far David.¹³ Og Jeg vil bo blant Israels barn, og vil ikke forlate Mitt folk Israel."

¹⁴ Slik bygde Salomo huset og fullførte det.¹⁵ Han bygde veggene i huset på innsiden med sedertre; fra husets gulv til taket kledde han det med tre på innsiden, og han kledde husets gulv med planker av

einer.¹⁶ Han bygde også en del av tjue alen bakerst i huset med planker av sedertre fra gulvet til taket; han bygde dem på innsiden som et innerste rom, kjent som Det Aller Helligste.¹⁷ Skipet, som er området foran det innerste rommet, var førti alen langt.¹⁸ Interiøret i huset var utsmykket med sedertre, skåret i form av gresskar og åpne blomster; alt var sedertre, og ingen stein var synlig.¹⁹ Så forberedte han et innerste rom i huset for å plassere Herrens paktsark.²⁰ Det innerste rommet målte tjue alen i lengde, tjue alen i bredde, og tjue alen i høyde, og han kledde det med rent gull. Han dekket også alteret med sedertre.²¹ Så kledde Salomo innsiden av huset med rent gull. Han trakk gullkjeder over fronten av det innerste rommet, og han kledde det med gull.²² Han kledde hele huset med gull, inntil hele huset var ferdig. Han kledde også hele alteret som var ved det innerste rommet med gull.

²³ I det innerste rommet laget han to kjeruber av oliventre, hver ti alen høye.²⁴ Fem alen var lengden på den ene vingen til kjeruben, og fem alen lengden på den andre vingen til kjeruben; fra spissen av den ene vingen til spissen av den andre var ti alen.²⁵ Den andre kjeruben var ti alen; begge kjerubene var av samme størrelse og form.²⁶ Høyden på den ene kjeruben var ti alen, og den andre kjeruben var av samme høyde.²⁷ Han plasserte kjerubene i det innerste huset, og vingene til kjerubene var utstrakt, slik at vingen til den ene rørte den ene veggen, og vingen til den andre kjeruben rørte den andre veggen, og vingene deres rørte hverandre i midten av huset.²⁸ Han dekket også kjerubene med gull.

²⁹ Så skar han alle veggene i huset rundt omkring med utskjæringer av kjeruber, palmetrær og åpne blomster, fra det innerste rommet til det ytterste rommet.³⁰ Han kledde også gulvet i huset med gull, fra det innerste rommet til det ytterste rommet.

³¹ For inngangen til det innerste rommet laget han dører av oliventre, med overligger og femsidige dørkarmer.³² Så laget han to dører av oliventre, og han skar på dem kjeruber, palmetrær og åpne blomster, og kledde dem med gull; og han hamret gull på kjerubene og på palmetrærne.³³ På samme måte laget han firesidige dørkarmer av oliventre for inngangen til skipet,³⁴ og laget to dører av sypressetre; de to fløyene på den ene døren dreide på hengsler, og de to fløyene på den andre døren dreide på hengsler.³⁵ Han skar kjeruber, palmetrær

1 Kongebok

og åpne blomster på dem, og kledde dem med gull jevnt påført på det utskårne arbeidet.

³⁶ Og han bygde den indre forgården med tre rader av hugget stein og en rad med sedertribjelker.

³⁷ I det fjerde året, i måneden Ziv, ble grunnvollen til Herrens hus lagt. ³⁸ I det ellefte året, i måneden Bul (som er den åttende måneden), ble huset ferdigstilt i alle sine deler og i henhold til alle sine planer. Så han bygde det på syv år.

7 Nå bygde Salomo sitt eget hus i tretten år, og han fullførte hele sitt hus. ² Han bygde Libanonskoghuset; det var hundre alen langt, femti alen bredt og tretti alen høyt, på fire rekker med sidersøyler med sederbjelker på søylene. ³ Det var tekket med seder over kamrene som var på de førtifem søylene, femten i hver rad. ⁴ Det var dekorative vindusrammer i tre rader, og hvert vindu vendte mot et annet vindu i tre lag. ⁵ Alle dørråpningene og dørstolpene hadde kvadratiske kunstneriske rammer, og hvert vindu vendte mot et annet vindu i tre lag. ⁶ Så laget han Søylehallen; den var femti alen lang og tretti alen bred, og en forhall var foran med søyler og et baldakin foran dem. ⁷ Han laget Tronsalen hvor han skulle dømme, Domssalen, og den var panelt med seder fra gulv til tak. ⁸ Hans hus hvor han skulle bo, i den andre gårdsplassen innenfor hallen, var av samme utførelse. Han laget også et hus som denne hallen for faraos datter, som Salomo hadde tatt til kone.

⁹ Alle disse var laget av kostbare steiner, skåret til størrelse, saget med sager innvendig og utvendig, fra grunnmuren til gesimsen, og fra utsiden til den store gårdsplassen. ¹⁰ Grunnmuren var av kostbare steiner, store steiner, steiner på ti og åtte alen. ¹¹ Og ovenfor var kostbare steiner, stein skåret til størrelse, og seder. ¹² Så den store gårdsplassen rundt omkring hadde tre rader med skåret stein og en rad med sederbjelker, lik den indre gårdsplassen i Herrens hus, og forhallen til huset.

¹³ På denne tiden sendte kong Salomo bud etter Hiram fra Tyrus. ¹⁴ Han var en enkes sønn fra Naftali stamme, og hans far var en mann fra Tyrus, en bronsearbeider; og han var fylt med visdom og forstand og dyktighet til å utføre alt arbeid i bronse. Så han kom til kong Salomo og utførte alt sitt arbeid.

¹⁵ Han støpte to søyler av bronse; atten alen var høyden på den ene søylen, og en linje på tolv alen

målte omkretsen av begge. ¹⁶ Han laget to kapiteler av smeltet bronse til å sette på toppen av søylene; høyden på det ene kapitlet var fem alen, og høyden på det andre kapitlet var fem alen. ¹⁷ Det var gitterverk av gitterarbeid og tvinnede tråder av kjedearbeid for kapitelen som var på toppen av søylene, syv for hvert kapitel. ¹⁸ Så han laget søylene, og to rader med granatepler rundt omkring på det ene gitterverket for å dekke kapitelen som var på toppen av søylene; og han gjorde det samme for det andre kapitlet. ¹⁹ Nå var kapitelen som var på toppen av søylene i forhallen av liljemønster, fire alen. ²⁰ Og det var kapiteler på de to søylene også over den avrundede delen som var ved siden av gitterverket, og granateplene talte to hundre i rader rundt omkring på hvert kapitel. ²¹ Og han satte opp søylene ved forhallen til hovedhallen; han satte opp den høyre søylen og kalte den Jakin, og han satte opp den venstre søylen og kalte den Boas. ²² På toppen av søylene var liljemønster. Så arbeidet med søylene var ferdig.

²³ Han laget også Havet av støpt metall, ti alen fra kant til kant, sirkulært i form, og fem alen høyt, og en linje på tretti alen målte omkretsen. ²⁴ Og under kanten gikk det gresskar rundt omkring, ti på en alen, som omkranset Havet rundt omkring; gresskarene var støpt i to rader da det ble støpt. ²⁵ Det sto på tolv okser, tre vendt mot nord, tre vendt mot vest, tre vendt mot sør, og tre vendt mot øst; og Havet var satt på toppen av dem, og alle deres bakender vendt innover. ²⁶ Det var en håndsbredd tykt, og kanten var laget som kanten på en kopp, som en liljeblostm; det kunne romme to tusen bat.

²⁷ Så laget han de ti stativene av bronse; lengden på hvert stativ var fire alen, bredden fire alen, og høyden tre alen. ²⁸ Og dette var utformingen av stativene: de hadde paneler, også paneler mellom rammene; ²⁹ og på panelene som var mellom rammene var det løver, okser og kjeruber. Og på rammene var det en sokkel ovenfor, og under løvene og oksene var det kranser av dekorativt arbeid. ³⁰ Nå hadde hvert stativ fire bronsehjul med bronseakslar, og dets fire føtter hadde støtter; under kummen var det støpte støtter, på siden av hver, kranser. ³¹ Åpningen inne i kronen på toppen var en alen, og åpningen var rund, som en sokkel, en alen og en halv i diameter; og også på åpningen var det graveringer. Og deres paneler var firkantede, ikke

1 Kongebok

runde. ³² Og de fire hjulene var under panelene, og akslene til hjulene var på selve stativet; høyden på et hjul var en alen og en halv. ³³ Håndverket til hjulene var som det til et kjerrehjul. Deres aksler, deres felger, deres eiker og deres nav var alle støpt. ³⁴ Nå var det fire støtter på de fire hjørnene av hvert stativ; disse støttene var integrert i selve stativet. ³⁵ På toppen av stativet var det en sirkulær form en halv alen høy, og på toppen av stativet var dets staver og dets paneler integrert i det. ³⁶ Og han gravert på platene til dets staver og på dets paneler, kjeruber, løver og palmetrær, i henhold til den tilgjengelige plassen på hver, med kranser rundt omkring. ³⁷ Han laget de ti stativene på denne måten: alle hadde en ensartet støping, mål og form.

³⁸ Og han laget ti kummer av bronse, en kumme for hvert av de ti stativene; hver kumme rommet førti bat og var fire alen; og på hvert av de ti stativene var det en kumme. ³⁹ Så satte han stativene, fem på høyre side av huset og fem på venstre side av huset; og han satte Havet på høyre side av huset østover mot sør.

⁴⁰ Nå laget Hiram kummene, og skuffene, og bollene. Så Hiram fullførte alt arbeidet han utførte for kong Salomo i Herrens hus: ⁴¹ de to søylene og de to bollene til kapitélene som var på toppen av de to søylene, og de to gitterverkene for å dekke de to bollene til kapitélene som var på toppen av søylene; ⁴² og de fire hundre granateplene for de to gitterverkene, to rader med granatepler for hvert gitterverk for å dekke de to bollene til kapitélene som var på søylene; ⁴³ samt de ti stativene med deres ti kummer; ⁴⁴ og den store kummen, kjent som Havet, og de tolv oksene under det; ⁴⁵ og grytene, skuffene og bollene. Alle disse redskapene som Hiram laget for kong Salomo i Herrens hus var av polert bronse. ⁴⁶ På sletten ved Jordan støpte kongen dem, i leirjorden mellom Sukkot og Saretan. ⁴⁷ Salomo lot alle redskapene være uvveid, fordi de var for mange; vekten av bronsen kunne ikke bestemmes.

⁴⁸ Salomo laget også alt inventaret som var i Herrens hus: det gylnе alteret og det gylnе bordet som skuebrødene lå på; ⁴⁹ og lysestakene, fem på høyre side og fem på venstre, foran det indre helligdommen, av rent gull, med blomstene, lampene og tangene av gull; ⁵⁰ og koppene, slukkerne, bollene, skjæene og ildpannene, av rent

gull; og hengslene til dørene til det indre huset, det vil si til Det Aller Helligste, og til dørene til huset, det vil si til skipet, av gull.

⁵¹ Så alt arbeidet som kong Salomo utførte i Herrens hus var ferdig. Og Salomo brakte inn de tingene som hans far David hadde viet: sølvet, gullet og redskapene; og han la dem i skattkamrene i Herrens hus.

8 Da samlet Salomo Israels eldste og alle stammehodene, lederne for Israels barns slekter, hos kong Salomo i Jerusalem, for å føre Herrens paktsark opp fra Davids by, som er Sion. ² Alle Israels menn samlet seg hos kong Salomo til festen i måneden Etanim, som er den sjuende måneden. ³ Da kom alle Israels eldste, og prestene bar arken. ⁴ De førte Herrens ark opp, møteteltet og alle de hellige redskapene som var i teltet; og prestene og levittene bar dem opp. ⁵ Og kong Salomo og hele Israels menighet, som var samlet hos ham, var med ham foran arken, og ofret så mange sauer og okser at de ikke kunne telles eller regnes. ⁶ Da satte prestene Herrens paktsark på dens plass, i husets innerste rom, i Det Aller Helligste, under kjerubenes vinger. ⁷ For kjerubene bredte sine vinger over arkens plass, og kjerubene dannet et dekke over arken og dens stenger ovenfra. ⁸ Men stengene var så lange at endene av stengene kunne ses fra det hellige stedet foran det innerste rommet, men de kunne ikke ses utenfor; de er der til denne dag. ⁹ Det var ingenting i arken unntatt de to steintavlene som Moses la der ved Horeb, der Herren inngikk en pakt med Israels barn da de kom ut av landet Egypt.

¹⁰ Og da prestene gikk ut av det hellige stedet, fylte skyen Herrens hus, ¹¹ slik at prestene ikke kunne stå og gjøre tjeneste på grunn av skyen, for Herrens herlighet fylte Herrens hus.

¹² Da sa Salomo, "Herren har sagt at Han ville bo i den tykke skyen. ¹³ Jeg har virkelig bygget Deg et storslått hus, et sted for Din bolig for alltid."

¹⁴ Så vendte kongen seg for å velsigne hele Israels forsamling, mens hele Israels forsamling sto. ¹⁵ Han sa, "Velsignet være Herren, Israels Gud, som talte med Sin munn til min far David, og har oppfylt det med Sine hender, og sa, ¹⁶ 'Siden den dagen Jeg førte Mitt folk Israel ut av Egypt, valgte Jeg ikke en by fra alle Israels stammer der Jeg skulle bygge et

1 Kongebok

hus slik at Mitt navn skulle være der, men Jeg valgte David til å være over Mitt folk Israel.' ¹⁷ Nå var det i min far Davids hjerte å bygge et hus for Herrens navn, Israels Gud. ¹⁸ Men Herren sa til min far David, 'Jeg så at det var i ditt hjerte å bygge et hus for Mitt navn, og du har gjort vel i å ha dette ønske. ¹⁹ Men du skal ikke bygge huset, for din sønn som skal fødes til deg, han skal bygge huset for Mitt navn.' ²⁰ Nå har Herren oppfylt sitt ord som Han talte, for jeg har reist meg i stedet for min far David og sitter på Israels trone, som Herren lovet, og jeg har bygget huset for Herrens navn, Israels Gud. ²¹ Og jeg har satt der et sted for arken, der Herrens pakt er, som Han gjorde med våre fedre da Han førte dem ut av landet Egypt."

²² Da sto Salomo foran Herrens alter i nærvær av hele Israels forsamling, og løftet sine hender mot himmelen. ²³ Han sa, "Å Herre, Israels Gud, det er ingen Gud som Du i himmelen ovenfor eller på jorden nedenfor, som holder pakten og viser trofasthet mot Dine tjenere som vandrer for Ditt åsyn med hele sitt hjerte, ²⁴ som har holdt med Din tjener, min far David, det Du lovet ham; Du har talt med Din munn og har oppfylt det med Din hånd, slik det er i dag. ²⁵ Nå da, Herre, Israels Gud, hold med Din tjener David, min far, det Du har lovet ham, og sa, 'Du skal ikke mangle en mann til å sitte på Israels trone, hvis bare dine sønner er nøye med sin vei, å vandre for Mitt åsyn som du har vandret.' ²⁶ Nå da, Israels Gud, la Ditt ord bli bekreftet, som Du har talt til Din tjener, min far David.

²⁷ Men kan Gud virkelig bo på jorden? Se, himmelen og de høyeste himler kan ikke romme Deg, hvor mye mindre dette huset som jeg har bygget! ²⁸ Likevel, vennligst vend Din oppmerksomhet til Din tjeners bønn og til hans bønn, Herre min Gud, for å lytte til ropet og til bønner som Din tjener ber for Ditt åsyn i dag, ²⁹ slik at Dine øyne kan være åpne mot dette huset dag og natt, mot stedet som Du har sagt, 'Mitt navn skal være der,' for å lytte til bønner som Din tjener vil be mot dette stedet. ³⁰ Og hør på Din tjeners bønn og Ditt folk Israels bønn når de ber mot dette stedet; hør i himmelen Din bolig; og når Du hører, tilgi.

³¹ Hvis noen synder mot sin nabo og blir pålagt å avlegge ed, og han kommer og sverger foran Ditt alter i dette huset, ³² da hør i himmelen og handle, dømme Dine tjenere, dømme den onde ved å bringe

hans vei over hans eget hode, og rettferdiggjøre den rettferdige ved å gi ham etter hans rettferdighet.

³³ Når Ditt folk Israel blir beseiret foran en fiende fordi de har syndet mot Deg, hvis de vender seg til Deg igjen og bekjenner Ditt navn og ber og ber til Deg i dette huset, ³⁴ da hør i himmelen, tilgi Ditt folk Israels synd, og gjenopprett dem til landet som Du ga til deres fedre.

³⁵ Når himlene er lukket og det ikke er regn fordi de har syndet mot Deg, og de ber mot dette stedet og bekjenner Ditt navn og vender seg fra sin synd når Du plager dem, ³⁶ da hør i himmelen og tilgi Dine tjeneres og Ditt folk Israels synd; lær dem virkelig den gode veien de skal vandre. Og send regn på Ditt land, som Du har gitt til Ditt folk som en arv.

³⁷ Hvis det er hungersnød i landet, hvis det er pest, eller rust eller mugg, gresshopper eller sirisser, hvis deres fiende beleirer dem i landet deres byer, hvilken som helst plage, hvilken som helst sykdom det er, ³⁸ hvilken som helst bønn eller bønn som blir gjort av noen eller av hele Ditt folk Israel, hver og en som kjenner sitt eget hjertes plage, og sprer sine hender mot dette huset, ³⁹ da hør i himmelen Din bolig, og tilgi, og handle og gi til hver og en etter alle hans veier, hvis hjerte Du kjenner—for Du alene kjenner alle menneskers hjerter— ⁴⁰ slik at de kan frykte Deg alle de dager de lever i landet som Du har gitt til våre fedre.

⁴¹ Også angående den fremmede som ikke er av Ditt folk Israel, når han kommer fra et fjernt land for Ditt navns skyld ⁴² (for de vil høre om Ditt store navn, og Din mektige hånd, og Din utstrakte arm), når han kommer og ber mot dette huset, ⁴³ hør i himmelen Din bolig, og gjør i henhold til alt som den fremmede kaller til Deg, slik at alle jordens folk kan kjenne Ditt navn, frykte Deg som Ditt folk Israel gjør, og at de kan vite at dette huset som jeg har bygget er kalt ved Ditt navn.

⁴⁴ Når Ditt folk går ut i kamp mot sin fiende, på hvilken som helst måte Du sender dem, og de ber til Herren mot byen Du har valgt og huset jeg har bygget for Ditt navn, ⁴⁵ da hør i himmelen deres bønn og deres bønn, og støtt deres sak.

⁴⁶ Når de synder mot Deg (for det er ingen som ikke synder), og Du er vred på dem og overgir dem til fienden, slik at de blir bortført til fiendens land, langt

1 Kongebok

borte eller nær; ⁴⁷ hvis de tar det til hjertet i landet der de har blitt bortført, og omvender seg og ber til Deg i sine fangevokteres land, og sier, 'Vi har syndet og gjort urett, vi har handlet ugudelig'; ⁴⁸ hvis de vender tilbake til Deg med hele sitt hjerte og hele sin sjel i fiendens land som har bortført dem, og ber til Deg mot sitt land som Du har gitt til deres fedre, byen som Du har valgt, og huset som jeg har bygget for Ditt navn, ⁴⁹ da hør i himmelen Din bolig deres bønn og deres bønn, og støtt deres sak, ⁵⁰ og tilgi Ditt folk som har syndet mot Deg, og alle deres overtredelser som de har begått mot Deg, og gjør dem til gjenstander for medfølelse for dem som har bortført dem, slik at de vil ha medfølelse med dem.

⁵¹ For de er Ditt folk og Din arv som Du førte ut av Egypt, fra midten av jernovnen— ⁵² slik at Dine øyne kan være åpne for Din tjeners bønn og for Ditt folk Israels bønn, for å lytte til dem når de kaller til Deg. ⁵³ For Du har skilt dem fra alle jordens folk som Din arv, slik som Du talte gjennom Moses Din tjener, da Du førte våre fedre ut av Egypt, Herre Gud."

⁵⁴ Da Salomo hadde avsluttet å be hele denne bønnen og bønnfalleten til Herren, reiste han seg fra foran Herrens alter, fra å knele på sine knær med sine hender utstrakt mot himmelen. ⁵⁵ Og han reiste seg og velsignet hele Israels forsamling med høy røst, og sa, ⁵⁶ "Velsignet være Herren, som har gitt sitt folk Israel hvile, i samsvar med alt det Han lovet; ikke ett ord har sviktet av alle Hans gode løfter, som Han lovet gjennom Moses Sin tjener. ⁵⁷ Måtte Herren vår Gud være med oss, slik Han var med våre fedre; måtte Han ikke forlate oss eller overgi oss, ⁵⁸ slik at Han kan lede våre hjerter til Seg selv, å vandre på alle Hans veier og å holde Hans bud, Hans forskrifter og Hans lover, som Han befalte våre fedre. ⁵⁹ Og måtte disse mine ord, som jeg har bønnfalt for Herrens åsyn, være nær Herren vår Gud dag og natt, slik at Han kan støtte sin tjeners sak og sitt folk Israels sak, etter som hver dag krever, ⁶⁰ slik at alle jordens folk kan vite at Herren er Gud; det er ingen annen. ⁶¹ La derfor deres hjerte være helt viet til Herren vår Gud, å vandre i Hans forskrifter og å holde Hans bud, som på denne dag."

⁶² Da ofret kongen, sammen med hele Israel, ofre for Herren. ⁶³ Salomo ofret for fredsofferet, som han ofret til Herren, tjueto tusen okser og hundre og tjue tusen sauer. Så innviet kongen og alle Israels barn Herrens hus. ⁶⁴ Samme dag innviet kongen midten

av forgården som var foran Herrens hus, fordi der ofret han brennofferet, matofferet og fettet av fredsofferet; for bronsealteret som var foran Herren var for lite til å romme brennofferet, matofferet og fettet av fredsofferet. ⁶⁵ Så holdt Salomo festen på den tiden, og hele Israel med ham, en stor forsamling fra inngangen til Hamat til Egyptens bekk, foran Herren vår Gud, i syv dager og ytterligere syv dager, fjorten dager i alt. ⁶⁶ På den åttende dagen sendte han folket bort, og de velsignet kongen. Så gikk de til sine telt glade og med lykkelige hjerter på grunn av all den godhet som Herren hadde vist David Sin tjener, og Sitt folk Israel.

9 Da Salomo hadde fullført byggingen av Herrens hus, og kongens hus, og alt det Salomo ønsket å oppnå, ² viste Herren seg for Salomo igjen, på samme måte som Han hadde gjort i Gibeon. ³ Og Herren sa til ham, "Jeg har hørt din bønn og din bønnfallelse som du har gjort for Meg; Jeg har helliget dette huset som du har bygget, ved å sette Mitt navn der for alltid, og Mine øyne og Mitt hjerte vil være der alltid. ⁴ Når det gjelder deg, hvis du vil vandre for Meg slik din far David vandret, i hjertets integritet og rettskaffenhet, for å gjøre i samsvar med alt det Jeg har befalt deg, og vil holde Mine lover og Mine forskrifter, ⁵ da vil Jeg etablere tronen for ditt kongerike over Israel permanent, slik Jeg lovet din far David, og sa, 'Du skal alltid ha en etterfølger på Israels trone.' ⁶ Men hvis du eller dine sønner virkelig vender dere bort fra å følge Meg, og ikke holder Mine bud og Mine lover som Jeg har lagt foran dere, og dere går og tjener andre guder og tilber dem, ⁷ da vil Jeg kutte Israel av fra landet som Jeg har gitt dem, og huset som Jeg har helliget for Mitt navn, vil Jeg drive bort fra Mitt åsyn. Så Israel vil bli et ordtak og en gjenstand for hån blant alle folk. ⁸ Og dette huset vil bli en ruinhaug; alle som passerer forbi det vil bli forferdet og hvese og si, 'Hvorfor har Herren gjort en slik ting mot dette landet og dette huset?' ⁹ Og de vil si, 'Fordi de forlot Herren deres Gud, som førte deres fedre ut av landet Egypt, og de tok til seg andre guder og tilbød og tjente dem; derfor har Herren brakt all denne ulykken over dem.'"

¹⁰ Ved slutten av tjue år, i løpet av hvilke Salomo hadde bygget de to husene, Herrens hus og kongens hus, ¹¹ siden Hiram, kongen av Tyros, hadde forsynt Salomo med sedertre og sypresstre og gull i henhold til alle hans ønsker, gav kong Salomo Hiram

1 Kongebok

tjue byer i landet Galilea. ¹² Så Hiram kom fra Tyros for å se byene som Salomo hadde gitt ham, men de behaget ham ikke. ¹³ Og han sa, "Hva er disse byene som du har gitt meg, min bror?" Så han kalte dem Kabuls land til denne dag. ¹⁴ Og Hiram sendte til kongen hundre og tjue talenter gull.

¹⁵ Nå er dette beretningen om den tvangsarbeid som kong Salomo innkalte for å bygge Herrens hus, sitt eget hus, Millo, Jerusalems mur, Hasor, Megiddo og Geser. ¹⁶ Faraø, kongen av Egypt, hadde dratt opp og erobret Geser, og brent det med ild, og hadde drept kanaaneerne som bodde i byen, og hadde gitt det som medgift til sin datter, Salomos kone. ¹⁷ Slik bygde Salomo opp igjen Geser, og Nedre Bet-Horon, ¹⁸ Baalat og Tamar i ørkenområdet i Juda, ¹⁹ og alle lagerbyene som Salomo hadde, byene for hans vogner og for hans ryttere, og alt det som det behaget Salomo å bygge i Jerusalem, i Libanon, og i hele landet under hans herredømme.

²⁰ Når det gjelder folket som ble igjen av amorittene, hetittene, perisittene, hivittene og jebusittene, som ikke var av Israels barn, ²¹ deres etterkommere som ble igjen etter dem i landet, som Israels barn ikke var i stand til å fullstendig utrydde, påla Salomo tvangsarbeid på dem til denne dag. ²² Men Salomo gjorde ikke slaver av Israels barn; de var krigsmenn, hans tjenere, hans kommandører, hans kapteiner, vognkommandører og hans ryttere. ²³ Dette var de øverste offiserene som var over Salomos arbeid, fem hundre og femti i antall, som overvåket folket som gjorde arbeidet.

²⁴ Da faraos datter kom opp fra Davids by til sitt hus som Salomo hadde bygget for henne, bygde han deretter Millo. ²⁵ Nå tre ganger i året ofret Salomo brennoffer og fredsoffer på alteret som han bygde for Herren, og brente røkelse med dem på alteret som var foran Herren. Så fullførte han huset.

²⁶ Kong Salomo bygde også en flåte av skip ved Esjon-Geber, som er nær Elot ved bredden av Rødehavet, i Edoms land. ²⁷ Og Hiram sendte sine tjenere med flåten, sjøfolk som kjente havet, sammen med Salomos tjenere. ²⁸ De reiste til Ofir og skaffet fire hundre og tjue talenter gull derfra, og brakte det til kong Salomo.

Hun kom til Jerusalem med et meget stort følge, med kameler som bar krydder, og meget gull og edelstener. Da hun kom til Salomo, talte hun med ham om alt som lå henne på hjertet. ³ Salomo svarte på alle hennes spørsmål; ingenting var skjult for kongen som han ikke kunne forklare for henne. ⁴ Da dronningen av Saba så all Salomos visdom, huset han hadde bygd, ⁵ maten på hans bord, setene til hans tjenere, oppmerksomheten til hans tjenere og deres antrekk, hans munnskjenker, og trappen han gikk opp til Herrens hus, var det ikke mer ånd i henne. ⁶ Da sa hun til kongen, "Beretningen jeg hørte i mitt eget land om dine ord og din visdom var sann. ⁷ Men jeg trodde ikke beretningene før jeg kom og så med egne øyne. Og se, halvparten ble ikke fortalt meg! Du overgår i visdom og velstand den beretningen jeg hørte. ⁸ Velsignet er dine menn, velsignet er disse tjenerne som står foran deg hele tiden og hører din visdom. ⁹ Velsignet være Herren din Gud, som gledet seg over deg for å sette deg på Israels trone! Fordi Herren elsket Israel for alltid, gjorde han deg til konge, for å gjøre rett og rettferdighet." ¹⁰ Så ga hun kongen hundre og tjue talenter gull, en meget stor mengde krydder og edelstener. Aldri igjen kom en slik overflod av krydder som det dronningen av Saba ga til kong Salomo.

¹¹ Også Hiram's skip, som brakte gull fra Ofir, brakte fra Ofir en meget stor mengde almug-tre og edelstener. ¹² Kongen laget av almug-treet støtter til Herrens hus og til kongens hus, lyrer også og harper for sangerne; slikt almug-tre har ikke kommet inn igjen eller blitt sett til denne dag.

¹³ Kong Salomo ga til dronningen av Saba alt hun ønsket, hva hun enn ba om, foruten det han ga henne fra sin kongelige overflod. Så vendte hun seg og dro til sitt eget land, hun og hennes tjenere.

¹⁴ Mengden av gull som kom til Salomo på ett år var seks hundre og sekstiseks talenter gull, ¹⁵ foruten det fra handelsmennene og varene fra kjøpmennene og alle kongene av araberne og landets guvernører.

¹⁶ Kong Salomo laget to hundre store skjold av hamret gull, seks hundre sjekel gull ble brukt til hvert skjold. ¹⁷ Og han laget tre hundre skjold av hamret gull, tre miner gull ble brukt til hvert skjold; og kongen plasserte dem i Libanonskogens hus. ¹⁸ Videre konstruerte kongen en stor trone av elfenben og dekket den med raffinert gull. ¹⁹ Det var seks

10 Da dronningen av Saba hørte om Salomos ry i forbindelse med Herrens navn, kom hun for å utfordre ham med dype spørsmål. ²

1 Kongebok

trinn til tronen og en avrundet topp bakpå, med armer på hver side av setet, og to løver som sto ved siden av armene.²⁰ Tolv løver sto der på de seks trinnene, en på hver side; ingenting lignende ble laget for noe annet rike.²¹ Alle kong Salomos drikkekar var av gull, og alle karene i Libanonskogens hus var av rent gull. Ingen var av sølv; det ble ikke ansett som verdifullt i Salomos dager.

²² For kongen hadde på havet skipene fra Tarsis med Hiram skip; en gang hvert tredje år kom skipene fra Tarsis, medbringende gull, sølv, elfenben, aper og påfugler.²³ Så ble kong Salomo større enn alle jordens konger i rikdom og visdom.²⁴ Hele verden søkte audiens hos Salomo, for å høre den visdom Gud hadde lagt i hans hjerte.²⁵ Og de brakte hver mann sin gave: artikler av sølv og gull, klær, våpen, krydder, hester og muldyr, så mye år etter år.

²⁶ Salomo samlet vogner og ryttere; han hadde ett tusen fire hundre vogner og tolv tusen ryttere, og han stasjonerte dem i vognbyene og hos kongen i Jerusalem.²⁷ Kongen gjorde sølv like vanlig i Jerusalem som steiner, og han gjorde sedrer like rikelige som morbærtrær i lavlandet.²⁸ Salomos hester ble importert fra Egypt og fra Kue; kongens handelsmenn kjøpte dem fra Kue for en pris.²⁹ En vogn ble importert fra Egypt for seks hundre sjekel sølv, og en hest for hundre og femti; og ved deres midler eksporterte de dem til alle hetittenes konger og til kongene i Aram.

11 Nå elsket kong Salomo mange utenlandske kvinner i tillegg til faraos datter: Moabittiske, ammonittiske, edomittiske, sidoniske og hetittiske kvinner,² fra de nasjonene som Herren hadde sagt til Israels sønner, "Du skal ikke omgås dem, og de skal ikke omgås deg; de vil sikkert vende ditt hjerte bort etter deres guder." Salomo holdt fast ved disse i kjærlighet.³ Han hadde syv hundre hustruer av kongelig byrd, og tre hundre medhustruer, og hans hustruer påvirket hans hjerte.⁴ For da Salomo ble gammel, ledet hans hustruer hans hjerte bort etter andre guder; og hans hjerte var ikke helt viet til Herren hans Gud, slik som hans far Davids hjerte hadde vært.⁵ Salomo fulgte Astarte, sidonernes gudinne, og Milkom, ammonittenes avgud.⁶ Salomo handlet på en måte som mishaget Herren, og fulgte ikke Herren fullt ut, slik hans far David hadde gjort.⁷ Da bygde Salomo

et offersted for Kamosj, moabittenes avgud, på fjellet øst for Jerusalem, og for Molok, ammonittenes avgud.⁸ Han gjorde det samme for alle sine utenlandske hustruer, som brente røkelse og ofret til deres guder.

⁹ Nå var Herren misfornøyd med Salomo fordi hans hjerte hadde vendt seg bort fra Herren, Israels Gud, som hadde vist seg for ham to ganger,¹⁰ og hadde befalt ham om denne saken, at han ikke skulle følge andre guder. Men han fulgte ikke det Herren hadde befalt.¹¹ Så sa Herren til Salomo, "Siden dette er gjort av deg, og du ikke har holdt Min pakt og Mine forskrifter, som Jeg har befalt deg, vil Jeg sikkert rive riket fra deg og gi det til din tjener.¹² Men Jeg vil ikke gjøre det i dine dager for din far Davids skyld, men Jeg vil rive det ut av din sønns hånd.¹³ Likevel vil Jeg ikke fjerne hele riket, men Jeg vil gi én stamme til din sønn, for Min tjener Davids skyld og for Jerusalems skyld, som Jeg har utvalgt."

¹⁴ Da frembrakte Herren en motstander mot Salomo, Hadad edomitten; han var av den kongelige slekt i Edom.¹⁵ For da David var i Edom, og Joab, hærføreren, hadde dratt opp for å begrave de falne, slo han ned alle menn i Edom.¹⁶ For Joab og hele Israel ble der i seks måneder, til han hadde utryddet alle menn i Edom.¹⁷ Men Hadad flyktet til Egypt, han og noen edomitter fra hans fars tjenere med ham, mens Hadad ennå var en ung gutt.¹⁸ De dro fra Midjan og kom til Paran, og de tok menn med seg fra Paran og kom til Egypt, til farao, kongen av Egypt, som ga ham et hus, og tildelte ham mat, og ga ham land.¹⁹ Nå fant Hadad stor gunst i faraos øyne, og han ga ham til hustru søsteren til sin egen hustru, søsteren til dronning Tahpenes.²⁰ Søsteren til Tahpenes fødte hans sønn Genubat, som Tahpenes avventet i faraos hus, og Genubat var i faraos husholdning blant faraos sønner.²¹ Men da Hadad hørte i Egypt at David hadde lagt seg til hvile med sine fedre, og at Joab, hærføreren, var død, sa Hadad til farao: "Send meg bort, så jeg kan dra til mitt eget land."²² Da sa farao til ham: "Men hva har du manglet hos meg, siden du nå søker å dra til ditt eget land?" Og han sa: "Ingenting; likevel må du la meg dra."

²³ Gud oppreiste også en annen motstander for ham, Reson, sønn av Eljada, som hadde flyktet fra sin herre Hadadeser, kongen av Soba.²⁴ Han samlet menn til seg og ble leder for en bande, da David

1 Kongebok

drepte dem fra Soba; og de dro til Damaskus og ble der, og regjerte i Damaskus. ²⁵ Så han var en motstander av Israel alle Salomos dager, sammen med det onde Hadad gjorde; og han hatet Israel og regjerte over Aram.

²⁶ Nå Jeroboam, sønn av Nebat, en efraimitt fra Serea, Salomos tjener—hans mors navn var Serua, en enke—løftet også sin hånd mot kongen. ²⁷ Dette var grunnen til at han løftet sin hånd mot kongen: Salomo bygde Millo og lukket gapet i byen til sin far David. ²⁸ Nå var mannen Jeroboam en tapper kriger, og da Salomo så at den unge mannen var flittig, utnevnte han ham over hele den tvangsarbeidende styrken til Josefs hus.

²⁹ Nå skjedde det på den tiden, da Jeroboam dro ut av Jerusalem, at profeten Ahia fra Sjilo fant ham på veien. Nå hadde han kledd seg i en ny kappe, og de to var alene på marken. ³⁰ Da tok Ahia tak i den nye kappen han hadde på seg og rev den i tolv stykker. ³¹ Og han sa til Jeroboam, "Ta ti stykker for deg selv; for dette er hva Herren, Israels Gud, sier: 'Se, Jeg vil rive riket ut av Salomos hånd og gi deg ti stammer.

³² Men han skal beholde én stamme for Min tjener Davids skyld og for Jerusalems skyld, byen som Jeg har utvalgt blant alle Israels stammer, ³³ fordi de har forlatt Meg, og har bøyd seg for Astarte, sidonernes gudinne, for Kamosj, moabittenes gud, og for Milkom, ammonittenes gud, og de har ikke vandret på Mine veier, eller gjort det som er rett i Mine øyne, eller holdt Mine forskrifter og Mine lover, slik hans far David gjorde. ³⁴ Likevel vil Jeg ikke ta hele riket ut av hans hånd, men Jeg vil gjøre ham til hersker alle hans levedager, for Min tjener Davids skyld som Jeg valgte, som holdt Mine bud og Mine forskrifter.

³⁵ Men Jeg vil ta riket fra hans sønns hånd og gi det til deg—det vil si, ti stammer. ³⁶ Men til hans sønn vil Jeg gi én stamme, slik at Min tjener David alltid kan ha et lys for Mitt åsyn i Jerusalem, byen hvor Jeg har utvalgt for Meg selv å sette Mitt navn. ³⁷ Likevel vil Jeg ta deg, og du skal herske over alt ditt hjerte ønsker, og du skal være konge over Israel. ³⁸ Da skal det være, hvis du lytter til alt Jeg befaler deg og vandrer på Mine veier, og gjør det som er rett i Mine øyne ved å holde Mine forskrifter og Mine bud, slik Min tjener David gjorde, så vil Jeg være med deg og bygge deg et varig hus som Jeg bygde for David, og Jeg vil gi Israel til deg. ³⁹ Så Jeg vil plage Davids etterkommere for dette, men ikke for alltid."

⁴⁰ Salomo søkte å drepe Jeroboam, men Jeroboam sto opp og flyktet til Egypt, til Sjisjak, kongen av Egypt, og han ble i Egypt til Salomos død.

⁴¹ Nå resten av Salomos gjerninger, og alt han oppnådde, og hans visdom, er de ikke nedskrevet i Salomos krønikebok? ⁴² Således regjerte Salomo i Jerusalem over hele Israel i førti år. ⁴³ Så la Salomo seg til hvile med sine fedre og ble begravet i byen til sin far David, og hans sønn Rehabeam ble konge i hans sted.

12 Rehabeam reiste til Sikem, for hele Israel hadde samlet seg der for å krone ham til konge. ² Da Jeroboam, sønn av Nebat, hørte om det, var han fortsatt i Egypt, hvor han hadde flyktet fra kong Salomos nærvær, og Jeroboam ble værende i Egypt. ³ Og de sendte bud og kalte ham, og Jeroboam og hele Israels forsamling kom og talte til Rehabeam og sa: ⁴ "Din far gjorde vårt åk tungt; nå, let derfor det harde arbeidet og det tunge åket som din far la på oss, så vil vi tjene deg." ⁵ Da sa han til dem, "Gå bort i tre dager, og kom så tilbake til meg." Så folket dro bort.

⁶ Da rådførte kong Rehabeam seg med de eldste som hadde tjent hans far Salomo mens han ennå levde, og sa: "Hvordan råder dere meg til å svare dette folket?" ⁷ De talte til ham og sa: "Hvis du vil være en tjener for dette folket i dag, og tjene dem og gi dem deres ønske og tale vennlige ord til dem, da vil de være dine tjenere for alltid." ⁸ Men han forlot de eldres råd som de hadde gitt ham, og rådførte seg med de unge mennene som hadde vokst opp med ham og tjente ham. ⁹ Han sa til dem, "Hvilket råd gir dere, så vi kan svare dette folket som har talt til meg og sagt, 'Let åket som din far la på oss?'" ¹⁰ De unge mennene som hadde vokst opp med ham talte til ham og sa, "Dette er hva du skal si til dette folket som talte til deg og sa, 'Din far gjorde vårt åk tungt, nå gjør du det lettere for oss!' Du skal si til dem, 'Min lillefinger er tykkere enn min fars lender!'" ¹¹ Selv om min far la et tungt åk på dere, vil jeg øke det; min far tuktet dere med pisker, men jeg vil tukte dere med skorpioner."

¹² Jeroboam og hele folket kom tilbake til Rehabeam på den tredje dagen, som kongen hadde instruert, og sa: "Kom tilbake til meg på den tredje dagen." ¹³ Kongen svarte folket hardt, for han hadde forlatt de eldres råd som de hadde gitt ham, ¹⁴ og han talte til

1 Kongebok

dem etter de unge mennenes råd og sa, "Min far gjorde deres åk tungt, men jeg vil legge til deres åk; min far tuktet dere med pisker, men jeg vil tukte dere med skorpioner." ¹⁵ Så kongen lyttet ikke til folket, for det var en vending fra Herren, så Han kunne stadfeste sitt ord, som Herren talte gjennom Ahia fra Sijilo til Jeroboam, sønn av Nebat.

¹⁶ Da hele Israel så at kongen ikke hadde lyttet til dem, svarte folket kongen og sa: "Hva del har vi i David? Vi har ingen arv i Isais sønn! Til dine telt, Israel! Nå se til ditt eget hus, David!" Så dro Israel til sine telt. ¹⁷ Men angående israelittene som bodde i Judas byer, fortsatte Rehabeam å regjere over dem. ¹⁸ Da sendte kong Rehabeam Adoram, som var over tvangsarbeidet, men hele Israel steinet ham til døde. Og kong Rehabeam skyndte seg å sette seg i vognen for å flykte til Jerusalem. ¹⁹ Slik har Israel fortsatt å motstå Davids hus til denne dag.

²⁰ Og det skjedde, da hele Israel hørte at Jeroboam hadde vendt tilbake, sendte de bud og kalte ham til forsamlingen og gjorde ham til konge over hele Israel. Ingen fulgte Davids hus unntatt Judas stamme alene. ²¹ Da Rehabeam kom til Jerusalem, samlet han hele Judas hus og Benjamins stamme, ett hundre og åtti tusen utvalgte menn, for å kjempe mot Israels hus for å gjenopprette kongeriket til Rehabeam, Salomos sønn. ²² Men Herrens budskap kom til Sjemaja, Guds mann, og sa, ²³ "Si til Rehabeam, Salomos sønn, Judas konge, og til hele Judas hus og Benjamin og til resten av folket og si, ²⁴ 'Dette sier Herren: Dere skal ikke dra opp, og ikke kjempe mot deres slektninger, Israels sønner; vend hver mann tilbake til sitt hus, for denne saken er fra Meg.'" Så de lyttet til Herrens ord, og vendte tilbake og gikk sin vei, i henhold til Herrens ord.

²⁵ Jeroboam etablerte Sikem i fjellandet Efraim, og bosatte seg der. Han dro så ut og bygde Pnuel. ²⁶ Jeroboam tenkte for seg selv, "Nå vil kongeriket vende tilbake til Davids hus. ²⁷ Hvis disse menneskene fortsetter å ofre i Herrens hus i Jerusalem, vil deres hjerter vende tilbake til deres herre, til Rehabeam, Judas konge; og de vil drepe meg og vende tilbake til Rehabeam, Judas konge." ²⁸ Så kongen søkte råd, og laget to gullkalver, og han sa til folket, "Det er for mye for dere å dra opp til Jerusalem; se dine guder, Israel, som førte deg opp fra landet Egypt." ²⁹ Han plasserte den ene i Betel, og den andre plasserte han i Dan. ³⁰ Denne

handlingen førte til synd, for folket gikk for å tilbe foran den så langt som til Dan. ³¹ Og han bygde helligdommer på høye steder, og utnevnte prester fra blant hele folket som ikke var av Levis sønner. ³² Jeroboam innstiftet en fest i den åttende måneden på den femtende dagen i måneden, som festen som er i Juda, og han gikk opp til alteret; slik gjorde han i Betel, ofret til kalvene som han hadde laget. Og han stasjonerte i Betel prestene for de høye stedene som han hadde laget. ³³ Så gikk han opp til alteret som han hadde laget i Betel på den femtende dagen i den åttende måneden, i måneden som han hadde funnet på i sitt eget hjerte; og han innstiftet en fest for Israels sønner, og gikk opp til alteret for å brenne røkelse.

13 Nå se, en Guds mann kom fra Juda til Betel ved Herrens ord, mens Jeroboam sto ved alteret for å brenne røkelse. ² Og han ropte ut mot alteret ved Herrens ord og sa, "Alter, alter, dette er hva Herren sier: 'Se, en sønn skal bli født til Davids hus, ved navn Josjia; og på deg skal han ofre prestene fra de høye stedene som brenner røkelse på deg, og menneskebein skal bli brent på deg.'" ³ Så ga han et tegn den dagen og sa, "Dette er tegnet Herren har erklært: Se, alteret skal brytes fra hverandre, og asken på det skal bli spilt ut." ⁴ Da kongen hørte ordet fra Guds mann, som han ropte ut mot alteret i Betel, strakte Jeroboam ut hånden fra alteret og sa, "Grip ham!" Men hånden han hadde strakt ut mot ham tørket inn, slik at han ikke kunne trekke den tilbake til seg selv. ⁵ Alteret ble også revet i stykker, og asken ble utøst fra alteret, i samsvar med tegnet som Guds mann hadde gitt ved Herrens ord. ⁶ Da svarte kongen og sa til Guds mann, "Vennligst be til Herren din Gud, og be for meg, slik at hånden min kan bli gjenopprettet til meg." Så ba Guds mann til Herren, og kongens hånd ble gjenopprettet til ham, og den ble som den var før. ⁷ Da inviterte kongen Guds mann og sa, "Kom hjem med meg og styrk deg, så skal jeg gi deg en gave." ⁸ Men Guds mann svarte kongen, "Selv om du skulle gi meg halvparten av dine eiendeler, ville jeg ikke gå med deg, og jeg ville heller ikke spise brød eller drikke vann på dette stedet. ⁹ For jeg ble instruert ved Herrens ord og sa, 'Du skal ikke spise brød, heller ikke drikke vann, eller vende tilbake den veien du kom.'" ¹⁰ Så tok han en annen vei og vendte ikke tilbake den veien han hadde kommet til Betel.

1 Kongebok

¹¹ Nå bodde det en gammel profet i Betel, og hans sønner kom og fortalte ham om alle de gjerninger som Guds mann hadde gjort den dagen i Betel; de fortalte også faren deres de ordene han hadde talt til kongen. ¹² Og deres far sa til dem, "Hvilken vei gikk han?" Nå hadde sønnene hans sett hvilken vei Guds mann gikk, som hadde kommet fra Juda. ¹³ Da sa han til sønnene sine, "Sal eslet for meg." Så salte de eslet for ham, og han satte seg på det. ¹⁴ Og han forfulgte Guds mann, og fant ham sittende under en eik. Og han sa til ham, "Er du Guds mann som kom fra Juda?" Og han svarte, "Jeg er." ¹⁵ Da inviterte han ham, "Kom hjem med meg og spis brød." ¹⁶ Men han sa, "Jeg kan ikke vende tilbake med deg eller følge deg, og jeg vil heller ikke spise brød eller drikke vann med deg på dette stedet. ¹⁷ For jeg mottok en befaling ved Herrens ord: 'Du skal ikke spise brød eller drikke vann der; ikke vend tilbake ved å gå den veien du kom.'" ¹⁸ Men han sa til ham, "Jeg er også en profet som deg, og en engel talte til meg ved Herrens ord og sa, 'Ta ham med deg tilbake til ditt hus, slik at han kan spise brød og drikke vann.'" Men han løy for ham. ¹⁹ Så vendte han tilbake med ham, og de delte et måltid og drakk vann i hans hus.

²⁰ Nå skjedde det, mens de satt ved bordet, at Herrens ord kom til profeten som hadde tatt ham med tilbake; ²¹ og han forkynte til Guds mann som kom fra Juda og sa, "Dette er hva Herren sier: 'Fordi du har vært ulydig mot Herrens befaling, og ikke har holdt det budet som Herren din Gud påla deg, ²² men har vendt tilbake og spist brød og drukket vann på stedet som Han sa til deg, 'Ikke spis brød eller drikk vann,' skal din døde kropp ikke komme til dine fedres grav.'" ²³ Og det skjedde etter at han hadde spist brød og etter at han hadde drukket, at han salte eslet for ham, for profeten som han hadde tatt med tilbake. ²⁴ Da han hadde dratt, møtte en løve ham på veien og drepte ham, og hans døde kropp ble kastet på veien, med eslet stående ved siden av, og løven sto ved den døde kroppen. ²⁵ Og se, menn passerte forbi og så den døde kroppen kastet på veien, og løven sto ved siden av kroppen; så de kom og fortalte om det i byen hvor den gamle profeten bodde.

²⁶ Da profeten som hadde tatt ham med tilbake fra veien hørte om det, sa han, "Det er Guds mann, som var ulydig mot Herrens befaling; derfor har Herren gitt ham til løven, og den har revet ham og drept

ham, i samsvar med Herrens ord som Han talte til ham." ²⁷ Så ga han sine sønner beskjed og sa, "Sal eslet for meg." Så salte de det. ²⁸ Og han dro og fant hans døde kropp kastet på veien, med eslet og løven stående ved den døde kroppen; løven hadde ikke spist den døde kroppen eller angrepet eslet. ²⁹ Så profeten tok opp den døde kroppen til Guds mann, og la den på eslet, og brakte den tilbake; og han kom til den gamle profetens by for å sørge og begrave ham. ³⁰ Og han la hans døde kropp i sin egen grav, og de sørget over ham og sa, "Å, min bror!" ³¹ Nå skjedde det, etter at han hadde begravet ham, at han talte til sine sønner og sa, "Når jeg dør, begrav meg i graven hvor Guds mann er begravet; legg mine bein ved siden av hans bein. ³² For ordet skal sannelig gå i oppfyllelse som han ropte ut ved Herrens ord mot alteret i Betel, og mot alle husene på de høye stedene som er i Samarias byer."

³³ Etter denne hendelsen vendte ikke Jeroboam bort fra sin onde vei, men han gjorde igjen prester av de høye stedene blant alle folket; enhver som ønsket, ordinerte han, så de ble prester av de høye stedene. ³⁴ Denne hendelsen ble også synd for Jeroboams hus, for å utslette det og eliminere det fra jordens overflate.

14 I løpet av den perioden ble Abia, sønn av Jeroboam, syk. ² Og Jeroboam sa til sin kone, "Vær så snill å reis deg og kle deg ut så de ikke vet at du er Jeroboams kone, og dra til Silo. Se, der er profeten Ahia, han som sa om meg at jeg skulle bli konge over dette folket. ³ Ta med deg ti brød, noen kaker og en krukke med honning, og gå til ham; han vil fortelle deg hva som vil skje med gutten." ⁴ Så gjorde Jeroboams kone slik, og satte av sted og dro til Silo, og kom til Ahias hus. Nå kunne ikke Ahia se, for hans øyne var svake på grunn av hans alder. ⁵ Men Herren hadde sagt til Ahia, "Se, Jeroboams kone kommer for å spørre deg om hennes sønn, for han er syk. Du skal si slik og slik til henne, for når hun kommer, vil hun late som hun er en annen." ⁶ Så da Ahia hørte lyden av hennes føtter som kom i døren, sa han, "Kom inn, Jeroboams kone! Hvorfor later du som du er en annen? Jeg er sendt til deg med et hardt budskap. ⁷ Gå, fortell Jeroboam, 'Dette er hva Herren, Israels Gud, erklærer: 'Jeg reiste deg opp fra blant folket og utnevnte deg som leder over Mitt folk Israel, ⁸ og rev kongeriket bort fra Davids hus og ga det til deg— men du har ikke

1 Kongebok

vært som Min tjener David, som holdt Mine bud og fulgte Meg av hele sitt hjerte, for å gjøre bare det som var rett i Mine øyne—⁹ du har gjort mer ondt enn alle som var før deg, og du har gått og skapt andre guder og støpte metallbilder, og provosert Meg til vrede, og har kastet Meg til side—¹⁰ derfor, se, jeg bringer ulykke over Jeroboams hus, og vil eliminere fra Jeroboam hver mannsperson, både trell og fri i Israel, og jeg vil feie bort Jeroboams hus, som en feier bort søppel til det er helt borte.¹¹ De som tilhører Jeroboam og dør i byen, vil hundene fortære, og de som dør på marken, vil himmelens fugler fortære; for Herren har talt det.”¹² Nå skal du, reis deg, vende tilbake til ditt hus. Når dine føtter går inn i byen, vil barnet dø.¹³ Og hele Israel vil sørge over ham og begrave ham, for han alene av Jeroboams familie vil komme til graven, fordi i ham ble det funnet noe godt mot Herren, Israels Gud, i Jeroboams hus.¹⁴ Dessuten vil Herren reise opp for seg selv en konge over Israel som vil eliminere Jeroboams hus på den dagen. Nå og fra nå av!¹⁵ For Herren vil slå Israel, akkurat som sivet rister i vannet; og Han vil rykke opp Israel fra dette gode landet som Han ga til deres fedre, og vil spre dem utover Eufrat-elven, fordi de har laget sine Asjeraer, og provosert Herren til vrede.¹⁶ Og Han vil gi opp Israel på grunn av Jeroboams synder, som han begikk og som han villedet Israel til å synde med.”¹⁷ Da reiste Jeroboams kone seg og dro, og kom til Tirså. Da hun krysset terskelen til huset, døde barnet.¹⁸ Og hele Israel begravde ham og sørget over ham, i samsvar med Herrens ord, som Han hadde talt gjennom Sin tjener profeten Ahia.

¹⁹ Nå om resten av Jeroboams gjerninger, hans kriger og hans regjeringstid, se, de er nedskrevet i Krønikeboken til Israels konger.²⁰ Og varigheten av Jeroboams regjeringstid var tjueto år; og han hvilte med sine forfedre, og hans sønn Nadab etterfulgte ham som konge.

²¹ Nå regjerte Rehabeam, Salomos sønn, i Juda. Rehabeam var førtien år gammel da han ble konge, og han regjerte i sytten år i Jerusalem, byen som Herren hadde utvalgt fra alle Israels stammer for å sette sitt navn der. Og hans mors navn var Na'ama, ammonitten.²² Og Juda gjorde ondt i Herrens øyne, og de provoserte Ham til sjalusi mer enn alt det deres fedre hadde gjort, med de synder de begikk.²³ For de bygde også for seg selv offerhauger,

minnesteiner og Asjeraer på hver høyde og under hvert frodig tre.²⁴ Det var også mannlige kultprostituerte i landet. De begikk alle de avskyelige handlingene til nasjonene som Herren hadde fordrevet for Israels sønner.²⁵ I det femte året av kong Rehabeams regjeringstid, rykket Sjisjak, kongen av Egypt, frem mot Jerusalem.²⁶ Og han tok skattene fra Herrens hus og skattene fra kongens hus, og han tok alt; han tok også alle gullskjoldene som Salomo hadde laget.²⁷ Så laget kong Rehabeam skjold av bronse for å erstatte dem, og betrodde dem til omsorgen til kommandantene for vekten som beskyttet inngangen til kongens hus.²⁸ Og det skjedde at så ofte som kongen gikk inn i Herrens hus, bar vaktene dem og brakte dem tilbake til vaktrommet.

²⁹ Nå om resten av Rehabeams gjerninger og alt han gjorde, er de ikke nedskrevet i Krønikeboken til Judas konger?³⁰ Og konflikt og krig vedvarte mellom Rehabeam og Jeroboam gjennom hele deres regjeringstid.³¹ Og Rehabeam hvilte med sine forfedre og ble begravet med dem i Davids by. Og hans mors navn var Na'ama, ammonitten. Og hans sønn Abiam etterfulgte ham som konge.

15 I det attende året av kong Jeroboam, Nebats sønn, begynte Abiam å regjere over Juda.² Han regjerte i tre år i Jerusalem, og hans mor var Maaka, Abisaloms datter.³ Han fulgte i alle sin fars synder, som han hadde begått før ham, og hans hjerte var ikke fullt hengivent til Herren hans Gud, i motsetning til hans forfar Davids hjerte.⁴ Likevel, for Davids skyld, sørget Herren hans Gud for en lampe i Jerusalem, ved å oppreise hans sønn etter ham og etablere Jerusalem;⁵ fordi David handlet rett i Herrens øyne, og ikke avvek fra noe Han befalte ham alle hans livs dager, bortsett fra i saken angående Uria hetitten.⁶ Og det var pågående konflikt mellom Rehabeam og Jeroboam gjennom hele hans liv.⁷ Når det gjelder de andre gjerningene til Abiam og alt han oppnådde, er de ikke nedskrevet i Krønikeboken til Judas konger? Og det var krig mellom Abiam og Jeroboam.⁸ Abiam hvilte med sine forfedre, og de begravde ham i Davids by; og hans sønn Asa etterfulgte ham som konge.

⁹ I det tjuende året av Jeroboams regjering over Israel, ble Asa konge over Juda.¹⁰ Han regjerte i førtien år i Jerusalem, og hans mor var Maaka, Abisaloms datter.¹¹ Asa gjorde det som var rett i

1 Kongebok

Herrens øyne, som hans forfar David. ¹² Han utviste også de mannlige tempelprostituerte fra landet, og fjernet alle avgudene som hans forfedre hadde laget.

¹³ Og han fjernet også Maaka, sin mor, fra hennes posisjon som dronningmor, fordi hun hadde laget et støtende bilde som en Asjera; og Asa hogg ned hennes støtende bilde og brente det ved bekken Kidron. ¹⁴ Men offerhaugene ble ikke eliminert; likevel var Asas hjerte fullt hengivent til Herren alle hans dager. ¹⁵ Og han brakte inn i Herrens hus de hellige offergavene fra sin far og sine egne hellige offergaver: sølv, gull og redskaper.

¹⁶ Det var pågående konflikt og krig mellom Asa og Baesa, kongen av Israel, gjennom hele deres regjeringstid. ¹⁷ Og Baesa, kongen av Israel, dro opp mot Juda og befestet Rama, for å hindre noen i å gå ut eller komme inn til Asa, kongen av Juda. ¹⁸ Da tok Asa alt sølvet og gullet som var igjen i skattkamrene i Herrens hus og kongens hus, og overleverte dem til sine tjenere; og kong Asa sendte dem til Ben-Hadad, sønn av Tabrimmon, sønn av Hesjon, kongen av Aram, som bodde i Damaskus, og sa, ¹⁹ "La det være en pakt mellom deg og meg, som mellom min far og din far. Se, jeg har sendt deg en gave av sølv og gull. Gå, bryt din pakt med Baesa, kongen av Israel, så han vil trekke seg tilbake fra meg." ²⁰ Så Ben-Hadad lyttet til kong Asa og sendte sine hærførere mot Israels byer, og de erobret Ijon, Dan, Abel-Bet-Maaka, hele Kinnerot, foruten hele Naftalis land. ²¹ Da Baesa hørte om det, sluttet han å befeste Rama og ble værende i Tirså. ²² Da gjorde kong Asa en kunngjøring til hele Juda—ingen var unntatt—og de bar bort steinene fra Rama og tømmeret som Baesa hadde bygget med, og kong Asa bygde med dem Geba i Benjamin og Mispå.

²³ Når det gjelder alle Asas gjerninger og all hans makt og alt han gjorde, og byene som han bygde, er de ikke skrevet i Krønikeboken til Judas konger? Men i hans alderdom led han av en sykdom i føttene. ²⁴ Og Asa hvilte med sine forfedre og ble begravet med sine fedre i sin far Davids by; og hans sønn Josafat etterfulgte ham som konge.

²⁵ Nadab, Jeroboams sønn, ble konge over Israel i det andre året av Asa, kongen av Juda, og han regjerte over Israel i to år. ²⁶ Han gjorde det som var ondt i Herrens øyne, og fulgte i sin fars veier og i hans synd, som han ledet Israel inn i. ²⁷ Da konspirerte Baesa, Ahijas sønn av Isakars hus, mot

ham, og Baesa slo ham ved Gibbeton, som tilhørte filisterne, mens Nadab og hele Israel beleiret Gibbeton. ²⁸ Slik drepte Baesa ham i det tredje året av Asa, kongen av Juda, og tok over tronen. ²⁹ Og så snart han ble konge, slo han ned hele Jeroboams hus. Han lot ikke noen bli igjen av Jeroboam, men utryddet dem fullstendig, i samsvar med Herrens ord, som Han hadde talt gjennom sin tjener Ahia fra Sijilo, ³⁰ på grunn av Jeroboams synder, som han begikk, og som han ledet Israel inn i, på grunn av hans provokasjon som han provoserte Herren Israels Gud til vrede med.

³¹ Når det gjelder resten av Nadabs gjerninger og alt han gjorde, er de ikke skrevet i Krønikeboken til Israels konger? ³² Og det var kontinuerlig konflikt mellom Asa og Baesa, kongen av Israel, gjennom hele deres regjeringstid.

³³ I det tredje året av Asa, kongen av Juda, ble Baesa, Ahijas sønn, konge over hele Israel i Tirså, og regjerte i tjuefire år. ³⁴ Han gjorde det som var ondt i Herrens øyne, og fulgte i Jeroboams veier og i hans synd, som han ledet Israel inn i.

16 Budskapet fra Herren ble levert til Jehu, sønn av Hanani, angående Baesa, og sa, ² "Siden jeg opphøyet deg fra støvet og gjorde deg til leder over mitt folk Israel, men du har vandret i Jeroboams vei og fått mitt folk Israel til å synde, og vekket min vrede med deres synder, ³ se, jeg vil utrydde Baesa og hans hus, og jeg vil gjøre ditt hus som huset til Jeroboam, sønn av Nebat. ⁴ Enhver som tilhører Baesa og dør i byen, skal hundene spise, og enhver som dør på marken, skal fuglene under himmelen spise." ⁵ Når det gjelder de andre gjerningene til Baesa, hans handlinger og hans styrke, er de ikke nedskrevet i Krønikeboken for Israels konger? ⁶ Og Baesa døde og ble begravet i Tirså, og hans sønn Ela etterfulgte ham som konge. ⁷ Dessuten kom Herrens ord gjennom profeten Jehu, sønn av Hanani, også mot Baesa og hans hus, på grunn av alt det onde han gjorde i Herrens øyne, og vekket hans vrede med sine henders verk, ved å være som huset til Jeroboam, og fordi han slo det.

⁸ I det tjuesjette året av Asa, kongen av Juda, begynte Ela, sønn av Baesa, å regjere over Israel i Tirså, og han regjerte i to år. ⁹ Men hans tjener Simri, kommandør over halvparten av hans vogner, konspirerte mot ham. Nå var Ela i Tirså og drakk seg

1 Kongebok

full i huset til Arsa, som hadde ansvar for husholdningen i Tirså. ¹⁰ Da kom Simri inn og slo ham og drepte ham i det syvogtyvende året av Asa, kongen av Juda, og ble konge i hans sted. ¹¹ Da han ble konge, så snart han satte seg på sin trone, slo han ned hele huset til Baesa; han lot ikke en eneste mann bli igjen, verken av hans slektninger eller av hans venner. ¹² Slik ødela Simri hele huset til Baesa, i samsvar med Herrens ord som han talte mot Baesa gjennom profeten Jehu, ¹³ på grunn av alle syndene til Baesa og syndene til Ela, hans sønn, som de begikk og som de ledet Israel inn i, og vekket Herrens, Israels Guds, vrede med sine avguder. ¹⁴ Når det gjelder de andre gjerningene til Ela og alt han gjorde, er de ikke nedskrevet i Krønikeboken for Israels konger?

¹⁵ I det syvogtyvende året av Asa, kongen av Juda, regjerte Simri i syv dager i Tirså. Nå var folket leiret mot Gibbeton, som tilhørte filisterne. ¹⁶ Og folket som var leiret hørte det bli sagt, "Simri har konspirert og også slått kongen." Så hele Israel gjorde Omri, kommandøren for hæren, til konge over Israel den dagen i leiren. ¹⁷ Omri og hele Israel med ham rykket frem fra Gibbeton og beleiret Tirså. ¹⁸ Da Simri så at byen var tatt, gikk han inn i borgen i kongens hus, og satte fyr på kongens hus rundt seg, og omkom, ¹⁹ på grunn av sine synder som han begikk, gjorde ondt i Herrens øyne, ved å vandre i Jeroboams vei, og i den synden han begikk, og fikk Israel til å synde. ²⁰ Når det gjelder de andre gjerningene til Simri og hans konspirasjon som han utførte, er de ikke nedskrevet i Krønikeboken for Israels konger?

²¹ Da ble Israels folk delt i to fraksjoner: halvparten av folket fulgte Tibni, sønn av Ginath, for å gjøre ham til konge; den andre halvparten fulgte Omri. ²² Imidlertid var Omris tilhengere sterkere enn Tibnis, sønn av Ginath, tilhengere. Så Tibni døde, og Omri ble konge. ²³ I det trettiførste året av Asa, kongen av Juda, begynte Omri å regjere over Israel og regjerte i tolv år; han regjerte seks år i Tirså. ²⁴ Han kjøpte høyden Samaria fra Semer for to talenter sølv, og han bygde på høyden, og ga byen han bygde navnet Samaria, etter Semer, den tidligere eieren av høyden. ²⁵ Men Omri gjorde ondt i Herrens øyne, og handlet mer ondsinnet enn alle som var før ham. ²⁶ For han fulgte helt i Jeroboams, sønn av Nebat, vei, og i hans synder som han villedet Israel med, og

vekket Herrens, Israels Guds, vrede med deres verdiløse avguder. ²⁷ Når det gjelder de andre gjerningene til Omri som han utførte og hans makt som han viste, er de ikke nedskrevet i Krønikeboken for Israels konger? ²⁸ Og Omri døde og ble begravet i Samaria, og hans sønn Akab etterfulgte ham som konge.

²⁹ Nå begynte Akab, sønn av Omri, å regjere over Israel i det åtteogtrentende året av Asa, kongen av Juda, og Akab, sønn av Omri, regjerte over Israel i Samaria i tjueto år. ³⁰ Akab, sønn av Omri, handlet mer ondsinnet i Herrens øyne enn alle som var før ham. ³¹ Og det skjedde, som om det hadde vært en trivsel sak for ham å følge syndene til Jeroboam, sønn av Nebat, at han også tok Jesabel, datter av Etbaal, kongen av sidonierne, til sin kone, og gikk og tjente Baal, og tilba ham. ³² Så bygde han et alter for Baal i Baals hus, som han bygde i Samaria. ³³ Akab laget også Asjeraen. Slik gjorde Akab mer for å vekke Herrens, Israels Guds, vrede enn alle Israels konger som var før ham. ³⁴ I hans dager gjenoppbygde Hiel fra Betel Jeriko; han la grunnvollene med tapet av Abiram, hans førstefødte, og satte opp portene med tapet av hans yngste sønn Segub, i samsvar med Herrens ord, som han talte gjennom Josva, sønn av Nun.

17 Nå sa Elia fra Tisjbe, som var blant bosetterne i Gilead, til Ahab: "Så sant Herren, Israels Gud, lever, han som jeg står for, skal det verken være dugg eller regn i disse årene, uten ved mitt ord." ² Da kom et budskap fra Herren til ham, og sa: ³ "Dra herfra og dra østover, og skjul deg ved bekken Kerit, som er øst for Jordan. ⁴ Du skal drikke av bekken, og jeg har befalt ravnene å gi deg mat der." ⁵ Så han dro og handlet i samsvar med Herrens ord, for han dro og bodde ved bekken Kerit, som er øst for Jordan. ⁶ Ravnene brakte ham brød og kjøtt om morgenen, og brød og kjøtt om kvelden, og han drakk av bekken. ⁷ Etter en tid tørket bekken ut, fordi det ikke var regn i landet.

⁸ Da kom et budskap fra Herren til ham, og sa: ⁹ "Stå opp, dra til Sarepta, som hører til Sidon, og bo der. Se, jeg har befalt en enke der å gi deg mat." ¹⁰ Så han sto opp og dro til Sarepta, og da han kom til byens inngang, se, en enke var der og samlet pinner. Og han ropte til henne og sa: "Vennligst gi meg litt vann i en kopp, så jeg kan drikke." ¹¹ Mens hun gikk for å hente det, ropte han til henne og sa: "Vennligst

1 Kongebok

gi meg et stykke brød i hånden din også." ¹² Men hun sa: "Så sant Herren din Gud lever, jeg har ingen mat, bare en håndfull mel i bollen og litt olje i krukken. Og se, jeg samler noen pinner så jeg kan gå inn og tilberede det for meg og min sønn, så vi kan spise det og deretter dø." ¹³ Da sa Elia til henne: "Frykt ikke; gå, gjør som du har sagt. Men først lag en liten brødkake til meg av det, og bring den ut til meg, og deretter kan du lage en til deg selv og din sønn." ¹⁴ For dette er hva Herren, Israels Gud, sier: 'Bollen med mel skal ikke bli brukt opp, og krukken med olje skal ikke bli tom, inntil den dagen Herren gir regn på landets overflate.'" ¹⁵ Så hun gikk og gjorde som Elia hadde sagt, og hun og han og hennes husstand hadde mat i mange dager. ¹⁶ Bollen med mel ble ikke brukt opp, og krukken med olje ble ikke tom, akkurat som Herrens ord hadde talt gjennom Elia.

¹⁷ Nå skjedde det etter disse tingene at sønnen til kvinnen, husets frue, ble syk. Og hans sykdom var svært alvorlig, inntil det ikke var pust igjen i ham. ¹⁸ Så hun sa til Elia: "Hva har jeg med deg å gjøre, du Guds mann? Du har kommet til meg for å bringe min skyld i erindring og for å sette min sønn i døden!" ¹⁹ Men han sa til henne: "Gi meg din sønn." Så tok han ham fra hennes armer og bar ham opp til rommet ovenpå hvor han bodde, og la ham på sin egen seng. ²⁰ Og han ropte til Herren og sa: "Å Herre min Gud, har du også brakt tragedie over enken som jeg bor hos, ved å forårsake at hennes sønn dør?" ²¹ Så strakte han seg ut over gutten tre ganger, og ropte til Herren og sa: "Å Herre min Gud, la denne guttens liv vende tilbake til ham." ²² Og Herren hørte Elias røst, og guttens liv vendte tilbake til ham og han ble levende. ²³ Elia tok gutten og brakte ham ned fra rommet ovenpå inn i huset, og ga ham til hans mor; og Elia sa: "Se, din sønn lever." ²⁴ Da sa kvinnen til Elia: "Nå er jeg sikker på at du er en Guds mann, og at Herrens ord i din munn er sant."

18 Etter en lang periode kom Herrens ord til Elia i det tredje året og sa til ham: "Gå, vis deg for Akab, så vil jeg sende regn over landet." ² Så dro Elia av sted for å vise seg for Akab. På den tiden var hungersnøden sterk i Samaria. ³ Og Akab kalte til seg Obadja, som var over husholdningen. (Obadja fryktet Herren sterkt. ⁴ For da Jesabel søkte å utrydde Herrens profeter, tok Obadja hundre profeter og skjulte dem i grupper på femti i en hule, og forsynte dem med brød og vann.)

⁵ Da sa Akab til Obadja: "Gå gjennom landet til alle vannkildene og til alle dalene; kanskje vi finner gress så vi kan holde hestene og muldyrene i live, og ikke trenger å drepe noe av buskapen." ⁶ Så delte de landet mellom seg for å utforske det; Akab dro en vei for seg selv, og Obadja dro en annen vei for seg selv. ⁷ Mens Obadja var på vei, se, da møtte Elia ham, og han kjente ham igjen og falt på sitt ansikt og sa: "Er det deg, Elia, min herre?" ⁸ Og han sa til ham: "Ja, det er meg. Gå, fortell din herre: 'Se, Elia er her.'" ⁹ Men han sa: "Hva galt har jeg gjort, siden du overgir din tjener til Akab for å bli drept?" ¹⁰ Så sant Herren din Gud lever, det er ikke nasjon eller rike hvor min herre ikke har sendt for å lete etter deg; og når de sa: 'Han er ikke her,' fikk han nasjonen eller riket til å sverge på at de ikke kunne finne deg. ¹¹ Og nå sier du til meg: 'Gå, fortell din herre: 'Se, Elia er her.'" ¹² Og det vil skje når jeg forlater deg at Herrens Ånd vil føre deg dit jeg ikke vet, så når jeg kommer og forteller Akab og han ikke finner deg, vil han drepe meg, enda jeg, din tjener, har fryktet Herren fra min ungdom. ¹³ Har det ikke blitt rapportert til min herre hva jeg gjorde da Jesabel drepte Herrens profeter, at jeg skjulte hundre av Herrens profeter i grupper på femti i en hule, og forsynte dem med brød og vann?" ¹⁴ Nå sier du til meg: 'Gå, fortell din herre: "Se, Elia er her"; da vil han drepe meg.'" ¹⁵ Men Elia sa: "Så sant Herren, hærskares Gud, lever, for hans åsyn jeg står, jeg vil visse meg for ham i dag." ¹⁶ Så gikk Obadja for å møte Akab og informerte ham; og Akab gikk for å møte Elia. ¹⁷ Da Akab så Elia, sa Akab til ham: "Er det deg, du som forstyrrer Israel?" ¹⁸ Han svarte: "Jeg har ikke vært årsak til problemer for Israel, men du og din fars hus har, fordi dere har forlatt Herrens bud og dere har fulgt Baalene. ¹⁹ Nå da, send bud og samle hele Israel til meg på Karmelfjellet, sammen med 450 av Baals profeter og 400 av Asjeras profeter, som spiser ved Jesabels bord."

²⁰ Så sendte Akab bud blant alle Israels sønner og samlet profetene sammen på Karmelfjellet. ²¹ Da nærmet Elia seg hele folket og sa: "Hvor lenge vil dere vakle mellom to meninger? Hvis Herren er Gud, følg Ham; men hvis Baal, følg ham." Men folket svarte ham ikke så mye som et ord. ²² Da sa Elia til folket: "Jeg alene er igjen som en profet for Herren, mens Baals profeter er 450 menn. ²³ La dem nå gi oss to okser; og la dem velge en okse for seg selv og skjære den opp, og legge den på veden, men ikke

1 Kongebok

legge ild under den; og jeg vil forberede den andre oksen og legge den på veden, og jeg vil ikke legge ild under den.²⁴ Så skal dere påkalle navnet til deres gud, og jeg vil påkalle navnet til Herren; og den Gud som svarer med ild, Han er Gud." Og hele folket svarte: "Det er et godt forslag." ²⁵ Så sa Elia til Baals profeter: "Velg en okse for dere selv og forbered den først, siden dere er mange, og påkall navnet til deres gud, men legg ikke ild under den." ²⁶ Så tok de oksen som ble gitt dem og forberedte den, og de påkalte navnet til Baal fra morgen til middag, og sa: "Å Baal, svar oss!" Men det var ingen stemme, og ingen svarte. Og de haltet omkring alteret som de hadde laget. ²⁷ Ved middagstid hånte Elia dem og sa: "Rop høyt, siden han er en gud; kanskje han er fordypet i tanker, eller er på vei, eller er på en reise; kanskje han sover og vil våkne!" ²⁸ Så ropte de høyt, og skar seg selv etter sin skikk med sverd og lanser til blodet fløt ut over dem. ²⁹ Da det var gått middag, raste de til tiden for kveldsofferet; men det var ingen stemme, ingen som svarte, og ingen som brydde seg.

³⁰ Da sa Elia til hele folket: "Kom nær til meg." Så kom hele folket nær til ham. Og han gjenopprettet Herrens alter som hadde blitt revet ned. ³¹ Så tok Elia tolv steiner, som representerte antallet av Jakobs sønners stammer, til hvem Herrens ord hadde kommet, og sagt: "Israel skal være ditt navn." ³² Og med steinene bygde han et alter i Herrens navn; og han laget en grøft rundt alteret, stor nok til å romme to mål med såkorn. ³³ Så la han veden ut, og skar oksen i stykker og la den på veden. Og han sa: "Fyll fire krukker med vann og hell det over brennofferet og på veden." ³⁴ Så sa han: "Gjør det igjen," og de gjorde det igjen. Så sa han: "Gjør det en tredje gang," og de gjorde det en tredje gang. ³⁵ Så rant vannet rundt alteret, og han fylte også grøften med vann. ³⁶ Da, ved tiden for kveldsofferet, nærmet profeten Elia seg og sa: "Å Herre, Abrahams, Isaks og Israels Gud, la det i dag bli kjent at Du er Gud i Israel og at jeg er Din tjener, og at jeg har gjort alt dette etter Ditt ord. ³⁷ Hør meg, Herre, hør meg, så dette folket kan vite at Du, Herre, er Gud, og at Du har vendt deres hjerter tilbake." ³⁸ Da falt Herrens ild og fortærte brennofferet, veden, steinene og støvet, og den slikt opp vannet som var i grøften. ³⁹ Da hele folket så dette, falt de på sine ansikter; og de sa: "Herren, Han er Gud; Herren, Han er Gud!" ⁴⁰ Da sa Elia til dem: "Grip Baals profeter; la ikke én av

dem slippe unna." Så grep de dem; og Elia førte dem ned til bekken Kishon, og henrettet dem der.

⁴¹ Elia sa da til Akab: "Gå opp, spis og drikk; for det er lyden av et mektig regnvær." ⁴² Så gikk Akab opp for å spise og drikke. Men Elia gikk opp til toppen av Karmel; og han bøyde seg ned til jorden, og satte ansiktet mellom knærne. ⁴³ Og han sa til sin tjener: "Gå opp nå, se mot havet." Så gikk han opp og så, og sa: "Det er ingenting." Men han sa: "Gå tilbake" syv ganger. ⁴⁴ Og da han kom tilbake den syvende gangen, sa han: "Se, en sky så liten som en persons hånd kommer opp fra havet." Og Elia sa: "Gå opp, si til Akab: 'Gjør klar vognen din og dra ned, så det kraftige regnet ikke stopper deg.'" ⁴⁵ I mellomtiden ble himmelen mørk med skyer og vind, og det kom et kraftig regn. Og Akab red og dro til Jisre'el. ⁴⁶ Da var Herrens hånd over Elia, og han bandt opp kappen sin og løp foran Akab til Jisre'el.

19 Ahab fortalte Jezabel alt det Elia hadde gjort, inkludert hvordan han hadde drept alle profetene med sverdet. ² Da sendte Jezabel en budbringer til Elia og sa, "Slik må gudene gjøre med meg og enda mer, om jeg ikke i morgen på denne tid gjør ditt liv som livet til en av dem." ³ Elia, fylt av frykt, sto opp og flyktet for sitt liv, og kom til Beersheba, som tilhører Juda, hvor han etterlot sin tjener. ⁴ Men han selv gikk en dagsreise inn i ørkenen, og kom og satte seg under en gyvelbusk; og han ba om å få dø, og sa, "Det er nok! Nå, Herre, ta mitt liv, for jeg er ikke bedre enn mine fedre." ⁵ Så la han seg ned og sovnet under gyvelbusken; men se, en engel rørte ved ham, og han sa til ham, "Stå opp, spis!" ⁶ Så sa han opp, og se, der ved hans hode var et brød bakt på varme steiner, og en krukke med vann. Så han spiste og drakk, og la seg ned igjen. ⁷ Men Herrens engel kom tilbake en annen gang, rørte ved ham, og sa, "Stå opp, spis, for reisen er for mye for deg." ⁸ Så sto han opp, spiste og drakk, og reiste i styrken av den maten i førti dager og førti netter til Horeb, Guds fjell.

⁹ Så kom han til en hule og tilbrakte natten der; og se, Herrens ord kom til ham, og Han sa til ham, "Hva gjør du her, Elia?" ¹⁰ Han sa, "Jeg har vært meget nidkjær for Herren, hærskares Gud; for Israels barn har forlatt din pakt, revet ned dine altere, og drept dine profeter med sverdet. Og jeg alene er igjen; og de har søkt å ta mitt liv." ¹¹ Så sa Han, "Gå ut og stå på fjellet foran Herren." Og se, Herren gikk

1 Kongebok

forbi! Og en stor og kraftig vind rev fjellene i stykker og brøt klippene i biter foran Herren; men Herren var ikke i vinden. Og etter vinden, et jordskjelv; men Herren var ikke i jordskjelvet. ¹² Og etter jordskjelvet, en ild; men Herren var ikke i ilden. Og etter ilden, lyden av en stille hvisken. ¹³ Da Elia hørte det, dekket han ansiktet med kappen sin og gikk ut og sto ved inngangen til hulen. Og se, en stemme kom til ham og sa, "Hva gjør du her, Elia?" ¹⁴ Da sa han, "Jeg har vært meget nidkjær for Herren, hærskares Gud; for Israels barn har forlatt din pakt, revet ned dine altere, og drept dine profeter med sverdet. Og jeg alene er igjen; og de har søkt å ta mitt liv." ¹⁵ Herren instruerte ham, "Gå, vend tilbake den veien du kom til ørkenen i Damaskus, og når du kommer dit, skal du salve Hazael til konge over Aram; ¹⁶ og Jehu, Nimsjis sønn, skal du salve til konge over Israel; og Elisja, Sjfats sønn fra Abel-Mehola, skal du salve til profet i ditt sted. ¹⁷ Og det skal være slik at den som slipper unna Hazael's sverd, skal Jehu drepe, og den som slipper unna Jehu's sverd, skal Elisja drepe. ¹⁸ Likevel vil jeg bevare sju tusen i Israel, alle knær som ikke har bøyd seg for Baal og hver munn som ikke har kysset ham."

¹⁹ Så dro han derfra og fant Elisja, Sjfats sønn, mens han pløyde med tolv par okser foran seg, og han var med det tolvte. Og Elia gikk forbi ham og kastet kappen sin på ham. ²⁰ Da forlot han oksene og løp etter Elia, og sa, "Vær så snill, la meg kysse min far og min mor, så vil jeg følge deg." Og Elia svarte, "Gå tilbake, for hva har jeg gjort med deg?" ²¹ Så vendte han tilbake fra å følge ham, og tok parets okser og ofret dem, og kokte kjøttet deres med redskapene til oksene, og ga det til folket, og de spiste. Så sto han opp og fulgte Elia, og tjente ham.

20 Nå samlet Ben-Hadad, kongen av Aram, hele sin hær. Tretti konger var med ham, sammen med hester og vogner. Han dro opp og beleiret Samaria og angrep det. ² Han sendte budbringere inn i byen til Ahab, Israels konge, og sa, ³ "Dette sier Ben-Hadad: 'Ditt sølv og gull er mitt. De beste av dine koner og barn tilhører også meg.'" ⁴ Israels konge svarte: "Som du sier, min herre kongen. Jeg og alt jeg har er ditt." ⁵ Så kom budbringerne tilbake og sa: "Dette sier Ben-Hadad: Jeg sendte ord til deg om å gi meg ditt sølv og gull, dine koner og dine barn. ⁶ Men nå vil jeg sende mine tjenere til deg i morgen på denne tiden, og de skal

gjennomsøke ditt hus og dine tjenestemenns hus. Alt som er verdifullt i dine øyne, skal de ta og bære bort."

⁷ Da kalte Israels konge sammen alle landets eldste og sa: "Vær så snill å legge merke til hvordan denne mannen søker trøbbel. Han sendte etter mine koner, mine barn, mitt sølv og mitt gull, og jeg nektet ham ikke." ⁸ Alle de eldste og folket sa til ham: "Ikke hør på ham eller gi etter." ⁹ Så sa han til Ben-Hadads budbringere: "Fortell min herre kongen: Jeg vil gi alt det du først krevde av din tjener, men dette andre kravet kan jeg ikke møte." Så dro budbringerne og rapporterte tilbake. ¹⁰ Da sendte Ben-Hadad ord igjen og sa: "Måtte gudene straffe meg hardt hvis det er nok støv igjen i Samaria til å gi en håndfull til hver av de mennene som følger meg!" ¹¹ Men Israels konge svarte: "Si til ham: La ikke den som tar på seg rustningen rose seg som den som tar den av." ¹² Da Ben-Hadad hørte dette svaret, drakk han og de andre kongene i teltene sine. Han beordret sine menn: "Gjør klar til angrep!" Så gjorde de seg klare til å angripe byen.

¹³ Da kom en profet til Ahab, Israels konge, og sa: "Dette sier Herren: Har du sett denne store hæren? Jeg vil overgi den i din hånd i dag, og du skal vite at jeg er Herren." ¹⁴ Ahab spurte: "Ved hvem?" Og han sa: "Dette sier Herren: Ved de unge offiserene til distriktsguvernørene." Da spurte Ahab: "Hvem skal begynne slaget?" Og han svarte: "Du skal." ¹⁵ Så samlet Ahab de unge offiserene til distriktsguvernørene, 232 i alt. Deretter samlet han resten av hæren — alle israelittene — som talte syv tusen. ¹⁶ De marsjerte ut ved middagstid, mens Ben-Hadad og de tretti kongene med ham var i teltene sine og drakk seg fulle. ¹⁷ De unge offiserene til distriktsguvernørene gikk ut først. Ben-Hadad sendte speidere, som rapporterte: "Menn kommer fra Samaria." ¹⁸ Han sa: "Hvis de har kommet for fred, ta dem levende; og hvis de har kommet for krig, ta dem levende." ¹⁹ Så de unge offiserene til distriktsguvernørene rykket frem fra byen, med hæren bak dem. ²⁰ Hver slo ned sin motstander, og arameerne flyktet. Israel forfulgte dem, og Ben-Hadad, kongen av Aram, flyktet til hest med noen av sine ryttere. ²¹ Da dro Israels konge ut og slo ned hestene og vognene, og påførte arameerne et stort nederlag.

1 Kongebok

²² Da kom profeten til Israels konge og sa, "Gå og styrk deg selv. Tenk nøye over hva du må gjøre, for om våren vil kongen av Aram komme tilbake mot deg." ²³ I mellomtiden sa kongens av Aram tjenestemenn til ham, "Deres guder er guder av høydene. Det er derfor de var sterkere enn oss. Men hvis vi kjemper mot dem på slettene, vil vi sikkert være sterkere enn de." ²⁴ Gjør dette: fjern alle kongene fra deres kommandoer og erstatt dem med kommandører. ²⁵ Reis også en hær som den du mistet — hest for hest og vogn for vogn — så vi kan kjempe mot dem på slettene. Da vil vi sikkert beseire dem." Han var enig og gjorde som de rådet.

²⁶ Da våren kom, samlet Ben-Hadad arameerne og dro opp til Afek for å engasjere Israel i kamp. ²⁷ Israelittene ble også samlet og gitt forsyninger, og de dro ut for å møte dem. Israels folk slo leir foran dem som to små flokker med geiter, mens arameerne fylte landskapet. ²⁸ Da kom en Guds mann og sa til Israels konge, "Dette sier Herren: Fordi arameerne har sagt, 'Herren er en gud av høydene, men ikke en gud av dalene,' vil jeg overgi denne store hæren i dine hender, og du skal vite at jeg er Herren."

²⁹ De slo leir mot hverandre i syv dager. På den syvende dagen engasjerte de seg i kamp, og israelittene slo ned 100 000 fotsoldater av arameerne på en enkelt dag. ³⁰ Resten flyktet inn i byen Afek, hvor muren kollapset over 27 000 av dem. Ben-Hadad flyktet og gjemte seg i et indre rom i byen. ³¹ Hans tjenestemann sa til ham, "Se, vi har hørt at Israels konger er barmhjertige. La oss kle oss i sekkestrie med tau rundt hodene våre og gå ut til Israels konge. Kanskje han vil spare ditt liv." ³² Så kledde de seg i sekkestrie og tau, og gikk til Israels konge og sa, "Din tjener Ben-Hadad sier: Vær så snill, la meg leve." Ahab svarte, "Er han fortsatt i live? Han er min bror." ³³ Mennene tok det som et godt tegn og svarte raskt, "Ja, Ben-Hadad er din bror." Ahab sa, "Gå og hent ham." Så kom Ben-Hadad ut, og Ahab lot ham komme opp i vognen. ³⁴ Ben-Hadad sa, "Jeg vil gi tilbake byene min far tok fra din far. Du kan sette opp markedsområder for deg selv i Damaskus, som min far gjorde i Samaria." Ahab sa, "På grunnlag av denne avtalen vil jeg la deg gå." Så inngikk han en traktat med ham og lot ham gå.

³⁵ Nå sa en viss mann fra profetenes sønner til sin nabo ved Herrens ord, "Slå meg, vær så snill." Men

mannen nektet å slå ham. ³⁶ Så sa profeten til ham, "Fordi du ikke har adlydt Herrens røst, så snart du forlater meg, vil en løve drepe deg." Og så snart han forlot, fant en løve ham og drepte ham. ³⁷ Deretter nærmet han seg en annen mann og ba, "Slå meg, vær så snill." Mannen slo ham og såret ham. ³⁸ Så gikk profeten og ventet på kongen ved veien, forkledd med et bandasje over øynene. ³⁹ Da kongen passerte, ropte han til ham, "Din tjener gikk inn i midten av slaget, og noen vendte seg bort og brakte en mann til meg og sa, 'Vokt denne mannen; hvis han mangler, vil det være ditt liv for hans liv, ellers skal du betale en talent sølv.'" ⁴⁰ Men mens din tjener var opptatt her og der, forsvant mannen." Og Israels konge sa til ham, "Det er din dom. Du har bestemt det selv." ⁴¹ Da fjernet profeten raskt bandasjen fra øynene, og Israels konge kjente ham igjen som en av profetene. ⁴² Og han sa til kongen, "Dette sier Herren: Fordi du har latt gå fra din hånd den mannen jeg hadde viet til ødeleggelse, skal ditt liv være for hans liv, og ditt folk for hans folk." ⁴³ Så dro Israels konge tilbake til sitt hus, mutt og sint, og kom til Samaria.

21 Nå skjedde det etter disse tingene at Nabot fra Jisreel hadde en vingård i Jisreel, ved siden av palasset til Akab, kongen av Samaria. ² Akab sa til Nabot: "La meg få vingården din til å bruke som en grønnsakshage, fordi den er nær mitt palass. Jeg vil gi deg en bedre vingård i bytte, eller hvis du foretrekker det, vil jeg betale deg verdien i sølv." ³ Men Nabot sa til Akab: "Herren forbyr at jeg skulle gi deg arven fra mine forfedre." ⁴ Så gikk Akab hjem, mutt og sint fordi Nabot fra Jisreel hadde sagt: "Jeg vil ikke gi deg arven fra mine forfedre." Han la seg på sengen, vendte ansiktet bort og nektet å spise.

⁵ Hans kone Jesabel kom inn og spurte: "Hvorfor er du så opprørt? Hvorfor vil du ikke spise?" ⁶ Han svarte: "Fordi jeg snakket med Nabot fra Jisreel og ba ham selge meg vingården sin, eller bytte den hvis han foretrakk det. Men han svarte: 'Jeg vil ikke gi deg vingården min.'" ⁷ Jesabel, hans kone, sa: "Er dette hvordan du oppfører deg som konge over Israel? Stå opp og spis noe. Vær ved godt mot. Jeg skal skaffe deg vingården til Nabot fra Jisreel." ⁸ Så skrev hun brev i Akabs navn, forseglet dem med hans segl, og sendte dem til de eldste og fornemme som bodde i Nabots by. ⁹ I de brevene skrev hun: "Utrop en faste

1 Kongebok

og sett Nabot på en fremtredende plass blant folket. ¹⁰ Men sett to kjeltringer overfor ham og la dem vitne at han har forbannet både Gud og kongen. Ta ham så ut og stein ham til døde."

¹¹ Så mennene i Nabots by—de eldste og fornemme som bodde der—gjorde nøyaktig som Jesabel hadde instruert i brevene hun hadde sendt dem. ¹² De kunngjorde en faste og plasserte Nabot på en fremtredende plass blant folket. ¹³ Så kom to verdiløse menn inn og satte seg overfor ham, og vitnet foran folket og sa: "Nabot har forbannet Gud og kongen." Så tok de ham utenfor byen og steinet ham til døde. ¹⁴ Etterpå informerte de Jesabel: "Nabot er blitt steinet og er død."

¹⁵ Så snart Jesabel hørte at Nabot var blitt steinet og var død, sa hun til Akab, "Stå opp og ta vingården til Nabot fra Jisreel i eie, som han nektet å selge deg. Han er ikke lenger i live, men død." ¹⁶ Da Akab hørte at Nabot var død, reiste han seg og gikk ned for å ta vingården i eie.

¹⁷ Herrens ord kom til Elia fra Tisjbe, og det var: ¹⁸ "Gå for å møte Akab, kongen av Israel, som regjerer i Samaria. Han er nå i Nabots vingård, hvor han har gått for å gjøre krav på den. ¹⁹ Si til ham: 'Dette er hva Herren sier: Har du myrdet og også tatt i eie? Si så til ham: 'Dette er hva Herren sier: På stedet hvor hundene slikket opp Nabots blod, vil hundene også slikke opp ditt blod—ja, ditt!'" ²⁰ Akab sa til Elia: "Så du har funnet meg, min fiende!" Elia svarte: "Jeg har funnet deg, fordi du har solgt deg selv til å gjøre ondt i Herrens øyne. ²¹ Dette er hva Herren sier: 'Jeg vil bringe ulykke over deg. Jeg vil utsette dine etterkommere, og utrydde fra Akab hver mann i Israel—slave eller fri. ²² Jeg vil gjøre ditt hus som det til Jeroboam, Nebats sønn, og det til Baesa, Ahijas sønn, fordi du har vakt Min vrede og fått Israel til å synde.' ²³ Og angående Jesabel, sier Herren også: 'Hunder vil fortære Jesabel ved muren i Jisreel.' ²⁴ Hunder vil spise alle som tilhører Akab som dør i byen, og fuglene vil spise dem som dør på landsbygda."

²⁵ Det var ingen som Akab, som solgte seg selv til å gjøre ondt i Herrens øyne, påvirket av Jesabel, hans kone. ²⁶ Han handlet på de mest avskyelige måter ved å følge avguder, slik amorittene hadde gjort, som Herren drev ut foran Israel.

²⁷ Da Akab hørte disse ordene, rev han klærne sine, tok på seg sekkestrie og fastet. Han lå i sekkestrie og gikk stille og ydmykt omkring. ²⁸ Herrens budskap kom til Elia fra Tisjbe: ²⁹ "Har du lagt merke til hvordan Akab har ydmyket seg for Meg? Fordi han har ydmyket seg, vil jeg ikke bringe ulykken i hans levetid. Jeg vil bringe den over hans hus i hans sønns dager."

22 I tre år var det ingen krig mellom Aram og Israel. ² Men i det tredje året dro Josjafat, kongen av Juda, ned til kongen av Israel. ³ Kongen av Israel sa til sine tjenere: "Vet dere ikke at Ramot i Gilead tilhører oss? Men vi gjør ingenting for å ta det tilbake fra kongen av Aram." ⁴ Så spurte han Josjafat: "Vil du gå med meg for å kjempe mot Ramot i Gilead?" Josjafat svarte kongen av Israel: "Jeg er som du er; mitt folk som ditt folk, mine hester som dine hester."

⁵ Men Josjafat sa til kongen av Israel: "Søk først Herrens ord." ⁶ Så samlet kongen av Israel profetene—omtrent fire hundre menn—og spurte dem: "Skal jeg dra i krig mot Ramot i Gilead, eller skal jeg la det være?" De svarte: "Dra opp, for Herren vil gi det i kongens hånd." ⁷ Men Josjafat spurte: "Er det ikke ennå en profet for Herren her som vi kan spørre?" ⁸ Kongen av Israel sa til Josjafat: "Det er ennå en mann gjennom hvem vi kan spørre Herren, men jeg hater ham fordi han aldri profeterer noe godt om meg—bare ulykke. Han er Mika, sønn av Jimla." Josjafat svarte: "Kongen bør ikke snakke slik." ⁹ Så kalte kongen av Israel på en offiser og sa: "Hent Mika, sønn av Jimla, straks."

¹⁰ Nå satt kongen av Israel og Josjafat, kongen av Juda, på sine troner, kledd i kapper ved treskeplassen ved inngangen til porten i Samaria, med alle profetene som profeterte foran dem. ¹¹ Sakarja, sønn av Kenaanah, hadde laget jernhorn, og han sa: "Dette sier Herren: Med disse skal du stange arameerne til de er ødelagt." ¹² Alle profetene profeterte det samme: "Dra opp til Ramot i Gilead og seir, for Herren vil gi det i kongens hånd."

¹³ Budbringeren som gikk for å hente Mika, sa til ham: "Se, profetenes ord er alle enige og lover kongen suksess. La ditt ord være som deres, og tal vel." ¹⁴ Men Mika sa: "Så sant Herren lever, jeg vil bare si det Herren sier til meg."

1 Kongebok

¹⁵ Da han kom fram for kongen, spurte kongen ham: "Mika, skal vi dra i krig mot Ramot i Gilead, eller ikke?" Han svarte: "Dra opp og seir, for Herren vil gi det i kongens hånd." ¹⁶ Kongen sa da til ham: "Hvor mange ganger må jeg insistere på at du bare taler sannhet i Herrens navn?" ¹⁷ Da sa Mika: "Jeg så hele Israel spredt på fjellene, som sauer uten hyrde,

og Herren sa: 'Disse har ingen herre; la hver av dem vende tilbake til sitt hjem i fred.'"

¹⁸ Kongen av Israel sa til Josafat: "Sa jeg ikke til deg at han ikke ville profetere noe godt om meg, bare ulykke?" ¹⁹ Mika sa: "Hør derfor Herrens ord: Jeg så Herren sitte på sin trone, med hele himmelens hær stående ved hans høyre og venstre side. ²⁰ Og Herren sa: 'Hvem vil lokke Akab til å dra opp og falle ved Ramot i Gilead?' Den ene foreslo dette, og den andre det. ²¹ Da kom en ånd fram for Herren og sa: 'Jeg vil lokke ham.' ²² 'Hvordan?' spurte Herren. 'Ved å være en løgnens ånd i munnen på alle hans profeter,' sa han. Herren sa: 'Du skal lykkes i å lokke ham. Gå og gjør det.' ²³ Så nå har Herren lagt en løgnens ånd i munnen på alle disse profetene dine. Herren har bestemt ulykke for deg."

²⁴ Da kom Sakarja, sønn av Kenaanah, fram til Mika og slo ham på kinnet. Han sa: "Hvilken vei gikk Herrens ånd fra meg for å tale til deg?" ²⁵ Mika svarte: "Du vil oppdage det den dagen du går for å gjemme deg i et indre rom." ²⁶ Kongen av Israel befalte: "Ta Mika og send ham tilbake til Amon, byens guvernør, og til Joasj, kongens sønn, ²⁷ og si: 'Dette sier kongen: Sett denne mannen i fengsel og gi ham bare brød og vann til jeg kommer tilbake i fred.'" ²⁸ Men Mika erklærte: "Hvis du noen gang kommer tilbake i fred, har ikke Herren talt gjennom meg." Og han la til: "Legg merke til dette, alle dere folk!"

²⁹ Derfor dro kongen av Israel og Josafat, kongen av Juda, til Ramot i Gilead. ³⁰ Kongen av Israel sa til Josafat: "Jeg vil forkledde meg når jeg går i kamp, men du ha på deg dine kongelige klær." Så forkledde kongen av Israel seg og gikk i kamp. ³¹ I mellomtiden hadde kongen av Aram beordret sine tretti vognkommandører: "Ikke angrip noen, verken liten eller stor, unntatt kongen av Israel." ³² Da vognkommandørene så Josafat, tenkte de: "Sikkert er dette kongen av Israel." Så de vendte seg for å angripe ham, men Josafat ropte ut. ³³ Da

vognkommandørene så at han ikke var kongen av Israel, vendte de seg bort fra ham.

³⁴ Men en mann spente buen tilfeldig og traff kongen av Israel mellom leddene i hans rustning. Han sa til sin vognfører: "Snu og få meg ut av kampen, for jeg er såret." ³⁵ Kampen raste den dagen, og kongen ble støttet opp i vognen mot arameerne. Men blodet fra hans sår rant ned på gulvet i vognen, og om kvelden døde han. ³⁶ Ved solnedgang gikk et rop gjennom hæren: "Hver mann til sin by, og hver mann til sitt land!" ³⁷ Slik døde kongen og ble ført til Samaria, hvor de begravde ham. ³⁸ De vasket vognen ved en dam i Samaria, hvor prostituerte badet, og hundene slikket opp hans blod, akkurat som Herrens ord hadde talt.

³⁹ Nå resten av Akabs gjerninger, og alt han gjorde—elfenbenspalasset han bygde og byene han befestet—er de ikke skrevet i Krønikerboken til Israels konger? ⁴⁰ Akab ble lagt til hvile med sine forfedre, og hans sønn Akasja etterfulgte ham som konge.

⁴¹ Josafat, sønn av Asa, begynte å regjere over Juda i det fjerde året av Akab, kongen av Israel. ⁴² Josafat var trettifem år gammel da han begynte å regjere, og han regjerte i Jerusalem i tjuetvå år. Hans mors navn var Asuba, datter av Silhi. ⁴³ Han fulgte i sin far Asas veier og vek ikke av fra dem; han gjorde det som var rett i Herrens øyne. Likevel ble ikke offerhaugene fjernet, og folket fortsatte å ofre og brenne røkelse der. ⁴⁴ Josafat opprettholdt fredelige forhold med kongen av Israel.

⁴⁵ Når det gjelder resten av Josafats gjerninger, de mektige gjerningene han utførte og kampene han kjempet—er de ikke skrevet i Krønikerboken til Judas konger? ⁴⁶ Han fjernet fra landet de gjenværende mannlige tempelprostituerte som var igjen fra hans far Asas dager. ⁴⁷ Det var ingen konge i Edom; en stedfortreder styrte i stedet for en konge. ⁴⁸ Josafat bygde Tarsis-skip for å seile til Ofir etter gull, men de seilte aldri, for de ble vraket ved Esjon-Geber. ⁴⁹ I denne perioden foreslo Akasja, sønn av Akab, til Josafat: "La mine menn seile med dine," men Josafat avslø.

⁵⁰ Josafat ble lagt til hvile med sine forfedre og ble begravet med dem i sin far Davids by. Og hans sønn Joram etterfulgte ham som konge.

1 Kongebok

⁵¹ Akasja, sønn av Akab, begynte å regjere over Israel i Samaria i det syttende året av Josjafat, kongen av Juda, og han regjerte over Israel i to år. ⁵² Han gjorde det som var ondt i Herrens øyne og

vandret i sin fars og mors veier og i Jeroboams vei, sønn av Nebat, som fikk Israel til å synde. ⁵³ Han tjente og tilba Baal og vakte Herrens, Israels Guds, vrede, akkurat som hans far hadde gjort.

2 Kongebok

1 Etter Ahabs død gjorde Moab opprør mot Israel.
² Nå skjedde det at Ahazja falt gjennom gitteret i sitt øvre rom i Samaria og skadet seg. Så han sendte budbærere og sa til dem: "Gå og spør Ba'al-Sebub, guden i Ekron, om jeg vil komme meg etter denne skaden." ³ Men Herrens engel sa til Elia fra Tisjbe, "Gå opp og møt budbærerne fra kongen i Samaria og si til dem, 'Er det fordi det ikke er noen Gud i Israel at dere går for å rådspørre Ba'al-Sebub, guden i Ekron?' ⁴ Derfor sier Herren: Du skal ikke forlate sengen du ligger på. Du skal visselig dø.'" Så Elia gikk.

⁵ Da budbærerne kom tilbake, spurte kongen, "Hvorfor har dere kommet tilbake?" ⁶ De svarte, "En mann kom for å møte oss og sa, 'Gå tilbake til kongen som sendte dere og si til ham, Dette sier Herren: Er det fordi det ikke er noen Gud i Israel at du sender menn for å rådspørre Ba'al-Sebub, guden i Ekron? Derfor skal du ikke forlate sengen du ligger på. Du skal visselig dø.'" ⁷ Kongen spurte dem da, "Hva slags mann var det som kom for å møte dere og fortalte dere dette?" ⁸ De svarte, "Han var en mann med et hårete plagg og et lærbelte rundt livet." Kongen sa, "Det var Elia fra Tisjbe."

⁹ Da sendte kongen en kaptein med femti mann til Elia. Han gikk opp til Elia, som satt på toppen av en høyde, og sa til ham, "Guds mann, kongen sier, 'Kom ned!'" ¹⁰ Elia svarte kapteinen, "Hvis jeg er en Guds mann, la ild komme ned fra himmelen og fortære deg og dine femti menn." Da falt ild ned fra himmelen og fortærte kapteinen og hans menn. ¹¹ Ved dette sendte kongen en annen kaptein med femti mann. Han sa til Elia, "Guds mann, dette sier kongen: 'Kom ned straks!'" ¹² Elia svarte, "Hvis jeg er en Guds mann, la ild komme ned fra himmelen og fortære deg og dine femti menn." Da falt Guds ild ned fra himmelen og fortærte dem.

¹³ Så sendte kongen en tredje kaptein med sine femti menn. Denne tredje kapteinen gikk opp, falt på kne foran Elia, og ba ham, "Guds mann, vær så snill å ha omsorg for mitt liv og livet til disse femti tjenerne dine." ¹⁴ Se, ild har kommet ned fra himmelen og fortært de to første kapteinene og deres menn. Men nå, vær så snill å la mitt liv være dyrebart i dine øyne." ¹⁵ Da sa Herrens engel til Elia, "Gå ned med ham; vær ikke redd." Så reiste Elia seg og gikk ned med ham til kongen.

¹⁶ Han sa til kongen, "Dette sier Herren: Du har sendt budbærere for å rådspørre Ba'al-Sebub, guden i Ekron. Er det fordi det ikke er noen Gud i Israel å spørre om Hans ord? Derfor skal du ikke forlate sengen du ligger på. Du skal visselig dø." ¹⁷ Så døde Ahazja, i samsvar med Herrens ord talt av Elia. Fordi han ikke hadde noen sønn, etterfulgte Joram ham som konge i det andre året til Joram, sønn av Josjafat, kongen av Juda.

¹⁸ Når det gjelder resten av Ahazjas gjerninger og hva han gjorde, er de ikke skrevet i Kronikeboken for Israels konger?

2 Da tiden nærmet seg for Herren til å ta Elia opp til himmelen i en stormvind, reiste Elia og Elisja fra Gilgal. ² Elia sa til Elisja: «Bli her, for Herren har sendt meg til Betel.» Men Elisja sa: «Så sant Herren lever og du selv lever, jeg vil ikke forlate deg.» Så de dro ned til Betel. ³ Profetlauget i Betel kom ut til Elisja og spurte, «Vet du at Herren i dag vil ta din mester bort fra deg?» Han svarte, «Ja, jeg vet det — vær stille.» ⁴ Så sa Elia til ham, «Elisja, bli her, for Herren har sendt meg til Jeriko.» Men han svarte, «Så sant Herren lever og du selv lever, jeg vil ikke forlate deg.» Så de dro til Jeriko. ⁵ Profetlauget i Jeriko nærmet seg Elisja og sa, «Vet du at Herren i dag vil ta din mester bort fra deg?» Og han svarte, «Ja, jeg vet det. Vær stille.» ⁶ Så sa Elia til ham, «Bli her, for Herren har sendt meg til Jordan.» Men Elisja svarte, «Så sant Herren lever og du selv lever, jeg vil ikke forlate deg.» Så de to gikk videre.

⁷ Femti menn fra profetlauget gikk og sto på avstand og så på stedet der Elia og Elisja hadde stanset ved Jordan. ⁸ Da tok Elia kappen sin, rullet den sammen, og slo på vannet med den. Vannet delte seg til venstre og til høyre, og de to gikk over på tørr grunn. ⁹ Da de hadde kryssset over, sa Elia til Elisja, «Be om hva jeg kan gjøre for deg før jeg blir tatt bort fra deg.» Elisja sa, «La meg få en dobbel del av din ånd.» ¹⁰ Elia svarte, «Du har bedt om noe vanskelig. Men hvis du ser meg når jeg blir tatt bort fra deg, vil det bli diitt — ellers vil det ikke.» ¹¹ Mens de gikk og snakket sammen, dukket plutselig en ildvogn og ildhester opp og skilte de to, og Elia gikk opp til himmelen i en stormvind. ¹² Elisja så det og ropte, «Min far, min far! Israels vogn og hestfolk!» Og Elisja så ham ikke mer. Så tok han tak i sine egne klær og rev dem i to.

2 Kongebok

¹³ Elisja plukket opp Elias kappe som hadde falt av ham og gikk tilbake og sto ved bredden av Jordan. ¹⁴ Han tok kappen som hadde falt av Elia, slo på vannet med den, og sa, «Hvor er Herren, Elias Gud?» Da han slo på vannet, delte det seg til venstre og til høyre, og Elisja krysset over.

¹⁵ Da profetlauget fra Jeriko, som så på, så ham, sa de, «Elias ånd hviler nå på Elisja.» Og de kom for å møte ham og bøyde seg til jorden for ham. ¹⁶ De sa til ham, «Se, vi dine tjenere har femti sterke menn. La dem gå og lete etter din mester. Kanskje Herrens Ånd har løftet ham opp og satt ham ned på et fjell eller i en dal.» Men Elisja svarte, «Ikke send dem.» ¹⁷ Men de insisterte til han ble flau for å nekte. Så han sa, «Send dem.» Og de sendte femti menn, som lette i tre dager, men fant ham ikke. ¹⁸ Da de kom tilbake til Elisja, som hadde blitt i Jeriko, sa han til dem, «Sa jeg ikke til dere at dere ikke skulle gå?»

¹⁹ Mennene i byen sa til Elisja, «Se, vår herre kan se at denne byen ligger godt til, men vannet er dårlig og landet ufruktbart.» ²⁰ Elisja instruerte, «Hent meg en ny skål og legg salt i den.» Så de brakte den til ham. ²¹ Så gikk han ut til kilden og kastet saltet i den, og sa, «Dette er hva Herren sier: Jeg har helbredet dette vannet. Aldri igjen skal det forårsake død eller gjøre landet ufruktbart.» ²² Og vannet har forblitt rent til denne dag, akkurat som Elisja hadde erklært.

²³ Derfra dro Elisja opp til Betel. Mens han gikk langs veien, kom noen gutter ut av byen og hånet ham, og sa, «Gå opp, du flintskalle! Gå opp, du flintskalle!» ²⁴ Han snudde seg, så på dem, og forbannet dem i Herrens navn. Da kom to bjørner ut av skogen og rev i hjel førtito av guttene. ²⁵ Derfra dro Elisja til Karmelfjellet, og vendte deretter tilbake til Samaria.

3 Joram, sønn av Akab, ble konge over Israel i Samaria i det attende året til Josjafat, kongen av Juda, og han regjerte i tolv år. ² Han gjorde det som var ond i Herrens øyne, men ikke som hans far og mor, for han fjernet Ba'als hellige støtte som hans far hadde laget. ³ Likevel holdt han fast ved Jeroboams, Nebats sønns, synder, som fikk Israel til å synde. Han vendte seg ikke bort fra dem.

⁴ Nå var Mesja, kongen av Moab, en saueoppdretter, og han pleide å betale kongen av Israel en tributt på hundre tusen lam og ullen fra hundre tusen værer. ⁵ Men etter Akabs død gjorde kongen av Moab opprør

mot kongen av Israel. ⁶ Så dro kong Joram ut fra Samaria på den tiden og samlet hele Israel. ⁷ Han sendte også denne meldingen til Josjafat, kongen av Juda: "Kongen av Moab har gjort opprør mot meg. Vil du gå med meg for å kjempe mot Moab?" Josjafat svarte: "Jeg vil gå. Jeg er som du er, mitt folk som ditt folk, mine hester som dine hester." ⁸ Da spurte han: "Hvilken vei skal vi gå?" Joram svarte: "Gjennom Edoms ørken."

⁹ Så dro kongen av Israel, kongen av Juda og kongen av Edom ut. Etter en omvei på syv dager var det ikke vann for hæren eller for dyrene som fulgte dem. ¹⁰ Da sa kongen av Israel, "Å, nei! Herren har kalt disse tre kongene sammen bare for å overgi dem til Moab!" ¹¹ Men Josjafat sa: "Er det ingen profet for Herren her, som vi kan spørre Herren gjennom?" En av tjenerne til kongen av Israel svarte: "Elisja, Sjafats sønn, er her. Han pleide å helle vann på Elias' hender." ¹² Josjafat sa: "Herrens ord er med ham." Så gikk kongen av Israel, Josjafat og kongen av Edom ned til ham.

¹³ Elisja sa til kongen av Israel, "Hva har jeg med deg å gjøre? Gå til din fars profeter og din mors profeter." Men kongen av Israel sa til ham: "Nei, for det er Herren som har kalt oss tre konger sammen for å overgi oss til Moab." ¹⁴ Elisja sa, "Så sant Herren, hærskaresnes Gud, lever, som jeg tjener, hvis jeg ikke hadde respekt for Josjafat, kongen av Juda, ville jeg ikke se på deg eller legge merke til deg." ¹⁵ Men nå, hent meg en musiker." Og mens musikeren spilte, kom Herrens hånd over Elisja. ¹⁶ Han sa, "Dette sier Herren: Gjør denne dalen full av grøfter. ¹⁷ For dette sier Herren: Dere vil verken se vind eller regn,

likevel vil denne dalen bli fylt med vann, og dere, deres kveg og deres dyr vil drikke.

¹⁸ Dette er en enkel ting i Herrens øyne. Han vil også overgi Moab i deres hender. ¹⁹ Dere vil beseire hver befestet by og hver stor by. Dere vil felle hvert godt tre, blokkere alle kildene og dekke hvert godt jorde med steiner.

²⁰ Neste morgen, omtrent ved tiden for morgenofferet, kom plutselig vann fra Edoms retning, og landet ble fylt med vann.

²¹ Nå hadde alle moabittene hørt at kongene hadde kommet opp for å kjempe mot dem, så hver mann gammel nok til å bære våpen ble innkalt og

2 Kongebok

stasjonert ved grensen. ²² Da de sto opp tidlig om morgenen, skinte solen på vannet, og for moabittene så det rødt ut—som blod. ²³ De sa, "Dette er blod! Kongene har kjempet og slaktet hverandre. Nå til plyndringen, Moab!" ²⁴ Men da moabittene kom til Israels leir, reiste israelittene seg og slo dem ned. De flyktet foran Israel, som forfulgte dem og slo dem ned. ²⁵ De ødela byene, og hver mann kastet steiner på hvert godt jorde til det var dekket. De stoppet alle kildene og hogget ned hvert godt tre. Bare Kir-Hareset var igjen, men selv det ble omringet og angrepet av slyngere.

²⁶ Da kongen av Moab så at slaget gikk imot ham, tok han syv hundre sverds menn for å bryte gjennom til kongen av Edom, men de kunne ikke lykkes. ²⁷ Så tok han sin førstefødte sønn, som skulle etterfølge ham som konge, og ofret ham som et brennoffer på muren. Stor vrede kom over Israel, og de trakk seg tilbake fra ham og vendte tilbake til sitt eget land.

4 Nå var det en kvinne blant profetenes disipler som ropte til Elisja og sa: "Din tjener, min mann, er død, og du vet at din tjener fryktet Herren. Nå har kreditoren kommet for å ta mine to barn til sine slaver." ² Elisja svarte henne, "Hvordan kan jeg hjelpe deg? Fortell meg, hva har du i huset ditt?" Og hun svarte, "Din tjenestekvinne har ingenting i huset bortsett fra en krukke med olje." ³ Da sa han, "Gå, lån beholdere andre steder for deg selv, fra alle dine naboer — tomme kar; ikke ta bare noen få. ⁴ Gå så inn og lukk døren bak deg og dine sønner, og hell oljen i alle disse beholderne; og du skal sette til side hver enkelt når den er full." ⁵ Så forlot hun ham og lukket døren bak seg og sine sønner. De fortsatte å bringe beholderne til henne, og hun fortsatte å helle. ⁶ Da beholderne var fulle, sa hun til sin sønn, "Bring meg en annen beholder." Men han sa til henne, "Det er ikke en til." Da stoppet oljen. ⁷ Så kom hun og informerte Guds mann. Og han instruerte henne, "Gå, selg oljen og betal din gjeld, og du og dine sønner kan leve av resten."

⁸ Nå kom det en dag da Elisja dro over til Sjunem, hvor det var en fremtredende kvinne, og hun ba ham spise mat. Så når han passerte forbi, ville han gå inn der for å spise. ⁹ Og hun sa til sin mann, "Se nå, jeg vet at dette er en hellig Guds mann som stadig passerer forbi oss. ¹⁰ Vær så snill, la oss lage et lite rom med vegger, og sette en seng for ham der, og et bord, en stol og en lysestake; og det skal være, når

han kommer til oss, at han kan gå inn der." ¹¹ En dag kom han dit og gikk inn i det øvre rommet og la seg der. ¹² Og han sa til Gehasi, sin tjener, "Kall denne kvinnen fra Sjunem." Så han kalte henne, og hun sto foran ham. ¹³ Og han sa til ham, "Si nå til henne, 'Se, du har gjort alt dette bryet for oss; hva kan jeg gjøre for deg? Skal jeg tale for deg til kongen eller til hærføreren?'" Men hun svarte, "Jeg bor blant mitt eget folk." ¹⁴ Så sa han, "Hva skal da gjøres for henne?" Og Gehasi svarte, "Vel, hun har ingen sønn, og hennes mann er gammel." ¹⁵ Da sa han, "Kall henne." Så han kalte henne, og hun sto i dørråpningen. ¹⁶ Da sa han, "På denne tiden neste år skal du omfavne en sønn." Men hun sa, "Nei, min herre, du Guds mann, ikke lyv for din tjener." ¹⁷ Men kvinnen ble gravid og fødte en sønn på den tiden året etter, akkurat som Elisja hadde sagt til henne.

¹⁸ Nå vokste barnet. Og det skjedde en dag at han gikk ut til sin far, til høstfolkene. ¹⁹ Og han sa til sin far, "Mitt hode, mitt hode!" Og han sa til sin tjener, "Bær ham til hans mor." ²⁰ Da han hadde båret ham og brakt ham til hans mor, satt han på hennes fang til middag, og så døde han. ²¹ Så gikk hun opp og la ham på Guds manns seng, og lukket døren bak ham og gikk ut. ²² Hun kalte til sin mann og sa, "Vær så snill, send meg en av tjenerne og en av eslene, så jeg kan løpe til Guds mann og komme tilbake." ²³ Men han sa, "Hvorfor går du til ham i dag? Det er verken nymåne eller sabbat." Og hun sa, "Det vil gå bra." ²⁴ Da salte hun eselet og sa til sin tjener, "Kjør på og ikke senk farten for meg med mindre jeg sier det." ²⁵ Så dro hun og kom til Guds mann ved Karmel-fjellet. Da Guds mann så henne på avstand, sa han til Gehasi, sin tjener, "Se, der er kvinnen fra Sjunem. ²⁶ Nå, vær så snill, løp for å møte henne og si til henne, 'Er det bra med deg? Er det bra med din mann? Er det bra med barnet?'" Og hun svarte, "Det er bra." ²⁷ Da hun kom til Guds mann på høyden, grep hun om føttene hans. Og Gehasi kom opp for å skyve henne bort, men Guds mann sa, "La henne være, for hennes sjel er i nød; og Herren har skjult det for meg og har ikke informert meg." ²⁸ Da sa hun, "Ba jeg om en sønn fra min herre? Sa jeg ikke, 'Ikke villet meg?'"

²⁹ Da sa han til Gehasi, "Gjør deg klar, ta min stav i hånden og gå. Hvis du møter noen, ikke hilts på ham, og hvis noen hilser på deg, ikke svar ham. Og legg min stav på guttens ansikt." ³⁰ Men guttens mor sa,

2 Kongebok

"Så sant Herren lever og så sant du selv lever, vil jeg ikke forlate deg." Så han reiste seg og fulgte henne.

³¹ Nå gikk Gehasi foran dem og la staven på guttens ansikt, men det var ingen lyd eller respons. Så han vendte tilbake for å møte ham og fortalte ham, "Gutten har ikke våknet."

³² Da Elisja kom inn i huset, se, gutten var død og lå på sengen hans. ³³ Så gikk han inn og lukket døren bak dem begge, og ba til Herren. ³⁴ Da gikk han opp på sengen og la seg på barnet, med munnen mot hans munn, øynene mot hans øyne, og hendene mot hans hender, og mens han bøyde seg ned over ham, ble barnets kropp varm. ³⁵ Så vendte han tilbake og gikk i huset en gang frem og tilbake, og gikk opp og bøyde seg ned over ham igjen; og gutten nøs syv ganger og åpnet øynene. ³⁶ Og han kalte på Gehasi og sa, "Kall denne kvinnen fra Sjunem." Så han kalte henne, og da hun kom inn til ham, sa han, "Ta opp din sønn." ³⁷ Da kom hun inn og falt ned ved hans føtter og bøyde seg til jorden. Og hun tok opp sin sønn og gikk ut.

³⁸ Da Elisja vendte tilbake til Gilgal, var det hungersnød i landet. Mens profetenes disipler satt foran ham, instruerte han sin tjener, "Sett på den store gryten og lag stuing til profetenes disipler." ³⁹ Da gikk en ut på marken for å samle urter, og fant en vill vinranke, og samlet fra den et fang fullt av ville gresskar, og kom og skar dem opp i gryten med stuing, selv om de ikke visste hva det var. ⁴⁰ Så serverte de det til mennene for å spise. Men mens de spiste stuingen, ropte de ut og sa, "Guds mann, det er død i gryten!" Og de kunne ikke spise det. ⁴¹ Da sa han, "Bring mel." Og han kastet det i gryten og sa, "Server det til folket og la dem spise." Og det var ingenting skadelig i gryten.

⁴² Nå kom en mann fra Baal-salisa, og brakte Guds mann brød av førstegroden: tjuе byggbrød og friske aks av korn i sekken sin. Og Elisja sa, "Gi dem til folket så de kan spise." ⁴³ Men hans tjener sa, "Hvordan skal jeg sette dette foran hundre menn?" Likevel sa han, "Gi dem til folket så de kan spise, for dette er hva Herren sier: 'De skal spise og ha noe til overs.'" ⁴⁴ Så satte han det foran dem, og de spiste og hadde noe til overs, i henhold til Herrens ord.

5 Nå var Na'aman, hærføreren for kongen av Aram, en stor mann i sin herres øyne og høyt aktet, fordi ved ham hadde Herren gitt seier til

Aram. Mannen var også en tapper kriger, men han var spedalsk. ² Arameerne hadde dratt ut i flokker og hadde tatt til fange en ung jente fra Israels land; og hun tjente Na'amans kone. ³ Og hun sa til sin frue, "Hadde bare min herre vært hos profeten i Samaria! Han ville sikkert helbrede ham fra hans spedalskhet." ⁴ Så Na'aman gikk inn og fortalte sin herre, og sa, "Dette er hva jenta fra Israels land sa." ⁵ Da svarte kongen av Aram, "Gå nå, og jeg vil sende et brev til kongen av Israel." Så dro han av sted, og tok med seg ti talenter sølv, seks tusen sekel gull, og ti skift med klær. ⁶ Og han brakte brevet til kongen av Israel, der det sto: "Når dette brevet når deg, se, jeg har sendt Na'aman, min tjener, til deg, så du kan helbrede ham fra hans spedalskhet." ⁷ Men da kongen av Israel leste brevet, rev han sine klær og sa, "Er jeg Gud, til å drepe og gjøre levende, at denne mannen sender bud til meg for å helbrede en mann fra hans spedalskhet? Men tenk nå etter, og se hvordan han søker en strid med meg."

⁸ Nå skjedde det, da Elisja, Guds mann, hørte at kongen av Israel hadde revet sine klær, sendte han bud til kongen og sa, "Hvorfor har du revet dine klær? La ham komme til meg, og han skal vite at det er en profet i Israel." ⁹ Så kom Na'aman med sine hester og sin vogn, og sto ved inngangen til Elisjas hus. ¹⁰ Og Elisja sendte en budbærer til ham og sa, "Gå og vask deg i Jordan syv ganger, så skal ditt kjøtt bli gjenopprettet til deg, og du skal bli ren." ¹¹ Men Na'aman ble rasende og gikk bort, og sa, "Se, jeg tenkte, 'Han vil sikkert komme ut til meg og stå, og påkalle Herrens, sin Guds, navn, og svinge sin hånd over stedet og helbrede den spedalske.'" ¹² Er ikke Abana og Parpar, elvene i Damaskus, bedre enn alle vannene i Israel? Kunne jeg ikke vaske meg i dem og bli ren?" Så vendte han seg bort og gikk i sinne. ¹³ Da kom hans tjenere nær og talte til ham, og sa, "Min far, hadde profeten sagt til deg å gjøre noe stort, ville du ikke ha gjort det? Hvor mye mer da, når han sier til deg, 'Vask deg, og bli ren?'" ¹⁴ Så gikk han ned og dukket seg syv ganger i Jordan, som instruert av Guds mann; og hans kjøtt ble gjenopprettet som en ung gutt, og han var ren.

¹⁵ Da vendte han tilbake til Guds mann med hele sitt følge, og kom og sto foran ham. Og han erklærte, "Se nå, jeg vet at det ikke er noen Gud på hele jorden, unntatt i Israel; så vær så snill å ta imot en gave fra din tjener nå." ¹⁶ Men han sa, "Så sant

2 Kongebok

Herren lever, for hvem jeg står, jeg vil ikke ta imot noe." Og han oppfordret ham til å ta det, men han nektet. ¹⁷ Så sa Na'aman, "Hvis ikke, vær så snill å la din tjener få to muldyrs lass med jord; for din tjener vil ikke lenger ofre brennoffer eller offer til andre guder, men bare til Herren." ¹⁸ I denne saken må Herren tilgi din tjener: når min herre går inn i huset til Rimmon for å tilbe der, og han støtter seg på min hånd og jeg bøyer meg i huset til Rimmon— når jeg bøyer meg i huset til Rimmon, må Herren tilgi din tjener i denne saken." ¹⁹ Og han sa til ham, "Gå i fred." Så dro han fra ham et lite stykke.

²⁰ Men Gehasi, tjeneren til Elisja, Guds mann, tenkte, "Se, min herre har spart denne arameeren Na'aman, ved ikke å ta imot fra hans hånd det han brakte. Så sant Herren lever, jeg vil løpe etter ham og ta noe fra ham." ²¹ Så forfulgte Gehasi Na'aman. Da Na'aman så noen løpe etter ham, steg han ned fra vognen for å møte ham og spurte, "Er alt vel?" ²² Og han sa, "Alt er vel. Min herre har sendt meg og sier, 'Se, akkurat nå har to unge menn fra profetenes sønner kommet til meg fra fjellandet Efraim. Vær så snill å gi dem en talent sølv og to skift med klær.'" ²³ Na'aman sa, "Vær så snill å ta to talenter." Og han oppfordret ham og bandt opp to talenter sølv i to sekker med to skift med klær, og ga dem til to av sine tjenere; og de bar dem foran ham. ²⁴ Da han kom til høyden, tok han dem fra deres hånd og lagret dem i huset, og sendte så mennene bort, og de dro. ²⁵ Men han gikk inn og sto foran sin herre. Og Elisja spurte ham, "Hvor har du vært, Gehasi?" Og han svarte, "Din tjener gikk ingen steder." ²⁶ Da sa han til ham, "Gikk ikke mitt hjerte med deg, da mannen vendte seg fra sin vogn for å møte deg? Er det en tid for å ta imot penger, og å ta imot klær, olivenlunder, vingårder, sauer, okser, mannlige og kvinnelige tjenere? ²⁷ Derfor skal Na'amans spedalskhet henge ved deg og dine etterkommere for alltid." Så gikk han ut fra hans nærvær spedalsk, hvit som snø.

6 Profetenes sønner nærmet seg Elisja og sa, "Se nå, stedet hvor vi bor under din veiledning er for trangt for oss. ² La oss gå til Jordan, og hver av oss vil ta en bjelke derfra, og la oss bygge et sted der for oss selv hvor vi kan bo." Så sa han, "Gå." ³ Da sa en av dem, "Vær så snill å følge med dine tjenere." Og han svarte, "Jeg skal gå." ⁴ Så han gikk med dem; og da de nådde Jordan, begynte de å hugge trær. ⁵ Men mens en felte en bjelke, falt

øksehodet i vannet. Og han ropte og sa, "Å, min herre! Den var lånt!" ⁶ Guds mann spurte, "Hvor falt det?" Og da han viste ham stedet, skar han av en pinne og kastet den der, slik at jernet fløt. ⁷ Og han sa, "Ta det opp for deg selv." Så rakte han ut hånden og tok det.

⁸ Kongen av Aram førte krig mot Israel, og han rådførte seg med sine tjenere og sa, "På et slikt og slikt sted skal mitt leir være." ⁹ Men Guds mann sendte bud til Israels konge og sa, "Vær forsiktig så du ikke passerer dette stedet, for arameerne kommer ned der." ¹⁰ Så sendte Israels konge noen til stedet som Guds mann hadde fortalt ham om. Slik advarte han ham, så han vaktet seg der mer enn en eller to ganger. ¹¹ Hjertet til kongen av Aram ble rasende over denne saken; og han kalte sine tjenere og sa til dem, "Vil dere ikke fortelle meg hvem av oss som er for Israels konge?" ¹² En av hans tjenere svarte, "Nei, min herre konge; men Elisja, profeten som er i Israel, informerer Israels konge om de ordene du taler i ditt soverom." ¹³ Så han sa, "Gå og se hvor han er, så jeg kan sende menn for å fange ham." Og det ble rapportert til ham, og de sa, "Se, han er i Dotan." ¹⁴ Så sendte han hester, vogner og en betydelig hær dit, og de ankom om natten og omringet byen.

¹⁵ Da tjeneren til Guds mann sto opp tidlig og gikk ut, se, en hær med hester og vogner omringet byen. Og hans tjener sa til ham, "Å, min herre! Hva skal vi gjøre?" ¹⁶ Så sa han, "Vær ikke redd, for de som er med oss er flere enn de som er med dem." ¹⁷ Da ba Elisja og sa, "Herre, vær så snill å åpne øynene hans, så han kan se." Og Herren åpnet tjenerens øyne, og han så; og se, fjellet var fullt av hester og ildvogner rundt Elisja.

¹⁸ Da de kom ned til ham, ba Elisja til Herren og sa, "Slå dette folket med blindhet, jeg ber." Så slo han dem med blindhet i samsvar med Elisjas ord. ¹⁹ Da sa Elisja til dem, "Dette er ikke veien, og dette er ikke byen. Følg meg, så skal jeg lede dere til mannen dere søker." Og han ledet dem til Samaria. ²⁰ Da de kom inn i Samaria, sa Elisja, "Å Herre, åpne øynene til disse mennene, så de kan se." Så åpnet Herren deres øyne, og de så; og se, de var midt i Samaria. ²¹ Da Israels konge så dem, sa han til Elisja, "Skal jeg drepe dem? Skal jeg drepe dem, min far?" ²² Men han sa, "Du skal ikke drepe dem. Ville du drepe dem du har tatt til fange med ditt sverd og din bu?" Sett

2 Kongebok

brød og vann foran dem, så de kan spise og drikke og vende tilbake til sin herre." ²³ Så forberedte han et stort måltid for dem; og da de hadde spist og drukket, sendte han dem bort, og de vendte tilbake til sin herre. Og de herjende bandene av arameere kom ikke igjen inn i Israels land.

²⁴ Etter dette samlet Ben-Hadad, kongen av Aram, hele sin hær, og dro opp og beleiret Samaria. ²⁵ Det var en alvorlig hungersnød i Samaria; og se, de fortsatte å beleire den til et eselhode ble solgt for åtti sekel sølv, og en fjerdedel av en kab duegjødsel for fem sekel sølv. ²⁶ Da Israels konge gikk forbi på muren, ropte en kvinne til ham og sa, "Hjelp, min herre konge!" ²⁷ Men han sa, "Hvis Herren ikke hjelper deg, hvorfra skal jeg hjelpe deg? Fra treskeklassen, eller fra vinpressen?" ²⁸ Da sa kongen til henne, "Hva er i veien med deg?" Og hun svarte, "Denne kvinnen sa til meg: 'Gi din sønn, så vi kan spise ham i dag, og vi vil spise min sønn i morgen.'" ²⁹ Så kokte vi min sønn og spiste ham; og jeg sa til henne neste dag: 'Gi din sønn, så vi kan spise ham'; men hun har gjemt sin sønn."

³⁰ Da kongen hørte kvinnens ord, rev han sine klær— og mens han gikk forbi på muren, så folket, og se, han hadde sekkelerret under på kroppen. ³¹ Da sa han, "Måtte Gud gjøre slik mot meg og mer til, om hodet til Elisja, sønn av Safat, blir værende på ham i dag!" ³² Nå satt Elisja i sitt hus, og de eldste satt sammen med ham. Og kongen sendte en mann foran seg, men før budbringeren kom til ham, sa han til de eldste, "Ser dere hvordan denne morderens sønn har sendt noen for å ta mitt hode? Se, når budbringeren kommer, lukk døren og hold den stengt mot ham. Er ikke lyden av hans herres føtter bak ham?" ³³ Mens han fortsatt talte med dem, se, kom budbringeren ned til ham og sa, "Se, dette onde er fra Herren; hvorfor skulle jeg vente på Herren lenger?"

7 Da sa Elisja, "Hør Herrens ord: Så sier Herren: 'Omtrent på denne tiden i morgen skal en seah fint mel bli solgt for en sekel, og to seah bygg for en sekel, ved porten til Samaria.'" ² Men offiseren som kongen lente seg på, svarte Guds mann og sa, "Se, om Herren skulle lage vinduer i himmelen, kunne dette skje?" Da sa han, "Se, du skal få se det med dine egne øyne, men du skal ikke spise av det."

³ Nå var det fire menn med spedalskhet ved inngangen til porten; og de sa til hverandre, "Hvorfor sitter vi her til vi dør?" ⁴ Hvis vi sier: 'Vi vil gå inn i byen,' så er hungersnøden i byen, og vi vil dø der. Og hvis vi sitter her, vil vi også dø. Så nå, kom, la oss gå over til arameernes leir. Hvis de skåner oss, vil vi leve; og hvis de dreper oss, vil vi dø." ⁵ Så de reiste seg i skumringen for å gå mot arameernes leir. Da de nådde utkanten av arameernes leir, se, det var ingen der. ⁶ For Herren hadde fått arameernes leir til å høre lyden av vogner og lyden av hester— det vil si lyden av en stor hær—slik at de sa til hverandre, "Se, Israels konge har leid hetittenes konger og egypternes konger mot oss, for å komme over oss!" ⁷ Så de reiste seg og flyktet i skumringen, og forlot sine telt, sine hester og sine esler— leiren akkurat som den var—og flyktet for livet.

⁸ Da disse mennene med spedalskhet kom til utkanten av leiren, gikk de inn i et telt og spiste og drakk, og tok med seg sølv, gull og klær, og gikk og gjemte dem. Så vendte de tilbake og gikk inn i et annet telt, og tok ting derfra også, og gikk og gjemte dem. ⁹ Da sa de til hverandre, "Vi gjør ikke det som er rett. Denne dagen er en dag med gode nyheter, men vi holder oss tause. Hvis vi venter til morgengry, vil straff overta oss. Nå kom, la oss gå og fortelle kongens husstand." ¹⁰ Så de kom og ropte til portvaktene i byen, og fortalte dem, og sa, "Vi kom til arameernes leir, og se, det var ingen der, ikke en menneskelig stemme—bare hestene og eslene bundet, og teltene akkurat som de var." ¹¹ Og portvaktene ropte ut, og det ble rapportert inne i kongens hus.

¹² Da sto kongen opp om natten og sa til sine tjenere, "Jeg vil nå fortelle dere hva arameerne har gjort mot oss. De vet at vi er sultne, så de har gått ut fra leiren for å gjemme seg i marken, og sier, 'Når de kommer ut av byen, vil vi fange dem levende og komme inn i byen.'" ¹³ Men en av hans tjenere svarte og sa, "Vær så snill, la noen menn ta fem av hestene som er igjen i byen— se, de vil være som hele Israels mengde som er igjen i den— og la oss sende dem og se." ¹⁴ Så de forberedte to vogner med hester, og kongen sendte dem etter arameernes hær, med instruksjon om, "Gå og se." ¹⁵ De dro etter dem til Jordan, og se, hele veien var full av klær og utstyr som arameerne hadde kastet fra seg i hast. Så vendte budbringeren tilbake og fortalte kongen.

2 Kongebok

¹⁶ Så våget folket seg ut og plyndret arameernes leir. Følgelig ble en seah fint mel solgt for en sekel, og to seah bygg for en sekel, i samsvar med Herrens ord.

¹⁷ Nå utnevnte kongen offiseren som han lente seg på til å ha ansvar for porten; men folket trampet på ham ved porten, og han døde, akkurat som Guds mann hadde talt, som talte da kongen kom ned til ham. ¹⁸ Og det skjedde akkurat som Guds mann hadde talt til kongen, og sa, "To seah bygg for en sekel og en seah fint mel for en sekel vil bli solgt i morgen omtrent på denne tiden ved porten til Samaria." ¹⁹ Da hadde offiseren svart Guds mann og sagt, "Nå se, om Herren skulle lage vinduer i himmelen, kunne en slik ting skje?" Og han sa, "Se, du skal få se det med dine egne øyne, men du skal ikke spise noe av det." ²⁰ Og faktisk, dette er hva som skjedde med ham: folket trampet på ham ved porten, og han døde.

8 Nå talte Elisa til kvinnen hvis sønn han hadde gjenopplivet, og sa, "Stå opp og dra, med ditt husfolk, og bli hvor du kan; for Herren har kalt på en hungersnød, og den vil også komme over landet i syv år." ² Så kvinnen sto opp og handlet i samsvar med ordet fra Guds mann, og dro med sitt husfolk og ble i filisternes land i syv år. ³ Da de syv årene var gått, vendte kvinnen tilbake fra filisternes land; og hun gikk for å appellere til kongen for sitt hus og sin mark. ⁴ På den tiden samtalte kongen med Gehasi, Guds manns tjener, og sa, "Fortell meg alle de bemerkelsesverdige tingene som Elisa har gjort." ⁵ Og mens han fortalte kongen hvordan han hadde gjenopplivet den døde, se, kvinnen hvis sønn han hadde gjenopplivet appellerte til kongen for sitt hus og for sin mark. Så Gehasi sa, "Min herre kongen, dette er kvinnen, og dette er hennes sønn, som Elisa gjenopplivet." ⁶ Da kongen spurte kvinnen, fortalte hun ham historien. Så kongen utnevnte en viss offiser for henne, og sa, "Gjenopprett alt som var hennes, og all avlingen fra marken fra den dagen hun forlot landet og til nå."

⁷ Elisa kom til Damaskus. På den tiden var Ben-Hadad, kongen av Aram, syk, og han ble informert, og sa, "Guds mann har kommet hit." ⁸ Så sa kongen til Hasael, "Ta en gave i din hånd og gå for å møte Guds mann, og spør Herren gjennom ham, og si: 'Vil jeg bli frisk fra denne sykdommen?'" ⁹ Så gikk Hasael for å møte ham og tok en gave i sin hånd, av alle gode ting fra Damaskus—førte kamellaster— og han

kom og sto foran ham og sa, "Din sønn Ben-Hadad, kongen av Aram, har sendt meg til deg, og sier: 'Vil jeg bli frisk fra denne sykdommen?'" ¹⁰ Da sa Elisa til ham, "Gå, si til ham, 'Du vil sikkert bli frisk,' men Herren har vist meg at han sikkert vil dø." ¹¹ Og han stirret stødig på ham til Hasael ble flau, og Guds mann gråt. ¹² Hasael sa, "Hvorfor gråter min herre?" Og han svarte, "Fordi jeg vet det onde du vil gjøre mot Israels sønner: du vil sette deres festninger i brann, drepe deres unge menn med sverdet, knuse deres små barn, og rive opp deres gravide kvinner."

¹³ Da sa Hasael, "Men hva er din tjener, som ikke er mer enn en hund, at han skulle gjøre denne store ting?" Og Elisa svarte, "Herren har vist meg at du vil bli konge over Aram." ¹⁴ Så forlot han Elisa og vendte tilbake til sin herre, som sa til ham, "Hva sa Elisa til deg?" Og han sa, "Han fortalte meg at du sikkert ville bli frisk." ¹⁵ Likevel, neste dag, tok han dekket, dynket det i vann, og bredte det over ansiktet hans, og forårsaket hans død. Og Hasael ble konge i hans sted.

¹⁶ Nå i det femte året av Joram, sønn av Akab, konge av Israel, da Josjafat var konge av Juda, ble Joram, sønn av Josjafat, konge av Juda. ¹⁷ Han var trettito år gammel da han først satte seg på tronen, og hans regjeringstid i Jerusalem varte i åtte år. ¹⁸ Han vandret i Israels kongers vei, akkurat som Akabs hus hadde gjort, for Akabs datter ble hans kone. Så han gjorde ond i Herrens øyne. ¹⁹ Men Herren var ikke villig til å ødelegge Juda, for sin tjener Davids skyld, siden Han hadde lovet ham å gi ham en lampe for hans sønner alltid.

²⁰ I hans dager gjorde Edom opprør fra under Judas hånd, og utnevnte en konge over seg selv. ²¹ Da dro Joram over til Se'ir med alle sine vogner, og det skjedde at han sto opp om natten og slo edomittene som hadde omringet ham, og vognkapteinene; men folket flyktet til sine telt. ²² Så gjorde Edom opprør mot Juda til denne dag. Da gjorde også Libna opprør på samme tid. ²³ Nå, når det gjelder resten av Jorams gjerninger og alt han gjorde, er de ikke skrevet i Krønikerboken til Judas konger? ²⁴ Så hvilte Joram med sine forfedre og ble begravet med dem i Davids by, og Akasja, hans sønn, etterfulgte ham som konge.

²⁵ I det tolvte året av Joram, sønn av Akab, konge av Israel, begynte Akasja, sønn av Joram, konge av Juda, sin regjeringstid. ²⁶ Akasja var tjueto år

2 Kongebok

gammel da han ble konge, og han regjerte i ett år i Jerusalem. Hans mors navn var Atalja, barnebarn av Omri, konge av Israel. ²⁷ Han fulgte Akabs hus' veier og gjorde ondt i Herrens øyne, likt det Akabs hus hadde gjort, fordi han var beslektet ved ekteskap med Akabs hus. ²⁸ Han dro med Joram, sønn av Akab, for å føre krig mot Hasael, konge av Aram, ved Ramot-Gilead, og arameerne såret Joram. ²⁹ Så vendte kong Joram tilbake til Jisre'el for å komme seg etter sårene påført av arameerne ved Rama, da han kjempet mot Hasael, konge av Aram. Da dro Akasja, sønn av Joram, konge av Juda, ned for å se Joram, sønn av Akab, i Jisre'el, fordi han var syk.

9 Nå kalte profeten Elisa en av profetenes sønner og sa til ham, "Forbered deg, ta denne flasken med olje i hånden, og dra til Ramot i Gilead. ² Når du kommer dit, se etter Jehu, sønn av Josjafat, sønn av Nimsi, og gå inn og få ham til å reise seg fra sine brødre, og ta ham med til et indre rom. ³ Ta så flasken med olje og hell den over hodet hans, og si, 'Dette sier Herren: Jeg har salvet deg til konge over Israel.' Åpne deretter døren og flykt, og nøl ikke." ⁴ Den unge mannen, som tjente profeten, dro til Ramot i Gilead. ⁵ Da han kom dit, se, hærens befalingsmenn satt der, og han sa, "Jeg har et budskap til deg, kommandant." Og Jehu sa, "Til hvem av oss?" Og han sa, "Til deg, kommandant." ⁶ Så reiste han seg og gikk inn i huset, og den unge mannen helte oljen over hodet hans og sa til ham, "Dette sier Herren, Israels Gud: 'Jeg har salvet deg til konge over Herrens folk, over Israel. ⁷ Du skal slå din herre Ahabs hus, så jeg kan hevne blodet av mine tjenere profetene, og blodet av alle Herrens tjenere, ved Jesabels hånd. ⁸ For hele Ahabs hus skal gå til grunne, og jeg vil utrydde fra Ahab hver mannlig, både trell og fri i Israel. ⁹ Jeg vil ødelegge Ahabs hus, som jeg gjorde med Jeroboams hus, sønn av Nebat, og Baesas hus, sønn av Ahia. ¹⁰ Hundene skal fortære Jesabel på Jisre'els mark, og hun skal ikke bli begravet.'" Så åpnet han døren og flyktet.

¹¹ Nå gikk Jehu ut til sin herres tjenere, og en sa til ham, "Er alt vel? Hvorfor kom denne galningen til deg?" Og han sa til dem, "Dere kjenner mannen og hans tale." ¹² Men de sa, "Det er en løgn! Fortell oss nå." Og han sa, "Dette sa han til meg: 'Dette sier Herren: Jeg har salvet deg til konge over Israel.'" ¹³ Da skyndte de seg, og hver mann tok sitt plagg og la

det under ham på de nakne trinnene, og blåste i trompeten og proklamerte, "Jehu er konge!"

¹⁴ Så sammensverget Jehu, sønn av Josjafat, sønn av Nimsi, seg mot Joram. Nå holdt Joram vakt ved Ramot i Gilead, han og hele Israel, på grunn av Hasael, kongen av Aram. ¹⁵ Men kong Joram hadde vendt tilbake til Jisre'el for å komme seg etter sårene som arameerne hadde påført ham da han kjempet mot Hasael, kongen av Aram. Så sa Jehu, "Hvis dette er din beslutning, la da ingen flykte eller forlate byen for å fortelle det i Jisre'el." ¹⁶ Så kjørte Jehu i en vogn og dro til Jisre'el, for Joram lå der og kom seg. Og Akasja, kongen av Juda, hadde kommet ned for å se Joram.

¹⁷ Nå sto vekten på tårnet i Jisre'el og så Jehus følge komme, og han sa, "Jeg ser et følge." Og Joram sa, "Ta en rytter og send ham for å møte dem, og la ham si, 'Er det fred?'" ¹⁸ Så dro en rytter for å møte ham og sa, "Kongen spør, 'Er det fred?'" Og Jehu sa, "Hva angår fred deg? Fall inn bak meg." Og vekten rapporterte, "Budbringeren nådde dem, men han kom ikke tilbake." ¹⁹ Så sendte han ut en annen rytter, som kom til dem og sa, "Kongen spør, 'Er det fred?'" Og Jehu svarte, "Hva angår fred deg? Fall inn bak meg." ²⁰ Og vekten rapporterte, "Han nådde dem, men han kom ikke tilbake. Og kjøringen er som Jehu, sønn av Nimsi, for han kjører med stor intensitet."

²¹ Da sa Joram, "Gjør klar." Og de gjorde hans vogn klar. Og Joram, Israels konge, og Akasja, Judas konge, dro ut, hver i sin vogn, og de dro ut for å møte Jehu og fant ham på Nabots jizre'elittens eiendom. ²² Da Joram så Jehu, sa han, "Er det fred, Jehu?" Og han svarte, "Hvordan kan det være fred, så lenge din mor Jesabels horeliv og hennes troldromskunster er så mange?" ²³ Så vendte Joram tømmene og flyktet, og sa til Akasja, "Det er svik, Akasja!" ²⁴ Da spente Jehu buen med full styrke og skjøt Joram mellom armene; og pilen gikk gjennom hans hjerte, og han sank i vognen. ²⁵ Og Jehu sa til Bidkar, sin offiser, "Ta ham opp og kast ham på Nabots jizre'elittens mark, for husk, da du og jeg red sammen bak Ahab, hans far, uttalte Herren denne dommen mot ham: ²⁶ 'Sannelig, jeg har sett i går Nabots blod og hans sønners blod,' erklærer Herren, 'og jeg vil gjengjelde deg på denne eiendommen,' erklærer Herren. Så nå, ta ham og kast ham på eiendommen, i samsvar med Herrens ord."

2 Kongebok

²⁷ Da Akasja, kongen av Juda, så dette, flyktet han på veien til Bet-Haggan. Men Jehu forfulgte ham og sa, "Slå ham også ned i vognen." Så slo de ham på oppstigningen til Gur, som er ved Jibleam. Men han flyktet til Megiddo og døde der. ²⁸ Så transporterte hans tjenere ham i en vogn til Jerusalem og la ham til hvile med hans forfedre i Davids by. ²⁹ Det var i det ellefte året av Joram, sønn av Ahab, at Akasja begynte sin regjeringstid over Juda.

³⁰ Nå da Jehu kom til Jisre'el, hørte Jesabel om det. Og hun sminket øynene sine og pyntet hodet sitt og så ut gjennom vinduet. ³¹ Da Jehu kom inn gjennom porten, sa hun, "Er det vel, Simri, din herres morder?"

³² Da løftet han ansiktet mot vinduet og sa, "Hvem er på min side? Hvem?" Og to eller tre embetsmenn så ned på ham. ³³ Og han sa, "Kast henne ned." Så kastet de henne ned, og noe av hennes blod ble sprutet på veggen og på hestene, og han trampet henne under fot. ³⁴ Så gikk han inn og spiste og drakk, og han sa, "Ta hånd om denne forbannede kvinnen og begrav henne, for hun er en kongedatter." ³⁵ Så gikk de for å begrave henne, men de fant ikke mer av henne enn hodeskallen og føttene og håndflatene. ³⁶ Derfor vendte de tilbake og informerte ham. Og han sa, "Dette er Herrens ord, som Han talte ved sin tjener Elia fra Tisjbe, og sa, 'På Jisre'els eiendom skal hundene spise Jesabels kjøtt; ³⁷ og Jesabels lik vil være som gjødsel på markens overflate på Jisre'els eiendom, slik at de ikke kan si, 'Dette er Jesabel.'"

10 Ahab hadde nå sytti sønner i Samaria. Så Jehu skrev brev og sendte dem til Samaria, til herskerne i Jisre'el, de eldste og vokterne for Ahabs sønner, og sa: ² "Når dette brevet kommer til dere, siden deres herres sønner er hos dere, og dere har vogner, hester, en befestet by og våpen, ³ velg den beste og mest kapable av deres herres sønner, sett ham på hans fars trone, og kjemp for deres herres hus." ⁴ Men de var svært redde og sa, "Se, de to kongene kunne ikke stå imot ham; hvordan kan da vi stå imot?" ⁵ Og forvalteren av huset og forvalteren av byen, sammen med de eldste og vokterne, sendte ord til Jehu og sa, "Vi er dine tjenere; alt du sier vil vi gjøre. Vi vil ikke gjøre noen til konge. Gjør det som er godt i dine øyne." ⁶ Så skrev han et brev til dem en gang til og sa, "Hvis dere er på min side, og vil lytte til min røst, ta hodene av mennene, deres herres sønner, og kom til

meg i Jisre'el i morgen på denne tiden." Nå var kongens sønner, sytti personer, hos lederne av byen, som oppdro dem. ⁷ Og da brevet kom til dem, tok de kongens sønner og slaktet dem, sytti personer, og la hodene deres i kurver og sendte dem til ham i Jisre'el. ⁸ Da budbringeren kom og rapporterte, "De har brakt hodene av kongens sønner," instruerte han, "Arranger dem i to hauger ved inngangen til porten til morgenen."

⁹ Om morgenen gikk han ut og sto, og sa til hele folket, "Dere er rettferdige; se, jeg konspirerte mot min herre og drepte ham. Men hvem drepte alle disse?" ¹⁰ Vit da at ingenting skal falle til jorden av Herrens ord, som Herren talte om Ahabs hus, for Herren har gjort det. Han talte gjennom sin tjener Elia." ¹¹ Så slo Jehu ned alle som var igjen av Ahabs hus i Jisre'el, og alle hans store menn, hans bekjente og hans prester, til han ikke lot noen overlevende være igjen.

¹² Så dro han ut og reiste til Samaria. På veien, mens han var ved Bet-eked av gjeterne, ¹³ møtte Jehu slektningene til Akasja, kongen av Juda, og spurte, "Hvem er dere?" Og de svarte, "Vi er slektningene til Akasja, og vi har kommet ned for å hilse på kongens sønner og dronningmorens sønner." ¹⁴ Da sa han, "Ta dem levende." Så de tok dem levende og drepte dem ved brønnen i Bet-eked, førtito menn, og han lot ingen av dem leve.

¹⁵ Da han dro derfra, møtte han Jonadab, sønn av Rekab, som kom for å møte ham; og han hilste på ham og spurte, "Er ditt hjerte sant, som mitt hjerte er med ditt hjerte?" Og Jonadab svarte, "Det er det." Jehu sa, "Hvis det er, gi meg din hånd." Og han ga ham sin hånd, og han tok ham opp i vognen. ¹⁶ Og han sa, "Kom med meg og vitne om min iver for Herren." Så lot han ham kjøre i sin vogn. ¹⁷ Da han kom til Samaria, slo han ned alle som var igjen av Ahab i Samaria, til han hadde eliminert dem, i henhold til Herrens ord som Han talte til Elia.

¹⁸ Så samlet Jehu alt folket og sa til dem, "Ahab tjente Ba'al litt; Jehu vil tjene ham mye. ¹⁹ Nå, kall til meg alle profetene til Ba'al, alle hans tilbedere og alle hans prester; la ingen mangle, for jeg har et stort offer for Ba'al; den som mangler skal ikke leve." Men Jehu handlet sveikefullt, for å eliminere Ba'als tilbedere. ²⁰ Og Jehu sa, "Hellig en høytidelig forsamling for Ba'al." Så proklamerte de det. ²¹ Så

2 Kongebok

sendte Jehu ord over hele Israel, og alle Ba'als tilbedere kom, slik at det ikke var noen igjen som ikke kom. Da de gikk inn i Ba'als hus, var Ba'als hus fylt fra den ene enden til den andre.²² Og han sa til den som hadde ansvaret for garderoben, "Bring ut klær for alle Ba'als tilbedere." Så han brakte ut klær for dem.²³ Så gikk Jehu og Jonadab, sønn av Rekab, inn i Ba'als hus, og han sa til Ba'als tilbedere, "Søk nøye og se at det ikke er her med dere noen av Herrens tjenere, men bare Ba'als tilbedere."²⁴ Så gikk de inn for å ofre ofre og brennoffer. Nå hadde Jehu stasjonert åtti menn utenfor, og han sa, "Den som lar noen av mennene unnsnippe som jeg bringer i deres hender, skal gi sitt liv i bytte."²⁵ Så skjedde det, så snart han hadde fullført å ofre brennofferet, at Jehu sa til vaktene og offiserene, "Gå inn, drep dem; la ingen komme ut." Så slo de dem med sverdets egg, og vaktene og offiserene kastet dem ut, og gikk inn i det innerste rommet i Ba'als hus.²⁶ Og de brakte ut minnesteinene fra Ba'als hus og brente dem.²⁷ De rev også ned minnesteinen til Ba'al og rev ned Ba'als hus, og gjorde det til en latrine til denne dag.

²⁸ På denne måten fjernet Jehu Ba'al fra Israel.²⁹ Men Jehu vendte seg ikke bort fra Jeroboams synder, Nebats sønn, som fikk Israel til å synde—spesielt gullkalvene som var i Betel og Dan.³⁰ Og Herren sa til Jehu, "Fordi du har gjort godt i å utføre det som er rett i Mine øyne, og har gjort med Ahabs hus i samsvar med alt som var i Mitt hjerte, skal dine sønner til fjerde generasjon sitte på Israels trone."³¹ Men Jehu var ikke nøye med å vandre i Herrens lov, Israels Gud, med hele sitt hjerte; han vendte seg ikke bort fra Jeroboams synder, som han fikk Israel til å begå.

³² I de dager begynte Herren å kutte av deler fra Israel; og Hazeel beseiret dem over hele Israels territorium:³³ fra Jordan østover, hele landet Gilead—gadittene, rubenittene og manassittene—fra Aroer, som er ved Arnon-dalen, til og med Gilead og Basan.³⁴ Nå resten av Jehus gjerninger, alt han oppnådde, og all hans makt, er de ikke nedskrevet i Krønike for Israels konger?³⁵ Og Jehu hvilte med sine forfedre, og de begravde ham i Samaria; og Joahaz, hans sønn, etterfulgte ham som konge.³⁶ Jehu regjerte over Israel i Samaria i tjuen år.

11 Da Atalja, mor til Akasja, skjønte at sønnen hennes var død, stod hun opp og ødela alle de kongelige etterkommerne.² Men Jehosjeba, datter av kong Joram, søster til Akasja, tok Joasj, sønn av Akasja, og stjal ham bort fra kongens sønner som ble drept, og plasserte ham og hans amme i et soverom. Så de skjulte ham for Atalja, og han ble ikke drept.³ Så han ble skjult hos henne i Herrens hus i seks år, mens Atalja regjerte over landet.

⁴ I det syvende året sendte Jojada bud etter høvedsmennene over hundre, karittene og vaktene, og førte dem inn i Herrens hus. Der gjorde han en pakt med dem, lot dem avlegge ed i Herrens hus, og viste dem kongens sønn.⁵ Og han befalte dem og sa: «Dette er det dere skal gjøre: en tredjedel av dere som kommer inn på sabbaten og holder vakt over kongens hus,⁶ en tredjedel skal være ved Surporten, og en tredjedel ved porten bak vaktene. Og dere skal holde vakt over huset for å forsvare det.⁷ To avdelingene av dere, alle som går ut på sabbaten, skal holde vakt over Herrens hus for kongen.⁸ Og dere skal omringe kongen, hver med sine våpen i hånden, og den som kommer innenfor rekkene skal drepes. Og dere skal være med kongen når han går ut og når han kommer inn.»

⁹ Så gjorde høvedsmennene over hundre alt som Jojada presten hadde befalt. Hver av dem tok sine menn som skulle komme inn på sabbaten, sammen med dem som skulle gå ut på sabbaten, og kom til Jojada presten.¹⁰ Og presten ga høvedsmennene over hundre spyd og skjold som hadde tilhørt kong David, som var i Herrens hus.¹¹ Så stod vaktene, hver med sine våpen i hånden, fra høyre side av huset til venstre side av huset, ved alteret og huset, rundt kongen.¹² Og han førte ut kongens sønn og satte kronen på ham og ga ham vitnesbyrdet. Og de gjorde ham til konge og salvet ham, og de klappet i hendene og sa: «Kongen leve!»

¹³ Da Atalja hørte lyden av vaktene og folket, kom hun til folket i Herrens hus.¹⁴ Og hun så, og se, kongen stod ved søylen, som skikken var, med høvedsmennene og trompetblåserne ved siden av kongen. Og hele folket i landet gledet seg og blåste i trompetene. Da rev Atalja i stykker klærne sine og ropte: «Forræderi! Forræderi!»¹⁵ Da befalte Jojada presten høvedsmennene over hundre som var satt over hæren og sa til dem, «Før henne ut mellom

2 Kongebok

rekken, og den som følger henne skal drepes med sverdet.» For presten hadde sagt: «Hun skal ikke drepes i Herrens hus.» ¹⁶ Så grep de henne, og hun gikk veien til hesteinngangen til kongens hus, og der ble hun drept.

¹⁷ Så gjorde Jojada en pakt mellom Herren, kongen og folket, at de skulle være Herrens folk; også mellom kongen og folket. ¹⁸ Og hele folket i landet kom til Baals hus og rev det ned; de knuste hans altere og hans bilder grundig, og de drepte Mattan, Baals prest, foran alterne. Og presten satte oppsynsmenn over Herrens hus. ¹⁹ Og han samlet høvedsmennene over hundre, karittene, vaktene og hele folket i landet, og de fulgte kongen ned fra Herrens hus, og kom veien gjennom vaktens port til kongens hus. Der tok han plass på den kongelige tronen. ²⁰ Så gledet hele folket i landet seg, og byen var fredelig, for de hadde henrettet Atalja med sverdet i kongens hus.

²¹ Joasj var bare syv år gammel da han ble kronet til konge.

12 I det sjuende året til Jehu begynte Joasj å regjere, og han regjerte i førti år i Jerusalem. Hans mor var Sibja fra Be'er-Sjeba. ² Joasj gjorde det som var rett i Herrens øyne alle sine dager, i de dager da presten Jojada veiledet ham. ³ Men offerhaugene ble ikke fjernet; folket fortsatte å ofre og brenne røkelse på dem.

⁴ Da sa Joasj til prestene: "Alle pengene fra de hellige offergavene som blir brakt inn i Herrens hus, i nåværende penger—både pengene for hver persons vurdering og alle pengene som noens hjerte tilskynder ham å bringe inn i Herrens hus— ⁵ La prestene ta dem for seg selv, hver fra sin egen bekjent; og la dem reparere skadene på huset hvor som helst det finnes skade." ⁶ Men det skjedde at i det tjuetredje året til kong Joasj, hadde prestene ikke reparert skaden på huset. ⁷ Da kalte kong Joasj på presten Jojada og de andre prestene, og sa til dem: "Hvorfor har dere ikke reparert skaden på huset? Nå, ta ikke mer penger fra deres bekjente, men overlever dem til reparasjon av huset." ⁸ Så ble prestene enige om at de ikke ville ta mer penger fra folket, heller ikke reparere skaden på huset selv.

⁹ Men presten Jojada tok en kiste, boret et hull i lokket, og plasserte den ved siden av alteret, på høyre side når man kommer inn i Herrens hus; og

prestene som vokter terskelen la i den alle pengene som ble brakt inn i Herrens hus. ¹⁰ Når de så at det var mye penger i kisten, kom kongens skriver og ypperstepresten opp, og de la pengene i poser og telte pengene som ble funnet i Herrens hus. ¹¹ Så ga de pengene, som var blitt talt, i hendene på dem som gjorde arbeidet, som hadde tilsyn med Herrens hus; og de betalte dem ut til tømmerne og bygningsmennene som arbeidet på Herrens hus, ¹² og til murerne og steinhuggerne, og for å kjøpe tømmer og hugget stein for å reparere skaden på Herrens hus, og for alt som ble lagt ut for huset for å reparere det. ¹³ Men det ble ikke laget solvbegre, lyseslukkere, skåler, trompeter, noen kar av gull eller sølv, fra pengene som ble brakt inn i Herrens hus; ¹⁴ for de tildelte det til arbeiderne, som brukte det til å gjenopprette Herrens hus. ¹⁵ Dessuten krevde de ikke regnskap fra mennene i hvis hånd de ga pengene for å betale arbeiderne, for de handlet trofast. ¹⁶ Pengene fra skyldofrene og pengene fra syndofrene ble ikke brakt inn i Herrens hus; de ble holdt av prestene.

¹⁷ Da rykket Hazael, kongen av Aram, fram og kjempet mot Gat og erobret det, og Hazael forberedte seg på å dra opp til Jerusalem. ¹⁸ Så tok Joasj, kongen av Juda, alle de hellige tingene som Josjafat, Joram og Akasja, hans fedre, kongene av Juda, hadde viet, og sine egne hellige ting, og alt gullet som ble funnet blant skattkamrene i Herrens hus og i kongens hus, og sendte dem til Hazael, kongen av Aram. Da trakk han seg tilbake fra Jerusalem.

¹⁹ Når det gjelder de andre hendelsene i Joasjs regjeringstid og alt han oppnådde, er de ikke nedskrevet i Krønikerboken for Judas konger? ²⁰ Og hans tjenere reiste seg og dannet en sammensvergelse, og slo Joasj i huset til Millo, på veien ned til Silla. ²¹ For Josakar, sønn av Sjimeat, og Jozabad, sønn av Sjomer, hans tjenere, slo ham og han døde. Og de begravde ham med hans fedre i Davids by, og Amasja, hans sønn, etterfulgte ham som konge.

13 I det tjuetredje året til Joasj, sønn av Akasja, konge av Juda, begynte Joahaz, sønn av Jehu, å regjere over Israel i Samaria, og hans regjeringstid varte i sytten år. ² Han gjorde det som var ondt i Herrens øyne, og fulgte syndene til Jeroboam, Nebats sønn, som fikk Israel til å synde;

2 Kongebok

han vendte seg ikke bort fra dem.³ Så Herrens vrede ble opptent mot Israel, og Han overgav dem stadig i hendene på Hazael, kongen av Aram, og i hendene på Ben-Hadad, Hazael's sønn.⁴ Da bønnfalt Joahaz om Herrens gunst, og Herren lyttet til ham; for Han så Israels undertrykkelse, hvordan kongen av Aram undertrykte dem.⁵ Og Herren ga Israel en befrier, slik at de slapp unna arameernes hånd; og Israels sønner bodde i sine telt som tidligere.⁶ Likevel vendte de seg ikke bort fra syndene til Jeroboams hus, som han fikk Israel til å begå, men vandret i dem; og Asjera-stolpen ble også stående i Samaria.⁷ For han etterlot Joahaz ikke mer av hæren enn femti ryttere, ti vogner, og ti tusen fotsoldater, for kongen av Aram hadde ødelagt dem og gjort dem som støvet ved tresking.

⁸ Når det gjelder de andre gjerningene til Joahaz, inkludert alle hans bedrifter og hans styrke, er de ikke nedskrevet i Krønikerboken til Israels konger? ⁹ Og Joahaz la seg til hvile med sine fedre, og de begravde ham i Samaria; og hans sønn Joasj ble konge i hans sted.

¹⁰ I det trettisjuende året til Joasj, kongen av Juda, ble Joasj, sønn av Joahaz, konge over Israel i Samaria, og han regjerte i seksten år.¹¹ Han gjorde det som var ondt i Herrens øyne; han vendte seg ikke bort fra alle syndene til Jeroboam, Nebats sønn, som fikk Israel til å synde, men vandret i dem.¹² Nå er resten av gjerningene til Joasj og alt han gjorde, og hans styrke som han kjempet med mot Amasja, kongen av Juda, er de ikke skrevet i Krønikerboken til Israels konger? ¹³ Så la Joasj seg til hvile med sine fedre, og Jeroboam satte seg på hans trone; og Joasj ble begravd i Samaria med Israels konger.

¹⁴ Da Elisja ble syk med sykdommen som han skulle dø av, kom Joasj, kongen av Israel, ned til ham og gråt over ham og sa, "Min far, min far, Israels vogner og ryttere!" ¹⁵ Og Elisja sa til ham, "Ta en bue og piler." Så tok han en bue og piler for seg selv.¹⁶ Deretter instruerte han kongen av Israel, "Legg hånden din på buen." Og han la hånden på den, og Elisja la sine hender over kongens hender.¹⁷ Og han sa, "Åpne vinduet mot øst," og han åpnet det. Da sa Elisja, "Skyt!" og han skjøt. Og han sa, "Herrens seierpil, og seierspilen over Aram; for du skal slå arameerne ved Afek til du har ødelagt dem."¹⁸ Deretter sa han, "Ta pilene," og han tok dem. Og han instruerte kongen av Israel, "Slå på bakken," og han

slo tre ganger og stoppet.¹⁹ Da ble Guds mann sint på ham og sa, "Du burde ha slått fem eller seks ganger; da ville du ha slått Aram til du hadde gjort ende på det. Men nå skal du bare slå Aram tre ganger."

²⁰ Og Elisja døde, og de begravde ham. Nå pleide flokker av moabitter å invadere landet om våren.²¹ Mens de begravde en mann, la de merke til en røverflokk; så de kastet mannen i Elisjas grav. Da han rørte ved Elisjas ben, ble mannen levende og reiste seg opp på føttene.

²² I Joahaz' tid hadde Hazael, kongen av Aram, undertrykt Israel.²³ Likevel var Herren nådig mot dem og hadde medfølelse med dem og vendte seg til dem, på grunn av sin pakt med Abraham, Isak og Jakob, og Han ville ikke ødelegge dem eller kaste dem bort fra sitt nærvær til denne tid.²⁴ Ved Hazael's død, kongen av Aram, etterfulgte hans sønn Ben-Hadad ham som konge.²⁵ Da tok Joasj, sønn av Joahaz, igjen fra Ben-Hadad, Hazael's sønn, byene som han hadde tatt i krig fra hans far Joahaz. Joasj beseiret ham tre ganger og gjenvant Israels byer.

14

I det andre året til Joasj, sønn av Joahaz, konge av Israel, begynte Amasja, sønn av Joasj, konge av Juda, å regjere.² Amasja var tjuvfem år gammel da han begynte å regjere, og han regjerte i tjue ni år i Jerusalem. Hans mor var Jehoaddin fra Jerusalem.³ Han gjorde det som var rett i Herrens øyne, men ikke som hans forfar David hadde gjort. Han fulgte eksemplet satt av sin far Joasj.⁴ Men offerhaugene ble ikke fjernet; folket fortsatte å ofre og brenne røkelse der.⁵ Da riket var sikkert under hans kontroll, henrettet han tjenerne som hadde myrdet hans far, kongen.⁶ Men han drepte ikke morderens barn, i samsvar med det som er skrevet i Mose lovbok, slik Herren befalte, og sa, "Fedre skal ikke dø for sønner, og sønner skal ikke dø for fedre; men hver skal dø for sin egen synd."

⁷ Han beseiret ti tusen edomitter i Saltdalen, erobret Sela i kamp, og kalte den Jokteel, som den heter den dag i dag.⁸ Så sendte Amasja budbringere til Joasj, sønn av Joahaz, sønn av Jehu, konge av Israel, og sa, "Kom, la oss møte hverandre i kamp." ⁹ Men Joasj, konge av Israel, sendte en melding til Amasja, konge av Juda, og sa, "Tornbusken i Libanon sendte en melding til sedertreet i Libanon, og sa, 'Gi din datter til min sønn som kone.' Men et vilt dyr i

2 Kongebok

Libanon gikk forbi og trampet ned tornbusken. ¹⁰ Du har virkelig beseiret Edom, og ditt hjerte har blitt stolt. Nyt din ære og bli i ditt hus. Hvorfor skulle du fremkalle trøbbel slik at du faller, du og Juda med deg?" ¹¹ Men Amasja tok ikke advarselen til seg. Så Joasj, konge av Israel, rykket frem, og han og Amasja, konge av Juda, konfronterte hverandre ved Bet-Sjemesj, som er en del av Juda. ¹² Juda ble beseiret av Israel, og hver mann flyktet til sitt eget telt. ¹³ Joasj, konge av Israel, fanget Amasja, konge av Juda, sønn av Joasj, sønn av Akasja, ved Bet-Sjemesj. Han dro deretter til Jerusalem og rev ned Jerusalems mur fra Efraims port til Hjørneporten, en avstand på fire hundre alen. ¹⁴ Han tok alt gullet og sølvet og alle redskapene som ble funnet i Herrens hus og i skattkamrene i kongens hus, sammen med gisler, og vendte tilbake til Samaria.

¹⁵ De gjenværende handlingene til Joasj, hans makt, og hvordan han kjempet med Amasja, konge av Juda, er de ikke nedskrevet i Krønikerboken til Israels konger? ¹⁶ Joasj hvilte med sine forfedre og ble begravet i Samaria med Israels konger, og hans sønn Jeroboam etterfulgte ham som konge.

¹⁷ Amasja, sønn av Joasj, konge av Juda, levde i femten år etter Joasjs død, sønn av Joahaz, konge av Israel. ¹⁸ Når det gjelder de andre hendelsene i Amasjas regjeringstid, er de ikke nedskrevet i Krønikerboken til Judas konger? ¹⁹ De konspirerte mot ham i Jerusalem, og han flyktet til Lakisj. Men de sendte menn etter ham til Lakisj, og de drepte ham der. ²⁰ De brakte ham tilbake på hester, og han ble begravet i Jerusalem med sine forfedre i Davids by. ²¹ Hele folket i Juda tok Asarja, som var seksten år gammel, og gjorde ham til konge i stedet for hans far Amasja. ²² Han gjenoppbygde Elat og gjenopprettet det til Juda etter at kongen hadde gått bort.

²³ I det femtende året til Amasja, sønn av Joasj, konge av Juda, begynte Jeroboam, sønn av Joasj, konge av Israel, sin regjeringstid i Samaria, og han regjerte i førtien år. ²⁴ Han gjorde det onde i Herrens øyne; han vendte seg ikke bort fra alle syndene til Jeroboam, sønn av Nebat, som førte Israel til synd.

²⁵ Han gjenopprettet Israels grense fra inngangen til Hamat til Araba-sjøen, i samsvar med Herrens ord, Israels Gud, som Han talte gjennom sin tjener Jona, sønn av Amittai, profeten, som var fra Gat-Hefer. ²⁶ For Herren så Israels lidelse, som var meget bitter;

for det var verken trell eller fri igjen, og det var ingen hjelper for Israel. ²⁷ Likevel erklærte ikke Herren at Han ville slette Israels navn fra under himmelen; men Han frelste dem ved hånden til Jeroboam, sønn av Joasj.

²⁸ De gjenværende handlingene til Jeroboam, alt han oppnådde, hans makt, hvordan han kjempet og hvordan han gjenerobret for Israel Damaskus og Hamat, som hadde tilhørt Juda, er de ikke nedskrevet i Krønikerboken til Israels konger? ²⁹ Jeroboam hvilte med sine forfedre, med Israels konger, og hans sønn Sakarja etterfulgte ham som konge.

15 I det tjuesjuende året til Jeroboam, Israels konge, begynte Asarja, sønn av Amasja, Judas konge, å regjere. ² Han var seksten år gammel da han begynte å regjere, og han regjerte i femtito år i Jerusalem; hans mor var Jekolija fra Jerusalem. ³ Han gjorde det som var rett i Herrens øyne, etter sin far Amasjas eksempel. ⁴ Men offerhaugene ble ikke fjernet; folket fortsatte å ofre og brenne røkelse på disse haugene. ⁵ Og Herren rammet kongen, slik at han ble spedalsk til den dagen han døde. Han bodde i et eget hus, mens Jotam, kongens sønn, styrte husholdningen, og dømte folket i landet. ⁶ Når det gjelder de andre gjerningene til Asarja og alle hans bedrifter, er de ikke oppskrevet i Krønikerboken til Judas konger? ⁷ Asarja døde og ble lagt til hvile med sine forfedre i Davids by, og hans sønn Jotam etterfulgte ham som konge.

⁸ I det trettiåttende året til Asarja, Judas konge, ble Sakarja, sønn av Jeroboam, konge over Israel i Samaria i seks måneder. ⁹ Han gjorde det som var ondt i Herrens øyne, slik hans forfedre hadde gjort; han vek ikke fra Jeroboams, Nebats sønns, synder, som fikk Israel til å synde. ¹⁰ Da sammensverget Sjallum, sønn av Jabesj, seg mot ham, slo ham ned foran folket og drepte ham, og ble konge i hans sted. ¹¹ Når det gjelder de andre gjerningene til Sakarja, er de virkelig oppskrevet i Krønikerboken til Israels konger. ¹² Dette er Herrens ord som Han talte til Jehu, og sa: "Dine sønner til fjerde generasjon skal sitte på Israels trone." Og slik skjedde det.

¹³ Sjallum, sønn av Jabesj, ble konge i det trettiniende året til Ussia, Judas konge, og han regjerte i én måned i Samaria. ¹⁴ Da dro Menahem,

2 Kongebok

sønn av Gadi, opp fra Tirsa og kom til Samaria, og han slo Sjallum, sønn av Jabesj, i Samaria og drepte ham, og tok tronen i hans sted. ¹⁵ Når det gjelder de andre gjerningene til Sjallum og hans sammensvergelse, er de virkelig oppskrevet i Krønikerboken til Israels konger. ¹⁶ Da angrep Menahem Tifsa og alle som var der og grensene derfra, fra Tirsa, fordi de ikke åpnet for ham; så han angrep det, og rev opp alle de gravide kvinnene der.

¹⁷ I det trettiniende året til Asarja, Judas konge, ble Menahem, sønn av Gadi, konge over Israel, og han regjerte i ti år i Samaria. ¹⁸ Han gjorde det som var ondt i Herrens øyne; han vek ikke alle sine dager fra Jeroboams, Nebats sønns, synder, som fikk Israel til å synde. ¹⁹ Pul, Assyrias konge, kom mot landet, og Menahem ga Pul tusen talenter sølv, slik at hans støtte ville være med ham for å sikre riket under hans styre. ²⁰ Så krevde Menahem pengene fra Israel, fra alle de mektige menn av rikdom, femti sjekel sølv fra hver mann, for å gi til Assyrias konge. Så trakk Assyrias konge seg tilbake og ble ikke værende i landet. ²¹ Når det gjelder de andre gjerningene til Menahem og alle hans bedrifter, er de ikke oppskrevet i Krønikerboken til Israels konger? ²² Menahem døde, og hans sønn Pekahja etterfulgte ham som konge.

²³ I det femtiende året til Asarja, Judas konge, ble Pekahja, sønn av Menahem, konge over Israel i Samaria, og han regjerte i to år. ²⁴ Han gjorde det som var ondt i Herrens øyne; han vek ikke fra Jeroboams, Nebats sønns, synder, som fikk Israel til å synde. ²⁵ Da sammensverget Pekah, sønn av Remalja, hans offiser, seg mot ham og slo ham i Samaria, i kongens hus' borg, sammen med Argob og Arie, og med femti menn av Gileadittene. Og han drepte ham og tok tronen i hans sted. ²⁶ Når det gjelder de andre gjerningene til Pekahja og alle hans bedrifter, er de virkelig oppskrevet i Krønikerboken til Israels konger.

²⁷ I det femtitoende året til Asarja, Judas konge, ble Pekah, sønn av Remalja, konge over Israel i Samaria, og han regjerte i tjue år. ²⁸ Han gjorde det som var ondt i Herrens øyne; han vek ikke fra Jeroboams, Nebats sønns, synder, som fikk Israel til å synde. ²⁹ I Pekahs, Israels konges, dager, kom Tiglat-Pileser, Assyrias konge, og erobret Ijon, Abel-Bet-Maaka, Janoa, Kedesj, Hasor, Gilead og Galilea, hele Naftalis land; og han førte deres innbyggere i eksil til Assyria.

³⁰ Og Hosea, sønn av Ela, sammensverget seg mot Pekah, sønn av Remalja, og slo ham og drepte ham, og tok tronen i hans sted, i det tjuende året til Jotam, sønn av Ussia. ³¹ Når det gjelder de andre gjerningene til Pekah og alle hans bedrifter, er de virkelig oppskrevet i Krønikerboken til Israels konger.

³² I det andre året til Pekah, sønn av Remalja, Israels konge, begynte Jotam, sønn av Ussia, Judas konge, å regjere. ³³ Han var tjuefem år gammel da han begynte å regjere, og han regjerte i seksten år i Jerusalem; hans mor var Jerusja, datter av Sadok. ³⁴ Han gjorde det som var rett i Herrens øyne; han fulgte i alle sin far Ussias veier. ³⁵ Men offerhaugene ble ikke fjernet; folket fortsatte å ofre og brenne røkelse på disse haugene. Han bygde den øvre porten til Herrens hus. ³⁶ Når det gjelder de andre gjerningene til Jotam og hans bedrifter, er de ikke oppskrevet i Krønikerboken til Judas konger? ³⁷ På den tiden begynte Herren å sende Resin, Arams konge, og Pekah, sønn av Remalja, mot Juda. ³⁸ Jotam døde og ble lagt til hvile med sine forfedre i sin far Davids by; og hans sønn Akas etterfulgte ham som konge.

16

I det syttende året til Pekah, Remaljas sønn, begynte Akas, Jotams sønn, kongen av Juda, å regjere. ² Akas var tjue år gammel da han ble konge, og han regjerte seksten år i Jerusalem. Han gjorde ikke det som var rett i Herrens, hans Guds, øyne, slik hans far David hadde gjort. ³ Men han vandret på Israels kongers vei, og han lot til og med sin sønn gå gjennom ilden, i henhold til de avskyelige skikkene til de folkeslagene som Herren hadde drevet ut for Israels barn. ⁴ Han ofret og brente røkelse på haugene, på høydene og under hvert grønt tre.

⁵ Da dro Resin, kongen av Aram, og Pekah, Remaljas sønn, kongen av Israel, opp til Jerusalem for krig, og de beleiret Akas, men kunne ikke overvinne ham. ⁶ På den tiden gjenerobret Resin, kongen av Aram, Elat for Aram, og drev judeerne helt ut av Elat; og arameerne kom til Elat og har bodd der til denne dag.

⁷ Så sendte Akas sendebud til Tiglat-Pileser, kongen av Assyria, og sa: "Jeg er din tjener og din sønn; kom meg til hjelp mot kongen av Aram, og kongen av Israel, som reiser seg mot meg." ⁸ Og Akas tok sølvet

2 Kongebok

og gullet som ble funnet i Herrens hus og i skattkamrene i kongens hus, og sendte det som en gave til kongen av Assyria. ⁹ Så hørte kongen av Assyria på hans anmodning; og kongen av Assyria dro opp mot Damaskus og erobret det, og førte folket i eksil til Kir, og henrettet Resin.

¹⁰ Nå dro kong Akas til Damaskus for å møte Tiglat-Pileser, kongen av Assyria, og han så alteret som var i Damaskus. Og kong Akas sendte til Uria, presten, mønsteret av alteret og dets modell, i samsvar med alt dets arbeid. ¹¹ Så bygde Uria, presten, alteret; i samsvar med alt det kong Akas hadde sendt fra Damaskus, slik laget Uria, presten, det før kongen kom fra Damaskus. ¹² Da kongen kom fra Damaskus, så kongen alteret; og kongen nærmet seg alteret og gikk opp til det, ¹³ og han brente sitt brennoffer og sitt matoffer, og helte ut sitt drikkoffer og sprengte blodet av sine fredsoffer på alteret. ¹⁴ Og bronsalteret, som var foran Herren, flyttet han fra forsiden av huset, fra mellom sitt alter og Herrens hus, og han plasserte det på nordsiden av sitt alter. ¹⁵ Da befalte kong Akas Uria, presten, og sa: "På det store alteret skal du brenne morgens brennoffer og kveldens matoffer, og kongens brennoffer og hans matoffer, med brennofferet fra hele landets folk, og deres matoffer og deres drikkoffer; og spreng på det alt blodet av brennofferne og alt blodet av ofrene. Men bronsalteret skal være for meg å spørre ved." ¹⁶ Så utførte Uria, presten, alt det kong Akas hadde befalt.

¹⁷ Da skar kong Akas av kantene på stativene, og fjernet vaskebassenget fra dem; han tok også ned havet fra bronseoksene som var under det, og satte det på et steinbelegg. ¹⁸ Og han fjernet den tildekkede baldakinen for sabbaten som de hadde bygget i huset, og den ytre inngangen for kongen, fra Herrens hus, på grunn av kongen av Assyria.

¹⁹ Nå, resten av de gjerninger Akas gjorde, er de ikke nedskrevet i Judas kongers krønikebok? ²⁰ Så sov Akas med sine fedre og ble begravet med sine fedre i Davids by, og hans sønn Hiskia ble konge i hans sted.

17 I det tolvte året til Akas, kongen av Juda, ble Hosea, sønn av Ela, konge over Israel i Samaria, og han regjerte i ni år. ² Han gjorde det som var ondt i Herrens øyne, men ikke som Israels konger som var før ham. ³ Shalmaneser,

kongen av Assyria, rykket frem mot ham, og Hosea ble hans vasall og betalte ham tributt. ⁴ Men kongen av Assyria oppdaget en sammensvergelse hos Hosea, for han hadde sendt budbringere til So, kongen av Egypt, og hadde ikke betalt tributt til kongen av Assyria, slik han hadde gjort år etter år. Så kongen av Assyria stengte ham inne og bandt ham i fengsel. ⁵ Da invaderte kongen av Assyria hele landet og dro opp til Samaria og beleiret det i tre år. ⁶ I det niende året til Hosea, erobret kongen av Assyria Samaria og førte Israels folk i eksil til Assyria, og bosatte dem i Halah og ved Habor, elven i Gosan, og i byene til mederne.

⁷ Nå skjedde dette fordi Israels sønner hadde syndet mot Herren deres Gud, som hadde ført dem opp fra landet Egypt fra under hånden til farao, kongen av Egypt, og de hadde fryktet andre guder ⁸ og fulgt skikkene til de nasjonene som Herren hadde drevet ut foran Israels sønner, og etter Israels kongers veier som de hadde innført. ⁹ Og Israels sønner gjorde ting i hemmelighet som ikke var rett mot Herren deres Gud. Dessuten bygde de for seg selv offerhauger i alle sine byer, fra vaktårn til befestet by. ¹⁰ De satte opp for seg selv minnesmerker og Ashera-påler på hver høyde og under hvert grønt tre, ¹¹ og der brente de røkelse på alle de høye stedene, slik nasjonene gjorde som Herren hadde drevet bort foran dem; og de gjorde onde ting, og vakte Herrens vrede. ¹² De tjente avguder, om hvilke Herren hadde sagt til dem, "Dette skal dere ikke gjøre." ¹³ Likevel sendte Herren budskap til Israel og Juda gjennom alle sine profeter og hver seer, og sa, "Vend om fra deres onde veier og hold mine bud og forskrifter, i samsvar med hele loven som jeg befalte deres fedre, og som jeg sendte til dere gjennom mine tjenere profetene." ¹⁴ Men de lyttet ikke, men gjorde sine nakne stive som deres fedre, som ikke trodde på Herren deres Gud. ¹⁵ De forkastet hans forskrifter og hans pakt som han hadde gjort med deres fedre, og hans advarsler som han advarte dem med. Og de fulgte avguder og ble tomme, og fulgte nasjonene som omga dem, om hvem Herren hadde befalt dem ikke å gjøre som de gjorde. ¹⁶ De forlot alle Herrens, deres Guds, bud og laget seg støpte bilder—to kalver—og laget en Ashera, og tilba alle himmelens hær og tjente Baal. ¹⁷ Så lot de sine sønner og døtre gå gjennom ilden, praktiserte spådom og tydet varslar, og ga seg hen til å gjøre det som var ondt i Herrens øyne, og vakte hans vrede. ¹⁸ Så Herren ble

2 Kongebok

meget vred på Israel og fjernet dem fra sitt åsyn; ingen ble igjen unntatt Juda stamme alene.¹⁹ Også Juda holdt ikke Herrens, deres Guds, bud, men de fulgte de skikkene som Israel hadde innført.²⁰ Så Herren forkastet hele Israels ætt og plaget dem, og overga dem til plyndrere, inntil han hadde kastet dem bort fra sitt åsyn.²¹ Da han hadde skilt Israel fra Davids hus, gjorde de Jeroboam, Nebats sønn, til konge. Så ledet Jeroboam Israel bort fra å følge Herren og fikk dem til å begå en stor synd.²² Og Israels sønner vandret i alle de synder som Jeroboam hadde begått; de vek ikke fra dem,²³ inntil Herren fjernet Israel fra sitt åsyn, slik han hadde talt gjennom alle sine tjenere profetene. Så ble Israel forvist fra sitt eget land til Assyria til denne dag.

²⁴ Da førte kongen av Assyria folk fra Babylon, Kuta, Avva, Hamat og Sefarvaim, og bosatte dem i Samarias byer i stedet for Israels sønner. Så tok de Samaria i eie og bodde i dens byer.²⁵ Og i begynnelsen av deres opphold der fryktet de ikke Herren; derfor sendte Herren løver blant dem som drepte noen av dem.²⁶ Så informerte de kongen av Assyria og sa, "De nasjonene som du har ført i eksil og bosatt i Samarias byer kjenner ikke skikken til landets Gud; så han har sendt løver blant dem, og se, de dreper dem, fordi de ikke kjenner skikken til landets Gud." ²⁷ Da befalte kongen av Assyria og sa, "Ta en av prestene som du førte i eksil derfra, og la ham dra og bo der, og la ham lære dem skikken til landets Gud." ²⁸ Så kom en av prestene som hadde blitt ført i eksil fra Samaria og bodde i Betel, og lærte dem hvordan de skulle frykte Herren.

²⁹ Men hver nasjon laget seg fortsatt sine egne guder og satte dem i husene på de høye stedene som folket i Samaria hadde laget, hver nasjon i sine byer hvor de bodde.³⁰ Folket i Babylon laget Sukkot-Benot, folket i Kuta laget Nergal, folket i Hamat laget Ashima,³¹ og Avvitterne laget Nibhaz og Tartak, og Sefarvitterne ofret sine barn i ilden til Adramelek og Anammelek, Sefarvaims guder.³² De fryktet også Herren, og utnevnte blant seg prester for de høye stedene, som tjente dem i husene på de høye stedene.³³ De fryktet Herren, men tjente sine egne guder i samsvar med skikkene til de nasjonene som de hadde blitt ført i eksil fra.³⁴ Til denne dag handler de i samsvar med de tidligere skikkene: de frykter ikke Herren, og de følger ikke hans forskrifter,

hans lover, loven, eller budet som Herren befalte Jakobs sønner, som han ga navnet Israel;³⁵ med hvem Herren inngikk en pakt og befalte dem, og sa, "Du skal ikke frykte andre guder, heller ikke bøye deg for dem, tjene dem eller ofre til dem."³⁶ Men Herren, som førte dere opp fra landet Egypt med stor kraft og med utstrakt arm, ham skal dere frykte, og for ham skal dere bøye dere, og til ham skal dere ofre.³⁷ Og de forskriftene, lovene, loven, og budet som han skrev for dere, skal dere være nøye med å alltid gjøre, og dere skal ikke frykte andre guder.³⁸ Og den pakt som jeg har inngått med dere, skal dere huske, og dere skal ikke frykte andre guder.³⁹ Men Herren deres Gud skal dere frykte; og han vil frelse dere fra alle deres fienders hånd."⁴⁰ Men de lyttet ikke, men fortsatte å handle i samsvar med sin tidligere skikk.⁴¹ Så mens disse nasjonene fryktet Herren, tjente de også sine avguder; deres barn likeså og deres barnebarn, slik deres fedre handlet, slik gjør de til denne dag.

18 Nå skjedde det i det tredje året til Hosea, sønn av Ela, kongen av Israel, at Hiskia, sønn av Akas, kongen av Juda, ble konge.² Han var tjuefem år gammel da han begynte å regjere, og han regjerte i tjue-ni år i Jerusalem. Hans mor var Abi, datter av Sakarja.³ Han gjorde det som var rett i Herrens øyne, i samsvar med alt det hans far David hadde gjort.⁴ Han fjernet offerhaugene, knuste minnesteinene, hogg ned Asjera, og knuste også kobberslangen som Moses hadde laget, for inntil de dager brente Israels barn røkelse til den; og den ble kalt Nehusjtan.⁵ Han satte sin lit til Herren, Israels Gud; det var ingen som han blant alle Judas konger, hverken før eller etter ham.⁶ For han holdt fast ved Herren; han vendte seg ikke bort fra å følge Ham, men holdt Hans bud, som Herren hadde gitt til Moses.⁷ Og Herren var med ham; hvor han enn gikk, hadde han suksess. Han sto også imot kongen av Assyria og tjente ham ikke.⁸ Han beseiret filisterne så langt som til Gaza og dens område, fra vaktårn til befestet by.

⁹ I det fjerde året til kong Hiskia, som var det syvende året til Hosea, sønn av Ela, kongen av Israel, rykket Salmanassar, kongen av Assyria, frem mot Samaria og beleiret det.¹⁰ Ved slutten av tre år inntok de det; i det sjette året til Hiskia, som var det niende året til Hosea, kongen av Israel, ble Samaria tatt.¹¹ Da førte kongen av Assyria Israel i eksil til

2 Kongebok

Assyria, og bosatte dem i Halah og ved Habor, elven i Gosan, og i medernes byer, ¹² fordi de ikke adlød Herrens, deres Guds, røst, men brøt Hans pakt—alt det Moses, Herrens tjener, hadde befalt; de verken lyttet eller adlød.

¹³ I det fjortende året til kong Hiskia, rykket Sankerib, kongen av Assyria, frem mot alle de befestede byene i Juda og inntok dem. ¹⁴ Da sendte Hiskia, kongen av Juda, bud til kongen av Assyria i Lakisj og sa, "Jeg har gjort urett; trekk deg tilbake fra meg. Hva du enn pålegger meg, vil jeg bære." Så påla kongen av Assyria Hiskia, kongen av Juda, en betaling på tre hundre talenter sølv og tretti talenter gull. ¹⁵ Hiskia ga ham alt sølvet som ble funnet i Herrens hus, og i skattkamrene i kongens hus. ¹⁶ På den tiden fjernet Hiskia gullet fra dørene til Herrens tempel, og fra dørstolpene som Hiskia, kongen av Juda, hadde overtrukket, og ga det til kongen av Assyria.

¹⁷ Da sendte kongen av Assyria Tartan, Rabsaris og Rabsjake fra Lakisj til kong Hiskia med en stor hær til Jerusalem. Så de kom opp og ankom Jerusalem. Og de gikk opp og kom og sto ved vannledningen til den øvre dammen, som er på veien til fullerens mark. ¹⁸ Da ropte de på kongen, og Eljakim, sønn av Hilkia, som var over husholdningen, og Sjebna, skriveren, og Joah, sønn av Asaf, sekretæren, kom ut til dem. ¹⁹ Da sa Rabsjake til dem, "Si nå til Hiskia, 'Dette sier den store kongen, kongen av Assyria: Hva er denne tilliten du har?' ²⁰ Du hevder—men de er bare tomme ord—"Jeg har en plan og styrke for krigen." Nå, hvem har du stolt på, siden du har gjort opprør mot meg? ²¹ Se nå, du har stolt på staven av denne brukne røren, på Egypt, som, hvis en mann lener seg på den, vil gå inn i hånden hans og gjennomføre den. Slik er farao, kongen av Egypt, for alle som stoler på ham. ²² Men hvis du sier til meg, "Vi har stolt på Herren vår Gud," er det ikke Han hvis offerhauger og altere Hiskia har tatt bort, og har sagt til Juda og Jerusalem, "Dere skal tilbe foran dette alteret i Jerusalem"? ²³ Nå da, gjør et veddemål med min herre, kongen av Assyria, og jeg vil gi deg to tusen hester, hvis du er i stand til å sette ryttere på dem. ²⁴ Hvordan kan du da vende tilbake selv en eneste offiser av de minste av min herres tjenere, og stole på Egypt for vogner og ryttere? ²⁵ Har jeg nå kommet opp uten Herrens samtykke mot dette stedet for å ødelegge det? Herren sa til meg, "Gå opp mot dette landet, og ødelegg det.""

²⁶ Da sa Eljakim, sønn av Hilkia, og Sjebna og Joah til Rabsjake, "Vær så snill å snakke til dine tjenere på arameisk, for vi forstår det; og ikke snakk med oss på judeisk i hørevidde av folket som er på muren." ²⁷ Men Rabsjake sa til dem, "Har min herre sendt meg bare til din herre og til deg for å tale disse ordene, og ikke til mennene som sitter på muren, som er dømt til å spise sin egen avføring og drikke sitt eget urin med deg?" ²⁸ Da sto Rabsjake og ropte med høy røst på judeisk, og sa, "Hør ordet fra den store kongen, kongen av Assyria! ²⁹ Dette sier kongen: 'La ikke Hiskia bedra dere, for han vil ikke være i stand til å befri dere fra min hånd.' ³⁰ Og la ikke Hiskia få dere til å stole på Herren, og si, 'Herren vil sikkert frelse oss, og denne byen vil ikke bli overgitt til kongen av Assyria.' ³¹ Hør ikke på Hiskia; for dette sier kongen av Assyria: 'Gjør fred med meg og kom ut til meg, og hver av dere skal spise fra sin egen vinstokk og hver fra sitt eget fikentre, og drikke fra vannet i sin egen brønn, ³² inntil jeg kommer og tar dere bort til et land som deres eget land, et land med korn og ny vin, et land med brød og vingårder, et land med olivenolje og honning, slik at dere skal leve og ikke dø.' Men hør ikke på Hiskia, for han villeder dere ved å si, 'Herren vil frelse oss.' ³³ Har noen av gudene til nasjonene vært i stand til å redde sitt land fra kongen av Assyrias hånd? ³⁴ Hva har skjedd med gudene i Hamat og Arpad? Hva har skjedd med gudene i Sefarvaim, Hena og Ivva? Har de reddet Samaria fra min hånd? ³⁵ Hvem blant alle landenes guder har reddet sitt land fra min hånd, at Herren skulle redde Jerusalem fra min hånd?"

³⁶ Men folket var stille og svarte ham ikke et ord, for kongens befaling var, "Svar ham ikke." ³⁷ Da kom Eljakim, sønn av Hilkia, som var over husholdningen, og Sjebna, skriveren, og Joah, sønn av Asaf, sekretæren, til Hiskia med klærne sine revet, og de rapporterte til ham ordene fra Rabsjake.

19

Da kong Hiskia hørte dette, flerret han klærne sine, dekket seg med sekkestrie, og gikk inn i Herrens hus. ² Så sendte han Eljakim, som var over husholdningen, og Sebna, skriveren, og de eldste av prestene, dekket med sekkestrie, til profeten Jesaja, Amos' sønn. ³ De sa til ham: "Slik sier Hiskia: 'Denne dagen er en dag med nød, refselse og ydmykelse; for barna er kommet til fødsel, men det er ingen kraft til å føde dem.' ⁴ Kanskje Herren din Gud vil høre alle ordene til

2 Kongebok

Rabsjake, som hans herre, kongen av Assyria, har sendt for å håne den levende Gud, og vil refse ordene som Herren din Gud har hørt. Derfor, be en bønn for den rest som er igjen."⁵ Så kom kong Hiskias tjenere til Jesaja.⁶ Og Jesaja sa til dem: "Si dette til deres herre: 'Dette sier Herren: Frykt ikke for de ordene du har hørt, som kongens tjenere i Assyria har spottet meg med.'⁷ Se, jeg vil legge en ånd i ham, så han skal høre et rykte og vende tilbake til sitt eget land. Og jeg vil få ham til å falle forsverdet i sitt eget land."

⁸ Rabsjake vendte tilbake og fant kongen av Assyria i kamp mot Libna, for han hadde fått vite at kongen hadde forlatt Lakisj.⁹ Da han hørte dem si om Tirhaka, kongen av Kusi, "Se, han har dratt ut for å kjempe mot deg," sendte han igjen budbringere til Hiskia og sa,¹⁰ "Si dette til Hiskia, kongen av Juda: 'La ikke din Gud, som du stoler på, bedra deg ved å si, "Jerusalem skal ikke overgis til kongen av Assyria."¹¹ Se, du har hørt hva kongene av Assyria har gjort med alle landene, og ødelagt dem fullstendig. Så vil du bli frelst?¹² Reddet gudene til de nasjonene som mine fedre ødela dem— Gosan, Karan, Resef, og Edens sønner som var i Telassar?¹³ Hva har skjedd med kongen av Hamat, kongen av Arpad, kongen av byen Sefarvaim, og av Hena og Ivvah?"

¹⁴ Hiskia mottok brevet fra budbringerne, leste det, og gikk opp til Herrens hus, og bredte det ut for Herrens ansikt.¹⁵ Og Hiskia ba for Herrens ansikt og sa: "Herren, Israels Gud, som troner over kjerubene, Du er Gud, Du alene, over alle jordens riker. Du har skapt himmelen og jorden.¹⁶ Bøy Ditt øre, Herre, og hør; åpne Dine øyne, Herre, og se; og hør ordene til Sankerib, som han har sendt for å håne den levende Gud.¹⁷ Sannelig, Herre, kongene av Assyria har ødelagt nasjonene og deres land,¹⁸ og har kastet deres guder i ilden, for de var ikke guder, men bare menneskehenders verk, tre og stein. Så de har ødelagt dem.¹⁹ Men nå, Herre vår Gud, ber vi Deg om å frelse oss fra hans hånd, så alle jordens riker kan vite at Du alene, Herre, er Gud."

²⁰ Da sendte Jesaja, Amos' sønn, bud til Hiskia og sa: "Dette sier Herren, Israels Gud: 'Fordi du har bedt til Meg angående Sankerib, kongen av Assyria, har Jeg hørt deg.'²¹ Dette er budskapet som Herren har talt mot ham:

'Hun har foraktet deg og hånet deg, Jomfrudatteren Sion; Hun har ristet på hodet mot deg, Datteren av Jerusalem!'²² Mot hvem har du hevet din røst og løftet dine øyne i stolthet? Mot Israels Hellige!'²³ Gjennom dine budbringere har du hånet Herren, og du har sagt, "Med mine mange vogner kom jeg opp til fjellenes høyder, Til de fjerneste delene av Libanon; Og jeg hogg ned dens høye sedertrær og dens utvalgte einer. Og jeg kom inn i dens fjerneste hvilested, dens tetteste skog."²⁴ Jeg gravde brønner og drakk vann fra fremmede land, Og med mine fotsåler tørket jeg opp Alle Egyptens elver."²⁵ Har du ikke hørt? For lenge siden gjorde Jeg det, Fra eldgamle tider planla Jeg det. Nå har Jeg brakt det til veie, At du skulle gjøre befestede byer til ruinhauger.²⁶ Så deres innbyggere var maktesløse, De ble knust og satt til skamme. De var som markens vegetasjon og den grønne urten, Som gresset på takene som er svidd før det har vokst.²⁷ Men Jeg kjenner til din sittende, Din utgang og din inngang, Og ditt raseri mot Meg.²⁸ På grunn av ditt raseri mot Meg, Og fordi din arroganse har nådd Mine ører, Vil Jeg sette Min krok i din nese Og Min tømme i dine lepper, Og Jeg vil vende deg tilbake den veien du kom.

²⁹ Dette skal være tegnet for deg:

du skal spise dette året det som vokser av seg selv, i det andre året det som spirer fra det samme, og i det tredje året så, høst, plant vingårder, og spis deres frukt.³⁰ Og de overlevende som er igjen av Judas hus skal igjen slå rot nedover og bære frukt oppover.³¹ For fra Jerusalem skal en rest gå ut, og overlevende fra Sions berg. Herrens nidkjærhet skal utføre dette.

³² Derfor sier Herren dette om kongen av Assyria:

'Han skal ikke komme til denne byen, Ikke skyte en pil der; Ikke komme foran den med et skjold, Ikke kaste opp en beleiringsvoll mot den.³³ Han skal vende tilbake den veien han kom, og han skal ikke komme til denne byen,' sier Herren.³⁴ For Jeg vil beskytte denne byen og bevare den, for Min egen skyld og for Min tjener Davids skyld.'

³⁵ Så skjedde det den natten at Herrens engel gikk ut og slo 185 000 i assyrernes leir; og da folket sto opp om morgenen, se, alle var døde kropp.³⁶ Så dro Sankerib, kongen av Assyria, bort og vendte

2 Kongebok

hjem, og bodde i Ninive. ³⁷ Og det skjedde, mens han tilba i Nisroks hus, sin gud, at Adrammelek og Sareser drepte ham med sverdet, og de flyktet til Ararats land. Og hans sønn Esarhaddon ble konge i hans sted.

20 På den tiden ble Hiskia alvorlig syk. Og profeten Jesaja, Amos' sønn, besøkte ham og sa, "Dette er hva Herren sier: 'Gjør i stand dine saker, for du vil ikke bli frisk; du skal dø og gå bort.'" ² Da vendte han seg mot veggen og ba til Herren og sa, ³ "Vær så snill, Herre, husk bare hvordan jeg har vandret for ditt ansikt helhjertet og sannferdig, og har gjort det som er godt i dine øyne." Og Hiskia gråt bittert.

⁴ Nå, før Jesaja hadde gått ut av den midtre gårdsplassen, kom Herrens ord til ham og sa, ⁵ "Vend tilbake og si til Hiskia, lederen for mitt folk, 'Dette er hva Herren, din forfar Davids Gud, sier:

Jeg har hørt din bønn, Jeg har sett dine tårer; se, jeg vil helbrede deg. På den tredje dagen skal du gå opp til Herrens hus. ⁶ Og jeg vil forlenge ditt liv med femten år, og jeg vil befri deg og denne byen fra assyrerkongens hånd, og jeg vil beskytte denne byen for min egen skyld, og for min tjener Davids skyld.'"

⁷ Da sa Jesaja, "Ta en fikenkake." Og de tok den og la den på byllen, og han ble frisk. ⁸ Hiskia spurte da Jesaja, "Hva skal være tegnet på at Herren vil helbrede meg, og at jeg vil gå opp til Herrens hus på den tredje dagen?" ⁹ Jesaja sa, "Dette skal være tegnet for deg fra Herren, at Herren vil oppfylle det Han har lovet:

Skal skyggen gå frem ti trinn, eller skal den gå tilbake ti trinn?"

¹⁰ Så svarte Hiskia, "Det er lett for skyggen å gå ned ti trinn; nei, men la den gå tilbake ti trinn." ¹¹ Da kalte profeten Jesaja på Herren, og Han fikk skyggen på trappen til å gå tilbake ti trinn, som den hadde gått ned på Akas' trapp.

¹² På den tiden sendte Berodak-Baladan, Baladans sønn, kongen av Babylon, brev og en gave til Hiskia, for han hadde hørt om Hiskias sykdom. ¹³ Og Hiskia lyttet til dem, og viste dem hele sitt skattkammer—sølvet, gullet, balsamoljen, den duftende oljen, hans rustninger, og alt som fantes i hans skattkamre. Det var ingenting i hans hus, eller i hele hans rike, som

Hiskia ikke viste dem. ¹⁴ Da kom profeten Jesaja til kong Hiskia og sa til ham, "Hva sa disse mennene, og hvorfra kom de til deg?" Og Hiskia sa, "De kom fra et fjernt land, fra Babylon." ¹⁵ Og han sa, "Hva har de sett i ditt hus?" Så svarte Hiskia, "De har sett alt som er i mitt hus; det er ingenting blant mine skatter som jeg ikke har vist dem." ¹⁶ Jesaja talte så til Hiskia, "Hør Herrens ord:

¹⁷ *'Se, dager kommer da alt som er i ditt hus, og alt som dine fedre har samlet til denne dag, skal bli ført til Babylon; ingenting skal bli igjen,' sier Herren.*

¹⁸ *'Og noen av dine etterkommere, dine egne barn, skal bli tatt bort, og de skal tjene som embetsmenn i kongens palass i Babylon.'*"

¹⁹ Da sa Hiskia til Jesaja, "Herrens ord som du har talt er godt." For han tenkte, "Er det ikke godt om det vil være fred og sannhet i mine dager?"

²⁰ Nå resten av Hiskias gjerninger og alle hans bedrifter, inkludert hvordan han laget dammen og kanalen og førte vann inn i byen, er de ikke nedskrevet i Krønikeboken for Judas konger? ²¹ Så hvilte Hiskia med sine forfedre, og hans sønn Manasse ble konge etter ham.

21 Manasse var tolv år gammel da han begynte å regjere, og han regjerte i femtifem år i Jerusalem. Hans mor het Hefzibah. ² Han handlet ond i Herrens øyne, og fulgte de avskyelige skikkene til de nasjonene som Herren hadde drevet ut foran israelittene. ³ For han bygde opp igjen de offerhaugene som hans far Hiskia hadde ødelagt; og han reiste altere for Baal og laget en Asjera, akkurat som Akab, Israels konge, hadde gjort, og han bøyde seg for hele himmelens hær og tjente dem. ⁴ Han bygde også altere i Herrens hus, der Herren hadde sagt, "I Jerusalem vil jeg sette mitt navn." ⁵ For han bygde altere for hele himmelens hær i de to forgårdene til Herrens hus. ⁶ Og han lot sin sønn gå gjennom ilden, praktiserte trolldom og brukte spådomskunst, og hadde omgang med åndemanere og spåmenn. Han gjorde mye ond i Herrens øyne og vakte hans vrede. ⁷ Så satte han det utskårne bildet av Asjera som han hadde laget i huset som Herren hadde talt om til David og hans sønn Salomo, "I dette huset og i Jerusalem, som jeg har utvalgt blant alle Israels stammer, vil jeg sette mitt navn for evig. ⁸ Og jeg vil ikke la Israels føtter vandre igjen bort fra det landet jeg ga deres fedre, bare de er nøye med å

2 Kongebok

gjøre alt jeg har befalt dem, i henhold til hele loven som min tjener Moses befalte dem." ⁹ Men de lyttet ikke, og Manasse ledet dem vill til å gjøre mer ondt enn de nasjonene som Herren ødela foran Israels barn.

¹⁰ Herren formidlet sitt budskap gjennom sine tjenere profetene og sa, ¹¹ "Siden Manasse, Judas konge, har begått disse avskyelighetene, og gjort mer ondt enn amorittene som var før ham, og også fått Juda til å synde med sine avguder, ¹² derfor sier Herren, Israels Gud, dette:

'Se, jeg bringer en slik ulykke over Jerusalem og Juda, at den som hører om det, vil få begge ørene til å ringe. ¹³ Og jeg vil strekke over Jerusalem målesnoren til Samaria, og blyloddet til Akabs hus, og jeg vil rense Jerusalem som en renser et fat, tørker det og snur det opp ned. ¹⁴ Og jeg vil forlate resten av min arv og overgi dem i hendene på deres fiender, og de skal bli til bytte og plyndring for alle deres fiender, ¹⁵ fordi de har gjort det som er ondt i mine øyne, og har vakt min vrede fra den dagen deres fedre kom fra Egypt, til denne dag.'"

¹⁶ Dessuten utøste Manasse svært mye uskyldig blod inntil han hadde fylt Jerusalem fra den ene enden til den andre, foruten sin synd som han fikk Juda til å begå, ved å gjøre ondt i Herrens øyne.

¹⁷ Nå resten av Manasses gjerninger og alt han gjorde, og den synd han begikk, er de ikke nedskrevet i Krønikerboken for Judas konger? ¹⁸ Og Manasse la seg til hvile med sine forfedre og ble begravet i hagen til sitt eget hus, i Uzzas hage, og hans sønn Amon ble konge etter ham.

¹⁹ Amon var tjueto år gammel da han begynte å regjere, og han regjerte i to år i Jerusalem. Hans mor het Mesjullemet, datter av Harus fra Jotba. ²⁰ Han handlet ondt i Herrens øyne, akkurat som hans far Manasse hadde gjort. ²¹ For han fulgte alle de veiene som hans far hadde fulgt, og tjente de avgudene som hans far hadde tjent, og bøyde seg for dem. ²² Så han forlot Herren, sine forfedres Gud, og vandret ikke på Herrens vei. ²³ Og Amons tjenere sammensverget seg mot ham og drepte kongen i hans eget hus. ²⁴ Da håndterte folket i landet dem som hadde konspirert mot kong Amon, og de utnevnte hans sønn Josjia til konge i hans sted.

²⁵ Nå resten av Amons gjerninger, som han gjorde, er de ikke nedskrevet i Krønikerboken for Judas konger? ²⁶ Og han ble begravet i sin grav i Uzzas hage, og hans sønn Josjia ble konge etter ham.

22 Josjia var åtte år gammel da han begynte å regjere, og han regjerte i trettien år i Jerusalem. Hans mors navn var Jedida, datter av Adaja fra Boskat. ² Han gjorde det som var rett i Herrens øyne, og vandret på alle sin far Davids veier, og vek ikke av til høyre eller venstre.

³ I det attende året av kong Josjias regjering, sendte kongen Sjafan, sønn av Asajja, sønn av Mesjullam, skriveren, til Herrens hus og sa, ⁴ "Gå opp til Hilkia, ypperstepresten, så han kan telle pengene som er brakt inn i Herrens hus, som dørvaktene har samlet inn fra folket. ⁵ Og la dem gi det til arbeiderne som har tilsyn med Herrens hus, og la dem gi det til arbeiderne som er i Herrens hus for å reparere skadene på huset, ⁶ til håndverkerne og bygningsmennene og steinhuggerne, og for å kjøpe tømmer og hugget stein for å reparere huset. ⁷ Men det skal ikke gjøres regnskap med dem for pengene som blir overlevert dem, for de handler trofast."

⁸ Hilkia, ypperstepresten, informerte Sjafan, skriveren, "Jeg har funnet Lovens bok i Herrens hus." Og Hilkia ga boken til Sjafan, som leste den. ⁹ Og Sjafan, skriveren, kom til kongen og brakte ord tilbake til kongen og sa, "Dine tjenere har tømt ut pengene som ble funnet i huset, og har overlevert dem til arbeiderne som har tilsyn med Herrens hus." ¹⁰ Dessuten informerte Sjafan, skriveren, kongen og sa, "Hilkia, presten, har gitt meg en bok." Og Sjafan leste den for kongen. ¹¹ Da kongen hørte ordene i Lovens bok, rev han sine klær. ¹² Så befalte kongen Hilkia, presten, Ahikam, sønn av Sjafan, Akbor, sønn av Mika, Sjafan, skriveren, og Asaja, kongens tjener, og sa, ¹³ "Gå, spør Herren for meg, og for folket, og for hele Juda angående ordene i denne boken som er funnet— for stor er Herrens vrede som brenner mot oss, fordi våre fedre ikke lyttet til ordene i denne boken, for å gjøre i samsvar med alt som er skrevet om oss."

¹⁴ Så gikk Hilkia, presten, Ahikam, Akbor, Sjafan og Asaja til Hulda, profetinnen, hustru til Sjallum, sønn av Tikva, sønn av Harhas, garderobevokteren (nå bodde hun i Jerusalem i den andre bydelen), og de talte til henne. ¹⁵ Og hun sa til dem, "Dette sier

2 Kongebok

Herren, Israels Gud: 'Si til mannen som sendte dere til meg,

¹⁶ "Dette sier Herren: Se, jeg bringer ulykke over dette stedet og dets innbyggere, alle ordene i boken som Judas konge har lest. ¹⁷ Fordi de har forlatt meg og har brent røkelse for andre guder, for å vekke min vrede med alt deres hendes verk, derfor brenner min vrede mot dette stedet, og den skal ikke slukkes."

¹⁸ Til Judas konge som sendte dere for å spørre Herren, dette skal dere si til ham:

*"Dette sier Herren, Israels Gud: Angående ordene du har hørt— ¹⁹ fordi ditt hjerte var ømt og du ydmyket deg for Herren da du hørte hva jeg talte mot dette stedet og mot dets innbyggere, at de skulle bli et skrekens og forbannelsens objekt, og du har revet dine klær og grått for meg, har jeg sannelig hørt deg," erklærer Herren. ²⁰ "Derfor, se, jeg vil samle deg til dine fedre, og du skal bli samlet til din grav i fred, og dine øyne skal ikke se all den ulykken jeg vil bringe over dette stedet.""
Så brakte de ord tilbake til kongen.*

23 Kongen sendte budbærere, og de samlet alle de eldste i Juda og Jerusalem til ham. ²

Og kongen gikk opp til Herrens hus, og alle mennene i Juda og alle innbyggerne i Jerusalem med ham, sammen med prestene, profetene og hele folket, fra den minste til den største; og han leste for dem alle ordene i Paktens Bok som var blitt funnet i Herrens hus. ³ Så stod kongen ved søylen og inngikk en pakt for Herrens åsyn, om å vandre etter Herren og å holde Hans bud, Hans vitnesbyrd og Hans forskrifter med hele sitt hjerte og hele sin sjel, for å oppfylle ordene i denne pakten som var skrevet i denne boken. Og hele folket bekreftet pakten.

⁴ Så befalte kongen Hilkia, ypperstepresten, og prestene av den andre orden, og dørvokterne, å bringe ut av Herrens tempel alle redskapene laget for Baal, for Ashera og for hele himmelens hær; og han brente dem utenfor Jerusalem på markene ved Kidron, og bar deres aske til Betel. ⁵ Han fjernet også de avgudsdyrkende prestene som Judas konger hadde utnevnt til å brenne røkelse på haugene i Judas byer og i områdene rundt Jerusalem, også de som brente røkelse til Baal, til solen, månen, stjernebildene og til hele himmelens hær. ⁶ Han førte Ashera ut fra Herrens hus til utsiden av

Jerusalem, til bekken Kidron, og brente den ved bekken Kidron, og malte den til støv, og kastet støvet på de vanlige menneskenes graver. ⁷ Han rev også ned husene til de mannlige kultprostituerte som var i Herrens hus, hvor kvinnene levde hengslet for Ashera. ⁸ Så førte han alle prestene fra Judas byer, og vanhelliget de høye stedene hvor prestene hadde brent røkelse, fra Geba til Beersheba. Og han rev ned de høye stedene ved portene som var ved inngangen til porten til Josva, byens guvernør, som var på ens venstre side ved byporten. ⁹ Men prestene fra de høye stedene steg ikke opp til Herrens alter i Jerusalem, men de spiste usyret brød blant sine brødre. ¹⁰ Han vanhelliget også Tofet, som lå i Hinnoms sønns dal, for å forhindre at noen skulle la sin sønn eller datter gå gjennom ilden for Molok. ¹¹ Og han fjernet hestene som Judas konger hadde gitt til solen, ved inngangen til Herrens hus, ved kammeret til Natan-Melek, embetsmannen, som var i tilbygget; og han brente solens vogner med ild. ¹² Altrene som var på taket, det øvre kammeret til Akas, som Judas konger hadde laget, og altrene som Manasse hadde laget i de to forgårdene til Herrens hus, rev kongen ned; og han knuste dem der og kastet deres støv i bekken Kidron. ¹³ De høye stedene som var foran Jerusalem, som var på høyre side av ødeleggelsens fjell som Salomo, Israels konge, hadde bygd for Astarte, sidonernes styggedom, for Kamosj, Moabs styggedom, og for Milkom, Ammonittenes styggedom, vanhelliget kongen. ¹⁴ Han knuste også minnesteinene, hogg ned Asjeraene, og fylte deres steder med menneskeben.

¹⁵ Dessuten, alteret som var i Betel og det høye stedet som Jeroboam, Nebats sønn, som førte Israel til synd, hadde laget, selv det alteret og det høye stedet rev han ned. Så rev han ned steinene, malte dem til støv, og brente Asjeraene. ¹⁶ Da Josjia snudde seg, så han gravene som var der på fjellet, og han sendte menn og tok benene fra gravene og brente dem på alteret, og vanhelliget det, i samsvar med Herrens ord som Guds mann hadde forkynt, som hadde forkynt disse tingene. ¹⁷ Så sa han, "Hva er dette monumentet som jeg ser?" Og mennene i byen fortalte ham, "Det er graven til Guds mann som kom fra Juda, og forkynte disse tingene som du har gjort mot alteret i Betel." ¹⁸ Og han sa, "La det være, ingen skal forstyrre hans ben." Så de lot hans ben være uforstyrret, sammen med benene til profeten som

2 Kongebok

kom fra Samaria. ¹⁹ Så fjernet Josjia også alle helligdommene til de høye stedene som var i Samarias byer, som Israels konger hadde laget for å vekke Herrens vrede; og han gjorde med dem som han hadde gjort i Betel. ²⁰ Og han slaktet på altrene alle prestene fra de høye stedene som var der, og brante menneskeben på dem; så vendte han tilbake til Jerusalem.

²¹ Kongen befalte hele folket og sa, "Feir påsken for Herren deres Gud slik det er skrevet i denne Paktsens Bok." ²² For en slik påske hadde ikke blitt feiret siden dommerens dager som dømte Israel, heller ikke i alle Israels kongers og Judas kongers dager. ²³ Men i det attende året av kong Josjia, ble denne påsken holdt for Herren i Jerusalem.

²⁴ Dessuten fjernet Josjia mediene, åndemanerne, husgudene, avgudene, og alle styggedommene som ble sett i Judas land og i Jerusalem, slik at han kunne bekrefte ordene i Loven som var skrevet i boken som presten Hilkia fant i Herrens hus. ²⁵ Før ham var det ingen konge som ham som vendte seg til Herren med hele sitt hjerte og med hele sin sjel og med hele sin makt, i samsvar med hele Mose lov; heller ikke oppstod det noen som ham etter ham.

²⁶ Men Herren vendte ikke bort fra sin store vrede som hans sinne brant mot Juda, på grunn av alle de provokasjonene som Manasse hadde provosert ham med. ²⁷ Og Herren sa, "Jeg vil også fjerne Juda fra mitt åsyn, som jeg har fjernet Israel. Og jeg vil forkaste Jerusalem, denne byen som jeg har valgt, og tempelet som jeg sa, 'Mitt navn skal være der.'"

²⁸ Når det gjelder resten av Josjias gjerninger og alt han gjorde, er de ikke nedskrevet i Krønikesens Bok for Judas konger? ²⁹ I hans dager dro farao Neko, kongen av Egypt, opp til kongen av Assyria ved Eufratelve. Og kong Josjia dro for å møte ham, men da farao Neko så ham, drepte han ham ved Megiddo.

³⁰ Hans tjenere førte hans kropp i en vogn fra Megiddo, og brakte ham til Jerusalem, og begravde ham i hans egen grav. Så tok landets folk Josjias sønn Joakas, salvet ham, og gjorde ham til konge i stedet for hans far.

³¹ Joakas var tjuetre år gammel da han ble konge, og han regjerte i tre måneder i Jerusalem. Hans mors navn var Hamutal, datter av Jeremia fra Libna.

³² Han gjorde det onde i Herrens øyne, i samsvar med alt hans fedre hadde gjort. ³³ Og farao Neko

fengslet ham i Ribla i landet Hamat, og hindret ham fra å regjere i Jerusalem; og han påla landet en bot på hundre talenter sølv og en talent gull. ³⁴ Så gjorde farao Neko Josjias sønn Eljakim til konge i stedet for hans far Josjia, og forandret hans navn til Jojakim. Men han tok Joakas og brakte ham til Egypt, og han døde der. ³⁵ Så ga Jojakim sølvet og gullet til farao, men han beskattet landet for å gi pengene etter faraos befaling. Han krevde inn sølvet og gullet fra landets folk, hver etter sin vurdering, for å gi det til farao Neko.

³⁶ Jojakim var tjuetruer år gammel da han ble konge, og han regjerte i elleve år i Jerusalem. Hans mors navn var Zebida, datter av Pedaja fra Ruma. ³⁷ Han gjorde det onde i Herrens øyne, i samsvar med alt hans fedre hadde gjort.

24 I hans dager dro Nebukadnesar, kongen av Babylon, opp, og Jojakim ble hans tjener i tre år; men så vendte han seg og gjorde opprør mot ham. ² Og Herren sendte mot ham flokker av kaldeere, flokker av arameere, flokker av moabitter og flokker av ammonitter. Så Han sendte dem mot Juda for å ødelegge det, i samsvar med Herrens ord som Han hadde talt gjennom sine tjenere profetene. ³ Ja, det kom over Juda etter Herrens befaling, for å fjerne dem fra Hans åsyn på grunn av Manasses synder, i samsvar med alt det han hadde gjort, ⁴ og også for det uskyldige blod som han hadde utøst, for han fylte Jerusalem med uskyldig blod; og Herren ville ikke tilgi.

⁵ Når det gjelder de andre hendelsene i Jojakims regjeringstid og alt han utrettet, er de ikke oppskrevet i Krønikerboken for Judas konger? ⁶ Så Jojakim hvilte med sine forfedre, og hans sønn Jojakim etterfulgte ham som konge. ⁷ Kongen av Egypt dro ikke ut av sitt land igjen, for kongen av Babylon hadde tatt alt som tilhørte kongen av Egypt fra Egypts bekk til elven Eufrat.

⁸ Jojakim var atten år gammel da han ble konge, og han regjerte i tre måneder i Jerusalem. Hans mor var Nehushta, datter av Elnatan fra Jerusalem. ⁹ Han handlet ondt i Herrens øyne, etter sin fars veier.

¹⁰ I den perioden rykket tjenerne til Nebukadnesar, kongen av Babylon, frem mot Jerusalem, og byen ble beleiret. ¹¹ Nebukadnesar, kongen av Babylon, kom selv til byen, mens hans tjenere beleiret den. ¹² Da gikk Jojakim, kongen av Juda, ut til kongen av

2 Kongebok

Babylon, han, hans mor, hans tjenere, hans høvdinger og hans embedsmenn. Så tok kongen av Babylon ham til fange i det åttende året av hans regjeringstid. ¹³ Og han tok ut derfra alle skattene i Herrens hus, og skattene i kongens hus, og han skar i stykker alle gullgjenstandene som Salomo, Israels konge, hadde laget i Herrens tempel, slik som Herren hadde sagt. ¹⁴ Så førte han hele Jerusalem i eksil: alle høvdingene og alle de tapre krigerne, ti tusen fanger, og alle håndverkerne og smedene. Ingen ble igjen unntatt de fattigste i landet. ¹⁵ Så førte han Jojakim i eksil til Babylon; også kongens mor, kongens hustruer, hans embedsmenn og de ledende mennene i landet, førte han i eksil fra Jerusalem til Babylon. ¹⁶ Og alle de tapre mennene, syv tusen, og håndverkerne og smedene, ett tusen, alle sterke og skikket for krig, disse førte kongen av Babylon i eksil til Babylon.

¹⁷ Så utnevnte kongen av Babylon Mattanja, Jojakims onkel, til konge, og forandret hans navn til Sidkia. ¹⁸ Sidkia var tjueen år gammel da han ble konge, og han regjerte elleve år i Jerusalem. Hans mor var Hamutal, datter av Jeremia fra Libna. ¹⁹ Han handlet ondt i Herrens øyne, etter Jojakims veier. ²⁰ For det var på grunn av Herrens vrede at dette skjedde i Jerusalem og Juda, inntil Han kastet dem ut fra sitt nærvær. Og Sidkia gjorde opprør mot kongen av Babylon.

25 I det niende året av hans regjering, på den tiende dagen i den tiende måneden, kom Nebukadnesar, kongen av Babylon, med hele sin hær mot Jerusalem, leiret seg rundt den, og bygde en beleiringsmur rundt den. ² Slik ble byen beleiret inntil det ellevte året av kong Sidkia. ³ På den niende dagen i den fjerde måneden var hungersnøden alvorlig i byen, slik at det ikke var mat for folkene i landet. ⁴ Da ble byen brutt opp, og alle krigsmennene flyktet om natten gjennom porten mellom de to murene ved kongens hage, selv om kaldeerne var rundt hele byen. Og de dro veien gjennom Araba. ⁵ Men hæren til kaldeerne forfulgte kongen, og tok ham igjen på slettene ved Jeriko, og hele hans hær ble spredt fra ham. ⁶ Så tok de kongen og førte ham til kongen av Babylon i Ribla, hvor han ble dømt. ⁷ Og de slaktet sønnene til Sidkia foran hans øyne, så stakk de ut øynene til Sidkia og bandt ham med bronse lenker, og førte ham til Babylon.

⁸ På den syvende dagen i den femte måneden, i det nittende året av kong Nebukadnesar av Babylon, kom Nebusaradan, høvdingen over livvakten og tjeneren til kongen av Babylon, til Jerusalem. ⁹ Og han brente Herrens hus, kongens hus, og alle husene i Jerusalem; til og med hvert stort hus brente han med ild. ¹⁰ Så rev hele hæren til kaldeerne som var med høvdingen over livvakten murene rundt Jerusalem. ¹¹ Så førte Nebusaradan, høvdingen over livvakten, i eksil resten av folket som var igjen i byen, desertørene som hadde desertert til kongen av Babylon, og resten av befolkningen. ¹² Men høvdingen over livvakten lot noen av de fattigste i landet bli igjen for å være vinbønder og bønder.

¹³ Bronsepilarene som var i Herrens hus, sammen med stativene og bronsesjøen, ble brutt i stykker av kaldeerne, som førte bronzen til Babylon. ¹⁴ De tok også bort karrene, skuffene, lyseslukkene, skjeene, og alle bronseredskapene som ble brukt i tempeltjenesten. ¹⁵ Høvdingen over livvakten tok også bort ildpannene og fatene, hva som enn var av fint gull og hva som enn var av fint sølv. ¹⁶ De to pilarene, den ene sjøen, og stativene som Salomo hadde laget for Herrens hus— bronzen av alle disse karene var uten vekt. ¹⁷ Høyden på den ene pilaren var atten alen, og en bronsesokkel var på den; høyden på sokkelen var tre alen, med gitterverk og granatepler på sokkelen rundt omkring, alt av bronse. Og den andre pilaren var lik disse, med gitterverk.

¹⁸ Så tok høvdingen over livvakten Seraja, ypperstepresten, og Sefanja, den andre presten, og de tre dørvokterne. ¹⁹ Og fra byen tok han en embetsmann som var tilsynsmann over krigsmennene, fem av kongens rådgivere som ble funnet i byen, skriveren til hærens høvding som mønstret folkene i landet, og seksti menn av folkene i landet som ble funnet i byen. ²⁰ Nebusaradan, høvdingen over livvakten, førte dem til kongen av Babylon i Ribla. ²¹ Så slo kongen av Babylon dem og satte dem til døde i Ribla i landet Hamat. Så ble Juda ført i eksil fra sitt land.

²² Når det gjelder folket som var igjen i landet Juda, som Nebukadnesar, kongen av Babylon, hadde latt bli igjen, utnevnte han Gedalja, sønn av Ahikam, sønn av Sjafan, over dem. ²³ Da alle høvdingene for styrkene, de og deres menn, hørte at kongen av Babylon hadde utnevnt Gedalja som guvernør, kom

2 Kongebok

de til Gedalja i Mispa, nemlig Ismael, sønn av Netanja, Johanan, sønn av Kareah, Seraja, sønn av Tanhumet Netofatitten, og Ja'azanja, sønn av Maakaten, de og deres menn. ²⁴ Så sverget Gedalja til dem og deres menn og sa til dem, "Vær ikke redd for kaldeernes tjenere; bo i landet og tjen kongen av Babylon, så skal det gå dere vel." ²⁵ Men i den syvende måneden kom Ismael, sønn av Netanja, sønn av Elisjama, av kongeætten, med ti menn og slo Gedalja ned så han døde, sammen med jødene og kaldeerne som var med ham i Mispa. ²⁶ Da reiste hele folket, fra små til store, og høvdingene for styrkene, og dro til Egypt, for de var redde for kaldeerne.

²⁷ Det skjedde i det trettisyvende året av eksilet til Jojakin, kongen av Juda, på den tjuesjuende dagen i den tolvte måneden, at Evil-Merodak, kongen av Babylon, i det året han ble konge, løslot Jojakin, kongen av Juda, fra fengselet. ²⁸ Og han talte vennlig til ham og satte hans trone over tronene til kongene som var med ham i Babylon. ²⁹ Så skiftet Jojakin sine fengselsklær, og spiste regelmessig i kongens nærvær alle hans livs dager. ³⁰ Og for hans underhold, ble en regelmessig godtgjørelse gitt til ham av kongen, en porsjon for hver dag, gjennom hele hans liv.

1 Krønikebok

1 Adam, Set, Enosj, ² Kenan, Mahalalel, Jared, ³ Enok, Metusjalah, Lamek, ⁴ Noa, sammen med sine sønner:

Sem, Ham og Jafet.

⁵ Jafets sønner inkluderte:

Gomer, Magog, Madai, Javan, Tubal, Mesjek og Tiras.

⁶ Gomers sønner var:

Asjkenas, Difat og Togarma.

⁷ Javans slekt inkluderte:

Elisja, Tarsis, Kittim og Rodanim.

⁸ Hams sønner inkluderte:

Kusj, Misrajim, Put og Kanaan.

⁹ Kusjs sønner var:

Seba, Havila, Sabta, Raema og Sabteka. Og Raemas sønner var: Saba og Dedan. ¹⁰ Kusj var far til Nimrod; han ble en mektig mann på jorden.

¹¹ Misrajim var far til linjen av

Lud, Anam, Lehab, Naftuh, ¹² Patrus, Kasluh (hvorfra filisterne kom), og Kaftor.

¹³ Kanaan var far til

Sidon, hans førstefødte, og Het,

¹⁴ og jebusitten, amoritten og girgasjitten, ¹⁵ og hivitten, arkitten og sinitten, ¹⁶ og arvaditten, semaritten og hamatitten.

¹⁷ Sems sønner inkluderte:

Elam, Assur, Arpaksjad, Lud, Aram, Arams sønner var Us, Hul, Geter og Mesjek.

¹⁸ Arpaksjad var far til Sjelah, og Sjelah var far til Eber. ¹⁹ Eber hadde to sønner:

en ble kalt Peleg, for i hans dager ble jorden delt; og hans bror ble kalt Joktan.

²⁰ Joktans etterkommere inkluderte:

Almodad, Sjelef, Hasarmavet, Jerah,

²¹ Hadoram, Uzal og Dikla, ²² Ebal, Abimael og Saba,

²³ Ofir, Havila og Jobab. Disse var alle Joktans sønner.

²⁴ Sem, Arpaksjad og Sjelah, ²⁵ Eber, Peleg og Reu, ²⁶ Serug, Nakor og Tarah, ²⁷ og Abram, som også er kjent som Abraham.

²⁸ Abrahams sønner var: kalt Isak og Ismael.

²⁹ Dette er deres generasjoner:

Ismaels førstefødte var Nebajot, etterfulgt av Kedar, Adbeel og Mibsam,

³⁰ Misjma, Duma, Massa, Hadad og Tema, ³¹ Jetur, Nafisj og Kedema. Disse var Ismaels etterkommere.

³² Sønnene til Ketura, Abrahams medhustru, som hun fødte:

Simran, Joksjan, Medan, Midjan, Jisbak og Sjuah. Joksjans sønner var: Saba og Dedan.

³³ Midjans sønner var:

Efa, Efer, Hanok, Abida og Eldaa. Disse var alle Keturahs sønner.

³⁴ Abraham var far til Isak.

Isaks sønner var: Esau og Israel.

³⁵ Esaus sønner var:

Elifas, Reuel, Jeusj; Jalam og Korah.

³⁶ Elifas' sønner var:

Teman, Omar, Sefi, Gatam, Kenaz, Timna og Amalek.

³⁷ Reuels sønner var:

Nahat og Serah; Sjamma og Missa.

³⁸ Seirs sønner var:

Lotan, Sjobel og Sibon; Ana, Disjon, Eser og Disjan.

³⁹ Lotans sønner var:

Hori og Homam; og Timna var Lotans søster.

⁴⁰ Sjobels sønner var:

Aljan, Manahat, Ebal, Sjefi og Onam. Og Sibons sønner var: Aja og Ana.

⁴¹ Anas sønn var:

Disjon. Og Disjons sønner var: Hamran, Esjban, Jitran og Keran.

⁴² Esers sønner var:

1 Krønikebok

Bilhan, Saavan og Jaakan. Disjans sønner var: Us og Aran.

⁴³ Dette er kongene som hersket i landet Edom før noen konge regjerte over israelittene: Bela, sønn av Beor, og hans by ble kalt Dinhaba. ⁴⁴ Ved Belas død, etterfulgte Jobab, sønn av Serah fra Bosra, ham som konge. ⁴⁵ Etter Jobabs død, tok Husjam fra landet til temanittene tronen. ⁴⁶ Da Husjam døde, ble Hadad, sønn av Bedad, som beseiret Midjan i Moabs område, konge; hans by ble kalt Avit. ⁴⁷ Ved Hadads død, tok Samla fra Masreka tronen. ⁴⁸ Ved Samlas død, etterfulgte Sjaul fra Rehobot ved elven ham som konge. ⁴⁹ Etter Sjauls død, tok Baal-Hanan, sønn av Akbor, tronen. ⁵⁰ Da Baal-Hanan døde, ble Hadad konge; hans by ble kalt Pai, og hans kone var Mehetabel, datter av Matred, datter av Mesahab.

⁵¹ Så døde Hadad. Og høvdingene i Edom var: høvding Timna, høvding Alja og høvding Jetet, ⁵² høvding Oholibama, høvding Ela og høvding Pinon, ⁵³ høvding Kenaz, høvding Teman og høvding Mibsar, ⁵⁴ høvding Magdiel og høvding Iram. Disse var lederne i Edom.

2 Dette var Israels sønner:
Ruben, Simeon, Levi, Juda, Issakar, Sebulon, Dan, Josef, Benjamin, Naftali, Gad og Asjer

², ³ Judas sønner var:

Er, Onan og Sela. Disse tre ble født til ham av Bat-sjua, kanaaneeren. Er, Judas førstefødte, var ond i Herrens øyne, så Han drepte ham.

⁴ Tamar, Judas svigerdatter, fødte Peres og Serah.

Juda hadde fem sønner til sammen.

⁵ Peres var far til to sønner:

Hesron og Hamul.

⁶ Serahs sønner var:

Simri, Etan, Heman, Kalkol og Dara—fem i alt.

⁷ Karmis sønn var:

Akar, som brakte ulykke over Israel ved å bryte forbudet.

⁸ Etan hadde en sønn ved navn:

Asarja.

⁹ Hesron hadde sønner, som var:

Jerahmeel, Ram og Kelubai.

¹⁰ Ram ble far til Amminadab, og Amminadab ble far til Nahsjon,

lederen for Judas sønner.

¹¹ Nahsjon ble far til Salma, som igjen ble far til Boas.

¹² Boas var far til Obed, som var far til Isai.

¹³ Isai ble far til Eliab, hans førstefødte,

deretter Abinadab, den andre, Sjimea, den tredje, ¹⁴ Netanel var den fjerde, Raddai var den femte, ¹⁵ Osem var den sjette, David var den syvende.

¹⁶ Deres søstre var:

Seruja og Abiga'il. Seruja hadde tre sønner: Abisjai, Joab og Asael.

¹⁷ Abiga'il var mor til Amasa,

og Amasas far var Jeter, ismaelitten.

¹⁸ Nå hadde Kaleb, sønn av Hesron, barn med Asuba, hans kone, og med Jeriot; og dette var hennes sønner:

Jesher, Sjobab og Ardon.

¹⁹ Da Asuba døde, giftet Kaleb seg med Efrat,

og hun fødte ham Hur.

²⁰ Hur var far til Uri, og Uri ble far til Besalel.

²¹ Senere giftet Hesron seg med datteren til Makir, far til Gilead,

som han giftet seg med i en alder av seksti år; og hun fødte ham Segub.

²² Segub var far til Jair, som eide tjuetre byer i landet Gilead.

²³ Men Gesjur og Aram tok byene til Jair fra dem, med Kenat og dens landsbyer, seksti bosetninger. Alle disse var etterkommere av Makir, far til Gilead.

²⁴ Etter Hesrons død i Kaleb-Efrata, fødte Abia, Hesrons kone, ham Asjur,

far til Tekoa.

²⁵ Nå hadde Jerahmeel, Hesrons førstefødte, sønner:

1 Krønikebok

Ram, den førstefødte, deretter Buna, Oren, Osem og Ahia.

²⁶ Jerahmeel hadde en annen kone, kjent som Atara;

hun var mor til Onam.

²⁷ Ram, Jerahmeels førstefødte, hadde sønner:

Ma'as, Jamin og Eker.

²⁸ Onams sønner var:

Sjammai og Jada. Sjammai hadde sønner: Nadab og Abisjur.

²⁹ Abisjurs kone het Abihail,

og hun fødte ham Ahban og Molid.

³⁰ Nadabs sønner var:

Seled og Appaim. Seled døde uten sønner.

³¹ Appaim hadde en sønn ved navn:

Isji. Isji hadde en sønn ved navn: Sjesjan. Sjesjan hadde en sønn ved navn: Ahlai.

³² Jada, Sjammais bror, hadde sønner:

Jeter og Jonatan. Jeter døde uten sønner.

³³ Jonatans sønner var:

Pelet og Sasa. Disse var blant etterkommerne av Jerahmeel.

³⁴ Sjesjan hadde ingen sønner, bare døtre. Sjesjan hadde en egyptisk tjener ved navn Jarha.

³⁵ Sjesjan ga sin datter til Jarha, sin tjener, som kone,

og hun fødte ham Attai.

³⁶ Attai ble far til Natan, og Natan ble far til Zabad, ³⁷

Zabad var far til Eflal, og Eflal ble far til Obed, ³⁸

Obed var far til Jehu, og Jehu ble far til Asarja, ³⁹

Asarja var far til Hele's, og Hele's ble far til El'asa, ⁴⁰

El'asa var far til Sismai, og Sismai ble far til Sjallum,

⁴¹ Sjalum var far til Jekamja, og Jekamja ble far til Elisjama.

⁴² Kaleb, Jerahmeels bror, hadde sønner:

Mesja, hans førstefødte, som var far til Sif; og sønnene til Maresja, far til Hebron.

⁴³ Hebron hadde sønner:

Korah, Tappuah, Rekem og Sjema.

⁴⁴ Sjema var far til Raham, som var far til Jorkeam; og Rekem var far til Sjammai.

⁴⁵ Sjammais sønn var:

Maon, og Maon var far til Bet-Sur.

⁴⁶ Efa, Kalebs medhustru, fødte Haran, Moza og Gases; og Haran var far til Gases.

⁴⁷ Jahdai hadde sønner:

Regem, Jotam, Gesjan, Pelet, Efa og Sja'af.

⁴⁸ Kalebs medhustru Ma'aka fødte Sjeber og Tirhana.

⁴⁹ Hun fødte også Sja'af, far til Madmanna, Sjeva, far til Makbena og far til Gibea; og Kalebs datter var Aksa.

⁵⁰ Dette var Kalebs sønner: Sønnene til Hur, Efratas førstefødte:

Sjobal, far til Kirjat-Jearim, ⁵¹ Salma, som var far til Betlehem, og Haref, som var far til Bet-Gader.

⁵² Sjobal, far til Kirjat-Jearim, hadde sønner:

Haroe og halvparten av Manahattittene, ⁵³ og familiene til Kirjat-Jearim: Jitrittene, Putittene, Sjumattittene og Misjraitittene. Fra disse oppsto Sora'ittene og Esjaolittene.

⁵⁴ Salmas sønner var:

Betlehem og Netofattittene, Atrot-Bet-Joab, og halvparten av Manahattittene, Sora'ittene.

⁵⁵ *Familiene av skrivere som bodde i Jabez var: Tirattittene, Sjimattittene og Sukattittene. Disse var kenittene som kom fra Hammat, far til Rechabs hus.*

3 Dette er sønnene til David som ble født til ham i Hebron:

Den førstefødte var Amnon, med Ahinoam fra Jisre'el; den andre var Daniel, med Abigail fra Karmel; ² den tredje var Absalom, sønn av Ma'aka, datter av Talmai, kongen av Gesjur; den fjerde var Adonja, sønn av Haggit; ³ den femte var Sjefatja, med Abital; den sjette var Jitream, med Eglah, hans kone.

1 Krønikebok

⁴ Seks sønner ble født til ham i Hebron, hvor han regjerte i sju år og seks måneder. I Jerusalem regjerte han i trettitre år.

⁵ Dette var hans sønner født i Jerusalem:

Sjimea, Sjobab, Natan og Salomo—fire med Batseba, datter av Ammiel—⁶ og Jibhar, Elisjama og Elifelet, ble født⁷ Noga, Nefeg og Jafia, ble født⁸ Elisjama, Eliada og Elifelet—til sammen ni.

⁹ Alle disse var sønnene til David, i tillegg til sønnene av medhustruene;

og Tamar var deres søster.

¹⁰ Rehabeam var sønn av Salomo,

etterfulgt av Abia, Asa, og Josjafat,¹¹ Joram, Ahasja, og Joasi,¹² Amasja, Asarja, og Jotam,¹³ Akas, Hiskia, og Manasse,¹⁴ Amon, etterfulgt av Josja.

¹⁵ Sønnene til Josja var:

Johanan den førstefødte, den andre Jojakim, den tredje Sidkia, den fjerde Sjallum.

¹⁶ Jojakims sønner var:

Jekonja hans sønn, Sidkia hans sønn.

¹⁷ Jekonja, som ble tatt til fange, hadde sønner:

Sjealtiel hans sønn,¹⁸ sammen med Malkiram, Pedaja, Sjenassar, Jekamja, Hosjama og Nedabja.

¹⁹ Sønnene til Pedaja inkluderte:

Serubabel og Sjimi. Serubabels barn var: Mesjullam og Hananja, med Sjelomith som deres søster;²⁰ sammen med Hasjuba, Ohel, Berekja, Hasadja og Jusjab-Hesed—fem i alt.

²¹ Sønnene til Hananja var:

Pelatja og Jesja, sønnene til Refaja, sønnene til Arnan, sønnene til Obadja, og sønnene til Sjekanja.

²² Etterkommerne av Sjekanja var:

Sjemaja, og sønnene til Sjemaja: Hattusj, Jigal, Baria, Nearja og Sjafat—seks i alt.

²³ Nearjas sønner var:

Eljoenai, Hiskia og Asrikam—tre i alt.

²⁴ Eljoenais sønner var:

Hodavja, Eljasjib, Pelaja, Akkub, Johanan, Delaja og Anani—sju i alt.

4 Judas sønner inkluderte:

Peres, Hesron, Karmi, Hur og Sjobal.

² Sjobals sønn Reaja var far til Jahat,

og Jahat var far til Ahumai og Lahad. Dette var slekten til Zoratittene.

³ Dette var etterkommerne av Etam:

Jisreel, Jisjma og Jidbasj; og deres søster het Hasselelponi.

⁴ Penuel var far til Gedor, og Eser var far til Husja.

Dette var etterkommerne av Hur, den førstefødte av Efrata, som var far til Betlehem.

⁵ Asjur, som var far til Tekoa, hadde to koner:

Hela og Na'ara.

⁶ Na'ara fødte:

Ahuzzam, Hefer, Temeni og Haahasjari. Dette var sønnene til Na'ara.

⁷ Sønnene til Hela inkluderte:

Seret, Jishar og Etnan.

⁸ Koz var far til Anub og Zobeba, og familiene til Aharhel, sønn av Harum.

⁹ Nå var Jabez mer hederlig enn sine brødre, og hans mor kalte ham Jabez, og sa, "Fordi jeg fødte ham med smerte."

¹⁰ Nå påkalte Jabez Israels Gud og sa,

"Å, at Du ville velsigne meg rikelig, og utvide mitt område, og at Din hånd måtte være med meg, og at Du ville bevare meg fra skade så det ikke ville smerte meg!" Og Gud ga ham det han ba om.

¹¹ Kelub, bror til Sjuha, var far til Mehiri,

som var far til Esjtons slekt.

¹² Bet-Rafa var sønn av Esjton, det samme var Paseah og Tehinna, far til Ir-Nahasj.

Dette var mennene fra Reka.

¹³ Sønnene til Kenaz inkluderte:

1 Krønikebok

Otniel og Seraja. Og sønnen til Otniel var Hatat.

¹⁴ Meonotai var far til Ofra,

og Seraja var far til Joab, far til Ge-Harasjim, for de var håndverkere.

¹⁵ Kaleb var sønn av Jefunne, hans sønner var:

Iru, Ela og Naam; og sønnen til Ela var Kenaz.

¹⁶ Sønnene til Jehallelel inkluderte:

Zif, Zifa, Tirja og Asarel.

¹⁷ Sønnene til Esra var:

Jeter, Mered, Efer og Jalon. Og dette er sønnene til Bitja, datter av Farao, som Mered tok: Hun ble gravid og fødte Mirjam, Sjammai og Jisjba, far til Esjtemoa.

¹⁸ Hans jødiske kone fødte Jered, far til Gedor, Heber, far til Soko, og Jekutiell, far til Zanoa.

Dette var sønnene til Bitja, datter av Farao, som Mered hadde tatt.

¹⁹ Sønnene til Hodijas kone, søster til Naham, var:

forfaren til Keila, garmitten, og Esjtemoa, ma'akatitten.

²⁰ Sønnene til Sijmon inkluderte:

Amnon, Rinna, Benhanan og Tilon. Og sønnene til Jisji var: Zohet og Ben-Zohet.

²¹ Sønnene til Sela, sønn av Juda, var:

Er, far til Leka, La'ada, far til Maresja, og familiene til huset til linarbeiderne i Bet-Asjbea;

²² Jokim, mennene fra Kozeba, Joasj og Saraf, som hersket i Moab og Jasjubi-Lehem. Men opptegnelsene er gamle.

²³ Dette var pottemakerne og innbyggerne i Netaim og Gdera; de bodde der med kongen for hans arbeid.

²⁴ Sønnene til Simeon inkluderte:

Nemuel, Jamin, Jarib, Sera og Saul;

²⁵ *hans sønn Sjallum, Mibsam hans sønn, og Misjma hans sønn.*

²⁶ Sønnene til Misjma var:

hans sønn Hammuel, Sakkur hans sønn, og Sjime'i hans sønn.

²⁷ Nå hadde Sjime'i seksten sønner og seks døtre, men hans brødre hadde ikke så mange sønner,

heller ikke økte hele deres familie som Judas slekt.

²⁸ De bodde i Beersjeba, Molada og Hazar-Sjua, ²⁹ i Bilha, Esem og Tolad, ³⁰ i Betuel, Horma og Siklag, ³¹ i Bet-Markabot, Hazar-Susim, Bet-Biri og Sjaarajim.

Dette var deres byer inntil Davids regjeringstid.

³² Deres landsbyer inkluderte:

Etam, Ain, Rimmon, Token og Asjan—fem byer—

³³ og alle deres bosetninger som var rundt disse byene så langt som til Baal.

Dette var deres bosteder, og de har sin slektshistorie.

³⁴ Mesjobab, Jamlek og Josja, far til Amasja, ³⁵ sammen med Joel og Jehu, etterkommer av Josjibja, Seraja og Asiel, ³⁶ og Eljoenai, Jaakoba, Jesjohaia, Asaja, Adiel, Jesimiel og Benaja, ³⁷ og Ziza, var sønn av Sjifi, som var av Allon, som var av Jedaia, som var av Sjimri, som var av Sjemaja—

³⁸ de som er nevnt ved navn var ledere i sine familier; og deres fedres hus økte sterkt.

³⁹ De reiste til inngangen av Gedor, til østsiden av dalen, for å søke beite for sine flokker.

⁴⁰ De fant rikt og godt beite, og landet var romslig, stille og fredelig;

for de som bodde der tidligere var hamitter.

⁴¹ Nå de som kom, oppført ved navn i dagene til Hiskia, konge av Juda, angrep deres telt og meunittene som ble funnet der, og de ødela dem fullstendig til denne dag, og bodde i deres sted, fordi det var beite der for deres flokker.

⁴² Fra dem, fra etterkommerne av Simeon, dro fem hundre menn til Se'ir-fjellet, med Pelatja, Nearja, Refaja og Ussiel, sønnene til Jisji, som deres ledere.

⁴³ De ødela restene av amalekittene som hadde unnsluppet, og har bodd der til denne dag.

1 Krønikebok

5 Etterkommerne til Ruben, Israels førstefødte, (for han var den førstefødte, men fordi han vanæret sin fars seng,

ble førstefødselsretten gitt til sønnene til Josef, Israels sønn; derfor er han ikke oppført i slektsregisteret i henhold til førstefødselsretten.

² Selv om Juda ble fremtredende blant sine brødre,

og fra ham kom lederen, tilhørte førstefødselsretten likevel Josef),

³ Avkommet til Ruben, Israels førstefødte, inkluderte:

Hanok, Pallu, Hesron og Karmi.

⁴ Etterkommerne til Joel inkluderte:

Sjemaja hans sønn, Gog hans sønn, Sjimi hans sønn, ⁵ Mika, hans etterkommer, Reaja, hans etterkommer, Baal, hans etterkommer, ⁶ og Be'era hans sønn, som Tilgat-Pilneser, kongen av Assyria, førte bort i eksil. Han var en leder for rubenittene.

⁷ Hans slektninger, i henhold til deres familier og generasjoner, var Je'iel høvdingen, deretter Sakarja, ⁸ og Bela, sønn av Asas, sønn av Sjema, sønn av Joel,

som bodde i Aroer, og strakte seg til Nebo og Ba'al-Meon.

⁹ Mot øst bosatte han seg så langt som inngangen til ørkenen fra elven Eufrat, fordi deres buskap hadde økt i landet Gilead.

¹⁰ I Sauls dager førte de krig mot hagrittene,

som falt for deres hånd, og de bodde i deres telt over hele landet øst for Gilead.

¹¹ Etterkommerne til Gad bodde overfor dem i landet Basan,

og strakte seg til Salka.

¹² Joel hadde den øverste posisjonen,

og Sjafam var den andre, deretter Janai og Sjafat i Basan.

¹³ Deres slektninger fra deres fedres hus inkluderte:

Mikael, Mesjullam, Sjeba, Jorai, Jakan, Sia og Eber—syv i alt.

¹⁴ Disse var etterkommerne til Abihail, sønn av Huri,

sønn av Jaroa, sønn av Gilead, sønn av Mikael, sønn av Jesjijai, sønn av Jahdo, sønn av Bus—

¹⁵ Ahi, sønn av Abdiel, sønn av Guni,

var lederen for deres fedres hus.

¹⁶ De bodde i Gilead, i Basan og dens byer, og i alle beitemarkene i Saron, som nådde deres grenser.

¹⁷ Alle disse ble registrert i slektsregistrene i dagene til Jotam, kongen av Juda,

og i dagene til Jeroboam, kongen av Israel.

¹⁸ Etterkommerne til Ruben, gadittene og halvparten av Manasses stamme—

bestående av tapre menn, menn som bar skjold og sverd, og spente buen, og var trent for kamp—utgjorde 44 760, som gikk ut for militærtjeneste.

¹⁹ De gikk til kamp mot hagrittene,

Jetur, Nafisj og Nodab.

²⁰ De fikk hjelp mot dem, og hagrittene og alle som var med dem ble overgitt i deres hender;

fordi de ropte til Gud i kampen, og Han svarte deres bønner, fordi de stolte på Ham.

²¹ De tok deres buskap:

femti tusen kameler, to hundre og femti tusen sauer, to tusen esler, og hundre tusen mennesker.

²² For mange falt dødelig såret, fordi krigen var av Gud.

OG de bosatte seg på deres plass inntil eksilet.

²³ Etterkommerne til halvparten av Manasses stamme bodde i landet; fra Basan til Ba'al-Hermon, Senir og Hermonfjellet, de var tallrike.

²⁴ Disse var lederne for deres fedres hus:

Efer, Jisji, Eliel, Asriel, Jeremia, Hodavja og Jahdiel— mektige menn av tapperhet, berømte menn, ledere av deres fedres hus.

²⁵ Men de var troløse mot Gud, deres fedres Gud, og drev avgudsdyrkelse med gudene til folkene i landet, som Gud hadde ødelagt foran dem.

²⁶ Så vakte Israels Gud ånden til Pul, kongen av Assyria, det vil si ånden til Tilgat-Pilneser, kongen av Assyria, og han førte dem bort i eksil, nemlig:

1 Krønikebok

rubenittene, gadittene og halvparten av Manasses stamme, og brakte dem til Halah, Habor, Hara og elven Gosan, til denne dag.

6 Etterkommerne av Levi inkluderte:
Gershon, Kehat og Merari.

² Kehats slektslinje omfattet:

Amram, Jishar, Hebron og Ussiel.

³ Amrams avkom var:

Aron, Moses og Mirjam. Og sønnene til Aron var: Nadab, Abihu, Eleasar og Itamar.

⁴ Eleasar fikk sønnen Pinehas, og Pinehas fikk sønnen Abisjua, ⁵ og Abisjua fikk sønnen Bukki, og Bukki fikk sønnen Ussi, ⁶ og Ussi fikk sønnen Seraja, og Seraja fikk sønnen Merajot, ⁷ Merajot fikk sønnen Amarja, og Amarja fikk sønnen Ahitub, ⁸ og Ahitub fikk sønnen Sadok, og Sadok fikk sønnen Ahimaas, ⁹ og Ahimaas fikk sønnen Asarja, og Asarja fikk sønnen Johanan, ¹⁰ og Johanan fikk sønnen Asarja (det var han som tjente som prest i huset som Salomo bygde i Jerusalem), ¹¹ og Asarja fikk sønnen Amarja, og Amarja fikk sønnen Ahitub, ¹² og Ahitub fikk sønnen Sadok, og Sadok fikk sønnen Sjallum, ¹³ og Sjallum fikk sønnen Hilkia, og Hilkia fikk sønnen Asarja, ¹⁴ og Asarja fikk sønnen Seraja, og Seraja fikk sønnen Josadak;

¹⁵ Og Josadak gikk med da Herren førte Juda og Jerusalem i eksil ved Nebukadnesars hånd.

¹⁶ Etterkommerne av Levi inkluderte:

Gershon, Kehat og Merari.

¹⁷ Dette er sønnene til Gershom:

Libni og Sjimi.

¹⁸ Kehats slektslinje omfattet:

Amram, Jishar, Hebron og Ussiel.

¹⁹ Sønnene til Merari var:

Mahli og Musji. Dette er familiene til levittene etter deres fedres hus.

²⁰ Av Gershom:

Libni som fikk sønnen, Jahat som fikk sønnen, Simma ²¹ Joah som fikk sønnen, Iddo som fikk sønnen, Serah som fikk sønnen, Jeaterai

²² Kehats slektslinje omfattet:

Amminadab som fikk sønnen, Korah som fikk sønnen, Assir, ²³ Elkana som fikk sønnen, Ebjasaf som fikk sønnen, Assir, ²⁴ Tahat som fikk sønnen, Uriel som fikk sønnen, Ussia som fikk sønnen, Saul.

²⁵ Elkanas avkom var:

Amasai og Ahimot.

²⁶ Elkana:

Elkana som fikk sønnen, Sofai som fikk sønnen, Nahat, ²⁷ Eliab som fikk sønnen, Jeroham som fikk sønnen, Elkana.

²⁸ Samuels avkom var:

Joel den førstefødte, og Abia den andre.

²⁹ Sønnene til Merari var:

Mahli, Libni som fikk sønnen, Sjimi som fikk sønnen, Ussa, ³⁰ Sjimea som fikk sønnen, Haggia som fikk sønnen, Asaja.

³¹ Dette er de som David utnevnte til tjenesten med sang i Herrens hus, etter at arken kom til hvile der.

³² De tjente med sang foran tabernaklet i møteteltet, inntil Salomo hadde bygd Herrens hus i Jerusalem; og de utførte sine plikter etter den orden som ble gitt dem.

³³ Dette er de som tjente med sine sønner: Fra sønnene til kehattittene:

Heman sangeren, hvis far var Joel, hvis far var Samuel, ³⁴ hvis far var Elkana, hvis far var Jeroham, hvis far var Eliel, hvis far var Toah, ³⁵ hvis far var Suf, hvis far var Elkana, hvis far var Mahat, hvis far var Amasai, ³⁶ hvis far var Elkana, hvis far var Joel, hvis far var Asarja, hvis far var Sefanja, ³⁷ hvis far var Tahat, hvis far var Assir, hvis far var Ebjasaf, hvis far var Korah, ³⁸ hvis far var Jishar, hvis far var Kehat, hvis far var Levi, hvis far var Israel.

³⁹ Hemans slektning Asaf sto ved hans høyre hånd,

Asaf hvis far var Berekja, hvis far var Sjimea, ⁴⁰ hvis far var Mikael, som var far til Baaseja, hvis far var Malkia, ⁴¹ hvis far var Etni, som var far til Serah, hvis far var Adaja, ⁴² hvis far var Etan, hvis far var Simma, hvis far var Sjimi, ⁴³ hvis far var Jahat, som var far til Gershom, hvis far var Levi.

1 Krønikebok

⁴⁴ På venstre hånd var deres slektninger,

sønnene til Merari: Etan hvis far var Kishi, som var far til Abdi, hvis far var Malluk, ⁴⁵ hvis far var Hasjabja, som var far til Amasja, hvis far var Hilkia, ⁴⁶ hvis far var Amzi, som var far til Bani, hvis far var Sjemer, ⁴⁷ hvis far var Mahli, som var far til Musji, hvis far var Merari, hvis far var Levi.

⁴⁸ Deres slektninger levittene ble utnevnt til all tjenesten i tabernaklet i Guds hus.

⁴⁹ Imidlertid, Aron og hans sønner ofret på brennofferalteret og på røkelsesalteret, for alt arbeidet i Det Aller Helligste, og for å gjøre soning for Israel, i henhold til alt det Moses, Guds tjener, hadde befalt.

⁵⁰ Dette er sønnene til Aron:

Eleasar som fikk sønnen, Pinehas som fikk sønnen, Abisjua som fikk sønnen, ⁵¹ Bukki som fikk sønnen, Ussi som fikk sønnen, Seraja som fikk sønnen, ⁵² Merajot som fikk sønnen, Amarja som fikk sønnen, Ahitub som fikk sønnen, ⁵³ Sadok som fikk sønnen, og Ahimaas.

⁵⁴ Nå er dette deres bosetninger i henhold til deres leirer innenfor deres grenser: Til sønnene av Aron, av familiene til kehatittene,

for loddet falt til dem først.

⁵⁵ De ga dem Hebron i Judas land og dets omkringliggende beitemarker, ⁵⁶ men de ga byens marker og dens landsbyer til Kaleb, sønn av Jefunne.

⁵⁷ Til sønnene av Aron ga de følgende tilfluktsbyer:

Hebron, Libna med sine beitemarker, Jattir, Estemoa med sine beitemarker, ⁵⁸ Hilen med sine beiteområder, Debir med sine beiteområder, ⁵⁹ Asjan med sine beiteområder, og Bet-Sjemesj med sine beiteområder.

⁶⁰ Fra Benjamins stamme ga de:

Geba, Alemet og Anatot med sine beitemarker. Alle deres byer for familiene til sønnene av Aron var tretten byer i alt.

⁶¹ Til resten av sønnene av Kehat, fra familiene til stammen, ga de ti byer ved lodd fra den halve stammen, den halve av Manasse.

⁶² Til sønnene av Gershom, i henhold til deres familier, ga de tretten byer fra stammene Issakar, Asjer, Naftali, og Manasse i Basan.

⁶³ Til sønnene av Merari, i henhold til deres familier, ga de tolv byer fra stammene Ruben, Gad og Sebulon.

⁶⁴ Slik ga israelittene levittene byene og deres beitemarker.

⁶⁵ De tildelte ved lodd fra stammen til sønnene av Juda, stammen til sønnene av Simeon, og stammen til sønnene av Benjamin, disse byene som er nevnt ved navn.

⁶⁶ Nå hadde noen av familiene til sønnene av Kehat byer av deres arv fra Efraims stamme.

⁶⁷ De ga dem tilfluktsbyene:

Sikem i fjellandet Efraim med sine beitemarker, Geser med sine beitemarker, ⁶⁸ Jokmeam med sine beiteområder, Bet-Horon med sine beiteområder, ⁶⁹ Ajalon med sine beiteområder, og Gat-Rimmon med sine beiteområder;

⁷⁰ og fra den halve stammen av Manasse:

Aner med sine beitemarker, og Bileam med sine beitemarker, for resten av familiene til sønnene av Kehat.

⁷¹ Til sønnene av Gershom ga de:

Fra familien til den halve stammen av Manasse: Golan i Basan med sine beitemarker, og Asjarot med sine beitemarker;

⁷² Fra Issakars stamme:

Kedesj med sine beitemarker, Dabarat med sine beitemarker, ⁷³ Ramot og dets beitemarker, og Anem og dets beitemarker;

⁷⁴ Fra Asjers stamme:

Masjal med sine beitemarker, Abdon med sine beitemarker, ⁷⁵ Hukok med sine beiteområder, og Rehob med sine beiteområder;

⁷⁶ Fra Naftalis stamme:

Kedesj i Galilea med sine beitemarker, Hammon med sine beitemarker, og Kirjatajim med sine beitemarker.

1 Krønikebok

⁷⁷ Til resten av levittene, sønnene av Merari:

Fra Sebulons stamme: Rimmono med sine beitemarker, Tabor med sine beitemarker;

⁷⁸ Og bortenfor Jordan ved Jeriko, på østsiden av Jordan:

Fra Rubens stamme: Beser i ødemarken med sine beitemarker, Jahsa med sine beitemarker, ⁷⁹ Kedemot med sine beiteområder, og Mefaat med sine beiteområder;

⁸⁰ Fra Gads stamme:

Ramot i Gilead med sine beitemarker, Mahanaim med sine beitemarker, ⁸¹ Hesjbon med sine beiteområder, og Jaser med sine beiteområder.

7 Issakars sønner var:

Tola, Puah, Jasjub og Simron—fire i alt.

² Tolas sønner var:

Ussi, Refaja, Jeriel, Jahmai, Ibsam og Samuel—overhoder for sine fedres hus. Tolas etterkommere ble tildelt stridsmenn i sine generasjoner, deres antall i Davids dager var tjueto tusen seks hundre.

³ Ussis sønn var Jisjaja. Og Jisjajas sønner var:

Mikael, Obadja, Joel og Jisjaja—fem i alt, alle sammen høvdinger.

⁴ Sammen med deres etterkommere, etter deres fedres hus, hadde de trettiseks tusen tropper for kamp,

ettersom de hadde mange koner og sønner.

⁵ Deres slektninger blant alle Issakars familier,

mektige menn av tapperhet, ble registrert etter slektsregister—åttisju tusen i alt.

⁶ Benjamins sønner var:

Bela, Beker og Jediael—tre.

⁷ Belas sønner var:

Esbon, Ussi, Ussiel, Jerimot og Iri—fem; de var overhoder for fedres hus, mektige menn av tapperhet, og ble registrert etter slektsregister—tjueto tusen trettifire.

⁸ Bekers sønner inkluderte:

Semira, Joasj, Elieser, Eljoenai, Omri, Jeremot, Abia, Anatot og Alemet. Disse var alle Bekers sønner.

⁹ De ble registrert etter slektsregister etter sine generasjoner, overhoder for sine fedres hus, mektige menn av tapperhet—

tjuetusen to hundre.

¹⁰ Jediaels sønn var Bilhan. Og Bilhans sønner var:

Jeusj, Benjamin, Ehud, Kenaana, Setan, Tarsisj og Ahisjahar.

¹¹ Alle disse var Jediaels sønner,

etter overhoder for sine fedres hus, sytten tusen to hundre mektige menn av tapperhet, klare til å gå ut med hæren til krig.

¹² Sjuppim og Huppim var sønner av Ir,

Husjim var en etterkommer av Aher.

¹³ Naftalis sønner var:

Jaseel, Guni, Jeser og Sjallum—sønner av Bilha.

¹⁴ Manasses sønner var:

Asriel, som hans arameiske medhustru fødte; hun fødte Makir, far til Gilead.

¹⁵ Makir tok en kone for Sjuppim og Huppim,

og deres søster het Maaka. Den andre het Selofhad, og Selofhad hadde døtre.

¹⁶ Maaka, Makirs kone, fødte en sønn,

som hun kalte Peresj; og hans bror var Sjeresj. Hans sønner var: Ulam og Rekem.

¹⁷ Ulams sønn var Bedan.

Disse var etterkommerne av Gilead, sønn av Makir, sønn av Manasse.

¹⁸ Hammoleket, hans søster, ble mor til:

Isjhod, Abieser og Mahla.

¹⁹ Sjemidas etterkommere inkluderte:

Ahian, Sikem, Likhi og Aniam.

²⁰ Efraims sønner var:

1 Krønikebok

Sjutelah, og Bered hans sønn, og Tahat hans sønn, og Eleada hans sønn, og Tahat hans sønn, ²¹ og Sabad hans sønn, og Sjutelah hans sønn, og Eser og Elead. Men mennene fra Gat som var født i landet drepte dem, fordi de kom ned for å ta deres buskap.

²² Deres far Efraim sørget i mange dager, og hans slektninger kom for å trøste ham.

²³ Så gikk han til sin kone, og hun ble gravid og fødte en sønn,

som han kalte Beria, fordi ulykke hadde kommet over hans hus.

²⁴ Hans datter var Sjeera,

som grunnla Nedre og Øvre Bet-Horon, og Ussen-Sjeera.

²⁵ Refah var hans sønn,

sammen med Resjef, Telah som ble far til, Tahan som ble far til, ²⁶ Ladan som ble far til, Ammihud som ble far til, Elisjama som ble far til, ²⁷ Nun som ble far til Josva.

²⁸ Deres eiendommer og bosetninger var:

Betel med sine landsbyer, og mot øst Naaran, og mot vest Geser med sine landsbyer, også Sikem med sine landsbyer, så langt som Aija med sine landsbyer.

²⁹ Og langs grensene til Manasses sønner:

Bet-Sjean, Ta'anak, Megiddo og Dor, med sine landsbyer. I disse bodde Josefs sønner, Israels sønn.

³⁰ Asjers sønner var:

Jimna, Jisjva, Jisjvi og Beria, og deres søster Serah.

³¹ Berias sønner var:

Heber og Malkiel, som ble far til Birzait.

³² Hebers barn var:

Jaflet, Sjomer, Hotam, og deres søster Sju'a.

³³ Jaflets sønner var:

Pasak, Bimhal og Asjvat. Disse var Jaflets etterkommere.

³⁴ Sjemers sønner var:

Ahi, Rohga, Jehubba og Aram.

³⁵ Sønnene til hans bror Helem inkluderte:

Sofa, Jimna, Sjelesj og Amal.

³⁶ Sofas sønner inkluderte:

Suah, Harnefer, Sjual, Beri, Imra, ³⁷ Beser, Hod, Sjamma, Sjilsja, Jitran og Beera.

³⁸ Jeters sønner inkluderte:

Jefunne, Pispa og Ara.

³⁹ Ullas sønner inkluderte:

Ara, Hanniel og Risja.

⁴⁰ Alle disse var Asjers sønner,

overhoder for fedres hus, utvalgte og mektige menn av taperhet, høvdinger blant fyrstene. Og antallet av dem registrert etter slektsregister for tjeneste i krig var tjuseks tusen menn.

8

Benjamin var far til:

Bela, hans førstefødte, Ashbel den andre, Aharah den tredje, ² Nohah var den fjerde, og Rapha den femte.

³ Belas sønner inkluderte:

Addar, Gera, Abihud, ⁴ Abishua, og Naaman, og Ahoah, ⁵ Gera, og Shephuphan, og Huram.

⁶ Dette er etterkommerne av Ehud. De var lederne av familiene som bodde i Geba,

og de ble ført i eksil til Manahath:

⁷ nemlig, Naaman, Ahijah, og Gera—han førte dem i eksil. Og han var far til Uzza og Ahihud.

⁸ Shaharaim fikk barn i landet Moab etter at han hadde sendt bort Hushim og Baara, hans koner.

⁹ Gjennom Hodesh, hans kone, fikk han:

Jobab, Zibia, Meshah, Malcam, ¹⁰ Jeuz, Sachia, og Mirmah. Disse var hans sønner, ledere av deres familier.

¹¹ Med Hushim fikk han:

Abitub og Elpaal.

1 Krønikebok

¹² Elpaals sønner var:

Eber, Misham, og Shemed—som bygde Ono og Lod med sine byer—

¹³ *og Beriah og Shema, som var ledere av familiene til innbyggerne i Aijalon, som drev bort innbyggerne i Gat.*

¹⁴ Ahio, og Shashak, og Jeremoth, ¹⁵ og Zebadiah, Arad, Eder, ¹⁶ Michael, og Ishpah, og Joha var sønnene til Beriah.

¹⁷ Zebadiah, og Meshullam, Hizki, Heber, ¹⁸ Ishmerai, og Izliah, og Jobab var sønnene til Elpaal.

¹⁹ med Jakim, og Zichri, og Zabdi, ²⁰ Elienai, og Zillethai, og Eliel, ²¹ Adaiah, og Beraiah, og Shimrath var sønnene til Shimei.

²² Ishpan, og Eber, og Eliel, ²³ Abdon, og Zichri, og Hanan, ²⁴ Hananiah, og Elam, og Anthothijah, ²⁵ Iphdeiah, og Penuel - sønner av Shashak.

²⁶ Shamsheraï, og Shehariah, og Athaliah, ²⁷ Jaareshiah, og Elijah, og Zichri var sønnene til Jeroham.

²⁸ Disse var ledere av familier i henhold til deres generasjoner,

fremtredende menn som bodde i Jerusalem.

²⁹ Nå i Gibeon bodde Jeiel, patriarken av Gibeon, og hans kones navn var Maacah.

³⁰ Hans førstefødte sønn var Abdon, fulgt av Zur, Kish, Baal, Nadab, ³¹ Gedor, og Ahio, og Zecher.

³² Mikloth var far til Shimeah.

De bodde også med sine slektninger i Jerusalem overfor deres andre slektninger.

³³ Ner var far til linjen av Kish,

Kish var far til Saul, Saul var far til Jonathan, Malki-Shua, Abinadab, og Eshbaal.

³⁴ Jonathans sønn var Merib-Baal, og Merib-Baal var far til Mika.

³⁵ Etterkommerne av Mika var: *Pithon, Melek, Tarea, og Ahas.*

³⁶ Ahas var far til Jehoaddah,

og Jehoaddah var far til Alemeth, Azmaveth, og Zimri; og Zimri var far til Moza.

³⁷ Moza var far til Binea; Raphah var hans sønn, Eleasah hans sønn, Asel hans sønn.

³⁸ Asel hadde seks sønner, og dette er deres navn:

Azrikam, Bocheru, Ismael, Sheariah, Obadiah, og Hanan. Alle disse var etterkommere av Asel.

³⁹ Esheks sønner inkluderte:

Ulam hans førstefødte, Jeush den andre, og Elifelet den tredje.

⁴⁰ Ulams sønner var tapre krigere dyktige i bueskyting,

og de hadde mange sønner og barnebarn, 150 totalt. Alle disse var blant etterkommerne av Benjamin.

9 Så ble hele Israel registrert i slektslister, og der er dokumentert i Israels kongers bok. Og Juda ble ført i eksil til Babylon på grunn av deres troløshet.

² Nå var de første som bodde i sine eiendommer i sine byer:

Israelitter, prester, levitter og tempeltjenere.

³ Noen etterkommere av Juda, Benjamin, Efraim og Manasse bodde i Jerusalem:

⁴ *Utai, etterkommer av Ammihud, Omri, Imri og Bani, fra slekten til Peres, sønn av Juda.*

⁵ *Fra etterkommerne av Silo: Asaja, den førstefødte, og hans sønner.*

⁶ *Fra sønnene til Serah: Jeuel og deres slektninger, 690.*

⁷ *Blant etterkommerne av Benjamin: Sallu, sønn av Mesjullam, sønn av Hodavja, sønn av Hassenua, ⁸ sammen med Ibneja, etterkommer av Jeroham, og Ela, etterkommer av Uzzi og Mikri, og Mesjullam, etterkommer av Sjefatja, Reuel og Ibnija;*

⁹ *og deres slektninger i henhold til deres generasjoner, 956. Alle disse var ledere for sine fedres husstander i henhold til sine familielinjer.*

¹⁰ *Blant prestene var Jedaja, Jojarib og Jakin,*

1 Krønikebok

¹¹ og Asarja, etterkommer av Hilkia, Mesjullam, Sadok, Merajot og Ahitub, overhode for Guds hus;

¹² og Adaja, etterkommer av Jeroham, Pashur og Malkia; og Maasai, etterkommer av Adiel, Jahzera, Mesjullam, Mesjillemit og Immer;

¹³ og deres slektninger, overhoder for sine fedres husstander, 1 760 dyktige menn for arbeidet med tjenesten i Guds hus.

¹⁴ Fra levittene: Sjemaja, etterkommer av Hassjub, Asrikam og Hasjabja, fra Meraris sønner;

¹⁵ og Bakbakkar, Heresj og Galal; og Mattanja, etterkommer av Mika, Sikri og Asaf;

¹⁶ og Obadja, etterkommer av Sjemaja, Galal og Jedutun; og Berekja, etterkommer av Asa og Elkana, som bodde i Netofatittenes bosetninger.

¹⁷ Nå var portvaktene:

Sjallum, Akkub, Talmon, Ahiman og deres slektninger. Sjallum var overhodet.

¹⁸ Inntil nå hadde han vært ved kongens port mot øst. Disse var portvaktene for leiren til Levis sønner.

¹⁹ Sjallum, etterkommer av Kore, Ebjasaf og Korah, og hans slektninger av hans fars husstand, korahittene, var over arbeidet med tjenesten, voktere av telthellene.

Og deres fedre hadde vært over Herrens leir, voktere av inngangen.

²⁰ Pinehas, etterkommer av Eleasar, hadde tidligere vært hersker over dem, og Herren var med ham.

²¹ Sakarja, sønn av Mesjelemja, tjente som portvakt ved inngangen til møteteltet.

²² Alle de som ble valgt til å være portvakter ved tersklene var 212. Disse ble innskrevet i slektslister i sine bosetninger,

de som David og Samuel, seeren, utnevnte i deres tillitsverv.

²³ Så de og deres sønner hadde tilsyn med portene til Herrens hus,

nemlig telthuset, som vakter.

²⁴ Portvaktene var stasjonert på alle fire sider:

mot øst, vest, nord og sør.

²⁵ Deres slektninger fra deres bosetninger ville slutte seg til dem hver syvende dag periodisk;

²⁶ for de fire overordnede portvaktene, som var levitter, ble betrodd rommene og skattkamrene i Guds hus.

²⁷ De tilbrakte natten rundt Guds hus, fordi vekten var betrodd dem;

og de hadde ansvaret for å åpne det morgen etter morgen.

²⁸ Nå var noen av dem ansvarlige for tjenestens redskaper, for de talte dem når de brakte dem inn og når de tok dem ut.

²⁹ Noen av dem var også utnevnt over møblene og over alle redskapene i helligdommen, og over det fine melet, vinen, oljen, røkelsen og krydderne.

³⁰ Visse etterkommere av prestene hadde i oppgave å forberede blandingen av krydderne.

³¹ Mattitja, en av levittene, som var den førstefødte av Sjallum, korahitten,

hadde ansvaret for bakingen av flate kaker i panner.

³² Noen av deres slektninger fra sønnene til Kehattittene hadde ansvar for skuebrødet for å forberede det hver sabbat.

³³ Nå er disse sangerne, ledere av fedrenes husstander av levittene, som bodde i templets kamre fritatt fra annen tjeneste, for de var engasjert i sitt arbeid dag og natt.

³⁴ Disse var ledere av fedrenes husstander av levittene i henhold til sine generasjoner, hovedmenn, som bodde i Jerusalem.

³⁵ I Gibeon bodde Je'uel, far til Gibeon,

og navnet på hans kone var Ma'aka.

³⁶ Hans første sønn var Abdon, etterfulgt av Sur, Kish, Ba'al, Ner, Nadab, ³⁷ også Gedor, Ahio, Sakarja og Miklot.

³⁸ Miklot var far til Sjimeam.

De bodde også med sine slektninger i Jerusalem overfor sine andre slektninger.

³⁹ Ner var far til Kish, og Kish var far til Saul;

1 Krønikebok

Saul var far til Jonatan, Malkisjua, Abinadab og Esjba'al.

⁴⁰ Jonatans sønn var Meribba'al,
og Meribba'al var far til Mika.

⁴¹ Mikas sønner inkluderte:
Piton, Melek, Tahrea og Ahas.

⁴² Ahas var far til Jara,
og Jara var far til Alemet, Asmavet og Simri; og Simri var far til Mosa;

⁴³ Mosa var far til Binea,
og hans sønn var Refaja, hans sønn var El'asa, og hans sønn var Asel.

⁴⁴ Asel hadde seks sønner ved navn:
Asrikam, Bokeru, Ismael, Sjearja, Obadja og Hanan. Disse var sønnene til Asel.

10 Filisterne gikk til kamp mot Israel, og Israels menn flyktet fra filisterne og ble drept på Gilboafjellet.

² Filisterne forfulgte Saul og sønnene hans med besluttsomhet, og de slo ned Jonatan, Abinadab og Malkisjua, Sauls sønner.

³ Kampen ble hard mot Saul, og bueskytterne fant ham;

og han ble såret av bueskytterne.

⁴ Da sa Saul til våpenbæreren sin,
«Trek sverdet ditt og gjennombor meg med det, ellers vil disse uomskårne komme og mishandle meg.» Men våpenbæreren hans ville ikke, for han var svært redd. Så tok Saul sverdet sitt og kastet seg på det.

⁵ Da våpenbæreren hans så at Saul var død,
kastet også han seg på sverdet sitt og døde.

⁶ Slik omkom Saul med sine tre sønner, og alle i hans hus omkom sammen.

⁷ Da alle Israels menn som var i dalen så at de hadde flyktet, og at Saul og sønnene hans var døde,

forlot de byene sine og flyktet. Da kom filisterne og bosatte seg i dem.

⁸ Det skjedde dagen etter, da filisterne kom for å plyndre de falne,

fant de Saul og sønnene hans liggende på Gilboafjellet.

⁹ Så plyndret de ham og tok hodet hans og rustningen hans, og sendte budbærere rundt om i filisternes land,

for å bringe de gode nyhetene til deres avguder og til folket.

¹⁰ De la rustningen hans i huset til gudene sine,
og de festet hodeskallen hans i huset til Dagon.

¹¹ Da folket i Jabesj-Gilead hørte alt det filisterne hadde gjort mot Saul,

¹² stod alle de tapre mennene opp og tok Sauls kropp og sønnenes kropp, og de brakte dem til Jabesj, og de begravde deres ben under eiken i Jabesj,

og de fastet i syv dager.

¹³ Så døde Saul for sin troløshet som han hadde begått mot Herren,

på grunn av Herrens ord som han ikke holdt; og også fordi han søkte råd hos en åndemaner, og spurte henne til råds,

¹⁴ og ikke søkte Herren.

Derfor drepte Han ham og overlot kongeriket til David, Isais sønn.

11 Da kom hele Israel sammen til David i Hebron og sa:

"Se, vi er ditt ben og ditt kjøtt.

² *I tidligere tider, selv da Saul var konge, var det du som førte Israel ut og inn. Og Herren din Gud sa til deg: 'Du skal være hyrde for mitt folk Israel, og du skal være fyrste over mitt folk Israel.'"*

³ Så samlet alle Israels eldste seg hos kongen i Hebron, og David gjorde en pakt med dem i Hebron for Herrens åsyn;

og de salvet David til konge over Israel, i samsvar med Herrens ord gjennom Samuel.

⁴ Så dro David og hele Israel til Jerusalem (det vil si Jebus); og jebusittene var landets innbyggere.

1 Krønikebok

⁵ Innbyggerne i Jebus sa til David:

"Du skal ikke komme inn her." Men David inntok Sions borg, som er Davids by.

⁶ Nå hadde David sagt:

"Den som først slår jebusittene, skal være høvding og anfører." Joab, sønn av Seruja, gikk opp først, så han ble høvding.

⁷ Da bosatte David seg i borgen;

derfor ble den kalt Davids by.

⁸ Han bygde byen rundt omkring, fra Millo og i alle retninger,

og Joab reparerte resten av byen.

⁹ David ble sterkere og sterkere,

for hærskares Herre var med ham.

¹⁰ Dette er lederne for de veldige mennene som David hadde, som ga ham sterk støtte i hans kongedømme, sammen med hele Israel, for å gjøre ham til konge i samsvar med Herrens ord om Israel.

¹¹ Dette er lederne for Davids veldige menn:

Jashobeam, sønn av en Hakhmonitt, høvding over de tretti; han svingte sitt spyd mot tre hundre og drepte dem på en gang.

¹² Etter ham var Eleasar, sønn av Dodo, ahohiten,

som var en av de tre veldige mennene.

¹³ Han var med David i Pas-Dammim, da filistrene var samlet der til kamp,

og der var et stykke mark fullt av bygg; og folket flyktet for filistrene.

¹⁴ Men de tok stand midt på stykket og forsvarte det, og slo filistrene;

og Herren frelste dem med en stor seier.

¹⁵ På den tiden gikk tre av de tretti høvdingene til David ved klippen, i hulen Adullam,

mens filistrenes hær var leiret i Refa'im-dalen.

¹⁶ David var da i borgen, mens filistrenes garnison var stasjonert i Betlehem.

¹⁷ David uttrykte et ønske og sa:

"Å, om noen ville gi meg vann å drikke fra brønnen i Betlehem, som er ved porten!"

¹⁸ Så brøt de tre gjennom filistrenes leir og hentet vann fra brønnen i Betlehem som var ved porten, og tok det og brakte det til David;

men David ville ikke drikke det, men helte det ut for Herren;

¹⁹ Og han sa:

"Det være langt fra meg for min Gud å gjøre dette. Skal jeg drikke blodet av disse mennene som gikk med fare for sine liv? For de brakte det med fare for sine liv." Derfor ville han ikke drikke det. Dette gjorde de tre veldige mennene.

²⁰ Når det gjelder Abshai, Joabs bror, var han høvding over de tretti.

Han svingte sitt spyd mot tre hundre og drepte dem, og han hadde et navn som de tre.

²¹ Han var æret blant de tretti,

men han nådde ikke opp til de tre. Og David satte ham over sin livvakt.

²² Benaja, sønn av Jojada, sønn av en tapper mann fra Kabseel, mektig i gjerninger, slo ned de to sønnene av Ariel fra Moab.

Han gikk også ned og slo en løve i en brønn på en snørik dag.

²³ Han drepte også en egypter, en mann av stor vekst, fem alen høy.

Nå var det i egypterens hånd et spyd som en veversbom, men han gikk ned til ham med en stav og rev spydet ut av egypterens hånd og drepte ham med hans eget spyd.

²⁴ Disse gjerningene utførte Benaja, sønn av Jojada,

og han hadde et navn som de tre veldige mennene.

²⁵ Han var æret blant de tretti,

men han nådde ikke opp til de tre. Og David satte ham over sin livvakt.

²⁶ Nå inkluderte de veldige mennene i hærene:

Asael, Joabs bror, Elhanan, sønn av Dodo fra Betlehem, ²⁷ Shammoth fra Harod, og Helez fra

1 Krønikebok

Pelon,²⁸ Ira, sønn av Ikkesh fra Tekoa, Abieser fra Anatot,²⁹ Sibbekai fra Husha, Ilai fra Ahoh,³⁰ Maharai fra Netofa, og Heled, sønn av Baanah også fra Netofa,³¹ Itai, sønn av Ribai fra Gibeon av Benjamins sønner, Benaja fra Piraton,³² Hurai fra Gaasj-bekkene, Abiel fra Arbat,³³ Asmavet fra Bahurim, og Eljahba fra Shaalbom,³⁴ sønnene av Hasjem fra Gizon, Jonatan, sønn av Sjage fra Harar,³⁵ Ahiam, sønn av Sakar fra Harar, Elifal, sønn av Ur,³⁶ Hefer fra Mekera, Ahia fra Pelon,³⁷ Hesro fra Karmel, Naarai, sønn av Esbai,³⁸ Joel, som var bror til Natan, og Mibhar, sønn av Hagri,³⁹ Selek fra Ammon, Naharai fra Berot, våpenbæreren til Joab, sønn av Seruja,⁴⁰ Ira, fra Jattir, og også Gareb, fra Jattir,⁴¹ Uria fra Het, og Sabad, sønn av Ahlai,⁴² Adina, sønn av Siza fra Ruben, en leder blant rubenittene, sammen med tretti andre,⁴³ Hanan, sønn av Maaka, og også Josafat fra Mitni,⁴⁴ Ussia fra Asjterat, Sjama og Jeiel, sønner av Hotam fra Aroer,⁴⁵ Jediael, sønn av Sjimri, og også Joha, hans bror, fra Tiz,⁴⁶ Eliel fra Mahavim, og også Jeribai og Josjavja, sønner av Elnaam, og Jitma fra Moab,⁴⁷ og Eliel, og Obed, og Jaasiel fra Mesoba.

12 Dette er de som kom til David i Siklag, mens han fortsatt var begrenset på grunn av Saul, sønn av Kis;

og de var blant de mektige mennene som hjalp ham i kamp.

² De var dyktige med buer,

flinke med både høyre og venstre hånd til å slyngesteiner og skyte piler; de var Sauls slektninger fra Benjamin.

³ Lederen var Ahieser, fulgt av Joasj,

sønnene til Sjamaa, gibeatitten; og Jeziel og Pelet, sønnene til Asmavet, og Beraka og Jehu, anatotitten,

⁴ og Ismaja, gibeonitten, en tapper leder blant de tretti, og over dem. Så kom Jeremia, Jahasiel, Johanan, Josabad, gederatitten,

⁵ Elusai, Jerimot, Bealja, Sjemarja, Sjefatja fra Haruf,

⁶ Elkana, Jissia, Asarel, Joeser og Jasjobam, fra Korahittene,

⁷ sammen med Joela og Sebadja, sønner av Jeroham fra Gedor.

⁸ Fra gadittene kom tapre menn over til David i festningen i ørkenen, mektige menn av mot, menn trent for krig,

som kunne håndtere skjold og spyd, og hvis ansikter var som løvenes ansikter, og de var raske som gaseller på fjellene.

⁹ Eser var lederen, Obadja fulgte, Eliab var den tredje,

¹⁰ Misjmann var den fjerde, og Jeremia var den femte,

¹¹ Attai var den sjette, og Eliel var den syvende,

¹² Johanan var den åttende, og Elzabad var den niende,

¹³ Jeremia var den tiende, sammen med Makbannai den ellevte.

¹⁴ Disse sønnene av Gad var ledere i hæren;

den minste blant dem var like sterk som hundre, og den største som tusen.

¹⁵ Dette er de som krysset Jordan i den første måneden da den flommet over alle sine bredder,

og de drev bort alle i dalene, mot øst og vest.

¹⁶ Så kom noen fra stammene Benjamin og Juda til David i festningen.

¹⁷ David gikk ut for å møte dem og sa til dem,

"Hvis dere kommer fredelig til meg for å hjelpe meg, skal mitt hjerte være forent med dere; men hvis for å forråde meg til mine fiender, selv om det ikke er vold i mine hender, må våre fedres Gud se og dømme."

¹⁸ Så kom Ånden over Amasai, som var leder for de tretti, og han sa,

"Vi er dine, David, og med deg, Isais sønn! Fred, fred til deg, og fred til den som hjelper deg; for din Gud hjelper deg." Så tok David imot dem og gjorde dem til ledere for troppen.

¹⁹ Fra Manasseh gikk noen over til David da han var i ferd med å gå til kamp med filisterne mot Saul. Men de hjalp dem ikke,

1 Krønikebok

for filisternes herrer sendte ham bort etter konsultasjon og sa, "Han kan desertere til sin herre Saul på bekostning av våre hoder."

²⁰ Da han dro til Siklag, var de fra Manasseh som kom til ham:

Adna, Josabad, Jediael, Mikael, Josabad, Elihu og Silletai, ledere over tusener som tilhørte Manasseh.

²¹ De hjalp David mot røverbanden,

for de var alle mektige menn av mot og var ledere i hæren.

²² For dag etter dag kom menn til David for å støtte ham, inntil det var en stor hær, sammenlignbar med Guds hær.

²³ Dette er tallene på divisjonene forberedt for krig, som kom til David i Hebron for å overføre Sauls kongedømme til ham,

som Herrens ord hadde erklært.

²⁴ Sønnene av Juda som bar skjold og spyd var:

6 800, utstyrt for krig.

²⁵ Fra sønnene av Simeon, mektige menn av mot for krig:

7 100.

²⁶ Fra sønnene av Levi:

antall 4 600.

²⁷ Jojada var lederen for Arons hus,

og med ham var 3 700.

²⁸ Også Sadok, en ung mann mektig i mot,

og fra hans fars hus tjueto ledere.

²⁹ Fra sønnene av Benjamin, Sauls slektninger:

3 000; for inntil da hadde flertallet av dem holdt sin troskap til Sauls hus.

³⁰ Fra sønnene av Efraim, mektige menn av mot, berømte menn i sine fedres hus:

20 800.

³¹ Fra halvparten av Manasseh-stammen:

18 000, som var utpekt ved navn til å komme og gjøre David til konge.

³² Fra sønnene av Issakar, menn som forsto tidene, med kunnskap om hva Israel skulle gjøre:

deres ledere var 200, og alle deres slektninger var under deres kommando.

³³ Fra Sebulon, de som gikk ut i kamp med alle slags krigsvåpen, forberedt for kamp:

50 000, som kunne stille opp i kampformasjon uten dobbelt hjerte.

³⁴ Fra Naftali:

1 000 ledere, og med dem 37 000 med skjold og spyd.

³⁵ Fra danittene, som kunne stille opp i kampformasjon:

28 600.

³⁶ Fra Asjer, de som gikk ut for krig, som kunne stille opp i kampformasjon:

40 000.

³⁷ Fra den andre siden av Jordan, fra rubenittene, gadittene, og halvparten av Manasseh-stammen, med alle slags våpen for krig:

120 000.

³⁸ Alle disse, som var krigsmenn som kunne stille opp i kampformasjon, kom til Hebron med et fullkomment hjerte for å gjøre David til konge over hele Israel; og resten av Israel var av én mening om å gjøre David til konge.

³⁹ De var der med David i tre dager, spiste og drakk,

for deres slektninger hadde sørget for dem.

⁴⁰ Dessuten, de som var nær dem, så langt som Issakar, Sebulon og Naftali, brakte mat på esler, kameler, muldyr og okser—store mengder mel, fikenkaker, rosinkaker, vin, olje, okser og sauer.

Det var virkelig glede i Israel.

13

David søkte råd fra lederne for tusen og hundre, inkludert hver leder.

² David sa til hele Israels forsamling,

"Hvis det synes godt for dere, og hvis det er fra Herren vår Gud, la oss sende ord overalt til våre slektninger som er igjen i hele Israels land, også til

1 Krønikebok

prestene og levittene som er med dem i deres byer med beitemarker, slik at de kan møte oss;

³ *og la oss bringe tilbake vår Guds ark til oss, for vi søkte den ikke i Sauls dager."*

⁴ *Da var hele forsamlingen enig i å gjøre det, for det var rett i alles øyne.*

⁵ *Så David samlet hele Israel sammen, fra Shihor i Egypt til inngangen til Hamat,*

for å hente Guds ark fra Kirjat-Jearim.

⁶ *David og hele Israel dro opp til Ba'ala, som er Kirjat-Jearim i Juda,*

for å hente opp derfra Guds ark, Herren som troner over kjerubene, hvor Hans navn påkalles.

⁷ *De transporterte Guds ark på en ny vogn fra Abinadabs hus,*

med Uzza og Ahio som ledet vognen.

⁸ *David og hele Israel feiret foran Gud med all sin kraft,*

med sanger og lyrer, harper, tamburiner, cymbaler og trompeter.

⁹ *Da de kom til treskeplassen til Kidon, rakte Uzza ut hånden for å ta tak i arken,*

fordi oksene nesten veltet den.

¹⁰ *Herrens vrede brant mot Uzza, så Han slo ham ned fordi han hadde rakt ut hånden mot arken;*

og han døde der foran Gud.

¹¹ *David var indignert på grunn av Herrens utbrudd mot Uzza;*

og han kalte det stedet Perez-Uzza, et navn det har til denne dag.

¹² *David var redd for Gud den dagen og sa,*

"Hvordan kan jeg bringe Guds ark til meg selv?"

¹³ *Så David tok ikke arken til seg selv inn i Davids by, men tok den til side til huset til Obed-Edom fra Gat.*

¹⁴ *Slik ble Guds ark værende hos Obed-Edoms familie i hans hus i tre måneder;*

og Herren velsignet Obed-Edoms husstand og alt han hadde.

14 *Nå sendte Hiram, kongen av Tyrus, budbærere til David med sedertre, steinhuggere og tømrere,*

for å bygge et hus for ham.

² *Og David innså at Herren hadde stadfestet ham som konge over Israel,*

og at hans kongedømme var høyt opphøyet, for sitt folk Israels skyld.

³ *I Jerusalem tok David flere hustruer, og han ble far til flere sønner og døtre.*

⁴ *Dette var navnene på barna som ble født til ham i Jerusalem:*

Sjammua, Sjobab, Natan, Salomo, ⁵ Jibhar, Elisjua, Elpelet, ⁶ Noga, Nefeg, Jafia, ⁷ Elisjama, Beeljada, Elifelet.

⁸ *Da filisterne hørte at David var blitt salvet til konge over hele Israel, samlet de seg for å søke ham;*

og da David fikk vite dette, gikk han ut for å møte dem.

⁹ *På den tiden kom filisterne og startet et angrep i Refa'im-dalen.*

¹⁰ *Da spurte David Gud og sa,*

"Skal jeg gå opp mot filisterne, og vil Du overgi dem til meg?" Og Herren sa til ham, "Gå opp, for jeg vil overgi dem til deg."

¹¹ *Så kom de opp til Ba'al-Perasim, hvor David vant seier over dem. Og David sa,*

"Gud har brutt gjennom mine fiender ved min hånd, som gjennombrudd av vann." Derfor kalte de det stedet Ba'al-Perasim.

¹² *De etterlot seg avgudene sine der;*

så David befalte at de skulle brennes med ild.

¹³ *Da utførte filisterne et nytt angrep i dalen.*

¹⁴ *David spurte igjen Gud, og Gud sa til ham,*

"Du skal ikke gå direkte opp etter dem; gå rundt bak dem og kom mot dem foran baka-buskene.

1 Krønikebok

¹⁵ Og det skal være, når du hører lyden av marsjering i toppen av baka-buskene,

da skal du gå ut til kamp, for Gud vil ha gått ut foran deg for å slå filisternes hær."

¹⁶ David gjorde akkurat som Gud hadde befalt ham, og de slo filisternes hær fra Gibeon helt til Gezer.

¹⁷ Davids ry spredte seg over alle landene; og Herren innpodet en ærefrykt for ham blant alle nasjonene.

15 David bygde hus til seg selv i Davids by; og han gjorde klar et sted for Guds ark, og satte opp et telt for den.

² Da erklærte David,

"Ingen skal transportere Guds ark unntatt levittene, for Herren har valgt dem til å bære Herrens ark og til å tjene Ham for alltid."

³ David samlet hele Israel i Jerusalem for å føre Herrens ark opp til stedet han hadde forberedt for den.

⁴ David kalte sammen sønnene til Aron og levittene:

⁵ *Fra etterkommerne av Kahath: Uriel lederen, sammen med 120 av hans slekt;*

⁶ *Fra etterkommerne av Merari: Asaiah lederen, sammen med 220 av hans slekt;*

⁷ *Fra etterkommerne av Gershom: Joel lederen, sammen med 130 av hans slekt;*

⁸ *Fra etterkommerne av Elizafan: Sjemaja lederen, sammen med 200 av hans slekt;*

⁹ *Fra etterkommerne av Hebron: Eliel lederen, sammen med 80 av hans slekt;*

¹⁰ *Fra etterkommerne av Uzziel: Amminadab lederen, sammen med 112 av hans slekt.*

¹¹ Så kalte David på prestene Sadok og Abjatar, og på levittene:

Uriel, Asaiah, Joel, Sjemaja, Eliel og Amminadab,

¹² og sa til dem,

"Dere er overhodene for levittenes fedrehus; hellige dere, dere og deres slektninger, så dere kan

føre opp Herrens, Israels Guds ark til stedet jeg har forberedt for den.

¹³ *Fordi dere ikke bar den først, gjorde Herren vår Gud et utbrudd mot oss, for vi søkte Ham ikke etter forskriften."*

¹⁴ Slik helliget prestene og levittene seg for å føre opp Herrens, Israels Guds ark.

¹⁵ Og levittenes sønner bar Guds ark på sine skuldre med stengene på den,

akkurat som Moses hadde befalt etter Herrens ord.

¹⁶ Da talte David til levittenes høvdinger om å utnevne deres slektninger til sangere, med musikkinstrumenter, harper, lyrer og cymbaler, for å løfte sine stemmer med glede.

¹⁷ Så valgte levittene:

Heman, Joels sønn, og fra hans slektninger Asaf, Berekjas sønn, og fra Meraris sønner deres slektninger, Etan, Kusjajas sønn;

¹⁸ og med dem deres slektninger av andre rang:

Sakarja, Jaasiel, Sjemiramot, Jehiel, Unni, Eliab, Benaja, Maaseja, Mattitja, Elifelehu, Mikneja, Obed-Edom og Jeiel, portvaktene.

¹⁹ Slik ble sangerne, Heman, Asaf og Etan utnevnt til å lyde høyt med cymbaler av bronse;

²⁰ og Sakarja, Asiel, Sjemiramot, Jehiel, Unni, Eliab, Maaseja og Benaja

med harper stemt til alamot;

²¹ og Mattitja, Elifelehu, Mikneja, Obed-Edom, Jeiel og Asasja

med lyrer stemt til sjeminitt, for å lede sangen.

²² Kenanja, lederen for levittene, var ansvarlig for sangen;

han ga instruksjon i sang fordi han var dyktig.

²³ Og Berekja og Elkana tjente som portvakter for arken.

²⁴ Og prestene Sjevanja, Josjafat, Netanel, Amasai, Sakarja, Benaja og Elieser

1 Krønikebok

blåste i trompetene foran Guds ark. Og Obed-Edom og Jehia var også portvakter for arken.

²⁵ Slik gikk David, med Israels eldste og høvedsmennene over tusener, for å føre opp Herrens paktsark

fra Obed-Edoms hus med glede.

²⁶ Og fordi Gud hjalp levittene som bar Herrens paktsark,

ofret de syv okser og syv værer.

²⁷ Nå var David kledd i en kappe av fint lin sammen med alle levittene som bar arken, og sangerne og Kenanja, lederen for sangen med sangerne.

David bar også en lin efod.

²⁸ Så førte hele Israel Herrens paktsark opp med rop,

og med lyden av horn, med trompeter, med høytlydende cymbaler, med harper og lyrer.

²⁹ Og da Herrens paktsark kom til Davids by, så Mikal, Sauls datter, ut av vinduet og så kong David hoppe og feire;

og hun foraktet ham i sitt hjerte.

16 De brakte Guds ark og satte den inne i teltet David hadde forberedt for den,

og de frembar brennoffer og fredsoffer for Gud.

² Da David hadde fullført ofringen av brennoffer og fredsoffer,

velsignet han folket i Herrens navn.

³ Han delte ut til alle i Israel, både mann og kvinne,

til hver en brødkake, en porsjon kjøtt og en rosinkake.

⁴ Han utnevnte noen av levittene som tjenere foran Herrens ark,

for å feire, takke og prise Herren, Israels Gud:

⁵ Asaf som leder, og nest etter ham Sakarja, så Je'iel, Sjemiramot, Jehiel, Mattitja, Eliab, Benaja og Obed-Edom, og Je'iel med harper og lyrer; Asaf spilte på høytlydende cymbaler,

⁶ og Benaja og Jahasiel prestene blåste i trompeter kontinuerlig foran Guds paktsark.

⁷ Da, på den dagen, utpekte David denne takkesangen til Herren

ved Asaf og hans slektninger:

⁸ Takk Herren, påkall Hans navn; Gjør Hans gjerninger kjent blant folkene.

⁹ Syng for Ham, gi Ham lovsang; Fortell om alle Hans underfulle verk.

¹⁰ Ær Hans hellige navn; La hjertet til dem som søker Herren være glade.

¹¹ Søk Herren og Hans styrke; Søk Hans nærvær alltid.

¹² Husk Hans under som Han har gjort, Hans underfulle verk og dommene fra Hans munn,

¹³ Dere etterkommere av Israel, Hans tjener, Jakobs barn, Hans utvalgte!

¹⁴ Han er Herren vår Gud; Hans dommer strekker seg over hele jorden.

¹⁵ Husk Hans pakt for alltid, Ordet Han befalte for tusen generasjoner,

¹⁶ Pakten Han opprettet med Abraham, Og Hans løfte til Isak.

¹⁷ Han bekreftet det også for Jakob som en forskrift, For Israel som en evig pakt,

¹⁸ Og sa: "Til deg vil jeg gi Kanaans land, Som arvelodd."

¹⁹ Da dere var få i antall, Svært få, og fremmede i det,

²⁰ Og de vandret fra folk til folk, Og fra ett rike til et annet folk,

²¹ Tillot Han ingen å undertrykke dem, Og Han refset konger for deres skyld, og sa:

²² "Rør ikke Mine salvede, Og gjør ikke Mine profeter noe ondt."

²³ Syng for Herren, hele jorden; Forkynn Hans frelse fra dag til dag.

²⁴ Fortell om Hans herlighet blant folkene, Hans underfulle gjerninger blant alle folkene.

1 Krønikebok

²⁵ *For Herren er stor og høyt lovprist; Han skal fryktes over alle guder.*

²⁶ *For alle folkenes guder er bare avguder, Men Herren skapte himlene.*

²⁷ *Herlighet og majestet er foran Ham, Styrke og glede er i Hans bolig.*

²⁸ *Gi Herren, dere folkefamilier, Gi Herren ære og styrke.*

²⁹ *Gi Herren den ære Hans navn fortjener; Bring en offergave, og kom fram for Ham; Tilbe Herren i hellig skrud.*

³⁰ *Stå i ærefrykt for Ham, hele jorden; Ja, verden er fast grunnlagt, den skal ikke røkkes.*

³¹ *La himlene være glade, og jorden fryde seg; Og la dem forkynne blant folkene: "Herren regjerer."*

³² *La havet bruse, og alt det rommer; La marken juble, og alt som er i den.*

³³ *Da skal skogens trær synge av glede for Herren; For Han kommer for å dømme jorden.*

³⁴ *Takk Herren, for Han er god; For Hans trofasthet varer evig.*

³⁵ *Si da: "Frels oss, vår frelses Gud, Og samle oss og redd oss fra folkene, For å takke Ditt hellige navn, Og prise Din lovsang."*

³⁶ *Lovet være Herren, Israels Gud, Fra evighet til evighet!" Da sa hele folket: "Amen," og priste Herren.*

³⁷ Så lot han Asaf og hans slektninger bli der foran Herrens paktsark,

for å tjene foran arken kontinuerlig, som hver dags arbeid krevde;

³⁸ og Obed-Edom med sine sekstiåtte slektninger;

Obed-Edom, også sønn av Jedutun, og Hosa, som portvoktere.

³⁹ Han lot presten Sadok og hans brødre prestene bli foran Herrens tabernakel på det høye stedet som var i Gibeon,

⁴⁰ for å ofre brennoffer til Herren på brennofferalteret kontinuerlig morgen og kveld,

i samsvar med alt som er skrevet i Herrens lov, som Han befalte Israel.

⁴¹ Med dem var Heman og Jedutun, og resten som var utvalgt,

som var utpekt ved navn for å takke Herren, fordi Hans trofasthet varer evig.

⁴² Med dem var Heman og Jedutun med trompeter og cymbaler for dem som spilte høyt,

og med instrumenter for Guds sanger, og Jedutuns sønner for porten.

⁴³ Da dro hele folket bort, hver til sitt eget hjem; og David vendte tilbake for å velsigne sitt hus.

17 Og det skjedde, da David bodde i sitt hus, at David sa til profeten Natan,

"Se, jeg bor i et hus av sedertre, men Herrens paktsark er under teltgardiner."

² Da sa Natan til David,

"Gjør alt det du har i sinne, for Gud er med deg."

³ Men det skjedde samme natt, at Guds ord kom til Natan og sa,

⁴ "Gå og si til min tjener David, 'Så sier Herren: Du skal ikke bygge et hus for meg å bo i.

⁵ For jeg har ikke bodd i et hus siden den dagen jeg førte Israel opp til denne dag, men jeg har gått fra telt til telt, og fra ett bosted til et annet.

⁶ Hvor jeg enn har vandret med hele Israel, har jeg talt et ord med noen av Israels dommere, som jeg befalte å vokte mitt folk, og sagt, "Hvorfor har dere ikke bygd meg et hus av sedertre?"

⁷ Nå, dette skal du si til min tjener David: 'Så sier hærskaernes Herre: Jeg tok deg fra beitemarken, fra å følge sauene, til å være leder over mitt folk Israel.

⁸ Jeg har vært med deg hvor du enn har gått, og har utryddet alle dine fiender for deg; og jeg vil gjøre et navn for deg som navnet til de store på jorden.

⁹ Og jeg vil utpeke et sted for mitt folk Israel, og vil plante dem, så de kan bo på sitt eget sted og ikke bli flyttet igjen; og de onde skal ikke kaste dem bort mer som før,

1 Krønikebok

¹⁰ helt fra den dagen jeg utnevnte dommere over mitt folk Israel. Og jeg vil underkue alle dine fiender. Dessuten erklærer jeg for deg at Herren vil bygge et hus for deg.

¹¹ Når dine dager er fullført og du går til dine fedre, vil jeg oppreise en av dine etterkommere etter deg, en av dine sønner; og jeg vil grunnfeste hans rike.

¹² Han skal bygge et hus for meg, og jeg vil sikre hans trone for alltid.

¹³ Jeg vil være en far for ham, og han skal være en sønn for meg; og jeg vil ikke ta min gunst bort fra ham, slik jeg tok den fra han som var før deg.

¹⁴ Men jeg vil grunnfeste ham i mitt hus og i mitt rike for alltid, og hans trone skal være sikret for evig."

¹⁵ I samsvar med alle disse ordene og dette synet, formidlet Natan dem til David.

¹⁶ Da gikk kong David inn og satte seg foran Herren, og så,

"Hvem er jeg, Herre Gud, og hva er mitt hus, at du har ført meg så langt?

¹⁷ Dette var en liten ting i dine øyne, Gud, men du har talt om din tjeners hus for lang tid fremover, og har betraktet meg etter standarden til en mann av høy rang, Herre Gud.

¹⁸ Hva mer kan David fortsatt si til deg om den ære som er gitt din tjener? For du kjenner din tjener.

¹⁹ Herre, for din tjeners skyld, og etter ditt eget hjerte, har du gjort all denne storheten, for å gjøre kjent alle disse store tingene.

²⁰ Herre, det er ingen som deg, og det er ingen Gud foruten deg, i henhold til alt vi har hørt med våre ører.

²¹ Og hvilket folk på jorden er som ditt folk Israel, som Gud gikk for å forløse for seg selv som et folk, for å gjøre et navn for deg selv ved store og fryktinngytende gjerninger, ved å drive ut nasjoner foran ditt folk, som du forløste fra Egypt?

²² For du har gjort ditt folk Israel til ditt eget folk for alltid, og du, Herre, har blitt deres Gud.

²³ Nå, Herre, la ordet som du har talt om din tjener og om hans hus bli bekreftet for alltid, og gjør som du har talt.

²⁴ La ditt navn bli bekreftet og bli stort for alltid, og si, "Hærskarenes Herre er Israels Gud, til og med en Gud for Israel; og din tjener Davids hus er grunnfestet foran deg."

²⁵ For du, min Gud, har åpenbart for din tjener at du vil bygge ham et hus; derfor har din tjener funnet mot til å be foran deg.

²⁶ Nå, Herre, du er Gud, og du har lovet denne gode tingen til din tjener.

²⁷ Og nå, du har vært fornøyd med å velsigne din tjeners hus, så det kan fortsette for alltid foran deg; for du, Herre, har velsignet, og det er velsignet for alltid."

18

Nå etter dette skjedde det at David beseiret filisterne og underla dem seg,

og han tok Gat og landsbyene derfra fra filisternes hånd.

² Han overvant Moab,

og moabittene ble Davids undersåtter og betalte skatt.

³ David beseiret også Hadadezer, kongen av Soba ved Hamat,

da han dro for å etablere sitt herredømme ved Eufrat-elven.

⁴ David tok fra ham tusen vogner, syv tusen ryttere og tjue tusen fotsoldater.

Og David skar hasene over på alle vognhestene, men sparte nok av dem til hundre vogner.

⁵ Da arameerne fra Damaskus kom for å hjelpe Hadadezer, kongen av Soba, slo David ned tjueto tusen mann av arameerne.

⁶ Så plasserte David garnisoner blant arameerne i Damaskus,

og arameerne ble Davids undersåtter og betalte skatt. Og Herren støttet David i alle hans bestrebelser.

⁷ Og David tok de gylne skjoldene som ble båret av Hadadezers tjenere,

1 Krønikebok

og brakte dem til Jerusalem.

⁸ Også fra Tibhath og Kun, byer av Hadadezer, tok David meget bronse,

som Salomo laget bronsesjøen og søylene og bronseredskapene av.

⁹ Da han hørte om Davids seier over hele hæren til Hadadezer, kongen av Soba,

¹⁰ sendte han Hadoram, sin sønn, til kong David for å hilse på ham og velsigne ham,

fordi han hadde kjempet mot Hadadezer og beseiret ham (for Hadadezer hadde vært i krig med Tou). Og han brakte alle slags gjenstander av gull, sølv og bronse.

¹¹ Kong David viet også disse til Herren,

sammen med sølvet og gullet som han hadde tatt fra alle nasjonene: fra Edom, Moab, Ammons barn, filisterne og Amalek.

¹² Abisjai, sønn av Seruja, oppnådde seier over atten tusen edomitter i Salt dalen.

¹³ Så plasserte han garnisoner i Edom, og alle edomittene ble Davids undersåtter.

Og Herren støttet David i alle hans bestrebelser.

¹⁴ Så regjerte David over hele Israel;

og han sørget for rettferdighet og rett for hele sitt folk.

¹⁵ Joab, sønn av Seruja, hadde kommandoen over hæren,

og Josjafat, sønn av Ahilud, var historieskriver;

¹⁶ Sadok, sønn av Ahitub, og Abimelek, sønn av Abjatar, var prester,

og Sjavsa var sekretær;

¹⁷ Benaja, sønn av Jojada, hadde ansvar for kreterne og peletittene,

og Davids sønner var hovedembetsmenn ved kongens side.

¹⁸ Etter disse hendelsene, døde Nahasj, kongen av Ammons barn,

og hans sønn etterfulgte ham som konge.

² David bestemte seg,

“Jeg vil vise godhet mot Hanun, sønn av Nahasj, slik hans far var god mot meg.” Så sendte David budbærere for å uttrykke kondolanser angående hans far. Davids tjenere dro inn i Ammons barns land til Hanun for å uttrykke sin medfølelse.

³ Men høvdingene blant Ammons barn sa til Hanun,

“Tror du at David hedrer din far fordi han har sendt trøstere til deg? Har ikke hans tjenere kommet til deg for å undersøke, og for å styrte, og for å spionere på landet?”

⁴ Så tok Hanun Davids tjenere,

barberte dem og kuttet av klærne deres midt på, helt til hoftene, og sendte dem bort.

⁵ Da noen gikk og informerte David om mennene,

sendte han budbærere for å møte dem, for mennene var dypt ydmyket. Og kongen sa, “Bli i Jeriko til skjegget deres vokser tilbake, og kom så tilbake.”

⁶ Da Ammons barn så at de hadde gjort seg avskyelige for David, sendte Hanun og Ammons barn tusen talenter sølv

for å leie vogner og ryttere fra Mesopotamia, fra Aram-Maaka og fra Soba.

⁷ Så leide de for seg selv trettito tusen vogner, og kongen av Maaka og hans folk, som kom og slo leir foran Medeba. Og Ammons barn samlet seg fra sine byer og kom til slaget.

⁸ Da David fikk vite om dette,

sendte han Joab og hele hæren, de mektige mennene.

⁹ Og Ammons barn kom ut og stilte opp til kamp ved inngangen til byen,

og kongene som hadde kommet var for seg selv i marken.

¹⁰ Da Joab så at slaget var satt mot ham foran og bak,

valgte han ut alle de utvalgte mennene i Israel, og de stilte opp mot arameerne.

1 Krønikebok

¹¹ Men resten av folket satte han under kommando av sin bror Abisjai,

og de stilte opp mot Ammons barn.

¹² Og han sa,

"Hvis arameerne er for sterke for meg, så skal du hjelpe meg; men hvis Ammons barn er for sterke for deg, så vil jeg hjelpe deg.

¹³ *Vær sterke, og la oss vise oss modige for vårt folks skyld og for vår Guds byer; og må Herren gjøre det som er godt i hans øyne."*

¹⁴ Så gikk Joab og folket som var med ham frem til slaget mot arameerne,

og de flyktet fra ham.

¹⁵ Da Ammons barn så at arameerne flyktet,

flyktet de også fra Abisjai, hans bror, og gikk inn i byen. Så kom Joab til Jerusalem.

¹⁶ Da arameerne så at de hadde blitt beseiret av Israel, sendte de bud og hentet arameerne som var bortenfor Eufrat,

med Sjofak, hærføreren til Hadadeser, som ledet dem.

¹⁷ Da David ble informert, samlet han hele Israel sammen,

og krysset Jordan, og kom over dem, og stilte opp mot dem. Så da David hadde stilt opp til kamp mot arameerne, kjempet de mot ham.

¹⁸ Men arameerne flyktet fra Israel, og David drepte syv tusen vognkjørere og førti tusen fotsoldater av arameerne,

og han drepte Sjofak, hærføreren.

¹⁹ Da Hadadesers tjenere så at de hadde blitt beseiret av Israel,

sluttet de fred med David og tjente ham. Så arameerne var ikke villige til å hjelpe Ammons barn mer.

20 Da våren kom, i den tiden da konger vanligvis drar i krig, ledet Joab hæren og ødela landet til Ammons barn,

og rykket frem for å beleire Rabba. I mellomtiden ble David i Jerusalem. Joab angrep Rabba og erobret det.

² David tok kronen fra deres konge fra hans hode,

og han fant at den veide en talent gull, og den hadde en edelsten i seg; og den ble satt på Davids hode. Og han tok ut byttet fra byen i store mengder.

³ Han førte ut folket som var i den, og satte dem til å arbeide med sager, jernhakker og okser.

Og David gjorde det samme med alle byene til Ammons barn. Så vendte David og hele folket tilbake til Jerusalem.

⁴ Nå skjedde det etter dette at det brøt ut krig ved Geser med filisterne;

da slo Sibbekai fra Husjat ned Sippai, en av etterkommerne av kjempene, og de ble underlagt.

⁵ Igjen oppsto det konflikt med filisterne,

og Elhanan, sønn av Jair, beseiret Lahmi, bror til Goliat fra Gat, hvis spydskaft var som en veveres bom.

⁶ Igjen var det krig ved Gat,

hvor det var en mann av stor vekst som hadde tjuefire fingre og tær, seks på hver hånd og seks på hver fot; og han var også en etterkommer av kjempene.

⁷ Da han hånte Israel, slo Jonatan, sønn av Sjimea, Davids bror, ham ned.

⁸ Disse var etterkommerne av kjempene i Gat,

og de ble beseiret av David og hans tjenere.

21 Satan reiste seg mot Israel
og oppfordret David til å telle folket i Israel.

² Så sa David til Joab og til lederne for folket:

"Gå, tell Israel fra Beersheba til Dan, og bring meg en rapport, så jeg kan vite deres antall."

³ Men Joab sa:

"Måtte Herren legge til sitt folk hundre ganger så mange som de er! Men, min herre kongen, er de ikke alle min herres tjenere? Hvorfor søker min

1 Krønikebok

herre dette? Hvorfor skulle han bringe skyld over Israel?"

⁴ Likevel, kongens ord seiret over Joab. Så Joab dro av sted og gikk gjennom hele Israel,

og kom til Jerusalem.

⁵ Joab ga tallet på folketellingen av hele folket til David.

Og hele Israel var 1 100 000 menn som dro sverd, og Juda var 470 000 menn som dro sverd.

⁶ Men han talte ikke Levi og Benjamin blant dem, *fordi kongens befaling var avskyelig for Joab.*

⁷ Gud var misfornøyd med denne handlingen, *så Han brakte trøbbel over Israel.*

⁸ Da sa David til Gud:

"Jeg har syndet stort ved å gjøre dette. Men nå, vær så snill å tilgi din tjeners skyld, for jeg har handlet meget uklokt."

⁹ Herren ga da en beskjed til Gad, Davids seer,

¹⁰ *"Gå og tal til David, og si: 'Dette er hva Herren sier: Jeg tilbyr deg tre ting; velg for deg selv en av dem, som jeg vil gjøre mot deg.'"*

¹¹ Så kom Gad til David og sa til ham:

"Dette er hva Herren sier:

¹² *'Velg for deg selv: enten tre år med hungersnød, eller tre måneder å bli feid bort foran dine fiender, mens dine fienders sverd overmannet deg, eller tre dager med Herrens sverd, en pest i landet, og Herrens engel som ødelegger over hele Israels område.' Nå bestem hva svar jeg skal bringe tilbake til Ham som sendte meg."*

¹³ David sa til Gad:

"Jeg er i stor nød; la meg falle i Herrens hender, for Hans barmhjertighet er meget stor. Men la meg ikke falle i menneskers hender."

¹⁴ Så sendte Herren en pest over Israel,

og sytti tusen menn av Israel falt.

¹⁵ Og Gud sendte en engel til Jerusalem for å ødelegge det; men da han var i ferd med å ødelegge det, så Herren og angret ulykken,

og sa til ødeleggelsesengelen: "Det er nok; nå slapp av din hånd." Og Herrens engel sto ved treskeplassen til Ornan jebusitten.

¹⁶ Da løftet David sine øyne og så Herrens engel stå mellom jorden og himmelen,

med sitt dragede sverd i hånden, strukket ut over Jerusalem. Og David og de eldste, dekket med sekkestrie, falt på sine ansikter.

¹⁷ David sa til Gud:

"Var det ikke jeg som befalte å telle folket? Sannelig, jeg er den som har syndet og gjort meget ondt, men disse fårene, hva har de gjort? Herre min Gud, la din hånd være mot meg og min fars hus, men ikke mot ditt folk, så det ikke blir en pest blant dem."

¹⁸ Da instruerte Herrens engel Gad til å fortelle David *at han skulle gå opp og bygge et alter for Herren på treskeplassen til Ornan jebusitten.*

¹⁹ Så gikk David opp etter Gads instruksjon, *som han talte i Herrens navn.*

²⁰ Ornan snudde seg og så engelen, og hans fire sønner som var med ham gjemte seg.

Ornan tresket hvete.

²¹ Da David nærmet seg Ornan,

så Ornan David, og gikk ut fra treskeplassen, og bøyde seg ned for David med ansiktet mot jorden.

²² Da sa David til Ornan:

"Gi meg stedet for treskeplassen, så jeg kan bygge et alter for Herren på den; gi det til meg for full pris, så pesten kan bli stanset fra folket."

²³ Men Ornan sa til David:

"Ta det for deg selv; og måtte min herre kongen gjøre det som er godt i hans øyne. Se, jeg vil gi oksene til brennoffer, treskesledene til ved, og hveten til grødeoffer; jeg vil gi alt."

²⁴ Men kong David sa til Ornan:

"Nei, men jeg vil kjøpe det for full pris; for jeg vil ikke ta det som er ditt for Herren, heller ikke ofre et brennoffer som ikke koster meg noe."

1 Krønikebok

²⁵ Så betalte David Ornan seks hundre sekel gull etter vekt for å kjøpe stedet.

²⁶ Da bygde David et alter for Herren der,

og ofret brennoffer og fredsoffer. Han kalte på Herren, og Han svarte ham med ild fra himmelen på brennofferalteret.

²⁷ Da befalte Herren engelen,

og han la sitt sverd tilbake i sliren.

²⁸ Da David innså at Herren hadde svart ham ved treskeplassen til Ornan jebusitten,

ofret han der.

²⁹ På den tiden var Herrens tabernakel, konstruert av Moses i ørkenen, sammen med brennofferalteret, plassert på den høye plassen i Gibeon.

³⁰ Men David var ute av stand til å gå foran den for å søke Gud,

fordi han var redd for Herrens engels sverd.

22 På den tiden erklærte David,
"Dette er huset til Herren Gud, og dette er brennofferalteret for Israel."

² Så David ga ordre om å samle de fremmede som var i Israels land,

og han utnevnte steinhuggere til å kutte ferdige steiner for å bygge Guds hus.

³ David forberedte store mengder jern for å lage spiker til dørene i portene og for klemmene,

og mer bronse enn det kunne veies,

⁴ *og sedertre i overflod; for sidonierne og tyrerne brakte store mengder sedertre til David.*

⁵ David sa,

"Min sønn Salomo er ung og uerfaren, og huset som skal bygges for Herren skal være overmåte praktfullt, berømt og strålende i alle land. Derfor vil jeg gjøre forberedelser for det." Så David gjorde rikelige forberedelser før sin død.

⁶ Han kalte så til seg sin sønn Salomo

og instruerte ham om å bygge et hus for Herren Israels Gud.

⁷ David sa til Salomo,

"Min sønn, jeg hadde i mitt hjerte å bygge et hus for navnet til Herren min Gud.

⁸ *Men Herrens ord kom til meg og sa, 'Du har utøst mye blod og ført store kriger; du skal ikke bygge et hus for mitt navn, fordi du har utøst så mye blod på jorden for mitt åsyn.*

⁹ *En sønn skal bli født til deg, som skal være en fredens mann; og jeg vil gi ham hvile fra alle hans fiender på alle kanter. For hans navn skal være Salomo, og jeg vil gi fred og ro til Israel i hans dager.*

¹⁰ *Han skal bygge et hus for mitt navn, og han skal være min sønn og jeg vil være hans far; og jeg vil opprette tronen for hans kongedømme over Israel for all tid.'*

¹¹ *Nå, min sønn, må Herren være med deg, så du kan lykkes i å bygge huset for Herren din Gud, slik som han har talt om deg.*

¹² *Måtte Herren bare gi deg innsikt og forståelse, og gi deg kommando over Israel, så du kan holde Herrens din Guds lov.*

¹³ *Da vil du blomstre og ha suksess, hvis du er flittig og følger forskriftene og lovene som Herren befalte Moses angående Israel. Vær sterk og modig, frykt ikke eller bli motløs.*

¹⁴ Nå se, med stor innsats har jeg forberedt for Herrens hus:

hundre tusen talenter gull, en million talenter sølv, og bronse og jern utover mål, for de er i stor mengde; jeg har også forberedt tømmer og stein, og du kan legge til dem.

¹⁵ Dessuten har du mange arbeidere med deg:

steinhuggere, murere, snekkere, og alle menn som er dyktige i alle slags arbeid.

¹⁶ *Av gullet, sølvet, bronsen og jernet er det ingen grense. Reis deg og arbeid, og måtte Herren være med deg."*

¹⁷ David instruerte alle lederne i Israel om å hjelpe sin sønn Salomo og sa,

¹⁸ *"Er ikke Herren deres Gud med dere? Og har han ikke gitt dere hvile på alle kanter? For han har*

1 Krønikebok

overgitt landets innbyggere i min hånd, og landet er underlagt Herren og hans folk.

¹⁹ *Sett nå deres hjerte og deres sjel til å søke Herren deres Gud. Reis dere, og bygg helligdommen for Herren Gud, så dere kan bringe Herrens paksark og de hellige gjenstandene til Gud inn i huset som skal bygges for Herrens navn."*

23 I sine senere år utnevnte David sin sønn Salomo til konge over Israel.

² Og han samlet alle lederne i Israel, inkludert prestene og levittene.

³ Levittene ble talt fra tretti år og oppover,

og deres antall ved folketellingen av menn var trettiåtte tusen.

⁴ Blant dem var tjuefire tusen til å ha tilsyn med arbeidet i Herrens hus;

og seks tusen tjente som offiserer og dommere,

⁵ *og fire tusen var portvoktere, og fire tusen var dedikert til å prise Herren med instrumentene som David laget for tilbedelse.*

⁶ David organiserte dem i divisjoner etter Levis sønner:

Gershon, Kehat og Merari.

⁷ Fra etterkommerne av Gershon:

Ladan og Sjimi.

⁸ Sønnene til Ladan var:

Jehiel den første, deretter Setam og Joel—tre.

⁹ Sønnene til Sjimi var:

Shelomot, Hasiel og Haran—tre. Disse var overhodene for fedrenes husstander til Ladan.

¹⁰ Sjimis sønner inkluderte:

Jahat, Zina, Jeusj og Beria. Disse fire var sønnene til Sjimi.

¹¹ Jahat var den første, og Sisa den andre; men Jeusj og Beria hadde ikke mange sønner,

så de ble regnet som én fars husstand.

¹² Sønnene til Kehat var:

Amram, Jishar, Hebron og Ussiel—fire.

¹³ Sønnene til Amram var:

Aron og Moses. Og Aron ble satt til side for å hellige ham som den mest hellige, han og hans sønner for alltid, for å ofre ofre for Herren, for å tjene Ham og for å velsigne i Hans navn for alltid.

¹⁴ Når det gjelder Moses, Guds mann, ble hans sønner anerkjent blant Levi stamme.

¹⁵ Etterkommerne av Moses var:

Gersjom og Elieser.

¹⁶ Gersjoms sønn var Sjebuel, som tjente som overhode.

¹⁷ Sønnen til Elieser var Rehabja overhode; og Elieser hadde ingen andre sønner,

men sønnene til Rehabja var mange.

¹⁸ Jishars sønn var Shelomit, som var lederen og overhodet.

¹⁹ Hebrons sønner var:

Jeria den første, Amarja den andre, Jahasiel den tredje, og Jekameam den fjerde.

²⁰ Ussiels sønner var:

Mika den første og Jissia den andre.

²¹ Etterkommerne av Merari var:

Mahli og Musji. Sønnene til Mahli var: Eleasar og Kisj.

²² Eleasar døde og hadde ingen sønner, men bare døtre,

og deres slektninger, sønnene til Kisj, tok dem til koner.

²³ Sønnene til Musji var:

Mahli, Eder og Jerimot—tre.

²⁴ Disse var Levis sønner etter deres fedres husstander, overhodene for fedrenes husstander til de som ble talt, i henhold til antall navn etter deres individuelle hodeantall,

som utførte arbeidet for tjenesten i Herrens hus, fra tjue år og oppover.

1 Krønikebok

²⁵ For David erklærte,

“Herren Israels Gud har gitt fred til sitt folk, og Han bor i Jerusalem for alltid.

²⁶ *Videre vil levittene ikke lenger trenge å bære tabernaklet og alle dets redskaper for dets tjeneste.”*

²⁷ I henhold til Davids siste instruksjoner,

ble Levis sønner talt fra tjue år og oppover.

²⁸ Deres plikt er å bistå Arons sønner med tjenesten i Herrens hus,

i forgårdene og i rommene, og i renselsen av alle hellige ting, selv arbeidet med tjenesten i Guds hus,

²⁹ *og med skuebrødet, det fine melet til et grødeoffer, de usyrede kaker, eller det som bakes i pannen eller blandes, og alle mål for volum og størrelse.*

³⁰ De skal stå hver morgen for å gi takk og for å prise Herren,

og likeså om kvelden,

³¹ *og for å frembære alle brennoffer til Herren, på sabbatene, nymånene og de fastsatte høytidene, i det antall som er spesifisert ved forskriften om dem, kontinuerlig for Herrens åsyn.*

³² Så de skal utføre pliktene ved møteteltet,

pliktene ved det hellige stedet, og pliktene til Arons sønner, deres slektninger, for tjenesten i Herrens hus.

24 Her er inndelingene av Arons sønner:
Arons sønner var Nadab, Abihu, Eleazar og Itamar.

² Men Nadab og Abihu døde før sin far, og de hadde ingen barn.

Derfor tjente Eleazar og Itamar som prester.

³ David, med Sadok av Eleazars sønner og Akimelek av Itamars sønner,

delte dem etter deres tildelte oppgaver i deres tjeneste.

⁴ Flere overhoder ble funnet blant Eleazars sønner enn blant Itamars sønner,

og de delte dem deretter. Det var seksten overhoder for fedrehusene blant Eleazars sønner, og åtte blant Itamars sønner etter deres fedrehus.

⁵ Så de ble delt ved lodd, den ene gruppen med den andre,

for offiserene i helligdommen og offiserene for Gud var blant Eleazars sønner og Itamars sønner.

⁶ Sjemaja, sønn av Netanel, skriveren, fra levittene, skrev dem ned i nærvær av kongen, offiserene, Sadok presten, Akimelek, sønn av Abjatar,

og overhodene for fedrehusene blant prestene og levittene— ett fedrehus tatt for Eleazar og ett tatt for Itamar.

⁷ Det første loddet ble tildelt Jehoiarib,

det andre til Jedaja,

⁸ *det tredje ble gitt til Harim, det fjerde ble gitt til Seorim,*

⁹ *det femte ble gitt til Malkia, det sjette ble gitt til Mijamin,*

¹⁰ *det syvende ble gitt til Hakkos, det åttende ble gitt til Abia,*

¹¹ *det niende ble gitt til Jeshua, det tiende ble gitt til Sekanja,*

¹² *det ellefte ble gitt til Eljasib, det tolvte ble gitt til Jakim,*

¹³ *det trettende ble gitt til Huppa, det fjortende ble gitt til Jesebeab,*

¹⁴ *det femtende ble gitt til Bilga, det sekstende ble gitt til Immer,*

¹⁵ *det syttende ble gitt til Hesir, det attende ble gitt til Happises,*

¹⁶ *det nittende ble gitt til Petahja, det tjuende ble gitt til Jeheskel,*

¹⁷ *det tjuetredje ble gitt til Jakin, det tjuende andre ble gitt til Gamul,*

¹⁸ *det tjuetredje ble gitt til Delaja, det tjuetfjerde ble gitt til Ma'asia.*

1 Krønikebok

¹⁹ Dette var deres embeter for deres tjeneste når de kom inn i Herrens hus i henhold til den ordning som ble gitt dem gjennom Aron, deres far,

slik som Herren Israels Gud hadde befalt ham.

²⁰ Nå om resten av Levis sønner:

av Amrams sønner: Sjubael; av Sjubael's sønner: Jehdeja.

²¹ *Av Rehabja var Jisija den første av hans sønner.*

²² *Fra Jisharittene: Sjhelomot; av Sjhelomots sønner: Jahat.*

²³ *Hebrons sønner var: Jeria som var den første, Amarja som var den andre, Jahasiel som var den tredje, og Jekameam som var den fjerde.*

²⁴ *Av Ussiels sønner: Mika; av Mikas sønner: Sjamir.*

²⁵ *Broren til Mika: Jisija; av Jisijas sønner: Sakarja.*

²⁶ *Etterkommerne av Merari inkluderte Mahli og Musji; sønnene til Ja'azia: Beno.*

²⁷ *Etterkommerne av Merari gjennom Ja'azia var Beno, Sjøham, Sakkur og Ibrî.*

²⁸ *Fra Mahli: Eleasar, som ikke hadde sønner.*

²⁹ *Av Kisj: Jerahme'el, sønn av Kisj.*

³⁰ Musjis sønner var:

Mahli, Eder og Jerimot. Dette var Levis sønner etter deres fedrehus.

³¹ Disse kastet også lodd akkurat som deres slektninger, Arons sønner, i nærvær av David kongen, Sadok, Akimelek, og overhodene for fedrehusene blant prestene og levittene—

overhodet for fedrehusene så vel som de av hans yngre bror.

25 Videre satte David og hærens ledere til tjeneste noen av sønnene til Asaf, Heman og Jedutun,

som skulle profetere med lyrer, harper og cymbaler; og antallet av dem som utførte sin tjeneste var:

² *Av Asafs sønner: Sakkur, Josef, Netanja og Asarela; disse sønnene ble veiledet av Asaf, som profeterte under kongens veiledning.*

³ *Av Jedutun: sønnene til Jedutun var Gedalja, Seri, Jesaja, Sjimi, Hasjabja og Mattitja—seks, under ledelse av deres far Jedutun med harpen, som profeterte ved å takke og prise Herren.*

⁴ *Av Heman: sønnene til Heman var Bukkia, Mattanja, Ussiel, Sjubuel, Jerimot, Hananja, Hanani, Eliata, Giddalti, Romamti-Eser, Josjebekasja, Malloti, Hotir og Mahasiot.*

⁵ Alle disse var sønnene til Heman, kongens seer, *for å ære ham i henhold til Guds ord; for Gud ga Heman fjorten sønner og tre døtre.*

⁶ Alle disse var under deres fars veiledning *for å synge i Herrens hus, med cymbaler, harper og lyrer, for tjenesten i Guds hus. Asaf, Jedutun og Heman var under kongens ledelse.*

⁷ Deres antall som var opplært i å synge for Herren, med sine slektninger, alle som var dyktige, var

⁸ De kastet lodd for sine plikter, alle likt, *de unge så vel som de gamle, læreren så vel som eleven.*

⁹ Det første loddet for Asaf falt på Josef, *det andre på Gedalja, han med sine slektninger og sønner var tolv;*

¹⁰ *det tredje loddet falt på Sakkur, sammen med sine sønner og slektninger, tolv;*

¹¹ *det fjerde loddet falt på Izri, sammen med sine sønner og slektninger, tolv;*

¹² *det femte loddet falt på Netanja, sammen med sine sønner og slektninger, tolv;*

¹³ *det sjette loddet falt på Bukkia, sammen med sine sønner og slektninger, tolv;*

¹⁴ *det syvende loddet falt på Jesarela, sammen med sine sønner og slektninger, tolv;*

¹⁵ *det åttende loddet falt på Jesaja, sammen med sine sønner og slektninger, tolv;*

¹⁶ *det niende loddet falt på Mattanja, sammen med sine sønner og slektninger, tolv;*

¹⁷ *det tiende loddet falt på Sjimi, sammen med sine sønner og slektninger, tolv;*

1 Krønikebok

¹⁸ det ellefte loddet falt på Asarel, sammen med sine sønner og slektninger, tolv;

¹⁹ det tolvte loddet falt på Hasjabja, sammen med sine sønner og slektninger, tolv;

²⁰ det trettende på Sjubael, sammen med sine sønner og slektninger, tolv;

²¹ det fjortende på Mattitja, sammen med sine sønner og slektninger, tolv;

²² det femtende på Jerimot, sammen med sine sønner og slektninger, tolv;

²³ det sekstende på Hananja, sammen med sine sønner og slektninger, tolv;

²⁴ det syttende på Josjebekasja, hans sønner og hans slektninger, tolv;

²⁵ det attende på Hanani, sammen med sine sønner og slektninger, tolv;

²⁶ det nittende på Malloti, sammen med sine sønner og slektninger, tolv;

²⁷ det tjuende på Eliata, sammen med sine sønner og slektninger, tolv;

²⁸ det tjuelførste på Hotir, sammen med sine sønner og slektninger, tolv;

²⁹ det tjuandre på Giddalti, sammen med sine sønner og slektninger, tolv;

³⁰ det tjuetredje på Mahasiot, sammen med sine sønner og slektninger, tolv;

³¹ det tjuelfjerde på Romamti-Eser, sammen med sine sønner og slektninger, tolv.

26 Om inndelingene av portvaktene: Blant Korahittene, Meshelemja, sønn av Kore, fra Asafs etterkommere.

² Sønnene til Meshelemja var:

Sakarja den førstefødte, Jediael den andre, Sebadja den tredje, Jatniel den fjerde,

³ Elam var den femte, Johanan den sjette, Eliehoenai den sjuende.

⁴ Sønnene til Obed-Edom var:

Sjemaja den førstefødte, Jozabad den andre, Joah den tredje, Sakar den fjerde, Netanel den femte,

⁵ Ammiel den sjette, Jissakar den sjuende, Peullethai den åttende; for Herren hadde velsignet ham.

⁶ Også til hans sønn Sjemaja ble det født sønner, som hersket over sin fars hus, for de var tapre menn.

⁷ Sønnene til Sjemaja var:

Otni, Refael, Obed, Elzabad, hvis brødre, Elihu og Semakja, var tapre menn.

⁸ Alle disse var av sønnene til Obed-Edom; de og deres sønner og deres slektninger var dyktige menn med styrke for arbeidet:

seksito fra Obed-Edom.

⁹ Meshelemja hadde sønner og slektninger, dyktige menn:

atten i alt.

¹⁰ Også Hosa, en av Meraris sønner, hadde sønner:

Sjimri den første (selv om han ikke var den førstefødte, gjorde hans far ham til den første),

¹¹ Hilkia den andre, Tebalja den tredje, Sakarja den fjerde. Til sammen var sønnene og slektningene til Hosa tretten.

¹² Til disse inndelingene av portvaktene, de ledende mennene, ble det tildelt oppgaver lik deres slektninger,

for å tjene i Herrens hus.

¹³ De kastet lodd, både små og store, etter sine fedres husstander, for hver port.

¹⁴ Loddet til øst falt på Sjelemja. Så for hans sønn Sakarja, en rådgiver med innsikt, kastet de lodd,

og hans lodd kom ut til nord.

¹⁵ For Obed-Edom var det til sør,

og for hans sønner, forrådshuset.

¹⁶ For Suppim og Hosa var det til vest,

ved porten til Sjalekhet på den oppadgående veien. Vakt tilsvarte vakt.

¹⁷ På østsiden var det seks levitter tildelt,

1 Krønikebok

på nordsiden fire hver dag, på sørsiden fire hver dag, og ved forrådshuset to om gangen.

¹⁸ Ved Parbar på vestsiden var det fire ved veien
og to ved Parbar.

¹⁹ Dette var inndelingene av portvaktene av sønnene til Korahittene og av sønnene til Merari.

²⁰ Av levittene var Ahia over skattene i Guds hus
og over skattene av de innviede gavene.

²¹ Sønnene til Ladan, sønnene til Gershonittene som tilhørte Ladan, overhodene for fedrenes husstander som tilhørte Ladan Gershonitten, var:

Jehieli.

²² Sønnene til Jehieli var:

Setam og Joel hans bror, som var over skattene i Herrens hus.

²³ Av etterkommerne til Amram, Jishar, Hebron og Uzziel—

²⁴ Sjebu'el, en etterkommer av Gershom og Moses, hadde ansvaret for skattene.

²⁵ Hans slektninger etter Elieser var:

Rehabja hans sønn, og Jesaja hans sønn, og Joram hans sønn, og Sikri hans sønn, og Sjelomot hans sønn.

²⁶ Denne Sjelomot og hans slektninger hadde ansvar for alle skattene av de innviede gavene,

som kong David og overhodene for fedrenes husstander, hærførerne over tusen og hundre, og hærførerne hadde innviet.

²⁷ De innviet en del av byttet vunnet i kamp for å reparere Herrens hus.

²⁸ Og alt som Samuel seeren hadde innviet,

og Saul, sønn av Kisj, og Abner, sønn av Ner, og Joab, sønn av Seruja, alt som noen hadde innviet, var under omsorg av Sjelomot og hans slektninger.

²⁹ Av Jisharittene var Kenanja og hans sønner tildelt oppgaver utenfor for Israel,

som embetsmenn og dommere.

³⁰ Av Hebronittene hadde Hasjabja og hans slektninger, 1 700 dyktige menn,

ansvar for Israels anliggender vest for Jordan, for alt Herrens arbeid og kongens tjeneste.

³¹ Av Hebronittene var Jerija overhodet for Hebronittene. I henhold til deres slekthistorier etter fedrenes husstander,

i det førtiende året av Davids regjering ble de undersøkt, og dyktige menn ble funnet blant dem ved Jaser i Gilead.

³² Og hans slektninger, dyktige menn, var 2 700 overhoder for fedrenes husstander.

Og kong David utnevnte dem over Rubenittene, Gadittene og halvparten av Manasses stamme, for alle Guds og kongens anliggender.

27 Dette er antallet av Israels sønner, overhodene for fedrenes hus, kommandantene over tusener og hundrer,

og deres offiserer som tjente kongen i alle saker angående divisjonene som kom inn og gikk ut måned for måned gjennom året—hver divisjon var 24 000.

² Jashobeam, sønn av Zabdiel, ledet den første divisjonen for den første måneden;

og i hans divisjon var det 24 000.

³ Han var en etterkommer av Perez og ledet alle hærens kommandanter for den første måneden.

⁴ Dodai, ahohiten, var over divisjonen for den andre måneden,

og Miklot var den øverste offiseren; og i hans divisjon var det 24 000.

⁵ Benaia, sønn av Jojada, presten, var den tredje kommandanten for hæren for den tredje måneden;

og i hans divisjon var det 24 000.

⁶ Denne Benaia var den mektige mannen blant de tretti,

og var over de tretti; og over hans divisjon var Ammisabad, hans sønn.

1 Krønikebok

⁷ Asael, Joabs bror, var den fjerde for den fjerde måneden, med Sebadja, hans sønn, som etterfulgte ham;

og i hans divisjon var det 24 000.

⁸ Den femte for den femte måneden var Samhut, jisrahitten;

og i hans divisjon var det 24 000.

⁹ Ira, sønn av Ikesh, tekoitten, var den sjette for den sjette måneden;

og i hans divisjon var det 24 000.

¹⁰ Helez, pelonitten, fra Efraims sønner, var den sjuende for den sjuende måneden;

og i hans divisjon var det 24 000.

¹¹ Sibbekai, husjatitten, fra Serahittene, var den åttende for den åttende måneden;

og i hans divisjon var det 24 000.

¹² Den niende for den niende måneden var Abieser, anatotitten, av benjaminittene;

og i hans divisjon var det 24 000.

¹³ Mahrai, netofatitten, fra Serahittene, var den tiende for den tiende måneden;

og i hans divisjon var det 24 000.

¹⁴ Benaia, piratonitten, fra Efraims sønner, var den ellefte for den ellefte måneden;

og i hans divisjon var det 24 000.

¹⁵ Heldai, netofatitten, fra Otniel, var den tolvte for den tolvte måneden;

og i hans divisjon var det 24 000.

¹⁶ Nå over Israels stammer:

for rubenittene var Elieser, sønn av Sikri, hovedoffiser; for simeonittene var Sefatja, sønn av Maaka;

¹⁷ *over Levi var Hasjabja, sønn av Kemuel; over Aron var Sadok;*

¹⁸ *ledende Juda var Elihu, en av Davids brødre; ledende Issakar var Omri, sønn av Mikael;*

¹⁹ *ledende Sebulon var Ismaja, sønn av Obadja; ledende Naftali var Jerimot, sønn av Asriel;*

²⁰ *over Efraims etterkommere var Hosea, sønn av Asasja; over halvparten av Manasse var Joel, sønn av Pedaja;*

²¹ *over halvparten av Manasse i Gilead var Iddo, sønn av Sakarja; over Benjamin var Jaasiel, sønn av Abner;*

²² *for Dan, Asarel, sønn av Jeroham. Disse var høvdingene for Israels stammer.*

²³ Men David talte ikke de som var tjue år og yngre, fordi Herren hadde lovet å mangfoldiggjøre Israel som himmelens stjerner.

²⁴ Joab, sønn av Seruja, hadde begynt å telle dem, men fullførte ikke; og på grunn av dette kom vrede over Israel,

og tallet ble ikke inkludert i krønikene til kong David.

²⁵ Nå over kongens forrådshus var Asmavet, sønn av Adiel.

Og over forrådshusene på landet, i byene, i landsbyene og i tårnene var Jonatan, sønn av Ussia;

²⁶ *og Esri, sønn av Kelub, hadde ansvar for dem som arbeidet på markene for å dyrke jorden;*

²⁷ *og over vingårdene var Sjim'i, ramathitten; og over vingårdenes avlinger lagret i vinkjellerne var Sabdi, sifmitten;*

²⁸ *og over oliventrærne og morbærtrærne i lavlandet var Baal-Hanan, gederitten; og over oljelagrene var Joasj;*

²⁹ *og over kveget som beitet i Saron var Sjitrai, saronitten; og over kveget i dalene var Sfafat, sønn av Adlai;*

³⁰ *og over kamelene var Obil, ismaelitten; og over eslene var Jehdia, meronittitten;*

³¹ *og over småfeet var Jasis, hagritten. Alle disse var forvaltere av kong Davids eiendom.*

³² Også Jonatan, Davids onkel, var rådgiver, en mann med forstand og en skriver;

1 Krønikebok

og Jehiel, sønn av Hakmoni, underviste kongens sønner.

³³ Akitofel var rådgiver for kongen,

og Husjai, arkitten, var kongens venn.

³⁴ Jojada, sønn av Benaia, og Abjatar etterfulgte Akitofel;

og Joab var kommandant for kongens hær.

28 Nå samlet David i Jerusalem alle Israels ledere:

lederne for stammene, kommandantene for avdelingene som tjente kongen, kommandantene for tusener og hundrer, tilsynsmennene for all eiendommen og buskapen til kongen og hans sønner, sammen med embetsmennene og de mektige mennene, og alle de tapre krigerne.

² Da reiste kong David seg og sa,

“Hør på meg, mine brødre og mitt folk; jeg hadde i mitt hjerte å bygge et permanent hjem for Herrens paktsark, og for vår Guds fotskammel. Så jeg hadde gjort forberedelser for å bygge det.

³ Men Herren sa til meg,

‘Du skal ikke bygge et hus for mitt navn, fordi du er en krigsmann og har utøst blod.’

⁴ Likevel, Herren, Israels Gud, valgte meg fra hele min fars familie til å være konge over Israel for alltid.

For han har valgt Juda til å lede, og fra Judas hus, min fars familie, og blant min fars sønner, fant han glede i meg for å gjøre meg til konge over hele Israel.

⁵ Og blant alle mine sønner (for Herren har velsignet meg med mange),

har han valgt min sønn Salomo til å ta tronen i Herrens rike over Israel.

⁶ Han sa til meg,

‘Din sønn Salomo er den som skal bygge mitt hus og mine forgårder; for jeg har valgt ham til å være en sønn for meg, og jeg vil være en far for ham.

⁷ Jeg vil etablere hans rike for alltid hvis han trofast holder mine bud og mine forskrifter, slik det gjøres nå.’

⁸ Så nå, i hele Israels påsyn, Herrens forsamling, og i vår Guds hørsel,

hold og søk etter alle Herrens, din Guds, bud så du kan eie det gode landet og etterlate det som en arv til dine sønner etter deg for alltid.

⁹ Og du, min sønn Salomo, kjenn din fars Gud,

og tjen ham med et helt hjerte og et villig sinn; for Herren ransaker alle hjerter, og forstår hver tanke og hensikt. Hvis du søker ham, vil han la deg finne ham; men hvis du forlater ham, vil han forkaste deg for alltid.

¹⁰ Tenk nå etter, for Herren har valgt deg til å bygge et hus for helligdommen; vær modig og handle.”

¹¹ Da ga David sin sønn Salomo planen for templets forhall,

dets bygninger, dets lagerrom, dets øvre rom, dets indre rom, og rommet for nådestolen;

¹² og utformingen av alt han hadde forestilt seg,

for forgårdene til Herrens hus, og for alle de omkringliggende rommene, for lagerrommene til Guds hus og for lagerrommene for de hellige tingene;

¹³ og angående inndelingene av prestene og levittene, og oppgavene knyttet til tjenesten i Herrens hus, og for alle redskapene brukt i tjenesten i Herrens hus;

¹⁴ for de gylne redskapene, med vekten av gull for hvert redskap for hver tjeneste; for alle de sølvne redskapene, med vekten av sølv for hvert redskap for hver tjeneste;

¹⁵ og vekten av gull for de gylne lysestakene og deres lamper, etter vekt for hver lysestake og dens lamper; og vekten av sølv for de sølvne lysestakene og deres lamper, etter vekt for hver lysestake og dens lamper, i henhold til tjenesten for hver lysestake;

¹⁶ og gullet, målt for skuebrødsbordene, for hvert bord; og sølv for bordene laget av sølv;

1 Krønikebok

¹⁷ og det rene gullet for gaflene, skålene og kannene; og for de gylne bollene, etter vekt for hver bolle; og for de sølvne bollene, etter vekt for hver bolle;

¹⁸ og for røkelsesalteret raffinert gull etter vekt; og gull for modellen av vognen, kjerubene som sprer ut sine vinger og dekker Herrens paktsark.

¹⁹ "Alle disse detaljene," sa David, "lot Herren meg forstå gjennom sin veiledning, alle intrikatene i denne utformingen."

²⁰ Da sa David til sin sønn Salomo,

"Vær sterk og modig, og handle; frykt ikke og bli ikke motløs, for Herren Gud, min Gud, er med deg. Han vil ikke svikte deg eller forlate deg før alt arbeidet for tjenesten i Herrens hus er fullført.

²¹ Se nå, der er inndelingene av prestene og levittene for all tjenesten i Guds hus,

og hver villig person med enhver ferdighet vil være med deg i alt arbeidet, for alt arbeidet, også embetsmennene og hele folket, vil være helt under din kommando."

29 Da sa kong David til hele forsamlingen:

"Min sønn Salomo, som Gud alene har utvalgt, er ung og uerfaren, og arbeidet er stort; for tempelet er ikke for mennesker, men for Herren Gud.

² Nå har jeg med all min evne sørget for huset til min Gud:

gullet til det som skal være av gull, sølvet til det som skal være av sølv, bronsen til det som skal være av bronse, jernet til det som skal være av jern, og treet til det som skal være av tre, onykssteiner og innlagte steiner, steiner av antimon og fargede steiner, og alle slags edelstener og alabast i overflod.

³ Videre, fordi jeg har stor glede i huset til min Gud, har jeg gitt min egen skatt av gull og sølv til huset til min Gud,

i tillegg til alt det jeg allerede har sørget for til det hellige tempelet:

⁴ spesifikt, 3000 talenter av gull (av gullet fra Ofir), og 7000 talenter av raffinert sølv, til å dekke veggene på bygningene;

⁵ gull til det som skal være av gull og sølv til det som skal være av sølv, slik at alt arbeidet kan utføres av håndverkerne. Hvem er da villig til å vie seg selv i dag til Herren?"

⁶ Da tilbød lederne av fedrenes husstander, lederne av Israels stammer, kommandantene over tusen og over hundre,

og tilsynsmennene over kongens arbeid villig;

⁷ og til tjenesten for Guds hus ga de:

5000 talenter og 10 000 gullmynter, 10 000 talenter av sølv, 18 000 talenter av bronse, og 100 000 talenter av jern.

⁸ Den som eide edelstener ga dem til skattkammeret i Herrens hus,

under omsorg av Jehiel, gershonitten.

⁹ Da gledet folket seg fordi de hadde gitt så villig, for de ga sitt offer til Herren med et helt hjerte,

og kong David gledet seg også overmåte.

¹⁰ Så lovet David Herren i nærvær av hele forsamlingen; og David sa:

"Velsignet er Du, Herre, Israels Gud, vår far, for evig og alltid.

¹¹ Din, Herre, er storheten, kraften, herligheten, triumfen og majesteten, ja, alt som er i himmelen og på jorden; Din er herredømmet, Herre, og Du løfter Deg som hode over alt.

¹² Både rikdom og ære kommer fra Deg, og Du hersker over alt, og i Din hånd er makt og styrke; og det ligger i Din hånd å gjøre stor og å styrke alle.

¹³ Derfor, vår Gud, uttrykker vi vår takknemlighet til Deg, og priser Ditt hertige navn.

¹⁴ Men hvem er jeg, og hvem er mitt folk, at vi skulle være i stand til å gi så generøst som dette? For alt kommer fra Deg, og fra Din hånd har vi gitt til Deg.

1 Krønikebok

¹⁵ For vi er fremmede for Deg, og vandrere, som alle våre fedre var; våre dager på jorden er som en skygge, uten visshet.

¹⁶ Herre vår Gud, all denne overflod som vi har samlet for å bygge et hus for Ditt hellige navn, det kommer fra Din hånd, og alt er Ditt.

¹⁷ Siden jeg vet, min Gud, at Du prøver hjertet og har behag i oppriktighet, har jeg, i hjertets integritet, villig gitt alle disse tingene; så nå med glede har jeg sett Ditt folk, som er til stede her, gi sine offer villig til Deg.

¹⁸ Herre, Abrahams, Isaks og Israels Gud, våre fedre, hold dette for alltid i intensjonene til Ditt folks hjerter, og led deres hjerter til Deg;

¹⁹ og gi min sønn Salomo et hengivent hjerte til å holde Dine bud, Dine vitnesbyrd og Dine forskrifter, og å utføre dem, og å bygge tempelet, som jeg har sørget for.”

²⁰ Så talte David til hele forsamlingen:

“Gi nå pris til Herren deres Gud.” Og hele forsamlingen priste Herren, deres fedres Gud, og bøyde seg ned og hyllet Herren og kongen.

²¹ Dagen etter ofret de til Herren,

og ofret brennoffer til Herren: tusen okser, tusen værer og tusen lam, med deres drikkoffer og ofre i overflod for hele Israel.

²² Så spiste og drakk de den dagen for Herrens åsyn med stor glede. Og de gjorde Salomo, Davids sønn, til konge for andre gang,

og de salvet ham som hersker for Herren, og Sadok som prest.

²³ Da satt Salomo på Herrens trone som konge i stedet for sin far David; og han var vellykket,

og hele Israel adlød ham.

²⁴ Alle embetsmennene, de mektige mennene, og også alle kong Davids sønner lovet troskap til kong Salomo.

²⁵ Herren opphøyet Salomo høyt i hele Israels åsyn,

og ga ham kongelig majestet som ikke hadde blitt gitt noen konge før ham i Israel.

²⁶ David, Isais sønn, regjerte over hele Israel.

²⁷ Perioden for hans regjering over Israel var førti år:

han regjerte i Hebron i syv år, og i Jerusalem i trettiåtte år.

²⁸ Så døde han i en god alderdom, mett av dager, rikdom og ære;

og hans sønn Salomo regjerte i hans sted.

²⁹ Nå er kong Davids gjerninger, fra først til sist,

nedtegnet i krønikeene til Samuel, seeren, i krønikeene til Natan, profeten, og i krønikeene til Gad, seeren,

³⁰ med hele hans regjeringstid, hans makt, og omstendighetene som kom over ham, Israel, og alle landenes riker.

2 Krønikebok

1 Salomo, Davids sønn, etablerte fast sitt styre over sitt rike,

for Herren hans Gud var med ham og opphøyet ham stort.

² Salomo talte til hele Israel,

til høvedsmennene over tusen og over hundre, til dommerne og til alle lederne i hele Israel, overhodene for fedrenes hus.

³ Salomo dro sammen med hele forsamlingen til offerhaugen i Gibeon,

fordi Guds møtetelt var der, som Moses, Herrens tjener, hadde laget i ørkenen.

⁴ David hadde imidlertid brakt Guds ark opp fra Kirjat-Jearim

til det stedet han hadde forberedt for den, for han hadde satt opp et telt for den i Jerusalem.

⁵ Nå var kobberalteret som Besalel, sønn av Uri, sønn av Hur, hadde laget,

der foran Herrens tabernakel, og Salomo og forsamlingen søkte det ut.

⁶ Salomo nærmet seg kobberalteret for Herrens åsyn, som var ved møteteltet,

og ofret tusen brennoffer på det.

⁷ Om natten viste Gud seg for Salomo og sa,

"Be om hva jeg skal gi deg."

⁸ Salomo sa til Gud,

"Du har vist stor trofasthet mot min far David, og Du har gjort meg til konge i hans sted.

⁹ Og nå, Herre Gud, er Ditt løfte til min far David oppfylt, for Du har gjort meg til konge over et folk så tallrikt som jordens støv.

¹⁰ Derfor, gi meg visdom og kunnskap, så jeg kan lede dette folket, for hvem kan styre dette store folket Ditt?"

¹¹ Da sa Gud til Salomo,

"Fordi dette var i ditt hjerte, og du ikke ba om rikdom, velstand eller ære, eller livet til dem som hater deg, og heller ikke ba om langt liv, men du har bedt om visdom og kunnskap for deg selv så

du kan styre Mitt folk som jeg har gjort deg til konge over,

¹² *visdom og kunnskap er gitt deg. Jeg vil også gi deg rikdom, velstand og ære, slik som ingen av kongene før deg har hatt, og heller ikke de som kommer etter deg vil ha."*

¹³ Salomo dro fra offerhaugen i Gibeon,

fra møteteltet, og dro til Jerusalem, hvor han regjerte over Israel.

¹⁴ Salomo samlet vogner og ryttere.

Han hadde 1 400 vogner og 12 000 ryttere, og han plasserte dem i vognbyene og hos kongen i Jerusalem.

¹⁵ Kongen gjorde sølv og gull like vanlig i Jerusalem som steiner,

og han gjorde sedertrær like tallrike som morbærtrærne i lavlandet.

¹⁶ Salomos hester ble importert fra Egypt og fra Kue;

kongens kjøpmenn kjøpte dem fra Kue for en pris.

¹⁷ De importerte vogner fra Egypt for seks hundre sjekel sølv hver,

og hester for hundre og femti. Og på samme måte eksporterte de dem til alle kongene av hetittene og kongene av Aram.

2 Salomo planla å bygge et hus for Herrens navn, og et kongelig palass for seg selv.

² Så Salomo satte sytti tusen menn til å bære byrder,

åtti tusen menn til å hugge stein i fjellene, og 3 600 tilsynsmenn til å lede folket.

³ Da sendte Salomo bud til Hiram, kongen av Tyrus, og sa:

"Slik som du gjorde med min far David og sendte ham sedertre for å bygge et hus for ham å bo i, gjør det samme for meg.

⁴ *Se, jeg bygger et hus for Herrens, min Guds, navn, for å innvie det til Ham, for å brenne velluktende røkelse for Ham, for stadig å sette fram skuebrødene, og for å ofre brennoffer morgen og kveld, på sabbater, nymåner og på Herrens, vår*

2 Krønikebok

Guds, fastsatte høytider. Dette skal gjøres i Israel for alltid.

⁵ *Huset jeg har til hensikt å bygge skal være storslått, for vår Gud er større enn alle andre guder.*

⁶ *Men hvem er i stand til å bygge et hus for Ham, siden himlene og de høyeste himler ikke kan romme Ham? Så hvem er jeg, at jeg skulle bygge et hus for Ham, annet enn som et sted å brenne røkelse for Ham?*

⁷ *Send meg nå en dyktig mann til å arbeide i gull, sølv, bronse, jern, purpur, karmosinrødt og fiolett stoff, og som vet hvordan man graver, for å arbeide med de dyktige arbeiderne som er hos meg i Juda og Jerusalem, som min far David har sørget for.*

⁸ *Send meg også sedertre, syresser og almugtrær fra Libanon, for jeg vet at dine tjenere vet hvordan man hugger tømmer i Libanon; og mine tjenere skal arbeide sammen med dine tjenere,*

⁹ *for å forberede tømmer i overflod for meg, for huset jeg planlegger å bygge skal være stort og vidunderlig.*

¹⁰ *Se, jeg vil gi dine tjenere, skogsarbeiderne som hugger tømmeret, tjue tusen kor knust hvete, tjue tusen kor bygg, tjue tusen bat vin, og tjue tusen bat olje."*

¹¹ *Da svarte Huram, kongen av Tyrus, i et brev sendt til Salomo:*

"Fordi Herren elsker sitt folk, har Han utnevnt deg til deres konge."

¹² *Huram sa også,*

"Velsignet være Herren, Israels Gud, som skapte himmel og jord, som har gitt kong David en vis sønn, utrustet med klokskap og forstand, som skal bygge et hus for Herren og et kongelig palass for seg selv.

¹³ *Jeg sender nå Huram-abi, en dyktig mann, utrustet med forstand,*

¹⁴ *sønn av en danittisk kvinne og en tyrisk far, som vet hvordan man arbeider i gull, sølv, bronse, jern, stein og tre, og i purpur, fiolett, lin og karmosinrødt stoff, og som vet hvordan man graver alle slags*

graveringer, og å utføre ethvert design som blir tildelt ham, for å arbeide med dine dyktige arbeidere og med dem av min herre David din far.

¹⁵ *La nå min herre sende sine tjenere hveten, bygget, oljen og vinen som han har talt om.*

¹⁶ *Vi vil hugge det tømmer du trenger fra Libanon og bringe det til deg på flåter over havet til Joppa, slik at du kan frakte det opp til Jerusalem."*

¹⁷ *Da talte Salomo opp alle utlendingene som var i Israels land,*

etter folketellingen som hans far David hadde foretatt; og 153 600 ble funnet.

¹⁸ *Han utnevnte sytti tusen av dem til å bære byrder, åtti tusen til å hugge stein i fjellene, og 3 600 tilsynsmenn til å lede folket som gjorde arbeidet.*

3 *Salomo startet byggingen av Herrens hus i Jerusalem på Moria-fjellet,*

der Herren hadde åpenbart seg for hans far David, på stedet som David hadde forberedt på treskeplassen til Ornan jebusitten.

² *Han begynte byggingen på den andre dagen i den andre måneden i det fjerde året av hans regjeringstid.*

³ *Nå er dette grunnvollene som Salomo la for å bygge Guds hus.*

Lengden i alen, etter den gamle standarden, var seksti alen, og bredden var tjue alen.

⁴ *Forhallen som var foran huset hadde samme bredde som huset, tjue alen,*

og høyden var 120; og han kledde innsiden med rent gull.

⁵ *Han kledde hovedrommet med einer og kledde det med fint gull,*

og pyntet det med palmer og kjeder.

⁶ *Han prydet også huset med edelstener; og gullet var gull fra Parvaim.*

⁷ *Han kledde huset, dets bjelker, dets terskler, dets vegger og dets dører med gull,*

og han skar ut kjeruber på veggene.

2 Krønikebok

⁸ Så laget han Det Aller Helligste.

Dets lengde, tilsvarende bredden av huset, var tjue alen, og dets bredde var tjue alen; og han kledde det med fint gull, tilsvarende 600 talenter.

⁹ Spikrene veide femti sjekel gull.

Han kledde også de øvre rommene med gull.

¹⁰ Så laget han to skulpturerte kjeruber i Det Aller Helligste

og kledde dem med gull.

¹¹ Kjerubenes vingspenn var tjue alen:

vingen til den ene, fem alen, rørte ved husets vegg, og dens andre vinge, fem alen, rørte ved vingen til den andre kjeruben.

¹² Vingen til den andre kjeruben, fem alen, rørte ved den andre veggen av huset, og dens andre vinge, fem alen, var festet til vingen til den første kjeruben.

¹³ Kjerubenes vinger strakte seg tjue alen,

og de sto oppreist vendt mot hovedrommet.

¹⁴ Han laget forhenget av fiolett, purpur, karmosinrød og fint lin,

og han arbeidet kjeruber inn i det.

¹⁵ Han laget også to søyler for forsiden av huset, trettifem alen høye,

og kapitelen på toppen av hver var fem alen.

¹⁶ Han laget kjeder i det indre helligdommen og plasserte dem på toppen av søylene,

og han laget hundre granatepler og plasserte dem på kjedene.

¹⁷ Han satte opp søylene foran tempelet,

en på høyre side og den andre på venstre; og han kalte den på høyre side Jakin, og den på venstre Boas.

4 Han laget et bronsealter, *tjue alen langt, tjue alen bredt, og ti alen høyt.*

² Han laget også Havet av støpt metall, ti alen fra kant til kant, sirkelformet,

og dets høyde var fem alen, og det var tretti alen i omkrets.

³ Under det var det noe som lignet figurer av okser som omkranset det,

ti på en alen, helt rundt Havet; oksene var støpt i to rader da det ble støpt.

⁴ Det sto på tolv okser:

tre vendt mot nord, tre vendt mot vest, tre vendt mot sør, og tre vendt mot øst; og Havet var plassert på dem, og alle deres bakpartier vendte innover.

⁵ Det var så tykt som en hånds bredde,

og kanten var utformet som kanten på en kopp, som en liljeblostm; det kunne romme tre tusen bat.

⁶ Han laget også ti kar til å vaske i,

og han satte fem på høyre side og fem på venstre side, for å skylle ting til brennofferet; men Havet var for prestene å vaske seg i.

⁷ Så laget han de ti gull lampestakene i samsvar med deres spesifikasjoner,

og han plasserte dem i tempelet: fem på høyre side og fem på venstre.

⁸ Han laget ti bord

og plasserte dem i tempelet: fem på høyre side og fem på venstre. I tillegg laget han hundre gullboller.

⁹ Så laget han prestenes forgård, og den store forgården og dørene til forgården,

og han kledde dørene med bronse.

¹⁰ Han plasserte Havet på høyre side av huset, mot sørøst.

¹¹ Hiram laget også bøttene, skuffene og bollene.

Slik fullførte Hiram arbeidet han påtok seg for kong Salomo i Guds hus:

¹² *de to søylene, bollene og de to kapiteler på toppen av søylene, og de to gitterverkene for å dekke de to bollene på kapiteler som var på toppen av søylene,*

¹³ *og de fire hundre granateplene for de to gitterverkene— to rader med granatepler for hvert*

2 Krønikebok

gitterverk for å dekke de to bollene på kapiteler på toppen av søylene.

¹⁴ Han laget også vognene og karene som ble plassert på dem,

¹⁵ og Havet sammen med de tolv oksene under det.

¹⁶ Bøttene, skuffene, gaflene og alle redskapene ble laget av Hiram-abi av polert bronse for kong Salomo til Herrens hus.

¹⁷ Kongen støpte dem i leirjorden på sletten ved Jordan,

mellom Sukkot og Sereda.

¹⁸ Så Salomo produserte alle disse redskapene i store mengder,

for vekten av bronsen kunne ikke bestemmes.

¹⁹ Salomo laget også alle gjenstandene som var i Guds hus:

det gylnе alteret, bordene med skuebrødene på dem,

²⁰ lampestakene med sine lamper av rent gull, for å brenne foran det indre helligdommen i henhold til forskriften;

²¹ blomstene, lampene og tangene av gull, av det fineste gull;

²² og slukkerne, bollene, skjeene og ildpannene av rent gull; og inngangen til huset, dets indre dører for Det Aller Helligste, og dørene til huset, det vil si hovedrommet, laget av gull.

5 Slik ble alt arbeidet som Salomo fullførte for Herrens hus, fullført. Og Salomo brakte inn de gjenstandene som hans far David hadde satt til side— sølvet, gullet og alle redskapene— og han plasserte dem i skattkamrene i Guds hus.

² Så samlet Salomo Israels eldste i Jerusalem og alle stammehøvdingene, lederne for fedrenes husstander blant Israels sønner, for å føre opp Herrens paktsark fra Davids by, som er Sion.

³ Alle Israels menn samlet seg foran kongen ved festen, som fant sted i den syvende måneden.

⁴ Da kom alle Israels eldste, og levittene løftet arken.

⁵ De førte opp arken, møteteltet, og alle de hellige redskapene som var i teltet; de levittiske prestene førte dem opp.

⁶ Og kong Salomo og hele Israels menighet var samlet med ham foran arken ofret så mange sauer og okser at de ikke kunne telles eller nummereres.

⁷ Så brakte prestene Herrens paktsark til dens plass, inn i husets innerste helligdom, inn i Det Aller Helligste, under kjerubenes vinger.

⁸ For kjerubene strakte sine vinger over arkens plass, slik at kjerubene skapte et dekke over arken og dens stenger.

⁹ Men stengene var så lange at endene av arkens stenger kunne sees foran den innerste helligdommen, men de kunne ikke sees utenfor; og de er der den dag i dag.

¹⁰ Det var ingenting i arken unntatt de to tavlene som Moses la der ved Horeb, hvor Herren opprettet en pakt med Israels sønner, da de kom ut av Egypt.

¹¹ Da prestene kom ut av det hellige stedet (for alle prestene som var til stede hadde helliget seg, uten hensyn til inndelinger),

¹² og alle de levittiske sangerne, Asaf, Heman, Jedutun, og deres sønner og slektninger, kledd i fint lin, med cymbaler, harper og lyrer, sto øst for alteret, og med dem hundre og tjue prester som blåste i trompeter—

¹³ i enhet når trompetblåserne og sangerne skulle høres med én stemme for å prise og ære Herren, og da de løftet sine stemmer, akkompagnert av trompeter og cymbaler og andre musikkinstrumenter, og da de priste Herren og sa,

"Han er sannelig god, for Hans miskunn varer evig,"

da ble huset, Herrens hus, fylt med en sky,

¹⁴ slik at prestene ikke kunne stå for å tjene på grunn av skyen, for Herrens herlighet fylte Guds hus.

6 Da talte Salomo: "Herren har sagt at Han vil bo i den tykke skyen.

² Jeg har bygget et storslått hus for Deg, Og et sted for Din evige bolig."

³ Så vendte kongen seg og velsignet hele Israels forsamling, mens hele Israels forsamling sto.

2 Krønikebok

⁴ Han proklamerte: "Velsignet være Herren, Israels Gud, som talte til min far David, og har fullført det med sine hender, og sa,

⁵ 'Siden den dagen Jeg førte Mitt folk ut av Egyptens land, valgte Jeg ikke en by blant alle Israels stammer til å bygge et hus for at Mitt navn skulle være der, og Jeg valgte heller ingen mann som leder over Mitt folk Israel;

⁶ men Jeg har valgt Jerusalem for at Mitt navn skal være der, og Jeg har valgt David til å være over Mitt folk Israel.'

⁷ Det var i min far Davids hjerte å bygge et hus for Herrens navn, Israels Gud.

⁸ Men Herren sa til min far David, 'Fordi det var i ditt hjerte å bygge et hus for Mitt navn, gjorde du vel i å ha dette ønsket i ditt hjerte.

⁹ Men du skal ikke bygge huset, men din sønn som skal fødes til deg, han skal bygge huset for Mitt navn.'

¹⁰ Nå har Herren oppfylt sitt ord som Han talte; for jeg har reist meg i stedet for min far David og sitter på Israels trone, som Herren lovet, og jeg har bygget huset for Herrens navn, Israels Gud.

¹¹ Og der har jeg plassert arken, i hvilken Herrens pakt er, som Han gjorde med Israels sønner."

¹² Så sto han foran Herrens alter i nærvær av hele Israels forsamling og rakte ut sine hender.

¹³ For Salomo hadde laget en bronseplattform, fem alen lang, fem alen bred og tre alen høy, og hadde satt den midt i forgården; og han sto på den, bøyde seg deretter på sine knær i nærvær av hele Israels forsamling, og rakte ut sine hender mot himmelen.

¹⁴ Han sa: "Herre, Israels Gud, det er ingen gud som Deg i himmelen eller på jorden, som holder Din pakt og Din trofasthet mot Dine tjenere som vandrer for Deg med hele sitt hjerte—

¹⁵ Du som har holdt med Din tjener, min far David, det som Du lovet ham; Du har talt med Din munn og har oppfylt det med Din hånd, som det er i dag.

¹⁶ Nå da, Herre, Israels Gud, hold for Din tjener, min far David, det som Du har lovet ham, og sa, 'Du skal ikke mangle en mann til å sitte på Israels trone, hvis

bare dine sønner tar vare på sin vei, for å vandre i Min lov som du har vandret for Meg.'

¹⁷ Nå da, Herre, Israels Gud, la Ditt ord som Du har talt til Din tjener David bli bekreftet.

¹⁸ Men vil Gud virkelig bo med menneskene på jorden? Se, himmelen og den høyeste himmel kan ikke romme Deg; hvor mye mindre dette huset som jeg har bygget!

¹⁹ Likevel, vend Din oppmerksomhet til Din tjeners bønn og hans bønn, Herre min Gud, for å lytte til ropet og til bønnen som Din tjener fremfører for Deg,

²⁰ slik at Ditt øye vil være åpent mot dette huset dag og natt, mot stedet som Du har erklært at Du vil sette Ditt navn der, for å lytte til bønnen som Din tjener vil be mot dette stedet.

²¹ Og lytt til bønnene fra Din tjener og Ditt folk Israel, når de ber mot dette stedet; hør fra Din bolig, fra himmelen; hør og tilgi.

²² Hvis en person synder mot sin nabo og blir pålagt å avlegge ed, og han kommer og avlegger ed foran Ditt alter i dette huset,

²³ da hør fra himmelen og handle, og døm Dine tjenere, bring rettferdighet til den onde ved å bringe hans vei på hans eget hode, og rettferdiggjør den rettferdige ved å belønne ham etter hans rettferdighet.

²⁴ Hvis Ditt folk Israel blir beseiret foran en fiende fordi de har syndet mot Deg, og de vender tilbake og bekjenner Ditt navn, og ber og ber til Deg i dette huset,

²⁵ da hør fra himmelen og tilgi synden til Ditt folk Israel, og gjenopprett dem til landet som Du har gitt dem og deres fedre.

²⁶ Når himlene er lukket og det ikke er regn fordi de har syndet mot Deg, og de ber mot dette stedet og bekjenner Ditt navn, og vender seg fra sin synd når Du plager dem,

²⁷ da hør i himmelen og tilgi synden til Dine tjenere og Ditt folk Israel, lær dem den gode veien de skal vandre; og send regn på Ditt land som Du har gitt til Ditt folk som en arv.

²⁸ Hvis det er hungersnød i landet, hvis det er pest, hvis det er kornbrann eller mugg, gresshopper eller

2 Krønikebok

gresshopper, hvis fiender beleirer dem i landet i deres byer, hvilken som helst pest eller sykdom det er,

²⁹ hvilken som helst bønn eller bønn som blir gjort av noen, eller av hele Ditt folk Israel, hver og en som kjenner sin egen plage og sin egen smerte, og rekker ut sine hender mot dette huset,

³⁰ da hør fra himmelen Din bolig, og tilgi, og gi hver etter alle hans veier, hvis hjerte Du kjenner— for Du alene kjenner menneskenes sønners hjerter—

³¹ slik at de kan frykte Deg, for å vandre i Dine veier så lenge de lever i landet som Du har gitt til våre fedre.

³² Også angående den fremmede som ikke er fra Ditt folk Israel, men kommer fra et fjernt land på grunn av Ditt store navn, og Din mektige hånd, og Din utstrakte arm— når de kommer og ber mot dette huset,

³³ da hør fra himmelen, fra Din bolig, og gjør etter alt det den fremmede kaller til Deg for, slik at alle jordens folk kan kjenne Ditt navn, og frykte Deg som Ditt folk Israel gjør, og at de kan vite at dette huset som jeg har bygget er kalt med Ditt navn.

³⁴ Når Ditt folk drar ut i kamp mot sine fiender, i hvilken retning Du enn sender dem, og de ber til Deg mot denne byen som Du har valgt, og huset som jeg har bygget for Ditt navn,

³⁵ da hør fra himmelen deres bønn og deres bønn, og oppretthold deres sak.

³⁶ Når de synder mot Deg (for det er ingen person som ikke synder) og Du er vred på dem og overgir dem til en fiende, slik at de tar dem bort som fanger til et land langt borte eller nær,

³⁷ hvis de tar det til hjertet i landet der de blir tatt til fange, og omvender seg og ber til Deg i fangenskapens land, og sier, "Vi har syndet, vi har gjort urett og handlet ond";

³⁸ hvis de vender tilbake til Deg av hele sitt hjerte og med hele sin sjel i fangenskapens land, hvor de har blitt tatt til fange, og ber mot sitt land som Du har gitt til deres fedre, og byen som Du har valgt, og mot huset som jeg har bygget for Ditt navn,

³⁹ da hør fra himmelen, fra Din bolig, deres bønn og deres bønner, og oppretthold deres sak, og tilgi Ditt folk som har syndet mot Deg.

⁴⁰ Nå, min Gud, la Dine øyne være åpne og Dine ører oppmerksomme på bønnen som blir tilbudt på dette stedet.

⁴¹ *Nå da, reis Deg, Herre Gud, til Din hvilested, Du og Din styrkes ark; la Dine prester, Herre Gud, være kledd med frelse, og la Dine trofaste glede seg i godhet.*

⁴² *Herre Gud, vend ikke bort Ditt ansikt fra Din salvende; husk Din trofaste kjærlighet til Din tjener David."*

7 Da Salomo avsluttet sin bønn, falt ild ned fra himmelen og fortærte brennofferet og ofrene, og Herrens herlighet fylte huset.

² Og prestene kunne ikke gå inn i Herrens hus fordi Herrens herlighet fylte Herrens hus.

³ Alle Israels barn, som så ilden komme ned og Herrens herlighet over huset, bøyde seg ned på steinbelegningen med ansiktene mot jorden, og de tilba og lovpriste Herren og sa:

"Han er sannelig god, for hans miskunnhet varer evig."

⁴ Så bar kongen og hele folket fram offer og slakteroffer for Herren.

⁵ Kong Salomo ofret tjue-to tusen okser og 120 000 sauer. Slik innviet kongen og hele folket Guds hus.

⁶ Prestene sto på sine poster, og levittene også, med Herrens musikkinstrumenter som kong David hadde laget for å gi lovprisning til Herren— "For hans miskunnhet varer evig"— når han lovpriste ved deres hjelp, mens prestene på den andre siden blåste i trompeter, og hele Israel sto.

⁷ Så helliget Salomo midten av forgården som var foran Herrens hus, for der ofret han brennofferet og fettene av fredsofferne fordi bronsealteret som Salomo hadde laget ikke kunne romme brennofferet, grødeofferet og fettene.

⁸ Så holdt Salomo festen på den tiden i sju dager, og hele Israel med ham, en meget stor forsamling fra Lebo-Hamat til Egypts bekk.

2 Krønikebok

⁹ Og på den åttende dagen holdt de en festlig forsamling, for de feiret innvielsen av alteret i sju dager, og festen i sju dager.

¹⁰ Så på den tjue-tredje dagen i den sjuende måneden, sendte han folket bort til sine telt, glade og med glede i hjertet på grunn av den godhet som Herren hadde vist David, Salomo og sitt folk Israel.

¹¹ Så fullførte Salomo Herrens hus og kongens palass, og han fullførte med hell alt det han hadde planlagt å gjøre i Herrens hus og i sitt palass.

¹² Så viste Herren seg for Salomo om natten og sa til ham, "Jeg har hørt din bønn og har valgt dette stedet for meg selv som et offerhus.

¹³ Hvis jeg lukker himmelen så det ikke kommer regn, eller hvis jeg befaler gresshopper å fortære landet, eller hvis jeg sender pest blant mitt folk,

¹⁴ og mitt folk som er kalt med mitt navn ydmyker seg, og ber og søker mitt ansikt, og vender om fra sine onde veier, da vil jeg høre fra himmelen, og jeg vil tilgi deres synd og gjenopprette deres land.

¹⁵ Fra nå av skal mine øyne være åpne og mine ører oppmerksomme på bønnene som blir gjort på dette stedet.

¹⁶ For nå har jeg valgt og helliget dette huset slik at mitt navn kan bo der for alltid, og mine øyne og mitt hjerte skal forbli der alltid.

¹⁷ Hva deg angår, hvis du vandrer for meg som din far David vandret, og gjør alt det jeg har befalt deg, og holder mine lover og mine forskrifter,

¹⁸ da vil jeg stadfeste din kongelige trone slik jeg lovet din far David og sa, 'Du skal ikke mangle en mann til å herske i Israel.'

¹⁹ Men hvis du vender deg bort og forlater mine lover og mine bud som jeg har satt foran deg, og går og tjener andre guder og tilber dem,

²⁰ da vil jeg rive dere opp fra mitt land som jeg har gitt dere, og dette huset som jeg har helliget for mitt navn vil jeg kaste bort fra mitt åsyn, og jeg vil gjøre det til et ordtak og en hån blant alle folk.

²¹ Hva dette huset angår, som ble opphøyet, vil alle som går forbi det bli forferdet og si, 'Hvorfor har Herren gjort disse tingene mot dette landet og dette huset?'

²² Og de vil si, 'Fordi de forlot Herren, deres fedres Gud som førte dem ut av landet Egypt, og de tok til seg andre guder og tilba dem og tjente dem; derfor har han brakt all denne ulykken over dem.'

8 Ved avslutningen av de tjue årene da Salomo bygde Herrens hus og sin egen bolig,

² opprettet han byene som Huram hadde gitt ham, og bosatte Israels sønner der.

³ Salomo dro til Hamat-Soba og tok kontroll over det.

⁴ Han utviklet Tadmor i ørkenen og alle forrådsbyene han hadde opprettet i Hamat.

⁵ Han bygde både Øvre Bet-Horon og Nedre Bet-Horon, som var befestede byer med murer, porter og bommer;

⁶ og Ba'alat og alle forrådsbyene som Salomo hadde, og alle byene for hans vogner og byene for hans ryttere, og alt det Salomo ønsket å bygge i Jerusalem, i Libanon, og i hele landet under hans styre.

⁷ Alle de gjenværende folkene av hetittene, amorittene, perisittene, hevittene og jebusittene, som ikke var av Israel—

⁸ fra deres etterkommere som var igjen etter dem i landet, som Israels sønner ikke hadde utryddet—Salomo påla dem tvangsarbeid til denne dag.

⁹ Men Salomo gjorde ikke slaver av Israels sønner for sitt arbeid; de var krigsmenn, hans hovedkapteiner, hans offiserer, og kommandantene for hans vogner og hans ryttere.

¹⁰ Disse var de fremste offiserene til kong Salomo, to hundre og femti som styrte folket.

¹¹ Så førte Salomo faraos datter opp fra Davids by til huset som han hadde bygd for henne, for han sa: "Min kone skal ikke bo i Davids hus, Israels konge, fordi stedene er hellige hvor Herrens ark har kommet inn."

¹² Salomo ofret deretter brennoffer til Herren på Herrens alter som han hadde bygd foran forhallen;

¹³ og han gjorde det i henhold til den daglige regelen, og ofret dem i henhold til Moseloven, på sabbatene, nymånene, og de fastsatte høytidene tre

2 Krønikebok

ganger i året: de usyrede brøds høytid, ukefesten, og løvhyttfesten.

¹⁴ Nå i henhold til hans far Davids forskrift, utnevnte han prestene i deres avdelinger for deres tjeneste, og levittene for deres oppgaver med lovprisning og tjeneste foran prestene i henhold til den daglige regelen, og portvaktene etter deres avdelinger ved hver port; for dette var Davids, Guds manns, befaling.

¹⁵ Og de fulgte trofast kongens befaling til prestene og levittene i alle saker, inkludert forrådshusene.

¹⁶ Så alt arbeidet til Salomo ble utført fra dagen da grunnvollen til Herrens hus ble lagt, og til det var ferdig. Så Herrens hus ble fullført.

¹⁷ Salomo reiste deretter til Esjon-Geber og til Elot ved kysten i Edoms land.

¹⁸ Og Huram sendte ham skip ved sine tjeneres hånd, og tjenere som kjente havet. Og de dro med Salomos tjenere til Ofir, og tok derfra fire hundre og femti talenter gull, og brakte det til kong Salomo.

9 Da dronningen av Saba hørte om Salomos ry, kom hun til Jerusalem for å teste Salomo med gåter. Hun hadde med seg et meget stort følge, med kameler som bar krydder, en stor mengde gull og edelstener. Da hun kom til Salomo, talte hun med ham om alt som lå henne på hjertet.

² Salomo svarte på alle hennes spørsmål; det var ingenting Salomo ikke kunne klargjøre for henne.

³ Da dronningen av Saba så Salomos visdom, huset han hadde bygd,

⁴ maten på hans bord, setene til hans tjenere, tjenesten til hans tjenere og deres klær, hans munnskjenker og deres klær, og trappen han gikk opp til Herrens hus med, ble hun målløs.

⁵ Da sa hun til kongen: "Det ryktet jeg hørte i mitt eget land om dine ord og din visdom, var virkelig sant.

⁶ Men jeg trodde ikke på ryktet før jeg kom og mine øyne hadde sett det. Og se, halvparten av storheten i din visdom ble ikke fortalt meg! Du overgår ryktet jeg hørte.

⁷ Hvor heldige er dine menn, hvor heldige er disse dine tjenere som står foran deg hele tiden og hører din visdom.

⁸ Velsignet være Herren din Gud som gledet seg over deg, for å sette deg på Hans trone som konge for Herren din Gud; fordi din Gud elsket Israel, for å etablere dem for alltid, gjorde Han deg til konge over dem, for å utføre rettferdighet og rett."

⁹ Så ga hun kongen hundre og tjue talenter gull, og en meget stor mengde krydder og edelstener. Aldri igjen kom det inn slike krydder som de dronningen av Saba ga kong Salomo.

¹⁰ Og tjenerne til Huram og tjenerne til Salomo, som brakte gull fra Ofir, brakte også almugtrær og edelstener.

¹¹ Av almugtrærne laget kongen trapper til Herrens hus og til kongens palass, og lyrer og harper for sangerne; og ingenting som dem hadde vært sett før i Judas land.

¹² Kong Salomo ga dronningen av Saba alt hun ønsket, hva hun enn ba om, i tillegg til det hun hadde brakt til kongen. Så vendte hun tilbake til sitt eget land med sine tjenere.

¹³ Nå var mengden av gull som kom til Salomo på ett år seks hundre og seksti-seks talenter gull,

¹⁴ i tillegg til det som handelsmennene og kjøpmennene brakte; og alle kongene i Arabia og landets guvernører brakte gull og sølv til Salomo.

¹⁵ Kong Salomo laget to hundre store skjold av hamret gull, med seks hundre sjekel hamret gull på hvert stort skjold.

¹⁶ Han laget tre hundre skjold av hamret gull, med tre hundre sjekel gull på hvert skjold; og kongen plasserte dem i Libanonskoghuset.

¹⁷ Kongen laget også en stor trone av elfenben og dekket den med rent gull.

¹⁸ Tronen hadde seks trinn, med en gullfotskammel festet til den, og armer på hver side av setet, med to løver stående ved siden av armene.

¹⁹ Tolv løver sto der på de seks trinnene på den ene siden og den andre; ingenting som det ble laget for noe annet rike.

²⁰ Alle kong Salomos drikkekar var av gull, og alle redskapene i Libanonskoghuset var av rent gull; sølv ble ikke ansett som verdifullt i Salomos dager.

2 Krønikebok

²¹ For kongens skip dro til Tarsis med tjenerne til Huram; en gang hvert tredje år kom skipene fra Tarsis med gull, sølv, elfenben, aper og påfugler.

²² Slik overgikk kong Salomo alle jordens konger i rikdom og visdom.

²³ Og alle jordens konger søkte Salomos nærvær, for å høre den visdom som Gud hadde lagt i hans hjerte.

²⁴ De brakte hver mann sin gave: artikler av sølv og gull, klær, våpen, krydder, hester og muldyr, så mye år etter år.

²⁵ Salomo hadde fire tusen stallplasser for hester og vogner, og tolv tusen ryttere; og han stasjonerte dem i vognbyene og hos kongen i Jerusalem.

²⁶ Og han var hersker over alle kongene fra Eufratelve til filisternes land, og så langt som til grensen av Egypt.

²⁷ Kongen gjorde sølv like vanlig som steiner i Jerusalem, og han gjorde sedertre like rikelig som morbærtrær i lavlandet.

²⁸ Og hester ble brakt til Salomo fra Egypt og fra alle land.

²⁹ Nå, resten av Salomos gjerninger, fra begynnelsen til slutten, er de ikke skrevet i profeten Natans krønike, og i profetien til Ahia fra Sjilo, og i synene til seeren Iddo angående Jeroboam, Nebats sønn?

³⁰ Salomos regjeringstid i Jerusalem over hele Israel varte i førti år.

³¹ Og Salomo la seg til hvile med sine fedre, og de begravde ham i byen til hans far David; og hans sønn Rehabeam ble konge i hans sted.

10 Rehabeam reiste til Sikem, for hele Israel hadde samlet seg der for å utrope ham til konge.

² Da Jeroboam, sønn av Nebat, hørte om det (for han var i Egypt hvor han hadde flyktet fra kong Salomos nærvær), vendte Jeroboam tilbake fra Egypt.

³ De sendte bud etter ham, og da Jeroboam og hele Israel kom, talte de til Rehabeam og sa,

⁴ "Din far gjorde vårt åk tungt; let nå det harde arbeidet som din far påla oss og hans tunge åk som han la på oss, så vil vi tjene deg."

⁵ Men han sa til dem: "Kom tilbake til meg om tre dager." Så folket dro bort.

⁶ Da rådførte kong Rehabeam seg med de eldste som hadde tjent hans far Salomo mens han ennå levde, og sa: "Hva råder dere meg til å svare dette folket?"

⁷ De talte til ham og sa: "Hvis du vil være vennlig mot dette folket og glede dem og tale vennlige ord til dem, så vil de alltid være dine tjenere."

⁸ Men han forlot de eldres råd som de hadde gitt ham, og rådførte seg med de unge mennene som vokste opp med ham og tjente ham.

⁹ Så han sa til dem: "Hvilket råd gir dere, at vi skal svare dette folket som har talt til meg og sagt: 'Let vårt åk som din far la på oss?'"

¹⁰ Da talte de unge mennene som vokste opp med ham, til ham og sa: "Dette skal du si til folket som talte til deg og sa: 'Din far gjorde vårt åk tungt, men du gjør det lettere for oss!' Du skal si til dem: 'Min lillefinger er tykkere enn min fars midje!'"

¹¹ Nå da, min far la et tungt åk på dere, men jeg vil legge til deres åk; min far tuktet dere med pisker, men jeg vil tukte dere med skorpioner."

¹² Jeroboam og hele folket kom tilbake til Rehabeam på den tredje dagen, som kongen hadde instruert, og sa: "Kom tilbake til meg på den tredje dagen."

¹³ Og kongen svarte dem hardt, og kong Rehabeam forlot de eldres råd.

¹⁴ Han talte til dem etter de unge mennenes råd og sa: "Min far gjorde deres åk tungt, men jeg vil legge til det; min far tuktet dere med pisker, men jeg vil tukte dere med skorpioner."

¹⁵ Så kongen lyttet ikke til folket, fordi det var en vending fra Gud for at Herren skulle stadfeste sitt ord, som han hadde talt gjennom Ahia fra Sjilo til Jeroboam, sønn av Nebat.

¹⁶ Da hele Israel så at kongen ikke hadde lyttet til dem, svarte folket kongen og sa:

"Hva del har vi i David? Vi har ingen arv i Isaïs sønn. Hver mann til dine telt, Israel! Nå, se etter ditt eget hus, David!"

Så dro hele Israel til sine telt.

2 Krønikebok

¹⁷ Men Rehabeam fortsatte å regjere over israelittene som bodde i Judas byer.

¹⁸ Da sendte kong Rehabeam Hadoram, som hadde ansvar for den tvungne arbeidskraften, og Israels sønner steinet ham til døde. Og kong Rehabeam skyndte seg å sette seg i sin vogn for å flykte til Jerusalem.

¹⁹ Slik har Israel forblitt i opposisjon til Davids hus til denne dag.

11 Da Rehabeam kom til Jerusalem, samlet han hele Judas og Benjamins hus, 180 000 utvalgte krigere, for å føre krig mot Israel med det mål å gjenopprette riket til seg selv.

² Men et budskap fra Herren kom til Sjemaja, Guds mann, og sa,

³ "Formidle dette budskapet til Rehabeam, sønn av Salomo, konge av Juda, og til hele Israel i Juda og Benjamin:

⁴ "Dette sier Herren: Dere skal ikke dra opp eller kjempe mot deres slektninger; vend tilbake, hver mann til sitt hus, for denne saken er fra Meg." Så de lyttet til Herrens ord og vendte tilbake fra å gå mot Jeroboam.

⁵ Rehabeam bodde i Jerusalem og bygde byer for svar i Juda.

⁶ Han etablerte Betlehem, Etam og Tekoa,

⁷ sammen med Bet-Sur, Soko og Adullam,

⁸ samt Gat, Maresja og Sif,

⁹ og også Adoraim, Lakisj og Aseka,

¹⁰ inkludert Sora, Ajalon og Hebron, som var befestede byer i Juda og i Benjamin.

¹¹ Han styrket også festningene, utnevnte offiserer og forsynte dem med mat, olje og vin.

¹² Han utstyrte hver by med skjold og spyd, og styrket dem betydelig. Dermed opprettholdt han kontrollen over Juda og Benjamin.

¹³ Dessuten sto prestene og levittene som var i hele Israel med ham fra alle sine territorier.

¹⁴ For levittene forlot sine beitemarker og sine eiendommer og kom til Juda og Jerusalem, fordi

Jeroboam og hans sønner hadde utelukket dem fra å tjene som prester for Herren.

¹⁵ Han utnevnte for seg selv prester for offerhaugene, for bukkedemonene og for kalvene som han hadde laget.

¹⁶ De fra alle Israels stammer som var viet til å søke Herren, Israels Gud, fulgte dem til Jerusalem for å ofre til Herren, deres fedres Gud.

¹⁷ De styrket Judas rike og støttet Rehabeam, Salomos sønn, i tre år, da de fulgte Davids og Salomos veier i den tiden.

¹⁸ Rehabeam giftet seg med Mahalath, datter av Jerimot, sønn av David, og Abihail, datter av Eliab, sønn av Isai.

¹⁹ Hun fødte hans sønner: Jeusj, Sjemarja og Saham.

²⁰ Etter henne giftet han seg med Maaka, datter av Absalom, og hun fødte ham Abia, Attai, Sisa og Selomit.

²¹ Rehabeam elsket Maaka, datter av Absalom, mer enn alle sine andre koner og medhustruer. Han hadde tatt atten koner og seksti medhustruer, og fikk tjuette sønner og seksti døtre.

²² Rehabeam utnevnte Abia, sønn av Maaka, til høvding og leder blant sine brødre, med den hensikt å gjøre ham til konge.

²³ Han handlet klokt og fordelte noen av sine sønner til alle områdene i Juda og Benjamin, til alle de befestede byene. Og han forsynte dem med rikelige forsyninger og søkte mange koner for dem.

12 Da Rehabeams kongedømme var etablert og ble sterkt, vendte han og hele Israel med ham seg bort fra Herrens lov.

² I det femte året av kong Rehabeams regjering, fordi de hadde vært troløse mot Herren, rykket Sjisjak, kongen av Egypt, frem mot Jerusalem.

³ Han kom med 1 200 vogner, 60 000 ryttere, og utallige folk som fulgte ham fra Egypt: libyerne, sukkerne og etiopierne.

⁴ Han tok de befestede byene i Juda og fortsatte mot Jerusalem.

⁵ Da kom profeten Sjemaja til Rehabeam og lederne i Juda som hadde samlet seg i Jerusalem på grunn

2 Krønikebok

av Sjisjak, og han sa til dem: «Så sier Herren: 'Dere har forlatt Meg, så Jeg har også forlatt dere til Sjisjak.'»

⁶ Derfor ydmyket lederne i Israel og kongen seg og erklærte: «Herren er rettferdig.»

⁷ Da Herren så at de ydmyket seg, kom Herrens ord til Sjemaja og sa: «De har ydmyket seg, så Jeg vil ikke ødelegge dem; og Jeg vil gi dem en liten befrielse, og Min vrede skal ikke bli utøst over Jerusalem ved Sjisjak.

⁸ Men de skal tjene ham, så de kan forstå forskjellen mellom å tjene Meg og å tjene rikene i andre land.»

⁹ Så kom Sjisjak, kongen av Egypt, opp mot Jerusalem, og han tok skattene fra Herrens hus og skattene fra kongens hus. Han tok alt. Han tok også gullskjoldene som Salomo hadde laget.

¹⁰ Da laget kong Rehabeam skjold av bronse i stedet for dem og overlot dem til omsorgen til lederne av vekten som voktet inngangen til kongens hus.

¹¹ Og hver gang kongen gikk inn i Herrens hus, kom vaktene og bar dem tilbake til vaktens rom.

¹² Og da han ydmyket seg, vendte Herrens vrede seg bort fra ham, så han ikke skulle bli fullstendig ødelagt; og forholdene var også gode i Juda.

¹³ Så ble kong Rehabeam sterk i Jerusalem og regjerte. Nå var Rehabeam førtien år gammel da han ble konge, og han regjerte i sytten år i Jerusalem, byen som Herren hadde utvalgt blant alle Israels stammer for å sette sitt navn der. Og hans mors navn var Na'ama, ammonitten.

¹⁴ Han handlet ondt fordi han ikke satte sitt hjerte på å søke Herren.

¹⁵ Er ikke Rehabeams gjerninger, fra de første til de siste, nedskrevet i skriftene til profeten Sjemaja og seeren Iddo, i henhold til slektsregistre? Og det var stadige kriger mellom Rehabeam og Jeroboam.

¹⁶ Rehabeam hvilte med sine forfedre og ble begravet i Davids by; og hans sønn Abia ble konge etter ham.

mors navn var Mika, datter av Uriel fra Gibeia. Og det var krig mellom Abia og Jeroboam.

³ Abia begynte slaget med en hær av tapre krigere, fire hundre tusen utvalgte menn, mens Jeroboam stilte opp i slagformasjon mot ham med åtte hundre tusen utvalgte menn, tapre krigere.

⁴ Abia tok sin posisjon på fjellet Semaraim, som ligger i Efraims fjellområde, og proklamerte, "Hør meg, Jeroboam og hele Israel:

⁵ Er dere ikke klar over at Herren, Israels Gud, ga kongedømmet over Israel til David og hans etterkommere for alltid gjennom en bindende pakt?

⁶ Men Jeroboam, Nebats sønn, som hadde tjent Salomo, Davids sønn, reiste seg og gjorde opprør mot sin herre,

⁷ og menn av lav karakter samlet seg til ham, urettferdige menn, som viste seg for sterke for Rehabeam, Salomos sønn, da han var ung og nølende og ikke kunne motstå dem.

⁸ Så nå har dere til hensikt å hevde dere mot Herrens kongedømme gjennom Davids sønner, som er en stor mengde og har med dere gullkalvene som Jeroboam laget til guder for dere.

⁹ Har dere ikke drevet ut Herrens prester, Arons sønner og levittene, og laget prester for dere selv som folkene i landene? Hvem som helst som kommer for å innvie seg med en okse og syv værær, kan til og med bli prest for det som ikke er guder.

¹⁰ Men for oss er Herren vår Gud, og vi har ikke forlatt Ham. Arons sønner tjener Herren som prester, og levittene er i sitt arbeid.

¹¹ Hver morgen og kveld brenner de brennoffer og velluktende røkelse for Herren, og skuebrødet er satt på det rene bordet, og den gyldne lysestaken med sine lamper er klar til å brenne hver kveld; for vi holder ansvaret gitt av Herren vår Gud, men dere har forlatt Ham.

¹² Nå se, Gud er med oss i spissen, og Hans prester med signaltrumpetene for å lyde alarmen mot dere. Israels sønner, kjemp ikke mot Herren, deres fedres Gud, for dere vil ikke lykkes."

13 I det attende året av kong Jeroboams regjering begynte Abia å regjere over Juda.

² Han regjerte i tre år i Jerusalem; og hans

2 Krønikebok

¹³ Men Jeroboam hadde arrangert et bakhold for å komme bakfra, slik at Israel var posisjonert foran Juda, og bakholdet var bak dem.

¹⁴ Da Juda snudde seg, se, de ble angrepet både forfra og bakfra; så de ropte til Herren, og prestene blåste i trompetene.

¹⁵ Da hevet Judas menn et krigsrop, og mens de gjorde det, beseiret Gud Jeroboam og hele Israel foran Abia og Juda.

¹⁶ Så Israels sønner flyktet foran Juda, og Gud overga dem til dem.

¹⁷ Abia og hans folk slo dem med et mektig slag, slik at fem hundre tusen utvalgte menn av Israel falt.

¹⁸ Så Israels sønner ble underkuet på den tiden, og Judas sønner seiret fordi de stolte på Herren, deres fedres Gud.

¹⁹ Abia forfulgte Jeroboam og erobret byer fra ham: Betel med sine landsbyer, Jesjana med sine landsbyer, og Efron med sine landsbyer.

²⁰ Jeroboam gjenvant ikke styrke igjen i Abias dager; og Herren slo ham, og han døde.

²¹ Men Abia vokste i styrke; og han tok fjorten koner for seg selv og fikk tjue-to sønner og seksten døtre.

²² Nå er resten av Abias gjerninger, hans veier og hans ord, skrevet i avhandlingen til profeten Iddo.

14 Abia døde og ble gravlagt i Davids by; hans sønn Asa etterfulgte ham som konge.

Landet opplevde fred i ti år under hans regjering.

² Asa handlet på en måte som var både behagelig og rettferdig for Herren Gud,

³ for han fjernet de fremmede altrene og offerhaugene, rev ned minnesteinene og hogg ned Asjera-stolpene,

⁴ og befalte Juda å søke Herren, deres fedres Gud, og å følge loven og budet.

⁵ Han fjernet også offerhaugene og røkelsesaltrene fra alle byene i Juda, og riket nød fred under hans styre.

⁶ Han bygde befestede byer i Juda, ettersom landet var i fred, og det var ingen konflikter i de årene, for Herren hadde gitt ham ro.

⁷ For han sa til Juda: "La oss bygge disse byene og omgi dem med murer og tårn, porter og bomber. Landet forblir vårt fordi vi har søkt Herren vår Gud; vi har søkt Ham, og Han har gitt oss fred på alle kanter." Så de bygde og blomstret.

⁸ Nå hadde Asa en hær på 300 000 fra Juda, bevæpnet med store skjold og spyd, og 280 000 fra Benjamin, bevæpnet med skjold og buer; alle var tapre krigere.

⁹ Nå dro Sera fra Etiopia ut mot dem med en hær på en million mann og tre hundre vogner, og han kom så langt som til Maresja.

¹⁰ Asa dro ut for å konfrontere ham, og de stilte seg opp i slagorden i dalen Sefata ved Maresja.

¹¹ Da ropte Asa til Herren sin Gud og sa: "Herre, det er ingen ved siden av Deg som kan hjelpe i kampen mellom de mektige og de som ikke har styrke; så hjelp oss, Herre vår Gud, for vi stoler på Deg, og i Ditt navn har vi kommet mot denne mengden. Herre, Du er vår Gud; la ingen menneske seire mot Deg."

¹² Herren beseiret etiopierne foran Asa og Juda, og etiopierne flyktet.

¹³ Asa og folket som var med ham forfulgte dem så langt som til Gerar; og så mange etiopiere falt at ingen av dem ble funnet i live, for de ble knust foran Herren og Hans hær. Og de tok med seg en meget stor mengde bytte.

¹⁴ De ødela alle byene rundt Gerar, for Herrens frykt hadde falt over dem; og de plyndret alle byene, for det var mye bytte i dem.

¹⁵ De slo også i hjel dem som eide buskap, og de tok med seg store mengder sauer og kameler. Så vendte de tilbake til Jerusalem.

15 Guds Ånd kom over Asarja, Odedes sønn,

² Han gikk fram for Asa og sa: «Hør meg, Asa, og hele Juda og Benjamin: Herren er med dere når dere er med Ham. Hvis dere søker Ham, vil Han la dere finne Ham; men hvis dere forlater Ham, vil Han forlate dere.

2 Krønikebok

³ I lang tid var Israel uten den sanne Gud, uten en lærende prest, og uten loven.

⁴ Men i sin nød vendte de seg til Herren, Israels Gud, og de søkte Ham, og Han lot dem finne Ham.

⁵ I de tider var det ingen fred for dem som gikk ut eller kom inn, fordi mange forstyrrelser plaget alle landets innbyggere.

⁶ Nasjon kjempet mot nasjon, og by mot by, for Gud plaget dem med forskjellige slags nød.

⁷ Men dere, vær modige og mist ikke motet, for det er en belønning for deres arbeid.»

⁸ Da Asa hørte disse ordene og profetien fra Asarja, Odeds sønn, tok han mot til seg og fjernet de avskyelige avgudene fra hele Juda og Benjamin og fra byene han hadde inntatt i fjellandet Efraim. Han gjenopprettet deretter Herrens alter som var foran Herrens forhall.

⁹ Og han samlet hele Juda og Benjamin, og de fra Efraim, Manasse og Simeon som bodde hos dem, for mange hadde gått over til ham fra Israel da de så at Herren hans Gud var med ham.

¹⁰ Så samlet de seg i Jerusalem i den tredje måneden i det femtende året av Asas regjeringstid.

¹¹ De ofret den dagen til Herren syv hundre okser og syv tusen sauer fra byttet de hadde brakt.

¹² De inngikk en pakt om å søke Herren, deres fedres Gud, av hele sitt hjerte og hele sin sjel;

¹³ og de som ikke søkte Herren, Israels Gud, møtte alvorlige konsekvenser, uansett status eller kjønn.

¹⁴ Videre avla de en høytidelig ed til Herren med høy røst, ledsaget av rop, trompeter og horn.

¹⁵ Hele Juda gledet seg over eden, for de hadde sverget av hele sitt hjerte og hadde søkt Ham oppriktig, og Han lot dem finne Ham. Så Herren ga dem ro på alle kanter.

¹⁶ Han fjernet også Maaka, moren til kong Asa, fra hennes posisjon som dronningmor, fordi hun hadde laget et støtende bilde som en Asjera, og Asa hogg ned hennes bilde, knuste det og brente det ved bekken Kidron.

¹⁷ Men offerhaugene ble ikke fjernet fra Israel; likevel var Asas hjerte fullt hengivent alle hans dager.

¹⁸ Og han brakte inn i Guds hus de hellige tingene til sin far og sine egne hellige ting: sølv, gull og redskaper.

¹⁹ Og det var fred inntil det trettifemte året av Asas regjeringstid.

16

I det trettisjette året av Asas regjering kom Baesa, Israels konge, opp mot Juda og befestet Rama for å hindre noen i å gå ut eller komme inn til Asa, Judas konge.

² Asa tok sølv og gull fra skattkamrene i Herrens hus og kongens hus, og sendte dem til Ben-Hadad, kongen av Aram, som bodde i Damaskus, med denne meldingen,

³ "Det er en pakt mellom deg og meg, slik som mellom min far og din far. Se, jeg har sendt deg sølv og gull; gå, bryt din pakt med Baesa, Israels konge, så han vil trekke seg tilbake fra meg."

⁴ Så Ben-Hadad lyttet til kong Asa og sendte hærførerne sine mot Israels byer, og de slo Ijon, Dan, Abel-Maim og alle lagerbyene i Naftali.

⁵ Da Baesa hørte om det, sluttet han å befeste Rama og forlot sitt arbeid.

⁶ Kong Asa samlet da hele Juda, og de tok bort steinene i Rama og tømmeret som Baesa hadde bygget med, og med disse materialene befestet han Geba og Mispá.

⁷ På den tiden kom Hanani, seeren, til Asa, Judas konge, og sa til ham: "Fordi du har stolt på kongen av Aram og ikke har stolt på Herren din Gud, derfor har kongen av Arams hær unnskluppet din hånd.

⁸ Hadde ikke etiopierne og lubittene en stor hær med mange vogner og ryttere? Likevel, fordi du stolte på Herren, overga han dem i din hånd.

⁹ For Herrens øyne farer over hele jorden for å styrke dem som helhjertet holder seg til ham. Du har handlet uklokt i dette; fra nå av vil du møte kriger."

¹⁰ Da ble Asa rasende på seeren og satte ham i fengsel, for han var harm på ham for dette. Og Asa undertrykte også noen av folket på den tiden.

2 Krønikebok

¹¹ Asas gjerninger, fra begynnelse til slutt, er nedskrevet i boken om Judas og Israels konger.

¹² I det trettiniende året av hans regjering led Asa av en sykdom i føttene. Hans tilstand var alvorlig, men selv i sin sykdom søkte han ikke Herren, men vendte seg til legene.

¹³ Så la Asa seg til hvile hos sine fedre. Han døde i det førtiende året av sin regjering.

¹⁴ De begravde ham i hans egen grav som han hadde hugget ut for seg selv i Davids by, og de la ham på hvilestedet som han hadde fylt med krydder av forskjellige slag blandet av parfymeurens kunst; og de laget en meget stor ild for ham.

17 Hans sønn Josjafat ble konge etter ham, og han styrket sin makt over Israel.

² Han satte tropper i alle de befestede byene i Juda, og stasjonerte garnisoner i landet Juda og i byene i Efraim som hans far Asa hadde inntatt.

³ Herren var med Josjafat fordi han fulgte sin stamfar Davids veier i hans tidligere dager og ikke søkte Ba'alene,

⁴ men søkte sin fars Gud, holdt hans bud og gjorde ikke som Israel gjorde.

⁵ Således grunnfestet Herren kongedømmet under hans styre, og hele Juda brakte gaver til Josjafat, og han nøt stor rikdom og ære.

⁶ Og han hadde stor glede i Herrens veier, og fjernet igjen offerhaugene og Asjera-stolpene fra Juda.

⁷ I det tredje året av hans regjeringstid sendte han sine embetsmenn—Ben-Hail, Obadja, Sakarja, Netanel og Mika—til å gi undervisning i byene i Juda;

⁸ og med dem levittene, Sjemaja, Netanja, Sebadja, Asael, Sjemiramot, Jonatan, Adonja, Tobia og Tob-Adonja—levitter; og med dem Elisjama og Joram, prester.

⁹ Og de underviste i Juda, og de hadde Herrens lovbok med seg; og de dro rundt i alle byene i Juda og underviste blant folket.

¹⁰ Nå var frykten for Herren over alle kongerikene i landene rundt Juda, slik at de ikke kjempet mot Josjafat.

¹¹ Og noen av filisterne brakte gaver og sølv som tributt til Josjafat. Araberne brakte ham også flokker, syv tusen syv hundre værer og syv tusen syv hundre bukker.

¹² Josjafat fortsatte å vokse i makt, og han bygde festninger og forrådsbyer i Juda.

¹³ Han hadde rikelig med forsyninger i byene i Juda, og krigere, tapre menn av styrke, i Jerusalem.

¹⁴ Dette var deres oppstilling i henhold til deres fedres hus:

av Juda, tusenførere: Adna, høvdingen, og med ham 300 000 tapre krigere;

¹⁵ og ved siden av ham, Johanan, høvdingen, og med ham 280 000;

¹⁶ og ved siden av ham, Amasja, sønn av Sikri, som frivillig tilbød seg for Herren, og med ham 200 000 tapre krigere;

¹⁷ og av Benjamin: Eljada, en tapper kriger, og med ham 200 000 utstyrt med bue og skjold;

¹⁸ og ved siden av ham, Josjabad, og med ham 180 000 forberedt for krig.

¹⁹ Dette er de som tjente kongen, i tillegg til dem som kongen stasjonerte i de befestede byene i hele Juda.

18 Jehosjafat hadde stor rikdom og ære; og han inngikk en ekteskapsallianse med Akab.

² Noen år senere dro han ned til Akab i Samaria. Og Akab slaktet mange sauer og okser for ham og folket som var med ham, og han overtalte ham til å dra opp mot Ramot i Gilead.

³ Akab, Israels konge, spurte Jehosjafat, Judas konge: «Vil du bli med meg i krig mot Ramot i Gilead?» Og han svarte: «Jeg er som du er, og mitt folk som ditt folk, og vi vil stå med deg i kampen.»

⁴ Jehosjafat sa imidlertid til Israels konge: «La oss først søke Herrens råd.»

⁵ Så samlet Israels konge profetene, fire hundre menn, og sa til dem: «Skal vi dra mot Ramot i Gilead for å kjempe, eller skal jeg la være?» Og de sa: «Dra opp, for Gud vil overgi det til kongen.»

2 Krønikebok

⁶ Men Jehosjafat sa: «Er det ikke lenger en profet for Herren her, så vi kan spørre ham?»

⁷ Da sa Israels konge til Jehosjafat: «Det er fortsatt en mann ved hvem vi kan spørre Herren, men jeg hater ham, fordi han aldri profeterer noe godt om meg, bare ondt. Han er Mika, sønn av Jimla.» Men Jehosjafat sa: «Må ikke kongen si så.»

⁸ Da kalte Israels konge på en offiser og sa: «Hent Mika, sønn av Jimla, raskt.»

⁹ Nå satt Israels konge og Jehosjafat, Judas konge, hver på sin trone, kledd i sine kapper, og de satt på treskeplassen ved inngangen til porten i Samaria; og alle profetene profeterte foran dem.

¹⁰ Da laget Sedesja, sønn av Kena'ana, horn av jern til seg selv og erklærte: «Dette er hva Herren sier: 'Med disse skal du stange arameerne til de er beseiret!」

¹¹ Alle profetene profeterte også dette og sa: «Dra opp til Ramot i Gilead og ha fremgang, for Herren vil overgi det til kongen.»

¹² Da talte budbringeren som gikk for å hente Mika til ham og sa: «Se, profetenes ord er enstemmig gunstige for kongen. Så la ditt ord være som en av dem, og tal gunstig.»

¹³ Men Mika sa: «Så sant Herren lever, jeg vil tale hva enn min Gud sier.»

¹⁴ Da han kom til kongen, sa kongen til ham: «Mika, skal vi dra i krig mot Ramot i Gilead, eller skal jeg la være?» Han sa: «Dra opp og ha fremgang, for de vil bli overgitt til deg!»

¹⁵ Da sa kongen til ham: «Hvor mange ganger må jeg få deg til å sverge at du ikke skal si meg annet enn sannheten i Herrens navn?»

¹⁶ Så sa han: «Jeg så hele Israel spredt på fjellene, som sauer uten gjeter; og Herren sa: 'Disse har ingen herre. Hver av dem skal vende tilbake til sitt hus i fred.'»

¹⁷ Da sa Israels konge til Jehosjafat: «Sa jeg ikke til deg at han ikke ville profetere noe godt om meg, bare ondt?»

¹⁸ Mika sa: «Hør derfor Herrens ord. Jeg så Herren sitte på sin trone, og alle himmelens engler sto på hans høyre og på hans venstre side.

¹⁹ Og Herren sa: 'Hvem vil lokke Akab, Israels konge, til å dra opp og falle ved Ramot i Gilead?' Og en sa slik, mens en annen sa slik.

²⁰ Da kom en ånd fram og sto foran Herren og sa: 'Jeg vil overtale ham.' Og Herren sa til ham: 'På hvilken måte?'

²¹ Han sa: 'Jeg vil gå og være en løgnaktig ånd i munnen på alle hans profeter.' Da sa han: 'Du skal overtale ham, og du vil også lykkes. Gå og gjør det.'

²² Se nå, Herren har lagt en løgnaktig ånd i munnen på disse dine profeter; for Herren har forkynt ulykke mot deg.»

²³ Da kom Sedesja, sønn av Kena'ana, fram og slo Mika på kinnet og sa: «Hvordan gikk Herrens Ånd fra meg for å tale til deg?»

²⁴ Mika sa: «Se, du skal få se på den dagen når du går fra det ene indre rommet til det andre for å gjemme deg.»

²⁵ Da befalte Israels konge: «Ta Mika tilbake til Amon, byens guvernør, og til Joasj, kongens sønn,

²⁶ og si: 'Dette er hva kongen sier: "Sett denne mannen i fengsel, og gi ham bare brød og vann til jeg kommer tilbake i fred.'"»

²⁷ Men Mika sa: «Hvis du virkelig kommer tilbake i fred, har Herren ikke talt ved meg.» Og han sa: «Hør, alle folk!»

²⁸ Så dro Israels konge og Jehosjafat, Judas konge, opp til Ramot i Gilead.

²⁹ Og Israels konge sa til Jehosjafat: «Jeg vil forklé meg og gå inn i kampen, men du ta på deg dine kongelige klær.» Så forkleddes Israels konge seg, og de gikk inn i kampen.

³⁰ Nå hadde kongen av Aram befalt lederne av sine vogner og sagt: «Kjemp ikke med noen, verken liten eller stor, unntatt Israels konge alene.»

³¹ Så da lederne av vognene så Jehosjafat, sa de: «Det er Israels konge!» Og de vendte seg for å kjempe mot ham, men Jehosjafat ropte ut, og Herren hjalp ham, og Gud vendte dem bort fra ham.

³² Da lederne av vognene innså at det ikke var Israels konge, vendte de tilbake fra å forfølge ham.

2 Krønikebok

³³ Nå skjøt en mann en pil på måfå og traff Israels konge i en skjøt i rustningen. Så han sa til vognføreren: «Vend om og ta meg ut av kampen, for jeg er hardt såret.»

³⁴ Kampen raste den dagen, og Israels konge holdt seg oppe i vognen mot arameerne til kvelden; og ved solnedgang døde han.

19 Josjafat, kongen av Juda, kom trygt tilbake til sitt hus i Jerusalem.

² Og Jehu, sønn av Hanani, seeren, gikk ut for å møte ham og sa til kong Josjafat: "Skal du hjelpe de ugudelige og elske dem som hater Herren, og slik bringe vrede over deg selv fra Herren?"

³ Men det er noe godt i deg, for du har fjernet Asjera-stolpene fra landet, og du har satt ditt hjerte til å søke Gud."

⁴ Josjafat bodde i Jerusalem, og han dro ut igjen blant folket fra Be'er-Sjeba til fjellandet Efraim, og ledet dem tilbake til Herren, deres fedres Gud.

⁵ Han opprettet dommere i hele landet, i alle de befestede byene i Juda, by for by.

⁶ Han talte til dommerne og sa: "Vær oppmerksomme på deres handlinger, for dere dommer ikke for mennesker, men for Herren, som er med dere i deres dommer.

⁷ La nå frykten for Herren være over dere; vær forsiktige med hva dere gjør, for det er ingen urettferdighet hos Herren vår Gud, ingen partiskhet eller mottakelse av bestikkelser."

⁸ I Jerusalem utnevnte også Josjafat noen av levittene, prestene og overhodene for Israels fedrehus, for Herrens dom og for å dømme tvister blant innbyggerne i Jerusalem.

⁹ Han instruerte dem og sa: "Slik skal dere handle i frykt for Herren, med trofasthet og oppriktighet.

¹⁰ Når noen tvist kommer til dere fra deres brødre som bor i deres byer, mellom blod og blod, mellom lov og bud, forskrifter og dommer, skal dere advare dem så de ikke blir skyldige for Herren, og vrede ikke kommer over dere og deres brødre. Dette er hva dere skal gjøre, og dere vil ikke pådra dere skyld.

¹¹ Og se, Amarja, ypperstepresten, vil være over dere i alt som angår Herren, og Sebadja, sønn av Ismael,

herskeren over Judas hus, i alt som angår kongen. Også levittene skal være embetsmenn for dere. Handle beslutsomt, og måtte Herren være med de oppriktige."

20 Etter disse hendelsene kom Moabs sønner og Ammons sønner, sammen med noen av meunittene, for å føre krig mot Josjafat.

² Budbringere kom og informerte Josjafat og sa, "En stor hær nærmer seg deg fra havet, fra Aram; og se, de er i Haseson-Tamar (det er En-Gedi)."

³ Josjafat ble redd og vendte sin oppmerksomhet mot å søke Herren; og han utropte en faste i hele Juda.

⁴ Så samlet Juda seg for å søke hjelp fra Herren; folk kom til og med fra alle byene i Juda for å søke Herren.

⁵ Josjafat stod da i forsamlingen av Juda og Jerusalem, i Herrens hus foran den nye forgården,

⁶ og han sa, "Herre, våre forfedres Gud, er Du ikke Gud i himmelen? Og hersker Du ikke over alle nasjonenes riker? Kraft og makt er i Din hånd, og ingen kan motstå Deg.

⁷ Var det ikke Du, vår Gud, som drev ut innbyggerne i dette landet foran Ditt folk Israel, og ga det til etterkommerne av Din venn Abraham for alltid?

⁸ De har bosatt seg i det og har bygget et helligdom for Ditt navn, og sagt,

⁹ 'Hvis en katastrofe kommer over oss, enten ved sverd, dom, pest eller hungersnød, vil vi stå foran dette huset og foran Deg (for Ditt navn er i dette huset), og rope til Deg i vår nød, og Du vil høre og redde oss.'

¹⁰ Se nå, Ammons sønner, Moab og Seirs fjell, som Du ikke lot Israel invadere da de kom ut av Egyptens land (for de vendte seg bort fra dem og ødela dem ikke),

¹¹ se hvordan de betaler oss tilbake ved å komme for å drive oss ut fra Din eiendom, som Du har gitt oss som arv.

¹² Vår Gud, vil Du ikke dømme dem? For vi er maktesløse foran denne store mengden som kommer mot oss; og vi vet ikke hva vi skal gjøre, men våre øyne er rettet mot Deg."

2 Krønikebok

¹³ Hele Juda stod foran Herren, med sine spedbarn, sine koner og sine barn.

¹⁴ Da, mens forsamlingen var samlet, kom Herrens Ånd over Jahasiel, sønn av Sakarja, sønn av Benaja, sønn av Jeiel, sønn av Mattanja, en levitt av Asafs sønner;

¹⁵ og han sa, "Hør, hele Juda og Jerusalems innbyggere, og kong Josjafat: dette er hva Herren sier til dere: 'Frykt ikke eller bli motløse på grunn av denne store mengden, for slaget er ikke deres, men Guds.

¹⁶ I morgen, gå ned mot dem. Se, de vil stige opp ved Sis' stigning, og dere vil finne dem ved enden av dalen foran ødemarken Jeruel.

¹⁷ Dere trenger ikke å kjempe i dette slaget; ta deres posisjon, stå fast og se Herrens frelse på deres vegne, Juda og Jerusalem. Frykt ikke eller bli motløse; i morgen, gå ut for å møte dem, for Herren er med dere."

¹⁸ Josjafat bøyde ansiktet mot jorden, og hele Juda og Jerusalems innbyggere falt ned foran Herren og tilbad Herren.

¹⁹ Levittene, fra etterkommerne av kahalittene og korahittene, stod opp for å prise Herren Israels Gud med en veldig høy røst.

²⁰ De stod opp tidlig om morgenen og dro ut til ødemarken Tekoa; og da de dro ut, stod Josjafat og sa, "Hør på meg, Juda og Jerusalems innbyggere: Sett deres lit til Herren deres Gud, så skal dere holde ut. Sett deres lit til Hans profeter, og lykkes."

²¹ Etter å ha rådført seg med folket, utnevnte han de som sang til Herren og de som priste Ham i hellige klær, mens de gikk ut foran hæren og sa,

"Takk Herren, for Hans trofasthet er evigvarende."

²² Mens de begynte å synge og prise, satte Herren bakhold mot Ammons sønner, Moab og Seirs fjell, som hadde kommet mot Juda; så de ble slått ned.

²³ For Ammons sønner og Moab reiste seg mot innbyggerne i Seirs fjell og ødela dem fullstendig; og da de var ferdige med innbyggerne i Seir, vendte de seg mot hverandre og ødela hverandre.

²⁴ Da Juda kom til vaktårnet i ødemarken, vendte de seg mot mengden, og se, det lå lik på jorden, og ingen hadde unnsuppet.

²⁵ Da Josjafat og hans folk kom for å samle byttet, fant de mye blant dem, inkludert varer, klær og verdifulle ting som de tok for seg selv, mer enn de kunne bære. Og de samlet byttet i tre dager fordi det var så mye.

²⁶ Så på den fjerde dagen samlet de seg i Berakadalen, for der velsignet de Herren. Derfor kalte de det stedet "Berakadalen" til denne dag.

²⁷ Hver mann av Juda og Jerusalem vendte tilbake med Josjafat i spissen, tilbake til Jerusalem med glede, for Herren hadde fått dem til å glede seg over sine fiender.

²⁸ De kom inn i Jerusalem med harper, lyrer og trompeter, og gikk til Herrens hus.

²⁹ Og frykten for Gud var over alle rikene i landene da de hørte at Herren hadde kjempet mot Israels fiender.

³⁰ Så Josjafats rike hadde fred, for hans Gud ga ham ro på alle kanter.

³¹ Josjafat begynte sitt styre over Juda i en alder av trettifem år. Han regjerte i Jerusalem i tjuefem år. Hans mor var Asuba, datter av Silhi.

³² Han vandret i sin far Asas vei og vek ikke fra den, gjorde det som var rett i Herrens øyne.

³³ Bare, offerhaugene ble ikke fjernet; folket hadde fortsatt ikke vendt sine hjerter til sine fedres Gud.

³⁴ Nå resten av Josjafats gjerninger, fra de første til de siste, se, de er skrevet i annalene til Jehu, sønn av Hanani, som er nedtegnet i Israels kongers bok.

³⁵ Etter dette dannet Josjafat, kongen av Juda, en allianse med Akasja, kongen av Israel. Han handlet ondt ved å gjøre det.

³⁶ Således allierte han seg med ham for å lage skip for å dra til Tarsis, og de konstruerte skipene i Esjon-Geber.

³⁷ Elieser, sønn av Dodava fra Maresja, profeterte mot Josjafat og sa, "Fordi du har alliert deg med Akasja, har Herren ødelagt dine verk." Som et

2 Krønikebok

resultat ble skipene ødelagt og kunne ikke dra til Tarsis.

21 Jehoshafat døde og ble lagt til hvile hos sine forfedre i Davids by, og hans sønn Joram etterfulgte ham som konge.

² Joram hadde brødre, sønnene til Jehoshafat: Asarja, Jehiel, Sakarja, Asarja, Mikael og Sjefatja. Alle disse var sønnene til Jehoshafat, Israels konge.

³ Deres far ga dem mange gaver av sølv, gull og verdifulle ting, med befestede byer i Juda, men han ga kongeriket til Joram fordi han var den førstefødte.

⁴ Da Joram hadde overtatt kongeriket etter sin far og samlet styrke for seg selv, drepte han alle sine brødre med sverdet, og noen av lederne i Israel også.

⁵ Joram var trettito år gammel da han begynte å regjere, og han regjerte i åtte år i Jerusalem.

⁶ Han fulgte praksisene til kongene i Israel, akkurat som Akabs hus gjorde (for Akabs datter var hans kone), og han gjorde det som var ondt i Herrens øyne.

⁷ Likevel valgte Herren å ikke ødelegge Davids hus på grunn av den pakten Han hadde gjort med David, og siden Han hadde lovet å opprettholde en lampe for ham og hans sønner for alltid.

⁸ I hans dager gjorde Edom opprør mot Judas myndighet, og satte en konge over seg selv.

⁹ Da dro Joram over med sine befalingsmenn og alle sine vogner, og han sto opp om natten og slo ned edomittene som omringet ham og vognkommandantene.

¹⁰ Så gjorde Edom opprør mot Juda til denne dag. Da gjorde også Libna opprør på den tiden mot hans myndighet, fordi han hadde forlatt Herren, sine fedres Gud.

¹¹ Dessuten laget han offerhøyder i fjellene i Juda, og fikk innbyggerne i Jerusalem til å drive hor, og ledet Juda vill.

¹² Etterpå kom det en melding til ham fra profeten Elia, som erklærte, "Dette er hva Herren, din forfar Davids Gud, forkynner: 'Fordi du ikke har fulgt veiene til din far Jehoshafat og veiene til Asa, Judas konge,

¹³ men har fulgt praksisene til kongene i Israel, og har fått Juda og innbyggerne i Jerusalem til å drive hor som Akabs hus gjorde, og du har også drept dine brødre, din egen familie, som var bedre enn deg,

¹⁴ se, Herren kommer til å slå ditt folk, dine sønner, dine koner, og alle dine eiendeler med en stor katastrofe;

¹⁵ og du vil lide stor smerte fra en sykdom i dine innvoller, inntil dine innvoller kommer ut på grunn av sykdommen, dag for dag."

¹⁶ Da egget Herren opp mot Joram ånden til filisterne og araberne som grenset til etiopierne;

¹⁷ og de kom opp mot Juda, invaderte det, og tok bort alle eiendelene som ble funnet i kongens hus, sammen med hans sønner og hans koner, slik at ingen sønn var igjen til ham unntatt Akasja, den yngste av hans sønner.

¹⁸ Så etter alt dette, slo Herren ham i hans innvoller med en uheldredelig sykdom.

¹⁹ Nå skjedde det i løpet av tiden, ved slutten av to år, at hans innvoller kom ut på grunn av hans sykdom og han døde i stor smerte. Og hans folk laget ingen ild for ham som ilden for hans fedre.

²⁰ Han var trettito år gammel da han begynte å regjere, og han regjerte i Jerusalem i åtte år; og han gikk bort uten noen sorg. Og de begravde ham i Davids by, men ikke i kongenes graver.

22 Folket i Jerusalem utnevnte Ahasja, hans yngste sønn, til konge i hans sted, fordi gruppen av menn som kom med araberne til leiren hadde drept alle de eldre sønnene. Slik ble Ahasja, sønn av Joram, konge i Juda.

² Ahasja var tjue-to år gammel da han begynte å regjere, og han regjerte i ett år i Jerusalem. Hans mor var Atalja, en etterkommer av Omri.

³ Han vandret også i Akabs hus' veier, for hans mor var hans rådgiver til å handle ondt.

⁴ Og han gjorde det som var ondt i Herrens øyne som Akabs hus, for de var hans rådgivere etter hans fars død, til hans ødeleggelse.

⁵ Han fulgte også deres råd, og dro med Joram, Akabs sønn, Israels konge, for å føre krig mot

2 Krønikebok

Hasael, Arams konge, ved Ramot i Gilead. Men arameerne såret Joram.

⁶ Og han vendte tilbake for å bli helbredet i Jisre'el for de sårene de hadde påført ham ved Rama, da han kjempet mot Hasael, Arams konge. Og Ahasja, Jorams sønn, Judas konge, dro ned for å se Joram, Akabs sønn, i Jisre'el, fordi han var syk.

⁷ Nå var Ahasjas fall fra Gud, i det han dro til Joram. For da han kom, dro han ut med Joram mot Jehu, Nimsjis sønn, som Herren hadde salvet til å eliminere Akabs hus.

⁸ Og det skjedde, da Jehu utførte dom over Akabs hus, fant han lederne i Juda og sønnene til Ahasjas brødre som tjente Ahasja, og han drepte dem.

⁹ Så lette han etter Ahasja, og de fanget ham mens han gjemte seg i Samaria. De brakte ham til Jehu, satte ham til døden, og begravde ham, for de sa, "Han er sønn av Josjafat, som søkte Herren av hele sitt hjerte." Så det var ingen av Ahasjas hus til å beholde makten i kongeriket.

¹⁰ Da Atalja, Ahasjas mor, innså at hennes sønn var død, sto hun opp og ødela alle de kongelige barna i Judas hus.

¹¹ Men Josjabeat, kongens datter, tok Joasj, Ahasjas sønn, og stjal ham fra blant kongens sønner som ble satt til døden, og plasserte ham og hans amme i soverommet. Så Josjabeat, datteren til kong Joram og hustru til Jojada, presten (for hun var Ahasjas søster), gjemte ham for Atalja så hun ikke skulle sette ham til døden.

¹² Og han ble holdt skjult med dem i Guds hus i seks år, mens Atalja regjerte over landet.

23 I det sjuende året styrket Jojada seg, og han tok høvedsmenn over hundre: Asarja, sønn av Jeroham, Ismael, sønn av Johanan, Asarja, sønn av Obed, Ma'aseja, sønn av Adaja, og Elisjafat, sønn av Zikri, og de inngikk en pakt med ham.

² De reiste gjennom Juda og samlet levittene fra alle byene i Juda, sammen med lederne for Israels familier, og de samlet seg i Jerusalem.

³ Så inngikk hele forsamlingen en pakt med kongen i Guds hus. Og Jojada sa til dem, "Se, kongens sønn skal regjere, som Herren har talt om Davids sønner.

⁴ Dette er hva dere skal gjøre: en tredjedel av dere, prestene og levittene som kommer inn på sabbaten, skal være portvoktere,

⁵ og en tredjedel skal være ved kongens hus, og en tredjedel ved Grunnvollen; og hele folket skal være i forgårdene til Herrens hus.

⁶ Men ingen må gå inn i Herrens hus unntatt prestene og de tjenestegjørende levittene; de kan gå inn, for de er hellige. Og hele folket skal holde vakt for Herren.

⁷ Og levittene skal omringe kongen, hver mann med sine våpen i hånden; og den som går inn i huset skal drepes. Og dere skal være med kongen når han kommer inn og når han går ut."

⁸ Så gjorde levittene og hele Juda i samsvar med alt som Jojada presten hadde befalt. Og de tok hver sine menn som skulle komme inn på sabbaten, med dem som skulle gå ut på sabbaten, for Jojada presten avskjediget ingen av avdelingene.

⁹ Så ga Jojada presten høvedsmennene over hundre spydene og de store og små skjoldene som hadde vært kong Davids, som var i Guds hus.

¹⁰ Han plasserte hele folket, hver mann med sitt våpen i hånden, fra høyre side av huset til venstre side av huset, ved alteret og ved huset, omringende kongen.

¹¹ Så førte de ut kongens sønn og satte kronen på ham, og ga ham vitnesbyrdet, og utropte ham til konge. Og Jojada og hans sønner salvet ham og erklærte: "Leve kongen!"

¹² Da Atalja hørte lyden av folket som løp og feiret kongen, gikk hun inn i Herrens hus til folket.

¹³ Og hun så, og se, kongen sto ved sin søyle ved inngangen, og høvedsmennene og trompetblåserne var ved siden av kongen. Og hele folket i landet gledet seg og blåste i trompetene, sangerne med musikkinstrumenter ledet lovsangen. Da rev Atalja klærne sine og sa: "Sammensvergelse! Sammensvergelse!"

¹⁴ Så førte Jojada presten ut høvedsmennene over hundre som var satt over hæren og sa til dem: "Før henne ut mellom rekkene; og den som følger henne skal drepes med sverdet." For presten sa: "Hun skal ikke drepes i Herrens hus."

2 Krønikebok

¹⁵ Så grep de henne, og da hun nådde inngangen til Hesteporten til kongens hus, henrettet de henne der.

¹⁶ Så opprettet Jojada en pakt mellom seg selv, hele folket og kongen, at de skulle være Herrens folk.

¹⁷ Og hele folket gikk til Baals hus og rev det ned, og de knuste dets altere og dets bilder i stykker, og de drepte Mattan, Baals prest, foran alterne.

¹⁸ Dessuten satte Jojada tilsynet med Herrens hus i hendene på de levittiske prestene, som David hadde satt over Herrens hus, for å ofre Herrens brennoffer, slik det er skrevet i Mose lov - med glede og sang i henhold til Davids orden.

¹⁹ Han plasserte portvoktere ved portene til Herrens hus, slik at ingen skulle komme inn som på noen måte var uren.

²⁰ Han tok høvedsmennene over hundre, de adelige, folkets herskere, og hele folket i landet, og førte kongen ned fra Herrens hus, og de kom gjennom den øvre porten til kongens hus, og de satte kongen på den kongelige tronen.

²¹ Så gledet hele folket i landet seg, og byen var stille. For de hadde drept Atalja med sverdet.

24 Joasj var syv år gammel da han begynte å regjere, og han regjerte i førti år i Jerusalem; hans mor var Sibja fra Be'er-Sjeba.

² Joasj handlet rett i Herrens øyne gjennom hele livet til presten Jojada.

³ Jojada ordnet to ekteskap for ham, og han ble far til sønner og døtre.

⁴ Etter disse hendelsene besluttet Joasj å gjenopprette Herrens tempel.

⁵ Og han samlet prestene og levittene og sa til dem: "Gå ut til byene i Juda og samle inn penger fra hele Israel for å reparere huset til deres Gud årlig, og dere skal gjøre arbeidet raskt." Men levittene handlet ikke raskt.

⁶ Så kongen kalte til seg Jojada, ypperstepresten, og sa til ham: "Hvorfor har du ikke krevd at levittene skal bringe inn fra Juda og fra Jerusalem den innsamlingen som Moses, Herrens tjener, foreskrev for vitnesbyrdets telt?"

⁷ For sønnene til den onde Atalja hadde brutt seg inn i Guds tempel, og til og med brukt de hellige gjenstandene i Herrens hus for Ba'alene.

⁸ Så kongen befalte, og de konstruerte en kiste og plasserte den utenfor ved porten til Herrens tempel.

⁹ Og de utstedte en kunngjøring i Juda og Jerusalem om å bringe til Herren den innsamlingen som Moses, Guds tjener, hadde pålagt Israel i ørkenen.

¹⁰ Alle offiserene og hele folket gledet seg og brakte sine bidrag og la dem i kisten til de var ferdige.

¹¹ Hver gang kisten ble brakt inn til kongens offiser av levittene, og når de så at det var en stor mengde penger, kom kongens skriver og yppersteprestens offiser og tømte kisten, tok den og returnerte den til dens plass. De gjorde dette daglig, og samlet inn en stor mengde penger.

¹² Kongen og Jojada ga det til dem som gjorde arbeidet med tjenesten i Herrens hus. Og de ansatte murere og tømrere for å gjenopprette Herrens hus, og også håndverkere i jern og bronse for å reparere Herrens hus.

¹³ Så arbeiderne arbeidet, og restaureringsarbeidet skred frem i deres hender, og de gjenopprettet Guds hus i henhold til dets spesifikasjoner, og styrket det.

¹⁴ Da de var ferdige, brakte de resten av pengene til kongen og Jojada, og det ble laget til redskaper for Herrens hus—redskaper for tjenesten og for brennofferet, og panner og redskaper av gull og sølv. Og de ofret brennoffer i Herrens hus kontinuerlig alle Jojadas dager.

¹⁵ Men Jojada ble gammel og døde, mett av dager; han var 130 år gammel da han døde.

¹⁶ Og de begravde ham i Davids by blant kongene, fordi han hadde gjort godt i Israel og for Gud og Hans hus.

¹⁷ Men etter Jojadas død kom Judas embetsmenn og bøyde seg for kongen, og kongen fulgte deres råd.

¹⁸ De forlot Herrens hus, deres fedres Gud, og tjente Asjeraene og avgudene; så vrede kom over Juda og Jerusalem for denne deres skyld.

2 Krønikebok

¹⁹ Likevel ble profeter sendt til dem for å bringe dem tilbake til Herren; selv om de vitnet mot dem, ville de ikke høre.

²⁰ Da kom Guds Ånd over Sakarja, sønn av presten Jojada; og han stod over folket og sa til dem: "Dette er hva Gud har sagt: 'Hvorfor bryter dere Herrens bud og ikke trives? Fordi dere har forlatt Herren, har Han også forlatt dere.'"

²¹ Så de la planer mot ham, og etter kongens befaling steinet de ham til døde i forgården til Herrens tempel.

²² Så kong Joasj husket ikke den godhet som hans far Jojada hadde vist ham, men han drepte hans sønn. Og mens han døde, sa han, "Måtte Herren se og hevne!"

²³ I begynnelsen av året kom arameernes hær opp mot Joasj, og de kom til Juda og Jerusalem, ødela alle folkets embetsmenn blant folket, og sendte alle deres bytte til kongen av Damaskus.

²⁴ Sannelig, arameernes hær kom med et lite antall menn; likevel overgav Herren en meget stor hær til dem, fordi de hadde forlatt Herren, deres fedres Gud. Så de utførte dom over Joasj.

²⁵ Da de hadde forlatt ham—fordi de etterlot ham meget syk—konspirerte hans egne tjenere mot ham på grunn av blodet til presten Jojadas sønn, og de myrdet ham i hans seng. Så han døde, og de begravde ham i Davids by, men de begravde ham ikke i kongenes graver.

²⁶ Disse var de som konspirerte mot ham: Sabad, sønn av en ammonittisk kvinne ved navn Sjimeat, og Jehosabad, sønn av en moabittisk kvinne ved navn Sjimrit.

²⁷ Når det gjelder hans sønner, de mange orakler mot ham, og gjenopprettelsen av Guds hus, se, de er skrevet i traktaten i Kongenes Bok. Så ble hans sønn Amasja konge i hans sted.

25 Amasja var tjuefem år gammel da han begynte å regjere, og han regjerte i tjuei år i Jerusalem. Hans mor var Jehoaddan fra Jerusalem.

² Han gjorde det som var rett i Herrens øyne, men ikke av et helt hjerte.

³ Da riket var fast i hans hånd, henrettet han sine tjenere som hadde drept hans far, kongen.

⁴ Men han henrettet ikke deres sønner, men handlet i samsvar med det som er skrevet i Loven, i Moseboken, som Herren befalte, og sa: "Fedre skal ikke dø for sønner, og sønner skal ikke dø for fedre, men hver skal dø for sin egen synd."

⁵ Dessuten samlet Amasja Juda og satte dem etter fedrenes hus under ledere for tusen og for hundre i hele Juda og Benjamin; og han tok en folketelling av dem fra tjue år og oppover, og fant dem å være 300 000 utvalgte menn, i stand til å gå i krig og håndtere spyd og skjold.

⁶ Han engasjerte også hundre tusen modige krigere fra Israel for hundre talenter sølv.

⁷ Men en Guds mann kom til ham og sa: "Å konge, la ikke Israels hær dra med deg, for Herren er ikke med Israel, og heller ikke med noen av Efraims sønner.

⁸ Men hvis du drar, gjør det, vær sterk for slaget—likevel vil Gud felle deg for fienden, for Gud har makt til å hjelpe og til å felle."

⁹ Amasja sa til Guds mann: "Men hva skal vi gjøre med de hundre talentene som jeg har gitt til Israels tropper?" Og Guds mann svarte: "Herren har mye mer å gi deg enn dette."

¹⁰ Så avskjediget Amasja troppene som hadde kommet til ham fra Efraim, for å dra hjem; så deres vrede brant mot Juda, og de vendte hjem i voldsom vrede.

¹¹ Nå samlet Amasja sitt mot og ledet sitt folk ut, og han dro til Saltdalen og slo Seirs sønner, 10 000 av dem.

¹² Judas sønner tok også 10 000 levende og førte dem til toppen av klippen, og kastet dem ned fra toppen av klippen så de alle ble knust.

¹³ Men troppene som Amasja hadde sendt tilbake, de som ikke gikk med ham i slaget, herjet byene i Juda fra Samaria til Bet-Horon, og slo 3 000 av dem og plyndret en stor mengde bytte.

¹⁴ Etter at Amasja vendte tilbake fra å beseire edomittene, tok han med seg gudene til Seirs

2 Krønikebok

sønner, satte dem opp som sine guder, bøyde seg ned for dem og brente røkelse for dem.

¹⁵ Da ble Herrens vrede opptent mot Amasja, og Han sendte ham en profet som sa til ham: "Hvorfor har du søkt folkets guder som ikke har frelst sitt eget folk fra din hånd?"

¹⁶ Mens han talte til ham, sa kongen: "Hvem har utnevnt deg til kongelig rådgiver? Slutt å tale! Ellers vil du bli slått ned!" Da sluttet profeten og sa: "Jeg vet at Gud har planlagt å ødelegge deg, fordi du har gjort dette og ikke har lyttet til mitt råd."

¹⁷ Da tok Amasja, kongen av Juda, råd og sendte bud til Joasj, sønn av Joahaz, sønn av Jehu, kongen av Israel, og sa: "Kom, la oss møte hverandre i kamp."

¹⁸ Men Joasj, kongen av Israel, sendte et svar til Amasja, kongen av Juda, og sa: "Tornebusken som var i Libanon sendte bud til sedertreet som var i Libanon, og sa: 'Gi din datter til min sønn i ekteskap.' Men et villt dyr som var i Libanon, gikk forbi og trampet ned tornebusken.

¹⁹ Du har sagt: 'Se, du har beseiret Edom.' Og ditt hjerte har blitt stolt i ditt skryt. Nå bli hjemme; for hvorfor skulle du fremkalle trøbbel som ville føre til ditt fall, og Judas fall med deg?"

²⁰ Men Amasja ville ikke lytte, fordi det var fra Gud, slik at Han kunne overgi dem, fordi de hadde søkt Edoms guder.

²¹ Så dro Joasj, kongen av Israel, opp, og han og Amasja, kongen av Juda, møtte hverandre ved Bet-Shemesh, som tilhører Juda.

²² Og Juda ble overvunnet av Israel, og de flyktet, hver mann til sitt telt.

²³ Da fanget Joasj, kongen av Israel, Amasja, kongen av Juda, sønn av Joasj, sønn av Joahaz, ved Bet-Shemesh, og førte ham til Jerusalem, og rev ned Jerusalems mur fra Efraims port til Hjørneporten, en avstand på 400 alen.

²⁴ Og han tok alt gullet, sølvet og alle redskapene som ble funnet i Guds hus med Obed-Edom, og skattene i kongens hus, gislene også, og vendte tilbake til Samaria.

²⁵ Og Amasja, sønn av Joasj, kongen av Juda, fortsatte å leve i femten år etter Joasjs død, sønn av Joahaz, kongen av Israel.

²⁶ Nå, resten av Amasjas gjerninger, fra de første til de siste, se, er de ikke skrevet i Judas og Israels kongers bok?

²⁷ Fra den tid Amasja vendte seg bort fra å følge Herren, sammensverget de seg mot ham i Jerusalem, og han flyktet til Lakisj; men de sendte menn til Lakisj etter ham, og de drepte ham der.

²⁸ Deretter brakte de ham tilbake på hester og la ham til hvile med sine forfedre i Judas by.

26 Folket i Juda valgte Ussia, som var seksten år gammel, og utnevnte ham til konge i stedet for hans far Amasja.

² Han gjenoppbygde Elot og førte det tilbake til Juda etter at kongen var lagt til hvile hos sine forfedre.

³ Ussia var seksten år gammel da han ble konge, og han regjerte i femtito år i Jerusalem; og hans mors navn var Jekolja fra Jerusalem.

⁴ Han gjorde det som var rett i Herrens øyne, i samsvar med alt hans far Amasja hadde gjort.

⁵ Han fortsatte å søke Gud i de dager da Sakarja, som hadde innsikt gjennom Guds syner, levde; og så lenge han søkte Herren, ga Gud ham fremgang.

⁶ Han dro ut og kjempet mot filisterne og brøt ned muren i Gat, muren i Jabne og muren i Asdod; og han bygde byer i området rundt Asdod og blant filisterne.

⁷ Gud støttet ham mot filisterne, og mot araberne som bodde i Gurbaal, og meunnittene.

⁸ Ammonittene betalte også tribut til Ussia, og hans ry spredte seg til grensen av Egypt, for han ble overmåte sterk.

⁹ Dessuten bygde Ussia tårn i Jerusalem ved Hjørneporten, Dalporten, og ved hjørneforsterkningen, og befestet dem.

¹⁰ Han bygde tårn i ødemarken og gravde mange brønner, for han hadde mye buskap, både i lavlandet og på sletten. Han hadde også bønder og vindyrkere i fjellandet og på de fruktbare markene, for han elsket jorden.

2 Krønikebok

¹¹ Dessuten hadde Ussia en hær klar til kamp, som gikk i strid etter divisjoner i henhold til antallet av deres oppstilling, som ble registrert av skriveren Je'iel og tjenestemannen Ma'aseja, under ledelse av Hananja, en av kongens offiserer.

¹² Det totale antallet av lederne for familiene, tapre krigere, var 2 600.

¹³ Under deres kommando var en formidabel hær på 307 500, som kunne delta i kamp med stor styrke for å hjelpe kongen mot fiender.

¹⁴ Dessuten utstyrte Ussia hele hæren med skjold, spyd, hjelmer, brynjer, buer og slyngesteiner.

¹⁵ Han laget dyktig utformede innretninger i Jerusalem for å være på tårnene og på hjørnene, for å skyte piler og store steiner. Og hans ry spredte seg vidt, for han ble underfullt hjulpet inntil han ble sterk.

¹⁶ Men da han ble sterk, ble hans hjerte stolt, noe som førte til hans fall, og han var utro mot Herren sin Gud, for han gikk inn i Herrens tempel for å brenne røkelse på røkelsesalteret.

¹⁷ Da fulgte presten Asarja etter ham, og med ham var åtti prester av Herren, modige menn.

¹⁸ De konfronterte kong Ussia og sa til ham: "Det er ikke for deg, Ussia, å brenne røkelse for Herren, men for prestene, Arons sønner, som er innviet til å brenne røkelse. Forlat helligdommen, for du har vært utro og vil ikke ha noen ære fra Herren Gud."

¹⁹ Men Ussia, med et røkelseskar i hånden for å brenne røkelse, ble rasende; og mens han var sint på prestene, brøt spedalskhet ut på hans panne foran prestene i Herrens hus, ved siden av røkelsesalteret.

²⁰ Asarja, overpresten, og alle prestene så på ham, og se, han var spedalsk på pannen; og de skyndte seg å føre ham ut derfra, og han selv skyndte seg også å forlate stedet, fordi Herren hadde rammet ham.

²¹ Kong Ussia var spedalsk til den dagen han døde; og han bodde i et separat hus, som en spedalsk, for han var avskåret fra Herrens hus. Og hans sønn Jotam hadde ansvar for kongens hus, og dømte folket i landet.

²² Nå er resten av Ussias gjerninger, fra begynnelsen til slutten, nedskrevet av profeten Jesaja, sønn av Amos.

²³ Så ble Ussia lagt til hvile hos sine forfedre, og de begravde ham med hans fedre på gravfeltet som tilhørte kongene, for de sa: "Han er en spedalsk." Og hans sønn Jotam ble konge i hans sted.

27 Jotam var tjuefem år gammel da han begynte å regjere, og han regjerte i seksten år i Jerusalem. Hans mor het Jerusha, datter av Sadok.

² Han gjorde det som var rett i Herrens øyne, i samsvar med alt det hans far Ussia hadde gjort; men han gikk ikke inn i Herrens tempel. Men folket fortsatte å handle korrumpert.

³ Han bygde den øvre porten til Herrens hus, og han forsterket betydelig muren i Ofel.

⁴ Dessuten bygde han byer i fjellandet i Juda, og han bygde festninger og tårn i de skogkleddede områdene.

⁵ Han kjempet med ammonittenes konge og seiret over dem. Og ammonittene ga ham i løpet av det året hundre talenter sølv, ti tusen kor hvete, og ti tusen bygg. Ammonittene betalte ham også dette beløpet i det andre og tredje året.

⁶ Så ble Jotam mektig fordi han ordnet sine veier for Herren sin Gud.

⁷ Nå resten av Jotams gjerninger, og alle hans kriger og hans oppførsel, se, de er skrevet i boken om Israels og Judas konger.

⁸ I en alder av tjuefem begynte han å regjere, og han regjerte i seksten år i Jerusalem.

⁹ Jotam hvilte med sine forfedre, og de begravde ham i Davids by; hans sønn Akas etterfulgte ham som konge.

28 Akas var tjue år gammel da han ble konge, og han regjerte i seksten år i Jerusalem; og han gjorde ikke det som var rett i Herrens øyne, slik som hans far David hadde gjort.

² I stedet vandret han på Israels kongers veier, og han laget også støpte bilder for Ba'alene.

³ Dessuten brente han røkelse i Ben-Hinnoms dal, og brente sine sønner i ilden, i samsvar med de

2 Krønikebok

avskyelige skikkene til de folkeslagene som Herren hadde drevet ut foran Israels barn.

⁴ Han ofret og brente røkelse på haugene, på høydene og under hvert grønt tre.

⁵ Derfor overgav Herren hans Gud ham til kongen av Aram; og de beseiret ham og førte mange av hans folk i eksil til Damaskus. Og han ble også overgitt til kongen av Israel, som påførte ham et stort nederlag.

⁶ For Pekah, Remaljas sønn, drepte hundre og tjue tusen i Juda på én dag, alle tapre menn, fordi de hadde forlatt Herren, deres fedres Gud.

⁷ Og Sikri, en mektig mann fra Efraim, drepte Ma'aseja, kongens sønn, Asrikam, lederen av huset, og Elkana, den nest etter kongen.

⁸ Og Israels barn førte bort to hundre tusen av sine brødre som fanger, kvinner, sønner og døtre; og de tok mye bytte fra dem og brakte byttet til Samaria.

⁹ Men en profet fra Herren ved navn Oded var til stede; han nærmet seg hæren som vendte tilbake til Samaria og sa til dem: "Se, fordi Herren, deres fedres Gud, var misfornøyd med Juda, har han overgitt dem i deres hender, og dere har drept dem i et raseri som har nådd opp til himmelen.

¹⁰ Og nå sier dere at dere vil bringe Judas og Jerusalems sønner i underkastelse som mannlige og kvinnelige slaver for dere selv? Se, er dere ikke også skyldige for Herren deres Gud?

¹¹ Så lytt nå til meg og gi tilbake fangene som dere tok fra deres brødre, for Herrens brennende vrede er mot dere."

¹² Da reiste noen av lederne for Efraims sønner seg—Asarja, Johanans sønn, Berekja, Mesjillemots sønn, Jehiskja, Sjallums sønn, og Amasa, Hadlajs sønn—mot dem som kom fra slaget,

¹³ og sa til dem: "Dere må ikke bringe fangene hit, for dere foreslår å påføre oss skyld mot Herren, og legge til våre synder og vår skyld; for vår skyld er stor, og Herrens brennende vrede er mot Israel."

¹⁴ Så forlot de væpnede mennene fangene og byttet foran høvdingene og hele forsamlingen.

¹⁵ Da reiste de mennene som var utpekt ved navn seg og tok fangene, og de kledde alle de nakne blant dem fra byttet, ga dem klær og sandaler, ga

dem mat og drikke, salvet dem med olje, ledet alle de svake blant dem på esler, og brakte dem til Jeriko, palmebyen, til deres brødre. Deretter vendte de tilbake til Samaria.

¹⁶ I den perioden søkte kong Akas hjelp fra kongene i Assyria.

¹⁷ For igjen hadde edomittene kommet og angrepet Juda, og ført bort fanger.

¹⁸ Filisterne hadde også invadert byene i lavlandet og Negev i Juda, og hadde tatt Bet-Sjemesj, Ajalon, Gederot, Soko med sine landsbyer, Timna med sine landsbyer, og Gimzo med sine landsbyer, og de bosatte seg der.

¹⁹ For Herren førte Juda lavt på grunn av Akas, Israels konge, for han hadde forårsaket uorden i Juda, og var svært utro mot Herren.

²⁰ Så kom Tiglat-Pileser, kongen av Assyria, mot ham og undertrykte ham i stedet for å støtte ham.

²¹ Selv om Akas tok en del fra Herrens hus, fra kongens hus og høvdingene, og ga det til kongen av Assyria, hjalp det ham ikke.

²² Nå i hans nød ble denne samme kong Akas enda mer utro mot Herren.

²³ For han ofret til gudene i Damaskus som hadde beseiret ham, og sa: "Fordi Arams kongers guder hjalp dem, vil jeg ofre til dem så de vil hjelpe meg." Men de ble hans og hele Israels fall.

²⁴ Dessuten, da Akas samlet redskapene fra Guds hus, kuttet han redskapene fra Guds hus i stykker; og han stengte dørene til Herrens hus, og laget altere for seg selv i hvert hjørne av Jerusalem.

²⁵ I hver by i Juda opprettet han høye steder for å brenne røkelse til andre guder, og vakte Herrens, hans fedres Guds, vrede.

²⁶ Når det gjelder resten av hans handlinger og alle hans gjerninger, fra den første til den siste, se, de er nedskrevet i boken om Judas og Israels konger.

²⁷ Så la Akas seg til hvile hos sine fedre, og de begravde ham i byen, i Jerusalem, for de førte ham ikke inn i Israels kongers graver; og hans sønn Hiskia ble konge i hans sted.

2 Krønikebok

29 Hiskia begynte å regjere i en alder av tjuedefem år, og han regjerte i tjueni år i Jerusalem. Hans mor het Abija, datter av Sakarja. ² Han handlet rettferdig i Herrens øyne, etter eksemplet satt av sin forfar David.

³ I den første måneden av det første året av hans regjering åpnet han dørene til Herrens hus og gjenopprettet dem. ⁴ Han kalte sammen prestene og levittene og samlet dem på torget på østsiden. ⁵ Så sa han til dem, «Hør på meg, dere levitter. Innvi dere nå, og innvi Herrens hus, deres fedres Gud, og før urenheten ut av det hellige stedet. ⁶ For våre fedre har vært troløse og har gjort ondt i Herrens, vår Guds, øyne, og har forlatt Ham og vendt sine ansikter bort fra Herrens bolig, og har vendt sine rygger. ⁷ De har også lukket dørene til forhallen og slukket lampene, og har ikke brent røkelse eller ofret brennoffer i det hellige stedet til Israels Gud. ⁸ Derfor var Herrens vrede mot Juda og Jerusalem, og Han har gjort dem til et skrekkenes, redselens og hånens objekt, som dere ser med egne øyne. ⁹ For sannelig, våre fedre har falt for sverdet, og våre sønner, våre døtre og våre koner er i fangenskap på grunn av dette. ¹⁰ Nå er jeg bestemt på å inngå en pakt med Herren, Israels Gud, så Hans voldsomme vrede kan vende seg bort fra oss. ¹¹ Mine sønner, vær ikke likegyldige nå, for Herren har valgt dere til å stå foran Ham, til å tjene Ham, og til å være Hans tjenere og ofre røkelse.»

¹² *Da reiste levittene seg: Mahat, sønn av Amasai, og Joel, sønn av Asarja, fra sønnene til Kahatitene; og fra sønnene til Merari, Kisj, sønn av Abdi, og Asarja, sønn av Jehallelel; og fra Gersjonittene, Joah, sønn av Simma, og Eden, sønn av Joah;* ¹³ *Fra etterkommerne av Elisafan var Sjimri og Je'iel; fra etterkommerne av Asaf var Sakarja og Mattanja;* ¹⁴ *Fra etterkommerne av Heman var Jehiel og Sjimi; fra etterkommerne av Jedutun var Sjemaja og Ussiel.*

¹⁵ De samlet sine brødre, innviet seg, og gikk inn for å rense Herrens hus, i henhold til kongens befaling ved Herrens ord. ¹⁶ Så prestene gikk inn i den indre delen av Herrens hus for å rense det, og de brakte alt urent som de fant i Herrens tempel ut til gårdsplassen i Herrens hus. Deretter mottok levittene det for å bringe det ut til Kedron-dalen. ¹⁷ De begynte innvielsen på den første dagen i den første måneden, og på den åttende dagen i

måneden gikk de inn i Herrens forhall. Så innviet de Herrens hus i åtte dager og fullførte det på den sekstende dagen i den første måneden.

¹⁸ Så gikk de inn til kong Hiskia og sa, «Vi har renset hele Herrens hus, brennofferalteret med alle dets redskaper, og skuebrødsbordet med alle dets redskaper. ¹⁹ Videre, alle redskapene som kong Akas hadde kastet bort under sin regjeringstid i sin troløshet, har vi forberedt og innviet; og se, de er foran Herrens alter.»

²⁰ Da sto kong Hiskia tidlig opp og samlet byens fyrster, og gikk opp til Herrens hus. ²¹ De brakte sju okser, sju værer, sju lam og sju geitebukker som syndoffer for riket, helligdommen og Juda. Og han instruerte prestene, Arons sønner, om å ofre dem på Herrens alter. ²² Så slaktet de oksene, og prestene tok blodet og sprengte det på alteret. De gjorde det samme med værene og sprengte blodet på alteret; så gjorde de det samme med lammene og sprengte blodet på alteret. ²³ Deretter brakte de geitebukkene for syndofferet foran kongen og forsamlingen, og de la sine hender på dem. ²⁴ Og prestene slaktet dem og renset alteret med deres blod, for å gjøre soning for hele Israel, fordi kongen befalte brennofferet og syndofferet for hele Israel.

²⁵ Deretter plasserte han levittene i Herrens hus med cymbaler, harper og lyrer, i samsvar med befalingene fra David og Gad, kongens seer, og profeten Natan; for befalingene var fra Herren gjennom Hans profeter. ²⁶ Og levittene tok sine plasser med Davids instrumenter, og prestene med trompetene.

²⁷ Så ga Hiskia ordre om å ofre brennofferet på alteret. Og mens brennofferet begynte, startet også sangen til Herren med trompetene, ledsaget av Davids, Israels konges, instrumenter. ²⁸ Så tilbad hele forsamlingen, og sangerne sang, og trompetene lød; alt dette fortsatte til brennofferet var ferdig.

²⁹ Da brennofferne var fullført, bøyde kongen og alle som var til stede med ham seg ned og tilbad. ³⁰ Dessuten instruerte kong Hiskia og embetsmennene levittene om å syng lovsanger til Herren med ordene fra David og Asaf, seeren. Så sang de lovsanger med glede, og bøyde seg ned og tilbad.

³¹ Så svarte Hiskia og sa, «Nå som dere har innviet dere til Herren, kom nær og bring ofre og takkoffer

2 Krønikebok

til Herrens hus.» Så brakte forsamlingen ofre og takoffer, og alle som var villige brakte brennoffer.

³² Forsamlingen brakte sytti okser, hundre værer og to hundre lam som brennoffer; alle disse var for et brennoffer til Herren. ³³ Og de ofrene som var satt til side var seks hundre okser og tre tusen sauer. ³⁴ Men prestene var for få, slik at de ikke kunne flå alle brennofferne; derfor hjalp deres brødre levittene dem til arbeidet var fullført og til prestene hadde innviet seg. For levittene var mer samvittighetsfulle i å innvie seg enn prestene. ³⁵ Det var også mange brennoffer med fett fra fredsofferne og med drikkofrene for brennofferne.

Slik ble tjenesten i Herrens hus gjenopprettet. ³⁶ Da gledet Hiskia og hele folket seg over det Gud hadde forberedt for folket, fordi det skjedde så plutselig.

30 Nå sendte Hiskia bud til hele Israel og Juda, og han skrev også brev til Efraim og Manasse, og inviterte dem til å komme til Herrens hus i Jerusalem, for å feire påsken for Herren, Israels Gud. ² For kongen, hans embetsmenn, og hele forsamlingen i Jerusalem hadde besluttet å holde påsken i den andre måneden, ³ siden de ikke kunne feire den på den tiden, fordi ikke nok prestere hadde helliget seg, og folket ikke hadde blitt samlet i Jerusalem. ⁴ Beslutningen var rett i kongens og hele forsamlingens øyne. ⁵ Så de fastsatte et dekret om å sende ut en kunngjøring gjennom hele Israel, fra Beersheba til Dan, at de skulle komme for å feire påsken for Herren, Israels Gud, i Jerusalem. For de hadde ikke feiret den i stort antall som foreskrevet.

⁶ Kurerene dro gjennom Israel og Juda med brevene fra kongens og hans embetsmenns hånd, i samsvar med kongens befaling, og sa, "Israels sønner, vend tilbake til Herren, Abrahams, Isaks og Israels Gud, slik at Han kan vende tilbake til dere som er igjen, som har unnslettet fra assyrerkongenes hånd. ⁷ Vær ikke som deres fedre og deres brødre, som var troløse mot Herren, deres fedres Gud, slik at Han gjorde dem til et skrekkes eksempel, slik dere ser. ⁸ Nå må dere ikke gjøre nakken stiv som deres fedre, men gi etter for Herren og gå inn i Hans helligdom som Han har helliget for alltid, og tjen Herren deres Gud, så Hans brennende vrede kan vende seg bort fra dere. ⁹ For hvis dere vender tilbake til Herren, vil deres brødre og deres sønner finne barmhjertighet

hos dem som tok dem til fange og vil vende tilbake til dette landet. For Herren deres Gud er nådig og barmhjertig, og vil ikke vende sitt ansikt bort fra dere hvis dere vender tilbake til Ham."

¹⁰ Så kurerene dro fra by til by gjennom Efraims og Manasses område, og så langt som til Sebulon, men de ble møtt med hån og spott. ¹¹ Imidlertid ydmyket noen menn fra Asjer, Manasse og Sebulon seg og kom til Jerusalem. ¹² Gud beveget også hjertene til folket i Juda til å forene dem i å følge kongens og embetsmennenes befalinger, i samsvar med Herrens ord.

¹³ Nå samlet en stor mengde seg i Jerusalem for å feire de usyrede brøds høytid i den andre måneden, en meget stor forsamling. ¹⁴ De reiste seg og fjernet altrene som var i Jerusalem; de tok også bort alle røkelsesaltrene og kastet dem i bekken Kidron.

¹⁵ Så slaktet de påskelammene på den fjortende dagen i den andre måneden. Og prestene og levittene skammet seg, og helliget seg, og brakte brennoffer til Herrens hus. ¹⁶ De tok sine plasser ved sine poster i samsvar med Moses, Guds manns lov; prestene sprenget blodet mottatt fra levittenes hånd. ¹⁷ Siden det var mange i forsamlingen som ikke hadde helliget seg, var levittene ansvarlige for å slakte påskelammene for alle som var urene, slik at de kunne hellige dem for Herren. ¹⁸ For et stort antall av folket, mange fra Efraim, Manasse, Issakar og Sebulon, hadde ikke rensset seg, men de spiste påsken i strid med det som var skrevet. For Hiskia ba for dem og sa, "Måtte den gode Herren tilgi" ¹⁹ enhver som setter sitt hjerte til å søke Gud, Herren, sine fedres Gud, selv om det ikke er i samsvar med helligdommens renselsesregler." ²⁰ Så lyttet Herren til Hiskia og gjenopprettet folket.

²¹ Israels sønner som var til stede i Jerusalem feiret de usyrede brøds høytid i syv dager med stor glede, og levittene og prestene priste Herren dag etter dag med høye instrumenter for Herren.

²² Så talte Hiskia oppmuntrende til alle levittene som viste god innsikt i Herrens saker. Så de spiste i de fastsatte syv dagene, og ofret fredsoffer og takket Herren, sine fedres Gud.

²³ Så bestemte hele forsamlingen seg for å feire høytiden i ytterligere syv dager, så de feiret de ekstra syv dagene med glede. ²⁴ For Hiskia, kongen

2 Krønikebok

av Juda, hadde bidratt til forsamlingen med tusen okser og syv tusen sauer, og lederne hadde bidratt til forsamlingen med tusen okser og ti tusen sauer; og et stort antall prester helliget seg. ²⁵ Hele Judas forsamling gledet seg, sammen med prestene, levittene, og alle som hadde kommet fra Israel, inkludert fremmede fra Israels land og de som bodde i Juda. ²⁶ Så det var stor glede i Jerusalem, fordi en slik hendelse ikke hadde skjedd i Jerusalem siden Salomos, Davids sønn, Israels konges dager. ²⁷ Da sto de levittiske prestene og velsignet folket; og deres stemme ble hørt, og deres bønn nådde Hans hellige bolig, til himmelen.

31 Da alt dette var fullført, dro hele Israel som var til stede ut til byene i Juda, og de brøt minnesteinene i stykker, hogg ned Asjerastolpene, og rev ned de høye stedene og altrene i hele Juda og Benjamin, så vel som i Efraim og Manasse, til alt var ødelagt. Deretter vendte alle Israels barn tilbake til sine byer, hver til sin eiendom.

² Og Hiskia satte prestene og levittene i deres avdelinger, hver etter sin tjeneste, både prestene og levittene, for brennoffer og fredsoffer, for å tjene og for å takke og lovprise ved portene til Herrens leir. ³ Han fastsatte også kongens andel av hans eiendeler til brennofferne, nemlig til morgen- og kveldsofferne, og brennofferne for sabbatene, for nymånedagene og for de fastsatte høytidene, slik det er skrevet i Herrens lov. ⁴ Han befalte også folket som bodde i Jerusalem å gi den delen som tilkom prestene og levittene, slik at de kunne vie seg til Herrens lov. ⁵ Så snart ordren spredte seg, ga Israels barn rikelig av førstegrøden av sitt korn, nye vin, olje, honning, og av all markens grøde, og de brakte inn rikelig tienden av alt. ⁶ Folkene i Israel og Juda som bodde i byene i Juda brakte også inn tienden av storfe og sauer, og tienden av hellige gaver viet til Herren deres Gud, og la dem i hauger. ⁷ De begynte å samle haugene i den tredje måneden og fullførte dem i den sjuende måneden. ⁸ Da Hiskia og lederne kom og så haugene, priste de Herren og Hans folk Israel.

⁹ Så spurte Hiskia prestene og levittene om haugene.

¹⁰ Asarja, ypperstepresten av Sadoks hus, sa til ham, "Siden bidragene begynte å bli brakt inn i Herrens hus, har vi hatt nok å spise med rikelig til overs, for Herren har velsignet sitt folk, og denne overfloden er igjen."

¹¹ Da befalte Hiskia dem å forberede kamre i Herrens hus, og de gjorde dem klare. ¹² De brakte trofast inn bidragene, tiendene og de hellige tingene; og Konanja levitten var offiseren med ansvar over dem, og hans bror Sjime'i var nestleder. ¹³ Jehiel, Asasja, Nahath, Asael, Jerimot, Josabad, Eliel, Jismakja, Mahat og Benaja var tilsynsmenn under Konanjas og hans bror Sjime'is myndighet etter utnevnelsen av kong Hiskia, og Asarja tjente som hovedoffiser i Guds hus.

¹⁴ Kore, sønn av Jimna levitten, vokteren av den østlige porten, hadde ansvar for de frivillige offergavene til Gud, for å fordele bidragene til Herren og de helligste tingene. ¹⁵ Under hans myndighet var Eden, Minjamin, Jesjua, Sjemaja, Amarja og Sjekanja i prestebyen, som trofast fordelte porsjoner til sine brødre etter avdelinger, enten store eller små,

¹⁶ uten hensyn til deres slektsregister, til mennene fra tretti år og oppover— alle som kom inn i Herrens hus for sine daglige forpliktelser— for deres arbeid i deres plikter etter deres avdelinger; ¹⁷ og slektsregisteret over prestene etter deres fedres hus, og levittene fra tjue år og oppover, etter deres plikter og deres avdelinger; ¹⁸ og slektsregisteret over alle deres små barn, deres koner, deres sønner og deres døtre, for hele forsamlingen— for de hadde helliget seg trofast i hellighet.

¹⁹ Også for Arons sønner, prestene, som var i beitemarkene i deres byer, eller i hver eneste by, var det menn som var utpekt ved navn til å fordele porsjoner til hver mann blant prestene og til hver slektsregistrert levitt.

²⁰ Dette var Hiskias praksis i hele Juda; og han handlet på en måte som var god, rett, og sann for Herren hans Gud. ²¹ Hvert arbeid som han begynte i tjenesten for Guds hus, i loven og i budet, søkte han sin Gud, han gjorde med hele sitt hjerte og lyktes.

32 Etter disse trofaste handlingene kom Sankerib, kongen av Assyria, og invaderte Juda, og slo leir mot de befestede byene og hadde til hensikt å bryte inn i dem for seg selv. ² Da Hiskia innså at Sankerib hadde kommet og planla å føre krig mot Jerusalem, ³ besluttet han sammen med sine offiserer og sine krigere å stenge vannforsyningen fra kildene som var utenfor byen, og de hjalp ham. ⁴ Derfor samlet en stor forsamling seg

2 Krønikebok

og stengte alle kildene og bekken som rant gjennom landet, og sa, "Hvorfor skulle kongene av Assyria komme og finne en overflod av vann?"⁵ Og han tok mot til seg og gjenoppbygde hele muren som var blitt revet ned, og reiste tårn på den, og bygde en annen ytre mur og styrket Millo i Davids by, og laget våpen og skjold i stort antall.

⁶ Hiskia utnevnte militære offiserer over folket, samlet dem til seg på torget ved byporten, og talte til dem med oppmuntring, og sa, ⁷ "Vær sterke og modige. Vær ikke redde eller motløse på grunn av kongen av Assyria eller på grunn av hele den mengden som er med ham; for den som er med oss er større enn den som er med ham." ⁸ Med ham er bare en manns styrke, men med oss er Herren vår Gud, til å hjelpe oss og til å kjempe våre kamper." Og folket stolte på ordene til Hiskia, kongen av Juda.

⁹ Etter dette sendte Sankerib, kongen av Assyria, sine tjenere til Jerusalem mens han beleiret Lakisj med alle sine styrker med seg, mot Hiskia, kongen av Juda, og mot hele Juda som var i Jerusalem, og sa,

¹⁰ "Dette er hva Sankerib, kongen av Assyria, sier: 'Hva stoler dere på, siden dere blir værende i Jerusalem under beleiring?' ¹¹ Lurer ikke Hiskia dere til å overgi dere for å dø av sult og tørst, og sier, 'Herren vår Gud vil redde oss fra kongen av Assyrias hånd?' ¹² Har ikke den samme Hiskia tatt bort Hans høye steder og Hans altere, og sagt til Juda og Jerusalem, 'Dere skal tilbe foran ett alter, og på det skal dere brenne røkelse'?"

¹³ Vet dere ikke hva jeg og mine fedre har gjort mot alle folkene i landene? Var gudene til nasjonene i landene i stand til å redde sitt land fra min hånd? ¹⁴ Hvem var det blant alle gudene til disse nasjonene som mine fedre fullstendig ødela som kunne redde sitt folk fra min hånd, at deres Gud skulle være i stand til å redde dere fra min hånd? ¹⁵ Så la ikke Hiskia lure dere eller villede dere på denne måten, og tro ikke på ham, for ingen gud av noen nasjon eller rike har vært i stand til å redde sitt folk fra min hånd eller fra mine fedres hånd. Hvor mye mindre vil deres Gud redde dere fra min hånd?"

¹⁶ Hans tjenere sa enda mer mot Herren Gud og mot Hans tjener Hiskia. ¹⁷ Han skrev også brev for å håne Herren Gud i Israel, og for å tale mot Ham, og sa, "Slik som gudene til nasjonene i landene ikke har

reddet sitt folk fra min hånd, slik vil ikke Hiskias Gud redde sitt folk fra min hånd." ¹⁸ De ropte dette med høy røst på språket til Juda til folket i Jerusalem som var på muren, for å skremme og skremme dem, slik at de kunne innta byen. ¹⁹ De talte om Jerusalems Gud som om gudene til folkene på jorden, verk av menneskehender.

²⁰ Men kong Hiskia og profeten Jesaja, Amos' sønn, ba om dette og ropte til himmelen. ²¹ Og Herren sendte en engel som eliminerte hver mektig kriger, kommandør og offiser i leiren til kongen av Assyria. Så han vendte tilbake i skam til sitt eget land. Og da han hadde kommet inn i tempelet til sin gud, drepte noen av hans egne barn ham der med sverdet.

²² Slik befridde Herren Hiskia og innbyggerne i Jerusalem fra hånden til Sankerib, kongen av Assyria, og fra hånden til alle andre, og ledet dem på alle sider. ²³ Og mange brakte gaver til Herren i Jerusalem og verdifulle ting til Hiskia, kongen av Juda, slik at han ble opphøyet i alles øyne i nasjonene etterpå.

²⁴ I de dager ble Hiskia alvorlig syk; og han ba til Herren, og Herren talte til ham og ga ham et tegn. ²⁵ Men Hiskia svarte ikke passende på den fordelten han mottok, fordi hans hjerte var stolt; derfor kom vrede over ham og over Juda og Jerusalem. ²⁶ Likevel ydmyket Hiskia og innbyggerne i Jerusalem seg, og dermed kom ikke Herrens vrede over dem i Hiskias levetid.

²⁷ Hiskia hadde enorme rikdommer og ære; og han laget for seg selv skattkammer for sølv, gull, edelstener, krydder, skjold og alle slags verdifulle artikler, ²⁸ Han bygde også lagerfasiliteter for innhøstingen av korn, vin og olje, sammen med tilfluktsrom for ulike typer storfe og innhegninger for flokkene. ²⁹ Han laget også byer for seg selv, og skaffet seg flokker og hjorder i overflod, fordi Gud hadde gitt ham meget stor rikdom. ³⁰ Det var Hiskia som stoppet den øvre utløpet av vannene fra Gihon og ledet dem til vestsiden av Davids by. Og Hiskia lyktes i alt han gjorde. ³¹ Selv i saken med sendebudene fra herskerne i Babylon, som ble sendt til ham for å spørre om undret som hadde skjedd i landet, lot Gud ham være alene bare for å teste ham, slik at Han kunne vite alt som var i hans hjerte.

³² Nå er resten av Hiskias handlinger og hans gjerninger av hengivenhet, se, de er nedskrevet i

2 Krønikebok

synet til profeten Jesaja, Amos' sønn, i Boken om Judas og Israels konger. ³³ Så la Hiskia seg til hvile med sine fedre, og de begravde ham i den øvre delen av gravene til Davids sønner; og hele Juda og innbyggerne i Jerusalem æret ham ved hans død. Og hans sønn Manasse ble konge i hans sted.

33 Manasse var tolv år gammel da han begynte å regjere, og han regjerte i femtifem år i Jerusalem. ² Han gjorde det som var ondt i Herrens øyne, i samsvar med de avskyelige handlingene til de nasjonene som Herren hadde drevet ut foran Israels barn. ³ For han bygde opp igjen de høye stedene som hans far Hiskia hadde revet ned; han reiste også altere for Ba'alene og laget Ashera-påler, og han tilba alle himmelens hærskarer og tjente dem. ⁴ Han bygde altere i Herrens hus, om hvilket Herren hadde sagt: "Mitt navn skal være i Jerusalem for alltid." ⁵ Han laget altere for alle himmelens hærskarer i de to forgårdene til Herrens hus. ⁶ Han lot også sine sønner gå gjennom ilden i Ben-Hinnoms dal; og han drev med trolldom, brukte spådom, drev med hekseri, og hadde omgang med medier og åndemanere. Han gjorde mye ondt i Herrens øyne, og vakte Hans vrede.

⁷ Så satte han det utskårne bildet av avguden som han hadde laget i Guds hus, om hvilket Gud hadde sagt til David og til hans sønn Salomo: "I dette hus og i Jerusalem, som jeg har utvalgt blant alle Israels stammer, vil jeg sette mitt navn for alltid; ⁸ og jeg vil ikke lenger fjerne Israels fot fra det landet som jeg har bestemt for deres fedre, bare de er nøye med å gjøre alt jeg har befalt dem i henhold til hele loven, forskriftene og budene gitt gjennom Moses." ⁹ Så forledet Manasse Juda og innbyggerne i Jerusalem til å gjøre mer ondt enn de nasjonene som Herren utslattet foran Israels barn.

¹⁰ Så talte Herren til Manasse og hans folk, men de brydde seg ikke om Ham. ¹¹ Som et resultat lot Herren hærførerne til kongen av Assyria komme mot dem, og de fanget Manasse med kroker, bandt ham med bronse-lenker, og tok ham til Babylon. ¹² Da han var i nød, søkte han å blidgjøre Herren sin Gud og ydmyket seg sterkt for sine fedres Gud. ¹³ Da han ba til Ham, ble Han rørt av hans bønn og hørte hans rop, og førte ham tilbake til Jerusalem til hans kongedømme. Da forsto Manasse at Herren alene er Gud.

¹⁴ Etter dette bygde han den ytre muren av Davids by på vestsiden av Gihon, i dalen, helt til inngangen til Fiskerporten; og han omkranset Ofel med den og gjorde den meget høy. Så satte han hærførere i alle de befestede byene i Juda. ¹⁵ Han fjernet også de fremmede gudene og avgudsbildet fra Herrens hus, samt alle de altrene som han hadde bygget på fjellet av Herrens hus og i Jerusalem, og han kastet dem utenfor byen. ¹⁶ Han gjenopprettet Herrens alter og ofret fredsoffer og takkeoffer på det; og han befalte Juda å tjene Herren, Israels Gud. ¹⁷ Likevel ofret folket fortsatt på de høye stedene, men bare til Herren deres Gud.

¹⁸ Nå resten av Manasses gjerninger, inkludert hans bønn til sin Gud, og ordene til seerne som talte til ham i navnet til Herren, Israels Gud, se, de er blant kongene i Israels krøniker. ¹⁹ Hans bønn også og hvordan Gud ble rørt av ham, og all hans synd, hans troløshet, og stedene der han bygde høye steder og reiste Ashera-påler og utskårne bilder, før han ydmyket seg, se, de er skrevet i Hozais krøniker. ²⁰ Så la Manasse seg til hvile med sine fedre, og de gravla ham i hans hus, og hans sønn Amon ble konge i hans sted.

²¹ Amon var tjueto år gammel da han begynte å regjere, og han regjerte i to år i Jerusalem. ²² Han gjorde det som var ondt i Herrens øyne, akkurat som hans far Manasse hadde gjort. Og Amon tilba alle de utskårne bildene som hans far Manasse hadde laget, og han tjente dem. ²³ Dessuten ydmyket han seg ikke for Herren som hans far Manasse hadde ydmyket seg, men Amon økte sin skyld. ²⁴ Til slutt konspirerte hans tjenere mot ham og drepte ham i hans eget hus. ²⁵ Men folket i landet slo ned alle konspiratørene mot kong Amon, og folket i landet gjorde hans sønn Josjia til konge i hans sted.

34 Josjia var åtte år gammel da han begynte å regjere, og han regjerte i trettien år i Jerusalem. ² Han gjorde det som var rett i Herrens øyne, og vandret på sin far Davids veier, og vek ikke av til høyre eller til venstre.

³ I det åttende året av hans regjering, mens han ennå var ung, begynte han å søke sin forfar Davids Gud; og i det tolvte året begynte han å rense Juda og Jerusalem fra offerhaugene, Asjeraene, de utskårne bildene og de støpte bildene. ⁴ De rev ned Ba'al-altrene i hans nærvær, og han hogg ned

2 Krønikebok

røkelsesaltrene som var høyt over dem; han knuste også Asjeraene, de utskårne bildene og de støpte bildene til pulver, og strødde det på gravene til dem som hadde ofret til dem.⁵ Deretter brente han prestenes ben på deres altere og rensset Juda og Jerusalem.⁶ I byene til Manasse, Efraim og Simeon, og så langt som til Naftali, i deres omkringliggende områder,⁷ rev han også ned altrene og knuste Asjeraene og de utskårne bildene til pulver, og han hogg ned alle røkelsesaltrene i hele Israels land. Så vendte han tilbake til Jerusalem.

⁸ Nå i det attende året av hans regjering, da han hadde rensset landet og huset, sendte han Sjafan, sønn av Asalja, Ma'aseja, byens guvernør, og Joah, sønn av Joahaz, skriveren, for å reparere Herrens, hans Guds, hus.

⁹ De henvendte seg til Hilkia, ypperstepresten, og overleverte pengene som var blitt brakt inn i Guds hus, som levittene, dørvokterne, hadde samlet fra Manasse og Efraim, og fra hele resten av Israel, og fra hele Juda og Benjamin og innbyggerne i Jerusalem.¹⁰ Så betrodde de det til arbeiderne som hadde tilsyn med Herrens hus, og arbeiderne som arbeidet i Herrens hus brukte det til å gjenopprette og reparere huset.¹¹ De ga det videre til håndverkerne og bygningsmennene for å kjøpe hugget stein og tømmer til sammenføyninger og til å lage bjelker for bygningene som Judas konger hadde latt forfalle.

¹² Mennene gjorde arbeidet trofast med formenn over dem for å føre tilsyn: Jahat og Obadja, levittene av Meraris sønner, og Sakarja og Mesjullam av Kehatittenes sønner; og levittene—alle som var dyktige med musikkinstrumenter.¹³ De hadde også ansvar for bæerne og førte tilsyn med alle arbeiderne fra jobb til jobb; og noen av levittene var skrivere, tjenestemenn og portvoktere.

¹⁴ Mens de tok ut pengene som var blitt brakt inn i Herrens hus, oppdaget presten Hilkia lovboken som Herren hadde gitt ved Moses.¹⁵ Hilkia henvendte seg til Sjafan, skriveren, "Jeg har funnet lovboken i Herrens hus." Og Hilkia overleverte boken til Sjafan.

¹⁶ Da brakte Sjafan boken til kongen og formidlet ytterligere informasjon til kongen og sa, "Alt som ble pålagt dine tjenere, gjør de.¹⁷ De har også tømt ut pengene som ble funnet i Herrens hus, og har overlevert det til tilsynsmennene og arbeiderne."¹⁸

Videre informerte Sjafan, skriveren, kongen og sa, "Hilkia, presten, ga meg en bok." Og Sjafan leste fra den i kongens nærvær.

¹⁹ Da kongen hørte lovens ord, rev han sine klær.²⁰ Så befalte kongen Hilkia, Ahikam, Sjafans sønn, Abdon, sønn av Mika, Sjafan, skriveren, og Asaja, kongens tjener, og sa,²¹ "Gå, spør Herren for meg og for dem som er igjen i Israel og i Juda, angående ordene i boken som er funnet, for Herrens vrede som er utøst over oss er stor, fordi våre fedre ikke har holdt Herrens ord, for å gjøre alt som er skrevet i denne boken."

²² Så gikk Hilkia og de som kongen hadde utnevnt til Hulda, profetinnen, kona til Sjallum, sønn av Tokhat, sønn av Hasra, garderobevokteren (nå bodde hun i Jerusalem i den andre bydelen), og de talte til henne om denne saken.

²³ Hun sa til dem, "Dette er hva Herren, Israels Gud, erklærer: Fortell mannen som sendte dere til meg,²⁴ 'Dette er hva Herren erklærer: Se, jeg bringer ulykke over dette stedet og dets innbyggere, alle forbannelsene som er skrevet i boken som de har lest i Judas konges nærvær,²⁵ fordi de har forlatt meg og har brent røkelse for andre guder, slik at de ville vekke min vrede med alle sine henders verk; derfor vil min vrede bli utøst over dette stedet, og den vil ikke bli slukket.'²⁶ Men til Judas konge som sendte dere for å spørre Herren, dette skal dere si til ham: 'Dette er hva Herren, Israels Gud, sier angående ordene du har hørt:²⁷ Fordi ditt hjerte var ømt og du ydmyket deg for Gud da du hørte hans ord mot dette stedet og dets innbyggere, og fordi du ydmyket deg for meg, rev dine klær og gråt for meg, har jeg virkelig hørt deg,' erklærer Herren.²⁸ 'Se, jeg vil samle deg til dine fedre, og du vil bli samlet til din grav i fred, og dine øyne vil ikke se all den ondskapsen som jeg bringer over dette stedet og dets innbyggere.'" Så brakte de tilbake ord til kongen.

²⁹ Kongen sendte da bud og samlet alle Judas og Jerusalems eldste.³⁰ Kongen gikk opp til Herrens hus, og alle Judas menn, innbyggerne i Jerusalem, prestene, levittene, og alle folket fra den største til den minste; og han leste i deres hørsel alle ordene i paktsboken som ble funnet i Herrens hus.³¹ Så sto kongen på sin plass og inngikk en pakt for Herrens åsyn, om å vandre etter Herren, og å holde hans bud,

2 Krønikebok

hans vitnesbyrd og hans forskrifter med hele sitt hjerte og hele sin sjel, for å utføre ordene i paktens som er skrevet i denne boken.

³² Dessuten fikk han alle som var til stede i Jerusalem og Benjamin til å stå med ham. Så handlet Jerusalems innbyggere i samsvar med Guds pakt, deres fedres Gud.

³³ Josjia fjernet alle de avskyelige ting fra alle landene som tilhørte Israels sønner, og tvang alle som var til stede i Israel til å tjene Herren deres Gud. Gjennom hele hans levetid vendte de ikke bort fra å følge Herren, deres fedres Gud.

35 Josjia holdt påske for Herren i Jerusalem, og påskedyrene ble ofret på den fjortende dagen i den første måneden. ² Han satte prestene til deres plikter og oppmuntret dem i tjenesten for Herrens hus. ³ Han instruerte levittene, som lærte hele Israel og var viet til Herren, "Plasser den hellige arken i huset som Salomo, Davids sønn, Israels konge, bygde; den skal ikke lenger være en byrde på skuldrene deres. Tjen nå Herren deres Gud og hans folk Israel. ⁴ Forbered dere etter deres fedres hus i deres avdelinger, i henhold til skriften til David, Israels konge, og skriften til hans sønn Salomo.

⁵ Stå dessuten på det hellige stedet i henhold til avdelingene av deres fedres hus, deres landsmenn, folkets sønner, og i henhold til levittene, etter inndelingen av et fars hus. ⁶ Slakt nå påskedyrene, hellige dere, og forbered for deres landsmenn å utføre Herrens ord ved Moses' hånd."

⁷ Josjia bidro til folkets sønner, flokker av lam og unge geiter, alt til påskeofrene, til alle som var til stede, i antall 30 000, sammen med 3 000 okser; disse var fra kongens eiendom.

⁸ Hans offiserer bidro også med et frivillig offer til folket, prestene og levittene. Hilkia, Sakarja og Jehiel, embetsmennene i Guds hus, ga til prestene for påskeofrene 2 600 fra flokkene, og 300 okser. ⁹ Konanja, Sjemaja og Netanel hans brødre, og Hasjabja, Jeiel og Josabad, lederne av levittene, sørget for levittene for påskeofrene 5 000 fra flokkene, og 500 okser.

¹⁰ Slik ble tjenesten arrangert, og prestene sto på sine plasser, og levittene etter sine avdelinger i henhold til kongens befaling. ¹¹ De ofret

påskedyrene, og mens prestene sprenget blodet de mottok, flådde levittene dyrene. ¹² Så fjernet de brennofferne for å gi dem til avdelingene av fedrenes hus av folkets sønner, for å presentere for Herren, som det er skrevet i Moseboken. De gjorde dette også med oksene. ¹³ Så stekte de påskedyrene på bålet i henhold til forskriften, og de kokte de hellige tingene i gryter, kjeler og panner, og bar dem raskt til alle folkets sønner. ¹⁴ Etterpå forberedte de for seg selv og for prestene, siden prestene, Arons sønner, var opptatt med å ofre brennofferne og fett til natten. Slik forberedte levittene for seg selv og for prestene, Arons sønner.

¹⁵ Sangerne, Asafs sønner, var på sine plasser i henhold til Davids befaling, Asaf, Heman og Jedutun kongens seer; og portvaktene var ved hver port. De trengte ikke å forlate sin tjeneste, fordi deres landsmenn levittene forberedte for dem.

¹⁶ Slik ble all Herrens tjeneste arrangert den dagen for å holde påske, og for å ofre brennoffer på Herrens alter i henhold til kong Josjias befaling. ¹⁷ Og Israels sønner som var til stede holdt påske på den tiden, og de usyrede brøds høytid i syv dager. ¹⁸ Det hadde ikke vært en slik påske i Israel siden Samuels, profetens, dager; heller ikke hadde noen av Israels konger holdt en slik påske som Josjia gjorde med prestene, levittene, hele Juda og Israel som var til stede, og innbyggerne i Jerusalem. ¹⁹ Denne påsken ble holdt i det attende året av Josjias regjering.

²⁰ Etter alt dette, da Josjia hadde satt tempelet i stand, kom Neko, kongen av Egypt, opp for å føre krig ved Karkemisj ved Eufrat, og Josjia dro ut for å møte ham. ²¹ Men Neko sendte budbringere til ham og sa, "Hva har vi med hverandre å gjøre, konge av Juda? Jeg kommer ikke mot deg i dag, men mot huset jeg er i krig med; og Gud har sagt til meg at jeg skal skynde meg. Stopp for din egen skyld fra å blande deg inn med Gud som er med meg, så Han ikke ødelegger deg."

²² Men Josjia ville ikke vende seg bort fra ham, men forkledde seg for å kjempe mot ham; heller ikke lyttet han til ordene fra Neko fra Guds munn, men kom for å engasjere ham i kamp på Megiddos slette.

²³ Og bueskytterne skjøt kong Josjia, og kongen sa til sine tjenere, "Ta meg bort, for jeg er alvorlig såret." ²⁴ Så tok hans tjenere ham ut av vognen og bar ham på

2 Krønikebok

den andre vognen han hadde, og brakte ham til Jerusalem hvor han døde og ble begravet i sine fedres graver. Og hele Juda og Jerusalem sørget over Josjia.

²⁵ Da sang Jeremia en sørgesang for Josjia. Og alle de mannlige og kvinnelige sangerne taler om Josjia i sine sørgesanger til denne dag. Og de gjorde dem til en skikk i Israel; se, de er skrevet i Klagesangene.

²⁶ Resten av Josjias gjerninger og hans handlinger av hengivenhet, som er nedtegnet i Herrens lov,

²⁷ og hans gjerninger, fra begynnelse til slutt, er faktisk skrevet i Israels og Judas kongers bok.

36 Folket i landet valgte Joakas, sønn av Josjia, og innsatte ham som konge i stedet for hans far i Jerusalem.

² Joakas var tjue-tre år gammel da han ble konge, og han regjerte i tre måneder i Jerusalem. ³ Så avsatte kongen av Egypt ham i Jerusalem og påla landet en bot på hundre talenter sølv og en talent gull. ⁴ Kongen av Egypt gjorde Eljakim, hans bror, til konge over Juda og Jerusalem, og endret hans navn til Jojakim. Men Neko tok hans bror Joakas og førte ham til Egypt.

⁵ Jojakim var tjue-fem år gammel da han ble konge, og han regjerte i elleve år i Jerusalem. Og han handlet ondt i Herrens, sin Guds, øyne. ⁶ Nebukadnesar, kongen av Babylon, kom mot ham og bandt ham med bronsekjeder for å føre ham til Babylon. ⁷ Nebukadnesar tok også med seg noen av gjenstandene fra Herrens hus til Babylon, og satte dem i sitt tempel i Babylon.

⁸ Nå, resten av Jojakims gjerninger og de avskyelige handlingene han gjorde, og det som ble funnet mot ham, se, de er skrevet i boken om Israels og Judas konger. Og hans sønn Jojakim ble konge i hans sted.

⁹ Jojakim var åtte år gammel da han ble konge, og han regjerte i tre måneder og ti dager i Jerusalem. Og han handlet ondt i Herrens øyne. ¹⁰ Ved årsskiftet sendte kong Nebukadnesar ordre og førte ham til Babylon, med de verdifulle gjenstandene fra Herrens hus, og han gjorde sin slektning Sidkia til konge over Juda og Jerusalem.

¹¹ Sidkia, i en alder av tjue-en, ble konge og regjerte i elleve år i Jerusalem. ¹² Han handlet ondt i Herrens, sin Guds, øyne; han ydmyket seg ikke for profeten Jeremia, som talte på Herrens vegne. ¹³ Han trosset også kong Nebukadnesar, som hadde fått ham til å sverge troskap ved Gud. Men han gjorde nakken stiv og forherdet sitt hjerte mot å vende tilbake til Herren, Israels Gud. ¹⁴ Dessuten var alle prestens embetsmenn og folket usedvanlig troløse, fulgte alle de avskyelige skikkene til nasjonene; og de vanhelliget Herrens hus som Han hadde gjort hellig i Jerusalem.

¹⁵ Og Herren, deres fedres Gud, sendte ord til dem igjen og igjen ved sine budbringere, fordi Han hadde medfølelse med sitt folk og sin bolig; ¹⁶ men de hånte stadig Guds budbringere, foraktet Hans ord og latterliggjorde Hans profeter, inntil Herrens vrede steg mot Hans folk, inntil det ikke var noen kur. ¹⁷ Derfor førte Han opp mot dem kongen av kaldeerne, som drepte deres unge menn med sverdet i deres helligdoms hus, og hadde ingen medfølelse med ung mann eller jomfru, gammel mann eller skrupelig; Han overga dem alle til ham. ¹⁸ Alle gjenstandene fra Guds hus, både store og små, og skattene fra Herrens hus, og skattene til kongen og hans embetsmenn, tok han dem alle til Babylon. ¹⁹ Så satte de ild på Guds hus og rev ned Jerusalems mur, og brente alle dens palasser med ild, og ødela alle dens kostbare gjenstander.

²⁰ Han førte i eksil til Babylon dem som hadde unnsloppet sverdet; og de var tjenere for ham og hans sønner inntil Perserrikets styre, ²¹ for å oppfylle Herrens ord talt ved Jeremia, inntil landet hadde nytt sine sabbater. Alle dagene av dets ødeleggelse holdt det hvile inntil sytti år var fullført.

²² Nå, i det første året av Kyros, kongen av Persia— for å oppfylle Herrens ord talt ved Jeremia— vekket Herren opp ånden til Kyros, kongen av Persia, slik at han sendte ut en kunngjøring gjennom sitt rike, og også satte det skriftlig, og sa, ²³ "Dette sier Kyros, kongen av Persia: 'Herren, himmelens Gud, har gitt meg alle jordens riker, og Han har utpekt meg til å bygge Ham et hus i Jerusalem, som er i Juda. Hvem det enn er blant dere av hele Hans folk, må Herren hans Gud være med ham, og la ham dra opp!'"

1 I det første året til Kyros, kongen av Persia, for å oppfylle Herrens ord talt ved Jeremia, vakte Herren hjertet til Kyros, kongen av Persia, til å utstede en kunngjøring i hele sitt rike og også sette det skriftlig:

² "Dette sier Kyros, kongen av Persia: 'Herren, himmelens Gud, har gitt meg alle jordens riker og har utpekt meg til å bygge et hus for Ham i Jerusalem, som er i Juda. ³ Enhver blant dere som er Hans folk, må deres Gud være med dem, og la dem dra opp til Jerusalem i Juda og bygge Herrens hus, Israels Gud, som er i Jerusalem. ⁴ Og på ethvert sted hvor overlevende nå måtte bo, skal folket støtte dem med sølv og gull, med varer og buskap, sammen med frivillige gaver til Guds hus i Jerusalem.'"

⁵ Da gjorde overhodene for familiene i Juda og Benjamin, og prestene og levittene—alle som Gud hadde beveget ånden til—seg klare til å dra opp og bygge Herrens hus i Jerusalem. ⁶ Alle deres naboer hjalp dem med gjenstander av sølv og gull, med varer og buskap, og med verdifulle gaver, i tillegg til alle de frivillige gavene. ⁷ Dessuten tok kong Kyros ut gjenstandene som tilhørte Herrens hus, som Nebukadnesar hadde ført bort fra Jerusalem og plassert i huset til sine guder. ⁸ Kyros, kongen av Persia, fikk dem hentet ut av Mithredat, skattmesteren, som telte dem opp til Sjesjbassar, fyrsten av Juda. ⁹ Dette var inventaret:

tretti gullfat, tusen sølvfat, og tjuei sølvpanner; ¹⁰ tretti gullboller, fire hundre og ti matchende sølvboller, og tusen andre gjenstander.

¹¹ Totalt var det 5 400 gjenstander av gull og sølv. Sjesjbassar tok med seg alle disse sammen med de bortførte da de kom opp fra Babylon til Jerusalem.

2 Dette er folket fra provinsen som vendte tilbake fra fangenskapet av de bortførte, som Nebukadnesar, kongen av Babylon, hadde ført i eksil til Babylon. De vendte tilbake til Jerusalem og Juda, hver til sin egen by. ² De kom med Serubabel, Jesjua, Nehemja, Seraja, Reelaja, Mordekai, Bilsjan, Mispar, Bigvai, Rehum og Baanah. Her er listen over mennene av Israels folk:

³ *slekten av Parosj, talte 2 172;* ⁴ *slekten av Sefatja, talte 372;* ⁵ *slekten av Arah, talte 775;* ⁶ *slekten av Pahat-Moab, gjennom slekten av Jesjua og Joab, talte 2 812;* ⁷ *slekten av Elam, talte 1*

254; ⁸ *slekten av Sattu, talte 945;* ⁹ *slekten av Sakkai, talte 760;* ¹⁰ *slekten av Bani, talte 642;* ¹¹ *slekten av Bebai, talte 623;* ¹² *slekten av Asgad, talte 1 222;* ¹³ *slekten av Adonikam, talte 666;* ¹⁴ *slekten av Bigvai, talte 2 056;* ¹⁵ *slekten av Adin, talte 454;* ¹⁶ *slekten av Ater, gjennom Hiskia, talte 98;* ¹⁷ *slekten av Besai, talte 323;* ¹⁸ *slekten av Jorah, talte 112;* ¹⁹ *slekten av Hasjum, talte 223;* ²⁰ *slekten av Gibbar, talte 95;*

²¹ *mennene av Betlehem, talte 123;* ²² *mennene av Netofa, talte 56;* ²³ *mennene av Anatot, talte 128;* ²⁴ *slekten av Asmavet, talte 42;* ²⁵ *slekten av Kirjat-Jearim, Kefira av Beerot, 743;* ²⁶ *slekten av Rama og Geba, talte 621;* ²⁷ *de fra Mikmas, talte 122;* ²⁸ *de fra Betel og Ai, talte 223;* ²⁹ *slekten av Nebo, talte 52;* ³⁰ *slekten av Magbisj, talte 156;* ³¹ *slekten av den andre Elam, talte 1 254;* ³² *slekten av Harim, talte 320;* ³³ *slekten av Lod, Hadid og Ono, 725;* ³⁴ *mennene av Jeriko, talte 345;* ³⁵ *slekten av Senaa, talte 3 630.* ³⁶ *Prestene: slekten av Jedaja, av huset til Jesjua, talte 973;* ³⁷ *slekten av Immer, talte 1 052;* ³⁸ *slekten av Pashur, talte 1 247;* ³⁹ *slekten av Harim, talte 1 017.*

⁴⁰ *Levittene: familien til Jesjua og Kadmiel, fra slekten av Hodevja, 74.* ⁴¹ *Musikerne: familien til Asaf, 128.*

⁴² Portvaktene i tempelet:

slekten av Sjallum, Ater, Talmon, Akkub, Hatita og Sjobai, 139.

⁴³ Tempeltjenerne:

slekten av Siha, Hasufa, Tabbaot, ⁴⁴ Keros, Siaha og Padon, ⁴⁵ Lebana, Hagaba og Akkub, ⁴⁶ Hagab, Sjalmay og Hanan, ⁴⁷ Giddel, Gahar og Reaja, ⁴⁸ Rezin, Nekoda og Gassam, ⁴⁹ Ussa, Paseah og Besai, ⁵⁰ Asna, Meunim og Nefusim, ⁵¹ Bakbuk, Hakufa og Harhur, ⁵² Baslut, Mehida og Harsa, ⁵³ Barkos, Sisera og Tema, ⁵⁴ Nesia, og også Hatifa.

⁵⁵ Etterkommerne av Salomos tjener: etterkommerne av Sotai, Hasoferet og Peruda,

⁵⁶ *Jaala, Darkon og Giddel, ⁵⁷ Sefatja, Hattil og Pokeret-Hassebajim, og Ami.*

⁵⁸ Tempeltjenerne og etterkommerne av Salomos tjener utgjorde totalt 392. ⁵⁹ Dette var de som kom opp fra Tel-Melah, Tel-Harsa, Kerub, Addon og Immer, men de kunne ikke bevise at deres familier

stammet fra Israel: ⁶⁰ Familiene av Delaja, Tobia og Nekoda, 652. ⁶¹ Og blant prestene:

etterkommerne av Hobaja, Hakkos og Barsillai, som hadde giftet seg med en datter av Barsillai, gileaditten, og ble kalt ved deres navn. ⁶² De lette etter sine slektsregistre, men kunne ikke finne dem, og ble derfor utelukket fra presteskaper som urene. ⁶³ Landshøvdingen instruerte dem om ikke å ta del i det helligste mat før det var en prest som tjente med Urim og Tummim.

⁶⁴ Så hele forsamlingen talte 42 360, ⁶⁵ foruten deres mannlige og kvinnelige slaver, som talte 7 337; og de hadde 200 mannlige og kvinnelige sangere. ⁶⁶ De hadde 736 hester og 245 muldyr, ⁶⁷ hadde 435 kameler og 6 720 esler.

⁶⁸ Ved ankomsten til Herrens hus i Jerusalem, ga noen av familieoverhodene frivillige gaver til gjenoppbyggingen av Guds hus på dets sted. ⁶⁹ I samsvar med deres evne bidro de til skattekammeret for dette arbeidet 61 000 dariker gull, 5 000 miner sølv og 100 pretekapper.

⁷⁰ Prestene, levittene, musikerne, portvaktene og tempeltjenerne bosatte seg i sine egne byer, sammen med noen av de andre folkene, mens resten av israelittene bosatte seg i sine byer.

3 Da den sjuende måneden kom og israelittene hadde bosatt seg i byene sine, samlet folket seg som én i Jerusalem. ² Da begynte Jesua, sønn av Josadak, og hans medprester, sammen med Serubabel, sønn av Sjealtiel, og hans medarbeidere, å bygge alteret til Israels Gud for å ofre brennoffer på det, slik det står skrevet i Moseloven, Guds mann. ³ Til tross for frykten for folkene rundt dem, satte de alteret på sin grunnvoll og ofret brennoffer på det til Herren, både morgen og kveld. ⁴ De feiret løvhyttefesten, som det står skrevet, og ofret det foreskrevne antall brennoffer hver dag, i henhold til forskriften. ⁵ Etter dette presenterte de de vanlige brennoffer, ofrene for nymånene, og for alle Herrens fastsatte hellige fester, samt de som ble gitt som frivillige offer til Herren. ⁶ Fra den første dagen i den sjuende måneden begynte de å ofre brennoffer til Herren, selv om grunnvollen til Herrens tempel ennå ikke var lagt.

⁷ De ga penger til steinhuggerne og tømmermennene, og mat, drikke og olje til sidonerne

og tyrerne, for å bringe sedertre fra Libanon til havet ved Jaffa, som autorisert av Kyros, kongen av Persia.

⁸ I det andre året etter deres ankomst til Guds hus i Jerusalem, i den andre måneden, begynte Serubabel, sønn av Sjealtiel, Jesua, sønn av Josadak, og resten av deres brødre—prestene, levittene, og alle som hadde vendt tilbake fra fangenskapet til Jerusalem—arbeidet. De utnevnte levitter fra tjue år og oppover til å føre tilsyn med byggingen av Herrens hus. ⁹ Jesua og hans sønner og brødre, sammen med Kadmiel og hans sønner, sønnene av Hodavja, og sønnene av Henadad med deres sønner og brødre—alle levitter—sluttet seg sammen for å føre tilsyn med dem som arbeidet på Guds hus.

¹⁰ Da bygningsmennene la grunnvollen til Herrens tempel, sto prestene i sine drakter med trompeter, og levittene, sønnene av Asaf, med cymbaler, for å prise Herren, slik det var foreskrevet av kong David av Israel. ¹¹ Med lovprisning og takksigelse sang de til Herren: "Han er god; hans kjærlighet mot Israel varer evig." Og hele folket ropte med stor glede til Herren, fordi grunnvollen til Herrens hus var lagt. ¹² Men mange av de eldre prestene, levittene og familieoverhodene, som hadde sett det tidligere tempelet, gråt høyt da de så grunnvollen til dette tempelet bli lagt, mens mange andre ropte av glede.

¹³ Ingen kunne skille lyden av de glade ropene fra lyden av gråt, fordi folket laget så mye støy, og lyden ble hørt langt borte.

4 Da motstanderne av Juda og Benjamin hørte at de bortførte bygde et tempel for Herren, Israels Gud, ² gikk de til Serubabel og overhodene for fedrenes hus og sa til dem: "La oss bygge sammen med dere, for vi søker deres Gud slik som dere, og vi har ofret til Ham siden Esarhaddon, kongen av Assyria, førte oss hit."

³ Men Serubabel, Jesua og resten av overhodene for Israels fedrehus sa til dem: "Dere har ingen del med oss i å bygge et hus for vår Gud; vi alene vil bygge for Herren, Israels Gud, slik kong Kyros, kongen av Persia, har befalt oss." ⁴ Da svekket folket i landet motet hos folket i Juda og skremte dem fra å bygge videre, ⁵ og de leide rådgivere mot dem for å hindre deres planer alle dager mens Kyros, kongen av Persia, regjerte, helt til Dareios, kongen av Persia, kom til makten. ⁶ I begynnelsen av Ahasverus' regjeringstid skrev de en anklage mot innbyggerne i

Juda og Jerusalem. ⁷ Og i Artaxerxes' dager skrev Bisjlam, Mitredat, Tabeel og resten av deres medhjelpere til Artaxerxes, kongen av Persia; brevet var skrevet på arameisk og oversatt. ⁸ Rehun, kommandanten, og Sjimsjai, skriveren, skrev et brev om Jerusalem til kong Artaxerxes, som sa: ⁹ Rehun, kommandanten, Sjimsjai, skriveren, og resten av deres medhjelpere - dommerne, de mindre guvernørene, embetsmennene, sekretærene, mennene fra Persia, Uruk og Babylon, mennene fra Susa, det vil si elamittene, ¹⁰ og resten av nasjonene som den store og ærefulle Osnappar deporterte og bosatte i byen Samaria og i resten av regionen bortenfor elven. ¹¹ (Dette er en kopi av brevet de sendte til ham.) "Til kong Artaxerxes, fra dine tjenere, mennene i regionen bortenfor elven: Og nå, ¹² la det bli kjent for kongen at jødene som kom opp fra deg har kommet til oss i Jerusalem; de gjenoppbygger den opprørske og onde byen, og fullfører murene og reparerer fundamentene.

¹³ La nå kongen vite at hvis denne byen blir gjenoppbygd og murene fullført, vil de ikke betale skatt, avgift eller toll, og det vil være skadelig for kongens inntekter. ¹⁴ Nå, fordi vi er i tjeneste for palasset, og det ikke er passende for oss å se kongens vanære, har vi sendt og informert kongen, ¹⁵ slik at det kan gjøres et søk i dine forgjengeres bøker. Du vil finne i optegnelsene at denne byen er en opprørske by, skadelig for konger og provinser, og har en historie med opprør. Derfor ble denne byen ødelagt. ¹⁶ Vi informerer kongen om at hvis denne byen blir gjenoppbygd og murene fullført, vil du ikke ha noen besittelse i provinsen bortenfor elven." ¹⁷ Kongen sendte dette svaret: "Til Rehun, kommandanten, Sjimsjai, skriveren, og resten av deres medhjelpere som bor i Samaria og resten av provinsen bortenfor elven: Fred. Og nå, ¹⁸ dokumentet dere sendte til oss, har blitt oversatt og lest for meg. ¹⁹ Jeg utstedte et dekret, og det ble gjort et søk, og det ble funnet at denne byen har en lang historie med opprør mot konger og har vært et sted for opprør og oppvigleri. ²⁰ Jerusalem har hatt mektige konger som hersket over hele provinsen bortenfor elven, og skatt, avgift og toll ble betalt til dem. ²¹ Utsted nå et dekret for å få disse mennene til å stoppe arbeidet, slik at denne byen ikke blir gjenoppbygd før et dekret blir utstedt av meg. ²² Pass på at dere ikke er skjødesløse i denne saken. Hvorfor skulle skade øke til kongenes skade?" ²³ Så

snart kopien av kong Artaxerxes' brev ble lest for Rehun, Sjimsjai, skriveren, og deres medhjelpere, dro de i hast til Jerusalem til jødene og stoppet dem med makt. ²⁴ Slik opphørte arbeidet på Guds hus i Jerusalem, og det ble stoppet inntil det andre året av Dareios, kongen av Persia.

5 På den tiden profeterte profetene Haggai og Sakarja, sønn av Iddo, til jødene i Juda og Jerusalem, og talte i navnet til Israels Gud, som var over dem. ² Serubabel, sønn av Sjealtiel, og Jesjua, sønn av Josadak, reiste seg og begynte gjenoppbyggingen av Guds hus i Jerusalem; og Guds profeter var med dem og ga støtte.

³ I denne perioden kom Tattenai, guvernøren i regionen bortenfor Eufrat, sammen med Sjetar-Bosenai og deres kolleger, til dem og spurte: "Hvem har gitt dere myndighet til å gjenoppbygge dette tempelet og fullføre denne strukturen?" ⁴ De spurte også om navnene på de personene som var involvert i byggingen av denne bygningen. ⁵ Men deres Guds øye var over jødene eldste, og de ble ikke hindret før saken kunne bli rapportert til Dareios og et svar ble mottatt. ⁶ Her er en kopi av brevet som Tattenai, guvernøren i regionen bortenfor Eufrat, og Sjetar-Bosenai og deres medarbeidere, embetsmennene i den regionen, sendte til kong Dareios. ⁷ Rapporten de sendte til ham var skrevet som følger: "Til kong Dareios: All fred. ⁸ Vi ønsker å informere kongen om at vi besøkte provinsen Juda, til tempelet til den store Gud. Bygningen blir konstruert med store steiner, og tømmer blir lagt i veggene. Arbeidet skrider frem flittig og går fremover under deres tilsyn.

⁹ Vi spurte de eldste og sa til dem: 'Hvem ga dere fullmakt til å gjenoppbygge dette tempelet og fullføre denne strukturen?' ¹⁰ Vi ba også om deres navn for å informere deg, slik at vi kunne registrere navnene på lederne for din kunnskap. ¹¹ Deres svar til oss var: 'Vi er himmelens og jordens Guds tjenere, og vi gjenoppbygger tempelet som ble bygget for mange år siden, som en stor konge av Israel bygde og fullførte. ¹² Men fordi våre forfedre gjorde himmelens Gud vred, overgav Han dem i hendene på Nebukadnesar, den kaldeiske kongen av Babylon, som ødela dette tempelet og førte folket i eksil til Babylon. ¹³ Likevel, i det første året av Kyros, kongen av Babylon, utstedte kong Kyros en forordning om å gjenoppbygge dette Guds hus. ¹⁴ Dessuten, gull- og

sølvartiklene fra Guds hus, som Nebukadnesar hadde tatt fra tempelet i Jerusalem og brakt til tempelet i Babylon, hentet kong Kyros fra tempelet i Babylon og betrodde en mann ved navn Sjesjbassar, som han hadde utnevnt til guvernør. ¹⁵ Han instruerte ham: "Ta disse artiklene og legg dem i tempelet i Jerusalem, og la Guds hus bli gjenoppbygget på sitt opprinnelige sted." ¹⁶ Slik kom Sjesjbassar og la grunnvollene til Guds hus i Jerusalem; og fra den tiden til nå har det vært under bygging, selv om det ennå ikke er fullført. ¹⁷ Derfor, hvis det behager kongen, la det bli gjennomført en søk i de kongelige arkivene der i Babylon for å fastslå om en forordning virkelig ble utstedt av kong Kyros for å gjenoppbygge dette Guds hus i Jerusalem; og la kongen sende oss sin beslutning angående denne saken."

6 Kong Dareios utstedte en befaling, og det ble gjort et søk i arkivene der skattene ble oppbevart i Babylon. ² I borgen i Ekbatana i provinsen Media ble en bokrull funnet, og følgende var skrevet: Memorandum— ³ I det første året av kong Kyros ble det utstedt en befaling angående Guds hus i Jerusalem: La tempelet bli gjenoppbygd som et sted for å ofre, og la dets grunnvoller bli lagt, med en høyde på seksti alen og en bredde på seksti alen, ⁴ med tre lag av store steiner og ett lag av tømmer. Utgiftene skal dekkes av den kongelige skattkisten. ⁵ Dessuten skal gull- og sølvartiklene fra Guds hus, som Nebukadnesar tok fra Jerusalem og brakte til Babylon, returneres til sine rettmessige steder i tempelet i Jerusalem; de skal plasseres i Guds hus.

⁶ Nå, Tattenai, guvernør av provinsen bortenfor elven, Shetar-Bozenai, og deres kolleger, embetsmennene i den regionen, hold dere borte derfra. ⁷ Ikke forstyr arbeidet på dette Guds hus. La jødernes guvernør og de jødiske eldste gjenoppbygge dette Guds hus på dets opprinnelige sted. ⁸ Videre utsteder jeg en befaling angående hva dere skal gjøre for disse jødiske eldste i gjenoppbyggingen av dette Guds hus: Den fulle kostnaden skal betales til disse mennene fra den kongelige skattkisten, fra skattene i provinsene bortenfor elven, uten forsinkelse. ⁹ Hva enn som trengs—okser, værer og lam til brennoffer for himmelens Gud, og hvete, salt, vin og olivenolje, som prestene i Jerusalem ber om—må gis til dem daglig uten opphold, ¹⁰ slik at de kan ofre til

himmelens Gud og søke kongens og hans sønners velvære. ¹¹ Jeg befaler også at hvis noen bryter denne forordningen, skal en bjelke trekkes ut fra deres hus og de skal bli spiddet på den, og deres hus skal gjøres til en søppelhaug for den overtreddelsen. ¹² Måtte Gud, som har latt sitt navn bo der, styrte enhver konge eller folk som forsøker å endre denne forordningen eller ødelegge dette Guds hus i Jerusalem. Jeg, Dareios, har utstedt denne forordningen; la den bli utført med flid. ¹³ Så, på grunn av forordningen kong Dareios hadde sendt, utførte Tattenai, guvernør av provinsen bortenfor elven, Shetar-Bozenai, og deres medarbeidere den med flid. ¹⁴ Slik fortsatte jødernes eldste å bygge og blomstre under profetiene til profeten Haggai og Sakarja, sønn av Iddo. De fullførte bygningen i henhold til befalingene fra Israels Gud og forordningene til Kyros, Dareios og Artaxerxes, kongene av Persia. ¹⁵ Tempelet ble fullført på den tredje dagen i måneden Adar, i det sjette året av kong Dareios' regjeringstid. ¹⁶ Da feiret israelittene—prestene, levittene og resten av de bortførte—innvielsen av Guds hus med glede. ¹⁷ Til innvielsen av dette Guds hus ofret de hundre okser, to hundre værer, fire hundre lam, og som syndoffer for hele Israel, tolv geitebukker, tilsvarende antallet av Israels stammer. ¹⁸ De utnevnte prestene i deres avdelinger og levittene i deres grupper til tjenesten for Gud i Jerusalem, slik det er skrevet i Moseboken. ¹⁹ På den fjortende dagen i den første måneden, feiret de bortførte påskan. ²⁰ Prestene og levittene hadde rensset seg sammen; alle var seremonielt rene. Levittene slaktet påskelammet for alle de bortførte, for deres brødre prestene, og for seg selv. ²¹ Så spiste israelittene som hadde vendt tilbake fra eksil det, sammen med alle som hadde skilt seg fra urenheten i nasjonene for å søke Herren, Israels Gud. ²² I syv dager feiret de med glede de usyrede brøds høytid, fordi Herren hadde fylt dem med glede ved å forandre assyrerkongens hjerte mot dem, for å oppmuntre dem i arbeidet på Guds hus, Israels Gud.

7 Etter disse hendelsene, under kong Artaxerxes' regjeringstid i Persia, dro Esra opp til Jerusalem. Han var sønn av Seraja, sønn av Asarja, sønn av Hilkia, ² etterkommer av Sjallum, etterkommer av Sadok, etterkommer av Ahitub, ³ etterkommer av Amarja, etterkommer av Asarja, etterkommer av Merajot, ⁴ etterkommer av Seraja, etterkommer av Ussi, etterkommer av Bukki, ⁵

etterkommer av Abisjua, etterkommer av Pinehas, etterkommer av Eleasar, etterkommer av Aron, ypperstepresten. ⁶ Denne Esra kom opp fra Babylon. Han var en skriver kyndig i Mose lov, som Herren, Israels Gud, hadde gitt. Kongen innvilget ham alt han ba om, for Herrens, hans Guds, hånd var over ham. ⁷ Noen av israelittene, inkludert prester, levitter, sangere, portvoktere og tempeltjenere, dro opp til Jerusalem i det syvende året av kong Artaxerxes. ⁸ Esra ankom Jerusalem i den femte måneden, i det syvende året av kongen.

⁹ På den første dagen i den første måneden begynte han sin reise fra Babylon, og han ankom Jerusalem på den første dagen i den femte måneden, fordi hans Guds gode hånd var over ham. ¹⁰ For Esra hadde satt sitt hjerte på å studere Herrens lov, praktisere den, og lære dens forskrifter og forordninger i Israel. ¹¹ Dette er en kopi av brevet kong Artaxerxes ga til Esra, presten, en skriver lærd i ordene av Herrens bud og Hans forskrifter for Israel: ¹² "Artaxerxes, kongenes konge, til Esra, presten, skriveren av himmelens Guds lov: Fullkommen fred. Og nå ¹³ har jeg utstedt et dekret om at enhver av Israels folk, inkludert prester og levitter, i mitt rike som ønsker å dra til Jerusalem, kan dra med deg. ¹⁴ Du er sendt av kongen og hans syv rådgivere for å undersøke Juda og Jerusalem med hensyn til din Guds lov, som er i din hånd. ¹⁵ Videre skal du bære sølvet og gullet som kongen og hans rådgivere frivillig har gitt til Israels Gud, hvis bolig er i Jerusalem, ¹⁶ sammen med alt sølvet og gullet du finner i provinsen Babylon, sammen med folkets og prestenes frivillige offergaver til deres Guds hus i Jerusalem. ¹⁷ Med disse pengene, sørg for å kjøpe okser, værer og lam, sammen med deres grødeoffer og drikkoffer, og ofre dem på alteret i din Guds hus i Jerusalem. ¹⁸ Du og dine medisraelitter kan deretter gjøre hva som synes best med resten av sølvet og gullet, i henhold til din Guds vilje. ¹⁹ Overlever alle artiklene som er betrodd deg for tjenesten i din Guds hus til Jerusalems Gud. ²⁰ Og resten av behovene for din Guds hus, som du måtte ha behov for å sørge for, kan du forsyne fra det kongelige skattkammeret. ²¹ "Jeg, kong Artaxerxes, utsteder et dekret til alle skattmestere i provinsene bortenfor Eufratelve, at hva enn Esra, presten, skriveren av himmelens Guds lov, krever av dere, skal gjøres flittig, ²² opptil hundre talenter sølv, hundre kor hvete, hundre bat vin, hundre bat olivenolje, og salt

uten mål. ²³ Hva enn som er befalt av himmelens Gud må gjøres med iver for himmelens Guds hus, så det ikke blir vrede mot kongens rike og hans sønner. ²⁴ Vi informerer dere også om at det ikke er tillatt å pålegge skatt, tributt eller avgift på noen av prestene, levittene, sangerne, portvokterne, tempeltjenere eller andre arbeidere i dette Guds hus. ²⁵ "Og du, Esra, i henhold til din Guds visdom som du besitter, utnevne dommere og dommere til å dømme alle folkene i provinsen bortenfor Eufratelve—alle som kjenner din Guds lover. Og du skal lære enhver som er uvitende om dem. ²⁶ Den som ikke adlyder din Guds lov og kongens lov skal straffes med død, landsforvisning, konfiskasjon av eiendom, eller fengsling etter behov." ²⁷ Velsignet være Herren, våre forfædres Gud, som har lagt en slik ting som dette i kongens hjerte, for å herliggjøre Herrens hus i Jerusalem, ²⁸ og som har utvidet sin gunst til meg foran kongen og hans rådgivere og alle kongens mektige embetsmenn. Fordi Herrens, min Guds, hånd var over meg, tok jeg mot til meg og samlet ledende menn fra Israel til å dra opp med meg.

8 Dette er overhodene for familiene og slektsregistrene til dem som dro opp med meg fra Babylon i kong Artaxerxes' regjeringstid: ² fra slekten til Pinhas, Gershom; fra slekten til Itamar, Daniel; fra slekten til David, Hattush; ³ av etterkommerne til Sjekanja, som var av etterkommerne til Parosj, Sakarja, og med ham var det oppført 150 menn; ⁴ av etterkommerne til Pahat-Moab, Eljoenai, sønn av Seraja, og med ham 200 menn; ⁵ av etterkommerne til Sattu, Sjekanja, sønn av Jahasiel, og med ham 300 menn; ⁶ av etterkommerne til Adin, Ebed, sønn av Jonatan, og med ham 50 menn; ⁷ av etterkommerne til Elam, Jesaja, sønn av Atalja, og med ham 70 menn; ⁸ av etterkommerne til Sjefatja, Sebadja, sønn av Mikael, og med ham 80 menn; ⁹ av etterkommerne til Joab, Obadja, sønn av Jehiel, og med ham 218 menn; ¹⁰ av etterkommerne til Bani, Sjelomit, sønn av Josifja, og med ham 160 menn; ¹¹ av etterkommerne til Bebai, Sakarja, sønn av Bebai, og med ham 28 menn; ¹² av etterkommerne til Asgad, Johanan, sønn av Hakkatan, og med ham 110 menn; ¹³ av etterkommerne til Adonikam, de siste, hvis navn var Elifelet, Jeuel og Sjemaja, og med dem 60 menn; ¹⁴ av etterkommerne til Bigvai, Utai og Sakkur, og med dem 70 menn. ¹⁵ Jeg samlet dem ved elven som

renner mot Ahava, og vi slo leir der i tre dager. Da jeg gjennomgikk folket og prestene, fant jeg ingen levitter der. ¹⁶ Så jeg kalte til meg Elieser, Ariel, Sjemaja, Elnatan, Jarib, Elnatan, Natan, Sakarja og Mesjullam, som var ledende menn, og Jojarib og Elnatan, som var lærere. ¹⁷ Jeg sendte dem til Iddo, lederen i Kasifja, og ga dem instruksjoner om hva de skulle si til Iddo og hans medlevitter, tempeltjenerne i Kasifja, for å bringe oss tjenere til vår Guds hus. ¹⁸ Fordi vår Guds gode hånd var over oss, brakte de oss Serebja, en innsiktsfull mann, fra etterkommerne til Mahli, sønn av Levi, sønn av Israel, og Serebjas sønner og brødre, 18 i alt; ¹⁹ og Hasjabja, sammen med Jesaja fra etterkommerne til Merari, og hans brødre og deres sønner, 20 i alt. ²⁰ De brakte også 220 av tempeltjenerne, som David og lederne hadde utpekt til å bistå levittene, alle registrert ved navn. ²¹ Der, ved elven Ahava, utropte jeg en faste, så vi kunne ydmyke oss for vår Gud og søke fra Ham en trygg reise for oss, våre barn og alle våre eiendeler. ²² Jeg var flau over å be kongen om soldater og ryttere for å beskytte oss mot fiender på veien, fordi vi hadde fortalt kongen: "Vår Guds hånd er gunstig mot alle som søker Ham, men Hans makt og vrede er mot alle som forlater Ham." ²³ Så vi fastet og bønnfalt vår Gud om dette, og Han lyttet til vår bønn. ²⁴ Deretter utpekte jeg tolv av de ledende prestene: Serebja, Hasjabja, og med dem ti av deres brødre. ²⁵ Jeg veide opp til dem sølvet, gullet og artiklene, offeret til vår Guds hus som kongen, hans rådgivere, hans embetsmenn og hele Israel som var til stede hadde bidratt med. ²⁶ Jeg veide opp til dem 650 talenter sølv, sølvartikler som veide 100 talenter, og 100 talenter gull, ²⁷ 20 gullboller verdsatt til 1000 dariker, og to fine artikler av polert bronse, like verdifulle som gull. ²⁸ Jeg sa til dem: "Dere er hellige for Herren, og artiklene er hellige; sølvet og gullet er en frivillig gave til Herren, deres fedres Gud. ²⁹ Vokt dem nøye inntil dere veier dem opp i kamrene i Herrens hus i Jerusalem for de ledende prestene, levittene og familieoverhodene i Israel." ³⁰ Så mottok prestene og levittene sølvet, gullet og de hellige artiklene som var veid opp for å bli tatt til vår Guds hus i Jerusalem. ³¹ På den tolvte dagen i den første måneden satte vi ut fra elven Ahava for å dra til Jerusalem. Vår Guds hånd var over oss, og Han beskyttet oss fra fiender og bakhold underveis. ³² Så vi ankom Jerusalem og ble der i tre dager. ³³ På den fjerde dagen, i vår Guds hus, veide vi opp sølvet,

gullet og de hellige artiklene i hendene til Meremot, sønn av Uria, presten. Eleasar, sønn av Pinhas, var med ham, og det var også levittene Josabad, sønn av Jesua, og Noadja, sønn av Binnui. ³⁴ Alt ble verifisert etter antall og vekt, og hele vekten ble registrert på den tiden. ³⁵ Så ofret de hjemvendte fra fangenskapet brennoffer til Israels Gud: tolv okser for hele Israel, nittiseks værer, syttisju værer, og tolv geitebukker som syndoffer. Alt dette var et brennoffer til Herren. ³⁶ De overleverte også kongens ordre til kongens satraper og guvernørene i provinsene bortenfor Eufrat, som deretter støttet folket og Guds hus.

9 Etter at disse sakene var fullført, kom embetsmennene til meg og sa: "Israels folk, inkludert prestene og levittene, har ikke holdt seg adskilt fra de omkringliggende folkene og deres avskyeligheter, slik som kanaanittene, hetittene, perisittene, jebusittene, ammonittene, moabittene, egypterne og amorittene. ² De har tatt noen av deres døtre som koner for seg selv og sine sønner, og dermed blandet den hellige ætten med folkene i landene. Ja, lederne og embetsmennene har vært de fremste i denne troløsheten."

³ Da jeg hørte dette, rev jeg i stykker kappen og kappen min, rev hår fra hodet og skjegget mitt, og satte meg ned fullstendig forferdet. ⁴ Da samlet alle som skalv for Israels Guds ord, på grunn av de bortførtes troløshet, seg rundt meg, og jeg forble forferdet til kveldsofferet. ⁵ Ved tiden for kveldsofferet reiste jeg meg fra min selvfordrelse, med kappen og kappen min revet i stykker, og falt på knærne, utbredte hendene til Herren min Gud; ⁶ og jeg ba: "Å min Gud, jeg skammer meg og er ydmyket over å løfte mitt ansikt til Deg, min Gud, for våre misgjerninger har steget over våre hoder, og vår skyld har nådd opp til himmelen. ⁷ Fra våre forfedres dager til denne dag har vår skyld vært stor. På grunn av våre synder har vi, våre konger og våre prester blitt overgitt i hendene på kongene i landene, til sverdet, til fangenskap, til plyndring og til vanære, slik det er i dag. ⁸ Men nå, for et øyeblikk, har Herren vår Gud vist oss nåde ved å etterlate oss en rest og gi oss et sikkert fotfeste på Hans hellige sted, så vår Gud kan opplyse våre øyne og gi oss litt lindring i vårt fangenskap. ⁹ For selv om vi er slaver, har vår Gud ikke forlatt oss i vårt fangenskap. Han har vist oss godhet i kongenes øyne i Persia, gitt oss nytt liv

til å gjenoppbygge vår Guds hus og gjenreise dets ruiner, og har gitt oss en mur av beskyttelse i Juda og Jerusalem. ¹⁰ "Og nå, vår Gud, hva kan vi si etter dette? For vi har virkelig forlatt Dine bud, ¹¹ som Du ga gjennom Dine tjenere profetene, og sa: 'Landet dere er på vei inn for å ta i eie er et land besmittet av folkene i landenes urenhet, med deres avskyeligheter som fyller det fra den ene enden til den andre. ¹² Derfor, gi ikke deres døtre i ekteskap til deres sønner, og ta ikke deres døtre til deres sønner. Søk aldri deres fred eller velstand, så dere kan være sterke og spise av landets gode, og etterlate det som en evig arv til deres barn.'

¹³ Etter alt som har kommet over oss for våre onde gjerninger og store skyld, siden Du, vår Gud, har straffet oss mindre enn våre synder fortjente og har gitt oss en slik rest som dette, ¹⁴ skal vi igjen bryte Dine bud og inngå ekteskap med folkene som praktiserer slike avskyeligheter? Ville Du ikke bli sint på oss til det punktet at vi ble ødelagt, uten å etterlate oss noen rest eller overlevende? ¹⁵ Å Herre, Israels Gud, Du er rettferdig! Vi er i dag etterlatt som en rest. Her står vi foran Deg i vår skyld, og på grunn av den kan ingen av oss stå i Din nærhet."

10 Mens Esra ba og bekjente, gråt og lå utstrakt foran Guds hus, samlet en meget stor forsamling av israelitter seg rundt ham—menn, kvinner og barn—for folket gråt bittert. ² Da sa Sekanja, sønn av Jehiel, en av etterkommerne av Elam, til Esra: "Vi har vært troløse mot vår Gud ved å gifte oss med utenlandske kvinner fra landets folk. Likevel er det håp for Israel til tross for dette. ³ La oss nå inngå en pakt med vår Gud om å sende bort alle disse kvinnene og deres barn, etter råd fra min herre og de som skjelver for vår Guds bud. La det skje i henhold til loven. ⁴ Reis deg, for dette er ditt ansvar. Vi vil støtte deg, så vær modig og handle."

⁵ Så reiste Esra seg og fikk de ledende prestene, levittene og hele Israel til å avlegge ed på å gjøre det som var foreslått. Og de avla eden. ⁶ Deretter trakk Esra seg tilbake fra Guds hus og gikk til kammeret til Johanan, sønn av Eljasib. Han spiste ikke brød eller drakk vann der, for han sørget over de bortførte troløshet. ⁷ En kunngjøring ble utstedt over hele Juda og Jerusalem om at alle de bortførte skulle samles i Jerusalem. ⁸ Enhver som ikke møtte opp innen tre dager, ville miste all sin eiendom, i

samsvar med ledernes og de eldres beslutning, og ville bli utelukket fra de bortførtes forsamling.

⁹ Innen tre dager samlet alle mennene fra Juda og Benjamin seg i Jerusalem. På den tjuende dagen i den niende måneden satt hele folket på plassen foran Guds hus, skjelvende på grunn av denne saken og det kraftige regnet. ¹⁰ Da reiste presten Esra seg og sa til dem: "Dere har vært troløse ved å gifte dere med utenlandske kvinner, og dermed økt Israels skyld. ¹¹ Gjør nå bekjennelse til Herren, deres fedres Gud, og gjør Hans vilje. Skill dere fra landets folk og fra deres utenlandske koner." ¹² Hele forsamlingen svarte med høy røst: "Det er vår plikt å gjøre som du har sagt. ¹³ Men det er mange folk her, og det er regntid; vi kan ikke stå ute. Dessuten kan denne saken ikke løses på en dag eller to, for vi har syndet stort i denne saken. ¹⁴ La våre ledere handle på vegne av hele forsamlingen, og la alle i våre byer som har giftet seg med en utenlandsk kvinne komme på fastsatte tider, sammen med de eldste og dommerne i hver by, inntil vår Guds brennende vrede i denne saken er vendt bort fra oss." ¹⁵ Jonathan, sønn av Asahel, og Jahzeia, sønn av Tikva, var de eneste som motsatte seg dette, med Meshullam og Sjabetai levitten som støttet dem. ¹⁶ Så gjorde de bortførte som foreslått. Presten Esra valgte menn som var overhoder for familier, en fra hver familieavdeling, alle utpekt ved navn. De møttes på den første dagen i den tiende måneden for å undersøke saken, ¹⁷ og innen den første dagen i den første måneden hadde de avsluttet behandlingen av alle mennene som hadde giftet seg med utenlandske kvinner. ¹⁸ Blant prestene etterkommere hadde følgende giftet seg med utenlandske kvinner: Fra etterkommerne av Jesjua, sønn av Josadak, og hans brødre: Ma'aseja, Elieser, Jarib og Gedalja. ¹⁹ De lovet å sende bort sine koner, og for sin skyld presenterte de hver en vær fra flokken som skyldoffer. ²⁰ Fra Immers slekt: Hanani og Sebadja. ²¹ Fra Harims slekt: Ma'aseja, Elia, Sjemaja, Jehiel og Ussia. ²² Fra Pashhurs slekt: Eljoenai, Ma'aseja, Ismael, Netanel, Josabad og Elasah. ²³ Blant levittene: Josabad, Sjimi, Kelaja (også kjent som Kelita), Petahja, Juda og Elieser. ²⁴ Eljasib var blant dem som tjente i musikalske roller. Sjallum, Telem og Uri var blant dem som tjente som portvoktere. ²⁵ Og blant de andre israelittene: Fra Parosjs slekt: Ramja, Jissia, Malkia, Mijamin, Elieser, Malkia og Benaja. ²⁶ Fra Elams slekt: Mattanja, Sakarja, Jehiel,

Esra

Abdi, Jeremot og Elia. ²⁷ Fra Zattus slekt: Eljoenai, Eljasib, Mattanja, Jeremot, Sabad og Asiza. ²⁸ Fra Bebais slekt: Johanan, Hananja, Sabbai og Atlai. ²⁹ Fra Banis familie: Mesjullam, Malluk, Adaja, Jasjub, Seal og Jeremot. ³⁰ Fra Pahat-Moabs familie: Adna, Kelal, Benaja, Ma'aseja, Mattanja, Besalel, Binnui og Manasse. ³¹ Fra Harims slekt: Elieser, Jissia, Malkia, Sjemaja, Sjimeon, ³² Inkludert Benjamin, Malluk og Sjemarja. ³³ Fra Hasjums slekt: Matenai, Mattata, Sabad, Elifelet, Jeremai, Manasse og Sjimi. ³⁴ Fra

Banis slekt: Ma'adai, Amram, Uel, ³⁵ Benaja, Bedeja og Keluhu, ³⁶ Vanja, Meremot og Eljasib, ³⁷ Mattanja, Matenai og Ja'asu. ³⁸ Fra Binnuis slekt: Sjimi, ³⁹ Sjelemja, Natan og Adaja, ⁴⁰ Maknadebai, Sjajsai og Sarai, ⁴¹ Asarel, Sjelemja og Sjemarja, ⁴² Sjallum, Amarja og Josef. ⁴³ Fra Nebos slekt: Je'iel, Mattitja, Sabad, Sebina, Jaddai, Joel og Benaja. ⁴⁴ Alle disse hadde giftet seg med utenlandske kvinner, og noen av dem hadde barn med disse konene.

Nehemja

1 Dette er ordene til Nehemja, sønn av Hakalja. I måneden Kislev, i det tjuende året, mens jeg var i borgen i Susa, ² Hanani, en av mine brødre, kom med noen menn fra Juda, og jeg spurte dem om den jødiske resten som hadde overlevd eksilet, og om Jerusalem. ³ De svarte: "De som overlevde eksilet og er i provinsen, er i stor nød og vanære. Jerusalems mur er revet ned, og portene er brent med ild."

⁴ Da jeg hørte disse ordene, satte jeg meg ned og gråt, sørget i flere dager. Jeg fastet og ba for himmelens Gud. ⁵ Jeg sa: "Å Herre, himmelens Gud, den store og fryktinngytende Gud, som holder sin pakt av kjærlighet med dem som elsker ham og holder hans bud, ⁶ vær så snill å lytte nøye og se på bønnen din tjener fremfører for deg dag og natt for dine tjenere, Israels folk. Jeg bekjenner syndene vi israelitter, inkludert meg selv og min fars familie, har begått mot deg. ⁷ Vi har handlet meget korrupte mot deg. Vi har ikke adlydt de bud, forskrifter og lover du ga din tjener Moses. ⁸ Husk ordet du ga din tjener Moses, og sa: 'Hvis dere er troløse, vil jeg spre dere blant nasjonene, ⁹ men hvis dere vender tilbake til meg og adlyder mine bud, da vil jeg, selv om ditt bortførte folk er ved den fjerneste horisont, samle dem derfra og bringe dem til stedet jeg har valgt for mitt navn å bo.' ¹⁰ De er dine tjenere og ditt folk, som du har forløst med din store styrke og din mektige hånd. ¹¹ Herre, la ditt øre være oppmerksom på bønnen til denne din tjener og til bønnen til dine tjenere som gleder seg i å ære ditt navn. Gi din tjener suksess i dag ved å gi ham nåde i nærvær av denne mannen." Jeg var munnskjenk for kongen.

2 I måneden Nisan, i det tjuende året til kong Artaxerxes, da vin var foran ham, tok jeg vinen og ga den til kongen. Jeg hadde ikke vært trist i hans nærvær før. ² Så sa kongen til meg: "Hvorfor ser ditt ansikt trist ut når du ikke er syk? Dette kan bare være hjertets sorg." Da ble jeg meget redd. ³ Og jeg sa til kongen: "Måtte kongen leve for alltid! Hvorfor skulle ikke mitt ansikt være trist når byen hvor mine forfedre er begravet ligger øde og dens porter er blitt ødelagt av ild?" ⁴ Kongen sa til meg: "Hva er det du ønsker?" Så ba jeg til himmelens Gud. ⁵ Og jeg sa til kongen: "Hvis det behager kongen, og hvis din tjener har funnet nåde for dine øyne, send meg til Juda, til byen hvor mine forfedres graver er, så jeg kan gjenoppbygge den." ⁶ Da spurte kongen,

mens dronningen satt ved siden av ham, meg: "Hvor lang tid vil reisen din ta, og når vil du komme tilbake?" Det behaget kongen å sende meg, så jeg satte en tid. ⁷ Jeg sa også til kongen: "Hvis det behager kongen, kan jeg få brev til guvernørene i provinsene bortenfor elven, slik at de vil la meg passere til jeg kommer til Juda?" ⁸ Og kan jeg få et brev til Asaf, vokteren av kongens skog, slik at han vil gi meg tømmer til å lage bjelker til portene i borgen ved tempelet, til bymuren, og til huset jeg skal bo i?" Og fordi min Guds nådige hånd var over meg, innvilget kongen mine forespørsler. ⁹ Så dro jeg til guvernørene i provinsene bortenfor Eufrat og ga dem kongens brev. Kongen hadde også sendt hærførere og ryttere med meg. ¹⁰ Da Sanballat horonitten og Tobia ammonittenes embetsmann hørte om dette, ble de meget misfornøyde over at noen hadde kommet for å søke israelittenes velferd. ¹¹ Ved min ankomst i Jerusalem, ble jeg der i tre hele dager. ¹² Jeg dro ut om natten med noen få andre. Jeg hadde ikke fortalt noen hva min Gud hadde lagt på mitt hjerte å gjøre for Jerusalem. Det var ingen dyr med meg bortsett fra det jeg red på. ¹³ Om natten dro jeg ut gjennom Dalporten mot Dragekilden og Møkkporten, og undersøkte Jerusalems murer, som var blitt brutt ned, og dens porter, som var blitt fortært av ild. ¹⁴ Så dro jeg videre mot Kildeporten og Kongens dam, men det var ikke plass for mitt ridedyr til å passere. ¹⁵ Så fortsatte jeg opp dalen om natten, inspiserte muren. Til slutt vendte jeg tilbake og gikk inn igjen gjennom Dalporten. ¹⁶ Embetsmennene visste ikke hvor jeg hadde gått eller hva jeg gjorde, for ennå hadde jeg ikke sagt noe til jødene, prestene, adelsmennene, embetsmennene eller de andre som skulle utføre arbeidet. ¹⁷ Så sa jeg til dem: "Dere kan se situasjonen vi er i: Jerusalem ligger i ruiner, og dens porter er blitt brent. Kom, la oss gjenoppbygge Jerusalems mur, så vi ikke lenger vil være i vanære." ¹⁸ Jeg fortalte dem også om min Guds nådige hånd over meg og hva kongen hadde sagt til meg. De svarte: "La oss reise oss og bygge." Så satte de sine hender til dette gode arbeidet. ¹⁹ Men da Sanballat horonitten, Tobia ammonittenes embetsmann, og Geshem araberer hørte om det, hånte og latterliggjorde de oss. "Hva er det dere gjør?" spurte de. "Gjør dere opprør mot kongen?" ²⁰ Jeg svarte dem og sa: "Himmelens Gud vil gi oss fremgang. Vi, hans tjenere, vil begynne å bygge, men for dere,

Nehemja

dere har ingen del, rett eller historisk krav i Jerusalem.”

3 Eliasjib, ypperstepresten, sammen med sine medprester, begynte arbeidet på Fåreporten. De innviet den og satte inn dørene. De fortsatte innvielsen opp til Hundretårnet og Hananeltårnet. ² Ved siden av dem bygde mennene fra Jeriko den tilstøtende delen, og Sakkur, sønn av Imri, bygde ved siden av dem. ³ Sønnene til Hassenaaah gjenoppbygde Fiskerporten, la dens bjelker og satte opp dørene, boltene og slåene. ⁴ Ved siden av dem utførte Meremot, sønn av Uriá, sønn av Hakkos, reparasjoner. Ved siden av ham gjorde Mesjullam, sønn av Berekja, sønn av Mesjesabel, reparasjoner, med Sadok, sønn av Baana, som reparerte ved siden av ham. ⁵ Tekoittene reparerte den følgende delen, selv om deres fornemme ikke ville støtte arbeidet til deres ledere. ⁶ Jojada, sønn av Paseah, og Mesjullam, sønn av Besodeja, reparerte Jeshanahporten, satte inn dens bjelker og installerte dens dører, bolter og slåer. ⁷ Ved siden av dem gjorde Melatja, gibeonitten, og Jadon, meronotitten, menn fra Gibeon og Mispá, reparasjoner for guvernøren av provinsen bortenfor Eufrat. ⁸ Ussiel, sønn av Harhaja, en gullsmed, reparerte den neste delen, og Hananja, en av parfymemakerne, gjorde reparasjoner ved siden av ham, og restaurerte Jerusalem så langt som til Den brede muren. ⁹ Refaja, sønn av Hur, embetsmann over halve distriktet Jerusalem, reparerte den neste delen. ¹⁰ Ved siden av dette gjorde Jedaja, sønn av Harumaf, reparasjoner rett overfor sitt hus, med Hattusj, sønn av Hasjabneja, som arbeidet ved siden av ham. ¹¹ Malkia, sønn av Harim, og Hasjub, sønn av Pahat-Moab, reparerte en annen del, inkludert Øvnstårnet. ¹² Sjallum, sønn av Hallohesj, embetsmann over halve distriktet Jerusalem, reparerte den neste delen med sine døtre. ¹³ Hanun og innbyggerne i Zanoa reparerte Dalporten, konstruerte den og installerte dens dører, bolter og slåer, samt tusen alen av muren opp til Møkkporten. ¹⁴ Malkia, sønn av Rekab, embetsmann over distriktet Bet-Hakkerem, reparerte Møkkporten, konstruerte den og installerte dens dører, bolter og slåer. ¹⁵ Sjallun, sønn av Kol-Hose, embetsmann over distriktet Mispá, reparerte Kildeporten, tekket den og installerte dens dører, bolter og slåer. Han reparerte også muren ved Siloamdammen ved Kongens hage, så langt som trappene som fører ned fra Davids by. ¹⁶ Bortenfor

ham gjorde Nehemja, sønn av Asbuk, embetsmann over halve distriktet Bet-Sur, reparasjoner rett overfor Davids graver, opp til den kunstige dammen og Heltenes hus. ¹⁷ Ved siden av ham utførte levittene reparasjoner under Rehú, sønn av Bani. Ved siden av ham reparerte Hasjabja, embetsmann over halve distriktet Ke'ila, for sitt distrikt. ¹⁸ Ved siden av ham gjorde deres medlevitter under Binnui, sønn av Henadad, embetsmann over den andre halvdelen av distriktet Ke'ila, reparasjoner. ¹⁹ Ved siden av ham reparerte Eser, sønn av Jesjua, embetsmann over Mispá, en annen del rett overfor oppgangen til våpenhuset ved vinkelen. ²⁰ Ved siden av ham reparerte Baruk, sønn av Zabbai, ivrig en annen del, fra vinkelen til inngangen til huset til Eliasjib, ypperstepresten. ²¹ Ved siden av ham reparerte Meremot, sønn av Uriá, sønn av Hakkos, en annen del, fra inngangen til Eliasjibs hus til enden av det. ²² Prestene fra den omkringliggende regionen gjorde reparasjoner ved siden av ham. ²³ Bortenfor dem gjorde Benjamin og Hasjub reparasjoner foran sitt hus, med Asarja, sønn av Ma'aseja, sønn av Ananja, som reparerte ved siden av sitt hus. ²⁴ Ved siden av ham reparerte Binnui, sønn av Henadad, en annen del, fra Asarjas hus til vinkelen og hjørnet. ²⁵ Palal, sønn av Usai, arbeidet rett overfor vinkelen og tårnet som stikker ut fra det øvre palasset nær vaktgården. Ved siden av ham gjorde Pedaja, sønn av Parosj, reparasjoner. ²⁶ Tempeltjenerne som bodde på Ofel-høyden gjorde reparasjoner opp til et punkt rett overfor Vannporten mot øst og det fremspringende tårnet. ²⁷ Ved siden av dem reparerte mennene fra Tekoa en annen del, fra det store fremspringende tårnet til Ofel-muren. ²⁸ Overfor Hesteporten reparerte prestene, hver foran sitt eget hus. ²⁹ Ved siden av dem gjorde Sadok, sønn av Immer, reparasjoner rett overfor sitt hus, med Sjemaja, sønn av Sjekanja, vaktmannen ved Østporten, som gjorde reparasjoner ved siden av ham. ³⁰ Ved siden av ham reparerte Hananja, sønn av Sjelemja, og Hanun, den sjette sønnen til Salaf, en annen del. Ved siden av dem gjorde Mesjullam, sønn av Berekja, reparasjoner rett overfor sine boliger. ³¹ Ved siden av ham gjorde Malkia, en av gullsmedene, reparasjoner opp til huset til tempeltjenerne og kjøpmennene, rett overfor Inspeksjonsporten, og så langt som rommet over hjørnet. ³² Mellom rommet over hjørnet og Fåreporten gjorde gullsmedene og kjøpmennene reparasjoner.

Nehemja

4 Da Sanballat hørte at vi holdt på å bygge opp muren, ble han rasende og meget sint, og han spottet jødene. ² Han talte i nærvær av sine medarbeidere og Samarias hær og sa: "Hva er det disse svake jødene gjør? Skal de gjenreise sin mur? Kan de ofre? Vil de fullføre det på en dag? Kan de gjenopplive steinene fra ruinhaugene, selv de som er brent?" ³ Tobija ammonitten, som var ved siden av ham, sa: "Det de bygger—selv om en rev skulle klatre opp på det, ville det bryte ned steinmuren deres!" ⁴ Hør oss, vår Gud, for vi er foraktet. Vend deres hån tilbake på deres egne hoder og la dem bli plyndret i et land av fangenskap. ⁵ Dekk ikke over deres skyld, og la ikke deres synd bli utslettet fra ditt åsyn, for de har demoralisert bygningsarbeiderne. ⁶ Så fortsatte vi å bygge muren til den nådde halvparten av sin høyde, for folket var fullt ut forpliktet til arbeidet. ⁷ Da Sanballat, Tobija, araberne, ammonittene og asjdodittene hørte at reparasjonene av Jerusalems murer hadde gått fremover og at bruddene ble lukket, ble de meget sinte. ⁸ De sammensverget seg alle om å komme og kjempe mot Jerusalem og forårsake forvirring i den. ⁹ Som svar ba vi til vår Gud og satte en vakt dag og natt for å beskytte mot denne trusselen. ¹⁰ I mellomtiden sa folket i Juda: "Arbeidernes styrke svikter, og det er så mye rusk at vi ikke kan bygge opp muren." ¹¹ Våre fiender sa: "Før de vet det eller ser oss, vil vi være rett der blant dem og drepe dem og sette en stopper for arbeidet." ¹² Da kom jødene som bodde nær dem og advarte oss gjentatte ganger: "Hvor enn dere snur dere, vil de angripe oss." ¹³ Derfor plasserte jeg noen av folket bak de laveste punktene på muren ved de utsatte stedene, organiserte dem etter familier med deres sverd, spyd og buer. ¹⁴ Etter at jeg hadde sett over tingene, reiste jeg meg og sa til de fornemme, embetsmennene og resten av folket: "Vær ikke redd for dem. Husk Herren, som er stor og fryktingngytende, og kjemp for deres familier, deres sønner og deres døtre, deres koner og deres hjem." ¹⁵ Da våre fiender hørte at vi var klar over deres plan og at Gud hadde forpurret den, vendte vi alle tilbake til muren, hver til sitt eget arbeid. ¹⁶ Fra den dagen av arbeidet halvparten av mine menn på konstruksjonen, mens den andre halvparten var utstyrt med spyd, skjold, buer og rustning. Offiserene stilte seg bak hele folket i Juda. ¹⁷ De som bygde muren og de som bar materialer, gjorde sitt arbeid med den ene hånden og holdt et våpen i den andre.

¹⁸ Hver av bygningsarbeiderne bar sitt sverd ved sin side mens han arbeidet. Men mannen som blåste i trompeten, ble hos meg. ¹⁹ Jeg talte til de fornemme, embetsmennene og resten av folket og sa: "Oppgaven er omfattende og spredt ut, og vi er vidt adskilt fra hverandre langs muren. ²⁰ Når dere hører lyden av trompeten, samles til oss der. Vår Gud vil kjempe for oss!" ²¹ Så fortsatte vi arbeidet med halvparten av mennene som holdt spyd, fra dagens første lys til stjernene viste seg. ²² På den tiden sa jeg også til folket: "La hver mann og hans hjelper bli inne i Jerusalem om natten, så de kan tjene som vakter om natten og som arbeidere om dagen." ²³ Verken jeg eller mine brødre eller mine menn eller vaktene med meg tok av oss klærne; hver beholdt sitt våpen, selv når han gikk for å hente vann.

5 Nå var det et stort rop fra folket og deres koner mot deres jødiske brødre. ² Noen sa: "Vi, sammen med våre sønner og døtre, er mange; derfor trenger vi å skaffe korn så vi kan spise og leve." ³ Andre sa: "Vi pantsetter våre marker, våre vingårder og våre hjem for å skaffe korn på grunn av hungersnøden."

⁴ Det var også de som sa: "Vi har lånt penger for å betale kongens skatt på våre marker og vingårder. ⁵ Nå er vårt kjøtt det samme som våre brødres, våre barn er som deres barn. Likevel tvinger vi våre sønner og døtre til slaveri; noen av våre døtre har allerede blitt gjort til slaver, og vi er maktesløse fordi våre marker og vingårder tilhører andre." ⁶ Da jeg hørte deres rop og disse ordene, ble jeg meget sint. ⁷ Etter å ha vurdert saken, konfronterte jeg adelsmennene og embetsmennene og sa: "Dere krever renter av deres eget folk!" Så kalte jeg sammen en stor forsamling mot dem. ⁸ Jeg sa til dem: "Så langt det er mulig, har vi løskjøpt våre jødiske brødre som ble solgt til hedningene. Nå selger dere deres egne brødre, bare for at de skal bli solgt tilbake til oss!" De forble tause, ute av stand til å finne et svar. ⁹ Så fortsatte jeg, "Det dere gjør er ikke rett. Burde dere ikke vandre i frykt for vår Gud for å unngå vanæren fra våre hedenske fiender? ¹⁰ Jeg, mine brødre og mine menn låner dem også penger og korn. La oss opphøre med denne renten! ¹¹ Vennligst, gi dem tilbake i dag deres marker, vingårder, olivenlunder og hus, sammen med renten dere krever av dem—den hundrede del av pengene,

Nehemja

kornet, den nye vinen og oljen.”¹² De svarte, “Vi vil gi det tilbake og vil ikke kreve noe mer fra dem; vi vil gjøre som du sier.” Så kalte jeg sammen prestene og fikk adelsmennene og embetsmennene til å avlegge en ed om å gjøre det de hadde lovet.¹³ Jeg ristet også ut foldene på kappen min og erklærte, “På denne måten må Gud riste ut av deres hus og eiendeler enhver som ikke holder dette løftet. Så må en slik person bli ristet ut og tømt!” Hele forsamlingen sa, “Amen,” og priste Herren. Og folket gjorde som de hadde lovet.¹⁴ Dessuten, fra den dagen jeg ble utnevnt til å være deres guvernør i landet Juda, fra det tjuende året til det trettiførste året av kong Artaxerxes, i tolv år, verken jeg eller mine brødre brukte guvernørens matgodtgjørelse.¹⁵ Men de tidligere guvernørene som var før meg la tunge byrder på folket og tok fra dem førte sekel sølv i tillegg til brød og vin. Selv deres tjenere hersket over folket. Men jeg gjorde ikke det på grunn av min ærbødighet for Gud.¹⁶ I stedet viet jeg meg til arbeidet på denne muren. Alle mine menn var samlet der for arbeidet; vi skaffet oss ikke noe land.¹⁷ Videre spiste 150 jøder og embetsmenn ved mitt bord, i tillegg til de som kom til oss fra de omkringliggende nasjonene.¹⁸ Hver dag ble en okse, seks utvalgte sauer og noe fjærkre tilberedt for meg, og hver tiende dag ble en rikelig forsyning av alle slags vin gitt. Til tross for alt dette krevde jeg ikke guvernørens matgodtgjørelse, fordi kravene var tunge på dette folket.¹⁹ Husk meg gunstig, min Gud, for alt jeg har gjort for dette folket.

6 Da det ble rapportert til Sanballat, Tobia, Geshem araberer, og resten av våre motstandere at jeg hadde gjenoppbygd muren og at det ikke var noen åpning igjen i den—selv om jeg på den tiden ennå ikke hadde satt dørene i portene—² sendte Sanballat og Geshem meg en melding: “Kom, la oss møtes i en av landsbyene på Ono-sletten.” Men de planla å skade meg.³ Så jeg sendte budbringere til dem og sa: “Jeg er opptatt med et viktig arbeid og kan ikke komme ned. Hvorfor skulle arbeidet stanse mens jeg forlater det og kommer ned til dere?”⁴ De sendte meg den samme meldingen fire ganger, og hver gang ga jeg dem det samme svaret.⁵ Så, ved den femte anledningen, sendte Sanballat sin tjener til meg med den samme meldingen, og i hans hånd var et åpent brev⁶ som sa: “Det er rapportert blant nasjonene—og Gashmu bekrefter det—at du og jødene har til hensikt å gjøre

opprør, og det er derfor du gjenoppbygger muren. Ifølge disse rapportene skal du bli deres konge.”⁷ Du har også utnevnt profeter til å proklamere i Jerusalem: “Det er en konge i Juda!” Denne rapporten vil nå kongen; så la oss rådføre oss sammen.”⁸ Jeg sendte ham dette svaret: “Ingenting av det du sier har skjedd; du finner det opp i ditt eget sinn.”⁹ De prøvde alle å skremme oss, og tenkte: “Deres hender vil bli for svake for arbeidet, og det vil ikke bli fullført.” Men jeg ba: “Nå, Gud, styrk mine hender.”¹⁰ Jeg gikk til huset til Sjemaja, sønn av Delaja, sønn av Mehetabel, som var innesperret hjemme. Han sa: “La oss møtes i Guds hus, inne i tempelet, og lukke tempeldørene, for de kommer for å drepe deg—om natten kommer de for å drepe deg.”¹¹ Men jeg sa: “Skulle en mann som meg flykte? Og hvem som meg ville gå inn i tempelet for å redde sitt liv? Jeg vil ikke gå inn.”¹² Da innså jeg at Gud ikke hadde sendt ham, men han hadde uttalt sin profeti mot meg fordi Tobia og Sanballat hadde leid ham.¹³ Han ble leid for å skremme meg slik at jeg ville handle i frykt og synde, og de kunne ha grunnlag for en ond rapport for å vanære meg.¹⁴ Husk, min Gud, Tobia og Sanballat for deres gjerninger, og også profetinnen Noadja og resten av profetene som prøvde å skremme meg.¹⁵ Slik ble muren fullført den tjuefemte dagen i Elul, på femtito dager.¹⁶ Da alle våre fiender hørte om dette, og alle de omkringliggende nasjonene så det, mistet de sin selvtillit, for de innså at dette arbeidet var blitt utført med hjelp fra vår Gud.¹⁷ I de dagene sendte Judas adelige mange brev til Tobia, og brev fra Tobia kom til dem.¹⁸ For mange i Juda var bundet ved ed til ham, siden han var svigersønn til Sekanja, sønn av Arah, og hans sønn Johanan hadde giftet seg med datteren til Mesjullam, sønn av Berekja.¹⁹ Dessuten talte de om hans gode gjerninger i mitt nærvær, og rapporterte mine ord til ham. Og Tobia sendte brev for å skremme meg.

7 Da muren var fullført og dørene var satt på plass, utnevnte jeg portvaktene, sangerne og levittene.² Jeg utnevnte min bror Hanani og Hananja, kommandanten for festningen, til å ha ansvar for Jerusalem, for han var en pålitelig mann som fryktet Gud mer enn mange andre.³ Jeg instruerte dem: “Ikke åpne portene til Jerusalem før solen står høyt. Mens portvaktene fortsatt er på vakt, la dem lukke og bolte dørene. Utnevnt også vakter fra

Nehemja

innbyggerne i Jerusalem, hver på sin post og foran sitt eget hus."

⁴ Byen var stor og romslig, men befolkningen var liten, og husene var ikke blitt gjenoppbygd. ⁵ Da la min Gud det i mitt hjerte å samle de fornemme, de ledende og folket for registrering etter familier. Jeg fant slektsregisteret over dem som først hadde vendt tilbake, og dette er hva jeg oppdaget: ⁶ Dette er folkene fra provinsen som vendte tilbake fra fangenskapet av de landflyktige som Nebukadnesar, kongen av Babylon, hadde ført i eksil. De vendte tilbake til Jerusalem og Juda, hver til sin egen by, ⁷ sammen med Serubabel, Jesjua, Nehemja, Asarja, Reamja, Nahamani, Mordekai, Bilsjan, Misperet, Bigvai, Nehum og Baana. Listen over Israels menn:

⁸ Parosj' etterkommere, 2 172; ⁹ Sjefatjas etterkommere, 372; ¹⁰ Araks etterkommere, 652; ¹¹ Pahat-Moabs etterkommere, gjennom Jesjua og Joabs etterkommere, 2 818; ¹² Elams etterkommere, 1 254; ¹³ Sattus etterkommere, 845; ¹⁴ Sakkais etterkommere, 760; ¹⁵ Binnuis etterkommere, 648; ¹⁶ Bebais etterkommere, 628; ¹⁷ Asgads etterkommere, 2 322; ¹⁸ Adonikams etterkommere, 667; ¹⁹ Bigvais etterkommere, 2 067; ²⁰ Adins etterkommere, 655; ²¹ Aters etterkommere, gjennom Hiskia, 98; ²² Hasjums etterkommere, 328; ²³ Besais etterkommere, 324; ²⁴ Harifs etterkommere, 112; ²⁵ Gibeons etterkommere, 95;

²⁶ folket fra Betlehem og Netofa, 188; ²⁷ folket fra Anatot, 128; ²⁸ folket fra Bet Asmavet, 42; ²⁹ folket fra Kirjat-Jearim, Kefira og Beerot, 743; ³⁰ folket fra Rama og Geba, 621; ³¹ folket fra Mikmas, 122; ³² folket fra Betel og Ai, 123; ³³ folket fra det andre Nebo, 52; ³⁴ Elams etterkommere, 1 254; ³⁵ Harims etterkommere, 320; ³⁶ folket fra Jeriko, 345; ³⁷ folket fra Lod, Hadid og Ono, 721; ³⁸ Senaas etterkommere, 3 930.

³⁹ Prestene:

Jedajas etterkommere, av Jesjuas hus, 973; ⁴⁰ Immers etterkommere, 1 052; ⁴¹ Pashurs etterkommere, 1 247; ⁴² Harims etterkommere, 1 017.

⁴³ Levittene:

Jesjuas etterkommere, gjennom Kadmiel, gjennom Hodevas etterkommere, 74.

⁴⁴ Sangerne:

Asafs etterkommere, 148.

⁴⁵ Portvaktene:

etterkommerne av Sjallum, Ater, Talmon, Akkub, Hatita og Sjobai, 138.

⁴⁶ Tempeltjenerne: etterkommerne av Siha, Hasufa, Tabbaot,

⁴⁷ etterkommerne av Keros, Sia og Padon, ⁴⁸ etterkommerne av Lebana, Hagaba og Salmaj, ⁴⁹ etterkommerne av Hanan, Giddel og Gahar, ⁵⁰ etterkommerne av Reaja, Rezin og Nekoda, ⁵¹ etterkommerne av Gassam, Ussa og Paseah, ⁵² etterkommerne av Besai, Meunim og tempeltjeneren Nefusjim, ⁵³ etterkommerne av Bakbuk, Hakufa og Harhur, ⁵⁴ etterkommerne av Baslut, Mehida og Harsa, ⁵⁵ etterkommerne av Barkos, Sisera og Temah, ⁵⁶ etterkommerne av Nesiah og Hatifa.

⁵⁷ Etterkommerne av Salomos tjenere: etterkommerne av Sotai, Soferet og Perida, ⁵⁸ etterkommerne av Jaala, Darkon og Giddel, ⁵⁹ etterkommerne av Sjefatja, Hattil, Pokeret-Hassebaim og tempeltjeneren Amon. ⁶⁰ Tempeltjenerne og etterkommerne av Salomos tjenere utgjorde 392.

⁶¹ Dette var de som kom opp fra Tel-Melah, Tel-Harsa, Kerub, Addon og Immer, men de kunne ikke bevise sine familier eller sin avstamning, om de var av Israel: ⁶² familiene av Delaja, Tobia og Nekoda, 642. ⁶³ Og blant prestene: etterkommerne av Hobaia, Hakkos og Barsillai, som hadde giftet seg med en datter av Barsillai fra Gilead og tok det navnet.

⁶⁴ Disse lette etter sine slektsregistre, men de kunne ikke finne dem og ble derfor utelukket fra presteskaper som urene. ⁶⁵ Statholderen beordret dem til ikke å spise noe av det helligste før en prest sto fram med Urim og Tummim.

⁶⁶ Hele forsamlingen utgjorde 42 360, ⁶⁷ i tillegg til deres 7 337 mannlige og kvinnelige tjenere; og de hadde også 245 sangere, både mannlige og kvinnelige. ⁶⁸ De eide 736 hester, 245 muldyr, ⁶⁹ og hadde 435 kameler og 6 720 esler.

Nehemja

⁷⁰ Noen av familieoverhodene bidro til arbeidet. Statholderen ga til skattekammeret 1 000 gull drakmer, 50 skåler og 530 prestekapper. ⁷¹ Noen av familieoverhodene ga til skattekammeret for arbeidet 20 000 gull drakmer og 2 200 sølv miner. ⁷² Resten av folket ga 20 000 gull drakmer, 2 000 sølv miner og 67 prestekapper. ⁷³ Prestene, levittene, portvaktene, sangerne, noen av folket, tempeltjenerne og hele Israel bosatte seg i sine byer. Da den sjuende måneden kom, var israelittene i sine byer.

8 Alle folket samlet seg som én mann på plassen foran Vannporten, og de ba Esra, den skriftlærde, om å hente Mose lovbok, som Herren hadde gitt til Israel. ² Så Esra, presten, brakte loven fram for forsamlingen, som inkluderte menn, kvinner og alle som kunne forstå, på den første dagen i den sjuende måneden. ³ Han leste høyt fra den fra tidlig morgen til midt på dagen foran plassen ved Vannporten, i nærvær av menn, kvinner og de som kunne forstå, og hele folket lyttet oppmerksomt til lovboken.

⁴ Esra, den skriftlærde, stod på en høy treplattform som var konstruert for anledningen. Ved siden av ham på hans høyre side stod Mattitja, Sjemma, Anaja, Uria, Hilkia og Ma'aseja; og på hans venstre side var Pedaja, Misjael, Malkia, Hasjum, Hasjaddana, Sakarja og Mesjullam. ⁵ Esra åpnet boken i alles påsyn, for han var over dem; og da han åpnet den, reiste hele folket seg. ⁶ Esra priste Herren, den store Gud, og hele folket svarte: "Amen, Amen!" mens de løftet hendene. Så bøyde de seg ned og tilba Herren med ansiktene mot jorden. ⁷ Levittene—Jesua, Bani, Serebja, Jamin, Akkub, Sjabbetai, Hodia, Ma'aseja, Kelita, Asarja, Josabad, Hanan og Pelaja—forklarte loven for folket mens de stod på sine plasser. ⁸ De leste fra Guds lovbok, gjorde den tydelig og ga meningen slik at folket forstod det som ble lest.

⁹ Da sa Nehemja, stattholderen, Esra, presten og den skriftlærde, og levittene som underviste folket til dem alle: "Denne dagen er hellig for Herren deres Gud. Sørg ikke og gråt ikke." For hele folket gråt da de hørte lovens ord. ¹⁰ Nehemja sa: "Gå, spis rike retter og drikk søte drikker, og send porsjoner til dem som ikke har noe forberedt. Denne dagen er hellig for vår Herre. Vær ikke bedrøvet, for Herrens glede er deres styrke." ¹¹ Levittene roet hele folket

og sa: "Vær stille, for dette er en hellig dag. Vær ikke bedrøvet." ¹² Så dro hele folket bort for å spise og drikke, for å dele porsjoner av mat, og for å feire med stor glede, fordi de nå forstod ordene som var blitt forklart for dem.

¹³ På den andre dagen samlet lederne for alle familiene, sammen med prestene og levittene, seg rundt Esra, den skriftlærde, for å få innsikt i lovens ord. ¹⁴ De fant skrevet i loven at Herren hadde befalt gjennom Moses at israelittene skulle bo i midlertidige hytter under høytiden i den sjuende måneden. ¹⁵ Og de skulle forkynde dette budskapet og spre det i alle sine byer og i Jerusalem: "Gå ut til fjellene og hent grener fra oliventrær og ville oliventrær, myrter, palmer og andre løvtrær for å lage midlertidige hytter, som det er skrevet." ¹⁶ Så gikk folket ut og hentet grener og bygde seg midlertidige hytter på sine tak, i sine gårdsplasser, i forgårdene til Guds hus, og på plassen ved Vannporten og den ved Efraimspporten. ¹⁷ Hele forsamlingen som hadde vendt tilbake fra eksil, laget midlertidige hytter og bodde i dem. Fra dagene til Josva, Nuns sønn, til den dagen hadde israelittene ikke feiret på denne måten. Og deres glede var overmåte stor. ¹⁸ Dag etter dag, fra den første dagen til den siste, leste Esra fra Guds lovbok. De feiret høytiden i syv dager, og på den åttende dagen, i samsvar med forskriften, var det en høytidelig samling.

9 På den tjuelfjerde dagen i denne måneden samlet israelittene seg, fastende, i sekkestrie og med støv på hodene. ² Israels etterkommere hadde skilt seg fra alle utlendinger, og de sto og bekjente sine synder og fedrenes misgjerninger. ³ Mens de sto på sine plasser, leste de fra Herrens, deres Guds, lovbok i en fjerdedel av dagen, og i en annen fjerdedel bekjente de og tilba Herren deres Gud. ⁴ På plattformen til levittene sto Jeshua, Bani, Kadmiel, Sjevanja, Bunni, Serebja, Bani og Kenani, og de ropte med høy røst til Herren deres Gud. ⁵ Så sa levittene – Jeshua, Kadmiel, Bani, Hasjabneja, Serebja, Hodija, Sjevanja og Petahja –: "Reis dere, velsign Herren deres Gud, som er fra evighet til evighet. Måtte ditt herlige navn bli velsignet og opphøyd over all velsignelse og lovprisning. ⁶ Du alene er Herren. Du skapte himlene, himlenes himmel med hele deres stjernehær, jorden og alt som er på den, havene og alt som er i dem. Du gir liv

Nehemja

til alle dem, og himmelens hærskeare tilber deg. ⁷ Du er Herren Gud, som valgte Abram og førte ham ut fra Ur i Kaldea og ga ham navnet Abraham. ⁸ Du fant hans hjerte trofast for deg, og inngikk en pakt med ham om å gi hans etterkommere landet til kanaaneerne, hetittene, amorittene, perisittene, jebusittene og gargasittene. Du har oppfylt ditt løfte, for du er rettferdig. ⁹ Du så våre forfedres lidelse i Egypt, og hørte deres rop ved Rødehavet. ¹⁰ Du utførte tegn og under mot Farao, mot alle hans tjenere og hele folket i hans land, for du visste hvor hovmodig de behandlet dem. Du gjorde deg et navn, som står til denne dag. ¹¹ Du delte havet foran dem, så de gikk gjennom midten av havet på tørt land, og du kastet deres forfølgere i dypet, som en stein i mektige vann. ¹² Med en skystøtte ledet du dem om dagen, og med en ildstøtte om natten for å lyse for dem veien de skulle gå. ¹³ Du kom ned på Sinai-fjellet og talte med dem fra himmelen. Du ga dem rettferdige forskrifter og sanne lover, gode vedtekter og bud. ¹⁴ Du gjorde din hellige sabbat kjent for dem og ga dem bud, vedtekter og lover gjennom din tjener Moses. ¹⁵ I deres sult ga du dem brød fra himmelen, og i deres tørst brakte du vann fra klippen; du sa til dem at de skulle gå inn og ta i eie landet du hadde sverget å gi dem. ¹⁶ Men de, våre forfedre, handlet hovmodig og ble stivnakket, og de adlød ikke dine bud. ¹⁷ De nektet å lytte og husket ikke de underfulle gjerninger du utførte blant dem. De ble sta og utnevnte en leder for å vende tilbake til deres slaveri. Men du er en tilgivende Gud, nådig og barmhjertig, sen til vrede og rik på miskunn; du forlot dem ikke. ¹⁸ Selv da de laget en kalv av smeltet metall og erklærte: 'Dette er din gud som førte deg opp fra Egypt,' og begikk store blasfemier, ¹⁹ I din store barmhjertighet forlot du dem ikke i ørkenen. Skystøtten forlot dem ikke om dagen, heller ikke ildstøtten om natten, for å lyse for dem veien de skulle gå. ²⁰ Du ga din gode Ånd for å undervise dem, holdt ikke tilbake ditt manna fra deres munn, og ga dem vann for deres tørst. ²¹ I førti år opprettholdt du dem i ørkenen; de manglet ingenting, deres klær ble ikke utslitt, og deres føtter hovnet ikke opp. ²² Du ga dem riker og folk, tildelte dem til og med de fjerneste grensene. De tok i eie landet til Sihon, kongen av Hesjbon, og landet til Og, kongen av Basan. ²³ Du gjorde deres barn så tallrike som stjernene på himmelen, og førte dem inn i landet du hadde lovet deres forfedre å gå inn i og ta

i eie. ²⁴ Deres barn gikk inn og tok i eie landet. Du underla dem landets innbyggere, kanaaneerne, og overgav dem til dem, med deres konger og folkene i landet, for å gjøre med dem som de ønsket. ²⁵ De erobret befestede byer og et fruktbart land; de tok i eie hus fylt med alle gode ting, brønner allerede gravd, vingårder, olivenlunder og frukttrær i overflod. De spiste seg mette, ble velnærte, og frydte seg i din store godhet. ²⁶ Men de ble ulydige og gjorde opprør mot deg; de vendte ryggen til din lov. De drepte dine profeter, som hadde advart dem for å vende dem tilbake til deg, og de begikk store blasfemier. ²⁷ Så overgav du dem i hendene på deres fiender, som undertrykte dem. Men da de ropte til deg i sin nød, hørte du fra himmelen, og i din store barmhjertighet ga du dem redningsmenn som reddet dem fra fiendenes hånd. ²⁸ Men så snart de hadde ro, gjorde de igjen ondt for deg; derfor overgav du dem i fiendenes hånd, så de hersket over dem. Da de igjen ropte til deg, hørte du fra himmelen, og mange ganger reddet du dem etter din barmhjertighet. ²⁹ Du advarte dem om å vende tilbake til din lov, men de handlet hovmodig og lyttet ikke til dine bud. De syndet mot dine forskrifter, som, hvis en person følger dem, vil han leve ved dem. De vendte en sta skulder og stivnet nakken, og nektet å lytte. ³⁰ Likevel var du tålmodig med dem i mange år, og advarte dem ved din Ånd gjennom dine profeter, men de ville ikke lytte. Derfor overgav du dem til folkene i landene. ³¹ Likevel, i din store miskunn, gjorde du ikke ende på dem eller forlot dem, for du er en nådig og barmhjertig Gud.

³² Nå derfor, vår Gud, den store, den mektige og den fryktingngytende Gud, som holder sin pakt og trofasthet, la ikke all den nød som har kommet over oss, våre konger, våre ledere, våre prester, våre profeter, våre forfedre og hele ditt folk, fra kongene av Assyrias dager til denne dag, virke ubetydelig for deg. ³³ I alt som har hendt oss, har du forblitt rettferdig; du har handlet trofast, mens vi har handlet ondt. ³⁴ Våre konger, våre ledere, våre prester og våre forfedre fulgte ikke din lov eller tok hensyn til dine bud og dine advarsler som du advarte dem med. ³⁵ Selv mens de var i sitt rike, og nøt din store godhet i det romslige og fruktbare landet du ga dem, tjente de deg ikke eller vendte seg fra sine onde veier.

Nehemja

³⁶ Se, vi er slaver i dag, slaver i det landet du ga til våre forfedre for å spise dets frukt og dets overflod. ³⁷ På grunn av våre synder går dets rike avling til kongene du har satt over oss. De hersker over våre kropp og vårt fe som de vil, og vi er i stor nød. ³⁸ Nå, på grunn av alt dette, inngår vi en bindende avtale skriftlig, og våre ledere, våre levitter og våre prester setter sine segl på den.

10 På det forseglede dokumentet var navnene til: Nehemja, stattholderen, sønn av Hakalja, og Sidkia,

² Seraja, Asarja og Jeremia, ³ Pashhur, Amarja og Malkia, ⁴ Hattusj, Sjevanja og Malluk, ⁵ Harim, Meremot og Obadja, ⁶ Daniel, Ginneton og Baruk, ⁷ Mesjullam, Abia og Mijamin, ⁸ Ma'azja, Bilgai og Sjemaja var prestene. ⁹ Og levittene: Jesjua, sønn av Asanja, Binnui av Henadads sønner, og Kadmiel; ¹⁰ sammen med deres brødre: Sjevanja, Hodavja, Kelita, Pelaja og Hanan, ¹¹ Mika, Rehob og Hasjabja, ¹² Sakkur, Serebjja og Sjevanja, ¹³ Hodavja, og Bani, og Beninu.

¹⁴ Folkets ledere:

Parosj, Pahat-Moab, Elam, Sattu og Bani, ¹⁵ Bunni, Asgad og Bebai, ¹⁶ Adonja, Bigvai og Adin, ¹⁷ Ater, Hiskia og Assur, ¹⁸ Hodavja, Hasjum og Besai, ¹⁹ Harif, Anatot og Nebai, ²⁰ Magpiasj, Mesjullam og Hesir, ²¹ Mesjesabel, Sadok og Jaddua, ²² Pelatja, Hanan og Anaja, ²³ Hosea, Hananja og Hassub, ²⁴ Hallohesj, Pilha og Sjobek, ²⁵ Rehum, Hasjabna og Ma'aseja, ²⁶ Ahia, Hanan og Anan, ²⁷ Malluk, og Harim, og Ba'ana.

²⁸ Nå resten av folket—prestene, levittene, portvaktene, sangerne, tempeltjenerne, og alle som hadde skilt seg fra landenes folk til Guds lov, sammen med deres hustruer, deres sønner og deres døtre, alle som hadde kunnskap og forstand—²⁹ slutter seg til sine slektninger, de fornemme, og tar på seg en forbannelse og en ed om å vandre i Guds lov, som ble gitt gjennom Moses, Guds tjener, og å holde og overholde alle Herrens, vår Guds, bud, forskrifter og forordninger. ³⁰ Og at vi ikke vil gi våre døtre til folkene i landet eller ta deres døtre til våre sønner. ³¹ Når det gjelder folkene i landet som bringer varer eller korn på sabbatsdagen for å selge, vil vi ikke kjøpe fra dem på sabbaten eller på noen hellig dag; og vi vil gi avkall på avlingene det syvende året og hver gjeld. ³² Vi påla oss også

forpliktelsen å bidra årlig med en tredjedel av en sjekel til tjenesten i vår Guds hus: ³³ for skuebrødene, for de regelmessige grødeofrene og brennofferne, for sabbatene, nymånedagene, de fastsatte høytidene, for de hellige ofrene, for syndofrene for å gjøre soning for Israel, og for alle pliktene i vår Guds hus. ³⁴ På samme måte kastet vi lodd blant prestene, levittene og folket for tilførsel av ved, for å bringe det til vår Guds hus, i henhold til våre familier, til fastsatte tider årlig, for å brenne på alteret til Herren vår Gud, som det er skrevet i loven. ³⁵ Vi tar også på oss ansvaret for å bringe til Herrens hus hvert år førstegrøden av vår jord og førstegrøden av all frukt fra hvert tre. ³⁶ Og å bringe til vår Guds hus de førstefødte av våre sønner og av vårt kveg, som det er skrevet i loven, og de førstefødte av våre hjorder og våre flokker, til prestene som tjener i vår Guds hus. ³⁷ Videre vil vi bringe det første av vår deig, våre bidrag, frukten av hvert tre, den nye vinen og oljen til prestene ved kamrene i vår Guds hus, og tienden av vår jord til levittene, for levittene er de som mottar tiendene i alle de landlige byene. ³⁸ Og presten, en etterkommer av Aron, skal være med levittene når levittene mottar tiender, og levittene skal bringe en tiendedel av tiendene opp til vår Guds hus, til kamrene i lagerhuset. ³⁹ For Israels folk og Levis sønner skal bringe kornbidraget, den nye vinen og oljen til lagerrommene, hvor artiklene for helligdommen, de tjenestegjørende prestene, portvaktene og sangerne oppbevares. Slik vil vi ikke forsømme vår Guds hus.

11 Lederne av folket bosatte seg i Jerusalem, mens resten av folket kastet lodd for å bringe én av ti til å bo i Jerusalem, den hellige byen, mens de ni andre ble værende i sine respektive byer. ² Folket prist alle dem som frivillig valgte å bo i Jerusalem. ³ Dette er lederne av provinsene som bosatte seg i Jerusalem. I byene i Juda bodde hver på sin egen eiendom—israelittene, prestene, levittene, tempeltjenerne og etterkommerne av Salomos tjenere. ⁴ Noen av sønnene til Juda og Benjamin bodde i Jerusalem.

Fra sønnene til Juda:

Athaia, sønn av Ussia, sønn av Sakarja, sønn av Amarja, sønn av Sjefatja, sønn av Mahalalel, av slekten Peres; ⁵ og Ma'aseja, sønn av Baruk, sønn av Kol-Hose, sønn av Hasaja, sønn av Adaia, sønn av Jojarib, sønn av Sakarja, en etterkommer av

Nehemia

Sjelah. ⁶ Etterkommerne av Peres som bodde i Jerusalem, talte 468 djerve menn.

⁷ Fra sønnene til Benjamin: Sallu, sønn av Mesjullam, sønn av Joed, sønn av Pedaja, sønn av Kolaja, sønn av Ma'aseja, sønn av Itiel, sønn av Jesaja; ⁸ og de som var med ham, Gabbai og Sallai—928 menn. ⁹ Joel, sønn av Sikri, var deres overordnede, og Juda, sønn av Hassenua, var nestkommanderende over byen. ¹⁰ Blant prestene var Jedaja, sønn av Jojarib, og Jakin; ¹¹ Seraja, sønn av Hilkia, sønn av Mesjullam, sønn av Sadok, sønn av Merajot, sønn av Ahitub, den ansvarlige for Guds hus, ¹² og deres medarbeidere som utførte arbeidet i templet—822 menn; Adaia, sønn av Jeroham, sønn av Pelajja, sønn av Amzi, sønn av Sakarja, sønn av Pashhur, sønn av Malkia, ¹³ og hans medarbeidere, overhoder for familier—242 menn; Amassai, sønn av Asarel, sønn av Ahzai, sønn av Mesjillemot, sønn av Immer, ¹⁴ og deres brødre, tapre krigere—128. Deres overordnede var Zabdiel, sønn av Haggadolim. ¹⁵ Blant levittene var Sjemaja, etterkommer av Hassjub, sønn av Asrikam, sønn av Hasjabja, sønn av Bunni; ¹⁶ Sjabbethai og Jozabad, ledere blant levittene, som var ansvarlige for det eksterne arbeidet ved Guds hus; ¹⁷ Mattanja, sønn av Mika, sønn av Zabdi, sønn av Asaf, lederen som begynte takksigelsen i bønn; Bakbukja, nestleder blant sine brødre; og Abda, sønn av Sjammua, sønn av Galal, sønn av Jedutun. ¹⁸ Levittene som bodde i den hellige byen, talte 284. ¹⁹ Portvaktene: Akkub, Talmon og deres brødre, som holdt vakt ved portene—172 menn. ²⁰ Resten av israelittene, sammen med prestene og levittene, var i alle byene i Juda, hver på sin fedrene eiendom. ²¹ Tempeltjenerne bodde på høyden Ofel, med Siha og Gispa som hadde tilsyn med dem. ²² Den overordnede for levittene i Jerusalem var Ussi, sønn av Bani, sønn av Hasjabja, sønn av Mattanja, sønn av Mika, fra etterkommerne av Asaf, som var sangerne ansvarlige for tjenesten i Guds hus. ²³ Det var en kongelig befaling angående sangerne, som regulerte deres daglige oppgaver. ²⁴ Petahja, sønn av Mesjesabel, fra etterkommerne av Sera, sønn av Juda, var kongens representant for alle saker som angikk folket. ²⁵ Når det gjelder landsbyene med deres marker, bodde noen av folket i Juda i Kirjat-Arba og dens omkringliggende bosetninger, i Dibon og dens landsbyer, og i Jekabseel og dens bosetninger, ²⁶ i byene Jesjua, Molada og Bet-Pelet, ²⁷ i Hazer-Sjua, Be'er-Sjeba og dens bosetninger, ²⁸ i

Siklag, Mekona og dens bosetninger, ²⁹ i En-Rimmon, Sora og Jarmut, ³⁰ Sanoa, Adullam og deres landsbyer, Lakisj og dens marker, og Aseka og dens bosetninger. Slik bodde de fra Be'er-Sjeba til Hinnoms dal. ³¹ Sønnene til Benjamin bodde fra Geba, ved Mikmas, Aija, Betel og dens bosetninger, ³² ved Anatot, Nob og Ananja, ³³ ved Hasor, Rama og Gittajim, ³⁴ ved Hadid, Sebo'im og Neballat, ³⁵ ved Lod og Ono, i Håndverkernes dal. ³⁶ Noen divisjoner av levittene fra Juda ble tildelt Benjamin.

12 Dette er prestene og levittene som dro opp med Serubabel, sønn av Sjealtiel, og med Jeshua: Seraja, Jeremia, Esra, ² Amaria, Malluk og Hattusj, ³ Sjekanja, Rehum og Meremot, ⁴ Iddo, Ginneton og Abia, ⁵ Mijamin, Maadja og Bilga, ⁶ Sjemaja, Jojarib og Jedaja, ⁷ Sallu, Amok, Hilkia og Jedaja. Dette var lederne for prestene og deres slektninger i Jeshuas dager.

⁸ Blant levittene var Jeshua, Binnui, Kadmiel, Sjerebja, Juda og Mattanja, som sammen med sine brødre hadde ansvaret for takkesangene. ⁹ Bakbukja og Unni, deres brødre, sto overfor dem i sine tjenestedivisjoner. ¹⁰ Jeshua ble far til Jojakim, Jojakim ble far til Eljasjib, og Eljasjib ble far til Jojada, ¹¹ Jojada ble far til Jonatan, og Jonatan ble far til Jaddua. ¹² I Jojakims tid var dette lederne for de prestelige familiene: fra Serajas familie, Meraja; fra Jeremias, Hananja; ¹³ Fra Esras familie, Mesjullam; fra Amarias, Johanan; ¹⁴ Fra Mallukis, Jonatan; fra Sjevanjas, Josef; ¹⁵ Fra Harims, Adna; fra Merajots, Helkai; ¹⁶ Fra Iddos, Sakarja; fra Ginnetons, Mesjullam; ¹⁷ Fra Abias, Sikri; fra Moadjas, Piltai, fra Miniamins land; ¹⁸ Fra Bilgas, Sjammua; fra Sjemajas, Jonatan; ¹⁹ Fra Jojaribs, Mattenai; fra Jedajas, Ussi; ²⁰ Fra Sallais, Kallai; fra Amoks, Eber; ²¹ Fra Hilkias, Hasjabja; fra Jedajas, Netanel. ²² Lederne for levittene ble registrert i Eljasjibs, Jojadas, Johanan og Jadduas dager, så vel som prestene under Darius, perserkongen. ²³ Levis sønner, lederne for familiene, ble registrert i Kronikerboken opp til Johansans dager, sønn av Eljasjib. ²⁴ Lederne for levittene var Hasjabja, Sjerebja, Jeshua, sønn av Kadmiel, og deres brødre, som sto overfor dem for å gi lovprisning og takk, en seksjon som svarte den andre, som foreskrevet av David, Guds mann. ²⁵ Mattanja, Bakbukja, Obadja, Mesjullam, Talmon og Akkub var portvoktere som holdt vakt ved lagerrommene ved portene. ²⁶ De tjente i Jojakims

Nehemja

dager, sønn av Jeshua, sønn av Josadak, og i Nehemjas dager, guvernøren, og Esra, presten og skriveren. ²⁷ Ved innvielsen av Jerusalems mur ble levittene søkt opp fra alle sine steder for å bringe dem til Jerusalem for å feire innvielsen med glede, med takkesanger og med musikk av cymbaler, harper og lyrer. ²⁸ Sangerens sønner samlet seg fra området rundt Jerusalem, og fra landsbyene til Netofatittene, ²⁹ fra Bet-Gilgal, og fra markene til Geba og Asmavet, for sangerne hadde etablert landsbyer for seg selv rundt Jerusalem. ³⁰ Prestene og levittene rensset seg selv; de rensset også folket, portene og muren. ³¹ Så fikk jeg lederne av Juda til å gå opp på toppen av muren, og jeg utnevnte to store kor for å gi takk. Det ene skulle gå til høyre på toppen av muren mot Møkkporten. ³² Hosja, sammen med halvparten av lederne av Juda, fulgte dem, ³³ sammen med Asarja, Esra og Mesjullam, ³⁴ Juda, og Benjamin, Sjemaja og Jeremia, ³⁵ og noen av prestene med trompeter, og også Sakarja, sønn av Jonatan, sønn av Sjemaja, sønn av Mattanja, sønn av Mika, sønn av Sakkur, sønn av Asaf, ³⁶ og hans slektninger—Sjemaja, Asarel, Milalai, Gilalai, Maai, Netanel, Juda og Hanani—med de musikalske instrumentene til David, Guds mann. Esra, skriveren, ledet dem. ³⁷ Ved Kildeporten gikk de direkte opp trappene til Davids by på oppgangen til muren og passerte over Davids hus til Vannporten i øst. ³⁸ Det andre koret gikk til venstre, og jeg fulgte dem med halvparten av folket på muren, over Onvstårnet til Brede Muren, ³⁹ over Efraimporten, Jesjanaporten, Fiskporten, Hananeltårnet og Hundretårnet, så langt som Saeuporten; og de stoppet ved Vaktporten. ⁴⁰ De to korene som ga takk tok deretter sine plasser i Guds hus; jeg tok også min plass der, sammen med halvparten av embetsmennene, ⁴¹ og prestene—Eljakim, Maaseja, Minjamin, Mika, Eljoenai, Sakarja og Hananja med sine trompeter— ⁴² og Maaseja, Sjemaja, Eleasar, Ussi, Johanan, Malkia, Elam og Eser. Sangerne sang under ledelse av Jesrahja. ⁴³ Den dagen ofret de store ofre, gledet seg fordi Gud hadde gitt dem stor glede. Kvinnene og barna gledet seg også. Lyden av glede i Jerusalem kunne høres langt borte.

⁴⁴ På den tiden ble menn utnevnt over lagerrommene for bidragene, førstegrøden og tiendene, for å samle inn fra markene i byene de delene som Loven krevde for prestene og levittene, for Juda gledet seg over prestene og levittene som

tjente. ⁴⁵ De utførte tilbedelsen av sin Gud og renselsestjenesten, slik også sangerne og portvokterne gjorde, i henhold til Davids og hans sønn Salomos befaling. ⁴⁶ For i Davids og Asafs dager, i eldgamle tider, var det ledere for sangerne, og sanger av lovprisning og takk til Gud. ⁴⁷ Så hele Israel i Serubabels og Nehemjas dager ga de delene som tilkom sangerne og portvokterne som hver dag krevde, og de satte av den innviede delen for levittene, og levittene satte av den innviede delen for Arons sønner.

13 På den dagen, da Moseboken ble lest høyt for folket, ble det oppdaget at ingen ammonitt eller moabitt noen gang skulle bli tatt opp i Guds forsamling, ² fordi de ikke møtte israelittene med brød og vann, men i stedet leide Bileam til å forbanne dem. Men vår Gud gjorde forbannelsen om til en velsignelse. ³ Da de hørte denne loven, utelukket de alle av fremmed avstamning fra Israel.

⁴ Før dette hadde presten Eljasjib, som var satt over lagerrommene i vår Guds hus, et nært forhold til Tobia, ⁵ og han hadde forberedt et stort rom for ham, som tidligere hadde blitt brukt til å lagre grødeofrene, røkelsen, tempelartiklene og tiendene av korn, ny vin og olivenolje foreskrevet for levittene, sangerne og portvaktene, samt bidragene til prestene.

⁶ Men under alt dette var jeg ikke i Jerusalem, for i det trettitoende året av Artaxerxes, kongen av Babylon, hadde jeg vendt tilbake til kongen. Senere ba jeg om permisjon fra kongen ⁷ og vendte tilbake til Jerusalem. Der fikk jeg vite om den onde gjerningen Eljasjib hadde gjort for Tobia ved å gi ham et rom i forgårdene til Guds hus. ⁸ Jeg ble meget misfornøyd og kastet alle Tobias' husholdningsgjensstander ut av rommet. ⁹ Jeg beordret at rommene skulle renses, og deretter gjenopprettet jeg utstyret til Guds hus, sammen med grødeofrene og røkelsen. ¹⁰ Jeg oppdaget også at de delene som var tildelt levittene ikke hadde blitt gitt til dem, så levittene og sangerne som var ansvarlige for tjenesten hadde vendt tilbake til sine egne marker. ¹¹ Så jeg refset embetsmennene og spurte: "Hvorfor blir Guds hus forsømt?" Deretter samlet jeg dem sammen og plasserte dem ved deres poster. ¹² Hele Juda brakte da tiendene av korn, ny vin og olivenolje inn i lagerrommene. ¹³ Jeg utnevnte

Nehemja

presten Sjelemlja, skriveren Sadok, og en levitt ved navn Pedaja til å ha ansvar for lagerrommene, og gjorde Hanan, sønn av Sakkur, sønnen av Mattanja, til deres assistent, fordi de ble ansett som pålitelige. De var ansvarlige for å distribuere forsyningene til sine medlevitter.

¹⁴ Husk meg for dette, min Gud, og slett ikke ut det jeg så trofast har gjort for min Guds hus og dets tjenester. ¹⁵ I de dager så jeg folk i Juda trække vinpresser på sabbaten og bringe inn sekker med korn, laste dem på esler, sammen med vin, druer, fikener og alle slags byrder. De brakte alt dette inn i Jerusalem på sabbatsdagen. Så jeg advarte dem mot å selge mat på den dagen. ¹⁶ Folk fra Tyrus som bodde i Jerusalem brakte inn fisk og alle slags varer og solgte dem til folket i Juda på sabbaten, til og med i Jerusalem. ¹⁷ Jeg irettesatte Judas adelsmenn og sa: "Hva er dette onde dere gjør—vanhelliger sabbatsdagen?" ¹⁸ Gjorde ikke deres forfedre de samme tingene, og forårsaket at vår Gud brakte all denne ulykken over oss og over denne byen? Nå vekker dere mer vrede mot Israel ved å vanhellige sabbaten."

¹⁹ Da kveldsskyggene falt på Jerusalems porter før sabbaten, beordret jeg at dørene skulle lukkes og ikke åpnes før etter sabbaten. Jeg plasserte noen av mine egne menn ved portene slik at ingen last kunne bringes inn på sabbatsdagen. ²⁰ Ved noen anledninger overnattet kjøpmennene og selgerne av forskjellige varer utenfor Jerusalem. ²¹ Men jeg advarte dem og sa: "Hvorfor overnatter dere ved muren? Hvis dere gjør dette igjen, vil jeg bruke makt

mot dere." Fra den tiden kom de ikke lenger på sabbaten. ²² Så befalte jeg levittene å rense seg selv og vakte portene for å holde sabbatsdagen hellig. Husk meg også for dette, min Gud, og vis meg nåde i henhold til din store kjærlighet. ²³ Videre, i de dager så jeg menn fra Juda som hadde giftet seg med kvinner fra Asjdod, Ammon og Moab. ²⁴ Halvparten av deres barn snakket språket fra Asjdod eller språket til et av de andre folkene, og var ikke flytende i Judas språk. ²⁵ Så jeg refset dem og kalte forbannelser over dem. Jeg slo noen av mennene og rev ut håret deres. Jeg fikk dem til å avlegge en ed i Guds navn og sa: "Dere skal ikke gi deres døtre til deres sønner, eller ta deres døtre til deres sønner eller til dere selv. ²⁶ Syndet ikke Salomo, Israels konge, på grunn av slike ekteskap? Blant de mange nasjonene var det ingen konge som ham. Han var elsket av sin Gud, og Gud gjorde ham til konge over hele Israel, likevel ble selv han ledet til synd av utenlandske kvinner. ²⁷ Må vi nå høre at også dere begår all denne store ondskapen og er utro mot vår Gud ved å gifte dere med utenlandske kvinner?" ²⁸ En av sønnene til Jojada, sønn av Eljasjib, ypperstepresten, var svigersønn til Sanballat horonitten. Så jeg drev ham bort fra meg.

²⁹ Husk dem, min Gud, for de har brakt skam over presteskabet og presteskapets og levittenes pakt. ³⁰ Så jeg rensket prestene og levittene for alt fremmed, og tildelte oppgaver til hver, i henhold til hans oppgave. ³¹ Jeg arrangerte også for bidrag av ved til bestemte tider, og for førstegrøden. Husk meg med godhet, min Gud.

1 I de dager da Ahasverus, den Ahasverus som regjerte over 127 provinser fra India til Kusch,² i den tiden da kong Ahasverus satt på sin kongelige trone i borgen i Susa,³ i det tredje året av hans regjeringstid, holdt han et gjestebud for alle sine embetsmenn og tjenere, militærlederne i Persia og Media, adelsmennene og fyrstene av provinsene som var til stede.

⁴ Han viste fram rikdommen i sitt herlige kongerike og prakten av sin majestet i mange dager, 180 dager i alt.⁵ Da disse dagene var fullført, holdt kongen et gjestebud som varte i syv dager for alle folkene som var til stede i borgen i Susa, fra den største til den minste, i gårdsplassen i hagen til kongens palass.⁶ Der var det hengende tepper av fint hvitt og blått lin, festet med snorer av fint purpurlin til sølvringer på marmorsøyler. Sofaene var av gull og sølv på et mosaikkgulv av porfyr, marmor, perlemor og andre kostbare steiner.⁷ Drikker ble servert i gullbegre, hvert forskjellig fra det andre, og den kongelige vinen var rikelig i samsvar med kongens generøsitet.⁸ Etter kongens befaling var det ingen tvang i drikkingen, for han hadde instruert alle forvalterne å servere hver mann det han ønsket.

⁹ Dronning Vashti holdt også et gjestebud for kvinnene i det kongelige palasset til kong Ahasverus.¹⁰ På den syvende dagen, da kongens hjerte var lystig av vin, befalte han Mehuman, Bizta, Harbona, Bigta, Abagta, Zetar og Karkas, de syv evnukkene som tjente i nærvær av kong Ahasverus,¹¹ å føre dronning Vashti fram for kongen med hennes kongelige krone, for å vise hennes skjønnhet til folket og embetsmennene, for hun var vakker å se på.¹² Men dronning Vashti nektet å komme etter kongens befaling formidlet av evnukkene. Da ble kongen rasende, og hans vrede brant i ham.¹³ Da rådførte kongen seg med de vise menn som forsto tidene, for det var kongens skikk å tale foran alle som kjente lov og rett,¹⁴ og som var nærmest ham: Karsjena, Sjetar, Admata, Tarsis, Meres, Marsena og Memukan, de syv adelsmennene i Persia og Media som hadde tilgang til kongen og var høyest i riket.

¹⁵ "Hva skal gjøres i henhold til loven med dronning Vashti," spurte han, "fordi hun ikke har utført kong Ahasverus' befaling formidlet av evnukkene?"¹⁶ Da svarte Memukan i nærvær av kongen og adelsmennene: "Dronning Vashti har ikke bare krenket kongen, men også alle adelsmennene og

folkene i alle provinsene til kong Ahasverus.¹⁷ For dronningens oppførsel vil bli kjent for alle kvinner, og få dem til å se med forakt på sine ektemenn, og si: 'Kong Ahasverus befalte dronning Vashti å bli ført fram for ham, men hun kom ikke.'¹⁸ Denne dagen vil de fornemme kvinnene i Persia og Media som har hørt om dronningens oppførsel svare på samme måte til alle kongens embetsmenn, noe som vil resultere i mye forakt og vrede.¹⁹ Hvis det behager kongen, la en kongelig forordning bli utstedt og nedtegnet i lovene til Persia og Media, som ikke kan oppheves, at Vashti aldri mer skal komme inn i nærvær av kong Ahasverus. La også kongen gi hennes kongelige posisjon til en annen som er bedre enn henne.²⁰ Når kongens forordning blir proklamert i hele hans store rike, vil alle kvinner gi ære til sine ektemenn, fra den største til den minste."²¹ Forslaget behaget kongen og adelsmennene, og kongen gjorde som Memukan foreslo.²² Han sendte brev til alle kongens provinser, til hver provins i sitt eget skrift og til hvert folk på deres eget språk, som erklærte at hver mann skulle være hersker i sitt eget hus og tale i samsvar med sitt folks språk.

2 Etter disse hendelsene, da kong Xerxes' vrede hadde lagt seg, husket han Vashti og hva hun hadde gjort, og hva som var blitt bestemt mot henne.² Da foreslo kongens tjenere som tjente ham: "La vakre unge jomfruer bli søkt for kongen."³ La kongen utnevne kommissærer i alle provinsene i sitt rike for å samle alle de vakre unge jomfruene til borgen i Susa, til haremets, under oppsyn av Hegai, kongens evnukk som har ansvar for kvinnene; og la skjønnhetsbehandlinger bli gitt dem.⁴ La så den unge kvinnen som behager kongen bli gjort til dronning i stedet for Vashti." Dette forslaget behaget kongen, og han handlet deretter.

⁵ Nå var det en jøde i borgen i Susa ved navn Mordekai, sønn av Jair, sønn av Simei, sønn av Kisj, en benjaminit,⁶ som hadde blitt ført i eksil fra Jerusalem med fangene som hadde blitt deportert med Jokanin, kongen av Juda, som Nebukadnesar, kongen av Babylon, hadde ført i eksil.⁷ Mordekai hadde en kusine ved navn Hadassa, også kjent som Ester, som han hadde oppfostret fordi hun verken hadde far eller mor. Denne unge kvinnen var vakker i form og trekk, og da hennes far og mor døde, adopterte Mordekai henne som sin egen datter.

⁸ Da kongens befaling og påbud var blitt kunngjort, ble mange unge kvinner brakt til borgen i Susa og plassert under Hegais omsorg. Ester ble også tatt til kongens palass og betrodd til Hegai, som hadde ansvar for haremets. ⁹ Hun behaget ham og vant hans gunst. Straks sørget han for skjønnhetsbehandlinger og spesiell mat til henne. Han tildelte henne syv utvalgte kvinnelige tjenere fra kongens palass og flyttet henne og hennes tjenere til det beste stedet i haremets. ¹⁰ Ester hadde ikke avslørt sin nasjonalitet eller familiebakgrunn, fordi Mordekai hadde instruert henne om ikke å gjøre det. ¹¹ Hver dag gikk Mordekai frem og tilbake nær gårdsplassen til haremets for å finne ut hvordan Ester hadde det og hva som skjedde med henne. ¹² Før en ung kvinne fikk sin tur til å gå inn til kong Xerxes, måtte hun fullføre tolv måneder med skjønnhetsbehandlinger som foreskrevet: seks måneder med myrraolje og seks måneder med parfymer og kosmetikk. ¹³ Og slik skulle hun gå til kongen: Alt hun ønsket ble gitt henne å ta med seg fra haremets til kongens palass. ¹⁴ Om kvelden gikk hun inn, og om morgenen vendte hun tilbake til en annen del av haremets, under omsorg av Sjaasjgass, kongens evnukk som hadde ansvar for konkubinene. Hun ville ikke vende tilbake til kongen med mindre han var fornøyd med henne og kalte henne ved navn.

¹⁵ Da det ble Esters tur, datter av Abihail, onkel til Mordekai som hadde adoptert henne som sin datter, til å gå inn til kongen, ba hun ikke om noe annet enn det Hegai, kongens evnukk som hadde ansvar for haremets, foreslo. Og Ester fant gunst i øynene til alle som så henne. ¹⁶ Ester ble tatt til kong Xerxes i det kongelige palasset i den tiende måneden, måneden Tebet, i det syvende året av hans regjeringstid. ¹⁷ Kongen elsket Ester mer enn alle de andre kvinnene, og hun fant gunst og vennlighet hos ham mer enn alle de andre jomfruene. Så satte han en kongelig krone på hennes hode og gjorde henne til dronning i stedet for Vashti. ¹⁸ Da ga kongen en stor bankett, Esters bankett, for alle sine adelige og embetsmenn. Han erklærte en høytid i provinsene og delte ut gaver med kongelig generøsitet.

¹⁹ Da jomfruene ble samlet sammen en annen gang, satt Mordekai ved kongens port. ²⁰ Ester hadde ikke avslørt sin familiebakgrunn eller sitt folk, akkurat som Mordekai hadde instruert henne, for hun fortsatte å følge Mordekais instruksjoner slik hun hadde

gjort da han oppfostret henne. ²¹ Mens Mordekai var ved kongens port, ble Bigtana og Teresj, to av kongens offiserer som vokter inngangen, sinte og planla å skade kong Xerxes. ²² Men planen ble kjent for Mordekai, og han informerte dronning Ester, som rapporterte det til kongen og ga æren til Mordekai. ²³ Da rapporten ble undersøkt og funnet å være sann, ble de to offiserene hengt på en galge. Alt dette ble nedtegnet i krønikenes bok i kongens nærvær.

3 Etter disse hendelsene hedret kong Xerxes Haman, sønn av Hammedata, agagitten, ved å opphøye ham og gi ham myndighet over alle de andre embetsmennene. ² Alle kongens tjenere ved kongens port bøyde seg og viste Haman ære, for kongen hadde befalt dette om ham. Men Mordekai bøyde seg verken ned eller viste ham ære.

³ Da spurte kongens tjenere ved kongens port Mordekai: "Hvorfor bryter du kongens befaling?" ⁴ Dag etter dag talte de til ham, men han nektet å høre. Derfor rapporterte de det til Haman for å se om Mordekais grunn ville bli tolerert, for han hadde fortalt dem at han var jøde.

⁵ Da Haman så at Mordekai verken bøyde seg ned eller viste ham ære, ble han fylt med raseri. ⁶ Etter å ha fått vite hvem Mordekais folk var, anså han det som under sin verdighet å drepe bare Mordekai. I stedet søkte Haman å ødelegge alle jødene, Mordekais folk, over hele Xerxes' rike. ⁷ I det tolvte året av kong Xerxes, i den første måneden, måneden Nisan, ble pur (det vil si loddet) kastet i Hamans nærvær for å bestemme dagen og måneden, og loddet falt på den tolvte måneden, måneden Adar. ⁸ Da sa Haman til kong Xerxes: "Det er et visst folk spredt og adskilt blant folkene i alle provinsene i ditt rike. Deres skikker er forskjellige fra alle andre folks, og de adlyder ikke kongens lover; det er ikke i kongens interesse å tolerere dem. ⁹ Hvis det behager kongen, la det utstedes et dekret om å ødelegge dem, og jeg vil betale ti tusen talenter sølv i hendene på dem som styrer kongens affærer for den kongelige skattkammeret." ¹⁰ Kongen tok sin signetring fra hånden og ga den til Haman, sønn av Hammedata, agagitten, jødernes fiende. ¹¹ Kongen sa til Haman: "Behold sølvet, og gjør med folket som du vil."

¹² På den trettende dagen i den første måneden ble kongens skrivere tilkalt, og de skrev ned alle

Hamans ordre til kongens satraper, guvernørene i hver provins, og embetsmennene for hvert folk, hver provins i sitt eget skriftspråk og hvert folk på sitt eget språk. Disse ble skrevet i kong Xerxes' navn og forseglet med hans ring.¹³ Utsendelser ble sendt med kurerer til alle kongens provinser med ordre om å ødelegge, drepe og utslette alle jødene—unge og gamle, kvinner og barn—på én enkelt dag, den trettende dagen i den tolvte måneden, måneden Adar, og plyndre deres eiendeler.¹⁴ En kopi av dekretet skulle utstedes som lov i hver provins og gjøres kjent for alle folkene slik at de ville være klare for den dagen.¹⁵ Kurerene dro ut, skyndet av kongens befaling, og dekretet ble utstedt i borgen i Susa. Kongen og Haman satte seg ned for å drikke, men byen Susa var forvirret.

4 Da Mordekai fikk vite alt som var gjort, rev han klærne sine, tok på seg sekkestrie og aske, og gikk ut midt i byen, klagende høyt og bittert.² Han gikk så langt som til kongens port, for ingen fikk lov til å gå inn i kongens port kledd i sekkestrie.³ I hver provins hvor kongens befaling og dekret nådde, var det stor sorg blant jødene, med faste, gråt og klage; mange lå i sekkestrie og aske.

⁴ Da Esters evnukker og kvinnelige tjenere kom og informerte henne om Mordekai, ble hun grepet av stor angst. Hun sendte klær til Mordekai for å ha på i stedet for sekkestrien hans, men han nektet å ta imot dem.⁵ Da kalte Ester på Hatak, en av kongens evnukker som var utpekt til å tjene henne, og instruerte ham om å gå til Mordekai for å finne ut hva som plaget ham og hvorfor.

⁶ Hatak gikk opp til Mordekai på torget i byen nær kongens port.⁷ Mordekai fortalte ham alt som hadde hendt ham, inkludert den nøyaktige summen penger Haman hadde lovet å sette inn i kongens skattkammer for å ødelegge jødene.⁸ Han ga ham også en kopi av dekretet om deres tilintetgjørelse, som hadde blitt publisert i Susa, for å vise til Ester og forklare det for henne, og instruerte henne om å gå inn til kongen for å søke hans gunst og be for sitt folk.

⁹ Hatak vendte tilbake og formidlet Mordekais ord til Ester.¹⁰ Da instruerte Ester Hatak om å svare Mordekai:¹¹ "Alle kongens tjenere og folket i kongens provinser vet at enhver mann eller kvinne som nærmer seg kongen i den indre gården uten å

bli tilkalt, står overfor den samme loven: død, med mindre kongen rekker ut gullseperet til dem så de kan leve. Jeg har ikke blitt tilkalt til å komme til kongen på tretti dager."¹² Esters ord ble formidlet til Mordekai.¹³ Mordekai sendte dette svaret tilbake til Ester: "Ikke tro at fordi du er i kongens hus, vil du alene av alle jødene unnsnippe."¹⁴ For hvis du forblir taus i denne tiden, vil lettelse og redning for jødene komme fra et annet sted, men du og din fars familie vil gå til grunne. Og hvem vet om det ikke er for en tid som denne at du har oppnådd din kongelige posisjon?"

¹⁵ Da svarte Ester Mordekai:¹⁶ "Gå, samle alle jødene som er i Susa, og fast for meg. Ikke spis eller drikk på tre dager, natt eller dag. Jeg og mine tjenere vil faste som dere gjør. Etter det vil jeg gå til kongen, selv om det er mot loven. Og hvis jeg omkommer, så omkommer jeg."¹⁷ Så gikk Mordekai bort og gjorde alt som Ester hadde instruert ham.

5 På den tredje dagen kledde Ester seg i sine kongelige klær og sto i den indre gårdsplassen til kongens palass, vendt mot inngangen til kongens hall. Kongen satt på sin kongelige trone i tronrommet, rett overfor inngangen.² Da kongen så dronning Ester stå i gårdsplassen, fant hun nåde for hans øyne; og han rakte ut til henne den gyldne septer som var i hans hånd. Ester nærmet seg og rørte ved toppen av seperet.

³ Kongen spurte da: "Hva plager deg, dronning Ester? Hva er din bønn? Inntil halve riket, det skal bli gitt deg."⁴ Ester svarte: "Hvis det behager kongen, må kongen og Haman komme i dag til en bankett jeg har forberedt for ham."⁵ Kongen sa: "Hent Haman raskt så vi kan gjøre som Ester ønsker." Så gikk kongen og Haman til banketten Ester hadde forberedt.⁶ Mens de drakk vin ved banketten, spurte kongen Ester: "Hva er din bønn? Den vil bli gitt deg. Og hva er din forespørsel? Selv inntil halve riket, det skal bli oppfylt."

⁷ Ester svarte: "Her er min bønn og min forespørsel:⁸ Hvis jeg har funnet nåde for kongens øyne, og hvis det behager kongen å gi min bønn og oppfylle min forespørsel, la kongen og Haman komme i morgen til banketten jeg vil forberede for dem. Da vil jeg svare på kongens spørsmål."⁹ Haman dro den dagen glad og med et lett hjerte. Men da han så Mordekai ved kongens port, og la merke til at Mordekai verken

Ester

reiste seg eller viste frykt i hans nærvær, ble Haman fylt med raseri mot ham. ¹⁰ Likevel behersket Haman seg og gikk hjem.

Han kalte sammen sine venner og Seresj, sin kone, ¹¹ og skrot for dem om sin store rikdom, sine mange sønner, og alle måtene kongen hadde æret ham og opphøyet ham over de andre embetsmennene og tjenerne. ¹² Haman la til: "Dessuten inviterte dronning Ester ingen andre enn meg til å følge kongen til banketten hun forberedte. Og i morgen er jeg igjen invitert av henne sammen med kongen." ¹³ Likevel gir alt dette meg ingen tilfredsstillelse så lenge jeg ser Mordekai, jøden, sitte ved kongens port."

¹⁴ Hans kone Seresj og alle hans venner foreslo: "Bygg en galge, femti alen høy, og be kongen om morgenen om å få Mordekai hengt på den. Gå deretter med glede til banketten med kongen." Dette rådet behaget Haman, og han fikk galgen bygget.

6 Den natten kunne ikke kongen sove, så han befalte at krønikenes bok, opptegnelsene fra hans regjeringstid, skulle hentes og leses for ham. ² Der ble det oppdaget at Mordekai hadde rapportert om Bigtana og Teresj, to av kongens evnukker som vokter inngangen, som hadde planlagt å angripe kong Xerxes. ³ Kongen spurte: "Hvilken ære eller anerkjennelse er blitt gitt til Mordekai for dette?" Kongens tjenere svarte: "Ingenting er blitt gjort for ham."

⁴ Kongen sa da: "Hvem er i gården?" Nå hadde Haman nettopp kommet inn i den ytre gården av palasset for å snakke med kongen om å henge Mordekai på galgen han hadde forberedt for ham. ⁵ Kongens tjenere svarte: "Haman står i gården." Kongen sa: "Bring ham inn." ⁶ Da Haman kom inn, spurte kongen ham: "Hva skal gjøres for den mannen som kongen ønsker å ære?"

Haman tenkte for seg selv: "Hvem skulle kongen ønske å ære mer enn meg?" ⁷ Så Haman svarte kongen: "For den personen som kongen ønsker å ære, ⁸ la dem bringe en kongelig kappe som kongen har båret, og en hest som kongen har ridd på, med en kongelig krone plassert på dens hode. ⁹ La kappen og hesten bli betrodd til en av kongens mest edle embetsmenn. La dem kle mannen som kongen ønsker å ære, og lede ham til hest gjennom byens

torg, mens de roper foran ham: 'Slik gjøres det for den mannen som kongen ønsker å ære!'"

¹⁰ Kongen befalte Haman: "Gå raskt, ta kappen og hesten, slik du har foreslått, og gjør det for Mordekai jøden, som sitter ved kongens port. Ikke forsøm noe av det du har anbefalt." ¹¹ Så tok Haman kappen og hesten, kledde Mordekai, og ledet ham til hest gjennom byens torg, mens han ropte foran ham: "Slik gjøres det for den mannen som kongen ønsker å ære!" ¹² Etterpå vendte Mordekai tilbake til kongens port, men Haman skyndte seg hjem, sørgende, med hodet tildekket. ¹³ Haman fortalte Zeresh, sin kone, og alle sine venner alt som hadde skjedd med ham.

Hans vise menn og hans kone Zeresh sa til ham: "Hvis Mordekai, foran hvem du har begynt å falle, er av jødisk avstamning, vil du ikke seire mot ham, men vil sikkert gå til grunne." ¹⁴ Mens de fortsatt snakket med ham, kom kongens evnukker og brakte raskt Haman til banketten Ester hadde forberedt.

7 Kongen og Haman gikk for å drikke vin med dronning Ester. ² På den andre dagen, mens de drakk vin ved banketten, spurte kongen: "Dronning Ester, hva er din bønn? Den skal bli innvilget deg. Og hva er din anmodning? Selv opp til halve kongeriket, det skal bli oppfylt."

³ Dronning Ester svarte, "Hvis jeg har funnet nåde i dine øyne, konge, og hvis det behager deg, gi meg mitt liv—dette er min bønn. Og spar mitt folk—dette er min anmodning. ⁴ For mitt folk og jeg er blitt solgt for å bli ødelagt, drept og utslettet. Hvis vi bare hadde blitt solgt som slaver, menn og kvinner, ville jeg ha forblitt stille, fordi slik nød ikke ville rettferdiggjøre å uroe kongen." ⁵ Kong Ahasverus spurte dronning Ester, "Hvem er han, og hvor er han, som har våget å gjøre en slik ting?" ⁶ Ester sa, "En motstander og fiende! Denne onde Haman!" Da ble Haman skrekkslagen foran kongen og dronningen. ⁷ Kongen reiste seg i sinne fra vinen og gikk inn i palassthagen. Men Haman, som innså at kongen hadde bestemt seg for å skade ham, ble igjen for å be dronning Ester om sitt liv.

⁸ Da kongen kom tilbake fra palassthagen til stedet for banketten, falt Haman på sofaen der Ester var. Kongen utbrøt, "Vil han til og med overfalle dronningen mens jeg er i huset?" Idet ordene forlot kongens munn, dekket de Hamans ansikt. ⁹ Da sa

Harbona, en av evnukkene som tjente kongen, "Se, en galge femti alen høy står ved Hamans hus. Han fikk den laget for Mordekai, som talte for å hjelpe kongen."

Kongen sa, "Heng ham på den!" ¹⁰ Så hengte de Haman på galgen han hadde forberedt for Mordekai. Da stilnet kongens sinne.

8 Samme dag ga kong Ahasverus dronning Ester eiendommen til Haman, jødenes motstander.

Mordekai kom fram for kongen, ettersom Ester hadde avslørt deres slektskap. ² Kongen tok av seg signetringen, som han hadde tatt fra Haman, og ga den til Mordekai. Ester satte så Mordekai over Hamans eiendom.

³ Ester nærmet seg igjen kongen, falt ved hans føtter, gråt og bønnfalt ham om å stoppe den onde planen til Haman agagitten, som han hadde lagt mot jødene. ⁴ Kongen rakte ut gullseperet til Ester, og hun reiste seg og sto foran ham. ⁵ Hun sa: "Hvis det behager kongen, og hvis jeg har funnet nåde for hans øyne, og hvis saken synes riktig for kongen, og jeg er til behag i hans øyne, la det bli skrevet et dekret for å oppheve brevene utarbeidet av Haman, sønn av Hammedata agagitten, som han skrev for å ødelegge jødene i alle kongens provinser. ⁶ For hvordan kan jeg bære å se den ulykke som vil ramme mitt folk? Hvordan kan jeg utholde ødeleggelsen av min familie?" ⁷ Kong Ahasverus sa til dronning Ester og Mordekai jøden: "Jeg har gitt Hamans eiendom til Ester, og de har hengt ham på galgen fordi han la hånd på jødene. ⁸ Nå, skriv et annet dekret i kongens navn på vegne av jødene slik dere finner det passende, og forsegl det med kongens signetring, for intet dokument skrevet i kongens navn og forseglet med kongens ring kan oppheves."

⁹ Kongens skrivere ble straks tilkalt, på den tjuetredje dagen i den tredje måneden, måneden Sivan. De skrev ned alle Mordekais ordre til jødene, og til satrapene, guvernørene og embetsmennene i de 127 provinsene som strakte seg fra India til Kusj. Disse ordrene ble skrevet i skriften til hver provins og språket til hvert folk, inkludert jødene i deres egen skrift og språk. ¹⁰ Mordekai skrev i kong Ahasverus' navn, forseglet brevene med kongens signetring, og sendte dem med ridende kurerer på kongelige hester, avlet fra raske hopper. ¹¹ Kongens

edikt ga jødene i hver by rett til å samle seg og forsvare seg, til å ødelegge, drepe og tilintetgjøre enhver væpnet styrke av hvilken som helst nasjonalitet eller provins som måtte angripe dem, inkludert deres kvinner og barn, og å plyndre deres eiendeler. ¹² Dette skulle gjøres på en enkelt dag i alle kong Ahasverus' provinser, den trettende dagen i den tolvte måneden, måneden Adar. ¹³ En kopi av teksten til ediktet skulle utstedes som lov i hver provins og gjøres kjent for alle folk, slik at jødene ville være klare den dagen til å hevne seg på sine fiender. ¹⁴ Kurerene, ridende på de kongelige reléhestene, skyndte seg ut, drevet av kongens befaling, og dekretet ble utstedt i borgen i Susa. ¹⁵ Mordekai forlot kongens nærvær iført kongelige klær av blått og hvitt, med en stor krone av gull og en kappe av fint lin og purpur. Byen Susa ropte og jublet. ¹⁶ For jødene var det en tid av lys, glede, fryd og ære. ¹⁷ I hver provins og by hvor kongens befaling og dekret nådde, var det glede og fryd blant jødene, med festing og feiring. Mange mennesker av andre nasjonaliteter ble jøder fordi frykten for jødene hadde falt over dem.

9 I den tolvte måneden, måneden Adar, på den trettende dagen, da kongens befaling og edikt skulle settes i verk, dagen da jødenes fiender håpet å overmanne dem, ble det omvendt, og jødene fikk overtaket over dem som hatet dem. ² Jødene samlet seg i sine byer i alle provinsene til kong Xerxes for å angripe dem som søkte å skade dem, og ingen kunne stå imot dem, for frykten for dem hadde falt over alle folkene. ³ Alle embetsmennene i provinsene, satrapene, guvernørene og de som utførte kongens forretninger støttet jødene, fordi frykten for Mordekai hadde overveldet dem. ⁴ Mordekai var fremtredende i kongens palass, og hans berømmelse spredte seg gjennom provinsene, for han ble mer og mer mektig.

⁵ Jødene slo alle sine fiender med sverdet, drepte og ødela dem, og de gjorde som de ønsket med dem som hatet dem. ⁶ Innenfor festningen i Susa drepte og ødela jødene fem hundre menn. ⁷ Parsjandata, Dalfon, Aspata, ⁸ Porata, Adalja og Aridata, ⁹ Parmasjta, Arisai, Aridai og Vaizata, ¹⁰ de ti sønnene til Haman, sønn av Hamedata, som var en motstander av jødene. Men de tok ikke noe bytte.

¹¹ Den dagen ble antallet av dem som ble drept i borgen i Susa rapportert til kongen. ¹² Kongen sa til

Ester

dronning Ester: "I borgen i Susa har jødene drept og ødelagt fem hundre menn og de ti sønnene til Haman. Hva har de gjort i resten av kongens provinser? Nå, hva er din bønn? Den skal bli innvilget deg. Og hva mer ønsker du? Det skal bli gjort." ¹³ Ester svarte: "Hvis det behager kongen, la jødene i Susa få lov til å utføre dagens edikt også i morgen, og la de ti sønnene til Haman bli hengt på galger." ¹⁴ Så befalte kongen at dette skulle gjøres. Et edikt ble utstedt i Susa, og de hengte de ti sønnene til Haman. ¹⁵ Jødene i Susa samlet seg igjen på den fjortende dagen i måneden Adar og drepte tre hundre menn i Susa, men de la ikke sine hender på byttet.

¹⁶ I mellomtiden samlet resten av jødene i kongens provinser seg for å forsvare seg selv og kvitte seg med sine fiender, og de drepte syttifem tusen av dem som hatet dem, men de la ikke sine hender på byttet. ¹⁷ Dette skjedde på den trettende dagen i måneden Adar, og på den fjortende dagen hvilte de og gjorde det til en dag med fest og glede. ¹⁸ Men jødene i Susa hadde samlet seg på den trettende og fjortende dagen, og på den femtende dagen hvilte de og gjorde det til en dag med fest og glede. ¹⁹ Derfor observerer jødene i de landlige områdene, som bor i landsbyer, den fjortende dagen i måneden Adar som en dag med glede og fest, en dag for å sende gaver av mat til hverandre.

²⁰ Mordekai nedtegnet disse hendelsene og sendte brev til alle jødene i alle provinsene til kong Xerxes, både nær og fjern, ²¹ for å etablere blant dem en årlig feiring på den fjortende og femtende dagen i måneden Adar ²² som tiden da jødene fikk lettelse fra sine fiender, og måneden da deres sorg ble vendt til glede og deres sørging til en dag med feiring. De skulle observere dem som dager med fest og glede og gi gaver av mat til hverandre og gaver til de fattige. ²³ Så jødene ble enige om å fortsette feiringen de hadde begynt, slik Mordekai hadde skrevet til dem. ²⁴ For Haman, sønn av Hamedata, agagitten, motstanderen av alle jødene, hadde lagt

planer mot jødene for å ødelegge dem og hadde kastet pur, det vil si loddet, for å forstyrre og ødelegge dem. ²⁵ Men da saken kom kongen for øre, utstedte han skriftlige ordrer om at den onde planen Haman hadde utformet mot jødene skulle vende tilbake på hans eget hode, og at han og hans sønner skulle henges på galger. ²⁶ Derfor ble disse dagene kalt Purim, fra ordet pur. På grunn av alt som var skrevet i dette brevet og hva de hadde sett og hva som hadde skjedd med dem, ²⁷ etablerte jødene og gjorde det til en skikk for seg selv, sine etterkommere og alle som allierte seg med dem, å feire disse to dagene hvert år, på den foreskrevne måten og til den fastsatte tiden. ²⁸ Disse dagene skulle huskes og feires i hver generasjon, av hver familie, i hver provins og hver by. Og disse Purim-dagene skulle aldri opphøre å bli feiret av jødene, og minnet om dem skulle ikke blekne fra deres etterkommere.

²⁹ Da skrev dronning Ester, datter av Abihail, sammen med Mordekai jøden, med full autoritet for å bekrefte dette andre brevet om Purim. ³⁰ Og Mordekai sendte brev til alle jødene i de 127 provinsene i riket til Xerxes, med ord om fred og sannhet, ³¹ for å etablere disse Purim-dagene på deres fastsatte tider, slik Mordekai jøden og dronning Ester hadde bestemt for dem, og slik de hadde satt for seg selv og sine etterkommere angående deres tider for faste og klage. ³² Dekretet fra Ester bekreftet disse forskriftene om Purim, og det ble skrevet ned i opptegnelsene.

10 Kong Ahasverus la skatt på landet og øyene i havet. ² Alle hans mektige og sterke gjerninger, sammen med en omfattende beretning om Mordekais storhet, som kongen hedret, er de ikke nedskrevet i Krønikerboken for kongene i Media og Persia? ³ Mordekai, jøden, var nest etter kong Ahasverus, aktet blant jødene og høyt ansett av sine mange slektninger, ettersom han søkte sitt folks beste og talte for hele nasjonens velferd.

1 I landet Us var det en mann ved navn Job; denne mannen var ulastelig og rettskaffen, fryktet Gud og unngikk det onde. ² Job var velsignet med syv sønner og tre døtre. ³ Hans eiendeler inkluderte syv tusen sauer, tre tusen kameler, fem hundre par okser, fem hundre esler, og en stor mengde tjenere. Han var den mest fremtredende mannen blant alle folkene i Østen.

⁴ Hans sønner pleide å holde gjestebud i sine hjem på sin bestemte dag, og de inviterte sine tre søstre til å spise og drikke med dem. ⁵ Når dagene med gjestebud var over, sendte Job bud etter dem og helliget dem. Tidlig om morgenen ofret han et brennoffer for hver av dem, og tenkte: "Kanskje mine barn har syndet og forbannet Gud i sine hjerter." Dette var Jobs vanlige praksis.

⁶ En dag kom Guds sønner for å presentere seg for Herren, og Satan kom også blant dem. ⁷ Herren spurte Satan: "Hvor kommer du fra?"

Satan svarte Herren: "Fra å streife omkring på jorden og vandre fram og tilbake på den." ⁸ Da sa Herren til Satan: "Har du lagt merke til min tjener Job? Det er ingen som ham på jorden; han er ulastelig og rettskaffen, en mann som frykter Gud og unngår det onde."

⁹ Satan svarte Herren: "Frykter Job Gud for ingenting?" ¹⁰ "Har du ikke satt en hekk rundt ham og hans husstand og alt han eier? Du har velsignet hans henders verk, og hans buskap har spredt seg over hele landet. ¹¹ Men rekk ut din hånd nå og rør ved alt han har, og han vil sikkert forbanne deg rett opp i ansiktet."

¹² Herren sa til Satan: "Vel, alt han har er i din makt, men legg ikke hånd på mannen selv." Så Satan dro bort fra Herrens nærvær.

¹³ En dag, mens Jobs sønner og døtre spiste og drakk vin i deres eldste brors hus, ¹⁴ kom en budbringer og rapporterte til Job: "Oksene pløyde og eslene beitet i nærheten, ¹⁵ da sabéerne angrep og tok dem bort. De slo tjenerne med sverd, og jeg alene har unnsluppet for å fortelle deg det."

¹⁶ Mens han ennå talte, kom en annen budbringer og sa: "Guds ild falt fra himmelen og brente opp sauene og tjenerne, og jeg alene har unnsluppet for å fortelle deg det." ¹⁷ Mens han ennå talte, kom en annen budbringer og sa: "Kalderne dannet tre

bander og raidet kamelene og tok dem bort. De slo tjenerne med sverd, og jeg alene har unnsluppet for å fortelle deg det." ¹⁸ Mens han ennå talte, kom enda en budbringer og sa: "Dine sønner og døtre spiste og drakk vin i deres eldste brors hus, ¹⁹ da plutselig en mektig vind feide inn fra ørkenen og slo de fire hjørnene av huset, og det kollapset over dem, og de er døde. Jeg alene har unnsluppet for å fortelle deg det." ²⁰ Da reiste Job seg, rev i stykker kappen sin og barberte hodet. Så falt han til jorden og tilba. ²¹ Han erklærte,

"Naken kom jeg fra min mors liv, og naken skal jeg vende tilbake dit. Herren gav, og Herren har tatt bort; velsignet være Herrens navn."

²² Gjennom alle disse hendelsene syndet ikke Job eller anklaget Gud for urett.

2 En annen dag kom Guds sønner for å fremstille seg for Herren, og Satan kom også blant dem for å fremstille seg for Herren. ² Og Herren sa til Satan: «Hvor kommer du fra?»

Satan svarte Herren: «Fra å streife omkring på jorden og vandre fram og tilbake på den.»

³ Da sa Herren til Satan: «Har du lagt merke til min tjener Job? Det er ingen som ham på jorden; han er ulastelig og rettskaffen, en mann som frykter Gud og holder seg borte fra det onde. Og han holder fortsatt fast på sin integritet, selv om du egget meg mot ham for å ødelegge ham uten grunn.» ⁴ Satan svarte Herren: «Hud for hud! Ja, en mann vil gi alt han har for sitt eget liv. ⁵ Men nå, strekk ut din hånd og rør ved hans ben og kjøtt, så vil han sikkert forbanne deg rett opp i ansiktet.»

⁶ Herren sa til Satan: «Godt, han er i din hånd; bare spar hans liv.» ⁷ Så gikk Satan ut fra Herrens nærvær og plaget Job med smertefulle byller fra fotsålene til hodetoppen. ⁸ Da tok Job et stykke knust keramikk for å skrape seg mens han satt blant asken. ⁹ Hans kone sa til ham: «Holder du fortsatt fast på din integritet? Forbann Gud og dø!» ¹⁰ Han svarte: «Du taler som en av de tåpelige kvinnene. Skal vi ta imot det gode fra Gud, og ikke motgang?» I alt dette syndet ikke Job med sine lepper. ¹¹ Da Jobs tre venner, Elifas fra Teman, Bildad fra Sjuah og Sofar fra Naama, hørte om alle de vanskelighetene som hadde kommet over ham, dro de fra sine hjem og ble enige om å møtes for å vise ham medfølelse og

trøste ham. ¹² Da de så ham på avstand, kunne de knapt kjenne ham igjen; de hevet sine stemmer og gråt høyt, rev sine kapper og strødde støv på hodene sine mot himmelen. ¹³ Så satt de på bakken med ham i syv dager og syv netter. Ingen talte et ord til ham, for de så hvor stor hans lidelse var.

3 Etter disse hendelsene talte Job og klaget over dagen han ble født. ² Og han sa:

³ "Må dagen for min fødsel forsvinne, og natten som erklærte, 'En gutt er unnfanget.' ⁴ La den dagen være mørke; må Gud ovenfor overse den, og la intet lys skinne på den. ⁵ La mørke og dyp skygge kreve den; la en sky bo over den; la dagens svarthet skremme den. ⁶ Når det gjelder den natten, la tykk mørke gripe den; la den ikke regnes blant årets dager, eller bli nummerert blant månedene. ⁷ Se, la den natten være ufruktbar; la ingen gledeshyl høres i den. ⁸ La de som forbanne dager forbanne den dagen, de som er klare til å vekke Leviatan. ⁹ La dens morgenstjerner bli mørklagt; la den håpe på lys, men ikke ha noe, og la den ikke se dagens første lys, ¹⁰ fordi den ikke lukket dørene til min mors liv, eller holdt trøbbel borte fra mine øyne.

¹¹ "Hvorfor omkom jeg ikke ved fødselen, kom ut av livmoren og utåndet? ¹² Hvorfor var det knær til å ta imot meg, og bryster som jeg kunne die? ¹³ For nå ville jeg hvile i fred; jeg ville sove og være i ro, ¹⁴ med jordens konger og rådgivere, som bygde ruiner for seg selv, ¹⁵ eller med fyrster som eide gull, som fylte sine hus med sølv. ¹⁶ Eller hvorfor ble jeg ikke skjult som et dødfødt barn, som spedbarn som aldri så lyset? ¹⁷ Der opphører de ondes uro, og der finner de trette hvile. ¹⁸ Fangene har det godt sammen; de hører ikke undertrykkerens stemme. ¹⁹ Både de ydmyke og de mektige er der, og tjeneren er frigjort fra sin herre.

²⁰ "Hvorfor gis lys til de som lider, og liv til de bitre i sjelen, ²¹ til de som lengter etter døden, men den kommer ikke, og graver etter den mer enn etter skjulte skatter, ²² som fylles med glede og jubler når de finner graven? ²³ Hvorfor gis lys til en mann hvis vei er skjult, som Gud har omringet? ²⁴ For mine sukk kommer før min mat, og mine stønn strømmer ut som vann. ²⁵ For det jeg fryktet har kommet over meg, og det jeg gruet meg for har

overmannet meg. ²⁶ Jeg har ingen fred, ingen ro, ingen hvile, men bare uro."

4 Elifas fra Teman svarte:

² "Hvis noen våger å tale til deg, vil du bli urolig? Men hvem kan holde tilbake ord? ³ Tenk på hvordan du har lært mange, og hvordan du har styrkt svake hender. ⁴ Dine ord har støttet dem som snublet, og du har styrket vaklende knær. ⁵ Men nå kommer det over deg, og du blir motløs; det berører deg, og du blir skremt. ⁶ Er ikke din ærbødighet for Gud din tillit, og din veis integritet ditt håp?

⁷ "Tenk nå etter, hvem har noen gang gått til grunne uskyldig? Eller hvor har de rettskafne blitt ødelagt? ⁸ Som jeg har sett, de som pløyer urett og de som sår trøbbel høster det samme. ⁹ Ved Guds ånde går de til grunne; ved hans vredes pust blir de fortært. ¹⁰ Løvens brøl og den sterke løvens røst, men de unge løvenes tenner blir knust. ¹¹ Løven går til grunne for mangel på bytte, og løvinnenes unger blir spredt. ¹² "Et ord ble hemmelig brakt til meg, og mitt øre fanget en hvisking av det. ¹³ Midt i urolige tanker fra nattens syner, når dyp søvn faller på mennesker, ¹⁴ kom frykt og skjelving over meg, og fikk alle mine ben til å skjelve. ¹⁵ En ånd gled forbi mitt ansikt; hårene på min kropp reiste seg. ¹⁶ Den sto stille, men jeg kunne ikke skjelne dens form; en skikkelse var foran mine øyne, og jeg hørte en stille stemme: ¹⁷ 'Kan et menneske være rettferdig for Gud? Kan en mann være ren for sin Skaper? ¹⁸ Han setter ikke engang sin lit til sine tjenere, og han anklager sine engler for feil. ¹⁹ Hvor mye mer dem som bor i leirhus, hvis grunnvoll er i støvet, som knuses lettere enn en møll! ²⁰ Fra morgen til kveld blir de knust; ubemerket går de til grunne for alltid. ²¹ Er ikke tettenes snorer trukket opp innenfra? De dør uten visdom.'

5 «Rop nå, er det noen som vil svare deg? Og til hvilken av de hellige vil du vende deg? ² For irritasjon deپرer døren, og sjalusi bringer død til den naive. ³ Jeg har sett døren slå rot, Og jeg forbannet straks hans hjem. ⁴ Hans sønner er langt fra trygghet, De blir til og med undertrykt i porten, Og det er ingen redningsmann. ⁵ De sultne fortærer hans høst Og tar den selv fra tornene, Og den listige tørster etter deres rikdom. ⁶ For ulykke

oppstår ikke fra støvet, Og trøbbel spirer ikke fra bakken, ⁷ Men mennesket er født til trøbbel, Som gnister flyr oppover.

⁸ «Men jeg ville søke Gud, Og jeg ville legge min bønn fram for Gud, ⁹ Som utfører store og ufattelige gjerninger, Underverk uten tall. ¹⁰ Han gir regn på jorden, Og sender vann over markene, ¹¹ Slik at Han setter de lave høyt, Og de som sørger blir løftet til trygghet. ¹² Han forhindrer de klokes planer, Slik at deres hender ikke kan oppnå suksess. ¹³ Han fanger de vise i deres egen list, Og de kløktiges råd blir raskt omstyrtet. ¹⁴ Om dagen møter de mørke, Og famler ved middagstid som om natten. ¹⁵ Men Han redder fra sverdet av deres munn, Og de fattige fra de mektiges hånd. ¹⁶ Så den hjelpeløse har håp, Og urettferdighet lukker sin munn.

¹⁷ «Se, velsignet er den personen som Gud retter, Så avvis ikke Den Allmektiges tukt. ¹⁸ For Han forårsaker smerte og gir lindring; Han sårer, og Hans hender helbreder også. ¹⁹ Fra seks trengsler vil Han redde deg, Selv i syv, vil ondt ikke røre deg. ²⁰ I hungersnød vil Han redde deg fra død, Og i krig, fra sverdetes makt. ²¹ Du vil være skjult fra tungens svøpe, Og vil ikke frykte vold når den kommer. ²² Du vil le av ødeleggelse og sult, Og du vil ikke frykte de ville skapningene. ²³ For du vil ha en avtale med markens steiner, Og markens dyr vil være i fred med deg. ²⁴ Du vil vite at ditt telt er trygt, For du vil besøke ditt hjem og finne ingenting galt. ²⁵ Du vil også vite at dine etterkommere vil være mange, Og dine avkom så rikelige som gresset på jorden. ²⁶ Du vil komme til graven i en full alder, Som et kornbånd samlet i sin sesong. ²⁷ Se, vi har undersøkt dette, og det er sant; Hør det, og forstå det for deg selv.»

6 Da svarte Job og sa

² «Om bare min smerte ble veid og min ulykke lagt i vektskålen sammen! ³ For den ville sikkert være tyngre enn sanden i havet; det er derfor mine ord har vært forhastede. ⁴ Den Allmektiges piler er i meg, min ånd drikker deres gift; Guds redsler er rettet mot meg. ⁵ Skriker et villose når det har gress, eller brøler en okse over sitt fôr? ⁶ Kan smakløs mat spises uten salt, eller er det noen smak i saften av mallow? ⁷ Jeg nekter å røre slike ting; de er som avskyelig mat for meg.

⁸ «Å, at min bønn kunne bli oppfylt, at Gud ville gi meg det jeg lengter etter, ⁹ at Gud ville være villig til å knuse meg, å slippe løs sin hånd og kutte meg av! ¹⁰ Da ville jeg fortsatt ha denne trøsten— min glede i ubarmhjertig smerte— at jeg ikke har fornektet Den Helliges ord.

¹¹ Hva styrke har jeg, at jeg skulle håpe? Hva er min ende, at jeg skulle være tålmodig? ¹² Er min styrke steiners styrke, eller er mitt kjøtt laget av bronse? ¹³ Er det noen hjelp i meg, nå som suksess er drevet bort?

¹⁴ «For en fortvilet mann bør det være vennlighet fra hans venn, slik at han ikke forlater frykten for Den Allmektige. ¹⁵ Men mine brødre har handlet svikefullt som en bekk, som strømmene som flommer over ¹⁶ når de er mørklagt av smeltende is og fylt med smeltende snø, ¹⁷ men når de tørker opp, forsvinner de; i varmen forsvinner de fra sitt sted. ¹⁸ Deres stier svinger; de stiger opp i ødemarken og går tapt. ¹⁹ Karavanene fra Tema ser, reisende fra Saba håper på dem. ²⁰ De blir gjort til skamme fordi de hadde stolt; de kommer dit, bare for å bli skuffet. ²¹ Ja, dere har nå blitt som dem; dere ser noe fryktelig og er redde. ²² Har jeg noen gang sagt, 'Gi meg noe,' eller, 'Tilby en bestikkelse på mine vegne fra din rikdom,' ²³ eller, 'Befri meg fra fiendens hånd,' eller, 'Løs meg fra de nådeløses klør'?

²⁴ «Lær meg, så vil jeg være stille; vis meg hvor jeg har gått feil. ²⁵ Hvor vanskelig det er å høre ærlige ord! Men hva etablerer dine argumenter? ²⁶ Har du til hensikt å rette på mine ord, og behandle ordene til en i fortvilelse som vind? ²⁷ Du ville til og med gamble over en foreldreløs og forhandle bort din venn.

²⁸ Men nå, vær så snill å se på meg, og se om jeg lyver rett i ansiktet ditt. ²⁹ Angre, la det ikke være urettferdighet; tenk om igjen, for min integritet står på spill. ³⁰ Er det noen ondskap på min tunge? Skjønner ikke min munn ulykke?

7 «Er ikke et menneske tvunget til å arbeide på jorden, Og er ikke hans dager som dagene til en leiekar? ² Akkurat som en trell lengter etter skyggen, Og som en arbeider som ivrig venter på sin lønn, ³ Så er jeg gitt måneder av fåfengt strev, Og netter fylt med uro er tildelt meg. ⁴ Når jeg legger meg, spør jeg: 'Når skal jeg stå opp?' Men

natten drar ut, Og jeg er urolig til det blir morgen.⁵ Mitt kjøtt er dekket med mark og støvklumper, Min hud herder og sprekker opp.

⁶ Mine dager går raskere enn en veverskyttel, Og de avsluttes uten håp.⁷ Husk at mitt liv er bare et pust; Mitt øye skal ikke se godt igjen.⁸ Øyet til den som ser meg, skal ikke se meg mer; Dine øyne vil være på meg, men jeg vil være borte.⁹ En sky forsvinner, og den er ikke mer, Så den som stiger ned til Sheol, kommer ikke tilbake.¹⁰ Han vil ikke komme tilbake til sitt hus igjen, Heller ikke vil hans sted anerkjenne ham mer.

¹¹ «Derfor vil jeg ikke holde tilbake mine ord; Jeg vil tale ut i min ånds nød, Jeg vil uttrykke min sorg i min sjels bitterhet.¹² Er jeg havet, eller et havdyr, At Du setter vakt over meg?»¹³ Hvis jeg tenker, 'Min seng vil trøste meg, Min sofa vil lindre min klage,'¹⁴ Da skremmer Du meg med drømmer Og forferder meg med syner,¹⁵ Slik at min sjel ville foretrekke kvelning, Døden fremfor min lidelse.¹⁶ Jeg svinner hen; jeg vil ikke leve for alltid. La meg være, for mine dager er bare et pust.

¹⁷ Hva er mennesket, at Du ærer ham, Og at Du bryr Deg om ham,¹⁸ At Du ser til ham hver morgen Og prøver ham hvert øyeblikk?¹⁹ Vil Du aldri vende Ditt blikk bort fra meg, Eller la meg være alene til jeg svelger mitt spytt?²⁰ Har jeg syndet? Hva har jeg gjort mot Deg, Menneskehetens vokter? Hvorfor har Du gjort meg til Ditt mål, Slik at jeg er en byrde for meg selv?²¹ Hvorfor tilgir Du ikke min overtredelse Og tar bort min misgjerning? For nå vil jeg legge meg i støvet; Og Du vil lete etter meg, men jeg vil ikke være mer.»

8 Bildad fra Sjuahs slekt svarte,

² "Hvor lenge vil du tale slike ting, og ordene fra din munn være en sterk vind?"³ Forvrengrer Gud rettferdighet? Eller virer Den Allmektige det som er rett?⁴ Hvis dine barn syndet mot Ham, overga Han dem til konsekvensene av deres overtredelse.⁵ Men hvis du søker Gud inderlig og ber om Den Allmektiges nåde,⁶ hvis du er ren og rettskaffen, vil Han sikkert reise seg for deg og gjenopprette din rettmessige plass.⁷ Selv om dine begynnelse virket små, vil din fremtid blomstre stort.

⁸ "Spør tidligere generasjoner, og vurder hva deres forfedre oppdaget,⁹ for vi er bare av i går og vet

ingenting, da våre dager på jorden er som en skygge.¹⁰ Vil de ikke undervise deg og tale til deg, bringe frem ord fra deres forståelse?¹¹ Kan papyrus vokse høyt uten en sump? Kan siv trives uten vann?¹² Mens de fortsatt er grønne og uklippet, visner de raskere enn noen annen plante.¹³ Slik er skjebnen for alle som glemmer Gud; håpet til de gudløse skal gå til grunne.¹⁴ Deres tillit er skjør, og deres tro er som et edderkoppsnett.¹⁵ De lener seg på sitt hus, men det står ikke; de holder fast ved det, men det varer ikke.¹⁶ De er som en plante som blomstrer i sollyset, sprer sine skudd over hagen.¹⁷ Dens røtter tvinner seg rundt en steinhaus, den søker et sted blant klippene.¹⁸ Men hvis den rykkes opp fra sitt sted, vil det stedet nekte det og si: 'Jeg har aldri sett deg.'¹⁹ Sannelig, dette er gleden ved dens vei, og fra jorden vil andre spire.

²⁰ Se, Gud vil ikke forkaste en person med integritet, og Han vil heller ikke støtte onde mennesker.²¹ Han vil igjen bringe latter til din munn og glede til dine lepper.²² De som motsetter seg deg vil bli kledd med skam, og de ondes telt vil ikke være mer."

9 Job svarte og sa,

² "Sannelig, jeg vet at det er slik; men hvordan kan et menneske bli rettferdig for Gud?"³ Hvis noen ønsket å stride med Ham, kunne de ikke svare Ham én gang av tusen.⁴ Han er vis i hjertet og mektig i styrke; hvem har motsatt seg Ham og blitt uskadd?⁵ Han flytter fjell uten at de vet det, når Han velter dem i sin vrede.⁶ Han får jorden til å skjelve fra sitt sted, og dens grunnvoller skjelver.⁷ Han befaler solen ikke å skinne, og forsegler stjernene.⁸ Han alene strekker ut himlene og går på havets bølger.⁹ Han er Skaperen av Bjørnen og Orion, Pleiadene, og stjernebildene i sør.¹⁰ Han utfører store og ufattelige ting, under uten tall.¹¹ Hvis Han går forbi meg, ville jeg ikke se Ham; hvis Han går forbi, ville jeg ikke merke Ham.¹² Hvis Han tar bort, hvem kan hindre Ham? Hvem kan spørre Ham: 'Hva gjør Du?'¹³ Gud vender ikke tilbake sin vrede; under Ham kryper Rahabs hjelpere.

¹⁴ Hvordan kan jeg da svare Ham, eller velge mine ord med Ham?¹⁵ Selv om jeg var uskyldig, kunne jeg ikke svare Ham; jeg måtte be om nåde fra min Dommer.¹⁶ Hvis jeg ropte og Han svarte meg, ville

jeg ikke tro at Han var oppmerksom på min stemme. ¹⁷ Han ville knuse meg med en storm og mangfoldiggjøre mine sår uten grunn. ¹⁸ Han ville ikke la meg få puste, men ville fylle meg med bitterhet. ¹⁹ Hvis det er et spørsmål om styrke, er Han mektig; og hvis det er et spørsmål om rettferdighet, hvem kan stevne Ham? ²⁰ Selv om jeg var rettferdig, ville min egen munn fordømme meg; hvis jeg var skyldfri, ville den erklære meg skyldig.

²¹ Jeg er skyldfri, men jeg bryr meg ikke om meg selv; jeg forakter mitt liv. ²² Det er alt det samme; derfor sier jeg, 'Han ødelegger både de skyldfrie og de onde.' ²³ Hvis en svøpe bringer plutselig død, håner Han de uskyldiges fortvilelse. ²⁴ Når et land blir gitt i de ondes hender, forblinder Han dets dommere. Hvis det ikke er Han, hvem er det da? ²⁵ "Mine dager er raskere enn en løper; de skynder seg bort, de ser ikke noe godt. ²⁶ De passerer som papyrusbåter, som en ørn som stuper ned på sitt bytte. ²⁷ Hvis jeg sier: 'Jeg vil legge bort min klage, jeg vil endre mitt uttrykk, og smile,' ²⁸ frykter jeg fortsatt alle mine lidelser, for jeg vet at Du ikke vil frikjenne meg. ²⁹ Siden jeg allerede er skyldig, hvorfor skulle jeg arbeide forgjeves? ³⁰ Selv om jeg vasket meg med snø og rensset mine hender med lut, ³¹ ville Du kaste meg i en grop, slik at selv mine klær ville avsky meg.

³² For Han er ikke et menneske, som jeg er, at jeg kunne svare Ham, at vi kunne møte hverandre i retten. ³³ Det er ingen mellommann mellom oss, som kunne legge sin hånd på oss begge. ³⁴ La Ham fjerne sin stang fra meg, og la ikke Hans frykt skremme meg. ³⁵ Da ville jeg tale uten frykt for Ham, men slik det er med meg, kan jeg ikke.

10 «I sorg avskyr jeg mitt liv; derfor vil jeg uttrykke min klage fritt; og jeg vil tale i min sjels bitterhet. ² Jeg vil spørre Gud: 'Fordøm meg ikke; Hjelp meg å forstå hvorfor Du anklager meg. ³ Er det rett for Deg å undertrykke, Å forkaste Dine henders verk, Og å se gunstig på de ondes plan? ⁴ Har Du øyne som et menneske, Eller ser Du som mennesket ser? ⁵ Er Dine dager som en dødeligs, Eller Dine år som en manns, ⁶ At Du skulle lete etter mine feil Og granske etter hver min synd? ⁷ Selv om Du vet at jeg ikke er skyldig, Og det er ingen som kan redde meg fra Din hånd.

⁸ 'Dine hender formet meg og laget meg, Men ville Du nå vende Deg for å ødelegge meg? ⁹ Husk at Du laget meg som leire; Og ville Du igjen gjøre meg til støv? ¹⁰ Formet Du meg ikke som melk, Og stivnet meg som ost; ¹¹ Dekket meg med hud og kjøtt, Og vedde meg sammen med ben og sener? ¹² Du har gitt meg liv og godhet; Og Din omsorg har bevart min ånd.

¹³ Likevel har Du skjult disse tingene i Ditt hjerte; Jeg vet at dette er i Deg: ¹⁴ Hvis jeg synder, så ville Du merke meg, Og ikke frikjenne meg for min skyld. ¹⁵ Hvis jeg er ond, ve meg! Men hvis jeg er rettferdig, tør jeg ikke løfte hodet. Jeg er full av skam, og klar over min elendighet. ¹⁶ Skulle mitt hode heves høyt, ville Du jakte på meg som en løve, Og igjen vise Din makt mot meg. ¹⁷ Du fornyer Dine vitner mot meg Og øker Din vrede mot meg; Vanskelighet etter vanskelighet kommer over meg.

¹⁸ Hvorfor har Du da brakt meg ut av morslivet? Om jeg bare hadde dødd, og intet øye hadde sett meg!

¹⁹ Jeg skulle ha vært som om jeg ikke hadde vært, Brakt fra morslivet til graven. ²⁰ Er ikke mine dager få? Stopp, la meg være, så jeg kan ha litt glede ²¹ Før jeg går—og jeg skal ikke vende tilbake— Til mørkets og dyp skygge, ²² Landet av fullstendig mørke, som selve mørket, Av dyp skygge uten orden, Hvor selv lys er som mørke.»

11 Sofar fra Na'ama svarte:

² «Skal en flom av ord forbli ubesvart, og skal en mann full av prat bli rettferdiggjort?

³ Skal ditt tomme prat bringe andre til taushet? Vil ingen rette på deg når du håner? ⁴ Du hevder, 'Min lære er ren, og jeg er ren i dine øyne.' ⁵ Å, at Gud ville tale og åpne sine lepper mot deg, ⁶ og åpenbare for deg visdommens hemmeligheter, for sann visdom har to sider. Vær trygg på at Gud har oversett noe av din misgjerning.

⁷ «Kan du forstå Guds mysterier? Kan du utforske Den Allmektiges grenser? ⁸ De er høyere enn himmelen—hva kan du oppnå? De er dypere enn graven—hva kan du forstå? ⁹ Deres omfang er lengre enn jorden og bredere enn havet.

¹⁰ Hvis Han går forbi og fengsler eller kaller til dom, hvem kan motsette seg Ham? ¹¹ For Han kjenner bedragerske menn; Han ser ondskap uten å trenge å undersøke den. ¹² En meningsløs person

vil få forståelse når et villasins føll blir født som et menneske.

¹³ «Hvis du forbereder ditt hjerte og rekker ut dine hender mot Ham, ¹⁴ hvis det er noe galt i din hånd, fjern det, og la ikke ondskap bo i dine telt, ¹⁵ da vil du løfte ditt ansikt uten skam; du vil stå fast og uten frykt. ¹⁶ Du vil glemme din elendighet, huske den som vann som har passert bort. ¹⁷ Ditt liv vil være lysere enn middagstid; selv mørket vil være som morgenen. ¹⁸ Du vil føle deg trygg, for det er håp; du vil se deg omkring og hvile i sikkerhet. ¹⁹ Du vil legge deg ned, og ingen vil gjøre deg redd, og mange vil søke din gunst. ²⁰ Men de ondes øyne vil svikte, og flukt vil unnsnippe dem; deres håp vil være å trekke sitt siste pust.»

12 Da svarte Job og sa:
² «Sannelig, dere er folket, og visdommen vil dø med dere! ³ Men jeg har forstand like godt som dere; jeg står ikke under dere. Hvem vet ikke slike ting som disse?

⁴ Jeg har blitt en spøk for mine venner, jeg som kalte på Gud og ble besvart— en rettferdig og skyldfri mann har blitt en spøk. ⁵ De som er i ro, forakter ulykke, som er forberedt for dem hvis føtter glir. ⁶ Røvernes telt er i fred, og de som utfordrer Gud er trygge, dem Gud har brakt inn i deres makt.

⁷ «Men spør dyrene, og de vil lære deg; eller fuglene i himmelen, og de vil informere deg. ⁸ Eller tal til jorden, og den vil lære deg; og la fiskene i havet fortelle deg. ⁹ Hvem blant alle disse aksepterer ikke at Herrens hånd er ansvarlig for dette? ¹⁰ I Hans hånd er livet til hver skapning og ånden til hele menneskeheten. ¹¹ Prøver ikke øret ord slik ganen smaker mat? ¹² Visdom finnes hos de gamle, og forståelse kommer med langt liv.

¹³ «Til Ham tilhører visdom og makt; råd og forståelse er Hans. ¹⁴ Det Han bryter ned kan ikke bygges opp igjen; den personen Han fengsler kan ikke slippes fri. ¹⁵ Hvis Han holder tilbake vannet, tørker de opp; hvis Han slipper dem løs, overvelder de jorden. ¹⁶ Til Ham tilhører styrke og lyd visdom; både den bedragede og bedrageren er Hans. ¹⁷ Han leder rådgivere bort barbeint og gjør dommere til dårer. ¹⁸ Han fjerner kongers lenker og binder et lendelede rundt deres midje. ¹⁹ Han leder prester

bort barbeint og styrter dem som har vært lenge etablert. ²⁰ Han gjør slutt på talen til betrodde rådgivere og fjerner de eldres dømmekraft. ²¹ Han øser forakt over adelsmenn og løsner de mektiges belte. ²² Han avslører dype ting fra mørket og bringer det skjulte mørket frem i lyset. ²³ Han gjør nasjoner store, så ødelegger Han dem; Han utvider nasjoner, så sprer Han dem. ²⁴ Han fratar jordens ledere deres fornuft og får dem til å vandre i et sporløst ødeland. ²⁵ De famler i mørket uten lys; Han får dem til å vakle som drankere.

13 "Se, mitt øye har sett alt dette, Mitt øre har hørt og forstått det. ² Det dere vet, forstår jeg også; Jeg er ikke underlegen dere. ³ Likevel ønsker jeg å tale til Den Allmektige, Og jeg lengter etter å resonnere med Gud. ⁴ Men dere dekker meg med løgner; Dere er alle ineffektive leger. ⁵ Om dere bare ville forbli tause, Det ville virkelig være deres visdom! ⁶ Vennligst hør min bønn, Og lytt til argumentene fra mine lepper. ⁷ Vil dere tale urettferdig på Guds vegne, Og tale bedragersk for Ham? ⁸ Vil dere vise favorisering for Ham? Vil dere argumentere for Gud? ⁹ Vil det gå dere vel når Han gransker dere? Eller vil dere vildele Ham som man villeder en mann? ¹⁰ Han vil sikkert korrigere dere Hvis dere i hemmelighet viser favorisering. ¹¹ Vil ikke Hans majestet skremme dere, Og frykten for Ham falle over dere? ¹² Deres minneverdige ord er ordspråk av aske; Deres forsvar er forsvar av leire.

¹³ "Vær stille foran meg så jeg kan tale; Så la hva som helst komme over meg. ¹⁴ Hvorfor skulle jeg risikere mitt liv, Og legge mitt liv i mine egne hender? ¹⁵ Selv om Han skulle slå meg, vil jeg stole på Ham. Likevel vil jeg presentere min sak for Ham. ¹⁶ Dette vil også være min befrielse, For en ugudelig person kan ikke stå foran Ham. ¹⁷ Følg nøye med på mine ord, Og la min erklæring nå deres ører. ¹⁸ Se nå, jeg har forberedt min sak; Jeg er trygg på at jeg vil bli rettferdiggjort. ¹⁹ Hvem vil argumentere mot meg? For da ville jeg være stille og omkomme.

²⁰ "Bare to ting gjør ikke mot meg, Så vil jeg ikke skjule meg for ditt nærvær: ²¹ Trekk din hånd fra meg, Og la ikke din frykt overvelde meg. ²² Da kall, og jeg vil svare; Eller la meg tale, så svar meg. ²³ Hvor mange er mine overtredelser og synder? Avslør for meg mine overtredelser og min synd. ²⁴

Hvorfor skjuler du ditt ansikt Og betrakter meg som din motstander? ²⁵ Vil du skremme et vindblåst blad? Eller vil du jage etter tørt agner? ²⁶ For du skriver bitre ting mot meg Og får meg til å bære konsekvensene av min ungdom. ²⁷ Du begrenser mine føtter i lenker Og observerer alle mine stier; Du setter en grense for sålene på mine føtter, ²⁸ Mens jeg svinner hen som noe råttent, Som et plagg som er møllspist.

14 "Mennesker, født av kvinner, Har korte liv og er fulle av trøbbel. ² Som en blomst, dukker de opp og visner, De flykter også som en skygge og varer ikke. ³ Du observerer dem også nøye Og bringer dem til doms med Deg Selv. ⁴ Hvem kan bringe renhet fra urenhet? Ingen kan! ⁵ Siden deres dager er bestemt, Antallet av deres måneder er kjent for Deg; Og Du har satt deres grenser som de ikke kan overskride. ⁶ Vend Ditt blikk fra dem så de kan få hvile, Inntil de fullfører sin dag som en leid arbeider.

⁷ "For det er håp for et tre, Hvis det blir hugget ned, at det vil skyte igjen, Og dets skudd vil ikke svikte. ⁸ Selv om dets rot blir gammelt i jorden, Og dets stubb dør i den tørre jorden, ⁹ Ved duften av vann vil det blomstre Og sende ut grener som en ung plante. ¹⁰ Men når en person dør og ligger lavt, En person går bort, og hvor er de? ¹¹ Som vann forsvinner fra havet, Og en elv blir tørr og uttørket, ¹² Så legger folk seg ned og reiser seg ikke. Inntil himlene ikke er mer, Vil de ikke våkne eller bli vekket fra sin slummer.

¹³ "Å, at Du ville skjule meg i Sheol, At Du ville skjule meg til Din vrede avtar, At Du ville sette en tid for meg og huske meg! ¹⁴ Hvis en person dør, vil de leve igjen? Alle dagene av min motgang vil jeg vente Inntil min fornyelse kommer. ¹⁵ Du vil kalle, og jeg vil svare Deg; Du vil lengte etter Dine henders verk. ¹⁶ For nå teller Du mine skritt, Du vokter ikke over min synd. ¹⁷ Min overtredelse er forseglet i en pose, Og Du dekker over min misgjerning.

¹⁸ "Men et fjell kollapse og smuldrer bort, Og en stein flyttes fra sitt sted; ¹⁹ Vann eroderer steiner, Dets strømmer vasker bort jordens jord; Så Du reduserer en persons håp. ²⁰ Du overmannet dem kontinuerlig, og de går bort; Du endrer deres utseende og sender dem bort. ²¹ Deres barn

oppnår ære, men de vet det ikke; Eller de blir ubetydelige, og de oppfatter det ikke. ²² Men deres kropp føler smerte, Og deres sjel sørger over det."

15 Da talte Elifas fra Teman:

² "Skal en vis person svare med tomme ideer, og fylle seg selv med den varme østavinden? ³ Skal de engasjere seg i fruktesløs prat, med ord som ikke gir noen nytte? ⁴ Du reduserer virkelig ærefrykt og hindrer meditasjon foran Gud. ⁵ Din urett leder din tale, og du velger de listiges tunge. ⁶ Din egen munn dømmer deg, ikke jeg; dine egne lepper vitner mot deg.

⁷ "Var du det første mennesket som noen gang ble født? Ble du brakt frem før fjellene? ⁸ Lytter du til Guds hemmelige råd? Krever du eksklusiv visdom? ⁹ Hva vet du som vi ikke vet? Hvilke innsikter har du som vi mangler? ¹⁰ De gråhårede og de gamle er blant oss, eldre enn din far. ¹¹ Er Guds trøst for liten for deg, eller det milde ordet som ble talt til deg? ¹² Hvorfor leder ditt hjerte deg på avveie, og hvorfor blinker dine øyne, ¹³ så du vender din ånd mot Gud og uttaler slike ord? ¹⁴ Hva er mennesket, at de kunne være rene, eller de som er født av en kvinne, at de kunne være rettferdige? ¹⁵ Hvis Han ikke stoler på sine hellige, og selv himlene ikke er rene i Hans øyne, ¹⁶ hvor mye mindre dødelige, som er onde og korrupte, som drikker urett som vann!

¹⁷ "Hør på meg, så skal jeg forklare; jeg vil erklære hva jeg har observert, ¹⁸ hva de vise har proklamert, og ikke skjult fra sine forfedre, ¹⁹ til hvem alene landet ble gitt da ingen fremmed passerte blant dem: ²⁰ Den onde personen lider pine alle sine dager, og årene reservert for de hensynsløse er begrenset. ²¹ Skremmende lyder fyller hans ører; når han er i fred, angriper røvere ham. ²² Han forventer ikke frihet fra mørket; han er merket for sverdet. ²³ Han vandrer etter mat og sier: 'Hvor er det?' Han vet at mørkets dag er nær. ²⁴ Nød og angst skremmer ham; de overmannet ham som en konge klar for kamp, ²⁵ fordi han har strukket ut sin hånd mot Gud, og vist arroganse mot Den Allmektige. ²⁶ Han angriper trassig Ham med et tykt, sterkt skjold.

²⁷ Selv om hans ansikt er dekket av fett og hans midje er full av kjøtt, ²⁸ skal han bo i øde byer, i hus ingen bor i, bestemt til å bli ruiner. ²⁹ Han vil ikke

forbli rik, og hans rikdom vil ikke vare; hans eiendeler vil ikke spre seg over landet. ³⁰ Han vil ikke finne tilflukt fra mørket; en flamme vil visne hans skudd, og Guds munns pust vil bære ham bort. ³¹ La ham ikke bedra seg selv ved å stole på tomhet, for han vil ikke få noe igjen. ³² Det vil bli oppfylt før hans tid, og hans grener vil ikke blomstre. ³³ Han vil være som en vinranke strippet for sine umodne druer, som et oliventre som mister sine blomster. ³⁴ For selskapet av gudløse er ufruktbart, og ild fortærer teltene til dem som elsker bestikkelser. ³⁵ De unnfanger trøbbel og føder urett; deres sinn forbereder bedrag."

16 Job svarte og sa,

² "Jeg har hørt mye av dette; dere er alle ineffektive trøstere! ³ Er det ingen ende på deres langdryge taler? Hva får dere til å fortsette å krangle? ⁴ Jeg kunne også tale som dere, hvis dere var i mitt sted. Jeg kunne holde veltalende taler mot dere og riste på hodet mot dere. ⁵ Men jeg ville oppmuntre dere med min munn, og trøsten fra mine lepper ville gi dere lindring. ⁶ "Hvis jeg taler, blir ikke min lidelse lettet, og hvis jeg forblir stille, forlater den meg ikke. ⁷ Sannelig, nå har Gud slitt meg ut; du har ødelagt hele min husstand. ⁸ Du har skrumpet meg inn, og det har blitt et vitne; min avmagring reiser seg og vitner mot meg. ⁹ I sin vrede har Gud revet meg i stykker og jaktet på meg; han skjærer tenner mot meg. Min motstander stirrer på meg. ¹⁰ Folk gaper mot meg med sine munn; de slår meg på kinnet i hån og samler seg mot meg. ¹¹ Gud har overgitt meg til de onde og kastet meg i hendene på de ugudelige. ¹² Jeg var i ro, men han knuste meg; han grep meg i nakken og knuste meg. Han har gjort meg til sitt mål. ¹³ Hans bueskyttere omringer meg. Uten nåde gjennomfører han mine nyrer og sæler min galle på bakken. ¹⁴ Han bryter gjennom meg brudd på brudd; han stormer mot meg som en kriger. ¹⁵ Jeg har sydd sekkestrie over min hud og begravet min panne i støvet. ¹⁶ Mitt ansikt er rødt av gråt, og dype skygger omgir mine øyne, ¹⁷ selv om mine hender er fri for vold og min bønn er ren.

¹⁸ "Å jord, dekk ikke mitt blod; må mitt rop ikke finne noe hvilested! ¹⁹ Likevel, mitt vitne er i himmelen; min talsmann bor i det høye. ²⁰ Mine venner er mine spottere; mine øyne utøser tårer til

Gud, ²¹ at en kunne tale for en mann med Gud som en taler for en venn.

²² For etter noen få år har gått, skal jeg gå veien uten retur.

17 "Min ånd er knust, mine dager er slukket, Graven venter på meg. ² Sannelig, spottere er med meg, Og mitt øye ser på deres provokasjon.

³ Vær så snill å legge ned et pant for meg hos Deg selv; Hvem er det som vil være min garantist? ⁴ For Du har holdt deres hjerte borte fra forståelse, Derfor vil Du ikke opphøye dem. ⁵ Den som informerer mot venner for en del av byttet, Hans barns øyne vil gå til grunne.

⁶ Likevel har Han gjort meg til et ordspråk blant folket, Og jeg er en som folk spytter på. ⁷ Mitt øye har også blitt svakt på grunn av sorg, Og alle mine kroppsdelar er som en skygge. ⁸ De rettskafne vil bli forbløffet over dette, Og de uskyldige vil reise seg mot de gudløse. ⁹ Likevel vil de rettferdige forbli standhaftige på sin vei, Og den som har rene hender vil bli stadig sterkere.

¹⁰ Men vend tilbake, alle sammen, jeg ber, For jeg finner ingen klok mann blant dere. ¹¹ Mine dager er forbi, mine planer er knust, Hjertets ønsker. ¹² De gjør natt til dag, og sier, 'Lyset er nær,' i mørkets nærvær. ¹³ Hvis jeg ser til Sheol som mitt hjem, Jeg sprer min seng i mørket; ¹⁴ Jeg roper til graven, 'Du er min far'; Til marken, 'min mor og min søster.' ¹⁵ Hvor er da mitt håp? Og hvem ser noe håp for meg? ¹⁶ Vil det stige ned med meg til Sheol? Skal vi sammen gå ned i støvet?"

18 Da svarte Bildad fra Sjuah og sa:

² "Hvor lenge vil du fortsette å lete etter ord? Vær klok, så kan vi samtale. ³ Hvorfor blir vi sett på som dyr, og ansett som tåpelige i dine øyne? ⁴ Du som river deg selv i sinne, skal jorden bli forlatt for din skyld, eller klippen flyttes fra sin plass?

⁵ "De ondes lys slukkes, og flammen fra hans ild slutter å skinne. ⁶ Lyset i hans telt er dempet, og lampen over ham er slukket. ⁷ Hans kraftige skritt blir forkortet, og hans egne planer faller ham. ⁸ Hans føtter fører ham inn i et nett, og han går inn i dets masker. ⁹ En snare fanger ham ved hælen, og

en felle holder ham fast. ¹⁰ En løkke er skjult for ham på bakken, og en felle ligger på hans vei. ¹¹ Plutselige redsler skremmer ham på alle kanter og forfølger ham ved hvert skritt. ¹² Hans styrke er uttømt, og ulykke er klar ved hans side. ¹³ Den fortærer deler av hans hud; dødens førstefødte fortærer hans lemmer. ¹⁴ Han blir revet bort fra tryggheten i sitt telt og ført frem for skrekkenes konge. ¹⁵ Svovel spres over hans bolig; ild fortærer hans telt. ¹⁶ Hans røtter visner nedenfor, og hans grener blekner ovenfor. ¹⁷ Hans minne blekner fra jorden, og han etterlater intet navn i landet. ¹⁸ Han blir kastet fra lys til mørke og fjernet fra verden. ¹⁹ Han har ingen avkom eller etterkommere blant sitt folk, og ingen overlevende der han bodde. ²⁰ De i vest er forferdet over hans skjebne, og de i øst er fylt med frykt. ²¹ Sannelig, dette er de ondes boliger, og dette er stedet for den som ikke kjenner Gud."

19 Da svarte Job og sa:

² «Hvor lenge vil dere plage meg og knuse meg med deres ord? ³ Dere har hånet meg ti ganger; dere skammer dere ikke over å mishandle meg. ⁴ Selv om jeg har feilet, angår min feil meg alene. ⁵ Hvis dere virkelig opphører dere over meg og bruker min vanære mot meg, ⁶ så forstå at jeg føler meg urettferdig behandlet av Gud og omringet av Hans nett.

⁷ «Selv om jeg roper, 'Vold!' får jeg ikke svar; jeg roper om hjelp, men det er ingen rettferdighet. ⁸ Han har blokkert min vei så jeg ikke kan passere, og Han har hyllet mine veier i mørke. ⁹ Han har fratatt meg min ære og tatt kronen fra mitt hode. ¹⁰ Han river meg ned på alle sider, og jeg er borte; Han rykker opp mitt håp som et tre. ¹¹ Hans vrede brenner mot meg; Han betrakter meg som sin fiende. ¹² Hans tropper rykker frem sammen; de bygger en beleiringsvoll mot meg og slår leir rundt mitt telt.

¹³ «Han har fremmedgjort mine brødre fra meg, og mine bekjente er fremmede for meg. ¹⁴ De som er i slekt med meg har sviktet meg; mine nære venner har glemt meg. ¹⁵ Beboerne i mitt hus og mine tjenestepiker betrakter meg som en fremmed; jeg er en utlending i deres øyne. ¹⁶ Jeg roper til min tjener, men han svarer ikke; jeg må bønnfalle ham med min egen munn. ¹⁷ Min ånde er motbydelig for

min kone, og jeg er avskyelig for min egen familie. ¹⁸ Selv små barn forakter meg; når jeg reiser meg, taler de imot meg. ¹⁹ Alle mine nære venner avskyr meg; de jeg elsker har vendt seg mot meg. ²⁰ Jeg er redusert til hud og ben; jeg har sluppet unna med bare huden på mine tenner. ²¹ «Vis meg medfølelse, mine venner, vis medfølelse, for Guds hånd har rammet meg. ²² Hvorfor forfølger dere meg som Gud gjør? Er dere ikke tilfreds med mitt kjøtt?

²³ «Å, at mine ord var nedskrevet, at de var inngravert i en bok, ²⁴ at de var gravert med et jernredskap og bly, eller hugget i stein for alltid! ²⁵ For jeg vet at min gjeløser lever, og at Han til slutt skal stå frem på jorden. ²⁶ Og etter at min hud er blitt ødelagt, likevel i mitt kjød skal jeg se Gud; ²⁷ Jeg selv skal se Ham med mine egne øyne — jeg, og ingen annen. Mitt hjerte lengter i meg! ²⁸ Hvis dere sier, 'Hvordan skal vi forfølge ham, siden roten til problemet finnes i ham,' ²⁹ så vær forsiktige med sverdet for deres egen del, for vrede bringer sverdets konsekvenser, slik at dere kan forstå at det finnes dom.»

20 Sofar fra Na'ama svarte,

² «Mine rastløse tanker tvinger meg til å svare, på grunn av min dype uro. ³ Jeg har hørt en irettesettelse som fornærmer meg, og innsikten i min forståelse oppfordrer meg til å svare.

⁴ Vet du ikke dette fra eldgamle tider, siden mennesket ble satt på jorden, ⁵ at de ugudeliges jubel er kortvarig, og de gudløses glede er bare for et øyeblikk? ⁶ Selv om hans hovmod når himmelen og hans hode berører skyene, ⁷ vil han forsvinne for alltid som sitt eget avfall; de som har sett ham vil si: 'Hvor er han?' ⁸ Han vil forsvinne som en drøm, og kan ikke finnes; som et syn om natten blir han jaget bort. ⁹ Øyet som så ham vil ikke se ham mer; hans sted vil ikke lenger skue ham. ¹⁰ Hans barn vil søke de fattiges gunst, og hans hender vil gi tilbake hans rikdom. ¹¹ Hans ben, en gang fulle av ugunnlig styrke, vil legge seg med ham i støvet.

¹² «Selv om urett er søt i hans munn og han gjemmer den under sin tunge, ¹³ selv om han verdsetter den og ikke slipper den, men holder den i sin munn, ¹⁴ vil likevel hans mat bli sur i magen;

den vil bli til kobragift i ham. ¹⁵ Han sluker rikdom, men vil spy den opp; Gud vil tvinge den ut av hans mage. ¹⁶ Han vil dra inn kobragift; huggormens tunge vil felle ham. ¹⁷ Han vil ikke se på bekkene, elvene som flyter med honning og fløte. ¹⁸ Han vil gi tilbake det han arbeidet for og ikke fortære det; han vil ikke nyte rikdommen fra sin handel. ¹⁹ For han har knust og forlatt de fattige; han har tatt et hus han ikke bygde. ²⁰ «Fordi han ikke kjente fred i seg selv, vil han ikke beholde noe han ønsker. ²¹ Ingenting blir igjen for ham å fortære; derfor vil hans velstand ikke vare. ²² Midt i hans overflod vil nød overmanne ham; den fulle styrken av elendighet vil komme over ham. ²³ Når han har fylt sin mage, vil Gud slippe løs sin voldsomme vrede over ham og regne den ned mens han spiser. ²⁴ Selv om han flykter fra et jernvåpen, vil en bronsetippet pil treffe ham. ²⁵ Den er trukket og kommer ut av hans rygg, det blinkende spissen fra hans lever; redsler vil komme over ham. ²⁶ Fullstendig mørke er reservert for hans skatter; en ild som ikke er blåst opp vil fortære ham og sluke det som er igjen i hans telt. ²⁷ Himmelen vil avsløre hans urett, og jorden vil reise seg mot ham. ²⁸ Økningen av hans hus vil flyte bort; hans eiendeler vil forsvinne på Guds vredes dag. ²⁹ Dette er den delen Gud har tildelt de ugudelige, arven bestemt for ham av Gud.»

21 Job svarte:

² «Lytt nøye til mine ord, og la dette være deres måte å trøste meg på. ³ La meg få tale, og etter at jeg har talt, kan dere spotte meg. ⁴ Er min klage rettet mot et vanlig menneske? Hvorfor skulle jeg ikke være utålmodig? ⁵ Se på meg og bli forundret; legg hånden over munnen. ⁶ Når jeg tenker på det, blir jeg forstyrret; skrekk griper mitt kjød. ⁷ Hvorfor fortsetter de onde å leve, bli gamle og øke i makt? ⁸ Deres barn trives rundt dem, deres etterkommere er foran deres øyne. ⁹ Deres hjem er trygge og fri for frykt; Guds ris er ikke over dem. ¹⁰ Deres okser avler vellykket; deres kyr kalver og mister ikke sine unge. ¹¹ De sender ut sine barn som en flokk; deres små danser. ¹² De synger til tamburin og lyre, og gleder seg til lyden av fløyten. ¹³ De tilbringer sine dager i velstand og går fredelig ned i graven. ¹⁴ Likevel sier de til Gud: 'Gå bort fra oss! Vi har ingen lyst til å kjenne dine veier. ¹⁵ Hvem er Den Allmektige, at vi skulle tjene

ham? Hva gagn har vi av å be til ham?' ¹⁶ Sannelig, deres velstand er ikke i deres egne hender, så jeg holder meg borte fra de ondes råd.

¹⁷ "Hvor ofte slukkes de ondes lampe? Hvor ofte rammer ulykken dem, tildelt av Gud i hans vrede? ¹⁸ Er de som halm for vinden, som agner feid bort av en storm? ¹⁹ Det sies: 'Gud lagrer opp en persons misgjerning for deres barn.' La ham gjengjelde dem så de kan kjenne det selv. ²⁰ La deres egne øyne se deres fall; la dem drikke av Den Allmektiges vrede. ²¹ For hva bryr de seg om sitt hus etter dem, når deres tildelte måneder er endt?

²² Kan noen gi Gud kunnskap, siden han dømmer selv de høyeste? ²³ En person dør i full styrke, helt i ro og trygg, ²⁴ hans kropp godt næret, ben rik på marg. ²⁵ En annen dør med en urolig sjel, uten noensinne å ha nytt noe godt. ²⁶ Sammen ligger de i støvet, og mark dekker dem begge. ²⁷ "Se, jeg kjenner deres tanker og de planer dere legger mot meg. ²⁸ Dere spør: 'Hvor er nå den edles hus, teltene hvor de onde bodde?' ²⁹ Har dere ikke spurt dem som reiser? Har dere ikke vurdert deres beretninger— ³⁰ at de onde er spart fra ulykkens dag, og blir ført bort fra vredens dag? ³¹ Hvem konfronterer dem med deres handlinger, og hvem gjengjelder dem for hva de har gjort? ³² De blir båret til graven, og en vakt holdes over deres graver. ³³ Jorden i dalen er søt for dem; hele menneskeheten følger etter dem, og utallige andre går foran dem.

³⁴ Så hvordan kan dere tilby meg tom trøst? Deres svar er intet annet enn løgn!"

22 Nå talte Elifas fra Teman,

² "Kan et menneske være til nytte for Gud? Kan en klok person være til nytte for seg selv? ³ Gir det Den Allmektige noen glede om du er rettferdig, eller noen vinning om dine veier er fullkomne?

⁴ Er det på grunn av din ærefrykt at Han retter på deg og går i rette med deg? ⁵ Er ikke din ondskap stor, og er ikke dine misgjerninger uten ende? ⁶ For du har tatt pant fra dine slektninger uten grunn og kledd de nakne av deres klær. ⁷ Du har unnlatt å gi vann til den trette, og du har nektet brød til den sultne. ⁸ Men landet tilhører de mektige, og de

ærefulle bor på det. ⁹ Du har sendt enker bort tomhendte, og styrken til de farløse er blitt knust. ¹⁰ Derfor er snarer rundt deg, og plutselig redsel overvelder deg, ¹¹ eller mørke så du ikke kan se, og en flom av vann dekker deg.

¹² "Er ikke Gud i himmelens høyder? Og se de høyeste stjernene, hvor høye de er! ¹³ Likevel spør du, 'Hva vet Gud? Kan Han dømme gjennom den tette mørke?' ¹⁴ Skyer er et dekke for Ham, så Han ikke ser oss, og Han vandrer på himmelhvelvingen." ¹⁵ Vil du fortsette på den gamle veien som de onde har tråkket, ¹⁶ som ble revet bort før deres tid, hvis fundamentet ble feid bort av en flom? ¹⁷ De sa til Gud, 'La oss være i fred!' og 'Hva kan Den Allmektige gjøre med dem?' ¹⁸ Likevel var det Han som fylte deres hus med gode ting, men de ondes råd er langt fra meg. ¹⁹ De rettferdige ser det og gleder seg, og de uskyldige håner dem og sier, ²⁰ 'Sannelig er våre motstandere avskåret, og ild fortærer deres rikdom.'

²¹ "Bli kjent med Ham og vær i fred; dermed vil det gode komme til deg. ²² Ta imot veiledning fra Hans munn og skatt Hans ord i ditt hjerte. ²³ Hvis du vender tilbake til Den Allmektige, vil du bli gjenopprettet; hvis du fjerner ondskap langt fra ditt telt, ²⁴ og kaster ditt gull til støvet, Ofirs gull til bekkens steiner, ²⁵ da vil Den Allmektige være din skatt, og dyrebar sølv for deg. ²⁶ For da vil du finne glede i Den Allmektige og løfte ditt ansikt mot Gud. ²⁷ Du vil påkalle Ham, og Han vil svare deg, og du vil oppfylle dine løfter. ²⁸ Du vil bestemme en ting, og den vil bli etablert for deg, og lys vil skinne på dine veier. ²⁹ Når folk er ydmyket, vil du si, 'Løft dem opp!' og Han vil frelse de lave. ³⁰ Han vil til og med redde den skyldige, som vil bli frelst ved dine hendens renhet."

23

Job svarte,

² «Også i dag er min klage bitter; Hans hånd er tung til tross for min sukk. ³ Om jeg bare visste hvordan jeg kunne finne Ham, så jeg kunne nå Hans bolig! ⁴ Jeg ville legge frem min sak for Ham og tale med overbevisning. ⁵ Jeg ville vite de ord Han ville svare meg, og vurdere hva Han ville si. ⁶ Ville Han motsette seg meg med stor makt? Nei, Han ville sikkert lytte til meg. ⁷ Der kunne den rettskafne engasjere seg med Ham, og jeg ville bli satt fri for alltid fra min dommer.

⁸ «Se, jeg går østover, men Han er ikke der, og vestover, men jeg kan ikke finne Ham; ⁹ Når Han arbeider i nord, ser jeg Ham ikke; Han vender seg mot sør, men jeg ser Ham ikke. ¹⁰ Likevel kjenner Han den vei jeg tar; når Han har prøvet meg, skal jeg komme frem som gull. ¹¹ Mine føtter har holdt fast ved Hans skritt; jeg har holdt Hans vei og ikke vendt meg bort. ¹² Jeg har ikke veket fra Hans leppers bud; jeg har skattede ordene fra Hans munn mer enn min daglige næring.

¹³ Men Han er uforanderlig, og hvem kan vende Ham? Han gjør hva Han ønsker. ¹⁴ Han vil fullføre det Han har planlagt for meg, og mange slike ting er med Ham. ¹⁵ Derfor er jeg redd for Hans nærvær; når jeg tenker på dette, gruer jeg meg for Ham. ¹⁶ Det er Gud som har gjort mitt hjerte svakt, og Den Allmektige som har skremt meg, ¹⁷ Likevel er jeg ikke tystet av mørket, heller ikke av det dype mørket som dekker mitt ansikt.

24

"Hvorfor er tider ikke fastsatt av Den Allmektige, Og hvorfor oppfatter ikke de som kjenner Ham Hans dager? ² Folk flytter grensesteiner; De tar og fortærer flokker. ³ De driver bort de farløses esler, De tar enkens okse som pant. ⁴ De skyver de trengende av veien; De fattige i landet må gjemme seg sammen. ⁵ Se, som ville esler i ørkenen Søker de etter mat i sin virksomhet, Som næring for sine barn i ørkenen. ⁶ De samler sitt fôr på marken Og sanker i den urettferdiges vingård. ⁷ De tilbringer natten uten klær, Og har ingen dekke mot kulden. ⁸ De blir gjennomvåte av fjellregnet, Og de klamrer seg til klippen for mangel på ly. ⁹ Andre røver et barn fra brystet, Og tar det som pant mot de fattige. ¹⁰ De får de fattige til å gå omkring uten klær, Og de tar bort kornbåndene fra de sultne. ¹¹ Innenfor murene presser de olje; De trækker vinpresser, men forblir tørste. ¹² Fra byen stønner folk, Og de såredes sjeler roper; Men Gud bryr seg ikke om uretten.

¹³ Andre har vært med dem som gjør opprør mot lyset; De vil ikke kjenne dets veier, Og blir ikke på dets stier. ¹⁴ Morderen står opp ved daggry; Han dreper de fattige og de trengende, Og om natten oppfører han seg som en tyv. ¹⁵ Ekteskapsbryterens øye venter på skumringen, Og sier: 'Ingen øye vil se meg.' Og han skjuler sitt ansikt. ¹⁶ I mørket bryter de inn i hus, De stenger seg inne om dagen; De kjenner ikke lyset. ¹⁷ For morgenen er den samme

for ham som dyp mørke, For han er kjent med dyp mørkes redsler.

¹⁸ De er ubetydelige på vannets overflate; Deres jordstykke er forbannet på jorden. De vender seg ikke mot vingårdene. ¹⁹ Tørke og hete fortærer snøvannene, Så fortærer dødsriket dem som har syndet. ²⁰ En mor vil glemme ham; ormen spiser søtt på ham. Han blir ikke lenger husket. Og ondskapen blir brutt som et tre. ²¹ Han mishandler den barnløse kvinnen, Og gjør ikke godt for enken. ²² Men Han drar de sterke bort med sin makt; Han reiser seg, men ingen har livets trygghet. ²³ Han gir dem trygghet, og de blir støttet; Og Hans øyne er på deres veier. ²⁴ De er opphøyet en liten stund, så er de borte; Dessuten blir de brakt lavt, som alt som samles opp; Selv som kornaks blir de kuttet av.

²⁵ Nå, hvis det ikke er slik, hvem kan beviser meg feil, Og gjøre mine ord meningsløse?"

25 Bildad fra Sjuahs land svarte og sa,

² "Herredømme og ærefrykt tilhører Ham som bringer orden til høydene. ³ Er det noen grense for Hans hærer? Over hvem skinner ikke Hans lys? ⁴ Hvordan kan da et menneske være rettferdig for Gud? Hvordan kan en som er født av en kvinne være ren? ⁵ Hvis selv månen mangler lysstyrke og stjernene ikke er rene i Hans øyne, ⁶ hvor mye mindre et menneske, som er en makk, og en menneskesønn, som er en orm!"

26 Job svarte,

² "Hvilken hjelp du har gitt til den svake! Hvordan du har styrket armen som mangler kraft! ³ Hvilket råd du har gitt til den uten visdom! Hvilken overflod av innsikt du har vist! ⁴ Hvem talte du til med disse ordene? Og hvis ånd har talt gjennom deg?

⁵ "Åndene til de avdøde skjelver under vannene og deres innbyggere. ⁶ Dødsriket er blottlagt for Ham; Abaddon er avdekket. ⁷ Han strekker ut de nordlige himler over tomrommet og henger jorden på intet. ⁸ Han binder opp vannene i sine skyer, likevel brister ikke skyene under deres vekt. ⁹ Han skjuler fullmånenes ansikt, sprer sin sky over den. ¹⁰ Han har trukket en sirkel på vannets overflate, markerer grensen mellom lys og mørke. ¹¹ Himmelens søyler skjelver, forbløffet over Hans irttesettelse. ¹² Ved

sin kraft rører Han havet; ved sin visdom knuste Han Rahab. ¹³ Ved sin pust blir himlene klare; Hans hånd gjennomboret den raske slangen.

¹⁴ Sannelig, dette er bare kantene av Hans veier; og hvor svak er den hvirken vi hører om Ham! Men tordenen av Hans kraft, hvem kan forstå?"

27 Så tok Job igjen til orde og sa:

² "Så sant Gud lever, han som har nektet meg rett, Og Den Allmektige, som har fylt min sjel med bitterhet, ³ Så lenge jeg har liv i meg, Og Den Allmektiges pust i mine nesebor, ⁴ Mine lepper skal ikke tale falskhet, Og min tunge skal ikke uttale svik. ⁵ Det er langt fra meg å si at dere har rett; Inntil jeg dør, vil jeg ikke oppgi min integritet. ⁶ Jeg holder fast ved min rettferdighet og vil ikke la den gli. Mitt hjerte anklager meg ikke for noen av mine dager.

⁷ La min fiende være som den ugudelige, Og min motstander som den urettferdige. ⁸ For hva håp har den gudløse når hans liv tar slutt, Når Gud krever hans liv? ⁹ Vil Gud lytte til hans rop Når ulykke rammer ham? ¹⁰ Vil han finne glede i Den Allmektige? Vil han påkalle Gud til alle tider?

¹¹ Jeg vil lære dere om Guds kraft; Jeg vil ikke skjule hva som er hos Den Allmektige. ¹² Se, dere har nå alle sett det; Hvorfor taler dere da tomt sludder?

¹³ Dette er skjebnen til en ugudelig person fra Gud, Og arven som undertrykkere mottar fra Den Allmektige: ¹⁴ Selv om hans barn er mange, er de bestemt for sverdet; Og hans etterkommere vil ikke ha nok brød. ¹⁵ Hans overlevende vil bli begravet av pesten, Og deres enker vil ikke kunne sørge. ¹⁶ Selv om han hoper opp sølv som støv, Og samler stoffer så rikelig som leire, ¹⁷ Han kan samle det, men de rettferdige vil bære det, Og de uskyldige vil dele sølvet. ¹⁸ Han bygger sitt hus som et edderkoppnett, Eller et ly laget av en vaktmann. ¹⁹ Han legger seg rik, men aldri igjen; Han åpner øynene, og det er borte. ²⁰ Redsel overtar ham som en flom; En storm feier ham bort om natten. ²¹ Østvinden bærer ham bort, og han forsvinner; Den feier ham ut av hans sted. ²² Den kaster seg mot ham uten medlidenhet; Han vil sikkert prøve å unnsnippe dens kraft. ²³ Folk vil klappe i hendene mot ham, Og vil hysje på ham fra sine steder.

28 «Sannelig, det finnes en gruve for sølv Og et sted for å rense gull. ² Jern blir utvunnet fra jorden, Og kobber blir rensset fra stein. ³

Mennesket gjør ende på mørket, Og til den ytterste grense leter han Etter stein i mørke og dyp skygge.

⁴ Han synker en sjakt langt fra bebyggelse, Glemte av foten; De henger og svinger frem og tilbake langt fra folk. ⁵ Jorden, fra den kommer mat, Og under den vendes den opp som ild. ⁶ Dens steiner gir safirer, Og dens støv inneholder gull. ⁷ Stien er ukjent for rovfugler, Og falkens øye har ikke sett den. ⁸ De stolte dyrene har ikke gått på den, Og løven har ikke passert over den. ⁹ Han legger sin hånd på flinten; Han velter fjellene ved deres grunn. ¹⁰ Han skjærer ut kanaler gjennom steinene, Og hans øye oppdager alt som er verdifullt. ¹¹ Han stopper bekkenes strøm, Og bringer frem i lyset det som var skjult.

¹² «Men hvor finnes visdommen? Og hvor er stedet for forstand? ¹³ Mennesket kjenner ikke dens verdi, Og den er ikke å finne i de levendes land. ¹⁴ Havdypene erklærer, 'Den er ikke i meg'; Og havet proklamerer, 'Den er ikke hos meg.' ¹⁵ Rent gull kan ikke byttes for den, Og sølv kan ikke veies som dens verdi. ¹⁶ Den kan ikke verdsettes i gullet fra Ofir, I kostbar onyks eller safir. ¹⁷ Gull eller glass kan ikke sammenlignes med den, Og den kan ikke byttes for gjenstander av fint gull. ¹⁸ Koraller og krystall skal ikke nevnes; Og det å vinne visdom er mer verdifullt enn perler. ¹⁹ Topasen fra Kusj kan ikke sammenlignes med den, Og den kan ikke verdsettes i rent gull.

²⁰ «Så hvorfra kommer visdommen? Og hvor er stedet for forstand? ²¹ Den forblir skjult for øynene til hvert levende vesen, Og er skjult for himmelens fugler. ²² Abaddon og Døden sier, 'Med våre ører har vi hørt et rykte om den.' ²³ Gud forstår dens vei, Og Han kjenner dens sted. ²⁴ For Han ser til jordens ender; Han ser alt under himmelen. ²⁵ Da Han ga vinden dens vekt, Og målte vannene med mål, ²⁶ Da Han satte en grense for regnet, Og en sti for lynet, ²⁷ Da så Han den og erklærte den; Han etablerte den og undersøkte den også. ²⁸ Og til alle mennesker sa Han, 'Se, frykten for Herren, det er visdom; Og å vende seg bort fra det onde er forstand.'»

29 Da tok Job igjen til orde og sa, ² «Om jeg bare kunne være som i de måneder som gikk, Som i de dager da Gud våket over meg; ³ Da hans lampe skinte over meg, Og ved hans lys vandret jeg gjennom mørket; ⁴ Akkurat som jeg var i min ungdoms dager, Da Guds beskyttelse var over mitt telt; ⁵ Da Den Allmektige fortsatt var med meg, Og mine barn omga meg; ⁶ Da mine skritt var badet i smør, Og klippen strømmet ut oljestrømmer for meg!

⁷ Da jeg gikk til byporten, Da jeg tok mitt sete på torget, ⁸ De unge mennene så meg og trakk seg tilbake, Og de gamle mennene reiste seg og sto. ⁹ Lederne sluttet å tale Og la hendene på munnen; ¹⁰ De fornemmes stemmer ble stille, Og deres tunger klistret seg til ganene. ¹¹ For når et øre hørte, kalte det meg velsignet, Og når et øye så, vitnet det om meg, ¹² Fordi jeg reddet den fattige som ropte om hjelp, Og den foreldreløse som ikke hadde noen støtte. ¹³ Velsignelsen fra den som var i ferd med å omkomme kom over meg, Og jeg fikk enkers hjerte til å synge av glede. ¹⁴ Jeg bar rettferdighet, og den kledde meg; Min rettferdighet var som en kappe og et hodebånd. ¹⁵ Jeg var en veileder for de blinde, Og en støtte for de lamme. ¹⁶ Jeg var en far for de trengende, Og jeg undersøkte saken jeg ikke kjente. ¹⁷ Jeg knuste de ondes kjever, Og reddet byttet fra deres tenner.

¹⁸ Da tenkte jeg, 'Jeg vil dø i mitt rede, Og jeg vil mangfoldiggjøre mine dager som sanden. ¹⁹ Mine røtter sprer seg ut til vannene, Og dugg ligger på mine grener hele natten. ²⁰ Min ære er alltid frisk hos meg, Og min bue blir fornyet i min hånd.'

²¹ Til meg lyttet de og ventet, Og forble stille for mitt råd. ²² Etter mine ord talte de ikke igjen, Og min tale la seg over dem. ²³ De ventet på meg som på regnet, Og åpnet sine munnar som for vårregnet. ²⁴ Jeg smilte til dem når de ikke trodde, Og de så ikke på lyset i mitt ansikt uvennlig. ²⁵ Jeg bestemte deres kurs og satt som leder, Og bodde som en konge blant troppene, Som en som trøstet de sørgende.

30 «Men nå ler de av meg, de som er yngre enn jeg, hvis fedre jeg ikke ville ha plassert med hundene i min flokk. ² Hva nytte hadde jeg av styrken i deres hender? Deres kraft hadde forlatt dem. ³ Av fattigdom og sult er de

avmagret— De som gnager den tørre bakken om natten i ødeleggelse og øde. ⁴ De som samler salturt ved buskene, og hvis mat er roten av gyvelbusken. ⁵ De er drevet bort fra samfunnet; folk roper mot dem som mot en tyv, ⁶ slik at de bor i øde daler, i hull i jorden og i bergene. ⁷ Blant buskene jamrer de; under ugresset samler de seg. ⁸ Sønner av dårer, ja, sønner av navnløse, de er drevet ut av landet.

⁹ Og nå har jeg blitt deres spott, og jeg har blitt et ordtak for dem. ¹⁰ De avskyr meg og holder seg på avstand fra meg, og de avstår ikke fra å spytte meg i ansiktet. ¹¹ Fordi Han har løsnet sin buestreg og plaget meg, har de kastet av seg hemninger i mitt nærvær. ¹² På høyre hånd reiser deres avkom seg; de skyver mine føtter til side og bygger opp mot meg sine ødelegelsesveier. ¹³ De forstyrrer min vei, de drar nytte av mitt fall; ingen holder dem tilbake. ¹⁴ De kommer over meg som en brist i muren; de rykker frem i stormen. ¹⁵ Plutselige redsler vendes mot meg; de forfølger min ære som vinden, og min velstand har forsvunnet som en sky.

¹⁶ Og nå er min sjel utøst i meg; lidelsens dager har overveldet meg. ¹⁷ Om natten gjennomborer det mine ben i meg, og mine ubarmhjertige smerter hviler ikke. ¹⁸ Ved en stor kraft blir mitt plagg forvrengt; det binder meg som kragen på min kappe. ¹⁹ Han har kastet meg i gjørmen, og jeg er redusert til støv og aske.

²⁰ Jeg roper til Deg om hjelp, men Du svarer ikke; jeg står opp, og Du vender Ditt blikk mot meg. ²¹ Du har blitt hard mot meg; med styrken av Din hånd forfølger Du meg. ²² Du løfter meg opp til vinden og lar meg ri på den, og Du sprer meg i stormen. ²³ For jeg vet at Du vil bringe meg til døden, og til huset for samling for alle de levende.

²⁴ Men strekker man ikke ut sin hånd i en ruinhaug, eller i sin ulykke derfor roper om hjelp? ²⁵ Har jeg ikke grått for den som er i nød? Var min sjel ikke bedrøvet for den trengende? ²⁶ Når jeg håpet på godt, kom det onde; når jeg ventet på lys, kom mørket. ²⁷ Mine indre organer er i opprør og er aldri stille; lidelsens dager møter meg. ²⁸ Jeg vandrer omkring i sorg uten trøst; jeg står opp i forsamlingen og ber om hjelp. ²⁹ Jeg har blitt lik sjakaler, og en følgesvenn til strutser. ³⁰ Min hud har blitt mørk på meg, og mine ben brenner med

feber. ³¹ Slik er min harpe stemt til sorg, og min fløyte til klagelyd.

31

«Jeg har inngått en avtale med mine øyne; Hvordan kunne jeg da se på en ung kvinne?

² Og hva er den del som Gud gir ovenfra, Eller arven fra Den Allmektige i det høye? ³ Er det ikke ulykke for den urettferdige, Og uhell for dem som gjør urett? ⁴ Ser Han ikke mine veier, Og teller alle mine skritt?

⁵ Hvis jeg har vandret i falskhet, Og min fot har hastet etter bedrag, ⁶ La Ham veie meg med ærlige vekter, Og la Gud kjenne min integritet. ⁷ Hvis mitt skritt har veket fra stien, Eller mitt hjerte har fulgt mine øyne, Eller noen flekk har klistret seg til mine hender, ⁸ La meg så og en annen fortære, Og la min avling bli rykket opp.

⁹ Hvis mitt hjerte har blitt lokket av en kvinne, Eller jeg har ventet ved min nabos dør, ¹⁰ Måtte min kone male for en annen, Og la andre bøye seg over henne. ¹¹ For det ville være en skammelig handling; Dessuten ville det være en urett som dommere kunne straffe. ¹² For det ville være en ild som fortærer til ødeleggelse, Og ville rykke opp all min økning.

¹³ Hvis jeg har oversett mine mannlige eller kvinnelige tjeneres bønn Når de klaget mot meg, ¹⁴ Hva kunne jeg da gjøre når Gud reiser seg? Og når Han kaller meg til regnskap, hvordan skal jeg svare Ham? ¹⁵ Har ikke Han som skapte meg i mors liv også skapt dem, Og har ikke den samme dannet oss i mors liv?

¹⁶ Hvis jeg har nektet de fattige deres ønsker, Eller fått enken til å miste håpet, ¹⁷ Eller har spist min bit alene, Og ikke delt den med den foreldreløse ¹⁸ (Men fra min ungdom vokste han opp med meg som med en far, Og fra min mors liv ledet jeg henne), ¹⁹ Hvis jeg har sett noen gå til grunne for mangel på klær, Eller en trengende uten en kappe, ²⁰ Hvis hans midje ikke har velsignet meg, Eller han ikke har blitt varmet med min saues ull, ²¹ Hvis jeg har løftet min hånd mot den foreldreløse, Fordi jeg så jeg hadde støtte ved porten, ²² Måtte min skulder gå ut av ledd, Og min arm bli brukket av ved albuen. ²³ For frykten for ulykke fra Gud er overveldende for meg, Og på grunn av Hans majestet er jeg maktesløs.

²⁴ Hvis jeg har satt min lit til gull, Og kalt fint gull min sikkerhet, ²⁵ Hvis jeg har gledet meg fordi min rikdom var stor, Og fordi min hånd hadde vunnet så mye, ²⁶ Hvis jeg har blitt betatt av solen når den skinte Eller månen i sin prakt, ²⁷ Og mitt hjerte ble hemmelig dratt, Og min hånd tilbød et kyss fra min munn, ²⁸ Det ville også vært en synd som fortjente dom, For jeg ville ha forneklet Gud i det høye.

²⁹ Har jeg gledet meg over min fiendes fall, Eller blitt glad når ulykke fant ham? ³⁰ Nei, jeg har ikke tillatt min munn å synde Ved å be om hans liv i en forbannelse. ³¹ Har ikke folket i mitt telt sagt, 'Hvem kan finne en som ikke har blitt tilfredsstilt med hans mat'? ³² Den fremmede har ikke tilbrakt natten utenfor, For jeg har åpnet mine dører for den reisende. ³³ Har jeg skjult mine overtredelser som Adam, Ved å skjule min skyld i mitt hjerte, ³⁴ Fordi jeg var redd for den store mengden, Og familiers forakt gjorde meg nervøs, Og jeg holdt meg taus og gikk ikke ut av dørene?

³⁵ Å, at jeg hadde noen til å høre meg! Her er mitt merke; La Den Allmektige svare meg! Og anklagen som min motstander har skrevet, ³⁶ Jeg ville sikkert bære den på min skulder, Jeg ville binde den til meg som en krone. ³⁷ Jeg ville fortelle Ham alle mine skritt; Som en fyrste ville jeg nærme meg Ham.

³⁸ Hvis mitt land roper mot meg, Og dets furer slutter seg til klagen, ³⁹ Hvis jeg har fortært dets avling uten betaling, Eller har fått dets eiere til å miste livet, ⁴⁰ Måtte torner vokse i stedet for hvete, Og ugress i stedet for bygg.» Jobs ord er avsluttet.

32 Så sluttet de tre mennene å svare Job, for han var rettfærdig i egne øyne. ² Men Elihu, sønn av Barakel fra Bus, av Rams slekt, ble harm på Job fordi han rettfærdiggjorde seg selv fremfor Gud. ³ Hans vrede ble også tent mot de tre vennene, fordi de ikke hadde funnet noe svar til å motsi Job, men likevel hadde fordømt ham. ⁴ Elihu hadde holdt seg tilbake fra å tale til Job fordi de var eldre enn han. ⁵ Men da Elihu så at de tre mennene ikke hadde flere svar, ble hans vrede tent.

⁶ Så erklærte Elihu, sønn av Barakel fra Bus:

“Jeg er ung i år, og dere er gamle; derfor var jeg blyg og avsto fra å uttrykke mine tanker. ⁷ Jeg tenkte: ‘La alder tale, og la mange år gi visdom.’ ⁸

Men det er ånden i et menneske, Den Allmektiges pust, som gir forståelse. ⁹ Det er ikke bare de eldre som er vise, heller ikke bare de gamle som forstår rettferdighet.

¹⁰ Derfor sier jeg: ‘Hør meg ut; jeg vil også dele det jeg vet.’ ¹¹ Jeg ventet på deres ord, jeg lyttet til deres overveide tale, mens dere lette etter hva dere skulle si. ¹² Jeg ga dere min fulle oppmerksomhet. Likevel har ingen av dere bevist at Job tar feil; ingen har svart på hans argumenter. ¹³ Derfor, ikke hev at ‘Vi har oppdaget visdom; la Gud, ikke mennesket, beseire ham.’ ¹⁴ Men Job har ikke rettet sine ord mot meg, og jeg vil ikke svare ham med deres argumenter.

¹⁵ De er forvirret og har sluttet å svare; ordene har forlatt dem. ¹⁶ Skal jeg vente, nå som de er tause, nå som de står uten svar? ¹⁷ Jeg vil også si mitt; jeg vil også dele mine tanker. ¹⁸ For jeg er fylt med ord, og ånden i meg driver meg til å tale. ¹⁹ Inni meg er jeg som vin uten ventil, som nye vinskinssekker klare til å bryte. ²⁰ Jeg må tale for å finne lettelse; jeg må åpne mine lepper og svare. ²¹ Jeg vil ikke vise partiskhet, heller ikke smigre noen mann. ²² For jeg vet ikke hvordan jeg skal smigre; hvis jeg gjorde det, ville min Skaper raskt ta meg bort.

33 “Men nå, Job, vennligst lytt til min tale; gi akt på alle mine ord. ² Se nå, jeg er i ferd med å åpne min munn; min tunge er klar til å tale. ³ Mine ord kommer fra hjertets integritet; mine lepper uttrykker kunnskap oppriktig. ⁴ Guds Ånd har skapt meg; Den Allmektiges pust gir meg liv. ⁵ Svar meg hvis du kan; gjør deg klar og ta din stand. ⁶ Jeg er akkurat som deg for Gud; jeg er også blitt formet av leire. ⁷ Ingen frykt for meg skal skremme deg, heller ikke skal min hånd være tung på deg.

⁸ “Men du har talt i mitt nærvær, og jeg har hørt de ordene du sa: ⁹ ‘Jeg er ren, uten overtredelse; jeg er ren og det er ingen urett i meg.’ ¹⁰ Likevel finner Han anledninger mot meg; Han betrakter meg som sin motstander. ¹¹ Han setter mine føtter i lenker; Han vokter alle mine stier.’

¹² “Men jeg sier til deg, i dette har du ikke rett, for Gud er større enn noe menneske. ¹³ Hvorfor strider du med Ham, og sier at Han ikke svarer noen av dine ord? ¹⁴ For Gud taler—nå på én måte, nå på

en annen—men ingen legger merke til det. ¹⁵ I en drøm, et syn om natten, når dyp søvn faller over mennesker, mens de slumrer på sine senger, ¹⁶ kan Han åpne deres ører og skremme dem med advarsler, ¹⁷ for å vende en person fra ugjerning og for å holde dem fra stolthet, ¹⁸ for å bevare deres sjel fra graven, og deres liv fra å omkomme ved sverdet.

¹⁹ "Eller de kan bli tuktet på en seng av smerte, med konstant nød i deres ben, ²⁰ så deres vesen avskyr brød, og deres sjel forakter deres yndlingsmat. ²¹ Deres kjøtt svinner bort til ingenting, og deres ben, en gang usett, stikker nå ut. ²² Deres sjel nærmer seg graven, og deres liv til dødens sendebud. ²³ Men hvis det er en engel på deres side, en mellommann, en av tusen, for å vise dem hva som er rett, ²⁴ og han er nådig mot dem, og sier, 'Fri dem fra å gå ned i graven; Jeg har funnet en løsepenge for dem—' ²⁵ la deres kjøtt bli fornyet som et barns; la dem vende tilbake til deres ungdoms kraft"— ²⁶ da vil de be til Gud og finne nåde hos Ham; de vil se Hans ansikt med glede, og Han vil gjenopprette deres rettferdighet. ²⁷ De vil synge til andre og si, 'Jeg har syndet og forvrenget det som var rett, men jeg fikk ikke det jeg fortjente. ²⁸ Han har fridd min sjel fra å gå ned i graven, og mitt liv skal se lyset.'

²⁹ "Sannelig, Gud gjør alle disse tingene for en person—to ganger, til og med tre ganger— ³⁰ for å bringe deres sjel tilbake fra graven, så de kan bli opplyst med livets lys.

³¹ "Lytt nøye, Job, og hør meg; forbli stille, og jeg vil tale. ³² Hvis du har noe å si, svar meg; tal, for jeg ønsker å rettferdiggjøre deg. ³³ Men hvis ikke, så hør mine ord; forbli stille, og jeg vil gi deg visdom."

34

Så fortsatte Elihu og talte:

² "Hør mine ord, dere vise menn, og lytt til meg, dere menn av forstand. ³ For slik ganen smaker mat, slik skjelner øret ord. ⁴ La oss velge for oss selv hva som er rett; la oss skjelne sammen hva som er godt.

⁵ For Job har sagt: 'Jeg er rettferdig, men Gud har nektet meg rettferdighet. ⁶ Selv om jeg er uten feil, blir jeg ansett som en løgner; mitt sår er uhelbredelig, selv om jeg er skyldfri.' ⁷ Hvilken mann er som Job, som drikker hån som vann, ⁸

som omgås ugjerningsmenn og vandrer med de onde? ⁹ For han har sagt: 'Det er ingen fordel for en mann i å forsøke å behage Gud.' ¹⁰ "Derfor, lytt til meg, dere menn av forstand. Det er langt fra Gud å gjøre ondt, og fra Den Allmektige å gjøre urett. ¹¹ Han gjengjelder en person etter deres gjerninger, og bringer over dem hva deres oppførsel fortjener. ¹² Det er utenkelig at Gud skulle handle ondt, eller at Den Allmektige skulle forvrengte rettferdighet. ¹³ Hvem ga Ham myndighet over jorden? Hvem satte hele verden i Hans varetekt? ¹⁴ Hvis Han skulle samle sin ånd og pust til seg selv, ¹⁵ ville hele menneskeheten omkomme sammen, og menneskeheten ville vende tilbake til støv.

¹⁶ "Hvis du er klok, vær oppmerksom på dette; hør lyden av mine ord. ¹⁷ Kan den som hater rettferdighet styre? Vil du fordømme den rettferdige og mektige? ¹⁸ Er det ikke Han som erklærer til konger: 'Du er uten betydning,' og til adelsmenn: 'Du er korrupt,' ¹⁹ som ikke viser partiskhet overfor fyrster og ikke favoriserer de rike fremfor de fattige, for de er alle Hans hendes verk? ²⁰ I et øyeblikk dør de, midt på natten; folk blir rystet og går bort, og de mektige blir fjernet uten menneskelig hånd.

²¹ "For Hans øyne er på menneskenes veier; Han ser hvert skritt de tar. ²² Det finnes ingen mørke eller dyp skygge hvor ugjerningsmenn kan gjemme seg. ²³ Gud trenger ikke å undersøke folk nærmere, for at de skal komme for Ham til dom. ²⁴ Uten forespørsel knuser Han de mektige og setter andre i deres sted. ²⁵ Fordi Han observerer deres handlinger, styrter Han dem om natten, og de blir knust. ²⁶ Han slår dem for deres ondskap på et offentlig sted, ²⁷ fordi de vendte seg bort fra å følge Ham og hadde ingen respekt for noen av Hans veier. ²⁸ De fikk de fattiges rop til å komme foran Ham, slik at Han hørte de lidendes rop. ²⁹ Når Han forbli stille, hvem kan fordømme Ham? Hvis Han skjuler sitt ansikt, hvem kan se Ham? Han er over både nasjon og individ likt, ³⁰ for å forhindre at de gudløse styrer og legger snarer for folket.

³¹ "For har noen sagt til Gud, 'Jeg har utholdt straff; jeg vil ikke fornærme mer; ³² vis meg hva jeg ikke ser; hvis jeg har gjort galt, vil jeg ikke gjenta det?'

³³ Skal Gud gjengjelde på dine vilkår fordi du

avviser Hans? Du må velge, ikke jeg; derfor, erklær hva du vet.

³⁴ Menn av forstand vil si til meg, og en vis mann som hører meg vil si, ³⁵ 'Job taler uten kunnskap; hans ord mangler visdom.' ³⁶ Å, at Job kunne bli grundig testet, for å svare som en ond mann! ³⁷ For han legger opprør til sin synd; han klapper sine hender blant oss og øker sine ord mot Gud."

35

Så fortsatte Elihu og talte:

² "Anser du dette for å være rettferdig? Du hevder: 'Min rettferdighet overgår Guds.' ³

For du spør: 'Hva gagn har jeg av det? Hva vinner jeg mer enn om jeg hadde syndet?'

⁴ Jeg skal svare deg og dine følgesvenner. ⁵ Se opp til himmelen og se; se på skyene, de er langt over deg. ⁶ Hvis du synder, hvilken virkning har det på Ham? Hvis dine overtredelser er mange, hvordan påvirker de Ham? ⁷ Hvis du er rettferdig, hva kan du tilby Ham, eller hva ønsker Han fra din hånd? ⁸ Din ondskap påvirker bare mennesker som deg selv, og din rettferdighet påvirker bare medmennesker.

⁹ "Folk roper under vekten av undertrykkelse; de søker lindring fra de mektiges makt. ¹⁰ Likevel spør ingen: 'Hvor er Gud, min Skaper, som gir sanger i natten, ¹¹ som lærer oss mer enn jordens dyr og gjør oss klokere enn himmelens fugler?' ¹² De roper, men Han svarer ikke på grunn av de ondes arroganse. ¹³ Gud vil faktisk ikke lytte til et tomt rop; Den Allmektige legger ikke merke til det. ¹⁴ Hvor mye mindre vil Han lytte når du hevder at du ikke ser Ham, at din sak er for Ham, og du må vente på Ham. ¹⁵ Og nå, fordi Han ikke har straffet i sin vrede, og heller ikke har Han tatt hensyn til urett, ¹⁶ Så taler Job med tomme ord; han mangledobler ord uten forståelse."

36

Elihu fortsatte å tale og sa:

² "Bær over med meg litt lenger, så vil jeg demonstrere at det er mer å si på Guds vegne. ³ Jeg vil hente fram min kunnskap fra det fjerne og tilskrive rettferdighet til min Skaper. ⁴ Vær trygg, mine ord er ikke falske; en som er fullkommen i kunnskap er med deg.

⁵ Se, Gud er mektig og avviser ingen; Han er mektig i styrke og forståelse. ⁶ Han bevarer ikke de

onde, men støtter de lidendes rettigheter. ⁷ Han vender ikke sitt blikk bort fra de rettferdige; Han setter dem med konger på tronen og opphøyer dem for alltid. ⁸ Hvis de er bundet i lenker og fanget i lidelsens bånd, ⁹ da erklærer Han for dem deres gjerninger og deres overtredelser, at de har handlet hovmodig. ¹⁰ Han åpner deres ører for instruksjon og befaler dem å vende seg bort fra urett. ¹¹ Hvis de lytter og tjener Ham, vil de tilbringe sine dager i velstand og sine år i lykke. ¹² Men hvis de ikke lytter, vil de møte sin ende ved sverdet og gå bort uten forståelse.

¹³ De gudløse i hjertet bærer på sinne; de roper ikke om hjelp når Han binder dem. ¹⁴ De dør i sin ungdom, og deres liv ender blant helligdommens mannlige prostituerte. ¹⁵ Han redder de lidende i deres elendighet og åpner deres ører i tider med undertrykkelse.

¹⁶ Ja, Han trekker deg fra nødens kjeve til et bredt sted uten begrensning, og ditt bord er dekket med rikelig mat. ¹⁷ Men nå er du fylt med dommen som tilkommer de onde; dom og rettferdighet har grepet deg. ¹⁸ Pass på at vrede ikke lokker deg til forakt, og la ikke en stor løsepenge vende deg bort. ¹⁹ Vil din rikdom eller din styrkes anstrengelse holde deg fra nød? ²⁰ Leng ikke etter natten, når folk blir tatt fra sine steder. ²¹ Vær forsiktig med å vende deg til det onde, som du synes å foretrekke fremfor lidelse.

²² Se, Gud er suveren i sin makt; hvem kan undervise som Ham? ²³ Hvem har utpekt Hans vei for Ham, eller hvem har sagt: 'Du har gjort galt'? ²⁴ Husk å prise Hans verk, som folk har sunget i lovsang. ²⁵ Hele menneskeheten har observert det; menneskeheten skuer det fra det fjerne. ²⁶ Se, Gud er stor utover vår forståelse; antallet av Hans år er ubegripelig.

²⁷ For Han trekker opp vannråpene, som destillerer som regn fra de himmelske strømmer, ²⁸ skyene heller ut sin fuktighet, og rikelige regnskyl faller over menneskene. ²⁹ Kan noen forstå skyenes utbredelse, tordenen fra Hans paviljong? ³⁰ Se, Han sprer sitt lyn rundt seg og dekker havets dyp. ³¹ For ved disse styrer Han nasjonene og gir mat i overflod. ³² Han fyller sine hender med lyn og befaler det å slå sitt mål. ³³ Hans torden kunngjør stormen; selv buskapen er klar over dens ankomst.

37 «Ved dette skjelver mitt hjerte, Og hopper fra sitt sted. ² Hør nøye på tordenen av Hans stemme, Og buldringen som kommer fra Hans munn. ³ Over hele himmelen slipper Han den løs, Og Hans lyn når til jordens ender. ⁴ Etter den brøler en stemme; Og Han tordner med sin majestetiske stemme, Og Han holder ikke tilbake lynet når Hans stemme høres. ⁵ Gud tordner underfullt med sin stemme, Utfører store ting utover vår forståelse. ⁶ Til snøen befaler Han, 'Fall på jorden,' Og til regnskuren, 'Vær sterk.' ⁷ Han forseglar hånden til hver person, Slik at alle mennesker kan gjenkjenne Hans verk. ⁸ Da trekker dyret seg tilbake til sitt hi Og blir i sin hule. ⁹ Fra sør kommer stormen, Og fra nord kulden. ¹⁰ Ved Guds pust dannes is, Og vannets vidder fryser til. ¹¹ Han fyller også skyene med fuktighet; Han sprer skyen av sitt lyn. ¹² Den skifter retning, snur seg ved Hans veiledning, For at den skal utføre hva Han befaler den På jordens bebodde ansikt. ¹³ Enten for korreksjon, eller for Hans verden, Eller for barmhjertighet, lar Han det skje.

¹⁴ «Hør dette, Job: Stå og reflekter over Guds underverker. ¹⁵ Vet du hvordan Gud etablerer dem, Og får lynet av sin sky til å skinne? ¹⁶ Forstår du om skyenes sveving, Underverkene til En som er fullkommen i kunnskap, ¹⁷ Du hvis klær er varme, Når landet er stille på grunn av sønnavinden? ¹⁸ Kan du, med Ham, bre ut himmelen, Sterk som et støpt metall speil?

¹⁹ «Instruer oss hva vi skal si til Ham; Vi kan ikke presentere vår sak på grunn av mørket. ²⁰ Skal det rapporteres til Ham at jeg ville tale? Eller skal en person si at han ville bli overveldet? ²¹ For øyeblikket ser folk ikke lyset som er klart på himmelen; Men vinden har passert og klarert dem. ²² Fra nord kommer gyllen prakt; Rundt Gud er fryktingtytende majestet. ²³ Den Allmektige—vi kan ikke fullt ut forstå Ham; Han er opphøyd i makt, Og Han vil ikke kompromisse rettferdighet og overflod av rettferdighet. ²⁴ Derfor ærer folk Ham; Han ser ikke på noen som er vise i hjertet.»

38 Da talte Herren til Job ut av stormen og sa: ² «Hvem er det som formårker mitt råd med ord uten kunnskap? ³ Spenn beltet om livet som en mann; jeg vil spørre deg, og du skal svare meg.

⁴ Hvor var du da jeg grunnla jorden? Fortell, hvis du har forstand. ⁵ Hvem fastsatte dens mål? Du vet det vel! Eller hvem strakte målesnoren over den? ⁶ Hva ble dens fundamenter satt på, eller hvem la dens hjørnestein— ⁷ da morgenstjernene sang sammen og alle Guds sønner ropte av fryd?

⁸ «Hvem stengte havet med dører da det brøt fram fra morslivet, ⁹ da jeg kledde det med skyer og svøpte det i tett mørke, ¹⁰ da jeg satte grenser for det og satte bomber og dører, ¹¹ da jeg sa: 'Hit skal du komme, men ikke lenger; her skal dine stolte bølger stanse'?

¹² «Har du noen gang befalt morgenen eller vist morgenrøden dens plass, ¹³ så den kunne gripe fatt i jordens kanter og riste de onde ut av den? ¹⁴ Jorden tar form som leire under et segl; dens trekk trer fram som et klesplagg. ¹⁵ Lyset holdes tilbake fra de onde, og den løftede arm brytes.

¹⁶ «Har du vandret til havets kilder eller gått på dypets bunn? ¹⁷ Har dødens porter blitt vist deg? Har du sett skyggens rikes porter? ¹⁸ Har du forstått jordens store vidder? Fortell, hvis du vet alt dette.

¹⁹ Hvor er veien til lysets bolig? Og hvor bor mørket, ²⁰ så du kan føre det til dets område, og kjenne stiene til dets bolig? ²¹ Du vet det sikkert, for du ble født da, og dine dager er mange!

²² «Har du vært i snøens forrådshus eller sett haglens reserver, ²³ som jeg har spart til trengselens tid, til krigens og kampens dag? ²⁴ Hvor er veien dit hvor lyset fordeles, eller østvinden spres over jorden? ²⁵ Hvem har laget en kanal for regnskyllene, og en vei for tordenskyen, ²⁶ for å vanne et land som er ubebodd, en øde villmark, ²⁷ for å tilfredsstille det øde land og få gresset til å spire? ²⁸ Har regnet en far? Hvem er far til dugghråpene? ²⁹ Fra hvis liv kommer isen? Hvem føder himmelens rimfrost ³⁰ når vannene blir harde som stein, når dypets overflate fryser?

³¹ «Kan du binde Sjustjernens bånd, eller løse Orions lenker? ³² Kan du føre fram stjernebildene i deres tid, eller lede Bjørnen med hennes unger? ³³ Kjenner du himmelens lover? Kan du fastsette dens herredømme over jorden?

³⁴ «Kan du rope til skyene og dekke deg med en flom av vann? ³⁵ Sender du lynene på vei? Kommer

de til deg og sier: 'Her er vi?' ³⁶ Hvem har lagt visdom i hjertet, eller gitt forstand til sinnet? ³⁷ Hvem kan telle skyene med visdom, eller helle ut himmelens vannkrukker ³⁸ når støvet blir fast og klumpene kleber seg sammen?

³⁹ «Kan du jakte bytte for løvinnen og tilfredsstille de unge løvenes hunger ⁴⁰ når de kryper sammen i sine huler eller ligger på lur i sine skjul? ⁴¹ Hvem gir ravnens føde når dens unger roper til Gud og flakker omkring uten mat?

39 «Vet du når fjellgeitene føder? Ser du på når hjortene får sine unger? ² Kan du telle månedene de fullfører, Eller vet du tiden de føder? ³ De kneler ned, de føder sine unger, De kvitter seg med sine fødselsveer. ⁴ Deres avkom vokser seg sterke, modnes i det åpne feltet; De drar bort og vender ikke tilbake til dem.

⁵ Hvem satte villoselet fri? Og hvem løste det raske eselet fra dets bånd, ⁶ Til hvem jeg ga ørkenen som et hjem, Og saltlandet som hans bolig? ⁷ Han spotter byens kaos, Han hører ikke oppsynsmannens rop. ⁸ Han streifer rundt i fjellene etter sitt beite, Og søker opp alt som er grønt.

⁹ Vil villoksen være villig til å tjene deg, Eller vil han tilbringe natten ved din fôrtrau? ¹⁰ Kan du binde villoksen i en fure med tau, Eller vil han pløye dalene etter deg? ¹¹ Vil du stole på ham fordi hans styrke er stor, Og overlate ditt arbeid til ham? ¹² Vil du stole på at han bringer tilbake ditt korn, Og samler det fra ditt treskegulv?

¹³ «Strutsens vinger vifter gledelig, Med vingefjær og fjær av hengivenhet, ¹⁴ For hun etterlater sine egg på bakken, Og lar dem varmes i støvet, ¹⁵ Og hun er uvitende om at en fot kan knuse dem, Eller at et vilt dyr kan trampe dem ned. ¹⁶ Hun behandler sine ungerhardt, som om de ikke var hennes; Selv om hennes arbeid er forgjeves, er hun ubekymret, ¹⁷ Fordi Gud har fratatt henne visdom, Og ikke har gitt henne en del av forstand. ¹⁸ Når hun tar til vingene, Spotter hun hesten og dens rytter.

¹⁹ «Gir du hesten styrke? Pryder du hans hals med en flytende man? ²⁰ Får du ham til å hoppe som en gresshoppe? Hans majestetiske fnysing er skremmende. ²¹ Han sparker i dalen, jubler i sin styrke; Han stormer inn i striden. ²² Han spotter

frykt og er uforferdet; Og han vender ikke tilbake fra sverdet. ²³ Koggeret klirrer mot ham, Det blinkende spydet og kastespydet. ²⁴ Han løper over bakken med et brøl og raseri, Og han står ikke stille ved lyden av trompeten. ²⁵ Når trompeten lyder, roper han: 'Aha!' Og han merker slaget fra langt borte, Og tordenen fra kapteinene og krigsropet.

²⁶ «Er det gjennom din visdom at hauken svever, Strekkende sine vinger mot sør? ²⁷ Er det etter din befaling at ørnen stiger opp, Og bygger sitt rede høyt oppe? ²⁸ Han bor og tilbringer sine netter på klippen, På den steinete klippen, et utilgjengelig sted. ²⁹ Derfra søker han etter bytte; Hans øyne observerer det fra langt borte. ³⁰ Hans unger også mesker seg med blod; Og der hvor de falne er, der er han.»

40 Da talte Herren til Job,
² «Vil den som finner feil strides med Den Allmektige? La den som utfordrer Gud svare.»

³ Job svarte Herren og sa,

⁴ «Se, jeg er av liten betydning; hvordan kan jeg svare Deg? Jeg vil legge min hånd over munnen. ⁵ Jeg har talt én gang, og jeg vil ikke svare; to ganger, og jeg vil ikke legge noe til.»

⁶ Da talte Herren til Job fra stormen,

⁷ «Gjør deg klar som en mann; Jeg vil spørre deg, og du skal informere meg. ⁸ Vil du virkelig oppheve min dom? Vil du fordømme meg for å rettferdiggjøre deg selv? ⁹ Har du styrke som Guds, og kan din stemme lyde med kraft som Hans?

¹⁰ Pryde deg med storhet og verdighet, og kle deg med ære og majestet. ¹¹ Slipp løs din vredes raseri, og se på alle som er stolte og ydmyk dem. ¹² Se på alle som er arrogante og bring dem lavt, og knus de onde der de står. ¹³ Begrav dem i støvet sammen; fengsle dem på det skjulte stedet. ¹⁴ Da vil jeg erkjenne for deg at din egen høyre hånd kan redde deg.

¹⁵ Se, Behemot, som jeg skapte sammen med deg; den spiser gress som en okse. ¹⁶ Se styrken i dens lender, og kraften i musklene på dens buk. ¹⁷ Dens hale svinger som en seder; senene på dens lår er tett bundet. ¹⁸ Dens bein er som rør av bronse,

dens lemmer som stenger av jern. ¹⁹ Den er den fremste av Guds verk; dens Skaper kan nærme seg den med sitt sverd. ²⁰ Fjellene gir mat til den, og alle de ville dyrene leker i nærheten. ²¹ Under lotusplantene hviler den, skjult blant sivene i sumpen. ²² Lotusene gir den skygge; piletrærne ved bekken omgir den. ²³ Selv om en elv raser, blir den ikke skremt; den forblir trygg, selv om Jordan flommer mot dens munn. ²⁴ Kan noen fange den når den er våken, eller stikke dens nese med snarer?

41 «Kan du dra Leviatan opp med en fiskekrok, Og holde hans tunge nede med et snøre? ² Kan du sette en snor gjennom hans nese, Og stikke en krok gjennom hans kjeve? ³ Vil han bønnfalle deg gjentatte ganger, Eller vil han tale til deg med milde ord? ⁴ Vil han inngå en avtale med deg? Vil du ta ham som en tjener for all tid? ⁵ Vil du leke med ham som med en fugl, Eller binde ham for dine unge piker? ⁶ Vil handelsmenn prute over ham? Vil de dele ham mellom kjøpmennene? ⁷ Kan du dekke hans hud med harpuner, Eller hans hode med fiskespisser? ⁸ Legg din hånd på ham. Husk kampen; du vil ikke forsøke det igjen! ⁹ Se, din forventning er forgjeves; Vil du bli nedslått bare ved synet av ham? ¹⁰ Ingen er så fryktløs at han våger å vekke ham; Hvem er da den som kan stå foran Meg? ¹¹ Hvem har gitt til Meg så Jeg skulle betale ham tilbake? Alt som er under hele himmelen er Mitt.

¹² «Jeg vil ikke tie om hans lemmer, Eller hans mektige styrke, eller hans elegante form. ¹³ Hvem kan rive av hans ytre dekke? Hvem kan trenge gjennom hans doble rustning? ¹⁴ Hvem kan åpne hans munn? Hans tenner vekker ærefrykt. ¹⁵ Hans sterke skjell er hans stolthet, Tett forseglet sammen. ¹⁶ Hvert enkelt er så nær det neste At ingen luft kan passere mellom dem. ¹⁷ De er forbundet med hverandre; De klamrer seg sammen og kan ikke skilles. ¹⁸ Hans nys sender ut lysglimt, Og hans øyne er som morgenens stråler. ¹⁹ Fra hans munn kommer brennende fakler; Gnister av ild skyter frem. ²⁰ Røyk strømmer fra hans nesebor Som fra en kokende gryte og brennende siv. ²¹ Hans pust tenner kull, Og en flamme kommer ut av hans munn. ²² Kraft er i hans nakke, Og frykt beveger seg foran ham. ²³ Foldene av hans kjøtt er tett sammenføyd, Faste og ubevegelige på ham. ²⁴

Hans hjerte er hardt som en stein, Ja, så hardt som en nedre kvernstein. ²⁵ Når han reiser seg, blir de mektige skremt; På grunn av braket blir de forvirret. ²⁶ Sverdet som slår ham, seirer ikke, Heller ikke spydet, pilen eller kastespydet. ²⁷ Han anser jern som strå, Bronse som råtnet tre. ²⁸ Pilen kan ikke få ham til å flykte; Slynge steiner er som agner for ham. ²⁹ Klubben regnes som agner; Han ler av larmen fra kastespydet. ³⁰ Hans underdel er som skarpe potteskår; Han sprer seg som en treskeslede på gjørmene. ³¹ Han får dypene til å koke som en gryte; Han gjør havet som en salvegryte. ³² Bak ham etterlater han en glitrende kjølvann; Man skulle tro dypet var gråhåret. ³³ Det finnes ingenting på jorden som ham, Et vesen skapt uten frykt. ³⁴ Han ser alt som er høyt; Han er konge over alle de stolte.»

42 Da svarte Job Herren og sa, ² «Jeg vet at du er i stand til alt, og at ingen plan av deg kan hindres. ³ «Hvem er det som formørker råd uten kunnskap?» Sannelig, jeg talte om ting jeg ikke forstod, ting for underfulle for meg å vite. ⁴ «Hør nå, og jeg vil tale; jeg vil spørre deg, og du skal informere meg.» ⁵ Jeg hadde hørt om deg ved ørets hørsel, men nå har mine øyne sett deg; ⁶ Derfor trekker jeg mine ord tilbake og angrer i støv og aske.»

⁷ Etter at Herren hadde talt disse ordene til Job, sa han til Elifas fra Teman: «Min vrede brenner mot deg og dine to venner, fordi dere ikke har talt det rette om meg, slik som min tjener Job har. ⁸ Nå ta syv okser og syv værer og gå til min tjener Job og ofre et brennoffer for dere selv. Min tjener Job skal be for dere, og jeg vil akseptere hans bønn og ikke behandle dere etter deres dårskap, fordi dere ikke har talt det rette om meg, slik som min tjener Job har.» ⁹ Så gikk Elifas fra Teman, Bildad fra Sjuah og Sofar fra Naama og gjorde som Herren hadde befalt dem; og Herren aksepterte Jobs bønn.

¹⁰ Herren gjenopprettet Jobs velstand da han ba for sine venner, og Herren ga ham dobbelt så mye som han hadde før. ¹¹ Da kom alle hans brødre, søstre og alle som hadde kjent ham før til ham og spiste med ham i hans hus. De viste ham medfølelse og trøstet ham over alle de ulykkene Herren hadde brakt over ham, og hver av dem ga ham et stykke sølv og en gullring.

Job

¹² Herren velsignet den siste delen av Jobs liv mer enn begynnelsen. Han hadde fjorten tusen sauer, seks tusen kameler, tusen par okser og tusen esler.

¹³ Han ble velsignet med syv sønner og tre døtre. ¹⁴ Han kalte den første datteren Jemima, den andre Kesja, og den tredje Keren-Happuk. ¹⁵ I hele landet

fantas det ingen kvinner så vakre som Jobs døtre, og deres far ga dem en arv sammen med deres brødre.

¹⁶ Etter dette levde Job i 140 år; han så sine barn og deres barn til fjerde generasjon. ¹⁷ Slik døde Job, etter å ha levd et langt og fullt liv.

Salmene

1 Salig er den mann som ikke vandrer i ugudeliges råd, Eller står på synders vei, Eller sitter i spotteres sete! ² Snarere finner han glede i Herrens lov, Og han grunner på Hans lov både dag og natt. ³ Han er som et tre plantet ved bekker av vann, Som bærer sin frukt i sin tid, Og dets blad forblir grønt; Og i alt han foretar seg, trives han.

⁴ De ugudelige er ikke slik, Men de ligner agner som vinden driver bort. ⁵ Derfor skal ikke de ugudelige bestå i dommen, Eller syndere finnes i de rettferdiges forsamling.

⁶ For Herren kjenner de rettferdiges vei, Men de ugudeliges vei fører til undergang.

2 Hvorfor raser folkeslagene, Og hvorfor planlegger folkene forgjeves planer? ² Jordens konger reiser seg, Og herskerne slår seg sammen Mot Herren og Hans Salvete, og sier, ³ "La oss sprengte deres lenker, Og kaste deres bånd fra oss!"

⁴ Han som bor i himmelen ler, Herren spotter dem.

⁵ Så vil Han tale til dem i Sin vrede, Og skremme dem i Sin harme, og si, ⁶ "Likevel har Jeg innsatt Min Konge På Sion, Min hellige høyde."

⁷ Jeg vil forkynne Herrens dekret:

Han sa til Meg, "Du er Min Sønn, I dag har Jeg blitt Din Far. ⁸ Be Meg, så vil Jeg gi Deg folkeslagene som Din arv, Og jordens ytterste ender som Din eiendom. ⁹ Du skal knuse dem med et jernsepter, Du skal slå dem i stykker som pottemakerens kar."

¹⁰ Derfor, dere konger, vær kloke; Vær åpne for veiledning, dere dommere på jorden. ¹¹ Tilbe Herren med ærefrykt, Og feir med skjelving. ¹² Ær Sønnen, for at Han ikke skal bli vred og dere gå til grunne på deres vei, For Hans vrede kan tennes raskt. Salige er alle som søker tilflukt i Ham.

3 En salme av David, da han flyktet fra sin sønn Absalom.

¹ Herre, hvor mange mine fiender har blitt! Mange reiser seg mot meg. ² Mange sier om meg, "Det er ingen frelse for ham hos Gud." Sela

³ Men Du, Herre, er et skjold omkring meg, Min ære, og den som løfter mitt hode høyt. ⁴ Jeg ropte til Herren med min stemme, Og Han svarte meg fra sitt hellige fjell. Sela

⁵ Jeg la meg ned og sov; Jeg våknet, for Herren oppholder meg. ⁶ Jeg vil ikke frykte de mange tusener av folk Som har omringet meg.

⁷ Reis deg, Herre; frels meg, min Gud! For Du har slått alle mine fiender på kinnet; Du har knust de ondes tenner.

⁸ Frelsen tilhører Herren; Må Din velsignelse hvile over Ditt folk. Sela

4 Til sangmesteren; med strenginstrumenter. En salme av David.

¹ Svar meg når jeg roper, min rettferdighets Gud! Du har gitt meg rom i min nød; Vær nådig mot meg og hør min bønn.

² Dere menneskebam, hvor lenge skal min ære bli vendt til skam? Hvor lenge vil dere elske det som er verdiløst og streve etter løgn? Sela ³ Men vit at Herren har utvalgt den trofaste for seg selv; Herren hører når jeg roper til ham.

⁴ Vær i ærefrykt, og synd ikke; Tenk stille i deres hjerte på deres seng, og vær stille. Sela ⁵ Bær fram rettferdige offer, Og sett deres lit til Herren.

⁶ Mange sier: "Hvem vil vise oss noe godt?" La lyset fra ditt ansikt skinne over oss, Herre! ⁷ Du har fylt mitt hjerte med glede, Mer enn når deres korn og nye vin flommer over.

⁸ Jeg vil legge meg ned og sove i fred, For du alene, Herre, gir meg trygghet.

5 Til sangmesteren; for fløyter. En salme av David.

¹ Hør mine ord, Herre, Gi akt på min sukk. ² Lytt til mitt rop om hjelp, min Konge og min Gud, For til Deg ber jeg.

³ Om morgenen, Herre, vil Du høre min stemme; Ved daggry vil jeg legge min bønn fram for Deg og vente. ⁴ For Du er ikke en Gud som har glede i ondskap; Intet ondt kan bo hos Deg. ⁵ De skrytende

Salmene

skal ikke stå for Dine øyne; Du hater alle som gjør urett. ⁶ Du ødelegger dem som taler løgn; Herren avskyr den som utøser blod og bedrar. ⁷ Men jeg, ved Din store miskunn, vil gå inn i Ditt hus; I Ditt hellige tempel vil jeg bøye meg i ærefrykt for Deg.

⁸ Herre, led meg i Din rettferdighet på grunn av mine fiender; Gjør Din vei jevn for meg. ⁹ For det er intet pålitelig i deres tale; Deres indre er ødeleggelse. Deres strupe er en åpen grav; De bruker sin tunge til å smigre. ¹⁰ Hold dem ansvarlige, Gud; La dem falle ved sine egne planer! I mengden av deres overtredelser, driv dem ut, For de har gjort opprør mot Deg. ¹¹ Men la alle som søker tilflukt hos Deg være glade; La dem alltid synge av glede! Og måtte Du beskytte dem, At de som elsker Ditt navn kan fryde seg i Deg.

¹² For Du velsigner den rettferdige, Herre, Du omgir dem med nåde som med et skjold.

6

Til sangmesteren; med strengeinstrumenter, på en åttetrengt lyre. En salme av David.

¹ Herre, irlinesett meg ikke i din vrede, Og tukt meg ikke i din harme. ² Vis nåde mot meg, Herre, for jeg er svak; Helbred meg, Herre, for mine ben er i nød. ³ Og min sjel er dypt urolig; Men du, Herre—hvor lenge?

⁴ Vend tilbake, Herre, befri min sjel; Frels meg for din miskunnhets skyld. ⁵ For i døden er det ingen som minnes deg; I Sheol, hvem vil prise deg?

⁶ Jeg er utmattet av min stønning; Hver natt væter jeg min seng, Jeg gjennomvåter min sofa med mine tårer. ⁷ Mitt øye er blitt svakt av sorg; Det har eldet på grunn av alle mine fiender.

⁸ Gå bort fra meg, alle dere som gjør urett, For Herren har hørt lyden av min gråt. ⁹ Herren har hørt min bønn, Herren tar imot min bønn. ¹⁰ Alle mine fiender skal bli til skamme og bli svært urolige; De skal vende tilbake, de vil plutselig bli til skamme.

7

En Shiggaion av David, som han sang til Herren angående Kusj, en benjaminit.

¹ Herre min Gud, hos deg har jeg tatt tilflukt; Frels meg fra alle som forfølger meg, og redd meg, ² Ellers vil han rive min sjel som en løve, Dra meg bort, mens det ikke er noen som redder.

³ Herre min Gud, hvis jeg har gjort dette, Hvis det er urettferdighet i mine hender, ⁴ Hvis jeg har gjort ondt mot min allierte, Eller har plyndret min fiende uten grunn, ⁵ La fienden forfølge min sjel og innhente den; Og la ham trække mitt liv til jorden Og legge min ære i støvet. Sela

⁶ Reis deg, Herre, i din vrede; Stå mot mine fienders raseri, Og våkn for meg; Du har utnevnt dom. ⁷ La folkets forsamling omringe deg, Og vend tilbake til din plass i det høye. ⁸ Herren dømmer folkene; Døm meg, Herre, etter min rettferdighet og den integriteten som er i meg. ⁹ La de ondes ondskap ta slutt, men etabler de rettferdige; For den rettferdige Gud undersøker hjerter og sinn.

¹⁰ Min beskyttelse er hos Gud, Som redder dem som er oppriktige av hjertet. ¹¹ Gud er en rettferdig dommer, Og en Gud som uttrykker misnøye hver dag. ¹² Hvis man ikke omvender seg, vil han skjerpe sitt sverd; Han har spent sin bue og gjort den klar.

¹³ Han har også forberedt sine dødelige våpen; Han gjør sine piler til brennende skaft.

¹⁴ Se, en ond person er fylt med urettferdighet, Og han unnfanger skade og føder løgn. ¹⁵ Han har gravd en grop og gjort den dyp, Og har falt i hullet han skapte. ¹⁶ Hans skade vil vende tilbake på hans eget hode, Og hans vold vil komme ned på hans egen krone.

¹⁷ Jeg vil takke Herren for hans rettferdighet Og vil synge lovsang til navnet til Herren Den Høyeste.

8

Til sangmesteren; etter Gittit. En salme av David.

¹ Herre, vår Herre, Hvor majestetisk er ditt navn over hele jorden, Du som har vist din prakt over himmelen! ² Fra munnen til spedbarn og diebarn har du grunnlagt styrke På grunn av dine motstandere, For å bringe fienden og hevneren til taushet. ³ Når jeg betrakter din himmel, dine henders verk, Månen og stjernene, som du har satt der, ⁴ Hva er mennesket at du husker på dem, Og hva er et menneskebarn at du tar deg av ham?

Salmene

⁵ Likevel har du gjort dem litt lavere enn det guddommelige, Og du kroner dem med herlighet og ære! ⁶ Du har gitt dem herredømme over dine henders verk; Du har lagt alt under deres føtter, ⁷ Alle sauer og okser, Og også markens dyr, ⁸ Himmels fugler og havets fisker, Alt som ferdes på havets stier.

⁹ Herre, vår Herre, Hvor majestetisk er ditt navn over hele jorden!

9

Til sangmesteren; etter Muth-labben. En salme av David.

¹ Jeg vil takke Herren av hele mitt hjerte; Jeg vil fortelle om alle dine under. ² Jeg vil glede meg og fryde meg i deg; Jeg vil lovsynge ditt navn, du Høveste.

³ Når mine fiender trekker seg tilbake, Snubler de og går til grunne for ditt åsyn. ⁴ For du har opprettholdt min rettferdige sak; Du har satt deg på tronen og dømt rettferdig. ⁵ Du har refset folkene, du har gjort ende på de ugudelige; Du har utslettet deres navn for alltid. ⁶ Fienden har møtt en ende i evige ruiner, Og du har rykket opp byene; Selve minnet om dem har forsvunnet.

⁷ Men Herren regjerer som konge for evig; Han har grunnlagt sin trone for dom, ⁸ Og han vil dømme verden med rettferdighet; Han vil styre folkene med rettvishet. ⁹ Herren vil også være en tilflukt for de undertrykte, En borg i tider med nød; ¹⁰ Og de som kjenner ditt navn vil stole på deg, For du, Herre, har ikke forlatt dem som søker deg.

¹¹ Syng lovsanger til Herren, som bor på Sion; Forkynn hans gjerninger blant folkene. ¹² For han som hevner blod husker dem; Han glemmer ikke de elendiges rop.

¹³ Vær meg nådig, Herre; Se min lidelse fra dem som hater meg, Du som løfter meg fra dødens porter, ¹⁴ Så jeg kan fortelle om alle dine lovsanger, At i datteren av Sions porter Jeg kan glede meg i din frelse.

¹⁵ Folkene har sunket ned i gropen de laget; I nettet de skjulte, er deres egen fot fanget. ¹⁶ Herren har åpenbart seg; han har utført dom. En ugudelig er fanget i sine egne henders verk.

Higgaion Sela ¹⁷ De ugudelige vil fare ned til Sheol, Sammen med alle folkene som glemmer Gud. ¹⁸ For de fattige vil ikke alltid bli glemt, Heller ikke de elendiges håp vil forsvinne for alltid.

¹⁹ Reis deg, Herre, la ikke menneskene seire; La folkene bli dømt for ditt åsyn. ²⁰ Innprent frykt i dem, Herre; La folkene vite at de bare er mennesker. Sela

10

Hvorfor synes Du å være fjern, Herre? Hvorfor skjuler Du Deg i tider med nød?

² I sin arroganse forfølger de onde ivrig de trengende; La dem bli fanget i de planene de har lagt. ³ For den onde skryter av sitt hjertes begjær, Og den grådige forbanner og viser forakt for Herren. ⁴ Den onde, i sin stolthet, søker ikke Ham. Det er ikke rom for Gud i alle hans planer. ⁵ Hans veier lykkes til enhver tid; Likevel er Dine dommer utenfor hans rekkevidde; Når det gjelder alle hans fiender, håner han dem. ⁶ Han sier til seg selv, "Jeg skal ikke bli rystet; Gjennom alle generasjoner skal jeg ikke møte motgang."

⁷ Hans munn er full av forbannelser, svik og undertrykkelse; Under hans tunge er ondskap og urettferdighet. ⁸ Han venter i bakhold i landsbyene; Han dreper de uskyldige på skjulte steder; Hans øyne ser hemmelig etter de uheldige. ⁹ Han ligger i bakhold som en løve i sitt hi; Han venter på å gripe de trengende; Han griper de trengende når han trekker dem inn i sitt nett. ¹⁰ Han kryper sammen, han bøyer seg ned, Og de uheldige faller ved hans sterke. ¹¹ Han sier til seg selv, "Gud har oversett; Han har skjult sitt ansikt; Han vil aldri legge merke til."

¹² Reis Deg, Herre; Gud, løft Din hånd. Ikke overse de ydmyke. ¹³ Hvorfor har den onde vist forakt for Gud? Han har sagt til seg selv, "Du vil ikke holde meg til ansvar." ¹⁴ Du har sett det, for Du har merket skade og provokasjon for å ta det i Din hånd. Den uheldige betrør seg til Deg; Du har vært den farløses hjelper. ¹⁵ Bryt makten til den onde og ugjerningsmannen, Søk ut hans ondskap til ingen gjenstår.

¹⁶ Herren regjerer som Konge for evig og alltid; Nasjoner har forsvunnet fra Hans land. ¹⁷ Herre, Du har hørt de ydmykes lengsel; Du vil styrke deres hjerte, Du vil bøye Ditt øre, ¹⁸ For å støtte den

Salmene

farløse og den undertrykte, Slik at menneskeheten, som er av jorden, ikke lenger vil forårsake frykt.

11

Til sangmesteren. En salme av David.

¹ Hos Herren søker jeg tilflukt; Hvordan kan dere si til min sjel, «Flykt som en fugl til ditt fjell; ² For se, de onde spenner buen, De har gjort pilen klar på strengen For å skyte i mørket mot de oppriktige av hjertet. ³ Når grunnvollene rives bort, Hva kan den rettferdige gjøre?»

⁴ Herren er i sitt hellige tempel; Herrens trone er i himmelen; Hans øyne ser, hans øyelokk prøver menneskenes barn. ⁵ Herren prøver både de rettferdige og de onde, Og han avskyr den som elsker vold. ⁶ Han vil la glødende kull regne over de onde, Ild og svovel og brennende vind vil bli deres beger.

⁷ For Herren er rettferdig, han elsker rettferdighet; De oppriktige skal se hans ansikt.

12

Til sangmesteren; på en åttetrengt lyre. En salme av David.

¹ Hjelp, Herre, for den gudfryktige er borte, for de trofaste har forsvunnet blant menneskenes barn. ² De taler sviikefullt til hverandre; de bruker smigrende lepper og har dobbelthet i hjertet.

³ Måtte Herren bringe til taushet alle smigrende lepper, tungen som skryter av store ting; ⁴ de som har sagt: "Med våre ord skal vi lykkes; våre lepper tilhører oss; hvem kan være herre over oss?"

⁵ "På grunn av de fattiges undertrykkelse, på grunn av de nødstedtes sukk, nå vil jeg reise meg," sier Herren; "Jeg vil sette ham i den trygghet han ønsker."

⁶ Herrens ord er rene ord; som sølv rensset i en ovn på jorden, rensset syv ganger. ⁷ Du, Herre, vil bevare dem; du vil vokte ham fra denne generasjonen for alltid. ⁸ De ugudelige streifer omkring på alle kanter, når fordervelse blir æret blant menneskenes barn.

13

Til sangmesteren. En salme av David.

¹ Hvor lenge, Herre? Vil Du glemme meg for alltid? Hvor lenge vil Du skjule Ditt ansikt for meg? ² Hvor lenge skal jeg bære denne bekymringen i min sjel, Med sorg i mitt hjerte hele dagen? Hvor lenge skal min fiende triumfere over meg?

³ Se på meg og svar, Herre min Gud; Lys opp mine øyne, så jeg ikke faller i dødens søvn, ⁴ Og min fiende vil si, "Jeg har seiret over ham," Og mine motstandere vil glede seg når jeg er urolig.

⁵ Likevel har jeg satt min lit til Din trofaste kjærlighet; Mitt hjerte skal finne glede i Din frelse. ⁶ Jeg vil synges for Herren, For Han har vært nådig mot meg.

14

Til sangmesteren. En salme av David.

¹ Døren sier i sitt hjerte: «Det er ingen Gud.» De er fordervet, de har gjort avskyelige gjerninger; Det er ingen som gjør godt.

² Herren skuer ned fra himmelen på menneskenes barn For å se om det er noen som er kloke, Som søker Gud. ³ De har alle vendt seg bort, sammen er de blitt fordervet; Det er ingen som gjør godt, ikke en eneste.

⁴ Skjønner ikke de som gjør urett, De som fortærer mitt folk som de spiser brød, Og ikke påkaller Herren?

⁵ Der er de grepet av stor frykt, For Gud er med den rettferdiges slekt. ⁶ Dere søker å gjøre de fattiges planer til skamme, Men Herren er deres tilflukt.

⁷ Å, at frelse for Israel ville komme fra Sion! Når Herren fører tilbake sitt folks fangenskap, Skal Jakob fryde seg, Israel skal glede seg.

15

En salme av David.

¹ Herre, hvem kan bo i ditt telt? Hvem kan slå seg ned på ditt hellige fjell?

² Den som lever med integritet, handler rettferdig, Og taler sannhet fra hjertet. ³ Han baktaler ikke med sin tunge, Gjør ikke ondt mot sin nabo, Og

Salmene

bringer ikke skam over sin venn; ⁴ I hans øyne er en foraktelig person foraktet, Men han ærer dem som frykter Herren; Han avlegger en ed til egen skade, og endrer den ikke; ⁵ Han låner ikke ut sine penger urettferdig, Og tar ikke imot bestikkelser mot den uskyldige.

Den som lever på denne måten vil forbli standhaftig.

16

En miktam av David.

¹ Bevar meg, Gud, for jeg tar min tilflukt til Deg.

² Jeg sa til Herren: «Du er min Herre; Jeg har ingen lykke uten Deg.» ³ Når det gjelder de hellige som er på jorden, De er de edle; all min glede er i dem.

⁴ Sorgen til dem som følger en annen gud vil bli mangedoblet; Jeg vil ikke utøse deres drikkoffer av blod, Heller ikke vil jeg nevne deres navn med mine lepper.

⁵ Herren er min del og mitt beger av velsignelse; Du opprettholder min lodd. ⁶ Grensene har falt for meg på gode steder; Ja, jeg har en herlig arv. ⁷ Jeg vil prise Herren som veileder meg; Ja, mitt hjerte gir meg råd om natten. ⁸ Jeg setter alltid Herren foran meg; Med Ham ved min høyre hånd skal jeg ikke vakle.

⁹ Derfor er mitt hjerte glad og min ånd fryder seg; Mitt legeme skal også hvile trygt. ¹⁰ For Du vil ikke forlate min sjel i Sheol; Du vil ikke la Din Hellige se forråttelse. ¹¹ Du vil vise meg livets sti; I Din nærhet er det fullhet av glede; Ved Din høyre hånd er det gleder for evig.

17

En bønn av David.

¹ Hør en rettferdig sak, Herre, gi oppmerksomhet til mitt rop; Lytt til min bønn, som ikke er fra svikefulle lepper. ² La min dom komme fra ditt nærvær; La dine øyne se med integritet.

³ Du har prøvd mitt hjerte; Du har besøkt meg om natten; Du har gransket meg og funnet ingenting; Min hensikt er ikke å overtre med min munn. ⁴ Når det gjelder menneskenes gjerninger, Ved ordet fra dine lepper har jeg holdt meg fra de voldeliges

stier. ⁵ Jeg har forblitt standhaftig i dine veier. Mine føtter har ikke vaklet.

⁶ Jeg har kalt på deg, for du vil svare meg, Gud; Bøy ditt øre til meg, hør mine ord. ⁷ Vis din underfulle trofasthet, Du som frelser dem som tar tilflukt ved din høyre hånd Fra dem som reiser seg mot dem. ⁸ Vokt meg som den kjæreste; Skjul meg under dine vinges skygge. ⁹ Fra de ugudelige som handler voldelig mot meg, Mine dødelige fiender som omringer meg.

¹⁰ De har forherdet sine følelseløse hjerter, Med sine munner taler de arrogant. ¹¹ De har nå omringet oss i våre skritt; De setter sine øyne for å bringe oss ned til jorden. ¹² Han er som en løve som er ivrig etter å rive i stykker, Og som en ung løve som lurar på hemmelige steder.

¹³ Reis deg, Herre, møt ham, bring ham lavt; Frels min sjel fra de ugudelige med ditt sverd, ¹⁴ Fra mennesker ved din hånd, Herre, Fra verdens mennesker, hvis del er i dette livet, Og hvis mage du fyller med din skatt; De er tilfredse med barn, Og etterlater sin overflod til sine små.

¹⁵ Når det gjelder meg, skal jeg skue ditt ansikt i rettferdighet; Jeg skal bli tilfredsstilt med din likhet når jeg våkner.

18

Til sangmesteren. En salme av David, Herrens tjener, som talte til Herren ordene i denne sangen den dagen da Herren reddet ham fra alle hans fiender og fra Sauls hånd. Og han sa:

¹ Jeg elsker deg, Herre, min styrke. ² Herren er min klippe og min festning og min frelser, Min Gud, min klippe som jeg tar min tilflukt til; Min skjold og min frelses horn, min borg.

³ Jeg påkaller Herren, som er verdig til lovprisning, Og jeg blir befridd fra mine fiender. ⁴ Dødens bånd omsluttet meg, Og ødeleggelsens strømmer fylte meg med redsel. ⁵ Gravens grep fanget meg; Dødens snarer konfronterte meg.

⁶ I min nød påkalte jeg Herren, Og ropte til min Gud om hjelp; Han hørte min stemme fra sitt tempel, Og mitt rop om hjelp nådde hans ører. ⁷ Da skalv og rystet jorden; Og fjellenes grunnvoller skalv Og ble beveget, fordi han var vred. ⁸ Røyk

Salmene

steg opp fra hans nesebor, Og fortærende ild kom fra hans munn; Brennende kull flammert opp.⁹ Han bøyde også himlene og steg ned, Med tykk mørke under sine føtter.¹⁰ Han red på en kjerub og fløy; Og han svevde på vindens vinger.¹¹ Han gjorde mørket til sitt hemmelige sted, sitt dekke omkring seg, Mørke vann, tykke skyer på himmelen.¹² Fra glansen foran ham passerte hans tykke skyer, Hagl og ildkull.¹³ Herren tordnet også i himlene, Og Den Høyeste hevet sin røst, Hagl og ildkull.¹⁴ Han sendte ut sine piler og spredte dem, Og rikelige lynblink, og forvirret dem.¹⁵ Da ble vannets kanaler sett, Og verdens grunnvoller ble lagt bare Ved din trussel, Herre, Ved pusten fra dine nesebor.

¹⁶ Han rakte ned fra det høye, han grep meg; Han dro meg opp av dype vann.¹⁷ Han reddet meg fra min mektige fiende, Og fra dem som hatet meg, for de var for sterke for meg.¹⁸ De konfronterte meg på min ulykkes dag, Men Herren var min støtte.¹⁹ Han førte meg også ut på et romslig sted; Han reddet meg, fordi han hadde behag i meg.

²⁰ Herren har belønnet meg i samsvar med min rettferdighet; Etter mine henders renhet har han gjengjeldt meg.²¹ For jeg har fulgt Herrens vei, Og har ikke vendt meg bort fra min Gud.²² For alle hans dommer var for meg, Og jeg har ikke oversett hans forskrifter.²³ Jeg var også ulastelig for ham, Og jeg holdt meg fra urett.²⁴ Derfor har Herren gjengjeldt meg i samsvar med min rettferdighet, Etter mine henders renhet i hans øyne.

²⁵ Med den trofaste viser du deg trofast; Med den ulastelige viser du deg ulastelig;²⁶ Med den rene viser du deg ren, Og med den vrange viser du deg klok.²⁷ For du frelser et ydmykt folk, Men du feller de stoltes øyne.²⁸ For du tenner min lampe; Herren min Gud lyser opp mitt mørke.²⁹ For med din hjelp kan jeg storme en tropp; Og med min Gud kan jeg hoppe over en mur.

³⁰ Hva angår Gud, hans vei er fullkommen; Herrens ord er prøvd; Han er et skjold for alle som søker tilflukt i ham.³¹ For hvem er Gud, om ikke Herren? Og hvem er en klippe, om ikke vår Gud?³² Gud som væpner meg med styrke, Og gjør min vei fullkommen?³³ Han gjør mine føtter smidige som en hjorts, Og setter meg trygt på høydene.³⁴ Han forbereder mine hender til strid, Slik at mine armer kan bøye en bue av bronse.³⁵ Du har også gitt meg

ditt frelsesskjold, Og din høyre hånd støtter meg; Og din mildhet opphøyer meg.³⁶ Du utvider stien under meg, Og mine føtter har ikke sklidd.

³⁷ Jeg forfulgte mine fiender og tok dem igjen, Og jeg vendte ikke tilbake før de var ødelagt.³⁸ Jeg slo dem ned, så de ikke kunne reise seg; De falt under mine føtter.³⁹ For du har utrustet meg med styrke til strid; Du har underlagt dem som reiste seg mot meg.⁴⁰ Du har også fått mine fiender til å vende ryggen til meg, Og jeg utslettet dem som hatet meg.⁴¹ De ropte om hjelp, men det var ingen som reddet dem; De ropte til Herren, men han svarte dem ikke.⁴² Da knuste jeg dem som støv for vinden; Jeg kastet dem ut som gjørme i gatene.⁴³ Du reddet meg fra folkets stridigheter; Du gjorde meg til leder over nasjonene; Et folk jeg ikke kjente, tjener meg.⁴⁴ Så snart de hører, adlyder de meg; Fremmede underkaster seg meg.⁴⁵ Fremmede mister motet, Og kommer skjelvende fra sine festninger.

⁴⁶ Herren lever, og velsignet være min klippe; Og opphøyet være Gud som frelser meg,⁴⁷ Gud som gir meg rettferdighet, Og underlegger folk under meg.⁴⁸ Han redder meg fra mine fiender; Du løfter meg virkelig over dem som reiser seg mot meg; Du redder meg fra en voldelig mann.⁴⁹ Derfor vil jeg uttrykke min takknemlighet til deg blant nasjonene, Herre, Og jeg vil synge lovsanger til ditt navn.

⁵⁰ Han gir stor frelse til sin konge, Og viser trofast kjærlighet til sin salvede, Til David og hans etterkommere for alltid.

19

Til sangmesteren. En salme av David.

¹ Himlene forteller om Guds herlighet; Hvelvingen forkynner hans henders verk.² Dag etter dag strømmer tale frem, Natt etter natt bringer kunnskap.³ De taler ikke, de bruker ikke ord; Deres røst høres ikke.⁴ Deres budskap har nådd ut til hele jorden, Og deres ord til verdens ende. I dem har han satt en bolig for solen,⁵ Som en brudgom som kommer ut av sitt kammer; Den gleder seg som en helt til å løpe sin bane.⁶ Dens oppgang er fra himmelens ene ende, Og dens kretsløp til den andre enden av dem; Og intet er skjult for dens varme.

Salmene

⁷ Herrens lov er fullkommen, den gir sjelen nytt liv; Herrens vitnesbyrd er trofast, det gir den enfoldige visdom. ⁸ Herrens påbud er rette, de gleder hjertet; Herrens bud er klart, det gir øynene lys. ⁹ Frykten for Herren er ren, den varer til evig tid; Herrens dommer er sanne, de er alle sammen rettferdige.

¹⁰ De er mer kostbare enn gull, ja, enn mye fint gull; De er søtere enn honning og drypp fra honningkaken. ¹¹ Dessuten blir din tjener advart av dem; Å holde dem gir stor lønn. ¹² Hvem kan forstå sine egne feil? Rens meg fra skjulte synder. ¹³ Hold også din tjener tilbake fra overlagte synder; La dem ikke få makt over meg; Da skal jeg være ulastelig, Og fri fra stor overtredelse.

¹⁴ La min munns ord og mitt hjertes tanker Være til behag for ditt åsyn, Herre, min klippe og min gjensløser.

20

Til sangmesteren. En salme av David.

¹ Måtte Herren svare deg på en nødens dag! Måtte navnet til Jakobs Gud beskytte deg! ² Måtte Han sende deg hjelp fra helligdommen, Og støtte deg fra Sion! ³ Måtte Han huske alle dine offergaver Og se med velvilje på dine brennoffer! Sela ⁴ Måtte Han gi deg ditt hjertes ønske Og oppfylle alle dine planer!

⁵ Vi vil juble over din seier, Og i vår Guds navn vil vi løfte våre bannere.

Måtte Herren oppfylle alle dine bønner.

⁶ Nå er jeg sikker på at Herren frelser sin salvede; Han vil svare ham fra sin hellige himmel Med sin høyre hånds mektige styrke. ⁷ Noen stoler på vogner og noen på hester, Men vi vil prise navnet til Herren, vår Gud. ⁸ De har falt sammen og ligger nede, Men vi har reist oss og står fast. ⁹ Frels oss, Herre; Måtte Kongen svare oss den dagen vi roper.

21

For sangmesteren. En salme av David.

¹ Herre, kongen skal glede seg i Din styrke, Og hvor stort han skal glede seg i Din frelse!

² Du har gitt ham hans hjertes ønske, Og Du har ikke nektet hans leppers bønn. Sela ³ For Du møter ham med velsignelser av gode ting; Du setter en

krone av rent gull på hans hode. ⁴ Han ba Deg om liv, og Du ga ham det, Lengde av dager for all tid. ⁵ Hans herlighet er stor gjennom Din frelse, Prakt og majestet gir Du ham. ⁶ For Du gjør ham overmåte velsignet for alltid; Du fyller ham med glede i Din nærhet. ⁷ For kongen har tro på Herren, Og gjennom Den Høyestes trofasthet skal han forbli urokkelig.

⁸ Din hånd skal nå alle dine fiender; Din høyre hånd skal gripe dem som bærer hat mot deg. ⁹ Du skal gjøre dem som en brennende ovn i din vredes tid; Herren skal fortære dem i Sin vrede, Og ild skal sluke dem. ¹⁰ Du skal fjerne deres etterkommere fra jorden, Og deres avkom fra menneskenes barn.

¹¹ Selv om de planla ondt mot Deg Og la en plan, Skal de ikke lykkes. ¹² For Du skal få dem til å trekke seg tilbake; Du vil sikte mot deres ansikter med Dine buestrenger.

¹³ Bli opphøyd, Herre, i Din styrke; Vi vil synge og prise Din makt.

22

For sangmesteren; etter Ajeleth Hashshahar. En salme av David.

¹ Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg? Langt fra min hjelp er ordene fra min klage. ² Min Gud, jeg roper om dagen, men du svarer ikke; Og om natten, men jeg finner ingen fred.

³ Men du er hellig, Du som troner på Israels lovsanger. ⁴ Til deg satte våre forfedre sin lit; De stolte på deg, og du reddet dem. ⁵ Til deg ropte de og fant tilflukt; På deg stolte de og ble ikke til skamme.

⁶ Men jeg er som en orm, ikke en mann, En skam blant folk og foraktet av folket. ⁷ Alle som ser meg, håner meg; De håner, de rister på hodet og sier, ⁸ "Overgi deg til Herren; la ham redde ham; La ham redde ham, siden han har behag i ham."

⁹ Men det var du som førte meg frem fra mors liv; Du fikk meg til å stole mens jeg var ved min mors bryst. ¹⁰ Fra fødselen av var jeg betrodd til deg; Du har vært min Gud siden min mors liv.

¹¹ Vær ikke langt fra meg, for nød er nær; For det er ingen som hjelper.

Salmene

¹² Mange okser har omringet meg; Sterke okser fra Basan har omringet meg. ¹³ De gapet mot meg med sine munner, Som en glupsk og brølende løve.

¹⁴ Jeg er utøst som vann, Og alle mine ben er ute av ledd; Mitt hjerte er som voks; Det har smeltet i meg. ¹⁵ Min styrke er tørket opp som et potteskår, Og min tunge klirrer seg til mine kjefter; Og du legger meg i dødens støv.

¹⁶ For hunder har omringet meg; Som en flokk har onde gjort meg omringet; De har gjennomført mine hender og mine føtter. ¹⁷ Jeg kan telle alle mine ben. De ser, de stirrer på meg; ¹⁸ De deler mine klær mellom seg, Og de kaster lodd om min kledning.

¹⁹ Men du, Herre, vær ikke langt borte; Du som er min hjelp, skynd deg til min hjelp. ²⁰ Redd min sjel fra sverdet, Mitt dyrebare liv fra hundens grep. ²¹ Redd meg fra løvens munn; Fra de ville oksenes horn har du svart meg.

²² Jeg vil forkynde ditt navn for mine brødre; Midt i menigheten vil jeg prise deg. ²³ Dere som frykter Herren, pris ham; Alle dere etterkommere av Jakob, ær ham, Og stå i ærefrykt for ham, alle dere etterkommere av Israel. ²⁴ For han har ikke foraktet eller avskydd den lidendes nød; Han har heller ikke skjult sitt ansikt for ham; Men når han ropte til ham om hjelp, hørte han.

²⁵ Fra deg kommer min lovprisning i den store menigheten; Jeg vil oppfylle mine løfter foran dem som frykter ham. ²⁶ De lidende skal spise og bli mette; De som søker ham, skal prise Herren. Måtte deres hjerte vare evig!

²⁷ Alle jordens ender skal huske og vende seg til Herren, Og alle folkeslagets familier skal bøye seg for deg. ²⁸ For riket tilhører Herren, Og han styrer nasjonene.

²⁹ Alle jordens velstående skal spise og tilbe, Alle de som stiger ned i støvet skal knele for ham, Selv han som ikke kan opprettholde sitt eget liv. ³⁰ Fremtidige generasjoner skal tjene ham; Det skal fortelles om Herren til den kommende generasjon.

³¹ De skal komme og forkynde hans rettferdighet Til et folk som ennå ikke er født, at han har fullført det.

23

En salme av David.

¹ Herren er min hyrde, jeg mangler ingenting. ² Han lar meg ligge i grønne enger; Han leder meg til hvilens vann. ³ Han fornyer min sjel; Han leder meg på rettferdighetens stier for sitt navns skyld. ⁴ Selv om jeg vandrer i dødsbyggens dal, frykter jeg ikke noe ondt, for Du er med meg; Din kjepp og Din stav, de trøster meg.

⁵ Du dekker bord for meg i mine fienders nærvær; Du har salvet mitt hode med olje; Mitt beger flyter over. ⁶ Sannelig, godhet og miskunnhet skal følge meg alle mitt livs dager, og jeg skal bo i Herrens hus for alltid.

24

En salme av David.

¹ Jorden er Herrens, og alt den rommer, Verden, og de som bor i den. ² For han har grunnlagt den på havene Og gjort den fast på vannene.

³ Hvem får stige opp på Herrens berg? Og hvem får stå på hans hellige sted? ⁴ Den som har skyldfrie hender og et rent hjerte, Som ikke har vendt sin sjel til løgn Og ikke har sverget falskt.

⁵ En slik person vil motta en velsignelse fra Herren Og rettferdighet fra Gud, hans frelser. ⁶ Dette er generasjonen av dem som søker ham, Som søker ditt ansikt—Jakob. Sela

⁷ Løft hodene, dere porter, Og reis dere, dere eldgamle dører, Så ærens konge kan komme inn! ⁸ Hvem er ærens konge? Herren, sterk og mektig, Herren, mektig i strid. ⁹ Løft hodene, dere porter, Og løft dem opp, dere eldgamle dører, Så ærens konge kan komme inn! ¹⁰ Hvem er denne majestetiske kongen? Herren, hærskares Gud, han er virkelig ærens konge. Sela

25

En salme av David.

¹ Til deg, Herre, løfter jeg min sjel.

² Min Gud, jeg stoler på deg, La meg ikke bli til skamme; La ikke mine fiender triumfere over meg.

³ Sannelig, ingen av dem som venter på deg vil bli

Salmene

til skamme; De som handler svikefullt uten grunn vil bli til skamme.

⁴ Vis meg dine veier, Herre; Led meg på dine stier.

⁵ Led meg i din sannhet og lær meg, For du er min frelses Gud; Jeg venter på deg hele dagen. ⁶ Husk, Herre, din barmhjertighet og din trofaste kjærlighet, For de har eksistert fra eldgamle tider. ⁷ Husk ikke min ungdoms synder eller mine overtredelser; Husk meg etter din trofaste kjærlighet, For din godhets skyld, Herre.

⁸ Herren er god og rettferdig; Derfor leder han syndere på den rette vei. ⁹ Han leder de ydmyke i det som er rett, Og han lærer de ydmyke sin vei. ¹⁰ Alle Herrens veier er trofast kjærlighet og sannhet For dem som holder hans pakt og hans forskrifter. ¹¹ For ditt navns skyld, Herre, Tilgi min skyld, for den er stor.

¹² Hvem er den som frykter Herren? Han vil lede ham på den vei han skal velge. ¹³ Hans sjel skal bo i velstand, Og hans etterkommere skal arve landet. ¹⁴ Herrens råd er for dem som frykter ham, Og han vil åpenbare sin pakt for dem. ¹⁵ Mine øyne er alltid vendt mot Herren, For han vil fri mine føtter fra snaren.

¹⁶ Vend deg til meg og vis meg nåde, For jeg er ensom og plaget. ¹⁷ Mitt hjertes bekymringer har blitt mange; Fri meg fra mine trengsler. ¹⁸ Se min nød og min plage, Og tilgi alle mine synder. ¹⁹ Se mine fiender, for de er mange, Og de bærer et voldsomt hat mot meg.

²⁰ Bevar min sjel og fri meg; La meg ikke bli til skamme, for jeg søker tilflukt hos deg. ²¹ Måtte redelighet og rettskaffenhet bevare meg, For jeg setter mitt håp til deg. ²² Fri Israel, Gud, Fra all hans nød.

26

En salme av David.

¹ Døm meg, Herre, for jeg har vandret i min integritet, Og jeg har stolt på Herren uten å vakle. ² Ransak meg, Herre, og prøv mitt hjerte; Rens mine tanker og min sjel. ³ For din trofaste kjærlighet er for mine øyne, Og jeg har fulgt din sannhet.

⁴ Jeg omgås ikke med svikefulle mennesker, Og jeg vil ikke slutte meg til hyklere. ⁵ Jeg avskyr de

ondes forsamling, Og jeg vil ikke sitte med de ugudelige. ⁶ Jeg vil vaske mine hender i uskyld, Og jeg vil omringe ditt alter, Herre, ⁷ Så jeg kan forkynne med takknemlig røst Og erklære alle dine underfulle gjerninger.

⁸ Herre, jeg elsker ditt hus' bolig, Og stedet hvor din herlighet bor. ⁹ Samle ikke min sjel med syndere, Eller mitt liv med dem som utøser blod, ¹⁰ I hvis hender det er onde planer, Og hvis høyre hånd er full av bestikkelser. ¹¹ Men jeg vil vandre i min integritet; Redd meg, og vis meg din gunst.

¹² Min fot står på fast grunn; I forsamlingene vil jeg prise Herren.

27

En salme av David.

¹ Herren er mitt lys og min frelse; Hvem skal jeg frykte? Herren er mitt livs vern; Hvem skal jeg være redd for?

² Når onde nærmet seg meg med hensikt å skade, Mine motstandere og mine fiender, de snublet og falt. ³ Om en hær beleirer meg, Mitt hjerte skal ikke frykte; Om krig reiser seg mot meg, Selv da er jeg trygg.

⁴ Én ting har jeg bedt Herren om, dette vil jeg søke: At jeg kan bo i Herrens hus alle mine livs dager, Å skue Herrens skjønnhet Og å reflektere i hans tempel. ⁵ For på nødens dag vil Han skjule meg i sin hytte; Han vil gjemme meg i sitt telts hemmelige sted; Han vil sette meg høyt på en klippe.

⁶ Og nå skal mitt hode løftes over mine fiender rundt meg, Og jeg vil ofre i Hans telt med gledesskrik; Jeg vil synge, ja, jeg vil synge lovsanger til Herren.

⁷ Hør meg, Herre, når jeg roper med min stemme, Og vær nådig mot meg og svar meg. ⁸ Da Du sa, "Søk Mitt ansikt," svarte mitt hjerte Deg, "Jeg vil søke Ditt ansikt, Herre." ⁹ Skjul ikke Ditt ansikt for meg, Avvis ikke Din tjener i vrede; Du har vært min hjelp; Forlat meg ikke og svikt meg ikke, Min frelses Gud! ¹⁰ Om min far og min mor forlater meg, Vil Herren ta imot meg. ¹¹ Lær meg Din vei, Herre, Og led meg på en jevn sti på grunn av mine fiender. ¹² Overgi meg ikke til mine motstanderes

Salmene

vilje, For falske vitner har reist seg mot meg, Og voldelige puster ut vold.

¹³ *Jeg er trygg på at jeg skal se Herrens godhet I de levendes land.* ¹⁴ *Vent på Herren; Vær sterk og la ditt hjerte ta mot til seg; Ja, vent på Herren.*

28

En salme av David.

¹ *Til deg, Herre, roper jeg; Min klippe, vær ikke døv for meg, For hvis du tier for meg, Blir jeg lik dem som går ned i graven.* ² *Hør mine bønner når jeg roper om hjelp, Når jeg løfter mine hender mot ditt hellige tempel.*

³ *Dra meg ikke bort med de ugudelige Og med dem som driver urett, Som taler fred med sine naboer, Mens ondskap er i deres hjerter.* ⁴ *Gi dem igjen etter deres gjerninger Og etter deres onde handlinger; Gi dem igjen for deres henders verk; Gi dem det de fortjener.*

⁵ *Fordi de ikke akter på Herrens gjerninger Eller hans henders verk, Vil han rive dem ned og ikke bygge dem opp.*

⁶ *Velsignet være Herren, For han har hørt lyden av mine bønner.* ⁷ *Herren er min styrke og mitt skjold; Mitt hjerte stoler på ham, og jeg blir hjulpet; Derfor gleder mitt hjerte seg, Og med min sang vil jeg takke ham.* ⁸ *Herren er sitt folks styrke, Og han er en frelsens festning for sin salvede.* ⁹ *Frels ditt folk og gi din arv nåde; Led dem og støtt dem alltid.*

29

En salme av David.

¹ *Gi Herren, dere mektige, Gi Herren ære og styrke.*

² *Gi Herren den ære hans navn skal ha; Tilbe Herren i hellig prakt.*

³ *Herrens røst lyder over vannene; Ærens Gud tordner, Herren hersker over de store vannene.* ⁴ *Herrens røst er full av kraft, Herrens røst er full av majestet.* ⁵ *Herrens røst knuser sedrene; Ja, Herren splintrer Libanons sedrer.* ⁶ *Han får Libanon til å hoppe som en kalv, Og Sirion til å springe som en ung villokse.* ⁷ *Herrens røst deler ildens flammer.* ⁸ *Herrens røst ryster ørkenen; Herren får Kadesj-ørkenen til å skjelve.* ⁹ *Herrens røst får hindene til å føde Og legger skogene nakne; Og i hans tempel*

roper alle: "Ære!" ¹⁰ *Herren var konge over vannflommen; Ja, Herren er konge for evig.* ¹¹ *Herren vil gi styrke til sitt folk; Herren vil velsigne sitt folk med fred.*

30

En salme; en sang ved innvielsen av huset. En salme av David.

¹ *Jeg vil opphøye Deg, Herre, for Du har løftet meg opp, Og har ikke latt mine fiender glede seg over meg.* ² *Å Herre min Gud, Jeg ropte til Deg om hjelp, og Du helbredet meg.* ³ *Herre, Du har løftet min sjel opp fra Sheol; Du har bevart mitt liv, så jeg ikke skulle gå ned i graven.*

⁴ *Lovsyng Herren, dere Hans trofaste, Og gi takk ved omtalen av Hans hellighet.* ⁵ *For Hans vrede varer bare et øyeblikk, Hans nåde varer hele livet; Gråt kan vare hele natten, Men glede bryter frem om morgenen.*

⁶ *Nå, for meg, sa jeg i min velstand, "Jeg skal aldri bli rystet."* ⁷ *Herre, ved Din nåde har Du gjort mitt fjell sterkt; Du skjulte Ditt ansikt, jeg ble forferdet.*

⁸ *Til Deg, Herre, ropte jeg, Og jeg ba til Herren:* ⁹ *"Hva nytte er det i min død, om jeg går ned i graven? Vil støvet prise Deg? Vil det forkynne Din trofasthet?"* ¹⁰ *Hør, Herre, og vis meg Din nåde; Herre, vær min støtte."*

¹¹ *Du har forvandlet min sorg til dans; Du har tatt av meg sørgeklærne og omringet meg med glede,*

¹² *Så min sjel kan synges lovsang til Deg og ikke forbli taus. Å Herre min Gud, jeg vil uttrykke min takknemlighet til Deg for alltid.*

31

For sangmesteren. En salme av David.

¹ *Til deg, Herre, har jeg tatt min tilflukt; La meg aldri bli til skamme; I din rettferdighet redd meg.* ² *Vend ditt øre til meg, fri meg uten forsinkelse; Vær en fast klippe for meg, En festning til å beskytte meg.* ³ *For du er min klippe og min borg; For ditt navns skyld vil du lede og veilede meg.* ⁴ *Du vil fri meg fra nettet de i hemmelighet har satt for meg, For du er min styrke.* ⁵ *I dine hender overgir jeg min ånd; Du har forløst meg, Herre, trofaste Gud.*

⁶ Jeg avviser dem som klamrer seg til verdiløse avguder, Men jeg stoler på Herren. ⁷ Jeg vil glede meg og være glad i din nåde, Fordi du har sett min elendighet; Du har kjent min sjels trengsler, ⁸ Og du har ikke overgitt meg i fiendens hånd; Du har satt mine føtter på et stort sted.

⁹ Vis meg godhet, Herre, for jeg er i nød; Mine øyne er utslitt av sorg, min sjel og min kropp også. ¹⁰ For mitt liv er fortært av sorg Og mine år med sukk; Min styrke har sviktet på grunn av min skyld, Og min kropp har visnet bort. ¹¹ På grunn av alle mine motstandere har jeg blitt til skam, Særlig for mine naboer, Og en skrekk for mine bekjente; De som ser meg på gaten flykter fra meg. ¹² Jeg er glemt som en død, ute av sinn; Jeg er som et knust kar. ¹³ For jeg har hørt mange hviske, "Terror på alle kanter!" Mens de sammensverget seg mot meg, Planla de å ta mitt liv.

¹⁴ Men jeg stoler på deg, Herre, Jeg sier, "Du er min Gud." ¹⁵ Mine tider er i din hånd; Fri meg fra grepet til mine fiender og fra dem som forfølger meg. ¹⁶ La ditt ansikt lyse over din tjener; Frels meg gjennom din trofasthet. ¹⁷ Herre, la meg ikke bli til skamme, for jeg kaller på deg; La de ugudelige bli til skamme, la dem tie i Sheol. ¹⁸ La de svikefulle leppene bli tause, Som taler hovmodig mot de rettferdige Med stolthet og forakt.

¹⁹ Hvor overflodsrík er din godhet, Som du har reservert for dem som frykter deg, Som du har utført for dem som søker tilflukt i deg, For menneskenes øyne! ²⁰ Du skjuler dem i ditt nærværs skjul fra menneskers planer; Du holder dem trygge i en tilflukt fra tungens strid.

²¹ Velsignet være Herren, For han har vist meg sin underfulle trofasthet i en beleiret by. ²² I min forskrekkelse sa jeg, "Jeg er avskåret fra ditt syn!" Likevel hørte du lyden av mine bønner Da jeg ropte til deg om hjelp.

²³ Elsk Herren, alle hans trofaste! Herren bevarer de lojale Men gir fullt igjen til den som handler hovmodig. ²⁴ Vær sterke og la deres hjerte være modig, Alle dere som håper på Herren.

¹ Salig er den som har fått sine overtredelser tilgitt, Som har fått sin synd skjult. ² Salig er det menneske som Herren ikke tilregner skyld, Og i hvis ånd det ikke er svik.

³ Da jeg tidde, ble mine ben svekket Ved min stadige klage. ⁴ For dag og natt lå din hånd tungt på meg; Min livskraft svant som i sommerens hete. Sela

⁵ Jeg bekjente min synd for deg, Og jeg skjulte ikke min skyld; Jeg sa: «Jeg vil bekjenne mine overtredelser for Herren»; Og du tilgav min syndeskyld. Sela

⁶ Derfor skal hver from be til deg i en tid da du er å finne; Sannelig, i en flom av store vann skal de ikke nå ham. ⁷ Du er mitt skjulested; Du bevarer meg fra trengsel; Du omgir meg med frelsens jubel. Sela

⁸ Jeg vil lære deg og vise deg den vei du skal gå; Jeg vil gi deg råd med mitt øye på deg. ⁹ Vær ikke som hest eller muldyr, som mangler forstand, Hvis prydelse er tømme og bisschen for å holde dem i tømme, Ellers kommer de ikke nær til deg. ¹⁰ Mange sorger har den ugudelige, Men den som stoler på Herren, omgir han med miskunn.

¹¹ Gled dere i Herren og fryd dere, dere rettferdige, Og jubel, alle dere oppriktige av hjertet.

33

Gled dere i Herren, dere rettferdige; Lovsang sømmer seg for de oppriktige. ²

Takk Herren med lyre; Syng for Ham med en harpe med ti strenger. ³ Syng for Ham en ny sang; Spill dyktig med gledeshyl.

⁴ For Herrens ord er sant, Og alt Hans verk er gjort med trofasthet. ⁵ Han elsker rettferdighet og rett; Jorden er full av Herrens godhet.

⁶ Ved Herrens ord ble himlene skapt, Og ved Hans munns ånde hele deres hær. ⁷ Han samler havets vann som en haug; Han lagrer dypene i forrådshus.

⁸ La hele jorden frykte Herren; La alle verdens innbyggere stå i ærefrykt for Ham. ⁹ For Han talte, og det skjedde; Han befalte, og det sto fast.

¹⁰ Herren forstyrrer folkenes råd; Han hindrer folks planer. ¹¹ Herrens råd står fast for evig, Hans hjertes tanker gjennom alle generasjoner.

¹² Salig er det folk hvis Gud er Herren, Det folk Han har utvalgt til sin eiendom. ¹³ Herren ser fra

Salmene

himmelen; Han ser alle menneskenes barn; ¹⁴ Fra sin bolig skuer Han Alle jordens innbyggere, ¹⁵ Han som former hjertene deres alle, Han som forstår alle deres gjerninger.

¹⁶ En konge blir ikke frelst ved en stor hær; En kriger blir ikke reddet ved stor styrke. ¹⁷ En hest er et fåfengt håp om seier; Den redder ikke ved sin store styrke. ¹⁸ Se, Herrens øye er på dem som frykter Ham, På dem som håper på Hans trofasthet, ¹⁹ For å redde deres sjel fra døden Og for å holde dem i live i hungersnød.

²⁰ Vår sjel venter på Herren; Han er vår hjelp og vårt skjold. ²¹ For vårt hjerte gleder seg i Ham, Fordi vi stoler på Hans hellige navn. ²² La Din nåde, Herre, være over oss, Slik som vi har håpet på Deg.

34

En salme av David, da han lot som han var gal foran Abimelek, som drev ham bort, og han dro av sted.

¹ Jeg vil alltid prise Herren; Hans pris skal alltid være på mine lepper. ² Min sjel skal rose seg i Herren; De ydmyke skal høre det og være glade. ³ Opphøy Herren med meg, Og la oss opphøye Hans navn sammen.

⁴ Jeg søkte Herren, og Han svarte meg, Og fridde meg fra all min frykt. ⁵ De så til Ham og strålte, Og deres ansikter skal aldri dekkes av skam. ⁶ Denne ydmyke mannen ropte, og Herren hørte ham, Og reddet ham fra alle hans problemer. ⁷ Herrens engel omgir dem som frykter Ham, Og redder dem.

⁸ Smak og se at Herren er god; Hvor lykkelig er den som tar sin tilflukt i Ham! ⁹ Frykt Herren, dere Hans hellige; For de som frykter Ham mangler ingenting. ¹⁰ Unge løver kan bli svake og sultne; Men de som søker Herren mangler ingen gode ting. ¹¹ Kom, mine barn, lytt til meg; Jeg vil lære dere Herrens frykt. ¹² Hvem er den personen som ønsker livet Og elsker mange dager, så han kan se det gode? ¹³ Vokt din tale fra det onde Og dine lepper fra å tale svik. ¹⁴ Vend deg bort fra det onde og gjør godt; Søk fred og strev for å opprettholde den.

¹⁵ Herren vokter over de rettferdige, Og Hans ører er oppmerksomme på deres rop. ¹⁶ Herrens ansikt er mot dem som gjør ondt, For å utsette deres minne fra jorden.

¹⁷ De rettferdige roper, og Herren hører dem, Og redder dem fra alle deres problemer. ¹⁸ Herren er nær dem som har et sønderknust hjerte Og frelser dem som har en knust ånd.

¹⁹ De rettferdige kan ha mange problemer, Men Herren redder ham fra dem alle. ²⁰ Han vokter alle hans ben, Ikke ett av dem skal brytes.

²¹ Ulykke vil ramme de onde, Og de som hater de rettferdige vil bli holdt ansvarlige. ²² Herren forløser sine tjeneres sjeler, Og ingen av dem som tar sin tilflukt i Ham vil bli fordømt.

35

En salme av David.

¹ Strid, Herre, med dem som strider mot meg; Kjempe mot dem som kjemper mot meg. ² Grip skjold og rustning, Og reis deg for å hjelpe meg. ³ Dra spyd og kastespyd for å møte dem som forfølger meg; Forsikre min sjel, "Jeg er din frelse."

⁴ La dem bli til skamme og vanære som søker mitt liv; La dem bli drevet tilbake og ydmyket som planlegger ondt mot meg. ⁵ La dem være som agner for vinden, Med Herrens engel som driver dem videre. ⁶ La deres vei være mørk og glatt, Med Herrens engel som forfølger dem.

⁷ For de satte sitt nett for meg uten grunn; Uten grunn gravde de en grop for min sjel. ⁸ La ødeleggelse komme over ham når han er uvitende, Og la nettet han skjulte fange ham; La ham falle i den samme ødeleggelsen. ⁹ Og min sjel skal glede seg i Herren; Den skal glede seg i Hans frelse. ¹⁰ Alle mine bein skal si, "Herre, hvem er som Du, Som redder den plaget fra en som er for sterk for ham, Og den plaget og den fattige fra en som raner ham?"

¹¹ Falske vitner reiser seg; De spør meg om ting jeg ikke vet. ¹² De gir meg ondt for godt, Bringer sorg til min sjel. ¹³ Men for meg, da de var syke, bar jeg sekkestrie; Jeg ydmyket min sjel med faste, Men min bønn forble ubesvart. ¹⁴ Jeg gikk omkring som om det var min venn eller bror; Jeg bøyde meg i sorg, som en som sørger over en mor. ¹⁵ Men ved min snubling gledet de seg og samlet seg sammen; De plagede som jeg ikke kjente samlet seg mot meg, De baktalte meg uten opphør. ¹⁶

Salmene

Som respektløse narrer ved en fest, De skar tenner mot meg.

¹⁷ Herre, hvor lenge vil Du se på? Redd min sjel fra deres herjinger, Mitt dyrebare liv fra løvene. ¹⁸ Jeg vil takke Deg i den store forsamlingen; Jeg vil prise Deg blant en stor mengde. ¹⁹ La ikke dem som urettferdig er mine fiender glede seg over meg; La heller ikke dem som hater meg uten grunn blunke ondsinnet. ²⁰ For de taler ikke om fred, Men de planlegger bedragerske ord mot dem som lever stille i landet. ²¹ De åpnet sine munnar vidt mot meg; De utbrøt, "Aha, aha! Våre øyne har sett det!"

²² Du har sett det, Herre, forbli ikke taus; Herre, vær ikke fjern fra meg. ²³ Reis Deg, og våkn opp til min rett Og til min sak, min Gud og min Herre. ²⁴ Døm meg, Herre min Gud, etter Din rettferdighet, Og hindre dem i å glede seg over meg.

²⁵ La dem ikke si i sitt hjerte, "Aha, vårt ønske!" La dem ikke si, "Vi har fortært ham!" ²⁶ La dem bli til skamme og fullstendig ydmyket som gleder seg over min nød; La dem bli kledd med skam og vanære som opphøyer seg over meg. ²⁷ La dem rope av glede og fryde seg, som gleder seg over min rettferdiggjørelse; Og la dem stadig si, "Herren være opphøyd, Som gleder seg i sin tjeners velstand."

²⁸ Og min tunge skal forkynne Din rettferdighet Og Din pris hele dagen.

36

For sangmesteren. En salme av David, Herrens tjener.

¹ Urett taler til den ugudelige i hans hjerte; Det er ingen frykt for Gud for hans øyne.

² For det smigrer ham i hans egne øyne Når det gjelder oppdagelsen av hans skyld og hat. ³ Hans ord er fulle av ondskap og svik; Han har forlatt visdom og godhet. ⁴ Han planlegger ondt mens han ligger på sin seng; Han velger en vei som ikke er god; Han vender seg ikke bort fra urett.

⁵ Din miskunnhet, Herre, når til himlene, Din trofasthet strekker seg til skyene. ⁶ Din rettferdighet er så majestetisk som fjellene; Dine dommer er så dype som det store dyp. Herre, Du bryr Deg om både mennesker og dyr. ⁷ Hvor

uvurderlig er Din miskunnhet, Gud! Og menneskeheten finner ly under skyggen av Dine vinger. ⁸ De blir tilfredsstillt med overfloden i Ditt hus; Og Du forfrisker dem med elven av Dine gleder. ⁹ For hos Deg er livets kilde; I Ditt lys ser vi lys.

¹⁰ Fortsett Din miskunnhet mot dem som kjenner Deg, Og Din rettferdighet mot dem med oppriktige hjerter. ¹¹ La ikke arrogansens fot overvinne meg, Og la ikke de ondes hånd drive meg bort. ¹² Der har ugjerningsmennene falt; De er blitt kastet ned og kan ikke reise seg.

37

En salme av David.

¹ Bli ikke opprørt over ugjerningsmenn, Misunn ikke dem som gjør urett. ² For de skal snart visne som gresset, Og visne som grønne planter.

³ Sett din lit til Herren og gjør godt; Bo i landet og dyrk trofasthet. ⁴ Gled deg i Herren; Så skal han gi deg hva ditt hjerte ønsker.

⁵ Overgi din vei til Herren, Stol på ham, så skal han handle. ⁶ Han skal la din rettferdighet bryte fram som lyset, Og din rett som middagssolen.

⁷ Vær stille for Herren og vent tålmodig på ham; Bli ikke urolig over dem som lykkes i sine veier, Over dem som utfører onde planer.

⁸ Avstå fra vrede og forlat harme; Bli ikke opprørt, det fører bare til det onde. ⁹ For ugjerningsmenn skal utryddes, Men de som håper på Herren skal arve landet.

¹⁰ Om en liten stund er de ugudelige ikke mer; Om du ser etter dem, skal de ikke finnes. ¹¹ Men de saktmodige skal arve landet, Og glede seg over rik fred.

¹² De ugudelige legger planer mot de rettferdige, Og skjærer tenner mot dem. ¹³ Herren ler av de ugudelige, For han ser at deres dag kommer.

¹⁴ De ugudelige spenner buen For å felle de fattige og trengende, For å drepe dem som vandrer rettskaffent. ¹⁵ Deres sverd skal trenge inn i deres eget hjerte, Og deres buer skal bli brutt.

¹⁶ Det lille som den rettferdige har Er bedre enn de mange ugudeliges rikdom. ¹⁷ For de ugudeliges

Salmene

styrke skal brytes, Men Herren støtter de rettferdige.

¹⁸ Herren kjenner de uskyldiges dager, Og deres arv skal vare evig. ¹⁹ De skal ikke bli til skamme i onde tider, Og i hungersnødens dager skal de ha overflod.

²⁰ Men de ugudelige skal gå til grunne; Herrens fiender skal forsvinne som markens prakt, De skal svinne bort som røk.

²¹ De ugudelige låner og betaler ikke tilbake, Men de rettferdige er barmhjertige og gir. ²² De som er velsignet av ham skal arve landet, Men de som er forbannet av ham skal utryddes.

²³ Herren gjør den enes skritt faste som gleder seg i ham; Han har behag i hans vei. ²⁴ Om han snubler, faller han ikke, For Herren støtter ham med sin hånd.

²⁵ Jeg var ung og nå er jeg gammel, Men jeg har aldri sett den rettferdige forlatt Eller hans barn tigge om brød. ²⁶ Han er alltid barmhjertig og låner ut, Og hans barn skal bli til velsignelse.

²⁷ Vend deg bort fra det onde og gjør godt, Så skal du bo i landet for evig. ²⁸ For Herren elsker rett Og vil ikke forlate sine trofaste;

De skal bli bevart for evig, Men de ugudeliges ætt skal utryddes. ²⁹ De rettferdige skal arve landet Og bo i det til evig tid.

³⁰ De rettferdiges munn taler visdom, Og deres tunge taler rett. ³¹ Deres Guds lov er i deres hjerter; Deres skritt vakler ikke.

³² De ugudelige lurer på de rettferdige, For å ta deres liv. ³³ Men Herren vil ikke overgi dem i de ugudeliges hånd Eller la dem bli dømt når de blir stilt for retten.

³⁴ Håp på Herren og følg hans vei, Så skal han opphøye deg til å arve landet; Når de ugudelige blir ødelagt, skal du se det.

³⁵ Jeg har sett en ugudelig og brutal person Blomstre som et frodig innfødt tre. ³⁶ Men han gikk snart bort og var ikke mer; Om jeg lette etter ham, kunne han ikke finnes.

³⁷ Akt på den uskyldige, se på den rettskafne; En framtid venten dem som søker fred. ³⁸ Men alle

som synder skal bli ødelagt; Det skal ikke være noen framtid for de ugudelige.

³⁹ De rettferdiges frelse kommer fra Herren; Han er deres styrke i trengselens tid. ⁴⁰ Herren hjelper dem og redder dem; Han redder dem fra de ugudelige og frelser dem, Fordi de søker tilflukt hos ham.

38

En salme av David, for å bringe i erindring.

¹ Herre, irtettesett meg ikke i din vrede, Og straff meg ikke i din brennende harme. ² For dine piler har truffet meg dypt, Og din hånd har tynget tungt på meg. ³ Det er ingen frisk del i mitt kjøtt på grunn av din indignasjon; Det er ingen helse i mine ben på grunn av min synd. ⁴ For mine overtredelser har overveldet meg; Som en tung byrde er de for tunge for meg å bære.

⁵ Mine sår er ubehagelige og betente På grunn av min egen dårskap. ⁶ Jeg er lutet og dypt bøyd ned; Jeg går i sorg hele dagen. ⁷ For mine sider er fylt med brenning, Og det er ingen frisk del i mitt kjøtt. ⁸ Jeg føler meg svak og fullstendig knust; Jeg stønner på grunn av uroen i mitt hjerte.

⁹ Herre, all min lengsel er foran deg; Og mitt sukk er ikke skjult for deg. ¹⁰ Mitt hjerte banker vilt, min styrke svikter meg; Og lyset i mine øyne, selv det har forlatt meg. ¹¹ Mine kjære og mine venner holder avstand fra min lidelse, Og mine slektninger står langt borte. ¹² De som søker mitt liv setter feller for meg; Og de som søker å skade meg snakker om ødeleggelse, Og planlegger bedrag hele dagen.

¹³ Men jeg, som en døv, hører ikke; Og jeg er som en som ikke kan tale, som ikke åpner sin munn. ¹⁴ Ja, jeg er som en som ikke hører, Og i hvis munn det ikke er noen argumenter. ¹⁵ For jeg venter på deg, Herre; Du vil svare, Herre min Gud. ¹⁶ For jeg sa: "La dem ikke glede seg over meg, De som, når min fot glir, ville opphøye seg over meg."

¹⁷ For jeg er på randen av å falle, Og min sorg er alltid foran meg. ¹⁸ For jeg bekjenner min skyld; Jeg er fylt med angst på grunn av min synd. ¹⁹ Men mine fiender er kraftige og sterke, Og de som urettferdig hater meg er mange. ²⁰ Og de som

gjengjelder ondt for godt, De motsetter seg meg, fordi jeg forfølger det som er godt.

²¹ Forlat meg ikke, Herre; Min Gud, vær ikke fjern fra meg! ²² Skynd deg å hjelpe meg, Herre, min frelse!

39

For sangmesteren, for Jedutun. En salme av David.

¹ Jeg sa: «Jeg vil vokte mine veier Så jeg ikke synder med min tunge; Jeg vil vokte min munn som med en munnkurv Mens de ugudelige er i min nærhet.» ² Jeg var stum og stille, Jeg avholdt meg til og med fra det gode, Og min smerte ble vekket. ³ Mitt hjerte brant i meg, Mens jeg tenkte, ble ilden tent; Da talte jeg med min tunge:

⁴ «Herre, hjelp meg å forstå min ende, Og målet for mine dager; La meg innse hvor forgjengelig jeg er.

⁵ Se, Du har gjort mine dager så korte som håndsbredder, Og mitt liv er som ingenting for Deg; Sannelig, all menneskehet er bare et pust. Sela

⁶ Sannelig, hvert menneske beveger seg som en forbigående skygge; De lager oppstyr uten formål; Han samler rikdom, uten å vite hvem som skal samle den.

⁷ Og nå, Herre, hva skal jeg forvente? Mitt håp hviler i Deg. ⁸ Fri meg fra alle mine overtredelser; La meg ikke bli til spott for de tåpelige. ⁹ Jeg har blitt stille, jeg åpner ikke min munn, Fordi det er Du som har handlet. ¹⁰ Fjern Din plage fra meg; På grunn av trykket fra Din hånd, er jeg ødelagt. ¹¹ Med refselse tukter Du et menneske for misgjerning; Du fortærer det som er kjær for ham som en møll; Sannelig, all menneskehet er bare et pust. Sela

¹² Hør min bønn, Herre, og lytt til mitt rop om hjelp; Ikke ignorer mine tårer; For jeg er en fremmed hos Deg, En vandrer som alle mine forfedre. ¹³ Vend Ditt blikk fra meg, så jeg kan finne glede igjen For jeg drar bort og ikke er mer.

¹ Jeg ventet tålmodig på Herren; Og Han bøyde seg ned til meg og hørte mitt rop. ² Han løftet meg fra ødeleggelsens grav, opp av gjormen; Og Han satte mine føtter på en klippe, gjorde mine skritt sikre. ³ Han la en ny sang i min munn, en lovsang til vår Gud; Mange skal se det og frykte, Og de skal sette sin lit til Herren.

⁴ Salig er den mann som har gjort Herren til sin tillit, Og ikke har vendt seg til de stolte, eller til dem som blir involvert i falskhet. ⁵ Tallrike, Herre min Gud, er de under du har gjort, Og dine tanker mot oss; Ingen kan sammenlignes med deg. Om jeg skulle fortelle og tale om dem, Ville de være utover telling.

⁶ Du har ikke ønsket ofre og gaver; Du har åpnet mine ører; Du har ikke krevd brennoffer og syndoffer. ⁷ Da sa jeg: "Se, jeg har kommet; Det står skrevet om meg i bokrullen. ⁸ Jeg gleder meg i å gjøre din vilje, min Gud; Din lov er i mitt hjerte."

⁹ Jeg har forkynt rettferdighetens gode nyheter i den store forsamlingen; Se, jeg vil ikke holde mine lepper tilbake, Herre, du vet. ¹⁰ Jeg har ikke skjult din rettferdighet i mitt hjerte; Jeg har forkynt din trofasthet og din frelse; Jeg har ikke skjult din miskunnhet og din sannhet for den store menigheten.

¹¹ Du, Herre, vil ikke holde tilbake din medfølelse fra meg; Din miskunnhet og din sannhet vil stadig beskytte meg. ¹² For onde uten tall har omringet meg; Mine skyldige gjerninger har overveldet meg, så jeg ikke kan se; De er flere enn hårene på mitt hode, Og mitt hjerte har sviktet meg. ¹³ Vær nådig, Herre, for å utfri meg; Skynd deg, Herre, for å hjelpe meg.

¹⁴ Måtte de bli til skamme og ydmyket sammen De som søker mitt liv for å ødelegge det; Måtte de bli vendt tilbake og vanæret De som fryder seg over min skade. ¹⁵ Måtte de bli forvirret på grunn av sin skam De som sier til meg, "Aha, aha!" ¹⁶ Måtte alle som søker deg glede seg og være glade i deg; Måtte de som elsker din frelse stadig si, "Herren være opphøyd!"

¹⁷ Men jeg er plaget og trengende; Måtte Herren huske på meg. Du er min hjelp og min frelse; Drøy ikke, min Gud.

40

For sangmesteren. En salme av David.

41

Til sangmesteren. En salme av David.

¹ Salig er den som tar seg av den hjelpeløse; Herren vil redde ham på en ulykkens dag. ² Herren vil vokte ham og bevare hans liv, Og han skal regnes som velsignet på jorden; Og ikke overgi ham til hans fienders vilje. ³ Herren vil støtte ham på hans sykeseng; I hans sykdom vil Du gjenopprette ham til helse.

⁴ Men jeg sa: "Herre, vis nåde mot meg; Helbred min sjel, for jeg har syndet mot Deg." ⁵ Mine fiender taler ondt om meg, "Når skal han dø, og hans navn forsvinne?" ⁶ Og når han kommer for å se meg, taler han usant; Hans hjerte bærer på ondskap; Når han går utenfor, sprer han det.

⁷ Alle som forakter meg hvisker sammen mot meg; De planlegger skade mot meg og sier, ⁸ "En alvorlig sykdom har grepet ham, Så når han legger seg ned, vil han ikke reise seg igjen." ⁹ Selv min nære venn som jeg stolte på, Som delte mitt brød, Har vendt seg mot meg.

¹⁰ Men Du, Herre, vis nåde mot meg og reis meg opp, Slik at jeg kan gjengjelde dem. ¹¹ Ved dette vet jeg at Du er tilfreds med meg, Fordi min fiende ikke triumferer over meg. ¹² Men for meg, Du opprettholder meg i min integritet, Og Du plasserer meg i Din nærhet for alltid.

¹³ Velsignet være Herren, Israels Gud, Fra evighet til evighet. Amen og Amen.

42

For sangmesteren. En læresalme av Korahs barn.

¹ Som hjorten skriker etter bekker med vann, Slik lengter min sjel etter deg, Gud. ² Min sjel tørster etter den levende Gud; Når skal jeg komme og tre fram for Guds åsyn? ³ Mine tårer har vært min føde dag og natt, Mens de stadig sier til meg: «Hvor er din Gud?» ⁴ Jeg minnes dette og utøser min sjel i meg. For jeg pleide å gå med folkemengden og lede dem til Guds hus, Med jubelrop og takksigelse, en skare som feirer høytid.

⁵ Hvorfor er du nedtrykt, min sjel? Og hvorfor er du urolig i meg? Sett ditt håp til Gud, for jeg skal ennå prise ham For hans frelsende nærvær, min Gud.

⁶ Min sjel er nedtrykt i meg; Derfor minnes jeg deg fra Jordans land Og Hermons høyder, fra Mizarfjellet. ⁷ Dyp roper til dyp ved lyden av dine fossefall; Alle dine brenninger og bølger har gått over meg.

⁸ Herren vil sende sin miskunn om dagen; Og hans sang vil være med meg om natten, En bønn til min livs Gud.

⁹ Jeg vil si til Gud, min klippe: «Hvorfor har du glemt meg? Hvorfor må jeg gå omkring i sorg på grunn av fiendens undertrykkelse?» ¹⁰ Som om de knuser mine ben, Håner mine motstandere meg, Mens de stadig sier til meg: «Hvor er din Gud?»

¹¹ Hvorfor er du nedtrykt, min sjel? Og hvorfor er du urolig i meg? Sett ditt håp til Gud, for jeg skal ennå prise ham For hans frelsende nærvær, min Gud.

43

Forsvar meg, Gud, og før min sak mot et folk uten gudsfrykt; Redd meg fra den svikefulle og urettferdige personen! ² For Du er min tilflukts Gud; hvorfor har Du forkastet meg? Hvorfor går jeg omkring i sorg på grunn av fiendens undertrykkelse? ³ Send ut Ditt lys og Din sannhet, de skal lede meg; De skal føre meg til Din hellige høyde Og til Dine boliger. ⁴ Da vil jeg nærme meg Guds alter, Til Gud, min største glede; Og jeg vil prise Deg med lyren, Gud, min Gud.

⁵ Hvorfor er du nedtrykt, min sjel? Og hvorfor er du urolig i meg? Sett ditt håp til Gud, for jeg skal ennå prise Ham For hjelpen fra Hans nærvær, min Gud.

44

Til sangmesteren. En læresalme av Korahs barn.

¹ Gud, vi har hørt med våre ører, Våre fedre har fortalt oss Om det verk Du gjorde i deres dager, I de gamle dager. ² Med Din mektige hånd drev Du ut folkeslagene og grunnla våre forfedre; Du plaget folkene og satte dem fri. ³ For med sitt eget sverd vant de ikke landet, Og sin egen arm frelste dem ikke, Men Din høyre hånd og Din arm og lyset fra Ditt åsyn, For Du hadde behag i dem.

⁴ Du er min konge, Gud; Gi Jakob seier. ⁵ Ved Deg skal vi drive tilbake våre motstandere; I Ditt navn skal vi overvinne dem som reiser seg mot oss. ⁶ For jeg vil ikke stole på min bu, Og mitt sverd skal

Salmene

ikke frelse meg. ⁷ Men Du har frelst oss fra våre motstandere, Og Du har gjort dem til skamme som hater oss. ⁸ I Gud har vi æret hele dagen, Og vi vil alltid takke Ditt navn. Sela

⁹ Likevel har Du forkastet oss og brakt oss til vanære, Og Du går ikke ut med våre hærer. ¹⁰ Du får oss til å flykte for fienden, Og de som hater oss, har tatt bytte for seg selv. ¹¹ Du overgir oss som sauer til å bli spist, Og har spredt oss blant folkeslagene. ¹² Du har solgt Ditt folk for en spottpris, Og har ikke tjent noe på salget.

¹³ Du gjør oss til en skam for våre naboer, Til hån og spott for dem rundt oss. ¹⁴ Du har gjort oss til et ordtak blant folkeslagene, En kilde til hån blant folkene. ¹⁵ Hele dagen er min vanære foran meg, Og jeg er dekket av min ydmykelse, ¹⁶ På grunn av stemmen til den som håner og håner, På grunn av fienden og henveneren.

¹⁷ Alt dette har kommet over oss, men vi har ikke glemt Deg, Og vi har holdt fast ved Din pakt. ¹⁸ Vårt hjerte har ikke vendt seg bort, Og våre skritt har ikke veket fra Din sti, ¹⁹ Likevel har Du knust oss på et øde sted, Og dekket oss med dyp mørke.

²⁰ Hvis vi hadde glemt navnet på vår Gud Eller rakt ut til en fremmed gud, ²¹ Ville ikke Gud oppdage dette? For Han kjenner hjertets hemmeligheter. ²² Likevel for Din skyld er vi i fare hele dagen; Vi regnes som sauer bestemt for slakt.

²³ Våkn opp, hvorfor sover Du, Herre? Reis Deg, forkast oss ikke for alltid. ²⁴ Hvorfor skjuler Du Ditt ansikt Og ignorerer vår lidelse og undertrykkelse?

²⁵ For våre sjeler er brakt ned til støvet; Våre kropper klamrer seg til jorden. ²⁶ Reis Deg, vær vår hjelp, Og forløs oss på grunn av Din miskunnhet.

45

Til sangmesteren; etter "Liljene". En læresalme av Korahs barn. En kjærlighetssang.

¹ Mitt hjerte er fylt med gode ord; Jeg vil fremføre mine vers for kongen; Min tunge er en dyktig skrifters penn.

² Du er den skjønneste blant menneskenes barn; Nåde strømmer fra dine lepper; Derfor har Gud velsignet deg for evig.

³ Spenn ditt sverd ved hoften, du mektige, I din prakt og herlighet! ⁴ Og i din herlighet ri frem seirende, For sannhetens, ydmykhetens og rettferdighetens sak; La din høyre hånd åpenbare underfulle ting. ⁵ Dine piler er skarpe; Folkene faller under deg; Dine piler trenger inn i hjertet på kongens fiender. ⁶ Din trone, Gud, er for evig og alltid; Din kongestav er en rettferdighetens stav. ⁷ Du elsker rettferdighet og hater ugudelighet; Derfor har Gud, din Gud, salvet deg Med gledens olje fremfor dine medbrødre. ⁸ Alle dine klær dufter av myrra, aloe og kassia; Fra elfenbenspalasser har strengeinstrumenter gledet deg. ⁹ Kongedøtre er blant dine fornemme kvinner; Ved din høyre hånd står dronningen prydet i gull fra Ofir.

¹⁰ Hør, datter, se og bøy ditt øre: Glem ditt folk og din fars hus; ¹¹ Da vil kongen begjære din skjønnhet. For han er din herre, ære ham. ¹² Tyrus' datter vil komme med en gave; De rike blant folket vil søke din gunst. ¹³ Kongens datter er strålende innenfor; Hennes klær er vevd med gull. ¹⁴ Hun vil bli ført til kongen i fargerike klær; Jomfruene, hennes følgesvenner som følger henne, vil bli ført til deg. ¹⁵ De vil bli ført med glede og fryd; De vil gå inn i kongens palass.

¹⁶ I stedet for dine fedre skal dine sønner være; Du vil sette dem som fyrster over hele landet.

¹⁷ Jeg vil gjøre ditt navn kjent i alle generasjoner; Derfor vil folkene prise deg for evig og alltid.

46

Til sangmesteren. En salme av Korahs sønner, etter Alamot. En sang.

¹ Gud er vår tilflukt og styrke, En hjelp i nødens stund, alltid nær. ² Derfor frykter vi ikke, om jorden skjelver Og fjellene styrter i havets dyp; ³ Om vannene bruser og skummer, Om fjellene skjelver ved dets stolte bølger. Sela

⁴ Det er en elv hvis strømmer gir glede til Guds by, Den hellige bolig for Den Høyeste. ⁵ Gud er i hennes midte, hun skal ikke rokkes; Gud vil hjelpe henne når morgenen gryr. ⁶ Folkene var i opprør, rikene vaklet; Han hevet sin røst, og jorden smeltet.

⁷ Herren, hærskares Gud, er med oss; Jakobs Gud er vår faste borg. Sela

Salmene

⁸ Kom, se Herrens gjerninger, Som har gjort forbløffende ting på jorden. ⁹ Han gjør slutt på kriger over hele jorden; Han bryter buen og kutter spydet i to; Han brenner vognene med ild. ¹⁰ "Vær stille og innse at jeg er Gud; Jeg vil bli opphøyd blant folkene, Jeg vil bli opphøyd på jorden."

¹¹ Herren, hærskares Gud, er med oss; Jakobs Gud er vår faste borg. Sela

47

For sangmesteren. En salme av Korahs sønner.

¹ Klapp i hendene, alle folk; Rop til Gud med jubelens røst.

² For Herren, Den Høyeste, er fryktingytende, En stor konge over hele jorden. ³ Han legger folk under vår innflytelse Og nasjoner under våre føtter.

⁴ Han utvelger vår arv for oss, Jakobs stolthet, som Han elsker. Sela

⁵ Gud har steget opp under jubelrop, Herren, med lyden av en trompet. ⁶ Lovsyng Gud, lovsyng; Lovsyng vår konge, lovsyng. ⁷ For Gud er kongen over hele jorden; Lovsyng med en innsiktsfull salme.

⁸ Gud hersker over nasjonene, Gud sitter på sin hellige trone. ⁹ Folkets ledere har samlet seg Som Abrahams Guds folk, For jordens skjold tilhører Gud; Han er høyt opphøyd.

48

En sang; en salme av Korahs barn.

¹ Stor er Herren, og høyt lovprist I vår Guds by, Hans hellige fjell.

² Majestetisk i sin høyde, bringer glede til hele jorden, Er Sion-fjellet på nordsiden, Byen til den store Kongen. ³ Gud har åpenbart seg som en tilflukt Innenfor hennes palasser.

⁴ Se, kongene samlet seg, De rykket frem sammen.

⁵ De så det og ble forundret; De ble skremt, de flyktet raskt. ⁶ Panikk grep dem der, Angst, som en kvinne i fødsel. ⁷ Med østvinden Knuser du Tarsis' skip.

⁸ Slik vi har hørt, så har vi sett I Herren, hærskares by, i vår Guds by; Gud vil grunnfeste henne for evig. Sela

⁹ Vi har reflektert over Din miskunn, Gud, Midt i Ditt tempel. ¹⁰ Som Ditt navn er kjent, Gud, Så er Din lovprisning over hele jorden; Din høyre hånd er full av rettferdighet. ¹¹ La Sion-fjellet være glad, La Judas døtre feire På grunn av Dine dommer.

¹² Gå rundt Sion og gå omkring henne; Tell hennes tårn; ¹³ Betrakt hennes voller; Gå gjennom hennes palasser, Så dere kan fortelle om det til neste generasjon. ¹⁴ For denne Gud er vår Gud for evig og alltid; Han vil lede oss selv til døden.

49

Til sangmesteren. En salme av Korahs sønner.

¹ Hør dette, alle folk; Lytt, alle jordens innbyggere, ² Enten av ydmyk eller adelig fødsel, De rike og de fattige sammen. ³ Min munn skal tale med visdom, Og hjertets tanker skal være innsiktsfulle. ⁴ Jeg vil lytte til et ordspråk; Jeg vil avsløre min gåte med harpen.

⁵ Hvorfor skulle jeg frykte i motgangens dager, Når mine fienders skyld omgir meg, ⁶ De som stoler på sin rikdom Og er stolte av sine overflodsrikdommer? ⁷ Ingen kan noen gang forløse en annen, Eller gi Gud en løsepenge for dem— ⁸ For deres sjels forløsning er uten pris, Og de bør slutte å forestille seg det for alltid— ⁹ Så de kan leve evig, At de ikke skal gjennomgå forrættelse. ¹⁰ For han ser at selv de vise møter sin ende; De tåpelige og de sanseløse omkommer likt Og etterlater sin rikdom til andre. ¹¹ De tror deres hus skal vare evig Og deres bosteder for alle generasjoner; De har oppkalt sine land etter seg selv.

¹² Men mennesket i sin prakt vil ikke bestå; Han er som dyrene som omkommer.

¹³ Slik er veien for dem som er tåpelige, Og for dem som følger dem og godkjenner deres ord. Sela ¹⁴ Som sauer er de bestemt for Sheol; Døden skal gjete dem; Og de rettferdige skal ha herredømme over dem om morgenen, Og deres skikkelse skal bli fortært av Sheol Så de ikke har noe opphøyd hjem. ¹⁵ Men Gud vil forløse min sjel

Salmene

fra Sheols grep, For Han vil ta meg til seg. Sela ¹⁶
Frykt ikke når noen blir rike, Når prakten av deres
hus øker; ¹⁷ For når de dør, tar de ingenting med
seg; Deres rikdom vil ikke følge dem ned. ¹⁸ Selv
om de i livet gratulerer seg selv— Og selv om
andre priser deg når du har fremgang— ¹⁹ De vil
slutte seg til sine forfedres selskap; De vil aldri mer
se lyset.

²⁰ Mennesket, i sin prakt, men uten forståelse, Er
som dyrene som omkommer.

50

En salme av Asaf.

¹ Den Mektige, Gud, Herren, har talt, Og kalt jorden,
fra solens oppgang til dens nedgang. ² Fra Sion,
skjønnhetens fullkommenhet, Har Gud åpenbart
sitt lys. ³ Måtte vår Gud komme og ikke forbli taus;
En fortærende ild går foran Ham, Og en mektig
storm virvler rundt Ham. ⁴ Han kaller på himlene
der oppe, Og jorden, for å dømme sitt folk: ⁵
“Samle til Meg Mine trofaste, De som har inngått
en pakt med Meg gjennom offer.” ⁶ Og himlene
forkynner Hans rettferdighet, For Gud selv er
dommeren. Sela

⁷ “Hør, Mitt folk, og Jeg vil tale; Israel, Jeg vil vitne
mot deg; Jeg er Gud, din Gud. ⁸ Jeg irttesetter
deg ikke for dine ofre, Og dine brennoffer er alltid
for Meg. ⁹ Jeg vil ikke ta en okse fra ditt hus, Eller
geitebukker fra dine innhegninger. ¹⁰ For hvert dyr i
skogen er Mitt, Kveget på tusen høyder. ¹¹ Jeg
kjenner hver fugl i fjellene, Og alt som rører seg på
marken tilhører Meg. ¹² Om Jeg var sulten, ville Jeg
ikke si det til deg, For verden er Min, og alt den
rommer. ¹³ Spiser Jeg kjøtt av okser Eller drikker
Jeg blod av geitebukker?

¹⁴ Gi Gud et takkeoffer Og oppfyll dine løfter til Den
Høyeste; ¹⁵ Kall på Meg når du møter motgang; Jeg
vil redde deg, og du skal ære Meg.”

¹⁶ Men til den ugudelige erklærer Gud,

“Hva rett har du til å sitere Mine lover Og å tale om
Min pakt? ¹⁷ For du forakter tilrettevisning, Og du
kaster Mine ord til side. ¹⁸ Når du ser en tyv, allierer
du deg med ham, Og du omgås med
ekteskapsbrytere. ¹⁹ Du taler fritt ondt, Og din
tunge vever bedrag. ²⁰ Du sitter og taler mot din
bror; Du baktaler din egen mors sønn. ²¹ Disse

handlingene har du utført, og Jeg forble taus; Du
antok at Jeg var som deg; Jeg vil irttesette deg og
legge saken frem for dine øyne.

²² Nå, tenk over dette, dere som glemmer Gud, For
at Jeg ikke skal rive dere i stykker, uten noen til å
redde dere. ²³ Den som ofrer et takkeoffer ærer
Meg; Og til den som handler rett, vil Jeg åpenbare
Guds frelse.”

51

For sangmesteren. En salme av David, da profeten Natan kom til ham etter at han hadde vært hos Batseba.

¹ Vær meg nådig, Gud, i din miskunn; Stryk ut mine
overtredelser etter din store barmhjertighet. ² Vask
meg grundig fra min skyld Og rens meg fra min
synd.

³ For jeg kjenner mine overtredelser, Og min synd
er alltid for meg. ⁴ Mot deg alene har jeg syndet Og
gjort det som er ondt i dine øyne, Så du er
rettferdig når du taler Og ren i din dom. ⁵ Se, jeg
ble født i skyld, Og i synd ble jeg unnfanget av min
mor. ⁶ Se, du gleder deg over sannhet i det indre,
Og i det skjulte vil du gjøre visdom kjent for meg.

⁷ Rens meg med isop, så jeg blir ren; Vask meg, så
jeg blir hvitere enn snø. ⁸ La meg høre glede og
fryd, La de ben du har knust, fryde seg. ⁹ Skjul ditt
ansikt for mine synder Og stryk ut alle mine
skyldige gjerninger.

¹⁰ Skap i meg et rent hjerte, Gud, Og forny en
stadig ånd i meg. ¹¹ Kast meg ikke bort fra ditt
åsyn, Og ta ikke din Hellige Ånd fra meg. ¹² Gi meg
igjen din frelses glede, Og opphold meg med en
villig ånd.

¹³ Da vil jeg lære overtredere dine veier, Og
syndere skal vende tilbake til deg. ¹⁴ Fri meg fra
blodskyld, Gud, min frelses Gud; Da skal min tunge
juble over din rettferdighet. ¹⁵ Herre, åpne mine
lepper, Så min munn kan forkynne din pris. ¹⁶ For
du har ikke lyst til offer, ellers ville jeg gi det;
Brennoffer har du ikke behag i. ¹⁷ Guds offer er en
sønderbrutt ånd; Et sønderknust og nedbøyd hjerte,
Gud, vil du ikke forakte.

¹⁸ Gjør vel mot Sion i din nåde; Bygg Jerusalems
murer. ¹⁹ Da vil du ha behag i rettferdige offer, I

Salmene

brennoffer og heloffer; Da skal de ofre okser på ditt alter.

52

Til sangmesteren. En læresalme av David, da Doeg, edommitten, kom og fortalte Saul og sa til ham: "David har kommet til Ahimeleks hus."

¹ Hvorfor roser du deg av det onde, du mektige mann? Guds trofasthet varer hele dagen. ² Din tunge planlegger ødeleggelse, Som en skarp barberkniv, du som praktiserer svik. ³ Du foretrekker ondt fremfor godt, Løgn fremfor å tale det som er rett. Sela ⁴ Du gleder deg i ord som fortærer, Du svikefulle tunge.

⁵ Likevel vil Gud felle deg for alltid; Han vil gripe deg og rive deg bort fra din bolig, Og rykke deg opp fra de levendes land. Sela ⁶ De rettferdige skal se det og frykte, Og de skal spotte ham og si, ⁷ "Se, mannen som ikke ville gjøre Gud til sitt tilfluktssted, Men stolte på sin rikdoms overflod, Og søkte tilflukt i sin egen ødeleggelse."

⁸ Men jeg er som et frodig oliventre i Guds hus; Jeg stoler på Guds trofasthet for evig og alltid. ⁹ Jeg vil prise Deg for alltid, fordi Du har fullført det, Og jeg vil vente på Ditt navn, for det er godt, i nærvær av Dine trofaste.

53

For sangmesteren; etter Mahalath. En læresalme av David.

¹ Dåren sier i sitt hjerte: «Det er ingen Gud.» De er fordervet og har gjort avskyelig urett; Det er ingen som gjør godt.

² Gud så ned fra himmelen på menneskene For å se om det var noen som hadde forstand, Som søkte Gud. ³ Alle har vendt seg bort; sammen er de blitt fordervet; Det er ingen som gjør godt, ikke en eneste.

⁴ Har de som gjør urett ingen kunnskap, De som eter mitt folk som de eter brød, Og ikke har påkalt Gud? ⁵ De ble grepet av stor frykt der det ikke var noe å frykte; For Gud spredte knoklene til dem som slo leir mot deg; Du gjorde dem til skamme, fordi Gud hadde forkastet dem.

⁶ Å, at Israels frelse ville komme ut fra Sion! Når Gud gjenoppretter sitt folks lykke, Skal Jakob glede seg, Israel skal fryde seg.

54

For sangmesteren; med strenginstrumenter. En læresalme av David, da Sifittene kom og sa til Saul: "Er ikke David skjult blant oss?"

¹ Frels meg, Gud, ved ditt navn, Og rettferdiggjør meg ved din kraft. ² Hør min bønn, Gud; Lytt til ordene jeg taler.

³ For fremmede har reist seg mot meg, Og nådeløse menn har søkt mitt liv; De har ikke satt Gud foran seg. Sela

⁴ Sannelig, Gud er min hjelper; Herren er den som oppholder min sjel.

⁵ Han vil gjengjelde det onde til mine fiender; I din trofasthet, slå dem ned.

⁶ Frivillig vil jeg ofre til deg; Jeg vil prise ditt navn, Herre, for det er godt. ⁷ For han har fridd meg fra all nød, Og mitt øye har sett med tilfredshet på mine fiender.

55

For sangmesteren; med strengeinstrumenter. En læresalme av David.

¹ Lytt til min bønn, Gud; Og skjul deg ikke for min bønn. ² Vend ditt øre til meg og svar meg; Jeg er urolig i min klage og svært bekymret, ³ På grunn av fiendens stemme, På grunn av de ugudeliges undertrykkelse; For de legger byrder på meg Og i sinne bærer de nag mot meg.

⁴ Mitt hjerte er dypt såret i meg, Og dødens redsler har grepet meg. ⁵ Frykt og skjelving har grepet meg, Og redsel har overveldet meg. ⁶ Jeg sa: "Å, om jeg hadde vinger som en due! Jeg ville fly bort og finne hvile. ⁷ Se, jeg ville flykte langt bort, Jeg ville tilbringe natten i ørkenen. Sela ⁸ Jeg ville skynde meg til mitt tilfluktssted Fra den stormfulle vinden og det voldsomme uværet."

⁹ Forvirr dem, Herre, del deres språk, For jeg har sett vold og strid i byen. ¹⁰ Dag og natt omringer de henne på hennes murer, Og urett og skade er

Salmene

innenfor henne. ¹¹ Ødeleggelse er innenfor henne; Undertrykkelse og svik forlater ikke hennes gater.

¹² For det er ikke en fiende som håner meg, da kunne jeg bære det; Det er heller ikke en som forakter meg som har reist seg mot meg, Da kunne jeg skjule meg for ham. ¹³ Men det er du, en mann som er min like, Min venn og min fortrolige; ¹⁴ Vi som delte søt fellesskap sammen, Vandret i Guds hus blant mengden.

¹⁵ Måtte døden komme over dem uventet; Måtte de fare levende ned til Sheol, For ondskap er i deres bolig, blant dem.

¹⁶ Men jeg vil kalle på Gud, Og Herren vil frelse meg. ¹⁷ Kveld og morgen og ved middag, vil jeg klage og sukke, Og Han vil høre min røst. ¹⁸ Han vil redde min sjel i fred fra kampen mot meg, For mange er de som står imot meg. ¹⁹ Gud vil høre og ydmyke dem— Selv den som sitter på tronen fra eldgamle tider— Sela Fordi de ikke forandrer seg, Og ikke frykter Gud.

²⁰ Han har rakt ut sine hender mot dem som var i fred med ham; Han har brutt sin pakt. ²¹ Hans ord var glattere enn smør, Men hans hjerte var satt på krig; Hans ord var mykere enn olje, Men de var dragne sverd.

²² Kast din byrde på Herren og Han vil oppholde deg; Han vil aldri tillate at de rettferdige blir rokket.

²³ Men Du, Gud, vil føre dem ned i ødeleggelsens grav; Menn av blod og svik skal ikke leve halvparten av sine dager. Men jeg vil sette min lit til Deg.

56

For sangmesteren; etter "Den stille due i det fjerne". En miktam av David, da filisterne grep ham i Gat.

¹ Vær meg nådig, Gud, for mennesker tramper på meg; Hele dagen kjemper de og undertrykker meg.

² Mine motstandere forfølger meg hele dagen, For mange er de som stolt kjemper mot meg.

³ Når jeg er redd, Vil jeg sette min lit til deg. ⁴ I Gud, hvis ord jeg priser, I Gud har jeg satt min lit; jeg skal ikke frykte. Hva kan dødelige mennesker gjøre meg?

⁵ Hele dagen vrir de mine ord; Alle deres planer er mot meg for å skade. ⁶ De angriper, de lurar, De vokter mine skritt, Som de har ventet for å ta mitt liv. ⁷ På grunn av deres ondskap, er det en vei til flukt for dem? I din vrede, styrte nasjonene ned, Gud!

⁸ Du har merket deg mine lidelser; Samle mine tårer i din flaske. Er de ikke opptegnet i din bok? ⁹ Da vil mine fiender trekke seg tilbake den dagen jeg roper; Dette vet jeg, at Gud er med meg.

¹⁰ I Gud, hvis ord jeg priser, I Herren, hvis budskap jeg ærer, ¹¹ I Gud har jeg satt min lit, jeg skal ikke frykte. Hva kan verden gjøre meg?

¹² Dine løfter er bindende for meg, Gud; Jeg vil ofre takkeofre til deg. ¹³ For du har reddet min sjel fra døden, Ja, mine føtter fra å snuble, Slik at jeg kan vandre for Gud I livets lys.

57

For sangmesteren; etter melodien "Ødelegg ikke". En miktam av David, da han flyktet for Saul i hulen.

¹ Vær meg nådig, Gud, vær meg nådig, For min sjel søker tilflukt hos deg; Og i skyggen av dine vinger vil jeg søke tilflukt Inntil ødeleggelsen går forbi.

² Jeg vil rope til Gud, Den Høyeste, Til Gud som fullfører sin hensikt for meg. ³ Han vil sende fra himmelen og frelse meg; Han refser den som trækker på meg. Sela Gud vil sende sin nåde og sin sannhet.

⁴ Min sjel er blant løver; Jeg må legge meg blant dem som fortærer, Blant menneskesønner, hvis tenner er spyd og piler, Og deres tunge er et skarpt sverd.

⁵ Bli opphøyd over himlene, Gud; Må din herlighet være over hele jorden.

⁶ De har lagt en snare for mine skritt; Min sjel er nedbøyd; De gravde en grop foran meg; De har selv falt i den. Sela

⁷ Mitt hjerte er urokkelig, Gud, mitt hjerte er urokkelig; Jeg vil synge, ja, jeg vil synge lovsanger!

⁸ Stå opp, min sjel! Stå opp, harpe og lyre! Jeg vil vekke morgenlyset.

Salmene

⁹ Jeg vil takke deg, Herre, blant folkene; Jeg vil syngje lovsanger til deg blant nasjonene. ¹⁰ For din miskunnhet rekker til himlene, Og din sannhet til skyene.

¹¹ Bli opphøyd over himlene, Gud; Må din hertlighet være over hele jorden.

58

For sangmesteren; etter melodien "Ødelegg ikke". En miktam av David.

¹ Taler dere virkelig rettferdighet, dere guder? Dømmer dere rettferdig, dere menneskebarn? ² Nei, i hjertet driver dere med urett; På jorden legger dere en vei for volden i deres hender.

³ De onde har forvillet seg fra begynnelsen; De som taler løgner, vandrer fra fødselen. ⁴ De har gift lik den av en slange; Som en døv kobra som lukker øret, ⁵ Så den ikke hører røsten av besvergere, Eller en dyktig trollmann.

⁶ Gud, bryt tennene i deres munn; Fjern hjørnetennene til de unge løvene, Herre. ⁷ Måtte de forsinne som vann som renner bort; Når han spenner buen, la hans piler være som hodeløse skafter. ⁸ Måtte de være som en snegle som løses opp til slim, Som en dødfødsel som aldri ser solen.

⁹ Før deres gryter kan føle varmen fra torner, Vil han feie dem bort med en virvelvind, både de friske og de brennende. ¹⁰ Den rettferdige vil glede seg når han ser rettferdighet; Han vil bade sine føtter i de ondes fall. ¹¹ Og folk vil erklære: "Sannelig er det en belønning for de rettferdige; Sannelig er det en Gud som dømmer på jorden!"

59

For sangmesteren; etter melodien "Ødelegg ikke". En miktam av David, da Saul sendte menn for å vokte huset for å drepe ham.

¹ Fri meg fra mine fiender, min Gud; Sett meg trygt i høyden borte fra dem som reiser seg mot meg. ² Redd meg fra dem som begår urett, Og frels meg fra voldelige menn.

³ For se, de har lagt en felle for mitt liv; Voldsomme menn angriper meg, Ikke på grunn av noen urett eller synd fra min side, Herre, ⁴ Uten

noen skyld fra min side, løper de og tar stilling mot meg. Reis Deg for å hjelpe meg, og se! ⁵ Du, Herre Gud, hærskares Gud, Israels Gud, Våkn opp for å bringe rettferdighet til alle nasjonene; Vis ingen nåde til dem som handler svikefullt i urett. Sela

⁶ De vender tilbake om kvelden, de knurrer som en hund, Og streifer rundt i byen. ⁷ Se, de spyr ut med sine munn; Sverd er på deres lepper, For de sier: "Hvem hører?" ⁸ Men Du, Herre, finner dem latterlige; Du holder alle nasjonene i forakt.

⁹ I Hans styrke vil jeg holde vakt for Deg, For Gud er min tilflukt. ¹⁰ Min Gud i Sin trofasthet vil komme til meg; Gud vil la meg se i triumf på mine fiender.

¹¹ Ødelegg dem ikke, for at mitt folk ikke skal glemme; Spre dem ved Din makt og bring dem ned, Herre, vårt skjold. ¹² På grunn av synden i deres munn og ordene på deres lepper, Måtte de bli fanget i sin stolthet, Og på grunn av forbannelser og løgner som de taler. ¹³ Fortær dem i vrede, fortær dem så de ikke er mer; Så folk kan vite at Gud hersker i Jakob, Til jordens ender. Sela

¹⁴ De vender tilbake om kvelden, de knurrer som en hund, Og streifer rundt i byen. ¹⁵ De vandrer omkring for mat, Og knurrer hvis de ikke blir mette. ¹⁶ Men jeg vil syngje om Din styrke; Ja, jeg vil med glede syngje om Din miskunn om morgenen, For Du har vært min tilflukt Og et skjulested på min nødens dag.

¹⁷ Min styrke, jeg vil syngje lovsanger til Deg; For Gud er min tilflukt, Gud som viser meg miskunn.

60

For sangmesteren; etter Sjasjan Edut. En miktam av David, til undervisning; da han kjempet med Aram-Naharaim og med Aram-Soba, og Joab vendte tilbake og slo tolv tusen av Edom i Saltdalen.

¹ Gud, du har forkastet oss. Du har brutt oss; du har vært vred; gjenopprett oss. ² Du har fått landet til å skjelve, du har revet det opp; helbred dets sprekker, for det vakler. ³ Du har latt ditt folk lide nød; du har gitt oss vin som får oss til å rave. ⁴ Du har gitt et banner til dem som frykter deg, så det kan vises for sannhetens skyld. Sela

⁵ Så dine elskede kan bli reddet, frels med din høyre hånd, og svar oss! ⁶ Gud har talt i sin

Salmene

hellighet: "Jeg vil triumfere, jeg vil dele Sikem, og måle ut Sukkots dal. ⁷ Gilead er min, og Manasse er min; Efraim er også hjelmen for mitt hode; Juda er min septer. ⁸ Moab er mitt fat til å vaske meg i; over Edom vil jeg kaste min sandal; Filistea, rop høyt på grunn av meg!"

⁹ Hvem vil lede meg til den befestede byen? Hvem vil føre meg til Edom? ¹⁰ Har ikke du selv forkastet oss, Gud? Og vil ikke du gå ut med våre hærer, Gud? ¹¹ Gi oss hjelp mot fienden, for redning ved menneske er verdiløs. ¹² Gjennom Gud vil vi oppnå seier, og det er han som vil overvinne våre fiender.

61

For sangmesteren; til strengespill. En salme av David.

¹ Hør mitt rop, Gud; Gi akt på min bønn.

² Fra jordens ender roper jeg til deg når mitt hjerte er kraftløst; Led meg til klippen som er høyere enn jeg. ³ For du har vært min tilflukt, Et sterkt tårn mot fienden.

⁴ Må jeg bo i ditt telt for alltid; La meg finne trygghet i dine vinges skygge. Sela ⁵ For du har hørt mine løfter, Gud; Du har gitt meg arven til dem som frykter ditt navn.

⁶ Du vil forlenge kongens liv; Hans år skal vare gjennom generasjoner. ⁷ Han skal bli for Guds åsyn for alltid; Utnevnt miskunn og sannhet, så de kan bevare ham.

⁸ Så vil jeg synge lovsang til ditt navn for alltid, Slik at jeg kan oppfylle mine løfter dag for dag.

62

For sangmesteren; etter Jedutun. En salme av David.

¹ Min sjel venter i stillhet på Gud alene; Fra ham kommer min frelse. ² Han alene er min klippe og min frelse, Min borg; jeg skal ikke rokkes mye.

³ Hvor lenge vil dere storme mot en mann, For å felle ham, alle sammen, Som en lutende vegg, som et vaklende gjerde? ⁴ De har bare til hensikt å styrte ham fra hans høye stilling; De har behag i løgn; De velsigner med munnen, Men i sitt indre forbanner de. Sela

⁵ Min sjel, forbli stille for Gud alene, For mitt håp kommer fra ham. ⁶ Han alene er min klippe og min frelse, Min tilflukt; jeg skal ikke rokkes. ⁷ Min frelse og min ære avhenger av Gud; Min sterke klippe, min tilflukt er i Gud. ⁸ Stol på ham til enhver tid, dere folk; Utøs deres hjerter for ham; Gud er vår tilflukt. Sela

⁹ Mennesker av lav rang er bare et pust, og de av høy rang er en illusjon; På vektskålen stiger de opp. Sammen er de lettere enn luft. ¹⁰ Stol ikke på undertrykkelse, Og sett ikke forgjeves håp til ran; Om rikdom øker, sett ikke deres hjerte til det.

¹¹ Gud har talt én gang; To ganger har jeg hørt dette: At styrke tilhører Gud; ¹² Og trofast kjærlighet er din, Herre, For du lønner en person etter deres gjerninger.

63

En salme av David, da han var i Judaørkenen.

¹ Gud, Du er min Gud; jeg skal søke Deg; Min sjel tørster etter Deg, mitt kjød lengter etter Deg, I et tørt og utmattet land, hvor det ikke er vann.

² Slik har jeg skuet Deg i helligdommen, For å se Din makt og herlighet. ³ For Din nåde er bedre enn livet, Mine lepper skal prise Deg. ⁴ Derfor vil jeg velsigne Deg gjennom hele mitt liv; Jeg vil løfte mine hender i Ditt navn. ⁵ Min sjel blir mett med med fete retter, Og min munn priser Deg med jublende lepper.

⁶ Når jeg tenker på Deg på mitt leie, Jeg grunner på Deg gjennom nattevaktene, ⁷ For Du har vært min hjelp, Og under skyggen av Dine vinger synger jeg av glede. ⁸ Min sjel holder fast ved Deg; Din høyre hånd støtter meg.

⁹ Men de som søker å skade mitt liv Skal fare ned i jordens dyp. ¹⁰ De skal bli overgitt til sverdets makt; De skal bli til rov for rever. ¹¹ Men kongen skal glede seg i Gud; Alle som sverger ved Ham skal juble, For munnen på dem som taler løgn skal bli lukket.

64

For sangmesteren. En salme av David.

Salmene

¹ Hør min røst, Gud, i min klage; Beskytt mitt liv fra fiendens frykt.

² Skjul meg fra de ondes hemmelige planer, Fra uroen til dem som begår urett, ³ Som har skjerpet sine tunger som et sverd. De rettet harde ord som sine piler, ⁴ For å slå uventet mot den uskyldige; Plutselig angriper de uten frykt.

⁵ De styrker sine onde planer; De diskuterer å legge feller i hemmelighet; De sier: "Hvem kan oppfatte dem?" ⁶ De planlegger urettferdigheter og sier, "Vi er forberedt med en smart plan"; For en persons indre tanker og hjerte er dype.

⁷ Men Gud vil sende en pil inn i dem; Plutselig vil de bli rammet. ⁸ Så de vil bli gjort til å snuble; Deres egne tunger vil vende seg mot dem; Alle som ser dem vil riste på hodet. ⁹ Da vil alle mennesker bli fylt med ærefrykt, Og de vil forkynde Guds gjerninger, Og vil tenke over hva Han har oppnådd.

¹⁰ De rettferdige vil glede seg i Herren og søke ly i Ham; Og alle de oppriktige av hjertet vil juble.

65

Til sangmesteren. En salme av David. En sang.

¹ Det skal være stillhet for deg, og lovprisning i Sion, Gud, Og løftet skal bli oppfylt for deg. ² Du som hører bønn, Til deg kommer alle mennesker. ³ Misgjerninger råder over meg; Når det gjelder våre overtredelser, tilgir du dem. ⁴ Salig er den du velger og lar komme nær til deg; Han skal bo i dine forgårder. Vi skal mettes med det gode i ditt hus, Ditt hellige tempel.

⁵ Ved underfulle gjerninger svarer du oss med rettferdighet, Gud for vår frelse, Du som er håpet for alle jordens ender og de fjerne hav; ⁶ Som grunnfester fjellene med sin styrke, Som er omringet med makt; ⁷ Som stiller havets brusen, Bølgenes brusen, Og folkenes uro. ⁸ De som bor ved jordens ender, frykter for dine tegn; Du får morgens og kveldens utganger til å juble.

⁹ Du besøker jorden og gjør den overstrømmende; Du beriker den rikelig; Guds bekk er full av vann; Du forbereder deres korn, for slik forbereder du jorden. ¹⁰ Du vanner dens furer rikelig, Du jevner

dens rygger, Du mykner den med regnskurer, Du velsigner dens vekst. ¹¹ Du har kronet året med din godhet, Og dine stier flyter over av overflod. ¹² Ødemarkens beitemarker flyter over, Og høydene kler seg med glede. ¹³ Engene er smykket med flokker, Og dalene er dekket med korn; De roper av glede, ja, de synger.

66

Til sangmesteren. En sang. En salme.

¹ Rop med glede til Gud, hele jorden; ² Syng om Hans navns prakt; La Hans lovsang lyde hertig. ³ Si til Gud: «Hvor underfulle er Dine gjerninger! På grunn av Din makts storhet skal Dine fiender late som de lyder Deg. ⁴ Hele jorden skal tilbe Deg, Og synge lovsanger til Deg; De skal feire Ditt navn.» Sela

⁵ Kom og se Guds gjerninger, Som er underfulle i sine gjerninger mot menneskenes barn. ⁶ Han gjorde havet til tørt land; De gikk til fots gjennom elven; La oss glede oss der, i Ham! ⁷ Han hersker med sin makt for evig; Hans øyne ser på folkene; De opprørske skal ikke opphøye seg selv. Sela

⁸ Pris vår Gud, dere folk, Og la Hans lovsang høres vidt og bredt, ⁹ Som bevarer våre liv, Og ikke lar våre føtter snuble. ¹⁰ For Du har prøvd oss, Gud; Du har lutret oss som sølv lutres. ¹¹ Du førte oss inn i garnet; Du la en tung byrde på oss. ¹² Du lot mennesker ri over våre hoder; Vi gikk gjennom ild og vann. Likevel førte Du oss ut til et sted med overflod.

¹³ Jeg skal komme inn i Ditt hus med brennoffer; Jeg skal oppfylle mine løfter til Deg, ¹⁴ Som mine lepper har uttalt Og min munn erklærte da jeg var i nød. ¹⁵ Jeg skal ofre til Deg brennoffer av velnærte dyr, Med røyken av værere; Jeg skal frembære et offer av okser med bukker. Sela

¹⁶ Kom og hør, alle som frykter Gud, Og jeg vil fortelle hva Han har gjort for min sjel. ¹⁷ Jeg ropte til Ham med min munn, Og Hans lovsang var på min tunge. ¹⁸ Hvis jeg har urett i mitt hjerte, Vil Herren ikke høre; ¹⁹ Men Gud har hørt; Han har lyttet til min bønns røst. ²⁰ Velsignet være Gud, Som ikke har vendt bort min bønn, Eller holdt sin nåde tilbake fra meg.

67

For sangmesteren; med strenginstrumenter. En salme. En sang.

¹ Gud være nådig mot oss og velsigne oss, Og la sitt ansikt lyse over oss— Sela ² Så dine veier blir kjent på jorden, Din frelse blant alle folkeslag.

³ La folkene prise deg, Gud; La alle folkene prise deg. ⁴ La nasjonene glede seg og syng av fryd; For du skal dømme folkene rettferdig Og lede nasjonene på jorden. Sela ⁵ La folkene prise deg, Gud; La alle folkene prise deg.

⁶ Jorden har gitt sin grøde; Gud, vår Gud, velsigner oss. ⁷ Gud velsigner oss, Så alle jordens ender må frykte ham.

68

For sangmesteren. En salme av David. En sang.

¹ Gud reiser seg, Hans fiender spres, Og de som hater Ham flykter fra Hans nærvær. ² Som røk blåses bort, slik blåser Du dem bort; Som voks smelter for ilden, Slik går de onde til grunne for Gud. ³ Men de rettferdige er glade; de fryder seg for Gud, Ja, de jubler av glede.

⁴ Syng for Gud, gi lovsang til Hans navn; Løft opp Han som reiser gjennom ørkenene, Hans navn er Herren, og vær glade for Ham. ⁵ En beskytter av farløse og en forsvarer av enker, Er Gud i Sin hellige bolig. ⁶ Gud gir et hjem til dem som er alene; Han fører fangene ut til lykke, Men de opprørske bor i et tørt land.

⁷ Gud, da Du gikk ut foran Ditt folk, Da Du marsjerte gjennom ørkenen, Sela ⁸ Jorden skalv; Himmelen også øste regn ved Guds nærvær; Sinai selv rystet ved Guds nærvær, Israels Gud. ⁹ Du sendte rikelig regn, Gud; Du gjenopprettet Din arv da den var sliten. ¹⁰ Ditt folk bosatte seg i det; I Din godhet sørget Du for de trengende, Gud.

¹¹ Herren gir budskapet; Kvinnene som forkynner nyheten er en stor hær: ¹² "Konger av hærer flykter, de flykter, Og hun som blir hjemme deler byttet!" ¹³ Når du hviler blant fårefoldene, Er du som vingene til en due dekket med sølv, Og dens fjær med skimrende gull. ¹⁴ Da Den Allmektige spredte

konger der, Var det som om det snødde på Zalmon.

¹⁵ Bashans fjell er et majestetisk fjell; Bashans fjell er et fjell med mange topper. ¹⁶ Hvorfor ser dere med misunnelse, dere røffe fjell, På fjellet Gud har valgt til Sin bolig? Ja, Herren vil bo der for alltid. ¹⁷ Guds vogner er utallige, tusen på tusen; Herren er blant dem som Han var ved Sinai, i hellighet. ¹⁸ Du har steget opp i det høye, Du har ført fanger i ditt tog; Du har mottatt gaver fra mennesker, Selv fra de opprørske, At Herren Gud kan bo der.

¹⁹ Lovet være Herren, som daglig bærer våre byrder, Gud som er vår frelse. Sela ²⁰ Vår Gud er en Gud som frelser; Til Den Suverene Herre tilhører veier til flukt fra døden. ²¹ Gud vil sikkert knuse hodene til sine fiender, Den hårete kronen til dem som vedvarer i sine synder. ²² Herren erklærte: "Jeg vil bringe dem tilbake fra Bashan. Jeg vil bringe dem tilbake fra havets dyp, ²³ Slik at din fot kan vasse i deres blod, Og tungen til dine hunder kan få sin del fra fiendene."

²⁴ De har vært vitne til Din prosisjon, Gud, Min Guds prosisjon, min Konge, inn i helligdommen. ²⁵ Sangerne leder veien, musikene følger etter, Blant de unge kvinnene som spiller tamburiner. ²⁶ Velsign Gud i forsamlingene, Herren, dere som er fra Israels kilde. ²⁷ Benjamin, den yngste, er der, leder dem, Fyrstene av Juda i deres skare, Fyrstene av Sebulon, fyrstene av Naftali.

²⁸ Din Gud har fastsatt din styrke; Vis Din makt, Gud, Du som har handlet på våre vegne. ²⁹ På grunn av Ditt tempel i Jerusalem, Vil herskere bringe hyllest til Deg. ³⁰ Irettesett dyrene blant sivene, Flokken av okser med kalvene fra nasjonene, Som tramper ned sølvstykkene; Han har spredt nasjonene som gleder seg i konflikt. ³¹ Sendebud vil komme fra Egypt; Kuj vil raskt strekke ut sine hender til Gud.

³² Syng for Gud, alle jordens riker, Syng lovsang til Herren, Sela ³³ Til Ham som rir på de høyeste himler, som er fra eldgamle tider; Se, Han taler med Sin stemme, en mektig stemme. ³⁴ Tilskriv Gud makt; Hans prakt er over Israel, Og Hans styrke er i himlene. ³⁵ Gud, Du er fryktingytende fra Din helligdom. Israels Gud selv gir styrke og kraft til folket. Velsignet være Gud!

¹ Frels meg, Gud, For vannene har truet mitt liv. ² Jeg har sunket ned i dyp gjørme, og det er ingen fotfeste; Jeg har kommet inn i dype vann, og flommen overvelder meg. ³ Jeg er utmattet av gråt; min strupe er tørr; Mine øyne svikter mens jeg venter på min Gud. ⁴ De som hater meg uten grunn er flere enn hårene på mitt hode; De som søker å ødelegge meg er mektige, de som motsetter seg meg med løgner; Det jeg ikke stjal, må jeg nå gjenopprette.

⁵ Gud, Du er klar over min dårskap, Og min skyld er ikke skjult for Deg.

⁶ Måtte de som venter på Deg ikke bli gjort til skamme på grunn av meg, Herre Gud over hærskaene; Måtte de som søker Deg ikke bli vanæret på grunn av meg, Israels Gud, ⁷ For Din skyld har jeg utholdt vanære; Vanære har dekket mitt ansikt. ⁸ Jeg har blitt fremmedgjort fra mine brødre, Og en fremmed for min mors sønner. ⁹ For iveren for Ditt hus har fortært meg, Og fornærmelsene fra dem som fornærmer Deg har falt på meg. ¹⁰ Da jeg gråt og fastet, Brakte det meg vanære. ¹¹ Da jeg bar sekkestrie som mitt plagg, Ble jeg et ordtak for dem. ¹² De som sitter ved porten snakker om meg, Og jeg er gjenstand for sanger av dem som er beruset.

¹³ Men for meg er min bønn til Deg, Herre, på et gunstig tidspunkt; Gud, i overfloden av Din nåde, Svar meg med Din frelsende sannhet. ¹⁴ Fri meg fra gjørmen og la meg ikke synke; Måtte jeg bli reddet fra dem som hater meg, og fra dypet av vannet. ¹⁵ Måtte flomvannene ikke feie over meg Heller ikke dypet sluke meg, Heller ikke gropen lukke sin munn over meg.

¹⁶ Svar meg, Herre, for Din godhet er rikelig; I Din store medfølelse, vend Deg mot meg, ¹⁷ Og skjul ikke Ditt ansikt for Din tjener, For jeg er i nød; svar meg raskt. ¹⁸ Kom nær til min sjel og forløs den; Redd meg på grunn av mine fiender!

¹⁹ Du kjenner min vanære, min skam og min vanære; Alle mine motstandere er kjent for Deg. ²⁰ Vanære har brutt mitt hjerte, og jeg er så svak. Og jeg så etter medfølelse, men det var ingen, Og

etter trøstere, men jeg fant ingen. ²¹ De ga meg også bitter mat, Og for min tørst tilbød de meg sur vin.

²² Måtte deres bord foran dem bli en snare; Og når de føler seg trygge, måtte det bli en felle. ²³ Måtte deres øyne bli mørklagt så de ikke kan se, Og få deres kropp til å skjelve kontinuerlig. ²⁴ Øs ut Din harme over dem, Og måtte Din voldsomme vrede overmanne dem. ²⁵ Måtte deres leir bli forlatt; Måtte det ikke være noen som bor i deres telt. ²⁶ For de har forfulgt den Du har slått, Og de forteller om smerten til dem Du har såret. ²⁷ Legg synd til deres synd, Og måtte de ikke komme inn i Din rettferdighet. ²⁸ Måtte de bli strøket ut av livets bok, Og måtte de ikke bli oppført med de rettferdige.

²⁹ Men jeg er plaget og i smerte; Måtte Din frelse, Gud, sette meg trygt på høyden.

³⁰ Jeg vil ære Guds navn med en sang, Og opphøye Ham med takksigelse. ³¹ Og det vil glede Herren mer enn en okse Eller en okse med horn og klover.

³² De ydmyke har sett det og er glade; Dere som søker Gud, la deres hjerter bli fornyet. ³³ For Herren hører de trengende, Og forakter ikke sine fanger.

³⁴ La himmelen og jorden prise Ham, Havene og alt som beveger seg i dem. ³⁵ For Gud vil frelse Sion og gjenoppbygge byene i Juda, Slik at de kan bo der og eie det. ³⁶ Etterkommerne av Hans tjenere vil arve det, Og de som elsker Hans navn vil bo i det.

¹ Gud, skynd deg å frelse meg; Herre, skynd deg å hjelpe meg!

² Måtte de som søker mitt liv bli til skamme og ydmyket; Måtte de som gleder seg over min skade bli drevet tilbake og vanæret. ³ Måtte de som håner med "Aha, aha!" bli drevet tilbake På grunn av sin vanære. ⁴ Måtte alle som søker deg fryde seg og være glade i deg; Og måtte de som elsker din frelse alltid si, "Måtte Gud bli opphøyd!"

Salmene

⁵ Men jeg er plaget og trengende; Skynd deg til meg, Gud! Du er min hjelp og min frelser; Herre, drøy ikke.

71 Hos deg, Herre, søker jeg ly; Må jeg aldri bli til skamme. ² I din rettferdighet fri meg og frels meg; Vend ditt øre til meg og hjelp meg. ³ Vær for meg en klippebolig som jeg alltid kan komme til; Du har gitt befaling om å frelse meg, For du er min klippe og min festning. ⁴ Fri meg, min Gud, fra de ondes hånd, Fra urettferdighets og nådeløses grep.

⁵ For du er mitt håp; Herre Gud, du har vært min tillit siden min ungdom. ⁶ Jeg har støttet meg til deg siden min fødsel; Du er den som brakte meg frem fra min mors liv; Min lovprisning er alltid til deg. ⁷ Jeg har blitt et under for mange, For du er min sterke tilflukt. ⁸ Min munn er fylt med din lovprisning Og med din herlighet hele dagen.

⁹ Kast meg ikke bort i min alderdoms tid; Forlatt meg ikke når min styrke svikter. ¹⁰ For mine fiender har talt mot meg; Og de som søker mitt liv har sammensverget seg. ¹¹ De sier: "Gud har forlatt ham; Forfølg og fang ham, for det er ingen som redder ham." ¹² Gud, vær ikke langt borte fra meg; Min Gud, skynd deg å hjelpe meg! ¹³ Må de som er mine sjels fiender bli til skamme og fortært; Må de bli dekket med skam og vanære, de som søker å skade meg.

¹⁴ Men jeg vil håpe stadig, Og vil prise deg mer og mer.

¹⁵ Min munn skal fortelle om din rettferdighet Og din frelse hele dagen, For jeg kjenner ikke kunsten å skrive. ¹⁶ Jeg vil komme med Herrens Guds mektige gjerninger; Jeg vil tale om din rettferdighet, din alene. ¹⁷ Gud, du har lært meg fra min ungdom, Og jeg forkynner fortsatt dine underfulle gjerninger. ¹⁸ Og selv når jeg er gammel og grå, Gud, forlat meg ikke, Inntil jeg forkynner din styrke til denne generasjonen, Din kraft til alle som skal komme.

¹⁹ For din rettferdighet, Gud, strekker seg til himmelen, Du som har utført underfulle gjerninger; Gud, hvem kan sammenlignes med deg? ²⁰ Du som har latt meg møte mange trengsler og vanskeligheter Vil gjenopprette meg igjen, Og vil

løfte meg igjen fra dypet av fortvilelse. ²¹ Må du øke min ære Og vende deg for å gi meg trøst.

²² Jeg vil også prise deg med en harpe, Og forkynne din trofasthet, min Gud; Jeg vil synge lovsanger til deg med lyre, Israels Hellige. ²³ Mine lepper vil rope av glede når jeg synger lovsanger til deg; Og min sjel, som du har frelst. ²⁴ Min tunge vil også tale om din rettferdighet hele dagen; For de er til skamme, for de er ydmyket de som søker min skade.

72

En Salme av Salomo.

¹ Gud, gi kongen dine dommer, Og din rettferdighet til kongens sønn. ² Måtte han styre ditt folk med rettferdighet Og dine plagedes barn med rett.

³ Måtte fjellene bære fred for folket, Og høydene, ved rettferdighet. ⁴ Måtte han forsvare de plagedes barn blant folket, Frels de fattiges barn, Og undertrykke undertrykkeren. ⁵ Måtte de frykte deg så lenge solen varer, Og så lenge månen varer, gjennom alle generasjoner. ⁶ Måtte han komme ned som regn på nyslått gress, Som regnskurer som vannet jorden. ⁷ Måtte de rettferdige blomstre i hans dager, Og måtte det være overflod av fred inntil månen ikke er mer.

⁸ Måtte han også ha herredømme fra hav til hav, Og fra Eufrat-elven til jordens ender. ⁹ Måtte ørkenens nomader bøye seg for ham, Og måtte hans fiender slikke støvet. ¹⁰ Måtte kongene av Tarsis og av øyene bringe gaver; Måtte kongene av Saba og Seba bringe tributter. ¹¹ Og måtte alle konger bøye seg for ham, Måtte alle nasjoner tjene ham.

¹² For han vil befri den trengende når de roper om hjelp, De plagede også, og de som ikke har noen hjelp. ¹³ Han vil vise medfølelse med de fattige og trengende, Og han vil bevare de trengendes liv.

¹⁴ Han vil forløse deres liv fra undertrykkelse og vold, Og deres blod vil være dyrebart i hans øyne.

¹⁵ Så måtte han leve, og måtte gullet fra Saba bli gitt til ham; Og måtte de be for ham kontinuerlig; Måtte de velsigne ham hele dagen. ¹⁶ Måtte det være overflod av korn på jorden, selv på fjelltoppene; Dens frukt vil vaie som Libanons

Salmene

sedrer; Og måtte de fra byen blomstre som jordens vegetasjon. ¹⁷ Måtte hans navn vare evig; Måtte hans navn fortsette så lenge solen skinner;

Og måtte folk velsigne seg selv gjennom ham; Måtte alle nasjoner kalle ham velsignet.

¹⁸ Lovet være Herren Gud, Israels Gud, Som alene gjør under. ¹⁹ Og lovet være hans herlige navn for evig; Og måtte hele jorden bli fylt med hans herlighet. Amen og Amen.

²⁰ Davids, Isais sønns, bønner er avsluttet.

73

En salme av Asaf.

¹ Gud er sannelig god mot Israel, Mot dem som er rene av hjertet!

² Men mine føtter holdt på å snuble, Mine skritt var nær ved å gli. ³ For jeg var misunnelig på de arrogante Da jeg så de ugudeliges fremgang.

⁴ For de synes å ha ingen plager ved sin død, Og deres kropper er velnærte. ⁵ De møter ikke andres problemer, Og de er ikke plaget som resten av menneskeheten. ⁶ Derfor pryder arroganse dem som et halskjede; Vold klær dem som et plagg. ⁷ Deres øyne buler av overflod; Hjertets fantasier flyter over. ⁸ De spotter og taler med ondskap; De taler med hovmodige hensikter. ⁹ De setter sine munner mot himmelen, Og deres tunger strutter gjennom jorden. ¹⁰ Derfor vender deres folk seg til dem, Og de drikker opp vann i overflod. ¹¹ De sier: "Hvordan kan Gud vite? Er det kunnskap hos Den Høyeste?"

¹² Se, dette er de ugudelige; Alltid i ro, de øker i rikdom.

¹³ Sannelig har jeg holdt mitt hjerte rent forgjeves Og vasket mine hender i uskyld; ¹⁴ For jeg har vært plaget hele dagen, Og tuktet hver morgen.

¹⁵ Hadde jeg bestemt meg for å tale slik, Se, da ville jeg vært troløs mot dine barn. ¹⁶ Da jeg prøvde å forstå dette, Var det en byrde for meg ¹⁷ Inntil jeg gikk inn i Guds helligdom; Da forstod jeg deres endelige skjebne.

¹⁸ Sannelig, du setter dem på glatte stier; Du kaster dem ned til undergang. ¹⁹ Hvor plutselig de blir ødelagt, Fullstendig feid bort av redsler! ²⁰ Som en

drøm når man våkner, Herre, Når du reiser deg, vil du forakte deres skikkelse.

²¹ Da mitt hjerte var bedrøvet Og min ånd var bitter, ²² Var jeg sanseløs og uvitende; Jeg var som et ufornuftig dyr foran deg.

²³ Likevel er jeg alltid hos deg; Du holder meg ved min høyre hånd. ²⁴ Du leder meg med din visdom, Og deretter vil du ta imot meg i ære. ²⁵ Hvem har jeg i himmelen uten deg? Og på jorden ønsker jeg intet ved siden av deg. ²⁶ Mitt kjøtt og mitt hjerte kan svikte, Men Gud forblir mitt hjertes styrke og min del for evig.

²⁷ For de som er langt fra deg vil gå til grunne; Du ødelegger alle som er troløse mot deg. ²⁸ Men for meg er det godt å være nær Gud; Jeg har gjort Herren Gud til min tilflukt, For at jeg kan fortelle om alle dine gjerninger.

74

En Læresalme av Asaf.

¹ Gud, hvorfor har du forkastet oss for alltid? Hvorfor ryker din vrede mot sauene på din beitemark? ² Husk ditt folk, som du kjøpte for lenge siden, Som du har gjennløst som din arvs stamme; Og dette Sion-fjellet, hvor du har bodd. ³ Kom til de ødelagte ruinene; Fienden har lagt alt øde i helligdommen.

⁴ Dine fiender brøler i hjertet av ditt møtested; De har satt opp sine egne merker som symboler. ⁵ Det virker som en som løfter En øks inn i en skog av trær. ⁶ Og nå bryter de ned alt det utskårne arbeidet Med øks og hammere. ⁷ De har redusert din helligdom til aske; De har vanhelliget stedet for ditt navn. ⁸ De sa i sitt hjerte: "La oss fullstendig undertrykke dem." De har satt ild på alle Guds møtesteder i landet.

⁹ Vi ser ikke våre tegn; Det er ikke lenger noen profet, Og det er ingen blant oss som vet varigheten. ¹⁰ Hvor lenge, Gud, vil fienden håne deg? Skal fienden behandle ditt navn med forakt for alltid? ¹¹ Hvorfor holder du tilbake din hånd, til og med din høyre hånd? Løs den fra din barm og bring rettferdighet!

¹² Likevel er Gud min konge fra lenge siden, Som utfører frelsens gjerninger midt på jorden.

¹³ Du delte havet ved din styrke; Du knuste hodene på havdyrene i vannet. ¹⁴ Du knuste hodene på Leviatan; Du ga ham som mat til skapningene i ørkenen. ¹⁵ Du åpnet kilder og strømmer; Du tørket opp evige bekker. ¹⁶ Din er dagen, din er også natten; Du har satt på plass lyset og solen. ¹⁷ Du har definert alle jordens grenser; Du har formet sommer og vinter.

¹⁸ Husk dette, Herre, at fienden har hånet deg, Og et uforstandig folk har behandlet ditt navn med forakt. ¹⁹ Overgi ikke sjelen til din turteldue til villdyret; Glem ikke livet til dine elendige for alltid. ²⁰ Tenk på pakt; For de mørke stedene i landet er fulle av voldens tilholdssteder. ²¹ Måtte de undertrykte ikke vende tilbake vanæret; Måtte de elendige og de trengende prise ditt navn. ²² Reis deg, Gud, og forsvar din egen sak; Husk hvordan den uforstandige håner deg hele dagen. ²³ Glem ikke dine fienders stemme, Larmen fra dem som reiser seg mot deg, som stiger kontinuerlig.

75

Til sangmesteren; etter melodien "Ødelegg ikke". En salme av Asaf, en sang.

¹ Vi takker deg, Gud, vi takker, For ditt navn er nær; Mennesker forteller om dine underfulle gjerninger.

² "Når jeg velger det rette øyeblikket, Er det jeg som dømmer med rettferdighet. ³ Jorden og alle som bor på den skjelver; Det er jeg som har fastsatt dens pilarer. Sela ⁴ Jeg sa til de skrytende: 'Avstå fra å skryte,' Og til de ugudelige: 'Løft ikke ditt horn; ⁵ Løft ikke ditt horn høyt, Snakk ikke med arrogant stolthet.'"

⁶ For opphøyelse kommer ikke fra øst, heller ikke fra vest, Heller ikke fra ørkenen; ⁷ Men Gud er dommeren; Han feller den ene og opphøyer den andre. ⁸ For en kalk er i Herrens hånd, og vinen skummer; Den er godt blandet, og han skjenker av den; Sannelig må alle de ugudelige på jorden tømme og drikke dens bunnfall.

⁹ Likevel vil jeg forkynde det for alltid; Jeg vil synge lovsanger til Jakobs Gud. ¹⁰ Og han vil kutte av alle de ugudeliges horn, Men de rettferdiges horn vil bli opphøyet.

76

Til sangmesteren; med strengeinstrumenter. En salme av Asaf, en sang.

¹ Gud er fryktet i Juda; Hans navn har stor anseelse i Israel. ² Hans helligdom er i Salem; Hans bolig er også i Sion. ³ Der knuste Han de brennende piler, Skjoldet, sverdet og krigens redskaper. Sela

⁴ Du er strålende, Mer majestetisk enn fjellene fulle av bytte. ⁵ De modige ble plyndret, De falt i søvn; Og ingen av krigerne kunne bruke sine hender. ⁶ Ved Din irettesettelse, Jakobs Gud, Både rytter og hest ble kastet i dyp søvn.

⁷ Du, Du er virkelig å frykte, Og hvem kan stå for Ditt åsyn, når Du er vred? ⁸ Du lot dommen lyde fra himmelen; Jorden skalv og ble stille, ⁹ Da Gud reiste seg for å dømme, For å frelse alle jordens ydmyke. Sela ¹⁰ For menneskers raseri prise Deg; Du vil binde Deg med resten av vreden.

¹¹ Avlegg løfter til Herren deres Gud og oppfyll dem; Alle som er nær Ham skal bringe gaver til Ham som er å frykte. ¹² Han vil ydmyke fyrstenes ånd; Han er fryktet av jordens konger.

77

For sangmesteren; etter Jedutun. En salme av Asaf.

¹ Min røst stiger opp til Gud, og jeg vil rope høyt; Min røst stiger opp til Gud, og Han vil høre meg. ² I min nød søkte jeg Herren; Om natten var min hånd utstrakt uten å bli trett; Min sjel fant ingen trøst.

³ Når jeg tenker på Gud, blir jeg urolig; Når jeg sukker, blir min ånd kraftløs. Sela ⁴ Du har holdt mine øyne fra å lukke seg; Jeg er så urolig at jeg ikke kan tale. ⁵ Jeg har tenkt på de gamle dager, Årene fra forgangne tider. ⁶ Jeg vil minnes min sang om natten; Jeg vil grunne i mitt hjerte, Og min ånd reflekterer:

⁷ Vil Herren forkaste for alltid? Og vil Han aldri vise nåde igjen? ⁸ Har Hans nåde opphørt for alltid? Har Hans løfte tatt slutt for alle tider? ⁹ Har Gud glemt å være nådig, Eller har Han i vrede holdt tilbake sin medfølelse? Sela

Salmene

¹⁰ Da sa jeg: "Dette er min sorg, At Den Høyestes høyre hånd har forandret seg." ¹¹ Jeg vil minnes Herrens gjerninger; Sannelig, jeg vil huske Dine underfulle verk fra gammel tid. ¹² Jeg vil grunne på alle Dine gjerninger, Og på Dine verk med takknemlighet.

¹³ Din vei, Gud, er hellig; Hvilken gud er stor som vår Gud? ¹⁴ Du er Gud som gjør under; Du har åpenbart Din styrke blant folkene. ¹⁵ Ved Din kraft har Du forløst Ditt folk, Jakobs og Josefs etterkommere. Sela

¹⁶ Vannene så Deg, Gud; Vannene så Deg og var i angst; Havdyperne skalv også. ¹⁷ Skyene strømmet ut vann; Himmelen bruste; Dine piler fór frem og tilbake. ¹⁸ Lyden av Din torden var i irvelvinden; Lynet opplyste verden; Jorden skalv og rystet. ¹⁹ Din vei var gjennom havet, Og Din sti gjennom de mektige vannene, Og Dine fotspor var usett. ²⁰ Du ledet Ditt folk som en flokk Ved hånden til Moses og Aron.

78

En læresalme av Asaf.

¹ Hør, mitt folk, på min undervisning; Bøy ørene til ordene fra min munn. ² Jeg vil tale i lignelser; Jeg vil dele gamle gåter, ³ Som vi har hørt og kjent, Og som våre forfedre har fortalt oss. ⁴ Vi vil ikke skjule dem for deres barn, Men vi vil forkynne for den kommende generasjon Herrens lovsanger, Og Hans makt og de underfulle gjerninger Han har utført.

⁵ For Han opprettet et vitnesbyrd i Jakob, Og satte en lov i Israel, Som Han påla våre forfedre Så de kunne lære det til sine barn, ⁶ For at den kommende generasjon skulle kjenne det, de barn som ennå ikke er født, At de skulle stå opp og fortelle det til sine barn, ⁷ For at de skulle sette sin lit til Gud Og ikke glemme Guds gjerninger, Men holde Hans bud, ⁸ Og ikke være som deres forfedre, En gjenstridig og opprørsk generasjon, En generasjon som ikke forberedte sitt hjerte, Og hvis ånd ikke var trofast mot Gud.

⁹ Efraims sønner, bevæpnet med buer, Men trakk seg tilbake på stridens dag. ¹⁰ De holdt ikke Guds pakt Og nektet å følge Hans lov; ¹¹ De glemte Hans gjerninger Og de under Han hadde vist dem. ¹² Han

utførte under for deres forfedre I Egyptens land, på markene i Soan.

¹³ Han delte havet og førte dem gjennom, Og Han fikk vannet til å stå som en vegg. ¹⁴ Så ledet Han dem med skyen om dagen, Og hele natten med et lys av ild. ¹⁵ Han kløvde klippene i ørkenen Og ga dem rikelig med vann som havets dyp. ¹⁶ Han lot bekker strømme fra klippen Og fikk vann til å flyte ned som elver.

[Salme 78 fortsetter til vers 72; på grunn av lengden, vil du at jeg skal fortsette med nå i Markdown, eller pause her og fortsette fra vers 17 i neste melding]

¹⁷ Likevel fortsatte de å synde mot Ham, Gjorde opprør mot Den Høyeste i ørkenen. ¹⁸ Og de fristet Gud i sine hjerter Ved å kreve mat for å tilfredsstille sine lyster. ¹⁹ Så talte de mot Gud; De sa: "Kan Gud dekke et bord i ørkenen?" ²⁰ Se, Han slo klippen så vannet strømmet ut, Og bekker flommet over; Kan Han også gi brød? Vil Han skaffe kjøtt til sitt folk?"

²¹ Derfor hørte Herren det og ble fylt med vrede; Og ild ble tent mot Jakob, Og også vrede steg opp mot Israel, ²² Fordi de ikke trodde på Gud Og ikke stolte på Hans frelse. ²³ Likevel befalte Han himlene ovenfor Og åpnet himmelens porter; ²⁴ Han lot manna regne ned for dem å spise, Og ga dem mat fra himmelen. ²⁵ Mennesker spiste englenes brød; Han ga dem mat i overflod.

²⁶ Han lot østvinden blåse i himlene Og ved sin kraft styrte Han sønnavinden. ²⁷ Han lot kjøtt regne over dem som støv, Selv vingede fugler som havets sand, ²⁸ Han lot dem falle midt i deres leir, Rundt omkring deres boliger. ²⁹ Så de spiste og ble godt tilfreds, Og Han oppfylte deres lyst. ³⁰ Men før de hadde tilfredsstilt sin lyst, Mens deres mat ennå var i deres munn, ³¹ Steg Guds vrede opp mot dem Og slo ned noen av deres sterkeste, Og bøyde de utvalgte menn i Israel.

³² Til tross for alt dette, fortsatte de å synde Og trodde ikke på Hans underfulle gjerninger. ³³ Så Han endte deres dager i tomhet, Og deres år i plutselig skrekk. ³⁴ Når Han slo dem ned, da søkte de Ham, Og de vendte tilbake og søkte Gud ivrig; ³⁵ Og de husket at Gud var deres klippe, Og Den Høyeste Gud deres Forløser.

Salmene

³⁶ Men de smigret Ham med sine ord Og løy for Ham med sine tunger. ³⁷ For deres hjerter var ikke standhaftige mot Ham, Og de var ikke trofaste mot Hans pakt. ³⁸ Men Han, som er barmhjertig, tilga deres misgjerning og ødela dem ikke; Og ofte holdt Han tilbake sin vrede Og lot ikke all sin harme bryte løs. ³⁹ Så Han husket at de var bare kjød, En forbigående vind som ikke vender tilbake.

⁴⁰ Hvor ofte gjorde de opprør mot Ham i ørkenen, Og bedrøvet Ham i ødemarken! ⁴¹ Gang på gang fristet de Gud, Og plaget Israels Hellige. ⁴² De husket ikke Hans makt, Den dagen da Han forløste dem fra fienden, ⁴³ Da Han viste sine tegn i Egypt Og sine under på markene i Soan,

⁴⁴ Og forvandlet deres elver til blod, Og deres bekker, så de ikke kunne drikke. ⁴⁵ Han sendte svermer av fluer blant dem som fortærte dem, Og frosker som ødela dem. ⁴⁶ Han ga også deres avlinger til gresshopper Og frukten av deres arbeid til gresshopper. ⁴⁷ Han ødela deres vinstokker med hagl Og deres morbærtrær med frost. ⁴⁸ Han overga deres buskap til hagl, Og deres flokker til lynstråler.

⁴⁹ Han sendte sin brennende vrede over dem, Harme og indignasjon og trengsel, En skare av ødeleggende engler. ⁵⁰ Han banet vei for sin vrede; Han sparte ikke deres sjeler fra døden, Men overga deres liv til pesten, ⁵¹ Og slo alle førstefødte i Egypt, Det første og beste av deres styrke i Hams telt.

⁵² Likevel førte Han sitt eget folk ut som sauer, Og ledet dem i ørkenen som en flokk; ⁵³ Han ledet dem trygt, så de ikke fryktet; Men havet overveldig deres fiender. ⁵⁴ Så førte Han dem til sitt hellige land, Til dette høylandet som Hans høyre hånd hadde vunnet. ⁵⁵ Han drev også ut nasjonene foran dem, Og tildelte dem som en arv ved måling, Og bosatte Israels stammer i deres telt.

⁵⁶ Likevel fristet og gjorde de opprør mot Den Høyeste Gud Og holdt ikke Hans forskrifter, ⁵⁷ Men vendte tilbake og handlet svikefullt som deres forfedre; De vendte seg bort som en feilaktig bue.

⁵⁸ For de vakte Hans harme med sine offerhauger Og vakte Hans sjalusi med sine utskårne bilder. ⁵⁹ Da Gud hørte dem, ble Han fylt med vrede Og Han forkastet Israel fullstendig;

⁶⁰ Så Han forlot boligen i Silo, Teltet Han hadde reist blant mennesker, ⁶¹ Og ga sin styrke i fangenskap, Og sin herlighet i fiendens hånd. ⁶² Han overga også sitt folk til sverdet, Og ble fylt med vrede mot sin arv. ⁶³ Ild fortærte Hans unge menn, Og Hans jomfruer hadde ingen bryllupssanger. ⁶⁴ Hans prester falt for sverdet, Og Hans enker kunne ikke gråte.

⁶⁵ Da våknet Herren som fra søvn, Som en kriger overveldet av vin. ⁶⁶ Han drev sine fiender tilbake; Han la på dem en evig skam. ⁶⁷ Han vendte også bort fra Josefs telt, Og valgte ikke Efraims stamme, ⁶⁸ Men valgte Judas stamme, Sionfjellet, som Han elsket.

⁶⁹ Og Han grunnla sin helligdom som høydene, Som jorden som Han har grunnlagt for evig. ⁷⁰ Han valgte også sin tjener David, Og tok ham fra å gjete saue; ⁷¹ Fra å ta vare på de diegivende lammene førte Han ham Til å gjete Jakob, sitt folk, Og Israel, sin arv. ⁷² Så han gjette dem med hjertets integritet, Og ledet dem med kyndige hender.

79

En salme av Asaf.

¹ Gud, folkene har invadert din arv; De har vanhelliget ditt hellige tempel; De har lagt Jerusalem i ruiner. ² De har gitt de døde kroppene til dine tjenere som mat for himmelens fugler, Kjøttet til dine gudfryktige til jordens dyr. ³ De har utøst deres blod som vann rundt Jerusalem, Og det var ingen til å legge dem til hvile. ⁴ Vi har blitt en skam for våre naboer, Et objekt for hån og spott for dem rundt oss.

⁵ Hvor lenge, Herre? Vil din vrede vare evig? Vil din nidkjærhet brenne som ild? ⁶ Utøs din vrede over folkene som ikke kjenner deg, Og over rikene som ikke påkaller ditt navn. ⁷ For de har fortært Jakob Og brakt ødeleggelse til hans bolig.

⁸ Hold oss ikke ansvarlige for våre forfedres synder; La din medfølelse raskt møte oss, For vi har blitt svært nedbrutt. ⁹ Hjelp oss, Gud for vår frelse, for ditt navns ære; Og fri oss og tilgi våre synder for ditt navns skyld. ¹⁰ Hvorfor skulle folkene si: "Hvor er deres Gud?"

La gjengjeldelsen for blodet av dine tjenere som er utøst Bli kjent blant folkene for våre øyne. ¹¹ La

Salmene

klagen fra fangen komme foran deg; I henhold til din makts storhet, la dem som er bestemt til å dø bli spart. ¹² Og gi våre naboer syvfold tilbake i deres fang Deres hån som de har hånet deg med, Herre.

¹³ Så vi, ditt folk og sauene på din beitemark, Vil takke deg for alltid; Til alle generasjoner vil vi forkynde din pris.

80

For sangmesteren; etter "Liljer", et vitnesbyrd. En salme av Asaf.

¹ Hør, Israels hyrde, Du som leder Josef som en flokk; Du som troner over kjerubene, la ditt lys skinne! ² Vekk din kraft foran Efraim, Benjamin og Manasse, Og kom til vår redning!

³ Gud, før oss tilbake Og la ditt ansikt lyse over oss, så vi kan bli frelst.

⁴ Herre, hærskaresnes Gud, Hvor lenge vil du være misfornøyd med ditt folks bønner? ⁵ Du har gitt dem tårenes brød, Og du har latt dem drikke rikelig med tårer. ⁶ Du gjør oss til en kilde til strid for våre naboer, Og våre fiender ler seg imellom.

⁷ Hærskaresnes Gud, før oss tilbake Og la ditt ansikt lyse over oss, så vi kan bli frelst.

⁸ Du førte en vintre ut av Egypt; Du fortrengte nasjonene og plantet den. ⁹ Du forberedte jorden for den, Og den slo dype røtter og fylte landet. ¹⁰ Dens skygge dekket fjellene, Og dens grener nådde de mektige sedertrærne. ¹¹ Den strakte sine grener til havet Og sine skudd til Eufrat-elven.

¹² Hvorfor har du brutt ned dens murer, Slik at alle som går forbi plukker dens frukt? ¹³ Et villsvin fra skogen herjer den, Og alt som beveger seg på marken spiser av den. ¹⁴ Hærskaresnes Gud, vennligst vend tilbake; Se ned fra himmelen og se, og ta vare på denne vintre, ¹⁵ Roten din høyre hånd har plantet, Og sønnen du har oppdratt for deg selv.

¹⁶ Den er fortært av ild, den er hugget ned; De omkommer ved din tilstedeværelses irttesettelse.

¹⁷ La din hånd hvile på mannen ved din høyre hånd, På menneskesønnen du har gjort sterk for deg selv. ¹⁸ Da vil vi ikke vende oss bort fra deg; Gi oss liv, og vi vil påkalle ditt navn.

¹⁹ Herre, hærskaresnes Gud, før oss tilbake; La ditt ansikt lyse over oss, så vi kan bli frelst.

81

For sangmesteren; på Gittit. En salme av Asaf.

¹ Syng med glede for Gud, vår styrke; Rop med fryd til Jakobs Gud. ² Stem i en sang, slå på tamburinen, Den søtlydende lyren med harpen. ³ Blås i trompeten ved nymåne, Ved fullmåne, på vår festdag. ⁴ For det er en forskrift for Israel, En befaling fra Jakobs Gud. ⁵ Han satte det opp som et vitnesbyrd i Josef, Da han dro gjennom Egyptens land;

Jeg hørte et språk som var ukjent for meg:

⁶ "Jeg tok byrden fra hans skulder, Hans hender ble fri fra kurven. ⁷ Du ropte i nød, og jeg reddet deg; Jeg svarte deg fra tordenskyens skjul; Jeg prøvde deg ved Meribas vann. Sela ⁸ Hør, mitt folk, og jeg vil advare deg; Israel, om du bare ville lytte til min røst! ⁹ La det ikke være noen fremmed gud blant deg; Du skal ikke bøye deg for en fremmed gud. ¹⁰ Jeg er Herren din Gud, Som førte deg ut av Egyptens land; Åpne din munn vidt, og jeg vil fylle den.

¹¹ Men mitt folk hørte ikke på min røst, Og Israel fulgte meg ikke. ¹² Så lot jeg dem følge sitt harde hjerte, Til å følge sine egne planer.

¹³ Å, om mitt folk ville høre på meg, Om Israel ville følge mine veier! ¹⁴ Jeg ville raskt beseire deres fiender Og vende min hånd mot deres motstandere. ¹⁵ De som forakter Herren ville late som om de adlyder, Og deres straff ville være evig. ¹⁶ Men jeg ville gi deg den fineste hvete, Og med honning fra klippen ville jeg mette deg."

82

En salme av Asaf.

¹ Gud tar plass i sin egen menighet; Han dømmer midt iblant gudene.

² Hvor lenge vil dere felle urettferdige dommer Og favorisere de onde? Sela ³ Forsvar de svake og farløse; Oppretthold rettighetene til de plaget og fattige. ⁴ Redd de svake og trengende; Fri dem fra de ondes grep.

Salmene

⁵ De verken vet eller forstår; De vandrer i mørket; Alle jordens grunnvoller vakler.

⁶ Jeg erklærte, "Dere er guder, Og dere alle er Den Høyestes barn. ⁷ Likevel skal dere dø som dødelige, Og falle som enhver annen hersker."

⁸ Reis deg, Gud, og døm jorden! For Du har herredømme over alle nasjonene.

83

En sang, en salme av Asaf.

¹ Gud, vær ikke stille; Vær ikke taus, og Gud, vær ikke rolig. ² For se, dine fiender er i opprør, Og de som motsetter seg deg har løftet seg opp. ³ De legger listige planer mot ditt folk, Og sammensverger seg mot dine kjære. ⁴ De har erklært: "Kom, la oss ødelegge dem som en nasjon, Slik at navnet Israel vil bli glemt."

⁵ For de har forent seg med ett formål; De har dannet en allianse mot deg: ⁶ Leirene til Edom og Ismaelittene, Moab og Hagriene; ⁷ Folket i Gebal, Ammon og Amalek, Filistia sammen med innbyggerne i Tyre; ⁸ Assyria har også alliert seg med dem; De har gitt støtte til Lots etterkommere. Sela

⁹ Behandle dem som Midian, Som Sisera og Jabin ved elven Kishon, ¹⁰ Som møtte sin ende ved Endor, Og ble til jordens avfall. ¹¹ La deres fornemme være som Oreb og Zeeb, Og deres ledere som Sebah og Salmunna, ¹² Som sa: "La oss ta i eie Guds marker."

¹³ Min Gud, gjør dem som virvlende støv, Som agner drevet av vinden. ¹⁴ Som en ild som fortærer skogen, Og som en flamme som antenner fjellene, ¹⁵ Så jeg dem med din storm, Og skrem dem med din uvær. ¹⁶ Dekk deres ansikter med skam, Slik at de kan søke ditt navn, Herre.

¹⁷ Måtte de bli evig skamfulle og forvirrede, Og måtte de bli vanæret og forsvinne, ¹⁸ Slik at de vil erkjenne at du alene, hvis navn er Herren, Er den Høyeste over hele jorden.

84

For sangmesteren; etter Gittit. En salme av Korahs barn.

¹ Hvor elskelige dine boliger er, Herre, hærskares Gud! ² Min sjel lengter, ja, fortærer etter Herrens forgårder; Mitt hjerte og mitt kjød roper med fryd til den levende Gud. ³ Spurven har jo funnet et hus, Og svalen et rede for seg, hvor den kan legge sine unger: Dine altere, Herre, hærskares Gud, Min konge og min Gud. ⁴ Salige er de som bor i ditt hus! De lovpriser deg alltid. Sela

⁵ Salig er det menneske som har sin styrke i deg, De som har sitt hjerte vendt til Sions veier! ⁶ Når de drar gjennom tåredalen, gjør de den til en kildevang; Ja, tidlig regn dekker den med velsignelser. ⁷ De går fra kraft til kraft, De trer frem for Gud på Sion.

⁸ Herre, hærskares Gud, hør min bønn; Lytt, Jakobs Gud! Sela ⁹ Se, Gud, vårt skjold, Og se til din salvedes ansikt.

¹⁰ For én dag i dine forgårder er bedre enn tusen andre. Jeg vil heller stå ved terskelen i min Guds hus enn å bo i ugudeliges telt. ¹¹ For Herren Gud er en sol og et skjold; Herren gir nåde og ære; Han nekter ikke noe godt til dem som vandrer i uskyld.

¹² Herre, hærskares Gud, Salig er det menneske som setter sin lit til deg!

85

For sangmesteren. En salme av Korahs barn.

¹ Herre, Du viste nåde mot Ditt land; Du gjenopprettet Jakobs velstand. ² Du tilga Ditt folks misgjerning; Du dekket over all deres synd. Sela ³ Du trakk tilbake all Din vrede; Du vendte Deg bort fra Din brennende harme.

⁴ Forny oss, vår frelses Gud, Og la Din harme mot oss opphøre. ⁵ Vil Du være vred på oss for alltid? Vil Din vrede vare gjennom alle slekter? ⁶ Vil Du ikke gi oss liv igjen, Slik at Ditt folk kan glede seg i Deg? ⁷ Vis oss Din miskunn, Herre, Og gi oss Din frelse.

⁸ Jeg vil høre hva Gud Herren vil si; For Han vil tale fred til sitt folk, til sine trofaste; Måtte de ikke vende tilbake til dårskap. ⁹ Sannelig, Hans frelse er nær dem som frykter Ham, Så herlighet kan bo i vårt land.

Salmene

¹⁰ Miskunn og sannhet har møttes; Rettferdighet og fred har kysset hverandre. ¹¹ Sannhet spirer opp fra jorden, Og rettferdighet skuer ned fra himmelen. ¹² Ja, Herren vil gi det som er godt, Og vårt land vil gi sin grøde. ¹³ Rettferdighet vil gå foran Ham Og vil forberede en vei for Hans skritt.

86

En bønn av David.

¹ Bøt ditt øre, Herre, og svar meg; For jeg er elendig og fattig. ² Bevar min sjel, for jeg er trofast mot deg; Du er min Gud, frels din tjener som stoler på deg. ³ Vær meg nådig, Herre, For jeg roper til deg hele dagen. ⁴ Gled din tjeners sjel, For til deg, Herre, løfter jeg min sjel.

⁵ For du, Herre, er god og tilgivende, Og rik på miskunn mot alle som kaller på deg. ⁶ Hør, Herre, min bønn; Og lytt til lyden av mine bønner! ⁷ På nødens dag vil jeg kalle på deg, For du vil svare meg.

⁸ Det er ingen som deg blant gudene, Herre, Heller ikke er det noen gjerninger som dine. ⁹ Alle folkeslag du har skapt vil komme og tilbe for deg, Herre, Og de vil ære ditt navn. ¹⁰ For du er stor, og du gjør underfulle gjerninger; Du alene er Gud.

¹¹ Lær meg din vei, Herre; Jeg vil vandre i din sannhet; Foren mitt hjerte til å frykte ditt navn. ¹² Jeg vil takke deg, Herre min Gud, av hele mitt hjerte, Og jeg vil ære ditt navn for evig. ¹³ For din miskunnhet mot meg er stor, Og du har frelst min sjel fra dypet av Sheol.

¹⁴ Gud, stolte menn har reist seg mot meg, Og en flokk voldelige menn har søkt mitt liv, Og de har ikke tatt hensyn til deg. ¹⁵ Men du, Herre, er en barmhjertig og nådig Gud, Sen til vrede og rik på miskunn og sannhet. ¹⁶ Vend deg til meg, og vær meg nådig; Gi din styrke til din tjener, Og frels din tjenestekvinnes sønn. ¹⁷ Vis meg et tegn på din godhet, At de som hater meg må se det og bli til skamme, Fordi du, Herre, har hjulpet meg og trøstet meg.

87

En salme av Korahs sønner. En sang.

¹ Hans grunnvoll er lagt på de hellige fjell. ² Herren elsker Sions porter Mer enn alle Jakobs boliger.

³ Herlige ting er sagt om deg, Guds by. Sela ⁴ "Jeg vil nevne Rahab og Babylon blant dem som kjenner Meg; Se, Filistia og Tyrus med Kusi: 'Denne ble født der.'" ⁵ Men om Sion skal det sies: "Denne og den ble født i henne"; Og Den Høyeste selv skal oppholde henne. ⁶ Herren vil føre opp når Han teller opp folkene: "Denne ble født der." Sela ⁷ Da vil de som synger, sammen med de som spiller fløyter, proklamere, "Alle mine kilder til glede er i deg."

88

En sang. En salme av Korahs sønner. For sangmesteren; etter Mahalath Leannoth. En læresalme av Heman, esrahitten.

¹ Herre, min frelses Gud, Jeg har ropt ut om dagen og om natten foran deg. ² Må min bønn nå deg; Vennligst lytt til min bønn!

³ For min sjel er overveldet av problemer, Og mitt liv nærmer seg Sheol. ⁴ Jeg regnes som en som stiger ned i graven; Jeg har blitt som en person uten styrke, ⁵ Forlatt blant de døde, Som de drepte som ligger i graven, Som du ikke lenger husker, Og de er avskåret fra din hånd.

⁶ Du har plassert meg i den laveste gropen, I mørke steder, i dypet. ⁷ Din vrede har tynget tungt på meg, Og du har overveldet meg med alle dine bølger. Sela ⁸ Du har fjernet mine bekjente fra meg; Du har gjort meg til et avskyelig objekt for dem; Jeg er stengt inne og kan ikke gå ut. ⁹ Mitt øye har svunnet bort på grunn av elendighet;

Jeg har kalt på deg hver dag, Herre; Jeg har bredt ut mine hender til deg. ¹⁰ Vil du gjøre underverk for de døde? Eller vil de avdøde ånder stå opp og prise deg? Sela ¹¹ Vil din barmhjertighet bli forkynt i graven, Din trofasthet i Abaddon? ¹² Vil dine under bli åpenbart i mørket? Og din rettferdighet i glemselens land?

¹³ Men jeg, Herre, har ropt til deg om hjelp, Og om morgenen når min bønn deg. ¹⁴ Herre, hvorfor vender du bort fra min sjel? Hvorfor skjuler du ditt ansikt for meg?

¹⁵ Jeg har vært plaget og nær døden fra min ungdom; Jeg utholder dine redsler; jeg blir trett. ¹⁶ Din voldsomme vrede har feid over meg; Dine redsler har gjort meg fortvilet. ¹⁷ De har omringet

meg som vann hele dagen; De har omsluttet meg fullstendig. ¹⁸ Du har tatt elskede og venn langt fra meg; Mine bekjente bor i mørket.

89

En læresalme av Etan, esrahitten.

¹ Jeg vil synge om Herrens miskunn for evig; Med min munn vil jeg gjøre din trofasthet kjent gjennom alle generasjoner. ² For jeg har sagt: «Miskunn vil bli bygget opp for evig; I himmelen vil du grunnfeste din trofasthet.» ³ «Jeg har gjort en pakt med min utvalgte; Jeg har lovet min tjener David, ⁴ Jeg vil sikre dine etterkommere for all tid, Og opprettholde din trone gjennom hver generasjon.» Sela

⁵ Himmelen vil feire dine under, Herre, Din trofasthet også blant de helliges forsamling. ⁶ For hvem i himmelen kan sammenlignes med Herren? Hvem blant de mektige er lik Herren, ⁷ En Gud som er høyt æret i de helliges råd, Og fryktinggytende over alle som omgir ham? ⁸ Herre, hærskares Gud, hvem er som du, mektige Herre? Din trofasthet omgir deg.

⁹ Du styrer havets bølger; Når bølgene reiser seg, stiller du dem. ¹⁰ Du har knust Rahab som en som er drept; Du spredte dine fiender med din mektige arm. ¹¹ Himmelen tilhører deg, og jorden er også din; Du har grunnlagt verden og alt den inneholder. ¹² Du har formet nord og sør; Tabor og Hermon synger av glede i ditt navn. ¹³ Du har en sterk arm; Din hånd er mektig, din høyre hånd er løftet høyt.

¹⁴ Rettfærdighet og rett er grunnlaget for din trone; Miskunn og sannhet går foran deg. ¹⁵ Salige er folket som hører det gledelige rop! Herre, de vandrer i lyset av ditt nærvær. ¹⁶ I ditt navn gleder de seg hele dagen, Og ved din rettfærdighet blir de opphøyet. ¹⁷ For du er deres styrkes prakt, Og ved din gunst blir vårt horn løftet. ¹⁸ For vår beskytter er Herren, Og vår konge er Israels Hellige.

¹⁹ En gang talte du i et syn til dine trofaste, Og sa: «Jeg har gitt hjelp til en mektig; Jeg har opphøyet en utvalgt blant folket. ²⁰ Jeg har funnet min tjener David; Med min hellige olje har jeg salvet ham, ²¹ Med hvem min hånd vil være fast; Min arm vil også styrke ham. ²² Fienden vil ikke lure ham, Og de onde vil ikke undertrykke ham. ²³ Men jeg vil knuse

hans fiender foran ham, Og slå ned dem som hater ham. ²⁴ Min trofasthet og min miskunn vil følge ham, Og i mitt navn vil hans horn bli løftet. ²⁵ Jeg vil strekke hans hånd over havet, Og hans høyre hånd over elvene. ²⁶ Han vil rope til meg: 'Du er min far, Min Gud, og grunnlaget for min frelse.' ²⁷ Jeg vil også utnevne ham som min førstefødte, Den høyeste av jordens konger. ²⁸ Jeg vil opprettholde min miskunn for ham for evig, Og min pakt skal være fast med ham. ²⁹ Slik vil jeg sikre hans etterkommere for all tid, Og hans trone så varig som himmelens dager.

³⁰ Hvis hans sønner forlater min lov Og ikke følger mine dommer, ³¹ Hvis de bryter mine forskrifter Og ikke holder mine bud, ³² Da vil jeg straffe deres overtredelse med staven, Og deres skyld med plager. ³³ Men jeg vil ikke trekke min miskunn fra ham, Eller være utro mot mitt løfte. ³⁴ Jeg vil ikke bryte min pakt, Eller endre det som har gått ut av mine lepper. ³⁵ En gang har jeg sverget ved min hellighet; Jeg vil ikke bedra David. ³⁶ Hans etterkommere skal vare for evig, Og hans trone så konstant som solen foran meg. ³⁷ Den skal være grunnfestet for evig som månen, Og et trofast vitne på himmelen.» Sela

³⁸ Men du har forkastet og foraktet, Du har vært full av vrede mot din salvete. ³⁹ Du har sagt opp din pakts tjeners pakt; Du har vanæret hans krone i støvet. ⁴⁰ Du har brutt ned alle hans murer; Du har redusert hans festninger til ruiner. ⁴¹ Alle som går forbi plyndrer ham; Han har blitt en skam for sine naboer. ⁴² Du har opphøyet hans motstanderes høyre hånd; Du har fått alle hans fiender til å glede seg. ⁴³ Du vender også bort hans sverds egg, Og har ikke støttet ham i striden. ⁴⁴ Du har gjort slutt på hans prakt Og kastet hans trone til jorden. ⁴⁵ Du har forkortet hans ungdoms dager; Du har omhyllt ham i vanære. Sela

⁴⁶ Hvor lenge, Herre? Vil du skjule deg for alltid? Vil din vrede brenne som ild? ⁴⁷ Husk hvor kortlivet jeg er; For hvilken forgjengelighet du har skapt alle menneskenes barn! ⁴⁸ Hvilken mann kan leve og ikke se døden? Kan han redde sin sjel fra dødsrikets makt? Sela ⁴⁹ Hvor er dine tidligere miskunnshandlinger, Herre, Som du lovet David i din trofasthet? ⁵⁰ Husk, Herre, hånet mot dine tjenere; Hvordan jeg bærer i mitt hjerte hånet fra alle de mange folkene, ⁵¹ Med hvilket dine fiender

Salmene

har hånet, Herre, Med hvilket de har spottet
fotsporene til din salvede.

⁵² Måtte Herren bli æret i evighet! Amen og Amen.

90

En bønn av Moses, Guds mann.

¹ Herre, du har vært vår bolig i alle slekter. ² Før fjellene ble til Eller du dannet jorden og verden, Fra evighet til evighet er du Gud.

³ Du lar mennesker vende tilbake til støv Og sier: "Vend tilbake, dere menneskebarn." ⁴ For tusen år i dine øyne Er som en dag som nettopp har gått, Eller som en nattevakt. ⁵ Du skyller dem bort som en flom, de sovner; Om morgenen er de som gress som fornyer seg. ⁶ Om morgenen blomstrer det og vokser opp; Om kvelden visner det og tørker bort.

⁷ For vi er blitt fortært av din vrede, Og vi er blitt forferdet av din harme. ⁸ Du har satt våre misgjerninger foran deg, Våre skjulte synder i ditt åsyns lys. ⁹ For alle våre dager er gått bort under din vrede; Vi har avsluttet våre år med et sukk. ¹⁰ Våre levedager er sytti år, Eller om styrken holder, åtti år, Men deres stolthet er bare slit og sorg; For det går snart, og vi flyr bort. ¹¹ Hvem forstår styrken i din vrede Og din harme, etter den ærefrykt som tilkommer deg? ¹² Så lær oss å telle våre dager rett, At vi kan få visdom i hjertet.

¹³ Vend tilbake, Herre; hvor lenge? Og ha medfølelse med dine tjenere. ¹⁴ Mett oss om morgenen med din miskunn, Så vi kan juble og glede oss alle våre dager. ¹⁵ Gjør oss glade etter de dager du har plaget oss, Og de år vi har sett ulykke. ¹⁶ La dine gjerninger bli synlige for dine tjenere Og din herlighet for deres barn.

¹⁷ Måtte Herrens, vår Guds, nåde hvile over oss; Og stadfest for oss våre henders verk— Ja, stadfest våre henders verk.

91

Den som bor i Den Høyes ly, Skal hvile i Den Allmektiges skygge. ² Jeg vil si om Herren: "Du er min tilflukt og min festning, Min Gud, som jeg setter min lit til!"

³ For Han er den som redder deg fra fuglefangerens snare Og fra den farlige pest. ⁴ Han vil dekke deg med sine fjær, Og under hans vinger kan du finne ly; Hans trofasthet er et beskyttende

skjold og vern. ⁵ Du trenger ikke frykte nattens redsler, Eller pilen som flyr om dagen; ⁶ Eller pesten som sniker seg frem i mørket, Eller ødeleggelsen som herjer ved middagstid. ⁷ Om tusen faller ved din side Og ti tusen ved din høyre hånd, Skal det ikke komme nær deg. ⁸ Du skal bare se det med dine øyne Og være vitne til de ugudeliges gjengjeldelse.

⁹ Siden du har gjort Herren til din tilflukt, Den Høieste til din bolig, ¹⁰ Skal ingen skade ramme deg, Og ingen plage skal komme nær din bolig. ¹¹ For Han vil gi sine engler befaling om deg, For å vokte deg på alle dine veier. ¹² De skal bære deg på sine hender, Så du ikke skal støte din fot mot en stein. ¹³ Du skal trække på løven og kobraslangen, Du skal trampe på den ville løven og slangen.

¹⁴ "Fordi han holder fast ved Meg i kjærlighet, vil Jeg redde ham; Jeg vil sette ham høyt, fordi han kjenner Mitt navn. ¹⁵ Han skal påkalle Meg, og Jeg vil svare ham; Jeg vil være med ham i trengsel; Jeg vil redde ham og ære ham. ¹⁶ Jeg vil velsigne ham med et langt liv, Og åpenbare for ham Min frelse."

92

En salme, en sang for sabbatsdagen.

¹ Det er godt å takke Herren Og å synge lovsanger til ditt navn, Den Høieste; ² Å forkynne din miskunnhet om morgenen Og din trofasthet om natten, ³ Med harmoniske lyder av lutt og harpe, Med melodisk musikk på lyre.

⁴ For du, Herre, har fylt meg med glede gjennom dine gjerninger, Jeg vil synge med glede over dine henders verk. ⁵ Hvor storslagne er dine gjerninger, Herre! Dine tanker er dyptgående. ⁶ En uforstandig person mangler kunnskap, Og en sanseløs person forstår ikke dette: ⁷ Når de onde spirte opp som gress Og alle som gjorde urett blomstret, Var det bare for at de skulle bli ødelagt for alltid.

⁸ Men du, Herre, er for alltid i det høye.

⁹ For se, dine fiender, Herre, For se, dine fiender skal gå til grunne; Alle som gjør urett skal bli spredt. ¹⁰ Men du har løftet mitt horn som villoksens; Jeg er blitt salvet med frisk olje. ¹¹ Og mine øyne har sett mine fienders fall, Mine ører hører om de onde som reiser seg mot meg.

Salmene

¹² De rettferdige skal blomstre som palmetreet, De skal vokse som en seder på Libanon. ¹³ Plantet i Herrens hus, Skal de blomstre i vår Guds forgårder.

¹⁴ De skal fortsatt bære frukt i sine senere år; De skal være fulle av vitalitet og svært grønne, ¹⁵ For å forkynne at Herren er rettskaffen; Han er min klippe, og det er ingen ondskap i ham.

93 Herren regjerer, kledd i majestet; Herren har kledd seg i styrke. Sannelig, verden er fast grunnlagt; den skal ikke rokkes. ² Din trone er grunnlagt fra eldgamle tider; Du er evig.

³ Flommene har steget, Herre, Flommene har løftet sin røst, Flommene løfter sine brølende bølger. ⁴ Over lyden av mange vann, Over de mektige bølgene i havet, Er Herren i det høye mektig.

⁵ Dine forskrifter er grundig bekreftet; Hellighet pryder ditt hus, Herre, for alltid.

94 Herre, du Gud som bringer rettferdighet, Gud som bringer rettferdighet, åpenbar deg! ² Reis deg, du jordens dommer, Gi de stolte deres rett. ³ Hvor lenge, Herre, skal de onde— Hvor lenge skal de onde ha fremgang?

⁴ De øser ut ord, de taler med arroganse; Alle som gjør urett, skryter. ⁵ De undertrykker ditt folk, Herre, Og skader din arv. ⁶ De tar livet av enken og den fremmede, Og dreper de farløse. ⁷ De har sagt, "Herren ser ikke, Jakobs Gud legger ikke merke til det."

⁸ Legg merke til dette, dere uforstandige blant folket; Og når vil dere forstå, dere dårer? ⁹ Han som skapte øret, hører han ikke? Han som formet øyet, ser han ikke? ¹⁰ Han som underviser nasjonene, vil han ikke rette, Han som gir menneskene kunnskap? ¹¹ Herren kjenner menneskenes tanker, At de bare er et flyktig pust.

¹² Velsignet er den du retter, Herre, Og som du underviser fra din lov, ¹³ For at du kan gi ham lindring fra trengselens dager, Inntil en grav er forberedt for de onde. ¹⁴ For Herren vil ikke forlate sitt folk, Og han vil ikke oppgi sin arv. ¹⁵ For rettferdighet vil igjen være rettferdig, Og alle de opprigitte av hjertet vil forfølge den.

¹⁶ Hvem vil reise seg for meg mot de onde? Hvem vil stå med meg mot dem som gjør urett? ¹⁷ Hvis ikke Herren hadde vært min støtte, Ville min sjel

snart ha bodd i stillhet. ¹⁸ Hvis jeg skulle si, "Min fot har sklidd," Din barmhjertighet, Herre, vil opprettholde meg. ¹⁹ Når mine engstelige tanker øker i meg, Din trøst bringer glede til min sjel.

²⁰ Kan en ødeleggelsens trone være forbundet med deg, En som planlegger ugagn ved dekret? ²¹ De samler seg mot den rettferdiges liv Og dømmer den uskyldige til døden. ²² Men Herren har vært min tilflukt, Og min Gud klippen av min beskyttelse.

²³ Han har gjengjeldt deres urett mot dem, Og han vil føre dem til undergang i deres ondskap; Herren vår Gud vil føre dem til undergang.

95 Kom, la oss synge med glede for Herren, La oss rope med fryd til vår frelses klippe. ² La oss nærme oss Hans nærvær med en sang av takknemlighet, La oss lovprise Ham med glede og musikk.

³ For Herren er virkelig en stor Gud Og en mektig Konge over alle guder, ⁴ I Hans hånd er jordens dyp, Fjellenes topper tilhører også Ham. ⁵ Havet er Hans, for Han skapte det, Og Hans hender formet det tørre land.

⁶ Kom, la oss tilbe og bøye oss ned, La oss knele for Herren, vår Skaper. ⁷ For Han er vår Gud, Og vi er Hans folk, flokken Han leder.

I dag, om dere hører Hans røst, ⁸ Forherd ikke deres hjerter som ved Meriba, Som på dagen ved Massa i ørkenen, ⁹ Da deres fedre satte Meg på prøve, De prøvde Meg, selv om de hadde sett Mine gjerninger. ¹⁰ I førti år var Jeg harm på den generasjonen, Og sa de er et folk som farer vill i sitt hjerte, Og de har ikke forstått Mine veier. ¹¹ Derfor erklærte Jeg i Min vrede, De skal sannelig ikke komme inn til Min hvile.

96 Syng en ny sang for Herren; Syng for Herren, alle på jorden. ² Syng for Herren, velsign hans navn; Forkynn hans frelse fra dag til dag. ³ Fortell om hans herlighet blant nasjonene, Hans underfulle gjerninger blant alle folkene.

⁴ For Herren er stor og verdig mye lovprisning; Han er å frykte over alle guder. ⁵ For alle folkenes guder er bare avguder, Men Herren skapte himlene. ⁶ Prakt og majestet er i hans nærvær, Styrke og skjønnhet finnes i hans helligdom.

Salmene

⁷ Gi Herren ære, dere folkeslag, Gi Herren ære og styrke. ⁸ Gi Herren den ære hans navn fortjener; Bær fram en gave og kom inn i hans forgårder. ⁹ Tilbe Herren i hellig skrud; Skjelv for ham, alle på jorden. ¹⁰ Forkynn blant nasjonene: "Herren regjerer; Ja, verden er fast grunnlagt, den skal ikke røkkes; Han skal dømme folkene med rettferdighet."

¹¹ La himlene glede seg, og la jorden fryde seg; La havet bruse, og alt som fyller det; ¹² La marken juble, og alt som er på den; Da skal alle trærne i skogen synge av glede. ¹³ For Herrens åsyn, for han kommer, For han kommer for å dømme jorden. Han skal dømme verden med rettferdighet, Og folkene med sin trofasthet.

97 Herren regjerer, la jorden glede seg; La de mange øyene feire. ² Skyer og dyp mørke omgir Ham; Rettferdighet og rett danner grunnlaget for Hans trone. ³ Ild går foran Ham Og fortærer Hans fiender på alle kanter. ⁴ Hans lyn opplyste verden; Jorden så det og skalv. ⁵ Fjellene smeltet som voks for Herrens åsyn, For Herrens åsyn av hele jorden. ⁶ Himmelen forkynner Hans rettferdighet, Og alle folk har sett Hans herlighet.

⁷ La alle som tjener utskårne bilder bli til skamme, De som roser seg av avguder; Bøy dere for Ham, alle guder.

⁸ Sion hørte det og gledet seg, Og Judas døtre har jublet På grunn av Dine dommer, Herre. ⁹ For Du er Herren Den Høyeste over hele jorden; Du er opphøyd langt over alle guder. ¹⁰ Avsky det onde, dere som elsker Herren, Som vokter sjelene til Hans trofaste; Han redder dem fra de ondes grep.

¹¹ Lys er spredt for de rettferdige, Og glede for de oppriktige av hjertet. ¹² Gled dere i Herren, dere rettferdige, Og pris Hans hellige navn.

98

En salme.

¹ Syng en ny sang for Herren, for han har gjort underfulle ting, hans høyre hånd og hans hellige arm har skaffet ham seier. ² Herren har kunngjort sin frelse; han har vist sin rettferdighet for alle folkeslag. ³ Han har husket sin miskunn og sin trofasthet mot Israels hus; alle jordens ender har sett vår Guds frelse.

⁴ Rop med jubel for Herren, hele jorden; vær glad og syng av glede og gi lovprisning. ⁵ Syng lovsanger for Herren med lyre, med lyre og med klang av en melodi. ⁶ Med trompeter og hornets lyd gled dere for Kongen, Herren.

⁷ La havet bruse og alt det rommer, verden og de som bor i den. ⁸ La elvene klappe i hendene av glede, la fjellene synge med jubel ⁹ for Herrens åsyn, for han kommer for å dømme jorden; han skal dømme verden med rettferdighet, og folkene med rettferd.

99

Herren regjerer, la folkene skjelve; Han sitter tronende over kjerubene, la jorden riste. ² Herren er stor i Sion, Og Han er løftet høyt over alle folkene. ³ La dem prise Ditt store og fryktingytende navn; Hellig er Han.

⁴ Kongens styrke elsker rettferdighet; Du har etablert rettferdighet; Du har utført rettferdighet og rett i Jakob. ⁵ Løft opp Herren vår Gud Og tilbe ved Hans fotskammel; Hellig er Han.

⁶ Blant Hans prester var Moses og Aron, Og Samuel var blant dem som påkalte Hans navn; De ropte til Herren, og Han svarte dem. ⁷ Han talte til dem fra skyens søyle; De holdt Hans vitnesbyrd Og loven som Han ga dem.

⁸ Herre vår Gud, Du svarte dem; Du var en tilgivende Gud for dem, Men en hevner av deres misgjerninger. ⁹ Løft opp Herren vår Gud Og tilbe ved Hans hellige fjell, For Herren vår Gud er hellig.

100

En takkesalme.

¹ Rop med glede for Herren, all jorden. ² Tjen Herren med glede; Kom fram for ham med jubel. ³ Erkjenn at Herren er Gud; Han er vår Skaper, og vi skapte ikke oss selv; Vi tilhører Ham, flokken under Hans omsorg. ⁴ Gå inn gjennom Hans porter med takksigelse, Og inn i Hans forgårder med lovsang. Gi Ham takk, ære Hans navn. ⁵ For Herren er god; Hans godhet varer evig, Og Hans trofasthet fortsetter gjennom alle generasjoner.

101

En salme av David.

Salmene

¹ Jeg vil synge om miskunn og rettferdighet; Til deg, Herre, vil jeg synge lovsanger. ² Jeg vil strebe etter å følge integritetens vei. Når vil du besøke meg?

Jeg vil vandre innenfor husets haller med et oppriktig hjerte. ³ Jeg vil ikke sette noe verdiløst for mine øyne;

Jeg forakter gjerningene til dem som forviller seg; Det skal ikke klamre seg til meg. ⁴ Et fordervet hjerte skal vike fra meg; Jeg vil ikke engasjere meg i ondskap.

⁵ Den som i hemmelighet baktaler sin nabo, vil jeg gjøre ende på; Den som har et hovmodig blikk og et arrogant hjerte, vil jeg ikke tåle.

⁶ Mine øyne vil være på de trofaste i landet, så de kan bo hos meg; Den som vandrer på en elastelig måte, er den som skal tjene meg.

⁷ Den som praktiserer bedrag, skal ikke forbli i mitt hus; Den som taler løgn, skal ikke stå fast foran meg.

⁸ Hver morgen vil jeg fjerne alle de onde i landet, For å befri Herrens by fra alle dem som begår urettferdighet.

102

En bønn av den plaget når han er svak og utøser sin klage for Herren.

¹ Hør min bønn, Herre! Og la mitt rop om hjelp komme til deg. ² Skjul ikke ditt ansikt for meg på min nødens dag; Bøy ditt øre til meg; På den dagen jeg roper, svar meg raskt.

³ For mine dager har forsvunnet som røyk, Og mine ben føles svidd som i en ildsted. ⁴ Mitt hjerte er slått og visnet som gress, Ja, jeg glemmer å spise mitt brød. ⁵ På grunn av min intense stønning, Henger mine ben fast ved mitt kjøtt. ⁶ Jeg er som en pelikan i ørkenen; Jeg har blitt som en ugle blant ruinene. ⁷ Jeg ligger våken, Jeg er som en ensom fugl på et hustak. ⁸ Mine fiender har hånet meg hele dagen; De som håner meg bruker mitt navn som en forbannelse. ⁹ For jeg har spist aske som om det var brød, Og blandet min drikk med tårer. ¹⁰ På grunn av din harme og din vrede; For du har plukket meg opp og kastet meg bort. ¹¹ Mine

dager er som en forlenget skygge, Og jeg visner bort som gress.

¹² Men du, Herre, varer evig, Og ditt navn huskes gjennom alle generasjoner. ¹³ Du vil reise deg og ha barmhjertighet med Sion; For det er tid til å vise henne nåde, For den fastsatte tid er kommet. ¹⁴ Sannelig, dine tjenere setter pris på hennes steiner, Og har medfølelse med hennes støv. ¹⁵ Så nasjonene vil ære Herrens navn, Og alle jordens konger vil se din herlighet. ¹⁶ For Herren har gjenoppbygd Sion; Han har åpenbart sin herlighet. ¹⁷ Han har hørt de fattiges bønn, Og har ikke oversett deres bønn.

¹⁸ Dette vil bli nedskrevet for fremtidige generasjoner, Så et folk som ennå ikke er skapt kan prise Herren: ¹⁹ For han så ned fra sin hellige høyde; Fra himmelen observerte Herren jorden, ²⁰ For å lytte til fangens stønner, For å frigjøre dem som er dømt til døden, ²¹ Så folk kan forkynne Herrens navn i Sion, Og hans pris i Jerusalem, ²² Når folkene er samlet sammen, Og rikene, for å tilbe Herren.

²³ Han har svekket min styrke underveis; Han har forkortet mine dager. ²⁴ Jeg sier, "Min Gud, ta meg ikke bort midt i mine dager, Dine år strekker seg gjennom alle generasjoner. ²⁵ I tidligere tider grunnla du jordens fundament, Og himlene er skapt av dine hender. ²⁶ De vil forgå, men du forblir; Alle av dem vil slites ut som et plagg; Som en ødelagt klut vil du kiffe dem, og de vil være borte. ²⁷ Men du forblir uforandret, Og dine år vil aldri ta slutt. ²⁸ Dine tjeneres barn vil bo trygt, Og deres etterkommere vil bli etablert for ditt åsyn."

103

Av David.

¹ Velsign Herren, min sjel, Og alt som er i meg, velsign Hans hellige navn. ² Pris Herren, min sjel, Og husk alle Hans velgjerninger; ³ Han som tilgir all din misgjerning, Som helbreder alle dine plager; ⁴ Han som forløser ditt liv fra graven, Som kroner deg med nåde og barmhjertighet; ⁵ Han som fyller ditt liv med gode ting, Slik at din ungdom fornyes som ørnen.

⁶ Herren utfører rettferdige gjerninger Og rettferdighet for alle undertrykte.

Salmene

⁷ Han åpenbarte sine veier for Moses, Sine gjerninger for Israels barn. ⁸ Herren er barmhjertig og nådig, Sen til vrede og rik på miskunn. ⁹ Han vil ikke alltid anklage oss, Heller ikke vil Han bevare sin vrede for alltid. ¹⁰ Han har ikke behandlet oss etter våre synder, Heller ikke gjengjeldt oss etter våre misgjerninger. ¹¹ For så høyt som himmelen er over jorden, Så stor er Hans miskunn mot dem som frykter Ham. ¹² Så langt som øst er fra vest, Så langt har Han tatt bort våre overtredelser fra oss.

¹³ Som en far viser medfølelse med sine barn, Slik viser Herren medfølelse med dem som frykter Ham. ¹⁴ For Han forstår vår natur; Han husker at vi er støv. ¹⁵ Når det gjelder mennesket, er hans dager som gress; Som en markblomst blomstrer han. ¹⁶ Når vinden har blåst over den, er den borte, Og dens sted husker den ikke lenger. ¹⁷ Men Herrens miskunn er fra evighet til evighet Over dem som frykter Ham, Og Hans rettferdighet til barnas barn, ¹⁸ Til dem som holder Hans pakt Og husker Hans bud for å følge dem.

¹⁹ Herren har satt sin trone i himmelen, Og Hans rike hersker over alt.

²⁰ Pris Herren, dere Hans engler, Mektige i styrke, som utfører Hans ord, Som adlyder lyden av Hans ord! ²¹ Pris Herren, alle dere Hans hærskarer, Dere som tjener Ham, gjør Hans vilje. ²² Pris Herren, alle Hans gjerninger, På alle steder av Hans herredømme; Pris Herren, min sjel!

104 Velsign Herren, min sjel! Herre min Gud, Du er meget stor; Du er kledd i prakt og majestet,

² Du hyller Deg i lys som i et kledebon, Du spenner ut himmelen som et telt. ³ Han bygger sine høye saler på vannene; Han bruker skyene som sin vogn; Han farer på vindens vinger; ⁴ Han gjør vindene til sine budbringere, Flammende ild til sine tjenere.

⁵ Han grunnla jorden på dens faste grunnvoll, Så den ikke skal rokkes i all evighet. ⁶ Du dekket den med dypet som med et klede; Vannene sto over fjellene. ⁷ Ved Din trussel flyktet de, Ved lyden av Din torden hastet de bort. ⁸ Fjellene steg opp, dalene sank ned Til det sted Du hadde fastsatt for dem. ⁹ Du satte en grense som de ikke skal overskride, Så de ikke skal vende tilbake for å oversvømme jorden.

¹⁰ Han sender kilder ut i dalene; De renner mellom fjellene; ¹¹ De gir drikke til hvert dyr på marken; Ville esler slukker sin tørst. ¹² Ved dem bor himmelens fugler; De synger blant grenene. ¹³ Han vannet fjellene fra sine høye saler; Jorden mettes med frukten av Hans verk. ¹⁴ Han lar gresset gro for buskapen, Og planter til menneskets nytte, Så de kan frembringe mat fra jorden, ¹⁵ Og vin, som gleder menneskets hjerte, Så ansiktet skinner av olje, Og mat, som styrker menneskets hjerte. ¹⁶ Herrens trær er godt vannet, Libanons sedrer som Han plantet, ¹⁷ Der fuglene bygger sine reder, Og storken, som har sitt hjem i furutrærne. ¹⁸ De høye fjellene er for villgeitene; Klippene er tilflukt for fjellgrevlingen.

¹⁹ Han skapte månen til å fastsette tider; Solen vet hvor den skal gå ned. ²⁰ Du bringer mørke, og det blir natt, Da rører alle skogens dyr seg. ²¹ De unge løvene brøler etter bytte, Og søker sin føde fra Gud. ²² Når solen står opp, trekker de seg tilbake, Og legger seg i sine huler. ²³ Et menneske går ut til sitt arbeid Og til sin gjerning til kvelden.

²⁴ Herre, hvor mange er Dine verk! I visdom har Du skapt dem alle; Jorden er full av Dine skapninger.

²⁵ Dette er havet, stort og vidt, Der det vimler av utallige skapninger, Både små og store vesener. ²⁶ Skipene seiler der, Og Leviatan, som Du har formet til å leke i det.

²⁷ De venter alle på Deg At Du skal gi dem mat i rette tid. ²⁸ Du gir dem, de samlere; Du åpner Din hånd, de mettes med gode ting. ²⁹ Du skjuler Ditt ansikt, de forferdes; Du tar bort deres åndedrag, de dør Og vender tilbake til sitt støv. ³⁰ Du sender ut Din Ånd, de blir til; Og Du fornyer jordens overflate.

³¹ Måtte Herrens herlighet vare evig; Måtte Herren glede seg over sine verk; ³² Han ser på jorden, og den skjelver; Han rører ved fjellene, og de ryker.

³³ Jeg vil synge for Herren så lenge jeg lever; Jeg vil lovsynge min Gud så lenge jeg er til. ³⁴ Måtte min meditasjon være til glede for Ham; Jeg skal glede meg i Herren. ³⁵ Måtte syndere forsvinne fra jorden Og de ugudelige ikke mer finnes. Velsign Herren, min sjel. Pris Herren!

105 Takk Herren, påkall Hans navn; Forkynn Hans gjerninger blant folkene. ² Syng for Ham, lovsyng Ham; Fortell om alle Hans

Salmene

under.³ Ær Hans hellige navn; Måtte hjertet til dem som søker Herren være glad.⁴ Søk Herren og Hans styrke; Søk Hans nærvær alltid.

⁵ Husk Hans under som Han har gjort, Hans mirakler og dommene fra Hans munn,⁶ Dere etterkommere av Hans tjener Abraham, Dere sønner av Jakob, Hans utvalgte!⁷ Han er Herren vår Gud; Hans dommer er over hele jorden.

⁸ Han har husket Sin pakt for evig, Ordet som Han befalte til tusen slekter,⁹ Pakten som Han opprettet med Abraham, Og Hans løfte til Isak.¹⁰ Så bekreftet Han det for Jakob som en forordning, For Israel som en evig pakt,¹¹ Idet Han sa: "Til deg vil jeg gi Kanaans land Som din tildelte arv."

¹² Da de var få i antall, Svært få, og fremmede der,¹³ Og de vandret fra folk til folk, Fra ett rike til et annet folk,¹⁴ Tillot Han ingen å undertrykke dem, Og irettesatte konger for deres skyld, idet Han sa,¹⁵ "Rør ikke Mine salvede, Og gjør ikke Mine profeter noe ondt."

¹⁶ Og Han kalte en hungersnød over landet; Han brøt hele brødforsyningen.¹⁷ Han sendte en mann foran dem, Josef, som ble solgt som slave.¹⁸ De plaget hans føtter med lenker, Han selv ble lagt i jern;¹⁹ Intil tiden da hans ord ble oppfylt, Herrens ord prøvde ham.²⁰ Kongen kalte på ham og satte ham fri, Folkenes hersker løslot ham.²¹ Han satte ham til herre over sitt hus, Og hersker over alle sine eiendeler,²² For å binde hans tjenestemenn etter sin vilje, Slik at han kunne lære hans eldste visdom.

²³ Israel kom også til Egypt; Så bodde Jakob i Hams land.²⁴ Og Han gjorde Sitt folk meget fruktbart, Og gjorde dem sterkere enn deres fiender.²⁵ Han vendte deres hjerter til å hate Hans folk, Til å handle listig mot Hans tjenere.²⁶ Han sendte Moses, Sin utvalgte tjener, Og Aron, som Han hadde valgt.²⁷ De viste Hans mirakuløse tegn blant dem, Og under i Hams land.²⁸ Han sendte mørke og gjorde det mørkt; Og de trosset ikke Hans befalinger.²⁹ Han gjorde deres vann til blod, Og fikk deres fisk til å dø.³⁰ Deres land vrimlet av frosker Selv i kamrene til deres konger.³¹ Han talte, og svermer av fluer kom, Og mygg over hele deres område.³² Han ga dem hagl i stedet for regn, Og flammende ild i deres land.³³ Han slo også ned deres vinstokker og deres fikentrær, Og

knuste trærne i deres område.³⁴ Han talte, og gresshopper kom, Og utallige gresshopper uten tall,³⁵ Og de fortærte all vegetasjon i deres land, Og fortærte frukten av deres jord.³⁶ Han slo også ned alle førstefødt i deres land, De første fruktene av all deres styrke.³⁷ Så førte Han israelittene ut med sølv og gull, Og blant Hans stammer var det ingen som snublet.³⁸ Egypt gledet seg da de dro, For frykt for dem hadde falt på egypterne.

³⁹ Han spredte en sky som et dekke, Og ild til å lyse opp natten.⁴⁰ De ba, og Han brakte vaktler, Og forsynte dem med himmelens brød.⁴¹ Han åpnet klippen og vann strømmet ut; Det fløt som en elv gjennom ørkenen.

⁴² For Han husket Sin hellige pakt Med Sin tjener Abraham;⁴³ Og Han førte ut Sitt folk med glede, Sine utvalgte med jubel.⁴⁴ Og Han ga dem folkenes land, Og de arvet folkets arbeid,⁴⁵ For at de skulle holde Hans forskrifter Og følge Hans lover. Lovpris Herren!

106

Lov Herren!

Takk Herren, for han er god; for hans miskunnhet varer evig.

² Hvem kan tale om Herrens veldige gjerninger, eller kunngjøre all hans pris? ³ Salige er de som holder rett, som alltid gjør rettferdighet!

⁴ Kom meg i hu, Herre, i din nåde mot ditt folk; besøk meg med din frelse, ⁵ så jeg kan se dine utvalgtes lykke, så jeg kan glede meg med ditt folk, så jeg kan rose meg av din arv.

⁶ Vi har syndet som våre fedre, vi har forbrutt oss, vi har handlet ugudelig. ⁷ Våre fedre i Egypt skjente ikke dine under; de kom ikke i hu dine mange miskunnheter, men var gjenstridige ved havet, ved Rødehavet. ⁸ Men han frelste dem for sitt navns skyld, for å kunngjøre sin makt. ⁹ Han truet Rødehavet, og det ble tørt, og han førte dem gjennom dypene som gjennom en ørken. ¹⁰ Så frelste han dem fra deres fienders hånd, og forløste dem fra fiendens hånd. ¹¹ Vannet dekket deres motstandere; ikke én av dem ble tilbake. ¹² Da trodde de på hans ord; de sang hans pris.

¹³ Snart glemte de hans gjerninger; de ventet ikke på hans råd, ¹⁴ men ble grepet av lyst i ørkenen, og

Salmene

fristet Gud i ødemarken. ¹⁵ Da gav han dem det de krevde, men sendte en sykdom blant dem.

¹⁶ De ble misunnelige på Moses i leiren, og på Aron, Herrens hellige. ¹⁷ Jorden åpnet seg og slukte Datan, og dekket over Abirams flokk. ¹⁸ Og en ild brant opp i deres krets; flammen fortærte de ugudelige. ¹⁹ De laget en kalv ved Horeb, og tilba et støpt bilde. ²⁰ De byttet bort sin ære mot bildet av en okse som eter gress. ²¹ De glemt Gud, sin frelser, som hadde gjort store ting i Egypt, ²² undergjerninger i Kams land, og forferdelige ting ved Rødehavet. ²³ Derfor sa han at han ville ødelegge dem, hadde ikke Moses, hans utvalgte, stått fram for ham i gapet, for å vende hans vrede bort fra å ødelegge dem.

²⁴ Så foraktet de det herlige landet; de trodde ikke på hans ord, ²⁵ men knurret i sine telt; de hørte ikke på Herrens røst. ²⁶ Da løftet han sin hånd mot dem for å la dem falle i ørkenen, ²⁷ og for å spre deres etterkommere blant folkene, og spre dem i landene.

²⁸ De sluttet seg også til Ba'al-Peor, og åt offer til de døde. ²⁹ Så vakte de hans vrede med sine gjerninger, og en plage brøt ut blant dem. ³⁰ Da sto Pinehas fram og grep inn, og plagen ble stanset. ³¹ Og det ble regnet ham til rettferdighet, fra slekt til slekt, for evig. ³² De vakte også hans vrede ved Meribas vann, så det gikk ille med Moses for deres skyld; ³³ for de trosset hans Ånd, så han talte uoverveid med sine lepper.

³⁴ De utryddet ikke folkene, slik Herren hadde befalt dem, ³⁵ men blandet seg med folkene og lærte deres gjerninger, ³⁶ og de tilba deres avguder, som ble en snare for dem. ³⁷ De ofret til og med sine sønner og sine døtre til demonene, ³⁸ og utøste uskyldig blod, blodet av sine sønner og døtre, som de ofret til Kana'ans avguder; og landet ble vanhelliget med blod. ³⁹ Så ble de urene ved sine gjerninger, og var troløse i sine handlinger.

⁴⁰ Derfor ble Herrens vrede opptent mot hans folk, og han avskydde sin arv. ⁴¹ Så overgav han dem i hendene på folkene, og de som hatet dem, hersket over dem. ⁴² Deres fiender undertrykte dem også, og de ble kuert under deres hånd. ⁴³ Mange ganger reddet han dem; men de var gjenstridige i sine råd, og sank ned i sin skyld. ⁴⁴ Likevel så han til dem i deres nød da han hørte deres rop; ⁴⁵ og han kom i

hu sin pakt for deres skyld, og angret etter sin store miskunnhet. ⁴⁶ Han lot dem også finne barmhjertighet hos alle dem som hadde ført dem i fangenskap.

⁴⁷ Frels oss, Herre vår Gud, og samle oss fra folkene, for å takke ditt hellige navn og rose oss av din pris.

⁴⁸ Lovet være Herren, Israels Gud, fra evighet til evighet. Og alt folket skal si: "Amen." Lov Herren!

107

Takk Herren, for han er god; For hans kjærlighet er evig.

² La de som er forløst av Herren si det, De som han har reddet fra fiendens hånd. ³ Og samlet fra fjerne land, Fra øst og fra vest, Fra nord og fra sør.

⁴ De vandret i ørkenen, et øde område; De kunne ikke finne en vei til en by hvor de kunne bo. ⁵ De var sultne og tørste; Deres sjeler ble matte i dem. ⁶ Da ropte de til Herren i sin nød; Han reddet dem fra deres trengsler. ⁷ Han ledet dem også på en rett vei, For å gå til en bebodd by. ⁸ La dem takke Herren for hans miskunn, Og for hans underfulle gjerninger mot menneskenes barn! ⁹ For han har mettet den tørste sjel, Og han har fylt den sultne sjel med gode ting.

¹⁰ Det var de som bodde i mørke og i dødens skygge, Fanger i lidelse og lenker, ¹¹ Fordi de hadde gjort opprør mot Guds ord Og forkastet Den Høyestes råd. ¹² Derfor ydmyket han deres hjerte med arbeid; De snublet, og det var ingen som hjalp. ¹³ Da ropte de til Herren i sin nød; Han reddet dem fra deres trengsler. ¹⁴ Han førte dem ut av mørket og dødens skygge Og brøt deres lenker i stykker. ¹⁵ La dem takke Herren for hans miskunn, Og for hans underfulle gjerninger mot menneskenes barn! ¹⁶ For han har knust bronseporter, Og hugget jernstenger i stykker.

¹⁷ Dårer, på grunn av sine opprørske veier, Og på grunn av sine misgjerninger, ble plaget. ¹⁸ Deres sjeler avskydde all slags mat, Og de nærmet seg dødens porter. ¹⁹ Da ropte de til Herren i sin nød; Han reddet dem fra deres trengsler. ²⁰ Han sendte sitt ord og helbredet dem, Og reddet dem fra deres ødeleggelse. ²¹ La dem takke Herren for hans miskunn, Og for hans underfulle gjerninger mot

Salmene

menneskenes barn! ²² La dem også bringe takkeoffer, Og forkynne hans gjerninger med jubel.

²³ De som går ned til havet i skip, Som driver handel på store vann, ²⁴ De har sett Herrens gjerninger, Og hans under i dypet. ²⁵ For han talte og reiste en stormfull vind, Som løftet bølgene på havet. ²⁶ De steg opp til himmelen, de gikk ned til dypet; Deres mot smeltet bort i nød. ²⁷ De ravet og vaklet som en som er overveldet av drikk, Og var ved sin vits ende. ²⁸ Da ropte de til Herren i sin nød, Og han reddet dem fra deres trengsler. ²⁹ Han stilnet stormen til en hvisken, Slik at bølgene på havet ble dempet. ³⁰ Da var de glade, fordi de var stille, Så han førte dem til den ønskede havn. ³¹ La dem takke Herren for hans miskunn, Og for hans underfulle gjerninger mot menneskenes barn! ³² La dem også opphøye ham i folkets forsamling, Og prise ham i de eldres forsamling.

³³ Han gjør elver om til en ørken, Og vannkilder til uttørket land; ³⁴ Et fruktbart land til en øde ødemark, På grunn av ondskapen til dem som bor der. ³⁵ Han forvandler en ørken til en vannkilde, Og et tørt land til vannkilder; ³⁶ Og han lar de sultne bo der, Slik at de kan grunnlegge en by å bo i, ³⁷ Og dyrke marker og plante vingårder, Og samle en fruktbar høst. ³⁸ Han velsigner dem også, og de blir mange, Og han lar ikke deres buskap minke.

³⁹ Når de blir redusert og brakt lavt På grunn av undertrykkelse, elendighet og sorg, ⁴⁰ Han utøser forakt over adelsmenn Og lar dem vandre i en veiløs ødemark. ⁴¹ Men han setter de trengende trygt på høyden, borte fra nød, Og gjør deres familier som en flokk. ⁴² De rettferdige ser det og gleder seg; Men all urettferdighet blir brakt til taushet.

⁴³ Hvem er vis? La ham legge merke til disse tingene, Og betrakte Herrens miskunn.

strekker seg til skyene. ⁵ Bli opphøyet høyt over himlene, Gud, Og måtte din herlighet være over hele jorden.

⁶ Slik at dine elskede kan bli frelst, Frels med din høyre hånd, og svar meg! ⁷ Gud har talt i sin hellighet: "Jeg vil triumfere, Jeg vil dele Sikem, og måle ut Sukkots dal. ⁸ Gilead er min, Manasse er min; Efraim er også hjelmen for mitt hode; Juda er min septer. ⁹ Moab er mitt vaskefat; Jeg vil kaste min sandal over Edom; Jeg vil proklamere seier over Filistia."

¹⁰ Hvem vil lede meg inn i den befestede byen? Hvem vil føre meg til Edom? ¹¹ Har du ikke selv forkastet oss, Gud? Og vil du ikke gå ut med våre hærer? ¹² Gi oss hjelp mot fienden, For redning ved mennesket er forgyves. ¹³ Gjennom Gud vil vi oppnå store gjerninger, Og det er han som vil underkue våre fiender.

109

For sangmesteren. En salme av David.

¹ Min lovsangs Gud, vær ikke taus! ² For de har talt med ondskap og svik mot meg; De har brukt falske ord mot meg. ³ De har omringet meg med hatets ord, Og kjempet mot meg uten grunn. ⁴ Som gjengjeld for min kjærtegnhet anklager de meg; Men jeg fortsetter i bønn. ⁵ Slik har de gjengjeldt meg ondt for godt, Og fiendskap for min kjærtegnhet.

⁶ La en urettferdig person bli utnevnt over ham, Og la en utfordrer stå ved hans høyre hånd. ⁷ Når han blir dømt, må han bli funnet skyldig, Og la hans bønn bli betraktet som synd. ⁸ Måtte hans dager bli få; Måtte en annen overta hans stilling. ⁹ Måtte hans barn bli farløse, Og hans kone uten mann. ¹⁰ Måtte hans barn vandre og søke hjelp; Og måtte de lete etter næring langt fra sine ødelagte hjem. ¹¹ Måtte kreditoren ta alt han har, Og måtte fremmede ta fruktene av hans arbeid. ¹² Måtte det ikke være noen som viser ham godhet, Heller ikke noen som viser nåde mot hans foreldreløse barn. ¹³ Måtte hans etterkommere bli avskåret; Måtte deres navn bli slettet i neste generasjon. ¹⁴ Måtte hans forfedres urett bli husket for Herren, Og la ikke hans mors synd bli slettet. ¹⁵ Måtte de være for Herren kontinuerlig, Så han kan fjerne deres minne fra jorden;

108

En sang. En salme av David.

¹ Mitt hjerte er trofast, Gud; Jeg vil synges, jeg vil også synges lovsanger med min sjel. ² Våk opp, harpe og lyre; Jeg vil varsle morgengryet! ³ Jeg vil takke deg, Herre, blant folkene, Og jeg vil synges lovsanger til deg blant nasjonene. ⁴ For din miskunnhet er stor over himlene, Og din sannhet

Salmene

¹⁶ Fordi han ikke viste medfølelse, Men forfulgte de plaget og trengende, Og de nedslåtte, for å bringe om deres undergang. ¹⁷ Han omfavnet også forbannelse, så det rammet ham; Og han hadde ikke glede i velsignelse, så den var fjern fra ham. ¹⁸ Han bar også forbannelse som et plagg, Og det trengte inn i hans kropp som vann, Og som olje inn i hans ben. ¹⁹ Måtte det være for ham som et plagg han vikler rundt seg, Og som et belte han stadig bærer. ²⁰ Måtte dette være belønningen for mine anklagere fra Herren, Og for dem som taler skade mot min sjel.

²¹ Men Du, Gud, Herren, handle vennlig mot meg for Ditt navns skyld; Fordi Din barmhjertighet er god, frels meg; ²² For jeg er plaget og i nød, Og mitt hjerte er dypt såret. ²³ Jeg svinner hen som en skygge som forlenges; Jeg blir kastet til side som gresshoppa. ²⁴ Mine knær er svekket av faste, Og min kropp har blitt mager, uten næring. ²⁵ Jeg har også blitt en skam for dem; Når de ser meg, rister de på hodet.

²⁶ Hjelp meg, Herre min Gud; Frels meg etter Din barmhjertighet. ²⁷ Og måtte de erkjenne at dette er Din gjerning: Du, Herre, har fullført det. ²⁸ De vil forbanne, men Du vil velsigne; Når de reiser seg, vil de bli gjort til skamme, Men Din tjener vil glede seg. ²⁹ Måtte mine anklagere bli kledd med skam, Og måtte de dekke seg med sin egen skam som med en kappe.

³⁰ Med min munn vil jeg gi rikelig takk til Herren, Og jeg vil prise Ham blant mange. ³¹ For Han er ved den trengendes side, For å befri ham fra dem som dømmer hans sjel.

110

En salme av David.

¹ Herren sier til min Herre: «Sett deg ved min høyre hånd Til jeg legger dine fiender som en skammel for dine føtter.»

² Herren skal strekke ut din sterke stav fra Sion og si, «Hersk midt blant dine fiender.» ³ Ditt folk vil frivillig stille opp på din makts dag; I hellig prakt, fra morgenrødens liv, Dine unge er for deg som dugg.

⁴ Herren har sverget en uforanderlig ed, «Du er prest for evig Etter Melkisedeks vis.»

⁵ Herren står ved din høyre hånd; Han vil knuse konger på sin vredes dag. ⁶ Han vil dømme blant nasjonene, Fylle dem med falne, Han vil knuse lederne over et stort land. ⁷ Han vil forfriske seg ved bekken ved stien; Derfor vil han holde sitt hode høyt.

111

Ære Herren! Jeg vil uttrykke min takknemlighet til Herren av hele mitt hjerte, Blant de rettskafne og i forsamlingen.

² Herrens verk er storslagne; De utforskes av alle som gleder seg i dem. ³ Prakt og majestet er Hans verk, Og Hans rettferdighet varer evig. ⁴ Han har sørget for at Hans underverk blir husket; Herren er nådig og barmhjertig. ⁵ Han gir næring til dem som ærer Ham; Han vil huske sin pakt for alltid.

⁶ Han har åpenbart for sitt folk styrken i sine verk, Ved å gi dem folkenes arv. ⁷ Hans hendes gjerninger er sannhet og rettferdighet; Alle Hans forskrifter er pålitelige. ⁸ De er standhaftige for all tid; De utføres med sannhet og integritet. ⁹ Han har brakt forløsning til sitt folk; Han har opprettet sin pakt for alltid; Hellig og ærefryktingnyttende er Hans navn.

¹⁰ Ærefrykt for Herren er begynnelsen til visdom; Alle som holder Hans bud har god forståelse; Hans pris varer evig.

112

Lovpris Herren! Lykkelig er den som frykter Herren, Som finner stor glede i Hans bud.

² Hans etterkommere vil være innflytelsesrike på jorden; De oppriktiges slekt vil bli favorisert. ³ Velstand og rikdom bor i hans hus, Og hans rettferdighet varer evig. ⁴ Lys bryter frem i mørket for de oppriktige; Han er nådig, medfølende og rettferdig. ⁵ Det går godt for en person som er generøs og låner ut; Han vil opprettholde sin sak i dommen.

⁶ For han vil forbli urokkelig; De rettferdige vil bli husket for alltid. ⁷ Han vil ikke frykte dårlige nyheter; Hans hjerte er stødig, og stoler på Herren. ⁸ Hans hjerte er fast, han vil ikke frykte, Men vil se på sine fiender med beslutsomhet. ⁹ Han har gitt fritt til de fattige, Hans rettferdighet varer evig; Hans horn vil bli opphøyd i ære.

Salmene

¹⁰ De onde vil se det og bli urolige, Han vil skjære tenner og gå i oppløsning; De ondes lengsel vil komme til ingenting.

113 *Pris Herren!*

Pris, dere Herrens tjenere, Pris Herrens navn. ² Måtte Herrens navn bli æret Fra dette øyeblikk og for all tid. ³ Fra soloppgang til solnedgang, Er Herrens navn verdig til å bli priste.

⁴ Herren er opphøyd over alle nasjoner; Hans prakt er utover himlene. ⁵ Hvem kan sammenlignes med Herren vår Gud, Som sitter høyt på tronen, ⁶ Som ydmyker seg for å se På tingene i himmelen og på jorden?

⁷ Han løfter de fattige fra støvet, Han reiser de trengende fra askehaugene, ⁸ For å plassere dem med fyrster, Med lederne av sitt folk. ⁹ Han gir den barnløse kvinnen et hjem Som en glad mor til barn. Pris Herren!

114 *Da Israel dro ut fra Egypt, Jakobs hus fra et folk med fremmed språk, ² Ble Juda hans hellige sted, Israel, hans rike.*

³ Havet så det og flyktet; Jordan snudde tilbake. ⁴ Fjellene hoppet som værer, Haugene som unge lam.

⁵ Hva er det med deg, hav, at du flykter? Jordan, at du snur tilbake? ⁶ Fjell, at dere hopper som værer? Haugene, som unge lam?

⁷ Skjelv, jord, for Herrens åsyn, For Jakobs Guds åsyn, ⁸ Han som forvandlet klippen til en vannpytt, Flint til en rennende kilde.

115 *Ikke oss, Herre, ikke oss, men ditt navn skal ha æren, for din miskunn og din trofasthet.*

² Hvorfor skal folkene si: «Hvor er deres Gud nå?» ³ Vår Gud er i himmelen; Han gjør alt det Han vil. ⁴ Deres avguder er av sølv og gull, laget av menneskehender. ⁵ De har munn, men taler ikke; de har øyne, men ser ikke; ⁶ de har ører, men hører ikke; de har nese, men lukter ikke; ⁷ de har hender, men føler ikke; de har føtter, men går ikke; de lager ingen lyd med strupen. ⁸ De som lager dem, blir som dem, det samme gjør alle som stoler på dem.

⁹ Israel, stol på Herren; Han er deres hjelp og deres skjold. ¹⁰ Arons hus, stol på Herren; Han er deres hjelp og deres skjold. ¹¹ Dere som frykter Herren, stol på Herren; Han er deres hjelp og deres skjold.

¹² Herren husker oss og vil velsigne oss. Han vil velsigne Israels hus; Han vil velsigne Arons hus. ¹³ Han vil velsigne dem som frykter Herren, både små og store.

¹⁴ Måtte Herren la dere vokse, dere og deres barn.

¹⁵ Måtte dere bli begunstiget av Herren, skaperen av himmel og jord.

¹⁶ Himmelen tilhører Herren, men jorden har Han gitt til menneskene. ¹⁷ De døde priser ikke Herren, heller ikke noen som går ned i stillheten; ¹⁸ Men vi vil velsigne Herren fra nå og for evig. Pris Herren!

116 *Jeg elsker Herren, for han lytter Til min røst og mine bønner. ² Siden han har vendt sitt øre mot meg, Vil jeg derfor påkalle ham alle mine dager.*

³ Dødens snarer omringet meg Og gravens redsler overmannet meg; Jeg møtte nød og sorg. ⁴ Da påkalte jeg Herrens navn: «Vær så snill, Herre, bevar mitt liv!»

⁵ Herren er nådig og rettferdig; Ja, vår Gud er full av medfølelse. ⁶ Herren beskytter de enfoldige; Jeg ble brakt lavt, og han reddet meg.

⁷ Vend tilbake til din fred, min sjel, For Herren har vært generøs mot deg. ⁸ For du har reddet min sjel fra døden, Mine øyne fra gråt, Mine føtter fra å vakle. ⁹ Jeg vil vandre for Herrens åsyn I de levendes land.

¹⁰ Jeg stolte selv da jeg sa, «Jeg er sterkt plaget.»

¹¹ Jeg erklærte i min forferdelse, «Alle mennesker er svikefulle.»

¹² Hvordan kan jeg gjengjelde Herren For all hans godhet mot meg?

¹³ Jeg vil løfte frelsens beger, Og påkalle Herrens navn. ¹⁴ Jeg vil holde mine løfter til Herren I forsamlingen av hans folk.

¹⁵ Dyrebar i Herrens øyne Er hans trofaste tjeneres bortgang. ¹⁶ Herre, jeg er virkelig din tjener; Jeg er din tjener, din tjenestekvinnens barn, Du har løst mine bånd.

Salmene

¹⁷ Til deg vil jeg ofre et takkeoffer, Og påkalle Herrens navn. ¹⁸ Jeg vil holde mine løfter til Herren I forsamlingen av hans folk. ¹⁹ I forgårdene til Herrens hus, Midt i deg, Jerusalem. Pris Herren!

117 Pris Herren, alle folkeslag; Lovsyng hans navn, alle folk! ² For hans godhet mot oss er stor, Og Herrens trofasthet varer evig.

Pris Herren!

118 Takk Herren, for han er god; Hans miskunn varer evig.

² La Israel si: "Hans miskunn varer evig."

³ La Arons hus si: "Hans miskunn varer evig." ⁴ La de som frykter Herren si: "Hans miskunn varer evig."

⁵ I min nød kalte jeg på Herren; Herren svarte meg og satte meg på et åpent sted. ⁶ Herren er ved min side; jeg vil ikke frykte; Hva kan mennesker gjøre meg? ⁷ Herren er med meg som min hjelper; Derfor vil jeg se med triumf på dem som misliker meg.

⁸ Det er bedre å søke tilflukt hos Herren Enn å sette sin lit til mennesker. ⁹ Det er bedre å søke tilflukt hos Herren Enn å sette sin lit til fyrster. ¹⁰ Alle folkeslag omringet meg; I Herrens navn vil jeg sikkert slå dem tilbake. ¹¹ De omringet meg, ja, de omringet meg; I Herrens navn vil jeg sikkert slå dem tilbake. ¹² De svermet rundt meg som bier; De ble slukket som en ild blant torner; I Herrens navn vil jeg sikkert slå dem tilbake. ¹³ Du presset meg hardt for å få meg til å falle, Men Herren støttet meg. ¹⁴ Herren er min styrke og min sang, Og han har blitt min frelse.

¹⁵ Gledesrop om frelse høres i de rettferdiges telt; Herrens høyre hånd gjør storverk. ¹⁶ Herrens høyre hånd er løftet høyt; Herrens høyre hånd gjør storverk. ¹⁷ Jeg skal ikke dø, men leve, Og forkynne Herrens gjerninger. ¹⁸ Herren har tukket meg hardt, Men han har ikke gitt meg over til døden. ¹⁹ Åpne for meg rettferdighetens porter; Jeg skal gå inn gjennom dem og prise Herren. ²⁰ Dette er Herrens port; De rettferdige skal gå inn gjennom den. ²¹ Jeg vil takke deg, for du har svart meg, Og du har blitt min frelse.

²² Steinen som bygningsmennene forkastet Har blitt hjørnesteinen. ²³ Herren har gjort dette; Det er underfullt i våre øyne. ²⁴ Dette er dagen Herren har skapt; La oss glede oss og fryde oss på den.

²⁵ Å Herre, vi ber deg, frels oss; Å Herre, vi ber deg, gi oss fremgang!

²⁶ Velsignet er den som kommer i Herrens navn; Vi velsigner dere fra Herrens hus. ²⁷ Herren er Gud, og han har gitt oss lys; Bind festofferet med rep til alterets horn.

²⁸ Du er min Gud, og jeg vil takke deg; Du er min Gud, jeg vil opphøye deg.

²⁹ Takk Herren, for han er god; Hans miskunn varer evig.

119

✠ Alef

¹ Salige er de hvis vei er ren, Som følger Herrens lov. ² Salige er de som holder hans vitnesbyrd, Og søker ham av hele sitt hjerte. ³ De gjør heller ikke urett; De vandrer på hans veier. ⁴ Du har gitt dine påbud, For at vi skal holde dem nøye. ⁵ Å, at mine veier måtte være faste Til å holde dine forskrifter! ⁶ Da skal jeg ikke bli til skamme Når jeg ser på alle dine bud. ⁷ Jeg vil takke deg av et oppriktig hjerte, Når jeg lærer dine rettferdige dommer. ⁸ Jeg vil holde dine forskrifter; Forlat meg ikke helt!

⦿ Beth

⁹ Hvordan kan en ung mann holde sin vei ren? Ved å holde den etter ditt ord. ¹⁰ Av hele mitt hjerte har jeg søkt deg; La meg ikke fare vill fra dine bud. ¹¹ Jeg har gjemt ditt ord i mitt hjerte, Så jeg ikke skal synde mot deg. ¹² Lovet være du, Herre; Lær meg dine forskrifter. ¹³ Med mine lepper har jeg forkynt Alle dommene fra din munn. ¹⁴ Jeg har funnet glede i dine vitnesbyrds vei, Likeså mye som i all rikdom. ¹⁵ Jeg vil tenke på dine påbud Og betrakte dine veier. ¹⁶ Jeg skal glede meg i dine forskrifter; Jeg vil ikke glemme ditt ord.

⦿ Gimel

¹⁷ Gjør vel mot din tjener, Så jeg kan leve og holde ditt ord. ¹⁸ Åpne mine øyne, så jeg kan se Underfulle ting i din lov. ¹⁹ Jeg er en fremmed på jorden; Skjul ikke dine bud for meg. ²⁰ Min sjel er

Salmene

overveldet av lengsel Etter dine dommer til enhver tid. ²¹ Du refser de stolte, de forbannede, Som farer vill fra dine bud. ²² Ta bort vanære og forakt fra meg, For jeg holder dine vitnesbyrd. ²³ Selv om fyrster sitter og taler mot meg, Tenker din tjener på dine forskrifter. ²⁴ Også dine vitnesbyrd er min glede; De er mine rådgivere.

† Daleth

²⁵ Min sjel ligger nedtrykt til støvet; Forny meg etter ditt ord. ²⁶ Jeg har fortalt om mine veier, og du har svart meg; Lær meg dine forskrifter. ²⁷ Hjelp meg å forstå dine påbuds vei, Så jeg kan grunne på dine under. ²⁸ Min sjel gråter av sorg; Styrk meg etter ditt ord. ²⁹ Ta bort løgnens vei fra meg, Og gi meg nådig din lov. ³⁰ Jeg har valgt trofasthetens vei; Jeg har satt dine dommer foran meg. ³¹ Jeg holder fast ved dine vitnesbyrd; Herre, la meg ikke bli til skamme! ³² Jeg skal løpe dine buds vei, For du vil utvide mitt hjerte.

π He

³³ Lær meg, Herre, dine forskrifters vei, Og jeg skal holde den til enden. ³⁴ Gi meg forstand, så jeg kan holde din lov Og bevare den av hele mitt hjerte. ³⁵ Led meg på dine buds sti, For jeg har min glede i den. ³⁶ Bøy mitt hjerte mot dine vitnesbyrd, Og ikke mot uærlig vinning. ³⁷ Vend mine øyne bort fra det som er verdiløst, Og forny meg i dine veier. ³⁸ Stadfest ditt ord til din tjener, Som gir deg frykt. ³⁹ Ta bort min vanære som jeg frykter, For dine dommer er gode. ⁴⁰ Se, jeg lengter etter dine påbud; Forny meg ved din rettferdighet.

ι Waw

⁴¹ Må din nåde også komme til meg, Herre, Din frelse etter ditt ord; ⁴² Så jeg kan svare den som håner meg, For jeg stoler på ditt ord. ⁴³ Ta ikke sannhetens ord helt bort fra min munn, For jeg venter på dine dommer. ⁴⁴ Så jeg vil holde din lov alltid, For alle tider. ⁴⁵ Og jeg vil vandre i frihet, For jeg søker dine påbud. ⁴⁶ Jeg vil også tale om dine vitnesbyrd for konger, Og skal ikke bli til skamme. ⁴⁷ Jeg vil glede meg i dine bud, Som jeg elsker. ⁴⁸ Og jeg skal løfte mine hender til dine bud, som jeg elsker; Og jeg vil tenke på dine forskrifter.

† Zayin

⁴⁹ Husk ordet til din tjener, Som du har gitt meg håp i. ⁵⁰ Dette er min trøst i min lidelse, At ditt ord har fornyet meg. ⁵¹ De stolte håner meg grundig, Men jeg viker ikke fra din lov. ⁵² Jeg har husket dine dommer fra gammel tid, Herre, Og finner trøst. ⁵³ Intens harme har grepet meg på grunn av de onde, Som forlater din lov. ⁵⁴ Dine forskrifter har vært mine sanger I mitt hjems hus. ⁵⁵ Herre, jeg minnes ditt navn om natten, Og holder din lov. ⁵⁶ Dette har blitt mitt eget, At jeg holder dine påbud.

π Heth

⁵⁷ Herren er min del; Jeg har lovet å holde dine ord. ⁵⁸ Jeg søkte din nåde av hele mitt hjerte; Vær nådig mot meg etter ditt ord. ⁵⁹ Jeg tenkte på mine veier Og vendte mine skritt til dine vitnesbyrd. ⁶⁰ Jeg skyndte meg og nølte ikke Med å følge dine bud. ⁶¹ De ondes snarer har omringet meg, Men jeg har ikke glemt din lov. ⁶² Jeg står opp ved midnatt for å takke deg På grunn av dine rettferdige dommer. ⁶³ Jeg er en venn til alle som frykter deg, Og til dem som holder dine påbud. ⁶⁴ Jorden er full av din nåde, Herre; Lær meg dine forskrifter.

υ Teth

⁶⁵ Du har gjort vel mot din tjener, Herre, Etter ditt ord. ⁶⁶ Lær meg god dømmekraft og kunnskap, For jeg stoler på dine bud. ⁶⁷ Før jeg ble plaget, gikk jeg vill, Men nå holder jeg alltid ditt ord. ⁶⁸ Du er god og gjør det som er rett; Lær meg dine forskrifter. ⁶⁹ De stolte har smidd en løgn mot meg; Av hele mitt hjerte vil jeg holde dine påbud. ⁷⁰ Deres hjerte er følelsesløst, som herdet fett, Men jeg gleder meg i din lov. ⁷¹ Det er til nytte for meg at jeg opplevde vanskeligheter, Så jeg kan lære dine forskrifter. ⁷² Loven fra din munn er mer verdifull for meg Enn tusenvis av gull- og sølvstykker.

ϰ Yodh

⁷³ Dine hender har skapt meg og formet meg; Gi meg forstand, så jeg kan lære dine bud. ⁷⁴ Må de som frykter deg se meg og bli glade, Fordi jeg håper på ditt ord. ⁷⁵ Jeg vet, Herre, at dine dommer er rettferdige, Og at du har latt meg møte prøvelser i trofasthet. ⁷⁶ Må din nåde trøste meg, Etter ditt ord til din tjener. ⁷⁷ Må din medfølelse komme til meg, gi meg liv, For din lov er min glede. ⁷⁸ Må de stolte bli til skamme, for de gjør meg urett

Salmene

med løgner; Men jeg skal tenke på dine påbud. ⁷⁹ Må de som frykter deg vende seg til meg, Og de som kjenner dine vitnesbyrd. ⁸⁰ Må mitt hjerte være fast i dine forskrifter, Så jeg ikke blir til skamme.

☞ Kaph

⁸¹ Min sjel lengter etter din frelse; Jeg venter på ditt ord. ⁸² Mine øyne svikter av lengsel etter ditt ord, Mens jeg sier: "Når vil du trøste meg?" ⁸³ Selv om jeg har blitt som en tørket skinnflaske i røyken, Glemmer jeg ikke dine forskrifter. ⁸⁴ Hva er målet for mine dager, din tjener? Når vil du bringe rettferdighet til dem som forfølger meg? ⁸⁵ De stolte har gravd groper for meg, Folk som ikke er i samsvar med din lov. ⁸⁶ Alle dine bud er trofaste; De har forfulgt meg med løgner; hjelp meg! ⁸⁷ De holdt på å ødelegge meg på jorden, Men jeg forlot ikke dine påbud. ⁸⁸ Gi meg liv etter din nåde, Så jeg kan holde vitnesbyrdet fra din munn.

☞ Lamedh

⁸⁹ For alltid, Herre, Står ditt ord i himmelen. ⁹⁰ Din trofasthet varer gjennom generasjoner; Du grunnla jorden, og den står. ⁹¹ De står denne dag ved dine dommer, For alle ting tjener deg. ⁹² Hadde ikke din lov vært min glede, Ville jeg ha omkommet i min lidelse. ⁹³ Jeg vil aldri glemme dine påbud, For ved dem har du gitt meg liv. ⁹⁴ Jeg tilhører deg; frels meg, For jeg har søkt dine påbud. ⁹⁵ De onde ligger på lur for å ødelegge meg; Jeg vil nøye betrakte dine vitnesbyrd. ⁹⁶ Jeg har sett en grense for all fullkommenhet; Ditt bud er overmåte bredt.

☞ Mem

⁹⁷ Hvor jeg elsker din lov! Den er min meditasjon hele dagen. ⁹⁸ Dine bud gjør meg klokere enn mine fiender, For de er alltid mine. ⁹⁹ Jeg har mer innsikt enn alle mine lærere, For dine vitnesbyrd er min meditasjon. ¹⁰⁰ Jeg forstår mer enn de gamle, Fordi jeg har holdt dine påbud. ¹⁰¹ Jeg har holdt mine føtter fra hver ond vei, Så jeg kan holde ditt ord. ¹⁰² Jeg har ikke vendt meg bort fra dine dommer, For du har lært meg. ¹⁰³ Hvor søte er dine ord for min smak! Ja, søtere enn honning for min munn! ¹⁰⁴ Fra dine påbud får jeg forståelse; Derfor hater jeg hver falsk vei.

☞ Nun

¹⁰⁵ Ditt ord er som en lampe for min fot Og et lys på min sti. ¹⁰⁶ Jeg har avlagt en ed og vil holde den, At jeg vil holde dine rettferdige dommer. ¹⁰⁷ Jeg er overmåte plaget; Gi meg liv, Herre, etter ditt ord. ¹⁰⁸ Vennligst godta de frivillige ofrene fra min munn, Herre, Og lær meg dine dommer. ¹⁰⁹ Mitt liv er stadig i min hånd, Likevel glemmer jeg ikke din lov. ¹¹⁰ De onde har satt en felle for meg, Likevel har jeg ikke vandret bort fra dine påbud. ¹¹¹ Jeg har mottatt dine vitnesbyrd som en evig arv, For de er mitt hjertes glede. ¹¹² Jeg har satt mitt hjerte til å utføre dine forskrifter For alltid, til og med til enden.

☞ Samekh

¹¹³ Jeg hater dem som er tvesinnet, Men jeg elsker din lov. ¹¹⁴ Du er min tilflukt og mitt skjold; Jeg håper på ditt ord. ¹¹⁵ Gå bort fra meg, dere onde, Så jeg kan holde min Guds bud. ¹¹⁶ Støtt meg etter ditt ord, så jeg kan leve; Og la meg ikke bli til skamme i mitt håp. ¹¹⁷ Hold meg oppe så jeg kan være trygg, At jeg kan ha respekt for dine forskrifter alltid. ¹¹⁸ Du har forkastet alle som farer vill fra dine forskrifter, For deres falskhet er verdiløs. ¹¹⁹ Du har fjernet alle de onde på jorden som en urenhet; Derfor elsker jeg dine forskrifter. ¹²⁰ Mitt kjød skjelver av frykt for deg, Og jeg er redd for dine dommer.

☞ Ayin

¹²¹ Jeg har gjort rettferdighet og rett; Forlat meg ikke til mine undertrykkere. ¹²² Vær en garant for din tjener til det gode; La ikke de stolte undertrykke meg. ¹²³ Mine øyne svikter av lengsel etter din frelse, Og etter ditt rettferdige ord. ¹²⁴ Behandle din tjener med din nåde, Og lær meg dine forskrifter. ¹²⁵ Jeg er din tjener; gi meg forstand, Så jeg kan kjenne dine vitnesbyrd. ¹²⁶ Det er tid for Herren å handle, For de har brutt din lov. ¹²⁷ Derfor elsker jeg dine bud Mer enn gull, ja, mer enn rent gull. ¹²⁸ Derfor følger jeg alle dine påbud med omhu, Jeg hater hver falsk vei.

☞ Pe

¹²⁹ Dine vitnesbyrd er underfulle; Derfor holder min sjel dem. ¹³⁰ Åpenbaringen av dine ord gir lys; Den gir de enfoldige forstand. ¹³¹ Jeg åpnet min munn vidt med lengsel, For jeg lengtet etter dine bud. ¹³² Vend deg til meg og vær nådig mot meg, Som det

Salmene

passer seg for dem som elsker ditt navn. ¹³³ Stadfest mine skritt i ditt ord, Og la ikke noe galt ha makt over meg. ¹³⁴ Løs meg fra menneskelig undertrykkelse, Så jeg kan holde dine påbud. ¹³⁵ La ditt ansikt lyse over din tjener, Og lær meg dine forskrifter. ¹³⁶ Mine øyne feller tårer i strømmer, Fordi de ikke holder din lov.

א Tsadhe

¹³⁷ Du er rettferdig, Herre, Og dine dommer er rettferdige. ¹³⁸ Du har befalt dine vitnesbyrd med rettferdighet Og i stor trofasthet. ¹³⁹ Min iver har overveldet meg, Fordi mine fiender har glemt dine ord. ¹⁴⁰ Ditt ord er meget rent, Derfor elsker din tjener det. ¹⁴¹ Jeg er ubetydelig og foraktet, Likevel glemmer jeg ikke dine påbud. ¹⁴² Din rettferdighet er evig rettferdig, Og din lov er essensen av sannhet. ¹⁴³ Trengsel og angst har funnet meg, Likevel gir dine bud meg glede. ¹⁴⁴ Dine vitnesbyrd er rettferdige for alltid; Gi meg forstand så jeg kan leve.

ק Goph

¹⁴⁵ Jeg ropte av hele mitt hjerte; svar meg, Herre! Jeg vil holde dine forskrifter. ¹⁴⁶ Jeg ropte til deg; redd meg, Og jeg skal holde dine vitnesbyrd. ¹⁴⁷ Jeg står opp før daggry og roper om hjelp; Jeg venter på dine ord. ¹⁴⁸ Mine øyne venter på nattevaktene, Så jeg kan grunne på ditt ord. ¹⁴⁹ Hør min stemme etter din nåde; Gi meg liv, Herre, etter dine dommer. ¹⁵⁰ De som forfølger ondskap nærmer seg; De er fjerne fra din lov. ¹⁵¹ Likevel er du nær, Herre, Og alle dine bud er sannhet. ¹⁵² For lenge siden lærte jeg av dine vitnesbyrd, At du har grunnfestet dem for alltid.

ר Resh

¹⁵³ Se min lidelse og redd meg, For jeg glemmer ikke din lov. ¹⁵⁴ Før min sak og gjenløs meg; Gi meg liv etter ditt ord. ¹⁵⁵ Frelsen er fjern fra de onde, For de søker ikke dine forskrifter. ¹⁵⁶ Stor er din nåde, Herre; Gi meg liv etter dine dommer. ¹⁵⁷ Mange er mine forfølgere og mine fiender, Likevel viker jeg ikke fra dine vitnesbyrd. ¹⁵⁸ Jeg ser de troløse og føler forakt, Fordi de ikke holder ditt ord. ¹⁵⁹ Se hvordan jeg elsker dine påbud; Gi meg liv, Herre, etter din nåde. ¹⁶⁰ Hele ditt ord er sannhet, Og hver av dine rettferdige dommer er evigvarende.

ש Sin og Shin

¹⁶¹ Fyrster forfølger meg uten grunn, Men mitt hjerte står i ærefrykt for dine ord. ¹⁶² Jeg gleder meg over ditt ord, Som en som finner stor skatt. ¹⁶³ Jeg avskyr og avhorrer falskhet, Men jeg elsker din lov. ¹⁶⁴ Jeg priser deg hele dagen På grunn av dine rettferdige dommer. ¹⁶⁵ De som elsker din lov har stor fred, Og ingenting får dem til å snuble. ¹⁶⁶ Jeg håper på din frelse, Herre, Og følger dine bud. ¹⁶⁷ Min sjel holder dine vitnesbyrd, Og jeg elsker dem høyt. ¹⁶⁸ Jeg holder dine påbud og dine vitnesbyrd, For alle mine veier er foran deg.

ת Tow

¹⁶⁹ La mitt rop komme for deg, Herre; Gi meg forstand etter ditt ord. ¹⁷⁰ La min bønn komme for deg; Frels meg etter ditt ord. ¹⁷¹ La mine lepper flyte over av lovprisning, For du lærer meg dine forskrifter. ¹⁷² La min tunge synge om ditt ord, For alle dine bud er rettferdighet. ¹⁷³ La din hånd være klar til å hjelpe meg, For jeg har valgt dine påbud. ¹⁷⁴ Jeg lengter etter din frelse, Herre, Og din lov er min glede. ¹⁷⁵ La min sjel leve så den kan prise deg, Og la dine dommer hjelpe meg. ¹⁷⁶ Jeg har vandret omkring som et bortkommet får; søk din tjener, For jeg glemmer ikke dine bud.

120

En sang ved festreisene.

¹ I min nød ropte jeg til Herren, og han svarte meg. ² Herre, frels min sjel fra løgnaktige lepper, fra en sveikefull tunge.

³ Hva skal gis deg, og hva mer skal gjøres mot deg, du sveikefulle tunge? ⁴ Skarpe krigerpiler, sammen med glødende kull fra gyvelbusken!

⁵ Ve meg, for jeg bor i Mesjek, og jeg har slått meg ned blant teltene i Kedar! ⁶ Min sjel har bodd for lenge blant dem som er imot fred. ⁷ Jeg søker fred, men når jeg taler, søker de strid.

121

En sang ved festreisene.

¹ Jeg løfter mine øyne opp til fjellene; Hvor skal min hjelp komme fra? ² Min hjelp kommer fra Herren, Skaperen av himmel og jord.

Salmene

³ Han vil ikke la din fot vakle; Han som vokter deg, vil ikke slumre. ⁴ Se, Israels vokter Vil verken slumre eller sove.

⁵ Herren er din vokter; Herren gir skygge ved din høyre hånd. ⁶ Solen skal ikke skade deg om dagen, Heller ikke månen om natten.

⁷ Herren vil beskytte deg fra all skade; Han vil bevare din sjel. ⁸ Herren vil vokte din utgang og din inngang Fra nå og for evig.

122

En sang ved festreisene. Av David.

¹ Jeg gledet meg da de sa til meg, "La oss gå til Herrens bolig." ² Våre føtter står nå Innenfor dine porter, Jerusalem,

³ Jerusalem, som er bygd Som en by som er tett sammenføyd; ⁴ Dit stammer stiger opp, Herrens stammer— En forordning for Israel— For å takke Herrens navn. ⁵ For dommerseter ble opprettet der, Setene til Davids hus.

⁶ Be om fred for Jerusalem: "Må de som elsker deg finne trygghet. ⁷ Må det være ro innenfor dine murer, Og velstand innenfor dine palasser." ⁸ For mine brødres og venners skyld, Vil jeg nå si, "Må det være ro innenfor deg." ⁹ For Herrens, vår Guds, hus skyld, Vil jeg søke ditt beste.

123

En sang ved festreisene.

¹ Til deg har jeg løftet mine øyne, du som troner i himmelen! ² Se, som tjeneres øyne er rettet mot sin herres hånd, og som en tjenestepikes øyne ser til sin frues hånd, slik er våre øyne rettet mot Herren vår Gud, til han viser oss sin nåde.

³ Vis oss din godhet, Herre, vis oss din godhet, for vi har utholdt mer enn nok forakt. ⁴ Vår sjel har utholdt mer enn nok av hån fra de som lever i ro, og av forakt fra de stolte.

124

En sang ved festreisene. Av David.

¹ «Hadde det ikke vært Herren som var med oss,» La Israel nå si, ² «Hvis Herren ikke hadde vært med oss Da mennesker reiste seg mot oss, ³ Da ville de

ha slukt oss helt, Da deres vrede brant heftig mot oss; ⁴ Da ville vannet ha flommet over oss, Strømmen ville ha feid over vår sjel; ⁵ og de rasende vannene ville ha feid over vår sjel.»

⁶ Lovet være Herren, Som ikke har latt oss bli revet i stykker av deres tenner. ⁷ Vår sjel har unnsuppet som en fugl fra fuglefangerens snare; Snaren er brutt, og vi har unnsuppet. ⁸ Vår hjelp er i Herrens navn, Som skapte himmel og jord.

125

En sang ved festreisene.

¹ De som stoler på Herren Er som Sion-fjellet, som ikke kan røkkes, men blir stående for alltid. ² Likesom fjellene omgir Jerusalem, Slik omgir Herren sitt folk Nå og for alltid.

³ For ugudelighetens septer skal ikke hvile over de rettferdiges land, Slik at de rettferdige ikke rekker ut hendene for å gjøre urett.

⁴ Vis godhet, Herre, mot dem som er gode, Og mot dem som er oppriktige i hjertet. ⁵ Men for dem som vender seg til sine krokete veier, Vil Herren føre dem bort med dem som praktiserer urettferdighet. Måtte fred være over Israel.

126

En sang ved festreisene.

¹ Da Herren gjenreiste Sions skjebne, Var vi som de som drømmer. ² Da ble vår munn fylt med latter Og vår tunge med jubelsanger; Da sa de blant folkene, "Herren har gjort store ting for dem." ³ Herren har gjort store ting for oss; Vi er fylt med glede.

⁴ Gjenreis vår skjebne, Herre, Som bekkene i Negev. ⁵ De som sår med tårer skal høste med jubel. ⁶ Den som går ut gråtende, bærende såkorn, Skal visselig komme tilbake med jubelrop, bærende sine kornbånd med seg.

127

En sang ved festreisene. Av Salomo.

¹ Hvis ikke Herren bygger huset, Arbeider bygningsmennene forgjeves; Hvis ikke Herren vokter byen, Våker vekteren forgjeves. ² Det er forgjeves for dere å stå opp tidlig, Å sitte oppe

Salmene

sent, Å spise brødet av møysommelige anstrengelser; For Han gir sine elskede søvn.

³ Se, barn er en gave fra Herren, Livets frukt er en nådig belønning. ⁴ Som piler i en krigers hånd, Slik er barn født i ens ungdom. ⁵ Salig er den mann som fyller sitt kopper; De skal ikke bli til skamme Når de møter sine fiender i porten.

128

En sang ved festreisene.

¹ Salig er hver den som frykter Herren, Som vandrer på hans veier. ² Du skal spise frukten av dine henders arbeid; Du skal være lykkelig, og det skal gå deg vel. ³ Din hustru skal være som en fruktbar vintre innenfor ditt hjem, Dine barn som unge olivenskudd rundt ditt bord. ⁴ Se, slik skal en mann Som frykter Herren bli velsignet.

⁵ Måtte Herren velsigne deg fra Sion, Og måtte du se Jerusalems velstand alle dine levedager. ⁶ Ja, måtte du se dine etterkommere. Fred være over Israel!

129

En sang ved festreisene.

¹ "Mange ganger har de angrepet meg fra min ungdom," La Israel si, ² "Mange ganger har de angrepet meg siden min ungdom; Men de har ikke overvunnet meg. ³ Plogmenn pløyde på min rygg; De forlenget sine furer." ⁴ Herren er rettferdig; Han har kuttet de ondes bånd.

⁵ Måtte alle som forakter Sion Bli gjort til skamme og vendt tilbake; ⁶ Måtte de være som gress på hustakene, Som visner før det vokser opp; ⁷ Som høsteren ikke fyller sin hånd med, Og heller ikke den som binder kornbånd fyller sine armer med; ⁸ Og de som går forbi sier ikke, "Måtte Herrens velsignelse være over dere; Vi velsigner dere i Herrens navn."

130

En sang ved festreisene.

¹ Fra dypet har jeg ropt til deg, Herre. ² Herre, hør min røst! Måtte dine ører være oppmerkssomme På lyden av mine bønner.

³ Hvis du, Herre, skulle merke våre misgjerninger, Herre, hvem kunne da bestå? ⁴ Men hos deg er tilgivelse, Derfor blir du fryktet.

⁵ Jeg venter på Herren, min sjel er tålmodig, Og jeg setter mitt håp til hans ord. ⁶ Min sjel venter ivrig på Herren Mer enn vekterne venter på morgenen; Ja, mer enn vekterne på morgenen.

⁷ Israel, sett ditt håp til Herren; For hos Herren er miskunn, Og hos ham er full forløsning. ⁸ Og han skal forløse Israel Fra alle hans misgjerninger.

131

En sang ved festreisene. Av David.

¹ Herre, mitt hjerte er ikke stolt, og mine øyne er ikke hovmodige; Jeg gir meg ikke av med store ting, Eller med ting som er for underfulle for meg. ² Sannelig, jeg har brakt min sjel til ro og gjort den stille, Som et advent barn hos sin mor, Min sjel er som et advent barn i meg.

³ Israel, vent på Herren Fra nå av og til evig tid.

132

En sang ved festreisene.

¹ Herre, husk David, all hans lidelse;

² hvordan han sverget til Herren og lovet Jakobs Veldige: ³ «Jeg vil ikke gå inn i mitt hus, eller legge meg på min seng; ⁴ jeg vil ikke tillate søvn for mine øyne, eller slumring for mine øyelokk, ⁵ før jeg finner et sted for Herren, en bolig for Jakobs Veldige.»

⁶ Se, vi hørte om det i Efrata, vi fant det på Jaars marker. ⁷ La oss gå inn i hans bolig; la oss bøye oss ved hans fotskammel. ⁸ Reis deg, Herre, til ditt hvilested, du og din styrkes ark. ⁹ Måtte dine prester være kledd i rettferdighet, og måtte dine trofaste rope av glede.

¹⁰ For din tjener Davids skyld, avvís ikke din salvedes ansikt.

¹¹ Herren har gitt David et løfte, en sannhet han ikke vil tilbakekalle: «Jeg vil sette en av dine etterkommere på din trone. ¹² Hvis dine sønner holder min pakt og de forskrifter jeg vil lære dem, skal også deres etterkommere sitte på din trone for alltid.»

Salmene

¹³ For Herren har valgt Sion; han har ønsket det som sin bolig. ¹⁴ «Dette er mitt hvilested for alltid; her vil jeg bo, for jeg har lengtet etter det. ¹⁵ Jeg vil rikelig velsigne hennes forsyninger; jeg vil mette hennes fattige med brød. ¹⁶ Jeg vil også kle hennes prester med frelse, og hennes trofaste skal synge med glede.

¹⁷ Jeg vil la Davids horn blomstre der; jeg har forberedt et lys for min salvede. ¹⁸ Jeg vil dekke hans fiender med skam, men på ham skal hans krone skinne.»

133

En sang ved festreisene. Av David.

¹ Se, hvor godt og hvor vakkert det er Når brødre bor sammen i enhet!

² Det er som den dyrebare oljen på hodet, Som renner ned over skjegget, Arons skjegg, Som renner ned over kanten av hans klær. ³ Det er som dugg fra Hermon Som faller på Sions fjell; For der har Herren befalt velsignelsen— Liv for evig.

134

En sang ved festreisene.

¹ Se, velsign Herren, alle Herrens tjenere, Dere som tjener om natten i Herrens hus! ² Løft hendene mot det hellige stedet Og gi Herren lovprisning.

³ Måtte Herren, himmelens og jordens skaper, velsigne deg fra Sion.

135

Pris Herren! Ære Herrens navn; Pris Ham, dere Herrens tjenere, ² Dere som står i Herrens bolig, I forgårdene til vår Guds hus!

³ Pris Herren, for Herren er god; Syng lovsanger til Hans navn, for det er herlig. ⁴ For Herren har valgt Jakob til sin egen, Israel som en kjær eiendom.

⁵ For jeg er sikker på at Herren er stor, Og at vår Herre er over alle andre guder. ⁶ Hva enn Herren ønsker, det fullfører Han, I himmelen og på jorden, i havene og i alle havdyp. ⁷ Han får skyene til å stige opp fra jordens ender, Som lager lyn for regnet, Som bringer frem vinden fra sine forrådshus.

⁸ Han slo Egypts førstefødte, Både av mennesker og dyr. ⁹ Han sendte tegn og under midt iblant deg, Egypt, Mot Farao og alle hans tjenere. ¹⁰ Han beseiret mange nasjoner Og felte mektige konger: ¹¹ Sihon, hersker over amorittene, Og Og, hersker over Basan, Og alle Kanaans riker; ¹² Og Han ga deres land som arv, En arv til sitt folk Israel.

¹³ Ditt navn, Herre, er evigvarende, Din minne, Herre, er gjennom alle generasjoner. ¹⁴ For Herren vil dømme sitt folk Og vil vise medfølelse med sine tjenere.

¹⁵ Folkenes avguder er laget av sølv og gull, Verk av menneskeghender. ¹⁶ De har munner, men de taler ikke; De har øyne, men de ser ikke; ¹⁷ De har ører, men de hører ikke, Det er heller ingen ånde i deres munner. ¹⁸ De som lager dem, vil bli som dem, Alle som stoler på dem.

¹⁹ Israels hus, ære Herren; Arons hus, ære Herren;

²⁰ Levis hus, ære Herren; Dere som frykter Herren, ære Herren. ²¹ Velsignet være Herren, som kommer fra Sion, Som bor i Jerusalem. Pris Herren!

136

Takk Herren, for han er god,

Hans kjærlighet varer evig.

² Takk ham, gudenes Gud,

Hans kjærlighet varer evig.

³ Takk ham, herrenes Herre,

Hans kjærlighet varer evig.

⁴ Han som alene gjør store under,

Hans kjærlighet varer evig.

⁵ Han som skapte himlene med visdom,

Hans kjærlighet varer evig.

⁶ Han som bredte ut jorden over vannene,

Hans kjærlighet varer evig.

⁷ Han som skapte de store lysene,

Hans kjærlighet varer evig.

⁸ Solen til å herske om dagen,

Hans kjærlighet varer evig.

⁹ Månen og stjernene til å herske om natten,

Salmene

Hans kjærlighet varer evig.

¹⁰ Han som slo egypterne, det vil si deres førstefødte,

Hans kjærlighet varer evig.

¹¹ Og førte Israel ut fra deres midte,

Hans kjærlighet varer evig.

¹² Med sterk hånd og utstrakt arm,

Hans kjærlighet varer evig.

¹³ Han som delte Rødehavet i deler,

Hans kjærlighet varer evig.

¹⁴ Og førte Israel gjennom midten av det,

Hans kjærlighet varer evig.

¹⁵ Men han styrtet Farao og hans hær i Rødehavet,

Hans kjærlighet varer evig.

¹⁶ Han som ledet sitt folk gjennom ørkenen,

Hans kjærlighet varer evig.

¹⁷ Han som slo store konger,

Hans kjærlighet varer evig.

¹⁸ Og brakte død over mektige konger,

Hans kjærlighet varer evig.

¹⁹ Sihon, herskeren over amorittene,

Hans kjærlighet varer evig.

²⁰ Og Og, herskeren over Basan,

Hans kjærlighet varer evig.

²¹ Og ga deres land som arv,

Hans kjærlighet varer evig.

²² En arv til sin tjener Israel,

Hans kjærlighet varer evig.

²³ Han som husket oss i vår ringhet,

Hans kjærlighet varer evig.

²⁴ Og har reddet oss fra våre fiender,

Hans kjærlighet varer evig.

²⁵ Han som gir mat til alt kjød,

Hans kjærlighet varer evig.

²⁶ Gi takk til himmelens Gud,

Hans kjærlighet varer evig.

137 Ved Babylons elver, Der satt vi og gråt,
Da vi mintes Sion. ² På piletrærne der
Hengte vi opp våre harper. ³ For der ba
våre fangevoktere oss om sanger, Og våre
plagerne om glede, og sa: "Syng for oss en av
Sions sanger!"

⁴ Hvordan kan vi synge Herrens sang I et fremmed
land? ⁵ Hvis jeg glemmer deg, Jerusalem, Må min
høyre hånd miste sin dyktighet. ⁶ Må min tunge
klistre seg til ganen Hvis jeg ikke husker deg, Hvis
jeg ikke ærer Jerusalem Over min største glede.

⁷ Husk, Herre, mot Edoms sønner Jerusalems dag,
De som sa: "Riv det ned, riv det ned Til
grunnvollen!" ⁸ Babels datter, du ødelagte,
Velsignet er den som gjengjelder deg Med den
gjengjeldelsen du har gitt oss. ⁹ Velsignet er han
som griper dine barn og knuser dem mot klippen.

138 En salme av David.

¹ Jeg vil takke deg av hele mitt hjerte; Jeg vil synge
dine lovsanger foran gudene. ² Jeg vil bøye meg i
ærefrykt mot ditt hellige tempel Og takke ditt navn
for din miskunn og din sannhet; For du har
opphøyd ditt ord i samsvar med hele ditt navn. ³
Den dagen jeg ropte, hørte du meg; Du fylte min
sjel med mot og styrke.

⁴ Alle jordens konger skal takke deg, Herre, Når de
har hørt ordene fra din munn. ⁵ Og de skal synge
om Herrens veier, For Herrens herlighet er virkelig
stor.

⁶ For Herren er opphøyet, Likevel ser han til de
lave, Men de stolte kjenner han på avstand. ⁷ Selv
om jeg vandrer midt i trengsel, vil du gi meg liv; Du
vil rekke ut din hånd mot mine fienders vrede, Og
din høyre hånd vil frelse meg. ⁸ Herren vil fullføre
sin hensikt med meg; Din miskunn, Herre, er
evigvarende; Forlat ikke dine henders verk.

139 Til sangmesteren. En salme av David.

Salmene

¹ Herre, Du har ransaket meg og kjenner meg. ² Du vet når jeg setter meg ned og når jeg reiser meg; Du forstår mine tanker langt borte fra. ³ Du gransker min sti og mitt leie, Og er fortrolig med alle mine veier. ⁴ Før et ord er på min tunge, Se, Herre, Du vet det fullt ut. ⁵ Du omgir meg bakfra og forfra, Og legger Din hånd på meg. ⁶ Slik kunnskap er for underfull for meg; Den er så høy at jeg ikke kan fatte den.

⁷ Hvor kan jeg gå fra Din Ånd? Eller hvor kan jeg flykte fra Ditt nærvær? ⁸ Om jeg stiger opp til himmelen, er Du der; Om jeg legger meg i dypet, er Du der. ⁹ Om jeg tar morgenrådens vinger, Og bor ved havets ytterste grense, ¹⁰ Selv der skal Din hånd lede meg, Og Din høyre hånd holde meg fast. ¹¹ Om jeg sier: "Sannelig, mørket skal dekke meg, Og lyset omkring meg bli natt," ¹² Selv mørket er ikke mørkt for Deg, Og natten lyser som dagen. Mørket og lyset er like for Deg.

¹³ For Du dannet mine innvoller; Du vevde meg sammen i min mors liv. ¹⁴ Jeg vil takke Deg, for jeg er skremmende og underfullt laget; Underfulle er Dine verk, Og min sjel vet det så vel. ¹⁵ Mine ben var ikke skjult for Deg Da jeg ble dannet i det skjulte, Og kunstferdig formet i jordens dyp. ¹⁶ Dine øyne så meg da jeg var et foster; Og i Din bok var de alle skrevet De dager som var fastsatt for meg, Da ingen av dem ennå var kommet. ¹⁷ Hvor dyrebare er Dine tanker for meg, Gud! Hvor stor er summen av dem! ¹⁸ Om jeg skulle telle dem, ville de overgå sandkornene. Når jeg våkner, er jeg fortsatt hos Deg.

¹⁹ Om Du bare ville drepe de onde, Gud; Gå bort fra meg, dere blodtørstige menn. ²⁰ For de taler mot Deg med ondskap, Og Dine motstandere misbruker Ditt navn. ²¹ Hater jeg ikke dem som hater Deg, Herre? Og forakter jeg ikke dem som reiser seg mot Deg? ²² Jeg hater dem med fullkommen hat; De har blitt mine fiender. ²³ Ransak meg, Gud, og kjenn mitt hjerte; Prøv meg og kjenn mine urolige tanker; ²⁴ Og se om jeg er på en krenkende vei, Og led meg på den evige vei.

sine hjerter; De vekker stadig konflikter. ³ De kvesser tungen sin som en slange; Viperens gift er under deres lepper. Sela

⁴ Bevar meg, Herre, fra de ondes hender; Beskytt meg fra voldelige menn Som har til hensikt å snuble mine skritt. ⁵ De stolte har lagt en felle for meg, med snarer; De har spredt et nett ved stien; De har satt feller for meg. Sela

⁶ Jeg erklærte til Herren, "Du er min Gud; Hør, Herre, lyden av min bønn." ⁷ Suverene Herre, min frelses styrke, Du har skjermet mitt hode på kampens dag. ⁸ Ikke gi, Herre, de ondes ønsker; La ikke deres onde planer lykkes, så de ikke blir opphøyet. Sela

⁹ Når det gjelder dem som omgir meg, Måtte deres egne ord skade dem. ¹⁰ Måtte brennende kull falle over dem; Måtte de bli kastet i ilden, Inn i dype groper som de ikke kan unnsnippe. ¹¹ Måtte en baktaler ikke holde ut på jorden; Måtte ondskap forfølge en voldelig mann til hans undergang.

¹² Jeg er trygg på at Herren vil opprettholde de lidendes sak, Og bringe rettferdighet til de fattige.

¹³ Sannelig, de rettferdige vil takke Ditt navn; De oppriktige vil bo i Din nærhet.

141

En salme av David.

¹ Herre, jeg roper til deg; skynd deg til meg! Hør min røst når jeg roper til deg! ² La min bønn stige opp for deg som røkelse; Mine løftede hender som et kveldsoffer.

³ Sett vakt, Herre, ved min munn; Vokt inngangen til mine lepper. ⁴ La ikke mitt hjerte bli dratt mot noe ondt, Til å delta i ugudelige gjerninger Med dem som gjør urett; Og la meg ikke ta del i deres delikatesser.

⁵ La den rettferdige slå meg, det er en godhet; La ham irettesette meg, det er olje for hodet; Mitt hode skal ikke avvise det, For fortsatt er min bønn mot deres onde gjerninger.

⁶ Deres dommere er kastet ned ved klippens sider, Og de skal høre mine ord, for de er behagelige. ⁷ Som når en pløyer og bryter opp jorden, Er våre ben blitt spredt ved inngangen til Sheol.

140

Til sangmesteren. En salme av David.

¹ Redd meg, Herre, fra onde mennesker; Beskytt meg fra voldelige menn ² Som legger onde planer i

Salmene

⁸ For mine øyne er vendt mot deg, Gud Herren; Hos deg tar jeg tilflukt, la ikke min sjel være forsvarsløs.

⁹ Beskytt meg fra kjevene i fellen de har satt for meg, Og fra snarer av dem som gjør ondt. ¹⁰ La de ugudelige falle i sine egne nett, Mens jeg går forbi uskadd.

142

En læresalme av David. Da han var i hulen. En bønn.

¹ Jeg roper med min stemme til Herren; Jeg ber med min stemme til Herren om nåde. ² Jeg utøser min nød for Ham; Jeg forteller Ham om mine problemer.

³ Da min ånd var overveldet i meg, Visste Du om min vei. På stien hvor jeg går Har de satt en snare for meg. ⁴ Se til høyre og merk deg; For det er ingen som legger merke til meg. Det er ingen utvei for meg; Ingen bryr seg om min sjel.

⁵ Jeg ropte til Deg, Herre; Jeg erklærte: "Du er min tilflukt, Min del i de levendes land.

⁶ Lytt til mitt rop, For jeg er blitt brakt meget lavt; Fri meg fra mine forfølgere, For de er for sterke for meg. ⁷ Løft min sjel opp fra sorg, Så jeg kan takke Ditt navn; De rettferdige vil samle seg omkring meg, For Du vil ta vare på meg."

143

En salme av David.

¹ Hør min bønn, Herre, Lytt til mine bønner! Svar meg i din trofasthet, i din rettferdighet! ² Og la ikke din tjener stå til rette, For ingen som lever er rettferdig for deg. ³ For fienden har forfulgt min sjel; Han har brakt mitt liv ned til jorden; Han har latt meg bo i mørket, som de lenge døde. ⁴ Derfor er min ånd kraftløs i meg; Mitt hjerte er forferdet i meg. ⁵ Jeg minnes de gamle dager; Jeg grunner på alle dine gjerninger; Jeg tenker på dine henders verk. ⁶ Jeg rekker ut mine hender til deg; Min sjel tørster etter deg, som et uttørket land. Sela

⁷ Svar meg raskt, Herre, Min ånd svikter; Skjul ikke ditt ansikt for meg, Ellers blir jeg lik dem som går ned i graven. ⁸ La meg høre om din miskunn om morgenen, For jeg stoler på deg; Lær meg den veien jeg skal gå, For til deg løfter jeg min sjel. ⁹ Redd meg, Herre, fra mine fiender; Jeg søker ly hos

deg. ¹⁰ Led meg til å gjøre din vilje, For du er min Gud; La din gode Ånd lede meg på jevnt land.

¹¹ For ditt navns skyld, Herre, gi meg liv. I din rettferdighet fri min sjel fra nød. ¹² Og i din miskunn, overvinn mine fiender, Og ødelegg alle som undertrykker min sjel, For jeg er din tjener.

144

En salme av David.

¹ Velsignet være Herren, min klippe, Han som lærer mine hender til krig, Og mine fingre til strid; ² Min trofasthet og min festning, Min borg og min frelser, Mitt skjold og Han som jeg tar min tilflukt til, Han som legger mitt folk under meg.

³ Herre, hva er mennesket, at Du bryr Deg om ham? Eller menneskenes barn, at Du tenker på dem? ⁴ Mennesket er som et pust; Hans dager er som en flyktig skygge.

⁵ Senk Dine himler, Herre, og stig ned; Rør ved fjellene, så de ryker. ⁶ Send lyn og spred dem; Skyt Dine piler og forvirr dem. ⁷ Rekk ut Din hånd fra det høye; Fri meg og frels meg fra de mektige vann, Fra fremmedes grep ⁸ Hvis munn taler svik, Og hvis høyre hånd er en løgnens hånd.

⁹ Gud, jeg vil synge en ny sang til Deg; Med en harpe på ti strenger vil jeg lovsynge Deg, ¹⁰ Han som gir frelse til konger, Han som redder sin tjener David fra det skadelige sverd. ¹¹ Fri meg og frels meg fra fremmedes grep, Hvis munn taler svik, Og hvis høyre hånd er en løgnens hånd.

¹² Måtte våre sønner i sin ungdom være som frodige planter, Og våre døtre som hjørnestolper Utformet for et palass. ¹³ Måtte våre forrådshus være fulle, Gi alle slags avlinger, Måtte våre flokker bringe frem tusener Og titusener på våre marker; ¹⁴ Måtte vårt storfe bli avlet Uten uhell og uten tap, Måtte det ikke være noen nød i våre gater! ¹⁵ Velsignet er det folk som er i en slik tilstand; Velsignet er det folk hvis Gud er Herren!

145

En lovsang av David.

¹ Jeg vil opphøye deg, min Gud, kongen, og jeg vil velsigne ditt navn for evig og alltid. ² Hver dag vil

Salmene

jeg velsigne deg, og jeg vil prise ditt navn for all tid.

³ Herren er stor og verdig høy lovprisning, og hans storhet kan ikke forstås. ⁴ En generasjon vil prise dine gjerninger til en annen, og vil forkynne dine mektige handlinger. ⁵ På den herlige prakt av din majestet og på dine underfulle gjerninger vil jeg meditere. ⁶ Folk vil tale om kraften i dine ærefryktingnyttende handlinger, og jeg vil fortelle om din storhet. ⁷ De vil bryte ut i tale om minnet om din overflod av godhet, og vil rope med glede om din rettferdighet.

⁸ Herren er nådig og full av medfølelse; sen til vrede og rik på miskunn.

⁹ Herren er god mot alle, og hans barmhjertighet strekker seg over alle hans gjerninger. ¹⁰ Alle dine gjerninger vil takke deg, Herre, og dine trofaste vil velsigne deg. ¹¹ De vil tale om ditt rikes herlighet, og diskutere din makt, ¹² for å gjøre kjent for menneskenes barn dine mektige handlinger, og herligheten av majesteten i ditt rike. ¹³ Ditt rike er et evigvarende rike, og ditt herredømme varer gjennom alle generasjoner.

Herren er trofast i alle sine løfter og trofast i alt han gjør. ¹⁴ Herren støtter alle som snubler, og løfter opp alle som er bøyd ned. ¹⁵ Alles øyne ser til deg, og du gir dem deres mat til rett tid. ¹⁶ Du åpner din hånd og tilfredsstiller behovene til alt levende.

¹⁷ Herren er rettferdig i alle sine veier, og nådig i alle sine gjerninger. ¹⁸ Herren er nær alle som kaller på ham, til alle som kaller på ham oppriktig. ¹⁹ Han vil oppfylle ønsket til dem som frykter ham; han vil også høre deres rop om hjelp og redde dem. ²⁰ Herren beskytter alle som elsker ham, men han vil gjøre ende på alle de onde.

²¹ Min munn vil erklære Herrens pris, og alle mennesker vil velsigne hans hellige navn for all evighet.

146 Pris Herren! Ære Herren, min sjel! ² Jeg skal prise Herren så lenge jeg lever; Jeg vil synges for min Gud så lenge jeg eksisterer. ³ Sett ikke lit til stormenn, Til dødelige mennesker, der det ikke er frelse. ⁴ Når hans ånd forlater ham, vender han tilbake til jorden; På den samme dagen går hans planer til grunne. ⁵ Lykkelig

er den som har Jakobs Gud til hjelp, Som setter sitt håp til Herren, sin Gud,

⁶ Han som skapte himmelen og jorden, Havet og alt som er i dem; Han som forblir trofast for alltid; ⁷ Han som gir rettferdighet til de undertrykte; Han som gir mat til de sultne. Herren setter fangene fri.

⁸ Herren gir de blinde syn; Herren reiser opp de nedbøyde; Herren elsker de rettferdige. ⁹ Herren beskytter fremmede; Han støtter farløse og enker, Men Han forstyrrer de ondes planer.

¹⁰ Herren skal herske evig, Din Gud, Sion, gjennom alle generasjoner. Ære Herren!

147 Lov Herren! Det er godt å synges lovsanger til vår Gud; Det er herlig, og slik lovsang er vakker.

² Herren gjenoppretter Jerusalem; Han samler Israels bortførte. ³ Han leger de som har et sønderknust hjerte Og forbinder deres sår. ⁴ Han teller stjernene; Han gir dem alle navn. ⁵ Stor er vår Herre, og veldig i kraft; Hans forstand har ingen grenser. ⁶ Herren støtter de undertrykte; Han kaster de ugudelige til jorden.

⁷ Syng for Herren med takknemlighet; Spill for vår Gud på lyre,

⁸ Han som brer skyer over himmelen, Som sender regn over jorden, Som får gress til å gro på fjellene.

⁹ Han gir dyrene deres føde, Og til de unge ravnene når de roper.

¹⁰ Han finner ingen glede i hestens styrke; Han har ingen glede i mannens ben. ¹¹ Herren gleder seg i dem som frykter Ham, De som håper på Hans miskunn.

¹² Lov Herren, Jerusalem! Ære din Gud, Sion!

¹³ For Han har styrket bommene i dine porter; Han har velsignet dine barn i deg. ¹⁴ Han gir fred innenfor dine grenser; Han metter deg med den beste hvete.

¹⁵ Han sender sin befaling til jorden; Hans ord løper raskt. ¹⁶ Han gir snø som ull; Han sprer rim som aske. ¹⁷ Han kaster sin is som stykker; Hvem kan tåle Hans kulde? ¹⁸ Han sender sitt ord og smelter dem; Han lar sin vind blåse, og vannene flyter.

Salmene

¹⁹ Han åpenbarer sine ord for Jakob, Sine forskrifter og dommer for Israel. ²⁰ Han har ikke handlet slik med noe annet folk; Og hva angår Hans dommer, har de ikke forstått dem. Lov Herren!

148 Pris Herren! Lovsyng Herren fra himlene; Pris Ham i det høye! ² Pris Ham, alle Hans engler; Lovsyng Ham, alle Hans himmelske hærskarer! ³ Pris Ham, sol og måne; Lovsyng Ham, alle lysende stjerner! ⁴ Pris Ham, dere høyeste himler, Og vannene over himlene!

⁵ La dem prise Herrens navn, For Han befalte, og de ble til. ⁶ Han har grunnfestet dem for evig og alltid; Han har gitt en lov, og den skal ikke brytes.

⁷ Lovsyng Herren fra jorden, Sjøhyrer og alle havdyp; ⁸ Ild og hagl, snø og tåke; Stormfull vind, som utfører Hans ord; ⁹ De høye fjell og lave hauger; Frukttrær og majestetiske sedrer; ¹⁰ Dyr og alt buskap; Krypene skapninger og flygende fugler; ¹¹ Jordens konger og alle folk; Alle som hersker og alle som dømmer på jorden; ¹² Både unge menn og jomfruer; De gamle og de unge.

¹³ La dem prise Herrens navn, For Hans navn alene er opphøyet; Hans prakt er over jord og himmel. ¹⁴ Og Han har oppreist et horn for sitt folk, Lovprisning for alle Hans trofaste, For Israels barn, et folk nær Ham. Pris Herren!

149 Lov Herren! Syng en ny sang for Herren, Og feir Ham i de troendes forsamling. ² Israel skal glede seg i sin Skaper; Sions barn skal juble i sin Konge. ³ De skal prise Hans navn med dans; De skal synge for Ham med tamburin og lyre. ⁴ For Herren gleder seg over sitt folk; Han vil smykke de ydmyke med frelse. ⁵ De trofaste skal være glade i herlighet; De skal synge av glede på sine senger.

⁶ De opphøyde lovprisningene av Gud skal være i deres munner, Og et tveegget sverd i deres hender, ⁷ For å bringe rettferdighet til nasjonene, Og korleksjon til folkene, ⁸ For å binde deres herskere med lenker, Og deres adel med jernbånd, ⁹ For å utføre dommen som er bestemt mot dem. Denne æren er for alle Hans trofaste. Lov Herren!

150 Pris Herren! Ære Gud i hans hellige sted; Pris ham i hans store himmel. ² Ære ham for hans mektige gjerninger; Pris ham for hans høyeste storhet. ³ Ære ham med lyden av trompet; Pris ham med harpe og lyre. ⁴ Ære ham med tamburin og dans; Pris ham med strengeinstrumenter og fløyte. ⁵ Ære ham med høye cymbaler; Pris ham med klingende cymbaler. ⁶ Alt som har ånde, pris Herren. Pris Herren!

Ordspråkene

1 De vise ordspråkene av Salomo, Davids sønn, hersker over Israel: ² For å oppnå visdom og instruksjon, for å skjelne ord av forståelse; ³ For å motta instruksjon i klok oppførsel, i rettferdighet, rettferd og rettferdighet; ⁴ For å gi klokskap til de enfoldige, kunnskap og omtanke til de unge; ⁵ La de vise høre og øke sin læring, og la de som har forståelse få veiledning. ⁶ For å forstå ordspråk og lignelser, de vises ord og gåter. ⁷ For frykten for Herren er begynnelsen på all kunnskap; de som er dårer hater visdom og instruksjon. ⁸ Vær oppmerksom, min sønn, på din fars veiledning, og forlat ikke din mors undervisning; ⁹ For de er som en vakker krone for ditt hode og smykker for din hals.

¹⁰ Min sønn, hvis syndere prøver å lokke deg, følg ikke. ¹¹ Hvis de sier: "Bli med oss,

la oss vente i hemmelighet på blod, la oss overfalle den uskyldige uten grunn;

¹² La oss sluke dem levende som graven,

og hele, som de som går ned i gropen;

¹³ Vi skal finne alle slags kostbare varer,

vi skal fylle våre hus med bytte;

¹⁴ Kast din lodd med oss,

vi skal alle dele en pung"—

¹⁵ Min sønn, gå ikke på deres vei, hold din fot fra deres sti. ¹⁶ For de er raske til å forfølge urett, og de skynder seg å utgyte blod. ¹⁷ Hvor fåfengt det er å spre et nett i full utsikt for alle fuglene! ¹⁸ Men disse mennene setter en felle for seg selv; de overfaller sine egne liv. ¹⁹ Slik er veiene for alle som er grådige etter urettferdig vinning; det tar livet av dem som forfølger det.

²⁰ Visdom roper høyt i gaten, hun hever sin stemme på de offentlige torgene; ²¹ Ved hodet av de travle gatene roper hun ut, ved inngangen til byportene holder hun sin tale: ²² "Hvor lenge, dere enfoldige, vil dere elske deres enfoldige veier?

Hvor lenge vil spottere glede seg i spott og dårer hate kunnskap?

²³ Omvend dere ved min irettesettelse!

Da vil jeg utøse min ånd over dere, jeg vil gjøre mine ord kjent for dere.

²⁴ Fordi jeg har kalt og dere nektet, har jeg rakt ut min hånd og ingen tok hensyn; ²⁵ Siden dere ignorerte all min råd og ikke ville akseptere min irettesettelse, ²⁶ Vil jeg også smile ved deres ulykke; jeg vil svare med munterhet når deres redsel kommer,

²⁷ Når deres redsel kommer som en storm og deres ulykke som en virvelvind, når nød og angst kommer over dere. ²⁸ De vil påkalle meg, men jeg vil ikke svare; de vil søke meg ivrig, men vil ikke finne meg, ²⁹ Fordi de avviste visdom og ikke valgte å frykte Herren. ³⁰ De ville ikke akseptere mitt råd og foraktet all min irettesettelse. ³¹ Derfor skal de spise frukten av sine veier og bli fylt med frukten av sine planer. ³² For de enfoldiges villfarelse vil føre til deres fall, og dårenes selvtilfredshet vil føre til deres undergang; ³³ Men den som lytter til meg vil bo trygt og vil være i ro, uten frykt for skade."

2 Min sønn, hvis du tar imot mine ord og gjemmer mine bud hos deg, ² Så lytt nøye til visdom og åpne ditt hjerte for forståelse— ³ Ja, hvis du roper etter innsikt og løfter din stemme for forståelse, ⁴ Hvis du søker det som sølv og leter etter det som etter skjulte skatter, ⁵ Da vil du forstå hva det betyr å frykte Herren og finne kunnskapen om Gud. ⁶ For Herren gir visdom; fra hans munn kommer kunnskap og forståelse. ⁷ Han lagrer opp sann visdom for de oppriktige; han er et skjold for dem hvis ferd er ulastelig, ⁸ Som vokter rettferdighetens stier og verner veien til sine trofaste.

⁹ Da vil du forstå hva som er rett og rettferdig og rettskaffent—hver god sti. ¹⁰ For visdom vil fylle ditt hjerte, og kunnskap vil bringe glede til din sjel. ¹¹ Klokskap vil beskytte deg, og forståelse vil våke over deg.

¹² For å redde deg fra de onde menneskers veier, fra dem som taler forvrengte ting, ¹³ Fra dem som har forlatt rettferdighetens stier for å vandre på mørke veier, ¹⁴ Som gleder seg i å gjøre ondt og fryder seg i ondskapens perversitet, ¹⁵ Hvis veier er vridde og som er svikfulle i sine handlinger.

¹⁶ For å redde deg fra den utro kvinnen, fra den fremmede kvinnen som smigrer med sine ord, ¹⁷ Som forlater sin ungdoms partner og glemmer sin Guds pakt. ¹⁸ For hennes hus fører ned til døden, og hennes stier til de dødes ånder. ¹⁹ Ingen som går til henne kommer tilbake, og de når ikke livets stier.

Ordspråkene

²⁰ Så du vil vandre på de gode menneskers veier og holde deg til de rettferdiges stier. ²¹ For de oppriktige skal bo i landet, og de ulastelige skal bo i det; ²² Men de onde skal fjernes fra landet, og de troløse skal rykkes opp fra det.

3 Min sønn, glem ikke min lære, men la ditt hjerte følge mine bud; ² for de vil gi deg lange dager og mange leveår, og bringe deg fred. ³ La godhet og sannhet aldri forlate deg; bind dem om din hals, skriv dem på ditt hjertes tavle. ⁴ Så skal du finne nåde og få et godt omdømme i Guds og menneskers øyne. ⁵ Stol fullt og fast på Herren, av hele ditt hjerte, og støtt deg ikke til din egen forstand. ⁶ Kjenn ham på alle dine veier, så skal han gjøre dine stier rette. ⁷ Vær ikke vis i egne øyne; frykt Herren og vend deg bort fra det onde. ⁸ Dette vil gi helse til din kropp og styrke til dine ben. ⁹ Gi Herren ære med din rikdom, og med førstegredningen av all din avling; ¹⁰ så skal dine lader fylles med overflod, og dine pressekummer flyte over av ny vin.

¹¹ Min sønn, forakt ikke Herrens tuktt, og avsky ikke hans irettesettelse, ¹² for Herren tukter den han elsker,

lik en far den sønn han har glede i.

¹³ Salig er den som finner visdom, og den som vinner forstand, ¹⁴ for hennes vinning er bedre enn sølv, og hennes utbytte bedre enn gull. ¹⁵ Hun er mer verdifull enn perler, og ingenting du ønsker kan måle seg med henne. ¹⁶ Langt liv følger med henne i den ene hånden; i den andre er rikdom og ære. ¹⁷ Hennes veier er behagelige, og alle hennes stier er fred. ¹⁸ Hun er et livets tre for dem som griper henne; lykkelige er de som holder fast ved henne.

¹⁹ Ved visdom grunnla Herren jorden; ved forstand grunnfestet han himlene. ²⁰ Ved hans kunnskap ble dypene delt, og skyene drypper dugg.

²¹ Min sønn, la ikke visdom og omtanke vike fra dine øyne; bevar klokskap, ²² så skal de være liv for din sjel og et smykke for din hals. ²³ Da skal du vandre trygt på din vei, og din fot skal ikke snuble. ²⁴ Når du legger deg, skal du ikke frykte; din sønn skal være søt. ²⁵ Frykt ikke plutselig ulykke, eller ødeleggelsen som rammer de onde når den kommer; ²⁶ for Herren skal være din tillit og hindre at din fot blir fanget.

²⁷ Hold ikke tilbake det gode fra dem som fortjener det, når det er i din makt å hjelpe. ²⁸ Si ikke til din nabo: "Gå, og kom tilbake,

og i morgen skal jeg gi deg," når du har det hos deg.

²⁹ Legg ikke onde planer mot din nabo, som bor trygt ved siden av deg. ³⁰ Kiv ikke med noen uten grunn, hvis de ikke har gjort deg noe ondt. ³¹ Misunn ikke den voldelige, og velg ingen av hans veier. ³² For den vrang er en vederstyggelighet for Herren, men han har samfunn med de oppriktige. ³³ Herrens forbannelse er over den ugudeliges hus, men han velsigner de rettferdiges bolig. ³⁴ Han spotter spotterne, men gir nåde til de ydmyke. ³⁵ De vise skal arve ære, men dårer skal bare få skam.

4 Hør, mine sønner, en fars instruksjon; gi akt for å oppnå forståelse. ² For jeg tilbyr dere god undervisning; forlat ikke min veiledning. ³ Da jeg var en sønn for min far, øm og kjær for min mor, ⁴ Han instruerte meg og sa,

"La ditt hjerte gripe mine ord; hold mine bud og lev.

⁵ Søk visdom, søk forståelse; glem ikke og vend deg ikke bort fra ordene fra min munn. ⁶ Forlat ikke visdom, så vil hun beskytte deg; elsk henne, så vil hun våke over deg. ⁷ Begynnelsen til visdom er dette: søk visdom. Om det koster alt du har, oppnå forståelse. ⁸ Verdsett henne, så vil hun opphøye deg; omfavn henne, så vil hun ære deg. ⁹ Hun vil sette en krans av nåde på ditt hode og gi deg en krone av prakt."

¹⁰ Hør, min sønn, aksepter mine ord, så vil dine leveår bli mange. ¹¹ Jeg veileder deg på visdommens vei og leder deg på rette stier. ¹² Når du går, vil dine skritt ikke hindres; og hvis du løper, vil du ikke snuble. ¹³ Hold fast ved instruksjon, slipp den ikke; vakt den, for den er ditt liv. ¹⁴ Gå ikke inn på de ondes sti eller vandre på ugjerningsmenns vei. ¹⁵ Unngå den, reis ikke på den; vend deg bort fra den og fortsett på din vei. ¹⁶ For de kan ikke sove uten å gjøre ondt; de frarøves søvn inntil de får noen til å snuble. ¹⁷ De fortærer ondskapens brød og drikker voldens vin.

¹⁸ Men de rettferdiges sti er som morgenlyset, som blir lysere til det er full dag. ¹⁹ De ondes vei er som dyp mørke; de vet ikke hva som får dem til å snuble.

Ordspråkene

²⁰ Min sønn, gi akt på mine ord; lytt nøye til mine utsagn. ²¹ Hold dem alltid for øye; bevar dem dypt i ditt hjerte. ²² For de er liv for dem som finner dem og helse for hele kroppen. ²³ Vokt ditt hjerte med all årvåkenhet, for det er livets kilde. ²⁴ Fjern en bedragersk munn fra deg; hold korrupte ord borte fra dine lepper. ²⁵ La dine øyne se rett frem; fest blikket rett foran deg. ²⁶ Tenk over dine føtters sti, så vil alle dine veier være sikre. ²⁷ Vend deg ikke til høyre eller venstre; hold din fot borte fra det onde.

5 Min sønn, gi akt på min visdom, og bøy ditt øre til min forstand, ² så du kan bevare klokskap, og dine lepper kan bevare kunnskap. ³ For en utro kvinnes lepper drypper av honning, og hennes tale er glattere enn olje; ⁴ men til slutt er hun så bitter som malurt, så skarp som et tveegget sverd. ⁵ Hennes føtter går ned til døden, hennes skritt fører rett til Sheol. ⁶ Hun tenker ikke på livets sti; hennes veier er ustabile, og hun vet det ikke.

⁷ Derfor, mine sønner, lytt til meg og vend dere ikke bort fra mine ord. ⁸ Hold din vei langt borte fra henne, og nærm deg ikke døren til hennes hus, ⁹ så du ikke gir din ære til andre, og dine år til den grusomme; ¹⁰ så fremmede fylles med din rikdom, og dine hardt opptjente eiendeler går til en fremmeds hus; ¹¹ og til slutt vil du stønne når ditt kjøtt og din kropp er fortært, ¹² Du vil si: "Hvordan hatet jeg tukt, og mitt hjerte avviste tilrettevisning!" ¹³ Jeg hørte ikke på mine læreres røst, og jeg lyttet ikke til mine veiledere. ¹⁴ Jeg var nesten i fullstendig ruin midt i forsamlingen og menigheten."

¹⁵ Drikk bare vann fra dine egne oppbevaringskrukker, og trekk bare ditt friske vann fra dine egne brønner. ¹⁶ Skal dine kilder flyte ut i gatene, dine vannstrømmer på de offentlige plassene? ¹⁷ La dem være dine alene, ikke deles med fremmede. ¹⁸ Må din kilde til glede bli velsignet, og finn glede i din ungdoms hustru. ¹⁹ En kjærlig hind, en grasiøs gasele—måtte hennes bryster tilfredsstille deg alltid, måtte du alltid være beruset av hennes kjærlighet. ²⁰ Hvorfor, min sønn, skulle du bli beruset av en utro kvinne, og omfavne en fremmed kvinnes barm?

²¹ For alles veier er for Herrens øyne, og Han gransker alle deres stier. ²² De ondes misgjerninger vil fange dem, og de vil bli holdt fast av sine synders

bånd. ²³ De vil dø av mangel på tukt, og i deres store dårdskap vil de gå seg vill.

6 Min sønn, hvis du har blitt en garantist for din nabo, eller har gitt et håndtrykk for en fremmed, ² har du blitt fanget av ordene fra din munn, fanget av det du har sagt. ³ Så gjør dette, min sønn, for å redde deg selv, siden du har falt i din nabos hender:

Gå, ydmyk deg selv, og vær påtrengende med din nabo for å frigjøre deg selv.

⁴ Tillat ikke søvn til dine øyne, eller slummer til dine øyelokk; ⁵ Redd deg selv som en gasele fra jegerens hånd,

og som en fugl fra snaren til fuglefanger.

⁶ Betrakt mauren, du late; se dens veier og vinn visdom! ⁷ Den har ingen høvding, offiser eller hersker, ⁸ likevel forbereder den sin mat om sommeren og samler sin forsyning ved høst. ⁹ Hvor lenge vil du ligge der, du late? Når vil du reise deg fra din søvn? ¹⁰ En kort søvn, en liten slummer,

en lett folding av hendene for å hvile—

¹¹ og fattigdom vil komme over deg som en omstreifer, og knapphet som en væpnet mann.

¹² En verdiløs og ond person, som går med en korrupt munn, ¹³ som blunker med øynene, signaliserer med føttene, og peker med fingrene, ¹⁴ som planlegger ondskap med svik i sitt hjerte—

han sprer stadig strid.

¹⁵ Derfor vil ulykke overmanne ham plutselig; øyeblikkelig vil han bli knust uten botemiddel.

¹⁶ Det er seks ting Herren hater, syv som er en vederstyggelighet for Ham:

¹⁷ stolte øyne, en svikefull tunge, og hender som utgyter uskyldig blod, ¹⁸ et hjerte som planlegger onde planer, føtter som er raske til å løpe til ondskap, ¹⁹ et falskt vitne som utgyter løgner, og en som sprer strid blant brødre.

²⁰ Min sønn, hold din fars bud, og forlat ikke din mors lære. ²¹ Bind dem stadig på ditt hjerte; fest dem rundt din hals. ²² Når du går, vil de lede deg; når du sover, vil de våke over deg;

og når du våkner, vil de tale til deg.

Ordspråkene

²³ For budet er en lampe, læren er et lys, og rettelser for disiplin er veien til livet. ²⁴ for å holde deg fra den onde kvinnen, fra den glatte tungen til den villfarne kvinnen. ²⁵ Ønsk ikke hennes skjønnhet i ditt hjerte, og la henne ikke fange deg med sine øyne.

²⁶ For en prostituert kan fås for et brød, men en ekteskapsbryter jakter på et dyrebart liv. ²⁷ Kan en mann ta ild i fanget uten at klærne hans blir brent? ²⁸ Eller kan noen gå på glødende kull uten at føttene hans blir svidd? ²⁹ Slik er den som går inn til sin nabos kone; den som rører henne vil ikke gå straffet.

³⁰ En tyv blir ikke foraktet hvis han stjeler for å stille sin sult når han sulter; ³¹ men hvis han blir tatt, må han betale syvfold, selv om det koster ham all rikdommen i hans hus. ³² Men den som begår ekteskapsbrudd med en kvinne mangler forstand; den som gjør det ødelegger seg selv. ³³ Han vil møte sår og vanære, og hans skam vil aldri bli utslettet.

³⁴ For sjalusi vekker en manns raseri, og han vil ikke vise noen nåde på hevners dag. ³⁵ Han vil ikke akseptere noen kompensasjon; uansett hvor stor bestikkelsen er, vil han avslå den.

7 Min sønn, bevar mine ord og ta vare på mine bud hos deg. ² Hold mine bud og lev; vakt mine lærdommer som din øyes pupill. ³ Bind dem om dine fingre; skriv dem på ditt hjertes tavle. ⁴ Si til visdommen: «Du er min søster,» og kall innsikten din nære venn, ⁵ så de kan beskytte deg mot den utro kvinnen, fra den fremmede kvinnen som smigrer med sine ord.

⁶ For ved vinduet i mitt hus så jeg ut gjennom gitteret, ⁷ og jeg så blant de enfoldige, jeg la merke til blant de unge, en ung mann uten forstand, ⁸ som gikk langs gaten nær hennes hjørne, tok veien til hennes hus ⁹ i skumringen, om kvelden, i nattens mørke.

¹⁰ Og se, en kvinne kommer for å møte ham, kledd som en prostituert og med listig hjerte. ¹¹ Hun er høylytt og opprørsk; hennes føtter blir ikke hjemme; ¹² nå i gatene, nå på torgene, hun lurar ved hvert hjørne. ¹³ Hun griper ham og kysser ham, og med freidig ansikt sier hun:

¹⁴ «Jeg har oppfylt mine løfter i dag, og jeg har mat fra mine fredsoffer hjemme. ¹⁵ Så jeg kom ut for å møte deg, for å søke deg ivrig, og jeg har funnet deg!

¹⁶ Jeg har pyntet min seng med tepper, med fargede laken fra Egypt. ¹⁷ Jeg har duftet min seng med myrra, aloe og kanel. ¹⁸ Kom, la oss drikke dypt av kjærlighet til morgenen; la oss glede oss med kjærtegn. ¹⁹ For min mann er borte; han har dratt på en lang reise. ²⁰ Han har tatt en pose med penger med seg og vil ikke komme tilbake før fullmånen.»

²¹ Med sine mange overtalelser lokker hun ham; med sine glatte lepper forfører hun ham. ²² Plutselig følger han henne som en okse går til slakteren,

eller som en hjort som trår inn i en felle,

²³ til en pil gjennomborer hans lever;

som en fugl som haster inn i en snare, uten å vite at det vil koste ham livet.

²⁴ Så nå, mine sønner, lytt til meg, og gi akt på hva jeg sier. ²⁵ La ikke ditt hjerte vende seg til hennes veier, vandre ikke inn på hennes stier. ²⁶ For hun har felt mange ofre; hennes drepte er en stor mengde. ²⁷ Hennes hus er en motorvei til graven, som fører ned til dødens kamre.

8 Roper ikke visdommen, og hever ikke forstanden sin røst? ² På høydene langs veien, der stiene møtes, tar hun sin stand; ³ Ved portene som fører inn til byen, ved inngangen, roper hun: ⁴ «Til dere, folk, roper jeg, og min røst er til hele menneskeheten. ⁵ Dere som er enfoldige, venn klokskap; dere som er dårer, forstå visdom. ⁶ Lytt, for jeg taler om edle ting; åpningen av mine lepper vil avsløre det som er rett. ⁷ Min munn taler sannhet; ondskap er en vederstyggelighet for mine lepper. ⁸ Alle ordene fra min munn er rettferdige; det er ingenting vrangt eller fordervet i dem. ⁹ For de kloke er de alle enkle; for dem som finner kunnskap, er de rette. ¹⁰ Aksepter min undervisning i stedet for sølv, og kunnskap heller enn utvalgt gull. ¹¹ For visdom er mer verdifull enn rubiner, og ingenting du ønsker kan likestilles med henne.

¹² «Jeg, visdom, bor med klokskap, og jeg besitter kunnskap og omtanke. ¹³ Å frykte Herren er å hate det onde; jeg hater stolthet, arroganse, den onde vei,

og fordervet tale.

¹⁴ Godt råd er mitt og sann visdom; jeg er forstand, styrke er min. ¹⁵ Gjennom meg utøver konger sin makt, og herskere fatter sine rettferdige dekreter; ¹⁶ ved meg styrer fyrster, og adelsmenn—alle som

Ordspråkene

dømmer rett. ¹⁷ Jeg elsker dem som elsker meg, og de som ivrig søker meg vil finne meg. ¹⁸ Hos meg er rikdom og ære, varig velstand og rettferdighet. ¹⁹ Min frukt er bedre enn gull, selv rent gull; det jeg gir overgår utvalgt sølv. ²⁰ Jeg følger rettferdighetens sti, midt i rettferdighetens veier, ²¹ og gir rikdom til dem som elsker meg, og fyller deres skattkammer.

²² "Herren skapte meg som det første av sine verk, før sine gjerninger i fordums tid. ²³ Fra evighet ble jeg etablert, fra begynnelsen, da verden kom til. ²⁴ Før havdypene eksisterte, ble jeg født, før det var kilder som flommet over med vann; ²⁵ før fjellene ble skapt, før høydene, ble jeg født; ²⁶ før han skapte jorden eller dens marker eller noe av verdens støv. ²⁷ Jeg var der da han satte himlene på plass, da han tegnet en sirkel på dypets overflate, ²⁸ da han gjorde himlene faste ovenfor og festet sikkert dypets kilder, ²⁹ da han satte en grense for havet så vannet ikke skulle overskride hans bud,

og da han merket ut jordens grunnvoller.

³⁰ Da var jeg ved hans side, som en mesterhåndverker; jeg var hans glede dag etter dag,

alltid frydende i hans nærvær, ³¹ finne glede i hans skapelse og ta glede i menneskeheten.

³² "Så nå, mine barn, lytt til meg; velsignet er de som følger mine veier. ³³ Lytt til min undervisning og vær vis; forsøm den ikke. ³⁴ Lykkelig er den som lytter til meg, som daglig våker ved mine porter, venter ved mine dørstolper. ³⁵ For den som finner meg oppdager livet og mottar nåde fra Herren. ³⁶ Men den som ikke finner meg skader seg selv; alle som hater meg elsker døden."

9 Visdom har bygget sitt hus; hun har hugget ut sine syv søyler. ² Hun har gjort i stand sitt festmåltid, hun har blandet sin vin;

hun har også dekket sitt bord.

³ Hun har sendt ut sine tjenere, og hun roper fra byens høyeste steder, ⁴ "La den som er enkel komme hit!" Til den som mangler forstand sier hun, ⁵ "Kom, spis av min mat og drikk vinen jeg har blandet. ⁶ Forlat deres dårskap og lev; gå på innsiktens vei."

⁷ Den som retter på en spotter, pådrar seg vanære; den som irrettesetter en ugudelig, får skjellsord. ⁸ Irrettesett ikke en spotter, for at han ikke skal hate deg;

irrettesett den vise, og han vil elske deg.

⁹ Gi den vise undervisning, og han blir enda visere;

lær den rettferdige, og han vil øke sin lærdom.

¹⁰ Ærefrykt for Herren er begynnelsen til visdom, og forståelse kommer fra å kjenne Den Hellige. ¹¹ For ved visdom vil dine dager bli mange, og år vil bli lagt til ditt liv. ¹² Hvis du er vis, gagnar din visdom deg; hvis du spotter, må du bære det alene.

¹³ Dårskap er en støyende kvinne; hun er naiv og vet ingenting. ¹⁴ Hun sitter ved inngangen til sitt hus, på en stol i byens høyder, ¹⁵ og roper til dem som går forbi, mens de går sin vei, ¹⁶ "La den som er enkel komme hit!" Og til den som mangler forstand sier hun, ¹⁷ "Stjålet vann er søtt, og brød spist i hemmelighet er deilig." ¹⁸ Men de er uvitende om at de døde bor der, at hennes gjester er i gravens dyp.

10 Dette er ordtakene til Salomo: En vis sønn bringer glede til sin far, men en tåpelig sønn forårsaker sorg for sin mor. ² Urettferdig vinning varer ikke, men rettferdighet redder fra døden. ³ Herren vil ikke la de rettferdige sulte, men Han frustrerer de ondes ønsker. ⁴ Late hender fører til fattigdom, men flittige hender bringer rikdom. ⁵ Den som samler om sommeren er en klok sønn, men den som sover under innhøstingen er en skammelig sønn. ⁶ Velsignelser kroner de rettferdiges hode, men de ondes munn skjuler vold. ⁷ Minnet om de rettferdige er en velsignelse, men de ondes navn vil råtne. ⁸ De som er vise i hjertet aksepterer befalinger, men de som taler tåpelig kommer til fall. ⁹ Den som vandrer i integritet vandrer trygt, men den som tar krokete veier vil bli oppdaget. ¹⁰ Den som blunker ondsinnet forårsaker sorg, og de som taler tåpelig vil komme til fall. ¹¹ De rettferdiges ord er en kilde til liv, men de ondes tale skjuler skade. ¹² Hat vekker strid, men kjærlighet dekker alle synder. ¹³ Visdom finnes på de forstandiges lepper, men en ris er for ryggen til den som mangler fornuft. ¹⁴ De vise samler kunnskap, men en dåres ord innbyr til fall. ¹⁵ De rikes rikdom er deres festning, men fattigdom er de fattiges ruin. ¹⁶ De rettferdiges lønn fører til liv, men de ondes inntekt bringer straff. ¹⁷ Den som lytter til tuktt viser veien til liv, men den som ignorerer rettelse fører andre vill. ¹⁸ De som skjuler hat med bedragerske ord og sprer baktalelse er tåpelige. ¹⁹ Når ordene er mange, er synd ikke fraværende, men den som holder sine lepper tilbake

Ordspråkene

er klok. ²⁰ De rettferdiges tunge er som utvalgt sølv, men de ondes hjerte er av liten verdi. ²¹ De rettferdiges lepper gir næring til mange, men de som mangler fornuft går til grunne. ²² Herrens velsignelse bringer rikdom, uten å legge sorg til den. ²³ En tåpelig person finner glede i onde planer, men den som er klok gleder seg i forståelse. ²⁴ Det de onde frykter vil overta dem, men de rettferdiges ønsker vil bli innfridd. ²⁵ Når stormen har passert, er de onde borte, men de rettferdige står fast for alltid. ²⁶ Som eddik for tennene og røyk for øynene, slik er en lat person for dem som sender ham. ²⁷ Ærefrykt for Herren forlenger livet, men de ondes år blir forkortet. ²⁸ De rettferdiges håp er glede, men de ondes forventninger vil gå til grunne. ²⁹ Herrens vei er en tilflukt for de skyldfrie, men den er ruin for dem som gjør ondt. ³⁰ De rettferdige vil forbli trygge, men de onde vil ikke bli i landet. ³¹ De rettferdiges ord bærer visdommens frukt, men en pervers tunge vil bli brakt til taushet. ³² De rettferdiges lepper vet hva som er gunstig, men de ondes munn vet bare hva som er perverst.

11 Herren avskyr falske vekter, men nøyaktige vekter er hans glede. ² Når stolthet kommer, følger skam, men med de ydmyke er det visdom. ³ De oppriktiges integritet leder dem, men de troløses svik fører til deres undergang. ⁴ Rikdom er nytteløs på vredens dag, men rettferdighet redder fra døden. ⁵ De skyldfries rettferdighet rydder deres vei, men de ugudelige snubler i sin egen ugudelighet. ⁶ De oppriktiges rettferdighet redder dem, men de troløse blir fanget av sin egen grådighet. ⁷ Når de ugudelige dør, går deres håp til grunne, og løftet om deres makt blir til intet. ⁸ De rettferdige blir frelst fra trøbbel, og det rammer de ugudelige i stedet. ⁹ Med sine munnner ødelegger de gudløse sine naboer, men gjennom kunnskap finner de rettferdige befrielse. ¹⁰ Når de rettferdige har fremgang, gleder byen seg; når de ugudelige går til grunne, er det jubel. ¹¹ En by blir opphøyd ved de oppriktiges velsignelse, men den blir ødelagt av de ugudeliges ord. ¹² Den som forakter sin nabo mangler dømmekraft, men en person med forståelse forblir taus. ¹³ En sladrehanke røper en hemmelighet, men en pålitelig person holder en sak skjult. ¹⁴ Uten veiledning faller en nasjon, men seier kommer gjennom mange rådgivere. ¹⁵ Den som garanterer for en fremmed vil lide for det, men den som unngår slike forpliktelser er trygg. ¹⁶ En godhjertet kvinne

vinner ære, men hensynsløse menn vinner bare rikdom. ¹⁷ En barmhjertig person gagnar seg selv, men de grusomme påfører seg selv skade. ¹⁸ En ugudelig person tjener bedragersk lønn, men den som sår rettferdighet får en sann belønning. ¹⁹ De standhaftige i rettferdighet oppnår liv, men de som forfølger ondskap møter døden. ²⁰ Herren avskyr dem med forvridde hjerter, men han gleder seg over de skyldfrie. ²¹ Vær trygg, de ugudelige vil ikke gå ustraffet, men de rettferdige vil bli befridd. ²² Som en gullring i nesen på en gris, slik er en vakker kvinne som mangler diskresjon. ²³ De rettferdiges ønsker ender i det gode, men de ugudeliges forventninger resulterer i vrede. ²⁴ En person gir fritt, men får mer; en annen holder tilbake unødig, og kommer til fattigdom. ²⁵ En generøs person vil blomstre, og den som forfrisker andre vil selv bli forfrisket. ²⁶ Folk forbanner den som hamstrer korn, men velsignelse er over den som er villig til å selge. ²⁷ Den som søker det gode finner gunst, men ondskap kommer til dem som forfølger det. ²⁸ De som stoler på sin rikdom vil falle, men de rettferdige vil blomstre som et grønt blad. ²⁹ Den som bringer trøbbel over sin familie vil arve bare vind, og dåren vil tjene den vise. ³⁰ De rettferdiges frukt er et livets tre, og de vise redder liv. ³¹ Hvis de rettferdige blir belønnet på jorden, hvor mye mer de ugudelige og synderen!

12 Den som elsker tukt, elsker kunnskap, men den som forakter tilrettevisning, er dum. ² En god person får nåde fra Herren, men Han fordømmer dem som planlegger ondt. ³ Ingen blir grunnfestet ved ugudelighet, men de rettferdiges rot forblir urokkelig. ⁴ En dyktig kone er sin manns krone, men en kone som bringer skam, er som råte i hans ben. ⁵ De rettferdiges tanker er rettferdige, men de ugudeliges råd er sviskefulle. ⁶ De ugudeliges ord ligger i bakhold for blod, men de oppriktiges tale redder dem. ⁷ De ugudelige blir styrtet og forsvinner, men de rettferdiges hus står fast. ⁸ En person blir rost etter sin innsikt, men den med et forvrengt sinn blir foraktet. ⁹ Bedre å være av lav status og ha en tjener, enn å late som man er viktig og mangle mat. ¹⁰ De rettferdige bryr seg om sine dyrs liv, men de ugudeliges vennligste handlinger er grusomme. ¹¹ De som arbeider sitt land, vil ha rikelig med mat, men de som jager verdiløse sysler, mangler forstand. ¹² De ugudelige ønsker å røve fra onde mennesker, men de rettferdiges rot bærer frukt. ¹³ Onde mennesker fanges av sin syndige tale, men de

Ordspråkene

rettferdige slipper unna trøbbel. ¹⁴ Av frukten av sine ord fylles mennesker med gode ting, og deres henders arbeid gir dem belønning. ¹⁵ En dåres vei synes rett for ham, men den vise lytter til råd. ¹⁶ Dårer viser sin irritasjon umiddelbart, men de kloke overser en fornærmelse. ¹⁷ Et ærlig vitne taler sannferdig, men et falskt vitne taler svik. ¹⁸ Hastige ord gjennomborer som sverd, men de vises tunge bringer helbredelse. ¹⁹ Sannferdig tale er varig, men svikefulle ord er kortvarige. ²⁰ De som har svik i hjertet, planlegger ondt, men de som fremmer fred, opplever glede. ²¹ De rettferdige møter ingen varig skade, men de ugudelige er fulle av trøbbel. ²² Herren avskyr løgnaktige lepper, men Han gleder seg over dem som er pålitelige. ²³ De kloke holder sin kunnskap for seg selv, men dårers hjerte utbasunerer dårskap. ²⁴ Flittige hender vil herske, men latskap fører til tvangsarbeid. ²⁵ Bekymring tynger hjertet, men et vennlig ord løfter det opp. ²⁶ De rettferdige er nøye med å velge sine venner, men de ugudeliges vei fører dem på avveie. ²⁷ De late steker ikke sitt bytte, men de flittige utnytter sine ressurser. ²⁸ På rettferdighetens vei er det liv; langs dens sti er det ingen død.

13 En klok sønn lytter til sin fars veiledning, men en spotter bryr seg ikke om tilrettevisning. ² Av munnens frukt nyter man gode ting, men de troløses begjær er vold. ³ De som vokter sin munn bevarer sitt liv, men de som taler tankeløst går til grunne. ⁴ Den lates sjel begjærer og får ingenting, men de flittiges ønsker blir fullt tilfredsstilt. ⁵ De rettferdige avskyr løgn, men de onde handler skammelig og motbydelig. ⁶ Rettferdighet beskytter den som er hel i sin ferd, men ondskap styrer synderen. ⁷ En later som han er rik og har ingenting; en annen later som han er fattig og har stor rikdom. ⁸ En persons rikdom kan løskjøpe deres liv, men de fattige hører ingen trussel. ⁹ De rettferdiges lys skinner klart, men de ondes lampe skal slukkes. ¹⁰ Stolthet fører til strid, men visdom finnes hos dem som tar imot råd. ¹¹ Urettmessig tilegnet rikdom minker, men den som samler litt etter litt øker den. ¹² Forlenget håp kan tyngre hjertet, men når et ønske blir oppfylt, er det som et livets tre. ¹³ Den som forakter veiledning vil lide for det, men den som respekterer et bud blir belønnet. ¹⁴ De vises lære er en livets kilde, som vender en bort fra dødens snarer. ¹⁵ God dømmekraft gir gunst, men de troløses vei fører til ødeleggelse. ¹⁶ Enhver klok

person handler med kunnskap, men en dåre viser sin dårskap. ¹⁷ En ond budbringer møter ulykke, men en pålitelig sendebud bringer helbredelse. ¹⁸ Fattigdom og skam kommer til dem som forakter disiplin, men de som lytter til tilrettevisning blir æret. ¹⁹ Et oppfylt ønske er søtt for sjelen, men dårer avskyr å vende seg bort fra det onde. ²⁰ Hold selskap med de vise og bli vis, for en følgesvenn av dårer lider skade. ²¹ Ulykke forfølger syndere, men de rettferdige blir belønnet med velstand. ²² En god person etterlater en arv til sine barnebarn, men synderens rikdom er spart opp for de rettferdige. ²³ Rikelig mat finnes i de fattiges oppløyd mark, men den feies bort av urettferdighet. ²⁴ Den som sparer riset hater sitt barn, men den som elsker sitt barn er flittig med å disiplinere det. ²⁵ De rettferdige spiser til hjertets lyst, men de ondes mage forblir sulten.

14 Den kloke kvinnen bygger sitt hus, men den dårlige river det ned med egne hender. ²

Den som vandrer i oppriktighet frykter Herren, men den som er vrang i sine veier viser forakt for Ham. ³ I den dåres munn er det en ris for hans rygg, men de vises lepper vil beskytte dem. ⁴ Der det ikke er okser, er krybben ren, men rikelig høst kommer av oksens kraft. ⁵ Et sannferdig vitne lyver ikke, men et falskt vitne taler svik. ⁶ En spotter søker visdom og finner ingen, men kunnskap er lett å finne for dem med forstand. ⁷ Gå bort fra en dåres nærvær, for du vil ikke finne kunnskapsord på hans lepper. ⁸ De klokkes visdom er å forstå sin vei, men dårers dårskap er svik. ⁹ Dårer gjør narr av å gjøre bot for synd, men velvilje finnes blant de oppriktige. ¹⁰ Hjertet alene kjenner omfanget av sin egen bitterhet, og ingen fremmed kan fullt ut dele dets glede. ¹¹ De ondes bolig vil bli revet ned, men de oppriktiges hjem vil blomstre. ¹² Det er en vei som synes rett for en mann, men til slutt fører den til døden. ¹³ Selv når man ler, kan hjertet være i smerte, og slutten på glede kan være sorg. ¹⁴ Den troløse vil bli fylt med sine egne veier, men en god person vil bli tilfreds med sine. ¹⁵ Den enkle tror alt, men den kloke overveier sine skritt. ¹⁶ En klok person er forsiktig og unngår det onde, men en dåre er hensynsløs og overmodig. ¹⁷ En hissig person handler tåpelig, og den som legger onde planer blir foraktet. ¹⁸ De naive tilegner seg dårskap, men de som er kloke er prydet med kunnskap. ¹⁹ De onde vil bøye seg for de gode, og de ugudelige ved de rettferdiges porter. ²⁰ De fattige blir unngått selv av

Ordspråkene

sin nabo, men de rike har mange venner. ²¹ Det er en synd å forakte sin nabo, men velsignet er den som er god mot de fattige. ²² Går ikke de som planlegger ondt på avveie? Men godhet og sannhet kommer til dem som planlegger det gode. ²³ I alt flittig arbeid er det vinning, men tomt prat fører bare til fattigdom. ²⁴ De vises rikdom er deres krone, men dårsers dårskap er simpelthen dårskap. ²⁵ Et sannferdig vitne redder liv, men den som taler løgner er svikefull. ²⁶ I frykten for Herren er det sterk tillit, og for deres barn vil det være en tilflukt. ²⁷ Frykten for Herren er en livets kilde, som vender en bort fra dødens snarer. ²⁸ En nasjons mengde er en konges ære, men en fyrste er ødelagt når han ikke har noen tilhengere. ²⁹ Den som er sen til vrede har stor forstand, men den som er hissig viser dårskap. ³⁰ Et rolig hjerte gir liv til kroppen, men misunnelse råtnet benene. ³¹ Den som undertrykker de fattige viser forakt for deres Skaper, men den som er god mot de trengende ærer Ham. ³² Når ulykke kommer, blir de onde brakt ned, men de rettferdige har en tilflukt selv i døden. ³³ Visdom hviler i hjertet til den som har forstand, men selv blant dårer blir hun kjent. ³⁴ Rettferdighet opphører en nasjon, men synd bringer vanære over ethvert folk. ³⁵ En konge gleder seg over en tjener som handler klokt, men hans vrede er mot den som handler skammelig.

15 Et mildt svar avverger vrede, men et hardt ord vekker harme. ² De vises tunge fremmer kunnskap, men dårsers munn utgyter dårskap. ³ Herrens øyne er overalt, de vokter de onde og de gode. ⁴ En lindrende tunge er et livets tre, men en vrang tunge knuser ånden. ⁵ En dåre forakter foreldres tukt, men den som tar imot tilrettevisning er klok. ⁶ Den rettferdiges hus har stor rikdom, men de ondes inntekt bringer ulykke. ⁷ De vises lepper sprer kunnskap, men dårsers hjerter er ikke rette. ⁸ De ondes offer er avskyelig for Herren, men de oppriktiges bønn gleder Ham. ⁹ Herren finner de ondes vei avskyelig, men Han elsker dem som følger rettferdighet. ¹⁰ Streng tukt venter den som forlater stien; den som hater tilrettevisning skal dø. ¹¹ Dødsriket og avgrunnen ligger åpne for Herren; hvor mye mer da menneskenes hjerter! ¹² En spotter hater tilrettevisning og vil ikke søke de vise. ¹³ Et gledelig hjerte gir et lyst ansikt, men et knust hjerte knuser ånden. ¹⁴ Den forstandige søker kunnskap, men dårsers munn nyter dårskap. ¹⁵ Alle de undertryktes dager er vanskelige, men et glad hjerte

har en stadig fest. ¹⁶ Bedre er lite med frykt for Herren enn stor rikdom med uro. ¹⁷ Bedre er en liten porsjon grønnsaker med kjærlighet enn en fet okse med hat. ¹⁸ En hissig person vekker strid, men den som er sen til vrede stiller en trette. ¹⁹ Den late persons vei er som en ryddet vei. ²⁰ Et klokt barn gleder sin far, men en dåre forakter sin mor. ²¹ Dårskap er glede for den som mangler forstand, men en forstandig person går en rett vei. ²² Planer mislykkes uten råd, men med mange rådgivere lykkes de. ²³ En person finner glede i et passende svar, og hvor herlig er et ord i rette tid! ²⁴ Livets vei går oppover for den kloke, for å holde dem fra å stige ned til dødsriket. ²⁵ Herren vil rive ned de stoltes hus, men Han vil beskytte enkens grense. ²⁶ Herren finner onde planer avskyelige, men nådige ord er rene. ²⁷ Den grådige bringer ulykke over sitt hus, men den som hater bestikkelser skal leve. ²⁸ Den rettferdiges hjerte tenker over hvordan man skal svare, men de ondes munn utgyter ondskap. ²⁹ Herren holder seg borte fra de onde, men Han hører de rettferdiges bønn. ³⁰ Lyse øyne gir glede til hjertet; gode nyheter styrker benene. ³¹ Den som lytter til livgivende tilrettevisning vil bo blant de vise. ³² De som forsømmer tukt forakter seg selv, men den som lytter til tilrettevisning vinner forstand. ³³ Frykten for Herren er visdommens undervisning, og for ære kommer ydmykhet.

16 Hjertets planer tilhører menneskene, men svarets tunge er fra Herren. ² Alle en persons veier er rene i deres egne øyne, men Herren veier motivene. ³ Overgi dine handlinger til Herren, så vil Han stadfeste dine planer. ⁴ Herren har laget alt for sitt eget formål, til og med de onde for ulykkens dag. ⁵ Herren avskyr alle som er stolte i hjertet; vær sikker, de vil ikke gå ustraffet. ⁶ Gjennom nåde og sannhet sones synd; gjennom frykten for Herren unngås det onde. ⁷ Når Herren er fornøyd med en persons veier, får han til og med deres fiender til å leve i fred med dem. ⁸ Bedre litt med rettferdighet enn stor vinning med urett. ⁹ I sine hjerter planlegger menneskene sin vei, men Herren styrer deres skritt.

¹⁰ En guddommelig beslutning er på leppene til en konge; hans munn skal ikke svikte rettferdigheten. ¹¹ Ærlige vekter og balanse er Herrens; alle vektene i posen er hans anliggende. ¹² Konger avskyr urett, for

Ordspråkene

en trone er grunnlagt ved rettferdighet. ¹³ Rettferdige lepper er kongers glede, og de elsker dem som taler det som er rett. ¹⁴ En konges vrede er en budbringer av død, men en klok person vil blidgjøre den. ¹⁵ I lyset av en konges ansikt er liv, og hans gunst er som en sky som bringer vårregn.

¹⁶ Hvor mye bedre er det å tilegne seg visdom enn gull, og å få forståelse er å velges fremfor sølv. ¹⁷ De oppriktiges vei vender seg bort fra det onde; de som vokter sin vei bevarer sitt liv. ¹⁸ Stolthet går forut for ødeleggelse, og en hovmodig ånd før et fall. ¹⁹ Det er bedre å være ydmyk i ånden med de undertrykte enn å dele bytte med de stolte. ²⁰ Den som tar hensyn til instruksjon vil finne det gode, og velsignet er den som stoler på Herren. ²¹ De vise i hjertet kalles kloke, og vennlighet i tale øker overtalelseevnen. ²² Forståelse er en livets kilde for dem som har den, men dårskapens dårskap bringer straff. ²³ De vises hjerte gjør deres munn klok, og deres lepper fremmer læring. ²⁴ Behagelige ord er som en honningkake, søte for sjelen og helbredende for benene.

²⁵ Det er en vei som synes rett for en person, men dens ende fører til død. ²⁶ En arbeiders appetitt arbeider for dem; deres sult driver dem frem. ²⁷ En verdiløs person planlegger ondt, og deres ord er som en brennende ild. ²⁸ En pervers person skaper konflikt, og en baktaler skiller nære venner. ²⁹ En voldelig person lokker sin nabo og leder dem inn på en skadelig vei. ³⁰ Den som blunker med øyet planlegger perversitet; den som presser leppene sammen bringer ondt til å skje. ³¹ Grått hår er en krone av prakt; det finnes på rettferdighetens vei. ³² Bedre en tålmodig person enn en kriger, en som kontrollerer sin ånd enn en som inntar en by. ³³ Loddet kastes i fanget, men dets hver beslutning kommer fra Herren.

17 Bedre er en tørr skorpe med fred enn et hus fullt av festing med konflikt. ² En klok tjener vil styre over en vanærende sønn og vil dele arven blant familien. ³ Smeltedigelen er for sølv og ovnen for gull, men Herren prøver hjertene. ⁴ En ugjerningsmann lytter til bedragerske lepper; en løgner hører på en skadelig tunge. ⁵ Den som spotter den fattige, håner hans Skaper; den som gleder seg over ulykke, vil ikke gå ustraffet. ⁶ Barnebarn er stoltheten for deres besteforeldre, og æren til ens barn finnes i deres foreldre. ⁷ Veltalende tale passer

ikke for en dåre, langt mindre løgnaktige lepper for en leder. ⁸ En bestikkelse er som en sjarmer for den som gir den; hvor han enn vender seg, lykkes han. ⁹ Den som dekker over en krenkelse fremmer kjærlighet, men den som gjentar saken skiller nære venner. ¹⁰ En irettesettelse trenger dypere inn i en forstandig person enn hundre slag i en dåre. ¹¹ En opprørske person søker bare ondt; derfor vil en grusom budbringer bli sendt mot ham. ¹² Bedre å møte en bjørn som er frarøvet sine unger enn en dåre i hans dårskap. ¹³ Ondskap vil ikke vike fra huset til den som gjengjelder godt med ondt. ¹⁴ Starten på en krangel er som å slippe ut vann; så forlat striden før den bryter ut. ¹⁵ Å rettferdiggjøre den onde og fordømme den rettferdige er begge avskyelige for Herren. ¹⁶ Hvorfor skulle en dåre ha penger til å kjøpe visdom når han ikke har forstand? ¹⁷ En venn elsker til enhver tid, og en søsken er der for tider med motgang. ¹⁸ Den som mangler forstand slår hånden i pant og blir kausjonist for en nabo. ¹⁹ Den som elsker en krangel elsker synd; den som hever sin dørstokk søker ødeleggelse. ²⁰ Den med et forvrengt hjerte finner intet godt, og den med en bedragerske tunge faller i trøbbel. ²¹ Å ha en dåre til barn bringer sorg; det er ingen glede for forelderen til en dåre. ²² Et muntert hjerte er god medisin, men en brutt ånd tørker opp benene. ²³ En ond person tar imot bestikkelse i hemmelighet for å forvrengte rettens gang. ²⁴ Visdom er i nærvær av den som har forstand, men øynene til en dåre vandrer til jordens ender. ²⁵ En tåpelig sønn bringer sorg til sin far og bedrøvelse til moren som fødte ham. ²⁶ Det er ikke godt å straffe den uskyldige, heller ikke å piske den oppriktige for deres integritet. ²⁷ Den som har kunnskap bruker ord sparsomt, og den med en rolig ånd er en person med forståelse. ²⁸ Selv en dåre regnes som vis hvis han forblir taus, og forstandig hvis han holder sin tunge.

18 En person som isolerer seg selv, søker sine egne ønsker; de krangler mot all fornuftig dømmekraft. ² Dårer har ingen glede av forståelse, men bare av å uttrykke sine egne tanker. ³ Når ondskap ankommer, gjør også forakt det, og med vanære kommer vanry. ⁴ Ordene fra en persons munn er dype vann; visdommens kilde er en rennende bekk. ⁵ Det er ikke godt å vise favorisering til de onde eller å nekte rettferdighet for de rettferdige. ⁶ Dårens lepper bringer dem i konflikt, og deres munn inviterer til juling. ⁷ En dårs munn er

Ordspråkene

deres undergang, og deres lepper er en felle for deres sjel.⁸ Ordene til en sladrehanke er som utvalgte biter; de går ned til de innerste delene.⁹ Den som er slapp i sitt arbeid, er en søsken til den som ødelegger.¹⁰ Herrens navn er et sterkt tårn; de rettferdige løper til det og finner trygghet.¹¹ De rikes rikdom er deres befestede by; de oppfatter det som en uoverstigelig mur.¹² Før ødeleggelse er en persons hjerte stolt, men ydmykhet går foran ære.¹³ Å svare før man lytter er dårskap og bringer skam.¹⁴ En persons ånd kan opprettholde dem i sykdom, men en knust ånd, hvem kan utholde?¹⁵ Det skjelne hjertet tilegner seg kunnskap, og de vises ører søker den ut.¹⁶ En gave baner vei for giveren og bringer dem fram for de store.¹⁷ Den første som presenterer sin sak virker rett, inntil en annen kommer og undersøker dem.¹⁸ Å kaste lodd avslutter tvister og skiller mektige motstandere.¹⁹ En fornærmet bror er mer ubøyeelig enn en befestet by, og tvister er som de stengte portene til en borg.²⁰ Fra frukten av deres munn fylles en persons mage; med avkastningen av deres lepper blir de tilfredsstilt.²¹ Tungen har makt over liv og død, og de som elsker den vil spise dens frukt.²² Den som finner en hustru finner en god ting og mottar gunst fra Herren.²³ De fattige ber om nåde, men de rike svarer hardt.²⁴ En med for mange venner kan komme til ruin, men det er en venn som holder seg nærmere enn en bror.

19 Bedre er en fattig person som vandrer i integritet enn en som er pervers i tale og er en dåre.² Ønske uten kunnskap er ikke godt, og den som skynder sine skritt, mister veien.³ En persons egen dårskap fører til undergang, men hans hjerte raser mot Herren.⁴ Rikdom bringer mange følgesvenner, men en fattig person finner seg distansert fra venner.⁵ Et falskt vitne skal ikke gå ustraffet, og den som sprer løgner, skal ikke unnsnippe.⁶ Mange søker gunsten til en generøs person, og alle er en venn til den som gir gaver.⁷ Alle slektningene til en fattig person unngår ham; hvor mye mer unngår hans venner ham! Selv om han forfølger dem med bønnfalling, er de ingen steder å finne.⁸ Den som tilegner seg visdom, elsker sin egen sjel; den som verdsetter forståelse, vil finne det gode.⁹ Et falskt vitne skal ikke gå ustraffet, og den som sprer løgner, skal møte sin ende.¹⁰ Overflod er ikke passende for en dåre; enda mindre for en tjener å styre over adelige.¹¹ En persons visdom gjør ham sen til vrede; det er til hans ære å overse en

fornærmelse.¹² En konges vrede er som brølet fra en løve, men hans gunst er som dugg på gresset.¹³ Et tåpelig barn er en fars undergang, og en kones krangler er som en konstant drypping.¹⁴ Eiendom og rikdom er arvet fra foreldre, men en klok kone er fra Herren.¹⁵ Latskap fører til dyp søvn, og en lat person vil lide sult.¹⁶ Den som holder budet, bevarer sitt liv, men den som er skjodesløs i sin ferd, skal dø.¹⁷ Den som er vennlig mot de fattige, låner til Herren, og Han vil betale ham tilbake for hans gode gjerning.¹⁸ Disiplinér dine barn mens det er håp, og vær ikke en villig part i deres død.¹⁹ En hissig person må betale straffen; hvis du redder ham, må du gjøre det igjen.²⁰ Lytt til råd og aksepter disiplin, så du kan være klok resten av dine dager.²¹ Mange er planene i en persons hjerte, men det er Herrens hensikt som vil stå fast.²² Det som er ønskelig i en person, er hans vennlighet; det er bedre å være fattig enn en løgner.²³ Ærefrykt for Herren fører til liv; og hviler man tilfreds, uberørt av trøbbel.²⁴ Den late stikker hånden i fatet, men vil ikke engang føre den tilbake til munnen.²⁵ Slå en spotter, og den enkle vil lære klokskap; irettesett den kloke, og de vil få kunnskap.²⁶ Den som raner sin far og driver ut sin mor, er en skammelig og vanærende sønn.²⁷ Hvis du slutter å høre på instruksjon, vil du avvike fra kunnskapens ord.²⁸ Et verdiløst vitne spotter rettferdighet, og den ondes munn sluker urett.²⁹ Dommer er klare for spottere, og slag for dårers rygg.

20 Vin er en spotter, og sterk drikk en bråkmaker; den som lar seg lede vill av det er ikke vis.² En konges vrede er som brølet av en løve; den som vekker hans harme, setter sitt liv på spill.³ Å unngå strid er en ære for en person, men enhver dåre er snar til å krangle.⁴ Den late pløyer ikke i sesongen; så ved innhøstingstiden ser de og finner ingenting.⁵ Planene i en persons hjerte er som dype vann, men en med forståelse drar dem ut.⁶ Mange proklamerer sin egen kjærlighet, men en trofast person, hvem kan finne?⁷ De rettferdige vandrer i integritet; velsignet er deres barn etter dem.⁸ En konge som sitter på domstolen skiller ut alt ondt med sine øyne.⁹ Hvem kan si: «Jeg har rensert mitt hjerte; jeg er fri fra min synd»?¹⁰ Forskjellige vekter og forskjellige mål— begge er avskyelige for Herren.¹¹ Selv et barn er kjent ved sine handlinger, om deres oppførsel er ren og rett.¹² Evnen til å høre og se— begge er skapt av Herren.¹³ Elsk ikke søvn, ellers vil du bli fattig; åpne øynene, og

Ordspråkene

du vil ha mat til overs. ¹⁴ «Det er ikke bra, det er ikke bra!» sier kjøperen, men så går han bort og skryter. ¹⁵ Det er gull og en overflod av juveler, men lepper som taler kunnskap er en sjelden skatt. ¹⁶ Ta plagget til den som stiller sikkerhet for en fremmed; hold det i pant hvis det er for en utenforstående. ¹⁷ Mat vunnet ved svik er søt, men etterpå er munnen full av grus. ¹⁸ Planer blir etablert ved råd; før krig med klok veiledning. ¹⁹ En sladder forråder en tillit; derfor, unngå enhver som snakker for mye. ²⁰ Hvis noen forbanner sin far eller mor, vil deres lampe bli slukket i mørket. ²¹ En arv som kreves i hast vil ikke bli velsignet til slutt. ²² Ikke si: «Jeg vil gjengjelde ondt»; vent heller på Herren, og han vil befri deg. ²³ Forskjellige vekter er en vederstyggelighet for Herren, og uærlige vekter er ikke gode. ²⁴ Herren leder en persons skritt; hvordan kan da noen fullt ut forstå sin egen vei? ²⁵ Det er risikabelt å dedikere noe impulsivt og først senere reflektere over sine løfter. ²⁶ En klok konge skiller ut de onde og kjører treskehjul over dem. ²⁷ Den menneskelige ånd er Herrens lampe, som søker gjennom alle de innerste delene. ²⁸ Kjærlighet og trofasthet bevarer en konge; gjennom lojalitet blir hans trone sikret. ²⁹ De unges herlighet er deres styrke, og de gamles prakt er deres grå hår. ³⁰ Slag og sår renser bort det onde, og pryler renser det innerste vesen.

21 Kongens hjerte er som bekker av vann i Herrens hånd; Han leder det dit Han vil. ² En persons vei kan synes rett i egne øyne, men Herren vurderer hjertet. ³ Å handle med rettferdighet og rett er mer ønskelig for Herren enn offer. ⁴ Hovmodige øyne og et stolt hjerte, de ondes lampe, er syndige. ⁵ De flittiges planer fører sikkert til vinning, men de som er forhastede ender i fattigdom. ⁶ Å skaffe seg rikdom gjennom en løgnaktig tunge er en flyktig damp og en dødelig felle. ⁷ De ondes vold vil føre dem bort, fordi de nekter å handle rettferdig. ⁸ Den skyldiges sti er vridd, men de rene handlinger er rett frem. ⁹ Bedre å bo på et hjørne av et tak enn å dele hus med en kranglevoren kvinne. ¹⁰ Den ondes sjel ønsker det onde; de viser ingen nåde mot sin nabo. ¹¹ Når en spotter blir straffet, får den enkle visdom; når de vise blir instruert, får de kunnskap. ¹² Den Rettferdige betrakter de ondes hus og fører dem til ruin. ¹³ Den som lukker ørene for de fattiges rop, vil også rope ut og ikke bli besvart. ¹⁴ En gave gitt i hemmelighet demper sinne, og en bestikkelse skjult i kappen

stiller sterk vrede. ¹⁵ Gjennomføring av rettferdighet bringer glede til de rettferdige, men skrekk til dem som gjør ondt. ¹⁶ Den som forviller seg fra forståelsens sti, vil hvile i de dødes selskap. ¹⁷ Den som elsker nytelse, vil bli fattig; den som elsker vin og olje, vil ikke bli rik. ¹⁸ De onde tjener som løsepenger for de rettferdige, og de svikefulle for de oppriktige. ¹⁹ Bedre å bo i en ørken enn med en kranglevoren og irritabel kvinne. ²⁰ De vise lagrer opp dyrebar skatt og olje, men de tåpelige forbruker alt. ²¹ Den som søker rettferdighet og kjærlighet, finner liv, velstand og ære. ²² En klok person kan bestige de mektiges by og rive ned festningen de stoler på. ²³ De som vokter sin munn og tunge, beskytter seg selv mot trøbbel. ²⁴ Den stolte og arrogante personen, kjent som "Spotter", handler med frekk stolthet. ²⁵ Den late persons ønske vil bli hans fall, for hans hender nekter å arbeide. ²⁶ Hele dagen lengter han, men de rettferdige gir gavmildt uten å holde tilbake. ²⁷ De ondes offer er avskyelig, og enda mer når det bringes med onde hensikter. ²⁸ Et falskt vitne vil gå til grunne, men den som lytter, vil tale med utholdenhet. ²⁹ En ond person setter opp et modig ansikt, men den oppriktige gir nøyte tanke til sine veier. ³⁰ Det finnes ingen visdom, ingen forståelse og ingen plan som kan seire mot Herren. ³¹ Hesten er forberedt for kampens dag, men seieren er fra Herren.

22 Et godt navn er mer å ønske enn stor rikdom; å bli aktet er bedre enn sølv eller gull. ² Den rike og den fattige har dette til felles: Herren er skaperen av dem alle. ³ En klok person ser fare og søker tilflukt, men den naive fortsetter og betaler straffen. ⁴ Belønningen for ydmykhet og frykt for Herren er rikdom, ære og liv. ⁵ Torner og snarer ligger på den ondes vei; de som vokter sitt liv vil holde seg langt unna dem. ⁶ Lær opp et barn på den veien han skal gå, så vil han ikke vike fra den selv når han blir gammel. ⁷ De med rikdom har myndighet over de med mindre, og de som låner er i en tjenesteposisjon til sine långivere. ⁸ Den som sår urett vil høste ulykke, og staven av deres raseri vil bli brutt. ⁹ De som er generøse vil bli velsignet, for de deler sine forsyninger med de som er i nød. ¹⁰ Driv ut spotteren, så vil striden forsvinne; krangler og fornærmelser vil opphøre. ¹¹ Den som elsker et rent hjerte og hvis tale er nådig vil ha kongen som venn. ¹² Herrens øyne våker over kunnskap, men Han omstyrer de troløses ord. ¹³ Den

Ordspråkene

late sier: "Det er en løve utenfor! Jeg vil bli drept på gatene!" ¹⁴ Munnen til en utro kvinne er en dyp grop; den som er forbannet av Herren vil falle i den. ¹⁵ Dårskap er bundet i hjertet til et barn, men tukters ris vil drive den langt bort. ¹⁶ Den som undertrykker de fattige for å øke rikdom, eller gir gaver til de rike, vil bare komme til fattigdom.

¹⁷ Bøy ditt øre og lytt til de vises ord; anvend ditt hjerte til min kunnskap, ¹⁸ for det er behagelig når du beholder dem i deg og har dem klare på dine lepper. ¹⁹ Så din tillit kan være i Herren, instruerer jeg deg i dag, også deg. ²⁰ Har jeg ikke gitt deg mange ord av råd og kunnskap, ²¹ for å lære deg sanne og pålitelige ord, så du kan gi et korrekt svar til de som sendte deg? ²² Utnytt ikke de fattige fordi de er fattige, og knus ikke de trengende i porten, ²³ for Herren vil ta opp deres sak og vil bringe rettferdighet.

²⁴ Bli ikke venn med en hissig person, og omgås ikke en som lett blir sint, ²⁵ ellers kan du lære deres veier og finne en snare for deg selv.

²⁶ Vær ikke blant dem som slår hender i pant, eller blant dem som blir garantister for gjeld. ²⁷ Hvis du ikke har noe å betale med, hvorfor skal din seng bli tatt fra deg? ²⁸ Flytt ikke en gammel grensestein satt av dine forfedre. ²⁹ Ser du noen dyktig i sitt arbeid? De vil tjene for konger; de vil ikke tjene for ukjente mennesker.

23 Når du sitter til bords med en hersker, vær nøye med hva som settes foran deg, ² og sett en kniv på strupen hvis du er tilbøyelig til stor appetitt. ³ Ønsk deg ikke hans delikatesser, for den maten er bedragerisk. ⁴ Utmatt deg ikke i jakten på rikdom; slutt å stole på din egen forstand. ⁵ Når du fester øynene på den, er den borte, for rikdom vil sikkert få vinger og fly til himmelen som en ørn.

⁶ Spis ikke brødet til en motvillig vert, og ønsk deg ikke hans delikatesser; ⁷ for slik han tenker i sitt indre, slik er han. Han sier til deg: "Spis og drikk," men hans hjerte er ikke virkelig med deg. ⁸ Du vil kaste opp biten du har spist og sløse bort dine komplimenter. ⁹ Tal ikke i en dårs påhør, for han vil forakte visdommen i dine ord. ¹⁰ Flytt ikke en gammel grensestein eller treng deg inn på de farløses marker, ¹¹ for deres forsvarer er sterk; han vil ta opp deres sak mot deg. ¹² Forplikt deg til

undervisning og lytt til kunnskapens ord. ¹³ Hold ikke tilbake disiplin fra et barn; hvis du slår dem med staven, vil de ikke dø. ¹⁴ Slå dem med staven og redd deres sjel fra Sheol. ¹⁵ Min sønn, hvis ditt hjerte er klokt, da vil mitt hjerte virkelig glede seg; ¹⁶ mitt innerste vesen vil fryde seg når dine lepper taler det som er rett. ¹⁷ La ikke ditt hjerte misunne syndere, men vær alltid ivrig etter frykten for Herren. ¹⁸ Sannelig er det et fremtidshåp for deg, og ditt håp vil ikke bli avskåret. ¹⁹ Lytt, min sønn, og vær klok, og styr ditt hjerte på den rette veien: ²⁰ Vær ikke blant dem som drikker for mye vin eller fråtser i kjøtt, ²¹ for drankere og fråtser vil komme til fattigdom, og døsighet vil kle dem i filler. ²² Gi akt på din far, som ga deg liv, og forakt ikke din mor når hun er gammel. ²³ Kjøp sannheten og selg den ikke; skaff deg visdom, undervisning og forståelse. ²⁴ Faren til et rettferdig barn vil ha stor glede; han som er far til en klok sønn vil fryde seg over ham. ²⁵ La din far og mor være glade; la hun som ga deg fødsel fryde seg. ²⁶ Min sønn, gi meg ditt hjerte og la dine øyne glede seg over mine veier, ²⁷ for en promiskuøs kvinne er en dyp grav, og en utro hustru er en trang brønn. ²⁸ Hun lurar som en banditt og øker de utro blant menn. ²⁹ Hvem har ve? Hvem har sorg? Hvem har strid? Hvem har klager? Hvem har unøvendige blåmerker? Hvem har blodskutte øyne? ³⁰ De som drøyer lenge ved vinen, som går for å smake blandet vin. ³¹ La deg ikke fange av vinen når den er rød, når den glitrer i begeret, når den glir ned lett; ³² for til slutt biter den som en slange og stikker som en hoggorm. ³³ Dine øyne vil se merkelige ting, og ditt sinn vil tale forvrengte ting. ³⁴ Du vil være som en som sover på det åpne hav, liggende på toppen av masten. ³⁵ "De slo meg," vil du si, "men jeg ble ikke skadet! De slo meg, men jeg følte det ikke! Når vil jeg våkne opp så jeg kan finne en ny drink?"

24 Misunn ikke onde mennesker, og ønsk ikke deres selskap; ² for deres hjerter tenker ut vold, og deres lepper taler om trøbbel. ³ Ved visdom finner et hus sin grunnvoll, og ved forstand blir det fast satt; ⁴ ved kunnskap fylles dets rom med dyrebare og behagelige skatter.

⁵ En klok person er sterk, og en person med kunnskap øker sin styrke. ⁶ For med klok veiledning kan du føre krig, og seier oppnås gjennom mange rådgivere. ⁷ Visdom er utenfor rekkevidde for dårer; ved byporten åpner de ikke munnen. ⁸ Den som

Ordspråkene

planlegger ondt vil bli kjent som en intrigemaker.⁹ Planlegging av dårdskap er synd, og en spotter er avskyet av folk.¹⁰ Hvis du vakler i vanskelige tider, er din styrke liten.¹¹ Redd dem som føres til døden; hold tilbake dem som vakler mot slakt.¹² Hvis du sier, «Vi visste ikke dette,» merker ikke han som veier hjertet det? Vet ikke han som vokter ditt liv det? Vil han ikke gjengjelde alle etter deres gjerninger?¹³ Min sønn, spis honning, for det er godt; honning fra voksaken er søtt for din smak.¹⁴ Vit at visdom er søt for din sjel; hvis du finner den, er det en fremtid, og ditt håp vil ikke bli avskåret.¹⁵ Ligg ikke på lur, du onde, mot den rettferdiges hjem; ødelegg ikke deres bolig;¹⁶ for selv om den rettferdige faller sju ganger, reiser de seg igjen, men de onde snubler når ulykken rammer.¹⁷ Gled deg ikke når din fiende faller, og la ikke ditt hjerte være glad når de snubler,¹⁸ for at Herren ikke skal legge merke til det og vende sin oppmerksomhet bort fra dem.¹⁹ Bekymre deg ikke over onde mennesker eller misunn de onde,²⁰ for den onde har ingen fremtid, og de ondes lampe vil bli slukket.²¹ Frykt Herren og kongen, min sønn, og omgi deg ikke med de opprørske,²² for deres ulykke vil komme plutselig, og hvem vet hvilken ødeleggelse de kan bringe?²³ Dette er også ord av de vise: Å vise partiskhet i dom er ikke godt.²⁴ Den som erklærer den onde for uskyldig vil bli forbannet av folkene og fordømt av nasjonene.²⁵ Men det vil gå godt for dem som dømmer de skyldige, og en rik velsignelse vil komme over dem.²⁶ Et ærlig og oppriktig svar er like behagelig som et mildt kyss.²⁷ Forbered ditt arbeid ute, og gjør det klart i marken; deretter, bygg ditt hus.²⁸ Vitne ikke mot din nabo uten grunn, og bedrag ikke med dine lepper.²⁹ Si ikke, «Jeg vil gjøre mot dem som de har gjort mot meg; jeg vil gjengjelde dem for det de har gjort.»³⁰ Jeg gikk forbi en lat manns åker, ved vingården til en som mangler forstand;³¹ og den var gjengrodd med torner, bakken var dekket med ugress, og steinmuren var i ruiner.³² Jeg observerte og tok det til hjertet; jeg så og mottok lærdom.³³ En liten sønn, en liten slumring, en liten folding av hendene for å hvile—³⁴ og fattigdom vil komme over deg som en røver, og mangel som en væpnet mann.

25 Dette er flere ordspråk av Salomo, nedskrevet av mennene til Hiskia, kongen av Juda.² Det er Guds ære å skjule en sak; kongers ære er å granske en sak.³ Som himlene er

høye og jorden er dyp, slik er kongers hjerte uransakelig.⁴ Fjern urenheter fra sølvet, og et kar fremstår for sølvsmeden.⁵ Fjern de onde fra kongens nærvær, og hans trone vil bli grunnfestet ved rettferdighet.⁶ Opphøy ikke deg selv i kongens nærvær, og stå ikke på de stores plass.⁷ Det er bedre for ham å si til deg, "Kom opp hit," enn at du blir ydmyket for fyrsten som dine øyne har sett.⁸ Gå ikke hastig til retten, for hva vil du gjøre til slutt hvis din nabo setter deg i skam?⁹ Før din sak med din nabo, og forråd ikke en annens tillit,¹⁰ for at den som hører det ikke skal sette deg i skam, og ditt rykte bli ødelagt.¹¹ Et ord talt i rette tid er som gylne epler i sølvfat.¹² Som en gullring eller et fint gullsmykke er en klok irettesettelse for et lyttende øre.¹³ Som kulden av snø i høsttiden er en trofast budbærer for dem som sender ham; han forfrisker sin herres sjel.¹⁴ Den som skryter av gaver som aldri er gitt, er som skyer og vind uten regn.¹⁵ Med tålmodighet kan en hersker overtales, og en mild tunge kan bryte et bein.¹⁶ Hvis du finner honning, spis bare det du trenger, for at du ikke skal få for mye og spy.¹⁷ La din fot sjelden være i din nabos hus, for at han ikke skal bli trett av deg og hate deg.¹⁸ Som en klubbe, et sverd eller en skarp pil er den som gir falskt vitnesbyrd mot en nabo.¹⁹ Som en dårlig tann eller en halt fot er tillit til den utro i trengselstider.²⁰ Som en som tar bort et plagg på en kald dag, eller eddik på soda, er den som synger sanger for et tungt hjerte.²¹ Hvis din fiende er sulten, gi ham mat; hvis han er tørst, gi ham vann å drikke.²² Ved å gjøre dette, vil du samle glødende kull på hans hode, og Herren vil belønne deg.²³ Som nordavinden bringer regn, slik bringer en listig tunge et sint ansikt.²⁴ Bedre å bo på et hjørne av taket enn å dele hus med en kranglete kvinne.²⁵ Gode nyheter fra et fjert land er som kaldt vann for en sliten sjel.²⁶ Som en gjørmete kilde eller en forurenset brønn er de rettferdige som gir etter for de onde.²⁷ Det er ikke godt å spise for mye honning, heller ikke er det ærefullt å søke sin egen ære.²⁸ Som en by hvis murer er brutt ned er en person som mangler selvkontroll.

26 Som snø om sommeren og regn under innhøstingen, slik passer ære ikke for en dåre.² Som en flaksende spurv eller en svevende sval, slik lander ikke en forbannelse uten grunn.³ Pisken for hesten, bisselen for eselet, og staven for dårers rygg.⁴ Svar ikke en dåre etter hans

Ordspråkene

dårskap, for at du ikke skal bli lik ham selv.⁵ Svar en dåre etter hans dårskap, for at han ikke skal bli vis i egne øyne.⁶ Å sende et budskap med en dåre er som å kutte av sine egne føtter og drikke vold.⁷ Som ubrukelige ben for en halt person er et ordspråk i dårsers munn.⁸ Som å binde en stein i en slynge, slik er det å gi ære til en dåre.⁹ Som en tornebusk i hånden på en drukkenbolt er et ordspråk i dårsers munn.¹⁰ Som en bueskytter som skyter vilkårlig er den som ansetter en dåre eller en forbipasserende.¹¹ Som en hund vender tilbake til sitt spy, slik gjentar en dåre sin dårskap.¹² Ser du noen som er vis i egne øyne? Det er mer håp for en dåre enn for dem.¹³ En lat sier: "Det er en løve på veien, en løve i gatene!"¹⁴ Som en dør svinger på sine hengsler, slik vender en lat seg på sin seng.¹⁵ En lat dypper hånden i fatet; han er for trett til å føre den tilbake til munnen.¹⁶ En lat er visere i egne øyne enn syv som kan gi et diskret svar.¹⁷ Som en som griper en hund i ørene er den som blander seg i en krangel som ikke er hans egen.¹⁸ Som en gal mann som skyter flammende piler og død,¹⁹ er den som bedrar en nabo og sier: "Jeg bare spøkte!"²⁰ Uten ved slukner en ild; uten en sladrehanke stilner en krangel.²¹ Som kull til glør og ved til ild, slik er en stridslysten person for å tenne strid.²² Ordene til en sladrehanke er som utvalgte biter; de går ned til de innerste deler.²³ Som et leirkar belagt med sølvslagg er brennende lepper med et ondt hjerte.²⁴ De som er fiender skjuler sine hensikter med sine lepper, men i hjertet bærer de på svik.²⁵ Selv om deres tale er sjarmerende, tro dem ikke, for syv avskyeligheter fyller deres hjerte.²⁶ Deres ondskap kan være skjult ved bedrag, men deres ondskap vil bli avslørt i forsamlingen.²⁷ Den som graver en grop vil falle i den; om noen velter en stein, vil den rulle tilbake på dem.²⁸ En svikefull tunge forakter dem den skader, og en smigrende munn fører til undergang.

27 Avstå fra å skytte av morgendagen, for du vet ikke hva en dag kan bringe.² La andre rose deg, og ikke din egen munn; la det være en fremmed, og ikke dine egne lepper.³ En stein er tung og sand er byrdefull, men en dårsers provokasjon er tyngre enn begge.⁴ Sinne er grusomt og vrede er overveldende, men hvem kan stå imot sjalusi?⁵ En åpen irettesettelse er bedre enn kjærlighet som er skjult.⁶ En venns sår kan man stole på, men en fiendes kyss er bedragerske.⁷ En person som er mett forakter honning, men for den

sultne smaker selv det bitre søtt.⁸ Som en fugl som vandrer fra sitt rede, slik er en person som forlater sitt hjem.⁹ Parfyme og olje gir glede til hjertet, og en venns sødme kommer fra deres oppriktige råd.¹⁰ Forsak ikke din venn eller din fars venn, og gå ikke til din brors hus på din ulykkes dag; bedre er en nabo som er nær enn en bror langt borte.

¹¹ Vær klok, min sønn, og gjør mitt hjerte glad, så jeg kan svare dem som håner meg.¹² Den kloke ser fare og skjuler seg, men de enkle går videre og lider for det.¹³ Ta plagget til den som er en kausjonist for en fremmed; hold det i pant når det er for en utlending.¹⁴ Hvis noen velsigner sin nabo med høy røst tidlig om morgenen, vil det bli tatt som en forbannelse.¹⁵ En stadig drypping på en regnværsdag er som en kranglete kone.¹⁶ Å prøve å holde henne tilbake er som å holde vinden eller gripe olje med hånden.

¹⁷ Akkurat som jern kvesser jern, slik kvesser en person en annen.¹⁸ Den som stiller et fikentre vil spise dets frukt, og den som ser etter sin herre vil bli æret.¹⁹ Som vann gjenspeiler ansiktet, slik gjenspeiler en persons hjerte personen.²⁰ Sheol og Abaddon blir aldri tilfredsstilt, og det blir heller ikke en persons øyne.²¹ Smeltedigelen er for sølv og ovnen for gull, men mennesker blir testet av den ros de mottar.²² Selv om du maler en dåre i en morter, maler dem som korn med en støter, vil deres dårskap ikke forlate dem.

²³ Vær sikker på å kjenne tilstanden til dine flokker, og gi akt på dine hjorder;²⁴ for rikdom varer ikke evig, og heller ikke en krone til alle generasjoner.²⁵ Når høyet er fjernet og ny vekst kommer til syne, og fjellenes urter samles inn,²⁶ vil lammene gi deg klær, og geitene vil gi prisen for et jorde.²⁷ Og det vil være nok geitemelk til din mat, til maten for ditt hus, og næring for dine tjenestepiker.

28 De ugudelige flykter selv om ingen forfølger dem, men de rettferdige står trygge som en løve.² Når et land er i opprør, har det mange herskere, men med en person med forstand og kunnskap, består det.³ En hersker som undertrykker de fattige er som et piskende regn som ikke etterlater mat.⁴ De som forlater loven priser de ugudelige, men de som holder den kjemper mot dem.⁵ De onde forstår ikke rettferdighet, men de som søker Herren forstår det fullt ut.⁶ Bedre er den fattige som vandrer i integritet enn den rike hvis

Ordspråkene

veier er krokete. ⁷ En klok sønn lytter til loven, men en venn av fråtsere bringer skam over sin far. ⁸ Den som øker rikdom ved rente eller profitt fra de fattige samler det for en som vil være god mot de fattige. ⁹ Hvis noen vender seg bort fra å lytte til loven, er til og med deres bønn avskyelig. ¹⁰ Den som leder de rettskafne på avveie i en ond vei vil falle i sin egen grop, men de skyldfrie vil arve det gode.

¹¹ De rike er vise i egne øyne, men den fattige med forstand ser gjennom dem. ¹² Når de rettfærdige lykkes, er det stor feiring; men når de onde kommer til makten, skjuler folk seg. ¹³ Den som skjuler sine synder vil ikke ha fremgang, men den som bekjenner og vender seg fra dem finner nåde. ¹⁴ Velsignet er den som alltid frykter Gud, men den som forherder sitt hjerte faller i ulykke. ¹⁵ En ond hersker med makt over et fattig folk er som en brølende løve eller en angripende bjørn. ¹⁶ En tyrannisk hersker mangler forståelse, men den som hater urettferdig vinning vil forlenge sine dager. ¹⁷ Den som er tyngt av skyld for mord vil være en flyktning til døden; la ingen støtte dem.

¹⁸ Den som vandrer ulastelig vil bli holdt trygg, men den som har krokete veier vil plutselig falle. ¹⁹ De som arbeider sitt land vil ha rikelig med mat, men de som jager fantasier vil ha rikelig med fattigdom. ²⁰ En trofast person vil ha overflod av velsignelser, men den som er ivrig etter å bli rik vil ikke gå ustraffet. ²¹ Å vise partiskhet er ikke godt, men for et stykke brød vil en person gjøre galt. ²² Den gjerrige skynder seg etter rikdom og innser ikke at fattigdom venter dem. ²³ Den som irettesetter en person vil finne mer gunst til slutt enn den som smigrer med tungen. ²⁴ Den som raner sin far eller mor og sier: "Det er ikke galt," er en venn av en som ødelegger. ²⁵ De arrogante skaper strid, men de som stoler på Herren vil ha fremgang. ²⁶ De som stoler på seg selv er dårer, men de som vandrer klokt vil bli holdt trygge. ²⁷ De som gir til de fattige vil ikke mangle noe, men de som lukker øynene for dem mottar mange forbannelser. ²⁸ Når de onde kommer til makten, skjuler folk seg; men når de er borte, blomstrer de rettfærdige.

29 En person som ofte blir rettet på, men likevel forblir sta, vil plutselig møte konsekvenser uten botemiddel. ² Når de rettfærdige blomstrer, gleder folket seg; men når de onde styrer, sørger folket. ³ En mann som verdsetter visdom, bringer lykke til sin far, men den som omgås

skjøger, sløser bort sin rikdom. ⁴ En konge gir stabilitet til landet gjennom rettfærdighet, men de som tar imot bestikkelser, undergraver det. ⁵ De som smigrer sin nabo, legger en snare for hans skritt. ⁶ Ugjerningsmenn blir fanget av sin egen synd, men de rettfærdige synger og gleder seg. ⁷ De rettfærdige bryr seg om de fattiges rettigheter; de onde viser ingen slik omsorg. ⁸ Spottere hisser opp en by, men de vise vender vreden bort. ⁹ Når en vis person engasjerer seg i en tvist med en dåre, raser eller håner dåren, og det er ingen fred. ¹⁰ Blodtørstige individer hater den som er rettskaffen, men de oppriktige søker å beskytte dem. ¹¹ Dårer gir full utløp for sin vrede, men de vise holder den tilbake. ¹² Hvis en hersker lytter til løgn, blir alle hans embetsmenn korrupte. ¹³ De fattige og tyrannen har dette til felles: Herren lyser opp øynene til begge. ¹⁴ Når en konge dømmer de fattige med rettfærdighet, vil hans regjeringstid bli fast etablert.

¹⁵ Stokken og tilrettevisning gir visdom, men et barn overlatt til seg selv bringer skam over sin mor. ¹⁶ Når de onde formerer seg, øker overtredelsen; men de rettfærdige vil være vitne til deres fall. ¹⁷ Disipliner ditt barn, så vil de gi deg hvile; de vil bringe glede til din sjel. ¹⁸ Der det ikke er noe syn, kaster folket av seg tøylen; men velsignet er den som følger loven. ¹⁹ En tjener kan ikke rettes med ord alene; for selv om de forstår, vil de ikke svare. ²⁰ Ser du noen som er forhatet i sin tale? Det er mer håp for en dåre enn for dem. ²¹ Den som skjemmer bort en tjener fra ungdommen av, vil finne ham opprørsk til slutt.

²² En sint person vekker strid, og en hissig person florerer i synd. ²³ Stolthet fører en person lavt, men en ydmyk ånd vinner ære. ²⁴ En medskyldig til en tyv er sin egen fiende; de hører forbannelsen, men avslører ingenting. ²⁵ Frykten for andre legger en snare, men den som stoler på Herren, er trygg. ²⁶ Mange søker en herskers gunst, men rettfærdighet for menneskeheten kommer fra Herren. ²⁷ De rettfærdige avskyr de urettferdige; de onde avskyr de oppriktige.

30 Ord av Agur, sønn av Jakeh, utsagn. Denne mannen erklærer til Itiel, til Itiel og Ukal: "Jeg er trett, Gud, men jeg kan seire. ² Sannelig, jeg er mer uvitende enn noen annen, og jeg mangler menneskelig forståelse. ³ Jeg har ikke tilegnet meg visdom, og jeg har heller ikke kunnskap om Den Hellige. ⁴ Hvem har stegert opp til himmelen

Ordspråkene

og kommet ned? Hvem har samlet vinden i sine hender? Hvem har pakket vannene i et klesplagg? Hvem har fastsatt alle jordens ender? Hva er hans navn, og hva er hans sønns navn? Sannelig, du vet det! ⁵ Hvert ord fra Gud er feilfritt; han er et skjold for dem som søker tilflukt hos ham. ⁶ Legg ikke til hans ord, ellers vil han irettesette deg, og du vil bli funnet som en løgner.

⁷ To ting ber jeg deg om, Herre; nekt meg dem ikke før jeg dør: ⁸ Hold falskhet og svik langt fra meg; gi meg verken fattigdom eller rikdom, men gi meg min tildelte del. ⁹ Ellers kan jeg få for mye og fornekte deg og si: 'Hvem er Herren?' Eller jeg kan bli fattig og stjele, og slik vanære min Guds navn. ¹⁰ Baktal ikke en tjener for hans herre, ellers vil han forbanne deg, og du vil bli funnet skyldig.

¹¹ Noen forbanner sine fedre og unnlater å velsigne sine mødre; ¹² de som anser seg selv som rene, men ikke har blitt renset fra sin urett; ¹³ de som har så hovmodige øyne, hvis blikk er fylt med arroganse; ¹⁴ de som har tenner som sverd og kjeve som er satt med kniver for å fortære de fattige fra jorden og de trengende blant menneskene.

¹⁵ Iglen har to døtre, som roper: 'Gi! Gi!' Det er tre ting som aldri blir mette, fire som aldri sier: 'Nok!': ¹⁶ graven, det ufruktbare morslivet, jorden som aldri blir mett av vann, og ilden som aldri sier: 'Nok!' ¹⁷ Øyet som spotter en far og forakter en gammel mor, skal bli hakket ut av ravnene i dalen og spist av gribbene.

¹⁸ Det er tre ting som er for underfulle for meg, fire som jeg ikke forstår: ¹⁹ ørnenes flukt på himmelen, slangens bevegelse på en stein, skipets kurs på det åpne hav, og en manns vei med en ung kvinne. ²⁰ Slik er oppførselen til en utro kvinne: hun spiser maten, og så renser hun munnen for å kunne si: 'Jeg har ikke gjort noe galt.' ²¹ Under tre ting skjelver jorden, under fire kan den ikke holde ut: ²² en tjener som blir konge, en dåre som er mett av mat, ²³ en ulykkelig kvinne som blir gift, og en tjenerinne som fortrenger sin frue.

²⁴ Fire små skapninger på jorden er overmåte vise: ²⁵ Maur, selv om de er små og svake, lagrer de opp maten sin om sommeren; ²⁶ Klippedassene, selv om de ikke er sterke, lager de sitt hjem i klippene; ²⁷ Gresshoppene, som ikke har noen konge, marsjerer

sammen i rekker; ²⁸ En firfisle, lett fanget med hånden, men likevel funnet i kongers palasser.

²⁹ Det er tre ting som er staselige i sin gange, fire som beveger seg med edel holdning: ³⁰ En løve, majestetisk blant skapninger, som ikke trekker seg tilbake for noe; ³¹ En stolt hane, en bukk, og en konge som er trygg mot opprør.

³² Hvis du har vært tåpelig i å opphøye deg selv, eller hvis du har planlagt ondt, legg hånden over munnen.

³³ For som å røre melk produserer smør, og som å vri nesen produserer blod, slik skaper å vekke sinne strid.

31 Ord av kong Lemuel, en inspirert beskjed hans mor ga ham: ² Hvordan skal jeg tale til deg, min sønn? Hvordan skal jeg tale til deg, barn av mitt liv? Hvordan skal jeg tale til deg, barn av mine løfter? ³ Gi ikke din styrke til kvinner, heller ikke dine veier til dem som ødelegger konger. ⁴ Det er ikke for konger, Lemuel, det er ikke for konger å drikke vin, heller ikke for fyrster å lengte etter sterk drikk, ⁵ for at de ikke skal drikke og glemme hva som er bestemt, og forvrengte retten for alle de undertrykte. ⁶ La sterk drikk bli gitt til dem som er i ferd med å gå til grunne, og vin til dem som er i bitter nød. ⁷ La dem drikke og glemme sin fattigdom, og ikke mer huske sin nød.

⁸ Talsak for dem som ikke kan tale for seg selv, for alle de fattiges rettigheter. ⁹ Tal opp, døm rettferdig, og forsvar de fattiges og trengendes rett.

¹⁰ En hustru av edel karakter, hvem kan finne henne? Hennes verdi er langt over rubiner. ¹¹ Hennes mann har full tillit til henne, og han vil ikke mangle vinning. ¹² Hun gjør ham godt og ikke ondt, gjennom hele sitt liv. ¹³ Hun søker ull og lin, og arbeider med ivrige hender. ¹⁴ Hun er som en flåte av handelsskip, som bringer sin mat fra det fjerne. ¹⁵ Hun står opp mens det ennå er natt, og sørger for mat til sitt hus, og porsjoner til sine tjenestepiker. ¹⁶ Hun vurderer en mark og kjøper den; med sine inntekter planter hun en vingård. ¹⁷ Hun forbereder seg med styrke og styrker sine armer. ¹⁸ Hun merker at hennes handel er lønnsom, og hennes lampe slukner ikke om natten. ¹⁹ Hun legger sine hender til rokken, og hennes hender holder spindelen. ²⁰ Hun rekker ut hånden til de fattige og strekker sine hender til de trengende. ²¹ Hun frykter ikke for sitt hus når det snør, for alle er kledd i skarlagen. ²² Hun lager

Ordspråkene

dekker til sin seng; hennes klær er av fint lin og purpur. ²³ Hennes mann er respektert ved byens porter, der han sitter blant landets eldste. ²⁴ Hun lager linklær og selger dem, og gir kjøpmennene belter. ²⁵ Styrke og verdighet er hennes klær, og hun kan le av de kommende dager. ²⁶ Hennes ord er fylt med visdom, og hun lærer vennlighet: det er alltid på hennes tunge. ²⁷ Hun overvåker aktivitetene i sitt

hus, og deltar ikke i lediggang. ²⁸ Hennes barn reiser seg og velsigner henne; hennes mann roser henne også: ²⁹ "Mange kvinner gjør edle ting, men du overgår dem alle." ³⁰ Ynde kan være villedende, og skjønnhet varer ikke; men en kvinne som ærer Herren er verdt å prise. ³¹ Hedre henne for alt hennes hender har gjort, og la hennes gjerninger bringe henne ros ved byens porter.

Forkynneren

1 Ord av Forkynneren, Davids sønn, konge i Jerusalem. ² "Forgjeves, forgjeves," sier Forkynneren, "forgjeves! Alt er meningsløst." ³

Hva får mennesker ut av alt sitt arbeid som de strever med under solen? ⁴ Slechter kommer og slechter går, men jorden forblir den samme gjennom tidene. ⁵ Solen går opp og solen går ned, og skynder seg tilbake til stedet hvor den går opp igjen. ⁶ Vinden blåser mot sør og snur mot nord; rundt og rundt går den, og vender tilbake på sin bane. ⁷ Alle elver renner ut i havet, men havet blir aldri fullt. Til stedet hvor elvene kommer fra, der vender de tilbake igjen. ⁸ Alle ting er slitende, mer enn man kan uttrykke. Øyet blir ikke mett av å se, og øret blir ikke fylt av å høre. ⁹ Det som har vært, vil være igjen, og det som er gjort, vil bli gjort igjen; det er intet nytt under solen. ¹⁰ Er det noe man kan si om, "Se! Dette er noe nytt"? Det har allerede eksistert i tidligere tider. ¹¹ Det er ingen erindring om tidligere ting, og det vil heller ikke være noen erindring om senere ting blant dem som kommer etter. ¹² Jeg, Forkynneren, har vært konge over Israel i Jerusalem. ¹³ Jeg satte meg fore å søke og utforske med visdom alt som gjøres under himmelen. Det er en tung byrde Gud har gitt menneskenes barn. ¹⁴ Jeg har sett alt som gjøres under solen; alt er meningsløst og et jag etter vind. ¹⁵ Det som er kroket kan ikke gjøres rett; det som mangler kan ikke telles. ¹⁶ Jeg sa til meg selv, "Se, jeg har økt i visdom mer enn noen som har hersket over Jerusalem før meg; jeg har opplevd mye visdom og kunnskap." ¹⁷ Så satte jeg meg fore å kjenne visdom og også galskap og dårskap, men jeg lærte at også dette er et jag etter vind. ¹⁸ For med mye visdom kommer mye sorg; jo mer kunnskap, jo mer smerte.

2 Jeg sa til meg selv: «Kom nå, jeg vil teste deg med glede for å oppdage hva som er verdt.» Men også dette viste seg å være forgjeves. ² Jeg sa om latter: «Det er galskap,» og om glede: «Hva oppnår det?» ³ Jeg forsøkte å oppmuntre meg selv med vin, omfavne dårskap—mitt sinn ledet meg fortsatt med visdom—for å skjønne hva som er godt for mennesker å gjøre under himmelen i løpet av deres korte liv. ⁴ Jeg satte i gang med store verk: Jeg bygde hus for meg selv og plantet vingårder. ⁵ Jeg skapte hager og parker, og plantet alle slags frukttrær i dem. ⁶ Jeg bygde reservoarer for å vanne lunder av frodige trær. ⁷ Jeg skaffet meg mannlige og kvinnelige tjenere, og hadde tjenere født i mitt

hus. Jeg eide også flere flokker og hjorder enn noen før meg i Jerusalem. ⁸ Jeg samlet sølv og gull for meg selv, og skattene fra konger og provinser. Jeg skaffet mannlige og kvinnelige sangere, og menns gleder: mange medhustruer. ⁹ Jeg ble større enn noen som hadde vært før meg i Jerusalem. I alt dette forble min visdom hos meg. ¹⁰ Jeg nektet ikke mine øyne noe de ønsket; jeg holdt ingen glede tilbake fra mitt hjerte. Mitt hjerte gledet seg i alt mitt arbeid, og dette var belønningen for alt mitt strev. ¹¹ Men da jeg så på alt det mine hender hadde oppnådd og hva jeg hadde strevet for å oppnå, var alt meningsløst, et jag etter vind; det var ingen vinning under solen. ¹² Så vendte jeg mine tanker til å overveie visdom, galskap og dårskap. Hva mer kan etterfølgeren til kongen gjøre enn det som allerede er gjort? ¹³ Jeg så at visdom er overlegen dårskap, akkurat som lys er overlegen mørke. ¹⁴ De vise har øyne i hodet, mens dåren vandrer i mørket; likevel innså jeg at den samme skjebne rammer dem begge. ¹⁵ Da sa jeg til meg selv: «Dårens skjebne vil også ramme meg. Hva er da fordelene med å være vis?» Jeg sa til meg selv: «Også dette er meningsløst.» ¹⁶ For de vise, som dåren, vil ikke bli husket lenge; i kommende dager vil begge bli glemt. Som dåren, må også de vise dø! ¹⁷ Så jeg avskydde livet, fordi arbeidet som ble gjort under solen var smertefullt for meg. Alt er meningsløst, et jag etter vind. ¹⁸ Jeg avskydde alle tingene jeg hadde strevet for under solen, fordi jeg må etterlate dem til den som kommer etter meg. ¹⁹ Og hvem kan si om den personen vil være vis eller tåpelig? Likevel vil de ha myndighet over alle resultatene av mitt strev som jeg har lagt min innsats og dyktighet i under solen. Også dette er forgjeves. ²⁰ Så mitt hjerte ble fylt med fortvilelse over alt mitt møysommelige arbeid under solen. ²¹ For en person kan arbeide med visdom, kunnskap og dyktighet, og så må de overlate alt de eier til en annen som ikke har strevet for det. Også dette er forgjeves og en stor ulykke. ²² Hva får mennesker ut av alt sitt strev og sin bekymrede streben som de arbeider med under solen? ²³ Alle deres dager bringer deres arbeid sorg og smerte; selv om natten finner deres sinn ikke hvile. Også dette er forgjeves. ²⁴ Det er ingenting bedre for en person enn å spise, drikke og finne tilfredsstillelse i sitt strev. Også dette, ser jeg, er fra Guds hånd, ²⁵ for hvem kan spise eller finne glede utenom Ham? ²⁶ Til den som behager Ham, gir Gud visdom, kunnskap og

Forkynneren

lykke, men til synderen gir Han oppgaven med å samle og lagre rikdom for å overlevere den til den som behager Gud. Også dette er meningsløst, et jag etter vind.

3 Det er en tid for alt som skjer, og en tid for hver handling under himmelen: ² En tid for å bli født og en tid for å dø, en tid for å plante og en tid for å rykke opp det som er plantet, ³ En tid for å drepe og en tid for å helbrede, en tid for å rive ned og en tid for å bygge opp, ⁴ En tid for å gråte og en tid for å le, en tid for å sørge og en tid for å danse, ⁵ En tid for å spre steiner og en tid for å samle dem, en tid for å omfavne og en tid for å avstå fra å omfavne, ⁶ En tid for å lete og en tid for å gi opp letingen, en tid for å beholde og en tid for å kaste, ⁷ En tid for å rive i stykker og en tid for å sy sammen, en tid for å tie og en tid for å tale, ⁸ En tid for å elske og en tid for å hate, en tid for krig og en tid for fred. ⁹ Hva har arbeiderne igjen for sitt strev? ¹⁰ Jeg har sett den oppgaven Gud har gitt menneskene å beskjeftige seg med. ¹¹ Han har gjort alt vakkert i sin tid. Han har også lagt evigheten i menneskets hjerte, men likevel kan ingen fatte hva Gud har gjort fra begynnelse til slutt. ¹² Jeg vet at det ikke er noe bedre for mennesker enn å glede seg og gjøre godt i livet. ¹³ Dessuten, at hver enkelt kan spise og drikke og finne tilfredsstillelse i alt sitt strev—dette er Guds gave. ¹⁴ Jeg vet at alt Gud gjør, vil vare evig; ingenting kan legges til det, og ingenting kan tas fra det. Gud gjør dette for at mennesker skal frykte Ham. ¹⁵ Det som er, har allerede vært, og det som skal komme, har vært før; og Gud kaller fortiden til regnskap. ¹⁶ Dessuten har jeg sett under solen at på rettens plass er det ondskap, og på rettferdighetens plass er det ondskap. ¹⁷ Jeg sa til meg selv: "Gud vil dømme både de rettferdige og de onde, for det er en tid for hver sak og hver gjerning." ¹⁸ Jeg sa også til meg selv om menneskene: "Gud tester dem for at de skal se at de er som dyrene." ¹⁹ For menneskenes skjebne og dyrenes skjebne er den samme: Som den ene dør, dør også den andre. De har alle den samme ånd; menneskene har ingen fordel fremfor dyrene. Alt er meningsløst. ²⁰ Alle vender tilbake til samme sted; alle kommer fra støv, og til støv vender alle tilbake. ²¹ Hvem kan avgjøre om menneskets ånd stiger oppover og om dyrets ånd går ned i jorden? ²² Så jeg så at det ikke er noe bedre enn at et menneske er lykkelig i sitt arbeid, for det er hans

lodd. For hvem kan bringe dem til å se hva som vil skje etter dem?

4 Igjen så jeg alle undertrykkelsens gjerninger som skjer under solen. Jeg så de undertryktes tårer, og de hadde ingen trøster; makten var på undertrykkernes side, og de hadde ingen trøster. ² Jeg konkluderte med at de døde som allerede har gått bort, er mer heldige enn de levende som fortsatt er i live. ³ Men bedre enn begge er den som aldri er blitt født, som ikke har vært vitne til de onde gjerninger som blir gjort under solen. ⁴ Jeg la merke til at all arbeid og all prestasjon stammer fra én persons rivalisering med en annen. Også dette er tomhet, en jag etter vinden. ⁵ Døren sitter ledig og fører ruin over seg selv. ⁶ Bedre er en håndfull med ro enn to håndfuller med slit og jag etter vinden. ⁷ Igjen så jeg noe fåfengt under solen: ⁸ Det var en mann som var alene, uten sønn eller bror. Det var ingen ende på hans slit, men hans øyne ble ikke tilfredsstilt med rikdom. "For hvem er det jeg sliter," spurte han, "og fratar meg selv glede?" Også dette er tomhet, og en elendig oppgave. ⁹ To er mer effektive enn én, da de har en god avkastning for sine anstrengelser: ¹⁰ Hvis en faller, kan den andre løfte ham opp. Men stakkars den som faller og ikke har noen til å hjelpe seg opp. ¹¹ Dessuten, hvis to ligger sammen, vil de holde seg varme. Men hvordan kan én holde seg varm alene? ¹² Selv om én kan bli overmannet, kan to forsvare seg. En tråd av tre snorer er ikke lett å bryte. ¹³ Bedre er en fattig men klok ungdom enn en gammel og tåpelig konge som ikke lenger vet hvordan man tar imot råd. ¹⁴ For han kan ha kommet fra fengsel for å bli konge, selv om han ble født fattig i sitt rike. ¹⁵ Jeg så alle som lever og vandrer under solen følge ungdommen, etterfølgeren til tronen. ¹⁶ Det er ingen ende på alle de folk som var før dem, men de som kommer senere vil ikke være fornøyde med ham. Også dette er tomhet, en jag etter vinden.

5 Vær forsiktig når du går inn i Guds hus, og nærm deg for å lytte heller enn å gi dårers offer, som ikke vet at de gjør galt. ² Vær ikke rask med munnen, og la ikke ditt hjerte forhaste seg med å fremføre en sak for Gud. For Gud er i himmelen og du er på jorden, så la dine ord være få. ³ For drømmer kommer med mye strev, og en dårses stemme med mange ord. ⁴ Når du gir et løfte til Gud, nøl ikke med å oppfylle det. Han har ingen glede i

Forkynneren

dårer; oppfyll det du lover. ⁵ Det er bedre å ikke love enn å gi et løfte og ikke oppfylle det. ⁶ La ikke munnen føre deg til synd, og si ikke foran Guds budbærer at det var en feil. Hvorfor skulle Gud bli sint på dine ord og ødelegge dine henders verk? ⁷ For i mange drømmer og mange ord er det tomhet. I stedet, stå i ærefrykt for Gud. ⁸ Hvis du ser undertrykkelse av de fattige og fornektelse av rettferdighet og rettigheter i en provins, bli ikke forbauset over saken; for én embetsmann blir overvåket av en høyere, og det er høyere embetsmenn over dem. ⁹ Landets avkastning deles av alle; selv kongen drar nytte av markene. ¹⁰ Den som elsker penger vil aldri få nok; den som elsker rikdom vil ikke bli tilfreds med sin inntekt. Også dette er tomhet. ¹¹ Når eiendeler øker, øker også de som forbraker dem. Hvilken fordel har da eierne annet enn å se på dem? ¹² Arbeiderens søvn er søt, enten han spiser lite eller mye, men de rikes overflod vil ikke la dem sove. ¹³ Det er en alvorlig ondskap jeg har sett under solen: rikdom samlet til skade for sin eier, ¹⁴ eller rikdom tapt gjennom uheldige omstendigheter, slik at det ikke er noe igjen for deres barn å arve. ¹⁵ Som man kommer naken fra sin mors liv, slik skal de dra bort som de kom. De vil ikke ta noe fra sitt strev som de kan bære i sine hender. ¹⁶ Også dette er en alvorlig ondskap: akkurat som man kommer, slik skal de dra bort. Hva er da gevinsten for dem som strever for vinden? ¹⁷ Alle deres dager spiser de i mørke, med stor frustrasjon, sykdom og sinne. ¹⁸ Dette er hva jeg har sett som godt og passende: å spise, drikke og finne tilfredshet i alt sitt arbeid under solen i de få dagene av livet Gud har gitt dem—for dette er deres lønn. ¹⁹ Dessuten, når Gud gir noen rikdom og eiendeler, og evnen til å nyte dem, å akseptere sin lodd og finne glede i sitt strev—dette er en gave fra Gud. ²⁰ De tenker sjelden på dagene i sitt liv, fordi Gud holder dem opptatt med glede i sitt hjerte.

6 Jeg har sett en ondskap under solen, og den er utbredt blant menneskene: ² Gud gir mennesker rikdom, velstand og ære, slik at de ikke mangler noe deres hjerte ønsker, men Gud gir dem ikke evnen til å nyte dem, og i stedet nyter en fremmed dem. Dette er tomhet og en alvorlig ulykke. ³ Om en mann har hundre barn og lever mange år, uansett hvor lenge, men han ikke kan nyte sin rikdom og ikke får en skikkelig begravelse, da sier jeg at et dødfødt barn har det bedre enn han. ⁴ For

det kommer i fåfenghet og går bort i mørke, og dets navn er innhylet i mørke. ⁵ Selv om det ikke har sett solen eller kjent noe, finner det mer hvile enn den mannen. ⁶ Selv om han lever to tusen år, men ikke nyter sin velstand—går ikke alle til samme sted? ⁷ Allens arbeid er for munnen, men appetitten blir aldri tilfredsstillt. ⁸ Hvilken fordel har den vise over dåren? Hvilken nytte har den fattige av å vite hvordan de skal oppføre seg blant de levende? ⁹ Bedre er det øynene ser enn det begjæret flakker etter. Også dette er tomhet, et jag etter vind. ¹⁰ Hva enn som eksisterer har allerede blitt navngitt, og hva mennesket er har vært kjent; ingen kan stride mot den som er mektigere. ¹¹ Jo flere ord, desto større tomhet, og hva nytte er det for noen? ¹² For hvem vet hva som er godt for en person i livet, i løpet av de få og fåfengte dager de går som en skygge? Hvem kan fortelle dem hva som vil skje under solen etter at de er borte?

7 Et godt navn er mer ønskelig enn fin olje, og dødsdagen er bedre enn fødselsdagen. ² Det er bedre å gå til et sorgehus enn til et gjestebud, for døden er alles skjebne, og de levende bør ta dette til hjertet. ³ Sorg er bedre enn latter, for et trist ansikt kan føre til et lykkelig hjerte. ⁴ De vises hjerte er i sorgehuset, mens dårers hjerte er i lysthuset. ⁵ Det er bedre å høre på de vises irettesettelse enn å lytte til dårers sang. ⁶ Som tornebuskers knitring under en gryte, slik er dårers latter. Også dette er tomhet. ⁷ Undertrykkelse kan få en vis person til å handle tåpelig, og en bestikkelse fordrer hjertet. ⁸ Avslutningen på en sak er bedre enn begynnelsen, og tålmodighet er bedre enn stolthet. ⁹ Vær ikke rask til å bli sint, for sinne bor i dårers barm. ¹⁰ Spør ikke: "Hvorfor var de tidligere dager bedre enn disse?" For det er ikke klokt å spørre om slikt. ¹¹ Visdom, som en arv, er en god ting og en fordel for dem som ser solen. ¹² Visdom er en beskyttelse, som penger er en beskyttelse, men fordelene med kunnskap er at visdom bevarer livet til den som har den. ¹³ Betrakt Guds verk: Hvem kan rette ut det Han har gjort krocket? ¹⁴ I tider med velstand vær glad, men i tider med motgang betrakt: Gud har gjort den ene så vel som den andre, slik at ingen kan oppdage hva som vil komme etter dem. ¹⁵ I mitt flyktige liv har jeg sett begge deler: de rettferdige som går til grunne i sin rettferdighet, og de onde som lever lenge i sin ondskap. ¹⁶ Vær ikke overdrevent rettferdig, og vær ikke altfor vis—hvorfor skulle du bringe trøbbel over

Forkynneren

deg selv? ¹⁷ Vær ikke altfor ond, og vær ikke tåpelig— hvorfor skulle du dø før din tid? ¹⁸ Det er godt å gripe det ene og ikke slippe det andre. Den som frykter Gud vil unngå alle ytterligheter. ¹⁹ Visdom gir styrke til en vis person mer enn ti herskere i en by. ²⁰ Sannelig, det er ingen på jorden som er fullkomment rettferdig, ingen som alltid gjør det som er rett og aldri synder. ²¹ Lytt ikke nøye til hvert ord folk sier, ellers kan du høre din tjener tale ille om deg— ²² for du vet i ditt hjerte at du også har talt ille om andre mange ganger. ²³ Jeg anvendte alt dette på visdom og sa: "Jeg vil være vis"— men det var utenfor min rekkevidde. ²⁴ Det som finnes er fjernt og dypt— hvem kan oppdage det? ²⁵ Så vendte jeg mitt sinn til å forstå, utforske og søke visdom og tingenes ordning, og å forstå dårskapens dårskap og galskapens dårskap. ²⁶ Jeg finner mer bittert enn døden den kvinnen som fanger, hvis hjerte er en felle og hvis hender er lenker. Den mannen som behager Gud vil unnsnippe henne, men synderen vil hun fange. ²⁷ "Se," sier Læreren, "dette er hva jeg har oppdaget: Å legge en ting til en annen for å finne en forklaring— ²⁸ mens jeg fortsatt søkte men ikke fant— jeg fant én rettskaffen mann blant tusen, men ikke en eneste rettskaffen kvinne blant dem alle. ²⁹ Dette alene har jeg funnet: Gud skapte mennesket rettskaffent, men de har søkt mange påfunn."

8 Hvem kan sammenlignes med den vise, og hvem forstår meningen med en sak? Visdom lyser opp en persons ansikt og myker opp dets strenghet. ² Jeg råder deg til å holde kongens befaling på grunn av eden avlagt for Gud. ³ Ikke vær rask til å forlate hans nærvær. Ikke støtt en ond sak, for han vil handle som han ønsker. ⁴ Siden kongens ord er autoritativt, hvem kan stille ham spørsmål, "Hva gjør du?" ⁵ Den som adlyder hans befaling vil ikke møte noen skade, og et klokt hjerte kjenner den rette tiden og fremgangsmåten. ⁶ For det er en riktig tid og fremgangsmåte for enhver sak, selv om en persons problemer veier tungt på dem. ⁷ Siden ingen vet hva som vil skje, hvem kan fortelle dem når det vil inntreffe? ⁸ Ingen har makt over vinden til å holde den tilbake, heller ikke myndighet over dødsdagen; akkurat som det ikke er noen permisjonstid i krig, vil ondskap ikke redde dem som praktiserer det. ⁹ Alt dette har jeg observert, ved å anvende mitt sinn på alt som gjøres under solen, i en tid da en person utøver makt over en annen til deres skade. ¹⁰ Så så jeg de onde begravet, de som frekventerte det

hellige stedet og ble rost i byen der de gjorde det. Dette er også tomhet. ¹¹ Fordi dommen mot ugjerning ikke utføres raskt, derfor fylles menneskenes hjerter med planer om å gjøre ondt. ¹² Selv om en synder gjør ondt hundre ganger og forlenger sitt liv, er jeg sikker på at det vil gå godt med dem som frykter Gud, som ærer Ham åpent. ¹³ Men det vil ikke gå godt for de onde, heller ikke vil de forlenge sine dager som en skygge, fordi de ikke frykter Gud. ¹⁴ Det er en tomhet som oppstår på jorden: rettferdige mennesker som får det de onde fortjener, og onde mennesker som får det de rettferdige fortjener. Jeg sier at dette også er tomhet. ¹⁵ Så jeg anbefaler glede, for det er ikke noe bedre for en person under solen enn å spise, drikke og være glad, for dette vil følge dem i deres arbeid gjennom de dager av livet Gud har gitt dem under solen. ¹⁶ Når jeg satte mitt sinn til å forstå visdom og å observere virksomheten som gjøres på jorden, selv om folk aldri sover dag eller natt, ¹⁷ så så jeg alt Guds verk. Ingen kan forstå hva som skjer under solen. Til tross for all deres innsats for å finne det ut, kan ingen oppdage meningen. Selv om de vise hevder å vite, kan de ikke virkelig forstå det.

9 Jeg tenkte på alt dette og bestemte at de rettferdige, de vise, og deres gjerninger er i Guds hender. Likevel vet ingen om kjærlighet eller hat ligger foran dem. ² Alle deler den samme skjebnen: de rettferdige og de onde, de gode og de dårlige, de rene og de urene, de som ofrer og de som ikke gjør det. Som det er med de gode, så er det med synderen; den som sverger en ed er som den som frykter å sverge. ³ Dette er det onde i alt som skjer under solen: den samme skjebnen rammer alle. Dessuten er menneskenes hjerter fylt med ondskap, og galskap bor i deres hjerter mens de lever, og etterpå slutter de seg til de døde. ⁴ For den som er blant de levende, er det håp; ja, en levende hund er bedre enn en død løve. ⁵ De levende vet at de skal dø, men de døde vet ingenting; de har ingen videre belønning, og selv deres minne er glemt. ⁶ Deres kjærlighet, deres hat, og deres iver har for lengst forsvunnet; aldri mer vil de ha del i noe som skjer under solen. ⁷ Gå da, spis ditt brød med glede, og drikk din vin med et gledelig hjerte, for Gud har allerede godkjent dine gjerninger. ⁸ Sørg for at dine klær alltid er hvite, og la det ikke mangle olje på ditt hode. ⁹ Nyt livet med din elskede hustru alle dagene av ditt forgyves liv som Gud har gitt deg under

Forkynneren

solen—alle dine forgjeves dager. For dette er din del i livet og i ditt arbeid under solen. ¹⁰ Hva enn din hånd finner å gjøre, gjør det med all din makt, for i Sheol, hvor du går, er det verken aktivitet eller planlegging eller kunnskap eller visdom. ¹¹ Jeg observerte igjen under solen at løpet ikke er til de raske, heller ikke kampen til de sterke, heller ikke kommer brød til de vise, eller rikdom til de kloke, eller gunst til de dyktige; men tid og tilfældighet overgår dem alle. ¹² Ingen vet når deres tid vil komme: som fisk fanget i et farlig nett, eller fugler fanget i en snare, slik blir mennesker fanget i en ond tid når den plutselig faller over dem. ¹³ Jeg så også dette eksempelet på visdom under solen, og det imponerte meg stort: ¹⁴ Det var en liten by med få innbyggere, og en stor konge kom mot den, omringet den, og bygde store beleiringsverk mot den. ¹⁵ I den bodde en fattig, men vis mann, og han reddet byen ved sin visdom. Likevel husket ingen den fattige mannen. ¹⁶ Så jeg sa, «Visdom er bedre enn styrke.» Likevel er den fattige mannens visdom foraktet, og hans ord blir ikke lenger hørt. ¹⁷ De stille ordene fra de vise skal bli hørt mer enn ropene fra en hersker blant dårer. ¹⁸ Visdom overgår krigsvåpen, men en enkelt synder kan ødelegge mye godt.

10 Døde fluer får parfymeoljen til å stinke, så litt dårskap er mer innflytelsesrik enn visdom og ære. ² Den vises hjerte heller mot høyre, men dårens hjerte heller mot venstre. ³ Selv når en dåre går langs veien, mangler han forstand og viser alle at han er tåpelig. ⁴ Hvis en herskers vrede reiser seg mot deg, forlat ikke din plass; ro kan legge store overtredelser til hvile. ⁵ Det er en ondskap jeg har sett under solen, som en feil som oppstår fra en hersker: ⁶ Dårskap er plassert i mange høye posisjoner, mens de rike sitter på ydmyke steder. ⁷ Jeg har sett tjenere ri på hester, mens fyrster går til fots som tjenere. ⁸ Den som graver en grop kan falle i den, og den som bryter gjennom en mur kan bli bitt av en slange. ⁹ Den som bryter stein kan bli skadet av dem, og den som kløyver ved kan være i fare fra dem. ¹⁰ Hvis øksen er sløv og dens egg ikke er slipt, trengs det mer styrke, men visdom bringer suksess. ¹¹ Hvis en slange biter før den er sjarmert, er det ingen fortjeneste for sjarmøren. ¹² Ord fra den vises munn er nådige, men dårens lepper fortærer ham. ¹³ Begynnelsen av hans ord er dårskap, og slutten av det er ond galskap. ¹⁴ Likevel

mangfoldiggjør dåren ord. Ingen vet hva som vil skje, og hvem kan fortelle ham hva som vil komme etter ham? ¹⁵ Dårens slit trett ham; han vet ikke engang veien til byen. ¹⁶ Ve det landet hvis konge er en tjener, og hvis fyrster fester om morgenen. ¹⁷ Velsignet er det landet hvis konge er av adelig fødsel, og hvis fyrster spiser til rett tid—for styrke og ikke for drukkenskap. ¹⁸ På grunn av latskap siger takbjelkene; på grunn av late hender lekker huset. ¹⁹ En fest er laget for latter, vin gjør livet gledelig, og penger er svaret på alt. ²⁰ Forbann ikke kongen selv i dine tanker, og forbann ikke de rike i ditt soverom, for en fugl av himmelen kan bære dine ord, og en bevinget skapning kan rapportere hva du sier.

11 Send ditt korn over vannene, for etter mange dager kan du finne det igjen. ² Fordel dine ressurser til syv, eller til og med åtte, for du vet ikke hvilken ulykke som kan inntreffe på jorden. ³ Når skyene er fulle, lar de regnet falle på jorden; og enten et tre faller mot sør eller mot nord, der det faller, der blir det liggende. ⁴ De som ser på vinden vil ikke så, og de som ser på skyene vil ikke høste. ⁵ Som du er uvitende om vindens vei, og hvordan knoklene dannes i en gravid kvinnes livmor, slik kan du ikke forstå Guds gjerninger, Skaperen av alle ting. ⁶ Plant ditt frø om morgenen, og la ikke hendene dine være uvirksomme om kvelden, for du vet ikke hva som vil lykkes, dette eller hint, eller om begge vil gjøre det like godt. ⁷ Lys er hertig, og det er behagelig for øynene å se solen. ⁸ Hvis en person lever mange år, la dem glede seg i alle dem; men la dem huske mørkets dager, for de vil være mange. Alt som kommer er tomhet. ⁹ Vær glad, unge menneske, i din ungdom, og la ditt hjerte være lystig i dine ungdomsdager. Følg ditt hjertes tilbøyeligheter og dine øynes syn, men vit at Gud vil bringe deg til dem for alle disse tingene. ¹⁰ Fjern derfor sorg fra ditt hjerte og hold nød borte fra din kropp, for ungdom og livets morgen er flyktig.

12 Husk din Skaper i din ungdoms dager, før ulykkens dager kommer og årene nærmer seg da du vil si: «Jeg finner ingen glede i dem»— ² før solen og lyset, månen og stjernene blir mørke, og skyene vender tilbake etter regnet; ³ når husets voktere skjelder, og de sterke mennene bøyer seg, når kvernene stanser fordi de er få, og de som ser ut gjennom vinduene blir svake; ⁴ når dørene til gaten lukkes og lyden av kverning avtar; når man

Forkynneren

står opp ved lyden av en fugl, og alle sangens døtre blir lave; ⁵ når folk frykter høyder og farer i gatene; når mandeltreet blomstrer, gresshoppen drar seg fram, og kapersbæret svikter. For mennesket går til sitt evige hjem, og sørgende går omkring i gatene. ⁶ Husk din Skaper før sølvtråden ryker, og gullskålen knuses; før krukken knuses ved kilden, og hjulet brytes ved brønnen, ⁷ og støvet vender tilbake til jorden som det var, og ånden går tilbake til Gud som ga den. ⁸ «Fullstendig meningsløst,» sier Læreren, «alt er meningsløst!» ⁹ I tillegg til å være vis, ga Læreren også kunnskap til folket. Han grublet, søkte

etter, og ordnet mange ordspråk. ¹⁰ Læreren søkte å finne de rette ordene og å skrive sannhetens ord nøyaktig. ¹¹ De vises ord er som brodder, og deres samlede utsagn som fast innfelte spikre—gitt av én Hyrde. ¹² Men utover dette, min sønn, vær advart: det er ingen ende på å lage mange bøker, og mye studium trettet kroppen. ¹³ Nå er alt blitt hørt; her er konklusjonen av saken: frykt Gud og hold Hans bud, for dette er alle menneskers plikt. ¹⁴ For Gud vil vurdere hver handling, inkludert alt som er skjult, enten det er godt eller ondt.

Høysangen

1 Den største av sanger, tilskrevet Salomo.

² Må han kysse meg med kyskene fra sin munn!

For din kjærlighet er mer behagelig enn vin. ³

Dine oljer har en behagelig duft, Ditt navn er som raffinert olje; Derfor setter de unge kvinnene pris på deg. ⁴ Dra meg etter deg, la oss løpe sammen! Kongen har ført meg inn i sine kamre. Vi vil glede oss og være glade i deg; Vi vil prise din kjærlighet mer enn vin. Med rette elsker de deg.

⁵ Jeg er svart og vakker, Dere Jerusalems døtre, Som Kedars telt, Som Salomos gardiner. ⁶ Ikke se på meg fordi jeg er mørk, For solen har brunet meg. Min mors sønner var sinte på meg; De gjorde meg til vokter av vingårdene, Men jeg har ikke stelt min egen vingård.

⁷ Fortell meg, du som min sjel elsker, Hvor beiter du din flokk, Hvor lar du den hvile ved middagstid? For hvorfor skulle jeg være som en som dekker seg til Ved siden av flokkene til dine følgesvenner?

⁸ Hvis du er usikker, Du vakreste blant kvinner, Følg sporene etter flokken Og beit dine unge geiter Nær teltene til gjeterne. ⁹ For meg, min kjære, er du som Min hoppe blant faraos vogner. ¹⁰ Dine kinn er behagelige med smykker, Din hals med perlerader. ¹¹ Vi vil lage smykker av gull til deg Med perler av sølv.

¹² Mens kongen var ved sitt bord, Spredte min parfyme sin duft. ¹³ Min elskede er for meg en pose med myrra Som hviler hele natten mellom mine bryster. ¹⁴ Min elskede er for meg som en klase av hennablomster I hagene i En-Gedi.

¹⁵ Hvor vakker du er, min kjære, Hvor vakker du er! Dine øyne ligner duer. ¹⁶ Hvor kjekk du er, min elskede, Og så behagelig! Vår seng er virkelig frodig! ¹⁷ Bjelkene i vår bolig er sedertrær, Våre takbjelker er laget av syresser.

2 Jeg er som Sarons rose, Og liljen i dalene. ² Som en lilje blant torner, Slik er min elskede blant de unge kvinnene.

³ Som et epletre skiller seg ut blant skogens trær, Slik er min elskede blant de unge mennene. I hans skygge fant jeg stor glede og satte meg ned, Og hans frukt var søt for min smak. ⁴ Han har ført meg til festens sted, Og hans banner over meg er kjærlighet. ⁵ Styrk meg med rosinkaker, Støtt meg

med epler, For jeg er syk av kjærlighet. ⁶ Hans venstre hånd støtter mitt hode, Og hans høyre hånd holder meg nær.

⁷ Jeg besverger dere, Dere Jerusalems døtre, Ved gasellene eller ved hindene på marken, At dere ikke vekker eller oppvekker kjærligheten Før den selv vil.

⁸ Min elskedes røst! Se, han kommer, Hoppende over fjellene, Springende over høydene! ⁹ Min elskede ligner en gaselle eller en ung hjort. Se, han står bak vår vegg, Han ser ut gjennom vinduene, Han kikker gjennom gitteret.

¹⁰ Min elskede talte og sa til meg, "Stå opp, min elskede, min vakre, Og kom med. ¹¹ For se, vinteren er forbi, Regnet er over og borte. ¹² Blomstene har vist seg i landet; Tiden er kommet for å beskjære vinrankene, Og turtelduens røst er hørt i vårt land. ¹³ Fikentreet har modnet sin frukt, Og vinrankene i blomst har gitt fra seg duft. Stå opp, min elskede, min vakre, Og kom med!"

¹⁴ Min due, i kløftene på klippen, I skulestedet på fjellstien, La meg se din skikkelse, La meg høre din røst; For din røst er søt, Og din skikkelse er vakker.

¹⁵ Fang revene for oss, De små revene som ødelegger vingårdene, Mens våre vingårder er i blomst.

¹⁶ Min elskede tilhører meg, og jeg til ham; Han gjeter sin flokk blant liljene. ¹⁷ Til dagen gryr og skyggene flyr, Vend tilbake, min elskede, og vær som en gaselle Eller en ung hjort på de ulendte fjellene.

3 På mitt leie, natt etter natt, lette jeg etter ham Som min sjel elsker; Jeg søkte ham, men fant ham ikke. ² Jeg må stå opp nå og gå omkring i byen; På gatene og på torgene. Jeg må søke ham som min sjel elsker." Jeg søkte ham, men fant ham ikke. ³ Vekterne som patruljerer byen fant meg, Og jeg spurte, "Har dere sett ham som min sjel elsker?"

⁴ Knappt hadde jeg gått forbi dem Da jeg fant ham som min sjel elsker; Jeg holdt fast på ham og ville ikke slippe ham Før jeg hadde ført ham til min mors hus, Og inn i rommet til henne som unnfanget meg.

⁵ Jeg besverger dere, Dere Jerusalems døtre, Ved gasellene eller ved hindene på marken, At dere ikke vekker eller oppvekker kjærligheten Før den selv vil.

⁶ Hva er dette som kommer opp fra ørkenen Som røyksøyler, Parfymert med myrra og røkelse, Med

Høysangen

alle krydderdufter fra kjøpmannen? ⁷ Se, det er Salomos reiseseng; Seksti krigere omkring den, Av Israels krigere. ⁸ Alle er de sverdbevæpnede, Eksperter i krig; Hver har sitt sverd ved sin side, Vakt mot nattens redsler. ⁹ Kong Salomo laget seg en bærestol Av Libanons tømmer. ¹⁰ Han laget dens stolper av sølv, Dens rygg av gull, Og dens sete av purpurstoff, Med dens indre kjærlig utsmykket Av Jerusalems døtre.

¹¹ Gå ut, dere Sions døtre, Og se kong Salomo med kronen Som hans mor kronet ham med På hans bryllupsdag, Og på hans hjertes glede.

4 Hvor vakker du er, min kjæreste, Hvor virkelig vakker du er! Dine øyne ligner duer bak ditt slør; Ditt hår flyter som en flokk med geiter Som har kommet ned fra Gileads fjell. ² Dine tenner er som en flokk med nyklipte sauer Som har kommet opp fra vasken, Alle bærer tvillinger, Og ikke én blant dem har mistet sine lam. ³ Dine lepper er som en skarlagensrød tråd, Og din munn er herlig. Dine tinner er som et stykke av et granateple Bak ditt slør. ⁴ Din hals er som Davids tårn, Bygget med lag av steiner Hvor tusen skjold er hengt, Alle krigernes runde skjold. ⁵ Dine to bryster ligner to rådyrkalver, Tvillinger av en gasell, Som beiter blant liljene.

⁶ Inntil dagen puster sin kjøligheit, Når skyggene flykter, Vil jeg gå min vei til myrraberget Og til røkelseshaugen. ⁷ Du er fullstendig vakker, min kjæreste, Og det er ingen feil ved deg.

⁸ Bli med meg fra Libanon, min brud, Måtte du komme med meg fra Libanon. Stig ned fra toppen av Amana, Fra toppen av Senir og Hermon, Fra løvenes huler, Fra leopardenes fjell. ⁹ Du har fanget mitt hjerte, min søster, min brud; Du har fanget mitt hjerte med et enkelt blick fra dine øyne, Med en enkelt tråd av ditt halskjede. ¹⁰ Hvor herlig er din kjærlighet, min søster, min brud! Hvor mye bedre er din kjærlighet enn vin, Og duften av dine oljer enn alle slags balsamoljer! ¹¹ Dine lepper drypper av honning, min brud; Honning og melk er under din tunge, Og duften av dine klær er som duften av Libanon. ¹² En lukket hage er min søster, min brud, En lukket brønn, en forseglet kilde. ¹³ Dine grener er som en frukthage av granatepler Med herlige frukter, Henna med nardusplanter, ¹⁴ Nardus og safran, krydderrør og kanel, Med alle trær av røkelse, Myrra og aloe, sammen med alle de fineste balsamoljer. ¹⁵

Du er som en hagekilde, En brønn av friskt vann, Og rennende bekker fra Libanon.

¹⁶ Våkn opp, nordavind, Og kom, sønnavind; La min hage puste ut duft, La dens balsamoljer flyte. Måtte min elskede komme inn i sin hage Og spise dens herlige frukter!

5 Jeg er kommet til min hage, min søster, min brud; Jeg har samlet min myrra sammen med min balsam. Jeg har spist min honningkake og min honning; Jeg har drukket min vin og min melk. Spis, venner; Drikk og bli beruset av kjærlighet.

² Jeg sov, men mitt hjerte var våkent. Jeg hørte en stemme! Min elskede var ved døren: "Åpne for meg, min søster, min kjære, Min due, min feilfri! For mitt hode er vått av dugg, Mitt hår av nattens fuktighet." ³ "Jeg har tatt av meg kjortelen, Hvordan kan jeg ta den på igjen? Jeg har vasket mine føtter, Hvordan kan jeg skitne dem til igjen?" ⁴ Min elskede rakte hånden inn gjennom åpningen, Og mitt hjerte ble beveget for ham. ⁵ Jeg reiste meg for å åpne for min elskede; Og mine hender var dekket med myrra, Og mine fingre med flytende myrra, På håndtakene til boltene. ⁶ Jeg åpnet for min elskede, Men min elskede hadde vendt seg bort og gått! Min sjel sviktet da han dro. Jeg lette etter ham, men fant ham ikke; Jeg ropte på ham, men han svarte meg ikke. ⁷ Vekterne som patruljerte byen fant meg, De slo meg og såret meg; Vaktmennene på murene tok sjalet mitt fra meg. ⁸ Jeg besverger dere, Dere Jerusalems døtre, Hvis dere finner min elskede, Hva dere skal si til ham: At jeg er syk av kjærlighet.

⁹ Hva slags elskede er din elskede, Du vakreste blant kvinner? Hva slags elskede er din elskede, At du får oss til å besverge deg?

¹⁰ Min elskede er strålende og rødlig, Enestående blant ti tusen. ¹¹ Hans hode er som foredlet gull; Hans hår er som dadelklaser Og så mørkt som en ravn. ¹² Hans øyne er som duer ved vannstrømmer, Badet i melk, Og perfekt satt. ¹³ Hans kinn er som en hagebed av balsam, Bakker av duftende urter; Hans lepper er liljer Dryppende med flytende myrra. ¹⁴ Hans hender er stenger av gull Satt med topas; Hans mage er utskåret elfenben Innlagt med safirer. ¹⁵ Hans ben er søyler av alabast Satt på sokler av rent gull; Hans utseende er majestetisk som Libanon, Utvalgt som sedrene. ¹⁶ Hans munn er full av sødme.

Høysangen

Og han er fullstendig elskelig. Dette er min elskede og dette er min venn, Dere Jerusalems døtre.

6 Hvor har din elskede gått, du vakreste blant kvinner? Hvor har din elskede vendt seg, så vi kan søke ham med deg?

² Min elskede har gått ned til sin hage, til bedene med balsam, for å gjete sin flokk i hagene og samle liljer. ³ Jeg tilhører min elskede, og min elskede tilhører meg, han som gjeter sin flokk blant liljene.

⁴ Du er like fortryllende som Tirsas, min kjære, like vakker som Jerusalem, like majestetisk som en hær med bannere. ⁵ Vend dine øyne bort fra meg, for de har overveldet meg; ditt hår er som en flokk geiter som har kommet ned fra Gilead. ⁶ Dine tenner er som en flokk sauer som har kommet opp fra vasken, alle bærer tvillinger, og ikke én blant dem har mistet sine lam. ⁷ Dine tinner er som den indre delen av et granateple bak ditt slør. ⁸ Det er seksti dronninger og åtti medhustruer, og jomfruer uten tall; ⁹ Men min due, min fullkomne, står alene: Hun er sin mors eneste datter; hun er den kjære datter av henne som fødte henne. De unge kvinnene så henne og kalte henne velsignet, dronningene og medhustruene også, og de priste henne, og sa,

¹⁰ "Hvem er denne som viser seg som morgenrøden, vakker som fullmånen, ren som solen, majestetisk som en hær med bannere?"

¹¹ Jeg gikk ned til lunden med nøttetrær for å se dalens blomster, for å se om vintreet hadde knoppet eller granateplene hadde blomstret. ¹² Før jeg var klar over det, satte min sjel meg blant vognene til mitt edle folk.

¹³ Kom tilbake, kom tilbake, du Shulamit; kom tilbake, kom tilbake, så vi kan se på deg! Hvorfor skulle du se på Shulamit, som på dansen av de to hærer?

7 Hvor vakre er dine føtter i sandaler, Du datter av en fyrste! Kurvene av dine hofter er som juveler, Verket av en kunstners hender. ² Din navle er et rundt beger Som aldri mangler blandet vin; Din mage er som en haug med hvete Inngjerdet med liljer. ³ Dine to bryster er som milde rådyr, Tvillinger av en gasell. ⁴ Din hals er grasjøs som et elfenbenstårn, Dine øyne er som de rolige dammene i Hesjbon Ved porten til Bat-Rabbim; Din nese er så elegant som Libanons tårn, Som ser mot Damaskus.

⁵ Ditt hode er majestetisk som Karmel, Og det flytende håret på ditt hode ligner purpurtråder; Kongen er fortryllet av dine lokker. ⁶ Hvor skjønn og hvor behagelig du er, Min elskede, med all din sjarm! ⁷ Din skikkelse er som et palmetre, Og dine bryster ligner dets klaser. ⁸ Jeg sa, "Jeg vil klatre opp i palmetreet, Jeg vil gripe fatt i dets fruktstilk." Å, måtte dine bryster være som klaser av vintreet, Og duften av din pust som epler, ⁹ Og din munn som den fineste vin!" Den glir jevnt for min elskede, Flyter forsiktig gjennom leppene til dem som hviler.

¹⁰ Jeg tilhører min elskede, Og hans lengsel er etter meg. ¹¹ Kom, min elskede, la oss dra ut på landet, La oss tilbringe natten i landsbyene. ¹² La oss stå opp tidlig og gå til vingårdene; La oss se om vintreet har knoppet Og om dets blomster har åpnet seg, Og om granateplene har blomstret. Der vil jeg dele min kjærlighet med deg. ¹³ Alrunene har sluppet sin duft; Og over våre dører er alle de utvalgte fruktene, Både nye og gamle, Som jeg har spart for deg, min elskede.

8 Om du bare var som en bror for meg, Som ble ammet av min mor. Om jeg fant deg utendørs, ville jeg kysse deg; Ingen ville se ned på meg. ² Jeg ville lede deg og bringe deg Inn i min mors hus, hun som pleide å lære meg; Jeg ville gi deg krydret vin å drikke Fra saften av mine granatepler. ³ Hans venstre hånd støtter mitt hode, Og hans høyre hånd holder meg nær.

⁴ Jeg ber dere, Jerusalems døtre, Vekk ikke eller rør opp kjærligheten Før den selv vil.

⁵ Hvem er dette som kommer opp fra ørkenen Lent på sin elskede?" "Under epletreet vekket jeg deg; Der gikk din mor i fødselsveer med deg, Der var hun i fødselsveer og fødte deg. ⁶ Sett meg som et segl på ditt hjerte, Som et segl på din arm. For kjærlighet er like sterk som døden, Lidenskap like ubøylig som graven; Dens flammer er ildens flammer, En guddommelig flamme. ⁷ Mange vann kan ikke slukke kjærligheten, Heller ikke kan elver oversvømme den; Om en mann ga alle sine hus' rikdommer for kjærlighet, Ville det bli fullstendig foraktet.

⁸ Vi har en liten søster, Og hun har ennå ikke modnet; Hva skal vi gjøre for vår søster Den dagen hun blir bedt om? ⁹ Om hun er en mur, Vil vi bygge en sølv brystvern på henne; Men om hun er en dør, Vil vi barrikadere henne med sederplanker.

Høysangen

¹⁰ Jeg var en mur, og min skikkelse var som tårn; Da ble jeg i hans øyne Som en som finner fred. ¹¹ Salomo hadde en vingård i Baal-Hamon; Han leide ut vingården til forvaltere. Hver av dem skulle bringe tusen sekel sølv for dens frukt. ¹² Min egen vingård er til min disposisjon; De tusen seklene er til deg, Salomo, Og to hundre til dem som passer dens frukt.

¹³ Du som bor i hagene, Mine følgesvenner lytter etter din stemme— La meg høre den! ¹⁴ Skynd deg, min elskede, Og vær som en rask gasell eller en ung hjort På de duftende høyder.

1 Synet til Jesaja, sønn av Amos, angående Juda og Jerusalem, som han så i dagene til Ussia, Jotam, Akas og Hiskia, kongene av Juda. ² Hør, dere himler, og lytt, du jord; for Herren har talt: "Jeg har oppdratt barn og fostret dem, men de har gjort opprør mot meg. ³ Oksen kjenner sin eier, og eselet sin herres krybbe, men Israel kjenner ikke; mitt folk forstår ikke." ⁴ Ve det syndige folket, et folk tynget av misgjerning, avkom av ugierningsmenn, barn som handler korrump! De har forlatt Herren, de har foraktet Israels Hellige, de har vendt seg bort fra ham. ⁵ Hvorfor skal dere bli slått igjen, når dere fortsetter i deres opprør? Hele hodet er sykt, og hele hjertet svakt. ⁶ Fra fotsålen til hodet er det ingen sunnhet i det, bare blåmerker, byller og åpne sår; ikke presset ut, ikke forbundet, ikke lindret med olje. ⁷ Deres land er øde, deres byer er brent med ild; deres marker blir fortært av fremmede rett foran dere; det er øde, som omstyrtet av fremmede. ⁸ Sions datter er igjen som en hytte i en vingård, som en skur i en agurkåker, som en by under beleiring. ⁹ Hadde ikke Herren, hærskares Gud, latt oss få noen få overlevende, ville vi ha blitt som Sodoma, vi ville ha vært som Gomorra. ¹⁰ Hør Herrens ord, dere herskere i Sodoma; lytt til vår Guds veiledning, dere folk som ligner Gomorra! ¹¹ "Hva er deres mange ofre for meg?" sier Herren. "Jeg har fått nok av brennoffer av værer og fettete av velnærte kveg; jeg har ingen glede i blodet av okser, lam eller geiter. ¹² Når dere kommer for å vise dere for meg, hvem har krevd dette av dere, denne tråkking av mine forgårder? ¹³ Bring ikke flere meningsløse offergaver; røkelse er en vederstyggelighet for meg. Nymåner, sabbater og sammenkomster—jeg kan ikke tåle misgjerning og høytidssamling. ¹⁴ Deres nymånefestivaler og deres fastsatte høytider hater min sjel; de har blitt en byrde for meg; jeg er trett av å bære dem. ¹⁵ Når dere rekker ut hendene i bønn, vil jeg skjule mine øyne for dere; selv om dere ber mange bønner, vil jeg ikke lytte. Deres hender er fulle av blod. ¹⁶ Rens dere, gjør deres handlinger rene. Fjern ondskapen i deres gjerninger fra mine øyne. Slutt å gjøre ondt, ¹⁷ Lær å gjøre godt; søk rettferdighet, rett den undertrykte; forsvar de farløse, tal de enkes sak. ¹⁸ "Kom nå, la oss resonnerer sammen," sier Herren. "Om deres synd er som skarlaget, skal de bli hvite som snø; om de er røde som purpur, skal de bli som ull. ¹⁹ Hvis dere er villige og adlyder, skal dere nyte landets gode; ²⁰ men hvis

dere nekter og gjør opprør, skal dere falle for sverdet." For Herren har talt det. ²¹ Hvordan har den trofaste byen blitt utro! Hun som var full av rettferdighet! Rettferd bodde en gang i henne, men nå mordere. ²² Ditt sølv har blitt til slagg, og din vin er blandet med vann. ²³ Dine herskere er opprørere og kamerater av tyver; hver og en elsker bestikkelser og jager etter belønninger. De forsvarer ikke de farløse, og enkens sak kommer ikke for dem. ²⁴ Derfor erklærer Herren, hærskares Gud, Israels Mektige: "Å, jeg vil få lettelse fra mine motstandere og hevne meg på mine fiender. ²⁵ Jeg vil vende min hånd mot deg, og grundig rense bort ditt slagg, og fjerne alle dine urenheter. ²⁶ Jeg vil gjenopprette dine dommere som i begynnelsen, og dine rådgivere som i starten. Etterpå skal du bli kalt Rettferdighetens by, den Trofaste byen." ²⁷ Sion skal bli forlørt med rettferdighet, og hennes angrende med rettferdighet. ²⁸ Men de som gjør opprør og synder skal bli knust sammen, og de som forlater Herren skal bli fortært. ²⁹ For de skal bli skamfulle over eikene som dere har ønsket, og dere skal bli flaue over hagene som dere har valgt. ³⁰ For dere skal bli som en eik hvis blad visner, og som en hage uten vann. ³¹ Den sterke mannen skal bli til tennved, og hans verk til en gnist; begge skal brenne sammen, uten noen til å slukke ilden.

2 Budskapet som Jesaja, sønn av Amos, mottok om Juda og Jerusalem. ² I de siste dager skal Herrens hus' fjell bli grunnfestet som det høyeste blant fjellene; det skal heves over høydene, og alle nasjoner skal strømme til det. ³ Mange folk skal komme og si: "Kom, la oss gå opp til Herrens fjell, til Jakobs Guds hus. Han skal lære oss sine veier, så vi kan vandre på hans stier." For fra Sion skal loven gå ut, og Herrens ord fra Jerusalem. ⁴ Han skal dømme mellom nasjonene og megle for mange folk. De skal smi sine sverd om til plogskjær og sine spyd til vingårdskniver. Nasjon skal ikke løfte sverd mot nasjon, og de skal ikke lenger lære å føre krig. ⁵ Kom, Jakobs hus, la oss vandre i Herrens lys. ⁶ For Du har forlatt Ditt folk, Jakobs hus, fordi de er fylt med innflytelser fra øst og praktiserer spådomskunst som filisterne; de inngår allianser med utlendinger. ⁷ Deres land er fullt av sølv og gull, og deres skatter synes endeløse. Deres land er fullt av hester, og deres vogner er utallige. ⁸ Deres land er fullt av avguder; de bøyer seg for sine henders verk, for det deres fingre har laget. ⁹ Så menneskeheten skal

Jesaja

ydmykes, og hver person føres lavt— tilgi dem ikke.
¹⁰ Gå inn i klippene og skjul deg i støvet for Herrens frykt og Hans majestets prakt. ¹¹ Menneskenes stolte øyne skal ydmykes, og menneskelig stolthet skal føres lavt; Herren alene skal opphøyes på den dagen. ¹² For Herren, hærskares Gud, har en dag med oppgjør mot alt som er stolt og opphøyd, mot alt som er opphøyet, og de skal ydmykes, ¹³ mot alle Libanons sedrer, høye og stolte, og mot alle Basans eiker, ¹⁴ mot alle de tårnhøye fjellene og alle de høye høydene, ¹⁵ mot hvert høyt tårn og hver sterk mur, ¹⁶ mot alle Tarsis' skip og mot alle de staselige fartøylene. ¹⁷ Menneskehetens stolthet skal ydmykes og menneskelig arroganse føres lavt; Herren alene skal opphøyes på den dagen, ¹⁸ og avgudene skal fullstendig forsvinne.

¹⁹ Folk skal flykte til hulene i klippene og til hullene i bakken for Herrens frykt og Hans majestets prakt, når Han reiser seg for å ryste jorden. ²⁰ På den dagen skal folk kaste til moldvarpene og flaggermusene sine sølvavguder og gullavguder, som de laget for å tilbe. ²¹ De skal trekke seg tilbake til sprekken i klippene og de overhengende klippene for Herrens frykt og Hans majestets prakt, når Han reiser seg for å ryste jorden. ²² Slutt å stole på bare mennesker, som bare har et pust i neseborene. Hvorfor holde dem i aktelse?

3 Se, Herren, hærskares Gud, er i ferd med å trekke tilbake fra Jerusalem og Juda både livsopphold og støtte: hele brødprovisjonen og hele vannprovisjonen; ² Den mektige mannen og krigeren, dommeren og profeten, spåmannen og den eldste, ³ Kapteinen over femti og mannen av rang, rådgiveren og den dyktige håndverkeren, og den kyndige trollmannen. ⁴ "Jeg vil utnevne bare gutter som deres ledere, og uregjertlige barn skal styre dem." ⁵ Og folket vil bli undertrykt, hver av en annen og hver av sin nabo; ungdommen vil reise seg mot den eldre, og den lave mot den ærede. ⁶ Når en mann tar tak i sin bror i sin fars hus og sier: "Du har en kappe, du skal være vår leder; ta ansvar for denne ruinhaugen!" ⁷ På den dagen vil han protestere og si: "Jeg vil ikke være din helbreder, for i mitt hus er det verken brød eller kappe; utnevnt meg ikke som leder for folket." ⁸ For Jerusalem har snublet og Juda har falt, fordi deres ord og gjerninger er mot Herren, for å trosse Hans hertige nærvær. ⁹ Uttrykket i deres ansikter vitner mot dem; de viser sin synd som

Sodoma; de forsøker ikke engang å skjule den. Ve dem! For de har brakt ulykke over seg selv. ¹⁰ Si til de rettferdige at det skal gå dem vel, for de vil nyte frukten av sine handlinger. ¹¹ Ve de ugudelige! Det vil gå ham ille, for det hans hender har gjort, skal bli gjort mot ham. ¹² Mitt folk! Deres undertrykkere er barn, og kvinner hersker over dem. Mitt folk, de som leder dere, fører dere vill og leder deres stier på avveie.

¹³ Herren tar sin plass for å stride, og reiser seg for å dømme folket. ¹⁴ Herren går til doms med de eldste og lederne for sitt folk: "Det er dere som har herjet min vingård; byttet fra de fattige er i deres hus. ¹⁵ Hva mener dere med å knuse mitt folk og male de fattiges ansikter?" erklærer Herren, hærskares Gud.

¹⁶ Dessuten sier Herren: "Fordi Sions døtre er hovmodige og går med utstrakte nakker og forførende øyne, tripper mens de går, og klirrer med sine ankelringer, ¹⁷ vil Herren plage Sions døtres hoder med sår, og Herren vil gjøre deres panner bare." ¹⁸ På den dagen vil Herren ta bort prakten av deres ankelringer, hodebånd og halvmåneformede smykker, ¹⁹ de dinglende øredobbene, armbåndene og slørene, ²⁰ hodeplaggene, ankelkjedene, beltene, parfymeflaskene og amulettene, ²¹ autoritetens ringer og nesesmykkene, ²² de festlige kjortlene, ytterplaggene, sjalene og veskene, ²³ og de fine linklærne, turbanene og slørene. ²⁴ Og det skal skje at i stedet for duft vil det være stank; i stedet for belte, et tau; i stedet for velstelt hår, skallethet; i stedet for fine klær, sekkelerret; og brennemerking i stedet for skjønnhet. ²⁵ Dine menn skal møte sin skjebne ved sverdet, og dine krigere skal falle i kamp. ²⁶ Og hennes porter skal sørge og klage, og hun skal sitte øde på bakken.

4 På den dagen skal sju kvinner gripe fatt i én mann og si: «Vi skal spise vårt eget brød og bære våre egne klær; bare la oss bli kalt ved ditt navn. Ta bort vår vanære!» ² På den dagen skal Herrens gren være praktfull og hertig, og landets frukt skal være de overlevendes stolthet og ære i Israel. ³ De som blir igjen i Sion og er tilbake i Jerusalem, skal kalles hellige, alle som er oppskrevet blant de levende i Jerusalem. ⁴ Herren skal vaske bort urenheten fra Sions døtre og rense Jerusalems blodflekker fra dens midte med en dommens ånd og en brennende ånd. ⁵ Da skal

Herren skape over hele området på Sions berg og over dem som samles der, en sky om dagen og en glød av flammende ild om natten; over all herligheten skal det være et dekke. ⁶ Det skal tjene som et ly og skygge mot heten om dagen, og som et tilfluktssted og skjul mot storm og regn.

5 La meg synge for min elskede en sang om hans vingård: Min elskede hadde en vingård på en fruktbar høyde. ² Han gravde den opp, renset den for steiner, og plantet den med de beste vinstokker. Han bygde et vaktårn midt i den og hogg ut en vinpresse også. Så ventet han på en avling av gode druer, men den produserte bare verdiløs frukt. ³ «Og nå, dere som bor i Jerusalem og folk av Juda, døm mellom meg og min vingård. ⁴ Hva mer kunne ha blitt gjort for min vingård enn jeg har gjort for den? Når jeg ventet gode druer, hvorfor ga den bare dårlige? ⁵ Nå vil jeg fortelle dere hva jeg skal gjøre med min vingård: Jeg vil fjerne dens hekk, og den vil bli fortært; jeg vil bryte ned dens mur, og den vil bli trampet ned. ⁶ Jeg vil legge den øde; den vil verken bli beskåret eller dyrket, og torner og tistler vil vokse der. Jeg vil befale skyene å ikke regne på den.» ⁷ For Herrens Allmektiges vingård er Israels hus, og Judas folk er de vinstokker han gledet seg over. Han ventet rettferdighet, men så blodutgytelse; rettferdighet, men hørte skrik av nød.

⁸ Ve dem som legger hus til hus og føyer åker til åker, til det ikke er plass igjen og dere er alene i landet. ⁹ Herrens Allmektige har erklært i mitt hørsel: «Mange hus skal bli øde, selv store og fine, uten beboere. ¹⁰ En ti mål stor vingård vil bare gi en bat med vin, og en homer med såkorn vil bare gi en efa med korn.»

¹¹ Ve dem som står opp tidlig om morgenen for å jage etter sterk drikk, som sitter oppe sent om natten til de er oppglødd av vin. ¹² Deres gjestebud er ledsaget av lyrer og harper, av tamburiner og fløyter, og av vin; men de har ingen aktelse for Herrens gjerninger, og de betrakter ikke hans henders verk. ¹³ Derfor skal mitt folk gå i eksil for sin mangel på forståelse; deres fornemme menn skal dø av sult, og mengden skal tørste av tørst. ¹⁴ Derfor har Sheol utvidet sin strupe og åpnet sin munn uten mål; inn i den skal deres fornemme menn og masser stige ned, med all deres festing og jubel. ¹⁵ Så skal folk bli ydmyket og alle bli gjort lave, de stoltes øyne skal bli ydmyket. ¹⁶ Men Herrens Allmektige skal bli

opphøyet ved sin rettferdighet, og den hellige Gud skal vise seg hellig ved sin rettferdighet. ¹⁷ Da skal lammene beite som i sin egen eng, og fremmede skal ete blant ruinene av de rike.

¹⁸ Ve dem som drar synd med løgnens snorer, og ondskap som med vognrep, ¹⁹ til dem som sier: «La Gud skynde seg, la ham fremskynde sitt verk så vi kan se det; la Israels Helliges plan nærme seg og skje, så vi kan vite det.» ²⁰ Ve dem som kaller det onde godt og det gode ondt, som setter mørke for lys og lys for mørke, som setter bittert for søtt og søtt for bittert. ²¹ Ve dem som anser seg selv som vise og oppfatter seg selv som kloke. ²² Ve dem som er helter til å drikke vin og modige til å blande sterk drikk, ²³ som frikjenner den skyldige for bestikkelser, og nekter rettferdighet til den uskyldige. ²⁴ Derfor, som en ildtunge fortærer halm og tørt gress kollapse i flammene, slik skal deres røtter råtne og deres blomster blåse bort som støv; for de har forkastet Herrens Allmektiges lov og foraktet Israels Helliges ord. ²⁵ Derfor brenner Herrens vrede mot hans folk; hans hånd er løftet og han slår dem ned. Fjellene skjelver, og deres lik ligger som avfall i gatene. Likevel, for alt dette, vender ikke hans vrede bort, hans hånd er fortsatt løftet. ²⁶ Han løfter et banner for fjerne nasjoner og plystrer for dem ved jordens ender. Her kommer de, raskt og hurtig! ²⁷ Ingen blant dem blir trette eller snubler, ingen slumrer eller sover; ikke et belte løsnes ved livet, og ingen sandalrem er brutt. ²⁸ Deres piler er skarpe, alle deres buer er spent; deres hesters hover synes som flint, og deres vognhjul som en virvelvind. ²⁹ Deres brøl er som en løvinne, de brøler som unge løver; de knurrer mens de griper sitt bytte og bærer det bort uten at noen redder. ³⁰ På den dagen skal de brøle over det som havets brøl. Og hvis man ser på landet, er det bare mørke og nød; selv lyset er formørket av skyer.

6 I det året da kong Ussia døde, så jeg Herren sitte på en trone, høy og opphøyd, og slepet av hans kappe fylte tempelet. ² Over ham sto serafer, hver av dem hadde seks vinger: med to dekket de ansiktene sine, med to dekket de føttene sine, og med to fløy de. ³ Og de ropte til hverandre og sa: "Hellig, hellig, hellig er Herren, hærskaresnes Gud; hele jorden er full av hans herlighet." ⁴ Ved lyden av deres stemmer ristet tersklens grunnvoller, og tempelet ble fylt med røyk. ⁵ Da sa

jeg: "Ve meg, for jeg er fortaapt! For jeg er en mann med urene lepper, og jeg bor blant et folk med urene lepper; for mine øyne har sett Kongen, hærskares Herre." ⁶ Da fløy en av serafene bort til meg med en glødende kull, som han hadde tatt med en tang fra alteret. ⁷ Han berørte min munn med den og sa: "Se, denne har berørt dine lepper; din skyld er tatt bort og din synd er sonet." ⁸ Da hørte jeg Herrens røst si: "Hvem skal jeg sende, og hvem vil gå for oss?" Og jeg sa: "Her er jeg. Send meg!" ⁹ Han sa: "Gå og si til dette folket: 'Dere skal høre og høre, men aldri forstå; dere skal se og se, men aldri oppfatte.'" ¹⁰ Gjør hjertet til dette folket sløvt, gjør ørene tunge, og lukk øynene; så de ikke ser med øynene, hører med ørene, forstår med hjertet, og vender om og blir helbredet." ¹¹ Da spurte jeg: "Hvor lenge, Herre?" Og han svarte: "Inntil byene er lagt øde og uten innbyggere, husene er forlatt og markene er ødelagt og herjet, ¹² inntil Herren har fjernet folket langt bort, og landet er fullstendig øde. ¹³ Og selv om en tiendedel blir igjen i det, skal det igjen bli utsatt for brenning, som en terebinth eller en eik hvis stubb står igjen når den er felt. Den hellige sæd er dens stubb."

7 I de dager da Akas, sønn av Jotam, sønn av Ussia, var konge i Juda, dro Resin, kongen av Aram, og Pekah, Remaljas sønn, kongen av Israel, opp mot Jerusalem for å føre krig mot det, men de kunne ikke overvinne det. ² Da det ble meldt til Davids hus: "Aram har alliert seg med Efraim," skalv hjertene til Akas og hans folk som trærne i skogen skjelver for vinden. ³ Da sa Herren til Jesaja: "Gå nå ut for å møte Akas, du og din sønn Sjear-Jasjub, ved enden av vannledningen fra Øvre dam, på veien til Vaskerens mark. ⁴ Si til ham: 'Vær forsiktig, hold deg rolig, frykt ikke, og mist ikke motet på grunn av disse to rykende stubbene av ved—på grunn av den voldsomme vrede til Resin og Aram og Remaljas sønn. ⁵ Aram, Efraim og Remaljas sønn har lagt onde planer mot deg og sier: ⁶ "La oss dra opp mot Juda, skremme det, og dele det mellom oss, og sette Tabels sønn til konge midt i det.'" ⁷ Så sier Herren Gud: "Det skal ikke stå, og det skal ikke skje. ⁸ For Damaskus er hovedstaden i Aram, og Resin er lederen av Damaskus. Innen sekstifem år skal Efraim bli knust, ikke lenger et folk. ⁹ Hodet til Efraim er Samaria, og hodet til Samaria er Remaljas sønn. Hvis dere ikke står fast i troen, vil dere ikke stå i det hele tatt.'" ¹⁰ Herren talte igjen til Akas, ¹¹ "Be om et tegn

fra Herren din Gud, enten fra dypet nedenfor eller fra høydene ovenfor." ¹² Men Akas svarte: "Jeg vil ikke be om et tegn. Jeg vil ikke sette Herren på prøve." ¹³ Da sa Jesaja: "Hør nå, Davids hus! Er det ikke nok å prøve menneskers tålmodighet? Vil dere også prøve min Guds tålmodighet? ¹⁴ Derfor vil Herren selv gi dere et tegn: Se, den unge jomfruen skal bli med barn og føde en sønn, og hun skal gi ham navnet Immanuel. ¹⁵ Han skal spise rømme og honning når han vet å forkaste det onde og velge det gode, ¹⁶ for før gutten vet å forkaste det onde og velge det gode, skal landet til de to kongene du frykter bli forlatt.

¹⁷ Herren vil føre over deg, ditt folk og din fars hus dager som ikke har vært siden Efraim skilte seg fra Juda—han vil føre Assyrias konge." ¹⁸ På den dagen skal Herren plystre etter fluen fra de fjerneste elvene i Egypt og etter bien fra Assyrias land. ¹⁹ De skal alle komme og slå seg ned i de bratte ravinene, i kløftene i klippene, på alle tornebuskene og ved alle vanningsstedene. ²⁰ På den dagen skal Herren bruke en barberhøvel leid fra den andre siden av Eufrat—Assyrias konge—til å barbere hodet ditt og håret på beina dine, og til å fjerne skjegget ditt også. ²¹ På den dagen skal en person holde en ung ku og to sauer. ²² Og på grunn av overfloden av melk de produserer, skal han spise rømme; for alle som er igjen i landet skal spise rømme og honning. ²³ På den dagen skal hvert sted hvor det var tusen vinstokker verdt tusen sølvsekler bli til tornekraut og tistler. ²⁴ Folk skal gå dit med buer og piler, fordi hele landet skal være dekket med tornekraut og tistler. ²⁵ Når det gjelder alle åsene som en gang ble dyrket med hakke, skal du ikke gå dit av frykt for tornekraut og tistler; de skal bli steder hvor kveg kan streife og sauer trampe.

8 Herren sa til meg: «Ta en stor tavle og skriv på den med vanlige bokstaver: Maher-Shalal-Hash-Baz.» ² Jeg kalte til meg presten Uria og Sakarja, sønn av Jeberekja, som pålitelige vitner for meg. ³ Jeg nærmet meg profetinnen, og hun ble gravid og fødte en sønn. Herren instruerte meg: «Kall ham Maher-Shalal-Hash-Baz. ⁴ For før barnet vet å si 'Min far' eller 'Min mor', skal rikdommene i Damaskus og byttet fra Samaria bli tatt bort av kongen av Assyria.»

⁵ Herren talte til meg igjen: ⁶ «Fordi dette folket har forkastet de stille rennende vannene fra Siloa og gleder seg over Resin og Remaljas sønn, ⁷ derfor er

Herren i ferd med å føre over dem de mektige og overstrømmende vannene fra Eufrat—kongen av Assyria med all sin prakt. Det skal stige over alle sine kanaler og flomme over alle sine bredder. ⁸ Det skal feie gjennom Juda, flomme og passere gjennom; det skal nå opp til halsen. Dets utstrakte vinger skal dekke bredden av ditt land, O Immanuel.» ⁹ Bli knust, dere nasjoner, og bli brutt! Lytt, alle fjerne land. Forbered dere på kamp, men bli brutt! Forbered dere på kamp, men bli brutt! ¹⁰ Legg en plan, men den vil komme til intet; foreslå en strategi, men den vil ikke lykkes, for Gud er med oss.

¹¹ Dette er hva Herren sa til meg med en sterk hånd over meg, og advarte meg mot å følge denne folkets vei: ¹² «Kall ikke sammensvergelse alt dette folket kaller sammensvergelse; frykt ikke det de frykter, og vær ikke redd for det. ¹³ Herren, hærskares Gud, er den dere skal holde hellig; Han er den dere skal frykte, Han er den dere skal ære. ¹⁴ Han skal være en helligdom; men for begge Israels hus skal Han være en stein som får folk til å snuble og en klippe som får dem til å falle. For Jerusalems folk skal Han være en felle og en snare. ¹⁵ Mange skal snuble over den, falle og bli brutt, bli fanget og tatt.»

¹⁶ Bind opp vitnesbyrdet og forsegl loven blant mine disipler. ¹⁷ Jeg vil vente på Herren, som skjuler sitt ansikt for Jakobs hus. Jeg vil håpe på Ham. ¹⁸ Her er jeg, og barna Herren har gitt meg. Vi er tegn og symboler i Israel fra hærskares Gud, som bor på Sions berg.

¹⁹ Når folk sier til deg: «Rådfør deg med medier og åndemanere som hvisker og mumler,» skal ikke et folk spørre sin Gud? Hvorfor rådføre seg med de døde på vegne av de levende? ²⁰ Se til loven og vitnesbyrdet! Hvis de ikke taler i samsvar med dette ordet, er det fordi de mangler lys. ²¹ De skal vandre gjennom landet, bekymret og sultne; når de er utsultet, vil de bli rasende og, mens de ser oppover, forbanne sin konge og sin Gud. ²² Da skal de se til jorden og bare se nød og mørke, angstens skygger; og de skal bli kastet inn i dypeste mørke.

9 Men det skal ikke være mer mørke for dem som var i angst. I tidligere tider fornedret han landet Sebulon og landet Naftali, men i fremtiden skal han bringe ære til Galilea, ved havets vei, bortenfor Jordan. ² Folket som vandret i mørket har sett et stort lys; over dem som bor i dødsskyggers land, har

lyset strålt frem. ³ Du har gjort folket tallrikt og økt deres glede; de gleder seg for ditt åsyn som folk gleder seg ved innhøstingen, som krigere jubler når de deler byttet. ⁴ For du har brutt åket av deres byrde og staven på deres skulder, undertrykkerens kjepp, som på Midjans dag. ⁵ Hver støvel som krigeren bar i striden, og hvert klesplagg rullet i blod, skal brennes opp, bli til føde for ilden. ⁶ For et barn er oss født, en sønn er oss gitt, og herredømmet skal være på hans skulder. Og han skal kalles Underfull Rådgiver, Veldig Gud, Evig Far, Fredsfyrste. ⁸ Herren har sendt et ord mot Jakob, og det skal falle over Israel. ⁹ Og hele folket skal kjenne det—Efraim og innbyggerne i Samaria—som sier i stolthet og hjertets overmot: ¹⁰ «Mursteinene har falt, men vi vil bygge opp igjen med hugget stein; morbærtrærne er hogd ned, men vi vil erstatte dem med sedrer.» ¹¹ Men Herren har styrket Resins motstandere mot dem og oppildnet deres fiender. ¹² Arameerne fra øst og filisterne fra vest har fortært Israel med åpen munn. Men til tross for alt dette, har hans vrede ikke vendt seg bort, og hans hånd er fortsatt utstrakt. ¹³ Men folket har ikke vendt tilbake til ham som slo dem, og de har ikke søkt Herren, hærskares Gud. ¹⁴ Derfor skal Herren kutte av både hode og hale fra Israel, både palmegren og siv på én dag. ¹⁵ Den eldste og ærefulle mannen er hodet, og profeten som lærer løgn er halen. ¹⁶ For de som leder dette folket, får dem til å fare vill, og de som blir ledet av dem, er forvirret. ¹⁷ Derfor skal Herren ikke glede seg over deres unge menn, og han skal ikke ha medfølelse med deres farløse og enker, for alle er ugudelige og onde, og hver munn taler dårskap. Men til tross for alt dette, har hans vrede ikke vendt seg bort, og hans hånd er fortsatt utstrakt. ¹⁸ For ugudelighet brenner som en ild; den fortærer tornebusker og tistler, og den tenner skogens kratt, og de ruller oppover i en røykstøtte. ¹⁹ Ved Herrens, hærskares Guds, vrede er landet svidd, og folket er føde for ilden; ingen sparer sin bror. ²⁰ De fortærer på høyre hånd, men forblir sultne; de spiser på venstre hånd, men blir ikke mette. Hver og en fortærer kjøttet av sin egen arm. ²¹ Manasse fortærer Efraim, og Efraim Manasse; sammen er de mot Juda. Men til tross for alt dette, har hans vrede ikke vendt seg bort, og hans hånd er fortsatt utstrakt.

10 Ve dem som lager urettferdige lover og dem som stadig skriver skadelige forordninger, ² for å nekte de trengende

rettferdighet og frarøve de fattige blant mitt folk deres rettigheter, gjøre enker til sitt bytte og plyndre de farløse. ³ Hva vil dere gjøre på dommens dag, når ødeleggelsen kommer fra det fjerne? Til hvem vil dere flykte for hjelp, og hvor vil dere etterlate deres rikdom? ⁴ Alt som gjenstår er å kripe blant fangene eller falle blant de drepne. Men til tross for alt dette vender ikke hans vrede seg bort, og hans hånd er fortsatt utstrakt.

⁵ Ve Assyria, min vredes stav, i hvis hånd er min harme. ⁶ Jeg sender ham mot et gudløst folk, og jeg gir ham befaling mot folket av min vrede, for å ta bytte og røve, og for å trække dem ned som søle i gatene. ⁷ Men dette er ikke hva han har til hensikt, og det er ikke hva han planlegger i sitt hjerte; hans hensikt er å ødelegge og utsette mange nasjoner. ⁸ For han hevder: "Er ikke mine kommandører som konger?" ⁹ "Er ikke Kalno som Karkemisj? Er ikke Hamat som Arpad, og Samaria som Damaskus?" ¹⁰ Som min hånd har nådd rikene av avgudene, hvis utskårne bilder var større enn de i Jerusalem og Samaria— ¹¹ skal jeg ikke gjøre med Jerusalem og hennes bilder som jeg har gjort med Samaria og hennes avguder?" ¹² Når Herren har fullført alt sitt arbeid mot Sions berg og Jerusalem, vil han si: "Jeg vil straffe frukten av den arrogante hjertet til kongen av Assyria og det stolte blikket i hans øyne." ¹³ For han har sagt: "Ved styrken av min hånd og ved min visdom har jeg gjort dette, fordi jeg har forstand; jeg fjernet grensene for nasjoner og plyndret deres skatter; som en mektig enkuet jeg deres innbyggere." ¹⁴ Min hånd nådde folkets rikdom som et rede, og som en samler forlatte egg, samlet jeg hele jorden; ikke en flakset med en vinge, åpnet sitt nebb eller kvitret." ¹⁵ Roser øksen seg over den som svinger den, eller hver saga seg over den som bruker den? Det ville være som en stav som svinger den som løfter den, eller en klubbe som svinger den som ikke er tre. ¹⁶ Derfor vil Herren, hærskares Herre, sende en ødeleggende sykdom blant hans sterke krigere; under hans herlighet vil en ild bli tent som en brennende flamme. ¹⁷ Israels lys vil bli en ild, og deres Hellige en flamme; den vil brenne og fortære hans torner og tistler på en enkelt dag. ¹⁸ Han vil ødelegge prakten av hans skog og hans fruktbare marker, både sjel og kropp; det vil være som når en syk person sviner bort. ¹⁹ De gjenværende trærne i hans skog vil være så få at et barn kan skrive dem ned.

²⁰ På den dagen vil resten av Israel, de overlevende av Jakobs hus, ikke lenger stole på ham som slo dem ned, men vil virkelig stole på Herren, Israels Hellige. ²¹ En rest av Jakob vil vende tilbake til den Mektige Gud. ²² Selv om ditt folk, Israel, er som havets sand, vil bare en rest vende tilbake. En ødeleggelse er bestemt, overstrømmende med rettferdighet. ²³ Herren, hærskares Herre, vil utføre den bestemte ødeleggelsen over hele landet. ²⁴ Derfor sier Herren, hærskares Herre: "Mitt folk som bor i Sion, frykt ikke assyreren, som slår deg med en stav og løfter sin stav mot deg, som Egypt gjorde. ²⁵ For om en meget kort tid vil min harme mot deg ende, og min vrede vil bli rettet mot deres ødeleggelse." ²⁶ Hærskares Herre vil svinge en pisk mot dem, som han gjorde da han slo Midian ved Oreb-klippen; og han vil løfte sin stav over havet, som han gjorde i Egypt. ²⁷ På den dagen vil deres byrde bli fjernet fra dine skuldre, og deres åk fra din nakke; åket vil bli brutt på grunn av fedme. ²⁸ De har kommet mot Aiath; de har passert gjennom Migron; ved Mikmas har de lagt fra seg sine forsyninger. ²⁹ De har krysset passet, og sier: "Vi vil slå leir over natten ved Geba." Rama skjelver, Sauls Gibeas flykter. ³⁰ Rop ut, datter av Gallim! Lytt, Laisha! Stakkars Anatot! ³¹ Madmena har flyktet; folket i Gebim har funnet tilflukt. ³² Akkurat i dag vil de stanse ved Nob; de rister sin knyttneve mot datterens berg av Sion, Jerusalems høyde. ³³ Se, Herren, hærskares Herre, vil hogge av grenene med stor kraft; de høye trærne vil bli felt, og de stolte vil bli brakt lavt. ³⁴ Han vil hugge ned krattet i skogen med en jernøk; Libanon vil falle for den Mektige.

11 En kvist skal skyte opp fra Isais stubb, og fra hans røtter skal en gren bære frukt. ² Herrens Ånd skal hvile over ham— visdoms og forstands ånd, råds og styrkes ånd, kunnskaps og Herrens frykts ånd. ³ Han skal ha sin glede i Herrens frykt. Han skal ikke dømme etter det hans øyne ser, og ikke skifte rett etter det hans ører hører; ⁴ men med rettferdighet skal han dømme de fattige, og med rettferdighet skal han skifte rett for de saktmodige på jorden. Han skal slå jorden med sin munns ris, og med sine leppers ånde skal han drepe de ugudelige. ⁵ Rettferdighet skal være beltet om hans liv, og trofasthet beltet om hans hofter. ⁶ Ulven skal bo sammen med lammet, og leoparden skal legge seg hos kjeet, kalven og den unge løven og gjøkvalen sammen; og et lite barn skal lede dem. ⁷

Kua og bjørnen skal beite, deres unger skal legge seg sammen, og løven skal ete halm som oksen. ⁸ Diebarnet skal leke ved kobras hule, og det avvente barnet skal rekke hånden ut mot hoggormens rede. ⁹ De skal ikke skade eller ødelegge på hele mitt hellige fjell, for jorden skal være full av kunnskap om Herren, som vannet dekker havet.

¹⁰ På den dagen skal Isais rot stå som et banner for folkene; folkeslagene skal søke ham, og hans hvilested skal være herlig. ¹¹ På den dagen skal Herren igjen rekke ut sin hånd for å kjøpe tilbake resten av sitt folk fra Assyria, fra Egypt, fra Patros, fra Kusj, fra Elam, fra Sinear, fra Hamat og fra øyene i havet. ¹² Han skal reise et banner for folkene og samle de forviste av Israel; han skal samle de spredte av Juda fra jordens fire hjørner. ¹³ Efraims misunnelse skal forsvinne, og de som plager Juda skal bli utryddet; Efraim skal ikke være misunnelig på Juda, og Juda skal ikke plage Efraim. ¹⁴ De skal styrte ned på filistrenes skråninger mot vest; sammen skal de plyndre folket i øst. De skal ta Edom og Moab i eie, og ammonittene skal være underlagt dem. ¹⁵ Herren skal fullstendig ødelegge tungen av det egyptiske hav; med en brennende vind skal han vifte sin hånd over Eufratelve, bryte den opp i sju strømmer så folk kan gå over i sandaler. ¹⁶ Det skal være en vei fra Assyria for resten av hans folk som blir igjen, slik det var for Israel da de dro opp fra landet Egypt.

12 På den dagen skal du si: "Jeg vil takke deg, Herre. Selv om du var vred på meg, har din vrede vendt seg bort, og du har gitt meg trøst. ² Se, Gud er min frelse; jeg vil stole på og ikke frykte. Herren Gud er min styrke og min sang; han har blitt min frelse." ³ Med glede skal dere øse av frelsens kilder. ⁴ Og på den dagen skal dere si: "Gi Herren pris, påkall hans navn; gjør hans gjerninger kjent blant folkene, og la dem huske at hans navn er opphøyd. ⁵ Syng for Herren, for han har gjort underfulle ting; la dette bli kjent over hele jorden. ⁶ Rop høyt og syng av glede, dere som bor på Sion, for stor i deres midte er Israels Hellige."

13 Utsagnet om Babylon som Jesaja, sønn av Amos, så i et syn: ² Reis et banner på den bare høyden, løft opp din stemme til dem; vink med hånden så de kan gå inn gjennom portene til de fornemme. ³ Jeg har befalt dem jeg har satt til side for kamp; jeg har kalt mine krigere, som roser

seg av min herlighet, til å utføre min vrede. ⁴ Hør, en brøl på fjellene, som fra en stor mengde! Hør larmen av riker, nasjoner som samles! Herren, hærskares Gud, samler en hær til kamp. ⁵ De kommer fra fjerne land, fra de ytterste horisonter— Herren og hans vredes våpen— for å ødelegge hele landet. ⁶ Rop ut, for Herrens dag er nær; den vil komme som ødeleggelse fra Den Allmektige. ⁷ Derfor vil alle hender henge slapt, hvert hjerte vil smelte. ⁸ De vil bli grepet av frykt, smerte og angst vil gripe dem; de vil vri seg som en kvinne i fødsel. De vil se på hverandre i forbauselse, deres ansikter i flammer. ⁹ Se, Herrens dag kommer— en dag med grusomhet, med raseri og voldsom vrede— for å gjøre landet øde og for å utrette synderne i det. ¹⁰ For himmelens stjerner og deres stjernebilder vil ikke skinne; den oppgående solen vil bli mørklagt, og månen vil ikke gi sitt lys. ¹¹ Jeg vil straffe verden for dens ondskap, og de ugudelige for deres misgjerning. Jeg vil sette en stopper for de stoltes arroganse og ydmyke de nådeløses hovmod. ¹² Jeg vil gjøre mennesker sjeldnere enn rent gull, mer sjeldne enn gullet fra Ofir. ¹³ Derfor vil jeg få himlene til å skjelve, og jorden vil bli flyttet fra sitt sted ved Herrens, hærskares Guds, vrede, på hans brennende vredes dag. ¹⁴ Det vil være som en jaget gaselle, eller som sauer uten noen til å samle dem; hver vil vende seg til sitt eget folk, hver vil flykte til sitt hjemland. ¹⁵ Den som blir funnet, vil bli gjennomboret; alle som blir fanget, vil falle for sverdet. ¹⁶ Deres spedbarn vil bli knust foran deres øyne; deres hus vil bli plyndret og deres koner krenket. ¹⁷ Se, jeg vekker mederne mot dem, som ikke verdsetter sølv og ikke gleder seg over gull. ¹⁸ Deres buer vil slå ned de unge mennene; de vil ikke vise noen barmhjertighet mot spedbarn, og de vil ikke ha medlidenhet med barn. ¹⁹ Og Babylon, kongerikenes juvel, kaldeernes stolthet og herlighet, vil bli som da Gud omstyrtet Sodoma og Gomorra. ²⁰ Det vil aldri bli bebodd eller levd i gjennom alle generasjoner; ingen araber vil slå opp sitt telt der, ingen gjeter vil la sine flokker hvile der. ²¹ Men ørkendyr vil ligge der, og deres hus vil være fulle av ugler; strutser vil bo der, og villgeiter vil leke der. ²² Hyener vil hyle i hennes festninger, og sjakaler i hennes luksuriøse palasser. Hennes tid er nær til å komme, og hennes dager vil ikke bli forlenget.

14 Herren vil vise barmhjertighet mot Jakob og igjen velge Israel, og bosette dem i deres eget land. Fremmede vil slutte seg til dem og knytte seg til Jakobs hus. ² Folkeslag vil følge dem og føre dem til deres sted, og Israels hus vil eie dem i Herrens land som mannlige og kvinnelige tjenere. De vil fange sine fangevoktere og herske over sine undertrykkere. ³ Den dagen Herren gir deg hvile fra din lidelse, uro og det harde arbeidet du var slavebundet i, ⁴ vil du si dette ordtakket mot kongen av Babylon: "Hvordan har undertrykkeren opphørt, hvordan har hans raseri endt!" ⁵ Herren har knust de ondes stav, herskernes septer, ⁶ som slo folk i vrede med uopphørlige slag, og underla seg nasjoner i vrede med nådeløs forfølgelse. ⁷ Hele jorden er i ro og stillhet; de bryter ut i sang. ⁸ Selv einertrærne og sedrene i Libanon gleder seg over deg og sier: "Nå som du er lagt lavt, kommer ingen tømmerhugger mot oss." ⁹ Dødsriket nedenfor er opphisset for å møte deg ved din ankomst; det vekker åndene til de avdøde, alle jordens ledere; det reiser alle kongene av nasjonene fra deres troner. ¹⁰ De vil alle svare og si til deg: "Du har også blitt svak som vi er; du har blitt som oss." ¹¹ Din prakt og lyden av dine harper er brakt ned til graven; mark er bredt ut under deg, og ormer dekker deg. ¹² Hvordan har du falt fra himmelen, strålende en, morgenens sønn! Du er kastet ned til jorden, du som en gang la nasjonene lave! ¹³ Du sa i ditt hjerte: "Jeg vil stige opp til himlene; jeg vil heve min trone over Guds stjerner; jeg vil sitte tronende på forsamlings fjell, på de ytterste høyder i nord. ¹⁴ Jeg vil stige opp over skyene; jeg vil gjøre meg selv lik Den Høyeste." ¹⁵ Likevel er du brakt ned til dødsriket, til dypene av gropen. ¹⁶ De som ser deg vil stirre på deg, de vil grunne over din skjebne: "Er dette mannen som fikk jorden til å skjelve, som rystet kongeriker, ¹⁷ som gjorde verden til en ødemark, som styrtet dens byer og ikke lot sine fanger dra hjem?" ¹⁸ Alle nasjonenes herskere hviler i ære, hver i sin egen grav. ¹⁹ Men du er kastet ut av din grav som en forkastet gren, dekket med de drepne, de som er gjennomboret av sverdet, som stiger ned til steinene i gropen, som et tråkket lik. ²⁰ Du vil ikke bli forent med dem i begravelse, for du har ødelagt ditt land og drept ditt folk. Måtte etterkommerne av ugjerningsmenn aldri bli nevnt igjen. ²¹ Forbered et sted for å slakte hans barn for deres forfedres synder; de må ikke reise seg for å arve landet og fylle jorden med sine byer. ²²

"Jeg vil reise meg mot dem," erklærer Herren, Allhærs Gud, "og utrydde fra Babylon navn og overlevende, etterkommere og avkom," erklærer Herren. ²³ "Jeg vil gjøre henne til et sted for ugler og til sumpmarker; jeg vil feie henne med ødeleggelsens kost," erklærer Herren, Allhærs Gud.

²⁴ Herren, Allhærs Gud, har sverget: "Sannelig, som jeg har planlagt, slik vil det bli, og som jeg har bestemt, slik vil det stå. ²⁵ Jeg vil knuse assyren i mitt land; på mine fjell vil jeg trampe ham ned. Hans åk vil bli fjernet fra mitt folk, og hans byrde fra deres skuldre." ²⁶ Dette er planen utarbeidet mot hele jorden; dette er hånden strukket ut over alle nasjonene. ²⁷ For Herren, Allhærs Gud, har bestemt, og hvem kan hindre det? Hans hånd er strukket ut, og hvem kan vende den tilbake?

²⁸ I det året kong Akas døde, kom denne profetien: ²⁹ Ikke gled dere, alle dere filistere, over at staven som slo dere er brutt; fra roten av den slangen vil det komme en hoggorm, dens frukt vil være en flyktig, giftig slange. ³⁰ De fattigste vil finne beite, og de trengende vil legge seg ned i sikkerhet. Men jeg vil ødelegge din rot ved hungersnød; den vil drepe dine overlevende. ³¹ Klag, du port! Rop ut, du by! Smelt bort, alle dere filistere! En røyksky kommer fra nord, og det er ingen etternøler i dens rekker. ³² Hva svar vil bli gitt til sendebudene fra den nasjonen? "Herren har grunnlagt Sion, og i henne vil hans folks lidende finne tilflukt."

15 En erklæring angående Moab: Sannelig, i en natt er Ar i Moab ødelagt og lagt øde; Sannelig, i en natt er Kir i Moab ødelagt og lagt øde. ² Folket går opp til tempelet og til Dibon, til de høye stedene for å sørge. Moab klager over Nebo og Medeba; Hvert hode er skallet og hvert skjegg er barbert. ³ På gatene kler de seg i sekkestrie; På hustakene og i de offentlige torgene, alle jamrer, overveldet av tårer. ⁴ Hesjbon og Elealeh roper også, Deres stemmer når helt til Jahas; Slik roper Moabs krigere; Deres ånder skjelver i dem. ⁵ Mitt hjerte roper for Moab; Dets flyktninger når så langt som til Soar og Eglat-Sjeltisjia. De går oppover skråningen til Luhit gråtende; Ja, på veien til Horonajim hever de rop av nød over deres fall. ⁶ Vannet i Nimrim er øde. Sannelig, gresset er visnet, den nye veksten har gått til grunne, Ingen grøntområder gjenstår. ⁷ Slik bærer de bort rikdommen de har samlet og lagret, Over poppelbekken. ⁸ For nødens rop har omsluttet

Moabs land, Dets klage når så langt som til Eglaim, dets jamring til Beer-Elim. ⁹ For vannene i Dimon er fylt med blod; Jeg vil sannelig bringe ytterligere ulykker over Dimon, En løve over Moabs flyktninger og de som blir igjen i landet.

16 Send lam som hyllest til landets hersker, fra Sela, gjennom ørkenen, til fjellet til Sions datter. ² Som fugler som flakser, kastet fra redet, slik er Moabs døtre ved Arnons vadesteder. ³ "Gi råd, ta en beslutning. Kast din skygge som natt ved middagstid. Skjul de flyktende, forråd ikke flyktningene. ⁴ La Moabs utstøtte bo hos deg; gi dem ly for ødeleggeren." Undertrykkeren vil opphøre, og ødeleggelsen vil ta slutt; angriperne vil bli fjernet fra landet. ⁵ I trofasthet vil en trone bli etablert; en skal sitte på den i Davids telt, søke rettferdighet og være rask i rettferdighet. ⁶ Vi har hørt om Moabs stolthet—hvor overdreven er hennes arroganse!—om hennes innbilskhet, hennes stolthet og hennes raseri; men hennes skryt er tomt. ⁷ Derfor vil Moab klage; hele Moab vil jamre. Sørg over rosinkakene fra Kir Hareset som de dypt sårede. ⁸ Markene i Hesjbon visner, vinrankene i Sibma også. Herrene over nasjonene har trampet ned de utvalgte vinrankene, som nådde Jaser og spredte seg mot ørkenen. Deres ranker strakte seg og nådde havet. ⁹ Derfor vil jeg gråte som Jaser gråter for vinrankene i Sibma. Jeg vil drukne deg i mine tårer, Hesjbon og Eleale; for ropene over dine sommerfrukter og din høst har opphørt. ¹⁰ Gled og fryd er fjernet fra frukthagene; i vingårdene er det ingen sang eller jubelrop; ingen trækker ut vin i pressene, for jeg har stilnet ropene. ¹¹ Mitt hjerte klager for Moab som lyden av en harpe, mitt innerste vesen for Kir Hareset. ¹² Når Moab viser seg på sitt høye sted, sliter hun seg ut; når hun går til sin helligdom for å be, er det til ingen nytte. ¹³ Dette er ordet Herren talte tidligere om Moab. ¹⁴ Men nå erklærer Herren: "Innen tre år, som en leid arbeider ville telle dem, vil Moabs prakt og hennes talrike folk bli foraktet, og hennes overlevende vil være få og svake."

17 En kunngjøring om Damaskus: "Se, Damaskus skal opphøre å være en by og skal bli en ruinhaug. ² Byene i Aroer skal bli forlatt; de skal bli igjen for flokker å legge seg i, uten at noen forstyrrer dem. ³ Den befestede byen skal forsvinne fra Efraim, og suverenitet fra Damaskus; resten av Aram skal være som herligheten til Israels

barn," erklærer Herren, herskarenes Gud. ⁴ På den dagen skal Jakobs herlighet minske, og hans kjøtts fedme skal bli mager. ⁵ Det skal være som når høstmannen samler den stående kornet, og hans arm høster aksene, eller som når man sanker aks i Refa'im-dalen. ⁶ Likevel skal det bli igjen etterhøst, som når et oliventre blir ristet, og det blir igjen to eller tre oliven på de øverste grenene, fire eller fem på de fruktbare grenene," erklærer Herren, Israels Gud. ⁷ På den dagen skal folk vende seg til sin Skaper, og deres øyne skal se til Israels Hellige. ⁸ De skal ikke se til altrene, hendene deres verk, og de skal ikke akte på det fingrene deres har laget, verken Asjera-stolpene eller røkelsesaltrene. ⁹ På den dagen skal deres befestede byer være som forlatte steder i skogen, eller som grener igjen for israelittene; og landet skal bli øde. ¹⁰ For du har glemt din frelses Gud og har ikke husket din tilflukts Klippe. Derfor, selv om du planter de fineste planter og setter dem med importerte vinskudd, ¹¹ selv om du på dagen du planter dem, får dem til å vokse, og om morgenen får ditt frø til å blomstre, skal likevel høsten bli ingenting på sykdommens dag og uheldredelig smerte. ¹² Å, larmen fra mange nasjoner, som brøler som havets brøl, og folkets brus som bruser som mektige vann! ¹³ Nasjonene skal bruse som brusert av mange vann, men Han skal irettesette dem, og de skal flykte langt bort, drevet som agner på fjellene for vinden, eller som virvlende støv for en storm. ¹⁴ Om kvelden, se, terror! Før morgenen er de borte. Dette er skjebnen til dem som plyndrer oss, og loddet til dem som herjer oss.

18 Ve landet med surrende vinger som ligger bortenfor Kusbj-elvene, ² som sender budbærere over havet i papyrusbåter over vannene. Gå, raske sendebud, til et høyt og glattfolket folk, til et folk fryktet vidt og bredt, et mektig og aggressivt folk hvis land er delt av elver. ³ Alle dere innbyggere i verden, dere som bor på jorden, når et banner heves på fjellene, vil dere se det, og når trompeten lyder, vil dere høre det. ⁴ For dette er hva Herren har sagt til meg: "Jeg vil forbli stille og observere fra mitt bosted, som skinnende varme i solskinn, som en duggsky i høstens hete." ⁵ For før høsten, når blomsten er borte og blomsten blir til en modnende drue, vil han kutte av skuddene med beskjeringskniver, og fjerne og ta bort de utbredte grenene. ⁶ De vil bli etterlatt sammen for fjellenes rovfulger og for de ville dyrene; fuglene vil

spise på dem hele sommeren, og de ville dyrene vil spise på dem hele vinteren. ⁷ På den tiden vil gaver av hyllest bli brakt til Herren, Den Allmektige, fra et høyt og glattfolket folk, fra et folk fryktet vidt og bredt, et mektig og aggressivt folk, hvis land er delt av elver— til stedet for Herrens Navn, Den Allmektige, til Sions berg.

19 Et profeti om Egypt: Se, Herren rir på en rask sky og kommer til Egypt; Egypts avguder skal skjelve for hans nærvær, og egypternes hjerter skal smelte i dem. ² "Jeg vil egge egyptere mot egyptere; bror skal kjempe mot bror, nabo mot nabo, by mot by, og rike mot rike. ³ Egypternes ånd skal bli motløs i dem, og jeg vil forvirre deres planer. De vil ty til avguder og åndene til de døde, til medier og åndemanere. ⁴ Jeg vil overgi egypterne til makten av en grusom herre, og en mektig konge skal herske over dem," erklærer Herren, hærskares Herre. ⁵ Havets vann skal tørke opp, og elveleiet skal bli uttørket og tørt. ⁶ Kanalene skal avgi en stank; Egypts bekker skal minke og tørke opp. Siv og sigress skal visne. ⁷ Papyrusen ved Nilen, ved elvebredden, og alle de tilsådde markene ved Nilen skal bli tørre, bli drevet bort, og være borte. ⁸ Fiskerne skal stønne og klage; alle som kaster kroker i Nilen skal sørge, og de som sprer garn på vannet skal visne bort. ⁹ De som arbeider med kjemmet lin skal fortvile, og verne av fint lin skal bli fullstendig nedslått. ¹⁰ Arbeiderne i tøy skal bli motløse, og alle de leide arbeiderne skal sørge i sjelen. ¹¹ Embetsmennene i Soan er bare dårer; de vise rådgiverne til farao gir meningsløse råd. Hvordan kan du si til farao: "Jeg er en av de vise, en disippel av gamle konger"? ¹² Hvor er dine vise menn nå? La dem vise deg og gjøre kjent hva hærskares Herre har planlagt mot Egypt. ¹³ Embetsmennene i Soan har blitt dårer, lederne i Memfis er bedratt; hjørnesteinene i hennes stammer har ført Egypt på villspor. ¹⁴ Herren har blandet i henne en ånd av svimmelhet; de får Egypt til å sjangle i alt hun gjør, som en drukkenbolt sjangler i sitt oppkast. ¹⁵ Det er ingenting Egypt kan gjøre—hode eller hale, palmegren eller siv. ¹⁶ På den dagen skal egypterne bli svaklinger; de skal skjelve av frykt for den løftede hånd som hærskares Herre hever mot dem. ¹⁷ Judas land skal bringe skrekk til egypterne; alle som det nevnes for skal være i stor frykt på grunn av hva hærskares Herre planlegger mot dem. ¹⁸ På den dagen skal fem byer i Egypt tale Kanaans språk og

sverge troskap til hærskares Herre; en skal kalles Solens by. ¹⁹ På den dagen skal det være et alter for Herren i hjertet av Egypt, og et monument for Herren ved grensen. ²⁰ Det skal være et tegn og vitnesbyrd for hærskares Herre i Egypts land. Når de roper til Herren på grunn av sine undertrykkere, skal han sende dem en frelser og forsvarer, og han skal redde dem. ²¹ Så skal Herren gjøre seg kjent for egypterne, og på den dagen skal de anerkjenne Herren. De skal tilbe med ofre og gaver, og skal avlegge løfter til Herren og oppfylle dem. ²² Herren skal bringe lidelse over Egypt, men han skal også bringe helbredelse. De skal vende seg til Herren, og han skal svare på deres bønner og gjenopprette dem. ²³ På den dagen skal det være en hovedvei fra Egypt til Assyria. Assyrierne skal gå til Egypt og egypterne til Assyria; egypterne og assyrierne skal tilbe sammen. ²⁴ På den dagen skal Israel være den tredje, sammen med Egypt og Assyria, en velsignelse midt på jorden. ²⁵ Hærskares Herre skal velsigne dem, og si: "Velsignet være Egypt, mitt folk, Assyria, mitt håndverk, og Israel, min arv."

20 I det året da hærføreren ble sendt av Sargon, kongen av Assyria, til Asdod, kjempet han mot det og inntok det— ² på den tiden talte Herren gjennom Jesaja, sønn av Amos, og sa: «Fjern sekkeklerne fra kroppen din og ta sandalene av føttene dine.» Og han gjorde det, gikk omkring naken og barfot. ³ Da sa Herren: «Slik som min tjener Jesaja har gått naken og barfot i tre år som et tegn og symbol mot Egypt og Kusj, ⁴ slik skal kongen av Assyria føre bort fangene fra Egypt og de bortførte fra Kusj, unge og gamle, nakne og barfot, med baken blottet, til Egypts ydmykelse. ⁵ De som satte sin lit til Kusj og skrøt av Egypt, skal bli forferdet og skamfulle. ⁶ På den dagen skal innbyggerne i dette kystlandet si: 'Se hva som har skjedd med dem vi stolte på, dem vi flyktet til for hjelp og redning fra kongen av Assyria! Hvordan skal vi da unnsnippe?」

21 En kunngjøring om Ørkenen ved Havet: Som virvelvinder i Negev feier gjennom, kommer det fra ødemarken, fra et land av redsel. ² Et strengt syn har blitt åpenbart for meg: Forræderen fortsetter å forråde, og ødeleggeren fortsetter å ødelegge. Elam, rykk frem! Media, legg beleiring! Jeg har satt en stopper for all hennes klage. ³ Derfor er mine lender fylt med angst; smerter griper meg som

en kvinne i fødsel. Jeg er forvirret av det jeg hører, jeg er skremt av det jeg ser. ⁴ Mitt hjerte vakler, redsel overvelder meg; skumringen jeg lengtet etter har blitt til en redsel for meg. ⁵ De setter bordene, de brer ut dukene, de spiser, de drikker! Stå opp, kommandanter, smør skjoldene! ⁶ For dette er hva Herren har sagt til meg: "Gå, sett en vaktmann, la ham erklære hva han ser. ⁷ Når han ser vogner med hestespann, ryttere på esler, ryttere på kameler, må han være fullt oppmerksom, meget oppmerksom." ⁸ Og vaktmannen ropte ut, "Dag etter dag, min herre, står jeg på vaktposten; hver natt blir jeg ved min post. ⁹ Og se, her kommer en vogn med menn, med et par ryttere. Og han svarte og sa: 'Babylon har falt, har falt! Alle bildene av dens guder ligger knust på bakken!'" ¹⁰ Å, mitt knuste folk, tresket på treskegulvet, det jeg har hørt fra Herren, Allhærs Gud, Israels Gud, erklærer jeg for dere. ¹¹ En kunngjøring om Edom: Noen roper til meg fra Seir, "Vaktmann, hva er igjen av natten? Vaktmann, hva er igjen av natten?" ¹² Vaktmannen svarer, "Morgen kommer, men også natten. Hvis du vil spørre, så spør; kom tilbake igjen." ¹³ En kunngjøring om Arabia: Dere karavaner av Dedanitter, som overnatter i krattene i Arabia, ¹⁴ bring vann til de tørste; dere innbyggere i Tema, møt flyktningene med brød. ¹⁵ For de flykter fra sverdene, fra det dragne sverd, fra den bøyde bue, og fra kampens hete. ¹⁶ For dette er hva Herren har talt til meg: "Innen et år, som en leid arbeider ville regne det, vil all prakten i Kedar ta slutt. ¹⁷ Antallet av bueskytterne, krigerne i Kedar, vil være få." Herren, Israels Gud, har talt.

22 En kunngjøring om Synsdalen: Hva plager deg nå, siden dere alle har steget opp på hustakene? ² Du by full av støy, du urolige by, du by av jubel. Dine døde ble ikke drept med sverd, og de omkom ikke i kamp. ³ Alle dine ledere har flyktet sammen; de er blitt fanget uten bruk av bue. Alle dere som ble oppdaget ble tatt til fange sammen, selv om dere hadde flyktet langt bort. ⁴ Derfor sa jeg: "Se bort fra meg; la meg gråte bittert. Forsøk ikke å trøste meg over mitt folks ødeleggelse." ⁵ For Herren, hærskaresnes Gud, har en dag med panikk, tramping og forvirring i Synsdalen, en dag med nedbryting av mur og rop til fjellene. ⁶ Elam tar opp koggeret, med vogner, infanteri og ryttere; Kir avdekker skjoldet. ⁷ Dine beste daler er fylt med vogner, og ryttere har tatt sine posisjoner ved byportene. ⁸ Herren har fjernet Judas

beskyttelse, og den dagen så dere på våpnene i Skoghuset. ⁹ Dere så at bruddene i Davids bys murer var mange; dere samlet vannet i Nedre dam. ¹⁰ Dere telte husene i Jerusalem og rev ned hus for å styrke muren. ¹¹ Dere konstruerte et reservoar mellom de to murene for vannet i Gamle dam, men dere så ikke til Ham som laget det, og dere vurderte ikke Ham som planla det for lenge siden. ¹² Den dagen kalte Herren, hærskaresnes Gud, dere til gråt, klage, barbere hodet og bære sekkestreie. ¹³ Men i stedet er det glede og fest, slakting av storfe og slakting av sauer, spising av kjøtt og drikking av vin: "La oss spise og drikke, for i morgen kan vi dø." ¹⁴ Hærskaresnes Herre har åpenbart dette i mitt hørsel: "Sannelig, denne misgjerning vil ikke bli tilgitt dere før dere dør," sier Herren, hærskaresnes Gud. ¹⁵ Dette sier Herren, hærskaresnes Gud: "Gå, nærm deg denne forvalteren, til Sjebna, som har ansvaret for det kongelige husholdet: ¹⁶ Hva rett har du her, og hvem har du her, at du har hugget ut en grav for deg selv her, du som hugger ut en grav på høyden og meisler et hvilested for deg selv i fjellet? ¹⁷ Se, Herren er i ferd med å kaste deg bort voldsomt, du sterke mann. Han er i ferd med å gripe deg fast ¹⁸ og pakke deg tett som en ball, for å bli kastet inn i et vidstrakt land; der vil du dø, og der vil dine praktfulle vogner være, en skam for din herres hus. ¹⁹ Jeg vil fjerne deg fra ditt embete, og du vil bli trukket ned fra din posisjon. ²⁰ Og den dagen vil jeg kalle på min tjener, Eljakim, sønn av Hilkia. ²¹ Jeg vil kle ham med din kappe og feste ditt belte sikkert rundt ham, og jeg vil overgi din autoritet til ham. Han vil være en far for innbyggerne i Jerusalem og for Judas hus. ²² Jeg vil legge nøkkelen til Davids hus på hans skulder; det han åpner, kan ingen lukke, og det han lukker, kan ingen åpne. ²³ Jeg vil drive ham som en nagle inn på et fast sted; han vil bli en ærestrøne for sin fars hus. ²⁴ All hans families herlighet vil henge på ham: dens avkom og etterkommere—alle dens mindre kar, fra bollene til alle krukene. ²⁵ Den dagen," erklærer hærskaresnes Herre, "vil naglen som er drevet inn på et fast sted gi etter; den vil bli skåret av og falle, og lasten som henger på den vil bli kuttet ned, for Herren har talt."

23 En melding om Tyrus: Klage, dere skip fra Tarsis, for Tyrus er lagt øde, uten hus eller havn; det er rapportert til dem fra Kypros' land. ² Vær stille, dere som bor ved kysten, dere kjøpmenn fra Sidon; deres sendebud har krysset

havet. ³ På de store vannene kom kornet fra Nilen; hennes høst var inntekten til Tyrus, og hun var nasjonenes marked. ⁴ Skam deg, Sidon, for havet har talt, havets festning, og sagt: "Jeg har verken vært i fødsel eller født; jeg har verken oppdratt unge menn eller oppfostret døtre." ⁵ Når nyheten når Egypt, vil de være i nød over nyheten om Tyrus. ⁶ Reis til Tarsis; klage, dere innbyggere ved kysten. ⁷ Er dette din gledens by, hvis opprinnelse er fra eldgamle tider, hvis føtter bar henne til å bosette seg i fjerne land? ⁸ Hvem har planlagt dette mot Tyrus, kronegiveren, hvis kjøpmenn var prinser, hvis handelsmenn var æret over hele jorden? ⁹ Herren over hærskaene har bestemt det, for å vanære stoltheten av all prakt, for å ydmyke alle som er æret på jorden. ¹⁰ Flyt over ditt land som Nilen, Datter av Tarsis, for du har ikke lenger noen begrensning. ¹¹ Herren har strukket ut sin hånd over havet, han har fått riker til å skjelve; han har gitt en befaling angående Kanaan for å ødelegge dens festninger. ¹² Han har erklært: "Du skal ikke lenger juble, O knuste jomfrudatter av Sidon. Stå opp, kryss over til Kypros; selv der vil du ikke finne hvile." ¹³ Se på kaldeernes land—dette er folket som ikke var; Assyria utpekte det for ørkenens skapninger—de satte opp sine beleiringstårn, strippet dens palasser, og gjorde det til en ruin. ¹⁴ Klage, dere skip fra Tarsis, for deres festning er ødelagt. ¹⁵ På den tiden vil Tyrus bli glemte i sytti år, som dagene til én konge. På slutten av sytti år vil det skje med Tyrus som i sangen om skjøgen: ¹⁶ "Ta opp en harpe, gå rundt i byen, du glemte skjøge; spill harpen godt, syng mange sanger, slik at du kan bli husket." ¹⁷ På slutten av sytti år vil Herren ta seg av Tyrus. Hun vil vende tilbake til sin handel og vil engasjere seg i handel med alle rikene på jordens overflate. ¹⁸ Likevel vil hennes inntekter og hennes lønn bli satt til side for Herren; de vil ikke bli lagret eller hamstret, men hennes fortjeneste vil gi rikelig mat og praktfulle klær for dem som bor i Herrens nærvær.

24 Se, Herren er i ferd med å legge jorden øde, ødelegge den, forvrengte dens overflate og spre dens innbyggere. ² Folket skal være som presten, tjeneren som sin herre, tjenestepiken som sin frue, kjøperen som selgeren, långiveren som låntakeren, skyldneren som kreditoren. ³ Jorden skal bli fullstendig lagt øde og grundig plyndret, for Herren har erklært dette ordet. ⁴ Jorden tørker opp og visner, verden vansmekter og smuldrer, de

opphøye på jorden minker. ⁵ Jorden er besmittet av sine innbyggere; de har overtrådt lovene, endret forskriftene og brutt den evige pakt. ⁶ Derfor fortærer en forbannelse jorden, og dens folk lider for sin skyld. Slik blir jordens innbyggere brent, og få blir igjen. ⁷ Den nye vinen sørger, vintreet visner, alle de hjertens glade sukker. ⁸ Tamburinenes glede opphører, larmen fra festdeltakerne ender, harpespillet stilner. ⁹ De drikker ikke vin med sang; sterk drikk er bitter for dem som drikker den. ¹⁰ Den kaotiske byen ligger i ruiner; hvert hus er forseglet så ingen kan komme inn. ¹¹ Det er et rop etter vin i gatene; all glede blir til mørke, jordens glede er forvist. ¹² Ødeleggelse er det som gjenstår i byen, og porten er slått i ruiner. ¹³ Slik skal det være midt på jorden blant folkene, som når et oliventre blir slått, eller som etterhøstingen etter druehøsten. ¹⁴ De løfter sine stemmer, de synger av glede; de roper fra vest om Herrens majestet. ¹⁵ Derfor, ære Herren i øst, Herrens navn, Israels Gud, på kystene av havet. ¹⁶ Fra jordens ender hører vi sanger: "Ære til den Rettferdige." Men jeg sier, "Jeg er ødelagt! Jeg er ødelagt! Ve meg! De troløse handler troløst, og de troløse handler meget troløst." ¹⁷ Redsel, grav og snare venter deg, du jordens innbygger. ¹⁸ Den som flykter fra redselens lyd, vil falle i graven, og den som klatrer ut av graven, vil bli fanget i snaren; for himmelens vinduer er åpnet, og jordens grunnvoller skjelver. ¹⁹ Jorden er fullstendig knust, jorden er delt i stykker, jorden er voldsomt rystet. ²⁰ Jorden vakler som en drukken, den svaier som en hytte; dens overtredelse ligger tungt på den, og den faller, aldri mer å reise seg. ²¹ På den dagen vil Herren straffe himmelens hær i himmelen, og jordens konger på jorden. ²² De vil bli samlet sammen som fanger i en grop; de vil bli stengt inne i fengsel, og etter mange dager vil de bli straffet. ²³ Da vil månen bli beskjemmet, og solen skamfull; for Herren, Den Allmektige, vil regjere på Sions berg og i Jerusalem, og Hans herlighet vil være for Hans eldste.

25 Herre, du er min Gud; jeg vil opphøye deg og takke ditt navn, for du har utført underfulle gjerninger, planer lagt for lenge siden med fullkommen trofasthet. ² Du har gjort byen til en ruinhaug, den befestede byen til en ruin; fremmedes palass er ikke lenger en by, den vil aldri bli gjenoppbygd. ³ Som et resultat vil sterke folk ære deg; byer av nådeløse nasjoner vil holde deg i ærefrykt. ⁴ For du har vært en borg for de fattige, et

tilfluktssted for de trengende i deres nød, et skjul mot stormen og en skygge mot varmen; for de nådeløses pust er som en storm mot en vegg. ⁵ Som varme i et tørt land, demper du fremmedes larm; som varme reduseres av skyggene fra en sky, slik blir de nådeløses sang brakt til taushet. ⁶ På dette fjellet vil Herren, hærskares Gud, forberede et overdådig festmåltid for alle folk, et gjestebud med gammel vin, det beste av kjøtt og den fineste vin. ⁷ Og på dette fjellet vil han ødelegge sløret som omslutter alle folkene, dekket som er bredt ut over alle nasjonene. ⁸ Han vil sluke døden for alltid, og Herren Gud vil tørke bort tårene fra alle ansikter; han vil fjerne skammen fra sitt folk over hele jorden. Herren har talt. ⁹ Og på den dagen skal det bli sagt: "Sannelig, dette er vår Gud; vi har ventet på ham, og han har frelst oss. Dette er Herren som vi har ventet på; la oss fryde oss og glede oss i hans frelse." ¹⁰ For Herrens hånd vil hvile på dette fjellet, men Moab vil bli trampet ned på sitt sted som halm blir trampet ned i vannet på en gjødselhaug. ¹¹ De vil strekke ut hendene i det, som svømmere strekker ut hendene for å svømme, men Herren vil bringe deres stolthet ned sammen med deres henders kløkt. ¹² De høye befestede murene vil han bryte ned, legge lavt, og kaste til bakken, til støvet.

26 På den dagen skal denne sangen bli sunget i Juda land: "Vi har en sterk by; Gud setter opp frelse som dens mur og voller for sikkerhet. ² Åpne portene, så det rettferdige folket kan komme inn, folket som forblir trofast. ³ Du vil holde i fullkommen fred de som har et stødig sinn, fordi de stoler på deg. ⁴ Stol på Herren for alltid, for Herren Gud er den evige Klippe. ⁵ Han har brakt ned de som bor på høyden; den stolte byen legger han lavt, han jevner den med jorden og kaster den i støvet. ⁶ Foten skal trække den ned— de fattiges føtter, de undertryktes skritt. ⁷ De rettferdiges vei er jevn; O Rettferdige, du gjør de rettferdiges vei glatt. ⁸ Ja, mens vi følger dine lover, Herre, har vi ventet på deg; ditt navn og din berømmelse er våre sjelers lengsel. ⁹ Om natten lengter min sjel etter deg, ja, min ånd inni meg søker deg ivrig; for når dine dommer kommer over jorden, lærer verdens innbyggere rettferdighet. ¹⁰ Selv om medfølelse vises til de onde, lærer de ikke rettferdighet; de fortsetter å handle urettferdig i et land av rettskaffenhet og oppfatter ikke Herrens majestet. ¹¹ Herre, din hånd er løftet høyt, men de ser det ikke.

La dem se din iver for ditt folk og bli gjort til skamme; ja, la ilden som er reservert for dine fiender fortære dem. ¹² Herre, du vil bringe fred for oss, siden du også har fullført alle våre gjerninger for oss. ¹³ Herre vår Gud, andre herskere enn deg har styrt oss, men vi ærer ditt navn alene. ¹⁴ De døde vil ikke leve, de avdøde ånder vil ikke reise seg; derfor har du straffet og ødelagt dem, og du har utslettet all minne om dem. ¹⁵ Du har økt nasjonen, Herre; du har økt nasjonen. Du har vunnet ære for deg selv; du har utvidet alle landets grenser. ¹⁶ Herre, de søkte deg i sin nød; når du disiplinerte dem, kunne de bare hviske en bønn. ¹⁷ Som en gravid kvinne som skal føde vrir seg og roper i sine fødselsveer, slik var vi i din nærhet, Herre. ¹⁸ Vi var gravide, vi vred oss i fødsel, men vi fødte vind. Vi kunne ikke oppnå frelse for jorden, og verdens innbyggere ble ikke født. ¹⁹ Dine døde vil leve; deres kropp er vil reise seg. Dere som bor i støvet, våkn opp og rop av glede, for din dugg er som morgnens dugg, og jorden vil føde de avdøde ånder. ²⁰ Kom, mitt folk, gå inn i dine rom og lukk dørene bak deg; gjem deg en liten stund til harme har gått forbi. ²¹ For se, Herren kommer ut fra sitt sted for å straffe jordens innbyggere for deres urett; jorden vil avsløre sitt blodutgytelse og vil ikke lenger dekke sine drepte.

27 På den dagen skal Herren straffe Leviatan, den raske slangen, med sitt voldsomme, store og mektige sverd— Leviatan, den kveilede slangen; han skal drepe dragen i havet. ² På den dagen— "Syng om en herlig vingård: ³ Jeg, Herren, er dens vokter; jeg vanner den kontinuerlig. Jeg vokter den dag og natt så ingen kan skade den. ⁴ Jeg er ikke sint. Om det bare var torner og tistler å konfrontere meg med! Jeg ville marsjere mot dem; jeg ville sette dem alle i brann. ⁵ Eller la dem søke min beskyttelse; la dem slutte fred med meg, ja, la dem slutte fred med meg." ⁶ I de kommende dager skal Jakob slå rot, Israel skal blomstre og spire, og de skal fylle hele verden med frukt. ⁷ Har han slått dem slik han slo dem som slo dem? Eller har de blitt drept slik de ble drept som drepte dem? ⁸ Ved krig og eksil kjempet du mot dem— med sin voldsomme vind drev han dem bort, som på dagen da østvinden blåser. ⁹ Derfor, gjennom dette, skal Jakobs skyld sones, og dette skal være det fulle mål for fjerningen av hans synd: Når han gjør alle altersteinene som knust kritt, skal ingen Asjera-påler eller røkelsesalter stå igjen. ¹⁰ Den befestede byen står isolert, en

forlatt gård, forlatt som ødemarken; der beiter kalvene, der legger de seg ned og stripper grenene nakne. ¹¹ Når grenene er tørre, blir de brutt av, og kvinner kommer for å lage bål med dem. For dette er et folk uten forståelse; derfor vil deres Skaper ikke vise dem medfølelse, og deres Skaper vil ikke være nådig mot dem. ¹² På den dagen skal Herren treske fra den strømmende Eufrat til Egyptens bekk, og dere, Israels barn, skal bli samlet én etter én. ¹³ Og på den dagen skal en stor trompet lyde. De som var i ferd med å omkomme i Assyria og de som var i eksil i Egypt, skal komme og tilbe Herren på det hellige fjellet i Jerusalem.

28 Ve den stolte kransen til Efraims drankere, og den visnende blomsten av dens herlige skjønnhet, som er satt på hodet av en fruktbar dal, til dem som er overvunnet av vin! ² Se, Herren har en sterk og mektig en. Som en haglstorm og en ødeleggelsens storm, som en storm av mektige overstrømmende vann, vil han kaste den ned til jorden med kraft. ³ Den stolte kransen til Efraims drankere skal bli trampet under fot. ⁴ Den visnende blomsten av dens herlige skjønnhet, som er på hodet av den fruktbare dalen, vil være som den første modne fiken før sommeren; så snart noen ser den, mens den ennå er i deres hånd, svelger de den. ⁵ På den dagen skal Herren, Den Allmektige, være en vakker krans og en herlig diadem for resten av sitt folk. ⁶ Han skal være en rettferdighetens ånd for den som sitter i dom, og en kilde til styrke for dem som vender tilbake kampen ved porten. ⁷ Disse vakler også av vin og raver av berusende drikk: presten og profeten vakler av drikk, de er forvirret av vin, de vakler av berusende drikk; de raver mens de har syner, de snubler når de feller dommer. ⁸ Alle bordene er dekket med oppkast; det er ikke et rent sted noe sted. ⁹ "Hvem prøver han å lære kunnskap, og hvem forklarer han budskapet? Til barn nettopp advent fra melk, til dem nettopp tatt fra brystet? ¹⁰ For det er: Bud på bud, bud på bud, linje på linje, linje på linje, litt her, litt der." ¹¹ Ja, med stammende lepper og et fremmed språk vil Gud tale til dette folket, ¹² til hvem han erklærte: "Dette er hvilestedet; la de trette finne hvile," og, "Dette er stedet for or," men de ville ikke høre. ¹³ Så Herrens ord til dem vil være: Bud på bud, bud på bud, linje på linje, linje på linje, litt her, litt der, slik at de kan gå og falle bakover, bli brutt, fanget og fanget. ¹⁴ Derfor, hør Herrens ord, dere som spotter og styrer dette folket i

Jerusalem. ¹⁵ Fordi dere har sagt: "Vi har gjort en pakt med døden, og med Sheol har vi gjort en avtale. Når den overveldende svøpen går gjennom, vil den ikke nå oss, for vi har gjort løgn til vår tilflukt og skjult oss med bedrag." ¹⁶ Derfor, dette er hva Den Suverene Herren sier: "Se, jeg legger en stein i Sion, en prøvet stein, en kostbar hjørnestein for et sikkert fundament; den som tror på den vil ikke bli forstyrret. ¹⁷ Jeg vil gjøre rettferdighet til målesnor og rettferdighet til lodd; hagl vil feie bort løgnens tilflukt, og vann vil oversvømme skjulestedet. ¹⁸ Deres pakt med døden vil bli annullert, og deres avtale med Sheol vil ikke stå; når den overveldende svøpen går gjennom, vil dere bli trampet av den. ¹⁹ Så ofte som den går gjennom, vil den gripe dere; morgen etter morgen, dag og natt, vil den feie gjennom. Forståelsen av dette budskapet vil bringe ren terror. ²⁰ Sengen er for kort til å strekke seg ut på, og teppet for smalt til å vikle seg inn i. ²¹ For Herren vil reise seg som han gjorde ved fjellet Perasim, han vil bli rørt som i Gibeons dal, for å gjøre sitt verk, sitt merkelige verk, og for å utføre sin oppgave, sin fremmede oppgave. ²² Nå, stopp deres hån, ellers vil deres lenker bli gjort tyngre; for jeg har hørt fra Herren, hærskares Gud, om en avgjørende ødeleggelse over hele landet. ²³ Lytt og hør min stemme; vær oppmerksom og hør mine ord. ²⁴ Pløyer bonden kontinuerlig for å plante frø? Snu han kontinuerlig og bryter opp jorden sin? ²⁵ Når han har jevnet overflaten, sår han ikke da dill og sprer karve, og planter hvete i rekker, bygger på sin plass, og rug i sitt område? ²⁶ Gud instruerer ham og veileder ham på den rette måten. ²⁷ Dill treskes ikke med en slede, og vognhjulet kjøres ikke over karve; men dill slås ut med en stang, og karve med en stokk. ²⁸ Korn må knuses for å lage brød; man fortsetter ikke å treske det for alltid. Selv om hjulene på en vogn kan ruller over det, bruker man ikke hester til å male korn. ²⁹ Alt dette kommer også fra Herren, hærskares Gud, hvis råd er underfullt og hvis visdom er stor.

29 Ve deg, Ariel, Ariel, byen der David slo leir! Legg år til år, la din syklus av høytider fortsette. ² Likevel vil jeg bringe nød over Ariel, og hun skal være en by av sorg og klage; hun vil være for meg som et alterildsted. ³ Jeg vil slå leir mot deg rundt omkring; jeg vil beleire deg med tårn og reise beleiringsverk mot deg. ⁴ Nedbøyd skal du tale fra bakken; dine ord vil komme fra støvet der du

ligger utstrakt. Din stemme vil være som en ånd fra jorden, og din tale vil hviske fra støvet. ⁵ Men mengden av dine fiender skal bli som fint støv, og de nådeløse hordene som agner som blåser bort; det skal skje plutselig, i et øyeblikk. ⁶ Fra Herren, hærskares Gud, skal du bli besøkt med torden, jordskjelv og en stor lyd, med virvelvind og storm, og flammen av en fortærende ild. ⁷ Mengden av alle nasjonene som kjemper mot Ariel, som beleirer henne og hennes festning, skal være som en drøm, et syn om natten. ⁸ Det vil være som når en sulten person drømmer om å spise, men våkner opp sulten, eller når en tørst person drømmer om å drikke, men våkner opp matt og tørst. Slik skal det være med mengden av alle nasjonene som kjemper mot Sions berg. ⁹ Bli forbløffet og forundret; gjør dere blinde og vær synsløse; de er drukne, men ikke av vin, de sjangler, men ikke av sterk drikk. ¹⁰ For Herren har utøst over dere en ånd av dyp søvn; Han har lukket deres øyne, profetene, og dekket deres hoder, seerne. ¹¹ Hele dette synet vil være for dere som ordene i en forseglet bok. Når den gis til en som kan lese, og det sies: "Les dette, vær så snill," vil han si, "Jeg kan ikke, for den er forseglet." ¹² Eller hvis den gis til en som ikke kan lese, og det sies: "Les dette, vær så snill," vil han si, "Jeg vet ikke hvordan man leser." ¹³ Herren sier: "Disse menneskene nærmer seg meg med munnen og ærer meg med leppene, men deres hjerter er langt fra meg. Deres ærefrykt for meg er basert på menneskelige regler lært av mennesker. ¹⁴ Derfor, se, jeg vil igjen gjøre et underfullt verk blant dette folket, et vidunderlig verk; de vises visdom skal gå til grunne, og de klokes forståelse skal bli skjult." ¹⁵ Ve dem som søker dypt for å skjule sitt råd fra Herren, hvis gjerninger gjøres i mørket, og som sier, "Hvem ser oss? Hvem kjenner oss?" ¹⁶ Dere snur den naturlige orden opp ned! Skal pottemakeren betraktes som det samme som leiren? Skal det som er laget si om sin skaper, "Han laget meg ikke," eller skapelsen si om sin skaper, "Han mangler forståelse"? ¹⁷ Er det ikke snart at Libanon vil bli forvandlet til et fruktbart felt, og det fruktbare feltet vil bli ansett som en skog? ¹⁸ På den dagen skal de døve høre ordene i en bok, og ut av deres mørke og skygge skal de blindes øyne se. ¹⁹ De ydmyke skal øke sin glede i Herren, og de trengende blant menneskene skal glede seg i Israels Hellige. ²⁰ For de nådeløse skal ta slutt, og spotterne skal være ferdige, og alle som vokter på urett skal bli

avskåret— ²¹ de som gjør en mann til en forbryter ved et ord, og legger en snare for ham som irettesetter i porten, og med falskt vitnesbyrd vender de rettferdige bort. ²² Derfor, dette er hva Herren, som forløste Abraham, sier om Jakobs hus: "Jakob skal ikke lenger skamme seg, og hans ansikt skal ikke blekne. ²³ Men når han ser sine barn, mine henders verk, i sin midte, skal de hellige mitt navn; de skal hellige Jakobs Hellige og stå i ærefrykt for Israels Gud. ²⁴ De som feiler i ånden skal komme til forståelse, og de som knurrer skal ta imot undervisning."

30 "Ve de gjenstridige barn," erklærer Herren, "som gjennomfører planer som ikke er mine, og inngår allianser som ikke er av min Ånd, og legger synd til synd; ² som drar ned til Egypt uten å rådføre seg med meg, søker tilflukt i faraos beskyttelse og ly i Egypts skygge. ³ Men faraos beskyttelse skal bli deres skam, og lyet i Egypts skygge deres vanære. ⁴ For selv om deres embetsmenn er i Soan og deres sendebud har nådd Hanes, ⁵ vil alle bli til skamme på grunn av et folk som ikke gagner dem, som verken bringer hjelp eller fordel, bare skam og vanære." ⁶ Et profeti om dyrene i Negev: Gjennom et land av vanskeligheter og nød, av løver og løvinner, av giftslanger og flyktige slanger, bærer de sine rikdommer på eslenes rygger, sine skatter på kamelers pukler, til et folk som ikke vil gagne dem; ⁷ til Egypt, hvis hjelp er fullstendig forjevnes. Derfor har jeg kalt henne Rahab den Uvirkssomme. ⁸ Gå nå, skriv det på en tavle foran dem, skriv det inn på en rull, så det kan tjene som et evig vitne i de kommende dager. ⁹ For dette er et opprørsk folk, svikefulle barn, barn som ikke vil lytte til Herrens instruksjon. ¹⁰ De sier til seerne, "Se ikke flere syner!" og til profetene, "Profeter ikke sannheten for oss. Tal til oss behagelige ting, profeter illusjoner. ¹¹ La oss være i fred, vend bort fra stien, og slutt å konfrontere oss med Israels Hellige!" ¹² Derfor sier Israels Hellige: "Siden dere har forkastet dette budskapet og stolte på undertrykkelse og svik, og avhengte av dem, ¹³ skal denne synden bli for dere som en sprekk i en høy mur, som buler og er i ferd med å kollapse, hvis fall kommer plutselig, på et øyeblikk. ¹⁴ Den skal brytes i stykker som keramikk, knust så hensynsløst at ikke en bit vil bli funnet blant dens stykker til å ta kull fra en ildsted eller å øse vann fra en brønn." ¹⁵ Dette er hva Herren Gud, Israels Hellige, sier: "I omvendelse

Jesaja

og ro er deres frelse, i stillhet og tillit er deres styrke, men dere var ikke villige. ¹⁶ Dere sa, 'Nei, vi vil flykte på hester.' Derfor skal dere flykte! Dere sa, 'Vi vil ri på raske hester.' Derfor skal deres forfølgere være raske! ¹⁷ Tusen skal flykte ved trusselen fra én; ved trusselen fra fem skal dere alle flykte, inntil dere er igjen som en flaggstang på en fjelltopp, som et banner på en høyde." ¹⁸ Likevel lengter Herren etter å være nådig mot dere; derfor vil han reise seg for å vise dere medfølelse. For Herren er en Gud av rettferdighet. Velsignet er alle som venter på ham! ¹⁹ Sions folk, som bor i Jerusalem, dere skal ikke gråte mer. Hvor nådig han vil være når dere roper om hjelp! Så snart han hører, vil han svare dere. ²⁰ Selv om Herren gir dere motgangens brød og lidelsens vann, vil deres Lærer ikke lenger skjule seg; deres øyne skal se deres Lærer. ²¹ Uansett hvor dere vender dere, vil deres ører høre en stemme bak dere, som sier, "Dette er veien; gå på den." ²² Da skal dere vanhellige deres avguder overtrukket med sølv og deres bilder dekket med gull; dere skal kaste dem bort som en uren ting og si til dem, "Bort med dere!" ²³ Han vil også sende regn for såkornet dere sår i jorden, og maten som kommer fra landet vil være rik og rikelig. På den dagen skal deres buskap beite på vide beitemarker. ²⁴ Oksene og eslene som arbeider jorden skal spise krydret fôr, spredt ut med gaffel og spade. ²⁵ På hvert høyt fjell og hver høyde vil det være bekk av vann på dagen for det store slaktet, når tårnene faller. ²⁶ Lyset fra månen vil være som lyset fra solen, og lyset fra solen vil være syv ganger sterkere, som lyset fra syv dager, når Herren forbinder sitt folks sår og helbreder de skadene han påførte. ²⁷ Se, Herrens navn kommer fra det fjerne, med brennende vrede og tette røykskyer; hans lepper er fulle av harme, og hans tunge er som en fortærende ild. ²⁸ Hans ånde er som en flommende elv, som når opp til halsen, for å riste nasjonene i ødeleggelsens sil, og for å plassere i folkets kjever et bittel som leder dem på avveie. ²⁹ Dere skal ha sanger som om natten når dere feirer en hellig fest; deres hjerter skal glede seg som når folk spiller fløyter og går opp til Herrens fjell, til Israels Klippe. ³⁰ Herren vil få sin majestetiske stemme til å bli hørt og vil få dem til å se hans arm komme ned med rasende vrede og fortærende ild, med skybrudd, tordenstorm og haglsteiner. ³¹ Ved Herrens røst skal Assyria bli knust; han vil slå dem med sin stav. ³² Hvert slag Herren legger på dem med sin straffende

klubbe skal være til musikken av tamburiner og lyrer, mens han kjemper mot dem i kamp med slagene fra sin arm. ³³ For Tofet har lenge vært forberedt; det har blitt gjort klart for kongen. Dets bål er dypt og bredt, med en overflod av ild og ved; Herrens ånde, som en strøm av brennende svovel, setter det i brann.

31 Ve dem som drar ned til Egypt for hjelp, som stoler på hester, og som setter sin lit til mengden av vogner og styrken til rytterne, men som ikke vender seg til Israels Hellige eller søker Herrens veiledning. ² Likevel er Han vis og bringer ulykke; Han tar ikke tilbake sine ord. Han vil reise seg mot nasjonen av ugjerningsmenn og dem som støtter ugjerningsmenn. ³ Egypterne er mennesker og ikke guddommelige; deres hester er kjøtt, ikke ånd. Når Herren strekker ut sin hånd, vil helperne snuble, og de som får hjelp vil falle; alle vil gå til grunne sammen. ⁴ Dette er hva Herren har talt til meg: "Som en løve eller ung løve brøler over sitt bytte, og selv om en flokk av hyrder blir tilkalt mot den, blir den ikke skremt av deres rop eller forstyrret av deres støy, slik vil Herren, Allhærs Gud, stige ned for å føre krig på Sions berg og dens høyde." ⁵ Som fugler som svever, vil Herren, Allhærs Gud, beskytte Jerusalem; Han vil skjerme og befri den, Han vil gå forbi og redde den. ⁶ Vend tilbake til Ham, dere israelitter, som dere har trosset så sterkt. ⁷ For på den dagen skal hver av dere kaste bort deres sølvavguder og gullavguder, som deres syndige hender har laget. ⁸ Assyria vil falle for et sverd som ikke er ført av et menneske; et sverd ikke av dødelige vil fortære dem. De vil flykte fra sverdet, og deres unge menn vil bli tvangsarbeidere. ⁹ Deres festning vil kollapse av panikk, og deres befalingsmenn vil bli skremt ved synet av kampstandarden," erklærer Herren, hvis ild er i Sion og hvis ovn er i Jerusalem.

32 Se, en konge skal styre med rettferdighet, og embetsmenn skal administrere rettferd. ² Hver og en skal tjene som et ly mot vinden og et tilfluktssted fra stormen, lik strømmen av vann i et tørt land og skyggen av en stor klippe i et uttørket område. ³ På den tiden skal de som ser ha øynene åpne, og de som hører skal lytte oppmerksomt. ⁴ Den hastige sinnet skal forstå kunnskap, og tungen til de som stammer skal tale flytende og klart. ⁵ Dårn skal ikke lenger kalles edel, og skurken skal

ikke betraktes som generøs. ⁶ For dårer taler dårskap, og deres hjerter er tilbøyelige til ondskap: De driver med ugudelighet og sprer løgner om Herren; de lar de sultne være utilfredse og holder drikke tilbake fra de tørste. ⁷ Skurken bruker onde midler; han legger onde planer for å ødelegge de fattige med løgner, selv når de trengende taler det som er rett. ⁸ Men den edle personen legger edle planer, og ved edle gjerninger står han fast. ⁹ Stå opp, dere kvinner som er selvtilfredse, og lytt til min røst; hør mine ord, dere døtre som føler dere trygge. ¹⁰ Om litt mer enn et år, dere som føler dere trygge, vil bli urolige; druehøsten vil svikte, og fruktsamlingen vil ikke finne sted. ¹¹ Skjelv, dere selvtilfredse kvinner; bli urolige, dere døtre som føler dere trygge! Ta av deres fine klær og ta på sekkestrie. ¹² Sørg for de behagelige markene, for de fruktbare vinrankene, ¹³ og for landet til mitt folk, overgrodd med tornar og tistler— ja, sørg for alle de glade husene og den jubelende byen. ¹⁴ For palasset vil bli forlatt, den travle byen øde; høyde og vaktårn vil bli huler for alltid, en glede for ville esler, en beitemark for flokker, ¹⁵ inntil Ånden blir utøst over oss fra det høye, og ødemarken blir en fruktbar mark, og den fruktbare marken blir ansett som en skog. ¹⁶ Da skal rettferd bo i ødemarken, og rettferdighet skal bo i den fruktbare marken. ¹⁷ Resultatet av rettferdighet vil være fred, og virkningen av rettferdighet vil være ro og trygghet for alltid. ¹⁸ Mitt folk skal bo i fredelige bosetninger, i trygge hjem, og på uforstyrrede hvilesteder. ¹⁹ Og det vil hagle når skogen faller, og byen vil bli fullstendig lagt lavt. ²⁰ Hvor velsignet dere vil være, når dere sår deres frø ved alle vann, og lar deres kveg og esler vandre fritt.

33 Ve deg, du ødelegger, som ennå ikke er blitt ødelagt; og deg, forræder, som ennå ikke er blitt forrådt! Når du fullfører din ødeleggelse, vil du bli ødelagt; når du opphører din forræderi, vil du bli forrådt. ² Herre, vær nådig mot oss; vi har ventet på deg. Vær vår styrke hver morgen, vår frelse i tider med nød. ³ Ved lyden av din larm flykter folkene; når du reiser deg, spres nasjonene. ⁴ Ditt bytte samles som gresshopper samler seg; som en sverm av gresshopper, skynder folk seg over det. ⁵ Herren er opphøyd, for Han bor i det høye; Han har fylt Sion med rettferdighet og rett. ⁶ Han vil være stabiliteten i dine tider, en rikdom av frelse, visdom og kunnskap; frykten for Herren er

skatten. ⁷ Se, deres modige menn roper ut i gatene; fredens sendebud gråter bittert. ⁸ Hovedveiene ligger øde, reisende har opphørt. Pakten er brutt, byene er foraktet, og det er ingen hensyn til menneskeheten. ⁹ Landet sørger og visner, Libanon skammer seg og visner; Sharon er som en ørken, og Basan og Karmel feller sine blader. ¹⁰ "Nå vil jeg handle," sier Herren. "Nå vil jeg bli opphøyd; nå vil jeg bli løftet opp. ¹¹ Dere unnfanger agner, dere føder halm; min ånde vil fortære dere som ild. ¹² Folkene vil bli brent til kalk, som avskårne tornebusker satt i brann. ¹³ De som er fjerne, lytt til hva jeg har gjort; og de som er nær, gjenkjenn min makt. ¹⁴ Syndere i Sion er redde; skjelving griper de gudløse: "Hvem blant oss kan bo med den fortærende ild? Hvem blant oss kan bo med evig brenning?" ¹⁵ De som vandrer rettferdig og taler med integritet, som avviser urettferdig vinning og rister sine hender fri for bestikkelser, som stopper sine ører fra å høre om blodutgytelse og lukker sine øyne fra å se ond— ¹⁶ de vil bo på høydene, deres tilflukt vil være den uinntakelige klippen; deres brød vil bli gitt, og deres vann vil være sikkert. ¹⁷ Dine øyne vil se kongen i hans skjønnhet og skue et land som strekker seg langt. ¹⁸ I ditt hjerte vil du tenke på den tidligere skrekken: "Hvor er den som teller? Hvor er den som veier? Hvor er den som teller tårnene?" ¹⁹ Du vil ikke lenger se et vilt folk, et folk med uforståelig tale, hvis språk er ubegripelig. ²⁰ Se på Sion, vår festby; dine øyne vil se Jerusalem, en fredelig bolig, et telt som ikke vil bli flyttet; dets pluggen vil aldri bli trukket opp, og ingen av dets tau vil bli brutt. ²¹ Der vil Herren være vår majestetiske, et sted med brede elver og bekker, hvor ingen galei med årer vil gå, og ingen mektig skip vil passere. ²² For Herren er vår dommer, Herren er vår lovgiver, Herren er vår konge; han vil frelse oss. ²³ Dine rigg henger løst; det kan ikke holde masten fast, eller spre seilet. Da vil en overflod av bytte bli delt, og selv de halte vil bære bort bytte. ²⁴ Ingen innbygger vil si, "Jeg er syk"; folket som bor der vil bli tilgitt sin misgjerning.

34 Kom nær, dere nasjoner, og lytt; hør etter, dere folk! La jorden og alt den inneholder høre, verden og alt som spirer frem fra den. ² For Herrens harme er over alle nasjoner, og Hans vrede over alle deres hærer. Han har fullstendig ødelagt dem, Han har overgitt dem til slakt. ³ Deres drepte skal bli kastet ut, og deres lik vil avgi en

stank; fjellene skal bli gjennomtrukket av deres blod. ⁴ Alle himmelens stjerner skal falme bort, og himmelen skal bli rullet sammen som en bokrull; hele dens hær skal visne som blader visner fra vintreet, eller som inntørkede fikener fra fikentreet. ⁵ For Mitt sverd har blitt mett i himmelen; se, det skal stige ned i dom over Edom, over folket Jeg har viet til ødeleggelse. ⁶ Herrens sverd er gjennomtrukket av blod, og dekket med fett, med blodet av lam og geiter, med fett av nyrene til værer. For Herren har et offer i Bosra, og en stor slakt i Edoms land. ⁷ Ville okser skal falle med dem, og unge okser med mektige; deres land skal bli gjennomtrukket av blod, og deres støv skal bli fett av fett. ⁸ For Herren har en tid for gjengjeldelse, og et år for gjengjeldelse i Sions navn. ⁹ Dens bekker skal bli til bek, og dens støv til brennende svovel; dens land skal bli til brennende bek. ¹⁰ Det skal ikke slukkes natt eller dag; dens røyk skal stige opp for alltid. Fra generasjon til generasjon skal det ligge øde; ingen skal passere gjennom det for evig og alltid. ¹¹ Pelikanten og pinnsvinet skal eie det; uglen og raven skal bo der. Han skal strekke over det kaosets linje og ødeleggelssens lodd. ¹² Dets adelige skal ikke ha noe der som kan kalles et kongerike, og alle dets fyrster skal forsvinne. ¹³ Torner skal overgro dens festninger, nesler og tistler dens festningsverk; det skal bli en tilholdssted for sjakaler, en bolig for strutser. ¹⁴ Ørkenens skapninger skal møte hyener, og ville geiter skal rope til hverandre; der skal også nattfuglen slå seg ned og finne seg et hvilested. ¹⁵ Treslangen skal lage sitt rede der og legge egg, og klemme dem, og samle dem under sin skygge; der skal også haukene samle seg, hver med sin make. ¹⁶ Søk i Herrens bok, og les: Ikke én av disse skal mangle, ingen skal savne sin make. For Hans munn har befalt, og Hans Ånd har samlet dem. ¹⁷ Han har kastet loddet for dem, og Hans hånd har delt det ut til dem etter mål. De skal eie det for alltid; fra generasjon til generasjon skal de bo i det.

35 Ødemarken og det tørre land skal glede seg; ørkenen skal juble og blomstre rikelig, som en krokus. ² Den skal blomstre og juble med stor glede og sang. Libanons herlighet skal bli gitt den, Karmels og Sharons prakt. De skal se Herrens herlighet, vår Guds majestet. ³ Styrk de slappe hender, og gjør de ustøe knær faste. ⁴ Si til de som har engstelige hjerter: «Vær sterke, frykt ikke; se, deres Gud kommer med hev, med

guddommelig gjengjeldelse. Han kommer for å frelse dere.» ⁵ På den tiden skal de blindes øyne bli åpnet, og de døves ører skal bli renset. ⁶ Da skal den lamme hoppe som en hjort, og den stummes tunge skal rope av glede. For vann skal bryte frem i ødemarken, og bekker i ørkenen. ⁷ Den brennende sanden skal bli til en dam, og det tørste land til kilder av vann. Der sjakaler en gang lå, skal det vokse gress, siv og rør. ⁸ Og der skal være en vei, kalt Den hellige vei. De urene skal ikke ferdes på den, men den skal være for dem som vandrer på den veien; dårer skal ikke vandre på den. ⁹ Ingen løve skal være der, og ingen glupsk villdyr skal komme opp på den; de skal ikke finnes der. Men de forløste skal vandre der, ¹⁰ og Herrens gjenløste skal vende tilbake og komme til Sion med sang; evig glede skal krone deres hoder. Glede og fryd skal overta dem, og sorg og sukk skal flykte bort.

36 I det fjortende året av kong Hiskias regjeringstid dro Sankerib, kongen av Assyria, opp mot alle de befestede byene i Juda og tok dem. ² Kongen av Assyria sendte sin overkommanderende fra Lakis til Jerusalem til kong Hiskia med en stor hær. Han stanset ved vannledningen fra Øvre dammen, ved veien til Vaskerens mark. ³ Eliakim, sønn av Hilkia, som var over palasset, Sjubna, skriveren, og Joah, sønn av Asaf, historikeren, gikk ut for å møte ham. ⁴ Overkommandanten sa til dem: «Si til Hiskia: 'Dette sier den store kongen, kongen av Assyria: Hva er dette for en tillit du har?' ⁵ Du sier at du har strategi og styrke til krig, men dette er bare tomme ord. Hvem stoler du på, siden du har gjort opprør mot meg?' ⁶ Se, du stoler på Egypt, den knekte rørstaven, som gjennomborer hånden på den som støtter seg til den. Slik er farao, kongen av Egypt, for alle som stoler på ham. ⁷ Men hvis du sier til meg: "Vi stoler på Herren vår Gud," er det ikke Han hvis offerhauger og altere Hiskia har fjernet, og sagt til Juda og Jerusalem: "Dere skal tilbe foran dette alteret?" ⁸ 'Nå, inngå en avtale med min herre, kongen av Assyria: Jeg vil gi deg to tusen hester, hvis du kan skaffe ryttere til dem!' ⁹ Hvordan kan du da avvise selv en eneste offiser av de minste av min herres tjenere, når du stoler på Egypt for vogner og ryttere? ¹⁰ Dessuten, har jeg dratt opp mot dette landet for å ødelegge det uten Herrens godkjenning? Herren selv sa til meg: "Gå opp mot dette landet og ødelegg det."» ¹¹ Da sa Eliakim, Sjubna og Joah til

overkommandanten: «Vær så snill å snakke til dine tjenere på arameisk, for vi forstår det. Ikke snakk til oss på judeisk så folket på muren hører det.»¹² Men overkommandanten svarte: «Har min herre sendt meg for å tale disse ordene bare til din herre og til deg, og ikke til mennene som sitter på muren, som, som dere, må spise sin egen avføring og drikke sin egen urin?»¹³ Da sto overkommandanten og ropte høyt på judeisk: «Hør ordene fra den store kongen, kongen av Assyria!»¹⁴ Dette sier kongen: Ikke la Hiskia bedra dere, for han kan ikke redde dere.¹⁵ Ikke la Hiskia overtale dere til å stole på Herren ved å si: 'Herren vil sikkert redde oss; denne byen vil ikke falle i hendene på kongen av Assyria.'¹⁶ Ikke hør på Hiskia. Dette sier kongen av Assyria: Gjør fred med meg og kom ut til meg. Da skal hver av dere spise av sitt eget vintre og fikentre og drikke vann fra sin egen brønn,¹⁷ inntil jeg kommer og tar dere til et land som deres eget, et land med korn og ny vin, et land med brød og vingårder.¹⁸ Ikke la Hiskia villede dere ved å si: 'Herren vil redde oss.' Har noen av gudene til nasjonene reddet sine land fra kongen av Assyrias hånd?¹⁹ Hvor er gudene fra Hamat og Arpad? Hvor er gudene fra Sefarvajim? Har de reddet Samaria fra min hånd?²⁰ Hvem blant alle gudene i disse landene har reddet sitt land fra min hånd, så Herren skulle redde Jerusalem fra min hånd?»²¹ Men folket forble stille og svarte ham ikke et ord, for kongen hadde befalt: «Ikke svar ham.»²² Da kom Eliakim, sønn av Hiskia, som var over husholdningen, Sjebna, skriveren, og Joah, sønn av Asaf, historikeren, til Hiskia med klærne revet i stykker, og rapporterte til ham ordene fra overkommandanten.

37 Da kong Hiskia mottok rapporten, rev han sine klær, kledde seg i sekkestrie og gikk inn i Herrens hus.² Han sendte Eljakim, som hadde ansvaret for palasset, Sebna, skriveren, og de eldste av prestene, alle kledd i sekkestrie, til profeten Jesaja, sønn av Amos.³ De sa til ham: «Dette er hva Hiskia sier: 'Denne dagen er en av nød, irttesettelse og ydmykelse, som når barn kommer til fødselsøyeblikket, men det er ingen styrke til å føde dem.'⁴ Kanskje vil Herren din Gud høre ordene til hærføreren, som hans herre, kongen av Assyria, har sendt for å spotte den levende Gud, og vil irttesette ordene som Herren din Gud har hørt. Be derfor for den rest som er igjen.'»⁵ Kong Hiskias sendebud gikk til Jesaja.⁶ Jesaja sa til dem: «Dette

skal dere si til deres herre: 'Dette sier Herren: Frykt ikke for de ordene du har hørt, som Assyrias konges tjenere har spottet meg med.'⁷ Se, jeg vil legge en ånd i ham, slik at når han hører en viss rapport, vil han vende tilbake til sitt eget land, og der vil jeg få ham til å falle for svertet.'»⁸ Da hærføreren vendte tilbake, fant han kongen av Assyria i kamp mot Libna, for han hadde hørt at kongen hadde forlatt Lakisj.⁹ Nå hørte Sankerib om Tirhaka, kongen av Kusch: «Han har satt ut for å kjempe mot deg.» Da han hørte dette, sendte han budbringere til Hiskia og sa,¹⁰ «Dette skal dere si til Hiskia, kongen av Juda: 'La ikke din Gud, som du stoler på, bedra deg ved å si: "Jerusalem vil ikke bli overgitt i hendene på kongen av Assyria."'¹¹ Du har sikkert hørt hva Assyrias konger har gjort mot alle land, fullstendig ødelagt dem. Vil du da bli befridd?¹² Har gudene til de nasjonene som mine forfedre ødela, befridd dem—Gosan, Karan, Resef, og folket i Eden som var i Telassar?¹³ Hvor er kongen av Hamat, kongen av Arpad, eller kongene av byen Sefarvajim, Hena og Ivva?»¹⁴ Hiskia tok brevet fra budbringerne og leste det. Så gikk han opp til Herrens hus og bredte det ut for Herren.¹⁵ Og Hiskia ba til Herren:¹⁶ «Herre, hærskares Gud, Israels Gud, som troner over kjerubene, du alene er Gud over alle jordens riker. Du har skapt himmelen og jorden.¹⁷ Bøy ditt øre, Herre, og hør; åpne dine øyne, Herre, og se; og lytt til alle ordene som Sankerib har sendt for å spotte den levende Gud.¹⁸ Sannelig, Herre, Assyrias konger har ødelagt alle nasjonene og deres land,¹⁹ og har kastet deres guder i ilden, for de var ingen guder, men menneskehenders verk, tre og stein. Derfor ble de ødelagt.²⁰ Nå, Herre vår Gud, befri oss fra hans hånd, så alle jordens riker kan vite at du alene, Herre, er Gud.»²¹ Da sendte Jesaja, sønn av Amos, en melding til Hiskia og sa: «Dette sier Herren, Israels Gud: 'Fordi du har bedt til meg angående Sankerib, kongen av Assyria,²² er dette ordet som Herren har talt mot ham: "Jomfrudatteren Sion forakter deg og spotter deg; datteren av Jerusalem rister på hodet mot deg mens du flykter.'²³ Hvem har du hånet og spottet? Og mot hvem har du hevet din røst og løftet dine øyne i stolthet? Mot Israels Hellige!²⁴ Ved dine tjenere har du hånet Herren, og du har sagt: 'Med mine mange vogner har jeg steget opp til fjellenes høyder, til Libanons ytterste avkroker. Jeg har hogd ned dets høyeste sedertrær, dets ypperste syprer. Jeg har nådd dets fjerneste

høyder, dets tetteste skog.²⁵ Jeg har gravd brønner og drukket vann, og med mine føtters såle har jeg tørket opp alle Egypts bekker.’²⁶ Har du ikke hørt? For lenge siden bestemte jeg det. I gamle dager planla jeg det; nå har jeg brakt det til utførelse, at du skulle gjøre befestede byer til ruinhauger.²⁷ Deres innbyggere, tappet for kraft, er forferdet og forvirret. De er som planter på marken, som spede grønne skudd, som gress på hustakene, svidd før det vokser opp.²⁸ Men jeg vet om din sittende, din utgang og din inngang, og din raseri mot meg.²⁹ På grunn av din raseri mot meg og din arroganse som har nådd mine ører, vil jeg sette min krok i din nese og mitt bissel i dine lepper, og jeg vil vende deg tilbake den veien du kom.³⁰ “Dette skal være tegnet for deg: Dette året skal du spise det som vokser av seg selv, og det andre året det som spirer fra det. Men i det tredje året skal dere så og høste, plante vingårder og spise deres frukt.³¹ Resten av Judas hus skal igjen slå rot nedenfor og bære frukt ovenfor.³² For fra Jerusalem skal det komme en rest, og fra Sions berg en flokk av overlevende. Herren, hærskaresenes iver, skal utføre dette.³³ “Derfor, dette sier Herren om kongen av Assyria: ‘Han skal ikke komme inn i denne byen eller skyte en pil der. Han skal ikke komme foran den med skjold eller bygge en beleiringsrampe mot den.³⁴ Han skal vende tilbake den veien han kom; han skal ikke komme inn i denne byen,’ erklærer Herren.³⁵ ‘Jeg vil beskytte denne byen og redde den, for min skyld og for min tjener Davids skyld.’”³⁶ Da gikk Herrens engel ut og slo 185 000 i assyrernes leir. Da folket sto opp tidlig om morgenen, se, alle disse var døde kroppar.³⁷ Så dro Sankerib, kongen av Assyria, bort og vendte hjem, og han ble i Ninive.³⁸ Og det skjedde, mens han tilba i Nisroks hus, sin gud, at hans sønner Adrammelek og Sareser slo ham ned med sverdet, og de flyktet til Ararats land. Og Esarhaddon, hans sønn, regjerte i hans sted.

38 På den tiden ble Hiskia alvorlig syk og var nær døden. Profeten Jesaja, sønn av Amos, kom til ham og sa: “Dette sier Herren: Sett ditt hus i orden, for du skal dø; du vil ikke overleve.”² Da vendte Hiskia seg mot veggen og ba til Herren,³ og sa: “Husk, Herre, hvordan jeg har vandret for ditt ansikt med helhjertet hengivenhet og i sannhet, og har gjort det som er godt i dine øyne.” Og Hiskia gråt bittert.⁴ På den tiden kom Herrens budskap til Jesaja,⁵ “Gå og si til Hiskia: ‘Dette sier Herren, din

stamfar Davids Gud: Jeg har hørt din bønn og sett dine tårer; jeg vil legge femten år til ditt liv.⁶ Jeg vil også redde deg og denne byen fra assyrerkongens hånd. Jeg vil forsvare denne byen.”⁷ “Dette skal være tegnet for deg fra Herren at Han vil gjøre det Han har lovet:⁸ Jeg vil få skyggen kastet av solen til å gå tilbake ti trinn på Akas’ trapp.” Så gikk skyggen tilbake de ti trinnene den hadde gått ned.⁹ Dette er beretningen om Hiskia, kongen av Juda, etter at han var syk og ble frisk.¹⁰ Jeg sa, “Midt i mine dager må jeg gå gjennom dødsrikets porter og bli fratatt resten av mine år.”¹¹ Jeg sa, “Jeg vil ikke se Herren i de levendes land; jeg vil ikke lenger se menneskene eller være blant verdens innbyggere.”¹² Som et hyrdetelt blir min bolig trukket opp og tatt fra meg. Som en vever har jeg rullet opp mitt liv, og han kutter meg av fra veven; fra dag til natt fører du meg til en ende.¹³ Jeg samlet meg til morgenen, men som en løve bryter han alle mine ben; fra dag til natt fører du meg til en ende.¹⁴ Jeg kvitret som en svale eller en trane, jeg stønnet som en due. Mine øyne ble svake mens jeg så opp mot himmelen. Jeg er undertrykt, Herre, vær min støtte!”¹⁵ Men hva skal jeg si? Han har talt til meg, og Han selv har gjort det. Jeg vil vandre ydmykt alle mine år på grunn av denne sjelens angst.¹⁶ Herre, ved slike ting lever folk; og i alle disse er mitt ånds liv. Gjenopprett meg til helse og la meg leve.¹⁷ Sannelig var det til min fordel at jeg led slik bitterhet. I din kjærlighet har du holdt meg fra ødeleggelsens grav; du har kastet alle mine synder bak din rygg.¹⁸ For de dødnes rike kan ikke takke deg, heller ikke kan døden prise deg; de som stiger ned til graven kan ikke håpe på din trofasthet.¹⁹ De levende, de levende—de takker deg, som jeg gjør i dag; foreldre forteller sine barn om din trofasthet.²⁰ Herren vil frelse meg, og vi vil synge med strengeinstrumenter alle våre livs dager i Herrens hus.²¹ Jesaja hadde instruert, “Forbered en fikenpasta og legg den på byllen, og han vil bli frisk.”²² Hiskia hadde spurt, “Hva vil være tegnet på at jeg skal gå opp til Herrens hus?”

39 På den tiden sendte Merodak-Baladan, sønn av Baladan, kongen av Babylon, brev og en gave til Hiskia, for han hadde hørt om hans sykdom og bedring.² Hiskia ble glad og viste dem alt som var i hans forrådshus—sølv, gull, krydderne, den fine olivenoljen—hele hans våpenlager og alt som fantes blant hans skatter. Det var ingenting i hans palass eller i hele hans rike som

Jesaja

Hiskia ikke viste dem. ³ Da kom profeten Jesaja til kong Hiskia og spurte: "Hva sa disse mennene, og hvorfra kom de til deg?" Hiskia svarte, "De kom til meg fra et fjernt land, fra Babylon." ⁴ Profeten spurte, "Hva så de i ditt palass?" Hiskia svarte, "De har sett alt i mitt palass; det er ingenting blant mine skatter som jeg ikke viste dem." ⁵ Da sa Jesaja til Hiskia, "Hør budskapet fra Herren, hærskares Gud: ⁶ 'Se, dager kommer da alt som er i ditt palass, og alt som dine forfedre har samlet opp til denne dag, skal bli ført bort til Babylon. Ingenting skal bli igjen,' sier Herren. ⁷ 'Og noen av dine etterkommere, ditt eget kjød og blod som skal bli født til deg, skal bli tatt bort, og de skal tjene i palasset til kongen av Babylon.'" ⁸ Da sa Hiskia til Jesaja, "Herrens ord som du har talt er godt." For han tenkte, "Det vil være fred og sikkerhet i mine dager."

40 "Trøst, trøst mitt folk," sier deres Gud. ² Tal vennlig til Jerusalem og forkynn for henne at hennes strid er endt, at hennes skyld er fjernet, at hun har mottatt fra Herrens hånd dobbelt for alle sine synder. ³ En røst roper i ødemarken: "Forbered Herrens vei; gjør i ørkenen en rett vei for vår Gud. ⁴ Hver dal skal løftes opp, og hvert fjell og hver haug skal gjøres lav; det ujevne landet skal bli jevnt, og det ruglete terrenget en slette. ⁵ Da skal Herrens majestet bli avdekket, og alle mennesker skal se det sammen. For Herrens munn har talt." ⁶ En røst sier, "Rop ut." Og jeg sa, "Hva skal jeg rope?" Alt kjød er som gress, og all dets skjønnhet er som markens blomster. ⁷ Gresset visner og blomstene falmer, fordi Herrens ånde blåser på dem. Sannelig, folket er gress. ⁸ Gresset visner og blomstene falmer, men vår Guds ord varer evig. ⁹ Du som bringer gode nyheter til Sion, gå opp på et høyt fjell. Du som bringer gode nyheter til Jerusalem, løft opp din røst med et rop, løft den opp, vær ikke redd; si til Judas byer, "Her er deres Gud!" ¹⁰ Se, den suverene Herren kommer med makt, og Hans arm hersker for Ham. Se, Hans belønning er med Ham, og Hans gjengjeldelse følger Ham. ¹¹ Han tar seg av sin flokk som en hyrde: Han samler lammene i sine armer og bærer dem nær sitt hjerte; Han leder forsiktig dem som har unge. ¹² Hvem har målt vannene i sin hule hånd, eller med sin hånds spenn satt himlene på plass? Hvem har samlet jordens støv i et mål, eller veid fjellene på vektskålen og haugene på en vekt? ¹³ Hvem kan forstå Herrens Ånd, eller tjene som Herrens rådgiver? ¹⁴ Hvem rådførte Han seg med for

å bli opplyst, og hvem lærte Ham den rette veien? Hvem var det som lærte Ham kunnskap, eller viste Ham forståelsens vei? ¹⁵ Sannelig, nasjonene er som en dråpe i en bøtte; de regnes som støv på vektskålen; Han løfter opp øyene som fint støv. ¹⁶ Selv Libanon er ikke nok for alterbranner, og heller ikke dets dyr nok for brennoffer. ¹⁷ For Ham er alle nasjonene som ingenting; de regnes av Ham som mindre enn ingenting og meningsløse. ¹⁸ Hvem vil dere da sammenligne Gud med? Hvilken likhet vil dere ligne Ham med? ¹⁹ Når det gjelder et idol, støper en håndverker det, og en gullsmed overtrekker det med gull og lager sølvkjeder for det. ²⁰ En person for fattig til et slikt offer velger tre som ikke vil råtne; de ser etter en dyktig håndverker til å sette opp et idol som ikke vil vakle. ²¹ Vet dere ikke? Har dere ikke hørt? Har det ikke blitt fortalt dere fra begynnelsen? Har dere ikke forstått siden jordens grunnvoller ble lagt? ²² Han sitter på tronen over jordens sirkel, og dens innbyggere er som gresshopper. Han strekker ut himlene som et baldakin og brer dem ut som et telt å bo i. ²³ Han gjør fyrster ubetydelige og reduserer verdens herskere til ingenting. ²⁴ Knap er de plantet, knapt er de sådd, knapt har de slått rot i bakken, før Han blåser på dem og de visner, og en virvelvind feier dem bort som agner. ²⁵ "Hvem kan dere sammenligne Meg med? Eller hvem er Min like?" sier Den Hellige. ²⁶ Løft opp øynene og se til himlene: Hvem skapte alt dette? Det er Han som fører ut stjernehæren én etter én og kaller hver av dem ved navn. På grunn av Hans store makt og veldige styrke mangler ikke én av dem. ²⁷ Hvorfor klager du, Jakob? Hvorfor sier du, Israel, "Min vei er skjult for Herren; min sak er oversett av min Gud"? ²⁸ Vet dere ikke? Har dere ikke hørt? Herren er den evige Gud, Skaperen av jordens ender. Han blir ikke trett eller sliten, og Hans forståelse er utenfor menneskelig rekkevidde. ²⁹ Han gir styrke til den trette og øker kraften til den svake. ³⁰ Selv unge blir trette og slitne, og kraftige unge menn snubler og faller; ³¹ men de som venter på Herren skal fornye sin styrke. De skal sveve på vinger som ørner; de skal løpe og ikke bli trette, de skal gå og ikke bli utmattet.

41 "Vær stille for meg, dere kystland, og la folkene fornye sin styrke. La dem komme fram og tale; la oss møtes til dom. ² Hvem har vekket opp en fra øst, som Han kaller i rettferdighet til sin tjeneste? Han overgir folkeslag til

ham og underlegger seg konger. Han gjør dem som støv med sitt sverd, som vindblåst agner med sin bue. ³ Han forfølger dem og går trygt videre, på en sti hans føtter ikke har reist før. ⁴ Hvem har utført og fullført dette, kalt fram slektene fra begynnelsen? Jeg, Herren, den første, og med den siste—jeg er Han." ⁵ Kystlandene har sett det og er redde; jordens ender skjelver. De nærmer seg og kommer fram; ⁶ Hver hjelper den andre og sier til sin følgesvenn, "Vær sterk!" ⁷ Håndverkeren oppmuntrer gullsmeden, og han som glatter med hammeren oppmuntrer ham som slår på ambolten. De sier om loddet, "Det er godt." De fester det med spiker så det ikke skal velte. ⁸ "Men du, Israel, min tjener, Jakob, som jeg har utvalgt, etterkommere av Abraham, min venn, ⁹ Jeg tok deg fra jordens ender og kalte deg fra dens fjerneste deler. Jeg sa: 'Du er min tjener; jeg har utvalgt deg og ikke forkastet deg. ¹⁰ Frykt ikke, for jeg er med deg; vær ikke motløs, for jeg er din Gud. Jeg vil styrke deg og hjelpe deg; jeg vil holde deg oppe med min rettferdige høyre hånd. ¹¹ Alle som er rasende mot deg skal bli til skamme og vanære; de som strider mot deg skal bli som intet og gå til grunne. ¹² Selv om du leter etter dine motstandere, vil du ikke finne dem. De som fører krig mot deg skal bli som intet og ikke-eksisterende. ¹³ For jeg er Herren din Gud, som holder din høyre hånd, og jeg sier til deg, 'Frykt ikke; jeg vil hjelpe deg.' ¹⁴ Frykt ikke, du orm Jakob, lille Israel, for jeg selv vil hjelpe deg," erklærer Herren, din gjensløser, Israels Hellige. ¹⁵ "Se, jeg vil gjøre deg til en ny, skarp treskeslede med mange tenner. Du skal treske fjellene og knuse dem, og redusere høydene til agner. ¹⁶ Du skal kaste dem, og vinden skal bære dem bort, og en storm skal spre dem. Men du skal glede deg i Herren og rose deg i Israels Hellige. ¹⁷ "De fattige og trengende søker etter vann, men det finnes ikke; deres tunger er tørre av tørst. Jeg, Herren, vil svare dem; jeg, Israels Gud, vil ikke forlate dem. ¹⁸ Jeg vil la elver strømme på øde høyder, og kilder i dalene. Jeg vil gjøre ørkenen til vannbassenger, og det tørre land til vannkilder. ¹⁹ Jeg vil plassere sedertreet i ødemarken, akasien, myrten og oliventreet. Jeg vil sette einer i ørkenen, sammen med alm og syppress, ²⁰ slik at folk kan se og erkjenne, kan tenke over og forstå, at Herrens hånd har gjort dette, at Israels Hellige har skapt det. ²¹ "Fremlegg deres sak," sier Herren. "Presenter deres argumenter," sier Jakobs Konge. ²² La dem bringe dem fram og erklære for

oss hva som skal skje. Fortell oss hva de tidligere tingene var, så vi kan overveie dem og kjenne deres utfall. Eller erklær for oss de ting som skal komme, ²³ avslør hva fremtiden holder, så vi kan vite at dere er guder. Utfør noe, enten godt eller ondt, så vi vil bli forbløffet og fylt med ærefrykt. ²⁴ Men dere er mindre enn intet, og deres verk er fullstendig verdiløse; den som velger dere er en vederstyggelighet. ²⁵ "Jeg har vekket opp en fra nord, og han kommer; fra solens oppgang vil han kalle på mitt navn. Han vil trampe på herskere som om de var mørtel, som pottemakeren trækker leire. ²⁶ Hvem har erklært dette fra begynnelsen, så vi kunne vite, eller fra tidligere tider, så vi kan si, 'Han har rett'? Ingen erklærte det, ingen forkynte det, ingen hørte noen ord fra dere. ²⁷ Jeg var den første til å si til Sion, 'Se, her er de!' Jeg ga til Jerusalem en budbringer med gode nyheter. ²⁸ Men når jeg ser, er det ingen, ingen rådgiver blant dem, som, hvis jeg spør, kan gi et svar. ²⁹ Se, de er alle bedragsere! Deres gjerninger utgjør intet; deres bilder er bare vind og forvirring.

42 «Se, min tjener, som jeg har utvalgt; min elskede utvalgte, som min sjel har behag i. Jeg har lagt min Ånd på ham; han skal føre rett til folkene. ² Han skal ikke rope eller heve sin røst, og hans røst skal ikke høres på gatene. ³ En knekket siv skal han ikke bryte, og en rykende veke skal han ikke slokke; han skal trofast føre rett fram. ⁴ Han skal ikke bli matt eller bli knust før han har satt rett på jorden; og kystlandene skal vente på hans lære.» ⁵ Så sier Gud Herren, som skapte himlene og spent dem ut, som bredte ut jorden og alt som kommer fra den, som gir åndedrett til folket på den og ånd til dem som vandrer på den: ⁶ «Jeg er Herren; jeg har kalt deg i rettferdighet, jeg vil holde deg ved hånden og vokte deg, og jeg vil sette deg til en pakt for folket, et lys for folkene, ⁷ for å gi de blinde syn, for å fri fanger fra fengsel, og dem som bor i mørket fra deres fangenskap. ⁸ Jeg er Herren; dette er mitt navn! Jeg vil ikke gi min ære til en annen, eller min pris til avguder. ⁹ Se, de tidligere ting har skjedd, og nye ting forkynner jeg; før de spirer fram, kunngjør jeg dem for dere.» ¹⁰ Syng en ny sang for Herren, hans pris fra jordens ender, dere som går ned til havet og alt som er i det, dere øyer og de som bor på dem. ¹¹ La ørkenen og dens byer løfte sin røst, bosetningene der Kedar bor. La innbyggerne i Sela synge av glede; la dem rope fra fjelltoppene. ¹² La dem gi Herren ære og proklamere

hans pris på kystlandene.¹³ Herren skal gå ut som en kriger; han skal vekke sin iver som en mann av krig. Med et rop skal han heve kampropet og seire over sine fiender.¹⁴ «Jeg har vært stille lenge; jeg har vært taus og holdt meg tilbake. Nå, som en kvinne i fødsel, vil jeg stønne, jeg vil både gispe og puste tungt.¹⁵ Jeg vil legge fjell og hauger øde og visne all deres vegetasjon; jeg vil gjøre elver til kystland og tørke ut dammene.¹⁶ Jeg vil lede de blinde på veier de ikke kjenner, langs ukjente stier vil jeg føre dem. Jeg vil gjøre mørket til lys foran dem og gjøre de røffe stedene glatte. Dette er de tingene jeg vil gjøre, og jeg vil ikke forlate dem.¹⁷ De skal bli vendt tilbake og fullstendig til skamme, de som stoler på avguder, som sier til støpte bilder: 'Dere er våre guder.'¹⁸ Hør, dere døve; se, dere blinde, og se!¹⁹ Hvem er blind, om ikke min tjener, eller så døv som min budbringer som jeg sender? Hvem er så blind som den som er i pakt med meg, eller så blind som Herrens tjener?²⁰ Du har sett mange ting, men du husker dem ikke; dine ører er åpne, men ingen lytter.²¹ Herren var fornøyd, for sin rettferdighets skyld, å gjøre sin lov stor og herlig.²² Men dette er et folk plyndret og herjet; alle er fanget i groper eller skjult bort i fengsler. De har blitt plyndret, uten noen til å redde dem; de har blitt gjort til bytte, uten noen til å si: «Send dem tilbake.»²³ Hvem blant dere vil høre dette? Hvem vil være oppmerksom og lytte for framtiden?²⁴ Hvem ga Jakob opp til plyndring, og Israel til røverne? Var det ikke Herren, mot hvem vi har syndet? For de ville ikke følge hans veier, og de adlød ikke hans lov.²⁵ Så han utøste over dem sin brennende vrede og krigens vold; det omsluttet dem i flammer, men de forsto det ikke; det fortærte dem, men de brydde seg ikke.

43 Men nå, dette er hva Herren sier— Han som skapte deg, Jakob, og Han som formet deg, Israel: «Frykt ikke, for jeg har løskjøpt deg; jeg har kalt deg ved navn; du tilhører meg.² Når du går gjennom vannet, vil jeg være med deg; og gjennom elvene, de skal ikke overvelde deg. Når du går gjennom ilden, skal du ikke bli svidd, og flammen skal ikke brenne deg.³ For jeg er Herren din Gud, Israels Hellige, din Frelser; jeg har gitt Egypt som din løsepenge, Kusbj og Seba i ditt sted.⁴ Siden du er dyrebar i mine øyne, æret og elsket, vil jeg gi mennesker i bytte for deg, og folkeslag i bytte for ditt liv.⁵ Frykt ikke, for jeg er med deg; jeg vil bringe din ætt fra øst og samle deg fra vest.⁶ Jeg vil

befale nord å slippe dem, og sør å ikke holde dem tilbake. Samle mine sønner fra fjerne land og mine døtre fra jordens ytterste hjørner—⁷ alle som er kalt ved mitt navn, som jeg skapte for min ære, som jeg formet og laget.»⁸ Før ut folket som er blinde, selv om de har øyne, og de som er døve, selv om de har ører.⁹ Alle folkeslagene samles, og folkene kommer sammen. Hvem blant dem kan erklære dette og forkynne de tidligere tingene for oss? La dem presentere sine vitner for å bevise at de hadde rett, så andre kan høre og si: «Det er sant.»¹⁰ «Dere er mine vitner,» sier Herren, «og min tjener som jeg har utvalgt, så dere kan kjenne og tro meg og forstå at jeg er han. Før meg ble ingen gud dannet, og det skal heller ikke være noen etter meg.¹¹ Jeg, ja jeg, er Herren, og foruten meg er det ingen frelser.¹² Jeg har åpenbart, frelst og forkynt— jeg, og ikke noen fremmed gud blant dere. Dere er mine vitner,» erklærer Herren, «at jeg er Gud.¹³ Fra evighet er jeg han, og ingen kan redde fra min hånd. Når jeg handler, hvem kan omgjøre det?»¹⁴ Dette er hva Herren erklærer— din Forløser, Israels Hellige: «For din skyld har jeg sendt til Babylon og vil føre dem alle ned som flyktninger, selv kaldeerne, i skipene de gledet seg over.¹⁵ Jeg er Herren, din Hellige, Israels Skaper, din Suverene og Konge.»¹⁶ Dette er hva Herren erklærer— Han som lager en vei gjennom havet og en sti gjennom de mektige vannene,¹⁷ som fører ut vognen og hesten, hæren og den mektige mannen; de skal legge seg ned sammen og ikke reise seg igjen, utslukket, slukket som en veka:¹⁸ «Kom ikke i hu de tidligere tingene, og tenk ikke på det som har vært.¹⁹ Se, jeg gjør noe nytt! Nå spirer det frem; merker dere det ikke? Jeg lager en vei i ørkenen og elver i ødemarken.²⁰ De ville dyrene ærer meg, sjakalene og strutsene, fordi jeg gir vann i ørkenen og elver i ødemarken, for å gi drikke til mitt utvalgte folk,²¹ folket jeg formet for meg selv så de kan forkynne min pris.²² «Men du har ikke kalt på meg, Jakob; du har blitt trett av meg, Israel.²³ Du har ikke brakt meg sauer til brennoffer, heller ikke æret meg med dine ofre. Jeg har ikke tynget deg med offergaver eller trettet deg med røkelse.²⁴ Du har ikke kjøpt meg søt siv for penger, heller ikke mettet meg med fett av dine ofre; snarere har du tynget meg med dine synder og trettet meg med dine misgjerninger.²⁵ «Jeg, ja jeg, er den som utsletter dine overtredelser for min egen skyld, og jeg husker ikke dine synder mer.²⁶ Gå gjennom

fortiden med meg, la oss diskutere saken sammen; legg frem din sak, så du kan bli bevist rett. ²⁷ Din tidligste forfar syndet, og dine representanter har gjort opprør mot meg. ²⁸ Så jeg vil vanære embetsmennene i helligdommen, og jeg vil overgi Jakob til ødeleggelse og Israel til hån.

44 "Men hør nå, Jakob, min tjener, og Israel, som jeg har utvalgt: ² Dette sier Herren—han som skapte deg og formet deg i mors liv, som vil hjelpe deg: Frykt ikke, Jakob min tjener, og Jesjurun, som jeg har utvalgt. ³ For jeg vil øse vann over det tørste land, og bekker over det tørre grunn; jeg vil utøse min Ånd over din ætt, og min velsignelse over dine etterkommere. ⁴ De skal vokse opp blant gresset, som popler ved rennende bekker. ⁵ En skal si: 'Jeg er Herrens'; en annen skal kalle seg ved navnet Jakob; og en annen skal skrive på sin hånd: 'Herrens,' og med ære ta navnet Israel.

⁶ Dette sier Herren— Israels konge og hans gjenløser, Herren over hærskaene: Jeg er den første og jeg er den siste; uten meg er det ingen Gud. ⁷ Hvem er som meg? La ham forkynne det. La ham erklære og sette det fram for meg, hva som har skjedd siden jeg etablerte mitt gamle folk, og hva som ennå skal komme— la dem forutsi hva som skal komme. ⁸ Frykt ikke, vær ikke redde. Har jeg ikke for lenge siden kunngjort det og erklært det? Dere er mine vitner. Er det noen Gud ved siden av meg? Nei, det er ingen annen Klippe; jeg kjenner ingen. ⁹ Alle som lager avguder er forgyeves, og de ting de skatter er til ingen nytte; selv deres vitner ser eller vet ikke, så de skal bli til skamme. ¹⁰ Hvem former en gud eller støper et idol, som er til ingen nytte? ¹¹ Se, alle deres ledsagere skal bli til skamme, for håndverkerne selv er bare dødelige. La dem alle samles og ta sin stand; de skal bli brakt ned til skrekk og skam. ¹² Smeden tar et verkøy og arbeider med det i kullene; han former et idol med hammere og smir det med sin arms styrke. Han blir sulten og mister styrke; han drikker ikke vann og blir svak. ¹³ Tømreren strekker en linje og lager en skisse med en markør; han grovformer det med meisler og merker det med passer. Han former det i menneskelig form, menneskelig form i all sin skjønnhet, for å bo i et helligdom. ¹⁴ Han feller sedrer, eller kanskje tar en syress eller eik. Han lar det vokse sterkt blant skogens trær, eller planter en furu, og regnet får det til å vokse. ¹⁵ Det blir brensel

til å brenne; noe av det tar han og varmer seg, han tenner en ild og baker brød. Men han former også en gud og tilber den; han lager et idol og bøyer seg ned for det. ¹⁶ Halvparten av veden brenner han i ilden; over den tilbereder han sitt måltid, han steker kjøtt og spiser seg mett. Han varmer seg også og sier: "Åh! Jeg er varm; jeg ser ilden." ¹⁷ Av resten skaper han en gud, sitt idol; han bøyer seg ned for det og tilber. Han ber til det og sier: "Redde meg! Du er min gud!" ¹⁸ De vet ingenting, de forstår ingenting; deres øyne er smurt over så de ikke kan se, og deres hjerter så de ikke kan forstå. ¹⁹ Ingen overveier, og det er ingen kunnskap eller forståelse til å si: "Halvparten av det brukte jeg til brensel; jeg bakte til og med brød over dets kull, jeg stekte kjøtt og jeg spiste. Skal jeg lage en avskyelig ting av det som er igjen? Skal jeg bøye meg ned for en trekloss?" ²⁰ Han lever av aske; et bedratt hjerte har villet det ham. Han kan ikke redde seg selv, eller si: "Er ikke denne tingen i min høyre hånd en løgn?" ²¹ "Husk disse tingene, Jakob, for du, Israel, er min tjener. Jeg har formet deg, du er min tjener; Israel, jeg vil ikke glemme deg. ²² Jeg har utslettet dine overtredelser som en sky, og dine synder som en tåke. Vend tilbake til meg, for jeg har gjeløst deg." ²³ Syng av glede, dere himler, for Herren har gjort det; rop høyt, dere jordens lavere deler. Bryt ut i sang, dere fjell, dere skoger og alle deres trær, for Herren har gjeløst Jakob, og han viser sin herlighet i Israel. ²⁴ Dette sier Herren— din gjenløser, som formet deg fra mors liv: Jeg er Herren, Skaperen av alle ting, som strekker ut himmelen alene, som sprer ut jorden alene, ²⁵ som frustrerer tegnene til falske profeter og gjør spåmenn til dårer, som styrter de vises lærdom og gjør den til nonsens, ²⁶ som bekrefter sin tjeners ord og utfører hensikten til sine sendebud, som sier om Jerusalem: 'Det skal bli bebodd,' og om byene i Juda: 'De skal bli gjenoppbygd,' og om deres ruiner: 'Jeg vil gjenopprette dem,' ²⁷ som befaler det vannrike dyp: 'Bli tørr, og jeg vil tørke opp dine bekker,' ²⁸ som taler om Kyros: 'Han er min hyrde og vil utføre alt jeg ønsker; han vil si om Jerusalem: "La det bli gjenoppbygd," og om tempelet: "La dets grunnvoller bli lagt.""

45 Så sier Herren til sin salvede, til Kyros, som jeg har grepet i hans høyre hånd, for å underlegge seg nasjoner foran ham og løсне kongers rustning; for å åpne dører foran ham slik at porter ikke skal lukkes: ² Jeg vil gå foran deg

og gjøre de ujevne stedene jevne; jeg vil bryte ned bronseportene og kutte gjennom jernstengene.³ Jeg vil gi deg skatter skjult i mørket og rikdommer lagret på hemmelige steder, slik at du kan vite at jeg er Herren, Israels Gud, som kaller deg ved navn.⁴ For Jakobs, min tjeners skyld, Israels, min utvalgte skyld, har jeg kalt deg ved navn og gitt deg en ærestittel, selv om du ikke har kjent meg.⁵ Jeg er Herren, og det er ingen annen; foruten meg er det ingen Gud. Jeg vil styrke deg, selv om du ikke har kjent meg,⁶ slik at folk fra solens oppgang til dens nedgang kan vite at det ikke er noen foruten meg. Jeg er Herren, og det er ingen annen.⁷ Jeg skaper lys og former mørke, jeg bringer velstand og tillater utfordringer; jeg, Herren, gjør alle disse tingene.⁸ Himler ovenfor, regn ned rettferdighet; la skyene strøme det ned. La jorden åpne seg vidt, la frelse spire opp, og la rettferdighet blomstre med det; jeg, Herren, har skapt det.⁹ Ve dem som kives med sin Skaper, de som bare er leirskår blant leirskår på bakken. Sier leiren til pottemakeren: 'Hva lager du?' Sier ditt verk: 'Han har ingen hender?'¹⁰ Ve dem som spør en far: 'Hva har du avlet?' eller en mor: 'Hva har du født?'¹¹ Så sier Herren—Israels Hellige, og dens Skaper: Når det gjelder ting som skal komme, spør du meg om mine barn, eller gir du meg ordre om mine hendes verk?¹² Det er jeg som har laget jorden og skapt menneskene på den. Mine egne hender strakte ut himlene; jeg organiserte deres stjerneskarer.¹³ Jeg har reist ham opp i rettferdighet, og jeg vil gjøre alle hans veier rette. Han vil gjenoppbygge min by og sette mine bortførte fri, men ikke for en pris eller belønning, sier Herren, Allhærs Gud.¹⁴ Så sier Herren: Produktene fra Egypt, varene fra Kusi, og de høye sabeerne vil komme over til deg og bli dine; de vil gå bak deg i lenker. De vil bøye seg foran deg og be deg, og si: 'Sannelig, Gud er med deg, og det er ingen annen; det er ingen annen gud.'¹⁵ Sannelig, du er en Gud som skjuler seg, Israels Gud og Frelser.¹⁶ Alle de som lager avguder vil bli gjort til skamme og vanæret; de vil dra bort sammen i vanære.¹⁷ Men Israel vil bli frelst av Herren med en evig frelse; dere vil ikke bli gjort til skamme eller vanæret for all evighet.¹⁸ For så sier Herren—han som skapte himlene, han er Gud; han som formet og laget jorden, han etablerte den; han skapte den ikke for å være tom, men formet den for å være bebodd—han sier: Jeg er Herren, og det er ingen annen.¹⁹ Jeg har ikke talt i hemmelighet, fra

et skjult sted i et land av mørke; jeg har ikke sagt til Jakobs etterkommere: 'Søk meg forgjeves.' Jeg, Herren, taler sannhet; jeg erklærer hva som er rett.²⁰ Samle dere og kom; kom sammen, dere flyktninger fra nasjonene. Uvitende er de som bærer omkring treavguder og ber til guder som ikke kan frelse.²¹ Erklær og legg frem deres sak; la dem rådføre seg sammen. Hvem forutsa dette for lenge siden, hvem erklærte det fra en fjern fortid? Var det ikke jeg, Herren? Og det er ingen Gud foruten meg, en rettferdig Gud og en Frelser; det er ingen annen enn meg.²² Se til meg for frelse, alle jordens ender; for jeg er Gud, og det er ingen annen.²³ Ved meg selv har jeg sverget, min munn har uttalt med all integritet et ord som ikke vil bli tilbakekalt: For meg skal hvert kne bøye seg, ved meg skal hver tunge sverge troskap.²⁴ De vil si om meg: 'I Herren alene er rettferdighet og styrke.' Alle som har raset mot ham vil komme til ham og bli gjort til skamme.²⁵ I Herren vil alle Israels etterkommere bli rettferdiggjort og vil rose seg.

46 Bel bøyer seg, Nebo synker sammen; deres avguder bæres av dyr og fe. Bildene som dere bærer er tunge, en byrde for de trette.

² De synker sammen og bøyer seg; de kan ikke redde byrden, og de selv går i fangenskap.³ "Hør på meg, Jakobs hus, hele resten av Israels folk, dere som har blitt holdt oppe av meg fra fødselen av og båret fra mors liv.⁴ Selv til deres alderdom og grå hår vil jeg være den samme; jeg er han som vil bære dere. Jeg har skapt dere, og jeg vil bære dere; jeg vil bære og redde dere.⁵ "Hvem vil dere sammenligne meg med eller gjøre meg lik? Hvem vil dere sammenligne meg med så vi kan være like?⁶ Noen tar gull fra sine poser og måler ut sølv på vekten; de ansetter en gullsmed til å forme det til en guddom, og de bøyer seg og tilber det.⁷ De løfter det på skuldrene og bærer det; de setter det på plass, og der står det. Det kan ikke flytte seg fra sitt sted. Selv om noen roper til det, kan det ikke svare; det kan ikke redde dem fra deres nød.⁸ "Husk dette, ha det i tankene; ta det til hjertet, dere lovbytere.⁹ Husk de tidligere ting, de fra lenge siden; for jeg er Gud, og det er ingen annen; jeg er Gud, og det er ingen som meg.¹⁰ Jeg erklærer slutten fra begynnelsen, fra eldgamle tider det som ennå skal komme. Jeg sier, 'Min hensikt vil stå, og jeg vil fullføre alt jeg ønsker.'¹¹ Kaller en rovflugt fra øst, en mann for min hensikt fra et fjernt land. Det jeg har sagt, vil jeg bringe til

virkelighet; det jeg har planlagt, vil jeg sikkert gjøre. ¹² "Hør på meg, dere sta-hjertede, dere som er langt fra rettferdighet. ¹³ Jeg bringer min rettferdighet nær, den er ikke langt borte; og min frelse vil ikke drøye. Jeg vil gi frelse til Sion, min herlighet til Israel.

47 "Stig ned og sitt i støvet, Jomfru Datter av Babylon; sitt på bakken uten trone, Datter av Kaldeerne. Du vil ikke lenger bli kalt øm og delikat. ² Ta kvernsteinene og mal mel; fjern sløret ditt, løft opp skjortene dine, avdekk bena dine, og kryss elvene. ³ Din nakenhet vil bli avslørt, og din skam vil bli eksponert. Jeg vil ta hevnen og vil ikke spare noen." ⁴ Vår Gjenløser, Herren over hærskaene er Hans navn, Israels Hellige. ⁵ "Sitt i stillhet og gå inn i mørket, Datter av Kaldeerne; for du vil ikke lenger bli kalt dronningen av riker. ⁶ Jeg var sint på Mitt folk, Jeg vanhelliget Min arv og overgav dem i din hånd. Du viste dem ingen nåde; selv på de eldre la du et tungt åk. ⁷ Du sa, 'Jeg vil være dronning for alltid,' men du vurderte ikke disse tingene eller reflekterte over deres utfall. ⁸ "Nå da, lytt, du som nyter fornøyer, bor trygt, sier i ditt hjerte, 'Jeg er, og det er ingen ved siden av meg. Jeg vil aldri bli enke eller kjenne tapet av barn.' ⁹ Disse to tingene vil komme over deg plutselig på en dag: tap av barn og enkestand. De vil komme over deg i fullt monn til tross for dine mange trolldomskunster og sterke besvergelses. ¹⁰ Du har følt deg trygg i din ondskap og sagt, 'Ingen ser meg.' Din visdom og kunnskap har villedet deg, for du har sagt i ditt hjerte, 'Jeg er, og det er ingen ved siden av meg.' ¹¹ Men ulykke vil komme over deg, og du vil ikke vite hvordan du skal sjarmere den bort. Ulykke vil falle over deg som du ikke kan avverge; ødeleggelse du ikke kan forutse vil komme over deg plutselig. ¹² "Fortsett med dine besvergelses og dine mange trolldomskunster, som du har praktisert siden din ungdom. Kanskje du vil lykkes, kanskje du vil forårsake skjelving. ¹³ Du er trett av dine mange råd; la dine astrologer stå opp, de som stirrer på stjernene og spår ved nymånene, la dem redde deg fra det som kommer over deg. ¹⁴ Sannelig, de er som halm; ilden vil fortære dem. De kan ikke redde seg selv fra flammens kraft. Dette er ikke en kull for oppvarming, heller ikke en ild å sitte ved. ¹⁵ Dette er hva de har blitt for deg, de som du har arbeidet med, de som har hatt med deg å gjøre fra din ungdom;

hver vandrer i sin egen retning; det er ingen som kan redde deg.

48 "Hør dette, etterkommere av Jakob, dere som kalles ved navnet Israel og har kommet fra Judas vann, som sverger ved Herrens navn og påkaller Israels Gud— men ikke i sannhet eller rettferdighet— ² For dere kaller dere etter den hellige byen og stoler på Israels Gud; Herren over hærskaene er Hans navn: ³ Jeg erklærte de tidligere tingene for lenge siden; de kom ut av Min munn, og Jeg gjorde dem kjent. Plutselig handlet Jeg, og de skjedde. ⁴ Fordi Jeg visste hvor sta du er, din nakke er en jernsene og din panne bronse, ⁵ Derfor fortalte Jeg deg disse tingene for lenge siden; før de skjedde kunngjorde Jeg dem for deg, så du ikke kunne si, 'Mitt idol gjorde dem; mitt utskårne bilde og mitt støpte metallbilde bestemte dem.' ⁶ Du har hørt disse tingene; observer dem alle. Vil du ikke erklære det? Fra nå av vil Jeg fortelle deg om nye ting, skjulte ting ukjente for deg. ⁷ De er skapt nå, og ikke for lenge siden; du har ikke hørt om dem før i dag, så du ikke kan si, 'Ja, jeg visste dem.' ⁸ Du har verken hørt eller forstått; fra gammelt av har ditt øre ikke vært åpent. Jeg visste at du ville handle meget sveikfullt; du har blitt kalt en opprører fra fødselen av. ⁹ For Mitt navns skyld utsetter Jeg Min vrede; for Min pris holder Jeg den tilbake for deg, for ikke å kutte deg av. ¹⁰ Se, Jeg har rensset deg, men ikke som sølv blir rensset; Jeg har prøvd deg i lidelsens ovn. ¹¹ For Min egen skyld, for Min egen skyld, gjør Jeg dette. Hvordan kan Mitt navn bli vanæret? Jeg vil ikke gi Min ære til en annen. ¹² "Legg merke til Meg, Jakob, Israel som Jeg har kalt: Jeg er Den Ene; Jeg er den første, og Jeg er den siste. ¹³ Min egen hånd la jordens grunnvoller, og Min høyre hånd bredte ut himlene; når Jeg kaller på dem, reiser de seg sammen. ¹⁴ Samle dere, alle sammen, og lytt: Hvem blant dem har erklært disse tingene? Herrens utvalgte allierte vil utføre Hans hensikt mot Babylon; Hans arm vil være mot kaldeerne. ¹⁵ Jeg, ja Jeg, har talt; faktisk har Jeg kalt ham. Jeg har brakt ham, og han vil lykkes i sitt oppdrag. ¹⁶ "Kom nær til Meg og lytt til dette: Fra begynnelsen har Jeg ikke talt i hemmelighet; fra den tid det skjer, er Jeg der." Og nå har Den Suverene Herre sendt Meg, utrustet med Sin Ånd. ¹⁷ Dette sier Herren— din Forløser, Israels Hellige: "Jeg er Herren din Gud, som lærer deg til nytte, som leder deg på den veien du skal gå. ¹⁸ Om du bare hadde vært oppmerksom på Mine bud, ville

din fred vært som en elv, og din rettferdighet som havets bølger. ¹⁹ Dine etterkommere ville vært som sanden, dine avkom som dens talløse korn; deres navn ville aldri bli utslettet eller ødelagt fra Min nærhet." ²⁰ Forlat Babylon, flykt fra kaldeerne! Kunngjør dette med gledeshyl og forkynn det. Send det ut til jordens ender; si, "Herren har forløst Sin tjener Jakob." ²¹ De led ikke tørst da Han ledet dem gjennom ørkenene; Han fikk vann til å strømme for dem fra klippen; Han kløvde klippen, og vannet strømmet ut. ²² "Herren sier, 'For de ugudelige er det ingen fred.'"

49 Hør på meg, dere øyer; gi akt, dere fjerne folk: Herren kalte meg fra mors liv; fra min mors kropp nevnte han mitt navn. ² Han gjorde min munn lik et skarpt sverd, i skyggen av sin hånd skjulte han meg; han gjorde meg til en polert pil og gjemte meg i sitt koger. ³ Han sa til meg: "Du er min tjener, Israel, gjennom hvem jeg vil vise min herlighet." ⁴ Men jeg sa: "Jeg har arbeidet forgjeves; jeg har brukt min styrke for ingenting og til ingen nytte. Likevel er min rettferdighet hos Herren, og min lønn er hos min Gud." ⁵ Og nå sier Herren— han som formet meg i mors liv til å være hans tjener for å føre Jakob tilbake til ham og samle Israel til seg, for jeg er æret i Herrens øyne og min Gud er min styrke— ⁶ han sier: "Det er for lite for deg å være min tjener til å gjenreise Jakobs stammer og bringe tilbake de bevarte av Israel. Jeg vil også gjøre deg til et lys for nasjonene, for at min frelse skal nå til jordens ender." ⁷ Dette sier Herren— Israels Gjenløser og Hellige— til den som er foraktet og avskydd av nasjonen, til herskeres tjener: "Konger skal se og reise seg, fyrster skal bøye seg, på grunn av Herren, som er trofast, Israels Hellige, som har utvalgt deg." ⁸ Dette sier Herren: "I min nådes tid vil jeg svare deg, og på frelsens dag vil jeg hjelpe deg; jeg vil bevare deg og gjøre deg til en pakt for folket, for å gjenreise landet og gi de øde arveloddene tilbake, ⁹ for å si til fangene, 'Kom ut,' og til dem i mørket, 'Vis dere.' De skal beite ved veiene og finne beite på alle øde høyder. ¹⁰ De skal verken sulte eller tørste, og den brennende hete eller solen skal ikke slå dem. Han som har medfølelse med dem vil lede dem og føre dem til kilder med vann. ¹¹ Jeg vil gjøre alle mine fjell til veier, og mine hovedveier skal bli opphøyet. ¹² Se, de skal komme fra det fjerne— noen fra nord, noen fra vest, og noen fra landet Aswan." ¹³ Rop av glede, dere himler; fryd deg, du jord; bryt ut i sang,

dere fjell! For Herren trøster sitt folk og vil ha medfølelse med sine lidende. ¹⁴ Men Sion klaget, "Herren har forlatt meg; Herren husker meg ikke lenger." ¹⁵ "Kan en mor glemme sitt diende barn og ikke ha medfølelse med barnet hun har født? Selv om hun skulle glemme, vil jeg ikke glemme deg!" ¹⁶ Se, jeg har inngravet deg på mine henders håndflater; dine murer er alltid foran meg. ¹⁷ Dine barn skynder seg tilbake, og de som la deg øde skal dra bort fra deg. ¹⁸ Løft dine øyne og se deg omkring; alle dine barn samler seg og kommer til deg. Så sant jeg lever," sier Herren, "du skal bære dem alle som smykker; du skal pryde deg med dem, som en brud. ¹⁹ Selv om du var ødelagt og gjort øde og ditt land lagt øde, nå vil du være for trang for ditt folk, og de som slukte deg vil være langt borte. ²⁰ Barna som ble født under din sorg vil enda si i ditt nærvær, 'Dette stedet er for trangt for oss; gi oss mer plass å bo på.' ²¹ Da vil du si i ditt hjerte, 'Hvem har født meg disse? Jeg var sørgende og barnløs; jeg var i eksil og avvist. Hvem har oppdratt disse? Jeg var helt alene, men disse—hvor har de kommet fra?'" ²² Dette sier Herren Gud: "Se, jeg vil vinke til nasjonene, jeg vil løfte mitt banner for folkene; de skal bringe dine sønner i sine armer og bære dine døtre på sine skuldre. ²³ Konger skal være dine fosterfedre, og deres dronninger dine ammer. De skal bøye seg for deg med ansiktet mot jorden; de skal slikke støvet ved dine føtter. Da skal du vite at jeg er Herren; de som håper på meg skal ikke bli til skamme." ²⁴ Kan bytte tas fra krigere, eller fanger frigjøres fra de sterke? ²⁵ Men dette sier Herren: "Ja, fanger kan tas fra krigere, og bytte kan hentes fra de sterke; jeg vil stride mot dem som strider mot deg, og dine barn vil jeg frelse. ²⁶ Jeg vil få dine undertrykkere til å spise sitt eget kjøtt; de skal bli drukne av sitt eget blod, som av søt vin. Da skal hele menneskeheten vite at jeg, Herren, er din Frelser, din Gjenløser, Jakobs Mektige."

50 Så sier Herren: «Hvor er din mors skilsmissebrev som jeg sendte henne bort med? Eller til hvilken av mine kreditorer solgte jeg dere? Se, dere ble solgt på grunn av deres synder, og på grunn av deres overtredelser ble deres mor sendt bort. ² Hvorfor var det ingen der når jeg kom? Når jeg kalte, hvorfor svarte ingen? Er min arm for kort til å forløse? Mangler jeg kraft til å redde? Ved min irettesettelse tørker jeg opp havet, gjør elver til en ørken; deres fisk råtner av mangel på

vann og dør av tørst. ³ Jeg dekker himlene med mørke og bruker sekkelærret som deres dekke.» ⁴ Den suverene Herren har gitt meg de lærdes tunge, så jeg kan vite hvordan jeg skal styrke den trette med et ord. Han vekker meg morgen etter morgen, vekker mitt øre til å lytte som en som blir undervist. ⁵ Den suverene Herren har åpnet mine ører, og jeg var ikke opprørsk, heller ikke vendte jeg meg bort. ⁶ Jeg tilbød min rygg til dem som slo meg, mine kinn til dem som rev ut mitt skjegg; jeg skjulte ikke mitt ansikt for hån og spyting. ⁷ For den suverene Herren hjelper meg, jeg vil ikke bli vanæret. Derfor har jeg satt mitt ansikt som flint, og jeg vet jeg ikke vil bli gjort til skamme. ⁸ Han som rettferdiggjør meg er nær. Hvem vil stride mot meg? La oss stå sammen. Hvem er min anklager? La ham konfrontere meg. ⁹ Se, den suverene Herren hjelper meg. Hvem er han som vil forðømme meg? De vil alle slites ut som et plagg; møllen vil fortære dem. ¹⁰ Hvem blant dere frykter Herren og adlyder hans tjeners røst? La den som vandrer i mørket og ikke har lys stole på Herrens navn og stole på sin Gud. ¹¹ Se, alle dere som tenner en ild og omgir dere med flammende fakler, vandre i lyset av deres ild og blant faklene dere har satt i brann. Dette er hva dere vil motta fra min hånd: Dere vil legge dere ned i pine.

51 «Hør på meg, dere som jager etter rettferdighet, som søker Herren: Tenk på klippen dere ble hogd ut fra, og bruddet dere ble hentet fra; ² Tenk på Abraham, deres far, og Sara, som fødte dere. Da han var alene, kalte jeg ham, og jeg velsignet ham og gjorde ham tallrik.» ³ Sannelig, Herren vil trøste Sion; Han vil trøste alle hennes ruiner. Han vil forvandle hennes ødemark til Eden, og hennes ørken til Herrens hage. Glede og fryd vil bli funnet i henne, takksigelse og lyden av melodi. ⁴ «Lytt til meg, mitt folk; hør, min nasjon: En lov vil gå ut fra meg; min rettferdighet vil være et lys for folkene. ⁵ Min rettferdighet er nær, min frelse er på vei, og mine armer vil dømme nasjonene. Kystlandene vil se til meg og vente forventningsfullt på min arm. ⁶ Løft øynene mot himmelen, og se deretter på jorden nedenfor; himmelen vil forsvinne som røyk, og jorden vil slites ut som et klesplagg, og dens innbyggere vil omkomme på samme måte. Men min frelse vil vare evig, og min rettferdighet vil aldri svikte. ⁷ «Hør meg, dere som kjenner rettferdighet, et folk i hvis hjerte min lov er: Frykt ikke menneskers hån, og bli ikke motløs av deres fornærmelser. ⁸ For

møllen vil fortære dem som et klesplagg, og ormen vil spise dem som ull. Men min rettferdighet vil vare evig, og min frelse gjennom alle generasjoner.» ⁹ Våkn opp, våkn opp, Herrens arm, kle deg med styrke! Våkn opp, som i gamle dager, de eldgamle generasjoner. Var det ikke du som hogg Rahab i stykker, som gjennomboret dragen? ¹⁰ Var det ikke du som tørket opp havet, vannene i det store dypet, som gjorde havets dyp til en vei for de forløste å krysse over? ¹¹ Herrens forløste vil vende tilbake og komme til Sion med sang; evig glede vil krone deres hoder. De vil oppnå glede og fryd, og sorg og sukk vil flykte bort. ¹² «Jeg, ja jeg, er den som trøster deg. Hvem er du som frykter dødelige mennesker, menneskelige vesener som er som gress, ¹³ at du glemmer Herren din Skaper, som strakte ut himmelen og la jordens grunnvoller, at du lever i konstant frykt hver dag på grunn av undertrykkerens raseri, som er innstilt på ødeleggelse? Hvor er undertrykkerens raseri? ¹⁴ De bortførte vil snart bli satt fri; de vil ikke dø i sitt fangehull, og de vil ikke mangle brød. ¹⁵ For jeg er Herren din Gud, som rører havet for å få dets bølger til å brøle—Herren, Allhærs Gud, er Hans navn. ¹⁶ Jeg har lagt mine ord i din munn og dekket deg med skyggen av min hånd, for å etablere himmelen, legge jordens grunnvoller, og si til Sion, «Du er mitt folk.» ¹⁷ Våkn opp, våkn opp! Reis deg, Jerusalem, du som har drukket av Herrens hånd vredens beger, du som har tømt til bunns kalken som får folk til å vakle. ¹⁸ Det er ingen til å veilede henne blant alle barna hun har født, og det er ingen til å ta henne i hånden blant alle barna hun har oppdratt. ¹⁹ Disse to ulykker har rammet deg—hvem vil trøste deg?—ødeleggelse og ødeleggelse, sult og sverd—hvordan kan jeg trøste deg? ²⁰ Dine barn har besvimt; de ligger på hvert gatehjørne, som en gasell fanget i et nett. De er fylt med Herrens vrede, din Guds irttesettelse. ²¹ Derfor, hør dette, du plaget, som er full, men ikke av vin. ²² Dette er hva din Suverene Herre sier, din Gud som kjemper for sitt folk: «Se, jeg har tatt fra din hånd begeret som fikk deg til å vakle; fra den kalken, min vredens beger, skal du aldri drikke igjen. ²³ Jeg vil legge det i hendene på dine plager, som sa til deg, «Legg deg ned så vi kan gå over deg.» Og du la din rygg som bakken, som en gate å gå over.»

52 Våkn opp, våkn opp, Sion, pynt deg med styrke! Kle deg i dine praktfulle klær, Jerusalem, den hellige byen. De uomskårne

og de urene skal ikke lenger komme inn i deg.² Rist av deg støvet, reis deg opp, tronende Jerusalem; Løs deg fra lenkene rundt halsen, fangne datter Sion.³ For så sier Herren: "Du ble solgt for ingenting, og uten penger skal du bli løskjøpt."⁴ For så sier Herren Gud: "Mitt folk dro ned til Egypt først for å bo der; så undertrykte Assyria dem uten grunn.⁵ "Og nå, hva har jeg her?" erklærer Herren. "Når mitt folk er blitt tatt bort for ingenting, og de som hersker over dem klager," erklærer Herren. "Mitt navn blir stadig spottet hele dagen.⁶ Derfor skal mitt folk kjenne mitt navn; derfor på den dagen skal de vite at det er jeg som taler, 'Her er jeg.'"⁷ Hvor vakre på fjellene er føttene til den som bringer gode nyheter, som forkynner fred, som bringer gledelig budskap, som kunngjør frelse, og sier til Sion: "Din Gud regjerer!"⁸ Hør! Dine vektere løfter opp sine stemmer, de roper av glede sammen; for de skal se med egne øyne når Herren vender tilbake til Sion.⁹ Bryt ut i gledessang sammen, dere ruiner av Jerusalem, for Herren har trøstet sitt folk, han har løskjøpt Jerusalem.¹⁰ Herren har avdekket sin hellige arm for øynene av alle nasjonene, og alle jordens ender skal se vår Guds frelse.¹¹ Gå bort, gå bort, gå ut derfra! Rør ikke noe urent! Kom ut fra hennes midte, vær rene, dere som bærer Herrens kar.¹² Men dere skal ikke gå ut i hast, og dere skal ikke flykte; for Herren vil gå foran dere, og Israels Gud vil være deres baktropp.¹³ Se, min tjener skal handle klokt; han skal bli opphøyd og løftet opp, og være meget høy.¹⁴ Slik mange ble forferdet over ham—hans utseende var så vanstelt utover menneskelig likhet, og hans form utover menneskenes sønner—¹⁵ slik skal han bestænke mange nasjoner, og konger skal lukke sine munnar på grunn av ham; for det de ikke ble fortalt, skal de se, og det de ikke har hørt, skal de forstå.

53 Hvem har trodd vårt budskap? Hvem har sett Herrens sterke arm?² Han skjøt opp som en spire for hans åsyn, som et rotskudd av tørr jord. Han hadde ingen skjønnhet eller prakt som kunne tiltrekke oss, ingen skikkelse vi kunne ha lyst til.³ Han var foraktet og avvist av mennesker, en smertenes mann, vel kjent med sykdom. Som en man skjuler ansiktet for, var han foraktet, og vi regnet ham for intet.⁴ Sannelig, han tok på seg våre plager og bar våre sykdommer, men vi regnet ham som rammet, slått av Gud og plaget.⁵ Men han ble såret for våre overtredelser, knust for våre misgjerninger; straffen lå på ham for at vi skulle ha

fred, og ved hans sår har vi fått legedom.⁶ Vi fór alle vill som sauer, vi vendte oss hver til vår egen vei; men Herren lot den skyld som lå på oss alle, ramme ham.⁷ Han ble mishandlet, men han bar det ydmykt; han åpnet ikke sin munn. Lik et lam som føres bort for å slaktes, og lik en sau som tier når den klippes, slik åpnet han ikke sin munn.⁸ Gjennom undertrykkelse og dom ble han tatt bort. Hvem i hans slekt aktet på det? For han ble utryddet fra de levendes land; for mitt folks overtredelse ble han rammet.⁹ Han fikk sin grav blant de ugudelige, men hos en rik i sin død, fordi han ikke hadde gjort noe vold, og det ikke var svik i hans munn.¹⁰ Men det var Herrens vilje å knuse ham og la ham lide. Når han gir sitt liv som et skyldoffer, skal han se avkom og leve lenge, og Herrens vilje skal ha fremgang ved hans hånd.¹¹ Etter sin sjels møye skal han se og mettes; ved sin kunnskap skal min rettferdige tjener rettferdiggjøre de mange, og han skal bære deres misgjerninger.¹² Derfor vil jeg gi ham del med de store, og han skal dele byttet med de sterke, fordi han utøste sitt liv til døden og ble regnet blant overtredere. For han bar manges synd og gikk i forbønn for overtredere.

54 «Gled deg, du ufruktbare, du som ikke har født barn; bryt ut i sang og rop av glede, du som ikke har hatt fødselsveer; for den ensommes barn er flere enn hennes som har mann,» sier Herren.² «Utvid plassen for ditt telt, strekk ut dine boligers tepper, hold ikke tilbake; forleng dine snorer og styrk dine pluggen.³ For du skal bre deg ut til høyre og til venstre; dine etterkommere skal ta nasjoner i eie og bo i de øde byene.⁴ «Frykt ikke, for du skal ikke bli til skamme; bli ikke motløs, for du skal ikke bli vanæret; du skal glemme din ungdoms skam og ikke mer minnes din enkestands vanære.⁵ For din skaper er din ektemann— Herren, hærskares Gud, er hans navn— Israels Hellige er din gjeløser; han kalles hele jordens Gud.⁶ Herren har kalt deg tilbake som en forlatt og bedrøvet kvinne, som en kvinne gift i ungdommen, bare for å bli avvist,» sier din Gud.⁷ «For et lite øyeblikk forlot jeg deg, men med stor medfølelse vil jeg samle deg tilbake.⁸ I et øyeblikks vrede skjulte jeg mitt ansikt for deg, men med evig godhet vil jeg vise deg medfølelse,» sier Herren din gjeløser.⁹ «For meg er dette som Noahs dager, da jeg sverget at Noahs vann aldri mer skulle oversvømme jorden. Så har jeg sverget at jeg ikke vil være vred på deg eller true

deg igjen. ¹⁰ Om fjellene viker og haugene vakler, skal likevel min trofaste kjærlighet ikke vike fra deg, og min fredspakt skal ikke vakle,» sier Herren, som har medfølelse med deg. ¹¹ «Du forpinte by, herjet av stormer og uten trøst, jeg vil bygge deg opp med turkiser og legge dine grunnvoller med safirer. ¹² Jeg vil gjøre dine murtinder av rubiner, dine porter av krystall, og alle dine murer av kostbare steiner. ¹³ Alle dine barn skal være lært av Herren, og deres fred skal være stor. ¹⁴ I rettferdighet skal du bli grunnfestet; du skal være langt fra undertrykkelse, og du skal ikke frykte; redsel skal være langt borte; den skal ikke komme nær deg. ¹⁵ Om noen angriper deg, kommer det ikke fra meg; hvem som enn angriper deg, skal falle for deg. ¹⁶ «Se, det er jeg som har skapt smeden som blåser på kullilden og former et våpen som passer til sitt arbeid; og jeg har skapt ødeleggeren til å gjøre skade. ¹⁷ Intet våpen som er smidd mot deg, skal lykkes, og du skal gjendrive hver tunge som reiser seg mot deg i dom. Dette er arven til Herrens tjenere, og deres rettferdighet er fra meg,» erklærer Herren.

55 «Kom, alle som er tørste, kom til vannene; og dere som ikke har penger, kom, kjøp og spis! Kom, kjøp vin og melk uten penger og uten kostnad. ² Hvorfor bruker dere penger på det som ikke er brød, og deres arbeid på det som ikke metter? Lytt nøye til meg, og spis det som er godt, og dere skal fryde dere i overfloden. ³ Bøy øret til og kom til meg; lytt, så dere kan leve. Jeg vil inngå en evig pakt med dere, min trofaste kjærlighet lovet til David. ⁴ Se, jeg har utnevnt ham som et vitne for nasjonene, en leder og kommandør for folkene. ⁵ Sannelig, du vil kalle på nasjoner du ikke kjenner, og nasjoner som ikke kjenner deg vil skynde seg til deg, på grunn av Herren din Gud, Israels Hellige, for han har herliggjort deg.» ⁶ Søk Herren mens han ennå kan bli funnet; rop til ham mens han ennå er nær. ⁷ La den onde forlate sin vei og den urettferdige sine tanker. La dem vende tilbake til Herren, og han vil ha medfølelse med dem, og til vår Gud, for han vil rikelig tilgi. ⁸ «For mine tanker er ikke de samme som deres tanker, og deres veier er ikke som mine veier,» erklærer Herren. ⁹ «For som himmelen er høyere enn jorden, slik er mine veier høyere enn deres veier og mine tanker enn deres tanker. ¹⁰ For som regnet og snøen kommer ned fra himmelen, og ikke vender tilbake uten å vanne jorden og få den til å spire og blomstre, og gi såkorn til den som sår og

brød til den som spiser, ¹¹ slik er mitt ord som går ut fra min munn: det vil ikke vende tilbake til meg tomt, men vil utføre det jeg ønsker og lykkes med det jeg sendte det til. ¹² Dere skal gå ut med glede og bli ledet fram i fred; fjellene og åsene vil bryte ut i sang foran dere, og alle trærne på marken vil klappe i hendene. ¹³ I stedet for tornebusken vil det vokse en einer, og i stedet for klunger vil myrten vokse. Dette vil være et minne for Herren, et evig tegn som ikke skal bli avskåret.»

56 Dette sier Herren: «Hold rettferd og praktiser rettferdighet, for min frelse er nær og min rettferdighet vil snart bli avdekket. ² Velsignet er den som handler slik, og den person som holder fast ved det; som avstår fra å vanhellige sabbaten, og holder sine hender fra å gjøre noe ondt.» ³ La ikke den fremmede som har sluttet seg til Herren si, «Herren vil sikkert skille meg fra sitt folk.» La heller ikke evnukken si, «Jeg er bare et tørt tre.» ⁴ For dette sier Herren: «Til de evnukker som holder mine sabbater, som velger det som gleder meg og holder fast ved min pakt— ⁵ til dem vil jeg gi i mitt hus og innenfor dets murer et minnesmerke og et navn som er bedre enn sønner og døtre; jeg vil gi dem et evig navn som aldri skal bli avskåret. ⁶ Og de fremmede som slutter seg til Herren for å tjene ham, for å elske Herrens navn, og for å være hans tjenere, alle som holder sabbaten uten å vanhellige den og holder fast ved min pakt— ⁷ disse vil jeg føre til mitt hellige fjell og gjøre dem glade i mitt bønnehus. Deres brennoffer og ofre vil bli akseptert på mitt alter; for mitt hus skal kalles et bønnehus for alle folk.» ⁸ Herren Gud, som samler de spredte av Israel, proklamerer, «Jeg vil samle enda flere til dem, i tillegg til dem som allerede er samlet.» ⁹ Kom, alle dere ville skapninger på marken, kom og fortær, alle dere skapninger i skogen! ¹⁰ Hans vektere er blinde, de mangler alle kunnskap; de er alle stumme hunder, ute av stand til å bjeffe; de ligger rundt og drømmer, elsker å sove. ¹¹ Hundene er glupske, de blir aldri mette. De er hyrder som mangler forståelse; de har alle vendt seg til sin egen vei, hver søker sin egen vinning. ¹² «Kom,» sier de, «la oss hente vin, og drikk oss fulle av sterk drikk; og i morgen vil være som i dag, enda mer overflodsrrik.»

57 De rettferdige går til grunne, og ingen tar det til hjerte; de fromme blir tatt bort, uten at noen forstår at de rettferdige blir fjernet

for å bli spart fra det onde. ² De går inn til fred; de hviler i sine senger, hver og en som vandret rettskaffent. ³ "Men kom hit, dere barn av en trollkvinne, avkom av en horkarl og en prostituert! ⁴ Hvem er det dere håner? Mot hvem sperrer dere opp munnen og rekker tunge? Er dere ikke en flokk av opprørere, avkom av svik? ⁵ Dere brenner av lyst blant eikene og under hvert frodig tre; dere slakter deres barn i dalene, under klippenes kløfter. ⁶ Blant de glatte steinene i dalene er din del; de er din lodd. Ja, til dem har du utøst drikkoffer og ofret grødeoffer. Skulle jeg la meg bevege av disse tingene? ⁷ Du har satt opp ditt hvilested på en høy og opphøyd høyde; der steg du opp for å bære fram dine ofre. ⁸ Bak dine dører og dørstolper har du plassert dine hedenske symboler. Idet du forlot meg, avdekket du din seng, du klatret opp i den og åpnet den vidt; du inngikk en pakt med hvis senger du elsker, og du så på deres nakenhet. ⁹ Du reiste til kongen med olivenolje og økte dine parfymer; du sendte dine ambassadører langt av sted og steg ned til Sheol. ¹⁰ Du trettet deg ut med dine mange reiser, men du sa ikke: 'Det er håpløst.' Du fant fornøyelse av din styrke, så du ikke besvimte. ¹¹ "Hvem fryktet og redde du så mye at du har vært utro mot meg, og verken husket meg eller tok det til hjerte? Er det ikke fordi jeg har vært stille i lang tid at du ikke frykter meg? ¹² Jeg vil avsløre din rettferdighet og dine gjerninger, og de vil ikke gagne deg. ¹³ Når du roper om hjelp, la din samling av avguder redde deg! Vinden vil bære dem alle bort, et pust vil blåse dem bort. Men den som tar sin tilflukt i meg, skal arve landet og eie mitt hellige fjell." ¹⁴ Og det skal bli sagt: "Bygg opp, bygg opp, forbered veien! Fjern hindringene ut av veien for mitt folk." ¹⁵ For dette sier den høye og opphøyde, han som lever for evig, hvis navn er hellig: "Jeg bor på et høyt og hellig sted, men også hos den som er knust og nedbøyd i ånden, for å gjenopplive ånden hos de nedbøyd og for å gjenopplive hjertet hos de knuste. ¹⁶ For jeg vil ikke anklage for alltid, og jeg vil ikke alltid være vred, for da ville ånden bli matt for meg— den aller pust av dem jeg har skapt. ¹⁷ På grunn av hans urettferdige vinning ble jeg vred og slo ham; jeg skjulte mitt ansikt i vrede, men han fortsatte å vende seg bort, i sitt hjertes vei. ¹⁸ Jeg har sett hans veier, men jeg vil helbrede ham; jeg vil lede ham og gjenopprette trøst til ham og til hans sørgende, ¹⁹ og bringe lovprisning på deres lepper. Fred, fred, til dem som er langt

borte og nær," sier Herren. "Og jeg vil helbrede dem." ²⁰ Men de ugudelige er som det opprørte hav, som ikke kan hvile, hvis vann kaster opp gjørme og skitt. ²¹ "Min Gud erklærer, 'Det er ingen fred for de ugudelige.'"

58 «Rop høyt, hold ikke tilbake; løft din røst som en trompet, og forkynn for mitt folk deres opprør, og for Jakobs hus deres synder. ² Dag etter dag søker de meg og gleder seg over å lære mine veier, som om de var et folk som praktiserer rettferdighet og ikke har forlatt sin Guds lov. De ber meg om rettferdige avgjørelser og gleder seg over Guds nærhet. ³ 'Hvorfor har vi fastet,' sier de, 'og du har ikke sett? Hvorfor har vi ydmyket oss, og du har ikke lagt merke til det?' Se, på dagen for deres faste, følger dere deres egne ønsker og undertrykker alle deres arbeidere. ⁴ Deres faste fører til strid og krangel, og til å slå hverandre med ugudelige knyttnever. Dere kan ikke faste som dere gjør i dag og forvente at deres røst skal bli hørt i det høye. ⁵ Er dette den slags faste jeg har valgt, en dag for en person å ydmyke seg? Er det bare for å bøye hodet som et siv og for å bre ut sekkestrie og aske? Vil dere kalle dette en faste, en dag som er akseptabel for Herren? ⁶ Er ikke dette den fasten jeg har valgt: å løse urettferdighetens lenker, å løse båndene av åket, å la de undertrykte gå fri, og å bryte hvert åk? ⁷ Er det ikke å dele ditt brød med de sultne og bringe de hjemløse fattige inn i ditt hus; når du ser de nakne, å kle dem, og ikke skjule deg for ditt eget kjød og blod? ⁸ Da skal ditt lys bryte frem som morgenrøden, og din helbredelse skal snart vise seg; din rettferdighet skal gå foran deg, og Herrens herlighet skal være din bakvakt. ⁹ Da skal du kalle, og Herren skal svare; du skal rope om hjelp, og han skal si: 'Her er jeg.' Hvis du fjerner åket fra din midte, den pekende finger og ondskapsfull tale, ¹⁰ og hvis du gir av deg selv til de sultne og tilfredsstiller de nødlidendes behov, da skal ditt lys stige i mørket, og din skumring skal bli som middag. ¹¹ Herren skal stadig lede deg, og tilfredsstille dine behov i et solbrent land, og styrke dine ben. Du skal være som en godt vannet hage, som en kilde hvis vann ikke svikter. ¹² Ditt folk skal gjenoppbygge de gamle ruinene; du skal reise opp de eldgamle grunnvollene; du skal kalles den som reparerer brudd i murer, den som gjenoppretter gater å bo i. ¹³ «Hvis du avstår fra å bryte sabbaten og fra å gjøre som du vil på min hellige dag, hvis du kaller

sabbaten en glede og Herrens hellige dag ærverdig, og hvis du ærer den ved ikke å gå din egen vei eller søke din egen glede eller tale tomme ord, ¹⁴ da skal du finne din glede i Herren, og jeg vil la deg ri på jordens høyder og nyte arven fra din far Jakob.» For Herrens munn har talt.

59 Se, Herrens hånd er ikke for kort til å frelse, og hans øre er ikke for tungt til å høre. ²

Men deres misgjerninger har skilt mellom dere og deres Gud; deres synder har skjult hans ansikt for dere, så han ikke hører. ³ For deres hender er tilsølt med blod, og deres fingre med misgjerning. Deres lepper har talt løgn, og deres tunge mumler ondskap. ⁴ Ingen roper på rettferdighet, og ingen fører sin sak ærlig. De stoler på tomme argumenter og taler falskhet; de unnfanger urett og føder ulykke.

⁵ De klekker ut giftslangeegg og vever edderkoppsnett. Den som spiser av deres egg, dør, og fra et som knuses, bryter en slange ut. ⁶ Deres nett kan ikke bli til klær, og de kan ikke dekke seg med det de lager. Deres gjerninger er misgjerninger, og vold er i deres hender. ⁷ Deres føtter løper til det onde, og de er raske til å utøse uskyldig blod. Deres tanker er tanker om misgjerning; ødeleggelse og undergang er på deres veier. ⁸ De kjenner ikke fredens vei, og det er ingen rettferdighet på deres stier. De har gjort sine veier krokete; den som går på dem, finner ikke fred. ⁹ Derfor er rettferdighet langt fra oss, og rettferd når oss ikke. Vi håper på lys, men se, det er mørke; på lysglans, men vi vandrer i skumring. ¹⁰ Vi famler langs veggen som blinde, vi famler som de uten øyne. Vi snubler ved middagstid som om det var skumring; blant de sterke er vi som døde. ¹¹ Vi brummer alle som bjørner og stønner sørgelig som duer. Vi ser etter rettferdighet, men finner ingen; etter frelse, men den er langt fra oss. ¹² For våre overtredelser er mange for ditt ansikt, og våre synder vitner mot oss. Våre misgjerninger er med oss, og vi erkjenner våre misgjerninger. ¹³ Opprør og fornektelse av Herren, å vende seg bort fra vår Gud, å tale undertrykkelse og opprør, å unnfange og uttale løgnaktige ord fra hjertet. ¹⁴ Rettferdighet er drevet tilbake, og rettferd står langt borte; sannhet har snublet på gaten, og rettskaffenhet kan ikke komme inn. ¹⁵ Sannhet er fraværende, og den som unngår det onde, blir et bytte. Herren så det, og det mishaget ham at det ikke var noen rettferdighet. ¹⁶ Han så at det ikke var noen, og undret seg over at det ikke var noen til å

gripe inn; så hans egen arm brakte frelse til ham, og hans rettferdighet støttet ham. ¹⁷ Han tok på seg rettferdighet som en brynje, og en frelsens hjelm på sitt hode; han kledde seg i hevnevis klær og svøpte seg i nidkjærhet som en kappe. ¹⁸ Etter deres gjerninger vil han gjengjelde: vrede til sine motstandere, gjengjeldelse til sine fiender; han vil gi øyene deres lønn. ¹⁹ Så folk skal frykte Herrens navn fra vest, og hans herlighet fra solens oppgang, for han vil komme som en strømmende elv drevet av Herrens åndedrag. ²⁰ "En gjeløser skal komme til Sion, til dem i Jakob som vender seg fra sine synder," sier Herren. ²¹ "Og for meg er dette min pakt med dem," sier Herren: "Min Ånd, som er over deg, og mine ord som jeg har lagt i din munn, skal ikke vike fra din munn, heller ikke fra dine barns munn, heller ikke fra deres etterkommeres munn - fra nå av og til evig tid," sier Herren.

60 "Stå opp og strål, for ditt lys er kommet, og Herrens herlighet stiger opp over deg. ² Se, mørke dekker jorden og dyp mørke folkene, men Herren stiger opp over deg, og hans herlighet viser seg over deg. ³ Folkeslag vil bli trukket til ditt lys, og konger til glansen av din morgenrøde. ⁴ "Løft dine øyne og se deg omkring; de samler seg alle og kommer til deg. Dine sønner kommer fra det fjerne, og dine døtre blir båret på hoften. ⁵ Da skal du se og stråle, og ditt hjerte skal banke og svulme av glede; havets rikdom skal bringes til deg, og folkenes skatter skal komme til deg. ⁶ En mengde kameler skal dekke ditt land, de unge kamelene fra Midjan og Efa; alle fra Saba skal komme, bærende gull og røkelse, og forkynnende Herrens pris. ⁷ Alle Kedars flokker skal samles til deg, Nebajots værer skal tjene deg; de skal bli mottatt på mitt alter, og jeg vil pryde mitt herlige tempel. ⁸ Hvem er disse som flyr som skyer, som duer til sine reder? ⁹ Sannelig, kystlandene ser til meg; Tarsis' skip er i spissen, bringende dine barn fra det fjerne, med deres sølv og gull, for Herrens din Guds ære, Israels Hellige, for han har herliggjort deg. ¹⁰ "Fremmede skal bygge dine murer, og deres konger skal tjene deg; for i min vrede slo jeg deg, men i min nåde har jeg vist deg medfølelse. ¹¹ Dine porter skal alltid stå åpne; de skal ikke lukkes dag eller natt, så folk kan bringe deg folkenes rikdom, med deres konger ledet i prosesjon. ¹² For ethvert folk eller rike som ikke tjener deg skal gå til grunne; det skal bli fullstendig ødelagt. ¹³ Libanons herlighet skal komme til deg,

einer, furu og syress sammen, for å forskjønne min helligdom; og jeg vil gjøre stedet for mine føtter herlig. ¹⁴ Sønnene til dem som undertrykte deg skal komme bøye seg for deg; alle som foraktet deg skal bøye seg ned ved dine føtter og kalle deg Herrens by, Sion til Israels Hellige. ¹⁵ "Selv om du har vært forlatt og hatet, uten noen som passerer gjennom, vil jeg gjøre deg til en evig stolthet, en glede fra generasjon til generasjon. ¹⁶ Du skal nyte folkenes overflod og bli opprettholdt av kongelige forsyninger; da skal du vite at jeg, Herren, er din frelser, din gjelner, Jakobs Mektige. ¹⁷ I stedet for bronse vil jeg bringe gull, og sølv i stedet for jern; i stedet for tre vil jeg bringe bronse, og jern i stedet for steiner. Jeg vil gjøre fred til din styresmann og rettferdighet til din oppsynsmann. ¹⁸ Vold skal ikke lenger høres i ditt land, heller ikke ødeleggelse eller ruin innenfor dine grenser; men du skal kalle dine murer Frelsen og dine porter Lovprisning. ¹⁹ Solen skal ikke lenger være ditt lys om dagen, heller ikke månens glans skal skinne på deg; for Herren skal være ditt evige lys, og din Gud skal være din herlighet. ²⁰ Din sol skal aldri mer gå ned, og din måne skal ikke avta; for Herren skal være ditt evige lys, og dine sorgedager skal være endt. ²¹ Da skal hele ditt folk være rettferdig; de skal eie landet for alltid. De er grenen jeg har plantet, mine henders verk, for at jeg skal bli herliggjort. ²² Den minste av dere skal bli tusen, den minste en mektig nasjon. Jeg, Herren, vil bringe det til å skje raskt i sin tid."

61 Herrens Ånds er over meg, fordi Herren har salvet meg til å bringe gode nyheter til de ydmyke. Han har sendt meg for å forbinde de som har et sønderknust hjerte, for å utrope frihet for de fangne og løslatelse for de bundne; ² for å utrope et nådens år fra Herren og en hevns dag fra vår Gud; for å trøste alle som sørger, ³ for å gi de sørgende i Sion en krans i stedet for aske, gledens olje i stedet for sorg, og lovprisningens drakt i stedet for en motløs ånd. De skal kalles rettferdighetens eiker, plantet av Herren til hans ære. ⁴ De skal bygge opp igjen gamle ruiner og gjenreise tidligere ødeleggelser; de skal fornye de ødelagte byene, ødeleggelserne fra mange generasjoner. ⁵ Fremmede skal vokte deres flokker, og utlendinger skal være deres bønder og vinbønder. ⁶ Men dere skal kalles Herrens prester; dere skal bli kalt vår Guds tjenere. Dere skal nyte nasjonenes rikdom, og rose dere av deres herlighet. ⁷ I stedet for deres skam skal dere

få en dobbel del, og i stedet for vanære skal de rope av glede over deres arv. Derfor skal de eie en dobbel del i sitt land, og evig glede skal være deres. ⁸ For jeg, Herren, elsker rettferdighet; jeg hater ran og urett. I min trofasthet vil jeg belønne dem og inngå en evig pakt med dem. ⁹ Deres etterkommere skal bli kjent blant nasjonene, og deres avkom blant folkene. Alle som ser dem skal erkjenne at de er et folk som Herren har velsignet. ¹⁰ Jeg vil fryde meg stort i Herren, min sjel skal juble i min Gud; for han har kledd meg med frelsens klær og svøpt meg i en kappe av rettferdighet, som en brudgom pynter sitt hode som en prest, og som en brud pryder seg med sine smykker. ¹¹ For som jorden bærer fram sine spirer, og som en hage får frø til å vokse, slik vil Herren Gud la rettferdighet og lovprisning spire fram for alle nasjoner.

62 For Sions skyld vil jeg ikke tie, og for Jerusalems skyld vil jeg ikke være stille, før hennes rettferdighet stråler som morgenrøden, og hennes frelse som en brennende fakkel. ² Folkeslag skal se din rettferdighet, og alle konger din herlighet; du skal få et nytt navn som Herrens munn skal gi deg. ³ Du skal være en herlighetskroner i Herrens hånd, et kongelig diadem holdt av din Gud. ⁴ Du skal ikke mer kalles Forlatt, og ditt land skal ikke mer kalles Ødelagt. I stedet skal du kalles Min glede er i henne, og ditt land Ekte; for Herren har sin lyst i deg, og ditt land skal være gift. ⁵ Som en ung mann gifter seg med en ung kvinne, slik skal dine sønner gifte seg med deg; og som en brudgom gleder seg over sin brud, slik skal din Gud glede seg over deg. ⁶ Jeg har satt vektere på dine murer, Jerusalem; de skal aldri tie, verken dag eller natt. Dere som påkaller Herren, unn dere ingen ro, ⁷ og gi Ham ingen ro for Han grunnfester Jerusalem og gjør henne til en lovsang på jorden. ⁸ Herren har sverget ved sin høyre hånd og ved sin mektige arm: "Jeg vil aldri mer gi ditt korn som mat til dine fiender, og fremmede skal ikke drikke den nye vinen du har arbeidet for; ⁹ men de som høster det, skal spise det og prise Herren, og de som samler druene, skal nyte det i Min helligdoms forgårder." ¹⁰ Gå gjennom portene! Forbered veien for folket. Bygg opp veien! Rydd bort steinene. Reis et banner for folkene. ¹¹ Se, Herren har forkynt til jordens ender: "Si til Sions datter: 'Se, din Frelser kommer; se, Hans lønn er med Ham, og Hans gjengjeldelse følger Ham.'" ¹² De skal kalles det hellige folk, Herrens

forløste; og du skal kalles Ettertraktet, en by som ikke lenger er forlatt.

63 Hvem er dette som kommer fra Edom, med klær i strålende farger fra Bosra, han som er majestetisk i sin drakt, marsjerer frem i sin styrkes storhet? "Det er jeg, den som taler i rettferdighet, mektig til å frelse." ² Hvorfor er dine klær røde, som den som trækker i vinpressen? ³ "Jeg har tråkket vinpressen alene, og fra folkene var ingen med meg. Jeg tråkket dem i min vrede og knuste dem i min harme; deres livsblod sprutet på mine klær, og jeg flekket til alle mine klær." ⁴ For hevneens dag var i mitt hjerte, og mitt gjenløsnings år er kommet. ⁵ Jeg så meg om, men det var ingen til å hjelpe, og jeg ble forferdet over at ingen ga støtte; så min egen arm brakte meg frelse, og min harme støttet meg. ⁶ Jeg tråkket ned folkene i min vrede og gjorde dem drukne med min harme, og jeg helte ut deres livsblod på jorden." ⁷ Jeg vil fortelle om Herrens miskunn, og Herrens pris, i henhold til alt det Herren har gjort for oss, og den store godhet mot Israels hus, som han har gitt i henhold til sin medfølelse og overfloden av sine miskunner. ⁸ For han sa: "Sannelig, de er mitt folk, barn som ikke vil være falske." Så ble han deres Frelser. ⁹ I all deres lidelse led han også, og hans nærværs engel frelste dem. I sin kjærlighet og barmhjertighet gjenløste han dem; han løftet dem opp og bar dem gjennom de gamle dager. ¹⁰ Likevel gjorde de opprør og bedrøvet hans Hellige Ånd; så vendte han seg og ble deres motstander, og han selv kjempet mot dem. ¹¹ Da husket hans folk de gamle dager, Moses' dager. Hvor er han som førte dem gjennom havet med sin floks hyrde? Hvor er han som satte sin Hellige Ånd blant dem, ¹² som sendte sin herlige krafts arm til å være ved Moses' høyre hånd, som delte vannene foran dem for å skaffe seg et evig navn, ¹³ som ledet dem gjennom dypene? Som en hest i ørkenen snublet de ikke; ¹⁴ som kveg som går ned til sletten, ga Herrens Ånd dem hvile. Så ledet du ditt folk for å skaffe deg et herlig navn. ¹⁵ Se ned fra himmelen og se fra din hellige og herlige høye bolig. Hvor er din iver og dine mektige gjerninger? Ditt hjertes bevegelser og din medfølelse holdes tilbake fra oss. ¹⁶ For du er vår Far, selv om Abraham ikke kjenner oss og Israel ikke gjenkjenner oss; du, Herre, er vår Far, vår Gjenløser fra gammel tid er ditt navn. ¹⁷ Hvorfor, Herre, får du oss til å avvike fra dine veier og forherder våre hjerter fra å frykte deg? Vend

tilbake for dine tjeneres skyld, dine arvelods stammer. ¹⁸ For en liten stund eide ditt hellige folk din helligdom, men nå har våre motstandere trampet den ned. ¹⁹ Vi har blitt et folk som du ikke har hersket over, akkurat som de som ikke har blitt kalt ved ditt navn.

64 Om du bare ville åpne himmelen og komme ned, så fjellene kunne skjelve for ditt åsyn— ² Som ild antenner kvister og får vann til å koke, kom ned for å gjøre ditt navn kjent for dine motstandere, så nasjonene kan skjelve for ditt åsyn! ³ Da du gjorde forferdelige ting som vi ikke ventet, kom du ned, og fjellene skalv for ditt åsyn. ⁴ Siden eldgamle tider har ingen hørt eller oppfattet med øret, heller ikke har øyet sett noen Gud foruten deg, som handler på vegne av dem som venter på ham. ⁵ Du møter dem som gleder seg i å gjøre rettferdighet, som husker deg på dine veier. Se, du var vred, for vi syndet; vi fortsatte i våre synder i lang tid. Hvordan skal vi da bli frelst? ⁶ For vi er alle blitt som en som er uren, og alle våre rettferdige gjerninger er som et skittent plagg; vi visner alle som et blad, og våre misgjerninger, som vinden, fører oss bort. ⁷ Det er ingen som påkaller ditt navn eller vekker seg selv til å gripe fatt i deg; for du har skjult ditt ansikt for oss og har overgitt oss til makten av våre misgjerninger. ⁸ Likevel, du, Herre, er vår Far. Vi er leiren, og du er vår pottemaker; vi er alle verk av din hånd. ⁹ Vær ikke overmåte vred, Herre, og husk ikke våre misgjerninger for alltid. Se, vær så snill å se, for vi er alle ditt folk. ¹⁰ Dine hellige byer har blitt en ødemark; Sion har blitt en ødemark, Jerusalem en ørken. ¹¹ Vårt hellige og vakre tempel, hvor våre forfedre pristet deg, har blitt brent med ild, og alle våre kostbare ting har blitt en ruin. ¹² Vil du holde tilbake ved disse tingene, Herre? Vil du forbli taus og la oss lide overmåte?

65 «Jeg lot meg bli oppdaget av dem som ikke spurte etter meg; jeg ble funnet av dem som ikke søkte meg. Jeg sa: 'Her er jeg, her er jeg,' til et folk som ikke kalte på mitt navn. ² Jeg har rakt ut mine hender hele dagen til et opprørsk folk, som vandrer på veier som ikke er gode, og følger sine egne tanker— ³ et folk som stadig provoserer meg åpenlyst, ofrer i hager og brenner røkelse på murstein; ⁴ som sitter blant gravene og tilbringer natten på hemmelige steder; som spiser svinekjøtt, og hvis gryter inneholder kraft av urent

kjøtt; ⁵ som sier, 'Hold deg for deg selv, kom ikke nær meg, for jeg er helligere enn deg!' Slike mennesker er røyk i mine nesebor, en ild som brenner hele dagen. ⁶ Se, det er nedskrevet foran meg: Jeg vil ikke forbli taus, men vil gjengjelde; jeg vil gjengjelde i deres fang— ⁷ både deres synder og deres forfædres synder,» sier Herren. «Fordi de ofret røkelse på fjellene og hånet meg på høydene, vil jeg måle i deres fang den fulle betaling for deres tidligere handlinger.» ⁸ Dette er hva Herren sier: «Som når ny vin finnes i en klase, og noen sier, 'Ikke ødelegg den, for det er en velsignelse i den,' slik vil jeg handle på vegne av mine tjenere, for ikke å ødelegge dem alle. ⁹ Jeg vil føre frem etterkommere fra Jakob, og fra Juda dem som skal arve mine fjell; mine utvalgte skal eie dem, og der skal mine tjenere bo. ¹⁰ Saron skal være en beitemark for flokker, og Akor-dalen et hvilested for hjorder, for mitt folk som søker meg. ¹¹ Men dere som forlater Herren og glemmer mitt hellige fjell, som dekker bord for Lykke og fyller skåler med blandet vin for Skjebne, ¹² jeg vil bestemme dere for sverdet, og dere alle skal bøye dere for slaktingen; fordi jeg kalte og dere ikke svarte, jeg talte og dere ikke lyttet. Dere gjorde ondt i mine øyne og valgte det som mishager meg.» ¹³ Derfor sier den suverene Herren: «Se, mine tjenere skal spise, men dere skal være sultne; se, mine tjenere skal drikke, men dere skal være tørste; se, mine tjenere skal glede seg, men dere skal bli til skamme. ¹⁴ Se, mine tjenere skal syng av hjertets glede, men dere skal rope av hjertets smerte og jamre av en knust ånd. ¹⁵ Dere skal etterlate deres navn som en forbannelse for mine utvalgte, og den suverene Herren skal drepe dere, men han vil gi sine tjenere et annet navn. ¹⁶ Den som påkaller en velsignelse i landet, skal gjøre det ved sannhetens Gud; den som sverger en ed i landet, skal sverge ved sannhetens Gud. For de tidligere plager skal bli glemt og skjult for mitt syn. ¹⁷ «For se, jeg skaper nye himler og en ny jord, og de tidligere ting skal ikke bli husket eller komme i tankene. ¹⁸ Men vær glade og fryd dere for alltid over det jeg skaper; for se, jeg skaper Jerusalem til glede og hennes folk til fryd. ¹⁹ Jeg vil glede meg over Jerusalem og fryde meg over mitt folk; lyden av gråt og skrik skal ikke lenger høres i henne. ²⁰ Det skal ikke lenger være i den en spedbarn som lever bare noen få dager, eller en gammel person som ikke lever ut sine år; den som dør hundre år gammel, skal bli ansett som en

ungdom, og den som ikke når hundre år, skal bli ansett som forbannet. ²¹ De skal bygge hus og bo i dem; de skal også plante vingårder og nyte deres frukt. ²² De skal ikke bygge og andre bo, de skal ikke plante og andre spise; for som dagene til et tre, slik skal dagene til mitt folk være, og mine utvalgte skal lenge nyte arbeidet av sine hender. ²³ De skal ikke arbeide forgjeves, heller ikke føde barn dømt til ulykke; for de skal være et folk velsignet av Herren, de og deres etterkommere med dem. ²⁴ Selv før de kaller, vil jeg svare; mens de ennå taler, vil jeg lytte til dem. ²⁵ Ulven og lammet skal beite sammen, og løven skal spise halm som oxen, og støv skal være slangens mat. De skal ikke skade eller ødelegge på hele mitt hellige fjell,» sier Herren.

66 Så sier Herren: «Himmelen er min trone, og jorden er min fotskammel. Hvor er huset dere kan bygge for meg? Og hvor er mitt hvilested? ² For min hånd har laget alt dette, og slik ble det til,» erklærer Herren. «Men jeg vil se til denne: den som er ydmyk og angrer i ånden, og som skjelver for mitt ord. ³ Men den som slakter en okse er som en som dreper et menneske; den som ofrer et lam er som en som brekker en hunds nakke; den som gir et grødeoffer er som en som ofrer svineblod; den som brenner røkelse er som en som tilber et idol. De har valgt sine egne veier, og deres sjeler fryder seg i deres avskyeligheter; ⁴ så jeg vil velge hard behandling for dem og bringe over dem det de frykter. For når jeg kalte, svarte ingen; når jeg talte, lyttet de ikke. I stedet gjorde de ondt i mine øyne og valgte det som mishager meg.» ⁵ Hør Herrens ord, dere som skjelver for hans ord: «Dine egne folk som hater deg og utelukker deg for mitt navns skyld har sagt: 'La Herren bli hertiggjort, så vi kan se din glede!' Men de vil bli gjort til skamme. ⁶ En lyd av opprør fra byen, en stemme fra tempelet, Herrens stemme som gjengjelder sine fiender det de fortjener. ⁷ «Før hun går i fødsel, føder hun; før smerten kommer over henne, føder hun en gutt. ⁸ Hvem har noen gang hørt om slike ting? Hvem har noen gang sett slike ting? Kan et land bli født på en dag eller en nasjon bli frembrakt på et øyeblikk? Likevel, så snart Sion var i fødsel, fødte hun sine barn. ⁹ Fører jeg til fødselsøyeblikket uten å gi fødsel?» sier Herren. «Eller lukker jeg morslivet når jeg fører til fødsel?» sier din Gud. ¹⁰ «Feire med Jerusalem og vær glad for henne, alle dere som elsker henne; fyll dere med glede med henne, alle

Jesaja

dere som sørger over henne,¹¹ slik at dere kan die og bli tilfredsstilt ved hennes trøstende bryst; dere skal drikke dypt og glede dere i hennes overflodsrike bryst.»¹² For dette er hva Herren sier: «Jeg vil utvide fred til henne som en elv, og nasjonenes herlighet som en overstrømmende strøm; dere skal bli diet, båret på hennes hofte og dullet på hennes knær.»¹³ Som en mor trøster sitt barn, slik vil jeg trøste dere; og dere vil bli trøstet i Jerusalem.»¹⁴ Når dere ser dette, vil deres hjerte glede seg, og deres ben vil blomstre som det nye gresset; Herrens hånd vil bli kjent for hans tjenere, men han vil være harm mot sine fiender.¹⁵ For se, Herren vil komme med ild, og hans vogner som en virvelvind, for å utøse sin vrede med raseri, og sin rettesettelse med ildflammer.¹⁶ For med ild og med sitt sverd vil Herren bringe dom over alle mennesker, og mange vil falle for Herrens hånd.¹⁷ «De som helliger og renser seg for å gå inn i hagene, etter en i midten, som spiser svinekjøtt, avskyelige ting, og mus, vil møte sin ende sammen,» erklærer Herren.¹⁸ «For jeg kjenner deres gjerninger og deres tanker, og tiden kommer for å samle alle

nasjoner og språk. Og de vil komme og se min herlighet.»¹⁹ Jeg vil sette et tegn blant dem, og jeg vil sende overlevende til nasjonene: til Tarsis, Put, Lud, Mesjek, Tubal, og Javan, til de fjerne kystlandene som ikke har hørt om mitt ry eller sett min herlighet. De vil forkynne min herlighet blant nasjonene.²⁰ Og de vil bringe alle dine folk fra alle nasjonene til mitt hellige fjell i Jerusalem som et offer til Herren—på hester, i vogner og vogner, på muldyr og kameler,» sier Herren, «slik som israelittene bringer sine grødeoffer i rene kar til Herrens hus.»²¹ Og jeg vil velge noen av dem som prester og levitter,» sier Herren.²² «For slik som de nye himlene og den nye jorden som jeg skaper vil bestå for meg,» erklærer Herren, «slik vil deres navn og etterkommere bestå.»²³ Fra en nymåne til en annen og fra en sabbat til en annen, vil hele menneskeheten komme for å bøye seg for meg,» sier Herren.²⁴ «Så vil de gå ut og se på likene av dem som har gjort opprør mot meg; for deres mark vil ikke dø, og deres ild vil ikke bli slukket, og de vil være en avsky for hele menneskeheten.»

Jeremia

1 Ord av Jeremia, sønn av Hilkia, en av prestene i Anatot i landet Benjamin, ² til hvem Herrens ord kom i dagene til Josja, sønn av Amon, konge av Juda, i det trettende året av hans regjeringstid. ³ Det kom også under regjeringen til Jojakim, sønn av Josja, konge av Juda, inntil den femte måneden i det ellefte året til Sidkia, sønn av Josja, konge av Juda, da folket i Jerusalem gikk i eksil. ⁴ Da kom et budskap fra Herren til meg, og sa, ⁵ "Før jeg formet deg i mors liv kjente jeg deg, og før du ble født satte jeg deg til side; jeg utnevnte deg til en profet for nasjonene." ⁶ Da sa jeg, "Akk, suverene Herre! Jeg vet ikke hvordan jeg skal tale, for jeg er ung." ⁷ Men Herren sa til meg, "Si ikke, 'Jeg er for ung,' for du må gå til alle jeg sender deg til og tale hva enn jeg befaler deg." ⁸ Frykt dem ikke, for jeg er med deg for å beskytte deg," erklærer Herren. ⁹ Da rakte Herren ut sin hånd og rørte ved min munn og sa til meg, "Jeg har lagt mine ord i din munn." ¹⁰ Se, i dag utnevner jeg deg over nasjoner og riker til å rykke opp og rive ned, til å ødelegge og styrte, til å bygge og plante." ¹¹ Herrens ord kom til meg, og sa, "Hva ser du, Jeremia?" Og jeg svarte, "Jeg ser en gren av et mandeltre." ¹² Herren sa til meg, "Du har sett riktig, for jeg våker over mitt ord for å oppfylle det." ¹³ Herrens ord kom til meg en annen gang, og sa, "Hva ser du?" Og jeg sa, "Jeg ser en kokende gryte, som heller bort fra nord." ¹⁴ Da sa Herren til meg, "Fra nord skal ulykken strømme ut over alle som bor i landet. ¹⁵ For jeg er i ferd med å kalle sammen alle folkene i de nordlige kongedømmene," erklærer Herren. "Deres konger skal komme og sette opp sine troner ved inngangen til portene i Jerusalem; de skal komme mot alle hennes omkringliggende murer og mot alle byene i Juda. ¹⁶ Jeg vil avsi mine dommer over dem på grunn av deres ondskap i å forlate meg, i å brenne røkelse til andre guder og i å tilbe det deres hender har laget. ¹⁷ "Forbered deg! Reis deg og si til dem hva enn jeg befaler deg. Bli ikke motløs av dem, ellers vil jeg gjøre deg motløs foran dem." ¹⁸ I dag har jeg gjort deg som en befestet by, en jernsøyle og en bronsevegg for å stå imot hele landet—mot kongene av Juda, deres embetsmenn, deres prester, og folket i landet. ¹⁹ De vil kjempe mot deg men vil ikke overvinne deg, for jeg er med deg for å redde deg," erklærer Herren.

2 Et budskap fra Herren nådde meg: ² "Gå og forkynn i Jerusalems ører: 'Dette sier Herren: "Jeg husker din ungdoms hengivenhet, din

kjærlighet som en brud, hvordan du fulgte meg gjennom ørkenen, gjennom et land som ikke var sådd. ³ Israel var hellig for Herren, den første frukt av hans høst. Alle som fortærte henne ble holdt skyldige; ulykke kom over dem," erklærer Herren. ⁴ Hør Herrens ord, dere etterkommere av Jakob, alle familiene i Israels hus. ⁵ Dette sier Herren: "Hva fant deres forfedre mangelfullt i meg, at de vandret så langt fra meg? De fulgte verdiløse avguder og ble verdiløse selv. ⁶ De sa ikke: 'Hvor er Herren som førte oss opp fra Egypt, som ledet oss gjennom den golde ørkenen, gjennom et land av ørkener og groper, et land av tørke og dyp mørke, et land der ingen reiser og ingen bor?' ⁷ Jeg førte dere inn i et fruktbart land for å spise dets frukt og gode ting. Men dere kom og vanhelliget mitt land og gjorde min arv avskyelig. ⁸ Prestene sa ikke: 'Hvor er Herren?' De som håndterer loven kjente meg ikke; herskerne gjorde opprør mot meg, og profetene profeterte ved Baal, og fulgte ting som ikke er til nytte. ⁹ "Derfor bringer jeg anklager mot dere igjen," erklærer Herren. "Og jeg vil kjempe med deres barns barn. ¹⁰ Kryss over til kystlandene i Kittim og se, send til Kedar og observer nøye; se om det noen gang har vært noe som dette: ¹¹ Har et folk noen gang byttet sine guder, selv om de ikke er guder i det hele tatt? Men mitt folk har byttet sin herlige Gud for det som er verdiløst. ¹² Bli forbløffet over dette, dere himler, og skjelv av stor frykt," erklærer Herren. ¹³ "For mitt folk har begått to synder: De har forlatt meg, kilden til levende vann, og har gravd sine egne sisterner, sprukne sisterner som ikke kan holde vann. ¹⁴ Er Israel en tjener, født til slaveri? Hvorfor har han da blitt plyndret? ¹⁵ Løver har brølt mot ham, de har brølt høyt. De har lagt hans land øde; hans byer er brent og forlatt. ¹⁶ Også mennene fra Memfis og Tahpanhes har forårsaket deg skade. ¹⁷ Er det ikke du som har brakt dette over deg selv ved å forlate Herren din Gud da han ledet deg på veien? ¹⁸ Hvorfor går du nå til Egypt for å drikke Nilens vann? Og hvorfor går du til Assyria for å drikke Eufrats vann? ¹⁹ Din ondskap vil korrigere deg, og ditt frafall vil irettesette deg. Tenk da og innse hvor ondt og bittert det er for deg å forlate Herren din Gud og ikke ha ærefrykt for meg," erklærer Herren, hærskares Gud. ²⁰ "For lenge siden brøt du av ditt åk og rev av dine bånd; du sa, 'Jeg vil ikke tjene deg!' Ja, på hver høyde og under hvert frodig tre la du deg ned som en utro. ²¹ Jeg hadde plantet deg som en utvalgt vinstokk, et helt

trofast frø. Hvordan har du da vendt deg mot meg til en korrumpert, vill vinstokk? ²² Selv om du vasker deg med lut og bruker mye såpe, er flekken av din skyld fortsatt foran meg," erklærer den suverene Herren. ²³ "Hvordan kan du si, 'Jeg er ikke besmittet; jeg har ikke løpt etter Baalene'? Se din oppførsel i dalen; vurder hva du har gjort. Du er en rask kamelhoppesom løper hit og dit, ²⁴ et vilt esel vant til ørkenen, som snuser vinden i sin trang— i sin brunst, hvem kan holde henne tilbake? Enhver hann som forfølger henne trenger ikke å trette seg; på hennes tid vil de finne henne. ²⁵ Ikke løp til dine føtter er bare og din strupe er tørr. Men du sa, 'Det er håpløst! Jeg elsker fremmede guder, og jeg må gå etter dem.' ²⁶ "Som en tyv blir vanæret når han blir tatt, slik blir Israels hus vanæret— de, deres konger, deres embetsmenn, deres prester og deres profeter. ²⁷ De taler til tre, 'Du er min far,' og til stein, 'Du ga meg fødsel.' De har vendt ryggen til meg og ikke ansiktene; likevel når de er i trøbbel, roper de, 'Kom og redd oss!' ²⁸ Hvor er da de gudene du laget for deg selv? La dem reise seg hvis de kan redde deg i din trengselstid! For deg, Juda, har like mange guder som du har byer. ²⁹ "Hvorfor bringer du anklager mot meg? Dere har alle gjort opprør mot meg," erklærer Herren. ³⁰ "Forgjeves disiplinerte jeg ditt folk; de svarte ikke på korreksjon. Ditt sverd har fortært dine profeter som en glupsk løve. ³¹ "Du generasjon, vurder Herrens ord: Har jeg vært en ørken for Israel eller et land av tykk mørke? Hvorfor sier mitt folk, 'Vi er fri til å streife; vi vil ikke komme til deg mer'? ³² Glemmer en ung kvinne sine smykker, en brud sine bryllupsornamenter? Likevel har mitt folk glemt meg, dager uten tall. ³³ Hvor dyktig du er til å forfølge kjærlighet! Selv de verste av kvinner kan lære av dine veier. ³⁴ På dine klær finnes blodet av de uskyldige fattige, selv om du ikke tok dem på fersk gjerning. Likevel, ³⁵ sier du, 'Jeg er uskyldig; sikkert er hans vrede vendt bort fra meg.' Men jeg vil dømme deg fordi du sier, 'Jeg har ikke syndet.' ³⁶ Hvorfor vandrer du så mye, og endrer dine veier? Du vil bli skuffet av Egypt slik du ble av Assyria. ³⁷ Du vil også forlate det stedet med hendene på hodet, for Herren har forkastet dem du stoler på; du vil ikke ha fremgang med dem.

3 Herren sier: "Hvis en mann skiller seg fra sin kone og hun forlater ham for å bli en annen manns kone, skal han vende tilbake til henne igjen? Ville ikke landet bli grundig besmittet? Likevel har du oppført deg som en skjøge med mange

elskere; vil du vende tilbake til meg?" erklærer Herren. ² "Se opp til de karrige høydene og tenk etter: er det noe sted du ikke har blitt krenket? Du har ventet ved veikantene etter elskere, som en nomade i ørkenen, og du har forurenset landet med din prostitusjon og ondskap. ³ Som et resultat har regnskyllene blitt holdt tilbake, og det har ikke vært noe vårregn. Du har frimodigheten til en prostituert; du nekter å føle skam. ⁴ Har du ikke nettopp ropt til meg: 'Min Far, du er min ungdoms følgesvenn, ⁵ vil du være sint for alltid? Vil din vrede vare til enden?' Dette er hva du sier, men du fortsetter å gjøre alt det onde du kan." ⁶ I dagene til kong Josjia sa Herren til meg: "Har du sett hva troløse Israel har gjort? Hun har gått opp på hver høy bakke og under hvert frodig tre og begått ekteskapsbrudd der. ⁷ Jeg tenkte, 'Etter at hun har gjort alt dette, vil hun vende tilbake til meg,' men hun vendte ikke tilbake, og hennes troløse søster Juda så det. ⁸ Jeg ga troløse Israel hennes skilsmissebrev og sendte henne bort på grunn av hennes ekteskapsbrudd. Likevel var hennes troløse søster Juda ikke redd; hun gikk også og begikk ekteskapsbrudd. ⁹ På grunn av hennes tilfældige umoral, besmittet hun landet og begikk ekteskapsbrudd med stein og tre. ¹⁰ Til tross for alt dette, vendte hennes troløse søster Juda ikke tilbake til meg med hele sitt hjerte, men bare i forstillelse," erklærer Herren. ¹¹ Og Herren sa til meg, "Troløse Israel er mer rettferdig enn troløse Juda. ¹² Gå og forkynn dette budskapet mot nord: 'Vend tilbake, troløse Israel,' erklærer Herren, 'Jeg vil ikke forbli sint på deg, for jeg er nådig,' erklærer Herren, 'Jeg vil ikke være sint for alltid. ¹³ Bare erkjenn din skyld—at du har gjort opprør mot Herren din Gud, spredt dine gunster til fremmede guder under hvert frodig tre, og ikke har adlydt min røst,' erklærer Herren. ¹⁴ "Vend tilbake, troløse folk," erklærer Herren, "for jeg er din herre. Jeg vil ta deg—en fra en by og to fra en familie—og bringe deg til Sion. ¹⁵ Da vil jeg gi deg hyrder etter mitt eget hjerte, som vil lede deg med kunnskap og forståelse. ¹⁶ I de dager, når du har blitt mange og økt i landet," erklærer Herren, "vil de ikke lenger si, 'Herrens paktsark.' Den vil ikke komme i tankene, de vil ikke huske den eller savne den, og den vil ikke bli laget igjen. ¹⁷ På den tiden vil Jerusalem bli kalt Herrens trone, og alle nasjoner vil samles i Jerusalem for å ære Herrens navn. De vil ikke lenger følge hardheten i sine onde hjerter. ¹⁸ I de dager vil Judas hus gå med Israels

hus, og sammen vil de komme fra landet i nord til landet jeg ga deres forfedre som en arv. ¹⁹ «Jeg sa, 'Hvor gjerne ville jeg behandle deg som sønner og gi deg et vakkert land, den vakreste arven av noen nasjon.' Jeg trodde du ville kalle meg 'Far' og ikke vende deg bort fra å følge meg. ²⁰ Men akkurat som en kvinne er utro mot sin mann, så har du, Israel, vært utro mot meg,» erklærer Herren. ²¹ En stemme høres på de karrige høydene, gråten og bønnene fra Israels folk, fordi de har forvrengt sine veier og har glemt Herren sin Gud. ²² «Vend tilbake, troløse folk; jeg vil helbrede ditt frafall.» «Ja, vi vil komme til deg, for du er Herren vår Gud. ²³ Sannelig, oppstyret på høydene og fjellene er en bedrag; i Herren vår Gud er Israels frelse. ²⁴ Fra vår ungdom har skammelige guder fortært fruktene av våre forfедres arbeid—deres flokker og hjorder, deres sønner og døtre. ²⁵ La oss legge oss ned i vår skam, og la vår vanære dekke oss. Vi har syndet mot Herren vår Gud, både vi og våre forfedre; fra vår ungdom til denne dag har vi ikke adlydt Herrens vår Guds røst.»

4 «Hvis du, Israel, skal vende tilbake,» erklærer Herren, «så vend tilbake til Meg. Hvis du fjerner dine avskyelige avguder fra Mitt syn og ikke streifer omkring, ² og hvis du sverger: 'Så sant som Herren lever,' i sannhet, i rettferdighet og i rettskaffenhet, da skal folkene velsigne seg ved Ham, og i Ham skal de rose seg.» ³ For dette er hva Herren sier til folket i Juda og til Jerusalem: «Bryt opp deres upløyde mark og så ikke blant torner. ⁴ Omskjær dere for Herren og omskjær deres hjerter, folk i Juda og innbyggere i Jerusalem, ellers vil Min vrede flamme opp som ild og brenne uten at noen kan slukke den, på grunn av ondskapi i deres gjerninger.» ⁵ «Forkynn i Juda og kunngjør i Jerusalem, og si: 'Blås i trompeten over hele landet!' Rop høyt og si: 'Samle dere og la oss flykte til de befestede byene!' ⁶ Reis et signal mot Sion! Flykt for sikkerhet uten forsinkelse! For Jeg bringer ulykke fra nord, ja, stor ødeleggelse.» ⁷ En løve har kommet opp fra sitt kratt; en ødelegger av nasjoner har satt ut. Han har forlatt sitt sted for å legge landet ditt øde. Dine byer vil bli ødelagt uten innbygger. ⁸ For dette, ta på sekkestrie, klag og jamre, for Herrens voldsomme vrede har ikke vendt seg bort fra oss. ⁹ «På den dagen,» erklærer Herren, «skal kongens hjerte og embetsmennenes hjerter svikte; prestene skal bli forferdet, og profetene skal bli forbløffet.» ¹⁰ Da sa jeg: «Akk, suverene Herre! Sannelig har Du

fullstendig bedratt dette folket og Jerusalem ved å si: 'Dere skal ha fred,' mens sverdet er ved våre struper!» ¹¹ På den tiden skal det bli sagt til dette folket og til Jerusalem: «En brennende vind fra de øde høyder i ørkenen blåser mot Mitt folk, ikke for å kaste eller rense; ¹² en vind for sterk til det kommer fra Meg. Nå kunngjør Jeg Mine dommer mot dem.» ¹³ Se, han rykker frem som skyene, hans vogner er som en virvelvind, hans hester raskere enn ørner. Ve oss! Vi er ødelagt! ¹⁴ Jerusalem, vask det onde fra ditt hjerte så du kan bli frelst. Hvor lenge vil du huse onde tanker? ¹⁵ En røst kunngjør fra Dan, proklamerer ulykke fra Efraims høyder. ¹⁶ «Rapporter dette til nasjonene, proklamer om Jerusalem: 'En beleirende hær kommer fra et fjernt land, hever et krigsrop mot byene i Juda. ¹⁷ De omringer henne som vakter på et jorde, fordi hun har gjort opprør mot Meg,' erklærer Herren. ¹⁸ «Dine handlinger og gjerninger har brakt dette over deg. Dette er din straff. Hvor bitter den er! Hvor den trenger inn til hjertet!» ¹⁹ Å, min smerte, min smerte! Jeg vrir meg i smerte. Å, mitt hjertes kval! Mitt hjerte banker i meg, jeg kan ikke tie. For jeg har hørt lyden av trompeten; krigsalarmen. ²⁰ Ulykke på ulykke blir kunngjort; hele landet er ødelagt. I et øyeblikk er mine telt ødelagt, mine tilfluktssteder på et øyeblikk. ²¹ Hvor lenge må jeg være vitne til kampstandarden og høre lyden av trompeten? ²² «For Mitt folk er tåpelig; de kjenner Meg ikke. De er sanseløse barn; de har ingen forståelse. De er dyktige i å gjøre ondt; de vet ikke hvordan de skal gjøre godt.» ²³ Jeg så på jorden, og den var formløs og tom; og på himmelen, og deres lys var borte. ²⁴ Jeg så på fjellene, og de skalv; alle høydene svaiet. ²⁵ Jeg så, og det var ingen mennesker; hver fugl på himmelen hadde fløyet bort. ²⁶ Jeg så, og det fruktbare landet var en ørken; alle byene lå i ruiner foran Herren, i møte med Hans voldsomme vrede. ²⁷ For dette er hva Herren sier: «Hele landet skal bli en ødeleggelse, men Jeg vil ikke ødelegge det fullstendig. ²⁸ Derfor skal jorden sørge og himmelen over bli mørk, fordi Jeg har talt og vil ikke angre, Jeg har bestemt og vil ikke vende tilbake.» ²⁹ Ved lyden av ryttere og bueskyttere flykter hver by; de går inn i krattene og klatrer blant klippene. Hver by er forlatt; ingen bor i dem. ³⁰ Og du, ødelagte, hva vil du gjøre? Selv om du kler deg i skarlagan, selv om du setter på deg gullsmykker, selv om du fremhever øynene dine med sminke, forgjeves gjør du deg vakker. Dine elskere forakter

deg; de søker ditt liv. ³¹ Jeg hører et rop som av en kvinne i fødsel, et stønn som av en som bærer sitt første barn—ropet fra datter Sion som gisper etter pust, strekker ut hendene og sier: «Akkl! Jeg svinner hen; mitt liv er gitt over til mordere.»

5 “Vandre gjennom gatene i Jerusalem, observer og merk deg. Søk på hennes offentlige torg; hvis du finner en eneste person som handler rettferdig og søker sannhet, vil jeg tilgi henne. ² Selv om de sier, ‘Så sant Herren lever,’ sverger de helt sikkert falskt.” ³ Herre, søker ikke Dine øyne sannhet? Du slo dem, men de følte ingen smerte; Du fortærte dem, men de nektet å ta imot rettelse. De har gjort sine ansikter hardere enn stein og har nektet å vende tilbake. ⁴ Jeg tenkte, “Disse er bare de fattige; de er tåpelige, for de kjenner ikke Herrens vei, deres Guds dom.” ⁵ Jeg vil gå til de store og tale til dem, for de kjenner helt sikkert Herrens vei, deres Guds dom.” Men også de har brutt åket og sprengt båndene. ⁶ Derfor vil en løve fra skogen drepe dem, en ulv fra ørkenen vil herje dem, en leopard vokter deres byer. Alle som våger seg ut vil bli revet i stykker, for deres overtredelser er mange, deres fravall tallrike. ⁷ “Hvorfor skulle jeg tilgi deg? Dine barn har forlatt Meg og sverget ved dem som ikke er guder. Jeg sørget for dem, men de begikk ekteskapsbrudd og flokket seg til skjøgenes hus. ⁸ De er som velnærede, lystige hingster, hver og en vrinsker etter sin nabos kone. ⁹ Skal jeg ikke straffe dem for disse tingene?” erklærer Herren. “Skal jeg ikke hevne Meg på en nasjon som denne? ¹⁰ “Gå gjennom hennes vingårder og ødelegg dem, men gjør ikke en fullstendig ødeleggelse; fjern hennes grener, for de tilhører ikke Herren. ¹¹ Israels hus og Judas hus har vært fullstendig troløse mot Meg,” erklærer Herren. ¹² De har fornekta Herren og sagt, “Han vil ikke gjøre noe; ingen ulykke vil komme over oss, heller ikke vil vi se sverd eller hungersnød. ¹³ Profetene er bare vind, og ordet er ikke i dem; slik vil det bli gjort mot dem.” ¹⁴ Derfor, dette er hva Herren, Hærskarenes Gud, sier: “Fordi dere har talt dette ordet, vil jeg gjøre Mine ord i din munn til en ild og dette folket til ved, og det vil fortære dem. ¹⁵ Se, jeg bringer en nasjon mot deg fra det fjerne, Israels hus,” erklærer Herren. “Det er en gammel og varig nasjon, et folk hvis språk du ikke kjenner, og du kan ikke forstå hva de sier. ¹⁶ Deres koger er som en dyp grop; alle er modige krigere. ¹⁷ De vil fortære din høst og din mat; de vil fortære dine sønner og døtre;

de vil fortære dine flokker og horder; de vil fortære dine vinstokker og fikentrær. De vil ødelegge dine befestede byer, som du stoler på, med sverdet. ¹⁸ “Selv i de dager,” erklærer Herren, “vil jeg ikke fullstendig ødelegge deg. ¹⁹ Og når folket spør, ‘Hvorfor har Herren vår Gud gjort alt dette mot oss?’ skal du si til dem, ‘Slik dere har forlatt Meg og tjent fremmede guder i deres eget land, slik skal dere tjene fremmede i et land som ikke er deres eget.’” ²⁰ “Forkynn dette til Jakobs etterkommere og kunngjør det i Juda: ²¹ Hør dette, dere sanseløse og tåpelige folk, som har øyne men ikke ser, som har ører men ikke hører: ²² Frykter dere ikke Meg?” erklærer Herren. “Skjelver dere ikke i Mitt nærvær? Jeg har satt sanden som en grense for havet, en evig barriere det ikke kan krysse. Selv om bølgene kaster seg, kan de ikke seire; selv om de brøler, kan de ikke krysse den. ²³ Men dette folket har et trassig og gjenstridig hjerte; de har vendt seg bort og gått sin vei. ²⁴ De sier ikke i sine hjerter, ‘La oss frykte Herren vår Gud, som gir høstregn og vårregn i rett tid, som sikrer oss de faste ukene med innhøsting.’” ²⁵ Dine misgjerninger har fratatt deg dette, og dine synder har holdt det gode borte fra deg. ²⁶ For onde menn finnes blant Mitt folk; de ligger på lur som de som setter feller for å fange mennesker. ²⁷ Som bur fulle av fugler, er deres hus fulle av svik; derfor har de blitt store og rike. ²⁸ De har blitt fete og glatte. Deres onde gjerninger har ingen grenser; de søker ikke rettferdighet. De forsvare ikke de farløse sak, heller ikke opprettholder de de fattiges rettigheter. ²⁹ Skal jeg ikke straffe dem for disse tingene?” erklærer Herren. “Skal jeg ikke hevne Meg på en nasjon som denne? ³⁰ “En sjokkerende og fryktelig ting har skjedd i landet: ³¹ Profetene profeterer falskt, og prestene hersker etter sin egen myndighet; og Mitt folk elsker det slik. Men hva vil dere gjøre når enden kommer?

6 “Flykt for sikkerhet, Benjamins folk, fra Jerusalems midte! Blås i trompeten i Tekoa og reis et signal over Bet-Hakkerem, for katastrofe truer fra nord, sammen med stor ødeleggelse. ² Den vakre og delikate Datter Sion, jeg vil ødelegge. ³ Hyrder med sine flokker vil komme mot henne; de vil slå opp sine telt rundt henne, hver tar seg av sin egen del. ⁴ ‘Forbered dere til kamp mot henne! Reis dere, la oss angripe ved middagstid! Ve oss, for dagen svinner, og kveldsskyggene blir lange! ⁵ Så reis dere, la oss angripe om natten og ødelegge

Jeremia

hennes festninger!' ⁶ For dette sier Herren, hærskares Gud: 'Hogg ned trærne og bygg beleiringsramper mot Jerusalem. Denne byen må straffes; den er fylt med undertrykkelse.' ⁷ Som en brønn holder sitt vann friskt, slik strømmen hennes ondskap ut. Vold og ødeleggelse lyder i henne; sykdom og sår er alltid foran meg. ⁸ Bli advart, Jerusalem, ellers vil jeg vende meg bort fra deg og gjøre ditt land øde, ubeboet. ⁹ Dette sier Herren, hærskares Gud: 'La dem sanke Israels rest like grundig som en vinranke; før hånden over grenene igjen, som en som samler druer.' ¹⁰ Hvem kan jeg tale til og advare, så de kan høre? Deres ører er lukket, og de kan ikke lytte. Herrens ord er støtende for dem; de finner ingen glede i det. ¹¹ Likevel er jeg overveldet av Herrens vrede, ute av stand til å holde den tilbake. 'Utøs den over barna i gaten og over de unge mennene som er samlet; både mann og kone vil bli fanget i den, og de gamle, de som er tyngt av år. ¹² Deres hus vil bli overgitt til andre, sammen med deres marker og deres koner, når jeg strekker ut min hånd mot innbyggerne i landet,' erklærer Herren. ¹³ 'Fra den minste til den største, alle er grådige etter vinning; profeter og prester lik, alle praktiserer bedrag. ¹⁴ De behandler mitt folks sår som om det ikke var alvorlig. 'Fred, fred,' sier de, når det ikke er fred. ¹⁵ Skammer de seg over sin avskyelige oppførsel? Nei, de har ingen skam i det hele tatt; de vet ikke engang hvordan de skal rødme. Derfor vil de falle blant de falne; de vil bli brakt ned når jeg straffer dem,' sier Herren. ¹⁶ Dette sier Herren: 'Stå ved veikryssene og se; spør etter de gamle stiene, hvor den gode veien er, og gå på den, og dere vil finne hvile for deres sjeler. Men dere sa, 'Vi vil ikke gå på den.' ¹⁷ Jeg satte vektere over dere og sa, 'Lytt til lyden av trompeten!' Men dere sa, 'Vi nekter å lytte.' ¹⁸ Derfor hør, dere nasjoner, og forstå, dere forsamling, hva som er blant dem. ¹⁹ Hør, jord: Jeg bringer katastrofe over dette folket, frukten av deres planer, fordi de ikke har lyttet til mine ord og har forkastet min lov. ²⁰ Hva bryr jeg meg om røkelser fra Saba eller søt stikk fra et fjernt land? Deres brennoffer er ikke akseptable; deres ofre behager meg ikke. ²¹ Derfor, dette sier Herren: 'Jeg vil plassere hindringer foran dette folket. Foreldre og barn lik vil snuble over dem; naboer og venner vil omkomme.' ²² Dette sier Herren: 'Se, en hær kommer fra landet i nord; en stor nasjon blir vekket fra jordens fjerneste deler. ²³ De er bevæpnet med bue

og spyd; de er grusomme og viser ingen nåde. Deres stemme brøler som havet når de rir på hester, oppstilt som en mann for kamp mot deg, Datter Sion.' ²⁴ Vi har hørt rapporter om dem, og våre hender er svake. Angst har grepet oss, smerte som den til en kvinne i fødsel. ²⁵ Unngå å gå ut på markene eller gå på veiene, for fienden har et sverd, og det er terror på alle kanter. ²⁶ Kle dere i sekkelerret og dekk dere med aske; klag med dyp sorg som for en eneste sønn, for plutselig vil ødeleggeren komme over oss. ²⁷ 'Jeg har gjort deg til en tester av metaller og mitt folk til malmen, så du kan observere og undersøke deres veier. ²⁸ De er alle sta opprørske, går omkring som baktalere. De er bronse og jern; de handler alle korruperte. ²⁹ Belgene blåser kraftig for å fjerne blyet med ild, men raffineringen er forgjeves; de onde blir ikke fjernet. ³⁰ De kalles forkastet sølv, fordi Herren har vendt seg bort fra dem."

7 Budskapet som ble gitt til Jeremias fra Herren: ² 'Stå ved inngangen til Herrens hus og forkynn dette budskapet der: 'Hør Herrens ord, alle dere i Juda som går inn gjennom disse portene for å tilbe Herren.' ³ Dette sier Herren, hærskares Gud, Israels Gud: Forbedre deres veier og deres gjerninger, så vil jeg la dere bo på dette stedet. ⁴ Stol ikke på bedragske ord som sier: 'Dette er Herrens tempel, Herrens tempel, Herrens tempel.' ⁵ For hvis dere virkelig forbedrer deres veier og deres gjerninger, og utøver rettferdighet mellom en person og hans nabo, ⁶ hvis dere ikke undertrykker den fremmede, den farløse eller enken, og ikke utøser uskyldig blod på dette stedet, og ikke følger andre guder til deres egen skade, ⁷ da vil jeg la dere bo på dette stedet, i det landet jeg ga deres forfedre for alltid og alltid. ⁸ Se, dere stoler på bedragske ord som ikke er til noen nytte. ⁹ Vil dere stjele, myrde, begå ekteskapsbrudd, sverge falskt, brenne røkelser for Baal og følge andre guder som dere ikke har kjent, ¹⁰ og så komme og stå foran Meg i dette huset, som er kalt med Mitt navn, og si: 'Vi er trygge,' slik at dere kan fortsette å gjøre alle disse avskyelighetene? ¹¹ Har dette huset, som er kalt med Mitt navn, blitt en røverhule i deres øyne? Se, Jeg har sett det Selv," erklærer Herren. ¹² "Men gå nå til Mitt sted som var i Shilo, hvor Jeg først lot Mitt navn bo, og se hva Jeg gjorde med det på grunn av ondskapen til Mitt folk Israel. ¹³ Og nå, fordi dere har gjort alle disse tingene," erklærer Herren, "og Jeg

Jeremia

talte til dere, talte vedvarende, men dere lyttet ikke, og Jeg kalte dere, men dere svarte ikke, ¹⁴ derfor vil Jeg gjøre med huset som er kalt med Mitt navn, som dere stoler på, og med stedet som Jeg ga til dere og deres fedre, som Jeg gjorde med Shilo. ¹⁵ Jeg vil kaste dere ut av Mitt åsyn, akkurat som Jeg har kastet ut alle deres brødre, alle etterkommerne av Efraim. ¹⁶ "Når det gjelder deg, be ikke for dette folket, og fremsett ingen bønn eller begjæring for dem; ikke be til Meg, for Jeg vil ikke høre deg. ¹⁷ Kan du ikke se hva de gjør i byene i Juda? Eller i gatene i Jerusalem? ¹⁸ Barna samler ved, fedrene tenner ilden, og kvinnene elter deigen for å lage kaker til himmeldronningen; og de utøser drikkofre til andre guder for å vekke Min vrede. ¹⁹ Er det Meg de provoserer?" erklærer Herren. "Er det ikke seg selv, til deres egen skam?" ²⁰ Derfor sier den suverene Herren: "Se, Min vrede og Min harme vil bli utøst over dette stedet, over mennesker og dyr, over trærne på marken og frukten på jorden; og det vil brenne og ikke slukkes." ²¹ Dette sier Herren, hærskares Gud, Israels Gud: "Legg deres brennoffer til deres slaktoffer og spis kjøttet selv! ²² For da Jeg førte deres forfedre ut av Egypt, ga Jeg dem ikke bare befalinger om brennoffer og slaktoffer, ²³ men Jeg ga dem denne befaling: Lyd Min røst, så vil Jeg være deres Gud og dere skal være Mitt folk; og vandre på alle de veier Jeg befaler dere, så det kan gå dere vel. ²⁴ Men de lyttet ikke eller bøyde sitt øre, men fulgte de sta tilbøyelighetene i deres onde hjerter. De gikk bakover og ikke fremover. ²⁵ Fra den tid deres forfedre forlot Egypt til nå, dag etter dag, igjen og igjen sendte Jeg dere alle Mine tjenere profetene. ²⁶ Men de lyttet ikke til Meg eller bøyde sitt øre. De gjorde nakken stiv og gjorde mer ondt enn deres forfedre. ²⁷ "Så du skal tale alle disse ordene til dem, men de vil ikke lytte til deg; og du skal rope til dem, men de vil ikke svare. ²⁸ Derfor si til dem, 'Dette er nasjonen som ikke har adlydt Herrens, deres Guds, røst eller akseptert tukt. Sannheten har omkommet; den har forsvunnet fra deres lepper. ²⁹ Kutt av ditt hår og kast det bort; ta opp en klagesang på de øde høydene, for Herren har forkastet og forlatt sin vredes generasjon. ³⁰ For folket i Juda har gjort ondt i Mine øyne," erklærer Herren. "De har satt opp sine avskyelige avguder i huset som er kalt med Mitt navn, for å vanhellige det. ³¹ De har bygd offerhaugene i Tofet i Ben-Hinnoms dal for å brenne

sine sønner og døtre i ilden—noe Jeg ikke befalte, og det kom ikke opp i Mitt sinn. ³² Derfor, se, dager kommer," erklærer Herren, "da det ikke lenger skal kalles Tofet eller Ben-Hinnoms dal, men Slaktdalen, for de skal begrave i Tofet til det ikke er mer plass. ³³ Likene av dette folket skal bli mat for himmelens fugler og jordens dyr, og ingen skal skremme dem bort. ³⁴ Jeg vil gjøre ende på lyden av glede og fryd, brudgommens og brudens stemmer, i Judas byer og Jerusalems gater, for landet skal bli øde."

8 "På den tiden," sier Herren, "skal benene til Judas konger, benene til lederne, benene til prestene, benene til profetene, og benene til innbyggerne i Jerusalem bli tatt ut av sine graver. ² De skal spres ut foran solen, månen og alle stjernene på himmelen, som de har elsket og tjent, og som de har fulgt, rådspurt og tilbedt. De skal ikke samles eller begraves, men skal være som gjødsel på jordens overflate. ³ Og døden skal velges fremfor livet av hele resten som er igjen av denne onde nasjonen, hvor enn jeg har drevet dem," erklærer Herren, hærskares Gud.

⁴ "Du skal si til dem: 'Dette er hva Herren sier: "Faller folk og reiser seg ikke igjen? Vender noen seg bort og kommer ikke tilbake? ⁵ Hvorfor har da dette folket, Jerusalem, vendt seg bort i evig frafall? De holder fast ved svik, de nekter å vende tilbake. ⁶ Jeg har lyttet nøye, men de taler ikke det som er rett. Ingen angrer sin ondskap og sier: 'Hva har jeg gjort?' Alle vender seg til sin egen vei, som en hest som stormer inn i slaget. ⁷ Selv storken på himmelen kjenner sine bestemte tider, og turtelduen, svalen og tranen holder tiden for sin vandring. Men mitt folk kjenner ikke Herrens krav. ⁸ "Hvordan kan dere si: 'Vi er vise, og Herrens lov er med oss'? Men se, de løgnaktige skrives penn har forvandlet den til en løgn. ⁹ De vise blir gjort til skamme, de blir forvirret og fanget. Siden de har forkastet Herrens ord, hvilken visdom har de da? ¹⁰ Derfor vil jeg gi deres hustruer til andre, og deres marker til nye eiere. Fra den minste til den største er alle grådige etter vinning; fra profet til prest, alle handler falskt. ¹¹ De har behandlet mitt folks sår overfladisk, og sagt: 'Fred, fred,' når det ikke er fred. ¹² Skammer de seg over sine avskyelige gjerninger? Nei, de skammer seg ikke i det hele tatt, og de vet ikke hvordan de skal rødme. Derfor skal de falle blant dem som faller; på tiden for deres straff skal de bli kastet ned,"

sier Herren. ¹³ "Jeg vil sannelig fortære dem," erklærer Herren. "Det vil ikke være noen druer på vintreet, heller ikke fiken på fikentreet, og bladene vil visne; det jeg har gitt dem vil bli tatt fra dem."¹⁴ Hvorfor sitter vi stille? Samle dere, la oss flykte til de befestede byene og omkomme der. For Herren vår Gud har bestemt vår ødeleggelse og gitt oss forgiftet vann å drikke, fordi vi har syndet mot Ham. ¹⁵ Vi håpet på fred, men ingen god kom; vi håpet på en tid for helbredelse, men se, terror! ¹⁶ Snorkingen av deres hester høres fra Dan; ved lyden av deres hingsters vrinsk skjelver hele landet. De kommer for å fortære landet og alt som fyller det, byen og de som bor der. ¹⁷ "For se, jeg sender slanger blant dere, giftige slanger som ikke kan sjarmers, og de skal bite dere," erklærer Herren. ¹⁸ Min sorg er uten helbredelse, mitt hjerte er matt i meg. ¹⁹ Lytt til ropet fra mitt folk fra et fjern land: "Er Herren ikke i Sion? Er hennes konge ikke i henne?" "Hvorfor har de provosert meg med sine utskårne bilder, med fremmede avguder?" ²⁰ "Høsttiden er forbi, sommeren er ikke over, og likevel er vi ikke blitt frelst." ²¹ For mitt folks datters brudd er jeg knust; jeg sørger, og skrekk griper meg. ²² Er det ingen balsam i Gilead? Er det ingen lege der? Hvorfor er det da ingen helbredelse for mitt folks datters sår?

9 Å, om mitt hode var en kilde av vann og mine øyne en tårefontene, så jeg kunne gråte dag og natt for de drepte av min folks datter! ² Å, om jeg hadde et herberge for reisende i ørkenen, så jeg kunne forlate mitt folk og gå bort fra dem! For de er alle horkarer, en forsamling av svikefulle mennesker. ³ "De spenner sine tunger som buer for å skyte løgn; det er ikke ved sannhet de seirer i landet. De går fra det ene onde til det andre; de kjenner meg ikke," sier Herren. ⁴ "La enhver være på vakt mot sin nabo; stol ikke på noen bror. For hver bror forråder fullstendig, og hver venn er en baktaler. ⁵ Venn bedrar venn, og ingen taler sannhet. De har lært sine tunger å tale løgn; de sliter seg ut med ondskap. ⁶ Du bor midt i svik; i deres svik nekter de å kjenne meg," sier Herren. ⁷ Derfor sier Herren, hærskares Gud: "Se, jeg vil rense dem og prøve dem, for hva annet kan jeg gjøre på grunn av mitt folks synd? ⁸ Deres tunge er en dødelig pil; den taler svikefullt. Med sine munnner taler de fred til sine naboer, men i sine hjerter legger de feller for dem. ⁹ Skulle jeg ikke straffe dem for disse tingene?" sier Herren. "Skulle jeg ikke hevne meg på et slikt folk som dette?" ¹⁰

Jeg vil ta opp en gråt og klage for fjellene og en klagesang for ørkenens beitemarker, fordi de er øde og ufarne, og lyden av buskap høres ikke. Himmelens fugler og dyrene har flyktet; de er borte. ¹¹ Jeg vil gjøre Jerusalem til et øde sted, en bolig for ville dyr; og jeg vil ødelegge Judas byer så ingen kan bo i dem." ¹² Hvem er vis nok til å forstå dette? Hvem har blitt instruert av Herren og kan erklære det? Hvorfor har landet blitt ødelagt og lagt øde som en ørken som ingen kan krysse? ¹³ Herren sa, "Det er fordi de har forlatt min lov, som jeg satte foran dem; de har ikke adlydt min røst eller vandret etter den, ¹⁴ men har fulgt sine hjertes stahet og Baalene, slik deres fedre lærte dem." ¹⁵ Derfor sier Herren, hærskares Gud, Israels Gud: "Se, jeg vil få dette folket til å spise bitter mat og drikke forgiftet vann." ¹⁶ Jeg vil spre dem blant nasjoner som verken de eller deres fedre har kjent, og jeg vil forfølge dem med sverdet til jeg har gjort ende på dem." ¹⁷ Dette sier Herren, hærskares Gud: "Tenk nå! Kall på sørgekvinne til å komme; send etter de mest dyktige av dem. ¹⁸ La dem komme raskt og ta opp en klagesang for oss, så våre øyne kan felle tårer og våre øyelokk strømmes med vann. ¹⁹ Lyden av klage høres fra Sion: 'Hvor ødelagt vi er! Hvor stor er vår skam! Vi må forlate vårt land fordi de har revet ned våre hjem.' ²⁰ Nå, dere kvinner, hør Herrens ord; åpne deres ører for ordene fra hans munn. Lær deres døtre å klage; lær hverandre en klagesang. ²¹ For døden har kommet opp gjennom våre vinduer og har trengt inn i våre festninger; den har fjernet barna fra gatene og de unge mennene fra torgene. ²² Si, 'Dette er hva Herren erklærer: 'Likene vil ligge som gjødsel på det åpne feltet, som avskåret korn bak høsteren, uten noen til å samle dem.'"²³ Dette sier Herren: "La ikke den vise være stolt av sin visdom eller den sterke av sin styrke eller den rike av sin rikdom, ²⁴ men la den som er stolt, være stolt av dette: at de har forstand til å kjenne meg, at jeg er Herren som utøver godhet, rettferdighet og rett på jorden, for i disse har jeg behag," sier Herren. ²⁵ "Se, dager kommer," sier Herren, "da jeg vil straffe alle som er omskåret bare i kjødet— ²⁶ Egypt, Juda, Edom, Ammon, Moab, og alle som bor i ørkenen på fjerne steder. For alle disse nasjonene er uomskårne, og til og med hele Israels hus er uomskåret i hjertet."

10 Hør ordet som Herren taler til dere, Israels hus. ² Så sier Herren: «Ikke ta etter folkenes veier eller bli skremt av tegnene på

Jeremia

himmelen, selv om folkene blir skremt av dem.³ For folkenes skikker er forgyves; de hugger tre fra skogen, en håndverker former det med et verktøy.⁴ De pynter det med sølv og gull; de fester det med spiker og hammere så det ikke skal falle.⁵ De er som en fugleskremsel i en agurkåker, ute av stand til å tale; de må bæres fordi de ikke kan gå. Frykt dem ikke; de kan ikke gjøre noen skade, og heller ikke kan de gjøre noe godt.»⁶ Det er ingen som deg, Herre; du er stor, og ditt navn er mektig i kraft.⁷ Hvem skal ikke frykte deg, du folkenes konge? Dette er din rettmessige ære. Blant alle de vise menn i folkene og i alle deres riker er det ingen som deg.⁸ De er alle sammen ufornuftige og dåraktige; læren fra avgudene er bare tre.⁹ Hamret sølv blir hentet fra Tarsis, og gull fra Ufas, arbeidet til en håndverker og hendene til en gullsmed. Deres klær er fiolette og purpur, alle laget av dyktige arbeidere.¹⁰ Men Herren er den sanne Gud; han er den levende Gud, den evige konge. Jorden skjelver ved hans vrede, og folkene kan ikke tåle hans harme.¹¹ Dette skal dere si til dem: «De guder som ikke skapte himmelen og jorden, skal gå til grunne fra jorden og fra under disse himlene.»¹² Han er den som med sin kraft skapte jorden. Han grunnfestet verden med sin visdom, og med sin forstand bredte han ut himlene.¹³ Når han taler, er det et brus av vann i himlene, og han lar skyene stige opp fra jordens ender. Han sender lyn med regnet og fører vinden ut fra sine forrådshus.¹⁴ Hver person er ufornuftig, uten kunnskap; hver gullsmed blir til skamme av sine avguder, for hans bilder er en svindel, og det er ingen ånd i dem.¹⁵ De er verdiløse, gjenstander til spott; når straffens tid kommer, skal de gå til grunne.¹⁶ Jakobs del er ikke som disse; for han er skaperen av alle ting, og Israel er hans arvelods stamme; Herren, hærskares Gud, er hans navn.¹⁷ Samle dine eiendeler, du som bor under beleiring.¹⁸ For så sier Herren: «Se, jeg vil slynge ut innbyggerne i landet på denne tid, og jeg vil bringe nød over dem så de kan bli fanget.»¹⁹ Ve meg på grunn av min skade! Min sår er uhelbredelig. Likevel sa jeg: «Dette er min lidelse, og jeg må bære den.»²⁰ Mitt telt er ødelagt, og alle dets rep er brutt. Mine barn har gått fra meg og er ikke mer; det er ingen til å slå opp mitt telt eller sette opp mine gardiner.²¹ Hyrdene er uforstandige og har ikke søkt Herren; derfor lykkes de ikke, og hele deres flokk er spredt.²² Hør! En melding kommer— et stort oppstyr fra landet i nord!

Det vil gjøre Judas byer øde, et tilholdssted for sjakaler.²³ Jeg forstår, Herre, at en persons vei ikke er innenfor deres egen kontroll, heller ikke er det for dem å bestemme sine skritt.²⁴ Tukt meg, Herre, men med rettferdighet; ikke i din vrede, ellers vil jeg bli redusert.²⁵ Utøs din vrede over de folk som ikke anerkjenner deg, og over de familier som ikke påkaller ditt navn; for de har fortært Jakob, de har fortært ham fullstendig og lagt hans hjemland øde.

11 Dette er ordet som kom til Jeremia fra Herren, og sa:² Legg merke til vilkårene i denne pakten og formidle hva den sier til folket i Juda og innbyggerne i Jerusalem.³ Si til dem: 'Dette er hva Herren, Israels Gud, sier: "Forbannet er den som ikke adlyder vilkårene i denne pakten—⁴ vilkårene som jeg befalte deres forfedre da jeg førte dem ut av Egypt, ut av jernovnen, og sa: 'Adlyd meg og gjør alt jeg befaler dere, så skal dere være mitt folk, og jeg vil være deres Gud.'⁵ Da vil jeg oppfylle eden jeg sverget til deres forfedre, å gi dem et land som flyter av melk og honning, slik det er i dag.'" Jeg svarte, "Amen, Herre."⁶ Herren sa til meg, "Forkynn alle disse ordene i byene i Juda og i gatene i Jerusalem: 'Lytt til vilkårene i denne pakten og følg dem.'⁷ For jeg advarte deres forfedre høytidelig fra den tid jeg førte dem opp fra Egypt til i dag, vedvarende å si, 'Adlyd meg.'⁸ Men de lyttet ikke eller bøyde sitt øre; i stedet fulgte de staheten i sine onde hjerter. Så jeg brakte over dem alle ordene i denne pakten som jeg befalte dem å følge, men de holdt dem ikke."⁹ Da sa Herren til meg, "Det er en sammensvergelse blant folket i Juda og innbyggerne i Jerusalem."¹⁰ De har vendt tilbake til syndene til sine forfedre, som nektet å lytte til mine ord. De har fulgt andre guder for å tjene dem. Både Israels hus og Judas hus har brutt min pakt som jeg gjorde med deres forfedre.¹¹ Derfor er dette hva Herren sier: 'Jeg bringer ulykke over dem som de ikke vil kunne unnslippe. Selv om de roper til meg, vil jeg ikke lytte til dem.'¹² Byene i Juda og innbyggerne i Jerusalem vil gå og rope til gudene som de brenner røkelse til, men de vil ikke redde dem i det hele tatt i deres tid av ulykke.¹³ For dine guder er like tallrike som dine byer, Juda; og alterne du har satt opp til den skammelige guden Baal er like mange som gatene i Jerusalem.¹⁴ "Så be ikke for dette folket eller fremsett noen bønn eller begjæring for dem, for jeg vil ikke lytte når de kaller til meg i deres tid av ulykke."¹⁵ Hva gjør min

elskede i mitt hus mens hun utfører sine onde planer med mange andre? Kan innviet kjøtt averge din straff? Når du engasjerer deg i din ondskap, da gleder du deg.”¹⁶ Herren kalte deg et blomstrende oliventre, vakker i frukt og form. Men med brølet av en mektig storm vil han sette det i brann, og dets grener vil bli brutt.¹⁷ Herren, hærskares Gud, som plantet deg, har bestemt ulykke for deg, fordi Israels hus og Judas hus har gjort ondt og provosert meg ved å brenne røkelse til Baal.¹⁸ Fordi Herren gjorde deres komplott kjent for meg, forsto jeg det, for på den tiden viste han meg hva de gjorde.¹⁹ Jeg var som et mildt lam ført til slaktning; jeg innså ikke at de hadde planlagt mot meg, og sa, “La oss ødelegge treet med dets frukt; la oss kutte ham av fra de levendes land, så hans navn ikke blir husket mer.”²⁰ Men du, hærskares Herre, som dømmer rettferdig og prøver hjertet og sinnet, la meg se din hevn over dem, for til deg har jeg overgitt min sak.²¹ Derfor er dette hva Herren sier angående folket i Anatot som søker ditt liv, og sier, “Ikke profeter i Herrens navn, ellers vil du dø for vår hånd”—²² derfor er dette hva hærskares Herre sier: “Jeg vil straffe dem. Deres unge menn vil dø ved sverdet, deres sønner og døtre ved hungersnød.”²³ En rest vil ikke forbli for dem, fordi jeg vil bringe ulykke over folket i Anatot i året for deres straff.”

12 Du er rettferdig, Herre, når jeg fremfører min sak for deg; likevel ønsker jeg å diskutere rettferdighetsspørsmål med deg: Hvorfor lykkes de ugudeliges vei? Hvorfor lever de som handler svikefullt i ro?² Du har plantet dem, og de har slått rot; de vokser og bærer frukt. Du er nær deres lepper, men langt fra deres hjerter.³ Men du kjenner meg, Herre; du ser meg og gransker mitt hjertes holdning mot deg. Dra dem bort som sauer til slakt, og sett dem til side for slaktedagen!⁴ Hvor lenge skal landet sørge og gresset på hvert jorde visne? På grunn av ondskaper til dem som bor i det, har dyrene og fuglene omkommet. For folket sier: “Han vil ikke se vår endelige ende.”⁵ “Hvis du har løpt med menn til fots og de har slitt deg ut, hvordan kan du konkurrere med hester? Hvis du snubler i et fredelig land, hvordan vil du klare deg i krattet ved Jordan?”⁶ Selv dine brødre og din fars hus, selv de har forrådt deg; de har ropt høyt mot deg. Stol ikke på dem, selv om de taler vennlig til deg.”⁷ “Jeg har forlatt mitt hus, jeg har forlatt min arv; jeg har gitt min sjels elskede i hendene på hennes fiender.⁸ Min

arv har blitt for meg som en løve i skogen; hun brøler mot meg; derfor har jeg kommet til å hate henne.”⁹ Er min arv for meg som en flekket rovfugl? Er andre rovfugler rundt og angriper henne? Gå, samle alle de ville dyrene; bring dem for å fortære.”¹⁰ Mange hyrder har ødelagt min vingård, de har trampet ned mitt jorde; de har gjort min behagelige mark til en øde ørken.¹¹ Den er gjort til en ødemark, uttørket og øde foran meg; hele landet er lagt øde fordi ingen tar det til hjertet.¹² På alle de karrige høydene i ørkenen har ødeleggere kommet, for Herrens sverd fortærer fra den ene enden av landet til den andre; det er ingen fred for noen.¹³ De har sådd hvete, men har høstet torner; de har slitt seg ut, men oppnådd ingenting. Skam dere over deres høst på grunn av Herrens voldsomme vrede.”¹⁴ Dette er hva Herren sier om alle mine onde naboer som skader arven jeg har gitt mitt folk Israel: “Se, jeg vil rykke dem opp fra deres land, og jeg vil rykke opp Judas hus fra blant dem.”¹⁵ Likevel, etter at jeg har rykket dem opp, vil jeg igjen ha medfølelse og vil bringe hver av dem tilbake til deres egen arv og deres eget land.¹⁶ Og hvis de virkelig lærer mitt folks veier og sverger ved mitt navn, ‘Så sant som Herren lever’—slik de en gang lærte mitt folk å sverge ved Baal—da vil de bli etablert blant mitt folk.¹⁷ Men hvis de ikke hører, vil jeg grundig rykke opp og gjøre ende på den nasjonen,” erklærer Herren.

13 Dette er hva Herren sa til meg: “Gå og kjøp et lintøy og legg det rundt livet ditt, men la det ikke komme i kontakt med vann.”² Så jeg skaffet meg plagget som Herren hadde instruert, og la det rundt livet mitt.³ Herrens ord kom så til meg igjen og sa, “Ta plagget du har kjøpt, som er rundt livet ditt, og gå til Eufrat. Skjul det der i en kløft i fjellet.”⁴ Så jeg gikk og skjulte det ved Eufrat, som Herren hadde befalt meg.⁵ Etter en rekke dager instruerte Herren meg: “Reis deg, gå til Eufrat og hent plagget som jeg ba deg skjule der.”⁷ Så jeg dro til Eufrat og gravde opp plagget fra stedet hvor jeg hadde gjemt det; og se, plagget var ødelagt og fullstendig ubrukelig.⁶ Herrens ord kom så til meg og sa, “Dette er hva Herren sier: ‘På samme måte vil jeg ødelegge Judas stolthet og den store stoltheten til Jerusalem.’¹⁰ Disse onde menneskene, som nekter å høre mine ord, som følger hjertenes stahet og forfølger andre guder for å tjene og tilbede dem, vil være som dette plagget—helt ubrukelig!”¹¹ For slik et plagg klamrer seg til livet til en person,

slik fikk jeg hele Israels hus og hele Judas hus til å klamre seg til meg,' erklærer Herren, 'for at de skulle være mitt folk, til berømmelse, til pris, og til ære; men de lyttet ikke.'

¹² "Derfor, tal dette ordet til dem: 'Dette er hva Herren, Israels Gud, sier: Hver beholder skal fylles med vin.' Og hvis de svarer, 'Vet vi ikke at hver beholder skal fylles med vin?' ¹³ så si til dem, 'Dette er hva Herren sier: Jeg vil fylle alle innbyggernes i dette landet—kongene som sitter på Davids trone, prestene, profetene, og alle innbyggerne i Jerusalem—med rus.' ¹⁴ Jeg vil knuse dem mot hverandre, både foreldre og barn," erklærer Herren. "Jeg vil ikke vise noen medfølelse, heller ikke spare eller ha barmhjertighet for å forhindre deres ødeleggelse." ¹⁵ Hør og ta dette til dere, vær ikke stolte, for Herren har talt. ¹⁶ Gi ære til Herren deres Gud før han bringer mørke og før føttene deres snubler på de mørkende åsene. Dere håper på lys, men han vil gjøre det til dyp mørke og forvandle det til tykk skodde. ¹⁷ Men hvis dere ikke lytter, vil jeg gråte i hemmelighet på grunn av deres stolthet; mine øyne vil gråte bittet, overstrømmende med tårer, fordi Herrens flokk vil bli tatt til fange. ¹⁸ Si til kongen og dronningmøren, "Stig ned fra tronene deres, for deres praktfulle kroner vil falle fra hodene deres." ¹⁹ Byene i Negev vil bli stengt, uten noen til å åpne dem. Hele Juda vil bli ført i eksil, fullstendig bortført. ²⁰ Løft opp øynene dine og se de som kommer fra nord. Hvor er flokken som ble betrodd deg, sauene som du skrøt av? ²¹ Hva vil du si når Herren setter over deg de du dyrket som dine allierte? Vil ikke smerte gripe deg som en kvinne i fødsel? ²² Og hvis du spør deg selv, "Hvorfor har dette skjedd med meg?"—det er på grunn av omfanget av dine synder at skjortene dine har blitt revet av og kroppen din mishandlet. ²³ Er det mulig for en etiopier å forandre sin hud eller en leopard sine flekker? På samme måte kan ikke dere som er vant til å gjøre ondt gjøre godt. ²⁴ "Jeg vil spre dere som agner blåst bort av ørkenvinden. ²⁵ Dette er din lodd, den delen jeg har bestemt for deg," erklærer Herren, "for du har glemt meg og stolte på løgn. ²⁶ Jeg vil dra opp skjortene dine over ansiktet ditt så din skam kan bli sett— ²⁷ dine utroskap og lystfulle vrinsk, din skamløse prostitusjon! Jeg har sett dine avskyelige handlinger på høydene og i markene. Ve deg, Jerusalem! Hvor lenge vil du forbli uren?"

14 Dette er Herrens ord som kom til Jeremia angående tørken: ² "Juda sørger, og hennes porter vansmekter; hennes folk sitter på bakken i sørgelær, og et rop stiger opp fra Jerusalem. ³ De fornemme sender sine tjenere etter vann; de går til brønnene, men finner ikke vann. De kommer tilbake med sine kar tomme, til skamme og ydmyket, de dekker sine hoder. ⁴ Jorden er sprukket fordi det ikke er regn i landet; bøndene er forferdet og dekker sine hoder i skam. ⁵ Selv dådyret på marken forlater sin nyfødte kalv fordi det ikke er gress. ⁶ Ville esler står på de karrige høydene, peser etter luft som sjakaler; deres øyne svikter på grunn av mangel på vegetasjon. ⁷ Selv om våre misgjerninger vitner mot oss, handle, Herre, for ditt navns skyld. Vår frafall har virkelig vært mange; vi har syndet mot deg. ⁸ Israels håp, dets Frelser i nødens tid, hvorfor er du som en fremmed i landet, som en reisende som bare blir en natt? ⁹ Hvorfor er du som en forvirret person, som en kriger som ikke kan frelse? Likevel er du blant oss, Herre, og vi er kalt ved ditt navn; forlat oss ikke! ¹⁰ Dette er hva Herren sier om dette folket: "De elsker sterkt å vandre; de holder ikke sine føtter tilbake. Derfor godtar ikke Herren dem; nå vil han huske deres misgjerning og straffe dem for deres synder." ¹¹ Så instruerte Herren meg: "Ikke gå i forbønn for dette folkets velvære. ¹² Selv om de faster, vil jeg ikke lytte til deres rop; selv om de tilbyr brennoffer og grødeoffer, vil jeg ikke akseptere dem. I stedet vil jeg ødelegge dem med sverd, hungersnød og pest." ¹³ Men jeg svarte: "Akk, Suverene Herre! Profetene fortsetter å si til dem: 'Dere skal ikke se sverd eller lide hungersnød. Jeg vil gi dere varig fred på dette stedet.'" ¹⁴ Da sa Herren til meg: "Profetene profeterer falskhet i mitt navn. Jeg har ikke sendt dem, heller ikke befalt dem, heller ikke talt til dem. De profeterer for dere falske syner, spådommer, tomhet og vrangforestillinger fra deres egne sinn. ¹⁵ Derfor, dette er hva Herren sier om profetene som profeterer i mitt navn: Jeg har ikke sendt dem, men de sier: 'Intet sverd eller hungersnød skal berøre dette landet.' Ved sverd og hungersnød skal disse profetene møte sin ende. ¹⁶ Og folket som de profeterer for, skal bli kastet ut i Jerusalems gater på grunn av hungersnøden og sverdet. Det vil ikke være noen til å begrave dem, deres koner, deres sønner og deres døtre. Jeg vil utøse deres egen ondskap over dem. ¹⁷ Du skal tale dette ordet til

dem: "La mine øyne flomme over av tårer natt og dag uten opphør; for jomfrudatteren, mitt folk, har lidd et alvorlig sår, et knusende slag. ¹⁸ Hvis jeg går ut på landet, ser jeg dem som er drept av sverdet; hvis jeg går inn i byen, ser jeg hungersnødens herjinger. Både profet og prest har vandret inn i et land de ikke kjenner." ¹⁹ Har du fullstendig forkastet Juda? Forakter du Sion? Hvorfor har du plaget oss så vi ikke kan bli helbredet? Vi håpet på fred, men intet godt har kommet; for en tid med helbredelse, men det er bare terror. ²⁰ Vi bekjenner vår misgjerning, Herre, og våre forfødres skyld; vi har virkelig syndet mot deg. ²¹ For ditt navns skyld, forakt oss ikke; vanær ikke din herlige trone. Husk din pakt med oss og opphev den ikke. ²² Kan noen av de verdiløse avgudene til nasjonene bringe regn? Kan himmelen selv sende ned regnbyger? Er det ikke du, Herre vår Gud? Derfor venter vi på deg, for du er den som gjør alle disse tingene.

15 Da sa Herren til meg: "Selv om Moses og Samuel sto foran meg, ville ikke mitt hjerte være vendt mot dette folket. Send dem bort fra mitt åsyn, og la dem dra! ² Og når de spør deg: 'Hvor skal vi gå?' skal du si til dem: 'Dette sier Herren: "De som er bestemt for døden, til døden; de for sverdet, til sverdet; de for hungersnød, til hungersnød; de for fangenskap, til fangenskap.'" ³ "Jeg vil sette over dem fire slags dom," erklærer Herren: "sverdet til å drepe, hundene til å dra bort, og himmelens fugler og markens dyr til å fortære og ødelegge." ⁴ Jeg vil gjøre dem til et skrekkenes objekt for alle jordens riker på grunn av Manasse, sønn av Hiskia, kongen av Juda, for det han gjorde i Jerusalem. ⁵ "Hvem vil ha medfølelse med deg, Jerusalem? Hvem vil sørge over deg? Hvem vil vende seg bort for å spørre om ditt velbefinnende? ⁶ Du har forlatt meg," erklærer Herren. "Du fortsetter å falle fra. Så jeg vil strekke ut min hånd mot deg og ødelegge deg; jeg er trett av å holde igjen. ⁷ Jeg vil kaste dem med en kasteskovel ved landets porter; jeg vil berøve dem deres barn og ødelegge mitt folk, for de har ikke omvendt seg fra sine veier. ⁸ Jeg vil gjøre deres enker mer tallrike enn havets sand. Midt på dagen vil jeg bringe en ødelegger mot moren til en ung mann; plutselig vil jeg bringe over dem angst og skrekk. ⁹ Moren til syv vil bli svak og gi opp ånden. Hennes sol vil gå ned mens det ennå er dag; hun vil bli vanæret og ydmyket. Jeg vil gi deres overlevende til sverdet foran deres fiender," erklærer Herren. ¹⁰

Ve meg, min mor, at du har født meg, en mann av strid og trette for hele landet! Jeg har verken lånt eller lånt ut, likevel forbanner alle meg. ¹¹ Herren sa: "Jeg vil sannelig befri deg for et godt formål; jeg vil få dine fiender til å bønnfalle deg i tider med katastrofe og nød. ¹² "Kan noen bryte jern, jern fra nord, eller bronse? ¹³ Jeg vil gi din rikdom og dine skatter som bytte, uten kostnad, på grunn av alle dine synder over hele dine grenser. ¹⁴ Jeg vil få dine fiender til å bære dine eiendeler inn i et land du ikke kjenner, for en ild er opptent i min vrede, og den vil brenne mot deg." ¹⁵ Du vet, Herre; husk meg og legg merke til meg. Hevn meg på mine forfølgere. Ta meg ikke bort, med tanke på din tålmodighet; vurder hvordan jeg lider vanære for din skyld. ¹⁶ Dine ord ble funnet, og jeg åt dem; de var min glede og mitt hjertes fryd, for jeg bærer ditt navn, Herre, hærskares Gud. ¹⁷ Jeg satt ikke i selskap med festfolk og feiret. Fordi din hånd var over meg, satt jeg alene, for du fylte meg med indignasjon. ¹⁸ Hvorfor er min smerte uendelig og mitt sår uhelbredelig, nekter å bli helbredet? Vil du være for meg som en bedragerisk bekk, med vann som er upålitelige? ¹⁹ Derfor, dette sier Herren: "Hvis du vender tilbake, vil jeg gjenopprette deg, så du kan stå foran meg; hvis du skiller det dyrebare fra det verdiløse, vil du være min talsmann. La dem vende seg til deg, men du må ikke vende deg til dem. ²⁰ Jeg vil gjøre deg til dette folket en befestet vegg av bronse; de vil kjempe mot deg, men vil ikke seire, for jeg er med deg for å frelse og befri deg," erklærer Herren. ²¹ "Jeg vil fri deg fra de ondes hender og befri deg fra de voldeliges grep."

16 En beskjed fra Herren ble gitt til meg: ² "Du skal ikke gifte deg eller få sønner eller døtre på dette stedet." ³ For dette er hva Herren sier om sønnene og døtrene som blir født i dette landet, og om deres mødre som føder dem og deres fedre som avler dem i dette landet: ⁴ "De skal dø av grusomme sykdommer; de skal ikke bli sørget over eller begravet; de skal være som gjødsel på jordens overflate. De skal omkomme ved sverdet og ved hungersnød, og deres lik skal være mat for himmelens fugler og jordens dyr." ⁵ For så sier Herren: "Gå ikke inn i sørgehuset, og gå ikke for å sørge eller trøste dem, for jeg har trukket tilbake min fred, min kjærlighet og min medfølelse fra dette folket," erklærer Herren. ⁶ "Både de store og de små skal dø i dette landet; de skal ikke bli begravet, og

ingen skal sørge over dem, eller lage kutt på seg selv eller barbere hodene sine for dem. ⁷ Ingen skal bryte brød i sorg for dem, for å trøste noen for de døde, og ingen skal gi dem trøstens beger å drikke for deres far eller mor. ⁸ "Og gå ikke inn i festhuset, for å sitte med dem for å spise og drikke." ⁹ For dette er hva Herren, hærskares Gud, sier: "Jeg vil gjøre slutt på lydene av glede og lykke, brudgommens stemme og brudens stemme på dette stedet, for deres øyne og i deres dager. ¹⁰ "Og det skal skje, når du forteller dette folket alle disse ordene, og de sier til deg: 'Hvorfor har Herren uttalt all denne store katastrofen mot oss? Hva er vår misgjerning? Hva er vår synd som vi har begått mot Herren vår Gud?' ¹¹ da skal du si til dem: 'Fordi deres forfedre har forlatt meg,' erklærer Herren, 'og har fulgt andre guder og tjent og tilbedt dem, og har forlatt meg og ikke holdt min lov. ¹² Og dere har gjort verre enn deres forfedre, for se, hver og en av dere følger sitt onde hjertes stahet, uten å lytte til meg. ¹³ Derfor vil jeg kaste dere ut av dette landet til et land som verken dere eller deres forfedre har kjent, og der skal dere tjene andre guder dag og natt, for jeg vil ikke vise dere nåde.' ¹⁴ "Derfor, se, dager kommer," erklærer Herren, "da det ikke lenger skal sies, 'Så sant Herren lever, som førte Israels barn opp fra landet Egypt,' ¹⁵ men, 'Så sant Herren lever, som førte Israels barn fra landet i nord og fra alle landene hvor han hadde drevet dem.' For jeg vil bringe dem tilbake til deres eget land som jeg ga til deres forfedre. ¹⁶ "Se, jeg sender etter mange fiskere," erklærer Herren, "og de skal fange dem; og deretter vil jeg sende etter mange jegere, og de skal jakte på dem fra hvert fjell og hver høyde, og fra kløftene i klippene. ¹⁷ For jeg er klar over alle deres veier; de er ikke skjult for meg, og deres misgjerning er ikke skjult for mitt syn. ¹⁸ Jeg vil gjengjelde dem dobbelt for deres misgjerning og deres synd, fordi de har besmittet mitt land med de livløse formene av deres avskyelige avguder, og har fylt min arv med deres vederstyggeligheter." ¹⁹ Å Herre, min styrke og min festning, min tilflukt på trengselens dag, til deg skal nasjonene komme fra jordens ender og si: "Sannelig, våre forfedre har arvet løgner, verdiløse avguder som ikke gir noen nytte." ²⁰ Kan et menneske lage guder for seg selv? Men de er ikke guder! ²¹ "Derfor, se, jeg vil la dem få vite—denne gangen vil jeg la dem få vite min kraft og min styrke; og de skal vite at mitt navn er Herren."

17 Judas synd er risset med et jernverktøy, gravert med en flintspiss på tavlene av deres hjerter og på hornene av deres altere.

² Som deres barn husker, så husker de deres altere og Asjera-pæler ved siden av de frodige trærne og på de høye høydene. ³ Mitt fjell på landsbygda, din rikdom og alle dine skatter skal jeg overgi som bytte, sammen med dine høye steder, på grunn av synd gjennom hele ditt territorium. ⁴ Gjennom dine egne handlinger skal du gi avkall på arven jeg ga deg; jeg vil få deg til å tjene dine motstandere i et land ukjent for deg, for du har tent en ild av sinne i meg som vil brenne evig.

⁵ Dette er hva Herren erklærer: "Forbannet er den som setter sin lit til mennesket, som stoler på kjøtt og hvis hjerte vender seg bort fra Herren. ⁶ En slik person vil være som en busk i ørkenen og vil ikke oppfatte velstand når den kommer. De vil bo på de tørre stedene i ødemarken, i et salt land ubebodd. ⁷ Velsignet er den som stoler på Herren, hvis tillit er til Ham. ⁸ De vil være som et tre plantet ved vannene, som strekker sine røtter ved bekken. Det frykter ikke når varmen kommer; dets blader forblir grønne. Det har ingen bekymringer i et år med tørke og slutter aldri å bære frukt. ⁹ Hjertet er bedragersk fremfor alt og desperat sykt; hvem kan forstå det? ¹⁰ Jeg, Herren, søker hjertet og undersøker sinnet, for å belønne hver person etter deres veier, etter resultatene av deres gjerninger. ¹¹ Som en raphøne som klekker egg den ikke har lagt, slik er den som samler rikdom urettferdig; midt i livet vil det forlate dem, og til slutt vil de bli avslørt som dårer. ¹² En herlig trone, etablert fra begynnelsen, er der vårt helligdom befinner seg. ¹³ Herre, du er Israels håp; alle som forlater deg vil bli gjort til skamme. De som vender seg bort på jorden vil bli skrevet i støvet, for de har forlatt Herren, kilden til levende vann. ¹⁴ Helbred meg, Herre, og jeg skal bli helbredet; frels meg og jeg skal bli frelst, for du er min lovsang. ¹⁵ De fortsetter å si til meg, "Hvor er Herrens ord? La det komme nå!" ¹⁶ Jeg har ikke hastet bort fra å være din hyrde; du vet at jeg ikke har ønsket katastrofens dag. Det jeg har talt har vært foran deg. ¹⁷ Vær ikke en frykt for meg; du er min tilflukt i tider med trøbbel. ¹⁸ La mine forfølgere bli gjort til skamme, men la meg ikke bli gjort til skamme; la dem bli forvirret, men la meg ikke bli forvirret. Bring over dem ulykkens dag; knus dem med dobbel ødeleggelse. ¹⁹ Dette er hva Herren sa til meg: "Gå

Jeremia

og stå ved Folkets port, gjennom hvilken Judas konger går inn og ut, og også ved alle de andre portene i Jerusalem. ²⁰ Si til dem, 'Hør Herrens ord, dere konger av Juda og hele Juda og alle innbyggerne i Jerusalem som går gjennom disse portene. ²¹ Dette er hva Herren sier: Ta vare på dere selv, og bær ingen byrde på sabbatsdagen eller bring den gjennom Jerusalems porter. ²² Bær ingen byrde ut av deres hjem eller gjør noe arbeid på sabbaten, men hold sabbatsdagen hellig, som jeg befalte deres forfedre. ²³ Men de lyttet ikke eller bøyd sine ører; de var stivnakkede og ville ikke lytte eller ta imot disiplin. ²⁴ Men hvis dere nøye lytter til meg, erklærer Herren, og ikke bærer noen byrde gjennom denne byens porter på sabbaten, men holder sabbatsdagen hellig ved ikke å gjøre noe arbeid på den, ²⁵ da vil konger som sitter på Davids trone komme gjennom denne byens porter med sine embetsmenn, kjørende i vogner og på hester, de og deres embetsmenn, Judas menn og Jerusalems innbyggere, og denne byen vil bli bebodd for alltid. ²⁶ Folk vil komme fra byene i Juda og områdene rundt Jerusalem, fra Benjamins land, fra lavlandet, fra fjellene, og fra Negev, medbringende brennoffer, ofre, grædeoffer og røkelse, og bringe takkoffer til Herrens hus. ²⁷ Men hvis dere ikke lytter til meg for å holde sabbatsdagen hellig ved ikke å bære noen byrde når dere kommer gjennom Jerusalems porter på sabbaten, da vil jeg tenne en ild i dens porter, og den vil fortære Jerusalems festninger og vil ikke bli slukket."

18 Budskapet som ble gitt til Jeremias fra Herren, og sa: ² "Stå opp og gå ned til pottemakerens hus, og der vil jeg formidle Mine ord til deg." ³ Så jeg gikk ned til pottemakerens hus, og jeg fant ham arbeide ved dreieskiven. ⁴ Men karet han formet av leiren var mislykket i pottemakerens hånd; så han omformet det til et annet kar, slik det syntes godt for pottemakeren å lage. ⁵ Herrens ord kom da til meg, og sa, ⁶ "Kan jeg ikke gjøre med dere, Israels hus, som denne pottemakeren gjør?" erklærer Herren. "Se, som leiren er i pottemakerens hånd, slik er dere i Min hånd, Israels hus. ⁷ Når som helst kan jeg tale om et folk eller et rike, for å rykke det opp, rive det ned, eller ødelegge det; ⁸ hvis det folket som jeg har talt mot vender seg fra sin ondskap, vil jeg angre den ulykken jeg hadde tenkt å bringe over det. ⁹ Eller på et annet tidspunkt kan jeg tale om et folk eller et rike, for å

bygge det opp eller plante det; ¹⁰ hvis det gjør ondt i Mine øyne ved ikke å adlyde Min røst, da vil jeg revurdere det gode jeg hadde lovet å gjøre for det.

¹¹ Så tal nå til folket i Juda og innbyggerne i Jerusalem, og si: 'Dette er hva Herren sier: "Se, jeg former en ulykke mot dere og utarbeider en plan mot dere. Vend nå, hver og en fra sin onde vei, og forbedre deres veier og deres gjerninger!"' ¹² Men de vil si, 'Det er håpløst! Vi vil følge våre egne planer, og hver av oss vil handle etter sitt onde hjertes stahet.' ¹³ Derfor er dette hva Herren sier: 'Spør blant nasjonene, Hvem har hørt noe slikt? Israels jomfru har gjort en mest fryktelig ting. ¹⁴ Forlater snøen fra Libanon de steinete bakkene? Eller opphører de kjølige vannene fra fjerne kilder noen gang å strømme? ¹⁵ Likevel har Mitt folk glemt Meg; de brenner røkelse til verdiløse avguder, og de har snublet i sine veier, i de gamle stier, for å gå på sideveier, ikke på en hovedvei. ¹⁶ Deres land vil bli en øde, et objekt for evig hån; alle som går forbi det vil bli forferdet og vil riste på hodet. ¹⁷ Som en sterk østlig vind vil jeg spre dem foran fienden; jeg vil vende meg bort fra dem og ikke vise Mitt ansikt på deres ulykkes dag. ¹⁸ Da sa de, "Kom, la oss legge planer mot Jeremias. Sikkert vil ikke loven forsvinne fra presten, heller ikke råd fra de vise, heller ikke ordet fra profeten. Kom, la oss angripe ham med våre tunger, og ikke bry oss om noen av hans ord." ¹⁹ Hør meg, Herre, og lytt til hva mine motstandere sier! ²⁰ Skal godt gjengjeldes med ondt? For de har gravd en grop for meg. Husk hvordan jeg sto foran Deg for å tale på deres vegne, for å vende Din vrede bort fra dem. ²¹ Derfor, overgi deres barn til hungersnød, og overgi dem til sverdets makt; la deres koner bli barnløse og enker. La deres menn bli drept, deres unge menn slått ned av sverdet i kamp. ²² La et rop høres fra deres hus når Du plutselig bringer plyndrere over dem; for de har gravd en grop for å fange meg og har skjult snarer for mine føtter. ²³ Men Du, Herre, kjenner alle deres planer mot meg for å drepe meg. Tilgi ikke deres misgjerning eller slett ut deres synd fra Ditt åsyn. La dem bli styrtet foran Deg; håndter dem i Din vredes tid.

19 Dette sier Herren: "Gå og kjøp en leirkrukke fra en pottemaker, og ta med noen av folkets eldste og noen av de eldste prestene. ² Gå så til Ben-Hinnoms dal, nær inngangen til Potteskårporten, og der forkynn de

ordene jeg instruerer deg, ³ og si: 'Hør Herrens ord, dere konger av Juda og innbyggere i Jerusalem. Dette sier Herren, hærskares Gud, Israels Gud: Se, jeg er i ferd med å bringe en ulykke over dette stedet som vil få ørene til alle som hører om det til å krible. ⁴ For de har forlatt meg og gjort dette stedet fremmed, brent røkelse på det til guder verken de eller deres forfedre eller Judas konger har kjent, og de har fylt dette stedet med blodet av uskyldige. ⁵ De har bygd Baals offerhauger for å brenne sine barn i ilden som ofre til Baal—noe jeg ikke befalte, ikke talte om, og som ikke kom opp i mitt sinn. ⁶ Derfor, se, dager kommer, erklærer Herren, da dette stedet ikke lenger skal kalles Tofet eller Ben-Hinnoms dal, men Slaktedalen. ⁷ På dette stedet vil jeg forpurre planene til Juda og Jerusalem. Jeg vil få dem til å falle for sverdet foran sine fiender, ved hendene til dem som søker deres liv, og jeg vil gi deres lik som føde til himmelens fugler og jordens dyr. ⁸ Jeg vil gjøre denne byen til en øde og en gjenstand for hån; alle som går forbi vil bli forferdet og vil hviske på grunn av alle dens sår. ⁹ Jeg vil få dem til å spise kjøttet av sine sønner og døtre, og de vil spise hverandres kjøtt på grunn av beleiringen og nøden som deres fiender, de som søker deres liv, vil påføre dem.' ¹⁰ Så knus krukken i nærvær av dem som følger deg, ¹¹ og si til dem: 'Dette sier Herren, hærskares Gud: Jeg vil knuse dette folket og denne byen slik man knuser en pottemakerkrukke, som ikke kan repareres; og de vil begrave sine døde i Tofet til det ikke er mer plass. ¹² Dette er hva jeg vil gjøre med dette stedet og dets innbyggere, erklærer Herren, og gjøre denne byen lik Tofet. ¹³ Husene i Jerusalem og husene til Judas konger vil bli vanhelliget som dette stedet, Tofet—alle husene på hvis tak de brente røkelse til himmelens hæskarere og helte ut drikkefater til andre guder.' ¹⁴ Så vendte Jeremias tilbake fra Tofet, hvor Herren hadde sendt ham for å profetere, og han sto i forgården til Herrens hus og talte til hele folket, ¹⁵ "Dette sier Herren, hærskares Gud, Israels Gud: Se, jeg kommer til å bringe over denne byen og alle dens omkringliggende byer hver ulykke jeg har uttalt mot dem, fordi de har gjort nakken stiv og ikke har lyttet til mine ord."

20 Da Pashhur, presten, sønn av Immer, som var den øverste tilsynsmannen i Herrens hus, hørte Jeremia profetere disse tingene,

² lot han Jeremia, profeten, bli slått og satt i stokken

ved Øvre Benjamin-porten ved Herrens tempel. ³ Dagen etter, da Pashhur løslet Jeremia fra stokken, sa Jeremia til ham: "Herren kaller deg ikke Pashhur, men heller Redsel på Alle Kanter. ⁴ For dette er hva Herren sier: 'Jeg vil gjøre deg til en redsel for deg selv og alle dine venner; du vil være vitne til at de faller for fiendens sverd. Jeg vil overgi hele Juda til kongen av Babylon, som vil ta dem med til Babylon eller drepe dem med sverdet. ⁵ Jeg vil overgi all rikdommen i denne byen, all dens avling og alle dens verd saker, inkludert skattene til Judas konger, i hendene på deres fiender, som vil plyndre dem og føre dem til Babylon. ⁶ Og du, Pashhur, sammen med alle som bor i ditt hus, vil gå i eksil til Babylon. Der vil du dø og bli begravet, du og alle dine venner som du har falskt profetert til."

⁷ Herre, du har bedratt meg, og jeg ble bedratt; du overmannet meg og vant. Jeg har blitt til latter hele dagen; alle håner meg. ⁸ Når jeg taler, roper jeg ut, forkynner vold og ødeleggelse. Herrens ord har brakt meg spott og vanære hele dagen. ⁹ Men hvis jeg sier: "Jeg vil ikke nevne ham eller tale mer i hans navn," er hans ord som en brennende ild i mitt hjerte, inntenstengt i mine ben. Jeg er trett av å holde det inne; ja, jeg kan ikke. ¹⁰ Jeg hører mange hviske, "Redsel på alle kanter! Anklag ham! La oss anklage ham!" Alle mine betrodde venner venter på at jeg skal snuble, og sier, "Kanskje han vil bli bedratt, og vi vil vinne over ham og ta vår hevn på ham." ¹¹ Men Herren er med meg som en mektig kriger; derfor vil mine forfølgere snuble og ikke vinne. De vil bli satt i stor skam, deres vanære vil aldri bli glemt. ¹² Herren, hærskares Gud, du som prøver den rettferdige og ser hjertet og sinnet, la meg se din hevn over dem, for til deg har jeg overgitt min sak. ¹³ Syng for Herren, pris Herren! For han redder den trengendes liv fra de ondes hender. ¹⁴ Må dagen for min fødsel bli glemt! Må dagen min mor fødte meg ikke bli feiret! ¹⁵ Forbannet være mannen som brakte min far nyheten, som gjorde ham meget glad, og sa, "En sønn er født til deg!" ¹⁶ Må den mannen være som byene Herren ødela uten nåde. Må han høre nødens rop om morgenen, og lyden av kamp ved middagstid. ¹⁷ For han endte ikke mitt liv i mors liv, med min mor som min grav, hennes livmor forstørret for alltid. ¹⁸ Hvorfor kom jeg ut av mors liv for å se motgang og sorg, og for å ende mine dager i vanære?

21 Ordet som kom til Jeremias fra Herren da kong Sidkia sendte til ham Pasjhur, sønn av Malkia, og presten Sefanja, sønn av Maaseja, og sa: ² "Vær så snill å spørre Herren for oss, fordi Nebukadnesar, kongen av Babylon, fører krig mot oss. Kanskje Herren vil handle for oss i henhold til alle sine underfulle gjerninger, slik at fienden vil trekke seg tilbake fra oss." ³ Men Jeremias sa til dem: "Dette skal dere si til Sidkia: ⁴ 'Dette sier Herren, Israels Gud: Se, jeg er i ferd med å vende tilbake krigsvåpnene som er i deres hender, som dere bruker til å kjempe mot kongen av Babylon og kaldeerne som beleirer dere utenfor muren; og jeg vil samle dem midt i denne byen. ⁵ Jeg selv vil kjempe mot dere med utstrakt hånd og en mektig arm, i vrede, raseri og stor indignasjon. ⁶ Jeg vil slå innbyggerne i denne byen, både mennesker og dyr; de skal dø av en alvorlig pest. ⁷ Deretter, erklærer Herren, vil jeg overgi Sidkia, kongen av Juda, hans embetsmenn og folket som overlever i denne byen fra pesten, sverdet og hungersnøden, til Nebukadnesar, kongen av Babylon, til deres fiender og til dem som søker deres liv. Han skal slå dem ned med sverdet; han skal ikke vise noen nåde, medfølelse eller barmhjertighet.'

⁸ "Videre, si til dette folket: 'Dette sier Herren: Se, jeg setter foran dere livets vei og dødens vei. ⁹ Den som blir i denne byen, skal dø ved sverdet, hungersnøden eller pesten; men den som går ut og overgir seg til kaldeerne som beleirer dere, skal leve og skal ha sitt liv som en pris. ¹⁰ For jeg har bestemt å bringe motgang over denne byen og ikke velstand, erklærer Herren. Den skal overgis til kongen av Babylon, og han skal brenne den med ild.' ¹¹ "Videre, si til huset til kongen av Juda: 'Hør Herrens ord, ¹² Davids hus, dette sier Herren: Utfør rettferdighet hver morgen; redd den som er blitt ranet fra undertrykkerens hånd, slik at min vrede ikke bryter ut som ild og brenner uten at noen kan slukke den, på grunn av ondskapen i deres gjerninger. ¹³ Se, jeg er imot dere, dere som bor i dalen, på det steinete platået, erklærer Herren— dere som sier: 'Hvem kan komme ned mot oss? Hvem kan komme inn i våre boliger?'" ¹⁴ Men jeg vil straffe dere i henhold til deres gjerninger, erklærer Herren. Jeg vil tenne en ild i deres skoger som vil fortære alle dens omgivelser."

22 Dette sier Herren: "Gå ned til kongen av Judas residens og lever dette budskapet der: ² 'Hør Herrens ord, konge av Juda, du som sitter på Davids trone, sammen med dine tjenere og ditt folk som går inn gjennom disse portene. ³ Dette sier Herren: Handle med rettferdighet og rett. Redd offeret for ran fra undertrykkerens hånd. Gjør ingen skade eller vold mot fremmede, farløse eller enker, og utøs ikke uskyldig blod på dette stedet. ⁴ For hvis du nøye følger disse instruksjonene, da vil konger som sitter på Davids trone komme inn gjennom portene til dette huset, ridende i vogner og på hester, ledsaget av sine tjenere og sitt folk. ⁵ Men hvis du ikke lytter til disse ordene, erklærer Herren, sverger jeg ved meg selv at dette huset vil bli en ødemark.'" ⁶ For dette sier Herren om kongen av Judas hus: "Selv om du er for meg som Gilead, som toppen av Libanon, vil jeg sikkert gjøre deg til en ødemark, byer som ikke er bebodd. ⁷ Jeg vil utpeke ødeleggere mot deg, hver med sine våpen, og de vil hogge ned dine fineste sedertrær og kaste dem i ilden. ⁸ "Mange nasjoner vil passere forbi denne byen og si til hverandre: 'Hvorfor har Herren gjort dette mot en så stor by?' ⁹ Og svaret vil være: 'Fordi de forlot Herrens, deres Guds, pakt og tilbad og tjente andre guder.'" ¹⁰ Gråt ikke for den døde kongen eller sørg over hans tap; heller gråt bittert for ham som er i eksil, for han vil aldri vende tilbake eller se sitt hjemland igjen.

¹¹ Dette erklærer Herren angående Shallum, sønn av Josia, som etterfulgte sin far som konge av Juda, men har dratt bort: "Han vil aldri vende tilbake. ¹² Han vil dø på det stedet hvor de har tatt ham til fange; han vil ikke se dette landet igjen." ¹³ "Ve ham som bygger sitt hus med urettferdighet, og sine øvre rom med urett, som får sin nabo til å arbeide for ingenting, uten å betale ham for hans arbeid. ¹⁴ Han sier: 'Jeg vil bygge meg et storslått hus med romslige øvre rom.' Så han lager store vinduer i det, paneler det med sedertre og maler det i lys rød. ¹⁵ Gjør det deg til en konge å ha mer sedertre? Hadde ikke din far mat og drikke? Han gjorde det som var rett og rettferdig, så alt gikk bra med ham. ¹⁶ Han forsvarte de fattiges og trengendes sak, og så gikk alt bra. Er ikke dette hva det betyr å kjenne meg?" erklærer Herren. ¹⁷ "Men dine øyne og ditt hjerte er bare satt på uærlig vinning, på å utøse uskyldig blod, og på undertrykkelse og utpressing." ¹⁸ Så sier

Herren om Jojakim, sønn av Josia, konge av Juda: "De vil ikke sørge over ham: 'Akk, min bror! Akk, min søster!' De vil ikke sørge over ham: 'Akk, min herre! Akk, hans prakt!' ¹⁹ Han vil få et esels begravelse—dratt bort og kastet utenfor Jerusalems porter." ²⁰ "Stig opp til Libanon og rop ut, la din stemme bli hørt i Basan, rop ut fra Abarim, for alle dine allierte er knust. ²¹ Jeg talte til deg i din velstand, men du sa, 'Jeg vil ikke lytte!' Dette har vært din vei fra din ungdom; du har ikke adlydt min røst. ²² Vinden vil drive bort alle dine hyrder, og dine allierte vil gå i fangenskap. Da vil du bli skamfull og vanæret på grunn av all din ondskap. ²³ Du som bor i Libanon, som er plassert i sederbygninger, hvordan vil du stønne når smertene kommer over deg, smerte som en kvinne i fødsel! ²⁴ "Sannelig, så sant jeg lever," erklærer Herren, "selv om Konja, sønn av Jojakim, konge av Juda, var en signetring på min høyre hånd, ville jeg likevel trekke deg av. ²⁵ Jeg vil overgi deg i hendene på dem som søker ditt liv, dem du frykter—Nebukadnesar, konge av Babylon, og kaldeerne. ²⁶ Jeg vil kaste deg og moren som fødte deg inn i et annet land, hvor ingen av dere ble født, og der vil dere begge dø. ²⁷ Du vil aldri vende tilbake til det landet du lengter etter å vende tilbake til." ²⁸ Er denne mannen Konja et foraktet, knust kar, et objekt ingen vil ha? Hvorfor vil han og hans etterkommere bli kastet ut, kastet inn i et land de ikke kjenner? ²⁹ Å jord, å jord, å jord, hør Herrens ord! ³⁰ Dette sier Herren: "Registrer denne mannen som barnløs, en mann som ikke vil ha fremgang i sin levetid, for ingen av hans avkom vil ha fremgang, ingen vil sitte på Davids trone eller herske mer i Juda."

23 "Ve de hyrdene som lar fårene på min beitemark gå til grunne og spre seg!" sier Herren. ² Derfor sier Herren, Israels Gud, dette om hyrdene som vokter mitt folk: "Dere har spredt min flokk og drevet dem bort, og dere har ikke tatt dere av dem; se, jeg vil holde dere ansvarlige for det onde dere har gjort," sier Herren. ³ "Da vil jeg selv samle resten av min flokk fra alle landene hvor jeg har drevet dem, og føre dem tilbake til deres beitemark, hvor de skal være fruktbare og bli mange. ⁴ Jeg vil sette hyrder over dem som skal vokte dem; og de skal ikke lenger være redde eller skremte, og ingen skal mangle," sier Herren. ⁵ "Se, dager kommer," sier Herren, "da jeg vil la en rettferdig Spire stå fram for David; en Konge som skal regjere med visdom og utøve rett og

rettferdighet i landet. ⁶ I hans dager skal Juda bli frelst, og Israel skal bo trygt; og dette er navnet han skal kalles med: 'Herren, vår rettferdighet.' ⁷ "Derfor, se, dager kommer," sier Herren, "da de ikke lenger skal si: 'Så sant Herren lever, han som førte Israels barn opp fra landet Egypt,' ⁸ men heller: 'Så sant Herren lever, han som førte opp og ledet Israels etterkommere fra nordlandet og fra alle landene hvor han hadde drevet dem bort.' Da skal de bo i sitt eget land." ⁹ Om profetene: Mitt hjerte er knust i meg, alle mine ben skjelver. Jeg er som en drukken mann, som en som er overveldet av vin, på grunn av Herren og hans hellige ord. ¹⁰ Landet er fullt av horkarer; på grunn av forbannelsen sørger landet, og beitemarkene i ørkenen er tørket opp. Deres ferd er ond, og deres styrke er ikke rett. ¹¹ "For både profet og prest er korrupte; selv i mitt hus har jeg funnet deres ondskap," sier Herren. ¹² "Derfor skal deres vei bli glatt; de skal bli drevet inn i mørket og falle. Jeg vil bringe ulykke over dem i året for deres straff," sier Herren. ¹³ "Videre, blant profetene i Samaria så jeg noe urovekkende: De profeterte ved Baal og ledet mitt folk Israel vill. ¹⁴ Også blant profetene i Jerusalem har jeg sett noe fryktelig: De begår ekteskapsbrudd og vandrer i svik. De styrker ugjerningsmenns hender, så ingen vender om fra sin ondskap. De er alle som Sodoma for meg; folket i Jerusalem er som Gomorra." ¹⁵ Derfor sier Herren, hærskares Gud, dette om profetene: "Se, jeg vil la dem spise malurt og drikke forgiftet vann, for ugudelighet har spredt seg fra profetene i Jerusalem over hele landet." ¹⁶ Dette sier Herren, hærskares Gud: "Hør ikke på ordene fra profetene som profeterer for dere; de fyller dere med falske håp. De taler syner fra sitt eget sinn, ikke fra Herrens munn. ¹⁷ De fortsetter å si til dem som forakter meg: 'Herren har sagt: "Dere skal ha fred."' Og til alle som følger sitt hjertes trass, sier de: 'Ingen skade skal komme over dere.' ¹⁸ Men hvem har stått i Herrens råd for å se og høre hans ord? Hvem har lyttet og hørt hans ord? ¹⁹ Se, Herrens storm har gått ut i vrede, en virvelvind som virvler ned over de ondes hoder. ²⁰ Herrens vrede skal ikke vende tilbake før han har utført og fullført sitt hjertes hensikter. I de siste dager skal dere forstå det klart. ²¹ Jeg sendte ikke disse profetene, likevel løp de med sitt budskap; jeg talte ikke til dem, likevel profeterte de. ²² Men hvis de hadde stått i mitt råd, ville de ha forkynt mine ord for mitt folk og vendt dem bort fra deres

onde vei og fra deres onde gjerninger. ²³ "Er jeg en Gud som er nær," sier Herren, "og ikke også en Gud langt borte?" ²⁴ Kan noen skjule seg på hemmelige steder så jeg ikke kan se dem?" sier Herren. "Fyller jeg ikke himmel og jord?" sier Herren. ²⁵ "Jeg har hørt hva profetene sier som profeterer løgn i mitt navn, og sier: 'Jeg hadde en drøm! Jeg hadde en drøm!' ²⁶ Hvor lenge skal dette fortsette i hjertene til disse bedragerske profetene, som profeterer illusjonene fra sitt eget sinn?" ²⁷ De tror at drømmene de deler med hverandre vil få mitt folk til å glemme mitt navn, slik deres forfedre gjorde gjennom Baal-dyrkelse. ²⁸ La profeten som har en drøm fortelle drømmen, men la den som har mitt ord tale det trofast. For hva har halm til felles med korn?" sier Herren. ²⁹ "Er ikke mitt ord som ild," sier Herren, "og som en hammer som knuser en stein?" ³⁰ "Derfor," sier Herren, "er jeg imot profetene som stjeler ord fra hverandre angivelig fra meg. ³¹ Ja," sier Herren, "jeg er imot profetene som vifter med sine egne tunger og erklærer: 'Herren sier.' ³² Se, jeg er imot dem som profeterer falske drømmer," sier Herren. "De forteller dem og leder mitt folk vill med sine hensynsløse løgner, men jeg sendte dem ikke eller utnevnte dem. De gagnar ikke dette folket det minste," sier Herren. ³³ "Når dette folket, eller en profet eller en prest, spør deg: 'Hva er budskapet fra Herren?' si til dem: 'Hvilket budskap? Jeg vil forlate dere,' sier Herren. ³⁴ Hvis en profet eller en prest eller noen annen hevder: 'Dette er et budskap fra Herren,' vil jeg straffe den personen og deres husstand. ³⁵ Dette er hva hver av dere skal si til sin nabo og til sin bror: 'Hva har Herren svart?' eller 'Hva har Herren talt?' ³⁶ Men dere må ikke lenger nevne 'et budskap fra Herren,' for hver enkelts ord blir deres eget budskap. Dere har forvrengt den levende Guds ord, hærskares Herre, vår Gud. ³⁷ Dette er hva dere skal si til en profet: 'Hva har Herren svart deg?' eller 'Hva har Herren talt?' ³⁸ Og hvis dere sier, 'Herrens budskap!' av den grunn sier Herren: 'Fordi dere har brukt denne frasen, "Herrens budskap!" Jeg sa til dere at dere ikke skulle si, "Herrens budskap!"' ³⁹ Derfor, se, jeg vil sikkert glemme dere og kaste dere ut av min nærhet, sammen med byen jeg ga til dere og deres forfedre. ⁴⁰ Jeg vil bringe over dere en evig vanære—en evig skam som ikke vil bli glemt."

24 Etter at Jojakim, sønn av Jojakim, kongen av Juda, sammen med embetsmennene og håndverkerne og kunstnerne i Juda, ble ført

i eksil fra Jerusalem til Babylon av Nebukadnesar, kongen av Babylon, viste Herren meg to kurver med fikener plassert foran Herrens tempel. ² Den ene kurven inneholdt meget gode fikener, som de som modnes tidlig; den andre kurven inneholdt meget dårlige fikener, så dårlige at de ikke kunne spises på grunn av deres råttighet. ³ Da spurte Herren meg: «Hva ser du, Jeremia?» Jeg svarte: «Fikener: de gode er meget gode, men de dårlige er så dårlige at de ikke kan spises.» ⁴ Herrens budskap kom til meg, og sa: ⁵ «Dette er hva Herren, Israels Gud, sier: 'Som disse gode fikener, vil jeg betrakte som gode de landflyktige fra Juda, som jeg har sendt bort fra dette stedet til kaldeernes land. ⁶ Jeg vil våke over dem til deres beste, og jeg vil føre dem tilbake til dette landet. Jeg vil bygge dem opp og ikke rive dem ned; jeg vil plante dem og ikke rykke dem opp. ⁷ Jeg vil gi dem et forstående hjerte til å gjenkjenne Meg som Herren. De skal være Mitt folk, og jeg vil være deres Gud, for de vil vende tilbake til Meg av hele sitt hjerte. ⁸ 'Men som de dårlige fikener, som ikke kan spises på grunn av deres råttighet,' sier Herren, 'slik vil jeg behandle Sidkia, kongen av Juda, hans embetsmenn, og resten av Jerusalem, enten de blir værende i dette landet eller bor i Egypt. ⁹ Jeg vil gjøre dem til et skrekkenes objekt og en skam for alle jordens riker, en vanære og et ordtak, en hån og en forbannelse, hvor enn jeg sprer dem. ¹⁰ Jeg vil bringe sverdet, hungersnøden, og pesten over dem inntil de er fjernet fra landet jeg ga dem og deres forfedre.

25 Budskapet kom til Jeremias angående hele folket i Juda, i det fjerde året til Jojakim, sønn av Josjia, kongen av Juda, som var det første året til Nebukadnesar, kongen av Babylon. ² Ordet som profeten Jeremias talte til hele folket i Juda og alle innbyggerne i Jerusalem, og sa: ³ "Fra det trettende året til Josjia, sønn av Amon, kongen av Juda, helt til denne dag, disse tjuetre årene har Herrens ord kommet til meg, og jeg har talt til dere vedvarende, men dere har ikke lyttet. ⁴ Og Herren har sendt til dere alle sine tjenere profetene vedvarende, men dere har ikke lyttet eller vendt øret til å høre, ⁵ og sagt: 'Vend nå om, hver av dere, fra deres onde veier og fra deres onde gjerninger, og bo i det landet som Herren har gitt til dere og deres forfedre for evig og alltid; ⁶ og følg ikke andre guder for å tjene og tilbe dem, og provoser meg ikke til vrede med deres henders verk, da vil jeg ikke skade

Jeremia

dere.' ⁷ Men dere har ikke hørt på meg," erklærer Herren, "og har provosert meg til vrede med deres henders verk, og påført dere selv skade. ⁸ Derfor sier Herren, Allhærs Gud: 'Fordi dere ikke har adlydt mine ord, ⁹ se, jeg vil kalle på alle folkene i nord,' erklærer Herren, 'og jeg vil sende etter Nebukadnesar, kongen av Babylon, min tjener, og bringe dem mot dette landet og dets innbyggere og mot alle disse omkringliggende nasjonene. Jeg vil fullstendig ødelegge dem og gjøre dem til et objekt for redsel og hån, og en evig ødeleggelse. ¹⁰ Dessuten vil jeg bringe stillhet over dem, stemmene av glede og fryd, stemmene til brudgommen og bruden, lyden av kvernsteinene og lyset fra lampen. ¹¹ Hele dette landet vil bli en øde ørken, og disse nasjonene vil tjene kongen av Babylon i sytti år. ¹² Men når de sytti årene er fullført, vil jeg straffe kongen av Babylon og den nasjonen,' erklærer Herren, 'for deres misgjerning, og kaldeernes land, og gjøre det til en evig ødeleggelse. ¹³ Jeg vil bringe over det landet alle ordene jeg har uttalt mot det, alt som er skrevet i denne boken som Jeremias har profetert mot alle nasjonene. ¹⁴ De vil bli underlagt av mange nasjoner og store konger; jeg vil gjengjelde dem etter deres gjerninger og deres henders verk.'" ¹⁵ For dette er hva Herren, Israels Gud, sa til meg: "Ta denne begeret med vredens vin fra min hånd og få alle nasjonene som jeg sender deg til å drikke det. ¹⁶ Når de drikker det, vil de vakle og bli gale på grunn av sverdet jeg sender blant dem." ¹⁷ Så jeg tok begeret fra Herrens hånd og ga det til alle nasjonene som han sendte meg til: ¹⁸ Jerusalem og byene i Juda, dets konger og embetsmenn, for å gjøre dem til en ruin og et objekt for redsel, hån, og en forbannelse, som det er i dag; ¹⁹ Herskeren av Egypt, sammen med hans tjenere, embetsmenn, og hele hans folk; ²⁰ og alle de fremmede folkene der; alle kongene i landet Us; alle kongene i landet til filisterne (de fra Asjkelon, Gaza, Ekron, og resten av Asjdod); ²¹ Folket i Edom, Moab, og Ammonittenes etterkommere; ²² herskerne av Tyrus, herskerne av Sidon, og lederne av kystlandene over havet; ²³ Dedan, Tema, Bus, og alle som har hjørnene av håret sitt kuttet; ²⁴ alle kongene av Arabia og alle kongene av de fremmede folkene som bor i ørkenen; ²⁵ alle Zimris konger, alle Elams konger, og alle Medias konger; ²⁶ og alle kongene i nord, nær og fjern, den ene etter den andre—alle rikene på jordens overflate. Og etter dem alle skal kongen av Sjsjak drikke det også. ²⁷ Så

skal du si til dem: 'Dette er hva Herren, Allhærs Gud, Israels Gud, sier: Drikk, bli drukne, kast opp, og fall for ikke å reise dere igjen på grunn av sverdet jeg sender blant dere.' ²⁸ Men hvis de nekter å ta begeret fra din hånd og drikke, si til dem: 'Dette er hva Herren, Allhærs Gud, sier: Dere må absolutt drikke det! ²⁹ Se, jeg begynner å bringe ulykke over byen som bærer mitt navn, og vil dere virkelig gå ustraffet? Dere vil ikke gå ustraffet, for jeg kaller på et sverd mot alle som bor på jorden,' erklærer Herren, Allhærs Gud. ³⁰ "Derfor skal du profetere mot dem alle disse ordene, og si til dem: 'Herren vil brøle fra det høye; han vil tordne fra sin hellige bolig og brøle mektig mot sitt land. Han vil rope som de som trækker druene, mot alle som bor på jorden. ³¹ Lyden vil runge til jordens ender, for Herren har en strid med nasjonene; han vil bringe dom over hele menneskeheten og sette de onde under sverdet,' erklærer Herren. ³² Dette er hva Herren, Allhærs Gud, sier: 'Se! Ulykke sprer seg fra nasjon til nasjon; en mektig storm reiser seg fra jordens ytterste deler.' ³³ På den tiden vil de som er drept av Herren være overalt—fra den ene enden av jorden til den andre. De vil ikke bli sørget over, samlet, eller begravet, men vil være som gjødsel på bakken. ³⁴ Klag, dere hyrder, og rop; rull dere i støvet, dere ledere av flokken. For deres tid til å bli slaktet har kommet; dere vil falle som de fineste av værer. ³⁵ Hyrdene vil ikke finne noen tilflukt, lederne av flokken ingen steder å flykte. ³⁶ Lytt til ropet fra hyrdene, klagen fra lederne av flokken, for Herren ødelegger deres beitemark. ³⁷ De rolige beitemarkene vil bli lagt øde på grunn av Herrens voldsomme vrede. ³⁸ Som en løve har han forlatt sitt hi; for deres land har blitt øde på grunn av det undertrykkende sverdet og på grunn av Herrens voldsomme vrede.

26 I begynnelsen av Jojakims regjeringstid, sønn av Josjia, kongen av Juda, kom dette ordet fra Herren: ² "Dette sier Herren: Stå i forgården til Herrens hus og forkynn for alle byene i Juda som kommer for å tilbe i Herrens hus, alle de ordene jeg befaler deg å tale til dem. Ikke utelat et eneste ord. ³ Kanskje vil de lytte, og hver person vil vende om fra sin onde vei. Da vil jeg angre på den ulykken jeg har til hensikt å bringe over dem på grunn av deres onde gjerninger. ⁴ Si til dem: 'Dette er hva Herren erklærer: Hvis dere ikke lytter til meg og følger min lov, som jeg har satt foran dere, ⁵ og hvis dere ikke hører på ordene fra mine tjenere

Jeremia

profetene, som jeg har sendt til dere vedvarende, selv om dere ikke har lyttet. ⁶ Da vil jeg gjøre dette huset som Sijlo, og denne byen vil bli en forbannelse blant alle jordens nasjoner." ⁷ Prestene, profetene og hele folket hørte Jeremias tale disse ordene i Herrens hus. ⁸ Da Jeremias hadde fullført å levere alle de ordene Herren hadde befalt ham å tale til hele folket, grep prestene, profetene og hele folket ham og sa: "Du må dø! ⁹ Hvorfor profeterer du i Herrens navn at dette huset vil bli som Sijlo, og at denne byen vil bli øde og uten innbyggere?" Og hele folket samlet seg rundt Jeremias i Herrens hus. ¹⁰ Da embetsmennene i Juda hørte disse tingene, gikk de opp fra kongens hus til Herrens hus og tok plass ved inngangen til den nye porten til Herrens hus. ¹¹ Da sa prestene og profetene til embetsmennene og til hele folket: "Denne mannen fortjener en dødsdom fordi han har profetert mot denne byen, som dere har hørt med egne ører!" ¹² Da sa Jeremias til alle embetsmennene og hele folket: "Herren sendte meg for å profetere mot dette huset og denne byen alle de ordene dere har hørt. ¹³ Nå, reformer deres veier og deres gjerninger og adlyd Herren deres Gud. Da vil Herren angre på den ulykken han har uttalt mot dere. ¹⁴ Når det gjelder meg, er jeg i deres hender; gjør med meg som dere finner passende og riktig. ¹⁵ Men vær sikre på dette, hvis dere dreper meg, vil dere bringe uskyldig blod over dere selv og over denne byen og dens innbyggere, for i sannhet har Herren sendt meg til dere for å tale alle disse ordene i deres hørsel." ¹⁶ Da sa embetsmennene og hele folket til prestene og profetene: "Denne mannen fortjener ikke en dødsdom, for han har talt til oss i navnet til Herren vår Gud." ¹⁷ Noen av de eldste i landet reiste seg og talte til hele forsamlingen av folket, ¹⁸ "Mika fra Moresjet profeterte i dagene til Hiskia, kongen av Juda. Han erklærte for hele folket i Juda: 'Dette sier Herren, hærskares Gud: "Sion vil bli pløyd som en åker, Jerusalem vil bli en ruinhaug, og tempelhøyden en skog av trær.' ¹⁹ Drepte Hiskia, kongen av Juda, eller noen i Juda ham? Fryktet ikke Hiskia Herren og søkte hans gunst? Og angret ikke Herren den ulykken han hadde uttalt mot dem? Vi er i ferd med å bringe en stor ondskap over oss selv!" ²⁰ Nå var det også en mann som profeterte i Herrens navn, Uria, sønn av Sjemaja fra Kirjat-Jearim, og han profeterte mot denne byen og dette landet med ord som lignet de fra Jeremias. ²¹ Da kong Jojakim og alle hans offiserer og embetsmenn hørte hans ord,

søkte kongen å drepe ham. Men Uria hørte om det og flyktet i frykt til Egypt. ²² Kong Jojakim sendte imidlertid menn til Egypt: Elnatan, sønn av Akbor, og andre med ham. ²³ De hentet Uria ut av Egypt og tok ham til kong Jojakim, som slo ham ned med sverd, og hans kropp ble kastet i gravplassen for vanlige folk. ²⁴ Likevel støttet Akikam, sønn av Sjafan, Jeremias, så han ikke ble overgitt til folket for å bli drept.

27 I begynnelsen av regjeringstiden til Sidkia, sønn av Josjia, konge av Juda, kom dette budskapet til Jeremia fra Herren: ² Dette er hva Herren instruerte meg: "Lag et åk med remmer og stenger og legg det på din nakke. ³ Send en melding til kongene av Edom, Moab, Ammon, Tyrus og Sidon gjennom utsendingene som har ankommet Jerusalem for å møte Sidkia, kongen av Juda. ⁴ Instruer dem til å levere dette til deres herrer: 'Dette er hva hærskares Herre, Israels Gud, erklærer: "Formidle dette til deres herrer: ⁵ Med min enorme kraft og utstrakte arm skapte jeg jorden, menneskene og dyrene som bor på den, og jeg gir den til hvem jeg vil. ⁶ Nå har jeg overgitt alle disse landene til Nebukadnesar, kongen av Babylon, min tjener, og jeg har også gjort markens dyr underdanige til ham. ⁷ Alle nasjoner skal tjene ham, hans sønn, og hans sønnesønn, inntil tiden kommer for hans eget land; da skal mange nasjoner og store konger underkue ham. ⁸ "Hvis noen nasjon eller rike nekter å tjene Nebukadnesar, kongen av Babylon, eller å underkaste seg hans åk, vil jeg straffe den nasjonen med sverd, hungersnød og pest, erklærer Herren, inntil jeg har ødelagt den ved hans hånd. ⁹ Derfor, ikke hør på deres profeter, spåmenn, drømmere, spåkynndige eller trollmenn som sier til dere: 'Dere skal ikke tjene kongen av Babylon.' ¹⁰ De profeterer løgner for dere, som vil føre til at dere blir fjernet fra deres land; jeg vil drive dere ut, og dere vil gå til grunne. ¹¹ Men enhver nasjon som underkaster seg åket til kongen av Babylon og tjener ham, vil jeg la bli i sitt eget land for å dyrke det og bo der, erklærer Herren." ¹² Jeg leverte det samme budskapet til Sidkia, kongen av Juda, og sa: "Underkast dere åket til kongen av Babylon; tjen ham og hans folk, så skal dere leve. ¹³ Hvorfor skulle du og ditt folk dø ved sverd, hungersnød og pest, slik Herren har advart enhver nasjon som ikke tjener kongen av Babylon? ¹⁴ Ikke hør på ordene til profetene som sier til dere: 'Dere vil ikke tjene

Jeremia

kongen av Babylon,' for de profeterer løgner for dere. ¹⁵ 'Jeg har ikke sendt dem,' erklærer Herren. 'De profeterer falskt i mitt navn. Derfor vil jeg drive dere bort, og dere vil gå til grunne, sammen med profetene som profeterer for dere.'" ¹⁶ Så talte jeg til prestene og hele folket og sa: "Dette er hva Herren sier: Ikke hør på profetene som hevder, 'Veldig snart nå vil artiklene fra Herrens hus bli returnert fra Babylon.' De profeterer løgner for dere. ¹⁷ Ikke hør på dem. Tjen kongen av Babylon, så skal dere leve. Hvorfor skulle denne byen bli øde? ¹⁸ Hvis de virkelig er profeter og har Herrens ord, la dem be til hærskares Herre om at artiklene som er igjen i Herrens hus, kongens palass i Juda, og i Jerusalem ikke skal bli tatt til Babylon. ¹⁹ For dette er hva hærskares Herre sier om søylene, bronsesjøen, de flyttbare stativene, og de andre artiklene som er igjen i denne byen, ²⁰ som Nebukadnesar, kongen av Babylon, lot være igjen da han forviste Jekonja, sønn av Jojakim, kongen av Juda, fra Jerusalem til Babylon, sammen med alle de adelige i Juda og Jerusalem— ²¹ Ja, dette er hva hærskares Herre, Israels Gud, sier om artiklene som er igjen i Herrens hus, kongens palass i Juda, og i Jerusalem: ²² 'De skal bli tatt til Babylon og vil forbli der inntil den dagen jeg tar meg av dem,' erklærer Herren. 'Da vil jeg bringe dem tilbake og gjenopprette dem til dette stedet.'"

28 I det samme året, i begynnelsen av Sidkias, kongen av Judas, regjeringstid, i det fjerde året, i den femte måneden, talte profeten Hananja, sønn av Assur, fra Gibeon, til meg i Herrens hus i nærvær av prestene og hele folket, og sa: ² "Dette sier Herren over hærskares, Israels Gud: 'Jeg har knust åket til kongen av Babylon.' ³ Innen to år vil jeg gjenopprette til dette stedet alle gjenstandene fra Herrens hus som Nebukadnesar, kongen av Babylon, tok herfra og brakte til Babylon. ⁴ Jeg vil også føre tilbake til dette stedet Jekonja, sønn av Jojakim, kongen av Juda, og alle de bortførte fra Juda som dro til Babylon,' sier Herren, 'for jeg vil bryte åket til kongen av Babylon.'" ⁵ Profeten Jeremia talte til profeten Hananja i nærvær av prestene og hele folket som var samlet i Herrens hus, ⁶ og sa: "Amen! Måtte Herren gjøre slik! Måtte Herren oppfylle ordene du har profetert ved å bringe tilbake gjenstandene fra Herrens hus og alle de bortførte fra Babylon til dette stedet. ⁷ Men hør nå dette ordet som jeg er i ferd med å tale i ditt nærvær og i

nærvær av hele folket: ⁸ Profetene som kom før deg og meg fra gammel tid profeterte mot mange land og store riker, om krig, ulykke og pest. ⁹ Men profeten som profeterer fred, vil bli anerkjent som virkelig sendt av Herren bare hvis hans spådom går i oppfyllelse." ¹⁰ Da tok profeten Hananja åket av nakken til profeten Jeremia og brøt det. ¹¹ Og Hananja talte i nærvær av hele folket og sa: "Dette sier Herren: 'På samme måte, innen to år, vil jeg bryte åket til Nebukadnesar, kongen av Babylon, fra nakken til alle nasjonene.'" Da gikk profeten Jeremia sin vei. ¹² Etter at profeten Hananja hadde brutt åket fra nakken til profeten Jeremia, kom Herrens ord til Jeremia: ¹³ "Gå og si til Hananja: 'Dette sier Herren: Du har brutt et treåke, men i stedet vil du få et jernåke. ¹⁴ For dette sier Herren over hærskares, Israels Gud: Jeg vil legge et jernåke på nakken til alle disse nasjonene for å få dem til å tjene Nebukadnesar, kongen av Babylon, og de skal tjene ham. Jeg vil til og med gi ham kontroll over de ville dyrene.'" ¹⁵ Da sa profeten Jeremia til profeten Hananja: "Hør, Hananja! Herren har ikke sendt deg, og du har fått dette folket til å stole på løgn. ¹⁶ Derfor sier Herren: 'Se, jeg er i ferd med å fjerne deg fra jordens overflate. Dette året skal du dø, fordi du har forkynt opprør mot Herren.'" ¹⁷ Så døde profeten Hananja i den syvende måneden i det samme året.

29 Dette er ordene i brevet som profeten Jeremia sendte fra Jerusalem til de gjenværende eldste i eksilet, prestene, profetene og hele folket som Nebukadnesar hadde ført i eksil fra Jerusalem til Babylon. ² (Dette skjedde etter at kong Jekonja og dronningmoren, hoffmennene, lederne av Juda og Jerusalem, håndverkerne og kunstnerne hadde forlatt Jerusalem.) ³ Brevet ble gitt til Elasja, sønn av Sjafan, og Gemarja, sønn av Hilkia, som Sidkia, kongen av Juda, sendte til Nebukadnesar, kongen av Babylon. Det sto: ⁴ Dette er hva Herren, Hærskares Gud, Israels Gud, sier til alle de bortførte som jeg har sendt fra Jerusalem til Babylon: ⁵ "Bygg hus og bo i dem; plant hager og spis deres frukt. ⁶ Ta koner og få sønner og døtre; finn koner til sønnene deres og gi døtrene deres bort i ekteskap, slik at de også kan få sønner og døtre. Bli mange der og bli ikke færre. ⁷ Søk byens velferd der jeg har sendt dere i eksil, og be til Herren for den; for i dens velferd vil dere finne deres velferd." ⁸ For så sier Herren, Hærskares Gud, Israels Gud: "La dere ikke bedra av profetene

Jeremia

og spåmennene som er blant dere, og hør ikke på drømmene dere får dem til å drømme. ⁹ De profeterer løgn for dere i mitt navn. Jeg har ikke sendt dem,” erklærer Herren. ¹⁰ For så sier Herren: “Når sytti år er fullført for Babylon, vil jeg besøke dere og oppfylle mitt gode løfte om å føre dere tilbake til dette stedet. ¹¹ For jeg vet hvilke planer jeg har for dere,” erklærer Herren, “planer om å gi dere fremtid og håp, og ikke skade dere. ¹² Da skal dere påkalles meg, komme til meg og be, og jeg vil høre på dere. ¹³ Dere skal søke meg, og dere skal finne meg, når dere søker meg av hele deres hjerte. ¹⁴ Jeg vil la meg finne av dere,” erklærer Herren, “og jeg vil gjenopprette deres formue og samle dere fra alle nasjonene og stedene hvor jeg har drevet dere bort,” erklærer Herren, “og vil bringe dere tilbake til stedet jeg sendte dere i eksil fra.” ¹⁵ Fordi dere har sagt: “Herren har reist opp profeter for oss i Babylon”— ¹⁶ dette er hva Herren sier om kongen som sitter på Davids trone og om hele folket som er igjen i denne byen, deres medborgere som ikke dro med dere i eksil— ¹⁷ dette er hva Hærskarenes Herre sier: “Se, jeg sender sverdet, hungersnøden og pesten mot dem, og jeg vil gjøre dem som fiken som er så dårlige at de ikke kan spises. ¹⁸ Jeg vil forfølge dem med sverdet, hungersnøden og pesten, og gjøre dem til et skremsel for alle jordens riker, en forbannelse og en skrekk, en hån og en vanære, blant alle nasjonene hvor jeg har drevet dem bort, ¹⁹ fordi de ikke har lyttet til mine ord,” erklærer Herren, “ord som jeg sendte til dem igjen og igjen ved mine tjenere profetene; og dere bortførte har heller ikke lyttet,” erklærer Herren. ²⁰ Så, hør Herrens ord, alle dere bortførte som jeg har sendt bort fra Jerusalem til Babylon. ²¹ Dette er hva Hærskarenes Herre, Israels Gud, sier om Akab, sønn av Kolaja, og Sidkia, sønn av Maaseja, som profeterer løgner for dere i mitt navn: “Se, jeg vil overgi dem i hendene på Nebukadnesar, kongen av Babylon, og han skal drepe dem for deres øyne. ²² På grunn av dem skal denne forbannelsen brukes av alle de bortførte fra Juda i Babylon: ‘Måtte Herren gjøre deg som Sidkia og Akab, som kongen av Babylon brente i ilden,’ ²³ for de har begått en skandale i Israel, og har begått ekteskapsbrudd med sine naboers koner, og har talt løgner i mitt navn, som jeg ikke har befalt. Jeg er den som vet og er et vitne,” erklærer Herren. ²⁴ Tal til Sjemaja, Nehelamitten, og si, ²⁵ Dette er hva Hærskarenes Herre, Israels Gud, sier: “Fordi du har

sendt brev i ditt eget navn til hele folket i Jerusalem, til presten Sefanja, sønn av Maaseja, og til alle prestene, og sagt, ²⁶ ‘Herren har gjort deg til prest i stedet for Jojada, til å være tilsynsman i Herrens hus, for å sette enhver gal mann som profeterer i stokken og halsjernet. ²⁷ Så hvorfor har du ikke irrettesatt Jeremia fra Anatot, som later som han er en profet blant dere? ²⁸ For han har sendt denne meldingen til oss i Babylon: ‘Eksilet vil bli langt; bygg hus og bo i dem, og plant hager og spis deres frukt.’” ²⁹ Sefanja, presten, leste imidlertid dette brevet for profeten Jeremia. ³⁰ Da kom Herrens budskap til Jeremia, og sa, ³¹ “Send denne meldingen til alle de bortførte: ‘Dette er hva Herren sier om Sjemaja, Nehelamitten: “Fordi Sjemaja har profetert for dere, selv om jeg ikke sendte ham, og har fått dere til å stole på løgner,” ³² derfor er dette hva Herren sier: “Se, jeg vil straffe Sjemaja, Nehelamitten, og hans etterkommere; han skal ikke ha noen igjen blant dette folket, og han skal ikke se det gode jeg vil gjøre for mitt folk,” erklærer Herren, “fordi han har forkynt opprør mot meg.””

30 Herrens budskap ble gitt til Jeremias, og det lød: ² “Dette sier Herren, Israels Gud: ‘Skriv ned alle de ordene jeg har talt til deg i en bok. ³ For se, dager kommer,’ erklærer Herren, ‘da jeg vil gjenopprette lykken for mitt folk, Israel og Juda. Jeg vil også føre dem tilbake til landet jeg ga deres fedre, og de skal eie det,’ sier Herren.” ⁴ Dette er hva Herren kommuniserte om Israel og Juda: ⁵ “For dette sier Herren: ‘Jeg har hørt skrik av redsel, av frykt, og ikke av fred. ⁶ Spør nå, og se: Kan en mann føde barn? Hvorfor ser jeg da hver mann med hendene på magen som en kvinne i fødsel, og hvorfor har alle ansikter blitt bleke? ⁷ Akk, hvor fryktelig den dagen vil være! Det finnes ingen som den. Det er tiden for Jakobs trengsel, men han skal bli frelst fra den. ⁸ ‘På den dagen,’ erklærer Herren, hærskarenes Gud, ‘vil jeg bryte åket fra deres nakker og rive av deres bånd; fremmede skal ikke lenger gjøre dem til slaver. ⁹ De skal i stedet tjene Herren sin Gud og David sin konge, som jeg vil reise opp for dem.

¹⁰ “Så frykt ikke, Jakob min tjener,” erklærer Herren, ‘og bli ikke motløs, Israel; for jeg vil frelse deg fra det fjerne, og dine etterkommere fra fangenskapets land. Jakob skal vende tilbake og være i fred, uten angst, og ingen skal skremme ham. ¹¹ For jeg er med

deg,' erklærer Herren, 'for å frelse deg. Selv om jeg vil fullstendig ødelegge alle de nasjonene hvor jeg har spredt deg, vil jeg ikke fullstendig ødelegge deg. Jeg vil disiplinere deg rettferdig, men jeg vil ikke la deg være straffet.' ¹² "For dette sier Herren: 'Din skade er uhelbredelig, din skade er uten legedom.' ¹³ Det er ingen som taler din sak, ingen medisin for ditt sår, ingen helbredelse for deg. ¹⁴ Alle dine elskere har glemt deg; de søker deg ikke. Jeg har såret deg som en fiende ville gjort, med straffen fra en grusom en, fordi din skyld er stor og dine synder er mange. ¹⁵ Hvorfor roper du over din skade, din smerte som ikke har noen kur? Fordi din urett er stor og dine synder er mange, har jeg gjort disse tingene mot deg. ¹⁶ Derfor, alle som fortærer deg, skal bli fortært; alle dine fiender, hver eneste en av dem, skal gå i fangenskap; de som plyndrer deg, skal bli plyndret, og alle som gjør bytte av deg, vil jeg plyndre. ¹⁷ Men jeg vil gjenopprette deg til helse og helbrede dine sår,' erklærer Herren, 'fordi du kalles en utstøtt, Sion som ingen bryr seg om.' ¹⁸ "Dette sier Herren: 'Se, jeg vil gjenopprette Jakobs telt og ha medfølelse med hans boliger; byen skal bli gjenoppbygd på sine ruiner, og palasset skal stå på sin rette plass. ¹⁹ Fra dem skal det komme sanger av takksigelse og lyden av glede. Jeg vil mangfoldiggjøre dem, og de skal ikke bli redusert; jeg vil ære dem, og de skal ikke bli foraktet. ²⁰ Deres barn skal blomstre som i gamle dager, og deres samfunn skal bli etablert foran meg; jeg vil straffe alle som undertrykker dem. ²¹ Deres leder skal være en av deres egne, og deres hersker skal komme fra deres midte. Jeg vil føre ham nær, og han skal nærme seg meg— for hvem ville våge å risikere sitt liv for å nærme seg meg?' erklærer Herren. ²² 'Slik skal dere være mitt folk, og jeg skal være deres Gud.'" ²³ Se, Herrens storm! Vrede har gått ut, en feiende storm; den vil virvle over de ondes hoder. ²⁴ Herrens voldsomme vrede vil ikke vende tilbake før han har utført og fullført hensiktene i sitt hjerte. I de siste dager skal dere forstå dette.

31 "I de dager," sier Herren, "skal jeg være Gud for alle Israels slekter, og de skal være mitt folk." ² Dette sier Herren: "Folket som overlevde sverdet, fant nåde i ørkenen; jeg kom for å gi Israel hvile." ³ Herren viste seg for oss for lenge siden og sa: "Jeg har elsket deg med en evig kjærlighet; derfor har jeg dratt deg med en uforanderlig godhet." ⁴ "Jeg vil bygge deg opp igjen, og du, Israels jomfru, skal bli gjenoppbygd. Du skal

igjen ta opp dine tamburiner og gå ut for å danse med de glade." ⁵ "På nytt skal du plante vingårder på Samarias høyder; bøndene skal plante dem og nyte frukten." ⁶ "For det skal komme en dag da vektere roper på Efraims høyder: 'Stå opp, la oss gå opp til Sion, til Herren vår Gud.'" ⁷ Dette sier Herren: "Syng med glede for Jakob; rop for den fremste av nasjonene. Forkynn, gi lovprisning, og si: 'Herre, frels ditt folk, Israels rest.'" ⁸ "Se, jeg vil bringe dem fra landet i nord og samle dem fra jordens ender. Blant dem vil være de blinde og de lamme, gravide kvinner og de som er i fødsel; en stor forsamling vil vende tilbake." ⁹ "De skal komme med gråt; ved bønn vil jeg føre dem. Jeg vil lede dem ved vannstrømmer på en rett sti hvor de ikke skal snuble, for jeg er en far for Israel, og Efraim er min førstefødte." ¹⁰ "Hør Herrens ord, dere nasjoner; kunngjør det på fjerne kyster: 'Han som spredte Israel, vil samle dem og vil vokte sin flokk som en hyrde.'" ¹¹ "For Herren vil løskjøpe Jakob og forløse dem fra hånden til dem som er sterkere enn de." ¹² "De skal komme og rope av glede på Sions høyder; de skal stråle over Herrens overflod—over kornet, den nye vinen og oljen, og over de unge i flokkene og buskapene. Deres liv skal være som en godt vannet hage, og de skal aldri visne igjen." ¹³ "Da skal unge kvinner glede seg i dansen, og unge menn og gamle også. Jeg vil vende deres sorg til glede; jeg vil trøste dem og gi dem glede i stedet for sorg." ¹⁴ "Jeg vil gi prestene overflod, og mitt folk skal fylles med min godhet," sier Herren. ¹⁵ Dette sier Herren: "En røst høres i Rama, gråt og stor sorg, Rakel som gråter for sine barn og nekter å la seg trøste, fordi de ikke er mer." ¹⁶ Dette sier Herren: "Hold tilbake din røst fra gråt og dine øyne fra tårer, for ditt arbeid skal bli belønnet," sier Herren. "De skal vende tilbake fra fiendens land." ¹⁷ "Så det er håp for din fremtid," sier Herren. "Dine barn skal vende tilbake til sitt eget land." ¹⁸ "Jeg har sannelig hørt Efraim sørge, 'Du disiplinerte meg som en uregjerlig kalv, og jeg har blitt rettet. Gjenopprett meg, og jeg vil vende tilbake, for du er Herren min Gud.'" ¹⁹ "Etter at jeg hadde faret vill, anget jeg; etter at jeg ble instruert, slo jeg meg på låret. Jeg var skamfull og ydmyket fordi jeg bar ungdommens vanære." ²⁰ "Er ikke Efraim min kjære sønn, barnet jeg gleder meg over? Selv om jeg ofte taler mot ham, husker jeg ham fortsatt. Derfor lengter mitt hjerte etter ham; jeg vil sannelig ha barmhjertighet med ham," sier Herren. ²¹ "Sett opp veikilt; sett opp

veivisere. Rett ditt sinn mot hovedveien, veien du gikk. Vend tilbake, Israels jomfru, vend tilbake til dine byer." ²² "Hvor lenge vil du vandre, troløse datter Israel? For Herren har skapt en ny ting på jorden—en kvinne skal beskytte en mann." ²³ Dette sier Herren, hærskares Gud, Israels Gud: "Når jeg gjenoppretter deres formuer, skal folket i Judas land og i dets byer igjen bruke disse ordene: 'Herren velsigne deg, rettferdighetens sted, hellige høyde!'"

²⁴ "Innbyggerne i Juda og alle dets byer skal bo sammen—bønder og de som beveger seg med sine flokker." ²⁵ "For jeg vil forfriske de trette og tilfredsstille de svake." ²⁶ På dette tidspunktet våknet jeg og så meg omkring, og min søvn hadde vært behagelig for meg. ²⁷ "Se, dager kommer," sier Herren, "da jeg vil så Israels hus og Judas hus med frø av mennesker og dyr." ²⁸ "Akkurat som jeg våket over dem for å rykke opp og rive ned, for å ømstyrte, ødelegge og bringe ulykke, så vil jeg våke over dem for å bygge og plante," sier Herren. ²⁹ "I de dager skal det ikke lenger sies, 'Fedrene har spist sure druer, og barnas tenner er satt på kant.' ³⁰ "I stedet skal hver person dø for sin egen synd; den som spiser sure druer—hans egne tenner skal settes på kant." ³¹ "Se, dager kommer," sier Herren, "da jeg vil opprette en ny pakt med Israels hus og Judas hus." ³² "Den skal ikke ligne den paktens jeg gjorde med deres forfedre da jeg tok dem ved hånden for å lede dem ut av Egypt, fordi de brøt min pakt, selv om jeg var som en ektemann for dem," sier Herren. ³³ "For dette er paktens jeg vil gjøre med Israels hus etter de dager," sier Herren: "Jeg vil legge min lov i deres sinn og skrive den på deres hjerter. Jeg vil være deres Gud, og de skal være mitt folk." ³⁴ "Ingen skal lenger lære sin nabo eller si til hverandre, 'Kjenn Herren,' for de skal alle kjenne meg, fra den minste til den største," sier Herren. "For jeg vil tilgi deres ondskap og ikke lenger huske deres synder." ³⁵ Dette sier Herren, han som fastsetter solen til å skinne om dagen, som bestemmer månen og stjernene til å skinne om natten, som rører opp havet så dets bølger bruser—Herren, hærskares Gud, er hans navn: ³⁶ "Først hvis disse bestemmelsene forsvinner fra mitt syn," sier Herren, "vil Israels etterkommere noen gang opphøre å være en nasjon for meg." ³⁷ Dette sier Herren: "Først hvis himlene der oppe kan måles og jordens grunnvoller nedenfor kan utforskes, vil jeg forkaste alle Israels etterkommere på grunn av alt de har gjort," sier Herren. ³⁸ "Se,

dager kommer," sier Herren, "da byen skal gjenoppbygges for Herren fra Hananel-tårnet til Hjørneporten." ³⁹ "Målesnoren skal gå rett ut til Gareb-høyden og deretter svinge til Goa." ⁴⁰ "Hele dalen hvor døde kroppar og aske blir kastet, og alle terrassene ut til Kidron-dalen i øst så langt som hjørnet av Hesteporten, skal være hellig for Herren. Byen skal aldri mer rykkes opp eller rives ned."

32 Herrens ord kom til Jeremias i det tiende året til Sidkia, kongen av Juda, som var det attende året til Nebukadnesar. ² På den tiden beleiret hæren til kongen av Babylon Jerusalem, og profeten Jeremias var innesperret i vaktgården ved det kongelige palasset i Juda. ³ Sidkia, kongen av Juda, hadde fengslet ham og sagt: "Hvorfor profeterer du og sier: 'Dette er hva Herren sier: Se, jeg er i ferd med å gi denne byen i hendene på kongen av Babylon, og han skal innta den;' ⁴ og Sidkia, kongen av Juda, skal ikke unnsnippe fra babylonerne, men skal sannelig bli overgitt til kongen av Babylon, og han skal tale med ham ansikt til ansikt og se ham øye til øye." ⁵ Han skal føre Sidkia til Babylon, hvor han skal bli til jeg tar meg av ham, erklærer Herren. Hvis dere kjemper mot babylonerne, vil dere ikke lykkes." ⁶ Jeremias sa: "Budskapet fra Herren kom til meg og sa, ⁷ 'Se, Hanamel, sønn av din onkel Shallum, kommer til deg og sier: 'Kjøp min åker i Anatot, for som nærmeste slektning har du rett til å innløse den.'" ⁸ Da kom min fetter Hanamel til meg i vaktgården, akkurat som Herren hadde sagt, og sa: 'Vær så snill å kjøp min åker i Anatot i Benjamins område. Siden det er din rett å innløse den og eie den, kjøp den for deg selv.' Da visste jeg at dette var Herrens ord. ⁹ Så jeg kjøpte åkeren i Anatot fra min fetter Hanamel og veide opp for ham sytten sjekel sølv. ¹⁰ Jeg signerte og forseglet skjøtet, fikk det bevitnet, og veide sølvet på vekten. ¹¹ Jeg tok kjøpsdokumentet—den forseglede kopien som inneholdt vilkårene og betingelsene, samt den åpne kopien— ¹² og jeg ga dette skjøtet til Baruk, sønn av Neria, sønn av Mahseja, i nærvær av min fetter Hanamel og vitnene som hadde signert skjøtet, samt alle jødene som satt i vaktgården. ¹³ I deres nærvær instruerte jeg Baruk og sa, ¹⁴ 'Dette er hva hærskares Herre, Israels Gud, sier: Ta disse dokumentene, både de forseglede og åpne kopiene av kjøpsdokumentet, og legg dem i en leirkrukke så de vil vare lenge. ¹⁵ For dette er hva hærskares Herre, Israels Gud, sier: Hus, åkre og vingårder skal

igjen bli anskaffet i dette landet.' ¹⁶ Da jeg hadde overlevert kjøpsdokumentet til Baruk, sønn av Neria, ba jeg til Herren og sa, ¹⁷ 'Å, suverene Herre, Du har skapt himlene og jorden ved Din store kraft og utstrakte arm. Ingenting er for vanskelig for Deg, ¹⁸ Du som viser kjærlighet til tusener, men gjengjelder fedrenes misgjerning i fanget på deres barn etter dem. Store og mektige Gud, hvis navn er hærskares Herre, ¹⁹ stor i råd og mektig i gjerning, hvis øyne er åpne for alle menneskenes veier; Du belønner hver person etter deres atferd og som deres gjerninger fortjener. ²⁰ Du utførte tegn og under i Egypt og har fortsatt dem til denne dag, i Israel og blant hele menneskeheten, og har oppnådd det ry som fortsatt er Ditt. ²¹ Du befridde Ditt folk Israel fra Egypt med mirakuløse tegn og under, ved Din mektige hånd og utstrakte arm, og med ærefryktingnyttende handlinger. ²² Du ga dem dette landet Du hadde lovet deres forfedre, et land rikt og overflodsrikt. ²³ De kom inn og tok det i besittelse, men de adlød ikke Din stemme eller fulgte Din lov; de gjorde ikke det Du befalte dem å gjøre. Så Du brakte all denne ulykken over dem. ²⁴ Se hvordan beleiringsramper er bygget opp for å innta byen. På grunn av sverdet, hungersnøden og pesten vil byen bli gitt i hendene på babylonerne som angriper den. Det Du har talt har skjedd, som Du nå ser. ²⁵ Likevel har Du sagt til meg, suverene Herre, 'Kjøp åkeren for sølv og få transaksjonen bevitnet,' selv om byen er blitt overgitt til babylonerne.' ²⁶ Deretter kom Herrens ord til Jeremias og sa, ²⁷ "Jeg er Herren, Gud over hele menneskeheten. Er noe for vanskelig for Meg? ²⁸ Derfor er dette hva Herren sier: Se, jeg er i ferd med å gi denne byen i hendene på babylonerne og til Nebukadnesar, kongen av Babylon, som skal innta den. ²⁹ Babylonerne som kjemper mot denne byen, vil komme inn og sette den i brann; de vil brenne den ned, sammen med husene hvor folket har vakt Min vrede ved å brenne røkelse på takene til Baal og ved å utøse drikkoffer til andre guder. ³⁰ Israels og Judas folk har ikke gjort annet enn ondt i Mine øyne fra deres ungdom; faktisk har Israels folk ikke gjort annet enn å provosere Meg til vrede med deres hendens verk, erklærer Herren. ³¹ Fra den dagen den ble bygget til nå, har denne byen så provosert Min vrede og harme at Jeg må fjerne den fra Mitt åsyn. ³² Israels og Judas folk har vakt Min vrede med all den ondskaper de har gjort—de, deres konger og

embetsmenn, deres prester og profeter, Judas folk og de som bor i Jerusalem. ³³ De har vendt ryggen til Meg og ikke ansiktet; selv om Jeg lærte dem igjen og igjen, ville de ikke lytte eller svare på tukt. ³⁴ De satte opp sine avskyelige bilder i huset som bærer Mitt navn og vanhelliget det. ³⁵ De bygde offerhøyder for Baal i Ben-Hinnoms dal for å ofre sine sønner og døtre til Molok, selv om Jeg aldri befalte—og det kom aldri opp i Mitt sinn—at de skulle begå en slik avskyelighet og dermed føre Juda til synd. ³⁶ Nå derfor, dette er hva Herren, Israels Gud, sier om denne byen som dere sier, 'Den er blitt overgitt til kongen av Babylon ved sverd, hungersnød og pest': ³⁷ Se, Jeg vil sannelig samle dem fra alle de landene hvor Jeg har drevet dem i Min voldsomme vrede og store harme; Jeg vil bringe dem tilbake til dette stedet og la dem bo i trygghet. ³⁸ De skal være Mitt folk, og Jeg vil være deres Gud. ³⁹ Jeg vil gi dem ett hjerte og én vei, så de alltid vil frykte Meg, til deres eget beste og til det beste for deres barn etter dem. ⁴⁰ Jeg vil opprette en evig pakt med dem: Jeg vil aldri slutte å gjøre godt mot dem, og Jeg vil inspirere dem til å frykte Meg, så de aldri vil vende seg bort fra Meg. ⁴¹ Jeg vil glede Meg over å gjøre dem godt og vil sannelig plante dem i dette landet med hele Mitt hjerte og sjel. ⁴² For dette er hva Herren sier: Akkurat som Jeg har brakt all denne store ulykken over dette folket, så vil Jeg gi dem all den velstand Jeg har lovet dem. ⁴³ Åkre skal igjen bli kjøpt i dette landet som dere sier, 'Det er en øde ødemark, uten mennesker eller dyr, for det er blitt gitt i hendene på babylonerne.' ⁴⁴ Åkre skal kjøpes for sølv, og skjøter skal signeres, forsegles og bevitnes i Benjamins område, i områdene rundt Jerusalem, i Judas byer, i byene i fjelllandet, i byene i de vestlige fotlandene, og i byene i Negev, fordi Jeg vil gjenopprette deres formuer, erklærer Herren."

33 Herrens ord kom til Jeremias for andre gang mens han fortsatt var innesperret i vaktgården, og sa: ² "Så sier Herren, Han som skapte jorden, Herren som formet den og grunnla den—Hans navn er Herren: ³ 'Rop til Meg, så vil Jeg svare deg, og Jeg vil vise deg store og ufattelige ting som du ikke kjenner.' ⁴ For så sier Herren, Israels Gud, om husene i denne byen og de kongelige palassene i Juda som er revet ned for å forsvare seg mot beleiringsramper og sverdet: ⁵ 'Mens de kommer for å kjempe mot babylonerne, vil de fylle husene med likene av dem Jeg har slått i

Jeremia

Min vrede og harme. Jeg har skjult Mitt ansikt for denne byen på grunn av all dens ondskap. ⁶ Likevel vil Jeg bringe helse og helbredelse til den; Jeg vil helbrede Mitt folk og vil åpenbare for dem en overflod av fred og sannhet. ⁷ Jeg vil gjenopprette Judas og Israels formuer og bygge dem opp igjen som de var før. ⁸ Jeg vil rense dem fra alle syndene de har begått mot Meg og vil tilgi alle deres synder av opprør mot Meg. ⁹ Da vil denne byen bringe Meg glede, lovprisning og ære for alle nasjoner på jorden som hører om alt det gode Jeg gjør for den; og de vil bli forundret og skjelve over den overflod av velstand og fred Jeg gir den.' ¹⁰ Så sier Herren: 'På dette stedet, som dere sier, "Det er en øde ødemark, uten mennesker eller dyr," i Judas byer og Jerusalems gater som er øde, uten mennesker eller dyr, skal det igjen høres ¹¹ lyder av glede og fryd, stemmer av brud og brudgom, og stemmer av dem som bringer takkoffer til Herrens hus, og sier: "Takk Herren, Allhærs Gud, for Herren er god; Hans kjærlighet varer evig." For Jeg vil gjenopprette landets formuer som de var før,' sier Herren. ¹² Så sier Herren Allhærs Gud: 'På dette stedet, som er øde og uten mennesker eller dyr, i alle dets byer skal det igjen være beitemarker for hyrder å hvile sine flokker. ¹³ I byene i fjellandet, de vestlige åsene, og Negev, i Benjamins territorium, i landsbyene rundt Jerusalem og i Judas byer, skal flokker igjen passere under tilsyn av den som teller dem,' sier Herren. ¹⁴ 'Tiden kommer,' erklærer Herren, 'da Jeg vil oppfylle det gode løftet Jeg ga til Israels og Judas folk. ¹⁵ I de dager og på den tiden vil Jeg la en rettferdig Gren skyte opp fra Davids linje; Han skal utøve rettferdighet og rett i landet. ¹⁶ I de dager skal Juda bli frelst og Jerusalem skal bo trygt. Dette er navnet det skal kalles: Herren Vår Rettferdighet.' ¹⁷ For så sier Herren: 'David skal aldri mangle en mann til å sitte på tronen i Israels hus, ¹⁸ og de levittiske prestene skal aldri mangle en mann til å stå for Mitt åsyn for å ofre brennoffer, brenne grødeoffer og frembære ofre kontinuerlig.'" ¹⁹ Herrens ord kom til Jeremias, og sa: ²⁰ Så sier Herren: 'Hvis du kan bryte Min pakt med dagen og Min pakt med natten, så dag og natt ikke inntreffer på sine fastsatte tider, ²¹ da kan Min pakt med Min tjener David—og Min pakt med levittene som er prester som tjener for Mitt åsyn—brytes, så David ikke lenger har en etterkommer til å regjere på sin trone. ²² Jeg vil gjøre etterkommerne av Min tjener David og

levittene som tjener for Mitt åsyn like tallrike som stjernene på himmelen og like umålelige som sanden på stranden.'" ²³ Herrens ord kom til Jeremias, og sa: ²⁴ "Har du ikke lagt merke til hva disse menneskene sier, 'Herren har forkastet de to familiene Han valgte'? Så forakter de Mitt folk og regner dem ikke lenger som en nasjon. ²⁵ Så sier Herren: 'Hvis Jeg ikke har fastsatt Min pakt med dag og natt og etablert himmelens og jordens lover, ²⁶ da vil Jeg se bort fra Jakobs etterkommere og Min tjener David og ikke velge en av hans sønner til å herske over Abrahams, Isaks og Jakobs etterkommere. For Jeg vil gjenopprette deres formuer og ha medfølelse med dem.'"

34 Budskapet kom til Jeremias fra Herren mens Nebukadnesar, kongen av Babylon, og hele hans hær, sammen med alle rikene og folkene under hans herredømme, førte krig mot Jerusalem og alle dens byer: ² "Dette sier Herren, Israels Gud: Gå til Sidkia, kongen av Juda, og si til ham: 'Dette sier Herren: Se, jeg er i ferd med å overgi denne byen i hendene på kongen av Babylon, og han vil sette den i brann.' ³ Du vil ikke unnsnippe hans grep, men vil helt sikkert bli fanget og overgitt til ham. Du vil se kongen av Babylon med egne øyne, og han vil samtale med deg ansikt til ansikt, og du vil bli tatt til Babylon. ⁴ Men hør Herrens ord, Sidkia, konge av Juda! Herren har talt om deg: Du vil ikke møte din ende ved sverdet; ⁵ du vil dø fredelig. Som krydder ble brent for dine forfedre, de tidligere kongene før deg, slik vil de brenne krydder for deg og klage, "Akk, min herre!" Jeg har talt dette ordet, erklærer Herren.'" ⁶ Da formidlet profeten Jeremias alle disse ordene til Sidkia, kongen av Juda, i Jerusalem, ⁷ mens hæren til kongen av Babylon var i kamp mot Jerusalem og de gjenværende byene i Juda, nemlig Lakisj og Aseka, da disse var de eneste befestede byene igjen i Juda. ⁸ Ordet kom til Jeremias fra Herren etter at kong Sidkia hadde inngått en pakt med hele folket i Jerusalem om å proklamere frihet for slaven. ⁹ Hver person skulle frigjøre sine hebraiske slaver, både mannlige og kvinnelige, slik at ingen skulle holde en medhebraer i trelldom. ¹⁰ Alle embetsmennene og folket som hadde inngått denne pakten, gikk med på å frigjøre sine mannlige og kvinnelige slaver og ikke lenger holde dem i trelldom. De fulgte opp og satte dem fri. ¹¹ Men senere ombestemte de seg og tok tilbake slaven de hadde frigjort, og tvang dem inn i

Jeremia

trelldom igjen. ¹² Deretter ble Herrens ord levert til Jeremias: ¹³ "Dette sier Herren, Israels Gud: Jeg inngikk en pakt med deres forfedre da jeg førte dem ut av Egypt, ut av trelldommens hus, og sa, ¹⁴ 'Ved slutten av syv år skal hver av dere frigjøre enhver medhebraer som har solgt seg til dere. Etter at de har tjent dere i seks år, må dere frigjøre dem.' Men deres forfedre lyttet ikke til meg eller tok hensyn. ¹⁵ Nylig vendte dere om og gjorde det som var rett i mine øyne: Hver av dere proklamerte frihet for sin nabo, og dere inngikk en pakt for mitt åsyn i huset som bærer mitt navn. ¹⁶ Men nå har dere vendt om og vanhelliget mitt navn; hver av dere har tatt tilbake de mannlige og kvinnelige slavenes dere hadde satt fri til å gå som de ønsket. Dere har brakt dem tilbake i underkastelse som deres slaver. ¹⁷ Derfor, dette sier Herren: Dere har ikke adlydt meg ved å proklamere frihet, hver til sin bror og nabo. Så nå proklamerer jeg 'frihet' for dere, erklærer Herren—'frihet' til sværdet, til pest, og til hungersnød. Jeg vil gjøre dere til en skrekk for alle jordens riker. ¹⁸ De som har brutt min pakt og ikke har oppfylt vilkårene i paktens de inngikk for mitt åsyn, vil jeg behandle som kalven de skar i to og deretter gikk mellom delene av. ¹⁹ Lederne av Juda og Jerusalem, hoffets embetsmenn, prestene, og alle landets folk som gikk mellom delene av kalven, ²⁰ vil jeg overgi i hendene på deres fiender som søker deres liv. Deres lik vil bli til føde for himmelens fugler og jordens dyr. ²¹ Jeg vil overgi Sidkia, kongen av Juda, og hans embetsmenn til deres fiender som søker deres liv, til hæren til kongen av Babylon, som har trukket seg tilbake fra dere. ²² Se, jeg vil gi ordren, erklærer Herren, og jeg vil bringe dem tilbake til denne byen. De vil kjempe mot den, erobre den, og sette den i brann; og jeg vil gjøre byene i Juda øde, uten innbyggere."

35 Dette er ordet som kom til Jeremias fra Herren i de dager da Jojakim, sønn av Josjia, var konge i Juda: ² "Gå til rekabittenes hus og tal til dem, og før dem inn i Herrens hus, inn i et av siderommene, og byd dem vin å drikke." ³ Så tok jeg Ja'asanja, sønn av Jeremias, sønn av Habassinja, og hans brødre og alle hans sønner, hele rekabittenes hus, ⁴ og førte dem inn i Herrens hus, inn i rommet til sønnene av Hanan, sønn av Igdaia, Guds mann, som var ved siden av rommet til høvdingene, over rommet til Ma'aseja, sønn av Sjallum, dørvokteren. ⁵ Så satte jeg

skåler fulle av vin og beger foran mennene av rekabittenes hus og sa til dem: "Drikk vin." ⁶ Men de svarte: "Vi drikker ikke vin, for Jonadab, sønn av Rekab, vår stamfar, bød oss: 'Dere må ikke drikke vin, verken dere eller deres etterkommere, til evig tid.' ⁷ Dere skal ikke bygge hus, så noe såkorn eller plante vingårder, eller eie noen; men dere må bo i telt alle deres dager, så dere kan leve lenge i det landet hvor dere er vandrere.' ⁸ Vi har adlydt Jonadab, sønn av Rekab, vår stamfars røst, i alt han bød oss, å ikke drikke vin alle våre dager, vi, våre koner, våre sønner eller våre døtre, ⁹ og ikke bygge hus å bo i, og vi har ikke vingårder, marker eller avlinger. ¹⁰ Vi har bodd i telt og har adlydt og gjort alt som vår stamfar Jonadab bød oss. ¹¹ Men da Nebukadnesar, kongen av Babylon, invaderte landet, sa vi: 'Kom, la oss gå til Jerusalem for å unnsnippe kaldeernes og arameernes lærere.' Så vi har blitt i Jerusalem." ¹² Herrens ord kom da til Jeremias, og sa: ¹³ "Dette sier Herren, hærskares Gud, Israels Gud: 'Gå og si til Judas folk og Jerusalems innbyggere: 'Vil dere ikke lære en lekse og lytte til mine ord?' erklærer Herren. ¹⁴ 'Jonadab, sønn av Rekab, bød sine etterkommere å ikke drikke vin, og de har holdt dette. Til denne dag drikker de ikke vin, fordi de adlyder sin stamfars bud. Men jeg har talt til dere vedvarende, men dere har ikke lyttet til meg. ¹⁵ Jeg har sendt alle mine tjenere profetene til dere, igjen og igjen, og sagt: 'Hver av dere må vende om fra deres onde veier og forbedre deres gjerninger; følg ikke andre guder for å tjene dem. Da skal dere bo i det landet jeg har gitt dere og deres forfedre.' Men dere har ikke vendt øret til eller lyttet til meg. ¹⁶ Jonadabs, sønn av Rekab, etterkommere har utført det bud deres stamfar ga dem, men dette folket har ikke lyttet til meg.' ¹⁷ Derfor, dette sier Herren, hærskares Gud, Israels Gud: 'Se, jeg bringer over Juda og alle Jerusalems innbyggere all den ulykke jeg har uttalt mot dem, fordi jeg talte til dem, men de lyttet ikke; jeg kalte på dem, men de svarte ikke.'" ¹⁸ Da sa Jeremias til rekabittenes hus: "Dette sier Herren, hærskares Gud, Israels Gud: 'Fordi dere har adlydt Jonadab, deres stamfars bud, og har holdt alle hans instruksjoner og gjort alt han befalte dere, ¹⁹ derfor sier Herren, hærskares Gud, Israels Gud: 'Jonadab, sønn av Rekab, skal aldri mangle en etterkommer til å stå for mitt åsyn alltid.'"

36 I det fjerde året til Jojakim, Josias sønn, kongen av Juda, kom dette budskapet til Jeremia fra Herren: ² "Ta en bokrull og skriv på den alle ordene jeg har talt til deg om Israel, Juda og alle nasjonene, fra den tiden jeg først talte til deg under Josias regjeringstid og til denne dag. ³ Kanskje folket i Juda vil høre om all den ulykken jeg har til hensikt å bringe over dem, og hver enkelt vil vende seg bort fra sin onde vei; da vil jeg tilgi deres misgjerning og deres synd." ⁴ Jeremia kalte da til seg Baruk, Nerias sønn, og mens Jeremia dikterte alle ordene Herren hadde talt til ham, skrev Baruk dem på bokrullen. ⁵ Jeremia instruerte Baruk og sa: "Jeg er hindret; jeg kan ikke gå inn i Herrens hus. ⁶ Derfor må du gå og lese fra bokrullen, som du har skrevet etter min diktering, Herrens ord til folket i Herrens hus på en fastedag. Les dem også for hele Juda som kommer fra sine byer. ⁷ Kanskje deres bønn vil komme for Herren, og hver enkelt av dem vil vende seg bort fra sin onde vei, for stor er vreden og harmen som Herren har uttalt mot dette folket." ⁸ Baruk, Nerias sønn, gjorde alt det profeten Jeremia befalte ham; han leste fra bokrullen Herrens ord i Herrens hus. ⁹ I den niende måneden i det femte året til Jojakim, Josias sønn, kongen av Juda, ble en faste for Herren proklamert for hele folket i Jerusalem og de som kom fra byene i Juda. ¹⁰ Da leste Baruk fra bokrullen Jeremias ord for hele folket i Herrens hus, i kammeret til Gemarja, sønn av Sjafan, skriveren, i den øvre forgården, ved inngangen til den nye porten til Herrens hus. ¹¹ Da Mika, sønn av Gemarja, sønn av Sjafan, hørte alle ordene fra bokrullen, ¹² gikk han ned til skriverens kammer i det kongelige palasset, hvor alle embetsmennene satt: Elisjama skriveren, Delaja, sønn av Sjemaja, Elnatan, sønn av Akbor, Gemarja, sønn av Sjafan, Sidkia, sønn av Hananja, og alle de andre embetsmennene. ¹³ Mika rapporterte til dem alle ordene han hadde hørt da Baruk leste fra bokrullen for folket. ¹⁴ Da sendte alle embetsmennene Jehudi, sønn av Netanja, sønn av Sjelemlja, sønn av Kusi, til Baruk og sa: "Ta med deg bokrullen som du har lest for folket, og kom." Så tok Baruk, Nerias sønn, bokrullen i hånden og gikk til dem. ¹⁵ De sa til ham: "Vær så snill å sette deg ned og les den for oss." Så leste Baruk den for dem. ¹⁶ Da de hørte alle disse ordene, så de på hverandre i frykt og sa til Baruk: "Vi må informere kongen om alle disse ordene." ¹⁷ De spurte da Baruk: "Fortell oss,

hvordan kom du til å skrive alt dette? Var det etter Jeremias diktering?" ¹⁸ "Ja," svarte Baruk, "han dikterte alle disse ordene til meg, og jeg skrev dem med blekk på bokrullen." ¹⁹ Da rådet embetsmennene Baruk: "Du og Jeremia bør finne et trygt sted. Ikke la noen få vite hvor dere er." ²⁰ De plasserte bokrullen i kammeret til Elisjama skriveren og gikk til kongen i forgården og rapporterte alt til ham. ²¹ Kongen sendte Jehudi for å hente bokrullen, og Jehudi hentet den fra kammeret til Elisjama skriveren og leste den for kongen og alle embetsmennene som sto ved siden av ham. ²² Det var den niende måneden, og kongen satt i vinterhuset, med en ild som brant i ildstedet foran ham. ²³ Mens Jehudi leste tre eller fire kolonner, kuttet kongen dem av med en skriverkniv og kastet dem i ildstedet, til hele bokrullen var oppbrent i ilden. ²⁴ Kongen og alle hans tjenere som hørte alle disse ordene, viste ingen frykt, og de rev ikke i stykker klærne sine. ²⁵ Selv om Elnatan, Delaja og Gemarja bønnfalt kongen om ikke å brenne bokrullen, nektet han å høre på dem. ²⁶ I stedet befalte kongen Jerahmeel, en sønn av kongen, Seraja, sønn av Azriel, og Sjelemlja, sønn av Abdeel, å gripe Baruk skriveren og profeten Jeremia, men Herren skjulte dem. ²⁷ Etter at kongen hadde brent bokrullen med ordene som Baruk hadde skrevet etter Jeremias diktering, kom Herrens ord til Jeremia: ²⁸ "Ta en annen bokrull og skriv på den alle ordene som var på den første bokrullen, som Jojakim, kongen av Juda, brente. ²⁹ Om Jojakim, kongen av Juda, skal du si: 'Dette sier Herren: Du brente den bokrullen og sa: 'Hvorfor skrev du på den at kongen av Babylon sikkert vil komme og ødelegge dette landet og gjøre det øde for både mennesker og dyr?' ³⁰ Derfor, dette sier Herren om Jojakim, kongen av Juda: Han skal ikke ha noen som sitter på Davids trone; hans lik skal være utsatt for varmen om dagen og frosten om natten. ³¹ Jeg vil straffe ham, hans etterkommere og hans tjenere for deres misgjerning. Jeg vil bringe over dem og innbyggerne i Jerusalem og folket i Juda all den ulykken jeg har uttalt mot dem, fordi de ikke har lyttet.'" ³² Da tok Jeremia en annen bokrull og ga den til skriveren Baruk, Nerias sønn, og mens Jeremia dikterte, skrev Baruk på den alle ordene fra bokrullen som Jojakim, kongen av Juda, hadde brent i ilden, og mange lignende ord ble lagt til dem.

37 Sidkia, sønn av Josia, ble utnevnt til konge av Juda av Nebukadnesar, kongen av Babylon, etter Jojakim, sønn av Jojakim. ²

Men verken han, hans embetsmenn eller folket i landet lyttet til Herrens ord talt gjennom profeten Jeremia. ³ Kong Sidkia sendte imidlertid Jehukal, sønn av Sjelemja, og presten Sefanja, sønn av Ma'aseja, til profeten Jeremia og ba: «Vær så snill å be til Herren vår Gud for oss.» ⁴ På denne tiden kunne Jeremia bevege seg fritt blant folket, da han ennå ikke var blitt fengslet. ⁵ Faraos hær hadde dratt ut fra Egypt, og da babylonerne som beleiret Jerusalem hørte nyheten om dem, trakk de seg tilbake fra Jerusalem. ⁶ Herrens budskap kom da til profeten Jeremia: ⁷ «Dette sier Herren, Israels Gud: Fortell kongen av Juda, som sendte deg for å spørre meg, 'Se, Faraos hær, som dro ut for å hjelpe dere, vil vende tilbake til sitt eget land, Egypt.' ⁸ Da vil babylonerne komme tilbake og kjempe mot denne byen; de vil innta den og sette den i brann.' ⁹ Dette sier Herren: 'Ikke bedrag dere selv ved å tenke, "Babylonerne vil sikkert forlate oss." Det vil de ikke! ¹⁰ Selv om dere skulle beseire hele den babylonske hæren som angriper dere og bare de sårede ble igjen i teltene sine, ville de reise seg og sette denne byen i brann.'» ¹¹ Da den babylonske hæren hadde trukket seg tilbake fra Jerusalem på grunn av Faraos hær, ¹² satte Jeremia ut fra Jerusalem for å dra til Benjamins område for å kreve sin del av eiendommen blant folket der. ¹³ Men da han nådde Benjamins port, arresterte vaktsefen Jirija, sønn av Sjelemja, sønn av Hananja, ham og hevdet: «Du deserterer til babylonerne!» ¹⁴ «Det er falskt!» svarte Jeremia. «Jeg deserterer ikke til babylonerne.» Men Jirija lyttet ikke og arresterte Jeremia, og førte ham til embetsmennene. ¹⁵ Embetsmennene var sinte på Jeremia, slo ham og fengslet ham i huset til Jonatan, skriveren, som var blitt omgjort til et fengsel. ¹⁶ Jeremia ble plassert i en hvelvet celle i en fangehull, hvor han ble værende i mange dager. ¹⁷ Da sendte kong Sidkia etter ham og spurte ham i hemmelighet i palasset: «Er det noe ord fra Herren?» «Ja,» svarte Jeremia, «du vil bli overgitt til kongen av Babylon.» ¹⁸ Jeremia sa også til kong Sidkia: «Hva har jeg gjort mot deg, dine embetsmenn eller dette folket, siden du har fengslet meg?» ¹⁹ Hvor er nå dine profeter som profeterte for deg, 'Kongen av Babylon vil ikke angripe deg eller dette landet?' ²⁰ Men nå, min herre kongen, vær så snill å lytte til min bønn: ikke send

meg tilbake til huset til Jonatan, skriveren, ellers vil jeg dø der.» ²¹ Da befalte kong Sidkia at Jeremia skulle plasseres i vaktgården og få en brødleiv daglig fra bakernes gate, inntil alt brødet i byen var oppbrukt. Så ble Jeremia værende i vaktgården.

38 Sefatja, Mattans sønn, Gedalja, Pashhurs sønn, Jukal, Sjelemjas sønn, og Pashhur, Malkias sønn, hørte de ordene som Jeremias talte til hele folket og sa: ² "Så sier Herren: 'Den som blir i denne byen, skal dø ved sverd, sult eller pest, men den som overgir seg til kaldeerne, skal leve. De skal slippe unna med livet og leve.' ³ Så sier Herren: 'Denne byen skal visseelig bli gitt i hendene på hæren til kongen av Babylon, og han skal innta den.'» ⁴ Da sa lederne til kongen: "Denne mannen bør dø, for han svekker soldatene som er igjen i denne byen, så vel som hele folket, ved å tale disse ordene til dem. Denne mannen søker ikke folkets vel, men deres skade." ⁵ Kong Sidkia sa: "Se, han er i deres hender; kongen kan ikke gjøre noe for å motsette seg dere." ⁶ Så tok de Jeremias og satte ham i brønnen til Malkia, kongens sønn, som var i vaktgården. De senket Jeremias ned med tau i brønnen; det var ikke vann i den, bare gjørmene, og Jeremias sank ned i gjørmene. ⁷ Men Ebed-Melek, en kusjitt, en tjenestemann i det kongelige palasset, hørte at de hadde satt Jeremias i brønnen. Nå satt kongen ved Benjamin-porten; ⁸ Ebed-Melek gikk ut fra palasset og talte til kongen og sa: ⁹ "Min herre konge, disse mennene har handlet ondt i alt de har gjort mot profeten Jeremias. De har kastet ham i en brønn, hvor han vil dø på grunn av sulten, for det er ikke mer brød i byen." ¹⁰ Da befalte kongen Ebed-Melek, kusjitten: "Ta med deg tretti menn herfra og få profeten Jeremias opp fra brønnen for han omkommer." ¹¹ Så tok Ebed-Melek mennene med seg og gikk til et rom under skattkammeret i palasset. Han tok noen utslitte klær og filler derfra og lot dem ned med tau til Jeremias i brønnen. ¹² Ebed-Melek, kusjitten, sa til Jeremias: "Legg disse utslitte klærne og fillene under armene dine for å beskytte mot tauene." Og Jeremias gjorde det, ¹³ og de trakk ham opp med tauene og fikk ham ut av brønnen. Jeremias ble værende i vaktgården. ¹⁴ Da sendte kong Sidkia bud etter profeten Jeremias og fikk ham brakt til den tredje inngangen til Herrens hus. Kongen sa til Jeremias: "Jeg vil spørre deg om noe; skjul ingenting for meg." ¹⁵ Jeremias sa til Sidkia: "Hvis jeg forteller deg det, vil du ikke sikkert

Jeremia

drepe meg? Selv om jeg gir deg råd, vil du ikke høre på meg." ¹⁶ Men kong Sidkia sverget denne eden i hemmelighet til Jeremias: "Så sant Herren lever, han som har gitt oss liv, jeg vil verken drepe deg eller overgi deg til dem som vil drepe deg." ¹⁷ Da sa Jeremias til Sidkia: "Så sier Herren, hærskaresen Gud, Israels Gud: 'Hvis du overgir deg til offiserene til kongen av Babylon, skal ditt liv bli spart og denne byen skal ikke bli brent; du og din familie skal leve. ¹⁸ Men hvis du ikke overgir deg til offiserene til kongen av Babylon, skal denne byen bli gitt i hendene på kaldeerne, og de skal brenne den ned; du selv skal ikke slippe unna dem.'" ¹⁹ Kong Sidkia sa til Jeremias: "Jeg er redd for jødene som har gått over til kaldeerne, for de kan overgi meg til dem, og de vil mishandle meg." ²⁰ Jeremias svarte: "De vil ikke overgi deg. Lyd Herren ved å gjøre det jeg sier til deg, så det kan gå deg vel og du kan leve. ²¹ Men hvis du velger å ikke overgi deg, har Herren vist meg dette: ²² 'Se, alle kvinnene som er igjen i palasset til kongen av Juda, skal bli ført ut til offiserene til kongen av Babylon. Disse kvinnene skal si til deg: 'Dine nære venner har villedet og overmannet deg. Dine føtter er sunket i gjørmen; de har forlatt deg.'" ²³ "Alle dine koner og barn skal bli ført ut til kaldeerne. Du selv skal ikke slippe unna deres hender, men skal bli tatt til fange av kongen av Babylon; og denne byen skal bli brent ned." ²⁴ Da sa Sidkia til Jeremias: "Ikke la noen få vite om denne samtalen, ellers kan du være i fare. ²⁵ Hvis lederne hører at jeg har snakket med deg og kommer til deg og sier: 'Fortell oss hva du sa til kongen og hva kongen sa til deg; skjul det ikke for oss, ellers dreper vi deg,' ²⁶ så si til dem: 'Jeg ba kongen om ikke å sende meg tilbake til Jonatans hus for å dø der.'" ²⁷ Alle lederne kom til Jeremias og spurte ham, og han svarte dem i samsvar med alle disse ordene som kongen hadde befalt. Så sluttet de å snakke med ham, for ingen hadde overhørt samtalen. ²⁸ Og Jeremias ble værende i vaktgården til den dagen Jerusalem ble inntatt.

39

I det niende året til Sidkia, kongen av Juda, i den tiende måneden, rykket Nebukadnesar, kongen av Babylon, sammen med hele sin hær frem mot Jerusalem og beleiret byen. ² På den niende dagen i den fjerde måneden i Sidkias ellefte år ble bymuren brutt. ³ Da kom alle embetsmennene til den babylonske kongen inn og tok plass ved Midtporten: Nergal-Sareser fra Samgar,

Nebo-Sarsekim, overhoffmannen, Nergal-Sareser, den høye embetsmannen, og alle de andre embetsmennene til den babylonske kongen. ⁴ Da Sidkia, kongen av Juda, og alle soldatene så dem, flyktet de fra byen om natten gjennom kongens hage, via porten mellom de to murene, og dro mot Araba. ⁵ Men kaldeerhæren forfulgte dem og innhentet Sidkia på slettene ved Jeriko. De tok ham til fange og førte ham til Nebukadnesar, kongen av Babylon, i Ribla i landet Hamat, hvor han avsa dom over ham. ⁶ I Ribla slaktet kongen av Babylon Sidkias sønner foran hans øyne og henrettet også alle Judas stormenn. ⁷ Deretter blindet han Sidkia og bandt ham med bronse lenker for å føre ham til Babylon. ⁸ Kaldeerne satte fyr på det kongelige palasset og husene til folket, og de rev ned murene i Jerusalem. ⁹ Nebusaradan, sjefen for livvaktene, førte de gjenværende menneskene i byen i eksil til Babylon, sammen med dem som hadde gått over til ham, og resten av folket. ¹⁰ Nebusaradan, sjefen for livvaktene, lot noen av de fattigste menneskene bli igjen i landet Juda, de som ikke eide noe, og på den tiden ga han dem vingårder og marker. ¹¹ Nebukadnesar, kongen av Babylon, hadde gitt ordre angående Jeremias gjennom Nebusaradan, sjefen for livvaktene: ¹² "Ta ham og ta vare på ham; ikke gjør ham noe vondt, men gjør for ham hva han enn ber om." ¹³ Så Nebusaradan, sjefen for livvaktene, sammen med Nebusjasban, overhoffmannen, Nergal-Sareser, den høye embetsmannen, og alle de ledende embetsmennene til den babylonske kongen, ¹⁴ sendte og fikk Jeremias hentet ut av vaktgården. De overlot ham til Gedalja, sønn av Ahikam, sønn av Sjafan, for å ta ham med hjem. Slik ble han værende blant sitt eget folk. ¹⁵ Mens Jeremias var innesperret i vaktgården, kom Herrens ord til ham: ¹⁶ "Gå og si til Ebed-Melek, kusjitten: 'Dette sier Herren, Allhærs Gud, Israels Gud: Jeg er i ferd med å bringe mine ord over denne byen—ord om ulykke, ikke velstand. De skal bli oppfylt for dine øyne.' ¹⁷ Men jeg vil redde deg på den dagen, erklærer Herren; du vil ikke bli overgitt til dem du frykter. ¹⁸ Jeg vil sannelig redde deg; du skal ikke falle for sverdet, men vil unnslippe med ditt liv, fordi du har stolt på meg, erklærer Herren."

40

Budskapet som kom til Jeremias fra Herren etter at Nebusaradan, kommandanten for vaktene, løslot ham i Rama. Han fant Jeremias bundet i lenker blant alle fangene fra

Jeremia

Jerusalem og Juda som ble ført til Babylon. ² Kommandanten for vakten tok Jeremias og sa til ham: "Herren din Gud har uttalt denne katastrofen over dette stedet; ³ og nå har Herren brakt det til veie, akkurat som Han sa Han ville. Dette har skjedd fordi dere folk syndet mot Herren og ikke lyttet til Hans røst. ⁴ Men i dag frigjør jeg deg fra lenkene på dine hender. Hvis du ønsker å komme med meg til Babylon, kom, og jeg vil ta vare på deg; men hvis du foretrekker å ikke komme, så ikke kom. Se, hele landet ligger foran deg; gå dit det synes godt og riktig for deg å gå." ⁵ Mens Jeremias ennå ikke hadde snudd seg for å gå, la Nebuzaradan til: "Gå tilbake til Gedalja, sønn av Ahikam, sønn av Sjafan, som kongen av Babylon har utnevnt over byene i Juda, og bli hos ham blant folket, eller gå dit det synes riktig for deg å gå." Så ga kommandanten ham forsyninger og en gave og lot ham gå. ⁶ Så gikk Jeremias til Gedalja, sønn av Ahikam, i Mispa og ble hos ham blant folket som var igjen i landet. ⁷ Da alle kommandantene for styrkene i det åpne landet og deres menn hørte at kongen av Babylon hadde utnevnt Gedalja, sønn av Ahikam, som guvernør over landet, og hadde satt ham over mennene, kvinnene og barna, de av de fattigste i landet som ikke var blitt bortført til Babylon, ⁸ kom de til Gedalja i Mispa—sammen med Ismael, sønn av Netanja, Johanan og Jonatan, sønnene av Kareah, Seraja, sønn av Tanhumet, sønnene av Efai Netofatitten, og Ja'azanja, sønn av Maakathitten, og deres menn. ⁹ Gedalja, sønn av Ahikam, sønn av Sjafan, forsikret dem og deres menn og sa: "Vær ikke redd for å tjene babylonerne; slå dere ned i landet og tjen kongen av Babylon, så vil det gå dere vel. ¹⁰ Når det gjelder meg, vil jeg bli i Mispa for å representere dere overfor babylonerne som kommer til oss, men dere skal samle vin, sommerfrukt og olivenolje, og lagre dem i krukkene deres, og bo i byene dere har overtatt." ¹¹ Da jødene som var i Moab, Ammon, Edom og alle de omkringliggende landene hørte at kongen av Babylon hadde latt en rest bli igjen i Juda og hadde utnevnt Gedalja, sønn av Ahikam, sønn av Sjafan, som guvernør over dem, ¹² kom de alle tilbake til landet Juda, til Gedalja i Mispa, fra alle landene hvor de hadde vært spredt. Og de samlet en overflod av vin og sommerfrukt. ¹³ Johanan, sønn av Kareah, og alle kommandantene for styrkene som fortsatt var i felten, kom til Gedalja i Mispa ¹⁴ og sa til ham: "Er du klar over at Baalis, kongen av

ammonittene, har sendt Ismael, sønn av Netanja, for å ta ditt liv?" Men Gedalja, sønn av Ahikam, trodde dem ikke. ¹⁵ Da talte Johanan, sønn av Kareah, privat til Gedalja i Mispa og sa: "La meg gå og drepe Ismael, sønn av Netanja, og ingen vil vite det. Hvorfor skulle han ta ditt liv, og forårsake at alle jødene som er samlet rundt deg blir spredt og resten av Juda går til grunne?" ¹⁶ Men Gedalja, sønn av Ahikam, sa til Johanan, sønn av Kareah: "Gjør ikke en slik ting! Det du sier om Ismael er ikke sant."

41 I den sjuende måneden kom Ismael, sønn av Netanja, sønn av Elisjama, som var av kongelig ætt og en av kongens offiserer, til Gedalja, sønn av Ahikam, i Mispa med ti menn. Mens de spiste brød sammen der, ² sto Ismael, sønn av Netanja, og de ti mennene som var med ham, opp og slo Gedalja, sønn av Ahikam, sønn av Sjafan, med sverdet, og drepte ham, han som kongen av Babylon hadde satt til stattholder over landet. ³ Ismael drepte også alle jødene som var med Gedalja i Mispa, så vel som de kaldeiske soldatene som var der. ⁴ Dagen etter Gedaljas drap, før noen visste om det, ⁵ kom åtti menn fra Sikem, Sijlo og Samaria med skjegget barbert, klærne revet i stykker og kroppene skåret, med grødeoffer og røkelse til Herrens hus. ⁶ Ismael, sønn av Netanja, dro fra Mispa for å møte dem, gråtende mens han nærmet seg. Da han møtte dem, sa han: «Kom til Gedalja, sønn av Ahikam.» ⁷ Så snart de kom inn i byen, slaktet Ismael, sønn av Netanja, og mennene med ham dem og kastet dem i en brønn. ⁸ Men ti av dem sa til Ismael: «Ikke drep oss! Vi har hvete, bygg, olje og honning gjemt på marken.» Så han lot være og drepte dem ikke sammen med de andre. ⁹ Nå var brønnen der Ismael hadde kastet alle likene av mennene han hadde drept på grunn av Gedalja, den som kong Asa hadde konstruert som et forsvar mot Baesa, kongen av Israel. Ismael, sønn av Netanja, fylte den med døde. ¹⁰ Ismael tok til fange alle de andre menneskene som var i Mispa—kongens døtre og alle de andre som var igjen der, som Nebusaradan, sjefen for livvakten, hadde satt under omsorg av Gedalja, sønn av Ahikam. Ismael, sønn av Netanja, tok dem til fange og satte ut for å gå til ammonittene. ¹¹ Da Johanan, sønn av Kareah, og alle hærførerne som var med ham, hørte om alt det onde Ismael, sønn av Netanja, hadde gjort, ¹² tok de med seg alle sine menn og dro for å kjempe mot Ismael, sønn av Netanja. De fant ham ved den store dammen i

Gibeon. ¹³ Da alle menneskene med Ismael så Johanan, sønn av Kareah, og hærførerne som var med ham, ble de overglade. ¹⁴ Alle menneskene som Ismael hadde tatt til fange fra Mispa, vendte seg og gikk over til Johanan, sønn av Kareah. ¹⁵ Men Ismael, sønn av Netanja, klarte å rømme fra Johanan med åtte menn og flyktet til ammonittene. ¹⁶ Da tok Johanan, sønn av Kareah, og alle hærførerne som var med ham, fra Mispa hele resten av folket som han hadde reddet fra Ismael, sønn av Netanja, etter at han hadde drept Gedalja, sønn av Akikam—soldatene, kvinnene, barna og hoffmennene som han hadde brakt tilbake fra Gibeon. ¹⁷ Og de dro og ble værende ved Gerut-Kimham nær Betlehem, med den hensikt å dra til Egypt ¹⁸ for å unnsnippe kaldeerne. De var redde for dem fordi Ismael, sønn av Netanja, hadde drept Gedalja, sønn av Akikam, som kongen av Babylon hadde satt til stattholder over landet.

42 Da kom alle hærførerne, blant dem Johanan, sønn av Kareah, og Jesanja, sønn av Hosjaja, sammen med hele folket fra den minste til den største, fram ² og sa til profeten Jeremias: «La vår bønn bli hørt, og be til Herren din Gud for hele denne resten. Som du ser, er vi bare noen få igjen av mange. ³ Be om at Herren din Gud vil vise oss veien vi skal gå og hva vi skal gjøre.» ⁴ Profeten Jeremias svarte: «Jeg har hørt dere. Jeg vil be til Herren deres Gud slik dere har bedt om, og jeg vil overbringe dere hele budskapet Herren gir meg, uten å holde noe tilbake.» ⁵ Da sa de til Jeremias: «Måtte Herren være et sant og trofast vitne mot oss hvis vi ikke handler i samsvar med hvert ord Herren din Gud sender deg for å si til oss. ⁶ Enten det er gunstig eller ugunstig, vil vi lytte til stemmen til Herren vår Gud, som vi sender deg til, så det kan gå oss godt når vi adlyder stemmen til Herren vår Gud.» ⁷ Etter ti dager kom Herrens ord til Jeremias. ⁸ Så kalte han på Johanan, sønn av Kareah, og alle hærførerne som var med ham, og hele folket fra den minste til den største. ⁹ Han sa til dem: «Dette er hva Herren, Israels Gud, som dere sendte meg til for å legge fram deres bønn, sier: ¹⁰ 'Hvis dere blir i dette landet, vil jeg bygge dere opp og ikke rive dere ned; jeg vil plante dere og ikke rykke dere opp, for jeg har omvendt meg fra den ulykken jeg har brakt over dere. ¹¹ Frykt ikke kongen av Babylon, som dere nå frykter. Vær ikke redd for ham, sier Herren, for jeg er med dere for å frelse dere og redde dere fra hans

hånd. ¹² Jeg vil vise dere medfølelse, så han vil ha barmhjertighet med dere og føre dere tilbake til deres eget land.' ¹³ Men hvis dere sier: 'Vi vil ikke bli i dette landet,' og dermed ikke adlyder stemmen til Herren deres Gud, ¹⁴ og hvis dere sier: 'Nei, vi vil dra til Egypt, hvor vi ikke vil se krig, høre lyden av trompeten eller sulte etter brød,' ¹⁵ da lytt til Herrens ord, dere rest av Juda. Dette er hva hærskares Herre, Israels Gud, sier: 'Hvis dere er fast bestemt på å dra til Egypt og bosette dere der, ¹⁶ da vil sverdet dere frykter finne dere der, og hungersnøden dere gruer dere til vil nå dere i Egypt, og der vil dere omkomme. ¹⁷ Ja, alle som er besluttet på å dra til Egypt for å bo der, vil dø ved sverdet, hungersnøden og pesten; ingen vil overleve eller unnsnippe den ulykken jeg vil bringe over dem.' ¹⁸ Dette er hva hærskares Herre, Israels Gud, sier: 'Som min vrede og harme har blitt utøst over Jerusalems innbyggere, slik vil min harme bli utøst over dere når dere går inn i Egypt. Dere vil bli en forbannelse, et skrekkebilde, en forbannelse og en vanære; dere vil aldri se dette stedet igjen.' ¹⁹ Herren har talt til dere, rest av Juda, 'Dra ikke til Egypt!' Vær sikker på dette: Jeg har advart dere i dag. ²⁰ Dere har bedratt dere selv, for dere sendte meg til Herren deres Gud og sa: 'Be for oss til Herren vår Gud; fortell oss alt hva Herren vår Gud sier, og vi vil gjøre det.' ²¹ Jeg har fortalt dere i dag, men dere har ikke adlydt Herren deres Gud i alt det han sendte meg for å si til dere. ²² Så nå, vær sikre på dette: Dere vil dø ved sverdet, hungersnøden og pesten på det stedet hvor dere ønsker å dra og bosette dere.»

43 Da Jeremia, som Herren deres Gud hadde sendt, hadde fullført å overbringe alle Herrens ord til folket—alle disse ordene— ² Azarja, sønn av Hosjaja, Johanan, sønn av Kareah, og alle de arrogante mennene sa til Jeremia: «Du lyver! Herren vår Gud har ikke sendt deg for å si til oss: 'Dere må ikke dra til Egypt for å bo der.' ³ Men Baruk, sønn av Nerija, oppvigler deg mot oss for å overgi oss i hendene på babylonerne, så de kan drepe oss eller føre oss i eksil til Babylon.» ⁴ Således adlød ikke Johanan, sønn av Kareah, og alle hærførerne, sammen med hele folket, Herrens befaling om å bli i landet Juda. ⁵ I stedet tok Johanan, sønn av Kareah, og alle hærførerne hele resten av Juda som hadde vendt tilbake fra alle de nasjonene hvor de hadde vært spredt, for å bo i landet Juda— ⁶ mennene, kvinnene, barna, kongens døtre, og alle som

Nebuzaradan, høvdingen for vakten, hadde latt bli hos Gedalja, sønn av Ahikam, sønn av Sjafan, sammen med profeten Jeremia og Baruk, sønn av Nerija—⁷ og de dro inn i Egypt, i ulydighet mot Herrens røst, og kom så langt som til Tahpanhes.⁸ I Tahpanhes kom Herrens ord til Jeremia, og sa: ⁹ "Ta noen store steiner i hendene dine og grav dem ned i leiren i mursteinterrassen ved inngangen til faraos palass i Tahpanhes, i nærvær av noen av jødene;¹⁰ og si til dem: 'Dette sier Herren, hærskaresnes Gud, Israels Gud: Jeg vil sende etter min tjener Nebukadnesar, kongen av Babylon, og jeg vil sette hans trone over disse steinene jeg har gjemt; han vil spre sitt kongelige baldakin over dem.'¹¹ Han vil komme og slå landet Egypt, og overgi dem som er bestemt til døden til døden, dem til fangenskap til fangenskap, og dem til sverdet til sverdet.'¹² Han vil sette ild på templene til Egypts guder; han vil brenne dem og ta deres guder til fange. Som en hyrde kler seg med sitt plagg, slik vil han kle seg med Egypt og dra bort i sikkerhet.¹³ Han vil også rive ned obeliskene i Heliopolis i landet Egypt, og templene til Egypts guder vil han brenne med ild."

44 Budskapet som kom til Jeremia for alle jødene som bodde i landet Egypt, de som bodde i Migdol, Tahpanhes, Memfis og regionen Patros, og sa: ² "Dette er hva Herren, hærskaresnes Gud, Israels Gud, erklærer: Dere selv har vært vitne til katastrofen jeg brakte over Jerusalem og alle byene i Juda; de er nå øde og ubebodde,³ på grunn av deres onde gjerninger som vakte min vrede ved å brenne ofre og tjene andre guder som verken de, dere eller deres forfedre kjente.⁴ Jeg sendte alle mine tjenere profetene til dere gjentatte ganger og sa: 'Ikke gjør denne avskyelige handlingen som jeg avskyr.'⁵ Men dere lyttet ikke eller bøyde ørene for å vende dere fra deres ondskap, for å slutte å brenne ofre til andre guder.⁶ Derfor ble min vrede og harme utøst og brant i byene i Juda og gatene i Jerusalem, og etterlot dem i ruiner og øde som de er i dag.⁷ Nå, dette er hva Herren, hærskaresnes Gud, Israels Gud, sier: Hvorfor påfører dere dere selv slik stor skade, ved å avskjære fra Juda mann og kvinne, barn og spedbarn, og etterlate dere selv uten en rest?⁸ Hvorfor vekker dere min vrede med deres henders verk, ved å brenne ofre til andre guder i landet Egypt hvor dere bor, slik at dere kan bli ødelagt og bli en forbannelse og en vanære blant alle jordens

nasjoner?⁹ Har dere glemt deres forfedres ondskap, Judas kongers ondskap, deres hustruers ondskap, deres egen ondskap, og deres hustruers ondskap, som de begikk i landet Juda og gatene i Jerusalem?¹⁰ Til denne dag har de ikke ydmyket seg eller vist ærbødighet, og de har heller ikke fulgt min lov og mine forskrifter som jeg satte foran dere og deres forfedre.¹¹ Derfor, dette er hva hærskaresnes Gud, Israels Gud, sier: Jeg er bestemt på å bringe katastrofe over dere og å eliminere hele Juda.¹² Jeg vil ta bort resten av Juda som har satt sine sinn på å dra inn i Egypt for å bo der, og de vil alle møte sin ende i Egypt; de vil falle for sverdet eller omkomme av sult. Fra den minste til den største, de vil dø ved sverdet og sult, og bli en forbannelse, et skrekkelig objekt, en forbannelse og en vanære.¹³ Jeg vil straffe dem som bor i Egypt med sverdet, sult og pest, akkurat som jeg straffet Jerusalem.¹⁴ Ingen av resten av Juda som har dratt for å bo i Egypt vil unnsnippe eller overleve for å vende tilbake til landet Juda, som de lengter etter å vende tilbake til og bo i; ingen vil vende tilbake bortsett fra noen få flyktninger.¹⁵ Da svarte alle mennene som visste at deres hustruer brente ofre til andre guder, sammen med alle kvinnene som sto der—en stor forsamling—og alle folket som bodde i Patros i landet Egypt, til Jeremia, ¹⁶ "Vi vil ikke høre på budskapet du har talt til oss i Herrens navn!¹⁷ Vi vil absolutt utføre hvert ord som har kommet fra våre munn, ved å brenne ofre til himmeldronningen og utøse drikkofre til henne, akkurat som vi, våre forfedre, våre konger og våre ledere gjorde i byene i Juda og gatene i Jerusalem. På den tiden hadde vi nok mat, hadde det godt, og så ingen ulykke.¹⁸ Men siden vi sluttet å brenne ofre til himmeldronningen og utøse drikkofre til henne, har vi manglet alt og har gått til grunne ved sverd og sult."¹⁹ Kvinnene la til, "Når vi brente ofre til himmeldronningen og utøste drikkofre til henne, var det uten våre menn at vi laget kaker i hennes bilde og utøste drikkofre til henne?"²⁰ Da sa Jeremia til hele folket, både menn og kvinner, som ga ham dette svaret, ²¹ "Husket ikke Herren og mintes de ofrene som ble brent i byene i Juda og gatene i Jerusalem av dere og deres forfedre, deres konger og deres ledere, og folket i landet?²² Herren kunne ikke lenger tåle deres onde handlinger og de avskyelige tingene dere gjorde, så deres land ble en forbannelse og en øde ørken uten innbyggere, som det er i dag.²³ Fordi dere har brent ofre og syndet

mot Herren og ikke har adlydt Ham eller fulgt Hans lov, Hans forskrifter eller Hans vitnesbyrd, har denne katastrofen kommet over dere, som dere nå ser." ²⁴ Da sa Jeremia til hele folket, inkludert alle kvinnene, "Hør Herrens ord, hele Juda som er i landet Egypt. ²⁵ Dette er hva hærskares Gud, Israels Gud, sier: Dere og deres hustruer har talt med deres munner og oppfylt det med deres hender, og sagt, 'Vi vil absolutt oppfylle våre løfter om å brenne ofre til himmeldronningen og utøse drukkofre til henne.' For all del, oppfyll deres løfter og utfør dem! ²⁶ Men hør Herrens ord, hele Juda som bor i landet Egypt: 'Jeg har sverget ved mitt store navn,' sier Herren, 'at mitt navn aldri mer skal påkalles av noen av Juda i hele landet Egypt, og si, "Så sant Herren Gud lever." ²⁷ For jeg våker over dem for skade og ikke for godt; alle folket av Juda som er i landet Egypt vil møte sin ende ved sverdet eller ved sult til de er fullstendig borte. ²⁸ De som unnslipper sverdet vil vende tilbake fra landet Egypt til landet Juda få i antall. Da vil hele resten av Juda som har dratt for å bo i Egypt vite hvis ord som vil stå—Mine eller deres. ²⁹ Dette vil være tegnet for dere,' erklærer Herren, 'at jeg kommer til å straffe dere på dette stedet, slik at dere kan vite at mine ord vil sikkert stå mot dere for skade.' ³⁰ Dette er hva Herren sier: 'Jeg kommer til å overgi farao Hophra, kongen av Egypt, til hans fiender, til de som søker hans liv, akkurat som jeg overga Sidkia, kongen av Juda, til Nebukadnesar, kongen av Babylon, som var hans fiende og søkte hans liv."

45 Dette er budskapet som profeten Jeremia overbrakte til Baruk, sønn av Nerija, da han hadde skrevet disse ordene i en bokrull etter Jeremias diktat, i det fjerde året til Jojakim, sønn av Josjia, kongen av Juda: ² "Herren, Israels Gud, taler dette budskapet til deg, Baruk: ³ 'Du har sagt: 'Ve meg! Herren har lagt sorg til min smerte; jeg er utmattet av sukk og finner ingen hvile.'" ⁴ Dette er hva du skal si til ham: 'Dette er hva Herren sier: "Se, det jeg har bygd vil jeg rive ned, og det jeg har plantet vil jeg rykke opp, angående hele landet." ⁵ Men du, søker du store ting for deg selv? Ikke søk dem; for jeg kommer til å bringe ulykke over alle mennesker,' erklærer Herren, 'men hvor du enn går, vil jeg gi deg ditt liv som en pris."

46 Dette er Herrens ord som kom til profeten Jeremias angående nasjonene: ² Angående Egypt: Dette er budskapet om hæren til farao Neko, kongen av Egypt, som ble beseiret ved Karkemisj ved Eufrat-elven av Nebukadnesar, kongen av Babylon, i det fjerde året til Jojakim, sønn av Josjia, kongen av Juda: ³ "Forbered skjold og rustning, og gå frem til kamp! ⁴ Spenn for hestene, og stig opp på hesteryggen! Innta deres posisjoner med hjelmer på! Poler spydene, ta på brynjene! ⁵ Hvorfor ser jeg dem skrekkslagne, i retrett, med sine krigere beseiret? De flykter i hast uten å se seg tilbake, og det er frykt på alle kanter," erklærer Herren. ⁶ "Den raske kan ikke flykte, og krigeren kan ikke unnslippe. I nord ved Eufrat-elven har de snublet og falt. ⁷ Hvem er denne som stiger opp som Nilen, som elver av opprørt vann? ⁸ Egypt stiger opp som Nilen, som elver hvis vann strømmer. Hun sier: 'Jeg vil stige opp og dekke jorden; jeg vil ødelegge byer og deres innbyggere.' ⁹ Angrip, dere hester! Kjør vilt, dere stridsvognførere! Marsjer frem, dere krigere—menn fra Kusj og Put som bærer skjold, menn fra Lydia som spenner buen. ¹⁰ For den dagen tilhører Herren, Herren Allmektig—en hevners dag, for å hevne seg på sine fiender. Sverdet vil fortære og bli tilfredsstilt, og drikke seg mett på blod. For Herren, Herren Allmektig, vil ofre i landet i nord ved Eufrat-elven. ¹¹ "Gå opp til Gilead og hent balsam, Jomfru Datter Egypt. Du har brukt mange remedier forjeves; det er ingen helbredelse for deg. ¹² Nasjonene har hørt om din skam; dine rop fyller jorden. En kriger har snublet over en annen; begge har falt sammen." ¹³ Dette er ordet Herren ga til profeten Jeremias om Nebukadnesar, kongen av Babylon, sin ankomst for å angripe Egypt: ¹⁴ "Kunngjør dette i Egypt, og forkynn det i Migdol; erklær det også i Memfis og Tahpanhes: 'Innta deres posisjoner og forbered dere, for sverdet fortærer dem rundt dere.' ¹⁵ Hvorfor har deres krigere blitt lagt lave? De kan ikke stå, for Herren har kastet dem ned. ¹⁶ De vil snuble gjentatte ganger; faktisk vil de falle over hverandre. De vil si: 'Reis dere, la oss dra tilbake til vårt eget folk og våre hjemland, bort fra undertrykkerens sverd.' ¹⁷ Der vil de utbryte: 'Farao, kongen av Egypt, er ikke annet enn en høylytt støy; han har gått glipp av sin mulighet.' ¹⁸ "Sannelig, så sant jeg lever," erklærer Kongen, hvis navn er Herren, hærskares Gud, "en vil komme som er som Tabor blant fjellene, eller som Karmel ved havet. ¹⁹ Pakk

deres eiendeler for eksil, dere som bor i Egypt, for Memfis vil bli en ødemark, lagt øde uten innbyggjer.

²⁰ Egypt er som en vakker kvige, men en klegg kommer mot henne fra nord. ²¹ Leiesoldatene i hennes rekke er som velnærede kalver. Også de vil snu og flykte sammen, de vil ikke stå sin grunn, for ulykkens dag kommer over dem, tiden for dem å bli straffet. ²² Hennes lyd vil bevege seg som en flyktende slange når fienden rykker frem med makt; de vil komme mot henne med økser, som menn som feller trær. ²³ De vil felle hennes skog," sier Herren, "tett som den er. De er flere enn gresshopper, de kan ikke telles. ²⁴ Datter Egypt vil bli gjort til skamme, overgitt i hendene på folket fra nord." ²⁵ Herren Allmektig, Israels Gud, sier: "Jeg er i ferd med å bringe dom over Amon, guden i Theben, over farao, over Egypt og hennes guder og hennes konger, og over dem som stoler på farao. ²⁶ Jeg vil gi dem i hendene på dem som søker deres liv—Nebukadnesar, kongen av Babylon, og hans offiserer. Senere vil imidlertid Egypt bli bebodd som i tidligere tider," erklærer Herren. ²⁷ "Men hva angår deg, Jakob, min tjener, vær ikke redd, og bli ikke motløs, Israel. Jeg vil sannelig frelse deg fra det fjerne, og dine etterkommere fra fangenskapets land. Jakob vil vende tilbake og ha fred og trygghet, uten at noen gjør ham redd. ²⁸ Frykt ikke, Jakob, min tjener, for jeg er med deg," erklærer Herren. "Selv om jeg fullstendig ødelegger alle nasjonene blant hvilke jeg sprer deg, vil jeg ikke fullstendig ødelegge deg. Jeg vil disiplinere deg, men bare i passende grad; jeg vil ikke la deg gå helt ustraffet."

47 Herrens ord som kom til profeten Jeremia angående filisterne før farao angrep Gaza. ²

Så sier Herren, herskarenes Gud: "Se, vann stiger opp fra nord— de vil bli en overstrømmende flom, og vil oversvømme landet og alt som fyller det; Byen, og de som bor i den, vil gå ned; krigere vil rope ut den dagen. ³ Lyden av skjoldet og sverdet, Lyden av kampropet! For Herren ødelegger filisternes land og utsletter innbyggerne på kystene. ⁴ Skallethet har kommet over Gaza; Ashkelon er fullstendig avskåret; Orem og Gaza vil bli skamfulle; De har forlatt sin selvtilitt; Kongen og hans fyrster har dratt sammen. ⁵ Å rest av kystlandet, Hvor lenge vil du skjære deg selv? Herren har skapt deg; Han vil straffe deg hardt, og gjenopprette deg til helse. ⁶ For Herren, herskarenes Gud, sier: "Se, katastrofe kommer over kystlandet— over filisterne—og stor ødeleggelse. ⁷

Skallethet har kommet over Gaza; Ashkelon er fullstendig avskåret; Orem og Gaza er skamfulle; De har gått i fangenskap sammen."

48 Om Moab. Dette sier Herren over herskarene, Israels Gud: «Ve Nebo, for det skal bli ødelagt; Kiriatajim skal bli til skamme og erobret; festningen skal bli vanæret og knust. ² Moab skal ikke lenger bli rost; i Hesjbon planlegger de hennes fall: 'Kom, la oss kutte henne av fra å være en nasjon.' Også dere, folk av Madmen, skal bli tause; sverdet skal forfølge dere. ³ Et rop av angst stiger opp fra Horonaim, 'Ødeleggelse og stor ødeleggelse!' ⁴ Moab er knust; hennes små har ropt ut i nød. ⁵ De stiger opp bakken til Luhit, gråtende bittert mens de går; ved nedstigningen til Horonaim hører de angstfulle rop om ødeleggelse. ⁶ Flykt! Redd deres liv; bli som en busk i ødemarken. ⁷ Fordi du stoler på dine gjerninger og rikdommer, skal også du bli fanget, og Kamosj skal gå i eksil, sammen med sine prester og embetsmenn. ⁸ Ødeleggeren skal komme til hver by, og ingen by skal unnsnippe. Dalen skal bli ødelagt og platået ødelagt, som Herren har talt. ⁹ Gi vinger til Moab, for hun skal bli lagt øde; hennes byer skal bli øde, uten innbyggere. ¹⁰ Forbannet er den som gjør Herrens verk skjodesløst! Forbannet er den som holder sitt sverd tilbake fra blodutgytelse! ¹¹ «Moab har vært i ro fra ungdommen, som vin som har satt seg på bunnfallet, ikke blitt tømt fra kar til kar— hun har ikke gått i eksil. Så hun beholder sin smak, og hennes aroma er uforandret. ¹² Men dager kommer,» erklærer Herren, «når jeg vil sende dem som heller kar, og de vil velte henne; de vil tømme hennes krukker og knuse dem. ¹³ Da skal Moab bli til skamme over Kamosj, som Israels hus ble til skamme da de stolte på Betel. ¹⁴ Hvordan kan dere påstå, 'Vi er krigere, menn tapre i kamp'? ¹⁵ Moab skal bli ødelagt og hennes byer invadert; hennes beste unge menn skal gå ned i slakten,» erklærer Kongen, hvis navn er Herren over herskarene. ¹⁶ «Moabs ulykke er nær for hånden; hennes katastrofe skal komme raskt. ¹⁷ Sørg over henne, alle som bor rundt henne, alle som kjenner hennes navn; si, 'Hvor brutt er den mektige septer, hvor brutt den herlige stav!' ¹⁸ Kom ned fra din herlighet og sitt på den tørre bakken, du innbyggere av Dibon-datteren, for ødeleggeren av Moab skal komme opp mot deg og ødelegge dine befestede byer. ¹⁹ Stå ved veien og se, dere som bor i Aroer. Spør mannen som flykter

og kvinnen som rømmer, 'Hva har skjedd?' ²⁰ Moab er vanæret, for hun er knust. Jamre og rop ut! Forkynn ved Arnon at Moab er ødelagt. ²¹ Dommen har kommet til platået— til Holon, Jahsa og Mefaat, ²² til byene Dibon, Nebo og Bet-Diblatajim, ²³ til byene Kiriatajim, Bet-Gamul og Bet-Meon, ²⁴ til Keriot og Bosra— til alle byene i Moab, både nær og fjern. ²⁵ Moabs styrke er kuttet av; hennes makt er brutt,» erklærer Herren. ²⁶ «Gjør henne full, for hun har trosset Herren. La Moab velte seg i sitt oppkast; la henne bli til latter. ²⁷ Var ikke Israel til latter for deg? Ble hun fanget blant tyver, at du rister på hodet i hån hver gang du snakker om henne? ²⁸ Forlat byene og bo blant klippene, dere som bor i Moab. Vær som en due som bygger rede ved inngangen til en hule. ²⁹ Vi har hørt om Moabs stolthet—hvor stor er hennes arroganse!— om hennes frekkhet, hennes stolthet, hennes innbilskhet og hjertets hovmod. ³⁰ Jeg kjenner hennes frekkhet,» erklærer Herren, «men det er fåfengt; hennes skryt oppnår ingenting. ³¹ Derfor sørger jeg over Moab, for hele Moab roper jeg ut, jeg klager for folket i Kir-Hareset. ³² Jeg gråter for deg, som Jaser gråter, du vinstokker av Sibma. Dine grener spredte seg over havet; de nådde så langt som Jaser. Ødeleggeren har falt over din modne frukt og druer. ³³ Glede og fryd har forsvunnet fra frukthagene og markene i Moab. Jeg har stoppet strømmen av vin fra pressene; ingen trækker dem med jubelrop. Selv om det er rop, er de ikke jubelrop. ³⁴ Klagesangen ekkoer fra Hesjbon til Eleale og Jahas, fra Soar så langt som Horonaim og Eglat-Sjelisjia, for selv vannene i Nimrim er tørket opp. ³⁵ I Moab vil jeg gjøre slutt på dem som ofrer på de høye steder og brenner røkelse til sine guder,» erklærer Herren. ³⁶ «Så mitt hjerte sørger for Moab som musikken fra fløyter; det sørger som en pipe for folket i Kir-Hareset. Rikdommen de skaffet seg er borte. ³⁷ Hvert hode er barbert og hvert skjegg klippet av; det er kutt på alle hender og sekkestrie rundt midjene. ³⁸ På alle takene i Moab og på de offentlige plassene er det ingenting annet enn sorg, for jeg har knust Moab som en krukke ingen ønsker,» erklærer Herren. ³⁹ «Hvor knust hun er! Hvor de jamrer! Hvordan Moab vender ryggen i skam! Moab har blitt til latter, et skrekens objekt for alle rundt henne.» ⁴⁰ Dette sier Herren: «Se, en ørn svever ned, sprer sine vinger over Moab. ⁴¹ Keriot vil bli tatt og festningene overtatt. På den dagen vil Moabs krigeres hjerter være like engstelige som en kvinne i

fødsel. ⁴² Moab vil bli brakt til ruin som en nasjon fordi hun trosset Herren. ⁴³ Redsel, grav og snare venter dere, folk av Moab,» erklærer Herren. ⁴⁴ «Den som flykter fra redselen vil falle i en grav, og den som klatrer ut av graven vil bli fanget i en snare; for jeg vil bringe over Moab året for hennes straff,» erklærer Herren. ⁴⁵ «I skyggen av Hesjbon står flyktningene hjelpeløse, for en ild har gått ut fra Hesjbon, en flamme fra midten av Sihon; den brenner Moabs panner, skallen til de høylytte skryterne. ⁴⁶ Ve deg, Moab! Kamosjs folk er ødelagt; dine sønner er tatt i eksil og dine døtre i fangenskap. ⁴⁷ «Likevel vil jeg gjenopprette Moabs formuer i de siste dager,» erklærer Herren. Her ender dommen over Moab.

49 Om ammonittene: Dette sier Herren: "Har Israel ingen sønner? Har han ingen arving? Hvorfor har da Milkom tatt Gad i eie, og hans folk bosatt seg i byene der? ² Derfor se, dager kommer," sier Herren, "da jeg vil la krigsropet lyde mot Rabba i Ammon; det skal bli en øde haug, og byene rundt skal settes i brann. Da skal Israel ta i eie dem som tok hennes eiendom," sier Herren. ³ "Klag, Hesjbon, for Ai er ødelagt! Rop, dere innbyggere i Rabba! Kle dere i sekk og sørg; gå omkring innenfor murene, for Milkom skal gå i eksil, sammen med sine prester og ledere. ⁴ Hvorfor roser du deg av dine daler, din dal så fruktbar? Du frafalne datter Ammon, du stoler på dine skatter og sier: 'Hvem vil angripe meg?' ⁵ Se, jeg vil bringe redsel over deg," sier Herren, hærskaresnes Gud, "fra alle rundt omkring deg; hver og en av dere skal bli drevet bort, og ingen skal samle de flyktende. ⁶ "Men etterpå vil jeg bringe ammonittenes velstand tilbake," sier Herren. ⁷ Om Edom: Dette sier Herren, hærskaresnes Gud: "Er det ikke lenger visdom i Teman? Har råd forsvunnet fra de kloke? Har deres visdom råtnet? ⁸ Flykt, vend tilbake, bo i dypet, dere innbyggere i Dedan, for jeg vil bringe ulykke over Esau når jeg straffer ham. ⁹ Hvis drueplukkere kom til deg, ville de ikke etterlate noen etterhøst? Hvis tyver kom om natten, ville de ikke stjele bare så mye de ønsket? ¹⁰ Men jeg vil kle av Esau; jeg vil avdekke hans skjulesteder, så han ikke kan skjule seg. Hans etterkommere og hans brødre er ødelagt, og han er ikke mer. ¹¹ La dine foreldreløse barn bli igjen; jeg vil holde dem i live. Dine enker kan også stole på meg." ¹² For dette sier Herren: "Hvis de som ikke var dømt til å drikke begeret, må drikke det, hvorfor skulle du

gå ustraffet? Du vil ikke gå ustraffet, men må drikke det. ¹³ Jeg har sverget ved meg selv,” sier Herren, “at Bosra skal bli en ruin, en skam, en ødemark og en forbannelse; og alle dens byer skal ligge i ruiner for alltid.” ¹⁴ Jeg har hørt et budskap fra Herren; en utsending ble sendt til nasjonene for å si: “Samle dere og kom mot henne! Reis dere til kamp!” ¹⁵ “For se, jeg har gjort deg ubetydelig blant nasjonene, sett ned på av folk. ¹⁶ Redselen du skaper og ditt hjertes stolthet har bedratt deg, du som bor i fjellkløftene, som okkuperer høydene på åsen. Selv om du bygger ditt rede så høyt som ørnen, vil jeg bringe deg ned derfra,” sier Herren. ¹⁷ “Edom skal bli et sted for redsel; alle som går forbi vil bli forferdet og vil spotte på grunn av alle dens sår. ¹⁸ Som Sodoma og Gomorra og deres nabobyer ble omstyrtet,” sier Herren, “slik skal ingen bo der; ingen mennesker skal slå seg ned i det. ¹⁹ “Som en løve som kommer opp fra Jordans kratt til et rikt beiteland, vil jeg jage Edom fra dets land på et øyeblikk. Hvem er den utvalgte jeg vil utnevne for dette? Hvem er som meg, og hvem kan stevne meg for retten? Og hvilken hyrde kan stå imot meg?” ²⁰ Derfor, hør hva Herren har planlagt mot Edom, hva han har bestemt mot dem som bor i Teman: de unge i flokken skal bli dratt bort; deres beitemarker skal bli sjokkert over deres skjebne. ²¹ Ved lyden av deres fall skal jorden skjelve; deres rop vil gjalle til Rødehavet. ²² Se, en ørn vil sveve og styrte ned, spre vingene over Bosra. På den dagen skal Edoms krigeres hjerter være som hjertet til en kvinne i fødsel. ²³ Om Damaskus: “Hamat og Arpad er forferdet, for de har hørt urovekkende nyheter. De er motløse, urolige som det rastløse havet. ²⁴ Damaskus har blitt svak; hun har vendt seg for å flykte, og panikk har grepet henne; angst og smerte har grepet henne, smerte som en kvinne i fødsel. ²⁵ Hvordan har den berømte byen ikke blitt forlatt, byen som jeg gleder meg over? ²⁶ Sannelig, hennes unge menn vil falle i gatene; alle hennes soldater vil bli tause på den dagen,” sier Herren, hærskares Gud. ²⁷ “Jeg vil sette ild på Damaskus’ murer; den vil fortære Ben-Hadads festninger.” ²⁸ Om Kedar og rikene i Hasor, som Nebukadnesar, kongen av Babylon, angrep: Dette sier Herren: “Reis dere, og angrep Kedar og ødelegg folket i Østen. ²⁹ Deres telt og deres flokker skal bli tatt; deres tilfluktssteder skal bli ført bort med alle deres eiendeler og kameler. Folk vil rope til dem, ‘Redsel overalt!’” ³⁰ “Flykt raskt bort! Bli i dype huler,

dere innbyggere i Hasor,” sier Herren. “Nebukadnesar, kongen av Babylon, har lagt planer mot dere; han har utarbeidet en plan mot dere. ³¹ “Reis dere og angrep et folk som lever i ro, som bor i trygghet,” sier Herren, “et folk som verken har porter eller bomber; deres folk bor langt fra fare. ³² Deres kameler skal bli til bytte, og deres store flokker skal bli krigsbytte. Jeg vil spre for vinden dem som klipper håret i kantene og vil bringe ulykke over dem fra alle kanter,” sier Herren. ³³ “Hasor skal bli en tilholdssted for sjakaler, et øde sted for alltid. Ingen skal bo der; ingen mennesker skal slå seg ned i det.” ³⁴ Herrens ord som kom til profeten Jeremias om Elam, i begynnelsen av regjeringen til Sidkia, kongen av Juda: ³⁵ Dette sier Herren, hærskares Gud: “Se, jeg vil bryte Elams bue, hovedstøtten for deres makt. ³⁶ Jeg vil bringe mot Elam de fire vindene fra alle retninger; jeg vil spre dem for vinden, og det skal ikke være en nasjon hvor Elams landflyktige ikke går. ³⁷ Jeg vil knuse Elam foran deres fiender, foran dem som søker deres liv; jeg vil bringe ulykke over dem, selv min voldsomme vrede,” sier Herren. “Jeg vil forfølge dem med sverdet til jeg har gjort ende på dem. ³⁸ Jeg vil opprette min trone i Elam og ødelegge hennes konge og embetsmenn,” sier Herren. ³⁹ “Men jeg vil bringe Elams velstand tilbake i de siste dager,” sier Herren.

50 Budskapet som Herren formidlet gjennom profeten Jeremia angående Babylon, kaldeernes land: ² “Forkynn det blant nasjonene og gjør det kjent; reis et banner og skjul det ikke. Si: ‘Babylon er blitt erobret; Bel er gjort til skamme, Marduk er forferdet. Hennes avguder er vanæret, hennes bilder er knust.’ ³ For en nasjon fra nord vil komme mot henne, gjøre hennes land øde, slik at ingen vil bo i det. Både mennesker og dyr har flyktet. ⁴ “I de dager og på den tid,” sier Herren, “skal Israels folk og Judas folk komme sammen, gråtende mens de går, for å søke Herren sin Gud. ⁵ De vil spørre etter veien til Sion, vende sine ansikter mot det; de vil komme og binde seg til Herren i en evig pakt som ikke vil bli glemt. ⁶ “Mitt folk har blitt bortkomne sauer; deres hyrder har villedet dem, fått dem til å vandre på fjellene. De har streift fra fjell til høyde og glemt sitt hvilested. ⁷ Alle som fant dem, fortærte dem; og deres motstandere sa: ‘Vi er ikke skyldige, for de har syndet mot Herren, deres sanne beite, håpet til deres forfedre.’ ⁸ “Flykt fra midten av Babylon og forlat kaldeernes land; vær som geiter

Jeremia

som leder flokken.⁹ For jeg vekker opp og bringer mot Babylon en forsamling av store nasjoner fra nord. De vil stille seg opp mot henne, og derfra vil hun bli erobret. Deres piler vil være som de fra en dyktig kriger som ikke vender tomhendt tilbake.¹⁰ Kaldea vil bli plyndret; alle som plyndrer henne vil få sitt fyll," erklærer Herren.¹¹ "Fordi dere gleder dere og er jublende, dere som plyndrer min arv, fordi dere leker som en treske-ku og vrinsker som hingster,¹² vil deres mor bli sterkt skamfull; hun som fødte dere vil bli ydmyket. Hun vil bli den minste av nasjonene, en ødemark, et uttørket land, en ørken.¹³ På grunn av Herrens vrede vil hun ikke bli bebodd, men vil bli fullstendig øde. Alle som passerer forbi Babylon vil bli forferdet og vil spotte alle hennes sår.¹⁴ "Omring Babylon, alle dere som spenner buen. Skyt på henne, hold ikke tilbake pilene, for hun har syndet mot Herren.¹⁵ Hev et rop mot henne fra alle kanter! Hun har overgitt seg, hennes tårn har falt, hennes murer er revet ned. Dette er Herrens hevning; ta hevning over henne; gjør mot henne som hun har gjort mot andre.¹⁶ Skjær bort såmannen fra Babylon, og den som svinger sigden ved høsttid. På grunn av undertrykkerens sverd vil alle vende tilbake til sitt eget folk, hver flyktende til sitt eget land.¹⁷ "Israel er en spredt flokk, drevet bort av løver. Den første til å fortære dem var Assyrias konge; den siste til å gnage deres ben var Nebukadnesar, Babylons konge."¹⁸ Derfor, dette er hva Herren, hærskares Gud, sier: "Jeg vil straffe Babylons konge og hans land slik jeg straffet Assyrias konge.¹⁹ Og jeg vil bringe Israel tilbake til deres beite, og de vil beite på Karmel og Basan; deres appetitt vil bli tilfredsstilt på Efraims og Gileads høyder.²⁰ I de dager og på den tid," erklærer Herren, "vil det bli søkt etter Israels skyld, men det vil ikke være noen, og etter Judas synder, men ingen vil bli funnet, for jeg vil tilgi den rest jeg sparer.²¹ "Gå mot landet Meratajim og de som bor i Pekod. Forfølg, slå, og ødelegg dem fullstendig," erklærer Herren. "Utfør alt jeg har befalt deg.²² Lyden av kamp er i landet, lyden av stor ødeleggelse!²³ Hvordan den mektige hammeren av hele jorden er blitt avskåret og brutt! Hvordan Babylon har blitt en skrekk blant nasjonene!²⁴ Jeg la en snare for deg, Babylon, og du ble fanget før du visste det; du ble funnet og erobret fordi du motsatte deg Herren.²⁵ Herren har åpnet sitt våpenlager og hentet frem vredens våpen, for hærskares suverene Herre har arbeid å gjøre i kaldeernes land.

²⁶ Kom mot henne fra den fjerneste grense. Åpne hennes lager; legg henne i hauger som korn og ødelegg henne fullstendig, uten å etterlate noen rest.²⁷ Sett alle hennes unge okser under sverdet; la dem gå ned til slaktingen! Ve dem, for deres dag har kommet, tiden for dem å bli straffet.²⁸ Hør flyktningene og de som har unnslettet fra Babylon forkynne i Sion hvordan Herren vår Gud har tatt hevning, hevning for sitt tempel.²⁹ "Kall bueskyttere mot Babylon, alle de som spenner buen. Leir dere rundt henne; la ingen unnslippe. Gjengjeld henne etter hennes gjerninger; gjør mot henne som hun har gjort. For hun har trosset Herren, Israels Hellige.³⁰ Derfor vil hennes unge menn falle i gatene; alle hennes soldater vil bli tause den dagen," erklærer Herren.³¹ "Se, jeg er imot deg, du arrogante," erklærer Herren, hærskares Herre, "for din dag har kommet, tiden da jeg vil straffe deg.³² Den arrogante vil snuble og falle uten noen til å reise henne opp; jeg vil tenne en ild i hennes byer som vil fortære alle hennes omgivelser."³³ Dette er hva hærskares Herre sier: "Israels folk er undertrykt, og Judas folk også. Alle deres fangevoktere holder dem fast, nekter å la dem gå.³⁴ Likevel er deres gjenløser sterk; hærskares Herre er hans navn. Han vil med kraft forsvare deres sak slik at han kan bringe ro til deres land, men uro til dem som bor i Babylon.³⁵ "Et sverd mot kaldeerne!" erklærer Herren—"mot dem som bor i Babylon og mot hennes embetsmenn og vise menn!³⁶ Et sverd mot hennes orakelprester! De vil bli dæret. Et sverd mot hennes krigere! De vil bli fylt med frykt.³⁷ Et sverd mot hennes hester og vogner og alle utlendingene i hennes rekke! De vil bli svake. Et sverd mot hennes skatter! De vil bli plyndret.³⁸ En tørke over hennes vann! De vil tørke opp. For det er et land av avguder, og de blir gale av frykt.³⁹ "Slik vil ørkendyr og sjakaler bo der, og der vil strutsene bo. Det vil aldri igjen bli bebodd eller levd i fra generasjon til generasjon.⁴⁰ Som da Gud omstyrtet Sodoma og Gomorra med deres nabobyer," erklærer Herren, "slik vil ingen bo der; ingen mennesker vil bo i det.⁴¹ "Se! Et folk kommer fra nord; en stor nasjon og mange konger blir vekket opp fra jordens ender.⁴² De er bevæpnet med buer og kastespyd; de er grusomme og uten nåde. Deres stemme brøler som havet mens de rir på hester; de kommer som menn i slagorden mot deg, Datter Babylon.⁴³ Babylons konge har hørt rapporten om dem, og hans hender henger slappe.

Angst har grepet ham, smerte som en fødende kvinne. ⁴⁴ «Se, en vil komme opp som en løve fra Jordans kratt til et rikt beiteland; for i et øyeblikk vil jeg jage dem bort fra det, og jeg vil sette over det den som er utvalgt. For hvem er som meg, og hvem kan utfordre meg? Og hvilken hyrde kan stå imot meg?» ⁴⁵ Hør derfor hva Herren har planlagt mot Babylon, hva han har bestemt mot kaldeernes land: De unge i flokken vil bli dratt bort; deres beite vil bli forferdet over deres skjebne. ⁴⁶ Ved lyden av Babylons erobring vil jorden skjelve; hennes rop vil bli hørt blant nasjonene.

51 «Dette er Herrens budskap om Babylon, om landet til babylonerne, ved profeten Jeremia: ² «Forkynn og proklamér blant nasjonene, løft opp et banner; proklamér det og skjul det ikke, si: «Babylon har blitt erobret, Bel har blitt gjort til skamme, Marduk har blitt knust; hennes bilder har blitt gjort til skamme, hennes avguder har blitt knust.» ³ For en nasjon fra nord har kommet opp mot henne; den vil gjøre hennes land til en ødemark, en skrytende horde; hennes innbyggere vil bli drevet bort, både mann og dyr. ⁴ «I de dager og på den tiden,» erklærer Herren, «vil lydene av raslende vinger bli hørt i landet til babylonerne, for jeg bringer ødeleggelse over dem fra landet i nord. ⁵ «Til Babylon, innbyggeren, til kaldeernes land, hvis tidligere herlighet har gått til grunne— Tal, og si, «De unge mennene blir slått ned i gatene, og deres klær blir etterlatt i skam. ⁶ «Forbered krig mot henne! La alle som håndterer ploegen vende tilbake og passere forbi i full rustning. ⁷ «Hvorfor ta på de fineste klærne, og søke å bli utmerket? Dere som håndterer buen, ta på hjelmen! Spare ikke sverdet; hold ikke tilbake noen piler! En nasjon kommer fra nord, Og en stor konge vil oppstå fra de fjerneste delene av jorden. ⁸ Han har slått opp teltene til sin kommando, Dekkede sine samlingssteder, Han har gått opp til henne, og hennes unge menn har falt i hennes gater. ⁹ «O bue av de mektige skal bli brutt, og de som flykter skal gå såret; For Herren «en dom har utformet mot Babylon, For å ødelegge kaldeernes land; Og landet vil bli et objekt for ødeleggelse, uten innbygger.» ¹⁰ O dere som bor ved mange vann, rike på skatter, deres ende har kommet, Målet for deres ødeleggelse. ¹¹ «Herren av hærskaene har sverget ved seg selv: «Sannelig, jeg vil fylle deg med menn som gresshopper, Og med en slik mengde mennesker at lyden av dem vil forbløffe deg. ¹² Dere

vil spise, bli tilfredsstillt, og prise Herren deres Gud, Fordi han har gitt dere deres hjertes ønske.» Han utvider deres domene, Og gir dere frihet til ære for deres navn. ¹³ «For Herren sier, «Se, jeg vil forsvare din sak Og ta hevn for deg. Jeg vil tørke opp hennes sjø og gjøre hennes kilder tørre. ¹⁴ «Og Babylon skal bli en haug, et bosted for sjakaler, en ødeleggelse. ¹⁵ Som landsbyer som ikke er bebodd, et tørt land og ørken. ¹⁶ «Jeg vil drive ut fra henne de som gleder seg over hennes styrke, Og hennes folk vil bli tyntet av dårskap; Hennes embetsmenn og hennes vise menn vil bli dårer. ¹⁷ Da vil jeg sette fremmede over henne, Og de onde vil være i hennes midte; Jeg vil gjøre slutt på deres ondskap, Og lyden av deres sanger vil ikke bli hørt mer. ¹⁸ Jeg vil gjøre Babylon til en besittelse for pinnsvinet, Og vannbassenger, Jeg vil feie henne med ødeleggelsens kost,» Sier Herren av hærskaene. ¹⁹ «Havet har steget opp over Babylon; Hun har blitt dekket med sine brølende bølger. ²⁰ «Gå ut av hennes midte, mitt folk! Og enhver redde sitt liv fra Herrens voldsomme vrede. ²¹ «Løft opp et banner på Babylons murer! Forsterk vakten, Plasser utkikken, Send ambassadørene, Stopp ikke! Fremrykk hestene, Sett opp hestene! Samle de mektige! ²² «Send ut bueskytterne! Skynd deg og sett deg mot henne rundt omkring; La ingen slippe unna! Gjengjeld henne i samsvar med hennes gjerninger; Gjør mot henne akkurat som hun har gjort. ²³ «Kutt av pusten fra hennes utstrakte arm; La Herren vende hennes ondskap tilbake til henne. ²⁴ «Jeg vil spre hennes sønner og døtre Til folkene i alle kvartaler; Jeg vil gi Babylon En plage av hjertet, av sorger, og av klager. ²⁵ «Jeg er imot deg, du ødeleggende fjell, Som ødelegger hele jorden,» sier Herren; «Og jeg vil strekke ut min hånd mot deg, Og rulle deg ned fra klippene, Og vil gjøre deg til et brent fjell. ²⁶ Da vil ingen stein bli tatt Fra deg til et minnesmerke, Heller ikke vil du bli reist opp igjen, For jeg vil gjøre Babylon til en ødeleggelse for alltid.» ²⁷ «Løft opp et banner i landet! Blås i trompeten blant folkene! Forbered nasjonene til kamp mot henne! Kall mot henne rikene, arameerne, gebalittene, Ammonittene og moabittene, mot henne, Folket av whobbeth og Thammuz, Mot henne, nasjonene av hele jordens overflate. ²⁸ «Ja, samle sammen mot henne rikene av Ararat, Minni og Askenas; Utpøk en bueskytter mot henne; Gi kommandoen om å ødelegge henne! Send hestene, sett dem i bevegelse! Gå opp, krigere,

Jeremia

og pakk dere inn i deres skam!²⁹ «Herren har reist opp en ånd av kongene av mederne; Fra et fjert land har de kommet, og jeg vil få dem til å bevege seg mot henne; Ingen vil bry seg om sølv, heller ikke glede seg over gull.³⁰ Deres buer vil slakte de unge mennene; De vil ikke ha noen nåde for livmors frukt; Deres øyne vil ikke ha medlidenhet med barn.³¹ «Og Babylon skal bli en haug i det øde landet, Et bytte og et dilemma for nasjonene.³² Havet har steget opp over Babylon; Hun er dekket med sine brølende bølger.³³ «Hennes byer har blitt en ødeleggelse, Et tørt land og ørken, et land der ingen bor, Heller ikke passerer noen av menneskeheten forbi.³⁴ «Og jeg vil straffe Bel i Babylon, Og jeg vil bringe ut det utskårne bildet av Marduk, og de avgudsdyrkende prestene, Sammen med dem som tilber dem samtidig, At de kan bli dårskap og et fanget bytte.³⁵ «O dere som bor ved mange vann, rike på skatter, Deres ende har kommet, målet for deres ødeleggelse.³⁶ «Herren har talt: «Sannelig, jeg vil fylle deg med menn Som gresshopper, og de vil løfte opp et rop om kamp Mot deg.³⁷ «De vil ta opp et rop mot deg, Som en som løfter opp et truende kamprop på fjellene; Fordi Herren har tatt deg Og plaget deg med lyden av din pil.³⁸ «Men hennes unge menn vil falle i hennes gater, Og alle hennes krigere vil bli ødelagt på den dagen,' Erklærer Herren.³⁹ «Se, jeg er imot deg, du arrogante,' Erklærer Herren Gud av hærskaerene, «For din dag har kommet, tiden da jeg vil straffe deg.⁴⁰ Den arrogante vil snuble og falle Med ingen til å reise ham opp, Og jeg vil sette ild på hans byer, Og de vil bli brent.⁴¹ «Jeg vil bringe hevn; Jeg vil ikke vise nåde; Og deres egne øyne vil ha satanisk glans ved henrettelsen.'"⁴² «Sett dere i rekke mot Babylon på alle sider, Alle som bøyer buen, skyt mot henne; Spare ikke pilene deres! For hun har syndet mot Herren.⁴³ «Se, Herren bringer over henne dem som reiser seg som nordavinden; Og de vil drive henne bort som stormen.⁴⁴ Høye porter og bronsebarrer vil bli knust! Kongen og fyrstene vil sitte der i skam; De vil stenge seg inne og klatre på veggene, Men jeg vil tenne en ild i deres haker, Og den vil fortære dem.»⁴⁵ «Gå ut av hennes midte, mitt folk! La enhver redde sitt liv fra Herrens voldsomme vrede.⁴⁶ «Bøy øret ditt og kom til meg; Lytt, og ditt liv vil bli bevart.⁴⁷ Se, jeg kommer til å vekke og bringe mot Babylon En forsamling av store nasjoner fra landet i nord—⁴⁸ De vil sette opp leiren mot henne; De vil ha mur og

rampe, og skyte mot henne med piler fra bakken.⁴⁹ De vil reise en beleiringsrampe, De vil bygge en mur, De vil gå inn gjennom hennes porter, Som menn som bryter inn i en by.⁵⁰ Men de vil bli fanget, deres pil vil ikke bli vendt tilbake, Og buestrengen vil bli brutt, For Herren er en Gud av gjengjeldelse; Han vil gjengjelde fullt ut.⁵¹ «Se, jeg vekker mot dem Medene, som ikke har noen hensyn til sølv; Når det gjelder gull, har de ingen glede i det.⁵² Deres buer vil slakte de unge mennene; De vil ikke ha noen nåde for livmors frukt; Deres øyne vil ikke ha medlidenhet med barn.⁵³ «Og Babylon skal bli en haug i ørkenen, Et tørt land og en villmark, Et land der ingen mann bor eller passerer gjennom.⁵⁴ «Jeg vil gi gjengjeldelse til Babylon og til alle innbyggerne i Kaldea For all deres ondskap som de har gjort i Sion i ditt syn,' Erklærer Herren.⁵⁵ Dere som har unnsloppet kaldeernes sverd, Seil bort for å bo hos dem, Og grav ned i jorden deres plagg, Skjul det fra undertrykkerens ansikt.⁵⁶ For Herren har utpekt en dag Av hevn—Han har harme over Babylon; Og kraften til hennes drepte vil falle i hennes midte.⁵⁷ Og hele jorden vil skjelve ved lyden av hennes fall, Ved lyden av et rop, ved lyden av et brøl; «For hennes stemme har lydt som havet; For hun har talt som dragen, Ropende mot Sion, Kastende trusler, heftig hevende sin stemme.⁵⁸ Derfor vil Herrens drepte falle på den dagen Fra den ene enden av jorden til den andre; De vil ikke bli sørget over, Heller ikke samlet, Heller ikke begravet; De vil være gjødsel på bakken.⁵⁹ «Dessuten, ordet som profeten Jeremia befalte Seraja, sønn av Neria, sønn av Mahseja, da han dro med Sidkia, kongen av Juda, til Babylon i det fjerde året av hans regjeringstid var:⁶⁰ For slik sa Herren til Jeremia: 'Ta en stor rull og skriv på den alle ordene som jeg har talt mot Babylon og mot alle nasjonene, fra den dagen jeg først talte om dem, selv til denne dag.'⁶¹ Dessuten, bind en stein til den og kast den i Eufrat-elven,⁶² og si, «Slik vil Babylon synke og ikke stige igjen, på grunn av katastrofen som jeg bringer over henne. Og hvis de spør deg, 'Hvorfor har du gjort dette?' da skal du si til dem, 'Fordi Herren har talt og lovet å gjøre disse tingene.'⁶³ Og når du er ferdig med å lese denne rullen, bind en stein til den og kast den i Eufrat-elven,⁶⁴ og si, «Slik vil Babylon synke og ikke stige igjen På grunn av katastrofen som jeg bringer over henne;» Erklærer Herren.

52 Sidkia var tjueen år gammel da han ble konge, og han regjerte i Jerusalem i elleve år. Hans mors navn var Hamutal, datter av Jeremia fra Libna. ² Han gjorde det som var ondt i Herrens øyne, lik alt det Jojakim hadde gjort. ³ På grunn av Herrens vrede skjedde dette med Jerusalem og Juda, inntil Han kastet dem ut fra sitt åsyn. Og Sidkia gjorde opprør mot kongen av Babylon. ⁴ I det niende året av Sidkias regjering, på den tiende dagen i den tiende måneden, kom Nebukadnesar, kongen av Babylon, med hele sin hær mot Jerusalem. De slo leir mot den og bygde beleiringsverker rundt omkring. ⁵ Byen var beleiret til det ellefte året av kong Sidkia. ⁶ På den niende dagen i den fjerde måneden var hungersnøden i byen så alvorlig at det ikke var mat til folket i landet. ⁷ Da ble bymuren brutt, og alle krigerne flyktet. De forlot byen om natten gjennom porten mellom de to murene nær kongens hage, selv om kaldeerne omringet byen. De flyktet mot Arabah. ⁸ Men kaldeernes hær forfulgte kongen og tok Sidkia igjen på slettene ved Jeriko, og alle hans soldater ble spredt fra ham. ⁹ De fanget kongen og førte ham til kongen av Babylon i Ribla i landet Hamat, hvor han avsa dom over ham. ¹⁰ Kongen av Babylon slaktet Sidkias sønner foran hans øyne, og han drepte også alle Judas embetsmenn i Ribla. ¹¹ Deretter blindet han Sidkias øyne, bandt ham med bronse lenker og førte ham til Babylon, hvor han ble i fengsel til den dagen han døde. ¹² På den tiende dagen i den femte måneden, i det nittende året av kong Nebukadnesar av Babylon, kom Nebuzaradan, høvdingen for livvakten som tjente kongen av Babylon, til Jerusalem. ¹³ Han satte ild på Herrens hus, kongepalasset og alle husene i Jerusalem. Hvert stort hus brente han ned. ¹⁴ Hele kaldeernes hær, under høvdingen for livvakten, brøt ned alle murene rundt Jerusalem. ¹⁵ Nebuzaradan, høvdingen for livvakten, førte i eksil noen av de fattigste folkene, de som var igjen i byen, desertørene som hadde gått over til kongen av Babylon, og resten av håndverkerne. ¹⁶ Men Nebuzaradan lot noen av de fattigste folkene i landet bli igjen for å være vinbønder og bønder. ¹⁷ Kaldeerne brøt opp bronsesøylene, stativene og bronsesjøen som var i

Herrens hus, og de førte all bronzen til Babylon. ¹⁸ De tok også med seg karrene, skuffene, lyseslukkene, skålene, pannene og alle bronsekarene som ble brukt i tempeltjenesten. ¹⁹ Høvdingen for livvakten tok bollene, ildekarene, skålene, karrene, lysestakene, pannene og drikkofferbollene—alt som var laget av fint gull eller sølv. ²⁰ Bronsen fra de to søylene, sjøen, de tolv bronsesøkene under den, og stativene, som kong Salomo hadde laget for Herrens hus, var uten mål. ²¹ Hver søyle var atten alen høy og tolv alen rundt; hver var fire fingre tykk og hul. ²² En bronsekapitel var på toppen av hver søyle; hver kapitel var fem alen høy, med gitterverk og granatepler av bronse rundt omkring. Den andre søylen var lik, med granatepler. ²³ Det var nittiseks granatepler på sidene; i alt var det hundre granatepler over det omkringliggende gitterverket. ²⁴ Høvdingen for livvakten tok Seraja, ypperstepresten, Sefanja, den andre presten, sammen med de tre dørvaktene. ²⁵ Han tok også fra byen en offiser som hadde kommandoen over krigerne, syv kongelige rådgivere, skriveren til hærens kommandant som mønstret folkene i landet, og seksti menn funnet i byen. ²⁶ Nebuzaradan, høvdingen for livvakten, tok dem og førte dem til kongen av Babylon i Ribla. ²⁷ Kongen av Babylon slo dem ned og drepte dem i Ribla i landet Hamat. Slik gikk Juda i eksil fra sitt land. ²⁸ Dette er antallet av folk som Nebukadnesar førte i eksil: i det syvende året, 3,023 jøder; ²⁹ i det attende året av Nebukadnesar, 832 individer fra Jerusalem; ³⁰ i det tjuetredje året av Nebukadnesar, tok Nebuzaradan, høvdingen for livvakten, i eksil 745 jødiske folk; totalt var det 4,600 mennesker. ³¹ I det trettisjuende året av eksilet til Jojakin, kongen av Juda, i den tolvte måneden, på den tjuenefemte dagen i måneden, viste Evil-Merodak, kongen av Babylon, i det første året av sin regjering, velvilje mot Jojakin, kongen av Juda, og løslot ham fra fengselet. ³² Han behandlet ham med vennlighet og satte hans trone over tronene til de andre kongene som var med ham i Babylon. ³³ Så Jojakin skiftet sine fengselsklær og spiste regelmessig i nærvær av kongen resten av sitt liv. ³⁴ Dag for dag ble en regelmessig godtgjørelse gitt til ham av kongen av Babylon, en porsjon for hver dag, inntil den dagen han døde.

Klagesangene

1 Hvor ensom sitter byen, en gang full av folk! Hun har blitt som en enke, en gang stor blant nasjonene. Hun som var en prinsesse blant provinsene har blitt en tjener. ² Hun gråter bittert om natten, hennes tårer på kinnene. Hun har ingen til å trøste seg blant alle sine elskere. Alle hennes venner har handlet forrædersk mot henne; de har blitt hennes fiender. ³ Juda har gått i eksil, lider nød og hard trelldom. Hun bor blant nasjonene, men finner ingen hvileplass. Alle hennes forfølgere har innhentet henne midt i hennes nød. ⁴ Veiene til Sion sørger, for ingen kommer til hennes bestemte høytider. Alle hennes porter er øde; hennes prester sukker, hennes unge kvinner er urolige, og hun selv er i bitter angst. ⁵ Hennes motstandere har blitt hennes herrer, hennes fiender lever i ro. Herren har ført sorg over henne på grunn av hennes mange overtredelser. Hennes barn har gått i fangenskap, ført bort av fienden. ⁶ All prakt har forlatt Datter Sion. Hennes ledere er som hjorter som ikke finner beite; de har flyktet uten styrke foran forfølgeren. ⁷ I dagene med hennes nød og hjemløshet, husker Jerusalem alle skattene som var hennes i gamle dager. Da hennes folk falt i fiendens hender, var det ingen som hjalp henne. Hennes motstandere så henne og lo av hennes fall. ⁸ Jerusalem har syndet stort og har blitt uren. Alle som æret henne forakter henne, for de har sett hennes nakenhet; hun selv sukker og vender seg bort. ⁹ Hennes urenhet klamrer seg til hennes klær; hun tenkte ikke på sin fremtid. Hennes fall var forbløffende; det var ingen til å trøste henne. "Se, Herre, på min nød, for fienden har seiret." ¹⁰ Motstanderen har lagt hendene på alle hennes dyrebare ting; hun har sett nasjonene gå inn i hennes helligdom—de Du forbød å komme inn i Din forsamling. ¹¹ Alle hennes folk sukker mens de leter etter brød; de har byttet sine skatter for mat for å holde seg i live. "Se, Herre, og vurder, for jeg er foraktet."

¹² "Er det ingenting for dere, alle som går forbi? Se og se om det er noen sorg som min sorg, som Herren har påført meg på dagen for Hans voldsomme vrede. ¹³ Fra det høye sendte Han ild inn i mine ben, og den seiret over dem. Han spredte et nett for mine føtter og vendte meg tilbake. Han har gjort meg øde, svak hele dagen. ¹⁴ Åket av mine overtredelser er bundet av Hans hånd; de er evd sammen. De har kommet over min nakke; Han har tappet min styrke. Herren har overgitt meg til dem

jeg ikke kan motstå. ¹⁵ Herren har forkastet alle mine mektige menn; Han har kalt en hær mot meg for å knuse mine unge menn. Herren har tråkket som i en vinpresse Jomfru Datter av Juda. ¹⁶ For disse tingene gråter jeg; mine øyne flyter over av tårer. Det er ingen nær til å trøste meg, ingen til å gjenopprette min ånd. Mine barn er fattige fordi fienden har seiret." ¹⁷ Sion strekker ut sine hender, men det er ingen til å trøste henne. Herren har befalt angående Jakob at hans naboer blir hans motstandere; Jerusalem har blitt en uren ting blant dem. ¹⁸ "Herren er rettferdig, men jeg har gjort opprør mot Hans bud. Hør, alle folk; se på min lidelse. Mine unge menn og unge kvinner har gått i fangenskap. ¹⁹ Jeg ropte til mine allierte, men de forrådde meg. Mine prester og eldste omkom i byen mens de søkte mat for å opprettholde sine liv. ²⁰ Se, Herre, hvor plaget jeg er! Jeg er i pine inni meg, og mitt hjerte er omveltet, for jeg har vært svært opprørsk. Utenfor tar sverdet livet; inni er det som døden. ²¹ Min sukk er kjent for alle, men det er ingen til å trøste meg. Alle mine fiender er klar over min nød; de gleder seg over det Du har gjort. Måtte Du bringe den dagen Du har kunngjort, så de kan bli som meg. ²² La all deres ondskap komme foran Deg; behandle dem som Du har behandlet meg for alle mine overtredelser. Mine sukk er mange, og mitt hjerte er svakt."

2 Hvordan har Herren innhyllet Datter Sion med en sky i sin vrede! Han har kastet Israels herlighet ned fra himmelen til jorden, og har ikke husket sin fotskammel på sin vredes dag. ² Herren har lagt øde uten barmhjertighet alle Jakobs boliger; i sin harme har han revet ned Datter Judas festninger. Han har brakt hennes rike og dets ledere ned til jorden i vanære. ³ I voldsom vrede har han avskåret all Israels styrke. Han har trukket tilbake sin høyre hånd ved fiendens ankomst, og har flammet i Jakob som en fortærende ild på alle kanter. ⁴ Han har spent sin bue som en fiende; hans høyre hånd er klar som en motstander. Han har drept alt som var herlig for øyet; i Datter Sions telt har han utøst sin vrede som ild. ⁵ Herren har blitt som en fiende; han har fortært Israel. Han har slukt alle hennes palasser og ødelagt hennes festninger, og har mangfoldiggjort sorg og klage for Datter Juda. ⁶ Han har lagt sin bolig øde som en foraktet hage; han har ødelagt sitt møtested. Herren har fått Sion til å glemme sine bestemte høytider og sabbater, og i sin

Klagesangene

voldsomme vrede har han forkastet både konge og prest. ⁷ Herren har forkastet sitt alter og forlatt sin helligdom. Han har overgitt hennes palassers murer i fiendens hender; de har reist en larm i Herrens hus som på en høytidsdag. ⁸ Herren besluttet å ødelegge Datter Sions mur. Han strakte ut en målesnor og holdt ikke sin hånd tilbake fra å bringe ødeleggelse. Han fikk voller og murer til å klage; de visnet bort sammen. ⁹ Hennes porter har sunket i jorden; han har knust og brutt hennes stenger. Hennes konge og hennes fyrster er i landflyktighet blant nasjonene; loven er ikke mer, og hennes profeter mottar ingen syner fra Herren. ¹⁰ De eldste av Datter Sion sitter på bakken i stillhet; de har strødd støv på hodene sine og kledd seg i sekkestrie. Jerusalems unge kvinner har bøyd hodene sine til jorden. ¹¹ Mine øyne svikter av tårer, min ånd er dypt urolig; mitt hjerte er utøst på jorden på grunn av ødeleggelsen av mitt folk, mens barn og spedbarn segner i byens gater. ¹² De roper til sine mødre, "Hvor er brød og vin?" mens de besvimer som sårede i byens gater, mens deres liv ebber ut i deres mødres armer.

¹³ Hva kan jeg si for deg? Hva kan jeg sammenligne deg med, Datter Jerusalem? Hva kan jeg ligne deg med for å trøste deg, Jomfru Datter Sion? Din ødeleggelse er så stor som havet. Hvem kan helbrede deg? ¹⁴ Dine profeters syner var falske og bedrageriske; de avslørte ikke din urett for å avverge din fangenskap. Profetiene de ga deg var villedende og verdiløse. ¹⁵ Alle som går forbi klapper i hendene mot deg; de håner og rister på hodet mot Datter Jerusalem: "Er dette byen som ble kalt skjønnhetens fullkommenhet, hele jordens glede?" ¹⁶ Alle dine fiender åpner munnen vidt mot deg; de hveser og skjærer tenner, og sier: "Vi har fortært henne. Dette er dagen vi har ventet på; vi har levd for å se den." ¹⁷ Herren har gjort det han planla; han har oppfylt sitt ord som han bestemte for lenge siden. Han har revet deg ned uten barmhjertighet, han har latt fienden fryde seg over deg, han har opphøyet dine fienders makt. ¹⁸ Folkets hjerter roper til Herren. Å, mur av Datter Sion, la dine tårer flyte som en elv dag og natt; gi deg selv ingen lindring, la dine øyne ikke få hvile. ¹⁹ Stå opp, rop ut i natten, ved begynnelsen av nattevaktene; utøs ditt hjerte som vann i Herrens nærvær. Løft hendene dine til ham for dine barns liv, som besvimer av sult på hvert gatehjørne. ²⁰ Se, Herre, og overvei: Hvem har du noen gang behandlet slik? Skal kvinner spise sine avkom, barna de har

fostret? Skal prest og profet bli drept i Herrens helligdom? ²¹ Unge og gamle ligger sammen i støvet på gatene; mine unge menn og unge kvinner har falt for sverdet. Du har drept dem på din vredes dag; du har slaktet dem uten barmhjertighet. ²² Som på en høytidsdag, kalte du redsler mot meg på alle kanter; på Herrens vredes dag var det ingen som unnslopp eller overlevde; de jeg brydde meg om og oppdro har min fiende ødelagt.

3 Jeg er mannen som har opplevd lidelse under hans vredes ris. ² Han har drevet meg bort og fått meg til å vandre i mørke, ikke lys; ³ Ja, han har vendt sin hånd mot meg gjentatte ganger hele dagen. ⁴ Han har fått min hud og mitt kjøtt til å eldes, og har knust mine ben. ⁵ Han har beleiret meg og omringet meg med bitterhet og nød. ⁶ Han har latt meg bo i mørke, som de som er døde for lenge siden. ⁷ Han har murt meg inne så jeg ikke kan flykte; han har tynget meg med lenker. ⁸ Selv når jeg roper og ber om hjelp, blir min bønn ikke hørt. ⁹ Han har sperret min vei med steinblokker; han har vridd mine stier. ¹⁰ Han er som en bjørn som lurer i vente, som en løve i skjul. ¹¹ Han har ført meg bort fra stien og revet meg i stykker, etterlatt meg øde. ¹² Han bøyde sin bue og satte meg som mål for sine piler. ¹³ Han har gjennomboret mitt hjerte med piler fra sitt koger. ¹⁴ Jeg har blitt til latter for hele mitt folk; de håner meg i sang hele dagen. ¹⁵ Han har fylt meg med bitterhet og gitt meg malurt å drikke. ¹⁶ Han har knust mine tenner med grus; han har presset meg ned i støvet. ¹⁷ Min sjel kjenner ingen fred; og jeg har glemt hva lykke er. ¹⁸ Så jeg sier: "Min prakt har gått til grunne, og det har også mitt håp fra Herren."

¹⁹ Husk min lidelse og min hjemløshet, bitterheten og gallen. ²⁰ Min sjel husker dem godt og er nedtrykt i meg. ²¹ Likevel minnes jeg dette, og derfor har jeg håp: ²² Herrens miskunn er virkelig uendelig, for hans medfølelse svikter aldri. ²³ De fornyes hver morgen; din trofasthet er stor. ²⁴ "Herren er min del," erklærer min sjel, "derfor vil jeg vente på ham." ²⁵ Herren viser godhet mot dem som setter sitt håp til ham, til den som søker ham. ²⁶ Det er gunstig å vente stille på Herrens frelse. ²⁷ Det er fordelaktig for en mann å bære åket i sin ungdom. ²⁸ La ham sitte alene i stillhet, for Herren har lagt det på ham. ²⁹ La ham begrave ansiktet i støvet—kanskje det er håp. ³⁰ La ham tilby sin kinn til den som slår ham, og la ham bli fylt med vanære. ³¹ Men det er ikke

Klagesangene

Herrens vilje å forkaste for alltid. ³² Selv om han forårsaker sorg, vil han vise medfølelse, i henhold til sin rike miskunn. ³³ For han bringer ikke lidelse eller sorg med vilje til menneskenes barn. ³⁴ Å knuse alle landets fanger under fot, ³⁵ Å nekte en person rettferdighet for Den Høyeste, ³⁶ Å bedra noen i deres rettsak—disse tingene godkjenner ikke Herren. ³⁷ Hvem kan tale og få det til å skje med mindre Herren har befalt det? ³⁸ Kommer ikke både motgang og godt fra Den Høyestes munn? ³⁹ Hvorfor skulle noen levende person klage når de blir straffet for sine synder? ⁴⁰ La oss undersøke og prøve våre veier, og la oss vende tilbake til Herren. ⁴¹ La oss løfte våre hjerter og løfte våre hender til Gud i himmelen; ⁴² Vi har syndet og gjort opprør, og du har holdt tilbake tilgivelse. ⁴³ Du har omhyllt deg med vrede og forfulgt oss; du har drept uten nåde. ⁴⁴ Du har skjult deg med en sky så ingen bønn kan passere gjennom. ⁴⁵ Du har gjort oss til skum og avfall blant folkene. ⁴⁶ Alle våre fiender har talt mot oss med åpne munn. ⁴⁷ Vi har møtt panikk og fallgruver, ødeleggelse og undergang. ⁴⁸ Strømmer av tårer renner fra mine øyne på grunn av ødeleggelsen av min folkedatter. ⁴⁹ Mine øyne vil flyte uopphørlig, uten pause, ⁵⁰ Inntil Herren ser og ser fra himmelen. ⁵¹ Det jeg ser bringer sorg til min sjel på grunn av alle døtrene i min by. ⁵² De som var mine fiender uten grunn forfulgte meg som en fugl. ⁵³ De prøvde å avslutte mitt liv i en grop og kastet steiner på meg; ⁵⁴ Vannet lukket seg over mitt hode, og jeg trodde jeg var avskåret. ⁵⁵ Jeg ropte på ditt navn, Herre, fra dypet av gropen. ⁵⁶ Du hørte min bønn: "Ikke vend et døvt øre til mitt rop om lindring." ⁵⁷ Du kom nær da jeg ropte på deg, og du beroliget meg: "Frykt ikke." ⁵⁸ Du, Herre, tok opp min sak; du gjenopprettet mitt liv. ⁵⁹ Herre, du har sett uretten som er gjort mot meg. Støtt min sak! ⁶⁰ Du har observert all deres hevsn, alle deres planer mot meg. ⁶¹ Herre, du har vært klar over deres fornærmelser, alle deres komplott mot meg— ⁶² Mine angriperes lepper og deres hviskinger er mot meg hele dagen. ⁶³ Observer deres sittende og reising; jeg er deres hånsmå. ⁶⁴ Gjengjeld dem, Herre, i henhold til deres henders verk. ⁶⁵ Legg et slør over deres hjerter, og måtte din forbannelse være over dem! ⁶⁶ Forfølg dem i vrede og eliminer dem fra under Herrens himmel.

ble regnet som rent gull, blir nå ansett som leirkar, verk av en pottemakers hender. ³ Selv sjakaler gir die til sine unger, men mitt folk har blitt grusomme som strutser i ørkenen. ⁴ Den diende barns tunge henger fast ved ganen av tørst; barna ber om brød, men ingen gir dem det. ⁵ De som før søt delikatesser, skjelver nå i gatene; de som ble oppdratt i purpur, ligger nå på askehauger. ⁶ Straffen over mitt folk er større enn synden i Sodoma, som ble omstyrtet i et øyeblikk uten at noen rakte ut en hånd for å hjelpe. ⁷ Deres fyrster var renere enn snø, hvitere enn melk, mer rødmosset på kroppen enn rubiner, deres utseende som lapis lazuli. ⁸ Nå er de mørkere enn sot; de blir ikke gjenkjent i gatene. Huden deres har skrumpet på bena; den er blitt tørr som tre. ⁹ Bedre er de som ble drept med sverd enn de som dør av sult; de visner bort, slått av mangel på markens grøde. ¹⁰ Medfølende kvinner har kocht sine egne barn; de ble mat for dem under ødeleggelsen av mitt folk. ¹¹ Herren har uttømt sin vrede, han har utøst sin brennende harme. Han tente en ild i Sion som fortærte dens grunnvoller. ¹² Verken jordens konger eller noen av verdens innbyggere trodde at fienden og motstanderen kunne komme inn gjennom Jerusalems porter. ¹³ Dette skjedde på grunn av hennes profeters synder og hennes presters misgjerninger, som utøste de rettferdige blod i hennes midte. ¹⁴ De vandret blindt i gatene; de var så tilsølt med blod at ingen våget å røre deres klær. ¹⁵ "Bort! Uren!" ropte folk til dem. "Bort! Bort! Rør oss ikke!" Da de flyktet og vandret omkring, sa folk blant nasjonene: "De kan ikke bli her lenger." ¹⁶ Herren selv har spredt dem; han våker ikke lenger over dem. Prestene får ingen ære, de eldste ingen gunst. ¹⁷ Våre øyne sviktet, forgieves lette vi etter hjelp; fra vårt vaktårn så vi etter en nasjon som ikke kunne frelse oss. ¹⁸ De jaget våre skritt så vi ikke kunne gå i våre gater. Vår ende var nær, våre dager var talt, for vår ende var kommet. ¹⁹ Våre forfølgere var raskere enn ørner på himmelen; de jaget oss over fjellene og lå i bakhold for oss i ørkenen. ²⁰ Våre neres pust, Herrens salvede, ble fanget i deres feller. Vi trodde at under hans skygge skulle vi leve blant nasjonene. ²¹ Gled deg og vær glad, datter Edom, du som bor i landet Us. Men begeret skal også gå til deg; du skal bli beruset og blotte deg. ²² Din straff er fullført, datter Sion; han vil ikke forlenge ditt eksil. Men han vil straffe din synd, datter Edom, og avsløre din ondskap.

4 Hvordan gullet er blitt matt, det rene gullet er forandret! De hellige steinene ligger strødd på hvert gatehjørne. ² Sions dyrebare barn, som før

Klagesangene

5 Husk, Herre, hva som har hendt oss; se og legg merke til vår vanære. ² Vår arv er gitt til fremmede, våre hjem til utlendinger. ³ Vi har blitt som farløse, foreldreløse; våre mødre er som enker. ⁴ Vi må betale for vannet vi drikker; vårt ved får vi til en pris. ⁵ Våre forfølgere er tett bak oss; vi er utmattet og finner ingen hvile. ⁶ Vi har underkastet oss Egypt og Assyria for å sikre nok brød. ⁷ Våre forfedre syndet og er ikke lenger her, men vi bærer konsekvensene av deres feil. ⁸ Tjenere hersker over oss; det er ingen som kan befri oss fra deres grep. ⁹ Vi skaffer vårt brød med fare for våre liv på grunn av sverdet i ørkenen. ¹⁰ Vår hud er så varm som en ovn, feberaktig av hungersnødens herjinger. ¹¹ Kvinner har blitt krenket i Sion, og jomfruer i Judas byer. ¹² Ledere har blitt hengt opp av sine hender; eldste får

ingen respekt. ¹³ Unge menn arbeider ved kvernsteinene; gutter vakler under byrder av ved. ¹⁴ Eldste er fraværende fra byporten; unge menn har sluttet med sin musikk. ¹⁵ Gleden i våre hjerter har forsvunnet; vår dans har blitt til sorg. ¹⁶ Kronen har falt fra vårt hode. Ve oss, for vi har syndet! ¹⁷ Av denne grunn er våre hjerter svake; og på grunn av disse hendelsene blir våre øyne svake; ¹⁸ for Sions berg er øde, med ville dyr som streifer over det. ¹⁹ Du, Herre, regjerer for alltid; din trone varer gjennom alle generasjoner. ²⁰ Hvorfor glemmer du oss bestandig? Hvorfor forlater du oss så lenge? ²¹ Før oss tilbake til deg, Herre, så vi kan vende om; forny våre dager som de en gang var, ²² med mindre du helt har forkastet oss og forblir i vrede mot oss.

1 I det trettiende året, på den femte dagen i den fjerde måneden, mens jeg var blant de bortførte ved elven Kebar, ble himmelen åpnet, og jeg så syner av Gud.² På den femte dagen i måneden, i det femte året av kong Jojakins eksil,³ kom Herrens ord til presten Esekiel, sønn av Buzi, ved elven Kebar i kaldeernes land. Der var Herrens hånd over ham.⁴ Mens jeg så, kom en stormfull vind fra nord, en stor sky med lyn som blinket og et sterkt lys rundt den. I midten av ilden var det noe som lignet glødende metall.⁵ I ilden var det skikkelser som lignet fire levende skapninger, og de hadde en menneskelignende form.⁶ Hver hadde fire ansikter og fire vinger.⁷ Deres ben var rette, og føttene var som kalveføtter, skinnende som polert bronse.⁸ Under vingene på deres fire sider var det menneskehender. Alle fire hadde ansikter og vinger.⁹ Deres vinger rørte ved hverandre; de snudde seg ikke når de beveget seg, hver gikk rett frem.¹⁰ Deres ansikter var slik: hver hadde et menneskeansikt, et løveansikt på høyre side, et okseansikt på venstre side, og et ørneansikt.¹¹ Slik var deres ansikter. Deres vinger var utstrakt oppover; hver hadde to vinger som rørte ved en annen skapning og to som dekket deres kropp.¹² Hver gikk rett frem; hvor ånden ville gå, gikk de, uten å snu seg når de gikk.¹³ Utseendet til de levende skapningene var som brennende kull av ild, som fakler. Ild beveget seg blant skapningene, og lyn blinket fra den.¹⁴ Skapningene fór frem og tilbake som lyn.¹⁵ Mens jeg betraktet de levende skapningene, la jeg merke til et hjul på bakken ved siden av hver skapning med sine fire ansikter.¹⁶ Utseendet til hjulene var som glitrende topas, og alle fire så like ut. De så ut til å være laget som et hjul innenfor et hjul.¹⁷ Når de beveget seg, gikk de i en av de fire retningene uten å trenge å snu når de beveget seg.¹⁸ Deres felger var høye og imponerende, og felgene på alle fire var fulle av øyne rundt omkring.¹⁹ Når de levende skapningene beveget seg, beveget hjulene ved siden av dem seg; og når skapningene løftet seg fra bakken, løftet hjulene seg også.²⁰ Hvor ånden ville gå, gikk de, og hjulene løftet seg sammen med dem, for ånden til de levende skapningene var i hjulene.²¹ Når skapningene beveget seg, beveget hjulene seg; når de sto stille, sto hjulene stille; og når de løftet seg fra bakken, løftet hjulene seg med dem, for ånden til de levende skapningene var i hjulene.²² Over hodene til de levende skapningene var det noe

som så ut som en hvelving, glitrende som krystall, utstrakt over deres hoder.²³ Under hvelvingen var deres vinger utstrakt rett, den ene mot den andre; hver hadde to vinger som dekket kroppen.²⁴ Når skapningene beveget seg, hørte jeg lyden av deres vinger, som brusert av strømmende vann, som stemmen til Den Allmektige, som lyden av en hær. Når de sto stille, senket de vingene.²⁵ Da kom det en stemme fra over hvelvingen over deres hoder mens de sto med senkede vinger.²⁶ Over hvelvingen over deres hoder var det noe som lignet en trone, som lignet lapis lazuli, og på tronen høyt oppe var det en skikkelse som lignet en mann.²⁷ Jeg så at fra det som så ut som hans midje og oppover, så han ut som glødende metall, som om det var fullt av ild, og fra der og ned så han ut som ild, og strålende lys omga ham.²⁸ Stråleglansen rundt ham var som utseendet til en regnbue i skyene på en regnværsdag. Dette var utseendet til likheten av Herrens herlighet. Da jeg så det, falt jeg på mitt ansikt, og jeg hørte stemmen til en som talte.

2 Han sa til meg: «Menneskesønn, stå opp på føttene dine, så skal jeg tale med deg.»² Mens Han talte, kom Ånden inn i meg og satte meg på føttene, og jeg hørte Ham tale til meg.³ Han sa til meg: «Menneskesønn, jeg sender deg til israelittene, et opprørsk folk som har gjort opprør mot Meg; de og deres forfedre har gjort opprør mot Meg til denne dag.⁴ Jeg sender deg til et folk som er frekke og sta, og du skal si til dem: 'Dette sier Herren Gud.'⁵ Enten de lytter eller ikke—for de er et opprørsk hus—skal de vite at en profet har vært blant dem.⁶ Og du, menneskesønn, vær ikke redd for dem eller deres ord. Frykt ikke, selv om tistler og torner omgir deg og du bor blant skorpioner. Bli ikke skremt av deres ord eller deres nærvær, for de er et opprørsk hus.⁷ Du skal overbringe Mitt budskap til dem, uansett om de velger å lytte eller ikke, for de er opprørske.⁸ Men du, menneskesønn, hør hva jeg sier til deg; vær ikke opprørsk som det opprørske huset. Åpne munnen din og spis det jeg gir deg.»⁹ Så så jeg, og se, en hånd ble rakt ut mot meg, og i den var en bokrull.¹⁰ Han bredte den ut foran meg, og den var skrevet på begge sider, med ord av klage, sorg og ve.

3 Så sa Han til meg: «Menneskesønn, fortær det du finner her; spis denne bokrullen, og gå så og tal til Israels hus.»² Så åpnet jeg min munn, og Han ga meg bokrullen å fortære.³ Og Han sa til

meg: "Menneskesønn, fyll din mage og din kropp med denne bokrullen jeg gir deg." Så jeg spiste den, og den var søt som honning i min munn. ⁴ Så sa Han til meg: "Menneskesønn, gå til Israels hus og overbring Mine ord til dem. ⁵ For du blir ikke sendt til et folk med uforståelig tale eller vanskelig språk, men til Israels hus— ⁶ ikke til mange folk med uforståelig tale eller vanskelig språk, hvis ord du ikke kan forstå. Sannelig, hvis jeg hadde sendt deg til dem, ville de ha lyttet til deg. ⁷ Men Israels hus vil ikke være villige til å lytte til deg, for de er ikke villige til å lytte til Meg; alle israelittene er sta og gjenstridige. ⁸ Se, jeg har gjort ditt ansikt like hardt som deres, og din panne like hard som deres. ⁹ Som den hardeste stein, hardere enn flint, har jeg gjort din panne. Frykt dem ikke og bli ikke forferdet av dem, selv om de er et gjenstridig hus." ¹⁰ Dessuten sa Han til meg: "Menneskesønn, ta til ditt hjerte alle de ord jeg skal tale til deg og lytt nøye. ¹¹ Gå nå til ditt folk i eksil og tal til dem. Si til dem: 'Dette sier den suverene Herren,' enten de lytter eller ikke." ¹² Så løftet Ånden meg opp, og jeg hørte en stor rumlende lyd bak meg: "Måtte Herrens herlighet bli priset fra Hans sted!" ¹³ Det var lyden av vingene til de levende skapningene som berørte hverandre og lyden av hjulene ved siden av dem, en stor rumlende lyd. ¹⁴ Så løftet Ånden meg opp og tok meg bort, og jeg gikk i bitterhet og i min ånds vrede, med Herrens sterke hånd over meg. ¹⁵ Jeg kom til de landflyktige som bodde ved Kebar-elven ved Tel-abib, og jeg satt blant dem i syv dager, dypt bedrøvet. ¹⁶ Etter syv dager kom Herrens ord til meg og sa, ¹⁷ "Menneskesønn, jeg har utnevnt deg til en vaktmann for Israels hus; så hør det ord jeg taler og gi dem advarsel fra Meg. ¹⁸ Når jeg erklærer for en ugudelig person, 'Du er dømt til å dø,' og du ikke advarer dem eller taler ut for å vende dem fra deres onde veier for å redde deres liv, vil den ugudelige personen dø for sin synd, og jeg vil holde deg ansvarlig for deres blod. ¹⁹ Men hvis du advarer den ugudelige personen og de ikke vender seg fra sin ugudelighet eller fra sine onde veier, vil de dø for sin synd; likevel vil du ha reddet deg selv. ²⁰ Igjen, når en rettfærdig person vender seg fra sin rettfærdighet og gjør ondt, og jeg plasserer en hindring foran dem, vil de dø. Siden du ikke advarte dem, vil de dø for sin synd, og deres rettfærdige gjerninger vil ikke bli husket, men jeg vil holde deg ansvarlig for deres blod. ²¹ Men hvis du advarer den rettfærdige personen om ikke å synde og

de ikke synder, vil de sikkert leve fordi de tok advarselen, og du vil ha reddet deg selv." ²² Nå var Herrens hånd over meg der, og Han sa til meg: "Reis deg, gå ut til sletten, og der vil jeg tale til deg." ²³ Så jeg reiste meg og gikk ut til sletten, og se, Herrens herlighet sto der, som den hertighet jeg hadde sett ved Kebar-elven, og jeg falt på mitt ansikt. ²⁴ Så kom Ånden inn i meg og satte meg på mine føtter. Han talte med meg og sa: "Gå, lukk deg inne i ditt hus. ²⁵ Og hva angår deg, menneskesønn, vil de binde deg med tau slik at du ikke kan gå ut blant folket. ²⁶ Dessuten vil jeg gjøre din tunge fast til ganen din slik at du vil være taus og ute av stand til å irttesette dem, for de er et gjenstridig hus. ²⁷ Men når jeg taler til deg, vil jeg åpne din munn, og du skal si til dem, 'Dette sier den suverene Herren.' Den som vil lytte, la dem lytte, og den som vil nekte, la dem nekte; for de er et gjenstridig hus.

4 "Nå, menneskesønn, ta en murstein og sett den foran deg, og skriv på den en by—Jerusalem. ² Så legg en beleiring mot den: bygg en beleiringsmur, bygg en rampe, sett opp leirer, og plasser rambukker rundt den. ³ Ta så en jernplate og sett den opp som en jernmur mellom deg og byen, og vend ansiktet ditt mot den. Den skal være under beleiring, og du skal beleire den. Dette skal være et tegn for Israels hus. ⁴ "Legg deg på din venstre side og legg Israels hus' misgjerning på den. Du skal bære deres misgjerning for det antall dager du ligger på den. ⁵ Jeg har gitt deg det samme antall dager som årene for deres misgjerning, 390 dager; slik skal du bære Israels hus' misgjerning. ⁶ Når du har fullført disse dagene, legg deg igjen, denne gangen på din høyre side, og bær Judas hus' misgjerning. Jeg har gitt deg førti dager, en dag for hvert år. ⁷ Vend ansiktet ditt mot Jerusalems beleiring og med blottet arm profeter mot den. ⁸ Jeg vil binde deg med tau så du ikke kan snu deg fra den ene siden til den andre før du har fullført dagene for din beleiring. ⁹ "Ta hvete, bygg, bønner, linser, hirse og spelt; legg dem i en enkelt beholder og lag dem til brød for deg selv. Du skal spise det etter antall dager du ligger på din side, 390 dager. ¹⁰ Maten du spiser skal veies, tjue sekel om dagen; du skal spise det til bestemte tider. ¹¹ Vannet du drikker skal være en sjettedel av en hin etter mål; du skal drikke det til bestemte tider. ¹² Du skal spise det som en byggkake, bakt i deres påsyn over et uvanlig brensel." ¹³ Herren sa, "På denne måten skal Israels

Esekiel

sønner spise sitt brød urent blant de nasjonene hvor jeg vil spre dem.”¹⁴ Da sa jeg, “Å, Herre Gud! Jeg har aldri blitt uren; fra min ungdom til nå har jeg ikke spist noe som døde av seg selv eller ble revet i hjel av dyr, og ingen uren mat har kommet inn i min munn.”¹⁵ Han sa til meg, “Se, jeg vil gi deg kumøkk i stedet for menneskemøkk, så du kan tilberede ditt brød over det.”¹⁶ Han sa så til meg: “Menneskesønn, se, jeg er i ferd med å bryte brødets stav i Jerusalem. De skal spise brød etter vekt og med angst, og drikke vann etter mål og med forferdelse,¹⁷ fordi mat og vann vil være knapt. De vil se på hverandre i redsel og svinne bort i sin skyld.

5 «Menneskesønn, ta et skarpt sverd og bruk det som en barberkniv til å barbere hodet og skjegget ditt. Ta deretter vektskåler og del håret. ² En tredjedel av håret skal du brenne i ilden midt i byen når beleiringens dager er fullført. Ta en annen tredjedel og slå det med sverdet rundt byen, og spre den siste tredjedelen for vinden; for jeg vil forfølge dem med et uskjede sverd. ³ Ta noen få hår fra dem og bind dem i kantene av kappen din. ⁴ Ta noen av disse igjen og kast dem i ilden og brenn dem; derfra skal en ild spre seg til hele Israels hus. ⁵ «Dette sier Herren Gud: Dette er Jerusalem, som jeg har plassert i sentrum av nasjonene, med land rundt henne. ⁶ Likevel har hun gjort opprør mot mine forskrifter mer ondt enn nasjonene, og mot mine lover mer enn landene rundt henne; for de har forkastet mine lover og ikke fulgt mine forskrifter. ⁷ Derfor sier Herren Gud: Fordi dere har vært mer uregjerlige enn nasjonene rundt dere og ikke har fulgt mine lover eller holdt mine forskrifter, og heller ikke tilpasset dere standardene til nasjonene rundt dere, ⁸ derfor sier Herren Gud: Se, jeg er imot deg, Jerusalem, og jeg vil utføre dommer over deg for øynene på nasjonene. ⁹ På grunn av alle dine vederstyggeligheter vil jeg gjøre blant deg det jeg ikke har gjort før og aldri vil gjøre igjen. ¹⁰ Derfor vil foreldre spise sine barn blant deg, og barn vil spise sine foreldre. Jeg vil utføre dommer over deg og spre alle dine overlevende for hver vind. ¹¹ Derfor, så sant jeg lever, sier Herren Gud, fordi du har vanhelliget mitt helligdom med alle dine avskyelige avguder og vederstyggeligheter, vil jeg trekke meg tilbake, og mitt øye vil ikke spare, og jeg vil ikke ha medlidenhet. ¹² En tredjedel av ditt folk vil dø av pest eller omkomme av sult innenfor deg; en tredjedel vil falle for sverdet rundt deg; og en tredjedel vil jeg

spre for hver vind og forfølge med et uskjede sverd. ¹³ Da vil min vrede være utøst, og jeg vil tilfredsstille min harme på dem, og jeg vil bli beroliget. De skal vite at jeg, Herren, har talt i min iver når jeg har utøst min harme på dem. ¹⁴ Jeg vil gjøre deg til en ruin og en skam blant nasjonene rundt deg, for øynene på alle som går forbi. ¹⁵ Du vil være en skam, et objekt for misbruk, en advarsel, og en redsel for nasjonene rundt deg når jeg utfører dommer mot deg i vrede, harme, og sterke irettesettelser. Jeg, Herren, har talt. ¹⁶ Når jeg slipper løs mot deg de dødelige pilene av sult, som er ment for ødeleggelse, vil jeg øke sulten over deg og kutte av din forsyning av brød. ¹⁷ Jeg vil sende sult og ville dyr mot deg, og de vil berøve deg for barn. Pest og blodutgytelse vil feie gjennom deg, og jeg vil bringe sverdet over deg. Jeg, Herren, har talt.»

6 Herrens budskap nådde meg: ² “Menneskesønn, vend ansiktet mot fjellene i Israel og profeter mot dem. ³ Si: ‘Israels fjell, hør ordet fra Den suverene Herren. Dette sier Den suverene Herren til fjellene og høydene, til ravinene og dalene: Se, jeg vil bringe et sverd mot dere, og jeg vil ødelegge deres offerhauger. ⁴ Deres altere skal bli lagt øde og deres røkelsesaltere skal bli knust; jeg vil la de drepte falle foran deres avguder. ⁵ Jeg vil legge likene av israelittene foran deres avguder, og jeg vil spre deres ben rundt deres altere. ⁶ Hvor enn dere bor, skal deres byer bli ruiner og deres offerhauger bli øde, slik at deres altere skal ligge i ruiner og bli ødelagt, deres avguder skal bli knust og få en ende, deres røkelsesaltere skal bli hugget ned, og deres verk utslettet. ⁷ De som er drept skal falle blant dere, og dere skal forstå at jeg er Herren. ⁸ ‘Likevel vil jeg la en rest bli igjen, for noen av dere vil unnsnippe sverdet når dere blir spredd blant nasjonene. ⁹ Da, blant nasjonene hvor de er blitt tatt til fange, vil de som unnsnipper huske meg—hvordan jeg ble bedrøvet av deres utro hjerter som vendte seg bort fra meg, og av deres øyne som begjærte deres avguder. De vil avsky seg selv for det onde de har gjort og for alle deres avskyelige handlinger. ¹⁰ Og de skal forstå at jeg er Herren; jeg talte ikke forgjeves at jeg ville bringe denne katastrofen over dem. ¹¹ ‘Dette sier Den suverene Herren: Klapp i hendene, stamp med føttene og rop “Ve!” på grunn av alle de onde avskyelighetene til Israels hus, for de skal falle for sverdet, hungersnøden og pesten. ¹² De som er langt borte skal dø av pest, de som er

nær skal falle for sverdet, og de som overlever og blir spart skal dø av hungersnød. Slik vil jeg tømme min vrede over dem. ¹³ Og dere skal forstå at jeg er Herren, når de drepte ligger blant deres avguder rundt deres altere, på hver høyde og på alle fjelltopper, under hvert utbredt tre og hver løvfyllt eik—stedene hvor de ofret velluktende røkelse til alle deres avguder. ¹⁴ Jeg vil strekke ut min hånd mot dem og gjøre landet til et øde avfall fra villmarken til Diblah—hvor enn de bor. Da skal de forstå at jeg er Herren.”

7 Og Herrens ord kom til meg, og det lød så: ² “Og du, menneskesønn, så sier Herren Gud til Israels land: ‘Enden! Enden kommer over de fire hjørnene av landet. ³ Nå er enden over deg, og jeg vil slippe løs min vrede mot deg; jeg vil dømme deg etter dine veier og la alle dine avskyeligheter komme over deg. ⁴ Mitt øye skal ikke vise medlidenhet, og jeg vil ikke spare deg. Jeg vil gjengjelde deg etter dine veier, og dine avskyeligheter skal være blant deg. Da skal du kjenne at jeg er Herren.’ ⁵ Så sier Herren Gud: ‘Ulykke! En enestående ulykke! Se, den kommer! ⁶ Enden er kommet! Enden er kommet! Den har våknet mot deg; se, den kommer!’ ⁷ Under er kommet over deg, du som bor i landet. Tiden er kommet, dagen er nær—panikk i stedet for gledeshyl på fjellene. ⁸ Nå vil jeg snart utøse min vrede over deg og bruke opp min harme mot deg. Jeg vil dømme deg etter dine veier og la alle dine avskyeligheter komme over deg. ⁹ Mitt øye skal ikke vise medlidenhet, og jeg vil ikke spare deg. Jeg vil gjengjelde deg etter dine veier, mens dine avskyeligheter er midt iblant deg. Da skal du kjenne at det er jeg, Herren, som slår. ¹⁰ ‘Se, dagen! Se, den kommer! Underet har brutt frem; staven har blomstret, hovmodet har blomstret. ¹¹ Vold har oppstått, en stav for å straffe de ugudelige. Ingen av dem skal bli igjen, ingen av deres mengde, ingen av deres rikdom, eller noe av verdi. ¹² Øyeblikket er kommet, og dagen er her. La verken kjøperen glede seg eller selgeren sørge, for vreden er over hele deres mengde. ¹³ Sannelig, selgeren vil ikke få tilbake det han solgte i deres levetid; for synet angående hele deres mengde vil ikke bli avverget, og ingen av dem vil bevare sitt liv ved sin urett. ¹⁴ ‘De har blåst i trompeten og gjort alt klart, men ingen vil gå til kamp, for min vrede er mot hele deres mengde. ¹⁵ Sverdet er utenfor byen, og pest og

hungersnød er innenfor. De som er på marken vil dø ved sverdet, mens hungersnød og pest vil fortære dem i byen. ¹⁶ Selv når deres overlevende flykter, vil de flykte til fjellene som dalenes duer, alle sammen stønner, hver for sin egen urett. ¹⁷ Alle hender vil henge slapt, og hvert kne vil være vått av urin. ¹⁸ De vil ta på seg sekkestrie, og skjelving vil overvelde dem. Skam vil være på alle ansikter, og en skallet flekk på alle deres hoder. ¹⁹ De vil kaste sitt sølv ut i gatene, og deres gull vil bli en avskyelig ting. Deres sølv og gull vil ikke kunne redde dem på Herrens vredes dag. De kan ikke tilfredsstille sin sult eller fylle sine mager, for deres urett har blitt en årsak til snubling. ²⁰ De stolte på sine vakre smykker og brukte dem til å lage sine avskyelige avguder. De gjorde det til avskyelige bilder; derfor vil jeg gjøre det til en avskyelig ting for dem. ²¹ Og jeg vil overgi det til fremmede som bytte, og til jordens ugudelige som rov; og de vil vanhellige det. ²² Jeg vil vende mitt ansikt bort fra dem, og de vil vanhellige min skatt; røvere vil komme inn og vanhellige det. ²³ ‘Forbered lenker! For landet er fylt med blodutgytelse, og byen er full av vold. ²⁴ Derfor vil jeg bringe de mest ugudelige av nasjonene for å ta eierskap til deres hus. Jeg vil sette en stopper for de mektiges stolthet, og deres helligdommer vil bli vanhelliget. ²⁵ Når frykt kommer, vil de søke fred, men den vil ikke bli funnet. ²⁶ Ulykke etter ulykke vil komme, og rykte etter rykte. De vil søke et syn fra en profet, men loven vil være tapt fra presten, og råd fra de eldste. ²⁷ Kongen vil klage, fyrsten vil bli innhyllt i fortvilelse, og folkets hender i landet vil skjelve. Jeg vil behandle dem etter deres oppførsel, og etter deres egne standarder vil jeg dømme dem. Da skal de kjenne at jeg er Herren.”

8 I det sjette året, på den femte dagen i den sjette måneden, mens jeg satt i mitt hus med Judas eldste foran meg, kom Herrens hånd over meg der. ² Jeg så, og det var noe som lignet utseendet til en mann. Fra hans midje og nedover så han ut som ild, og fra hans midje og oppover hadde han utseendet til glødende, skinnende metall. ³ Han rakte ut det som så ut som en hånd og tok meg i håret på hodet. Ånden løftet meg opp mellom jorden og himmelen og førte meg i Guds syner til Jerusalem, til inngangen til nordporten i den indre forgården, der avguden som vekker sjalusi var plassert. ⁴ Og der var Herrens herlighet, som synet jeg hadde sett på sletten. ⁵ Så sa han til meg:

«Menneskesønn, se mot nord.» Så jeg så mot nord, og der, nord for alterporten, var denne sjalusiguden ved inngangen. ⁶ Og han sa til meg: «Menneskesønn, ser du hva de gjør—de fullstendig avskyelige tingene Israels hus begår her, ting som vil drive meg langt bort fra min helligdom? Men du vil se enda større avskyeligheter.» ⁷ Så førte han meg til inngangen til forgården, og jeg så og så et hull i veggen. ⁸ Han sa til meg: «Menneskesønn, grav nå gjennom veggen.» Så jeg gravde gjennom veggen og fant en inngang. ⁹ Og han sa til meg: «Gå inn og observer de onde og avskyelige handlingene de begår her.» ¹⁰ Så jeg gikk inn og så, og jeg så avbildet over hele veggene alle slags krypdyr og urene dyr, og alle avgudene til Israels hus. ¹¹ Foran dem sto sytti eldste av Israels hus, og Ja'asanjas sønn av Sjafan var blant dem. Hver hadde et røkelseskår i hånden, og duften av røkelsesskyen steg opp. ¹² Han sa til meg: «Menneskesønn, har du sett hva de eldste i Israels hus gjør i mørket, hver ved helligdommen til sin egen avgud? De sier: 'Herren ser oss ikke; Herren har forlatt landet.'» ¹³ Igjen sa han: «Du vil se dem gjøre enda større avskyeligheter.» ¹⁴ Så førte han meg til inngangen til nordporten i Herrens hus, og jeg så kvinner sitte der og sørge over Tammuz. ¹⁵ Han sa til meg: «Ser du dette, menneskesønn? Du vil se enda større avskyeligheter enn disse.» ¹⁶ Han førte meg så inn i den indre forgården i Herrens hus, og der ved inngangen til tempelet, mellom forhallen og alteret, var det omkring tjuefem menn. Med ryggen vendt mot Herrens tempel og ansiktene mot øst, bøyde de seg ned mot solen i øst. ¹⁷ Han sa til meg: «Har du sett dette, menneskesønn? Er det en bagatell for Judas hus å begå de avskyelige tingene de gjør her? Må de også fylle landet med vold og stadig provosere meg til vrede? Se på dem som setter grenen til nesen! ¹⁸ Derfor vil jeg handle med dem i vrede; jeg vil ikke se på dem med medlidenhet eller spare dem. Selv om de roper ut i mine ører med høy røst, vil jeg ikke lytte til dem.»

9 Så hørte jeg en høy røst som ropte ut i min nærhet: «Før frem dem som er utpekt til å utføre dom over byen, hver med et ødeleggelsesvåpen i hånden.» ² Og jeg så seks menn komme fra retningen av den øvre porten, som vender mot nord, hver med et dødelig våpen. Blant dem var en mann kledd i lin med et skriveredskap ved hoften. De kom inn og sto ved siden av bronshalteret. ³ Nå steg Israels Guds herlighet opp fra

kjerubene, hvor den hadde vært, til templets terskel. Så kalte Han på mannen kledd i lin som hadde skriveredskapet ved hoften. ⁴ Og Herren sa til ham: «Gå gjennom byen Jerusalem og merk pannen til dem som sørger og klager over alle styggedommene som blir begått i den.» ⁵ Til de andre sa Han i min høring: «Følg ham gjennom byen og slå; la deres øyne ikke vise medlidenhet og spar ikke. ⁶ Slakt de gamle mennene, de unge mennene, jomfruen, barna og kvinnene, men rør ikke noen som har merket. Begynn ved min helligdom.» Så de begynte med de eldste som var foran tempelet. ⁷ Så sa Han til dem: «Uren tempelet og fyll forgårdene med de drepte. Gå ut!» Så de gikk ut og slo folket i byen. ⁸ Mens de slo folket og jeg alene var igjen, falt jeg på mitt ansikt og ropte ut, og sa: «Å, Herre Gud! Vil Du ødelegge hele resten av Israel ved å utøse Din vrede over Jerusalem?» ⁹ Så sa Han til meg: «Skyldet til Israels hus og Juda er overmåte stor, og landet er fullt av blodutgytelse, og byen er full av forvrengning; for de sier: 'Herren har forlatt landet, og Herren ser ikke!' ¹⁰ Likevel vil jeg ikke vise medlidenhet, og jeg vil ikke spare dem, for jeg vil bringe deres handlinger over deres egne hoder.» ¹¹ Da se, mannen kledd i lin, med skriveredskapet ved hoften, rapporterte og sa: «Jeg har utført alt Du befalte meg.»

10 Jeg så, og over hodene på kjerubene viste det seg noe som lignet en trone laget av safirstein, som lignet en trone i hvelvingen over dem. ² Og Herren talte til mannen kledd i lin, og sa: «Gå inn blant hjulene under kjerubene, og fyll hendene dine med brennende kull fra blant kjerubene, og spre dem over byen.» Og han gikk inn mens jeg så på. ³ Kjerubene var plassert på høyre side av tempelet da mannen gikk inn, og skyen fylte den indre gårdsplassen. ⁴ Da steg Herrens herlighet opp fra over kjerubene til terskelen av tempelet. Tempelet ble fylt med skyen, og gårdsplassen ble fylt med glansen av Herrens herlighet. ⁵ Lyden av kjerubenes vinger ble hørt helt til den ytre gårdsplassen, som Guds Allmektiges stemme når Han taler. ⁶ Da Herren instruerte mannen i lin, «Ta ild fra blant hjulene, fra blant kjerubene,» gikk han inn og sto ved siden av et hjul. ⁷ En av kjerubene rakte ut hånden til ilden blant dem, tok noen kull, og la dem i hendene på mannen i lin, som tok dem og gikk ut. ⁸ Under kjerubenes vinger, så det ut til å være noe som menneskehender. ⁹ Jeg så, og det var fire hjul

ved siden av kjerubene, ett hjul ved siden av hver kjerub; hjulene glitret som en Tarsis-stein. ¹⁰ Når det gjelder deres utseende, så de fire like ut, som om ett hjul var innenfor et annet hjul. ¹¹ Når de beveget seg, gikk de i en av de fire retningene uten å snu seg mens de gikk; de beveget seg i den retningen de vendte, uten å snu seg. ¹² Hele kroppene deres, inkludert ryggene, hendene, vingene, og hjulene, var dekket med øyne rundt omkring. ¹³ Jeg hørte hjulene bli omtalt som "de virvlende hjulene." ¹⁴ Hver av kjerubene hadde fire ansikter: det første var ansiktet til en kjerub, det andre ansiktet til et menneske, det tredje ansiktet til en løve, og det fjerde ansiktet til en ørn. ¹⁵ Da steg kjerubene oppover. Dette var de levende skapningene jeg hadde sett ved elven Kebar. ¹⁶ Når kjerubene beveget seg, beveget hjulene seg ved siden av dem; og når kjerubene løftet vingene for å stige opp fra bakken, holdt hjulene seg ved siden av dem. ¹⁷ Når kjerubene sto stille, sto hjulene stille; og når de steg, steg hjulene med dem, for ånden til de levende skapningene var i dem. ¹⁸ Da forlot Herrens herlighet terskelen til tempelet og sto over kjerubene. ¹⁹ Mens jeg så på, spredte kjerubene vingene sine og steg opp fra bakken, med hjulene ved siden av dem, og de sto ved inngangen til østporten til Herrens hus, og Israels Guds herlighet var over dem. ²⁰ Dette var de levende skapningene jeg hadde sett under Israels Gud ved elven Kebar, og jeg innså at de var kjeruber. ²¹ Hver hadde fire ansikter og fire vinger, og under vingene deres var formen av menneskehender. ²² Ansiktene deres var de samme som de jeg hadde sett ved elven Kebar. Hver og en beveget seg rett frem.

11 Ånden løftet meg opp og førte meg til østporten av Herrens hus, som vender mot øst. Der, ved inngangen til porten, var det tjuefem menn, og blant dem la jeg merke til Ja'asanja, sønn av Assur, og Pelatja, sønn av Benaja, folkets ledere. ² Han sa til meg: "Menneskesønn, dette er mennene som pønsker ut ondskap og gir onde råd i denne byen. ³ De sier: 'Er det ikke tid for å bygge hus? Denne byen er gryten, og vi er kjøttet i den.' ⁴ Så tal profetier mot dem; profeter, menneskesønn." ⁵ Da kom Herrens Ånd over meg, og Han instruerte meg til å si: "Dette sier Herren: Dette er hva dere tenker, Israels hus, men jeg kjenner deres tanker. ⁶ Dere har drept mange i denne byen og fylt dens gater med døde. ⁷ Derfor sier den

suverene Herren: Likene dere har lagt i byen er kjøttet, og denne byen er gryten, men jeg vil føre dere ut av den. ⁸ Dere frykter sverdet, og sverdet er hva jeg vil bringe over dere, erklærer den suverene Herren. ⁹ Jeg vil føre dere ut av byen og overgi dere til utlendinger, og utføre dommer mot dere. ¹⁰ Dere vil falle for sverdet, og jeg vil dømme dere ved Israels grenser. Da skal dere vite at jeg er Herren. ¹¹ Denne byen skal ikke være en gryte for dere, og dere skal ikke være kjøttet inni den; jeg vil dømme dere ved Israels grenser. ¹² Og dere skal vite at jeg er Herren, for dere har ikke fulgt mine forskrifter eller holdt mine lover, men har tilpasset dere skikkene til nasjonene rundt dere." ¹³ Mens jeg profeterte, døde Pelatja, sønn av Benaja. Jeg falt ned med ansiktet mot jorden og ropte høyt: "Å, suverene Herre! Vil du fullstendig ødelegge resten av Israel?" ¹⁴ Da nådde et budskap fra Herren meg: ¹⁵ "Menneskesønn, dine brødre, dine slektninger, dine medfanger, og hele Israels hus, alle sammen, er de som innbyggerne i Jerusalem har sagt om: 'Hold dere borte fra Herren; dette landet er gitt oss som vår eiendom.' ¹⁶ Derfor si: 'Dette sier den suverene Herren: Selv om jeg har sendt dem langt bort blant nasjonene og spredt dem blant landene, har jeg vært en helligdom for dem en liten stund i landene hvor de har dratt.' ¹⁷ Derfor si: 'Dette sier den suverene Herren: Jeg vil samle dere fra folkene og bringe dere tilbake fra landene hvor dere har blitt spredt, og jeg vil gi dere Israels land.' ¹⁸ Når de vender tilbake, vil de fjerne alle dets avskyelige ting og vederstyggeligheter. ¹⁹ Jeg vil gi dem et samlet hjerte og legge en ny ånd i dem; jeg vil fjerne deres steinhjerte og gi dem et kjøtt hjerte. ²⁰ Da vil de følge mine forskrifter og være nøye med å holde mine lover. De skal være mitt folk, og jeg vil være deres Gud. ²¹ Men for dem hvis hjerter følger deres avskyelige ting og vederstyggeligheter, vil jeg bringe deres oppførsel ned over deres egne hoder, erklærer den suverene Herren." ²² I det øyeblikket strakte kjerubene, med hjulene ved siden av dem, ut sine vinger, og Israels Guds herlighet var over dem. ²³ Herrens herlighet steg opp fra byen og sto over fjellet øst for den. ²⁴ Ånden løftet meg opp og førte meg til de bortførte i Kaldea, i synet gitt av Guds Ånd. Så forlot synet jeg hadde sett meg, ²⁵ og jeg fortalte de bortførte alle de tingene som Herren hadde åpenbart.

12 Et budskap fra Herren kom til meg, ² "Menneskesønn, du bor midt i et opprørsk hus. De har øyne å se med, men ser ikke, og ører å høre med, men hører ikke, for de er et opprørsk hus. ³ Derfor, menneskesønn, gjør i stand dine eiendeler for eksil og dra i eksil om dagen for deres øyne; Flytt fra ditt sted til et annet sted for deres øyne; kanskje de vil forstå, selv om de er et opprørsk hus. ⁴ Ta ut dine eiendeler om dagen for deres øyne, som bagasje for eksil. Så skal du gå ut om kvelden for deres øyne, som de som går i eksil. ⁵ I deres nærvær, grav gjennom veggen og ta dine eiendeler ut gjennom den. ⁶ Løft dine eiendeler på skulderen for deres øyne og bær dem ut i mørket. Dekk til ansiktet ditt så du ikke kan se landet, for jeg har gjort deg til et tegn for Israels hus." ⁷ Så jeg gjorde som jeg ble befalt. Om dagen tok jeg ut mine eiendeler, pakket for eksil. Så om kvelden gravde jeg gjennom veggen med hendene mine. Jeg gikk ut i mørket, bærende mine eiendeler på skulderen mens de så på. ⁸ Om morgenen kom et annet budskap fra Herren til meg, ⁹ "Menneskesønn, har ikke Israels hus, det opprørske huset, sagt til deg, 'Hva gjør du?' ¹⁰ Si til dem, 'Dette sier den suverene Herren: Denne profetien gjelder fyrsten i Jerusalem og hele Israels hus som er der.' ¹¹ Si til dem, 'Jeg er et tegn for dere.' Akkurat som jeg har gjort, slik vil det bli gjort mot dem; de vil gå i eksil, i fangenskap. ¹² Fyrsten blant dem vil løfte sine eiendeler på skulderen i mørket og gå ut. Et hull vil bli gravd i veggen for ham å gå gjennom. Han vil dekke til ansiktet sitt så han ikke kan se landet. ¹³ Jeg vil spre mitt nett for ham, og han vil bli fanget i min snare. Jeg vil føre ham til Babylon i kaldeernes land, men han vil ikke se det, og der vil han dø. ¹⁴ Jeg vil spre til vinden alle som er rundt ham—hans stab og alle hans tropper—og jeg vil forfølge dem med et dratt sverd. ¹⁵ De vil erkjenne at jeg er Herren når jeg sprer dem blant nasjonene og sprer dem gjennom landene. ¹⁶ Men jeg vil spare noen få av dem fra sverdet, hungersnøden og pesten, så de kan fortelle om alle sine avskyelige handlinger blant nasjonene hvor de går, og de vil vite at jeg er Herren." ¹⁷ Dessuten kom et annet budskap fra Herren til meg, ¹⁸ "Menneskesønn, spis ditt brød med skjelving og drikk ditt vann med skjelving og angst. ¹⁹ Så si til folket i landet, 'Dette sier den suverene Herren om innbyggerne i Jerusalem og Israels land: De vil spise sitt brød med angst og drikke sitt vann med skrek,

fordi deres land vil bli ribbet for sin fylde på grunn av volden til alle som bor der. ²⁰ De bebodde byene vil bli lagt øde, og landet vil bli øde. Da vil dere vite at jeg er Herren.'" ²¹ Så kom et annet budskap fra Herren til meg, ²² "Menneskesønn, hva er dette ordtaket dere har i Israels land, som sier, 'Dagene går og hver visjon kommer til intet'? ²³ Derfor si til dem, 'Dette sier den suverene Herren: Jeg vil gjøre slutt på dette ordtaket, og de vil ikke lenger sitere det i Israel.' Fortell dem, 'Dagene er nær når hver visjon vil bli oppfylt. ²⁴ For det vil ikke lenger være falske visjoner eller bedragerske spådommer blant Israels hus. ²⁵ For jeg, Herren, vil tale hva enn ord jeg taler, og det vil bli oppfylt uten forsinkelse. For i deres dager, dere opprørske hus, vil jeg tale ordet og utføre det,' erklærer den suverene Herren." ²⁶ I tillegg kom et annet budskap fra Herren til meg, ²⁷ "Menneskesønn, se, Israels hus sier, 'Visjonen han ser er for mange år fra nå, og han profeterer om den fjerne fremtid.' ²⁸ Derfor si til dem, 'Dette sier den suverene Herren: Ingen av mine ord vil bli forsinket lenger. Hva enn ord jeg taler vil bli utført,' erklærer den suverene Herren."

13 Herrens ord kom til meg, og det lød: ² "Menneskesønn, profetér mot profetene i Israel som profeterer. Si til dem som profeterer av egen inspirasjon: 'Hør Herrens ord!' ³ Dette er hva den suverene Herren erklærer: Ve de tåpelige profetene som følger sin egen ånd og ikke har sett noe! ⁴ Dine profeter, Israel, er som sjakaler blant ruineene. ⁵ Dere har ikke gått opp til bruddene i muren, heller ikke bygget en mur rundt Israels hus for å stå fast i striden på Herrens dag. ⁶ Deres syner er bedragerske og deres spådommer en løgn. De sier: 'Herren erklærer,' når Herren ikke har sendt dem, likevel forventer de at deres ord skal bli oppfylt. ⁷ Har dere ikke vært vitne til falske syner og talt løgnaktige spådommer når dere sier: 'Herren erklærer,' selv om jeg ikke har talt? ⁸ Derfor er dette hva den suverene Herren sier: Fordi dere har talt falskt og sett løgner, er jeg imot dere, erklærer den suverene Herren. ⁹ Min hånd vil være mot profetene som ser falske syner og uttaler løgnaktige spådommer. De vil ikke være en del av mitt folks råd, heller ikke vil de bli oppført i Israels hus' register, og de vil ikke komme inn i Israels land. Da skal dere vite at jeg er den suverene Herren. ¹⁰ Fordi de har ledet mitt folk vill, og sagt: "Fred," når det ikke er fred, og når en mur blir bygget, dekker de den med

kalk; ¹¹ derfor si til dem som dekker den med kalk at den vil falle. Kraftig regn vil komme, og jeg vil sende haglstein som styrter ned, og en voldsom vind vil bryte ut. ¹² Når muren kollapser, vil folk ikke spørre: "Hvor er kalken dere dekket den med?" ¹³ Derfor er dette hva den suverene Herren erklærer: I min vrede vil jeg slippe løs en voldsom vind, og i min harme vil haglstein og regnskyll falle med ødeleggende raseri. ¹⁴ Jeg vil rive ned muren dere har dekket med kalk og jevne den med jorden slik at dens fundament blir blottlagt. Når den faller, vil dere omkomme innenfor den; og dere skal vite at jeg er Herren. ¹⁵ Så vil jeg bruke min vrede mot muren og mot dem som dekket den med kalk. Jeg vil si til dere: "Muren er borte og det samme er de som kalket den, ¹⁶ de profetene i Israel som talte om fred for Jerusalem når det ikke var fred," erklærer den suverene Herren. ¹⁷ Nå, menneskesønn, vend ditt ansikt mot døtrene av ditt folk som profetere av egen fantasi. Profetér mot dem ¹⁸ og si: 'Dette er hva den suverene Herren erklærer: Ve de kvinner som syr magiske sjarm på alle håndledd og lager slør for hoder av enhver høyde for å fange sjeler. Vil dere fange mitt folks liv, men bevare deres eget?' ¹⁹ For noen få håndfuller bygg og brødsmler har dere vanhelliget meg blant mitt folk, ved å drepe dem som ikke skulle dø og holde i live dem som ikke skulle leve, ved å lyve for mitt folk som lytter til løgner. ²⁰ Derfor er dette hva den suverene Herren erklærer: Jeg er imot deres magiske sjarm som dere fanger folk med som fugler, og jeg vil rive dem fra deres armer; jeg vil sette fri de folkene dere fanger som fugler. ²¹ Jeg vil fjerne deres slør og redde mitt folk fra deres hender, og de vil ikke lenger bli bytte for deres makt. Da skal dere vite at jeg er Herren. ²² Fordi dere har motløsnet de rettferdige med deres løgner, når jeg ikke hadde brakt dem sorg, og fordi dere har oppmuntrert de onde til ikke å vende seg fra deres onde veier og redde deres liv, ²³ derfor vil dere ikke lenger se falske syner eller praktisere spådom. Jeg vil redde mitt folk fra deres hender. Da skal dere vite at jeg er Herren."

14 Noen av de eldste i Israel kom til meg og satte seg foran meg. ² Og Herrens ord kom til meg: ³ "Menneskesønn, disse mennene har satt opp avguder i sine hjerter og plassert en snublestein av urett foran sine ansikter. Skal jeg tillate dem å rådspørre meg i det hele tatt? ⁴ Derfor skal du tale til dem og si: 'Dette sier Herren Gud: Når

noen av Israels hus setter opp avguder i sitt hjerte og plasserer en snublestein av urett foran sitt ansikt, og så kommer til profeten, vil jeg, Herren, svare dem i samsvar med deres avgudsdyrkelse. ⁵ Jeg vil gjøre dette for å vinne tilbake hjertene til Israels hus, som alle har vendt seg bort fra meg for sine avguder.' ⁶ "Derfor skal du si til Israels hus: 'Dette sier Herren Gud: Omvend dere og vend dere bort fra deres avguder, og gi avkall på alle deres avskyelige gjerninger! ⁷ Når noen av israelittene eller noen utlending som bor i Israel skiller seg fra meg, setter opp avguder i sitt hjerte, og plasserer en snublestein av urett foran sitt ansikt, og så kommer til en profet for å rådspørre meg, vil jeg, Herren, svare dem selv. ⁸ Jeg vil vende mitt ansikt mot den personen og gjøre dem til et tegn og et ordtak, og jeg vil fjerne dem fra mitt folk. Da skal dere vite at jeg er Herren. ⁹ Og hvis profeten blir lokket til å tale et ord, er det jeg, Herren, som har lokket den profeten, og jeg vil rekke ut min hånd mot ham og eliminere ham fra blant mitt folk Israel. ¹⁰ De vil bære sin straff—profeten vil være like skyldig som den som rådspør ham. ¹¹ Da vil Israels hus ikke lenger vandre bort fra meg, og de vil ikke gjøre seg urene med alle sine overtredelser. De skal være mitt folk, og jeg vil være deres Gud, sier Herren Gud." ¹² Og Herrens ord kom til meg: ¹³ "Menneskesønn, hvis et land synder mot meg ved å være troløst, og jeg rekker ut min hånd mot det for å ødelegge dets matforsyning og sende hungersnød over det og eliminere både menneskeliv og dyreliv, ¹⁴ selv om disse tre menn—Noa, Daniel og Job—var i det, kunne de bare redde seg selv ved sin rettferdighet, sier Herren Gud. ¹⁵ Hvis jeg skulle sende ville dyr gjennom landet og de avfolker det, slik at det blir øde så ingen kan passere gjennom det på grunn av dyrene, ¹⁶ så sant jeg lever, sier Herren Gud, selv om disse tre menn var i det, kunne de ikke redde sine sønner eller døtre. De alene ville bli reddet, men landet ville være øde. ¹⁷ Eller hvis jeg bringer et sverd mot det landet og sier: 'La sverdet gå gjennom landet,' og jeg eliminerer menneskeliv og dyreliv fra det, ¹⁸ så sant jeg lever, sier Herren Gud, selv om disse tre menn var i det, kunne de ikke redde sine sønner eller døtre. De alene ville bli reddet. ¹⁹ Eller hvis jeg sender en pest inn i det landet og utøser min vrede over det gjennom blodutgytelse, og eliminerer menneskeliv og dyreliv, ²⁰ så sant jeg lever, sier Herren Gud, selv om Noa, Daniel og Job var i det, kunne de ikke redde sine

sønner eller døtre. De ville bare redde seg selv ved sin rettferdighet. ²¹ For dette er hva Herren Gud sier: Hvor mye verre vil det ikke være når jeg sender mine fire alvorlige dommer mot Jerusalem—sverd, hungersnød, ville dyr og pest—for å eliminere menneskeliv og dyreliv! ²² Likevel vil det være noen overlevende—sønner og døtre som vil bli brakt ut. De vil komme til deg, og når du ser deres oppførsel og handlinger, vil du bli trøstet med hensyn til katastrofen jeg har brakt over Jerusalem—hver katastrofe jeg har brakt over det. ²³ Du vil bli trøstet når du ser deres oppførsel og handlinger, for du vil vite at jeg ikke har gjort noe i det uten grunn, sier Herren Gud."

15 Herrens ord kom til meg, og det lød: ² "Menneskesønn, hvordan er veden fra en vintre bedre enn noen gren fra trærne i skogen? ³ Kan det tas ved fra den for å lage noe nyttig? Kan det til og med lages en plugg av den for å henge noe på? ⁴ Hvis den kastes i ilden som brensel, og ilden fortærer begge ender og svir midten, er den da nyttig til noe? ⁵ Mens den var hel, ble den ikke laget til noe. Hvor mye mindre kan den brukes til noe når den er fortært av ild og svidd? ⁶ Derfor sier den suverene Herren: Akkurat som veden fra vintreet blant trærne i skogen gis til ilden som brensel, slik vil jeg behandle innbyggerne i Jerusalem. ⁷ Jeg vil vende mitt ansikt mot dem. Selv om de har kommet ut av ilden, vil ilden fortsatt fortære dem. Og dere skal vite at jeg er Herren når jeg vender mitt ansikt mot dem. ⁸ Jeg vil gjøre landet øde fordi de har handlet troløst, erklærer den suverene Herren."

16 Et budskap fra Herren kom til meg: ² "Menneske, informer Jerusalem om hennes avskyelige handlinger. ³ og si: 'Dette sier den suverene Herren til Jerusalem: Din opprinnelse og fødsel var i Kanaans land; din far var en amoritt og din mor en hetitt. ⁴ Den dagen du ble født, ble ikke din navlestreng kuttet, og du ble ikke vasket med vann for å rense deg; du ble ikke gnidd med salt eller svøpt i tøy. ⁵ Ingen så på deg med medlidenhet eller hadde medfølelse for å gjøre noen av disse tingene for deg. Snarere ble du kastet ut på den åpne marken, for du ble foraktet den dagen du ble født. ⁶ 'Så gikk jeg forbi og så deg vri deg i ditt blod, og jeg sa til deg i ditt blod: "Lev!" ⁷ Jeg fikk deg til å vokse som en plante på marken. Du vokste opp

og utviklet deg, nådde alderen for fine smykker; dine bryster ble formet og ditt hår hadde vokst, men du var naken og bar. ⁸ 'Senere gikk jeg forbi, og da jeg så deg, var du i alderen for kjærlighet. Jeg bredte kanten av mitt plagg over deg og dekket din nakenhet. Jeg ga deg min høytidelige ed og inngikk en pakt med deg, erklærer den suverene Herren, og du ble min. ⁹ 'Jeg badet deg med vann og vasket blodet av deg og salvet deg med olje. ¹⁰ Jeg kledde deg med broderte klær og satte sandaler av fint lær på deg. Jeg svøpte deg i fint lin og dekket deg med silke. ¹¹ Jeg smykket deg med smykker: Jeg satte armbånd på dine hånledd og et halskjede rundt din hals, ¹² og jeg satte en ring i din nese, øredobber i dine ører, og en vakker krone på ditt hode. ¹³ Slik ble du smykket med gull og sølv; dine klær var av fint lin, silke og brodert tøy. Din mat var fint mel, honning og olivenolje. Du ble overmåte vakker og avanserte til kongelighet. ¹⁴ Din berømmelse spredte seg blant nasjonene på grunn av din skjønnhet, for den var perfekt på grunn av den prakt jeg hadde gitt deg, erklærer den suverene Herren. ¹⁵ 'Men du stolte på din skjønnhet og ble utro på grunn av din berømmelse. Du sløste dine gunster på hvem som helst som gikk forbi, og din skjønnhet ble hans. ¹⁶ Du tok noen av dine klær for å lage prangende høye steder, hvor du drev din prostitusjon. Slike ting bør ikke skje, og de bør ikke forekomme. ¹⁷ Du tok også de fine smykkene jeg ga deg, laget av mitt gull og sølv, og du laget mannlige bilder og drev prostitusjon med dem. ¹⁸ Og du tok dine broderte klær for å pryde dem, og du tilbød min olje og røkelse foran dem. ¹⁹ Også maten jeg ga deg—det fine melet, olivenoljen og honningen jeg ga deg å spise—tilbød du som en beroligende aroma foran dem. Det er hva som skjedde, erklærer den suverene Herren. ²⁰ 'Dessuten tok du dine sønner og døtre som du fødte til meg og ofret dem til avguder for å bli fortært. Var ikke dine obskøne praksiser nok? ²¹ Du satte mine barn til døden og ofret dem til avguder ved å føre dem gjennom ilden. ²² I alle dine avskyelige praksiser og din prostitusjon, husket du ikke dagene i din ungdom, da du var naken og bar, vridde deg i ditt blod. ²³ 'Ve! Ve til deg, erklærer den suverene Herren. I tillegg til all din ondskap, ²⁴ bygde du en haug for deg selv og laget et høyt sted på hvert offentlig torg. ²⁵ På hvert gatehjørne bygde du dine høye steder og fornedret din skjønnhet, spredte dine ben med økende promiskuitet til hver

Esekiel

forbipasserende. ²⁶ Du drev prostitusjon med egypterne, dine lystne naboer, og provoserte meg til vrede med din økende promiskuitet. ²⁷ Så rakte jeg ut min hånd mot deg og reduserte ditt territorium; jeg ga deg over til grådigheten til dine fiender, filisternes døtre, som skammet seg over din utuktige oppførsel. ²⁸ Du handlet også umoralsk med assyrerne, fordi du var umettelig; og selv etter det, var du fortsatt ikke tilfreds. ²⁹ Så utvidet du din promiskuitet til å inkludere Babylonia, et land av kjøpmenn, men selv med dette, var du ikke fornøyd. ³⁰ 'Hvor feberaktig er ditt hjerte, erklærer den suverene Herren, når du gjør alle disse tingene, opptrer som en freidig prostituert! ³¹ Når du bygde dine hauger på hvert gatehjørne og laget dine høye steder på hvert offentlig torg, var du ulik en prostituert fordi du foraktet betaling. ³² 'Du utro hustru, som foretrekker fremmede fremfor sin egen ektemann! ³³ Alle prostituerte mottar gaver, men du gir gaver til alle dine elskere, bestikker dem til å komme til deg fra alle kanter for dine obskøne praksiser. ³⁴ Så i din prostitusjon, er du ulik andre; ingen løper etter deg for dine gunster. Du er det stikk motsatte, for du gir betaling og ingen blir gitt til deg. ³⁵ 'Derfor, hør Herrens ord, du som har handlet som en prostituert! ³⁶ Dette sier den suverene Herren: Fordi din utukt ble utøst og din nakenhet eksponert i din promiskuitet med dine elskere og med alle dine avskyelige avguder, og på grunn av blodet til dine barn du ga dem, ³⁷ derfor vil jeg samle alle dine elskere, med hvem du fant glede, de du elsket så vel som de du hatet. Jeg vil samle dem mot deg fra alle retninger og vil eksponere din nakenhet for dem, så de kan se all din nakenhet. ³⁸ Jeg vil dømme deg som kvinner som begår utroskap og utgyter blod blir dømt; jeg vil bringe over deg blodhevnens vrede og sjalusi. ³⁹ Så vil jeg overgi deg i hendene på dine elskere, og de vil rive ned dine hauger og ødelegge dine høye steder. De vil kle av deg dine klær og ta dine fine smykker og etterlate deg naken og bar. ⁴⁰ De vil oppdine en mobb mot deg, som vil steine deg og hugge deg i stykker med sine sverd. ⁴¹ De vil brenne ned dine hus og utføre dommer over deg i synet av mange kvinner. Jeg vil sette en stopper for din prostitusjon, og du vil ikke lenger betale dine elskere. ⁴² Så vil min vrede mot deg avta, og min sjalusi vil vende seg bort fra deg; jeg vil være rolig og ikke lenger sint. ⁴³ 'Fordi du ikke husket dagene i din ungdom, men opprørte meg

med alle disse tingene, vil jeg sikkert bringe ned over ditt hode det du har gjort, erklærer den suverene Herren. La du ikke til utukt til alle dine andre avskyelige praksiser? ⁴⁴ 'Alle som siterer ordtak vil si dette om deg: "Som mor, som datter." ⁴⁵ Du er datteren til din mor, som foraktet sin ektemann og sine barn; og du er søsteren til dine søstre, som foraktet sine ektemenn og sine barn. Din mor var en hetitt og din far en amoritt. ⁴⁶ Din eldre søster var Samaria, hun bodde i nord med sine døtre; og din yngre søster, som bodde i sør med sine døtre, var Sodoma. ⁴⁷ Du fulgte ikke bare deres veier og begikk deres avskyeligheter, men i alle dine veier ble du snart mer fordervet enn de. ⁴⁸ Sannelig, så sant jeg lever, erklærer den suverene Herren: din søster Sodoma og hennes døtre gjorde aldri det du og dine døtre har gjort. ⁴⁹ 'Dette var synden til din søster Sodoma: Hun og hennes døtre var arrogante, bekymringsløse, levde under for mye komfort; de hjalp ikke de fattige og trengende. ⁵⁰ De var stolte og gjorde avskyelige ting foran meg. Derfor gjorde jeg ende på dem som du har sett. ⁵¹ Samaria begikk ikke halvparten av de syndene du gjorde. Du har gjort mer avskyelige ting enn de, og har fått dine søstre til å virke rettferdige ved alle disse tingene du har gjort. ⁵² Bær din skam, for du har gitt noen rettferdiggjørelse for dine søstre. Fordi dine synder var mer avskyelige enn deres, fremstår de mer rettferdige enn deg. Så da, vær skamfull og bær din vanære, for du har fått dine søstre til å fremstå rettferdige. ⁵³ 'Likevel vil jeg gjenopprette formuen til Sodoma og hennes døtre og til Samaria og hennes døtre, og din formue sammen med dem, ⁵⁴ slik at du kan bære din vanære og skamme deg over alt du har gjort i å tilby dem trøst. ⁵⁵ Og dine søstre, Sodoma med sine døtre og Samaria med sine døtre, vil vende tilbake til sin tidligere tilstand; og du og dine døtre vil vende tilbake til deres tidligere tilstand. ⁵⁶ Du ville ikke engang nevne din søster Sodoma i tiden av din stolthet, ⁵⁷ før din ondskap ble avdekket. Så nå er du foraktet av Edoms døtre og alle hennes naboer og filisternes døtre—alle de rundt deg som forakter deg. ⁵⁸ Du vil bære konsekvensene av din utukt og dine avskyelige praksiser, erklærer Herren. ⁵⁹ 'Dette sier den suverene Herren: Jeg vil behandle deg i henhold til dine handlinger, fordi du har foraktet min ed ved å bryte pakten. ⁶⁰ Likevel vil jeg huske pakten jeg inngikk med deg i din ungdom, og jeg vil etablere en

evig pakt med deg. ⁶¹ Da vil du huske dine veier og skamme deg når du mottar dine søstre, både de som er eldre enn deg og de som er yngre. Jeg vil gi dem til deg som døtre, men ikke på grunn av min pakt med deg. ⁶² Så vil jeg etablere min pakt med deg, slik at du skal vite at jeg er Herren. ⁶³ Da, når jeg har gjort soning for deg for alt du har gjort, vil du huske og skamme deg og aldri igjen åpne din munn på grunn av din ydmykelse, erklærer den suverene Herren.”

17 Et budskap fra Herren kom til meg: ² "Menneskesønn, fortell en gåte og legg den frem som en lignelse for israelittene. ³ Si til dem: 'Dette sier den suverene Herren: En mektig ørn med store vinger, lange fjær og en full fjærdrakt av forskjellige farger kom til Libanon og tok toppen av en seder. ⁴ Han brøt av den øverste av dens unge kvister og bar den til et land av kjøpmenn; han plantet den i en by av handelsmenn. ⁵ Han tok også en frøplante fra landet og plasserte den i fruktbar jord, en eng ved rikelig med vann; han satte den som en pil. ⁶ Den spirte og ble en lav, utbredt vinranke. Dens grener vendte seg mot ham, men dens røtter forble under den. Slik ble den en vinranke, som produserte grener og sendte ut løvrige greiner. ⁷ Men det var en annen stor ørn med store vinger og mye fjærdrakt. Vinranken sendte nå ut sine røtter mot ham og strakte sine grener mot ham fra sengen hvor den var plantet, og søkte vann. ⁸ Den var plantet i god jord ved rikelig med vann, så den kunne produsere grener, bære frukt og bli en praktfull vinranke.' ⁹ Si til dem: 'Dette sier den suverene Herren: Vil den trives? Vil den ikke bli rykket opp og fratatt sin frukt så den visner? All dens nye vekst vil visne. Det vil ikke kreve en sterk arm eller mange mennesker for å trekke den opp med røttene. ¹⁰ Selv om den er plantet, vil den trives? Vil den ikke fullstendig visne når østavinden slår den—visne i sengen hvor den vokste?' ¹¹ Senere kom et budskap fra Herren til meg: ¹² "Si til dette opprørske huset: 'Vet dere ikke hva disse tingene betyr?' Si: 'Kongen av Babylon kom til Jerusalem og tok dens konge og adelsmenn, og førte dem til Babylon. ¹³ Han tok et medlem av kongefamilien og gjorde en pakt med ham, satte ham under ed. Han førte også bort landets ledende menn, ¹⁴ slik at riket skulle ydmykes, ikke opphøre seg, men opprettholde pakten for å overleve. ¹⁵ Men han gjorde opprør mot ham ved å sende sine sendebud til Egypt for hester og en stor

hær. Vil han lykkes? Kan han bryte pakten og slippe unna? ¹⁶ Så sant jeg lever, erklærer den suverene Herren, han skal dø i Babylon, i landet til kongen som satte ham på tronen, hvis ed han foraktet og hvis pakt han brøt. ¹⁷ Faraos med sin mektige hær og store horder vil ikke hjelpe ham i krig, når ramper bygges og beleiringsverk reises for å ødelegge mange liv. ¹⁸ Han foraktet eden ved å bryte pakten. Til tross for at han ga sin hånd i pant, gjorde han alle disse tingene; han skal ikke slippe unna. ¹⁹ Derfor, dette er hva den suverene Herren erklærer: Så sant jeg lever, jeg vil gjengjelde ham for å ha oversett min ed og brutt min pakt. ²⁰ Jeg vil spre mitt nett for ham, og han vil bli fanget i min felle. Jeg vil føre ham til Babylon og fullbyrde dommen over ham der for å ha vært utro mot meg. ²¹ Alle hans utvalgte tropper vil falle for sverdet, og de overlevende vil bli spredt for enhver vind. Da skal dere vite at jeg, Herren, har talt. ²² Dette sier den suverene Herren: Jeg selv vil ta en kvist fra toppen av en høy seder og plante den; jeg vil bryte av et ungt skudd fra dens øverste grener og plante det på et høyt og storslått fjell. ²³ På fjellhøydene i Israel vil jeg plante det, så det kan produsere grener og bære frukt og bli en praktfull seder. Fugler av alle slag vil bygge rede under det; de vil finne ly i skyggen av dets grener. ²⁴ Alle trærne på marken skal vite at jeg, Herren, feller det høye treet og får det lave treet til å vokse høyt. Jeg tørker ut det grønne treet og får det tørre treet til å blomstre. Jeg, Herren, har talt, og jeg vil gjøre det.”

18 Herrens ord kom til meg, og det lød: ² "Hva mener dere med å gjenta dette ordtaket om Israels land: 'Fedrene spiser sure druer, og barnas tenner blir såre'? ³ Så sant jeg lever," sier Herren Gud, "dere skal ikke lenger bruke dette ordtaket i Israel. ⁴ Se, alle sjeler tilhører meg; både farens sjel og sønnens sjel tilhører meg. Den sjel som synder, den skal dø. ⁵ Men hvis en mann er rettferdig og gjør det som er rett og rettferdig— ⁶ hvis han ikke spiser ved fjellhelligdommene eller løfter sine øyne til Israels hus' avguder, ikke gjør sin nabos hustru uren eller nærmer seg en kvinne under hennes menstruelle urenheter— ⁷ hvis han ikke undertrykker noen, men gir tilbake til skyldneren hans pant, ikke begår ran, men gir sitt brød til den sultne og dekker den nakne med klær, ⁸ hvis han ikke låner ut mot rente eller tar noen fortjeneste, holder sin hånd fra urettferdighet og utøver sann

rettferdighet mellom en person og en annen, ⁹ hvis han vandrer i mine lover og holder mine forskrifter ved å handle trofast—han er rettferdig; han skal sannelig leve," sier Herren Gud. ¹⁰ "Hvis han har en sønn som er voldelig, en som utgyter blod, og gjør noen av disse tingene— ¹¹ selv om han selv ikke gjorde noen av disse tingene—som til og med spiser ved fjellhelligdommene, gjør sin nabos hustru uren, ¹² han undertrykker de trengende, begår ran, unnlater å returnere det som var pantsatt, ser på avguder, driver med avskyelige handlinger, ¹³ låner ut mot rente og tar fortjeneste; skal han da leve? Han skal ikke leve! Han har gjort alle disse avskyelighetene; han skal sannelig bli dømt til døden; hans blod skal være over ham selv. ¹⁴ "Anta nå at denne mannen har en sønn som ser alle de syndene som hans far har gjort; han ser, og gjør ikke likedan: ¹⁵ han spiser ikke ved fjellhelligdommene eller løfter sine øyne til Israels hus' avguder, gjør ikke sin nabos hustru uren, ¹⁶ undertrykker ingen, tar ikke pant, begår ikke ran, men gir sitt brød til den sultne og dekker den nakne med klær, ¹⁷ holder sin hånd fra urett, tar ingen rente eller fortjeneste, adlyder mine lover og vandrer i mine forskrifter; han skal ikke dø for sin fars misgjerning; han skal sannelig leve. ¹⁸ Når det gjelder hans far, fordi han drev utpressing, ranet sin bror, og handlet urettferdig blant sitt folk, skal han dø for sin urett. ¹⁹ "Likevel sier dere, 'Hvorfor skal ikke sønnen lide for farens misgjerning?' Når sønnen har gjort det som er rett og rettferdig, og har holdt alle mine lover og overholdt dem, skal han sannelig leve. ²⁰ Den sjel som synder, den skal dø. Sønnen skal ikke bære farens misgjerning, og faren skal ikke bære sønnens misgjerning. Den rettferdiges rettferdighet skal være over ham selv, og den ugudeliges ugudelighet skal være over ham selv. ²¹ "Men hvis en ugudelig person vender seg bort fra alle sine synder og holder alle mine lover og gjør det som er rett og rettferdig, skal han sannelig leve; han skal ikke dø. ²² Ingen av de overtredelsene han har begått vil bli husket mot ham; for den rettferdigheten han har gjort, skal han leve. ²³ Har jeg noen glede i den ugudeliges død," sier Herren Gud, "heller enn at han skulle vende om fra sine veier og leve? ²⁴ "Men når en rettferdig person vender seg bort fra sin rettferdighet og begår misgjerning og gjør de samme avskyelighetene som den ugudelige personen gjør, skal han leve? Ingen av de rettferdige gjerningene han har gjort skal bli

husket; for det sviket han er skyldig i og den synden han har begått, for dem skal han dø. ²⁵ "Likevel sier dere, 'Herrens vei er ikke rettferdig.' Hør nå, Israels hus: Er ikke mine veier rettferdige? Er det ikke deres veier som er urettferdige? ²⁶ Når en rettferdig person vender seg bort fra sin rettferdighet og begår misgjerning, skal han dø for det; for den misgjerningen han har begått skal han dø. ²⁷ Når en ugudelig person vender seg bort fra sin ugudelighet og gjør det som er rett og rettferdig, skal han redde sitt liv. ²⁸ Fordi han overveide og vendte seg bort fra alle de overtredelsene han hadde begått, skal han sannelig leve; han skal ikke dø. ²⁹ Likevel sier Israels hus, 'Herrens vei er ikke rettferdig.' Hør, Israels hus, Er ikke mine veier rettferdige? Er det ikke deres veier som er urettferdige? ³⁰ "Derfor vil jeg dømme dere, Israels hus, hver enkelt etter hans veier," sier Herren Gud. "Omvend dere og vend dere bort fra alle deres overtredelser, så misgjerning ikke skal bli deres fall. ³¹ Rens dere fra alle de overtredelsene dere har begått, og gjør dere et nytt hjerte og en ny ånd! Hvorfor vil dere dø, Israels hus? ³² For jeg har ingen glede i noens død," sier Herren Gud. "Så vend om, og lev."

19 "Løft en klagesang for Israels fyrster ² og si: 'Hvor lik en løvinne var din mor blant løvene!

Hun la seg blant de unge løvene og fostret sine unger. ³ Hun oppdro en av sine unger, og han ble en ung løve. Han lærte å rive i stykker bytte og fortærte mennesker. ⁴ Folkene hørte om ham, og han ble fanget i deres felle. De førte ham bort med kroker til Egyptens land. ⁵ Da hun så at hennes håp var tapt, hennes forventning borte, tok hun en annen av sine unger og gjorde ham til en ung løve. ⁶ Han streifet blant løvene; han ble en ung løve. Han lærte å rive i stykker bytte og fortærte mennesker. ⁷ Han rev ned deres festninger og la deres byer øde. Landet og alle dets innbyggere ble forferdet over hans brøl. ⁸ Da satte folkene mot ham fra alle kanter. De spredte sitt nett over ham, og han ble fanget i deres felle. ⁹ De satte ham i et bur med kroker og førte ham til Babels konge, så hans røst ikke lenger skulle høres på Israels fjell. ¹⁰ Din mor var som en vintre i din vingård, plantet ved vannene; den var fruktbar og full av grener på grunn av rikelig vann. ¹¹ Dens grener var sterke, egnet for en herskers septer. Den raget høyt over det tette løvverket, merkbart for sin høyde og sine mange grener. ¹² Men den ble rykket opp i vrede og kastet til jorden. Østvinden

tørket opp dens frukt; dens sterke grener ble brutt og visnet, og ild fortærte dem.¹³ Den er nå plassert i ødemarken, i et uttørket og tørstende land.¹⁴ Ild har kommet fra dens hovedgren og fortært dens skudd og frukt. Ingen sterk gren er igjen i den, egnet for en herskers septer.' Dette er en klagesang og skal brukes som en klagesang.

20 I det sjuende året, i den femte måneden på den tiende dagen, kom noen av de eldste i Israel for å søke Herren, og de satte seg foran meg.² Da kom budskapet fra Herren til meg, og sa: ³ "Menneskesønn, tal til de eldste i Israel og si til dem: 'Så sier Herren Gud: Har dere kommet for å spørre meg? Så sant jeg lever, sier Herren Gud, jeg vil ikke la dere spørre meg.'⁴ "Vil du dømme dem, menneskesønn? Gjør kjent for dem deres forfedres vederstyggeligheter.⁵ og si til dem: 'Så sier Herren Gud: På den dagen jeg valgte Israel, sverget jeg til Jakobs etterkommere og åpenbarte meg for dem i Egypt, og sa: 'Jeg er Herren deres Gud.'⁶ På den dagen sverget jeg å føre dem ut av Egypt til et land jeg hadde utvalgt for dem, som flyter med melk og honning, det herligste av alle land.⁷ Og jeg sa til dem: "Hver av dere, kast bort de avskyelige tingene deres øyne fryder seg over, og gjør dere ikke urene med Egypts avguder. Jeg er Herren deres Gud."⁸ Men de gjorde opprør mot meg og ville ikke høre; de kastet ikke bort de avskyelige tingene deres øyne frydet seg over, og de forlot ikke Egypts avguder. Så jeg besluttet å utøse min vrede over dem og slippe min harme løs mot dem i Egypt.⁹ Men for mitt navns skyld handlet jeg for å forhindre at det ble vanhelliget for øynene av de nasjonene de bodde blant, og for hvis øyne jeg hadde åpenbart meg for israelittene.¹⁰ Så jeg førte dem ut av Egypt og brakte dem inn i ørkenen.¹¹ Jeg ga dem mine lover og informerte dem om mine forordninger, som et menneske skal leve ved hvis de adlyder dem.¹² Jeg ga dem også mine sabbater som et tegn mellom oss, så de skulle vite at jeg, Herren, helliger dem.¹³ Likevel gjorde Israels hus opprør mot meg i ørkenen. De fulgte ikke mine lover og forkastet mine forordninger—som et menneske skal leve ved hvis de adlyder dem—og de vanhelliget mine sabbater sterkt. Så jeg besluttet å utøse min vrede over dem i ørkenen, for å ødelegge dem.¹⁴ Men jeg handlet for mitt navns skyld, for å forhindre at det ble vanhelliget for øynene av de nasjonene for hvis øyne jeg hadde ført dem ut.¹⁵ Også, jeg sverget til dem i

ørkenen at jeg ikke ville føre dem inn i det landet jeg hadde gitt dem—et land som flyter med melk og honning, det herligste av alle land—¹⁶ fordi de forkastet mine forordninger, fulgte ikke mine lover, og vanhelliget mine sabbater, for deres hjerter var viet til deres avguder.¹⁷ Likevel så jeg på dem med medlidenhet og ødela dem ikke eller brakte deres tilintetgjørelse i ørkenen.¹⁸ Jeg sa til deres barn i ørkenen: "Følg ikke deres foreldres lover eller hold deres forordninger eller gjør dere urene med deres avguder.¹⁹ Jeg er Herren deres Gud; følg mine lover og vær nøye med å holde mine forordninger.²⁰ Hellige mine sabbater, og de skal være et tegn mellom oss, så dere kan vite at jeg er Herren deres Gud."²¹ Men barna gjorde opprør mot meg: de fulgte ikke mine lover, og de var ikke nøye med å holde mine forordninger, som et menneske skal leve ved hvis de adlyder dem, og de vanhelliget mine sabbater. Så jeg besluttet å utøse min vrede over dem og slippe min harme løs mot dem i ørkenen.²² Men jeg trakk tilbake min hånd og handlet for mitt navns skyld, for å forhindre at det ble vanhelliget for øynene av de nasjonene for hvis øyne jeg hadde ført dem ut.²³ Også, jeg sverget til dem i ørkenen at jeg ville spre dem blant nasjonene og spre dem gjennom landene,²⁴ fordi de ikke hadde adlydt mine forordninger men hadde forkastet mine lover og vanhelliget mine sabbater, og deres øyne begjærte deres foreldres avguder.²⁵ Så jeg lot dem følge lover som ikke var til nytte og forordninger som de ikke kunne trives ved;²⁶ Jeg lot dem bli urene gjennom deres gaver—ofringen av hver førstefødt—slik at de kunne bli fylt med skrekk så de ville vite at jeg er Herren.²⁷ ²⁷ "Derfor, menneskesønn, tal til Israels hus og si til dem: 'Så sier Herren Gud: I dette også spottet deres forfedre meg ved å være troløse mot meg.'²⁸ Da jeg førte dem inn i det landet jeg hadde sverget å gi dem, så de hver høyde og løvtre, og der ofret de sine ofre og presenterte sine provoserende offergaver. Der laget de sin beroligende aroma og utøste sine drikkoffer.²⁹ Da sa jeg til dem: Hva er dette opphøyde stedet dere går til?" (Det kalles Bamah til denne dag.)³⁰ "Derfor si til Israels hus: 'Så sier Herren Gud: Vil dere gjøre dere urene på samme måte som deres forfedre og forfølge deres avskyelige ting?'³¹ Når dere tilbyr deres gaver, når dere lar deres barn gå gjennom ilden, fortsetter dere å gjøre dere urene med alle deres avguder til denne dag. Skal jeg bli spurt av dere, Israels hus? Så sant

jeg lever, sier Herren Gud, jeg vil ikke bli spurt av dere. ³² Og hva dere enn har i tankene vil aldri skje, når dere sier, "Vi vil være som nasjonene, som folkene i verden, tjene tre og stein." ³³ Så sant jeg lever, sier Herren Gud, med en mektig hånd og en utstrakt arm og med utøst vrede, vil jeg herske over dere. ³⁴ Jeg vil føre dere ut fra folkene og samle dere fra landene hvor dere har blitt spredt, med en mektig hånd og en utstrakt arm og med utøst vrede. ³⁵ Jeg vil føre dere inn i nasjonenes ørken, og der vil jeg gå i rette med dere direkte. ³⁶ Som jeg dømte deres forfedre i ørkenen i Egypts land, slik vil jeg dømme dere, sier Herren Gud. ³⁷ Jeg vil la dere gå under hyrdestaven, og jeg vil bringe dere inn i paktens bånd. ³⁸ Jeg vil rense ut fra dere opprørerne og de som gjør opprør mot meg. Selv om jeg vil føre dem ut av det landet hvor de bor, vil de ikke komme inn i Israels land. Da skal dere vite at jeg er Herren. ³⁹ "Når det gjelder dere, Israels hus, så sier Herren Gud: Gå, tjen hver av dere deres avguder; men senere vil dere sikkert lytte til meg, og mitt hellige navn vil dere ikke lenger vanhellige med deres gaver og avguder. ⁴⁰ For på mitt hellige fjell, Israels høye fjell, sier Herren Gud, der skal hele Israels hus tjene meg i landet; der vil jeg akseptere dem og der vil jeg kreve deres offer og de beste av deres gaver, med alle deres hellige ting. ⁴¹ Som en beroligende aroma vil jeg akseptere dere når jeg fører dere ut fra folkene og samler dere fra landene hvor dere er spredt, og jeg vil vise meg å være hellig blant dere for øynene av nasjonene. ⁴² Da skal dere vite at jeg er Herren, når jeg fører dere inn i Israels land, det landet jeg hadde sverget å gi til deres forfedre. ⁴³ Der skal dere huske deres veier og alle de gjerninger som dere har gjort dere urene med, og dere skal avsky dere selv for alle de onde dere har gjort. ⁴⁴ Dere skal vite at jeg er Herren, når jeg har handlet med dere for mitt navns skyld, ikke i henhold til deres onde veier eller deres korrupte gjerninger, Israels hus, sier Herren Gud." ⁴⁵ Da kom budskapet fra Herren til meg, og sa: ⁴⁶ "Menneskesønn, vend ditt ansikt mot sør; forkynn mot sør og profeter mot skoglandet i Negev. ⁴⁷ Si til skogen i Negev: 'Hør Herrens ord. Så sier Herren Gud: Se, jeg er i ferd med å tenne en ild i deg, og den vil fortære hvert grønt tre og hvert tørt tre; den brennende flammen vil ikke bli slukket, og hvert ansikt fra sør til nord vil bli svidd av den. ⁴⁸ Og hele menneskeheten vil se at jeg, Herren, har tent den; den vil ikke bli slukket.'" ⁴⁹

Da sa jeg, "Å, Herre Gud! De sier om meg, 'Er han ikke bare en som taler i lignelser?'"

21 Herrens ord kom til meg: ² "Menneskesønn, vend ditt ansikt mot Jerusalem og profetér mot helligdommene; profetér mot Israels land, ³ og si til Israels land: 'Dette sier Herren: Se, jeg er imot deg, og jeg vil trekke mitt sverd fra sliren og hugge bort både de rettferdige og de ugudelige fra deg. ⁴ Siden jeg skal hugge bort både de rettferdige og de ugudelige, skal mitt sverd trekkes mot alle fra sør til nord. ⁵ Da skal alt kjød vite at jeg, Herren, har trukket mitt sverd fra sliren; det skal ikke vende tilbake igjen.' ⁶ Derfor, menneskesønn, stønn med et knust hjerte og bitter sorg; stønn i deres nærvær. ⁷ Og når de spør deg: 'Hvorfor stønner du?' skal du si: 'På grunn av nyhetene som kommer. Hvert hjerte skal smelte, alle hender skal bli svake, hver ånd skal svikte, og alle knær skal bli som vann. Se, det kommer, og det skal skje,' sier den suverene Herren." ⁸ Herrens ord kom til meg: ⁹ "Menneskesønn, profetér og si: 'Dette sier Herren: Et sverd, et sverd, slipt og polert— ¹⁰ slipt for slakt, polert for å lyne som lyn! Skal vi glede oss over min sønns septer? Sverdet forakter enhver slik stav. ¹¹ Sverdet er bestemt til å bli polert, til å bli grepet med hånden; det er slipt og polert, klart for drapsmannens hånd. ¹² Rop ut og klag, menneskesønn, for det er mot mitt folk; det er mot alle Israels fyrster. De er overgitt til sverdet med mitt folk. Derfor, slå ditt lår. ¹³ For det er en prøvelse; og hva om selv septeret som sverdet forakter ikke fortsetter? sier den suverene Herren. ¹⁴ "Så da, menneskesønn, profetér og klapp hendene. La sverdet slå to ganger, ja, tre ganger. Det er et sverd for slakt, et sverd for stor slakt, som omringer dem. ¹⁵ Slik at hjerter kan vakle og mange falle ved alle deres porter, har jeg stasjonert sverdet for slakt. Åh! Det er laget for å lyne som lyn, det er slipt for slakt. ¹⁶ Vend til høyre, du sverd; vend så til venstre, hvor enn ditt blad er rettet. ¹⁷ Jeg også vil klappe hendene, og jeg vil tilfredsstille min vrede. Jeg, Herren, har talt." ¹⁸ Herrens ord kom til meg: ¹⁹ "Menneskesønn, merk ut to veier for sverdet til kongen av Babylon å ta, begge som starter fra det samme landet. Lag et veikryss til byen. ²⁰ Merk en vei for sverdet til å komme til Rabba hos ammonittene og til Juda inn i befestede Jerusalem. ²¹ For kongen av Babylon står ved veikrysset, ved hodet av de to veiene, for å søke et tegn: han rister

pilene, han konsulterer idolene, han undersøker leveren. ²² I hans høyre hånd kommer loddet for Jerusalem, for å sette opp rambukker, for å gi kommandoen til slakt, for å heve kampropet, for å sette rambukker mot portene, for å bygge en rampe og å reise beleiringsverk. ²³ Det vil virke som en falsk spådom for dem som har sverget eder til ham, men han vil minne dem om deres skyld og fange dem. ²⁴ "Derfor, dette sier den suverene Herren: 'Fordi dere har brakt deres skyld i minne ved deres åpne opprør, og avslørt deres synder i alt dere gjør—fordi dere har kommet i minne, vil dere bli fanget. ²⁵ Og du, vanhellige og ugudelige fyrste av Israel, hvis dag er kommet, ved tiden for den endelige straffen, ²⁶ dette sier den suverene Herren: Fjern turbanen og ta av kronen. Det skal ikke være som det var: den lave skal opphøyes og den opphøyede skal bringes lavt. ²⁷ En ruin, en ruin, en ruin vil jeg gjøre det! Dette skal ikke gjenopprettes før han kommer som det rettmessig tilhører; til ham vil jeg gi det.' ²⁸ "Og du, menneskesønn, profetér og si: 'Dette sier den suverene Herren om ammonittene og deres fornærmelser: Et sverd, et sverd, trukket for slakt, polert for å fortære og lyne som lyn— ²⁹ mens de ser falske visjoner for deg, mens de spår løgner for deg—å plassere deg på nakken til de ugudelige som skal drepes, hvis dag er kommet, ved tiden for den endelige straffen. ³⁰ Returner sverdet til sliren. På stedet hvor du ble skapt, i landet av din opprinnelse, vil jeg dømme deg. ³¹ Jeg vil utøse min vrede over deg og puste min brennende vrede mot deg; jeg vil overgi deg i hendene på brutale menn, dyktige i ødeleggelse. ³² Du vil være brensel for ilden; ditt blod vil bli utøst i ditt land, du vil ikke bli husket, for jeg, Herren, har talt."

22 Herrens ord kom til meg, og det lød: ² "Menneskesønn, vil du dømme, vil du dømme blodbyens by? Da skal du kunngjøre henne alle hennes vederstyggeligheter. ³ Og si: 'Så sier Herren Gud: En by som bringer over seg selv undergang ved å utgyte blod i sin midte og besmitter seg med avguder, til skade for seg selv. ⁴ Du har blitt skyldig ved det blodet du har utøst og besmittet ved de avgudene du har laget. Du har brakt dine dager nær og har kommet til slutten av dine år. Derfor vil jeg gjøre deg til en skam for folkene og til latter for alle landene. ⁵ De som er nær og de som er langt borte vil spotte deg, du beryktede by, full av uro. ⁶ "Se hvordan hver av

Israels fyrster i deg bruker sin makt til å utgyte blod. ⁷ I deg har de behandlet far og mor med forakt; de har undertrykt den fremmede og mishandlet den farløse og enken. ⁸ Du har vist forakt for de hellige tingene og vanhelliget mine sabbater. ⁹ I deg er baktalere som er innstilt på å utgyte blod; i deg er de som spiser ved fjellhelligdommene og begår opprørende handlinger. ¹⁰ I deg er de som avdekker sin fars nakenhet; i deg er de som krenker kvinner i deres periode, når de er seremonielt urene. ¹¹ I deg begår en mann vederstyggelighet med sin nabos kone, en annen vanærer skammelig sin svigerdatter, og en annen krenker sin søster, sin egen fars datter. ¹² I deg er det folk som tar imot bestikkelser for å begå vold; du tar renter og gjør profitt fra de fattige. Du utpresser urettferdig vinning fra dine naboer. Og du har glemt meg, sier Herren Gud. ¹³ "Se, jeg vil slå mine hender sammen over din uærlige vinning og blodutgytelsen i din midte. ¹⁴ Vil ditt hjerte holde ut, eller vil dine hender være sterke i de dager jeg handler med deg? Jeg, Herren, har talt og vil handle. ¹⁵ Jeg vil spre deg blant folkene og spre deg gjennom landene; og jeg vil rense deg for din urenhet. ¹⁶ Når du har blitt besmittet i nasjonenes øyne, vil du vite at jeg er Herren." ¹⁷ Da kom Herrens ord til meg, og det lød: ¹⁸ "Menneskesønn, Israels hus har blitt slagg for meg; alle av dem er bronse, tinn, jern og bly igjen i ovnen. De er bare slagget av sølv. ¹⁹ Derfor, så sier Herren Gud: 'Fordi dere alle har blitt slagg, vil jeg samle dere midt i Jerusalem. ²⁰ Som sølv, bronse, jern, bly og tinn samles i en ovn for å smeltes med en ildstorm, slik vil jeg samle dere i min vrede og harme og sette dere inne i byen og smelte dere. ²¹ Jeg vil samle dere og blåse på dere med min vredes ild, og dere vil bli smeltet inne i henne. ²² Akkurat som sølv smeltes i en ovn, slik vil dere bli smeltet inne i henne, og dere vil erkjenne at jeg, Herren, har utøst min vrede over dere.'" ²³ Igjen kom Herrens ord til meg, og det lød: ²⁴ "Menneskesønn, si til landet: 'Du er et land som ikke har blitt rensset eller regnet på i vredens dag.' ²⁵ Det er en sammensvergelse av hennes fyrster i henne som en brølende løve som river sitt bytte; de fortærer liv, tar skatter og dyrebare ting, og gjør mange enker i henne. ²⁶ Hennes prester har gjort vold mot min lov og vanhelliget mine hellige ting; de skiller ikke mellom det hellige og det vanlige; de har ikke lært forskjellen mellom det urene og det rene; og de har lukket øynene for å holde mine sabbater,

så jeg er vanhelliget blant dem. ²⁷ Hennes embetsmenn i henne er som ulver som river sitt bytte; de utgyter blod og ødelegger liv for å gjøre uærlig vinning. ²⁸ Hennes profeter dekker over disse gjerningene for dem med falske visjoner og bedrageriske spådommer. De hevder, 'Dette sier Herren Gud'—når Herren ikke har talt. ²⁹ Landets folk driver med utpressing og begår ran; de undertrykker de fattige og trengende og mishandler den fremmede, og nekter dem rettferdighet. ³⁰ Jeg lette etter noen blant dem som ville bygge opp muren og stå foran meg i gapet på vegne av landet så jeg ikke måtte ødelegge det, men jeg fant ingen. ³¹ Derfor vil jeg utøse min vrede over dem og fortære dem med min brennende harme, bringe over deres egne hoder alt de har gjort, sier Herren Gud."

23 Herrens ord kom til meg igjen, og det lå slik: ² "Menneskesønn, det var to søstre, fra samme mor; ³ de drev hor i Egypt. De drev hor fra sin ungdom; der ble deres bryster klemt og deres jomfruelige barm kjærtegnet. ⁴ Den eldste het Ohola, og hennes søster het Oholiba. De tilhørte meg og fødte sønner og døtre. Ohola representerer Samaria, og Oholiba representerer Jerusalem. ⁵ "Ohola drev hor mens hun fortsatt tilhørte meg; hun begjærte sine elskere, assyryrne, sine naboer, ⁶ kledd i blått, guvernører og kommandører, alle sammen vakre unge menn, ridende på hester. ⁷ Hun overgav sine skamløse handlinger til dem, hele eliten av assyryrne, og vanhelliget seg med alle deres avguder, som hun begjærte. ⁸ Hun oppgav ikke det hor hun begynte med i Egypt; i sin ungdom lå menn med henne, kjærtegnet hennes jomfruelige barm og utøste sin lyst over henne. ⁹ Derfor overgav jeg henne til hennes elskere, assyryrne, som hun begjærte. ¹⁰ De avdekket hennes nakenhet, tok bort hennes sønner og døtre, og drepte henne med sverdet. Hun ble et ordtak blant kvinner, og dommer ble fullbyrdet over henne. ¹¹ "Hennes søster Oholiba så dette, men hun var enda mer fordervet i sin lyst og hor enn sin søster. ¹² Hun begjærte også assyryrne — guvernører og kommandører, overdådig kledd, ryttere ridende på hester, alle vakre unge menn. ¹³ Og jeg så at hun også vanhelliget seg; begge fulgte samme vei. ¹⁴ Men hun drev sitt hor enda lenger. Hun så menn avbildet på en vegg, bilder av kaldeere tegnet i lysende rødt, ¹⁵ med belter rundt livet og flagrende turbaner på hodet; alle så ut som babylonske offiserer, innfødte fra

Kaldea. ¹⁶ Da hun så dem, begjærte hun dem og sendte budbringere til dem i Kaldea. ¹⁷ Så kom babylonerne til henne, og i sin lyst vanhelliget de henne. Etter at hun var blitt vanhelliget av dem, vendte hun seg bort fra dem i avsky. ¹⁸ Hun blottet sine skamløse handlinger og sin nakenhet; derfor vendte jeg meg bort fra henne i avsky, slik jeg hadde vendt meg bort fra hennes søster. ¹⁹ Likevel mangfoldiggjorde hun sine skamløse handlinger, og mintes dagene i sin ungdom, da hun drev hor i Egypt. ²⁰ Hun begjærte sine elskere, hvis kjøtt var som eslers og hvis utflod var som hesters. ²¹ Slik lengtet du etter umoralen fra din ungdom, da i Egypt ditt bryst ble kjærtegnet og dine unge bryster klemt. ²² "Derfor, Oholiba, sier Herren Gud: Jeg vil egge dine elskere mot deg, de du vendte deg bort fra i avsky, og jeg vil føre dem mot deg fra alle kanter— ²³ babylonerne og alle kaldeerne, mennene fra Pekod og Shoa og Koa, og alle assyryrne med dem, alle sammen guvernører og kommandører, vognoffiserer og menn av høy rang, alle ridende på hester. ²⁴ De vil komme mot deg med våpen, vogner og vogner, og med en mengde folk; de vil sette seg mot deg på alle kanter med store og små skjold og med hjelmer. Jeg vil overlate dommen til dem, og de vil dømme deg etter sine skikker. ²⁵ Jeg vil rette min sjalu vrede mot deg, og de vil behandle deg i vrede. De vil kutte av dine neser og dine ører, og de som blir igjen vil falle for sverdet. De vil ta bort dine sønner og døtre, og de som blir igjen vil bli fortært av ild. ²⁶ De vil også ta bort dine klær og beslaglegge dine fine smykker. ²⁷ Så vil jeg gjøre ende på din skamløshet og hor brakt fra Egypt. Du vil ikke se på disse tingene med lengsel eller huske Egypt lenger. ²⁸ For så sier Herren Gud: Jeg er i ferd med å overgi deg til dem du forakter, til dem du vendte deg bort fra i avsky. ²⁹ De vil behandle deg med hat, ta alle dine eiendeler, og etterlate deg naken og bar. Skammen over din prostitusjon vil bli avslørt, og din skamløshet og skamløse handlinger ³⁰ har brakt dette over deg, fordi du begjærte nasjonene og vanhelliget deg med deres avguder. ³¹ Du har fulgt din søsters vei; derfor vil jeg plassere hennes beger i din hånd. ³² Så sier Herren Gud: Du vil drikke din søsters beger, et beger dypt og bredt; det vil bringe hån og spott, for det rommer mye. ³³ Du vil bli fylt med rus og sorg, et beger av ruin og ødeleggelse, din søster Samarias beger. ³⁴ Du vil drikke det og tømme det tørt; du vil gnage på dets fragmenter og

rive dine bryster. Jeg har talt, sier Herren Gud. ³⁵ Derfor sier Herren Gud: Fordi du har glemt meg og kastet meg bak din rygg, må du bære konsekvensene av din skamløshet og skamløse handlinger." ³⁶ Dessuten sa Herren til meg: "Menneske, vil du dømme Ohola og Oholiba? Konfronter dem da med deres avskyelige handlinger, ³⁷ for de har begått utroskap og blod er på deres hender. De var utro med sine avguder; de ofret til og med sine barn, som de fødte til meg, som mat for dem. ³⁸ De har også gjort dette mot meg: På samme tid vanhelliget de min helligdom og krenket mine sabbater. ³⁹ På den dagen de ofret sine barn til sine avguder, gikk de inn i min helligdom og vanhelliget den. Det er hva de gjorde i mitt hus. ⁴⁰ Videre sendte de budbringere etter menn som kom langveisfra, og da de kom, badet du deg for dem, påførte øyesminke og prydet deg med smykker. ⁴¹ Du satt på en praktfull sofa, med et bord dekket foran det hvor du hadde plassert min røkelse og min olje. ⁴² Lyden av en sorgløs mengde var rundt henne; drankere ble brakt fra ødemarken sammen med menn fra pøbelen, og de satte armbånd på kvinnens og hennes søsters håndledd og vakre kroner på hodene deres. ⁴³ Da sa jeg om den som var utslitt av utroskap, 'La dem nå bruke henne som en prostituert, for det er alt hun er.' ⁴⁴ Og de gikk inn til henne som menn går inn til en prostituert. Så gikk de inn til Ohola og Oholiba, de skamløse kvinnene. ⁴⁵ Men rettferdige dommere vil dømme dem til straffen for kvinner som begår utroskap og utgyter blod, fordi de er ekteskapsbrytere og blod er på deres hender. ⁴⁶ For så sier Herren Gud: Før en mobb mot dem og gi dem over til terror og plyndring. ⁴⁷ Mobben vil steine dem og hogge dem ned med sine sverd; de vil drepe deres sønner og døtre og brenne deres hus. ⁴⁸ Slik vil jeg gjøre ende på skamløshet i landet, så alle kvinner kan ta advarsel og ikke etterligne deg. ⁴⁹ Du vil bære straffen for din skamløshet og konsekvensene av dine avgudsdyrkende handlinger. Da vil du vite at jeg er Herren Gud."

24 I det niende året, i den tiende måneden, på den tiende dagen, nådde et budskap fra Herren meg: ² "Menneskesønn, skriv ned navnet på denne dagen, denne selve dagen, for kongen av Babylon har begynt sin beleiring mot Jerusalem denne selve dagen. ³ Fortell en lignelse til dette opprørske huset og si til dem: 'Dette sier den suverene Herren:

"Sett gryten på ilden, sett den på, og hell vann i den. ⁴ Legg i den kjøttstykkene, hvert godt stykke—låret og skulderen. Fyll den med de beste beinene; ⁵ velg de beste av flokken. Legg ved under den; la det koke godt, og la beinene bli kokt i den.

⁶ For slik sier den suverene Herren:

"Ve byen med blodutgytelse, til gryten nå inkrustert, hvis skitt ikke vil forsvinne! Fjern kjøttet stykke for stykke, uten å velge det ut. ⁷ For blodet hun utøste forblir i henne; hun utøste det på den bare klippen; og helte det ikke på bakken eller dekket det med støv. ⁸ For å vekke min vrede og ta hevn, har jeg plassert hennes blod på den bare klippen, så det ikke vil bli dekket. ⁹ Derfor, dette sier den suverene Herren: "Ve byen med blodutgytelse! Jeg vil gjøre vedbunken stor. ¹⁰ Legg på veden, tenn ilden, kok kjøttet grundig, bland inn krydderne, og la beinene bli forkullet. ¹¹ Sett deretter den tomme gryten på kullene så den blir varm og kobberet gløder, at dens urenheter kan smelte og dens skitt bli fortært. ¹² Den har slitt meg ut med sine anstrengelser; dens tunge skitt har ikke blitt fjernet, ikke engang ved ild.

¹³ Din urenheter er utukt. Fordi jeg søkte å rense deg, men du ville ikke bli rensert fra din urenheter, vil du ikke bli ren igjen før min vrede mot deg er oppbrukt.

¹⁴ Jeg, Herren, har talt. Tiden er kommet for meg å handle. Jeg vil ikke holde tilbake; jeg vil ikke ha medlidenhet, og jeg vil ikke angre. Du vil bli dømt etter dine veier og dine gjerninger, erklærer den suverene Herren." ¹⁵ Et annet budskap fra Herren nådde meg: ¹⁶ "Menneskesønn, se, jeg er i ferd med å ta fra deg dine øynes glede med et enkelt slag; likevel skal du ikke sørge eller gråte, og dine tårer skal ikke renne. ¹⁷ Stønn stille; sørg ikke for de døde. Hold turbanen festet og sandalene på føttene; dekk ikke til barten og skjegget eller spis sørgebrød." ¹⁸ Så jeg talte til folket om morgenen, og om kvelden døde min kone. Neste morgen gjorde jeg som jeg ble befalt. ¹⁹ Da spurte folket meg: "Vil du ikke fortelle oss hva disse tingene betyr for oss, det du gjør?" ²⁰ Så forklarte jeg dem: "Et budskap fra Herren nådde meg: ²¹ Si til Israels hus, 'Dette sier den suverene Herren: Jeg er i ferd med å vanhellige min helligdom—stoltheten av din makt, dine øynes glede, din sjels lengsel. Sønnene og døtrene du etterlot vil falle for sverdet. ²² Og dere vil gjøre som jeg har gjort. Dere vil ikke dekke til barten og skjegget eller

spise sørgebrød. ²³ Dere vil holde turbanene på hodene og sandalene på føttene. Dere vil ikke sørge eller gråte, men vil visne bort på grunn av deres misgjerninger og stønne blant dere selv. ²⁴ Esekiel vil tjene som et tegn for dere; dere vil handle akkurat som han har handlet. Når dette skjer, vil dere erkjenne at jeg er den suverene Herren.' ²⁵ "Når det gjelder deg, menneskesønn, på den dagen jeg tar fra dem deres festning, gleden av deres prakt, deres øynes glede, deres hjertes begjær, og deres sønner og døtre også— ²⁶ på den dagen vil en flyktning komme til deg for å rapportere nyhetene. ²⁷ På den dagen vil din munn bli åpnet for den som unnslipper, og du vil tale og ikke lenger være stille. Dermed vil du være et tegn for dem, og de vil vite at jeg er Herren."

25 Herrens ord kom til meg: ² "Menneskesønn, vend deg mot ammonittene og profetér mot dem, ³ si til dem: 'Hør Herrens Guds ord. Så sier Herren Gud: Fordi dere sa "Ha!" over min helligdom da den ble vanhelliget, og over Israels land da det ble lagt øde, og over Judas folk da de gikk i eksil, ⁴ derfor, se, jeg vil overgi dere til Østens folk som en eiendom. De skal slå leir blant dere og bo blant dere; de skal spise deres frukt og drikke deres melk. ⁵ Jeg vil gjøre Rabba til en beitemark for kameler og Ammon til et hvilested for flokker. Da skal dere kjenne at jeg er Herren. ⁶ For så sier Herren Gud: Fordi dere har klappet i hendene og trampet med føttene, og gledet dere med all ondskap i hjertet mot Israels land, ⁷ derfor, se, jeg vil strekke ut min hånd mot dere og gi dere som bytte til folkene. Jeg vil utrydde dere fra folkene og eliminere dere fra landene. Jeg vil ødelegge dere, og dere skal kjenne at jeg er Herren."

⁸ "Slik sier Herren Gud: 'Fordi Moab og Se'ir sa: "Se, Judas hus er som alle andre nasjoner," ⁹ derfor, se, jeg vil avdekke Moabs flanke, begynne med grensebyene—Bet Jesjimat, Ba'al Meon og Kirjatajim—landets herlighet. ¹⁰ Jeg vil overgi Moab sammen med ammonittene til Østens folk som en eiendom, slik at ammonittene blir glemt blant nasjonene; ¹¹ og jeg vil fullbyrde dommer over Moab. Da skal de kjenne at jeg er Herren."

¹² "Slik sier Herren Gud: 'Fordi Edom handlet i hevn mot Judas hus og pådro seg stor skyld ved å gjøre det, ¹³ derfor sier Herren Gud: Jeg vil strekke ut min hånd mot Edom og eliminere både mennesker og

dyr. Jeg vil legge det øde, og fra Teman til Dedan skal de falle for sverdet. ¹⁴ Jeg vil ta min hevn på Edom ved min folk Israels hånd, og de skal handle med Edom etter min vrede og min harme; de skal kjenne min hevn, sier Herren Gud.'" ¹⁵ "Slik sier Herren Gud: 'Fordi filisterne handlet i hevn og tok hevn med ondskap i hjertet, og med gammel fiendskap søkte å ødelegge Juda, ¹⁶ derfor sier Herren Gud: Se, jeg er i ferd med å strekke ut min hånd mot filisterne og eliminere keretittene; og jeg vil ødelegge resten langs kysten. ¹⁷ Jeg vil utføre stor hevn på dem med rasende irettesettelser; og de skal kjenne at jeg er Herren, når jeg bringer min hevn over dem."

26 I det ellefte året, på den første dagen i måneden, kom Herrens budskap til meg: ² "Menneskesønn, fordi Tyrus har sagt om Jerusalem: 'Ha! Nasjonenes port er brutt; den har åpnet seg for meg. Nå som hun ligger i ruiner, skal jeg blomstre,' ³ derfor sier den suverene Herren: Se, jeg er imot deg, Tyrus, og jeg vil bringe mange nasjoner mot deg, slik som havet bringer opp sine bølger. ⁴ De skal ødelegge Tyres mur og rive ned hennes tårn; jeg vil feie bort hennes vrakrester og gjøre henne til en naken klippe. ⁵ Ute i havet skal hun bli et sted for å spre garn, for jeg har talt, sier den suverene Herren. Hun skal bli plyndret av nasjonene, ⁶ og hennes bosetninger på fastlandet skal bli drept med sverd. Da skal de vite at jeg er Herren. ⁷ For dette sier den suverene Herren: Se, jeg vil bringe mot Tyrus Nebukadnesar, kongen av Babylon, kongenes konge, med hester, vogner, kavaleri og en stor hær. ⁸ Han skal herje dine bosetninger på fastlandet med sverdet; han skal sette opp beleiringsverk mot deg, bygge en rampe opp til dine murer og løfte et stort skjold mot deg. ⁹ Han skal slå dine murer med sine rambukker og rive ned dine tårn med sine våpen. ¹⁰ På grunn av mengden av hans hester, vil støvet de reiser dekke deg; dine murer vil skjelve ved lyden av kavaleriet, vognene og vognene når han går inn gjennom dine porter som menn går inn i en by hvis murer er blitt brutt. ¹¹ Med hovene til sine hester vil han trampe ned alle dine gater; han vil drepe ditt folk med sverdet, og dine sterke søyler vil falle til jorden. ¹² De skal plyndre din rikdom og røve dine varer; de skal rive ned dine murer og rive dine fine hus og kaste dine steiner, tømmer og vrakrester i havet. ¹³ Jeg vil gjøre slutt på dine støyende sanger, og lyden av dine

harper skal ikke lenger høres. ¹⁴ Jeg vil gjøre deg til en øde klippe, og du skal bli et sted for å spre fiskegarn. Du skal ikke bli gjenoppbygd, for jeg, Herren, har talt, sier den suverene Herren. ¹⁵ Dette sier den suverene Herren til Tyrus: Vil ikke kystlandene skjelve ved lyden av ditt fall, når de sårede stønner og slaktingen finner sted i din midte? ¹⁶ Da skal alle havets fyrster stige ned fra sine troner, ta av seg sine kapper og kle av seg sine broderte klær. Kledd i redsel skal de sitte på bakken, skjelvende hvert øyeblikk, forferdet over deg. ¹⁷ De skal ta opp en klagesang om deg og si til deg:

‘Hvordan er du ødelagt, du berømte by, bebodd av sjøens menn! Du var en makt på havet, du og dine borgere; du satte din skrekk på alle som bodde der. ¹⁸ Kystlandene skjelver nå på dagen for ditt fall; øyene i havet er i frykt ved ditt sammenbrudd.’

¹⁹ For dette sier den suverene Herren: Når jeg gjør deg til en øde by, som byer som ikke lenger er bebodd, og når jeg bringer havets dyp over deg og dets store vann dekker deg, ²⁰ da vil jeg bringe deg ned med dem som går ned i graven, til folkene fra gammelt av. Jeg vil la deg bo i jordens lavere deler, som i gamle ruiner, med dem som går ned i graven, slik at du ikke vil vende tilbake eller ta din plass i de levendes land. ²¹ Jeg vil bringe deg til en fryktelig ende, og du vil ikke mer være til. Du vil bli søkt, men du vil aldri mer bli funnet, sier den suverene Herren.

27 Et budskap fra Herren kom til meg: ² “Menneskesønn, stem i en klagesang over Tyrus. ³ Si til Tyrus, som sitter ved inngangen til havet, kjøpmann for folk til mange kyster: ‘Dette sier den suverene Herren:

“Du har erklært, Tyrus, “Jeg er fullkommen i skjønnhet.” ⁴ Ditt domene er i hjertet av havene; dine byggere har fullendt din skjønnhet. ⁵ De laget alt ditt tømmer av einer fra Senir; en seder fra Libanon ble tatt for å lage en mast for deg. ⁶ Av eik fra Basan laget de dine årer; dekket ditt var innlagt med elfenben fra buksbom fra Kypros’ kyster. ⁷ Ditt seil var av fint brodert lin fra Egypt, som tjente som ditt banner; dine markiser var av blått og purpur fra Elishahs kyster. ⁸ Innbyggerne i Sidon og Arvad var dine roere; dine vise menn, Tyrus, var ombord som dine sjømenn. ⁹ De eldste i Gebal og deres dyktige menn var hos deg, til å kalfatre dine sømmer. Alle havets skip og deres sjømenn var hos deg for å

handle med dine varer. ¹⁰ “Menn fra Persia, Lud og Put var i din hær, dine krigere. De hengte sine skjold og hjelmer på dine murer, og brakte deg prakt. ¹¹ Mennene fra Arvad og din hær var på dine murer rundt omkring, og Gammadim var i dine tårn. De hengte sine skjold på dine murer rundt omkring; de fullendte din skjønnhet.

¹² “Tarsis handlet med deg på grunn av din store rikdom av varer; de byttet sølv, jern, tinn og bly for dine varer. ¹³ “Javan, Tubal og Mesjek var dine kjøpmenn; de handlet med menneskeliv og bronsekar for dine varer. ¹⁴ “Menn fra Bet-Togarma byttet hester, krigshester og muldyr for dine varer. ¹⁵ “Mennene fra Dedan var dine handelsmenn; mange kystland var ditt marked, og de betalte deg med elfenbenstann og ibenholt. ¹⁶ “Aram var din kunde på grunn av overfloden av dine varer; de byttet smaragder, purpurstoff, brodert tøy, fint lin, koraller og rubiner for dine varer. ¹⁷ “Juda og Israel handlet med deg; de byttet hvete fra Minnit, kaker, honning, olje og balsam for dine varer. ¹⁸ “Damaskus handlet med deg på grunn av dine mange produkter og store rikdom av varer, og tilbød vin fra Helbon og ull fra Sahar. ¹⁹ Vedan og Javan fra Uzal byttet smijern, kassia og kalmus for dine varer. ²⁰ “Dedan handlet med salunderlag med deg. ²¹ “Arabia og alle Keders fyrster var dine kunder, og handlet med lam, værer og geiter. ²² “Kjøpmennene fra Saba og Raema handlet med deg; for dine varer byttet de de fineste av alle krydder, edelstener og gull. ²³ “Haran, Kanne og Eden, og kjøpmennene fra Saba, Assur og Kilmad handlet med deg. ²⁴ På ditt marked handlet de med deg i utvalgte klær, blått stoff, brodert arbeid, og flerfargede tepper med tett tvinnede snorer.

²⁵ “Skipene fra Tarsis var dine fraktførere for dine varer. Du var fylt med tung last og var strålende i hjertet av havene. ²⁶ Dine roere har brakt deg inn i de store vannene; østavinden har knust deg i stykker i hjertet av havene. ²⁷ Din rikdom, dine varer og dine handelsvarer, dine sjøfolk, sjømenn og skipsbyggere, dine kjøpmenn og alle dine krigere, og alle som er i deg, vil falle i hjertet av havene på dagen for ditt skipsfortis. ²⁸ Ved lyden av ropet fra dine sjømenn, vil kystlandene skjelve. ²⁹ Alle som styrer årene vil forlate sine skip; sjøfolkene og alle sjømennene vil stå på land. ³⁰ De vil heve sine stemmer og rope bittert over deg; de vil kaste støv på sine hoder og rulle seg i aske. ³¹

De vil barbere sine hoder på grunn av deg og ta på seg sekkestrie. De vil gråte for deg i sjelens bitterhet med bitter sorg. ³² Mens de jamrer og sørger over deg, vil de stemme i en klagesang for deg og syng: "Hvem er som Tyrus, nå stille i havets midte?" ³³ Da dine varer seilte over havene, brakte du stor handel til mange nasjoner; med din store rikdom og dine varer brakte du velstand til jordens konger. ³⁴ Nå er du knust av havene i dybdene av vannene; dine varer og hele ditt følge har gått ned med deg. ³⁵ Alle som bor i kystlandene er forferdet over deg; deres konger skjelver av redsel, deres ansikter forvridt av frykt. ³⁶ Kjøpmennene blant folkene hvesser tennene mot deg; du har kommet til en fryktelig ende og vil ikke være mer."

28 Et budskap fra Herren kom til meg, ² "Menneskesønn, si til fyrsten av Tyrus: 'Dette sier den suverene Herren: "I ditt hjertes arroganse proklamerer du, 'Jeg er en gud; jeg sitter på gudenes trone i havets hjerte.' Likevel er du en dødelig og ikke en gud, selv om du innbiller deg å være like klok som en gud. ³ Se, er du klokere enn Daniel? Er ingen hemmelighet for skjult for deg? ⁴ Ved din visdom og forståelse har du skaffet deg rikdom og samlet gull og sølv i dine skattkamre. ⁵ Ved din store dyktighet i handel har du økt din rikdom, og ditt hjerte har blitt stolt på grunn av din rikdom. ⁶ "Derfor sier den suverene Herren:

'Fordi du har gjort ditt hjerte som hjertet til en gud, ⁷ derfor, se, jeg vil bringe utlendinger mot deg, de mest nådeløse av nasjoner; de vil trekke sine sverd mot skjønnheten av din visdom og vanhellige din prakt. ⁸ De vil føre deg ned til dypet, og du vil dø voldsomt i havets hjerte. ⁹ Vil du fortsatt si, 'Jeg er en gud,' i nærvær av dem som dreper deg? Du vil være en dødelig, ikke en gud, i hendene på dem som sårer deg. ¹⁰ Du vil dø de uomskårnes død ved hendene på utlendinger.

Jeg har talt, sier den suverene Herren." ¹¹ Enda en gang kom et budskap fra Herren til meg, ¹² "Menneskesønn, reis en klagesang over kongen av Tyrus og si til ham: 'Dette sier den suverene Herren:

"Du var fullkommenhetens segl, full av visdom og perfekt i skjønnhet. ¹³ Du var i Eden, Guds hage; hver edelsten var din dekning: karneol, topas og diamant, beryll, onyks og jaspis, lapis lazuli, turkis

og smaragd. Dine innfatninger og monteringen var laget i gull; på den dagen du ble skapt ble de forberedt. ¹⁴ Du var den salvete kjerub som dekker, og jeg plasserte deg på Guds hellige fjell; du vandret blant ildens steiner. ¹⁵ Du var ulastelig i dine veier fra den dagen du ble skapt inntil ondskap ble funnet i deg. ¹⁶ Gjennom overfloden av din handel ble du fylt med vold, og du syndet. Så jeg kastet deg som vanhellig fra Guds fjell, og jeg ødela deg, du dekkende kjerub, fra ildens steiner. ¹⁷ Ditt hjerte ble stolt på grunn av din skjønnhet; du korrumperte din visdom på grunn av din prakt. Jeg kastet deg til jorden; jeg eksponerte deg for konger, for at de skulle stirre på deg. ¹⁸ Ved mengden av dine misgjerninger, i urettferdigheten av din handel, vanhelliget du dine helligdommer. Så jeg brakte frem en ild fra deg; den fortærte deg, og jeg gjorde deg til aske på jorden i synet av alle som så deg. ¹⁹ Alle nasjonene som kjente deg er forferdet over deg; du har blitt en skrekk og skal ikke mer eksistere for alltid."

²⁰ Et budskap fra Herren kom til meg, ²¹ "Menneskesønn, vend ditt ansikt mot Sidon, og profeter mot henne ²² og si, 'Dette sier den suverene Herren:

"Se, jeg er imot deg, Sidon, og jeg vil bli herliggjort i din midte. Da skal de vite at jeg er Herren, når jeg fullbyrder dommer mot henne og åpenbarer min hellighet i henne. ²³ For jeg vil sende en pest over henne og blod inn i hennes gater; de drepte vil falle i hennes midte ved sverdet på alle sider. Da skal de vite at jeg er Herren.

²⁴ Og det skal ikke lenger være for Israels hus en smertefull torn eller en stikkende torn fra noen rundt dem som forakttet dem. Da skal de vite at jeg er den suverene Herren. ²⁵ 'Dette sier den suverene Herren: Når jeg samler Israels hus fra folkene blant hvem de er spredt, og viser meg hellig blant dem i nasjonenes syn, da skal de bo i sitt eget land som jeg ga til min tjener Jakob. ²⁶ De skal bo der trygt; de skal bygge hus og plante vingårder, og bo trygt når jeg fullbyrder dommer over alle deres naboer som forakttet dem. Da skal de vite at jeg er Herren deres Gud."

29 I det tiende året, i den tiende måneden, på den tolvte dagen, kom Herrens ord til meg: ² "Menneskesønn, vend ditt ansikt mot farao,

Esekiel

kongen av Egypt, og profeter mot ham og hele Egypt.

³ Tal og si: 'Dette sier den suverene Herren:

"Jeg er imot deg, farao, konge av Egypt, du store monster som ligger midt i dine elver. Du har sagt: 'Nilen er min; jeg laget den for meg selv.' ⁴ Jeg vil sette kroker i dine kjøver og få fisken i dine elver til å klynge seg til dine skjell. Jeg vil dra deg opp fra dine elver, med all fisken som klynger seg til dine skjell. ⁵ Jeg vil forlate deg i ørkenen, du og all fisken i dine elver. Du vil falle på den åpne marken, ikke samlet eller plukket opp. Jeg har gitt deg som mat til jordens dyr og himmelens fugler.

⁶ Da skal alle innbyggerne i Egypt vite at jeg er Herren. Du har vært en sivstav for Israels hus. ⁷ Når de grep deg med hendene, splintret du og rev opp skuldrene deres; når de lente seg på deg, brakk du og fikk alle deres rygger til å skjelve. ⁸ 'Derfor sier den suverene Herren: Jeg vil bringe et sverd mot deg og avskjære både mennesker og dyr. ⁹ Egyptens land skal bli en øde ødemark. Da skal de vite at jeg er Herren. Fordi du sa: 'Nilen er min; jeg laget den,' ¹⁰ derfor er jeg imot deg og dine elver, og jeg vil gjøre Egyptens land til en ruin og en øde ødemark fra Migdol til Syene, så langt som til grensen av Kusj. ¹¹ Ingen menneskefot skal gå gjennom det, heller ikke foten av et dyr skal gå gjennom det, og det skal være ubebodd i førti år. ¹² Jeg vil gjøre Egyptens land øde blant ødelagte land, og hennes byer skal ligge øde i førti år blant ødelagte byer. Jeg vil spre egypterne blant nasjonene og spre dem gjennom landene. ¹³ 'For dette sier den suverene Herren: Ved slutten av førti år vil jeg samle egypterne fra folkene hvor de ble spredt. ¹⁴ Jeg vil gjenopprette Egyptens formue og bringe dem tilbake til landet Patros, deres forfedres land, og der skal de være et lavt rike. ¹⁵ Det skal være det laveste av rikene og aldri igjen opphøye seg over de andre nasjonene. Jeg vil gjøre det så svakt at det aldri igjen skal herske over nasjonene. ¹⁶ Egypt skal ikke lenger være en kilde til tillit for Israels hus, som bringer til minne deres skyld ved å vende seg til henne for hjelp. Da skal de vite at jeg er den suverene Herren.'"¹⁷ I det tjuesjuende året, i den første måneden, på den første dagen, kom Herrens ord til meg: ¹⁸ "Menneskesønn, Nebukadnesar, kongen av Babylon, fikk sin hær til å arbeide hardt mot Tyrus; hvert hode ble gnidd bart og hver skulder ble gjort rå. Likevel mottok han og hans hær ingen belønning fra kampanjen han ledet

mot Tyrus. ¹⁹ Derfor sier den suverene Herren: Jeg vil gi Egypt til Nebukadnesar, kongen av Babylon, og han vil bære bort dens rikdom. Han vil plyndre og røve landet som lønn for sin hær. ²⁰ Jeg har gitt ham Egypt som en belønning for hans innsats fordi han og hans hær handlet for meg, erklærer den suverene Herren. ²¹ "På den dagen vil jeg få styrke til å oppstå for Israels hus, og jeg vil gjøre det mulig for deg å tale blant dem. Da skal de vite at jeg er Herren."

30 Herrens budskap kom til meg: ² "Menneskesønn, profetér og si: 'Dette sier den suverene Herren:

"Klag, 'Ve den dagen!'" ³ For dagen er nær, ja, Herrens dag er nær; en dag med skyer, en tid med undergang for nasjonene. ⁴ Et sverd skal komme over Egypt, og det skal være angst i Kusj. Når de drepte faller i Egypt, skal hennes rikdom bli bortført, og hennes grunnvoller skal bli revet ned.

⁵ Kusj, Put, Lud, hele Arabia, Libya og folket i paktens land skal falle for sverdet sammen med Egypt. ⁶ 'Dette sier Herren:

"Egypts allierte skal falle og stoltheten av hennes makt skal bli brakt ned. Fra Migdol til Syene skal de falle for sverdet i henne," erklærer den suverene Herren. ⁷ "De skal være øde blant øde land, og deres byer skal ligge blant ødelagte byer. ⁸ Da skal de vite at jeg er Herren, når jeg setter ild på Egypt og alle hennes hjelpere blir knust.

⁹ På den dagen skal budbringere gå ut fra meg i skip for å skremme Kusj ut av hennes selvtillfredshet; skjelving skal gripe dem på Egypts undergangsdag, for den kommer sannelig. ¹⁰ 'Dette erklærer den suverene Herren:

"Jeg vil gjøre ende på den egyptiske mengden og jeg vil bruke Nebukadnesar, kongen av Babylons, hånd. ¹¹ Han og hans folk med ham, de mest nådeløse av nasjoner, skal bli brakt inn for å ødelegge landet. De skal dra sine sverd mot Egypt og fylle landet med de drepte. ¹² Jeg vil tørke ut Nilens vann og selge landet i onde menns hender; ved fremmedes hånd vil jeg legge landet øde og alt som er i det.

Jeg, Herren, har talt. ¹³ 'Dette sier den suverene Herren:

“Jeg vil ødelegge avgudene og gjøre ende på bildene i Memfis. Det skal ikke lenger være en fyrste i Egypt, og jeg vil spre frykt over hele landet.

¹⁴ *Jeg vil legge Patros øde, sette ild på Soan, og straffe Teben.* ¹⁵ *Jeg vil utøse min vrede over Pelusium, Egypts festning, og eliminere Tebens horder.* ¹⁶ *Jeg vil sette ild på Egypt; Pelusium skal vri seg i smerte, Teben skal bli brutt, og Memfis skal være i konstant nød.* ¹⁷ *De unge mennene i Heliopolis og Bubastis skal falle for sverdet, og kvinnene skal bli tatt til fange.* ¹⁸ *Mørk skal dagen være i Tahpanhes når jeg bryter Egypts åk; der skal hennes stolte styrke ta slutt. Hun skal bli dekket med skyer, og hennes døtre skal gå i fangenskap.* ¹⁹ *Slik vil jeg bringe dommer over Egypt, og de skal vite at jeg er Herren.”*

²⁰ I det ellevte året, i den første måneden på den syvende dagen, kom Herrens budskap til meg: ²¹ *“Menneskesønn, jeg har brutt armen til farao, kongen av Egypt. Den har ikke blitt bundet opp for helbredelse eller pakket med bandasje, så den kan bli sterk nok til å svinge sverdet.* ²² *Derfor sier den suverene Herren: ‘Se, jeg er imot farao, kongen av Egypt, og jeg vil bryte begge hans armer, den sterke så vel som den brukne, og få sverdet til å falle fra hans hånd.* ²³ *Jeg vil få egypterne til å bli spredt blant nasjonene og jeg vil spre dem over landene.* ²⁴ *Jeg vil styrke kongen av Babylon og plassere mitt sverd i hans hånd, men jeg vil bryte faraos armer, og han skal stønne foran ham som en som er alvorlig såret.* ²⁵ *Jeg vil styrke kongen av Babylons armer, men faraos armer skal falle slappe. Da skal de vite at jeg er Herren, når jeg legger mitt sverd i kongen av Babylons hånd og han svinger det mot Egypts land.* ²⁶ *Når jeg sprer egypterne blant nasjonene og sprer dem over landene, da skal de vite at jeg er Herren.”*

31 I det ellevte året, i den tredje måneden, på den første dagen, kom Herrens budskap til meg: ² *“Menneskesønn, si til farao, kongen av Egypt, og til hans mengder,*

‘Hvem kan lignes med deg i din storhet?’ ³ *Se, Assyria var som en seder på Libanon, med vakre grener som ga skygge til skogen, og ruvet høyt, dens topp blant skyene.* ⁴ *Vannet nærer den, de dype kildene fikk den til å vokse høy. Dens bekker fløt rundt dens planteplass og sendte kanaler til alle trærne på marken.* ⁵ *Slik steg den høyere enn alle trærne på marken; dens greiner ble mange og*

dens grener strakte seg langt på grunn av det rikelige vannet da den spredte dem ut. ⁶ *Alle himmelens fugler bygde rede i dens greiner, og under dens grener fødte alle markens dyr; alle de store nasjonene bodde under dens skygge.* ⁷ *Den var praktfull i sin storhet, med sine vidstrakte grener; for dens røtter nådde til rikelig vann.* ⁸ *Sedrene i Guds hage kunne ikke måle seg med den, heller ikke kunne einebuskene matche dens greiner, heller ikke kunne platantrærne sammenlignes med dens grener— intet tre i Guds hage kunne likestilles med dens skjønnhet.* ⁹ *Jeg gjorde den vakker med mengden av dens grener, og alle trærne i Eden i Guds hage misuntet den.*

¹⁰ *“Derfor sier den suverene Herren: Fordi den ble opphøyet i høyde, og satte sin topp blant skyene, og dens hjerte ble stolt i sin høyhet,* ¹¹ *overga jeg den til nasjonenes hersker, for at han skulle håndtere den etter dens ondskap. Jeg kastet den bort.* ¹² *Utenlandske tyranner fra nasjonene hogg den ned og lot den ligge; dens grener falt på fjellene og i alle dalene, dens greiner lå brutt i alle landets kløfter. Alle jordens folk forlot dens skygge og forlot den.* ¹³ *Alle himmelens fugler slo seg ned på dens falne stamme, og alle markens dyr tok ly blant dens grener.* ¹⁴ *Slik vil ingen andre trær ved vannet noensinne stolt ruve i høyde, eller sette sine topper blant skyene, heller ikke vil deres velvannede mektige stå høyt i sin høyde. For de er alle overgitt til døden, til jorden nedenfor, blant dødelige som stiger ned til graven.* ¹⁵ *“Dette sier den suverene Herren: På den dagen den steg ned til Sheol, brakte jeg sorg over den; jeg dekket de dype kildene for den, og holdt tilbake dens bekker. Dens rikelige vann ble holdt tilbake, og jeg fikk Libanon til å sørge over den, og alle trærne på marken visnet bort.* ¹⁶ *Jeg fikk nasjonene til å skjelve ved lyden av dens fall da jeg brakte den ned til Sheol med dem som stiger ned til graven. Da ble alle de velvannede trærne i Eden, de beste og fineste i Libanon, trøstet i jorden nedenfor.* ¹⁷ *De gikk også ned til Sheol med den, til de som ble drept med sverdet, sammen med dem som var dens styrke, som bodde i dens skygge blant nasjonene.* ¹⁸ *“Hvem blant trærne i Eden kan du sammenlignes med i herlighet og storhet? Likevel vil du bli brakt ned med trærne i Eden til jorden nedenfor; du vil ligge blant de uomskårne, med dem som ble drept med sverdet. Dette er farao og alle hans horder, erklærer den suverene Herren.”*

32 I det tolvte året, i den tolvte måneden, på den første dagen i måneden, kom Herrens ord til meg, og det lød: ² "Menneskesønn, stem i en klagesang over farao, kongen av Egypt, og si til ham: 'Du sammenlignet deg selv med en løve blant nasjonene, men du er som et uhyre i havene; du slår omkring deg i elvene dine, grumser til vannet med føttene dine og forurensrer deres strømmer.' ³ Dette sier den suverene Herren:

'Jeg vil spre mitt nett over deg med en mengde folk, og de skal dra deg opp i mitt nett. ⁴ Jeg vil kaste deg på land og slenge deg på den åpne marken. Jeg vil få alle himmelens fugler til å slå seg ned på deg, og alle de ville dyrene til å meske seg på deg. ⁵ Jeg vil legge ditt kjøtt på fjellene og fylle dalene med dine levninger. ⁶ Jeg vil drukne landet med ditt strømmende blod så langt som til fjellene, og ravinene vil bli fylt med ditt kjøtt. ⁷ Når jeg utslukker deg, vil jeg dekke himmelen og formørke stjernene; jeg vil dekke solen med en sky, og månen vil ikke gi sitt lys. ⁸ Alle de lysende stjernene på himmelen vil jeg formørke over deg, og jeg vil bringe mørke over ditt land,' erklærer den suverene Herren. ⁹ 'Jeg vil uroe hjertene til mange folk når jeg bringer din ødeleggelse blant nasjonene, inn i land du ikke har kjent. ¹⁰ Jeg vil få mange folk til å bli forferdet over deg, og deres konger vil skjelve av skrekk på grunn av deg når jeg svinger mitt sverd foran dem. På dagen for ditt fall, vil hver av dem skjelve > hvert øyeblikk for sitt liv.'

¹¹ Dette erklærer den suverene Herren:

'Kongen av Babylons sverd vil komme mot deg. ¹² Jeg vil få dine horder til å falle ved de mektige krigerens sverd, de mest nådeløse av nasjonene. De vil knuse Egypts stolthet, og alle hennes horder vil bli styrtet. ¹³ Jeg vil ødelegge alt hennes kveg ved mange vann, så verken menneskefot eller dyrehover vil grumse dem til lenger. ¹⁴ Da vil jeg la hennes vann bli rolige og få hennes strømmer til å flyte jevnt,' erklærer den suverene Herren. ¹⁵ 'Når jeg gjør Egypts land øde og ribber det for alt som fyller det, > når jeg slår ned alle som bor der, da skal de vite at jeg er Herren.'

¹⁶ Dette er klagesangen de vil synge for henne. Døtrene av nasjonene vil synge den; over Egypt og alle hennes horder vil de synge den,' erklærer den

suverene Herren. ¹⁷ I det tolvte året, på den femtende dagen i måneden, kom Herrens ord til meg, og det lød: ¹⁸ "Menneskesønn, klag over Egypts horder og overgi dem til jorden nedenfor, henne og døtrene av mektige nasjoner, med dem som går ned i graven. ¹⁹ Si til dem, 'Hvem overgår du i skjønnhet? Gå ned og bli lagt med de uomskårne.' ²⁰ De vil bli regnet blant dem som er drept med sverdet. Sverdet er trukket; la henne bli tatt bort med alle hennes horder. ²¹ De mektige lederne vil tale om Egypt og hennes allierte fra de dødes rike: 'De har kommet ned og ligger med de uomskårne, med dem som er drept med sverdet.' ²² "Assyria er der med hele sin hær; hun er omgitt av gravene til alle sine drepte, alle som har falt for sverdet. ²³ Deres graver er dypt i graven, og hennes hær ligger rundt hennes grav. Alle som hadde spredt terror i de levendes land er blitt drept, falt for sverdet. ²⁴ "Elam er der, med alle hennes horder rundt hennes grav. Alle er drept, falt for sverdet. Alle som hadde spredt terror i de levendes land har gått ned uomskårne til jorden nedenfor. De bærer sin skam med dem som går ned i graven. ²⁵ En hvilested er gjort for henne blant de drepte, med alle hennes horder rundt hennes grav. Alle er uomskårne, drept med sverdet. Fordi deres terror hadde spredt seg i de levendes land, bærer de sin skam med dem som går ned i graven; de er lagt blant de drepte. ²⁶ "Mesjek og Tubal er der, med alle deres horder rundt deres graver. Alle er uomskårne, drept med sverdet fordi de spredte sin terror i de levendes land. ²⁷ Men de ligger ikke med de falne krigerne fra gammeltid, som gikk ned til de dødes rike med sine krigsvåpen—deres sverd plassert under deres hoder og deres skjold hvilende på deres ben—selv om disse krigerne også hadde terrorisert de levendes land. ²⁸ Du også, farao, vil bli ydmyket og vil hvile blant de uomskårne, med dem som er drept med sverdet. ²⁹ "Edom er der, hennes konger og alle hennes fyrster; til tross for deres makt, er de plassert med dem som er drept med sverdet. De hviler med de uomskårne, med dem som går ned i graven. ³⁰ "Alle prinsene i nord og alle sidoniene er der; de gikk ned med de drepte i vanære til tross for terroren forårsaket av deres makt. De hviler uomskårne med dem som er drept med sverdet og bærer sin skam med dem som går ned i graven. ³¹ "Farao vil se dem og han vil bli trøstet for alle sine horder som ble drept med sverdet, erklærer den suverene Herren. ³² Selv om jeg hadde ham til å spre

terror i de levendes land, vil farao og alle hans horder bli lagt blant de uomskårne, med dem som er drept med sverdet, erklærer den suverene Herren.

33 Herrens ord kom til meg, og det lød: ² "Menneskesønn, tal til ditt folks barn og si til dem: 'Når jeg fører et sverd over et land, og folket i landet velger ut en mann blant seg og setter ham til vaktmann, ³ og han ser sverdet komme over landet og blåser i trompeten for å advare folket, ⁴ da, hvis noen hører lyden av trompeten men ikke lar seg advare, og sverdet kommer og tar ham bort, skal hans blod være på hans eget hode. ⁵ Han hørte lyden av trompeten men tok ikke advarselen til seg; hans blod skal være på ham selv. Hadde han tatt advarselen til seg, ville han ha reddet sitt liv. ⁶ Men hvis vaktmannen ser sverdet komme og ikke blåser i trompeten, og folket ikke blir advart, og sverdet kommer og tar en person bort, blir han tatt bort for sin misgjerning, men jeg vil holde vaktmannen ansvarlig for hans blod.' ⁷ "Nå, hva angår deg, menneskesønn, har jeg satt deg til vaktmann for Israels hus; så hør ordet jeg taler og gi dem en advarsel fra meg. ⁸ Når jeg sier til den ugudelige: 'Du ugudelige, du skal visseelig dø,' og du ikke taler for å advare den ugudelige fra hans vei, skal den ugudelige dø for sin synd, men jeg vil holde deg ansvarlig for hans blod. ⁹ Men hvis du advarer den ugudelige om å vende om fra sine veier og han ikke gjør det, skal han dø for sin synd, men du har reddet ditt liv. ¹⁰ "Nå, hva angår deg, menneskesønn, si til Israels hus: 'Dette er hva dere sier: "Våre overtredelser og synder tynger oss, og vi visner bort i dem. Hvordan kan vi da overleve?"' ¹¹ Si til dem: 'Så sant jeg lever, sier Herren Gud, jeg har ikke behag i den ugudeliges død, men heller at den ugudelige vender om fra sine veier og lever. Vend om, vend om fra deres onde veier! Hvorfor vil dere dø, Israels hus?' ¹² "Derfor, menneskesønn, si til dine medborgere: 'Den rettferdiges rettferdighet vil ikke redde ham på hans overtredelses dag, og hva angår den ugudeliges ugudelighet, vil han ikke falle på grunn av den den dagen han vender om fra sin ugudelighet; heller ikke vil en rettferdig kunne leve ved sin rettferdighet den dagen han synder.' ¹³ Når jeg sier til den rettferdige at han visseelig skal leve, og han stoler på sin rettferdighet og begår urett, skal ingen av hans rettferdige gjerninger bli husket; han skal dø for den urett han har begått. ¹⁴ Men når jeg sier til den ugudelige: 'Du skal visseelig dø,' og han

vender seg bort fra sin synd og gjør det som er rett og rettferdig— ¹⁵ hvis han gir tilbake det han tok i pant for et lån, betaler tilbake det han har stjålet, følger de forskrifter som sikrer liv, og ikke gjør urett, skal han visseelig leve; han skal ikke dø. ¹⁶ Ingen av de synder han har begått skal bli husket mot ham. Han har gjort det som er rett og rettferdig; han skal visseelig leve. ¹⁷ "Men dine medborgere hevder: 'Herrens vei er ikke rett,' når det er deres egen vei som ikke er rett. ¹⁸ Hvis en rettferdig vender om fra sin rettferdighet og gjør urett, skal han dø for det. ¹⁹ Men når en ugudelig vender seg bort fra sin ugudelighet og gjør det som er rett og rettferdig, skal han leve ved å gjøre det. ²⁰ Likevel sier dere: 'Herrens vei er ikke rett.' Jeg vil dømme hver av dere etter deres egne veier, Israels hus." ²¹ Nå i det tolvte året av vårt eksil, på den femte dagen i den tiende måneden, kom en mann som hadde rømt fra Jerusalem til meg og sa: 'Byen er tatt.' ²² Nå hadde Herrens hånd vært over meg om kvelden før mannen kom, og han åpnet min munn før mannen kom til meg om morgenen. Så min munn ble åpnet, og jeg var ikke lenger taus. ²³ Da kom Herrens ord til meg, og det lød: ²⁴ "Menneskesønn, de som bor i ruinene i Israels land sier: 'Abraham var bare én mann, men han eide landet. Men vi er mange; sikkert er landet gitt til oss som eiendom.' ²⁵ Derfor si til dem: 'Dette sier Herren Gud: Siden dere spiser kjøtt med blodet i, løfter deres øyne til deres avguder og utøser blod, skulle dere da eie landet? ²⁶ Dere stoler på deres sverd, dere begår avskyeligheter, og hver av dere vanærer sin nabos kone. Skulle dere da eie landet?' ²⁷ Du skal si dette til dem: 'Dette sier Herren Gud: Så sant jeg lever, de som er i ruinene skal falle for sverdet, og de som er i det åpne feltet vil jeg gi til de ville dyrene for å bli fortært, og de som er i festninger og huler skal dø av pest. ²⁸ Jeg vil gjøre landet til en øde ørken, og hennes stolte styrke vil ta slutt, og Israels fjell vil bli øde så ingen vil passere gjennom. ²⁹ Da skal de vite at jeg er Herren, når jeg har gjort landet til en øde ørken på grunn av alle de avskyeligheter de har begått.' ³⁰ "Men hva angår deg, menneskesønn, dine medborgere som snakker med hverandre om deg ved murene og i døråpningene til husene, sier til hverandre: 'Kom og hør budskapet som har kommet fra Herren.' ³¹ Og de kommer til deg som folk kommer, og sitter foran deg som mitt folk og hører dine ord, men de setter dem ikke ut i livet. Deres munn taler om kjærlighet, men deres

hjerter jager etter urettferdig vinning. ³² Ja, for dem er du som en som synger kjærlighetssanger med en vakker stemme og spiller et instrument godt, for de hører dine ord men setter dem ikke ut i livet. ³³ Så når det skjer—som det visselig vil—da skal de vite at en profet har vært blant dem."

34 Et budskap fra Herren kom til meg: ² "Menneskesønn, profeter mot Israels hyrder, profeter og si til dem: 'Dette sier den suverene Herren: Ve Israels hyrder som har stelt seg selv! Skulle ikke hyrdene ta seg av flokken?' ³ Dere spiser fettet, kler dere med ullen, og slakter de beste dyrene, men dere tar ikke vare på flokken. ⁴ Dere har ikke styrket de svake, helbredet de syke, eller forbundet de skadde. Dere har ikke hentet tilbake de bortkomne eller lett etter de tapte. I stedet har dere hersket over dem med makt og hardhet. ⁵ Så de ble spredt på grunn av mangel på en hyrde, og når de ble spredt, ble de mat for alle de ville dyrene. ⁶ Min flokk vandret over alle fjellene og på hver høyde; de ble spredt over hele jorden, og ingen lette etter dem eller søkte dem. ⁷ Derfor, dere hyrder, hør Herrens ord: ⁸ Så sant jeg lever, sier den suverene Herren, fordi min flokk har blitt plyndret og mat for alle de ville dyrene, og fordi mine hyrder ikke lette etter min flokk, men tok seg av seg selv i stedet for min flokk, ⁹ Så, dere hyrder, legg merke til Herrens ord: ¹⁰ Dette sier den suverene Herren: Se, jeg er imot hyrdene og vil holde dem ansvarlige for min flokk. Jeg vil fjerne dem fra å ta seg av flokken slik at de ikke lenger kan stille seg selv. Jeg vil redde min flokk fra deres munn, og den skal ikke lenger være mat for dem. ¹¹ For dette sier den suverene Herren: Se, jeg vil personlig lete etter mine sauer og ta meg av dem. ¹² Som en hyrde ser etter sin spredte flokk når han er med dem, slik vil jeg ta meg av mine sauer og redde dem fra alle stedene hvor de ble spredt på en dag med skyer og mørke. ¹³ Jeg vil føre dem ut fra folkene og samle dem fra landene og bringe dem til deres eget land. Jeg vil beite dem på Israels fjell, ved bekkene, og på alle bebodde steder i landet. ¹⁴ Jeg vil stille dem på en god beitemark, og deres beiteland skal være på Israels fjellhøyder. Der skal de legge seg ned på en god beitemark og spise i en rik beitemark på Israels fjell. ¹⁵ Jeg vil personlig ta meg av mine sauer og få dem til å legge seg, sier den suverene Herren. ¹⁶ Jeg vil lete etter de tapte og hente tilbake de bortkomne. Jeg vil forbinde de skadde og styrke de svake, men jeg vil håndtere de

fete og de sterke. Jeg vil være hyrde for flokken med rettferdighet. ¹⁷ Når det gjelder dere, min flokk, dette sier den suverene Herren: Jeg vil gjøre forskjell mellom en sau og en annen, og mellom værere og geiter. ¹⁸ Er det ikke nok for dere å spise på den gode beitemarken? Må dere trække ned resten av beitemarken med føttene deres? Er det ikke nok for dere å drikke det klare vannet? Må dere gjøre resten grumsete med føttene deres? ¹⁹ Må min flokk spise det dere har tråkket ned med føttene deres og drikke det dere har gjort grumsete med føttene deres? ²⁰ Derfor, dette sier den suverene Herren til dem: Se, jeg vil selv dømme mellom de fete sauene og de magre sauene. ²¹ Fordi dere skyver med flanke og skulder, og stanger alle de svake sauene med hornene deres til dere har spredt dem, ²² vil jeg redde min flokk, og de skal ikke lenger bli plyndret. Jeg vil gjøre forskjell mellom en sau og en annen. ²³ Jeg vil sette en hyrde over dem, min tjener David, og han skal stille dem; han skal stille dem og være deres hyrde. ²⁴ Jeg, Herren, vil være deres Gud, og min tjener David vil være en leder blant dem. Jeg, Herren, har talt. ²⁵ Jeg vil inngå en fredspakt med dem og fjerne de ville dyrene fra landet slik at de kan bo trygt i ødemarken og sove i skogene. ²⁶ Jeg vil gjøre dem og stedene rundt min høyde til en kilde til velsignelse. Jeg vil sende regnskurer i rett tid; det skal være rikelige regnskurer av velsignelse. ²⁷ Trærne skal bære sin frukt og jorden skal gi sine avlinger; folket skal være trygge i sitt land. De skal erkjenne at jeg er Herren, når jeg bryter stengene på deres åk og redder dem fra hendene til dem som gjorde dem til slaver. ²⁸ De skal ikke lenger bli plyndret av nasjonene, og ville dyr skal ikke fortære dem. De skal bo trygt, og ingen skal gjøre dem redde. ²⁹ Jeg vil gi dem et land kjent for sine avlinger, og de skal ikke lenger lide av sult i landet eller bære nasjonenes hån. ³⁰ Da skal de vite at jeg, Herren deres Gud, er med dem og at de, Israels hus, er mitt folk, sier den suverene Herren. ³¹ Dere er mine sauer, sauene på min beitemark, og jeg er deres Gud, sier den suverene Herren."

35 Herrens budskap ble gitt til meg: ² "Menneskesønn, vend deg mot Se'ir-fjellet og profetér mot det, ³ og si: 'Så sier Herren Gud: Se, jeg er imot deg, Se'ir-fjellet, og jeg vil rekke ut min hånd mot deg og gjøre deg til en øde ørken. ⁴ Jeg vil gjøre dine byer til ruiner, og du skal bli en ødeleggelse. Da skal du kjenne at jeg er Herren. ⁵

For di du har nærer et gammelt fiendskap og overgitt Israels barn til sverdet på tiden for deres ulykke, når deres straff nådde sitt høydepunkt, ⁶ derfor, så sant jeg lever, sier Herren Gud, vil jeg dømme deg til blodutgytelse, og blodutgytelse skal forfølge deg. Siden du ikke hatet blodutgytelse, skal blodutgytelse forfølge deg. ⁷ Jeg vil gjøre Se'ir-fjellet til en øde ørken og avskjære fra det alle som går forbi og vender tilbake. ⁸ Jeg vil fylle dine fjell med de drepte; de som er drept med sverdet skal falle på dine høyder, i dine daler og i alle dine raviner. ⁹ Jeg vil gjøre deg til en evig ødeleggelse, og dine byer skal ikke bli bebodd. Da skal du kjenne at jeg er Herren. ¹⁰ Fordi du har sagt: "Disse to nasjonene og disse to landene skal bli våre, og vi skal ta dem i eie," selv om Herren var der, ¹¹ derfor, så sant jeg lever, sier Herren Gud, vil jeg handle med deg etter den vrede og misunnelse du viste i ditt hat mot dem, og jeg vil gjøre meg kjent blant dem når jeg dømmer deg. ¹² Da skal du kjenne at jeg, Herren, har hørt alle de fornærmelser du har talt mot Israels fjell, og sagt: "De er blitt lagt øde og gitt til oss å fortære." ¹³ Du har talt hovmodig mot meg og multiplisert dine ord mot meg; jeg har hørt det. ¹⁴ Så sier Herren Gud: Som hele jorden gleder seg, vil jeg gjøre deg til en ødeleggelse. ¹⁵ Som du gledet deg da arven til Israels hus ble ødelagt, slik vil jeg gjøre mot deg. Du skal bli en ødeleggelse, Se'ir-fjellet, og hele Edom, alt sammen. Da skal de kjenne at jeg er Herren."

36 "Menneskesønn, profetér til Israels fjell og si: 'Israels fjell, hør Herrens ord. ² Så sier Herren Gud: Fienden har sagt om dere: "Ha! De eldgamle høydene har nå blitt våre." ³ Derfor, profetér og si: 'Så sier Herren Gud: Fordi de har gjort dere øde og trakassert dere fra alle kanter, har dere blitt en eiendom for de gjenværende nasjonene og et emne for ondsinnet snakk og baktalelse. ⁴ Derfor, Israels fjell, hør Herrens Guds ord: Så sier Herren Gud til fjellene og høydene, til ravinene og dalene, til de øde ruinene og de forlatte byene som har blitt plyndret og hånet av nasjonene rundt dere— ⁵ derfor, så sier Herren Gud: I min sjalusi ild har jeg talt mot resten av nasjonene, og mot hele Edom, som har tatt mitt land som sitt eget med glede og forakt, for å plyndre dets beitemarker.' ⁶ Derfor, profetér om Israels land og si til fjellene og høydene, til ravinene og dalene: 'Så sier Herren Gud: Jeg har talt i min sjalu vrede fordi dere har tålt nasjonenes fornærmelser. ⁷ Derfor, så sier Herren Gud: Jeg har

sverget at nasjonene rundt dere også skal tåle sine egne fornærmelser. ⁸ Men dere, Israels fjell, skal produsere grener og bære frukt for mitt folk Israel, for de skal snart vende tilbake. ⁹ For se, jeg er for dere, og jeg vil vende meg til dere, og dere skal bli dyrket og sådd. ¹⁰ Jeg vil mangfoldiggjøre antallet mennesker på dere, hele Israels hus, alt sammen; byene skal bli bebodd og ruinene gjenoppbygd. ¹¹ Jeg vil øke antallet mennesker og dyr på dere, og de skal være fruktbare og mangfoldiggjøre seg. Jeg vil bosette folk på dere som i tidligere tider og gjøre dere mer velstående enn før. Da skal dere vite at jeg er Herren. ¹² Jeg vil la mitt folk Israel vandre på dere; de skal eie dere, og dere skal være deres arv; dere skal ikke lenger frata dem barn. ¹³ Så sier Herren Gud: Fordi folk sier til dere: "Dere fortærer folk og fratar deres nasjon barn," ¹⁴ derfor skal dere ikke lenger fortære folk eller frata deres nasjon barn, sier Herren Gud. ¹⁵ Jeg vil ikke la dere høre nasjonenes fornærmelser lenger, og dere skal ikke lide folkets hån eller få deres nasjon til å snuble igjen, sier Herren Gud." ¹⁶ Herrens ord kom til meg igjen, og sa, ¹⁷ "Menneskesønn, da Israels hus bodde i sitt eget land, vanhelliget de det ved sin oppførsel og sine handlinger; deres vei var som urenheten til en kvinne i hennes urenhet for meg. ¹⁸ Så jeg utøste min vrede over dem for blodet de hadde utøst i landet og fordi de hadde vanhelliget det med sine avguder. ¹⁹ Jeg spredte dem blant nasjonene, og de ble spredt gjennom landene; jeg dømte dem etter deres oppførsel og handlinger. ²⁰ Og hvor de enn gikk blant nasjonene, vanhelliget de mitt hellige navn, for det ble sagt om dem: 'Dette er Herrens folk, men de måtte forlate hans land.' ²¹ Men jeg hadde omsorg for mitt hellige navn, som Israels hus hadde vanhelliget blant nasjonene hvor de hadde gått. ²² Derfor, si til Israels hus: 'Så sier Herren Gud: Det er ikke for deres skyld, Israels hus, at jeg er i ferd med å handle, men for mitt hellige navn, som dere har vanhelliget blant nasjonene hvor dere har gått. ²³ Jeg vil hellige mitt store navn, som har blitt vanhelliget blant nasjonene, som dere har vanhelliget blant dem. Da skal nasjonene vite at jeg er Herren, sier Herren Gud, når jeg blir helliget gjennom dere for deres øyne. ²⁴ For jeg vil ta dere fra blant nasjonene, samle dere fra alle landene, og bringe dere tilbake til deres eget land. ²⁵ Jeg vil stenke rent vann på dere, og dere skal bli rene; jeg vil rense dere fra all deres urenhet og fra alle deres

avguder. ²⁶ Jeg vil gi dere et fornyet hjerte og innstille en ny ånd i dere; jeg vil ta bort deres harde hjerte og gi dere et følsomt hjerte. ²⁷ Og jeg vil legge min Ånd i dere og få dere til å følge mine forskrifter og være nøye med å overholde mine lover. ²⁸ Da skal dere bo i det landet jeg ga til deres forfedre; dere skal være mitt folk, og jeg vil være deres Gud. ²⁹ Jeg vil frelse dere fra all deres urenheter. Jeg vil kalle på kornet og gjøre det rikelig, og vil ikke bringe hungersnød over dere. ³⁰ Jeg vil øke frukten på trærne og avlingen på markene, så dere ikke lenger skal lide skam blant nasjonene på grunn av hungersnød. ³¹ Da skal dere huske deres onde veier og deres gjerninger som ikke var gode, og dere skal avsky dere selv for deres synder og avskyelige handlinger. ³² Jeg vil at dere skal vite at jeg ikke gjør dette for deres skyld, sier Herren Gud. Skam dere og bli vanæret for deres oppførsel, Israels hus! ³³ Så sier Herren Gud: Den dagen jeg renser dere fra alle deres synder, vil jeg gjenbosette deres byer, og ruinene skal bli gjenoppbygd. ³⁴ Det øde landet skal bli dyrket i stedet for å ligge øde for øynene til alle som går forbi. ³⁵ De skal si: 'Dette landet som var øde, har blitt som Edens hage; byene som var i ruiner, øde og ødelagte, er nå befestet og bebodd.' ³⁶ Da skal nasjonene rundt dere som er igjen vite at jeg, Herren, har gjenoppbygd det som var ødelagt og gjenplantet det som var øde. Jeg, Herren, har talt, og jeg vil gjøre det.' ³⁷ Så sier Herren Gud: Jeg vil igjen svare på bønnene fra Israels hus og gjøre dette for dem: Jeg vil øke deres folk som en flokk. ³⁸ Som flokkene for ofringer, som flokkene i Jerusalem under hennes fastsatte høytider, slik skal de øde byene bli fylt med flokker av mennesker. Da skal de vite at jeg er Herren."

37 Herrens hånd var over meg, og Han førte meg ut ved Herrens Ånd og satte meg midt i en dal; den var full av ben. ² Han ledet meg rundt blant dem, og jeg så et stort antall ben på dalens overflate; de var virkelig tørre. ³ Han spurte meg: «Menneskesønn, kan disse benene leve?» Jeg svarte: «Suverene Herre, bare Du vet.» ⁴ Så instruerte Han meg: «Profeter over disse benene og si til dem: 'Tørre ben, hør Herrens ord.' ⁵ Dette er hva den Suverene Herre sier til disse benene: 'Jeg vil la åndedrett komme inn i dere, og dere skal leve.' ⁶ Jeg vil feste sener til dere, vokse kjøtt på dere, dekke dere med hud, og sette åndedrett i dere så dere kan leve. Da skal dere vite at jeg er Herren.'» ⁷ Så jeg

profeterte som jeg ble befalt. Mens jeg profeterte, var det en lyd, en rasling, og benene kom sammen, ben til sitt ben. ⁸ Jeg så at sener og kjøtt dannet seg på dem, og hud dekket dem; men det var fortsatt ingen åndedrett i dem. ⁹ Da sa Han til meg: «Profeter til åndedrettet, profeter, menneskesønn, og si til det: 'Dette er hva den Suverene Herre sier: Kom fra de fire vindene, åndedrett, og blås inn i disse drepte, så de kan leve.'» ¹⁰ Så jeg profeterte som Han befalte meg, og åndedrettet kom inn i dem; de kom til live og sto på sine føtter, en overmåte stor hær. ¹¹ Da sa Han til meg: «Menneskesønn, disse benene representerer hele Israels hus. De sier: 'Våre ben er tørket opp, vårt håp er tapt; vi er fullstendig avskåret.' ¹² Derfor profeter og si til dem: 'Dette er hva den Suverene Herre sier: Mitt folk, jeg skal åpne gravene deres og føre dere opp fra dem; jeg vil bringe dere tilbake til Israels land. ¹³ Da skal dere erkjenne at jeg er Herren, når jeg åpner gravene deres og fører dere opp fra dem.' ¹⁴ Jeg vil sette min Ånd i dere, og dere skal leve, og jeg vil bosette dere i deres eget land. Da skal dere vite at jeg, Herren, har talt og har gjort det,' erklærer Herren.» ¹⁵ Herrens ord kom til meg igjen: ¹⁶ «Menneskesønn, ta en stav og skriv på den: 'For Juda og israelittene som er forbundet med ham.' Ta deretter en annen stav og skriv på den: 'For Josef, Efraims stav, og hele Israels hus som er forbundet med ham.' ¹⁷ Foren dem til én stav så de blir én i din hånd. ¹⁸ Når ditt folk spør deg: 'Vil du ikke fortelle oss hva du mener med dette?' ¹⁹ si til dem: 'Dette er hva den Suverene Herre sier: Jeg skal ta Josefs stav, som er i Efraims hånd, og Israels stammer som er forbundet med ham, og forene den med Judas stav. Jeg vil gjøre dem til én stav, og de skal være én i min hånd.' ²⁰ Hold stavene som du har skrevet på foran deres øyne. ²¹ Og si til dem: 'Dette er hva den Suverene Herre sier: Jeg vil ta israelittene fra blant nasjonene hvor de har dratt, og jeg vil samle dem fra alle kanter og bringe dem tilbake til deres eget land. ²² Jeg vil gjøre dem til én nasjon i landet, på Israels fjell; og det skal være én konge over dem alle. De skal ikke lenger være to nasjoner, og de skal ikke være delt i to riker. ²³ De skal ikke lenger gjøre seg urene med sine avguder, eller med sine avskyelige ting, eller med noen av sine synder. Jeg vil frelse dem fra alle deres frafall hvor de har syndet, og vil rense dem. De skal være mitt folk, og jeg vil være deres Gud. ²⁴ «Min tjener David skal være konge

over dem, og de skal alle ha én hyrde. De skal følge mine lover og være flittige i å holde mine forskrifter. ²⁵ De skal bo i landet jeg ga til min tjener Jakob, hvor deres forfedre bodde. De, deres barn, og deres barns barn skal bo der for alltid, og min tjener David skal være deres fyrste for alltid. ²⁶ Jeg vil gjøre en fredspakt med dem; det skal være en evig pakt. Jeg vil etablere dem og mangfoldiggjøre dem, og jeg vil sette min helligdom blant dem for alltid. ²⁷ Jeg vil bo blant dem; jeg vil være deres Gud, og de skal være mitt folk. ²⁸ Da skal nasjonene forstå at jeg, Herren, gjør Israel hellig, når min helligdom er blant dem for alltid.»

38 Herrens ord kom til meg, og det lød: ² «Menneskesønn, vend ditt ansikt mot Gog i landet Magog, fyrsten over Rosj, Mesjek og Tubal, og profetér mot ham. ³ Og si: 'Så sier Herren Gud: Se, jeg er imot deg, Gog, fyrste over Rosj, Mesjek og Tubal. ⁴ Jeg vil vende deg om, sette kroker i dine kjever og føre deg ut med hele din hær, hester og ryttere, alle praktfullt kledd, en stor skare med skjold og brynje, alle med sverd i hånd. ⁵ Persia, Kusj og Put er med dem, alle med skjold og hjelm; ⁶ Gomer med alle sine tropper, Bet-Togarma fra det ytterste nord med alle sine tropper—mange folkeslag er med deg. ⁷ «Gjør deg klar, rust deg, du og alle dine skarer som har samlet seg hos deg, og vær deres fører. ⁸ Etter mange dager skal du bli kalt ut. I de siste årene skal du komme til et land som er gjenreist etter krig, hvor folket er samlet fra mange folkeslag til Israels fjell, som lenge har ligget øde. De er ført ut fra folkeslagene, og nå bor de trygt. ⁹ Du og alle dine tropper og de mange folkeslagene med deg skal dra opp, komme som en storm; du skal være som en sky som dekker landet. ¹⁰ 'Så sier Herren Gud: På den dagen skal tanker stige opp i ditt hjerte, og du skal tenke ut en ond plan. ¹¹ Du skal si: «Jeg vil dra opp mot et land med åpne landsbyer; jeg vil komme over et folk som lever i fred og ro—alle bor uten murer, bomber eller porter. ¹² Jeg vil plyndre og røve, vende min hånd mot de gjenoppbygde ruinene og folket som er samlet fra folkeslagene, som har fått buskap og gods, og som bor midt i landet.» ¹³ Seba og Dedan og kjøpmennene fra Tarsis med alle deres landsbyer skal spørre deg: «Er det for å plyndre du kommer? Har du samlet dine skarer for å røve, for å ta sølv og gull, for å ta buskap og gods, for å gjøre et stort bytte?»' ¹⁴ «Derfor, menneskesønn, profetér og si til

Gog: 'Så sier Herren Gud: På den dagen når mitt folk Israel bor trygt, skal du ikke vite det?' ¹⁵ Du skal komme fra ditt sted i det ytterste nord, du og mange folkeslag med deg, alle ridende på hester, en stor forsamling, en mektig hær. ¹⁶ Du skal dra opp mot mitt folk Israel som en sky som dekker landet. Det skal skje i de siste dager at jeg vil føre deg mot mitt land, for at folkeslagene skal kjenne meg når jeg helliges på deg for deres øyne, Gog. ¹⁷ 'Så sier Herren Gud: Er du den jeg talte om i tidligere dager gjennom mine tjenere, Israels profeter? Den gang profeterte de i mange år at jeg ville føre deg mot dem. ¹⁸ Dette skal skje på den dagen: Når Gog angriper Israels land, skal min harme stige opp i min vrede, sier Herren Gud. ¹⁹ I min nidkjærhet og brennende vrede erklærer jeg at på den dagen skal det bli et stort jordskjelv i Israels land. ²⁰ Fiskene i havet, fuglene under himmelen, dyrene på marken, alle kryp som rører seg på jorden, og alle mennesker på jordens overflate skal skjelve for mitt åsyn. Fjellene skal bli veltet, klippene skal falle, og hver mur skal falle til jorden. ²¹ Jeg vil kalle sverdet mot Gog på alle mine fjell, sier Herren Gud. Enhver manns sverd skal være mot hans bror. ²² Jeg vil holde dom over ham med pest og blod; jeg vil la regn strømme ned, haglsteiner og brennende sovel over ham og hans tropper og de mange folkeslagene med ham. ²³ Slik vil jeg vise min storhet og min hellighet, og jeg vil gjøre meg kjent for mange folkeslags øyne. Da skal de kjenne at jeg er Herren.'

39 'Og du, menneskesønn, profetér mot Gog og si: 'Så sier Herren Gud: Se, jeg er imot deg, Gog, fyrste over Rosj, Mesjek og Tubal. ² Jeg vil vende deg om og lede deg på en snor, føre deg opp fra det ytterste nord og mot Israels fjell. ³ Jeg vil slå buen ut av din venstre hånd og få pilene til å falle ut av din høyre hånd. ⁴ Du skal falle på Israels fjell, du og alle dine tropper og folkene som er med deg. Jeg vil gi deg som føde til alle slags åtselugler og ville dyr. ⁵ Du skal falle på åpen mark, for jeg har talt det, sier Herren Gud. ⁶ Jeg vil sende ild over Magog og over dem som bor trygt på kystene, og de skal kjenne at jeg er Herren. ⁷ Jeg vil gjøre mitt hellige navn kjent blant mitt folk Israel og vil ikke lenger la mitt hellige navn bli vanhelliget. Folkene skal kjenne at jeg er Herren, Israels Hellige. ⁸ Det kommer! Det skal visse skje, sier Herren Gud. Dette er dagen jeg har talt om. ⁹ Da skal de som bor i Israels byer gå ut og bruke våpnene til

brensel og brenne dem opp—de små og store skjoldene, buone og pilene, krigsklubber og spyd. I syv år skal de bruke dem til brensel. ¹⁰ De skal ikke trenge å samle ved fra markene eller hogge den fra skogene, for de skal bruke våpnene til brensel. De skal plyndre dem som plyndret dem og røve dem som røvet dem, sier Herren Gud. ¹¹ På den dagen vil jeg gi Gog et gravsted i Israel, i dalen til dem som reiser øst for havet. Det vil stenge veien for reisende, fordi Gog og alle hans horder skal begraves der. Så det skal kalles Hamon Gogs dal. ¹² I en periode på syv måneder skal Israels hus begrave dem for å rense landet. ¹³ Alle landets folk skal begrave dem, og den dagen jeg viser min herlighet, skal være en minneverdig dag for dem, sier Herren Gud. ¹⁴ De skal utpeke menn til stadig å gå gjennom landet og begrave dem som ligger igjen på jordens overflate, for å rense det. Etter de syv månedene skal de foreta en leting. ¹⁵ Når de går gjennom landet, skal enhver som ser et menneskebein sette opp et merke ved det inntil gravgraverne begraver det i Hamon Gogs dal, ¹⁶ nær en by som kalles Hamonah. Slik skal de rense landet. ¹⁷ "Menneskesønn, så sier Herren Gud: Rop ut til alle slags fugler og alle ville dyr: 'Samle dere og kom sammen fra alle kanter til det offer jeg forbereder for dere, det store offeret på Israels fjell. Der skal dere spise kjøtt og drikke blod. ¹⁸ Dere skal spise kjøttet av mektige menn og drikke blodet av jordens fyrster som om de var værer og lam, bukker og okser—alle sammen fetet buskap fra Basan. ¹⁹ Ved det offer jeg forbereder for dere, skal dere spise fett til dere er mette og drikke blod til dere er drukne. ²⁰ Ved mitt bord skal dere spise dere mette av hester og ryttere, mektige menn og soldater av alle slag,' sier Herren Gud. ²¹ Jeg vil vise min herlighet blant folkene, og alle folkene skal se den dommen jeg fullbyrder og den hånd jeg legger på dem. ²² Fra den dagen og fremover skal Israels hus kjenne at jeg er Herren, deres Gud. ²³ Og folkene skal forstå at Israels hus gikk i eksil for sine misgjerninger, fordi de var utro mot meg. Så jeg skjulte mitt ansikt for dem og overgav dem til deres fiender, og de falt alle for sverdet. ²⁴ Jeg handlet med dem etter deres urenhet og deres overtredelser, og jeg vendte mitt ansikt bort fra dem. ²⁵ Derfor sier Herren Gud: Nå vil jeg gjenopprette Jakobs formue og ha medfølelse med hele Israels hus, og jeg vil være nidkjær for mitt hellige navn. ²⁶ De skal ikke lenger minnes sin skam og all den

utroskap de viste mot meg da de bodde trygt i sitt land uten at noen forårsaket dem frykt. ²⁷ Når jeg har ført dem tilbake fra folkene og samlet dem fra deres fienders land, vil jeg bli helliget gjennom dem i mange folks øyne. ²⁸ Da skal de innse at jeg er Herren deres Gud, for selv om jeg sendte dem i eksil blant folkene, vil jeg samle dem til deres eget land, og sørge for at ingen blir etterlatt. ²⁹ Jeg vil ikke lenger skjule mitt ansikt for dem, for jeg vil utøse min Ånd over Israels hus, sier Herren Gud."

40 I det tjuifemte året av vårt eksil, ved begynnelsen av året, på den tiende dagen i måneden, i det fjortende året etter at byen ble erobret, på denne nøyaktige dagen var Herrens hånd over meg, og Han førte meg dit. ² I Guds visjoner førte Han meg til Israels land og satte meg på et meget høyt fjell, og på sørsiden var det noe som lignet en bystruktur. ³ Han førte meg dit, og se, det var en mann hvis utseende var som bronse, med en lintråd og en målestav i hånden, og han sto i porten. ⁴ Mannen sa til meg: "Menneskesønn, observer med dine øyne, lytt med dine ører, og legg merke til alt jeg skal vise deg, for du er blitt brakt hit for at jeg skal kunne vise det til deg. Rapportér til Israels hus alt du ser." ⁵ Og se, det var en mur som omga tempelområdet, og målestaven i mannens hånd var seks alen lang, hver alen var en alen og en håndsbredd. Han målte muren; den var en stav tykk og en stav høy. ⁶ Så gikk han til den østvendte porten, gikk opp trinnene, og målte terskelen til porten; den var en stav dyp. ⁷ Vaktrommene var en stav lange og en stav brede, og det var fem alen mellom vaktrommene. Terskelen til porten ved siden av forhallen som vendte innover var en stav. ⁸ Han målte deretter forhallen til porten som vendte innover; ⁹ den var åtte alen dyp, og dens dørkarm var to alen tykke. Forhallen til porten vendte innover. ¹⁰ Østporten hadde tre vaktrom på hver side; de hadde alle de samme målene, og ansiktene til de fremspringende veggene på hver side hadde de samme målene. ¹¹ Han målte bredden på portinngangen; den var ti alen, og dens lengde var tretten alen. ¹² Foran hvert vaktrom var en barrierevegg en alen høy, og vaktrommene var seks alen kvadratiske. ¹³ Han målte porten fra taket på ett vaktrom til taket på det motsatte; avstanden var tjuifem alen fra en dør til den motsatte døren. ¹⁴ Han målte sidepilarene seksti alen høye; porten strakte seg rundt til sidepilaren i gårdsplassen. ¹⁵

Esekiel

Avstanden fra inngangen til porten til den fjerne enden av dens indre forhall var femti alen.¹⁶ Det var lukkede vinduer i vaktrommene og deres sidepilarer innenfor porten rundt omkring, samt i forhallen. Åpningene rundt omkring vendte innover, og ansiktene til de fremspringende veggene var dekorert med palmetrær.¹⁷ Så førte han meg inn i den ytre gårdsplassen. Det var kamre og et brolagt område konstruert rundt gårdsplassen; tretti kamre vendte mot det brolagte området.¹⁸ Det brolagte området, som var det nedre brolagte området, var ved sidene av portene og tilsvarte lengden på portene.¹⁹ Så målte han avstanden fra forsiden av den nedre porten til forsiden av utsiden av den indre gårdsplassen; det var hundre alen på både øst- og nordsiden.²⁰ Så målte han lengden og bredden på nordporten som førte inn i den ytre gårdsplassen.²¹ Dens vaktrom—tre på hver side—dens sidepilarer og dens forhall hadde de samme målene som de første portene. Den var femti alen lang og tjuefem alen bred.²² Dens vinduer, dens forhall, og dens palmetredekorasjoner hadde de samme målene som porten som vendte mot øst. Syv trinn førte opp til den, med dens forhall foran dem.²³ En port til den indre gårdsplassen vendte mot nordporten, lik den på øst. Han målte fra en port til den motsatte; det var hundre alen.²⁴ Så ledet han meg til sørsiden, og se, det var en port som vendte mot sør. Han målte dens sidepilarer og dens forhall, og de hadde de samme målene som de andre.²⁵ Porten og dens forhall hadde vinduer rundt omkring, som de andre vinduene. Den var femti alen lang og tjuefem alen bred.²⁶ Det var syv trinn som førte opp til den, og dens forhall var foran dem; den hadde palmetredekorasjoner på dens sidepilarer, en på hver side.²⁷ Den indre gårdsplassen hadde også en port som vendte mot sør, og han målte fra denne porten til den ytre porten på sørsiden; avstanden var hundre alen.²⁸ Så førte han meg til den indre gårdsplassen gjennom sørporten, og han målte sørporten; den hadde de samme målene som de andre.²⁹ Dens vaktrom, dens sidepilarer, og dens forhall hadde de samme målene som de andre. Porten og dens forhall hadde vinduer rundt omkring. Den var femti alen lang og tjuefem alen bred.³⁰ Forhallene til portene rundt den indre gårdsplassen målte tjuefem alen brede og fem alen dype.³¹ Dens forhall vendte mot den ytre gårdsplassen; palmetrær dekorerte dens sidepilarer, og åtte trinn førte opp til

den.³² Så førte han meg til den indre gårdsplassen på østsiden, og han målte porten; den hadde de samme dimensjonene som de andre.³³ Dens vaktrom, dens sidepilarer, og dens forhall hadde de samme målene som de andre. Porten og dens forhall hadde vinduer rundt omkring. Den var femti alen lang og tjuefem alen bred.³⁴ Dens forhall vendte mot den ytre gårdsplassen; palmetrær dekorerte sidepilarene på hver side, og åtte trinn førte opp til den.³⁵ Så førte han meg til nordporten og målte den. Den hadde de samme dimensjonene som de andre,³⁶ som også dens vaktrom, dens sidepilarer, og dens forhall, og den hadde vinduer rundt omkring. Den var femti alen lang og tjuefem alen bred.³⁷ Dens forhall vendte mot den ytre gårdsplassen; palmetrær dekorerte sidepilarene på hver side, og åtte trinn førte opp til den.³⁸ Et kammer med en døråpning var ved sidepilarene ved portene, der de skylte brennofferne.³⁹ I forhallen til porten var det to bord på hver side, brukt til slaktning av brennoffer, syndoffer og skyldoffer.⁴⁰ På utsiden, når man gikk opp til inngangen til nordporten, var det to bord, og på den andre siden av forhallen til porten var det to bord.⁴¹ Så det var fire bord på den ene siden av porten og fire på den andre—åtte bord i alt—på hvilke ofrene ble slaktet.⁴² Det var også fire bord av tilhugget stein for brennofferne, hver en og en halv alen lang, en og en halv alen bred, og en alen høy. På dem ble redskapene forberedt for brennofferne og de andre ofrene.⁴³ De dobbelte krokene, hver en håndsbredd lange, var festet til veggen rundt omkring. Bordene var for kjøttet av ofrene.⁴⁴ Utenfor den indre porten, innenfor den indre gårdsplassen, var det kamre for sangerne, ett av dem var ved siden av nordporten vendt mot sør, og et annet ved siden av sørporten vendt mot nord.⁴⁵ Han sa til meg: "Kammeret som vender mot sør er for prestene som har ansvar for tempelet,⁴⁶ og kammeret som vender mot nord er for prestene som har ansvar for alteret. Dette er sønnene av Sadok, som er de eneste levittene som kan nærme seg Herren for å tjene foran Ham." ⁴⁷ Han målte gårdsplassen; den var en perfekt firkant, hundre alen lang og hundre alen bred. Og alteret var foran tempelet.⁴⁸ Han førte meg til forhallen til tempelet og målte dørkarmene til forhallen; de var fem alen brede på hver side. Bredden på inngangen var fjorten alen, og dens fremspringende vegger var tre alen brede på hver side.⁴⁹ Forhallen var tjue alen

bred og elleve alen fra front til bak. Den ble nådd med en trapp, og det var søyler på hver side av dørkarmene.

41 Så førte mannen meg til helligdommen, og han målte sidepilarene; hver sidepilar var seks alen bred. ² Inngangen var ti alen bred, med sider på fem alen hver. Han målte helligdommen, som var førti alen lang og tjue alen bred. ³ Han gikk så inn i det indre området og målte dørkarmene, hver to alen bred. Inngangen var seks alen bred, og de utstikkende veggene var syv alen brede. ⁴ Han målte det indre helligdommen, som var tjue alen lang og tjue alen bred, foran hovedhallen. Han sa til meg, "Dette er Det Aller Helligste." ⁵ Han målte tempelmuren, som var seks alen tykk, og siderommene, som var fire alen brede rundt hele tempelet. ⁶ Siderommene var arrangert i tre nivåer, med tretti rom på hvert nivå. De ble støttet av avsatter på tempelmuren, men støttene trengte ikke inn i selve tempelmuren. ⁷ Siderommene ble bredere for hvert stigende nivå. Strukturen var bygget i etapper, slik at rommene ble bredere etter hvert som man steg opp. En trapp førte fra det laveste til det høyeste nivået via det midterste nivået. ⁸ Jeg observerte at tempelet hadde en hevet sokkel som omga det, og dannet fundamentet for siderommene; denne sokkelen var en full stang på seks lange alen i høyde. ⁹ Den ytre veggen av siderommene var fem alen tykk. Det åpne rommet mellom tempelsiderommene ¹⁰ og de ytre kamrene var tjue alen bredt rundt hele tempelet. ¹¹ Det var døråpninger til siderommene fra det åpne rommet, en vendt mot nord og en annen vendt mot sør; bredden på det åpne rommet var fem alen rundt hele. ¹² Bygningen som vendte mot tempelgården på vestsiden var sytti alen bred, med en vegg fem alen tykk og en lengde på nitti alen. ¹³ Han målte tempelet, som var hundre alen langt, og gårdsplassen og bygningen med sine vegger var også hundre alen lange. ¹⁴ Den østlige siden av tempelgården, inkludert fronten av tempelet, målte hundre alen. ¹⁵ Han målte lengden på bygningen som vendte mot gårdsplassen bak tempelet, inkludert galleriene på hver side; det var hundre alen. Dette inkluderte hovedhallen, det indre helligdommen, og portikoen vendt mot gårdsplassen. ¹⁶ Dørtersklene, smale vinduer, og gallerier rundt de tre av dem var panelt med tre fra bakken til vinduene, som var dekket. ¹⁷ Over

inngangen til det indre helligdommen og på veggene, både innvendig og utvendig, med jevne mellomrom, var målte utskjæringer. ¹⁸ Kjeruber og palmetrær var skåret ut, med et palmetre mellom hver kjerub. Hver kjerub hadde to ansikter: ¹⁹ Et menneskeansikt vendte mot palmetreet på den ene siden, og et løveansikt vendte mot palmetreet på den andre siden. Disse var skåret ut rundt hele tempelet. ²⁰ Fra gulvet til over inngangen var kjeruber og palmetrær skåret ut på veggene i helligdommen. ²¹ Dørstolpene i helligdommen var firkantede, og utseendet på dørstolpene til Det Aller Helligste var likt. ²² Det var et trekorsalter tre alen høyt og to alen kvadratisk; dets hjørner, base, og sider var av tre. Han sa til meg, "Dette er bordet som er foran Herren." ²³ Både helligdommen og Det Aller Helligste hadde dobbeltdører. ²⁴ Hver dør hadde to fløyer, to hengslede fløyer for hver dør. ²⁵ Kjeruber og palmetrær var skåret ut på dørene til hovedhallen, lik de på veggene, og det var en treoverheng foran portikoen. ²⁶ Gittervinduer og palmetrær prydet sideveggene til portikoen på hver side, samt på sidekamrene til tempelet og tersklene.

42 Så førte han meg ut til den ytre forgården, mot nord, og brakte meg til kamrene rett overfor det adskilte området og bygningen på nordsiden. ² Bygningen var hundre alen lang med inngangen vendt mot nord, og den var femti alen bred. ³ Vendt mot de tjue alen av den indre forgården og rett overfor beleggningen av den ytre forgården, vendte galleri mot galleri på tre nivåer. ⁴ Foran kamrene var det en indre passasje ti alen bred og hundre alen lang, med innganger mot nord. ⁵ De øvre kamrene var smalere enn de nedenfor, da galleriene tok mer plass fra dem enn fra de nedre og midtre nivåene. ⁶ De øvre rommene var mer tilbaketrukket enn de nedre og midtre, da de ikke hadde søyler som forgårdene, noe som gjorde dem mindre i gulvplass. ⁷ Det var en ytre mur parallelt med kamrene og den ytre forgården, som strakte seg femti alen foran kamrene. ⁸ Lengden på kamrene vendt mot den ytre forgården var femti alen, mens de som vendte mot helligdommen var hundre alen lange. ⁹ Det var en inngang på østsiden, under disse kamrene, når man kom inn fra den ytre forgården. ¹⁰ På sørsiden, langs lengden av forgårdens mur, rett overfor det adskilte området og bygningen, var det kamre. ¹¹ Passasjen foran dem var lik kamrene på nord, med samme lengde,

bredde, utganger og dimensjoner. ¹² Dørråpningene til kamrene på sør tilsvarte de på nord, med en inngang ved starten av passasjen parallelt med muren som strakte seg østover. ¹³ Så sa han til meg: "Kamrene på nord og sør som vender mot det adskilte området er hellige kamre hvor prestene som nærmer seg Herren skal spise de aller helligste offergavene. Der skal de plassere de aller helligste offergavene—grødeofrene, syndofrene og skyldofrene—for stedet er hellig. ¹⁴ Når prestene går inn i de hellige områdene, må de ikke gå inn i den ytre forgården uten å legge igjen klærne de tjener i, for disse er hellige. De må ta på seg andre klær før de nærmer seg stedene for folket." ¹⁵ Da han hadde fullført målingen av det indre området av tempelet, førte han meg ut gjennom østporten og målte området rundt. ¹⁶ Han målte østsiden med målestangen, og den var fem hundre alen. ¹⁷ Han målte nordsiden, og den var fem hundre alen med målestangen. ¹⁸ Han målte sørsiden, og den var fem hundre alen med målestangen. ¹⁹ Han vendte seg mot vestsiden og målte den, og den var fem hundre alen med målestangen. ²⁰ Slik målte han området på alle fire sider. Det hadde en mur som omga det, fem hundre alen lang og fem hundre alen bred, for å skille det hellige fra det vanlige.

43 Så førte han meg til porten som vender mot øst. ² Og se, Israels Guds herlighet kom fra øst. Hans røst var som lyden av mange vann, og jorden skinte av Hans herlighet. ³ Synet jeg så var som det synet jeg hadde sett da Han kom for å ødelegge byen, og som de synene jeg hadde sett ved elven Kebar; og jeg falt på mitt ansikt. ⁴ Og Herrens herlighet kom inn i tempelet gjennom porten som vender mot øst. ⁵ Ånden førte meg inn i den indre forgården, og se, Herrens herlighet fylte tempelet. ⁶ Da hørte jeg noen tale til meg fra innsiden av tempelet, mens mannen sto ved siden av meg. ⁷ Han sa til meg: "Menneskesønn, dette er stedet for Min trone og stedet for Mine fotsåler, hvor Jeg vil bo blant Israels barn for evig. Israels hus skal ikke lenger vanhellige Mitt hellige navn, verken de eller deres konger, ved deres utukt eller ved likene av deres konger ved deres død. ⁸ Ved å plassere deres terskel ved siden av Min terskel og deres dørstolper ved siden av Mine dørstolper, med bare en vegg mellom Meg og dem, vanhelliget de Mitt hellige navn ved sine vederstyggeligheter. Så Jeg fortærte dem i Min vrede. ⁹ La dem legge bort sine

troløse handlinger og restene av deres konger langt fra Meg, og Jeg vil bo blant dem for evig. ¹⁰ "Og du, menneskesønn, beskriv tempelet for Israels hus, så de kan skamme seg over sine synder, og la dem måle planen. ¹¹ Hvis de skammer seg over alt de har gjort, gjør dem kjent med tempelets utforming—dets layout, dets utganger og innganger, hele dets utforming, alle dets forskrifter og lover. Skriv disse ned i deres nærvær, så de kan følge hele dets utforming og følge alle dets forskrifter. ¹² Dette er loven om tempelet: hele området på toppen av fjellet rundt omkring skal være høyhellig. Se, dette er loven om tempelet. ¹³ "Dette er målene på alteret i lange alen (en alen er en alen og en håndsbredd): sokkelen skal være en alen dyp og en alen bred, med en kant på en håndsbredd rundt kanten. Dette er høyden på alteret: ¹⁴ Fra sokkelen på bakken til det lavere avsatsen skal det være to alen høyt, og avsatsen skal være en alen bred. Fra den mindre avsatsen til den større avsatsen skal det være fire alen høyt, og avsatsen skal også være en alen bred. ¹⁵ Alterets ildsted skal være fire alen høyt, og fire horn skal stikke opp fra ildstedet. ¹⁶ Alterets ildsted skal være kvadratisk, tolv alen langt og tolv alen bredt. ¹⁷ Den øvre avsatsen skal også være kvadratisk, fjorten alen lang og fjorten alen bred. Rundt hele alteret er det en renne på en alen med en kant på en halv alen. Trinnene til alteret skal vende mot øst." ¹⁸ Så sa Han til meg: "Menneskesønn, dette sier den suverene Herre: 'Dette er forskriftene for alteret den dagen det bygges, for å ofre brennoffer på det og for å sprengre blod mot det. ¹⁹ Du skal gi en ung okse som syndoffer til de levittiske prestene av Sadoks ætt, som kommer nær for å tjene for Meg,' erklærer den suverene Herre. ²⁰ Du skal ta noe av blodet og sette det på de fire hornene på alteret og på de fire hjørnene av avsatsen og rundt hele kanten, og slik rense alteret og gjøre soning for det. ²¹ Du skal ta oksen for syndofferet og brenne den på det bestemte stedet i tempelområdet utenfor helligdommen. ²² 'På den andre dagen skal du ofre en geitebukk uten lyte som syndoffer, og alteret skal renses som det ble rensset med oksen. ²³ Når du har fullført renselsen, skal du ofre en ung okse og en vær fra flokken, begge uten lyte. ²⁴ Du skal ofre dem for Herren, og prestene skal strø salt på dem og ofre dem som et brennoffer til Herren. ²⁵ I syv dager skal du gi en geitebukk daglig som syndoffer; du skal

også gi en ung okse og en vær fra flokken, begge uten lyte. ²⁶ I syv dager skal de gjøre soning for alteret og rense det; slik skal de innvie det. ²⁷ På slutten av disse dagene, fra den åttende dagen og fremover, skal prestene frembære dine brennoffer og fredsoffer på alteret; og Jeg vil akseptere deg,' erklærer den suverene Herre."

44 Så førte han meg tilbake til den ytre porten av helligdommen, den som vender mot øst; og den var lukket. ² Herren sa til meg: "Denne porten skal forbli lukket; den skal ikke åpnes, og ingen skal gå inn gjennom den, for Herren, Israels Gud, har gått inn gjennom den; derfor skal den forbli lukket. ³ Fyrsten, han er den eneste som kan sitte i porten for å spise brød i Herrens nærvær; han skal gå inn gjennom portens forhall og gå ut samme vei." ⁴ Så førte han meg gjennom nordporten til forsiden av huset, og jeg så Herrens herlighet fylle Herrens hus, og jeg falt på mitt ansikt. ⁵ Herren sa til meg: "Menneskesønn, observer nøye, se med dine øyne og hør med dine ører alt jeg sier til deg angående alle forskriftene for Herrens hus og alle dets lover; legg merke til inngangen til huset og alle utgangene fra helligdommen. ⁶ Si til det opprørske Israels hus: 'Dette sier den suverene Herren: Nok av alle deres vederstyggeligheter, Israels hus! ⁷ I tillegg til alle deres andre vederstyggeligheter, brakte dere inn utlendinger, uomskårne i hjerte og kjøtt, for å være i min helligdom, og dermed vanhellige den, mitt hus, mens dere ofret min mat, fett og blodet, og de brøt min pakt. ⁸ I stedet for å ta ansvar for mine hellige ting, utnevnte dere utlendinger til å ha ansvar for min helligdom. ⁹ Dette sier den suverene Herren: Ingen utlending, uomskåret i hjerte og kjøtt, skal komme inn i min helligdom, ikke engang de utlendingene som bor blant israelittene. ¹⁰ Men levittene som gikk langt fra meg da Israel gikk på avveie, som gikk på avveie fra meg etter sine avguder, skal bære straffen for sin misgjerning. ¹¹ De kan tjene i min helligdom, ha tilsyn ved husets porter og tjene i huset; de kan slakte brennoffer og ofre for folket og stå foran dem for å tjene dem. ¹² Fordi de tjente dem foran deres avguder og fikk Israels hus til å falle i synd, derfor har jeg sverget mot dem, erklærer den suverene Herren, at de skal bære straffen for sin misgjerning. ¹³ De skal ikke komme nær for å tjene meg som prester, eller komme nær noen av mine hellige ting eller mine mest hellige offer; de skal bære sin skam og sine

vederstyggeligheter som de har begått. ¹⁴ Likevel vil jeg utnevne dem til å ta ansvar for huset, for all dets tjeneste og for alt som skal gjøres i det. ¹⁵ Men de levittiske prestene, etterkommerne av Sadok, som tok ansvar for min helligdom da israelittene gikk på avveie fra meg, skal komme nær for å tjene meg; de skal stå foran meg for å ofre meg fett og blodet, erklærer den suverene Herren. ¹⁶ De alene skal komme inn i min helligdom; de alene skal komme nær mitt bord for å tjene meg og tjene meg. ¹⁷ Når de går inn i portene til den indre gården, skal de bære linklær; de må ikke bære noen ullklær mens de tjener ved portene til den indre gården eller inne i huset. ¹⁸ De skal bære linturbaner på hodene og linundertøy rundt livet; de må ikke bære noe som får dem til å svette. ¹⁹ Når de går ut i den ytre gården til folket, skal de ta av seg klærne de har tjent i og legge dem i de hellige rommene, og ta på seg andre klær, så de ikke overfører hellighet til folket med sine klær. ²⁰ De må ikke barbere hodene eller la håret vokse langt, men må holde håret pent trimmet. ²¹ Prestere skal ikke drikke vin når de går inn i den indre gården. ²² De skal ikke gifte seg med en enke eller en fraskilt kvinne; de kan bare gifte seg med jomfruer fra Israels etterkommere eller en enke som er en prests enke. ²³ De skal undervise mitt folk om forskjellen mellom det hellige og det vanlige, og veilede dem i å gjenkjenne forskjellen mellom det urene og det rene. ²⁴ I enhver tvist skal prestene tjene som dommere og avgjøre det i henhold til mine forskrifter. De skal holde mine lover og mine forskrifter for alle mine fastsatte høytider, og de skal holde mine sabbater hellige. ²⁵ En prest må ikke gjøre seg uren ved å gå nær en død person; men hvis den døde personen var hans far, mor, sønn, datter, bror eller ugifte søster, da kan han gjøre seg uren. ²⁶ Etter sin renkelse må han vente syv dager. ²⁷ Den dagen han går inn i helligdommen, til den indre gården for å tjene i helligdommen, skal han ofre et syndoffer for seg selv, erklærer den suverene Herren. ²⁸ Jeg skal være deres eneste arv; du skal ikke gi dem noen eiendom i Israel—jeg er deres eiendom. ²⁹ De skal spise grødeofrene, syndofrene og skyldofrene; og alt i Israel viet til Herren skal tilhøre dem. ³⁰ Det beste av alle førstegrødene og av alle deres spesielle gaver skal tilhøre prestene. Du skal gi dem den første delen av ditt mel, så en velsignelse kan hvile på ditt hus. ³¹ Prestene skal

ikke spise noe, verken fugl eller dyr, som er funnet dødt eller revet i hjel av ville dyr.

45 "Når dere deler landet ved lodd for arv, skal dere gi en del til Herren, et hellig distrikt av landet; det skal være 25 000 alen i lengde og 20 000 alen i bredde, og hele området skal være hellig. ² Fra dette skal en del som måler 500 alen kvadrat være for helligdommen, med et åpent rom på 50 alen rundt det. ³ I dette hellige distriktet skal du måle en del 25 000 alen lang og 10 000 alen bred. Innenfor det skal være helligdommen, Det Aller Helligste. ⁴ Dette skal være den hellige delen av landet for prestene, tjenerne i helligdommen, som nærmer seg for å tjene Herren. Det skal være et sted for deres hus, samt et hellig sted for helligdommen. ⁵ Et område 25 000 alen i lengde og 10 000 alen i bredde skal tilhøre levittene, tjenerne i tempelet, som deres eiendom for byer å bo i. ⁶ "Du skal tildele byen et område 5 000 alen bredt og 25 000 alen langt, som grenser til den hellige delen; det skal tilhøre hele Israels hus. ⁷ "Fyrsten skal ha land på hver side av det hellige distriktet og byens eiendom, som strekker seg vestover og østover, parallelt med en av stammens deler, fra den vestlige til den østlige grensen. ⁸ Dette landet skal være hans eiendom i Israel, og mine fyrster skal ikke lenger undertrykke mitt folk, men de skal la Israels hus eie landet etter sine stammer. ⁹ "Dette sier Herren Gud: Nok, dere Israels fyrster! Legg bort vold og undertrykkelse og praktiser rettferdighet og rettskaffenhet. Slutt å fordrive mitt folk, sier Herren Gud. ¹⁰ Dere skal ha nøyaktige vekter, en nøyaktig efa og en nøyaktig bat. ¹¹ Efaen og baten skal være av samme mål, en tidel av en homer, med homeren som standardmål. ¹² Sekelen skal være tjue gera. Tjue sekler, tjuefem sekler, og femten sekler skal utgjøre deres mina. ¹³ "Dette er offeret dere skal gi: en sjettedel av en efa fra hver homer hvete og en sjettedel av en efa fra hver homer bygg. ¹⁴ Den foreskrevne delen av olje, målt ved baten, skal være en tidel av en bat fra hver kor (som er ti bater eller en homer, for ti bater tilsvarer en homer). ¹⁵ Og ett får fra hver flokk på to hundre fra de velvannede beitemarkene i Israel, for et grødeoffer, et brennoffer, og fredsoffer, for å gjøre soning for dem, sier Herren Gud. ¹⁶ Alle folkene i landet skal være pålagt å gi dette spesialofferet til fyrsten i Israel. ¹⁷ Det skal være fyrstens plikt å sørge for brennoffer, grødeoffer, og drikkoffer ved høytidene, nymånedagene, og sabbatene—ved alle

de fastsatte høytidene til Israels hus. Han skal sørge for syndoffer, grødeoffer, brennoffer, og fredsoffer for å gjøre soning for israelittene. ¹⁸ "Dette sier Herren Gud: I den første måneden, på den første dagen, skal du ta en ung okse uten lyte og rense helligdommen. ¹⁹ Presten skal ta noe av blodet fra syndofferet og sette det på dørstolpene til tempelet, på de fire hjørnene av den øvre kanten av alteret, og på portstolpene til den indre gården. ²⁰ Du skal gjøre det samme på den syvende dagen i måneden for alle som synder utilsiktet eller av uvitenhet; slik skal du gjøre soning for tempelet. ²¹ "I den første måneden, på den fjortende dagen, skal du feire påsken, en høytid som varer i syv dager, hvor du skal spise usyret brød. ²² På den dagen skal fyrsten sørge for en okse som et syndoffer for seg selv og for alle folkene i landet. ²³ I løpet av de syv dagene av høytiden, skal han sørge for syv okser og syv værer uten lyte som et brennoffer til Herren, og en bukk som et syndoffer hver dag. ²⁴ Han skal sørge for som et grødeoffer en efa for hver okse og en efa for hver vær, sammen med en hin olivenolje for hver efa. ²⁵ "I løpet av de syv dagene av høytiden, som begynner i den syvende måneden på den femtende dagen, skal han sørge for samme ordning for syndoffer, brennoffer, grødeoffer, og olje.

46 'Så sier Herren Gud: Porten til den indre forgården som vender mot øst, skal være lukket de seks arbeidsdagene, men den skal være åpen på sabbatsdagen og på nymånedagen. ² Fyrsten skal gå inn gjennom forhallen til porten utenfra og stå ved portstolpen. Prestene skal forberede hans brennoffer og hans fredsoffer. Han skal bøye seg i tilbedelse ved terskelen av porten og deretter gå ut, men porten skal ikke lukkes før om kvelden. ³ Folkene i landet skal tilbe ved inngangen til den porten for Herren på sabbatene og nymånedagene. ⁴ Brennofferet som fyrsten bringer til Herren på sabbatsdagen, skal være seks lam og en vær, alle uten lyte. ⁵ Grødeofferet med væren skal være en efa, og grødeofferet med lammene skal være så mye som han ønsker å gi, sammen med en hin olivenolje for hver efa. ⁶ På nymånedagen skal han ofre en ung okse, seks lam og en vær, alle uten lyte. ⁷ Han skal gi et grødeoffer på en efa med oxen, en efa med væren, og med lammene så mye som han ønsker, sammen med en hin olje for hver efa. ⁸ Når fyrsten kommer inn, skal han gå inn gjennom forhallen til porten, og han skal gå ut samme vei. ⁹

Når folkene i landet kommer for Herren ved de fastsatte høytidene, skal den som kommer inn gjennom nordporten for å tilbe, gå ut gjennom sørporten, og den som kommer inn gjennom sørporten, skal gå ut gjennom nordporten. Ingen skal vende tilbake gjennom porten de kom inn gjennom, men hver skal gå ut gjennom den motsatte porten. ¹⁰ Fyrsten skal være blant dem, gå inn når de går inn, og gå ut når de går ut. ¹¹ Ved høytidene og de fastsatte høytidene skal grødofferet være en efa med en okse, en efa med en vær, og med lammene så mye som man ønsker å gi, sammen med en hin olje for hver efa. ¹² Når fyrsten gir et frivillig offer til Herren—enten et brennoffer eller fredsoffer—skal porten som vender mot øst, åpnes for ham. Han skal ofre sitt brennoffer eller sitt fredsoffer slik han gjør på sabbatsdagen. Så skal han gå ut, og etter at han har gått ut, skal porten lukkes. ¹³ Hver dag skal du gi et årsgammelt lam uten lyte som brennoffer til Herren; morgen etter morgen skal du gi det. ¹⁴ Du skal også gi med det morgen etter morgen et grødoffer, bestående av en sjettedel av en efa med en tredjedel av en hin olje for å fukte melet. Dette grødofferet til Herren er en varig forordning. ¹⁵ Slik skal lammene, grødofferet og oljen gis morgen etter morgen som et regelmessig brennoffer. ¹⁶ Så sier Herren Gud: Hvis fyrsten gir en gave fra sin arv til noen av sine sønner, skal den tilhøre hans etterkommere; det skal være deres eiendom ved arv. ¹⁷ Men hvis han gir en gave fra sin arv til en av sine tjenere, skal den være hans inntil frigivelsesåret; da skal den gå tilbake til fyrsten. Hans arv tilhører bare hans sønner; det er deres. ¹⁸ Fyrsten må ikke ta noe av folkets arv og drive dem bort fra deres eiendom. Han skal gi sine sønner deres arv fra sin egen eiendom, slik at ingen av mitt folk blir skilt fra sin eiendom. ¹⁹ Så førte han meg gjennom inngangen ved siden av porten til de hellige kamrene som vender mot nord, som tilhørte prestene, og viste meg et sted ved den vestlige enden. ²⁰ Han sa til meg: "Dette er stedet hvor prestene skal koke skyldofferet og syndofferet og bake grødofferet, for å unngå å bringe dem inn i den ytre forgården og hellige folket." ²¹ Så førte han meg til den ytre forgården og ledet meg rundt til de fire hjørnene, og jeg så i hvert hjørne en annen gård. ²² I hvert av de fire hjørnene av den ytre forgården var det lukkede gårder, hver målt til førti alen lang og tretti alen bred; alle gårdene i de fire hjørnene var av samme

størrelse. ²³ Innenfor hver av de fire gårdene var det en steinbenk, med steder for ild konstruert rundt under benken. ²⁴ Han sa til meg: "Dette er kjøkkenene hvor de som tjener i templet skal koke folkets offer."

47 Mannen førte meg så tilbake til inngangen av huset, og jeg la merke til vann som rant fra under terskelen av huset mot øst, ettersom huset vendte mot øst. Vannet kom ned fra høyre side av huset, sør for alteret. ² Han ledet meg ut gjennom nordporten og tok meg rundt utsiden til den ytre porten som vender mot øst, og der var det vann som sildret fra sørsiden. ³ Mens mannen fortsatte østover med en målesnor i hånden, målte han tusen alen og førte meg gjennom vann som nådde til ankene. ⁴ Han målte ytterligere tusen alen og førte meg gjennom vann som nådde til knærne. Han målte ytterligere tusen og førte meg gjennom vann som nådde til livet. ⁵ Han målte ytterligere tusen, og det hadde blitt en elv som jeg ikke kunne krysse, for vannet hadde steget og var dypt nok til å svømme i—en elv som ikke kunne krysses. ⁶ Han spurte meg: "Menneskesønn, har du sett dette?" Så førte han meg tilbake til elvebredden. ⁷ Da jeg kom tilbake, så jeg et stort antall trær på hver side av elvebredden. ⁸ Han sa til meg: "Disse vannene flyter mot den østlige regionen og renner ned i Araba, hvor de kommer inn i havet. Når de flyter inn i havet, blir det salte vannet der ferskt. ⁹ Hvert levende vesen som vrirler hvor elven renner, vil leve. Det vil være en stor overflod av fisk, for disse vannene går dit og gjør saltvannet ferskt; så alt vil leve hvor elven går. ¹⁰ Fiskere vil stå langs bredden; fra En Gedi til En Eglaim vil det være steder for å spre garn. Fisken vil være av mange slag, som fisken i Det store havet. ¹¹ Men sumpene og myrene vil forbli salte; de vil være reservert for salt. ¹² På elvebredden, på begge sider, vil det vokse alle slags trær til mat. Deres blader vil ikke visne, og deres frukt vil ikke svikte. De vil bære frukt hver måned fordi vannet fra helligdommen flyter til dem. Deres frukt vil være til mat og deres blader til legedom." ¹³ Dette er hva den suverene Herren sier: "Dette er grensene etter hvilke dere skal dele landet blant de tolv stammene i Israel, med Josef som mottar to deler. ¹⁴ Dere skal dele det likt blant dem, for jeg sverget å gi det til deres forfedre, og dette landet vil bli deres arv. ¹⁵ "Dette skal være grensen for landet: på nordsiden skal den gå fra Det store havet ved veien til Hetlon til inngangen til

Sedad, ¹⁶ Hamat, Berota, Sibraim, som er mellom grensene til Damaskus og Hamat, så langt som Hasar-Hattikon, som er på grensen til Hauran. ¹⁷ Grensen vil strekke seg fra havet til Hasar-Enan, ved grensen til Damaskus, med grensen til Hamat i nord. Dette er den nordlige grensen. ¹⁸ "På østsiden vil grensen gå mellom Hauran og Damaskus, langs Jordan mellom Gilead og Israels land, til det østlige havet og så langt som Tamar. Dette er den østlige grensen. ¹⁹ "På sørsiden vil den gå fra Tamar så langt som vannene i Meriba-Kadesj, deretter langs Egypts bekk til Det store havet. Dette er den sørlige grensen. ²⁰ "På vestsiden vil Det store havet være grensen til et punkt rett overfor Lebo-Hamat. Dette er den vestlige grensen. ²¹ "Dere skal tildele dette landet blant dere etter Israels stammer. ²² Dere skal tildele det som en arv for dere selv og for de fremmede som bor blant dere som har barn. Dere skal betrakte dem som innfødte israelitter; de skal dele en arv med dere blant Israels stammer. ²³ I den stammen hvor en fremmed bor, der skal dere gi dem deres arv," erklærer den suverene Herren.

48 "Dette er navnene på stammene: Ved den nordlige enden, langs veien fra Hetlon til Lebo-Hamat, så langt som Hazar-Enan ved grensen til Damaskus, nordover ved siden av Hamat, og strekker seg fra øst til vest, skal Dan ha én del. ² "Ved siden av Dans område, fra øst til vest, skal Asjer ha én del. ³ "Ved siden av Asjers område, fra øst til vest, skal Naftali ha én del. ⁴ "Ved siden av Naftalis område, fra øst til vest, skal Manasse ha én del. ⁵ "Ved siden av Manasses område, fra øst til vest, skal Efraim ha én del. ⁶ "Ved siden av Efraims område, fra øst til vest, skal Ruben ha én del. ⁷ "Ved siden av Rubens område, fra øst til vest, skal Juda ha én del. ⁸ "Ved siden av Judas område, fra øst til vest, skal være den delen dere skal sette av, tjuefem tusen alen bred, og lengden skal være som en av stammedelene fra øst til vest; helligdommen skal være i midten av den. ⁹ "Delen dere skal tilby Herren skal være tjuefem tusen alen lang og ti tusen alen bred. ¹⁰ "Dette hellige området skal være for prestene, tjuefem tusen alen langt på nordsiden, ti tusen alen bredt på vestsiden, ti tusen alen bredt på østsiden, og tjuefem tusen alen langt på sørsiden; Herrens helligdom skal være i midten av det. ¹¹ "Det skal være for de innviede prestene, Sadoks sønner, som holdt min befaling og ikke gikk på aweie slik levittene gjorde da israelittene gikk på aweie. ¹² "Det

skal være en spesiell gave til dem fra det hellige området av landet, en meget hellig del, ved siden av levittenes grense. ¹³ "Ved siden av prestenes grense skal levittene ha en tildeling på tjuefem tusen alen lang og ti tusen alen bred. Den totale lengden skal være tjuefem tusen alen og bredden ti tusen alen. ¹⁴ "De skal ikke selge eller bytte bort noe av det, eller la denne utvalgte delen av landet gå over i andre hender; for det er hellig for Herren. ¹⁵ "Det gjenværende området, fem tusen alen bredt og tjuefem tusen alen langt, skal være til allmenn bruk for byen, for hus og for beitemark; byen skal være i midten av det. ¹⁶ "Dette skal være dens mål: nordsiden, fire tusen fem hundre alen; sørsiden, fire tusen fem hundre alen; østsiden, fire tusen fem hundre alen; og vestsiden, fire tusen fem hundre alen. ¹⁷ "Byen skal ha åpne områder: i nord, to hundre og femti alen; i sør, to hundre og femti alen; i øst, to hundre og femti alen; og i vest, to hundre og femti alen. ¹⁸ "Resten av lengden ved siden av det hellige området skal være ti tusen alen mot øst og ti tusen mot vest; dens avling skal gi mat til byens arbeidere. ¹⁹ "Byens arbeidere, de som er trukket fra alle Israels stammer, skal ta seg av den. ²⁰ "Hele delen skal være en kvadrat, tjuefem tusen alen ganger tjuefem tusen alen; dere skal sette av det hellige området, sammen med byens eiendom. ²¹ "Resten skal tilhøre fyrsten, på hver side av det hellige området og byens eiendom; strekker seg østover fra de tjuefem tusen alen av det hellige området til den østlige grensen, og vestover fra de tjuefem tusen alen til den vestlige grensen, ved siden av stammedelene. Det hellige området med helligdommen i huset skal være i midten av det. ²² "Unntatt eiendommen til levittene og byens eiendom, som er i midten av det som tilhører fyrsten, skal alt mellom Judas grense og Benjamins grense tilhøre fyrsten. ²³ "For de gjenværende stammene, fra østsiden til vestsiden, skal Benjamin ha én del. ²⁴ "Ved siden av Benjamins område, fra øst til vest, skal Simeon ha én del. ²⁵ "Ved siden av Simeons område, fra øst til vest, skal Issakar ha én del. ²⁶ "Ved siden av Issakars område, fra øst til vest, skal Sebulon ha én del. ²⁷ "Ved siden av Sebulons område, fra øst til vest, skal Gad ha én del. ²⁸ "Og ved siden av Gads område skal den sørlige grensen gå sørover fra Tamar til vannene i Meriba-Kadesj, deretter langs Egypts bekk til det store havet. ²⁹ "Dette er landet dere skal tildele som en arv til Israels stammer, og

Esekiel

dette skal være deres deler," erklærer den suverene Herren. ³⁰ "Dette skal være utgangene av byen: på nordsiden, fire tusen fem hundre alen etter måling, ³¹ "byens porter skal være oppkalt etter Israels stammer. De tre portene på nordsiden skal være Rubens port, Judas port og Levis port. ³² "På østsiden, fire tusen fem hundre alen, skal være tre porter: Josefs port, Benjamins port og Dans port. ³³

"På sørsiden, fire tusen fem hundre alen etter måling, skal være tre porter: Simeons port, Issakars port og Sebulons port. ³⁴ "På vestsiden, fire tusen fem hundre alen, skal være tre porter: Gads port, Asjers port og Naftalis port. ³⁵ "Byen skal være atten tusen alen rundt omkring; og navnet på byen fra den tid skal være: 'Herren er der.'"

Daniel

1 I det tredje året av Jojakims regjeringstid som konge av Juda, kom Nebukadnesar, kongen av Babylon, til Jerusalem og beleiret det. ² Og Herren overgav Jojakim, kongen av Juda, til ham, sammen med noen av gjenstandene fra Guds hus. Han brakte disse til landet Sinear, til huset til sin gud, og plasserte gjenstandene i skattkammeret til sin gud. ³ Så befalte kongen Aspenas, lederen for hans tjenestemenn, å hente noen av Israels sønner, inkludert de av kongefamilien og adelen, ⁴ unge menn uten fysisk lyte, vakre, dyktige i all visdom, utrustet med kunnskap, raske til å forstå, og kvalifiserte til å tjene i kongens palass. Han skulle lære dem litteraturen og språket til kaldeerne. ⁵ Kongen tildelte dem en daglig porsjon av kongens utvalgte mat og vin. De skulle utdannes i tre år, hvorefter de skulle tre inn i kongens tjeneste. ⁶ Blant disse var noen av Judas sønner: Daniel, Hananja, Misael og Asarja. ⁷ Lederen for tjenestemennene tildelte dem nye navn: til Daniel, Beltsasar; til Hananja, Sjadrak; til Misael, Mesjak; og til Asarja, Abed-Nego. ⁸ Men Daniel bestemte seg for ikke å gjøre seg uren med kongens utvalgte mat eller vin, og søkte tillatelse fra lederen for tjenestemennene om ikke å gjøre seg uren på denne måten. ⁹ Nå hadde Gud gitt Daniel velvilje og medfølelse i lederen for tjenestemennenes øyne. ¹⁰ Tjenestemannen sa til Daniel: "Jeg er redd for min herre kongen, som har tildelt dere mat og drikke. Hvorfor skulle han se dere se verre ut enn de andre unge mennene på deres alder? Kongen ville ta mitt hode på grunn av dere." ¹¹ Daniel snakket da til vekten som var utnevnt av lederen for tjenestemennene over Daniel, Hananja, Misael og Asarja, ¹² "Vennligst test dine tjenere i ti dager: gi oss bare grønnsaker å spise og vann å drikke. ¹³ Sammenlign så vårt utseende med de unge mennene som spiser kongens utvalgte mat, og gjør med dine tjenere i henhold til det du ser." ¹⁴ Så han samtykket til dette og testet dem i ti dager. ¹⁵ Ved slutten av de ti dagene så de sunnere og bedre ut enn noen av de unge mennene som spiste kongens utvalgte mat. ¹⁶ Så vekten fortsatte å holde tilbake deres utvalgte mat og vin, og ga dem grønnsaker i stedet. ¹⁷ Til disse fire unge mennene ga Gud kunnskap og forståelse i alle slags litteratur og lærdom; Daniel forstod også alle slags syner og drømmer. ¹⁸ Ved slutten av den tiden som kongen hadde satt for å bringe dem inn i sin tjeneste,

presenterte lederen for tjenestemennene dem for Nebukadnesar. ¹⁹ Kongen samtalte med dem, og blant dem alle ble ingen funnet som Daniel, Hananja, Misael og Asarja; så de trådte inn i kongens tjeneste. ²⁰ I enhver sak av visdom og forståelse som kongen spurte dem om, fant han dem ti ganger bedre enn alle magikerne og trollmennene i hele sitt rike. ²¹ Og Daniel ble der til det første året av kong Kyros' regjeringstid.

2 I det andre året av kong Nebukadnesars regjering hadde han drømmer som foruroliget hans ånd, og han var ute av stand til å sove. ² Kongen befalte å tilkalle magikerne, trollmennene, trollkarene og astrologene for å fortelle ham hans drømmer. De kom og sto foran kongen. ³ Han sa til dem: "Jeg har hatt en drøm som har forstyrret meg, og jeg ønsker å forstå den." ⁴ Astrologene talte til kongen på arameisk: "Å konge, lev evig! Fortell dine tjenere drømmen, så vil vi tolke den." ⁵ Kongen svarte astrologene: "Min beslutning er fast: Hvis dere ikke forteller meg drømmen og dens tolkning, skal dere bli revet lem fra lem, og deres hus skal bli til ruiner." ⁶ Men hvis dere avslører drømmen og dens mening, skal dere motta gaver, belønninger og stor ære fra meg. Derfor, fortell meg drømmen og dens tolkning." ⁷ De svarte igjen: "La kongen fortelle sine tjenere drømmen, så vil vi tolke den." ⁸ Kongen svarte: "Jeg er sikker på at dere prøver å vinne tid fordi dere ser at min beslutning er fast." ⁹ Hvis dere ikke avslører drømmen for meg, er det bare én dom for dere. Dere har sammensverget dere for å tale villedende og korruperte ord foran meg inntil situasjonen endrer seg. Derfor, fortell meg drømmen, så jeg vil vite at dere kan tolke den." ¹⁰ Astrologene svarte kongen: "Det finnes ingen på jorden som kan gjøre det kongen ber om. Ingen stor konge eller hersker har noen gang krevd noe slikt fra noen magiker, trollmann eller astrolog. ¹¹ Det kongen ber om er for vanskelig. Ingen kan avsløre det for kongen unntatt gudene, og de bor ikke blant dødelige." ¹² Dette svaret gjorde kongen så sint og rasende at han befalte henrettelsen av alle de vise mennene i Babylon. ¹³ Så ble dekretet utstedt om å drepe de vise mennene, og de søkte etter Daniel og hans følgesvenner for å henrette dem. ¹⁴ Da talte Daniel med visdom og diskresjon til Arjok, kapteinen for kongens vakt, som hadde gått ut for å henrette de vise mennene i Babylon. ¹⁵ Han spurte Arjok, kongens offiser: "Hvorfor er dekretet fra kongen så

Daniel

strengt?" Arjok forklarte situasjonen til Daniel. ¹⁶ Da han hørte dette, gikk Daniel inn til kongen og ba om tid, så han kunne tolke drømmen for ham. ¹⁷ Daniel vendte tilbake til sitt hus og informerte sine venner Hananja, Misael og Asarja om saken, ¹⁸ og oppfordret dem til å søke nåde fra himmelens Gud angående dette mysteriet, så han og hans venner ikke skulle omkomme med resten av de vise mennene i Babylon. ¹⁹ I en visjon om natten ble mysteriet gjort kjent for Daniel. Da priste Daniel himmelens Gud ²⁰ og sa: "Velsignet være Guds navn for evig og alltid, for visdom og makt tilhører Ham. ²¹ Han forandrer tider og årstider; Han avsetter konger og oppreiser dem. Han gir visdom til de vise og kunnskap til dem som har forstand. ²² Han avdekker dype og skjulte ting; Han vet hva som er i mørket, og lys er hos Ham. ²³ Jeg takker og priser Deg, mine forfedres Gud: Du har gitt meg visdom og makt, og Du har gjort kjent for meg det vi ba Deg om; Du har gjort kjent for oss kongens sak." ²⁴ Da gikk Daniel til Arjok, som kongen hadde utnevnt til å henrette de vise mennene i Babylon, og sa: "Ikke henrett de vise mennene i Babylon. Ta meg til kongen, så vil jeg tolke hans drøm for ham." ²⁵ Arjok førte raskt Daniel inn for kongen og sa: "Jeg har funnet en mann blant de bortførte fra Juda som kan forklare kongens drøm." ²⁶ Kongen spurte Daniel, som også ble kalt Beltesassar: "Er du i stand til å fortelle meg hva jeg så i min drøm og tolke den?" ²⁷ Daniel svarte kongen: "Ingen vis mann, trollmann, magiker eller spåmann kan forklare kongen det mysteriet han har spurt om, ²⁸ men det finnes en Gud i himmelen som åpenbarer mysterier. Han har vist kong Nebukadnesar hva som vil skje i de siste dager. Din drøm og de visjoner som gikk gjennom ditt sinn mens du lå i sengen, er disse: ²⁹ Mens Deres Majestet lå der, vendte ditt sinn seg til ting som skal komme, og åpenbarereren av mysterier viste deg hva som skal skje. ³⁰ Når det gjelder meg, er dette mysteriet blitt åpenbart for meg, ikke fordi jeg har større visdom enn noen annen levende, men for at Deres Majestet skal kjenne tolkningen og forstå tankene i ditt sinn. ³¹ Deres Majestet så, og der foran deg sto en stor statue—en enorm, blendende statue, imponerende i utseende. ³² Hodet på statuen var laget av fint gull, brystet og armene av sølv, buken og lårene av bronse, ³³ bena av jern, og føttene en kombinasjon av jern og leire. ³⁴ Mens du så på, ble en stein hogd ut, men ikke av menneskehender. Den traff statuen på føttene av

jern og leire og knuste dem. ³⁵ Da ble jernet, leiren, bronsen, sølvet og gullet knust til småbiter og ble som agner på en treskeplass om sommeren. Vinden feide dem bort uten å etterlate et spor. Men steinen som traff statuen ble til et stort fjell og fylte hele jorden. ³⁶ Dette var drømmen, og nå vil vi forklare den for kongen. ³⁷ Deres Majestet, du er kongenes konge. Himmelens Gud har gitt deg herredømme, makt, styrke og ære; ³⁸ Han har plassert alle folk, markens dyr og himmelens fugler under din myndighet. Hvor de enn bor, har Han gjort deg til hersker over dem alle. Du er det hodet av gull. ³⁹ Etter deg vil et annet rike oppstå, underlegent ditt. Deretter vil et tredje rike, et av bronse, herske over hele jorden. ⁴⁰ Til slutt vil det være et fjerde rike, sterkt som jern—for jern bryter og knuser alt—og som jern knuser alle ting, så vil det knuse og bryte alle de andre. ⁴¹ Akkurat som du så at føttene og tærne delvis var av leire og delvis av jern, så vil dette være et delt rike; men det vil ha noe av jernets styrke i seg, slik du så jern blandet med leire. ⁴² Som tærne var delvis jern og delvis leire, så vil dette riket være delvis sterkt og delvis skjørt. ⁴³ Og akkurat som du så jernet blandet med leire, så vil folket være en blanding og ikke forbli forent, mer enn jern blander seg med leire. ⁴⁴ Under regjeringen til disse kongene vil himmelens Gud opprette et rike som aldri vil bli ødelagt, og det vil ikke bli overlatt til et annet folk. Det vil knuse alle disse rikene og gjøre ende på dem, men det vil selv bestå for evig. ⁴⁵ Dette er betydningen av visjonen om steinen som ble hogd ut av et fjell, men ikke av menneskehender—en stein som knuste jernet, bronsen, leiren, sølvet og gullet til småbiter. Den store Gud har vist kongen hva som vil skje i fremtiden. Drømmen er sann, og dens tolkning er pålitelig." ⁴⁶ Da falt kong Nebukadnesar på sitt ansikt foran Daniel og æret ham, og han befalte at det skulle bringes et offer og røkelse til ham. ⁴⁷ Kongen sa til Daniel: "Sannelig, din Gud er gudenes Gud og kongenes Herre og en åpenbarer av mysterier, for du var i stand til å avsløre dette mysteriet." ⁴⁸ Så forfremmet kongen Daniel og ga ham mange store gaver. Han gjorde ham til hersker over hele provinsen Babylon og satte ham over alle de vise mennene. ⁴⁹ Dessuten, på Daniels forespørsel, utnevnte kongen Sjadrak, Mesjak og Abed-Nego til administratorer over provinsen Babylon, mens Daniel ble værende ved det kongelige hoff.

3 Kong Nebukadnesar laget et gullbilde, seksti alen høyt og seks alen bredt, og reiste det på Durasletten i provinsen Babylon. ² Kongen kalte så sammen satrapene, stattholderne, guvernørene, rådgiverne, skattmesterne, dommerne, magistratene og alle provinsens embetsmenn for å komme til innvielsen av bildet han hadde satt opp. ³ Så satrapene, stattholderne, guvernørene, rådgiverne, skattmesterne, dommerne, magistratene og alle provinsens embetsmenn samlet seg for innvielsen av bildet som kong Nebukadnesar hadde satt opp, og de sto foran det. ⁴ Herolden proklamerte høyt: "Til dere blir det befalt, folk, nasjoner og språk, ⁵ at når dere hører lyden av horn, fløyte, lyre, trigon, harpe, sekkepipe og alle slags musikk, skal dere falle ned og tilbe gullbildet som kong Nebukadnesar har satt opp. ⁶ Den som ikke faller ned og tilber, skal straks kastes i en ovn med brennende ild." ⁷ Derfor, så snart alle folkene hørte lyden av horn, fløyte, lyre, trigon, harpe, sekkepipe og alle slags musikk, falt alle folk, nasjoner og språk ned og tilba gullbildet som kong Nebukadnesar hadde satt opp. ⁸ På den tiden kom noen kaldeere frem og anklaget jødene. ⁹ De henvendte seg til kong Nebukadnesar: "Konge, lev evig! ¹⁰ Du, konge, har utstedt et dekret om at alle som hører lyden av horn, fløyte, lyre, trigon, harpe, sekkepipe og alle slags musikk, skal falle ned og tilbe gullbildet, ¹¹ og den som ikke faller ned og tilber, skal kastes midt i en brennende ovn. ¹² Det er noen jøder som du har satt over provinsens saker i Babylon, nemlig Sjadrak, Mesjak og Abed-Nego, som ikke bryr seg om deg, konge. De tjener ikke dine guder eller tilber gullbildet du har satt opp." ¹³ I rasende sinne befalte Nebukadnesar at Sjadrak, Mesjak og Abed-Nego skulle føres frem for ham. ¹⁴ Nebukadnesar sa til dem: "Er det sant, Sjadrak, Mesjak og Abed-Nego, at dere ikke tjener mine guder eller tilber gullbildet jeg har satt opp? ¹⁵ Nå, hvis dere er klare, når dere hører lyden av horn, fløyte, lyre, trigon, harpe, sekkepipe og alle slags musikk, til å falle ned og tilbe bildet jeg har laget, så er det bra. Men hvis dere ikke tilber, skal dere straks kastes i en brennende ovn. Og hvilken gud vil kunne redde dere fra mine hender?" ¹⁶ Sjadrak, Mesjak og Abed-Nego svarte kongen: "Nebukadnesar, vi trenger ikke å forsvare oss i denne saken. ¹⁷ Hvis vi blir kastet i den brennende ovnen, er Gud vi tjener i stand til å redde oss fra den, og han vil redde oss fra din hånd, konge. ¹⁸ Men selv om han ikke gjør det,

skal du vite, konge, at vi ikke vil tjene dine guder eller tilbe gullbildet du har satt opp." ¹⁹ Da ble Nebukadnesar fylt med raseri, og uttrykket i ansiktet hans endret seg mot Sjadrak, Mesjak og Abed-Nego. Han befalte at ovnen skulle varmes opp sju ganger mer enn vanlig. ²⁰ Han befalte noen av de sterkeste soldatene i hæren sin å binde Sjadrak, Mesjak og Abed-Nego og kaste dem i den brennende ovnen. ²¹ Så disse mennene, iført bukser, kapper, turbaner og andre klær, ble bundet og kastet i den brennende ovnen. ²² Kongens befaling var så presserende og ovnen så varm at flammene fra ilden drepte soldatene som tok opp Sjadrak, Mesjak og Abed-Nego, ²³ og disse tre mennene, Sjadrak, Mesjak og Abed-Nego, falt bundet inn i den brennende ovnen. ²⁴ Da ble kong Nebukadnesar forbløffet og reiste seg i hast. Han spurte sine rådgivere: "Kastet vi ikke tre menn bundet inn i ilden?" De svarte: "Visst, konge." ²⁵ Han sa: "Se! Jeg ser fire menn, ubundne, gående midt i ilden, og de er uskadde, og utseendet til den fjerde er som en guds sønn." ²⁶ Nebukadnesar nærmet seg da åpningen av den brennende ovnen og ropte: "Sjadrak, Mesjak og Abed-Nego, Den Høyeste Guds tjenere, kom ut og kom hit!" Så kom Sjadrak, Mesjak og Abed-Nego ut fra ilden. ²⁷ Satrapene, stattholderne, guvernørene og kongens rådgivere samlet seg rundt og så at ilden ikke hadde noen effekt på kroppene til disse mennene. Ikke et hår på hodene deres var svidd, buksene deres var ikke svidd, og det var ingen lukt av ild på dem. ²⁸ Nebukadnesar erklærte: "Velsignet være Sjadrak, Mesjak og Abed-Negos Gud, som har sendt sin engel og reddet sine tjenere som stolte på ham. De trosset kongens befaling og var villige til å gi opp sine liv heller enn å tjene eller tilbe noen gud unntatt sin egen Gud. ²⁹ Derfor bestemmer jeg at ethvert folk, nasjon eller språk som sier noe mot Sjadrak, Mesjak og Abed-Negos Gud, skal rives i stykker, og husene deres skal legges i ruiner, for det finnes ingen annen gud som kan redde på denne måten." ³⁰ Slik opphøyde kongen Sjadrak, Mesjak og Abed-Nego til høye posisjoner i provinsen Babylon.

4 Kong Nebukadnesar, til alle folk, nasjoner og språk som bor på hele jorden: Må deres fred være rikelig! ² Jeg er glad for å fortelle om de tegn og under som Den Høyeste Gud har gjort for meg. ³ Hvor store er Hans tegn, og hvor mektige er Hans under! Hans rike er et evigvarende rike, og Hans herredømme varer fra generasjon til

Daniel

generasjon. ⁴ Jeg, Nebukadnesar, var tilfreds i mitt hjem og jeg hadde fremgang i mitt palass. ⁵ Jeg hadde en drøm som skremte meg; synene i mitt sinn mens jeg lå på min seng, gjorde meg redd. ⁶ Derfor utstedte jeg et dekret om å tilkalle alle de vise menn i Babylon for å tyde drømmen for meg. ⁷ Så kom magikerne, besvergerne, kaldeerne og spåmennene inn, og jeg fortalte dem drømmen, men de kunne ikke avsløre dens tydning for meg. ⁸ Til slutt kom Daniel inn til meg, han som heter Beltsasar etter navnet på min gud, og i hvem det er en ånd av de hellige guder; jeg fortalte ham drømmen. ⁹ "Beltsasar, overhode for magikerne, jeg vet at ånden av de hellige guder er i deg og ingen hemmelighet er for vanskelig for deg. Her er drømmen jeg så; tyd den for meg. ¹⁰ Dette var synene jeg så mens jeg lå på min seng: Jeg så, og det var et tre midt på jorden, og dets høyde var stor. ¹¹ Treet vokste og ble sterkt, og dets høyde nådde til himmelen, og det var synlig til jordens ender. ¹² Dets blader var vakre, dets frukt var rikelig, og i det var det mat for alle. Dyrene på marken fant skygge under det, og himmelens fugler bodde i dets grener, og alle levende skapninger ble nærret av det. ¹³ I synene i mitt sinn mens jeg lå på min seng, så jeg en vokter, en hellig, stige ned fra himmelen. ¹⁴ Han ropte høyt og sa: 'Hogg ned treet og kutt av dets grener, stripp av dets blader og spre dets frukt. La dyrene flykte fra under det og fuglene fra dets grener. ¹⁵ Likevel, la stubben med røttene bli igjen i jorden, bundet med et bånd av jern og bronse, i markens myke gress. La ham bli våt av himmelens dugg, og la hans lodd være med dyrene i markens gress. ¹⁶ La hans sinn bli forandret fra et menneskes, og la et dyrs sinn bli gitt ham, inntil syv tider går over ham. ¹⁷ Denne saken er ved vokternes dekret, og kravet ved de helliges ord, for at de levende skal vite at Den Høyeste hersker i menneskenes rike, og gir det til hvem Han vil, og setter over det den laveste av mennesker.' ¹⁸ Denne drømmen har jeg, kong Nebukadnesar, sett. Nå, du Beltsasar, forklar dens tydning, for alle de vise menn i mitt rike er ikke i stand til å gjøre tydningen kjent for meg, men du kan, for ånden av de hellige guder er i deg." ¹⁹ Da ble Daniel, som heter Beltsasar, forferdet et øyeblikk, og hans tanker uroet ham. Kongen talte og sa: "Beltsasar, la ikke drømmen eller dens tydning uroe deg." Beltsasar svarte: "Min herre, om bare drømmen gjaldt dine fiender og dens tydning dine motstandere! ²⁰ Treet du så, som vokste og ble

sterkt, og som nådde himmelen og var synlig over hele jorden, ²¹ hvis blader var vakre og dets frukt rikelig, og i hvilket det var mat for alle, under hvilket markens dyr bodde og på hvis grener himmelens fugler hadde sin bolig— ²² det er deg, konge; for du har vokst og blitt sterk. Din storhet har vokst og når til himmelen, og ditt herredømme til jordens ende. ²³ Og ettersom kongen så en vokter, en hellig, komme ned fra himmelen og si: 'Hogg ned treet og ødelegg det, men la stubben med røttene bli igjen i jorden, bundet med et bånd av jern og bronse, i markens myke gress; la ham bli våt av himmelens dugg, og la hans del være med markens dyr, til syv tider går over ham,' ²⁴ dette er tydningen, konge, og dette er Den Høyestes dekret som har kommet over min herre kongen: ²⁵ Du skal bli drevet bort fra menneskene, og din bolig skal være med markens dyr. Du skal bli gjort til å spise gress som okser, og du skal bli våt av himmelens dugg, og syv tider skal gå over deg, til du vet at Den Høyeste hersker i menneskenes rike og gir det til hvem Han vil. ²⁶ Og ettersom de befalte å la treet stubb med røttene bli igjen, skal ditt rike bli sikret for deg, etter at du kommer til å vite at Himmelen hersker. ²⁷ Derfor, konge, la mitt råd være akseptabelt for deg: bryt av dine synder ved å praktisere rettferdighet, og dine misgjerninger ved å vise barmhjertighet mot de fattige; kanskje det kan bli en forlengelse av din fred." ²⁸ Alle disse tingene skjedde med kong Nebukadnesar. ²⁹ Et år senere gikk han på taket av det kongelige palasset i Babylon. ³⁰ Kongen talte og sa: "Er ikke dette det store Babylon, som jeg har bygd som en kongelig residens ved min mektige kraft og til ære for min majestet?" ³¹ Mens ordet var i kongens munn, falt en stemme fra himmelen: "Kong Nebukadnesar, til deg er det sagt: riket har blitt tatt fra deg. ³² Du skal bli drevet bort fra menneskene, og din bolig skal være med markens dyr. Du skal spise gress som okser, og syv tider skal gå over deg, til du vet at Den Høyeste hersker i menneskenes rike og gir det til hvem Han vil." ³³ Umiddelbart ble ordet om Nebukadnesar oppfylt. Han ble drevet bort fra menneskene og spiste gress som okser; hans kropp ble våt av himmelens dugg til hans hår vokste så langt som ørnefjær og hans negler som fugleklør. ³⁴ Ved slutten av dagene løftet jeg, Nebukadnesar, mine øyne til himmelen, og min forstand vendte tilbake til meg, og jeg velsignet Den Høyeste og priste og æret Ham som lever for evig, for Hans herredømme er et

Daniel

evigvarende herredømme, og Hans rike varer fra generasjon til generasjon.³⁵ Alle jordens innbyggere regnes som intet; Han gjør etter Sin vilje med himmelens hær og blant jordens innbyggere. Ingen kan stanse Hans hånd eller si til Ham: "Hva har Du gjort?"³⁶ På samme tid vendte min forstand tilbake til meg, og for mitt rikes ære vendte min heder og prakt tilbake til meg. Mine rådgivere og stormenn søkte meg, og jeg ble gjenopprettet til mitt rike, og utmerket majestet ble lagt til meg.³⁷ Nå priser og opphøyer og ærer jeg, Nebukadnesar, Himmelens Konge, for alle Hans gjerninger er sannhet, og Hans veier rettferdighet; og de som vandrer i stolthet, er Han i stand til å ydmyke.

5 Kong Belsasar holdt et stort gjestebud for tusen av sine stormenn, og han drakk vin i deres nærvær.² Mens han smakte på vinen, befalte Belsasar at man skulle hente gull- og sølvkarene som Nebukadnesar, hans far, hadde tatt fra tempelet i Jerusalem, slik at kongen, hans stormenn, hans hustruer og hans medhustruer kunne drikke av dem.³ Så hentet de gullkarene som hadde blitt tatt fra Guds tempel i Jerusalem, og kongen og hans stormenn, hans hustruer og hans medhustruer drakk av dem.⁴ Mens de drakk vinen, priste de gudene av gull og sølv, av bronse, jern, tre og stein.⁵ Plutselig viste det seg fingrene av en menneskehånd som begynte å skrive på veggens puss, nær lysestaken i kongens palass, og kongen så hånden mens den skrev.⁶ Kongens ansikt bleknet, og hans tanker skremte ham; hans ben sviktet, og knærne slo mot hverandre.⁷ Kongen ropte ut at man skulle hente inn åndemanerne, kaldeerne og spåmennene. Han erklærte for de vise menn i Babylon: "Den som leser denne skriften og forklarer dens mening, skal bli kledd i purpur, få en gullkjede om halsen og bli den tredje høyeste herskeren i riket."⁸ Da kom alle kongens vise menn inn, men de kunne ikke lese skriften eller forklare dens mening for kongen.⁹ Dette gjorde kong Belsasar enda mer forferdet, og hans ansikt ble enda blekere. Hans stormenn var forvirret.¹⁰ Dronningen, på grunn av kongens og hans stormenns ord, gikk inn i festsalen. Hun sa: "Konge, lev evig! La ikke dine tanker skremme deg eller ditt ansikt bli blekt."¹¹ Det er en mann i ditt rike som har de hellige guders ånd i seg. I din fars dager ble han funnet å ha opplysning, innsikt og visdom som gudene. Kong Nebukadnesar, din far, satte ham til å være overhode for magikerne, åndemanerne,

kaldeerne og spåmennene.¹² Dette var fordi Daniel, som kongen kalte Beltesasar, ble funnet å ha en ekstraordinær ånd, kunnskap, innsikt, evnen til å tyde drømmer, forklare gåter og løse vanskelige problemer. Kall på Daniel, så vil han åpenbare tolkningene."¹³ Så ble Daniel ført inn for kongen, og kongen sa til ham: "Er du Daniel, en av de bortførte fra Juda, som min far kongen førte fra Juda?"¹⁴ Jeg har hørt at guders ånd er i deg og at du har opplysning, innsikt og ekstraordinær visdom.¹⁵ De vise menn og åndemanerne ble ført inn for meg for å lese denne skriften og fortelle meg dens mening, men de kunne ikke forklare den.¹⁶ Men jeg har hørt at du kan gi tolkninger og løse vanskelige problemer. Hvis du kan lese denne skriften og fortelle meg dens mening, skal du bli kledd i purpur, få en gullkjede om halsen og bli den tredje høyeste herskeren i riket."¹⁷ Da svarte Daniel kongen: "Du kan beholde dine gaver for deg selv eller gi dine belønninger til noen andre. Likevel vil jeg lese skriften for kongen og fortelle ham dens mening."¹⁸ Konge, Den Høyeste Gud ga din far Nebukadnesar riket, storhet, herlighet og majestet.¹⁹ På grunn av den storhet Han ga ham, fryktet og skjelt alle folk, nasjoner og mennesker av alle språk for ham. Den han ønsket, drepte han; den han ønsket, sparte han; den han ønsket, opphøyet han; og den han ønsket, ydmyket han.²⁰ Men da hans hjerte ble hovmodig og hans ånd ble hard av stolthet, ble han avsatt fra sin kongelige trone og fratatt sin herlighet.²¹ Han ble drevet bort fra menneskene og fikk dyrets sinn; han bodde med de ville eslene og spiste gress som kveg; hans kropp ble vætet av himmelens dugg inntil han erkjente at Den Høyeste Gud er hersker over menneskenes riker og setter over dem hvem Han vil.²² Men du, Belsasar, hans sønn, har ikke ydmyket ditt hjerte, selv om du visste alt dette.²³ I stedet har du satt deg opp mot himmelens Herre. Du fikk karene fra Hans tempel hentet til deg, og du og dine stormenn, dine hustruer og dine medhustruer drakk vin av dem. Du priste gudene av sølv og gull, av bronse, jern, tre og stein, som verken kan se eller høre eller forstå. Men du æret ikke Gud, som har ditt liv og alle dine veier i sin hånd.²⁴ Derfor sendte Han hånden som skrev denne skriften.²⁵ Her er skriften som ble skrevet: Mene, Mene, Tekel, Parsin.²⁶ Dette er betydningen av ordene: Mene: Gud har talt ditt rikes dager og gjort ende på det.²⁷ Tekel: Du er veid på vekten og funnet for lett.²⁸ Peres: Ditt rike er delt og

Daniel

gitt til mederne og perserne. ²⁹ Etter Belsasars befaling ble Daniel kledd i purpur, en gullkjede ble lagt om hans hals, og han ble erklært den tredje høyeste herskeren i riket. ³⁰ Samme natt ble Belsasar, kaldeerkongen, drept. ³¹ Og Dareios, mederen, overtok riket, da han var sekstito år gammel.

6 Det behaget Darius å sette over riket 120 satraper, for å ha ansvar over hele riket, ² og over dem tre administratorene, en av dem var Daniel, slik at satrapene kunne stå til ansvar for dem og kongen ikke skulle lide tap. ³ Daniel utmerket seg blant administratorene og satrapene ved sin enestående ånd, og kongen planla å sette ham over hele riket. ⁴ Da søkte administratorene og satrapene å finne grunnlag for anklager mot Daniel angående riket, men de kunne ikke finne noen korrupsjon eller forsømmelse hos ham, for han var pålitelig. ⁵ Til slutt sa disse mennene: "Vi skal ikke finne noen grunn for anklage mot denne Daniel med mindre det er i forbindelse med loven til hans Gud." ⁶ Så gikk administratorene og satrapene samlet til kongen og sa: "Må kong Darius leve for alltid! ⁷ De kongelige administratorene, prefektene, satrapene, rådgiverne og guvernørene har alle blitt enige om at kongen bør etablere et dekret og håndheve en forordning om at enhver som ber til noen gud eller menneske unntatt til deg, o konge, i tretti dager, skal kastes i løvehulen. ⁸ Nå, o konge, utsted dekretet og signer det slik at det ikke kan endres, i henhold til medernes og persernes lov, som ikke kan oppheves." ⁹ Slik satte kong Darius sin signatur på det skriftlige dekretet. ¹⁰ Da Daniel visste at dekretet var signert, gikk han til sitt hus, hvor han hadde vinduer i sitt øvre rom åpne mot Jerusalem. Han knelte ned tre ganger om dagen, ba og takket sin Gud, slik han hadde gjort tidligere. ¹¹ Da kom disse mennene samlet og fant Daniel bedende og søkende nåde fra sin Gud. ¹² Så nærmet de seg kongen og talte om kongens dekret: "Har du ikke signert en forordning om at enhver person som ber til noen gud eller menneske unntatt til deg, o konge, i tretti dager, skal kastes i løvehulen?" Kongen svarte: "Dekretet står fast, i henhold til medernes og persernes lov, som ikke kan tilbakekalles." ¹³ Da sa de til kongen: "Daniel, som er en av de bortførte fra Juda, bryr seg ikke om deg, o konge, eller om dekretet du har signert, men fortsetter å be tre ganger om dagen." ¹⁴ Da kongen hørte dette, ble han meget bekymret og satte seg

fore å redde Daniel; han arbeidet til solnedgang for å befri ham. ¹⁵ Så kom disse mennene samlet til kongen og sa: "Husk, o konge, at i henhold til medernes og persernes lov, kan ingen dekret eller forordning som kongen fastsetter, endres." ¹⁶ Så ga kongen ordren, og Daniel ble brakt og kastet i løvehulen. Kongen sa til Daniel: "Må din Gud, som du stadig tjener, redde deg!" ¹⁷ En stein ble brakt og lagt over åpningen til hulen, og kongen forseglet den med sitt eget segl og med sine stormenns segl, slik at ingenting kunne endres angående Daniel. ¹⁸ Kongen vendte tilbake til sitt palass og tilbrakte natten fastende; han avsto all underholdning, og selv søvnen unnagikk ham. ¹⁹ Ved daggry sto kongen opp og gikk i hast til løvehulen. ²⁰ Da han nærmet seg hulen, ropte han med en stemme av angst: "Daniel, den levende Guds tjener, har din Gud, som du stadig tjener, vært i stand til å redde deg fra løvene?" ²¹ Da talte Daniel til kongen: "O konge, må du leve for alltid! ²² Min Gud sendte sin engel og lukket løvenes munn, så de ikke har skadet meg, fordi jeg ble funnet uskyldig for Ham; heller ikke har jeg gjort noe galt mot deg, o konge." ²³ Kongen ble overmåte glad og befalte at Daniel skulle løftes ut av hulen. Og ingen skade ble funnet på ham, fordi han hadde stolt på sin Gud. ²⁴ På kongens befaling ble de mennene som hadde ondsinnet anklaget Daniel, brakt og kastet i løvehulen, sammen med deres barn og koner; og før de nådde bunnen av hulen, overmannet løvene dem og knuste alle deres ben. ²⁵ Da skrev kong Darius til alle folk, nasjoner og språk som bor på hele jorden: "Må deres fred bli mangfoldiggjort! ²⁶ Jeg gir et dekret om at i hvert herredømme av mitt rike, skal folk skjelve og frykte for Daniels Gud. For Han er den levende Gud, som varer evig; Hans rike skal ikke bli ødelagt, og Hans herredømme skal være uten ende. ²⁷ Han redder og befri, Han gjør tegn og underverker i himmelen og på jorden, Han som har befridd Daniel fra løvenes makt." ²⁸ Slik trivdes Daniel under Darius' regjering og under styret til Kyros, perseren.

7 I det første året til Belsasar, kongen av Babylon, opplevde Daniel en drøm og visjoner i sitt sinn mens han lå på sengen. Han nedtegnet essensen av drømmen sin. ² Daniel erklærte: "I mitt nattlige syn så jeg de fire himmelvinder som rørte opp det store havet. ³ Fire mektige dyr steg opp fra havet, hvert forskjellig fra de andre. ⁴ Det første dyret var som en løve og hadde ørnevinger. Jeg så til

vingene ble revet av, og det ble løftet fra bakken for å stå på to føtter som et menneske, og det ble gitt et menneskesinn. ⁵ Så så jeg et annet dyr, som lignet en bjørn. Det var reist på den ene siden, og det hadde tre ribbein i munnen mellom tennene. Det ble befalt: 'Stå opp, fortær mye kjøtt!' ⁶ Etter dette fortsatte jeg å se, og det var et annet dyr, som en leopard, med fire vinger som en fugl på ryggen. Dette dyret hadde fire hoder, og det ble gitt herredømme. ⁷ I mitt nattlige syn så jeg deretter et fjerde dyr, fryktinggytende, skremmende og overmåte sterkt. Det hadde store jerntenner, og det fortærte, knuste og trampet ned det som var igjen. Det var forskjellig fra alle de tidligere dyrene, og det hadde ti horn. ⁸ Mens jeg betraktet hornene, dukket det opp et annet mindre horn blant dem, og tre av de tidligere hornene ble rykket opp foran det. Dette hornet hadde øyne som menneskeøyne og en munn som talte hovmodig. ⁹ Mens jeg så på, ble troner satt opp, og Den Gamle av Dager tok sete. Hans klær var hvite som snø, og håret på hodet hans var som ren ull. Hans trone var flammende ild, og hjulene var brennende ild. ¹⁰ En elv av ild strømmet ut fra ham. Tusen på tusen tjente ham, og ti tusen ganger ti tusen stod foran ham. Retten satte seg til doms, og bøkene ble åpnet. ¹¹ Jeg fortsatte å observere på grunn av de hovmodige ordene hornet talte. Jeg så til dyret ble drept, og kroppen ble ødelagt og kastet i den brennende ilden. ¹² Når det gjelder de andre dyrene, ble deres herredømme tatt bort, men de fikk lov til å leve for en viss tid. ¹³ I mitt nattlige syn så jeg en som lignet en menneskesønn komme med himmelens skyer. Han nærmet seg Den Gamle av Dager og ble presentert for ham. ¹⁴ Han ble gitt herredømme, ære og et rike, slik at alle folk, nasjoner og språk skulle tjene ham. Hans herredømme er evigvarende og skal ikke forgå, og hans rike skal aldri bli ødelagt. ¹⁵ Jeg, Daniel, var urolig i ånden, og visjonene i mitt sinn skremte meg. ¹⁶ Jeg nærmet meg en av dem som stod der og spurte om tolkningen av alt dette. Han forklarte og gjorde kjent for meg tolkningen av disse sakene: ¹⁷ 'De fire store dyrene er fire konger som skal oppstå fra jorden. ¹⁸ Men de hellige hos Den Høyeste skal motta riket og skal eie det for evig—ja, i all evighet.' ¹⁹ Da ønsket jeg å forstå betydningen av det fjerde dyret, som var forskjellig fra alle de andre og overmåte fryktinggytende, med sine jerntenner og bronseklor, som fortærte, knuste og trampet ned det

som var igjen med føttene. ²⁰ Jeg ønsket også å vite om de ti hornene på hodet og det andre hornet som kom opp, foran hvilket tre falt—hornet som hadde øyne og en munn som talte hovmodig, og som virket mer imponerende enn de andre. ²¹ Mens jeg så på, førte dette hornet krig mot de hellige og seiret over dem, ²² inntil Den Gamle av Dager kom og dommen ble avsagt til fordel for de hellige hos Den Høyeste, og tiden kom for dem til å eie riket. ²³ Han ga meg denne forklaringen: 'Det fjerde dyret skal være et fjerde rike på jorden, forskjellig fra alle andre riker, og det skal fortære hele jorden, trække den ned og knuse den. ²⁴ De ti hornene er ti konger som skal oppstå fra dette riket. En annen konge skal oppstå etter dem, forskjellig fra de forrige, og han skal underkue tre konger. ²⁵ Han skal tale mot Den Høyeste og undertrykke hans hellige, og han vil forsøke å endre de fastsatte tider og lover. De hellige skal overgis i hans hånd for en tid, tider og en halv tid. ²⁶ Men retten skal sette seg til doms, og hans herredømme skal bli tatt bort, tilintetgjort og ødelagt for alltid. ²⁷ Da skal riket, herredømmet og storheten til alle rikene under himmelen bli gitt til folket av de hellige hos Den Høyeste. Hans rike skal være et evigvarende rike, og alle herskere skal tjene og adlyde ham.' ²⁸ Dette er slutten på saken. Jeg, Daniel, var sterkt urolig av mine tanker, og mitt ansikt bleknet, men jeg beholdt saken for meg selv.

8 I det tredje året av kong Belsasars regjeringstid viste det seg et syn for meg, Daniel, etter det som tidligere hadde vist seg for meg. ² I mitt syn befant jeg meg i borgen Susa, i provinsen Elam, og jeg var ved Ulai-kanalen. ³ Jeg løftet mine øyne og så en vær med to horn som sto ved kanalen. Hornene var lange, men det ene var lengre enn det andre, og det lengste vokste senere. ⁴ Jeg så væren støte mot vest, nord og sør. Ingen dyr kunne stå imot den, og ingen kunne redde fra dens makt. Den gjorde som den ville og ble stor. ⁵ Mens jeg overveide dette, kom plutselig en geitebukk med et iøynefallende horn mellom øynene fra vest, og den krysset hele jorden uten å berøre bakken. ⁶ Den nærmet seg den tohornede væren jeg hadde sett stå ved kanalen og angrep den med voldsom kraft. ⁷ Jeg så den slå væren og bryte dens to horn. Væren var maktesløs mot den; geitebukken kastet den til jorden og trakket på den, uten at noen kunne redde væren fra dens makt. ⁸ Geitebukken ble overmåte stor, men da den var på høyden av sin makt, ble det

store hornet brukket, og i stedet vokste det fram fire iøynefallende horn mot himmelens fire vinder. ⁹ Ut fra ett av dem kom et lite horn, som vokste overmåte stort mot sør, øst og Det fagre land. ¹⁰ Det vokste opp til himmelens hær, og det kastet noen av stjernene ned til jorden og trakkett på dem. ¹¹ Det opphøyde seg til å være like stor som hærens høvding; det fjernet det daglige offeret fra Herren, og Hans helligdom ble styrtet. ¹² På grunn av opprør ble hæren og det daglige offeret gitt over til det. Det kastet sannheten til jorden og lyktes i det det gjorde. ¹³ Da hørte jeg en hellig en tale, og en annen hellig en spurte: "Hvor lenge skal synet være angående det daglige offeret, ødeleggelsen forårsaket av opprør, og tråkkingen av helligdommen og hæren?" ¹⁴ Han sa til meg: "Det skal være i 2,300 aftener og morgener; deretter skal helligdommen bli gjenopprettet." ¹⁵ Mens jeg, Daniel, så synet og søkte å forstå det, sto det foran meg en som så ut som en mann. ¹⁶ Og jeg hørte en manns røst fra Ulai, som ropte: "Gabriel, forklar synet for denne mannen." ¹⁷ Da han nærmet seg der jeg sto, ble jeg redd og falt på mitt ansikt. Han sa til meg: "Forstå, menneskesønn, at synet gjelder tiden for enden." ¹⁸ Mens han talte til meg, falt jeg i dyp søvn med ansiktet mot jorden, men han rørte ved meg og fikk meg til å stå oppreist. ¹⁹ Han sa: "Jeg vil fortelle deg hva som skal skje i vredens siste tid, for synet gjelder den fastsatte tiden for enden." ²⁰ Væren du så med de to hornene representerer kongene av Media og Persia. ²¹ Geitebukken med det fremtredende hornet mellom øynene symboliserer kongen av Hellas, og det bemerkelsesverdige hornet er den første kongen. ²² Det brukne hornet og de fire hornene som vokste i stedet representerer fire riker som vil oppstå fra hans nasjon, men de vil ikke ha samme makt. ²³ I den senere perioden av deres regjering, når overtredene har nådd sin fylde, vil en konge med fryktingngytende ansikt, dyktig i intriger, oppstå. ²⁴ Hans makt vil være mektig, men ikke ved hans egen styrke. Han vil forårsake ekstraordinær ødeleggelse og lykkes i hva han gjør. Han vil ødelegge de mektige og det hellige folket. ²⁵ Gjennom sin list vil han få bedrag til å blomstre under sin hånd, og han vil opphøye seg i sitt hjerte. Når de føler seg trygge, vil han ødelegge mange og stå imot fyrsten over fyrster. Likevel vil han bli brutt, men ikke ved menneskelig makt. ²⁶ Synet om aftener og morgener som har blitt fortalt er sant. Men

foresegl synet, for det gjelder mange dager i fremtiden. ²⁷ Jeg, Daniel, var utmattet og lå syk i flere dager. Så reiste jeg meg og gikk om kongens gjøremål. Jeg var forferdet over synet; det var utenfor forståelse.

9 I det første året av Darius, sønn av Ahasverus, av medisk avstamning, som ble gjort til konge over kaldeernes rike— ² i det første året av hans regjeringstid, skjønte jeg, Daniel, ut fra bøkene antallet av de år som ifølge Herrens ord gitt til profeten Jeremia, Jerusalems ødeleggelse skulle være, nemlig sytti år. ³ Så vendte jeg min oppmerksomhet til Herren Gud, og søkte Ham ved bønn og inderlig bønn, med faste, sekkestrie og aske. ⁴ Jeg ba til Herren min Gud og bekjente: "Å Herre, den store og fryktingngytende Gud, som holder sin pakt av kjærlighet med dem som elsker Ham og holder Hans bud, ⁵ vi har syndet og gjort urett. Vi har handlet ondt og gjort opprør, vendt oss bort fra Dine bud og forskrifter. ⁶ Vi har ikke lyttet til Dine tjenere profetene, som talte i Ditt navn til våre konger, våre ledere, våre forfedre, og hele folket i landet. ⁷ "Rettferdighet tilhører Deg, Herre, men til oss tilhører åpen skam, slik det er i dag—til folket i Juda, innbyggerne i Jerusalem, og hele Israel, de som er nær og de som er langt borte, i alle landene hvor Du har drevet dem, på grunn av deres troløshet mot Deg. ⁸ Åpen skam tilhører oss, Herre, våre konger, våre ledere, og våre forfedre, fordi vi har syndet mot Deg. ⁹ Barmhjertighet og tilgivelse er hos Herren vår Gud, for vi har gjort opprør mot Ham; ¹⁰ og vi har ikke adlydt stemmen til Herren vår Gud, for å vandre i Hans lære satt foran oss gjennom Hans tjenere profetene. ¹¹ Ja, hele Israel har overtrådt Din lov og vendt seg bort, nektet å adlyde Din stemme. Derfor har forbannelsene og de svergete dommene skrevet i Mose lov, Guds tjener, blitt utøst over oss, fordi vi har syndet mot Ham. ¹² Han har bekreftet sine ord, som Han talte mot oss og mot våre herskere, ved å bringe over oss stor ulykke; for under hele himmelen har ingenting blitt gjort som det som har blitt gjort mot Jerusalem. ¹³ Som det er skrevet i Mose lov, har all denne ulykken kommet over oss, men vi har ikke søkt Herrens, vår Guds, gunst ved å vende oss fra våre synder og gi oppmerksomhet til Din sannhet. ¹⁴ Derfor har Herren holdt ulykken i beredskap og brakt den over oss, for Herren vår Gud er rettferdig i alle sine gjerninger, men vi har ikke adlydt Hans stemme. ¹⁵ "Og nå, Herre vår Gud, som førte Ditt folk ut av

Egypt med en mektig hånd og gjorde Deg selv et navn som varer til denne dag, vi har syndet, vi har handlet ondt. ¹⁶ Herre, i samsvar med alle Dine rettferdige gjerninger, la Din vrede og Din harme vende seg bort fra Din by Jerusalem, Ditt hellige fjell. På grunn av våre synder og våre forfedres misgjerninger har Jerusalem og Ditt folk blitt et ordtak blant alle dem rundt oss. ¹⁷ "Så nå, vår Gud, hør bønner fra Din tjener og hans inderlige bønner, og for Din skyld, Herre, la Ditt ansikt skinne over Din øde helligdom. ¹⁸ Bøy Ditt øre, min Gud, og hør; åpne Dine øyne og se ødeleggelsene av byen som bærer Ditt navn. Vi fremfører ikke våre bønner for Deg på grunn av vår egen rettferdighet, men på grunn av Din store medfølelse. ¹⁹ Herre, hør! Herre, tilgi! Herre, lytt og handle! For Din egen skyld, min Gud, nøl ikke, fordi Din by og Ditt folk bærer Ditt navn." ²⁰ Mens jeg talte og ba, bekjente min synd og mitt folk Israels synd, og fremførte min bønn for Herren min Gud for min Guds hellige fjell— ²¹ mens jeg fortsatt talte i bønn, kom Gabriel, mannen jeg hadde sett i den tidligere visjonen, raskt til meg ved tiden for kveldsofferet. ²² Han ga meg instruksjon og sa: "Daniel, jeg har nå kommet for å gi deg innsikt og forståelse. ²³ Ved begynnelsen av dine bønner ble en befaling gitt, og jeg har kommet for å fortelle deg, for du er høyt aktet. Derfor, vurder budskapet og få forståelse av visjonen: ²⁴ "Sytti 'uker' er bestemt for ditt folk og din hellige by for å fullføre overtredelsen, for å gjøre ende på synd, for å sone for misgjerning, for å bringe inn evig rettferdighet, for å forsegle visjon og profeti, og for å salve Det Aller Helligste. ²⁵ Vit og forstå dette: Fra utstedelsen av dekretet om å gjenreise og gjenoppbygge Jerusalem inntil Den Salvete, herskeren, kommer, vil det være syv 'uker' og sekstito 'uker.' Det vil bli gjenoppbygd med gater og en vollgrav, men i trengselstider. ²⁶ Etter de sekstito 'ukene' vil Den Salvete bli avskåret og ha ingenting. Folket til herskeren som skal komme vil ødelegge byen og helligdommen. Enden vil komme med en flom; krig vil fortsette til enden, og ødeleggelser er bestemt. ²⁷ Han vil inngå en fast avtale med mange for én 'uke.' I midten av 'ukene' vil han gjøre ende på offer og gave. Og ved tempelet vil han opprette en styggedom som forårsaker ødeleggelse, inntil enden som er bestemt blir utøst over ham.

10 I det tredje året til Kyros, kongen av Persia, ble en åpenbaring gitt til Daniel, som også var kjent som Belteshasar. Budskapet var sant og gjaldt en betydelig konflikt. Han forsto budskapet og hadde innsikt i synet. ² I den perioden sørget jeg, Daniel, i tre hele uker. ³ Jeg avsto fra å spise noen rik mat; verken kjøtt eller vin kom inn i min munn, og jeg brukte ingen salver før de tre ukene var gått. ⁴ På den tjuelfjerde dagen i den første måneden, mens jeg sto ved bredden av den store elven, Tigris, ⁵ løftet jeg mine øyne og så en mann kledd i lin, med et belte av rent gull fra Ufas rundt livet. ⁶ Hans kropp var som topas, hans ansikt skinte som lyn, hans øyne var som brennende fakler, hans armer og føtter glinset som polert bronse, og hans stemme var som lyden av en mengde. ⁷ Jeg, Daniel, var den eneste som så synet; mennene med meg så det ikke, men en stor frykt falt over dem, og de flyktet for å gjemme seg. ⁸ Slik ble jeg alene tilbake, stirrende på dette store synet; min styrke forlot meg, min ansiktsfarge ble dødblek, og jeg var maktesløs. ⁹ Da hørte jeg lyden av hans ord, og mens jeg lyttet, falt jeg i dyp søvn med ansiktet mot bakken. ¹⁰ Plutselig rørte en hånd ved meg og fikk meg til å skjelve på hender og knær. ¹¹ Han talte til meg og sa: "Daniel, du som er høyt verdsett, gi akt på ordene jeg nå skal tale til deg. Reis deg opp, for jeg er nå sendt til deg." Da han talte dette til meg, reiste jeg meg skjelvende. ¹² Han fortsatte: "Frykt ikke, Daniel. Fra den første dagen du satte ditt hjerte på å forstå og ydmyket deg for din Gud, ble dine ord hørt, og jeg har kommet som svar på dem. ¹³ Men fyrsten av Persias rike stod imot meg i tjueen dager. Da kom Mikael, en av de fremste fyrstene, for å hjelpe meg, for jeg hadde blitt holdt tilbake der med kongene av Persia. ¹⁴ Jeg har kommet for å forklare deg hva som vil skje med ditt folk i de kommende dager, for synet gjelder en fremtidig tid." ¹⁵ Mens han talte disse ordene til meg, bøyde jeg ansiktet mot bakken og var mållos. ¹⁶ Da rørte en som lignet et menneske ved mine lepper, og jeg åpnet min munn for å tale. Jeg sa til den som sto foran meg: "Min herre, jeg er overveldet av angst på grunn av synet, og jeg føler meg veldig svak. ¹⁷ Hvordan kan jeg, din tjener, samtale med deg, min herre? Min styrke er borte, og jeg kan knapt puste." ¹⁸ Igjen rørte den som hadde utseende som en mann ved meg og styrket meg. ¹⁹ Han sa: "Vær ikke redd, du som er høyt ansett. Fred være med deg; vær nå sterk, vær sterk." Mens han

talte til meg, ble jeg styrket og sa: "La min herre tale, for du har gitt meg styrke." ²⁰ Da sa han: "Forstår du hvorfor jeg har kommet til deg? Jeg må snart vende tilbake for å kjempe mot fyrsten av Persia, og når jeg drar, vil fyrsten av Hellas komme; ²¹ men først vil jeg fortelle deg hva som er skrevet i Sannhetens Bok. Ingen støtter meg mot disse kreftene unntatt Mikael, din fyrste.

11 I det første året til Dareios, mederen, sto jeg fram for å støtte og beskytte ham. ² Nå vil jeg fortelle deg sannheten: Tre konger til skal oppstå i Persia, og deretter en fjerde, som vil være langt rikere enn alle de andre. Så snart han blir sterk gjennom sin rikdom, vil han oppdigne hele riket mot kongeriket Hellas. ³ Så vil en mektig konge oppstå, som vil styre med stor myndighet og handle etter sitt eget ønske. ⁴ Etter at han har oppstått, vil hans rike bli brutt opp og delt mot de fire himmelretninger, men ikke til hans etterkommere, og heller ikke med den makt han hadde, fordi hans herredømme vil bli rykket opp og gitt til andre. ⁵ Kongen i sør vil bli sterk, men en av hans kommandanter vil bli enda sterkere enn han og vil herske over sitt eget rike med stor makt. ⁶ Etter noen år vil de danne en allianse. Datteren til kongen i sør vil gå til kongen i nord for å inngå en avtale, men hun vil ikke beholde sin makt, og heller ikke han vil holde ut; hun vil bli overgitt, sammen med de som brakte henne og hennes far og den som støttet henne. ⁷ En fra hennes slektslinje vil reise seg for å ta hennes plass. Han vil angripe styrkene til kongen i nord og gå inn i hans festning; han vil kjempe mot dem og seire. ⁸ Han vil også ta deres guder, deres metallbilder og deres kostbare gjenstander av sølv og gull og føre dem til Egypt. I noen år vil han avstå fra å angripe kongen i nord. ⁹ Så vil kongen i nord invadere riket til kongen i sør, men vil vende tilbake til sitt eget land. ¹⁰ Hans etterkommere vil forberede seg til krig og samle en stor hær, som vil rykke frem som en ustoppelig flom og føre slaget helt til hans festning. ¹¹ Da vil kongen i sør marsjere ut i raseri og kjempe mot kongen i nord, som vil reise en stor mengde, men den vil bli overgitt til kongen i sør. ¹² Når mengden blir ført bort, vil kongen i sør bli fylt med stolthet og vil slakte titusener, men han vil ikke forbli triumferende. ¹³ For kongen i nord vil samle en annen hær, større enn den første; og etter flere år vil han rykke frem med en stor hær og mye utstyr. ¹⁴ I de tider vil mange reise seg mot kongen i sør. De

voldelige blant ditt folk vil gjøre opprør for å oppfylle synet, men de vil falle. ¹⁵ Så vil kongen i nord komme og bygge beleiringsramper og innta en godt befestet by. Styrkene i sør vil være maktesløse til å motstå; selv deres beste tropper vil ikke ha styrke til å stå imot. ¹⁶ Invasjonen vil gjøre som den vil; ingen vil kunne motstå ham. Han vil etablere seg i det vakre landet og vil ha makt til å ødelegge det. ¹⁷ Han vil sette sitt sinn på å komme med makten av hele sitt rike og vil inngå en allianse med kongen i sør. Han vil gi ham en datter til ekteskap for å styrte riket, men hans planer vil ikke lykkes eller hjelpe ham. ¹⁸ Så vil han vende sin oppmerksomhet mot kystlandene og vil innta mange av dem, men en kommandant vil sette en stopper for hans overmot og vil vende hans overmot tilbake på ham. ¹⁹ Etter dette vil han vende tilbake mot festningene i sitt eget land, men vil snuble og falle, og vil ikke bli funnet. ²⁰ Hans etterfølger vil sende ut en embetsmann for å kreve inn skatter for å opprettholde den kongelige prakt. I løpet av få år vil han imidlertid bli ødelagt, men ikke i vrede eller i kamp. ²¹ Han vil bli etterfulgt av en person av lav anseelse som ikke har fått kongelig ære. Han vil invadere riket når folket føler seg trygge, og han vil ta det med list. ²² Så vil en overveldende styrke bli feid bort foran ham; både den og en fyrste av paktene vil bli ødelagt. ²³ Etter at en allianse er inngått med ham, vil han handle svikefullt, og med bare noen få mennesker vil han stige til makt. ²⁴ Når de rikeste provinsene føler seg trygge, vil han invadere dem og vil oppnå det verken hans fedre eller hans forfedre gjorde. Han vil fordele bytte, rov og eiendeler blant sine tilhengere. Han vil legge planer for å styrte festninger—men bare for en tid. ²⁵ Med en stor hær vil han samle sin styrke og mot kongen i sør. Kongen i sør vil gå til kamp med en stor og svært mektig hær, men han vil ikke kunne stå imot på grunn av de planene som er lagt mot ham. ²⁶ De som deler kongens forsyninger vil søke å ødelegge ham; hans hær vil bli feid bort, og mange vil falle i kamp. ²⁷ De to kongene, med sine hjerter bøyd mot det onde, vil sitte ved samme bord og lyve for hverandre, men til ingen nytte, fordi slutten fortsatt vil komme til den fastsatte tid. ²⁸ Kongen i nord vil vende tilbake til sitt eget land med stor rikdom, men hans hjerte vil være satt mot den hellige pakt. Han vil handle mot den og deretter vende tilbake til sitt eget land. ²⁹ På den fastsatte tid vil han igjen invadere

Daniel

sør, men denne gangen vil utfallet være annerledes enn det var før. ³⁰ Skip fra de vestlige regionene vil motsette seg ham, og han vil miste motet. Så vil han vende tilbake og utøse sin vrede mot den hellige pakt. Han vil vende tilbake og vise velvilje mot dem som forlater den hellige pakt. ³¹ Hans væpnede styrker vil reise seg for å vanhellige tempelfestningen og vil avskaffe det daglige offeret. Så vil de sette opp styggedommen som forårsaker ødeleggelse. ³² Gjennom glatte ord vil han lede på avveie dem som har brutt pakten, men folket som kjenner sin Gud vil stå fast og motstå ham. ³³ De vise blant folket vil gi kunnskap til mange, selv om de for en tid vil falle for sverdet eller bli brent eller fanget eller plyndret. ³⁴ Når de faller, vil de få litt hjelp, og mange som ikke er oppriktige vil slutte seg til dem. ³⁵ Noen av de vise vil vakle, slik at de kan bli rensset, lutret og gjort plettfriske inntil tiden for enden, for den vil fortsatt komme til den fastsatte tid. ³⁶ Kongen vil handle etter sitt eget ønske. Han vil opphøye og forherlige seg selv over enhver gud og vil si uhorste ting mot gudenenes Gud. Han vil ha fremgang inntil vreden er fullført, for det som er bestemt må skje. ³⁷ Han vil ikke vise noen respekt for sine forfedres guder eller for den som er elsket av kvinner, og heller ikke vil han bry seg om noen gud, men vil opphøye seg selv over dem alle. ³⁸ I stedet for dem vil han ære en borggud; en gud ukjent for hans forfedre vil han ære med gull og sølv, med edelstener og kostbare gaver. ³⁹ Han vil angripe de mektigste festningene med hjelp av en fremmed gud og vil ære dem som anerkjenner ham stort. Han vil gjøre dem til herskere over mange mennesker og vil fordele landet til en pris. ⁴⁰ Ved tiden for enden vil kongen i sør gå til kamp mot ham, men kongen i nord vil storme ut mot ham med vogner og kavaleri og en mektig flåte av skip. Han vil invadere mange land og feie gjennom dem som en flom. ⁴¹ Han vil også invadere det vakre landet. Mange land vil falle, men Edom, Moab og lederne av Ammon vil unnsnippe hans grep. ⁴² Han skal utvide sin makt over mange land; Egypt vil ikke unnsnippe. ⁴³ Han vil få kontroll over skattene av gull og sølv og alle rikdommene i Egypt, med libyere og kusjitter som

følger i underkastelse. ⁴⁴ Men rapportene fra øst og nord vil skremme ham, i stedet vil han sette ut i raseri: for å ødelegge og utslette mange. ⁴⁵ Han vil slå opp sine kongelige telt mellom havene ved det vakre, hellige fjellet. Likevel vil han komme til sin ende, og ingen vil hjelpe ham.

12

"På den tiden skal Mikael, den store fyrsten som vokter over ditt folk, stå fram. Det skal bli en trengselstid som det ikke har vært maken til siden folkeslag oppsto, inntil den tid. Men på den tiden skal ditt folk bli frelst, alle som er funnet innskrevet i boken. ² Og mange av dem som sover i jordens støv skal våkne, noen til evig liv, andre til skam og evig avsky. ³ De forstandige skal skinne som himmelhvelvingens glans, og de som har ført mange til rettferdighet, som stjernene, for evig og alltid. ⁴ Men du, Daniel, hold disse ordene hemmelige og forsegl boken inntil endens tid. Mange skal fare omkring, og kunnskapen skal øke." ⁵ Da så jeg, Daniel, og se, to andre sto der, en på denne bredden av elven og en på den motsatte bredden. ⁶ Og en av dem sa til mannen kledd i lin, som var over vannet i elven: "Hvor lenge vil det gå før disse forunderlige ting er fullført?" ⁷ Og jeg hørte mannen kledd i lin, som var over vannet i elven, løfte sin høyre hånd og sin venstre hånd mot himmelen, og sverge ved Ham som lever evig, og si: "Det skal være for en tid, tider og en halv tid. Når makten til det hellige folket endelig er brutt, skal alle disse tingene fullføres." ⁸ Jeg hørte, men jeg forsto ikke. Så jeg sa: "Min herre, hva vil utfallet av disse hendelsene være?" ⁹ Og han sa: "Gå din vei, Daniel, for disse ordene er holdt hemmelige og forseglet inntil endetiden. ¹⁰ Mange skal bli rensset, rensset og lutret, men de ugudelige skal fortsette å handle ugudelig. Ingen av de ugudelige skal forstå, men de forstandige skal forstå. ¹¹ Fra den tid det daglige offeret blir avskaffet og styggedommen som forårsaker ødeleggelse blir satt opp, skal det være 1 290 dager. ¹² Lykkelig er den som holder ut og når slutten av de 1 335 dagene. ¹³ Men du, gå din vei til enden. Du skal hvile, og så ved slutten av dagene skal du stå opp for å motta din tildelte arv."

Hosea

1 Herrens ord som kom til Hosea, sønn av Beeri, i dagene til Ussia, Jotam, Akas og Hiskia, konger av Juda, og i dagene til Jeroboam, sønn av Joasj, konge av Israel. ² Da Herren begynte å tale gjennom Hosea, sa Han til ham: "Gå, ta deg en hustru av utroskap og få barn av utroskap, for landet er skyldig i troløshet ved å vende seg bort fra Herren." ³ Så gikk Hosea og giftet seg med Gomer, datter av Diblain, og hun ble gravid og fødte ham en sønn. ⁴ Da sa Herren til ham: "Kall ham Jisreel, for snart vil jeg straffe Jehus hus for blodbadet i Jisreel, og jeg vil gjøre ende på Israels rike." ⁵ På den dagen vil jeg bryte Israels bue i Jisreels dal." ⁶ Gomer ble gravid igjen og fødte en datter. Og Herren sa til ham: "Kall henne Lo-Ruhamah, for jeg vil ikke lenger vise kjærlighet til Israels hus, så jeg skulle tilgi dem." ⁷ Men jeg vil vise kjærlighet til Judas hus og frelse dem ved Herren deres Gud, ikke ved bue, sverd, kamp, hester eller ryttere." ⁸ Etter at hun hadde avvent Lo-Ruhamah, ble Gomer gravid og fødte en annen sønn. ⁹ Da sa Herren: "Kall ham Lo-Ammi, for dere er ikke mitt folk, og jeg er ikke deres Gud." ¹⁰ Likevel skal tallet på israelittene være som sanden ved havet, som ikke kan måles eller telles. På det stedet hvor det ble sagt til dem: 'Dere er ikke mitt folk,' skal de kalles 'den levende Guds barn.' ¹¹ Judas folk og Israels folk skal samles, og de skal utnevne én leder og komme opp fra landet, for stor skal Jisreels dag være.

2 Tal til dine brødre: «Mitt folk,» og til dine søstre: «Min elskede.» ² «Kjemp mot deres mor, kjemp, for hun er ikke min kone, og jeg er ikke hennes mann. La henne fjerne sin utroskap fra sitt ansikt og sitt hor fra mellom sine bryster. ³ Ellers vil jeg kle henne naken og utsette henne som på den dagen hun ble født. Jeg vil gjøre henne som en ørken, forvandle henne til et uttørket land, og drepe henne med tørst. ⁴ Jeg vil ikke vise medlidenhet med hennes barn, fordi de er barn av hor. ⁵ Deres mor har vært utro og har unnfanget dem i skam. Hun sa: 'Jeg vil forfølge mine elskere, som gir meg mitt brød og mitt vann, min ull og mitt lin, min olje og min drikk.' ⁶ Derfor vil jeg blokkere hennes vei med torner og mure henne inne så hun ikke kan finne sin vei. ⁷ Hun vil jage etter sine elskere, men ikke nå dem; hun vil søke dem, men ikke finne dem. Da vil hun si: 'Jeg vil vende tilbake til min første mann, for det var bedre for meg da enn nå.' ⁸ Hun har ikke erkjent at det var jeg som ga henne kornet, den nye vinen og oljen, og

overøste henne med sølv og gull, som de brukte til Baal. ⁹ Derfor vil jeg ta tilbake mitt korn i sin tid og min nye vin i sin sesong. Jeg vil også ta bort min ull og mitt lin som var ment å dekke hennes nakenhet. ¹⁰ Nå vil jeg avsløre hennes skamløshet for øynene på hennes elskere, og ingen vil redde henne fra min hånd. ¹¹ Jeg vil gjøre slutt på alle hennes feiringer: hennes fester, hennes nymåner, hennes sabbater—alle hennes bestemte høytider. ¹² Jeg vil ødelegge hennes vinstokker og fikentrær, som hun sa: 'Dette er min lønn fra mine elskere.' Jeg vil gjøre dem til en krattskog, og ville dyr vil fortære dem. ¹³ Jeg vil straffe henne for de dagene hun brente røkelse til Baalene; hun smykket seg med ringer og smykker, og gikk etter sine elskere, men glemte meg,» erklærer Herren. ¹⁴ «Derfor vil jeg lokke henne, føre henne ut i ørkenen, og tale vennlig til henne. ¹⁵ Der vil jeg gi henne tilbake hennes vingårder, og gjøre Akors dal til en dør av håp. Der vil hun svare som i sin ungdoms dager, som på den dagen hun kom opp fra landet Egypt. ¹⁶ «På den tiden,» erklærer Herren, «vil du kalle meg 'min mann'; du vil ikke lenger kalle meg 'min herre.' ¹⁷ Jeg vil fjerne navnene på Baalene fra hennes lepper; de vil ikke lenger bli nevnt ved navn. ¹⁸ På den dagen vil jeg inngå en pakt for dem med markens dyr, himmelens fugler, og skapningene som beveger seg langs bakken. Jeg vil avskaffe bue, sverd og krig fra landet, så alle kan legge seg ned i trygghet. ¹⁹ Jeg vil binde deg til meg for alltid; jeg vil binde deg i rettferdighet og rett, i kjærlighet og medfølelse. ²⁰ Jeg vil binde deg i trofasthet, og du vil kjenne Herren. ²¹ «På den tiden vil jeg svare,» erklærer Herren— «Jeg vil svare himlene, og de vil svare jorden; ²² og jorden vil svare kornet, den nye vinen og oljen, og de vil svare Jisre'el. ²³ Jeg vil plante henne for meg selv i landet; jeg vil vise medfølelse med den jeg kalte 'Ikke min elskede.' Jeg vil si til dem som ble kalt 'Ikke mitt folk,' 'Dere er mitt folk'; og de vil si, 'Du er min Gud.'»

3 Herren talte til meg: "Gå enda en gang og vis kjærlighet til en kvinne som er elsket av en annen og er utro, slik som Herren elsker Israels folk, selv om de vender seg til andre guder og gleder seg over rosinkaker." ² Så jeg kjøpte henne for femten sekel sølv og en homer og en letheke bygg. ³ Jeg sa til henne: "Du må bli hos meg i mange dager. Du skal ikke være en prostituert eller være med noen annen mann, og jeg vil oppføre meg på samme måte mot deg." ⁴ For Israels folk skal forbli i mange

Hosea

dager uten konge eller fyrste, uten offer eller minnesmerker, og uten efod eller husguder. ⁵ Deretter skal Israels folk vende tilbake og søke Herren sin Gud og David sin konge. De skal nærme seg Herren med ærefrykt og søke Hans velsignelser i de siste dager.

4 Hør Herrens ord, Israels barn, for Herren har en klage mot innbyggerne i landet: det er verken sannhet eller lojalitet, heller ingen kunnskap om Gud i landet. ² Det er forbannelse, svik, mord, tyveri og ekteskapsbrudd; de tyr til vold, og blod følger blod. ³ På grunn av dette sørger landet, og alle som bor i det, visner bort; markens dyr, himmelens fugler og til og med havets fisk blir tatt bort. ⁴ Men la ingen anklage, la ingen irettesette en annen, for ditt folk er som de som strider med en prest. ⁵ Du skal snuble om dagen, og profeten skal også snuble med deg om natten; og jeg vil ødelegge din mor. ⁶ Mitt folk blir ødelagt fordi de mangler kunnskap. Fordi du har forkastet kunnskap, vil jeg også forkaste deg fra å være mine prester; fordi du har glemt din Guds lov, vil jeg også glemme dine barn. ⁷ Jo mer de økte, desto mer syndet de mot meg; jeg vil forvandle deres herlighet til skam. ⁸ De lever av mitt folks synd og ønsker deres misgjerning. ⁹ Og det skal bli: som folket er, slik skal presten være. Jeg vil holde dem ansvarlige for deres onde veier og gjengjelde dem for deres gjerninger. ¹⁰ De skal spise, men ikke bli mette; de skal drive hor, men ikke formere seg, fordi de har sluttet å vie seg til Herren. ¹¹ Utrohet, vin og ny vin tar bort deres forstand. ¹² Mitt folk spør sitt tre om råd, og deres spådomsstav gir dem svar; en ånd av utroskap har ført dem vill, og de har vært utro mot sin Gud. ¹³ De ofrer på fjelltoppene og brenner røkelse på høydene, under eik, poppel og terebint, fordi deres skygge er god. Derfor vender deres døtre seg til prostitusjon og deres svigerdøtre til ekteskapsbrudd. ¹⁴ Jeg vil ikke holde dine døtre ansvarlige når de vender seg til prostitusjon, heller ikke dine svigerdøtre når de begår ekteskapsbrudd, fordi mennene selv omgås skjøger og ofrer med tempelprostituerte; et folk som mangler forståelse vil gå til grunne. ¹⁵ Selv om du, Israel, begår ekteskapsbrudd, la ikke Juda bli skyldig. Gå ikke til Gilgal, gå heller ikke opp til Bet Aven, og sverg ikke: 'Så sant Herren lever!' ¹⁶ For Israel er sta, som en sta kvige. Hvordan kan da Herren gjete dem som lam på en vid eng? ¹⁷ Efraim er dypt involvert med avguder; ikke bli med ham. ¹⁸ Selv når deres drikk er borte,

fortsetter de sin prostitusjon; deres ledere elsker skammelige veier. ¹⁹ En virvelvind vil omslutte dem med sine vinger, og de vil bli gjort til skamme på grunn av sine ofre.

5 Hør dette, dere prester! Lytt, Israels hus! Gi akt, kongens hus! For dommen gjelder dere, Fordi dere har vært en felle ved Mispa Og et nett utbredt på Tabor. ² Opprørerne har gått dypt i forfordelse, Men jeg vil tukte dem alle. ³ Jeg kjenner Efraim, Og Israel er ikke skjult for meg; For nå, Efraim, har du oppført deg løskagtig, Israel har gjort seg uren. ⁴ Deres gjerninger tillater dem ikke å vende tilbake til sin Gud. For en ånd av utukt er i dem, Og de kjenner ikke Herren. ⁵ Dessuten vitner Israels stolthet mot ham, Og Israel og Efraim snubler i sin skyld; Juda har også snublet med dem. ⁶ De vil ta sine flokker og hjorder For å søke Herren, men de vil ikke finne Ham; For han har fjernet seg fra dem. ⁷ De har handlet trøstet mot Herren, For de har født uekte barn. Nå vil nymånen fortære dem med deres land. ⁸ Blås i hornet i Gibeå, Trompeten i Rama. Hev alarm ved Bet-aven: "Pass på, Benjamin!" ⁹ Efraim vil bli en ødeleggelse på refselsens dag; Blant Israels stammer gjør jeg kjent hva som er sikkert. ¹⁰ Judas ledere har blitt som de som flytter en grense; Over dem vil jeg utøse min vrede som vann. ¹¹ Efraim er undertrykt, knust i dommen, Fordi han var bestemt på å følge menneskelige direktiver. ¹² Derfor er jeg som råte for Efraim, Og som korrosjon for Judas hus. ¹³ Da Efraim så sin sykdom, Og Juda sitt sår, Da gikk Efraim til Assyria Og sendte bud til kong Jareb. Men han er ute av stand til å helbrede dere, Eller å kurere deres sår. ¹⁴ For jeg vil være som en vill løve for Efraim, Og som en ung løve for Judas hus. Jeg, ja jeg, vil rive i stykker og dra bort, Jeg vil bære bort, og det vil ikke være noen til å redde. ¹⁵ Jeg vil gå bort og vende tilbake til mitt sted Inntil de erkjenner sin skyld og søker mitt ansikt; I sin nød vil de ivrig søke meg.

6 "Kom, la oss vende tilbake til Herren. For selv om Han har revet oss i stykker, vil Han helbrede oss; Selv om Han har såret oss, vil Han forbinde våre sår. ² Han vil gjenreise oss etter to dager; På den tredje dagen vil Han reise oss opp, Slik at vi kan leve i Hans nærvær. ³ Så la oss kjenne, la oss strebe etter å kjenne Herren. Hans komme er like sikkert som morgenrøden; Og Han vil komme til

oss som regnet, Som vårregnet som vanner jorden.”⁴ Hva skal jeg gjøre med deg, Efraim? Hva skal jeg gjøre med deg, Juda? For deres troskap er som en morgenrøyk, Og som dugg som tidlig forsvinner.⁵ Derfor har jeg hogd dem i stykker ved profetene; Jeg har drept dem ved ordene fra Min munn; Og dommene over dere er som lyset som går frem.⁶ For jeg ønsker barmhjertighet fremfor offer, Og kunnskap om Gud fremfor brennoffer.⁷ Men som Adam har de brutt pakt; Der har de handlet troløst mot Meg.⁸ Gilead er en by fylt med ugjerningsmenn, Merket av blodspor.⁹ Og som røvere ligger i bakhold for en person, Slik myrder en flokk prester på veien til Sikem; Sannelig har de begått en skammelig handling.¹⁰ I Israels hus har jeg sett en fryktelig ting: Efraims utroskap er der, Israel har gjort seg uren.¹¹ Og du, Juda, en høst er bestemt for deg, Når jeg gjenoppretter mitt folks formue.

7 Når jeg ville helbrede Israel, Blir Efraims skyld avdekket, Og Samarias onde gjerninger, For de praktiserer bedrag; Tyven kommer inn, En flokk av røvere angriper utenfor,² Og de tenker ikke i sine hjerter At jeg er klar over all deres ondskap. Nå er deres gjerninger rundt dem; De er foran mine øyne.³ Gjennom deres ondskap gleder de kongen, Og embetsmennene gleder seg over deres bedrag.⁴ De er alle ekteskapsbrytere, Som en ovn opphetet av bakeren, Som slutter å røre ilden Fra deigen er eltet til den er hevet.⁵ På vår konges dag ble embetsmennene syke av vinens hete; Han rakte ut hånden til spottere,⁶ For deres hjerter er som en ovn Når de nærmer seg sin planlegging; Deres vrede ulmer hele natten, Om morgenen brenner den som en flammende ild.⁷ Alle av dem er opphetet som en ovn, Og de fortærer sine herskere; Alle deres konger har falt. Ingen av dem søker meg.⁸ Efraim blander seg med folkene; Efraim har blitt en usnudd kake.⁹ Fremmede fortærer hans styrke, Likevel vet han det ikke; Grå hår er også strødd på ham, Likevel vet han det ikke.¹⁰ Selv om Israels stolthet vitner mot ham, Har de fortsatt ikke vendt tilbake til Herren sin Gud, Og de har ikke søkt ham, til tross for alt.¹¹ Så Efraim har blitt som en naiv due, uten forstand; De roper til Egypt, de går til Assyria.¹² Når de går, vil jeg spre mitt nett over dem; Jeg vil bringe dem ned som himmelens fugler. Jeg vil disiplinere dem i samsvar med nyhetene til deres forsamling.¹³ Ve

dem, for de har vandret bort fra meg! Ødeleggelse er deres, for de har gjort opprør mot meg! Jeg ville forløse dem, men de har talt løgn mot meg.¹⁴ Og de roper ikke til meg fra sitt hjerte Når de jamrer på sine senger; For kornets og den nye vinens skyld samler de seg, De vender seg bort fra meg.¹⁵ Selv om jeg trente og styrket deres armer, Likevel planlegger de ond mot meg.¹⁶ De vender seg, men ikke oppover, De er som en sveikefull bue; Deres embetsmenn vil falle for sverdet På grunn av deres tunges frekkhet. Dette vil være deres hån i Egypts land.

8 Blås i trompeten! Som en ørn kommer fienden mot Herrens hus, Fordi de har brutt min pakt Og trosset min lov.² De roper til meg, “Å Gud, vi i Israel anerkjenner deg!”³ Israel har vendt seg bort fra det som er godt; Fienden vil jage ham.⁴ De har satt opp konger, men ikke ved min autoritet; De har utnevnt embetsmenn, men jeg ble ikke konsultert. Med sitt sølv og gull har de laget seg avguder, Slik at de vil bli fjernet.⁵ Han har forkastet din kalv, Samaria, og erklært, “Min vrede brenner mot dem!” Hvor lenge vil de være ute av stand til å forbli uskyldige?⁶ For fra Israel kommer til og med dette! En håndverker laget den, så den er ikke Gud; Sannelig, Samarias kalv vil bli knust.⁷ For de sår vinden Og de høster stormen. Det stående kornet har ingen kjerner; Det gir ingen avling. Om det skulle gi avling, ville fremmede fortære den.⁸ Israel har blitt fortært; De er nå blant nasjonene Som et kar ingen har glede av.⁹ For de har dratt opp til Assyria, Som et ensomt vilt esel; Efraim har leid elskere.¹⁰ Selv om de leier allierte blant nasjonene, Vil jeg samle dem nå; Og de vil begynne å minke På grunn av byrden fra kongens embetsmenn.¹¹ Som Efraim har økt altene for synd, Har de blitt altene for synd for ham.¹² Selv om jeg skrev utallige lærdommer av min lov for ham, Blir de sett på som noe fremmed.¹³ Når det gjelder mine offergaver, Ofres kjøttet og de spiser det, Men Herren aksepterer dem ikke. Nå vil han huske deres skyld Og straffe dem for deres synder; De vil vende tilbake til Egypt.¹⁴ For Israel har glemt sin skaper og bygget palasser; Og Juda har multiplisert befestede byer, Men jeg vil sende ild på byene, Og den vil fortære deres festninger.

9 Gled deg ikke, Israel, med jubel som folkene!
 For du har vært utro mot din Gud; Du har elsket
 lønnen til en prostituert på hver treskeplass. ²
 Treskeklassen og vinpressen skal ikke
 opprettholde dem, Og den nye vinen skal skuffe
 dem. ³ De skal ikke bo i Herrens land, Men Efraim
 skal vende tilbake til Egypt, Og i Assyria skal de
 spise uren mat. ⁴ De skal ikke utøse drikkoffer av
 vin til Herren, Heller ikke skal deres ofre behage
 Ham. Deres brød skal være som sørgebrød; Alle
 som spiser det skal bli urene, For deres brød skal
 være for dem selv alene; Det skal ikke komme inn i
 Herrens hus. ⁵ Hvordan skal dere klare dere på den
 fastsatte høytidsdagen Og på Herrens festdag? ⁶
 For se, de skal flykte på grunn av ødeleggelse;
 Egypt skal ta dem imot, Memfis skal begrave dem.
 Ugress skal ta deres skatter av sølv i eie; Torner
 skal være i deres telt. ⁷ Straffens dager er kommet,
 Gjenlønnens dager er kommet; La Israel vite
 dette! Profeten blir ansett som en narr, Den
 inspirerte personen som en galning, På grunn av
 grovheten i din ugjerning, Og fordi din fiendtlighet
 er så stor. ⁸ Efraim var en vaktmann med min Gud,
 en profet, Likevel er en fuglefangerens snare i alle
 hans veier, Og det er bare fiendtlighet i hans Guds
 hus. ⁹ De har gått så langt som til dybdene av
 fordervelse, Som i Gibeas dager; Han vil huske
 deres skyld, Han vil straffe deres synder. ¹⁰ Jeg fant
 Israel som druer i ørkenen; Jeg verdsatte deres
 forfedre som den tidligste frukt på fikentreet i dets
 første sesong. Men de gikk til Ba'al-Peor for å vie
 seg til skam, Og de ble like avskyelige for meg som
 alt de satte pris på der. ¹¹ Når det gjelder Efraim,
 skal deres prakt forsvinne som en fugl— Ingen
 fødsel, ingen graviditet, og ingen unnfangelse! ¹²
 Selv om de oppdrar sine barn, Skal jeg likevel
 berøve dem inntil ikke én er igjen. Ve dem virkelig
 når jeg forlater dem! ¹³ Efraim, som jeg har sett, Er
 plantet på en beitemark som Tyrus; Men Efraim er
 bestemt til å føre sine barn ut til ødeleggelse. ¹⁴ Gi
 dem, Herre—hva vil Du gi? Gi dem en aborterende
 livmor og uttørkede bryster. ¹⁵ All deres ondskap er
 i Gilgal; Sannelig, jeg kom til å forakte dem der! På
 grunn av deres onde gjerninger Vil jeg drive dem ut
 av mitt hus! Jeg vil ikke lenger verne om dem; Alle
 deres ledere er opprørere. ¹⁶ Efraim er rammet,
 deres rot er uttørket, De skal ikke bære frukt. Selv
 om de føder, Vil jeg drepe de dyrebare av deres
 livmor. ¹⁷ Min Gud vil forkaste dem Fordi de ikke

har lyttet til Ham; Og de skal bli vandrere blant
 nasjonene.

10 Israel er en frodig vintre; Han gir frukt for
 seg selv. Jo mer frukt han har, Jo flere alter
 bygde han; Jo mer velstående hans land
 var, Jo mer forbedret han minnesteinene. ² Deres
 hjerte er svikelfullt; Nå må de bære konsekvensene
 av sin skyld. Herren vil rive ned deres alter Og
 ødelegge deres minnesteiner. ³ Nå vil de sikkert si,
 "Vi har ingen konge, For vi ærer ikke Herren. Når
 det gjelder kongen, hva kan han utrette for oss?" ⁴
 De taler tomme ord, Med falske eder inngår de
 pakter; Og dommen spirer opp som skadelige
 ugress i furen på marken. ⁵ Innbyggerne i Samaria
 vil frykte For kalven i Bet-aven. Ja, folket vil sørge
 over den, Og dets avgudsprestene også, Som
 gledet seg over den og dens herlighet, Siden den
 har forlatt den. ⁶ Selve gjenstanden vil bli tatt til
 Assyria Som en tributtgave til kong Jareb; Efraim
 vil bli overveldet av skam, Og Israel vil bli flau over
 sin egen plan. ⁷ Samaria og hennes konge vil gå til
 grunne, Som en kvist på vannets overflate. ⁸
 Dessuten vil Aven-høydene, Israels synd, bli
 ødelagt; Torner og tistler vil vokse på deres alter.
 Da vil de si til fjellene, "Dekk oss!" Og til høydene,
 "Fall over oss!" ⁹ Siden Gibeas dager har du syndet,
 Israel; Der står de! Vil ikke kampen mot urettens
 sønner overvinne dem i Gibeas? ¹⁰ Når det er Min
 vilje, vil jeg disiplinere dem; Og folkeslag vil samles
 mot dem Når de er bundet for deres dobbelte
 skyld. ¹¹ Efraim er en trenet kvige som elsker å
 treske, Og jeg gikk forbi hennes vakre nakke; Jeg
 vil spenne for Efraim, Juda skal pløye, Jakob skal
 harve for seg selv. ¹² Så for dere selv i
 rettferdighet, Høst i samsvar med godhet; Bryt opp
 deres udyrkede mark, For det er tid til å søke
 Herren Inntil Han kommer og lar rettferdighet
 regne over dere. ¹³ Dere har pløyd ondskap, dere
 har høstet urett, Dere har spist løgnens frukt. Fordi
 dere har stolt på deres vei, på deres mange
 krigere, ¹⁴ Vil et opprør oppstå blant ditt folk, Og
 alle dine festninger vil bli ødelagt, Som Shalman
 ødela Bet-arbel på kampens dag, Da mødre ble
 knust med sine barn. ¹⁵ Slik vil det bli gjort med
 deg i Betel på grunn av din store ondskap; Ved
 dagry vil Israels konge bli fullstendig ødelagt.

11 Da Israel var ung, elsket jeg ham, og fra Egypt kalte jeg min sønn. ² Jo mer de ble kalt, desto mer gikk de bort fra dem; de fortsatte å ofre til Baalene og brente røkelse for avgudene. ³ Men det var jeg som lærte Efraim å gå, jeg tok dem i mine armer; men de skjønte ikke at jeg helbredet dem. ⁴ Jeg ledet dem med menneskelige bånd, med kjærlighetens bånd, jeg lettet åket fra deres kjever; og jeg bøyd meg ned og ga dem mat. ⁵ De skal ikke vende tilbake til Egypts land; men Assyria skal være deres konge fordi de nektet å vende tilbake til meg. ⁶ Og sverdet skal virvle mot deres byer, og ødelegge deres orakelprester, og fortære dem på grunn av deres råd. ⁷ Så mitt folk er bestemt på å vende seg bort fra meg. Selv om de kaller på Den Høye, er det ingen som virkelig opphøyer ham. ⁸ Hvordan kan jeg gi deg opp, Efraim? Hvordan kan jeg overgi deg, Israel? Hvordan kan jeg gjøre deg som Adma? Hvordan kan jeg gjøre deg som Seboim? Mitt hjerte er rørt i meg, min medfølelse er overstrømmende. ⁹ Jeg vil ikke slippe løs min voldsomme vrede; jeg vil ikke ødelegge Efraim igjen. For jeg er Gud og ikke et menneske, jeg er Den Hellige blant dere, og jeg vil ikke komme i raseri. ¹⁰ De skal følge Herren, han skal brøle som en løve; ja, han skal brøle, og hans barn skal komme skjelvende fra vest. ¹¹ De skal komme skjelvende som fugler fra Egypt, og som duer fra Assyrias land; og jeg vil bosette dem i deres hjem, sier Herren. ¹² Efraim omgir meg med løgn, og Israels hus med svik; Juda er også trassig mot Gud, selv om jeg forblir Den Hellige som er trofast.

12 Efraim lever av vind, Og jager stadig etter østvinden; Han øker løgn og vold. Dessuten gjør de en pakt med Assyria, Og olje blir brakt til Egypt. ² Herren har også en sak med Juda, Og vil straffe Jakob etter hans veier; Han vil gjengjelde ham etter hans gjerninger. ³ Allerede i mors liv grep han sin brors hæl, Og som voksen kjempet han med Gud. ⁴ Ja, han kjempet med engelen og vant; Han gråt og bad om nåde. Han fant ham i Betel, Og der talte han med oss. ⁵ Det vil si, Herren, hærskaernes Gud, Herren er hans navn. ⁶ Så vend tilbake til din Gud, Bevar kjærlighet og rett, Og vent stadig på din Gud. ⁷ En kjøpmann, som bruker falske vekter, Gleder seg over å bedra. ⁸ Og Efraim sa: "Jeg har sannelig blitt rik, Jeg har funnet velstand for meg selv; I all min møyе vil de

ikke finne i meg Noe galt, som ville være synd." ⁹ Men jeg har vært Herren din Gud siden landet Egypt; Jeg vil la deg bo i telt igjen, Som på de dager da høytiden var fastsatt. ¹⁰ Jeg har også talt til profetene, Og gitt mange syner, Og gjennom profetene har jeg formidlet budskap. ¹¹ Er det urett i Gilead? Sannelig, de er uten verdi. I Gilgal ofrer de okser, Ja, deres altere er som steinhauger Ved furenes kanter på en mark. ¹² Nå flyktet Jakob til Arams land, Og Israel arbeidet for en kone, Og for en kone gjette han sauer. ¹³ Likevel var det gjennom en profet at Herren førte Israel opp fra Egypt, Og ved en profet ble han bevart. ¹⁴ Efraim har vekket Guds bitre vrede; Så hans Herre vil la hans blodskyld bli på ham Og bringe hans skam tilbake til ham.

13 Da Efraim talte, var det frykt. Han opphøyet seg i Israel, Men han ble skyldig gjennom Baal, og gikk til grunne. ² Og nå fortsetter de å synde mer og mer, Og lager seg støpte metallbilder, Idoler kunstferdig laget av deres sølv, Alle sammen håndverkernes verk. De sier om dem: "La folket som ofrer kysse kalvene!" ³ Derfor skal de bli som morgens tåke Og som dugg som snart forsvinner, Som agner som blåses bort fra treskeplassen, Og som røyk fra en skorstein. ⁴ Likevel har jeg vært Herren din Gud Siden landet Egypt; Og du skulle ikke kjenne noen gud unntatt Meg, For det er ingen frelser ved siden av Meg. ⁵ Jeg tok meg av deg i ørkenen, I tørkens land. ⁶ Da de hadde beite, ble de tilfredse, Og da de ble tilfredse, ble deres hjerte stolt; Derfor glemte de Meg. ⁷ Så jeg vil være som en løve for dem; Som en leopard vil jeg vokte ved veikanten. ⁸ Jeg vil møte dem som en bjørn berøvet for sine unger, Og jeg vil rive opp deres bryst. Jeg vil også fortære dem der som en løvinne, Som et vilt dyr ville rive dem i stykker. ⁹ Det er til din ødeleggelse, Israel, At du er mot Meg, mot din hjelp. ¹⁰ Hvor er da din konge, At han kan frelse deg i alle dine byer, Og dine dommere som du sa, "Gi meg en konge og ledere"? ¹¹ Jeg ga deg en konge i Min vrede, Og fjernet ham i Min harme. ¹² Efraims ugjerning er pakket inn; Hans synd er lagret opp. ¹³ Han er som en sønn som mangler visdom, For han forsinker når det er tid for å bli født. ¹⁴ Skal jeg redde dem fra Sheols makt? Skal jeg forløse dem fra døden? Død, hvor er dine torner? Sheol, hvor er din brodd? Medlidenhet vil være skjult for Mitt ansikt. ¹⁵ Selv

Hosea

om han trives blant sivene, Vil en østavind komme,
Herrens vind som kommer opp fra ørkenen; Og
hans kilde vil bli tørr, Og hans kilde vil tørke opp;
Den vil plyndre hans skattkammer for hver verdifull
gjenstand. ¹⁶ Samaria vil betale straffen for sin
skyld, Fordi hun har gjort opprør mot sin Gud. De
vil falle for sverdet, Deres barn vil bli knust i
stykker, Og deres gravide kvinner revet opp.

14 Vend om, Israel, til Herren din Gud, For du
har snublet på grunn av din skyld. ² Ta ord
med dere og vend tilbake til Herren. Si til
Ham, "Tilgi all vår skyld Og ta imot oss nådig, Så vi
kan bære frukt med våre lepper. ³ Assyria kan ikke
frelse oss, Vi skal ikke stole på hester; Vi skal
heller ikke kalle våre henders verk, "Vår gud"; For i
Deg finner den farløse medfølelse." ⁴ Jeg vil

gjenopprette deres trofasthet, Jeg vil elske dem
uten forbehold, For Min vrede har vendt seg bort
fra dem. ⁵ Jeg vil være som morgendugg for Israel;
Han skal blomstre som liljen, Sette røtter som
Libanons sedrer. ⁶ Hans grener skal bre seg, Og
hans prakt skal være som oliventreet, Og hans duft
som Libanons sedrer. ⁷ De som bor i hans skygge
Skal igjen dyrke korn, Og de skal blomstre som
vintreet. Hans ry skal være som Libanons vin. ⁸
Efraim, hva mer har jeg å gjøre med avguder? Det
er Jeg som har svart og vaktet deg. Jeg er som en
frodig einer; Fra Meg kommer din frukt. ⁹ Den som
er vis, la ham kjenne disse tingene; Den som er
forstandig, la ham erkjenne dem. For Herrens veier
er rette, Og de rettferdige skal vandre på dem, Men
ugjerningsmenn skal snuble på dem.

1 Herrens ord kom til Joel, sønn av Petuel.
² Hør dette, dere eldste, og lytt, alle som bor i landet. Har noe slikt hendt i deres dager eller i deres forfedres dager? ³ Fortell dette til deres barn, og la dem fortelle det til sine barn, og deres etterkommere til den neste generasjonen. ⁴ Det gnagende gresshoppene lot være, har den svermende gresshoppene spist; det den svermende gresshoppene lot være, har den krypende gresshoppene spist; det den krypende gresshoppene lot være, har den strippende gresshoppene spist. ⁵ Våkn opp, dere drinkere, og gråt! Jamre, alle dere vindrikkere, for den søte vinen, for den er tatt fra deres lepper. ⁶ For et folk har invadert mitt land, mektig og uten tall; det har tennene til en løve og hoggtennene til en løvinne. ⁷ Det har lagt min vinmark øde og gjort mitt fikentre til en stubbe. Det har revet av barken og kastet den bort, og etterlatt grenene hvite. ⁸ Sørg som en ung kvinne i sekkestrie som sørger over sin ungdoms ektemann. ⁹ Grædeofferet og drikkofferet er avskåret fra Herrens hus. Prestene sørger, de som tjener foran Herren. ¹⁰ Markene er ødelagt, landet sørger; for kornet er ødelagt, den nye vinen har tørket opp, og oljen svikter. ¹¹ Fortvil, dere bønder, jamre, dere vinbønder, for hveten og bygget, for høsten på marken er ødelagt. ¹² Vinstokken har tørket opp og fikentreet visnet; granateplet, palmen og epletreet— alle trærne på marken—er tørket opp. Ja, menneskenes glede har visnet bort. ¹³ Kle dere i sekkestrie og klag, dere prester; jamre, dere som tjener ved alteret. Kom, tilbring natten i sekkestrie, dere som tjener min Gud, for grædeofferet og drikkofferet er holdt tilbake fra deres Guds hus. ¹⁴ Uttlys en hellig faste; kall sammen en hellig forsamling. Samle de eldste og alle som bor i landet til Herrens, deres Guds, hus, og rop til Herren. ¹⁵ Ve for dagen! For Herrens dag er nær; den vil komme som ødeleggelse fra Den Allmektige. ¹⁶ Er ikke maten avskåret fra oss, foran våre øyne, og glede og fryd avskåret, fra vår Guds hus? ¹⁷ Frøene ligger skrumpet under jorden; lagerhusene er i ruiner, kornkamrene er brutt ned, for kornet har tørket opp. ¹⁸ Hvordan kveget stønner! Buskapen vandrer målløst fordi de ikke har noen beite; selv saueflokkene lider. ¹⁹ Til deg, Herre, roper jeg, for ild har fortært beitene i ødemarken og flammer har brent opp alle trærne på marken. ²⁰ Selv de ville dyrene stønner etter

deg; vannstrømmene har tørket opp, og ild har fortært beitene i ødemarken.

2 Blås i trompeten på Sion; løft alarmen på mitt hellige fjell. La alle innbyggerne i landet skjelve, for Herrens dag kommer; ja, den er nær— ² en dag med mørke og dysterhet, en dag med skyer og tykk mørke. Som daggrøyet sprer seg over fjellene, reiser det seg et stort og mektig folk; det har aldri vært noe slikt, og det vil ikke være igjen på mange generasjoner. ³ Foran dem fortærer ild, og bak dem sluker en flamme. Landet foran dem er som Edens hage, men bak dem en øde villmark —ingenting slipper unna dem. ⁴ Deres utseende er som hester; de galopperer som krigshester. ⁵ Med en lyd som vogner, hopper de over fjelltoppene, som knitringen av en flamme som fortærer halm, som en mektig hær trukket opp til kamp. ⁶ Ved deres nærvær er nasjonene i angst; hvert ansikt blir blekt. ⁷ De angriper som krigere, de klatrer over murene som soldater. Hver marsjerer i linje, uten å vike fra sin vei. ⁸ De støter ikke på hverandre; hver fortsetter rett frem. De bryter gjennom forsvar uten å bryte rekkene. ⁹ De stormer byen, de løper langs muren; de klatrer inn i husene, går inn gjennom vinduene som tyver. ¹⁰ Foran dem skjelver jorden, himlene skjelver, solen og månen blir mørklagt, og stjernene mister sin glans. ¹¹ Herren tordner i spissen for sin hær; hans leir er overmåte stor, for mektig er den som utfører hans ord. Herrens dag er stor og meget fryktinngytende; hvem kan holde ut? ¹² “Men selv nå,” erklærer Herren, “vend tilbake til meg av hele deres hjerte, med faste, gråt og klage.” ¹³ Riv hjertet og ikke klærne deres. Vend tilbake til Herren deres Gud, for han er nådig og barmhjertig, sen til vrede og rik på kjærlighet, og han angrep på å sende ulykke. ¹⁴ Hvem vet? Han kan vende om og angre og etterlate en velsignelse bak seg —et grædeoffer og et drikkoffer for Herren deres Gud. ¹⁵ Blås i trompeten på Sion, hellige en faste, kall sammen en hellig forsamling. ¹⁶ Samle folket, hellige menigheten; samle de eldste, samle barna og de som ammer ved brystet. La brudgommen forlate sitt rom og bruden sitt kammer. ¹⁷ La prestene, som tjener foran Herren, gråte mellom forhallen og alteret. La dem si, “Spare ditt folk, Herre. Gjør ikke din arv til en skam, et ordtak blant nasjonene. Hvorfor skulle de si blant folkene, ‘Hvor er deres Gud?’”

¹⁸ Da ble Herren nidkjær for sitt land og hadde medfølelse med sitt folk. ¹⁹ Herren svarte sitt folk:

"Jeg sender dere korn, ny vin og olje, nok til å tilfredsstille dere fullt ut; aldri igjen vil jeg gjøre dere til en skam blant nasjonene. ²⁰ "Jeg vil drive den nordlige hæren langt bort fra dere, presse den inn i et tørt og øde land; dens fortropp inn i det østlige havet og dens baktropp inn i det vestlige havet. Dens stank vil stige opp, dens lukt vil stige." Sannelig, han har gjort store ting! ²¹ Frykt ikke, Juda land; vær glad og fryd deg, for Herren har gjort store ting! ²² Frykt ikke, dere dyr på marken, for beiteene i villmarken blir grønne. Trærne bærer sin frukt; fikentreet og vintreet gir sin rikdom. ²³ Vær glade, Sions folk, fryd dere i Herren deres Gud, for han har gitt dere de tidlige regnene i sin trofasthet. Han sender dere rikelig med regn, både de tidlige og sene regn som før. ²⁴ Treskegulvene vil være fulle av korn; karene vil flyte over av ny vin og olje. ²⁵ "Jeg vil gi dere igjen for de årene gresshoppene har fortært—den store gresshoppene, den unge gresshoppene, de andre gresshoppene og gresshoppesvermen —min store hær som jeg sendte blant dere. ²⁶ Dere vil ha rikelig å spise, til dere er mette, og dere vil prise navnet til Herren deres Gud, som har gjort underverker for dere; aldri igjen skal mitt folk bli gjort til skamme. ²⁷ Da skal dere vite at jeg er midt i Israel, at jeg er Herren deres Gud, og det er ingen annen; aldri igjen skal mitt folk bli gjort til skamme. ²⁸ "Og etter dette, vil jeg utøse min Ånd over alle mennesker. Deres sønner og døtre skal profetere, deres gamle menn skal drømme drømmer, deres unge menn skal se syner. ²⁹ Selv over mine tjenere, både menn og kvinner, vil jeg utøse min Ånd i de dager. ³⁰ Jeg vil vise under på himmelen og på jorden, blod og ild og røksøyler. ³¹ Solen vil bli forvandet til mørke og månen til blod før Herrens store og fryktinngytende dag kommer. ³² Og alle som påkaller Herrens navn skal bli frelst; for på Sions berg og i Jerusalem skal det være frelse, som Herren har sagt, selv blant de overlevende som Herren kaller.

3 *"I de dager, når jeg gjenoppretter Judas og Jerusalems velstand, ² vil jeg samle alle nasjonene og føre dem ned til Josjafats dal. Der vil jeg holde dom over dem på vegne av mitt folk og min arv, Israel, som de har spredt blant*

nasjonene og delt mitt land. ³ De kastet lodd om mitt folk, byttet en gutt mot en prostituert, og solgte en jente for vin å drikke.

⁴ *"Nå, hva er dere for meg, Tyrus, Sidon, og alle Filisterlandene? Betaler dere meg tilbake for noe? Hvis dere betaler meg tilbake, vil jeg raskt og snart vende deres gjengjeldelse tilbake på deres egne hoder. ⁵ For dere tok mitt sølv og mitt gull og brakte mine fineste skatter til deres templer. ⁶ Dere solgte Judas og Jerusalems folk til grekerne, for å fjerne dem langt fra deres hjemland. ⁷ "Se, jeg vil vekke dem fra stedene hvor dere solgte dem, og vende deres gjengjeldelse tilbake på deres egne hoder. ⁸ Jeg vil selge deres sønner og døtre til Judas folk, og de vil selge dem til sabeerne, et folk langt borte," for Herren har talt.*

⁹ *Forkynn dette blant nasjonene: Gjør dere klare til krig! Vekk opp krigerne! La alle soldatene komme frem og angripe. ¹⁰ Smi plogskjærene om til sverd og vingårdsknivene til spyd. La den svake nå si: "Jeg er sterk!" ¹¹ Kom raskt, alle dere omkringliggende nasjoner, og samle dere der. Herre, før ned dine kriger. ¹² La nasjonene vekkes og rykke frem til Josjafats dal, for der vil jeg sitte for å dømme alle de omkringliggende nasjonene. ¹³ Sving sigden, for høsten er moden. Kom, trakk druene, for vinpressen er full og karene flyter over—så stor er deres ondskap! ¹⁴ Folkemengder på folkemengder samles i avgjørelsens dal! For Herrens dag er nær i avgjørelsens dal. ¹⁵ Solen og månen vil bli formørket, og stjernene vil miste sin glans. ¹⁶ Herren vil brøle fra Sion og tordne fra Jerusalem; himlene og jorden vil skjelve. Men Herren vil være en tilflukt for sitt folk, en festning for Israels sønner. ¹⁷ "Da skal dere vite at jeg er Herren deres Gud, som bor på Sion, mitt hellige fjell. Jerusalem skal være hellig; aldri mer skal fremmede gå gjennom henne. ¹⁸ "På den dagen skal fjellene dryppe av søt vin, og åsene skal flyte av melk; alle Judas bekker skal renne med vann. En kilde skal strømme ut fra Herrens hus og vanne Sittims dal. ¹⁹ Men Egypt skal bli en ødemark, og Edom en øde villmark, på grunn av volden gjort mot Judas folk, i hvis land de utøste uskyldig blod. ²⁰ Men Juda skal være bebodd for alltid, og Jerusalem gjennom alle generasjoner. ²¹ Skal jeg la deres uskyldige blod være uhevnet? Nei, det vil jeg ikke."*

Joel

For Herren bor på Sion!

Amos

1 Ord av Amos, en av hyrdene fra Tekoa, det syn han så om Israel i de dager da Ussia var konge i Juda, og Jeroboam, sønn av Joas, var konge i Israel, to år før jordskjelvet. ² Han sa:

"Herren brøler fra Sion og lar sin røst høre fra Jerusalem; hyrdenes beitemarker sørger, og toppen av Karmel tørker ut."

³ Så sier Herren:

"For tre overtredelser av Damaskus, ja, for fire, vil jeg ikke ta det tilbake. Fordi de tresket Gilead med treskesleder av jern, ⁴ vil jeg sende ild mot Hazael hus, og den skal fortære Ben-Hadads festninger. ⁵ Jeg vil bryte bommen på Damaskus' port; jeg vil utrydde den som bor i Avens dal og den som holder septeret i Bet-Eden. Arams folk skal gå i eksil til Kir,"

sier Herren. ⁶ Så sier Herren:

"For tre overtredelser av Gaza, ja, for fire, vil jeg ikke ta det tilbake. Fordi de tok hele samfunn til fange og overgav dem til Edom, ⁷ vil jeg sende ild mot Gazas murer, og den skal fortære hennes festninger. ⁸ Jeg vil utrydde den som bor i Asdod og den som holder septeret i Asjkalon. Jeg vil vende min hånd mot Ekron, og resten av filisterne skal omkomme,"

sier Herren Gud. ⁹ Så sier Herren:

"For tre overtredelser av Tyrus, ja, for fire, vil jeg ikke ta det tilbake. Fordi de overgav hele samfunn til Edom, og ikke husket brødres paktsforbund, ¹⁰ vil jeg sende ild mot Tyres murer, og den skal fortære hennes festninger."

¹¹ Så sier Herren:

"For tre overtredelser av Edom, ja, for fire, vil jeg ikke ta det tilbake. Fordi han forfulgte sin bror med sverdet og kvalte sin medfølelse; hans vrede raste ustanselig, og hans harme brant uten stans, ¹² vil jeg sende ild mot Teman, og den skal fortære Bosras festninger."

¹³ Så sier Herren:

"For tre overtredelser av Ammons barn, ja, for fire, vil jeg ikke ta det tilbake. Fordi de skar opp de gravide kvinnene i Gilead for å utvide sine grenser, ¹⁴ vil jeg tenne en ild mot Rabbas murer, og den

skal fortære hennes festninger midt i krigsrop på stridens dag, midt i storm på uværets dag. ¹⁵ Deres konge skal gå i eksil, han og hans fyrster sammen,"

sier Herren.

2 Dette sier Herren:

«For tre overtredelser av Moab, og for fire, vil jeg ikke tilbakekalle straffen, fordi han brente knoklene til kongen av Edom til kalk. ² Så jeg vil sende ild over Moab, og den skal fortære palassene i Keriot; og Moab skal dø midt i panikken, med krigsrop og lyden av en trompet. ³ Jeg vil fjerne dommeren fra deres midte og gjøre ende på alle hennes ledere med ham,» sier Herren.

⁴ Dette sier Herren:

«For tre overtredelser av Juda, og for fire, vil jeg ikke tilbakekalle straffen, fordi de forkastet Herrens lov, og ikke har holdt hans forskrifter; deres løgner har også ført dem vill, de som deres fedre fulgte. ⁵ Derfor vil jeg sende ild over Juda, og den skal fortære festningene i Jerusalem.»

⁶ Dette sier Herren:

«For tre overtredelser av Israel, og for fire, vil jeg ikke tilbakekalle straffen, fordi de selger den rettferdige for penger, og den fattige for et par sandaler. ⁷ De som tramper hodet til de fattige ned i jordens støv og skyver de nødlidende ut av veien; en mann og hans far har seksuelle relasjoner med den samme jenta, så mitt hellige navn blir vanæret. ⁸ Og på klær tatt som sikkerhet ligger de ved hvert alter, og i huset til deres Gud drikker de vinen til dem som har blitt straffet. ⁹ Likevel var det jeg som fjernet amoritten foran dem, selv om hans vekst var som sedrer, og han var så sterk som eikene; jeg ødela også hans frukt ovenfor og hans røtter nedenfor. ¹⁰ Og det var jeg som førte dere opp fra landet Egypt, og ledet dere i ørkenen i førti år, så dere kunne ta i eie amorittenes land. ¹¹ Så utnevnte jeg noen av deres sønner til å være profeter, og noen av deres unge menn til å være nasireere. Er det ikke slik, dere Israels sønner?» erklærer Herren. ¹² «Men dere fikk nasireerne til å drikke vin, og dere befalte profetene og sa, 'Dere skal ikke profetere!' ¹³ Se, jeg presser ned på dere, akkurat som en vogn presses ned når den er fylt med kornbånd. ¹⁴ Flukt vil mislykkes for den raske, og den sterke vil ikke styrke sin kraft, heller ikke

krigeren redde sitt liv. ¹⁵ Bueskytteren vil ikke stå fast, den raske til fots vil ikke unnsnippe, heller ikke rytteren redde sitt liv. ¹⁶ Selv de mest modige blant krigerne vil flykte nakne den dagen,» erklærer Herren.

3 Hør dette ordet som Herren har talt mot dere, Israels folk, mot hele familien som Han førte opp fra landet Egypt:

² "Dere alene har jeg anerkjent blant alle jordens familier; derfor vil jeg straffe dere for alle deres misgjerninger." ³ Kan to vandre sammen uten at de har avtalt å møtes? ⁴ Brøler en løve i skogen når den ikke har bytte? Knurrer en ung løve fra sitt hi uten at den har fanget noe? ⁵ Faller en fugl i en snare på bakken når det ikke er noe åte for den? Springer en felle opp fra bakken når den ikke har fanget noe? ⁶ Hvis en trompet lyder i en by, skjølver ikke folket? Hvis en ulykke rammer en by, har ikke Herren forårsaket det? ⁷ Sannelig, Herren Gud gjør ingenting uten å åpenbare sin hemmelige plan for sine tjenere profetene. ⁸ Løven har brølt—hvem vil ikke frykte? Herren Gud har talt—hvem kan annet enn å profetere? ⁹ Forkynn til festningene i Asdod og til festningene i landet Egypt: "Samle dere på fjellene i Samaria og se den store uroen i henne og undertrykkelsen i hennes midte." ¹⁰ "De vet ikke hvordan de skal gjøre det som er rett," erklærer Herren, "de som lagrer opp vold og ødeleggelse i sine festninger."

¹¹ Derfor, dette er hva Den suverene Herren sier:

"En fiende skal omringe landet og rive ned deres forsvar, og deres festninger skal bli plyndret."

¹² Dette er hva Herren sier:

"Som en hyrde redder fra løvens munn to ben eller et stykke av et øre, slik skal Israels folk i Samaria bli reddet, med bare hjørnet av en seng og et stykke stoff fra en sofa." ¹³ "Lytt og bær vitnesbyrd mot Jakobs hus," sier Herren Gud, hærskaresnes Gud. ¹⁴ "For den dagen jeg straffer Israel for hennes overtredelser, vil jeg også ødelegge Betels altre; alterets horn skal kappes av og falle til jorden. ¹⁵ Jeg vil rive ned vinterhuset sammen med sommerhuset; husene prydet med elfenben skal gå til grunne, og de store husene skal ta slutt,"

erklærer Herren.

4 Hør dette budskapet, dere velnærte kvinner i Basan som er på Samarias fjell, Som undertrykker de fattige, som knuser de trengende, Som sier til sine menn: "Kom med, så vi kan drikke!" ² Herren Gud har sverget ved sin hellighet, "Se, dager kommer over dere Da de skal ta dere bort med kjøttkroker, Og de siste av dere med fiskekroker. ³ Dere skal gå ut gjennom brudd i murene, Hver og en rett fram, Og dere skal bli kastet til Harmon," Sier Herren. ⁴ "Gå til Betel og begå overtredelser, I Gilgal øk deres overtredelser! Bring deres ofre hver morgen, Deres tiender hver tredje dag. ⁵ Frembring også et takkeoffer av det som er syret, Og proklamer frivillige offer, gjør dem kjent. For dette er hva dere elsker å gjøre, dere Israels barn," Sier Herren Gud. ⁶ "Men jeg ga dere også tomme mager i alle deres byer, Og mangel på brød i alle deres steder, Men dere har ikke vendt tilbake til Meg," sier Herren. ⁷ "Videre holdt jeg regnet tilbake fra dere Selv om det fortsatt var tre måneder til innhøstning. Jeg ville sende regn på en by, Mens en annen by ikke ville få regn; En del ville bli vannet, Mens delen uten regn ville tørke opp. ⁸ Så to eller tre byer ville vandre til en annen by for å drikke vann, Men ville ikke bli tilfredsstilt; Men dere har ikke vendt tilbake til Meg," sier Herren. ⁹ "Jeg plaget dere med brennende vind og mugg; Larven fortærte Dine mange hager og vingårder, fikentrær og oliventrær; Men dere har ikke vendt tilbake til Meg," sier Herren. ¹⁰ "Jeg sendte en pest blant dere som i Egypt; Jeg slo ned deres unge menn med sverdet, Sammen med deres fangede hester, Og jeg fikk stanken fra deres leir til å stige opp i deres nesebor; Men dere har ikke vendt tilbake til Meg," sier Herren. ¹¹ "Jeg brakte ødeleggelse over dere, som Gud gjorde med Sodoma og Gomorra, Og dere var som en brannbrand revet ut av ilden; Men dere har ikke vendt tilbake til Meg," sier Herren. ¹² "Derfor er dette hva jeg vil gjøre med dere, Israel; Fordi jeg vil gjøre dette med dere, Forbered dere på å møte deres Gud, Israel." ¹³ For se, Han som former fjellene og skaper vinden, Og åpenbarer for et menneske hva Hans tanker er, Han som gjør daggry til mørke Og trår på jordens høye steder, Herren Gud, hærskaresnes Gud er Hans navn.

5 Hør dette ordet, Israels hus, denne klagesang jeg lofter mot dere:

Amos

² "Falt er Jomfru Israel, hun skal ikke reise seg mer. Hun ligger forlatt på sitt land; det er ingen som løfter henne opp." ³ For dette er hva Herren Gud sier til Israel: "Byen som sender ut tusen vil ha hundre igjen, og den som sender ut hundre vil ha ti igjen."

⁴ For dette er hva Herren sier til Israels hus:

"Søk meg, og dere skal leve. ⁵ Søk ikke Betel, dra ikke til Gilgal, og gå ikke over til Beersheba; for Gilgal skal visselig gå i eksil, og Betel skal reduseres til ingenting." ⁶ Søk Herren, og lev, for at Han ikke skal slippe løs en ild over Josefs hus, som fortærer det uten at noen kan slukke den for Betel. ⁷ Det er de som forvandler rettferdighet til bitterhet og kaster rettferdighet til jorden. ⁸ Han som skapte Pleiadene og Orion, som gjør dyp mørke til morgen og mørkner dag til natt, som kaller havets vann og heller dem ut over jordens overflate — Herren er hans navn. ⁹ Han bringer plutselig ødeleggelse over festningen, og ruin kommer over den befestede byen. ¹⁰ De hater den som irettesetter i porten og forakter den som taler sannheten. ¹¹ Derfor, fordi dere pålegger de fattige tung leie og tar en avgift av korn fra dem, selv om dere har bygd hus av hugget stein, skal dere ikke bo i dem; selv om dere har plantet herlige vingårder, skal dere ikke drikke deres vin. ¹² For jeg vet hvor mange deres overtredelser er og hvor store deres synder er. Dere undertrykker de rettferdige, tar imot bestikkelser, og avviser de trengende i porten. ¹³ Derfor, de kloke tier i en slik tid, for det er en ond tid. ¹⁴ Søk det gode og ikke det onde, så dere kan leve; og så vil Herren Gud Allmektig være med dere, slik som dere sier. ¹⁵ Hat det onde, elsk det gode, og etabler rettferdighet i porten. Kanskje vil Herren Gud Allmektig være nådig mot resten av Josef.

¹⁶ Derfor, dette er hva Herren, Herren Gud Allmektig, sier:

"Det vil være klage i alle gatene og skrik av angst på hvert torg. Bøndene vil bli kalt til å sørge, og de profesjonelle sørgerne til klagesang. ¹⁷ Det vil være klagesang i alle vingårdene, for jeg skal gå gjennom deres midte," sier Herren. ¹⁸ Ve dere som lengter etter Herrens dag! Hvorfor ønsker dere Herrens dag? Den vil være mørke, ikke lys. ¹⁹ Det vil være som om en mann flyktet fra en løve bare

for å møte en bjørn, eller som om han gikk inn i sitt hus og lente hånden mot veggen bare for å bli bitt av en slange. ²⁰ Vil ikke Herrens dag være mørke, ikke lys — bekmørk, uten et glimt av lys? ²¹ "Jeg hater, jeg forakter deres høytider; deres forsamlinger er en stank for meg. ²² Selv om dere bringer meg brennoffer og grædoffer, vil jeg ikke akseptere dem. Jeg vil ikke se på fredsofferet av deres fete dyr. ²³ Fjern fra meg lyden av deres sanger; jeg vil ikke lytte til melodien av deres harper. ²⁴ Men la rettferdighet strømme som en elv, og rettferdighet som en alltid flytende bekk. ²⁵ "Brakte dere meg ofre og gavet i de førti årene i ørkenen, Israels hus? ²⁶ Dere har båret Sikkuth, deres konge, og Kiyun, deres avguder, stjernen til deres guder som dere laget for dere selv. ²⁷ Derfor vil jeg sende dere i eksil bortom Damaskus,"

sier Herren, hvis navn er Gud Allmektig.

6 Ve dem som er sorgløse i Sion, og dem som føler seg trygge på Samarias fjell, de fremstående menn av den fremste nasjon, som Israels hus kommer til. ² Gå over til Kalne og se, og gå derfra til store Hamat, dra så ned til Gat av filisterne. Er de bedre enn deres riker, eller er deres område større enn deres? ³ Dere som utsetter ulykkens dag og bringer nær voldens sete. ⁴ De som ligger på senger innlagt med elfenben og strekker seg ut på sine sofaer, som spiser lam fra flokken og kalver fra fjøssets midte, ⁵ som klimprer på harpen som David og finner opp for seg selv musikkinstrumenter, ⁶ som drikker vin av skåler og salver seg med de fineste oljer, men ikke har sørget over Josefs fall. ⁷ Derfor skal de være de første som går i eksil, og de som strekker seg ut, skal opphøre med sin lystighet.

⁸ Herren Gud har sverget ved seg selv, erklærer Herren, hærskares Gud:

"Jeg avskyr Jakobs stolthet og hater hans festninger; derfor vil jeg overgi byen og alt som er i den."

⁹ Og det skal skje, hvis ti menn blir igjen i ett hus, skal de dø. ¹⁰ Og når en slektnings eller en gravferdsansvarlig kommer for å bære knoklene ut av huset, og sier til en i husets innerste deler, "Er det noen andre med deg?" og han sier, "Nei," vil han svare, "Hysj! Vi må ikke nevne Herrens navn."

Amos

¹¹ *For se, Herren har gitt befaling, og Han vil knuse det store huset i stykker og det lille huset til grus.*

¹² *Løper hester på steinete klipper? Pløyer man havet med okser? Likevel har dere gjort rettferd til gift og rettferdighetens frukt til bitterhet—* ¹³ *dere som gleder dere i Lo Debar og sier, "Er det ikke vi som tok Karnaim med vår egen styrke?"* ¹⁴ *"For se, jeg vil reise opp en nasjon mot dere, Israels hus," erklærer Herren, hærskares Gud, "og de skal undertrykke dere fra inngangen til Hamat til bekken av Araba."*

7 Dette er hva Herren Gud viste meg: Han dannet en sverm av gresshopper like etter kongens innhøsting og mens de sene avlingene spirte. ² Da de hadde fortært landets vegetasjon, ba jeg: "Herre Gud, tilgi! Hvordan kan Jakob holde ut? Han er så liten!" ³ Herren ombestemte seg om dette. "Det skal ikke skje," sa Herren. ⁴ Dette er hva Herren Gud viste meg: Han kalte på dom ved ild, som tørket opp det store dypet og begynte å fortære landet. ⁵ Da bønnfalt jeg: "Herre Gud, stans! Hvordan kan Jakob holde ut? Han er så liten!" ⁶ Herren ombestemte seg om dette. "Dette skal heller ikke skje," sa Herren Gud. ⁷ Dette er hva Han viste meg: Herren sto ved en mur bygget i lodd, med en loddlinje i sin hånd. ⁸ Og Herren spurte meg, "Hva ser du, Amos?" Jeg svarte, "En loddlinje." Da sa Herren, "Se, jeg setter en loddlinje blant mitt folk Israel; jeg vil ikke spare dem lenger.

⁹ *Høystedene til Isak skal bli ødelagt, og Israels helligdommer skal bli ruinert; jeg vil reise meg mot Jeroboams hus med sverdet."*

¹⁰ Da sendte Amasja, presten i Betel, en melding til Jeroboam, kongen av Israel, og sa, "Amos konspirerer mot deg i hjertet av Israel. Landet kan ikke bære alle hans ord. ¹¹ For dette er hva Amos sier:

'Jeroboam skal dø ved sverdet, og Israel skal sikkert gå i eksil, bort fra sitt land.'"

¹² Da sa Amasja til Amos, "Gå bort, seer! Flykt til Juda land; tjen ditt brød der og profetér der. ¹³ Men avstå fra å profetere lenger i Betel, for det er kongens helligdom og et kongelig tempel." ¹⁴ Amos svarte Amasja, "Jeg var ikke en profet eller sønn av en profet, men en gjeter og en pleier av morbærfiken. ¹⁵ Men Herren kalte meg bort fra å

gjete flokken og instruerte meg, 'Gå, profetér til mitt folk Israel.' ¹⁶ Hør nå Herrens ord.

Du sier, 'Ikke profetér mot Israel, og ikke forkynn mot Isaks hus.'

¹⁷ Derfor er dette hva Herren sier:

'Din kone skal bli en prostituert i byen, dine sønner og døtre skal falle for sverdet, ditt land skal deles opp med en målesnor, og du selv skal dø på uren jord. Og Israel skal sikkert gå i eksil, bort fra sitt land.'"

8 Dette er hva Herren Gud viste meg: en kurv med sommerfrukt. ² Og Han spurte: «Hva ser du, Amos?» Jeg svarte: «En kurv med sommerfrukt.» Da sa Herren: «Enden er kommet for mitt folk Israel; Jeg vil ikke spare dem lenger. ³ «På den dagen,» erklærer Herren Gud, «vil sangene i tempelet bli til klagesang. Mange kroppar vil bli kastet overalt! Stillhet!»

⁴ *Hør dette, dere som tramper på de trengende og eliminerer de ydmyke i landet,* ⁵ *«Når vil nymånen være over så vi kan selge korn, og sabbaten være slutt så vi kan selge hvete?» — reduserer målet, øker prisen, og jukser med falske vekter,* ⁶ *kjøper de fattige for sølv og de trengende for et par sandaler, og selger til og med avfallet av hveten.*

⁷ Herren har sverget ved Jakobs stolthet: «Jeg vil aldri glemme noen av deres gjerninger.

⁸ *Vil ikke landet skjelve på grunn av dette, og alle som bor i det sørge? Hele landet vil stige som Nilen; det vil bli opprørt og deretter synke som Egypts elv.*

⁹ «Og det skal skje på den dagen,» erklærer Herren Gud,

«at jeg vil få solen til å gå ned ved middagstid og mørklegge jorden i fullt dagslys. ¹⁰ Jeg vil gjøre deres festivaler til sorg og all deres sang til klagesang. Jeg vil få alle til å bære sekkestrie og barbere hodene sine. Jeg vil gjøre det som sorg over en enebarn og dens ende som en bitter dag.

¹¹ *«Se, dager kommer,» erklærer Herren Gud, «når jeg vil sende en hungersnød gjennom landet —ikke en hungersnød etter brød eller tørst etter vann, men en hungersnød etter å høre Herrens ord. ¹² Folk vil vandre fra hav til hav og reise fra nord til øst, søke Herrens ord, men de vil ikke finne det.*

Amos

¹³ På den dagen

vil de vakre unge kvinnene og de sterke unge mennene besvime av tørst. ¹⁴ De som sverger ved Samarias skyld, som sier, 'Så sant din gud lever, Dan,' eller, 'Så sant veien til Beersheba lever,' de vil falle, aldri å reise seg igjen.»

9

Jeg så Herren stå ved alteret, og Han sa,

«Slå søylehodene så tersklene rister, Og knus dem over hodene på dem alle! Så vil jeg drepe resten av dem med sverdet; De skal ikke ha en flyktning som kan flykte, Eller en overlevende som kan slippe unna. ² Om de graver seg ned i dødsriket, Derfra skal min hånd ta dem; Og om de stiger opp til himmelen, Derfra vil jeg føre dem ned. ³ Om de gjemmer seg på toppen av Karmel, Vil jeg spore dem opp og ta dem derfra; Og om de skjuler seg for mitt blikk på havets bunn, Vil jeg befale slangen derfra, og den skal bite dem. ⁴ Selv om de blir ført i fangenskap av sine fiender, Derfra vil jeg befale sverdet å føre dem til ende, Og jeg vil vende mine øyne mot dem til ulykke og ikke til det gode.» ⁵ Og Herren Gud over hærskaene, Han som rører ved jorden så den skjelver, Og alle som bor der sørger, Og hele den stiger opp som Nilen Og synker som Nilen i Egypt; ⁶ Han som bygger sine høye saler i himmelen Og grunnlegger sin hvelving over jorden, Han som kaller på havets vann Og øser dem ut over jordens overflate, Herren er Hans navn. ⁷ «Er dere ikke som Kusj' sønner for meg, Dere Israels sønner?» sier Herren. «Har jeg ikke

ført Israel opp fra landet Egypt, Og filisterne fra Kaftor og arameerne fra Kir? ⁸ Se, Herrens Guds øyne er mot det syndige riket, Og jeg vil utslette det fra jordens overflate; Likevel vil jeg ikke fullstendig ødelegge Jakobs hus,» Sier Herren. ⁹ «For se, jeg befaler, Og jeg vil riste Israels hus blant alle nasjonene Som korn ristes i en sikt, Men ikke en stein skal falle til jorden. ¹⁰ Alle synderne blant mitt folk skal omkomme ved sverdet, De som sier: 'Ulykken skal ikke nå oss eller møte oss.'

¹¹ På den dagen vil jeg gjenreise Davids falne hytte,

Og reparere dens brudd; Jeg vil også gjenreise dens ruiner Og bygge den opp som i gamle dager; ¹² Slik at de kan arve resten av Edom Og alle nasjonene som bærer mitt navn,» Sier Herren som fullfører dette.

¹³ «Se, dager kommer,» sier Herren,

«Når pløyeren skal nå igjen høsteren, Og den som trækker druer skal nå igjen den som sår frøet; Når fjellene skal dryppe av søt vin, Og alle høydene skal gå i oppløsning. ¹⁴ Jeg vil også bringe tilbake mitt folk Israels formue, Og de skal bygge de ødelagte byene og bo i dem; De skal også plante vingårder og drikke deres vin, Og lage hager og spise deres frukt. ¹⁵ Jeg vil også etablere dem i deres land, Og de skal ikke bli fjernet igjen fra landet Som jeg har gitt dem,»

Sier Herren din Gud.

Obadja

1 Obadjas syn. Dette er hva Herren Gud sier om Edom—

Vi har hørt en rapport fra Herren, Og en utsending har blitt sendt blant nasjonene og sier, "Reis dere, og la oss gå mot henne til kamp"—² "Se, jeg vil gjøre deg ubetydelig blant nasjonene; Du er holdt i stor forakt.³ Ditt hjertes stolthet har ført deg vill, Du som bor i kløftene av fjellet, I høyden av din bolig, Som sier i ditt hjerte, "Hvem kan bringe meg ned til jorden?"⁴ Selv om du gjør ditt rede så høyt som en ørn, Selv om du setter det blant stjernene, Derfra vil jeg bringe deg ned," sier Herren.⁵ "Hvis tyver kom til deg, Hvis røvere om natten— Å, hvor du vil bli ødelagt!— Ville de ikke stjele bare til de hadde nok? Hvis drueplukkere kom til deg, Ville de ikke etterlate noen etterhøst?"⁶ Å, hvordan Esau vil bli gjennomsøkt, Og hans skjulte skatter plyndret!⁷ Alle de som er allierte med deg Vil sende deg til grensen, Og de som er i fred med deg Vil bedra deg og overmanne deg. De som spiser ditt brød Vil sette en felle for deg. (Det er ingen forståelse i ham.)⁸ På den dagen," sier Herren, "Vil jeg fjerne vise menn fra Edom, Og forståelse fra Esaus fjell.⁹ Da vil dine krigere bli skremt, Teman, Slik at alle kan bli eliminert Fra Esaus fjell ved mord.¹⁰ På grunn av din vold mot din bror Jakob, Vil skam dekke deg, Og du vil bli avskåret for alltid.¹¹ På den dagen da du stod likegyldig, På den dagen da fremmede tok hans rikdom, Og utlendinger gikk inn gjennom hans port Og kastet lodd om Jerusalem— Du var også som en av dem.¹² Ikke fryd deg over din brors dag,

Dagen for hans ulykke. Og ikke gled deg over Judas sønner På dagen for deres ødeleggelse; Ja, ikke skryt På dagen for deres nød.¹³ Ikke gå inn gjennom mitt folks port På dagen for deres katastrofe. Ja, du, ikke fryd deg over deres elendighet På dagen for deres katastrofe. Og ikke plyndre deres rikdom På dagen for deres katastrofe.¹⁴ Ikke stå ved veikrysset For å kutte ned deres overlevende; Og ikke overgi deres flyktninger På dagen for deres nød.¹⁵ For Herrens dag er nær For alle nasjonene! Som du har gjort, skal det bli gjort mot deg. Dine gjerninger vil komme tilbake på ditt eget hode.¹⁶ For akkurat som du drakk på mitt hellige fjell, Vil alle nasjonene drikke kontinuerlig. De vil drikke og svelge, Og bli som om de aldri hadde eksistert.¹⁷ Men på Sions berg vil det være de som slipper unna, Og det vil være hellig. Og Jakobs hus vil ta i eie Deres eiendeler.¹⁸ Da vil Jakobs hus være en ild, Og Josefs hus en flamme; Men Esaus hus vil være som halm. Og de vil sette dem i brann og fortære dem, Slik at det ikke vil være noen overlevende Av Esaus hus," For Herren har talt.¹⁹ Da vil de fra Negev ta i eie Esaus fjell, Og de fra lavlandet Filisterland; De vil også ta i eie Efraims område og Samarias område, Og Benjamin vil ta i eie Gilead.²⁰ Og de bortførte av denne hæren av israelittene, Som er blant kanaaneerne så langt som til Sarepta, Og de bortførte fra Jerusalem som er i Sefarad, Vil ta over byene i Negev.²¹ Befrierne vil stige opp på Sions berg For å dømme Esaus fjell, Og riket vil tilhøre Herren.

Jona

1 Herrens ord kom til Jona, sønn av Amittai, og sa:

² *“Stå opp, gå til den store byen Ninive og rop ut mot den, for deres ondskap har kommet opp foran meg.”*

³ Men Jona satte seg fore å flykte til Tarsis bort fra Herrens åsyn. Han dro ned til Jaffa og fant et skip som skulle til Tarsis. Etter å ha betalt billetten, gikk han ombord for å seile med dem til Tarsis, bort fra Herrens åsyn. ⁴ Men Herren sendte en mektig vind over havet, og det ble en voldsom storm på havet, slik at skipet var i fare for å bryte sammen. ⁵ Sjømennene ble redde og ropte hver til sin egen gud. De kastet lasten i havet for å lette skipet. I mellomtiden hadde Jona gått ned i skipets akter, hvor han la seg ned og falt i dyp søvn. ⁶ Kapteinen gikk til ham og sa, “Hvordan kan du sove? Stå opp, kall på din gud! Kanskje din gud vil legge merke til oss så vi ikke går under.” ⁷ Sjømennene sa til hverandre, “Kom, la oss kaste lodd for å finne ut hvem som er ansvarlig for denne ulykken.” De kastet lodd, og loddet falt på Jona. ⁸ Så spurte de ham, “Fortell oss, hvem er ansvarlig for denne katastrofen? Hva er ditt yrke? Hvor kommer du fra? Hva er ditt land? Fra hvilket folk er du?” ⁹ Han svarte, “Jeg er en hebreer, og jeg frykter Herren, himmelens Gud, som skapte havet og det tørre land.” ¹⁰ Dette skremte dem, og de spurte, “Hva har du gjort?” For de visste at han flyktet fra Herrens åsyn, fordi han hadde fortalt dem det. ¹¹ Havet ble stadig mer opprørt. Så de spurte ham, “Hva skal vi gjøre med deg for at havet skal bli rolig for oss?” ¹² Han svarte, “Ta meg opp og kast meg i havet, så vil det bli rolig. Jeg vet at det er på grunn av meg denne store stormen har kommet over dere.” ¹³ Likevel rodde mennene hardt for å komme tilbake til land, men de kunne ikke, for havet ble enda mer opprørt mot dem. ¹⁴ Da ropte de til Herren, “Vi ber deg, Herre, la oss ikke gå under for denne mannens skyld, og hold oss ikke ansvarlige for uskyldig blod; for du, Herre, har gjort som du vil.” ¹⁵ Så tok de Jona og kastet ham i havet, og havet sluttet å rase. ¹⁶ Da ble mennene fylt med en dyp ærefrykt for Herren, og de ofret et offer til Ham og avla løfter. ¹⁷ Herren utpekte en stor fisk til å sluke Jona, og Jona var i fiskens buk i tre dager og tre netter.

2 Jona ba til Herren sin Gud fra fiskens buk, ² og sa:

“I min nød ropte jeg til Herren, og Han svarte meg. Fra dyppet av Sheol ropte jeg om hjelp, og Du hørte min stemme. ³ Du kastet meg i dyppet, midt i havet, og strømmen omringet meg; alle Dine bølger og brenninger slo over meg. ⁴ Jeg tenkte: ‘Jeg er drevet bort fra Ditt åsyn; likevel vil jeg igjen se mot Ditt hellige tempel.’ ⁵ Vannet omsluttet meg til døden, dyppet omringet meg; tang var viklet rundt hodet mitt. ⁶ Jeg sank til fjellenes røtter; jorden med sine stenger lukket seg over meg for alltid. Men Du, Herre min Gud, førte mitt liv opp fra graven. ⁷ Da mitt liv svant bort, husket jeg Herren, og min bønn nådde Deg, inn i Ditt hellige tempel. ⁸ De som holder fast ved verdiløse avguder forlater sin troskap, ⁹ men jeg, med takksigelsens røst, vil ofre til Deg. Det jeg har lovet vil jeg oppfylle. Frelsen er fra Herren.”

¹⁰ Så talte Herren til fisken, og den spydde Jona opp på tørt land.

3 Herrens ord kom til Jona en gang til, ² “Stå opp, gå til den store byen Ninive og forkynn for den det budskapet jeg gir deg.” ³ Jona sto opp og gikk til Ninive i samsvar med Herrens ord. Nå var Ninive en overmåte stor by, tre dagsreiser lang. ⁴ Jona begynte å gå inn i byen, en dagsreise, og han ropte: “Om førti dager skal Ninive bli omstyrtet.” ⁵ Folket i Ninive trodde Gud. De utropte en faste og kledde seg i sekkestrie, fra den største til den minste. ⁶ Da nyheten nådde kongen av Ninive, reiste han seg fra tronen, tok av seg sin kongelige kappe, dekket seg med sekkestrie og satte seg i støvet. ⁷ Han utstedte en kunngjøring i Ninive: “Etter kongens og hans stormenns befaling: Ingen menneske eller dyr, verken buskap eller småfe, skal smake noe; de skal ikke spise eller drikke. ⁸ Men la både mennesker og dyr bli dekket med sekkestrie, og la alle påkalle Gud inderlig. La dem vende om fra sine onde veier og den vold som er i deres hender. ⁹ Hvem vet? Gud kan vende om og angre, og vende seg bort fra sin brennende vrede, så vi ikke går til grunne.” ¹⁰ Da Gud så deres gjerninger, hvordan de vendte om fra sine onde veier, angret Han og brakte ikke over dem den ulykken Han hadde truet med.

Jona

4 Men Jona syntes dette var meget ille, og han ble sint. ² Han ba til Herren: «Var det ikke det jeg sa, Herre, da jeg ennå var i mitt eget land? Derfor prøvde jeg å forhindre det ved å flykte til Tarsis. Jeg visste at du er en nådig og barmhjertig Gud, sen til vrede og rik på kjærlighet, en Gud som angre ulykken. ³ Så, Herre, ta nå mitt liv fra meg, for jeg vil heller dø enn leve.» ⁴ Men Herren spurte: «Er det rett av deg å være sint?» ⁵ Jona gikk ut og satte seg på et sted øst for byen. Der laget han seg en hytte, satte seg i skyggen av den og ventet for å se hva som ville skje med byen. ⁶ Da sørget Herren Gud for en plante, og den vokste opp over Jona for å gi skygge for hodet hans og lindre hans ubehag, og Jona gledet seg stort over planten. ⁷ Men ved daggry

neste dag sørget Gud for en orm som angrep planten så den visnet. ⁸ Da solen steg, sørget Gud for en brennende østlig vind, og solen slo ned på Jonas hode så han ble matt. Han ønsket å dø og sa: «Jeg vil heller dø enn leve.» ⁹ Men Gud sa til Jona: «Er det rett av deg å være sint på grunn av planten?» «Det er det,» svarte han. «Jeg er så sint at jeg kunne dø.» ¹⁰ Men Herren sa: «Du har hatt omsorg for denne planten, selv om du ikke har arbeidet med den eller fått den til å vokse. Den sprang opp over natten og gikk til grunne over natten. ¹¹ Og skulle ikke jeg ha omsorg for den store byen Ninive, hvor det er mer enn 120 000 mennesker som ikke kan skille høyre hånd fra venstre, og også mange dyr?»

1 Herrens ord som kom til Mika fra Moresjet i dagene til Jotam, Akas og Hiskia, kongene av Juda, som han så angående Samaria og Jerusalem.

² Hør, alle folk; Lytt, jord og alt som er i den, Og la Herren Gud vitne mot dere, Herren fra sitt hellige tempel. ³ For se, Herren forlater sin bolig. Han vil stige ned og vandre på jordens høyder. ⁴ Fjellene vil smelte under ham, Og dalene vil spalte seg som voks foran ilden, Som vann som helles ned et bratt sted. ⁵ Alt dette er på grunn av Jakobs overtredelse Og Israels hus' synder. Hva er Jakobs overtredelse? Er det ikke Samaria? Hva er Judas høyde? Er det ikke Jerusalem? ⁶ For jeg vil gjøre Samaria til en ruinhaug på åpen mark, Plantingssteder for en vingård. Og jeg vil kaste hennes steiner ned i dalen, Og blottlegge hennes grunnvoller. ⁷ Alle hennes avguder vil bli knust, Alle hennes inntekter vil bli brent med ild, Og alle hennes bilder vil jeg gjøre øde; For hun samlet dem fra en skjøges inntekter, Og til en skjøges inntekter skal de vende tilbake. ⁸ På grunn av dette må jeg sørge og klage, Jeg må gå barfott og naken; Jeg må sørge som sjakaler, Og en sorg som struts. ⁹ For hennes sår er uhelbredelige, For det har kommet til Juda; Det har nådd mitt folks port, Til og med til Jerusalem. ¹⁰ Fortell det ikke i Gat, Gråt ikke i det hele tatt. I Bet-le-Afra rull deg i støvet. ¹¹ Gå din vei, innbygger av Sjafir, i skammelig nakenhet. Innbyggeren av Sa'anan slipper ikke unna. Sorgen i Bet-Esel: "Han vil ta støtten fra deg." ¹² For innbyggeren av Marot Venter på det gode, men ulykke har kommet ned fra Herren Til Jerusalems port. ¹³ Gjør klar vognen, du innbygger av Lakis— Hun var begynnelsen på synd For Sions datter— For i deg ble funnet Israels opprørske gjerninger. ¹⁴ Derfor vil du sende avskjedsgaver For Moresjet-Gat; Husene i Aksib vil vise seg å være bedragske For Israels konger. ¹⁵ Videre vil jeg bringe over deg Den som skal ta eierskap, Du innbygger av Maresja. Israels herlighet vil komme til Adullam. ¹⁶ Barber deg skallet, klipp av håret, For barna du har glede av; Utvid din skallethet som ørnen, For de vil gå fra deg i eksil.

2 Ve dem som planlegger ugjerninger, Som pønsker på ondt mens de ligger i sengen! Når morgenen kommer, setter de det i verk, Fordi

de har makt til det. ² De begjærer marker og røver dem, Hus, og tar dem; De undertrykker en mann og hans hus, En person og hans arv. ³ Derfor, dette sier Herren: "Se, jeg planlegger mot denne slekt en ulykke Som dere ikke kan fjerne nakken fra; Og dere skal ikke gå med stolthet, For det vil være en ond tid. ⁴ På den dagen skal de stemme i mot dere en hånsang Og fremføre en klagesang og si, 'Vi er fullstendig ødelagt! Han bytter bort mitt folks del; Hvordan fjerner Han den fra meg! Til den frafalne deler Han ut våre marker.' ⁵ Derfor skal dere ikke ha noen som deler ut land ved lodd I Herrens forsamling. ⁶ 'Ikke profetere,' sier de. Likevel, hvis de avstår fra å profetere om disse sakene, Vil ikke deres skam bli vendt tilbake." ⁷ Blir det sagt, Jakobs hus: "Er Herrens Ånd utålmodig? Er dette Hans gjerninger?" Gjør ikke Mine ord godt For den som vandrer rett? ⁸ I det siste har Mitt folk reist seg som fiender— Dere river kappen av klærne Til intetanende forbigående, Fra dem som vender tilbake fra krig. ⁹ Dere driver kvinnene av Mitt folk Ut av deres hyggelige hus. Fra deres barn tar dere Min prakt For alltid. ¹⁰ Stå opp og gå, For dette er ikke et hvilested På grunn av urenheten som bringer ødeleggelse, En smertefull ødeleggelse. ¹¹ Hvis noen som følger vinden, skulle lyve og si, "Jeg vil profetere til dere om vin og sterk drikk," Han ville bli en profet for dette folket. ¹² Jeg vil visseelig samle dere alle, Jakob, Jeg vil visseelig samle Israels rest. Jeg vil sette dem sammen som sauer i innhegningen; Som en flokk midt i sin beite Skal de være støvende med mennesker. ¹³ Den som åpner veien går opp foran dem; De bryter gjennom, passerer gjennom porten, og går ut ved den. Så deres konge går foran dem, Og Herren leder dem."

3 Og jeg sa, "Hør nå, deres ledere av Jakob Og herskere over Israels hus. Er det ikke for dere å kjenne rettferdighet? ² Dere som hater godhet og elsker ondskap, Som river bort deres hud Og deres kjøtt fra deres ben, ³ Som spiser mitt folks kjøtt, Flår huden av dem, Knuser deres ben, Og hakker dem opp som til gryten Og som kjøtt i en kjele!" ⁴ Da vil de rope til Herren, Men Han vil ikke svare dem. I stedet vil Han vende sitt ansikt bort fra dem på den tiden Fordi de har drevet med onde handlinger. ⁵ Dette er hva Herren sier om profetene som fører mitt folk vill: Når de har noe å bite med tennene, Roper de, "Fred," Men mot den som ikke legger noe i deres munn Erklærer de

hellig krig. ⁶ Derfor skal det bli natt for dere—uten syn, Og mørke for dere—uten spådom. Solen skal gå ned over profetene, Og dagen skal bli mørk over dem. ⁷ Seerne skal bli til skamme, Og spåmennene skal bli skamfulle. Ja, de skal alle dekke sine munner Fordi det ikke er noe svar fra Gud. ⁸ På den annen side er jeg fylt med kraft— Med Herrens Ånd— Og med rettferdighet og mot For å forkynne Jakob hans ugjerning, Og Israel hans synd. ⁹ Nå hør dette, dere ledere av Jakobs hus Og herskere over Israels hus, Som forakter rettferdighet Og fordreier det som er rett, ¹⁰ Som bygger Sion med vold, Og Jerusalem med urett. ¹¹ Hennes ledere avsier dom for bestikkelser, Hennes prester underviser for betaling, Og hennes profeter spør for penger. Likevel stoler de på Herren og sier, "Er ikke Herren midt iblant oss? Katastrofe vil ikke komme over oss." ¹² Derfor, på grunn av dere Skal Sion bli plyd som en åker, Jerusalem skal bli en ruinhaug, Og tempelberget skal bli til skogkledde høyder.

4 Og det skal skje i de siste dager
At Herrens hus' fjell Skal bli grunnfestet som
det fremste av fjellene. Det skal bli opphøyd
over høydene, Og folkene skal strømme til det.

² Og mange folkeslag skal komme og si,

"Kom, la oss gå opp til Herrens fjell Og til Jakobs Guds hus, Så han kan lære oss om sine veier, Og vi kan vandre på hans stier." For fra Sion skal loven gå ut, Og Herrens ord fra Jerusalem. ³ Og han skal dømme mellom mange folk Og skifte rett for mektige, fjerne folkeslag. Da skal de smi sine sverd om til plogskjær, Og sine spyd til vingårdskniver; Folk skal ikke løfte sverd mot folk, Og de skal ikke lenger lære å føre krig. ⁴ Hver og en skal sitte under sin vintre Og under sitt fikentre, Uten at noen skremmer dem, For Herrens, hærskares Guds munn har talt. ⁵ Selv om alle folkene vandrer, Hver i sin guds navn, Vi vil vandre I Herrens, vår Guds navn for evig og alltid.

⁶ "På den tiden," sier Herren,

"Vil jeg samle de halte Og samle de bortdrevne, De som jeg har brakt lavt. ⁷ Jeg vil gjøre de halte til en rest, Og de som har vandret bort til et mektig folk, Og Herren skal regjere over dem på Sions berg Fra nå av og til evig tid. ⁸ Og du, hjordens tårn, Sions

datters høyde, Til deg skal det komme— Ja, det tidligere herredømme skal vende tilbake, Jerusalems datters kongerike. ⁹ Nå, hvorfor roper du høyt? Er det ingen konge blant deg, Eller har din rådgiver omkommet, Slik at smerte har grepet deg som en fødende kvinne? ¹⁰ Vri deg og rop, Sions datter, Som en fødende kvinne; For nå skal du forlate byen, Bo på marken, Og dra til Babylon. Der skal du bli befridd, Der skal Herren forløse deg Fra dine fienders hånd. ¹¹ Og nå har mange folkeslag samlet seg mot deg Som sier, "La henne bli vanæret, Og la våre øyne fryde seg over Sion!" ¹² Men de kjenner ikke Herrens tanker, Og de forstår ikke hans hensikt; For han har samlet dem som kornbånd til treskeplassen. ¹³ Stå opp og tresk, Sions datter, For jeg vil gjøre ditt horn av jern, Og jeg vil gjøre dine hover av bronse, Slik at du kan knuse mange folk, Og vie til Herren deres urettferdige vinning, Og deres rikdom til hele jordens Herre.

5 Nå, samle dere i tropper, datter av krigere; De har beleiret oss; Med en stav vil de slå Israels dommer På kinnet. ² "Og du, Betlehem, i Juda land, er slett ikke den minste blant Judas herskere; for fra deg skal det komme en hersker som skal vokte mitt folk Israel. Hans tider for å komme frem er fra lenge siden, Fra evighetens dager." ³ Derfor vil han gi dem opp inntil den tid Når hun som er i fødsel har født. Da skal resten av hans slektninger Vende tilbake til Israels barn. ⁴ Og han skal stå og vokte sin flokk I Herrens styrke, I majesteten av Herrens, hans Guds, navn. Og de skal bo trygt, For på den tiden skal han være kjent Til jordens ender. ⁵ Og denne skal være vår fred. Når assyreren invaderer vårt land, Når han tramper på våre borger, Da skal vi reise mot ham Syv hyrder og åtte ledere av folk. ⁶ Og de skal vokte Assurs land med sverd, Nimrods land ved dets innganger; Og han skal redde oss fra assyreren Når han invaderer vårt land Og tramper vårt territorium. ⁷ Da skal Jakobs rest Være blant mange folk Som dugg sendt av Herren, Som regnskurer på vegetasjonen Som ikke venter på mennesket, Eller drøyer for menneskeheten. ⁸ Jakobs rest Skal være blant nasjonene, Blant mange folk Som en løve blant skogens dyr, Som en ung løve blant saueflokker, Som, hvis han går gjennom, Trækker ned og river i stykker, Og det er ingen redningsmann. ⁹ Din hånd

skal være løftet mot dine motstandere, Og alle dine fiender skal bli eliminert.

¹⁰ "Og på den dagen," erklærer Herren,

"Vil jeg fjerne dine hester fra blant deg Og ødelegge dine vogner. ¹¹ Jeg vil også eliminere byene i ditt land Og rive ned alle dine festninger. ¹² Jeg vil fjerne trolldomskunster fra din hånd, Og du skal ikke ha noen spåmenn. ¹³ Jeg vil fjerne dine utskårne bilder Og dine minnesmerker fra blant deg, Slik at du ikke lenger skal bøye deg ned For dine henders verk. ¹⁴ Jeg vil rykke opp dine hellige stolper fra blant deg Og legge dine byer øde. ¹⁵ Og jeg vil utføre hevn i sinne og vrede På de nasjoner som ikke har adlydt."

6 Hør nå hva Herren sier:

"Reis deg, før din sak fram for fjellene, Og la høydene høre din røst." ² Lytt, dere fjell, til Herrens anklage, Og dere evige grunnvoller av jorden, For Herren har en klage mot sitt folk, Og Han vil føre sak mot Israel. ³ Mitt folk, hva har jeg gjort mot deg, Og på hvilken måte har jeg tynt deg? Svar meg. ⁴ Sannelig, jeg førte deg opp fra landet Egypt, Jeg frigjorde deg fra trellehuset, Og jeg sendte Moses, Aron og Mirjam foran deg. ⁵ Mitt folk, husk Hva Balak, kongen av Moab, planla, Og hvordan Bileam, Beors sønn, svarte ham, Og alt som skjedde fra Sjittim til Gilgal, Slik at du kan kjenne Herrens rettferdige gjerninger." ⁶ Med hva skal jeg komme til Herren Og bøye meg for Gud i det høye? Skal jeg komme til Ham med brennoffer, Med årsgamle kalver? ⁷ Gleder Herren seg over tusenvis av værer, Over titusen elver av olje? Skal jeg gi min førstefødte for min synd, Min livsfrukt for min sjels synd? ⁸ Han har vist deg, menneske, hva som er godt; Og hva krever Herren av deg Bare å handle rettferdig, å elske barmhjertighet, Og å vandre ydmykt med din Gud. ⁹ Herrens røst roper til byen— Og det er klokt å frykte ditt navn: "Hør, du stamme. Hvem har fastsatt dens tid? ¹⁰ Er det fortsatt noen i det onde huset, Med urettferdige skatter, Og et kort mål som er forbannet? ¹¹ Kan jeg tåle uærlige vekter, Og en pose med falske lodd? ¹² For de rike i byen er fulle av vold, Dens innbyggere lyver, Og deres tunge er svikefull i deres munn. ¹³ Derfor vil jeg gjøre deg syk, slå deg ned, Gjøre deg øde på grunn av dine synder. ¹⁴ Du skal spise, men du vil ikke bli mett, Og din urenhet

vil forbli i deg. Når du prøver å sikre verdier, Vil du ikke redde dem alle, Og det du redder vil jeg overgi til sverdet. ¹⁵ Du skal så, men du skal ikke høste. Du skal trække olivenpressen, men ikke salve deg med olje; Og trække druer, men du skal ikke drikke vin. ¹⁶ Omris lover Og alle praksisene til Ahabs hus blir opprettholdt, Og du følger deres råd. Derfor vil jeg overgi deg til ruin, Og dine innbyggere til hån, Og du skal tåle mitt folks spott."

7 Ve meg! For jeg er Som innhøstingen av sommerfrukt, som etterhøst av druehøsten: Det er ikke en drueklase å spise, Ingen moden fiken som jeg lengter etter. ² Den gudfryktige har forsvunnet fra landet, Og det er ingen rettskaffen blant menneskene. Alle ligger på lur etter blod; Hver av dem jakter på den andre med et nett. ³ Når det gjelder ondskap, gjør begge hender det godt. Lederen ber om bestikkelser, Også dommeren, og den store mannen taler sitt hjertes lyst— Slik planlegger de det sammen. ⁴ Den beste blant dem er som en tornebusk, Den mest rettferdige som en tornehekk. Den dagen du utpeker dine vektere, Din straff nærmer seg. Da vil deres forvirring oppstå. ⁵ Stol ikke på en nabo; Ha ikke tillit til en nær venn. Vokt dørråpningen til din munn For henne som ligger i dine armer. ⁶ Å sette en sønn mot sin far, en datter mot sin mor, og svigerdatter mot sin svigermor; En persons fiender er hans egne husfolk. ⁷ Men jeg vil se ivrig etter Herren; Jeg vil vente på min frelses Gud. Min Gud vil høre meg. ⁸ Ikke gled deg over meg, min motstander. Selv om jeg faller, vil jeg reise meg igjen; Selv om jeg bor i mørket, er Herren mitt lys. ⁹ Jeg vil tåle Herrens indignasjon Fordi jeg har syndet mot Ham, Inntil Han fører min sak og utfører rettferdighet for meg. Han vil føre meg ut til lyset, Og jeg vil se Hans rettferdighet. ¹⁰ Da vil min motstander se, Og skam vil dekke henne som sa til meg, "Hvor er Herren din Gud?" Mine øyne vil se på henne; På den tiden vil hun bli tråkket ned Som søle i gatene. ¹¹ Det vil være en tid for å bygge dine murer. På den dagen vil dine grenser bli utvidet. ¹² Det vil være en dag når folk vil komme til deg Fra Assyria og byene i Egypt, Fra Egypt helt til Eufrat, Selv fra hav til hav og fjell til fjell. ¹³ Og jorden vil bli øde på grunn av dens innbyggere, På grunn av deres onde gjerninger. ¹⁴ Gjeter Ditt folk med Din stav, Flokken av Din eiendom Som bor alene i skogen, Midt i en fruktbar mark. La dem beite i Basan og Gilead Som

Mika

i gamle dager. ¹⁵ Men akkurat som da du kom ut fra Egyptens land, Så vil jeg vise mine under for deg. ¹⁶ Nasjoner vil se og bli skamfulle Over all sin makt. De vil legge hånden på munnen, Deres ører vil bli døve. ¹⁷ De vil slikke støvet som en slange, Som krypdyr på jorden. De vil komme skjelvende ut av sine festninger; Til Herren vår Gud vil de komme i frykt, Og de vil være redde for Deg. ¹⁸ Hvem er en Gud som Deg, Som tilgir urett Og overser de

opprørske handlingene til resten av Sin eiendom? Han holder ikke fast på Sin vrede for alltid, Fordi Han gleder seg i nåde. ¹⁹ Han vil igjen vise medfølelse med oss; Han vil overvinne våre urettferdigheter. Ja, Du vil kaste alle deres synder I havets dyp. ²⁰ Du vil gi sannhet til Jakob Og nåde til Abraham, Som Du sverget til våre forfedre Fra gamle dager.

1 En uttalelse angående Nineve. Boken med synet til Nahum fra Elkosh.

² Herren er en sjalu og hevngjerrig Gud; Han er fylt med vrede og tar hevn på sine motstandere. Herren reserverer sin vrede for sine fiender. ³ Herren er sen til vrede og mektig i kraft; Han vil ikke la de skyldige være straffet. Hans vei er i virvelvinden og stormen, og skyene er støvet under hans føtter. ⁴ Han truer havet og tørker det opp; Han tørker opp alle elvene. Bashan og Karmel visner, og blomstene i Libanon falmer. ⁵ Fjellene skjelver foran ham, og åsene smelter bort. Jorden skjelver ved hans nærvær, verden og alle dens innbyggere. ⁶ Hvem kan motstå hans harme? Hvem kan tåle brenningen av hans vrede? Hans vrede er utøst som ild, og klippene knuses foran ham. ⁷ Herren er god, en festning i trengselstider; Han kjenner dem som søker tilflukt hos ham. ⁸ Men med en overveldende flom, vil han gjøre ende på stedet og forfølge sine fiender inn i mørket. ⁹ Hva enn som er planlagt mot Herren, vil han gjøre ende på; nød skal ikke oppstå en gang til. ¹⁰ De vil bli fanget i en floke av torner og overvunnet av sin drikk; de vil bli fortært som tørt halm. ¹¹ Fra deg, Nineve, har det kommet en som planlegger ond mot Herren, en ond rådgiver.

¹² Dette er hva Herren sier:

"Selv om de er i full styrke og talrike, vil de bli avskåret og gå bort. Selv om jeg har plaget deg, Juda, vil jeg ikke plage deg mer. ¹³ Nå vil jeg bryte deres åk fra din nakke og rive dine lenker i stykker." ¹⁴ Herren har gitt en befaling angående deg, Nineve: "Ditt navn skal ikke lenger bli videreført. Jeg vil ødelegge de utskårne bildene og avgudene i tempelet til dine guder. Jeg vil forberede din grav, for du er foraktelig." ¹⁵ Se, på fjellene, føttene til en som bringer gode nyheter, som forkynner fred! Feir dine høytider, Juda, og oppfyll dine løfter. Aldri mer skal de onde invadere deg; de er fullstendig ødelagt.

2 Den som sprer har kommet opp mot deg. Hold vakt over festningen, Vokt veien; Styrk ryggen din, Kall på all din styrke. ² For Herren vil gjenopprette Jakobs prakt Som Israels prakt, Selv om ødeleggere har lagt dem øde Og ødelagt deres vinstokker. ³ Skjoldene til hans krigere er skarlagenrøde, Soldatene er kledd i purpur,

Vognene skinner med blinkende metall Når han forbereder seg til å rykke frem, Og spyd av einer blir svingt. ⁴ Vognene raser vilt i gatene, De farer vilt på torgene; Deres utseende er som fakler, De farer hit og dit som lyn. ⁵ Han husker sine adelsmenn; De snubler i sin marsj, De skynder seg til hennes mur, Og skjermaket er forberedt. ⁶ Elveportene blir kastet opp, Og palasset skjelver. ⁷ Det er bestemt: Hun er blitt avkledd, hun er blitt bortført, Og hennes slavekvinner stønner som lyden av duer, Slår seg for brystet. ⁸ Selv om Ninive var som en vannpytt i sine dager, Nå flykter de; "Stopp, stopp," Men ingen vender tilbake. ⁹ Grip sølvet, Grip gullet! For det er ingen ende på skatten— Rikdommer fra alle slags ønskelige gjenstander. ¹⁰ Hun er tømt! Ja, hun er øde og ødelagt! Hjerter smelter og knær vakler! Skjelving er i alle lender! Alle ansikter har blitt bleke! ¹¹ Hvor er løvens hule Og beitemarken til de unge løvene, Hvor løven, løvinnen og løveungen streift, Uten noe som forstyrret dem? ¹² Løven rev nok for sine unger, Drepte tilstrekkelig for sine løvinner, Og fylte sine huler med bytte Og sine hi med revet kjøtt. ¹³ "Se, jeg er imot deg," erklærer hærskaenes Herre. "Jeg vil brenne opp hennes vogner i røyk, Et sverd vil fortære dine unge løver; Jeg vil eliminere ditt bytte fra landet, Og ikke lenger skal dine budbringeres stemme bli hørt."

3 Ve den blodige byen, full av løgn og plyndring; Byttet hennes viker aldri. ² Lyden av pisen, Lyden av hjulenes bulder, Galloperende hester Og hoppende vogner! ³ Ryttere som angriper, Sverd som blinker, spyd som skinner, Mange drepte, en mengde lik, Og det er ingen ende på de døde kroppene— De snubler over de døde kroppene! ⁴ Alt på grunn av den mange utuktige handlingen til skjøgen, Den sjarmerende, trollkvinnens elskerinne, Som selger nasjoner ved sin utukt, Og familier ved sine trolldomskunster. ⁵ "Se, jeg er imot deg," erklærer hærskaenes Herre; "Og jeg vil løfte opp skjørtene dine over ansiktet ditt, Og vise din nakenhet for nasjonene, Og din skam for rikene. ⁶ Jeg vil kaste skam over deg Og gjøre deg foraktet, Og sette deg opp som et skue. ⁷ Og det skal skje at alle som ser deg Vil vike unna deg og si, 'Nineve er ødelagt! Hvem vil vise henne medfølelse?' Hvor skal jeg finne trøstere for deg?" ⁸ Er du bedre enn No-Amon, Som lå ved Nilens kanaler, Omgitt av vann, Hvis voll var havet, Hvis

Nahum

mur besto av havet? ⁹ Kusj var hennes styrke, også Egypt uten grenser. Put og Lubim var blant hennes hjelpere. ¹⁰ Likevel ble hun en flyktning, Hun gikk i fangenskap; Også hennes små barn ble knust i stykker Ved hodet av hver gate; De kastet lodd om hennes ærefulle menn, Og alle hennes store menn ble bundet med lenker. ¹¹ Du også vil bli overvunnet, Du vil bli skjult. Du også vil søke ly fra fienden. ¹² Alle dine festninger er som fikentrær med moden frukt— Når de ristes, faller de i munnen på den som eter. ¹³ Se, dine soldater er som kvinner! Portene til ditt land er vidåpne for dine fiender; Ild fortærer dine portstenger. ¹⁴ Hent vann til deg selv for beleiringen! Styrk dine festninger! Gå inn i leiren og tråkk mørtelen! Ta tak i teglformen! ¹⁵ Der vil ilden fortære deg, Sverdet vil hugge deg ned; Det vil fortære deg som

gresshoppene. Mangfoldiggjør deg som den krypende gresshoppene, Mangfoldiggjør deg som den vandrende gresshoppene. ¹⁶ Du har gjort dine handelsmenn mer tallrike enn himmelens stjerner— Den krypende gresshoppene kaster sin hud og flyr bort. ¹⁷ Dine hoffmenn er som gresshopper, Dine embetsmenn som en sverm av gresshopper Som slår leir i steinmurene på en kald dag— Solen stiger opp, og de flyr, Og stedet hvor de er, er ikke kjent. ¹⁸ Dine hyrder sover, Assyrias konge; Dine edle ligger nede. Ditt folk er spredt på fjellene, Og det er ingen som samler dem. ¹⁹ Det er ingen lindring for ditt fall, Ditt sår er uhelbredelig. Alle som hører om deg Vil klappe i hendene over deg, For over hvem har ikke din ondskap gått kontinuerlig?

1 Det utsagn som profeten Habakkuk skuet.
² Hvor lenge, Herre, skal jeg rope om hjelp, og du hører ikke? Jeg roper til deg: "Vold!" men du frelser ikke. ³ Hvorfor lar du meg se urett, og hvorfor ser du passivt på ondskap? Ødeleggelse og vold er foran meg; strid og trette oppstår. ⁴ Derfor er loven uten kraft, og rettferdighet kommer aldri fram. De ugudelige omringer de rettferdige, så rettferdigheten blir forvrengt. ⁵ "Se blant nasjonene, observer, og bli forbløffet. For jeg gjør en gjerning i dine dager som du ikke ville tro om det ble fortalt. ⁶ For se, jeg reiser opp babylonerne, det fryktelige og raske folket, som marsjerer gjennom hele jorden for å ta boliger som ikke er deres egne. ⁷ De er fryktingytende og skremmende; deres rettferdighet og verdighet kommer fra dem selv. ⁸ Deres hester er raskere enn leoparder, mer fryktingytende enn kveldsulver. Deres ryttere presser på stolt; deres ryttere kommer fra det fjerne. De flyr som en ørn som haster for å sluke. ⁹ De kommer alle for vold, deres ansikter vendt fremover. De samler fanger som sand. ¹⁰ De spotter konger og gjør fyrster til latter. De ler av hver festning, for de hoper opp jord og tar den. ¹¹ Så feier de forbi som vinden og går videre. Men de er skyldige menn, hvis egen styrke er deres gud." ¹² Er du ikke fra evighet, Herre min Gud, min Hellige? Du skal ikke forgå. Herre, du har utnevnt dem til dom, og du, O Klippe, har fastsatt dem for tilrettevisning. ¹³ Dine øyne er for rene til å se det onde, og du kan ikke se på urett med velvilje. Hvorfor ser du på dem som handler forrædersk? Hvorfor er du stille når de ugudelige sluker dem som er mer rettferdige enn de? ¹⁴ Du har gjort menneskene som havets fisker, som kryp som ikke har noen hersker. ¹⁵ Fienden bringer dem alle opp med en krok, han drar dem ut med sitt nett, han samler dem i sitt garn; så han gleder seg og er glad. ¹⁶ Derfor ofrer han til sitt nett og bringer ofre til sitt garn; for ved dem nyter han overflod, og hans mat er rikelig. ¹⁷ Skal han da fortsette å tømme sitt nett, og nådeløst drepe nasjoner for alltid?

2 Jeg vil ta min plass på vaktposten Og stille meg på vaktårnet; Jeg vil se etter hva Han vil si til meg, Og hvordan jeg skal svare når jeg blir irrettesatt.

² Da svarte Herren meg og sa,

"Skriv ned dette synet. Skriv det tydelig på tavler, Så den som leser det kan løpe. ³ For synet vil gå i oppfyllelse til sin fastsatte tid; Det haster mot målet og vil ikke svikte. Om det drøyer, vent på det; For det vil sikkert komme, det vil ikke være sent. ⁴ "Se, den stolte, Hans sjel er ikke oppriktig i ham; Men den rettferdige skal leve ved sin tro. ⁵ Dessuten, vin bedrar en stolt mann, Slik at han ikke når sitt mål. Han utvider sitt begjær som dødsriket, Og han er som døden, aldri fornøyd. Han samler også til seg alle nasjonene Og samler til seg alle folkene.

⁶ Vil ikke alle disse ta opp en hånsang mot ham,

Selv et ordspråk og insinuasjon mot ham og si, "Ve ham som øker det som ikke er hans— Hvor lenge— Og gjør seg rik med gjeld!" ⁷ Vil ikke de du skylder reise seg plutselig, Og de som krever inn fra deg våkne? Sannelig, du vil bli et bytte for dem. ⁸ Siden du har plyndret mange nasjoner, Vil alle de gjenværende folkene plyndre deg— På grunn av menneskeblod og vold gjort mot landet, Mot byen og alle dens innbyggere. ⁹ Ve ham som oppnår urettferdig vinning for sitt hus, For å sette sitt rede høyt, For å unnsnippe fra katastrofens rekkevidde! ¹⁰ Du har lagt en skammelig plan for ditt hus Ved å føre mange folk til ruin; Så du synder mot deg selv. ¹¹ For steinen vil rope ut fra veggen, Og bjelken vil svare fra rammen. ¹² Ve ham som bygger en by med blod, Og grunnlegger en by med vold! ¹³ Er det ikke virkelig fra Herren, hærskares Gud At folkene arbeider bare for ild, Og nasjonene blir trette for ingenting? ¹⁴ For jorden skal fylles Med kunnskapen om Herrens herlighet, Som vannene dekker havet. ¹⁵ Ve ham som får sin nabo til å drikke; Til deg som blander i din gift, Selv for å gjøre dine naboer drukne For å se på deres nakenhet! ¹⁶ Du vil bli fylt med skam i stedet for ære. Drikk, du selv, og avdekk din egen nakenhet! Begeret i Herrens høyre hånd vil komme rundt til deg, Og fullstendig vanære vil komme over din herlighet. ¹⁷ For volden gjort mot Libanon vil overvelde deg, Og ødeleggelsen av dyrene som du skremte dem med, På grunn av menneskeblod og vold gjort mot landet, Mot byen og alle dens innbyggere. ¹⁸ Hva verdi har et utskåret bilde når dets skaper har skåret det, Et støpt metallbilde, en lærer av falskhet? For dets skaper stoler på sitt eget håndverk Når han former stumme avguder. ¹⁹

Habakkuk

Ve ham som sier til et stykke tre, "Våk opp!" Til en stum stein, "Reis deg!" Kan det være din lærer? Se, det er overtrukket med gull og sølv, Men det er ingen ånd i det i det hele tatt. ²⁰ Men Herren bor i sitt hellige tempel. La hele jorden være stille for Ham."

3 Bønnen om forbønn av profeten Habakkuk, satt til Shigionoth.

² Herre, jeg har hørt om Din ry, og jeg er i ærefrykt for Dine gjerninger, Herre. Gjenoppliv dem i vår tid, i våre dager gjør dem kjent; i Din vrede husk barmhjertighet. ³ Gud kom fra Teman, og Den Hellige fra Paran-fjellet. Sela Hans hertighet dekket himlene, og Hans pris fylte jorden. ⁴ Hans stråleglans var som sollyset; stråler blinket fra Hans hånd, der Hans kraft var skjult. ⁵ Plage gikk foran Ham, og pest fulgte Hans skritt. ⁶ Han sto, og jorden ristet; Han så, og nasjonene skalv. De evige fjell ble knust, de eldgamle høyder sank sammen. Hans stier er evige. ⁷ Jeg så teltene til Kusjan i nød, og teltgardinene til Midjan skalv. ⁸ Var Herren sint på elvene? Var Din vrede mot bekkene? Raste Du mot havet da Du red på Dine hester og Dine frelsesvogner? ⁹ Du avdekket Din bue, og kalte på mange piler. Sela Du kløvde jorden med elver. ¹⁰ Fjellene så Deg og vred seg; vannstrømmer feide

forbi. Dypet hevet sin røst, og løftet sine bølger høyt. ¹¹ Sol og måne sto stille på sine steder ved lyset av Dine flygende piler, ved glansen av Ditt blinkende spyd. ¹² I vrede marsjerte Du gjennom jorden; i sinne tresket Du nasjonene. ¹³ Du gikk ut for å frelse Ditt folk, for å frelse Din salvete. Du knuste hodet til ondskapens hus, la ham bar fra fot til nakke. Sela ¹⁴ Med hans eget spyd gjennomboret Du hodet til hans krigere. De stormet ut for å spre oss, hoverende som om de skulle sluke de undertrykte i hemmelighet. ¹⁵ Du red over havet med Dine hester, og rørte opp de mektige vannene. ¹⁶ Jeg hørte, og mitt hjerte banket; mine lepper skalv ved lyden. Forråtnelse krøp inn i mine bein, og mine ben skalv. Likevel vil jeg vente stille på nødens dag som skal komme over folket som invaderer oss. ¹⁷ Selv om fikentreet ikke blomstrer, og det ikke er druer på vintreet; selv om olivenavlingen svikter, og markene ikke gir mat; selv om flokken forsvinner fra innhegningen, og det ikke er storfe i fjøsene, ¹⁸ likevel vil jeg finne glede i Herren, jeg vil fryde meg i Gud min Frelser. ¹⁹ Den Suverene Herre er min styrke; Han gjør mine føtter som hjortens føtter, og gjør meg i stand til å gå på høydene.

For korlederen, på mine strengeinstrumenter.

Sefanja

1 Herrens ord som kom til Sefanja, sønn av Kusji, sønn av Gedalja, sønn av Amarja, sønn av Hiskia, i tiden til Josjia, sønn av Amon, konge av Juda:

² "Jeg skal fullstendig feie bort alt fra jordens overflate," sier Herren. ³ "Jeg vil feie bort både mennesker og dyr; jeg vil fjerne himmelens fugler og havets fisker, og ruinene sammen med de ugudelige. Jeg vil utrydde menneskene fra jordens overflate," sier Herren. ⁴ "Jeg vil rekke ut min hånd mot Juda og mot alle innbyggerne i Jerusalem. Jeg vil utrydde enhver rest av Baal fra dette stedet, og navnene på de avgudsdyrkende prestene sammen med de andre prestene. ⁵ De som bøyer seg på hustakene for himmelens hær, og de som bøyer seg og sverger ved Herren og også sverger ved Milkom, ⁶ de som har vendt seg bort fra å følge Herren og verken har søkt Herren eller spurt ham." ⁷ Vær stille for Herren Gud, for Herrens dag er nær. Herren har forberedt et offer; han har helliget sine gjester. ⁸ "På Herrens offers dag, vil jeg straffe fyrstene, kongens sønner, og alle som bærer fremmed kledning. ⁹ På den dagen vil jeg straffe alle som hopper over dørterskelen, som fyller sin herres hus med vold og svik. ¹⁰ "På den dagen," sier Herren, "skal et rop høres fra Fiskerporten, klage fra den andre bydelen, og et høyt brak fra høydene. ¹¹ Klag, dere som bor i markedsdistriktet, for alle deres kjøpmenn vil bli utryddet; alle som veier ut sølv vil bli kuttet av. ¹² På den tiden vil jeg gjennomføre Jerusalem med lamper og straffe de som er selvtilfredse, som vin som ligger på bunnfallet, som sier i sine hjerter, 'Herren vil ikke gjøre noe, verken godt eller ondt.' ¹³ Deres rikdom vil bli plyndret, deres hus lagt øde. Selv om de bygger hus, skal de ikke bo i dem; selv om de planter vingårder, skal de ikke drikke vinen derfra." ¹⁴ Herrens store dag er nær —nær og kommer raskt. Ropet på Herrens dag er bittert; krigeren roper sitt kamprop. ¹⁵ Den dagen vil være en vredens dag, en dag med trengsel og angst, en dag med ødeleggelse og øde, en dag med mørke og dysterhet, en dag med skyer og tett mørke, ¹⁶ en dag med trompet og kamprop mot de befestede byene og mot de høye hjørnetårnene. ¹⁷ "Jeg vil bringe trengsel over menneskene, så de skal gå som blinde, fordi de har syndet mot Herren. Deres blod skal bli utøst som støv og deres kjøtt som møkk. ¹⁸ Verken deres sølv eller deres gull vil

kunne redde dem på Herrens vredes dag. I hans sjalusibrann skal hele jorden bli fortært, for han vil gjøre en fullstendig ende, ja, en skremmende en, på alle jordens innbyggere.

2 Samle dere, ja, kom sammen, Du skamløse nasjon, ² Før dekretet er oppfylt— Dagen farer forbi som agner— Før Herrens brennende vrede kommer over dere, Før Herrens vredes dag kommer over dere. ³ Søk Herren, Alle dere ydmyke på jorden Som har holdt Hans bud; Søk rettferdighet, søk ydmykhet. Kanskje vil dere forbli skjult På Herrens vredes dag.

⁴ For Gaza skal bli forlatt, Og Askalon skal bli en ødemark; Asdod skal bli drevet ut ved middagstid, Og Ekron skal bli rykket opp med roten. ⁵ Ve innbyggerne ved kysten, Kretittenes folk! Herrens ord er mot dere, Kana'an, filisternes land; Og jeg vil fjerne dere Så det ikke blir noen innbygger igjen. ⁶ Således skal kysten bli til beiteland, Med enger for hyrder og innhegninger for flokker. ⁷ Og kysten skal være For resten av Judas hus, De skal drive flokker der; I husene i Askalon skal de legge seg om kvelden, For Herren deres Gud skal ta seg av dem Og gjenopprette deres formue.

⁸ "Jeg har hørt Moabs hån Og ammonittenes hånende ord, Med hvilke de har hånet Mitt folk Og skrytt mot deres område. ⁹ Derfor, så sant jeg lever," sier hærskaenes Herre, Israels Gud, "Moab skal sannelig bli som Sodoma, Og ammonittene som Gomorra— Et sted besatt av ugress og saltgruver, Og en permanent ødemark. Resten av Mitt folk skal plyndre dem, Og resten av Mitt folk skal arve dem." ¹⁰ Dette skal de få i gjengjeld for sin arroganse, Fordi de har hånet og skrytt Mot hærskaenes Herres folk. ¹¹ Herren skal være fryktinngytende for dem, For Han skal redusere alle jordens guder; Og alle nasjonenes kystland skal bøye seg for Ham, Hver fra sitt eget sted.

¹² "Også dere, kusjitter, Skal bli drept av Mitt sværd."

¹³ Og Han skal strekke ut sin hånd mot nord Og bringe Assyria ned, Og Han skal gjøre Ninive til en ødemark, Tørr som ørkenen. ¹⁴ Flokker skal legge seg midt i henne, Alle dyr som går i flokker; Både pelikanen og pinnsvinet Skal tilbringe natten på toppen av hennes søyler; Fugler skal synge i vinduet, Ødeleggelse skal være på terskelen; For

Sefanja

Han har avdekket sedertreverket. ¹⁵ Dette er den selvsikre byen Som bor trygt, Som sier i sitt hjerte, "Jeg er, og det er ingen ved siden av meg." Hvordan har hun blitt en ødemark, Et hvilested for dyr! Alle som går forbi henne skal plystre Og vifte med hånden i forakt.

3 Ve den opprørske og urene, Den undertrykkende byen! ² Hun lyttet ikke til noen røst, Hun tok ikke imot tilrettevisning. Hun satte ikke sin lit til Herren, Hun nærmet seg ikke sin Gud. ³ Hennes høvdinger er brølende løver, Hennes dommere er ulver om kvelden; De lar ingenting bli igjen til morgenen. ⁴ Hennes profeter er arrogante, bedragerske menn; Hennes prester har vanhelliget helligdommen, De har krenket loven. ⁵ Herren er rettferdig i hennes midte; Han gjør ingen urett. Hver morgen bringer Han sin rettferdighet fram i lyset; Han svikter ikke. Men den urettferdige kjenner ingen skam.

⁶ "Jeg har fjernet nasjoner; Deres hjørnetårn står forlatt. Jeg har ødelagt deres gater, Uten at noen passerer forbi; Deres byer ligger i ruiner, Uten en person, uten en innbygger. ⁷ Jeg sa, 'Du vil sikkert frykte Meg, Du vil ta imot tilrettevisning.' Så hennes bolig ikke vil bli ødelagt I samsvar med alt Jeg har bestemt for henne. I stedet var de ivrige etter å forderve alle sine gjerninger. ⁸ Derfor vent på Meg," erklærer Herren, "For den dagen da Jeg står opp som vitne. Ja, Min beslutning er å samle nasjoner, Å samle riker, Å utøse over dem Min harme, All Min brennende vrede; For hele jorden skal fortæres Av ilden fra Min nidkjærhet.

⁹ For da vil Jeg gi folkene Ren tale, Slik at alle kan påkalle Herrens navn, For å tjene Ham sammen. ¹⁰

Fra bortenfor elvene i Kusj Mine tilbedere, datteren av Mitt spredte folk, Vil bringe Mine offergaver. ¹¹ På den dagen skal du ikke føle skam På grunn av alle dine gjerninger Ved hvilke du har gjort opprør mot Meg; For da vil Jeg fjerne fra deg De som feirer i stolthet, Og du ikke aldri mer være arrogant på Mitt hellige fjell. ¹² Men Jeg vil la bli igjen blant deg Et ydmykt og lavmælt folk, Og de skal finne tilflukt i Herrens navn. ¹³ Israels rest skal ikke gjøre urett Eller tale løgn, Og det skal ikke finnes en bedragersk tunge I deres munn; For de skal beite og legge seg ned Uten at noen gjør dem redde." ¹⁴ Syng av glede, datter av Sion! Rop i triumf, Israel! Fryd deg og jubel av hele ditt hjerte, Datter av Jerusalem! ¹⁵ Herren har løftet sine dommer mot deg, Han har drevet bort dine fiender. Israels konge, Herren, er i din midte; Du skal ikke lenger frykte ulykke. ¹⁶ På den dagen skal det bli sagt til Jerusalem: "Vær ikke redd, Sion; La ikke dine hender bli svake. ¹⁷ Herren din Gud er i din midte, En mektig kriger som frelser. Han vil fryde seg over deg med glede, Han vil være stille i sin kjærlighet, Han vil juble over deg med frydefull sang. ¹⁸ Jeg vil samle dem som sørger over de fastsatte høytidene— De kom fra deg, Sion; Eksilets skam er en byrde for dem. ¹⁹ Se, Jeg vil handle på den tiden Mot alle dine undertrykkere; Jeg vil frelse de som er halte Og samle de spredte, Og Jeg vil forvandle deres skam til lovprisning og berømmelse På hele jorden. ²⁰ På den tiden vil Jeg føre deg inn, Selv på den tiden når Jeg samler deg sammen; Ja, Jeg vil gjøre deg berømt og lovprist Blant alle jordens folk, Når Jeg gjenoppretter din lykke for dine øyne," Sier Herren.

Haggai

1 I det andre året av kong Darius, på den første dagen i den sjette måneden, kom Herrens ord gjennom profeten Haggai til Serubabel, sønn av Sjealtiel, stattholderen i Juda, og til Josva, sønn av Jehozadak, ypperstepresten, og sa, ² "Dette sier Herren, hærskaresnes Gud:

"Dette folket sier: "Tiden er ennå ikke kommet for å bygge Herrens hus.""

³ Da kom Herrens ord gjennom profeten Haggai og sa,

⁴ *"Er det tid for dere å bo i deres bordkledde hus, mens dette huset ligger i ruiner?"*

⁵ Dette er hva Herren, hærskaresnes Gud, sier:

"Legg merke til deres veier. ⁶ Dere har sådd mye, men høstet lite. Dere spiser, men blir aldri mette. Dere drikker, men får aldri nok. Dere kler dere, men ingen blir varm. Og den som tjener lønn, gjør det for å legge den i en pung med hull."

⁷ Herren, hærskaresnes Gud, sier dette:

"Legg merke til deres veier. ⁸ Gå opp i fjellene, hent tømmer og bygg tempelet, så jeg kan ha behag i det og bli æret," sier Herren. ⁹ "Dere så etter mye, men se, det ble lite; og da dere brakte det hjem, blåste jeg det bort. Hvorfor?" erklærer Herren, hærskaresnes Gud. "På grunn av mitt hus, som ligger i ruiner, mens hver av dere er opptatt med sitt eget hus. ¹⁰ Derfor har himmelen holdt tilbake sin dug og jorden sin grøde på grunn av dere. ¹¹ Jeg kalte på tørke over landet og fjellene, over kornet, den nye vinen, oljen, og over alt som jorden produserer, over mennesker og husdyr, og over alt arbeidet av deres hender."

¹² Da adlød Serubabel, sønn av Sjealtiel, og Josva, sønn av Jehozadak, ypperstepresten, sammen med hele resten av folket, Herrens, deres Guds, røst og ordene fra profeten Haggai, slik Herren deres Gud hadde sendt ham. Og folket fryktet Herren. ¹³ Da leverte Haggai, Herrens budbærer, Herrens budskap til folket og sa,

"Jeg er med dere,"

erklærer Herren." ¹⁴ Så vekket Herren opp ånden til Serubabel, sønn av Sjealtiel, stattholderen i Juda, og ånden til Josva, sønn av Jehozadak, ypperstepresten, og ånden til hele resten av folket; og de kom og

begynte arbeidet på huset til Herren, hærskaresnes Gud, deres Gud, ¹⁵ på den tjuetjette dagen i den sjette måneden, i det andre året av kong Darius.

2 På den tjuetjette dagen i den sjuende måneden kom Herrens ord gjennom profeten Haggai, og det lød:

² «Tal til Serubabel, Sjealtiels sønn, stattholderen i Juda, og til Josva, Jehosadaks sønn, ypperstepresten, og til resten av folket, og si: ³ 'Hvem blant dere er igjen som så dette huset i dets tidligere herlighet? Hvordan ser det ut for dere nå? Ser det ikke ut som ingenting i sammenligning? ⁴ Men vær nå sterk, Serubabel,' erklærer Herren. 'Vær sterk, Josva, Jehosadaks sønn, ypperstepresten. Vær sterke, alle dere folk i landet,' erklærer Herren, 'og arbeid; for jeg er med dere,' erklærer hærskaresnes Herre. ⁵ 'Dette er løftet jeg ga dere da dere kom ut av Egypt. Min Ånd forblir blant dere; frykt ikke.' ⁶ For så sier hærskaresnes Herre: 'Om en liten stund vil jeg igjen ryste himmelen og jorden, havet og det tørre land. ⁷ Jeg vil ryste alle nasjoner, og skattene fra alle nasjoner vil komme, og jeg vil fylle dette huset med herlighet,' sier hærskaresnes Herre. ⁸ 'Sølv og gullet tilhører meg,' erklærer hærskaresnes Herre. ⁹ 'Herligheten til dette siste huset vil bli større enn det første,' sier hærskaresnes Herre. 'Og på dette stedet vil jeg gi fred,' erklærer hærskaresnes Herre.'"

¹⁰ På den tjuetjette dagen i den niende måneden, i det andre året til Darius, kom Herrens ord til profeten Haggai, og det lød:

¹¹ «Dette er hva hærskaresnes Herre sier: 'Rådfør dere med prestene for veiledning: ¹² Hvis noen bærer hellig kjøtt i folden av sitt klesplagg, og berører brød, stuving, vin, olje eller annen mat, blir det helliggjort?'"

Prestene svarte: «Nei.» ¹³ Så sa Haggai,

«Hvis noen som er blitt uren ved kontakt med et lik berører noen av disse tingene, blir det urent?»

Og prestene svarte,

«Ja, det blir urent.»

¹⁴ Så sa Haggai,

Haggai

«'Slik er det med dette folket og denne nasjonen i mine øyne,' erklærer Herren. 'Uansett hva de gjør og hva de ofrer, er det urent. ¹⁵ Gi nå nøye akt på dette fra denne dagen og framover: tenk over hvordan ting var før en stein ble lagt på en annen i Herrens tempel. ¹⁶ Når noen kom til en haug og forventet tjue mål, var det bare ti. Når noen gikk til en vinpresse for å trekke femti mål, var det bare tjue. ¹⁷ Jeg rammet alt arbeidet av deres hender med kornbrann, meldugg og hagl, men dere vendte ikke tilbake til meg,' erklærer Herren. ¹⁸ 'Fra denne dagen og framover, fra den tjuefjerde dagen i den niende måneden, gi nøye akt på dagen da grunnvollen til Herrens tempel ble lagt.

Tenk over:

¹⁹ Er det noe frø igjen i låven? Inntil nå har vintreet, fikentreet, granateplet og oliventreet ikke båret frukt. Men fra denne dagen vil jeg velsigne dere.”

²⁰ Herrens ord kom til Haggai en gang til på den tjuefjerde dagen i måneden, og det lød:

²¹ «Gi Serubabel, stattholderen i Juda, dette budskapet: 'Jeg vil snart ryste himmelen og jorden.

²² Jeg vil styrte tronen til kongedømmene og ødelegge makten til nasjonenes kongedømmer. Jeg vil styrte vogner og deres ryttere; hester og deres ryttere vil falle, hver ved sin brors sverd. ²³ 'På den dagen,' erklærer hærskaenes Herre, 'vil jeg ta deg, min tjener Serubabel, Sjealtiels sønn,' erklærer Herren, 'og jeg vil gjøre deg som min signetring, for jeg har utvalgt deg,' erklærer hærskaenes Herre.”

Sakarja

1 I den åttende måneden i det andre året til Dareios kom Herrens ord til profeten Sakarja, sønn av Berekja, sønn av Iddo, og sa: ² "Herren var meget vred på deres fedre. ³ Derfor skal du si til dem: Så sier Herren, hærskaresnes Gud: 'Vend om til Meg,' sier Herren, hærskaresnes Gud, 'så vil Jeg vende om til dere,' sier Herren, hærskaresnes Gud. ⁴ Vær ikke som deres fedre, som de tidligere profetene forkynte for: Så sier Herren, hærskaresnes Gud: 'Vend om fra deres onde veier og deres onde gjerninger.' Men de lyttet ikke eller aktet på Meg," sier Herren. ⁵ "Dine fedre, hvor er de? Og profetene, lever de for evig? ⁶ Men har ikke Mine ord og Mine forskrifter, som Jeg befalte Mine tjenere profetene, innhentet deres fedre? Da omvendte de seg og sa: 'Som Herren, hærskaresnes Gud, har bestemt å gjøre med oss etter våre veier og gjerninger, slik har Han gjort med oss.'" ⁷ På den tjuefjerde dagen i den ellevte måneden, som er måneden Sjebat, i det andre året til Dareios, kom Herrens ord til profeten Sakarja, sønn av Berekja, sønn av Iddo, som følger: ⁸ Jeg så om natten, og se, en mann som red på en rød hest, sto blant myrtetrærne i dalen, med røde, brunflekete og hvite hester bak seg. ⁹ Da sa jeg: "Hva er dette, herre?" Og engelen som talte med meg sa: "Jeg vil vise deg hva dette er." ¹⁰ Mannen som sto blant myrtetrærne svarte: "Dette er de som Herren har sendt for å patruljere jorden." ¹¹ Og de rapporterte til Herrens engel som sto blant myrtetrærne: "Vi har patruljert jorden, og se, hele jorden er stille og rolig." ¹² Da sa Herrens engel: "Hærskaresnes Gud, hvor lenge vil Du holde tilbake din barmhjertighet fra Jerusalem og Judas byer, som Du har vært vred på i disse sytti årene?" ¹³ Og Herren svarte engelen som talte med meg med nådige og trøstende ord. ¹⁴ Så sa engelen som talte med meg: "Forkynn, og si: Så sier Herren, hærskaresnes Gud: 'Jeg er meget nidkjær for Jerusalem og Sion, ¹⁵ og jeg er meget vred på de nasjonene som lever i ro; for mens jeg bare var litt vred, forverret de ulykken.' ¹⁶ Derfor, så sier Herren: 'Jeg vil vende tilbake til Jerusalem med barmhjertighet; Mitt hus skal bygges i det,' sier Herren, hærskaresnes Gud, 'og en målesnor skal strekkes over Jerusalem.' ¹⁷ Forkynn videre, og si: Så sier Herren, hærskaresnes Gud: 'Mine byer skal igjen flytte over av velstand, og Herren skal igjen trøste Sion og velge Jerusalem.'" ¹⁸ Da løftet jeg mine øyne og så, og se, det var fire horn. ¹⁹ Så spurte jeg engelen som talte med meg: "Hva er dette?" Og

han sa: "Dette er hornene som har spredt Juda, Israel og Jerusalem." ²⁰ Og Herren viste meg fire håndverkere. ²¹ Jeg spurte: "Hva kommer disse for å gjøre?" Og han sa: "Dette er hornene som har spredt Juda så ingen løfter hodet; men håndverkerne har kommet for å skremme dem, for å kaste ned hornene til de nasjonene som har løftet opp sine horn mot Judas land for å spre det."

2 Så løftet jeg mine øyne og så, og se, det var en mann med en målesnor i hånden. ² Jeg spurte: "Hvor går du hen?" Han svarte: "For å måle Jerusalem, for å finne ut hvor bredt og hvor langt det er." ³ Og se, engelen som talte med meg var i ferd med å gå bort, og en annen engel kom for å møte ham. ⁴ Han sa til ham: "Løp, fortell den unge mannen, 'Jerusalem skal være bebodd som en by uten murer på grunn av mengden av mennesker og buskap i den.' ⁵ For jeg," erklærer Herren, 'vil være en mur av ild rundt henne, og jeg vil være hennes herlighet innenfor.'" ⁶ "Kom! Flykt fra landet i nord," erklærer Herren, "for jeg har spredt dere til himmelens fire vinder," erklærer Herren. ⁷ "Kom, Sion! Røm, dere som bor hos Datter Babylon!" ⁸ For dette er hva Herren, hærskaresnes Gud, sier: "Etter herlighet har sendt meg mot de nasjonene som har plyndret dere—for den som rører dere, rører Hans øyensten— ⁹ Jeg vil visse svinge min hånd over dem så deres slaver skal plyndre dem. Da skal dere vite at Herren, hærskaresnes Gud, har sendt meg. ¹⁰ "Rop av glede og vær glad, Datter Sion. For se, jeg kommer, og jeg vil bo blant dere," erklærer Herren. ¹¹ "Mange nasjoner skal slutte seg til Herren på den dagen og bli mitt folk. Jeg vil bo blant dere, og dere skal vite at Herren, hærskaresnes Gud, har sendt meg til dere. ¹² Herren vil ta Judea i eie som sin del i det hellige landet og vil igjen velge Jerusalem. ¹³ Vær stille for Herren, all menneskehet, for Han har reist seg fra sin hellige bolig."

3 Så viste han meg Josva, ypperstepresten, som sto foran Herrens engel, med Satan plassert ved hans høyre side for å komme med anklager mot ham. ² Herren sa til Satan: "Herren refser deg, Satan! Herren, som har utvalgt Jerusalem, refser deg! Er ikke dette en brann som er revet ut av ilden?" ³ Nå var Josva kledd i skitne klær mens han sto foran engelen. ⁴ Engelen sa til dem som sto foran ham: "Fjern de skitne klærne hans." Så sa han til Josva: "Se, jeg har tatt bort din misgjerning, og jeg

vil kle deg i rike klær.”⁵ Da sa jeg: “Sett en ren turban på hodet hans.” Så satte de en ren turban på hodet hans og kledde ham, mens Herrens engel sto ved siden av.⁶ Herrens engel ga denne befaling til Josva: ⁷ “Dette sier Herren, hærskaresnes Gud: ‘Hvis du vil vandre på mine veier og holde mine forskrifter, da skal du styre mitt hus og ha tilsyn med mine forgårder, og jeg vil gi deg adgang blant dem som står her.’”⁸ “Hør, yppersteprest Josva, du og dine ledsagere som sitter foran deg, som er menn som er symboler på det som skal komme: Jeg vil føre fram min tjener, Spiren.”⁹ Se, steinen jeg har lagt foran Josva! På den ene steinen er det sju øyne, og jeg vil gravere en inskripsjon på den,’ sier Herren, hærskaresnes Gud, ‘og jeg vil fjerne denne landets misgjerning på én dag.’”¹⁰ “På den dagen,’ erklærer Herren, hærskaresnes Gud, ‘vil hver av dere invitere sin nabo til å sitte under sin vinstokk og fikentre.’”

4 Så kom engelen som hadde samtalt med meg tilbake og vekket meg, som en som blir vekket fra søvn.² Han spurte meg: «Hva ser du?» Jeg svarte: «Jeg ser en lysestake, helt av gull, med en skål på toppen og syv lamper på den, med syv rør til lampene på toppen.»³ Også er det to oliventrær ved den, ett på høyre side av skålen og det andre på venstre side.»⁴ Jeg spurte engelen som talte med meg: «Hva er dette, herre?»⁵ Engelen som talte med meg svarte: «Vet du ikke hva dette er?» Jeg sa: «Nei, herre.»⁶ Så sa han til meg: «Dette er Herrens ord til Serubabel: ‘Ikke ved makt eller ved kraft, men ved min Ånd,’ sier Herren, hærskaresnes Gud.’”⁷ ‘Hva er du, mektige fjell? Foran Serubabel skal du bli til jevnt land. Han skal bringe fram sluttsteinen med rop av “Nåde, nåde til den!”’”⁸ Budskapet fra Herren kom til meg, og sa: ⁹ «Serubabels hender har lagt grunnvollen til dette huset; hans hender skal også fullføre det. Da skal du vite at Herren, hærskaresnes Gud, har sendt meg til dere.’”¹⁰ For hvem har foraktet den lille begynnelses dag? Disse syv skal glede seg når de ser blylodd i Serubabels hånd—de er Herrens øyne som farer over hele jorden.»¹¹ Så spurte jeg ham: «Hva er disse to oliventrærne på høyre og venstre side av lysestaken?»¹² Og jeg spurte igjen: «Hva er disse to olivengrenene ved siden av de to gullrørene som heller ut den gyldne oljen?»¹³ Han svarte: «Vet du ikke hva dette er?» Jeg sa: «Nei, herre.»¹⁴ Da forklarte han: «Dette er de to salvede som står for Herrens, hele jordens, nærvær.»

5 Jeg løftet mine øyne igjen og så, og se, det var en flygende bokrull.² Og han sa til meg: «Hva ser du?» Jeg svarte: «Jeg ser en flygende bokrull; dens lengde er tjue alen og dens bredde ti alen.»³ Da sa han til meg: «Dette er forbannelsen som går ut over hele landet; for hver den som stjeler, skal bli fjernet i henhold til skriften på den ene siden, og hver den som sverger falskt, skal bli fjernet i henhold til skriften på den andre siden.’”⁴ ‘Jeg vil sende den ut,’ erklærer Herren, hærskaresnes Gud, ‘og den skal gå inn i tyvens hus og inn i huset til den som sverger falskt ved mitt navn. Den skal bli i det huset og ødelegge det med dets tømmer og steiner.’”⁵ Da kom engelen som talte med meg fram og sa: «Løft dine øyne nå og se hva dette er som går ut.»⁶ Og jeg spurte: «Hva er det?» Han svarte: «Dette er kurven som går ut.» Og han la til: «Dette er deres ondskap over hele landet.’”⁷ Og se, et blylokk ble løftet opp, og det var en kvinne som satt inne i kurven.⁸ Han sa: «Dette er ondskapen,» og han dyttet henne tilbake i kurven og kastet blyknotten over åpningen.⁹ Så løftet jeg blikket og så to kvinner komme ut med vinden i sine vinger; de hadde vinger som en stork, og de løftet kurven mellom jorden og himmelen.¹⁰ Jeg spurte engelen som talte med meg: «Hvor bærer de kurven?»¹¹ Han svarte: «For å bygge et hus for den i landet Sinear; og når det er klart, skal det settes der på sin egen sokkel.»

6 Jeg løftet øynene mine igjen og så fire vogner komme ut fra mellom to fjell—fjell laget av bronse.² Den første vognen ble trukket av røde hester, den andre av svarte hester,³ den tredje av hvite hester, og den fjerde av sterke flekkete hester.⁴ Jeg spurte engelen som talte med meg: “Hva er dette, herre?”⁵ Engelen svarte: “Dette er himmelens fire ånder, som drar ut etter å ha stått foran Herren over hele jorden.”⁶ Vognen med de svarte hestene drar mot nordlandet, de hvite følger etter dem, og de flekkete drar mot sør.”⁷ Da disse sterke hestene dro ut, var de ivrige etter å patruljere jorden. Og Han sa: “Gå, patruljer jorden.” Så patruljerte de jorden.⁸ Så ropte Han til meg: “Se, de som drar til nordlandet har beroliget min Ånd i nordlandet.”⁹ Herrens ord kom så til meg og sa: ¹⁰ “Ta sølv og gull fra de bortførte, Heldai, Tobia og Jedaia, som har kommet fra Babylon, og gå samme dag til huset til Josja, sønn av Sefanja.”¹¹ Lag en krone av sølvet og gullet, og sett den på hodet til Josva, sønn av Josadak, ypperstepresten.¹² Si til ham: ‘Dette sier Herren over

hærskarene: "Se, mannen hvis navn er Spire, for han skal spire fra sitt sted og bygge Herrens tempel.¹³ Ja, han skal bygge Herrens tempel, og han skal bli kledd med majestet og sitte og herske på sin trone. Han skal være en prest på sin trone, og det skal være harmoni mellom de to embetene."¹⁴ Kronen skal tjene som et minne i Herrens tempel for Helem, Tobia, Jedaia og Hen, sønn av Sefanja.¹⁵ De som er langt borte skal komme og bygge Herrens tempel, og dere skal vite at Herren over hærskarene har sendt meg til dere. Dette skal skje hvis dere flittig adlyder Herren deres Gud.

7 I det fjerde året av kong Darius kom det et budskap fra Herren til Sakarja på den fjerde dagen i den niende måneden, kjent som Kislev.² Folket i Betel sendte Sareser og Regem-Melek, sammen med sine menn, for å søke Herrens gunst,³ ved å tale til prestene i huset til Herren, Den Allmektige, og profetene, og spørre: "Skal jeg sørge og faste i den femte måneden, slik jeg har gjort i så mange år?"⁴ Da kom Herrens ord til meg, og sa,⁵ "Si til hele folket i landet og til prestene: 'Når dere fastet og sørget i den femte og den sjuende måneden i disse sytti årene, var det virkelig for meg dere fastet?'⁶ Og når dere spiser og drikker, er det ikke for dere selv dere spiser og drikker?'⁷ Er ikke dette ordene som Herren forkynte gjennom de tidligere profetene, da Jerusalem og de omkringliggende byene var bebodd og velstående, og Negev og lavlandet var bosatt?"⁸ Og Herrens ord kom igjen til Sakarja, og sa,⁹ "Dette er hva Herren, Den Allmektige, sier: 'Utøv sann rettferdighet; vis godhet og medfølelse mot hverandre.¹⁰ Undertrykk ikke enken eller den foreldreløse, den fremmede eller den fattige. Legg ikke onde planer mot hverandre i deres hjerter.'¹¹ Men de nektet å lytte; de vendte en sta skulder til og stoppet ørene for å høre.¹² De gjorde sine hjerter harde som stein, så de ikke ville høre loven eller ordene som Herren, Den Allmektige, hadde sendt ved sin Ånd gjennom de tidligere profetene. Derfor kom stor vrede fra Herren, Den Allmektige.¹³ "Når jeg kalte, lyttet de ikke; derfor, når de kalte, svarte jeg ikke," sier Herren, Den Allmektige.¹⁴ 'Jeg spredte dem med en stormvind blant alle de nasjonene de ikke kjente. Landet de forlot ble så øde at ingen reiste gjennom det. Slik gjorde de det vakre landet øde.'"

8 Et budskap fra Herren over hærskarene ble gitt til meg:² Dette sier Herren over hærskarene: "Jeg er overmåte nidkjær for Sion; jeg brenner med stor nidkjærhet for henne."³ Dette sier Herren: "Jeg vil vende tilbake til Sion og bo midt i Jerusalem. Da skal Jerusalem kalles Sannhetens By, og Herrens over hærskarenes fjell skal kalles Det Hellige Fjell."⁴ Dette sier Herren over hærskarene: "Igjen skal gamle menn og kvinner sitte i Jerusalems gater, hver med en stav i hånden på grunn av deres alder.⁵ Og byens torg skal være fylt med gutter og jenter som leker der."⁶ Dette sier Herren over hærskarene: "Hvis det synes underfullt for restene av dette folket i de dager, vil det også synes underfullt for meg?" erklærer Herren over hærskarene.⁷ Dette sier Herren over hærskarene: "Jeg vil frelse mitt folk fra landene i øst og vest.⁸ Jeg vil føre dem tilbake for å bo i Jerusalem; de skal være mitt folk, og jeg vil være deres Gud i sannhet og rettferdighet."⁹ Dette sier Herren over hærskarene: "La deres hender være sterke, dere som hører disse ordene talt av profetene som var til stede da grunnvollen til Herrens over hærskarenes hus ble lagt, slik at tempelet kunne bygges.¹⁰ Før de dagene var det ingen lønn for folk eller leie for dyr. Ingen kunne gå trygt omkring på grunn av sine fiender, for jeg hadde satt alle mot sin nabo.¹¹ Men nå vil jeg behandle restene av dette folket annerledes enn før," erklærer Herren over hærskarene.¹² "For såkornet skal være fruktbart: vinranken skal gi sin frukt, landet skal gi sine avlinger, og himlene skal gi sin dugg. Jeg vil gi alle disse tingene som en arv til restene av dette folket.¹³ Slik som dere har vært en forbannelse blant nasjonene, Judas hus og Israels hus, slik vil jeg frelse dere, og dere skal være en velsignelse. Frykt ikke, men la deres hender være sterke."¹⁴ Dette sier Herren over hærskarene: "Slik som jeg hadde bestemt å bringe ulykke over dere da deres forfedre vakte min vrede," sier Herren over hærskarene,¹⁵ "slik har jeg bestemt å gjøre godt igjen mot Jerusalem og Judas hus. Frykt ikke.¹⁶ Dette er de tingene dere skal gjøre: tal sannhet til hverandre, og gi sann og rett dom i deres porter;¹⁷ legg ikke onde planer mot hverandre, og elsk ikke falsk ed. Jeg hater alle disse tingene," erklærer Herren.¹⁸ Et budskap fra Herren over hærskarene ble gitt til meg:¹⁹ Dette sier Herren over hærskarene: "Fastene i den fjerde, femte, sjuende og tiende måned skal bli gledelige og glade anledninger og lykkelige

festivaler for Judas hus. Derfor, elsk sannhet og fred.” ²⁰ Dette sier Herren over hærskaene: “Mange folk og innbyggerne i mange byer skal ennå komme, ²¹ og innbyggerne i én by skal gå til en annen og si: ‘La oss gå straks for å be om Herrens gunst og for å søke Herren over hærskaene. Jeg selv går.’” ²² Så mange folk og mektige nasjoner skal komme til Jerusalem for å søke Herren over hærskaene og for å be om hans gunst.” ²³ Dette sier Herren over hærskaene: “I de dager skal ti mennesker fra alle språk og nasjoner ta fast i en jøde ved kanten av hans kappe og si: ‘La oss gå med deg, for vi har hørt at Gud er med deg.’”

9 Budskapet

Herrens ord er rettet mot landet Hadrach, med Damaskus som sitt hvilested— For menneskehetens øyne, spesielt alle Israels stammer, er rettet mot Herren— ² Og også Hamat, som grenser til det; Tyrus og Sidon, fordi de er meget vise. ³ For Tyrus bygde en festning for seg selv, Og samlet sølv som støv, Og gull som gjørmene på gatene. ⁴ Se, Herren vil frata henne eiendeler Og kaste hennes rikdom i havet; Og hun vil bli fortært av ild. ⁵ Asjkalon vil se det og bli redd. Gaza også vil vri seg i stor nød, Også Ekron, fordi hennes håp er blitt knust. Dessuten vil kongen omkomme fra Gaza, Og Asjkalon vil ikke bli bebodd. ⁶ Og et mangfoldig folk vil bo i Asjdod, Og jeg vil fjerne filisternes arroganse. ⁷ Og jeg vil ta bort deres blod fra deres munn Og deres vederstyggeligheter fra mellom deres tenner. Da vil også de tilhøre vår Gud, Og være som en familie i Juda, Og Ekron som en jebusitt. ⁸ Men jeg vil slå leir rundt mitt hus på grunn av en hær, På grunn av en som går forbi og vender tilbake; Og ingen undertrykker vil gå over dem mer, For nå har jeg sett med mine øyne. ⁹ Fryd deg stort, datter av Sion! Rop i triumf, datter av Jerusalem! Se, din konge kommer til deg; Han er rettferdig og seirende, Ydmyk, og rir på et esel, Ja, på en fole, en eselfole. ¹⁰ Og jeg vil fjerne vognen fra Efraim Og hesten fra Jerusalem; Og krigsbuen vil bli brutt. Og han vil forkynne fred for nasjonene; Og hans herredømme vil strekke seg fra hav til hav, Og fra Eufrat-elven til jordens ender. ¹¹ Også du, på grunn av blodet av min pakt med deg, Har jeg løslatt dine fanger fra den vannløse gropen. ¹² Vend tilbake til festningen, dere fanger fylt med håp; Denne dagen

erklærer jeg at jeg vil gjenopprette dobbelt til dere.

¹³ For jeg vil bøye Juda som min bue, Jeg vil fylle buen med Efraim. Og jeg vil vekke dine sønner, Sion, mot dine sønner, Hellas; Og jeg vil gjøre deg som et krigers sverd. ¹⁴ Da vil Herren vise seg over dem, Og hans pil vil skyte frem som lyn; Og Herren Gud vil lyde trompeten, Og rykke frem i stormvindene fra sør. ¹⁵ Hærskaenes Herre vil beskytte dem. Og de vil fortære og trampe slyngesteinene; Og de vil drikke og være oppstemte som med vin; Og de vil bli fylt som et offerfat, Gjenomtrukket som hjørnene på alteret. ¹⁶ Og Herren deres Gud vil redde dem den dagen Som flokken av sitt folk; For de er som de kostbare steinene i en krone, Glitrende på hans land. ¹⁷ For hvor stor er hans godhet, Og hvor stor er hans skjønnhet! Korn vil få de unge mennene til å blomstre, Og ny vin, jomfruerne.

10

Be om regn fra Herren i vårtid— Herren som skaper stormvindene; Og Han vil gi dem regnskurer, vegetasjon på marken for hver person. ² For terafimene taler bedrag, Og spåmennene ser en illusjon Og forteller bedrageriske drømmer; De trøster forgjeves. Derfor vandrer folket som sauer, De er plaget, fordi det ikke er noen hyrde. ³ «Min vrede er opptent mot hyrdene, Og jeg vil straffe bukkene; For hærskaenes Herre har besøkt sin flokk, Judas hus, Og vil forvandle dem som sin majestetiske hest i kamp. ⁴ Fra dem skal hjørnesteinen oppstå, Fra dem teltpluggen, Fra dem kampbuen, Fra dem hver hersker, alle sammen. ⁵ Og de vil ligne krigere, Trampe ned fienden i gatens gjørme i kamp; Og de vil kjempe, for Herren vil være med dem; Og rytterne på hestene vil bli gjort til skamme. ⁶ Og jeg vil styrke Judas hus, Og jeg vil befri Josefs hus, Og jeg vil gjenopprette dem, Fordi jeg har vist medfølelse med dem; Og de vil være som om jeg ikke hadde kastet dem bort, For jeg er Herren deres Gud og jeg vil svare dem. ⁷ Og Efraim vil være som en kriger, Og deres hjerte vil være glad som av vin; Ja, deres barn vil se det og være glade, Deres hjerte vil fryde seg i Herren. ⁸ Jeg vil signalisere for dem og samle dem sammen, For jeg har forløst dem; Og de vil være like tallrike som de var før. ⁹ Når jeg sprer dem blant folkene, Vil de huske Meg i fjerne land, Og de med sine barn vil leve og vende tilbake. ¹⁰ Jeg vil bringe dem tilbake fra Egyptens land Og samle dem fra Assyria; Og jeg

vil føre dem til Gileads og Libanons land Inntil det ikke kan finnes plass for dem. ¹¹ Og de vil gå gjennom nødens hav, Og Han vil slå bølgene i havet Slik at alle Nilens dyp vil tørke opp; Og Assyrias stolthet vil bli brakt ned, Og Egyptens septer vil forsvinne. ¹² Og jeg vil styrke dem i Herren, Og i Hans navn vil de vandre,» erklærer Herren.

11 Åpne dine dører, Libanon, så ilden kan fortære dine sedrer. ² Jamre, einer, for sederen har falt; de majestetiske trær er ødelagt! Jamre, Basans eiker, for den tette skogen er brakt ned! ³ Hør hyrdenes klage, for deres herlige beitemarker er ødelagt! Lytt til de unge løvenes brøl, for Jordans stolthet er ødelagt!

⁴ Dette sier Herren min Gud: «Vokt flokken som er bestemt for slakt. ⁵ Deres kjøpere slakter dem og går ustraffet. De som selger dem sier: 'Velsignet være Herren, for jeg har blitt rik!' Deres egne hyrder viser dem ingen nåde. ⁶ For jeg vil ikke lenger ha medfølelse med folkene i landet,» erklærer Herren. «Jeg vil overgi alle til deres naboer og deres konge. De vil knuse landet, og jeg vil ikke redde dem fra deres hender.» ⁷ Så jeg vokter flokken som var bestemt for slakt, særlig de lidende i flokken. Jeg tok to staver, kalte den ene Nåde og den andre Enhet, og jeg vokter flokken. ⁸ På én måned fjernet jeg de tre hyrdene. Min sjel ble trett av dem, og de avskydde også meg. ⁹ Så jeg sa, «Jeg vil ikke vokte dere lenger. La de som dør, dø, og de som går til grunne, gå til grunne. La de som er igjen fortære hverandres kjøtt.» ¹⁰ Så tok jeg min stav kalt Nåde og brøt den, og opphevet pakten jeg hadde gjort med alle folkene. ¹¹ Den ble opphevet den dagen, og slik visste de lidende i flokken som så på meg at det var Herrens ord. ¹² Jeg sa til dem, «Hvis dere ser det for godt, gi meg min lønn; hvis ikke, behold den.» Så veide de opp tretti sølvpenger som min lønn. ¹³ Og Herren sa til meg, «Kast det til pottemakeren—den strålende prisen de verdsatte meg til!» Så tok jeg de tretti sølvpengene og kastet dem til pottemakeren i Herrens hus. ¹⁴ Så brøt jeg min andre stav kalt Enhet, og brøt brorskapet mellom Juda og Israel. ¹⁵ Så sa Herren til meg, «Ta igjen utstyret til en uforstandig hyrde. ¹⁶ For jeg er i ferd med å oppreise en hyrde i landet som ikke vil bry seg om de som går til grunne, ikke søke de spredte, ikke helbrede de sårede, ikke

nære de friske, men vil fortære kjøttet av de fete sauen, rive av deres hover.

¹⁷ *Ve den verdiløse hyrden som forlater flokken! Måtte sverdet slå hans arm og hans høyre øye! Måtte hans arm bli fullstendig visnet, og hans høyre øye bli helt blindet!»*

12 En erklæring: Herrens ord om Israel. Herren, som strekker ut himlene, som legger jordens grunnvoll, og som former menneskets ånd i ham, forkynner: ² "Se, jeg vil gjøre Jerusalem til et beger som får alle de omkringliggende folkene til å rave. Juda vil også bli beleiret sammen med Jerusalem. ³ På den dagen, når alle jordens nasjoner er samlet mot henne, vil jeg gjøre Jerusalem til en uflyttbar stein for alle folkene. Alle som forsøker å løfte den, vil skade seg selv alvorlig. ⁴ På den dagen," erklærer Herren, "vil jeg slå hver hest med panikk og dens rytter med galskap. Jeg vil holde et våkent øye over Judas hus, mens jeg gjør hver hest blant nasjonene blind. ⁵ Da vil Judas klaner si i sine hjerter: 'Innbyggerne i Jerusalem er sterke gjennom Herren, Allhærs Gud.' ⁶ "På den dagen vil jeg gjøre Judas klaner som en ildgryte blant ved, som en flammende fakkel blant kornbånd. De vil fortære alle de omkringliggende folkene på høyre og venstre side, mens innbyggerne i Jerusalem blir værende på sitt sted i Jerusalem. ⁷ Herren vil først frelse Judas boliger, så herligheten til Davids hus og innbyggerne i Jerusalem ikke skal overgå Judas. ⁸ På den dagen vil Herren beskytte innbyggerne i Jerusalem, så den svakeste blant dem vil være som David, og Davids hus vil være som Gud, som Herrens engel foran dem. ⁹ På den dagen vil jeg sette meg fore å ødelegge alle nasjonene som reiser seg mot Jerusalem. ¹⁰ "Og jeg vil utøse over Davids hus og innbyggerne i Jerusalem en ånd av nåde og bønn. De vil se på meg, han som de har gjennomført, og de vil sørge over ham som man sørger over et eneste barn, og klage bittert over ham som man klager over en førstefødt. ¹¹ På den dagen vil sorgen i Jerusalem være like stor som sorgen over Hadad Rimmon i Megiddos dal. ¹² Landet vil sørge, hver familie for seg, med deres koner for seg: familien til Davids hus for seg og deres koner for seg; familien til Natans hus for seg og deres koner for seg; ¹³ Levis etterkommere vil sørge hver for seg, hver familie og deres koner for seg; Simeis etterkommere vil også sørge hver for seg, hver

familie og deres koner for seg; ¹⁴ og alle de gjenværende familiene, hver familie for seg, og deres koner for seg.

13 "På den dagen skal en kilde bli åpnet for Davids hus og innbyggerne i Jerusalem, for å rense dem fra synd og urenhet. ² "Og på den dagen," sier Herren, hærskares Gud, "vil jeg fjerne navnene på avgudene fra landet, og de skal ikke lenger bli husket; jeg vil også fjerne profetene og urenhetens ånd fra landet. ³ Og hvis noen fortsatt profeterer, vil deres far og mor som fødte dem si, 'Du skal ikke leve, for du har talt løgner i Herrens navn.' Da vil deres egne foreldre stikke dem gjennom når de profeterer. ⁴ På den dagen vil hver profet skamme seg over sitt syn når de profeterer, og de vil ikke bære en lodden kappe for å bedra. ⁵ Hver vil si, 'Jeg er ikke en profet; jeg er en jordbruker, for jeg har vært en arbeider siden min ungdom.' ⁶ Og hvis noen spør, 'Hva er disse sårene på kroppen din?' vil de svare, 'Sårene jeg fikk i mine venners hus.'

⁷ *"Våkner opp, sverd, mot min hyrde, mot mannen som er min følgesvenn!" sier Herren, hærskares Gud. "Slå hyrden, og sauene vil bli spredt, og jeg vil vende min hånd mot de små. ⁸ Og over hele landet," sier Herren, "skal to tredjedeler bli avskåret og omkomme, men en tredjedel skal bli igjen i det. ⁹ Denne tredjedelen vil jeg føre gjennom ilden; jeg vil rense dem som sølv blir renset og teste dem som gull blir testet. De vil påkalle mitt navn, og jeg vil svare dem; jeg vil si, 'De er mitt folk,' og de vil si, 'Herren er vår Gud.'"*

14 Se, en dag kommer for Herren når dine eiendeler vil bli plyndret og delt i din midte. ² Jeg vil samle alle nasjonene mot Jerusalem til kamp; byen vil bli erobret, husene plyndret, og kvinnene voldtatt. Halvparten av byen vil gå i eksil, men resten av folket vil ikke bli fjernet fra byen. ³ Da vil Herren gå ut og kjempe mot disse nasjonene, som Han kjemper på en kampdag. ⁴ På den dagen vil Hans føtter stå på Oljeberget, øst for Jerusalem, og Oljeberget vil bli delt i to fra øst til vest, og danne en stor dal, med den ene halvdelen av fjellet som beveger seg nordover og den andre halvdelen sørover. ⁵ Dere vil flykte gjennom Min fjelldal, for den vil strekke seg til Asa. Dere vil flykte som dere flyktet fra jordskjelvet i dagene til Ussia,

kongen av Juda. Da vil Herren min Gud komme, og alle de hellige med Ham. ⁶ På den dagen vil det ikke være lys; himmellegemene vil svinne hen. ⁷ Det vil være en unik dag, kjent bare for Herren, uten forskjell mellom dag og natt. Når kvelden kommer, vil det være lys. ⁸ På den dagen vil levende vann strømme ut fra Jerusalem, halvparten mot det østlige havet og halvparten mot det vestlige havet, både om sommeren og vinteren. ⁹ Herren vil være konge over hele jorden. På den dagen vil Herren være den eneste, og Hans navn det eneste. ¹⁰ Hele landet vil bli forvandlet til en slette fra Geba til Rimmon, sør for Jerusalem. Men Jerusalem vil bli hevet og forbli på sitt sted fra Benjamins port til stedet for den første porten, til Hjørneporten, og fra Hananel-tårnet til kongens vinpresser. ¹¹ Det vil bli bebodd, og det vil ikke være mer ødeleggelse; Jerusalem vil bo i trygghet. ¹² Dette vil være pesten som Herren vil slå alle folkene med som kjempet mot Jerusalem: deres kjøtt vil råtne mens de står på sine føtter, deres øyne vil råtne i sine huler, og deres tunger vil råtne i deres munn. ¹³ På den dagen vil en stor panikk fra Herren falle over dem. De vil gripe hverandre i hånden og løfte sine hender mot hverandre. ¹⁴ Juda vil også kjempe i Jerusalem, og rikdommen til alle de omkringliggende nasjonene vil bli samlet—gull, sølv og klær i stor overflod. ¹⁵ En lignende pest vil ramme hestene, muldyrene, kamelene, eslene og alle dyrene i disse leirene. ¹⁶ Da vil de overlevende fra alle nasjonene som angrep Jerusalem gå opp år etter år for å tilbe Kongen, Herren over hærskares Gud, og feire løvhyttefesten. ¹⁷ Hvis noen av jordens familier ikke går opp til Jerusalem for å tilbe Kongen, Herren over hærskares Gud, vil de ikke få regn. ¹⁸ Hvis Egypts familie ikke går opp og kommer inn, vil de ikke få regn. Dette vil være pesten som Herren slår nasjonene med som ikke går opp for å feire løvhyttefesten. ¹⁹ Dette vil være straffen for Egypt og straffen for alle nasjonene som ikke går opp for å feire løvhyttefesten. ²⁰ På den dagen vil "Hellig for Herren" være inngravet på klokkene til hestene, og kokekarene i Herrens hus vil være som de hellige bollene foran alteret. ²¹ Hvert kar i Jerusalem og Juda vil være hellig for Herren over hærskares Gud, og alle som kommer for å ofre vil ta noen av dem og koke i dem. På den dagen vil det ikke lenger være en kanaanitt i huset til Herren over hærskares Gud.

1 Herrens ords budskap til Israel gjennom Malaki: ² "Jeg har elsket dere," sier Herren. Men dere spør, "Hvordan har du elsket oss?" "Var ikke Esau Jakobs bror?" erklærer Herren. "Likevel har jeg elsket Jakob; ³ men Esau har jeg hatet, og jeg har gjort hans fjell til en ødemark og gitt hans arv til ørkenens sjakaler." ⁴ Edom kan si, "Vi har blitt slått ned, men vi vil vende tilbake og bygge ruinene." Men dette er hva Herren, hærskaresnes Gud, sier: "De kan bygge, men jeg vil rive ned. De vil bli kalt ondskapens territorium, og folket som Herren er harm på for alltid." ⁵ Dine øyne skal se dette, og du vil si, "Stor er Herren—selv utover Israels grenser!" ⁶ "En sønn ærer sin far, og en tjener sin herre. Hvis jeg er en far, hvor er min ære? Og hvis jeg er en herre, hvor er min respekt?" sier Herren, hærskaresnes Gud, til dere, prestene som forakter mitt navn. Men dere spør, "Hvordan har vi foraktet ditt navn?" ⁷ Ved å presentere urent mat på mitt alter. Men dere spør, "Hvordan har vi gjort deg uren?" Ved å si, "Herrens bord er foraktelig." ⁸ Når dere ofrer blinde dyr til offer, er ikke det galt? Eller når dere presenterer halte eller syke dyr, er ikke det galt? Prøv å tilby dem til deres guvernør! Ville han være fornøyd med dere? Ville han akseptere dere?" sier Herren, hærskaresnes Gud. ⁹ "Men nå, be om Guds gunst, så han vil være nådig mot oss. Med slike offer fra deres hender, vil han akseptere noen av dere?" sier Herren, hærskaresnes Gud. ¹⁰ "Hvis bare en av dere ville lukke tempeldørene, så dere ikke ville tenne ild på mitt alter for ingenting! Jeg er ikke fornøyd med dere," sier Herren, hærskaresnes Gud, "og jeg vil ikke akseptere et offer fra deres hånd." ¹¹ For fra solens oppgang til dens nedgang, vil mitt navn være stort blant nasjonene, og på hvert sted vil røkelse og rene offer bli brakt til mitt navn, for mitt navn vil være stort blant nasjonene," sier Herren, hærskaresnes Gud. ¹² "Men dere vanhelliger det ved å si, 'Herrens bord er urent, og dets mat er foraktelig.' ¹³ Og dere sier, 'For en byrde!' og dere fnyser foraktelig," sier Herren, hærskaresnes Gud. "Når dere bringer det som er tatt ved ran, eller halte eller syke dyr, og ofrer dem som offer, skal jeg akseptere dem fra deres hånd?" sier Herren. ¹⁴ "Men forbannet er bedrageren som har en akseptabel hann i sin flokk og lover å gi den, men så ofrer et plettet dyr til Herren. For jeg er en stor konge," sier Herren, hærskaresnes Gud, "og mitt navn skal fryktes blant nasjonene."

2 «Og nå, denne advarselen er for dere, prestere. ² Hvis dere ikke lytter, og hvis dere ikke tar det til hjertet å ære mitt navn,» sier Herren, hærskaresnes Gud, «vil jeg sende en forbannelse over dere, og jeg vil forbanne deres velsignelser. Ja, jeg har allerede forbannet dem, fordi dere ikke tar det til hjertet. ³ Se, jeg vil refse deres etterkommere, og jeg vil spre møkk på deres ansikter, møkka fra deres festoffer, og dere vil bli båret bort med den. ⁴ Da skal dere vite at jeg har sendt dere denne befaling for at min pakt med Levi skal fortsette,» sier Herren, hærskaresnes Gud. ⁵ «Min pakt med ham var en av liv og fred, og jeg ga dem til ham som et tegn på ærefrykt; slik æret han meg og sto i ærefrykt for mitt navn. ⁶ Sann undervisning var i hans munn, og ingen urett ble funnet på hans lepper. Han vandret med meg i fred og rettskaffenhet, og vendte mange fra urett. ⁷ For en prests lepper skal bevare kunnskap, og folk skal søke undervisning fra hans munn, for han er hærskaresnes Guds budbærer. ⁸ Men dere har vendt dere bort fra veien og ved deres undervisning har fått mange til å snuble; dere har brutt pakt med Levi,» sier Herren, hærskaresnes Gud. ⁹ «Så jeg har gjort dere foraktet og ydmyket for hele folket, fordi dere ikke har holdt mine veier, men har vist partiskhet i lovsaker.» ¹⁰ Har vi ikke alle én Far? Har ikke én Gud skapt oss? Hvorfor handler vi troløst mot hverandre og vanhelliger våre forfedres pakt? ¹¹ Juda har vært utro, og en styggedom er begått i Israel og i Jerusalem: Juda har vanhelliget helligdommen Herren elsker ved å gifte seg med datteren til en fremmed gud. ¹² Når det gjelder mannen som gjør dette, må Herren fjerne ham fra Jakobs telt—selv om han bringer et offer til hærskaresnes Gud. ¹³ Og dette er en annen ting dere gjør: dere oversvømmer Herrens alter med tårer, gråt og klage fordi han ikke lenger ser på deres offer eller tar imot dem med velvilje fra deres hender. ¹⁴ Dere spør, «Hvorfor?» Det er fordi Herren er vitne mellom deg og din ungdoms hustru. Du har vært utro mot henne, selv om hun er din partner, din ekteskaps hustru. ¹⁵ Skapte ikke den ene Gud deg? Du tilhører ham i kropp og ånd. Og hva ønsker den ene Gud? Gudfryktige etterkommere. Så vær på vakt, og vær ikke utro mot din ungdoms hustru. ¹⁶ «For jeg hater skilsmisse,» sier Herren, Israels Gud, «og den som dekker sitt plagg med vold,» sier hærskaresnes Gud. Så vær på vakt, og vær ikke utro. ¹⁷ Dere har trettet Herren med deres ord. Likevel sier dere,

«Hvordan har vi trettet ham?» Ved å si, «Alle som gjør ondt er gode i Herrens øyne, og han er fornøyd med dem,» eller, «Hvor er rettferdighetens Gud?»

3 "Se, jeg sender min budbærer foran deg, som skal rydde veien for meg. Plutselig skal Herren, som dere søker, komme til sitt tempel; paktens budbærer, som dere gleder dere over, se, han kommer," sier Herren, hærskaresnes Gud. ² "Men hvem kan utholde den dagen han kommer? Og hvem kan stå når han viser seg? For han er som en smelters ild og som en vaskers såpe. ³ Han skal sitte som en smelter og renser av sølv, og han skal rense Levis sønner og lutre dem som gull og sølv, så de kan bære fram for Herren et offer i rettferdighet. ⁴ Da skal Judas og Jerusalems offer være behagelig for Herren, som i gamle dager og som i tidligere år. ⁵ "Og jeg vil komme nær til dere for dom; og jeg vil være et raskt vitne mot trollmennene, mot ekteskapsbryterne, mot falske edsavleggere, og mot dem som undertrykker dagarbeideren i hans lønn, enken og den farløse, og som vender den fremmede bort fra hans rett, og som ikke frykter meg," sier Herren, hærskaresnes Gud. ⁶ "For jeg er Herren, jeg forandrer meg ikke; derfor er dere, Jakobs sønner, ikke fortært. ⁷ Fra deres fedres dager har dere vendt dere bort fra mine forskrifter og ikke holdt dem. Vend tilbake til meg, så vil jeg vende tilbake til dere," sier Herren, hærskaresnes Gud. "Men dere sier: 'Hvordan skal vi vende tilbake?' ⁸ "Kan et menneske rane fra Gud? Likevel har dere ranet fra meg. Men dere sier: 'Hvordan har vi ranet fra deg?' I tiender og offergaver. ⁹ Dere er under en forbannelse, for dere har ranet fra meg, ja, hele dette folket. ¹⁰ Bring alle tiendene inn i forrådshuset, så det kan være mat i mitt hus, og prøv meg nå med dette," sier Herren, hærskaresnes Gud, "om jeg ikke vil åpne himmelens vinduer for dere og utøse en velsignelse, så det ikke er rom nok til å ta imot den. ¹¹ Og jeg vil refse fortærerer for deres skyld, og han skal ikke

ødelegge fruktene på deres jord; heller ikke skal deres vintre kaste sine frukter før tiden på marken," sier Herren, hærskaresnes Gud. ¹² "Og alle folkeslag skal kalle dere velsignet, for dere skal være et herlig land," sier Herren, hærskaresnes Gud. ¹³ "Dine ord har vært sterke mot meg," sier Herren. "Likevel sier dere: 'Hva har vi talt så mye mot deg?' ¹⁴ Dere har sagt: 'Det er forgjeves å tjene Gud, og hva gagn har det at vi har holdt hans forskrift og at vi har vandret sorgfullt for Herren, hærskaresnes Gud?' ¹⁵ Og nå anser vi de stolte som lykkelige; ja, de som gjør ondt, blir opphøyet, og de som utfordrer Gud, slipper unna." ¹⁶ Da talte de som fryktet Herren ofte med hverandre, og Herren lyttet og hørte, og en minnebok ble skrevet for hans åsyn for dem som fryktet Herren og tenkte på hans navn. ¹⁷ "Og de skal være mine," sier Herren, hærskaresnes Gud, "på den dagen når jeg gjør opp mine juveler, og jeg vil spare dem som en mann sparer sin egen sønn som tjener ham." ¹⁸ Da skal dere vende tilbake og skjelne mellom den rettferdige og den ugudelige, mellom den som tjener Gud og den som ikke tjener ham.

4 "For se, dagen kommer, brennende som en ovn; alle de hovmodige og alle ugjerningsmenn vil være som halm, og dagen som kommer skal sette dem i brann," sier Herren, hærskaresnes Gud, "så den verken etterlater rot eller gren." ² Men for dere som frykter mitt navn, skal rettferdighetens sol gå opp med legedom under sine vinger, og dere skal gå ut og hoppe som kalver på beite. ³ Da skal dere trække de ugudelige ned; de skal være som aske under deres føtter på den dagen jeg griper inn," sier Herren, hærskaresnes Gud. ⁴ "Husk loven til Moses, min tjener, de forskriftene og budene jeg ga ham på Horeb for hele Israel. ⁵ "Se, jeg vil sende profeten Elia til dere for Herrens store og forferdelige dag kommer. ⁶ Han skal vende fedrenes hjerter til barna, og barnas hjerter til fedrene; ellers vil jeg komme og slå landet med fullstendig ødeleggelse."

Matteus

1 Dette er beretningen om Jesu Messias' slektshistorie, Davids sønn, Abrahams sønn: ² Abraham fikk sønnen Isak, Isak fikk Jakob, og Jakob fikk Juda og hans brødre, ³ Juda fikk sønnene Peres og Serah, deres mor var Tamar; Peres fikk Hesron, og Hesron fikk Ram, ⁴ Ram fikk Amminadab, Amminadab fikk Nahson, og Nahson fikk Salmon, ⁵ Salmon fikk Boas, hvis mor var Rahab; Boas fikk Obed, hvis mor var Rut; og Obed fikk Isai, ⁶ og Isai fikk kong David. David fikk Salomo, hvis mor hadde vært Urias' kone, ⁷ Salomo fikk Rehabeam, Rehabeam fikk Abia, og Abia fikk Asa, ⁸ Asa fikk Josafat, Josafat fikk Joram, og Joram fikk Ussia, ⁹ Ussia fikk Jotam, Jotam fikk Akas, og Akas fikk Hiskia, ¹⁰ Hiskia fikk Manasse, Manasse fikk Amon, og Amon fikk Josia, ¹¹ og Josia fikk Jekonja og hans brødre på den tiden da folket ble bortført til Babylon. ¹² Etter bortførelsen til Babylon: Jekonja fikk Sealtiel, og Sealtiel fikk Serubabel, ¹³ Serubabel fikk Abihud, Abihud fikk Eljakim, og Eljakim fikk Asor, ¹⁴ Asor fikk Sadok, Sadok fikk Akim, og Akim fikk Eliud, ¹⁵ Eliud fikk Eleasar, Eleasar fikk Mattan, og Mattan fikk Jakob, ¹⁶ og Jakob fikk Josef, Marias mann, som fødte Jesus, som kalles Messias. ¹⁷ Så alle slektsledd fra Abraham til David var fjorten slektsledd; fra David til bortførelsen til Babylon, fjorten slektsledd; og fra bortførelsen til Messias, fjorten slektsledd. ¹⁸ Nå skjedde Jesu Messias' fødsel på denne måten: Da hans mor Maria var trolovet med Josef, før de kom sammen, ble hun funnet med barn ved Den Hellige Ånd. ¹⁹ Josef, hennes mann, som var en rettferdig mann og ikke ønsket å vanære henne, besluttet å skille seg fra henne i stillhet. ²⁰ Men mens han tenkte på dette, viste en Herrens engel seg for ham i en drøm og sa: "Josef, Davids sønn, frykt ikke for å ta Maria til din hustru, for det som er unnfanget i henne er av Den Hellige Ånd. ²¹ Hun skal føde en sønn, og du skal gi ham navnet Jesus, for han skal frelse sitt folk fra deres synder." ²² Alt dette skjedde for å oppfylle det som Herren hadde talt gjennom profeten: ²³ "Se, den unge jomfruen skal bli med barn og føde en sønn, og de skal kalle ham Immanuel," som betyr "Gud med oss." ²⁴ Da Josef våknet opp fra søvnen, gjorde han som Herrens engel hadde befalt ham og tok Maria til sin hustru, ²⁵ men han fullbyrdet ikke ekteskapet før hun hadde født en sønn; og han ga ham navnet Jesus.

2 Etter at Jesus var født i Betlehem i Judea under kong Herodes' regjeringstid, kom vismenn fra Østen til Jerusalem, ² og spurte: "Hvor er han som er født jødenes konge? Vi så hans stjerne da den gikk opp, og vi er kommet for å tilbe ham." ³ Da kong Herodes hørte dette, ble han forferdet, og hele Jerusalem med ham. ⁴ Han samlet alle folkets yppersteprester og skriftlærde og spurte dem hvor Messias skulle bli født. ⁵ De sa til ham: "I Betlehem i Judea, for slik er det skrevet av profeten: ⁶ 'Og du, Betlehem, i Juda land, er slett ikke den ringeste blant fyrstene i Juda; for fra deg skal det komme en fyrste som skal være hyrde for mitt folk Israel.'" ⁷ Da kalte Herodes hemmelig vismennene til seg og spurte dem nøye ut om når stjernen hadde vist seg. ⁸ Han sendte dem til Betlehem og sa: "Gå og let nøye etter barnet. Når dere har funnet ham, meld fra til meg, så jeg også kan komme og tilbe ham." ⁹ Etter å ha hørt på kongen, dro de av sted, og stjernen som de hadde sett da den gikk opp, gikk foran dem inntil den sto stille over stedet der barnet var. ¹⁰ Da de så stjernen, ble de fylt av stor glede. ¹¹ Da de kom inn i huset, så de barnet med hans mor Maria, og de falt ned og tilbad ham. Så åpnet de sine skatter og ga ham gaver: gull, røkelse og myrra. ¹² Og etter å ha blitt advart i en drøm om ikke å vende tilbake til Herodes, dro de til sitt eget land en annen vei. ¹³ Etter at de hadde dratt, viste en Herrens engel seg for Josef i en drøm og sa: "Stå opp, ta barnet og hans mor, og flykt til Egypt. Bli der til jeg sier fra, for Herodes vil lete etter barnet for å drepe ham." ¹⁴ Så sto Josef opp, tok barnet og hans mor om natten, og dro til Egypt, ¹⁵ hvor han ble til Herodes var død. Dette var for å oppfylle det Herren hadde talt gjennom profeten: "Fra Egypt kalte jeg min sønn."

¹⁶ Da Herodes innså at han var blitt lur av vismennene, ble han rasende, og han sendte ut ordre om å drepe alle guttebarn i Betlehem og omegn som var to år gamle og yngre, i henhold til den tiden han hadde fått vite av vismennene. ¹⁷ Da ble det oppfylt som var talt gjennom profeten Jeremia: ¹⁸ "En røst ble hørt i Rama, klage og bitter gråt, Rakel gråter over sine barn og vil ikke la seg trøste, for de er ikke mer."

¹⁹ Etter Herodes' død, viste en Herrens engel seg for Josef i en drøm mens han var i Egypt, ²⁰ og sa: "Stå opp, ta barnet og hans mor, og dra til Israels land, for de som ville ta barnets liv er døde." ²¹ Så sto

Matteus

Josef opp, tok barnet og hans mor, og dro til Israels land.²² Men da han hørte at Arkelaus regjerte over Judea i stedet for sin far Herodes, var han redd for å dra dit. Etter å ha blitt advart i en drøm, dro han til Galilea-området,²³ og bosatte seg i en by som heter Nasaret. Dette var for å oppfylle det som var talt gjennom profetene: "Han skal kalles en nasareer."

3 I de dager trådte døperen Johannes fram og forkynte i Judeas ørken,² og sa: «Omvend dere, for himmelriket er nær.»³ Dette er han som profeten Jesaja talte om: «En røst av en som roper i ørkenen: 'Forbered Herrens vei, gjør hans stier rette i ødemarken.'»⁴ Johannes bar klær av kamelhår og hadde et lærbelte om livet. Hans mat var gresshopper og vill honning.⁵ Folk fra Jerusalem, hele Judea og hele området omkring Jordan gikk ut til ham,⁶ og de ble døpt av ham i Jordanelven, idet de bekjente sine synder.⁷ Da han så mange av fariseerne og saddukeerne komme for å bli døpt, sa han til dem: «Ormeyngel! Hvem har lært dere å flykte fra den kommende vrede?»⁸ Bær da frukt som er omvendelsen verdig.⁹ Og tro ikke at dere kan si til dere selv: 'Vi har Abraham til far.' For jeg sier dere at Gud kan oppreise barn for Abraham av disse steinene.¹⁰ Øksen ligger allerede ved roten av trærne, og hvert tre som ikke bærer god frukt blir hogd ned og kastet på ilden.¹¹ «Jeg døper dere med vann til omvendelse. Men etter meg kommer en som er mektigere enn jeg, og jeg er ikke verdig til å bære hans sandaler. Han skal døpe dere med Den Hellige Ånd og ild.¹² Han har kasteskivlen i hånden, og han skal rense treskeklassen grundig, samle hveten i låven og brenne opp agnene med en ild som aldri slukner.»

¹³ På den tiden kom Jesus fra Galilea til Jordan for å bli døpt av Johannes.¹⁴ Men Johannes prøvde å hindre ham og sa: «Jeg trenger å bli døpt av deg, og så kommer du til meg?»¹⁵ Jesus svarte ham: «La det nå skje; for slik er det riktig av oss å oppfylle all rettferdighet.» Da samtykket Johannes.¹⁶ Så snart Jesus var blitt døpt, steg han opp av vannet. I det øyeblikket ble himlene åpnet, og han så Guds Ånd komme ned som en due og bli over ham.¹⁷ Og en røst fra himmelen sa: «Dette er min elskede Sønn, i ham har jeg velbehag.»

4 Så ble Jesus ledet av Ånden ut i ørkenen for å bli fristet av djevelen.² Etter å ha fastet i førti dager og førti netter, ble han sulten.³ Fristeren

kom til ham og sa: «Hvis du er Guds Sønn, si at disse steinene skal bli til brød.»⁴ Men Jesus svarte: «Det står skrevet: 'Mennesket lever ikke av brød alene, men av hvert ord som går ut av Herrens munn.'»⁵ Da tok djevelen ham med til den hellige by og stilte ham på tempelmuren.⁶ Han sa til ham: «Hvis du er Guds Sønn, kast deg ned; for det står skrevet: 'Han skal gi sine engler befaling om deg, og de skal bære deg på hendene, så du ikke støter foten mot noen stein.'»⁷ Jesus svarte: «Det står også skrevet: 'Du skal ikke sette Herren din Gud på prøve.'»⁸ Igjen tok djevelen ham med opp på et meget høyt fjell og viste ham alle verdens riker og deres prakt.⁹ Han sa til ham: «Alt dette vil jeg gi deg hvis du faller ned og tilber meg.»¹⁰ Da sa Jesus til ham: «Vik bort fra meg, Satan! For det står skrevet: 'Du skal tilbe Herren din Gud, og tjene Ham alene.'»¹¹ I det øyeblikket forlot djevelen ham, og se, engler kom og tjente ham.

¹² Da Jesus hørte at Johannes var blitt fengslet, dro han tilbake til Galilea.¹³ Han forlot Nasaret og bosatte seg i Kapernaum, som ligger ved sjøen, i området Sebulon og Naftali—¹⁴ for å oppfylle det som var talt gjennom profeten Jesaja:¹⁵ «Sebulons land og Naftalis land, området langs sjøen, bortenfor Jordan, hedningenes Galilea—¹⁶ folket som bor i mørket har sett et stort lys; over dem som bor i dødsskyggens land, har et lys gått opp.»

¹⁷ Fra den tid begynte Jesus å forkynde: «Omvend dere, for himmelriket er nær.»¹⁸ Mens Jesus vandret langs Galileasjøen, så han to brødre, Simon som kalles Peter, og hans bror Andreas. De kastet et garn i sjøen, for de var fiskere.¹⁹ Og Jesus sa til dem: «Kom, følg meg, så vil jeg gjøre dere til menneskefiskere.»²⁰ Straks forlot de garnene sine og fulgte ham.²¹ Da han gikk videre, så han to andre brødre, Jakob, sønn av Sebedeus, og hans bror Johannes, i båten med sin far Sebedeus, mens de bøtte garnene sine; og han kalte dem.²² Straks forlot de båten og sin far, og fulgte ham.

²³ Jesus gikk omkring i hele Galilea, underviste i deres synagoger, forkynte evangeliet om riket, og helbredet all sykdom og plage blant folket.²⁴ Ryktene om ham spredte seg over hele Syria, og de brakte til ham alle som var syke, de som led av forskjellige sykdommer og plager, de besatte, de epileptiske, og de lamme; og han helbredet dem.²⁵ Store folkemengder fulgte ham fra Galilea,

Matteus

Dekapolis, Jerusalem, Judea, og fra bortenfor Jordan.

5 Da Jesus så folkemengdene, gikk Han opp på en fjellside og satte seg. Disiplene Hans kom til Ham, ² og Han begynte å undervise dem og sa:

³ «Salige er de som er fattige i ånden, for himlenes rike tilhører dem. ⁴ Salige er de som sørger, for de skal få trøst. ⁵ Salige er de saktmodige, de skal arve jorden. ⁶ Salige er de som hungrer etter rettferdighet, for de skal bli mettet. ⁷ Salige er de barmhjertige, for de skal få barmhjertighet. ⁸ Salige er de rene av hjertet, for de skal se Gud. ⁹ Salige er de som skaper fred, for de skal kalles Guds barn. ¹⁰ Salige er de som blir forfulgt for rettferdighets skyld, for himlenes rike er deres.

¹¹ Salige er dere når folk håner dere, forfølger dere, og lyver og sier all slags ondt om dere for Min skyld.

¹² Vær glade og fryd dere, for deres lønn i himmelen er stor; for på samme måte forfulgte de profetene som var før dere.

¹³ Dere er jordens salt. Men hvis saltet mister sin smak, hvordan skal det da bli salt igjen? Det duger ikke til annet enn å kastes ut og trækkes ned av mennesker. ¹⁴ Dere er verdens lys. En by som ligger på et fjell kan ikke skjules. ¹⁵ Heller ikke tenner folk en lampe og setter den under et kar, men på en stake, og den gir lys til alle i huset. ¹⁶ På samme måte skal deres lys skinne for menneskene, så de kan se deres gode gjerninger og prise deres Far i himmelen.

¹⁷ Tro ikke at jeg er kommet for å oppheve Loven eller Profetene; jeg er ikke kommet for å oppheve dem, men for å oppfylle dem. ¹⁸ For sannelig sier jeg dere, inntil himmel og jord forgår, skal ikke den minste bokstav eller den minste tøddel forgå fra Loven før alt er oppfylt. ¹⁹ Derfor, den som setter til side ett av de minste av disse budene og lærer andre å gjøre det samme, skal kalles minst i himlenes rike, men den som holder dem og lærer andre dem, skal kalles stor i himlenes rike. ²⁰ For jeg sier dere, hvis ikke deres rettferdighet overgår de skriftlærdes og fariseernes, skal dere slett ikke komme inn i himlenes rike.

²¹ Dere har hørt at det ble sagt til de gamle: 'Du skal ikke slå i hjel, og den som slå i hjel, skal være skyldig for domstolen.' ²² Men jeg sier dere, den som

er sint på sin bror eller søster, skal være skyldig for domstolen. Igjen, den som sier til sin bror eller søster: 'Raka,' skal være skyldig for Rådet. Og den som sier: 'Du dåre!' skal være skyldig til helvetes ild.

²³ Derfor, hvis du bærer fram ditt offer ved alteret og der husker at din bror eller søster har noe imot deg, ²⁴ la ditt offer bli liggende der foran alteret. Gå først og bli forliket med dem; kom så og bær fram ditt offer. ²⁵ Skynd deg å komme overens med din motpart mens du ennå er på veien til retten. Gjør det, ellers kan motparten overgi deg til dommeren, og dommeren kan overgi deg til vakten, og du kan bli kastet i fengsel. ²⁶ Sannelig sier jeg deg, du skal ikke slippe ut før du har betalt den siste øre.

²⁷ Dere har hørt at det ble sagt: 'Du skal ikke bryte ekteskapet.' ²⁸ Men jeg sier dere, den som ser på en kvinne med begjær, har allerede brutt ekteskapet med henne i sitt hjerte. ²⁹ Hvis ditt høyre øye får deg til å synde, riv det ut og kast det fra deg. Det er bedre for deg å miste en del av kroppen enn at hele kroppen blir kastet i helvete. ³⁰ Og hvis din høyre hånd får deg til å synde, hogg den av og kast den fra deg. Det er bedre for deg å miste en del av kroppen enn at hele kroppen går til helvete.

³¹ Det er sagt: 'Den som skiller seg fra sin hustru, må gi henne skilsmissebrev.' ³² Men jeg sier dere, den som skiller seg fra sin hustru, unntatt for hor, får henne til å bryte ekteskapet, og den som gifter seg med en fraskilt kvinne, bryter ekteskapet.

³³ Igjen, dere har hørt at det ble sagt til de gamle: 'Du skal ikke sverge falskt, men holde dine eder til Herren.' ³⁴ Men jeg sier dere, sverg ikke i det hele tatt: verken ved himmelen, for den er Guds trone; ³⁵ eller ved jorden, for den er Hans fotskammel; eller ved Jerusalem, for det er den store Kongens by. ³⁶ Og sverg ikke ved ditt hode, for du kan ikke gjøre ett hår hvitt eller svart. ³⁷ La deres ord være: 'Ja, ja' eller 'Nei, nei'; alt utover dette er fra den onde.

³⁸ Dere har hørt læren, 'Øye for øye, og tann for tann.'

³⁹ Men jeg sier dere, sett dere ikke imot den som gjør ondt. Om noen slår deg på høyre kinn, vend også det andre til. ⁴⁰ Og om noen vil saksøke deg og ta skjorten din, la ham få kappen også. ⁴¹ Om noen tvinger deg til å gå én mil, gå to med ham. ⁴² Gi til den som ber deg, og vend ikke ryggen til den som vil låne av deg.

Matteus

⁴³ Dere har hørt at det ble sagt: 'Elsk din neste og hat din fiende.' ⁴⁴ Men jeg sier dere, vis kjærlighet til deres fiender og be for dem som forfølger dere, ⁴⁵ så dere kan være barn av deres Far i himmelen. Han lar sin sol stå opp over både onde og gode, og sender regn over rettferdige og urettferdige. ⁴⁶ Om dere elsker dem som elsker dere, hvilken lønn får dere da? Gjør ikke også tollerne det samme? ⁴⁷ Og om dere hilser bare på deres egne, hva gjør dere da mer enn andre? Gjør ikke også hedningene det samme? ⁴⁸ Derfor, strev etter å være fullkomne, slik som deres himmelske Far er fullkommen.

6 "Vær forsiktig så du ikke viser din rettferdighet foran andre for å bli lagt merke til av dem; ellers vil du ikke få noen belønning fra din Far i himmelen. ² "Når du gir til de fattige, skal du ikke kunngjøre det med trompeter, slik hyklerne gjør i synagogene og på gatene, for å bli rost av andre. Sannelig, jeg sier dere, de har fått sin belønning i fullt monn. ³ Men når du gir til de trengende, gjør det diskret, uten å trekke oppmerksomhet til deg selv, ⁴ slik at din givertjeneste forblir privat. Da vil din Far, som ser hva som gjøres i det stille, belønne deg.

⁵ "Og når du ber, skal du ikke være som hyklerne, for de elsker å stå og be i synagogene og på gatehjørnene for å bli sett av andre. Sannelig, jeg sier dere, de har fått sin belønning i fullt monn. ⁶ Men når du ber, gå inn i ditt rom, lukk døren, og be til din Far, som er usett. Da vil din Far, som ser hva som gjøres i det stille, belønne deg. ⁷ Og når du ber, skal du ikke bruke tankeløs gjentakelse som hedningene, for de tror de vil bli hørt på grunn av sine mange ord. ⁸ Ikke etterlign dem: din Far er klar over dine behov før du ber Ham.

⁹ "Be på denne måten:

'Vår Far i himmelen, helligst være Ditt navn, ¹⁰ La Ditt rike komme, Din vilje skje, på jorden som i himmelen. ¹¹ Gi oss i dag vårt daglige brød. ¹² Og tilgi oss våre synder, som vi tilgir dem som synder mot oss. ¹³ Og led oss ikke inn i fristelse, men frels oss fra det onde.' For Ditt er riket, makten, æren, i evighet. Amen

¹⁴ For hvis du tilgir andre når de synder mot deg, vil din himmelske Far også tilgi deg. ¹⁵ Men hvis du ikke tilgir andre, vil ikke din Far tilgi deg heller.

¹⁶ "Når du faster, skal du ikke se dystre ut som hyklerne, for de fordreier ansiktene sine for å vise andre at de faster. Sannelig, jeg sier dere, de har fått sin belønning i fullt monn. ¹⁷ Men når du faster, ta vare på ditt utseende ved å salve hodet ditt og vaske ansiktet ditt, ¹⁸ slik at din faste ikke er åpenbar for andre, men bare for din Far, som er usett; og din Far, som ser hva som gjøres i det stille, vil belønne deg.

¹⁹ "Ikke samle skatter for dere selv på jorden, hvor møll og rust ødelegger, og hvor tyver bryter inn og stjeler. ²⁰ Samle heller skatter i himmelen, hvor møll og rust ikke ødelegger, og hvor tyver ikke bryter inn og stjeler. ²¹ For der hvor din skatt er, der vil også ditt hjerte være.

²² "Øyet er kroppens lampe. Hvis dine øyne er klare, vil hele kroppen din være full av lys. ²³ Men hvis dine øyne ikke er klare, vil hele kroppen din være full av mørke. Hvis da lyset i deg er mørke, hvor stort er ikke det mørket! ²⁴ "Ingen kan tjene to herrer. Enten vil du hate den ene og elske den andre, eller du vil være hengiven til den ene og forakte den andre. Du kan ikke tjene både Gud og rikdom.

²⁵ "Derfor sier jeg dere, vær ikke bekymret for livet, hva dere skal spise eller drikke, eller for kroppen, hva dere skal ha på dere. Er ikke livet mer enn mat, og kroppen mer enn klær? ²⁶ Se på fuglene under himmelen; de sår ikke, høster ikke eller samler i lader, og likevel gir deres himmelske Far dem mat. Er dere ikke mye mer verdifulle enn de? ²⁷ Kan noen av dere, ved å bekymre dere, forlenge livet med en eneste time? ²⁸ "Og hvorfor bekymrer dere dere for klær? Tenk på hvordan markens blomster vokser. De arbeider ikke eller spinner, ²⁹ men jeg sier dere, ikke engang Salomo i all sin prakt var kledd som en av disse. ³⁰ Hvis det er slik Gud kler gresset på marken, som er her i dag og i morgen kastes i ilden, vil Han ikke mye mer kle dere—dere lite troende?

³¹ Så vær ikke bekymret, siende: 'Hva skal vi spise?' eller 'Hva skal vi drikke?' eller 'Hva skal vi ha på oss?'

³² For hedningene søker ivrig etter alle disse tingene, og deres himmelske Far vet at dere trenger dem. ³³ Men søk først Hans rike og Hans rettferdighet, og alle disse tingene vil bli gitt dere i tillegg. ³⁴ Derfor, vær ikke bekymret for morgendagen, for morgendagen vil ta vare på seg selv. Hver dag har nok bekymringer i seg selv.

Matteus

7 "Døm ikke, for at dere ikke skal bli dømt. ² For med den dom dere dømmer, skal dere bli dømt, og med det mål dere måler, skal det måles opp til dere. ³ Hvorfor ser du flisen i din brors øye, men merker ikke bjelken i ditt eget øye? ⁴ Hvordan kan du si til din bror: 'La meg ta flisen ut av ditt øye,' når det er en bjelke i ditt eget øye? ⁵ Du hykler, ta først bjelken ut av ditt eget øye, så vil du se klart nok til å ta flisen ut av din brors øye. ⁶ "Gi ikke det hellige til hundene, og kast ikke perlene deres for svin, for at de ikke skal trampe dem under føttene, vende seg om og rive dere i stykker.

⁷ "Be, så skal det bli gitt dere; let, så skal dere finne; bank på, så skal det bli åpnet for dere. ⁸ For hver den som ber, han får; den som leter, han finner; og for den som banker på, skal det bli åpnet. ⁹ Hvem av dere vil gi sønnen sin en stein når han ber om brød? ¹⁰ Eller gi ham en slange når han ber om en fisk? ¹¹ Når da dere, som er onde, vet å gi barna deres gode gaver, hvor mye mer skal ikke deres Far i himmelen gi gode gaver til dem som ber ham!

¹² Derfor, alt dere vil at andre skal gjøre mot dere, det skal også dere gjøre mot dem, for dette er loven og profetene. ¹³ "Gå inn gjennom den trange porten; for vid er porten og bred er veien som fører til fortapelsen, og mange er de som går inn gjennom den. ¹⁴ Men trang er porten og smal er veien som fører til livet, og få er de som finner den.

¹⁵ "Vær på vakt mot falske profeter, som kommer til dere i fåreklær, men som innvendig er glupske ulver. ¹⁶ På fruktene skal dere kjenne dem. Plukker man druer fra tornebusker, eller fiken fra tistler? ¹⁷ På samme måte bærer hvert godt tre god frukt, men et dårlig tre bærer dårlig frukt. ¹⁸ Et godt tre kan ikke bære dårlig frukt, og et dårlig tre kan ikke gi god frukt. ¹⁹ Hvert tre som ikke bærer god frukt, bli hugget ned og kastet på ilden. ²⁰ Derfor skal dere kjenne dem på fruktene.

²¹ "Ikke alle som sier til meg: 'Herre, Herre,' skal komme inn i himmelriket, men bare den som gjør min himmelske Fars vilje. ²² På den dagen skal mange si til meg: 'Herre, Herre, har vi ikke profetert i ditt navn, drevet ut demoner i ditt navn, og gjort mange mirakler i ditt navn?' ²³ Da skal jeg si dem rett ut: 'Jeg har aldri kjent dere; gå bort fra meg, dere som gjør urett.'

²⁴ "Derfor, hver den som hører disse mine ord og gjør etter dem, han er lik en klok mann som bygde huset sitt på fjell. ²⁵ Regnet falt, elvene flommet, og vindene blåste og slo mot det huset; men det falt ikke, for det var grunnlagt på fjell. ²⁶ Men hver den som hører disse mine ord og ikke gjør etter dem, han er lik en uforstandig mann som bygde huset sitt på sand. ²⁷ Regnet falt, elvene flommet, og vindene blåste og slo mot det huset, og det falt, og fallet var stort."

²⁸ Da Jesus hadde fullført denne talen, var folkemengden slått av undring over hans lære; ²⁹ for han lærte dem som en som hadde myndighet, og ikke som deres skriftlærde.

8 Da Jesus gikk ned fra fjellet, fulgte store folkemengder Ham. ² En mann som var rammet av spedalskhet nærmet seg Ham, bøyde seg for Ham, og sa: "Herre, hvis Du vil, kan Du rense meg." ³ Jesus rakte ut hånden og rørte ved ham, og sa: "Jeg vil; bli ren." Straks ble spedalskheten hans renset. ⁴ Jesus instruerte ham, "Se at du ikke forteller det til noen; men gå, vis deg for presten og bær frem offeret som Moses har befalt, som et vitnesbyrd for dem."

⁵ Da Han kom inn i Kapernaum, nærmet en centurion seg Ham og søkte hjelp. ⁶ "Herre," sa han, "tjeneren min ligger lammet hjemme og lider fryktelig." ⁷ Jesus svarte ham, "Jeg vil komme til ham og helbrede ham." ⁸ Centurionen svarte, "Herre, jeg er ikke verdig til at Du kommer inn under mitt tak, men si bare et ord, så vil tjeneren min bli helbredet. ⁹ For jeg er også en mann under autoritet, med soldater under meg. Jeg sier til en, 'Gå,' og han går; og til en annen, 'Kom,' og han kommer; og til tjeneren min, 'Gjør dette,' og han gjør det." ¹⁰ Da Jesus hørte dette, ble Han forundret og sa til dem som fulgte Ham, "Sannelig sier jeg dere, jeg har ikke funnet slik stor tro hos noen i Israel. ¹¹ Jeg sier dere at mange skal komme fra øst og vest og sitte til bords med Abraham, Isak og Jakob i himmelriket; ¹² men de som opprinnelig var ment for riket, skal kastes ut i det ytterste mørke; der skal det være gråt og tenners gnissel." ¹³ Da sa Jesus til centurionen, "Gå; det skal skje for deg som du har trodd." Og tjeneren ble helbredet i samme øyeblikk.

¹⁴ Da Jesus kom til Peters hus, så Han at Peters svigermor lå til sengs med feber. ¹⁵ Han rørte ved

Matteus

hånden hennes, og feberen forlot henne; og hun reiste seg og begynte å tjene Ham. ¹⁶ Da kvelden kom, brakte de til Ham mange som var plaget av demoner, og Han drev ut åndene med et ord og helbredet alle som var syke. ¹⁷ Dette var for å oppfylle ordene som ble talt av profeten Jesaja:

"Han tok på seg våre skrupeligheter og bar våre sykdommer."

¹⁸ Da Jesus så folkemengden rundt seg, ga Han ordre om å dra over til den andre siden av sjøen. ¹⁹ Da nærmet en skriftlærd seg Ham og sa, "Mester, jeg vil følge Deg hvor Du enn går." ²⁰ Jesus svarte, "Rever har hi og himmelens fugler har reir, men Menneskesønnen har ikke noe sted å hvile sitt hode." ²¹ En annen disippel sa til Ham, "Herre, la meg først gå og begrave min far." ²² Men Jesus svarte ham, "Følg Meg, og la de døde ta seg av sine egne døde."

²³ Da Han gikk ombord i båten, fulgte disiplene Ham. ²⁴ Plutselig oppsto det en voldsom storm på sjøen, så båten ble dekket av bølgene; men Jesus sov. ²⁵ Disiplene kom til Ham og vekket Ham, og sa, "Frels oss, Herre; vi går under!" ²⁶ Han sa til dem, "Hvorfor er dere redde, dere lite troende?" Så reiste Han seg og truet vinden og sjøen, og det ble helt stille. ²⁷ Mennene ble forundret og sa, "Hva slags mann er dette, at til og med vinden og sjøen adlyder Ham?"

²⁸ Da Han kom til den andre siden i området til gadarenerne, konfronterte to demonbesatte menn Ham da de kom ut av gravene. De var så voldelige at ingen kunne passere den veien. ²⁹ De ropte, "Hva vil Du med oss, Guds Sønn? Har Du kommet hit for å pine oss før den bestemte tid?" ³⁰ Ikke langt fra dem var en stor flokk griser som beitet. ³¹ Demonene ba Ham, "Hvis Du driver oss ut, send oss inn i griseflokken." ³² Han sa til dem, "Gå!" Så kom de ut og gikk inn i grisene, og hele flokken styrtet ned den bratte skråningen i sjøen og omkom i vannet. ³³ Hyrdene flyktet, gikk inn i byen og rapporterte alt, inkludert hva som hadde skjedd med de demonbesatte mennene. ³⁴ Da kom hele byen ut for å møte Jesus; og da de så Ham, ba de Ham om å forlate deres område.

9 Jesus gikk ombord i en båt, krysset over Galileasjøen, og kom til sin egen by. ² Noen menn brakte til ham en lam mann på en bære. Da Jesus så deres tro, sa han til den lamme mannen:

"Vær ved godt mot, sønn; dine synder er tilgitt." ³ Ved dette sa noen av de skriftlærde til seg selv: "Denne mannen spotter!" ⁴ Men Jesus, som kjente deres tanker, sa: "Hvorfor har dere onde tanker i hjertene deres?" ⁵ Hva er enklere: å erklære, 'Dine synder er tilgitt,' eller å si, 'Reis deg og gå?' ⁶ Men for at dere skal vite at Menneskesønnen har myndighet på jorden til å tilgi synder"—sa han da til den lamme mannen: "Reis deg, ta båret din og gå hjem." ⁷ Mannen reiste seg og vendte tilbake til sitt hus. ⁸ Da folkemengden så dette, ble de fylt med ærefrykt og priste Gud, som hadde gitt slik myndighet til mennesker.

⁹ Da Jesus gikk videre derfra, så han en mann ved navn Matteus sitte ved tollboden. Han sa til ham: "Følg meg," og Matteus reiste seg og fulgte ham. ¹⁰ Senere, mens Jesus lå til bords i huset, kom mange tollere og syndere og spiste sammen med ham og hans disipler. ¹¹ Da fariseerne så dette, spurte de hans disipler: "Hvorfor deler deres lærer måltider med tollere og syndere?" ¹² Da Jesus hørte dette, sa han: "Det er ikke de som er friske som trenger lege, men de som er syke." ¹³ Gå nå og lær hva dette betyr: 'Jeg ønsker barmhjertighet, ikke offer.' For jeg er ikke kommet for å kalle rettferdige, men syndere."

¹⁴ Da kom Johannes' disipler til ham og spurte: "Hvorfor faster vi og fariseerne ofte, men dine disipler faster ikke?" ¹⁵ Jesus svarte: "Kan brudgommens gjester sørge mens han er med dem? Tiden vil komme når brudgommen blir tatt fra dem, og da vil de faste." ¹⁶ "Ingen lapper et gammelt plagg med ubehandlet tøy, for lappen vil rive seg løs fra plagget og gjøre riften verre. ¹⁷ Heller ikke heller folk ny vin i gamle skinnsekker. Hvis de gjør det, vil sekkene sprekke, vinen vil renne ut, og skinnsekkene vil bli ødelagt. I stedet heller de ny vin i nye skinnsekker, og begge deler blir bevart."

¹⁸ Mens han talte, kom en synagogeforstander og knelte for ham og sa: "Min datter er nettopp død. Men kom og legg hånden din på henne, så vil hun leve." ¹⁹ Jesus reiste seg og gikk med ham, sammen med sine disipler. ²⁰ Akkurat da kom en kvinne som hadde lidd av blødninger i tolv år, bak ham og rørte ved kanten av kappen hans. ²¹ Hun tenkte med seg selv: "Hvis jeg bare rører ved kappen hans, vil jeg bli helbredet." ²² Da Jesus snudde seg og så henne, sa han: "Vær ved godt mot, datter; din tro har helbredet deg." Og kvinnen ble helbredet i det øyeblikket. ²³ Da

Matteus

Jesus kom til synagogeforstanderens hus og så fløytespillerne og den støvende folkemengden, ²⁴ sa han: "Gå bort; jenta er ikke død, men sover." Og de lo av ham. ²⁵ Da folkemengden var sendt ut, gikk han inn, tok jenta i hånden, og hun reiste seg. ²⁶ Nyheten om dette spredte seg over hele den regionen.

²⁷ Da Jesus forlot stedet, fulgte to blinde menn etter ham og ropte: "Ha barmhjertighet med oss, Davids sønn!" ²⁸ Da han hadde gått innendørs, kom de blinde mennene til ham, og han spurte dem: "Tror dere at jeg er i stand til å gjøre dette?" De svarte: "Ja, Herre." ²⁹ Så røpte han ved øynene deres og sa: "La det skje for dere i henhold til deres tro"; ³⁰ og deres syn ble gjenopprettet. Jesus advarte dem strengt: "Se til at ingen får vite om dette." ³¹ Men de gikk ut og spredte nyheten om ham over hele den regionen.

³² Mens de var på vei ut, ble en mann som var demonbesatt og ute av stand til å tale, brakt til Jesus. ³³ Da demonen var drevet ut, talte den stumme mannen. Folkemengden var forbløffet og sa: "Ingenting som dette har noen gang blitt sett i Israel." ³⁴ Men fariseerne bemerket: "Han driver ut demoner ved demonherskeren."

³⁵ Jesus reiste gjennom alle byene og landsbyene, underviste i deres synagoger, forkynte det gode budskapet om riket, og helbredet enhver sykdom og plage. ³⁶ Da han så folkemengdene, ble han grepet av medfølelse for dem, fordi de var plaget og hjelpeløse, som sauer uten hyrde. ³⁷ Da sa han til sine disipler: "Høsten er stor, men arbeiderne er få." ³⁸ Be derfor høstens Herre om å sende ut arbeidere til sin høst."

10 Jesus kalte sammen sine tolv disipler og ga dem myndighet over urene ånder, til å drive dem ut, og til å helbrede enhver sykdom og plage. ² Dette er de tolv apostlene: først Simon, kjent som Peter, og hans bror Andreas; Jakob, sønn av Sebedeus, og hans bror Johannes; ³ Filip og Bartolomeus; Tomas og Matteus, som var toller; Jakob, sønn av Alfeus, og Taddeus; ⁴ Simon seloten, og Judas Iskariot, som senere forrådde ham.

⁵ Disse tolv sendte Jesus ut med følgende instruksjoner: "Gå ikke på en vei til hedningene, og gå ikke inn i en by til samaritanene; ⁶ men gå heller til de tapte får av Israel. ⁷ Når dere går, forkynn dette budskapet: 'Himmelriket er nær.' ⁸ Helbred de syke, oppvekk de døde, rens spedalske, driv ut demoner.

Fritt har dere fått, fritt skal dere gi. ⁹ Skaff dere ikke gull, sølv eller kobber til beltene deres— ¹⁰ heller ikke en veske til reisen, eller en ekstra kjortel, eller sandaler, eller en stav; for arbeideren er verdt sin føde.

¹¹ Hvilken som helst by eller landsby dere kommer inn i, let etter noen som er verdige, og bli i deres hus til dere drar videre. ¹² Når dere går inn i huset, gi deres hilsen. ¹³ Hvis huset er verdig, la deres fred hvile over det; hvis det ikke er det, la deres fred vende tilbake til dere. ¹⁴ Hvis noen ikke tar imot dere eller lytter til deres ord, forlat det huset eller den byen og rist støvet av føttene deres. ¹⁵ Sannelig sier jeg dere, det vil være mer utholdelig for Sodoma og Gomorra på dommens dag enn for den byen.

¹⁶ "Se, jeg sender dere ut som sauer blant ulver; derfor vær kloke som slanger og uskyldige som duer.

¹⁷ Vær på vakt mot mennesker; de vil overgi dere til lokale råd og piske dere i sine synagoger. ¹⁸ Dere vil bli brakt frem for guvernører og konger på grunn av meg, som et vitnesbyrd for dem og for hedningene.

¹⁹ Men når de arresterer dere, ikke bekymre dere for hvordan eller hva dere skal si; for hva dere skal si vil bli gitt til dere på den tiden. ²⁰ For det vil ikke være dere som taler, men det er deres Fars Ånd som vil tale gjennom dere.

²¹ "Bror vil overgi bror til døden, og en far sitt barn; barn vil reise seg mot foreldre og få dem dømt til døden. ²² Dere vil bli hatet av alle på grunn av mitt navn, men den som holder ut til enden skal bli frelst.

²³ Når dere møter forfølgelse på ett sted, flytt til et annet. Sannelig sier jeg dere, dere vil ikke være ferdige med å gå gjennom Israels byer før Menneskesønnen kommer.

²⁴ "En disippel er ikke over læreren, heller ikke en tjener over sin herre. ²⁵ Det er nok for disippelen å være som sin lærer, og tjeneren som sin herre. Hvis de har kalt husets herre Beelzebul, hvor mye mer vil de ikke snakke ondt om hans husfolk!

²⁶ "Så vær ikke redde for dem, for det er ingenting skjult som ikke skal bli avslørt, eller skjult som ikke skal bli kjent. ²⁷ Det jeg sier dere i mørket, tal i lyset; det som hviskes i øret deres, forkynn fra hustakene.

²⁸ Vær ikke redde for dem som dreper kroppen, men ikke kan drepe sjelen. Frykt heller Ham som kan ødelegge både sjel og kropp i helvete. ²⁹ Selges ikke to spurver for en liten mynt? Likevel faller ikke en av

Matteus

dem til jorden uten deres Far. ³⁰ Og til og med hårene på hodet deres er alle talt. ³¹ Så vær ikke redde; dere er mer verdifulle enn mange spurver.

³² "Den som bekjenner meg for andre, vil jeg bekjenne for min Far i himmelen. ³³ Men den som fornekte meg for andre, vil jeg fornekte for min Far i himmelen.

³⁴ "Tro ikke at jeg er kommet for å bringe fred til jorden; jeg er ikke kommet for å bringe fred, men et sverd. ³⁵ For jeg er kommet for å

sette en sønn mot sin far, en datter mot sin mor, og en svigerdatter mot sin svigermor; ³⁶ og en persons fiender vil være hans egne husfolk.

³⁷ "Hvis noen elsker sin far eller mor mer enn meg, er de ikke verdige meg; hvis noen elsker sin sønn eller datter mer enn meg, er de ikke verdige meg. ³⁸ Den som ikke tar opp sitt kors og følger meg, er ikke verdig meg. ³⁹ Den som søker å bevare sitt liv, vil miste det, og den som mister sitt liv for min skyld, vil finne det.

⁴⁰ "Den som tar imot dere, tar imot meg, og den som tar imot meg, tar imot ham som har sendt meg. ⁴¹ Den som tar imot en profet fordi de er en profet, vil få en profets lønn, og den som tar imot en rettferdig person fordi de er rettferdige, vil få en rettferdig persons lønn. ⁴² Og hvis noen gir selv et beger kaldt vann til en av disse små som er min disippel, sannelig sier jeg dere, den personen vil absolutt ikke gå glipp av sin lønn."

11 Da Jesus hadde fullført instruksjonene til sine tolv disipler, dro han derfra for å undervise og forkynde i deres byer.

² Mens Johannes var i fengsel, hørte han om Kristi gjerninger, og sendte sine disipler ³ for å spørre ham: «Er du den som skal komme, eller skal vi vente en annen?» ⁴ Jesus svarte: «Gå tilbake og fortell Johannes hva dere hører og ser: ⁵ Blinde får synet, lamme går, spedalske blir renset, døde hører, døde blir oppreist, og evangeliet forkyndes for fattige. ⁶ Salig er den som ikke tar anstøt av meg.»

⁷ Da Johannes' disipler var i ferd med å dra, begynte Jesus å tale til folkemengden om Johannes: «Hva dro dere ut i ødemarken for å se? Et siv som svaier i vinden? ⁸ Hvis ikke, hva dro dere ut for å se? En mann kledd i myke klær? Nei, de som bærer myke

klær er i kongers palasser. ⁹ Men hva dro dere ut for å se? En profet? Ja, jeg sier dere, og mer enn en profet. ¹⁰ Dette er han det står skrevet om: Se, jeg sender min budbærer foran deg, som skal forberede din vei foran deg.' ¹¹ Sannelig, jeg sier dere, blant dem som er født av kvinner har det ikke stått fram noen større enn døperen Johannes; men den minste i himmelriket er større enn han. ¹² Fra døperen Johannes' dager til nå har himmelriket vært utsatt for vold, og voldelige mennesker tar det med makt. ¹³ For alle profetene og loven talte om det som skulle komme inntil Johannes. ¹⁴ Og hvis dere er villige til å ta imot det, han er Elias som skulle komme. ¹⁵ Den som har ører å høre med, la ham høre. ¹⁶ «Hva skal jeg sammenligne denne generasjonen med? Den er som barn som sitter på torgene og roper til andre:

¹⁷ 'Vi spilte fløyte for dere, og dere danset ikke; vi sang en sørgesang, men dere klaget ikke.'

¹⁸ For Johannes kom verken spisende eller drikkende, og de sier: 'Han er besatt av en demon.' ¹⁹ Menneskesønnen kom spisende og drikkende, og de sier: 'Se, en fråtser og en dranker, en venn av tollere og syndere.' Men visdommen blir rettferdiggjort ved sine gjerninger.»

²⁰ Da begynte Jesus å refse byene hvor de fleste av hans mirakler hadde blitt utført, fordi de ikke omvendte seg. ²¹ «Ve deg, Korasin! Ve deg, Betsaida! For hvis de miraklene som ble utført i dere hadde blitt gjort i Tyrus og Sidon, ville de for lenge siden ha omvendt seg i sekk og aske. ²² Men jeg sier dere, det skal bli mer utholdelig for Tyrus og Sidon på dommens dag enn for dere. ²³ Og du, Kapernaum, vil du bli opphøyd til himmelen? Nei, du skal gå ned til Hades. For hvis de miraklene som ble utført i deg hadde blitt gjort i Sodoma, ville den ha blitt stående til denne dag. ²⁴ Men jeg sier dere at det skal bli mer utholdelig for Sodoma på dommens dag enn for deg.»

²⁵ På den tiden sa Jesus: «Jeg priser deg, Far, himmelens og jordens Herre, fordi du har skjult dette for de vise og intelligente, og åpenbart det for små barn. ²⁶ Ja, Far, for dette var velbehagelig i dine øyne. ²⁷ Alt er blitt overgitt til meg av min Far. Ingen kjenner Sønnen unntatt Faderen, og ingen kjenner Faderen unntatt Sønnen og de som Sønnen velger å åpenbare ham for.

Matteus

²⁸ «Kom til meg, alle som er trette og bærer tunge byrder, og jeg vil gi dere hvile. ²⁹ Ta mitt åk på dere og lær av meg, for jeg er mild og ydmyk av hjertet, og dere skal finne hvile for deres sjeler. ³⁰ For mitt åk er lett, min byrde er lett.»

12 På den tiden gikk Jesus gjennom kornåkrene på sabbaten, og disiplene Hans, som var sultne, begynte å plukke noen aks og spise dem. ² Da fariseerne så dette, sa de til Ham: «Se, disiplene dine gjør det som ikke er tillatt på sabbaten.» ³ Han svarte: «Har dere ikke lest hva David gjorde da han og hans følgesvenner var sultne? ⁴ Han gikk inn i Guds hus, og de spiste det hellige brødet, som ikke var tillatt for ham eller hans følgesvenner å spise, men bare for prestene. ⁵ Eller har dere ikke lest i loven at prestene i tempelet vanhelliger sabbaten, men likevel er uskyldige? ⁶ Men jeg sier dere: her er det noe større enn tempelet. ⁷ Hadde dere forstått hva dette betyr: 'Jeg ønsker barmhjertighet, ikke offer,' ville dere ikke ha fordømt de uskyldige. ⁸ For Menneskesønnen har myndighet over sabbaten.»

⁹ Da Han gikk derfra, gikk Han inn i deres synagoge. ¹⁰ Der inne var det en mann med en visken hånd. De spurte Jesus: «Er det tillatt å helbrede på sabbaten?» for å kunne anklage Ham. ¹¹ Han spurte dem: «Hvis noen av dere har en sau og den faller i en grop på sabbaten, vil dere ikke ta tak i den og dra den opp? ¹² Hvor mye mer verdifull er ikke et menneske enn en sau! Derfor er det tillatt å gjøre godt på sabbaten.» ¹³ Så sa Han til mannen: «Rekk ut hånden din.» Han rakte den ut, og den ble gjenopprettet, like frisk som den andre. ¹⁴ Men fariseerne gikk ut og la planer mot Ham, om hvordan de kunne ødelegge Ham.

¹⁵ Da Jesus ble klar over dette, trakk Han seg tilbake derfra. Mange fulgte Ham, og Han helbredet dem alle, ¹⁶ og Han advarte dem om ikke å avsløre hvem Han var. ¹⁷ Dette ble gjort for å oppfylle det som var talt gjennom profeten Jesaja:

¹⁸ «Se, Min tjener som Jeg har utvalgt, Min elskede utvalgte som Min sjel har behag i; Jeg har lagt Min Ånd på ham, han skal bringe rettferdighet til nasjonene. ¹⁹ Han vil ikke krangle eller rope; ingen vil høre Hans røst på gatene. ²⁰ Et knekket siv vil Han ikke bryte, og en rykende veke vil Han ikke

slukke, før Han fører rettferdigheten til seier. ²¹ I Hans navn skal nasjonene sette sitt håp.»

²² Da ble en demonbesatt mann som var blind og stum brakt til Jesus, og Han helbredet ham, slik at mannen både kunne tale og se. ²³ Alle menneskene ble forundret og sa: «Kan dette være Davids sønn?»

²⁴ Men da fariseerne hørte dette, sa de: «Denne mannen driver bare ut demoner ved Beelzebul, demonens fyrste.» ²⁵ Jesus, som kjente deres tanker, sa til dem: «Hvert rike som er splittet mot seg selv, legges øde, og hver by eller hus som er splittet mot seg selv, vil ikke bli stående. ²⁶ Hvis Satan driver ut Satan, er han splittet mot seg selv. Hvordan kan da hans rike bli stående? ²⁷ Og hvis jeg driver ut demoner ved Beelzebul, ved hvem driver deres sønner dem ut? Derfor skal de være deres dommere. ²⁸ Men hvis jeg driver ut demoner ved Guds Ånd, da har Guds rike virkelig kommet over dere. ²⁹ Eller hvordan kan noen gå inn i en sterk manns hus og røve hans eiendeler uten først å binde den sterke mannen? Da kan han plyndre hans hus. ³⁰ Den som ikke er med Meg, er mot Meg, og den som ikke samler med Meg, sprer.

³¹ Derfor sier jeg dere, enhver synd og bespottelse kan bli tilgitt, men bespottelse mot Ånden vil ikke bli tilgitt. ³² Den som taler et ord mot Menneskesønnen, vil bli tilgitt, men den som taler mot Den Hellige Ånd, vil ikke bli tilgitt, verken i denne tidsalder eller i den som kommer.

³³ Gjør et tre godt, og dets frukt vil være god; eller la et tre være dårlig, og dets frukt vil være dårlig, for et tre kjennes på sin frukt. ³⁴ Ormeengel, hvordan kan dere, som er onde, si noe godt? For munnen taler det hjertet er fullt av. ³⁵ Et godt menneske bringer gode ting ut av det gode som er lagret i ham, og et ondt menneske bringer onde ting ut av det onde som er lagret i ham. ³⁶ Men jeg sier dere at alle må gjøre regnskap på dommens dag for hvert unyttig ord de har talt. ³⁷ For ved dine ord skal du bli dømt uskyldig, og ved dine ord skal du bli fordømt.»

³⁸ Da nærmet noen av de skriftlærde og fariseerne seg Ham og sa: «Mester, vi vil se et tegn fra Deg.» ³⁹ Han svarte: «En ond og utro generasjon krever et tegn! Men ingen vil bli gitt bortsett fra profeten Jonas tegn. ⁴⁰ For slik som Jonas var tre dager og tre netter i buken på en stor fisk, slik skal Menneskesønnen være tre dager og tre netter i

Matteus

jordens hjerte. ⁴¹ Mennene fra Ninive skal stå opp ved dommen med denne generasjonen og fordømme den; for de omvendte seg ved Jonas' forkynnelse, og nå er noe større enn Jonas her. ⁴² Dronningen fra sør skal reise seg ved dommen med denne generasjonen og fordømme den; for hun kom fra jordens ender for å høre Salomos visdom, og nå er noe større enn Salomo her.

⁴³ Når en uren ånd går ut av et menneske, vandrer den gjennom tørre steder og søker hvile, men finner det ikke. ⁴⁴ Da sier den: 'Jeg vil vende tilbake til mitt hus som jeg kom fra.' Når den kommer, finner den huset ubebodd, feid og satt i stand. ⁴⁵ Da går den og tar med seg syv andre ånder, mer onde enn den selv, og de går inn og bor der. Og den siste tilstanden til det mennesket blir verre enn den første. Slik skal det være med denne onde generasjonen.»

⁴⁶ Mens Han fortsatt talte til folkemengden, sto Hans mor og brødre utenfor og ønsket å tale med Ham. ⁴⁷ Noen informerte Ham: «Din mor og dine brødre står utenfor og ønsker å tale med Deg.» ⁴⁸ Han svarte den som fortalte Ham: «Hvem er Min mor, og hvem er Mine brødre?» ⁴⁹ Han gestikulerte mot sine disipler og sa: «Her er Min mor og Mine brødre. ⁵⁰ For den som gjør Min Fars vilje i himmelen, er virkelig Min bror, søster og mor.»

13 Samme dag forlot Jesus huset og satte seg ved sjøen. ² Store folkemengder samlet seg rundt ham, så han gikk opp i en båt og satte seg, mens folkemengden sto på stranden. ³ Han talte mye til dem i lignelser, og sa: «Se på såmannen som gikk ut for å så. ⁴ Da han sådde, falt noe korn langs veien, og fuglene kom og åt det opp. ⁵ Noe falt på steinete steder, hvor det ikke var mye jord. Det spirte raskt fordi jorden var grunn. ⁶ Men da solen steg opp, ble det svidd, og fordi det manglet røtter, visnet det bort. ⁷ Andre frø falt blant torner, som vokste opp og kvalte dem. ⁸ Men andre falt i god jord og ga avling, noen hundre, noen seksti, og noen tretti ganger det som ble sådd. ⁹ Den som har ører: la ham høre.»

¹⁰ Disiplene kom til ham og spurte: «Hvorfor bruker du lignelser når du taler til folket?» ¹¹ Han svarte: «Dere er gitt å kjenne himmelrikets mysterier, men dem er det ikke gitt. ¹² For den som har, til ham skal det bli gitt mer, og han skal ha overflod. Den som ikke har, fra ham skal selv det han har bli tatt bort. ¹³ Grunnen til at jeg taler til dem i lignelser er at

selv om de ser, ser de ikke; selv om de hører, hører de ikke; og de forstår ikke.

¹⁴ På dem oppfylles Jesajas profeti:

'Dere skal høre og høre, men aldri forstå; dere skal se og se, men aldri oppfatte. ¹⁵ For dette folkets hjerte har blitt sløvt; med ørene hører de knapt, og de har lukket øynene. Ellers kunne de se med øynene, høre med ørene, forstå med hjertet og vende om, og jeg ville helbrede dem.'

¹⁶ Men salige er deres øyne, for de ser; og salige er deres ører, for de hører. ¹⁷ For jeg sier dere, mange profeter og rettferdige ønsket å se det dere ser og så det ikke, og å høre det dere hører og hørte det ikke.

¹⁸ «Hør nå forklaringen på lignelsen om såmannen.

¹⁹ Når noen hører budskapet om riket og ikke forstår det, kommer den onde og røver bort det som ble sådd i deres hjerte. Dette er frøet som ble sådd langs veien. ²⁰ Frøet som ble sådd på steingrunn er den som hører ordet og straks tar imot det med glede. ²¹ Men de har ingen rot i seg, men holder bare ut en tid. Når trengsel eller forfølgelse oppstår på grunn av ordet, faller de raskt fra. ²² Frøet som ble sådd blant torner er den som hører ordet, men verdens bekymringer og rikdommens bedrag kveler ordet, så det blir uten frukt. ²³ Men frøet som ble sådd i god jord er den som hører ordet og forstår det. De bærer virkelig frukt og gir, noen hundre, noen seksti, noen tretti ganger det som ble sådd.»

²⁴ Han la frem en annen lignelse for dem, og sa: «Himmelriket er likt en mann som sådde godt frø i åkeren sin. ²⁵ Men mens alle sov, kom hans fiende og sådde ugress blant hveten, og gikk bort. ²⁶ Da hveten spirte og satte korn, dukket også ugresset opp. ²⁷ Tjenerne til jordeieren kom og sa til ham: 'Herre, sådde du ikke godt frø i åkeren din? Hvorfor har den da ugress?' ²⁸ Han sa til dem: 'En fiende har gjort dette!' Tjenerne spurte ham: 'Vil du at vi skal gå og samle dem opp?' ²⁹ Men han sa: 'Nei, for at dere ikke, mens dere samler opp ugresset, også skal rykke opp hveten med det. ³⁰ La begge vokse sammen til høsten. Ved høsttiden vil jeg si til høstfolkene: "Samle først ugresset og bind det i bunter for å brenne det, men samle hveten i låven min.'"»

Matteus

³¹ Han delte en annen lignelse med dem: «Himmelriket er likt et sennepsfrø, som en mann tok og plantet i åkeren sin. ³² Selv om det er det minste av alle frø, når det vokser, er det større enn hageplantene og blir et tre, slik at himmelens fugler kommer og bygger rede i grenene.»

³³ Han fortalte dem en annen lignelse: «Himmelriket er likt surdeig, som en kvinne tok og gjemte i tre mål mel til det hele var gjennomsyret.»

³⁴ Jesus talte alt dette til folkemengdene i lignelser; han talte ikke til dem uten å bruke en lignelse. ³⁵ Dette var for å oppfylle det som var talt gjennom profeten: «Jeg vil åpne min munn i lignelser; jeg vil uttale ting som har vært skjult siden verdens grunnvoll ble lagt.»

³⁶ Så forlot han folkemengdene og gikk inn i huset. Hans disipler kom til ham og sa: «Forklar oss lignelsen om ugresset i åkeren.» ³⁷ Han svarte: «Den som sår det gode frøet er Menneskesønnen, ³⁸ og åkeren er verden; det gode frøet står for rikets barn, og ugresset er den ondes barn. ³⁹ Fienden som sår dem er djevelen. Høsten er verdens ende, og høstfolkene er engler. ⁴⁰ Som ugresset blir samlet og brent i ilden, slik skal det være ved verdens ende. ⁴¹ Menneskesønnen skal sende ut sine engler, og de skal samle ut av hans rike alt som forårsaker synd og alle som gjør urett. ⁴² De skal kaste dem i den brennende ovnen, der det skal være sorg og tenners gnissel. ⁴³ Da skal de rettferdige skinne klart som solen i sin Fars rike. La dem som har ører høre. ⁴⁴ «Himmelriket er likt en skatt som er skjult i en åker, som en mann fant og gjemte igjen; og i sin glede gikk han og solgte alt han hadde og kjøpte den åkeren. ⁴⁵ «På samme måte er himmelriket likt en kjøpmann som søker etter fine perler. ⁴⁶ Da han fant en perle av stor verdi, gikk han bort og solgte alt han hadde og kjøpte den. ⁴⁷ «Igjen, himmelriket er likt et garn som ble kastet i sjøen og samlet fisk av alle slag. ⁴⁸ Da det var fullt, dro de det opp på stranden, satte seg ned og samlet den gode fisken i kurver, men kastet den dårlige bort. ⁴⁹ Slik skal det skje ved verdens ende. Englene skal komme og skille de onde fra de rettferdige ⁵⁰ og kaste dem i ildovnen, der det skal være sorg og tenners gnissel.

⁵¹ «Har dere forstått alt dette?» spurte Jesus. De sa til ham: «Ja.» ⁵² Og han sa til dem: «Derfor er hver skriftlærd som har blitt en disippel i himmelriket lik

en huseier som tar frem nye skatter så vel som gamle fra sitt lager.»

⁵³ Etter at Jesus hadde avsluttet disse lignelsene, dro han videre derfra. ⁵⁴ Da han kom til sin hjemby, begynte han å undervise folket i synagogen deres, og de ble forundret og sa: «Hvor har denne mannen fått denne visdommen og disse mirakuløse kreftene fra?» ⁵⁵ «Er ikke dette tømmermannens sønn? Heter ikke hans mor Maria, og hans brødre Jakob, Josef, Simon og Judas? ⁵⁶ Og er ikke alle hans søstre blant oss? Så hvor har denne mannen fått alt dette fra?» ⁵⁷ Og de tok anstøt av ham. Men Jesus sa til dem: «En profet er ikke uten ære, unnatt i sin hjemby og i sitt eget hus.» ⁵⁸ Og han gjorde ikke mange mirakler der på grunn av deres vantrø.

14 I den perioden ble Herodes landsfyrsten klar over nyheten om Jesus, ² og han sa til sine tjenere: "Dette er Johannes Døperen; han er blitt reist opp fra de døde, og det er derfor mirakuløse krefter i virksomhet i ham."

³ For Herodes hadde tatt Johannes i forvaring, bundet ham, og satt ham i fengsel på grunn av Herodias, hustruen til hans bror Filip. ⁴ For Johannes hadde sagt til ham: "Det er mot loven for deg å ha henne." ⁵ Herodes ønsket å drepe Johannes, men han fryktet folket, fordi de anså Johannes som en profet.

⁶ Men da Herodes hadde bursdag, danset datteren til Herodias foran gjestene og behaget Herodes så mye ⁷ at han sværte å gi henne hva hun enn ba om. ⁸ Oppmuntret av sin mor, sa hun: "Gi meg her på et fat hodet til Johannes Døperen." ⁹ Kongen ble bedrøvet, men på grunn av sine edere og sine middagsgjester, befalte han at det skulle gis. ¹⁰ Han sendte ordre og fikk Johannes halshugget i fengselet. ¹¹ Johannes' hode ble presentert på et fat og gitt til jenta, som deretter tok det til sin mor. ¹² Johannes' disipler kom, tok bort kroppen, og begravde den; så gikk de og fortalte Jesus.

¹³ Da Jesus hørte om Johannes, trakk Han seg tilbake med båt til et avsides sted for seg selv. Men da folkemengdene hørte om dette, fulgte de Ham til fots fra byene. ¹⁴ Da Han kom i land, så Han en stor folkemengde, følte medfølelse for dem, og helbredet deres syke.

Matteus

¹⁵ Da kvelden nærmet seg, kom disiplene til Ham og sa: "Dette er et øde sted, og det er allerede sent. Send folkemengdene bort, så de kan gå til landsbyene og kjøpe seg noe mat." ¹⁶ Men Jesus svarte: "Det er ikke nødvendig for dem å dra; dere skal gi dem noe å spise." ¹⁷ De svarte: "Vi har her bare fem brød og to fisker." ¹⁸ Og Han instruerte: "Bring dem til Meg." ¹⁹ Han ba folket sette seg ned på gresset. Han tok de fem brødene og de to fiskene, så opp mot himmelen, takket, og brøt brødene. Deretter ga Han dem til disiplene, og disiplene ga dem til folket. ²⁰ De spiste alle og ble mette, og disiplene samlet opp tolv kurver fulle av brødstykker som var til overs. ²¹ De som spiste var omkring fem tusen menn, i tillegg til kvinner og barn.

²² Straks instruerte Jesus disiplene om å gå i båten og dra i forveien til den andre siden, mens Han sendte folkemengden bort. ²³ Etter at Han hadde sendt dem bort, gikk Han opp på fjellet for seg selv for å be. Da kvelden kom, var Han der alene, ²⁴ men båten var allerede et godt stykke fra land, slått av bølgene fordi vinden var imot. ²⁵ I den fjerde nattevakt kom Jesus ut til dem, gående på sjøen. ²⁶ Da disiplene så Ham gå på sjøen, ble de skrekkslagne og sa: "Det er et spøkelse!" og ropte av frykt. ²⁷ Men Jesus beroliget dem straks og sa: "Vær ved godt mot! Det er Jeg; frykt ikke." ²⁸ Peter svarte Ham: "Herre, hvis det er Deg, befal meg å komme til Deg på vannet." ²⁹ Og Han sa: "Kom." Da steg Peter ut av båten, gikk på vannet, og kom mot Jesus. ³⁰ Men da han merket vinden, ble han redd og begynte å synke, og ropte: "Herre, frels meg!" ³¹ Jesus rakte straks ut hånden og grep ham. "Du lite troende," sa Han, "hvorfor tvilte du?" ³² Da de steg opp i båten, stilnet vinden. ³³ Da æret de som var i båten Ham og sa: "Sannelig, du er Guds Sønn."

³⁴ Da de hadde kryssset over, kom de til Gennesaret. ³⁵ Og da mennene på det stedet kjente Ham igjen, sendte de bud til hele den omkringliggende regionen og brakte til Ham alle som var syke; ³⁶ og de ba Ham om å la de syke bare røre ved kanten av kappen Hans, og alle som rørte ved den ble helbredet.

15 Da kom noen fariseere og skriftlærde fra Jerusalem til Jesus og spurte, ² "Hvorfor bryter disiplene dine de gamles tradisjon? De vasker ikke hendene før de spiser." ³ Jesus svarte: "Og hvorfor bryter dere Guds bud for deres

tradisjons skyld? ⁴ For Gud sa: 'Hedre din far og din mor,' og, 'Den som taler ondt om sin far eller mor, skal dø.' ⁵ Men dere sier at hvis noen erklærer til sin far eller mor: 'Den hjelpen du kunne ha fått fra meg er en gave til Gud,' ⁶ skal de ikke oppfylle sin plikt overfor sin far eller mor med det. Slik opphever dere Guds ord for deres tradisjons skyld. ⁷ Hyklere! Jesaja hadde rett da han profeterte om dere:

⁸ 'Dette folket ærer meg med leppene, men deres hjerter er langt borte fra meg. ⁹ Deres tilbodelse er forgjeves; deres lærdommer er intet annet enn menneskers bud.'

¹⁰ Jesus samlet folket og sa: "Hør og forstå. ¹¹ Det er ikke det som går inn i munnen som gjør et menneske urent, men det som kommer ut av munnen, det gjør dem urene."

¹² Da kom disiplene til ham og sa: "Vet du at fariseerne ble støtt da de hørte dette?" ¹³ Han svarte: "Hver plante som min himmelske Far ikke har plantet, skal rykkes opp med roten. ¹⁴ La dem være; de er blinde veiledere. Hvis en blind leder en blind, faller begge i grøften."

¹⁵ Peter sa: "Hjelp oss å forstå lignelsen." ¹⁶ "Er dere fortsatt uten forståelse?" spurte Jesus dem. ¹⁷ "Ser dere ikke at det som går inn i munnen, går ned i magen og deretter blir eliminert?" ¹⁸ Men det som kommer ut av munnen, kommer fra hjertet, og dette gjør et menneske urent. ¹⁹ For fra hjertet kommer onde tanker—mord, ekteskapsbrudd, seksuell umoral, tyveri, falskt vitnesbyrd, baktalelse. ²⁰ Dette er hva som virkelig gjør et menneske urent; men å spise med uvaskede hender gjør dem ikke urene."

²¹ Jesus forlot det stedet og dro til området rundt Tyrus og Sidon. ²² En kanaaneisk kvinne fra det området kom til ham og ropte: "Herre, Davids sønn, ha barmhjertighet med meg! Min datter er hardt demonbesatt." ²³ Men Jesus svarte henne ikke et ord. Så kom disiplene hans til ham og ba: "Send henne bort, for hun roper etter oss." ²⁴ Han svarte: "Jeg er bare sendt til de bortkomne sauene i Israel." ²⁵ Kvinnen kom og bøyde seg for ham. "Herre, hjelp meg!" sa hun. ²⁶ Han svarte: "Det er ikke rett å ta barnas brød og gi det til hundene." ²⁷ "Ja, Herre," sa hun, "men selv hundene spiser smulene som faller fra deres herrers bord." ²⁸ Da sa Jesus til henne: "Kvinne, din tro er stor! Din bønn er innvilget." Og hennes datter ble helbredet i det øyeblikket.

Matteus

²⁹ Jesus dro derfra og reiste langs Galileasjøen. Så gikk han opp på en fjellside og satte seg ned. ³⁰ Store folkemengder kom til ham, og de brakte med seg lamme, blinde, krøplinger, stumme og mange andre, og la dem ved hans føtter; og han helbredet dem. ³¹ Folkene ble forundret da de så de stumme tale, krøplingene bli friske, de lamme gå, og de blinde se. Og de prisste Israels Gud.

³² Jesus kalte disiplene sine til seg og sa: "Jeg har medfølelse med disse menneskene; de har allerede vært med meg i tre dager og har ingenting å spise. Jeg vil ikke sende dem bort sultne, for de kan bli utmattet på veien." ³³ Disiplene hans svarte: "Hvor kan vi få nok brød i dette øde stedet til å mette en slik folkemengde?" ³⁴ "Hvor mange brød har dere?" spurte Jesus. "Syv," svarte de, "og noen få små fisk." ³⁵ Han ba folkemengden sette seg på bakken. ³⁶ Så tok han de syv brødene og fiskene, og etter å ha takket, brøt han dem og ga dem til disiplene, og de igjen til folket. ³⁷ Alle spiste og ble mette. Etterpå samlet disiplene syv kurver med tiloversblevne stykker. ³⁸ De som spiste var fire tusen menn, foruten kvinner og barn. ³⁹ Etter å ha sendt folkemengdene bort, gikk Jesus ombord i båten og dro til området Magadan.

16 Fariseerne og saddukeerne nærmet seg Jesus for å teste Ham ved å be om et tegn fra himmelen. ² Han svarte, "Om kvelden sier dere, 'Det blir fint vær, for himmelen er rød,' ³ og om morgenen, 'I dag blir det storm, for himmelen er rød og truende.' Dere vet hvordan dere skal tolke himmelens utseende, men kan dere ikke tyde tidens tegn? ⁴ En ond og utro generasjon søker et tegn, men ingen skal gis bortsett fra Jonas' tegn." Og Han forlot dem og gikk bort.

⁵ Da disiplene dro over til den andre siden av sjøen, innså de at de hadde glemt å ta med brød. ⁶ Jesus advarte dem, "Vær forsiktige og hold dere på vakt mot fariseernes og saddukeernes innflytelse." ⁷ De diskuterte dette seg imellom og sa, "Det er fordi vi ikke tok med noe brød." ⁸ Bevisst på deres diskusjon, sa Jesus, "Dere lite troende, hvorfor snakker dere seg imellom om at dere ikke har brød? ⁹ Forstår dere ennå ikke? Husker dere ikke de fem brødene for de fem tusen, og hvor mange kurver dere samlet? ¹⁰ Eller de syv brødene for de fire tusen, og hvor mange store kurver dere samlet? ¹¹ Hvordan kan det være at dere ikke forstår at jeg ikke snakket til dere

om brød? Men vær på vakt mot fariseernes og saddukeernes surdeig." ¹² Da forsto de at Han ikke sa til dem å vokte seg for surdeigen brukt i brød, men for fariseernes og saddukeernes lære.

¹³ Da Jesus kom til området rundt Cæsarea Filippi, spurte Han sine disipler, "Hvem sier folk at Menneskesønnen er?" ¹⁴ De svarte, "Noen sier Johannes Døperen; andre sier Elia; og andre igjen, Jeremia eller en av profetene." ¹⁵ Han sa til dem, "Men hva med dere? Hvem sier dere at jeg er?" ¹⁶ Simon Peter svarte, "Du er Messias, den levende Guds Sønn." ¹⁷ Jesus svarte, "Salig er du, Simon, Jonas' sønn, for dette ble ikke åpenbart for deg ved menneskelige midler, men av Min Far i himmelen." ¹⁸ Og jeg sier deg at du er Peter, og på denne klippen vil jeg bygge Min kirke, og dødsrikets porter skal ikke få makt over den. ¹⁹ Jeg vil gi deg nøklene til himmelriket; det du binder på jorden skal være bundet i himmelen, og det du løser på jorden skal være løst i himmelen." ²⁰ Da befalte Han sine disipler å ikke fortelle noen at Han var Kristus.

²¹ Fra den tid begynte Jesus å forklare for sine disipler at Han måtte dra til Jerusalem og lide mye under de eldste, yppersteprestene og de skriftlærde, og at Han måtte bli drept og på den tredje dag bli reist opp til liv. ²² Peter tok Ham til side og begynte å irettesette Ham. "Gud forby det, Herre!" sa han. "Dette skal aldri skje med Deg!" ²³ Men Jesus vendte seg og sa til Peter, "Gå bak Meg, Satan! Du er en snublestein for Meg; du har ikke Guds tanker, men bare menneskelige tanker."

²⁴ Da sa Jesus til sine disipler, "Om noen vil følge Meg, må han fornekte seg selv, ta opp sitt kors og følge Meg. ²⁵ For den som søker å bevare sitt liv skal miste det, men den som gir opp sitt liv for Min skyld skal finne det. ²⁶ Hva gagner det et menneske å vinne hele verden, men miste sin sjel? Eller hva kan noen gi i bytte for sin sjel? ²⁷ For Menneskesønnen skal komme i Sin Fars herlighet med Sine engler, og da skal Han belønne hver enkelt etter deres gjerninger. ²⁸ "Sannelig sier Jeg dere, noen som står her skal ikke oppleve døden før de ser Menneskesønnen komme i Sitt rike."

17 Etter seks dager tok Jesus med seg Peter, Jakob og Johannes, Jakobs bror, og førte dem opp på et høyt fjell hvor de var alene. ² Han ble forvandlet foran dem; Hans ansikt skinte

Matteus

som solen, og klærne Hans ble hvite som lyset. ³ Plutselig viste Moses og Elia seg for dem, og de samtalte med Jesus. ⁴ Peter sa til Jesus: "Herre, det er godt for oss å være her. Hvis du vil, skal jeg sette opp tre hytter: en for deg, en for Moses, og en for Elia." ⁵ Mens han ennå talte, kom en lys sky og omga dem, og en stemme fra skyen sa: "Dette er min elskede Sønn, som jeg har behag i; hør Ham!" ⁶ Da disiplene hørte dette, ble de så redde at de falt ned med ansiktet mot jorden. ⁷ Da kom Jesus bort til dem, rørte ved dem og sa: "Reis dere, og frykt ikke." ⁸ Da de så opp, så de ingen andre enn Jesus alene.

⁹ Mens de gikk ned fra fjellet, befalte Jesus dem: "Fortell ingen om synet før Menneskesønnen er oppstått fra de døde." ¹⁰ Disiplene spurte Ham: "Hvorfor sier da de skriftlærde at Elia først må komme?" ¹¹ Jesus svarte: "Sannelig, Elia kommer og skal gjenopprette alle ting. ¹² Men jeg sier dere at Elia allerede er kommet, og de kjente ham ikke, men gjorde med ham som de ville. På samme måte skal Menneskesønnen lide under deres hender." ¹³ Da forstod disiplene at Han talte til dem om Johannes Døperen.

¹⁴ Da de kom til folkemengden, kom en mann til Jesus, knelte for Ham. ¹⁵ "Herre, ha barmhjertighet med min sønn," sa han. "Han har anfall og lider fryktelig; han faller ofte i ilden eller i vannet. ¹⁶ Jeg tok ham med til dine disipler, men de kunne ikke helbrede ham." ¹⁷ Jesus svarte: "Du vantro og vrange slekt, hvor lenge skal jeg være hos dere? Hvor lenge skal jeg tåle dere? Bring gutten hit til Meg." ¹⁸ Jesus befalte demonen å forlate, og den forlot gutten, som ble helbredet med det samme.

¹⁹ Senere kom disiplene til Jesus i det skjulte og spurte: "Hvorfor kunne vi ikke drive den ut?" ²⁰ Han sa til dem: "På grunn av deres lille tro. Sannelig sier jeg dere, hvis dere har tro som et sennepsfrø, skal dere si til dette fjellet, 'Flytt deg herfra og dit,' og det skal flytte seg; ingenting skal være umulig for dere." ²¹ [Denne typen kan bare drives ut ved bønn og faste.]

²² Mens de samlet seg i Galilea, sa Jesus til dem: "Menneskesønnen skal bli overgitt i menneskers hender; ²³ De skal drepe Ham, og på den tredje dagen skal Han reise seg igjen." Og disiplene ble dypt bedrøvet.

²⁴ Da de kom til Kapernaum, kom innkreverne av tempelskatten på to drakmer til Peter og spurte: "Betaler ikke din lærer tempelskatten?" ²⁵ "Jo, det gjør Han," svarte Peter. Da han kom inn i huset, talte Jesus først: "Hva mener du, Simon? Fra hvem krever jordens konger toll og skatter—fra sine egne barn eller fra andre?" ²⁶ Peter svarte: "Fra andre." Jesus sa til ham: "Da er barna fritatt. ²⁷ Men for at vi ikke skal støte dem, gå til sjøen og kast ut en krok. Ta den første fisken du fanger; åpne dens munn, og du vil finne en mynt på fire drakmer. Ta den og gi den til dem for min og din skatt."

18 På den tiden kom disiplene til Jesus og spurte: «Hvem er den største i himmelriket?» ² Han kalte et barn til seg og plasserte barnet blant dem. ³ Og Han sa: «Sannelig, jeg sier dere, hvis dere ikke omvender dere og blir som barn, kommer dere aldri inn i himmelriket. ⁴ Derfor, den som ydmyker seg som dette barnet, er den største i himmelriket. ⁵ Og den som tar imot et slikt barn i mitt navn, tar imot meg. ⁶ Men hvis noen får en av disse små som tror på meg til å falle, ville det vært bedre for dem å få en tung kvernsstein hengt om halsen og bli druknet i havets dyp.

⁷ «Ve verden på grunn av de tingene som får folk til å snuble! Slike ting må nødvendigvis komme, men ve den personen som de kommer gjennom! ⁸ Hvis hånden din eller foten din får deg til å synde, kutt den av og kast den fra deg. Det er bedre for deg å gå inn til livet lemlestet eller kropling enn å ha to hender eller to føtter og bli kastet i den evige ild. ⁹ Og hvis øyet ditt får deg til å synde, riv det ut og kast det fra deg. Det er bedre for deg å gå inn til livet med ett øye enn å ha to øyne og bli kastet i helvetes ild.

¹⁰ «Vær forsiktig så dere ikke ser ned på en av disse små. For jeg sier dere at deres engler i himmelen alltid ser min Fars ansikt i himmelen. ¹¹ [For Menneskesønnen er kommet for å frelse de fortapte.] ¹² «Hva mener dere? Hvis en mann eier hundre sauer og en av dem går seg vill, vil han ikke forlate de nittini på fjellene og gå for å lete etter den som er mistet? ¹³ Og hvis han finner den, sannelig, jeg sier dere, han gleder seg mer over den ene sau enn over de nittini som ikke gikk seg vill. ¹⁴ På samme måte er det ikke deres himmelske Fars vilje at noen av disse små skal gå tapt.

Matteus

¹⁵ «Hvis din bror eller søster synder, gå og vis dem deres feil i det private; hvis de lytter til deg, har du vunnet dem. ¹⁶ Men hvis de ikke lytter, ta med en eller to andre, slik at enhver sak kan bli bekreftet av vitnesbyrdet fra to eller tre vitner. ¹⁷ Hvis de nekter å lytte til dem, fortell det til menigheten; og hvis de nekter å lytte selv til menigheten, behandle dem som du ville en hedning eller en toller. ¹⁸ «Sannelig, jeg sier dere, alt dere binder på jorden skal være bundet for dere i himmelen, og alt dere løser på jorden skal være løst for dere i himmelen. ¹⁹ «Videre, sannelig, jeg sier dere at hvis to av dere på jorden er enige om noe de ber om, skal det bli gitt dem av min Far i himmelen. ²⁰ For der to eller tre er samlet i mitt navn, der er jeg midt iblant dem.»

²¹ Da kom Peter til Jesus og spurte: «Herre, hvor mange ganger skal jeg tilgi min bror eller søster som synder mot meg? Opptil syv ganger?» ²² Jesus svarte: «Jeg sier deg, ikke bare syv ganger, men syttisju ganger.

²³ «Av denne grunn er himmelriket som en konge som bestemte seg for å gjøre opp regnskap med sine tjenere. ²⁴ Da han begynte oppgjøret, ble en mann som skyldte ham ti tusen talenter brakt til ham. ²⁵ Siden han ikke kunne betale, befalte herren at han, hans kone, hans barn og alt han hadde skulle selges for å betale gjelden. ²⁶ Tjeneren falt på kne foran ham. 'Vær så snill å være tålmodig med meg,' ba han, 'så skal jeg betale alt.' ²⁷ Herren til den tjeneren fikk medfølelse med ham, etterga gjelden og lot ham gå. ²⁸ Men da den tjeneren gikk ut, fant han en av sine medtjenere som skyldte ham hundre denarer. Han grep ham og begynte å kvele ham. 'Betal tilbake det du skylder meg!' krevde han. ²⁹ Hans medtjener falt på kne og ba ham, 'Vær så snill å være tålmodig med meg, så skal jeg betale det.' ³⁰ Men han nektet. I stedet gikk han bort og fikk mannen kastet i fengsel til han kunne betale gjelden. ³¹ Da de andre tjenerne så hva som hadde skjedd, ble de opprørte og gikk og informerte herren om alt som hadde skjedd. ³² Da kalte herren tjeneren inn. 'Du onde tjener,' sa han, 'jeg etterga all din gjeld fordi du ba meg. ³³ Burde ikke du ha vist barmhjertighet mot din medtjener, slik jeg viste mot deg?' ³⁴ I sin vrede overlot herren ham til fangevokterne for å bli torturert til han kunne betale alt han skyldte. ³⁵ «På samme måte vil min himmelske Far behandle hver

av dere hvis dere ikke tilgir deres bror eller søster av hjertet.»

19 Da Jesus hadde fullført disse ordene, dro han fra Galilea og gikk inn i området Judea på den andre siden av Jordan. ² Et stort antall mennesker fulgte ham, og han helbredet dem der.

³ Noen fariseere kom til ham for å teste ham og spurte: «Er det tillatt for en mann å skille seg fra sin kone av hvilken som helst grunn?» ⁴ Han svarte: «Har dere ikke lest at Skaperen fra begynnelsen skapte dem som mann og kvinne, ⁵ og sa: 'Derfor skal en mann forlate sin far og mor og være forent med sin kone, og de to skal bli ett kjød'? ⁶ Dermed er de ikke lenger to, men nå ett kjød. Derfor, det som Gud har forent, la ingen skille.» ⁷ De spurte ham: «Hvorfor befalte da Moses at en mann skulle gi sin kone et skilsmissebrev og sende henne bort?» ⁸ Han svarte: «Moses tillot dere å skille dere fra deres koner på grunn av deres harde hjerter, men det var ikke slik fra begynnelsen. ⁹ Jeg sier dere, enhver som skiller seg fra sin kone, unntatt for utroskap, og gifter seg med en annen, begår ekteskapsbrudd.»

¹⁰ Disiplene sa til ham: «Hvis dette er situasjonen mellom en mann og hans kone, er det bedre å ikke gifte seg.» ¹¹ Han sa til dem: «Ikke alle kan akseptere dette ordet, men bare de som det er gitt til. ¹² For det finnes evnukker som ble født slik, og det finnes evnukker som ble gjort til evnukker av andre, og det finnes de som velger å leve som evnukker for himmelrikets skyld. La enhver akseptere dette som kan.»

¹³ Så ble barn brakt til ham for at han skulle legge hendene på dem og be, men disiplene irettesatte dem. ¹⁴ Jesus sa: «La barna komme til meg, og hindre dem ikke, for himmelriket tilhører slike som disse.» ¹⁵ Etter å ha lagt hendene på dem, dro han derfra.

¹⁶ Og noen kom til ham og spurte: «Mester, hva godt må jeg gjøre for å oppnå evig liv?» ¹⁷ Han svarte: «Hvorfor spør du meg om hva som er godt? Det er bare Én som er god. Hvis du vil gå inn til livet, hold budene.» ¹⁸ «Hvilke?» spurte han. Jesus svarte: «Du skal ikke myrde, du skal ikke begå ekteskapsbrudd, du skal ikke stjele, du skal ikke gi falskt vitnesbyrd, ¹⁹ respekter din far og mor, og ta vare på din neste som deg selv.» ²⁰ Den unge mannen sa til ham: «Jeg

Matteus

har holdt alle disse. Hva mangler jeg fortsatt?» ²¹ Jesus sa til ham: «Hvis du vil være fullkommen, gå, selg dine eiendeler og gi til de fattige, og du vil ha en skatt i himmelen. Kom så, følg meg.» ²² Da den unge mannen hørte dette, gikk han bort bedrøvet, for han hadde stor rikdom.

²³ Da sa Jesus til sine disipler: «Sannelig, jeg sier dere, det er vanskelig for en rik person å komme inn i himmelriket. ²⁴ Dessuten er det lettere for en kamel å gå gjennom et nåløye enn for en rik person å komme inn i Guds rike.» ²⁵ Da disiplene hørte dette, ble de helt forbløffet og spurte: «Hvem kan da bli frelst?» ²⁶ Jesus så på dem og sa: «For mennesker er dette umulig, men for Gud er alt mulig.»

²⁷ Peter svarte: «Vi har forlatt alt for å følge deg! Hva vil det da være for oss?» ²⁸ Jesus sa til dem: «Sannelig, jeg sier dere, i fornyelsen av alle ting, når Menneskesønnen sitter på sin herlige trone, skal dere som har fulgt meg også sitte på tolv troner og styre Israels tolv stammer. ²⁹ Og enhver som har forlatt hus eller brødre eller søstre eller far eller mor eller barn eller marker for min skyld, skal få mange ganger så mye igjen og arve evig liv. ³⁰ Mange som er de første, skal bli de siste, og mange som er de siste, skal bli de første.

20 "For himmelriket kan sammenlignes med en jordeier som gikk ut tidlig om morgenen for å leie arbeidere til vingården sin. ² Etter å ha avtalt med arbeiderne om en denar for dagen, sendte han dem til vingården sin. ³ Rundt den tredje timen gikk han ut og så andre stå ledige på torget. ⁴ Han sa til dem: 'Gå også dere inn i vingården, og jeg vil betale dere det som er rett.' Så de gikk. ⁵ Han gikk ut igjen omkring den sjette og den niende timen og gjorde det samme. ⁶ Og rundt den ellevte timen gikk han ut og fant andre stående omkring. Han spurte dem: 'Hvorfor har dere stått her ledige hele dagen?' ⁷ De svarte: 'Fordi ingen har leid oss.' Han sa til dem: 'Gå også dere inn i vingården.'

⁸ Da kvelden kom, sa eieren av vingården til forvalteren sin: 'Kall på arbeiderne og betal dem lønnen, begynn med de siste og slutt med de første.'

⁹ De som ble leid omkring den ellevte timen kom og mottok hver sin denar. ¹⁰ Da de som ble leid først kom, forventet de å få mer, men hver av dem mottok også en denar. ¹¹ Da de mottok den, begynte de å klage på jordeieren. ¹² De sa: 'Disse siste har bare

arbeidet én time, og du har gjort dem lik oss som har båret dagens byrde og den brennende heten.' ¹³ Men han svarte en av dem: 'Venn, jeg er ikke urettferdig mot deg. Ble du ikke enig med meg om en denar?' ¹⁴ Ta det som er ditt og gå. Jeg ønsker å gi denne siste det samme som jeg ga deg. ¹⁵ Har jeg ikke lov til å gjøre hva jeg vil med mine egne penger? Eller er ditt øye misunnelig fordi jeg er generøs?' ¹⁶ På denne måten skal de siste bli de første, og de første de siste."

¹⁷ Mens Jesus var på vei til Jerusalem, tok han de tolv disiplene til side og sa til dem, ¹⁸ "Vi går opp til Jerusalem, og Menneskesønnen skal overgis til yppersteprestene og de skriftlærde, og de skal dømme ham til døden. ¹⁹ De skal overgi ham til hedningene for å bli hånet, pisket og korsfestet, og på den tredje dagen skal han bli reist opp til liv."

²⁰ Da kom moren til Sebedeus-sønnene til Jesus med sine sønner, knelte ned og ba ham om noe. ²¹ Han spurte henne: "Hva ønsker du?" Hun svarte: "Gi at disse to sønnene mine kan sitte, én ved din høyre og én ved din venstre, i ditt rike." ²² Jesus svarte: "Dere vet ikke hva dere ber om. Er dere i stand til å drikke det begeret jeg er i ferd med å drikke?" De sa til ham: "Vi er i stand." ²³ Han sa til dem: "Dere skal virkelig drikke av mitt beger, men å sitte ved min høyre eller venstre er ikke for meg å gi. Disse plassene er for dem som de er forberedt av min Far." ²⁴ Da de ti hørte om dette, ble de opprørt over de to brødrene. ²⁵ Jesus kalte dem sammen og sa: "Dere vet at herskerne over hedningene dominerer dem, og deres høye embetsmenn utøver myndighet over dem. ²⁶ Slik skal det ikke være blant dere. Den som vil bli stor blant dere, må være deres tjener, ²⁷ og den som vil være først, må være deres tjener— ²⁸ for Menneskesønnen kom ikke for å bli tjent, men for å tjene, og for å gi sitt liv som en løsepenge for mange."

²⁹ Da de dro fra Jeriko, fulgte en stor folkemengde ham. ³⁰ To blinde menn satt ved veikanten, og da de hørte at Jesus gikk forbi, ropte de: "Herre, Davids sønn, ha barmhjertighet med oss!" ³¹ Folkemengden irrettsatte dem og ba dem være stille, men de ropte enda høyere: "Herre, Davids sønn, ha barmhjertighet med oss!" ³² Jesus stoppet og kalte dem til seg. "Hva vil dere at jeg skal gjøre for dere?" spurte han. ³³ De sa til ham: "Herre, vi vil ha synet vårt." ³⁴ Rørt av

Matteus

medfølelse, rørte Jesus ved øynene deres, og straks fikk de synet igjen og fulgte ham.

21 Da de nærmet seg Jerusalem og kom til Betfage ved Oljeberget, sendte Jesus to disipler av sted ² og sa til dem: "Gå inn i landsbyen foran dere, og straks vil dere finne et esel bundet, med en fole ved siden av. Løs dem og før dem til meg. ³ Hvis noen spør dere om noe, skal dere si: 'Herren har bruk for dem,' og han vil sende dem uten opphold." ⁴ Dette skjedde for å oppfylle det som var talt ved profeten: ⁵ "Si til Sions datter: 'Se, din konge kommer til deg, saktmodig og ridende på et esel, ja, på en fole, en esefoles unge.'" ⁶ Disiplene gikk av sted og gjorde som Jesus hadde pålagt dem. ⁷ De førte eselet og folen, la kappene sine på dem, og han satte seg på dem. ⁸ En stor folkemengde bredte kappene sine ut på veien, mens andre skar greiner av trærne og strødde dem på veien. ⁹ Folkemengdene som gikk foran ham og de som fulgte etter, ropte: "Hosianna, Davids Sønn! Velsignet er han som kommer i Herrens navn! Hosianna i det høyeste!" ¹⁰ Da Jesus kom inn i Jerusalem, ble hele byen satt i bevegelse og spurte: "Hvem er dette?" ¹¹ Folkemengdene svarte: "Dette er profeten Jesus fra Nasaret i Galilea."

¹² Jesus gikk inn i tempelet og drev ut alle som solgte og kjøpte der. Han veltet pengevekslernes bord og duehandlernes benker. ¹³ Og han sa til dem: "Det står skrevet: 'Mitt hus skal kalles et bønnens hus,' men dere har gjort det til en 'røverhule.'" ¹⁴ De blinde og de lamme kom til ham i tempelet, og han helbredet dem. ¹⁵ Men da yppersteprestene og de skriftlærde så de underfulle ting han gjorde, og barna som ropte i tempelet: "Hosianna, Davids Sønn," ble de forarget. ¹⁶ "Hører du hva disse sier?" spurte de ham. "Ja," svarte Jesus, "har dere aldri lest: 'Fra småbarns og spedbarns munn har du beredt deg lovprisning?'" ¹⁷ Deretter forlot han dem og gikk ut av byen til Betania, hvor han overnattet.

¹⁸ Tidlig om morgenen, da Jesus vendte tilbake til byen, ble han sulten. ¹⁹ Da han så et fikentre ved veien, gikk han bort til det, men fant ikke annet enn blader. Han sa til det: "Aldri mer skal du bære frukt!" Straks visnet treet. ²⁰ Da disiplene så dette, undret de seg og spurte: "Hvordan kunne fikentreet visne så fort?" ²¹ Jesus svarte: "Sannelig sier jeg dere, hvis dere har tro og ikke tviler, skal dere ikke bare gjøre det som ble gjort med fikentreet, men selv om dere

sier til dette fjellet: 'Løft deg opp og kast deg i havet,' skal det skje. ²² Og alt dere ber om i bønn, skal dere få, hvis dere tror."

²³ Da Jesus kom inn i tempelet, kom yppersteprestene og folkets eldste til ham mens han underviste og spurte: "Med hvilken myndighet gjør du disse tingene, og hvem har gitt deg denne myndigheten?" ²⁴ Jesus svarte: "Jeg vil også stille dere ett spørsmål. Hvis dere svarer meg, skal jeg fortelle dere med hvilken myndighet jeg gjør disse tingene. ²⁵ Johannes' dåp, hvor var den fra? Fra himmelen eller fra mennesker?" De diskuterte det seg mellom og sa: "Hvis vi sier: 'Fra himmelen,' vil han spørre: 'Hvorfor trodde dere ham da ikke?' ²⁶ Men hvis vi sier: 'Fra mennesker,' frykter vi folket, for alle anser Johannes som en profet." ²⁷ Så de svarte Jesus: "Vi vet ikke." Da sa han: "Så vil heller ikke jeg fortelle dere med hvilken myndighet jeg gjør disse tingene."

²⁸ Hva mener dere? En mann hadde to sønner. Han gikk til den første og sa: 'Sønn, gå og arbeid i vingården i dag.' ²⁹ 'Jeg vil ikke,' svarte han, men etterpå angret han og gikk. ³⁰ Faren gikk til den andre sønnen og sa det samme. Han svarte: 'Jeg vil, herre,' men han gikk ikke. ³¹ Hvem av de to gjorde det faren ønsket?" "Den første," svarte de. Jesus sa til dem: "Sannelig sier jeg dere, tollere og prostituerte går inn i Guds rike før dere. ³² For Johannes kom til dere på rettferdighetens vei, og dere trodde ham ikke, men tollerne og de prostituerte trodde ham. Og selv etter at dere så dette, angret dere ikke og trodde ham."

³³ "Hør en annen lignelse: Det var en jordeier som plantet en vingård, satte opp et gjerde rundt den, gravde en vinpresse i den og bygde et vaktårn. Så leide han vingården ut til noen bønder og dro på reise. ³⁴ Da innhøstingstiden nærmet seg, sendte han tjenerne sine til forpakterne for å hente sin del av avlingen. ³⁵ Men forpakterne grep tjenerne hans; de mishandlet en, drepte en annen og steinet en tredje. ³⁶ Han sendte andre tjenerne, flere enn første gang, men forpakterne behandlet dem på samme måte. ³⁷ Til slutt sendte han sønnen sin til dem, og tenkte: 'De vil vise respekt for sønnen min.' ³⁸ Men da forpakterne så sønnen, sa de til hverandre: 'Dette er arvingen. Kom, la oss drepe ham og ta arven hans.' ³⁹ Så tok de ham, kastet ham ut av vingården og drepte ham. ⁴⁰ Når nå vingårdens eier kommer, hva

Matteus

vil han gjøre med disse forpakterne?" ⁴¹ De svarte: "Han vil bringe disse usle til en ussel ende og leie ut vingården til andre forpaktere, som vil gi ham hans del av avlingen i rett tid." ⁴² Jesus sa til dem: "Har dere aldri lest i Skriftene: 'Steinen som bygningsmennene forkastet, er blitt hjørnestein; Herren har gjort dette, og det er underfullt i våre øyne'?" ⁴³ Derfor sier jeg dere at Guds rike skal bli tatt fra dere og gitt til et folk som bærer dets frukter. ⁴⁴ Den som faller over denne steinen, skal bli knust, og den som den faller på, skal bli knust." ⁴⁵ Da yppersteprestene og fariseerne hørte Jesu lignelser, forsto de at han talte om dem. ⁴⁶ De lette etter en måte å arrestere ham på, men de fryktet folket, for de anså ham som en profet.

23 Da talte Jesus til folkemengden og disiplene sine, ² og sa: «De skriftlærde og fariseerne har satt seg i Moses' stol. ³ Gjør derfor og holdt alt de sier til dere, men følg ikke deres eksempel, for de praktiserer ikke det de preker. ⁴ De binder tunge byrder og legger dem på menneskers skuldre, men selv er de ikke villige til å løfte en finger for å flytte dem. ⁵ Alle deres handlinger gjøres for å bli sett av andre: de gjør sine bønneremser brede og frynsene på klærne lange; ⁶ de gleder seg over hedersplassene ved gjestebudene og de beste setene i synagogene; ⁷ de liker hilser på torgene og å bli kalt 'Rabbi' av andre. ⁸ Men dere skal ikke kalles 'Rabbi', for dere har én lærer, og dere er alle søsken. ⁹ Og kall ingen på jorden 'far', for dere har én Far, han som er i himmelen. ¹⁰ Heller ikke skal dere kalles ledere, for dere har én Leder, Kristus. ¹¹ Den som er størst blant dere skal være deres tjener. ¹² For den som opphøyer seg selv skal bli ydmyket, og den som ydmyker seg selv skal bli opphøyet.

¹³ «Men ve dere, skriftlærde og fariseere, hyklere! Dere lukker himmelrikets dør for menneskene. Dere går ikke selv inn, og dem som er på vei inn, hindrer dere i å komme inn. ¹⁴ [14] ¹⁵ Ve dere, skriftlærde og fariseere, hyklere! Dere reiser over land og hav for å gjøre én enkelt tilhenger, og når de blir det, gjør dere dem til et barn av helvete, dobbelt så ille som dere selv. ¹⁶ Ve dere, blinde veiledere! Dere sier: 'Hvis noen sverger ved tempelet, betyr det ingenting; men hvis noen sverger ved gullet i tempelet, er de bundet av den eden.' ¹⁷ Dere blinde dårer! Hva er viktigst: gullet, eller tempelet som helliger gullet? ¹⁸ Og dere

sier: 'Hvis noen sverger ved alteret, betyr det ingenting; men hvis noen sverger ved gaven på alteret, er de bundet av den eden.' ¹⁹ Dere blinde! Hva er viktigst: gaven, eller alteret som gjør gaven hellig? ²⁰ Derfor, den som sverger ved alteret, sverger ved det og ved alt som er på det. ²¹ Og den som sverger ved tempelet, sverger ved det og ved ham som bor i det. ²² Og den som sverger ved himmelen, sverger ved Guds trone og ved ham som sitter på den.

²³ Ve dere, skriftlærde og fariseere, hyklere! Dere gir tiende av krydder—mynte, dill og karve. Men dere har forsømt de viktigere delene av loven—rettferdighet, barmhjertighet og trofasthet. Dette burde dere ha gjort, uten å forsømme det andre. ²⁴ Dere blinde veiledere! Dere siler ut en mygg, men sluker en kamel. ²⁵ Ve dere, skriftlærde og fariseere, hyklere! Dere renser utsiden av begeret og fatet, men inni er de fulle av grådighet og selvnytelse. ²⁶ Blinde fariseer! Rens først innsiden av begeret og fatet, så vil også utsiden bli ren. ²⁷ Ve dere, skriftlærde og fariseere, hyklere! Dere er som kalkede graver, som ser vakre ut på utsiden, men inni er fulle av de dødes knokler og all slags urenhet. ²⁸ På samme måte ser dere rettferdige ut for folk, men inni er dere fulle av hykleri og lovløshet. ²⁹ Ve dere, skriftlærde og fariseere, hyklere! Dere bygger gravene for profetene og pynter gravene til de rettferdige. ³⁰ Og dere sier: 'Hadde vi levd i våre forfedres dager, ville vi ikke ha vært medskyldige med dem i å utgyte profetenes blod.' ³¹ Ved å si dette, erkjenner dere at dere er etterkommere av dem som myrdet profetene. ³² Så fullfør da det deres forfedre begynte! ³³ Dere slanger! Dere ormeyngel! Hvordan skal dere unnsnippe å bli dømt til helvete? ³⁴ Derfor sender jeg dere profeter, vismenn og skriftlærde. Noen av dem vil dere drepe og korsfeste; andre vil dere piske i synagogene deres og forfølge fra by til by. ³⁵ Og slik vil alt det rettferdige blod som er utgytt på jorden, komme over dere, fra det rettferdige Abels blod til blodet av Sakarja, sønn av Berekja, som dere drepte mellom tempelet og alteret. ³⁶ Sannelig, jeg sier dere, alt dette skal komme over denne generasjonen.

³⁷ «Jerusalem, Jerusalem, du som dreper profetene og steiner dem som er sendt til deg, hvor ofte har jeg ønsket å samle dine barn, som en høne samler kyllingene sine under vingene, men dere ville ikke. ³⁸

Matteus

Se, huset deres blir etterlatt øde.³⁹ For jeg sier dere, dere vil bare se meg igjen når dere sier: 'Velsignet er han som kommer i Herrens navn.'»

24 Jesus forlot tempelet og var på vei da disiplene kom bort for å vise Ham tempelbygningene.² Han svarte dem: "Ser dere alt dette? Sannelig sier jeg dere, her skal ikke bli stein tilbake på stein; alt skal rives ned."

³ Da Han satt på Oljeberget, kom disiplene til Ham i all hemmelighet og spurte: "Fortell oss, når skal dette skje, og hva skal være tegnet på ditt komme og verdens ende?"⁴ Jesus svarte dem: "Pass på at ingen bedrar dere."⁵ For mange skal komme i mitt navn og si: 'Jeg er Messias,' og de skal bedra mange.⁶ Dere skal høre om kriger og rykter om kriger; se til at dere ikke blir skremt. For dette må skje, men enden er ennå ikke kommet.⁷ Folk skal reise seg mot folk, og rike mot rike. Det skal bli hungersnød og jordskjelv mange steder.⁸ Men alt dette er bare begynnelsen på fødselsveene.

⁹ "Da skal de overgi dere til trengsel og drepe dere, og dere skal hates av alle folkeslag for mitt navns skyld.¹⁰ På den tiden skal mange falle fra troen og forråde og hate hverandre,¹¹ og mange falske profeter skal stå frem og bedra mange.¹² Og fordi lovløsheten tar overhånd, skal kjærligheten bli kald hos de fleste,¹³ men den som holder ut til enden, skal bli frelst.¹⁴ Og dette evangeliet om riket skal forkynnes i hele verden som et vitnesbyrd for alle folkeslag, og så skal enden komme.

¹⁵ "Når dere da ser ødeleggelsens styggedom, som er omtalt ved profeten Daniel, stå på det hellige sted - la den som leser, forstå -¹⁶ da skal de som er i Judea flykte til fjellene.¹⁷ Den som er på taket, skal ikke gå ned for å hente noe fra huset.¹⁸ Den som er ute på marken, skal ikke vende tilbake for å hente kappen sin.¹⁹ Ve dem som er med barn og dem som gir die i de dager!²⁰ Be om at deres flukt ikke må skje om vinteren eller på en sabbat.²¹ For da skal det bli en stor trengsel, som det ikke har vært maken til fra verdens begynnelse til nå, og heller ikke skal bli.²² Og hvis ikke de dagene ble forkortet, ville ikke noe menneske bli frelst, men for de utvalgte skyld skal de dagene bli forkortet.

²³ Hvis noen da sier til dere: 'Se, her er Messias!' eller: 'Der er Han!' så tro det ikke.²⁴ For falske messiaser og falske profeter skal stå frem og gjøre

store tegn og under for å føre, om mulig, selv de utvalgte vill.²⁵ Se, jeg har sagt dere det på forhånd.

²⁶ Hvis de da sier til dere: 'Han er i ørkenen,' så gå ikke ut dit; eller: 'Han er i de innerste rom,' så tro det ikke.²⁷ For som lynet kommer fra øst og lyser helt til vest, slik skal Menneskesønnens komme være.²⁸ Hvor åtslet er, der vil gribbene samles.

²⁹ "Straks etter de dagers trengsel

'skal solen bli formørket, og månen skal ikke gi sitt lys; stjernene skal falle fra himmelen, og himmelens krefter skal rokkes.'

³⁰ Da skal Menneskesønnens tegn vise seg på himmelen, og da skal alle jordens folk sørge når de ser Menneskesønnen komme på himmelens skyer med kraft og stor herlighet.³¹ Og Han skal sende ut sine engler med høy basun, og de skal samle Hans utvalgte fra de fire verdenshjørner, fra den ene enden av himmelen til den andre.

³² "Lær en lignelse av fikentreet: Når grenene blir myke og bladene springer ut, da vet dere at sommeren er nær.³³ På samme måte, når dere ser alt dette, skal dere vite at det er nær, like ved døren.³⁴ Sannelig sier jeg dere, denne slekt skal ikke forgå før alt dette skjer.³⁵ Himmel og jord skal forgå, men mine ord skal aldri forgå.

³⁶ "Men om den dagen og timen vet ingen, ikke engang himmelens engler, men bare Faderen.³⁷ Som det var i Noahs dager, slik skal det også være ved Menneskesønnens komme.³⁸ For i dagene før vannflommen spiste og drakk de, giftet seg og ble gitt til ekte, helt til den dagen Noah gikk inn i arken;³⁹ og de visste ingenting før flommen kom og tok dem alle bort. Slik skal det også være ved Menneskesønnens komme.⁴⁰ To menn skal være ute på marken; den ene blir tatt med, og den andre blir latt tilbake.⁴¹ To kvinner skal male på kvernen; den ene blir tatt med, og den andre blir latt tilbake.

⁴² "Våk derfor, for dere vet ikke hvilken dag deres Herre kommer.⁴³ Men forstå dette: Hvis husets herre hadde visst når på natten tyven kom, ville han ha våket og ikke latt huset bli brutt opp.⁴⁴ Derfor må også dere være rede, for Menneskesønnen kommer i en time dere ikke venter det.

⁴⁵ "Hvem er da den tro og kloke tjeneren, som herren har satt over sitt husfolk for å gi dem mat i rette tid?

⁴⁶ Salig er den tjeneren som herren finner i ferd med

Matteus

å gjøre dette når han kommer. ⁴⁷ Sannelig sier jeg dere, han skal sette ham over alt han eier. ⁴⁸ Men hvis den onde tjeneren sier i sitt hjerte: 'Min herre drøyer,' ⁴⁹ og han så begynner å slå sine medtjenere og spise og drikke med drukkenbolter, ⁵⁰ da skal den tjenerens herre komme en dag han ikke venter, og i en time han ikke kjenner, ⁵¹ og han skal hogge ham ned og gi ham del med hyklerne, der det skal være gråt og tenners gnissel.

25 "På den tiden skal himmelriket være likt ti jomfruer som tok lampene sine og gikk ut for å møte brudgommen. ² Fem av dem handlet uklokt, og fem handlet klokt. ³ De ukloke tok lampene sine, men tok ikke med seg ekstra olje. ⁴ De kloke derimot tok olje i kanner sammen med lampene sine. ⁵ Brudgommen ble forsinket, og de ble alle søvnige og sovnet. ⁶ Ved midnatt lød det et rop: 'Her er brudgommen! Kom ut for å møte ham!' ⁷ Da reiste alle jomfruene seg og gjorde lampene sine klare. ⁸ De ukloke sa til de kloke: 'Del litt av oljen deres med oss, for lampene våre slukner.' ⁹ Men de kloke svarte: 'Nei, det kan hende det ikke blir nok for både oss og dere. Gå heller til kjøpmennene og kjøp noe for dere selv.' ¹⁰ Mens de var på vei for å kjøpe olje, kom brudgommen. De som var klare gikk inn med ham til bryllupsfesten, og døren ble lukket. ¹¹ Senere kom de andre jomfruene også og sa: 'Herre, Herre, lukk opp for oss.' ¹² Men han svarte: 'Sannelig, jeg sier dere, jeg kjenner dere ikke.' ¹³ Vær derfor våkne, for dere kjenner ikke dagen eller timen.

¹⁴ "For det er som en mann som skulle reise bort, som kalte til seg tjenerne sine og overlot sin eiendom til dem. ¹⁵ Til en ga han fem talenter, til en annen to, og til en annen én, hver etter hans evne. Så reiste han bort. ¹⁶ Den som hadde fått fem talenter gikk straks og handlet med dem, og tjente fem til. ¹⁷ På samme måte tjente den som hadde to talenter to til. ¹⁸ Men den som hadde fått én talent gikk bort, gravde et hull i jorden, og gjemte sin herres penger. ¹⁹ Etter en betydelig tid kom herren til disse tjenerne tilbake og gjorde opp regnskap med dem. ²⁰ Den som hadde fått fem talenter kom frem, medbrakte fem til, og sa: 'Herre, du betrodde meg fem talenter. Se, jeg har tjent fem til.' ²¹ Hans herre svarte: 'Godt gjort, gode og tro tjener. Du har vært tro med noen få ting; jeg vil sette deg over mange ting. Gå inn til din herres glede.' ²² Den som hadde to talenter kom også frem og sa: 'Herre, du betrodde

meg to talenter; se, jeg har tjent to til.' ²³ Hans herre svarte: 'Godt gjort, gode og tro tjener. Du har vært tro med noen få ting; jeg vil sette deg over mange ting. Gå inn til din herres glede.' ²⁴ Så kom den som hadde fått én talent også frem og sa: 'Herre, jeg visste at du er en hard mann, som høster hvor du ikke har sådd og samler hvor du ikke har strødd ut.' ²⁵ Så jeg var redd og gikk bort og gjemte talenten din i jorden. Se, her er det som tilhører deg.' ²⁶ Hans herre svarte: 'Du onde, late tjener! Du visste at jeg høster hvor jeg ikke har sådd og samler hvor jeg ikke har strødd ut?' ²⁷ Da burde du ha satt pengene mine i banken, så jeg kunne fått dem tilbake med renter når jeg kom igjen. ²⁸ Ta derfor talenten fra ham og gi den til den som har ti talenter. ²⁹ For den som har, skal få mer, og han skal ha overflod. Men den som ikke har, skal bli fratatt selv det han har. ³⁰ Og kast den unyttige tjeneren ut i mørket, der det skal være gråt og tenners gnissel.'

³¹ Når Menneskesønnen kommer i sin herlighet, og alle englene med ham, skal han sitte på sin majestetiske trone. ³² Alle folkeslagene skal samles foran ham, og han skal skille menneskene fra hverandre som en hyrde skiller sauene fra geitene. ³³ Han skal plassere sauene på sin høyre side og geitene på sin venstre. ³⁴ Da skal Kongen si til dem på sin høyre side: 'Kom, dere som er velsignet av min Far; arve det riket som er beredt for dere fra verdens grunnvoll ble lagt. ³⁵ For da jeg var sulten, ga dere meg noe å spise, da jeg var tørst, ga dere meg noe å drikke, og da jeg var en fremmed, tok dere imot meg, ³⁶ Jeg trengte klær, og dere kledde meg, jeg var syk, og dere tok dere av meg, jeg var i fengsel, og dere besøkte meg.' ³⁷ Da skal de rettferdige svare ham: 'Herre, når så vi deg sulten og ga deg mat, eller tørst og ga deg noe å drikke?' ³⁸ Når så vi deg som en fremmed og tok imot deg, eller uten klær og kledde deg?' ³⁹ Når så vi deg syk eller i fengsel og besøkte deg?' ⁴⁰ Kongen skal svare: 'Sannelig, jeg sier dere, alt dere gjorde mot en av disse mine minste brødre og søstre, gjorde dere mot meg.' ⁴¹ Da skal han si til dem på sin venstre side: 'Gå bort fra meg, dere som er forbannet, og gå inn i den evige ild som er beredt for djevelen og hans engler. ⁴² For da jeg var sulten, ga dere meg ikke noe å spise, da jeg var tørst, ga dere meg ikke noe å drikke, ⁴³ Da jeg var en fremmed, tok dere ikke imot meg, da jeg trengte klær, kledde dere meg ikke, da jeg var syk og i fengsel, tok dere dere ikke av meg.' ⁴⁴ De skal også

Matteus

svare: 'Herre, når så vi deg sulten eller tørst eller som en fremmed eller uten klær eller syk eller i fengsel, og hjelp deg ikke?' ⁴⁵ Han skal svare: 'Sannelig, jeg sier dere, alt dere ikke gjorde mot en av disse minste, gjorde dere ikke mot meg.' ⁴⁶ Da skal de gå bort til evig straff, men de rettferdige til evig liv."

26 Da Jesus hadde fullført alle disse ordene, talte han til disiplene sine, ² "Dere vet at om to dager er det påske, og Menneskesønnen skal overgis for å bli korsfestet."

³ På den tiden samlet overprestene og folkets eldste seg i gårdsplassen til øverstepresten, som het Kaifas, ⁴ og de la planer sammen om å arrestere Jesus i hemmelighet og drepe ham. ⁵ Men de sa, "Ikke under høytiden, ellers kan det bli opprør blant folket."

⁶ Mens Jesus var i Betania, i huset til Simon, kjent som spedalsk, ⁷ kom en kvinne til ham med en alabastkrukke med meget kostbar parfyme, og hun helte den over hodet hans mens han lå til bords. ⁸ Da disiplene så dette, ble de opprørt og spurte, "Hvorfor denne sløsingen?" ⁹ Denne parfymen kunne ha blitt solgt for en høy pris og pengene gitt til de fattige." ¹⁰ Men Jesus, klar over dette, sa til dem, "Hvorfor plager dere kvinnen? Hun har gjort en god gjerning for meg. ¹¹ For de fattige har dere alltid hos dere, men meg har dere ikke alltid. ¹² Ved å helle denne parfymen over kroppen min, har hun gjort det som en forberedelse til min begravelse. ¹³ Sannelig, jeg sier dere, hvor enn dette evangeliet blir forkynt i hele verden, skal det hun har gjort også bli fortalt til minne om henne."

¹⁴ Da gikk Judas Iskariot, en av de tolv, til overprestene ¹⁵ og sa, "Hva vil dere gi meg for å forråde ham til dere?" Og de telte opp tretti sølvpenger til ham. ¹⁶ Fra det øyeblikket søkte han en god anledning til å forråde Jesus.

¹⁷ På den første dagen av de usyrede brøds høytid kom disiplene til Jesus og spurte, "Hvor vil du at vi skal forberede for deg å spise påskemåltidet?" ¹⁸ Han instruerte dem, "Gå inn i byen og finn en bestemt mann. Si til ham, 'Læreren sier: Min tid er nær; jeg skal dele påskemåltidet i ditt hus med mine disipler.'" ¹⁹ Disiplene gjorde som Jesus hadde instruert dem og forberedte påskemåltidet.

²⁰ Da kvelden kom, var Jesus ved bordet med de tolv disiplene. ²¹ Og under måltidet sa han, "Sannelig, jeg sier dere, en av dere vil forråde meg." ²² De ble dypt bedrøvet og begynte å si til ham, en etter en, "Det er vel ikke meg, Herre?" ²³ Han svarte, "Den som har dyppt hånden sin med meg i bollen, han vil forråde meg." ²⁴ Menneskesønnen går bort, slik det er skrevet om ham; men ve det mennesket ved hvem Menneskesønnen blir forrådt! Det hadde vært bedre for ham om han ikke var født." ²⁵ Judas, som forrådte ham, sa, "Det er vel ikke meg, Rabbi?" Jesus sa til ham, "Du har sagt det selv."

²⁶ Mens de spiste, tok Jesus et brød, og etter å ha velsignet det, brøt han det og ga det til disiplene, og sa, "Ta, spis; dette er min kropp." ²⁷ Og han tok en kopp, og etter å ha gitt takk, ga han den til dem, og sa, "Drikk av den, alle dere;" ²⁸ for dette representerer mitt blod av pakten, som utgytes for mange til syndenes forlatelse. ²⁹ Men jeg sier dere, jeg vil ikke drikke av denne frukten av vintreet igjen før den dagen jeg drikker den ny med dere i min Fars rike." ³⁰ Etter at de hadde sunget en salme, gikk de ut til Oljeberget.

³¹ Da sa Jesus til dem, "Denne natten vil dere alle falle fra på grunn av meg, for det står skrevet:

'Jeg vil slå hyrden, og saueflokken vil bli spredt.'

³² Men etter at jeg har stått opp, vil jeg gå foran dere til Galilea." ³³ Peter svarte ham, "Selv om alle faller fra på grunn av deg, vil jeg aldri falle fra!" ³⁴ Jesus sa til ham, "Sannelig, jeg sier deg, i natt, før hanen galar, vil du fornekte meg tre ganger." ³⁵ Peter sa til ham, "Selv om jeg må dø med deg, vil jeg ikke fornekte deg!" Alle disiplene sa det samme.

³⁶ Da kom Jesus med dem til et sted som heter Getsemane, og sa til disiplene, "Sitt her mens jeg går dit bort og ber." ³⁷ Han tok Peter og de to sønnene til Sebedeus med seg, og begynte å bli sorgfull og urolig. ³⁸ Da sa han til dem, "Min sjel er dypt bedrøvet, til døden; bli her og våk med meg." ³⁹ Han gikk litt lenger, falt på ansiktet, og ba, "Min Far, hvis det er mulig, la denne kalk gå meg forbi; men ikke som jeg vil, men som du vil." ⁴⁰ Han kom til disiplene og fant dem sovende, og sa til Peter, "Så, dere kunne ikke våke med meg en time?" ⁴¹ Våk og be, så dere ikke faller i fristelse; ånden er villig, men kjødet er skrøpelig." ⁴² Han gikk bort igjen en annen gang og ba, "Min Far, hvis denne kalk ikke kan gå

Matteus

meg forbi uten at jeg drikker den, la din vilje skje.”⁴³ Igjen kom han tilbake og fant dem sovende, for øynene deres var tunge.⁴⁴ Han forlot dem igjen, gikk bort, og ba en tredje gang, og sa det samme en gang til.⁴⁵ Da kom han tilbake til disiplene og sa til dem, “Sover dere fortsatt og hviler? Se, timen er nær, og Menneskesønnen blir forrådt i syndernes hender.⁴⁶ Stå opp, la oss gå; se, han som forråder meg er nær!”

⁴⁷ Mens han ennå talte, kom Judas, en av de tolv, fulgt av en stor folkemengde med sverd og stokker, sendt fra overprestene og folkets eldste.⁴⁸ Nå hadde forræderen gitt dem et tegn, og sagt, “Den jeg kysser, han er mannen; arrester ham.”⁴⁹ Straks gikk Judas opp til Jesus og sa, “Vær hilset, Rabbi!” og kysset ham.⁵⁰ Jesus sa til ham, “Venn, gjør det du er kommet for.” Da kom de og la hendene på Jesus og arresterte ham.⁵¹ Og se, en av dem som var med Jesus rakte ut hånden, dro sitt sverd, og slo øversteprestens tjener og hogg av øret hans.⁵² Da sa Jesus til ham, “Sett sverdet ditt tilbake på plass; for alle som griper til sverd, skal falle for sverd.⁵³ Tror du ikke at jeg kan be til min Far, og han vil straks sette mer enn tolv legioner engler til min disposisjon?”⁵⁴ Hvis det ikke var slik, hvordan skulle da Skriftene bli oppfylt, som sier at det må skje slik?”⁵⁵ På den tiden sa Jesus til folkemengden, “Har dere kommet ut med sverd og stokker for å arrestere meg som om jeg var en opprører? Hver dag satt jeg i tempelgårdene og underviste, og dere arresterte meg ikke.⁵⁶ Men alt dette har skjedd for at profetenes skrifter skulle bli oppfylt.” Da forlot alle disiplene ham og flyktet.

⁵⁷ De som hadde arrestert Jesus førte ham til Kaifas, øverstepresten, hvor de skriftlærde og de eldste var samlet.⁵⁸ Men Peter fulgte ham på avstand, helt inn til gårdsplassen til øverstepresten, og gikk inn og satte seg med vaktene for å se utfallet.⁵⁹ Overprestene og hele rådet søkte falskt vitnesbyrd mot Jesus for å kunne dømme ham til døden.⁶⁰ De fant ingen, selv om mange falske vitner kom frem. Til slutt kom to frem⁶¹ og erklærte, “Denne mannen sa, ‘Jeg kan ødelegge Guds tempel og bygge det opp igjen på tre dager.’”⁶² Øverstepresten reiste seg og sa til Jesus, “Svarer du ikke? Hva er det disse mennene vitner mot deg?”⁶³ Men Jesus forble taus. Øverstepresten sa til ham, “Jeg besverger deg ved den levende Gud, at du skal si oss om du er Messias,

Guds Sønn.”⁶⁴ Jesus sa til ham, “Du har sagt det selv. Men jeg sier dere alle: Fra nå av skal dere se Menneskesønnen sitte ved kraftens høyre hånd, og komme på himmelens skyer.”⁶⁵ Da rev øverstepresten klærne sine og sa, “Han har spottet! Hva mer trenger vi vitner til? Se, nå har dere hørt bespottelsen;”⁶⁶ hva mener dere?” De svarte, “Han er skyldig til døden!”⁶⁷ Da spyttet de ham i ansiktet, slo ham med knyttnevene, og andre slo ham⁶⁸ og sa, “Profeter for oss, Messias; hvem var det som slo deg?”

⁶⁹ Nå satt Peter ute i gårdsplassen, og en tjenestejente kom til ham og sa, “Du var også med Jesus fra Galilea.”⁷⁰ Men han nektet det foran alle, og sa, “Jeg vet ikke hva du mener.”⁷¹ Da han hadde gått ut til porten, så en annen tjenestejente ham og sa til dem der, “Denne mannen var med Jesus fra Nasaret.”⁷² Og igjen nektet han det, og sverget: “Jeg kjenner ikke mannen.”⁷³ Litt senere kom de som sto der bort til Peter og sa, “Sannelig, du er en av dem; dialekten din røper deg.”⁷⁴ Da begynte han å forbanne og sverge, “Jeg kjenner ikke mannen!” Straks gol hanen.⁷⁵ Og Peter husket ordene Jesus hadde sagt: “Før hanen galer, vil du fornekke meg tre ganger.” Og han gikk ut og gråt bittert.

27 Da morgenen kom, samlet alle overprestene og folkets eldste seg for å planlegge mot Jesus for å få Ham dømt til døden.² De bandt Ham, førte Ham bort og overleverte Ham til Pilatus, landshøvdingen.

³ Judas, som hadde forrådt Ham, så at Jesus var blitt dømt og ble fylt med anger. Han returnerte de tretti sølvpengene til overprestene og de eldste.⁴ Han sa: “Jeg har syndet ved å forråde uskyldig blod.” De svarte: “Hva angår det oss? Det er ditt ansvar.”⁵ Judas kastet sølvet inn i templet og gikk bort. Han gikk deretter bort og hengte seg.⁶ Overprestene samlet opp sølvet og sa: “Det er ikke lovlig å legge det i tempelkisten, da det er blodpenger.”⁷ De bestemte seg for å bruke pengene til å kjøpe pottemakerens åker som en gravplass for utlendinger.⁸ Derfor har den åkeren blitt kjent som Blodåkeren til denne dag.⁹ Da ble det oppfylt som ble talt ved profeten Jeremia: “De tok de tretti sølvpengene, prisen satt på Ham av Israels sønner,¹⁰ og de brukte dem til å kjøpe pottemakerens åker, slik Herren hadde befalt meg.”

Matteus

¹¹ Jesus sto foran landshøvdingen, som spurte Ham: "Er du jødenes konge?" Jesus svarte: "Du sier det." ¹² Da Han ble anklaget av overprestene og de eldste, svarte Han ikke. ¹³ Da sa Pilatus til Ham: "Hører du ikke de mange anklagene de fremfører mot deg?" ¹⁴ Men Jesus svarte ikke, ikke engang på en eneste anklage, noe som forundret landshøvdingen stort.

¹⁵ Ved høytiden var det landshøvdingens skikk å løslate en fange valgt av folkemengden. ¹⁶ På den tiden hadde de en beryktet fange ved navn Barabbas. ¹⁷ Da folkemengden hadde samlet seg, spurte Pilatus dem: "Hvem vil dere at jeg skal løslate for dere: Barabbas, eller Jesus som kalles Messias?" ¹⁸ Han visste at det var av misunnelse de hadde overgitt Jesus til ham. ¹⁹ Mens Pilatus satt på dommerstetet, sendte hans kone ham en melding: "Ha ingenting å gjøre med den rettferdige mannen, for jeg har lidd mye i dag i en drøm på grunn av Ham." ²⁰ Men overprestene og de eldste overbeviste folkemengden om å be om Barabbas og kreve Jesu henrettelse. ²¹ Landshøvdingen spurte: "Hvilken av de to vil dere at jeg skal løslate for dere?" De svarte: "Barabbas." ²² Pilatus spurte: "Hva skal jeg da gjøre med Jesus som kalles Messias?" De svarte alle: "Korsfest Ham!" ²³ "Hvorfor, hva ondt har Han gjort?" spurte Pilatus. Men de ropte enda høyere: "Korsfest Ham!" ²⁴ Da Pilatus så at han ikke kom noen vei, men at det begynte å bli opptøyer, tok han vann og vasket hendene foran folkemengden og sa: "Jeg er uskyldig i denne mannens blod. Det er deres ansvar!" ²⁵ Alle folket svarte: "La Hans blod komme over oss og våre barn!" ²⁶ Da løslot han Barabbas for dem. Han lot Jesus bli pisket og overga Ham til å bli korsfestet.

²⁷ Landshøvdingens soldater tok Jesus med inn i borgen og samlet hele vaktstyrken rundt Ham. ²⁸ De kledde av Ham og la en skarlagensrød kappe på Ham. ²⁹ De flettet en krone av torner og satte den på Hans hode. De satte en stav i Hans høyre hånd og knelte foran Ham, hånende Ham og sa: "Hill deg, jødenes konge!" ³⁰ De spyttet på Ham og tok staven og slo Ham i hodet gjentatte ganger. ³¹ Etter å ha hånet Ham, tok de av Ham kappen og kledde Ham i Hans egne klær. Så førte de Ham bort for å korsfeste Ham.

³² Mens de var på vei ut, fant de en mann fra Kyrene ved navn Simon, som de tvang til å bære korset. ³³ De kom til et sted kalt Golgata, som oversettes som "Hodeskallestedet." ³⁴ Der tilbød de Jesus vin blandet med galle å drikke; men etter å ha smakt på

det, nektet Han å drikke det. ³⁵ Etter at de hadde korsfestet Ham, delte de Hans klær ved å kaste lodd. ³⁶ Og de satte seg ned og holdt vakt over Ham. ³⁷ Over Ham plasserte de den skrevne anklagen: DETTE ER JESUS, JØDENES KONGE.

³⁸ To forbrytere ble korsfestet med Ham, en på Hans høyre og en på Hans venstre side. ³⁹ De som gikk forbi, hånte Ham, ristet på hodet ⁴⁰ og sa: "Du som påstår å rive ned templet og bygge det opp igjen på tre dager, frels Deg selv! Hvis Du er Guds Sønn, kom ned fra korset!" ⁴¹ På samme måte hånte overprestene, sammen med de skriftlærde og de eldste, Ham. ⁴² "Han frelste andre," sa de, "men Han kan ikke frelse seg selv! Han er Israels konge; la Ham nå komme ned fra korset, så skal vi tro på Ham." ⁴³ Han stoler på Gud; la Gud redde Ham nå hvis Han har behag i Ham, for Han sa: 'Jeg er Guds Sønn.'" ⁴⁴ På samme måte hånte også forbryterne som ble korsfestet med Ham, Ham.

⁴⁵ Fra den sjette time til den niende time falt det mørke over hele landet. ⁴⁶ Omkring den niende time ropte Jesus med høy røst: "Eli, Eli, lema sabaktani?" som betyr: "Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg?" ⁴⁷ Da noen av dem som sto der hørte dette, sa de: "Han roper på Elia." ⁴⁸ Straks løp en av dem og hentet en svamp, fylte den med eddikvin, satte den på en stav og tilbød Jesus å drikke. ⁴⁹ De andre sa: "La Ham være. La oss se om Elia kommer for å redde Ham." ⁵⁰ Og da Jesus hadde ropt igjen med høy røst, overgav Han sin ånd.

⁵¹ I det øyeblikket revnet forhenget i templet i to fra øverst til nederst. Jorden skalv, og klippene revnet. ⁵² Gravene åpnet seg, og kroppene til mange hellige som hadde dødd, ble oppreist til liv. ⁵³ De kom ut av gravene etter Jesu oppstandelse og gikk inn i den hellige byen, hvor de viste seg for mange mennesker. ⁵⁴ Da høvedsmannen og de som var med ham og vokter Jesus så jordskjelvet og alt som hadde skjedd, ble de svært reddet og sa: "Sannelig, Han var Guds Sønn!"

⁵⁵ Mange kvinner var der og så på fra avstand. De hadde fulgt Jesus fra Galilea for å tjene Ham. ⁵⁶ Blant dem var Maria Magdalena, Maria mor til Jakob og Josef, og moren til Sebedeus' sønner.

⁵⁷ Da det ble kveld, kom en rik mann fra Arimatea ved navn Josef, som hadde blitt en disippel av Jesus. ⁵⁸ Han gikk til Pilatus og ba om Jesu kropp, og

Matteus

Pilatus beordret at den skulle gis til ham.⁵⁹ Josef tok kroppen, svøpte den i et rent linklede,⁶⁰ og la den i sin egen nye grav som han hadde hugget ut i fjellet. Han rullet en stor stein foran inngangen til graven og gikk bort.⁶¹ Maria Magdalena og den andre Maria satt der rett overfor graven.

⁶² Dagen etter, etter forberedelsesdagen, gikk overprestene og fariseerne til Pilatus.⁶³ De sa: "Herre, vi husker at mens Han ennå var i live, sa den bedrageren: 'Etter tre dager vil jeg oppstå.'⁶⁴ Så vær så snill å beordre at graven sikres inntil den tredje dag. Ellers kan Hans disipler komme og stjele kroppen og fortelle folket at Han har stått opp fra de døde. Denne siste bedragerien vil bli verre enn den første."⁶⁵ Pilatus sa til dem: "Ta en vaktstyrke; gå og gjør graven så sikker som dere vet hvordan."⁶⁶ Så de gikk og sikret graven ved å sette en segl på steinen og postere vakten.

28 Etter sabbaten, da det begynte å lysne mot den første dagen i uken, kom Maria Magdalena og den andre Maria for å se graven.² Og se, det ble et kraftig jordskjelv, for en Herrens engel steg ned fra himmelen, rullet bort steinen og satte seg på den.³ Hans utseende var blendende som lynet, og hans klær var så hvite som snø.⁴ Vaktene ble så redde for ham at de skalv og ble som døde.

⁵ Engelen sa til kvinnene: "Vær ikke redde, for jeg vet at dere leter etter Jesus, som ble korsfestet.⁶ Han er ikke her; han er oppstått, slik som han sa. Kom, se

stedet hvor han lå.⁷ Gå så raskt og fortell hans disipler: 'Han er oppstått fra de døde og går i forveien for dere til Galilea. Der skal dere se ham.' Se, jeg har sagt dere det."⁸ Så forlot de raskt graven med frykt og stor glede, og løp for å fortelle hans disipler.

⁹ Plutselig møtte Jesus dem og sa: "Hilsen!" De nærmet seg ham, grep føttene hans og tilbad ham.¹⁰ Jesus beroliget dem: "Vær ikke redde. Gå og fortell mine brødre at de skal dra til Galilea; der skal de se meg."

¹¹ Mens de var på vei, gikk noen av vaktene inn i byen og rapporterte til overprestene alt som hadde skjedd.¹² Da overprestene hadde møtt de eldste og lagt en plan, ga de en stor sum penger til soldatene,¹³ og instruerte dem: "Dere skal si: 'Hans disipler kom om natten og stjal ham bort mens vi sov.'¹⁴ Hvis dette når guvernørens ører, vil vi berolige ham og holde dere ute av trøbbel."¹⁵ Så tok de pengene og gjorde som de ble instruert. Og denne historien har vært vidt spredt blant jødene til denne dag.

¹⁶ Da dro de elleve disiplene til Galilea, til fjellet hvor Jesus hadde sagt at de skulle gå.¹⁷ Da de så ham, tilbad de ham, selv om noen fortsatt tvilte.¹⁸ Da nærmet Jesus seg og talte til dem, og sa: "All makt i himmelen og på jorden er gitt til meg.¹⁹ Gå derfor og gjør alle folkeslag til disipler, døm dem i Faderens, Sønnens og Den Hellige Ånds navn,²⁰ og lær dem å holde alt det jeg har befalt dere. Og se, jeg er med dere alle dager inntil verdens ende."

Markus

1 Begynnelsen av evangeliet om Jesus Kristus, Guds Sønn, ² slik det står skrevet hos profeten Jesaja:

“Se, jeg sender min budbærer foran deg, som skal rydde din vei; ³ En røst roper i ødemarken: ‘Rydd Herrens vei, gjør hans stier rette!’”

⁴ Døperen Johannes stod fram i ødemarken og forkynte en omvendelsesdåp til syndenes forlatelse.

⁵ Hele Judea og alle i Jerusalem dro ut til ham. De bekjente sine synder og ble døpt av ham i elven Jordan. ⁶ Johannes var kledd i kamelhår og hadde et lærbelte om livet, og han spiste gresshopper og vill honning. ⁷ Og han forkynte: “Etter meg kommer en som er sterkere enn jeg, og jeg er ikke verdig til å bøye meg ned og løse sandalremmen hans. ⁸ Jeg døper dere med vann, men han skal døpe dere med Den Hellige Ånd.”

⁹ På den tiden kom Jesus fra Nasaret i Galilea og ble døpt av Johannes i Jordan. ¹⁰ Straks han steg opp av vannet, så han himmelen åpne seg og Ånden komme ned over ham som en due. ¹¹ Og en røst kom fra himmelen: “Du er min elskede Sønn; i deg har jeg velbehag.”

¹² Straks drev Ånden ham ut i ødemarken, ¹³ og han var i ødemarken i førti dager og ble fristet av Satan. Han var blant de ville dyrene, og englene tjente ham.

¹⁴ Etter at Johannes var blitt arrestert, dro Jesus til Galilea og forkynte Guds evangelium. ¹⁵ “Tiden er inne,” sa han. “Guds rike er nær. Omvend dere og tro på evangeliet!”

¹⁶ Mens Jesus gikk langs Galileasjøen, så han Simon og hans bror Andreas kaste garn i sjøen, for de var fiskere. ¹⁷ “Kom, følg meg,” sa Jesus, “så vil jeg gjøre dere til menneskefiskere.” ¹⁸ Uten å nøle forlot de straks garnene sine og fulgte ham. ¹⁹ Da han hadde gått litt lenger, så han Jakob, sønn av Sebedeus, og hans bror Johannes i en båt mens de bøtte garnene sine. ²⁰ Han kalte dem straks, og de forlot sin far Sebedeus i båten sammen med de leide mennene og fulgte ham.

²¹ De dro til Kapernaum, og straks på sabbaten gikk Jesus inn i synagogen og begynte å undervise. ²² Folket var forundret over hans undervisning, for han lærte dem som en som hadde myndighet, ikke som de skriftlærde. ²³ Akkurat da var det en mann i synagogen deres som var besatt av en uren ånd, og

han ropte ut, ²⁴ “Hva har vi med deg å gjøre, Jesus fra Nasaret? Er du kommet for å ødelegge oss? Jeg vet hvem du er — Guds Hellige!” ²⁵ Jesus truet ham og sa: “Ti stille! Kom ut av ham!” ²⁶ Den urene ånden ristet mannen voldsomt og kom ut av ham med et høyt skrik. ²⁷ Alle ble så forundret at de spurte hverandre: “Hva er dette? En ny lære — med myndighet! Han befaler til og med de urene ånder, og de adlyder ham.” ²⁸ Straks spredte ryktet om ham seg over hele Galilea.

²⁹ Da de forlot synagogen, gikk de med Jakob og Johannes til Simons og Andreas' hjem. ³⁰ Simons svigermor lå til sengs med feber, og de fortalte straks Jesus om henne. ³¹ Så han gikk bort til henne, tok henne i hånden og hjalp henne opp. Feberen forlot henne, og hun begynte å tjene dem.

³² Den kvelden, etter solnedgang, brakte folk til Jesus alle som var syke og de som var besatt av demoner. ³³ En stor folkemengde samlet seg ved døren, ³⁴ og Jesus helbredet mange som led av forskjellige sykdommer. Han drev også ut mange demoner, men han tillot ikke demonene å tale fordi de kjente ham.

³⁵ Tidlig om morgenen, mens det ennå var mørkt, stod Jesus opp, forlot huset og gikk til et øde sted, hvor han ba. ³⁶ Simon og hans følgesvenner lette etter ham, ³⁷ og da de fant ham, sa de: “Alle leter etter deg!” ³⁸ Jesus svarte: “La oss gå til et annet sted — til de nærliggende landsbyene — så jeg kan forkynde der også. Det er derfor jeg er kommet.” ³⁹ Så reiste han rundt i hele Galilea, forkynte i synagogene deres og drev ut demoner.

⁴⁰ En mann med spedalskhet kom til ham og bønnfalt ham på sine knær: “Hvis du vil, kan du gjøre meg ren.” ⁴¹ Fylt av medfølelse rakte Jesus ut hånden og rørte ved mannen. “Jeg vil,” sa han. “Bli ren!” ⁴² Straks forlot spedalskheten ham, og han ble rensert. ⁴³ Jesus sendte ham straks bort med en streng advarsel: ⁴⁴ “Pass på at du ikke forteller dette til noen. Men gå, vis deg for presten og bær frem de offer som Moses har påbudt for din renselse, som et vitnesbyrd for dem.” ⁴⁵ Men han gikk ut og begynte å fortelle fritt, og spredte nyheten. Som et resultat kunne Jesus ikke lenger gå åpent inn i en by, men oppholdt seg utenfor på øde steder. Likevel kom folk til ham fra alle kanter.

Markus

2 Noen dager senere, da Jesus vendte tilbake til Kapernaum, ble det rapportert at han var hjemme.² En stor folkemengde samlet seg, så mye at det ikke var plass igjen, ikke engang ved døren, og han talte ordet til dem.³ Noen mennesker kom, og de hadde med seg en lam mann, båret av fire av dem, til Jesus.⁴ Siden de ikke kunne bringe ham til Jesus på grunn av folkemengden, fjernet de taket over ham, og etter å ha laget en åpning, senket de matten som den lamme mannen lå på.⁵ Da Jesus så deres tro, sa han til den lamme mannen: "Sønn, dine synder er tilgitt."⁶ Men noen av de skriftlærde satt der og tenkte med seg selv,⁷ "Hvorfor taler han på denne måten? Han spotter! Hvem kan tilgi synder utenom Gud alene?"⁸ Straks var Jesus klar over i sin ånd at de tenkte slik i seg selv, og han sa til dem: "Hvorfor tenker dere disse tingene i deres hjerter?⁹ Hva tror dere er enklere: å si til denne lamme mannen: 'Dine synder er tilgitt,' eller å si: 'Stå opp, ta matten din og gå?'"¹⁰ Men for at dere skal vite at Menneskesønnen har myndighet på jorden til å tilgi synder—sa han til den lamme mannen,¹¹ "Jeg sier deg, stå opp, ta matten din og gå hjem."¹² Og han reiste seg, tok matten sin, og gikk ut i full syn av dem alle. Dette forundret alle, og de prisste Gud og sa: "Vi har aldri sett noe slikt!"

¹³ Igjen gikk Jesus ut ved innsjøen. En stor folkemengde kom til ham, og han begynte å undervise dem.¹⁴ Da han gikk forbi, så han Levi, sønn av Alfeus, sitte ved tollboden. "Følg meg," sa Jesus til ham, og Levi reiste seg og fulgte ham.

¹⁵ Mens Jesus lå til bords i Levis hus, spiste mange tollere og syndere sammen med ham og hans disipler, for det var mange som fulgte ham.¹⁶ Da de skriftlærde som var fariseere så ham spise med dem som ble regnet som syndere og tollere, spurte de disiplene hans: "Hvorfor spiser han med tollere og syndere?"¹⁷ Da Jesus hørte dette, sa han til dem: "Det er ikke de som er friske som trenger lege, men de som er syke. Jeg er ikke kommet for å kalle rettferdige, men syndere."

¹⁸ Nå fastet Johannes' disipler og fariseerne. Noen mennesker kom og spurte Jesus: "Hvorfor faster Johannes' disipler og fariseernes disipler, men dine disipler gjør det ikke?"¹⁹ Jesus svarte: "Kan brudgommens gjester faste mens han er med dem? Så lenge de har ham hos seg, kan de ikke faste."²⁰ Men dagene skal komme da brudgommen blir tatt

fra dem, og da skal de faste på den dagen.²¹ "Ingen syr en lapp av ukrympet tøy på et gammelt plagg. Ellers vil den nye lappen rive bort fra det gamle, og revnen blir verre."²² Og ingen heller ny vin i gamle skinnsekker. Ellers vil vinen sprengte sekkene, og både vinen og skinnsekkene vil bli ødelagt. Nei, de heller ny vin i nye skinnsekker."

²³ Og det skjedde at Jesus gikk gjennom kornåkrene på sabbaten, og disiplene hans begynte å plukke noen aks mens de gikk.²⁴ Fariseerne spurte ham: "Si oss, hvorfor gjør de det som regnes som ulovlig på sabbaten?"²⁵ Han sa til dem: "Har dere aldri lest hva David gjorde da han var i nød og hans følgesvenner var sultne;²⁶ hvordan han gikk inn i Guds hus i Abiatar, yppersteprestens tid, og spiste skuebrødene, som det bare er lov for prestene å spise, og han ga også noe til sine følgesvenner?"²⁷ Til slutt svarte han: "Sabbaten ble skapt for mennesket, ikke mennesket for sabbaten."²⁸ Så, Menneskesønnen er også Herre over sabbaten."

3 Jesus gikk inn i synagogen igjen, og der var det en mann med en vissne hånd.² De holdt øye med Ham for å se om Han ville helbrede mannen på sabbaten, med hensikt å anklage Ham.³ Jesus sa til mannen med den visne hånden: «Stå opp her foran alle.»⁴ Han spurte dem så: «Er det tillatt å gjøre godt på sabbaten eller å gjøre ondt, å redde liv eller å ødelegge det?» Men de forble stille.⁵ Han så rundt på dem med sinne, og sørget over deres harde hjerter, og sa til mannen: «Rekk ut hånden din.» Han rakte den ut, og hånden hans ble gjenopprettet.⁶ Fariseerne gikk ut og begynte straks å konspirere med herodianerne mot Ham, og vurderte hvordan de kunne ødelegge Ham.

⁷ Jesus trakk seg tilbake med disiplene sine til sjøen, og en stor folkemengde fra Galilea fulgte Ham.⁸ Da de hørte om alt Han gjorde, kom et stort antall mennesker til Ham fra Judea, Jerusalem, Idumea, bortenfor Jordan, og området rundt Tyrus og Sidon.⁹ Han ba disiplene sine ha en liten båt klar for Ham på grunn av folkemengden, for å hindre dem i å trenge seg på Ham.¹⁰ For Han hadde helbredet mange, slik at de som hadde sykdommer presset seg frem for å røre ved Ham.¹¹ Hver gang de urene åndene så Ham, falt de ned foran Ham og utbrøt: «Du er Guds Sønn.»¹² Men Han instruerte dem bestemt om ikke å avsløre Hans identitet.

Markus

¹³ Han gikk opp på en fjellside og kalte til seg dem Han ville, og de kom til Ham. ¹⁴ Han utnevnte tolv, slik at de kunne være med Ham og at Han kunne sende dem ut for å forkynde ¹⁵ og ha fullmakt til å drive ut demoner. ¹⁶ Dette er de tolv Han valgte: Simon (som Han ga navnet Peter), ¹⁷ Jakob, sønn av Sebedeus, og Johannes, bror av Jakob (som Han ga navnet Boanerges, som betyr «tordensønner»), ¹⁸ Andreas, Filip, Bartolomeus, Matteus, Tomas, Jakob, sønn av Alfeus, Thaddaeus, og Simon seloten, ¹⁹ og Judas Iskariot, som senere skulle forråde Ham.

²⁰ Så gikk Han hjem, og igjen samlet en folkemengde seg, slik at Han og disiplene ikke engang kunne spise. ²¹ Da familien Hans hørte om dette, forsøkte de å ta hånd om Ham, og sa: «Han er fra forstanden.»

²² Og de skrifttlærde som kom ned fra Jerusalem sa: «Han er besatt av Beelzebul! Ved demonenes fyrste driver Han ut demoner.» ²³ Så kalte Han dem til seg og begynte å tale til dem i lignelser: «Hvordan kan Satan drive ut Satan? ²⁴ Hvis et rike er delt mot seg selv, kan det riket ikke bestå. ²⁵ Hvis et hus er delt mot seg selv, kan det huset ikke vare. ²⁶ Og hvis Satan er i konflikt med seg selv og er delt, kan han ikke holde ut; hans ende er kommet. ²⁷ Ingen kan gå inn i en sterk manns hus og plyndre hans eiendeler uten at han først binder den sterke mannen. Da kan han plyndre hans hus. ²⁸ Sannelig, jeg sier dere, mennesker kan bli tilgitt alle sine synder og hva enn blasfemier de ytrer, ²⁹ men den som taler mot Den Hellige Ånd vil aldri bli tilgitt; de er skyldige i en evig synd.» ³⁰ Han sa dette fordi de sa: «Han har en uren ånd.»

³¹ Da kom Hans mor og Hans brødre. De sto utenfor og sendte noen inn for å kalle på Ham. ³² En folkemengde satt rundt Ham, og de sa til Ham: «Din mor og dine brødre er utenfor og leter etter Deg.» ³³ «Hvem regnes som Min mor og Mine brødre?» spurte Han. ³⁴ Han så på dem som satt i en sirkel rundt Ham, og sa: «Her er Min mor og Mine brødre! ³⁵ Den som gjør Guds vilje er Min bror, søster og mor.»

4 Igjen begynte Jesus å undervise ved sjøen. En veldig stor folkemengde samlet seg rundt Ham, så Han gikk ombord i en båt på sjøen og satte seg, mens hele folkemengden var på stranden ved vannkanten. ² Han lærte dem mange ting ved hjelp

av lignelser, og i sin undervisning sa Han til dem: ³ «Hør! En såmann gikk ut for å så sitt korn. ⁴ Mens han sådde, falt noe korn langs veien, og fuglene kom og åt det opp. ⁵ Annet korn falt på steingrunn hvor det ikke var mye jord, og det spirte raskt opp fordi jorden var grunn. ⁶ Men da solen steg opp, ble det svidd, og siden det ikke hadde rot, visnet det bort. ⁷ Annet korn falt blant torner, og tornene vokste opp og kvalte det, så det ikke ga avling. ⁸ Men annet korn falt i god jord. Det vokste, økte, og ga avling, tretti, seksti og hundrefold.» ⁹ Så sa Han, «Den som har ører å høre med, la dem høre.»

¹⁰ Da Han var alene, spurte de som var rundt Ham, sammen med de tolv, Ham om lignelsene. ¹¹ Han sa til dem, «Guds rikes mysterium er gitt til dere, men til dem utenfor blir alt sagt i lignelser, ¹² slik at,

'de kan se, men ikke oppfatte, og høre, men ikke forstå; ellers kunne de vende om og bli tilgitt.'

¹³ Så sa Han til dem, «Forstår dere ikke denne lignelsen? Hvordan skal dere da forstå noen lignelse? ¹⁴ Såmannen sår ordet. ¹⁵ Noen er som korn langs veien hvor ordet blir sådd. Så snart de hører det, kommer motstanderen og tar bort ordet som ble sådd i dem. ¹⁶ Andre, som korn sådd på steingrunn, hører ordet og tar det straks imot med glede; ¹⁷ men de har ingen rot i seg selv og er kortvarige. Når trengsel eller forfølgelse oppstår på grunn av ordet, faller de raskt fra. ¹⁸ Andre er som korn sådd blant torner; de hører ordet, ¹⁹ men verdens bekymringer, rikdommens bedrag og lysten etter andre ting kommer inn og kveler ordet, og det blir uten frukt. ²⁰ Men andre er som korn sådd i god jord; de hører ordet, tar imot det, og bærer frukt—tretti, seksti og hundrefold.»

²¹ Han sa til dem, «Blir en lampe tatt inn for å settes under et kar eller under en seng? Er den ikke for å settes på en lysestake? ²² For alt som er skjult er ment å bli avslørt, og alt som er skjult er ment å komme frem i lyset. ²³ Om noen har ører å høre med, la dem høre.» ²⁴ Han fortsatte, «Vær nøye med hva dere hører. Med det mål dere bruker, skal det måles til dere—og enda mer skal bli gitt. ²⁵ For den som har, skal få mer; den som ikke har, skal bli fratatt selv det han har.»

²⁶ Han sa også, «Guds rike er som en mann som sår korn på jorden. ²⁷ Han sover og står opp natt og dag, og kornet spirer og vokser, selv om han ikke vet

Markus

hvordan.²⁸ Jorden gir avling av seg selv; først strået, så akset, så fullmoden korn i akset.²⁹ Men når avlingen er moden, setter han straks inn sigden, for høsten er kommet.»

³⁰ Igjen sa Han, «Hva skal vi sammenligne Guds rike med, eller hvilken lignelse skal vi bruke for å beskrive det?»³¹ Det er som et sennepsfrø, som, når det blir sådd i jorden, er det minste av alle frø på jorden.³² Likevel, når det er sådd, vokser det opp og blir større enn alle hageplantene, og skyter store grener, slik at himmelens fugler kan bygge rede i skyggen av det.»

³³ Med mange slike lignelser talte Han ordet til dem, så mye som de kunne forstå.³⁴ Han talte ikke til dem uten en lignelse, men privat forklarte Han alt for sine egne disipler.

³⁵ Den dagen, da kvelden kom, sa Han til sine disipler, «La oss dra over til den andre siden.»³⁶ De forlot folkemengden og tok Ham med i båten, akkurat som Han var. Andre båter var også med Ham.³⁷ En stor stormvind oppsto, og bølgene slo inn i båten, så den allerede var i ferd med å fylles.³⁸ Men Han var i akterenden, sovende på en pute. De vekket Ham og sa til Ham, «Mester, bryr Du Deg ikke om at vi går under?»³⁹ Han reiste seg, truet vinden og sa til sjøen, «Fred! Vær stille!» Da stilnet vinden, og det ble en stor ro.⁴⁰ Han sa til dem, «Hvorfor er dere så redde? Har dere ennå ingen tro?»⁴¹ De ble fylt med stor frykt og sa til hverandre, «Hvem er da Han, at selv vinden og sjøen adlyder Ham?»

5 De kom over til den andre siden av sjøen, til området ved gerasenernes land.² Da Jesus steg ut av båten, kom en mann med en uren ånd straks fra gravene for å møte Ham.³ Denne mannen bodde blant gravene, og ingen kunne lenger binde ham, ikke engang med lenker.⁴ For han hadde ofte blitt bundet med fotjern og lenker, men han rev lenkene fra hverandre og brøt fotjernene; ingen var sterke nok til å overmanne ham.⁵ Dag og natt blant gravene og i fjellene ropte han og skadet seg selv med steiner.

⁶ Da han så Jesus på avstand, løp han og bøyde seg ned for Ham.⁷ Han ropte med høy røst: «Hva vil du meg, Jesus, Den Høyeste Guds Sønn? Jeg ber deg ved Gud, ikke pin meg!»⁸ For Jesus hadde sagt til ham: «Kom ut av denne mannen, du urene ånd!»⁹ Da spurte Jesus ham: «Hva er ditt navn?» Og han

svarte: «Mitt navn er Legion, for vi er mange.»¹⁰ Og han ba Jesus gjentatte ganger om ikke å sende dem ut av området.

¹¹ En stor flokk med griser beitet på den nærliggende høyden.¹² Demonene ba Jesus: «Send oss inn i grisene så vi kan gå inn i dem.»¹³ Han ga dem tillatelse, og de urene åndene kom ut og gikk inn i grisene. Flokken, omkring to tusen i antall, styrtet ned den bratte skråningen i sjøen og druknet.

¹⁴ De som gjette grisene, løp av sted og fortalte dette i byen og på landet, og folket kom for å se hva som hadde skjedd.¹⁵ Da de kom til Jesus, så de mannen som hadde vært besatt av legionen av demoner, sitte der, påkledd og ved sans og samling; og de ble fylt av ærefrykt.¹⁶ De som hadde sett det, fortalte folket hva som hadde skjedd med den demonbesatte mannen og med grisene.¹⁷ Da begynte folket å be Jesus om å forlate deres område.

¹⁸ Da Jesus gikk ombord i båten, ba mannen som hadde blitt befrikk fra demonene om å få være med Ham.¹⁹ Jesus lot ham ikke, men sa: «Gå hjem til ditt eget folk og fortell dem hvilke store ting Herren har gjort for deg, og hvordan Han har vist deg barmhjertighet.»²⁰ Så mannen gikk av sted og begynte å forkynne i Dekapolis hvilke store ting Jesus hadde gjort for ham. Og alle folk ble forundret.

²¹ Etter at Jesus igjen hadde krysset over med båt til den andre siden, samlet en stor folkemengde seg rundt Ham mens Han var ved sjøen.²² Da kom en av synagogeforstanderne, ved navn Jairus, og da han så Jesus, falt han ned for Hans føtter.²³ Han ba Ham innstendig: «Min lille datter er ved livets ende. Vær så snill å komme og legg dine hender på henne så hun kan bli helbredet og leve.»²⁴ Så fulgte Jesus med ham. En stor folkemengde fulgte tett og omringet Ham.

²⁵ Og det var en kvinne som hadde lidd av blødninger i tolv år.²⁶ Hun hadde lidd mye under mange leger og hadde brukt opp alt hun eide, men i stedet for å bli bedre, ble hun verre.²⁷ Da hun hørte om Jesus, nærmet hun seg Ham bakfra i folkemengden og rørte ved kappen Hans,²⁸ og tenkte: «Hvis jeg bare rører ved klærne Hans, vil jeg bli helbredet.»²⁹ Straks opphørte blødningen hennes, og hun kjente i kroppen sin at hun var befrikk fra sin lidelse.³⁰ Med en gang skjønte Jesus

Markus

at kraft hadde gått ut fra Ham. Han snudde seg rundt i folkemengden og spurte: «Hvem rørte ved klærne Mine?»³¹ «Du ser folket presse mot Deg,» svarte disiplene Hans, «og likevel spør Du: 'Hvem rørte ved Meg?'»³² Men Jesus fortsatte å se seg omkring for å finne ut hvem som hadde gjort det.³³ Da kom kvinnen, klar over hva som hadde skjedd med henne, og falt ned for Hans føtter og, skjelvende av frykt, fortalte Ham hele sannheten.³⁴ Han sa til henne: «Datter, din tro har gjort deg frisk. Gå i fred og bli fri fra din lidelse.»

³⁵ Mens Jesus ennå talte, kom noen fra huset til Jairus, synagogeforstanderen. «Din datter er død,» sa de. «Hvorfor bry deg med Mesteren lenger?»³⁶ Da Jesus hørte hva de sa, sa Han til ham: «Vær ikke redd; bare tro.»³⁷ Han tillot ingen å følge Ham unntatt Peter, Jakob og Johannes, Jakobs bror.³⁸ Da de kom til synagogeforstanderens hus, så Jesus et oppstyr, med folk som gråt og klaget høyt.³⁹ Han gikk inn og sa til dem: «Hvorfor dette oppstyret og gråten? Barnet er ikke død, men sover.»⁴⁰ Men de lo av Ham. Etter at Han hadde sendt dem alle ut, tok Han barnets far og mor og disiplene som var med Ham, og gikk inn der barnet lå.⁴¹ Han tok henne i hånden og sa til henne: «Talitha koum!» (som betyr: «Lille jente, jeg sier deg, stå opp!»).⁴² Straks reiste jenta seg og begynte å gå omkring (hun var tolv år gammel). Da ble de fullstendig forbløffet.⁴³ Han ga strenge ordre om ikke å la noen få vite om dette, og instruerte dem om å gi henne noe å spise.

6 Jesus dro bort derfra og kom til hjembyen sin, og disiplene fulgte ham.² Da sabbaten kom, begynte han å undervise i synagogen, og mange som lyttet, ble forbløffet. De spurte: "Hvor har denne mannen fått dette fra? Hva er denne visdommen som er gitt ham, og hva er disse bemerkelsesverdige miraklene utført av hans hender?"³ Er ikke dette snekkeren, sønnen til Maria, og broren til Jakob, Joses, Judas og Simon? Er ikke søstrene hans her hos oss?" Og de tok anstøt av ham.⁴ Jesus sa til dem: "En profet er ikke uten ære, bortsett fra i sin hjemby, blant sine slektninger og i sitt eget hus."⁵ Han kunne ikke utføre noen mirakler der, bortsett fra at han la hendene på noen få syke og helbredet dem.⁶ Han ble forbauset over deres mangel på tro. Deretter fortsatte han å undervise i landsbyene.

⁷ Han kalte de tolv til seg og begynte å sende dem ut to og to, og ga dem myndighet over urene ånder.⁸ Han instruerte dem om å ikke ta med seg noe på reisen bortsett fra en stav—ikke brød, ikke veske, ikke penger i beltene—⁹ de fikk lov til å ha sandaler, men ikke ta på seg to kapper.¹⁰ Han sa til dem: "Hvor enn dere går inn i et hus, bli der til dere forlater stedet.¹¹ Hvis et sted ikke tar imot dere eller lytter til dere, når dere drar derfra, rist støvet av føttene som et vitnesbyrd mot dem."¹² De dro ut og forkynte at folk skulle endre sine veier.¹³ De drev ut mange demoner og salvet mange syke med olje og helbredet dem.

¹⁴ Kong Herodes hørte om dette, for Jesu navn hadde blitt godt kjent. Noen sa: "Døperen Johannes er stått opp fra de døde, og det er derfor disse mirakuløse kreftene er i virksomhet i ham."¹⁵ Andre sa: "Han er Elia." Andre igjen hevdet: "Han er en profet, som en av de gamle profetene."¹⁶ Men da Herodes hørte dette, sa han: "Johannes, som jeg halshugget, er stått opp!"

¹⁷ Herodes hadde selv beordret Johannes' arrest og hadde ham bundet og fengslet på grunn av Herodias, hans bror Filips kone, som han hadde giftet seg med.¹⁸ For Johannes hadde sagt til Herodes: "Det er mot loven for deg å ha din brors kone."¹⁹ Herodias bar nag til ham og ønsket å drepe ham, men hun kunne ikke,²⁰ fordi Herodes fryktet Johannes og beskyttet ham, da han visste at han var en rettfærdig og hellig mann. Når Herodes lyttet til ham, ble han sterkt forvirret, men han likte å høre ham.

²¹ En beleilig dag kom da Herodes, på sin bursdag, holdt en bankett for sine adelsmenn, militære ledere og de ledende mennene i Galilea.²² Da datteren til Herodias kom inn og danset, behaget hun Herodes og hans gjester. Kongen sa til jenta: "Be meg om hva du vil, så skal jeg gi det til deg."²³ Han sverget til henne: "Hva du enn ber meg om, vil jeg gi deg, opp til halvparten av mitt rike."²⁴ Hun gikk ut og spurte sin mor: "Hva skal jeg be om?" Hennes mor svarte: "Hodet til døperen Johannes."²⁵ Straks skyndte hun seg til kongen og ba: "Jeg vil at du skal gi meg hodet til døperen Johannes på et fat med en gang."²⁶ Kongen ble dypt bedrøvet, men på grunn av sine eder og sine gjester, ville han ikke nekte henne.²⁷ Så han sendte straks en bøddel med ordre om å bringe Johannes' hode. Han gikk og halshugget Johannes i

Markus

fengselet, ²⁸ og brakte hodet hans på et fat, presenterte det for jenta, og hun ga det til sin mor. ²⁹ Da Johannes' disipler hørte om dette, kom de og tok kroppen hans og la den i en grav.

³⁰ Apostlene samlet seg rundt Jesus og delte med ham alt de hadde gjort og lært. ³¹ Så, fordi så mange mennesker kom og gikk at de ikke engang hadde tid til å spise, sa han til dem: "Kom bort alene til et stille sted og hvil litt." ³² Så dro de alene i en båt til et avsidesliggende område. ³³ Men mange så dem dra og kjente dem igjen, og de løp til fots fra alle byene og kom før dem. ³⁴ Da Jesus gikk i land og så en stor folkemengde, følte han medfølelse for dem, fordi de var som sauer uten hyrde. Så han begynte å undervise dem om mange ting.

³⁵ Da det nå var sent på dagen, kom disiplene til ham og sa: "Dette er et øde sted, og det er allerede veldig sent. ³⁶ Send folket bort, så de kan gå til de omkringliggende landsbyene og landsbyene for å kjøpe seg noe å spise." ³⁷ Men han svarte: "Dere gir dem noe å spise." De sa til ham: "Skal vi gå og bruke to hundre denarer på brød og gi det til dem å spise?" ³⁸ Han spurte dem: "Hvor mange brød har dere? Gå og finn ut." Da de fant ut, sa de: "Fem, og to fisker." ³⁹ Så befalte han dem å få alle til å sette seg ned i grupper på det grønne gresset. ⁴⁰ Så satte de seg ned i organiserte grupper. ⁴¹ Han tok de fem brødene og de to fiskene, og så opp mot himmelen, velsignet han maten, brøt brødene, og ga dem til disiplene for å dele ut til folket. Han delte også de to fiskene mellom dem alle. ⁴² De spiste alle og ble helt mette, ⁴³ og disiplene samlet opp tolv kurver fulle av brødstykker og fisk. ⁴⁴ Antallet menn som spiste brødene var fem tusen.

⁴⁵ Straks fikk Jesus disiplene sine til å gå i båten og dra foran ham til den andre siden, til Betsaida, mens han sendte folkemengden bort. ⁴⁶ Etter å ha sendt dem bort, gikk han opp på en fjellside for å be. ⁴⁷ Da kvelden nærmet seg, var båten midt på sjøen, mens han var alene på land. ⁴⁸ Da han så dem streve ved årene, fordi vinden var imot dem, gikk han ut til dem, kort før dag gry, gående på sjøen, og hadde tenkt å gå forbi dem. ⁴⁹ Men da de så ham gå på sjøen, trodde de det var et spøkelse og ropte ut, ⁵⁰ fordi de alle så ham og ble skremt. Straks talte han til dem og sa: "Ta mot til dere; det er jeg. Vær ikke redde." ⁵¹ Så gikk han inn i båten med dem, og vinden stilnet. De var fullstendig forbløffet, ⁵² for de hadde ikke

forstått betydningen av brødene; deres hjerter var forherdet.

⁵³ Da de hadde krysset over, kom de til land ved Gennesaret og ankret der. ⁵⁴ Da de gikk i land, kjente folk straks igjen Jesus. ⁵⁵ De løp gjennom hele regionen og brakte de syke på matter til der de hørte han var. ⁵⁶ Og hvor han enn gikk—inn i landsbyer, byer eller på landsbygda—la de de syke på torgene og ba ham om å la dem røre ved kanten av kappen hans, og alle som rørte ved den ble helbredet.

8 I de dager, da det igjen var en stor folkemengde og de ikke hadde noe å spise, kalte Jesus sine disipler til seg og sa, ² "Jeg har medfølelse med disse menneskene, fordi de har vært med meg i tre dager nå og ikke har noe å spise. ³ Hvis jeg sender dem sultne hjem, vil de besvime på veien, for noen av dem har kommet langveisfra." ⁴ Hans disipler svarte ham: "Hvor kan noen finne nok brød her i denne øde stedet til å mette dem?" ⁵ Han spurte dem: "Hvor mange brød har dere?" De sa: "Sju." ⁶ Han ba folkemengden sette seg ned på bakken. Han tok de sju brødene, takket, brøt dem, og ga dem til sine disipler for å dele ut til folket, og de gjorde det. ⁷ De hadde også noen få små fisker; han velsignet dem og instruerte disiplene til å dele ut disse også. ⁸ Folkene spiste og ble mette, og de samlet opp sju kurver med brødstykker som var til overs. ⁹ Det var omkring fire tusen mennesker til stede. Etter å ha sendt dem bort, ¹⁰ gikk han om bord i båten med sine disipler og reiste til området Dalmanuta.

¹¹ Fariseerne kom og begynte å stille spørsmål til ham, og søkte et tegn fra himmelen for å utfordre ham. ¹² Han sukket dypt i sin ånd og sa: "Hvorfor ber denne generasjonen om et tegn? Sannelig sier jeg dere, det vil ikke bli gitt noe tegn til den." ¹³ Så forlot han dem, gikk om bord i båten igjen, og krysset over til den andre siden.

¹⁴ Disiplene hadde glemt å ta med brød, bortsett fra ett brød de hadde med seg i båten. ¹⁵ Han advarte dem og sa: "Vokt dere for fariseernes surdeig og Herodes' surdeig." ¹⁶ De snakket seg imellom og konkluderte: "Det er fordi vi ikke har brød." ¹⁷ Bevisst på deres diskusjon sa Jesus til dem: "Hvorfor snakker dere om at dere ikke har brød? Forstår dere fortsatt ikke eller skjønner? Er hjertene deres forherdet? ¹⁸ Har dere øyne, men ser ikke, og ører,

men hører ikke? Og husker dere ikke? ¹⁹ Da jeg brøt de fem brødene for de fem tusen, hvor mange kurver fulle av brødstykker samlet dere opp?" De sa: "Tolv."

²⁰ "Og da jeg brøt de sju brødene for de fire tusen, hvor mange kurver fulle av brødstykker samlet dere opp?" De svarte: "Sju." ²¹ Han spurte dem: "Er dere fortsatt uten forståelse?"

²² De kom til Betsaida, og noen folk brakte en blind mann til Jesus og ba ham om å røre ved ham. ²³ Han tok den blinde mannen ved hånden og ledet ham utenfor landsbyen. Etter å ha spyttet på mannens øyne og lagt sine hender på ham, spurte han: "Ser du noe?" ²⁴ Han så opp og sa: "Jeg ser mennesker; de ser ut som trær som går omkring." ²⁵ Jesus la sine hender på mannens øyne igjen. Da ble øynene hans åpnet, synet ble gjenopprettet, og han så alt klart. ²⁶ Jesus sendte ham hjem og sa: "Gå ikke engang inn i landsbyen."

²⁷ Jesus gikk ut med sine disipler til landsbyene rundt Cæsarea Filippi. På veien spurte han dem: "Hvem sier folk at jeg er?" ²⁸ De svarte: "Noen sier døperen Johannes; andre sier Elia; og atter andre, en av profetene." ²⁹ "Men hva med dere?" spurte han. "Hvem sier dere at jeg er?" Peter svarte: "Du er Kristus." ³⁰ Han advarte dem om ikke å fortelle noen om ham.

³¹ Han begynte da å lære dem at Menneskesønnen må lide mange ting og bli forkastet av de eldste, overprestene og de skriftlærde, og bli drept, og etter tre dager stå opp igjen. ³² Han talte åpent om dette, og Peter tok ham til side og begynte å irettesette ham. ³³ Men han vendte seg og så sine disipler, og irettesatte Peter og sa: "Gå bak meg, Satan! Du har ikke Guds tanker, men bare menneskelige tanker."

³⁴ Så kalte han folkemengden til seg sammen med sine disipler og sa: "Hvis noen vil være min disippel, må han fornekte seg selv, ta opp sitt kors, og følge meg. ³⁵ For den som vil redde sitt liv, skal miste det, men den som mister sitt liv for min skyld og for evangeliet, skal redde det. ³⁶ Hva gagner det et menneske å vinne hele verden, men miste sin sjel? ³⁷ Eller hva kan noen gi i bytte for sin sjel? ³⁸ Hvis noen skammer seg over meg og mine ord i denne troløse og syndige generasjonen, vil Menneskesønnen skamme seg over dem når han kommer i sin Fars herlighet med de hellige engler."

9 Og Jesus sa til dem: «Sannelig, jeg sier dere, det er noen som står her som ikke skal oppleve døden før de ser Guds rike komme med kraft.»

² Seks dager senere tok Jesus med seg Peter, Jakob og Johannes og førte dem opp på et høyt fjell, hvor de var alene. Der ble han forvandlet for øynene deres. ³ Hans klær ble strålende, overmåte hvite, slik som ingen bleker på jorden kan gjøre dem. ⁴ Elia og Moses viste seg for dem, og de samtalte med Jesus. ⁵ Peter sa til Jesus: «Rabbi, det er godt for oss å være her. La oss bygge tre hytter: én for deg, én for Moses og én for Elia.» ⁶ Peter visste ikke hva han skulle si, for de var grepet av frykt. ⁷ En sky kom og overskygget dem, og en røst lød fra skyen: «Dette er min elskede Sønn; hør ham!» ⁸ Plutselig, da de så seg omkring, så de ingen lenger hos seg, unntatt Jesus alene.

⁹ Mens de gikk ned fra fjellet, befalte Jesus dem at de ikke skulle fortelle noen hva de hadde sett før Menneskesønnen var stått opp fra de døde. ¹⁰ De holdt dette for seg selv og diskuterte hva «å stå opp fra de døde» kunne bety. ¹¹ De spurte ham: «Hvorfor sier de skriftlærde at Elia først må komme?» ¹² Jesus svarte: «Sannelig, Elia kommer først og gjenoppretter alt. Men hvordan kan det da stå skrevet at Menneskesønnen skal lide mye og bli forkastet? ¹³ Men jeg sier dere, Elia har allerede kommet, og de gjorde med ham som de ville, slik det står skrevet om ham.»

¹⁴ Da de kom tilbake til de andre disiplene, så de en stor folkemengde omkring dem, og noen skriftlærde som diskuterte med dem. ¹⁵ Så snart folkemengden så Jesus, ble de fylt med undring og løp for å hilse på ham. ¹⁶ Han spurte dem: «Hva er det dere diskuterer med dem?» ¹⁷ En mann fra folkemengden svarte: «Mester, jeg har brakt deg min sønn, som er besatt av en ånd som gjør ham stum. ¹⁸ Når den tar tak i ham, kaster den ham til jorden. Han frårer, skjærer tenner og blir stiv. Jeg ba disiplene dine drive ut ånden, men de kunne ikke.» ¹⁹ Jesus svarte: «Å, du vantro slekt, hvor lenge skal jeg være hos dere? Hvor lenge skal jeg holde ut med dere? Bring gutten til meg.» ²⁰ De førte gutten til Jesus. Da ånden så ham, kastet den straks gutten i krampe. Han falt til jorden, rullet rundt og frådete. ²¹ Jesus spurte guttens far: «Hvor lenge har han hatt det slik?» Han svarte: «Fra barndommen. ²² Den har ofte kastet ham i ild eller vann for å ødelegge ham. Men

Markus

hvis du kan gjøre noe, ha medfølelse med oss og hjelp oss.» ²³ Jesus sa til ham: «Hvis du kan? Alt er mulig for den som tror.» ²⁴ Straks ropte guttens far: «Jeg tror; hjelp min vantro!» ²⁵ Da Jesus så at en folkemengde raskt samlet seg, irettesatte han den urene ånden og sa: «Du stumme og døve ånd, jeg befaler deg, kom ut av ham og kom aldri mer inn i ham.» ²⁶ Ånden skrek, kastet ham voldsomt, og dro ut. Guttens far sa: «Han er død.» ²⁷ Men Jesus tok ham ved hånden, reiste ham opp, og han sto opp. ²⁸ Da Jesus hadde gått innendørs, spurte disiplene ham privat: «Hvorfor kunne ikke vi drive den ut?» ²⁹ Han svarte: «Denne sorten kan bare komme ut ved bønn.»

³⁰ De dro derfra og gikk gjennom Galilea, og Jesus ville ikke at noen skulle vite det. ³¹ For han underviste disiplene sine og sa: «Menneskesønnen skal overgis i menneskers hender. De skal drepe ham, og etter tre dager skal han oppstå.» ³² Men de forsto ikke dette utsagnet og var redde for å spørre ham.

³³ De kom til Kapernaum. Da han var i huset, spurte han dem: «Hva var det dere diskuterte på veien?» ³⁴ Men de tidde, for på veien hadde de diskutert hvem som var den største. ³⁵ Jesus satte seg ned, kalte de tolv til seg og sa: «Hvis noen ønsker å være først, må han være den siste av alle og alles tjener.» ³⁶ Han tok et barn, stilte det blant dem, og mens han holdt det i armene, sa han til dem, ³⁷ «Den som tar imot et slikt lite barn i mitt navn, tar imot meg; og den som tar imot meg, tar ikke imot meg, men ham som har sendt meg.»

³⁸ Johannes sa til ham: «Mester, vi så en som drev ut demoner i ditt navn, og vi forsøkte å hindre ham fordi han ikke var en av oss.» ³⁹ Men Jesus sa: «Ikke hindre ham, for ingen som gjør et mirakel i mitt navn kan snart etter tale ondt om meg.» ⁴⁰ For den som ikke er mot oss, er for oss. ⁴¹ Sannelig, jeg sier dere, den som gir dere et beger vann i mitt navn fordi dere tilhører Kristus, skal sannelig ikke miste sin lønn.

⁴² «Hvis noen får en av disse små som tror på meg til å snuble, ville det være bedre for dem om en stor kvernstein ble hengt om halsen deres og de ble kastet i havet. ⁴³ Hvis hånden din fører deg til å snuble, kutt den av. Det er bedre for deg å gå inn i livet vanfør enn med to hender å gå til helvete, hvor

ilden aldri slukner. ⁴⁴ [hvor deres orm ikke dør, og ilden ikke slukkes.] ⁴⁵ Og hvis foten din fører deg til å snuble, kutt den av. Det er bedre for deg å gå inn i livet halt enn å ha to føtter og bli kastet i helvete. ⁴⁶ [hvor deres orm ikke dør, og ilden ikke slukkes.] ⁴⁷ Og hvis øyet ditt fører deg til å snuble, riv det ut. Det er bedre for deg å gå inn i Guds rike med ett øye enn å ha to øyne og bli kastet i helvete, ⁴⁸ hvor

deres orm ikke dør, og ilden aldri slukkes.

⁴⁹ For alle skal bli rensset med ild. ⁵⁰ Salt er godt, men hvis det mister sin salthet, hvordan kan det bli salt igjen? Ha salt i dere selv, og vær i fred med hverandre.»

10 Jesus dro bort derfra og reiste til området Judea og bortenfor Jordan. Folkemengder samlet seg rundt ham igjen, og som vanlig begynte han å undervise dem igjen. ² Noen fariseere nærmet seg ham for å teste ham ved å spørre om det var lovlig for en mann å skille seg fra sin kone. ³ Han svarte, «Hva befalte Moses dere?» ⁴ De svarte, «Moses tillot en mann å skrive et skilsmissebrev og sende henne bort.» ⁵ Jesus sa til dem, «Det var på grunn av deres harde hjerter at han skrev denne befaling til dere. ⁶ Men fra begynnelsen av skapelsen skapte Gud dem som mann og kvinne. ⁷ Derfor skal en mann forlate sin far og mor og forenes med sin kone, ⁸ og de to skal bli ett kjød; derfor er de ikke lenger to, men ett. ⁹ Derfor, det som Gud har satt sammen, skal ingen skille.»

¹⁰ Da de var tilbake i huset, spurte disiplene ham om dette. ¹¹ Han sa til dem, «Den som skiller seg fra sin kone og gifter seg med en annen kvinne, begår ekteskapsbrudd mot henne; ¹² og hvis en kvinne skiller seg fra sin mann og gifter seg med en annen mann, anses hun for å ha begått ekteskapsbrudd.»

¹³ Folk brakte små barn til Jesus for at han skulle røre ved dem, men disiplene irettesatte dem. ¹⁴ Da Jesus så dette, ble han harm og sa til dem, «La barna komme til meg; hindre dem ikke, for Guds rike tilhører slike som dem. ¹⁵ Jeg forsikrer dere, den som ikke tar imot Guds rike med et barns hjerte, vil aldri komme inn i det.» ¹⁶ Og han omfavnet barna, la hendene på dem og velsignet dem.

¹⁷ Da han satte ut på en reise, løp en mann opp til ham, falt på kne foran ham og spurte, «Gode lærer, hva må jeg gjøre for å arve evig liv?» ¹⁸ Jesus svarte,

Markus

“Hvorfor kaller du meg god? Ingen er god unntatt Gud alene.”¹⁹ Du kjenner budene: «Du skal ikke myrde, du skal ikke begå ekteskapsbrudd, du skal ikke stjele, du skal ikke gi falskt vitnesbyrd, du skal ikke bedra, hedre din far og mor.»²⁰ Han sa til ham, «Lærer, jeg har holdt alt dette fra min ungdom.»²¹ Jesus så på ham, elsket ham og sa, «En ting mangler du: gå, selg alt du har og gi til de fattige, og du vil ha en skatt i himmelen; kom så og følg meg.»²² Da ble mannens ansikt trist, og han gikk bort bedrøvet, for han hadde stor rikdom.

²³ Jesus så seg rundt og sa til sine disipler, «Hvor vanskelig det er for dem som er rike å komme inn i Guds rike!»²⁴ Disiplene ble forbløffet over hans ord. Men Jesus sa igjen, «Barn, hvor utfordrende det er å komme inn i Guds rike!»²⁵ Det er lettere for en kamel å gå gjennom et nåløye enn for en rik person å komme inn i Guds rike.»²⁶ De ble enda mer forbløffet og sa til hverandre, «Hvem kan da bli frelst?»²⁷ Jesus så på dem og sa, «For mennesker er det umulig, men ikke for Gud; for med Gud er alt mulig.»

²⁸ Peter begynte å si til ham, «Vi har forlatt alt for å følge deg!»²⁹ Jesus svarte, «Sannelig, jeg sier dere, det er ingen som har forlatt hjem eller brødre eller søstre eller mor eller far eller barn eller marker for min skyld og for evangeliet³⁰ som ikke vil få hundre ganger så mye igjen i denne tid: hjem, brødre, søstre, mødre, barn og marker—sammen med forfølgelser—og i den kommende tid, evig liv.»³¹ Men mange som er de første, skal bli de siste, og de siste skal bli de første.»

³² De var på veien opp til Jerusalem, med Jesus i spissen, og disiplene var forbløffet, mens de som fulgte var redde. Igjen tok han de tolv til side og begynte å fortelle dem hva som skulle skje med ham.³³ «Vi går opp til Jerusalem,» sa han, «og Menneskesønnen skal bli overgitt til overprestene og de skriftlærde. De skal dømme ham til døden og overgi ham til hedningene,³⁴ som skal håne ham, spytte på ham, piske ham, og drepe ham. Tre dager senere skal han oppstå.»

³⁵ Da kom Jakob og Johannes, Sebedeus' sønner, til ham og sa, «Lærer, vi ønsker at du skal gjøre for oss det vi ber om.»³⁶ «Hva er det dere ønsker at jeg skal gjøre for dere?» spurte han.³⁷ De svarte, «La en av oss sitte ved din høyre og den andre ved din venstre

i din herlighet.»³⁸ Jesus sa til dem, «Dere vet ikke hva dere ber om. Kan dere drikke det beger jeg drikker eller bli døpt med den dåp jeg blir døpt med?»³⁹ «Det kan vi,» svarte de. Jesus sa til dem, «Dere skal virkelig drikke det beger jeg drikker og bli døpt med den dåp jeg blir døpt med,⁴⁰ men å sitte ved min høyre eller venstre er ikke for meg å gi. Disse plassene er forberedt for dem de er bestemt for.»

⁴¹ Da de ti hørte om dette, ble de opprørte over Jakob og Johannes.⁴² Jesus kalte dem sammen og sa, «Dere vet at de som regnes som herskere over hedningene dominerer dem, og deres høye embetsmenn utøver myndighet over dem.»⁴³ Men slik skal det ikke være blant dere. I stedet, den som vil bli stor blant dere, må være deres tjener,⁴⁴ og den som vil være først, må være alles slave.⁴⁵ For selv Menneskesønnen kom ikke for å bli tjent, men for å tjene, og for å gi sitt liv som en løsepenge for mange.»

⁴⁶ Så kom de til Jeriko. Da Jesus og hans disipler, sammen med en stor folkemengde, forlot byen, satt en blind mann ved navn Bartimeus, sønn av Timeus, ved veikanten og tigget.⁴⁷ Da han hørte at det var Jesus fra Nasaret, begynte han å rope, «Jesus, Davids sønn, ha barmhjertighet med meg!»⁴⁸ Mange irettesatte ham og ba ham tie, men han ropte enda mer, «Davids sønn, ha barmhjertighet med meg!»⁴⁹ Jesus stanset og sa, «Kall ham hit.» Så kalte de på den blinde mannen, «Ta mot til deg, reis deg! Han kaller på deg.»⁵⁰ Han kastet kappen fra seg, sprang opp og kom til Jesus.⁵¹ «Hva ønsker du at jeg skal gjøre for deg?» spurte Jesus ham. Den blinde mannen sa, «Rabbi, jeg ønsker å se.»⁵² Jesus sa til ham, «Gå, din tro har helbredet deg.» Straks fikk han synet igjen og fulgte Jesus på veien.

11 Da de nærmet seg Jerusalem, ved Betfage og Betania nær Oljeberget, sendte Jesus to av disiplene sine,² og sa til dem: «Gå inn i landsbyen foran dere, og når dere kommer inn i den, vil dere finne et eselføll bundet der, som ingen noen gang har ridd på; løs det og ta det med hit.»³ Hvis noen spør dere om dette, si: «Herren trenger det og vil snart sende det tilbake.»⁴ De gikk og fant et eselføll bundet ved en dør, utenfor på gaten; og de løste det.⁵ Noen av de som sto der sa til dem: «Hva gjør dere, løser eselet?»⁶ De svarte dem akkurat som Jesus hadde instruert, og folkene lot dem gå.⁷

Markus

De brakte eselet til Jesus og la kappene sine på det, og han satte seg på det. ⁸ Mange bredte kappene sine på veien, mens andre la ut grønne greiner de hadde kuttet fra markene. ⁹ De som gikk foran og de som fulgte etter ropte:

«Hosanna! Velsignet er han som kommer i Herrens navn!» ¹⁰ *«Velsignet er det kommende riket til David! Hosanna i det høyeste!»*

¹¹ Jesus kom inn i Jerusalem og gikk inn i tempelgårdene. Etter å ha sett seg omkring på alt, gikk han ut til Betania med de tolv, for det var allerede sent.

¹² Dagen etter, da de forlot Betania, ble Jesus sulten.

¹³ På avstand så han et fikentre med løv og gikk for å se om han kunne finne noe på det. Da han kom fram, fant han ingenting annet enn løv, for det var ikke tiden for fikener. ¹⁴ Han sa til treet: «Aldri mer skal noen spise frukt fra deg.» Og disiplene hans hørte det.

¹⁵ Da de kom til Jerusalem, gikk Jesus inn i tempelgårdene og begynte å drive ut de som kjøpte og solgte. Han veltet bordene til pengevekslerne og benkene til de som solgte duer, ¹⁶ og han tillot ikke at noen bar varer gjennom tempelgårdene. ¹⁷ Mens han underviste dem, sa han: «Står det ikke skrevet: 'Mitt hus skal kalles et bønnens hus for alle nasjoner'? Men dere har gjort det til en røverhule.» ¹⁸ Overprestene og de skriftlærde hørte dette og begynte å lete etter en måte å fjerne ham på, for de fryktet ham, fordi hele folkemengden var forundret over hans undervisning. ¹⁹ Da kvelden kom, forlot de byen.

²⁰ Om morgenen, da de gikk forbi, så de fikentreet visnet fra roten. ²¹ Peter husket det og sa til Jesus: «Rabbi, se! Fikentreet du forbannet har visnet!» ²² Jesus sa: «Sett deres lit til Gud.» ²³ «Sannelig, jeg sier dere, hvis noen sier til dette fjellet: 'Løft deg opp og kast deg i havet,' og ikke tviler i sitt hjerte, men tror at det han sier vil skje, da skal det bli gjort for dem. ²⁴ Derfor sier jeg dere, alt dere ber om i bønn, tro at dere har fått det, og det skal bli deres. ²⁵ Og når dere står og ber, hvis dere har noe imot noen, tilgi dem, slik at deres Far i himmelen også kan tilgi deres synder.» ²⁶ [Men hvis dere ikke tilgir, vil heller ikke deres Far i himmelen tilgi deres synder.]

²⁷ De kom igjen til Jerusalem, og mens Jesus gikk i tempelgårdene, kom overprestene, de skriftlærde og de eldste til ham, ²⁸ og spurte: «Med hvilken myndighet gjør du disse tingene, og hvem har gitt deg denne myndigheten?» ²⁹ Jesus svarte: «Jeg vil stille dere ett spørsmål. Svar meg, så skal jeg fortelle dere med hvilken myndighet jeg gjør disse tingene. ³⁰ Var Johannes' dåp fra himmelen, eller av menneskelig opprinnelse? Fortell meg!» ³¹ De drøftet dette seg imellom og sa: «Hvis vi sier: 'Fra himmelen,' vil han spørre: 'Hvorfor trodde dere da ikke på ham?' ³² Men hvis vi sier: 'Av menneskelig opprinnelse'...» De var redde for folket, for alle var overbevist om at Johannes virkelig var en profet. ³³ Så de svarte Jesus: «Vi vet ikke.» Og Jesus sa: «Da vil heller ikke jeg fortelle dere med hvilken myndighet jeg gjør disse tingene.»

12 Jesus begynte å tale til dem i lignelser: "En mann plantet en vingård. Han satte opp et gjerde rundt den, gravde en grop for vinpressen og bygde et tårn. Så leide han den ut til noen bønder og dro på reise. ² Da tiden kom for innhøstingen, sendte han en tjener til leietakerne for å hente noe av vingårdens frukt fra dem. ³ Men de grep ham, slo ham, og sendte ham bort uten noe. ⁴ Så sendte han en annen tjener til dem; de slo ham i hodet og behandlet ham skammelig. ⁵ Han sendte enda en, og den drepte de. Han sendte mange andre; noen slo de, andre drepte de. ⁶ Han hadde én igjen å sende, en elsket sønn. Han sendte ham til sist, og sa: 'De vil respektere min sønn.' ⁷ Men leietakerne sa til hverandre: 'Dette er arvingen. Kom, la oss drepe ham, så blir arven vår.' ⁸ Så tok de ham, tok livet av ham, og kastet ham ut av vingården. ⁹ Hva vil da vingårdens eier gjøre? Han vil komme og sette leietakerne til livs og gi vingården til andre. ¹⁰ Har dere ikke lest dette skriftstedet: 'Steinen som bygningsmennene forkastet, har blitt hjørnesteinen; ¹¹ Herren har gjort dette, og det er underfullt i våre øyne?' ¹² Da søkte overprestene, de skriftlærde og de eldste etter en måte å arrestere ham på, fordi de visste at han hadde talt lignelsen mot dem. Men de fryktet folket, så de forlot ham og gikk bort.

¹³ Senere sendte de noen av fariseerne og herodianerne til Jesus for å prøve å fange ham i hans ord. ¹⁴ De kom og sa til ham: "Mester, vi vet at du er en mann av integritet og ikke lar deg påvirke av andre, fordi du ikke viser partiskhet, men lærer

Markus

Guds vei i samsvar med sannheten. Er det rett å betale keiserens skatt til Cæsar eller ikke? ¹⁵ Skal vi betale eller skal vi ikke?" Men Jesus, som kjente deres hykleri, sa: "Hvorfor prøver dere å fange meg? Bring meg en denar for å se på." ¹⁶ De presenterte mynten, og han spurte dem: "Hvis bilde er dette? Og hvis inskripsjon?" "Cæsars," svarte de. ¹⁷ Da sa Jesus til dem: "Gi tilbake til Cæsar det som tilhører Cæsar og til Gud det som tilhører Gud." Og de var forundret over ham.

¹⁸ Da kom noen saddukeere, som sier at det ikke er noen oppstandelse, til ham med et spørsmål. ¹⁹ "Mester," sa de, "Moses skrev for oss at hvis en manns bror går bort og etterlater en kone men ingen barn, må mannen gifte seg med enken og oppreise avkom for sin bror. ²⁰ Det var syv brødre. Den første giftet seg og døde uten å etterlate noen barn. ²¹ Den andre giftet seg med enken, men han døde også uten å etterlate barn. Det samme skjedde med den tredje. ²² Ingen av de syv etterlot noen barn. Til slutt døde også kvinnen. ²³ I oppstandelsen, hvem sin kone vil hun være, siden alle syv var gift med henne?" ²⁴ Jesus svarte: "Tar dere ikke feil fordi dere ikke kjenner Skriftene eller Guds kraft? ²⁵ Når de døde oppstår, vil de verken gifte seg eller bli gitt i ekteskap; de vil være som englene i himmelen. ²⁶ Når det gjelder de dødes oppstandelse—har dere ikke lest i Moseboken, i beretningen om den brennende busken, hvordan Gud sa til ham: 'Jeg er Abrahams Gud, Isaks Gud og Jakobs Gud'? ²⁷ Han er de levendes Gud, ikke de dødes. Dere tar virkelig feil!"

²⁸ En av de skriftlærde kom og hørte dem diskutere. Da han merket at Jesus hadde gitt dem et klokt svar, spurte han ham: "Av alle budene, hvilket er det viktigste?" ²⁹ "Det fremste," svarte Jesus, "er dette: 'Hør, Israel: Herren vår Gud er én Herre. ³⁰ Elsk Herren din Gud av hele ditt hjerte, av hele din sjel, av hele ditt sinn og av all din styrke.' ³¹ Det andre er: 'Elsk din neste som deg selv.' Ingen andre bud er større enn disse." ³² "Vel sagt, mester," sa mannen enig. "For du har rett i å si at Gud er én og det er ingen annen enn ham. ³³ Du har rett i å si at å elske ham av hele ditt hjerte, av all din forståelse, og av all din styrke, og å elske din neste som deg selv er viktigere enn alle brennoffer og ofre." ³⁴ Da Jesus så at han hadde svart klokt, sa han til ham: "Du er ikke

langt fra Guds rike." Og fra den tid av våget ingen å stille ham flere spørsmål.

³⁵ Mens han underviste i tempelgårdene, spurte Jesus: "Hvorfor sier de skriftlærde at Messias er Davids sønn?" ³⁶ David, talende ved Den Hellige Ånd, sa:

"Herren sa til min Herre: "Sett deg ved min høyre hånd til jeg legger dine fiender under dine føtter."

³⁷ Hvis David selv kaller ham 'Herre.' Hvordan kan han da være hans sønn?" Den store mengden lyttet til ham med glede. ³⁸ Mens han underviste, sa Jesus: "Pass dere for de skriftlærde. De liker å gå rundt i lange kapper og bli hilst med respekt på torgene, ³⁹ og ha de beste setene i synagogene og æresplassene ved festene. ⁴⁰ De fortærer enkers hus og for et skue lager de lange bønner. Disse mennene vil få en strengere dom." ⁴¹ Jesus satte seg ned rett overfor stedet hvor offergavene ble lagt og så på mengden som la pengene sine i tempelkisten. Mange rike mennesker ga store beløp. ⁴² Men en fattig enke kom og la to små kobbermynter, verdt bare noen få øre. ⁴³ Da han kalte disiplene til seg, sa Jesus: "Sannelig, jeg sier dere, denne fattige enken har gitt mer til tempelkisten enn alle de andre. ⁴⁴ De ga alle av sin overflod; men hun, av sin fattigdom, ga alt hun hadde å leve på."

13 Da Jesus forlot tempelet, sa en av disiplene til Ham: "Mester, se de imponerende steinene og praktfulle bygningene!" ² Jesus svarte: "Ser du disse storslåtte bygningene? Ikke én stein skal bli tilbake på en annen; alle skal bli revet ned."

³ Mens Han satt på Oljeberget rett overfor tempelet, spurte Peter, Jakob, Johannes og Andreas Ham privat, ⁴ "Fortell oss, når vil disse hendelsene skje, og hva vil være tegnet på at alle disse tingene er i ferd med å bli fullført?" ⁵ Jesus begynte å si til dem: "Sørg for at ingen leder dere vill. ⁶ Mange vil komme i Mitt navn og si: 'Jeg er Han,' og vil bedra mange. ⁷ Når dere hører om kriger og rykter om kriger, bli ikke urolige; slike ting må skje, men enden er ikke ennå. ⁸ For nasjon skal reise seg mot nasjon, og rike mot rike. Det vil være jordskjelv på forskjellige steder, og hungersnød. Dette er bare begynnelsen på fødselsveene.

Markus

⁹ "Vær på vakt; dere vil bli overgitt til lokale råd og pisket i synagoger. Dere vil stå foran guvernører og konger for Min skyld, som et vitnesbyrd for dem. ¹⁰ Og det gode budskap må først nå alle nasjoner. ¹¹ Når de arresterer dere og overgir dere, ikke bekymre dere på forhånd for hva dere skal si; si det som blir gitt dere i det øyeblikket, for det er ikke dere som taler, men Den Hellige Ånd. ¹² Bror vil forråde bror til døden, og en far sitt barn. Barn vil reise seg mot foreldre og få dem til å bli drept. ¹³ Dere vil bli hatet av alle på grunn av Mitt navn, men den som holder ut til enden skal bli frelst.

¹⁴ "Når dere ser 'ødeleggelsens vederstyggelighet' stå der den ikke burde—la den som leser forstå—da la dem som er i Judea flykte til fjellene. ¹⁵ La ingen på hustaket gå ned eller gå inn i huset for å hente noe. ¹⁶ La ingen i marken vende tilbake for å hente kappen sin. ¹⁷ Hvor fryktelig det vil være for dem som er gravide og ammer spedbarn i de dager! ¹⁸ Be om at det ikke skjer om vinteren, ¹⁹ for de vil være dager med trengsel uten sdestykke fra begynnelsen av skapelsen, som Gud skapte, til nå, og aldri vil bli lik igjen. ²⁰ Hvis Herren ikke hadde forkortet de dagene, ville ingen liv bli frelst; men for de utvalgte skyld, som Han har valgt, har Han forkortet dem.

²¹ Hvis noen sier til dere i den tiden, 'Se, her er Messias!' eller, 'Se, der er Han!' ikke tro det. ²² For falske messiaser og falske profeter vil oppstå og utføre tegn og under for å villede, om mulig, selv de utvalgte. ²³ Så vær årvåkne; Jeg har advart dere om alt.

²⁴ "Men i de dager, etter den trengselen,

skal solen bli formørket, og månen skal ikke gi sitt lys; ²⁵ stjernene skal falle fra himmelen, og de himmelske krefter skal bli rystet.

²⁶ Da skal de se Menneskesønnen komme i skyene med stor makt og herlighet. ²⁷ Og Han skal sende sine engler for å samle sine utvalgte fra de fire vindene, fra jordens ytterste grenser til himmelens ytterste grenser.

²⁸ "Lær denne leksen fra fikentreet: så snart grenene blir myke og skyter blader, vet dere at sommeren er nær. ²⁹ På samme måte, når dere ser disse tingene skje, forstå at det er nær, rett ved døren. ³⁰ Sannelig sier Jeg dere, denne generasjonen skal ikke forgå

for alle disse tingene har skjedd. ³¹ Selv om himmel og jord kan forgå, skal Mine ord aldri forgå.

³² Men om den dagen eller timen vet ingen—hverken englene i himmelen eller Sønnen, men bare Faderen. ³³ Vær årvåkne! Vær på vakt! For dere vet ikke når den tiden vil komme. ³⁴ Det er som en mann som drar på reise, som forlater huset sitt og setter tjenerne sine til å passe på, hver med sin oppgave, og instruerer dørvakten om å holde vakt. ³⁵ Derfor, hold vakt, for dere vet ikke når husets herre vil komme tilbake—om det er om kvelden, ved midnatt, når hanen galer, eller ved dag gry. ³⁶ Hvis han kommer plutselig, må han ikke finne dere sovende. ³⁷ Det Jeg sier til dere, sier Jeg til alle: 'Vær årvåkne!'"

14 Nå nærmet påsken og de usyrede brøds høytid seg, og overprestene og de skriftlærde planla å arrestere Jesus i hemmelighet og drepe ham; ² "Ikke under høytiden," sa de, "ellers kan folket gjøre opprør."

³ Mens Jesus var i Betania, til bords i huset til Simon den spedalske, kom en kvinne med en alabastkrukke med meget kostbar salve, laget av ren nardus. Hun brøt krukken og helte salven over hodet hans. ⁴ Noen av de tilstedeværende ble forarget og sa til hverandre: "Hvorfor dette sløseri med salve? ⁵ Den kunne ha blitt solgt for mer enn tre hundre denarer og pengene gitt til de fattige." Og de kjefet strengt på henne. ⁶ Men Jesus sa: "La henne være. Hvorfor plager dere henne? Hun har gjort en god gjerning mot meg. ⁷ Dere har alltid de fattige hos dere, og dere kan hjelpe dem når dere vil. Men meg har dere ikke alltid. ⁸ Hun har gjort det hun kunne; hun har salvet kroppen min til forberedelse for begravelsen. ⁹ Sannelig sier jeg dere, hvor som helst evangeliet blir forkynt i hele verden, skal det hun har gjort også fortelles til minne om henne."

¹⁰ Da gikk Judas Iskariot, en av de tolv, til overprestene for å overgi Jesus til dem. ¹¹ De ble glade for å høre dette og lovet å gi ham penger. Så begynte han å lete etter en anledning til å overgi ham.

¹² På den første dagen av de usyrede brøds høytid, når det var vanlig å ofre påskelammene, spurte Jesu disipler ham: "Hvor vil du at vi skal gå og forberede for deg å spise påskemåltidet?" ¹³ Så ga han to av disiplene sine beskjed og sa til dem: "Gå inn i byen,

Markus

og dere vil møte en mann som bærer en vannkrukke; følg ham. ¹⁴ Si til eieren av huset han går inn i: 'Mesteren spør: Hvor er mitt gjesterom, hvor jeg kan dele påskemåltidet med disiplene mine?' ¹⁵ Han vil vise dere et stort rom ovenpå, møblert og klart. Forbered for oss der." ¹⁶ Disiplene dro av sted, gikk inn i byen og fant alt slik Jesus hadde sagt til dem. Så forberedte de påskemåltidet.

¹⁷ Da kvelden kom, ankom Jesus med de tolv. ¹⁸ Mens de lå til bords og spiste, sa Jesus: "Sannelig sier jeg dere, en av dere vil forråde meg—en som spiser med meg." ¹⁹ De ble bedrøvet, og en etter en sa de til ham: "Det er vel ikke meg?" ²⁰ "Det er en av de tolv," svarte han, "en som deler bollen med meg. ²¹ Menneskesønnen går bort, slik det er skrevet om ham. Men ve det mennesket som forråder Menneskesønnen! Det hadde vært bedre for ham om han aldri var blitt født."

²² Mens de spiste, tok Jesus brød, og da han hadde gitt takk, brøt han det og ga det til disiplene sine, og sa: "Ta det; dette symboliserer min kropp." ²³ Så tok han en kopp, og etter å ha gitt takk, tilbød han den til dem, og de drakk alle av den. ²⁴ "Dette representerer mitt blod i pakten, som blir utøst for mange," sa han til dem. ²⁵ "Sannelig sier jeg dere, jeg vil ikke drikke av vintreets frukt igjen før den dagen jeg drikker det nytt i Guds rike." ²⁶ Etter å ha sunget en salme, gikk de til Oljeborget.

²⁷ "Dere vil alle snuble," sa Jesus til dem, "for det står skrevet:

'Jeg vil slå hyrden, og sauene vil bli spredt.'

²⁸ Men etter at jeg har stått opp, skal jeg gå foran dere til Galilea." ²⁹ Peter erklærte: "Selv om alle andre faller fra, vil jeg ikke." ³⁰ "Sannelig sier jeg deg," svarte Jesus, "i dag—ja, i natt—før hanen galer to ganger, vil du fornekte meg tre ganger." ³¹ Men Peter insisterte kraftig: "Selv om jeg må dø med deg, vil jeg aldri fornekte deg." Og alle de andre sa det samme.

³² De kom til et sted som heter Getsemane, og Jesus ga disiplene sine beskjed: "Sett dere her mens jeg ber." ³³ Han tok med seg Peter, Jakob og Johannes, og han begynte å føle seg dypt bedrøvet og urolig. ³⁴ "Min sjel er dypt bedrøvet, til døden," sa han til dem. "Bli her og våk." ³⁵ Han gikk litt lenger, falt til jorden og ba om at, hvis mulig, timen måtte gå forbi ham. ³⁶

"Abba, Far," sa han, "alle ting er mulige for deg. Ta denne kalken fra meg. Men ikke hva jeg ønsker, men hva du ønsker." ³⁷ Så vendte han tilbake til disiplene sine og fant dem sovende. "Simon," sa han til Peter, "sover du? Kunne du ikke våke en time?" ³⁸ Våk og be, så dere ikke faller i fristelse. Anden er villig, men kroppen er svak." ³⁹ Igjen gikk han bort og ba på samme måte. ⁴⁰ Da han kom tilbake, fant han dem igjen sovende, fordi øynene deres var tunge. De visste ikke hva de skulle svare ham. ⁴¹ For tredje gang kom han tilbake og sa til dem: "Sover dere fortsatt og hviler? Nok! Timen er kommet. Se, Menneskesønnen blir overgitt til syndere. ⁴² Reis dere! La oss gå! Her kommer min forræder!"

⁴³ Akkurat mens han snakket, kom Judas, en av de tolv, til syne. Med ham var en folkemengde bevæpnet med sverd og stokker, sendt av overprestene, de skriftlærde og de eldste. ⁴⁴ Forræderen hadde avtalt et tegn med dem: "Den jeg kysser, er mannen; arrester ham og før ham bort under vakt." ⁴⁵ Han gikk rett til Jesus, sa: "Rabbi!" og kysset ham. ⁴⁶ Mennene grep Jesus og tok ham i forvaring. ⁴⁷ Da trakk en av dem som sto nær, sverdet sitt og slo tjeneren til ypperstepresten, og skadet øret hans. ⁴⁸ "Leder jeg et opprør," sa Jesus, "siden dere har kommet ut med sverd og stokker for å arrestere meg?" ⁴⁹ Da jeg var med dere hver dag og underviste i tempelgårdene, arresterte dere meg ikke. Men Skriftene må oppfylles." ⁵⁰ I det øyeblikket forlot alle hans tilhengere ham og flyktet.

⁵¹ En ung mann, som bare hadde på seg et linklede, fulgte Jesus. Da de grep ham, ⁵² flyktet han uten kledet, og etterlot det.

⁵³ De tok Jesus til ypperstepresten, og alle overprestene, de eldste og de skriftlærde samlet seg. ⁵⁴ Peter fulgte ham på avstand, rett inn i gårdsplassen til ypperstepresten. Der satt han med vaktene og varmet seg ved ilden.

⁵⁵ Overprestene og hele Sanhedrin søkte etter bevis mot Jesus for å dømme ham til døden, men de fant ingen. ⁵⁶ Mange bar falskt vitnesbyrd mot ham, men deres vitnesbyrd stemte ikke overens. ⁵⁷ Da sto noen fram og presenterte dette falske vitnesbyrdet mot ham: ⁵⁸ "Vi hørte ham si: 'Jeg vil ødelegge dette tempelet som er laget med menneskehender, og på tre dager vil jeg bygge et annet, som ikke er laget med menneskehender.'" ⁵⁹ Men selv da kunne ikke

Markus

deres vitnesbyrd stemme overens. ⁶⁰ Da sto ypperstepresten opp for å avhøre Jesus: "Vil du ikke svare? Hva med dette vitnesbyrdet disse mennene bringer mot deg?" ⁶¹ Men Jesus forble taus og svarte ikke. Igjen spurte ypperstepresten ham: "Er du Messias, den Velsignedes Sønn?" ⁶² "Jeg er," sa Jesus. "Og dere skal se Menneskesønnen sitte ved Den Mektiges høyre hånd og komme på himmelens skyer." ⁶³ Da rev ypperstepresten klærne sine. "Hvorfor trenger vi flere vitner?" spurte han. ⁶⁴ "Du har hørt blasfemien. Hva er din beslutning?" De dømte alle ham som skyldig til døden. ⁶⁵ Da spyttet noen blant dem på ham; så blindet de ham, slo ham med knyttnevene og sa: "Profetér!" Og vaktene tok ham og slo ham.

⁶⁶ Mens Peter var nede i gårdsplassen, kom en av yppersteprestens tjenestejenter forbi. ⁶⁷ Da hun så Peter varme seg ved ilden, stirret hun på ham. "Du var også med den nasareer, Jesus," sa hun. ⁶⁸ Men han nektet det. "Jeg verken kjenner eller forstår hva du snakker om," sa han, og gikk ut i inngangspartiet. ⁶⁹ Da tjenestejenta så ham der, sa hun igjen til de som sto rundt: "Denne mannen er en av dem." ⁷⁰ Igjen nektet Peter det. Bare en liten stund senere sa de som sto rundt ham til ham: "Sikkert er du en av dem, for du er en galileer." ⁷¹ Han begynte å forbanne og sverge til dem: "Jeg kjenner ikke denne mannen dere snakker om." ⁷² Straks gol hanen for andre gang. Da husket Peter ordet Jesus hadde sagt til ham: "Før hanen galer to ganger, vil du fornekte meg tre ganger." Og han brast i gråt.

15 Tidlig om morgenen holdt overprestene, sammen med de eldste, de skriftlærde og hele Rådet, en konsultasjon. De bandt Jesus, førte Ham bort og overga Ham til Pilatus. ² Pilatus spurte Ham: «Er du jødernes konge?» Jesus svarte: «Du sier det.» ³ Overprestene begynte å komme med mange anklager mot Ham. ⁴ Pilatus spurte Ham igjen: «Svarer du ikke? Se hvor mange anklager de fremsetter mot deg.» ⁵ Men Jesus ga ikke noe videre svar, og Pilatus undret seg.

⁶ Under høytiden var det vanlig å løslate en fange som folket ba om. ⁷ En mann ved navn Barabbas satt fengslet sammen med opprørere som hadde begått mord under opprøret. ⁸ Folkemengden kom og ba Pilatus om å gjøre som han pleide for dem. ⁹ Pilatus spurte dem: «Vil dere at jeg skal løslate jødernes konge til dere?» ¹⁰ Han visste at det var av

misunnelse overprestene hadde overgitt Jesus. ¹¹ Men overprestene påvirket folkemengden til å be Pilatus om å løslate Barabbas i stedet. ¹² Pilatus spurte dem igjen: «Hva skal jeg da gjøre med ham som dere kaller jødernes konge?» ¹³ De ropte: «Korsfest Ham!» ¹⁴ Pilatus spurte: «Hvorfor, hva ondt har Han gjort?» Men de ropte enda høyere: «Korsfest Ham!» ¹⁵ For å tilfredsstille folkemengden løslot Pilatus Barabbas til dem. Etter å ha latt Jesus piske, overga han Ham til å bli korsfestet.

¹⁶ Soldatene tok Jesus inn i palasset, kjent som Pretoriet, og samlet hele vaktstyrken. ¹⁷ De kledde Ham i en purpurkappe, og etter å ha flettet en krone av torner, satte de den på Ham. ¹⁸ De begynte å hilse Ham: «Hill deg, jødernes konge!» ¹⁹ De slo Ham gjentatte ganger på hodet med en stokk og spyttet på Ham. De falt på kne og hyllet Ham. ²⁰ Etter å ha hånet Ham, tok de av Ham purpurkappen og satte på Ham Hans egne klær. Så førte de Ham ut for å korsfeste Ham.

²¹ De tvang en forbipasserende, Simon fra Kyrene, far til Aleksander og Rufus, som kom fra landet, til å bære Hans kors. ²² De førte Ham til stedet som kalles Golgata, som oversettes til Hodeskallestedet. ²³ De tilbød Ham vin blandet med myrra, men Han tok det ikke. ²⁴ De korsfestet Ham og delte Hans klær mellom seg, ved å kaste lodd om hva hver skulle ta. ²⁵ Det var omkring den tredje time da de korsfestet Ham. ²⁶ Over Ham var anklagen skrevet: JØDENES KONGE. ²⁷ De korsfestet to opprørere sammen med Ham, en på Hans høyre og en på Hans venstre side. ²⁸ [Dette oppfylte Skriften som sier: «Og Han ble regnet blant de lovløse.»] ²⁹ De som gikk forbi, hånte Ham, ristet på hodet og sa: «Ah! Du som ville rive ned tempelet og bygge det opp igjen på tre dager, ³⁰ frels deg selv og kom ned fra korset!» ³¹ På samme måte hånte overprestene og de skriftlærde Ham seg imellom og sa: «Han frelste andre, men seg selv kan Han ikke frelse!» ³² La denne Kristus, Israels konge, komme ned nå fra korset, så vi kan se og tro.» De som var korsfestet med Ham, hånte Ham også.

³³ Da den sjetten time kom, falt det mørke over hele landet til den niende time. ³⁴ Ved den niende time ropte Jesus med høy røst: «Eloi, Eloi, lema sabaktani?» som betyr: «Min Gud, Min Gud, hvorfor har Du forlatt Meg?» ³⁵ Noen av de som sto der, hørte det og sa: «Hør, Han roper på Elia.» ³⁶ En løp,

Markus

fylte en svamp med sur vin, satte den på en stokk og ga Ham å drikke, mens han sa: «La oss se om Elia kommer for å ta Ham ned.» ³⁷ Med et høyt rop utåndet Jesus. ³⁸ Forhenget i tempelet revnet i to fra øverst til nederst. ³⁹ Da høvedsmannen, som sto rett foran Ham, så hvordan Han døde, sa han: «Sannelig, denne mannen var Guds Sønn!»

⁴⁰ Noen kvinner så på fra avstand. Blant dem var Maria Magdalena, Maria mor til Jakob den yngre og Joses, og Salome. ⁴¹ Disse kvinnene hadde fulgt Ham og sørget for Ham mens Han var i Galilea. Mange andre kvinner som hadde fulgt Ham til Jerusalem, var også der. ⁴² Det var forberedelsesdagen, det vil si dagen før sabbaten. Da det ble kveld, ⁴³ kom Josef fra Arimatea, et fremtredende medlem av Rådet, som selv ventet på Guds rike. Han tok mot til seg og gikk til Pilatus for å be om Jesu kropp. ⁴⁴ Pilatus undret seg over at Han allerede var død. Han kalte til seg høvedsmannen og spurte om Jesus allerede var død. ⁴⁵ Etter å ha fått bekreftelse fra høvedsmannen, ga han legemet til Josef. ⁴⁶ Josef kjøpte et linklede, tok Ham ned, svøpte Ham i linkledet og la Ham i en grav som var hogd ut i fjellet. Han rullet en stein foran inngangen til graven. ⁴⁷ Maria Magdalena og Maria mor til Joses så hvor Han ble lagt.

16 Da sabbaten var over, kjøpte Maria Magdalena, Maria, Jakobs mor, og Salome velluktende oljer for å gå og salve ham. ² Svært tidlig den første dagen i uken kom de til graven rett etter at solen hadde stått opp. ³ De snakket seg imellom: «Hvem skal rulle bort steinen fra inngangen til graven for oss?» ⁴ Da de så opp, la de merke til at steinen, som var meget stor, allerede var rullet bort. ⁵ Da de gikk inn i graven, så de en ung mann kledd i en hvit kappe sitte på høyre side, og de ble forundret. ⁶ Han sa til dem: «Bli ikke forundret. Dere søker Jesus fra Nasaret, som ble korsfestet. Han er oppstanden; han er ikke her. Se stedet hvor de la ham. ⁷ Men gå, fortell hans disipler og Peter: 'Han går foran dere til Galilea; der vil dere møte

ham, slik han sa til dere.'» ⁸ De gikk ut og flyktet fra graven, for skjelving og forundring hadde grepet dem; og de sa ingenting til noen, for de var redde.

De tidligste manuskriptene og noen andre gamle vitner har ikke versene 9–20.

⁹ [De tidligste manuskriptene og noen andre gamle vitner har ikke versene 9–20.] Nå etter at han hadde stått opp tidlig den første dagen i uken, viste han seg først for Maria Magdalena, som han hadde drevet ut syv demoner fra. ¹⁰ Hun gikk og fortalte det til dem som hadde vært med ham, mens de sørget og gråt. ¹¹ Da de hørte at han var i live og hadde blitt sett av henne, trodde de ikke det var sant.

¹² Etter dette viste han seg i en annen form for to av dem mens de gikk på landet. ¹³ De vendte tilbake og fortalte det til de andre, men de trodde dem heller ikke.

¹⁴ Senere viste han seg for de elleve disiplene mens de lå til bords; han irettesatte dem for deres vantro og harde hjerter, fordi de ikke trodde dem som hadde sett ham etter at han var oppstanden. ¹⁵ Og han sa til dem: «Gå ut i hele verden og forkynn evangeliet for hele skapningen. ¹⁶ De som tror og blir døpt skal bli frelst, men de som ikke tror skal bli dømt. ¹⁷ Disse tegn skal følge dem som tror: i mitt navn skal de drive ut demoner; de skal tale med nye tunger; ¹⁸ de skal ta opp slanger, og om de drikker noe dødelig gift, skal det ikke skade dem; de skal legge hendene på de syke, og de skal bli friske.»

¹⁹ Etter at Herren Jesus hadde talt til dem, ble han tatt opp til himmelen og satte seg ved Guds høyre hånd. ²⁰ Og de gikk ut og forkynte overalt, mens Herren arbeidet med dem og bekreftet ordet ved de tegn som fulgte. [[De rapporterte straks alle disse instruksjonene til Peter og hans følgesvenner. Etter det sendte Jesus selv ut gjennom dem fra øst til vest den hellige og uforgjengelige forkynnelsen av evig frelse.]]

1 Mange har påtatt seg å lage en beretning om de ting som er blitt oppfylt blant oss, ² slik de ble overlevert til oss av dem som fra begynnelsen var øyenvitner og tjenere for ordet. ³ Derfor, etter å ha undersøkt alt nøye fra begynnelsen av, fant jeg det også passende å skrive en ordnet beretning for deg, mest utmerkede Theofilus, ⁴ slik at du kan ha sikkerhet om de ting du har blitt lært.

⁵ I de dager da Herodes var konge i Judea, var det en prest ved navn Sakarja, av Abias skift; og han hadde en kone av Arons døtre, som het Elisabet. ⁶ De var begge rettferdige for Gud, og vandret ulastelig i alle Herrens bud og forskrifter. ⁷ Men de var barnløse, fordi Elisabet ikke kunne få barn, og de var begge langt oppe i årene.

⁸ Nå skjedde det mens han utførte sine prestenjenester for Gud i sitt skifts orden, ⁹ i samsvar med presteskapets skikk, ble han ved loddrekning valgt til å gå inn i Herrens tempel og brenne røkelse. ¹⁰ Og hele folkemengden var i bønn utenfor ved røkelsens time. ¹¹ Da viste en Herrens engel seg for ham, plassert ved høyre side av røkelsesalteret. ¹² Sakarja ble forferdet da han så ham, og frykt grep ham. ¹³ Men engelen sa til ham: "Frykt ikke, Sakarja; din bønn er blitt hørt. Din kone Elisabet skal føde deg en sønn, og du skal gi ham navnet Johannes. ¹⁴ Han skal bli til glede og fryd for deg, og mange skal glede seg over hans fødsel. ¹⁵ For han skal være stor i Herrens øyne. Han skal ikke drikke vin eller sterk drikk, og han skal bli fylt med Den Hellige Ånd allerede fra mors liv. ¹⁶ Han skal vende mange av Israels barn tilbake til Herren deres Gud. ¹⁷ Og han skal gå foran ham i Elias' ånd og kraft, for å vende fedrenes hjerter til barna og de ulydige til de rettferdiges visdom, for å gjøre et folk rede for Herren."

¹⁸ Sakarja sa til engelen: "Hvordan kan jeg være sikker på dette? For jeg er en gammel mann, og min kone er langt oppe i årene." ¹⁹ Engelen svarte: "Jeg er Gabriel, som står i Guds nærvær, og jeg er blitt sendt for å tale til deg og bringe deg dette gode budskapet. ²⁰ Og nå skal du være stum og ikke kunne tale før den dag dette skjer, fordi du ikke trodde mine ord, som skal bli oppfylt i sin tid." ²¹ I mellomtiden ventet folket på Sakarja og undret seg over hans opphold i tempelet. ²² Da han kom ut, kunne han ikke tale til dem. De skjønnte at han hadde sett et syn i tempelet, for han fortsatte å gjøre tegn

til dem, men forble stum. ²³ Da hans tjenestetid var fullført, vendte han hjem. ²⁴ Etter disse dager ble hans kone Elisabet med barn, og hun holdt seg i skjul i fem måneder og sa, ²⁵ "Herren har gjort dette for meg. I disse dager har han vist sin gunst og tatt bort min vanære blant folket."

²⁶ I den sjette måneden sendte Gud engelen Gabriel til en by i Galilea som heter Nasaret, ²⁷ til en ung kvinne som var forlovet med en mann ved navn Josef, av Davids hus. Den unge kvinnens navn var Maria. ²⁸ Engelen nærmet seg henne og sa, "Vær hilset, du som har fått stor nåde! Herren er med deg." ²⁹ Men hun ble meget forferdet over hans ord og undret seg over hva slags hilsen dette kunne være. ³⁰ Engelen sa til henne, "Frykt ikke, Maria; du har funnet nåde hos Gud. ³¹ Du skal bli med barn og føde en sønn, og du skal gi ham navnet Jesus. ³² Han skal være stor og kalles Den Høyestes Sønn. Herren Gud skal gi ham hans far Davids trone, ³³ og han skal herske over Jakobs hus til evig tid; hans rike skal aldri ta slutt." ³⁴ "Hvorledes skal dette skje," spurte Maria engelen, "siden jeg er jomfru?" ³⁵ Engelen svarte, "Den Hellige Ånd skal komme over deg, og Den Høyestes kraft skal overskygge deg. Derfor skal det hellige som blir født, kalles Guds Sønn. ³⁶ Også Elisabet, din slektning, skal få en sønn i sin alderdom, og hun som ble sagt å være ufruktbar, er nå i sin sjette måned. ³⁷ For ingenting er umulig for Gud." ³⁸ Maria sa, "Jeg er Herrens tjenerinne. Må det skje meg etter ditt ord." Så forlot engelen henne.

³⁹ På den tiden brøt Maria opp og skyndte seg til en by i fjellene i Judea, ⁴⁰ hvor hun gikk inn i Sakarjas hus og hilste på Elisabet. ⁴¹ Da Elisabet hørte Marias hilsen, rørte barnet seg i hennes liv, og Elisabet ble fylt med Den Hellige Ånd. ⁴² Med høy røst utbrøt hun, "Velsignet er du blant kvinner, og velsignet er barnet du skal føde! ⁴³ Men hvorfor blir jeg så æret at min Herres mor kommer til meg? ⁴⁴ For så snart din hilsen nådde mine ører, sprang barnet i mitt liv av glede. ⁴⁵ Velsignet er hun som trodde at Herren ville oppfylle sine løfter til henne!"

⁴⁶ Og Maria sa, "Min sjel opphøyer og priser Herren, ⁴⁷ og min ånd fryder seg i Gud, min Frelser, ⁴⁸ for han har sett til sin tjenestekvinnens ringe stand. Fra nå av skal alle slekter prise meg salig, ⁴⁹ for den Mektige har gjort store ting for meg—hellig er hans navn. ⁵⁰ Hans miskunn er over dem som frykter ham, fra slekt til slekt. ⁵¹ Han har vist styrke med sin arm;

Lukas

han har spredt dem som er stolte i sitt hjertes tanker. ⁵² Han har styrtet herskere fra troner og opphøyet de ydmyke. ⁵³ Han har mettet de sultne med gode gaver og sendt de rike tomhendte bort. ⁵⁴ Han har tatt seg av sin tjener Israel, og husket sin miskunn ⁵⁵ mot Abraham og hans etterkommere til evig tid, slik han lovet våre fedre.”

⁵⁶ Maria ble hos Elisabet i omtrent tre måneder og vendte så hjem.

⁵⁷ Da tiden kom for Elisabet å føde, fødte hun en sønn. ⁵⁸ Hennes naboer og slektninger hørte at Herren hadde vist henne stor miskunn, og de gledet seg med henne. ⁵⁹ På den åttende dagen kom de for å omskjære barnet, og de ville gi ham navnet etter hans far Sakarja, ⁶⁰ men hans mor svarte, “Nei! Han skal hete Johannes.” ⁶¹ De sa til henne, “Men ingen av dine slektninger har det navnet.” ⁶² Så gjorde de tegn til hans far, for å finne ut hva han ønsket å kalle barnet. ⁶³ Han ba om en tavle og skrev til alles forundring, “Hans navn er Johannes.” ⁶⁴ Straks ble hans munn åpnet og hans tale gjenopprettet, og han begynte å tale, og priste Gud. ⁶⁵ Alle naboene ble fylt med ærefrykt, og over hele fjellandet i Judea snakket folk om alle disse tingene. ⁶⁶ Alle som hørte dette undret seg over det og spurte, “Hva skal det da bli av dette barnet?” For Herrens hånd var med ham.

⁶⁷ Sakarja, hans far, ble fylt med Den Hellige Ånd og begynte å profetere:

⁶⁸ “Lovet være Herren, Israels Gud, for han har kommet til sitt folk og forløst dem. ⁶⁹ Han har oppreist en mektig frelser for oss i sin tjener Davids hus, ⁷⁰ slik han talte gjennom sine hellige profeter fra gammel tid, ⁷¹ for å frelse oss fra våre fiender fra alle som hater oss— ⁷² for å vise barmhjertighet mot våre fedre og å huske sin hellige pakt, ⁷³ løftet han ga til vår far Abraham: ⁷⁴ å frelse oss fra våre fienders hånd, så vi kan tjene ham uten frykt ⁷⁵ i hellighet og rettferdighet for ham, alle våre livs dager. ⁷⁶ Og du, mitt barn, skal kalles Den Høyestes profet; for du skal gå foran Herren for å forberede hans vei, ⁷⁷ for å gi hans folk kunnskap om frelse ved tilgivelse av deres synder, ⁷⁸ på grunn av vår Guds inderlige barmhjertighet, ved hvilken morgenrøden fra det høye skal besøke oss ⁷⁹ for å skinne på dem som sitter i mørke og dødens skygge, for å lede våre føtter inn på fredens vei.”

⁸⁰ Og barnet vokste og ble sterkt i ånden; og han levde i ødemarken inntil den dagen han skulle trede frem for Israel.

2 I de dager skjedde det at det gikk ut en befaling fra keiser Augustus om at hele verden skulle innskrives i manntall. ² Dette var den første innskrivningen mens Quirinius var landshøvding i Syria. ³ Og alle dro av sted for å la seg innskrive, hver til sin egen by. ⁴ Også Josef dro opp fra Galilea, fra byen Nasaret, til Judea, til Davids by, som heter Betlehem, fordi han var av Davids hus og ætt, ⁵ for å la seg innskrive sammen med Maria, sin trolovede, som var med barn. ⁶ Mens de var der, kom tiden da hun skulle føde. ⁷ Og hun fødte sin førstefødte sønn, svøpte ham i tøy og la ham i en krybbe, fordi det ikke var plass til dem i herberget.

⁸ I samme område var det noen hyrder som var ute på marken og holdt nattevakt over flokken sin. ⁹ En Herrens engel stod foran dem, og Herrens herlighet lyste omkring dem, og de ble meget forferdet. ¹⁰ Men engelen sa til dem: “Frykt ikke! For se, jeg forkynner dere en stor glede som skal være for hele folket. ¹¹ For i dag er det født dere en frelser, som er Kristus Herren, i Davids by. ¹² Og dette skal være tegnet for dere: Dere skal finne et barn svøpt og liggende i en krybbe.” ¹³ Med ett var det sammen med engelen en himmelsk hærske som lovpriste Gud og sa:

¹⁴ “Ære være Gud i det høyeste, og fred på jorden blant mennesker som har Guds velbehag.”

¹⁵ Da englene hadde forlatt dem og vendt tilbake til himmelen, sa hyrdene til hverandre: “La oss gå til Betlehem og se dette som har hendt, som Herren har kunngjort for oss.” ¹⁶ De skyndte seg av sted og fant Maria og Josef, og barnet som lå i krybben. ¹⁷ Da de hadde sett det, fortalte de om det som var blitt sagt dem om dette barnet. ¹⁸ Og alle som hørte det, undret seg over det som ble fortalt dem av hyrdene. ¹⁹ Men Maria gjemte alle disse ordene i sitt hjerte og grunnet på dem. ²⁰ Hyrdene vendte tilbake, og de priste og lovet Gud for alt de hadde hørt og sett, slik som det var blitt sagt dem.

²¹ Da åtte dager var gått og han skulle omskjæres, fikk han navnet Jesus, det som engelen hadde gitt ham før han ble unnfanget.

²² Da deres renselsesdager etter Moseloven var til ende, tok de ham med opp til Jerusalem for å fremstille ham for Herren, ²³ (som det står skrevet i Herrens lov: "Hver førstefødt gutt skal vies Herren"), ²⁴ og for å bære frem det offer som er foreskrevet i Herrens lov: "et par turtelduer eller to dueunger."

²⁵ Nå var det i Jerusalem en mann ved navn Simeon. Han var rettferdig og gudfryktig og ventet på Israels trøst, og Den Hellige Ånd var over ham. ²⁶ Det var blitt åpenbart for ham av Den Hellige Ånd at han ikke skulle se døden før han hadde sett Herrens Messias. ²⁷ Han kom til tempelet, drevet av Ånden. Da foreldrene brakte inn barnet Jesus for å gjøre med ham som skikken var etter loven, ²⁸ tok Simeon ham i armene og lovpriste Gud og sa:

²⁹ "Herre, nå lar du din tjener fare herfra i fred, etter ditt ord; ³⁰ for mine øyne har sett din frelse, ³¹ som du har beredt for alle folks åsyn: ³² et lys til åpenbaring for hedningene, og en hertilighet for ditt folk Israel."

³³ Barnets far og mor undret seg over det som ble sagt om ham. ³⁴ Simeon velsignet dem og sa til Maria, hans mor: "Se, dette barn er satt til fall og oppreisning for mange i Israel, og til et tegn som blir motsagt, ³⁵ ja, også din egen sjel skal et sverd gjennombore, for at mange hjerters tanker skal bli åpenbart."

³⁶ Det var også en profetinne, Anna, datter av Fanuel, av Asjers stamme. Hun var meget gammel; hun hadde levd med sin mann i syv år etter sitt ekteskap, ³⁷ og hadde siden levd som enke til hun var åttifire år. Hun forlot aldri tempelet, men tjente Gud med faste og bønn natt og dag. ³⁸ På den tiden kom hun til dem og takket Gud, og hun talte om barnet til alle som ventet på Jerusalems forløsning.

³⁹ Da de hadde fullført alt som var foreskrevet i Herrens lov, vendte de tilbake til Galilea, til sin by Nasaret. ⁴⁰ Og barnet vokste og ble sterkt, fylt med visdom, og Guds nåde var over ham.

⁴¹ Hvert år dro hans foreldre til Jerusalem for påskefesten. ⁴² Da han var tolv år gammel, dro de opp til høytiden som de pleide. ⁴³ Da høytidsdagene var over, og de vendte hjem, ble gutten Jesus igjen i Jerusalem, uten at hans foreldre visste det. ⁴⁴ De trodde han var med i reisefølget og gikk en dagsreise før de begynte å lete etter ham blant

slektninger og bekjente. ⁴⁵ Da de ikke fant ham, vendte de tilbake til Jerusalem for å lete etter ham. ⁴⁶ Etter tre dager fant de ham i tempelet, der han satt blant lærerne, lyttet til dem og stilte spørsmål. ⁴⁷ Alle som hørte ham, undret seg over hans forstand og svar. ⁴⁸ Da hans foreldre så ham, ble de forundret. Hans mor sa til ham: "Barn, hvorfor har du gjort dette mot oss? Din far og jeg har lett etter deg med smerte." ⁴⁹ Han svarte: "Hvorfor lette dere etter meg? Visste dere ikke at jeg må være i min Fars hus?" ⁵⁰ Men de forstod ikke det han sa til dem. ⁵¹ Så dro han ned med dem til Nasaret og var lydig mot dem. Men hans mor gjemte alle disse ordene i sitt hjerte. ⁵² Og Jesus vokste i visdom og alder, og i velvilje hos Gud og mennesker.

3 I det femtende året av keiser Tiberius' regjering, da Pontius Pilatus var landshøvding i Judea, Herodes var landsfyrste i Galilea, hans bror Filip var landsfyrste i området Iturea og Trakonitis, og Lysanias var landsfyrste i Abilene, ² på den tiden da Annas og Kaifas var yppersteprester, kom Guds ord til Johannes, Sakarjas sønn, i ødemarken. ³ Han dro rundt i hele området omkring Jordan og forkynte en omvendelsens dåp til syndenes forlatelse. ⁴ Som det står skrevet i boken med profeten Jesajas ord:

"En røst roper i ødemarken: 'Gjør Herrens vei klar; gjør i ørkenen en rett vei for vår Gud. ⁵ Hver dal skal fylles, og hvert fjell og hver haug skal senkes. Det buktete skal bli rett, og de steinete stier jevne. ⁶ Og alt kjød skal se Guds frelse.'"

⁷ Johannes sa til folkemengdene som kom ut for å bli døpt av ham: "Ormeyngel! Hvem har lært dere å flykte fra den kommende vrede? ⁸ Bær da frukt som er omvendelsen verdig. Og begynn ikke å si til dere selv: 'Vi har Abraham til far.' For jeg sier dere at Gud kan oppreise barn for Abraham av disse steinene. ⁹ Øksen ligger allerede ved roten av trærne, og hvert tre som ikke bærer god frukt, blir hogd ned og kastet på ilden."

¹⁰ Folkemengden spurte: "Hva skal vi gjøre?" ¹¹ Johannes svarte: "Den som har to kjortler, skal dele med den som ingen har, og den som har mat, skal gjøre det samme." ¹² Tollere kom også for å bli døpt. "Mester," spurte de, "hva skal vi gjøre?" ¹³ "Ta ikke inn mer enn det som er foreskrevet," sa han til dem. ¹⁴ Da spurte noen soldater ham: "Og hva skal vi

gjøre?” Han svarte: “Press ikke penger av noen, og anklag ingen falskt—vær fornøyd med lønnen deres.”

¹⁵ Folket var i forventning, og alle undret seg i sine hjerter om Johannes kanskje kunne være Kristus. ¹⁶ Johannes svarte dem alle: “Jeg døper dere med vann. Men en som er mektigere enn jeg, kommer, han som jeg ikke er verdig til å løse sandalremmen for. Han skal døpe dere med Den Hellige Ånd og ild. ¹⁷ Med sin kasteskovl i hånden skal han grundig rense treskeplassen sin, samle hveten i låven sin, mens agnene skal brennes med en ild som aldri slukner.” ¹⁸ Og med mange andre formaninger forkynte Johannes det gode budskapet til folket.

¹⁹ Men da Johannes irettesatte landsfyrsten Herodes på grunn av Herodias, hans brors hustru, og for alle de andre onde tingene han hadde gjort, ²⁰ la Herodes til dette til sine misgjerninger: han satte Johannes i fengsel.

²¹ Da hele folket ble døpt, ble også Jesus døpt. Og mens han ba, åpnet himmelen seg, ²² og Den Hellige Ånd kom ned over ham i en legemlig skikkelse som en due. En røst kom fra himmelen og sa: “Du er min elskede Sønn; i deg har jeg velbehag.”

²³ Nå var Jesus selv omkring tretti år gammel da han begynte sin tjeneste. Han var, som en antok, sønn av Josef,

sønn av Eli, ²⁴ sønn av Mattat, sønn av Levi, sønn av Melki, sønn av Jannai, sønn av Josef, ²⁵ sønn av Mattatias, sønn av Amos, sønn av Nahum, sønn av Esli, sønn av Naggai, ²⁶ sønn av Maath, sønn av Mattatias, sønn av Semein, sønn av Josek, sønn av Joda, ²⁷ sønn av Joanan, sønn av Resa, sønn av Serubabel, sønn av Sealtiel, sønn av Neri, ²⁸ sønn av Melki, sønn av Addi, sønn av Kosam, sønn av Elmadam, sønn av Er, ²⁹ sønn av Josva, sønn av Elieser, sønn av Jorim, sønn av Mattat, sønn av Levi, ³⁰ sønn av Simeon, sønn av Juda, sønn av Josef, sønn av Jonam, sønn av Eliakim, ³¹ sønn av Melea, sønn av Menna, sønn av Mattata, sønn av Natan, sønn av David, ³² sønn av Isai, sønn av Obed, sønn av Boas, sønn av Salmon, sønn av Nahson, ³³ sønn av Aminadab, sønn av Admin, sønn av Arni, sønn av Hesron, sønn av Perez, sønn av Juda, ³⁴ sønn av Jakob, sønn av Isak, sønn av Abraham, sønn av Tarah, sønn av Nakor, ³⁵ sønn av Serug, sønn av Reu, sønn av Peleg, sønn av Eber, sønn av Sjelah, ³⁶ sønn av Kenan, sønn av

Arpaksjad, sønn av Sem, sønn av Noah, sønn av Lamek, ³⁷ sønn av Metusalah, sønn av Enok, sønn av Jared, sønn av Mahalalel, sønn av Kenan, ³⁸ sønn av Enos, sønn av Set, sønn av Adam, sønn av Gud.

4 Jesus, fylt med Den Hellige Ånd, vendte tilbake fra Jordan og ble ledet av Ånden ut i ørkenen, ² hvor han i førti dager ble fristet av djevelen. Han spiste ingenting i de dagene, og da de var over, ble han sulten. ³ Djevelen utfordret ham: «Hvis du er Guds Sønn, si til denne steinen at den skal bli til brød.» ⁴ Jesus svarte: «Det står skrevet: 'Mennesket skal ikke leve av brød alene.'»

⁵ Djevelen tok ham opp og viste ham alle verdens riker i et øyeblikk. ⁶ Og han sa til ham: «Jeg vil gi deg all deres makt og prakt; for den er overgitt til meg, og jeg kan gi den til hvem jeg vil. ⁷ Hvis du bøyer deg ned for meg, skal alt være ditt.» ⁸ Jesus svarte: «Det står skrevet: 'Du skal tilbe Herren din Gud og tjene Ham alene.'»

⁹ Djevelen førte ham til Jerusalem og stilte ham på toppen av tempelet. «Hvis du er Guds Sønn,» sa han, «kast deg ned herfra; ¹⁰ for det står skrevet: 'Han skal gi sine engler befaling om å vokte deg,' ¹¹ og, 'De skal løfte deg opp i sine hender, så du ikke støter foten mot noen stein.'» ¹² Jesus svarte: «Det er sagt: 'Du skal ikke sette Herren din Gud på prøve.'» ¹³ Da djevelen hadde fullført alle fristelsene, forlot han ham inntil en mer passende tid.

¹⁴ Jesus vendte tilbake til Galilea i Åndens kraft, og ryktet om ham spredte seg gjennom hele den omkringliggende regionen. ¹⁵ Han underviste i synagogene deres, og alle priste ham.

¹⁶ Han kom til Nasaret, hvor han var oppvokst, og på sabbaten gikk han inn i synagogen, som han pleide. Han reiste seg for å lese, ¹⁷ og bokrullen til profeten Jesaja ble gitt til ham. Da han rullet den ut, fant han stedet hvor det står skrevet: ¹⁸ «Herrens Ånd er over meg, fordi han har salvet meg til å forkynde godt budskap for de fattige. Han har sendt meg for å forkynde frihet for de fangne og syn for de blinde, for å sette de undertrykte fri, ¹⁹ for å forkynde et nådens år fra Herren.» ²⁰ Så rullet han sammen bokrullen, ga den tilbake til tjeneren og satte seg. Øynene til alle i synagogen var festet på ham. ²¹ Han begynte med å si til dem: «I dag er dette skriftstedet oppfylt mens dere hører på.» ²² Alle talte vel om ham og undret

seg over de nådefulle ordene som kom fra hans lepper. «Er ikke dette Josefs sønn?» spurte de. ²³ Jesus sa til dem: «Sannelig vil dere sitere dette ordet til meg: 'Lege, helbred deg selv!' Og dere vil si: 'Gjør her i din hjemby det vi har hørt du gjorde i Kapernaum.'» ²⁴ «Sannelig sier jeg dere,» fortsatte han, «ingen profet blir akseptert i sin egen by. ²⁵ Jeg forsikrer dere om at det var mange enker i Israel på Elias' tid, da himmelen var lukket i tre år og seks måneder og det var en stor hungersnød i hele landet. ²⁶ Likevel ble Elias ikke sendt til noen av dem, men til en enke i Sarepta i Sidons land. ²⁷ Og det var mange spedalske i Israel på profeten Elisjas tid, men ingen av dem ble rensset—bare Naaman fra Syria.» ²⁸ Alle i synagogen ble rasende da de hørte dette. ²⁹ De reiste seg, drev ham ut av byen, og tok ham med til kanten av høyden som byen var bygd på, med hensikt å kaste ham utfor stupet. ³⁰ Men han gikk gjennom mengden og fortsatte sin vei.

³¹ Så reiste han til Kapernaum, en by i Galilea, og på sabbaten underviste han folket. ³² De var forundret over hans undervisning, fordi hans budskap ble levert med autoritet. ³³ I synagogen var det en mann besatt av en demon, en uren ånd. Han ropte høyt, ³⁴ «La oss være! Hva vil du med oss, Jesus fra Nasaret? Har du kommet for å ødelegge oss? Jeg vet hvem du er—Guds Hellige!» ³⁵ Jesus truet ham og sa: «Vær stille og kom ut av ham!» Da kastet demonen mannen ned foran dem alle og kom ut uten å skade ham. ³⁶ Alle ble forundret og sa til hverandre: «Hva slags ord er dette! Med autoritet og kraft befaler han urene ånder, og de kommer ut!» ³⁷ Og ryktet om ham spredte seg i hele den nærliggende regionen.

³⁸ Jesus forlot synagogen og gikk til Simons hus. Simons svigermor lå syk med høy feber, og de ba Jesus om å hjelpe henne. ³⁹ Så sto han over henne og truet feberen, og den forlot henne. Hun reiste seg straks og begynte å tjene dem. ⁴⁰ Ved solnedgang brakte alle som hadde noen syke med forskjellige sykdommer dem til ham; og han la hendene på hver enkelt og helbredet dem. ⁴¹ Demoner kom også ut av mange mennesker og ropte: «Du er Guds Sønn!» Men han truet dem og tillot dem ikke å snakke, fordi de visste at han var Messias.

⁴² Ved daggry gikk Jesus ut til et ensomt sted. Folket lette etter ham, og da de kom dit han var, forsøkte de å hindre ham fra å forlate dem. ⁴³ Men han sa:

«Jeg må forkynne det gode budskap om Guds rike til de andre byene også, for det er derfor jeg er sendt.»

⁴⁴ Og han fortsatte å forkynne i synagogene i Judea.

5 En gang, da Jesus stod ved Gennesaretsjøen, trengte folkemengden seg rundt ham, ivrige etter å høre Guds ord. ² Han la merke til to båter ved vannkanten; fiskerne hadde forlatt dem og holdt på å vaske garnene sine. ³ Jesus gikk inn i en av båtene, som tilhørte Simon, og ba ham flytte den litt fra land. Han satte seg ned og underviste folket fra båten. ⁴ Da han var ferdig med å tale, sa han til Simon: «Legg ut på dypet og kast ut garnene til fangst.» ⁵ Simon svarte: «Mester, vi har strevd hele natten og ikke fått noe, men på ditt ord vil jeg kaste ut garnene.» ⁶ Da de gjorde dette, fanget de så mange fisk at garnene begynte å revne. ⁷ De ga tegn til sine partnere i den andre båten om å komme og hjelpe dem. De kom og fylte begge båtene så fulle at de begynte å synke. ⁸ Da Simon Peter så dette, falt han ned for Jesu knær og sa: «Gå bort fra meg, Herre; jeg er en syndig mann!» ⁹ For han og alle hans følgesvenner var forundret over fangsten av fisk de hadde fått, ¹⁰ og det samme var Jakob og Johannes, Sebedeus' sønner, som var partnere med Simon. Da sa Jesus til Simon: «Vær ikke redd; fra nå av skal du fange mennesker.» ¹¹ Så brakte de båtene til land, forlot alt og fulgte ham.

¹² Mens Jesus var i en av byene, kom en mann dekket av spedalskhet bort til ham. Da han så Jesus, falt han på sitt ansikt og bønnfalt: «Herre, hvis du vil, kan du gjøre meg ren.» ¹³ Jesus rakte ut hånden, rørte ved mannen og sa: «Jeg vil; bli ren.» Straks forlot spedalskheten ham. ¹⁴ Jesus befalte ham: «Fortell det ikke til noen, men gå, vis deg for presten og bær frem de offer som Moses har påbudt for din renselse, som et vitnesbyrd for dem.» ¹⁵ Likevel spredte ryktet om ham seg enda mer, og store folkemengder samlet seg for å høre ham og for å bli helbredet for sine plager. ¹⁶ Men Jesus trakk seg ofte tilbake til øde steder for å be.

¹⁷ En dag, mens han underviste, satt fariseere og lovlærere der. De var kommet fra hver landsby i Galilea, Judea og Jerusalem, og Herrens kraft var til stede for å helbrede de syke. ¹⁸ Noen menn kom med en lam mann på en matte og prøvde å legge ham foran Jesus. ¹⁹ Uten å finne en vei gjennom folkemengden, gikk de opp på taket og senket ham ned på matten gjennom taksteinene midt i

folkemengden, rett foran Jesus. ²⁰ Da Jesus så deres tro, sa han: «Venn, dine synder er tilgitt.» ²¹ Fariseerne og lovlærerne begynte å tenke: «Hvem er denne mannen som taler blasfemier? Hvem kan tilgi synder utenom Gud alene?» ²² Jesus, som kjente deres tanker, spurte: «Hvorfor tenker dere disse tingene i deres hjerter? ²³ Hva tror dere er enklere: å si: 'Dine synder er tilgitt,' eller å si: 'Stå opp og gå?' ²⁴ Men for at dere skal vite at Menneskesønnen har myndighet på jorden til å tilgi synder,» sa han til den lamme mannen, «Jeg sier deg, stå opp, ta din matte og gå hjem.» ²⁵ Straks reiste han seg opp foran dem, tok det han hadde ligget på, og gikk hjem mens han priste Gud. ²⁶ Alle ble forundret og priste Gud. De ble fylt med ærefrykt og sa: «Vi har sett ekstraordinære ting i dag.»

²⁷ Etter dette gikk Jesus ut og så en toller ved navn Levi sitte ved tollboden. «Følg meg,» sa Jesus til ham, ²⁸ og Levi reiste seg, forlot alt og fulgte ham. ²⁹ Levi holdt et stort gjestebud for Jesus i sitt hus, og en stor mengde tollere og andre lå til bords med dem. ³⁰ Fariseerne og deres skriftlærde murret til hans disipler: «Hvorfor spiser og drikker dere med tollere og syndere?» ³¹ Jesus svarte dem: «Det er ikke de som er friske som trenger lege, men de som er syke. ³² Jeg er ikke kommet for å kalle rettferdige, men for å kalle syndere til omvendelse.»

³³ De sa til ham: «Johannes' disipler faster ofte og ber, og det samme gjør fariseernes disipler, men dine spiser og drikker.» ³⁴ Jesus svarte: «Kan dere få brudgommens venner til å faste mens han er med dem? ³⁵ Men den tid vil komme da brudgommen blir tatt fra dem; i de dager vil de faste.» ³⁶ Han fortalte dem denne lignelsen: «Ingen river et stykke fra et nytt plagg for å lappe et gammelt. Ellers vil de ha revet det nye plagget, og lappen fra det nye vil ikke passe til det gamle. ³⁷ Og ingen heller ny vin i gamle skinnsekker. Ellers vil den nye vinen sprengte sekkene; vinen vil renne ut og sekkene vil bli ødelagt. ³⁸ I stedet må ny vin helles i nye skinnsekker. ³⁹ Og ingen som har drukket gammel vin ønsker den nye, for de sier: 'Den gamle er bedre.'»

6 På en sabbat gikk Jesus gjennom noen kornåkrer, og disiplene hans begynte å plukke aks, gni dem i hendene og spise kornene. ² Noen av fariseerne spurte: "Hvorfor gjør dere det som ikke er tillatt på sabbaten?" ³ Jesus svarte dem:

"Har dere aldri lest hva David gjorde da han og hans følgesvenner var sultne? ⁴ Han gikk inn i Guds hus, tok de hellige brødene og spiste det som bare prestene har lov til å spise, og han ga også noen til sine følgesvenner." ⁵ Og han sa til dem: "Menneskesønnen er herre over sabbaten."

⁶ På en annen sabbat gikk han inn i synagogen og underviste, og det var en mann der med en visnen høyre hånd. ⁷ De skriftlærde og fariseerne holdt øye med ham for å se om han ville helbrede på sabbaten, så de kunne finne en grunn til å anklage ham. ⁸ Men han visste hva de tenkte og sa til mannen med den visne hånden: "Reis deg og stå foran alle." Så han reiste seg og sto der. ⁹ Da sa Jesus til dem: "Jeg spør dere, er det tillatt på sabbaten å gjøre godt eller å gjøre ondt, å redde et liv eller å ødelegge det?" ¹⁰ Etter å ha sett rundt på dem alle, sa han til mannen: "Rekk ut hånden din." Han gjorde det, og hånden hans ble gjenopprettet. ¹¹ Men de ble fylt med raseri og begynte å diskutere med hverandre hva de kunne gjøre med Jesus.

¹² På den tiden gikk Jesus ut til en fjellside for å be, og han tilbrakte hele natten i bønn til Gud. ¹³ Da morgenen kom, kalte han disiplene sine til seg og valgte tolv av dem, som han også kalte apostler: ¹⁴ Simon (som han kalte Peter), hans bror Andreas, Jakob, Johannes, Filip, Bartolomeus, ¹⁵ Matteus, Tomas, Jakob, sønn av Alfeus, Simon kjent som Seloten, ¹⁶ Judas, sønn av Jakob, og Judas Iskariot, som senere forrødte ham.

¹⁷ Han gikk ned med dem og sto på et flatt sted. En stor mengde av hans disipler var der, og en stor mengde mennesker fra hele Judea, fra Jerusalem og fra kystregionen Tyros og Sidon, ¹⁸ som hadde kommet for å høre ham og bli helbredet for sine sykdommer. De som var plaget av urene ånder ble helbredet, ¹⁹ og alle prøvde å røre ved ham, fordi kraft gikk ut fra ham og helbredet dem alle.

²⁰ Han vendte seg til disiplene sine og sa:

"Salige er dere som er fattige, for Guds rike er deres. ²¹ Salige er dere som er sultne nå, for dere skal bli mett. Salige er dere som gråter nå, for dere skal finne glede. ²² Salige er dere når folk hater dere, utelukker dere, fornærmer dere, og forakter deres navn som ondt, på grunn av Menneskesønnen.

Lukas

²³ Gled dere på den dagen og hopp av fryd, for se, deres lønn er stor i himmelen. For slik behandlet deres forfedre profetene.

²⁴ Men ve dere som er rike, for dere har allerede fått deres trøst. ²⁵ Ve dere som er mette nå, for dere skal sulte. Ve dere som ler nå, for dere skal sørge og gråte. ²⁶ Ve dere når alle taler vel om dere, for slik behandlet deres forfedre de falske profetene.

²⁷ "Men til dere som hører, sier jeg: Elsk deres fiender, og gjør godt mot dem som hater dere, ²⁸ tal vel om dem som forbanner dere, og be for dem som mishandler dere. ²⁹ Hvis noen slår deg på det ene kinnet, tilby dem det andre også. Hvis noen tar kappen din, ikke nekt dem skjorten heller. ³⁰ Gi til alle som ber deg, og hvis noen tar det som tilhører deg, ikke krev det tilbake. ³¹ Gjør mot andre slik du vil at de skal gjøre mot deg.

³² Hvis du elsker dem som elsker deg, hva slags fortjeneste er det for deg? Selv de som ikke er rettfærdige elsker dem som elsker dem. ³³ Og hvis du gjør godt mot dem som gjør godt mot deg, hva slags fortjeneste er det for deg? Selv de som ikke er rettfærdige gjør det samme. ³⁴ Og hvis du låner til dem som du forventer å få tilbake fra, hva slags fortjeneste er det for deg? Selv de som ikke er rettfærdige låner til andre som seg selv, i forventning om å få tilbakebetalt i sin helhet. ³⁵ Men elsk deres fiender, gjør godt mot dem, og lån uten å forvente noe tilbake. Da skal deres lønn bli stor, og dere skal være Den Høyestes barn, fordi han er god mot de utaknemlige og onde. ³⁶ Vis derfor barmhjertighet, slik deres Far viser barmhjertighet.

³⁷ "Avstå fra å dømme, så skal dere ikke bli dømt. Avstå fra å fordømme, så skal dere ikke bli fordømt. Tilgi, så skal dere bli tilgitt. ³⁸ Gi, og det skal bli gitt til dere. Et generøst mål, presset sammen, ristet og overfylt, skal bli øst i fanget deres. For med det målet dere bruker, skal det måles til dere."

³⁹ Han delte også denne lignelsen med dem: "Kan en blind lede en blind? Vil de ikke begge falle i en grøft? ⁴⁰ Eleven er ikke over læreren, men alle som er fullt opplært vil bli som sin lærer. ⁴¹ Hvorfor ser du flisen i din brors øye og legger ikke merke til bjelken i ditt eget øye? ⁴² Hvordan kan du si til din bror: 'Bror, la meg ta flisen ut av øyet ditt,' når du selv ikke legger merke til bjelken i ditt eget øye? Du

hykler, ta først bjelken ut av ditt eget øye, og da vil du se klart til å fjerne flisen fra din brors øye.

⁴³ Et friskt tre gir ikke dårlig frukt, og et sykt tre gir ikke god frukt. ⁴⁴ Hvert tre kjennes på sin egen frukt. Folk plukker ikke fiken fra tornebusker, og de samler ikke druer fra klunger. ⁴⁵ Et godt menneske bringer gode ting ut av det gode som er lagret i hjertet, og et ondt menneske bringer onde ting ut av det onde som er lagret i hjertet. For munnen taler det hjertet er fullt av.

⁴⁶ "Hvorfor kaller dere meg 'Herre, Herre,' og følger ikke mine instruksjoner? ⁴⁷ Alle som kommer til meg og hører mine ord og setter dem ut i livet, vil jeg vise dere hva de er like: ⁴⁸ De er som en person som bygger et hus, som gravde dypt og la grunnmuren på fjell. Da en flom kom, slo strømmen mot det huset, men kunne ikke ryste det, fordi det var godt bygd. ⁴⁹ Men den som hører mine ord og ikke setter dem ut i livet, er som en person som bygde et hus på bakken uten grunnmur. I det øyeblikket strømmen slo mot det huset, kollapset det, og ødeleggelsen var total."

7 Da Jesus hadde fullført all sin undervisning i folkets hørsel, gikk Han inn i Kapernaum. ² Der var en centurions tjener, høyt verdsatt av ham, som var syk og nær døden. ³ Centurionen, som hadde hørt om Jesus, sendte noen jødiske eldste til Ham, og ba Ham komme og helbrede tjeneren hans. ⁴ Da de nådde Jesus, ba de Ham innstendig og sa: "Han er verdig til at Du gjør dette for ham, ⁵ for han elsker vårt folk og har bygd synagogen vår." ⁶ Så Jesus gikk med dem. Han var ikke langt fra huset da centurionen sendte venner for å si til Ham, "Herre, ikke bry Deg ytterligere, for jeg er ikke verdig til at Du kommer inn under mitt tak. ⁷ Derfor anså jeg meg ikke engang verdig til å komme til Deg. Men si bare et ord, så vil tjeneren min bli helbredet. ⁸ For også jeg er en mann under autoritet, med soldater under meg. Jeg sier til en, 'Gå,' og han går; og til en annen, 'Kom,' og han kommer; og til min tjener, 'Gjør dette,' og han gjør det." ⁹ Da Jesus hørte dette, ble Han forundret over ham, og vendte seg til mengden som fulgte Ham, og sa, "Jeg sier dere, ikke engang i Israel har jeg funnet en slik stor tro." ¹⁰ Da sendebudene vendte tilbake til huset, fant de tjeneren gjenopprettet til helse.

¹¹ Kort tid etter gikk Jesus til en by som heter Nain, og Hans disipler og en stor mengde gikk med Ham.

Lukas

¹² Da Han nærmet seg byporten, ble en død mann båret ut—den eneste sønnen til hans mor, og hun var enke. En stor mengde fra byen var med henne. ¹³ Da Herren så henne, fikk Han medfølelse med henne og sa, “Gråt ikke.” ¹⁴ Så gikk Han bort og rørte ved båren, og bærerne sto stille. Han sa, “Unge mann, jeg sier deg, stå opp!” ¹⁵ Mannen som hadde dødd satte seg opp og begynte å tale, og Jesus ga ham tilbake til hans mor. ¹⁶ De ble alle fylt med ærefrykt og priste Gud. “En stor profet har vist seg blant oss,” sa de. “Gud har besøkt sitt folk.” ¹⁷ Denne beretningen om Jesus spredte seg gjennom hele Judea og den omkringliggende regionen.

¹⁸ Johannes’ disipler rapporterte til ham om alle disse tingene. Han kalte til seg to av dem, ¹⁹ og sendte dem til Herren for å spørre, “Er Du den som skal komme, eller skal vi vente en annen?” ²⁰ Da mennene kom til Jesus, sa de, “Johannes Døperen har sendt oss til Deg for å spørre, ‘Er Du den som skal komme, eller skal vi vente en annen?’” ²¹ På den tiden helbredet Jesus mange mennesker fra sykdommer, plager og onde ånder, og ga syn til mange som var blinde. ²² Så svarte Han sendebudene, “Gå tilbake og rapporter til Johannes hva dere har sett og hørt: de blinde får syn, de lamme går, de spedalske blir rensset, de døve hører, de døde blir reist opp, og det gode budskap forkynnes til de fattige. ²³ Salig er den som ikke snubler på grunn av Meg.”

²⁴ Etter at Johannes’ sendebud hadde dratt, begynte Jesus å tale til folkemengden om Johannes: “Hva dro dere ut i ødemarken for å se? Et siv som svaier i vinden? ²⁵ Hvis ikke, hva dro dere ut for å se? En mann kledd i fine klær? Nei, de som bærer praktfulle klær og lever i luksus er i palasser. ²⁶ Men hva dro dere ut for å se? En profet? Ja, jeg sier dere, og enda mer enn en profet. ²⁷ Dette er han som det står skrevet om:

‘Se, jeg sender min budbærer foran deg, som skal forberede din vei foran deg.’

²⁸ Jeg sier dere, blant dem som er født av kvinner er det ingen større enn Johannes; men selv den minste i Guds rike er større enn han.” ²⁹ (Alle folket, inkludert tollerne, da de hørte Jesu ord, anerkjente Guds rettferdighet, etter å ha blitt døpt av Johannes.

³⁰ Men fariseerne og de lovkyndige avviste Guds

hensikt for seg selv, da de ikke ble døpt av Johannes.)

³¹ “Hva skal jeg da sammenligne denne generasjonen mennesker med, og hva ligner de? ³² De er som barn som sitter på torget og roper til hverandre:

‘Vi spilte fløyte for dere, og dere danset ikke; vi sang en klagesang, og dere gråt ikke.’

³³ For Johannes Døperen kom verken spisende brød eller drikkende vin, og dere sier, ‘Han er besatt.’ ³⁴ Menneskesønnen kom spisende og drikkende, og dere sier, ‘Se, en fråtsr og en dranker, en venn av tollere og syndere.’ ³⁵ Likevel blir visdom rettferdiggjort av alle sine barn.”

³⁶ En av fariseerne inviterte Jesus til å spise middag med ham, og Han gikk til fariseerens hus og la seg til bords. ³⁷ En kvinne i byen som var en synder fikk vite at Han spiste i fariseerens hus, så hun tok med seg en alabastkrukke med parfyme. ³⁸ Stående bak Ham ved Hans føtter gråt hun, og begynte å fukte Hans føtter med sine tårer. Så tørket hun dem med sitt hår, kysset dem, og helte parfyme på dem. ³⁹ Da fariseeren som hadde invitert Ham så dette, tenkte han med seg selv, “Hvis denne mannen var en profet, ville Han vite hvem som rører ved Ham og hva slags kvinne hun er—at hun er en synder.” ⁴⁰ Jesus svarte ham, “Simon, jeg har noe å si deg.” “Si det, Mester,” svarte han. ⁴¹ “En pengeutlåner hadde to skyldnere. Den ene skyldte ham fem hundre denarer, og den andre femti. ⁴² Da de ikke kunne betale, etterga han begge gjelden. Hvem av dem vil elske ham mest?” ⁴³ Simon svarte, “Jeg antar den som fikk ettergitt den største gjelden.” “Du har dømt riktig,” sa Jesus. ⁴⁴ Så vendte Han seg mot kvinnen og sa til Simon, “Ser du denne kvinnen? Jeg kom inn i ditt hus; du ga ikke vann til Mine føtter, men hun har fuktet Mine føtter med sine tårer og tørket dem med sitt hår. ⁴⁵ Du ga Meg ikke et kyss, men hun har ikke sluttet å kysse Mine føtter siden Jeg kom inn. ⁴⁶ Du salvet ikke Mitt hode med olje, men hun har helt parfyme på Mine føtter. ⁴⁷ Derfor sier Jeg deg, hennes mange synd er blitt tilgitt, som hennes store kjærlighet har vist. Men den som har fått lite tilgitt, elsker lite.” ⁴⁸ Så forsikret Jesus henne, “Dine synd er tilgitt.” ⁴⁹ De andre gjestene begynte å undre seg blant seg selv, “Hvem er denne som til og

med tilgir synder?" ⁵⁰ Og Han sa til kvinnen, "Din tro har frelst deg; gå i fred."

8 Kort tid etter dro Jesus rundt fra by til by og fra landsby til landsby og forkynte det gode budskap om Guds rike. De tolv var med ham, ² og også noen kvinner som hadde blitt helbredet for onde ånder og sykdommer: Maria med tilnavnet Magdalena, som sju demoner hadde fart ut av, ³ Johanna, hustru til Kusa, Herodes' forvalter; Susanna; og mange andre som støttet dem med det de eide.

⁴ Da en stor folkemengde samlet seg og folk fra ulike byer kom til Jesus, talte han til dem i en lignelse: ⁵ "En såmann gikk ut for å så sitt korn. Da han sådde, falt noe ved veien; det ble tråknet ned, og himmelens fugler åt det opp. ⁶ Noe falt på steingrunn, og da det vokste opp, visnet det fordi det manglet fuktighet. ⁷ Annet korn falt blant torner, og tornene vokste opp sammen med det og kvalte det. ⁸ Men noe falt i god jord. Det vokste opp og bar frukt hundre ganger mer enn det som ble sådd." Da han sa dette, ropte han ut: "Den som har ører å høre med, la ham høre."

⁹ Hans disipler spurte om betydningen av denne lignelsen. ¹⁰ Han svarte: "Dere er det gitt å kjenne Guds rikes hemmeligheter, men til de andre taler jeg i lignelser, for at,

'de skal se, men ikke se; høre, men ikke forstå.'

¹¹ "Lignelsens mening er denne: Kornet er Guds ord.

¹² De ved veien er de som hører, men så kommer motstanderen og tar bort ordet fra deres hjerter, for at de ikke skal tro og bli frelst. ¹³ De på steingrunn er de som tar imot ordet med glede når de hører det, men de har ingen rot. De tror for en tid, men i prøvelsens stund faller de fra. ¹⁴ Kornet som falt blant torner, er de som hører, men som på sin vei blir kvalt av livets bekymringer, rikdom og nytelser, og de modnes ikke. ¹⁵ Men kornet i den gode jord er de som har et edelt og godt hjerte, som hører ordet, tar vare på det og bærer frukt i utholdenhet.

¹⁶ "Ingen tenner en lampe og dekker den med et kar eller setter den under en seng. I stedet setter de den på en lysestake, så de som kommer inn kan se lyset. ¹⁷ For det er intet skjult som ikke skal bli åpenbart, og intet hemmelig som ikke skal bli kjent og komme for dagen. ¹⁸ Vær derfor oppmerksomme på hvordan dere lytter. Den som har, til ham skal det

bli gitt mer; den som ikke har, fra ham skal selv det han tror han har, bli tatt."

¹⁹ Nå kom Jesu mor og brødre for å se ham, men de kunne ikke komme nær ham på grunn av folkemengden. ²⁰ Noen informerte ham: "Din mor og dine brødre står utenfor og ønsker å se deg." ²¹ Han svarte: "Min mor og mine brødre er de som hører Guds ord og gjør det."

²² En dag sa Jesus til sine disipler: "La oss dra over til den andre siden av sjøen." Så gikk de i en båt og satte ut. ²³ Mens de seilte, sovnet han. En storm kom ned over sjøen, så båten holdt på å bli fylt, og de var i fare. ²⁴ Disiplene gikk til ham og vekket ham, og sa: "Mester, Mester, vi går under!" Han reiste seg og truet vinden og de opprørte bølgene; stormen stilnet, og det ble stille. ²⁵ "Hvor er deres tro?" spurte han sine disipler. Fylt av ærefrykt og undring, spurte de hverandre: "Hvem er han? Han befaler til og med vindene og vannet, og de adlyder ham."

²⁶ De reiste til gerasenernes område, som ligger rett overfor Galilea. ²⁷ Da Jesus steg i land, ble han møtt av en mann fra byen som var besatt av demoner. I lang tid hadde denne mannen ikke hatt klær på eller bodd i hus, men hadde holdt til i gravene. ²⁸ Da han så Jesus, skrek han ut og falt ned for hans føtter, ropte høyt: "Hva vil du meg, Jesus, Den Høyeste Guds Sønn? Jeg ber deg, ikke pin meg!" ²⁹ For Jesus hadde befalt den urene ånden å fare ut av mannen. Mange ganger hadde den grepet ham, og selv om han var bundet med lenker og fotjern og holdt under oppsyn, hadde han brutt lenkene og blitt drevet av demonen til øde steder. ³⁰ Jesus spurte ham: "Hva er ditt navn?" "Legion," svarte han, for mange demoner hadde gått inn i ham. ³¹ Og de ba Jesus gjentatte ganger om ikke å sende dem ned i avgrunnen. ³² En stor flokk svin gikk og beitet der på høyden. Demonene ba Jesus om å la dem gå inn i svinene, og han tillot dem det. ³³ Da demonene forlot mannen, gikk de inn i svinene, og flokken styrtet seg ned den bratte skråningen i sjøen og druknet.

³⁴ Da de som gjette svinene så hva som hadde skjedd, løp de av sted og fortalte om dette i byen og på landet, ³⁵ og folk kom ut for å se hva som hadde skjedd. Da de kom til Jesus, fant de mannen som demonene hadde forlatt, sittende ved Jesu føtter, påkledd og ved sans og samling; og de ble reddet. ³⁶ De som hadde sett det, fortalte folket hvordan den

besatte mannen var blitt helbredet.³⁷ Da ba alle folkene i gerasenernes område Jesus om å dra bort fra dem, for de var grepet av stor frykt. Så gikk han i båten og dro bort.³⁸ Mannen som demonene hadde forlatt, ba om å få være med ham, men Jesus sendte ham bort og sa:³⁹ "Vend hjem og fortell hvor mye Gud har gjort for deg." Så gikk mannen av sted og forkynte over hele byen hvor mye Jesus hadde gjort for ham.

⁴⁰ Da Jesus kom tilbake, tok folkemengden imot ham, for de ventet alle på ham.⁴¹ Da kom en mann ved navn Jairus, en synagogeforstander, og falt ned for Jesu føtter og ba ham inntrengende om å komme til hans hus⁴² fordi hans eneste datter, en jente på omkring tolv år, var døende. Mens Jesus var på vei, holdt folkemengden nesten på å klemme ham i hjel.⁴³ Og en kvinne var der som hadde hatt blødninger i tolv år, men ingen kunne helbrede henne.⁴⁴ Hun nærmet seg bakfra og rørte ved kanten av hans kappe, og straks stanset blødningen hennes.⁴⁵ "Hvem rørte ved meg?" spurte Jesus. Da alle nektet, sa Peter: "Mester, folket presser og trenger seg innpå deg."⁴⁶ Men Jesus sa: "Noen rørte ved meg; jeg vet at kraft gikk ut fra meg."⁴⁷ Da kvinnen innså at hun ikke kunne forbli ubemerket, kom hun skjelvende og falt ned for hans føtter. I nærvær av alle folket forklarte hun hvorfor hun hadde rørt ved ham og hvordan hun straks var blitt helbredet.⁴⁸ Da sa han til henne: "Datter, din tro har gjort deg frisk. Gå i fred."

⁴⁹ Mens Jesus ennå talte, kom det noen fra huset til Jairus, synagogeforstanderen. "Din datter er død," sa han. "Ikke bry læreren mer."⁵⁰ Da Jesus hørte dette, sa han til Jairus: "Frykt ikke; bare tro, så skal hun bli helbredet."⁵¹ Da han kom til huset til Jairus, lot han bare Peter, Johannes og Jakob, sammen med barnets far og mor, gå inn med ham.⁵² I mellomtiden gråt og klaget alle over henne. "Slutt å gråte," sa Jesus. "Hun er ikke død, men sover."⁵³ De lo av ham, fordi de visste at hun var død.⁵⁴ Men han tok henne ved hånden og sa: "Barn, stå opp!"⁵⁵ Hennes ånd vendte tilbake, og hun reiste seg straks. Så befalte Jesus at de skulle gi henne noe å spise.⁵⁶ Hennes foreldre var forundret, men han befalte dem å ikke fortelle noen hva som hadde skjedd.

9 Da Jesus kalte de tolv sammen, ga han dem makt og myndighet over alle demoner og til å helbrede sykdommer.² Han sendte dem ut for

å forkynne Guds rike og for å helbrede de syke.³ Han instruerte dem: "Ta ingenting med på reisen—hverken stav, veske, brød, penger; og ha ikke en ekstra kjortel."⁴ "Hvilket som helst hus dere går inn i, bli der til dere drar fra det stedet."⁵ "Hvis folk ikke tar imot dere, forlat den byen og rist støvet av føttene deres som et vitnesbyrd mot dem."⁶ Så dro de av sted og gikk gjennom landsbyene, forkynte evangeliet og helbredet overalt.

⁷ Herodes landsfyrsten hørte om alt som skjedde, og han var forvirret fordi noen sa at Johannes var blitt reist opp fra de døde,⁸ andre at Elia hadde vist seg, og atter andre at en av de gamle profetene hadde stått opp.⁹ Herodes sa: "Jeg halshugget Johannes. Hvem er da dette som jeg hører slike ting om?" Og han søkte å se ham.

¹⁰ Da apostlene kom tilbake, fortalte de Jesus alt de hadde gjort. Han tok dem med seg og trakk seg tilbake privat til en by som heter Betsaida.¹¹ Men folkemengdene fikk vite om det og fulgte ham. Han tok imot dem og talte til dem om Guds rike, og helbredet dem som trengte helbredelse.¹² Da dagen begynte å gå mot slutten, kom de tolv til ham og sa: "Send folkemengden bort så de kan gå til de omkringliggende landsbyene og gårdene for å finne husly og mat, for vi er på et øde sted."¹³ Han svarte: "Dere skal gi dem noe å spise." De sa: "Vi har bare fem brød og to fisk—med mindre vi går og kjøper mat til hele denne folkemengden."¹⁴ (Det var omkring fem tusen menn.) Men han sa til disiplene sine: "La dem sette seg ned i grupper på omtrent femti hver."¹⁵ Disiplene gjorde som de ble bedt om, og alle satte seg ned.¹⁶ Han tok de fem brødene og de to fiskene, så opp mot himmelen, takket, brøt dem og ga dem til disiplene for å dele ut til folket.¹⁷ De spiste alle og ble mette, og disiplene samlet tolv kurver fulle av de stykkene som var til overs.

¹⁸ Mens Jesus ba i ensomhet, og disiplene var med ham, spurte han dem: "Hvem sier folkemengdene at jeg er?"¹⁹ De svarte: "Noen sier Johannes Døperen; andre sier Elia; og atter andre, at en av de gamle profetene har kommet tilbake til livet."²⁰ "Men hva med dere?" spurte han. "Hvem sier dere at jeg er?" Peter svarte: "Guds Kristus."

²¹ Jesus instruerte dem strengt om ikke å fortelle dette til noen.²² Han sa: "Menneskesønnen må lide mye og bli forkastet av de eldste, overprestene og

de skriftlærde, og bli drept og bli reist opp på den tredje dagen."

²³ Så sa han til dem alle: "Hvis noen ønsker å følge meg, må han fornekte seg selv, ta opp sitt kors daglig, og følge meg." ²⁴ "For den som søker å bevare sitt liv, skal miste det, men den som gir opp sitt liv for min skyld, skal finne det." ²⁵ "Hva gagnar det et menneske å vinne hele verden, men miste eller forspille seg selv?" ²⁶ "Den som skammer seg over meg og mine ord, skal Menneskesønnen også skamme seg over når han kommer i sin herlighet og i Faderens og de hellige englers herlighet." ²⁷ "Sannelig, jeg sier dere, noen som står her skal ikke oppleve døden før de ser Guds rike."

²⁸ Omtrent åtte dager etter at Jesus hadde sagt dette, tok han med seg Peter, Johannes og Jakob og gikk opp på et fjell for å be. ²⁹ Mens han ba, ble hans ansikt forandret, og hans klær ble blendende hvite.

³⁰ To menn, Moses og Elia, viste seg i strålende herlighet og samtalte med Jesus. ³¹ De snakket om hans bortgang, som han skulle fullføre i Jerusalem.

³² Peter og hans følgesvenner var ganske søvnige, men da de ble helt våkne, så de hans herlighet og de to mennene som sto med ham. ³³ Da mennene skulle til å forlate Jesus, sa Peter til ham: "Mester, det er godt for oss å være her. La oss sette opp tre hytter—en til deg, en til Moses, og en til Elia." (Han visste ikke hva han sa.) ³⁴ Mens han snakket, kom en sky og omsluttet dem, og de ble reddet da de gikk inn i skyen. ³⁵ En stemme kom fra skyen og sa: "Dette er min Sønn, den Utvalgte; hør på ham." ³⁶ Da stemmen hadde talt, fant de at Jesus var alene. Disiplene holdt dette for seg selv og fortalte ikke til noen på den tiden hva de hadde sett.

³⁷ Dagen etter, da de kom ned fra fjellet, nærmet en stor folkemengde seg ham. ³⁸ En mann i mengden ropte: "Lærer, jeg ber deg se på min sønn, for han er mitt eneste barn." ³⁹ "En ånd griper ham, og han skriker plutselig; den kaster ham i kramper så han frårer. Den forlater ham nesten aldri og skader ham." ⁴⁰ "Jeg ba disiplene dine om å drive den ut, men de kunne ikke." ⁴¹ Jesus svarte: "Du vantrø og fordervende slekt, hvor lenge skal jeg være hos dere og tåle dere? Bring sønnen din hit." ⁴² Mens gutten kom, kastet demonen ham til jorden i en krampe. Men Jesus truet den urene ånden, helbredet gutten og ga ham tilbake til faren. ⁴³ Og de var alle i ærefrykt over Guds majestet. Mens alle undret seg

over alt Jesus gjorde, sa han til disiplene sine, ⁴⁴ "Legg nøyte merke til hva jeg er i ferd med å fortelle dere: Menneskesønnen skal bli overgitt i menneskers hender." ⁴⁵ Men de forsto ikke hva dette betydde. Det var skjult for dem, så de skjønte det ikke, og de var reddet for å spørre ham om det.

⁴⁶ En strid oppstod blant disiplene om hvem av dem som ville være den største. ⁴⁷ Jesus, klar over deres tanker, tok et lite barn og lot det stå ved siden av seg. ⁴⁸ Så sa han til dem: "Den som tar imot dette lille barnet i mitt navn, tar imot meg; og den som tar imot meg, tar imot ham som sendte meg. For den som er minst blant dere alle, han er den største."

⁴⁹ "Mester," sa Johannes, "vi så noen drive ut demoner i ditt navn, og vi prøvde å stoppe ham, fordi han ikke var en del av vår gruppe." ⁵⁰ "Ikke stopp ham," sa Jesus, "for den som ikke er imot dere, er for dere."

⁵¹ Da tiden nærmet seg for at han skulle bli tatt opp til himmelen, satte Jesus kursen mot Jerusalem. ⁵² Han sendte budbringere i forveien, som gikk inn i en samaritansk landsby for å forberede for ham; ⁵³ men folket der tok ikke imot ham, fordi han var på vei til Jerusalem. ⁵⁴ Da disiplene Jakob og Johannes så dette, spurte de: "Herre, vil du at vi skal kalle ild ned fra himmelen for å fortære dem?" ⁵⁵ Men Jesus vendte seg mot dem og irettesatte dem. ⁵⁶ Så dro han og disiplene til en annen landsby.

⁵⁷ Mens de gikk langs veien, sa noen til ham: "Jeg vil følge deg hvor du enn går." ⁵⁸ Jesus svarte: "Rever har hi og fugler har reir, men Menneskesønnen har ikke noe sted å hvile sitt hode." ⁵⁹ Han sa til en annen mann: "Følg meg." Men han svarte: "Herre, la meg først gå og legge min far til hvile." ⁶⁰ Jesus sa til ham: "La de døde begrave sine egne døde, men du, gå og forkynn Guds rike." ⁶¹ En annen sa: "Jeg vil følge deg, Herre; men la meg først gå tilbake og ta farvel med familien min." ⁶² Jesus svarte: "Ingen som setter en hånd på plogen og ser seg tilbake, er skikket for tjeneste i Guds rike."

10 Etter dette utpekte Herren syttito andre og sendte dem ut to og to foran seg til hver by og hvert sted hvor han selv skulle komme. ² Han sa til dem: "Høsten er stor, men arbeiderne er få. Be derfor høstens Herre om å sende ut arbeidere til sin høst. ³ Gå! Se, jeg sender dere ut som lam blant ulver. ⁴ Bær ikke pung, ikke veske, ikke

sandaler, og hils ikke på noen langs veien. ⁵ Når dere kommer inn i et hus, si først: 'Fred være med dette huset.' ⁶ Hvis en fredens mann er der, skal deres fred hvile over ham; hvis ikke, skal den vende tilbake til dere. ⁷ Bli i det huset, spis og drikk det de byr på, for arbeideren er sin lønn verd. Flytt ikke fra hus til hus. ⁸ Når dere kommer inn i en by og blir tatt imot, spis det som blir satt fram for dere. ⁹ Helbred de syke der og si til dem: 'Guds rike er kommet nær til dere.' ¹⁰ Men når dere kommer inn i en by og ikke blir tatt imot, gå ut på gatene og si: ¹¹ 'Selv støvet fra byen deres som henger ved føttene våre, tørker vi av mot dere. Men vit dette: Guds rike er kommet nær.' ¹² Jeg sier dere: Det skal bli mer tålelig på den dagen for Sodoma enn for den byen.

¹³ "Ve deg, Korasin! Ve deg, Betsaida! For hvis de mirakler som er gjort i dere, hadde blitt gjort i Tyrus og Sidon, ville de ha omvendt seg for lenge siden, sittende i sekk og aske. ¹⁴ Likevel skal det bli mer tålelig for Tyrus og Sidon på dommens dag enn for dere. ¹⁵ Og du, Kapernaum, skal du bli løftet opp til himmelen? Nei, du skal bli kastet ned til dødsriket. ¹⁶ "Den som lytter til dere, lytter til meg; den som avviser dere, avviser meg; og den som avviser meg, avviser ham som har sendt meg."

¹⁷ De syttito kom glade tilbake og sa: "Herre, til og med demonene adlyder oss i ditt navn." ¹⁸ Han sa til dem: "Jeg så Satan falle ned fra himmelen som et lyn. ¹⁹ Jeg har gitt dere myndighet til å trække på slanger og skorpioner og til å overvinne all fiendens makt; ingenting skal skade dere. ²⁰ Likevel, gled dere ikke over at navnene deres er skrevet i himmelen."

²¹ På den tiden sa Jesus, fylt av glede gjennom Den Hellige Ånd: "Jeg priser deg, Far, himmelens og jordens Herre, fordi du har skjult dette for de vise og kloke, og åpenbart det for små barn. Ja, Far, for dette var din gode vilje. ²² "Alt er overgitt til meg av min Far. Ingen vet hvem Sønnen er, unntatt Faderen, og ingen vet hvem Faderen er, unntatt Sønnen og de som Sønnen velger å åpenbare ham for." ²³ Så vendte han seg til disiplene sine og sa privat: "Salige er de øynene som ser det dere ser. ²⁴ For jeg sier dere at mange profeter og konger ønsket å se det dere ser, men fikk ikke se det, og å høre det dere hører, men fikk ikke høre det."

²⁵ En gang sto en lovkyndig opp for å utfordre Jesus. "Mester," spurte han, "hva må jeg gjøre for å arve evig liv?" ²⁶ "Hva står skrevet i loven?" svarte han. "Hvordan leser du det?" ²⁷ Han svarte: "Du skal elske Herren din Gud av hele ditt hjerte, av hele din sjel, av all din styrke, og av all din forstand;" og, 'Du skal elske din neste som deg selv.'" ²⁸ "Du har svart riktig," svarte Jesus. "Gjør dette, så skal du leve."

²⁹ Men for å rettferdiggjøre seg selv spurte han Jesus: "Og hvem er min neste?" ³⁰ Som svar sa Jesus: "En mann var på vei ned fra Jerusalem til Jeriko, da han ble overfalt av røvere. De rev klærne av ham, slo ham og gikk bort, og lot ham ligge halvdød. ³¹ Tilfeldigvis kom en prest ned den veien, og da han så mannen, gikk han forbi på den andre siden. ³² På samme måte kom en levitt til stedet og så ham, men gikk forbi på den andre siden. ³³ Men en samaritan, som var på reise, kom dit mannen var; og da han så ham, fikk han medfølelse med ham. ³⁴ Han gikk til ham og forbandt sårene hans, helte olje og vin på dem. Så satte han mannen på sitt eget dyr, tok ham med til et vertshus og pleide ham. ³⁵ Neste dag tok han fram to denarer og ga dem til verten. 'Ta vare på ham,' sa han, 'og når jeg kommer tilbake, skal jeg betale deg for eventuelle ekstra utgifter du måtte ha.' ³⁶ "Hvem av disse tre synes du viste seg å være en neste for mannen som falt i røvernes hender?" ³⁷ Den lovkyndige svarte: "Den som viste barmhjertighet mot ham." Jesus sa til ham: "Gå og gjør som ham."

³⁸ Mens Jesus og disiplene hans var på vei, kom han til en landsby hvor en kvinne ved navn Marta tok imot ham i sitt hjem. ³⁹ Hun hadde en søster som het Maria, som satte seg ved Herrens føtter og lyttet til hans ord. ⁴⁰ Men Marta var opptatt med alt som skulle gjøres. Hun kom til ham og spurte: "Herre, bryr du deg ikke om at min søster har latt meg gjøre alt arbeidet alene? Si til henne at hun skal hjelpe meg!" ⁴¹ "Marta, Marta," svarte Herren, "du er bekymret og urolig for mange ting, ⁴² men bare én ting er nødvendig. Maria har valgt den gode del, og den skal ikke tas fra henne."

11 Det skjedde da Jesus var i bønn på et bestemt sted, at da Han hadde avsluttet, kom en av disiplene Hans til Ham og sa: "Herre, lær oss å be, slik som Johannes lærte sine disipler." ² Han svarte: "Når dere ber, si:

Lukas

'Far, helliget være Ditt navn. Ditt rike komme. ³ Gi oss i dag vårt daglige brød. ⁴ Og tilgi oss våre synder, for vi tilgir også alle som har syndet mot oss. Og led oss ikke inn i fristelse, men fri oss fra det onde.'"

⁵ Og Han sa til dem: "Anta at en av dere har en venn, og går til ham ved midnatt og sier: 'Venn, lån meg tre brød; ⁶ for en venn av meg har kommet fra en reise, og jeg har ingenting å tilby ham.' ⁷ Og anta at den som er inne svarer: 'Ikke forstyr meg; døren er allerede lukket, og mine barn og jeg er i sengen; jeg kan ikke stå opp og gi deg noe.' ⁸ Jeg sier dere, selv om han ikke vil stå opp og gi ham noe fordi han er hans venn, vil han likevel på grunn av hans utholdenhet stå opp og gi ham så mye han trenger. ⁹ "Så jeg sier dere: Be, og det skal bli gitt dere; søk, og dere skal finne; bank på, og det skal bli åpnet for dere. ¹⁰ For hver den som ber, får; den som søker, finner; og for den som banker på, skal døren bli åpnet. ¹¹ Hvilken far blant dere, hvis sønnen ber om en fisk, vil gi ham en slange i stedet? ¹² Eller hvis han ber om et egg, vil gi ham en skorpiot? ¹³ Hvis dere da, selv om dere er feilbarlige, vet hvordan dere skal gi gode gaver til deres barn, hvor mye mer vil ikke deres himmelske Far gi Den Hellige Ånd til dem som ber Ham!"

¹⁴ Og Han drev ut en demon som var stum; da demonen hadde forlatt, talte mannen som var stum, og folkemengdene ble forundret. ¹⁵ Men noen av dem sa: "Han driver ut demoner ved Beelzebul, demonenes fyrste." ¹⁶ Andre, for å teste Ham, søkte et tegn fra himmelen. ¹⁷ Men Han, som kjente deres tanker, sa til dem: "Hvert rike som er delt mot seg selv, blir lagt øde, og et hus som er delt mot seg selv, faller. ¹⁸ Hvis Satan er delt mot seg selv, hvordan kan hans rike bestå? Jeg sier dette fordi dere hevder at jeg driver ut demoner ved Beelzebul. ¹⁹ Hvis jeg driver ut demoner ved Beelzebul, ved hvem driver deres tilhengere dem ut? Derfor skal de være deres dommere. ²⁰ Men hvis jeg driver ut demoner ved Guds kraft, da har Guds rike kommet over dere. ²¹ Når en sterk mann, fullt bevæpnet, vokter sitt eget hus, er hans eiendeler sikre. ²² Men når en som er sterkere angriper og overmannet ham, tar han bort rustningen som mannen stolte på og deler hans bytte. ²³ For den som ikke er med Meg, er mot Meg, og den som ikke samler med Meg, sprer.

²⁴ "Når en uren ånd forlater en person, vandrer den gjennom vannløse steder og søker hvile, og når den ikke finner noen, sier den: 'Jeg vil vende tilbake til mitt hus som jeg kom fra.' ²⁵ Når den kommer, finner den huset feid og satt i stand. ²⁶ Så går den og tar med seg syv andre ånder, verre enn seg selv, og de går inn og bor der; og den siste tilstanden til den personen er verre enn den første."

²⁷ Mens Han sa disse tingene, hevet en kvinne i mengden sin stemme og sa: "Velsignet er livmoren som bar Deg, og brystene som Du diet!" ²⁸ Men Han sa: "Snarere, velsignet er de som hører Guds ord og holder det."

²⁹ Da folkemengdene økte, begynte Han å si: "Dette er en ond generasjon. Den søker et tegn, men intet tegn skal bli gitt den bortsett fra Jonas' tegn. ³⁰ For slik som Jonas var et tegn for Nineviterne, slik skal også Menneskesønnen være for denne generasjonen. ³¹ Dronningen av Sør skal stå opp ved dommen med menneskene i denne generasjonen og fordømme dem, for hun kom fra jordens ender for å høre Salomos visdom; og se, noe større enn Salomo er her. ³² Folkene i Nineve skal stå ved dommen med denne generasjonen og fordømme den, fordi de omvendte seg ved Jonas' forkynnelse; og se, noe større enn Jonas er her.

³³ "Ingen tenner en lampe og setter den i en kjeller eller under en kurv, men på en lampestake, slik at de som kommer inn kan se lyset. ³⁴ Ditt øye er kroppens lampe. Når øynene dine er friske, er hele kroppen din full av lys. Men når de er syke, er kroppen din full av mørke. ³⁵ Vær derfor forsiktig at lyset i deg ikke er mørke. ³⁶ Hvis hele kroppen din er full av lys, uten noen del mørk, vil den være fullt opplyst, som når en lampe skinner sitt lys over deg."

³⁷ Da Han hadde avsluttet å tale, inviterte en fariseer Ham til å spise med ham; så Han gikk inn og la seg til bords. ³⁸ Men fariseeren ble overrasket over å se at Han ikke først vasket seg seremonielt før måltidet. ³⁹ Da sa Herren til ham: "Nå renser dere fariseere utsiden av koppen og fatet, men inni er dere fulle av grådighet og ondskap. ⁴⁰ Dere uforstandige! Han som skapte utsiden, skapte Han ikke også innsiden? ⁴¹ Men gi det som er inni som en veldedig gave, og da vil alt være rent for dere.

⁴² "Ve dere fariseere, for dere betaler tiende av mynte, rute og hver slags hageurt, men forsømmer

rettferdighet og Guds kjærlighet. Disse burde dere ha gjort, uten å forsømme de andre. ⁴³ Ve dere fariseere, for dere elsker de viktigste setene i synagogene og respektfulle hilsener på torgene. ⁴⁴ Ve dere, for dere er som umerkede graver, som folk går over uten å vite det."

⁴⁵ En av de lovkyndige svarte Ham: "Mester, ved å si disse tingene, fornærmer Du også oss." ⁴⁶ Han svarte: "Ve dere lovkyndige, for dere legger byrder på folk som er vanskelige å bære, og dere selv rører ikke byrdene med en av deres fingre. ⁴⁷ Ve dere, for dere bygger gravsteder for profetene, og det var deres forfedre som drepte dem. ⁴⁸ Så dere vitner om at dere godkjenner deres forfedres gjerninger; de drepte profetene, og dere bygger deres gravsteder. ⁴⁹ Av denne grunn sa Guds visdom: 'Jeg vil sende dem profeter og apostler, noen av dem vil de drepe og andre vil de forfølge,' ⁵⁰ slik at blodet av alle profetene, utgytt siden verdens grunnleggelse, kan bli tilregnet denne generasjonen, ⁵¹ fra Abels blod til Sakarjas blod, som ble drept mellom alteret og helligdommen. Sannelig, jeg sier dere, det vil bli tilregnet denne generasjonen. ⁵² "Ve dere lovkyndige, for dere har tatt bort nøkkelen til kunnskap. Dere gikk ikke inn selv, og dere hindret dem som var på vei inn."

⁵³ Da Han forlot det stedet, begynte de skriftlærde og fariseerne å motsette seg Ham heftig og å forhøre Ham om mange ting, ⁵⁴ og planla å fange Ham i noe Han kunne si.

12 Under disse omstendighetene, da en mengde på tusener hadde samlet seg, slik at de tråkket på hverandre, begynte Han å tale først til sine disipler og sa: "Vær på vakt mot fariseernes surdeig, som er hykleri. ² For det er ingenting skjult som ikke skal bli avslørt, eller gjemt som ikke skal bli kjent. ³ Derfor, det dere har sagt i mørket, skal bli hørt i lyset, og det dere har hvisket i de innerste rom, skal bli proklamert på takene.

⁴ "Jeg sier til dere, mine venner, frykt ikke dem som dreper kroppen og deretter ikke kan gjøre mer. ⁵ Men jeg vil vise dere hvem dere skal frykte: frykt Ham som, etter at Han har drept, har makt til å kaste i helvete; ja, jeg sier dere, frykt Ham. ⁶ Selges ikke fem spurver for to øre? Likevel er ikke en av dem glemt for Gud. ⁷ Ja, til og med hårene på hodet

deres er alle talt. Frykt ikke; dere er mer verdtt enn mange spurver.

⁸ "Jeg sier dere, enhver som erkjenner Meg for andre, skal Menneskesønnen også erkjenne for Guds engler. ⁹ Men den som fornektet Meg for andre, skal bli forneklet for Guds engler. ¹⁰ Og enhver som taler mot Menneskesønnen, skal bli tilgitt, men den som taler mot Den Hellige Ånd, skal ikke bli tilgitt. ¹¹ Når dere blir ført frem for synagoger, herskere og myndigheter, vær ikke bekymret for hvordan dere skal forsvare dere eller hva dere skal si, ¹² for Den Hellige Ånd vil lære dere i det øyeblikket hva dere bør si."

¹³ En person i mengden sa til Ham, "Mester, beordre min bror til å dele arven med meg." ¹⁴ Men Han svarte, "Mann, hvem har satt Meg til dommer eller megler over dere?" ¹⁵ Så sa Han til dem, "Vokt dere og vær på vakt mot enhver form for grådighet; for livet handler ikke om å samle en overflod av eiendeler." ¹⁶ Og Han fortalte dem en lignelse og sa, "Jorden til en viss rik mann var meget fruktbar. ¹⁷ Og han tenkte med seg selv, 'Hva skal jeg gjøre, siden jeg ikke har noe sted å lagre avlingene mine?' ¹⁸ Så sa han, 'Her er hva jeg vil gjøre: Jeg vil rive ned låvene mine og bygge større, og der vil jeg lagre alt kornet og godene mine. ¹⁹ Og jeg vil si til min sjel, 'Du har mange goder lagret opp for mange år; ta det med ro, spis, drikk og vær glad.'" ²⁰ Men Gud sa til ham, 'Du dårlig! Denne natten vil ditt liv bli krevd av deg; og nå, hvem vil eie det du har forberedt?' ²¹ Slik vil det være for enhver som samler seg skatter for seg selv, men ikke er rik overfor Gud."

²² Så sa Han til sine disipler, "Av denne grunn sier jeg dere, vær ikke bekymret for livet, hva dere skal spise; eller for kroppen, hva dere skal ha på dere. ²³ For livet handler ikke bare om mat, eller kroppen bare om klær. ²⁴ Se på ravnene: de sår ikke og høster ikke, de har verken lagerrom eller låve, likevel gir Gud dem mat. Hvor mye mer verdifulle er ikke dere enn fuglene! ²⁵ Hvem av dere kan ved å bekymre seg legge en eneste time til sitt livs lengde? ²⁶ Hvis dere ikke engang kan gjøre en veldig liten ting, hvorfor bekymrer dere dere for resten? ²⁷ Se på liljene, hvordan de vokser: de arbeider ikke og spinner ikke; likevel sier jeg dere, ikke engang Salomo i all sin prakt var kledd som en av disse. ²⁸ Hvis det er slik Gud kler gresset på marken, som er her i dag og i morgen blir kastet i ilden, hvor mye

mer vil Han ikke kle dere—dere lite troende!²⁹ Og sett ikke hjertet deres på hva dere skal spise eller drikke; slutt å bekymre dere.³⁰ For alt dette søker verdens nasjoner ivrig etter; og deres Far vet at dere trenger dem.³¹ Søk heller Hans rike, så skal dere få alt dette i tillegg.³² Frykt ikke, lille flokk, for deres Far gleder seg over å gi dere riket.³³ Selg eiendelene deres og gi til veldedighet; skaff dere pengepunger som ikke slites ut, en skatt i himmelen som aldri svikter, hvor ingen tyv kommer nær og ingen møll ødelegger.³⁴ For der hvor skatten deres er, der vil også hjertet deres være.

³⁵ "Vær klare til tjeneste og hold lampene deres brennende,³⁶ som tjenere som venter på at deres herre skal komme tilbake fra et bryllupsfest, slik at når han kommer og banker, kan de straks åpne døren for ham.³⁷ Salige er de tjenere som herren finner våkne når han kommer. Sannelig sier jeg dere, han vil kle seg for å tjene, la dem lene seg tilbake ved bordet, og vil komme og tjene dem.³⁸ Det vil være godt for de tjenere hvis herre finner dem klare, enten han kommer i den andre nattevakt, eller til og med i den tredje nattevakt.³⁹ Men vær sikre på dette: hvis husets eier hadde visst i hvilken time tyven kom, ville han ikke ha tillatt at huset hans ble brutt inn i.⁴⁰ Dere må også være forberedt, for Menneskesønnen kommer i en uventet time."

⁴¹ Peter spurte, "Herre, forteller Du denne lignelsen til oss, eller til alle andre?"⁴² Og Herren svarte, "Hvem er da den trofaste og kloke forvalter, som herren setter over sine tjenere, for å gi dem deres rasjoner til rett tid?⁴³ Salig er den tjener som hans herre finner i ferd med å gjøre dette når han kommer tilbake.⁴⁴ Sannelig sier jeg dere, han vil betro ham alle sine eiendeler.⁴⁵ Men hvis den tjeneren sier i sitt hjerte, 'Min herre drøyer med å komme,' og begynner å slå de andre tjenerne, både menn og kvinner, og å spise og drikke og bli full,⁴⁶ vil herren til den tjeneren komme på en dag han ikke forventer ham og i en time han ikke vet, og vil hogge ham i to, og gi ham en plass med de vantro.⁴⁷ "Den tjener som kjenner sin herres vilje og ikke gjør seg klar eller ikke gjør det hans herre vil, vil bli slått med mange slag.⁴⁸ Men den som ikke vet og gjør ting som fortjener straff, vil bli slått med få slag. Fra alle som har fått mye, vil mye bli krevd; og fra den som har fått mye betrodde, vil enda mer bli bedt om.

⁴⁹ "Jeg har kommet for å bringe ild på jorden, og hvordan jeg ønsker at den allerede var tent!⁵⁰ Men jeg har en dåp å gjennomgå, og hvor bekymret jeg er til den er fullført!⁵¹ Tror dere at jeg kom for å bringe fred på jorden? Nei, sier jeg dere, men heller splittelse.⁵² Fra nå av vil det være fere i ett hus som er delt, tre mot to og to mot tre.⁵³ De vil bli satt mot hverandre: far mot sønn og sønn mot far, mor mot datter og datter mot mor, svigermor mot svigerdatter og svigerdatter mot svigermor."

⁵⁴ Han sa også til folkemengdene, "Når dere ser en sky stige opp i vest, sier dere straks, 'Et regnskyll kommer,' og det gjør det.⁵⁵ Og når dere føler en sønnvind blåse, sier dere, 'Det blir varmt,' og det blir det.⁵⁶ Dere hyklere! Dere vet hvordan dere skal tolke jordens og himmelens utseende, men hvordan er det at dere ikke vet hvordan dere skal tolke denne tiden?

⁵⁷ "Og hvorfor dømmer dere ikke selv hva som er rett?⁵⁸ Når du går med din motstander til dommeren, gjør en innsats for å bli forlikt på veien, slik at han ikke drar deg for dommeren, og dommeren overgir deg til betjenten, og betjenten kaster deg i fengsel.⁵⁹ Jeg sier deg, du vil ikke bli løslatt før du har betalt den siste øre."

13 På den tiden var det noen til stede som informerte Jesus om galileerne hvis blod Pilatus hadde blandet med deres ofre.² Jesus svarte: "Tror dere at disse galileerne var større syndere enn alle de andre galileerne fordi de led denne skjebnen?³ Jeg forsikrer dere, det var de ikke! Men hvis dere ikke omvender dere, vil dere alle møte en lignende ende.⁴ Eller de atten som ble drept da tårnet i Siloam falt på dem—tror dere de var mer skyldige enn alle de andre som bor i Jerusalem?⁵ Jeg forsikrer dere, det var de ikke! Men hvis dere ikke omvender dere, vil dere alle møte en lignende ende."

⁶ Og han fortalte denne lignelsen: "En mann hadde et fikentre plantet i sin vingård, og han kom for å se etter frukt på det, men fant ingen.⁷ Så han sa til vingårdsmannen: 'I tre år har jeg kommet for å se etter frukt på dette fikentreet og har ikke funnet noen. Hogg det ned! Hvorfor skal det bruke opp jorden?'⁸ Men han svarte: 'Herre, la det stå ett år til, så skal jeg grave rundt det og gjødle det.'⁹ Hvis det

bærer frukt neste år, vel og bra; men hvis ikke, så hogg det ned."

¹⁰ En sabbat, mens Jesus underviste i en synagoge, ¹¹ var det en kvinne der som hadde vært krøpling på grunn av en ånd i atten år. Hun var bøyd og kunne ikke rette seg opp i det hele tatt. ¹² Da Jesus så henne, kalte han henne til seg og sa: "Kvinne, du er løst fra din sykdom." ¹³ Han la hendene på henne, og straks rettet hun seg opp og priste Gud. ¹⁴ Men synagogelederen, harm fordi Jesus hadde helbredet på sabbaten, sa til folket: "Det er seks dager for arbeid. Så kom og bli helbredet på de dagene, ikke på sabbaten." ¹⁵ Herren svarte ham: "Hyklere! Løser ikke hver av dere på sabbaten oxen eller eselet fra båsen og leder det til vann?" ¹⁶ Skulle ikke da denne kvinnen, en Abrahams datter, som Satan har bundet i hele atten år, bli løst fra det som bandt henne på sabbatsdagen?" ¹⁷ Da han sa dette, ble alle hans motstandere gjort til skamme, men folket gledet seg over alle de herlige tingene han gjorde.

¹⁸ Da spurte Jesus: "Hva ligner Guds rike? Hva skal jeg sammenligne det med?" ¹⁹ Det ligner et sennepsfrø, som en mann tok og plantet i hagen sin. Det vokste og ble et tre, og himmelens fugler bygde rede i grenene."

²⁰ Igjen spurte han: "Hva skal jeg sammenligne Guds rike med?" ²¹ Det ligner surdeig som en kvinne tok og blandet inn i tre mål mel til det hele var gjennomsyret."

²² Og han gikk gjennom byene og landsbyene, underviste mens han var på vei til Jerusalem. ²³ Noen spurte ham: "Herre, vil bare noen få bli frelst?" Han svarte dem, ²⁴ "Streb ivrig etter å komme inn gjennom den trange døren, for jeg sier dere, mange vil prøve, men ikke klare det." ²⁵ Når husets eier reiser seg og lukker døren, vil dere stå utenfor og banke og be: 'Herre, åpne døren for oss.' Men han vil svare: 'Jeg kjenner dere ikke eller vet hvor dere kommer fra.' ²⁶ Da vil dere si: 'Vi delte måltider med deg, og du underviste blant oss.' ²⁷ Men han vil svare: 'Jeg vet ikke hvor dere kommer fra. Gå bort fra meg, alle dere ugjerningsmenn!' ²⁸ Der vil være gråt og tenners gnissel når dere ser Abraham, Isak, Jakob og alle profetene i Guds rike, men dere selv kastet ut. ²⁹ Folk vil komme fra øst og vest, og fra nord og sør, og vil sitte til bords i Guds rike. ³⁰ Sannelig, det

er de som er sist som vil bli først, og de som er først som vil bli sist."

³¹ På den tiden kom noen fariseere til Jesus og sa: "Forlat dette stedet og dra et annet sted. Herodes vil drepe deg." ³² Han svarte: "Gå og si til den reven: 'Jeg vil fortsette å drive ut demoner og utføre helbredelser i dag og i morgen, og på den tredje dagen vil jeg nå mitt mål.' ³³ Likevel må jeg fortsette min reise i dag, i morgen og neste dag—for det er ikke mulig for en profet å omkomme utenfor Jerusalem.

³⁴ Å Jerusalem, Jerusalem, du som skader profetene og steiner dem som er sendt til deg, hvor ofte har jeg ønsket å samle dine barn, som en høne samler kyllingene under vingene, men dere ville ikke. ³⁵ Se, deres hus blir overlatt til dere øde. Jeg sier dere, dere vil ikke se meg igjen før dere sier: 'Velsignet er han som kommer i Herrens navn.'"

14 På en sabbat, da Jesus gikk for å spise hos en leder blant fariseerne, observerte de Ham nøye. ² Foran Ham var en mann som led av alvorlig hevelse. ³ Jesus stilte et spørsmål til fariseerne og de lovkyndige: "Er det tillatt å helbrede på sabbaten, eller ikke?" ⁴ Men de forble stille. Så tok Han tak i mannen, helbredet ham, og sendte ham bort. ⁵ Og Han sa til dem: "Hvis noen av dere har en sønn eller en okse som faller i en brønn på sabbatsdagen, vil dere ikke straks dra ham opp?" ⁶ Og de kunne ikke svare på dette.

⁷ Da Han så hvordan gjestene valgte de ærefulle plassene ved bordet, fortalte Han dem en lignelse: ⁸ "Når du blir invitert av noen til et bryllupsfest, ta ikke den ærefulle plassen, for det kan hende at noen mer fornem enn deg er invitert. ⁹ Verten som inviterte dere begge vil da komme og si: 'Gi plassen din til denne personen,' og du vil bli flau og ta den minst viktige plassen. ¹⁰ Men når du blir invitert, gå og sett deg på den laveste plassen, så når verten kommer, vil han si til deg: 'Venn, flytt deg oppover.' Da vil du bli hedret foran alle de andre gjestene. ¹¹ For hver den som opphører seg selv skal bli ydmyket, og de som ydmyker seg selv skal bli opphøyet."

¹² Så sa Jesus til sin vert: "Når du gir en lunsj eller middag, inviter ikke dine venner, dine søsken, dine slektninger, eller dine rike naboer, for at de også skal invitere deg tilbake og du får gjengjeld. ¹³ Men når du holder et gjestebud, inviter de fattige, de

uføre, de lamme, og de blinde, ¹⁴ og du vil bli velsignet. Selv om de ikke kan gjengjelde deg, vil du bli gjengjeldt ved de rettferdiges oppstandelse."

¹⁵ Da en av dem som lå til bords med Ham hørte dette, sa han til Jesus: "Salig er den som skal spise ved festen i Guds rike." ¹⁶ Jesus svarte: "En mann forberedte et stort gjestebud og inviterte mange gjester. ¹⁷ På tiden for gjestebudet sendte han sin tjener for å si til de som var invitert: 'Kom, for alt er nå klart.' ¹⁸ Men de begynte alle som én å unnskyldte seg. Den første sa: 'Jeg har kjøpt et jorde, og jeg må gå og se på det. Vær så snill å unnskyld meg.' ¹⁹ En annen sa: 'Jeg har kjøpt fem par okser, og jeg skal prøve dem. Vær så snill å unnskyld meg.' ²⁰ En annen sa: 'Jeg har nettopp giftet meg, så jeg kan ikke komme.' ²¹ Tjeneren kom tilbake og rapporterte dette til sin herre. Husets eier ble sint og beordret sin tjener: 'Gå raskt ut i byens gater og smug og ta med de fattige, de uføre, de blinde, og de lamme.' ²² 'Herre,' sa tjeneren, 'det du befalte er gjort, men det er fortsatt plass.' ²³ Da instruerte herren sin tjener: 'Gå ut til veiene og landeveiene og oppfordre dem til å komme inn, så huset mitt blir fullt.' ²⁴ Jeg sier dere, ingen av de som var invitert skal smake mitt gjestebud."

²⁵ Store folkemengder reiste med Jesus, og Han vendte seg og sa til dem: ²⁶ "Hvis noen kommer til Meg og ikke hater sin far og mor, kone og barn, brødre og søstre—ja, til og med sitt eget liv—kan en slik person ikke være Min disipler." ²⁷ Og den som ikke bærer sitt eget kors og følger Meg kan ikke være Min disipler.

²⁸ Anta at en av dere vil bygge et tårn. Vil dere ikke først sette dere ned og beregne kostnaden for å se om dere har nok til å fullføre det? ²⁹ For hvis dere legger grunnmuren og ikke klarer å fullføre det, vil alle som ser det gjøre narr av dere, ³⁰ og si: 'Denne personen begynte å bygge og kunne ikke fullføre det.' ³¹ Eller anta at en konge er i ferd med å gå til krig mot en annen konge. Vil han ikke først sette seg ned og vurdere om han er i stand til med ti tusen menn å møte den som kommer mot ham med tjue tusen? ³² Hvis han ikke er i stand, vil han sende en delegasjon mens den andre fortsatt er langt unna og be om fredsforhold. ³³ På samme måte kan de av dere som ikke gir avkall på alt dere eier ikke være Mine disipler.

³⁴ "Salt er godt, men hvis det mister sin smak, hvordan kan det bli salt igjen? ³⁵ Det er verken egnet for jorden eller for gjødselhaugen; det blir kastet ut. La de som har ører å høre med, høre."

15 Nå kom alle tollere og syndere for å høre på Jesus. ² Og fariseerne og de skriftlærde klaget og sa: «Denne mannen tar imot syndere og spiser med dem.»

³ Så begynte han å fortelle dem denne lignelsen: ⁴ «Hvem av dere, som har hundre sauer og mister en av dem, forlater ikke de nittini i ødemarken og går etter den som er mistet, til han finner den? ⁵ Og når han finner den, legger han den med glede på skuldrene sine. ⁶ Og når han kommer hjem, kaller han sammen vennene og naboene sine og sier: 'Gled dere med meg, for jeg har funnet den sau som var mistet.' ⁷ Jeg sier dere, på samme måte vil det være mer glede i himmelen over én synder som omvender seg enn over nittini rettferdige som ikke trenger omvendelse.

⁸ «Eller hvilken kvinne, som har ti sølvmynter og mister en, tenner ikke en lampe, feier huset og leter nøye til hun finner den? ⁹ Og når hun finner den, kaller hun sammen vennene og naboene sine og sier: 'Gled dere med meg, for jeg har funnet den mynten jeg mistet.' ¹⁰ På samme måte, sier jeg dere, er det glede blant Guds engler over én synder som omvender seg.»

¹¹ Så fortalte han: «Det var en mann som hadde to sønner. ¹² Den yngste sønnen ba faren sin: 'Far, gi meg min del av arven.' Så delte han eiendommen mellom dem. ¹³ Ikke lenge etter samlet den yngste sønnen alt han hadde og dro til et fjernt land, hvor han sløste bort formuen sin i et utsvevende liv. ¹⁴ Da han hadde brukt opp alt, oppsto det en alvorlig hungersnød i det landet, og han begynte å lide nød. ¹⁵ Så gikk han og leide seg ut til en av borgerne i det landet, som sendte ham ut på markene for å gjete svin. ¹⁶ Han ønsket å fylle magen med belgene som svinene spiste, men ingen ga ham noe. ¹⁷ Da han innså sin situasjon, sa han: 'Hvor mange av min fars leide tjenere har mat i overflod, mens jeg her holder på å sulte i hjel! ¹⁸ Jeg vil reise meg og gå til min far og si til ham: Far, jeg har syndet mot himmelen og mot deg. ¹⁹ Jeg er ikke lenger verdig til å kalles din sønn; behandle meg som en av dine leide tjenere.' ²⁰ Så reiste han seg og dro til sin far. Men mens han

ennå var langt borte, så faren ham og fikk medynk; han løp til sønnen, omfavnet ham og kysset ham. ²¹ Sønnen sa til ham: 'Far, jeg har gjort galt mot himmelen og mot deg. Jeg er ikke lenger verdig til å kalles din sønn.' ²² Men faren sa til tjenerne sine: 'Skynd dere, ta fram den beste kappen og kle den på ham; sett en ring på fingeren hans og sandaler på føttene hans. ²³ Hent gjøkalven og slakt den. La oss spise og feire. ²⁴ For denne sønnen min var som død og er blitt levende igjen; han var mistet og er funnet.' Og de begynte å feire.

²⁵ I mellomtiden var den eldste sønnen ute på marken, og da han nærmet seg huset, hørte han musikk og dans. ²⁶ Så han kalte til seg en av tjenerne og spurte hva som foregikk. ²⁷ 'Din bror er kommet tilbake,' svarte han, 'og din far har slaktet gjøkalven fordi han har fått ham tilbake i god behold.' ²⁸ Den eldste broren ble sint og ville ikke gå inn. Så faren gikk ut og bønnfalt ham. ²⁹ Men han svarte faren: 'Se! I alle disse årene har jeg tjent deg og aldri overtrådt dine bud, men du har aldri gitt meg så mye som et kje for å feire med vennene mine. ³⁰ Men når denne sønnen din kommer tilbake, han som har sløst bort eiendommen din med prostituerte, slakter du gjøkalven for ham!' ³¹ 'Sønn,' sa faren, 'du er alltid hos meg, og alt jeg har er ditt. ³² Men det var nødvendig å feire og være glad, for denne broren din var som død, men nå er han levende igjen; han var mistet og er funnet.'»

16 Jesus sa til disiplene sine: "Det var en rik mann som hadde en forvalter, og denne forvalteren ble rapportert til ham for å sløse bort eiendelene hans. ² Så han kalte ham og spurte: 'Hva er dette jeg hører om deg? Gi en redegjørelse for din forvaltning, for du kan ikke lenger være forvalter.' ³ Forvalteren sa til seg selv: 'Hva skal jeg gjøre, siden min herre tar forvaltningen fra meg? Jeg er ikke sterk nok til å grave; jeg skammer meg for mye til å tigge. ⁴ Jeg vet hva jeg skal gjøre, slik at når jeg blir fjernet fra forvaltningen, vil folk ønske meg velkommen inn i sine hjem.' ⁵ Så han kalte til seg hver av sin herres skyldnere. Han spurte den første: 'Hvor mye skylder du min herre?' ⁶ Han svarte: 'Hundre mål olje.' Forvalteren sa til ham: 'Ta regningen din, sett deg ned raskt, og skriv femti.' ⁷ Så spurte han en annen: 'Og hvor mye skylder du?' Han svarte: 'Hundre mål hvete.' Han sa til ham: 'Ta regningen din, og skriv åtti.' ⁸ Herren roste den

uærlige forvalteren fordi han hadde handlet klokt; for denne verdens barn er klokere i å omgås sine egne enn lysets barn. ⁹ Og jeg sier dere, skaff dere venner ved hjelp av verdslig rikdom, slik at når den tar slutt, kan de ønske dere velkommen i de evige boliger.

¹⁰ Den som er trofast i det minste, er også trofast i mye; og den som er uærlig i det minste, er også uærlig i mye. ¹¹ Hvis dere ikke har vært trofaste med verdslig rikdom, hvem vil da betro dere de sanne rikdommene? ¹² Og hvis dere ikke har vært pålitelige med det som tilhører andre, hvem vil gi dere det som virkelig er deres? ¹³ Ingen tjener kan tjene to herrer; for enten vil han hate den ene og elske den andre, eller han vil være hengiven til den ene og forakte den andre. Dere kan ikke tjene både Gud og penger.

¹⁴ Fariseerne, som var pengekjære, hørte alt dette og hånte ham. ¹⁵ Han sa til dem: "Dere er de som rettferdiggjør dere selv i andres øyne, men Gud kjenner deres hjerter; for det som er høyt aktet blant mennesker, er avskyelig i Guds øyne.

¹⁶ Loven og profetene ble forkynt inntil Johannes; siden da blir det gode budskapet om Guds rike forkynt, og alle presser seg inn i det. ¹⁷ Men det er lettere for himmel og jord å forgå enn for en eneste tøddel av loven å falle bort. ¹⁸ Enhver som skiller seg fra sin hustru og gifter seg med en annen, begår ekteskapsbrudd, og enhver som gifter seg med en kvinne som er skilt fra sin mann, begår ekteskapsbrudd.

¹⁹ Det var en rik mann som kledde seg i purpur og fint lin, og levde et luksuriøst liv hver dag. ²⁰ Ved porten hans lå en fattig mann ved navn Lasarus, dekket med sår, ²¹ og ønsket å spise det som falt fra den rike mannens bord. Selv hundene kom og slikket sårene hans. ²² Tiden kom da den fattige mannen døde og ble båret av englene til Abrahams side. Den rike mannen døde også og ble begravet. ²³ På dødsriket, hvor han var i pine, så han opp og så Abraham langt borte, med Lasarus ved hans side. ²⁴ Så han ropte: 'Far Abraham, ha barmhjertighet med meg, og send Lasarus for å dyppe fingertuppen sin i vann og avkjøle tungen min, for jeg er i pine i denne flammen.' ²⁵ Men Abraham sa: 'Sønn, husk at du i ditt liv mottok dine gode ting, og Lasarus likeledes dårlige ting; men nå blir han trøstet her, og du er i pine. ²⁶ Og foruten alt dette, er det mellom oss og

dere et stort svelg som er fastsatt, slik at de som vil krysse herfra til dere ikke kan, og ingen kan krysse derfra til oss.' ²⁷ Han sa: 'Da ber jeg deg, far, om å sende ham til min fars hus—' ²⁸ for jeg har fem brødre—slik at han kan advare dem, for at de ikke også skal komme til dette pinens sted.' ²⁹ Men Abraham sa: 'De har Moses og profetene; la dem lytte til dem.' ³⁰ Han sa: 'Nei, far Abraham, men hvis noen fra de døde besøker dem, vil de omvende seg.' ³¹ Men han sa til ham: 'Hvis de ikke lytter til Moses og profetene, vil de ikke bli overbevist selv om noen står opp fra de døde.'"

17 Jesus sa til disiplene sine: "Det er uunnngåelig at snublesteiner vil komme, men ve den personen gjennom hvem de kommer! ² Det ville være bedre for den personen å få en kvernstein hengt om halsen og bli kastet i havet enn å få en av disse små til å synde. ³ Vær på vakt! Hvis din bror eller søster synder mot deg, irettesett dem; og hvis de angrer, tilgi dem. ⁴ Selv om de synder mot deg syv ganger på en dag og kommer tilbake til deg syv ganger og sier: 'Jeg angrer,' må du tilgi dem."

⁵ Apostlene ba Herren: "Styrk vår tro!" ⁶ Herren svarte: "Hvis dere har tro så liten som et sennepsfrø, kunne dere si til dette morbærtreet: 'Bli rykket opp med rot og plantet i havet,' og det ville adlyde dere."

⁷ "Anta at en av dere har en tjener som pløyer eller gjeter sauer. Ville du si til tjeneren når han kommer inn fra marken: 'Kom nå og sett deg ned for å spise?'

⁸ Ville du ikke heller si: 'Forbered min middag, gjør deg klar og tjen meg mens jeg spiser og drikker; etter det kan du spise og drikke?' ⁹ Ville du takke tjeneren fordi han gjorde det han ble befalt å gjøre? ¹⁰ Så også dere, når dere har fullført alt som ble instruert, bør si: 'Vi er ydmyke tjenere; vi har bare oppfylt vårt ansvar.'"

¹¹ Mens Jesus var på vei til Jerusalem, reiste Han langs grensen mellom Samaria og Galilea. ¹² Da Han kom inn i en landsby, møtte ti menn med spedalskhet Ham. De sto på avstand ¹³ og ropte med høy røst: "Jesus, Mester, ha barmhjertighet med oss!"

¹⁴ Da Han la merke til dem, instruerte Han: "Gå, vis dere for prestene." Og mens de gikk, ble de renset. ¹⁵ En av dem, da han innså at han var helbredet, vendte tilbake og priste Gud med høy røst. ¹⁶ Han falt ned ved Jesu føtter og uttrykte sin takknemlighet—og

han var en samaritan. ¹⁷ Jesus spurte: "Ble ikke alle ti renset? Hvor er de andre ni?" ¹⁸ Er det ingen her for å ære Gud bortsett fra denne fremmede?" ¹⁹ Så sa Han til ham: "Reis deg og fortsett på din vei; din tro har gjenopprettet deg."

²⁰ En gang, da fariseerne spurte når Guds rike ville komme, svarte Jesus: "Ankomsten av Guds rike er ikke noe som kan observeres, ²¹ og folk vil heller ikke si: 'Her er det,' eller 'Der er det,' fordi Guds rike er blant dere."

²² Så sa Han til disiplene sine: "De dager kommer da dere vil lengte etter å se en av Menneskesønnens dager, men dere vil ikke se det. ²³ Folk vil si til dere: 'Se, der er han!' eller 'Her er han!' Ikke løp etter dem."

²⁴ For Menneskesønnen på sin dag vil være som lynet, som blinker og lyser opp himmelen fra den ene enden til den andre. ²⁵ Men først må Han tåle mange ting og bli forkastet av denne generasjonen."

²⁶ Akkurat som det var i Noahs dager, slik vil det være i Menneskesønnens dager. ²⁷ Folk spiste, drakk, giftet seg og ble gitt i ekteskap helt til den dagen Noah gikk inn i arken. Da kom flommen og ødela dem alle. ²⁸ Det var liknende i Lots dager. Folk spiste og drakk, kjøpte og solgte, plantet og bygde. ²⁹ Men den dagen Lot dro fra Sodoma, falt ild og sovel fra himmelen og ødela dem alle. ³⁰ På samme måte vil det være når Menneskesønnen blir åpenbart."

³¹ På den dagen skal ingen på hustaket, med eiendeler inne, gå ned for å hente dem. Likeledes skal ingen i marken gå tilbake for noe. ³² Glem ikke Lots kones leksjon! ³³ Den som søker å bevare sitt liv, vil miste det, og den som mister sitt liv, vil bevare det."

³⁴ Jeg sier dere, den natten vil to mennesker være i en seng; en vil bli tatt og den andre etterlatt. ³⁵ To kvinner vil male korn sammen; en av dem vil bli tatt og den andre vil bli etterlatt. ³⁶ [To menn vil være i marken; en vil bli tatt og den andre etterlatt.]

³⁷ "Hvor, Herre?" spurte de. Han svarte: "Der hvor det er et lik, der vil gribbene samles."

18 Så fortalte Jesus dem en lignelse for å vise at de alltid skulle be og ikke miste motet. ² Han sa: "I en by var det en dommer som verken fryktet Gud eller hadde respekt for noen mennesker. ³ Og det var en enke i den byen som stadig kom til ham med bønn: 'Gi meg rett overfor

min motpart.’⁴ En tid var han uvillig, men senere sa han til seg selv: ‘Selv om jeg ikke frykter Gud eller har respekt for noen mennesker,’⁵ så vil jeg, fordi denne enken stadig plager meg, sørge for at hun får rett, så hun ikke til slutt kommer og sliter meg ut.”⁶ Og Herren sa: “Hør hva den urettferdige dommeren sier.”⁷ Skal ikke Gud skaffe rett for sine utvalgte, som roper til Ham dag og natt? Vil Han fortsette å utsette dem?⁸ Jeg sier dere, Han vil sørge for at de får rett, og det raskt. Men når Menneskesønnen kommer, vil Han finne troen på jorden?”

⁹ Han fortalte også denne lignelsen til noen som stolte på sin egen rettferdighet og så ned på andre:¹⁰ “To menn gikk opp til tempelet for å be, den ene var en fariseer og den andre en tollar.¹¹ Fariseeren sto for seg selv og ba: ‘Gud, jeg takker deg for at jeg ikke er som andre mennesker—svindlere, onde, ekteskapsbrytere—eller som denne tolleren.’¹² Jeg faster to ganger i uken og gir tiende av alt jeg får.’¹³ Men tolleren sto langt unna. Han ville ikke engang løfte øynene mot himmelen, men slo seg for brystet og sa: ‘Gud, vær meg nådig, en synder.’¹⁴ Jeg sier dere, denne mannen gikk hjem rettferdiggjort for Gud i stedet for den andre. For hver den som opphører seg selv skal bli ydmyket, og de som ydmyker seg selv skal bli opphøyet.”

¹⁵ Folk brakte også spedbarn til Ham for at Han skulle røre ved dem. Men da disiplene så dette, irettesatte de dem.¹⁶ Men Jesus kalte barna til seg og sa: “La de små barna komme til Meg, og hindre dem ikke, for Guds rike tilhører slike som disse.”¹⁷ Sannelig sier Jeg dere, den som ikke tar imot Guds rike som et lite barn, skal aldri komme inn i det.”

¹⁸ En hersker nærmet seg Ham med et spørsmål: “Gode lærer, hva må jeg gjøre for å arve evig liv?”¹⁹ Jesus svarte: “Hvorfor kaller du Meg god? Ingen er god utenom Gud alene.”²⁰ Du kjenner budene: ‘Du skal ikke bryte ekteskapet, du skal ikke drepe, du skal ikke stjele, du skal ikke vitne falskt, hedre din far og din mor.’”²¹ Og han sa: “Alt dette har jeg holdt fra min ungdom.”²² Da Jesus hørte dette, sa Han til ham: “Du mangler én ting. Selg alt du har og gi til de fattige, så skal du ha en skatt i himmelen. Kom så og følg Meg.”²³ Da han hørte dette, ble han meget bedrøvet, for han var svært rik.

²⁴ Jesus så på ham og sa: “Hvor vanskelig det er for de rike å komme inn i Guds rike!”²⁵ Sannelig, det er

lettere for en kamel å gå gjennom et nåløye enn for en rik person å komme inn i Guds rike.”²⁶ De som hørte dette spurte: “Hvem kan da bli frelst?”²⁷ Jesus svarte: “Det som er umulig for mennesker, er mulig for Gud.”

²⁸ Peter sa til Ham: “Vi har forlatt alt vi hadde for å følge Deg!”²⁹ Jesus sa til dem: “Sannelig sier Jeg dere, det er ingen som har forlatt hus, eller kone, eller brødre, eller foreldre, eller barn for Guds rikes skyld³⁰ som ikke skal få mange ganger så mye i denne tiden, og i den kommende tid, evig liv.”

³¹ Jesus tok de tolv til side og sa til dem: “Vi går opp til Jerusalem, og alt som er skrevet av profetene om Menneskesønnen skal bli oppfylt.³² Han skal bli overgitt til hedningene. De skal håne Ham, behandle Ham med forakt, og spytte på Ham;³³ de skal piske Ham og drepe Ham. På den tredje dagen skal Han reises opp igjen.”³⁴ Disiplene forsto ingenting av dette. Meningen med dette utsagnet var skjult for dem, og de skjønte ikke hva som ble sagt.

³⁵ Da Jesus nærmet seg Jeriko, satt en blind mann ved veikanten og tigget.³⁶ Da han hørte folkemengden gå forbi, spurte han hva som skjedde.³⁷ De fortalte ham: “Jesus fra Nasaret går forbi.”³⁸ Han ropte: “Jesus, Davids sønn, ha barmhjertighet med meg!”³⁹ De som ledet an, ba ham strengt om å tie, men han ropte enda høyere: “Davids sønn, ha barmhjertighet med meg!”⁴⁰ Jesus stanset og ba om at mannen skulle bli ført til Ham. Da han kom nær, spurte Jesus ham,⁴¹ “Hva vil du at Jeg skal gjøre for deg?” Han svarte: “Herre, jeg vil få synet mitt tilbake.”⁴² Jesus sa til ham: “Få synet ditt tilbake; din tro har gjort deg frisk.”⁴³ Straks fikk han synet tilbake og fulgte Jesus, og priste Gud. Da alle menneskene så det, ga de Gud ære.

19 Jesus kom inn i Jeriko og fortsatte på sin vei gjennom byen.² Der var det en mann ved navn Sakkeus; han var en overtoller og var rik.³ Han forsøkte å se hvem Jesus var, men han kunne ikke på grunn av folkemengden, for han var liten av vekst.⁴ Så han løp i forveien og klatret opp i et morbærtre for å se ham, siden Jesus var på vei forbi der.⁵ Da Jesus kom til stedet, så han opp og sa: “Sakkeus, skynd deg og kom ned, for i dag må jeg bli i ditt hus.”⁶ Så skyndte han seg ned og tok imot ham med glede.⁷ Da folket så dette, begynte de alle å klage og sa: “Han har gått inn for å være

gjest hos en synder.”⁸ Men Sakkeus sto frem og sa til Herren: “Se, Herre, jeg gir halvparten av mine eiendeler til de fattige, og hvis jeg har bedratt noen for noe, vil jeg gi det tilbake fire ganger.”⁹ Jesus svarte: “I dag er frelse kommet til dette hus, for også han er en Abrahams sønn.”¹⁰ For Menneskesønnen er kommet for å søke og frelse det som var fortapt.”

¹¹ Mens de lyttet til dette, fortsatte han med å fortelle dem en lignelse, fordi han var nær Jerusalem og de trodde at Guds rike straks skulle komme til syne.¹² Han sa: “En mann av adelig byrd dro til et fjern land for å motta et kongerike for seg selv og så vende tilbake.”¹³ Han kalte til seg ti av sine tjenere og ga dem ti miner, og sa: ‘Gjør forretninger med dette til jeg kommer tilbake.’¹⁴ Men hans undersåtter hatet ham og sendte en delegasjon etter ham, og sa: ‘Vi vil ikke ha denne mannen til konge over oss.’¹⁵ Han ble imidlertid gjort til konge og vendte hjem. Da kalte han til seg de tjenerne som han hadde gitt pengene, for å finne ut hva de hadde tjent ved å handle.¹⁶ Den første kom og sa: ‘Herre, din mine har tjent ti til.’¹⁷ Han svarte: ‘Godt gjort, gode tjener! Fordi du har vært tro i en meget liten sak, skal du ha myndighet over ti byer.’¹⁸ Den andre kom og sa: ‘Din mine, herre, har tjent fem til.’¹⁹ Og han sa: ‘Du skal ha myndighet over fem byer.’²⁰ Så kom en annen og sa: ‘Herre, her er din mine; jeg har oppbevart den i et klede,’²¹ for jeg var redd for deg, fordi du er en streng mann. Du tar ut det du ikke har lagt inn, og høster det du ikke har sådd.’²² Hans herre svarte: ‘Jeg vil dømme deg etter dine egne ord, du onde tjener! Du visste, gjorde du, at jeg er en streng mann, som tar ut det jeg ikke har lagt inn og høster det jeg ikke har sådd?’²³ Hvorfor satte du da ikke pengene mine i banken, så jeg kunne ha fått dem tilbake med renter når jeg kom?’²⁴ Så befalte han dem som sto der: ‘Ta minen fra ham og gi den til ham som har ti miner.’²⁵ De sa til ham: ‘Herre, han har allerede ti miner.’²⁶ ‘Jeg sier dere, til hver den som har, skal mer bli gitt, men fra den som ikke har, skal selv det han har bli tatt bort.’²⁷ Men disse mine fiender som ikke ville ha meg til konge over seg—før dem hit og drep dem foran meg.”

²⁸ Etter å ha sagt dette, gikk Jesus videre opp til Jerusalem.²⁹ Da han nærmet seg Betfage og Betania, ved Oljeberget, sendte han to av sine disipler,³⁰ og sa: “Gå til landsbyen foran dere, og når

dere kommer inn i den, vil dere finne et fyll bundet der, som ingen noen gang har ridd på. Løs det og ta det med hit.”³¹ Hvis noen spør dere: ‘Hvorfor løser dere det?’ skal dere svare: ‘Herren trenger det.’”³² De som ble sendt, gikk og fant det akkurat som han hadde beskrevet for dem.³³ Mens de løste føllet, spurte eierne dem: “Hvorfor løser dere føllet?”³⁴ De svarte: “Det trengs av Herren.”³⁵ De brakte føllet til Jesus, la kappene sine på det, og satte Jesus opp på det.³⁶ Mens han dro frem, bredte folk kappene sine på veien.³⁷ Da han nærmet seg stedet hvor veien går ned fra Oljeberget, begynte hele disiplerskaren å prise Gud med høy røst for alle de mirakler de hadde sett,³⁸ og de ropte: ‘Velsignet er kongen som kommer i Herrens navn! Fred i himmelen og ære i det høyeste!’³⁹ Noen av fariseerne i mengden sa til Jesus: “Mester, be dine disipler om å tie!”⁴⁰ Han svarte: “Jeg sier dere, hvis de tier, vil steinene rope.”

⁴¹ Da han nærmet seg Jerusalem og så byen, gråt han over den⁴² og sa: “Om du, ja du, hadde visst på denne dagen hva som ville gi deg fred—men nå er det skjult for dine øyne.”⁴³ Det skal komme dager over deg da dine fiender skal bygge en voll mot deg og omringe deg og trenge deg fra alle kanter.⁴⁴ De skal jevne deg med jorden, du og dine barn innenfor dine murer. De skal ikke la stein bli tilbake på stein, fordi du ikke kjente din besøkelsetid.”

⁴⁵ Da han kom inn i tempelområdet, begynte Jesus å drive ut dem som solgte,⁴⁶ og sa til dem: “Det står skrevet: ‘Mitt hus skal være et bønnens hus’; men dere har gjort det til en røverhule.”⁴⁷ Hver dag underviste han i tempelet. Men overprestene, de skriftlærde og lederne blant folket søkte å drepe ham.⁴⁸ Likevel kunne de ikke finne noen måte å gjøre det på, for hele folket hang ved hans ord.

20 En dag, mens Jesus underviste folket i tempelgårdene og forkynste evangeliet, kom overprestene og de skriftlærde sammen med de eldste bort til ham.² De talte til ham og sa: «Si oss med hvilken myndighet du gjør disse tingene, eller hvem er det som har gitt deg denne myndigheten?»³ Han svarte dem: «Jeg vil også spørre dere om noe. La meg få vite: ⁴ Var Johannes’ dåp fra himmelen eller fra mennesker?»⁵ De diskuterte seg imellom og sa: «Hvis vi sier: ‘Fra himmelen,’ vil han spørre: ‘Hvorfor trodde dere ham da ikke?’ ⁶ Men hvis vi sier: ‘Fra mennesker,’ vil folket steine oss, for de er overbevist om at Johannes var

en profet.» ⁷ Så de svarte at de ikke visste hvor den var fra. ⁸ Jesus svarte: «Da vil heller ikke jeg si dere med hvilken myndighet jeg gjør disse tingene.»

⁹ Så begynte han å fortelle folket denne lignelsen: «En mann plantet en vingård, leide den ut til noen bønder, og dro på en lang reise. ¹⁰ Ved innhøstingstiden sendte han en tjener til leietakerne for at de skulle gi ham noe av frukten fra vingården. Men leietakerne slo ham og sendte ham tomhendt bort. ¹¹ Han sendte en annen tjener, men de slo også ham og behandlet ham skammelig, og sendte ham tomhendt bort. ¹² Han sendte en tredje, og denne også såret de og kastet ut. ¹³ Da tenkte vingårdens eier: 'Hva skal jeg gjøre? Jeg vil sende min kjære sønn; kanskje vil de vise ham respekt.' ¹⁴ Men da leietakerne så ham, rådslo de seg imellom og sa: 'Dette er arvingen; la oss drepe ham, så arven kan bli vår.' ¹⁵ Så kastet de ham ut av vingården og drepte ham. Hva vil da vingårdens eier gjøre med dem? ¹⁶ Han vil komme og gjøre ende på disse leietakerne og gi vingården til andre.» Da folket hørte dette, sa de: «Må det aldri skje!» ¹⁷ Jesus så direkte på dem og sa: «Hva betyr da det som står skrevet:

'Steinen som bygningsmennene forkastet er blitt hovedhjørnesteinen'?

¹⁸ Hver den som snubler over den steinen, vil bli knust; men den som den faller på, vil den knuse.» ¹⁹ De skriftlærde og overprestene forsøkte å legge hånd på ham i samme stund, men de fryktet folket, for de forsto at han hadde talt denne lignelsen mot dem.

²⁰ Så holdt de et nøye øye med ham, og sendte spioner som lot som om de var rettferdige, for å fange ham i en uttalelse, slik at de kunne overgi ham til guvernørens jurisdiksjon og myndighet. ²¹ Spionene spurte ham og sa: «Mester, vi vet at du taler og lærer rett, og du viser ingen partiskhet, men lærer Guds vei i sannhet. ²² Er det da rett for oss å betale skatt til keiseren?» ²³ Men han, klar over deres list, sa til dem, ²⁴ «Vis meg en denar. Hvem sitt bilde og innskrifsjon har den?» De svarte: «Keiserens.» ²⁵ Han svarte: «Gi da keiseren det som tilhører keiseren, og Gud det som tilhører Gud.» ²⁶ De klarte ikke å fange ham i det han sa offentlig, og forundret over hans svar, ble de stille.

²⁷ Noen av saddukeerne, som sier at det ikke er noen oppstandelse, kom til ham med et spørsmål. ²⁸

«Mester,» sa de, «Moses ga oss denne instruksjonen: Hvis en manns bror dør og etterlater en kone men ingen barn, må mannen gifte seg med enken og oppreise avkom for sin bror. ²⁹ Nå var det syv brødre. Den første giftet seg med en kvinne og døde uten barn. ³⁰ Så giftet den andre seg med henne, og døde ³¹ og så giftet den tredje seg med henne, og døde, og slik var det med alle de andre brødrene, inntil alle syv døde, uten å etterlate barn. ³² Til slutt døde også kvinnen. ³³ Hvem sin kone vil hun da være i oppstandelsen, siden alle syv var gift med henne?» ³⁴ Jesus svarte: «Denne verdens barn gifter seg og blir giftet bort. ³⁵ Men de som anses verdige til å ta del i den kommende tidsalder og i oppstandelsen fra de døde, gifter seg verken eller blir giftet bort, ³⁶ og de kan ikke lenger dø; for de er som englene. De er Guds barn, som barn av oppstandelsen. ³⁷ Men i beretningen om den brennende busken, selv Moses viste at de døde oppstår, for han refererer til Herren som 'Abrahams Gud, Isaks Gud, og Jakobs Gud.' ³⁸ Han er ikke de dødes Gud, men de levendes, for i hans øyne er alle levende.» ³⁹ Noen av de skriftlærde svarte: «Godt sagt, Mester!» ⁴⁰ Og de våget ikke å spørre ham lenger om noe.

⁴¹ Så sa han til dem: «Hvorfor sies det at Messias er Davids sønn? ⁴² David selv sier i Salmenes bok: 'Herren sa til min Herre: "Sett deg ved min høyre hånd ⁴³ inntil jeg legger dine fiender som en fotskammel under dine føtter."» ⁴⁴ David kaller ham 'Herre.' Hvordan kan han da være hans sønn?»

⁴⁵ Mens hele folket lyttet, sa han til sine disipler, ⁴⁶ «Vokt dere for de skriftlærde, som liker å gå rundt i lange kapper, og elsker hilsener på torgene, og de beste setene i synagogene og hedersplassene ved festene. ⁴⁷ De fortærer enkers hus og for et skue holder lange bønner. Disse mennene vil få en strengere dom.»

21 Da Jesus så opp, la han merke til de rike som la sine gaver i tempelkisten. ² Han la også merke til en fattig enke som la to små kobbermynter. ³ Og han sa: "Sannelig, jeg sier dere, denne fattige enken har gitt mer enn alle de andre; ⁴ for de ga alle av sin overflod, men hun, av sin fattigdom, ga alt hun hadde å leve av."

⁵ Noen av disiplene hans snakket om hvordan tempelet var prydet med vakre steiner og innviende

gaver. Men Jesus bemerket, ⁶ "Når det gjelder disse tingene dere ser på, skal det komme en tid da ikke én stein skal bli tilbake på den andre; alt skal rives ned." ⁷ De spurte ham, "Mester, når skal dette skje? Og hva skal være tegnet på at det er i ferd med å skje?"

⁸ Han svarte, "Se til at dere ikke blir bedratt; for mange skal komme i mitt navn og si: 'Jeg er han,' og, 'Tiden er nær.' Følg dem ikke. ⁹ Når dere hører om kriger og opprør, bli ikke skremt. Disse tingene må skje først, men enden kommer ikke med det samme." ¹⁰ Han fortsatte, "Folk skal reise seg mot folk, og riker mot riker. ¹¹ Det skal bli store jordskjelv, hungersnød og pest i forskjellige steder, og fryktelige hendelser og store tegn fra himmelen.

¹² "Men før alt dette skal de legge hendene på dere og forfølge dere, overgi dere til synagoger og fengsler, føre dere fram for konger og landshøvdingar for mitt navns skyld. ¹³ Dette skal føre til en anledning for dere til å vitne. ¹⁴ Så bestem dere for ikke å bekymre dere på forhånd om hvordan dere skal forsvare dere. ¹⁵ For jeg vil gi dere ord og visdom som ingen av deres motstandere skal kunne motstå eller motsi. ¹⁶ Dere skal bli forrådt til og med av foreldre, søsken, slektninger og venner, og noen av dere skal bli drept. ¹⁷ Dere skal bli hatet av alle for mitt navns skyld. ¹⁸ Men ikke et hår på hodet deres skal gå tapt. ¹⁹ Ved å holde ut skal dere vinne deres sjeler.

²⁰ "Når dere ser hærer omringe Jerusalem, da skal dere forstå at dens ødeleggelse er nær. ²¹ Da skal de som er i Judea flykte til fjellene, de som er inne i byen skal dra ut, og de som er på landet skal ikke gå inn i byen. ²² For dette er hevners dager, for å oppfylle alt som er skrevet. ²³ Ve de som er gravide og de som ammer i de dager! Det skal være stor nød i landet og vrede over dette folket. ²⁴ De skal falle for sverdets egg og bli ført bort som fanger til alle nasjoner. Jerusalem skal bli nedtrådt av hedningene inntil hedningenes tider er oppfylt.

²⁵ "Det skal være tegn i solen, månen og stjernene. På jorden skal nasjonene være i nød og forvirring ved havets brøl og bølgenes raseri. ²⁶ Folk skal besvime av frykt, engstelige for hva som kommer over verden, for himmelens krefter skal rokkes. ²⁷ På den tid skal de se Menneskesønnen komme i en sky med kraft og stor herlighet. ²⁸ Når disse tingene

begynner å skje, reis dere opp og løft hodene deres, for deres forløsning nærmer seg."

²⁹ Han fortalte dem denne lignelsen: "Se på fikentreet og alle trærne. ³⁰ Når de begynner å skyte knopper, kan dere selv se og vite at sommeren er nær. ³¹ På samme måte, når dere ser disse tingene skje, skal dere vite at Guds rike er nær. ³² Sannelig, jeg sier dere, denne generasjonen skal slett ikke forgå før alt dette har skjedd. ³³ Himmell og jord skal forgå, men mine ord skal aldri forgå.

³⁴ "Vær på vakt, så ikke hjertene deres blir tynget av utskeielser, drukkenskap og livets bekymringer, og den dagen kommer over dere plutselig som en snare. ³⁵ For den skal komme over alle som bor over hele jordens overflate. ³⁶ Våk alltid, og be om at dere må ha styrke til å unnsnippe alt som skal skje, og til å stå framfor Menneskesønnen."

³⁷ Hver dag underviste Jesus i tempelet, og hver kveld gikk han ut for å tilbringe natten på høyden som kalles Oljeberget, ³⁸ og alle folkene sto tidlig opp om morgenen for å høre ham i tempelet.

22 Nå nærmet de usyrede brøds høytid seg, som kalles påske. ² Overprestene og de skriftlærde søkte en måte å få Jesus drept på, for de fryktet folket. ³ Da påvirket Satan Judas, kalt Iskariot, som var en av de tolv. ⁴ Judas gikk og konfererte med overprestene og tempelvaktene om hvordan han kunne forråde Jesus til dem. ⁵ De ble glade og gikk med på å gi ham penger. ⁶ Han aksepterte, og søkte en anledning til å overgi Jesus til dem bort fra folkemengden.

⁷ Så kom dagen for de usyrede brød, da påskelammet måtte ofres. ⁸ Jesus sendte Peter og Johannes og instruerte dem: "Gå og forbered påskenen for oss å spise." ⁹ De spurte Ham, "Hvor ønsker du at vi skal forberede den?" ¹⁰ Han svarte, "Når dere går inn i byen, vil en mann som bærer en vannkrukke møte dere. Følg ham til huset han går inn i, ¹¹ og si til husets eier: 'Læreren spør: Hvor er gjesterommet der jeg kan spise påskan med disiplene mine?' ¹² Han vil vise dere et stort, møblert rom ovenpå. Forbered det der." ¹³ De gikk og fant alt slik Han hadde sagt dem, og de forberedte påskan.

¹⁴ Da timen kom, la Han seg til bords, og apostlene var med Ham. ¹⁵ Han sa til dem, "Jeg har lengtet etter å spise denne påskan med dere før jeg lider. ¹⁶

Lukas

For jeg sier dere, jeg vil ikke ta del i den igjen før den finner sin oppfyllelse i Guds rike.”¹⁷ Etter å ha tatt en kopp og gitt takk, sa Han, “Ta dette og del det mellom dere.”¹⁸ For jeg sier dere, jeg vil ikke drikke av vintreets frukt igjen før Guds rike kommer.”¹⁹ Han tok brød, ga takk, brøt det, og ga det til dem, og sa, “Dette er min kropp, gitt for dere; gjør dette til minne om meg.”²⁰ På samme måte, etter måltidet, tok Han koppen og sa, “Denne koppen er den nye pakt i mitt blod, som er utøst for dere.

²¹ Men se, hånden til den som forråder meg er med min på bordet. ²² Menneskesønnen vil gå som det er bestemt, men ve det menneske ved hvem Han blir forrådt!” ²³ De begynte å spørre seg imellom hvem av dem som kunne gjøre dette.

²⁴ En strid oppstod også blant dem om hvem av dem som ble ansett som den største. ²⁵ Jesus sa til dem, “Kongene blant hedningene hersker over dem; og de som har myndighet over dem kalles velgjørere. ²⁶ Men dere skal ikke være slik. I stedet skal den største blant dere være som den yngste, og lederen som tjeneren. ²⁷ For hvem er større, den som ligger til bords eller den som tjener? Er det ikke den som ligger til bords? Men jeg er blant dere som en som tjener. ²⁸ Dere er de som har blitt hos meg i mine prøvelser. ²⁹ Og jeg overdrar til dere et rike, slik som min Far har overdratt et til meg, ³⁰ slik at dere kan spise ved mitt bord i mitt rike og ta plass på troner, og dømme Israels tolv stammer.

³¹ “Simon, Simon, se, Satan har bedt om å få sikte dere alle som hvete. ³² Men jeg har bedt for deg, Simon, at din tro ikke skal svikte. Og når du har vendt tilbake, styrk dine brødre.” ³³ Men han svarte, “Herre, jeg er klar til å følge deg både i fengsel og i døden.” ³⁴ Jesus svarte, “Jeg sier deg, Peter, før hanen galer i dag, vil du nekte tre ganger at du kjenner meg.”

³⁵ Så spurte Jesus dem, “Da jeg sendte dere uten pung, veske eller sandaler, manglet dere noe?” De svarte, “Ingenting.” ³⁶ Han sa til dem, “Men nå, hvis du har en pung, ta den, og også en veske; og hvis du ikke har et sverd, selg kappen din og kjøp et. ³⁷ For jeg sier dere, denne Skriften må oppfylles i meg: ‘Og Han ble regnet blant overtredere’; for det som er skrevet om meg er i ferd med å bli oppfylt.” ³⁸ Disiplene sa, “Se, Herre, her er to sverd.” Han svarte, “Det er nok!”

³⁹ Jesus gikk ut som Han pleide til Oljeberget, og disiplene fulgte Ham. ⁴⁰ Da de kom til stedet, sa Han til dem, “Be om at dere ikke må falle i fristelse.” ⁴¹ Han trakk seg et lite stykke unna dem, knelte ned og ba, ⁴² “Far, hvis det er din vilje, ta denne kalken fra meg; men ikke min vilje, men din bli gjort.” ⁴³ [Han ble besøkt av en himmelsk budbringer som ga Ham styrke.] ⁴⁴ Og i angst ba Han enda mer intenst, og svetten Hans var som bloddråper som falt til jorden. ⁴⁵ Da Han reiste seg fra bønnene og kom tilbake til disiplene, fant Han dem sovende, overveldet av sorg. ⁴⁶ “Hvorfor sover dere?” spurte Han dem. “Reis dere og be, så dere ikke faller i fristelse.”

⁴⁷ Mens Han ennå talte, kom en folkemengde, og mannen kalt Judas, en av de tolv, ledet dem. Han nærmet seg Jesus for å kysse Ham, ⁴⁸ men Jesus spurte ham, “Judas, kommer du for å forråde Menneskesønnen med et kyss?” ⁴⁹ Da de rundt Ham så hva som skulle skje, sa de, “Herre, skal vi slå med våre sverd?” ⁵⁰ Og en av dem slo yppersteprestens tjener og hogg av hans høyre øre. ⁵¹ Men Jesus svarte, “Ikke mer av dette!” Og Han rørte ved mannens øre og helbredet ham. ⁵² Da sa Jesus til overprestene, tempelvaktens offiserer, og de eldste som hadde kommet for Ham, “Har dere kommet ut med sverd og klubber som om jeg ledet et opprør? ⁵³ Hver dag var jeg med dere i tempelgårdene, og dere la ikke hånd på meg. Men dette er deres time —når mørket har sin vei.”

⁵⁴ Så grep de Ham, førte Ham bort, og tok Ham inn i yppersteprestens hus. Peter fulgte på avstand. ⁵⁵ Da de hadde tent et bål midt på gårdsplassen og satt seg sammen, satte Peter seg blant dem. ⁵⁶ En tjenestejente så ham sitte der i lyset fra bålet. Hun så nøye på ham og utbrøt, “Denne mannen var med Ham.” ⁵⁷ Men han svarte, “Jeg kjenner Ham ikke, kvinne.” ⁵⁸ Litt senere så en annen ham og sa, “Du er også en av dem.” “Herre, det er jeg ikke!” svarte Peter. ⁵⁹ Omtrent en time senere insisterte en annen, “Sikkert var denne fyren med Ham, for han er en galileer.” ⁶⁰ Peter svarte, “Herre, jeg vet ikke hva du snakker om!” Akkurat da han talte, gol hanen. ⁶¹ Herren vendte seg og så rett på Peter. Da husket Peter Herrens ord til ham: “Før hanen galer i dag, vil du nekte meg tre ganger.” ⁶² Og han gikk ut og gråt bittert. ⁶³ Mennene som vokter Jesus begynte å håne og slå Ham. ⁶⁴ De blindet Ham og krevde, “Profetér!

Hvem slo deg?» ⁶⁵ Og de kom med mange andre fornærmende bemerkninger til Ham.

⁶⁶ Ved daggry samlet folkets eldsteråd seg, både overprestene og de skriftlærde, og Jesus ble ført frem for dem. ⁶⁷ «Hvis du er Messias,» sa de, «si det til oss.» Jesus svarte, «Hvis jeg sier det til dere, vil dere ikke tro; ⁶⁸ og hvis jeg spør dere om noe, vil dere ikke svare. ⁶⁹ Men fra nå av skal Menneskesønnen sitte ved Guds makts høyre hånd.» ⁷⁰ De spurte alle, «Er du da Guds Sønn?» Han svarte, «Dere sier det.» ⁷¹ Da sa de, «Hvorfor trenger vi flere vitnesbyrd? Vi har hørt det fra Hans egne lepper.»

23 Så reiste hele forsamlingen seg og førte ham til Pilatus. ² De begynte å anklage ham og sa: «Vi har funnet at denne mannen villeder vårt folk og motsetter seg å betale skatt til keiseren, og han sier at han er Kristus, en konge.» ³ Pilatus spurte ham: «Er du jødenes konge?» Jesus svarte: «Det er som du sier.» ⁴ Da sa Pilatus til overprestene og folkemengden: «Jeg finner ingen grunnlag for en anklage mot denne mannen.» ⁵ Men de insisterte: «Han oppvigler folket, og underviser over hele Judea, fra Galilea og hit.»

⁶ Da Pilatus hørte dette, spurte han om mannen var galileer. ⁷ Da han fikk vite at han var under Herodes' jurisdiksjon, sendte han ham til Herodes, som også var i Jerusalem på den tiden. ⁸ Herodes ble glad for å se Jesus, for han hadde lenge ønsket å se ham, fordi han hadde hørt om ham og håpet å se ham gjøre et tegn. ⁹ Han spurte ham med mange ord, men Jesus ga ham ikke noe svar. ¹⁰ Overprestene og de skriftlærde sto der og anklaget ham heftig. ¹¹ Herodes, med sine soldater, behandlet ham med forakt og hånet ham. De kledde ham i en praktfull kappe og sendte ham tilbake til Pilatus. ¹² Den dagen ble Herodes og Pilatus venner; tidligere hadde de vært fiender.

¹³ Pilatus samlet overprestene, lederne og folket, ¹⁴ og sa: «Dere har brakt denne mannen til meg som en som oppvigler folket til opprør. Jeg har undersøkt ham i deres nærvær og har ikke funnet noen grunnlag for deres anklager mot ham. ¹⁵ Heller ikke Herodes, for han sendte ham tilbake til oss; som dere ser, har han ikke gjort noe som fortjener døden. ¹⁶ Derfor vil jeg tukte ham og så løslate ham.» ¹⁷ [Nå var han forpliktet til å løslate en fange for dem under høytiden.] ¹⁸ Men hele folkemengden ropte: «Fjern

denne mannen! Løslat Barabbas for oss!» ¹⁹ (Barabbas var kastet i fengsel for et opprør i byen og for mord.) ²⁰ Pilatus ønsket å løslate Jesus, og talte til dem igjen. ²¹ Men de fortsatte å rope: «Korsfest ham! Korsfest ham!» ²² For tredje gang sa han til dem: «Hvorfor? Hva ondt har denne mannen gjort? Jeg finner ingen grunnlag for en dødsdom. Derfor vil jeg tukte ham og løslate ham.» ²³ Men de insisterte, med høye rop krevde de at han skulle korsfestes, og deres rop fikk overtaket. ²⁴ Så Pilatus besluttet å innfri deres krav. ²⁵ Han løslot mannen som var kastet i fengsel for opprør og mord, den de ba om, og overga Jesus til deres vilje.

²⁶ Mens de førte ham bort, grep de Simon fra Kyrene, som kom inn fra landet, og la korset på ham for at han skulle bære det etter Jesus. ²⁷ En stor folkemengde fulgte, inkludert kvinner som sørget og klaget over ham. ²⁸ Jesus vendte seg til dem og sa: «Jerusalems døtre, gråt ikke over meg; gråt over dere selv og deres barn. ²⁹ For det skal komme dager da dere vil si: 'Salige er de ufruktbare, de morsliv som aldri fødte, og de bryster som aldri diet.' ³⁰ Da skal de si til fjellene: 'Fall over oss!' og til haugene: 'Skjul oss!' ³¹ For gjør de dette med det grønne treet, hva skal da skje med det tørre?»

³² To andre, begge forbyrtere, ble også ført ut med ham for å henrettes. ³³ Da de kom til stedet som kalles Hodeskallen, korsfestet de ham der sammen med forbyrterne—en på hans høyre side og en på hans venstre. ³⁴ Jesus sa: «Far, tilgi dem, for de vet ikke hva de gjør.» Og de delte klærne hans ved å kaste lodd. ³⁵ Folket sto og så på, og lederne hånte ham og sa: «Han frelste andre; la ham frelse seg selv hvis han er Guds Messias, den Utvalgte.» ³⁶ Soldatene hånte ham også, og tilbød ham sur vin ³⁷ og sa: «Hvis du er jødenes konge, frels deg selv.» ³⁸ Over ham var det en innskrift: DETTE ER JØDENES KONGE.

³⁹ En av forbyrterne som hang der, hånte ham: «Er ikke du Messias? Frels deg selv og oss!» ⁴⁰ Men den andre forbyrteren irectesatte ham. «Frykter du ikke Gud,» sa han, «siden du er under samme dom? ⁴¹ Vi straffes rettferdig, for vi får det vi fortjener for det vi har gjort. Men denne mannen har ikke gjort noe galt.» ⁴² Så sa han: «Jesus, husk meg når du kommer i ditt rike.» ⁴³ Jesus svarte ham: «Sannelig, jeg sier deg, i dag skal du være med meg i paradis.»

⁴⁴ Omkring den sjettede time falt det mørke over hele landet til den niende time, ⁴⁵ for solen ble formørket. Og forhenget i tempelet revnet i to. ⁴⁶ Jesus ropte med høy røst: «Far, i dine hender overgir jeg min ånd.» Da han hadde sagt dette, utåndet han. ⁴⁷ Da høvedsmannen så det som skjedde, priste han Gud og sa: «Sannelig, denne mannen var rettferdig.» ⁴⁸ Og alle folkemengdene som hadde samlet seg for å se på dette, slo seg for brystet og vendte hjem. ⁴⁹ Men alle hans kjente, inkludert kvinnene som hadde fulgt ham fra Galilea, sto på avstand og så på dette.

⁵⁰ Nå var det en mann ved navn Josef, et medlem av Rådet, en god og rettferdig mann, ⁵¹ som ikke hadde samtykket i deres beslutning og handling. Han kom fra den jødiske byen Arimatea og ventet på Guds rike. ⁵² Han gikk til Pilatus og ba om Jesu kropp. ⁵³ Så tok han den ned, svøpte den i linklær og la den i en grav hugget ut i fjellet, en som aldri hadde vært brukt. ⁵⁴ Det var forberedelsesdagen, og sabbaten nærmet seg. ⁵⁵ Kvinnene som hadde fulgt Jesus fra Galilea fulgte etter Josef og så graven og hvordan hans kropp ble lagt i den. ⁵⁶ Så vendte de hjem og forberedte krydder og salver. Men de hvilte på sabbaten i samsvar med budet.

24 På den første dagen i uken, ved tidlig daggry, kom kvinnene til graven med de krydderiene de hadde forberedt. ² De oppdaget at steinen var rullet bort fra graven, ³ men da de gikk inn, kunne de ikke finne Herrens Jesu kropp. ⁴ Mens de var forvirret over dette, sto plutselig to menn i klær som skinte som lyn ved siden av dem. ⁵ I sin redsel bøyde kvinnene ansiktene mot jorden, men mennene sa til dem: "Hvorfor søker dere den levende blant de døde?" ⁶ Han er ikke her; Han har stått opp! Husk hvordan Han talte til dere mens Han ennå var i Galilea, ⁷ og sa at Menneskesønnen måtte bli overgitt i syndige menneskers hender, bli korsfestet, og på den tredje dagen stå opp igjen." ⁸ I det øyeblikket husket de Hans ord. ⁹ Da de kom tilbake fra graven, delte de alle disse tingene med de elleve og med alle de andre. ¹⁰ Maria Magdalena, Johanna, Maria, Jakobs mor, og de andre kvinnene med dem formidlet dette til apostlene. ¹¹ Men deres ord virket for dem som tullprat, og de trodde ikke kvinnene. ¹² Men Peter reiste seg og løp til graven. Da han bøyde seg ned, så han linklærne alene, og han gikk bort, undrende over det som hadde skjedd.

¹³ Samme dag var to av dem på vei til en landsby som heter Emmaus, omtrent seksti stadier fra Jerusalem. ¹⁴ De snakket med hverandre om alt det som hadde skjedd. ¹⁵ Mens de diskuterte disse tingene, nærmet Jesus selv seg og begynte å gå sammen med dem; ¹⁶ men deres øyne ble holdt fra å gjenkjenne Ham. ¹⁷ Han spurte dem: "Hva er disse sakene dere diskuterer mens dere går?" De sto stille, så triste ut. ¹⁸ En av dem, som het Kleopas, svarte: "Er du den eneste som besøker Jerusalem og ikke vet hva som har skjedd der i disse dager?" ¹⁹ "Hvilke ting?" spurte Han. De svarte: "Tingene om Jesus fra Nasaret, som var en profet mektig i gjerning og ord for Gud og hele folket, ²⁰ og hvordan yppersteprestene og våre herskere overga Ham for å bli dømt til døden, og korsfestet Ham. ²¹ Men vi hadde håpet at Han var den som skulle forløse Israel. Og foruten alt dette, er det i dag den tredje dagen siden disse tingene skjedde. ²² Dessuten forundret noen kvinner blant oss oss. De gikk til graven tidlig i morges ²³ og fant ikke Hans kropp. De kom og sa at de hadde sett et syn av engler, som sa at Han var i live. ²⁴ Da gikk noen av dem som var med oss til graven og fant det akkurat som kvinnene hadde beskrevet, men de så ikke Ham." ²⁵ Han sa til dem: "Hvor uforstandige dere er, og hvor trege til å tro alt det profetene har talt! ²⁶ Måtte ikke Kristus lide disse tingene og så gå inn i sin herlighet?" ²⁷ Og med utgangspunkt i Moses og alle profetene, forklarte Han for dem hva som var nevnt i alle Skriftene om Ham selv.

²⁸ Da de nærmet seg landsbyen de skulle til, lot Han som om Han skulle gå videre. ²⁹ Men de ba Ham innstendig og sa: "Bli hos oss, for det er nesten kveld; dagen er nesten over." Så Han gikk inn for å bli hos dem. ³⁰ Mens Han var ved bordet med dem, tok Han brød, takket, brøt det, og begynte å dele det med dem. ³¹ Da ble deres øyne åpnet, og de gjenkjente Ham, og Han forsvant fra deres syn. ³² De sa til hverandre: "Brant ikke våre hjerter i oss mens Han snakket med oss på veien og åpenbarte Skriftene for oss?" ³³ De reiste seg opp i samme stund og vendte tilbake til Jerusalem. Der fant de de elleve og de som var med dem, samlet sammen ³⁴ og sa: "Herren er virkelig oppstått og har vist seg for Simon." ³⁵ Da fortalte de to hva som hadde skjedd på veien, og hvordan Han ble gjenkjent av dem i brødsbrytelsen.

Lukas

³⁶ Mens de fortsatt snakket om dette, sto Jesus selv blant dem og sa: "Fred være med dere." ³⁷ De ble forskrekket og redde, og trodde de så en ånd. ³⁸ Han sa til dem: "Hvorfor er dere urolige, og hvorfor stiger tvil opp i deres hjerter? ³⁹ Se på Mine hender og Mine føtter. Det er Jeg selv! Rør ved Meg og se; en ånd har ikke kjøtt og bein, som dere ser Jeg har." ⁴⁰ Etter å ha sagt dette, viste Han dem sine hender og føtter. ⁴¹ Mens de fortsatt ikke trodde det på grunn av glede og forundring, spurte Han dem: "Har dere noe her å spise?" ⁴² De tilbød Ham et stykke stekt fisk, ⁴³ og Han tok det og spiste fisken i deres nærvær.

⁴⁴ Han sa til dem: "Dette er Mine ord som Jeg talte til dere mens Jeg ennå var med dere: Alt må oppfylles som er skrevet om Meg i Mose lov, profetene og

salmene." ⁴⁵ Da gjorde Han dem i stand til å forstå Skriftene. ⁴⁶ Han sa til dem: "Dette er det som er skrevet: Messias vil lide og stå opp fra de døde på den tredje dagen, ⁴⁷ og omvendelse for syndenes tilgivelse skal forkynnes i Hans navn for alle nasjoner, med begynnelse i Jerusalem. ⁴⁸ Dere er vitner om disse tingene. ⁴⁹ Se, Jeg sender Min Fars løfte over dere; men bli i byen til dere er ikledd kraft fra det høye."

⁵⁰ Da Han hadde ført dem ut så langt som til Betania, løftet Han sine hender og velsignet dem. ⁵¹ Mens Han velsignet dem, forlot Han dem og ble båret opp til himmelen. ⁵² Etter å ha tilbedt Ham, vendte de tilbake til Jerusalem med stor glede, ⁵³ og de var stadig i tempelet og priste Gud.

Johannes

1 I begynnelsen var Ordet, og Ordet var hos Gud, og Ordet var Gud. ² Han var hos Gud i begynnelsen. ³ Alle ting ble til ved ham, og uten ham ble ikke én ting til av det som er blitt til. ⁴ I ham var liv, og det livet var lyset for alle mennesker. ⁵ Lyset skinner så klart i mørket, at mørket ikke kan overvinne det.

⁶ En mann ble sendt fra Gud; hans navn var Johannes. ⁷ Han kom som et vitne for å vitne om lyset, slik at alle kunne tro ved ham. ⁸ Han selv var ikke lyset; han kom bare for å vitne om lyset.

⁹ Det sanne lys som gir lys til hvert menneske, var i ferd med å komme inn i verden. ¹⁰ Han var i verden, og selv om verden ble til ved ham, kjente ikke verden ham. ¹¹ Han kom til sine egne, men hans egne tok ikke imot ham. ¹² Men til alle som tok imot ham, til dem som hadde tro på hans navn, ga han retten til å bli Guds barn— ¹³ barn født ikke av naturlig avstamning, heller ikke av menneskelig beslutning eller en manns vilje, men født av Gud.

¹⁴ Ordet ble kjød og tok bolig blant oss. Vi har sett hans herlighet, herligheten til den enbårne Sønn, som kom fra Faderen, full av nåde og sannhet. ¹⁵ Johannes vitnet om ham. Han ropte ut og sa: "Dette er han som jeg sa, 'Han som kommer etter meg har overgått meg fordi han var før meg.'" ¹⁶ Av hans fylde har vi alle mottatt nåde over nåde. ¹⁷ For slik som loven ble gitt ved Moses; nåde og sannhet ble gitt ved Jesus Kristus. ¹⁸ Ingen har noensinne sett Gud, men den enbårne Sønn, som selv er Gud og er i nærmeste forhold til Faderen, har gjort ham kjent.

¹⁹ Dette var Johannes' vitnesbyrd da de jødiske lederne sendte prester og levitter fra Jerusalem for å spørre ham, "Hvem er du?" ²⁰ Han bekjente fritt og nektet ikke, men bekjente, "Jeg er ikke Messias." ²¹ De spurte, "Hvem er du da? Er du Elia?" Han svarte, "Jeg er ikke." "Er du Profeten?" Han svarte, "Nei." ²² Til slutt sa de, "Hvem er du? Gi oss et svar å ta med tilbake til dem som sendte oss. Hva sier du om deg selv?" ²³ Johannes svarte med ordene til profeten Jesaja, "Jeg er stemmen til en som roper i ørkenen: 'Gjør Herrens vei klar'"

²⁴ Nå hadde utsendinger blitt sendt fra fariseerne for å spørre Johannes. ²⁵ De spurte ham, "Hvorfor døper du da hvis du ikke er Messias, heller ikke Elia, heller ikke Profeten?" ²⁶ Johannes svarte, "Jeg døper med vann, men blant dere står en dere ikke kjenner. ²⁷

Han er den som kommer etter meg, hvis sandaler jeg ikke er verdig å løse." ²⁸ Dette skjedde i Betania på den andre siden av Jordan, hvor Johannes døpte.

²⁹ Dagen etter så Johannes Jesus komme mot seg og sa, "Se, Guds Lam, som tar bort verdens synd!" ³⁰ Dette er han jeg siktet til da jeg sa, 'Etter meg kommer en mann som overgår meg, fordi han eksisterte før meg.' ³¹ Jeg selv kjente ham ikke, men grunnen til at jeg kom og døpte med vann var at han skulle bli åpenbart for Israel." ³² Da ga Johannes dette vitnesbyrdet: "Jeg så Ånden stige ned fra himmelen som en due og forbli over ham. ³³ Og jeg selv kjente ham ikke, men han som sendte meg for å døpe med vann sa til meg, 'Den mann du ser Ånden stige ned og forbli over, er den som skal døpe med Den Hellige Ånd.' ³⁴ Jeg har sett, og jeg vitner om at dette er Guds Sønn."

³⁵ Dagen etter var Johannes igjen til stede med to av sine disipler. ³⁶ Da han så Jesus gå forbi, sa han, "Se, Guds Lam!" ³⁷ Da de to disiplene hørte dette, fulgte de Jesus. ³⁸ Jesus snudde seg, så dem følge og spurte, "Hva søker dere?" De sa, "Rabbi" (som betyr Lærer), "hvor bor du?" ³⁹ "Kom," svarte han, "så skal dere se." Så de gikk og så hvor han bodde, og de tilbrakte den dagen med ham. Det var omkring den tiende time. ⁴⁰ Andreas, Simon Peters bror, var en av de to som hørte hva Johannes hadde sagt og som fulgte Jesus. ⁴¹ Det første Andreas gjorde var å finne sin bror Simon og si til ham, "Vi har funnet Messias" (som oversettes som Kristus). ⁴² Han førte ham til Jesus. Jesus så på ham og sa, "Du er Simon, sønn av Johannes. Du skal kalles Kefas" (som, når det oversettes, er Peter).

⁴³ Dagen etter bestemte Jesus seg for å dra til Galilea. Han fant Filip og sa til ham, "Følg meg." ⁴⁴ Filip, som Andreas og Peter, kom fra byen Betsaida. ⁴⁵ Filip fant Natanael og informerte ham, "Vi har funnet ham som Moses skrev om i Loven, og som også profetene talte om—Jesus fra Nasaret, sønn av Josef." ⁴⁶ "Nasaret! Kan noe godt komme derfra?" spurte Natanael. "Kom og se," svarte Filip. ⁴⁷ Da Jesus så Natanael komme, sa han, "Her er virkelig en israelitt i hvem det ikke er svik." ⁴⁸ "Hvor kjenner du meg fra?" spurte Natanael. Jesus svarte, "Jeg så deg mens du ennå var under fikentreet, like før Filip kalte på deg." ⁴⁹ Da erklærte Natanael, "Rabbi, du er Guds Sønn; du er Israels konge." ⁵⁰ Jesus sa, "Du tror fordi jeg sa til deg at jeg så deg under fikentreet. Du skal

Johannes

få se større ting enn det.” ⁵¹ Han la deretter til, “Sannelig, sannelig, sier jeg dere, dere skal se himmelen åpen, og Guds engler stige opp og stige ned over Menneskesønnen.”

2 På den tredje dagen var det et bryllup i Kana i Galilea, og Jesu mor var til stede. ² Jesus, sammen med sine disipler, var invitert til bryllupet. ³ Da vinen tok slutt, sa Jesu mor til ham: “De har ingen vin.” ⁴ Jesus svarte: “Kvinne, hva har dette med meg å gjøre? Min tid er ennå ikke kommet.” ⁵ Hans mor instruerte tjenerne: “Gjør hva han sier til dere.” ⁶ I nærheten stod seks vannkar av stein, brukt til jødernes rensesseskikker, hver med plass til to eller tre mål. ⁷ Jesus instruerte tjenerne: “Fyll karene med vann,” og de fylte dem til randen. ⁸ Så instruerte han dem: “Øs nå opp og bær det til kjøkemesteren.” Og de gjorde det. ⁹ Kjøkemesteren smakte på vannet som var blitt til vin, uten å vite hvor det kom fra, men tjenerne som hadde øst opp vannet visste det. Han kalte på brudgommen ¹⁰ og bemerket: “Alle serverer den beste vinen først, og når gjestene har drukket godt, så den dårligere vinen; men du har spart den beste vinen til nå.” ¹¹ Dette var det første av de tegnene Jesus gjorde i Kana i Galilea, og åpenbarte sin herlighet; og hans disipler trodde på ham.

¹² Etter dette dro han til Kapernaum med sin mor, sine brødre og disipler, og de ble der noen dager.

¹³ Da jødene påske nærmet seg, dro Jesus opp til Jerusalem. ¹⁴ I tempelgårdene så han folk som solgte kveg, sauer og duer, og andre som satt ved bordene og vekslet penger. ¹⁵ Han laget en svepe av tau og drev dem alle ut av tempelgårdene, sammen med sauene og kveget; han spredte mynter fra pengevekslerne og veltet bordene deres. ¹⁶ Til dem som solgte duer, sa han: “Ta disse tingene bort! Gjør ikke min Fars hus til et handelshus!” ¹⁷ Hans disipler husket skriften: “Nidkjærhet for ditt hus vil fortære meg.”

¹⁸ Jødene spurte ham da: “Hvilket tegn kan du vise oss for å bevise din myndighet til å gjøre disse tingene?” ¹⁹ Jesus svarte: “Riv ned dette tempelet, og på tre dager skal jeg reise det opp.” ²⁰ De svarte: “Det har tatt førtiseks år å bygge dette tempelet, og du vil reise det opp på tre dager?” ²¹ Men han refererte til tempelet i sin kropp. ²² Etter at han var oppstått fra de døde, husket hans disipler at han hadde sagt

dette, og de trodde på Skriften og ordene Jesus hadde talt.

²³ Mens han var i Jerusalem under påskefesten, så mange mennesker de tegnene han gjorde og trodde på hans navn. ²⁴ Men Jesus betrodde seg ikke til dem, for han kjente alle mennesker. ²⁵ Han trengte ikke at noen skulle vitne om menneskene, for han visste selv hva som var i hver enkelt.

3 Det var en fariseer som het Nikodemus, et medlem av det jødiske råd. ² Han kom til Jesus om natten og sa til ham: «Rabbi, vi vet at du er en lærer som har kommet fra Gud; for ingen kan gjøre disse tegnene du gjør, uten at Gud er med ham.» ³ Jesus svarte: «Sannelig, sannelig, sier jeg deg, ingen kan se Guds rike uten at de blir født på ny.» ⁴ Nikodemus spurte: «Hvordan kan noen bli født når de er gamle? De kan da ikke komme inn i sin mors liv en gang til for å bli født!» ⁵ Jesus svarte: «Sannelig, sannelig, sier jeg deg, hvis ikke en blir født av vann og Ånden, kan de ikke komme inn i Guds rike. ⁶ Det som er født av kjødet, er kjød, og det som er født av Ånden, er ånd. ⁷ Bli ikke forundret over at jeg sa til deg: ‘Du må oppleve en ny fødsel.’ ⁸ Vinden blåser dit den vil, og du hører lyden av den, men du vet ikke hvor den kommer fra eller hvor den går. Slik er det med hver den som er født av Ånden.»

⁹ «Hvordan er dette mulig?» spurte Nikodemus. ¹⁰ Jesus svarte: «Du er Israels lærer, og forstår du ikke dette? ¹¹ Sannelig, sannelig, sier jeg deg, vi taler om det vi vet, og vi vitner om det vi har sett, men dere tar ikke imot vårt vitnesbyrd. ¹² Hvis jeg har talt til dere om jordiske ting og dere ikke tror, hvordan skal dere da tro når jeg taler om himmelske ting? ¹³ Ingen har steget opp til himmelen unntatt han som kom ned fra himmelen – Menneskesønnen. ¹⁴ Likesom Moses løftet opp slangen i ørkenen, slik må Menneskesønnen bli opphøyet, ¹⁵ for at hver den som tror, skal ha evig liv ved ham.

¹⁶ For Gud elsket verden så høyt at han ga sin enbårne Sønn, for at hver den som tror på ham, ikke skal gå fortapt, men ha evig liv. ¹⁷ For Gud sendte ikke sin Sønn til verden for å dømme verden, men for at verden skulle bli frelst ved ham. ¹⁸ Den som tror på ham, blir ikke dømt, men den som ikke tror, er allerede dømt fordi de ikke har trodd på Guds enbårne Sønns navn. ¹⁹ Dette er dommen: Lyset er kommet til verden, men menneskene elsket mørket

Johannes

mer enn lyset, fordi deres gjerninger var onde. ²⁰ De som gjør ondt, unngår lyset, i frykt for at deres gjerninger skal bli avslørt. ²¹ Men den som praktiserer sannheten, kommer til lyset, så det kan bli tydelig at det de har gjort, er gjort i Guds nærvær.

²² Etter dette dro Jesus og hans disipler til Judeas landsbygd, hvor han tilbrakte tid med dem og døpte.

²³ Nå døpte også Johannes ved Aenon nær Salim, fordi det var mye vann der, og folk kom og ble døpt.

²⁴ (Dette skjedde før Johannes ble fengslet.)

²⁵ Det oppstod en diskusjon mellom noen av Johannes' disipler og en viss jøde om rituell renselse. ²⁶ De kom til Johannes og sa til ham: «Rabbi, han som var med deg på den andre siden av Jordan, han som du vitnet om, se, han døper, og alle går til ham.» ²⁷ Johannes svarte: «Et menneske kan ikke få noe uten at det er gitt dem fra himmelen. ²⁸ Dere kan bekrefte at jeg sa: 'Jeg er ikke Messias, men jeg er sendt foran ham.' ²⁹ Bruden tilhører brudgommen. Vennen som står brudgommen nær, venter og lytter etter ham og fylles med glede når han hører brudgommens stemme. Den gleden er min, og den er nå fullkommen. ³⁰ Han må vokse og bli større, mens jeg må avta.

³¹ Den som kommer ovenfra, er over alle; den som er fra jorden, tilhører jorden og taler ut fra et jordisk perspektiv. Den som kommer fra himmelen, er over alle. ³² Han vitner om det han har sett og hørt, men hans vitnesbyrd blir ikke akseptert av noen. ³³ Den som har akseptert hans vitnesbyrd, har bekreftet at Gud er sannferdig. ³⁴ For den som Gud har sendt, taler Guds ord, for Gud gir Ånden uten mål. ³⁵ Faderen elsker Sønnen og har overgitt alt i hans hender. ³⁶ Den som tror på Sønnen, har evig liv, men den som avviser Sønnen, skal ikke se livet, for Guds misnøye forblir over dem.

4 Da Jesus fikk vite at fariseerne hadde hørt at han vant og døpte flere disipler enn Johannes— ² selv om det ikke var Jesus selv som døpte, men hans disipler— ³ forlot han Judea og dro igjen til Galilea. ⁴ Han måtte reise gjennom Samaria. ⁵ Så kom han til en by i Samaria som heter Sykar, nær det landområdet Jakob ga til sin sønn Josef. ⁶ Jakobs brønn var der, og Jesus, sliten etter reisen, satte seg ved brønnen. Det var omkring den sjettime.

⁷ En samaritansk kvinne kom for å hente vann, og Jesus sa til henne: «Vær så snill å gi meg noe å drikke.» ⁸ (Hans disipler hadde gått inn i byen for å kjøpe mat.) ⁹ Den samaritanske kvinnen sa til ham: «Hvordan kan du, en jøde, be meg, en samaritansk kvinne, om noe å drikke?» (For jøder omgås ikke samaritanere.) ¹⁰ Jesus svarte henne: «Hvis du visste om Guds gave og hvem det er som ber deg om noe å drikke, ville du ha bedt ham, og han ville ha gitt deg levende vann.» ¹¹ Kvinnen sa til ham: «Herre, du har ingenting å dra opp med, og brønnen er dyp. Hvor kan du da få dette levende vannet fra? ¹² Er du større enn vår far Jakob, som ga oss brønnen og drakk av den selv, sammen med sine sønner og buskap?» ¹³ Jesus svarte: «Hver den som drikker av dette vannet, vil tørste igjen, ¹⁴ men den som drikker av det vannet jeg gir, skal aldri mer tørste. For det vannet jeg gir, skal bli i ham en kilde med vann som veller frem til evig liv.» ¹⁵ Kvinnen sa til ham: «Herre, gi meg dette vannet, så jeg ikke blir tørst og må komme hit for å hente vann.»

¹⁶ Han sa til henne: «Gå, kall på mannen din og kom tilbake.» ¹⁷ «Jeg har ingen mann,» svarte hun. Jesus sa til henne: «Du har rett når du sier at du ikke har noen mann. ¹⁸ Du har hatt fem menn, og han du nå har, er ikke din mann. Det du har sagt, er sant.» ¹⁹ Forundret sa kvinnen til ham: «Herre, jeg ser at du er en profet. ²⁰ Våre forfedre tilba på dette fjellet, men dere jøder sier at stedet hvor vi må tilbe, er i Jerusalem.» ²¹ Jesus sa til henne: «Tro meg, kvinne, det kommer en tid da dere verken skal tilbe Faderen på dette fjellet eller i Jerusalem. ²² Dere samaritanere tilber det dere ikke kjenner; vi tilber det vi kjenner, for frelsen kommer fra jødene. ²³ Men den tid kommer, ja, den er nå, da de sanne tilbedere skal tilbe Faderen i ånd og sannhet, for slike tilbedere søker Faderen. ²⁴ Gud er ånd, og de som tilber ham, må tilbe i ånd og sannhet.» ²⁵ Kvinnen sa: «Jeg vet at Messias» (kalt Kristus) «kommer. Når han kommer, vil han forklare alt for oss.» ²⁶ Da sa Jesus: «Jeg, som taler med deg — jeg er han.»

²⁷ I det samme kom hans disipler tilbake og ble overrasket over at han snakket med en kvinne. Men ingen spurte: «Hva vil du?» eller «Hvorfor snakker du med henne?» ²⁸ Kvinnen lot vannkrukken stå og gikk inn i byen og sa til folket: ²⁹ «Kom og se en mann som har fortalt meg alt jeg har gjort. Kan dette være Messias?» ³⁰ De dro ut av byen og kom til ham.

Johannes

³¹ I mellomtiden ba disiplene ham: «Rabbi, vær så snill å spise noe.» ³² Men han svarte dem: «Jeg har mat å spise som dere ikke kjenner til.» ³³ Da sa disiplene til hverandre: «Kan noen ha brakt ham mat?» ³⁴ «Min mat,» sa Jesus, «er å gjøre viljen til ham som har sendt meg, og fullføre hans verk.» ³⁵ Sier dere ikke: 'Det er ennå fire måneder til høsten'? Jeg sier dere: Løft blikket og se på markene! De er modne for høst. ³⁶ Den som høster, får allerede lønn og samler frukt til evig liv, så den som sår og den som høster kan glede seg sammen. ³⁷ For her er ordet sant: 'En sår og en annen høster.' ³⁸ Jeg har sendt dere for å høste det dere ikke har arbeidet med. Andre har arbeidet, og dere har gått inn i deres arbeid.»

³⁹ Mange av samaritanerne fra den byen kom til tro på ham på grunn av kvinnens vitnesbyrd: «Han har fortalt meg alt jeg har gjort.» ⁴⁰ Da samaritanerne kom til ham, ba de ham bli hos dem, og han ble der to dager. ⁴¹ Og på grunn av hans ord kom mange flere til tro. ⁴² De sa til kvinnen: «Nå tror vi ikke lenger bare på grunn av det du sa; nå har vi selv hørt, og vi vet at denne mannen virkelig er verdens frelser.»

⁴³ Etter de to dagene dro han videre til Galilea. ⁴⁴ For Jesus selv hadde vitnet om at en profet ikke har ære i sitt eget land. ⁴⁵ Da han kom til Galilea, tok galileerne imot ham, for de hadde sett alt han hadde gjort i Jerusalem under høytiden, for også de hadde vært der.

⁴⁶ Han kom igjen til Kana i Galilea, hvor han hadde gjort vann til vin. Og der var en kongelig embetsmann hvis sønn lå syk i Kapernaum. ⁴⁷ Da denne mannen hørte at Jesus hadde kommet til Galilea fra Judea, gikk han til ham og ba ham komme ned og helbrede hans sønn, som var nær døden. ⁴⁸ Da sa Jesus til ham: «Hvis dere ikke ser tegn og under, vil dere aldri tro.» ⁴⁹ Den kongelige embetsmannen sa: «Herre, kom ned før barnet mitt dør.» ⁵⁰ Jesus sa til ham: «Gå; din sønn lever.» Mannen trodde det ordet Jesus sa til ham og dro. ⁵¹ Mens han var på vei, møtte tjenerne hans ham med bud om at gutten hans levde. ⁵² Han spurte dem om når sønnen hadde blitt bedre, og de sa til ham: «I går ved den sjuende time forlot feberen ham.» ⁵³ Da skjønnte faren at det var i samme øyeblikk som Jesus hadde sagt til ham: «Din sønn lever.» Så kom han og

hele hans hus til tro. ⁵⁴ Dette var det andre tegnet Jesus gjorde etter at han kom fra Judea til Galilea.

5 Etter disse hendelsene var det en jødisk høytid, og Jesus dro opp til Jerusalem. ² I Jerusalem, ved Saueporten, er det en dam, som på arameisk kalles Betesda, omgitt av fem søyleganger. ³ I disse søylegangene lå en mengde syke, blinde, lamme eller lammede. ⁴ [4] ⁵ Der var en mann som hadde vært ute av stand til å gå i trettiåtte år. ⁶ Da Jesus så ham ligge der og visste at han hadde vært i den tilstanden lenge, spurte han ham: "Vil du bli frisk?" ⁷ Den syke mannen svarte: "Herre, jeg har ingen til å hjelpe meg ned i dammen når vannet blir rørt. Mens jeg prøver å komme meg ned, stiger en annen ned før meg." ⁸ Jesus sa til ham: "Reis deg, ta opp matten din og gå." ⁹ Straks ble mannen helbredet; han tok opp matten sin og gikk. Nå var den dagen en sabbat.

¹⁰ Så de jødiske lederne sa til mannen som hadde blitt helbredet: "Det er sabbat; det er ikke lovlig for deg å bære matten din." ¹¹ Men han svarte: "Han som helbredet meg sa til meg: 'Ta opp matten din og gå.'" ¹² De spurte ham: "Hvem er personen som sa til deg at du skulle ta den opp og gå?" ¹³ Mannen som ble helbredet visste ikke hvem det var, for Jesus hadde trukket seg unna i mengden.

¹⁴ Senere fant Jesus ham i templet og sa: "Se, du er blitt frisk igjen. Slutt å synde, ellers kan noe verre hende deg." ¹⁵ Mannen gikk bort og informerte de jødiske lederne om at det var Jesus som hadde gjort ham frisk. ¹⁶ Av denne grunn begynte de jødiske lederne å forfølge Jesus, fordi han gjorde disse tingene på sabbaten. ¹⁷ Men Jesus svarte dem: "Min Far arbeider inntil nå, og jeg arbeider også." ¹⁸ Av denne grunn søkte de enda mer å drepe ham, fordi han ikke bare brøt sabbaten, men også kalte Gud sin egen Far, og gjorde seg selv lik Gud.

¹⁹ Derfor svarte Jesus: "Sannelig, sannelig, jeg sier dere, Sønnen kan ikke gjøre noe av seg selv; han kan bare gjøre det han ser Faderen gjøre, for hva Faderen gjør, gjør Sønnen også." ²⁰ For Faderen elsker Sønnen og viser ham alt han gjør. Han vil vise ham enda større gjerninger enn disse, så dere vil bli forundret. ²¹ For slik som Faderen reiser opp de døde og gir dem liv, slik gir også Sønnen liv til hvem han vil. ²² Dessuten dømmer ikke Faderen noen, men har overlatt all dom til Sønnen, ²³ slik at alle kan ære

Johannes

Sønnen slik de ærer Faderen. Den som ikke ærer Sønnen, ærer ikke Faderen som sendte ham.

²⁴ "Sannelig, sannelig, jeg sier dere, den som hører mitt ord og tror på ham som sendte meg, har evig liv og vil ikke bli dømt, men har gått over fra døden til livet. ²⁵ Sannelig, sannelig, jeg sier dere, en tid kommer, og den er nå, da de døde vil høre Guds Sønnens røst, og de som hører, vil leve. ²⁶ For slik som Faderen har liv i seg selv, har han også gitt Sønnen å ha liv i seg selv. ²⁷ Og han har gitt ham myndighet til å utføre dom, fordi han er Menneskesønnen. ²⁸ Bli ikke overrasket over dette, for en tid kommer da alle som er i gravene vil høre hans røst ²⁹ og vil komme ut—de som har gjort godt vil stå opp til liv, og de som har gjort ondt vil stå opp til fordømmelse.

³⁰ Av meg selv kan jeg ikke gjøre noe; jeg dømmer bare slik jeg hører, og min dom er rettferdig, for jeg søker ikke å behage meg selv, men han som sendte meg. ³¹ "Hvis jeg vitner om meg selv, er mitt vitnesbyrd ikke gyldig. ³² Det er en annen som vitner til min fordel, og jeg er trygg på at hans vitnesbyrd om meg er sant.

³³ Dere har sendt budbringere til Johannes, og han har talt til dere om sannheten. ³⁴ Ikke at jeg stoler på menneskelig vitnesbyrd, men jeg nevner det slik at dere kan bli frelst. ³⁵ Johannes var en lampe som brant og ga lys, og dere valgte for en tid å glede dere over hans lys. ³⁶ Men jeg har et vitnesbyrd større enn det fra Johannes. For de gjerningene som Faderen har gitt meg å fullføre—de samme gjerningene jeg gjør—vitner om at Faderen har sendt meg.

³⁷ Og Faderen som sendte meg har selv vitnet om meg. Dere har verken hørt hans røst eller sett hans skikkelse, ³⁸ og hans ord blir ikke værende i dere, for dere tror ikke på den han har sendt. ³⁹ Dere studerer skriftene nøye fordi dere tror at i dem har dere evig liv. Det er disse skriftene som vitner om meg, ⁴⁰ likevel vil dere ikke komme til meg for å få liv.

⁴¹ Jeg søker ikke ære fra mennesker, ⁴² men jeg kjenner dere. Jeg forstår at dere ikke har Guds kjærlighet i dere. ⁴³ Jeg har kommet i min Fars navn, og dere tar ikke imot meg. Men hvis en annen kommer i sitt eget navn, vil dere ta imot ham. ⁴⁴ Hvordan kan dere tro, når dere søker godkjenning fra hverandre, men ikke søker den ære som kommer fra den eneste Gud? ⁴⁵ Tro ikke at jeg vil anklage dere

for Faderen. Deres anklager er Moses, som dere har satt deres håp til. ⁴⁶ Hvis dere hadde tro på Moses, ville dere ha tro på meg, for han skrev om meg. ⁴⁷ Men hvis dere ikke tror det han skrev, hvordan skal dere da stole på det jeg sier?

6 Etter dette dro Jesus til den andre siden av Galileasjøen, også kjent som Tiberiasjøen. ² En stor folkemengde fulgte ham, fordi de hadde sett de tegnene han gjorde på de syke. ³ Jesus gikk opp på en fjellside og satte seg der sammen med disiplene sine. ⁴ Den jødiske påskefesten nærmet seg. ⁵ Da Jesus så opp og så en stor folkemengde komme mot ham, sa han til Filip: "Hvor kan vi kjøpe brød så disse kan få noe å spise?" ⁶ Han sa dette for å teste ham, for han visste allerede hva han skulle gjøre. ⁷ Filip svarte: "To hundre denarer verdt av brød ville ikke være nok til at hver av dem kunne få litt." ⁸ En av disiplene hans, Andreas, som var Simon Peters bror, sa til ham, ⁹ "Det er en gutt her med fem byggbrød og to fisker, men hva er det til så mange?" ¹⁰ Jesus sa: "La folket sette seg ned." Det var mye gress der, så de satte seg ned, omkring fem tusen menn i antall. ¹¹ Så tok Jesus brødene, takket, og delte dem ut til dem som satt der; han gjorde det samme med fiskene, og ga dem så mye de ville ha. ¹² Da de alle hadde spist seg mette, sa han til disiplene sine: "Samle sammen de stykkene som er til overs, så ingenting går til spille." ¹³ Så samlet de dem sammen og fylte tolv kurver med de gjenværende stykkene av de fem byggbrødene. ¹⁴ Da folket så tegnet han hadde gjort, sa de: "Dette er virkelig Profeten som skal komme til verden."

¹⁵ Da Jesus visste at de hadde til hensikt å komme og ta ham med makt for å gjøre ham til konge, trakk han seg igjen tilbake til fjellet alene. ¹⁶ Da det ble kveld, gikk disiplene hans ned til sjøen, ¹⁷ gikk om bord i en båt, og satte kursen over sjøen til Kapernaum. Det var allerede mørkt, og Jesus hadde ennå ikke kommet til dem. ¹⁸ Sjøen ble urolig på grunn av en sterk vind. ¹⁹ Da de hadde rodd omkring tre eller fire mil, så de Jesus gå på sjøen og nærme seg båten, og de ble reddet. ²⁰ Men han beroliget dem: "Det er meg; vær ikke reddet." ²¹ Da tok de ham imot i båten, og straks nådde båten land der de var på vei.

²² Dagen etter innså folkemengden som hadde blitt igjen på den andre siden av sjøen at det bare hadde vært én båt der, og at Jesus ikke hadde gått om

Johannes

bord med disiplene sine, som hadde dratt alene.²³ Andre båter fra Tiberias kom nær stedet der de hadde spist brødet etter at Herren hadde takket.²⁴ Da folkemengden innså at verken Jesus eller disiplene hans var der, gikk de om bord i båtene og dro til Kapernaum for å lete etter Jesus.

²⁵ Da de fant ham på den andre siden av sjøen, spurte de ham: "Rabbi, når kom du hit?"²⁶ Jesus svarte: "Sannelig, sannelig, jeg sier dere, dere leter etter meg ikke fordi dere så tegnene, men fordi dere spiste brødene og ble mette."²⁷ Arbeid ikke for den mat som forgår, men for den mat som varer til evig liv, som Menneskesønnen vil gi dere. For på ham har Gud Faderen satt sitt segl."²⁸ Da spurte de ham: "Hva må vi gjøre for å utføre de gjerninger Gud krever?"²⁹ Jesus svarte: "Guds gjerning er å tro på den han har sendt."

³⁰ Så spurte de ham: "Hvilket tegn vil du gi, så vi kan se det og tro deg? Hva vil du gjøre?"³¹ Våre forfedre spiste manna i ørkenen; som det står skrevet: 'Han ga dem brød fra himmelen å spise.'³² Jesus sa til dem: "Sannelig, sannelig, jeg sier dere, det var ikke Moses som ga dere brødet fra himmelen, men min Far som gir dere det sanne brødet fra himmelen."³³ For Guds brød er det som kommer ned fra himmelen og gir liv til verden."³⁴ De sa til ham: "Herre, gi oss alltid dette brødet."

³⁵ Jesus erklærte: "Jeg er livets brød. Den som kommer til meg og tror på meg, skal aldri hunge, og de skal aldri tørste igjen."³⁶ Men som jeg har sagt dere, dere har sett meg, og likevel tror dere ikke."³⁷ Alle som Faderen gir meg, vil komme til meg, og den som kommer til meg vil jeg aldri drive bort."³⁸ For jeg er kommet ned fra himmelen, ikke for å gjøre min egen vilje, men for å oppfylle viljen til ham som sendte meg."³⁹ Og dette er hensikten til ham som sendte meg, at jeg ikke skal miste noen av dem han har gitt meg, men reise dem opp på den siste dag."⁴⁰ For det er min Fars ønske at alle som ser Sønnen og tror på ham skal ha evig liv, og jeg vil reise dem opp på den siste dag."

⁴¹ Da begynte jødene å murre over ham fordi han sa: "Jeg er brødet som kom ned fra himmelen."⁴² De sa: "Er ikke dette Jesus, sønn av Josef, hvis far og mor vi kjenner? Hvordan kan han nå si: 'Jeg har kommet ned fra himmelen'?"⁴³ Jesus svarte: "Slutt å murre blant dere."⁴⁴ Ingen kan komme til meg uten at

Faderen som sendte meg, først kaller dem, og jeg vil reise dem opp på den siste dag."⁴⁵ Det står skrevet i Profetene: 'De skal alle bli undervist av Gud.' Alle som har hørt Faderen og lært av ham, kommer til meg."⁴⁶ Ingen har sett Faderen unntatt den som er fra Gud; han alene har sett Faderen."⁴⁷ Sannelig, sannelig, jeg sier dere, den som tror har evig liv."⁴⁸ Jeg er livets brød."⁴⁹ Deres forfedre spiste manna i ørkenen, og de døde."⁵⁰ Men her er brødet som kommer ned fra himmelen, som alle kan spise av og ikke dø."⁵¹ Jeg er det levende brødet som kom ned fra himmelen. Hvis noen spiser av dette brødet, skal de leve evig. Dette brødet er mitt kjød, som jeg vil gi for verdens liv."

⁵² Da begynte jødene å krangle intenst seg imellom: "Hvordan kan denne mannen gi oss sitt kjød å spise?"⁵³ Jesus sa til dem: "Sannelig, sannelig sier jeg dere, hvis dere ikke spiser Menneskesønnens kjød og drikker hans blod, kan dere ikke ha liv i dere."⁵⁴ Dessuten, den som spiser mitt kjød og drikker mitt blod, får evig liv, og jeg vil reise dem opp på den siste dag."⁵⁵ For mitt kjød er den sanne mat, og mitt blod er den sanne drikk."⁵⁶ De som spiser mitt kjød og drikker mitt blod, vil forbli i meg, og jeg i dem."⁵⁷ Akkurat som den levende Faderen sendte meg og jeg lever på grunn av Faderen, slik skal den som tar del i meg leve på grunn av meg."⁵⁸ Dette er brødet som har kommet ned fra himmelen. Deres forfedre spiste manna og døde, men den som spiser av dette brødet, vil leve evig."⁵⁹ Han uttrykte disse læresetningene mens han underviste i synagogen i Kapernaum.

⁶⁰ Da de hørte det, sa mange av disiplene hans: "Dette er en vanskelig lære. Hvem kan akseptere det?"⁶¹ Bevisst på at disiplene hans murret om dette, sa Jesus til dem: "Tar dette anstøt av dere?"⁶² Hva om dere skulle se Menneskesønnen stige opp dit han var før?"⁶³ Ånden gir liv; kjødet teller ingenting. De ord jeg har talt til dere er ånd og liv."⁶⁴ Likevel er det noen av dere som ikke tror." For Jesus visste fra begynnelsen hvem som ikke trodde og hvem som ville forråde ham."⁶⁵ Han fortsatte: "Dette er grunnen til at jeg sa dere at ingen kan komme til meg uten at Faderen har gjort det mulig for dem."

⁶⁶ Fra dette punktet vendte mange av disiplene hans tilbake og fulgte ham ikke lenger."⁶⁷ "Vil dere også gå bort?" spurte Jesus de tolv."⁶⁸ Simon Peter svarte ham: "Herre, til hvem skal vi gå? Du har de evige livs

Johannes

ord.⁶⁹ Vi har kommet til å tro og forstå at du er Guds Hellige." ⁷⁰ Da svarte Jesus: "Har jeg ikke valgt dere, de tolv? Likevel er en av dere en djevle!" ⁷¹ Han refererte til Judas, sønn av Simon Iskariot, som, selv om han var en av de tolv, senere skulle forråde ham.

7 Etter dette vandret Jesus omkring i Galilea. Han ville ikke dra omkring i Judea fordi de jødiske lederne søkte å drepe ham. ² Nå nærmet den jødiske løvhyttefesten seg. ³ Så sa brødrene hans til ham: «Dra herfra og gå til Judea, så disiplene dine også kan se de gjerningene du gjør. ⁴ For ingen handler i hemmelighet hvis han ønsker å bli kjent offentlig. Hvis du gjør disse tingene, åpenbar deg for verden.» ⁵ Selv hans egne brødre hadde ennå ikke tro på ham. ⁶ Derfor sa Jesus til dem: «Min tid er ennå ikke kommet, men for dere er enhver tid passende. ⁷ Verden kan ikke hate dere, men den hater meg fordi jeg vitner om at dens gjerninger er onde. ⁸ Dra opp til festen; jeg drar ikke opp til denne festen, for min tid er ennå ikke fullendt.» ⁹ Etter at han hadde sagt dette, ble han i Galilea.

¹⁰ Men etter at brødrene hans hadde dratt opp til festen, dro han også opp, ikke åpenlyst, men som i hemmelighet. ¹¹ Så lette de jødiske lederne etter ham på festen og spurte: «Hvor er han?» ¹² Blant folkemengdene var det mye hvisking om ham. Noen sa: «Han er en god mann.» Andre sa: «Nei, han villeder folket.» ¹³ Likevel snakket ingen åpent om ham av frykt for de jødiske lederne.

¹⁴ Men da det nå var midt under festen, gikk Jesus opp til tempelgårdene og begynte å undervise. ¹⁵ Jødene var forundret og spurte: «Hvordan har denne mannen fått slik lærdom uten formell utdanning?»

¹⁶ Jesus svarte dem: «Min lære er ikke min, men kommer fra ham som har sendt meg. ¹⁷ Hvis noen er villig til å gjøre Guds vilje, skal han vite om min lære er fra Gud eller om jeg taler av meg selv. ¹⁸ Den som taler av seg selv, søker sin egen ære, men den som søker æren til den som har sendt ham, er sannferdig, og det er ingen løgn i ham. ¹⁹ Moses ga dere loven, men ingen av dere holder den. Hvorfor prøver dere å drepe meg?» ²⁰ Folkemengden svarte: «Du har en demon! Hvem prøver å drepe deg?» ²¹ Jesus svarte: «Jeg gjorde ett mirakel, og dere er alle forundret. ²² Likevel, fordi Moses ga dere omskjærelsen (ikke at den er fra Moses, men fra patriarkene), omskjærer dere en gutt på sabbaten. ²³ Hvis en gutt blir omskåret på sabbaten for at Mose

lov ikke skal brytes, hvorfor er dere sinte på meg fordi jeg helbredet en manns hele kropp på sabbaten? ²⁴ Døm ikke etter det ytre, men døm med rettferdig dom.»

²⁵ Da begynte noen av folket i Jerusalem å spørre: «Er ikke dette mannen de prøver å drepe? ²⁶ Likevel er han her og taler offentlig, og de sier ingenting til ham. Kan det være at myndighetene virkelig har konkludert med at han er Messias? ²⁷ Men vi vet hvor denne mannen er fra; når Messias kommer, vil hans opprinnelse være ukjent.» ²⁸ Da ropte Jesus, mens han fortsatt underviste i tempelgårdene: «Ja, dere kjenner meg, og dere vet hvor jeg er fra. Jeg har ikke kommet av meg selv, men han som har sendt meg er sann. Dere kjenner ham ikke, ²⁹ men jeg kjenner ham fordi jeg er fra ham, og han har sendt meg.» ³⁰ Da prøvde de å gripe ham, men ingen la hånd på ham, for hans tid var ennå ikke kommet. ³¹ Likevel trodde mange i folkemengden på ham. De sa: «Når Messias kommer, vil han gjøre flere tegn enn denne mannen?»

³² Fariseerne hørte folkemengden hviske disse tingene om Jesus, og yppersteprestene og fariseerne sendte offiserer for å arrestere ham. ³³ Derfor sa Jesus: «Jeg er hos dere bare en kort tid, og så går jeg til ham som har sendt meg. ³⁴ Dere skal lete etter meg, men dere skal ikke finne meg; og der jeg er, kan dere ikke komme.» ³⁵ Jødene sa til hverandre: «Hvor har denne mannen tenkt å dra, slik at vi ikke kan finne ham? Vil han dra til jødene som er spredt blant grekerne, og undervise grekerne? ³⁶ Hva mener han med å si: 'Dere skal lete etter meg, men dere skal ikke finne meg,' og 'Der jeg er, kan dere ikke komme'?»

³⁷ På den siste og største dagen av festen sto Jesus og sa med høy røst: «Hvis noen tørster, la ham komme til meg og drikke. ³⁸ Den som tror på meg, som Skriften har sagt, fra hans indre skal det flyte strømmer av levende vann.» ³⁹ Med dette mente han Ånden, som de som trodde på ham senere skulle få. Inntil da var Ånden ikke gitt, siden Jesus ennå ikke var blitt herliggjort.

⁴⁰ Da de hørte hans ord, sa noen av folket: «Sannelig, denne mannen er Profeten.» ⁴¹ Andre sa: «Han er Messias.» Men noen spurte: «Hvordan kan Messias komme fra Galilea? ⁴² Sier ikke Skriften at Messias skal komme fra Davids ætt og fra Betlehem,

Johannes

landsbyen der David bodde?»⁴³ Slik var folket delt i sine meninger om Jesus.⁴⁴ Noen ønsket å gripe ham, men ingen la hånd på ham.

⁴⁵ Til slutt gikk offiserene tilbake til yppersteprestene og fariseerne, som spurte dem: «Hvorfor tok dere ham ikke med?»⁴⁶ Offiserene svarte: «Aldri har noen talt slik som denne mannen gjør.»⁴⁷ «Sier dere at han også har forført dere?» svarte fariseerne.⁴⁸ «Har noen av lederne eller fariseerne trodd på ham?»⁴⁹ Nei! Men denne folkemengden som ikke kjenner loven er forbannet.»⁵⁰ Nikodemus, som tidligere hadde gått til Jesus og som var en av deres egne, sa til dem:⁵¹ «Fordømmer vår lov en mann uten først å høre ham og finne ut hva han har gjort?»⁵² De svarte: «Er du også fra Galilea? Undersøk, og du vil finne at ingen profet oppstår fra Galilea.» **Noen tidlige manuskripter har ikke Johannes 7:53 på dette stedet, men inkluderer det**

⁵³ [Og hver og en vendte tilbake til sitt hjem.]

8

Noen tidlige manuskripter har ikke Johannes 8:1 - 8:11 på dette stedet, men inkluderer det

¹ Jesus gikk opp til Oljeberget.² Ved daggry viste Han seg igjen i tempelgårdene, hvor alle menneskene samlet seg rundt Ham, og Han satte seg ned for å undervise dem.³ De skriftlærde og fariseerne brakte en kvinne grepet i hor og plasserte henne midt i gårdsplassen.⁴ De henvendte seg til Ham, «Lærer, denne kvinnen ble grepet i hor.»⁵ I loven befalte Moses oss å steine slike kvinner. Hva sier Du da?»⁶ De brukte dette spørsmålet for å teste Ham, så de kunne ha grunnlag for å anklage Ham. Men Jesus bøyde seg ned og skrev på bakken med fingeren.⁷ Da de fortsatte å spørre Ham, rettet Han seg opp og sa til dem, «Den av dere som er uten synd, kan kaste den første steinen på henne.»⁸ Igjen bøyde Han seg ned og skrev på bakken.⁹ Da de hørte dette, begynte de å gå bort en etter en, fra de eldste, til bare Jesus var igjen, med kvinnen stående der.¹⁰ Da Jesus rettet seg opp, spurte Han henne, «Kvinne, hvor er de? Har ingen fordømt deg?»¹¹ «Ingen, Herre,» svarte hun. Da sa Jesus, «Heller ikke Jeg fordømmer deg. Gå nå og synd ikke mer.»

¹² Jesus talte igjen til folket og sa, «Jeg er verdens lys. Den som følger Meg skal ikke vandre i mørket,

men ha livets lys.»¹³ Fariseerne utfordret Ham, «Du vitner om Deg selv; Ditt vitnesbyrd er ikke gyldig.»¹⁴ Jesus svarte, «Selv om Jeg vitner om Meg selv, er Mitt vitnesbyrd gyldig, for Jeg vet hvor Jeg kom fra og hvor Jeg går. Men dere vet ikke hvor Jeg kommer fra eller hvor Jeg går.»¹⁵ Dere dømmer etter kjødet, etter menneskelige standarder; Jeg dømmer ingen.¹⁶ Men selv om Jeg dømmer, er Min dom sann, fordi Jeg ikke er alene; Jeg står med Faderen som sendte Meg.¹⁷ I deres lov er det skrevet at vitnesbyrdet fra to vitner er sant.¹⁸ Jeg er en som vitner om Meg selv; Mitt andre vitne er Faderen som sendte Meg.»¹⁹ Da spurte de Ham, «Hvor er Din Far?» Jesus svarte, «Dere kjenner verken Meg eller Min Far. Hvis dere kjente Meg, ville dere også kjenne Min Far.»²⁰ Han talte disse ordene mens Han underviste i tempelgårdene nær stedet hvor offergavene ble lagt. Likevel grep ingen Ham, fordi Hans tid ennå ikke var kommet.

²¹ Igjen sa Jesus til dem, «Jeg går bort, og dere skal lete etter Meg, og dere skal dø i deres synd. Dit Jeg går, kan dere ikke komme.»²² Dette fikk jødene til å spørre, «Vil Han ta sitt eget liv, siden Han sier, 'Dit Jeg går, kan dere ikke komme'?»²³ Men Han fortsatte, «Dere er fra den jordiske verden; Jeg er fra oven. Dere tilhører denne verden; Jeg tilhører ikke denne verden.»²⁴ Jeg sa til dere at dere vil dø i deres synder; for hvis dere ikke tror at Jeg er Han, vil dere virkelig dø i deres synder.»²⁵ «Hvem er Du?» spurte de. «Jeg er akkurat den Jeg har sagt dere fra begynnelsen,» svarte Jesus.²⁶ «Jeg har mye å si i dom over dere. Men Han som sendte Meg er troverdig, og det Jeg har hørt fra Ham, forteller Jeg verden.»²⁷ De forsto ikke at Han talte til dem om Sin Far.²⁸ Så Jesus sa, «Når Faderen har løftet opp Menneskesønnen, da skal dere vite og forstå at Jeg er Han - og at Jeg ikke gjør noe på egen hånd, men taler bare det Faderen har lært Meg.»²⁹ Han som sendte Meg er med Meg; Han har ikke latt Meg være alene, for Jeg gjør alltid det som behager Ham.»³⁰ Mens Han talte, kom mange til å tro på Ham.

³¹ Til de jødene som hadde trodd Ham, sa Jesus, «Hvis dere holder fast ved Min lære, er dere virkelig Mine disipler.»³² Da skal dere kjenne sannheten, og sannheten skal sette dere fri.»³³ De svarte, «Vi er Abrahams etterkommere og har aldri vært slaver under noen. Hvordan kan Du si at vi skal bli satt fri?»

³⁴ Jesus svarte, «Sannelig, sannelig sier Jeg dere,

Johannes

enhver som synder er en slave av synd. ³⁵ Nå har en slave ikke en varig plass i familien, men en sønn tilhører den for alltid. ³⁶ Så hvis Sønnen frigjør dere, vil dere virkelig være fri. ³⁷ Jeg vet at dere er Abrahams etterkommere. Likevel søker dere å drepe Meg, fordi Mitt ord ikke har noen plass i dere. ³⁸ Jeg deler med dere det Jeg har sett i Faderens nærvær, og dere gjør det dere har hørt fra deres far."

³⁹ "Abraham er vår far," svarte de. "Hvis dere virkelig var Abrahams barn," sa Jesus, "da ville dere gjøre det Abraham gjorde. ⁴⁰ Som det er, søker dere å drepe Meg, en mann som har fortalt dere sannheten som Jeg hørte fra Gud. Abraham gjorde ikke slike ting. ⁴¹ Dere følger deres egen fars veier." "Vi er ikke uekte barn," protesterte de. "Den eneste Far vi har er Gud selv." ⁴² Jesus sa til dem, "Hvis Gud var deres Far, ville dere elske Meg, for Jeg har kommet fra Gud. Jeg har ikke kommet av Meg selv; Gud sendte Meg. ⁴³ Hvorfor er Mitt språk ikke klart for dere? Det er fordi dere ikke er i stand til å høre hva Jeg sier. ⁴⁴ Dere tilhører deres far, djevelen, og dere ønsker å utføre deres fars ønsker. Han var en morder fra begynnelsen, og holdt ikke fast ved sannheten, for det er ingen sannhet i ham. Når han lyver, taler han sitt morsmål, for han er en løgner og løgnens far. ⁴⁵ Men fordi Jeg taler sannheten, tror dere ikke på Meg! ⁴⁶ Kan noen av dere bevise at Jeg er skyldig i synd? Hvis Jeg taler sannheten, hvorfor tror dere ikke på Meg? ⁴⁷ Den som er av Gud hører Guds ord. Grunnen til at dere ikke hører, er at dere ikke er av Gud."

⁴⁸ Jødene svarte Ham, "Har vi ikke rett når vi sier at Du er en samaritan og har en demon?" ⁴⁹ "Jeg er ikke under påvirkning av en demon," sa Jesus, "men Jeg ærer Min Far, og dere vanærer Meg. ⁵⁰ Men Jeg søker ikke Min egen ære; for det er en som søker den, og Han er dommeren. ⁵¹ Sannelig, sannelig sier Jeg dere, den som adlyder Mitt ord skal aldri se døden." ⁵² Da utbrøt de, "Nå vet vi at Du har en demon! Abraham døde, og det gjorde også profetene, men Du sier at den som adlyder Ditt ord aldri skal smake døden. ⁵³ Er Du viktigere enn vår far Abraham? Selv han døde, og det gjorde alle profetene. Så hvem hevder Du å være?" ⁵⁴ Jesus svarte, "Hvis Jeg ærer Meg selv, betyr Min ære ingenting. Det er Min Far, som dere hevder er deres Gud, som ærer Meg. ⁵⁵ Selv om dere ikke kjenner Ham, kjenner Jeg Ham. Hvis Jeg sa at Jeg ikke

gjorde det, ville Jeg være uærlig som dere, men Jeg kjenner Ham og adlyder Hans ord. ⁵⁶ Deres far Abraham gledet seg over utsikten til å se Min dag; han så den og var glad." ⁵⁷ "Du er ikke engang femti år gammel," sa de til Ham, "og sier Du har sett Abraham!" ⁵⁸ "Sannelig, sannelig sier Jeg dere," svarte Jesus, "før Abraham ble født, er Jeg!" ⁵⁹ Da tok de opp steiner for å kaste på Ham, men Jesus skjulte seg og forlot tempelområdet.

9 Mens Jesus gikk forbi, så Han en mann som hadde vært blind fra fødselen av. ² Disiplene spurte Ham: «Mester, hvem var det som syndet, denne mannen eller hans foreldre, siden han ble født blind?» ³ Jesus svarte: «Verken denne mannen eller hans foreldre syndet; men dette skjedde for at Guds gjerninger skulle bli åpenbart i ham. ⁴ Vi må utføre oppgavene til Ham som sendte Meg mens det ennå er dag. Natten nærmer seg, når ingen kan arbeide. ⁵ For mens Jeg er i verden, er Jeg verdens lys.»

⁶ Etter å ha sagt dette, spyttet Han på bakken, laget litt leire med spyttet, og smurte det på mannens øyne. ⁷ Han sa til ham: «Gå, vask deg i Siloam-dammen» (dette ordet betyr «Sendt»). Så mannen gikk og vasket seg, og kom tilbake seende. ⁸ Hans naboer og de som tidligere hadde sett ham tigge spurte: «Er ikke dette den samme mannen som pleide å sitte og tigge?» ⁹ Noen sa: «Dette er han.» Andre sa: «Nei, men han ligner på ham.» Men han selv erklærte: «Jeg er mannen.» ¹⁰ «Hvordan ble øynene dine åpnet?» spurte de. ¹¹ Han svarte: «Mannen de kaller Jesus laget litt leire og satte det på øynene mine. Han ba meg gå til Siloam og vaske meg. Så jeg gikk og vasket meg, og da kunne jeg se.» ¹² De spurte ham: «Hvor er denne mannen?» Han sa: «Jeg vet ikke.»

¹³ De tok mannen som hadde vært blind til fariseerne. ¹⁴ Nå var dagen da Jesus laget leiren og åpnet mannens øyne en sabbat. ¹⁵ Fariseerne spurte ham også hvordan han hadde fått synet sitt. Han sa til dem: «Han satte leire på øynene mine, og jeg vasket meg, og nå ser jeg.» ¹⁶ Noen av fariseerne sa: «Denne mannen er ikke fra Gud, fordi Han ikke holder sabbaten.» Men andre spurte: «Hvordan kan en synder utføre slike tegn?» Så det var splittelse blant dem. ¹⁷ De vendte seg igjen til den blinde mannen: «Hva sier du om Ham, siden Han åpnet øynene dine?» Mannen svarte: «Han er en profet.»

Johannes

¹⁸ De jødiske lederne trodde ikke at han hadde vært blind og fått synet sitt før de kalte foreldrene til mannen som hadde fått synet sitt. ¹⁹ De spurte dem: «Er dette sønnen deres, som dere hevder ble født blind? Hvordan kan det ha seg at han nå kan se?» ²⁰ Hans foreldre svarte: «Vi vet at han er vår sønn, og at han ble født blind. ²¹ Men hvordan han kan se nå, eller hvem som åpnet øynene hans, vet vi ikke. Spør ham. Han er myndig; han vil snakke for seg selv.» ²² Hans foreldre sa dette fordi de var redde for de jødiske lederne, som allerede hadde bestemt at alle som anerkjente Jesus som Messias ville bli utstøtt fra synagogen. ²³ Derfor sa hans foreldre: «Han er myndig; spør ham.»

²⁴ For andre gang kalte de mannen som hadde vært blind, og sa til ham: «Gi Gud ære ved å fortelle sannheten. Vi vet at denne mannen er en synder.» ²⁵ Han svarte: «Om Han er en synder eller ikke, vet jeg ikke. Én ting vet jeg: Jeg var blind, men nå ser jeg.» ²⁶ Da spurte de ham videre: «Hva gjorde Han med deg? Hvordan åpnet Han øynene dine?» ²⁷ Han svarte: «Jeg har allerede fortalt dere, og dere lyttet ikke. Hvorfor ønsker dere å høre det igjen? Vil dere også bli Hans disipler?» ²⁸ De fornærmet ham og sa: «Du er denne fyrens disippel! Vi er disipler av Moses!» ²⁹ Vi vet at Gud talte til Moses, men når det gjelder denne fyren, vet vi ikke hvor Han kommer fra.» ³⁰ Mannen svarte: «Det er bemerkelsesverdig! Dere vet ikke hvor Han kommer fra, men likevel åpnet Han øynene mine. ³¹ Vi forstår at Gud ikke lytter til syndere. Han lytter til den fromme personen som gjør Hans vilje. ³² Det har aldri blitt hørt at noen har åpnet øynene til en mann født blind. ³³ Hvis denne mannen ikke var fra Gud, ville Han ikke kunne gjøre noe.» ³⁴ Til dette svarte de: «Du ble født helt i synd; hvordan våger du å belære oss!» Og de kastet ham ut.

³⁵ Jesus hørte at de hadde kastet ham ut, og da Han fant ham, sa Han: «Tror du på Menneskesønnen?» ³⁶ Mannen spurte: «Hvem er Han, herre? Vennligst fortell meg, så jeg kan tro på Ham.» ³⁷ Jesus sa: «Du har nå sett Ham; faktisk, det er Han som taler med deg.» ³⁸ Mannen svarte: «Herre, jeg tror,» og han æret Ham.

³⁹ Jesus sa: «Jeg er kommet til denne verden for dom, så de som er blinde skal se, og de som ser skal bli blinde.» ⁴⁰ Noen fariseere som var med Ham hørte Ham si dette og spurte: «Hva? Er vi også

blinde?» ⁴¹ Jesus sa: «Hvis dere var blinde, ville dere ikke være skyldige i synd; men nå som dere hevder at dere kan se, forblir deres skyld.

10 "Sannelig, sannelig sier jeg dere: Den som ikke går inn i sauefjøset gjennom porten, men klatrer inn en annen vei, er en tyv og en røver. ² Men den som går inn gjennom porten, er hyrden til sauene. ³ Portvokteren lar ham komme inn, og sauene kommer når de hører hans stemme. Han kaller sine egne sauer ved navn, og de følger ham. ⁴ Når han har ført ut alle sine egne, går han foran dem, og sauene følger ham fordi de kjenner hans stemme. ⁵ De vil ikke følge en fremmed; i stedet vil de flykte fra ham fordi de ikke kjenner fremmedes stemme." ⁶ Jesus brukte dette billedspråket, men de forstod ikke hva han sa til dem.

⁷ Så Jesus sa igjen: "Sannelig, sannelig sier jeg dere: Jeg er porten for sauene. ⁸ Alle som kom før meg var som tyver og røvere, men sauene hørte ikke på dem. ⁹ Jeg er porten; den som går inn gjennom meg skal bli frelst og skal gå inn og ut og finne beite. ¹⁰ Tyven kommer bare for å stjele, drepe og ødelegge; jeg er kommet for at de skal ha liv og ha det i overflod.

¹¹ "Jeg er den gode hyrde. Den gode hyrde er villig til å gi sitt liv for sauene. ¹² Den leide arbeideren, som ikke er hyrden og ikke eier sauene, ser ulven komme og forlater sauene og flykter, og ulven røver og sprer dem. ¹³ Han løper bort fordi han er en leiearbeider og ikke bryr seg om sauene. ¹⁴ "Jeg er den gode hyrde; jeg kjenner mine egne sauer, og mine egne sauer kjenner meg— ¹⁵ slik som Faderen kjenner meg og jeg kjenner Faderen; og jeg er villig til å gi mitt liv for sauene. ¹⁶ Jeg har andre sauer som ikke er av denne flokken. Jeg må også føre dem, og de vil høre min stemme, og det skal bli én flokk, én hyrde. ¹⁷ Derfor elsker Faderen meg, fordi jeg legger ned mitt liv for å ta det tilbake. ¹⁸ Ingen tar det fra meg, men jeg legger det ned av egen vilje. Jeg har myndighet til å legge det ned og myndighet til å ta det tilbake. Dette budet har jeg fått fra min Far."

¹⁹ Det oppstod igjen splid blant jødene på grunn av disse ordene. ²⁰ Mange av dem sa: "Han har en demon og er gal. Hvorfor høre på ham?" ²¹ Andre sa: "Dette er ikke ordene til en som er demonbesatt. Kan en demon åpne blindes øyne?"

²² På den tiden fant tempelvigselfesten sted i Jerusalem. Det var vinter, ²³ og Jesus gikk omkring i

Johannes

tempelgårdene i Salomos søylegang. ²⁴ Jødene samlet seg rundt ham og sa: "Hvor lenge vil du holde oss i uvisshet? Hvis du er Messias, si det rett ut." ²⁵ Jesus svarte: "Jeg har sagt det til dere, og dere tror ikke. De gjerningene jeg gjør i min Fars navn, vitner om meg, ²⁶ men dere tror ikke fordi dere ikke hører til min flokk. ²⁷ For mine sauer hører min stemme; jeg kjenner dem, og de følger meg. ²⁸ Jeg gir dem evig liv, og de skal aldri gå forta; ingen skal ta dem fra min hånd. ²⁹ Min Far, som har gitt dem til meg, er større enn alle; ingen kan ta dem fra min Fars hånd. ³⁰ Faderen og jeg er ett."

³¹ Da tok folkemengden igjen opp steiner for å steine ham. ³² Jesus sa til dem: "Jeg har vist dere mange gode gjerninger fra Faderen. For hvilken av dem steiner dere meg?" ³³ Jødene svarte: "Vi steiner deg ikke for noen god gjerning, men for blasfemi, fordi du, som er et menneske, gjør deg selv til Gud." ³⁴ Jesus svarte: "Står det ikke skrevet i deres lov: 'Jeg har sagt: Dere er "guder"?' ³⁵ Hvis han kalte dem 'guder,' som Guds ord kom til—og Skriften kan ikke settes til side— ³⁶ hva da med den som Faderen har helliget og sendt til verden? Hvorfor anklager dere meg for blasfemi fordi jeg sa: 'Jeg er Guds Sønn'? ³⁷ Hvis jeg ikke kan gjøre min Fars gjerninger, tro meg ikke. ³⁸ Men hvis jeg gjør dem, selv om dere ikke tror meg, tro på gjerningene, så dere kan vite og forstå at Faderen er i meg, og jeg i Faderen." ³⁹ Igjen prøvde de å gripe ham, men han slapp unna deres grep.

⁴⁰ Han dro tilbake over Jordan til det stedet hvor Johannes tidligere hadde døpt, og han ble der. ⁴¹ Mange mennesker kom til ham og sa: "Selv om Johannes ikke gjorde noe tegn, var alt Johannes sa om denne mannen sant." ⁴² Og på det stedet kom mange til tro på Jesus.

11 Det var en mann ved navn Lasarus som var syk. Han var fra Betania, landsbyen til Maria og hennes søster Marta. ² (Det var denne Maria som salvet Herren med parfyme og tørket føttene Hans med sitt hår, hvis bror Lasarus var syk.) ³ Så sendte søstrene bud til Ham og sa: "Herre, han som Du elsker er syk." ⁴ Da Jesus hørte dette, sa Han: "Denne sykdommen vil ikke føre til døden. Nei, den er for Guds herlighet, slik at Guds Sønn kan bli herliggjort gjennom den."

⁵ Jesus hadde en dyp hengivenhet for Marta, hennes søster, og Lasarus. ⁶ Så da Han hørte at Lasarus var

syk, ble Han der Han var i to dager til, ⁷ og så sa Han til disiplene sine: "La oss dra tilbake til Judea." ⁸ "Men Mester," sa de, "for ikke lenge siden prøvde folkene der å steine Deg, og likevel drar Du tilbake?" ⁹ Jesus svarte: "Er det ikke tolv timer med dagslys? Den som vandrer om dagen snubler ikke, for han ser ved dette verdens lys. ¹⁰ Det er når noen vandrer om natten at de snubler, for de har ikke lys."

¹¹ Etter at Han hadde sagt dette, fortsatte Han: "Vår venn Lasarus har sovnet; men jeg drar dit for å vekke ham." ¹² Hans disipler svarte: "Herre, hvis han sover, vil han bli frisk." ¹³ Jesus hadde snakket om hans bortgang, men disiplene trodde Han refererte til naturlig søvn. ¹⁴ Så fortalte Han dem klart: "Lasarus er død, ¹⁵ og for deres skyld er jeg glad jeg ikke var der, slik at dere kan tro. Men la oss dra til ham." ¹⁶ Da sa Thomas, også kjent som Didymus, til de andre disiplene: "La oss også dra, så vi kan møte døden med Ham."

¹⁷ Da Han kom fram, fant Jesus at Lasarus allerede hadde ligget i graven i fire dager. ¹⁸ Betania var bare en kort avstand fra Jerusalem, ¹⁹ og mange jøder hadde kommet til Marta og Maria for å trøste dem angående deres bror. ²⁰ Da Marta hørte at Jesus kom, gikk hun ut for å møte Ham, mens Maria ble hjemme. ²¹ "Herre," sa Marta til Jesus, "hadde Du vært her, vet jeg at min bror ikke ville ha dødd. ²² Men jeg vet at selv nå vil Gud gi Deg hva Du enn ber om." ²³ Jesus forsikret henne: "Din bror vil bli oppreist." ²⁴ Marta svarte: "Jeg vet at han vil stå opp igjen i oppstandelsen på den siste dag." ²⁵ Jesus sa til henne: "Jeg er oppstandelsen og livet. Den som tror på Meg vil leve, selv om han dør; ²⁶ og den som lever ved å ha tro på Meg vil aldri virkelig dø. Tror du dette?" ²⁷ "Ja, Herre," svarte hun, "jeg tror at Du er Messias, Guds Sønn, som var bestemt til å komme inn i verden."

²⁸ Etter å ha sagt dette, gikk hun tilbake og kalte søsteren sin Maria til side. "Læreren er her," sa hun, "og spør etter deg." ²⁹ Da hun hørte dette, reiste Maria seg raskt og gikk til Ham. ³⁰ Jesus hadde ennå ikke kommet inn i landsbyen, men ble værende på stedet der Marta hadde møtt Ham. ³¹ Da jødene som hadde vært med Maria i huset og trøstet henne, la merke til hvor raskt hun reiste seg og gikk ut, fulgte de etter henne, i den tro at hun skulle til graven for å sørge der. ³² Da Maria nådde stedet der Jesus var og så Ham, falt hun ned ved Hans føtter. "Herre," sa hun,

Johannes

"hadde Du vært her, vet jeg at min bror ikke ville ha dødd."

³³ Da Jesus så henne gråte, og jødene som hadde kommet sammen med henne også gråt, ble Han dypt beveget i ånden og opprørt. ³⁴ "Hvor har dere lagt ham?" spurte Han. "Kom og se, Herre," svarte de. ³⁵ Jesus gråt. ³⁶ Da sa de tilstedeværende: "Se hvor Han brydde seg om ham!" ³⁷ Men andre spurte: "Kunne ikke Han som ga den blinde synet ha forhindret denne mannens død?"

³⁸ Jesus, igjen dypt beveget, kom til graven. Det var en hule med en stein lagt over inngangen. ³⁹ "Ta bort steinen," sa Han. "Men, Herre," sa Marta, den avdødes søster, "på dette tidspunktet er det en vond lukt, for han har vært der i fire dager." ⁴⁰ Da sa Jesus: "Sa jeg ikke til deg at hvis du har tro, vil du se Guds herlighet?" ⁴¹ Så tok de bort steinen. Da så Jesus opp og sa: "Far, jeg takker Deg for at Du har hørt Meg. ⁴² Jeg vet at Du alltid hører Meg, men jeg sier dette for folkets skyld som står her, slik at de kan tro at Du har sendt Meg." ⁴³ Etter å ha sagt dette, ropte Jesus med høy røst: "Lasarus, kom ut!" ⁴⁴ Mannen som hadde vært død kom ut, med hendene og føttene viklet i linstrimler, og et klede rundt ansiktet. Jesus sa til dem: "Ta av gravklærne og la ham gå."

⁴⁵ Som et resultat, trodde mange av jødene som hadde kommet for å besøke Maria, og hadde sett hva Jesus gjorde, på Ham. ⁴⁶ Men noen av dem gikk til fariseerne og informerte dem om hva Jesus hadde gjort.

⁴⁷ Da kalte overprestene og fariseerne sammen et møte i Sanhedrinet. "Hva oppnår vi?" spurte de. "Her er denne mannen som utfører mange tegn. ⁴⁸ Hvis vi lar Ham fortsette, vil alle tro på Ham, og da vil romerne komme og ta bort både vårt tempel og vår nasjon." ⁴⁹ Da talte en av dem, ved navn Kaifas, som var yppersteprest det året, "Dere er uvitende om hva som er nødvendig! ⁵⁰ Dere forstår ikke at det er bedre for dere at én mann dør for folket enn at hele nasjonen går til grunne." ⁵¹ Han sa ikke dette av seg selv, faktisk, som yppersteprest hadde han allerede profetert det året at Jesus skulle dø for den jødiske nasjonen, ⁵² og ikke bare for den nasjonen, men også for de spredte Guds barn, for å samle dem og forene dem som én. ⁵³ Så fra den dagen av la de planer om å ta Hans liv.

⁵⁴ Derfor beveget Jesus seg ikke lenger offentlig blant folket i Judea. I stedet trakk Han seg tilbake til et område nær ødemarken, til en landsby kalt Efraim, hvor Han ble med disiplene sine. ⁵⁵ Da det nærmet seg tid for den jødiske påsken, dro mange opp fra landsbygda til Jerusalem for sin seremonielle renselse før påsken. ⁵⁶ De lette etter Jesus, og mens de sto i tempelgårdene spurte de hverandre: "Hva tror dere? Kommer Han til høytiden i det hele tatt?" ⁵⁷ Men overprestene og fariseerne hadde gitt ordre om at alle som fant ut hvor Han var skulle rapportere det, slik at de kunne arrestere Ham.

12 Seks dager før påsken kom Jesus til Betania, hvor Lasarus var, han som Jesus hadde oppreist fra de døde. ² En middag ble tilberedt til ære for Jesus, og Marta serverte mens Lasarus var blant dem som lå til bords med ham. ³ Maria tok en pund meget kostbar parfyme laget av ren nardus, salvet Jesu føtter og tørket dem med sitt hår. Huset ble fylt med duften av parfymen. ⁴ Men Judas Iskariot, en av hans disipler som hadde til hensikt å forråde ham, bemerket, ⁵ "Hvorfor ble ikke denne parfymen solgt for tre hundre denarer og pengene gitt til de fattige?" ⁶ Han sa dette ikke fordi han brydde seg om de fattige, men fordi han var en tyv; som kasserer pleide han å ta av det som ble lagt i det. ⁷ Jesus svarte: "La henne være i fred. Det var meningen at hun skulle beholde denne parfymen til dagen for min begravelse. ⁸ Dere vil alltid ha dem i nød hos dere, men dere vil ikke alltid ha meg."

⁹ En stor mengde jøder fikk vite at Jesus var der, og de kom ikke bare på grunn av ham, men også for å se Lasarus, som han hadde oppreist fra de døde. ¹⁰ Derfor la overprestene også planer om å drepe Lasarus, ¹¹ fordi på grunn av ham gikk mange jøder over til Jesus og trodde på ham.

¹² Dagen etter hørte den store mengden som hadde kommet til høytiden at Jesus var på vei til Jerusalem. ¹³ De tok palmegrener og gikk ut for å møte ham, ropende:

"Hosanna! Velsignet er han som kommer i Herrens navn! Velsignet er Israels konge!"

¹⁴ Jesus fant et ungt esel og satte seg på det, og oppfylte det som var skrevet:

Johannes

¹⁵ "Frykt ikke, datter Sion; se, din konge kommer, sittende på et eselføll."

¹⁶ Først forsto ikke disiplene hans disse tingene. Først etter at Jesus var blitt herliggjort, skjønte de at disse tingene var skrevet om ham og at de hadde gjort disse tingene mot ham. ¹⁷ Mengden som var med ham da han kalte Lasarus ut av graven og oppreiste ham fra de døde, fortsatte å vitne. ¹⁸ Mange mennesker, som hadde hørt om dette mirakuløse tegnet, gikk ut for å møte ham. ¹⁹ Så sa fariseerne til hverandre: "Se, dette fører ingensteds hen. Se hvordan alle har gått etter ham!"

²⁰ Nå var det noen grekere blant dem som dro opp for å tilbe under høytiden. ²¹ De kom til Filip, som var fra Betsaida i Galilea, med en forespørsel og sa: "Herre, vi vil gjerne se Jesus." ²² Filip gikk for å fortelle Andreas; Andreas og Filip gikk og fortalte Jesus. ²³ Jesus svarte: "Tiden er kommet for at Menneskesønnen skal bli herliggjort. ²⁴ Sannelig, sannelig sier jeg dere, hvis ikke et hvetekorn faller i jorden og dør, forblir det et enkelt frø; men hvis det dør, bærer det mye frukt. ²⁵ Den som elsker sitt liv, vil miste det, mens den som forakter sitt liv i denne verden, vil bevare det til evig liv. ²⁶ Hvis noen tjener meg, må de følge meg; og der jeg er, der vil også min tjener være. Min Far vil ære den som tjener meg.

²⁷ "Nå er min sjel urolig, og hva skal jeg si? 'Far, frels meg fra denne timen'? Nei, det var for denne hensikt jeg kom til denne timen. ²⁸ Far, herliggjør ditt navn." Da kom en røst fra himmelen: "Jeg har herliggjort det og vil herliggjøre det igjen." ²⁹ Mengden som sto der og hørte det, sa at det hadde tordnet; andre sa: "En engel har talt til ham." ³⁰ Jesus sa: "Denne røsten kom for deres skyld, ikke for min. ³¹ Nå er tiden kommet for dom over denne verden; nå skal denne verdens hersker kastes ut. ³² Og når jeg blir løftet opp fra jorden, vil jeg dra alle mennesker til meg." ³³ Han sa dette for å indikere hva slags død han skulle dø.

³⁴ Mengden svarte: "Vi har hørt fra Loven at Messias skal forbli for alltid, så hvordan kan du si: 'Menneskesønnen må bli løftet opp'? Hvem er denne 'Menneskesønnen'?" ³⁵ Da sa Jesus til dem: "Dere skal ha lyset bare en liten stund til. Gå mens dere har lyset, før mørket overmannet dere. Den som går i mørket, vet ikke hvor han går. ³⁶ Tro på lyset mens

dere har lyset, så dere kan bli lysets barn." Da han hadde sagt dette, forlot Jesus dem og skjulte seg for dem.

³⁷ Selv om Jesus hadde utført så mange tegn i deres nærvær, ville de fortsatt ikke tro på ham. ³⁸ Dette var for å oppfylle ordene til profeten Jesaja:

"Herre, hvem har trodd vårt budskap og for hvem er Herrens arm blitt åpenbart?"

³⁹ De var ute av stand til å tro av denne grunn, som Jesaja sier et annet sted:

"Han blendet deres øyne og forherdet deres hjerter, så de ikke kan se med sine øyne, eller forstå med sine hjerter, eller vende om —og jeg ville helbrede dem."

⁴¹ Jesaja sa dette fordi han hadde sett Jesu herlighet og talte om ham.

⁴² Likevel trodde mange, også blant lederne, på ham. Men på grunn av fariseerne ville de ikke åpent erkjenne sin tro av frykt for å bli utstøtt fra synagogen; ⁴³ for de satte mer pris på menneskelig ros enn ros fra Gud.

⁴⁴ Da ropte Jesus ut: "Den som tror på meg, tror ikke bare på meg, men på ham som har sendt meg. ⁴⁵ Den som ser meg, ser ham som har sendt meg. ⁴⁶ Jeg er kommet til verden som et lys, så ingen som tror på meg skal forbli i mørket. ⁴⁷ "Hvis noen hører mine ord, men ikke holder dem, dømmer jeg ikke den personen. For jeg kom ikke for å dømme verden, men for å frelse den. ⁴⁸ Men det er en dommer for den som avviser meg og ikke aksepterer mine ord; de ordene jeg har talt, vil dømme dem på den siste dag. ⁴⁹ For jeg har ikke talt på egen hånd, men Faderen som har sendt meg, har instruert meg om å si alt jeg har sagt. ⁵⁰ Jeg vet at hans bud fører til evig liv. Så hva jeg enn sier, er nøyaktig det Faderen har fortalt meg å si."

13 For påskefesten visste Jesus at hans time var kommet til å forlate denne verden og gå til Faderen. Etter å ha elsket sine egne som var i verden, elsket han dem til det siste. ² Under kveldsmåltidet hadde djevelen allerede lagt inn i hjertet til Judas Iskariot, Simons sønn, å forråde ham. ³ Jesus, som visste at Faderen hadde gitt alt i hans hender, og at han var kommet fra Gud og skulle gå tilbake til Gud, ⁴ reiste seg fra måltidet, la

Johannes

av seg ytterklærne og tok et håndkle og bandt det rundt livet. ⁵ Deretter helte han vann i et fat og begynte å vaske disiplenes føtter og tørket dem med håndkleet som var bundet rundt ham.

⁶ Han kom til Simon Peter, som spurte ham: "Herre, har du tenkt å vaske mine føtter?" ⁷ Jesus svarte: "Du forstår ikke nå hva jeg gjør, men du skal forstå det senere." ⁸ Peter sa til ham: "Du skal aldri vaske mine føtter!" Jesus svarte: "Hvis jeg ikke vasker deg, har du ingen del med meg." ⁹ Simon Peter sa til ham: "Herre, vask ikke bare mine føtter, men også mine hender og mitt hode!" ¹⁰ Jesus sa: "Den som har badet, trenger bare å vaske føttene; han er helt ren. Og dere er rene, men ikke alle." ¹¹ For han visste hvem som skulle forråde ham; derfor sa han: "Ikke alle av dere er rene."

¹² Etter å ha vasket føttene deres, tok han på seg klærne og satte seg ved bordet igjen. Han sa til dem: "Forstår dere hva jeg har gjort for dere?" ¹³ Dere kaller meg 'Mester' og 'Herre', og dere har rett, for det er det jeg er. ¹⁴ Hvis jeg, deres Herre og Mester, har vasket deres føtter, bør også dere vaske hverandres føtter. ¹⁵ Jeg har gitt dere et eksempel, så dere skal gjøre som jeg har gjort for dere. ¹⁶ Sannelig, sannelig sier jeg dere, ingen tjener er større enn sin herre, og ingen budbærer er større enn den som har sendt ham. ¹⁷ Hvis dere vet dette, vil dere være velsignet når dere gjør det.

¹⁸ Jeg taler ikke om dere alle. Jeg vet hvem jeg har utvalgt. Men dette er for å oppfylle Skriften: 'Den som spiser mitt brød, har løftet sin hæl mot meg.' ¹⁹ Jeg sier dere dette nå før det skjer, så når det skjer, kan dere tro at jeg er han. ²⁰ Sannelig, sannelig sier jeg dere, den som tar imot noen jeg sender, tar imot meg; og den som tar imot meg, tar imot ham som har sendt meg."

²¹ Etter å ha sagt dette, ble Jesus opprørt i ånden og vitnet: "Sannelig, sannelig sier jeg dere, en av dere vil forråde meg." ²² Disiplene så på hverandre, usikre på hvem han mente. ²³ En av hans disipler, han som Jesus elsket, lå ved siden av ham. ²⁴ Simon Peter vinket til denne disippelen og sa: "Spør ham hvem det er han mener." ²⁵ Han lente seg tilbake mot Jesus og spurte: "Herre, hvem er det?" ²⁶ Jesus svarte: "Det er den jeg gir dette bryststykket etter at jeg har dypet det." Deretter, etter å ha dypet bryststykket, ga han det til Judas, Simons sønn

Iskariot. ²⁷ Etter at Judas hadde tatt brødet, kom Satan inn i ham. Jesus sa til ham: "Det du gjør, gjør det raskt." ²⁸ Ingen av dem ved måltidet forsto hvorfor han sa dette til ham. ²⁹ Noen trodde at, siden Judas hadde pengevesken, sa Jesus til ham å kjøpe det som trengtes til høytiden, eller å gi noe til de fattige. ³⁰ Etter å ha mottatt bryststykket, gikk Judas straks ut. Og det var natt.

³¹ Etter at han hadde gått ut, sa Jesus: "Nå er Menneskesønnen herliggjort, og Gud er herliggjort i ham. ³² Hvis Gud er æret i ham, vil Gud også ære ham i seg selv, og vil gjøre det straks. ³³ Små barn, jeg er hos dere bare en liten stund til. Dere vil lete etter meg, og slik jeg sa til jødene, sier jeg nå til dere: Der jeg går, kan dere ikke komme. ³⁴ Et nytt bud gir jeg dere: Elsk hverandre. Som jeg har elsket dere, skal dere elske hverandre. ³⁵ Det er ved dette, derfor, at alle vil vite at dere er mine disipler: at dere har kjærlighet til hverandre."

³⁶ Simon Peter sa til ham: "Herre, hvor går du?" Jesus svarte: "Der jeg går, kan du ikke følge meg nå, men du skal følge senere." ³⁷ Peter sa til ham: "Herre, hvorfor kan jeg ikke følge deg nå? Jeg vil gi mitt liv for deg." ³⁸ Jesus svarte: "Vil du virkelig gi ditt liv for meg? Sannelig, sannelig sier jeg deg, før hanen galer, vil du fornekte meg tre ganger."

14 «La ikke hjertene deres bli grepet av angst. Tro på Gud; tro også på meg. ² I min Fars hus er det mange rom. Hvis det ikke var slik, ville jeg da ha sagt at jeg går for å gjøre i stand et sted for dere? ³ Og når jeg har gått bort og gjort i stand et sted for dere, vil jeg komme tilbake og ta dere til meg, så dere også skal være der jeg er. ⁴ Og dere vet veien til det stedet jeg går til.» ⁵ Thomas sa til ham: «Herre, vi forstår ikke hvor du går hen, så hvordan kan vi vite veien?» ⁶ Jesus svarte: «Jeg er veien, sannheten og livet. Ingen kommer til Faderen uten gjennom meg. ⁷ Hvis dere virkelig kjente meg, ville dere også kjenne min Far. Fra nå av kjenner dere ham og har sett ham.»

⁸ Filip sa til ham: «Herre, vis oss Faderen, og det er nok for oss.» ⁹ Jesus sa til ham: «Har jeg vært hos dere så lenge, og likevel kjenner du meg ikke, Filip? Den som har sett meg, har sett Faderen. Hvordan kan du si: 'Vis oss Faderen'? ¹⁰ Tror du ikke at jeg er i Faderen og Faderen er i meg? De ordene jeg taler til dere, taler jeg ikke av meg selv. Det er Faderen, som

Johannes

bor i meg, som gjør sine gjerninger. ¹¹ Tro meg når jeg sier at jeg er i Faderen og Faderen er i meg; eller tro i det minste på grunn av gjerningene selv. ¹² Sannelig, sannelig sier jeg dere: Den som tror på meg, skal gjøre de gjerningene jeg gjør, og han skal gjøre større gjerninger enn disse, fordi jeg går til Faderen. ¹³ Og hva dere enn ber om i mitt navn, vil jeg gjøre, så Faderen kan bli æret i Sønnen. ¹⁴ Hvis dere ber meg om noe i mitt navn, vil jeg oppfylle det.

¹⁵ «For hvis dere elsker meg, vil dere holde mine bud. ¹⁶ Og jeg vil be Faderen, og han vil gi dere en annen Talsmann, som skal være hos dere for alltid—¹⁷ sannhetens Ånd. Verden kan ikke ta imot ham, fordi den verken ser ham eller kjenner ham. Men dere kjenner ham, for han bor hos dere og skal være i dere. ¹⁸ Jeg vil ikke etterlate dere alene uten hjelp; jeg kommer til dere. ¹⁹ Om en liten stund vil verden ikke se meg mer, men dere vil se meg. Fordi jeg lever, skal dere også leve. ²⁰ På den dagen skal dere forstå at jeg er i min Far, og dere er i meg, og jeg er i dere. ²¹ Den som har mine bud og holder dem, er den som elsker meg. Den som elsker meg, skal bli elsket av min Far, og jeg skal elske ham og åpenbare meg for ham.»

²² Da sa Judas (ikke Iskariot): «Herre, hvordan kan det ha seg at du vil åpenbare deg for oss og ikke for verden?» ²³ Jesus svarte: «Hvis noen elsker meg, vil han holde fast på mitt ord. Min Far skal elske ham, og vi skal komme til ham og ta bolig hos ham. ²⁴ Den som ikke elsker meg, holder ikke fast på mine ord. De ordene dere hører, er ikke mine; de tilhører Faderen som har sendt meg.

²⁵ «Jeg har delt disse tingene med dere mens jeg ennå er hos dere. ²⁶ Men Talsmannen, Den Hellige Ånd, som Faderen vil sende i mitt navn, skal lære dere alt og minne dere om alt jeg har sagt til dere. ²⁷ Fred etterlater jeg dere; min fred gir jeg dere. Jeg gir dere ikke som verden gir. La ikke hjertene deres bli grepet av angst, og la dem ikke bli redde. ²⁸ Dere hørte meg si: 'Jeg går bort og jeg kommer tilbake til dere.' Hvis dere elsket meg, ville dere glede dere over at jeg går til Faderen, for Faderen er større enn jeg. ²⁹ Jeg har informert dere nå før det skjer, så når det skjer, kan dere tro. ³⁰ Jeg vil ikke si mye mer til dere, for denne verdens fyrste kommer. Han har ingen makt over meg, ³¹ men han kommer for at verden skal forstå at jeg elsker Faderen og gjør

nøyaktig det min Far har befalt meg. «Kom nå; la oss gå.

15 "Jeg er det sanne vintreet, og min Far er vingårdsmannen. ² Han tar bort hver gren i meg som ikke bærer frukt, og hver gren som bærer frukt, beskærer han for at den skal bære mer frukt. ³ Dere er allerede rene på grunn av det ordet jeg har talt til dere. ⁴ Bli i meg, og jeg vil bli i dere. Akkurat som en gren ikke kan bære frukt av seg selv uten at den blir i vintreet, kan heller ikke dere det uten at dere blir i meg. ⁵ Jeg er vintreet; dere er grenene. Den som blir i meg og jeg i ham, bærer mye frukt, for uten meg kan dere ingenting gjøre. ⁶ Hvis noen ikke blir i meg, er de som en gren som blir kastet bort og visner; slike grener samles, kastes på ilden og brennes. ⁷ Hvis dere blir i meg og mine ord blir i dere, be om hva dere vil, og det skal bli gjort for dere. ⁸ Ved dette blir min Far herliggjort, at dere bærer mye frukt og dermed viser dere å være mine disipler.

⁹ Akkurat som Far har elsket meg, har jeg elsket dere. Bli i min kjærlighet. ¹⁰ Hvis dere holder mine bud, vil dere bli i min kjærlighet, slik jeg har holdt min Fars bud og blir i hans kjærlighet. ¹¹ Jeg har talt disse tingene til dere for at min glede kan være i dere og at deres glede kan være fullkommen.

¹² For dette er mitt bud: at dere elsker hverandre slik jeg har elsket dere. ¹³ Det finnes ingen større kjærlighet enn dette: å gi sitt liv for sine venner. ¹⁴ Dere er mine venner når dere gjør det jeg befaler. ¹⁵ Jeg kaller dere ikke lenger tjenere, for en tjener vet ikke hva hans herre gjør. I stedet har jeg kalt dere venner, for alt jeg har hørt fra min Far har jeg gjort kjent for dere. ¹⁶ Dere valgte ikke meg, men jeg valgte dere og satte dere til å gå og bære frukt—frukt som skal være—slik at hva dere enn ber Faderen om i mitt navn, skal han gi dere. ¹⁷ Dette er mitt bud: elsk hverandre.

¹⁸ Hvis verden hater dere, husk at den hatet meg før den hatet dere. ¹⁹ Hvis dere var av verden, ville verden elske dere som sine egne. Men fordi dere ikke er av verden, og jeg har valgt dere ut av verden, derfor hater verden dere. ²⁰ Husk ordet jeg sa til dere: 'En tjener er ikke større enn sin herre.' Hvis de forfulgte meg, vil de også forfølge dere; hvis de holdt mitt ord, vil de også holde deres. ²¹ De vil gjøre alle disse tingene mot dere på grunn av mitt navn, fordi

Johannes

de ikke kjenner ham som sendte meg. ²² Hvis jeg ikke hadde kommet og talt til dem, ville de ikke ha kjent til sin synd; men nå har de ingen unnskyldning for sin synd. ²³ Den som hater meg, hater også min Far. ²⁴ Hvis jeg ikke hadde gjort de gjerninger som ingen annen har gjort blant dem, ville de ikke ha kjent til sin synd; men nå har de sett og hatet både meg og min Far. ²⁵ Dette er for å oppfylle det som er skrevet i deres lov: 'De hatet meg uten grunn.'

²⁶ Når Hjelperen kommer, som jeg vil sende til dere fra Faderen, sannhetens Ånd som utgår fra Faderen, vil han vitne om meg. ²⁷ Og dere må også vitne, fordi dere har vært med meg fra begynnelsen.

16 "Jeg har sagt dette til dere for at dere ikke skal bli ført til synd. ² De vil utstøte dere fra synagogen; ja, den tid kommer da hver den som slår dere i hjel, skal tro at han gjør Gud en tjeneste. ³ Dette skal de gjøre fordi de verken kjenner Faderen eller meg. ⁴ Jeg har sagt dere dette for at dere, når den tid kommer, skal huske at jeg har sagt det til dere. Jeg sa ikke dette til dere fra begynnelsen av, fordi jeg var hos dere.

⁵ Men nå går jeg til ham som har sendt meg, og ingen av dere spør meg: 'Hvor går du hen?' ⁶ Men fordi jeg har sagt dere dette, har sorg fylt deres hjerter. ⁷ Likevel sier jeg dere sannheten: Det er til deres fordel at jeg går bort. For hvis jeg ikke går bort, vil ikke Hjelperen komme til dere; men hvis jeg går, vil jeg sende ham til dere. ⁸ Og når han kommer, skal han overbevise verden om synd, rettferdighet og dom: ⁹ om synd, fordi de ikke tror på meg; ¹⁰ om rettferdighet, fordi jeg går til Faderen og dere ikke lenger ser meg; ¹¹ og om dom, fordi denne verdens fyrste er dømt.

¹² "Jeg har ennå mye å si dere, men dere kan ikke bære det nå. ¹³ Men når sannhetens Ånd kommer, skal han veilede dere til hele sannheten. Han skal ikke tale av seg selv, men han skal tale det han hører, og han skal forkynne dere de ting som skal komme. ¹⁴ Han skal herliggjøre meg, for han skal ta av det som er mitt og forkynne det for dere. ¹⁵ Alt det Faderen har, er mitt. Derfor sa jeg at han skal ta av det som er mitt og forkynne det for dere.

¹⁶ "Om en liten stund ser dere meg ikke lenger; og igjen, om en liten stund skal dere se meg." ¹⁷ Da sa noen av disiplene hans til hverandre: "Hva mener han med å si: 'Om en liten stund ser dere meg ikke

lenger; og igjen, om en liten stund skal dere se meg,' og 'fordi jeg går til Faderen?'" ¹⁸ De fortsatte å spørre: "Hva mener han med 'en liten stund'? Vi forstår ikke hva han sier."

¹⁹ Jesus visste at de ønsket å spørre ham om dette, så han sa til dem: "Diskuterer dere blant dere selv hva jeg mente da jeg sa: 'Om en liten stund ser dere meg ikke lenger, og igjen, om en liten stund skal dere se meg?'" ²⁰ Sannelig, sannelig sier jeg dere: Dere skal gråte og klage, mens verden gleder seg. Dere skal sørge, men deres sorg skal bli til glede. ²¹ En kvinne som skal føde, har smerte fordi hennes tid er kommet; men når barnet er født, glemmer hun smerten på grunn av gleden over at et menneske er født til verden. ²² Slik er det også med dere: Nå er det sorgens tid for dere, men jeg skal se dere igjen, og deres hjerter skal glede seg, og ingen skal ta deres glede fra dere.

²³ På den dagen skal dere ikke spørre meg om noe. Sannelig, sannelig sier jeg dere: Hva dere enn ber Faderen om i mitt navn, skal han gi dere. ²⁴ Intil nå har dere ikke bedt om noe i mitt navn. Be i mitt navn, og dere skal få, så deres glede kan bli fullkommen.

²⁵ "Jeg har sagt dette til dere i billedtale; den tid kommer da jeg ikke lenger skal tale til dere i billedtale, men skal fortelle dere rett ut om Faderen.

²⁶ På den dagen skal dere be i mitt navn. Jeg sier ikke at jeg skal be Faderen for dere. ²⁷ For Faderen selv elsker dere, fordi dere har elsket meg og tror at jeg er kommet fra Gud. ²⁸ Jeg er kommet fra Faderen og har kommet inn i verden; nå forlater jeg verden og går til Faderen."

²⁹ Da sa disiplene hans: "Nå taler du rett ut og ikke i billedtale. ³⁰ Nå ser vi at du vet alt og ikke trenger at noen spør deg. Dette gjør at vi tror at du er kommet fra Gud." ³¹ Jesus svarte: "Tror dere nå?" ³² "Se, den tid kommer, ja, den er allerede kommet, da dere skal bli spredt, hver til sitt eget hjem. Dere skal forlate meg alene. Men jeg er ikke alene, for Faderen er med meg. ³³ "Jeg har sagt dere dette for at dere skal ha fred i meg. I verden har dere trengsel. Men vær frimodige! Jeg har overvunnet verden."

17 Etter at Jesus hadde sagt dette, løftet han blikket mot himmelen og sa: «Far, timen er kommet; herliggjør din Sønn, så Sønnen kan herliggjøre deg. ² For du har gitt ham myndighet over alle mennesker, så han kan gi evig liv til alle

Johannes

dem du har betrodd ham. ³ Og dette er det evige liv: å kjenne deg, den eneste sanne Gud, og Jesus Kristus, som du har sendt. ⁴ Jeg har æret deg på jorden ved å fullføre det verket du ga meg å gjøre. ⁵ Og nå, Far, herliggjør meg i din nærhet med den herlighet jeg hadde hos deg før verden ble til.

⁶ «Jeg har åpenbart ditt navn for dem du ga meg ut av verden. De var dine; du ga dem til meg, og de har holdt ditt ord. ⁷ Nå forstår de at alt du har gitt meg, kommer fra deg. ⁸ For jeg har gitt dem de ordene du ga meg, og de har tatt imot dem. De har virkelig kjent at jeg kom fra deg, og de har trodd at du har sendt meg.

⁹ Jeg ber for dem. Jeg ber ikke for verden, men for dem du har gitt meg, for de er dine. ¹⁰ Alt mitt er ditt, og alt ditt er mitt; og jeg er blitt herliggjort i dem. ¹¹ Jeg vil ikke lenger være i verden, men de er i verden, og jeg kommer til deg. Hellige Far, bevar dem i ditt navn, det navnet du har gitt meg, så de kan være ett, slik vi er ett. ¹² Mens jeg var med dem, bevarte jeg dem i ditt navn, det navnet du har gitt meg. Jeg beskyttet dem, og ingen av dem gikk tapt unntatt fortapelsens sønn, så Skriften kunne bli oppfylt.

¹³ Men nå kommer jeg til deg, og jeg taler dette i verden, så de kan ha min glede fullt ut i seg. ¹⁴ Jeg har gitt dem ditt ord, og verden har hatet dem fordi de ikke er av verden, slik jeg ikke er av verden. ¹⁵ Jeg ber ikke om at du skal ta dem ut av verden, men at du skal bevare dem fra den onde. ¹⁶ De er ikke av verden, slik jeg ikke er av verden. ¹⁷ Hellige dem i sannheten; ditt ord er sannhet. ¹⁸ Slik du har sendt meg til verden, har jeg også sendt dem til verden. ¹⁹ Og for deres skyld helliger jeg meg selv, så de også kan være virkelig helliget.

²⁰ «Jeg ber ikke bare for disse, men også for dem som vil tro på meg gjennom deres ord, ²¹ at de alle må være ett, Far, slik du er i meg og jeg er i deg. Må de også være i oss, så verden kan tro at du har sendt meg. ²² Jeg har gitt dem den herlighet du ga meg, så de kan være ett, slik vi er ett— ²³ jeg i dem og du i meg—så de kan bli fullkomment forent. Da vil verden vite at du har sendt meg og har elsket dem slik du har elsket meg.

²⁴ «Far, jeg ønsker at de du har gitt meg, skal være med meg der jeg er, for å se min herlighet, den herlighet du har gitt meg fordi du elsket meg før verdens grunnvoll ble lagt. ²⁵ «Rettferdige Far, selv

om verden ikke kjenner deg, kjenner jeg deg, og disse vet at du har sendt meg. ²⁶ Jeg har gjort ditt navn kjent for dem, og vil fortsette å gjøre det kjent, så den kjærligheten du har til meg kan være i dem, og jeg i dem.»

18

Etter at Jesus hadde avsluttet sin tale, gikk han med disiplene sine over Kedron-dalen,

hvor det var en hage som han og disiplene gikk inn i. ² Nå visste Judas, som forrædde ham, også om stedet, fordi Jesus ofte hadde møtt der med disiplene sine. ³ Så Judas, som hadde fått med seg en avdeling soldater og offiserer fra overprestene og fariseerne, kom dit med lyfter, fakler og våpen. ⁴ Jesus, som visste alt som skulle komme over ham, gikk frem og spurte dem: "Hvem leter dere etter?" ⁵ De svarte ham: "Jesus fra Nasaret." Jesus sa til dem: "Jeg er han." Judas, som forrædde ham, sto også der med dem. ⁶ Da Jesus erklærte, "Jeg er han," trakk de seg tilbake og falt til jorden. ⁷ Han spurte dem igjen: "Hvem leter dere etter?" De sa: "Jesus fra Nasaret." ⁸ Jesus svarte: "Jeg sa dere at jeg er han. Hvis dere leter etter meg, så la disse mennene gå." ⁹ Dette skjedde for å oppfylle de ordene han hadde sagt: "Av dem du har gitt meg, har jeg ikke mistet en eneste."

¹⁰ Da trakk Simon Peter et sverd, slo til yppersteprestens tjener og kuttet av hans høyre øre. Tjenerens navn var Malkus. ¹¹ Jesus sa til Peter: "Sett sverdet tilbake i sliren. Skal jeg ikke drikke det begeret Faderen har gitt meg?"

¹² Da arresterte avdelingen av soldater, sammen med deres kommandør og de jødiske offiserene, Jesus og bandt ham. ¹³ De førte ham først til Annas, som var svigerfar til Kaifas, ypperstepresten det året.

¹⁴ Kaifas var den som hadde rådet de jødiske lederne at det ville være fordelaktig for ett menneske å dø for folket.

¹⁵ Simon Peter fulgte etter Jesus, sammen med en annen disippel. Denne disippelen var kjent med ypperstepresten og gikk med Jesus inn i yppersteprestens gård, ¹⁶ men Peter sto utenfor ved døren. Den andre disippelen, som var kjent med ypperstepresten, gikk ut og snakket med tjenestejenta som holdt døren, og tok Peter med inn.

¹⁷ Tjenestejenta ved døren spurte Peter: "Er ikke du også en av denne mannens disipler?" Han sa: "Jeg er ikke." ¹⁸ Det var kaldt, og tjenerne og offiserene sto rundt et kullbål de hadde laget for å holde seg varme. Peter sto også med dem, og varmet seg.

Johannes

¹⁹ Ypperstepresten spurte Jesus om hans disipler og hans lære. ²⁰ Jesus svarte: "Jeg har talt åpent til verden. Jeg har alltid undervist i synagogene og i tempelet, hvor alle jødene samles. Jeg har ikke sagt noe i hemmelighet. ²¹ Hvorfor spør du meg? Spør dem som har hørt meg. De vet sikkert hva jeg har sagt." ²² Da han sa dette, slo en av offiserene som sto i nærheten Jesus og sa: "Er det slik du svarer ypperstepresten?" ²³ Jesus svarte: "Hvis jeg har talt galt, vitne om det gale; men hvis rett, hvorfor slår du meg?" ²⁴ Annas sendte ham da, fortsatt bundet, til Kaifas, ypperstepresten.

²⁵ I mellomtiden sto Simon Peter fortsatt og varmet seg. Så spurte de ham: "Er ikke du også en av hans disipler?" Han nektet det og sa: "Jeg er ikke." ²⁶ En av yppersteprestens tjenere, en slektning av mannen hvis øre Peter hadde kuttet av, sa: "Så jeg deg ikke i hagen med ham?" ²⁷ Peter nektet det igjen, og i det øyeblikket gol en hane.

²⁸ Da førte de Jesus fra Kaifas til Pretoriet. Det var tidlig, og de selv gikk ikke inn i Pretoriet for å unngå seremoniell urenhet, slik at de kunne spise påskens. ²⁹ Pilatus gikk derfor ut til dem og spurte: "Hva anklager dere denne mannen for?" ³⁰ De svarte: "Hvis han ikke var skyldig, ville vi ikke ha overgitt ham til deg." ³¹ Pilatus sa: "Ta ham selv og døm ham etter deres egen lov." Jødene sa: "Vi har ikke lov til å henrette noen." ³² Dette skjedde for å oppfylle det ordet Jesus hadde sagt, som indikerte hvilken slags død han skulle dø.

³³ Pilatus gikk da tilbake inn i Pretoriet, kalte Jesus til seg og spurte ham: "Er du jødernes konge?" ³⁴ Jesus svarte: "Er det din egen idé, eller har andre talt til deg om meg?" ³⁵ Pilatus svarte: "Er jeg en jøde? Ditt eget folk og overprestene har overgitt deg til meg. Hva har du gjort?" ³⁶ Jesus sa: "Mitt rike er ikke av denne verden. Hvis det var, ville mine tjenere kjempe for å forhindre min arrestasjon av de jødiske lederne. Men mitt rike er fra et annet sted." ³⁷ "Så du er en konge!" sa Pilatus. Jesus svarte: "Du sier at jeg er en konge. For denne grunn ble jeg født og kom inn i verden: for å vitne om sannheten. Alle som er på sannhetens side, lytter til min stemme." ³⁸ Pilatus sa til ham: "Hva er sannhet?" Med dette gikk han igjen ut til jødene som var samlet der og sa: "Jeg finner ingen grunnlag for en anklage mot ham. ³⁹ Men det er deres skikk at jeg løslater en fange til dere ved påskens. Vil dere at jeg skal løslate jødernes

konge?" ⁴⁰ De ropte tilbake: "Ikke denne mannen, men Barabbas!" Nå var Barabbas en opprører.

19 Pilatus tok da Jesus og lot Ham bli pisket. ² Soldatene tvinnet en krone av torner og satte den på Hans hode, og de kledde Ham i en purpurkappe. ³ De nærmet seg Ham gjentatte ganger og sa: «Hill deg, jødernes konge!» og slo Ham i ansiktet. ⁴ Pilatus gikk ut igjen og sa til dem: «Se, jeg fører Ham ut til dere for at dere skal vite at jeg ikke finner noen skyld hos Ham.» ⁵ Jesus kom ut iført tornekronen og purpurkappen. Pilatus sa til dem: «Her er mannen!» ⁶ Da yppersteprestene og offiserene så Ham, ropte de: «Korsfest Ham! Korsfest Ham!» Pilatus sa: «Ta Ham dere og korsfest Ham, for jeg finner ingen skyld hos Ham.» ⁷ De jødiske lederne svarte: «Vi har en lov, og etter den loven bør Han dø, fordi Han gjorde seg selv til Guds Sønn.» ⁸ Da Pilatus hørte dette, ble han enda mer redd. ⁹ Han gikk tilbake inn i palasset og spurte Jesus: «Hvor er Du fra?» Men Jesus ga ham ikke noe svar. ¹⁰ Pilatus sa til Ham: «Nekter Du å snakke med meg? Vet Du ikke at jeg har myndighet til å løslate Deg og til å korsfeste Deg?» ¹¹ Jesus svarte: «Du ville ikke ha noen myndighet over Meg hvis det ikke var gitt deg ovenfra. Derfor har den som overga Meg til deg større synd.» ¹² Fra dette tidspunktet søkte Pilatus å løslate Ham, men jødene ropte: «Hvis du løslater denne mannen, er du ikke keiserens venn; enhver som gjør seg til konge, motsetter seg keiseren.»

¹³ Da Pilatus hørte disse ordene, førte han Jesus ut og satte seg på dommersetet på et sted kalt Stenbrogningen, på hebraisk, Gabbata. ¹⁴ Det var forberedelsesdagen for påskens, omkring den sjetten time. Han sa til jødene: «Se, deres konge!» ¹⁵ De ropte: «Bort med Ham! Korsfest Ham!» Pilatus spurte: «Skal jeg korsfeste deres konge?» Yppersteprestene svarte: «Vi har ingen konge uten keiseren.»

¹⁶ Så overga Pilatus Ham til å bli korsfestet. Soldatene tok Jesus med seg.

¹⁷ Bærende sitt eget kors, gikk Han ut til stedet kalt Hodeskallestedet, på hebraisk, Golgata. ¹⁸ Der korsfestet de Ham, og med Ham to andre, en på hver side, med Jesus i midten. ¹⁹ Pilatus hadde en innskrift skrevet og plassert på korset. Det sto: «JESUS FRA NASARET, JØDENES KONGE.» ²⁰

Johannes

Mange jøder leste denne innskriften, for stedet hvor Jesus ble korsfestet var nær byen, og det var skrevet på hebraisk, latin og gresk. ²¹ Jødernes yppersteprester sa til Pilatus: «Ikke skriv, 'Jødernes konge,' men at Han sa, 'Jeg er jødernes konge.'» ²² Pilatus svarte: «Det jeg har skrevet, har jeg skrevet.»

²³ Da soldatene hadde korsfestet Jesus, tok de Hans klær og delte dem i fire deler, en for hver soldat, med kjortelen tilbake. Kjortelen var sømløs, vevd i ett stykke. ²⁴ De sa til hverandre: «La oss ikke rive den i stykker, men kaste lodd om hvem som skal ha den.» Dette var for å oppfylle Skriften: «De delte Mine klær mellom seg, og for Mitt klesplagg kastet de lodd.» Så gjorde soldatene dette.

²⁵ Nær korset til Jesus sto Hans mor, Hans mors søster, Maria, Klopas' kone, og Maria Magdalena. ²⁶ Da Jesus så sin mor og disippelen som Han elsket stå der, sa Han til sin mor: «Kvinne, se, din sønn!» ²⁷ Deretter sa Han til disippelen: «Se, din mor!» Fra den timen tok disippelen henne inn i sitt eget hjem.

²⁸ Etter dette, da Han visste at alt nå var fullbrakt, og for å oppfylle Skriften, sa Jesus: «Jeg tørster.» ²⁹ En krukke full av sur vin sto der; så de satte en svamp full av den sure vinen på en isopstilk og brakte den til Hans munn. ³⁰ Etter å ha mottatt den sure vinen, erklærte Jesus: «Det er fullbrakt!» Så bøydde Han hodet og overga sin ånd.

³¹ Siden det var forberedelsesdagen, for å hindre at kroppene ble værende på korset på sabbaten (for den sabbaten var en høytidsdag), ba jødene Pilatus om at deres ben skulle brytes og at de skulle tas bort. ³² Soldatene kom og brøt benene på den første mannen og på den andre som ble korsfestet med Ham. ³³ Men da de kom til Jesus, og så at Han allerede var død, brøt de ikke Hans ben. ³⁴ I stedet stakk en av soldatene Hans side med et spyd, og straks kom det ut blod og vann. ³⁵ Han som så det har vitnet, og hans vitnesbyrd er sant; han vet at han forteller sannheten, for at dere også skal tro. ³⁶ Disse hendelsene skjedde for å oppfylle Skriften: «Ikke ett av Hans ben skal brytes.» ³⁷ Og igjen sier en annen Skrift: «De skal se på Ham som de har gjennomboet.»

³⁸ Etter dette ba Josef fra Arimatea, en disippel av Jesus, men i hemmelighet av frykt for jødene, Pilatus om å få ta bort Jesu kropp, og Pilatus ga tillatelse. Så kom han og tok bort Hans kropp. ³⁹ Nikodemus,

som først hadde kommet til Jesus om natten, kom også, medbringende en blanding av myrra og aloe, som veide omkring hundre litra. ⁴⁰ De tok Jesu kropp og svøpte den i linklær med krydderne, i henhold til jødiske begravelsesskikker. ⁴¹ På stedet hvor Han ble korsfestet var det en hage, og i hagen en ny grav hvor ingen ennå var blitt lagt. ⁴² Fordi det var den jødiske forberedelsesdagen og graven var nær, la de Jesus der.

20 På den første dagen i uken, mens det ennå var mørkt, kom Maria Magdalena til graven og så at steinen var tatt bort fra inngangen.

² Hun løp til Simon Peter og den andre disippelen, han som Jesus elsket, og sa: «De har tatt Herren ut av graven, og vi vet ikke hvor de har lagt ham!» ³ Da dro Peter og den andre disippelen av sted til graven. ⁴ De løp begge to, men den andre disippelen løp fortere enn Peter og kom først til graven. ⁵ Han bøydde seg ned og så linklærne ligge der, men han gikk ikke inn. ⁶ Da kom Simon Peter etter, og han gikk rett inn i graven. Han så linklærne ligge der, ⁷ og kledet som hadde vært rundt Jesu hode, ikke liggende sammen med linklærne, men sammenbrettet på et sted for seg selv. ⁸ Da gikk også den andre disippelen, han som var kommet først til graven, inn. Han så og trodde. ⁹ For de hadde ennå ikke forstått fra Skriften at Jesus måtte stå opp fra de døde. ¹⁰ Deretter gikk disiplene hjem igjen.

¹¹ Men Maria sto utenfor graven og gråt. Mens hun gråt, bøydde hun seg ned for å se inn i graven ¹² og så to engler i hvite klær sitte der hvor Jesu kropp hadde ligget, en ved hodet og en ved føttene. ¹³ De spurte henne: «Kvinne, hvorfor gråter du?» Hun svarte: «De har tatt bort min Herre, og jeg vet ikke hvor de har lagt ham.» ¹⁴ Da hun hadde sagt dette, snudde hun seg og så Jesus stå der, men hun skjønte ikke at det var Jesus. ¹⁵ Hun spurte henne: «Kvinne, hvorfor gråter du? Hvem leter du etter?» Hun trodde det var gartneren og sa: «Herre, hvis du har båret ham bort, så si meg hvor du har lagt ham, og jeg vil ta ham med meg.» ¹⁶ Jesus sa til henne: «Maria.» Hun snudde seg mot ham og ropte på hebraisk: «Rabboni!» (som betyr «Lærer»). ¹⁷ Jesus sa: «Hold meg ikke fast, for jeg har ennå ikke steget opp til min Far. Gå heller til mine brødre og si til dem: 'Jeg stiger opp til min Far og deres Far, til min Gud og deres Gud.'» ¹⁸ Maria Magdalena gikk til

Johannes

disiplene med budskapet: «Jeg har sett Herren!» Og hun fortalte dem hva han hadde sagt til henne.

¹⁹ Om kvelden samme dag, den første dagen i uken, mens disiplene var samlet bak låste dører av frykt for de jødiske lederne, kom Jesus og sto midt iblant dem og sa: «Fred være med dere!» ²⁰ Etter at han hadde sagt dette, viste han dem hendene og siden sin. Disiplene ble glade da de så Herren. ²¹ Igjen sa Jesus: «Fred være med dere! Som Faderen har sendt meg, sender jeg dere.» ²² Med det åndet han på dem og sa: «Ta imot Den Hellige Ånd. ²³ Hvis dere tilgir noen deres synder, er de tilgitt; hvis dere holder tilbake tilgivelse fra noen, er den holdt tilbake.»

²⁴ Nå var Thomas, også kalt Didymus, en av de tolv, ikke sammen med disiplene da Jesus kom. ²⁵ Så de andre disiplene fortalte ham: «Vi har sett Herren!» Men han svarte: «Hvis jeg ikke ser merkene av naglene i hendene hans og legger fingeren min der naglene var, og legger hånden min i siden hans, vil jeg ikke tro.»

²⁶ En uke senere var disiplene igjen samlet i huset, og Thomas var med dem. Selv om dørene var låst, kom Jesus og sto midt iblant dem og sa: «Fred være med dere!» ²⁷ Så sa han til Thomas: «Legg fingeren din her; se hendene mine. Rekk ut hånden din og legg den i siden min. Slutt å tvile og tro.» ²⁸ Thomas ropte til ham: «Du er min Herre og min Gud!» ²⁹ Da sa Jesus til ham: «Du har trodd fordi du har sett meg; salige er de som ikke har sett og likevel har trodd.»

³⁰ Jesus gjorde mange andre mirakuløse tegn i disiplenes nærvær, som ikke er skrevet i denne boken. ³¹ Men disse er skrevet ned for at dere skal tro at Jesus er Messias, Guds Sønn, og at dere ved å tro skal ha liv i hans navn.

21 Etter disse hendelsene åpenbarte Jesus seg igjen for disiplene ved Tiberiassjøen, og Han gjorde det på denne måten: ² Simon Peter, Thomas kalt Didymus, Natanael fra Kana i Galilea, Sebedeus' sønner, og to andre disipler var sammen. ³ Simon Peter sa til dem: «Jeg går og fisker.» De svarte: «Vi blir med deg.» Så de gikk ut og gikk om bord i båten, men den natten fanget de ingenting. ⁴ Da det begynte å lysne av dag, sto Jesus på stranden, men disiplene kjente ikke igjen at det var Jesus. ⁵ Jesus ropte til dem: «Barn, har dere noe

fisk?» De svarte: «Nei.» ⁶ Han instruerte dem: «Kast garnet på høyre side av båten, så finner dere noe.» De kastet det, og klarte ikke å dra det inn på grunn av den store mengden fisk. ⁷ Da sa den disippelen som Jesus elsket til Peter: «Det er Herren!» Da Simon Peter hørte dette, tok han på seg ytterplagget (for han var avkledd for arbeid) og kastet seg i sjøen. ⁸ De andre disiplene fulgte i den lille båten, og dro garnet fullt av fisk, for de var ikke langt fra land, omtrent to hundre alen. ⁹ Da de kom til land, så de en kullild med fisk lagt på den, og brød. ¹⁰ Jesus instruerte dem: «Bring inn de fiskene dere nettopp har fanget.» ¹¹ Simon Peter gikk om bord og dro garnet i land, fullt av store fisker, 153 i alt; og til tross for antallet, ble ikke garnet revet i stykker. ¹² Jesus sa til dem: «Kom og spis frokost.» Ingen av disiplene våget å spørre Ham: «Hvem er du?» for de visste at det var Herren. ¹³ Jesus nærmet seg, tok brødet og delte det ut til dem, og likeså med fisken. ¹⁴ Dette var nå tredje gangen Jesus viste seg for disiplene etter å ha blitt reist opp fra de døde.

¹⁵ Etter at de hadde spist, sa Jesus til Simon Peter: «Simon, Johannes' sønn, elsker du meg mer enn disse?» Han svarte: «Ja, Herre, du vet at jeg elsker deg.» Jesus sa: «Fø mine lam.» ¹⁶ Han spurte ham igjen: «Simon, Johannes' sønn, elsker du meg?» Han svarte: «Ja, Herre, du vet at jeg elsker deg.» Jesus sa: «Vokt mine får.» ¹⁷ Han spurte ham en tredje gang: «Simon, Johannes' sønn, elsker du meg?» Peter ble bedrøvet fordi Jesus spurte ham tredje gang: «Elsker du meg?» Han sa: «Herre, du vet alt; du vet at jeg elsker deg.» Jesus sa: «Fø mine får. ¹⁸ Sannelig, sannelig sier jeg deg, da du var yngre, kledde du deg selv og gikk dit du ville; men når du blir gammel, skal du strekke ut hendene dine, og en annen skal kle deg og føre deg dit du ikke vil.» ¹⁹ Dette sa Han for å betegne den slags død som Peter skulle ære Gud med. Etter å ha sagt dette, sa Han til ham: «Følg meg!»

²⁰ Peter vendte seg og så disippelen som Jesus elsket følge etter dem, han som hadde lent seg tilbake mot Jesus under måltidet og spurt: «Herre, hvem er det som skal forråde deg?» ²¹ Da han så ham, spurte Peter Jesus: «Herre, hva med denne mannen?» ²² Jesus svarte: «Hvis jeg vil at han skal bli til jeg kommer, hva angår det deg? Du må følge meg.» ²³ Dermed spredte ryktet seg blant brødrene at denne disippelen ikke skulle dø. Men Jesus sa

Johannes

ikke til ham at han ikke skulle dø, men bare: «Hvis jeg vil at han skal bli til jeg kommer, hva angår det deg?»

²⁴ Dette er disippelen som vitner om disse tingene og som skrev dem ned. Vi vet at hans vitnesbyrd er

sant. ²⁵ Det er mange andre ting som Jesus gjorde; hvis hver enkelt ble skrevet ned, antar jeg at selv hele verden ikke ville ha plass til de bøkene som ville bli skrevet.

Apostlenes gjerninger

1 I min tidligere beretning, Teofilus, dokumenterte jeg alt som Jesus begynte å gjøre og lære, ² frem til den dagen han ble tatt opp til himmelen, etter å ha gitt instruksjoner gjennom Den Hellige Ånd til apostlene han hadde utvalgt. ³ Etter hans lidelse, viste han seg levende for dem med mange overbevisende bevis, og viste seg over en periode på førti dager og talte om Guds rike. ⁴ En gang, mens han samlet dem sammen, instruerte han dem om ikke å forlate Jerusalem, men å vente på løftet fra Faderen, "som," sa han, "dere har hørt meg tale om; ⁵ for Johannes døpte med vann, men dere skal bli døpt med Den Hellige Ånd ikke mange dager fra nå."

⁶ Så da de var samlet, spurte de ham: "Herre, er dette tiden du vil gjenopprette riket for Israel?" ⁷ Han svarte: "Det er ikke for dere å vite tidene eller datoene Faderen har satt ved sin egen myndighet. ⁸ Men dere skal få kraft når Den Hellige Ånd kommer over dere; og dere skal være mine vitner i Jerusalem, og i hele Judea og Samaria, og til jordens ender."

⁹ Etter at han sa dette, ble han løftet opp mens de så på, og en sky skjulte ham for deres syn. ¹⁰ Mens de stirret intenst opp mot himmelen mens han gikk, sto plutselig to menn i hvite klær ved siden av dem. ¹¹ "Menn fra Galilea," sa de, "hvorfor står dere og ser opp mot himmelen? Denne samme Jesus, som er tatt opp fra dere til himmelen, vil komme tilbake på samme måte som dere har sett ham gå til himmelen."

¹² Da vendte de tilbake til Jerusalem fra høyden kalt Oljeberget, som er nær Jerusalem, en sabbatsreise unna. ¹³ Da de kom dit, gikk de opp til rommet hvor de bodde. De som var til stede var Peter, Johannes, Jakob og Andreas; Filip og Tomas, Bartolomeus og Matteus; Jakob, sønn av Alfeus, Simon seloten, og Judas, sønn av Jakob. ¹⁴ Alle disse viet seg konstant til bønn, sammen med kvinnene, og Maria, Jesu mor, og med hans brødre.

¹⁵ I de dager sto Peter opp blant de troende (en gruppe på omkring 120 personer) og sa, ¹⁶ "Brødre og søstre, Skriften måtte oppfylles som Den Hellige Ånd talte for lenge siden gjennom David om Judas, som tjente som en veileder for dem som arresterte Jesus. ¹⁷ Han ble regnet blant oss og delte i denne tjenesten." ¹⁸ (Nå kjøpte denne mannen en åker med

betalingen han fikk for sin ondskap, og da han falt forover, sprakk han opp midt på, og alle hans innvoller rant ut. ¹⁹ Dette ble kjent for alle innbyggerne i Jerusalem, så de kalte den åkeren på sitt eget språk Akeldama, det vil si Blodåkeren.) ²⁰ "For," sa Peter, "det står skrevet i Salmenes bok:

'La hans sted bli øde; la det ikke være noen som bor i det,'

og,

'La en annen ta hans embete.'

²¹ Derfor er det nødvendig å velge en av de menn som har vært med oss hele tiden Herren Jesus gikk inn og ut blant oss, ²² fra begynnelsen med Johannes' dåp til den dagen han ble tatt opp fra oss. For en av disse må bli et vitne sammen med oss om hans oppstandelse." ²³ Så foreslo de to menn: Josef kalt Barsabbas (også kjent som Justus) og Mattias. ²⁴ Så ba de, "Herre, du som kjenner alles hjerter, åpenbar for oss hvilken av disse to du har valgt ²⁵ til å overta denne tjenesten og apostelembetet, som Judas forlot for å gå til sitt eget sted." ²⁶ Så kastet de lodd, og Mattias ble valgt; dermed ble han lagt til de elleve apostlene.

2 Da pinsedagen kom, var de alle samlet på ett sted. ² Plutselig kom det en lyd fra himmelen som en kraftig, susende vind og fylte hele huset der de satt. ³ De så noe som lignet ildtunger som delte seg og satte seg på hver enkelt av dem. ⁴ De ble alle fylt med Den Hellige Ånd og begynte å tale på forskjellige språk, etter som Ånden ga dem evne til.

⁵ Nå bodde det i Jerusalem jøder, gudfryktige menn fra alle folkeslag under himmelen. ⁶ Da de hørte denne lyden, samlet det seg en folkemengde, for hver enkelt hørte dem tale på sitt eget språk. ⁷ De var helt forundret og spurte: «Er ikke alle disse som taler, galileere?» ⁸ Hvordan kan det da ha seg at hver av oss hører dem på vårt eget morsmål? ⁹ Folk fra Partia, Media og Elam; de som bor i Mesopotamia, Judea og Kappadokia, Pontus og Asia, ¹⁰ Frygia og Pamfylia, Egypt og delene av Libya nær Kyrene; besøkende fra Roma, både jøder og proselytter; ¹¹ Kretere og arabere—vi hører dem forkynde Guds mektige gjerninger på våre egne språk!» ¹² I forundring og forvirring spurte de hverandre: «Hva

Apostlenes gjerninger

kan dette bety?»¹³ Men andre spottet dem og sa: «De har drukket seg fulle på ny vin.»

¹⁴ Da sto Peter fram sammen med de elleve, hevet stemmen og talte til dem: «Jødiske menn og alle dere som bor i Jerusalem, la dette bli kjent for dere, og lytt nøye til mine ord. ¹⁵ Disse menneskene er ikke fulle, slik dere tror, for det er bare den tredje time på dagen. ¹⁶ I stedet er dette det som ble forutsagt gjennom profeten Joel:

¹⁷ 'I de siste dager,' sier Gud, 'vil jeg utgyte min Ånd over alle mennesker; deres sønner og døtre skal profetere, deres unge menn skal se syner, og deres gamle menn skal ha drømmer. ¹⁸ Over mine tjenere, både menn og kvinner, vil jeg utgyte min Ånd i de dager, og de skal profetere. ¹⁹ Jeg vil vise under på himmelen der oppe og tegn på jorden der nede, blod og ild og røkskyer. ²⁰ Solen skal bli mørk og månen skal bli til blod for Herrens store og herlige dag kommer. ²¹ Og hver den som påkaller Herrens navn skal bli frelst.'

²² «Israelittiske menn, hør dette: Jesus fra Nasaret var en mann som ble godkjent av Gud for dere ved mirakler, under og tegn, som Gud gjorde blant dere gjennom ham, slik dere selv vet. ²³ Denne mannen ble overgitt til dere etter Guds bestemte plan og forutviten; og dere, med hjelp av lovløse menn, korsfestet og drepte ham. ²⁴ Men Gud reiste ham opp fra de døde, frigjorde ham fra dødens smerte, fordi det var umulig for døden å holde ham fast. ²⁵ David talte om ham:

'Jeg så alltid Herren foran meg. Fordi han er ved min høyre hånd, skal jeg ikke rokke. ²⁶ Derfor er mitt hjerte glad og min tunge jubler; og min kropp skal hvile i håp, ²⁷ fordi du ikke vil forlate meg i dødsriket, og du vil ikke la din Hellige se forråttelse. ²⁸ Du har vist meg livets veier; du vil fylle meg med glede i ditt nærvær.'

²⁹ «Brødre, jeg kan trygt si til dere at patriarken David døde og ble begravet, og hans grav er her den dag i dag. ³⁰ Men han var en profet og visste at Gud hadde sverget til ham med en ed å sette en av hans etterkommere på hans trone. ³¹ Forutseende dette, talte han om Messias' oppstandelse, at han ikke ble forlatt i dødsriket, og at hans kropp ikke så forråttelse. ³² Gud har brakt denne Jesus tilbake til livet, og vi er alle vitner om dette faktum. ³³ Opphøyet til Guds høyre hånd, har han mottatt fra

Faderen Den lovede Hellige Ånd og har utøst det dere nå ser og hører. ³⁴ For David steg ikke opp til himmelen, men han sa,

'Herren sa til min Herre: "Sett deg ved min høyre hånd ³⁵ inntil jeg legger dine fiender under dine føtter."

³⁶ «Derfor skal hele Israels hus vite for visst: Gud har gjort denne Jesus, som dere korsfestet, både til Herre og Messias.»

³⁷ Da folket hørte dette, ble de dypt beveget og sa til Peter og de andre apostlene: «Brødre, hva skal vi gjøre?» ³⁸ Peter svarte: «Vend om og bli døpt, hver og en av dere, i Jesu Kristi navn til syndenes forlatelse. Og dere skal få Den Hellige Ånds gave. ³⁹ Dette løftet gjelder for dere og deres barn og for alle som er langt borte—for alle som Herren vår Gud vil kalle.» ⁴⁰ Med mange andre ord advarte han dem; og han oppfordret dem: «Frels dere fra denne onde generasjonen.» ⁴¹ De som tok imot hans budskap ble døpt, og om lag tre tusen ble lagt til deres antall den dagen.

⁴² De viet seg til apostlenes lære og til fellesskapet, til brødsbrytelsen og til bønnene. ⁴³ Alle ble fylt med ærefrykt over de mange under og tegn som ble gjort av apostlene. ⁴⁴ Alle de troende var sammen og hadde alt felles. ⁴⁵ De solgte sine eiendeler og eiendommer for å gi til dem som hadde behov. ⁴⁶ Hver dag møttes de trofast i tempelgårdene. De delte måltider i hjemmene sine og spiste sammen med glede og oppriktige hjerter, ⁴⁷ priste Gud og hadde velvilje hos hele folket. Og Herren la daglig til deres antall de som ble frelst.

3 Peter og Johannes gikk opp til tempelet ved bønnetimen, som var den niende timen. ² En mann som hadde vært lam fra fødselen ble båret til tempelporten som kalles Den vakre, hvor han ble plassert hver dag for å tigge om almisser fra de som gikk inn på tempelplassen. ³ Da han så Peter og Johannes som var i ferd med å gå inn på tempelplassen, ba han dem om almisser. ⁴ Peter, sammen med Johannes, festet blikket på ham og sa: "Se på oss." ⁵ Mannen ga dem sin oppmerksomhet, i forventning om å motta noe fra dem. ⁶ Peter sa: "Sølv og gull har jeg ikke, men det jeg har, gir jeg deg. I Jesu Kristi, nasareerens navn, reis deg og gå." ⁷ Han tok ham ved høyre hånd, hjalp ham opp, og straks ble føttene og ankene hans styrket. ⁸ Han sprang

Apostlenes gjerninger

opp og begynte å gå, og gikk med dem inn på tempelplassen, gående og hoppende og lovpriste Gud. ⁹ Alle så ham gå omkring og lovpriste Gud; ¹⁰ og de kjente ham igjen som den samme mannen som pleide å sitte og tigge ved tempelporten som kalles Den vakre, og de ble fylt med undring og forbauselse over det som hadde hendt med ham.

¹¹ Mens han holdt seg til Peter og Johannes, løp alle menneskene sammen til dem på stedet som kalles Salomos søylegang, fullstendig forbløffet. ¹² Da Peter så dette, talte han til folket: 'Israels menn, hvorfor er dere overrasket over dette? Hvorfor stirrer dere på oss som om det var ved vår egen kraft eller fromhet vi hadde fått ham til å gå? ¹³ Abrahams, Isaks og Jakobs Gud, våre fedres Gud, har herliggjort sin tjener Jesus, som dere overgav og fornektet for Pilatus, selv om han hadde bestemt seg for å løslate ham. ¹⁴ Dere fornektet Den hellige og rettferdige og ba om at en morder skulle bli løslatt til dere. ¹⁵ Dere drepte livets fyrste, som Gud oppreiste fra de døde, og vi er vitner om dette. ¹⁶ Ved troen på Jesu navn har denne mannen som dere ser og kjenner blitt gjort sterk. Det er Jesu navn og troen som kommer gjennom ham som har gitt ham denne fullkomne helsen i alles nærvær.

¹⁷ 'Og nå, brødre, jeg vet at dere handlet i uvitenhet, slik også deres ledere gjorde. ¹⁸ Men Gud har oppfylt det han forutsa gjennom alle profetene, at hans Kristus skulle lide på denne måten. ¹⁹ Omvend dere derfor og vend dere til Gud, så deres synder kan bli utslettet, at tider med forfriskning kan komme fra Herren, ²⁰ og at han kan sende Messias, som er utpekt for dere, nemlig Jesus. ²¹ Himmelen må ta imot ham inntil tiden kommer da Gud skal gjenopprette alt, slik han lovet for lenge siden gjennom sine hellige profeter.

²² For Moses sa: 'Herren deres Gud vil oppreise for dere en profet som meg fra deres eget folk; dere må lytte til alt han sier til dere. ²³ Enhver som ikke lytter til den profeten, skal bli fullstendig utryddet fra folket.' ²⁴ Sannelig, fra Samuel av, har alle profetene som har talt, kunngjort disse dager. ²⁵ Dere er arvingene til profetene og til den pakt Gud inngikk med deres fedre. Han sa til Abraham: 'Gjennom din ætt skal alle folk på jorden bli velsignet.' ²⁶ Da Gud oppreiste sin tjener, sendte han ham først til dere for å velsigne dere ved å vende hver av dere bort fra deres syndige veier."

4 Mens de talte til folket, kom prestene, høvedsmannen for tempelvakten og saddukeerne bort til dem, ² for de var meget opprørt over at apostlene underviste folket og forkynte oppstandelsen fra de døde ved Jesus. ³ De pågrep Peter og Johannes, og siden det allerede var kveld, satte de dem i fengsel til neste dag. ⁴ Men mange av dem som hadde hørt budskapet, kom til tro, og tallet på menn som trodde, vokste til omkring fem tusen.

⁵ Dagen etter samlet lederne, de eldste og de skriftlærde seg i Jerusalem. ⁶ Annas, ypperstepresten, var til stede, sammen med Kaifas, Johannes, Aleksander og andre av yppersteprestelig slekt. ⁷ De lot Peter og Johannes føre fram for seg og begynte å forhøre dem: «Ved hvilken kraft eller i hvilket navn har dere gjort dette?» ⁸ Da talte Peter, fylt av Den Hellige Ånd, til dem: «Folkets ledere og eldste, ⁹ dersom vi i dag blir forhørt for en god gjerning gjort mot en ufør mann, hvordan han er blitt helbredet, ¹⁰ så la det være kjent for dere alle og for hele Israels folk at ved navnet til Jesus Kristus fra Nasaret, som dere korsfestet og som Gud reiste opp fra de døde, står denne mannen helbredet foran dere. ¹¹ Han er

'steinen dere bygningsmenn forkastet, som er blitt hovedhjørnesteinen.'

¹² Og det er ikke frelse i noen annen, for det finnes ikke noe annet navn under himmelen gitt blant mennesker som vi kan bli frelst ved.»

¹³ Da de så Peters og Johannes' frimodighet og forsto at de var ulærde og vanlige menn, ble de forundret og kjente dem igjen som noen som hadde vært med Jesus. ¹⁴ Men da de så mannen som var blitt helbredet stå sammen med dem, hadde de ingenting å si imot. ¹⁵ Så de befalte dem å forlate Rådet og rådførte seg med hverandre, ¹⁶ og sa: «Hva skal vi gjøre med disse mennene? For det er åpenbart for alle som bor i Jerusalem at et bemerkelsesverdig mirakel har skjedd ved dem, og vi kan ikke nekte for det. ¹⁷ Men for å hindre at dette sprer seg videre blant folket, la oss advare dem mot å tale til noen i dette navnet heretter.» ¹⁸ Og da de kalte dem tilbake, befalte de dem å ikke tale eller undervise i det hele tatt i Jesu navn. ¹⁹ Men Peter og Johannes svarte dem: «Døm selv om det er rett i Guds øyne å lytte til dere fremfor til Gud. ²⁰ For vi

Apostlenes gjerninger

kan ikke la være å fortelle om det vi har sett og hørt.»²¹ Etter ytterligere trusler løslot de dem, da de ikke fant noen måte å straffe dem på, fordi hele folket priste Gud for det som hadde skjedd.²² For mannen som var blitt helbredet, var over førti år gammel.

²³ Da de ble løslatt, vendte Peter og Johannes tilbake til sine egne og rapporterte alt det yppersteprestene og de eldste hadde sagt til dem.²⁴ Da de hørte dette, løftet de sine stemmer sammen til Gud og sa: «Herre, du som skapte himmelen og jorden og havet, og alt som er i dem,²⁵ du talte ved Den Hellige Ånd gjennom din tjener, vår far David:

‘Hvorfor raser folkeslagene og planlegger folkene forgyeves?’²⁶ Jordens konger reiser seg og fyrstene samler seg mot Herren og mot hans Salvede.’

²⁷ Sannelig, Herodes og Pontius Pilatus, sammen med hedningene og Israels folk, samlet seg i denne byen for å handle mot din hellige tjener Jesus, som du salvet.²⁸ De utførte det som din makt og vilje hadde bestemt på forhånd skulle skje.²⁹ Og nå, Herre, se til deres trusler og gi dine tjenere evnen til å tale ditt ord med stor frimodighet,³⁰ mens du rekker ut din hånd for å helbrede og utføre tegn og under gjennom navnet til din hellige tjener Jesus.»³¹ Etter at de hadde bedt, ble stedet hvor de var samlet, rystet. De ble alle fylt med Den Hellige Ånd og talte Guds ord med frimodighet.

³² Menigheten av troende var av ett hjerte og én sjel. Ingen hevdet at noe av det de eide var deres eget, men de hadde alt felles.³³ Med stor kraft fortsatte apostlene å vitne om oppstandelsen til Herren Jesus, og rikelig nåde var over dem alle.³⁴ Det var ingen trengende blant dem. Fra tid til annen solgte de som eide land eller hus dem, og brakte inntektene³⁵ og la dem for apostlenes føtter, og de ble fordelt til alle som hadde behov.³⁶ Josef, en levitt fra Kypros, kjent av apostlene som Barnabas (som oversettes til «oppmuntringens sønn»),³⁷ solgte en åker han eide, brakte pengene og la dem for apostlenes føtter.

5 En mann ved navn Ananias, sammen med sin kone Saffira, solgte en eiendom.² Med full viten fra sin kone holdt han tilbake en del av inntektene for seg selv og brakte en del for å legge ved apostlenes føtter.³ Da sa Peter: “Ananias, hvorfor har Satan fylt ditt hjerte til å lyve for Den

Hellige Ånd og holde tilbake en del av pengene fra landet?⁴ Var det ikke ditt før det ble solgt? Og etter at det ble solgt, var det ikke til din disposisjon? Hvorfor har du tenkt ut denne gjerningen i ditt hjerte? Du har ikke løyet for mennesker, men for Gud.”⁵ Da Ananias hørte disse ordene, falt han ned og døde; og stor frykt kom over alle som hørte om det.⁶ De unge mennene reiste seg, svøpte ham inn, og bar ham ut for å bli begravet.

⁷ Omtrent tre timer senere kom hans kone inn, uvitende om hva som hadde skjedd.⁸ Peter spurte henne: “Si meg, er dette prisen du og Ananias fikk for landet?” Hun svarte: “Ja, det er prisen.”⁹ Peter sa til henne: “Hvordan kunne dere sammensverge dere for å prøve Herrens Ånd? Se, føttene til dem som begravde din mann er ved døren, og de vil bære deg ut også.”¹⁰ Straks falt hun ned ved hans føtter og døde. De unge mennene kom inn, fant henne død, og bar henne ut for å begrave henne ved siden av hennes mann.¹¹ En dyp følelse av ærefrykt kom over hele menigheten og alle som hørte om disse hendelsene.

¹² Mange tegn og under ble utført av apostlene blant folket, og alle de troende pleide å møtes sammen i Salomos søylegang.¹³ Ingen andre våget å slutte seg til dem, selv om folket holdt dem i høy aktelse.¹⁴ Likevel ble flere troende lagt til Herren, mengder av både menn og kvinner.¹⁵ Som et resultat brakte folk de syke ut på gatene og la dem på senger og matter, slik at i det minste Peters skygge kunne falle på dem når han gikk forbi.¹⁶ Folkemengder samlet seg fra byene rundt Jerusalem, brakte de syke og de som var plaget av urene ånder, og alle ble helbredet.

¹⁷ Da ble ypperstepresten og alle hans tilhengere, som var medlemmer av saddukeerne, fylt med misunnelse.¹⁸ De arresterte apostlene og satte dem i et offentlig fengsel.¹⁹ Men om natten åpnet en Herrens engel fengselsdørene og førte dem ut.²⁰ “Gå, stå i tempelgårdene,” sa han, “og del med folket om dette nye livet.”²¹ Ved dag gry gikk de inn i tempelgårdene og begynte å undervise. Da ypperstepresten og hans tilhengere ankom, kalte de sammen Sanhedrin—den fullstendige forsamlingen av Israels eldste—og sendte til fengselet etter apostlene.²² Men da offiserene ankom, fant de dem ikke i fengselet, så de vendte tilbake og rapporterte,²³ “Vi fant fengselet sikkert låst, med vaktene stående ved dørene; men da vi åpnet dem, fant vi

Apostlenes gjerninger

ingen inne.”²⁴ Da lederen av tempelvakten og yppersteprestene hørte dette, ble de forvirret og lurte på hva som kunne komme ut av dette.²⁵ Da kom noen og sa: “Se! Mennene dere satte i fengsel står i tempelgårdene og underviser folket.”

²⁶ Da gikk lederen med sine offiserer og brakte apostlene tilbake uten makt, for de fryktet at folket kunne steine dem.²⁷ Apostlene ble brakt inn og presentert for Sanhedrin for å bli avhørt av ypperstepresten.²⁸ “Vi ga dere strenge ordre om ikke å undervise i dette navnet,” sa han. “Likevel har dere fylt Jerusalem med deres undervisning og har til hensikt å bringe denne mannens blod over oss.”²⁹ Peter og de andre apostlene svarte: “Vi må følge Gud fremfor mennesker!”³⁰ Våre forfedres Gud reiste Jesus opp fra de døde, som dere drepte ved å henge ham på et kors.³¹ Gud opphøyet ham til sin egen høyre hånd som Fyrste og Frelser, for å gi omvendelse til Israel og tilgivelse for synder.³² Vi vitner om disse sakene, det samme gjør Den Hellige Ånd, som Gud har gitt til dem som adlyder ham.”

³³ Da de hørte dette, ble de rasende og ønsket å drepe dem.³⁴ Men en fariseer ved navn Gamaliel, en lovlærer, respektert av hele folket, reiste seg i Sanhedrin og beordret at mennene skulle settes utenfor en liten stund.³⁵ Så talte han til Sanhedrin: “Israels menn, vurder nøye hva dere har tenkt å gjøre med disse mennene.³⁶ For en tid siden dukket Theudas opp og hevdet å være noe betydningsfullt, og omtrent fire hundre menn samlet seg om ham. Han ble drept, alle hans tilhengere ble spredt, og det hele kom til ingenting.³⁷ Etter ham dukket Judas fra Galilea opp i folketellingen og ledet en gruppe mennesker i opprør. Også han omkom, og alle hans tilhengere ble spredt.³⁸ Derfor, i den nåværende situasjonen, råder jeg dere: La disse mennene være i fred! La dem gå! For hvis deres hensikt eller aktivitet er av menneskelig opprinnelse, vil det mislykkes.³⁹ Men hvis det er fra Gud, vil dere ikke kunne stoppe dem; dere kan til og med finne dere selv i å kjempe mot Gud.”

⁴⁰ Hans tale overbeviste dem. De kalte apostlene inn, pisket dem, og beordret dem til ikke å tale i Jesu navn, og så slapp de dem fri.⁴¹ Apostlene forlot Sanhedrin, glade for at de var blitt ansett verdige til å lide vanære for Navnet.⁴² Dag etter dag, i tempelgårdene og fra hus til hus, fortsatte de å

undervise og forkynne det gode budskapet om at Jesus er Messias.

6 I de dager, da antallet disipler vokste, oppstod det en klage fra de hellenistiske jødene mot de hebraiske jødene fordi deres enker ble oversett i den daglige utdelingen av mat.² Så de tolv kalte sammen hele gruppen av disipler og sa: “Det ville ikke være passende for oss å forsømme Guds ord for å tjene ved bordene.³ Derfor, brødre og søstre, velg ut sju menn blant dere som har godt omdømme, er fulle av Ånden og visdom, som vi kan sette til denne oppgaven.⁴ Vi vil da vie oss til bønn og tjenesten med ordet.”⁵ Dette forslaget behaget hele forsamlingen. De valgte Stefanus, en mann full av tro og Den Hellige Ånd, sammen med Filip, Prokorus, Nikanor, Timon, Parmenas, og Nikolas, en konvertitt fra Antiokia.⁶ Disse mennene ble ført fram for apostlene, som ba og la hendene på dem.

⁷ Guds ord fortsatte å spre seg, og antallet disipler i Jerusalem økte sterkt, og et stort antall prester ble lydlige mot troen.

⁸ Stefanus, utrustet med nåde og kraft, utførte betydelige under og tegn blant folket.⁹ Imidlertid oppstod det motstand fra medlemmer av Synagogen til de frigjorte, som inkluderte kyreneere, alexandrinere, og andre fra Kilikia og Asia, som begynte å diskutere med Stefanus.¹⁰ Men de kunne ikke motstå visdommen og Ånden som han talte med.¹¹ Da overtalte de i hemmelighet noen menn til å hevde: “Vi har hørt ham tale blasfemiske ord mot Moses og mot Gud.”¹² De hisset opp folket, de eldste og de lovlærde, og de grep Stefanus og førte ham fram for Sanhedrin.¹³ De satte opp falske vitner som vitnet: “Denne mannen slutter aldri å tale mot dette hellige stedet og loven.¹⁴ For vi har hørt ham si at denne Jesus fra Nasaret vil ødelegge dette stedet og endre de skikkene Moses overleverte til oss.”¹⁵ Alle som satt i Sanhedrin så nøye på Stefanus, og de så at hans ansikt var som ansiktet til en engel.

7 Ypperstepresten spurte da Stefanus: «Er disse anklagene sanne?»² Stefanus svarte: «Brødre og fedre, hør meg! Herlighetens Gud viste seg for vår stamfar Abraham mens han var i Mesopotamia, før han bosatte seg i Haran.³ Og Han instruerte ham: ‘Forlat ditt land og din slekt, og dra til det landet jeg vil vise deg.’⁴ Så forlot Abraham

Apostlenes gjerninger

kaldeernes land og bosatte seg i Haran. Etter farens død flyttet Gud ham til dette landet hvor dere nå bor. ⁵ Han ga ham ingen arv her, ikke engang en fot av jord. Likevel lovet Han å gi det til ham som en eiendom, og til hans etterkommere etter ham, selv om han ikke hadde barn på den tiden. ⁶ Gud talte slik: 'Dine etterkommere vil være fremmede i et land som ikke er deres eget, og de vil bli slaver og mishandlet i fire hundre år. ⁷ Men jeg vil dømme nasjonen de tjener som slaver,' sa Gud, 'og etterpå vil de komme ut og tilbe meg på dette stedet.' ⁸ Så ga Han ham omskjærelsens pakt. Så ble Abraham far til Isak og omskar ham på den åttende dagen; og Isak ble far til Jakob, og Jakob til de tolv patriarkene.

⁹ «Patriarkene, av sjalusi, solgte Josef til Egypt. Men Gud var med ham, ¹⁰ og reddet ham fra alle hans trengsler, og ga ham gunst og visdom foran farao, kongen av Egypt, som utnevnte ham til guvernør over Egypt og hele hans husstand. ¹¹ «Så kom det en hungersnød over hele Egypt og Kanaan, som forårsaket stor nød, og våre forfedre kunne ikke finne mat. ¹² Da Jakob fikk vite at det var korn i Egypt, sendte han våre forfedre på deres første reise. ¹³ På deres andre besøk avslørte Josef sin identitet for sine brødre, og farao fikk kjennskap til Josefs familie. ¹⁴ Josef sendte da bud etter sin far Jakob og alle sine slektninger, i alt syttifem. ¹⁵ Jakob dro ned til Egypt, hvor han og våre forfedre døde. ¹⁶ Deres kroppar ble brakt tilbake til Sikem og lagt i graven som Abraham hadde kjøpt fra sønnene til Hamor i Sikem for en sum penger.

¹⁷ «Da tiden nærmet seg for Gud å oppfylle sitt løfte til Abraham, økte folket vårt i Egypt sterkt. ¹⁸ Inntil en ny konge sto frem over Egypt som ikke kjente Josef. ¹⁹ Denne kongen utnyttet vårt folk og undertrykte våre forfedre, og tvang dem til å forlate sine spedbarn så de ikke skulle overleve. ²⁰ «På den tiden ble Moses født, og han var et uvanlig barn. Han ble tatt vare på i sin fars hus i tre måneder. ²¹ Da han ble satt utenfor, tok faraos datter ham og oppdro ham som sin egen sønn. ²² Moses ble opplært i all egypternes visdom og var innflytelsesrik i sine ord og handlinger. ²³ «Da han var førti år gammel, kom det i hans hjerte å besøke sine brødre, israelittene. ²⁴ Da han så en av dem bli urettferdig behandlet, forsvarte han ham og hevnet den undertrykte ved å slå ned egypteren. ²⁵ Han antok at hans brødre ville

forstå at Gud ga dem frelse gjennom ham, men de gjorde det ikke. ²⁶ Neste dag kom han over to israelitter som sloss og prøvde å forsone dem, og sa: 'Menn, dere er brødre; hvorfor gjør dere hverandre urett?' ²⁷ Men den som skadet sin nabo skjøv ham til side og sa: 'Hvem har satt deg til hersker og dommer over oss?' ²⁸ Planlegger du å drepe meg som du gjorde med egypteren i går?' ²⁹ Ved denne bemerkningen flyktet Moses og ble en fremmed i landet Midian, hvor han ble far til sønner.

³⁰ «Etter førti år hadde gått, viste en engel seg for ham i flammene av en brennende busk i ørkenen nær Sinai-fjellet. ³¹ Da Moses så det, undret han seg over synet. Da han nærmet seg for å observere nærmere, kom Herrens røst til ham: ³² 'Jeg er dine forfedres Gud, Abrahams, Isaks og Jakobs Gud.' Moses skalv av frykt og våget ikke å se. ³³ Da instruerte Herren ham: 'Ta av deg sandalene, for stedet du står på er hellig grunn. ³⁴ Jeg har virkelig sett mitt folks undertrykkelse i Egypt, og jeg har hørt deres sukk. Jeg har kommet ned for å befri dem. Nå kom, jeg vil sende deg tilbake til Egypt.'

³⁵ «Denne Moses som de avviste, og sa: 'Hvem har satt deg til hersker og dommer?' er den Gud sendte som både hersker og befrier, med hjelp av engelen som viste seg for ham i busken. ³⁶ Han ledet dem ut, og utførte underverker og tegn i Egypt, ved Rødehavet, og i førti år i ørkenen. ³⁷ «Dette er Moses som sa til israelittene: 'Gud vil oppreise for dere en profet som meg fra deres eget folk.' ³⁸ Han var med menigheten i ørkenen, med engelen som talte til ham på Sinai-fjellet, og med våre forfedre; og han mottok levende ord for å gi videre til oss. ³⁹ «Men våre forfedre nektet å adlyde ham. I stedet avviste de ham og lengtet i sine hjerter etter å vende tilbake til Egypt. ⁴⁰ De sa til Aron: 'Lag oss guder som skal gå foran oss. Når det gjelder denne Moses som førte oss ut av Egypt—vi vet ikke hva som har skjedd med ham!' ⁴¹ På den tiden laget de en avgud i form av en kalv. De brakte ofre til den og gledet seg over det deres egne hender hadde laget. ⁴² Men Gud vendte seg bort fra dem og overga dem til å tilbe solen, månen og stjernene. Som det er skrevet i profetenes bok:

'Brakte dere meg ofre og gaver i førti år i ørkenen, Israels hus? ⁴³ Dere har tatt opp Molochs tabernakel og stjernen til deres gud Refan,

Apostlenes gjerninger

avgudene dere laget for å tilbe. Derfor vil jeg sende dere i eksil bortenfor Babylon.'

⁴⁴ «Våre forfedre hadde pakteteltet med seg i ørkenen. Det ble laget som Gud instruerte Moses, i henhold til mønsteret han hadde sett. ⁴⁵ Våre forfedre mottok det og tok det med Josva da de fortrenget nasjonene Gud drev ut foran dem. Det forble i landet inntil Davids tid, ⁴⁶ som fant nåde hos Gud og ba om å få gi en bolig for Jakobs Gud. ⁴⁷ Likevel var det Salomo som bygde et hus for Ham. ⁴⁸ Likevel bor ikke Den Høyeste i strukturer laget av menneskehender. Som profeten sier:

⁴⁹ 'Himmelen er min trone, og jorden er min fotskammel. Hva slags hus vil dere bygge for meg?' sier Herren. 'Eller hvor vil min hvileplass være?' ⁵⁰ Er det ikke min hånd som har laget alle disse tingene?'

⁵¹ «Dere stivnakkede mennesker, uomskårne i hjerte og ører! Dere motstår alltid Den Hellige Ånd; dere er akkurat som deres forfedre. ⁵² Hvilke av profetene unngikk deres forfedre å forfølge? De drepte dem som kunngjorde den Rettferdiges komme, og nå har dere blitt Hans forrædere og mordere— ⁵³ dere som mottok loven gitt gjennom engler, men ikke har holdt den.»

⁵⁴ Da medlemmene av Sanhedrin hørte dette, ble de rasende og skar tenner mot ham. ⁵⁵ Men Stefanus, fylt av Den Hellige Ånd, så opp til himmelen og så Guds herlighet, og Jesus stå ved Guds høye hånd. ⁵⁶ «Se,» sa han, «jeg ser himmelen åpnet og Menneskesønnen stå ved Guds høye hånd.» ⁵⁷ Ved dette ropte de høyt, holdt for ørene, og stormet mot ham i enhet. ⁵⁸ De dro ham ut av byen og begynte å steine ham. I mellomtiden la vitnene sine klær ved føttene til en ung mann ved navn Saulus. ⁵⁹ Mens de steinet Stefanus, ropte han: «Herre Jesus, motta min ånd!» ⁶⁰ Så falt han på kne og ropte: «Herre, hold ikke denne synden mot dem.» Etter å ha sagt dette, sovnet han inn.

8 Og Saulus samtykket i hans død. Den dagen oppsto det en hard forfølgelse mot menigheten i Jerusalem, og alle unntatt apostlene ble spredt rundt i områdene Judea og Samaria. ² Trofaste menn la Stefan til hvile og sørget dypt over ham. ³ Men Saulus herjet menigheten, gikk inn i hus etter hus, og dro menn og kvinner bort, og satte dem i fengsel.

⁴ Derfor gikk de som var spredt omkring og forkynte ordet. ⁵ Filip dro ned til en by i Samaria og begynte å forkynde Kristus for dem. ⁶ Folkemengdene fulgte nøye med på det Filip sa, da de hørte ham og så de tegnene han utførte. ⁷ For mange som hadde urene ånder, skrek ut med høye røster og kom ut av dem; og mange som var lamme eller halte ble helbredet. ⁸ Så som et resultat, var det stor glede i den byen.

⁹ Nå var det en mann ved navn Simon, som tidligere hadde drevet med trolldom i byen og forbløffet folket i Samaria, og hevdet at han var noe stort. ¹⁰ Alle menneskene, fra de minste til de største, fulgte ham og sa: "Denne mannen er Guds store kraft." ¹¹ De fulgte ham fordi han hadde forbløffet dem lenge med sin magi. ¹² Men da de trodde Filip mens han forkynte det gode budskapet om Guds rike og Jesu Kristi navn, ble de døpt, både menn og kvinner. ¹³ Selv Simon trodde, og etter å ha blitt døpt, fortsatte han med Filip. Han var forbløffet da han så tegnene og de store miraklene.

¹⁴ Da apostlene i Jerusalem hørte at Samaria hadde tatt imot Guds ord, sendte de Peter og Johannes til dem. ¹⁵ Da de kom, ba de for dem at de måtte få Den Hellige Ånd. ¹⁶ For Den Hellige Ånd hadde ennå ikke falt på noen av dem; de hadde bare blitt døpt i Herrens Jesu navn. ¹⁷ Så la Peter og Johannes hendene på dem, og de mottok Den Hellige Ånd. ¹⁸ Da Simon så at Ånden ble gitt ved apostlenes håndspåleggelse, tilbød han dem penger, ¹⁹ og sa: "Gi meg også denne myndigheten, så alle som jeg legger hendene på, kan få Den Hellige Ånd." ²⁰ Men Peter sa til ham: "Måtte pengene dine gå til grunne med deg, fordi du trodde du kunne få Guds gave for penger! ²¹ Du har ingen del i denne tjenesten, for ditt hjerte er ikke rett for Gud. ²² Derfor, omvend deg fra denne ondskapen din og be til Herren, så kanskje hensikten i ditt hjerte kan bli tilgitt. ²³ For jeg ser at du er fylt med bitterhet og holdt fanget av synd." ²⁴ Simon svarte: "Be til Herren for meg, så ingenting av det dere har sagt må skje med meg."

²⁵ Etter at de hadde vitnet og talt Herrens ord, vendte de tilbake til Jerusalem, og forkynte evangeliet i mange samariske landsbyer.

²⁶ En Herrens engel talte til Filip og sa: "Stå opp og gå sørover til veien som går ned fra Jerusalem til Gaza." (Dette er en ørkenvei.) ²⁷ Så han sto opp og dro. Det var en etiopisk evnukk, en hoffmann hos

Apostlenes gjerninger

Kandake, dronningen av etiopierne, som hadde ansvar for alle hennes skatter. Han hadde kommet til Jerusalem for å tilbe, ²⁸ og var på vei tilbake, sittende i sin vogn, og leste profeten Jesaja. ²⁹ Ånden sa til Filip: "Gå bort og hold deg nær denne vognen." ³⁰ Filip løp bort og hørte ham lese profeten Jesaja, og spurte: "Forstår du det du leser?" ³¹ Han svarte: "Hvordan kan jeg det, med mindre noen veileder meg?" Og han inviterte Filip til å komme opp og sitte med ham. ³² Nå var det avsnittet i Skriften han leste dette:

"Han ble ført som et lam til slakting, og som et lam er stille foran den som klipper det, så åpner han ikke sin munn. ³³ I hans fornedrelse ble rettferdighet nektet ham. Hvem kan tale om hans etterkommere? For hans liv ble tatt bort fra jorden."

³⁴ Evnukken spurte Filip: "Vær så snill å fortelle meg, hvem sier profeten dette om? Seg selv, eller en annen?" ³⁵ Da begynte Filip å tale, og med utgangspunkt i denne Skriften delte han budskapet om Jesus med ham. ³⁶ Mens de reiste langs veien, kom de til noe vann, og evnukken sa: "Se, her er vann. Hva hindrer meg i å bli døpt?" ³⁷ [Denne versen er tradisjonelt inkludert i noen manuskripter: "Filip sa: 'Hvis du tror av hele ditt hjerte, kan du.' Og han svarte: 'Jeg tror at Jesus Kristus er Guds Sønn.'"] ³⁸ Og han befalte vognen å stoppe. Både Filip og evnukken gikk ned i vannet, og Filip døpte ham. ³⁹ Da de kom opp av vannet, tok Herrens Ånd Filip bort, og evnukken så ham ikke igjen, men fortsatte sin vei med glede. ⁴⁰ Filip, derimot, befant seg i Asdod, og mens han dro gjennom, forkynte han evangeliet i alle byene til han nådde Cæsarea.

9 Saulus, som fortsatt truet og myrdet Herrens disipler, gikk til ypperstepresten, ² og ba om brev til synagogene i Damaskus, slik at hvis han fant noen som tilhørte Veien, enten menn eller kvinner, kunne han føre dem bundet til Jerusalem. ³ Mens han reiste og nærmet seg Damaskus, skinte plutselig et lys fra himmelen rundt ham. ⁴ Han falt til jorden og hørte en stemme som ropte til ham: "Saul, Saul, hvorfor forfølger du meg?" ⁵ Han spurte: "Hvem er du, Herre?" Og han svarte: "Jeg er Jesus, som du forfølger. ⁶ Reis deg og gå inn i byen, og der vil du bli informert om hva du skal gjøre." ⁷ Mennene som reiste med Saulus sto målløse, de hørte stemmen men så ingen. ⁸ Saulus reiste seg fra jorden, men selv om øynene hans var åpne, kunne han ikke se

noe. Så de ledet ham ved hånden inn i Damaskus. ⁹ I tre dager forble han blind og spiste eller drakk ikke.

¹⁰ I Damaskus var det en disippel ved navn Ananias. Herren talte til ham i et syn: "Ananias." Han svarte: "Her er jeg, Herre." ¹¹ Herren instruerte ham: "Gå til gaten som kalles Rett, og spør i Judas' hus etter en mann fra Tarsus ved navn Saulus, for han ber. ¹² Han har sett i et syn en mann ved navn Ananias komme inn og legge hendene på ham for å gi ham synet tilbake." ¹³ Ananias svarte: "Herre, jeg har hørt fra mange om denne mannen, hvor mye skade han har gjort mot dine hellige i Jerusalem. ¹⁴ Og han har kommet hit med fullmakt fra yppersteprestene for å fange alle som påkaller ditt navn." ¹⁵ Men Herren sa til ham: "Gå, for han er et utvalgt redskap for meg til å bringe mitt navn til hedningene, til konger, og til Israels folk; ¹⁶ Jeg vil åpenbare for ham hvor mye han skal lide for mitt navn."

¹⁷ Så Ananias gikk og gikk inn i huset, og la hendene på ham og sa: "Bror Saulus, Herren Jesus, som viste seg for deg på veien du reiste, har sendt meg for at du skal få synet tilbake og bli fylt med Den Hellige Ånd." ¹⁸ Straks falt noe som skjell fra øynene hans, og han fikk synet tilbake. Han reiste seg og ble døpt, ¹⁹ og etter å ha tatt mat, ble han styrket. Saulus tilbrakte flere dager med disiplene i Damaskus. ²⁰ Uten forsinkelse begynte han å forkynde Jesus i synagogene, og erklærte: "Han er Guds Sønn."

²¹ Alle som hørte ham ble forbløffet og sa: "Er ikke dette mannen som forårsaket ødeleggelse i Jerusalem blant dem som påkalte dette navnet, og har kommet hit for å føre dem bundet til yppersteprestene?" ²² Men Saulus ble stadig mektigere og forvirret jødene som bodde i Damaskus ved å bevise at Jesus er Messias.

²³ Etter mange dager hadde gått, la jødene en plan om å drepe ham, ²⁴ men deres plan ble kjent for Saulus. De vokter byportene dag og natt for å drepe ham. ²⁵ Men hans tilhengere tok ham om natten og lot ham ned gjennom en åpning i muren, senket ham i en kurv.

²⁶ Da han kom til Jerusalem, prøvde han å slutte seg til disiplene, men de var alle redde for ham, og trodde ikke at han var en disippel. ²⁷ Men Barnabas tok ham og førte ham til apostlene. Han fortalte dem hvordan Saulus hadde sett Herren på veien, og at Han hadde talt til ham, og hvordan han hadde

Apostlenes gjerninger

forkynt frimodig i Damaskus i Jesu navn. ²⁸ Så Saulus ble hos dem, og beveget seg fritt i Jerusalem, talte frimodig i Herrens navn. ²⁹ Han samtalte og diskuterte med de hellenistiske jødene, men de forsøkte å drepe ham. ³⁰ Da de troende fikk vite om dette, tok de ham ned til Cæsarea og sendte ham til Tarsus.

³¹ Da hadde menigheten i hele Judea, Galilea og Samaria en tid med fred og ble styrket. Levende i ærefrykt for Herren og oppmuntret av Den Hellige Ånd, vokste den i antall.

³² Mens Peter reiste rundt i regionen, kom han ned for å besøke de hellige som bodde i Lydda. ³³ Der fant han en mann ved navn Aeneas, som hadde vært sengeliggende i åtte år, da han var lam. ³⁴ "Aeneas," sa Peter til ham, "Jesus Kristus helbreder deg. Stå opp og red opp sengen din." Straks reiste han seg. ³⁵ Folkene i Lydda og Sharon så ham og vendte seg til Herren.

³⁶ I Joppe var det en discippel ved navn Tabita (som på gresk er Dorkas); hun gjorde alltid godt og hjalp de fattige. ³⁷ Omtrent på den tiden ble hun syk og døde, og kroppen hennes ble vasket og plassert i et rom ovenpå. ³⁸ Siden Lydda var nær Joppe, sendte disiplene, som hadde hørt at Peter var der, to menn til ham, og ba ham: "Kom straks." ³⁹ Peter gikk med dem, og da han kom, ble han ført opp til rommet. Alle enkene sto rundt ham, gråt og viste ham kjortlene og klærne Dorkas hadde laget mens hun var med dem. ⁴⁰ Peter sendte dem alle ut av rommet, knelte så ned og ba. Vendt mot kroppen sa han: "Tabita, stå opp." Hun åpnet øynene, og da hun så Peter, satte hun seg opp. ⁴¹ Han tok henne i hånden og hjalp henne opp. Så kalte han på de hellige og enkene og presenterte henne levende. ⁴² Dette ble kjent over hele Joppe, og mange kom til tro på Herren. ⁴³ Peter ble i Joppe i mange dager hos en garver ved navn Simon.

10 I Cæsarea var det en mann ved navn Kornelius, en offiser av det som ble kalt den italienske regiment. ² Han var en gudfryktig mann som, sammen med hele sitt hus, fryktet Gud. Han ga generøst til det jødiske folket og ba regelmessig til Gud. ³ Rundt klokken tre på ettermiddagen så han tydelig i et syn en Guds engel, som kom til ham og sa: "Kornelius!" ⁴ Kornelius så inntest på ham og ble fylt med frykt. "Hva er det,

Herre?" spurte han. Engelen sa: "Dine bønner og gaver til de fattige har steget opp som et minneoffer for Gud. ⁵ Nå send menn til Joppe for å hente en mann ved navn Simon, som også kalles Peter. ⁶ Han bor hos Simon, garveren, hvis hus ligger ved sjøen." ⁷ Da engelen som talte til ham hadde dratt, kalte han til seg to av sine tjenere og en gudfryktig soldat blant sine assistenter. ⁸ Etter å ha gitt dem alle nødvendige detaljer, sendte han dem til Joppe.

⁹ Dagen etter, mens de var på vei og nærmet seg byen, gikk Peter opp på taket omkring middagstid for å be. ¹⁰ Han følte seg sulten og ønsket noe å spise, og mens måltidet ble tilberedt, falt han i en transe. ¹¹ Han så himmelen åpnet og noe som lignet et stort laken bli senket ned til jorden ved de fire hjørnene. ¹² I det var alle slags firbente dyr, samt krypdyr og fugler. ¹³ Da sa en stemme til ham: "Stå opp, Peter; slakt og spis." ¹⁴ Men Peter svarte: "På ingen måte, Herre! Jeg har aldri spist noe urent eller vanhellig." ¹⁵ Stemmen talte til ham igjen: "Det Gud har rensset, skal du ikke kalle urent." ¹⁶ Dette skjedde tre ganger, og straks ble lakenet tatt opp til himmelen igjen.

¹⁷ Mens Peter undret seg over betydningen av synet, fant mennene sendt av Kornelius Simons hus og sto ved porten. ¹⁸ De ropte og spurte om Simon, som også var kjent som Peter, bodde der. ¹⁹ Mens Peter fortsatt reflekterte over synet, sa Ånden til ham: "Se, tre menn søker etter deg. ²⁰ Stå opp, gå ned og følg dem uten å nøle, for jeg har sendt dem."

²¹ Peter gikk ned til mennene og sa: "Jeg er den dere søker. Hva er grunnen til deres besøk?" ²² De svarte: "Kornelius, en offiser, en rettferdig og gudfryktig mann, godt omtalt av hele det jødiske folket, ble instruert av en hellig engel om å tilkalle deg til sitt hus for å høre hva du har å si." ²³ Så Peter inviterte dem inn og ga dem losji. Neste dag gjorde han seg klar og dro med dem, ledsaget av noen av de troende fra Joppe.

²⁴ Dagen etter ankom han Cæsarea. Kornelius ventet på deres ankomst og hadde samlet sine slektninger og nære venner. ²⁵ Da Peter kom inn, møtte Kornelius ham og falt ned for hans føtter i ærefrykt. ²⁶ Men Peter hjalp ham opp og sa: "Reis deg. Jeg er bare et menneske selv." ²⁷ Mens han samtalte med ham, gikk Peter inn og fant en stor forsamling av mennesker. ²⁸ Han sa til dem: "Dere er klar over at

Apostlenes gjerninger

det er mot vår lov for en jøde å omgås eller besøke en hedning. Men Gud har vist meg at jeg ikke skal kalle noen urene eller vanhellige. ²⁹ Så da jeg ble sendt etter, kom jeg uten å reise noen innvendinger. Kan jeg spørre hva grunnen er til at dere sendte etter meg?"

³⁰ Kornelius svarte: "For fire dager siden, på denne timen, ba jeg i mitt hus ved den niende time, og plutselig sto en mann i skinnende klær foran meg ³¹ og sa: 'Kornelius, din bønn er blitt hørt, og dine gaver til de fattige er blitt husket for Gud. ³² Send til Joppe etter Simon, som også kalles Peter. Han bor i huset til Simon, garveren, ved sjøen.' ³³ Så jeg sendte straks etter deg, og du har vært vennlig nok til å komme. Nå er vi alle her i Guds nærvær for å høre alt Herren har befalt deg å fortelle oss."

³⁴ Da begynte Peter å tale: "Jeg forstår nå virkelig at Gud ikke gjør forskjell på folk ³⁵ men tar imot fra hvert folk den som frykter Ham og gjør det som er rett. ³⁶ Dere er kjent med budskapet Gud sendte til Israels folk, og forkynte det gode budskap om fred ved Jesus Kristus, som er alles Herre. ³⁷ Dere vet hva som har skjedd i hele Judea, begynner i Galilea etter dåpen som Johannes forkynte— ³⁸ hvordan Gud salvet Jesus fra Nasaret med Den Hellige Ånd og kraft, og hvordan Han gikk omkring og gjorde godt og helbredet alle som var undertrykt av djevelen, fordi Gud var med Ham. ³⁹ Vi er vitner om alt Han gjorde i jødenes land og i Jerusalem. De drepte Ham ved å henge Ham på et kors, ⁴⁰ men Gud reiste Ham opp fra de døde på den tredje dagen og lot Ham bli sett, ⁴¹ ikke av hele folket, men av vitner som Gud allerede hadde utvalgt—av oss som spiste og drakk med Ham etter at Han sto opp fra de døde. ⁴² Han befalte oss å forkynde for folket og vitne om at Han er den som Gud har utpekt til dommer over levende og døde. ⁴³ Alle profetene vitner om Ham: de vitner slik at alle som har tro på Ham, får tilgivelse for synder ved Hans navn."

⁴⁴ Mens Peter fortsatt talte disse ordene, kom Den Hellige Ånd over alle som lyttet til budskapet. ⁴⁵ De jødiske troende som hadde kommet med Peter, ble forbløffet over at gaven av Den Hellige Ånd var blitt utøst selv over hedningene. ⁴⁶ De hørte dem tale på forskjellige språk og prise Gud. Da sa Peter, ⁴⁷ "Sannelig, ingen kan hindre disse menneskene i å bli døpt med vann. De har mottatt Den Hellige Ånd akkurat som vi har." ⁴⁸ Så han befalte at de skulle bli

døpt i Jesu Kristi navn. Deretter ba de Peter om å bli hos dem i noen dager.

11 Apostlene og brødrene og søstrene i hele Judea hørte at hedningene også hadde mottatt Guds ord. ² Da Peter dro opp til Jerusalem, tok de jødiske troende opp saken med ham, ³ og sa: "Du gikk inn i huset til uomskårne menn og spiste med dem." ⁴ Peter begynte og forklarte alt for dem på en ordnet måte: ⁵ "Jeg var i byen Joppe og ba, og i en transe så jeg et syn: noe som et stort laken ble senket ned fra himmelen etter de fire hjørnene, og det kom ned til der jeg var. ⁶ Jeg så inn i det og så firbente dyr på jorden, ville dyr, krypdyr og fugler i luften. ⁷ Så hørte jeg en stemme som sa til meg: 'Stå opp, Peter; slakt og spis.' ⁸ Men jeg sa: 'Slett ikke, Herre! Ingenting urent eller vanhellig har noen gang kommet inn i min munn.' ⁹ Stemmen talte fra himmelen igjen: 'Ikke betrakt noe som urent som Gud har rensset.' ¹⁰ Dette skjedde tre ganger, og så ble alt tatt opp igjen til himmelen. ¹¹ Akkurat da kom tre menn som var sendt til meg fra Cæsarea til huset der vi bodde. ¹² Ånden sa til meg at jeg skulle gå med dem uten å nøle. Disse seks brødrene gikk også med meg, og vi gikk inn i mannens hus. ¹³ Han fortalte oss hvordan han hadde sett en engel i sitt hus, som sa: 'Send bud til Joppe etter Simon, som kalles Peter. ¹⁴ Han vil bringe deg et budskap gjennom hvilket du og hele ditt hus vil finne frelse.' ¹⁵ Da jeg begynte å tale, kom Den Hellige Ånd over dem akkurat som Han hadde kommet over oss i begynnelsen. ¹⁶ Da husket jeg hva Herren hadde sagt: 'Johannes dømte med vann, men dere skal bli døpt med Den Hellige Ånd.' ¹⁷ Så hvis Gud ga dem den samme gaven som Han ga oss som trodde på Herren Jesus Kristus, hvem var jeg da til å tro at jeg kunne motsette meg Gud?" ¹⁸ Da de hørte dette, roet de seg og priste Gud, og sa: "Så har Gud også gitt hedningene omvendelse som fører til liv."

¹⁹ De som hadde blitt spredt av forfølgelsen som oppsto i forbindelse med Stefanus, reiste så langt som til Fønikia, Kypros og Antiokia, og spredte ordet bare blant jøder. ²⁰ Men noen av dem, menn fra Kypros og Kyrene, dro til Antiokia og begynte å tale til grekere også, og forkynte det gode budskap om Herren Jesus. ²¹ Herrens veiledning var med dem, og et stort antall mennesker trodde og vendte seg til Herren. ²² Dette nådde menigheten i Jerusalem, og de sendte Barnabas til Antiokia. ²³ Da han kom dit og

Apostlenes gjerninger

så Guds nåde, ble han glad og oppmuntret dem alle til å forbli tro mot Herren med hele sitt hjerte.²⁴ Han var en god mann, full av Den Hellige Ånd og tro, og et betydelig antall mennesker ble lagt til Herren.²⁵ Barnabas reiste så til Tarsus for å finne Saulus,²⁶ og da han fant ham, tok han ham med til Antiokia. I et helt år møtte Barnabas og Saulus menigheten og lærte et stort antall mennesker. Disiplene ble først kalt kristne i Antiokia.

²⁷ På denne tiden kom noen profeter fra Jerusalem til Antiokia.²⁸ En av dem, ved navn Agabus, reiste seg og forutsa gjennom Ånden at en alvorlig hungersnød ville spre seg over hele den romerske verden. Dette skjedde under keiser Claudius' regjeringstid.²⁹ Disiplene bestemte seg, hver etter sin evne, for å gi hjelp til brødrene og søstrene som bodde i Judea.³⁰ Dette gjorde de, og sendte sin gave til de eldste ved hjelp av Barnabas og Saulus.

12 Omtrent på denne tiden la kong Herodes hånd på noen medlemmer av kirken, med hensikt å skade dem.² Han lot Jakob, bror til Johannes, henrette med sverd.³ Da han så at dette behaget jødene, fortsatte han med å arrestere Peter også. Dette skjedde under de usyrede brøds høytid.⁴ Etter å ha arrestert ham, satte han ham i fengsel og overlot ham til å bli vaktet av fire vaktskifter med soldater. Herodes planla å føre ham fram for offentlig rettssak etter påsken.⁵ Peter ble holdt i fengsel, men kirken ba inderlig til Gud for ham.

⁶ Natten før Herodes skulle føre ham fram til rettssak, sov Peter mellom to soldater, bundet med to lenker, mens vakter sto ved inngangen.⁷ Plutselig viste en Herrens engel seg, og et lys skinte i cellen. Han slo Peter på siden og vekket ham, og sa: "Stå opp raskt." Lenken falt av Peters hånledd.⁸ Engelen instruerte ham: "Ta på deg beltet og sandalene." Peter gjorde det. Så sa han: "Surr kappen rundt deg og følg meg." ⁹ Peter fulgte ham ut av fengselet, men han skjønnte ikke at det som skjedde var virkelig; han trodde han så et syn.¹⁰ De passerte den første og andre vekten og kom til jerngitteret som førte til byen, som åpnet seg av seg selv. De gikk gjennom det og gikk langs en gate, og plutselig forlot engelen ham.

¹¹ Peter kom til seg selv og sa: "Nå er jeg sikker på at Herren har sendt sin engel og reddet meg fra

Herodes' grep og fra alt det jødefolket ventet." ¹² Da han innså dette, gikk han til huset til Maria, mor til Johannes, også kalt Markus, hvor mange mennesker hadde samlet seg og ba.¹³ Peter banket på den ytre inngangen, og en tjenestejente ved navn Rode kom for å svare.¹⁴ Da hun kjente igjen Peters stemme, ble hun så overveldet av glede at hun løp tilbake uten å åpne og utbrøt: "Peter er ved døren!" ¹⁵ De sa til henne: "Du er fra vettet." Men hun fortsatte å insistere på at det var sant. De sa: "Det må være hans engel." ¹⁶ Peter fortsatte å banke, og da de åpnet døren og så ham, ble de forbløffet.¹⁷ Peter gjorde tegn med hånden for at de skulle være stille og forklarte hvordan Herren hadde ført ham ut av fengselet. "Fortell dette til Jakob og brødrene," sa han, og så dro han til et annet sted.

¹⁸ Om morgenen var det ikke liten oppstandelse blant soldatene om hva som hadde blitt av Peter.¹⁹ Da Herodes hadde lett etter ham og ikke fant ham, forhørte han vaktene og beordret deres henrettelse. Så dro han ned fra Judea til Cæsarea og ble der.

²⁰ Han var i konflikt med folket i Tyrus og Sidon. De kom til ham i enighet, og etter å ha sikret seg støtte fra Blastus, kongens kammerherre, søkte de fred fordi deres område var avhengig av kongens land for mat.²¹ På den fastsatte dagen, iført sine kongelige klær, satte Herodes seg på tronen og holdt en offentlig tale.²² Folket ropte: "Dette er en guds røst, ikke et menneskes." ²³ Umiddelbart, fordi Herodes ikke ga Gud æren, slo en Herrens engel ham ned, og han ble spist av ormer og døde.

²⁴ Likevel fortsatte Guds budskap å vokse og spre seg.²⁵ Barnabas og Saulus vendte tilbake fra Jerusalem da de hadde fullført sitt oppdrag, og tok med seg Johannes, som også ble kalt Markus.

13 I menigheten i Antiokia var det profeter og lærere: Barnabas, Simeon som ble kalt Niger, Lucius fra Kyrene, Manaen (som hadde vokst opp med Herodes landsfyrsten), og Saulus.² Mens de tilba og fastet, tjente Herren, talte Den Hellige Ånd: "Sett av Barnabas og Saulus for meg, de skal gjøre det arbeidet jeg har kalt dem til." ³ Etter at de hadde fastet og bedt, la de hendene på dem og sendte dem av sted.

⁴ Så, sendt av Den Hellige Ånd, dro de ned til Selevkia og seilte derfra til Kypros.⁵ Da de kom til Salamis, forkynte de Guds ord i jødernes synagoger.

Apostlenes gjerninger

Johannes var med dem som deres assistent.⁶ De reiste gjennom hele øya til de kom til Pafos. Der møtte de en jødisk trollmann og falsk profet ved navn Barjesus,⁷ som var hos prokonsulen, Sergius Paulus, en forstandig mann. Prokonsulen kalte til seg Barnabas og Saulus fordi han ønsket å høre Guds ord.⁸ Men Elymas, trollmannen (for det er oversettelsen av navnet hans), motarbeidet dem og forsøkte å vende prokonsulen bort fra troen.⁹ Da så Saulus, også kjent som Paulus, fylt av Den Hellige Ånd, intenet på ham¹⁰ og sa: "Du er full av svik og bedrageri, en djevelens sønn, en fiende av all rettferdighet. Vil du ikke slutte å forvrengte Herrens rette veier?"¹¹ Nå er Herrens hånd over deg, og du skal bli blind, ute av stand til å se solen for en tid." Straks falt det tåke og mørke over ham, og han gikk omkring og søkte noen som kunne lede ham ved hånden.¹² Da prokonsulen så hva som hadde skjedd, trodde han, forundret over Herrens lære.

¹³ Paulus og hans følgesvenner seilte fra Pafos og kom til Perge i Pamfylia, hvor Johannes forlot dem for å vende tilbake til Jerusalem.¹⁴ Fra Perge fortsatte de til Pisidia Antiokia. På sabbaten gikk de inn i synagogen og satte seg.¹⁵ Etter opplesningen fra Loven og Profetene, sendte synagogens ledere bud til dem og sa: "Brødre, hvis dere har et oppmuntrende ord til folket, vennligst tal." ¹⁶ Paulus reiste seg, gjorde tegn med hånden og sa: "Israels menn og dere som frykter Gud, hør: ¹⁷ Israels folks Gud valgte våre forfedre og lot folket blomstre under deres opphold i Egypt, og med en opphøyet arm førte Han dem ut derfra. ¹⁸ I omtrent førti år sørget Han for dem i ørkenen. ¹⁹ Han styrtet sju nasjoner i Kanaan og ga deres land til sitt folk som en arv. ²⁰ Alt dette tok omtrent 450 år. Etter dette ga Han dem dommere inntil profeten Samuels tid. ²¹ Da ba folket om en konge, og Gud ga dem Saul, sønn av Kij, en mann av Benjamins stamme, som regjerte i førti år. ²² Etter at Han avsatte ham, reiste Han opp David til å være deres konge. Gud vitnet om ham: 'Jeg har funnet David, sønn av Isai, en mann etter mitt eget hjerte; han vil gjøre alt jeg vil han skal gjøre.' ²³ Fra Davids etterkommere brakte Gud frem Jesus som Frelser for Israel, slik Han hadde lovet. ²⁴ Før Jesu komme, forkynte Johannes en omvendelsens dåp til hele Israels folk. ²⁵ Da Johannes fullførte sitt verk, sa han: 'Hvem tror dere jeg er? Jeg er ikke Han. Men det kommer en etter meg hvis sandaler jeg ikke er verdig til å løse.'

²⁶ "Brødre, Abrahams barns familie, og dere gudfryktige hedninger, til oss er dette frelsens budskap sendt. ²⁷ Folkene i Jerusalem og deres ledere gjenkjente ikke Jesus, men i å dømme Ham, oppfylte de profetenes ord som blir lest hver sabbat. ²⁸ Selv om de ikke fant noen grunn til en dødsdom, ba de Pilatus om å få Ham henrettet. ²⁹ Da de hadde fullført alt som var skrevet om Ham, tok de Ham ned fra korset og la Ham i en grav. ³⁰ Men Gud reiste Ham opp fra de døde ³¹ og i mange dager viste Han seg for dem som hadde fulgt Ham fra Galilea til Jerusalem. De er nå Hans vitner for vårt folk. ³² "Vi bringer dere det gode budskap: Det Gud lovet våre forfedre ³³ har Han oppfylt for oss, deres barn, ved å reise Jesus opp. Som det står skrevet i den andre salmen:

'Du er min Sønn; i dag har jeg blitt din Far.'

³⁴ Gud reiste Ham opp fra de døde, og sørget for at Han aldri skulle bli utsatt for forråtnelse. Som Gud har sagt,

'Jeg vil gi dere de hellige og sikre velsignelsene som ble lovet David.'

³⁵ Så det er også sagt et annet sted:

'Du vil ikke tillate at din Hellige ser forråtnelse.'

³⁶ "Nå, da David hadde tjent Guds hensikt i sin egen generasjon, døde han; han ble begravet med sine forfedre og hans kropp gikk til grunne. ³⁷ Men den som Gud reiste opp fra de døde, opplevde ikke forråtnelse. ³⁸ "Derfor, mine venner, la det være kjent for dere at gjennom Jesus blir syndenes tilgivelse forkynt for dere. ³⁹ Gjennom Ham blir alle som tror, satt fri fra hver synd, en rettferdiggjørelse dere ikke kunne oppnå under Moseloven. ⁴⁰ Vær forsiktig så det som profetene har sagt ikke skjer med dere:

⁴¹ 'Se, dere spottere, se i undring og forsvinn, for jeg skal gjøre noe i deres dager som dere aldri ville tro, selv om noen fortalte dere det.'

⁴² Da Paulus og Barnabas forlot synagogen, inviterte folket dem til å tale mer om disse tingene den neste sabbaten. ⁴³ Da menigheten ble oppløst, fulgte mange av jødene og de gudfryktige omvendte til jødedommen Paulus og Barnabas, som talte med dem og oppfordret dem til å fortsette i Guds nåde.

⁴⁴ Den neste sabbaten samlet nesten hele byen seg for å høre Herrens ord. ⁴⁵ Da jødene ledere så

Apostlenes gjerninger

folkemengdene, ble de fylt med sjalusi. De begynte å motsi det Paulus sa og talte nedsettende mot ham.

⁴⁶ Da talte Paulus og Barnabas frimodig: "Det var nødvendig å tale Guds ord til dere først. Siden dere avviser det og ikke anser dere selv verdige til evig liv, vender vi oss nå til hedningene." ⁴⁷ For Herren har instruert oss:

'Jeg har gjort deg til et lys for hedningene, for at du skal bringe frelse til jordens ender.'

⁴⁸ Da hedningene hørte dette, ble de glade og æret Herrens ord; og alle som var bestemt til evig liv, trodde. ⁴⁹ Herrens budskap spredte seg over hele regionen. ⁵⁰ Men jødernes ledere oppviglet de gudfryktige kvinnene av høy rang og byens ledende menn. De oppviglet til forfølgelse mot Paulus og Barnabas, og drev dem ut av deres region. ⁵¹ Så ristet de støvet av føttene sine som et vitnesbyrd mot dem og dro videre til Ikonium. ⁵² Og disiplene ble fylt med glede og Den Hellige Ånds nærvær.

14 I Ikonium gikk Paulus og Barnabas sammen inn i den jødiske synagogen, og talte på en slik måte at et stort antall både jøder og grekere kom til tro. ² Men jødene som ikke lot seg overbevise, hisset opp hedningene og forgiftet deres sinn mot brødrene. ³ Derfor tilbrakte Paulus og Barnabas en betydelig tid der, og talte frimodig med tillit til Herren, som bekreftet budskapet om sin nåde ved å tillate tegn og under å bli utført gjennom dem. ⁴ Folket i byen ble delt; noen holdt med jødene, mens andre holdt med apostlene. ⁵ Da det ble lagt en plan av både hedninger og jøder, sammen med deres ledere, om å mishandle og steine dem, ⁶ fikk de vite om det og flyktet til byene i Lykaonia, Lystra og Derbe, og det omkringliggende området. ⁷ Der fortsatte de å forkynde evangeliet.

⁸ I Lystra var det en mann som satt og var lam. Han hadde vært ufor fra fødselen av og hadde aldri gått. ⁹ Denne mannen lyttet til Paulus mens han talte. Paulus så nøye på ham og så at han hadde tro til å bli helbredet, ¹⁰ og ropte ut med høy stemme: "Stå oppreist på føttene dine!" Da sprang mannen opp og begynte å gå. ¹¹ Da folkemengden så hva Paulus hadde gjort, hevet de sine stemmer og sa på lykaonisk: "Gudene har kommet ned til oss i menneskelig form!" ¹² De begynte å kalle Barnabas for Zevs, og Paulus for Hermes, siden han var den ledende taleren. ¹³ Presten for Zevs, hvis tempel lå

like utenfor byen, brakte okser og kranser til portene, med hensikt å ofre sammen med folkemengden.

¹⁴ Da apostlene Barnabas og Paulus hørte dette, rev de klærne sine og styrtet ut i folkemengden, ropende, ¹⁵ "Menn, hvorfor gjør dere disse tingene? Vi er også mennesker, av samme natur som dere, og vi bringer dere et godt budskap, at dere skal vende dere fra disse verdiløse tingene til den levende Gud, som skapte himmelen, jorden, havet og alt som er i dem. ¹⁶ I tidligere generasjoner lot han alle nasjoner gå sine egne veier. ¹⁷ Likevel lot han ikke seg selv være uten vitnesbyrd, ved at han gjorde godt og ga dere regn fra himmelen og fruktbare tider, og fylte deres hjerter med mat og glede." ¹⁸ Selv med disse ordene hadde de vanskeligheter med å hindre folkemengden fra å ofre til dem.

¹⁹ Da kom noen jøder fra Antiokia og Ikonium, og etter å ha overtalt folkemengdene, steinet de Paulus og dro ham ut av byen, i den tro at han var død. ²⁰ Men mens disiplene samlet seg rundt ham, reiste han seg opp og gikk tilbake inn i byen. Neste dag dro han sammen med Barnabas til Derbe.

²¹ Etter at de hadde forkynt evangeliet i den byen og vunnet et betydelig antall disipler, vendte de tilbake til Lystra, Ikonium og Antiokia, ²² styrket disiplene og oppmuntret dem til å forbli standhaftige i troen, og sa: "Vi må tåle mange vanskeligheter for å komme inn i Guds rike." ²³ Paulus og Barnabas utnevnte eldste for dem i hver menighet, og med bønn og faste overga de dem til Herren som de hadde trodd på.

²⁴ De reiste gjennom Pisidia og kom til Pamfylia. ²⁵ Etter å ha forkynt ordet i Perge, dro de ned til Attalia.

²⁶ Derfra returnerte de sjøveien til Antiokia, hvor de hadde blitt betrodd til Guds nåde for det arbeidet de hadde fullført. ²⁷ Ved ankomsten samlet de menigheten sammen og rapporterte alt det Gud hadde gjort gjennom dem og hvordan han hadde åpnet en dør av tro for hedningene. ²⁸ Og de tilbrakte en betydelig tid der med disiplene.

15 Noen personer kom ned fra Judea til Antiokia og begynte å instruere de troende: "Hvis dere ikke blir omskåret etter den skikken Moses lærte, kan dere ikke bli frelst." ² Dette førte til en skarp uenighet og debatt mellom Paulus og Barnabas og disse personene. Derfor ble Paulus og Barnabas, sammen med noen andre troende,

Apostlenes gjerninger

utpekt til å dra opp til Jerusalem for å rådføre seg med apostlene og de eldste om denne saken. ³ Menigheten sendte dem av sted, og mens de reiste gjennom Fønikia og Samaria, fortalte de i detalj om hedningenes omvendelse, og dette brakte stor glede til alle de troende. ⁴ Da de ankom Jerusalem, ble de ønsket velkommen av menigheten, apostlene og de eldste, og de rapporterte alt som Gud hadde oppnådd gjennom dem. ⁵ Men noen troende fra fariseernes sekt reiste seg og erklærte: "Hedningene må omskjæres og instrueres til å holde Moseloven."

⁶ Apostlene og de eldste kom sammen for å drøfte denne saken. ⁷ Etter mye diskusjon reiste Peter seg og talte til dem: "Brødre, dere vet at for en tid siden gjorde Gud et valg blant dere, slik at hedningene kunne høre evangeliets budskap fra mine lepper og tro. ⁸ Gud, som kjenner hjertet, vitnet ved å gi dem Den Hellige Ånd, akkurat som Han gjorde med oss. ⁹ Han viste ingen forskjell mellom oss og dem, idet Han rensket deres hjerter gjennom tro. ¹⁰ Så hvorfor tester dere Gud ved å legge på disiplenes nakker et åk som verken våre forfedre eller vi har vært i stand til å bære? ¹¹ Vi er overbevist om at det er gjennom vår Herre Jesu nåde at vi blir frelst, på samme måte som de."

¹² Hele forsamlingen ble stille mens de lyttet til Barnabas og Paulus som beskrev de tegn og under Gud hadde utført blant hedningene gjennom dem. ¹³ Da de var ferdige, talte Jakob: "Brødre, hør på meg. ¹⁴ Simeon har forklart hvordan Gud først grep inn for å velge et folk for sitt navn blant hedningene. ¹⁵ Profetenes budskap stemmer overens med dette, som det står skrevet:

¹⁶ *'Etter dette vil jeg vende tilbake og gjenreise Davids falne hus. Jeg vil gjenoppbygge dets ruiner, og jeg vil sette det opp igjen, ¹⁷ slik at resten av menneskeheten kan søke Herren, inkludert alle hedningene som bærer mitt navn,' ¹⁸ sier Herren, som har gjort disse tingene kjent fra lenge siden.*

¹⁹ Derfor er det min dom at vi ikke skal plage de hedningene som vender seg til Gud, ²⁰ men i stedet skal vi skrive til dem og instruere dem om å avstå fra mat forurenset av avguder, fra seksuell umoral, fra kjøtt av kvalte dyr, og fra blod. ²¹ For Moseloven har blitt forkynt i hver by fra eldgamle tider og blir lest i synagogene hver sabbat."

²² Da syntes det godt for apostlene og de eldste, sammen med hele menigheten, å velge noen av sine egne menn og sende dem til Antiokia med Paulus og Barnabas. De valgte Judas, kalt Barsabbas, og Silas, ledende menn blant de troende. ²³ De sendte følgende brev med dem: "Apostlene og de eldste, deres brødre, til de hedningetroende i Antiokia, Syria og Kilikia: Hilsen. ²⁴ Vi har hørt at noen dro ut fra oss uten vår autorisasjon og har forstyrret dere, uroet deres sinn med det de sa. ²⁵ Derfor ble vi alle enige om å velge noen menn og sende dem til dere med våre kjære venner Barnabas og Paulus— ²⁶ menn som allerede har møtt døden for vår Herre Jesu Kristi navn. ²⁷ Derfor sender vi Judas og Silas for å bekrefte muntlig det vi skriver. ²⁸ Det syntes godt for Den Hellige Ånd og oss å ikke legge noen byrde på dere utover disse nødvendige krav: ²⁹ Dere skal avstå fra mat ofret til avguder, fra blod, fra kjøtt av kvalte dyr, og fra seksuell umoral. Hvis dere holder dere borte fra disse tingene, vil dere gjøre det godt. Farvel.

³⁰ Så mennene ble sendt av sted og dro ned til Antiokia, hvor de samlet menigheten og overleverte brevet. ³¹ Folket leste det og gledet seg over dets oppmuntrende budskap. ³² Judas og Silas, som også var profeter, sa mye for å oppmuntre og styrke de troende. ³³ Etter at de hadde tilbrakt en tid der, sendte de troende dem av sted med en fredshilsen for å vende tilbake til dem som hadde sendt dem. ³⁴ [Men Silas bestemte seg for å bli der.] ³⁵ Men Paulus og Barnabas ble i Antiokia, hvor de, sammen med mange andre, lærte og forkynte Herrens ord.

³⁶ En tid senere sa Paulus til Barnabas: "La oss vende tilbake og besøke de troende i alle byene hvor vi forkynte Herrens ord og se hvordan de har det." ³⁷ Barnabas var tilbøyelig til å ta med Johannes, også kalt Markus, med dem. ³⁸ Men Paulus syntes ikke det var klokt å ta ham med, fordi han hadde forlatt dem i Pamfylia og ikke hadde fortsatt med dem i arbeidet. ³⁹ Deres uenighet var så intens at de skilte lag. Barnabas tok Markus og seilte til Kypros, ⁴⁰ men Paulus valgte Silas og dro av sted, anbefalt av de troende til Herrens nåde. ⁴¹ Han reiste gjennom Syria og Kilikia og styrket menighetene.

16

Paulus reiste til Derbe og deretter til Lystra, hvor det var en disippel ved navn Timoteus, sønn av en jødisk kvinne som var en troende, men hans far var gresk. ² De troende i

Apostlenes gjerninger

Lystra og Ikonium talte høyt om ham. ³ Paulus ønsket å ha ham med på reisen, så han omskar ham på grunn av jødene i de områdene, for de visste alle at hans far var gresk. ⁴ Mens de reiste gjennom byene, overlevte de de vedtakene som apostlene og de eldste i Jerusalem hadde bestemt at folk skulle holde. ⁵ Slik ble menighetene styrket i troen og økte i antall daglig.

⁶ Paulus og hans følgesvenner reiste gjennom det frygiske og galatiske området, etter å ha blitt hindret av Den Hellige Ånd fra å forkynne ordet i Asia. ⁷ Da de nådde grensen til Mysia, forsøkte de å komme inn i Bithynia, men Jesu Ånd tillot dem ikke. ⁸ Så, forbi Mysia, dro de ned til Troas. ⁹ Om natten hadde Paulus et syn av en mann fra Makedonia som sto og ba ham, og sa: "Kom over til Makedonia og hjelp oss." ¹⁰ Etter å ha sett synet, gjorde vi straks anstrengelser for å dra til Makedonia, idet vi konkluderte med at Gud hadde kalt oss til å forkynne evangeliet for dem.

¹¹ Seilte fra Troas, satte vi kursen direkte til Samothrake, og dagen etter til Neapolis. ¹² Derfra reiste vi til Filippi, en ledende by i distriktet Makedonia og en romersk koloni; vi ble i denne byen i flere dager. ¹³ På sabbaten gikk vi utenfor byporten til elvebredden, hvor vi forventet å finne et bønnested; vi satte oss ned og begynte å tale til kvinnene som hadde samlet seg der. ¹⁴ En kvinne ved navn Lydia, en forhandler av purpurstoff fra byen Tyatira og en tilbeder av Gud, lyttet. Herren åpnet hennes hjerte for å svare på Paulus' budskap. ¹⁵ Da hun og hennes husstand ble døpt, ba hun oss og sa: "Hvis dere anser meg trofast mot Herren, kom og bo i mitt hus." Hun overtalte oss.

¹⁶ Mens vi var på vei til bønnestedet, møtte vi en kvinnelig slave som hadde en spådomsånd, og som brakte mye profitt til sine eiere gjennom spådom. ¹⁷ Hun fulgte etter Paulus og oss, og ropte: "Disse mennene er Den Høyeste Guds tjenere, som forkynner dere veien til frelse." ¹⁸ Hun fortsatte med dette i mange dager. Paulus, sterkt irritert, vendte seg og sa til ånden: "Jeg befaler deg i Jesu Kristi navn å komme ut av henne!" Og den forlot henne i det øyeblikket.

¹⁹ Da hennes eiere så at deres håp om profitt var borte, grep de Paulus og Silas og dro dem til torget foran myndighetene. ²⁰ De førte dem til magistratene

og sa: "Disse mennene er jøder og forårsaker problemer i vår by, ²¹ og forkynner skikker som er ulovlige for oss romere å akseptere eller praktisere."

²² Mengden sluttet seg til angrepet mot dem, og magistratene rev av dem klærne og befalte at de skulle bli slått med stokker. ²³ Etter å ha påført dem mange slag, kastet de dem i fengsel, og befalte fangevokteren å vokte dem nøye. ²⁴ Etter å ha mottatt slike ordre, satte han dem i den innerste cellen og festet føttene deres i stakkene.

²⁵ Rundt midnatt var Paulus og Silas i bønn og sang salmer til Gud, mens de andre fangene lyttet til dem.

²⁶ Plutselig var det et stort jordskjelv, slik at fengselets grunnvoller ble rystet; straks ble alle dørene åpnet, og alles lenker ble løsnet. ²⁷ Da fangevokteren våknet og så fengselsdørene åpne, trakk han sitt sverd og var i ferd med å drepe seg selv, i troen på at fangene hadde rømt. ²⁸ Men Paulus ropte med høy røst: "Gjør deg selv ikke noe ondt, for vi er alle her!"

²⁹ Fangevokteren kalte på lys, skyndte seg inn, og skjelvende av frykt falt han ned foran Paulus og Silas. ³⁰ Han førte dem ut og spurte: "Herrer, hva må jeg gjøre for å bli frelst?" ³¹ De svarte: "Tro på Herren Jesus, så skal du bli frelst, du og ditt hus." ³² De delte Herrens budskap med ham og med alle som var i hans hus. ³³ På den timen av natten tok han dem og vasket deres sår; deretter ble han og hele hans husstand døpt umiddelbart. ³⁴ Han tok dem med inn i sitt hus, satte mat foran dem, og var fylt med glede fordi han hadde kommet til tro på Gud—han og hele hans husstand.

³⁵ Da det ble dag, sendte magistratene sine offiserer med ordren: "Frigjør disse mennene." ³⁶

Fangevokteren rapporterte dette til Paulus og sa: "Magistratene har sendt beskjed om at dere kan bli løslatt. Gå derfor ut og gå i fred." ³⁷ Men Paulus sa til offiserene: "De har slått oss offentlig uten retts sak, menn som er romerske borgere, og kastet oss i fengsel. Nå vil de løslate oss i hemmelighet? Nei, sannelig! La dem komme selv og eskortere oss ut."

³⁸ Offiserene rapporterte disse ordene til magistratene, og de ble forskrekket da de hørte at Paulus og Silas var romerske borgere. ³⁹ De kom for å formilde dem og eskorterte dem ut av fengselet, og ba dem om å forlate byen. ⁴⁰ Etter å ha forlatt fengselet, dro de til Lydias hus, hvor de møtte

Apostlenes gjerninger

brødrene og søstrene og oppmuntret dem. Deretter dro de videre.

17 Da Paulus og hans følgesvenner reiste gjennom Amfipolis og Apollonia, kom de til Tessalonika, hvor det var en synagoge for jødene. ² Som han pleide, gikk Paulus inn i synagogen, og i tre sabbater samtalte han med dem ut fra Skriftene, ³ forklarte og beviste at Kristus måtte lide og oppstå fra de døde, og sa: «Denne Jesus som jeg forkynner for dere, er Kristus.» ⁴ Noen av jødene ble overbevist og sluttet seg til Paulus og Silas, sammen med et stort antall gudfryktige grekere og en betydelig mengde fremtredende kvinner. ⁵ Men jødene, fylt av misunnelse, samlet noen onde menn fra torget, dannet en mobb og satte byen i opprør; de angrep Jasons hus og søkte å føre dem ut til folket. ⁶ Da de ikke fant dem, dro de Jason og noen andre troende foran byens myndigheter og ropte: «Disse mennene som har skapt uro over hele verden, har nå kommet hit, ⁷ og Jason har tatt imot dem. De handler alle mot keiserens forordninger, og sier at det er en annen konge, Jesus.» ⁸ Folkemengden og byens embetsmenn ble urolige da de hørte dette. ⁹ Etter at de hadde tatt sikkerhet fra Jason og de andre, løslot de dem.

¹⁰ Den natten sendte de troende straks Paulus og Silas bort til Berøa. Ved ankomsten gikk de til jødernes synagoge. ¹¹ Berøa-jødene var mer edle enn de i Tessalonika, for de tok imot budskapet med stor iver og gransket Skriftene daglig for å se om det Paulus sa var sant. ¹² Derfor kom mange av dem til tro, sammen med et betydelig antall fremtredende greske kvinner og menn. ¹³ Men da jødene i Tessalonika fikk vite at Paulus også forkynte Guds ord i Berøa, kom de dit også og oppviglet folkemengden. ¹⁴ De troende sendte straks Paulus til kysten, mens Silas og Timoteus ble igjen i Berøa. ¹⁵ De som fulgte Paulus, førte ham helt til Athen, og etter å ha mottatt instruksjoner om at Silas og Timoteus skulle komme til ham så snart som mulig, dro de av sted.

¹⁶ Mens Paulus ventet på dem i Athen, ble hans ånd opprørt i ham da han så at byen var full av avguder.

¹⁷ Så han samtalte i synagogen med jødene og gudfryktige grekere, og på torget hver dag med dem som tilfeldigvis var der. ¹⁸ Noen epikureiske og stoiske filosofer engasjerte ham også i diskusjon.

Noen sa: «Hva er det denne pratmakeren prøver å si?» Andre bemerket: «Han ser ut til å være en forkynner av fremmede guder,» fordi han forkynte Jesus og oppstandelsen. ¹⁹ Så tok de ham med seg til Areopagos og sa: «Kan vi få vite hva denne nye læren er som du presenterer?» ²⁰ For du bringer noen merkelige ideer til våre ører, og vi vil vite hva de betyr.» ²¹ (Alle athenerne og de fremmede som bodde der, brukte tiden til ikke annet enn å snakke om og lytte til de siste ideene.)

²² Paulus stod da midt på Areopagos og sa: «Athenere, jeg ser at dere på alle måter er svært religiøse. ²³ For mens jeg gikk omkring og så på deres gjenstander for tilbedelse, fant jeg et alter med denne inskripsjonen: 'FOR EN UKJENT GUD.' Derfor, det dere tilber i uvitenhet, dette forkynner jeg for dere. ²⁴ Gud, som skapte verden og alt i den, han som er Herre over himmel og jord, bor ikke i templer gjort med menneskehender. ²⁵ Heller ikke blir han tjent av menneskehender, som om han trengte noe, siden det er han selv som gir alle liv og ånde og alle ting. ²⁶ Fra ett menneske skapte han alle nasjoner av menneskeheter for å bo over hele jorden, og han fastsatte deres bestemte tider og grensene for deres bosteder, ²⁷ slik at de skulle søke Gud, om de kanskje kunne føle seg frem til ham og finne ham, selv om han ikke er langt fra noen av oss. ²⁸ For i ham lever vi, beveger vi oss og er til, som også noen av deres egne diktere har sagt: 'For vi er faktisk hans slekt.' ²⁹ Siden vi altså er Guds slekt, bør vi ikke tenke at den guddommelige natur er lik gull eller sølv eller stein, et bilde laget av menneskelig design og dyktighet. ³⁰ Tidligere overså Gud slik uvitenhet, men nå befaler han alle mennesker overalt å omvende seg, ³¹ fordi han har fastsatt en dag da han vil dømme verden med rettferdighet ved den mann han har utpekt. Han har gitt bevis på dette for alle ved å oppreise ham fra de døde.»

³² Da de hørte om oppstandelsen fra de døde, spottet noen, men andre sa: «Vi vil høre deg igjen om dette.» ³³ Med det forlot Paulus rådet. ³⁴ Noen mennesker sluttet seg til ham og kom til tro, blant dem var Dionysius Areopagitten, en kvinne ved navn Damaris, og andre med dem.

18 Etter disse hendelsene dro Paulus fra Aten og reiste til Korint. ² Der møtte han en jøde ved navn Akvilas, en innfødt fra Pontus, som nylig hadde kommet fra Italia med sin kone Priskilla,

Apostlenes gjerninger

fordi Claudius hadde bestemt at alle jøder skulle forlate Roma. Paulus oppsøkte dem,³ og siden han delte deres yrke, ble han hos dem, og de arbeidet sammen, for de var teltmakere av yrke.⁴ Hver sabbat deltok Paulus i diskusjoner i synagogen, og forsøkte å overbevise både jøder og grekere.

⁵ Da Silas og Timoteus kom fra Makedonia, viet Paulus seg fullt ut til ordet, og vitnet for jødene at Jesus var Kristus.⁶ Men da de motsatte seg og hånte ham, ristet han klærne sine og sa til dem: «Deres blod være over deres egne hoder! Jeg er uskyldig. Fra nå av vil jeg vende meg til hedningene.»⁷ Han forlot da synagogen og gikk til huset til Titius Justus, en gudsdyrker, hvis hus lå ved siden av synagogen.⁸ Krispus, synagogelederen, trodde på Herren med hele sitt hus; og mange av korinterne som hørte Paulus, trodde og ble døpt.

⁹ En natt talte Herren til Paulus i et syn: «Frykt ikke, men fortsett å tale og vær ikke stille;¹⁰ for jeg er med deg, og ingen skal angripe deg eller skade deg, for jeg har mange mennesker i denne byen.»¹¹ Så ble Paulus i Korint i ett år og seks måneder, og underviste dem i Guds ord.

¹² Mens Gallio var landshøvding i Akaia, gjorde jødene et samlet angrep på Paulus og førte ham for domstolen,¹³ og sa: «Denne mannen overtaler folk til å dyrke Gud på måter som er i strid med loven.»

¹⁴ Akkurat da Paulus skulle til å tale, sa Gallio til jødene: «Hvis dette var et spørsmål om urett eller en alvorlig forbrytelse, å jøder, ville det være rimelig for meg å lytte til dere;¹⁵ men siden det gjelder spørsmål om ord og navn og deres egen lov, se til det selv. Jeg nekter å være dommer over slike saker.»¹⁶ Og med det sendte han dem bort fra domstolen.¹⁷ Da grep de alle Sosthenes, synagogelederen, og slo ham foran domstolen. Men Gallio viste ingen bekymring for dette.

¹⁸ Paulus ble værende i Korint en god stund. Deretter tok han avskjed med brødrene og søstrene og seilte til Syria, ledsaget av Priskilla og Akvilas. Før han seilte, klippet han håret i Kenkreæ på grunn av et løfte han hadde avlagt.¹⁹ De ankom Efesos, hvor han forlot Priskilla og Akvilas. Han selv gikk inn i synagogen og deltok i diskusjoner med jødene.²⁰ Selv om de ba ham om å bli lenger, valgte han å ikke bli,²¹ men da han dro, sa han: «Jeg vil komme tilbake til dere hvis Gud vil.» Så seilte han fra Efesos.

²² Da han landet i Cæsarea, dro han opp til Jerusalem og hilste på menigheten, og dro deretter ned til Antiokia.²³ Etter å ha tilbrakt en tid der, dro Paulus og reiste gjennom områdene Galatia og Frygia, og styrket alle disiplene.

²⁴ I mellomtiden kom en jøde ved navn Apollos, en innfødt fra Alexandria og en veltalende mann, til Efesos. Han var godt kjent i Skriftene.²⁵ Han hadde fått undervisning i Herrens lære og, brennende i ånden, talte og underviste nøyaktig om Jesus, selv om han bare kjente til Johannes' dåp.²⁶ Han begynte å tale frimodig i synagogen. Da Priskilla og Akvilas hørte ham, tok de ham til side og forklarte Guds vei for ham mer nøyaktig.²⁷ Da Apollos ønsket å dra over til Akaia, oppmuntret brødrene ham og skrev til disiplene om å ta imot ham. Ved hans ankomst hjalp han stort dem som hadde kommet til troen ved nåde,²⁸ for han tilbakeviste jødene kraftig i offentlig debatt, og viste gjennom Skriftene at Jesus var Kristus.

19 Mens Apollos var i Korint, reiste Paulus gjennom innlandsområdene og kom til Efesos. Der møtte han noen disipler.² Han spurte dem: «Fikk dere Den Hellige Ånd da dere kom til troen?» De svarte: «Vi har ikke engang hørt at det er noen Hellig Ånd.»³ Paulus spurte da: «Hva ble dere da døpt med?» De svarte: «Med Johannes' dåp.»⁴ Paulus forklarte: «Johannes døpte med omvendelsens dåp, og han sa til folket at de skulle tro på den som kom etter ham, det vil si på Jesus.»⁵ Da de hørte dette, ble de døpt i Herren Jesu navn.⁶ Da Paulus la hendene på dem, kom Den Hellige Ånd over dem, og de begynte å tale i tunger og profetere.⁷ Det var omkring tolv menn i alt.

⁸ Paulus gikk inn i synagogen og talte frimodig i tre måneder, og han diskuterte og overbeviste dem om Guds rike.⁹ Men da noen ble sta og nektet å tro, og talte ondt om Veien for forsamlingen, forlot han dem og tok disiplene med seg, og han holdt daglige diskusjoner i Tyrannus' forelesningssal.¹⁰ Dette fortsatte i to år, slik at alle innbyggerne i Asia, både jøder og grekere, hørte Herrens ord.

¹¹ Gud gjorde uvanlige mirakler ved Paulus,¹² slik at til og med tørklær og forklær som hadde rørt ved hans hud, ble brakt til de syke, og deres sykdommer forlot dem, og de onde åndene dro ut.

Apostlenes gjerninger

¹³ Noen omreisende jødiske eksorsister forsøkte å påkalle Herren Jesu navn over dem som var besatt av onde ånder, og sa: «Jeg besverger dere ved den Jesus som Paulus forkynner.» ¹⁴ Det var syv sønner av Skevas, en jødisk yppersteprest, som gjorde dette. ¹⁵ Men den onde ånden svarte: «Jesus kjenner jeg, og Paulus er jeg kjent med, men hvem er dere?» ¹⁶ Da sprang mannen med den onde ånden på dem, overmannet dem alle, og angrep dem, så de flyktet fra huset nakne og såret. ¹⁷ Denne hendelsen ble kjent for alle innbyggerne i Efesos, både jøder og grekere, og frykt falt over dem alle, og Herrens Jesu navn ble holdt i høy aktelse. ¹⁸ Mange troende kom frem, bekjente og avslørte sine gjerninger. ¹⁹ Et betydelig antall som praktiserte trolldom, brakte sine bøker sammen og brente dem offentlig; da de beregnet verdien av bøkene, utgjorde det femti tusen sølvstykker. ²⁰ Slik fortsatte Herrens ord å vokse og få stor makt.

²¹ Etter disse hendelsene besluttet Paulus i Ånden å reise til Jerusalem, gjennom Makedonia og Akaia, og sa: «Etter at jeg har vært der, må jeg også besøke Roma.» ²² Han sendte to av sine assistenter, Timoteus og Erastus, til Makedonia, mens han selv ble i Asia en tid.

²³ Omtrent på den tiden oppstod det en betydelig uro angående Veien. ²⁴ En sølvsmed ved navn Demetrius, som laget sølvhelligdommer for Artemis, skapte betydelig forretning for håndverkerne. ²⁵ Han samlet dem, sammen med arbeiderne i beslektede yrker, og sa: «Menn, dere vet at vår velstand kommer fra denne virksomheten. ²⁶ Og dere ser og hører at ikke bare i Efesos, men i nesten hele Asia, har denne Paulus overtalt og vendt bort et stort antall mennesker, og hevdet at guder laget av menneskehender ikke er guder i det hele tatt. ²⁷ Det er en fare ikke bare for at vår handel mister sitt gode navn, men også at tempelet til den store gudinnen Artemis blir vanæret, og hun, som hele Asia og verden tilber, blir fratatt sin majestet.»

²⁸ Da de hørte dette, ble de fylt med raseri og begynte å rope: «Stor er efesernes Artemis!» ²⁹ Hele byen ble kastet i forvirring, og de stormet sammen inn i teatret, og dro med seg Gaius og Aristarkus, Paulus' reisefølge fra Makedonia. ³⁰ Paulus ønsket å gå inn i forsamlingen, men disiplene tillot ham ikke. ³¹ Selv noen av asiarkene, som var venner av Paulus, sendte bud til ham og ba ham om ikke å våge seg

inn i teatret. ³² Forsamlingen var i kaos: noen ropte én ting, noen en annen, og de fleste visste ikke hvorfor de hadde samlet seg. ³³ Jødene i mengden dyttet Alexander frem, og han gjorde tegn til stillhet, med hensikt å forsvare seg for folket. ³⁴ Men da de oppdaget at han var jøde, ropte de alle i kor i omtrent to timer: «Stor er efesernes Artemis!»

³⁵ Byens skriver roet mengden og sa: «Menn av Efesos, hvem vet ikke at byen Efesos er vokteren av tempelet til den store Artemis og av hennes bilde som falt fra himmelen? ³⁶ Siden disse fakta er uomtvistelige, bør dere forbli rolige og ikke handle overilt. ³⁷ Dere har brakt disse mennene hit, selv om de verken har vanhelliget templer eller talt mot vår gudinne. ³⁸ Hvis Demetrius og hans medhåndverkere har en klage mot noen, er domstolene åpne og det finnes prokonsuler; la dem anklage hverandre. ³⁹ Hvis det er noe mer dere ønsker å ta opp, må det avgjøres i en lovlig forsamling. ⁴⁰ For vi er i fare for å bli anklaget for opprør på grunn av dagens hendelser, da det ikke finnes noen begrunnelse for denne oppstandelsen, og vi ville ikke være i stand til å redegjøre for denne uordnede samlingen.» ⁴¹ Etter å ha talt på denne måten, avsluttet han forsamlingen.

20 Etter at opprøret hadde lagt seg, kalte Paulus disiplene til seg, og etter å ha oppmuntret dem, tok han farvel og dro til Makedonia. ² Han reiste gjennom de områdene, og ga mye oppmuntring til folket, og kom til slutt til Hellas. ³ Han ble der i tre måneder. Men da det ble lagt en plan mot ham av jødene mens han skulle seile til Syria, bestemte han seg for å reise tilbake gjennom Makedonia. ⁴ Han reiste sammen med Sopater, sønn av Pyrrhus fra Berøa, Aristarkus og Sekundus fra Tessalonika, Gaius fra Derbe, Timoteus, sammen med Tykikus og Trofimus fra provinsen Asia. ⁵ Disse mennene dro i forveien og ventet på oss i Troas. ⁶ Vi seilte fra Filippi etter de usyrede brøds høytid, og fem dager senere sluttet vi oss til dem i Troas, hvor vi ble i syv dager.

⁷ På den første dagen i uken samlet vi oss for å bryte brød. Paulus talte til folket, og fordi han hadde tenkt å dra neste dag, fortsatte han sin tale til midnatt. ⁸ Det øvre rommet hvor vi var samlet, var godt opplyst med mange lamper. ⁹ En ung mann ved navn Evtikus satt i vinduskarmen, og falt i dyp søvn mens Paulus holdt en lang tale. Overveldet av søvn, falt han ned

Apostlenes gjerninger

fra tredje etasje og ble plukket opp død. ¹⁰ Paulus gikk ned, kastet seg over ham, og omfavnet ham, sa: "Ikke vær engstelige, for han lever." ¹¹ Paulus gikk så opp igjen, brøt brød og spiste. Etter å ha samtalt til daggry, dro han. ¹² Den unge mannen ble tatt med hjem i live, og de ble sterkt trøstet.

¹³ Vi gikk i forveien til skipet og seilte til Assos, med tanke på å ta Paulus om bord der, for han hadde bestemt seg for å reise til fots. ¹⁴ Da han møtte oss i Assos, tok vi ham om bord og dro til Mitylene. ¹⁵ Seilende derfra, kom vi neste dag rett overfor Kios; dagen etter krysset vi over til Samos, og dagen etter det nådde vi Milet. ¹⁶ Paulus hadde bestemt seg for å seile forbi Efesos for å unngå å bruke tid i Asia, ettersom han skyndte seg for å nå Jerusalem, om mulig, til pinsedagen.

¹⁷ Fra Milet sendte han bud til Efesos og kalte til seg menighetens eldste. ¹⁸ Da de kom, sa han til dem: "Dere vet hvordan jeg levde hele tiden jeg var hos dere, fra den første dagen jeg satte fot i Asia. ¹⁹ Jeg tjente Herren med stor ydmykhet og med tårer, og utholdt prøvelsene som kom over meg gjennom jødernes planer. ²⁰ Jeg nølte ikke med å forkynne noe som ville være til nytte for dere, og underviste dere offentlig og fra hus til hus. ²¹ Jeg vitnet høytidelig for både jøder og grekere om omvendelse mot Gud og tro på vår Herre Jesus.

²² "Og nå, ledet av Ånden, er jeg på vei til Jerusalem, usikker på hva som vil skje med meg der, ²³ bortsett fra at Den Hellige Ånd advarer meg i hver by om at fengsling og vanskeligheter venter meg. ²⁴ Men jeg anser ikke mitt liv for å være verdt noe for meg; mitt eneste mål er å fullføre løpet og fullføre tjenesten jeg mottok fra Herren Jesus, for å vitne om evangeliet om Guds nåde.

²⁵ "Nå vet jeg at ingen av dere blant hvem jeg har forkynt riket, vil se mitt ansikt igjen. ²⁶ Derfor erklærer jeg for dere i dag at jeg er fri fra ansvaret for noen av dere. ²⁷ For jeg nølte ikke med å forkynne for dere hele Guds plan. ²⁸ Vær på vakt for dere selv og for hele flokken som Den Hellige Ånd har gjort dere til tilsynsmenn for. Vokt Guds menighet, som han kjøpte med sitt eget blod. ²⁹ Jeg vet at etter at jeg drar, vil grusomme ulver komme inn blant dere og ikke spare flokken. ³⁰ Selv blant dere vil menn stå frem og forvrengte sannheten for å trekke disipler etter seg. ³¹ Derfor, vær på vakt! Husk

at i tre år opphørte jeg aldri å advare hver av dere natt og dag med tårer.

³² "Nå overgir jeg dere til Gud og til hans nådes ord, som kan bygge dere opp og gi dere en arv blant alle som er hellig. ³³ Jeg har ikke begjært noens sølv, gull eller klær. ³⁴ Dere vet selv at disse hendene har forsynt mine egne behov og behovene til mine følgesvenner. ³⁵ I alt jeg gjorde, viste jeg dere at ved denne typen hardt arbeid må vi hjelpe de svake, og huske ordene til Herren Jesus, som sa: 'Det er mer velsignet å gi enn å motta.'"

³⁶ Da Paulus hadde avsluttet sin tale, knelte han ned og ba sammen med dem alle. ³⁷ De gråt alle mens de omfavnet Paulus og kysset ham gjentatte ganger. ³⁸ Deres største sorg var hans uttalelse om at de aldri ville se hans ansikt igjen. Så fulgte de ham til skipet.

21 Etter at vi hadde skilt lag med dem, satte vi seil og la en direkte kurs til Kos, og dagen etter til Rhodos, og derfra til Patara. ² Vi fant et skip som skulle over til Fønikia, så vi gikk ombord og satte seil. ³ Da vi kom i sikte av Kypros, lot vi det ligge på vår venstre side, og seilte videre til Syria og landet i Tyros, hvor skipet skulle losse sin last. ⁴ Vi lette etter disiplene og ble der i syv dager. Gjennom Ånden fortsatte de å fortelle Paulus at han ikke skulle dra til Jerusalem. ⁵ Da vår tid der var endt, dro vi videre på vår reise, og de alle, med sine koner og barn, fulgte oss ut av byen. På stranden knelte vi ned for å be. ⁶ Etter å ha sagt farvel til hverandre, gikk vi ombord på skipet, og de vendte tilbake til sine hjem.

⁷ Vi fullførte vår reise fra Tyros og ankom Ptolemais, hvor vi hilste på brødrene og søstrene og ble hos dem en dag. ⁸ Neste dag dro vi videre til Cæsarea, hvor vi gikk inn i huset til Filip evangelisten, som var en av de syv, og ble hos ham. ⁹ Han hadde fire døtre som ikke var gift, og de profeterte. ¹⁰ Mens vi var der i noen dager, kom en profet ved navn Agabus ned fra Judea. ¹¹ Han kom til oss, tok Paulus' belte, og bandt sine egne føtter og hender, og sa: "Den Hellige Ånd sier: 'På denne måten vil jødene i Jerusalem binde mannen som eier dette beltet og overgi ham til hedningene.'" ¹² Da vi hørte dette, ba vi, sammen med de lokale innbyggerne, Paulus om ikke å dra opp til Jerusalem. ¹³ Da svarte Paulus: "Hvorfor gråter dere og knuser mitt hjerte? Jeg er rede ikke bare til å bli bundet, men også til å dø i Jerusalem

Apostlenes gjerninger

for Herrens Jesu navn." ¹⁴ Siden han ikke lot seg overtale, sluttet vi og sa: "Herrens vilje skje."

¹⁵ Etter disse dagene forberedte vi oss og dro opp til Jerusalem. ¹⁶ Noen av disiplene fra Cæsarea fulgte også med oss, og tok oss til huset til Mnason fra Kypros, en tidlig disippel, hvor vi skulle bo.

¹⁷ Ved vår ankomst i Jerusalem, ga brødrene og søstrene oss en varm velkomst. ¹⁸ Dagen etter gikk Paulus med oss for å møte Jakob, og alle de eldste var til stede. ¹⁹ Etter å ha hilst på dem, fortalte Paulus i detalj én etter én de ting Gud hadde gjort blant hedningene gjennom hans tjeneste. ²⁰ Da de hørte dette, priste de Gud og sa til ham: "Du ser, bror, hvor mange tusen jøder som har trodd, og de er alle nidkjære for loven. ²¹ De har fått høre at du lærer alle jødene blant hedningene å forlate Moses, og sier at de ikke skal omskjære sine barn eller følge våre skikker. ²² Hva skal gjøres? De vil helt sikkert høre at du har kommet. ²³ Derfor, gjør som vi råder deg: Det er fire menn hos oss som har tatt et løfte. ²⁴ Ta dem og rens deg sammen med dem, og betal deres utgifter så de kan barbere hodene sine. Slik vil alle vite at det ikke er noe sannhet i rapportene om deg, men at du selv lever i overensstemmelse med loven. ²⁵ Når det gjelder de troende hedningene, har vi skrevet til dem vår beslutning om at de skal avstå fra mat ofret til avguder, fra blod, fra det som er kvalt, og fra seksuell umoral." ²⁶ Dagen etter tok Paulus mennene og rensket seg sammen med dem. Han gikk til tempelet for å gi beskjed om fullføringen av rensesdagene, inntil offeret ble gjort for hver av dem.

²⁷ Da de syv dagene nesten var fullført, så jødene fra Asia ham i tempelet og hisset opp folkemengden, la hendene på ham, ²⁸ og ropte: "Israels menn, hjelp! Dette er mannen som lærer alle overalt mot vårt folk, loven, og dette stedet. Dessuten har han brakt grekere inn i tempelet og vanhelliget dette hellige stedet." ²⁹ (De hadde tidligere sett Trophimus fra Efesos med ham i byen og antok at Paulus hadde tatt ham med inn i tempelet.) ³⁰ Hele byen ble opprørt, og folket strømmet sammen. De grep Paulus og dro ham ut av tempelet, og straks ble portene stengt. ³¹ Mens de forsøkte å drepe ham, nådde ordet kommandanten for den romerske kohorten at hele Jerusalem var i forvirring. ³² Han tok straks soldater og centurioner og løp ned til folkemengden. Da de så kommandanten og

soldatene, sluttet de å slå Paulus. ³³ Kommandanten kom opp, arresterte ham, og beordret at han skulle bindes med to lenker. Han spurte deretter hvem han var og hva han hadde gjort. ³⁴ Noen i folkemengden ropte én ting og noen en annen. Siden kommandanten ikke kunne fastslå sannheten på grunn av oppstyret, beordret han at Paulus skulle føres inn i brakken. ³⁵ Da Paulus nådde trappene, var volden fra mobben så stor at han måtte bæres av soldatene. ³⁶ Folkemengden fulgte etter, ropende: "Bort med ham!"

³⁷ Da Paulus skulle føres inn i brakken, spurte han kommandanten: "Kan jeg si noe til deg?" Han svarte: "Snakker du gresk?" ³⁸ Da er du ikke egypteren som for en tid siden hisset opp et opprør og ledet fire tusen menn av Sikariene ut i ørkenen?" ³⁹ Paulus sa: "Jeg er en jøde fra Tarsus i Kilikia, en borger av ingen ubetydelig by. Jeg ber deg, la meg tale til folket." ⁴⁰ Etter å ha fått tillatelse, sto Paulus på trappene og vinket til folket med hånden. Da det ble stor stillhet, talte han til dem på hebraisk, og sa,

22 «Brødre og fedre, hør mitt forsvar som jeg nå tilbyr dere.» ² Da de hørte ham tale til dem på hebraisk, ble de enda mer stille; og han sa: ³ «Jeg er en jøde, født i Tarsus i Kilikia, men oppvokst i denne byen. Jeg ble utdannet under Gamaliel, strengt etter våre forfedres lov, ivrig for Gud, akkurat som dere alle er i dag. ⁴ Jeg forfulgte denne Veien nådeløst, bandt og satte både menn og kvinner i fengsler, ⁵ som ypperstepresten og hele Rådet av de eldste kan vitne om. Jeg mottok også brev fra dem til deres medarbeidere i Damaskus, og dro dit for å føre også dem som var der til Jerusalem som fanger for å bli straffet.

⁶ «Men da jeg var på min reise, nærmet meg Damaskus rundt middagstid, omgav et meget sterkt lys fra himmelen meg plutselig, ⁷ da falt jeg til jorden og hørte en stemme som sa: 'Saul, Saul, hvorfor forfølger du meg?' ⁸ Jeg spurte: 'Hvem er du, Herre?' Svaret kom: 'Jeg er Jesus fra Nasaret, som du forfølger.' ⁹ De som var med meg så lyset, men forstod ikke stemmen til den som talte til meg. ¹⁰ Og jeg sa: 'Hva skal jeg gjøre, Herre?' Og Herren sa til meg: 'Reis deg og gå inn i Damaskus, og der vil du bli fortalt alt som er bestemt for deg å gjøre.' ¹¹ Siden jeg ikke kunne se på grunn av lysets klarhet, ble jeg ledet ved hånden av dem som var med meg inn i Damaskus.

Apostlenes gjerninger

¹² «Nå kom en viss Ananias, en mann som var from etter lovens standarder og godt omtalt av alle jødene som bodde der, ¹³ til meg, og stående nær sa han til meg: 'Bror Saul, få synet ditt tilbake!' Og i det øyeblikket så jeg opp på ham. ¹⁴ Og han sa: 'Våre forfres Gud har utvalgt deg til å kjenne hans vilje og til å se den Rettferdige og til å høre et budskap fra hans munn. ¹⁵ For du skal vitne for ham til alle mennesker om hva du har sett og hørt. ¹⁶ Hvorfor nøler du nå? Reis deg, bli døpt, og vask bort dine synder ved å påkalle hans navn.'

¹⁷ «Da jeg vendte tilbake til Jerusalem og ba i templet, falt jeg i en visjon, ¹⁸ og jeg så ham si til meg: 'Skynd deg og forlat Jerusalem raskt, for de vil ikke akseptere ditt vitnesbyrd om meg.' ¹⁹ Og jeg sa: 'Herre, de vet selv at i den ene synagogen etter den andre pleide jeg å fengse og slå dem som trodde på deg. ²⁰ Og da blodet av din martyr Stefan ble utøst, var jeg der, ga min godkjenning og vøket klærne til dem som henrettet ham.' ²¹ Da sa han til meg: 'Gå! For jeg sender deg langt bort til hedningene.'

²² De lyttet til ham inntil dette punktet, og så hevet de sine stemmer og sa: «Bort med en slik mann fra jorden, for han burde ikke få lov til å leve!» ²³ Mens de ropte og kastet av seg kappene og kastet støv opp i luften, ²⁴ beordret kommandanten at han skulle bringes inn i kasernen, og sa at han skulle avhøres ved pisking for å finne ut hvorfor de ropte mot ham på den måten. ²⁵ Men da de strakte ham ut med remmer, sa Paulus til centurionen som sto ved: «Er det lovlig for dere å piske en romersk borger som ikke er dømt?» ²⁶ Da centurionen hørte dette, gikk han til kommandanten og rapporterte: «Hva er du i ferd med å gjøre? Denne mannen er en romersk borger.» ²⁷ Kommandanten kom og spurte Paulus: «Fortell meg, er du en romersk borger?» Og han sa: «Ja.» ²⁸ Kommandanten svarte: «Jeg skaffet meg dette borgerskapet for en stor sum penger.» Og Paulus sa: «Men jeg ble faktisk født som borger.» ²⁹ Derfor trakk de som var i ferd med å avhøre ham seg straks tilbake fra ham; og kommandanten ble også redd da han innså at Paulus var en romersk borger og at han hadde satt ham i lenker.

³⁰ Neste dag, ønsket å vite med sikkerhet hvorfor Paulus hadde blitt anklaget av jødene, løslot han ham og beordret yppersteprestene og hele Rådet til å samles, og han førte Paulus ned og stilte ham foran dem.

23 Paulus så nøye på Rådet og sa: «Brødre, jeg har oppført meg med god samvittighet for Gud til denne dag.» ² Ved dette befalte ypperstepresten Ananias dem som sto nær ham, å slå Paulus på munnen. ³ Paulus svarte: «Gud skal slå deg, du kalkede vegg! Du sitter der for å dømme meg etter loven, men i strid med loven befaler du at jeg skal bli slått!» ⁴ De som sto der, sa: «Våger du å tale mot Guds yppersteprest?» ⁵ Paulus svarte: «Jeg var ikke klar over, brødre, at han var ypperstepresten; for det står skrevet: 'Du skal ikke tale ondt om en hersker over ditt folk.'»

⁶ Da Paulus forsto at noen var saddukeere og andre fariseere, ropte han ut i Rådet: «Brødre, jeg er en fariseer, av fariseisk ætt. Jeg står for retten på grunn av håpet om de dodes oppstandelse.» ⁷ Da han sa dette, oppsto det en strid mellom fariseerne og saddukeerne, og forsamlingen ble delt. ⁸ (Saddukeerne sier at det ikke er noen oppstandelse, heller ikke engler eller ånder, men fariseerne anerkjenner dem alle.) ⁹ Det oppsto et stort oppstyr, og noen av de skriftlærde fra fariseernes parti reiste seg og argumenterte heftig, og sa: «Vi finner ikke noe galt hos denne mannen. Tenk om en ånd eller en engel har talt til ham?» ¹⁰ Striden ble så intens at kommandanten fryktet at Paulus kunne bli revet i stykker av dem. Han beordret troppene til å gå ned, ta ham med makt og føre ham inn i borgen.

¹¹ Den natten viste Herren seg for Paulus og sa: «Vær ved godt mot! Slik som du har vitnet om meg i Jerusalem, må du også vitne i Roma.»

¹² Neste morgen la en gruppe jøder en plan og sverget en ed om ikke å spise eller drikke før de hadde drept Paulus. ¹³ Over førti menn deltok i denne sammensvergelsen. ¹⁴ De gikk til yppersteprestene og de eldste og sa: «Vi har avlagt en høytidelig ed om ikke å spise noe før vi har drept Paulus. ¹⁵ Nå bør dere og Rådet be kommandanten om å føre ham ned til dere, som om dere skulle undersøke saken hans grundigere. Vi er klare til å drepe ham før han kommer fram.»

¹⁶ Men da sønnen til Paulus' søster hørte om dette bakholdet, gikk han inn i borgen og informerte Paulus. ¹⁷ Paulus kalte til seg en av centurionene og sa: «Ta denne unge mannen til kommandanten; han har noe å rapportere til ham.» ¹⁸ Så centurionen tok ham til kommandanten og sa: «Paulus, fangen, kalte

Apostlenes gjerninger

meg og ba meg føre denne unge mannen til deg fordi han har noe å fortelle deg.»¹⁹ Kommandanten tok ham i hånden, trakk ham til side og spurte privat: «Hva har du å rapportere til meg?»²⁰ Han sa: «Jødene har blitt enige om å be deg om å føre Paulus ned til Rådet i morgen, som om de skulle undersøke ham grundigere.»²¹ Ikke la deg overtale av dem, for mer enn førti av dem ligger i bakhold for å overfalle ham. De har sverget en ed om ikke å spise eller drikke før de har drept ham. De er klare nå og venter på ditt samtykke.»²² Kommandanten avskjediget den unge mannen med denne instruksjonen: «Ikke fortell noen at du har rapportert dette til meg.»

²³ Deretter kalte han til seg to av sine centurioner og instruerte dem: «Gjør klar to hundre soldater, sytti ryttere og to hundre spydmenn til å dra til Cæsarea ved den tredje time av natten.»²⁴ Sørg for hester til Paulus slik at han kan bli tatt trygt til guvernør Felixs.»

²⁵ Han skrev et brev med følgende innhold: ²⁶ «Fra Claudius Lysias, til den ærede guvernør Felix: Hilsen. ²⁷ Denne mannen ble tatt av jødene og var i ferd med å bli drept av dem, men jeg grep inn med troppene og reddet ham, etter å ha fått vite at han er romersk borger. ²⁸ Ønsker å fastslå grunnlaget for anklagene mot ham, førte jeg ham til deres Råd. ²⁹ Jeg oppdaget at han ble anklaget over spørsmål om deres lov, men hadde ingen anklage som fortjente død eller fengsel. ³⁰ Da jeg ble informert om en sammensvergelse mot ham, sendte jeg ham straks til deg, og beordret hans anklagere å presentere sin sak mot ham for deg.»

³¹ Så soldatene, etter sine ordre, tok Paulus og førte ham om natten til Antipatris. ³² Neste dag lot de rytterne fortsette med ham, mens de vendte tilbake til byen. ³³ Da rytterne ankom Cæsarea, leverte de brevet til guvernøren og overleverte Paulus. ³⁴ Guvernøren leste brevet og spurte fra hvilken provins Paulus var. Da han fikk vite at han var fra Kilikia, ³⁵ sa han: «Jeg vil høre din sak når dine anklagere ankommer.» Så beordret han at Paulus skulle holdes under bevoktning i Herodes' pretorium.

24 Etter fem dager dro ypperstepresten Ananias ned til Cæsarea sammen med noen eldste og en advokat ved navn Tertullus, og de la fram anklagene mot Paulus for guvernøren.²

Da Paulus ble tilkalt, begynte Tertullus sin anklage og sa til guvernøren: "Vi har hatt stor fred under deg, og din fremsynthet har ført til reformer for denne nasjonen."³ På alle måter og overalt, mest utmerkede Felix, anerkjenner vi dette med all takknemlighet.⁴ Men for ikke å trette deg ytterligere, ber jeg om at du hører oss kort, av din vennlighet.⁵ Vi har funnet at denne mannen er en offentlig plage, som skaper oppstander blant jødene over hele verden, og en leder for nasareersekten.⁶ Han forsøkte til og med å vanhellige tempelet, så vi grep ham.⁷ [og vi ville ha dømt ham etter vår lov]⁸ Ved å undersøke ham selv, vil du kunne fastslå sannheten om alle disse anklagene vi bringer mot ham."⁹ De andre jødene sluttet seg til anklagen og bekreftet at dette var sant.

¹⁰ Da guvernøren nikket til ham om å tale, svarte Paulus: "Jeg vet at du i mange år har vært dommer over denne nasjonen; derfor forsvarer jeg meg gjerne.¹¹ Du kan bekrefte at det ikke er mer enn tolv dager siden jeg dro opp til Jerusalem for å tilbe.¹² De fant meg ikke i diskusjon med noen i tempelet, eller i ferd med å skape oppstyr i synagogene eller noe annet sted i byen.¹³ Heller ikke kan de bevises for deg de anklagene de nå fremmer mot meg.¹⁴ Men jeg bekjenner at jeg tilber våre forfædres Gud i samsvar med Veien, som de kaller en sekt. Jeg tror på alt som er i samsvar med Loven og skrevet i Profetene,¹⁵ og jeg deler håpet på Gud om at det vil bli en oppstandelse både for de rettferdige og de urettferdige.¹⁶ Med tanke på dette, streber jeg alltid etter å opprettholde en klar samvittighet overfor Gud og mennesker.

¹⁷ Etter flere år kom jeg for å bringe veldedige gaver til mitt folk og for å frembære ofre.¹⁸ Jeg var seremonielt ren da de fant meg i tempelgårdene mens jeg gjorde dette, uten noen folkemengde eller uro. Men det var noen jøder fra Asia—¹⁹ som burde være her foran deg og fremme anklager hvis de har noe mot meg.²⁰ Eller la disse mennene her si hvilken forbrytelse de fant i meg da jeg stod foran Rådet—²¹ med mindre det var denne ene uttalelsen jeg ropte mens jeg stod blant dem: 'Det er angående de dødes oppstandelse at jeg står for retten foran dere i dag.'"

²² Da utsatte Felix, som hadde en ganske nøyaktig kunnskap om Veien, forhandlingene. "Når kommandanten Lysias kommer," sa han, "vil jeg avgjøre saken din."²³ Han beordret centurionen å

Apostlenes gjerninger

holde Paulus i forvaring, men å gi ham en viss frihet og ikke hindre noen av vennene hans i å ta seg av hans behov.

²⁴ Noen dager senere kom Felix med sin kone Drusilla, som var jødisk. Han sendte bud på Paulus og lyttet til ham tale om troen på Kristus Jesus. ²⁵ Mens Paulus diskuterte rettferdighet, selvkontroll og den kommende dommen, ble Felix redd og sa: "Det er nok for nå! Du kan gå. Når jeg finner det beleilig, vil jeg kalle deg." ²⁶ Samtidig håpet han at Paulus ville gi ham penger, så han sendte ofte bud på ham og snakket med ham. ²⁷ Etter to år ble Felix etterfulgt av Porcius Festus, men fordi Felix ønsket å gi jødene en tjeneste, lot han Paulus bli fengslet.

25 Noen dager etter at han var kommet til provinsen, dro Festus opp til Jerusalem fra Cæsarea. ² Overprestene og jødene ledere kom til ham med anklager mot Paulus, og de ba Festus. ³ De ba om en tjeneste mot Paulus, at han skulle bli ført til Jerusalem, mens de planla et bakhold for å drepe ham på veien. ⁴ Festus svarte at Paulus ble holdt i Cæsarea, og at han selv snart skulle dra dit. ⁵ Han sa: "La de innflytelsesrike menn blant dere komme med meg, og hvis det er noe galt med mannen, la dem anklage ham der."

⁶ Etter å ha tilbrakt åtte eller ti dager med dem, dro Festus ned til Cæsarea. Neste dag satte han seg på tribunalen og beordret at Paulus skulle føres fram for ham. ⁷ Da Paulus kom, sto jødene som hadde kommet ned fra Jerusalem rundt ham og fremførte mange alvorlige anklager som de ikke kunne bevise.

⁸ Paulus forsvarte seg og sa: "Jeg har ikke gjort noe galt mot den jødiske loven, tempelet eller keiseren."

⁹ Festus, som ønsket å gjøre jødene en tjeneste, spurte Paulus: "Er du villig til å dra opp til Jerusalem og stå for retten der på disse anklagene foran meg?"

¹⁰ Paulus svarte: "Jeg står foran keiserens tribunal, der jeg bør bli dømt. Jeg har ikke gjort noe galt mot jødene, som du vet veldig godt. ¹¹ Hvis jeg er skyldig og har gjort noe som fortjener døden, nekter jeg ikke å dø; men hvis anklagene mot meg ikke er sanne, har ingen rett til å overgi meg til dem. Jeg anker til keiseren!" ¹² Etter å ha rådført seg med sitt råd, erklærte Festus: "Du har anket til keiseren; til keiseren skal du dra."

¹³ Flere dager senere kom kong Agrippa og Berenike til Cæsarea for å vise Festus sin respekt. ¹⁴ Siden de

tilbrakte mange dager der, diskuterte Festus Paulus' sak med kongen og sa: "Det er en mann som ble etterlatt som fange av Feliks. ¹⁵ Da jeg var i Jerusalem, kom overprestene og de eldste blant jødene med anklager mot ham og ba om en domfellelse. ¹⁶ Jeg sa til dem at det ikke er romersk skikk å overgi noen før de har møtt sine anklagere og har hatt muligheten til å forsvare seg mot anklagene. ¹⁷ Da de kom hit med meg, nølte jeg ikke, men innkalte retten neste dag og beordret mannen ført inn. ¹⁸ Da hans anklagere sto opp, anklaget de ham ikke for noen av de forbrytelsene jeg hadde forventet. ¹⁹ Snarere hadde de noen punkter av uenighet med ham om deres egne tro og om Jesus, som var død og som Paulus hevdet var i live. ²⁰ Siden jeg var i villrede om hvordan jeg skulle undersøke slike saker, spurte jeg om han var villig til å dra til Jerusalem og stå for retten der. ²¹ Men da Paulus anket for å bli holdt for keiserens avgjørelse, beordret jeg ham holdt i varetekt til jeg kunne sende ham til keiseren." ²² Agrippa sa til Festus: "Jeg vil gjerne høre mannen selv." Festus svarte: "I morgen skal du høre ham."

²³ Neste dag kom Agrippa og Berenike med stor prakt og gikk inn i audiensrommet sammen med de høytstående militæroffiserene og de fremtredende mennene i byen. På Festus' befaling ble Paulus ført inn. ²⁴ Festus sa: "Kong Agrippa, og alle som er til stede med oss, dere ser denne mannen som hele det jødiske samfunnet har anket til meg, både i Jerusalem og her, og ropt at han ikke burde leve lenger. ²⁵ Jeg fant at han ikke hadde gjort noe som fortjente døden, men siden han anket til keiseren, bestemte jeg meg for å sende ham til Roma. ²⁶ Men jeg har ingenting bestemt å skrive til Hans Majestet om ham. Derfor har jeg brakt ham fram for dere alle, og spesielt for deg, kong Agrippa, slik at jeg etter denne undersøkelsen kan ha noe å skrive. ²⁷ For det synes meg urimelig å sende en fange til Roma uten å spesifisere anklagene mot ham."

26 Da sa Agrippa til Paulus: «Du har lov til å tale for deg selv.» Så Paulus gjorde en håndbevegelse og begynte sitt forsvar: ² «Kong Agrippa, jeg anser meg selv heldig som får forsvare meg for deg i dag angående alle anklagene som er brakt mot meg av jødene, ³ særlig siden du er vel kjent med alle jødiske skikker og spørsmål. Derfor ber jeg deg om å høre tålmodig på meg. ⁴

Apostlenes gjerninger

Alle jødene vet om min livsførsel fra min ungdom, som ble tilbrakt fra begynnelsen i mitt eget land og i Jerusalem. ⁵ De har kjent meg lenge, hvis de er villige til å vitne, at jeg levde i samsvar med den strengeste sekt av vår religion, som en fariseer. ⁶ Og nå står jeg for retten på grunn av mitt håp i løftet som Gud ga våre forfedre. ⁷ Dette er løftet våre tolv stammer håper å oppnå mens de ivrig tjener Gud natt og dag. Det er for dette håpet, konge, at jeg blir anklaget av jødene. ⁸ Hvorfor skulle noen av dere anse det som utrolig at Gud reiser opp de døde?

⁹ «Jeg var også overbevist om at jeg skulle gjøre alt jeg kunne for å motsette meg navnet Jesus fra Nasaret. ¹⁰ Og det var akkurat det jeg gjorde i Jerusalem. Med myndighet fra overprestene fengslet jeg mange av de hellige, og da de ble dømt til døden, ga jeg min stemme mot dem. ¹¹ Jeg straffet dem ofte i alle synagogene og prøvde å tvinge dem til å spotte. I mitt ekstreme raseri forfulgte jeg dem til og med til fremmede byer.

¹² «Mens jeg var engasjert i dette, reiste jeg til Damaskus med myndighet og fullmakt fra overprestene. ¹³ Ved middagstid, konge, så jeg et lys fra himmelen, sterkere enn solen, skinne rundt meg og de som reiste med meg. ¹⁴ Vi falt alle til jorden, og jeg hørte en stemme som talte til meg på hebraisk: 'Saul, Saul, hvorfor forfølger du meg? Det er hardt for deg å stå imot broddene.' ¹⁵ Jeg spurte: 'Hvem er du, Herre?' Og Herren svarte: 'Jeg er Jesus, som du forfølger. ¹⁶ Men reis deg og stå på dine føtter; for jeg har vist meg for deg for å utnevne deg som en tjener og et vitne om det du har sett og det jeg vil vise deg. ¹⁷ Jeg vil redde deg fra ditt eget folk og fra hedningene. Jeg sender deg til dem ¹⁸ for å åpne deres øyne og vende dem fra mørke til lys, og fra Satans makt til Gud, så de kan få tilgivelse for synder og en plass blant dem som er helliget ved troen på meg.'

¹⁹ «Så da, kong Agrippa, var jeg lydig mot synet fra himmelen. ²⁰ Først til dem i Damaskus, deretter til dem i Jerusalem og hele Judea, og så til hedningene, forkynte jeg at de skulle omvende seg og vende seg til Gud, og vise sin omvendelse ved sine gjerninger. ²¹ Dette er grunnen til at noen jøder grep meg i tempelet og prøvde å drepe meg. ²² Men Gud har hjulpet meg til denne dag, og derfor står jeg her og vitner for både små og store, og sier ikke noe utover det profetene og Moses sa skulle skje— ²³ at

Messias skulle lide og, som den første til å stå opp fra de døde, skulle forkynne lys både for sitt eget folk og for hedningene.»

²⁴ På dette punktet avbrøt Festus Paulus' forsvar og ropte: «Paulus, du er fra vettet! Din store lærdom driver deg til vanvidd.» ²⁵ Men Paulus svarte: «Jeg er ikke gal, mest utmerkede Festus, men taler ord av sannhet og fornuft. ²⁶ Kongen er klar over disse sakene, og jeg taler til ham med tillit, da jeg er overbevist om at ingen av dette har unnsuppet hans oppmerksomhet, siden det ikke ble gjort i en krok. ²⁷ Kong Agrippa, tror du på profetene? Jeg er klar over at du gjør det.» ²⁸ Da sa Agrippa til Paulus: «Tror du at du på så kort tid kan overtale meg til å bli en kristen?» ²⁹ Paulus svarte: «Kort tid eller lang, jeg ber til Gud om at ikke bare du, men alle som hører meg i dag, må bli som jeg er, bortsett fra disse lenkene.»

³⁰ Kongen reiste seg, sammen med guvernøren, Berenike og de som satt med dem. ³¹ Etter at de forlot rommet, begynte de å diskutere seg imellom og sa: «Denne mannen gjør ikke noe som fortjener døden eller fengsel.» ³² Agrippa bemerket til Festus: «Denne mannen kunne ha blitt satt fri hvis han ikke hadde anket til keiseren.»

27 Da det ble bestemt at vi skulle seile til Italia, ble Paulus og noen andre fanger overgitt til en centurion ved navn Julius, som var en del av den augustanske kohorten. ² Vi gikk ombord på et skip fra Adramyttium som skulle seile til havnene langs kysten av Asia, og vi satte til sjøs, ledsaget av Aristarkus, en makedoner fra Tessalonika. ³ Dagen etter ankom vi til Sidon; og Julius, som viste vennlighet mot Paulus, lot ham besøke sine venner for å få omsorg. ⁴ Derfra satte vi seil igjen og reiste under Kypros' ly, da vinden var imot oss. ⁵ Etter å ha seilt over havet langs kystene av Kilikia og Pamfylia, ankom vi Myra i Lycia. ⁶ Der fant centurionen et skip fra Alexandria som skulle til Italia og overførte oss til det. ⁷ Vi gjorde langsom fremgang i mange dager og med vanskelighet nådde vi et punkt utenfor Knidos. Da vinden ikke tillot oss å fortsette, seilte vi under Kreta, utenfor Salmone. ⁸ Med vanskelighet seilte vi langs kysten og kom til et sted kalt Fair Havens, nær byen Lasea.

⁹ Etter at mye tid hadde gått tapt og seilassen hadde blitt farlig, siden det nå var etter soningsdagen,

Apostlenes gjerninger

begynte Paulus å advare dem, ¹⁹ "Menn, jeg ser at denne reisen vil resultere i skade og stort tap, ikke bare for lasten og skipet, men også for våre liv." ¹¹ Men centurionen ble mer overbevist av styrmannen og skipseieren enn av det Paulus hadde sagt. ¹² Siden havnen var uegnet for å overvintre, bestemte flertallet seg for å sette seil, i håp om å nå Føniks, en havn på Kreta som vender mot sørvest og nordvest, for å tilbringe vinteren der.

¹³ Da en mild sønnavind begynte å blåse, trodde de at de hadde oppnådd sitt mål, så de lettet anker og seilte langs Kreta, nær kysten. ¹⁴ Men kort tid etterpå kom en sterk vind kalt nordøsten ned fra øya. ¹⁵ Skipet ble fanget av stormen og ute av stand til å styre mot vinden, så vi ga etter for den og ble drevet av sted. ¹⁶ Da vi passerte under ly av en liten øy kalt Kauda, klarte vi knapt å sikre skipets båt. ¹⁷ Etter å ha heist den ombord, brukte de tau for å surre skipet. I frykt for at de skulle gå på grunn på sandbankene i Syrtis, senket de sjøankeret og lot skipet drive av sted. ¹⁸ Neste dag, mens vi ble voldsomt kastet rundt av stormen, begynte de å kaste lasten overbord. ¹⁹ På den tredje dagen kastet de skipets utstyr overbord med egne hender. ²⁰ Da verken sol eller stjerner viste seg på mange dager og stormen fortsatte å rase, mistet vi til slutt alt håp om å bli reddet.

²¹ Etter at de hadde gått lenge uten mat, sto Paulus opp blant dem og sa: "Menn, dere skulle ha fulgt mitt råd om ikke å seile fra Kreta; da ville dere ha unngått denne skaden og tapet. ²² Men nå oppfordrer jeg dere til å ta mot til dere, for ingen av dere vil gå tapt; bare skipet vil bli ødelagt. ²³ En engel fra Gud, som jeg tilhører og som jeg tjener, kom til meg om natten ²⁴ og sa: 'Vær ikke redd, Paulus. Du må stå for retten for keiseren, og Gud har nådig gitt deg livet til alle som seiler med deg.' ²⁵ Så ta mot til dere, menn, for jeg har tro på Gud at det vil skje akkurat som han har sagt meg. ²⁶ Likevel må vi gå på grunn på en eller annen øy."

²⁷ På den fjortende natten, mens vi ble drevet over Adriaterhavet, merket sjøfolkene rundt midnatt at de nærmet seg land. ²⁸ De loddet dybden og fant at vannet var tjue favner dypt. En kort stund senere loddet de igjen og fant at det var femten favner dypt. ²⁹ I frykt for at vi skulle gå på grunn på klippene, kastet de fire ankre fra akterenden og ba om dagslys. ³⁰ Sjøfolkene forsøkte å flykte fra skipet og

hadde senket skipets båt i sjøen, mens de lot som de skulle legge ut ankre fra baugen. ³¹ Da sa Paulus til centurionen og soldatene: "Hvis ikke disse mennene blir på skipet, kan dere ikke bli reddet." ³² Så soldatene kuttet tauene som holdt skipets båt og lot den drive av sted.

³³ Rett før daggry oppmuntret Paulus dem alle til å spise. "I de siste fjorten dagene," sa han, "har dere vært i konstant spenning og har gått uten mat—dere har ikke spist noe. ³⁴ Nå oppfordrer jeg dere til å ta litt mat. Det er nødvendig for deres overlevelse. Ikke en eneste av dere vil miste et hår på hodet." ³⁵ Etter å ha sagt dette, tok han litt brød og takket Gud foran dem alle. Så brøt han det og begynte å spise. ³⁶ De følte seg alle oppmuntret og tok også litt mat. ³⁷ Totalt var vi 276 ombord. ³⁸ Da de hadde spist så mye de ville, lettet de skipet ved å kaste hveten i sjøen.

³⁹ Da dagslyset kom, kjente de ikke igjen landet, men de så en bukt med en sandstrand, hvor de planla å sette skipet på grunn hvis de kunne. ⁴⁰ De kastet av ankerne og lot dem ligge i sjøen, og samtidig løste de opp tauene som holdt roret. Så heiste de forseilet til vinden og satte kurs mot stranden. ⁴¹ Men skipet traff en sandbanke og gikk på grunn. Baugen satte seg fast og ville ikke rikke seg, og akterenden ble knust av bølgenes slag. ⁴² Soldatene hadde til hensikt å drepe fangene for å hindre at noen av dem svømte bort og rømte. ⁴³ Men centurionen, som ønsket å redde Paulus' liv, hindret dem i å gjennomføre planen. Han beordret dem som kunne svømme til å hoppe overbord først og komme seg til land. ⁴⁴ Resten skulle følge etter, noen på planker og andre på deler av skipet. På denne måten nådde alle trygt land.

28 Da vi hadde nådd sikkerhet, oppdaget vi at øya het Malta. ² Øyboerne viste oss bemerkelsesverdig vennlighet; de tente et bål og ønsket oss alle velkommen, siden det var regnfullt og kaldt. ³ Paulus samlet en bunt med kvister og la dem på bålet, og en hoggorm, drevet ut av varmen, bet seg fast i hånden hans. ⁴ Da øyboerne så slangen henge fra hånden hans, sa de til hverandre: «Denne mannen må virkelig være en morder; selv om han unnslopp havet, har rettferdigheten ikke tillatt ham å leve.» ⁵ Paulus ristet imidlertid slangen av seg inn i bålet og led ingen skade. ⁶ Folkene forventet at han skulle hovne

Apostlenes gjerninger

opp eller plutselig falle død om, men etter å ha ventet lenge og sett at ingenting uvanlig skjedde med ham, endret de mening og erklærte at han var en gud.

⁷ I nærheten var det en eiendom som tilhørte Publius, øyas høvding. Han ønsket oss velkommen og viste oss generøs gjestfrihet i tre dager. ⁸ Publius' far lå til sengs, plaget av feber og dysenteri. Paulus besøkte ham, og etter å ha bedt, la han hendene på ham og helbredet ham. ⁹ Etter denne hendelsen kom resten av øyas syke og ble helbredet. ¹⁰ Øyboerne hedret oss på mange måter, og da vi var klare til å seile, forsynte de oss med de nødvendige forsyningene.

¹¹ Etter tre måneder seilte vi med et alexandrinsk skip som hadde overvintret på øya, med tvillinggudene Kastor og Polluks som galionsfigur. ¹² Vi ankom Syrakus og ble der i tre dager. ¹³ Derfra seilte vi og nådde Rhegium. En dag senere oppsto en sønnvind, og dagen etter ankom vi Puteoli. ¹⁴ Der fant vi noen brødre og søstre som inviterte oss til å bli hos dem i en uke. Og slik kom vi til Roma. ¹⁵ Brødrene og søstrene der, som hadde hørt om vår ankomst, reiste så langt som til Forum Appii og De tre vertshusene for å møte oss. Da han så dem, takket Paulus Gud og tok mot til seg.

¹⁶ Da vi ankom Roma, fikk Paulus lov til å bo for seg selv, med en soldat til å vokte ham.

¹⁷ Tre dager senere kalte Paulus sammen de lokale jødiske lederne. Da de hadde samlet seg, sa han til dem: «Brødre, selv om jeg ikke har gjort noe mot vårt folk eller våre forfedres skikker, ble jeg arrestert i Jerusalem og overgitt til romerne. ¹⁸ De undersøkte meg og hadde til hensikt å løslate meg, da jeg ikke var skyldig i noen forbrytelse som fortjente døden. ¹⁹

Men da jødene protesterte, ble jeg tvunget til å anke til keiseren, ikke fordi jeg hadde noen anklage mot mitt folk. ²⁰ Av denne grunn har jeg bedt om å få se dere og snakke med dere, for det er på grunn av Israels håp at jeg er bundet med denne lenken.» ²¹ De svarte: «Vi har ikke mottatt noen brev fra Judea om deg, og heller ikke har noen av brødrene som har kommet hit rapportert eller sagt noe dårlig om deg. ²² Men vi ønsker å høre dine synspunkter, for vi vet at folk overalt taler mot denne sekten.»

²³ De avtalte å møte Paulus på en bestemt dag, og flere kom til hans losji. Han forklarte for dem fra morgen til kveld, vitnet om Guds rike og forsøkte å overbevise dem om Jesus ut fra både Moseloven og profetene. ²⁴ Noen ble overbevist av hans ord, men andre nektet å tro. ²⁵ De var uenige seg imellom og begynte å forlate etter at Paulus hadde sagt dette siste: «Den Hellige Ånd talte rett gjennom profeten Jesaja til deres forfedre, ²⁶ og sa,

‘Gå til dette folket og si, “Dere skal høre og høre, men aldri forstå; dere skal se og se, men aldri oppfatte.”’ ²⁷ For hjertet til dette folket har blitt sløvt; de hører knapt med ørene, og de har lukket øynene. Ellers kunne de se med øynene, høre med ørene, forstå med hjertet og vende om, og jeg ville helbrede dem.’

²⁸ «Derfor, forstå at denne Guds frelse er sendt til hedningene, og de vil lytte.»

²⁹ [Da han hadde sagt dette, dro jødene bort, i stor uenighet seg imellom.] ³⁰ Paulus ble der i to hele år i sitt eget leide hus og ønsket alle som kom til ham velkommen, ³¹ forkynte Guds rike og underviste om Herren Jesus Kristus med all frimodighet, uten hindring.

Romerne

1 Paulus, en hengiven etterfølger av Kristus Jesus, utnevnt som apostel, bestemt for Guds evangelium—² som han hadde lovet for lenge siden gjennom sine profeter i de hellige skrifter,³ angående hans Sønn, som var en etterkommer av David etter kjødet,⁴ og som ble erklært å være Guds Sønn med kraft etter hellighetens Ånd ved oppstandelsen fra de døde, Jesus Kristus vår Herre.⁵ Gjennom ham har vi mottatt nåde og apostelembete for å frembringe troens lydighet blant alle hedningene for hans navns skyld.⁶ Og dere er også blant dem som er kalt til å tilhøre Jesus Kristus.⁷ Til alle som er elsket av Gud i Roma, kalt til å være hellige: Nåde og fred til dere fra Gud vår Far og Herren Jesus Kristus.

⁸ Først takker jeg min Gud gjennom Jesus Kristus for dere alle, fordi deres tro blir forkynt over hele verden.⁹ For Gud, som jeg tjener i min ånd i forkynnelsen av hans Sønnens evangelium, er mitt vitne på hvor uavlatelig jeg husker dere¹⁰ alltid i mine bønner, og ber om at jeg nå endelig ved Guds vilje kan lykkes i å komme til dere.¹¹ Jeg lengter etter å se dere, så jeg kan dele med dere en åndelig gave for å styrke dere—¹² slik at vi kan oppmuntre hverandre ved vår tro, deres og min.¹³ Jeg vil ikke at dere skal være uvitende, brødre og søstre, om at jeg ofte har planlagt å komme til dere (men har blitt forhindret inntil nå) for at jeg kan ha en høst blant dere, slik jeg har hatt blant de andre hedningene.¹⁴ Jeg har en plikt overfor både grekere og ikke-grekere, både de vise og de uforstandige.¹⁵ Det er derfor jeg er ivrig etter å forkynne evangeliet også for dere som er i Roma.

¹⁶ For jeg skammer meg ikke over evangeliet, for det er Guds kraft til frelse for hver den som tror: først for jøden, så for hedningen.¹⁷ For i det blir Guds rettferdighet åpenbart—en rettferdighet som er ved tro fra begynnelse til slutt, som det står skrevet: "Den rettferdige skal leve ved tro."

¹⁸ For Guds vrede blir åpenbart fra himmelen mot all ugudelighet og ondskap hos mennesker, som undertrykker sannheten ved sin ondskap,¹⁹ fordi det som er kjent om Gud er tydelig for dem, for Gud har gjort det tydelig for dem.²⁰ For siden verdens skapelse har Guds usynlige egenskaper—hans evige kraft og guddommelige natur—blitt klart oppfattet, forstått fra det som er skapt, slik at mennesker er uten unnskyldning.²¹ For selv om de kjente Gud,

æret de ham verken som Gud eller takket ham, men deres tanker ble meningsløse og deres uforstandige hjerter ble formørket.²² Selv om de hevdet å være kloke, ble de dårer²³ og byttet ut den udødelige Guds herlighet med bilder som ligner dødelige mennesker og fugler og dyr og krypdyr.

²⁴ Derfor overga Gud dem i deres hjertes syndige lyster til urenheter, til å vanære sine kroppar med hverandre.²⁵ De byttet ut Guds sannhet med en løgn, og tilba og tjente det skapte fremfor Skaperen—som er velsignet i evighet. Amen.

²⁶ Av denne grunn overga Gud dem til nedverdiggende lidenskaper. Selv deres kvinner byttet ut naturlige forbindelser med unaturlige.²⁷ På samme måte forlot mennene naturlige forbindelser med kvinner og ble opptent av lyst til hverandre. Menn begikk skammelige handlinger med andre menn og mottok i seg selv den straffen deres feiltagelse fortjente.

²⁸ Videre, akkurat som de ikke anså det som verdt å beholde kunnskapen om Gud, overga Gud dem til et fordervet sinn, til å gjøre det som ikke burde gjøres.²⁹ De har blitt fylt med all slags ondskap, ondskap, grådighet og fordervelse. De er fulle av misunnelse, mord, strid, svik og ondskap. De er sladrehanker,³⁰ baktalere, de som forakter Gud, frekke, arrogante og skrytende; de finner opp måter å gjøre ondt på; de er ulydige mot sine foreldre;³¹ de mangler forståelse, trofasthet, kjærlighet og barmhjertighet.³² Selv om de er klar over Guds rettferdige dekret om at de som driver med slike handlinger fortjener døden, fortsetter de ikke bare å gjøre disse tingene, men godkjenner også dem som praktiserer dem.

2 Derfor har du ingen unnskyldning, hvem du enn er, når du dømmer andre; for i det øyeblikket du dømmer en annen, fordømmer du deg selv, fordi du som dømmer gjør de samme tingene.² Og vi vet at Guds dom over dem som gjør slike ting er i samsvar med sannheten.³ Så når du, et vanlig menneske, dømmer dem og likevel gjør de samme tingene, tror du at du vil unnsnippe Guds dom?⁴ Eller forakter du rikdommen av Hans godhet, overbærenhet og tålmodighet, uten å innse at Guds godhet er ment å lede deg til omvendelse?⁵ Men på grunn av din stahet og ditt ubotferdige hjerte, samler du opp vrede for deg selv på vredens dag når Guds rettferdige dom vil bli åpenbart.⁶ Han vil gjengjelde

Romerne

hver person etter deres gjerninger. ⁷ Til dem som ved utholdenhet i å gjøre godt søker herlighet, ære og udødelighet, vil Han gi evig liv. ⁸ Men for dem som er selvpoptatte og aviser sannheten og følger urettferdighet, vil det være vrede og indignasjon. ⁹ Det vil være trengsel og nød for hvert menneske som gjør ondt: først for jøden, så for grekeren; ¹⁰ men herlighet, ære og fred for hver den som gjør godt: først for jøden, så for grekeren. ¹¹ For Gud viser ingen favorisering.

¹² Alle som har syndet uten Loven vil også møte ødeleggelse uten Loven, og alle som har syndet under Loven vil bli dømt av Loven. ¹³ For det er ikke de som bare hører Loven som er rettferdige i Guds øyne, men de som handler etter Loven vil bli rettferdiggjort. ¹⁴ Ja, når hedninger, som ikke har Loven, av naturen gjør det som Loven krever, er de en lov for seg selv, selv om de ikke har Loven. ¹⁵ De viser at kravene i Loven er skrevet på deres hjerter, deres samvittighet vitner også, og deres tanker anklager dem noen ganger og forsvaret dem andre ganger. ¹⁶ Dette vil skje på den dagen når Gud dømmer menneskers hemmeligheter gjennom Kristus Jesus, slik mitt evangelium erklærer.

¹⁷ Nå, hvis du identifiserer deg som en jøde og stoler på Loven og er stolt av Gud, ¹⁸ hvis du forstår Hans vilje og godkjenner det som er overlegent fordi du er instruert av Loven, ¹⁹ hvis du er overbevist om at du er en veileder for de blinde, et lys for dem som er i mørket, ²⁰ en instruktør for de uforstandige, en lærer for spedbarn, fordi du har i Loven legemliggjørelsen av kunnskap og sannhet— ²¹ du, da, som instruerer andre, instruerer du ikke deg selv? Du som forkynner mot tyveri, stjeler du? ²² Du som sier at folk ikke skal begå ekteskapsbrudd, begår du ekteskapsbrudd? Du som avskyr avguder, plyndrer du templer? ²³ Du som er stolt av Loven, vanærer du Gud ved å bryte Loven? ²⁴ Som det står skrevet: "På grunn av deg blir Guds navn spottet blant hedningene."

²⁵ Omskjærrelse har verdi hvis du holder Loven, men hvis du bryter Loven, er det som om du ikke har blitt omskåret. ²⁶ Så hvis de som ikke er omskåret holder Lovens krav, vil de ikke bli ansett som om de var omskåret? ²⁷ Den som ikke er fysisk omskåret og likevel adlyder Loven vil dømme deg som, til tross for å ha den skrevne koden og omskjærrelsen, er en lovbrøter. ²⁸ En person er ikke en jøde som bare er det utvendig, heller ikke er omskjærrelse bare

utvendig og fysisk. ²⁹ Nei, en person er en jøde som er det innvendig; og omskjærrelse er omskjærrelse av hjertet, ved Ånden, ikke ved bokstaven. En slik persons ros er ikke fra andre, men fra Gud.

3 Hvilken fordel har da jøden? Eller hva er nytten av omskjærrelsen? ² Mye på alle måter! Først og fremst er de blitt betrodd Guds ord. ³ Hva om noen ikke trodde? Vil deres mangel på tro oppheve Guds trofasthet? ⁴ Slett ikke! La Gud være sann, og hvert menneske en løgner, slik det er skrevet:

"For at du kan bli rettferdiggjort i dine ord og seire når du blir dømt."

⁵ Men hvis vår urettferdighet fremhever Guds rettferdighet, hva skal vi si? At Gud er urettferdig når han bringer sin vrede over oss? (Jeg taler fra et menneskelig perspektiv.) ⁶ Slett ikke! For hvis det var tilfelle, hvordan kunne Gud dømme verden? ⁷ Men hvis gjennom min løgnaktighet Guds sannferdighet øker til hans ære, hvorfor blir jeg da fortsatt dømt som en synder? ⁸ Og hvorfor ikke si—som vi blir baktalt for å si—"La oss gjøre ondt for at godt kan komme"? Deres fordømmelse er rettferdig. ⁹ Hva da? Er vi noe bedre stilt? På ingen måte! For vi har allerede anklaget at både jøder og grekere alle er under syndens makt. ¹⁰ For det står skrevet:

"Det er ingen rettferdig, ikke en eneste; ¹¹ det er ingen som virkelig forstår; det er ingen som søker Gud. ¹² Alle har vendt seg bort, de har blitt verdiløse; det er ingen som gjør godt, ikke en eneste." ¹³ "Deres struper er åpne graver; med sine tunger fortsetter de å bedra." "Ormegift er under deres lepper." ¹⁴ "Deres munn er fulle av forbannelser og bitterhet." ¹⁵ "Deres føtter er raske til å utøse blod; ¹⁶ ødeleggelse og nød er på deres veier, ¹⁷ og de har verken forstått eller kjent fredens vei." ¹⁸ "De har ingen ærefrykt for Gud for sine øyne."

¹⁹ Nå vet vi at hva loven enn sier, taler den til dem som er under loven, for at hver munn skal bli lukket og hele verden holdes ansvarlig overfor Gud. ²⁰ Derfor vil ingen bli rettferdiggjort i hans øyne ved lovens gjerninger; for gjennom loven kommer kunnskap om synd. ²¹ Men nå, utenom loven, er Guds rettferdighet blitt åpenbart, vitnet om av Loven og Profetene. ²² Denne rettferdighet gis gjennom tro på Jesus Kristus til alle som tror. Det er ingen forskjell, ²³ for alle har syndet og mangler Guds hertighet, ²⁴

Romerne

og alle blir rettferdiggjort uforskyldt av hans nåde gjennom forløsningen som er i Kristus Jesus. ²⁵ Gud presenterte Kristus som et sonoffer, gjennom utgytelsen av hans blod, for å bli mottatt ved tro. Han gjorde dette for å demonstrere sin rettferdighet, fordi han i sin overbærenhet hadde latt de tidligere begåtte synder være straffet— ²⁶ han gjorde dette for å demonstrere sin rettferdighet i den nåværende tid, for at han skulle være rettferdig og rettferdiggjøreren av den som har tro på Jesus. ²⁷ Hva plass er det da for skryt? Det er utelukket. Ved hva slags lov? Ved en lov av gjerninger? Nei, men ved troens lov. ²⁸ For vi mener at et menneske blir rettferdiggjort ved tro, uavhengig av lovens gjerninger. ²⁹ Eller er Gud bare jødenes Gud? Er han ikke også hedningenes Gud? Jo, også hedningenes, ³⁰ siden det er bare én Gud, som vil rettferdiggjøre de omskårne ved tro og de uomskårne gjennom den samme tro. ³¹ Opphever vi da loven ved denne tro? Slett ikke! Tvert imot, vi opprettholder loven.

4 Hva skal vi da si at Abraham, vår stamfar etter kjødet, har oppdaget i denne saken? ² Hvis Abraham virkelig ble rettferdiggjort ved gjerninger, har han noe å rose seg av, men ikke for Gud. ³ Hva sier Skriften? "Abraham trodde Gud, og det ble regnet ham til rettferdighet." ⁴ Nå blir lønnen til den som arbeider, ikke regnet som en gave, men som noe skyldes. ⁵ Men for den som ikke arbeider, men tror på Ham som rettferdiggjør den ugudelige, blir hans tro regnet som rettferdighet. ⁶ Slik taler også David om saligheten til det mennesket som Gud tilregner rettferdighet uten gjerninger:

⁷ "Salige er de hvis overtredelser er tilgitt, hvis synder er dekket til. ⁸ Salig er den som Herren ikke tilregner synd."

⁹ Er denne salighet bare for de omskårne, eller også for de uomskårne? For vi sier at troen ble regnet Abraham til rettferdighet. ¹⁰ Under hvilke omstendigheter ble det tilregnet? Var det mens han var omskåret, eller uomskåret? Det var ikke mens han var omskåret, men mens han var uomskåret. ¹¹ Og han mottok tegnet på omskjærelsen, et segl på den rettferdighet han hadde ved troen mens han fortsatt var uomskåret, for at han skulle være far til alle som tror uten å være omskåret, så rettferdigheten kunne bli tilregnet dem. ¹² Og han er også far til de omskårne som ikke bare er omskåret, men som også følger i fotsporene av den tro som vår

far Abraham hadde før han ble omskåret. ¹³ Det var ikke gjennom loven at Abraham og hans etterkommere mottok løftet om at han skulle være arving til verden, men gjennom den rettferdighet som kommer ved tro. ¹⁴ For hvis de som stoler på loven er arvinger, da er troen gjort til intet og løftet opphevet, ¹⁵ fordi loven resulterer i vrede. Og der det ikke er noen lov, er det ingen overtredelse. ¹⁶ Derfor er løftet basert på tro, så det kan hvile på nåde og være sikkert for alle Abrahams etterkommere—ikke bare for dem som er av loven, men også for dem som deler Abrahams tro. Han er far til oss alle. ¹⁷ Som det er skrevet: "Jeg har gjort deg til far for mange folkeslag." Han er vår far i Guds øyne, i Ham som han trodde på—Gud som gir liv til de døde og kaller på ting som ikke eksisterer. ¹⁸ Mot all håp trodde Abraham i håp og ble dermed far til mange folkeslag, slik det var sagt til ham: "Så skal dine etterkommere være." ¹⁹ Uten å svekkes i troen, betraktet han sin egen kropp, nå så godt som død siden han var omkring hundre år gammel, og Saras døde morsliv. ²⁰ Likevel nølte han ikke i vantrøst med hensyn til Guds løfte, men ble styrket i sin tro og ga Gud ære, ²¹ fullt overbevist om at Gud hadde makt til å gjøre det Han hadde lovet. ²² Dette er grunnen til at "det ble regnet ham til rettferdighet." ²³ Ordene "det ble regnet ham" ble skrevet ikke bare for hans skyld, ²⁴ men også for oss, til hvem det vil bli tilregnet—oss som tror på Ham som oppreiste Jesus vår Herre fra de døde. ²⁵ Han ble overgitt til døden for våre synder og ble oppreist til liv for vår rettferdiggjørelse.

5 Så, ved å bli rettferdiggjort ved tro, nyter vi fred med Gud gjennom vår Herre Jesus Kristus, ² gjennom hvem vi også har fått adgang ved tro til denne nåde som vi står i; og vi gleder oss i håpet om Guds herlighet. ³ Ikke bare dette, men vi gleder oss også i våre trengsler, vel vitende om at trengsel gir utholdenhet; ⁴ og utholdenhet fører til prøvet karakter; og prøvet karakter fremmer håp; ⁵ og håp gjør oss ikke til skamme, fordi Guds kjærlighet er blitt utøst i våre hjerter gjennom Den Hellige Ånd som er gitt oss. ⁶ For mens vi ennå var maktesløse, døde Kristus for de ugudelige til rett tid. ⁷ Svært sjelden vil noen dø for en rettferdig person, selv om noen kanskje tør å dø for en god person. ⁸ Men Gud viser sin kjærlighet til oss i dette: mens vi ennå var syndere, døde Kristus for oss. ⁹ Mye mer da, nå som vi er blitt rettferdiggjort ved Hans blod, skal vi bli

Romerne

frelst fra Guds vrede gjennom Ham. ¹⁰ For hvis vi, mens vi var fiender, ble forsonet med Gud gjennom Hans Sønnens død, mye mer, etter å ha blitt forsonet, skal vi bli frelst ved Hans liv. ¹¹ Og ikke bare dette, men vi gleder oss også i Gud gjennom vår Herre Jesus Kristus, gjennom hvem vi nå har mottatt forsoning. ¹² Derfor, slik som synden kom inn i verden ved ett menneske, og døden ved synden, og på denne måten spredte døden seg til alle mennesker, fordi alle syndet— ¹³ For før loven var synden i verden, men synden blir ikke regnet mot noen når det ikke er noen lov. ¹⁴ Likevel hersket døden fra Adam til Moses, selv over dem som ikke syndet i likhet med Adams overtredelse, som er et mønster av den som skulle komme. ¹⁵ Men gaven er ikke som overtredelsen. For hvis ved den ene manns overtredelse de mange døde, mye mer fløt Guds nåde og gaven ved nåden fra den ene mannen, Jesus Kristus, over til de mange. ¹⁶ Gaven er ikke som resultatet av den ene manns synd; for dommen fulgte en synd og brakte fordømmelse, men gaven fulgte mange overtredelser og brakte rettferdiggjørelse. ¹⁷ For hvis ved den ene manns overtredelse døden hersket gjennom den ene mannen, mye mer vil de som mottar overflod av nåde og rettferdighetens gave herske i liv gjennom den ene mannen, Jesus Kristus. ¹⁸ Så da, slik som gjennom én overtredelse resultatet var fordømmelse for alle mennesker, slik også gjennom én rettferdig handling var resultatet rettferdiggjørelse og liv for alle mennesker. ¹⁹ For slik som gjennom den ene manns ulydighet de mange ble gjort til syndere, slik også gjennom den ene manns lydighet skal de mange bli gjort rettferdige. ²⁰ Loven ble innført for at overtredelsen skulle øke; men der synden økte, økte nåden enda mer, ²¹ slik at, akkurat som synden hersket i døden, kan nåden også herske gjennom rettferdighet for å bringe evig liv gjennom Jesus Kristus vår Herre.

6 Hva skal vi da si? Skal vi fortsette å synde for at nåden kan bli større? ² Slett ikke! Vi som er døde fra synden, hvordan kan vi fortsatt leve i den? ³ Eller vet dere ikke at alle vi som ble døpt til Kristus Jesus, ble døpt til hans død? ⁴ Vi ble altså begravet med ham ved dåpen til døden, for at, liksom Kristus ble reist opp fra de døde ved Faderens herlighet, så skal også vi vandre i et nytt liv. ⁵ For hvis vi er blitt forenet med ham i en død som hans, skal vi så visst også være forenet med

ham i en oppstandelse som hans. ⁶ Vi vet dette, at vårt gamle menneske ble korsfestet med ham, for at syndens legeme skulle bli tilintetgjort, så vi ikke lenger skal være slaver under synden. ⁷ For den som er død, er rettferdiggjort fra synden. ⁸ Hvis vi har dødd med Kristus, tror vi at vi også skal leve med ham. ⁹ Vi vet at Kristus, som er oppreist fra de døde, ikke dør mer; døden har ikke lenger herredømme over ham. ¹⁰ For døden han døde, døde han for synden én gang for alle; men livet han lever, lever han for Gud. ¹¹ På samme måte skal dere regne dere som døde for synden, men levende for Gud i Kristus Jesus. ¹² La derfor ikke synden herske i deres dødelige kropp, så dere lyder dens lyster. ¹³ By heller ikke frem noen del av kroppen deres til synden som et redskap for urettferdighet, men by dere selv frem til Gud som de som er blitt levende fra de døde, og by frem hver del av kroppen som et redskap for rettferdighet. ¹⁴ For synden skal ikke herske over dere, for dere er ikke under loven, men under nåden. ¹⁵ Hva skal vi da si? Skal vi synde fordi vi ikke er under loven, men under nåden? Slett ikke! ¹⁶ Vet dere ikke at når dere byr dere frem som tjenere til lydighet, da er dere tjenere under den dere lyder, enten det er synden, som fører til død, eller lydigheten, som fører til rettferdighet? ¹⁷ Men Gud være takk! Dere var syndens tjenere, men dere ble av hjertet lydige mot den læreform som dere ble overgitt til. ¹⁸ Dere ble frigjort fra synden og ble tjenere for rettferdigheten. ¹⁹ Jeg taler på menneskelig vis på grunn av deres kjøds skrupelighet. For likesom dere før bød frem deres lemmer som tjenere for urenhet og lovløshet til lovløshet, så by nå frem deres lemmer som tjenere for rettferdighet til helliggjørelse. ²⁰ For da dere var syndens tjenere, var dere fri fra rettferdigheten. ²¹ Hvilken frukt hadde dere da av de ting som dere nå skammer dere over? For enden på dem er død. ²² Men nå, da dere er frigjort fra synden og er blitt tjenere for Gud, har dere deres frukt til helliggjørelse, og til slutt evig liv. ²³ For syndens lønn er døden, men Guds nådegave er evig liv i Kristus Jesus, vår Herre.

7 Vet dere ikke, brødre og søstre (for jeg taler til dem som kjenner loven), at loven har myndighet over et menneske bare så lenge det lever? ² For eksempel er en gift kvinne juridisk bundet til sin mann mens han lever; men hvis mannen dør, er hun løst fra loven som binder henne

Romerne

til ham. ³ Så da, hvis hun er med en annen mann mens mannen hennes fortsatt lever, kalles hun en ekteskapsbryterinne; men hvis mannen hennes dør, er hun fri fra den loven, så hun er ikke en ekteskapsbryterinne hvis hun er med en annen mann. ⁴ Derfor, mine brødre og søstre, døde også dere fra loven ved Kristi kropp, for at dere skulle tilhøre en annen, han som ble oppreist fra de døde, for at vi skulle bære frukt for Gud. ⁵ For da vi var i kjøttets rike, var de syndige lidenskapene, som ble vekket av loven, i virksomhet i oss, slik at vi bar frukt for døden. ⁶ Men nå, etter å ha dødd fra det som en gang bandt oss, er vi løst fra loven, slik at vi tjener på den nye måten ved Ånden, og ikke på den gamle måten ved den skrevne koden. ⁷ Hva skal vi da si? Er loven syndig? Absolutt ikke! Tvert imot, jeg ville ikke ha visst hva synd var bortsett fra gjennom loven. For jeg ville ikke ha visst hva begjær var hvis loven ikke hadde sagt: "Du skal ikke begjære." ⁸ Men synden, som tok anledningen gitt av budet, produserte i meg alle slags begjær. For uten loven er synden død. ⁹ Det var en tid da jeg levde uten loven; men da budet kom, ble synden levende og jeg døde. ¹⁰ Jeg fant at budet, som var ment å bringe liv, faktisk brakte død. ¹¹ For synden, som tok anledningen gitt av budet, bedraget meg, og gjennom det, drepte meg. ¹² Derfor er loven hellig, og budet er hellig, rettferdig og godt. ¹³ Ble det som er godt, da, til død for meg? På ingen måte! Snarere var det synden, for at den kunne bli gjenkjent som synd ved å bringe min død gjennom det som er godt, slik at synden gjennom budet kunne bli fullstendig syndig. ¹⁴ For vi vet at loven er åndelig, men jeg er uåndelig, solgt som en slave til synden. ¹⁵ Jeg er forvirret av mine handlinger. For jeg gjør ikke det jeg vil gjøre, men heller det jeg avskyr. ¹⁶ Og hvis jeg handler mot mine egne ønsker, erkjenner jeg at loven er god. ¹⁷ Som det står, er det ikke lenger jeg som handler, men synden som bor i meg. ¹⁸ For jeg vet at det gode i seg selv ikke bor i meg, det vil si i mitt kjød. For jeg har ønsket om å gjøre det som er godt, men jeg kan ikke utføre det. ¹⁹ For jeg unnlater å gjøre det gode jeg ønsker å gjøre, men i stedet fortsetter jeg å gjøre det onde jeg ikke ønsker å gjøre. ²⁰ Nå, hvis jeg gjør det jeg ikke vil gjøre, er det ikke lenger jeg som gjør det, men synden som bor i meg som gjør det. ²¹ Så jeg finner dette prinsippet i arbeid: Selv om jeg vil gjøre godt, er det onde rett der med meg. ²² For dypt inni meg gleder jeg meg over Guds lov; ²³ men jeg

ser en annen lov i arbeid i meg, som fører krig mot loven i mitt sinn og gjør meg til en fange av syndens lov som er i arbeid i min kropp. ²⁴ For et plaget menneske jeg er! Hvem vil redde meg fra denne kroppen som er underlagt døden? ²⁵ Takket være Gud, som redder meg gjennom Jesus Kristus, vår Herre! Så da, jeg selv i mitt sinn er en slave til Guds lov, men i mitt kjød en slave til syndens lov.

8 Derfor er det nå ingen fordømmelse for dem som er i Kristus Jesus. ² For livets Ånds lov i Kristus Jesus har frigi deg fra syndens og dødens lov. ³ For det som loven var maktesløs til å oppnå, svekket som den var av kjødet, oppnådde Gud ved å sende sin egen Sønn i syndig kjøds likhet for å være et syndoffer, og dermed fordømte han synden i kjødet, ⁴ slik at lovens rettferdige krav kunne bli oppfylt i oss, som ikke lever etter kjødet, men etter Ånden. ⁵ De som lever etter kjødet har sitt sinn rettet mot det som hører kjødet til, men de som lever etter Ånden har sitt sinn rettet mot det som hører Ånden til. ⁶ For kjødelig sinn er død, men åndelig sinn er liv og fred. ⁷ Fordi kjødelig sinn er fiendtlig mot Gud; det underordner seg ikke Guds lov, og kan heller ikke gjøre det. ⁸ De som lever etter kjødet kan ikke behage Gud. ⁹ Men dere er ikke i kjødet, men i Ånden, hvis Guds Ånd virkelig bor i dere. Hvis noen ikke har Kristi Ånd, tilhører de ikke Ham. ¹⁰ Men hvis Kristus er i dere, selv om kroppen er underlagt døden på grunn av synd, er Ånden liv på grunn av rettferdighet. ¹¹ Og hvis Ånden fra Ham som reiste Jesus opp fra de døde bor i dere, vil Han som reiste Kristus opp fra de døde også gi liv til deres dødelige kropp ved sin Ånd som bor i dere. ¹² Derfor, brødre og søstre, har vi en forpliktelse, men den er ikke til kjødet, for å leve etter det— ¹³ for hvis dere lever etter kjødet, vil dere dø; men hvis dere ved Ånden drøper kjødets gjerninger, vil dere leve. ¹⁴ For alle som ledes av Guds Ånd er Guds barn. ¹⁵ For dere har ikke mottatt en trelldoms ånd som fører til frykt igjen, men dere har mottatt en ånd av adopsjon som sønner og døtre ved hvilken vi roper: "Abba, Far." ¹⁶ Ånden selv vitner sammen med vår ånd at vi er Guds barn. ¹⁷ Og hvis vi er barn, da er vi arvinger—Guds arvinger og medarvinger med Kristus, hvis vi virkelig deler i Hans lidelser for at vi også kan dele i Hans herlighet. ¹⁸ Jeg mener at våre nåværende lidelser ikke er verdt å sammenligne med den herlighet som skal bli åpenbart i oss. ¹⁹ For skapningen venter ivrig på åpenbaringen av Guds

Romerne

barn.²⁰ For skapningen ble underlagt forgjengelighet, ikke av egen vilje, men ved viljen til den som underla den, i håp²¹ at skapningen selv skal bli frigjort fra sin trelldom til forfall og ført inn i friheten og herligheten til Guds barn.²² Vi forstår at hele skapningen har sukket i fødselsveer frem til dette øyeblikk.²³ Ikke bare det, men også vi selv, som har Åndens førstegrøde, sukker innvendig mens vi venter ivrig på vår adopsjon som sønner og døtre, forløsningen av våre kroppar.²⁴ For i dette håpet ble vi frelst. Men håp som er sett er ikke håp i det hele tatt. Hvem håper på det de allerede ser?²⁵ Men hvis vi håper på det vi ennå ikke ser, venter vi på det med utholdenhet.²⁶ På samme måte hjelper Ånden oss i vår svakhet. Vi vet ikke hva vi burde be om, men Ånden selv går i forbønn for oss med sukk som ikke kan uttrykkes med ord.²⁷ Og Han som gransker våre hjerter vet hva Åndens sinn er, fordi Ånden går i forbønn for Guds folk i samsvar med Guds vilje.²⁸ Og vi er sikre på at i alle ting virker Gud til det beste for dem som elsker Ham, som er kalt etter Hans hensikt.²⁹ For dem Gud forutså, dem forutbestemte Han også til å bli formet etter bildet av Hans Sønn, slik at Han kunne være den førstefødte blant mange brødre og søstre.³⁰ Og dem Han forutbestemte, dem kalte Han også; dem Han kalte, dem rettferdiggjorde Han også; dem Han rettferdiggjorde, dem æret Han også med herlighet.³¹ Hva skal vi da si til disse tingene? Hvis Gud er for oss, hvem kan være mot oss?³² Han som ikke sparte sin egen Sønn, men ofret Ham for oss alle—hvordan skal Han ikke også, sammen med Ham, nådig gi oss alle ting?³³ Hvem vil anklage dem Gud har utvalgt? Det er Gud som rettferdiggjør.³⁴ Hvem er da den som fordømmer? Ingen. Kristus Jesus som døde—og mer enn det, som ble reist opp til liv—er ved Guds høyre hånd og går også i forbønn for oss.³⁵ Hvem skal skille oss fra Kristi kjærlighet? Skal trengsel, eller nød, eller forfølgelse, eller sult, eller nakenhet, eller fare, eller sverd?³⁶ Som skriften sier:

"For din skyld møter vi død hele dagen; vi regnes som slaktefår."

³⁷ Nei, i alle disse tingene er vi mer enn seirende gjennom Ham som elsket oss.³⁸ For jeg er overbevist om at verken død eller liv, verken engler eller makter, verken det nåværende eller det kommende, eller noen krefter,³⁹ verken høyde eller dybde, eller noe annet i hele skapelsen, vil kunne

skille oss fra Guds kjærlighet som finnes i Kristus Jesus vår Herre.

9 Jeg taler sannferdig i Kristus, jeg lyver ikke; min samvittighet vitner med meg i Den Hellige Ånd,² at jeg har stor sorg og uopphørlig smerte i mitt hjerte.³ For jeg kunne ønske at jeg selv var forbannet og skilt fra Kristus for mine brødres skyld, mine slektninger etter kjødet,⁴ som er israelitter. Deres er barnekåret, herligheten, paktene, lovgivningen, tempeltjenesten og løftene.⁵ Deres er fedrene, og fra dem stammer Messias etter kjødet, han som er Gud over alle, velsignet i evighet. Amen.⁶ Det er ikke som om Guds ord har slått feil. For ikke alle som stammer fra Israel er virkelig Israel.⁷ Heller ikke er de alle barn bare fordi de er Abrahams etterkommere, men «gjennom Isak skal din ætt bli kalt.»⁸ Dette betyr at det ikke er kjødelige barn som er Guds barn, men løftets barn regnes som etterkommere.⁹ For dette er hvordan løftet ble uttalt: «Ved den fastsatte tid vil jeg komme tilbake, og Sara skal ha en sønn.»¹⁰ Og ikke bare dette, men også når Rebekka hadde unnfanget tvillinger ved én mann, vår far Isak;¹¹ for før tvillingene var født eller hadde gjort noe godt eller ondt, for at Guds hensikt etter utvelgelse skulle stå fast,¹² ikke ved gjerninger, men ved Ham som kaller, ble det sagt til henne: «Den eldste skal tjene den yngste.»¹³ Som det er uttrykt i Skriftene: «Jakob elsket jeg, men Esau hadde jeg ikke velbehag i.»¹⁴ Hva skal vi da konkludere? Er det noen urettferdighet hos Gud? Absolutt ikke!¹⁵ For Han sa til Moses,

«Jeg vil vise miskunn mot den jeg velger å vise miskunn, og jeg vil vise medfølelse mot den jeg velger å vise medfølelse.»

¹⁶ Så det avhenger ikke av menneskelig ønske eller innsats, men av Guds miskunn.¹⁷ For Skriften sier til Faraos, «Jeg reiste deg opp for dette formål, at jeg kunne vise min kraft i deg og at mitt navn kunne bli proklamert på hele jorden.»¹⁸ Derfor har Han miskunn med hvem Han vil ha miskunn, og Han forherder hvem Han vil forherde.¹⁹ Du vil da spørre, «Hvorfor finner Han da feil? For hvem kan stå imot Hans vilje?»²⁰ Men hvem er du, et menneske, til å svare Gud imot? Skal det som er formet si til den som formet det, «Hvorfor gjorde du meg slik?»²¹ Har ikke pottemakeren myndighet til å forme fra den samme leirkumpen noen kar til spesielle formål og noen til vanlig bruk?²² Hva om Gud, villig til å vise

Romerne

sin vrede og gjøre sin kraft kjent, bar med stor tålmodighet over med vredens kar, forberedt til ødeleggelse? ²³ Hva om Han gjorde dette for å gjøre kjent rikdommen av sin herlighet over miskunnens kar, som Han forberedte på forhånd til herlighet, ²⁴ inkludert oss, som Han også kalte, ikke bare fra jødene men også fra hedningene? ²⁵ Som Han sier i Hosea:

«Jeg vil kalle dem 'mitt folk' som ikke var mitt folk, og jeg vil kalle henne 'min elskede' som ikke var min elskede,» ²⁶ og, «Det skal være at på det stedet hvor det ble sagt til dem, 'Dere er ikke mitt folk,' der skal de bli kalt 'den levende Guds barn.'»

²⁷ Jesaja erklærer angående Israel:

«Selv om antallet av israelittene er som sanden ved havet, skal bare en rest bli frelst. ²⁸ For Herren vil utføre sitt ord på jorden, grundig og raskt.»

²⁹ Og som Jesaja sa tidligere:

«Hvis ikke Herren, Allhærs Gud, hadde latt oss etterkommere, ville vi ha blitt som Sodoma, og ville ha vært som Gomorra.»

³⁰ Hva skal vi da konkludere? At hedningene, som ikke forfulgte rettferdighet, har oppnådd rettferdighet, en rettferdighet som er ved tro; ³¹ men Israel, i jakten på en lov av rettferdighet, nådde ikke den loven. ³² Hvorfor ikke? Fordi de forfulgte den ikke ved tro, men som om det var ved gjerninger. De snublet over snublesteinen, ³³ som Skriften sier:

«Se, jeg legger i Sion en stein som får folk til å snuble og en klippe som får dem til å falle, og den som tror på Ham skal aldri bli til skamme.»

10 Brødre og søstre, mitt hjertes ønske og min bønn til Gud for dem er at de må oppnå frelse. ² For jeg kan vitne om at de har en iver for Gud, men det er ikke i samsvar med kunnskap. ³ For, uten å være klar over Guds rettferdighet og forsøke å etablere sin egen, underkastet de seg ikke Guds rettferdighet. ⁴ For Kristus er oppfyllelsen av loven slik at rettferdighet kan være tilgjengelig for alle som tror. ⁵ Moses skriver om rettferdigheten som er ved loven: “Den som gjør disse tingene skal leve ved dem.” ⁶ Men rettferdigheten som er ved tro taler slik: “Si ikke i ditt hjerte, ‘Hvem skal stige opp til himmelen?’” (det vil si, for å bringe Kristus ned) ⁷ eller “‘Hvem skal gå

ned i avgrunnen?’” (det vil si, for å bringe Kristus opp fra de døde). ⁸ Men hva sier den? “Ordet er nær deg; det er i din munn og i ditt hjerte,” det vil si, troens ord som vi forkynner: ⁹ Hvis du erkjenner med din munn, “Jesus er Herre,” og har tro i ditt hjerte at Gud reiste ham opp fra de døde, skal du bli frelst. ¹⁰ For med hjertet tror man og blir rettferdiggjort, og med munnen bekjenner man og blir frelst. ¹¹ For Skriften sier, “Den som tror på ham skal aldri bli til skamme.” ¹² For det er ingen forskjell mellom jøde og greker; den samme Herre er Herre over alle, rik på velsignelse for alle som påkaller ham, ¹³ for “Hver den som påkaller Herrens navn skal bli frelst.” ¹⁴ Hvordan kan de da påkalle den de ikke har trodd på? Og hvordan kan de tro på den de ikke har hørt om? Og hvordan kan de høre uten at noen forkynner for dem? ¹⁵ Og hvordan kan de forkynne uten at de er sendt? Som det står skrevet: “Hvor vakre er føttene til dem som bringer gledelige budskap!” ¹⁶ Men ikke alle fulgte det gode budskapet. For Jesaja sier, “Herre, hvem har trodd vårt budskap?” ¹⁷ Så troen kommer av å høre, og å høre gjennom Kristi budskap. ¹⁸ Men jeg spør: Har de ikke hørt? Jo, det har de:

“Deres røst har gått ut over hele jorden, og deres ord til verdens ender.”

¹⁹ Igjen spør jeg: Forsto ikke Israel? Først sier Moses,

“Jeg vil gjøre dere misunnelige på dem som ikke er et folk; Jeg vil gjøre dere sinte på et folk som mangler forståelse.”

²⁰ Og Jesaja erklærer med selvtillit,

“Jeg ble funnet av dem som ikke søkte meg; Jeg åpenbarte meg for dem som ikke spurte etter meg.”

²¹ Men angående Israel, sier han,

“Hele dagen har jeg strakt ut mine hender til et ulydig og trassig folk.”

11 Jeg spør da: Har Gud forkastet sitt folk? Slett ikke! For jeg er også en israelitt, en etterkommer av Abraham, fra Benjamins stamme. ² Gud har ikke forkastet sitt folk som Han forut kjente. Vet dere ikke hva Skriften sier i historien om Elia, hvordan han ba til Gud mot Israel? ³ “Herre, de har drept dine profeter og revet ned dine altere;

Romerne

jeg alene er igjen, og de søker å ta mitt liv." ⁴ Men hva var det guddommelige svaret til ham? "Jeg har holdt tilbake for Meg selv sju tusen menn som ikke har bøyd kne for Baal." ⁵ På samme måte er det i vår tid en rest utvalgt av nåde. ⁶ Og hvis det er av nåde, er det ikke lenger basert på gjerninger; ellers ville nåden ikke lenger være nåde. ⁷ Hva da? Det Israel søkte så ivrig, oppnådde det ikke, men de utvalgte gjorde. De andre ble forherdet, ⁸ som det står skrevet:

"Gud ga dem en ånd av sløvhets, øyne som ikke ser og ører som ikke hører, helt til denne dag."

⁹ Og David sier,

"Måtte deres bord bli en felle og en snare, en snublestein og en gjengjeldelse for dem. ¹⁰ Måtte deres øyne bli formørket så de ikke kan se, og deres rygg bli bøyd stadig."

¹¹ Jeg spør da, snublet de så de skulle falle uten å kunne reise seg igjen? Slett ikke! Men på grunn av deres overtredelse har frelsen kommet til hedningene for å gjøre Israel misunnelig. ¹² Nå, hvis deres overtredelse betyr rikdom for verden, og deres tap betyr rikdom for hedningene, hvor mye større rikdom vil deres fulle inkludering bringe! ¹³ Jeg taler til dere hedninger. Så langt som jeg er apostel for hedningene, forherliger jeg min tjeneste ¹⁴ om jeg på en eller annen måte kan vekke mitt eget folk til misunnelse og frelse noen av dem. ¹⁵ For hvis deres forkastelse førte til forsoning for verden, hva vil deres aksept være annet enn liv fra de døde? ¹⁶ Hvis den første delen av deigen er hellig, er hele deigen hellig; hvis roten er hellig, er også grenene det. ¹⁷ Hvis noen av grenene ble brutt av, og du, en vill oljeskudd, ble podet inn blant dem og nå deler i den nærende sevjen fra oljeroten, ¹⁸ så ikke skryt over de grenene. Hvis du gjør det, husk at det ikke er du som støtter roten, men roten som støtter deg. ¹⁹ Du kan si, "Grener ble brutt av for at jeg kunne bli podet inn." ²⁰ Det er sant nok. De ble brutt av på grunn av vantro, og du står ved tro. Vær ikke arrogant, men frykt. ²¹ For hvis Gud ikke sparte de naturlige grenene, vil Han heller ikke spare deg. ²² Tenk derfor på Guds godhet og strenghet: strenghet mot dem som falt, men godhet mot deg, forutsatt at du fortsetter i Hans godhet. Ellers vil du også bli kuttet av. ²³ Og hvis de ikke fortsetter i vantro, vil de bli podet inn, for Gud er i stand til å pode dem inn igjen.

²⁴ For hvis du ble kuttet fra et oliventre som er vilt av natur, og mot naturen ble podet inn i et dyrket oliventre, hvor mye lettere vil disse, de naturlige grenene, bli podet inn i sitt eget oliventre! ²⁵ Jeg vil ikke at dere skal være uvitende om dette mysteriet, brødre og søstre, for at dere ikke skal være selvgode: Israel har opplevd en delvis forherdelse inntil hele tallet av hedningene har kommet inn, ²⁶ og på denne måten skal hele Israel bli frelst. Som det står skrevet:

"Befrieren skal komme fra Sion; Han skal vende ugudelighet bort fra Jakob. ²⁷ Og dette er Min pakt med dem når Jeg fjerner deres synder."

²⁸ Når det gjelder evangeliet, er de fiender for deres skyld; men når det gjelder utvelgelsen, er de elsket på grunn av patriarkene, ²⁹ for Guds gaver og Hans kall er uforanderlige. ³⁰ Akkurat som dere som en gang var ulydige mot Gud nå har mottatt barmhjertighet som et resultat av deres ulydighet, ³¹ så har de også nå blitt ulydige for at de også nå kan motta barmhjertighet som et resultat av Guds barmhjertighet mot dere. ³² For Gud har tillatt alle å være ulydige for at Han kan ha barmhjertighet med dem alle.

³³ *Å, dybden av Guds visdoms og kunnskaps rikdom! Hvor uransakelige Hans dommer, og Hans veier utenfor forståelse! ³⁴ "Hvem har forstått Herrens sinn? Eller hvem har vært Hans rådgiver?" ³⁵ "Hvem har noensinne gitt noe til Gud, at Gud skulle gi det tilbake til dem?" ³⁶ For alle ting er fra Ham, gjennom Ham, og for Ham. Ham være æren for evig! Amen.*

12 Derfor formaner jeg dere, brødre og søstre, ved Guds barmhjertighet, at dere fremstiller deres kropp som et levende offer, hellig og velbehagelig for Gud—dette er deres sanne og åndelige tilbedelse. ² Bli ikke dannet lik denne verden, men bli forvandlet ved fornyelsen av deres sinn. På denne måten vil dere kunne skjelne hva Guds vilje er—hans gode, velbehagelige og fullkomne vilje. ³ For ved den nåde som er gitt meg, sier jeg til hver og en av dere: Tenk ikke høyere om dere selv enn dere bør, men tenk med edruelig vurdering, i samsvar med det mål av tro som Gud har gitt hver enkelt av dere. ⁴ Akkurat som vi har mange lemmer på ett legeme, og disse lemmene ikke alle har samme funksjon, ⁵ på samme måte er vi

Romerne

forenet i Kristus som ett legeme, og hvert medlem er knyttet til alle de andre. ⁶ Vi har forskjellige gaver, etter den nåde som er gitt oss. Hvis din gave er profeti, så profeter i samsvar med din tro; ⁷ er det tjeneste, så tjen; er det undervisning, så undervis; ⁸ er det å oppmuntre, så gi oppmuntring; er det å gi, gi med gavmildhet; er det å lede, gjør det med iver; er det å vise barmhjertighet, gjør det med glede. ⁹ Kjærligheten må være oppriktig og fri for hykleri. Avsky det onde; hold fast ved det gode. ¹⁰ Vær hengivne mot hverandre i broderkjærlighet. Vis hverandre ære, og sett andre høyere enn dere selv. ¹¹ Vær ikke slappe i iver, men hold deres åndelige glød ved å tjene Herren. ¹² Gled dere i håpet, vær tålmodige i trengsel, og trofaste i bønn. ¹³ Bidra til de helliges behov og praktiser gjestfrihet. ¹⁴ Velsign dem som forfølger dere; velsign og forbann ikke. ¹⁵ Del i gleden med dem som gleder seg; del i sorgen med dem som sørger. ¹⁶ Lev i harmoni med hverandre. Vær ikke stolte, men vær villige til å omgås mennesker av lav posisjon. Vær ikke kloke i egne øyne. ¹⁷ Gjengjeld ikke ondt med ondt. Vær nøye med å gjøre det som er rett i alles øyne. ¹⁸ Så langt det står til dere, strev etter å leve i fred med alle. ¹⁹ Ta ikke hevn, mine kjære venner, men gi rom for Guds vrede, for det står skrevet: "Hevnen er min; jeg vil gjengjelde," sier Herren. ²⁰ I stedet,

hvis din fiende er sulten, gi ham mat; hvis han er tørst, gi ham noe å drikke. Ved å gjøre dette, vil du samle glødende kull på hans hode.

²¹ La ikke det onde overvinne deg, men overvinn det onde med det gode.

13 Hver person skal underordne seg de styrende myndigheter, for det er ingen myndighet utenom den som er fra Gud, og de som eksisterer er blitt opprettet av Gud. ² Derfor, den som motsetter seg myndigheten, motsetter seg det Gud har innstiftet, og de som gjør det vil bringe dom over seg selv. ³ For herskere er ikke en årsak til frykt for dem som gjør godt, men for dem som gjør ondt. Ønsker du å være fri fra frykt for myndigheten? Gjør det som er rett, og du vil få ros. ⁴ For myndigheten er en Guds tjener til ditt beste. Men hvis du gjør ondt, frykt, for den bærer ikke sverdet forgesves; den er en Guds tjener, en hevner til å bringe vrede over den som gjør ondt. ⁵ Derfor er det nødvendig å underordne seg myndighetene, ikke bare for å unngå vrede, men også for

samvittighetens skyld. ⁶ Dette er også grunnen til at dere betaler skatt, for myndighetene er Guds tjenere, som vier seg til denne oppgaven. ⁷ Gi alle det de har krav på: skatt til den som skal ha skatt; avgift til den som skal ha avgift; respekt til den som skal ha respekt; ære til den som skal ha ære. ⁸ La ingen gjeld være utestående, bortsett fra den vedvarende gjelden å elske hverandre; for den som elsker andre har oppfylt loven. ⁹ Budene, "Du skal ikke drive hor," "Du skal ikke myrde," "Du skal ikke stjele," "Du skal ikke begjære," og ethvert annet bud, er oppsummert i dette ordet: "Elsk din neste som deg selv." ¹⁰ Kjærlighet gjør ingen skade mot en neste; derfor er kjærlighet oppfyllelsen av loven. ¹¹ Og gjør dette, idet dere forstår den nåværende tid: timen er kommet for dere til å våkne opp fra søvnen, for vår frelse er nærmere nå enn da vi først trodde. ¹² Natten er nesten over, og dagen er nær. Så la oss legge bort mørkets gjerninger og ta på oss lysets rustning. ¹³ La oss oppføre oss sømmelig, som om dagen, ikke i utskielser og drukkenskap, ikke i seksuell umoral og utsvevelser, ikke i strid og misunnelse. ¹⁴ I stedet, kle dere i Herren Jesus Kristus, og tenk ikke på hvordan dere skal tilfredsstille kjødets lyster.

14 Ta imot den som er svak i troen, men ikke gå inn i diskusjoner om forskjellige meninger. ² Noen tror de kan spise alt, mens den som har en svakere tro, spiser bare grønnsaker. ³ Den som spiser alt, skal ikke se ned på den som ikke gjør det, og den som avstår fra å spise, skal ikke dømme den som spiser, for Gud har akseptert dem. ⁴ Hvem er du som dømmer en annens tjener? For sin egen herre står eller faller de. Og de vil stå, for Herren er i stand til å få dem til å stå. ⁵ Noen anser en dag som mer hellig enn en annen, mens andre anser alle dager like. Hver person bør være fullt overbevist i sitt eget sinn. ⁶ Den som anser en dag som spesiell, gjør det for Herren. Den som spiser, spiser for Herren, for de takker Gud; og den som avstår, gjør det for Herren og takker Gud. ⁷ For ingen av oss lever bare for oss selv, og ingen av oss dør bare for oss selv. ⁸ Hvis vi lever, lever vi for Herren; og hvis vi dør, dør vi for Herren. Derfor, i både liv og død, tilhører vi Herren. ⁹ For dette formål døde Kristus og vendte tilbake til livet, så han kunne være Herre over både de døde og de levende. ¹⁰ Hvorfor dømmer du din bror eller

Romerne

søster? Eller hvorfor ser du ned på dem? For vi skal alle stå foran Guds domstol. ¹¹ Som det står skrevet:

"Så sant jeg lever," sier Herren, 'skal hvert kne bøye seg for meg; hver tunge skal anerkjenne Gud."

¹² Så da skal hver av oss gi en personlig redegjørelse til Gud. ¹³ La oss derfor slutte å dømme hverandre. Bestem heller å ikke legge noen snublestein eller hindring i veien for en bror eller søster. ¹⁴ Jeg er overbevist i Herren Jesus at ingenting er urent i seg selv. Men hvis noen anser noe som urent, så er det urent for den personen. ¹⁵ Hvis din bror eller søster er bekymret på grunn av det du spiser, handler du ikke lenger i kjærlighet. Ikke ødelegg ved din spising noen som Kristus døde for. ¹⁶ Sørg for at dine gode handlinger ikke blir kalt ut av andre som feil. ¹⁷ For Guds rike handler ikke om å spise og drikke, men om rettferdighet, fred og glede i Den Hellige Ånd. ¹⁸ For den som tjener Kristus på denne måten, er til behag for Gud og får menneskelig godkjenning. ¹⁹ La oss derfor forfølge det som fører til fred og gjensidig oppbygging. ²⁰ Ikke ødelegg Guds verk for matens skyld. All mat er ren, men det er galt for en person å spise noe som får noen andre til å snuble. ²¹ Det er bedre å ikke spise kjøtt eller drikke vin eller gjøre noe annet som vil få din bror eller søster til å falle. ²² Så hva du enn tror om disse tingene, hold mellom deg selv og Gud. Salig er den som ikke fordømmer seg selv ved det de godkjenner. ²³ Men den som tviler, er fordømt hvis de spiser, fordi deres spising ikke er av tro; og alt som ikke kommer fra tro, er synd.

15 Vi som er sterke, bør bære svakhetene til dem uten styrke og ikke bare glede oss selv. ² Hver av oss bør glede vår neste til hans beste, for å bygge ham opp. ³ For selv Kristus søkte ikke sin egen glede, men som det står skrevet: "De som håner deg, har hånet meg." ⁴ For alt som ble skrevet tidligere, ble skrevet til vår lærdom, så vi gjennom utholdenhet og oppmuntring fra Skriftene kan ha håp. ⁵ Må nå Gud, som gir utholdenhet og oppmuntring, gi dere å være av samme sinn med hverandre, i samsvar med Kristus Jesus, ⁶ slik at dere med enhet i sinn og stemme kan ære Gud, vår Herre Jesu Kristi Far. ⁷ Derfor, ta imot hverandre, slik Kristus har tatt imot dere, til Guds ære. ⁸ For jeg sier at Kristus har blitt en tjener for jødene på vegne av Guds sannhet, for å bekrefte løftene gitt til fedrene, ⁹

og slik at hedningene kan ære Gud for hans barmhjertighet. Som det står skrevet:

"Derfor vil jeg prise deg blant hedningene; jeg vil synge lovsanger til ditt navn."

¹⁰ Videre står det,

"Gled dere, dere hedninger, sammen med hans folk."

¹¹ Og det er også erklært,

"Pris Herren, alle dere hedninger; la alle folk opphøye ham."

¹² Dessuten forkynner Jesaja,

"Isais rot skal skyte opp, en som skal reise seg for å herske over nasjonene; på ham skal hedningene håpe."

¹³ Må nå håpets Gud fylle dere med all glede og fred når dere stoler på ham, så dere kan være rike på håp ved Den Hellige Ånds kraft. ¹⁴ Jeg er selv overbevist, mine brødre og søstre, at dere er fulle av godhet, fylt med all kunnskap og i stand til å veilede hverandre. ¹⁵ Men jeg har skrevet ganske dristig til dere om noen punkter for å minne dere igjen, på grunn av den nåde som er gitt meg av Gud, ¹⁶ for å være en tjener for Kristus Jesus til hedningene, tjenende som en prest evangeliet om Gud, slik at hedningenes offer kan bli akseptabelt, helliget ved Den Hellige Ånd. ¹⁷ Derfor har jeg i Kristus Jesus funnet grunn til å være stolt av ting som angår Gud. ¹⁸ For jeg vil ikke våge å tale om noe annet enn det Kristus har utført gjennom meg i å lede hedningene til å adlyde Gud ved ord og gjerning, ¹⁹ gjennom kraften av tegn og under, i Åndens kraft; så fra Jerusalem og helt rundt til Illyria har jeg fullt ut forkynt Kristi evangelium. ²⁰ Og på denne måten har jeg strukket meg etter å forkynne evangeliet, ikke der Kristus allerede var anerkjent, slik at jeg ikke skulle bygge på en annens grunnvoll; ²¹ men som Skriften sier:

"De som ikke var informert om ham, skal se, og de som ikke har hørt, skal forstå."

²² Dette er grunnen til at jeg ofte har blitt hindret fra å komme til dere; ²³ men nå, uten noe videre sted for meg i disse områdene, og siden jeg har lengtet i mange år etter å besøke dere, ²⁴ planlegger jeg å gjøre det når jeg drar til Spania. Jeg håper å se dere mens jeg passerer gjennom og få hjelp på min reise

Romerne

dit av dere, etter at jeg har nytt deres selskap en stund. ²⁵ Men nå er jeg på vei til Jerusalem for å tjene de hellige. ²⁶ For Makedonia og Akaja var glade for å gi et bidrag til de fattige blant de hellige i Jerusalem. ²⁷ De var glade for å gjøre det, og de skylder dem det. For hvis hedningene har delt i jødernes åndelige velsignelser, skylder de å dele med dem sine materielle velsignelser. ²⁸ Derfor, når jeg har fullført denne oppgaven og satt mitt segl på denne frukten av dem, vil jeg dra til Spania og besøke dere på veien. ²⁹ Jeg er trygg på at når jeg kommer til dere, vil jeg ankomme med Kristi fulle velsignelse. ³⁰ Jeg ber dere, brødre og søstre, ved vår Herre Jesus Kristus og ved Åndens kjærlighet, om å bli med meg i min kamp ved å be til Gud for meg, ³¹ at jeg kan bli reddet fra de ulydige i Judea, og at min tjeneste for Jerusalem må bli gunstig mottatt av de hellige; ³² slik at jeg kan komme til dere med glede ved Guds vilje og bli oppfrisket i deres selskap. ³³ Så nå må fredens Gud være med dere alle. Amen.

16 Jeg introduserer for dere vår søster Føbe, en tjener for menigheten i Kenkreæ. ² Jeg ber dere ta imot henne i Herren på en måte som er verdig de hellige, og hjelpe henne i enhver sak hun måtte trenge fra dere, for hun har vært en velgjører for mange, inkludert meg selv. ³ Hils Priska og Akvilas, mine medarbeidere i Kristus Jesus. ⁴ De satte livet på spill for meg. Ikke bare takker jeg dem, men alle menighetene blant hedningene er takknemlige overfor dem. ⁵ Hils også menigheten som samles i deres hus. Hils min kjære venn Epenetus, som var den første som ble omvendt til Kristus i Asia. ⁶ Hils Maria, som har arbeidet flittig for dere. ⁷ Hils Andronikus og Junia, mine landsmenn og medfanger; de er anerkjente blant apostlene og var i Kristus før meg. ⁸ Send hilsener til Ampliatius, som er høyt elsket i Herren. ⁹ Hils Urbanus, vår medarbeider i Kristus, og min kjære venn Stakys. ¹⁰ Hils Appelles,

hvis troskap i Kristus har blitt bevist. Hils dem som tilhører Aristobulus' husstand. ¹¹ Hils Herodion, min slektning. Hils dem i Narcissus' husstand som er i Herren. ¹² Hils Tryfena og Tryfosa, som arbeider hardt i Herren. Hils min kjære venn Persis, som har arbeidet svært hardt i Herren. ¹³ Hils Rufus, utvalgt i Herren, og hans mor, som også har vært en mor for meg. ¹⁴ Send hilsener til Asynkritis, Flegon, Hermes, Patrobas, Hermas, og brødrene og søstrene med dem. ¹⁵ Hils Filologus, Julia, Nereus og hans søster, og Olympas, og alle de hellige med dem. ¹⁶ Hils hverandre med et hellig kyss. Alle Kristi menigheter sender sine hilsener. ¹⁷ Jeg ber dere, brødre og søstre, å være på vakt mot dem som skaper splittelser og hindringer i strid med den lære dere har lært. Unngå dem. ¹⁸ For slike personer tjener ikke vår Herre Kristus, men sine egne lyster. Ved glatt tale og smiger bedrar de de godtroendes sinn. ¹⁹ Deres lydighet er kjent for alle, og jeg gleder meg over dere; men jeg vil at dere skal være vise om det som er godt, og uskyldige om det som er ondt. ²⁰ Fredens Gud vil snart legge Satan under deres føtter. Vår Herre Jesu nåde være med dere. ²¹ Timoteus, min medarbeider, sender sine hilsener, likeså gjør Lucius, Jason og Sosipater, mine slektninger. ²² Jeg, Tertius, som har skrevet dette brevet, sender mine hilsener i Herren. ²³ Gaius, som er vert for meg og hele menigheten, sender sine hilsener. Erastus, byens kasserer, og vår bror Kvartus sender dere sine hilsener. ²⁴ [Må vår Herre Jesu Kristi nåde være med dere alle.] ²⁵ Nå til ham som er i stand til å styrke dere i henhold til mitt evangelium og forkynnelsen av Jesus Kristus, i henhold til åpenbaringen av mysteriet som har vært skjult i lange tider, ²⁶ men nå er blitt åpenbart og gjort kjent gjennom de profetiske skrifter ved den evige Guds befaling, så alle nasjoner kan komme til den lydighet som kommer fra tro— ²⁷ Til den ene sanne Gud, vis og verdig all ære for alltid gjennom Jesus Kristus. Amen.

1 Korinterne

1 Paulus, utnevnt som en apostol av Jesus Kristus ved Guds vilje, og Sostenes, vår bror, ² Til Guds menighet som er i Korint, til dem som er helliget i Kristus Jesus, kalt som hellige, med alle som på hvert sted påkaller vår Herre Jesu Kristi navn, deres Herre og vår: ³ Må dere motta nåde og fred fra Gud vår Far og Herren Jesus Kristus. ⁴ Jeg takker stadig min Gud for dere på grunn av Guds nåde gitt dere i Kristus Jesus, ⁵ At i alle henseender ble dere beriket i Ham, i all tale og all kunnskap, ⁶ Akkurat som vitnesbyrdet om Kristus ble bekreftet blant dere, ⁷ Slik at dere ikke mangler noen åndelig gave mens dere ivrig venter på vår Herre Jesu Kristi åpenbaring, ⁸ Han som også vil opprettholde dere til enden, ulastelige på vår Herre Jesu Kristi dag. ⁹ Gud, som er trofast, har kalt dere til fellesskap med sin Sønn, Jesus Kristus vår Herre. ¹⁰ Nå oppfordrer jeg dere, brødre og søstre, ved vår Herre Jesu Kristi navn, at dere alle er enige og at det ikke er noen splittelser blant dere, men at dere blir gjort fullkomne i samme sinn og i samme dom. ¹¹ For jeg har blitt informert om dere, mine brødre og søstre, av Chloes folk, at det er stridigheter blant dere. ¹² Nå mener jeg dette, at hver og en av dere sier: "Jeg er med Paulus," og "Jeg er med Apollos," og "Jeg er med Kefas," og "Jeg er med Kristus." ¹³ Har Kristus blitt delt? Paulus ble ikke korsfestet for dere, gjorde han? Eller ble dere døpt i Paulus' navn? ¹⁴ Jeg takker Gud for at jeg ikke døpte noen av dere unntatt Krispus og Gaius, ¹⁵ Slik at ingen ville si at dere ble døpt i mitt navn. ¹⁶ Men jeg døpte også Stefanus' husstand; utover det vet jeg ikke om jeg døpte noen andre. ¹⁷ For Kristus sendte meg ikke for å døpe, men for å forkynne evangeliet, ikke med veltalende visdom, slik at Kristi kors ikke skulle bli gjort til intet. ¹⁸ For budskapet om korset synes som dårskap for de fortapte, men for oss som blir frelst, er det Guds kraft. ¹⁹ For skriften sier:

"Jeg vil gjøre de vises visdom til intet, Og de forstandiges forstand vil jeg tilintetgjøre."

²⁰ Hvor er den vise? Hvor er den skriftlærde? Hvor er denne tidsalders debattant? Har ikke Gud vist verdens visdom å være dårskap? ²¹ For siden verden i Guds visdom ikke kom til å kjenne Gud gjennom sin visdom, var Gud fornøyd med gjennom den oppfattede dårskapen i det forkynte budskapet å frelse dem som tror. ²² For jøder krever tegn, og grekere søker visdom; ²³ Men vi forkynner Kristus

korsfestet, en hindring for jøder og dårskap for hedninger, ²⁴ Men for dem som er kalt, både jøder og grekere, er Kristus Guds kraft og visdom. ²⁵ For det som synes som dårskap i Gud er klokere enn menneskelig visdom, og det som synes svakt i Gud er sterkere enn menneskelig styrke. ²⁶ For betrakt deres kall, brødre og søstre, at det ikke var mange vise etter kjødet, ikke mange mektige, ikke mange adelige; ²⁷ Men Gud har valgt verdens dårskap for å gjøre de vise til skamme, og Gud har valgt verdens svakhet for å gjøre de sterke til skamme, ²⁸ Og verdens ubetydelige ting og de foraktede har Gud valgt, de ting som ikke er, for at Han kan gjøre de ting som er til intet, ²⁹ Slik at ingen menneske kan rose seg for Gud. ³⁰ Men det er på grunn av Ham at dere er i Kristus Jesus, som ble for oss visdom fra Gud, og rettferdighet og helliggjørelse og forløsning, ³¹ Derfor, som skriften sier: "Den som roser seg, la ham rose seg i Herren."

2 Da jeg kom til dere, brødre og søstre, kom jeg ikke med overlegne taleferdigheter eller visdom, da jeg delte med dere Guds vitnesbyrd. ² For jeg bestemte meg for å fokusere på ingenting blant dere unntatt Jesus Kristus, og Ham korsfestet. ³ Jeg var også hos dere i svakhet, og frykt, og i mye skjelving. ⁴ Og mitt budskap og min forkynnelse var ikke med overtalende visdomsord, men med en demonstrasjon av Ånden og av kraft, ⁵ Slik at deres tro ikke skulle stole på menneskelig visdom, men på Guds kraft. ⁶ Likevel taler vi visdom blant dem som er modne—en visdom, derimot, ikke av denne tidsalder eller av herskerne i denne tidsalder, som går til grunne; ⁷ Men vi taler om Guds visdom i en hemmelighet, den skjulte visdom som Gud bestemte før tidsaldrene til vår herlighet; ⁸ Denne visdommen ble ikke forstått av noen av herskerne i denne tidsalder; for hvis de hadde forstått den, ville de ikke ha korsfestet herlighetens Herre. ⁹ Men som det står skrevet:

"Øyet har ikke sett, øret har ikke hørt, og tanken har ikke oppfattet, alt det Gud har forberedt for dem som elsker Ham."

¹⁰ For Gud åpenbarte disse tingene for oss gjennom Ånden; for Ånden utforsker alle ting, selv dybdene i Gud. ¹¹ For hvem blant mennesker kjenner en persons tanker unntatt personens egen ånd? På samme måte er Guds tanker kjent av ingen unntatt Guds Ånd. ¹² Nå har vi ikke mottatt verdens ånd, men

1 Korinterne

Ånden som er fra Gud, slik at vi kan forstå de tingene som fritt er gitt oss av Gud. ¹³ Vi uttrykker også disse tingene, ikke med ord lært av menneskelig visdom, men med dem lært av Ånden, som forener åndelige tanker med åndelige ord. ¹⁴ Men et naturlig menneske aksepterer ikke de tingene som hører Guds Ånd til, for de synes å være dårskap for ham; og han kan ikke forstå dem, fordi de er åndelig bedømt. ¹⁵ Men den som er åndelig vurderer alle ting, men han selv blir vurdert av ingen. ¹⁶ For

hvem kan kjenne Herrens sinn, så han kan gi Ham råd?

Likevel har vi Kristi sinn.

3 Og jeg, brødre og søstre, kunne ikke tale til dere som åndelige mennesker, men som de som er verdslige, som spedbarn i Kristus. ² Jeg ga dere melk, ikke fast føde, fordi dere ennå ikke var klare for det. Selv nå er dere fortsatt ikke klare, ³ For dere er fortsatt verdslige. Siden det er misunnelse og strid blant dere, er dere ikke verdslige, oppfører dere dere ikke som vanlige mennesker? ⁴ For når en sier: "Jeg er med Paulus," og en annen, "Jeg er med Apollos," opptre dere ikke som bare mennesker? ⁵ Hva er Apollos? Hva er Paulus? De er tjenere gjennom hvem dere kom til tro, slik Herren tildelte hver enkelt. ⁶ Jeg plantet, Apollos vannet, men det var Gud som forårsaket veksten. ⁷ Så verken den som planter eller den som vanner er av betydning, men bare Gud, som gir vekst. ⁸ Nå har den som planter og den som vanner ett formål, og hver vil bli belønnet etter sitt eget arbeid. ⁹ For vi er medarbeidere i Guds tjeneste; dere er Guds åker, dere er Guds bygning. ¹⁰ Ved Guds nåde gitt til meg, la jeg et fundament som en klok byggmester, og en annen bygger på det. Men hver enkelt bør bygge med omhu. ¹¹ For ingen kan legge noe annet fundament enn det som allerede er lagt, som er Jesus Kristus. ¹² Hvis noen bygger på dette fundamentet med gull, sølv, edelstener, tre, høy eller halm, ¹³ Deres arbeid vil bli avslørt for hva det virkelig er, fordi Dagen vil bringe det fram i lyset. Det vil bli avslørt med ild, og ilden vil vurdere kvaliteten på hver persons arbeid. ¹⁴ Hvis det som er blitt konstruert, består, vil byggherren motta en belønning. ¹⁵ Hvis det blir fortaert, vil byggherren lide tap, men vil fortsatt bli frelst—dog bare som en som unnslipper gjennom flammene. ¹⁶ Er dere ikke klar

over at dere er Guds tempel og at Guds Ånd bor i dere? ¹⁷ Hvis noen skader Guds tempel, vil Gud bringe ruin over den personen; for Guds tempel er hellig, og dere kollektivt er det tempelet. ¹⁸ La ingen bedra seg selv. Hvis noen av dere tror dere er kloke etter denne tidsalders standarder, bør dere bli "dårer" for at dere kan bli kloke. ¹⁹ For denne verdens visdom blir sett på som dårskap i Guds øyne. Som det står skrevet: "Han fanger de vise i deres list"; ²⁰ Dessuten er det sagt, "Herren er klar over at de vises tanker er forgyeves." ²¹ Så la det ikke være mer skryt av menneskelige ledere! Alt er deres, ²² Enten det er Paulus, Apollos, Kefas, verden, livet, døden, nåtiden eller fremtiden—alt er deres, ²³ Og dere tilhører Kristus, akkurat som Kristus tilhører Gud.

4 Slik skal man betrakte oss: som tjenere for Kristus og forvaltere av Guds mysterier. ² I denne sammenheng forventes det av forvaltere at de blir funnet trofaste. ³ Men for meg er det av liten betydning at jeg blir dømt av dere, eller av noen menneskelig domstol; faktisk dømmer jeg ikke engang meg selv. ⁴ For jeg er ikke bevisst noe mot meg selv; likevel rettferdiggjør ikke dette meg, men den som dømmer meg er Herren. ⁵ Derfor, fortsatt ikke å dømme før tiden, men vent til Herren kommer, som både vil bringe frem i lyset det som er skjult i mørket og avsløre motivene i menneskenes hjerter; og da vil ros komme til hver person fra Gud. ⁶ Nå har jeg billedlig anvendt disse tingene på meg selv og Apollos for deres skyld, brødre og søstre, slik at dere i oss kan lære ikke å gå utover det som er skrevet, slik at ingen av dere blir arrogante til fordel for den ene mot den andre. ⁷ For hvem anser deg som overlegen? Og hva har du som du ikke har mottatt? Men hvis du har mottatt det, hvorfor roser du deg som om du ikke hadde mottatt det? ⁸ Dere er allerede tilfredse, dere har allerede blitt rike, dere har blitt herskere uten oss; og faktisk, jeg skulle ønske at dere hadde blitt herskere slik at vi også kunne herske med dere. ⁹ For jeg tror at Gud har vist oss, apostlene, sist av alle, som de som er bestemt til å dø, fordi vi har blitt et skuespill for verden, både for engler og for menneskeheten. ¹⁰ Vi er dårer for Kristi skyld, men dere er vise i Kristus; vi er svake, men dere er sterke; dere er æret, men vi er uten ære. ¹¹ Fram til dette øyeblikket er vi både sultne og tørste, og er dårlig kledd, mishandlet og hjemløse; ¹² Og vi arbeider, arbeider med våre egne hender; når vi blir verbalt misbrukt, velsigner vi; når vi blir

1 Korinterne

forfulgt, utholder vi det; ¹³ Når vi blir baktalt, svarer vi som venner; vi har blitt som verdens avfall, bunnfallet av alle ting, helt til nå. ¹⁴ Jeg skriver ikke disse tingene for å gjøre dere skamfulle, men for å gi dere råd som mine elskede barn. ¹⁵ For om dere skulle ha utallige veiledere i Kristus, ville dere likevel ikke ha mange fedre; for i Kristus Jesus ble jeg deres far gjennom evangeliet. ¹⁶ Derfor oppmuntrer jeg dere, vær etterlignere av meg. ¹⁷ Av denne grunn har jeg sendt Timoteus til dere, som er mitt elskede og trofaste barn i Herren, og han vil minne dere om mine veier som er i Kristus, slik som jeg underviser overalt i hver menighet. ¹⁸ Nå har noen blitt innbilske, som om jeg ikke kom til dere. ¹⁹ Men jeg vil komme til dere snart, hvis Herren tillater, og jeg skal finne ut, ikke ordene til de som er innbilske, men deres kraft. ²⁰ For Guds rike handler ikke om bare ord, men vises gjennom kraft. ²¹ Hva foretrekker dere? At jeg kommer til dere med en stokk, eller med kjærlighet og en ånd av mildhet?

5 Det blir faktisk rapportert at det er seksuell umoral blant dere, og seksuell umoral av en slik art som ikke engang finnes blant hedningene, nemlig at noen har sin fars kone. ² Dere har blitt stolte og har ikke sørget i stedet, slik at den som har gjort denne gjerningen, ville bli fjernet fra deres midte. ³ For jeg, på min side, selv om jeg er fraværende i kroppen, men til stede i ånden, har allerede dømt ham som har begått dette, som om jeg var til stede. ⁴ Ved vår Herre Jesu myndighet, når dere er samlet, og jeg er med dere i ånden, med kraften fra vår Herre Jesus, ⁵ har jeg besluttet å overgi en slik person til Satan for ødeleggelsen av hans kjød, slik at hans ånd kan bli frelst på Herrens dag. ⁶ Deres skryt er ikke fordelaktig. Vet dere ikke at en liten surdeig påvirker hele deigen? ⁷ Fjern den gamle surdeigen, slik at dere kan være en ny deig, akkurat som dere faktisk er usyret. For Kristus, vårt påskelam, er også blitt ofret. ⁸ La oss derfor holde høytiden, ikke med den gamle surdeigen, heller ikke med ondskapens og ugudelighetens surdeig, men med oppriktighetens og sannhetens usyrede brød. ⁹ I mitt forrige brev rådet jeg dere til ikke å omgås dem som er seksuelt umoralske; ¹⁰ Jeg mente ikke i det hele tatt de seksuelt umoralske menneskene i denne verden, eller de grådige og svindlere, eller avgudsdyrkere, for da måtte dere forlate verden. ¹¹ Men faktisk skrev jeg til dere at dere ikke skal omgås noen såkalt bror hvis han er en seksuelt umoralsk

person, eller grådig, eller en avgudsdyrker, eller verbalt fornærmende, eller en drukkenbolt, eller en svindler—ikke engang spise med en slik person. ¹² For hva angår det meg å dømme dem utenfor? Dømmer dere ikke dem som er innenfor kirken? ¹³ Men dem som er utenfor, vil Gud dømme. Utvis den onde personen fra blant dere.

6 Våger noen av dere, når han har en sak mot en annen, å gå til loven for de urettferdige og ikke for de hellige? ² Eller vet dere ikke at de hellige skal dømme verden? Hvis verden blir dømt av dere, er dere da ikke kompetente til å dømme trivielle saker? ³ Er dere ikke klar over at vi skal ha myndighet over engler? Hvor mye mer burde vi kunne håndtere saker i dette livet? ⁴ Så hvis dere har rettssaker som omhandler saker i dette livet, utnevner dere dem som dommere som ikke har noen betydning i menigheten? ⁵ Jeg sier dette til deres skam. Er det virkelig slik at det ikke finnes én klok person blant dere som vil være i stand til å avgjøre mellom sine brødre eller søstre? ⁶ Likevel, en bror tar en annen til retten, og dette foran dem som ikke tror! ⁷ Faktisk er det allerede et tap for dere at dere har rettssaker mot hverandre. Ville det ikke vært bedre å bli urettferdig behandlet? Ville det ikke vært bedre å bli bedratt? ⁸ I stedet begår dere selv urett og bedrar, og dere gjør dette mot deres egne brødre og søstre! ⁹ Eller vet dere ikke at de som handler urettferdig ikke skal arve Guds rike? Bli ikke villedet; verken de som er seksuelt umoralske, eller avgudsdyrkere, eller ekteskapsbrytere, eller de som driver med praksiser i strid med naturen, ¹⁰ eller tyver, eller grådige, eller de som er vaneberusede, eller de som snakker krenkende, eller svindlere, skal arve Guds rike. ¹¹ Noen av dere var slik; men dere ble renset, dere ble gjort hellige, dere ble erklært rettferdige i navnet til Herren Jesus Kristus og ved vår Guds Ånd. ¹² Alle ting er tillatt for meg, men ikke alle ting er fordelaktige. Alle ting er tillatt for meg, men jeg vil ikke bli behersket av noe. ¹³ Mat er for magen og magen er for mat, men Gud vil gjøre ende på begge deler. Likevel er kroppen ikke for seksuell umoral, men for Herren, og Herren er for kroppen. ¹⁴ Gud reiste ikke bare Herren, men vil også reise oss opp gjennom sin kraft. ¹⁵ Vet dere ikke at kroppene deres er lemmer av Kristus? Skal jeg da ta Kristi lemmer og forene dem med en prostituert? Slett ikke! ¹⁶ Eller er dere ikke klar over at den som forener seg med en prostituert blir ett legeme med

1 Korinterne

henne? For det er sagt: "De to skal bli ett kjød." ¹⁷ Men den som forener seg med Herren er én ånd med ham. ¹⁸ Unngå seksuell umoral. Enhver annen synd et menneske begår er utenfor kroppen, men den som er seksuelt umoralsk synder mot sin egen kropp. ¹⁹ Eller er dere ikke klar over at kroppen deres er et tempel for Den Hellige Ånd i dere, som dere har mottatt fra Gud, og at dere ikke tilhører dere selv? ²⁰ For dere er kjøpt for en pris: derfor ære Gud med kroppen deres.

7 Når det gjelder det dere skrev om: det er prisverdig for en mann å avstå fra intime relasjoner med en kvinne. ² Men på grunn av seksuell umoral skal hver mann ha sin egen kone, og hver kvinne skal ha sin egen mann. ³ Mannen skal oppfylle sine forpliktelser overfor sin kone, og likeledes kona overfor sin mann. ⁴ Kona har ikke ene myndighet over sin egen kropp, men mannen deler den; og likeledes har ikke mannen ene myndighet over sin egen kropp, men kona deler den. ⁵ Ikke hold dere tilbake fra hverandre, unntatt ved gjensidig samtykke for en tid, slik at dere kan vie dere til bønn, og deretter komme sammen igjen, så Satan ikke frister dere på grunn av deres mangel på selvkontroll. ⁶ Jeg sier dette som et forslag, ikke som en befaling. ⁷ Jeg skulle ønske at alle mennesker var som jeg er. Men hver person har sin egen gave fra Gud, en av en slags og en av en annen. ⁸ Men jeg sier til de ugifte og til enker at det er godt for dem om de forblir som jeg er. ⁹ Men hvis de ikke kan utøve selvkontroll, bør de gifte seg; for det er bedre å gifte seg enn å bli fortært av lidenskap. ¹⁰ Til de gifte gir jeg denne instruksjonen, ikke jeg, men Herren: en kone skal ikke skille seg fra sin mann ¹¹ (Men hvis hun gjør det, må hun forbli ugift eller ellers bli forsonet med sin mann), og en mann skal ikke skille seg fra sin kone. ¹² Til de andre sier jeg, ikke Herren, at hvis noen bror har en kone som ikke er troende og hun er villig til å leve med ham, skal han ikke skille seg fra henne. ¹³ Og hvis en kvinne har en mann som ikke er troende, og han er villig til å leve med henne, skal hun ikke skille seg fra sin mann. ¹⁴ For den ikke-troende mannen er helliget gjennom sin kone, og den ikke-troende kvinnen er helliget gjennom den troende mannen; ellers ville deres barn være urene, men nå er de hellige. ¹⁵ Hvis den ikke-troende partneren velger å forlate, la dem gjøre det; broren eller søsteren er ikke bundet i slike omstendigheter, men Gud har kalt oss til å leve i

fred. ¹⁶ For hvordan kan du være sikker, kone, om du vil lede din mann til frelse? Eller du, mann, om du vil lede din kone til det samme? ¹⁷ Likevel, slik Herren har tildelt hver enkelt, slik Gud har kalt hver, la dem leve på denne måten. Dette er min regel i alle kirkene. ¹⁸ Ble noen kalt mens de var omskåret? Han skal ikke søke å fjerne merkene av omskjæring. Ble noen kalt mens de var uomskåret? Han skal ikke søke omskjæring. ¹⁹ Den fysiske tilstanden av omskjæring eller uomskjæring har ingen betydning, men det som virkelig betyr noe er å holde Guds bud. ²⁰ Hver person skal forbli i den tilstanden de ble kalt. ²¹ Ble du kalt som slave? La det ikke bekymre deg. Men hvis du kan få din frihet, benytt anledningen. ²² For den som ble kalt i Herren mens en slave er Herrens frie person; på samme måte er den som ble kalt mens fri Kristi tjener. ²³ Dere ble kjøpt til en pris; derfor, ikke bli slaver av mennesker. ²⁴ Brødre og søstre, hver enkelt skal forbli med Gud i den tilstanden de ble kalt. ²⁵ Når det gjelder de ugifte, har jeg ingen befaling fra Herren, men jeg gir min mening som en som, ved Herrens nåde, er pålitelig. ²⁶ Jeg mener derfor at det er godt, med tanke på den nåværende krisen, for en person å forbli som de er. ²⁷ Er du bundet til en kone? Ikke søk å bli løst. Er du fri fra en kone? Ikke søk en kone. ²⁸ Men hvis du gifter deg, har du ikke syndet; og hvis en jomfru gifter seg, har hun ikke syndet. Men slike individer vil møte vanskeligheter i dette livet, og jeg ønsker å spare dere for det. ²⁹ Men dette sier jeg, brødre og søstre: tiden er kort, så fra nå av bør de som har koner leve som om de ikke hadde noen, ³⁰ Og de som sørger, som om de ikke sørget; og de som er glade, som om de ikke var det; og de som kjøper, som om de ikke eide noe; ³¹ Og de som bruker verden, som om de ikke fullt ut engasjerte seg med den; for den nåværende formen av denne verden er i ferd med å forsvinne. ³² Jeg vil at dere skal være fri fra bekymringer. Den ugifte mannen er fokusert på Herrens saker, hvordan han kan behage Herren; ³³ Men den gifte mannen er opptatt av verdslige saker, hvordan han kan behage sin kone, ³⁴ Og hans interesser er delte. Den ugifte kvinnen, og jomfruen, er fokusert på Herrens saker, at hun kan være hellig både i kropp og ånd; men den gifte kvinnen er opptatt av verdslige saker, hvordan hun kan behage sin mann. ³⁵ Jeg sier dette for deres eget beste, ikke for å pålegge dere en begrensning, men for å fremme det som er riktig og for å sikre uforstyrret

1 Korinterne

hengivenhet til Herren. ³⁶ Men hvis noen mener han ikke oppfører seg riktig overfor sin forlovede, hvis hun er forbi giftealder og det synes nødvendig, la ham gjøre som han ønsker, han synder ikke; de bør gifte seg. ³⁷ Men den som står fast i sitt hjerte, ikke under tvang, men har kontroll over sin egen vilje, og har bestemt i sitt eget hjerte å beholde sin forlovede, vil gjøre godt. ³⁸ Så da, den som gir sin forlovede i ekteskap gjør godt, og den som ikke gir henne i ekteskap vil gjøre enda bedre. ³⁹ En kone er forpliktet til sin mann så lenge han lever; men hvis hennes mann går bort, er hun fri til å gifte seg med hvem hun vil, bare i Herren. ⁴⁰ Etter min mening er hun lykkeligere hvis hun forblir som hun er; og jeg tror at jeg også har Guds Ånd.

8 Når det gjelder mat ofret til avguder, vet vi at vi alle har kunnskap. Kunnskap gjør en innbilske, men kjærlighet oppbygger. ² Hvis noen mener han har kunnskap, vet han ennå ikke slik han burde; ³ Men den som elsker Gud, er kjent av Ham. ⁴ Derfor, når det gjelder å spise mat ofret til avguder, forstår vi at en avgud er uten betydning i verden, og at det er ingen Gud utenom én. ⁵ For selv om det finnes de som kalles 'guder', enten i himmelen eller på jorden, slik det faktisk er mange 'guder' og mange 'herrer', ⁶ Likevel er det for oss bare én Gud, Faderen, fra hvem alle ting er, og vi eksisterer for Ham; og én Herre, Jesus Kristus, gjennom hvem alle ting er, og vi eksisterer gjennom Ham. ⁷ Likevel er det ikke alle som har denne forståelsen; noen, som er vant til avguden inntil nå, spiser mat som om den var ofret til en avgud, og deres samvittighet, som er svak, blir besmittet. ⁸ Mat bringer oss ikke nærmere Gud; vi er verken dårligere om vi ikke spiser, eller bedre om vi spiser. ⁹ Men vær forsiktig så denne friheten deres ikke på noen måte blir en snublestein for dem som er svake. ¹⁰ For hvis noen ser deg, den som har kunnskap, spise i et avgudstempel, vil ikke hans samvittighet, hvis han er svak, bli oppmuntret til å spise ting ofret til avguder? ¹¹ For gjennom din kunnskap blir den som er svak skadet, den bror eller søster som Kristus døde for. ¹² Dermed, ved å synde mot brødrene og søstrene og skade deres samvittighet når den er svak, synder dere mot Kristus. ¹³ Derfor, hvis mat fører min bror til å snuble, vil jeg aldri spise kjøtt igjen, for at jeg ikke skal få min bror til å falle.

9 Er jeg ikke fri? Er jeg ikke en apostel? Har jeg ikke sett Jesus, vår Herre? Er dere ikke resultatet av mitt arbeid i Herren? ² Selv om jeg ikke blir anerkjent som en apostol av andre, er jeg det i det minste av dere; for dere er beviset på mitt apostelembete i Herren. ³ Min forsvarstale til dem som gransker meg er denne: ⁴ Har vi ikke frihet til å spise og drikke? ⁵ Har vi ikke rett til å ta med en troende hustru, slik som de andre apostlene, Herrens brødre og Kefas? ⁶ Eller er det bare Barnabas og jeg som ikke har rett til å la være å arbeide? ⁷ Hvem tjener vel som soldat på egen bekostning? Hvem planter en vingård og spiser ikke av dens frukt? Eller hvem gjeter en flokk og drikker ikke av flokkens melk? ⁸ Jeg taler vel ikke dette ut fra menneskelig vurdering? Sier ikke også loven det samme? ⁹ For det står skrevet i Moseloven: "Du skal ikke binde for munnen på en okse når den tresker." Er Gud bare opptatt av oksene? ¹⁰ Eller taler Han ikke helt for vår skyld? Ja, det ble skrevet for vår skyld, fordi plogmannen bør pløye i håp, og treskeren bør treske i håp om å få del i avlingen. ¹¹ Hvis vi har delt åndelige velsignelser med dere, er det da for mye å forvente materiell støtte fra dere? ¹² Hvis andre deler denne retten over dere, har ikke vi enda mer? Likevel har vi ikke gjort bruk av denne retten, men vi tåler alt for ikke å hindre Kristi evangelium. ¹³ Vet dere ikke at de som utfører hellige tjenester spiser av tempelofringene, og de som regelmessig tjener ved alteret får del i det som ofres på alteret? ¹⁴ På samme måte har Herren befalt at de som forkynner evangeliet skal leve av evangeliet. ¹⁵ Men jeg har ikke brukt noen av disse rettighetene, og jeg skriver ikke dette for at det skal gjøres slik i mitt tilfelle; for det ville være bedre for meg å dø enn at noen skulle gjøre min ros tom. ¹⁶ For om jeg forkynner evangeliet, har jeg intet å rose meg av, for jeg er tvunget til det; ja, ve meg om jeg ikke forkynner evangeliet! ¹⁷ For om jeg gjør dette frivillig, har jeg en lønn; men om det er mot min vilje, har jeg blitt betrodd en oppgave. ¹⁸ Hva er da min lønn? At når jeg forkynner evangeliet, kan jeg tilby det uten kostnad, for ikke å gjøre full bruk av min rett i evangeliet. ¹⁹ For selv om jeg er fri fra alle mennesker, har jeg gjort meg til en tjener for alle, for at jeg kan vinne flere. ²⁰ For jødene ble jeg som en jøde, for at jeg kunne vinne jøder; for dem som er under loven, som under loven, selv om jeg ikke er under loven selv, for at jeg kunne vinne dem som er

1 Korinterne

under loven; ²¹ For dem som er uten loven, som uten loven, selv om jeg ikke er uten Guds lov, men under Kristi lov, for at jeg kunne vinne dem som er uten loven. ²² For de svake ble jeg som svak, for at jeg kunne vinne de svake; jeg har blitt alt for alle mennesker, for at jeg ved alle midler kan frelse noen. ²³ Jeg gjør alt for evangeliets skyld, for at jeg kan få del i dets velsignelser. ²⁴ Vet dere ikke at i et løp konkurrerer alle løperne, men bare én får prisen? Løp på en slik måte at dere vinner. ²⁵ Alle som konkurrerer i lekene utøver selvkontroll i alle ting. Så de gjør det for å oppnå en forgjengelig krone, men vi en uforgjengelig. ²⁶ Derfor løper jeg ikke uten mål; heller ikke slår jeg i luften som en bokser. ²⁷ I stedet disiplinerer jeg strengt min kropp og gjør den til min slave, for at jeg etter å ha forkynt for andre, ikke skal bli diskvalifisert.

10 For jeg vil ikke at dere skal være uvitende, brødre og søstre, om at våre fedre alle var under skyen og alle gikk gjennom havet; ² Og de ble alle døpt til Moses i skyen og i havet; ³ Og de spiste alle den samme åndelige maten, ⁴ Og alle drakk den samme åndelige drikken, for de drakk av en åndelig klippe som fulgte dem; og den klippen var Kristus. ⁵ Likevel var Gud ikke fornøyd med de fleste av dem; deres kropp ble spredt i ørkenen. ⁶ Nå skjedde disse hendelsene som eksempler for oss, så vi ikke skulle begjære skadelige ting som de gjorde. ⁷ Bli ikke avgudsdyrkere, slik noen av dem var; som det står skrevet: "Folket satte seg ned for å spise og drikke, og reiste seg for å feste." ⁸ Vi skal heller ikke drive umoral, slik noen av dem gjorde, og tjuetre tusen falt på én dag. ⁹ Vi skal heller ikke friste Herren, slik noen av dem gjorde, og ble ødelagt av slanger. ¹⁰ Vi skal heller ikke klage, slik noen av dem gjorde, og ble ødelagt av ødeleggeren. ¹¹ Disse tingene skjedde med dem som en advarsel, og de ble skrevet ned for vår lærdom, over hvem tidens ende er kommet. ¹² Derfor, la den som tror han står, passe seg så han ikke faller. ¹³ Ingen fristelse har overvunnet dere bortsett fra det som er vanlig for mennesker; og Gud er trofast, som ikke vil tillate at dere blir fristet utover deres evne, men med fristelsen vil også gi en utvei, så dere kan tåle det. ¹⁴ Derfor, mine kjære venner, unngå avgudsdyrkelse. ¹⁵ Jeg taler til dere som kloke individer; vurder hva jeg sier. ¹⁶ Er ikke velsignelsens beger som vi velsigner en deltakelse i Kristi blod? Er ikke brødet som vi bryter en deltakelse i Kristi kropp? ¹⁷ Fordi det er ett

brød, er vi som er mange ett legeme; for vi alle deltar i det ene brødet. ¹⁸ Tenk på Israels folk; er ikke de som spiser ofrene deltakere i alteret? ¹⁹ Hva antyder jeg da? At mat ofret til avguder er noe, eller at en avgud er noe? ²⁰ Nei, men jeg sier at det hedningene ofrer, ofrer de til demoner og ikke til Gud; og jeg vil ikke at dere skal være deltakere med demoner. ²¹ Dere kan ikke dele Herrens beger og demoners beger; dere kan ikke delta i Herrens bord og demoners bord. ²² Eller vil vi utfordre Herrens tålmodighet? Sikkert, vi er ikke sterkere enn Ham. ²³ "Alt er tillatt," men ikke alt er til nytte. "Alt er tillatt," men ikke alt bygger opp. ²⁴ La ingen søke sitt eget beste, men heller sin nestes. ²⁵ Spis hva som helst som selges på kjøttmarkedet uten å stille spørsmål av samvittighet; ²⁶ For jorden og alt som er i den tilhører Herren. ²⁷ Hvis en vantro inviterer dere og dere ønsker å gå, spis hva som enn settes foran dere uten å stille spørsmål av samvittighet. ²⁸ Men hvis noen sier til dere, "Dette har blitt ofret," så spis det ikke, for den som informerte dere, og for samvittighetens skyld; ²⁹ Jeg mener ikke deres egen samvittighet, men den andres; for hvorfor skal min frihet dømmes av en annens samvittighet? ³⁰ Hvis jeg deltar med takknemlighet, hvorfor blir jeg kritisert for noe jeg gir takk for? ³¹ Derfor, hva dere enn gjør, enten det er å spise eller drikke, gjør alt til Guds ære. ³² Gi ingen anstøt til jøder eller grekere, eller til Guds menighet; ³³ Akkurat som jeg prøver å behage alle i alle ting, uten å søke min egen fordel, men den av mange, så de kan bli frelst.

11 Etterlign meg derfor, slik jeg etterligner Kristus. ² Jeg roser dere for at dere husker meg i alle ting og for at dere holder fast på tradisjonene slik jeg overleverte dem til dere. ³ Jeg ønsker at dere skal forstå at Kristus er lederen for hver mann, mannen er lederen for en kvinne, og Gud er lederen for Kristus. ⁴ Enhver mann som dekker sitt hode mens han ber eller profeterer, vanærer sitt hode. ⁵ Men enhver kvinne som ber eller profeterer med sitt hode utildekket, vanærer sitt hode, for hun er som en hvis hode er barbert. ⁶ For hvis en kvinne ikke dekker sitt hode, bør hun også klippe av sitt hår; men hvis det er vanærende for en kvinne å få sitt hår klippet av eller sitt hode barbert, bør hun dekke sitt hode. ⁷ En mann bør ikke dekke sitt hode, siden han er Guds bilde og ære; men kvinnen er mannens ære. ⁸ For mannen kommer ikke fra kvinnen, men kvinnen kommer fra mannen; ⁹ For mannen ble nemlig ikke

1 Korinterne

skapt for kvinnens skyld, men kvinnen for mannens skyld. ¹⁰ Derfor bør en kvinne ha et tegn på autoritet på sitt hode, på grunn av englene. ¹¹ Men i Herren er kvinnen ikke adskilt fra mannen, og mannen er ikke adskilt fra kvinnen. ¹² For slik kvinnen kommer fra mannen, så blir også mannen født gjennom kvinnen; og alle ting kommer fra Gud. ¹³ Vurder dette selv: er det passende for en kvinne å be til Gud med sitt hode utildekket? ¹⁴ Lærer ikke selv naturen dere at hvis en mann har langt hår, er det en vanære for ham, ¹⁵ men hvis en kvinne har langt hår, er det hennes ære? For hennes hår er gitt til henne som et dekke. ¹⁶ Men hvis noen ønsker å være stridbare, har vi ingen annen skikk, heller ikke Guds menigheter. ¹⁷ Når jeg gir denne neste instruksjonen, kan jeg ikke rose dere, fordi deres samlinger gjør mer skade enn godt. ¹⁸ For det første, når dere kommer sammen som en menighet, hører jeg at det er splittelser blant dere; og til en viss grad tror jeg det. ¹⁹ Det må nemlig være forskjeller blant dere for å vise hvem av dere som har Guds godkjennelse. ²⁰ Når dere samles sammen, er det ikke virkelig for å spise Herrens nattverd, ²¹ for når dere spiser, går hver enkelt foran med sitt eget måltid; en forblir sulten mens en annen blir full. ²² Hva! Har dere ikke hjem til å spise og drikke i? Eller forakter dere Guds menighet og ydmyker dem som ikke har noe? Hva skal jeg si til dere? Skal jeg rose dere? I denne saken roser jeg dere ikke. ²³ For jeg mottok fra Herren det jeg også overleverte til dere: at Herren Jesus, den natten Han ble forrådt, tok brød; ²⁴ Og etter å ha gitt takk, brøt Han det og sa: "Dette er Min kropp, som er for dere; gjør dette til minne om Meg." ²⁵ På samme måte, etter måltidet, tok Han begeret og sa: "Dette begeret representerer den nye pakt i Mitt blod; gjør dette, hver gang dere drikker det, til minne om Meg." ²⁶ For hver gang dere spiser dette brødet og drikker av dette begeret, forkynter dere Herrens død inntil Han kommer tilbake. ²⁷ Derfor, den som spiser brødet eller drikker Herrens beger på en uverdigg måte, vil være skyldig i å synde mot Herrens kropp og blod. ²⁸ Hver person bør reflektere over seg selv før de tar del i brødet og drikker av begeret. ²⁹ For de som spiser og drikker uten å skjelne Kristi kropp, spiser og drikker dom over seg selv. ³⁰ Dette er grunnen til at mange blant dere er svake og syke, og flere har gått bort. ³¹ Men hvis vi var mer skjelne med hensyn til oss selv, ville vi ikke komme under en slik dom. ³² Likevel, når vi blir dømt på denne måten av Herren,

blir vi korrigeret slik at vi ikke til slutt blir fordømt med verden. ³³ Derfor, mine brødre og søstre, når dere samles for å spise, bør dere alle ta del sammen. ³⁴ Hvis noen er sultne, bør de spise hjemme, slik at når dere møtes sammen, ikke resulterer det i dom. Og når jeg kommer, vil jeg gi ytterligere instruksjoner.

12 Når det gjelder åndelige gaver, kjære venner, vil jeg ikke at dere skal være uvitende. ² Dere vet at da dere var ikke-troende, ble dere villedet til de stumme avgudene, slik dere ble ledet. ³ Derfor erklærer jeg for dere at ingen som taler ved Guds Ånd sier: "Jesus er forbannet," og ingen kan si: "Jesus er Herre," unntatt ved Den Hellige Ånd. ⁴ Det er forskjellige slags gaver, men den samme Ånd. ⁵ Og det er forskjellige slags tjenester, men den samme Herre. ⁶ Det er forskjellige slags virkninger, men det er den samme Gud som utfører alle ting i alle. ⁷ Men til hver enkelt blir Åndens åpenbarelse gitt til nytte for alle. ⁸ For til én blir gitt visdoms ord ved Ånden, og til en annen kunnskaps ord ved den samme Ånd; ⁹ Til en annen, tro ved den samme Ånd; og til en annen, gaver til helbredelse ved den ene Ånd, ¹⁰ Og til en annen, kraft til å utføre mirakler, og til en annen profeti, og til en annen evnen til å skjelne ånder, til en annen forskjellige slags språk, og til en annen tydingen av språk. ¹¹ Men den ene og samme Ånd er virksom i alle disse, og deler ut til hver enkelt individuelt som Han vil. ¹² For slik kroppen er én og har mange deler, og alle kroppens deler, selv om de er mange, er én kropp, slik er også Kristus. ¹³ For ved én Ånd ble vi alle døpt til én kropp, enten jøder eller grekere, enten slaver eller frie, og vi ble alle gjort til å få del i én Ånd. ¹⁴ For kroppen består ikke av én del, men av mange. ¹⁵ Om foten sier: "Fordi jeg ikke er en hånd, hører jeg ikke til kroppen," er den ikke av den grunn mindre en del av kroppen. ¹⁶ Og om øret sier: "Fordi jeg ikke er et øye, hører jeg ikke til kroppen," er det ikke av den grunn mindre en del av kroppen. ¹⁷ Om hele kroppen var et øye, hva ville skje med hørselen? Om hele var hørsel, hva ville bli av luktesansen? ¹⁸ Men nå har Gud plassert delene, hver enkelt av dem i kroppen, akkurat som Han ville. ¹⁹ Om alle var en enkelt del, hvor ville kroppen være? ²⁰ Likevel, som det står, er det mange deler, men én kropp. ²¹ Og øyet kan ikke si til hånden: "Jeg trenger deg ikke"; heller ikke kan hodet si til føttene: "Jeg trenger dere ikke." ²² Tvert imot, det er mye mer slik at de delene

1 Korinterne

av kroppen som synes å være svakere er uunnværlige; ²³ Og de delene av kroppen som vi anser som mindre ærefulle, på dem gir vi større ære, og våre mindre presentable deler behandles med større anstendighet, ²⁴ Mens våre mer presentable deler ikke har behov for det. Men Gud har så sammensatt kroppen, og gir mer rikelig ære til den delen som manglet, ²⁵ Slik at det ikke skal være noen splittelse i kroppen, men at delene skal ha like stor omsorg for hverandre. ²⁶ Og hvis en del av kroppen lider, lider alle delene med den; hvis en del blir æret, gleder alle delene seg med den. ²⁷ Nå er dere Kristi kropp, og individuelt deler av den. ²⁸ Og Gud har satt i kirken, først apostler, for det andre profeter, for det tredje lærere, deretter mirakler, deretter gaver til helbredelse, hjelp, administrasjoner, og forskjellige slags språk. ²⁹ Alle er ikke apostler, er de? Alle er ikke profeter, er de? Alle er ikke lærere? Alle er ikke mirakelarbeidere? ³⁰ Ikke alle har gaver til helbredelse, har de? Ikke alle taler i språk, gjør de? Ikke alle tyder, gjør de? ³¹ Men ønsk ivrig de større gaver. Og likevel, jeg vil vise dere en mye bedre vei.

13 Om jeg taler med menneskers og englers tunger, men ikke har kjærlighet, er jeg som en lydende malm eller en klingende bjelle. ² Om jeg har profetisk gave, forstår alle mysterier og all kunnskap, og om jeg har all tro så jeg kan flytte fjell, men ikke har kjærlighet, er jeg ingenting. ³ Og om jeg gir bort alt jeg eier til veldedighet, og om jeg overgir min kropp så jeg kan rose meg, men ikke har kjærlighet, gagnar det meg ingenting. ⁴ Kjærligheten er tålmodig, er velvillig; den misunner ikke, skryter ikke, er ikke hovmodig. ⁵ Den gjør ikke noe usømmelig, søker ikke sitt eget; den blir ikke oppbrakt, gjemmer ikke på det onde, ⁶ Den gleder seg ikke over urett, men gleder seg ved sannhet; ⁷ Den tåler alt, tror alt, håper alt, utholder alt. ⁸ Kjærligheten faller aldri bort; men om det er profetier, skal de ta slutt; om det er tunger, skal de opphøre; om det er kunnskap, skal den forsvinne. ⁹ For vi forstår stykkevis og profeterer stykkevis; ¹⁰ Men når det fullkomne kommer, skal det som er stykkevis, forsvinne. ¹¹ Da jeg var barn, talte jeg som et barn, tenkte som et barn, resonnerne som et barn; da jeg ble voksen, la jeg av det barnslige. ¹² For nå ser vi i et speil, i en gåte, men da skal vi se ansikt til ansikt; nå forstår jeg stykkevis, men da skal jeg erkjenne fullt ut, slik jeg fullt ut er kjent. ¹³ Så blir de

stående, disse tre: tro, håp og kjærlighet. Men størst blant dem er kjærligheten.

14 Jag etter kjærligheten, og søk med iver de åndelige gaver, særlig at dere må profetere. ² For den som taler med tunger, taler ikke til mennesker, men til Gud; for ingen forstår ham, men han taler hemmeligheter i sin ånd. ³ Men den som profeterer, taler til mennesker til oppbyggelse, formaning og trøst. ⁴ Den som taler med tunger, oppbygger seg selv, men den som profeterer, oppbygger menigheten. ⁵ Jeg skulle ønske at dere alle talte med tunger, men enda mer at dere profeterte; større er den som profeterer enn den som taler med tunger, med mindre noen tolker, så menigheten kan bli oppbygget. ⁶ Men nå, brødre og søstre, hvis jeg kommer til dere og taler med tunger, hva gagnar det dere, med mindre jeg bringer dere en åpenbaring, kunnskap, profeti eller undervisning? ⁷ Selv livløse instrumenter, enten fløyte eller harpe, når de gir en lyd, hvis de ikke gir en forskjell i tonene, hvordan skal det da vites hva som spilles på fløyten eller harpen? ⁸ For hvis trompeten gir en uklar lyd, hvem vil da gjøre seg klar til kamp? ⁹ Så også dere, hvis dere ikke gir en forståelig tale med tungen, hvordan skal det da vites hva som blir sagt? For dere vil bare tale til luften. ¹⁰ Det er, kanskje, mange slags språk i verden, og ingen av dem er uten mening. ¹¹ Så hvis jeg ikke kjenner betydningen av språket, vil jeg være en fremmed for den som taler, og den som taler vil være en fremmed for meg. ¹² Så også dere, siden dere er ivrige etter åndelige gaver, strev etter å utmerke dere i å bygge opp menigheten. ¹³ Derfor bør den som taler med tunger be om at han kan tolke. ¹⁴ For hvis jeg ber med tunger, ber min ånd, men mitt sinn er uten frukt. ¹⁵ Hva er da utfallet? Jeg vil be med ånden, men jeg vil også be med sinnet; jeg vil syng med ånden, og jeg vil også syng med sinnet. ¹⁶ For ellers, hvis du velsigner Gud i ånden alene, hvordan skal den som sitter på outsiderens plass si "Amen" til din takksigelse, siden han ikke forstår hva du sier? ¹⁷ For du gir nok tak godt, men den andre personen blir ikke oppbygget. ¹⁸ Jeg er takknemlig til Gud for at jeg taler med tunger mer enn dere alle; ¹⁹ Likevel, i menigheten, vil jeg heller tale fem ord med forståelse, for også å undervise andre, enn ti tusen ord i en tunge. ²⁰ Brødre og søstre, vær ikke barn i deres tenkning; når det gjelder ondskap, vær

1 Korinterne

spedbarn, men i deres tenkning, vær modne. ²¹ I loven står det skrevet:

"Ved folk med fremmede tunger og ved leppene til utlendinger vil jeg tale til dette folket, og ikke engang da vil de lytte til meg," sier Herren.

²² Så er tunger et tegn, ikke for dem som tror, men for vantro; men profeti er ikke for vantro, men for dem som tror. ²³ Derfor, hvis hele menigheten samles og alle taler med tunger, og utenforstående eller vantro kommer inn, vil de ikke si at dere er fra vettet? ²⁴ Men hvis alle profetere, og en vantro eller utenforstående kommer inn, blir de overbevist av alle, de blir kalt til regnskap av alle; ²⁵ Hjerterets hemmeligheter blir åpenbart; og slik vil de falle på sitt ansikt og tilbe Gud, og erklære at Gud virkelig er blant dere. ²⁶ Hva er da utfallet, brødre og søstre? Når dere samles, har hver og en en salme, en undervisning, en åpenbaring, en tunge, en tolkning. Alt skal gjøres for å bygge opp. ²⁷ Hvis noen taler med tunger, skal det være to eller i det meste tre, og hver etter tur, og noen må tolke; ²⁸ Men hvis det ikke er noen tolk, skal de forbli stille i menigheten, og tale til seg selv og til Gud. ²⁹ La to eller tre profeter tale, og la de andre vurdere. ³⁰ Men hvis en åpenbaring blir gitt til en annen som sitter, skal den første forbli stille. ³¹ For dere kan alle profetere én etter én, så alle kan lære og alle kan bli oppmuntret; ³² Og profetenes ånder er under profetenes kontroll; ³³ For Gud er en fredens Gud, ikke uorden. Som i alle de helliges menigheter, ³⁴ Skal kvinnene forbli stille i menighetene; for de har ikke lov til å tale, men skal være underordnet, som loven også sier. ³⁵ Hvis de ønsker å lære noe, la dem spørre sine egne menn hjemme; for det er upassende for en kvinne å tale i menigheten. ³⁶ Var det fra dere at Guds ord kom? Eller er dere de eneste det har nådd? ³⁷ Hvis noen anser seg selv som en profet eller åndelig, bør de erkjenne at det jeg skriver til dere er Herrens bud. ³⁸ Men hvis noen ikke anerkjenner dette, blir de ikke anerkjent. ³⁹ Derfor, mine brødre og søstre, søk ivrig å profetere, og forby ikke å tale med tunger. ⁴⁰ Men alt skal skje på en skikkelig og ordentlig måte.

15 Nå kunngjør jeg for dere, kjære venner, evangeliet jeg forkynte for dere, som dere tok imot og som dere står fast i, ² Gjennom hvilket dere også blir frelst, hvis dere holder fast ved budskapet jeg forkynte for dere, med mindre deres tro var uten hensikt. ³ For jeg overleverte til dere

som av største betydning det jeg også mottok, at Kristus døde for våre synder i samsvar med Skriftene, ⁴ og at Han ble lagt til hvile, og på den tredje dagen ble Han oppreist, som forutsagt av Skriftene, ⁵ For Han viste seg for Kefas, og deretter for de tolv. ⁶ Etter det viste Han seg for mer enn fem hundre troende på én gang, de fleste av dem lever fortsatt, selv om noen har gått bort; ⁷ Deretter viste Han seg for Jakob, og så for alle apostlene; ⁸ Og til slutt, som til en født på feil tid, viste Han seg også for meg. ⁹ For jeg er den minste av apostlene, og uverdigg til å bli kalt en apostel, fordi jeg forfulgte Guds kirke. ¹⁰ Men ved Guds nåde er jeg det jeg er, og Hans nåde mot meg var ikke uten virkning; men jeg arbeidet hardere enn alle dem, likevel ikke jeg, men Guds nåde med meg. ¹¹ Enten det var jeg eller de, dette er hva vi forkynner og dette er hva dere trodde. ¹² Nå, hvis Kristus forkynnes som oppreist fra de døde, hvordan kan noen blant dere si at det ikke er noen oppstandelse fra de døde? ¹³ Men hvis det ikke er noen oppstandelse fra de døde, da er heller ikke Kristus oppreist; ¹⁴ Og hvis Kristus ikke er oppreist, da er vår forkynnelse uten hensikt, og deres tro er også uten hensikt. ¹⁵ Videre er vi til og med funnet å være falske vitner om Gud, fordi vi har vitnet om Gud at Han oppreiste Kristus, som Han ikke oppreiste hvis de døde faktisk ikke oppreises. ¹⁶ For hvis de døde ikke bringes tilbake til livet, da er heller ikke Kristus oppreist; ¹⁷ Og hvis Kristus ikke er oppreist, er deres tro forgyves; dere forblir i deres synder. ¹⁸ Da har også de som har gått bort i Kristus gått til grunne. ¹⁹ Hvis vi har håpet på Kristus bare for dette livet, er vi av alle mennesker mest å beklage. ²⁰ Men nå er Kristus oppreist fra de døde, førstegrøden av dem som har gått bort. ²¹ For siden døden kom ved et menneske, kommer også oppstandelsen fra de døde ved et menneske. ²² For slik som alle dør i Adam, skal også alle bli gjort levende i Kristus. ²³ Men hver i sin egen rekkefølge: Kristus som førstegrøden, deretter de som tilhører Kristus ved Hans komme, ²⁴ Så kommer enden, når Han overgir riket til vår Gud og Far, etter at Han har avskaffet all styre og all myndighet og makt. ²⁵ For Han må regjere til Han har lagt alle sine fiender under sine føtter. ²⁶ Den siste fienden som skal avskaffes er døden. ²⁷ For Han har lagt alle ting under sine føtter. Men når Han sier, "Alle ting er lagt under," er det åpenbart at dette utelukker Den som la alle ting under Ham. ²⁸ Når alle ting er underlagt

1 Korinterne

Ham, da skal også Sønnen selv underlegges Den som underla Ham alle ting, slik at Gud kan være alt i alle.²⁹ Ellers, hva vil de gjøre som blir døpt for de døde? Hvis de døde ikke oppreises i det hele tatt, hvorfor blir de da døpt for dem?³⁰ Hvorfor står vi i fare hver time?³¹ Jeg erklærer, kjære venner, ved den stolthet jeg har i dere i Kristus Jesus vår Herre, at jeg står overfor døden hver dag.³² Hvis jeg av menneskelige motiver kjempet med ville dyr i Efesos, hva gagner det meg? Hvis de døde ikke oppreises,

"La oss spise og drikke, for i morgen dør vi."

³³ La dere ikke villedes: "Dårlig selskap ødelegger gode vaner." ³⁴ Våkn opp til rettferdighet og slutt å synde, for noen har ingen kunnskap om Gud. Jeg sier dette til deres skam. ³⁵ Men noen vil spørre: "Hvordan oppreises de døde? Og med hva slags kropp kommer de?" ³⁶ Dumme! Det du planter kommer ikke til liv med mindre det dør; ³⁷ Og det du sår, sår du ikke den kroppen som skal bli, men et nakent korn, kanskje av hvete eller noe annet. ³⁸ Men Gud gir det en kropp slik Han ønsker, og til hvert av frøene en kropp for seg selv. ³⁹ Ikke alt kjøtt er det samme: det er en slags for mennesker, en annen for dyr, en annen for fugler, og en annen for fisk. ⁴⁰ Det er også himmelske legemer og jordiske legemer, men herligheten til de himmelske er én slags, og herligheten til de jordiske er en annen. ⁴¹ Det er én herlighet for solen, en annen herlighet for månen, og en annen herlighet for stjernene; for stjerne skiller seg fra stjerne i herlighet. ⁴² Slik er det med oppstandelsen fra de døde. Kroppen blir plantet forgjengelig, den blir oppreist uforgjengelig; ⁴³ Selv om den blir plantet uten ære, blir den oppreist i herlighet; selv om den blir plantet i svakhet, blir den oppreist i kraft; ⁴⁴ Selv om den blir plantet som en naturlig kropp, blir den oppreist som en åndelig kropp. Hvis det finnes en naturlig kropp, finnes det også en åndelig kropp. ⁴⁵ Som det står skrevet: "Det første mennesket, Adam, ble levende." og den siste Adam ble en livgivende ånd. ⁴⁶ Men det åndelige kom ikke først, men det naturlige, og deretter det åndelige. ⁴⁷ Det første mennesket var av jorden, dannet av støv; det andre mennesket er av himmelen. ⁴⁸ Som det var med mennesket av støv, slik er også de som er av støv; og som det er med det himmelske mennesket, slik er også de som er av himmelen. ⁴⁹ Slik vi har båret bildet av mennesket av

støv, skal vi også bære bildet av det himmelske mennesket.⁵⁰ Nå erklærer jeg dette, kjære venner, at kjøtt og blod ikke kan arve Guds rike; heller ikke arver det forgjengelige det uforgjengelige.⁵¹ Hør, jeg forteller dere en hemmelighet; vi skal ikke alle sove, men vi skal alle bli forvandlet, ⁵² I et øyeblikk blink, ved den siste basunen; for basunen skal lyde, og de døde skal oppreises uforgjengelige, og vi skal bli forvandlet. ⁵³ For dette forgjengelige må bli kledd med det uforgjengelige, og dette dødelige med udødelighet. ⁵⁴ Men når dette forgjengelige er kledd med det uforgjengelige, og dette dødelige med udødelighet, da vil det ordet som er skrevet bli sant: "Døden er oppslukt i seier.

⁵⁵ O død, hvor er din seier? O død, hvor er din brodd?"

⁵⁶ For dødens brodd er synd, og syndens kraft er loven; ⁵⁷ Så, takk være Gud, som gir oss seieren gjennom vår Herre Jesus Kristus. ⁵⁸ Derfor, mine elskede venner, vær standhaftige, urokkelige, alltid overstrømmende i Herrens arbeid, vel vitende om at deres arbeid ikke er forgjeves i Herren.

16 Når det gjelder innsamlingen for de troende, slik jeg instruerte menighetene i Galatia, skal dere gjøre det samme. ² På den første dagen i hver uke skal hver av dere legge til side og spare, etter som han har fremgang, så det ikke trenger å gjøres innsamlinger når jeg kommer. ³ Når jeg kommer, vil jeg sende dem dere godkjenner, med brev for å levere gaven deres til Jerusalem; ⁴ Og hvis det er passende at jeg også drar, skal de følge med meg. ⁵ Jeg vil komme til dere etter å ha reist gjennom Makedonia, for jeg reiser gjennom Makedonia; ⁶ Og det er mulig at jeg blir hos dere, eller til og med tilbringer vinteren, slik at dere kan hjelpe meg på min reise, hvor jeg enn drar. ⁷ For jeg ønsker ikke å se dere nå bare kort; jeg håper å bli hos dere en tid, hvis Herren tillater det. ⁸ Men jeg planlegger å bli i Efesos til pinse; ⁹ For en stor mulighet for effektivt arbeid har åpnet seg for meg, og det er mange motstandere. ¹⁰ Nå, hvis Timoteus kommer, sørg for at han ikke har noe å frykte mens han er hos dere, for han gjør Herrens arbeid, slik som jeg også gjør. ¹¹ Så se ikke ned på ham. Men send ham videre i fred, slik at han kan komme til meg; for jeg forventer ham med brødrene. ¹² Når det gjelder vår bror Apollos, oppmuntret jeg ham sterkt til å komme til dere med brødrene; og det var slett

1 Korinterne

ikke hans ønske å komme nå, men han vil komme når han har anledning. ¹³ Vær våkne, stå faste i troen, vær modige, vær sterke. ¹⁴ Sørg for at alt dere gjør, gjøres i kjærlighet. ¹⁵ Nå oppfordrer jeg dere, brødre og søstre: dere kjenner Stefanus' husstand, at de er førstegruenen av Akaia, og at de har viet seg til tjenesten for de hellige, ¹⁶ At dere også underordner dere slike mennesker og alle som hjelper til i arbeidet og strever. ¹⁷ Jeg er glad for ankomsten av Stefanus, Fortunatus og Akaikus, fordi de har supplert det som manglet fra deres side. ¹⁸ For de

har forfrisket min ånd og deres. Derfor, anerkjenn slike individer. ¹⁹ Menighetene i Asia sender dere hilsener. Akvilas og Priska hilser dere hjertelig i Herren, sammen med menigheten som møtes i deres hus. ²⁰ Alle de troende sender dere hilsener. Omfavn hverandre med et hellig kyss. ²¹ Se denne hilsenen er skrevet av meg, Paulus, med min egen hånd. ²² Hvis noen ikke elsker Herren, la dem være under en forbannelse. Maranatha! ²³ Må Herrens Jesu nåde forbli med dere. ²⁴ Min kjærlighet er med dere alle i Kristus Jesus. Amen.

2 Korinterne

1 Fra Paulus, en apostel av Kristus Jesus ved Guds vilje, og vår bror Timoteus, til Guds menighet i Korint, sammen med alle de hellige i hele Akai: ² Nåde være med dere og fred fra Gud vår Far og Herren Jesus Kristus. ³ Lovet være Gud, vår Herre Jesu Kristi Far, den barmhjertige Far og all trøsts Gud, ⁴ som trøster oss i all vår trengsel, så vi kan trøste dem som er i all slags trengsel, med den trøst vi selv får av Gud. ⁵ For likesom Kristi lidelser kommer rikelig over oss, så er også vår trøst rikelig ved Kristus. ⁶ Men om vi er i trengsel, så er det til trøst og frelse for dere; eller om vi blir trøstet, så er det til trøst for dere, som virker at dere tålmodig holder ut de samme lidelser som vi også lider; ⁷ Og vårt håp for dere er urokkelig, fordi vi vet at likesom dere har del i lidelsene, så har dere også del i trøsten. ⁸ For vi vil ikke, brødre og søstre, at dere skal være uvitende om den trengsel vi opplevde i Asia, hvor vi ble overmåte tyngt utover vår evne, så vi endog mistet håpet om å beholde livet. ⁹ Ja, vi hadde i oss selv fått dødsdommen, for at vi ikke skulle stole på oss selv, men på Gud, som oppvekker de døde; ¹⁰ Han som fridde oss fra en så stor dødsfare, og som vil fri oss; til Ham har vi satt vårt håp, og Han vil enda fri oss, ¹¹ hvis dere også hjelper til med bønn for oss, så mange kan takke på våre vegne for den nåde vi har fått ved mange menneskers bønner. ¹² For vår ros er dette, vårt samvittighets vitnesbyrd, at vi har oppført oss i verden, og særlig mot dere, i hellighet og guddommelig oppriktighet, ikke i kjødelig visdom, men i Guds nåde. ¹³ For vi skriver ikke annet til dere enn det dere leser og forstår, og jeg håper dere vil forstå fullt ut, ¹⁴ slik som dere også delvis har forstått oss, at vi er deres ros, likesom dere også er vår, på vår Herre Jesu dag. ¹⁵ I denne tillit ville jeg først komme til dere, for at dere skulle få en dobbelt glede; ¹⁶ nemlig å dra forbi dere til Makedonia, og igjen fra Makedonia komme til dere, og av dere bli hjulpet på min reise til Judea. ¹⁷ Var jeg da ubesluttet som da jeg ville gjøre dette? Eller planlegger jeg det jeg planlegger etter kjødet, så det hos meg skulle være både "Ja, ja" og "Nei, nei"? ¹⁸ Men Gud er trofast, vårt ord til dere er ikke "Ja og nei." ¹⁹ For Guds Sønn, Kristus Jesus, som ble forkynt blant dere av oss—av meg og Silvanus og Timoteus—var ikke "Ja og nei," men i Ham er det blitt "Ja." ²⁰ For så mange som Guds løfter er, i Ham er de "Ja"; derfor sier vi også ved Ham vårt "Amen" til Guds ære. ²¹ Det

er Gud som stadfester både oss og dere i Kristus, og som har salvet oss, ²² Han som også satte sitt segl på oss og ga oss Ånden som pant i våre hjerter. ²³ Men jeg kaller Gud til vitne, at det var for å spare dere at jeg ikke kom tilbake til Korint. ²⁴ Ikke at vi har herredømme over deres tro, men vi arbeider med dere for deres glede; for i troen står dere faste.

2 Men jeg bestemte meg for min egen del, at jeg ikke ville besøke dere i sorg igjen. ² For hvis jeg bringer dere sorg, hvem vil da gjøre meg glad, bortsett fra den som er bedrøvet av meg? ³ Dette er nettopp det jeg skrev til dere, slik at når jeg kom, ville jeg ikke ha sorg fra dem som burde gi meg glede; i tillit til dere alle at min glede ville bli delt av dere alle. ⁴ For ut av mye nød og hjertesorg skrev jeg til dere med mange tårer; ikke for å forårsake dere sorg, men slik at dere kunne forstå den kjærligheten jeg har spesielt for dere. ⁵ Men hvis noen har forårsaket nød, har han ikke forårsaket det for meg, men til en viss grad — ikke for å overdrive det — for dere alle. ⁶ Tilstrekkelig for en slik person er denne straffen som ble pålagt av flertallet, ⁷ Slik at dere tvert imot heller bør tilgi og trøste ham, ellers kan en slik person bli overveldet av overdreven sorg. ⁸ Derfor oppfordrer jeg dere til å bekrefte deres kjærlighet til ham. ⁹ For dette formålet skrev jeg også, for å teste dere, om dere er lydige i alle ting. ¹⁰ Men hvem dere tilgir, tilgir også jeg; for det jeg har tilgitt, hvis jeg har tilgitt noe, gjorde jeg det for deres skyld i Kristi nærvær, ¹¹ Slik at vi ikke skulle bli overlistet av Satan, for vi er klar over hans planer. ¹² Nå da jeg kom til Troas for Kristi evangelium og da en mulighet ble åpnet for meg i Herren, ¹³ Fant jeg ingen ro for min ånd, da jeg ikke fant Titus, min bror; så jeg tok avskjed med dem og dro videre til Makedonia. ¹⁴ Men takk være Gud, som alltid leder oss i triumf i Kristus, og gjennom oss sprer duften av kunnskapen om Ham på hvert sted. ¹⁵ For vi er en velbehagelig duft av Kristus for Gud blant dem som blir frelst og blant dem som går fortapt: ¹⁶ For noen en duft fra død til død, for andre en duft fra liv til liv. Og hvem er tilstrekkelig for disse tingene? ¹⁷ For vi er ikke som mange, som selger Guds ord, men som av oppriktighet, som fra Gud, taler vi i Kristus i Guds nærvær.

3 Begynner vi å rose oss selv igjen? Eller trenger vi, som noen gjør, anbefalingsbrev til dere eller fra dere? ² Dere er vårt brev, innskrevet i våre

2 Korinterne

hjerter, anerkjent og forstått av alle; ³ Som viser dere som et brev fra Kristus, overlevert av oss, skrevet ikke med blekk, men med den levende Guds Ånd, ikke på steintavler, men på menneskehjerters tavler. ⁴ Dette er den tillit vi har til Gud gjennom Kristus. ⁵ Ikke at vi er tilstrekkelige i oss selv til å hevde noe som kommer fra oss, men vår tilstrekkelighet er fra Gud, ⁶ Som også gjorde oss kompetente som tjenere for en ny pakt, ikke av bokstaven, men av Ånden; for bokstaven bringer død, men Ånden gir liv. ⁷ Men hvis tjenesten som brakte død, inngravert i bokstaver på steiner, kom med herlighet slik at Israels sønner ikke kunne stirre fast på Moses' ansikt på grunn av herligheten i hans ansikt, som var avtagende, ⁸ Hvordan skal ikke tjenesten av Ånden være enda mer herlig? ⁹ For hvis tjenesten som brakte fordømmelse hadde herlighet, mye mer har tjenesten som bringer rettferdighet overflod av herlighet. ¹⁰ For det som en gang var herlig, har nå ingen herlighet i sammenligning med den overveldende herligheten. ¹¹ For hvis det som var avtagende var med herlighet, mye mer er det som forblir i herlighet. ¹² Derfor, med et slikt håp, taler vi med stor frimodighet, ¹³ Og vi er ikke som Moses, som ville legge et slør over ansiktet sitt slik at Israels sønner ikke skulle feste blikket på det som var avtagende. ¹⁴ Men deres sinn ble forherdet; for inntil denne dag ved lesningen av den gamle pakt forblir det samme sløret uoppehvet, fordi det tas bort i Kristus. ¹⁵ Men enda nå, når Moses leser, dekker et slør deres hjerter; ¹⁶ Men når noen vender seg til Herren, blir sløret fjernet. ¹⁷ Herren er Ånden, og der hvor Herrens Ånd er, der er frihet. ¹⁸ Men vi alle, med utildekkede ansikter, betraktende som i et speil Herrens herlighet, blir forvandlet til det samme bilde fra herlighet til herlighet, akkurat som fra Herren, Ånden.

4 Derfor, siden vi har denne tjenesten, gjennom den barmhjertighet vi har mottatt, mister vi ikke motet, ² Men vi har fornekta de skjulte ting av skam, ikke vandrende i bedrag eller forvrengt Guds ord, men ved å åpent erklære sannheten, anbefaler vi oss selv til hver persons samvittighet i Guds nærvær. ³ Og selv om vårt evangelium er tildekket, er det tildekket bare for dem som er fortapt, ⁴ I hvis tilfelle denne tidsalders gud har blindet sinnene til de vantro, så de ikke kan se lyset fra evangeliet om Kristi herlighet, som er Guds bilde. ⁵ For vi forkynner ikke oss selv, men Kristus Jesus som Herre, og oss

selv som deres tjenere for Jesu skyld. ⁶ For Gud, som sa, "Lys skal skinne ut av mørket," er den som har opplyst våre hjerter for å gi lyset av kunnskapen om Guds herlighet i Kristi ansikt. ⁷ Men vi har denne skatten i leirer, så den overveldende storhet av kraften kan være av Gud og ikke fra oss selv; ⁸ Vi møter problemer på alle kanter, men er ikke knust; vi er noen ganger forvirret, men fortviler ikke; ⁹ Forfulgt, men ikke forlatt; slått ned, men ikke ødelagt; ¹⁰ Alltid bærende i kroppen Jesu død, så Jesu liv også kan bli åpenbart i vår kropp. ¹¹ For vi som lever blir kontinuerlig overgitt til døden for Jesu skyld, så Jesu liv også kan bli åpenbart i vårt dødelige kjød. ¹² Dermed, mens døden er virksom i oss, er livet virksomt i dere. ¹³ Likevel har vi den samme troens ånd, i samsvar med det som er skrevet: "Jeg trodde, derfor talte jeg," vi tror også, og derfor taler vi også, ¹⁴ Bevisst på at han som oppreiste Herren Jesus også vil oppreise oss med Jesus og vil presentere oss sammen med dere. ¹⁵ For alle ting er til deres fordel, så nåden, som har spredt seg til flere og flere mennesker, kan forårsake takksigelse til å flyte over til Guds herlighet. ¹⁶ Derfor mister vi ikke motet, for selv om vårt ytre selv går til grunne, blir vårt indre selv fornyet dag for dag. ¹⁷ For vår øyeblikkelige lette trengsel, produserer for oss en evig vekt av herlighet uten sammenligning, ¹⁸ Mens vi ikke ser på de ting som er synlige, men på de ting som er usynlige; for de ting som er synlige er midlertidige, men de ting som er usynlige er evige.

5 For vi vet at dersom vår jordiske bolig, som er vårt hjem, blir revet ned, har vi en bygning fra Gud, et hjem ikke laget av menneskehender, evig i himmelen. ² For i denne boligen sukker vi virkelig, lengtende etter å bli kledd med vår himmelske bolig, ³ Siden vi, når vi er kledd, ikke vil bli funnet uten dekke. ⁴ For vi som er i denne boligen sukker virkelig, følede oss tynget, fordi vi ikke ønsker å være uten dekke, men å bli kledd, slik at det dødelige kan bli omsluttet av livet. ⁵ Nå er det Gud som har forberedt oss for dette formål, som har gitt oss Ånden som en garanti. ⁶ Derfor, alltid med godt mot, og anerkjennende at mens vi er hjemme i kroppen, er vi borte fra Herren— ⁷ For vi vandrer ledet av tro, ikke av det vi ser— ⁸ Likevel er vi ved godt mot og ville foretrekke å være borte fra kroppen og hjemme hos Herren. ⁹ Derfor gjør vi det også til vårt mål, enten hjemme eller borte, å være til behag for Ham. ¹⁰ For vi må alle fram for Kristi

2 Korinterne

domstol, så hver enkelt kan motta godtgjørelse for sine gjerninger gjort gjennom kroppen, i samsvar med hva han har gjort, enten godt eller ondt. ¹¹ Derfor, ved å kjenne Herrens ærefrykt, overtaler vi mennesker, men vi er fullt kjent av Gud; og jeg håper at vi også er fullt kjent i deres samvittighet. ¹² Vi anbefaler ikke oss selv til dere igjen, men gir dere en mulighet til å være stolte av oss, slik at dere har et svar for dem som tar stolthet i ytre utseende og ikke i hjertet. ¹³ For hvis vi ser ut til å ha mistet sansene, er det for Gud; hvis vi er ved sans og samling, er det for dere. ¹⁴ For Kristi kjærlighet driver oss, etter å ha konkludert dette: at én døde for alle, derfor døde alle; ¹⁵ Og Han døde for alle, slik at de som lever ikke lenger lever for seg selv, men for Ham som døde og sto opp igjen på deres vegne. ¹⁶ Derfor betrakter vi fra nå av ingen etter kjødet; selv om vi har kjent Kristus etter kjødet, kjenner vi Ham nå ikke lenger på denne måten. ¹⁷ Derfor, hvis noen er i Kristus, er den personen en ny skapning; de gamle tingene har gått bort; se, nye ting har kommet. ¹⁸ Nå er alle disse tingene fra Gud, som forsonet oss med seg selv gjennom Kristus og betrodde oss forsoningens tjeneste, ¹⁹ Det vil si, Gud var i Kristus og forsonet verden med seg selv, uten å tilregne dem deres overtredelser, og Han har betrodd oss forsoningens budskap. ²⁰ Derfor er vi representanter for Kristus, som om Gud gjorde en appell gjennom oss; vi ber dere på vegne av Kristus, bli forsonet med Gud. ²¹ Han gjorde Ham som ikke kjente synd til å være synd for oss, slik at vi kunne bli Guds rettferdighet i Ham.

6 Og mens vi arbeider sammen med Ham, oppmuntrer vi dere også til ikke å motta Guds nåde til ingen nytte— ² For Han sier,

“På en gunstig tid lyttet jeg til deg, Og på en frelsens dag hjalp jeg deg.” Se, nå er “en gunstig tid,” se, nå er “en frelsens dag”—

³ Vi gir ingen grunn til å ta anstøt i noe, slik at tjenesten ikke blir vanæret, ⁴ Men i alle ting viser vi oss som Guds tjenere, med mye utholdenhet, i trengsler, i vanskeligheter, i nød, ⁵ I slag, i fengslinger, i opprør, i arbeid, i søvnløshet, i sult, ⁶ Med renhet, med kunnskap, med tålmodighet, med vennlighet, med Den Hellige Ånd, med oppriktig kjærlighet, ⁷ Med sannhetens ord, og med Guds kraft; ved rettferdighetens våpen for høyre hånd og venstre, ⁸ Ved ære og vanære, ved ondt rykte og

godt rykte; betraktet som bedragere og likevel sanne; ⁹ Som ukjente og likevel godt kjente, som døende og likevel se, vi lever; som straffet og likevel ikke satt til døden, ¹⁰ Som sorgende men alltid fylt med glede, som fattige men gjør mange rike, som har ingenting og likevel eier alt. ¹¹ Vår munn har talt fritt til dere, korintere, vårt hjerte er vidåpent. ¹² Det er ikke oss som begrenser dere, men heller deres egne følelser som begrenser dere. ¹³ Nå på samme måte i bytte—jeg taler som til barn—åpne også deres hjerter vidt. ¹⁴ Vær ikke ulikt åket med vantro; for hva har rettferdighet og lovløshet til felles, eller hva deler lys med mørke? ¹⁵ Eller hvilken enighet har Kristus med Belial, eller hva har en troende til felles med en vantro? ¹⁶ Eller hvilken avtale kan finnes mellom Guds tempel og avguder? Vi er den levende Guds tempel; som Gud har erklært:

“Jeg vil bo blant dem og vandre blant dem; Og jeg vil være deres Gud, og de skal være Mitt folk.

¹⁷ Derfor,

kom ut fra dem og vær adskilt,” sier Herren. “Og rør ikke ved det som er urent; Og jeg vil ta imot dere.

¹⁸ Og

Jeg vil være en far for dere, Og dere skal være Mine sønner og døtre,” Erklærer Herren Allmektig.

7 Derfor, siden vi har disse løftene, kjære venner, la oss rense oss fra alt som forurenser kropp og ånd, og strebe etter hellighet i ærefrykt for Gud.

² Åpne hjertene deres for oss. Vi har ikke gjort urett mot noen, ikke ødelagt noen, og ikke utnyttet noen. ³ Jeg sier ikke dette for å fordømme dere, for jeg har nevnt tidligere at dere er i våre hjerter, for å dele både død og liv sammen. ⁴ Min tillit til dere er stor; min stolthet over dere er enorm. Jeg er fylt med trøst; jeg er overfylt med glede til tross for alle våre problemer. ⁵ For selv da vi kom til Makedonia, fant vi ingen hvile for kroppene våre, men vi ble plaget på alle sider: konflikter på utsiden, frykt inni. ⁶ Men Gud, som oppmuntrer de nedslåtte, oppmuntret oss ved Titus' ankomst; ⁷ Og ikke bare ved hans ankomst, men også ved den oppmuntringen han fikk fra dere, da han fortalte oss om deres lengsel, deres sorg, deres entusiasme for meg; slik at jeg ble enda mer glad. ⁸ For selv om jeg forårsaket dere sorg med brevet mitt, angrer jeg det ikke; selv om jeg angrer

2 Korinterne

det—fordi jeg ser at brevet forårsaket dere sorg, men bare for en stund—⁹ Jeg gleder meg nå, ikke fordi dere ble gjort sorgfulle, men fordi deres sorg førte til omvendelse; for dere ble gjort sorgfulle på en måte som stemmer med Guds vilje, slik at dere ikke led noe tap fra oss.¹⁰ For sorgen som stemmer med Guds vilje, bringer en omvendelse som fører til frelse og etterlater ingen anger, men verdslig sorg bringer død.¹¹ For se hvilken iver denne tingen—denne gudfryktige sorgen—har produsert i dere: hvilken rettferdiggjørelse av dere selv, hvilken harme, hvilken frykt, hvilken lengsel, hvilken iver, hvilken retting av feil! I alt viste dere dere å være uskyldige i saken.¹² Så selv om jeg skrev til dere, var det ikke for den skyldiges skyld eller for den fornærmedes skyld, men for at deres iver på våre vegne skulle bli åpenbart for dere i Guds øyne.¹³ Av denne grunn har vi blitt trøstet. Og i tillegg til vår egen trøst, gledet vi oss enda mye mer over Titus' glede, fordi hans ånd har blitt forfrisket av dere alle.¹⁴ For hvis jeg har skrytt til ham om dere i noe, ble jeg ikke gjort til skamme; men slik vi talte alt til dere i sannhet, slik viste også vår skryt for Titus seg å være sannheten.¹⁵ Hans hengivenhet for dere vokser enda mer, når han husker lydigheten til dere alle, hvordan dere mottok ham med respekt og ydmykhet.¹⁶ Jeg er glad for at jeg i alt har tillit til dere.

8 Kjære brødre og søstre, vi ønsker å dele med dere Guds nåde som har blitt gitt til menighetene i Makedonia,² At under en alvorlig prøvelse av trengsel, deres overflod av glede og dype fattigdom fløt over i en rikdom av gavmildhet.³ For jeg kan vitne om at etter deres evne, ja, til og med utover deres evne, ga de villig,⁴ Og ba oss med mye innstendighet om nåden å få delta i støtten til de hellige,⁵ Og dette, utover hva vi hadde forventet, for de viet først seg selv til Herren og til oss i samsvar med Guds vilje.⁶ Så vi oppmuntret Titus til at slik han tidligere hadde initiert dette, ville han også fullføre dette nådige arbeidet blant dere.⁷ Men akkurat som dere utmerker dere i alt—i tro, ord, kunnskap, i all iver, og i kjærligheten vi inspirerte i dere—se til at dere også utmerker dere i dette nådige arbeidet.⁸ Jeg gir ikke dette som en befaling, men som et middel til å teste oppriktigheten av deres kjærlighet gjennom andres iver.⁹ For dere er klar over vår Herre Jesu Kristi nåde, at selv om Han var rik, for deres skyld omfavnet Han fattigdom, slik at ved Hans fattigdom

kunne dere bli rike.¹⁰ Jeg gir min mening i denne saken, for det er til deres fordel, dere som var de første til å begynne for et år siden, ikke bare å gjøre dette, men også å ønske å gjøre det.¹¹ Men nå fullfør det også, slik at akkurat som det var villighet til å gjøre det, så kan det også være fullføring av det etter deres evne.¹² For hvis villigheten er der, er det akseptabelt etter hva en person har, ikke etter hva de ikke har.¹³ For dette er ikke ment å lette andre og belaste dere, men som et spørsmål om rettferdighet—¹⁴ På dette nåværende tidspunkt vil deres overflod møte deres behov, slik at deres overflod også kan møte deres behov, som fører til rettferdighet;¹⁵ Som skriften sier: “Den som samlet mye hadde ikke for mye, og den som samlet lite hadde ikke for lite.”¹⁶ Men takk være Gud som innpoder den samme iver for dere i Titus' hjerte.¹⁷ For han aksepterte ikke bare vår forespørsel, men er selv veldig ivrig, han har gått til dere villig.¹⁸ Vi har sendt med ham broren hvis rykte i evangeliets saker har spredt seg gjennom alle menighetene;¹⁹ Og ikke bare det, men han har også blitt utnevnt av menighetene til å reise med oss i dette nådige arbeidet, som blir administrert av oss til Herrens egen ære, og for å demonstrere vår beredskap,²⁰ Tar vare så ingen vil miskreditere oss i vår håndtering av denne generøse gaven;²¹ For vi er opptatt av hva som er hederlig, ikke bare i Herrens øyne, men også i menneskers øyne.²² Vi har sendt med dem vår bror, som vi ofte har testet og funnet flittig i mange ting, men nå enda mer på grunn av hans store tillit til dere.²³ Når det gjelder Titus, er han min partner og medarbeider blant dere; når det gjelder våre brødre, er de menighetenes sendebud, en ære for Kristus.²⁴ Derfor, foran alle menighetene, demonstrer for dem beviset på deres kjærlighet og grunnen til vår stolthet over dere.

9 For det er unødvendig for meg å skrive til dere om denne tjenesten for de hellige;² For jeg er klar over deres iver, som jeg har nevnt for makedonerne, og sagt at Akaia har vært klar siden i fjor, og deres entusiasme har inspirert de fleste av dem.³ Men jeg har sendt brødrene, slik at vår skryt om dere ikke skal bli gjort tom i dette tilfellet, slik at, som jeg sa, dere vil være forberedt;⁴ Ellers, hvis noen makedonere kommer med meg og finner dere uforberedt, ville vi—ikke å nevne dere—bli satt til skamme i denne tilliten.⁵ Så jeg anså det nødvendig å oppfordre brødrene til å gå foran til dere og ordne

2 Korinterne

på forhånd deres tidligere lovede gavmilde gave, slik at den ville være klar som en gavmild gave, og ikke som en som er gitt motvillig på grunn av grådighet. ⁶ Nå sier jeg dette: den som sår sparsomt vil også høste sparsomt, og den som sår gavmildt vil også høste gavmildt. ⁷ Hver person skal gi som de har bestemt i sitt hjerte, ikke motvillig eller under tvang, for Gud elsker en glad giver. ⁸ Og Gud er i stand til å la all nåde flyte rikelig til dere, slik at dere alltid har all tilstrekkelighet i alt, og kan utmerke dere i enhver god gjerning; ⁹ Som skriften sier:

"Han spredte vidt omkring, han ga til de fattige, Hans rettferdighet varer evig."

¹⁰ Nå vil Han som gir såkorn til den som sår og brød til mat, gi og mangfoldiggjøre deres såkorn for såing og øke høsten av deres rettferdighet; ¹¹ Dere vil bli beriket på alle måter for all gavmildhet, som gjennom oss resulterer i takksigelse til Gud. ¹² For tjenesten av denne tjenesten oppfyller ikke bare de helliges behov fullt ut, men flyter også over gjennom mange takksigelser til Gud. ¹³ På grunn av beviset gitt av denne tjenesten, vil de ære Gud for deres lydighet mot deres bekjennelse av Kristi evangelium, og for gavmildheten i deres bidrag til dem og til alle; ¹⁴ Mens de også, gjennom bønn for dere, lengter etter dere på grunn av Guds ekstraordinære nåde i dere. ¹⁵ Lovet være Gud for Hans gave utover ord!

10 Jeg, Paulus, appellerer til dere med Kristi ydmykhet og mildhet—jeg som er ydmyk når jeg er til stede hos dere, men modig når jeg er borte! ² Jeg håper at når jeg er hos dere, vil jeg ikke trenge å være så modig som jeg planlegger å være mot noen som tror vi lever etter denne verdens standarder. ³ For selv om vi lever i verden, kjemper vi ikke som verden gjør, ⁴ siden våpnene vi bruker i vår krigføring ikke er av denne verden, men har guddommelig kraft til å rive ned festninger. ⁵ Vi demonterer argumenter og enhver pretensjon som motsetter seg kunnskapen om Gud, og vi tar enhver tanke til fange for å gjøre den lydig mot Kristus, ⁶ og vi er forberedt på å straffe enhver ulydighet, når deres lydighet er fullført. ⁷ Dere gjør vurderinger basert på utseende. Hvis noen er sikre på at de tilhører Kristus, bør de revurdere at vi tilhører Kristus like mye som de gjør. ⁸ Selv om jeg skryter noe fritt om den autoriteten Herren ga oss for å bygge dere opp i stedet for å rive dere ned, vil jeg ikke skamme meg over det, ⁹ slik at jeg ikke skal virke som om jeg

prøver å skremme dere med mine brev. ¹⁰ For noen sier: "Hans brev er tunge og kraftfulle, men i person mangler han nærvær, og hans tale er av liten betydning." ¹¹ Slike mennesker bør forstå at det vi er i våre brev når vi er fraværende, vil vi være i våre handlinger når vi er til stede. ¹² Vi våger ikke å klassifisere eller sammenligne oss med noen som roser seg selv. Når de måler seg selv etter sine egne standarder og sammenligner seg med seg selv, mangler de visdom. ¹³ Vi vil imidlertid ikke skryte utover det som er passende, vi vil begrense vår skryt til det som Gud selv har bestemt for oss: og det inkluderer også dere. ¹⁴ Vi går ikke utover våre grenser i vår skryt, slik det ville vært tilfelle hvis vi ikke hadde kommet til dere, for vi nådde dere med Kristi evangelium. ¹⁵ Heller ikke overskrider vi våre grenser ved å skryte av arbeid utført av andre. Vårt håp er at, etter hvert som deres tro fortsetter å vokse, vil vår virksomhet blant dere utvide seg betydelig, ¹⁶ slik at vi kan forkynne evangeliet i regionene bortenfor dere. For vi ønsker ikke å skryte av arbeid som allerede er utført i andres territorium. ¹⁷ Men, "Den som roser seg, la ham rose seg i Herren." ¹⁸ For det er ikke den som roser seg selv som er godkjent, men den som Herren roser.

11 Jeg håper dere vil bære over med meg i litt dårskap; ja, dere gjør allerede det. ² For jeg er dypt bekymret for dere med en guddommelig bekymring; for jeg har lovet dere til én ektemann, for å fremstille dere som en ren brud for Kristus. ³ Men jeg er redd for at, slik slangen bedro Eva med sin list, vil deres sinn bli ledet bort fra oppriktig og ren hengivenhet til Kristus. ⁴ For hvis noen kommer og forkynner en annen Jesus som vi ikke har forkynt, eller dere mottar en annen ånd som dere ikke har mottatt, eller et annet evangelium som dere ikke har akseptert, tåler dere dette svært godt! ⁵ For jeg anser ikke meg selv på noen måte som underlegen disse mest fremtredende apostlene. ⁶ Men selv om jeg mangler ferdighet i å tale, mangler jeg ikke kunnskap; faktisk, på alle måter har vi gjort dette klart for dere i alle ting. ⁷ Eller gjorde jeg noe galt ved å ydmyke meg selv så dere kunne bli opphøyd, fordi jeg forkynnte Guds evangelium til dere gratis? ⁸ Jeg tok støtte fra andre menigheter, aksepterte deres hjelp for å tjene dere; ⁹ Og da jeg var hos dere og i nød, belastet jeg ingen; for da brødrene kom fra Makedonia, forsynte de fullt ut mitt behov, og i alt holdt jeg meg fra å være en byrde for

2 Korinterne

dere, og vil fortsette å gjøre det. ¹⁰ Med Kristi sannhet i meg, erklærer jeg at denne skryten min ikke vil bli brakt til taushet i Akaias områder. ¹¹ Er det fordi jeg ikke elsker dere? Gud vet dybden av min kjærlighet til dere. ¹² Men det jeg gjør, vil jeg fortsette å gjøre, for at jeg kan eliminere muligheten fra dem som ønsker en mulighet til å bli ansett akkurat som vi er i saken de skryter om. ¹³ For slike menn er falske apostler, bedragerske arbeidere, som utgir seg for å være Kristi apostler. ¹⁴ Ikke rart, for selv Satan utgir seg for å være en lysets engel. ¹⁵ Derfor er det ikke overraskende om hans tjenere også utgir seg for å være rettferdighetens tjenere, hvis ende vil være i henhold til deres gjerninger. ¹⁶ Igjen sier jeg, la ingen tro at jeg er tåpelig; men hvis dere gjør det, aksepter meg selv som tåpelig, så jeg også kan skryte litt. ¹⁷ Det jeg sier, sier jeg ikke som Herren ville, men heller i en ånd av dårskap, med denne selvtilliten av skryt. ¹⁸ Siden mange skryter i henhold til verdslige standarder, vil jeg også skryte. ¹⁹ For dere, som er så kloke, tåler de tåpelige med glede. ²⁰ For dere tåler det hvis noen gjør dere til slaver, fortærer dere, utnytter dere, opphøyer seg selv, eller slår dere i ansiktet. ²¹ Til min beklagelse må jeg innrømme at vi har vært svake i sammenligning. Men i hvilken som helst respekt noen andre er dristige—jeg taler i dårskap—er jeg også dristig. ²² Er de hebreere? Jeg er det også. Er de israelitter? Jeg er det også. Er de etterkommere av Abraham? Jeg er det også. ²³ Er de Kristi tjenere?—Jeg taler som om jeg er fra forstanden—jeg enda mer: i langt flere arbeider, i langt flere fengslinger, slått utallige ganger, ofte i fare for livet. ²⁴ Fem ganger mottok jeg fra de jødiske myndighetene de førti slagene minus ett. ²⁵ Ved tre anledninger ble jeg slått med stenger, en gang ble jeg steinet, og tre ganger ble jeg skipbrudnen; jeg tilbrakte en natt og en dag drivende på havet. ²⁶ Jeg har vært på hyppige reiser, i farer fra elver, farer fra røvere, farer fra mitt eget folk, farer fra hedningene, farer i byen, farer i ødemarken, farer på havet, farer blant falske brødre; ²⁷ Jeg har vært i arbeid og slit, gjennom mange søvnløse netter, i sult og tørst, ofte uten mat, i kulde og eksponering. ²⁸ Bortsett fra slike ytre saker, er det det daglige presset på meg av bekymring for alle menighetene. ²⁹ Hvem er svak uten at jeg deler i den svakheten? Hvem blir ledet inn i synd uten min intense bekymring? ³⁰ Hvis jeg må skryte, vil jeg skryte av alle de tingene som viser

min svakhet. ³¹ Gud og vår Herre Jesu Far, som er evig velsignet, vet at jeg ikke lyver. ³² I Damaskus vasket guvernøren under kong Aretas byen Damaskenerne for å fange meg, ³³ og jeg ble firt ned i en kurv gjennom et vindu i muren, og slik unnsnapp jeg hans hender.

12 Selv om det ikke er til nytte, må jeg fortsette med syner og åpenbaringer fra Herren. ²

Jeg kjenner en mann i Kristus som for fjorten år siden—om det var i legemet eller utenfor legemet, vet jeg ikke, bare Gud vet—ble rykket opp til den tredje himmel. ³ Og jeg vet at denne mannen—om det var i legemet eller utenfor legemet, vet jeg ikke, bare Gud vet—⁴ ble tatt opp til Paradis og hørte ord som ikke kan uttrykkes, som ingen har lov til å tale. ⁵ På vegne av en slik mann vil jeg rose meg; men på egne vegne vil jeg ikke rose meg, unntatt når det gjelder mine svakheter. ⁶ Hvis jeg velger å rose meg, vil jeg ikke være tåpelig, for jeg ville tale sannhet; men jeg avstår, så ingen skal tillegge meg mer enn det de ser i meg eller hører fra meg. ⁷ På grunn av åpenbaringen ekstraordinære storhet, for å hindre meg fra å bli hovmodig, ble en torn i kjødet gitt meg, en Satans engel for å plage meg—for å hindre meg fra å bli hovmodig! ⁸ Når det gjelder dette, ba jeg Herren tre ganger om at det måtte vike fra meg. ⁹ Og Han har sagt til meg: "Min nåde er nok for deg, for kraften fullendes i svakhet." Derfor vil jeg med glede rose meg av mine svakheter, så Kristi kraft kan bo i meg. ¹⁰ Derfor gleder jeg meg over svakheter, over fornærmelser, over trengsler, over forfølgelser, over vanskeligheter, for Kristi skyld; for når jeg er svak, da er jeg sterk. ¹¹ Jeg har blitt tåpelig; dere tvang meg. Jeg burde faktisk ha blitt rost av dere, siden jeg på ingen måte var underlegen de mest fremstående apostlene, selv om jeg er ingenting. ¹² Tegnene på en sann apostel ble utført blant dere med all utholdenhet, gjennom tegn, under og mirakler. ¹³ På hvilken måte ble dere behandlet som underlegne de andre menighetene, bortsett fra at jeg selv ikke ble en byrde for dere? Tilgi meg for denne uretten! ¹⁴ For tredje gang er jeg klar til å komme til dere, og jeg vil ikke være en byrde for dere; for jeg søker ikke det som er deres, men dere. For barn er ikke forpliktet til å spare opp for sine foreldre, men foreldre for sine barn. ¹⁵ Jeg vil med glede bruke og bli brukt for deres sjeler. Hvis jeg elsker dere mer, skal jeg da bli elsket mindre? ¹⁶ Likevel, jeg belastet dere ikke selv; men likevel, ved

2 Korinterne

å være listig, fanget jeg dere med list. ¹⁷ Sannelig, jeg har ikke utnyttet dere gjennom noen av dem jeg har sendt til dere, har jeg? ¹⁸ Jeg oppmuntret Titus til å besøke, og jeg sendte broren med ham. Titus utnyttet dere ikke, gjorde han? Handlet vi ikke med den samme ånd og fulgte den samme vei? ¹⁹ Hele denne tiden har dere tenkt at vi forsvarer oss overfor dere. I sannhet, det er for Guds åsyn vi har talt i Kristus; og alt for deres oppbyggelse, kjære. ²⁰ For jeg frykter at når jeg kommer, kan jeg ikke finne dere slik jeg ønsker, og dere kan ikke finne meg slik dere ønsker; at det kanskje vil være strid, sjalusi, sinte temperament, egoisme, baktalelse, sladder, arroganse, forstyrrelser; ²¹ Jeg frykter at når jeg kommer igjen, kan min Gud ydmyke meg foran dere, og jeg kan sørge over mange av dem som har syndet tidligere og ikke omvendt seg fra urenheten, seksuell umoral og uanstendig oppførsel som de har praktisert.

13 Dette er tredje gang jeg kommer til dere. Hver sak skal bekreftes ved vitnesbyrd fra to eller tre vitner. ² Jeg sa tidligere da jeg var til stede andre gang, og selv om jeg nå er fraværende, sier jeg på forhånd til dem som har syndet tidligere og til alle de andre også, at hvis jeg kommer igjen, vil jeg ikke spare noen, ³ siden dere leter etter bevis på at Kristus taler gjennom meg,

som ikke er svak blant dere, men mektig i dere. ⁴ For han ble korsfestet i svakhet, men han lever ved Guds kraft. Vi er også svake i ham, men vi skal leve med ham ved Guds kraft rettet mot dere. ⁵ Prøv dere selv for å se om dere er i troen; undersøk dere selv! Eller innser dere ikke dette om dere selv, at Jesus Kristus er i dere—med mindre dere faktisk ikke består prøven? ⁶ Men jeg forventer at dere vil innse at vi selv ikke består prøven. ⁷ Nå ber vi til Gud om at dere ikke gjør noe galt; ikke for at vi skal fremstå som om vi har bestått prøven, men at dere skal gjøre det som er rett, selv om vi kan fremstå som om vi har feilet. ⁸ For vi er ikke i stand til å gjøre noe mot sannheten, vi arbeider bare for sannheten. ⁹ For vi gleder oss når vi selv er svake, men dere er sterke; dette ber vi også om, at dere skal bli fullt modne. ¹⁰ Av denne grunn skriver jeg disse tingene mens jeg er fraværende, slik at når jeg er til stede, trenger jeg ikke å være streng, i tråd med den autoritet som Herren ga meg for å bygge opp, og ikke for å rive ned. ¹¹ Til slutt, brødre og søstre, gled dere, siket mot gjenopprettelse, bli oppmuntret, vær av ett sinn, lev i fred; og kjærlighetens og fredens Gud vil være med dere. ¹² Hils hverandre varmt med et hellig kyss. ¹³ Alle de troende sender sine hilsener til dere. ¹⁴ Må vår Herre Jesu Kristi nåde, Guds kjærlighet, og Den Hellige Ånds fellesskap være med dere alle, i all evighet.

Galaterne

1 Paulus, en apostel — ikke utsendt fra mennesker eller ved menneskelige midler, men ved Jesus Kristus og Gud Faderen, som reiste ham opp fra de døde — ² og alle brødrene med meg, til menighetene i Galatia: ³ Nåde være med dere og fred fra Gud Faderen og vår Herre Jesus Kristus, ⁴ som ga seg selv for våre synder for å fri oss fra den nåværende onde tidsalder, etter vår Guds og Faders vilje, ⁵ ham være ære i all evighet. Amen. ⁶ Jeg er forundret over at dere så raskt vender dere bort fra ham som kalte dere ved Kristi nåde, til et annet evangelium — ⁷ som egentlig ikke er et annet evangelium; men det er noen som forstyrrer dere og ønsker å forvrengte Kristi evangelium. ⁸ Men selv om vi eller en engel fra himmelen skulle forkynne et evangelium i strid med det vi forkynte dere, la ham være forbannet! ⁹ Som vi har sagt før, sier jeg nå igjen: Hvis noen forkynner dere et evangelium i strid med det dere har mottatt, la ham være forbannet! ¹⁰ Søker jeg nå å få menneskers bifall, eller Guds? Eller prøver jeg å behage mennesker? Hvis jeg fortsatt prøvde å behage mennesker, ville jeg ikke være en Kristi tjener. ¹¹ Jeg vil at dere skal forstå, kjære venner, at det evangeliet jeg forkynte ikke er av menneskelig opprinnelse. ¹² Jeg mottok det ikke fra noe menneske, heller ikke ble jeg undervist i det; snarere mottok jeg det ved en åpenbaring fra Jesus Kristus. ¹³ For dere har hørt om min tidligere livsførsel i jødedommen, hvordan jeg intenst forfulgte Guds menighet og prøvde å ødelegge den. ¹⁴ Jeg gikk lenger i jødedommen enn mange av mine jevnaldrende blant mitt folk, og var ekstremt nidkjær for mine forfedres tradisjoner. ¹⁵ Men da han som satte meg til side fra min mors liv og kalte meg ved sin nåde, fant det for godt ¹⁶ å åpenbare sin Sønn i meg, for at jeg skulle forkynne ham blant hedningene, rådførte jeg meg ikke straks med noe menneske, ¹⁷ heller ikke dro jeg opp til Jerusalem til dem som var apostler før meg, men jeg dro til Arabia og vendte senere tilbake til Damaskus. ¹⁸ Så, etter tre år, dro jeg opp til Jerusalem for å bli kjent med Kefas og ble hos ham i femten dager. ¹⁹ Jeg møtte ingen av de andre apostlene, unntatt Jakob, Herrens bror. ²⁰ Jeg forsikrer dere for Gud at det jeg skriver til dere ikke er en løgn. ²¹ Deretter reiste jeg til områdene i Syria og Kilikia. ²² Jeg forble ukjent av ansikt for menighetene i Judea som er i Kristus. ²³ De hørte bare rapporten: "Mannen som en gang forfulgte oss, forkynner nå den tro han en gang

prøvde å ødelegge." ²⁴ Og de priste Gud for det som hadde skjedd gjennom meg.

2 Etter fjorten år dro jeg opp igjen til Jerusalem med Barnabas, og tok også Titus med. ² Jeg dro opp på grunn av en åpenbaring, og jeg la frem for dem av høy anseelse det evangelium som jeg forkynner blant hedningene, og gjorde det privat, for å sikre at jeg ikke løp eller hadde løpt forgjeves. ³ Men ikke engang Titus, som var med meg og er en greker, ble tvunget til å bli omskåret. ⁴ Dette spørsmålet oppsto på grunn av falske brødre som hadde infiltrert vår gruppe for å spionere på den frihet vi har i Kristus Jesus, med hensikt å bringe oss i trelldom. ⁵ Vi ga ikke etter for dem et øyeblikk, slik at sannheten i evangeliet kunne forbli hos dere. ⁶ Når det gjelder dem av høy anseelse—hva de var gjør ingen forskjell for meg; Gud viser ikke partiskhet—de la ingenting til mitt budskap. ⁷ I stedet anerkjente de at jeg hadde fått ansvaret for å dele evangeliet med de uomskårne, akkurat som Peter med de omskårne. ⁸ For den samme Gud som virket gjennom Peter som en apostel for de omskårne, virket også i meg for hedningene. ⁹ Da de anerkjente den nåde som var gitt meg, ga Jakob, Kefas og Johannes, ansett som søyler, meg og Barnabas samfunnets høyre hånd, og ble enige om at vi skulle gå til hedningene og de til de omskårne. ¹⁰ De ba oss bare om å huske de fattige, noe jeg også ivrig ønsket å gjøre. ¹¹ Men da Kefas kom til Antiokia, talte jeg åpent til ham, for han var tydelig i feil. ¹² For visse menn kom fra Jakob, pleide han å spise med hedningene. Men da de kom, trakk han seg tilbake og skilte seg, i frykt for dem fra omskjeringsgruppen. ¹³ De andre jødene sluttet seg til ham i denne hykleriet, så mye at til og med Barnabas ble ledet vill av deres hyklerier. ¹⁴ Da jeg så at de ikke handlet i samsvar med sannheten i evangeliet, sa jeg til Kefas foran dem alle: "Hvis du, en jøde, lever som en hedning og ikke som en jøde, hvordan kan du tvinge hedninger til å følge jødiske skikker?" ¹⁵ "Vi er jøder av fødsel og ikke syndige hedninger; ¹⁶ likevel vet vi at et menneske ikke blir rettferdiggjort ved lovens gjerninger, men ved tro på Jesus Kristus. Så vi har også trodd på Kristus Jesus, for at vi kunne bli rettferdiggjort ved tro på Kristus og ikke ved lovens gjerninger, fordi ved lovens gjerninger vil ingen bli rettferdiggjort. ¹⁷ Men hvis vi, mens vi søker å bli rettferdiggjort i Kristus, selv blir funnet å være syndere, er Kristus da en fremmer av

Galaterne

synd? Slett ikke! ¹⁸ Hvis jeg gjenoppbygger det jeg har ødelagt, beviser jeg meg selv som en overtreders. ¹⁹ For ved loven har jeg dødd for loven, slik at jeg kan leve for Gud. ²⁰ Jeg er korsfestet med Kristus, og det er ikke lenger jeg som lever, men Kristus lever i meg. Det livet jeg nå lever i kroppen, lever jeg ved tro på Guds Sønn, som elsket meg og ga seg selv for meg. ²¹ Jeg setter ikke Guds nåde til side, for hvis rettferdighet kunne oppnås gjennom loven, da døde Kristus uten grunn.

3 Dere uforstandige galater! Hvem har kastet en trolldom på dere? For øynene deres ble Jesus Kristus levende fremstilt som korsfestet. ² Jeg vil bare spørre dere om dette: Fikk dere Ånden ved lovgjerninger, eller ved å høre i tro? ³ Er dere så uforstandige? Etter å ha begynt ved Ånden, søker dere nå fullendelse ved kjødet? ⁴ Har dere gjennomgått så mye for ingenting—hvis det da virkelig var for ingenting? ⁵ Han som gir dere Ånden og gjør under blant dere, gjør han det ved lovgjerninger, eller ved å høre i tro? ⁶ Slik som Abraham trodde Gud, og det ble regnet ham til rettferdighet. ⁷ Derfor skal dere forstå at de som er av tro, de er Abrahams barn. ⁸ Skriften forutså at Gud ville rettferdiggjøre hedningene ved tro, og forkynte evangeliet på forhånd til Abraham: «I deg skal alle folkeslag velsignes.» ⁹ Så blir da de som har tro, velsignet sammen med den troende Abraham. ¹⁰ For alle som holder seg til lovgjerninger, er under forbannelse, for det står skrevet: «Forbannet er hver den som ikke blir ved alt det som er skrevet i lovens bok, så han gjør det.» ¹¹ Det er klart at ingen blir rettferdiggjort for Gud ved loven, for «den rettferdige skal leve ved tro.» ¹² Loven er ikke av tro; men «den som gjør det, skal leve ved det.» ¹³ Kristus kjøpte oss fri fra lovens forbannelse ved å bli en forbannelse for oss, for det står skrevet: «Forbannet er hver den som henger på et tre.» ¹⁴ Han kjøpte oss fri for at Abrahams velsignelse skulle komme til hedningene i Kristus Jesus, for at vi skulle få Åndens løfte ved tro. ¹⁵ Brødre og søstre, jeg taler på menneskelig vis: Selv et menneskelig testamente, når det er stadfestet, kan ingen sette til side eller legge noe til. ¹⁶ Løftene ble gitt til Abraham og til hans ætt. Det står ikke «og til ættene,» som om det gjaldt mange, men som om det gjaldt én: «og til din ætt,» som er Kristus. ¹⁷ Dette sier jeg: Loven, som kom 430 år senere, kan ikke oppheve en pakt som tidligere var stadfestet av Gud, slik at løftet skulle bli gjort til

intet. ¹⁸ For hvis arven er av loven, er den ikke lenger av løftet; men Gud har gitt den til Abraham ved et løfte. ¹⁹ Hvorfor ble da loven gitt? Den ble lagt til for overtredelsen skyld, inntil ætten skulle komme som løftet gjaldt, og den ble gitt ved engler ved en mellommanns hånd. ²⁰ En mellommann er ikke for én, men Gud er én. ²¹ Er da loven imot Guds løfter? Slett ikke! For hvis det var gitt en lov som kunne gi liv, da ville rettferdigheten virkelig være av loven. ²² Men Skriften har innesluttet alt under synd, for at løftet ved troen på Jesus Kristus skulle bli gitt til dem som tror. ²³ Før troen kom, ble vi holdt i varetekt under loven, innesluttet til den tro som skulle åpenbares. ²⁴ Slik ble loven vår vokter inntil Kristus kom, for at vi skulle bli rettferdiggjort ved tro. ²⁵ Men nå som troen er kommet, er vi ikke lenger under en vokter. ²⁶ For dere er alle Guds barn ved troen på Jesus Kristus. ²⁷ For dere alle som ble døpt til Kristus, har ikledd dere Kristus. ²⁸ Her er ikke jøde eller greker, her er ikke slave eller fri, her er ikke mann eller kvinne, for dere er alle én i Kristus Jesus. ²⁹ Og hvis dere er i Kristus, da er dere Abrahams ætt, arvinger etter løftet.

4 Jeg sier at så lenge arvingen er et barn, er han ikke annerledes enn en slave, selv om han er eier av alt. ² Han er under foresatte og forvaltere inntil den tid som er fastsatt av hans far. ³ På samme måte var også vi, da vi var barn, i trelldom under verdens grunnleggende prinsipper. ⁴ Men da tiden var fullendt, sendte Gud sin Sønn, født av en kvinne, født under loven, ⁵ for å kjøpe fri dem som var under loven, så vi kunne få barnekår. ⁶ Fordi dere er sønner, har Gud sendt sin Sønnns Ånd inn i våre hjerter, som roper: «Abba, Far!» ⁷ Derfor er du ikke lenger en slave, men et barn; og er du et barn, da er du også arving ved Gud. ⁸ Tidligere, da dere ikke kjente Gud, var dere slaver under dem som av naturen ikke er guder. ⁹ Men nå som dere kjenner Gud, eller retttere sagt er kjent av Gud, hvordan kan dere vende tilbake til de svake og verdiløse prinsippene? Ønsker dere å bli slaver under dem igjen? ¹⁰ Dere overholder nøyе bestemte dager, måneder, tider og år. ¹¹ Jeg er redd for dere, at jeg kanskje har arbeidet forgjeves blant dere. ¹² Jeg ber dere, brødre og søstre, bli som meg, for jeg ble som dere. Dere har ikke gjort meg noe ondt. ¹³ Dere vet at det var på grunn av en sykdom at jeg først forkynte evangeliet for dere. ¹⁴ Selv om min tilstand var en prøvelse for dere, foraktet eller avviste dere meg

Galaterne

ikke, men dere tok imot meg som en Guds engel, som Kristus Jesus selv. ¹⁵ Hvor er da deres følelse av velsignelse? Jeg vitner at, hvis dere kunne ha gjort det, ville dere ha revet ut øynene deres og gitt dem til meg. ¹⁶ Har jeg blitt deres motstander ved å tale sannheten til dere? ¹⁷ De er ivrige etter å vinne dere, men ikke for det gode. De ønsker å isolere dere, så dere kan være ivrige for dem. ¹⁸ Det er godt å være ivrig, forutsatt at hensikten er god, og å være det alltid, ikke bare når jeg er hos dere. ¹⁹ Mine elskede barn, som jeg igjen er i fødselsveer for inntil Kristus er dannet i dere, ²⁰ hvordan jeg ønsker at jeg kunne være til stede hos dere nå og endre min tone, for jeg er forvirret over dere. ²¹ Fortell meg, dere som vil være under loven, hører dere ikke loven? ²² For det står skrevet at Abraham hadde to sønner, en med trellkvinnen og en med den frie kvinnen. ²³ Sønnen til trellkvinnen ble født etter kjødet, men sønnen til den frie kvinnen ble født ved løftet. ²⁴ Disse tingene er en allegori: kvinnene representerer to pakter. Den ene er fra Sinai-fjellet, som føder til slaveri; hun er Hagar. ²⁵ Nå står Hagar for Sinai-fjellet i Arabia og tilsvaret det nåværende Jerusalem, for hun er i slaveri med sine barn. ²⁶ Men det Jerusalem som er der oppe, er fritt, og hun er vår åndelige mor. ²⁷ For det står skrevet:

"Gled deg, du ufruktbare, du som ikke føder; bryt ut og rop, du som ikke har fødselsveer; for flere er den ensliges barn enn hennes som har en mann."

²⁸ Nå er dere, brødre og søstre, som Isak, løftets barn. ²⁹ Men akkurat som da, barnet født etter kjødet forfulgte den som var født etter Ånden, slik er det også nå. ³⁰ Men hva sier Skriften? "Driv ut trellkvinnen og hennes sønn, for trellkvinnens sønn skal ikke dele arven med den frie kvinnens sønn." ³¹ Så da, brødre og søstre, er vi ikke barn av trellkvinnen, men av den frie kvinnen.

5 Det er for frihet at Kristus har frigjort oss; stå derfor fast og underkast dere ikke igjen under et slaveriets åk. ² Hør! Jeg, Paulus, sier dere at hvis dere velger å bli omskåret, vil Kristus ikke være til noen nytte for dere. ³ Og jeg gjentar til hver mann som lar seg omskjære at han er forpliktet til å holde hele loven. ⁴ Dere som søker å bli rettfærdiggjort ved loven, er skilt fra Kristus; dere har falt fra nåden. ⁵ For ved Ånden, ved tro, venter vi ivrig på håpet om rettfærdighet. ⁶ I Kristus Jesus har verken omskjærelse eller ikke-omskjærelse noen betydning.

Det som betyr noe, er tro som uttrykker seg gjennom kjærlighet. ⁷ Dere var i god fremgang. Hvem hindret dere fra å følge sannheten? ⁸ Denne innflytelsen kommer ikke fra den som kaller dere. ⁹ En liten mengde gjær påvirker hele deigen. ¹⁰ Jeg har tillit til Herren at dere ikke vil anta noe annet syn. Men den som forårsaker forvirring blant dere, vil bære straffen, hvem han enn er. ¹¹ Brødre og søstre, hvis jeg fortsatt forkynner omskjærelse, hvorfor blir jeg fortsatt forfulgt? I så fall er korsets anstøt fjernet. ¹² Jeg skulle ønske at de som forstyrrer dere, ville gå så langt som å kastrere seg selv! ¹³ Dere, mine brødre og søstre, ble kalt til å være fri. Men bruk ikke friheten som en anledning for kjødet; tjen heller hverandre i kjærlighet. ¹⁴ For hele loven er oppfylt i ett bud: "Elsk din neste som deg selv." ¹⁵ Hvis dere biter og eter hverandre, pass på at dere ikke blir fortært av hverandre. ¹⁶ Så jeg sier, vandre ved Ånden, og dere vil ikke oppfylle kjødets begjær. ¹⁷ For kjødet begjærer det som er mot Ånden, og Ånden det som er mot kjødet; de står i motsetning til hverandre, slik at dere ikke skal gjøre hva dere vil. ¹⁸ Men hvis dere blir ledet av Ånden, er dere ikke under loven. ¹⁹ Kjødets gjerninger er åpenbare: seksuell umoral, urenhet og utskielser; ²⁰ avgudsdyrkelse, trolldom, fiendskap, strid, sjalusi, sinneutbrudd, egoistiske ambisjoner, splittelser, sekter, ²¹ misunnelse, fyll, utskielser og lignende. Jeg advarer dere, som jeg har gjort før, at de som driver med slikt, ikke skal arve Guds rike. ²² For Åndens frukt er kjærlighet, glede, fred, tålmodighet, vennlighet, godhet, trofasthet, ²³ mildhet og selvkontroll. Mot slike ting er det ingen lov. ²⁴ De som tilhører Kristus Jesus, har korsfestet kjødet med dets lidenskaper og begjær. ²⁵ Siden vi lever ved Ånden, la oss også vandre i takt med Ånden. ²⁶ La oss ikke bli innbilte, provosere og misunne hverandre.

6 Brødre og søstre, hvis noen blir grepet i noen overtredelse, skal dere som er ledet av Ånden gjenopprette vedkommende med en ånd av mildhet. Men vær forsiktig, så ikke også dere blir fristet. ² Hjelp å bære hverandres byrder, og ved å gjøre det, vil dere oppfylle Kristi lov. ³ Hvis noen tror de er noe når de ingenting er, bedrar de seg selv. ⁴ Hver person bør undersøke sine egne handlinger, og da kan de være stolte av seg selv alene, uten å sammenligne seg med andre. ⁵ For hver enkelt må bære sin egen byrde. ⁶ Den som mottar undervisning i ordet, skal dele alle gode ting med sin lærer. ⁷ La

Galaterne

dere ikke bedra, Gud lar seg ikke spotte; for det et menneske sår, det skal det også høste. ⁸ For den som sår for å behage sitt eget kjød, vil høste ødeleggelse fra kjødet, men den som sår for å behage Ånden, vil høste evig liv fra Ånden. ⁹ La oss ikke bli trette av å gjøre godt, for til rett tid skal vi høste en avling hvis vi ikke gir opp. ¹⁰ Derfor, mens vi har muligheten, la oss gjøre godt mot alle mennesker, spesielt mot dem som tilhører troens husstand. ¹¹ Legg merke til de store bokstavene jeg bruker når jeg skriver til dere med min egen hånd! ¹² De som ønsker å gjøre et godt inntrykk i kjødet, prøver å tvinge dere til å bli omskåret, bare for å

unngå forfølgelse for Kristi kors. ¹³ For selv de som er omskåret, holder ikke loven selv, men de vil at dere skal bli omskåret, så de kan rose seg av deres kjød. ¹⁴ Men jeg vil aldri være stolt av noe annet enn vår Herre Jesu Kristi kors, gjennom hvilket verden er blitt korsfestet for meg, og jeg for verden. ¹⁵ For verken omskjærrelse eller uomskjærrelse betyr noe; det som betyr noe er en ny skapelse. ¹⁶ Fred og miskunn over alle som følger denne regelen, og over Guds Israel. ¹⁷ Fra nå av, la ingen plage meg, for jeg bærer Jesu merker på min kropp. ¹⁸ Må vår Herre Jesu Kristi nåde være med deres ånd, kjære venner. Amen.

Efeserne

1 Paulus, en apostel av Kristus Jesus ved Guds vilje, til de hellige i Efesus, som er trofaste i Kristus Jesus: ² Nåde være med dere og fred fra Gud vår Far, og vår Herre Jesus Kristus. ³ Velsignet være Gud, vår Herre Jesu Kristi Far, som har velsignet oss med all åndelig velsignelse i de himmelske riker i Kristus, ⁴ slik som Han valgte oss i Ham før verdens grunnvoll ble lagt for å være hellige og ulastelige i Hans øyne. I kjærlighet ⁵ forutbestemte Han oss til å bli Hans barn ved Jesus Kristus, etter sin viljes gode behag, ⁶ til pris for sin nådes herlighet, som Han fritt har gitt oss i Den Elskede. ⁷ I Ham har vi forløsning ved Hans offer, syndenes forlatelse, i samsvar med rikdommen av Hans nåde ⁸ som Han har overøst oss med. Med all visdom og innsikt, ⁹ åpenbarte Han for oss sin viljes mysterium, etter sitt gode behag, som Han hadde satt seg fore i Kristus, ¹⁰ for å gjennomføres når tidene er fullbyrdet—å samle alt til enhet i Kristus, det som er i himmelen og det som er på jorden. ¹¹ I Ham har vi også fått en arv, etter å ha blitt forutbestemt i henhold til Hans hensikt, som virker alt i samsvar med sin viljes plan, ¹² slik at vi, som var de første til å sette vårt håp til Kristus, skulle være til pris for Hans herlighet. ¹³ I Ham, også dere, da dere hørte sannhetens ord, evangeliet om deres frelse, og trodde, ble dere beseglet i Ham med den lovede Hellige Ånd, ¹⁴ som er et pant på vår arv inntil forløsningen av dem som er Guds eiendom, til pris for Hans herlighet. ¹⁵ Derfor, siden jeg hørte om deres tro på Herren Jesus og deres kjærlighet til alle de hellige, ¹⁶ har jeg ikke opphørt å takke for dere, idet jeg minnes dere i mine bønner. ¹⁷ Jeg ber om at vår Herre Jesu Kristi Gud, herlighetens Far, må gi dere visdommens og åpenbaringens Ånd, så dere kan lære Ham bedre å kjenne. ¹⁸ Jeg ber om at deres hjertes øyne må bli opplyst, så dere kan forstå hvilket håp Han har kalt dere til, hvor rik på herlighet Hans arv er blant de hellige, ¹⁹ og hvor overveldende stor Hans makt er for oss som tror. Denne makten er den samme som den veldige styrken ²⁰ Han viste da Han reiste Kristus opp fra de døde og satte Ham ved sin høyre hånd i de himmelske riker, ²¹ langt over all myndighet og makt, kraft og herredømme, og hvert navn som nevnes, ikke bare i denne tidsalder, men også i den kommende. ²² Og Han la alt under Hans føtter og satte Ham til å være hodet over alle ting for menigheten, ²³ som er Hans kropp, fylten av Ham som fyller alt i alle.

2 Og dere var åndelig livløse i deres overtredelser og synder, ² som dere en gang vandret i, etter denne verdens løp, etter fyrsten over luftens makt, den ånd som nå er virksom i ulydighetens barn. ³ Blant dem levde vi alle en gang i vårt kjøds lyster, idet vi gjorde kjødets og tankenes vilje, og var av naturen vredens barn, liksom de andre. ⁴ Men Gud, som er rik på miskunn, på grunn av sin store kjærlighet til oss, ⁵ gjorde oss levende med Kristus, selv da vi var åndelig livløse i våre overtredelser—av nåde er dere frelst— ⁶ og oppvakte oss med Ham og satte oss med Ham i himmelen i Kristus Jesus, ⁷ for at Han i de kommende tider kunne vise sin nådes overveldende rikdom, uttrykt i sin godhet mot oss i Kristus Jesus. ⁸ For av nåde er dere frelst ved tro, og dette er ikke av dere selv; det er Guds gave— ⁹ ikke som et resultat av gjerninger, for at ingen skal kunne rose seg. ¹⁰ For vi er Hans verk, skapt i Kristus Jesus til gode gjerninger, som Gud forut har lagt ferdige for at vi skulle vandre i dem. ¹¹ Derfor, husk at dere tidligere, hedningene i kjødet, som blir kalt “de uomskårne” av dem som kaller seg “de omskårne” (som er gjort i kjødet med hender)— ¹² husk at dere på den tiden var adskilt fra Kristus, utelukket fra Israels borgerrett, og fremmede for løftets pakter, uten håp og uten Gud i verden. ¹³ Men nå, ved Kristus Jesus, er dere som en gang var langt borte, blitt brakt nær ved Hans blod som et offer. ¹⁴ For Han er vår fred, Han som har forenet oss og har fjernet fiendskapets skillevegg gjennom sitt offer, ¹⁵ ved å oppheve loven med dens bud og forskrifter, for at Han i seg selv kunne skape én ny menneskehet ut av de to, og slik stifte fred, ¹⁶ og kunne forsone oss begge med Gud i ett legeme ved korset, og dermed gjøre slutt på fiendskapet. ¹⁷ Og Han kom og forkynte fred for dere som var langt borte og fred for dem som var nær. ¹⁸ For gjennom Ham har vi begge adgang til Faderen ved én Ånd. ¹⁹ Derfor er dere ikke lenger fremmede og utlendinger, men medborgere med de hellige og medlemmer av Guds husstand, ²⁰ bygd på grunnvollen lagt av apostlene og profetene, med Kristus Jesus selv som hjørnesteinen, ²¹ i Ham vokser hele bygningen, sammenføyd, til et hellig tempel i Herren. ²² I Ham blir også dere bygd sammen til en bolig hvor Gud bor ved sin Ånd.

3 På grunn av dette, jeg, Paulus, som er fanget for Kristus Jesus på vegne av dere hedninger— ² Dere har sikkert hørt om forvaltningen av Guds

Efeserne

nåde som ble gitt til meg for dere; ³ at ved åpenbaring ble mysteriet gjort kjent for meg, slik jeg kort har skrevet tidligere. ⁴ Når dere leser dette, vil dere kunne forstå min innsikt i Kristi mysterium, ⁵ som ikke ble gjort kjent for mennesker i tidligere generasjoner slik det nå er blitt åpenbart ved Ånden til Hans hellige apostler og profeter. ⁶ Dette mysteriet er at hedningene er medarvinger, medlemmene av legemet, og meddelaktige i løftet i Kristus Jesus gjennom evangeliet. ⁷ Jeg ble en tjener for dette evangeliet ved Guds nådegave gitt til meg gjennom virkningen av Hans kraft. ⁸ Til meg, som er mindre enn den minste av alle de hellige, ble denne nåden gitt: å forkynne for hedningene de uransakelige rikdommene i Kristus, ⁹ og å gjøre kjent for alle hvordan forvaltningen av dette mysteriet er, som i tidligere tider var skjult i Gud, som skapte alle ting. ¹⁰ Hans hensikt var at nå, gjennom kirken, skulle Guds mangfoldige visdom bli åpenbart for herskerne og myndighetene i de himmelske riker, ¹¹ i samsvar med den evige hensikt som Han fullførte i Kristus Jesus, vår Herre. ¹² I Ham og gjennom troen på Ham kan vi nærme oss Gud med frimodighet og tillit. ¹³ Derfor ber jeg dere om ikke å miste motet på grunn av mine lidelser for dere, som er deres ære. ¹⁴ På grunn av dette bøyer jeg mine knær for Faderen, ¹⁵ fra hvem hver familie i himmelen og på jorden får sitt navn, ¹⁶ Jeg ber om at Han fra sin herlige rikdom vil styrke dere med kraft gjennom sin Ånd i deres indre menneske, ¹⁷ slik at Kristus kan bo i deres hjerter ved tro; og jeg ber om at dere, rotfestet og grunnfestet i kjærlighet, ¹⁸ må ha kraft, sammen med alle de hellige, til å fatte hvor bred og lang og høy og dyp Kristi kjærlighet er, ¹⁹ og å kjenne denne kjærligheten som overgår kunnskap—slik at dere kan bli fylt med hele Guds fylde. ²⁰ Nå til Ham som er i stand til å gjøre langt mer enn alt vi ber om eller forestiller oss, i henhold til Hans kraft som er virksom i oss, ²¹ til Ham være ære i kirken og i Kristus Jesus gjennom alle generasjoner, i evigheters evighet. Amen.

4 Som en fange for Herren, oppfordrer jeg dere til å oppføre dere på en måte som er verdig det kall dere har mottatt, ² med full ydmykhet og mildhet, med tålmodighet, støttende hverandre i kjærlighet. ³ Gjør alt dere kan for å bevare Åndens enhet gjennom fredens bånd. ⁴ Det er ett legeme og én Ånd, slik som dere ble kalt til ett håp ved deres kall; ⁵ én Herre, én tro, én dåp; ⁶ én Gud og alles Far,

som hersker over alle, virker gjennom alle, og er i alle. ⁷ Men til hver enkelt av oss er nåden gitt etter målet av Kristi gave. ⁸ Derfor sier det:

"Da han steg opp i det høye, førte han fanger i sitt tog og ga gaver til menneskene."

⁹ (Men dette, "han steg opp," hva betyr det annet enn at han også steg ned til de lavere, jordiske områder? ¹⁰ Han som steg ned er den samme som steg opp langt over alle himler, for at han skulle fylle alle ting.) ¹¹ Og han ga noen til å være apostler, noen profeter, noen evangelister, og noen hyrder og lærere, ¹² for å utruste Guds folk til tjeneste, for å styrke Kristi legeme, ¹³ inntil vi alle når frem til enheten i troen og i erkjennelsen av Guds Sønn, til moden voksenhet, til det fulle mål av Kristi vekst. ¹⁴ Da skal vi ikke lenger være barn, kastet hit og dit av bølger og drevet omkring av enhver vind av lære, ved menneskers knep, ved list i villedende planer. ¹⁵ I stedet, ved å tale sannheten i kjærlighet, skal vi i alle ting vokse opp til ham som er hodet, det vil si Kristus. ¹⁶ Fra ham vokser hele legemet, sammenføyd og holdt sammen av hvert støttende bånd, og bygger seg opp i kjærlighet, etter at hver del utfører sin oppgave. ¹⁷ Så sier jeg dette, og bekrefter i Herren, at dere ikke lenger skal leve som hedningene gjør, i deres tankers tomhet. ¹⁸ De er formørket i sin forståelse og fremmedgjort fra Guds liv på grunn av uvitenheten som er i dem, på grunn av hjertets hardhet. ¹⁹ Etter å ha mistet all følsomhet, har de overgitt seg til sanselighet, for å hengi seg til all slags urenhet med grådighet. ²⁰ Men dette er ikke måten dere lærte Kristus å kjenne på, ²¹ dersom dere virkelig har hørt ham og blitt undervist i ham, slik sannheten er i Jesus. ²² Dere ble instruert, angående deres tidligere livsførsel, å legge av deres gamle jeg, som blir ødelagt av sine bedragerske lyster; ²³ å bli fornyet i deres sinns holdning; ²⁴ og å ikke dere det nye mennesket, skapt for å gjenspeile Guds sanne rettferdighet og hellighet. ²⁵ Derfor, legg bort løgn, la hver av dere tale sannhet med sin neste, for vi er alle lemmer på hverandre. ²⁶ "Når dere blir sinte, synd ikke": La ikke solen gå ned mens dere fortsatt er sinte, ²⁷ og gi ikke djævelen rom. ²⁸ Den som har stjålet, må ikke stjele lenger, men må arbeide, gjøre noe nyttig med sine egne hender, så han kan ha noe å dele med dem som er i nød. ²⁹ La ingen usunn tale komme ut av deres munn, men bare det som er nyttig for å bygge andre opp etter

Efeserne

deres behov, så det kan gagne dem som lytter. ³⁰ Og gjør ikke Guds Hellige Ånd sorg, med hvem dere ble beseglet for forløsningens dag. ³¹ La all bitterhet, vrede, sinne, skråll og baktalelse bli fjernet fra dere, sammen med all ondskap. ³² Vær vennlige og barmhjertige mot hverandre, tilgi hverandre, slik som Gud i Kristus tilga dere.

5 Bli etterlignere av Gud, derfor, som høyt elskede barn; ² og vandre i kjærlighetens vei, slik som Kristus elsket dere og ga seg selv for oss som en velluktende offergave og et offer til Gud. ³ Men blant dere må det ikke engang være et hint av seksuell umoral, eller noen form for urenhet, eller grådighet, slik det sømmer seg for Guds hellige folk; ⁴ heller ikke skal det være noen obskønit, tåpelig prat, eller grov spøk, som er upassende, men heller takksigelse. ⁵ For dette kan dere være sikre på: ingen umoralsk, uren, eller grådig person—en slik person er en avgudsdyrker—har noen arv i Kristi og Guds rike. ⁶ La ingen bedra dere med tomme ord, for på grunn av slike ting kommer Guds vrede over de ulydige. ⁷ Derfor, unngå å være partnere med dem; ⁸ for dere var en gang i mørket, men nå er dere lys i Herren. Lev som lysets barn, ⁹ (for lysets frukt finnes i alt som er godt, rettfærdig, og sant), ¹⁰ og prøv å lære hva som behager Herren. ¹¹ Ikke delta i mørkets fruktløse gjerninger, men heller avslør dem; ¹² for det er skammelig selv å nevne hva de ulydige gjør i hemmelighet. ¹³ Men alt som blir avslørt av lyset blir synlig, for alt som er opplyst blir et lys. ¹⁴ Derfor sies det:

“Våkn opp, du som sover, Og stå opp fra de døde, for Kristi lys vil skinne på deg.”

¹⁵ Vær derfor svært forsiktede med hvordan dere lever—handle klokt, ¹⁶ og utnytt enhver mulighet, fordi tidene er utfordrende. ¹⁷ Derfor, vær ikke tåpelige, men søk å forstå hva Herrens vilje er. ¹⁸ Bli ikke fulle av vin, som fører til utskielser, men bli fylt med Ånden, ¹⁹ og tal til hverandre med salmer, hymner, og åndelige sanger, syng og spill fra hjertet for Herren, ²⁰ og uttrykk alltid takknemlighet til Gud Faderen for alt, i vår Herre Jesu Kristi navn. ²¹ Vis gjensidig underordning i ærefrykt for Kristus. ²² Hustruer, underordne dere deres egne ektemenn, som til Herren. ²³ For mannen er hustruens leder slik Kristus er kirkens leder, hans kropp, som Han er frelseren av. ²⁴ Som kirken underordner seg Kristus, slik skal også hustruene underordne seg sine

ektemenn i alle ting. ²⁵ Ektemenn, elsk deres hustruer, slik som Kristus elsket kirken og ga seg selv for henne, ²⁶ for å hellige henne, rense henne ved å vaske med vann gjennom ordet, ²⁷ og for å presentere henne for seg selv som en strålende kirke, fri fra flekk, rynke, eller noen annen lyte, men hellig og ulastelig. ²⁸ På samme måte skal ektemenn elske sine hustruer som de elsker sine egne kropp. Den som elsker sin hustru elsker seg selv. ²⁹ For ingen har noen gang hatet sin egen kropp, men de gir den næring og omsorg, slik Kristus gjør med kirken— ³⁰ for vi er deler av Hans kropp. ³¹ “Derfor skal en mann forlate sin far og mor og bli forent med sin hustru, og de to skal bli ett kjød.” ³² Dette er et dypt mysterium—men jeg sikter til Kristus og kirken. ³³ Men hver og en av dere må også elske sin hustru som han elsker seg selv, og hustruen må respektere sin ektemann.

6 Barn, adlyd deres foreldre som er passende i Herren, for dette er det rette å gjøre. ² “Ær din far og mor”—dette er det første budet som er ledsaget av et løfte— ³ “så det kan gå deg godt, og du kan få et langt liv på jorden.” ⁴ Fedre, ikke vekk sinne hos barna deres; men oppdra dem med Herrens oppdragelse og formaning. ⁵ Slaver, adlyd deres jordiske herrer med respekt og frykt, og med hjertets oppriktighet, som dere ville adlyde Kristus. ⁶ Gjør dette ikke bare for å vinne deres gunst når de ser på, men som Kristi tjenere, gjør Guds vilje av hjertet. ⁷ Tjen med velvilje, som om dere tjente Herren og ikke mennesker, ⁸ i visshet om at alt godt noen gjør vil bli belønnet av Herren, enten de er slave eller fri. ⁹ Og herrer, behandle deres slaver på samme måte. Avstå fra å true, vel vitende om at både deres Herre og deres er i himmelen, og Han viser ingen partiskhet. ¹⁰ Til slutt, vær sterke i Herren og i Hans voldige kraft. ¹¹ Ta på Guds fulle rustning, så dere kan stå fast mot djevelens listige angrep. ¹² For vår kamp er ikke mot bare menneskelige motstandere, men mot maktene, mot myndighetene, mot kreftene i denne mørke verden, og mot ondskapens åndelige krefter i himmelrommet. ¹³ Derfor, ta på Guds fulle rustning, så dere kan være i stand til å stå imot på den onde dag, og etter å ha gjort alt, stå fast. ¹⁴ Stå da fast, med sannhetens belte festet rundt livet, og rettfærdighetens brynje på plass, ¹⁵ og med føttene forberedt med den beredskap som kommer fra fredens evangelium. ¹⁶ I tillegg til alt dette, hold opp troens skjold, som gjør

Efeserne

dere i stand til å slukke alle den ondes brennende piler. ¹⁷ Ta imot frelsens hjelm og Åndens sverd, som er Guds ord. ¹⁸ Be i Ånden ved alle anledninger med alle slags bønner og forespørsler. Med dette i tankene, vær våkne og fortsett alltid å be for alle de hellige. ¹⁹ Be også for meg, at når jeg taler, må ord bli gitt meg så jeg med frimodighet kan gjøre evangeliets mysterium kjent, ²⁰ for hvilket jeg er en ambassadør i lenker. Be om at jeg kan forkynne det frimodig, slik jeg bør tale. ²¹ Tykikus, den elskede

bror og trofaste tjener i Herren, vil informere dere om alt, så dere kan vite om mine omstendigheter og hva jeg gjør. ²² Jeg har sendt ham til dere for dette formål, at dere kan vite om oss, og at han kan trøste deres hjerter. ²³ Må fred være med brødrene og søstrene, og kjærlighet med tro, fra Gud Faderen og Herren Jesus Kristus. ²⁴ Nåde være med alle som elsker vår Herre Jesus Kristus med en udødelig kjærlighet.

Filipperne

1 Paulus og Timoteus, Kristi Jesu tjenere, til alle Guds hellige i Kristus Jesus som er i Filippi, sammen med tilsynsmennene og diakonene: ² Nåde være med dere og fred fra Gud vår Far og Herren Jesus Kristus. ³ Jeg takker min Gud hver gang jeg tenker på dere i bønn, ⁴ alltid når jeg ber for dere alle, gjør jeg det med glede, ⁵ på grunn av deres fellesskap i evangeliet fra den første dag og helt til nå, ⁶ og jeg er overbevist om dette, at han som begynte en god gjerning i dere, vil fullføre den inntil Kristi Jesu dag. ⁷ Det er rett av meg å tenke slik om dere alle, fordi jeg har dere i mitt hjerte, enten jeg er i lenker eller forsvarer og stadfester evangeliet, dere alle deler Guds nåde med meg. ⁸ For Gud er mitt vitne, hvor inderlig jeg lengter etter dere alle med Kristi Jesu kjærlighet. ⁹ Og dette er min bønn: at deres kjærlighet må bli mer og mer rik på kunnskap og all innsikt, ¹⁰ slik at dere kan skjønne hva som er viktig, og være rene og uelastelige til Kristi dag, ¹¹ fylt med rettferdighetens frukt ved Jesus Kristus, til Guds ære og pris. ¹² Jeg vil at dere skal vite, brødre og søstre, at det som har hendt meg, faktisk har tjent til fremme av evangeliet. ¹³ Som et resultat har det blitt kjent i hele pretoriet og for alle andre at jeg er i lenker for Kristi skyld. ¹⁴ Og på grunn av mine lenker har de fleste av brødrene og søstrene blitt mer frimodige i Herren og våger enda mer å forkynde Guds ord uten frykt. ¹⁵ Noen forkynner Kristus av misunnelse og strid, men andre av god vilje. ¹⁶ De sistnevnte gjør det av kjærlighet, fordi de vet at jeg er satt til forsvar for evangeliet. ¹⁷ De førstnevnte forkynner Kristus av selvisk ambisjon, ikke oppriktig, i den tro at de kan skape vanskeligheter for meg mens jeg er i lenker. ¹⁸ Men hva gjør det? Det viktigste er at Kristus forkynnes på alle måter, enten det er med falske motiver eller i sannhet. Og på grunn av dette gleder jeg meg. Ja, og jeg vil fortsette å glede meg, ¹⁹ for jeg vet at ved deres bønner og Jesu Kristi Ånds hjelp, vil det som har skjedd med meg, føre til min frelse. ²⁰ Jeg forventer og håper inderlig at jeg aldri vil bli til skamme, men at jeg vil ha nok mot til at Kristus nå som alltid vil bli æret i min kropp, enten ved liv eller ved død. ²¹ For for meg er livet Kristus, og døden en vinning. ²² Hvis jeg skal fortsette å leve i kjødet, betyr det fruktbart arbeid for meg. Men hva skal jeg velge? Jeg vet ikke! ²³ Jeg er dratt mellom de to: Jeg lengter etter å bryte opp og være med Kristus, for det er mye bedre; ²⁴ men det er mer nødvendig for

dere at jeg blir i kjødet. ²⁵ Overbevist om dette, vet jeg at jeg skal bli og fortsette med dere alle for deres fremgang og glede i troen, ²⁶ slik at deres stolthet i Kristus Jesus kan bli større på grunn av meg når jeg igjen er hos dere. ²⁷ Bare før dere på en måte som er verdig Kristi evangelium, slik at enten jeg kommer og ser dere eller bare hører om dere i mitt fravær, vil jeg vite at dere står fast i én ånd, stridende sammen som én for troen på evangeliet ²⁸ uten å la dere skremme på noen måte av dem som motsetter seg dere. Dette er et tegn for dem på at de vil bli ødelagt, men at dere vil bli frelst—og det av Gud. ²⁹ For det er gitt dere på Kristi vegne ikke bare å tro på ham, men også å lide for ham, ³⁰ siden dere opplever den samme konflikten som dere så i meg, og nå hører at jeg fortsatt har.

2 Hvis det da er noen trøst i Kristus, hvis det er noen oppmuntring ved kjærligheten, hvis det er noen samfunn i Ånden, hvis det er noen inderlig medfølelse og barmhjertighet, ² gjør da min glede fullkommen ved å ha det samme sinn, ha den samme kjærlighet, vær ett i sjel, rettet mot ett mål. ³ Gjør ikke noe av selvisk ambisjon eller tom ærgjerrighet. Men i ydmykhet, sett andre høyere enn dere selv; ⁴ se ikke bare på deres egne interesser, men også på andres. ⁵ Ha det samme sinnelag blant dere som var i Kristus Jesus:

⁶ Han som, da han var i Guds skikkelse, ikke så det som et rov å være Gud lik; ⁷ men ga avkall på sitt eget, tok på seg en tjeners skikkelse, og kom i menneskers liknelse. ⁸ Og da han i sin fremtoning var som et menneske, ydmyket han seg selv og ble lydig til døden, ja, døden på korset. ⁹ Derfor har Gud høyt opphøyet ham, og gitt ham navnet som er over alle navn, ¹⁰ for at i Jesu navn skal hvert kne bøye seg, i himmelen, på jorden, og under jorden, ¹¹ og hver tunge skal bekjenne at Jesus Kristus er Herre, til Gud Faders ære.

¹² Derfor, mine kjære, likesom dere alltid har vært lydige, ikke bare da jeg var hos dere, men nå mye mer i mitt fravær, arbeid på deres egen frelse med frykt og beven; ¹³ for det er Gud som virker i dere både å ville og å virke til hans gode hensikt. ¹⁴ Gjør alt uten klaging eller tvil, ¹⁵ så dere kan bli uklanderlige og rene, Guds barn uten feil i en forvrengt og fordervet generasjon. Da vil dere skinne blant dem som stjerner på himmelen, ¹⁶ idet dere holder fast ved livets ord. Og da vil jeg kunne være

Filipperne

stolt på Kristi dag at jeg ikke har løpt eller arbeidet forgyves. ¹⁷ Men selv om jeg blir utøst som et drikkoffer på deres trosoffer og tjeneste, er jeg glad og gleder meg med dere alle. ¹⁸ På samme måte skal også dere være glade og glede dere med meg. ¹⁹ Men jeg håper i Herren Jesus å sende Timoteus til dere snart, så jeg også kan bli oppmuntret når jeg får vite hvordan det står til med dere. ²⁰ For jeg har ingen annen som er av samme sinn, som virkelig vil bry seg om deres ve og vel. ²¹ For de søker alle sitt eget, ikke det som hører Kristus Jesus til. ²² Men dere vet om hans prøvede karakter, at han tjente med meg i evangeliets arbeid som en sønn med sin far. ²³ Derfor håper jeg å sende ham straks, så snart jeg ser hvordan det går med meg; ²⁴ og jeg er trygg i Herren på at jeg selv også snart vil komme. ²⁵ Men jeg fant det nødvendig å sende tilbake til dere Epafroditus, min bror, medarbeider og medsoldat, som også er deres utsending og tjener for mine behov, ²⁶ fordi han lengter etter dere alle og er urolig fordi dere hørte at han var syk. ²⁷ For han var virkelig syk, og nær ved å dø. Men Gud hadde barmhjertighet med ham, og ikke bare med ham, men også med meg, for å spare meg for sorg på sorg. ²⁸ Derfor er jeg desto mer ivrig etter å sende ham, så når dere ser ham igjen, kan dere glede dere, og jeg kan ha mindre bekymring. ²⁹ Ta imot ham da i Herren med all glede, og hold slike som ham i høy aktelse, ³⁰ fordi han kom nær døden for Kristi verk, og risikerte sitt liv for å gjøre opp for den hjelp dere ikke kunne gi meg.

3 Til slutt, mine brødre og søstre, gled dere i Herren! Å skrive de samme tingene til dere igjen er ingen byrde for meg, og det er en sikkerhet for dere. ² Vokt dere for de hundene, de onde gjerningsmennene, de som lemlester kroppen. ³ For vi er den sanne omskjærelsen, vi som tilber ved Guds Ånd, som roser oss i Kristus Jesus, og som ikke setter vår lit til kjødet— ⁴ selv om jeg selv har grunner til å sette lit til kjødet. Hvis noen annen mener at de har grunner til å stole på kjødet, har jeg enda mer: ⁵ omskåret på den åttende dagen, av Israels folk, av Benjamins stamme, en hebreer av hebreere; angående loven, en fariseer; ⁶ angående iver, forfulgte kirken; angående rettferdighet basert på loven, ulastelig. ⁷ Likevel, hva enn fordeler jeg hadde, anser jeg nå som tap for Kristi skyld. ⁸ Ja, jeg anser alt som tap på grunn av den overveldende verdien av å kjenne Kristus Jesus, min Herre, for hvis

skyld jeg har mistet alt. Jeg anser dem som skrap, for at jeg kan vinne Kristus ⁹ og bli funnet i ham, ikke med en rettferdighet av min egen avledet fra loven, men den som er gjennom troen på Kristus—den rettferdighet som kommer fra Gud basert på tro. ¹⁰ Jeg vil kjenne Kristus og kraften av hans oppstandelse og fellesskapet i hans lidelser, bli lik ham i hans død, ¹¹ og slik, på en eller annen måte, nå frem til oppstandelsen fra de døde. ¹² Ikke at jeg allerede har oppnådd alt dette, eller allerede er blitt fullkommen, men jeg fortsetter å gripe det for hvilket Kristus Jesus grep meg. ¹³ Brødre og søstre, jeg anser ikke meg selv ennå for å ha grepet det. Men én ting gjør jeg: glemmer det som ligger bak og streber mot det som ligger foran, ¹⁴ jeg fortsetter mot målet for å vinne prisen for Guds høye kall i Kristus Jesus. ¹⁵ Alle oss, da, som er modne, bør ha et slikt syn på ting. Og hvis dere tenker annerledes om noe, vil Gud også gjøre det klart for dere. ¹⁶ La oss fortsette å leve opp til det vi allerede har oppnådd. ¹⁷ Bli med i å følge mitt eksempel, brødre og søstre, og observer de som lever i henhold til mønsteret dere har i oss. ¹⁸ For, som jeg ofte har fortalt dere før og nå forteller dere selv med tårer, mange lever som fiender av Kristi kors. ¹⁹ Deres ende er ødeleggelse, deres gud er deres mage, og deres ære er i deres skam. Deres sinn er satt på jordiske ting. ²⁰ Men vårt sanne hjem er i himmelen, og vi venter ivrig på en Frelser derfra, Herren Jesus Kristus, ²¹ som, ved den kraft som gjør ham i stand til å bringe alt under sin kontroll, vil forvandle våre lave kroppar til å bli lik hans herlige kropp.

4 Derfor, mine kjære brødre og søstre, som jeg elsker og lengter etter, min glede og krone, stå fast i Herren på denne måten, mine elskede venner. ² Jeg oppfordrer Evodia og Syntyke til å finne harmoni i Herren. ³ Ja, jeg ber deg, min sanne følgesvenn, om å hjelpe disse kvinnene som har kjempet sammen med meg i evangeliets sak, sammen med Klemens og resten av mine medarbeidere, hvis navn er i livets bok. ⁴ Finn alltid glede i Herren. Jeg vil gjenta: Vær glade! ⁵ La deres milde ånd være tydelig for alle. Herren er nær. ⁶ Vær ikke bekymret for noe, men i enhver situasjon, ved bønn og påkallelse med takksigelse, legg frem deres ønsker for Gud. ⁷ Og Guds fred, som overgår all forstand, vil beskytte deres hjerter og tanker i Kristus Jesus. ⁸ Til slutt, brødre og søstre, alt som er sant, alt som er ærefullt, alt som er rett, alt som er rent, alt

Filipperne

som er elskelig, alt som er prisverdig—hvis noe er utmerket eller verdig til ros—tenk på disse tingene.⁹ Alt dere har lært eller mottatt eller hørt fra meg, eller sett i meg, sett dette ut i praksis. Og fredens Gud vil være med dere.¹⁰ Jeg gledet meg stort i Herren over at dere endelig har fornyet deres omsorg for meg. Dere var faktisk bekymret, men dere manglet muligheten til å vise det.¹¹ Jeg sier ikke dette fordi jeg er i nød, for jeg har lært å være tilfreds uansett hvilke omstendigheter jeg befinner meg i.¹² Jeg vet hva det vil si å leve i ydmyke kår, og jeg vet hva det vil si å leve i overflod. Jeg har lært hemmeligheten ved å være tilfreds i enhver situasjon, enten jeg er mett eller sulten, enten jeg lever i overflod eller i mangel.¹³ Jeg kan gjøre alt gjennom Ham som gir meg styrke.¹⁴ Likevel var det vennlig av dere å dele i mine problemer.¹⁵ Dessuten, som dere filipperne vet, i de første dagene av deres bekjentskap med evangeliet, da jeg dro fra

Makedonia, var det ingen menighet som delte med meg i spørsmålet om å gi og motta, unntatt dere alene.¹⁶ For selv da jeg var i Tessalonika, sendte dere meg hjelp mer enn én gang for mine behov.¹⁷ Ikke at jeg søker gaven i seg selv, men jeg søker fortjenesten som øker på deres konto.¹⁸ Jeg har mottatt full betaling og har mer enn nok. Jeg er rikelig forsynt, nå som jeg har mottatt fra Epafroditus de gavene dere sendte, en velluktende offergave, et akseptabelt offer, behagelig for Gud.¹⁹ Og min Gud vil gi dere alt dere trenger ut fra Hans herlige rikdom i Kristus Jesus.²⁰ Ære være vår Gud og Far i all evighet. Amen.²¹ Hils alle de hellige i Kristus Jesus. Brødrene og søstrene som er med meg sender sine hilsener.²² Alle de hellige sender dere hilsener, spesielt de fra keiserens husstand.²³ Må den nådefulle favør fra Herren Jesus Kristus være med deres ånd.

Kolossoerne

1 Paulus, en budbringer av Kristus Jesus gjennom Guds vilje, sammen med vår bror Timoteus, ² Til de hellige og trofaste brødre og søstre i Kristus i Kolossæ: Nåde og fred til dere fra Gud vår Far. ³ Vi uttrykker stadig vår takknemlighet til Gud, vår Herre Jesu Kristi Far, hver gang vi ber for dere, ⁴ siden vi hørte om deres tro på Kristus Jesus og den kjærlighet dere har til alle de hellige— ⁵ på grunn av håpet som er reservert for dere i himmelen, som dere allerede har hørt om i det sanne budskapet om evangeliet ⁶ som har kommet til dere. På samme måte bærer evangeliet frukt og vokser over hele verden, akkurat som det har gjort blant dere siden den dagen dere hørte det og virkelig forstod Guds nåde. ⁷ Dere mottok det fra Epafros, vår kjære medtjener, som trofast tjener Kristus på våre vegne, ⁸ og som også informerte oss om deres kjærlighet i Ånden. ⁹ Av denne grunn, siden den dagen vi hørte om dere, har vi ikke sluttet å be for dere og be Gud om å fylle dere med kunnskapen om hans vilje gjennom all åndelig visdom og forståelse, ¹⁰ slik at dere kan leve et liv verdig for Herren og behage ham på alle måter: bære frukt i alle gode gjerninger og vokse i kunnskapen om Gud; ¹¹ bli styrket med all kraft i henhold til hans herlige makt, slik at dere kan ha stor utholdenhet og tålmodighet, med glede ¹² takke Faderen, som har kvalifisert dere til å dele i arven til de hellige i lysets rike. ¹³ For han har reddet oss fra mørkets herredømme og overført oss til riket til den Sønnen han elsker, ¹⁴ i hvem vi har forløsning og tilgivelse. ¹⁵ Sønnen reflekterer den usynlige Gud, den førstefødte over hele skapelsen. ¹⁶ For i ham ble alle ting skapt: ting i himmelen og på jorden, synlige og usynlige, enten troner eller herredømmer eller herskere eller myndigheter; alle ting er skapt gjennom ham og for ham. ¹⁷ Han eksisterte før alle ting, og ved ham holdes alle ting sammen. ¹⁸ Og han er hodet for legemet, kirken; han er begynnelsen og den førstefødte fra de døde, slik at han kan ha overherredømme i alt. ¹⁹ For det var Faderens gode vilje at all hans fylde skulle bo i ham, ²⁰ og gjennom ham å bringe alle ting i harmoni med seg selv, enten ting på jorden eller ting i himmelen, ved å etablere fred gjennom hans blod, utgytt på korset. ²¹ En gang var dere fremmedgjort fra Gud og fiendtlige i deres sinn, engasjert i onde gjerninger, ²² men nå har han forsonet dere gjennom Kristi fysiske kropp ved hans død for å presentere dere hellige i hans øyne, uten lyte og fri fra anklage— ²³ hvis dere fortsetter i deres

tro, etablert og faste, og ikke skifter fra håpet som tilbys av evangeliet. Dette er evangeliet som dere hørte og som har blitt forkynt for enhver skapning under himmelen, og som jeg, Paulus, har blitt en tjener av. ²⁴ Nå gleder jeg meg over mine lidelser for deres skyld, og i mitt kjød fyller jeg opp det som mangler i Kristi trengsler, for hans legemes skyld, som er kirken. ²⁵ Jeg har blitt dens tjener ved den oppgave Gud har gitt meg for å presentere Guds ord i sin fylde— ²⁶ mysteriet som har vært skjult i tidsaldre og generasjoner, men som nå er åpenbart for Herrens folk. ²⁷ For dem har Gud valgt å åpenbare blant hedningene de herlige rikdommene av dette mysteriet, som er Kristus i dere, håpet om herlighet. ²⁸ Han er den vi forkynner, advarer og underviser alle med all visdom, slik at vi kan presentere alle fullt modne i Kristus. ²⁹ For dette arbeider jeg, strever med all den energi Kristus så kraftig virker i meg.

2 Jeg vil at dere skal forstå hvor stor en kamp jeg har for dere og for dem i Laodikea, og for alle som ikke har sett meg ansikt til ansikt. ² Mitt mål er at deres hjerter må bli oppmuntret, forenet i kjærlighet, og at de kan nå all rikdommen som kommer fra den fulle vissheten om forståelse, som leder til en sann kunnskap om Guds mysterium, som er Kristus selv, ³ i hvem alle visdommens og kunnskapens skatter er skjult. ⁴ Jeg sier dette for at ingen skal bedra dere med overtalende argumenter. ⁵ For selv om jeg er fraværende i kroppen, er jeg med dere i ånden, og gleder meg over å se deres ordnede livsførsel og fastheten i deres tro på Kristus. ⁶ Derfor, slik dere har mottatt Kristus Jesus som Herre, fortsett å vandre i Ham, ⁷ rotfestet og bygd opp i Ham, og grunnfestet i troen slik dere ble lært, overstrømmende av takknemlighet. ⁸ Se til at ingen tar dere til fange gjennom tom og bedragersk filosofi, som er basert på menneskelig tradisjon og verdens grunnleggende åndelige krefter, i stedet for på Kristus. ⁹ For i Ham bor hele guddommens fylde i kroppslig form, ¹⁰ og i Ham er dere blitt gjort fullkomne. Han er hodet over enhver hersker og myndighet. ¹¹ I Ham ble dere også omskåret med en omskjærelse som ikke er gjort med menneskehender, ved å avlegge kjøttets kropp, ved Kristi omskjærelse, ¹² da dere ble begravet med Ham i dåpen, i hvilken dere også ble oppreist med Ham ved troen på Guds kraftige verk, som oppreiste Ham fra de døde. ¹³ Og da dere var døde i deres

Kolossoerne

overtredelser og deres kjøds uomskjærelse, gjorde Gud dere levende sammen med Ham, etter å ha tilgitt oss alle våre overtredelser, ¹⁴ etter å ha slettet gjeldsbrevet som stod imot oss med dets lovmessige krav. Dette satte Han til side, idet Han naglet det til korset. ¹⁵ Han avvæpnet herskerne og myndighetene og gjorde et offentlig skue av dem, triumferende over dem ved korset. ¹⁶ Derfor, la ingen dømmes dere i spørsmål om mat og drikke, eller med hensyn til en høytid, en nymåne eller en sabbatsdag. ¹⁷ Disse er en skygge av fremtidige ting, men virkeligheten finnes i Kristus. ¹⁸ La ingen diskvalifisere dere, ved å insistere på falsk ydmykhet og engledyrkelse, opptatt av syner, oppblåst uten grunn av deres uåndelige sinn, ¹⁹ og ikke holde fast ved hodet, fra hvem hele kroppen, næret og holdt sammen av sine ledd og bånd, vokser med en vekst som er fra Gud. ²⁰ Hvis dere har dødd med Kristus fra verdens ting, hvorfor oppfører dere dere som om dere fortsatt lever i verden ved å underkaste dere dens forskrifter? ²¹ "Du må ikke håndtere, du må ikke smake, du må ikke berøre!"? ²² Disse gjelder ting som er bestemt til å forgå, og er basert på menneskelige bud og lærdommer. ²³ Disse har riktignok et skinn av visdom i selvpålagt religion, falsk ydmykhet og streng behandling av kroppen, men de er uten verdi i å dempe sanselig nytelse.

3 Hvis dere da er oppreist med Kristus, søk de ting som er der oppe, hvor Kristus sitter ved Guds høyre hånd. ² La deres sinn være vendt mot de ting som er der oppe, ikke mot de jordiske ting. ³ For dere er døde, og deres liv er nå skjult med Kristus i Gud. ⁴ Når Kristus, som er deres liv, åpenbares, da skal også dere åpenbares med ham i herlighet. ⁵ Derfor, betrakt delene av deres jordiske natur som døde for seksuell umoral, urenhet, lidenskap, onde lyster og grådighet, som er avgudsdyrkelse. ⁶ På grunn av disse kommer Guds vrede over de ulydige. ⁷ Dere vandret en gang i disse veiene, i det livet dere levde før. ⁸ Men nå må dere også kvitte dere med alt slikt: sinne, vrede, ondskap, baktalelse og obskønt språk fra deres lepper. ⁹ Løgn ikke for hverandre, siden dere har tatt av det gamle mennesket med dets gjerninger ¹⁰ og har ikledd dere det nye mennesket, som blir fornyet i kunnskap etter sin Skapers bilde. ¹¹ Her er det ingen forskjell mellom greker eller jøde, omskåret eller uomskåret, barbar, skyter, slave eller fri, men Kristus er alt, og i alle. ¹² Som Guds utvalgte, hellige og høyt elskede,

kle dere med medfølelse, vennlighet, ydmykhet, mildhet og tålmodighet. ¹³ Bær over med hverandre og tilgi hverandre hvis noen har en klage mot noen. Tilgi som Herren tilga dere. ¹⁴ Og fremfor alt dette, omfavn kjærligheten, som forener dem alle i fullkommen harmoni. ¹⁵ La Kristi fred styre deres hjerter, for som lemmer av ett legeme ble dere kalt til fred. Og dyrk takknemlighet. ¹⁶ La Kristi ord bo rikelig blant dere, med all visdom undervise og formane hverandre med salmer, hymner og åndelige sanger, syngende med takknemlighet i deres hjerter til Gud. ¹⁷ Hva enn dere gjør, i ord eller gjerning, gjør alt i Herren Jesu navn, og takk Gud Faderen gjennom ham. ¹⁸ Hustruer, tilpass dere deres ektemenn, som det sømmes seg i Herren. ¹⁹ Ektemenn, elsk deres hustruer og vær ikke slemme mot dem. ²⁰ Barn, hør på deres foreldre i alt, for dette er til behag for Herren. ²¹ Fedre, ikke provoser deres barn, ellers kan de bli motløse. ²² Slaver, adlyd deres jordiske herrer i alt, ikke bare når deres øye er på dere og for å vinne deres gunst, men med hjertets oppriktighet, i frykt for Herren. ²³ Hva enn dere gjør, gjør det helhjertet, som om dere arbeider for Herren, ikke bare for menneskelige overordnede, ²⁴ i visshet om at dere skal motta en arv fra Herren som en belønning. Det er Herren Kristus dere tjener. ²⁵ Den som gjør urett, vil få igjen for sine urettferdigheter, og det er ingen forskjellsbehandling.

4 Herrer, gi deres slaver rettferdighet og rettferd, idet dere vet at dere også har en Herre i himmelen. ² Vær utholdende i bønnen, våk med en holdning av takknemlighet. ³ Og be også for oss, at Gud må åpne en dør for vårt budskap, så vi kan forkynne Kristi mysterium, for hvilket jeg også er i lenker. ⁴ Be om at jeg må gjøre det klart, slik jeg bør tale. ⁵ Vær kloke i deres ferd mot dem utenfor, og bruk tiden godt. ⁶ La deres samtale alltid være full av nåde, krydret med salt, så dere vet hvordan dere skal svare hver enkelt. ⁷ Tykikus, vår kjære bror og trofaste tjener og medtjener i Herren, vil informere dere om alle mine forhold. ⁸ Jeg sender ham til dere for dette formål, at dere skal få vite om våre omstendigheter og at han kan oppmuntre deres hjerter. ⁹ Med ham er Onesimus, vår trofaste og elskede bror, som er en av dere. De vil informere dere om alt som skjer her. ¹⁰ Aristarkus, min medfange, sender dere sine hilsener, likeså Markus, Barnabas' fetter. (Dere har fått instruksjoner om ham;

Kolosserne

hvis han kommer til dere, ta imot ham.) ¹¹ Jesus, som kalles Justus, sender også hilsener. Disse er de eneste medarbeiderne for Guds rike av de omskårne, og de har vært en trøst for meg. ¹² Epaphras, som er en av dere og en tjener for Kristus Jesus, sender hilsener. Han kjemper alltid i bønn for dere, at dere må stå modne og fullt overbeviste i hele Guds vilje. ¹³ Jeg vitner for ham at han har en dyp omsorg for dere og for dem i Laodikea og Hierapolis. ¹⁴ Lukas, den elskede legen, og Demas

sender hilsener. ¹⁵ Gi mine hilsener til brødrene og søstrene i Laodikea, og til Nymfa og menigheten som samles i hennes hus. ¹⁶ Etter at dette brevet er blitt lest blant dere, sørg for at det også blir lest i menigheten i Laodikea, og at dere i sin tur leser brevet fra Laodikea. ¹⁷ Oppmuntre Arkippus til å fullføre den tjenesten han har mottatt i Herren. ¹⁸ Jeg, Paulus, skriver denne hilsenen med min egen hånd. Husk mitt fangenskap. Nåde være med dere.

1 Tessalonikerne

1 Fra Paulus, Silvanus og Timoteus, til menigheten i Tessalonika som er i Gud Faderen og Herren Jesus Kristus: Nåde og fred være med dere. ² Vi uttrykker stadig vår takknemlighet til Gud for dere alle, og husker dere i våre bønner; ³ stadig i minne om deres troens arbeid, kjærlighetens slit og håpets utholdenhet i vår Herre Jesus Kristus i nærvær av vår Gud og Far, ⁴ da vi er klar over, kjære brødre og søstre elsket av Gud, Hans utvelgelse av dere; ⁵ for vårt evangelium kom ikke til dere bare i ord, men også i kraft og i Den Hellige Ånd og med full overbevisning—slik dere vet hva slags menn vi viste oss å være blant dere for deres skyld. ⁶ Dere ble etterfølgere av oss og av Herren, etter å ha tatt imot ordet midt i stor trengsel med Den Hellige Ånds glede, ⁷ slik at dere ble et forbilde for alle de troende i Makedonia og Akaia. ⁸ For Herrens ord har runget ut fra dere, ikke bare i Makedonia og Akaia, men på alle steder har deres tro på Gud blitt kjent, slik at vi ikke trenger å si noe. ⁹ For de selv forteller oss om den mottakelsen vi fikk hos dere, og hvordan dere vendte om til Gud fra avgudene for å tjene den levende og sanne Gud, ¹⁰ og for å vente på Hans Sønn fra himmelen, som Han reiste opp fra de døde—Jesus, som redder oss fra den kommende vrede.

2 For dere selv vet, brødre og søstre, at vår mottakelse blant dere ikke var uten resultat. ² Men etter at vi allerede hadde møtt lidelse og mishandling i Filippi, som dere vet, fant vi mot i vår Gud til å dele med dere Guds evangelium til tross for mye motstand. ³ For vår formaning kommer ikke fra feil eller urenhet eller gjennom bedrag; ⁴ men akkurat som vi har blitt godkjent av Gud til å bli betrodd evangeliet, slik taler vi, ikke for å behage mennesker, men for å behage Gud, som gransker våre hjerter. ⁵ For vi kom aldri med smigrende tale, som dere vet, heller ikke med et motiv for grådighet—Gud er vårt vitne— ⁶ heller ikke søkte vi ære fra mennesker, verken fra dere eller fra andre, selv om vi kunne ha hevdet vår autoritet som Kristi apostler. ⁷ Men vi viste oss å være milde blant dere. Som en ammende mor ømt bryr seg om sine egne barn, ⁸ på samme måte hadde vi en dyp kjærlighet til dere og var glade for å dele med dere ikke bare Guds evangelium, men også våre egne liv, fordi dere var blitt veldig kjære for oss. ⁹ For dere husker, brødre og søstre, vårt arbeid og vår nød: det var ved å arbeide natt og dag for ikke å være en byrde for

noen av dere, at vi forkynte for dere Guds evangelium. ¹⁰ Dere er vitner, og det er også Gud, på hvor fromt og rett og ulastelig vi oppførte oss mot dere troende; ¹¹ som dere er klar over, oppmuntret, trøstet og formante vi hver enkelt av dere, som en far med sine egne barn, ¹² slik at dere skulle leve på en måte verdig den Gud som kaller dere inn i sitt eget rike og herlighet. ¹³ Av denne grunn takker vi også stadig Gud for at da dere mottok Guds ord som dere hørte fra oss, aksepterte dere det ikke som ord fra bare mennesker, men som det virkelig er, Guds ord, som også virker i dere som tror. ¹⁴ For dere, brødre og søstre, ble etterlignere av Guds menigheter i Kristus Jesus som er i Judea, for dere utholdt også de samme lidelsene fra deres egne landsmenn, akkurat som de gjorde fra jødene, ¹⁵ som både drepte Herren Jesus og profetene, og drev oss ut. De er ikke til behag for Gud, men er fiendtlige mot alle mennesker, ¹⁶ hindrende oss fra å tale til hedningene slik at de kan bli frelst; med det resultat at de alltid når grensen for sine synder. Vreden har kommet over dem fullt ut. ¹⁷ Men vi, brødre og søstre, etter å ha blitt skilt fra dere en kort stund—i person, ikke i ånd—var desto mer ivrige med stort ønske om å se deres ansikt. ¹⁸ For vi ønsket å komme til dere—jeg, Paulus, mer enn én gang—og likevel hindret Satan oss. ¹⁹ For hvem er vårt håp, eller glede, eller stolthetens krone? Er det ikke virkelig dere, i nærvær av vår Herre Jesus ved hans komme? ²⁰ For dere er virkelig vår stolthet og glede.

3 Derfor, da vi ikke lenger kunne holde det ut, bestemte vi oss for å bli igjen alene i Athen, ² og vi sendte Timoteus, vår bror og medarbeider i å spre Kristi evangelium, for å støtte og oppmuntre dere i deres tro, ³ slik at ingen skulle bli urolige av disse trengslene; for dere vet selv at vi var ment for dette. ⁴ For selv da vi var hos dere, advarte vi dere stadig om at vi skulle møte motgang; og det skjedde, som dere vet. ⁵ Av denne grunn, da jeg ikke lenger kunne holde det ut, sendte jeg også for å finne ut om deres tro, av frykt for at fristeren kunne ha fristet dere, og vårt arbeid ville være forgjeves. ⁶ Men nå som Timoteus har kommet til oss fra dere, og har brakt oss gode nyheter om deres tro og kjærlighet, og at dere alltid tenker vennlig på oss, og ønsker å se oss slik vi også lengter etter å se dere, ⁷ av den grunn, brødre og søstre, i all vår nød og trengsel ble vi trøstet om dere gjennom deres tro; ⁸ for nå lever vi virkelig, hvis dere forblir standhaftige i Herren. ⁹ For

1 Tessalonikerne

hvilken takk kan vi gi til Gud for dere i retur for all den glede vi gleder oss overfor vår Gud på grunn av dere,¹⁰ mens vi stadig ber mest inderlig natt og dag, om at vi kan se dere ansikt til ansikt og kan supplere det som mangler i deres tro?¹¹ Må nå vår Gud og Far selv, og vår Herre Jesus, lede vår vei til dere;¹² og må Herren få dere til å vokse og flyte over av kjærlighet til hverandre, og til alle mennesker, slik vi også gjør for dere;¹³ slik at Han kan styrke deres hjerter ulastelige i hellighet foran vår Gud og Far ved vår Herre Jesu komme med alle sine hellige.

4 Til slutt, brødre og søstre, ber vi og oppfordrer dere i Herren Jesus, at slik dere mottok instruksjon fra oss om hvordan dere bør vandre og behage Gud (slik dere faktisk gjør), at dere utmerker dere enda mer.² For dere er klar over instruksjonen vi ga dere gjennom autoriteten til Herren Jesus.³ For dette er Guds ønske for dere, deres helliggjørelse: at dere avstår fra seksuell umoral;⁴ at hver av dere vet hvordan å eie sitt eget kar i helliggjørelse og ære,⁵ ikke i lidenskapelige begjær, som de som ikke kjenner Gud;⁶ og at ingen gjør urett eller utnytter sin bror eller søster i denne saken, fordi Herren er den som bringer rettferdighet i alle disse tingene, akkurat som vi også fortalte dere tidligere og høytidelig advarte dere.⁷ For Gud har ikke kalt oss til urenhet, men til å leve et hellig liv.⁸ Derfor, den som avviser dette, avviser ikke mennesket, men Gud, som gir sin Hellige Ånd til dere.⁹ Nå angående kjærligheten til hverandre, har dere ikke behov for at noen skriver til dere, for dere er selv lært av Gud til å elske hverandre;¹⁰ for dere viser virkelig denne kjærligheten til alle brødrene og søstrene i hele Makedonia. Likevel oppmuntrer vi dere, brødre og søstre, til å utmerke dere enda mer,¹¹ og å strebe etter å leve et stille liv, ta vare på deres egne saker, og arbeide med deres hender, slik vi instruerte dere,¹² slik at dere vil oppføre dere ordentlig mot utenforstående og ikke være avhengige av noen.¹³ Men vi vil ikke at dere skal være uvitende, brødre og søstre, om dem som har gått bort, slik at dere ikke sørger som resten av menneskeheten, som ikke har noe håp.¹⁴ For hvis vi tror at Jesus døde og stod opp igjen, vil også Gud bringe med seg dem som har sovnet inn i Jesus.¹⁵ For vi erklærer for dere ved Herrens ord, at vi som er i live og blir igjen til Herrens komme, ikke skal gå foran dem som har sovnet inn.¹⁶ For Herren selv vil komme ned fra himmelen med et mektig rop, med

erkeengelenes røst og med Guds basun, og de døde i Kristus vil først stå opp.¹⁷ Deretter skal vi som er i live og blir igjen, bli rykket opp sammen med dem i skyene for å møte Herren i luften, og slik skal vi alltid være med Herren.¹⁸ Så derfor, oppmuntre hverandre med disse ordene.

5 Når det gjelder tider og stunder, kjære venner, har dere ikke behov for at noe blir skrevet til dere.² For dere er godt klar over at Herrens dag vil komme uventet, som en tyv om natten.³ Mens de sier: "Fred og sikkerhet!" da vil plutselig ødeleggelse komme over dem som fødselsveer over en gravid kvinne, og de vil ikke unnslippe.⁴ Men dere, kjære venner, er ikke i mørket, slik at dagen skulle overraske dere som en tyv;⁵ for dere er alle lysets barn og dagens barn. Vi tilhører ikke natten eller mørket;⁶ Derfor, la oss ikke være som andre, som sover, men la oss forbli våkne og klare i hodet.⁷ For de som sover, gjør det om natten, og de som blir fulle, gjør det om natten.⁸ Men siden vi tilhører dagen, la oss forbli klare i hodet, iført troens og kjærlighetens brynje, og som hjelm, håpet om frelse.⁹ For Gud har ikke bestemt oss til å lide vrede, men til å motta frelse gjennom vår Herre Jesus Kristus,¹⁰ som døde for oss, slik at enten vi er våkne eller i ro, kan vi leve sammen med Ham.¹¹ Derfor, oppmuntre hverandre og bygg hverandre opp, slik dere allerede gjør.¹² Men vi ber dere, kjære venner, å anerkjenne dem som arbeider hardt blant dere, som bryr seg om dere i Herren, og som underviser dere,¹³ og å holde dem i høyeste aktelse i kjærlighet på grunn av deres arbeid. Lev i fred med hverandre.¹⁴ Vi oppfordrer dere, kjære venner, advar dem som er late og forstyrrende, oppmuntre de motløse, hjelp de svake, vær tålmodig med alle.¹⁵ Sørg for at ingen gjengjelder ondt med ondt, men strev alltid etter å gjøre det som er godt for hverandre og for alle andre.¹⁶ Gled dere alltid,¹⁷ vær stadig i bønn,¹⁸ uttrykk takknemlighet i alle omstendigheter; for dette er Guds vilje for dere i Kristus Jesus.¹⁹ Forsøk ikke å slukke Ånden,²⁰ forakt ikke profetier.²¹ I stedet, undersøk alt; hold fast på det som er godt,²² avvis enhver form for ondskap.²³ Må fredens Gud selv hellige dere fullstendig; og må deres hele ånd, sjel og kropp bli bevart ulastelig ved vår Herre Jesu Kristi komme.²⁴ Han som kaller dere er trofast, og Han vil sikkert gjøre det.²⁵ Kjære venner, be for oss.²⁶ Gi en varm hilsen til alle brødrene og søstrene.²⁷ Jeg ber dere for Herrens skyld å få dette brevet lest

1 Tessalonikerne

for alle brødrene og søstre. ²⁸ Må vår Herre Jesu Kristi nåde være med dere. Amen.

2 Tessalonikerne

1 Fra Paulus, Silvanus og Timoteus, til menigheten i Tessalonika, av Gud vår Far og Herren Jesus Kristus: ² Må dere motta nåde og fred fra Gud Faderen og Herren Jesus Kristus. ³ Vi bør alltid takke Gud for dere, brødre og søstre, som det er passende, fordi deres tro øker rikelig, og kjærligheten til hver og en av dere mot hverandre vokser stadig større. ⁴ Derfor taler vi høyt om dere blant Guds menigheter for deres utholdenhet og tro under alle deres forfølgelser og trengsler som dere utholder. ⁵ Dette viser klart Guds rettferdige dom, slik at dere kan bli ansett som verdige til Guds rike, for hvilket dere faktisk lider. ⁶ For det er rettferdig for Gud å bringe trengsel over dem som plager dere, ⁷ og å gi lindring til dere som er plaget, sammen med oss, når Herren Jesus blir åpenbart fra himmelen med sine mektige engler i flammende ild, ⁸ som bringer rettferdighet til dem som ikke kjenner Gud og til dem som ikke følger evangeliet om vår Herre Jesus. ⁹ Disse individene vil møte konsekvensen av evig ødeleggelse, adskilt fra Herrens nærvær og fra hans makts herlighet, ¹⁰ når Han kommer for å bli herliggjort blant sine hellige på den dagen, og for å bli beundret blant alle som har trodd—fordi vårt vitnesbyrd til dere ble trodd. ¹¹ Til dette formål ber vi også alltid for dere, at vår Gud vil anse dere verdige til deres kall, og oppfylle hvert ønske om godhet og troens verk med kraft, ¹² slik at navnet til vår Herre Jesus kan bli herliggjort i dere, og dere i Ham, gjennom nåden fra vår Gud og Herren Jesus Kristus.

2 Vi ber dere, kjære brødre og søstre, angående vår Herre Jesu Kristi komme og vår samling til Ham, ² at dere ikke lett skal bli urolige eller skremte av en ånd, et budskap, eller et brev som hevder å være fra oss, som antyder at Herrens dag allerede har kommet. ³ La ingen villette dere på noen måte! For den dagen vil ikke komme uten at frafallet først skjer, og lovløshetens mann blir avdekket, fortapelsens sønn, ⁴ som står imot og opphøyer seg over alt som kalles gud eller gjenstand for tilbedelse, slik at han tar sin plass i Guds tempel og gir seg ut for å være Gud. ⁵ Husker dere ikke at jeg pleide å fortelle dere dette mens jeg fortsatt var hos dere? ⁶ Og dere vet hva som nå holder ham tilbake, slik at han vil bli avslørt til rett tid. ⁷ For lovløshetens hemmelige kraft er allerede i virksomhet; bare Han som nå holder det tilbake, vil fortsette å gjøre det inntil Han blir tatt bort. ⁸ Da vil

den lovløse bli avslørt, han som Herren Jesus vil eliminere med sin munns ånde og gjøre ende på ved sin komme i herlighet; ⁹ det vil si, han som kommer i samsvar med Satans virksomhet, ledsaget av all makt og forførende tegn og under, ¹⁰ og med all urettferdighetens bedrag for dem som går bortapt, fordi de ikke tok imot kjærligheten til sannheten som kunne frelse dem. ¹¹ På grunn av dette vil Gud tillate dem å bli påvirket av en sterk villfarelse, slik at de vil tro på det som er falskt, ¹² slik at alle vil bli dømt som ikke trodde sannheten, men hadde glede i urettferdigheten. ¹³ Likevel bør vi alltid takke Gud for dere, kjære brødre og søstre elsket av Herren, fordi Gud valgte dere fra begynnelsen til frelse gjennom Åndens helliggjørende verk og gjennom tro på sannheten. ¹⁴ Det var for dette formålet Han kalte dere gjennom vårt evangelium, slik at dere kunne dele i vår Herre Jesu Kristi herlighet. ¹⁵ Derfor, kjære brødre og søstre, stå fast og hold fast ved de lærdommer vi ga dere, enten ved ord eller ved brev. ¹⁶ Må nå vår Herre Jesus Kristus selv og Gud vår Far, som elsket oss og ved sin nåde ga oss evig oppmuntring og godt håp, ¹⁷ oppmuntre og styrke deres hjerter i hver god gjerning og ord.

3 Til slutt, kjære venner, be for oss at Herrens ord må spre seg raskt og bli æret, slik det var hos dere; ² og at vi blir reddet fra perverse og onde mennesker; for ikke alle har tro. ³ Men Herren er trofast, og Han vil styrke og beskytte dere fra den onde. ⁴ Vi har tillit til Herren når det gjelder dere, at dere gjør og vil fortsette å gjøre det vi instruerer. ⁵ Må Herren lede deres hjerter mot Guds kjærlighet og Kristi utholdenhet. ⁶ Nå instruerer vi dere, kjære venner, i vår Herre Jesu Kristi navn, å holde dere unna enhver troende som lever et uordentlig liv og ikke i samsvar med den tradisjonen dere mottok fra oss. ⁷ For dere vet selv hvordan dere bør følge vårt eksempel, fordi vi ikke oppførte oss udisiplinert blant dere, ⁸ heller ikke spiste vi noens brød uten å betale for det, men med arbeid og slit arbeidet vi natt og dag for at vi ikke skulle være en byrde for noen av dere; ⁹ ikke fordi vi mangler rett til slik støtte, men for å presentere oss som et eksempel for dere å etterligne. ¹⁰ For selv da vi var hos dere, ga vi dere denne instruksjonen: hvis noen ikke vil arbeide, skal de ikke spise. ¹¹ For vi hører at noen blant dere lever uordentlig, uten å gjøre noe arbeid, men er opptatt med nyttige ting. ¹² Nå befaler og oppfordrer vi slike individer i Herren Jesus Kristus til å arbeide

2 Tessalonikerne

stille og spise sitt eget brød. ¹³ Men når det gjelder dere, kjære venner, bli ikke trette av å gjøre godt. ¹⁴ Hvis noen ikke følger våre instruksjoner i dette brevet, legg spesielt merke til den personen og omgås ikke med dem, så de kan føle skam. ¹⁵ Men betrakt dem ikke som en fiende, men advar dem

som en bror. ¹⁶ Må nå fredens Herre selv stadig gi dere fred i enhver situasjon. Herren være med dere alle! ¹⁷ Jeg, Paulus, skriver denne hilsenen med min egen hånd, og dette er et kjennetegn i hvert brev; slik skriver jeg. ¹⁸ Må vår Herre Jesu Kristi nåde være med dere alle. Amen.

1 Timoteus

1 Paulus, en apostel av Kristus Jesus etter befaling fra Gud, vår Frelser, og Kristus Jesus, vårt håp, ² til Timoteus, min ekte sønn i troen: Nåde, miskunn og fred fra Gud Faderen og Kristus Jesus, vår Herre. ³ Som jeg oppfordrer deg til da jeg dro til Makedonia, bli værende i Efesus, så du kan pålegge visse personer å ikke undervise i fremmede læresetninger, ⁴ og ikke gi seg av med myter og endeløse slektstavler, som fører til unyttige spekulasjoner i stedet for å fremme Guds plan, som er ved tro. ⁵ Målet med vår undervisning er kjærlighet som kommer fra et rent hjerte, en god samvittighet og en oppriktig tro. ⁶ Noen individer har avveket fra disse prinsippene og har vendt seg til meningsløse diskusjoner, ⁷ de ønsker å være lærere av loven, selv om de ikke forstår hva de sier eller emnene de kommer med selvsikre påstander om. ⁸ Men vi forstår at loven er nyttig, forutsatt at den brukes riktig, ⁹ og innser at loven ikke er laget for en rettfærdig person, men for de lovløse og opprørske, for de ugudelige og syndere, for de uhellige og vanhellige, for dem som dreper sine fedre eller mødre, for mordere, ¹⁰ for dem som driver med umoralske handlinger, de som utnytter andre, løgnere, menedere, og hva annet som er i strid med sunn lære, ¹¹ i tråd med det herlige evangeliet fra den velsignede Gud, som er blitt betrodd meg. ¹² Jeg er takknemlig til Kristus Jesus, vår Herre, som har gitt meg styrke, fordi han anså meg trofast og satte meg i sin tjeneste, ¹³ selv om jeg tidligere var en spotter, en forfølger og en voldelig angriper. Likevel ble jeg vist miskunn fordi jeg handlet uvitende i vantro; ¹⁴ og vår Herres nåde var overmåte rik, med troen og kjærligheten som er i Kristus Jesus. ¹⁵ Det er et troverdig utsagn, som fortjener full aksept, at Kristus Jesus kom til verden for å frelse syndere, som jeg er den fremste av. ¹⁶ Likevel ble jeg vist miskunn for at i meg, den fremste synder, Jesus Kristus kunne vise sin fullkomne tålmodighet som et eksempel for dem som ville tro på ham til evig liv. ¹⁷ Nå til kongen evig, udødelig, usynlig, den eneste Gud, være ære og herlighet i all evighet. Amen. ¹⁸ Denne befaling betror jeg deg, Timoteus, min sønn, i samsvar med de profetier som tidligere ble gjort om deg, at du ved dem kan kjempe den gode strid, ¹⁹ bevare troen og en god samvittighet, som noen har forkastet og dermed har lidd skipbrudd i sin tro. ²⁰ Blant disse er Hymeneus og Alexander, som jeg har overgitt til Satan, så de kan lære å ikke spotte.

2 Til å begynne med oppfordrer jeg til at bønner, påkallelser, forbønner og takksigelser blir gjort for alle mennesker, ² inkludert konger og alle i posisjoner med myndighet, slik at vi kan leve et fredelig og stille liv i all gudsfrykt og verdighet. ³ Dette er godt og akseptabelt i Guds, vår Frelses, øyne, ⁴ som ønsker at alle mennesker skal bli frelst og komme til å forstå sannheten. ⁵ For det er én Gud, og én mellommann mellom Gud og mennesker, mennesket Kristus Jesus, ⁶ som ga seg selv som en løsepenge for alle, vitnesbyrdet gitt til rett tid. ⁷ For dette formål ble jeg utnevnt til en forkynner og en apostel (jeg taler sannheten, jeg lyver ikke), som en lærer for hedningene i tro og sannhet. ⁸ Derfor ønsker jeg at mennene på hvert sted skal be, løfte opp hellige hender, uten sinne og krangel. ⁹ På samme måte vil jeg at kvinnene skal kle seg i passende klær, med beskjedenhet og diskresjon, ikke med flettet hår, gull, perler eller kostbare klær, ¹⁰ men heller gjennom gode gjerninger, som passer for kvinner som bekjenner gudsfrykt. ¹¹ En kvinne skal lære i stillhet og med full respekt. ¹² Men jeg tillater ikke en kvinne å undervise eller å ha myndighet over en mann; hun må være stille. ¹³ For Adam ble formet først, og deretter Eva. ¹⁴ Og det var ikke Adam som ble bedratt, men kvinnen ble bedratt og ble en overtredet. ¹⁵ Likevel vil kvinner bli holdt trygge gjennom barnefødsel—hvis de fortsetter i tro, kjærlighet og hellighet, med selvkontroll.

3 Dette ordet er troverdig: om noen trakter etter tilsynsvervet, så ønsker han en edel gjerning. ² En tilsynsmann må da være ulastelig, én kvinnes mann, edruelig, sindig, høflig, gjestfri, i stand til å lære andre, ³ ikke drikkkfeldig, ikke voldelig, men mild, ikke stridslysten, fri for pengekjærhet. ⁴ Han må lede sitt eget hus godt og ha lydige barn med all verdighet ⁵ (for om noen ikke vet hvordan han skal lede sitt eget hus, hvordan kan han da ta seg av Guds menighet?); ⁶ og ikke en nyomvendt, for at han ikke skal bli hovmodig og falle under djevelens dom. ⁷ Han må også ha et godt vitnesbyrd fra dem utenfor menigheten, så han ikke faller i vanære og djevelens snare. ⁸ Likeså skal diakonene være verdige, ikke tvesinnede, ikke drikkkfeldige, ikke griske etter uærlig vinning, ⁹ men holde fast på troens mysterium med en ren samvittighet. ¹⁰ Disse må også først prøves; så kan de tjene som diakoner hvis de finnes ulastelige. ¹¹ Kvinner må likeså være verdige, ikke baktalere, men edruelige, trofaste i alle ting. ¹²

1 Timoteus

Diakonene skal være tro mot én kvinne og gode ledere for sine barn og sine egne hjem. ¹³ For de som har tjent godt som diakoner, vinner seg selv en høy anseelse og stor frimodighet i troen på Kristus Jesus. ¹⁴ Jeg skriver dette til deg i håp om å komme snart; ¹⁵ men hvis jeg blir forsinket, skriver jeg for at du skal vite hvordan man skal oppføre seg i Guds hus, som er den levende Guds menighet, sannhetens støtte og grunnvoll. ¹⁶ Uten tvil er gudsfryktens mysterium stort:

Han som ble åpenbart i kjødet, Rettferdiggjort i Anden, Sett av engler, Forkynt blant folkeslagene, Trodd i verden, Tatt opp i herlighet.

4 Men Ånden sier tydelig at i senere tider skal noen falle fra troen, idet de gir etter for villledende ånder og onde lærdommer, ² gjennom hykleriet til dem som taler løgn, deres samvittigheter er som om de er brennemerket med en glødende jern, ³ som forbyr ekteskap og påbyr å avstå fra mat som Gud har skapt for å bli mottatt med takknemlighet av dem som tror og kjenner sannheten. ⁴ For alt Gud har skapt er godt, og ingenting skal avvises hvis det mottas med takknemlighet; ⁵ for det er helliget ved Guds ord og bønn. ⁶ Ved å minne brødrene og søstrene om disse tingene, vil du være en god tjener for Kristus Jesus, stadig næret av troens ord og den sunne lære som du har fulgt. ⁷ Men unngå meningsløse fortellinger typiske for gamle kvinner, og tren deg selv for gudfryktighetens skyld; ⁸ for fysisk trening har noe verdi, men gudfryktighet er verdifull i alle henseender, da den har løfte både for det nåværende liv og det kommende. ⁹ Dette er et utsagn verdig full aksept. ¹⁰ For det er for dette vi arbeider og strever, fordi vi har satt vårt håp til den levende Gud, som er frelseren for alle mennesker, spesielt for dem som tror. ¹¹ Instruer og lær andre i disse tingene. ¹² La ingen se ned på din ungdom, men vær et eksempel for dem som tror, i tale, oppførsel, kjærlighet, tro og renhet. ¹³ Inntil jeg kommer, viet deg til offentlig lesning, til formaning og til undervisning. ¹⁴ Forsøm ikke den åndelige gaven i deg, som ble gitt deg gjennom profeti med håndspåleggelse av de eldste. ¹⁵ Vær flittig i disse sakene; fordyp deg i dem, så din fremgang kan være åpenbar for alle. ¹⁶ Vokt ditt liv og din lære nøye; hold ut i dem, for ved å gjøre det vil du sikre frelse både for deg selv og for dem som lytter til deg.

5 Ikke irtettesett en eldre mann hardt, men oppmuntre ham som en far, og de yngre menn som brødre, ² de eldre kvinnene som mødre, og de yngre kvinnene som søstre, med fullkommen renhet. ³ Vis respekt for enker som virkelig er i nød; ⁴ men hvis en enke har barn eller barnebarn, må de lære å vise respekt for sitt eget hus og gi noe tilbake til sine foreldre; for dette er akseptabelt i Guds øyne. ⁵ Nå har hun som virkelig er en enke og har blitt forlatt alene satt sitt håp til Gud, og hun fortsetter i bønner og anmodninger natt og dag. ⁶ Men den som lever i selvnyttelse er så god som død, selv om hun lever. ⁷ Gi også disse instruksjonene, slik at de kan være uangriplige. ⁸ Men hvis noen unnlater å ta seg av sine egne, og spesielt de i sitt hus, har han fornektet troen og er verre enn en uten tro. ⁹ En enke skal bare settes på listen hvis hun er minst seksti år gammel og har vært én manns hustru, ¹⁰ og har et godt rykte for gode gjerninger: hvis hun har oppdratt barn, hvis hun har vist gjestfrihet mot fremmede, hvis hun har vasket de helliges føtter, hvis hun har hjulpet dem i nød, og hvis hun har viet seg til enhver god gjerning. ¹¹ Men nekt å innskrive yngre enker, for når de føler fysiske lyster som fjerner dem fra Kristus, ønsker de å gifte seg, ¹² og pådrar seg fordømmelse, fordi de har satt til side sitt tidligere løfte. ¹³ Samtidig lærer de også å være late, gå rundt fra hus til hus; og ikke bare late, men også sladrete og nysgjerrige, snakke om ting som ikke er passende å nevne. ¹⁴ Derfor ønsker jeg at yngre enker skal gifte seg, få barn, styre sine husholdninger, og ikke gi fienden noen anledning til å snakke nedsettende; ¹⁵ for noen har allerede forvillet seg og følger nå Satan. ¹⁶ Hvis noen kvinne som er en troende har avhengige enker, må hun hjelpe dem og kirken må ikke bli belastet, slik at den kan hjelpe dem som virkelig er enker. ¹⁷ De eldste som leder godt skal anses verdige til dobbelt ære, spesielt de som arbeider hardt med forkynnelse og undervisning. ¹⁸ For Skriften sier: "Du skal ikke binde munnen på oxen mens den tresker," og "Arbeideren er verd sin lønn." ¹⁹ Ikke ta imot en anklage mot en eldste med mindre den er bekreftet av to eller tre vitner. ²⁰ De som fortsetter i synd, irtettesett i alles nærvær, så også de andre kan bli redde. ²¹ Jeg oppfordrer deg inntrengende i nærvær av Gud og Kristus Jesus og Hans utvalgte engler, å opprettholde disse prinsippene uten fordommer, ikke gjøre noe i en ånd av partiskhet. ²² Legg ikke hastig hendene på noen

1 Timoteus

og del dermed i andres synder; hold deg fri fra synd.
²³ Begrens deg ikke til å drikke bare vann, men bruk litt vin for din mages skyld og dine hyppige plager. ²⁴ Noen menneskers synder er ganske åpenbare, og går foran dem til dom; for andre følger deres synder etter. ²⁵ På samme måte er gjerninger som er gode ganske åpenbare, og de som er annerledes kan ikke skjules.

6 Alle som er under åket som slaver, skal anse sine egne herrer som verdige all ære, så Guds navn og vår lære ikke blir spottet. ² De som har troende som sine herrer, skal ikke være respektløse mot dem fordi de er brødre eller søstre. I stedet skal de tjene dem enda bedre, siden de som drar nytte av deres tjeneste, er troende og elskede. Lær og forkynn disse prinsippene. ³ Hvis noen fremmer en annen lære og ikke er enig i sunne ord, de av vår Herre Jesus Kristus, og med læren som stemmer med gudsfrykt, ⁴ er han innbilsk og forstår ingenting; men han har en usunn trang til kontroversielle spørsmål og ordstrid, hvorav det kommer misunnelse, strid, krenkende språk, onde mistanker, ⁵ og konstant friksjon mellom mennesker av korrupt sinn og berøvet sannheten, som tror at gudsfrykt er et middel til vinning. ⁶ Men gudsfrykt er virkelig en kilde til stor vinning når den ledsages av tilfredshet. ⁷ For vi har ikke brakt noe inn i verden, så vi kan ikke ta noe ut av den. ⁸ Hvis vi har mat og klær, skal vi være tilfredse med disse. ⁹ Men de som ønsker å bli rike, faller i fristelse og en snare, og mange tåpelige og skadelige lyster som stuper mennesker ned i ruin

og ødeleggelse. ¹⁰ For kjærligheten til penger er roten til all slags ondt, og noen har ved å lengte etter det, forvillet seg bort fra troen og påført seg selv mange sorger. ¹¹ Men unngå disse tingene, du Guds mann, og søk rettferdighet, gudsfrykt, tro, kjærlighet, utholdenhet og mildhet. ¹² Kjempe den gode troens kamp; grip det evige liv som du ble kalt til, og som du avla den gode bekjennelsen for i nærvær av mange vitner. ¹³ Jeg pålegger deg i nærvær av Gud, som gir liv til alle ting, og av Kristus Jesus, som avla den gode bekjennelsen for Pontius Pilatus, ¹⁴ at du holder budet uten lyte eller skyld inntil vår Herre Jesu Kristi åpenbarelse, ¹⁵ som Han vil åpenbare til den fastsatte tid—Han som er den velsignede og eneste Suverene, kongenes Konge og herrenes Herre, ¹⁶ som alene har udødelighet og bor i utilnærmelig lys, som ingen har sett eller kan se. Ham tilhører ære og evig herredømme! Amen. ¹⁷ Instruer dem som er rike i denne nåværende verden, om ikke å være arrogante eller sette sitt håp til rikdommens usikkerhet, men til Gud, som rikelig gir oss alle ting å nyte. ¹⁸ Veiled dem til å gjøre gode gjerninger, til å være rike på gode gjerninger, til å være generøse og villige til å dele, ¹⁹ og samle seg selv en skatt av et godt fundament for fremtiden, så de kan gripe det som virkelig er liv. ²⁰ Timoteus, vakt det som er blitt betrodd deg, og unngå verdslig, tomt prat og de motstridende argumentene til det som feilaktig kalles "kunnskap"— ²¹ som noen har bekjent og som et resultat har drevet bort fra troen. Må nåde være med deg.

2 Timoteus

1 Paulus, en apostel av Kristus Jesus ved Guds vilje, i samsvar med løftet om livet som finnes i Kristus Jesus, ² Til Timoteus, mitt kjære barn: Må du motta nåde, barmhjertighet og fred fra Gud Faderen og Kristus Jesus, vår Herre. ³ Jeg takker Gud, som jeg tjener med en ren samvittighet, slik mine forfedre gjorde, når jeg stadig husker deg i mine bønner både natt og dag, ⁴ lengter etter å se deg, når jeg minnes dine tårer, så jeg kan bli fylt med glede. ⁵ For jeg er oppmerksom på den oppriktige troen i deg, som først bodde i din bestemor Lois og din mor Eunike, og jeg er sikker på at den også er i deg. ⁶ Av denne grunn minner jeg deg om å gjenopplive Guds gave som er i deg gjennom håndspåleggelsen fra meg. ⁷ For Gud har ikke gitt oss en fryktens ånd, men en av kraft, kjærlighet og selvdisciplin. ⁸ Derfor, skam deg ikke over vitnesbyrdet om vår Herre, heller ikke over meg, Hans fange; men bli med meg i å tåle vanskeligheter for evangeliet ved Guds kraft, ⁹ som har frelst oss og kalt oss med et hellig kall, ikke etter våre gjerninger, men etter Hans egen hensikt og nåde, som ble gitt oss i Kristus Jesus fra evighet av, ¹⁰ men nå har blitt åpenbart ved vår frelser Kristus Jesu fremtreden, som avskaffet døden og brakte liv og u dødelighet til lys gjennom evangeliet, ¹¹ for hvilket jeg ble utnevnt som en herold, en apostel og en lærer. ¹² Av denne grunn tåler jeg også disse tingene; likevel skammer jeg meg ikke, for jeg vet hvem jeg har trodd på, og jeg er overbevist om at Han er i stand til å bevare det jeg har betrodd Ham inntil den dagen. ¹³ Hold fast ved mønsteret av sunn undervisning som du har hørt fra meg, i troen og kjærligheten som er i Kristus Jesus. ¹⁴ Vokt, gjennom Den Hellige Ånd som bor i oss, den skatten som har blitt betrodd deg. ¹⁵ Du er klar over at alle som er i Asia vendte seg bort fra meg, inkludert Fygelus og Hermogenes. ¹⁶ Må Herren vise godhet mot Onesiforus' husstand, for han oppmuntret meg ofte og skyet ikke unna mitt fangenskap; ¹⁷ men da han var i Roma, søkte han ivrig etter meg og fant meg— ¹⁸ må Herren gi ham å finne miskunn fra Herren på den dagen—og du vet meget godt hvilke tjenester han ytte i Efesos.

2 Derfor, min sønn, hent styrke fra nåden som er i Kristus Jesus. ² Det du har hørt fra meg i nærvær av mange vitner, overlatt til pålitelige personer som også vil være i stand til å lære andre. ³ Bær vanskeligheter med meg, som en hengiven soldat av Kristus Jesus. ⁴ Ingen soldat som er i aktiv

tjeneste, lar seg innvikle i dagliglivets bekymringer, slik at han kan tilfredsstille den som har vervet ham. ⁵ Og hvis noen konkurrerer som en idrettsutøver, blir han ikke kronet som vinner med mindre han konkurrerer etter reglene. ⁶ Den flittige bonden bør være den første til å få del i avlingen. ⁷ Tenk over det jeg sier, og Herren vil gi deg innsikt i alle ting. ⁸ Husk Jesus Kristus, oppreist fra de døde, en etterkommer av David, slik det er forkynt i mitt evangelium, ⁹ for hvilket jeg tåler lidelse, til og med til fengsling som en forbryter; men Guds ord er ikke bundet. ¹⁰ Av denne grunn holder jeg ut i alle ting for de utvalgte skyld, slik at de også kan oppnå den frelse som er i Kristus Jesus, sammen med evig herlighet. ¹¹ Dette ordet er troverdige:

For hvis vi har dødd med Ham, skal vi også leve med Ham; ¹² Hvis vi holder ut, skal vi også herske med Ham; Hvis vi fornektet Ham, vil Han også fornekte oss; ¹³ Hvis vi er troløse, forblir Han trofast, for Han kan ikke fornekte seg selv.

¹⁴ Minn dem om disse tingene, og oppfordre dem alvorlig for Gud til ikke å krangle om ord, noe som er meningsløst og fører til lytternes fall. ¹⁵ Gjør ditt ytterste for å fremstille deg selv godkjent for Gud som en arbeider som ikke trenger å skamme seg, som håndterer sannhetens ord riktig. ¹⁶ Men unngå uærbødig og tom prat, for det vil føre til ytterligere ugudelighet, ¹⁷ og deres prat vil spre seg som en skadelig infeksjon. Blant dem er Hymeneus og Filetus, ¹⁸ som har forvillet seg fra sannheten, og hevder at oppstandelsen allerede har funnet sted, og de undergraver troen til noen. ¹⁹ Likevel står Guds faste grunnvoll fast, med dette seglet: "Herren kjenner dem som er Hans;" og, "Enhver som påkaller Herrens navn må vende seg bort fra ondskap." ²⁰ Nå er det i et stort hus ikke bare kar av gull og sølv, men også kar av tre og leire, og noen er til ære, mens andre er til vanære. ²¹ Derfor, hvis noen renser seg fra disse tingene, vil han være et kar til ære, helliget, nyttig for Mesteren, forberedt for enhver god gjerning. ²² Fly nå fra ungdommelige lyster og jag etter rettferdighet, tro, kjærlighet og fred med dem som påkaller Herren av et rent hjerte. ²³ Men avis tåpelige og uinformerte debatter, vel vitende om at de avler krangler. ²⁴ Herrens tjener må ikke være kranglete, men være vennlig mot alle, dyktig i undervisning, tålmodig når han blir urettferdig behandlet, ²⁵ mildt korrigere dem som motsetter

2 Timoteus

seg, om Gud kanskje vil gi dem omvendelse som fører til erkjennelse av sannheten, ²⁶ og de kan komme til sansene og unnsnippe djevelens felle, etter å ha blitt holdt fanget av ham for å gjøre hans vilje.

3 Men innse dette, at i de siste dager skal det komme vanskelige tider. ² For mennesker skal være selvopptatte, pengekjære, skrytende, hovmodige, baktalere, ulydige mot foreldre, utakknemlige, vanhellige, ³ ukjærlige, uforsonlige, onde sladderere, uten selvbeherskelse, brutale, hatere av det gode, ⁴ forræderske, overilte, oppblåste, elskere av nytelse mer enn av hengivenhet til Gud, ⁵ som har en form for gudsfrykt, men fornekker dens kraft; unngå slike mennesker. ⁶ For blant dem er de som sniker seg inn i husene og fanger sårbare kvinner som er tyngt av synd, drevet av mange lyster, ⁷ alltid lærende og aldri i stand til å nå erkjennelsen av sannheten. ⁸ Akkurat som Jannes og Jambres stod Moses imot, slik motsetter også disse mennene seg sannheten, menn med fordervet sinn, verdiløse når det gjelder troen. ⁹ Men de skal ikke gjøre videre fremgang, for deres dårskap skal bli åpenbar for alle, slik det også var med Jannes og Jambres. ¹⁰ Nå har du fulgt min lære, livsførsel, hensikt, tro, tålmodighet, kjærlighet, utholdenhet, ¹¹ forfølgelser og lidelser, slik som hendte meg i Antiokia, i Ikonium og i Lystra—hvilke forfølgelser jeg utholdt, og ut av dem alle reddet Herren meg! ¹² Ja, alle som ønsker å leve et gudfryktig liv i Kristus Jesus skal møte forfølgelse. ¹³ Men onde mennesker og bedragere skal gå fra vondt til verre, bedragende og selv bedratt. ¹⁴ Du derimot, fortsett i de tingene du har lært og er blitt overbevist om, vitende om fra hvem du har lært dem, ¹⁵ og at fra barndommen av har du kjent de hellige skrifter som er i stand til å gi visdom som fører til frelse gjennom troen i Kristus Jesus. ¹⁶ Hele Skriften er innåndet av Gud og nyttig til undervisning, til overbevisning, til rettledning, til opplæring i rettferdighet; ¹⁷ slik at Guds tjener kan være fullt ut i stand, utrustet til all god gjerning.

4 Jeg formaner deg for Guds og Kristi Jesu åsyn, han som skal dømme levende og døde, og ved hans åpenbarelse og hans rike: ² Forkynn ordet; vær beredt i tide og utide; irettesett, refs og forman med all tålmodighet og undervisning. ³ For det skal komme en tid da de ikke skal tåle den sunne lære; men etter sine egne lyster skal de ta seg lærere i mengdevis, etter det som klør i øret, ⁴ og de skal vende øret bort fra sannheten og vende seg til eventyr. ⁵ Men du, vær edru i alle ting, lid ondt, gjør en evangelists gjerning, fullfør din tjeneste. ⁶ For jeg blir allerede ofret, og tiden for min bortgang er nær. ⁷ Jeg har stridd den gode strid, jeg har fullendt løpet, jeg har bevart troen; ⁸ Så ligger nå rettferdighetens krone ferdig for meg, som Herren, den rettferdige dommer, skal gi meg på den dagen; og ikke bare meg, men også alle som har elsket hans åpenbarelse. ⁹ Gjør ditt ytterste for å komme til meg snart; ¹⁰ for Demas forlot meg, fordi han fikk kjærlighet til den nåværende verden, og dro til Tessalonika; Kreskens dro til Galatia, Titus til Dalmatia. ¹¹ Bare Lukas er hos meg. Ta Markus med deg og bring ham med deg, for han er nyttig for meg i tjenesten. ¹² Jeg har sendt Tykikus til Efesus. ¹³ Når du kommer, ta med kappen som jeg lot bli igjen i Troas hos Karpus, og bøkene, særlig pergamentene. ¹⁴ Kobbersmeden Aleksander har gjort meg mye ondt; Herren vil gjengjelde ham etter hans gjerninger. ¹⁵ Vær også du på vakt mot ham, for han har sterkt motsatt seg vårt budskap. ¹⁶ Ved mitt første forsvar var det ingen som støttet meg, men alle forlot meg; måtte det ikke bli tilregnet dem. ¹⁷ Men Herren sto meg bi og styrket meg, for at budskapet skulle bli fullstendig forkynt ved meg, og alle hedningene skulle høre det; og jeg ble befridd fra løvens gap. ¹⁸ Herren skal fri meg fra all ond gjerning og frelse meg inn i sitt himmelske rike; ham være ære i all evighet. Amen. ¹⁹ Hils Priska og Akvilas, og Onesiforos' hus. ²⁰ Erastus ble i Korint, men jeg lot Trofimus bli syk i Milet. ²¹ Gjør ditt beste for å komme før vinteren. Eubulus hilser deg, og Pudens, Linus, Klaudia og alle brødrene og søstrene. ²² Herren være med din ånd. Nåde være med dere.

1 Paulus, Guds tjener og Jesu Kristi apostel, for Guds utvalgte tro og erkjennelse av sannheten som fører til gudsfrykt—² i håp om evig liv, som Gud, han som ikke lyver, lovet for lenge siden,³ og som nå, til fastsatt tid, har åpenbart ved forkynnelsen som er betrodd meg etter befaling fra Gud, vår Frelser,⁴ Til Titus, min ekte sønn i vår felles tro: Nåde og fred fra Gud Faderen og Kristus Jesus, vår Frelser.⁵ Grunnen til at jeg lot deg bli igjen på Kreta, var at du skulle ordne det som ennå var ugjort og innsette eldste i hver by, slik jeg påla deg.⁶ En eldste må være ulastelig, én kvinnes mann, med troende barn som ikke kan anklages for utsevelser eller ulydighet.⁷ For en tilsynsmann må som Guds husholder være ulastelig—ikke egenrådlig, ikke bråsinnt, ikke hengiven til vin, ikke voldelig, ikke grådig etter uærlig vinning.⁸ I stedet må han være gjestfri, en elsker av det gode, sindig, rettferdig, hellig og selvbehersket.⁹ Han må holde fast ved det troverdige ord som han er blitt undervist i, så han kan være i stand til å oppmuntre med den sunne lære og tilbakevise dem som sier imot.¹⁰ For det er mange opprørske, tomme pratmakere og bedragere, spesielt de av omskjærelsesgruppen.¹¹ Dem må man stoppe munnen på, for de forstyrrer hele hus ved å lære det de ikke burde—for uærlig vinnings skyld.¹² En av deres egne profeter har sagt: «Kreterne er alltid løgnere, onde villdyr, late buker.»¹³ Dette vitnesbyrdet er sant. Derfor, i rettesett dem skarpt, så de kan være sunne i troen¹⁴ og ikke gi akt på jødiske myter eller bud fra mennesker som vender seg bort fra sannheten.¹⁵ For de rene er alle ting rene, men for de urene og vantro er ingenting rent. Ja, både deres sinn og samvittighet er urene.¹⁶ De bekjenner at de kjenner Gud, men med sine gjerninger fornektet de ham. De er avskyelige, ulydige og udugelige til enhver god gjerning.

2 Men du, tal det som er i samsvar med sunn lære.² Eldre menn skal være edrueelige, verdige, sindige, sunne i troen, i kjærlighet og i utholdenhet.³ Likeså skal eldre kvinner føre seg slik som det sømmer seg for hellige, ikke baktalende, ikke avhengige av mye vin, men være lærere i det gode,⁴ for at de kan lære de unge kvinnene å elske sine menn og sine barn,⁵ å være sindige, rene, huslige, gode og lydige mot sine egne menn, for at Guds ord ikke skal bli spottet.⁶ På samme måte skal du formane de unge mennene til å være sindige.⁷ Vis deg selv i alle ting som et forbilde i gode

gjerninger, med renhet i læren, verdighet,⁸ sunn tale som ingen kan klandre, for at motstanderen kan bli til skamme, uten noe ondt å si om oss.⁹ Forman slaven til å være lydige mot sine herrer i alt, å være til behag, ikke motsi,¹⁰ ikke underslå, men vise all god troverdighet, for at de kan pryde læren om Gud, vår Frelser, i alle ting.¹¹ For Guds nåde er blitt åpenbart til frelse for alle mennesker,¹² og den oppdrar oss til å fornekte ugudelighet og verdslige lyster, og til å leve sindig, rettferdig og gudfryktig i den nåværende verden,¹³ mens vi venter på det salige håp og åpenbaringen av vår store Gud og Frelser, Jesus Kristi herlighet,¹⁴ han som ga seg selv for oss for å forløse oss fra all urettferdighet og rense for seg selv et folk til sin eiendom, ivrige etter å gjøre gode gjerninger.¹⁵ Dette skal du tale, formane og irettesette med all myndighet. La ingen forakte deg.

3 Minn dem om å underordne seg myndigheter og makter, å være lydige, rede til all god gjerning,² å ikke tale ondt om noen, å unngå krangel, å være milde, vise all høflighet mot alle mennesker.³ For vi var også selv en gang uforstandige, ulydige, forførte, slaver av ulike lyster og nytelser, levde i ondskap og misunnelse, hatefulle, hatet hverandre.⁴ Men da Guds, vår Frelser, godhet og kjærlighet ble åpenbart,⁵ frelste han oss, ikke på grunn av rettferdige gjerninger som vi hadde gjort, men etter sin miskunn, ved badet til gjennfødelse og fornyelse ved Den Hellige Ånd,⁶ som han rikelig utøste over oss ved Jesus Kristus, vår Frelser,⁷ for at vi, rettferdiggjort ved hans nåde, skulle bli arvinger til håpet om evig liv.⁸ Dette ordet er troverdig, og jeg vil at du skal insistere på disse tingene, slik at de som har trodd på Gud, kan være nøye med å vie seg til gode gjerninger. Disse tingene er gode og nyttige for alle.⁹ Men unngå tåpelige stridigheter, slektstavler, stridigheter og krangler om loven, for de er unyttige og meningsløse.¹⁰ Advar en splittende person én gang, og advar dem en gang til. Etter det, ha ikke mer med dem å gjøre,¹¹ da du vet at en slik person er fordervet og syndig, og fordømmer seg selv.¹² Når jeg sender Artemas eller Tykikus til deg, gjør ditt ytterste for å komme til meg i Nikopolis, for jeg har besluttet å tilbringe vinteren der.¹³ Hjelp Zenas, juristen, og Apollos på deres reise med omhu, slik at de ikke mangler noe.¹⁴ Vårt folk må lære å vie seg til gode gjerninger for å møte presserende behov, slik at de ikke skal være

Titus

uproduktive. ¹⁵ Alle som er med meg, sender deg med dere alle.
hilsener. Hils dem som elsker oss i troen. Nåde være

Filemon

1 Paulus, en fange for Kristus Jesus, og Timoteus, vår bror, til Filemon, vår kjære venn og medarbeider— ² til Apphia, vår søster, og Arkippus, vår medstrider, og til menigheten som samles i ditt hus: ³ Må dere få nåde og fred fra Gud vår Far og Herren Jesus Kristus. ⁴ Jeg takker alltid min Gud når jeg nevner deg i mine bønner, ⁵ fordi jeg hører om din kjærlighet og tro som du har mot Herren Jesus og alle de hellige. ⁶ Jeg ber om at fellesskapet i din tro må bli virksomt gjennom forståelsen av alt godt vi deler for Kristi skyld. ⁷ Din kjærlighet har brakt meg stor glede og trøst, fordi du, bror, har forfrisket de helliges hjerter. ⁸ Derfor, selv om jeg har nok tillit i Kristus til å befale deg å gjøre det som er rett, ⁹ foretrekker jeg likevel for kjærlighetens skyld å appellere til deg—som en som Paulus, en gammel mann og nå også en fange for Kristus Jesus— ¹⁰ Jeg appellerer til deg for min sønn Onesimus, som jeg har fått i min fangenskap. ¹¹ Han var tidligere ubrukelig for deg, men nå er han nyttig både for deg og for meg. ¹² Jeg sender ham tilbake til deg, sender en del av mitt eget hjerte. ¹³ Jeg ville gjerne ha beholdt ham hos meg, så han kunne tjene meg på dine vegne under min fangenskap for

evangeliet. ¹⁴ Men jeg ville ikke gjøre noe uten ditt samtykke, så din godhet ikke ville være av tvang, men av din egen frie vilje. ¹⁵ Kanskje var det av denne grunn han ble skilt fra deg en stund, så du kunne få ham tilbake for alltid— ¹⁶ ikke lenger bare som en tjener, men mer enn det, en elsket bror, spesielt for meg, men hvor mye mer for deg, både i kjødet og i Herren. ¹⁷ Hvis du anser meg som en partner, ta imot ham som du ville tatt imot meg. ¹⁸ Hvis han har påført deg noen skade eller skylder deg noe, anse det som mitt ansvar. ¹⁹ Jeg, Paulus, skriver dette med min egen hånd—jeg vil betale det—ikke å nevne at du skylder meg selv ditt eget liv. ²⁰ Ja, bror, la meg få noe utbytte fra deg i Herren; forfrisk mitt hjerte i Kristus. ²¹ I tillit til din vilje til å etterkomme, skriver jeg til deg, vel vitende om at du vil gjøre enda mer enn jeg ber om. ²² Samtidig, forbered et gjesterom for meg, for jeg håper å bli gjenforent med deg gjennom dine bønner. ²³ Epafra, som er i fengsel med meg for Kristus Jesus, sender deg hilsener. ²⁴ Det gjør også Markus, Aristarkus, Demas og Lukas, som er mine medarbeidere. ²⁵ Må Herrens Jesu Kristi nåde være med din ånd. Amen.

Hebreerne

1 Tidligere talte Gud til våre forfedre gjennom profetene på mange måter og til ulike tider, ² men i disse siste dager har Han talt til oss gjennom Sønnen, som Han har utnevnt til arving av alle ting, og ved hvem Han også skapte universet. ³ Sønnen er stråleglansen av Guds herlighet og det nøyaktige bildet av Hans vesen, som bærer alle ting ved sitt mektige ord. Etter at Han hadde rensket for synder, satte Han seg ved Majestetens høyre hånd i det høye. ⁴ Dermed ble Han så mye høyere enn englene som det navnet Han har arvet er mer utmerket enn deres. ⁵ For til hvilken av englene har Gud noen gang sagt,

"Du er Min Sønn; i dag har Jeg blitt Din Far?"

Eller igjen,

"Jeg vil være Hans Far, og Han skal være Min Sønn?"

⁶ Og enda en gang, når Gud fører Sin førstefødte inn i verden, sier Han,

"La alle Guds engler tilbe Ham."

⁷ Når det gjelder englene, sier Han,

"Han gjør sine engler til vinder, og sine tjenere til ildsluer."

⁸ Men om Sønnen sier Han,

"Din trone, Gud, er i evighetens evighet; et rettferdighetens septer er Ditt rikes septer. ⁹ Du har elsket rettferdighet og hatet urett; derfor har Gud, Din Gud, salvet Deg med gledens olje fremfor Dine medbrødre."

¹⁰ Han sier også,

"I begynnelsen, Herre, grunnla Du jordens fundament, og himlene er Dine hendes verk. ¹¹ De skal forgå, men Du forblir; de skal alle eldes som klær. ¹² Du skal rulle dem sammen som en kappe; som klær skal de forandres. Men Du forblir den samme, og Dine år vil aldri ta slutt."

¹³ Til hvilken av englene har Gud noen gang sagt,

"Sett Deg ved Min høyre hånd inntil Jeg gjør Dine fiender til en fotskammel for Dine føtter?"

¹⁴ Er ikke alle engler tjenende ånder sendt ut for å tjene dem som skal arve frelse?

2 Derfor må vi gi desto mer akt på det vi har hørt, så vi ikke driver bort fra det. ² For hvis budskapet som ble talt ved engler var uforanderlig, og hver overtredelse og ulydighet fikk sin rettferdige straff, ³ hvordan skal vi da unnslippe om vi forsømmer en så stor frelse? Denne frelsen, som først ble talt av Herren, ble bekreftet for oss av dem som hørte ham. ⁴ Gud vitnet også om det med tegn, under og forskjellige mirakler, og ved Den Hellige Ånds gaver fordelt etter Hans vilje. ⁵ For det er ikke til engler Han har underlagt den kommende verden, som vi taler om. ⁶ Men noen har vitnet et sted og sagt,

"Hva er et menneske, at Du husker på ham, eller en menneskesønn, at Du tar Deg av ham? ⁷ Du gjorde ham en liten stund lavere enn englene; Du kronet ham med herlighet og ære ⁸ og satte alt under hans føtter."

Ved å underlegge ham alle ting, lot Han ingenting være som ikke er underlagt ham. Men ennå ser vi ikke alt underlagt ham. ⁹ Men vi ser Jesus, som ble gjort en liten stund lavere enn englene, nå kronet med herlighet og ære på grunn av Hans lidelse og død, for at Han ved Guds nåde skulle smake døden for alle. ¹⁰ For det var passende for Ham, for hvem og ved hvem alt eksisterer, i det å føre mange sønner og døtre til herlighet, å gjøre deres frelses forløper fullkommen gjennom lidelser. ¹¹ For både den som helliger og de som blir helliget er alle fra én Far. Derfor skammer Han seg ikke over å kalle dem brødre og søstre, ¹² og sier,

"Jeg vil forkynde Ditt navn for Mine brødre og søstre; midt i forsamlingen vil Jeg synges Dine lovsanger."

¹³ Og videre,

"Jeg vil sette Min lit til Ham."

Og også,

"Her er Jeg, sammen med de barn Gud har gitt Meg."

¹⁴ Siden barna har del i kjøtt og blod, deltok også Han selv på samme måte, for at Han ved døden skulle tilintetgjøre den som har dødens makt, det vil si djevelen, ¹⁵ og fri dem som ved frykt for døden var holdt i slaveri hele sitt liv. ¹⁶ For sannelig hjelper Han ikke engler, men Han hjelper Abrahams

Hebreerne

etterkommere.¹⁷ Derfor måtte Han bli lik sine brødre i alle ting, for at Han skulle bli en barmhjertig og trofast yppersteprest i ting som angår Gud, for å gjøre soning for folkets synder.¹⁸ For siden Han selv ble fristet i det Han led, er Han i stand til å hjelpe dem som blir fristet.

3 Derfor, hellige brødre og søstre, deltakere i det himmelske kall, fokuser tankene deres på Jesus, apostelen og ypperstepresten for vår bekjennelse.² Han var trofast mot den som utnevnte ham, akkurat som Moses var trofast i hele hans hus.³ For Jesus har blitt ansett som verdig til større ære enn Moses, akkurat som byggheren av et hus har mer ære enn selve huset.⁴ For hvert hus er bygget av noen, men Gud er skaperen av alle ting.⁵ Moses var trofast som en tjener i hele Guds hus, og vitnet om det som skulle bli talt senere.⁶ Men Kristus er trofast som en Sønn over Guds hus. Og vi er hans hus, hvis vi holder fast på vår tillit og håpet vi roser oss av.⁷ Derfor, som Den Hellige Ånd uttrykker:

"I dag, hvis dere hører hans røst, ⁸ så gjør ikke hjertene harde som under opprøret, i prøvelsens tid i ørkenen,

⁹ hvor deres forfedre prøvde og testet meg, og så mine gjerninger i førti år.

¹⁰ Derfor var jeg vred på den generasjonen, og sa: 'Deres hjerter går alltid på avveie, og de har ikke kjent mine veier.' ¹¹ Så jeg sverget i min vrede, 'De skal aldri komme inn til min hvile.'"

¹² Se til, brødre og søstre, at ingen av dere har et ondt, vantro hjerte som vender seg bort fra den levende Gud.¹³ Men oppmuntre hverandre daglig, så lenge det heter "I dag," slik at ingen av dere blir forherdet av syndens bedrag.¹⁴ For vi har blitt deltakere i Kristus, hvis vi holder vår opprinnelige overbevisning fast til enden.¹⁵ Som det har blitt sagt:

"I dag, hvis dere hører hans røst, gjør ikke hjertene harde som under opprøret."

¹⁶ Hvem var de som hørte og gjorde opprør? Var det ikke alle de som ble ført ut av Egypt av Moses?¹⁷ Og med hvem var Gud misfornøyd i førti år? Var det ikke med dem som syndet, hvis kroppar falt i ørkenen?¹⁸ Og til hvem erklærte han at de ikke skulle komme inn til hans hvile, hvis ikke til dem som var ulydige?

¹⁹ Så vi forstår at de ikke kunne komme inn på grunn av vantro.

4 La oss derfor være forsiktige, så ingen av dere ser ut til å ha falt kort, mens løftet om å komme inn til Hans hvile fortsatt står ved lag.² For vi har fått det gode budskap forkynt for oss, akkurat som de; men budskapet de hørte, var ikke til nytte for dem, fordi de ikke var forent med dem som lyttet med tro.³ For vi som har trodd, går inn til den hvilen, slik som Han har sagt,

"Som jeg sverget i min vrede, 'De skal visseleg ikke komme inn til min hvile,'" selv om Hans gjerninger har vært fullført siden verdens grunnleggelse.

⁴ For et sted har Han talt om den sjuende dagen med disse ordene: "Og Gud hvilte på den sjuende dagen fra alle sine gjerninger." ⁵ Og igjen i dette avsnittet, "De skal visseleg ikke komme inn til min hvile." ⁶ Derfor, siden det gjenstår for noen å komme inn til den, og de som tidligere hadde fått det gode budskap forkynt for seg, ikke kom inn på grunn av ulydighet,⁷ utpeker Han igjen en bestemt dag, og kaller den "I dag," idet Han taler gjennom David etter så lang tid, som tidligere er sitert:

"I dag, hvis dere hører Hans røst, forherd ikke deres hjerter."

⁸ For hvis Josva hadde gitt dem hvile, ville Gud ikke ha nevnt en annen dag senere.⁹ Som et resultat er en sabbatshvile fortsatt tilgjengelig for Guds folk.¹⁰ For den som går inn til Hans hvile, hviler også fra sine gjerninger, slik som Gud gjorde fra sine.¹¹ La oss derfor gjøre vårt ytterste for å komme inn til den hvilen, så ingen faller ved å følge deres eksempel på ulydighet.¹² For Guds ord er levende og virksomt, skarpere enn noe tveegget sverd, og trenger gjennom til å skille sjel og ånd, ledd og marg; det dømmer hjertets tanker og hensikter.¹³ Og det er ingenting i hele skapelsen som er skjult for Hans blikk. Alt er avdekket og blottlagt for øynene til Ham som vi må stå til regnskap for.¹⁴ Siden vi har en stor yppersteprest som har gått gjennom himlene, Jesus, Guds Sønn, la oss holde fast ved den tro vi bekjenner.¹⁵ For vi har ikke en yppersteprest som ikke kan ha medfølelse med våre svakheter, men en som er blitt fristet i alle ting, slik som vi er, men uten synd.¹⁶ La oss derfor nærme oss nådens trone med tillit, så vi kan få miskunn og finne nåde til hjelp i vår tid av behov.

Hebreerne

5 Hver yppersteprest blir valgt blant mennesker og er utnevnt til å handle på vegne av mennesker i saker som angår Gud, for å bære frem både gaver og ofre for synder. ² Han kan vise mildhet mot dem som er uvitende og farer vill, siden han selv også er underlagt svakhet. ³ På grunn av dette er han forpliktet til å bære frem ofre for sine egne synder, så vel som for folkets synder. ⁴ Og ingen tar denne æren på seg selv, men han mottar den når han blir kalt av Gud, slik som Aron ble. ⁵ På samme måte forherliget ikke Kristus seg selv ved å bli en yppersteprest, men det var Gud som sa til Ham,

"Du er Min Sønn; i dag har Jeg født Deg."

⁶ Han erklærer også et annet sted,

"Du er prest til evig tid, etter Melkisedeks orden."

⁷ I løpet av dagene av sitt jordiske liv, bar Han frem bønner og anmodninger med høye rop og tårer til Den som kunne frelse Ham fra døden, og Han ble hørt på grunn av sin ærbødige underkastelse. ⁸ Selv om Han var Sønnen, lærte Han lydighet gjennom de erfaringene Han utholdt. ⁹ Og etter å ha nådd fullkommenhet, ble Han kilden til evig frelse for dem som adlyder Ham, ¹⁰ utpekt av Gud som en yppersteprest etter Melkisedeks orden. ¹¹ Vi har mye å si om dette, men det er vanskelig å forklare, siden dere har blitt trege til å forstå. ¹² For selv om dere nå burde være lærere, trenger dere noen til å lære dere igjen de grunnleggende prinsippene i Guds ord. Dere trenger melk, ikke fast føde! ¹³ For enhver som lever på melk er ukjent med læren om rettferdighet, for han er fortsatt et spedbarn. ¹⁴ Men fast føde er for de modne, som gjennom konstant praksis har trent seg til å skjelne godt fra ondt.

6 La oss derfor gå videre fra de grunnleggende læresetningene om Kristus og gå mot modenhet, uten å legge grunnlaget på nytt med omvendelse fra døde gjerninger og tro på Gud, ² undervisning om seremonielle vaskinger, håndspåleggelse, de dodes oppstandelse og evig dom. ³ Og dette vil vi gjøre, hvis Gud tillater det. ⁴ For det er umulig for dem som en gang har blitt opplyst, som har smakt den himmelske gave og har blitt delaktige i Den Hellige Ånd, ⁵ og har erfart rikdommen i Guds ord og kreftene i den kommende tidsalder, ⁶ og så har falt fra, å bli gjenopprettet til omvendelse, siden de korsfester Guds Sønn på nytt

og utsetter Ham for offentlig vanære. ⁷ For land som drikker inn regnet som ofte faller på det og produserer vegetasjon nyttig for dem det blir dyrket for, mottar en velsignelse fra Gud; ⁸ men hvis det bærer torner og tistler, er det verdiløst og nær ved å bli forbannet, og til slutt blir det brent. ⁹ Men, kjære, vi er overbevist om bedre ting angående dere, ting som følger med frelse, selv om vi taler på denne måten. ¹⁰ For Gud er ikke urettferdig; Han vil ikke glemme deres arbeid og den kjærlighet dere har vist mot Hans navn, ved å tjene og fortsette å tjene de hellige. ¹¹ Og vi ønsker at hver av dere viser den samme iver for å oppnå den fulle visshet om håpet til enden, ¹² slik at dere ikke blir sløve, men etterligner dem som gjennom tro og tålmodighet arver løftene. ¹³ Da Gud ga sitt løfte til Abraham, siden Han ikke kunne sverge ved noen større, sverget Han ved seg selv, ¹⁴ og sa: "Sannelig, jeg vil velsigne deg og mangfoldiggjøre deg stort." ¹⁵ Så, etter at Abraham tålmodig hadde holdt ut, mottok han det som var lovet. ¹⁶ Mennesker sverger ved noen større enn seg selv, og eden fungerer som en bekreftelse for å avslutte alle tvister. ¹⁷ På samme måte ønsket Gud, for å gjøre den uforanderlige naturen av sitt formål veldig klart for arvingene til løftet, å bekrefte det med en ed, ¹⁸ slik at ved to uforanderlige ting, som det er umulig for Gud å lyve i, kan vi som har flyktet for tilflukt ha sterk oppmuntring til å holde fast ved håpet som er satt foran oss. ¹⁹ Vi har dette håpet som et anker for sjelen, fast og sikkert, og det går inn i det indre helligdommen bak forhenget, ²⁰ hvor Jesus har gått inn som en forløper for oss, etter å ha blitt en yppersteprest for alltid etter Melkisedeks orden.

7 Denne Melkisedek, konge av Salem og prest for Den Høyeste Gud, møtte Abraham da han vendte tilbake fra seieren over kongene og velsignet ham. ² Abraham ga ham en tidel av alt. For det første, ved oversettelsen av navnet hans, er han rettferdighetens konge; og deretter også konge av Salem, som betyr fredens konge. ³ Uten far eller mor, uten slektstavle, uten begynnelse på dager eller ende på liv, men gjort lik Guds Sønn, forblir han prest for alltid. ⁴ Tenk på hvor stor han var: Selv patriarken Abraham ga ham en tidel av de beste byttet. ⁵ Etterkommerne av Levi som mottar prestedømmet har et bud i Loven om å samle inn en tidel fra folket, det vil si fra sine med-israelitter, selv om de også stammer fra Abraham. ⁶ Likevel samlet

Hebreerne

denne mannen, hvis slektstavle ikke er sporet fra dem, en tidel fra Abraham og velsignet ham som hadde løftene. ⁷ Uten noen tvist, den mindre blir velsignet av den større. ⁸ I dette tilfellet mottar dødelige menn tiender, men i det tilfellet mottar en dem, om hvem det er vitnet at han fortsetter å leve. ⁹ Så å si, gjennom Abraham har til og med Levi, som mottar tiender, betalt tiender, ¹⁰ for han var ennå ikke født, ennå ikke produsert av sine forfedre da Melkisedek møtte ham. ¹¹ Hvis fullkommenhet kunne ha blitt oppnådd gjennom det levittiske prestedømmet (for på grunnlag av det mottok folket Loven), hvorfor var det da fortsatt behov for en annen prest til å oppstå etter Melkisedeks orden, og ikke bli utpekt etter Arons orden? ¹² For når prestedømmet blir endret, må det også være en endring av loven. ¹³ For den om hvem disse tingene er sagt tilhørte en annen stamme, fra hvilken ingen har forrettet ved alteret. ¹⁴ Det er åpenbart at vår Herre stammer fra Juda, en stamme som Moses ikke sa noe om angående prester. ¹⁵ Og dette blir enda mer åpenbart hvis en annen prest oppstår etter Melkisedeks likhet, ¹⁶ som har blitt en prest ikke på grunnlag av en forskrift om hans avstamning, men i henhold til kraften av et uforgjengelig liv. ¹⁷ For det er erklært om Ham:

"Du er prest for alltid, etter Melkisedeks orden."

¹⁸ Den forrige forskriften settes til side fordi den var svak og ineffektiv. ¹⁹ (for Loven gjorde ingenting fullkommen), og et bedre håp blir introdusert, gjennom hvilket vi nærmer oss Gud. ²⁰ Og det var virkelig ledsaget av en ed! ²¹ For andre ble prester uten noen ed, men Han ble prest med en ed da Gud sa til Ham:

"Herren har sverget og vil ikke endre mening: 'Du er prest for alltid.'"

²² På grunn av denne eden har Jesus blitt garantien for en bedre pakt. ²³ Det har vært mange av disse prestene, siden døden hindret dem fra å fortsette i embetet; ²⁴ men fordi Jesus lever for alltid, holder Han sitt prestedømme permanent. ²⁵ Derfor er Han i stand til å frelse fullstendig dem som kommer til Gud gjennom Ham, fordi Han alltid lever for å gå i forbønn for dem. ²⁶ For det var passende for oss å ha en slik yppersteprest, hellig, uskyldig, uplettet, adskilt fra syndere, og opphøyd over himlene. ²⁷ I motsetning til de andre yppersteprestene, trenger

Han ikke å ofre ofre dag etter dag, først for sine egne synder, og deretter for folkets synder. Han ofret for deres synder en gang for alle da Han ga seg selv.

²⁸ For Loven utnevner som yppersteprester menn som er svake; men ordet av eden, som kom etter Loven, utnevner Sønnen, som har blitt gjort fullkommen for alltid.

8 Hovedpoenget i det vi diskuterer er dette: Vi har en yppersteprest som har satt seg ved høyre hånd av Majestetens trone i himlene, ² en tjener i helligdommen og i det sanne tabernakel, som Herren har reist, ikke av menneskehender. ³ Hver yppersteprest blir innsatt for å bære fram både gaver og ofre; derfor er det nødvendig at også denne ypperstepresten har noe å bære fram. ⁴ Hvis han var på jorden, ville han ikke være prest i det hele tatt, siden det er prester som bærer fram gavene etter loven. ⁵ De tjener i en helligdom som er en kopi og skygge av de himmelske ting, slik som Moses ble advart da han skulle bygge tabernaklet: "Se til at du gjør alt etter det mønsteret som ble vist deg på fjellet." ⁶ Men nå har han fått en så mye bedre tjeneste, i den grad han også er mellommann for en bedre pakt, som er grunnlagt på bedre løfter. ⁷ For hvis den første pakt hadde vært uten feil, ville det ikke vært behov for en annen. ⁸ For når han finner feil hos folket, sier han:

"Se, dager kommer, sier Herren, da jeg vil opprette en ny pakt med Israels hus og med Judas hus." ⁹ Den skal ikke være som den pakten jeg gjorde med deres fedre den dagen jeg tok dem ved hånden for å lede dem ut av landet Egypt; fordi de ikke ble i min pakt, og jeg vendte meg bort fra dem, sier Herren. ¹⁰ Dette er pakten jeg vil opprette med Israels hus etter de dager, sier Herren: Jeg vil legge mine lover i deres sinn og skrive dem på deres hjerter. Jeg vil være deres Gud, og de skal være mitt folk. ¹¹ Og de skal ikke lære, hver sin neste, og hver sin bror, og si: 'Kjenn Herren,' for de skal alle kjenne meg, fra den minste til den største blant dem. ¹² For jeg vil være nådig mot deres urett, og deres synder vil jeg ikke minnes mer."

¹³ Ved å kalle denne pakten "ny," har han gjort den første foreldet; og det som er foreldet og aldrende vil snart forsvinne.

Hebreerne

9 Nå inkluderte den første pakten forskrifter for guddommelig tilbedelse og en jordisk helligdom.² Et tabernakel ble opprettet, det ytre rommet som inneholdt lysestaken, bordet og de hellige brødene; dette området blir referert til som Det hellige.³ Bak det andre forhenget var et kammer kjent som Det aller helligste,⁴ som inneholdt et gyllent røkelsesalter og paktskisten, helt dekket med gull. Innen i denne kisten var en gyllen krukke med manna, Arons stav som blomstret, og steintavlene med pakten.⁵ Over kisten var herlighetens kjeruber, som overskygget soningslokket. Men vi kan ikke diskutere disse sakene i detalj på dette tidspunktet.⁶ Når alt var ordnet på denne måten, gikk prestene regelmessig inn i det ytre rommet for å utføre sine plikter.⁷ Men det var bare ypperstepresten som gikk inn i det indre rommet, og han gjorde det bare én gang i året, alltid med blod, som han ofret for seg selv og for de synder folket uvitende hadde begått.⁸ Den Hellige Ånd indikerte at veien inn i Det aller helligste ennå ikke var blitt åpenbart mens det første tabernaklet fortsatt sto.⁹ Dette tjener som et symbol for den nåværende tid, som viser at gavene og ofrene som ble tilbudt ikke kunne fullkomme samvittigheten til den som tilber.¹⁰ Disse er bare forskrifter angående mat, drikke og forskjellige seremonielle vaskinger—ytre forskrifter pålagt inntil tiden for reformasjon.¹¹ Men da Kristus kom som yppersteprest for de gode ting som har kommet, gikk han gjennom det større og mer fullkomne tabernakel som ikke er laget av menneskehender, det vil si, ikke av denne skapelsen.¹² Han gikk ikke inn ved hjelp av blodet fra geiter og kalver, men med sitt eget blod gikk han inn i Det aller helligste én gang for alle, og sikret evig forløsning.¹³ For hvis blodet fra geiter og okser og asken fra en kvige som blir stenket på dem som er seremonielt urene helliger dem slik at de er utvendig rene,¹⁴ hvor mye mer vil da Kristi blod, som gjennom den evige Ånd ofret seg selv uplettet til Gud, rense våre samvittigheter fra gjerninger som fører til død, slik at vi kan tjene den levende Gud!¹⁵ Av denne grunn er Kristus mellommann for en ny pakt, slik at de som er kalt kan motta den lovede evige arven, nå som han har dødd som en løsepenge for å sette dem fri fra syndene begått under den første pakten.¹⁶ I tilfelle av et testamente, er det nødvendig å fastslå døden til den som laget det,¹⁷ fordi et testamente bare er i kraft når noen har dødd; det er aldri gyldig mens den

som laget det er i live.¹⁸ Dette er grunnen til at selv den første pakten ikke ble innviet uten blod.¹⁹ Da Moses hadde forkynt hver befaling i loven for hele folket, tok han blodet av kalver og geiter, med vann, skarlagen ull og isop, og stenket bokrullen og hele folket.²⁰ Han erklærte: "Dette representerer blodet av pakten, som Gud har befalt dere å holde."²¹ På samme måte stenket han med blod både tabernaklet og alle karene som ble brukt i seremoniene.²² Ifølge loven blir nesten alt rensset med blod, og uten blodsutgytelse er det ingen tilgivelse.²³ Derfor var det nødvendig at kopiene av de himmelske ting ble rensset med disse ofrene, men de himmelske tingene selv med bedre ofre enn disse.²⁴ For Kristus gikk ikke inn i en helligdom laget av menneskehender, en ren kopi av den sanne; han gikk inn i himmelen selv, nå for å tre fram for Guds åsyn for oss.²⁵ Han gikk heller ikke inn i himmelen for å ofre seg selv gjentatte ganger, slik som ypperstepresten går inn i Det aller helligste hvert år med blod som ikke er hans eget.²⁶ Ellers ville Kristus ha måttet lide mange ganger siden verdens grunnleggelse. Men nå, ved tidens ende, har han vist seg én gang for alle for å gjøre slutt på synden ved å ofre seg selv.²⁷ Akkurat som mennesker er bestemt til å dø én gang, og deretter møte dommen,²⁸ så ble Kristus ofret én gang for å bære manges synder; og han skal vise seg en annen gang, ikke for å håndtere synd, men for å bringe frelse til dem som ivrig venter på ham.

10 For loven, som bare har en skygge av de gode tingene som skal komme og ikke den faktiske formen av de tingene, kan aldri, ved de samme ofrene som blir tilbudt kontinuerlig år etter år, gjøre fullkomne de som nærmer seg for å tilbe.² Ellers ville de ikke ha sluttet å bli tilbudt? For de som tilber, som har blitt rensset en gang for alle, ville ikke lenger ha en bevissthet om synder.³ Men i de ofrene er det en årlig påminnelse om synder.⁴ For blodet av okser og geiter kan ikke fjerne synder.⁵ Derfor, da Kristus kom inn i verden, erklærte han:

"Offer og gaver ønsket du ikke, men en kropp forberedte du for meg;

⁶ med brennoffer og syndoffer fant du ingen glede.

⁷ *Da sa jeg, 'Se, jeg har kommet — det er skrevet om meg i bokrullen — for å gjøre din vilje, Gud.'"*

Hebreerne

⁸ Etter å ha sagt ovenfor, "Offer og gaver, brennoffer og syndoffer ønsket du ikke, heller ikke hadde du behag i dem"—selv om de ble tilbudt i henhold til loven—⁹ sa han deretter, "Se, jeg har kommet for å gjøre din vilje." Han tar bort det første for å etablere det andre.¹⁰ Og ved den viljen er vi blitt gjort hellige gjennom ofringen av Jesu Kristi kropp en gang for alle.¹¹ Dag etter dag står hver prest og utfører sine religiøse plikter; gjentatte ganger tilbyr han de samme ofrene, som aldri kan ta bort synder.¹² Men denne presten, etter å ha tilbudt ett offer for synder for alltid, satte seg ved Guds høyre hånd,¹³ og venter på den tiden da hans fiender blir gjort til en fotskammel for hans føtter.¹⁴ For med ett offer har han for alltid gjort fullkomne de som blir helliget.¹⁵ Den Hellige Ånd vitner også for oss om dette. Først sier han:

¹⁶ "Dette er pakten jeg vil opprette med dem etter de dager, sier Herren. Jeg vil legge mine lover i deres hjerter, og jeg vil skrive dem på deres sinn."

¹⁷ Han fortsetter deretter:

"Deres synder og lovløse handlinger vil jeg ikke lenger huske."

¹⁸ Nå hvor det er tilgivelse for disse, er et offer for synd ikke lenger nødvendig.¹⁹ Derfor, kjære venner, siden vi har tillit til å gå inn i Det Aller Helligste ved Jesu blod,²⁰ ved en ny og levende vei åpnet for oss gjennom forhenget, det vil si hans kropp,²¹ og vi har en stor yppersteprest over Guds hus,²² la oss nærme oss Gud med et oppriktig hjerte og med full visshet om tro, idet vi har våre hjerter rensket fra en ond samvittighet og våre kroppene vasket med rent vann.²³ La oss holde fast ved bekjennelsen av vårt håp uten å vakle, for han som lovet er trofast.²⁴ Og la oss overveie hvordan vi kan oppmuntre hverandre til kjærlighet og gode gjerninger,²⁵ ikke forsomme å møtes, slik noen har for vane å gjøre, men oppmuntre hverandre—og desto mer når dere ser Dagen nærme seg.²⁶ For hvis vi med vilje fortsetter å synde etter at vi har mottatt kunnskapen om sannheten, er det ikke lenger noe offer for synder,²⁷ men bare en fryktelig forventning om dom og en rasende ild som vil fortære motstanderne.²⁸ Enhver som foraktet Moseloven døde uten nåde på vitnesbyrd av to eller tre vitner.²⁹ Hvor mye strengere straff tror dere ikke den fortjener som har trampet Guds Sønn under fot, betraktet blodet av

pakten som helliget dem som vanhellig, og fornærmet nådens Ånd?³⁰ For vi er klar over den som sa, "Hevnen tilhører meg; jeg vil gjengjelde," og også, "Herren vil dømme sitt folk."³¹ Det er en fryktelig og forferdelig ting å falle i den levende Guds hender.³² Men husk de tidligere dagene etter at dere hadde blitt opplyst, da dere utholdt en stor kamp full av lidelser.³³ Noen ganger ble dere gjort til et offentlig skuespill gjennom fornærmelser og forfølgelse; andre ganger sto dere side om side med dem som ble behandlet slik.³⁴ Dere hadde medfølelse med dem i fengsel og aksepterte med glede konfiskasjonen av deres eiendom, vel vitende at dere har for dere selv en bedre og varig eiendom.³⁵ Derfor, kast ikke bort deres tillit, som vil bli rikelig belønnet.³⁶ For dere trenger å holde ut slik at når dere har gjort Guds vilje, kan dere motta det han har lovet.³⁷ For om en meget kort tid, vil den som kommer, ankomme og ikke drøye.³⁸ Men min rettferdige skal leve ved tro. Og jeg har ingen glede i den som trekker seg tilbake.³⁹ Men vi er ikke blant dem som trekker seg tilbake og blir ødelagt, men blant dem som har tro og bevarer sine sjeler.

11

Troen er en sikkerhet for det som håpes, en overbevisning om ting som ikke sees.² For ved den fikk de gamle godt vitnesbyrd.³ Ved tro forstår vi at universet ble skapt ved Guds ord, slik at det som sees ikke ble til av synlige ting.⁴ Ved tro bar Abel fram et bedre offer til Gud enn Kain, gjennom hvilket han ble anerkjent som rettferdig, Gud vitnet om hans gaver. Ved tro taler han enda, selv om han er død.⁵ Ved tro ble Enok tatt bort så han ikke skulle se døden, og han ble ikke funnet fordi Gud tok ham bort. For før han ble tatt bort, hadde han det vitnesbyrd at han behagte Gud.⁶ Og uten tro er det umulig å behage Gud, for den som kommer til Ham må tro at Han eksisterer og at Han belønner dem som oppriktig søker Ham.⁷ Ved tro, da Noah ble advart av Gud om ting som ennå ikke var sett, bygde han i ærefrykt en ark til frelse for sin husstand. Ved dette fordømte han verden og ble arving til den rettferdighet som kommer ved tro.⁸ Ved tro adlød Abraham da han ble kalt til å dra til et sted han senere skulle få som arv. Han dro ut, uten å vite hvor han skulle.⁹ Ved tro bodde han som en fremmed i løftets land, som i et fremmed land, og bodde i telt med Isak og Jakob, medarvinger til det samme løftet.¹⁰ For han ventet på byen med grunnvoller, som har Gud til byggmester og skaper.

Hebreerne

¹¹ Ved tro fikk selv Sara kraft til å unnfange, selv når hun var over alderen, siden hun anså Ham trofast som hadde lovet. ¹² Derfor ble det fra én mann, og ham så godt som død, født etterkommere så tallrike som stjernene på himmelen og utallige som sanden på havets bredd. ¹³ Alle disse døde i tro, uten å ha mottatt løftene, men de så dem og hilste dem fra det fjerne, og bekjente at de var fremmede og utlendinger på jorden. ¹⁴ For de som uttrykker slike ting gjør det klart at de søker et hjemland. ¹⁵ Hadde de tenkt på landet de hadde forlatt, ville de hatt mulighet til å vende tilbake. ¹⁶ Men som det er, lengter de etter et bedre land, et himmelsk. Derfor skammer ikke Gud seg over å bli kalt deres Gud, for Han har forberedt en by for dem. ¹⁷ Ved tro ofret Abraham, da han ble prøvet, Isak, og han som hadde mottatt løftene var i ferd med å ofre sin eneste sønn. ¹⁸ Det var han som det ble sagt til: "Gjennom Isak skal din ætt kalles." ¹⁹ Han tenkte at Gud kunne oppreise de døde, og billedlig talt fikk han ham tilbake. ²⁰ Ved tro velsignet Isak Jakob og Esau med hensyn til fremtidige hendelser. ²¹ Ved tro velsignet Jakob, da han var døende, hver av Josefs sønner, og tilba mens han lente seg over hodet på sin stav. ²² Ved tro talte Josef, nær slutten av sitt liv, om israelittenes utgang og ga instruksjoner om sine ben. ²³ Ved tro ble Moses, da han ble født, skjult i tre måneder av sine foreldre, fordi de så at han var et spesielt barn, og de fryktet ikke kongens befaling. ²⁴ Ved tro nektet Moses, da han var blitt voksen, å bli kalt sønn av faraos datter. ²⁵ Han valgte heller å tåle mishandling med Guds folk enn å nyte syndens flyktige gleder. ²⁶ Han anså vanære for Kristi skyld som større rikdom enn Egyptens skatter, for han så fram til sin lønn. ²⁷ Ved tro forlot han Egypt, uten å frykte kongens vrede, for han holdt ut som om han så Ham som er usynlig. ²⁸ Ved tro holdt han påsken og blodets utstrykning, så ødeleggeren av de førstefødte ikke skulle røre dem. ²⁹ Ved tro gikk de gjennom Rødehavet som på tørt land, men da egypterne forsøkte å gjøre det samme, druknet de. ³⁰ Ved tro falt Jerikos murer etter at folket hadde marsjert rundt dem i syv dager. ³¹ Ved tro gikk ikke skjøgen Rahab til grunne med dem som var ulydige, fordi hun hadde tatt imot speiderne med fred. ³² Og hva mer skal jeg si? For tiden ville ikke strekke til for å fortelle om Gideon, Barak, Samson, Jefta, David, Samuel og profetene, ³³ som ved tro beseiret kongeriker, håndhevet rettferdighet, oppnådde løfter,

lukket løvenes gap, ³⁴ slukket ildens kraft, unnslopp sverdets egg, ble sterke ut av svakhet, ble mektige i krig, satte fremmede hærer på flukt. ³⁵ Kvinner fikk sine døde tilbake ved oppstandelse. Noen ble torturert, og valgte å ikke akseptere løslatelse, for at de kunne oppnå en bedre oppstandelse. ³⁶ Andre utholdt hån og piskeslag, og til og med lenker og fengsel. ³⁷ De ble steinet, de ble saget i to, de ble drept med sverdet. De gikk omkring i saue- og geiteskinn, i nød, plaget, mishandlet— ³⁸ som verden ikke var verdig til—vandret i ørkener og fjell, og i huler og hull i bakken. ³⁹ Og alle disse, selv om de ble rost for sin tro, mottok ikke det som var lovet, ⁴⁰ siden Gud hadde forberedt noe bedre for oss, slik at de ikke skulle bli fullkomne uten oss.

12 Derfor, siden vi er omgitt av en så stor sky av vitner, la oss kvitte oss med enhver hindring og synden som så lett fanger oss, og la oss løpe med utholdenhet i løpet som er satt foran oss, ² med blikket festet på Jesus, troens opphavsmann og fullender. For den glede som lå foran ham, utholdt han korset, foraktet skammen, og har satt seg ved høyre hånd av Guds trone. ³ Tenk på ham som utholdt slik fiendtlighet fra syndere, så dere ikke blir trette og mister motet. ⁴ I deres kamp mot synden har dere ennå ikke stått imot til det punkt å utgyte blod. ⁵ Og har dere glemt formaningen som taler til dere som sønner?

Det står: "Min sønn, forakt ikke Herrens tuktt, og mist ikke motet når han refser deg, ⁶ for Herren tukter den han elsker, og han straffer hver sønn han tar imot."

⁷ Hold ut vanskeligheter som tuktt; Gud handler med dere som med barn. For hvilken sønn er det som en far ikke tukter? ⁸ Hvis dere er uten tuktt, som alle har del i, da er dere uekte og ikke sanne sønner og døtre. ⁹ Dessuten har vi alle hatt jordiske fedre som tukter oss, og vi respekterte dem. Hvor mye mer skal vi ikke underordne oss åndenenes Far og level! ¹⁰ De tukter oss for en kort tid slik de syntes var best; men Gud tukter oss for vårt eget beste, for at vi skal få del i hans hellighet. ¹¹ Ingen tuktt synes å være til glede i øyeblikket, men smertefull. Men senere gir den en høst av rettferdighet og fred for dem som er blitt opplært ved den. ¹² Derfor, styrk de trette hender og de svake knær. ¹³ Gjør rette stier for føttene deres, så det halte ikke blir ute av ledd, men heller blir helbredet. ¹⁴ Søk fred med alle

Hebreerne

mennekser, og etterstreb den hellighet uten hvilken ingen vil se Herren. ¹⁵ Se til at ingen faller fra Guds nåde, og at ingen bitter rot vokser opp og voldrer skade og mange blir besmittet. ¹⁶ Se til at ingen er seksuelt umoralsk eller gudløs som Esau, som for et enkelt måltid solgte sine førstefødselsrettigheter. ¹⁷ Etterpå, som dere vet, da han ønsket å arve velsignelsen, ble han avvist. Han fant ingen plass for omvendelse, selv om han søkte den med tårer. ¹⁸ For dere er ikke kommet til et fjell som kan berøres, og til en brennende ild, og til mørke, dysterhet og storm; ¹⁹ til en basunlyd eller til en stemme som talte ord som de som hørte det ba om at det ikke skulle tales mer til dem, ²⁰ fordi de ikke kunne bære budet: "Om selv et dyr rører ved fjellet, skal det steines." ²¹ Synet var så skremmende at Moses sa: "Jeg skjelver av frykt." ²² Men dere er kommet til Sions berg, til den levende Guds by, det himmelske Jerusalem, og til myriader av engler i en gledelig forsamling, ²³ til den store forsamling og menigheten av de førstefødte, som har sine navn skrevet i himmelen. Dere er kommet til Gud, alles dommer, til de rettferdiges ånder som er blitt fullendt, ²⁴ til Jesus, mellommannen for en ny pakt, og til det bestenkede blod som taler bedre enn Abels blod. ²⁵ Se til at dere ikke avviser ham som taler. For hvis de ikke slapp unna da de avviste ham som advarte dem på jorden, hvor mye mindre skal vi unnsnippe hvis vi vender oss bort fra ham som advarer oss fra himmelen? ²⁶ Den gang fikk hans røst jorden til å skjelve, men nå har han lovet: "Enda en gang vil jeg ryste ikke bare jorden, men også himmelen." ²⁷ Uttrykket "enda en gang" viser til fjerningen av det som kan rystes—det vil si skapte ting—slik at det som ikke kan rystes, skal bli stående. ²⁸ Derfor, siden vi mottar et rike som ikke kan rystes, la oss være takknemlige, og dermed tilbe Gud på en måte som er ham til behag, med ærefrykt og respekt, ²⁹ for vår Gud er en fortærende ild.

13 La kjærligheten til medtroende fortsette. ² Forsøm ikke å vise gjestfrihet mot fremmede, for ved å gjøre det har noen hatt engler som gjester uten å vite det. ³ Husk dem som er i fengsel som om dere var fengslet med dem, og dem som blir mishandlet, som dere også er i legemet. ⁴ Ekteskapet skal hedres av alle, og ektesengen holdes ren, for Gud vil dømme ekteskapsbrytere og de som lever umoralsk. ⁵ Sørg

for at deres karakter er fri fra pengekjærlighet, og vær fornøyd med det dere har; for Han har sagt,

«Jeg vil aldri forlate deg, og jeg vil aldri svikte deg.»

⁶ Derfor kan vi si med tillit,

«Herren er min hjelper; jeg vil ikke frykte. Hva kan mennesker gjøre mot meg?»

⁷ Husk deres ledere som talte Guds ord til dere. Tenk på resultatet av deres livsførsel og etterlign deres tro. ⁸ Jesus Kristus er alltid den samme; i går, i dag og for all tid. ⁹ La dere ikke lede bort av mangfoldige og fremmede lærdommer; det er gunstig for hjertet å styrkes ved nåde, ikke ved mat, som ikke har vært til nytte for dem som er opptatt av dem. ¹⁰ Vi har et hellig sted som de som tjener ved tabernaklet ikke har lov til å ta del i. ¹¹ Ypperstepresten bærer dyrenes blod inn i Det Hellige som et syndoffer, men kroppene blir brent utenfor leiren. ¹² Derfor led også Jesus utenfor byporten for å hellige folket ved sitt eget blod. ¹³ La oss derfor nærme oss Ham utenfor leiren, delende i den vanære Han utholdt. ¹⁴ For her har vi ikke en varig by, men vi søker den byen som skal komme. ¹⁵ Gjennom Ham, la oss derfor stadig bære fram et lovprisningsoffer til Gud, som er frukten av lepper som bekjenner Hans navn. ¹⁶ Husk å gjøre godt og å dele med andre, for slike ofre er til glede for Gud. ¹⁷ Ha tillit til deres ledere og underordne dere deres autoritet, for de våker over deres sjeler som de som må avlegge regnskap. La dem gjøre dette med glede og ikke med sukk, for det ville ikke være til nytte for dere. ¹⁸ Be for oss, for vi er sikre på at vi har en ren samvittighet, og ønsker å oppføre oss ærefullt i alle ting. ¹⁹ Jeg oppfordrer dere enda mer til å be, så jeg kan bli gjenforent med dere raskere. ²⁰ Må fredens Gud, som førte tilbake fra de døde vår Herre Jesus, den store Hyrden for fårene, ved den evige pakts blod, ²¹ utrust dere med alt godt for å gjøre Hans vilje, arbeide i oss det som er til glede for Ham, gjennom Jesus Kristus, Ham være ære i all evighet. Amen. ²² Brødre og søstre, jeg oppfordrer dere til å lytte tålmodig til dette formaningsordet, for jeg har skrevet til dere kort. ²³ Vit at vår bror Timoteus er blitt løslatt. Hvis han kommer snart, vil jeg komme med ham for å se dere. ²⁴ Hils alle deres ledere og alle de hellige. De fra Italia sender dere sine hilsener. ²⁵ Må nåde være med hver av dere.

1 Jakob, en tjener av Gud og av Herren Jesus Kristus, til de tolv stammer som er spredt blant nasjonene: Hilsen. ² Anse det som bare glede, mine brødre og søstre, når dere møter forskjellige prøvelser, ³ for dere forstår at prøvingen av deres tro skaper utholdenhet. ⁴ La utholdenheten ha sin fullkomne virkning, så dere kan være modne og komplette, uten å mangle noe. ⁵ Hvis noen av dere mangler visdom, la dem be til Gud, som gir rikelig til alle uten bebreidelse, og det vil bli gitt dem. ⁶ Men dere må be i tro, uten å tvile, for den som tviler er som en bølge på havet, drevet og kastet av vinden. ⁷ Slike individer bør ikke forvente å motta noe fra Herren. ⁸ De er tvesinnede og ustabile i alle sine veier. ⁹ Troende i ydmyke omstendigheter bør være stolte av sin høye posisjon; ¹⁰ men de rike bør være stolte av sin ydmykelse, siden de vil visne bort som en vill blomst. ¹¹ For solen stiger opp med brennende hete og visner gresset; blomsten faller og dens skjønnhet ødelegges. På samme måte vil de rike forsvinne mens de driver med sine gjøremål. ¹² Salig er den som holder ut under prøvelse; for etter å ha bestått prøven, vil de motta livets krone som Herren har lovet til dem som elsker Ham. ¹³ Når noen blir fristet, skal ingen si: "Jeg blir fristet av Gud." For Gud kan ikke fristes av det onde, og Han frister heller ingen; ¹⁴ men hver person blir fristet når de blir dratt bort og lokket av sitt eget onde begjær. ¹⁵ Deretter, når begjæret har unnfanget, føder det synd; og synden, når den er fullvoksen, bringer død. ¹⁶ La dere ikke lede vill, mine kjære brødre og søstre. ¹⁷ Hver god og fullkommen gave er ovenfra, nedstigende fra himmellysenes Far, som forblir konstant og uforanderlig. ¹⁸ Ved sin egen vilje brakte Han oss frem gjennom sannhetens ord, så vi kunne være en slags førstegrodder av alt Han skapte. ¹⁹ Mine elskede brødre og søstre, merk dere dette: Alle bør være raske til å lytte, sene til å tale, og sene til å bli sinte; ²⁰ for menneskelig vrede oppnår ikke den rettferdigheten som Gud ønsker. ²¹ Derfor, kvitt dere med all moralsk urenhet og det onde som er så utbredt, og ta ydmykt imot ordet plantet i dere, som kan frelse deres sjeler. ²² Vær ikke bare hørere av ordet, og dermed bedra dere selv. Vær ordets gjørere. ²³ Den som hører ordet men ikke gjør det, er som en som ser på sitt ansikt i et speil ²⁴ og, etter å ha sett på seg selv, går bort og glemmer straks hvordan de ser ut. ²⁵ Men den som ser nøye inn i den fullkomne lov som gir frihet, og fortsetter i den—ikke

glemmer hva de har hørt, men gjør det—vil finne velsignelse i sine handlinger. ²⁶ De som anser seg selv som religiøse og likevel ikke holder et stramt grep om sin tunge, bedrar seg selv, og deres religion er uten verdi. ²⁷ Religion som Gud vår Far aksepterer som ren og feilfri er denne: å ta seg av foreldreløse og enker i deres nød og å holde seg selv uforurenset av verden.

2 Mine brødre og søstre, troende på vår herlige Herre Jesus Kristus, skal ikke holde sin tro med en holdning av personlig favorisering. ² Anta at en mann kommer inn i deres forsamling med en gullring og fine klær, og en fattig mann i fillette klær også kommer inn. ³ Hvis dere gir spesiell oppmerksomhet til mannen med de fine klærne og sier: "Her er et godt sete for deg," men sier til den fattige mannen: "Du kan stå der" eller "Sitt ved min fotskammel," ⁴ har dere ikke da diskriminert blant dere selv og blitt dommere med onde motiver? ⁵ Hør, mine kjære brødre og søstre: Har ikke Gud valgt dem som er fattige i verdens øyne til å være rike i tro og arvinger til riket Han lovet dem som elsker Ham? ⁶ Men dere har vanæret de fattige. Er det ikke de rike som undertrykker dere og drar dere for retten? ⁷ Er det ikke de som spotter det edle navnet dere er kalt med? ⁸ Hvis dere virkelig holder den kongelige loven som finnes i Skriften, "Elsk din neste som deg selv," gjør dere det godt. ⁹ Men hvis dere viser partiskhet, begår dere synd og blir dømt av loven som lovbrytere. ¹⁰ For den som holder hele loven, men snubler på ett punkt, er skyldig i å bryte hele den. ¹¹ For Han som sa, "Du skal ikke begå ekteskapsbrudd," sa også, "Du skal ikke myrde." Hvis du ikke begår ekteskapsbrudd, men myrder, har du blitt en lovbryter. ¹² Så tal og handle som de som skal bli dømt etter loven som gir frihet. ¹³ For dom uten barmhjertighet vil bli vist mot den som ikke har vært barmhjertig. Barmhjertighet triumferer over dom. ¹⁴ Hva nytte er det, mine brødre og søstre, hvis noen hevder å ha tro men mangler gjerninger? Kan den slags tro frelse dem? ¹⁵ Hvis en bror eller søster mangler klær og daglig mat, ¹⁶ og en av dere sier til dem, "Gå i fred; hold dere varme og mette," men gjør ingenting for deres fysiske behov, hva godt gjør det? ¹⁷ På samme måte er troen i seg selv, hvis den ikke ledsages av gjerninger, død. ¹⁸ Men noen kan si, "Du har tro og jeg har gjerninger." Vis meg din tro uten gjerninger, og jeg vil vise deg min tro ved mine gjerninger. ¹⁹ Du erkjenner at det er én Gud. Bra

gjort! Selv demonene erkjenner det—og skjelver.²⁰ Du tåpelige person, vil du ha bevis på at tro uten gjerninger er ubrukelig?²¹ Ble ikke vår far Abraham rettferdiggjort ved gjerninger da han ofret sin sønn Isak på alteret?²² Du ser at hans tro og hans handlinger var i harmoni, og hans tro ble fullført ved det han gjorde.²³ Og skriften ble oppfylt som sier, "Abraham trodde Gud, og det ble regnet ham som rettferdighet," og han ble kalt en venn av Gud.²⁴ Du ser at en person blir rettferdiggjort ved det de gjør og ikke bare ved tro.²⁵ På samme måte ble ikke Rahab, skjøgen, rettferdiggjort ved gjerninger da hun tok imot sendebudene og sendte dem av sted en annen vei?²⁶ Akkurat som kroppen uten ånden er livløs, så er tro uten gjerninger livløs.

3 Ikke mange av dere bør strebe etter å bli lærere, mine brødre og søstre, for dere vet at vi som underviser skal bli dømt med større strenghet.² Vi snubler alle på mange måter. Hvis noen ikke snubler i det de sier, er de fullkomne, i stand til å kontrollere hele kroppen også.³ Når vi legger bissel i munnen på hester for å få dem til å adlyde oss, kan vi styre hele kroppen deres.⁴ Tenk også på skip: til tross for deres størrelse og at de drives av sterke vinder, styres de av et svært lite ror dit piloten ønsker.⁵ På samme måte er tungen en liten del av kroppen, men den skryter av store ting. Se hvordan en stor skog kan settes i brann av en liten gnist!⁶ Tungen er også en ild, en verden av urett blant kroppens deler. Den forderver hele kroppen, setter livets løp i brann, og er selv satt i brann av helvete.⁷ Alle slags dyr, fugler, krypdyr og sjødyr blir temmet og har blitt temmet av menneskeheten,⁸ men ingen menneske kan temme tungen. Den er en rastløs ondskap, full av dødelig gift.⁹ Med den velsigner vi vår Herre og Far, og med den forbanner vi mennesker, som er skapt i Guds bilde.¹⁰ Fra samme munn kommer velsignelse og forbannelse. Mine brødre og søstre, slik bør det ikke være.¹¹ Kan en kilde gi både friskt og bittert vann fra samme åpning?¹² Mine brødre og søstre, kan et fikentre bære oliven, eller en vintre bære fikener? Likeledes kan ikke en salt kilde gi friskt vann.¹³ Hvem blant dere er vis og forstandig? La dem demonstrere det ved sin gode oppførsel, gjennom gjerninger gjort i ydmykhet som visdommen bringer.¹⁴ Men hvis dere nærer bitter misunnelse og egoistisk ambisjon i hjertene deres, ikke skryt av det eller fornekt sannheten.¹⁵ Slik visdom kommer ikke

ovenfra, men er jordisk, uåndelig og demonisk.¹⁶ For der misunnelse og egoistisk ambisjon finnes, er det uorden og all slags ond praksis.¹⁷ Men visdommen ovenfra er først ren, deretter fredselkende, mild, villig til å gi etter, full av barmhjertighet og gode frukter, upartisk og oppriktig.¹⁸ De som fremmer fred, sår fredens frø og høster en rettferdighetens høst.

4 Hva er årsaken til strid og kranjel blant dere? Kommer de ikke fra deres begjær som fører krig i deres lemmer?² Dere begjærer og har ikke, så dere begår mord. Dere misunner og kan ikke oppnå, så dere kranjler og kjemper. Dere har ikke fordi dere ikke ber til Gud.³ Når dere ber, får dere ikke, fordi dere ber med gale motiver, for at dere kan bruke det på deres lyster.⁴ Dere utro mennesker, vet dere ikke at vennskap med verden er fiendskap mot Gud? Derfor, den som velger å være en venn av verden, blir en fiende av Gud.⁵ Eller tror dere at Skriften taler uten grunn når den sier at Han nidkjært ønsker den ånd Han har latt bo i oss?⁶ Men Han gir oss større nåde. Derfor sier Skriften:

"Gud står de stolte imot, men de ydmyke gir Han nåde."

⁷ Så, underordne dere under Guds myndighet. Stå imot djevelen, og han vil flykte fra dere.⁸ Kom nær til Gud, og Han vil komme nær til dere. Rens hendene, dere syndere, og rens hjertene, dere tvesinnede.⁹ Vær bedrøvet, sørg og gråt. La latteren deres bli vendt til sorg og gleden til tungsinn.¹⁰ Ydmyk dere for Herren, og Han vil løfte dere opp.¹¹ Brødre og søstre, tal ikke mot hverandre. Den som taler mot en bror eller søster eller dømmer dem, taler mot loven og dømmer den. Hvis du dømmer loven, er du ikke en lovens gjører, men en dommer over den.¹² Det er bare én Lovgiver og Dommer, Han som er i stand til å frelse og ødelegge. Men hvem er du som dømmer din neste?¹³ Kom nå, dere som sier: "I dag eller i morgen vil vi dra til den eller den byen, tilbringe et år der, drive handel og tjene penger."¹⁴ Men dere vet ikke hvordan livet deres vil være i morgen. Dere er en tåke som viser seg en liten stund og så forsvinner.¹⁵ I stedet burde dere si: "Hvis Herren vil, skal vi leve og gjøre dette eller hint."¹⁶ Men som det står, skryter dere i deres arrogante planer. All slik skryt er ond.¹⁷ Derfor, hvis noen vet hva godt de burde gjøre og ikke gjør det, er det synd for dem.

5 Nå, dere rike, lytt og klag over de ulykkene som skal komme over dere. ² Deres rikdom har råtnet, og deres klær er blitt møllspist. ³ Deres gull og sølv har rustet, og rusten deres skal være et vitnesbyrd mot dere og fortære deres kjøtt som ild. Dere har samlet skatter i de siste dager. ⁴ Se, lønnen dere har holdt tilbake fra arbeiderne som høstet deres marker, roper mot dere; og ropene fra høstfolkene har nådd Herren, hærskares Herre. ⁵ Dere har levd i luksus og nytelse på jorden; dere har gjort deres hjerter fete for slaktedagen. ⁶ Dere har dømt og drept den rettferdige; han motsetter seg dere ikke. ⁷ Vær derfor tålmodige, brødre og søstre, inntil Herrens komme. Se hvordan bonden venter på jordens dyrebare grøde, tålmodig ventende på den tidlige og sene regn. ⁸ Dere må også være tålmodige og styrke deres hjerter, for Herrens komme er nær. ⁹ Klag ikke mot hverandre, brødre og søstre, så dere ikke blir dømt. Se, Dommeren står ved døren. ¹⁰ Ta, som et eksempel på lidelse og tålmodighet, brødre og søstre, profetene som talte i Herrens navn. ¹¹ Vi betrakter faktisk de som har holdt ut som velsignede. Dere har hørt om Jobs utholdenhet og har sett utfallet av Herrens handlinger, at Herren er

full av medfølelse og barmhjertighet. ¹² Fremfor alt, mine brødre og søstre, sverg ikke, verken ved himmelen eller ved jorden eller med noen annen ed. La deres "Ja" være ja, og deres "Nei" være nei, så dere ikke faller under dom. ¹³ Er noen blant dere lidende? La dem be. Er noen glade? La dem synge lovsanger. ¹⁴ Er noen blant dere syke? La dem kalle til seg menighetens eldste, og la dem be over dem, salve dem med olje i Herrens navn. ¹⁵ Og troens bønn vil gjenopprette den syke, og Herren vil reise dem opp; hvis de har begått synder, vil de bli tilgitt. ¹⁶ Bekjenn derfor deres synder for hverandre og be for hverandre, så dere kan bli helbredet. En rettferdig persons bønn er kraftig og virksom. ¹⁷ Elia var et menneske som oss, og han ba inderlig om at det ikke skulle regne, og det regnet ikke på jorden i tre år og seks måneder. ¹⁸ Så ba han igjen, og himmelen ga regn, og jorden ga sin grøde. ¹⁹ Mine brødre og søstre, hvis noen blant dere vandrer bort fra sannheten og noen bringer dem tilbake, ²⁰ husk dette: den som vender en synder fra hans villfarelses vei, vil redde hans sjel fra døden og dekke over en mengde synder.

1 Peter

1 Fra Peter, en apostel av Jesus Kristus, Til de som lever som fremmede, spredt rundt i Pontus, Galatia, Kappadokia, Asia og Bitynia, som er utvalgt ² i samsvar med Gud Faders forutviten, ved Åndens helliggjørende verk, til å adlyde Jesus Kristus og bli renset ved Hans blod: Må nåde og fred bli rikelig gitt dere. ³ Lovet være Gud, vår Herre Jesu Kristi Far, som i sin store barmhjertighet har gitt oss ny fødsel til et levende håp ved Jesu Kristi oppstandelse fra de døde, ⁴ til å motta en arv som er uforgjengelig, ubesmittet og uvisnelig, bevart i himmelen for dere, ⁵ som ved tro blir bevart av Guds kraft til en frelse som er klar til å bli åpenbart i den siste tid. ⁶ I dette jubler dere stort, selv om dere nå for en kort tid, om nødvendig, har blitt plaget av ulike prøvelser, ⁷ slik at beviset på deres tro, som er mer verdifullt enn gull som forgår selv om det prøves ved ild, kan bli funnet å resultere i lovprisning, ære og herlighet ved Jesu Kristi åpenbarelse; ⁸ og selv om dere ikke har sett Ham, elsker dere Ham, og selv om dere ikke ser Ham nå, men tror på Ham, jubler dere stort med en glede uten ord og full av herlighet, ⁹ og oppnår deres sjelers frelse som resultatet av deres tro. ¹⁰ Om denne frelsen har profetene, som forutsa den nåde som skulle komme til dere, gjort nøye undersøkelser og forespørsler, ¹¹ og søkte å vite hvilken tid eller hva slags tid Kristi Ånd i dem indikerte da Han forutsa Kristi lidelser og de herligheter som skulle følge. ¹² Det ble åpenbart for dem at de ikke tjente seg selv, men dere, i disse saker som nå er blitt kunngjort for dere gjennom dem som forkynte evangeliet for dere ved Den Hellige Ånd sendt fra himmelen—ting som engler lengter etter å se inn i. ¹³ Derfor, forbered deres sinn for handling, forbli edru i ånden, sett deres håp fullt ut på den nåde som skal bli gitt dere ved Jesu Kristi åpenbarelse. ¹⁴ Som lydige barn, ikke tilpass dere de tidligere begjær som var deres i deres uvitenhet, ¹⁵ men som Den Hellige som kalte dere, vær også hellige i all deres oppførsel; ¹⁶ for det er sagt: "Dere skal være hellige, for jeg er hellig." ¹⁷ Hvis dere påkaller som Far den som upartisk dømmer etter hver enkelts gjerning, oppfør dere med ærefrykt i løpet av deres opphold på jorden; ¹⁸ og innse at dere ikke ble forløst med forgjengelige ting som sølv eller gull fra deres fåfengte livsførsel arvet fra deres forfedre, ¹⁹ men med dyrebart blod, som av et lam uten lyte og plett, Kristi blod. ²⁰ For Han var kjent før verdens

grunnleggelse, men har vist seg i disse siste tider for deres skyld ²¹ Gjennom Ham har dere kommet til å tro på Gud, som oppreiste Ham fra de døde og ga Ham herlighet, slik at deres tro og håp er i Gud. ²² Siden dere har renset deres sjeler ved lydighet mot sannheten for en oppriktig kjærlighet til brødrene og søstrene, elsk hverandre inderlig fra hjertet, ²³ for dere er blitt født på ny, ikke av forgjengelig sæd, men uforgjengelig, ved Guds levende og varige ord. ²⁴ For,

"All menneskehet er som gress, Og all dens prakt er som gressets blomst. Gresset visner, Og blomsten faller av, ²⁵ Men Herrens ord forblir til evig tid."

Og dette er det ordet som ble forkynt for dere.

2 Så legg bort all ondskap, svik, hykleri, misunnelse og all slags baktaletelse, ² og lengt som nyfødte barn etter den rene, åndelige melk, så dere kan vokse ved den til frelse, ³ dersom dere har smakt at Herren er god. ⁴ Og kom til Ham, den levende stein, som er forkastet av mennesker, men utvalgt og dyrebart for Gud, ⁵ og bli selv, som levende steiner, oppbygd til et åndelig hus, til et hellig presteskap, for å bære fram åndelige offer, som er Gud til behag ved Jesus Kristus. ⁶ For det står i Skriften:

"Se, jeg legger i Sion en utvalgt stein, en dyrebart hjørnestein, og den som tror på Ham skal ikke bli til skamme."

⁷ Denne dyrebare verdi er da for dere som tror; men for dem som ikke tror,

"Den stein som bygningsmennene forkastet, den er blitt hovedhjørnestein,"

⁸ og,

"En snublestein og en klippe til fall"; for de snubler fordi de er u lydige mot ordet, og til dette var de også bestemt.

⁹ Men dere er en utvalgt slekt, et kongelig presteskap, et hellig folk, et folk til eiendom, for at dere skal forkynde Hans storverk, Han som kalte dere fra mørket til sitt underfulle lys; ¹⁰ dere som før ikke var et folk, men nå er Guds folk; dere som ikke hadde fått miskunn, men nå har fått miskunn. ¹¹ Elskede, jeg formaner dere som fremmede og utlendinger til å avstå fra de kjodelige lyster, som

1 Peter

fører krig mot sjelen. ¹² Hold deres ferd god blant hedningene, for at de, når de baktaler dere som ugjerningsmenn, kan ved å se deres gode gjerninger, prise Gud på besøkelsens dag. ¹³ Underordne dere for Herrens skyld under all menneskelig ordning, enten det er kongen som den øverste, ¹⁴ eller landshøvdingen, som er utsendt av ham til å straffe dem som gjør ondt og rose dem som gjør godt. ¹⁵ For det er Guds vilje at dere ved å gjøre godt skal bringe de uforstandiges uvitenhet til taushet. ¹⁶ Lev som frie mennesker, men bruk ikke friheten som et dekke for ondskap; lev som Guds tjenere. ¹⁷ Ær alle mennesker, elsk brorskapet, frykt Gud, ær kongen. ¹⁸ Tjenere, underordne dere deres herrer med all respekt, ikke bare de gode og milde, men også de strenge. ¹⁹ For det er rosverdig om noen tåler urettferdig lidelse fordi de er bevisst på Gud. ²⁰ For hva ros er det om dere holder ut når dere syndet og blir hardt behandlet? Men om dere holder ut når dere gjør godt og lider for det, da er dette Gud til behag. ²¹ For til dette ble dere kalt, fordi Kristus også led for dere og etterlot dere et eksempel, for at dere skulle følge i Hans fotspor,

²² Han som ikke gjorde noen synd, og det ble ikke funnet svik i Hans munn;

²³ og da Han ble hånet, svarte Han ikke med hån; da Han led, truet Han ikke, men overlot sin sak til Ham som dømmer rettferdig; ²⁴ og Han bar selv våre synder i sitt legeme på korset, for at vi skulle dø bort fra syndene og leve for rettferdigheten; ved Hans sår har dere fått legedom. ²⁵ For dere var som sauer som hadde gått seg vill, men nå har dere vendt tilbake til deres sjelers hyrde og tilsynsmann.

3 På samme måte, dere hustruer, underordne dere deres egne menn, så selv om noen av dem er ulydige mot ordet, kan de bli vunnet uten ord ved deres oppførsel, ² når de ser deres rene og respektfulle oppførsel. ³ Deres pryde skal ikke være den ytre—å flette håret, bære gullsmykker eller ta på klær; ⁴ men la det være det indre selv, med den varige skjønnheten av en mild og stille ånd, som er verdifull i Guds øyne. ⁵ For på denne måten pleide de hellige kvinnene fra fortiden, som satte sitt håp til Gud, å pynte seg, ved å være støttende til sine egne menn, ⁶ akkurat som Sara adlød Abraham og kalte ham herre; og dere har blitt hennes barn hvis dere gjør det som er rett uten å gi etter for frykt. ⁷ Dere menn, på samme måte, lev med deres hustruer på

en forståelsesfull måte, som med en svakere person, siden hun er en kvinne; og vis henne ære som en medarbeider av livets nåde, slik at deres bønner ikke blir hindret. ⁸ Til slutt, vær alle harmoniske, medfølende, kjærlige, medfølende og ydmyke; ⁹ ikke gjengjeld ondt med ondt eller fornærmelse med fornærmelse, men gi heller en velsignelse; for dere ble kalt til dette formålet, at dere skulle arve en velsignelse. ¹⁰ For,

“Den som vil elske livet og se gode dager, Må holde sin tunge fra ondt og sine lepper fra å tale svik. ¹¹ De skal vende seg bort fra ondt og gjøre godt; De skal søke fred og jage etter den. ¹² For Herrens øyne er over de rettferdige, Og hans ører er oppmerksomme på deres bønn, Men Herrens ansikt er mot dem som gjør ondt.”

¹³ Og hvem er det som vil skade dere hvis dere er ivrige etter å gjøre godt? ¹⁴ Men selv om dere skulle lide for å gjøre det som er rett, er dere velsignet. Frykt ikke deres trusler, og bli ikke urolige, ¹⁵ men hellige Kristus som Herre i deres hjerter, alltid beredt til å forsvare dere for enhver som spør dere om å gi en forklaring på håpet som er i dere, men med mildhet og respekt; ¹⁶ og behold en god samvittighet, slik at i den saken dere blir baktalt, vil de som forakter deres gode oppførsel i Kristus, bli gjort til skamme. ¹⁷ For det er bedre, hvis det er Guds vilje, at dere lider for å gjøre godt enn for å gjøre ondt. ¹⁸ For Kristus led også for synder én gang for alle, den rettferdige for de urettferdige, for å føre dere til Gud. Han ble drept i kroppen, men gjort levende i ånden; ¹⁹ i hvilken han gikk og forkynte for åndene i fangenskap, ²⁰ som var ulydige for lenge siden, da Gud ventet tålmodig i Noahs dager mens arken ble bygget. I den ble bare noen få mennesker, åtte i alt, frelst gjennom vann. ²¹ Og dette vannet symboliserer dåpen som nå også frelser dere—ikke fjerning av skitt fra kroppen, men løftet om en klar samvittighet overfor Gud. Det frelser dere ved Jesu Kristi oppstandelse, ²² som har steget opp til himmelen og er ved Guds høyre hånd—med engler, myndigheter og makter underlagt ham.

4 Siden Kristus har lidt i kjødet, utrust dere med den samme tankegang, for den som har lidd i kjødet har vendt seg bort fra synd, ² for å leve den gjenværende tiden i kjødet, ikke for menneskelige lyster, men for Guds vilje. ³ For den tiden som allerede er gått, er tilstrekkelig for dere til

1 Peter

å ha utført hedningenes lyster, da dere fulgte en vei av usømmelig oppførsel, lyster, drukkenskap, utскеielser, drikkegilder og skamløs avgudsdyrkelse.

⁴ I alt dette er de forundret over at dere ikke deltar med dem i de samme utскеielsene av utsvevelse, og de baktaler dere; ⁵ men de må stå til regnskap for Ham som er beredt til å dømme både levende og døde. ⁶ For evangeliet er for dette formål blitt forkynt også for de døde, slik at de, selv om de blir dømt i kjødet som mennesker, kan leve i ånden etter Guds vilje. ⁷ Slutten på alle ting er nær; vær derfor sindige og selvkontrollerte for bønnens skyld. ⁸ Fremfor alt, ha en inderlig kjærlighet til hverandre, for kjærlighet dekker over en mengde synder. ⁹ Vis gjestfrihet mot hverandre villig og uten klage. ¹⁰ Etter som hver enkelt har mottatt en spesiell gave, bruk den til å tjene hverandre som gode forvaltere av Guds mangfoldige nåde. ¹¹ Den som taler, skal gjøre det som en som taler Guds ord; den som tjener, skal gjøre det med den styrke Gud gir, for at Gud i alle ting må bli æret gjennom Jesus Kristus, ham tilhører æren og makten i all evighet. Amen. ¹² Elskede, bli ikke overrasket over den ildprøven blant dere, som kommer over dere for å prøve dere, som om noe uvanlig hendte dere; ¹³ men i den grad dere deler i Kristi lidelser, fortsett å glede dere, slik at dere ved åpenbaringen av Hans herlighet også kan glede dere og bli fylt med glede. ¹⁴ Om dere blir hånet for å bære Kristi navn, er dere velsignet, for herlighetens og Guds Ånd hviler over dere. ¹⁵ Sørg for at ingen av dere lider som en morder, eller tyv, eller ugjerningsmann, eller en plagsom innblander; ¹⁶ men hvis noen lider som en kristen, skal de ikke skamme seg, men ære Gud i dette navnet. ¹⁷ For det er tid for dommen å begynne med Guds hus; og hvis det begynner med oss først, hva vil utfallet bli for dem som ikke adlyder Guds evangelium? ¹⁸ Og

hvis det med vanskelighet er at den rettferdige blir frelst, hva vil da skje med den ugudelige og synderen?

¹⁹ Derfor skal de som lider etter Guds vilje, overgi sine sjeler til en trofast Skaper ved å gjøre det som er rett.

5 Så jeg appellerer til de eldste blant dere, som en medeldste og et vitne til Kristi lidelser, og også som en som deler i den herlighet som skal bli åpenbart: ² ta vare på Guds flokk i deres omsorg, gi tilsyn villig, i samsvar med Guds vilje; og ikke for uærlig vinning, men med entusiasme; ³ ikke ved å herske over dem som er betrodd dere, men ved å være eksempler for flokken. ⁴ Og når Overhyrden blir åpenbart, vil dere bli tildelt den uvisnelige herlighetens krone. ⁵ Dere yngre menn, på samme måte, vær underordnet deres eldste; og alle sammen, kle dere med ydmykhet mot hverandre, fordi

"Gud står de stolte imot, Men gir nåde til de ydmyke."

⁶ Så ydmyk dere under Guds mektige hånd, så Han kan løfte dere opp i rett tid, ⁷ og kast all deres bekymring på Ham, fordi Han bryr seg om dere. ⁸ Vær årvåkne og på vakt. Deres motstander, djevelen, går omkring som en brølende løve og søker noen å sluke. ⁹ Stå ham imot, stå fast i deres tro, vitende om at deres brødre og søstre over hele verden gjennomgår de samme slags lidelser. ¹⁰ Etter at dere har lidd en kort tid, vil all nådens Gud, som kalte dere til sin evige herlighet i Kristus, selv gjenopprette, bekrefte, styrke og etablere dere. ¹¹ Ham tilhører all makt, i all evighet. Amen. ¹² Gjennom Silvanus, vår trofaste bror (som jeg anser ham), har jeg skrevet til dere kort, for å oppmuntre dere og for å vitne om at dette er Guds sanne nåde. Stå fast i den! ¹³ Kirken i Babylon, utvalgt sammen med dere, sender dere hilsener, og det gjør også min sønn, Markus. ¹⁴ Gi hverandre varme hilsener med en kjærlighetsgest. Må fred være med dere alle som er i Kristus.

2 Peter

1 Simon Peter, en tjener og apostel av Jesus Kristus, Til dem som har fått en tro av samme slag som vår, ved vår Guds og Frelasers, Jesu Kristi rettferdighet: ² Må nåde og fred bli rikelig til dere gjennom kunnskapen om Gud og om Jesus vår Herre, ³ for Hans guddommelige kraft har gitt oss alt som er nødvendig for liv og gudsfrukt, gjennom den sanne kunnskapen om Ham som kalte oss ved sin egen herlighet og dyktighet. ⁴ Gjennom disse har Han gitt oss sine dyrebare og storslagne løfter, slik at dere ved dem kan bli deltakere i den guddommelige natur, etter å ha flyktet fra fordervelsen som er i verden på grunn av begjær. ⁵ Nå av denne grunn også, ved å anvende all flid, legg til i deres tro moralsk dyktighet, og i deres moralske dyktighet, kunnskap, ⁶ og i deres kunnskap, utvikle selvkontroll, og i deres selvkontroll, dyrk utholdenhet, og i deres utholdenhet, nær gudsfrukt, ⁷ og i deres gudsfrukt, broderlig hengivenhet, og i deres broderlige hengivenhet, kjærlighet. ⁸ For hvis disse egenskapene er deres og vokser, vil de holde dere fra å være ineffektive eller uproduktive i den sanne kunnskapen om vår Herre Jesus Kristus. ⁹ For den som mangler disse egenskapene er blind eller kortsynt, og har glemt renselsen fra sine tidligere synder. ¹⁰ Derfor, brødre og søstre, vær desto mer flittige for å bekrefte Hans kall og valg av dere; for så lenge dere praktiserer disse tingene, vil dere aldri snuble; ¹¹ for på denne måten vil inngangen til vår Herres og Frelasers Jesu Kristi evige rike bli rikelig gitt til dere. ¹² Derfor vil jeg alltid være klar til å minne dere om disse tingene, selv om dere allerede kjenner dem, og er etablert i sannheten som er til stede hos dere. ¹³ Jeg anser det som rett, så lenge jeg er i denne jordiske kroppen, å vekke dere ved påminnelse, ¹⁴ i visshet om at fjerningen av min jordiske kropp er nært forestående, slik vår Herre Jesus Kristus har gjort klart for meg. ¹⁵ Og jeg vil også være flittig slik at dere til enhver tid etter min bortgang vil kunne huske disse tingene. ¹⁶ For vi fulgte ikke kløktig utformede historier da vi gjorde kjent for dere vår Herre Jesu Kristi kraft og komme, men vi var øyenvitner til Hans majestet. ¹⁷ For da Han mottok ære og herlighet fra Gud Faderen, ble en slik erklæring gitt til Ham av den Majestetiske Herlighet: "Dette er Min elskede Sønn, i Ham har jeg velbehag" — ¹⁸ og vi selv hørte denne stemmen fra himmelen da vi var med Ham på det hellige fjellet. ¹⁹ Og så har vi det profetiske ordet bekreftet, som dere

gjør vel i å være oppmerksomme på som på en lampe som skinner på et mørkt sted, inntil dagen gryr og morgenstjernen stiger opp i deres hjerter. ²⁰ Men vit dette først av alt, at ingen profeti i Skriften kommer fra noens egen tolkning, ²¹ for ingen profeti ble noen gang gitt ved menneskelig vilje, men mennesker drevet av Den Hellige Ånd talte fra Gud.

2 Men falske profeter dukket opp blant folket, akkurat som det vil være falske lærere blant dere, som i det skjulte vil bringe inn skadelige lærdommer, til og med fornekte Mesteren som løskjøpte dem, og føre til deres raske undergang. ² Mange vil følge deres usømmelige oppførsel, og på grunn av dem vil sannhetens vei bli baktalt; ³ og i sin grådighet vil de utnytte dere med falske ord; deres dom fra lenge siden er ikke inaktiv, og deres ødeleggelse sover ikke. ⁴ For hvis Gud ikke sparte engler da de syndet, men kastet dem i helvete og overgav dem til mørkets groper, holdt for dom; ⁵ og ikke sparte den gamle verden, men bevarte Noah, en rettferdighetens forkynner, sammen med syv andre, da Han brakte en flom over de ugudeliges verden; ⁶ og hvis Han fordømte byene Sodoma og Gomorra til ødeleggelse ved å redusere dem til aske, og gjorde dem til et eksempel på hva som er bestemt for de ugudelige; ⁷ og hvis Han reddet den rettferdige Lot, som var plaget av de umoralske handlingene til skruppelløse mennesker ⁸ (for ved det han så og hørte, følte den rettferdige mannen, mens han bodde blant dem, sin rettferdige sjel pint dag etter dag av deres lovløse gjerninger), ⁹ så vet Herren hvordan han skal redde de gudfryktige fra en prøvelse, og holde de urettferdige under straff for dommens dag, ¹⁰ og spesielt de som hengir seg til kjødet i dets korrupte lidenskap, og foraker autoritet. Uforsiktlige, selvopptatte, de taler nedsettende om englelige majesteter uten å skjelve, ¹¹ mens engler som er større i makt og styrke ikke fremsetter en nedsettende dom mot dem for Herren. ¹² Men disse, som ufornuftige dyr, født som instinktskapninger for å bli fanget og drept, taler nedsettende i saker de er uvitende om, vil i ødeleggelsen av disse skapningene også bli ødelagt, ¹³ lide skade som lønn for å gjøre galt. De regner det som en glede å fråste om dagen. De er flekker og lyter, fryder seg i sine bedrag mens de fester med dere, ¹⁴ har øyne fulle av utroskap som aldri slutter å synde, lokker ustabile sjeler, med hjerter trent i grådighet, forbannede barn; ¹⁵ som forlater den rette

2 Peter

vei, har de vandret bort, etter å ha fulgt veien til Bileam, Beors sønn, som elsket lønnen for urettferdighet; ¹⁶ men han fikk en irettesettelse for sin egen overtredelse, for et stumt esel, talende med menneskelig stemme, hindret profetens galskap. ¹⁷ Disse er kilder uten vann og tåker drevet av en storm, for hvem det dypeste mørket er reservert. ¹⁸ For mens de taler ut arrogante ord uten verdi, lokker de ved kjødelige lyster, ved usømmelig oppførsel, de som knapt unnslipper fra de som lever i villfarelse, ¹⁹ lover dem frihet mens de selv er slaver av korrupsjon; for av hva som enn overvinner en person, av dette er de slaver. ²⁰ For hvis, etter at de har unnsuppet verdens forurensninger ved kunnskapen om Herren og Frelseren Jesus Kristus, de igjen blir viklet inn i dem og blir overvunnet, har den siste tilstanden blitt verre for dem enn den første. ²¹ For det ville vært bedre for dem ikke å ha kjent rettferdighetens vei, enn etter å ha kjent den, å vende seg bort fra det hellige bud som ble overlevert dem. ²² Dette vises av det sanne ordtaket:

"En hund vender tilbake til sitt eget spy,"

og,

"En purke, etter å ha blitt vasket, vender tilbake til å velte seg i sølen."

3 Elskede, dette er nå det andre brevet jeg skriver til dere, hvor jeg vekker deres oppriktige sinn ved påminnelse, ² for å huske de ord som ble talt på forhånd av de hellige profeter og Herrens og Frelserens bud gitt ved deres apostler. ³ Forstå først dette, at i de siste dager skal spottere komme, som følger sine egne lyster, ⁴ og spør: "Hvor er løftet om hans komme? Siden fedrene sovnet inn, forblir alt som det har vært siden skapelsens begynnelse." ⁵ For når de hevder dette, overser de at ved Guds ord eksisterte himlene for lenge siden, og jorden ble

formet ut av vann og ved vann, ⁶ gjennom hvilket verden på den tiden ble ødelagt da den ble oversvømmet med vann. ⁷ Men ved hans ord blir de nåværende himler og jord holdt i forvaring for ild, bevart til dommens dag og til ødeleggelse av ugudelige mennesker. ⁸ Men glem ikke denne ene sannhet, elskede: for Herren er en enkelt dag som tusen år, og tusen år som en enkelt dag. ⁹ Herren forsinker ikke sitt løfte, slik noen anser det som en forsinkelse, men er tålmodig med dere, og ønsker ikke at noen skal gå fortapt, men at alle skal komme til omvendelse. ¹⁰ Men Herrens dag vil komme som en tyv, når himlene vil forsvinne med et drønn og elementene vil bli fortært av intens varme, og jorden og dens verk vil bli lagt åpen. ¹¹ Siden alle disse tingene skal oppløses på denne måten, hva slags mennesker burde dere da være i hellig oppførsel og gudsfrykt, ¹² forventende og fremskyndende Guds dags komme, på grunn av hvilken himlene vil bli satt i brann og elementene vil smelte med intens varme! ¹³ Men i henhold til hans løfte, venter vi på nye himler og en ny jord, hvor rettferdighet bor. ¹⁴ Derfor, elskede, mens dere venter på disse tingene, vær ivrige etter å bli funnet av ham uten flekk og lyte, i fred, ¹⁵ og betrakt vår Herres tålmodighet som frelse; slik som vår elskede bror Paulus, etter den visdom som ble gitt ham, skrev til dere, ¹⁶ slik han gjør i alle sine brev, hvor han taler om disse tingene, hvor det er noen ting som er vanskelige å forstå, som de ulærde og ustabile forvrenger, slik de gjør med de øvrige Skriftene, til sin egen undergang. ¹⁷ Dere derfor, elskede, som vet dette på forhånd, vær på vakt så dere ikke blir ført vill av feilene til samvittighetsløse mennesker og faller fra deres egen faste forpliktelse, ¹⁸ men fortsett å vokse i nåden og kunnskapen om vår Herre og Frelser Jesus Kristus. Ham være æren, både nå og i all evighet. Amen.

1 Johannes

1 Det som var fra begynnelsen, det vi har hørt, det vi har sett med våre øyne, det vi har betraktet og tatt på med våre hender, om livets Ord—² og livet ble åpenbart, og vi har sett det og vitner og forkynner for dere det evige liv, som var hos Faderen og ble åpenbart for oss—³ det vi har sett og hørt, forkynner vi også for dere, for at dere også kan ha fellesskap med oss; og vårt fellesskap er med Faderen og med hans Sønn Jesus Kristus.⁴ Vi skriver dette for at vår glede kan være fullkommen.⁵ Dette er budskapet vi har hørt fra ham og forkynner for dere, at Gud er lys, og i ham er det ikke noe mørke.⁶ Hvis vi sier at vi har fellesskap med ham og likevel vandrer i mørket, taler vi ikke sant og praktiserer ikke sannheten;⁷ men hvis vi vandrer i lyset, slik som han selv er i lyset, har vi fellesskap med hverandre, og Jesu, hans Sønnns blod renser oss fra all synd.⁸ Hvis vi sier at vi ikke har synd, bedrar vi oss selv, og sannheten er ikke i oss.⁹ Hvis vi bekjenner våre synder, er han trofast og rettferdig, så han tilgir oss syndene og renser oss fra all urettferdighet.¹⁰ Hvis vi sier at vi ikke har syndet, gjør vi ham til en løgner, og hans ord er ikke i oss.

2 Mine kjære barn, jeg skriver dette til dere for at dere ikke skal synde. Men hvis noen synder, har vi en talsmann hos Faderen, Jesus Kristus, den rettferdige;² og Han er selv soningen for våre synder, og ikke bare for våre, men også for hele verdens synder.³ Ved dette forstår vi at vi har kommet til å kjenne Ham, hvis vi holder Hans bud.⁴ Den som sier: "Jeg har kommet til å kjenne Ham," men ikke holder Hans bud, bedrar seg selv, og sannheten er ikke i ham;⁵ men den som følger Hans ord, i ham er Guds kjærlighet virkelig blitt fullendt. Ved dette forstår vi at vi er i Ham:⁶ den som sier at han blir i Ham, bør selv også vandre slik som Han vandret.⁷ Kjære venner, jeg skriver ikke et nytt bud til dere, men et gammelt bud som dere har hatt fra begynnelsen; det gamle budet er ordet som dere har hørt.⁸ Likevel skriver jeg et nytt bud til dere, som er sant i Ham og i dere, fordi mørket svinner bort og det sanne Lys allerede skinner.⁹ Den som sier at han er i Lyset og likevel hater sin bror eller søster, er i mørket inntil nå.¹⁰ Den som elsker sin bror og søster, blir i Lyset, og det er ingenting i ham som får noen til å snuble.¹¹ Men den som hater sin bror eller søster, er i mørket og vandrer i mørket, og vet ikke hvor han går, for mørket har blindet hans øyne.

¹² Jeg skriver til dere, små barn, fordi deres synder er tilgitt for Hans navns skyld.¹³ Jeg skriver til dere, fedre, fordi dere kjenner Ham som er fra begynnelsen. Jeg skriver til dere, unge menn, fordi dere har overvunnet den onde. Jeg har skrevet til dere, unge menn, fordi dere har overvunnet den onde.¹⁴ Jeg har skrevet til dere, barn, fordi dere kjenner Faderen. Jeg har skrevet til dere, fedre, fordi dere kjenner Ham som er fra begynnelsen. Jeg har skrevet til dere, unge menn, fordi dere er sterke, og Guds ord blir i dere, og dere har overvunnet den onde.

¹⁵ Elsk ikke verden eller tingene i den. Hvis noen elsker verden, er kjærligheten til Faderen ikke i dem.

¹⁶ For alt som er i verden, kjødets lyst, øynenes lyst, og livets stolte pryd, er ikke fra Faderen, men er fra verden.¹⁷ Verden svinner bort og dens begjær også; men den som gjør Guds vilje, lever evig.¹⁸ Barn, det er den siste time; og slik som dere har hørt at antikrist kommer, har mange antikrister allerede kommet. Av dette forstår vi at det er den siste time.

¹⁹ De gikk ut fra oss, men de var ikke virkelig av oss; for hvis de hadde vært av oss, ville de ha blitt hos oss; men de gikk ut, for at det skulle bli åpenbart at de alle ikke er av oss.²⁰ Men dere har fått en salvelse fra Den Hellige, og dere vet alle.²¹ Jeg har ikke skrevet til dere fordi dere ikke kjenner sannheten, men fordi dere kjenner den, og fordi ingen løgn kommer fra sannheten.²² Hvem er løgneren, om ikke den som fornektet at Jesus er Kristus? Dette er antikrist, den som fornektet både Faderen og Sønnen.²³ Den som fornektet Sønnen, har ikke Faderen; den som bekjenner Sønnen, har også Faderen.²⁴ Når det gjelder dere, sørg for at det dere hørte fra begynnelsen, forblir i dere. Hvis det dere hørte fra begynnelsen, forblir i dere, vil dere også forbli i Sønnen og i Faderen.²⁵ Dette er løftet Han ga oss: evig liv.²⁶ Dette har jeg skrevet til dere angående dem som prøver å villed dere.²⁷ Når det gjelder dere, forblir den salvelsen dere har mottatt fra Ham i dere, og dere har ikke behov for at noen skal lære dere; men slik Hans salvelse lærer dere om alle ting, og er sann og ikke en løgn, og slik som den har lært dere, forblir dere i Ham.²⁸ Nå, kjære barn, bli i Ham, slik at når Han åpenbarer seg, kan vi ha frimodighet og ikke trekke oss bort fra Ham i skam ved Hans komme.²⁹ Hvis dere vet at Han er rettferdig, erkjenner dere at alle som praktiserer rettferdighet, er født av Ham.

1 Johannes

3 Se hvilken underfull kjærlighet Faderen har gitt oss, at vi skal kalles Guds barn; og det er vi virkelig. Dette er grunnen til at verden ikke gjenkjenner oss: fordi den ikke gjenkjente Ham. ² Kjære venner, nå er vi Guds barn, og det er ennå ikke blitt åpenbart hva vi skal bli. Vi vet at når Han blir åpenbart, skal vi bli lik Ham, for vi skal se Ham som Han virkelig er. ³ Og hver den som har dette håpet i Ham, streber etter renhet, slik som Han er ren. ⁴ Hver den som begår synd, begår også lovløshet; og synd er lovløshet. ⁵ Dere er klar over at Han åpenbarte seg for å ta bort synder; og i Ham er det ingen synd. ⁶ Ingen som blir i Ham fortsetter å synde; ingen som fortsetter å synde har sett Ham eller kjenner Ham. ⁷ Små barn, la ingen føre dere vill; den som praktiserer rettferdighet er rettferdig, slik som Han er rettferdig; ⁸ den som begår synd er av djevelen; for djevelen har syndet fra starten. Guds Sønn åpenbarte seg av denne grunn, for å gjøre ende på djevelens gjerninger. ⁹ Ingen som er født av Gud fortsetter å synde, fordi Hans sæd blir i ham; og han kan ikke fortsette å synde, fordi han er født av Gud. ¹⁰ Ved dette er Guds barn og djevelens barn åpenbare: enhver som ikke praktiserer rettferdighet er ikke av Gud, heller ikke den som ikke elsker sin bror eller søster. ¹¹ For dette er budskapet dere har hørt helt fra starten: at vi skal elske hverandre; ¹² ikke som Kain, som tilhørte den onde og drepte sin bror. Og hvorfor drepte han ham? Fordi hans egne handlinger var onde, mens hans brors var rettferdige. ¹³ Bli ikke forundret, brødre og søstre, om verden hater dere. ¹⁴ Vi vet at vi har gått over fra døden til livet, fordi vi elsker våre brødre og søstre. Den som ikke elsker, forblir i døden. ¹⁵ Enhver som hater sin bror eller søster er en morder, og dere vet at ingen morder har evig liv i seg. ¹⁶ Vi forstår kjærlighet ved dette, at Han ga sitt liv for oss; og vi burde gi våre liv for våre brødre og søstre. ¹⁷ Men den som har materielle eiendeler og ser sin bror eller søster i nød, og lukker sitt hjerte for dem, hvordan kan Guds kjærlighet bli i ham? ¹⁸ Små barn, la oss ikke elske med ord eller tale, men med handlinger og i sannhet. ¹⁹ Ved dette skal vi vite at vi er av sannheten, og skal berolige våre hjerter for Ham, ²⁰ at hvis våre hjerter fordømmer oss, er Gud større enn våre hjerter, og Han vet alle ting. ²¹ Kjære venner, hvis våre hjerter er i fred, har vi tillit for Gud; ²² og hva vi enn ber om, mottar vi fra Ham, fordi vi følger Hans bud og gjør det som er til behag for

Ham. ²³ Dette er Hans bud, at vi skal tro på navnet til Hans Sønn Jesus Kristus, og elske hverandre, slik som Han har instruert oss. ²⁴ Den som holder Hans bud, blir i Ham, og Han i ham. Vi vet ved dette at Han blir i oss, ved Ånden som Han har gitt oss.

4 Kjære venner, tro ikke enhver ånd, men prøv åndene om de er fra Gud, for mange falske profeter har gått ut i verden. ² På denne måten kan dere gjenkjenne Guds Ånd: hver ånd som bekjenner at Jesus Kristus er kommet i kjødet, er fra Gud; ³ og hver ånd som ikke bekjenner Jesus, er ikke fra Gud; dette er antikrists ånd, som dere har hørt kommer, og nå er den allerede i verden. ⁴ Dere tilhører Gud, kjære barn, og har overvunnet dem; for større er Han som er i dere enn han som er i verden. ⁵ De stammer fra verden; derfor taler de ut fra verdens perspektiv, og verden lytter til dem. ⁶ Vi er av Gud. Den som kjenner Gud, lytter til oss; den som ikke er fra Gud, lytter ikke til oss. Ved dette gjenkjenner vi sannhetens ånd og villfarelsens ånd. ⁷ Kjære venner, la oss elske hverandre, for kjærligheten er fra Gud; og hver den som elsker, er født av Gud og kjenner Gud. ⁸ Den som ikke elsker, har ikke lært Gud å kjenne, for Gud er kjærlighet. ⁹ Slik ble Guds kjærlighet åpenbart blant oss: Gud sendte sin enbårne Sønn til verden for at vi skulle leve ved Ham. ¹⁰ Dette er kjærlighet: ikke at vi har elsket Gud, men at Han elsket oss og sendte sin Sønn til å være soning for våre synder. ¹¹ Kjære elskede, siden Gud har elsket oss på denne måten, bør vi også elske hverandre. ¹² Ingen har noen gang sett Gud; hvis vi elsker hverandre, bor Gud i oss, og Hans kjærlighet er fullendt i oss. ¹³ Ved dette vet vi at vi bor i Ham og Han i oss, fordi Han har gitt oss av sin Ånd. ¹⁴ Vi har sett og vitner om at Faderen har sendt Sønnen til å være verdens Frelser. ¹⁵ Den som bekjenner at Jesus er Guds Sønn, i ham bor Gud, og han i Gud. ¹⁶ Vi har lært å kjenne og tro på den kjærligheten som Gud har til oss. Gud er kjærlighet, og den som blir i kjærligheten, blir i Gud, og Gud i ham. ¹⁷ Ved dette er kjærligheten blitt fullendt blant oss, så vi kan ha frimodighet på dommens dag, for som Han er, slik er også vi i denne verden. ¹⁸ Det er ingen frykt i kjærligheten, men den fullkomne kjærligheten driver frykten ut, for frykt har med straff å gjøre, og den som frykter, er ikke blitt fullendt i kjærligheten. ¹⁹ Vi elsker Ham bare fordi Han elsket oss først. ²⁰ Hvis noen sier: "Jeg elsker Gud," og likevel hater sin bror eller søster, er han en løgner;

1 Johannes

for den som ikke elsker sin bror eller søster som han har sett, kan ikke elske Gud, som han ikke har sett. ²¹ Og dette er budet vi har fra Ham: at den som elsker Gud, også må elske sin bror og søster.

5 Enhver som tror at Jesus er Kristus, er født av Gud, og den som elsker Faderen, elsker barnet som er født av Ham. ² Dette er hvordan vi vet at vi elsker Guds barn: når vi elsker Gud og holder Hans bud. ³ For dette er hvordan vi viser vår kjærlighet til Gud: ved å holde Hans bud; og Hans bud er ikke tunge. ⁴ For enhver som er født av Gud, seirer over verden; og vår tro er seieren som har overvunnet verden. ⁵ Hvem er det som seirer over verden, uten den som tror at Jesus er Guds Sønn? ⁶ Dette er Han som kom ved vann og blod, Jesus Kristus; ikke med vannet alene, men med vannet og blodet. Det er Ånden som vitner, fordi Ånden er sannheten. ⁷ For det er disse tre som vitner: ⁸ Ånden, vannet og blodet; og de tre er i harmoni. ⁹ Hvis vi aksepterer menneskers vitnesbyrd, er Guds vitnesbyrd større; for Guds vitnesbyrd er dette, at Han har vitnet om Sin Sønn. ¹⁰ Den som tror på Guds Sønn har vitnesbyrdet i seg; den som ikke tror Gud har gjort Ham til en løgner, fordi han ikke har trodd

på vitnesbyrdet som Gud har gitt om Sin Sønn. ¹¹ Og dette er vitnesbyrdet: Gud har gitt oss evig liv, og dette livet er i Hans Sønn. ¹² De som har Sønnen, har livet; de som ikke har Guds Sønn, har ikke livet. ¹³ Jeg har skrevet disse tingene til dere som tror på Guds Sønns navn, for at dere skal vite at dere har evig liv. ¹⁴ Dette er den tillit vi har til Ham, at hvis vi ber om noe etter Hans vilje, hører Han oss. ¹⁵ Og hvis vi vet at Han hører oss uansett hva vi ber om, vet vi at vi har de bønner vi har bedt Ham om. ¹⁶ Hvis noen ser sin bror eller søster begå en synd som ikke fører til død, skal han be, og Gud vil, for ham, gi liv til dem som begår synd som ikke fører til død. Det er synd som fører til død; jeg sier ikke at han skal be for den. ¹⁷ All urett er synd, og det er synd som ikke fører til død. ¹⁸ Vi vet at ingen som er født av Gud fortsetter å synde; men Han som er født av Gud, holder ham, og den onde rører ham ikke. ¹⁹ Vi vet at vi tilhører Gud, og at hele verden ligger under den ondes makt. ²⁰ Og vi er klar over at Guds Sønn er kommet og har gitt oss forståelse, slik at vi kan kjenne Ham som er sann; og vi er i Ham som er sann, i Hans Sønn Jesus Kristus. Dette er den sanne Gud og evig liv. ²¹ Så, kjære barn, hold dere borte fra avguder.

2 Johannes

1 Fra den eldste, til den utvalgte frue og hennes barn, som jeg virkelig elsker; og ikke bare jeg, men også alle som har lært sannheten å kjenne, ² på grunn av sannheten som bor i oss og vil være med oss for alltid: ³ Nåde, barmhjertighet og fred er våre fra Gud Faderen og fra Jesus Kristus, Faderens Sønn, i sannhet og kjærlighet. ⁴ Jeg ble glad over å oppdage at noen av dine barn lever i sannheten, slik som vi har fått befaling om av Faderen. ⁵ Nå ber jeg deg, frue, ikke som om jeg skrev et nytt bud til deg, men det som vi har hatt fra begynnelsen, at vi skal elske hverandre. ⁶ Og dette er kjærligheten, at vi lever etter hans bud. Dette er budet, slik som dere har hørt fra begynnelsen, at dere skal vandre i det. ⁷ For mange forførende har gått

ut i verden, de som ikke erkjenner Jesus Kristus som kommet i kjød. En slik person er forførende og antikrist. ⁸ Vokt dere, så dere ikke mister det vi har oppnådd, men at dere kan få full lønn. ⁹ Enhver som går utover og ikke blir i Kristi lære, har ikke Gud; den som blir i læren, har både Faderen og Sønnen. ¹⁰ Hvis noen kommer til dere og ikke bringer denne læren, så ta ikke imot dem i deres hus, og gi dem ikke en hilsen; ¹¹ for den som gir dem en hilsen, deler i deres onde gjerninger. ¹² Selv om jeg har mange ting å skrive til dere, foretrekker jeg ikke å gjøre det med papir og blekk; men jeg håper å besøke dere og tale ansikt til ansikt, så deres glede kan være fullkommen. ¹³ Barna til din utvalgte søster sender sine hilsener.

3 Johannes

1 Fra den eldste, til den kjære Gaius, som jeg elsker i sannheten. ² Kjære venn, jeg ber om at du må ha fremgang på alle måter og være ved god helse, slik som din sjel har det godt. ³ For jeg ble fylt med glede da brødrene kom og vitnet om din sannhet, spesielt hvordan du lever i sannheten. ⁴ Det er ingen større glede for meg enn å høre at mine barn lever i sannheten. ⁵ Kjære venn, du er trofast i det du gjør for brødrene og søstrene, selv om de er fremmede for deg; ⁶ og de har talt om din kjærlighet foran menigheten. Du vil gjøre vel i å sende dem videre på en måte som ærer Gud. ⁷ For de dro ut for Navnets skyld, uten å ta imot hjelp fra hedningene. ⁸ Derfor bør vi støtte slike mennesker, så vi kan være medarbeidere for sannheten. ⁹ Jeg skrev et brev til menigheten; men Diotrefes, som elsker å være den

fremste blant dem, anerkjenner ikke vår autoritet. ¹⁰ Av denne grunn, hvis jeg kommer, vil jeg ta opp det han gjør, sprer ondsinnet sladder om oss; og ikke fornøyd med det, nekter han å ta imot brødrene, og han stopper også dem som vil gjøre det og kaster dem ut av menigheten. ¹¹ Kjære venn, ikke etterlign det som er ondt, men det som er godt. Den som gjør godt er fra Gud; den som gjør ondt har ikke sett Gud. ¹² Demetrius har fått godt skussmål av alle, og av sannheten selv; vi taler også godt om ham, og du vet at vårt vitnesbyrd er pålitelig. ¹³ Jeg har mange ting å skrive til deg, men jeg foretrekker å ikke gjøre det med penn og blekk; ¹⁴ Jeg håper å besøke deg snart, og vi vil snakke ansikt til ansikt. ¹⁵ Fred være med deg. Vennene her sender sine hilsener. Hils vennene der ved navn.

Judas

1 Judas, en tjener av Jesus Kristus og bror til Jakob, til dem som er kalt, elsket av Gud Faderen, og bevart for Jesus Kristus: ² Må dere bli rikelig velsignet med barmhjertighet, fred og kjærlighet. ³ Mine kjære, mens jeg ivrig ønsket å skrive til dere om vår felles frelse, følte jeg det nødvendig å oppfordre dere til å kjempe alvorlig for den tro som en gang for alle ble overgitt til de hellige. ⁴ For visse individer har sneket seg inn ubemerket, de som for lenge siden ble bestemt for denne fordømmelsen, ugudelige personer som forvrenger vår Guds nåde til usømmelig oppførsel og fornektet vår eneste Suverene og Herre, Jesus Kristus. ⁵ Nå ønsker jeg å minne dere, selv om dere vet alt en gang for alle, at Herren, etter å ha frelst et folk ut av Egyptens land, senere ødela dem som ikke trodde. ⁶ Og englene som ikke holdt seg til sin egen domene men forlot sin rette bolig, har han holdt i evige lenker under mørke for dommen på den store dagen. ⁷ Akkurat som Sodoma og Gomorra og de omkringliggende byene hengav seg til seksuell umoral og jaget etter fremmed kjøtt, tjener de som et eksempel ved å gjennomgå straffen av evig ild. ⁸ På samme måte, disse menneskene også, som stoler på sine drømmer, besmitte kjødet, avviser autoritet, og taler hånlige mot himmelske vesener. ⁹ Men selv erkeengelen Mikael, da han diskuterte med djevelen om kroppen til Moses, våget ikke å uttale en ærekrenkende dom mot ham, men sa: "Herren refse deg!" ¹⁰ Likevel spotter disse menneskene hva de ikke forstår, og de tingene de forstår ved instinkt, som ufornuftige dyr, vil ødelegge dem. ¹¹ Ve dem! De har gått i Kains vei, og for profitt har de kastet seg inn i Bileams villfarelse, og omkommet i Korahs opprør. ¹² Disse er skavanker ved deres

kjærlighetsmåltider, som fester med dere uten frykt, som hyrder som bare bryr seg om seg selv; skyer uten vann, drevet av vinder; høsttrær uten frukt, to ganger døde, opprykket med rot. ¹³ Ville bølger av havet, som skummer opp sin skam; vandrende stjerner, for hvem det svarteste mørke er reservert for alltid. ¹⁴ Det var om disse menneskene at Enok, den syvende fra Adam, profeterte, og sa: "Se, Herren kommer med tusener på tusener av sine hellige, ¹⁵ for å utføre dom over alle, og for å overbevise alle de ugudelige om alle deres ugudelige gjerninger gjort på en ugudelig måte, og av alle de harde ord ugudelige syndere har talt mot ham." ¹⁶ Disse er klagere, feilfinnere, som følger sine egne onde lyster; de skryter av seg selv og smigrer andre for sin egen fordel. ¹⁷ Men dere, kjære, husk de ordene som ble talt på forhånd av vår Herre Jesu Kristi apostler, ¹⁸ at de fortalte dere: "I de siste tider vil det være spottere som følger sine egne ugudelige lyster." ¹⁹ Disse er de som skaper splittelser, fokusert på verdslige saker, uten Ånden. ²⁰ Men dere, kjære, ved å bygge dere opp i deres mest hellige tro, be i Den Hellige Ånd, ²¹ hold dere i Guds kjærlighet mens dere venter på vår Herre Jesu Kristi barmhjertighet for å bringe dere til evig liv. ²² Og vis medfølelse med dem som er usikre; ²³ frels andre ved å rive dem ut av ilden; vis barmhjertighet mot andre, blandet med frykt, hat til og med klærne som er flekket av fordervet kjøtt. ²⁴ Nå til ham som er i stand til å bevare dere fra å snuble og å presentere dere ulastelige for sin hertige nærvær med stor glede— ²⁵ til den eneste Gud vår Frelser, gjennom Jesus Kristus vår Herre, være ære, majestet, herredømme og myndighet, før all tid, nå og i all evighet! Amen.

Åpenbaringen

1 Åpenbaringen av Jesus Kristus, som Gud ga ham for å vise sine tjenere det som snart må skje. Han gjorde det kjent ved å sende sin engel til sin tjener Johannes, ² som vitnet om Guds ord og Jesu Kristi vitnesbyrd, om alt han så. ³ Salig er den som leser høyt ordene i denne profetien, og salige er de som hører og holder fast på det som er skrevet i den, for tiden er nær. ⁴ Johannes, til de syv menighetene i provinsen Asia: Nåde og fred være med dere fra ham som er, som var, og som kommer, og fra de syv ånder foran hans trone, ⁵ og fra Jesus Kristus, det trofaste vitnet, den førstefødte av de døde, og herskeren over jordens konger. Til ham som elsker oss og har løst oss fra våre synder med sitt blod— ⁶ og har gjort oss til et kongerike, prester for sin Gud og Far—til ham være ære og makt i all evighet. Amen.

⁷ Se, han kommer med skyene, og hvert øye skal se ham, også de som har gjennomført ham; og alle jordens stammer skal sørge over ham. Så skal det være! Amen.

⁸ "Jeg er Alfa og Omega," sier Herren Gud, "han som er, som var, og som kommer, den Allmektige." ⁹ Jeg, Johannes, deres bror og medkjemper i trengselen og riket og den tålmodige utholdenhet i Jesus, var på øya Patmos på grunn av Guds ord og Jesu vitnesbyrd. ¹⁰ Jeg var i Ånden på Herrens dag, og jeg hørte en høy røst bak meg, klangfull som en trompet, ¹¹ som instruerte meg om å skrive det jeg ser på en bokrull og sende det til de syv menighetene: til Efesos, Smyrna, Pergamon, Tyatira, Sardes, Filadelfia og Laodikea. ¹² Da vendte jeg meg for å se røsten som talte til meg. Og da jeg hadde vendt meg, så jeg syv gylne lysestaker, ¹³ og midt blant lysestakene var en som lignet en menneskesønn, kledd i en kappe som rakk ned til føttene, og med et gyllent belte rundt brystet. ¹⁴ Hans hode og hår var hvite som ull, hvite som snø, og hans øyne var som en ildflamme. ¹⁵ Hans føtter var som bronse som gløder i en ovn, og hans røst var som lyden av mange vann. ¹⁶ I sin høyre hånd holdt han syv stjerner, og ut av hans munn kom et skarpt, tveegget sverd. Hans ansikt var som solen som skinner i sin fulle styrke. ¹⁷ Da jeg så ham, falt jeg ned for hans føtter som livløs. Da la han sin høyre hånd på meg og sa: "Frykt ikke. Jeg er den første og den siste, ¹⁸ og den levende; jeg var død, og se, jeg er levende i all evighet, og jeg har nøklene til døden og dødsriket. ¹⁹ Skriv derfor det du har sett,

det som er nå, og det som skal skje etter dette. ²⁰ Når det gjelder de syv stjernene du så i min høyre hånd og de syv gylne lysestakene: De syv stjernene er englene for de syv menighetene, og de syv lysestakene er de syv menighetene.

2 "Til engelen for menigheten i Efesos skriv: Dette er ordene fra Ham som holder de sju stjernene i sin høyre hånd og vandrer blant de sju gullstakene. ² Jeg kjenner dine gjerninger, ditt arbeid og din utholdenhet, og at du ikke kan tåle onde mennesker. Du har prøvd dem som hevder å være apostler, men ikke er det, og har funnet dem falske. ³ Du har holdt ut og vært utholdende for mitt navns skyld, og har ikke blitt trett. ⁴ Men jeg har dette imot deg: Du har forlatt den kjærlighet du hadde først. ⁵ Husk hvor du har falt fra! Omvend deg og gjør de gjerninger du gjorde først. Hvis du ikke omvender deg, vil jeg komme til deg og flytte din lysestake fra dens plass. ⁶ Men du har dette til din fordel: du avskyr nikolaittenes gjerninger, som jeg også avskyr. ⁷ La dem som har ører høre hva Ånden sier til menighetene. Til den som overvinner, vil jeg gi retten til å spise fra livets tre, som er i Guds Paradis. ⁸ "Til engelen for menigheten i Smyrna skriv: Dette er ordene fra den Første og den Siste, som var død og er blitt levende. ⁹ Jeg kjenner din trengsel og din fattigdom—men du er rik! Jeg vet om baktalelsen fra dem som sier de er jøder og ikke er det, men er en Satans synagoge. ¹⁰ Frykt ikke for det du skal lide. Djevelen er i ferd med å kaste noen av dere i fengsel, så dere blir satt på prøve, og dere vil ha trengsel i ti dager. Vær trofast inntil døden, og jeg vil gi deg livets krone. ¹¹ La dem som har ører høre hva Ånden sier til menighetene. Den som overvinner vil ikke bli skadet av den annen død. ¹² "Til engelen for menigheten i Pergamon skriv: Dette er ordene fra Ham som har det skarpe, tveeggede sverdet. ¹³ Jeg vet hvor du bor—der hvor Satans trone er. Likevel holder du fast ved mitt navn og fornektet ikke din tro på meg, selv i Antipas' dager, min trofaste vitne, som ble drept blant dere, der Satan bor. ¹⁴ Men jeg har noen få ting imot deg: Det er noen blant dere som holder fast ved Bileams lære, han som lærte Balak å legge en snublestein foran Israels barn, for å spise mat ofret til avguder og drive hor. ¹⁵ På samme måte har du også noen som holder fast ved nikolaittenes lære. ¹⁶ Omvend deg derfor! Ellers vil jeg komme til deg raskt og kjempe mot dem med min munns sverd. ¹⁷ La dem som har ører høre hva Ånden sier til

Åpenbaringen

menighetene. Til den som overvinner, vil jeg gi noe av den skjulte manna. Jeg vil også gi den personen en hvit stein med et nytt navn skrevet på den, kjent bare av den som mottar det. ¹⁸ "Til engelen for menigheten i Tyatira skriv: Dette er ordene fra Guds Sønn, han hvis øyne er som flammende ild og hvis føtter er som polert bronse. ¹⁹ Jeg kjenner dine gjerninger, din kjærlighet og tro, din tjeneste og utholdenhet, og at dine siste gjerninger er større enn de første. ²⁰ Likevel har jeg dette imot deg: Du tåler kvinnen Jesabel, som kaller seg en profetinne. Ved hennes lære forfører hun mine tjenere til å drive hor og spise mat ofret til avguder. ²¹ Jeg har gitt henne tid til å vende om fra sin umoral, men hun er uvillig. ²² Se, jeg vil kaste henne på en lidelsesseng, og de som begår ekteskapsbrudd med henne vil lide sterkt, med mindre de omvender seg fra hennes veier. ²³ Jeg vil bringe dom over hennes barn. Da vil alle menighetene vite at jeg er Han som gransker hjerter og sinn, og jeg vil gi hver av dere etter deres gjerninger. ²⁴ Nå sier jeg til resten av dere i Tyatira, til dere som ikke holder fast ved hennes lære og ikke har lært det noen kaller Satans dype hemmeligheter, jeg vil ikke legge noen annen byrde på dere, ²⁵ men fortsett å holde fast ved det dere har inntil jeg kommer. ²⁶ Til den som overvinner og gjør min vilje til enden, vil jeg gi myndighet over nasjonene— ²⁷ denne vil 'styre dem med en jernstav og knuse dem som leirkar'—slik jeg har fått myndighet fra min Far. ²⁸ Jeg vil også gi den personen morgenstjernen. ²⁹ La dem som har ører høre hva Ånden sier til menighetene.

3 "Skriv til engelen for menigheten i Sardes: Dette sier han som har de sju Guds ånder og de sju stjerner. Jeg vet om dine gjerninger; du har navn av å leve, men du er død. ² Vær våken og styrk det som er igjen, som er i ferd med å dø, for jeg har ikke funnet dine gjerninger fullkomne for min Gud. ³ Husk derfor hva du har mottatt og hørt; hold fast på det, og omvend deg. Hvis du ikke våker, skal jeg komme som en tyv, og du skal ikke vite hvilken time jeg kommer over deg. ⁴ Men du har noen få i Sardes som ikke har sølt til sine klær. De skal vandre med meg i hvite klær, for de er verdige. ⁵ Den som seirer, skal bli kledd i hvite klær som dem, og jeg vil ikke utslette hans navn av livets bok, men jeg vil bekjenne hans navn for min Far og for hans engler. ⁶ Den som har ører, hør hva Ånden sier til menighetene. ⁷ "Skriv til engelen for menigheten i

Filadelfia: Dette sier den hellige og sanne, han som har Davids nøkkel. Når han åpner, skal ingen lukke, og når han lukker, skal ingen åpne. ⁸ Jeg vet om dine gjerninger. Se, jeg har satt foran deg en åpnert dør som ingen kan lukke. Du har liten styrke, men du har holdt fast ved mitt ord og ikke fornektet mitt navn. ⁹ Jeg vil få dem som tilhører Satans synagoge, som sier de er jøder, men ikke er det, men lyver—jeg vil få dem til å komme og bøye seg for dine føtter og erkjenne at jeg har elsket deg. ¹⁰ Fordi du har holdt fast på mitt bud om å holde ut, vil jeg også bevare deg fra prøvelsens time som skal komme over hele verden for å prøve dem som bor på jorden. ¹¹ Jeg kommer snart. Hold fast på det du har, så ingen tar din krone. ¹² Den som seirer, vil jeg gjøre til en søyle i min Guds tempel, og han skal aldri mer gå ut derfra. Jeg vil skrive på ham min Guds navn, og navnet på min Guds by, det nye Jerusalem, som kommer ned fra himmelen fra min Gud; og jeg vil også skrive på ham mitt nye navn. ¹³ Den som har ører, hør hva Ånden sier til menighetene. ¹⁴ "Skriv til engelen for menigheten i Laodikea: Dette sier Amen, det trofaste og sanne vitne, opphavet til Guds skapelse. ¹⁵ Jeg vet om dine gjerninger, at du verken er kald eller varm. Jeg skulle ønske du var enten kald eller varm! ¹⁶ Derfor, siden du er lunken—verken varm eller kald—vil jeg spyttet deg ut av min munn. ¹⁷ Du sier: 'Jeg er rik; jeg har samlet rikdom og trenger ingenting.' Men du innser ikke at du er elendig, ynkelig, fattig, blind og naken. ¹⁸ Jeg råder deg til å kjøpe av meg gull som er rensket i ild, så du kan bli rik; og hvite klær å kle deg i, så du kan dekke din skammelige nakenhet; og salve til å smøre på dine øyne, så du kan se. ¹⁹ Alle dem jeg elsker, refser og tukter jeg. Vær derfor nidkjær og omvend deg. ²⁰ Se, jeg står for døren og banker. Om noen hører min røst og åpner døren, vil jeg gå inn til ham og holde måltid med ham, og han med meg. ²¹ Den som seirer, vil jeg gi rett til å sitte med meg på min trone, slik jeg også har seiret og satt meg med min Far på hans trone. ²² Den som har ører, hør hva Ånden sier til menighetene."

4 Etter disse hendelsene så jeg, og se, en dør sto åpen i himmelen. Den første stemmen jeg hørte, som lød som en basun, sa: "Kom opp hit, og jeg vil vise deg hva som må skje etter dette." ² Straks var jeg i Ånden, og se, en trone sto i himmelen, og det satt en på tronen. ³ Han som satt der, hadde utseende som jaspis og sardius, og en

Åpenbaringen

regnbue som lignet en smaragd omkranset tronen. ⁴ Rundt tronen var det tjuefire troner, og på disse tronene satt tjuefire eldste, kledd i hvite klær, med gullkroner på hodene. ⁵ Fra tronen kom lyn, rumling og tordenbrak. Foran tronen brant det syv lamper, som er Guds syv ånder. ⁶ Foran tronen var det noe som lignet et glasshav, klart som krystall; og i midten, rundt tronen, var det fire levende skapninger dekket med øyne, foran og bak. ⁷ Den første levende skapningen var som en løve, den andre var som en kalv, den tredje hadde et ansikt som et menneske, og den fjerde var som en flygende ørn. ⁸ Hver av de fire levende skapningene hadde seks vinger og var full av øyne rundt omkring og inni; og dag og natt opphører de aldri å si,

"Hellig, hellig, hellig er Herren Gud den Allmektige, han som var, og som er, og som kommer."

⁹ Når de levende skapningene gir ære, heder og takk til ham som sitter på tronen, han som lever i evigheters evighet, ¹⁰ faller de tjuefire eldste ned foran ham som sitter på tronen og tilber ham som lever i evigheters evighet. De legger sine kroner foran tronen og sier:

¹¹ *"Du er verdig, vår Herre og Gud, til å motta ære, heder og makt, for du skapte alle ting, og ved din vilje eksisterte de og ble skapt."*

5 Jeg så i høyre hånd til ham som satt på tronen en bokrull, skrevet på begge sider og forseglet med syv segl. ² Så så jeg en mektig engel som ropte med høy røst: "Hvem er verdig til å åpne bokrullen og bryte seglene dens?" ³ Men ingen i himmelen, på jorden eller under jorden kunne åpne bokrullen eller se i den. ⁴ Jeg gråt sårt fordi ingen ble funnet verdig til å åpne bokrullen eller se i den. ⁵ Da sa en av de eldste til meg: "Gråt ikke! Se, løven av Judas stamme, Davids rot, har seiret. Han er i stand til å åpne bokrullen og dens syv segl." ⁶ Og jeg så et Lam stå mellom tronen og de fire livsvesenene og de eldste, som om det var slaktet. Det hadde syv horn og syv øyne, som er Guds syv ånder sendt ut over hele jorden. ⁷ Han gikk bort og tok bokrullen fra høyre hånd til ham som satt på tronen. ⁸ Da han hadde tatt bokrullen, falt de fire livsvesenene og de tjuefire eldste ned foran Lammet. Hver av dem hadde en harpe og gullskåler fulle av røkelse, som er bønner fra Guds folk. ⁹ Og de sang en ny sang og sa:

"Du er verdig til å ta bokrullen og åpne dens segl, for Du ble slaktet, og med Ditt blod kjøpte Du for Gud mennesker fra hver stamme, språk, folk og nasjon. ¹⁰ Du har gjort dem til et kongerike og prester for å tjene vår Gud, og de skal herske på jorden."

¹¹ Så så jeg og hørte stemmene til mange engler rundt tronen og livsvesenene og de eldste; deres antall var tusen på tusen, og ti tusen ganger ti tusen.

¹² Med høy røst sa de:

"Verdig er Lammet som ble slaktet til å få makt, rikdom, visdom, styrke, ære, hertighet og velsignelse!"

¹³ Og jeg hørte hver skapning i himmelen, på jorden, under jorden og på havet, og alt som er i dem, si:

"Til Ham som sitter på tronen og til Lammet være velsignelse, ære, hertighet og herredømme i all evighet!"

¹⁴ De fire livsvesenene bekreftet med "Amen," og de eldste bøyde seg ned og tilbad.

6 Jeg så da Lammet åpnet ett av de syv seglene, og jeg hørte en av de fire skapningene si med en røst som torden: "Kom!" ² Jeg så, og se, en hvit hest! Rytteren hadde en bue, og en krone ble gitt til ham, og han dro ut seirende og for å seire. ³ Da Lammet åpnet det andre seglet, hørte jeg den andre skapningen si: "Kom!" ⁴ Da kom en annen hest, en ildrød. Rytteren fikk makt til å ta freden bort fra jorden, så folk skulle drepe hverandre; og et stort sverd ble gitt til ham. ⁵ Da Lammet åpnet det tredje seglet, hørte jeg den tredje skapningen si: "Kom!" Jeg så, og se, en svart hest! Rytteren hadde en vekt i hånden. ⁶ Og jeg hørte noe som lød som en røst midt blant de fire skapningene, som sa: "En kvart hvete for en denar, og tre kvart bygg for en denar; men gjør ikke skade på oljen og vinen." ⁷ Da Lammet åpnet det fjerde seglet, hørte jeg den fjerde skapningens røst si: "Kom!" ⁸ Jeg så, og se, en blek hest! Rytteren het Døden, og Dødsriket fulgte tett etter ham. De fikk makt over en fjerdedel av jorden, til å drepe med sverd, hunger, pest og ved jordens ville dyr. ⁹ Da Lammet åpnet det femte seglet, så jeg under alteret sjelene til dem som var blitt drept for Guds ord og for vitnesbyrdet de hadde holdt fast ved. ¹⁰ De ropte med høy røst: "Hvor lenge, suverene Herre, hellig og sann, vil du vente før du dømmer

Åpenbaringen

jordens innbyggere og hevner vårt blod?" ¹¹ Da ble hver av dem gitt en hvit kappe, og de ble bedt om å hvile en liten stund til, inntil tallet på deres medtjenere og deres brødre og søstre, som skulle bli drept som de hadde blitt, var fullført. ¹² Jeg så da han åpnet det sjette seglet. Det var et stort jordskjelv; solen ble svart som sekkelerret laget av hår, og hele månen ble blodrød, ¹³ og himmelens stjerner falt til jorden, som et fikentre kaster sine umodne fiken når det rystes av en sterk vind. ¹⁴ Himmelen forsvant som en bokrull som rulles sammen, og hvert fjell og hver øy ble flyttet fra sitt sted. ¹⁵ Da gjemte jordens konger, stormennene, hærførerne, de rike, de mektige, og alle andre, både slave og fri, seg i huler og blant fjellenes klipper. ¹⁶ De ropte til fjellene og klippene: "Fall over oss og skjul oss for ansiktet til Ham som sitter på tronen og for Lammets vrede!" ¹⁷ For den store dagen for Deres vrede er kommet, og hvem kan stå seg?"

7 Etter dette så jeg fire engler som sto ved jordens fire hjørner og holdt de fire vindene på jorden tilbake, så ingen vind skulle blåse på landet, havet eller noe tre. ² Og jeg så en annen engel stige opp fra øst, med den levende Guds segl. Han ropte med høy røst til de fire englene som hadde fått makt til å skade jorden og havet, ³ og sa: "Skad ikke jorden, havet eller trærne før vi har satt segl på våre Guds tjeneres panner." ⁴ Og jeg hørte tallet på dem som var beseglet: 144 000, beseglet fra alle Israels barns stammer:

⁵ Beseglet fra Judas stamme, 12 000, fra Rubens stamme, 12 000, fra Gads stamme, 12 000, ⁶ beseglet fra Asjers stamme, 12 000, fra Naftalis stamme, 12 000, fra Manasses stamme, 12 000, ⁷ beseglet fra Simeons stamme, 12 000, fra Levis stamme, 12 000, fra Issakars stamme, 12 000, ⁸ fra Sebulons stamme, 12 000, fra Josefs stamme, 12 000, og fra Benjamins stamme, 12 000 ble beseglet.

⁹ Etter disse hendelsene så jeg, og se, en stor skare som ingen kunne telle, fra alle nasjoner, stammer, folk og språk, stående foran tronen og foran Lammet, kledd i hvite kapper, med palmegrener i hendene. ¹⁰ Og de ropte med høy røst,

"Frelsen tilhører vår Gud som sitter på tronen, og Lammet."

¹¹ Alle englene sto rundt tronen, de eldste og de fire livsvesenene; og de falt ned på ansiktet foran tronen og tilba Gud, ¹² og sa,

"Amen! Velsignelse, herlighet, visdom, takksigelse, ære, makt og styrke tilhører vår Gud i all evighet. Amen."

¹³ Da henvendte en av de eldste seg til meg og spurte: "Disse som er kledd i hvite kapper, hvem er de, og hvor kommer de fra?" ¹⁴ Jeg svarte: "Herre, du vet det." Og han sa til meg: "Dette er de som kommer ut av den store trengsel, og de har vasket sine kapper og gjort dem hvite i Lammets blod.

¹⁵ Derfor er de foran Guds trone og tjener Ham dag og natt i Hans tempel; og Han som sitter på tronen vil beskytte dem med sin nærhet. ¹⁶ De skal ikke lenger sulte eller tørste, og solen skal ikke slå ned på dem, heller ikke noen brennende hete; ¹⁷ for Lammet midt på tronen skal være deres hyrde, og Han skal lede dem til livets vannkilder; og Gud skal tørke bort hver tåre fra deres øyne."

8 Da Lammet brøt det sjuende seglet, ble det stille i himmelen i omkring en halv time. ² Så så jeg de sju englene som står foran Gud, og de ble gitt sju basuner. ³ En annen engel, som hadde et gullrøkelseskar, kom og sto ved alteret. Han fikk mye røkelse for å bære fram sammen med alle de helliges bønner på gullalteret foran tronen. ⁴ Røyken av røkelsen steg opp fra engelens hånd foran Gud sammen med de helliges bønner. ⁵ Så tok engelen røkelseskarret, fylte det med ild fra alteret og kastet det på jorden; og det kom tordenbrak, drønn, lyn og et jordskjelv. ⁶ Og de sju englene som hadde de sju basunene, gjorde seg klare til å blåse i dem. ⁷ Den første engelen blåste i sin basun, og det kom hagl og ild blandet med blod, og det ble kastet på jorden; en tredjedel av jorden ble brent opp, en tredjedel av trærne ble brent opp, og alt grønt gress ble brent opp. ⁸ Den andre engelen blåste i sin basun, og noe som lignet et stort fjell, brennende med ild, ble kastet i havet; og en tredjedel av havet ble til blod, ⁹ og en tredjedel av skapningene i havet døde, og en tredjedel av skipene ble ødelagt. ¹⁰ Den tredje engelen blåste i sin basun, og en stor stjerne, brennende som en fakkell, falt fra himmelen på en tredjedel av elvene og på vannkildene— ¹¹ stjernen heter Malurt. En tredjedel av vannene ble bitre, og mange mennesker døde av vannene fordi de var blitt

Åpenbaringen

bitre. ¹² Den fjerde engelen blåste i sin basun, og en tredjedel av solen ble rammet, en tredjedel av månen, og en tredjedel av stjernene, slik at en tredjedel av dem ble formørket. En tredjedel av dagen lyste ikke, og natten på samme måte. ¹³ Så så jeg, og jeg hørte en ørn fly i midten av himmelen og rope med høy røst: "Ve, ve, ve over dem som bor på jorden, på grunn av basunlydene som de tre siste englene skal blåse!"

9 Den femte engelen blåste i sin basun, og jeg så en stjerne som hadde falt fra himmelen til jorden. Til ham ble gitt nøkkelen til avgrunnens brønn. ² Han åpnet avgrunnens brønn, og røyk steg opp fra den som røyken fra en stor ovn. Solen og luften ble formørket av røyken fra brønnen. ³ Ut av røyken kom det gresshopper over jorden, og de fikk makt som skorpionene på jorden. ⁴ De ble instruert om ikke å skade gresset på jorden, heller ikke noe grønt, heller ikke noe tre, men bare de menneskene som ikke hadde Guds segl på sine panner. ⁵ De fikk bare lov til å pine dem i fem måneder uten å forårsake død. Pinen de påførte var lik en skorpions stikk. ⁶ I de dager skal folk søke døden, men ikke finne den; de skal lengte etter å dø, men døden skal unnslippe dem. ⁷ Gresshoppene så ut som hester forberedt til kamp. På hodene deres var noe som lignet kroner av gull, og ansiktene deres lignet menneskeansikter. ⁸ Håret deres var som kvinnehår, og tennene deres var som løvetenner. ⁹ De hadde brynjer som jernbrynjer, og lyden av vingene deres var som lyden av mange hester og vogner som stormer inn i kamp. ¹⁰ De hadde haler med brodder som skorpioner, og i halene hadde de makt til å pine mennesker i fem måneder. ¹¹ De hadde som konge over seg avgrunnens engel, hvis navn på hebraisk er Abaddon, og på gresk, Apollyon. ¹² Den første ve er over; se, to veer til skal komme. ¹³ Den sjette engelen blåste i sin basun, og jeg hørte en stemme fra de fire hornene på gullalteret foran Gud, ¹⁴ stemmen instruerte den sjette engelen med basunen: "Løs de fire englene som er bundet ved den store elven Eufrat." ¹⁵ De fire englene, som var forberedt for timen, dagen, måneden og året, ble løst for å drepe en tredjedel av menneskene. ¹⁶ Antallet av de ridende troppene var to hundre millioner; jeg hørte tallet deres. ¹⁷ Slik så jeg hestene og rytterne i min visjon: rytterne hadde brynjer av ildrødt, mørkeblått og svovelgult. Hestene hadde hoder som løvehoder, og ut av munnen deres kom ild, røyk og

svovel. ¹⁸ En tredjedel av menneskene ble drept av disse tre plagene av ild, røyk og svovel som kom ut av munnen deres. ¹⁹ Kraften til hestene var i munnen og i halene; for halene deres var som slanger, med hoder som de påførte skade med. ²⁰ Resten av menneskene, som ikke ble drept av disse plagene, omvendte seg ikke fra sine henders verk; de sluttet ikke å tilbe demoner, og avguder av gull, sølv, bronse, stein og tre, som ikke kan se, høre eller gå. ²¹ Heller ikke omvendte de seg fra sine mord, sine trolldomskunster, sin seksuelle umoral eller sine tyverier.

10 Jeg så en annen mektig engel stige ned fra himmelen, kledd i en sky, med en regnbue over hodet. Ansiktet hans skinte som solen, og bena hans var som ildsøyler. ² I hånden hans var en liten bokrull, som lå åpen. Han satte sin høyre fot på havet og sin venstre på jorden. ³ Han ropte med høy røst, som en løve brøler, og da han ropte, talte de sju tordener. ⁴ Da de sju tordener hadde talt, var jeg i ferd med å skrive, men jeg hørte en røst fra himmelen som sa: "Sett segl for det de sju tordener har talt, og skriv det ikke ned." ⁵ Så løftet engelen som jeg så stå på havet og på jorden sin høyre hånd mot himmelen, ⁶ og sverget ved Ham som lever i all evighet, som skapte himmelen og alt som er i den, jorden og alt som er på den, og havet og alt som er i det, at det ikke skulle være mer tid, ⁷ men i de dager da den sjuende engel er i ferd med å blåse i sin basun, skal Guds mysterium fullendes, slik Han kunngjorde for sine tjenere profetene. ⁸ Så talte stemmen jeg hadde hørt fra himmelen til meg igjen og sa: "Gå, ta bokrullen som er åpen i hånden til engelen som står på havet og på jorden." ⁹ Så jeg gikk til engelen og ba ham gi meg den lille bokrullen. Han sa til meg: "Ta den og spis den; den vil gjøre magen din bitter, men i munnen din vil den være søt som honning." ¹⁰ Jeg tok den lille bokrullen fra engelens hånd og spiste den. Den var søt som honning i min munn, men da jeg hadde spist den, ble magen min bitter. ¹¹ Så ble jeg fortalt: "Du må profetere igjen om mange folk, nasjoner, språk og konger."

11 Jeg ble gitt en målestav som en stav og ble instruert: "Reis deg og mål Guds tempel og alteret, og de som tilber der. ² Men utelat den ytre gårdsplassen; mål den ikke, for den er blitt overgitt til nasjonene. De skal trække ned den hellige

Åpenbaringen

byen i førtito måneder. ³ Og jeg vil gi myndighet til mine to vitner, og de skal profetere i 1 260 dager, kledd i sekkestrie.” ⁴ Disse er de to oliventrærne og de to lystemakene som står foran jordens Herre. ⁵ Hvis noen forsøker å skade dem, går det ild ut fra deres munn og fortærer deres fiender. Slik må enhver som ønsker å skade dem bli drept. ⁶ De har makt til å lukke himmelen så det ikke faller regn i deres profetertid; og de har myndighet over vannene til å gjøre dem til blod og å slå jorden med alle plager så ofte de vil. ⁷ Når de har fullført sitt vitnesbyrd, vil dyret som stiger opp fra avgrunnen føre krig mot dem, overvinne dem og drepe dem. ⁸ Deres lik vil ligge på gaten i den store byen, som åndelig kalles Sodoma og Egypt, der deres Herre også ble korsfestet. ⁹ I tre og en halv dag vil folk fra hver stamme, språk og nasjon se på deres kropp og nekte dem begravelse. ¹⁰ Jordens innbyggere vil glede seg over dem og være glade, sende gaver til hverandre, fordi disse to profetene hadde plaget dem som bor på jorden. ¹¹ Etter de tre og en halv dagene kom livets ånde fra Gud inn i dem, og de reiste seg på sine føtter, og stor frykt falt på dem som så dem. ¹² Da hørte de en høy røst fra himmelen som sa til dem: “Kom opp hit.” Og de steg opp til himmelen i en sky, mens deres fiender så på. ¹³ I det øyeblikket var det et stort jordskjelv, og en tiendedel av byen kollapset. Syv tusen mennesker ble drept i jordskjelvet, og de overlevende ble vettskremte og ga ære til himmelens Gud. ¹⁴ Den andre ve er over; se, den tredje ve kommer raskt. ¹⁵ Den syvende engelen blåste i sin basun, og det var høye røster i himmelen som erklærte,

“Verdens rike har blitt vår Herres og Hans Messias’ rike, og Han skal regjere i all evighet.”

¹⁶ Og de tjuefire eldste, som satt på sine troner foran Gud, falt på sine ansikter og tilba Gud, ¹⁷ De proklamerte,

“Vi takker deg, Herre Gud Allmektig, Han som er og som var, fordi du har tatt din store makt og har begynt å regjere. ¹⁸ Nasjonene var rasende, og din vrede har kommet. Tiden er kommet for å dømme de døde, og for å belønne dine tjenere profetene og de hellige, og de som frykter ditt navn, både små og store, og for å ødelegge dem som ødelegger jorden.”

¹⁹ Da ble Guds tempel i himmelen åpnet, og Hans paktsark ble sett i Hans tempel. Det var lyn, drønn, tordenskrall, et jordskjelv, og en stor haglstorm.

12 Et stort tegn viste seg i himmelen: en kvinne kledd i solen, med månen under føttene, og på hodet en krone av tolv stjerner. ² Hun var med barn og ropte i veer og fødselsmerter. ³ Så viste et annet tegn seg i himmelen: se, en stor rød drage med syv hoder og ti horn, og på hodene syv kroner. ⁴ Halen dens feide med seg en tredjedel av stjernene på himmelen og kastet dem ned på jorden. Dragen stod foran kvinnen som skulle føde, for å sluke barnet hennes så snart det var født. ⁵ Hun fødte et barn, en sønn, som skal styre alle nasjonene med en jernstav. Barnet hennes ble rykket opp til Gud og til hans trone. ⁶ Kvinnen flyktet ut i ødemarken til et sted som var forberedt for henne av Gud, hvor hun skulle bli næret i 1 260 dager. ⁷ Og det brøt ut krig i himmelen, Mikael og hans engler kjempet mot dragen, og dragen og dens engler kjempet tilbake. ⁸ Men de var ikke seirende, og deres plass i himmelen var ikke mer. ⁹ Den store dragen ble kastet ned, den gamle slangen som kalles djevelen, eller Satan, som bedrar hele verden. Han ble kastet ned til jorden, og hans engler med ham. ¹⁰ Da hørte jeg en høy røst i himmelen si:

“Nå er frelsen og kraften kommet og vår Guds rike, og hans Kristi myndighet, for anklageren av våre brødre og søstre, som anklager dem for vår Gud dag og natt, er blitt kastet ned. ¹¹ De overvant ham ved Lammets blod og ved ordet av deres vitnesbyrd; de elsket ikke sine liv selv til døden. ¹² Derfor gled dere, dere himler og dere som bor i dem! Men ve jorden og havet, for djevelen har kommet ned til dere i stor vrede, vel vitende at han har kort tid.”

¹³ Da dragen så at han var blitt kastet ned til jorden, fulgte han kvinnen som hadde født guttebarnet. ¹⁴ Kvinnen ble gitt de to vingene av en stor ørn, så hun kunne fly til stedet som var forberedt for henne i ødemarken, hvor hun skulle bli næret en tid, tider, og en halv tid, borte fra slangens nærvær. ¹⁵ Så spydde slangen vann som en elv ut av sin munn etter kvinnen, så han kunne få henne til å bli feid bort med flommen. ¹⁶ Men jorden hjalp kvinnen ved å åpne sin munn og svelge elven som dragen hadde spydd ut av sin munn. ¹⁷ Da ble dragen rasende på kvinnen og gikk av sted for å føre krig mot resten av

Åpenbaringen

hennes avkom, de som holder Guds bud og holder fast ved sitt vitnesbyrd om Jesus.

13 Dragen stod på sanden ved havet. Og jeg så et dyr stige opp av havet, med ti horn og syv hoder, med ti kroner på sine horn, og på sine hoder var det blasfemiske navn. ² Dyret jeg så, var lik en leopard, med føtter som en bjørn, og en munn som en løve. Dragen ga det sin kraft, sin trone og stor autoritet. ³ Et av dets hoder så ut som om det hadde fått et dødelig sår, men dets dødelige sår ble helbredet. Hele jorden ble fylt med undring og fulgte dyret. ⁴ De tilbad dragen fordi den ga autoritet til dyret; og de tilbad også dyret og sa: "Hvem er som dyret, og hvem kan føre krig mot det?" ⁵ Det ble gitt en munn som talte arrogante ord og blasfemier, og det ble gitt autoritet til å handle i førtito måneder. ⁶ Det åpnet sin munn for å spotte Gud, for å sverte hans navn og hans bolig, og de som bor i himmelen. ⁷ Det fikk lov til å føre krig mot de hellige og overvinne dem, og det ble gitt autoritet over hver stamme, folk, språk og nasjon. ⁸ Alle som bor på jorden vil tilbe det, alle hvis navn ikke er skrevet i Lammets livets bok, Lammet som ble slaktet fra verdens grunnleggelse. ⁹ Om noen har et øre, la dem høre.

¹⁰ "Om noen er bestemt for fangenskap, til fangenskap skal de gå; om noen dreper med sverdet, med sverdet må de drepes."

Dette krever de helliges utholdenhet og tro. ¹¹ Så så jeg et annet dyr komme opp fra jorden; det hadde to horn som et lam, men det talte som en drage. ¹² Det utøvde all autoriteten til det første dyret på dets vegne, og fikk jorden og dens innbyggere til å tilbe det første dyret, hvis dødelige sår ble helbredet. ¹³ Det utførte store tegn, til og med å få ild til å falle ned fra himmelen til jorden i fullt syn av folket. ¹⁴ På grunn av de tegn det fikk makt til å utføre på vegne av det første dyret, forførte det dem som bor på jorden. Det instruerte dem om å sette opp et bilde til ære for dyret som hadde sverdsåret og likevel levde. ¹⁵ Det ble gitt makt til å gi liv til dyrets bilde, slik at bildet kunne tale og få alle som nektet å tilbe bildet til å bli drept. ¹⁶ Det tvang alle mennesker, små og store, rike og fattige, frie og slaver, til å få et merke på sine høyre hender eller på sine panner, ¹⁷ slik at ingen kunne kjøpe eller selge uten at de hadde merket, som er dyrets navn eller tallet på dets navn. ¹⁸ Her er visdom. La den som har forstand beregne

dyrets tall, for det er et menneskes tall. Det tallet er 666.

14 Så så jeg, og se, Lammet stod på Sions berg, og med Ham var 144 000 som hadde Hans navn og Hans Fars navn skrevet på sine panner. ² Og jeg hørte en lyd fra himmelen, som bruset av mange vann og som lyden av sterk torden. Lyden jeg hørte var som harpespillere som spiller på sine harper. ³ Og de sang en ny sang foran tronen og foran de fire levende skapninger og de eldste; og ingen kunne lære sangen unntatt de 144 000 som var blitt kjøpt fra jorden. ⁴ Dette er de som ikke har besmittet seg med kvinner, for de er jomfruer. De følger Lammet hvor Han enn går. De er blitt kjøpt fra menneskene som førstegrøder til Gud og til Lammet. ⁵ Det ble ikke funnet noen løgn i deres munn; de er uten feil. ⁶ Så så jeg en annen engel fly i midten av himmelen, med et evig evangelium å forkynne for dem som bor på jorden—til hvert folk, stamme, språk og folk. ⁷ Og han sa med høy røst: "Frykt Gud og gi Ham ære, for timen for Hans dom er kommet. Tilbe Ham som skapte himmelen, jorden, havet og vannets kilder." ⁸ Og en annen engel, en annen, fulgte etter og sa: "Falt, falt er Babylon den store, hun som fikk alle nasjonene til å drikke av vinen av hennes utuktige lidenskap." ⁹ Så fulgte en annen engel, en tredje, dem, og sa med høy røst: "Hvis noen tilber dyret og dets bilde, og mottar et merke på sin panne eller på sin hånd, ¹⁰ skal også de drikke av vinen av Guds vrede, som er skjenket ublandet i Hans vredes beger. De skal pine med ild og svovel for de hellige englers og Lammets åsyn. ¹¹ Og røyken av deres pine stiger opp i all evighet; de har ingen hvile dag eller natt, de som tilber dyret og dets bilde, og enhver som mottar merket av dets navn." ¹² Her er de helliges utholdenhet, de som holder Guds bud og troen på Jesus. ¹³ Og jeg hørte en røst fra himmelen si: "Skriv: 'Salige er de døde som dør i Herren fra nå av.'" "Ja," sier Ånden, "så de kan hvile fra sine gjerninger, for deres gjerninger følger med dem." ¹⁴ Så så jeg, og se, en hvit sky, og på skyen satt en som lignet en menneskesønn, med en gyllen krone på sitt hode og en skarp sigd i sin hånd. ¹⁵ Og en annen engel kom ut av tempelet, ropte med høy røst til Ham som satt på skyen, "Send ut din sigd og høst, for tiden for å høste er kommet, fordi jordens høst er moden." ¹⁶ Så Han som satt på skyen svingte sin sigd over jorden, og jorden ble høstet. ¹⁷ Og en annen engel kom ut av tempelet i himmelen, og han

Åpenbaringen

hadde også en skarp sigd. ¹⁸ Så kom en annen engel, den som har myndighet over ilden, ut fra alteret, og han ropte med høy røst til den som hadde den skarpe sigden, og sa: "Send ut din skarpe sigd og samle klasene fra jordens vinstokk, for hennes druer er modne." ¹⁹ Så svingte engelen sin sigd over jorden og samlet klasene fra jordens vinstokk, og kastet dem i Guds vredes store vinpresse. ²⁰ Og vinpressen ble tråkket utenfor byen, og blod fløt ut fra vinpressen, opp til hestenes bisset, i en avstand av 1 600 stadier.

15 Jeg så et annet stort og underfullt tegn i himmelen: syv engler med de syv siste plager, for med dem er Guds vrede fullbyrdet. ² Og jeg så noe som lignet et glasshav blandet med ild, og de som hadde seiret over dyret, dets bilde og tallet for dets navn, sto på glasshavet og hadde Guds harper. ³ Og de sang Moses' sang, Guds tjener, og Lammets sang, og sa:

"Store og underfulle er dine gjerninger, Herre Gud, Den Allmektige; rettferdige og sanne er dine veier, du folkenes konge. ⁴ Hvem skulle ikke frykte deg, Herre, og ære ditt navn? For du alene er hellig. Alle folkeslag skal komme og tilbe for ditt åsyn, for dine rettferdige dommer er blitt åpenbart."

⁵ Etter dette så jeg, og tempelet i vitnesbyrds tabernakel i himmelen ble åpnet. ⁶ De syv englene med de syv plagene kom ut av tempelet, kledd i rent, skinnende lin, med gullbelter om brystet. ⁷ En av de fire livsvesener ga de syv englene syv gullskåler fylt med Guds vrede, han som lever i all evighet. ⁸ Tempelet ble fylt med røyk fra Guds herlighet og fra hans kraft, og ingen kunne gå inn i tempelet før de syv plagene fra de syv englene var fullført.

16 Så hørte jeg en høy røst fra tempelet som sa til de syv englene: «Gå og tøm de syv skålene med Guds vrede ut over jorden.» ² Den første engelen gikk og tømte sin skål ut over jorden, og vonde, smertefulle byller rammet dem som hadde dyrets merke og tilba dets bilde. ³ Den andre engelen tømte sin skål ut i havet, og det ble til blod som av en død person, og hver levende skapning i havet døde. ⁴ Den tredje engelen tømte sin skål ut i elvene og vannkildene, og de ble til blod. ⁵ Så hørte jeg vannets engel si,

«Rettferdig er du, du Hellige, som er og som var, for du har fattet disse dommene; ⁶ fordi de utøste

de helliges og profetenes blod, og du har gitt dem blod å drikke, som de fortjener.»

⁷ Og jeg hørte alteret si,

«Ja, Herre Gud, den Allmektige, sanne og rettferdige er dine dommer.»

⁸ Den fjerde engelen tømte sin skål ut over solen, og det ble gitt den makt til å brenne mennesker med ild. ⁹ De ble brent av den sterke heten, og de spottet Guds navn, han som har makt over disse plagene, men de omvendte seg ikke for å gi ham ære. ¹⁰ Den femte engelen tømte sin skål ut over dyrets trone, og dets rike ble kastet i mørke; folk bet sine tunger i smerte ¹¹ og spottet himmelens Gud på grunn av sine smerter og byller, men de omvendte seg ikke fra sine gjerninger. ¹² Den sjette engelen tømte sin skål ut over den store elven Eufrat, og dens vann tørket opp for å gjøre vei klar for kongene fra øst. ¹³ Så så jeg tre urene ånder, som lignet frosker, komme ut av dragens munn, dyrets munn og den falske profetens munn. ¹⁴ Dette er demoniske ånder som gjør tegn, som går ut til kongene i hele verden for å samle dem til striden på Guds, den Allmektiges, store dag. ¹⁵ «Se, jeg kommer som en tyv. Salig er den som våker og holder sine klær, så han ikke går naken omkring og blir til skamme.» ¹⁶ Så samlet de kongene på det stedet som på hebraisk kalles Harmageddon. ¹⁷ Den syvende engelen tømte sin skål ut i luften, og en høy røst kom fra tempelet, fra tronen, og sa: «Det er skjedd!» ¹⁸ Det kom lyn, bulder, tordenbråk og et stort jordskjelv. Aldri har det vært et slikt jordskjelv siden menneskene ble skapt på jorden, så stort var det. ¹⁹ Den store byen ble delt i tre deler, og folkenes byer falt i grus. Babylon den store ble husket av Gud, som ga henne begeret fylt med hans voldsomme vredes vin. ²⁰ Hver øy flyktet bort, og fjellene ble ikke funnet. ²¹ Store haglsteiner, hver på omtrent en talent, falt fra himmelen på menneskene. De spottet Gud på grunn av haglplagen, for den var svært voldsom.

17 En av de sju englene som hadde de syv skålene kom og talte til meg og sa: «Kom, jeg vil vise deg dommen over den store skjøgen som sitter ved de mange vann, ² som jordens konger har drevet hor med, og jordens innbyggere ble drukne av hennes horelivs vin.» ³ Så førte han meg bort i Ånden til en ørken, og der så jeg en kvinne sitte på et skarlagensrødt dyr fullt av

Åpenbaringen

bespottelige navn, med sju hoder og ti horn. ⁴ Kvinnen var kledd i purpur og skarlagen, og smykket med gull, edelstener og perler. Hun hadde en gullkopp i hånden, fylt med styggedommer og urenheten fra hennes horeliv. ⁵ På hennes panne var det skrevet et navn, en hemmelighet: «BABYLON DEN STORE, MOR TIL SKJØGENE OG TIL JORDENS STYGGEDOMMER.» ⁶ Jeg så at kvinnen var drukken av de helliges blod og av Jesu vitners blod. Da jeg så henne, ble jeg meget forundret. ⁷ Da sa engelen til meg: «Hvorfor er du forundret? Jeg vil fortelle deg hemmeligheten om kvinnen og om dyret som bærer henne, som har de sju hoder og de ti horn. ⁸ Dyret som du så, var, og er ikke, og skal stige opp fra avgrunnen og gå til undergang. De som bor på jorden, de som ikke har fått sine navn skrevet i livets bok fra verdens grunnvoll ble lagt, skal undre seg når de ser dyret, fordi det var, og er ikke, og skal komme. ⁹ Her trengs det en forstand med visdom. De sju hoder er sju fjell som kvinnen sitter på. ¹⁰ De er også sju konger; fem er falt, én er, den andre er ennå ikke kommet; men når han kommer, skal han bli en kort tid. ¹¹ Dyret som var, og ikke er, er også en åttende konge, og hører til de sju, og går til undergang. ¹² De ti horn du så, er ti konger som ennå ikke har fått sitt rike, men de skal få makt som konger sammen med dyret for en kort tid. ¹³ Disse har én hensikt og gir sin makt og myndighet til dyret. ¹⁴ De skal føre krig mot Lammet, men Lammet skal seire over dem fordi han er herrenes Herre og kongenes Konge; og med ham er de kalte, utvalgte og trofaste.» ¹⁵ Og han sa til meg: «Vannene du så, der skjøgen sitter, er folk, skarer, nasjoner og tungemål. ¹⁶ De ti horn du så, og dyret, skal hate skjøgen. De skal gjøre henne øde og naken, ete hennes kjøtt og brenne henne opp med ild. ¹⁷ For Gud har gitt dem i hjertet å fullføre hans hensikt ved å ha én hensikt og ved å gi sitt rike til dyret, inntil Guds ord er oppfylt. ¹⁸ Kvinnen du så, er den store byen som har kongedømme over jordens konger.»

18 Etter dette så jeg en annen engel stige ned fra himmelen, med stor myndighet, og jorden ble opplyst av hans hertilighet. ² Han ropte med kraftig røst og sa:

"Falt, falt er Babylon den store! Hun har blitt et tilholdssted for demoner og et fengsel for hver uren ånd, et fengsel for hver uren og avskyelig fugl.

³ *For alle nasjonene har drukket av hennes*

utuktighets vredesvin, og jordens konger har drevet utukt med henne, og jordens kjøpmenn er blitt rike av hennes overdådige luksus."

⁴ Så hørte jeg en annen røst fra himmelen si:

"Kom ut fra henne, mitt folk, så dere ikke tar del i hennes synder og mottar noen av hennes plager; ⁵ for hennes synder har hopet seg opp til himmelen, og Gud har husket hennes misgjerninger. ⁶ Gjengjeld henne som hun har gjengjeldt; betal henne dobbelt i henhold til hennes gjerninger. I det begeret hun har blandet, bland for henne en dobbel porsjon. ⁷ I den grad hun har herliggjort seg selv og levd i luksus, gi henne pine og sorg i samme mål. For hun sier i sitt hjerte: 'Jeg sitter som en dronning, jeg er ikke enke, og jeg vil aldri se sorg.' ⁸ Derfor skal hennes plager komme på én dag: død, sorg og hungersnød. Hun skal bli fortært av ild, for mektig er Herren Gud som dømmer henne.

⁹ "Og jordens konger, som drev utukt og levde i luksus med henne, skal gråte og sørge over henne når de ser røyken av hennes brenning, ¹⁰ stående på avstand på grunn av frykten for hennes pine, og si:

'Ve, ve, den store byen, Babylon, den sterke byen! For på én time er din dom kommet.'

¹¹ "Og jordens kjøpmenn skal gråte og sørge over henne, fordi ingen kjøper deres varer mer— ¹² varer av gull, sølv, edelstener og perler; fint lin, purpur, silke og skarlagen; alle slags sitrontre, alle slags gjenstander av elfenben, og alle slags gjenstander laget av kostbart tre, bronse, jern og marmor; ¹³ aromatiske krydder, parfymen og røkelse; vin, olivenolje, fint mel og hvete; husdyr og vogner, og mennesker handlet som slaver. ¹⁴ De skal si: 'Frukten du lengtet etter er borte fra deg. All din luksus og prakt er forsvunnet, aldri mer å bli funnet.' ¹⁵ Kjøpmennene som ble rike av henne skal stå på avstand på grunn av frykten for hennes pine, gråtende og sørgende, ¹⁶ og si:

'Ve, ve, den store byen, kledd i fint lin, purpur og skarlagen, og prydet med gull, edelstener og perler;

¹⁷ *for på én time er slik stor rikdom lagt øde! Hver skipsfører, hver passasjer, sjømann, og alle som lever av havet skal stå på avstand, ¹⁸ og skal rope når de ser røyken av hennes brenning, og si: 'Hvilken*

Åpenbaringen

by er som den store byen?" ¹⁹ De skal kaste støv på hodene sine og rope, gråtende og sørgende, og si:

"Ve, ve, den store byen, hvor alle som hadde skip på havet ble rike av hennes rikdom! For på én time er hun lagt øde!" ²⁰ "Gled dere over henne, dere himler, og dere hellige, apostler og profeter, for Gud har avsagt dom for dere mot henne."

²¹ Så tok en mektig engel en stein som en stor kvernstein og kastet den i havet, og sa:

"Med slik vold skal Babylon, den store byen, bli kastet ned, aldri mer å bli funnet." ²² Lyden av harpespillere, musikere, fløytespillere og trompetere skal aldri mer høres i deg. Ingen håndverker av noe yrke skal noensinne bli funnet i deg igjen. Lyden av en kvernstein skal aldri mer høres i deg. ²³ Lyset fra en lampe skal aldri skinne i deg igjen. Brudgommens og brudens stemme skal aldri høres i deg igjen. Dine kjøpmenn var verdens mektige mennesker. Ved din trolldom ble alle nasjonene forført. ²⁴ For i henne var blodet av profeter og av hellige, og av alle som har blitt drept på jorden."

19 Etter disse hendelsene hørte jeg en stemme som brølet fra en stor mengde i himmelen, som sa:

"Halleluja! Frelsen, æren og makten tilhører vår Gud, ² for hans dommer er sanne og rettferdige. Han har dømt den store skjøgen som ødela jorden med sin umoral, og han har hevnet blodet av sine tjenere på henne."

³ Og igjen sa de:

"Halleluja! Røyken fra henne stiger opp i all evighet."

⁴ De tjuefire eldste og de fire levende skapningene falt ned og tilbad Gud som sitter på tronen, og sa,

"Amen, Halleluja!"

⁵ Så kom en stemme fra tronen, som sa:

"Pris vår Gud, alle hans tjenere, dere som frykter ham, både små og store!"

⁶ Og jeg hørte det som syntes å være stemmen fra en stor mengde, som lyden av mange vann og som mektige tordenskrall, som sa:

"Halleluja! For Herren vår Gud, den Allmektige, regjerer. ⁷ La oss glede oss og fryde oss og gi ham ære, for Lammets bryllup er kommet, og hans brud har gjort seg klar." ⁸ Hun ble gitt fint lin å kle seg i, lyst og rent. (For det fine linet representerer de rettferdige gjerninger av de hellige.)

⁹ Så sa han til meg: "Skriv dette: 'Salige er de som er invitert til Lammets bryllupsmåltid.'" Og han la til: "Dette er Guds sanne ord." ¹⁰ Da falt jeg ned for hans føtter for å tilbe ham. Men han sa til meg: "Gjør ikke det! Jeg er en medtjener med deg og dine brødre og søstre som holder fast ved Jesu vitnesbyrd. Tilbe Gud! For Jesu vitnesbyrd er profetiens ånd." ¹¹ Jeg så himmelen åpnet, og der var en hvit hest. Rytteren dens kalles Trofast og Sann, og med rettferdighet dømmer han og fører krig. ¹² Hans øyne er som ildsluer, og på hans hode er mange kroner. Han har et navn skrevet som ingen kjenner unntatt han selv. ¹³ Han er kledd i en kappe dyppet i blod, og hans navn er Guds Ord. ¹⁴ De himmelske hærer, kledd i fint lin, rent og lyst, fulgte ham på hvite hester. ¹⁵ Fra hans munn kommer et skarpt sverd som han skal slå nasjonene med, og han skal styre dem med en jernstav. Han trækker vinpressen av Guds Allmektiges vrede. ¹⁶ På hans kappe og på hans lår er denne tittelen skrevet: Kongenes Konge og Herrenes Herre. ¹⁷ Så så jeg en engel stående i solen, og han ropte med høy røst til alle fuglene som flyr i luften, "Kom, samle dere til Guds store festmåltid, ¹⁸ så dere kan spise kjøttet av konger, hærførere og mektige menn, kjøttet av hester og deres ryttere, og kjøttet av alle mennesker, frie og slaver, små og store." ¹⁹ Og jeg så dyret og kongene på jorden med deres hærer samlet for å føre krig mot rytteren på hesten og hans hær. ²⁰ Men dyret ble tatt til fange, og med det den falske profeten som hadde utført tegnene i dets nærvær. Ved disse tegnene hadde han bedratt dem som hadde mottatt dyrets merke og tilbudt dets bilde. De to ble kastet levende i ildsjøen som brenner med svovel. ²¹ Resten ble drept med sverdet som kom fra munnen til rytteren på hesten, og alle fuglene mettet seg på deres kjøtt.

20 Jeg så en engel stige ned fra himmelen, med nøkkelen til avgrunnen og en stor lenke i hånden. ² Han fanget dragen, den gamle slangen, kjent som djevelen og Satan, og bandt ham for tusen år. ³ Han kastet ham i avgrunnen, lukket den og forseglert den over ham, for

Åpenbaringen

å hindre ham i å bedra nasjonene lenger før de tusen år var fullført. Etter dette må han slippes løs for en kort periode. ⁴ Jeg så troner, og de som satt på dem ble gitt myndighet til å dømme. Jeg så sjelene til dem som var blitt halshugget for sitt vitnesbyrd om Jesus og Guds ord, og de som ikke hadde tilbedt dyret eller dets bilde eller mottatt dets merke på sine panner eller hender. De ble levende og hersket med Kristus i tusen år. ⁵ Resten av de døde ble ikke levende før de tusen år var fullført. Dette markerer den første oppstandelsen. ⁶ Salige og hellige er de som har del i den første oppstandelsen. Den andre død har ingen makt over dem, men de skal være prester for Gud og Kristus, og skal herske med Ham i tusen år. ⁷ Når de tusen år er avsluttet, skal Satan slippes fri fra sitt fengsel, ⁸ og skal gå ut for å bedra nasjonene i de fire hjørnene av jorden, Gog og Magog, for å samle dem til kamp. Deres antall er som sanden på havets bredd. ⁹ De marsjerte over den brede sletten på jorden og omringet leiren til Guds folk og den elskede byen. Men ild falt ned fra himmelen og fortærte dem. ¹⁰ Djevelen som hadde bedratt dem ble kastet i ildsjøen og svovel, hvor dyret og den falske profeten også var, og de skal pines dag og natt i all evighet. ¹¹ Så så jeg en stor hvit trone og Ham som satt på den. For Hans åsyn flyktet jorden og himmelen, og det ble ikke funnet noe sted for dem. ¹² Jeg så de døde, store og små, stå foran tronen, og bøker ble åpnet. En annen bok ble åpnet, som er livets bok. De døde ble dømt etter det som var skrevet i bøkene, etter deres gjerninger. ¹³ Havet ga fra seg de døde som var i det, og Døden og Dødsriket ga fra seg de døde som var i dem, og hver enkelt ble dømt etter sine gjerninger. ¹⁴ Så ble Døden og Dødsriket kastet i ildsjøen. Denne ildsjøen representerer den andre død. ¹⁵ Enhver hvis navn ikke ble funnet i livets bok ble kastet i ildsjøen.

21 Jeg så en ny himmel og en ny jord, for den første himmel og den første jord var borte, og det var ikke mer hav. ² Jeg så den hellige byen, det nye Jerusalem, komme ned fra himmelen fra Gud, gjort i stand som en brud pyntet for sin mann. ³ Og jeg hørte en høy røst fra tronen si: "Se, Guds bolig er nå blant menneskene, og Han vil bo med dem. De skal være Hans folk, og Gud selv vil være med dem og være deres Gud. ⁴ Han vil tørke bort hver tåre fra deres øyne, og det skal ikke være mer død eller sorg eller gråt eller smerte, for de

første ting er borte." ⁵ Han som satt på tronen sa: "Se, jeg gjør alle ting nye!" Så sa Han: "Skriv dette ned, for disse ord er troverdige og sanne." ⁶ Han sa til meg: "Det er gjort. Jeg er Alfa og Omega, Begynnelsen og Enden. Til den som tørster, vil jeg gi fritt fra kilden med livets vann. ⁷ Den som seirer skal arve alle disse ting, og jeg vil være deres Gud og de skal være mine barn. ⁸ Men de feige, de vantro, de avskyelige, mordere, de som driver hor, trollmenn, avgudsdyrkere, og alle løgnere, deres plass vil være i sjøen som brenner med ild og svovel. Dette er den andre død." ⁹ Så kom en av de syv englene som hadde de syv skålene fulle av de siste syv plagene og talte med meg, og sa: "Kom, jeg vil vise deg bruden, Lammets hustru." ¹⁰ Og han tok meg bort i Ånden til et stort og høyt fjell, hvor han viste meg den hellige byen, Jerusalem, komme ned fra himmelen fra Gud. ¹¹ Den skinte med Guds hertighet, og dens glans var som en meget kostbar stein, som en jaspis, klar som krystall. ¹² Den hadde en stor og høy mur med tolv porter, og ved portene var det tolv engler. På portene var skrevet navnene på Israels tolv stammer. ¹³ Det var tre porter på hver side: øst, nord, sør og vest. ¹⁴ Byens mur hadde tolv grunnsteiner, og på dem var navnene på Lammets tolv apostler. ¹⁵ Engelen som talte med meg hadde en gyllen målestav for å måle byen, dens porter og dens mur. ¹⁶ Byen var lagt ut som en firkant, dens lengde lik dens bredde. Han målte byen med staven og fant den tolv tusen stadier lang, og dens lengde, bredde og høyde var like. ¹⁷ Han målte dens mur, og den var 144 alen tykk etter menneskelig mål, som også er englemål. ¹⁸ Muren var laget av jaspis, og byen var av rent gull, som klart glass. ¹⁹ Grunnsteinene i byens murer var prydet med alle slags kostbare steiner. Den første grunnsteinen var jaspis, den andre safir, den tredje kalsedon, den fjerde smaragd, ²⁰ den femte var laget av onyks, den sjette av karneol, den sjuende av krysolitt, den åttende av beryll, den niende av topas, den tiende av krysopras, den ellevte av hyasint, og den tolvte av ametyst. ²¹ De tolv portene var tolv perler, hver port laget av en enkelt perle. Hovedgaten i byen var av rent gull, som gjennomsiktig glass. ²² Jeg fant ikke et tempel i byen, for Herren Gud Den Allmektige og Lammet er dens tempel. ²³ Byen trenger ikke solen eller månen til å skinne på den, for Guds hertighet opplyser den, og Lammet er dens lampe. ²⁴ Folkene skal vandre i dens lys, og jordens konger skal bringe

Åpenbaringen

sin prakt inn i den. ²⁵ Dens porter skal alltid være åpne om dagen, for det skal ikke være natt der. ²⁶ Æren og prakten fra folkene skal bringes inn i den. ²⁷ Ingenting urent skal noen gang komme inn i den, heller ikke noen som gjør det som er skammelig eller bedragersk, men bare de som har sine navn skrevet i Lammets livets bok.

22 Engelen viste meg elven med livets vann, klar som krystall, som strømmer fra Guds og Lammets trone, ² midt i byens gate. På hver side av elven var livets tre, som bærer tolv slags frukt, og gir sin frukt hver måned; og treets blader er til legedom for folkene. ³ Det skal ikke lenger være noen forbannelse. Guds og Lammets trone skal være i byen, og hans tjenere skal tjene ham. ⁴ De skal se hans ansikt, og hans navn skal være skrevet på deres panner. ⁵ Det skal ikke lenger være natt. De trenger ikke lys fra en lampe eller lys fra solen, for Herren Gud skal lyse over dem. Og de skal herske i all evighet. ⁶ Engelen sa til meg: "Disse ordene er troverdige og sanne. Herren, profetenes ånders Gud, har sendt sin engel for å vise sine tjenere det som snart må skje." ⁷ "Se, jeg kommer snart! Salig er den som holder ordene i profetien i denne boken." ⁸ Jeg, Johannes, er den som har sett og hørt dette. Og da jeg hadde hørt og sett det, falt jeg ned for å tilbe ved føttene til engelen som viste meg dette. ⁹ Men han sa til meg: "Gjør ikke det! Jeg er en medtjener med

deg og dine brødre profetene, og med dem som holder ordene i denne boken. Tilbe Gud!" ¹⁰ Så sa han til meg: "Forsegl ikke ordene i profetien i denne boken, for tiden er nær. ¹¹ La den som gjør urett, fortsette å gjøre urett; la den urene fortsette å være uren; la den rettferdige fortsette å gjøre rett; og la den hellige fortsette å være hellig." ¹² "Se, jeg kommer snart, og min lønn er med meg, for å gi hver enkelt etter det han har gjort. ¹³ For jeg er Alfa og Omega, den første og den siste, begynnelsen og enden." ¹⁴ Salige er de som vasker sine kapper, så de kan ha rett til livets tre og gå inn i byen gjennom portene. ¹⁵ Utenfor er de som driver med trolldom, umoral, mord, avgudsdyrkelse, og alle som elsker og praktiserer løgn. ¹⁶ "Jeg, Jesus, har sendt min engel for å vitne om disse tingene for menighetene. Jeg er Davids rot og ætt, den klare morgenstjerne." ¹⁷ Ånden og bruden sier: "Kom." Og den som hører, la ham si: "Kom." La den som tørster, komme; la den som vil, ta livets vann for intet. ¹⁸ Jeg advarer alle som hører ordene i profetien i denne boken: Hvis noen legger noe til dem, skal Gud legge på ham de plagene som er beskrevet i denne boken. ¹⁹ Og hvis noen tar bort fra ordene i denne profetiboken, skal Gud ta bort hans del fra livets tre og fra den hellige byen, som er beskrevet i denne boken. ²⁰ Han som vitner om dette, sier: "Ja, jeg kommer snart." Amen. Kom, Herre Jesus. ²¹ Må Herrens Jesu nåde være med alle. Amen.